121 h 8

FOEDERA,

Conventiones, Literæ,
Et Cujuſcunque Generis
ACTA PUBLICA,
INTER
REGES ANGLIÆ,
Et Alios quoſvis
IMPERATORES, REGES, PONTIFICES,
PRINCIPES, vel COMMUNITATES,
AB
Ineunte SÆCULO DUODECIMO, viz. ab Anno 1101,
ad noſtra uſque Tempora, Habita aut Tractata;

Ex Autographis, infra Secretiores ARCHIVORUM REGIORUM
Theſaurarias, per multa Sæcula reconditis, fideliter Exſcripta.

In Lucem miſſa de Mandato nuperæ REGINÆ.

Accurante *THOMA RYMER*,
Ejuſdem Sereniſſimæ REGINÆ Hiſtoriographo.

TOMUS XIII.

EDITIO SECUNDA.

LONDINI: Per J. TONSON. MDCCXXVII.

III
G R
HONI SOIT QUI MAL Y PENSE
DIEU ET MON DROIT

TO THE
QUEEN.

THIS *Volume*, Moſt Excellent Sovereign, *contains, in Courſe of time, the Period of One and Twenty Years, Seven Years the laſt in the Reign of* Your Moſt Noble Progenitor King Henry the Seventh, *and twice Seven which next follow in the Beginning of that moſt Victorious Reign of his Son and Succeſſor* King Henry the Eighth.

We ſee the Annuities and the ſtipulated Payments duly made and accounted for, and, when Chriſtendom *is invaded by the* Infidels, *Confederacies are made with the* Emperour, *and with the* King of Hungary, *and* Bohemia, *for the Defence of* Chriſtendom: *The Enemy being in remote and ſo far diſtant Countries,* King Henry the Seventh *would not harraſs his* Engliſh *Armies with ſo long a March; but that* Wiſe Prince *did freely contribute his Quota in Money; He ſends his* Nobles, *his* Angels, *and the* Sovereigns *of Gold for his Auxiliary* Troops *againſt the* Turk and Mahometans.

No ſooner did Your Moſt Redoubted Predeceſſor King Henry the Eighth *aſcend the Throne, but he is ſollicited for Aid againſt the* Moors, *and his firſt Operations of War are on that Side in Conjunction with* King Ferdinand the Catholick; *ſoon after this, Enemies, nearer home, gave Umbrage to the* Church, *and now it is that our Civil Negotiations and our Warlike Preparations are all in Order to* Defend the Church. *Commiſſions iſſue out for Admirals and Vice-admirals, Generals and Lieutenant-Generals for the Defence of the Church, and the* Proclamations *tell us that the King* hath now, by God's Grace, Decreed and fully Determined, in his own Moſt Noble Perſon, to paſs over the Sea with his Armies

mies Royal, againſt his Ancient Enemy *Lewis* the French King and his Adherents.

Our next News is that famous Action, the Memorable Day, ever ſince call'd La Journee d'Eſperons, *the Battle of* Spurrs.

Then followed the Beſieging and Taking of Towns, Theroan, Tournay, *and the other Places in that Territory, which make ſome part of* Your Majeſty's late Conqueſts.

Thence forward this Reign proceeded in great Proſperity and Magnificence, and by Reaſon of his more particular Care and Readineſs to Protect the Church, it is now, in moſt Solemn Manner, Decreed that, in Teſtimony of their Gratitude and Acknowledgement, the Title Defender of the Faith *ſhould be a Title for* King Henry the Eighth *and his Succeſſors.*

Which Title *how well it ſuits with the ſo Eminent* Zeal, *the ſo diſtinguiſhed* Piety *in Your Majeſty's moſt* Sacred Perſon *and Your Majeſty's* Invincible Armies *abundantly Demonſtrate, ſo that the* Title *might be taken for a* Prophetical *Deſignation to be accompliſhed and fullfilled in theſe our Days, in this Your Majeſty's moſt* Triumphant Reign.

Hence

Hence it is that all who profeſs our Holy Faith, Bleſs God, and for a Life ſo precious continually pray, together with

Your Sacred Majeſty's

Moſt Devoted Servant,

T. RYMER.

CONVENTIONUM, LITERARUM, &c.

INDEX Chronologicus.

Regnante *Hen.* 7.

A. 17. H. 7.

A. D.	A. R.	Menſe.		
1502	17 *Hen.* 7.	22 *Feb.*	De Cuſtodia Temporalium Exon.	p. 1
		2 *Apr.*	De Reſtitutione Temporalium Sarum.	p. 2
		3	Pro Epiſcopo Sarum.	ibid.
		24	De Tractando Commiſſio Regis Romanorum.	p. 3
		27 *Maii*	De Liga cum Ladiſlao Hungariæ Bohemiæque Rege.	p. 4
			Pro Rege memorato de Subſidio concedendo.	p. 5
		19 *Jun.*	Tractatus cum Rege Romanorum ſuper Intercurſu Mercatorum.	p. 6
		20	Pro Imperatore, de Subſidio contra Turcos.	p. 9
		22	Pro Principe Walliæ.	p. 11
		5 *Jul.*	De Reſtitutione Temporalium Exon.	ibid.
		12	Litera Regis Scotorum.	p. 12
		28	Ratificatio Tractatûs de Intercurſu.	ibid.
			Tractatûs de Tranſfugis non Receptandis Ratificatio.	p. 15
			Acquietantia Maximiliani Romanorum Regis pro 10000 l. receptis pro Guerra contra Turcos.	p. 20
		14 *Aug.*	De Intercurſu Mercium Confirmatio Regis	p. 21
			De Pace & Amicitia Ratificatio Regis.	p. 22

A. 18. H. 7.

A. D.	A. R.	Menſe.		
	18 *Hen.* 7	1 *Oct.*	De Reſtitutionibus Temporalium London.	p. 27
		15	De Reſtitutionibus Temporalium Dunolmen.	p. 28
		26	Super Annuo Cenſu, de Poteſtate Commiſſa.	ibid.
		31	De Confirmatione Amicitiarum Scotiæ.	p. 30
			Tractatûs de Reformatione Attemptatorum Confirmatio.	p. 31
			De Confirmatione pro Matrimonio Scotiæ.	p. 32
			Super Juramentis Regis Scotorum præſtandis, de Poteſtatibus.	p. 33
		5 *Nov.*	Acquietantia pro Annuitate Franciæ Sæpememorata.	p. 34
			Manſionum infra Aulam Weſtmonaſter. de Conceſſione.	ibid.
		18	De Tractando & Communicando cum Rege Romanorum, in Ordinem Garteræ Admittendo.	p. 35
			De Diſpenſando cum prædicto Rege, ſuper Obſervantia quorundam Statutorum Ordinis prætacti.	p. 36
1502	18 *Hen.* 7.	9 *Dec.*	De Poteſtatibus ad Terras Incognitas Inveſtigandum,	p. 37
		10	De Pacis Fœdere obſervando, Juramentum Regis Scotorum.	p. 43
			Super Juramentis Regis Scotorum Inſtrumentum Publicum,	ibid.
			De quadam inadvertentia in dictis Juramentis Reformanda.	p. 46
		17	Tractatuum de Reformatione Attemptatorum, & de Pace per Regem Scotorum Confirmatio.	p. 48
			Confirmatio Tractatûs Matrimonii.	p. 49
			Confirmatio Capitulorum Pacis.	p. 50
		19	Commiſſio ad Tradendum & Recipiendum Literas Confirmatorias ſuper Capitulis Pacis ac Matrimonii.	p. 51
		20	De dictis Literis hinc inde mutuo Traditis.	p. 52
1503		16 *Feb.*	Litera Regis Scotorum, pro Conductu.	p. 53
		19	De Conductu pro Eleemoſinario Regis.	p. 54
		24	Litera nuper Ambaſſiatorum Scotiæ ad Regem.	ibid.
		3 *Apr.*	De Literis Papæ Confirmatoriis, ſuper Matrimonio Scotiæ, impetrandis.	p. 55
		10	De Cuſtodia Commiſſa Epiſcopatûs Convent. & Lich.	p. 56
		4 *Maii*	De Tractando ſuper Donatione propter Nuptias.	ibid.
		16	Pro Capella Windeſoræ, Tranſcriptum Bullæ Alexandri Papæ.	p. 60
		24	Pro Margareta Regina Scotorum, Aſſignatio Dotis.	p. 62
		26	Commiſſio ad Mittendum prædictam Margaretam in pacificam Saſinam Dotis prætactæ.	p. 64
			De Attornatis ejuſdem Margaretæ, in omnibus ſuis Negotiis, recipiendis.	p. 65
			De Saſina Comitatûs de Dunber & Dominii de Cowburnſpecht Attornato Margaretæ, ratione Dotis propter Nuptias, tradita.	p. 66
		29	De Conſimili Saſina Comitatûs de Menteith.	p. 68
		30	De Saſina Dominii de Methven.	p. 69
			De Saſina Dominii de Strivelingſhir, per ipſum Jacobum Regem Attornatis Margaretæ Reginæ Collata.	p. 70
		31	De Saſina Dominii de Lithgwſchire.	p. 71
		1 *Jun.*	De Saſina Dominii Foreſtæ de Ettrik	p. 73
		6	De antedictis Donationibus Auctoritate Parliamenti Regni Scotiæ Ratificandis.	p. 74
		23	Confirmatio Tractatûs de Matrimonio Henrici Principis Walliæ cum Katerina Infante.	p. 76

A. 19.

Index Chronologicus.

A. D.	A. R.	Menſe.	
1503	19 *Hen.* 7.		**A. 19. H. 7.**
		26 *Sept.*	De Reſtitutionibus Temporalium Covent. & Lich. p. 87
			De Seneſcallo conſtituto. ibid.
		26 *Nov.*	Bulla Julii Papæ Notificans ſuam Electionem. p. 88
		26 *Dec.*	Super Matrimonio cum Katerina Infante Diſpenſatio Papæ. p. 89
1504		24 *Jan.*	De Reſtitutionibus Temporalium Cantuar. p. 90
		29	De Reſtitutione Temporalium Ciceſtr. ibid.
		21 *Feb.*	De Cuſtodia Temporalium Carliol. p. 91
		13 *Mar.*	De Dote Margaretæ, Confirmatio in Parliamento Scoticano. p. 92
		27	De Commiſſariis, ad exigendum Literas Confirmationis ſupradictæ Exemplificatorias. p. 93
		19 *Apr.*	De Saſina Dominii de Kilmarnok deliberata. p. 95
		20 *Maii*	Bulla Unionis Prioratûs Luffeldiæ, Capellarum Sancti Martini Magni & Tykhill. p. 97
			Pro Capella Regia Weſtmonaſterii Bulla Confirmationis unà cum Exemptione. p. 100
			Bulla Indulgentiæ de Scala Cœli. p. 102
			De Tranſferendo Corpore Henrici Sexti. p. 103
			Contra Abutentes Immunitatibus Eccleſiarum. p. 104
		4 *Aug.*	De Tractando ſuper Intercurſu Burgundiæ. p. 105
		19	Proclamatio pro Rege de omnibus Debitis, Querelis, & Demandis quibuſcunque, ad Exonerationem Conſcientiæ, ſatisfaciendis. p. 106
			A. 20. H. 7.
	20 *Hen.* 7.	13 *Oct.*	De Reſtitutionibus Temporalium Bathon. & Wellen. pro Hadriano Cardinale. p. 108
			Pro eodem Cardinale, ſuper Renunciatione Verborum in Bullis Papalibus, & Juramentis Regi, Domino ſuo ſupremo, faciendis. ibid.
		1 *Nov.*	De Reſtitutionibus Temporalium Hereforden. ex Tranſlatione Hadriani Cardinalis. p. 110
		12	De Reſtitutionibus Karliolen. p. 111
		13	De Reſtitutionibus London. ibid.
		26	Notificatio Mortis Reginæ Iſabellæ, per Ferdinandum Regem. p. 112
1505		6 *Jan.*	De Reſtitutionibus Exon. ibid.
		26	Pro Rege Armorum. p. 113
		22 *Feb.*	De Tractando cum Duce Saxoniæ. p. 114
		12 *Mar.*	Pro Subditis Iſpaniarum de Licentia conceſſa. ibid.
		12 *Apr.*	De Reſtitutionibus Temporalium Meneven. p. 115
		26	Super Annuo Cenſu de Recipiendo & Acquietando. p. 116
		4 *Maii*	Acquietantia pro Cenſu prædicto. p. 117
		9 *Julii*	De Commiſſariis, pro Solutione ultima Dotis Margaretæ Scotorum Reginæ, Conſtitutis. p. 118
			A. 21. H. 7.
	21 *Hen.* 7.	26 *Dec.*	Commiſſio Ducis Saxoniæ ad Tractandum de Amicitia. p. 120
		30	Conventio cum eodem Duce facta. ibid.
1506		9 *Feb.*	De Amicitia, Tractatus cum Rege Caſtellæ. p. 123
			Memorati Tractatûs, per Regem Caſtellæ in Anglia exiſtentem, Ratificatio. p. 126
		10 *Maii*	De Communicando & Tractando ſuper Matrimonio Regis cum Margareta Vidua Sabaudiæ. p. 127
1506	21 *Hen.* 7.	10 *Maii*	De Securitate pro Dotibus Margaretæ prælibatæ. p. 129
		13	De Securitate antedicta. p. 131
		15	Confirmatio Tractatus de Intercurſu. p. 132
		18	Conventionum, cum Philippo Rege & Johanna Regina Caſtellæ, Approbatio Regis. p. 142
		8 *Junii*	Inſtrumentum Publicum ſuper Juramento Comitis Egmond. p. 146
		16	Super Juramento Domini de Fiennes. p. 151
		13 *Jul.*	Pro Philippo Rege Caſtellæ, ſuper Tractatu Matrimoniali, Juramentum Domini de Egmonda. p. 155
		1 *Aug.*	De Reſtitutione Temporalium Epiſcopatus Londonienſis. p. 157
			A. 22. H. 7.
	22 *Hen.* 7.	5 *Nov.*	De Reſtitutione Temporalium pro Magiſtro Jacobo Stanly. p. 158
		13	Pro Magiſtro præfato Conceſſiones. ibid.
		15 *Dec.*	Pro Mercatoribus Italicis, de Licentia. p. 159
1507		28 *Jan.*	Pro Eleemoſinario Regis. p. 160
		24 *Mar.*	De Pardonatione pro Mercatoribus Venetiarum. p. 161
		11 *Apr.*	De Communicando & Tractando ſuper Attemptatis Reformandis. p. 166
		20	De Oblationibus Regis, in Die Boni Veneris. p. 167
		3 *Maii*	Super Feſto Sancti Georgii de Expenſis. ibid.
		11	De Hoſpitali conceſſo Oratori Hiſpaniæ. ibid.
		5 *Junii*	Proviſionalis Tractatus de Intercurſu. p. 168
		8 *Julii*	De Pardonatione pro Epiſcopo Exonienſi. p. 170
			A. 23. H. 7.
	23 *Hen.* 7.	17 *Nov.*	De Reſtitutionibus Temporalium Dunolm. p. 171
1508		22 *Feb.*	Tractatus Matrimonialis pro Filia Regis cum Principe Hiſpaniarum Confirmatio per Imperatorem. ibid.
			Confirmatio Tractatûs Amicitiæ inter Regem & dictum Principem. p. 189
		26 *Mar.*	Tractatûs ſuprascripti Confirmatio per Imperatorem & Principem Hiſpaniarum conjunctim. p. 200
		4 *Maii*	Super Tractatu & Matrimonio prælibato Obligatio Dominorum & Opidorum, pro Pœnalitate. p. 212
		17	De Conceſſione Cambiorum. p. 216
		2 *Junii*	Pro Epiſcopo Sarum de Pardonatione. ibid.
		31 *Julii*	Pro Thoma Woolſey Diſpenſatio ad Tertium Incompatibile. p. 217
			A. 24. H. 7.
	24 *Hen.* 7.	5 *Sept.*	Pardonatio pro Epiſcopo Bangorien. p. 218
		1 *Oct.*	Tractatus Matrimonii, ex parte Dominæ Duciſſæ de Auſtria & Burgundia, Confirmatio. p. 219
			Ejuſdem Dominæ Duciſſæ Obligatio pro Pœnalitate. p. 220
		11	Obligatio Imperatoris per Se pro Pœnalitate. p. 222
			Literæ Pœnales pro Obligatione Imperatoris & Principis conjunctim. p. 224
			Commiſſio Generalis ad Tradendum & Recipiendum Tractatus memoratos p. 227
		12	Super Matrimonio ſæpedicto, Obligatio Domini d'Arſchot, de Pœnalitate. p. 229

Super

Index Chronologicus.

A. D.	A. R.	Menſe.		
1508	24 *Hen.* 7.	27 *Oct.*	Super Solemnizatione Sponſaliorum Commiſſio ſpecialis.	p. 230
		5 *Nov.*	Acquietantia pro Annuo Cenſu Franciæ.	p. 232
		11	De Pardonatione pro Epiſcopo Dunelmen.	p. 233
		20	Pro Epiſcopo Ciceſtren.	ibid.
		27	Commiſſio Maximiliani Romanorum Imperatoris ad Impignorandum Jocale Vocatum *le Rich Fleur de Lys.*	p. 234
		12 *Dec.*	De Reſtitutione Temporalium pro Archiepiſcopo Eborum.	p. 235
		13	De Reſtitutione Temporalium pro Epiſcopo Ciceſtren.	p. 236
		17	Inſtrumentum Publicum de Contractu Matrimonii præfati.	ibid.
		21	Literæ de Impignoratione Jocalis ſupradicti.	p. 239
		17 *Feb.*	De Pardonatione pro Epiſcopo London.	p. 242
		18	De Pardonatione pro Galfrido Covent. & Lichfeld. Epiſcopo.	p. 246
		23	Super Vacatione Epiſcopatûs Dunolm.	

Regnante *Hen.* 8.

A. 1. H. 8.

A. D.	A. R.	Menſe.		
	1 *Hen.* 8.	11 *Maii.*	Regis Aragonum Commiſſio ad Renovandum Conventiones de Amicitia & de Matrimoniis.	p. 249
		16	Pro Comite Oxoniæ Carta Matildæ Imperatricis Confirmata.	p. 251
		20	De Vexillifero conſtituto.	ibid.
		7 *Jun.*	Super Dotalitio, pro Matrimonio Renunciatio Katherinæ Infantis.	ibid.
			Super dicto Dotalitio Renunciatio Regis Aragonum.	p. 253
		9	Renunciatio Reginæ Caſtellæ.	p. 254
		12	Juramenti forma pro Electo Dunolmenſi.	p. 256
		29	De Confirmatione Tractatuum Scotiæ.	p. 257
		3 *Jul.*	De Reſtitutione Temporalium Dunolm.	p. 258
		27	De Officio Portitoris Standardi conceſſo.	ibid.
			Conceſſio Thomæ Boleyn Militi.	ibid.
		2 *Aug.*	Pro Epiſcopo Menevenſi de Intendendo.	p. 259
		20	De Confirmatione Tractatuum cum Imperatore.	ibid.
		29	Forma Juramenti per Andream Epiſcopum Murray Nomine Jacobi Scotorum Regis.	p. 261
			Super dicto Juramento & Juramento Regis Inſtrumentum publicum.	ibid.
		7 *Sept.*	Commiſſio ad Recipiendum Sacramentum Regis Scotorum.	p. 263
			Commiſſio pro Attemptatis Reformandis.	ibid.
		24	Pro Archiepiſcopo Eborum, Procuratore, in Curia Romana, conſtituto.	p. 264
			De Monſtro capiendo.	p. 265
			De Monſtro in Partibus Caleſiæ.	ibid.
		9 *Oct.*	De Rege Armorum conſtituto.	p. 266
		8 *Nov.*	Pro Thoma Wolſey Eleemoſinario Regis.	p. 267
		28	Juramentum Regis Scotorum.	ibid.
		29	De Juramento prædicto Inſtrumentum Publicum.	p. 268
1510		30 *Jan.*	Pro Thoma Wolſey.	p. 269
		23 *Mar.*	Pro Firma Pace & Amicitia Tractatus cum Ambaſſiatoribus Franciæ.	p. 270
			Juramentum Oratorum Franciæ ſuper Obſervatione Tractatus ſupradicti.	p. 275
		9 *Apr.*	De Aurea Roſa Regi pro Munere miſſa a Summo Pontifice.	ibid.

A. 2. H. 8.

A. D.	A. R.	Menſe.		
1510	2 *Hen.* 8.	1 *Jun.*	Super Attemptatis Scotiæ Reformandis.	p. 276
		20	Tractatûs Amicitiæ cum Ludovico Franciæ Confirmatio.	p. 277
			Commiſſio ad Exigendum Juramentum ſuper dicto Tractatu.	p. 278
			Commiſſio ad Exigendum Pecunias.	p. 279
			Commiſſio ad Petendum Inſtrumentum Publicum.	ibid.
			Super Annuo Cenſu Acquietantia pro uno Termino.	p. 280
		21	Confirmatio, Tractatûs Ligæ & Pacis, Regis Ferdinandi & Reginæ Caſtellæ.	p. 281
			Juramentum Regis Francorum, ſuper Obſervatione Tractatûs Pacis & Amicitiæ.	p. 286
		23 *Jul.*	Inſtrumentum Submiſſionis autenticum, pro Solutione 745000 Coronarum Regi Angliæ.	p. 287
		24 *Sept.*	Super Conventionibus Franciæ, per Papam Confirmandis.	p. 289
		2 *Oct.*	Pro Polidoro Vergilio.	p. 290
		20 *Nov.*	Supermemorati Tractatûs Caſtellæ Confirmatio.	p. 291
1511		17 *Feb.*	De Præbenda data Thomæ Wolſey.	p. 293
		2 *Mart.*	Ducis Venetiarum Literæ de Gratiis.	p. 294
		8	De Commiſſione pro quadam Expeditione contra Mauros.	ibid.
		29	Commiſſio Georgii Ducis Saxoniæ, ad Renovanda Fœdera.	p. 295
			De Monſtris capiendis, ſuper Viagio, contra Mauros.	p. 296
		20 *Apr*	Super dicto Viagio, Literæ Regis Aragonum.	p. 297

A. 3. H. 8.

A. D.	A. R.	Menſe.		
	3 *Hen.* 8.	25	Litera Acquietantiæ pro uno Termino.	p. 298
		9 *Jun.*	Innovatio & Confirmatio Tractatus per Ducem Saxoniæ.	ibid.
		20	De Monſtris capiendis.	p. 300
		22	De Commiſſione pro Attemptatis Scotiæ Reformandis.	p. 301
			De Commiſſione facta Edwardo Poynenges Militi.	p. 302
		30	Literæ Ludovici Franciæ Regis miſſæ Bononienſibus.	p. 303
		26 *Jul.*	De Salvo Conductu pro Ambaſſiatoribus Scotiæ.	p. 305
		24 *Sept.*	Pro Heremita.	ibid.
		4 *Oct.*	De Liga pro Bononia Recuperanda & Summo Pontifice Defendendo.	ibid.
		3 *Nov.*	De Communicando cum Rege Scotorum.	p. 309
		13	Pro Abbate de Kenelworth.	p. 310
		9 *Dec.*	De Solutionibus Franciæ.	ibid.
		20	Ligæ, pro Reſcuſſu Papæ, Ratificatio Regis Aragonum.	p. 311
1512		15 *Jan.*	De Collegio Fundando.	p. 320
		28	Bulla de Tranſlatione Midenſis Epiſcopi ad Archiepiſcopum Dublinienſem.	p. 322
		3 *Feb.*	Pro Andreâ Ammonio.	p. 323
		9	Ligæ pro Reſcuſſu Papæ, Ratificatio Regis.	ibid.
		16 *Mar.*	Additio unius Articuli ad memoratam Ligam.	p. 324
		1 *Apr.*	De Commiſſione ad Intereſſendum in Concilio apud Lateran. tenendo.	p. 325
		7	De Admirallo & Principali Conductore pro Succurſu Papæ Conſtituto.	p. 326
		8	Indentura inter Dominum Regem & Edwardum Howard Capitaneum Generalem Armatæ ſupra Mare.	ibid.
			Inſtructiones præfato Capitaneo traditæ.	p. 329
		15	De Commiſſione ad Juramentum Regis Scotorum requirendum.	p. 332

Index Chronologicus.

A. 19. H. 7.

A. D.	A. R.	Menſe.		
1503	19 Hen. 7.	26 Sept.	De Reſtitutionibus Temporalium Covent. & Lich.	p. 87
			De Seneſcallo conſtituto.	ibid.
		26 Nov.	Bulla Julii Papæ Notificans ſuam Electionem.	p. 88
		26 Dec.	Super Matrimonio cum Katerina Infante Diſpenſatio Papæ.	p. 89
1504		24 Jan.	De Reſtitutionibus Temporalium Cantuar.	p. 90
		29	De Reſtitutione Temporalium Ciceſtr.	ibid.
		21 Feb.	De Cuſtodia Temporalium Carliol.	p. 91
		13 Mar.	De Dote Margaretæ, Confirmatio in Parliamento Scoticano.	p. 92
		27	De Commiſſariis, ad exigendum Literas Confirmationis ſupradictæ Exemplificatorias.	p. 93
		19 Apr.	De Saſina Dominii de Kilmarnok deliberata.	p. 95
		20 Maii	Bulla Unionis Prioratûs Luffeldiæ, Capellarum Sancti Martini Magni & Tykhill.	p. 97
			Pro Capella Regia Weſtmonaſterii Bulla Confirmationis unà cum Exemptione.	p. 100
			Bulla Indulgentiæ de Scala Cœli.	p. 102
			De Transferendo Corpore Henrici Sexti.	p. 103
			Contra Abutentes Immunitatibus Eccleſiarum.	p. 104
		4 Aug.	De Tractando ſuper Intercurſu Burgundiæ.	p. 105
		19	Proclamatio pro Rege de omnibus Debitis, Querelis, & Demandis quibuſcunque, ad Exonerationem Conſcientiæ, ſatisfaciendis.	p. 106

A. 20. H. 7.

A. D.	A. R.	Menſe.		
	20 Hen. 7.	13 Oct.	De Reſtitutionibus Temporalium Bathon. & Wellen. pro Hadriano Cardinale.	p. 108
			Pro eodem Cardinale, ſuper Renunciatione Verborum in Bullis Papalibus, & Juramentis Regi, Domino ſuo ſupremo, faciendis.	ibid.
		1 Nov.	De Reſtitutionibus Temporalium Herefordén. ex Tranſlatione Hadriani Cardinalis.	p. 110
		12	De Reſtitutionibus Karliolen.	p. 111
		13	De Reſtitutionibus London.	ibid.
		26	Notificatio Mortis Reginæ Iſabellæ, per Ferdinandum Regem.	p. 112
1505		6 Jan.	De Reſtitutionibus Exon.	ibid.
		26	Pro Rege Armorum.	p. 113
		22 Feb.	De Tractando cum Duce Saxoniæ.	p. 114
		12 Mar.	Pro Subditis Iſpaniarum de Licentia conceſſa.	ibid.
		12 Apr.	De Reſtitutionibus Temporalium Meneven.	p. 115
		26	Super Annuo Cenſu de Recipiendo & Acquietando.	p. 116
		4 Maii	Acquietantia pro Cenſu prædicto.	p. 117
		9 Julii	De Commiſſariis, pro Solutione ultima Dotis Margaretæ Scotorum Reginæ, Conſtitutis.	p. 118

A. 21. H. 7.

A. D.	A. R.	Menſe.		
	21 Hen. 7.	26 Dec.	Commiſſio Ducis Saxoniæ ad Tractandum de Amicitia.	p. 120
		30	Conventio cum eodem Duce facta.	ibid.
1506		9 Feb.	De Amicitia, Tractatus cum Rege Caſtellæ.	p. 123
			Memorati Tractatûs, per Regem Caſtellæ in Anglia exiſtentem, Ratificatio.	p. 126
		10 Maii	De Communicando & Tractando ſuper Matrimonio Regis cum Margareta Vidua Sabaudiæ.	p. 127
1506	21 Hen. 7.	10 Maii	De Securitate pro Dotibus Margaretæ prælibatæ.	p. 129
		13	De Securitate antedicta.	p. 131
		15	Confirmatio Tractatus de Intercurſu.	p. 132
		18	Conventionum, cum Philippo Rege & Johanna Regina Caſtellæ, Approbatio Regis.	p. 142
		8 Junii	Inſtrumentum Publicum ſuper Juramento Comitis Egmond.	p. 146
		16	Super Juramento Domini de Fiennes.	p. 151
		13 Jul.	Pro Philippo Rege Caſtellæ, ſuper Tractatu Matrimoniali, Juramentum Domini de Egmonda.	p. 155
		1 Aug.	De Reſtitutione Temporalium Epiſcopatus Londonienſis.	p. 157

A. 22. H. 7.

A. D.	A. R.	Menſe.		
	22 Hen. 7	5 Nov.	De Reſtitutione Temporalium pro Magiſtro Jacobo Stanly.	p. 158
		13	Pro Magiſtro præfato Conceſſiones.	ibid.
		15 Dec.	Pro Mercatoribus Italicis, de Licentia.	p. 159
1507		18 Jan.	Pro Eleemoſinario Regis.	p. 160
		24 Mar.	De Pardonatione pro Mercatoribus Venetiarum.	p. 161
		11 Apr.	De Communicando & Tractando ſuper Attemptatis Reformandis.	p. 166
		20	De Oblationibus Regis, in Die Boni Veneris.	p. 167
		3 Maii	Super Feſto Sancti Georgii de Expenſis.	ibid.
		12	De Hoſpitali conceſſo Oratori Hiſpaniæ.	ibid.
		5 Junii	Proviſionalis Tractatus de Intercurſu.	p. 168
		8 Julii	De Pardonatione pro Epiſcopo Exonienſi.	p. 170

A. 23. H. 7.

A. D.	A. R.	Menſe.		
	23 Hen. 7.	17 Nov.	De Reſtitutionibus Temporalium Dunolm.	p. 171
1508		22 Feb.	Tractatus Matrimonialis pro Filia Regis cum Principe Hiſpaniarum Confirmatio per Imperatorem.	ibid.
			Confirmatio Tractatûs Amicitiæ inter Regem & dictum Principem.	p. 189
		26 Mar.	Tractatûs ſupraſcripti Confirmatio per Imperatorem & Principem Hiſpaniarum conjunctim.	p. 200
		4 Maii	Super Tractatu & Matrimonio prælibato Obligatio Dominorum & Opidorum, pro Pœnalitate.	p. 212
		17	De Conceſſione Cambiorum.	p. 216
		2 Junii	Pro Epiſcopo Sarum de Pardonatione.	ibid.
		31 Julii	Pro Thoma Woolſey Diſpenſatio ad Tertium Incompatibile.	p. 217

A. 24. H. 7.

A. D.	A. R.	Menſe.		
	24 Hen. 7.	5 Sept.	Pardonatio pro Epiſcopo Bangorien.	p. 218
		1 Oct.	Tractatus Matrimonii, ex parte Dominæ Duciſſæ de Auſtria & Burgundia, Confirmatio.	p. 219
			Ejuſdem Dominæ Duciſſæ Obligatio pro Pœnalitate.	p. 220
		11	Obligatio Imperatoris per Se pro Pœnalitate.	p. 221
			Literæ Pœnales pro Obligatione Imperatoris & Principis conjunctim.	p. 224
			Commiſſio Generalis ad Tradendum & Recipiendum Tractatus memoratos	p. 227
		12	Super Matrimonio ſupradicto, Obligatio Domini d'Arſchot, de Pœnalitate.	p. 229

Super

Index Chronologicus.

A. D.	A. R.	Menſe.		
1508	24 *Hen.* 7.	27 *Oct.*	Super Solemnizatione Sponſaliorum Commiſſio ſpecialis.	p. 230
		5 *Nov.*	Acquietantia pro Annuo Cenſu Franciæ.	p. 232
		11	De Pardonatione pro Epiſcopo Dunelmen.	p. 233
		20	Pro Epiſcopo Ciceſtren.	ibid.
		27	Commiſſio Maximiliani Romanorum Imperatoris ad Impignorandum Jocale Vocatum *le Rich Fleur de Lys.*	p. 234
		12 *Dec.*	De Reſtitutione Temporalium pro Archiepiſcopo Eborum.	p. 235
		13	De Reſtitutione Temporalium pro Epiſcopo Ciceſtren.	p. 236
		17	Inſtrumentum Publicum de Contractu Matrimonii præfati.	ibid.
		21	Literæ de Impignoratione Jocalis ſupradicti.	p. 239
		17 *Feb.*	De Pardonatione pro Epiſcopo London.	p. 242
		18	De Pardonatione pro Galfrido Covent. & Lichfeld. Epiſcopo.	p. 246
		23	Super Vacatione Epiſcopatûs Dunolm.	

Regnante *Hen.* 8.

A. 1. H. 8.

A. D.	A. R.	Menſe.		
	1 *Hen.* 8.	11 *Maii.*	Regis Aragonum Commiſſio ad Renovandum Conventiones de Amicitia & de Matrimoniis.	p. 249
		16	Pro Comite Oxoniæ Carta Matildæ Imperatricis Confirmata.	p. 251
		20	De Vexillifero conſtituto.	ibid.
		7 *Jun.*	Super Dotalitio, pro Matrimonio Renunciatio Katherinæ Infantis.	ibid.
			Super dicto Dotalitio Renunciatio Regis Aragonum.	p. 253
		9	Renunciatio Reginæ Caſtellæ.	p. 254
		12	Juramenti forma pro Electo Dunolmenſi.	p. 256
		29	De Confirmatione Tractatuum Scotiæ.	p. 257
		3 *Jul.*	De Reſtitutione Temporalium Dunolm.	p. 258
		27	De Officio Portitoris Standardi conceſſo.	ibid.
			Conceſſio Thomæ Boleyn Militi.	ibid.
		2 *Aug.*	Pro Epiſcopo Menevenſi de Intendendo.	p. 259
		20	De Confirmatione Tractatuum cum Imperatore.	ibid.
		29.	Forma Juramenti per Andream Epiſcopum Murray Nomine Jacobi Scotorum Regis.	p. 261
			Super dicto Juramento & Juramento Regis Inſtrumentum publicum.	ibid.
		7 *Sept.*	Commiſſio ad Recipiendum Sacramentum Regis Scotorum.	p. 263
			Commiſſio pro Attemptatis Reformandis.	ibid.
		24	Pro Archiepiſcopo Eborum, Procuratore, in Curia Romana, conſtituto.	p. 264
			De Monſtro capiendo.	p. 265
			De Monſtro in Partibus Caleſiæ.	ibid.
		9 *Oct.*	De Rege Armorum conſtituto.	p. 266
		8 *Nov.*	Pro Thoma Wolſey Eleemoſinario Regis.	p. 267
		28	Juramentum Regis Scotorum.	ibid.
		29	De Juramento prædicto Inſtrumentum Publicum.	p. 268
1510		30 *Jan.*	Pro Thoma Wolſey.	p. 269
		23 *Mar.*	Pro Firma Pace & Amicitia Tractatus cum Ambaſſiatoribus Franciæ.	p. 270
			Juramentum Oratorum Franciæ ſuper Obſervatione Tractatus ſupradicti.	p. 275
		9 *Apr.*	De Aurea Roſa Regi pro Munere miſſa a Summo Pontifice.	ibid.

A. 2. H. 8.

A. D.	A. R.	Menſe.		
1510	2 *Hen.* 8.	1 *Jun.*	Super Attemptatis Scotiæ Reformandis.	p. 276
		20	Tractatûs Amicitiæ cum Ludovico Franciæ Confirmatio.	p. 277
			Commiſſio ad Exigendum Juramentum ſuper dicto Tractatu.	p. 278
			Commiſſio ad Exigendum Pecunias.	p. 279
			Commiſſio ad Petendum Inſtrumentum Publicum.	ibid.
			Super Annuo Cenſu Acquietantia pro uno Termino.	p. 280
		21	Confirmatio, Tractatûs Ligæ & Pacis, Regis Ferdinandi & Reginæ Caſtellæ.	p. 281
			Juramentum Regis Francorum, ſuper Obſervatione Tractatûs Pacis & Amicitiæ.	p. 286
		23 *Jul.*	Inſtrumentum Submiſſionis autenticum, pro Solutione 745000 Coronarum Regi Angliæ.	p. 287
		24 *Sept.*	Super Conventionibus Franciæ, per Papam Confirmandis.	p. 289
		2 *Oct.*	Pro Polidoro Vergilio.	p. 290
		20 *Nov.*	Supramemorati Tractatûs Caſtellæ Confirmatio.	p. 291
1511		17 *Feb.*	De Præbenda data Thomæ Wolſey.	p. 293
		2 *Mart.*	Ducis Venetiarum Literæ de Gratiis.	p. 294
		8	De Commiſſione pro quadam Expeditione contra Mauros.	ibid.
		29	Commiſſio Georgii Ducis Saxoniæ, ad Renovanda Fœdera.	p. 295
			De Monſtris capiendis, ſuper Viagio, contra Mauros.	p. 296
		20 *Apr.*	Super dicto Viagio, Literæ Regis Aragonum.	p. 297

A. 3. H. 8.

A. D.	A. R.	Menſe.		
	3 *Hen.* 8.	25	Litera Acquietantiæ pro uno Termino.	p. 298
		9 *Jun.*	Innovatio & Confirmatio Tractatus per Ducem Saxoniæ.	ibid.
		20	De Monſtris capiendis.	p. 300
		22	De Commiſſione pro Attemptatis Scotiæ Reformandis.	p. 301
			De Commiſſione facta Edwardo Poynenges Militi.	p. 302
		30	Literæ Ludovici Franciæ Regis miſſæ Bononienſibus.	p. 303
		26 *Jul.*	De Salvo Conductu pro Ambaſſiatoribus Scotiæ.	p. 305
		24 *Sept.*	Pro Heremita.	ibid.
		4 *Oct.*	De Liga pro Bononia Recuperanda & Summo Pontifice Defendendo.	ibid.
		3 *Nov.*	De Communicando cum Rege Scotorum.	p. 309
		13	Pro Abbate de Kenelworth.	p. 310
		9 *Dec.*	De Solutionibus Franciæ.	ibid.
		20	Ligæ, pro Reſcuſſu Papæ, Ratificatio Regis Aragonum.	p. 311
1512		15 *Jan.*	De Collegio Fundando.	p. 320
		28	Bulla de Tranſlatione Midenſis Epiſcopi ad Archiepiſcopum Dublinienſem.	p. 322
		3 *Feb.*	Pro Andreâ Ammonio.	p. 323
		9	Ligæ pro Reſcuſſu Papæ, Ratificatio Regis.	ibid.
		16 *Mar.*	Additio unius Articuli ad memoratam Ligam.	p. 324
		1 *Apr.*	De Commiſſione ad Intereſſendum in Concilio apud Lateran. tenendo.	p. 325
		7	De Admirallo & Principali Conductore pro Succurſu Papæ Conſtituto.	p. 326
		8	Indentura inter Dominum Regem & Edwardum Howard Capitaneum Generalem Armatæ ſupra Mare.	ibid.
			Inſtructiones præfato Capitaneo traditæ.	p. 329
		15	De Commiſſione ad Juramentum Regis Scotorum requirendum.	p. 332

Index Chronologicus.

A. D.	A. R.	Menſe.		
1512	3 *Hen.* 8.	15 *Apr.*	De Querelis hincinde, ſuper Attemptatis, Relaxandis.	p. 333

A. 4. H. 8.

A. D.	A. R.	Menſe.		
	4 *Hen.* 8.	5 *Julii.*	Super Hoſpitali de Savoy Fundando.	ibid.
		20	Commiſſio Regis Aragonum ad Tractandum de Liga cum Papa Julio, Imperatore, & aliis Principibus Chriſtianis contra Regem Franciæ.	p. 336
		24	Pro Comite Salopiæ pro Servitio Guerræ.	p. 337
		5 *Aug.*	Super Exemptione Præmonſtratenſium in Anglia & Wallia.	p. 338
		6	De Arraiando & Monſtrum faciendo contra Scotos.	p. 339
		7	De Licentia ad Bullas Impetrandas & Defendendas.	p. 340
		10 *Nov.*	Commiſſio ad faciendum Ligas pro Defenſione Eccleſiæ.	p. 341
		13	Super Liga pro Defenſione Eccleſiæ Declaratio Regis.	p. 342
			Articuli Bullæ conceſſæ Regi & Proficiſcentibus cum Eo ad Bellum contra Ludovicum Regem Francorum.	p. 343
		20 *Dec.*	De Tractando cum Imperatore ſuper Defenſione ſæpedicta.	p. 344
1513		3 *Jan.*	Ad Regem Litera Regis Aragonum.	p. 345
		24	De Salvo Conductu.	p. 346
		1 *Feb.*	De Conventionibus Scotiæ pro Attemptatis Reformandis.	ibid.
		15	Commiſſio ad Tractandum cum Rege Scotorum.	p. 347
		1 *Mar.*	Pro Defenſione Eccleſiæ de Admirallo conſtituto.	p. 348
		23	Bulla Notificans Electionem Leonis Papæ Decimi.	p. 349
		1 *Apr.*	De Treugis Franciæ cum Rege Aragonum.	p. 350
		4	De Cuſtodia Leonum conceſſa.	p. 352
			De Conſule, infra Inſulam de Syo, conſtituto.	p. 353
		5	Appunctuamenta cum Leone Papa, pro Defenſione Eccleſiæ.	p. 354

A. 5. H. 8.

A. D.	A. R.	Menſe.		
	5 *Hen.* 8.	28	Super Liga, pro Defenſione Papæ, Declaratio, per Oratorem Regis Aragonum.	p. 358
			Super dicta Liga, Juramentum in Animam Regis Aragonum & in Animam Reginæ Caſtellæ.	p. 363
		2 *Maii.*	Commiſſio pro Monſtro capiendo.	p. 364
			Commiſſio pro Marchione Dorſetiæ ſuper Defenſione Papæ & Eccleſiæ.	p. 365
		4	Pro Defenſione prædicta, de Admirallo conſtituto.	p. 366
		12	Commiſſio pro Comite Salopiæ.	p. 367
		13	Commiſſio Johannis Hopton.	p. 368
		17	De Navibus, pro Exercitu in Comitiva Regis, Providendis.	ibid.
			Super Eskippatione præfati Exercitûs, de Proclamationibus faciendis.	p. 369
		11 *Jun.*	Pro Regina, in Abſentia Regis, de Intendendo.	p. 370
		14	De Protectionibus.	p. 371
		30	De Paſſagio, & de Forma Brevium, in Abſentia Regis, obſervanda.	p. 372
		19 *Jul.*	Ad Regem, ſuper Electione Papæ, Litera Cardinalium.	p. 373
		6 *Aug.*	De Officio Servientis Cirurgicorum conceſſo.	p. 374
		12	Ad Literas Diffidantiæ Regis Scotorum, per Heraldum Lyon Regi Theroananam Obſidenti miſſas, Reſponſio.	p. 382
		24	De Annuitate conceſſa.	p. 374
		3 *Sept.*	Commiſſio ad capiendum Monſtra, ad Debellationem Scotorum.	ibid.
1513	5 *Hen.* 8.	7	Commiſſio pro Regimine Armatæ, verſus Partes Boreales, in Reſiſtentiam Scotorum.	p. 375
		12 *Sept.*	Ad Regem Litera Cardinalis Eborum, ſuper Victoria in Conflictu communiter vocato LA JOURNEE D'ESPERONS; ſuper Indulto nuper Papæ in Manibus Cardinalis Sinagalenſis depoſito, ſuper Reductione Sciſmaticorum Cardinalium, & de Imperatore movendo pro Pace cum Venetis.	p. 376
		23	De Solutionibus Tournacenſium.	p. 377
		30	Super Promotione Cardinalis de Medicis.	p. 378
		14 *Oct.*	Super Depoſito prænotato, Litera Cardinalis Sinagalenſis.	p. 379
		15	Super Bello Invaſivo contra Ludovicum Franciæ reſumendo, & Matrimonium inter Carolum Imperatorem Electum & Mariam Sororem Regis Solemnizando.	ibid.
		3 *Nov.*	Pro Priore de Novo Burgo de Bullis impetrandis.	p. 383
		8	De Conductu ad Requiſitionem Margaretæ Archiduciſſæ.	p. 384
		29	De Corpore nuper Regis Scotorum, in Prælio Flodden Field interfecti, ſæpeliendo.	p. 385
		17 *Dec.*	Litera Papæ Leonis ad Pacem Hortatoria.	p. 386
		20	Litera Cardinalis Sinagalenſis ſuper Depoſito.	p. 387
1514		2 *Jan.*	De Officio *Standerdbearer* Conceſſo.	ibid.
		20	Pro Domino de Mountjoye, Locumtenente Tornaci de Bailivatu conceſſo.	ibid.
		1 *Feb.*	De Creatione Ducis Suffolciæ.	p. 389
		6	De Thoma Wolſey, in Epiſcopum Lincoln. Promovendo.	p. 390
			Super Promotione prædicta.	ibid.
			Bulla ad Clerum Lincolnienſem, de Intendendo.	p. 392
		7	Munus Conſecrationis & Forma Juramenti.	ibid.
		1 *Mar.*	De Pileo & Gladio Conſecratis ad Regem miſſis.	p. 393
		4	De Reſtitutione Temporalium Lincoln.	p. 394
		14	Treugarum cum Rege Aragonum, Ratificatio Regis Francorum.	p. 395
			Ambaſſiatores Franciæ ad Epiſcopum Lincolniæ.	p. 399
		28	Marchio Mantuæ ad Regem.	ibid.
		30	Leo Papa ad Regem de Eleemoſinis & Indulgentiis pro Redemptione Captivorum.	p. 400
		12 *Apr.*	De Indigena fiendo.	ibid.

A. 6. H. 8.

A. D.	A. R.	Menſe.		
	6 *Hen.* 8.	24	Pro Defenſione Eccleſiæ de Admirallo conſtituto.	p. 402
		5 *Maii.*	Super Motibus Francorum Litera Regis.	p. 403
			Ad Epiſcopum Lincolnienſem Litera Regis, ſuper Communicatione cum Duce de Longavilla.	ibid.
		14	De Obitu Cardinalis Eboracenſis.	p. 404
			Pro Thoma Wolſey Epiſcopo Lincoln.	p. 405
		29 *Jul.*	Commiſſio Ludovici Regis ad Tractandum & Concludendum ſuper Matrimonio contrahendo cum Maria Sorore Regis.	p. 406
			Commiſſio pro Obligatione fienda.	p. 407
		30	Super Renunciatione Sponſalium cum Carolo Hiſpaniarum Principe.	p. 409
		5 *Aug.*	Pro T. Epiſcopo Lincoln. Electo Eboracenſi.	p. 412
		7	Tractatus Pacis & Amicitiæ inter Ludovicum Francorum Regem & Henricum Octavum Angliæ Regem.	p. 413
			Tractatus Matrimonii inter Ludovicum prædictum & Dominam Mariam Contrahendi.	p. 423
			Concluſio Matrimonii inter Ludovicum Regem Franciæ & Mariam Filiam Regis Henrici Septimi per Procuratores.	p. 428

Obli-

Index Chronologicus.

A. D.	A. R.	Menſe.		
1514	6 *Hen.* 8.	7 *Aug.*	Obligatio Oratorum Ludovici Francorum Regis.	ibid.
		8	Commiſſio ad Contrahendum Matrimonium cum Maria Sorore Regis.	p. 431
			Inſtrumentum Matrimonii Contracti.	p. 432
		16	Ambaſſiatoris Franciæ Litera ad Reginam.	p. 434
		18	Super Juramento per Regem Francorum præſtando, Commiſſio.	p. 436
			Super Literis Obligatoriis ejuſdem Regis.	ibid.
		20	Confirmatio Tractatûs Pacis.	p. 437
			Confirmatio Tractatûs Matrimonii.	p. 438
		2 *Sept.*	Litera Regis Francorum ad Th. Wolſey Electum Eboracenſem.	p. 439
		4	Obligatio pro Solutione Summæ ſupramemoratæ.	ibid.
		14	Tractatûs Pacis Confirmatio.	p. 440
			Juramentum ſuper Obſervatione Tractatûs ſupradicti.	p. 441
			Super dicto Juramento Inſtrumentum Publicum.	p. 442
			Confirmatio Tractatûs Matrimonii.	p. 443
			Inſtrumentum Super Matrimonio contracto per verba de præſenti.	p. 444
		15	Inſtrumentum Submiſſionis pro Solutione Decies Centum Milium Coronarum Auri.	p. 446
			Pro Th. Wolſey Bulla, de abſolvendo.	p. 450
			De Promovendo.	p. 451
			De Juramento Recipiendo.	p. 452
			Forma Juramenti.	p. 453
			Deſtinatio Pallii.	p. 454
			De Pallio tradendo.	ibid.
			Forma Tradendi Pallium.	p. 455
			Litera Regis Francorum ad Archiepiſcopum prædictum.	ibid.
			Ejuſdem ad eundem.	ibid.
		23	Commiſſio pro Traductione Mariæ Francorum Reginæ.	p. 448
		24	Litera Cardinalis de Medicis ad Regem.	p. 459
		1 *Oct.*	Pro Principe Caſtellæ de Comprehenſione.	p. 456
		8	Declaratio Principis Caſtellæ.	p. 457
			Declaratio Duciſſæ Sabaudiæ.	p. 458
			Literæ Patentes de Dote Reginæ Franciæ.	p. 459
		13	Literæ Ludovici Francorum Regis Acquietantiales ſuper Deliberatione Dominæ Mariæ, una cum Jocalibus, Vaſis Aureis & Argenteis &c. in Villa Abbatis Villæ.	p. 462
		20	Ad Regem Francorum, ſuper Comprehenſione in ſæpedicto Tractatu Pacis.	p. 463
		26	Commiſſio, pro Solutione Monetæ Franciæ recipienda.	p. 465
		30	Litera a Cardinale de Medicis.	p. 467
		31	Litera Leonis Papæ ad Regem.	ibid.
		5 *Nov.*	Acquietantia pro Prima Solutione.	p. 466
		6	Pro Epiſcopo Lincoln. Reſtitutio Temporalium.	p. 468
		7	Literæ Patentes Francorum Regis, ſuper Comprehenſione in Tractatu Pacis.	ibid.
		23	De Licentia Impetrandi Bullas.	p. 469
			Pro Domina Johanna de Guldeford de Annuitate.	p. 470
		14 *Dec.*	De Manumiſſione.	ibid.
		16	Pro Valerio de Poianis de Licentia.	p. 471
1515		20 *Jan.*	De Locumtenente Civitatis Tornacen. conſtituto.	p. 472
		23	De Salvo Conductu.	p. 473
		14 *Mar.*	Commiſſio ad Tractandum & Renovandum Tractatus nuper initos.	ibid.
			Commiſſio ad Tractandum pro Obligatione facienda.	p. 475
		4 *Apr.*	Tractatus Amicitiæ cum Franciſco Rege moderno.	p. 476
		5	Obligatio Oratorum Franciſci Regis in qua Ipſum Obligant ad Solutionem unius Millionis	p. 487
		18	De Receptione Sacramenti Francorum Regis pro Obligatione Pacis.	p. 491
			Pro Receptione Scriptorum Obligatoriorum.	p. 492
		20	Litera Regis ad Genuenſes.	p. 493

A. 7. H. 8.

A. D.	A. R.	Menſe		
1515	7 *Hen.* 8.	22 *Apr.*	Litera Leonis Papæ ad Regem.	p. 493
		2 *Maii*	Commiſſio per Ferdinandum Regem Aragonum pro Confœderatione perpetua facienda.	p. 494
		5	Acquietantia Francorum Regis.	p. 495
			Commiſſio pro Receptione Coronarum prædictarum.	ibid.
		7	De Communicando & Tractando cum Carolo Principe Caſtellæ pro Renovatione Pacis.	ibid.
			Pro Intercurſu Mercium.	p. 497
		8	Confirmatio Pacis & Amicitiæ per Franciſcum Francorum Regem.	p. 498
			Juramentum Regis Franciæ, Manu ſuâ ſignatum, ſuper Obſervatione Amicitiæ.	p. 501
			Inſtrumentum Publicum ſuper Præſtatione Juramenti.	ibid.
			Obligatio pro Pecunia Solvenda.	p. 502
			Inſtrumentum Submiſſionis pro una Millione ſolvenda.	p. 504
		9	De Cuſtodia commiſſa Archiepiſcopo Eborum.	p. 507
		15	Rex Scotorum ad Regem Franciſcum ſuper Comprehenſione in Tractatu Pacis Angliæ.	p. 508
		22	Dux Albaniæ ad Eundem.	p. 510
		28	De Conceſſione Temporalium Elien.	ibid.
		16 *Junii*	Intimatio de Comprehenſione Scotorum.	p. 511
		3 *Julii*	Rex Scotorum ad Papam.	p. 513
		22	Litera Regis ad Papam Rogatoria.	p. 514
		27	Bulla de Proviſione.	p. 515
		30 *Aug.*	Papa ad Regem, pro Polidoro Vergilio.	ibid.
		3 *Sept.*	Ju. Cardinalis de Medicis pro dicto Polydoro.	p. 516
		6	De Reſtitutione Temporalium Elien.	ibid.
		1 *Oct.*	Pro Civitate Tornaci, de Pardonatione.	p. 517
			De Tractando & Concludendo cum Subditis Regis Tornaci.	p. 518
			Pro Stabilimento Legis in Tornaco.	p. 519
		19	Tractatus Amicitiæ cum Ferdinando Aragonum Rege.	p. 520
			Promiſſio Secretarii Ducis Mediolani pro 10000 Ducat. ſolvendis ſingulis Annis Cardinali Eboracenſi.	p. 525
		26	Litera Ducis Venetiarum Gratulatoria.	p. 526
			De Juramento Regis Aragonum petendo & recipiendo.	ibid.
		27	Tractatûs Pacis Ligæ & Amicitiæ cum Rege Aragonum & Regina Caſtellæ Ratificatio.	p. 527
		1 *Dec.*	Confirmatio Tractatûs Pacis Amicitiæ & Intercurſûs per Fernandum Regem Aragonum.	p. 528
		22	De Liberatione Magni Sigilli Thomæ Eborum & de ejuſdem Juramento.	p. 529
1516		29 *Jan.*	Pro Cardinale Eborum Archiepiſcopo, de Cuſtodia Commiſſa.	p. 530
		6 *Feb.*	De Salvo Conductu pro Epiſcopo de Galloway & aliis.	p. 531
			Pro Comite de Aren de Salvo Conductu.	p. 532
		12	Bulla ſuper Abuſu Clericorum.	ibid.
		13	Confirmatio Tractatûs Amicitiæ inter Regem & Principem Hiſpaniarum.	p. 533
			Confirmatio Tractatûs de Intercurſu.	p. 539
		19	Commiſſio ad Tractandum cum Principe Caſtellæ.	p. 545
		21	De Tractando cum Elvetiis.	p. 547
		14 *Apr.*	Pro Rege Aragonum pro Vitualatione Navium.	p. 547

A. 8. H. 8.

A. D.	A. R.	Menſe		
	8 *Hen.* 8	19 *Maii*	Commiſſio ad Comparendum & Intereſſendum vice Regis, in proximo Feſto Aurei Velleris.	p. 548

Te

Index Chronologicus.

A. D.	A. R.	Menſe.		
1516	8 *Hen.* 8.	30 *Maii*	De Tractando cum Rege Scotorum.	p. 549
		4 *Julii*	Repræſentatio Scotorum pro Duce Albaniæ.	p. 550
		10	Papa ad Regem ſuper Anticipatione Æquinoctiorum, de Kalendario Emendando.	p. 552
		20	Pro Thoma Dunolmenſi Epiſcopo ſuper Officio Cuſtodis Privati Sigilli.	p. 553
		20 *Sept.*	Pro Johanne Archiepiſcopo Armachanenſi de Protectione & Licentia.	p. 554
		20 *Oct.*	De Confœderatione cum Leone Papa, Imperatore & Alligatis.	p. 555
		29	Liga pro Defenſione Eccleſiæ; & Effrænata Principum Dominandi Libidine cohibenda.	p. 556
			De Communicando, pro Bono Pacis & Amicitiæ, cum Rege Scotorum.	ibid.
		5 *Nov.*	Ligæ, pro Defenſione Eccleſiæ, & effrænata Principum Dominandi Libidine Cohibenda, Confirmatio.	p. 567
			De Receptione Quinquaginta Millium Francorum a Rege Franciæ.	p. 568
		7	Explicatio cujuſdam Articuli, pro Helvetiis continendis per Annuum Cenſum eis Reddendum, ex parte Cæſareæ Majeſtatis, per Oratores ſuos.	p. 569
			Articulus pro Helvetiis, ex parte Caroli Regis Catholici.	p. 570
			Pro Confœderatione pro Elvetiis.	ibid.
			Super Juramento per Regem Caſtellæ præſtando.	p. 571
			Super Juramento Imperatoris.	p. 572
		1 *Dec.*	Dux Urbini ad Regem.	ibid.
		22	Pro Cardinali Eborum, ſuper Lite in Curia Romana pendente, de Poteſtatibus.	p. 573
		31	Inſtrumentum in quo verbatim repetuntur Articuli de Appunctuamentis Scotiæ.	p. 574
1517		5 *Jan.*	Bulla pro Expeditione contra Turcas.	p. 578
		8	Quidam Articuli concluſi inter Ducem Albaniæ Protectorem Scotiæ & Henricum Octavum Angliæ Regem.	ibid.
		12	De Procuratore, pro Rege, in Tornaco & Territorio ejuſdem, conſtituto.	p. 579
		20	De Treugis, per Ducem Albaniæ captis, Approbatio Scotorum.	p. 581
		19 *Feb.*	De Reſtitutione Temporalium Hereforden.	ibid.
		5 *Mar.*	Literæ Recommendatoriæ.	p. 582
		20	De Protectione.	p. 583
		29	A Populo Helvetico Litera de Gratiis.	ibid.
		17 *Apr.*	Pro Cardinali Eborum de Adminiſtratione Epiſcopatûs Tornacen. in Spiritualibus & Temporalibus.	p. 584

A. 9. H. 8.

A. D.	A. R.	Menſe.		
	9 *Hen.* 8	22	Sacramentum Collectoris Domini Papæ.	p. 586
		23	De Reſtitutionibus Temporalium pro Epiſcopo Landaven.	p. 587
		11 *Maii*	Confirmatio Articuli pro Helvetiis explicati, per Oratores Caroli Regis Caſtellæ, per ipſum Regem.	p. 588
		12	De Præſentatione.	p. 589
		19	De Conſpiratione contra Papam, Notificatoria.	ibid.
		26	Super Vectigali, in Chio Inſula, impoſita.	ibid.
		5 *Jun.*	Pro Cardinali Sancti Georgii de Intercedendo.	p. 590
		8	De Penſione pro Cardinale Eborum per Regem Caſtellæ.	p. 591
		20	Papa ad Regem, pro Subſidio contra Hoſtes Eccleſiæ.	p. 592
		25	De Licentia Eligendi.	p. 593
		10 *Jul.*	Pro Patria Tornaci, de Forma Proceſſuum in Appellationibus & Reſſorto.	ibid.
		11	De Regio Aſſenſu.	p. 595
		20	De Licentia Eligendi.	p. 596
		24	De Reſtitutione Tomporalium Coventr.	ibid.
		24 *Aug*	Pro Decima Levanda, in Subventionem Eccleſiæ.	p. 596
1517	9 *Hen.* 8.	24 *Aug.*	De Præbenda Data Thomæ Lynacre Clerico.	p. 597
			Pro Cardinale Eborum, Bulla Decimarum.	p. 598
		7 *Oct.*	Super Prorogatione Treugarum, Approbatio Scotorum.	p. 599
		13	Dux Ferrariæ ad Regem.	p. 600
		17	Marchio Mantuæ ad Regem.	p. 601
			Ratificatio per Scotorum Regem.	p. 602
1518		8 *Jan.*	A Collegio Cardinalium pro Subſidio contra Turcas.	p. 603
		7 *Feb.*	A Cardinali de Medicis Litera de Gratiis.	p. 604

A. 10. H. 8.

A. D.	A. R.	Menſe.		
	10 *Hen.* 8.	5 *Maii*	De Acquietantia pro Rege Francorum.	ibid.
		6	De Poteſtatibus Cardinalis Eborum, Exemplificatio.	p. 605
		17	Bulla pro Componenda Pace & Indicendis Quinquennalibus Induciis inter Chriſtianos Principes.	p. 606
		5 *Julii*	Cardinalis de Medicis Litera ſuper Privatione Hadriani.	p. 607
		10	De Communicando & Tractando cum Francorum Rege.	p. 608
		27.	Facultas plenariæ Remiſſionis conceſſæ Legatis de Latere.	p. 609
		30	Super Privatione Adriani Cardinalis, Bulla pro Cardinale Eborum.	ibid.
		31	Pro Cardinali memorato, Penſio Regis Francorum.	p. 610
			Regis Francorum Commiſſio ad Tractandum ſuper Amicitia.	p. 611
			De Tractando ſuper Matrimonio.	p. 613
			Commiſſio ſuper prætacto Matrimonio.	p. 614
			Pro dicto Matrimonio Commiſſio ſpecialis.	p. 615
			Ad Tractandum ſuper Deliberatione Tornaci, Sancti Amandi & Moretaniæ.	p. 616
			Ad Tractandum de Mutuo Congreſſu.	p. 618
		12 *Aug.*	De Terris in Tornaceſio conceſſis.	p. 619
		17	Pro Secretario in Lingua Gallicana, de Licentia.	p. 620
		20	Bulla pro Tractanda Pace inter Chriſtianos Principes & Parando Exercitu contra Turchas.	p. 621
		26	Super Privatione Adriani Cardinalis, de Cuſtodia Temporalium conceſſa.	p. 622
		28	De Reſtitutionibus Temporalium Bathon. & Wellen. Cardinali Eborum.	p. 623
		2 *Oct.*	Tractatus & Confœderatio Generalis Pacis & Concordiæ.	p. 624
			Articulus de Comprehenſione Scotorum.	p. 631
		4	Tractatus Matrimonii inter Delphinum & Dominam Mariam.	p. 632
			Tractatus de Deliberatione Tornaci.	p. 642
			Tractatus Deprædationis.	p. 649
		5	Pro Matrimonio ſupramemorato Commiſſio Claudiæ Reginæ.	p. 653
		23	De Collegio Medicorum Fundando infra Civitatem Londoniæ.	p. 654
		9 *Nov.*	Confirmatio Tractatûs Pacis inter Regem Angliæ & Regem Francorum.	p. 656
			Confirmatio Tractatûs pro Maritagio habendo.	p. 658
			Confirmatio Tractatûs pro Deliberatione Civitatis Tornacenſis.	p. 659
			Tractatûs pro Reformatione Deprædationum Confirmatio.	p. 660
		14 *Dec.*	Confirmatio Tractatûs Amicitiæ & Pacis per Francorum Regem.	p. 661
			Inſtrumentum ſuper Juramento Pacis, cum Originali, Manu Francorum Regis ſignato, eidem annexo.	p. 662
		16	Confirmatio Tractatûs Matrimonii.	p. 665
			Inſtrumentum Sponſaliorum.	p. 666
		21	Confirmatio Tractatûs pro Comprehenſione Regis Scotorum.	p. 670

Inſtru-

Index Chronologicus.

A. D.	A. R.	Menſe.		
1518	10 Hen. 8.	21 Dec.	Inſtrumentum ſuper Juramento Matrimonii, per Regem Francorum præſtito, unà cum Originali eidem annexo, Manu dicti Regis Francorum ſignato.	p. 672
			Confirmatio Tractatus pro Deprædationibus inter Reges Angliæ & Franciæ cohercendis.	p. 675
		24	Inſtrumentum ſuper Juramento Tractatûs Tornacenſis, unà cum Originali annexo; Manu Regis Francorum Signato.	p. 676
			Ratificatio Regis Francorum ſuper Tractatu de mutuo Colloquio habendo.	p. 679
		31	Bulla Leonis Decimi de ſuo Acceſſu in Ligam inter Principes initam.	p. 681
1519		10 Jan.	De Poteſtatibus; Commiſſio Regis Francorum pro Cardinali Eborum.	p. 691
		13	Commiſſio ad Tornacum Recipiendum & ad Solutiones faciendas.	ibid.
		8 Feb.	Commiſſio ad Deliberandum Moretaniam.	p. 693
		10	De Redditione Caſtri & Villæ de Tourney.	p. 694
			Commiſſio ad Recipiendum Moretaniam.	ibid.
		23	Commiſſio Francorum Regis facta Cardinali Eborum ad Tractandum & Concludendum ſuper Modo Colloquii Mutui cum Rege.	p. 695
		15 Apr.	Super Comprehenſione in Tractatu Approbatio Ducis Venetiarum.	p. 696

A. 11. H. 8.

A. D.	A. R.	Menſe.		
	11 Hen. 8.	22	Pro Receptione Solutionum Franciæ.	ibid.
		27	Commiſſio ad Recipiendum Monetam pro Civitate Tornacenſi.	p. 697
		5 Maii.	Acquietantia pro Solutionibus prætactis.	p. 698
			De Acquietantia Monetæ Tornacen.	p. 699
			De Acquietantia pro ſecunda Solutione.	ibid.
		29	Commiſſio ſuper Deprædationibus Reſarciendis.	p. 700
		10 Oct.	De ſalvo Conductu pro Luca Spinula Magiſtro ſive Præpoſito Mercatorum de Janua.	ibid.
		24	Pro Domino Cardinale Eborum.	p. 703
		4 Nov.	De Reſtitutione Temporalium Exon.	ibid.
		8	Pro Thoma Cardinale Eborum.	p. 704
520		23 Jan.	De Confirmatione pro Miniſtrallis.	p. 705
		26 Mar.	Conventionum pro Mutuo Colloquio Confirmatio.	ibid.
			Nomina Appunctuatorum ad Intendendum Regi in Mutuo Congreſſu.	p. 710
			Appunctuati ad Intendendum Reginæ.	p. 711
			Nomina Appunctuatorum ex Parte Franciæ.	p. 713
		29	Pro Cardinale Eborum Penſio Imperatoris.	p. 714
		11 Apr.	De Proviſione, ſuper Tractatibus de Intercurſu.	ibid.

A. 12. H. 8.

A. D.	A. R.	Menſe.		
	12 Hen. 8.	5 Maii.	Dux Venetiarum ad Cardinalem Eborum.	p. 718
		6 Jun.	Ratificatio Tractatuum in Mutuo Congreſſu factorum, unà cum Scedula Juramenti præſtiti per Francorum Regem.	p. 719
			Ratificatio per Regem eodem Die Data in Caſtro de Guyſnes.	p. 721
		10	De Tractando cum Ambaſſiatoribus Hanzæ Theutonicæ.	p. 722
		13	Tractatûs de Solutionibus altera Confirmatio.	p. 723
		6 Julii.	Ducis Venetiarum Literæ Gratulatoriæ.	p. 724
		7	Bulla de Penſione pro Cardinali Eborum.	p. 725
1520	12 Hen. 8.	11 Oct.	Dux Venetiarum commendat Cauſam cujuſdam Civis Venetiæ Cardinali.	p. 726
		16 Nov.	Litera Regis Scotorum ſuper Treugis.	p. 727
		22	Ad Literas de Treugis capiendis Reſponſio Cuſtodis Marchiarum.	ibid.
		24	Commiſſio Regis Scotorum.	p. 728
			Scedula Commiſſioni annexa.	p. 729
			Super dictis Treugis.	ibid.
		27	Super Treugarum Prorogatione Litera Regis Scotorum.	p. 730
			Super Prorogatione prætacta.	ibid.
		30	Ad Ambaſſiatorem Franciæ Reſponſoria.	p. 731
			Ad Theſaurarium Scotiæ.	ibid.
		1 Dec.	Super Recambio Obſidum.	p. 732
		6	Ambaſſiatoris Franciæ Litera.	p. 733
			Super Prorogatione memorata.	ibid.
1521		6 Jan.	Bulla novæ Prorogationis Officii Legationis de Latere.	p. 734
		22	Commiſſio Regis Jacobi ad Tractandum pro Treugis & Pace.	p. 735
		30	Indentura Treugarum Scotiæ.	p. 736
		4 Feb.	Litera Chriſtianiſſimi Regis de Permutatione Obſidum.	p. 738
		1 Apr.	Pro Ambaſſiatoribus Scotiæ de Poteſtatibus.	p. 739
			Bulla ſuper Prorogatione Officii Legationis & Ampliationis Facultatum.	ibid.
		17	Pro Cardinali Eborum, Bulla de Poteſtatibus, ſuper Lectione Librorum Martini Lutheri.	p. 742
		18	Indentura Treugarum Scotiæ.	p. 744

A. 13. H. 8.

A. D.	A. R.	Menſe.		
	13 Hen. 8.	20 Maii.	Super Prorogatione Treugarum Scotiæ.	p. 745
		26 Jun.	De Reſtitutione Temporalium Lincoln.	p. 747
		1 Jul.	De Querelis, inter Reges Francorum & Caſtellæ, ad Arbitrium Regis, Terminandis.	p. 748
		29	Pro Cardinale Eborum, Commiſſio ad Tractandum cum Rege Francorum.	p. 749
			Pro eodem Cardinale Commiſſio ad Tractandum cum quibuſcunque.	p. 750
		11 Oct.	Tranſumptum Literarum Tractatûs, ad Arbitrium Regis habiti & concluſi.	p. 752
			Bulla pro Titulo Defenſoris Fidei.	p. 756
		4 Nov.	De Gratiis pro Libro, per Regem contra Lutherum Scripto.	p. 758
		11	De Reſtitutionibus Temporalium Epiſcopo Carliolenſi.	p. 759
		7 Dec.	Pro Cardinale Eborum, de Reſtitutione Temporalium Monaſterii Sancti Albani.	p. 760
1522		11 Feb.	De Cuſtodia Regni, durante Minoritate Regis Scotorum, Reſponſoria.	p. 761
		17	Pro Cuthberto Tunſtall Electo London.	p. 763
		23	Requiſitio, pro Bello movendo contra Imperatorem.	p. 764
		1 Mar.	De Conſule conſtituto.	p. 766
		6	De conſtituendo Comitem Ormund, Deputatum Hiberniæ.	ibid.

A. 14. H. 8.

A. D.	A. R.	Menſe.		
	14 Hen. 8.	24 Maii	Super Adventu Imperatoris, Aſſignati ad Intendendum Domino Legato apud Cantuariam.	p. 767
		27	Aſſignati, in Adventu Imperatoris, ad Intendendum Regi Viceſimo Die Menſis Maii apud Cantuariam.	p. 768
		8 Junii	Pro Legato antedicto Penſio Imperatoris.	p. 769
		24	Contra Invaſionem Francorum, de Proclamationibus.	p. 770
		3 Jul.	Alia Penſio pro Legato prænotato.	ibid.
		5	De Reſtitutionibus Temporalium Epiſcopo London.	p. 771

Index Chronologicus.

A. D.	A. R.	Menſe.		
1522	14 *Hen.* 8.	30 *Jul.*	De Locumtenente Generali, contra Scotos, conſtituto.	p. 772
		14 *Aug.*	Pro Victualatione Armatæ Regis.	p. 773
			Contra Invaſionem Scotorum, de Proclamationibus.	ibid.
		7 *Oct.*	De Reſtitutionibus Temporalium Epiſcopo London.	p. 774
		8 *Nov.*	Pro Cardinali Eborum Monaſterii Sancti Albani Commenda per Adrianum Papam Sextum	p. 775
		11	Litera Imperatoris ad Cardinalem prædictum.	p. 776
		29	Pro Doctore Phyſicæ, de Canonicatu dato.	p. 777
		4 *Dec.*	De Theſaurario Conſtituto.	ibid.
		30	De Salvo Conductu pro Priſonariis Franciæ, ad Financias Providendas.	p. 778
1523		20 *Feb.*	De Reſtitutionibus Temporalium pro Epiſcopo Wigornienſi.	p. 780
		26	De Locumtenente Generali, contra Scotos, conſtituto.	p. 781
			De Locumtenente Eſtmarchiarum & Weſtmarchiarum.	p. 782
		6 *Mar.*	De Appunctuando cum Gardiano Eſtmarchiarum pro Rege Scotorum.	ibid.
		9	Anthonius Grimanus Venetiarum Dux Cardinali Eboracenſi pro Recuperatione Navis in Cantabris detentæ.	p. 786
		17	Anthonius Grimanus Dux Venetiarum gratulatur Cardinali ſuper Titulo Fidei Defenſoris.	ibid.
		26	Bulla Principalis ſuper Epiſcopatu Dunolmenſi.	p. 783
1523	14 *Hen.* 8.	26 *Mar.*	Bulla Retentionis cum Eccleſia Dunolmenſi.	p. 784
		9 *Apr.*	Pro Henrico de Marney.	p. 787

A. 15. H. 8.

A. D.	A. R.	Menſe.		
	15 *Hen.* 8.	24	De Reſtitutione Temporalium Meneven.	p. 788
			Pro Thoma Cardinale Archiepiſcopo Eborum.	ibid.
		30	De Reſtitutionibus Temporalium Dunolm.	p. 789
			Bulla pro Triennalibus Treugis; inter Principes Chriſtianos, & pro Expeditione ad Defendendum contra Turchas.	p. 790
		2 *Maji*	De Reſtitutionibus Temporalium Bathon. & Wellen.	p. 792
		11	Pro Thoma Epiſcopo Bangorenſi de Confirmatione.	p. 793
		17	De Communicando cum Imperatore, ſuper Duce Burboniæ ad Partes ſuas attrahendo.	p. 794
			Æſtimatio Expenſarum pro continuatione Exercitûs Ducis Burboniæ.	p. 795
		12 *Jun.*	Prorogatio Legationis per Papam Adrianum pro Cardinale Eborum.	ibid.
		20	Pro Archiepiſcopo Armachanenſi de Protectione.	p. 796
		30	Chriſtierni, Daciæ Regis Abdicati, in Anglia exiſtentis, Renovatio Fœderum.	p. 798

CONVENTIONES, LITERÆ, ET ACTA PUBLICA.

De Cuſtodia Temporalium Exon.

A.D. 1502. An. 17. H. 7. Pat. 17. H. 7. p. 2. m. 31.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratia noſtra ſpeciali, ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & Concedimus Venerabili in Chriſto Patri *Johanni Arundell Coventrenſi & Lichfeldenſi Epiſcopo* Cuſtodiam omnium & omnimodorum Temporalium & realium Poſſeſſionum Epiſcopatûs Exonienſis, ac eidem Epiſcopatui quomodolibet & ubicumque infra Regnum noſtrum Angliæ pertinentium annexorum ſive ſpectantium, ac omnia Exitus, Proficua, Firmas, Redditus, Reventiones, & Emolumenta omnium & ſingulorum Poſſeſſionum Temporalium prædictorum, in Manibus noſtris exiſtentium, & Nobis qualitercumque emergentia ratione ultimæ Vacationis Epiſcopatûs prædicti, per Tranſlationem Venerabilis in Chriſto Patris *Richardi Redmayn* nunc *Elienſis Epiſcopi* a Sede Exonienſi prædictâ (videlicet) a tempore prædictæ Tranſlationis, & a tempore quo dictus Epiſcopatus Exonienſis ſic vacavit hucuſque provenientia, & quamdiu Temporalia prædicta in Manibus noſtris fore contigerint, & exnunc durante Vacatione illâ proventura,

Habenda & Occupanda omnia & ſingula Temporalia prædicta cum omnibus & ſingulis eorumdem pertinentiis, & Percipienda omnia Exitus, Proficua, Firmas, Redditus, Reventiones, & Emolumenta prædicta, a dicto tempore Vacationis prædictæ, durante eadem Vacatione, *eidem Johanni* tàm per Manus ſuas & Miniſtrorum ſuorum proprias, quàm per Manus omnium & ſingulorum Receptorum, Ballivorum, Appruatorum, Firmariorum, Tenentium, ſive Occupatorum Poſſeſſionum Temporalium prædictorum & eorum cujuſlibet inde Parcellæ, ac per Manus omnium & ſingulorum Eſcaetorum noſtrorum in Comitatibus illis in quibus Poſſeſſiones & Temporalia illa ſeu aliqua inde Parcella ſeparatim exiſtunt ſive exiſtit, adeò plenè liberè & integrè, prout Nos ea haberemus, ratione Vacationis Epiſcopatûs illius ac toto tempore ejuſdem Vacationis, ſi præſens Conceſſio noſtra *eidem Johanni* inde facta non fuiſſet, abſque Compoto Reſponſo ſeu aliquo alio Nobis pro Præmiſſis ſeu aliquo Præmiſſorum Reddendo, Solvendo, ſeu Faciendo quovis modo,

Eo quòd expreſſa mentio de vero Valore Annuo Temporalium prædictorum, aut de Certitudine Exituum, Proficuorum, Firmarum, Redditum, Reventionum, & Emolumentorum prædictorum, ſeu aliquâ aliâ Certitudine, aut de

A.D. 1502. Hen. 7. de aliis Donis ſive Conceſſionibus per Nos *eidem Johanni* ante hæc tempora factis, in Præſentibus facta non exiſtit, aut aliquo Statuto, Actu, ſive Ordinatione, in contrarium facto, edito, ordinato, ſive proviſo, aut aliquâ aliâ rationabili Causâ ſeu Materia quacumque, in aliquo non obſtantibus. A.D. 1502. Hen. 7.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo ſecundo die Februarii.

Per ipſum Regem.

De Reſtitutionibus Temporalium Sarum.

A.D. 1502. An. 17. H. 7. Pat. 17. H. 7. p. 1. m. 19.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatibus Suthamptoniæ & Wilteſiæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex* Venerabilem in Chriſto Patrem *Edmundum nuper Epiſcopum Herefordenſem* a vinculo, quo eidem Eccleſiæ Herefordenſi, cui tunc præerat, tenebatur, abſolverit, & ipſum ad Eccleſiam Sarum tranſtulerit, ipſumque in Epiſcopum dictæ Eccleſiæ Sarum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis indè directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd *idem Epiſcopus*, ſic ad dictam Eccleſiam Sarum Tranſlatus, omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratiosè,

Cepimus Fidelitatem *ipſius Epiſcopi*, ſic ad dictam Eccleſiam Sarum Tranſlati, & Temporalia Epiſcopatûs illius, prout moris eſt, Reſtituimus eidem;

A.D. 1502.

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Epiſcopo*, ſic ad eandem Eccleſiam Tranſlato, Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Ballivâ tuâ, ſine dilatione, Liberes in forma prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, ſecundo die Aprilis.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub eadem Data; videlicet,

Eſcaetori Regis in Com. Somerſ. & Dorſ.
Eſcaetori Regis in Com. Oxon. & Berk.
Eſcaetori Regis in Com. Surr. & Suſſex.
Eſcaetori Regis in Com. Lincoln.
Eſcaetori Regis in Com Glouc. ac Marchiis Walliæ eidem Comitatui adjacentibus.
Dilecto Regis Majori Civitatis ſuæ Londoniæ *ac Eſcaetori ſuo in eadem Civitate.*

Et Mandatum eſt Militibus, &c.

Pro Epiſcopo Sarum.

A.D. 1502. An. 17. H. 7. Ibid. m. 18.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd,

Cùm Epiſcopatus Sarum, per Tranſlationem Venerabilis in Chriſto Patris *Henrici nuper Epiſcopi ibidem*, jamdudùm vacaverit,

Et quòd Nobis per *Decanum & Capitulum dictæ Eccleſiæ* & Succeſſores ſuos, pro Cuſtodia ejuſdem Epiſcopatûs & Temporalium ejuſdem, Epiſcopatu illo Vacante, ſi per unum Annum vacaverit, *de Mille & viginti & una Libris Septem Solidis & Undecim Denariis* pro Anno illo,

Et, ſi minori vel majori tempore quàm per Annum hujuſmodi Vacatio duraverit, tunc per eoſdem *Decanum & Capitulum* & Succeſſores ſuos prædictos, pro Rata dictorum *Mille & Viginti & unius Librarum Septem Solidorum & Undecim Denariorum per Annum*, pro Rata temporis, Nobis proinde reſpondere debeant,

A.D. 1502.

De Gratia noſtra ſpeciali, ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris Damus & Concedimus, pro Nobis & Hæredibus noſtris, quantum in Nobis eſt, Reverendo in Chriſto Patri Dilecto & Fideli Conſiliario noſtro *Edmundo Sarum Epiſcopo* & Aſſignatis ſuis omnes & omnimodas ac tantas & hujuſmodi Denariorum Summas, necnon Exitus & Proficua Temporalium Epiſcopatûs prædicti, quæ ad Nos ratione Vacationis prædictæ quoquo modo pertinent aut pertinere deberent,

Habenda & Percipienda *eidem nunc Epiſcopo* & Aſſignatis ſuis, per Manus præfatorum *Decani & Capituli* & Succeſſorum

A.D. 1502. Hen. 7.

ceſſorum ſuorum, ad Uſum *præfati nunc Epiſcopi* & Aſſignatorum ſuorum, de Dono noſtro, adeò liberè plenè & integrè prout Nos vel Hæredes noſtri, ratione Vacationis prædictæ, haberemus & perciperemus, ſi præſens Conceſſio noſtra *præfato nunc Epiſcopo* inde facta non fuiſſet, abſque Compoto, Reſponſo, ſeu aliquo Nobis vel Hæredibus noſtris pro Præmiſſis ſeu eorum aliquo inde Nobis reddendo, ſolvendo, ſeu faciendo, & abſque impetitione, moleſtatione, perturbatione, ſeu inquietatione Noſtri vel Hæredum noſtrorum, Juſticiariorum, Eſcaetorum, Vicecomitum, aut aliorum Ballivorum ſeu Miniſtrorum noſtrorum vel Hæredum noſtrorum quorumcumque,

Et inſuper, ex eiſdem Scientia & mero Motu noſtris, Conceſſimus, pro Nobis & Hæredibus noſtris prædictis, quòd tàm *prædictus nunc Epiſcopus*, quàm præfati *Decanus & Capitulum*, & Succeſſores ſui prædicti, & eorum quilibet de omnibus & omnimodis Denariorum Summis, Exitibus, & Proficuis præmiſſis, Nobis ratione Vacationis prædictæ debitis ſive pertinentibus, erga Nos & Hæredes noſtros exonerentur & acquietentur imperpetuùm per Præſentes,

A.D. 1502. Hen. 7.

Et quòd *idem nunc Epiſcopus* & Aſſignati ſui habeant tot & tanta Brevia & Waranta pro Exoneratione dictorum *Decani & Capituli* & Succeſſorum ſuorum in ea parte, quot & quanta ſibi ſint aut fuerint neceſſaria & oportuna pro eiſdem;

Eo quòd expreſſa mentio de Certitudine Præmiſſorum, ſeu eorum alicujus, vel de vero Valore eorumdem, aut de aliis Donis ſeu Conceſſionibus per Nos *eidem nunc Epiſcopo* ante hæc tempora factis, in Præſentibus minimè facta exiſtit; aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, Proviſione, ſive Reſtrictione, in contrarium factis, editis, ſive proviſis, non obſtantibus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, tertio die Aprilis.

Per Breve de Privato Sigillo.

De Tractando, Commiſſio Regis Romanorum.

A.D. 1502. An. 17. H. 7. Ex Autogr.

MAximilianus, Divinâ favente Clementiâ, *Romanorum Rex* ſemper Auguſtus, *Unghariæ*, *Dalmatiæ*, *Croatiæ*, &c. REX, ARCHIDUX *Auſtriæ*, DUX *Burgundiæ*, *Lothoringiæ*, *Brabantiæ*, *Stiriæ*, *Carintiæ*, *Carniolæ*, *Limburgiæ*, *Lucemburgiæ*, & *Gheldriæ*, LANTGRAVIUS *Alſatiæ*, PRINCEPS *Zueviæ*, COMES PALATINUS *in Habſpurg*, & *Hanoniæ* PRINCEPS, & COMES *Burgundiæ*, *Hanoniæ*, *Flandriæ*, *Thirolis*, *Goriciæ*, *Arteſiæ*, *Hollandiæ*, *Zeelandiæ*, *Ferrettis*, *Kiburg*, *Namurci*, & *Zutphaniæ*, MARCHIO *Sacri Romani Imperii ſuper Anaſum* & *Burgoniæ*, DOMINUS *Friziæ*, *Marchinæ*, *Sclavonicæ*, *Merchliniæ*, *Portuſnaonis* & *Salinarum*, omnibus, ad quos præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitatibus & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Cornelii de Berghes*, ac *Domini de Berſſelle*, Militum *Ordinis noſtri Velleris Aurei*, & *Indoci Prant* Militis, Camerariorum noſtrorum, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

A.D. 1502.

Dantes & Concedentes eis plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum Sacratiſſimo Principe Fratre & Conſanguineo noſtro Cariſſimo *Henrico Anglicorum Rege*, ejuſve Commiſſariis, Procuratoribus, Oratoribus, Deputatis, & Nunciis ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ab eodem Sacratiſſimo Principe ad hoc habentibus, tàm de & ſuper vera, firma, & reali Pace, Amicitia, atque Concordia, ac Ligis, Amicitiis, Confœderationibus, Treugis, & Guerrarum Abſtinentiis, Fœderibus, Affinitatibus, & Intelligentiis, quàm de & ſuper quibuſcumque Commerciis, Excercitiis Commerciorum, ac mutuo & amicabili Intercurſu Mercium & Mercandiſarum,

Inter Nos, Hæredes & Succeſſores noſtros, atque Regna, Terras, Dominia, Patrias, & Loca noſtra quæcumque, & *dictum Sacratiſſimum Principem*, Hæredes & Succeſſores ſuos, atque Regna, Terras, Dominia, Patrias, & Loca ſua quæcumque, Subditos, Vaſallos, Confœderatos, Amicos, Alligatos, Faventes, & Adhærentes noſtros & ſuos quoſcumque Ineundis, Capiendis, Paciſcendis, Conveniendis, Concordandis, Concludendis, & Habendis,

Necnon

A.D. 1502. Hen. 7.

Necnon de & ſuper omnibus & ſingulis Contentionibus, Quæſtionibus, Guerris, Cauſis, Querelis, Litibus, Attemptatis, Injuriis, Gravaminibus, & Demandis, unà cum ſuis Circumſtantiis, Emergentibus, Incidentibus, Dependentibus, & Connexis, quæ inter Nos & præfatum Sereniſſimum Principem, & Regna, Loca, Terras, Dominia, Patrias, Subditos, Vaſallos, Alligatos, Confœderatos, Amicos, Faventes, & Adhærentes noſtros & ſuos hincinde pendere dinoſcuntur,

Communicandi, Tractandi, Conveniendi, atque ea omnia & ſingula Componendi, Paciſcendi, Appunctuandi, ac plenariè & integrè Determinandi, prout eis melius viſum fuerit & oportunum,

Univerſaque & ſingula, quæ per eos Appunctuata, Conventa, Concluſa, & Concordata fuerint, Vallandi, Roborandi, & Aſſecurandi per Fidei interpoſitionem & Juramentum in Animam noſtram Præſtandum,

Ac de & ſuper Præmiſſis, ſic Appunctuatis & Concluſis, Litteras vallidas & efficaces pro Parte noſtra Tradendi & Deliberandi, conſimileſque Litteras ab eodem Sacratiſſimo Principe ſeu ejus Commiſſariis, Procuratoribus, Oratoribus, Deputatis, & Nunciis Exigendi, Petendi, Requirendi, & Recipiendi,

A.D. 1502. Hen. 7.

Cæteraque Faciendi, Exequendi, & Expediendi quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, etiamſi talia ſint quæ Mandatum de ſe magis exigant ſpeciale;

Promittentes, bona Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros totum & quicquid per dictos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios noſtros Actum, Geſtum, ſeu Procuratum fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus rei Teſtimonium præſentem fieri juſſimus, Manu noſtra ſignatam, Sigilloque noſtro impendenti munitam.

Datum in *Oppido noſtro de Kausbeure*, die viceſimâ quartâ Menſis Aprilis, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo ſecundo, Regnorum noſtrorum (videlicet) Romani decimo ſeptimo, Unghariæ verò decimo tertio.

MAX.

Super Plicam,

Per Regem.

MARIMER.

De Liga cum Ladiſlao Hungariæ Bohemiæque Rege contra Mahumetanos.

A.D. 1502. An. 17. H. 7. Franc. 17. H. 7. m. 1.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Non conquieſcet Mahumetana illa Rabies, noſtri Sanguinis ſitibunda, Populum Chriſtianum aliquâ gravi & miſerandâ Clade afficere, niſi ejus Impetus atque Hoſtiles Incurſus Divinâ quadam Amicitiâ mutuóque Auxilio omnium ubique Chriſtianorum Principum propediem amoveantur & reprimantur.

Cùm itaque Nos, cum omnibus totius Chriſtianitatis Regibus, Principibus, atque Potentatibus Fœdera mutuamq; Amicitiam jampridem contraximus, Intelligenteſque de Illuſtriſſimi *Laudiſlani Hungariæ Bohemiæque Regis* celebri ac glorioſâ Famâ, quam ob nonnulla ſua contra Chriſti Hoſtes Præclariſſima Geſta conſecutus eſt, qui etiam in eo Amoris atque Confœderationis Vinculo, quo cæteri omnes Chriſtiani Principes Nobiſcum ſunt, non mediocri deſiderio (uti ex Oratoribus ejus nuper accepimus) alligari atque conjungi affectus eſt, meritò cum illo, æque atque cum aliis noſtræ Religionis Principibus, pro communi Chriſti Fide Tuendâ, certam, veram, firmam, bonam, meram, & puram Intelligentiam, necnon Amicitiam, Ligam, Unionem, & Confœderationem perpetuam, ac omni Ævo duraturam, aliaque Capitula, Conventiones, Pactiones, pro Nobis & Succeſſoribus, Vaſſallis, Subditis, Regnis, Patriis, Terris, & univerſis Dominiis noſtris atque ſuis, ſub certis modo & formâ, inire, contrahere, atque perficere volumus, ſicuti in Literis noſtris Patentibus, manuali Subſcriptione ac Magno Sigillo noſtro munitis, deſuper confectis, pleniùs liquet & continetur;

A.D. 1502.

Hinc eſt quòd Nos,

De Fidelitate, Probitate, Circumſpectione, & Induſtria Dilecti & Fidelis Conſiliarii & Capellani noſtri *Galfridi Blythe* Decani Eccleſiæ Cathedralis Eborum, quamplurimum confidentes,

Ipſum noſtrum verum & indubitatum Oratorem, Commiſſarium, Procuratorem, Legatum, Deputatum, & Nuncium ſpecialem Facimus, Ordi-

A.D. 1502.
Hen. 7.

namus, Conſtituimus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eidem plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ſpeciale prædictas Literas noſtras Patentes Tranſportandi, & eidem Sereniſſimo Excellentiſſimoque Principi, pro Nobis & Nomine noſtro, Tradendi & Deliberandi,

Receptis tamen ab eo prius conſimilibus ſuis Literis Patentibus ejuſdem effectûs & vigoris, Manuali ſuâ Subſcriptione ac Magno ſuo Sigillo pari modo munitis,

Ipſáſque Literas Patentes præfati Sereniſſimi atque Excellentiſſimi Principis, ſic, ut præfertur, munitas, ab eo pro Nobis & Nomine noſtro Recipiendi, Acceptandi, ac Nobis Afferendi & Deliberandi,

Cæteráque Faciendi, Exequendi, Expediendi, & Perimplendi, quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo ſeptimo Die Maii, Anno Regni ſui decimo ſeptimo.

Pro Rege memorato de Subſidio concedendo.

A.D. 1502.
An. 17. H. 7.
Franc. 17. H. 7. m. 1.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm publicas Clades & horrendas Chriſtianæ Religionis Calamitates Nobiſcum conſideremus, nullum Genus Hominum uſquam inventum eſt, poſteaquàm Sceleratiſſima illa Mahumeti Secta invaluit, cui Chriſtiana Religio plus debeat quàm Illuſtriſſimis *Hungariæ Regibus*, & maximè Sereniſſimo *Laudiſlao moderno Regi* Confratri noſtro, qui præclaro ingentique Animo omnes Barbarorum & Infidelium nefarios Conatus, multis jam Annis, non modò ſtrenuè propulſavit, verùm etiam ad Vindicandam Chriſtianam Rempublicam ex atrociſſima eorum Servitute in priſtinam ſuam & Libertatem & Dignitatem ſummo ſtudio ſummáque diligentiâ laborare conatus eſt.

Quæ cùm ita ſint, nichil ſanctius nichilque Deo Optimo Maximoque acceptabilius eſſe duximus, quàm quòd *præfato Illuſtriſſimo Regi*, præſertim in hoc inſtanti Periculo, & in tàm ſancto præclaro Divinoque Opere, aliquod Subſidium gratuitum, ſub certis modo & formâ, a Nobis foret præſtandum, maximè cum nos in Perſona noſtra ire, aut Copias vel Armorum Gentes a Regno noſtro ad tanta tamque remota loca trajicere non facile ſinit Locorum Diſtantia.

Hinc eſt quòd Nos,

De Fidelitate, provida Circumſpectione, & Induſtria Prædilecti & Fidelis Conſiliarii & Capellani noſtri *Galfridi Blythe* Decani Eccleſiæ Cathedralis Eboracenſis quamplurium confidentes,

Ipſum noſtrum verum & indubitatum Commiſſarium, Procuratorem, Deputatum, & Nuncium ſpecialem Aſſignamus, Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eidem plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum præfato *Sereniſſimo Principe* Confratre noſtro Cariſſimo, ejuſve Commiſſariis, Oratoribus, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ab eodem Sereniſſimo Principe ad hoc habentibus, de & ſuper certis Pecuniarum Summis aut certa Pecuniarum Summa, per Nos *eidem Illuſtriſſimo Principi* Concedenda ſive Donanda in Auxilium Defenſionis Criſtianæ Fidei,

Cum quibus quidem Pecuniarum Summis idem Confrater noſter aliquem idoneum Numerum Militum ſive Gentis Armorum teneatur Conducere, & eos ad nefarios conatus & furibundos Turchorum Impetus Reprimendos hoſtiliter mittere,

Qui contra præfatos Turcos proficiſcantur, & pro Rata ipſarum Pecuniarum per aliquod tempus Nomine noſtro & ſub noſtro Vexillo Armis noſtris inſignito militent & Bella effectualiter gerant,

Ac de & ſuper Tempore & Loco, Modo, Formâ, ac Conditione hujuſmodi Pecuniarum Summæ, tàm Solutionis, Traditionis, & Deliberationis *eidem Sereniſſimo Principi*, quàm Receptionis ab eodem fiendæ, Conveniendi, Limitandi, Tractandi, Communicandi, Concordandi, ac finaliter & integrè Determinandi & Concludendi,

Noſque Hæredes & Succeſſores noſtros ad Solutionem, Traditionem, Deliberationemque ejuſdem Pecuniarum Summæ, per ſuum Scriptum Obligato-

A.D. 1502. Hen. 7.

rium, Sigillo ſuo ſigillatum & Manu ſuâ Subſcriptum, *eidem Sereniſſimo Principi* fiendum, Promittendi, Obligandi, & Aſtringendi,

Necnon prædictam Pecuniarum Summam, inter Oratorem noſtrum & dictos Commiſſarios *ipſius Sereniſſimi Principis* ſic appunctuatam & concordatam, pro Nobis & Nomine noſtro, Promittendi & Concedendi, ac Dies & Loca pro hujuſmodi Summæ Solutione Præfigendi, Statuendi, & Limitandi,

Cæteráque Faciendi, Exequendi, & Expediendi quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros totum & quicquid per dictum Commiſſarium, Oratorem, Procuratorem, Deputatum, & Nuncium noſtrum Actum, Geſtum, ſeu Procuratum fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

A.D. 1502. Hen. 6.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo ſeptimo die Maii, Anno Regni ſui decimo ſeptimo.

Tractatus cum Rege Romanorum ſuper Intercurſu Mercatorum.

A.D. 1502. An. 17. H. 7. Ex Autogr.

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, *Cornelius de Bergis* Aurei Velleris Miles Dominus Temporalis de Melin & Zenenberghe, &c. Mareſcallus Illuſtriſſimi Principis Domini *Philippi Archiducis Auſtriæ*, *Henricus de Wittam* Miles Aurei Velleris Dominus Temporalis de Berſſee Gubernator Domini *Karoli Ducis Luxembergenſis*, *&c.* *Judocus Prant* Miles Dominus Temporalis de Blaesbelt, Ambaſſiatores, Procuratores, Oratores, & Commiſſarii in hac parte Sacratiſſimi ac Invictiſſimi Principis *Maximiliani Romanorum Regis* ſemper Auguſti, Salutem.

Sciatis quòd Nos, pro dicto Sacratiſſimo Rege Romanorum, ſuiſque Hæredibus & Succeſſoribus, atque ejus & eorum Nomine, Auctoritate Nobis ab eodem Rege per Literas ſuas Patentes commiſſâ (quarum Tenor inferiùs ſequitur) cum Venerabilibus Viris *Karolo Somerſet* uno Militum *Ordinis Garterii* ac Capitaneo Gardæ Illuſtriſſimi *Regis Angliæ*, ac Magiſtro *Guillelmo Warham* Legum Doctore Electo in Epiſcopum Londonienſem, Ambaſſiatoribus, Procuratoribus, Oratoribus, & Commiſſariis dicti Illuſtriſſimi *Regis Angliæ* ad Infraſcripta per ipſius Regis Angliæ Literas Patentes Deputatis (quarum etiam inferiùs Tenor ſequitur) Convenimus, Contraximus, & Concluſimus, ac per Præſentes Convenimus, Contrahimus, & Concludimus omnes & ſingulos Mercium & Mercandiſarum Intercursûs ſequentes Articulos,

INPRIMIS, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd omnes & ſinguli Mercatores Regni Angliæ, Dominii Hiberniæ, Villæ & Merchiarum Caleſii, & eorum Factores, Familiares, Negotiorum Geſtores, & Miniſtri, Nautæ, Magiſtri Navium & Marinarii poterunt de cætero Navigare, Ire, Tranſire, & Redire, per Terram, Mare, & Aquas dulces, necnon Eundo & Redeundo Converſari Eſſe & Morari ſecurè & liberè in Patriis, Terris, & Dominiis Sereniſſimi *Regis Romanorum*, & etiam in Portubus & Litoribus Patriarum, Terrarum, & Dominiorum prædictorum, per ipſum *Regem Romanorum* auctorizatis (in Villis, videlicet, ubi Cuſtumarii & alii Officiarii Regales ſunt ordinati ad Vacandum & Attendendum pro & ſuper Introitu & Exitu Navium, Mercatorum, & Mercandiſarum) & non alibi nec in aliis Locis, cum eorum Bonis & Mercandiſis in Patriis, Terris, & Dominiis ipſius *Regis Romanorum* non prohibitis, ac cum Navibus quibuſcumque, & cum Mercatoribus Patriarum, Terrarum, & Dominiorum prædictorum, ſeu eorum Factoribus, Familiaribus, & Negotiorum Geſtoribus, ac Miniſtris, necnon cum omnibus aliis Mercatoribus, cujuſcunque Nationis exiſtant, & eorum Factoribus, Familiaribus, Negotiorum Geſtoribus, & Miniſtris, de quibuſcunque Mercandiſis & Rebus non prohibitis liberè mercari, emere, Commercium habere & vendere, ac Mercandiſas facere,

A.D. 1502.

Poteruntque ad & in prædictos Portus & Litora Patriarum, Terrarum, & Dominiorum præfati Domini *Regis Romanorum* tàm eorum propria Bona quàm aliena, ut præfertur, non prohibita, ducere vel duci facere, & ab ipſis Portubus ſeu Littoribus, quotienſcumque, quondocumque & quocumque voluerint, cum prædictis Bonis, Mercandiſis, & Navibus, ſecurè recedere & redire:

Et pari modo omnes & ſinguli Mercatores Patriarum, Terrarum, & Dominiorum præfati Domini *Regis Romanorum*, & eorum Factores, Familiares, Negotiorum Geſtores, & Miniſtri, Nautæ, Magiſtri Navium, & Marinarii poterunt de cætero ſecurè & liberè Navigare, Ire, Tranſire, & Redire per Terram, Mare, & Aquas dulces, necnon Eundo & Redeundo Converſari Eſſe & Morari ſecurè & liberè in dicto Regno Angliæ, Dominio Hiberniæ, Villâ & Marchiâ Caleſii, & etiam in Portubus & Litoribus eorumdem, per præfatum Dominum *Regem Angliæ* auctorizatis (in Villis, videlicet, ubi Cuſtumarii & alii Officiarii Regii ſunt Ordinati ad Vacandum & Attendendum pro & ſuper Introitu & Exitu Navium, Mercatorum, & Mercandiſarum) & non alibi nec in aliis Locis, cum eorum Bonis & Mercandiſis in dicto Regno Angliæ, Dominio Hiberniæ, vel Villâ & Marchiâ Caleſii non prohibitis, ac cum Navibus quibuſcumque, & cum Mercatoribus Angliæ, Hiberniæ, & Caleſiæ, ac Merchiarum ejuſdem, ſeu eorum Factoribus, Familiaribus, Negotiorum Geſtoribus, ac Miniſtris, necnon cum omnibus aliis Mercatoribus cujuſcumque Nationis exiſtant, & eorum Factoribus, Familiaribus, Negotiorum Geſtoribus, & Miniſtris de quibuſcumque Mercandiſis & Rebus non prohibitis liberè Mercari, Emere, Commercium habere, & Vendere ac Mercandiſas facere.

Poterúntque ad & in prædictos Portus Angliæ, Hiberniæ, & Caleſiæ, tàm eorum propria Bona quàm aliena, ut præfertur, non prohibita, ducere vel duci facere, & ab ipſis Portubus ſeu Littoribus, quotienſcumque, quandocumque & quocumque voluerint, cum prædictis Bonis, Mercandiſis, & Navibus, liberè & ſecurè Recedere & Redire,

Abſque eo quod aliqui Mercatores Regnorum, Patriarum, & Terrarum alicujus Principis Principum prædictorum per ipſos Principes ſeu eorum Officiarios quovis pacto Redargui vel aliqua Pœna Mulctari poſſint, vel quòd per eoſdem ipſis Mercatoribus aliquod Dampnum, Præjudicium, vel Impedimentum fieri aut inferri poſſit per viam Facti, occaſione Guerræ vel Deprædationum aut Attemptatorum factorum vel fiendorum, vel alio modo ex Cauſa quacumque; Solvendo tamen, quantum attient ad Mercatores utriuſque Partis Partium prædictarum, pro Rebus, Bonis, & Mercandiſis ſuis Jura & Theolonea pro eiſdem debita & conſuetâ.

Item, Conventum eſt quòd præſentem Tractatum ac omnia & ſingula Capitula in eodem contenta uterque Princeps Principum prædictorum, per Literas ſuas Patentes, Magnis Sigillis ſuis ſigillatas, & Manibus ſuis propriis ſubſcriptas & ſubſignatas, infra Duos Menſes Datæ Præſentium proximè & immediatè ſequentes, Acceptabit, Confirmabit, & Ratificabit,

Omnéſque & ſingulos tàm Juris quàm Facti Defectus, & præſertim ſi qui ſint ratione Commiſſionis aut Commiſſionum Principum prædictorum, ita ut, ſi ad præſentem Tractatum, aut ad aliquod in eodem contentum, & Nominibus eorumdem Principum per Nos concluſum, in aliqua ſua Parte, aliqua Commiſſio Commiſſionum prædictarum non ſatis ampla ac ſufficiens videatur, per ſuas Litteras Confirmatorias, ut præmittitur ſignatas & ſigillatas, Supplebit,

Beneficióque omnium & ſingulorum Canonum ac Legum (quos quidem Canones ac Leges pro hic expreſſis habemus) quibus, propter Defectum alicujus Commiſſionis Commiſſionum prædictarum, alicui Articulorum præſentis Tractatûs, in Parte vel in toto derogari poſſit, in dictis ſuis Litteris Confirmatoriis, palàm & expreſsè Renunciabit, & Nos Commiſſarii Principum prædictorum eorumdem Nominibus Renunciamus per Præſentes:

Promittetque uterque Princeps Principum prædictorum, bonâ Fide & in Verbo Regio, omnia & ſingula Capitula præſentis Tractatûs, & in eis aut eorum aliquo contenta, quantum ad eos pertinet, purè fideliter ac inviolabiliter tenere, adimplere, & obſervare, & ab aliis teneri, adimpleri, & obſervari facere, nec contra ea aut eorum aliquod facere aut venire, fieríve aut veniri ullo unquam tempore conſentire vel permittere:

Quas quidem Litteras Confirmatorias & Ratificatorias, ut præmittitur ſigillatas & ſubſignatas, uterque Principum prædictorum, infra dictos Duos Menſes, in Civitate Londoniarum, Commiſſariis, ſufficienter in ea parte deputatis, viciſſim Tradet & Deliberabit, Tradive & Deliberari faciet.

Item, Conventum eſt quòd Sacratiſſimus *Romanorum Rex* omnia & ſingula Capitula præſentis Tractatûs, vel ſaltem Tenorem & Effectum eorumdem, in Dignioribus Civitatibus & Opidis Patriarum ſuarum, immediatè poſt Traditionem dictarum Literarum Confirmatoriarum, publicari, notificari, ac proclamari faciet cum effectu.

Et dictus Sereniſſimus *Rex Angliæ* omnia & ſingula hujuſmodi Capitula præſentis Tractatûs, vel ſaltem Tenorem & Effectum eorumdem, immediatè poſt Traditionem dictarum Litterarum ut præmittitur Confirmatoriarum, in Dignioribus Civitatibus & Opidis Regni ſui Publicari, Notificari, & Proclamari faciet cum effectu.

Sequitur Tenor Commiſſionis prædictorum Oratorum & Commiſſariorum Sacratiſſimi Regis Romanorum.

Maximilianus, Divinâ favente Clementiâ, *Romanorum* REX ſemper Auguſtus, ac *Vnghariæ*, *Dalmatiæ*, *Croatiæ*, *&c.* REX, ARCHIDUX *Auſtriæ*, DUX *Burgundiæ*, *&c.*

Dat. in *Oppido de Kausbere*, die viceſimâ quartâ Menſis Aprilis.

Sequitur Tenor Commiſſionis prædictorum Oratorum & Commiſſariorum Sereniſſimi Regis Angliæ.

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, omnibus, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Karoli Somerſet* unius Militum Ordinis noſtri Garterii Capitanei Gardæ noſtræ, ac Magiſtri *Willielmi Warham* Legum Doctoris Rotulorum Cancellariæ noſtræ Cuſtodis in Epiſcopum Londonienſem Electi, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eis plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum Sacratiſſimo Principe Fratre & Conſanguineo noſtro Cariſſimo *Maximiliano Romanorum Rege*, ejuſve Commiſſariis, Procuratoribus, Oratoribus, Deputatis, & Nunciis, ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ab eodem Sacratiſſimo Principe ad hoc habentibus, tàm de & ſuper vera, firma, & reali Pace, Amicitia, atque Concordia, ac Ligis, Amicitiis, Confœderationibus, Treugis, & Guerrarum Abſtinentiis, Fœderibus, Affinitatibus, & Intelligentiis, quàm de & ſuper quibuſcumque Commerciis Exercitióque Commerciorum ac mutuo & amicabili Intercurſu Mercium & Mercandiſarum,

Inter Nos, Hæredes & Succeſſores noſtros, atque Regna, Terras, Dominia, Patrias, & Loca noſtra quæcumque, & dictum *Sacratiſſimum Principem*, Hæredes, & Succeſſores ſuos, atque Regna, Terras, Dominia, Patrias, & Loca ſua quæcumque, Subditos, Vaſallos, Confœderatos, Amicos, Alligatos, Faventes, & Adhærentes noſtros & ſuos quoſcumque Ineundis, Capiendis, Paſciſcendis, Conveniendis, Componendis, Concordandis, Concludendis, & Habendis,

Necnon de & ſuper omnibus & ſingulis Contentionibus, Quæſtionibus, Guerris, Cauſis, Querelis, Litibus, Attemptatis, Injuriis, Gravaminibus, & Demandis, unà cum Circumſtantiis, Emergentibus, Incidentibus, Dependentibus, & Connexis, quæ inter Nos & præfatum Sereniſſimum Principem, ac Regna & Loca, Terras, Dominia, Patrias, Subditos, Vaſallos, Alligatos, Confœderatos, Amicos, Faventes, & Adhærentes noſtros & ſuos, hincinde pendere dinoſcuntur,

Communicandi, Tractandi, Conveniendi, atque ea omnia & ſingula Componendi, Paſciſcendi, Appunctuandi, ac plenariè & integrè Determinandi, prout eis melius viſum fuerit & oportunum,

Univerſáque & ſingula quæ per eos Appunctuata, Conventa, Concluſa, & Concordata fuerit Vallandi, Roborandi, & Aſſecurandi per Fidei interpoſitionem & Juramentum in Animam noſtram præſtandum,

Ac de & ſuper Præmiſſis, ſic appunctuatis & concluſis, Literas vallidas & efficaces pro Parte noſtra Tradendi & Deliberandi,

Conſimiléſque Literas ab eodem Sacratiſſimo Principe ſeu ejus Commiſſariis, Procuratoribus, Oratoribus, Deputatis, & Nunciis Exigendi, Petendi, Requirendi, & Recipiendi,

Cæteráque Faciendi, Exigendi, & Expediendi quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, etiam ſi talia ſint quæ Mandatum de ſe magis exigant ſpeciale;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regis, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros totum & quicquid per dictos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios noſtros Actum,

A.D. 1502. Hen. 7.

Actum, Geſtum, ſeu Procuratum fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras fieri fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo octavo Die Septembris, Anno Regni noſtri Decimo ſeptimo.

Per ipſum Regem.

Warham.

A.D. 1502. Hen. 7.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium Nos, Sacratiſſimi *Regis Romanorum* Commiſſarii antedicti, Sigilla noſtra Præſentibus appoſuimus, & Nomina noſtra Manibus noſtris propriis ſubſcripſimus.

Data apud *Andwerpiam* Die Decimâ nonâ Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo.

Pro Imperatore, de Subſidio contra Turcos.

A.D. 1502. An. 17. H. 7. Ex Autogr.

CUM ad Tuitionem & Defenſionem Chriſtianæ Fidei, & præſertim contra perfidiſſimam & iniquiſſimam Turcorum Gentem,

Qui contra Chriſtianos indiès Bella movent, eorumque Domos, Prædia, Villas, Dominia Igne & Ferro iniquiſſimè vaſtant, nonnullóſque Chriſtianos ſuper Dei Altaria, in contemptum Chriſtianæ Religionis, in Eccleſiis mactant, ac eorumque Liberos in Cunis adhuc vagientes dampnantiſſimè Gladio tranſcurrunt,

Omnes Chriſtiani Principes Manus ſuas adjutrices apponere teneantur, nemo tamen omnium Chriſtianorum Principum, ad hujuſmodi non ſolum propulſandas, ſet & ulciſcendas Injurias, majori curâ & ſollicitudine quàm Illuſtriſſimus *Angliæ Rex* indies afficitur,

Qui, cùm tanta Turcorum a Regno ſuo Diſtantia in Perſona ire prohibeatur, Piam devotam ac animoſam & omni Laude extollendam Sacratiſſimi *Romanorum Regis* ſemper Auguſti, Cariſſimi Fratris & Conſanguinei ſui, mentem & diligentiam ſæpenumero ſecum conſiderans, quam ad Debellandos Chriſtianæ Fidei Hoſtes ſemper habuit & habet, ad tàm bonum ac ſanctum Propoſitum dicti Conſanguinei ſui debitè perficiendum, per eundem etiam Conſanguineum ſuum tàm Litteris quàm Nunciis ad id ſæpe rogatus & requiſitus, de Bonis ſuis Summam *Decem Mille Librarum Sterlingorum Monetæ Anglicanæ* eidem Conſanguineo ſuo, contra dictos Chriſtianæ Fidei Hoſtes diſponendarum, per Præſentes conceſſit,

Et Nos *Karolus Sommerſet* unus Militum Ordinis Garterii & unus Camerariorum ac Capitaneus Gardæ præfati *Regis Angliæ*, ac Magiſter *Willielmus Warham* in Epiſcopum Londonienſem Electus, Ambaſſiatores, Procuratores, Oratores, & Commiſſarii dicti *Regis Angliæ*, Nomine ejuſdem Regis Angliæ, virtute cujuſdam Commiſſionis per eundem *Regem Angliæ* Nobis in hac parte factæ (cujus Tenor inferiùs inſeritur) per Præſentes Concedimus & Obligamus dictam Summam ſolvere eidem *Regi Romanorum*, aut ſuis ſufficienter in hac parte Deputato aut Deputatis, in Civitate Londoniarum, quando iidem Deputatus aut Deputati omnes & ſingulas Litteras Confirmatorias Duarum Amicitiarum & Mercium Intercurſûs (quarum Amicitiarum utræque Litteræ Datæ ſunt apud *Andwerp* Viceſimo Die Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo, & Data Literarum Mercium Intercurſûs eſt apud *Andwerp prædictam* Decimo nono Die Menſis Junii, Anno ſupradicto) Magno Sigillo ejuſdem *Regis Romanorum* ſigillatas, & Manu ejuſdem Regis ſubſcriptas & ſubſignatas, necnon quando præſentes Litteras Obligatorias per Nos dictos *Karolum* & *Willielmum* ſigillatas & Manibus noſtris ſubſcriptas, ac etiam quando Litteras Receptionis Summæ prædictæ, in bona & legali forma factas & conceptas, Magno Sigillo *ejuſdem Sacratiſſimi Regis* ſigillatas, propriáque Manu ejus ſubſcriptas, Commiſſarióque aut Commiſſariis dicti Sereniſſimi *Regis Angliæ*, in ea parte ſufficienter Deputato aut Deputatis, in dictâ Civitate Londonienſi, ſecundùm formam in hac Parte initam & concluſam, Tradet & Deliberabit.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Teſtimonium Nos dicti *Karolus* & *Willielmus* Sigilla noſtra appoſuimus & Nomina noſtra Manibus noſtris propriis ſubſcripſimus.

Dat. apud *Andwerp* Viceſimo Die Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo.

Sequitur Tenor Commiſſionis,

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, omnibus, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm Sacratiſſimus Princeps *Maximilianus Romanorum Rex* Frater & Conſanguineus noſter Cariſſimus, ex ſua pia & devota Diſpoſitione ac Intentione, ad Laudem Dei Omnipotentis ac Defenſionem Chriſtianæ Religionis, quandam Expeditionem ſive armatam Potentiam contra perfidos & infideles Turcos,

Chriſti Salvatoris noſtri Atrociſſimos Hoſtes & Inimicos, ipſius noſtri Salvatoris Fidem & Religionem indiès Deſtruere & Devaſtare, necnon Patrias, Civitates, & Loca Fidelium Chriſtianorum omnium Arte, Dolo, Aſtutiâ, totiſque viribus infeſtare & captivare ſuæque Ditioni ſubjicere nitentes,

Concedente Altiſſimo, in brevi inſtituere & deſtinare intendit,

Cumque Nos ad tàm remota Loca in Perſona ire aut Gentes Armorum a Regno noſtro mittere non facile ſinit Locorum Diſtantia, Nolentes tamen ipſi Sacratiſſimo Principi in tàm ſancto pio ac laudabili deeſſe Propoſito, ſub certis modo & formâ Auxilium, Aſſiſtentiam, & Succurſum eidem præſtare contenti ſimus,

Hinc eſt quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Karoli Somerſet* unius Militum Ordinis noſtri Garterii ac Capitanei Gardæ noſtræ, ac Magiſtri *Willielmi Warham* Legum Doctoris Rotulorum Cancellariæ noſtræ Cuſtodis in Epiſcopum Londonienſem Electi, quamplurimum confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Procuratores, Deputatos, & Nuncios Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eis plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum *præfato Sacratiſſimo Principe* Fratre & Conſanguineo noſtro Cariſſimo aut ejus Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis ſufficienter Poteſtatem & Auctoritatem ab eodem Sacratiſſimo Principe ad hoc habentibus, de & ſuper mutuis Auxiliis & Aſſiſtentiis, certiſque Pecuniarum Summis, aut certa Pecuniarum Summa, *præfato Sacratiſſimo Principi*, ad tam ſanctum pium ac devotum Propoſitum, juxta Arbitrium & Diſcretionem ejuſdem Diſponendis, per Nos Præſtandis, Donandis, ſive Concedendis,

Ac de & ſuper Tempore, Loco, Modo, Formâ, ac Conditione hujuſmodi Pecuniarum Summarum, tàm Solutionis, Traditionis, & Deliberationis, quàm Receptionis, Communicandi, Tractandi, Appunctuandi, Concordandi, & Concludendi,

Ac Nos & Hæredes noſtros ad Solutionem, Traditionem, Deliberationémque hujuſmodi Pecuniarum Summarum, per ſua Scripta Obligatoria, Sigillis ſuis ſigillata, & Manibus ſuis ſubſcripta, Promittendi, Obligandi, & Aſtringendi,

Cæteráque Faciendi, Exequendi, & Expediendi, quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, etiam ſi talia ſint quæ Mandatum de ſe magis exigant ſpeciale,

Ac de & ſuper omnibus & ſingulis Appunctuatis & Concluſis ac Dependentiis ab eiſdem Literas validas & efficaces, pro parte noſtra Conficiendas, Tradendi & Deliberandi, atque Tradi & Deliberari Promittendi,

Et generaliter omnia Præmiſſa & Præmiſſorum ſingula Faciendi & Excercendi, Exequendi & Expediendi, prout eis meliùs videbitur expediri, quæ talem tantamque Vim & Effectum volumus realiter obtinere, ac ſi ea in propria Perſona feciſſemus;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros totum & quicquid per dictos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios noſtros, Actum, Geſtum, ſeu Procuratum fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus rei Teſtimonium has Litteras noſtras fieri fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo octavo Die Septembris, Anno Regni noſtri Decimo ſeptimo.

Super Plicam,

C. SOMERSETH.
WILLIELMUS WARHAM.

Pro Principe Walliæ.

A.D. 1502. An. 17. H. 7. Pat. 17. H. 7. p. 1. m. 7.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd, certis conſiderationibus Nos intimè moventibus, de Gratia noſtra ſpeciali, Dedimus & Conceſſimus, & per Præſentes Damus & Concedimus Cariſſimo Filio noſtro *Henrico Principi Walliæ* Officium Gardiani & Capitalis Juſticiarii noſtri Foreſtæ noſtræ de Gaultres in Comitatu noſtro Eborum,

Habendum & Occupandum dictum Officium præfato Filio noſtro, quamdiu Nobis placuerit, per Se, vel per Venerabilem in Chriſto Patrem *Willielmum Epiſcopum Karliolenſem* in Epiſcopum Dunolmenſem Electum, quem Volumus, Ordinamus, & per Præſentes Conſtituimus Deputatum ipſius Filii noſtri in Officio illo, cum omnibus & omnimodis Vadiis, Feodis, Proficuis, Commoditatibus, & Emolumentis eidem Officio ab antiquo ſpectantibus ſive pertinentibus, unà cum Poteſtate faciendi omnes Officiarios dicto Officio ab antiquo debitos & conſuetos, in tàm amplis modo & formâ, prout aliqua alia Perſona ſeu aliquæ aliæ Perſonæ, dictum Officium perantéà occupans ſive occupantes, uſi ſunt habuerunt ſeu perceperunt in eodem; aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, Reſtrictione, ſeu Proviſione, in contrarium habita ſeu facta, non obſtante. A.D. 1502.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo ſecundo Die Junii.

Per ipſum Regem.

De Reſtitutione Temporalium Exon.

A.D. 1502 An. 17. H. 7. Ibid. m. 1.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Devoniæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex* Venerabilem in Chriſto Patrem *Johannem nuper Epiſcopum Coventrenſem & Lichfeldenſem*, a vinculo, quo dictæ Coventriæ & Lichfeldiæ Eccleſiis, invicem unitis, quibus tunc præerat, tenebatur, de Apoſtolicæ plenitudinis Poteſtate Abſolvens, ipſum ad Exonienſem Eccleſiam Vacantem Auctoritate Apoſtolicâ tranſtulerit, ipſúmque in Epiſcopum Loci illius præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis indè directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd *idem Johannes* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palam & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratioſè,

Cepimus Fidelitatem *ipſius Johannis*, Nobis pro Temporalibus dictæ Eccleſiæ Exonienſis debitam, & *eidem Johanni* Temporalia prædicta, cum Pertinentiis, prout moris eſt, Reſtituimus; A.D. 1502

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Johanni* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Ballivâ tuâ, ſine dilatione, Liberes in forma prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, quinto Die Julii.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub eadem Data; videlicet,

Eſcaetori Regis in Com. Suthampt.
Eſcaetori Regis in Com. Surr. & Suſſex.
Eſcaetori Regis in Com. Midd.
Eſcaetori Regis in Com. Cornub.

Et Mandatum eſt Militibus, &c.

Litera Regis Scotorum.

To the Ritht Excellent Ritht Hie and Mithty Prince oure Right Dere and Entierly belovit Fader, the King of Ingland.

A.D. 1502. An. 17. H. 7. Ex Autogr.

RIthht Excellent Ritht Hie and Mythty Prince oure Ritht Dere and Entierly belovit Fader, We commend ws unto zow in oure maiſt hertly wiſe.

We have Reſſavit zoure effectuis Letters, Daitet at zoure Manoure of Richemont the xxvij Day of Junii, and preſent to ws be oure Welebelovit Familiare *Johnne Hume* of Dunſ. Knytht, direct to ws fra ane Reverende Fader in God and oure Traiſt Counſelloure and Ambaſſiatoure the *Biſchop of Murray* now being at zow,

And at Gude laiſere herde and underſtand the ſamyn, togiddir with oure ſaid Ambaſſiatouris Writing, ſend to ws efter the ſchewing of zoure mynde to him yereaponn:

And quhare ze, be zoure ſaid Wrytyng, perſuade and deſyre Us, for mony Cauſis inſert in the ſamyn, to Superſede or Ceſſe the Confirmationn of the AULD LYIG and BAUND, had and obſervit of lang tyme betuix Ws and the Maiſt Criſtyn Prince *the King of Fraunce*, our Predeceſſouris Realmes and Subdittis:

Derreſt Fader,

Howbeit it is contenit in the ſaid LYIG, that the ſamyn ſuld be Renewit and Confermyt betuix the Kingis of Fraunce and Scotlaund, alſoft as that ane of thame Deceſſit, and that We and oure Predeceſſouris has bene always accuſtumyt thareto; zit nevertheles We are content and will, for zoure pleſour and at zoure deſire, Superſede the Confirmationn of the ſaid LYIG unto the tyme of oure ſpeiking with zow, or quhil we be forthir Aviſit in that behalve, and ſchew oure Mynde to zow therein, ſuppois that of Reſonn it is notht nedeful ſa to do, nor apperandly the ſaid Confirmationn Skaithfull nor Prejudiciale to zow nor Ws:

A.D. 1502.

Aftoure quhare ze deſyre ws, be zoure ſaid Writing, to certify zow particularly of the Feis, to be gevin be ws to the Ladyis Gentillwomen and Officiaris, choſin and aſſignit be zow to attend upon the Service of zoure Dothter our Derreſt Falow and Quene, within oure Realme; quhais Names are contenit in ane Bill gevin be zow to oure ſaid Ambaſſiatour thereaponn and ſend be him to ws:

Derreſt Fader,

Albeit that, be the Tenoure of the Treatie, paſt hereupponn, it is notht Requirit that we ſuld Aſſignne ony ſic Feis; Nevertheles we ar content and wil gladelie, for zoure pleſeur, gif aſſignne and mak be Pait unto the ſaid Perſonns, attending upon the Service of oure ſaid Dereſt Falow, competent Feis Zerely, according to thare Qualiteis and Behaving, as we traiſt ze ſal be content.

Ritht Excellent Ritht Hie and Mythty Prince our Ritht Dere and Entierly belovit Fader, we pray God have zow in his Haly Keping.

Gevin under our Signete *at Edinburgh*, the xij Day of July.

Zowr Son,

JAMES R.

Sub Sigillo de Cera rubea.

Ratificatio Tractatus de Intercurſu.

A.D. 1502. An. 17. H. 7. Ex Autogr.

M*Aximilianus*, Divinâ favente Clementiâ, *Romanorum* REX ſemper Auguſtus, *Unghariæ*, *Dalmatiæ*, &c. REX ARCHIDUX *Auſtriæ*, DUX *Burgundiæ*, *Lotharingiæ*, *Brabantiæ*, *Stiriæ*, *Carintiæ*, *Carniolæ*, *Limburgiæ*, *Lucemburgiæ*, & *Gheldriæ*, LANTGRAVIUS *Alſatiæ*, PRINCEPS *Zueviæ*, COMES PALATINUS *in Habſpurg*, & *Hanoniæ* PRINCEPS, & COMES *Burgundiæ*, *Hanoniæ*, *Flandriæ*, *Thirolis*, *Goriciæ*, *Arteſiæ*, *Hollandiæ*, *Zeelan-*

A.D. 1502. Hen. 7.

Zeelandiæ, *Ferretis*, *Kiburg*, *Namurci*, & *Zutphaniæ*, MARCHIO *Sacri Romani Imperii ſuper Anaſum & Burgoniæ*, DOMINUS *Friſiæ*, *Marchiæ*, *Slavonicæ*, *Mechliniæ*, *Portuſnaonis*, *Salinarum*, univerſis & ſingulis, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm quædam Mercium & Mercandiſarum Intercurſûs Capitula,

Inter, Dilectos & Fideles Conſiliarios noſtros, *Cornelium de Bergis* Aurei Velleris Militem Dominum Temporalem de Melin & Zenenberghe &c. Mareſcallum Illuſtriſſimi Principis Domini *Philippi Archiducis Auſtriæ* Chariſſimi Filii noſtri, *Henricum de Wittam* Militem Aurei Velleris Dominum Temporalem de Beeſſel Gubernatorem Domini *Karoli Dutis Lutemburgenſis*, & *Judocum Prant* Militem Dominum Temporalem de Blaeſvelt, noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Factores, Commiſſarios, Deputatos, & Nuncios ſpeciales, pro Nobis, Regnis, Terris, Dominiis, Subditis, Vaſallis, Amicis, Alligatis, Faventibus, & Adhærentibus noſtris quibuſcumque, ex una, & Venerabiles ac Egregios Viros *Karolum Somerſet* unum Militum Ordinis Garterii ac unum Camerariorum & Capitaneum Gardæ Illuſtriſſimi *Regis Angliæ*, ac Magiſtrum *Willielmum Warham* in Epiſcopum Londonienſem Electum, Ambaſſiatores, Procuratores, Oratores, Commiſſarios, Deputatos, & Nuncios ejuſdem *Regis Angliæ* Cariſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri, pro eodem Conſanguineo noſtro, Terris, Patriis, Dominiis, Subditis, Incolis, Vaſſallis, Alligatis, & Confœderatis ſuis, Partibus ex altera,

Jampridem hincinde Comunicata, Tractata, Appunctuata, Conventa, Percuſſa, Concordata fuerint & Concluſa, ſicuti in Literis deſuper confectis plenius apparet & continetur,

Quarum Litterarum Tenor ſequitur & eſt talis,

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Litteræ pervenerint, *Karolus Somerſet* unus Militum Ordinis Garterii ac unus Camerariorum & Capitaneus Gardæ *Illuſtriſſimi Regis Angliæ*, ac Magiſter *Willielmus Warham* in *Epiſcopum London. Electus*, Ambaſſiatores, Procuratores, Oratores, & Commiſſarii in hac parte Sereniſſimi ac Metuendiſſimi Domini noſtri Supremi *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ*, Salutem.

Sciatis quòd Nos, pro dicto Sereniſſimo Principe noſtro *Angliæ Rege* antedicto, ſuiſque Hæredibus & Succeſſoribus, atque ejus & eorum Nomine & Auctoritate, Nobis ab eodem Rege noſtro per Litteras ſuas Patentes commiſsâ (quarum Tenor inferiùs ſequitur) cum, Venerabilibus Viris, *Cornelio de Bergis* Aurei Velleris Milite Domino Temporali de Melin & Zenenberghe Mareſcallo Illuſtriſſimi Principis Domini *Philippi Archiducis Auſtriæ*, *Henrico de Wittem* Milite Aurei Velleris Domino Temporali de Berſſell Gubernatore Domini *Karoli Ducis Lucemburgenſis &c.* & *Judoco Prant* Milite Domino Temporali de Blaesbelt, Ambaſſiatoribus, Procuratoribus, Oratoribus, & Promiſſariis Sacratiſſimi Principis *Maximiliani Romanorum Regis ſemper Auguſti Archiducis Auſtriæ*, *&c.* ad infraſcripta per ipſius *Regis Romanorum* Litteras Patentes Deputatis (quarum etiam inferiùs Tenor ſequitur) Convenimus, Contraximus, & Concluſimus, ac per Præſentes Convenimus, Contrahimus, & Concludimus omnes & ſingulos Mercium & Mercandiſarum Intercurſûs ſequentes Articulos,

INPRIMIS, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd omnes & ſinguli Mercatores Regni Angliæ, Dominii Hiberniæ, Villæ & Merchiarum Caleſii, & eorum Factores, Familiares, Negotiorum Geſtores, & Miniſtri, Nautæ, Magiſtri Navium & Marinarii poterunt de cætero Navigare, Ire, Tranſire, & Redire, per Terram, Mare, & Aquas dulces, necnon Eundo & Redeundo Converſari Eſſe & Morari ſecurè & liberè in Patriis, Terris, & Dominiis Sereniſſimi *Regis Romanorum*, & etiam in Portubus & Litoribus Patriarum, Terrarum, & Dominiorum prædictorum, per ipſum *Regem Romanorum* auctorizatis (in Villis, videlicet, ubi Cuſtumarii & alii Officiarii Regales ſunt ordinati ad Vacandum & Attendendum pro & ſuper Introitu & Exitu Navium, Mercatorum, & Mercandiſarum) & non alibi nec in aliis Locis, cum eorum Bonis & Mercandiſis, in Patriis, Terris, & Dominiis ipſius *Regis Romanorum* non prohibitis, ac cum Navibus quibuſcumque, & cum Mercatoribus Patriarum, Terrarnm, & Dominiorum prædictorum, ſeu eorum Factoribus, Familiaribus, & Negotiorum Geſtoribus, ac Miniſtris, necnon cum omnibus aliis Mercatoribus, cujuſcunque Nationis exiſtant, & eorum Factoribus, Fami-

A.D. 1502.
Hen. 7.

liaribus, Negotiorum Geſtoribus, & Miniſtris, de quibuſcunque Mercandiſis & Rebus non prohibitis liberè mercari, emere, Commercium habere & vendere, ac Mercandiſas facere,

Poterúntque ad & in prædictos Portus & Litora Patriarum, Terrarum, & Dominiorum præfati Domini *Regis Romanorum* tàm eorum propria Bona quàm aliena, ut præfertur, non prohibita, ducere vel duci facere, & ab ipſis Portubus ſeu Littoribus, quotienſcumque quandocumque & quocumque voluerint, cum prædictis Bonis, Mercandiſis, & Navibus, ſecurè recedere & redire:

Et pari modo omnes & ſinguli Mercatores Patriarum, Terrarum, & Dominiorum præfati Domini *Regis Romanorum*, & eorum Factores, Familiares, Negotiorum Geſtores, & Miniſtri, Nautæ, Magiſtri Navium, & Marinarii poterunt de cætero ſecurè & liberè Navigare, Ire, Tranſire, & Redire per Terram, Mare, & Aquas dulces, necnon Eundo & Redeundo Converſari Eſſe & Mercari ſecurè & liberè in dictis Regno Angliæ, Dominio Hiberniæ, Villâ & Marchiis Caleſii, & etiam in Portubus & Litoribus eorumdem, per præfatum Dominum *Regem Angliæ* auctorizatis (in Villis, videlicet, ubi Cuſtumarii & alii Officiarii Regii ſunt ordinati ad Vacandum & Attendendum pro & ſuper Introitu & Exitu Navium, Mercatorum, & Mercandiſarum) & non alibi nec in aliis Locis, cum eorum Bonis & Mercandiſis, in dicto Regno Angliæ, Dominio Hiberniæ, vel Villâ & Merchiis Caleſiæ, non prohibitis, ac cum Navibus quibuſcumque, & cum Mercatoribus Angliæ, Hiberniæ, & Caleſiæ, ac Merchiarum ejuſdem, ſeu eorum Factoribus, Familiaribus, Negotiorum Geſtoribus, ac Miniſtris, necnon cum omnibus aliis Mercatoribus cujuſcumque Nationis exiſtant, & eorum Factoribus, Familiaribus, Negotiorum Geſtoribus, & Miniſtris de quibuſcumque Mercandiſis & Rebus non prohibitis liberè Mercari, Emere, Commercium habere, & Vendere ac Mercandiſas facere,

Poterúntque ad & in prædictos Portus Angliæ, Hiberniæ, ac Caleſiæ, tàm eorum propria Bona quàm aliena, ut præfertur, non prohibita, ducere vel duci facere, & ab ipſis Portubus ſeu Littoribus, quotienſcumque, quandocumque & quocumque voluerint, cum prædictis Bonis, Mercandiſis, & Navibus, liberè & ſecurè Recedere & Redire,

Abſque eo quod aliqui Mercatores Regnorum, Patriarum, & Terrarum alicujus Principis Principum prædictorum per ipſos Principes ſeu eorum Officiarios quovis pacto Redargui vel aliqua Pœna Mulctari poſſint, vel quòd per eoſdem ipſis Mercatoribus aliquod Dampnum, Præjudicium, vel Impedimentum fieri aut inferri poſſit per viam Facti, occaſione Guerræ vel Deprædationum aut Attemptatorum factorum vel fiendorum, vel alio modo ex Cauſa quacumque; Solvendo tamen, quantum attinet ad Mercatores utriuſque Partis Partium prædictarum, pro Rebus, Bonis, & Mercandiſis ſuis Jura & Theolonea pro eiſdem debita & conſueta.

A.D. 1502.
Hen. 7.

ITEM, Conventum eſt quòd præſentem Tractatum ac omnia & ſingula Capitula in eodem contenta uterque Princeps Principum prædictorum, per Literas ſuas Patentes, Magnis Sigillis ſuis propriis ſubſcriptas & ſubſignatas, infra Duos Menſes Datam Præſentium proximè & immediatè ſequentes, Acceptabit, Confirmabit, & Ratificabit,

Omneſque & ſingulos tàm Juris quàm Facti Defectus, & præſertim ſi qui ſint ratione Commiſſionis aut Commiſſionum Principum prædictorum, ita ut, ſi ad præſentem Tractatum, aut ad aliquod in eodem contentum, & Nominibus eorumdem Principum per Nos concluſum, in aliqua ſua Parte, aliqua Commiſſio Commiſſionum prædictarum non ſatis ampla ac ſufficiens videatur, per ſuas Litteras Confirmatorias, ut præmittitur ſignatas & ſigillatas, Supplebit,

Beneficióque omnium & ſingulorum Canonum ac Legum (quos quidem Canones ac Leges pro hic expreſſis habemus) quibus, propter Defectum alicujus Commiſſionis Commiſſionum prædictarum, alicui Articulorum præſentis Tractatûs, in Parte vel in toto derogari poſſit, in dictis ſuis Litteris Confirmatoriis, palàm & expreſsè Renunciabit, & Nos Commiſſarii Principum prædictorum eorumdem Nominibus Renunciamus per Præſentes:

Promittetque uterque Princeps Principum prædictorum, bonâ Fide & in Verbo Regio, omnia & ſingula Capitula præſentis Tractatûs, & in eis aut eorum aliquo contenta, quantum ad eos pertinet, purè fideliter ac inviolabiliter tenere, adimplere, & obſervare, & ab aliis teneri, adimpleri, & obſervari facere, nec contra ea aut eorum aliquod facere aut venire, fierive aut veniri ullo unquam tempore conſentire vel permittere:

Quas quidem Litteras Confirmatorias & Ratificatorias, ut præmittitur ſigillatas & ſubſignatas, uterque Principum prædictorum, infra dictos Duos Menſes, in Civitate Londoniarum, Commiſſariis, A.D. 1502. Hen. 7. miſſariis, ſufficienter in ea parte deputatis, viciſſim Tradet & Deliberabit, Tradive & Deliberari faciet.

ITEM, Conventum eſt *&c. prout ſupra ſub Datâ infra notatâ.*

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium Nos Sereniſſimi *Regis Angliæ* Commiſſarii antedicti Sigilla noſtra Præſentibus appoſuimus, & Nomina noſtra Manibus noſtris propriis ſubſcripſimus.

Data apud *Andwerpiam*, decimo nono die Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo.

Sic Signata,

SOMERSET.
WILLIELM. WARHAM.

Nos, omnia & ſingula ſupradicta Capitula ac omnia & ſingula in eiſdem contenta & ſpecificata, Rata, Firma, & Grata habentes, ea omnia & ſingula, pro Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, Acceptamus, Approbamus, & Ratificamus, necnon Tenore Præſentium Concedimus & Confirmamus, ac omnia & ſingula in eiſdem contenta firmiter & inconcuſsè Tenere & Obſervare, ac ab aliis Teneri & Obſervari Verbo Regio Promittimus per Præſentes. A.D. 1502. Hen. 7.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis Præſentibus, Manu propriâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Datum in *Civitate noſtra Auguſten.* die viceſimâ octavâ Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo, Regnorum noſtrorum, videlicet, Romani decimo ſeptimo, Unghariæ verò decimo tertio.

Per Regem.

MARMIER.

Tractatus de Transfugis non Receptandis Ratificatio.

A.D. 1502. An. 17. H. 7. Ex Autogr.

M*aximilianus*, Divinâ favente Clementiâ, *Romanorum* REX *ſemper Auguſtus*, ac *Unghariæ, Dalmatiæ, Croatiæ, &c.* REX, ARCHIDUX *Auſtriæ*, DUX *Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Carniciæ, Carniolæ, Limburgiæ, Lucemburgiæ, & Gheldriæ*, LANGRAVUS *Alſatiæ*, PRINCEPS *Zueviæ*, COMES PALATINUS *in Habſpurg, & Hanoniæ* PRINCEPS, & COMES *Burgundiæ, Hanoniæ, Flandriæ, Tirolis, Goriciæ, Arteſiæ, Hollandiæ, Zeellandiæ, Ferretis, Kiburg, Namurci, & Zuephaniæ*, MARCIO *Sacri Romani Imperii ſuper Anaſum & Bourgauviæ*, DOMINUS *Friziæ, Marchiniæ, Sclavonicæ, Mechliniæ, Portuſnaonis, Salinarum*, omnibus, ad quos præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

Cùm,

Inter, Dilectos & Fideles Conſiliarios noſtros, *Cornelium de Berghes* Aurei Velleris Militem Dominum Temporalem de Melin & Zenenberghe, &c. Mareſcallum Illuſtriſſimi Principis Domini *Philippi Archiducis Auſtriæ* Chariſſimi Filii noſtri, *Henricum de Wittam* etiam Aurei Velleris Militem Dominum Temporalem de Beerſſelle Gubernatorem Domini *Karoli Ducis Luxemburgenſis*, & *Judocum Prant* Militem Dominum Temporalem de Blaeſvelt, Oratores, Procuratores, Commiſſarios, Deputatos, & Nuncios noſtros ſpeciales ex una, &, Venerabiles Egregios Viros, *Karolum Somerſet* unum Militum Ordinis Garterii ac unum Camerariorum & Capitaneum Gardæ Illuſtriſſimi *Regis Angliæ*, ac Magiſtrum *Willielmum Warham* in Epiſcopum Londonienſem Electum, Ambaſſiatores, Procuratores, Oratores, Commiſſarios, Deputatos, & Nuncios ejuſdem *Regis Angliæ* Chariſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri, pro eodem Conſanguineo noſtro, Partibus ex altera, A.D. 1502.

Præter & ultra Capitula, Tractatus Amicitiarum, Confœderationum, & Mercium Intercurſûs, cum prædictis Oratoribus dicti *Regis Angliæ* Nomine noſtro,

Etiam quædam alia Capitula Tractata, Conventa, Concordata fuerint & Concluſa, ſicuti in Litteris deſuper confectis pleniùs apparet & continetur,

Quarum Litterarum Tenor ſequitur & eſt talis,

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Litteræ pervenerint, *Cornelius de Berghes* Aurei Velleris Miles Dominus Temporalis de Melin & Zenenberghe, &c. Mareſcallus Illuſtriſſimi Principis Domini *Philippi Archiducis Au-*

Auſtriæ, *Henricus de Wittam* Miles Aurei Velleris Dominus Temporalis de Berſſel Gubernator Domini *Karoli Ducis Luxembergenſis, &c.* & *Judocus Prant* Miles Dominus Temporalis de Blaeſvelt, Ambaſſatores, Procuratores, Oratores, & Commiſſarii in hac parte Sacratiſſimi Principis *Maximiliani Romanorum Regis* ſemper Auguſti *Archiducis Auſtriæ, &c.* Salutem.

Sciatis quòd Nos Oratores antedicti, a præfato Rege ſufficientem Commiſſionem habentes (cujus quidem Commiſſionis Tenor inferiùs inſeritur) cum, Venerabilibus & Egregiis Viris, *Karolo Somerſet* uno Militum Ordinis Garterii & uno Camerariorum ac Capitaneo Gardæ Illuſtriſſimi *Regis Angliæ*, ac Magiſtro *Willielmo Warham* in Epiſcopum Londonienſem Electo, Ambaſſiatoribus, Procuratoribus, Oratoribus, & Commiſſariis, dicti *Regis Angliæ*, & ab eodem Domino Rege Angliæ ſufficientem Auctoritatem & Commiſſionem habentibus (cujus Commiſſionis Tenor etiam inferiùs inſeritur) præter & ultra Capitula Tractatûs, Amicitiarum, Confœderationum, & Mercium Intercuſûs de Data Præſentium, cum præfatis Oratoribus Nomine & Auctoritate dicti *Regis Romanorum* etiam omnia & ſingula ſequentia Capitula, ad & per totum tempus Vitæ utriuſque Principis Principum prædictorum, & per unum Annum poſt Obitum Principis ultimi Decedentis inter eoſdem Reges & eorum Subditos duratura, in forma ſequenti, Convenimus, Contraximus, & Concluſimus, ac per Præſentes Convenimus, Contrahimus, & Concludimus,

Inprimis, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd dictus *Rex Romanorum*, nec per Se, nec per alios, in Terras, Patrias, Dominia, Diſtrictus, & Juriſdictiones, aut alia Loca quæcumque Imperii aliquem vel aliquos dicti *Regis Angliæ* Rebellem, Proditorem, aut Transfugam, Rebelles, Proditores, aut Transfugas, de Crimine Læſæ Majeſtatis Suſpectum Reputatum ſeu Convictum Suſpectos Reputatos ſeu Convictos, cujuſcumque Statûs, Gradûs, aut Conditionis exiſtant, etiam ſi Ducali aut aliâ Dignitate quacumque præfulgeant, quoviſmodo Receptabit, nec ab aliis Receptari tacitè vel occultè conſentiet, ſed palàm & expreſsè cum effectu, quantum in eo erit, Prohibebit, Contradicet, & Impediet:

Nec hujuſmodi Rebelli, Proditori, ſive Transfugæ, Rebellibus, Proditoribus, aut Transfugis, infrà Terras, Patrias, Dominia, Obedientias, Portus, Diſtrictus, Juriſdictiones, aut alia Loca Imperii, nec extra Terras, Patrias, Obedientias, Portus, Diſtrictus, Juriſdictiones, Verbo Facto aut Scripto vel alio modo quocumque, Conſilium, Auxilium, Favorem, Subſidium, Naves, Pecunias, Gentes Armorum, Victualia, aut aliam Aſſiſtentiam quamcunq; publicè vel occultè dabit, aut a ſuis Subditis dari aut præſtari conſentiet, ſed palàm & expreſsè ſic facientibus, cum effectu, melioribus modo, viâ, & formâ quibus poſſit, Reſiſtet, & eoſdem pro Viribus impediet: Nec idem *Rex Romanorum* alicui Rebelli, Proditori, aut Transfugæ prædicti *Regis Angliæ* de Crimine Læſæ Majeſtatis quoquo modo Suſpecto, etiam ſi Ducali aut aliâ Dignitate quacumque præfulgeant, qui nunc ſunt in Regnis, Terris, Patriis, Dominiis, Territoriis, Diſtrictibus, Juriſdictionibus, aut aliquo Obedientiarum Loco Imperii, nec per Se, nec ſuos Subditos, Verbo Facto aut Scripto aut alio modo quocumque Conſilium, Auxilium, Favorem, Subſidium, Naves, Pecunias, Gentes Armorum, Victualia, aut aliam Aſſiſtentiam quamcumque publicè vel occultè dabit aut a Subditis Imperii dari aut præſtari conſentiet, ſed palàm & expreſsè ſic facientibus cum effectu melioribus modo viâ & formâ quibus poſſit Reſiſtet & eoſdem pro viribus quantum in eo erit impediet.

Item, Conventum eſt quòd præſentem Tractatum omnia & ſingula Capitula in eodem contenta præfatus *Rex Romanorum*, per Litteras ſuas Patentes, Magno Sigillo ſuo ſigillatas, & Manu ſuâ propriâ ſubſcriptas & ſubſignatas, infra Duos Menſes Datum Præſentium proximè & immediatè ſequentes, Acceptabit, Confirmabit, & Ratificabit, necnon omnia & ſingula ad præſentem Tractatum quoquo modo ſpectantia faciet, quæ (ſalvo Jurejurando per Eum quoviſmodo Imperio præſtito) facere poſſit,

Omneſq; & ſingulos tàm Juris quàm Facti Defectus, & præſertim ſi qui ſint Ratione ſuæ Commiſſionis, ita ut ſi ad præſentem Tractatum aut ad aliquod in eodem contentum, in aliqua ſua parte, non ſatis ampla ac ſufficiens ea Commiſſio videatur, per ſuas Litteras Confirmatorias, ut præmittitur ſignatas & ſigillatas, ſuplebit,

Beneficioque omnium & ſingulorum Canonum ac Legum (quos quidem Canones ac Leges pro hic expreſſis habebit) quibus, propter Defectum dictæ Commiſſionis, alicui Articulorum præſentis Tractatûs, in parte vel in toto, derogari poſſit, in dictis ſuis Litteris Confirmatoriis, palàm & expreſsè renunciabit; & Nos Commiſſarii ejuſdem *Regis Romanorum* Nomine ejuſdem renunciamus per Præſentes:

Quas quidem Litteras Affirmatorias, ut præmittitur ſigillatas & ſubſignatas, præfatus *Romanorum Rex*, infra dictos Duos Menſes, in Civitate Londoniarum, Commiſſariis præfati *Regis Angliæ*, ſufficienter in ea parte deputatis, Tradet & Deliberabit, aut Tradi & Deliberari faciet.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd præfatus *Romanorum Rex*, infra Quatuor Menſes proximè & immediatè ſequentes Datam dictarum Litterarum Confirmatoriarum, ut præmittitur ſigillatarum & ſubſignatarum, & modo & formâ prædictis traditarum & liberatarum, Jusjurandum, tàm per Sancta Dei Evangelia per eundem corporaliter tacta, quàm ad & per Sacroſanctum Corpus Domini noſtri Jeſu Chriſti, per eundem corporaliter viſum, in præſentia illius vel illorum quem vel quos dictus Angliæ Rex duxerit deputandum vel deputandos, ſine dilatione & excuſatione quacumque dabit & præſtabit, quòd, bonâ Fide & ſine Fraude ac dolo ac ſiniſtra Interpretatione quacumque, benè fideliter ac inviolabiliter omnia & ſingula Capitula præſentis Tractatûs, ac omnia in eiſdem aut eorum aliquo contenta, Tenebit, Obſervabit, & Adimplebit, & ab aliis Teneri, Obſervari, & Adimpleri faciet ac mandabit, nec aliquod contra aliquam Partem alicujus Articuli præſentis Tractatûs publicè vel occultè fieri aut attemptari permittet, ſed expreſsè & cum effectu Contradicet & Impediet.

Item, Nos omnes & ſinguli Commiſſarii dicti *Regis Romanorum* fatemur, per Præſentes, Nos & Noſtrûm quemlibet, ad Sancta Dei Evangelia, per Nos corporaliter tacta, Nomine *ejuſdem Principis noſtri*, ac in ejus Animam, Juramentum præſtitiſſe eundem Principem noſtrum ad omnia & ſingula Capitula, in præſenti Tractatu inita & concluſa, modo & formâ quibus per Nos concluduntur, Aſtrinxiſſe & Obligâſſe, ac per Præſentes Aſtringimus & Obligamus.

Sequitur Tenor Commiſſionis prædictorum Oratorum & Commiſſariorum Sacratiſſimi Regis Romanorum.

Maximilianus, Divinâ favente Clementiâ, *Romanorum* Rex ſemper Auguſtus, *Unghariæ*, *Dalmatiæ*, *Croatiæ*, &c. Rex, Archidux *Auſtriæ*, Dux *Burgundiæ*, *Lotharingiæ*, *Brabantiæ*, *Stiriæ*, *Carintiæ*, *Carnoliæ*, *Limburgiæ*, *Lucemburgiæ*, & *Gheldriæ*, Lantgravius *Alſatiæ*, Princeps *Zueviæ*, Comes Palatinus *in Habſpurg*, & *Hanoniæ* Princeps, & Comes *Burgundiæ*, *Hanoniæ*, *Flandriæ*, *Tyrolis*, *Goriciæ*, *Arteſiæ*, *Hollandiæ*, *Zeelandiæ*, *Ferretis*, *Kiburg*, *Namurci*, & *Zutphaniæ*, Marchio *Sacri Romani Imperii ſuper Anaſum* & *Burgoniæ*, Dominus *Friziæ*, *Marchinæ*, *Sclavonicæ*, *Mechliniæ*, *Portuſnaonis* & *Salinarum*, omnibus, ad quos præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitatibus & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Cornelii de Berghes*, ac *Domini de Breſſelle*, Militum *Orinis noſtri Velleris Aurei*, & *Judoci Prant* Militis Camerariorum noſtrorum, quamplurimum confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eis plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum Sacratiſſimo Principe Fratre & Conſanguineo noſtro Cariſſimo *Henrico Anglicorum Rege*, ejúſve Commiſſariis, Procuratoribus, Oratoribus, Deputatis, & Nunciis ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ab eodem Sacratiſſimo Principe ad hoc habentibus, tàm de & ſuper vera, firma, & reali Pace, Amicitia, atque Concordia, ac Ligis, Amicitiis, Confœderationibus, Treugis, & Guerrarum Abſtinentiis, Fœderibus, Affinitatibus, & Intelligentiis, quàm de & ſuper quibuſcumque Commerciis, Excercitióque Commerciorum, ac mutuo & amicabili Intercurſu Mercium & Mercandiſarum, *Inter Nos*, Hæredes & Succeſſores noſtros, atque Regna, Terras, Dominia, Patrias, & Loca noſtra quæcumque, & *dictum Sacratiſſimum Principem*, Hæredes & Succeſſores ſuos, atque Regna, Terras, Dominia, Patrias, & Loca ſua quæcumque, Subditos, Vaſallos, Confœderatos, Amicos, Alligatos, Faventes, & Adhærentes noſtros & ſuos quoſcumque Ineundis, Capiendis, Paſciſcendis, Conveniendis, Componendis, Concordandis, Concludendis, & Habendis,

Necnon de & ſuper omnibus & ſingulis Contentionibus, Quæſtionibus, Guerris, Cauſis, Querelis, Litibus, Attemptatis, Injuriis, Gravaminibus, & Demandis, unà cum ſuis Circumſtantiis, Emergentibus, Incidentibus, Dependentibus, & Connexis, quæ inter Nos & præfatum Sereniſſimum Principem, ac Regna, Loca, Terras, Dominia, Patrias, Subditos, Vaſallos, Alligatos, Confœderatos, Amicos, Faventes, & Adhærentes noſtros & ſuos hincinde pendere dinoſcuntur,

Communicandi, Tractandi, Conveniendi, atque ea omnia & ſingula Componendi, Paſciſcendi, Appunctuandi, ac plenariè & integrè Determinandi, prout eis melius viſum fuerit & oportunum,

Univerſáque & ſingula, quæ per eos Appunctuata, Conventa, Concluſa, & Concordata fuerint, Vallandi, Roborandi, & Aſſecurandi per Fidei interpoſitionem & Juramentum in Animam noſtram Præſtandum,

Ac de & ſuper Præmiſſis, ſic Appunctuatis & Concluſis, Litteras vallidas & efficaces pro Parte noſtra Tradendi & Deliberandi, conſimiléſque Litteras ab eodem Sacratiſſimo Principe ſeu ejus Commiſſariis, Procuratoribus, Oratoribus, Deputatis, & Nunciis Exigendi, Petendi, Requirendi, & Recipiendi,

Cæteráque Faciendi, Exequendi, & Expediendi quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, etiamſi talia ſint quæ Mandatum de ſe magis exigant ſpeciale;

Promittentes, bona Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros totum & quidquid per dictos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios noſtros Actum, Geſtum, ſeu Procuratum fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus rei Teſtimonium præſentem fieri juſſimus, Manu noſtra ſignatam, Sigilloque noſtro impendenti munitam.

Dat. in *Oppido de Kaufueure*, Die viceſimâ quartâ Menſis Aprilis, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo ſecundo, Regnorum noſtrorum (videlicet) Romani decimo ſeptimo, Ungariæ verò decimo tertio.

Sic Signat.
Sub Plica,
MAXIM.
Et ſuper Plicam,
Per Regem.
MARMIER.

Sequitur Tenor Commiſſionis prædictorum Oratorum & Commiſſariorum Sereniſſimi Regis Angliæ.

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, omnibus, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Karoli Somerſet* unius Militum Ordinis noſtri Garterii Capitanei Gardæ noſtræ, ac Magiſtri *Willielmi Warham* Legum Doctoris Rotulorum Cancellariæ noſtræ Cuſtodis in Epiſcopum Londonienſem Electi, quamplurimum confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eis plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum Sacratiſſimo Principe Fratre & Conſanguineo noſtro Cariſſimo *Maximiliano Romanorum Rege*, ejúſve Commiſſariis, Procuratoribus, Oratoribus, Deputatis, & Nunciis, ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ab eodem Sacratiſſimo Principe ad hoc habentibus, tàm de & ſuper vera, firma, & reali Paci, Amicitia, atque Concordia, ac Ligis, Amicitiis, Confœderationibus, Treugis, & Guerrarum Abſtinentiis, Fœderibus, Affinitatibus, & Intelligentiis, quàm de & ſuper quibuſcumque Commerciis Exercitióque Commerciorum ac mutuo & amicabili Intercurſu Mercium & Mercandiſarum,

Inter Nos, Hæredes & Succeſſores noſtros, atque Regna, Terras, Dominia, Patrias, & Loca noſtra quæcumque,

A.D. 1502.
Hen. 7.

que, & dictum *Sacratiſſimum Principem*, Hæredes, & Succeſſores ſuos, atque Regna, Terras, Dominia, Patrias, & Loca ſua quæcumque, Subditos, Vaſſallos, Confœderatos, Amicos, Alligatos, Faventes, & Adhærentes noſtros & ſuos quoſcumque Ineundis, Capiendis, Paſciſcendis, Conveniendis, Componendis, Concordandis, Concludendis, & Habendis,

Necnon de & ſuper omnibus & ſingulis Contentionibus, Quæſtionibus, Guerris, Cauſis, Querelis, Litibus, Attemptatis, Injuriis, Gravaminibus, & Demandis, unà cum ſuis Circonſtantiis, Emergentibus, Incidentibus, Dependentibus, & Connexis, quæ inter Nos & præfatum Sereniſſimum Principem, ac Regna, Loca, Terras, Dominia, Patrias, Subditos, Vaſſallos, Alligatos, Confœderatos, Amicos, Faventes, & Adhærentes noſtros & ſuos, hincinde pendere dinoſcuntur,

Communicandi, Tractandi, Conveniendi, atque ea omnia & ſingula Componendi, Paſciſcendi, Appunctuandi, ac plenariè & integrè Determinandi, prout eis melius viſum fuerit & oportunum,

Univerſaque & ſingula quæ per eos Appunctuata, Conventa, Concluſa, & Concordata fuerint, Vallandi, Roborandi, & Aſſecurandi per Fidei interpoſitionem & Juramentum in Animam noſtram præſtandum,

Ac de & ſuper Præmiſſis, ſic appunctuatis & concluſis, Literas vallidas & efficaces pro Parte noſtra Tradendi & Deliberandi,

Conſimileſque Literas ab eodem Sacratiſſimo Principe ſeu ejus Commiſſariis, Procuratoribus, Oratoribus, Deputatis, & Nunciis Exigendi, Petendi, Requirendi, & Recipiendi,

Cæteráque Faciendi, Exequendi, & Expediendi quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, etiam ſi talia ſint quæ Mandatum de ſe magis exigant ſpeciale;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros totum & quicquid per dictos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios noſtros Actum, Geſtum, ſeu Procuratum fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras fieri fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo octavo Die Septembris, Anno Regni noſtri Decimo ſeptimo.

A.D. 1502.
Hen. 7.

Per ipſum Regem.

WARHAM.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium Nos, Sacratiſſimi *Regis Romanorum* Commiſſarii antedicti, Sigilla noſtra Præſentibus appoſuimus, & Nomina noſtra Manibus noſtris propriis ſubſcripſimus.

Data apud *Andwerpiam*, Die Viceſima Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo.

Sic Signatum,
COR. DE BERGHES.
BRESSELLE.
JOS. DE PRANT.

Nos, omnia & ſingula ſupradicta Capitula ac omnia & ſingula in eiſdem contenta & ſpecificata, Rata, Firma, & Grata habentes, ea omnia & ſingula pro Termino Vitæ noſtræ, & pro Termino unius Anni poſt Obitum noſtrum proximè ſequentis, Acceptamus, Approbamus, & Ratificamus, necnon Tenore Præſentium Concedimus & Confirmamus, Juramentumque corporale tàm ad Sancta Dei Evangelia, quàm ad & per Sacroſanctum Corpus Domini noſtri Jeſu Chriſti, juxta modum & formam Articuli per noſtros Commiſſarios noſtro Nomine concluſi, adveniente Termino in eodem Articulo expreſſo, inconcuſsè tenere & obſervare, ac ab aliis teneri & obſervari Verbo Regio Promittimus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis Præſentibus Sigillum noſtrum juſſimus appendendum, & eas Nomine noſtro Manu propriâ ſubſcripſimus & ſubſignavimus.

Datum in *Civitate noſtra Auguſten.* Die viceſimâ octavâ Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo, Regnorum noſtrorum (videlicet) Romani decimo ſeptimo, Ungariæ verò decimo tertio.

MAXI.

Per Regem.

MARMIER.

A.D.1502. Hen. 7.

Acquietantia Maximiliani Romanorum Regis pro 10000 l. *receptis pro Guerra contra Turcos.*

A.D.1502. Hen. 7.

A.D.1502. An. 17. H. 7. Ex Autogr.

M*Aximilianus*, Divinâ favente Clementiâ, *Romanorum* Rex, *&c.* ſemper Auguſtus, ac *Ungbariæ*, *Dalmatiæ*, *Croatiæ*, *&c.* Rex, Archidux *Auſtriæ*, Dux *Burgundiæ*, *Lotharingiæ*, *Brabantiæ*, *Stiriæ*, *Carintiæ*, *Carnoliæ*, *Limburgiæ*, *Lucemburgiæ*, & *Geldriæ*, Lantgravius *Alſatiæ*, Princeps *Zueviæ*, Comes Palatinus *in Habſpurg*, *&* *Honganiæ* Princeps, & Comes *Burgundiæ*, *Hanoniæ*, *Flandriæ*, *Thirolis*, *Goriciæ*, *Arteſiæ*, *Hollandiæ*, *Zeellandiæ*, *Ferretis*, *Kiburg*, *Namurci*, & *Zeutphaniæ*, Marchio *Sacri Romani Imperii ſuper Anaſum* *&* *Bourgauviæ*, Dominus *Friſiæ*, *Marchiniæ*, *Slavonicæ*, *Mechliniæ*, *Portuſnaonis*, *Salinarum*, univerſis & ſingulis, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm Nos, auditis Immaniſſimorum Turcorum, adverſus Chriſtianum Populum, ſæviſſimis Crudelitatibus, cruentiſſimis Cædibus, & miſerabilibus Captivitatibus, ad eorundem auſus nepharios compeſcendos, & Orthodoxæ Fidei illatas Injurias Vindicandas, cum Excercitu Potenti Inſurgere, & adverſus ipſos Truculentiſſimos Turcos perſonaliter proficiſci decreverimus, ad Facultates noſtras oculos convertimus,

Et, quoniam ad tantam Belli molem ſuſtinendam, niſi aliorum Principum Præſidiis adjuti eſſemus, ipſæ Facultates noſtræ non ſuppetebant, nonnullos Reges & Principes Chriſtianos, tùm Literis tùm Nunciis, Requiſivimus, ut huic tàm ſancto, tàm pio, & neceſſario Operi, Opem, Auxilium, & Subſidium impartirentur,

Atque, inter cæteros Chriſtianos Reges, Sereniſſimum & Potentiſſimum Principem *Henricum Angliæ Regem*, Fratrem & Conſanguineum noſtrum Chariſſimum, Rogatum habuimus ut, quoniam ſuum Regnum & Potentia ab ipſa Gente Turcorum procul & longè ſint conſtituta, ſic quòd ſibi admodùm Difficile eſſet Excercitum Terreſtrem aut Maritimum parare & illuc deſtinare, huic ſaltem noſtræ Expeditioni contra Rabidos Hoſtes Crucis Criſti Subſidium aliquod concedere & conferre dignaretur,

A.D. 1502.

Qui, tanquam Princeps verè Catholicus, hiis nephandiſſimis Turcorum Crudelitatibus intimè compatiens, ad noſtrum ſpeciale & ſingulare Deſiderium, quamvis per nonnullos Reges & Principes ſæpiùs & inſtanter Requiſitus fuerit ut hujuſmodi Subſidium per eorum Manus contra ipſos Turcos exponendum eis concederet & donaret, tamen ob illum præſipuum Zelum & Amorem quem ad Fidei Chriſtianæ Tuitionem gerit, obque illam Sanguinis neceſſitudinem, mutuam Amicitiam, Confœderationem, & intimum Amorem, quibus invicem connectimur, ut eo melius & commodius hanc ſanctam & neceſſariam Expeditionem, contra perfidos Turcos per Nos ſumendam, ad debitum effectum deducere poſſemus, Summam *Decem Millium Librarum Sterlingorum*, in eandem Sanctam Expeditionem per Nos exponendam & convertendam, conceſſit & largitus eſt,

Quam quidem Summam & quamlibet ejus Partem fatemur Nos a Deputatis præfati *Regis Angliæ* integraliter Recepiſſe, & de qua per Præſentes Declaramus Nobis plenariè eſſe ſatisfactum.

In cujus Rei Teſtimonium hiis Præſentibus, Manu propriâ ſubſcriptis, Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Datum in *Civitate noſtra Auguſten.* Die Viceſimâ octavâ Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo, Regnorum noſtrorum (videlicet) Romani decimo ſeptimo, Ungheriæ verò decimo tertio.

Maxi.

Per Regem.

Marmier.

A.D. 1502.
Hen. 7.

De Intercurſu Mercium Confirmatio Regis.

A.D. 1502.
An. 17. H. 7.
Pat. 17. H. 7. m. 2.

REX univerſis &c.

Cùm quædam Mercium & Mercandiſarum Intercurſûs Capitula,

Inter, Dilectos & Fideles Conſiliarios noſtros, *Karolum Somerſet* unum Militum Ordinis noſtri Garterii ac unum Camerariorum & Capitaneum Gardæ noſtri, ac Magiſtrum *Willielmum Warham* in Epiſcopum Londonienſem Electum, noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Factores, Attornatos, Deputatos, & Nuncios ſpeciales, pro Nobis, Regnis, Terris, Dominiis, Subditis, Vaſſallis, Amicis, Alligatis, Faventibus, & Adhærentibus noſtris quibuſcumque, ex una, &, Venerabiles ac Egregios Viros, *Cornelium de Bergis* Aurei Velleris Militem Dominum Temporalem de Melin & Zenenberghe &c. Mareſcallum Illuſtriſſimi Principis Domini *Philippi Archiducis Auſtriæ*, *Henricum de Wittam* Militem Aurei Velleris Dominum Temporalem de Berſels Gubernatorem Domini *Karoli Ducis Luxenbergenſis &c.* & *Judocum Prant* Militem Dominum Temporalem de Blaeſvelt, Ambaſſiatores, Procuratores, Oratores, Commiſſarios, Deputatos, & Nuncios Sacratiſſimi Principis Fratris & Conſanguinei noſtri Cariſſimi *Maximiliani Romanorum Regis*, pro eodem Fratre noſtro, Terris, Patriis, Dominiis, Subditis, Incolis, Vaſſallis, Alligatis, & Confœderatis ſuis, Partibus ex altera,

Jampridem hincinde Communicata, Tractata, Appunctuata, Conventa, Perculſa, Concordata fuerint & Concluſa, ſicuti in Literis deſuper confectis plenius apparet & continetur,

Quarum Litterarum Tenor ſequitur & eſt talis,

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Litteræ pervenerint, *Cornelius de Bergis* Aurei Velleris Miles Dominus Temporalis de Melin & Zenenberghe &c. Mareſcallus Illuſtriſſimi Principis Domini *Philippi Archiducis Auſtriæ*, *Henricus de Wittam* Miles Aurei Velleris Dominus Temporalis de Berſſel Gubernator Domini *Karoli Ducis Luxemburgenſis &c.* *Judocus Prant* Miles Dominus Temporalis de Blaeſvelt, Ambaſſiatores, Procuratores, Oratores, & Commiſſarii in hac parte Sacratiſſimi ac Invictiſſimi Principis *Maximiliani Romanorum Regis* ſemper Auguſti, Salutem.

A.D. 1502.

Sciatis quod Nos, pro dicto Sacratiſſimo *Rege Romanorum*, ſuiſque Hæredibus & Succeſſoribus, atque ejus & eorum Nomine, Auctoritate Nobis ab eodem Rege per Literas ſuas Patentes commiſsâ (quarum Tenor inferiùs ſequitur) cum, Venerabilibus & Egregiis Viris, *Karolo Somerſet* uno Militum Ordinis Garterii ac Capitaneo Gardæ Illuſtriſſimi *Regis Angliæ*, ac Magiſtro *Willielmo Warham* Legum Doctore Electo in Epiſcopum Londonienſem, Ambaſſiatoribus, Procuratoribus, Oratoribus, & Commiſſariis dicti Illuſtriſſimi *Regis Angliæ* ad infraſcripta per ipſius *Regis Angliæ* Literas Patentes Deputatis (quarum etiam inferiùs Tenor ſequitur) Convenimus, Contraximus, & Concluſimus, ac per Præſentes Convenimus, Contrahimus, & Concludimus omnes & ſingulos Mercium & Mercandiſarum Intercursûs ſequentes Articulos,

INPRIMIS, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd omnes *&c. prout ſupra ſub Datâ poſteà notatâ.*

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium Nos, Sacratiſſimi *Regis Romanorum* Commiſſarii antedicti, Sigilla noſtra appoſuimus, & Nomina noſtra Manibus noſtris propriis ſubſcripſimus.

Dat. apud *Andwerpiam*, die decimo nono Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo.

Nos, omnia & ſingula ſupradicta Capitula ac omnia & ſingula in eiſdem contenta & ſpecificata, Rata, Firma, & Grata habentes, ea omnia & ſingula, pro Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, Acceptamus, Approbamus, & Ratificamus, necnon Tenore Præſentium Concedimus & Confirmamus, ac omnia & ſingula in eiſdem contenta firmiter & inconcuſsè Tenere & Obſervare, ac ab aliis Teneri & Obſervari Verbo Regio Promittimus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium

A.D. 1502. Hen. 7. hiis Præſentibus, Manu propriâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Dat. apud *Palatium noſtrum Weſtm.*

A.D. 1502. Hen. 7. Quarto decimo die Menſis Auguſti, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo, Regni verò noſtri Decimo ſeptimo.

De Pace & Amicitia Ratificatio Regis.

A.D. 1502. *An.* 17. *H.* 7. *Franc.* 17. *H.* 7. *m.* 4.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum notitiam præſentes Literæ pervenerint, Salutem. Cùm quædam Pacis & Amicitiarum Capitula,

Inter, Dilectos & Fideles Commiſſarios noſtros, *Karolum Somerſet* unum Militum Ordinis Garterii ac unum Camerariorum & Capitaneum Gardæ noſtræ, ac Magiſtrum *Willielmum Warham* in Epiſcopum Londonienſem Electum, noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Factores, Attornatos, Deputatos, & Nuncios ſpeciales, pro Nobis, Regnis, Terris, Dominiis, Subditis, Vaſſallis, Amicis, Alligatis, Faventibus, & Adhærentibus noſtris quibuſcumque ex una,

&, Venerabiles ac Egregios Viros, *Cornelium de Bergis* Aurei Velleris Militem Dominum Temporalem de Melin & Zenenberghe, &c. Mareſcallum Illuſtriſſimi Principis Domini *Philippi Archiducis Auſtriæ*, *Henricum Wittam* Militem Aurei Velleris Dominum Temporalem de Berſelles Gubernatorem Domini *Karoli Ducis Luxemburgenſis &c.* & *Judocum Prant* Militem Dominum Temporalem de Blaeſvelt, Ambaſſiatores, Procuratores, Oratores, Commiſſarios, Deputatos, & Nuncios Sacratiſſimi Principis Fratris & Conſanguinei noſtri Cariſſimi *Maximiliani Romanorum Regis*, pro eodem Fratre noſtro, Terris, Patriis, Dominiis, Subditis, Incolis, Vaſſallis, Alligatis, & Confœderatis ſuis, Partibus ex altera,

Jampridem hincinde Communicata, Tractata, Appunctuata, Conventa, Percuſſa, Concordata fuerint & Concluſa, ſicuti in Literis deſuper confectis pleniùs apparet & continetur,

Quarum quidem Litterarum Tenor ſequitur & eſt talis.

Universis et singulis, ad quorum Notitias præſentes Litteræ pervenerint, *Cornelius de Bergys* Aurei Velleris Miles Dominus Temporalis de Melin & Zenenberghe, &c. Mareſcallus Illuſtriſſimi Principis Domini *Philippi Archiducis Auſtriæ*, *Henricus de Wittam* Miles

A.D. 1502. Aurei Velleris Dominus Temporalis de Berſſel Gubernator Domini *Karoli Ducis Lunembergenſis, &c.* & *Judocus Prant* Miles Dominus Temporalis de Blaeſveſt, Ambaſſatores, Procuratores, Oratores, & Commiſſarii in hac parte Sacratiſſimi ac Invictiſſimi Principis *Maximiliani Romanorum Regis* ſemper Auguſti, Salutem.

Sciatis quòd Nos, pro dicto Sacratiſſimo *Rege Romanorum* ſuiſque Hæredibus & Succeſſoribus, atque ejus & eorum Nomine, Auctoritate Nobis ab eodem Rege per Literas ſuas Patentes commiſsâ, (quarum Tenor inferius ſequitur) cum, Venerabilibus Viris, *Karolo Somerſet* uno Militum Ordinis Garterii ac Capitaneo Gardæ Illuſtriſſimi *Regis Angliæ*, ac Magiſtro *Willielmo Warham* Legum Doctore Electo in Epiſcopum Londonienſem, Ambaſſiatoribus, Procuratoribus, Oratoribus, & Commiſſariis dicti Illuſtriſſimi *Regis Angliæ* ad Infraſcripta per ipſius *Regis Angliæ* Literas Patentes Deputatis (quarum etiam inferiùs Tenor ſequitur) Convenimus, Contraximus, & Concluſimus, ac per Præſentes Convenimus, Contrahimus, & Concludimus omnes & ſingulos Pacis & Amicitiarum ſequentes Articulos,

Inprimis, inter Nos Oratores, Ambaſſiatores, & Commiſſarios, Nominibus Principum noſtrorum, Appunctuatum, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd inter Cariſſimum *Romanorum* & Sereniſſimum *Angliæ Reges* eorum Hæredes & Suceſſores, Regna, Patrias, & Dominia, Terras, Diſtrictus, & Juriſdictiones, ac alia Loca quæcumque ſub eorum Obedientia vel Juriſdictione exiſtentia, Jure hæreditario vel Succeſſorio ad eos aut eorum alterum ſpectantia & pertinentia, necnon Vaſſallos, Ligeos, Homines, Subditóſque ſuos quoſcumque præſentes & futuros, tàm Eccleſiaſticos quàm Seculares, cujuſcumque Gradûs, Præeminentiæ, Statûs, aut Conditionis exiſtant, ſit bona, realis, ſincera, vera, integra, & firma Pax, Amicitia, Liga, Confœderatio, & Guerrarum Abſtinentia, per Terram, Mare, & Aquas dulces, & ubique Locorum de cætero & in antea ſemper perpetuis futuris temporibus duratura.

Item, Conventum & Concluſum eſt quòd nullus dictorum Principum movebit aut faciet per Se aut Subditos ſuos, aut per alios quoſcumque moveri aut fieri permittet Guerram per Terram, Mare, neque Aquas dulces adverſus alterum dictorum Principum eorumve Subditos aut Ligeos ſuos, nec dabit Auxilium, Conſilium, vel Favorem publicè vel occultè, ut hujuſmodi Guerra moveatur vel excitetur quoviſmodo.

Item, pro ſecuriori Firmitate & Obſervatione Pacis, Amicitiæ, Confœderationis, & Intelligentiæ prædictarum, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd neuter Regum prædictorum, in ſua Regna, Patrias, Dominia, Portus, Diſtrictus, Territoria, Obedientias, vel Juriſdictiones, quoviſmodo Receptabit, aut a Subditis ſuis eorum alter Receptari permittet aliquem vel aliquos eorum vel alterius eorum Rebellem, Proditorem, aut Transfugam, Rebelles, Proditores, aut Transfugas, cujuſcumque Dignitatis, Statûs, Gradûs, aut Conditionis exiſtant, etiam ſi Ducali aut aliâ Dignitate quacumque præfulgeant, de Crimine Læſæ Majeſtatis Suſpectum, Reputatum, ſeu Convictum, Suſpectos, Reputatos, aut Convictos, nec hujuſmodi Rebelli, Proditori, ſive Transfugæ, Rebellibus, Proditoribus, ſive Transfugis, in ſuis aut alienis Regnis, Patriis, Terris, Dominiis, Obedientiis, Protubus, Diſtrictubus, Juriſdictionibus dabit, aut a Subditis ſuis dari ſeu præſtari permittet, Verbo Facto aut Scripto aut alio modo quocumque, Conſilium, Auxilium, Favorem, Subſidium, aut Aſſiſtentiam publicè vel occultè.

Item, Conventum eſt quòd ſi alter Regum prædictorum aliquem vel aliquos ſuum vel ſuos fuiſſe & eſſe Rebellem vel Rebelles, Profugum vel Profugos, & in ſua Regna, Patrias, Dominia, Terras, Portus, vel Diſtrictus, aut eorum aliquem receptum eſſe vel acceptos aut ibidem latitare aut ſe tenere, per Litteras ſuas alteri ſignificarit, aut declaraverit; tunc Pars illa, quæ hujuſmodi Literas recepit vel cui taliter Significatum aut Declaratum fuerit, hujuſmodi Rebellem vel Rebelles, Profugum vel Profugos, infra Decem Dies a Die Significationis prædictæ proximò & continuè numerandos, tenebitur illum & illos illicò proſcribere & bannire ſub Pœna Capitali, & talem Proſcriptionem ſive Bannum Contempnentem vel Contempnentes eadem Pœnâ ſtatim & ſine dilatione aut excuſatione quacumque effectualiter puniet ſeu puniri faciet.

Item, quia firma Amicitia inter Principes eſſe non poſſit ſi alter Principum Hoſtes aut Rebelles alterius in ſuis Regnis, Patriis, Terris, Dominiis, Obedientiis ſe continere permiſerit, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd uterque Princeps Principum prædictorum omnes & ſingulos Rebelles Profugum vel Profugos alterius Principis, qui jam in ſuis Regnis, Patriis, Terris, Dominiis, Villis, Portubus, Diſtrictibus, Obedientiis, Territoriis, aut Juriſdictionibus exiſtunt, ab eiſdem Regnis, Patriis, Terris, Dominiis, Villis, Portubus, Diſtrictibus, Territoriis, Obedientiis, aut Juriſdictionibus immediatè poſt Datam Præſentium, ſub Pœna Capitali, in Locis publicis, perpetuò banniet & proſcribet; & ſi eorum aliquis vel aliqui, poſt & contra hujuſmodi Proclamationem, Bannitionem, & Proſcriptionem, in aliquo Loco Regnorum, Terrarum, Dominiorum, Territoriorum, Diſtrictuum, Portuum, Obedientiarum, aut Juriſdictionum ſuorum prædictorum ſteterit vel ſteterint, vel in eadem Regna, Terras, Dominia, Territoria, Juriſdictiones, vel Portus redierit vel redierint, aut in eiſdem vel eorum aliquo repertus aut reperti fuerint, Princeps, in cujus Regnis, Terris, Dominiis, Territoriis, Diſtrictibus, Portubus, vel Juriſdictionibus ſic ſteterit aut ſteterint, vel ad quæ redierit vel redierint, aut in eiſdem inventus aut inventi fuerint, eos & eorum quemlibet in aliqua Civitate, Opido, vel Loco inſigni, & in ejuſdem Civitatis, Opidi, & Loci Loco ubi Capitales Executiones fieri conſueverint, infra Decem Dies poſtquam ſic inventus aut inventi fuerint, Capitali Executioni publicè demandabit.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd Sacratiſſimus *Rex Romanorum*, necnon Illuſtriſſimus Princeps Dominus *Philippus Archidux Auſtriæ* Cariſſimus ejuſdem Regis Primogenitus, Digniſſimum & Antiquiſſimum *Ordinem Garterii*, quamprimùm poſt Datam Præſentium fieri poſſet, admittent & acceptabunt: & eodem Ordine palàm & publicè utentur; ac omnia & ſingula Statuta, Ordinationes, & Conſuetudines ejuſdem Ordinis, niſi quatenus cum eis Diſpenſatum fuerit, inviolabiliter obſervabunt.

Item, Conventum eſt, quod Illuſtriſſimus *Rex Angliæ*, necnon Sereniſſimus Dominus *Henricus Princeps Walliæ* Cariſſimus ejuſdem Regis Filius & Hæres, Approbatiſſimum *Ordinem Aurei*

Velleris, quamprimùm poſt Datam Præſentium fieri poſſit, admittent & acceptabunt: & eodem Ordine palàm & publicè utentur; ac omnia & ſingula Statuta, Ordinationes, & Conſuetudines ejuſdem Ordinis, niſi quatenus cum eis Diſpenſatum fuerit, inviolabiliter obſervabunt.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd in præſentibus Pace & Amicitiâ Comprehendantur, Amici, Confœderati, & Alligati utriuſque Principis, ſi Comprehendi voluerint, & eorum Regna & Dominia, & ſuper hoc Animos ſuos declaraverint, & idem infra Sex Menſes exnunc proximò ſequentes deſideraverint; & ſpecialiter pro Parte Excellentiſſimi *Regis Angliæ*,

Rex Lodovicus Franciæ,
Et *Hiſpaniæ*, *Portugaliæ*, *Scotiæ*, atque *Daciæ* Reges,
Archidux *Auſtriæ*,
Duces *Veneciarum*, *Ferrariæ*, & *Subaudiæ*,
Necnon *Societates Mercatorum Hanzæ Theutonicæ*,
Et pro Parte *Regis Romanorum*,
Rex Ludovicus Franciæ,
Et *Hiſpaniæ* & *Scotiæ* Reges,
Necnon *Philippus Cariſſimus Filius ſuus Auſtriæ* Archidux.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd omnes & ſinguli Hæredes & Succeſſores omnium & ſingulorum *Regum Angliæ & Romanorum*, infra Sex Menſes proximò & immediatè ſequentes Obitum Principis Decedentis, Literas ſuas, omnium & ſingulorum Capitulorum in præſenti Tractatu & Datur. ejuſdem Comprehenſorum & Concluſorum Ratificatorias & Confirmatorias, Magnoque ſuo Sigillo ſigillatas alteri eorumdem Principum Hæredibus & Succeſſoribus ſuis Tradent & Deliberabunt, Tradive & Deliberari facient.

Item, Conventum eſt quòd præſentem Tractatum ac omnia & ſingula Capitula in eodem contenta uterque Princeps Principum prædictorum, per Literas ſuas Patentes, Magnis Sigillis ſuis ſigillatas & Manibus ſuis propriis ſubſcriptas & ſubſignatas, infra duos Menſes Datam Præſentium proximè & immediatè ſequentes, Acceptabit, Confirmabit, & Ratificabit,

Omneſque & ſingulos tàm Juris quàm Facti Defectus, & præſertim ſi qui ſint ratione Commiſſionis aut Commiſſionum Principum prædictorum, ita ut, ſi ad præſentem Tractatum, aut ad aliquod in eodem contentum, & Nominibus eorumdem Principum per Nos concluſum, in aliqua ſua Parte, aliquâ Commiſſio Commiſſionum prædictarum non ſatis ampla ac ſufficiens videatur, per ſuas Litteras Confirmatorias, ut præmittitur ſignatas & ſigillatas, Supplebit,

Beneficioque omnium & ſingulorum Canonum ac Legum (quos quidem Canones & Leges pro hic expreſſis habebit) quibus, propter Defectum Commiſſionum prædictarum, alicui Articulorum præſentis Tractatûs, in Parte vel in toto derogari poſſit, in dictis ſuis Litteris Confirmatoriis, palàm & expreſsè Renunciabit, & Nos Commiſſarii Principum prædictorum eorumdem Nominibus Renunciamus per Præſentes:

Quas quidem Literas Confirmatorias & Ratificatorias, ut præmittitur ſigillatas & ſubſignatas, uterque Princeps Principum prædictorum, infra dictos duos Menſes, in Civitate Londoniarum, Commiſſariis, ſufficienter in ea parte deputatis, viciſſim Tradet & Deliberabit, Tradive & Deliberari faciet.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd uterque Princeps Principum prædictorum, infra Quatuor Menſes proximè & immediatè ſequentes Datam dictarum Litterarum Confirmatoriarum, per utrumque Principem Principum prædictorum, ut præmittitur ſuis Sigillis ſigillatarum & ſuis Manibus ſubſcriptarum & ſubſignatarum, ac in Civitate Londonienſi Commiſſariis utriuſque Principis Principum prædictorum in ea parte ſufficienter auctorizatis traditarum & liberatarum, Juſjurandum, tàm per Sancta Dei Evangelia per eorum utrumq; corporaliter tacta, quàm ad & per Sacroſanctum Corpus Domini noſtri Jeſu Chriſti, per eoſdem corporaliter viſum, in præſentia illius quem Princeps antedicti duxerint deputandum, ſine dilatione aut excuſatione quacumque dabit & præſtabit, quòd, bonâ Fide & ſine Fraude ac Dolo aut ſiniſtra Interpretatione quacumque, benè & fideliter ac inviolabiliter omnia & ſingula Capitula præſentis Tractatûs, ac omnia in eiſdem aut eorum aliquo contenta, Tenebit, Obſervabit, & Adimplebit, & ab aliis Teneri, Obſervari, & Adimpleri faciet ac mandabit, nec aliquod contra aliquam Partem alicujus Articuli præſentis Tractatûs publicè vel occultè fieri aut attemptari permittet, ſed expreſsè & cum effectu Contradicet & Impediet.

Item, Nos omnes & ſinguli Commiſſarii utriuſque Principis Principum prædictorum fatemur, per Præſentes, Nos & Noſtrûm quemlibet, ad Sancta Dei Evangelia, per Nos corporaliter tacta, Nominibus eorumdem Principum

A.D. 1502. Hen. 7.

noſtrorum, ac in eorum Animas, Juramenta præſtitiſſe, eoſdemque Principes & eorum quemlibet ad omnia & ſingula Capitula, in præſenti Tractatu inita & concluſa, modo & formâ quibus per Nos concluduntur, Aſtrinxiſſe & Obligâſſe, ac per Præſentes Aſtringimus & Obligamus.

ITEM, Conventum eſt quòd dictus Sacratiſſimus *Rex Romanorum* omnia & ſingula Capitula præſentis Tractatûs, vel ſaltem Tenorem & Effectum eorumdem, in Dignioribus Civitatibus & Opidis Patriarum ſuarum, immediatè poſt Traditionem dictarum Literarum Confirmatoriarum, publicari, notificari, ac proclamari faciet cum effectu.

Et dictus Sereniſſimus *Rex Angliæ* omnia & ſingula hujuſmodi Capitula præſentis Tractatûs, vel ſaltem Tenorem & Effectum eorumdem, immediatè poſt Traditionem dictarum Litterarum ut præmittitur Confirmatoriarum, in Dignioribus Civitatibus & Opidis Regni ſui Publicari, Notificari, ac Proclamari faciet cum effectu.

Sequitur Tenor Commiſſionis prædictorum Oratorum & Commiſſariorum Sereniſſimi Regis Angliæ.

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, omnibus, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Karoli Somerſet* unius Militum Ordinis noſtri Garterii Capitanei Gardæ noſtræ, ac Magiſtri *Willielmi Warham* Legum Doctoris Rotulorum Cancellariæ noſtræ Cuſtodis in Epiſcopum Londonienſem Electi, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eis plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum Sacratiſſimo Principe Fratre & Conſanguineo noſtro Cariſſimo *Maximiliano Romanorum Rege*, ejuſve Commiſſariis, Procuratoribus, Oratoribus, Deputatis, & Nunciis, ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ab eodem Sacratiſſimo Principe ad hoc habentibus, tàm de & ſuper vera, firma, & reali Pace, Amicitia, atque Concordia, ac Ligis, Amicitiis, Confœderationibus, Treugis, & Guerrarum Abſtinentiis, Fœderibus, Affinitatibus, & Intelligentiis, quàm de & ſuper quibuſcumque Commerciis Exercitioque Commerciorum ac mutuo & amicabili Intercurſu Mercium & Mercandiſarum,

A.D. 1502. Hen. 7.

Inter Nos, Hæredes & Succeſſores noſtros, atque Regna, Terras, Dominia, Patrias, & Loca noſtra quæcumque, & dictum *Sacratiſſimum Principem*, Hæredes, & Succeſſores ſuos, atque Regna, Terras, Dominia, Patrias, & Loca ſua quæcumque, Subditos, Vaſſallos, Confœderatos, Amicos, Alligatos, Faventes, & Adhærentes noſtros & ſuos quoſcumque Ineundis, Capiendis, Paſciſcendis, Conveniendis, Componendis, Concordandis, Concludendis, & Habendis,

Necnon de & ſuper omnibus & ſingulis Contentionibus, Quæſtionibus, Guerris, Cauſis, Querelis, Litibus, Attemptatis, Injuriis, Gravaminibus, & Demandis, unà cum ſuis Circumſtantiis, Emergentibus, Dependentibus, Incidentibus, & Connexis, quæ inter Nos & præfatum Sereniſſimum Principem, & Regna, Loca, Terras, Dominia, Patrias, Subditos, Vaſſallos, Alligatos, Confœderatos, Amicos, Faventes, & Adhærentes noſtros,& ſuos, hincinde pendere dinoſcuntur,

Conveniendi, Tractandi, Communicandi, atque ea omnia & ſingula Componendi, Paſciſcendi, Appunctuandi, ac plenariè & integrè Determinandi, prout eis melius viſum fuerit & oportunum,

Univerſaque & ſingula, quæ per eos Appunctuata, Conventa, Concluſa, & Concordata fuerint, Vallandi, Roborandi, & Aſſecurandi per Fidei interpoſitionem & Juramentum in Animam noſtram Præſtandum,

Ac de & ſuper Præmiſſis, ſic Appunctuatis & Concluſis, Litteras vallidas & efficaces pro Parte noſtra Tradendi & Deliberandi,

Conſimileſque Litteras ab eodem Sacratiſſimo Principe ſeu ejus Commiſſariis, Procuratoribus, Oratoribus, Deputatis, & Nunciis Exigendi, Petendi, Requirendi, & Recipiendi,

Cæteraque Faciendi, Exequendi, & Expediendi quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, etiamſi talia ſint quæ Mandatum de ſe magis exigant ſpeciale;

Promittentes, bona Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros totum & quicquid per dictos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios noſtros

A.D. 1502. Hen. 7.

Actum, Geſtum, ſeu Procuratum fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras fieri facimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo octavo Die Septembris, Anno Regni noſtri Decimo ſeptimo.

Per ipſum Regem.

WARHAM.

Sequitur Tenor Commiſſionis prædictorum Oratorum & Commiſſariorum Sacratiſſimi Regis Romanorum.

Maximilianus, Divinâ favente Clementiâ, *Romanorum* REX ſemper Auguſtus, *Ungariæ, Dalmatiæ, Croatiæ, &c.* REX, ARCHIDUX *Auſtriæ*, DUX *Burgundiæ, Lotaringiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Carintiæ, Carnoliæ, Limburgiæ, Lucemburgiæ*, & *Gheldriæ*, LANTGRAVIUS *Alſatiæ*, PRINCEPS *Zueviæ*, COMES PALATINUS *in Habſpurg, & Hanoniæ* PRINCEPS, & COMES *Burgundiæ, Hanoniæ, Flandriæ, Thirolis, Goriciæ, Arteſiæ, Hollandiæ, Zeelandiæ, Ferretis, Kiburg, Namurci*, & *Zutphaniæ*, MARCHIO *Sacri Romani Imperii ſuper Anaſum & Burgauviæ*, DOMINUS *Friziæ, Marchinæ, Sclavonicæ, Mechliniæ, Portuſnaonis & Salinarum*, omnibus, ad quos præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitatibus & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Cornelii de Berghes*, ac *Domini de Breſſelle*, Militum *Ordinis noſtri Velleris Aurei*, & *Judoci Prant* Militis Camerariorum noſtrorum, quamplurimum confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eis plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum Sacratiſſimo Principe Fratre & Conſanguineo noſtro Cariſſimo *Henrico Anglicorum Rege*, ejúſve Commiſſariis, Procuratoribus, Oratoribus, Deputatis, & Nunciis ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ab eodem Sacratiſſimo Principe ad hoc habentibus, tàm de & ſuper vera, firma, & reali Pace, Amicitia, atque Concordia, ac Ligis, Amicitiis, Confœderationibus, Treugis, & Guerrarum Abſtinentiis, Fœderibus, Affinitatibus, & Intelligentiis, quàm de & ſuper quibuſcumque Commerciis, Excercitióque Commerciorum, ac mutuo & amicabili Intercurſu Mercium & Mercandiſarum,

A.D. 1502. Hen. 7.

Inter Nos, Hæredes & Succeſſores noſtros, atque Regna, Terras, Dominia, Patrias, & Loca noſtra quæcumque, & *dictum Sacratiſſimum Principem*, Hæredes & Succeſſores ſuos, atque Regna, Terras, Dominia, Patrias, & Loca ſua quæcumque, Subditos, Vaſſallos, Confœderatos, Amicos, Alligatos, Faventes, & Adhærentes noſtros & ſuos quoſcumque Ineundis, Capiendis, Paſciſcendis, Conveniendis, Componendis, Concordandis, Concludendis, & Habendis,

Necnon de & ſuper omnibus & ſingulis Contentionibus, Quæſtionibus, Guerris, Cauſis, Querelis, Litibus, Attemptatis, Injuriis, Gravaminibus, & Demandis, unà cum ſuis Circumſtantiis, Emergentibus, Incidentibus, Dependentibus, & Connexis, quæ inter Nos & præfatum Sereniſſimum Principem, ac Regna, Loca, Terras, Dominia, Patrias, Subditos, Vaſſallos, Alligatos, Confœderatos, Amicos, Faventes, & Adhærentes noſtros & ſuos hincinde pendere dinoſcuntur,

Communicandi, Tractandi, Conveniendi, atque ea omnia & ſingula Componendi, Paſciſcendi, Appunctuandi, ac plenariè & integrè Determinandi, prout eis melius viſum fuerit & oportunum,

Univerſáque & ſingula, quæ per eos Appunctuata, Conventa, Concluſa, & Concordata fuerint, Vallandi, Roborandi, & Aſſecurandi per Fidei interpoſitionem & Juramentum in Animam noſtram Præſtandum,

Ac de & ſuper Præmiſſis, ſic Appunctuatis & Concluſis, Litteras vallidas & efficaces pro Parte noſtra Tradendi & Deliberandi, conſimiléſque Litteras ab eodem Sacratiſſimo Principe ſeu ejus Commiſſariis, Procuratoribus, Oratoribus, Deputatis, & Nunciis Exigendi, Petendi, Requirendi, & Recipiendi,

Cæteráque Faciendi, Exequendi, & Expediendi quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, etiamſi talia ſint quæ Mandatum de ſe exigant magis ſpeciale;

Promittentes, bona Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros totum & quidquid per dictos Commiſſarios, Oratores, Procuratores,

A.D. 1502. Hen. 7.

ratores, Deputatos, & Nuncios noſtros Actum, Geſtum, ſeu Procuratum fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus rei Teſtimonium præſentem fieri juſſimus, Manu noſtra ſignatam, Sigilloque noſtro impendenti munitam.

Dat. in *Opido noſtro Kausbeure*, die viceſimâ quartâ Menſis Aprilis, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo ſecundo, Regnorum noſtrorum (videlicet) Romani decimo ſeptimo, Unghariæ verò decimo tertio.

Sic Signatum,
Sub Plica,
MAXIM.

Et ſuper Plicam,
Per Regem.
MARMIER.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium Nos, Sacratiſſimi *Regis Romanorum* Commiſſarii antedicti, Sigilla noſtra Præſentibus appoſuimus, & Nomina noſtra Manibus noſtris propriis ſubſcripſimus.

Data apud *Andwerpiam*, die Viceſimâ Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo.

Nos, omnia & ſingula ſupradicta Capitula ac omnia & ſingula in eiſdem contenta & ſpecificata, Rata, Firma, & Grata habentes, ea omnia & ſingula pro Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris, Acceptamus, Approbamus, & Ratificamus, necnon, Tenore, Præſentium, Concedimus & Confirmamus, Juramentumque corporale tàm ad Sancta Dei Evangelia, quàm ad & per Sacroſanctum Corpus Domini noſtri Jeſu Chriſti, juxta modum & formam Articuli per noſtros Commiſſarios noſtro Nomine concluſi, adveniente Termino in eodem Articulo expreſſo, ſine dilatione aut excuſatione quacumque præſtare, ac omnia & ſingula in eiſdem contenta firmiter & inconcuſsè tenere & obſervare, ac ab aliis teneri & obſervari Verbo Regio Promittimus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis Præſentibus Manu propriâ ſubſcriptis Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Dat. apud *Palatium noſtrum Weſtm.* Quartodecimo die Auguſti, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo, Regni verò noſtri Decimo ſeptimo.

¶ ¶ *De Reſtitutionibus Temporalium London.*

A.D. 1502.
An. 18. *H.* 7.
Pat. 18. *H.* 7. *p.* 1 *m.* 14.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatibus Eſſexiæ & Hertfordiæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex* nuper, vacante Sede Epiſcopali Eccleſiæ Cathedralis Londoniæ, per Tranſlationem Reverendiſſimi in Chriſto Patris *Thomæ ultimi Epiſcopi* ibidem ad Archiepiſcopatum Eborum nuper vacantem, Perſonam Dilecti & Fidelis Conſiliarii noſtri *Willielmi Warham dictæ Eccleſiæ Londoniæ Electi* in ipſius Eccleſiæ Epiſcopum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis inde directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd *idem Electus* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratioſè,

Cepimus Fidelitatem *ipſius Electi*, & Temporalia Epiſcopatûs illius, prout moris eſt, Reſtituimus eidem;

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Electo* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Ballivâ tuâ, ſine dilatione, Liberes in forma prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Langley*, primo die Octobris.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub eadem Data; videlicet,

Dilecto & Fideli Regis Majori Civitatis ſuæ Londoniæ ac Eſcaetori ſuo in eadem Civitate.

Eſcaetori Regis in Com. Surr. & Suſſex.

Eſcaetori Regis in Com. Midd.

Et Mandatum eſt Militibus, &c.

A.D. 1502.
Hen. 7.

A.D. 1502.
Hen. 6.

De Reſtitutionibus Temporalium Dunolm.

A.D. 1502.
An. 18. *H.* 7.
Ibid. m. 6.

A.D. 1502.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Northumbriæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex* Venerabilem in Chriſto Patrem *Willielmum, nuper Karliolenſem Epiſcopum*, a vinculo, quo eidem Eccleſiæ Karliolenſi, cui tunc præerat, tenebatur, abſolverit, & ipſum ad Eccleſiam Dunolmenſem tranſtulerit, ipſumque in Epiſcopum dictæ Eccleſiæ Dunolmenſis præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis indè directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd idem Venerabilis *Pater* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, Volentes cum eo in hac parte agere gratioſè,

Cepimus Fidelitatem ipſius Venerabilis in Chriſto Patris, Nobis pro Temporalibus dicti Epiſcopatûs Dunolmenſis debitam, & Ei Temporalia illa reſtituimus;

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Venerabili in Chriſto Patri* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Ballivâ tuâ, ſine dilatione, Liberes in formâ prædictâ; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo quinto die Octobris.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub eadem Datâ; videlicet,

Eſcaetori Regis in Com. Eborum.
Eſcaetori Regis in Com. Midd.

Et Mandatum eſt Militibus, &c.

Super Annuo Cenſu, de Poteſtate commiſſa.

A.D. 1502.
An. 18. *H.* 7.
Franc. 18.
H. 7. *m.* 7.

A.D. 15

HEnricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm, Anno Domini Milleſimo, Quadringenteſimo Nonageſimo ſecundo, die verò tertio Menſis Novembris, inter noſtros & perhennis Memoriæ *Regis Caroli* dudùm Gallorum Principis Commiſſarios, Procuratores, Oratores, Deputatos, & Nuncios, inter cætera, Conventum, Concordatum, Appunctuatum, & Concluſum fuerat, quòd idem nuper *Rex Carolus* Solveret & Deliberaret, Solvive & Deliberari faceret, Nobis & Hæredibus noſtris, noſtróve Deputato vel Deputatis, ſeu dictorum Hæredum noſtrorum Deputato vel Deputatis, Summam *Septingentarum Quadraginta & Quinque Millium Coronarum Auri*,

Quam quidem Summam *Septingentarum Quadraginta & Quinque Millium Coronarum Auri* præfatus nuper *Rex Carolus* confeſſus fuerit & declaraverit Se Nobis tunc debuiſſe, Séque & Hæredes atque Succeſſores ſuos per Literas ſuas Nomine ſuo ſubſignatas Obligaverit, & pro Se & dictis Hæredibus atque Succeſſoribus ſuis Conſentiit & Promiſit ſolvere & deliberare, ſolvíve & deliberari facere Nobis & Hæredibus noſtris, noſtróve Deputato vel Deputatis, aut dictorum Hæredum noſtrorum Deputato vel Deputatis, ſub modo & forma ſequentibus; videlicet,

Quòd idem nuper *Rex Carolus* ſolveret & deliberaret, ſolvíve & deliberari faceret, ſuíque Hæredes & Succeſſores ſolvent & deliberarent, ſolvíve & deliberari facerent Nobis & dictis Hæredibus noſtris, noſtróve Deputato vel Deputatis, aut dictorum Hæredum noſtrorum Deputato vel Deputatis in Villa noſtra Caleſii Die primo Menſis Maii extunc proximò ſequente *Viginti & Quinque Millia Francorum in Coronis Auri, unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes* ſecundum curſum & æſtimationem quam tunc habuerunt in Regno Franciæ,

Et primo die Menſis Novembris tunc proximò futuro conſimilia *Viginti & Quinque Milia Francorum in Coronis Auri* in prædicta Villa noſtra Caleſii,

Et ſic de Anno in Annum, & de Termino in Terminum, idem nuper *Rex Carolus* ſolveret & deliberaret, ſolvíve & deliberari faceret, ſuíque Hæredes &

Succeſſores ſolverent & deliberarent, ſolvive & deliberari facerent Nobis & dictis Hæredibus noſtris aut noſtris ſeu dictorum Hæredum noſtrorum Deputato vel Deputatis Loco & Terminis antedictis, donec & quouſque ad Summam *Septingentarum Quadraginta & Quinque Millium Coronarum Auri*, per ipſum nuper *Regem Carolum* Gallorum Principem Hæredes & Succeſſores ſuos Nobis & dictis Hæredibus noſtris, ut prædictum eſt, plenè & integrè ſolutum & contentum foret, prout in Literis Commiſſariorum dicti Illuſtriſſimi Principis *Regis Caroli*, plenam in ea parte ab eo Poteſtatem habentium, Datis *apud Stapulas ſupra Mare* dictâ Tertiâ Die Menſis Novembris, & per eundem Conſanguineum noſtrum *Regem Carolum* ſub Magno Sigillo ſuo apud *Mountilz* Sextadecimâ Die Menſis Decembris extunc proximò ſequente Confirmatas, necnon ſuis Literis ſuperinde Obligatoriis, Datis apud *Amboys* Tertiadecimâ Die ejuſdem Menſis Decembris Anno Domini Milleſimo, Quadringenteſimo, Nonageſimo ſecundo pleniſſimè liquet,

Quas quidem Literas ac omnia & ſingula contenta in eiſdem Illuſtriſſimus Frater & Conſanguineus noſter *Rex Lodowicus* nunc Gallorum Princeps, pro Se Hæredibus & Aſſignatis ſuis, Approbavit, Ratificavit, & Confirmavit, atque ad fidelem & debitam Solutionem Reſidui & Reſti dictæ Summæ *Septingentarum Quadraginta & quinque Millium Coronarum Auri* Loco & Terminis in Literis dicti nuper *Regis Caroli* Prædeceſſoris ſui ſpecificatis non modò per Literas ſuas Patentes, Magno ſuo Sigillo munitas & Manu ſubſcriptas, ac per Sanctiſſimum Dominum noſtrum *Alexandrum Papam modernum*, unà cum Decreto de prædictis Solutionibus ſub Pœna Cameræ Apoſtolicæ obſervandis, Approbatas & Confirmatas, Se Hæredeſque & Succeſſores ſuos aſtrinxit, prout in Literis ſuis deſuper confectis (quarum Data eſt *Pariſius* Quartadecimâ Die Menſis Julii Anno Domini Milleſimo, Quadringenteſimo, Nonageſimo octavo) pleniùs continetur, verùm etiam per alia Scripta ſub Pœna Excommunicationis latæ Sententiæ Se obligavit,

Et, quia prima Dies Menſis Novembris, quæ erit unus Terminus Solutionis antedictæ, in qua Summa *Viginti & quinque Millium Francorum in Coronis Auri*, in prædicta Villa noſtra Caleſii ut præmittitur ſolvi debeat (videlicet) Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo propediem eſt ventura,

Hinc eſt quòd Nos,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum *Ricardi Nanfan* Militis Deputati Locumtenentis Villæ noſtræ Caleſiæ, *Antonii Broune* Militis Conſtabularii Caſtri noſtri ibidem, *Sampſonis Norton* Militis Janitoris Villæ noſtræ prædictæ, & *Franciſci Marzen* quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Deputatos, Procuratores, Factores, Negotiorum Geſtores, Receptores, & Deputatos Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem Tribus & Duobus eorum (quorum alterum prædictorum *Ricardi Nanfan* & *Franciſci* unum eſſe volumus) plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ſpeciale cum Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis dicti Illuſtriſſimi Principis Fratris & Conſanguinei noſtri cariſſimi *Regis Lodowici* apud Villam noſtram Caleſii Nomine noſtro Tractandi & Communicandi, & ab ipſis dictam Summam *Viginti & Quinque Millium Francorum in Coronis Auri* (unoquoque Franco Viginti Solidos Turonenſes ut præmittitur valente) Nobis dicto primo Die Menſis Novembris Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo per ipſum nunc *Gallorum Principem* debitam & ſolvendam, Recipiendi & eorum Solutiones Acceptandi, ipſique Sereniſſimo Principi *Lodowico* Conſanguineo noſtro & dictam Summam ejus Nomine ſolventibus, ejúſve Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, vel Nunciis prædictis, de & pro hujuſmodi Receptis Literas noſtras Acquietantiæ & Exonerationis Magno Sigillo noſtro ſigillatas Nomine noſtro Tradendi & Deliberandi,

Cæteráque Faciendi & Perimplendi quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros totum & quicquid præfati Commiſſarii, Procuratores, Factores, Negotiorum Geſtores, Receptores, & Deputati in Præmiſſis, ſeu eorum aliquo Nomine noſtro fecerint.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo ſexto die Octobris.

Per ipſum Regem.

De Confirmatione Amicitiarum Scotiæ.

A.D. 1502.
An. 18. H.7.
Scot. 18. H.7. m. 15.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum &c. Salutem.

Cùm quædam Pacis & Amicitiarum Capitula inter Dilectos & Fideles Conſiliarios noſtros Reverendiſſimum ac Reverendum in Chriſto Patres *Henricum Cantuarienſem Archiepiſcopum* totius Angliæ Primatem & Apoſtolicæ Sedis Legatum noſtri Magni Sigilli nuper Cuſtodem, *Ricardum Wintonienſem Epiſcopum* noſtri Privati Sigilli Cuſtodem, ac Cariſſimum Conſanguineum noſtrum *Thomam Comitem Surriæ*, noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Factores, & Attornatos, Deputatos & Nuncios ſpeciales, pro Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris, atque Regnis, Terris, Dominiis, Patriis, Subditis, Vaſſallis, Faventibus, Confœderatis, & Adhærentibus noſtris quibuſcumque ex una, & Reverendiſſimum in Chriſto Patrem *Robertum Glaſguenſem Archiepiſcopum*, ac Nobilem & Potentem Dominum *Patricium Comitem Bothwell* Dominum Halis ac Magnum Admirallum Regni Scotiæ Gardianum Occidentalium Merchiarum ejuſdem, & Venerabilem in Chriſto Patrem *Andream Poſtulatum Eccleſiæ Cathedralis Moravienſis*, Ambaſſiatores, Procuratores, Oratores, Commiſſarios, Deputatos, & Nuncios Illuſtriſſimi & Excellentiſſimi Principis *Jacobi Scotorum Regis* Fratris & Conſanguinei noſtri Cariſſimi, pro eodem Fratre noſtro, Hæredibus, & Succeſſoribus ſuis, atque Regnis, Terris, Patriis, Dominiis, Subditis, Vaſſallis, Faventibus, Confœderatis, & Adhærentibus ſuis, Partibus ex altera, jampridem hincinde Communicata, Tractata, Appunctuata, Conventa, Perculſa, Concordata fuerint & Concluſa, ſicuti in Literis deſuper confectis pleniùs apparet & continetur,

Quarum Literarum Tenor ſequitur, & eſt talis,

Hæc Indentura,

Facta inter Nos, *Robertum*, Miſeratione Divinâ, *Glaſguenſem Archiepiſcopum*, *Patricium Comitem Boithwell* Dominum Halis ac Magnum Admirallum Regni Scotiæ Gardianum Occidentalium Marchiarum ejuſdem, & *Andream Poſtulatum Eccleſiæ Cathedralis Moravienſis*, Illuſtriſſimi & Excellentiſſimi Principis *Jacobi*, Dei gratiâ, *Regis Scotorum* ad Infraſcripta Commiſſarios, Oratores, Ambaxiatores, & Nuncios ſpeciales, & generales ex una, & Reverendiſſimum & Reverendum in Chriſto Patres, *Henricum*, Miſeratione præmiſſâ, *Cantuarienſem Archiepiſcopum* totius Angliæ Primatem & Apoſtolicæ Sedis Legatum, Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis, *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ Domini Hiberniæ* Magni Sigilli Cuſtodem, *Ricardum Wintonienſem Epiſcopum* ejuſdem Domini Regis Angliæ Privati Sigilli Cuſtodem, & Nobilem ac Potentem Dominum *Thomam Comitem Surriæ* Theſaurarium Angliæ, ejuſdem Regis ad Infraſcripta Commiſſarios, Oratores, Ambaxiatores, Legatos, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales & generales Partibus ex alterâ,

A.D. 1502.

Testatur quòd Nos Commiſſarii & Oratores Principum prædictorum &c. *prout ſupra de Dat. in Angliâ in Regio Palatio de Richemond*, Viceſimo quarto Die Menſis Januarii, Anno Domini ſecundùm Curſum & Computationem Eccleſiarum Scoticanæ & Anglicanæ Milleſimo Quingenteſimo primo.

Nos igitur *Rex Henricus antedictus*, viſis perſpectis & examinatis per Nos Capitulis, Pactis, & Compoſitionibus præinſertis, quæ juſta & honeſta videntur & maximè Nobis placent, Volentes & Decernentes ea omnia & ſingula noſtris Literis Patentibus, Manibus propriis ſubſcriptis, ac noſtro Regio Sigillo munitis, Confirmare, Approbare, & Corroborare, idcircò prædicta Capitula, Pacta, Concordata, & Concluſa, prout ſupra inſerta ſunt, ac omnia & ſingula in eis contenta, pro Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, Tenore Præſentium, Laudamus, Acceptamus, Approbamus, & Ratificamus, ac Rata, Grata, Firma, & Illibata habemus, ac ea omnia & ſingula de novo Concedimus & Firmamus,

Et, ad validiorem Præmiſſorum Firmitatem & Robur, Fidem noſtram & Verbum Regium inteponimus & obligamus, ac etiam ad Sacroſancta Dei Evangelia, coram Secretario noſtro & in præſentia Commiſſariorum hincinde prædictorum & aliorum Regni noſtri Magnatum Procerum & Conſiliariorum noſtrorum Manibus noſtris propriis per nos reverenter tacta, Jurejurando aſtrinximus & aſtringimus per Præſentes quòd omnia

A.D. 1502. Hen. 7. omnia & ſingula in præinſertis Capitulis, Pactis, Conventis, & Concordatis contenta & expreſſa omni dolo, fraude, ſimulatione, & quacumque aliâ ſiniſtrâ interpretatione ceſſantibus cum effectu realiter Tenebimus, Perimplebimus, & inviolabiliter Obſervabimus, ac ab aliis Teneri, Perimpleri, & Obſervari faciemus, nec ullo unquam tempore in contrarium veniemus, Abſolutionem verò & Relaxationem hujuſmodi noſtri Jurisjurandi nullo unquam tempore petituri a Summo Pontifice vel ejus & Sedis Apoſtolicæ Legato aut Deligato, ſeu Ordinario aut alio quocumque abſolvere vel relaxare valente, nec, ſi proprio motu Nobis detur aut concedatur, hujuſmodi Conceſſione uſuri, ſet Abſolutioni, Relaxationi, & Conceſſioni prædictis, palàm, publicè, & expreſsè, ac in vim Pacti Renunciamus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis Præſentibus Manu propriâ ſubſcriptis Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Dat. apud *Palatium noſtrum Weſtm.* triceſimo primo Die Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo, Regni verò noſtri Decimo octavo.

Tractatus de Reformatione Attemptatorum Confirmatio.

A.D. 1502. *An.* 18. *H.* 7. *Ibid. m.* 4.

REX univerſis &c. Salutem.

Cùm Reverendiſſimus in Chriſto Pater *Henricus Cantuarienſis Archiepiſcopus* totius Angliæ Primas, *Ricardus Wyntonienſis Epiſcopus*, ac *Thomas Comes Surriæ*, noſtri Comiſſarii &c. ex una, & Reverendiſſimus in Chriſto Pater *Robertus Glaſguenſis Archiepiſcopus*, ac *Patricius Comes Bothvile* Dominus de Halys, Reverenduſque Pater *Andreas Poſtulatus Eccleſiæ Cathedralis Moravienſis*, Illuſtriſſimi Principis *Jacobi Scotorum Regis* Filii & Conſanguinei noſtri cariſſimi Comiſſarii &c. Partibus ex alterâ, ad firmiorem & ſtabiliorem Obſervationem & Continuationem cujuſdam perpetuæ Pacis, Amicitiæ, & Confœderationis, pro Nobis & dicto Illuſtriſſimo Principe Filio noſtro cariſſimo, noſtriſque & ipſius Filii noſtri Hæredibus & legittimè Succeſſoribus hæreditariè & legittimè Succedentibus, Regniſque ac Terris, Dominiis & Subditis noſtris, ac præfati Filii noſtri cariſſimi perpetuò duratura, per præfatos Oratores jamdudùm initæ, concordatæ, & concluſæ, ac in quodam Tractatu de Dato *Viceſimi quarti Diei Menſis Januarii* Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo primo contentæ & ſpecificatæ, certos Articulos, virtute quarumdam Commiſſionum noſtrarum & præfati Illuſtriſſimi Filii & Conſanguinei noſtri eis in hac parte datarum & conceſſarum, noſtro dictique Illuſtriſſimi Principis & Filii noſtri Nominibus tractaverint, convenerint, concordaverint, & concluſerint, ſicuti in quibuſdam Indenturis, inter præfatos Commiſſarios noſtros ejuſdemque Filii & Conſanguinei noſtri ſupradictos deſuper hincinde confectis, pleniùs atque effuciùs apparet & continetur,

A.D. 1502.

Quarum quidem Indenturarum Tenor ſequitur, & eſt talis,

HÆC INDENTURA,

FACTA inter Nos *Robertum*, Miſeratione Divinâ, *Glaſguenſem Archiepiſcopum*, *Patricium Comitem Bothvile* Dominum de Halys, & *Andream Poſtulatum Eccleſiæ Cathedralis Moravienſis*, Illuſtriſſimi & Excellentiſſimi Principis *Jacobi*, Dei gratiâ, *Regis Scotorum* ad Infraſcripta Commiſſarios, Oratores, Ambaſſiatores, Legatos, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales & generales ex una, & Reverendiſſimum ac Reverendum in Chriſto Patrem *Henricum*, Miſeratione præmiſsâ, *Cantuarienſem Archiepiſcopum* totius Angliæ Primatem, *Ricardum Wyntonienſem Epiſcopum*, & *Themam Comitem Surriæ* ejuſdem Regis ad Infraſcripta Commiſſarios &c. Partibus ex altera,

TESTATUR quòd, cùm jamdudùm inter Nos Oratores prædictos *&c. prout ſupra.*

Dat. in *Angliâ in Regio Palatio de Richemont* Viceſimo quarto Die Menſis Januarii, Anno Domini ſecundùm Curſum & Computationem Eccleſiarum Scoticanæ & Anglicanæ Milleſimo Quingenteſimo primo.

Nos autem *Henricus Rex Angliæ ſupradictus* omnes & ſingulos ſupradictos Articulos, ac omnia & ſingula in eiſdem contenta & ſpecificata, Rata, Firma, & Grata habentes, ea omnia & ſingula pro Nobis, A.D. 1502. Hen. 7. Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris Laudamus, Acceptamus, &c. necnon, Tenore Præſentium, Concedimus & Confirmamus, ac omnia & ſingula in eiſdem contenta firmiter & inconcuſsè Tenere, &c. promittimus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis Præſentibus Manu propriâ ſubſcriptis Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Dat. apud *Palatium noſtrum Weſtm.* Triceſimo primo Die Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo, Regni verò noſtri decimo octavo.

De Confirmatione pro Matrimonio Scotiæ Ratificatio.

A.D.1502. An. 18. H. 7. Ibid. m. 19.

Rex univerſis &c.

Cùm inter Reverendiſſimum in Chriſto Patrem *Henricum Archiepiſcopum Cantuarienſem, Ricardum Epiſcopum Wyntonienſem*, atque *Thomam Comitem Surriæ*, Commiſſarios &c. noſtros ex una, & Reverendiſſimum &c. *Robertum Glaſguenſem Archiepiſcopum*, & *Patricium Comitem de Bothvyle*, necnon Reverendum Patrem *Andream Poſtulatum Eccleſiæ Cathedralis Moravienſis*, Commiſſarios &c. Illuſtriſſimi Principis Filii & Conſanguinei noſtri cariſſimi *Jacobi Scotorum Regis* Partibus ex altera, quædam Pacta &c. de & pro Matrimonio, inter prædictum Illuſtriſſimum Principem *Scotorum Regem*, Sereniſſimamque Illuſtriſſimam Dominam *Margaretam noſtram* & præcariſſimæ Conſortis noſtræ *Elizabethæ Reginæ Angliæ Filiam Primogenitam*, Deo annuente ritè celebrando & in facie Eccleſiæ legittimè Solemnizando, jampridem inita &c. prout in quibuſdam Indenturis, deſuper hincinde confectis, pleniùs &c. continetur,

Quarum Indenturarum Tenor ſequitur, & eſt talis,

Hæc Indentura,

Facta inter Nos *Robertum Glaſguenſem Archiepiſcopum*, *Patricium Comitem de Bothvile*, & *Andream Poſtulatum Eccleſiæ Cathedralis Moravienſis*, Illuſtriſſimi & Excellentiſſimi Principis *Jacobi Regis Scotorum* Commiſſarios &c. ex una, ac, Reverendos in Chriſto Patres, *Henricum Cantuarienſem Archiepiſcopum*, *Ricardum Wyntonienſem Epiſcopum*, & *Thomam Comitem Surriæ*, Commiſſarios, &c. Partibus ex altera,

Testatur quòd Nos, Commiſſarii &c. Principum prædictorum, conſiderantes & præ oculis noſtris habentes quòd Mediator Dei & Hominum Homo Chriſtus Jheſus, cùm, pro Redemptione Generis Humani, de ſinu Patris in Terram deſcenderet, Pacem inprimis Hominibus Nunciavit, *&c. prout ſupra Dat. Viceſimo quarto Menſis Januarii, Anno Domini ſecundùm Curſum & Computationem Eccleſiarum Scoticanæ & Anglicanæ Milleſimo & Quingenteſimo primo.* A.D. 1502.

Quibus omnibus & ſingulis præinſertis per Nos viſis, perſpectis, & diligenter examinatis, nobis maximè cordi eſt ut omnia & ſingula in eis contenta plenè & integrè adimpleantur, obſerventur, & teneantur, atque in omnibus & per omnia prout ſupra narrata & ſpecificata ſunt debitè Executioni demandentur.

Nos igitur *Henricus Rex Angliæ antedictus* ea omnia & ſingula prædicta Capitula, Pacta, Concordata & Concluſa, prout ſupra inſerta ſunt & ſpecificata, ac omnia & ſingula in eiſdem contenta, Tenore Præſentium, Laudamus, Acceptamus, Approbamus, & Ratificamus, necnon Rata, Grata, Firma, & Illibata firmiter & inconcuſsè Obſervare & Perimplere, bonâ Fide & in Verbo Regio, Promittimus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis Præſentibus, Manu propriâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Dat. apud *Palatium noſtrum Weſt.* triceſimo primo die Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo, Regni verò noſtri Decimo octavo.

Super Juramentis Regis Scotorum præſtandis, de Poteſtatibus.

A.D. 1502. An. 18. H. 7. Scot. 18. H. 7. m. 7.

REX omnibus, ad quos, &c. Salutem.

Cùm *inter Nos* & Illuſtriſſimum Principem Filium & Conſanguineum noſtrum cariſſimum *Jacobum Scotorum Regem*, per Commiſſarios, Procuratores, Ambaſſiatores, Legatos, Deputatos, & Nuncios noſtros, & ſuos hincinde ſufficienter auctorizatos, quædam certa Conventiones, Tractatus, & Capitula, tàm de & ſuper *vera firma Pace*, Concordia, Amicitia, Liga, Intelligentia, Unione, & Confœderatione, ac de & ſuper & pro Reformatione quorumcumque Attemptatorum & Tranſgreſſionum, per Subditos utriuſque Regnorum prædictorum hincinde quomodocumque fiendorum & perpetrandorum, quàm de & ſuper Matrimonio inter ipſum Filium & Conſanguineum noſtrum & Illuſtriſſimam Dominam *Margaretam noſtram* & Præcariſſimæ Conſortis noſtræ *Elizabethæ Reginæ Angliæ Filiam Primogenitam*, Deo annuente celebrando, & in facie Eccleſiæ ſolemnizando, inita, conventa, appunctuata, concordata fuerint, perculſa, & concluſa, ſicuti in ſeparalibus Literis noſtris Patentibus confirmatoriis, deſuper confectis, manuali Subſcriptione & Magno Sigillo noſtro munitis & ſigillatis, eidem Illuſtriſſimo Principi tranſmittendis & Nomine noſtro deliberandis, pleniùs apparet & continetur,

Et quia in Tractatibus & Capitulis prædictis, inter alia ſpecificatur & continetur,

Quod uterque noſtrûm prædictorum Principum omnia & ſingula Articulos & Capitula, in prædictis Tractatibus contenta & ſpecificata, juxta vim, formam, & effectum eorundem, firmiter tenere & inviolabiliter & inconcuſsè obſervare ſuper Sancta Dei Evangelia, per nos hincinde Manu tangenda, Sacramentum præſtaremus corporale,

Nos igitur, prout noſtro convenit Regio Honori & Dignitati, omnia & ſingula Conventiones, Articulos, & Capitula, in Tractatibus prædictis & eorum quolibet contenta & ſpecificata, in hunc uſque Diem, quantum in Nobis eſt & ad Nos attinet, ſuis Locis & Temporibus, realiter & cum effectu Obſervavimus, Adimplevimus, & debitè Executioni demandavimus, non dubitantes ipſum Filium & Conſanguineum noſtrum circa Præmiſſa, pro Parte ſua & quantum ad ipſum attinet, etiam pari & ſimili modo Obſervaturum & Facturum. A.D. 1502.

Nos igitur,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Thomæ Darcy* Militis pro Corpore noſtro & Capitanei Villæ noſtræ Berwici, & *Henrici Babyngton* Clerici Sacræ Theologiæ Profeſſoris quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Legatos, Deputatos, & Nuncios ſpeciales Aſſignamus, Facimus, Conſtituimus, Deputamus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eis plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale ad præfatum Illuſtriſſimum Principem *Scotorum Regem* Filium & Conſanguineum noſtrum cariſſimum perſonaliter accedendi, & cum eo pro Nobis & Nomine noſtro de & ſuper Præſtatione hujuſmodi Juramenti conveniendi, ipſúmque Juramentum a præfato Filio & Conſanguineo noſtro juxta vim formam & effectum Tractatûs Pacis & Amicitiæ prædictarum ab eo Exigendi & Petendi, Præſtaríque videndi, atque ipſum Juramentum, ſic, ut præmittitur, cùm præſtitum fuerit, per Notarios Publicos & Autenticos in Prothogolis & Scriptis redigi, ac Inſtrumentum vel Inſtrumenta publica & autentica ſuperinde fieri, ac eis tradi & deliberari, & Nobis afferri vel tranſmitti ſimiliter Petendi, Requirendi, & Exigendi, prædictáſque ſeparales Literas noſtras Patentes, ſic ut præmittitur ſignatas & ſigillatas, eidem Illuſtriſſimo Principi pro Nobis & Nomine noſtro Tradendi & Deliberandi, conſimiléſque Literas ejuſdem effectûs & vigoris ab ipſo Illuſtriſſimo Principe pro Nobis & Nomine noſtro Petendi, Exigendi, Acceptandi, Recipiendi, & Nobis Afferendi & Tradendi,

Cæteráque Faciendi & Exequendi quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, triceſimo primo die Octobris.

Per ipſum Regem.

Acquietantia pro Annuitate Franciæ ſæpememorata.

A.D. 1502. An. 18. H. 7. Franc. 18. H. 7. m. 7.

REX univerſis, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis Nos *Recepiſſe & Habuiſſe*, Die confectionis Præſentium, ab Illuſtriſſimo Fratre & Conſanguineo noſtro *Rege Lodowico Gallorum Principe*, per Manus apud Villam noſtram Caleſii, *Viginti & quinque Millia Francorum in Coronis Auri* (unoquoque Franco Viginti Solidos Turonenſes valente) Nobis primo Die Menſis Novembris Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo ſolvi debitorum, qui erat unus Terminus pro Parte Solutionis *Septingentarum Quadraginta & quinque Millium Coronarum Auri* per, perhennis memoriæ, *Regem Carolum* noviſſimè Defunctum Nobis debitarum & ſolvendarum, prout in Literis Commiſſariorum dicti Illuſtriſſimi *Regis Caroli*, plenam in ea parte ab eo Poteſtatem habentium, Datis apud *Stapulas ſupra Mare* Tertiâ Die Menſis Novembris, & per eundem Conſanguineum noſtrum *Regem Carolum* ſub Magno ſuo Sigillo *apud Mountilz* Sextadecimâ Die Decembris extunc proximò ſequente Confirmatis, necnon ſuis Literis ſuperinde Obligatoriis, Datis *apud Amboys* Tertiadecimâ Die ejuſdem Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo Quadringenteſimo Nonageſimo ſecundo, pleniſſimè liquet,

A.D. 1502.

Quas quidem Literas ac omnia & ſingula contenta in eiſdem Illuſtriſſimus Princeps *Rex Lodowicus* Conſanguineus noſter antedictus pro Se, Hæredibus, & Aſſignatis ſuis Approbavit, Ratificavit, & Confirmavit, atque ad fidelem & debitam Solutionem & Satisfactionem Reſidui & Reſti dictæ Summæ *Septingentarum Quadraginta & quinque Millium Coronarum Auri* Loco & Terminis, in dictis Literis dicti nuper *Regis Caroli* Prædeceſſoris ſui ſpecificatis, non modò per Literas ſuas Patentes Magno ſuo Sigillo munitas & Manu ſuâ ſubſcriptas, ac per Sanctiſſimum Dominum noſtrum *Alexandrum Papam modernum*, unà cum Decreto, de prædictis Solutionibus ſub Pœna Cameræ Apoſtolicæ Obſervandis, Approbatas & Confirmatas, Se Hæredéſque & Succeſſores ſuos aſtrinxit & ſubmiſit, prout in Literis deſuper confectis (quarum Data eſt *Pariſius* Quartadecimâ Die Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quadringenteſimo Nonageſimo octavo pleniùs continetur) verùm etiam per alia Scripta ſub Pœna Excommunicationis latæ Sententiæ ſe obligavit,

De quibus quidem *Viginti & quinque Millibus Francorum in Coronis Auri* fatemur Nobis pro Termino prædicto fideliter eſſe Solutum, & eundem Fratrem & Conſanguineum noſtrum *Regem Lodowicum* Hæredéſque ſuos ſuperinde fore Quietos & exinde plenè Exoneratos.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Quinto Die Novembris.

Per ipſum Regem.

Manſionum infra Aulam Weſtmonaſter. de Conceſſione.

A.D. 1502. An. 18. H. 7. Pat. 18. H. 7. p. 2. m. 16.

REX omnibus, ad quos, &c. Salutem.

Sciatis quòd, in conſideratione veri & fidelis Servitii quod Dilectus Serviens noſter *Matheus Baker* unus Armigerorum pro Corpore noſtro Nobis impendit & durante Vitâ ſuâ impendere intendit, de Gratia noſtra ſpeciali, Dedimus & Conceſſimus ei omnia & ſingula Tenementa, Meſuagia, Domos, Manſiones, & Ædificia noſtra ſituata & exiſtentia ac nobis pertinentia infra Palatium noſtrum Weſtmonaſterienſe, necnon Domos & Manſiones vocatas PARADYSE & HELLE infra Aulam noſtram Weſtmonaſterienſem, & Terras & Tenementa, quæ *Jacobus Fryes* habuit & occupavit, ac aliam Domum ſive Manſionem vocatam PURGATORY infra Aulam prædictam quam *Nicholaus Whitefeld* habuit & occupavit, necnon quandam Domum vocatam POTANS HOUSE ſubtus Scaccarium noſtrum, ac etiam Turrim & Domum vocatas *le Grene Lates*, quas *Johannes Catesby* habuit & occupavit, necnon Cuſtodiam Palatii prædicti,

A.D. 1502.

Habenda, Gaudenda, & Occupanda Domos, Turrim, Manſiones, Tenementa, Meſuagia, & Ædificia prædicta, cum Cuſtodia

A.D. 1502. Hen. 7. Cuſtodia Palatii prædicti, & eorum quodlibet *præfato Matheo*, pro Termino Vitæ ſuæ, abſque aliquo Redditu ſive aliquo alio pro eiſdem Nobis reddendo aut Compotum faciendo.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Quinto Die Novembris. A.D. 1502. Hen. 7.

Per Breve de Privato Sigillo.

De Tractando & Communicando cum Rege Romanorum, in Ordinem Garteræ admittendo.

A.D. 1502. An. 18. H. 7. Franc. 18. H. 7. m. 5.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm jamdudùm, inter Oratores, Commiſſarios, Deputatos, Legatos, & Nuncios noſtros & Cæſariæ ac Imperialis Mageſtatis Sacratiſſimi Principis Fratris & Conſanguinei noſtri Cariſſimi *Maximiliani Romanorum Regis* ſemper Auguſti, quædam Pacis & Amicitiarum Capitula, pro Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, atque Regnis, Patriis, Terris, Dominiis, Subditis, & Vaſſallis, Amicis, Alligatis, Faventibus, & Adhærentibus noſtris quibuſcumque, ex una, & pro eodem Sacratiſſimo Principe Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, Regnis, Patriis, Dominiis, Terris, Diſtrictibus, ac aliis Locis ſibi ſubditis quibuſcumque, ſibi & Hæredibus ſuis jure hæreditario vel ſucceſſario ſpectantibus & pertinentibus, ac pro Subditis, Vaſſallis, Amicis, Alligatis, Faventibus, & Adhærentibus ſuis, Partibus ex altera, quædámque alia Capitula Pacis & Amicitiarum, præter & ultra Capitula prædicta, pro Nobis & pro ipſo Invictiſſimo ac Sacratiſſimo Principe, pro Regnis, Terris, Patriis, Dominiis, Diſtrictubus, Juriſdictionibus, & aliis Locis ſibi ſubditis & ſubjectis, ratione & jure Imperii ſibi pertinentibus & ſpectantibus, ad & per totum tempus Vitæ utriuſque noſtrûm Principum prædictorum, & per unum Annum poſt Obitum alterius noſtrûm ultimi Decedentis duratura, Conventa Contracta fuerint atque Concluſa, ſicuti in ſeparalibus Literis noſtris & ſuis confirmatoriis deſuper indè confectis pleniùs apparet & continetur,

Et quia, inter cætera prædictarum Pacis & Amicitiarum Capitula, continetur & ſpecificatur,

Quòd Nos ac prædictus Sacratiſſimus Princeps,

Infra Quatuor Menſes poſt Traditionem & Liberationem dictarum Literarum Confirmatoriarum proximò & immediatè ſequentes, per Sacroſancta Dei Evangelia, per Nos & utrumque noſtrûm corporaliter tacta, & per Sacroſanctum Corpus Domini noſtri Jeſu Chriſti quod in Sacratiſſima Hoſtia Altaris tunc præſens erit, & quod tunc apertè videbimus & inſpiciemus, in Præſentia illius vel illorum quem vel quos Nos Principes antedicti hincinde ad hoc duxerimus deputandum, ſine dilatione aut excuſatione quacumque, quatenus nos concernunt & attingunt, A.D. 1502.

JURAREMUS *quòd, durante Vitâ noſtrâ naturali, bonâ Fide, ſine Fraude & Dolo ac quavis Machinatione, Cavillatione & ſiniſtrâ Interpretatione, benè, fideliter, purè, ſincerè, & abſolutè Tenebimus, Obſervabimus, & Adimplebimus prædictos Tractatus Amicitiæ, Pacis, & Confœderationis, ac omnia & ſingula Capitula & Contenta in eiſdem, juxta vim, formam, & effectum eorumdem,*

Quodque prædictus Invictiſſimus ac Sacratiſſimus Romanorum Rex, *illuſtriſſimuſque Princeps* Philippus Archidux Auſtriæ *Cariſſimus ejuſdem Regis Romanorum Primogenitus,* Ordinem Digniſſimum Garteræ, *quamprimùm fieri poterit, admitterent & acceptarent, & eodem Ordine palàm & publicè uterentur,*

Sicuti in Literis Tractatuum prædictorum ſimiliter apparet & continetur,

Nos igitur,

Omnia & ſingula Articulos & Capitula in Literis prædictis contenta & ſpecificata pro Parte noſtra firmiter Perimplere & Obſervare ac debitè Executioni demandare cupientes & optantes,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Thomæ Brandon* Militis pro Corpore noſtro, & *Nicholai Weſt* Clerici Legum Doctoris Capellani noſtri, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales Aſſignamus, Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eis plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale ad præfatum Sacratiſſimum Principem perſonaliter accedendi, & ab eo Juramentum ſuum, per Sacroſancta Dei Evangelia

A.D. 1502. Hen. 7. Evangelia Manu ſuâ tacta, & per Sacroſanctum Corpus Domini noſtri Jheſu Criſti per eum corporaliter viſum, juxta formam Capitulorum prædictorum, in Præſentiis Commiſſariorum & Oratorum noſtrorum prædictorum, & aliorum Notariorum Publicorum, Dandum & Præſtandum, dari & præſtari Videndi, pro Nobis & Nomine noſtro Petendi, Requirendi, & Exigendi,

Hujuſmodique Juramentum cùm ſic præſtitum fuerit, per Notarios prædictos in Prothocollis & Scriptis redigi, ac Inſtrumentum vel Inſtrumenta publica & auctentica ſuperinde fieri, ac eis Nomine noſtro tradi & liberari, & nobis afferri & tranſmitti ſimiliter Petendi, Exigendi, & Requirendi,

Necnon prædictum Invictiſſimum ac Sacratiſſimum Principem, ſuis exigentibus & condignis Meritis, AD ORDINEM MILITIÆ GARTERÆ, pro Nobis & Nomine noſtro, Acceptandi, ipſumque in Confratrem & Commilitonem Ordinis illius Præficiendi, Admittendi, & Inſigniendi, Eiſque Munera & Inſignia Ordinis prædicti Tradendi & Liberandi, cum ſuis Juribus, Honoribus, Præeminentiis, & Dignitatibus quibuſcumque, Leges atque Ordinationes Statuta & Serimonias ejuſdem Ordinis eidem Sacratiſſimo Principi Exponendi & Declarandi, Juramentumque corporale ab eo Sacratiſſimo Principe *Romanorum Rege*, pro eorumdem omnium & ſingulorum Statutorum, Ordinationum, Legum, & Serimoniarum firmiori Obſervantiâ, juxta vim, formam, & continentiam ipſorum Statutorum, ſolitum Ordinem, & laudabiles Conſuetudines in ea parte hactenus uſitatas & obſervatas, Exigendi, Petendi, & Requirendi, ac hujuſmodi Juramentum realiter & cum effectu præſtari videndi, A.D. 1502. Hen. 7.

Cæteraque Faciendi, Expediendi, & Exequendi quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna;

Promittentes, bona Fide & in Verbo Regio, Nos Rata, Grata, & Firma habituros & obſervaturos totum & quicquid per noſtros dictos Oratores, Commiſſarios, Deputatos, & Nuncios Nomine noſtro Actum, Geſtum, ſeu Procuratum fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo octavo Die Novembris.

Per ipſum Regem.

De Diſpenſando cum prædicto Rege, ſuper Obſervantia quorundam Statutorum Ordinis prætacti.

A.D. 1502. An. 18. H. 7. Ibid.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm Nos, per Literas noſtras Patentes, Conſtituerimus, Dilectos & Fideles Conſiliarios noſtros, *Thomam Brandon* Militem pro Corpore noſtro, & *Nicholaum Weſt* Clericum Legum Doctorem Capellanum noſtrum, noſtros veros & indubitatos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, & Deputatos ſpeciales,

Dantes & inter alia Concedentes eiſdem plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale ad Sacratiſſimum & Invictiſſimum Principem Fratrem & Conſanguineum noſtrum Cariſſimum *Maximilianum Romanorum Regem* ſemper Auguſtum (quem *in Confratrem digniſſimi Ordinis Garteræ*, unà cum aliis ipſius Ordinis, ſuis condignis & exigentibus Meritis, elegerimus) perſonaliter Accedendi, Juramentumque Corporale ab ipſo Sacratiſſimo Principe *Romanorum Rege*, pro omnium & ſingulorum Legum, Ordinationum, Statutorum, & Serimoniarum Ordinis prædicti obſervantia, juxta vim, formam, & effectum eorumdem, & laudabiles Conſuetudines in ea parte uſitatas & approbatas, pro Nobis & Nomine noſtro Petendi, Exigendi, & Requirendi, ipſumque Juramentum realiter & cum effectu præſtari Videndi, A.D. 1502.

Et, quia forſan idem Sacratiſſimus *Romanorum Rex* ad quorumdam Statutorum hujuſmodi obſervantiam minimè aſtringi, ſed ſuper eiſdem Diſpenſationem noſtram requirere ac impetrare velit, ea propter Nos,

De Fidelitatibus & providis Circumſpectionibus Oratorum & Commiſſariorum noſtrorum prædictorum quamplurimum confidentes,

Dedimus & Conceſſimus eis ex ſuperhabundanti plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem cum præfato Invictiſſimo & Sacratiſſimo Principe de & ſuper Præmiſſis Communicandi, & cum eo ſuper Statutorum hujuſmodi non Obſervantia, pro Nobis &

Nomine noſtro, prout opus fuerit, & eidem Sacratiſſimo Principi, ac dictis Oratoribus & Commiſſariis noſtris viſum fuerit, Diſpenſandi, Juramentumque prædictum, quoad Statuta ſic expedienda, Remittendi & Relaxandi,

Cæteráque Faciendi & Perimplendi quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo octavo die Novembris.

Per ipſum Regem.

De Poteſtatibus ad Terras Incognitas Inveſtigandum.

A.D. 1502. An. 18. H. 7.

Pat. 18. H. 7. p. 2. m. 2.

REX univerſis & ſingulis, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Notum sit vobis et manifestum quòd, ex certis Conſiderationibus Nos moventibus, de Adviſamento Concilii noſtri, Conceſſimus & Licentiam dedimus, prout per Præſentes Concedimus & Licentiam damus, pro Nobis & Hæredibus noſtris quantum in Nobis eſt, Dilectis Subditis noſtris, *Hugoni Elyot* & *Thomæ Aſhehurſte*, Mercatoribus Villæ noſtræ Briſtolliæ, ac, Dilectis Nobis, *Johanni Gunſalus* & *Franciſco Farnandus*, Armigeris, in Inſulis de Surrys, ſub Obedientia *Regis Portugaliæ* Oriundis, & eorum cuilibet, ac cujuſlibet eorum Hæredibus, Attornatis, Factoribus, ſeu Deputatis, ac eis & eorum cuilibet plenam & liberam Auctoritatem, Facultatem, & Poteſtatem Committimus Navigandi & ſe Transferendi ad omnes Partes, Regiones, & Fines Maris Orientalis, Occidentalis, Auſtralis, Borialis, & Septentrionalis, ſub Banneris & Inſigniis noſtris, cum tot & tantis & talibus Navibus ſive Batellis quot ſibi placuerint & neceſſariæ fuerint, cujuſcumque Portagii quilibet Navis ſive Batella extiterit, cum Magiſtris, Contromagiſtris, Marinariis, Pagettis, aliiſque Hominibus pro Gubernatione ſalva Cuſtodia & Defenſione Navium & Batellarum prædictarum competentibus requiſitis & neceſſariis, ad Cuſtus & Onera *dicti Hugonis* & aliorum prædictorum, & pro hujuſmodi Salariis, Vadiis, & Stipendiis, prout inter eos poterunt concordare, ad Inveniendum, Recuperandum, Diſcooperiendum, & Inveſtigandum Inſulas, Patrias, Regiones, ſive Provincias quaſcumque Gentilium & Infidelium in quacumque Mundi parte poſitas,

Ac hujuſmodi Banneras & Inſignia noſtra in quacumque Villa, Opido, Caſtro, Inſula, ſeu Terra firma, a ſe ſic noviter inventis, Affigendi,

Ipſáque Villas, Opida, Caſtra, Inſulas, & Terras firmas, pro Nobis & Nomine noſtro, Intrandi & Capiendi, & ea, tanquam Vaſalli noſtri, ac Gubernatores, Locatenentes, & Deputati noſtri (eorumque Domino, Titulo, Dignitate, & Præeminentiâ eorumdem Nobis ſemper Reſervatis) Occupandi, Poſſidendi, & Subjugandi;

A.D. 1502.

Proviſo ſemper quod de Terris, Patriis, Regionibus, ſive Provinciis Gentilium aut Infidelium, per Subditos Cariſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri *Portugaliæ Regis*, ſeu aliorum quorumcumque Principum, Amicorum, & Confœderatorum noſtrorum prius repertis, & in quarum Poſſeſſione ipſi Principes jam exiſtunt, ſe nullo modo impediant aut intromittant.

Et inſuper, quandocumque impoſterùm hujuſmodi Inſulæ, Patriæ, Terræ, & Provinciæ, per præfatos *Hugonem* & alios nominatos Adeptæ, Recuperatæ, & Inventæ fuerint, tunc Volumus per Præſentes quòd omnes & ſingulæ tàm Viri quàm Fœminæ hujus Regni noſtri cæteriq; Subditi noſtri, Terras & Inſulas hujuſmodi ſic noviter inventas viſitare & in eiſdem Inhabitare cupientes & deſiderantes, poſſint & valeant licitè & impunè ad ipſas Patrias, Inſulas, & Loca, cum eorum Navibus, Hominibus, & Servientibus, Rebus & Bonis ſuis univerſis, Tranſire, & in eiſdem ſub Protectione & Regimine dictorum *Hugonis* & aliorum prænominatorum Morari & Inhabitare, Divitiáſque, Fructus, & Emolumenta Terrarum, Patriarum, & Locorum prædictorum Adquirere & Obtinere.

Dantes inſuper & Concedentes præfatis *Hugoni*, *Thomæ*, *Johanni*, & *Franciſco*, & eorum cuilibet plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem omnes & ſingulos Homines, Marinarios, cæteráſque Perſonas, ad Inſulas, Patrias, Provincias, Terras firmas, & Loca prædicta ex Cauſa prædicta ſe divertentes & confluentes, tàm in Comitiva dictorum *Hugonis*, & aliorum prænominatorum, quàm in Comitiva aliorum illuc impoſterùm Recurſum habere contingentium, tàm ſupra Mare quàm in ſingulis Patriis, Terris firmis, & Locis hujuſmodi poſtquam inventa & recuperata fuerint, Regendi & Gubernandi, Legéſque, Ordinationes, Statuta, & Proclamationes pro bono & quiete Regimine & Gubernatione dictorum Hominum, Magiſtrorum, Marinariorum, & aliarum Perſonarum prædictarum Faciendi, Stabiliendi, Ordinandi, & Conſtituendi, & ſuperinde Proclamationes faciendi; ac omnes & ſingulos quos in hac parte Contrarios & Rebelles, ac Legibus, Statutis, & Ordinationibus prædictis Inobedientes invenerint, ac omnes illos qui Furtum, Homicidia, ſeu Rapinas commiſerint & perpetraverint, aut aliquas Mulieres Inſularum ſeu Patriarum prædictarum, contra earum Voluntatem aut aliter, Rapuerint & Violaverint, juxta Leges & Statuta per ipſos in hac parte ordinata Caſtigandi & Puniendi,

Ac etiam Conceſſimus præfatis *Hugoni, Thomæ, Johanni,* & *Franciſco,* Hæredibus & Aſſignatis ſuis quòd, poſtquam aliquæ Inſulæ, Patriæ, Terræ firmæ, Regio ſeu Provincia impoſterùm per *ipſum Hugonem* & alios prænominatos inventa fuerint, tunc non licebit alicui ſeu aliquibus Subdito ſeu Subditis noſtris, durante Termino Quadraginta Annorum proximò & immediatè ſequentium, ad ipſas Villas, Patrias, Inſulas, Terras firmas, & Loca, Causâ Mercandiſandi ac Bona acquirendi, abſque Licentia noſtra Regia, & dictorum *Hugonis* & aliorum prænominatorum Hæredum & Aſſignatorum ſuorum, cum ſuis Navibus Frequentare aut ſe Divertere, aut in eadem Ingredi, ſeu in eiſdem pro aliquibus Bonis Acquirendis Intromittere; &, poſt Terminum dictorum Quadraginta Annorum, quòd nullus ex noſtris Subditis ad aliquam Terram firmam, Inſulam, Patriam, ſeu Locum, per ipſos *Hugonem* & *Thomam,* & alios prædictos ſic noviter inventa, Navigare & Frequentare præſumat, abſque Licentia noſtra prædicta, & dictorum *Hugonis* & cæterorum prædictorum, ſub Pœna Amiſſionis & Forisfacturæ omnium Bonorum & Mercandiſarum, Rerum & Navium quorumcumque, ad ea Loca ſic noviter inventa Navigare & in eadem Ingredi præſumentium (videlicet) una Medietas inde erit ad opus noſtrum, & alia Medietas ad opus dictorum *Hugonis* & aliorum prænominatorum & Hæredum ſuorum.

Et ulterius ex habundanti Gratia noſtra Conceſſimus & per Præſentes Concedimus pro Nobis & Hæredibus noſtris, quantum in nobis eſt, præfatis *Hugoni, Thomæ, Johanni,* & *Franciſco,* & eorum cuilibet, Hæredibus & Aſſignatis ſuis, quòd ipſi & eorum quilibet Mercandiſas, Mercimonia, Aurum & Argentum in Maſſa, Lapides precioſos, & alia Bona quæcumque de Creſcentia Patriarum, Inſularum, & Locorum prædictorum, per ipſos ſic Recuperandorum & Inveniendorum, tàm in dictis Navibus & Batellis quàm aliis quibuſcumque Navibus Exteris a dictis Patriis, Inſulis, Terris firmis, & Locis in hoc Regnum noſtrum Angliæ ad quemcumque Portum ſeu alium Locum ejuſdem Adducere & Cariare, & Adduci ſeu Cariari facere poſſit & valeat, eáque Vendere & Diſtribuere ad eorum Proficuum & Avantagium; aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, ſeu Proviſione inde in contrarium factis ſive ordinatis non obſtantibus;

Ac Nos, intimè conſiderantes Grandia Cuſtus & Onera quæ circa Præmiſſa facienda & perimplenda requiruntur, Volentes igitur præfatis *Hugoni, Thomæ,* & aliis memoratis Perſonis Gratiam proinde facere ſpecialem, Conceſſimus, prout per Præſentes Concedimus, eiſdem Hæredibus & Aſſignatis ſuis, quòd ipſi & eorum quilibet Hæredes & Aſſignati ſui prædicti, de tempore in tempus, durante Termino Quinque Annorum a tempore Recuperationis & Inventionis Inſularum & Patriarum prædictarum proximò & immediatè ſequentium, Mercandiſas, Mercimonia, cæteráque Bona in una Navi tantum cujuſcumque Portagii fuerit Eskippata & Onuſtata, ac in hoc Regnum noſtrum Angliæ Adducenda & Tranſportanda, in Portu ſeu Loco prædicto ad Terram ponere, eaque Vendere, Exponere, & pro libito ſuo Diſtribuere poſſint, de tempore in tempus, quolibet Viagio, durante Termino dictorum Quinque Annorum, abſque aliquibus Cuſtumis, Subſidiis, ſeu aliis Deveriis, pro eiſdem Bonis, Mercimoniis, & cæteris Præmiſſis in dicta unica Navi tantum contentis & eskippatis, Nobis aut Hæredibus noſtris infra dictum Regnum noſtrum Angliæ aliqualiter ſolvendis; Proviſo tamen quòd Nobis de Cuſtumis, Subſidiis, Pondagiis, & aliis Deveriis, Nobis pro cæteris Mercandiſis, Mercimoniis, & Bonis in omnibus aliis Navibus contentis, juxta Conſuetudinem in hoc Regno noſtro Angliæ hactenus uſitatam, fideliter Reſpondeatur ut eſt juſtum.

Et inſuper Volumus & Concedimus per Præſentes quòd quilibet Capitalis Magiſter, Contromagiſter, & Marinarius cujuſlibet Navis ad aliquam Terram firmam,

A.D. 1502. Hen. 7.

firmam, Inſulam, Patriam, Provinciam, & Locum prædicta frequentantis & navigantis, habeant, gaudeant, & percipiant de Bonis & Mercimoniis, a dictis Inſulis, Terris firmis, & Patriis in hoc Regnum Angliæ Adducendis, Cuſtumas & Subſidia ſequentia; videlicet,

Quòd *quilibet Magiſter* habeat, gaudeat, & percipiat Subſidia & Cuſtumas quolibet Viagio *Quatuor Doliorum*,

Et quilibet *Contromagiſter vel Quatermagiſter* Cuſtumas & Subſidia *Duorum Doliorum*,

Ac quilibet *Marinarius* Cuſtumas & Subſidia *unius Dolii*,

Licet ſint Carcata & Eskippata ut Bona ſua propria aut ut Bona alicujus alterius Perſonæ cujuſcumque; & hoc abſque aliquibus Subſidiis, Cuſtumis, Debitis, ſeu Deveriis infra hoc Regnum noſtrum Angliæ ad opus noſtrum aut Hæredum noſtrorum pro eiſdem Doliis aliqualiter ſolvendis ſeu petendis;

Et, ſi contingat aliquem vel aliquos Mercatorem ſeu Mercatores hujus Regni noſtri ad dictas Inſulas, Patrias, & Loca, ſub Licentia dictorum Subditorum noſtrorum, aut abſque Licentia ſua, cauſa habendi Mercandiſas vel Mercimonia, Adventare & Laborare ad Bona & Mercimonia ab eiſdem Partibus in hoc Regnum noſtrum Adducere, tunc Volumus & Concedimus, per Præſentes, præfatis *Hugoni*, *Thomæ*, *Johanni*, & *Franciſco*, & Hæredibus & Aſſignatis ſuis quòd ipſi, durante Termino Quadraginta Annorum antedicto, habeant de quolibet hujuſmodi Mercatore (ſolutis Nobis Cuſtumis, Subſidiis, & aliis Deveriis Nobis in hac parte debitis & conſuetis) *Viceſimam Partem* omnium hujuſmodi Bonorum & Mercimoniorum per ipſos a dictis Inſulis, Patriis, & Locis quolibet Viagio, durante dicto Termino Quadraginta Annorum, in hoc Regnum noſtrum Angliæ Traducendorum & Capiendorum, Habendam & Capiendam hujuſmodi *Viceſimam Partem* in Portu ubi contigerit dicta Bona Diſcarcari & Exonerari; Proviſo ſemper quòd prædictus *Hugo* & alii prædicti Hæredes & Aſſignati ſui, & non alii omninò impoſterùm, dicto Termino Quadraginta Annorum durante, ſint Factores & Attornati in dictis Inſulis, Terris firmis, & Patriis, pro quibuſcumque hujuſmodi Mercatoriis, aliiſque Perſonis, illuc ex Cauſa prædicta Confluentibus, in & pro eorum factis Mercatoriis in eiſdem; Proviſo etiam quòd nulla Navis, cum Bonis & Mercandiſis a dictis Partibus ſic noviter inventis Carcata & Onuſtata, poſtquam in aliquem Portum hujus Regni noſtri Adducta fuerint, non Exoneretur de eiſdem Bonis & Mercandiſis, niſi in Præſentia præfatorum *Hugonis* & aliorum prædictorum, eorumve Hæredum ſeu Deputatorum ad hoc aſſignandorum, ſub Pœna Forisfacturæ eorumdem Bonorum & Mercandiſarum; unde una Medietas ad opus noſtrum, & alia Medietas præfatis *Hugoni*, & aliis prænominatis, & Hæredibus ſuis applicentur.

Et, ſi impoſterùm aliqui Extranei aut aliæ Perſonæ ad ipſas Partes, contra Voluntatem ipſorum *Hugonis* & aliorum prænominatorum, cauſâ habendi Divitias Navigare, & ea Vi & Armis ingredi, ac dictos *Hugonem* & alios prædictos aut Hæredes ſuos ibidem Inſultare ac eos Expellere & Debellare aut alias inquietare præſumpſerint, quòd tunc Volumus, ac eiſdem Subditis noſtris, Tenore Præſentium, Poteſtatem Damus & Committimus ipſos Extraneos, licet ſint Subditi & Vaſſalli alicujus Principis Nobiſcum in Liga & Amicitia exiſtentis, totis ſuis viribus, tàm per Terram quàm per Mare & Aquas dulces, Expugnandi, Reſiſtendi, & Guerram contra eas Levandi & Faciendi, Eoſque Capiendi, Subpeditandi, & Incarcerandi ibidem quouſque Fines & Redemptiones eiſdem Subditis noſtris fecerint moraturos, aut aliàs ſecundùm ſanam Diſcretionem ipſorum Subditorum noſtrorum & Hæredum ſuorum Caſtigandi & Puniendi,

Et etiam præfatis Subditis noſtris cæteriſque Perſonis prædictis plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem Damus & Committimus ſub ſe quoſcumque Capitaneos, Locatenentes, & Deputatos in ſingulis Civitatibus, Villis, Oppidis, & Locis dictarum Inſularum, Provinciarum, Patriarum, & Locorum prædictorum, ad Regendum & Gubernandum omnes & ſingulas Perſonas in eiſdem Partibus ſub Regimine & Gubernatione dictorum Subditorum noſtrorum ibidem Commorantium, ac ad Juſtitiam eiſdem ſecundùm Tenorem & Effectum Ordinationum, Statutorum, & Proclamationum prædictorum debitè Exequendum & Adminiſtrandum, per Literas ſuas Patentes, Sigillis eorum Sigillandas, Faciendi, Conſtituendi, Nominandi, & Subſtituendi,

Et inſuper Conceſſimus, & per Præſentes Concedimus præfatis *Hugoni*, *Thomæ*, *Johanni*, & *Franciſco*, ad Terminum Vitæ ſuæ & cujuſlibet eorum diutiùs viventis, Officium Admiralli ſupra Mare, in quibuſcumque Locis, Patriis, & Provinciis, a ſe ſic noviter inventis & impoſterùm inveniendis & recuperandis;

A.D. 1502. Hen. 7.

A.D. 1502. Hen. 7.

randis: Ipſoſque *Hugonem*, *Thomam*, *Johannem*, & *Franciſcum*, & eorum quemlibet conjunctim & diviſim Admirallos noſtros in eiſdem Partibus Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem & eorum cuilibet plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ea omnia & ſingula, quæ ad Officium Admirallitatis pertinent, Faciendi, Excercendi, & Exequendi, ſecundùm Legem & Conſuetudinem Maritimam in hoc Regno noſtro Angliæ uſitatam;

Ac etiam, poſtquam præfati *Hugo*, *Thomas*, *Johannes*, & *Franciſcus*, aliquas Terras firmas, Inſulas, Patrias, & Provincias, Oppida, Caſtra, Civitates, & Villas, per Aſſiſtentiam noſtram ſic invenerint, optinuerint, & ſubjugaverint, tunc Volumus & per Præſentes Concedimus eiſdem Hæredibus & Aſſignatis ſuis, quòd Ipſi & Hæredes ſui habeant, teneant, & poſſideant ſibi Hæredibus & Aſſignatis ſuis omnia & ſingula talia & tanta Terras firmas, Inſulas, Patrias, Provincias, Caſtra, Oppida, Fortalitia, Civitates, & Villas, qualia & quanta ipſi ac Homines Tenentes & Servientes ſui poſſunt Inhabitare, Cuſtodire, Suſtinere, & Manutenere, Habenda & Tenenda eadem Terras, Inſulas, & Loca prædicta ſibi Hæredibus & Aſſignatis ſuis & cujuſlibet eorum, de Nobis & Hæredibus noſtris imperpetuum, per Fidelitatem tantùm, abſque aliquo Compoto ſeu aliquo alio Nobis aut Hæredibus noſtris proinde Reddendo ſeu Faciendo; Dignitate, Dominio, Regalitate, Juriſdictione, & Præeminentiâ in eiſdem Nobis ſemper ſalvis & omnino reſervatis.

Et ulterius Conceſſimus præfatis *Hugoni*, *Thomæ*, *Johanni*, & *Franciſco*, quòd ipſi Hæredes & Aſſignati ſui prædicti dictas Terras firmas, Inſulas & Patrias, ipſis & Hæredibus ſuis prædictis ut præmittitur ſic conceſſas, poſtquam Inventæ & Recuperatæ, ſint, ac cùm in plena Poſſeſſione earumdem fuerint, gaudeant, teneant, & poſſideant, liberè, quietè, pacificè, abſque impedimento aliquali noſtri aut Hæredum noſtrorum quorumcumque; & quòd nullus ex Subditis noſtris eos aut eorum aliquem de & ſuper Poſſeſſione & Titulo ſuis de & in dictis Terris firmis, Inſulis, & Patriis ſe aliqualiter contra Voluntatem ſuam Expellat quovis modo;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros totum & quicquid præfati *Hugo*, *Thomas*, *Johannes*, & *Franciſcus*, & eorum quilibet, pro Præmiſſorum complemento fecerint, fierique procuraverint in hac parte; & quòd Nos aut Hæredes noſtri nullo unquam tempore in futurum ipſos aut eorum aliquem Hæredeſve & Aſſignatos ſuos in Jure, Titulo, & Poſſeſſione ſuis inquietabimus, impediemus, aut moleſtiam eis faciemus, nec per alios noſtros Subditos aut alios quoſcumque, quantum in Nobis fuerit, fieri ſeu procurari permittemus ſeu procurabimus; nec ipſos Hæredes & Aſſignatos ſuos, pro aliqua Cauſa impoſterùm emergente ſeu contingente, ab eiſdem Terris firmis, Patriis, Provinciis, & Locis nullo modo Amovebimus aut Amoveri ſeu Expelli per Subditos noſtros procurabimus;

Proviſo ſemper quòd, ſi contingat ipſos *Hugonem*, *Thomam*, *Johannem*, & *Franciſcum*, aut eorum aliquem, Hæredes ſeu Aſſignatos ſuos, aut eorum aliquem, aliqua Loca, Inſulas, Terras, Regiones, Provincias, & Patrias impoſterùm Reperire, Inveſtigare, ſeu Recuperare, quæ antehac ab aliis Subditis noſtris aut ab aliquibus Hæredum & Succeſſorum ſuorum, Poteſtatem per alias Literas noſtras Patentes ſub Magno Sigillo noſtro in ea parte a Nobis habentibus, Reperta, Inventa, Inveſtigata, & Recuperata non fuerunt, quòd tunc Volumus & per Præſentes Concedimus, pro Nobis & Hæredibus noſtris, præfatis *Hugoni*, *Thomæ*, *Johanni*, & *Franciſco*, & eorum cuilibet, Hæredibus & Aſſignatis ſuis, quòd ipſi & eorum quilibet Inſulas, Patrias, Provincias, & alia Loca prædicta, cum eorum Navibus, Hominibus, Servientibus, & Rebus ſuis quibuſcumque, ad libitum ſuum Ingredi, Tenere, Excercere, pacificeque ſecurè Inhabitare ac Inhabitari facere & occupari, abſque Contradictione ſeu Impedimento noſtri aut Hæredum noſtrorum, vel aliquorum aliorum Ligeorum noſtrorum quorumcumque, poſſint, & valeant;

Et quòd nullus ex aliis noſtris Subditis ad aliquam Inſulam, Terram, Regionem, Patriam, & Provinciam ſeu Locum, per ipſos *Hugonem*, *Thomam*, *Johannem*, & *Franciſcum* ſic noviter Inventa, Navigare & Frequentare, aut in eadem Ingredi, Causâ Acquirendi ſeu Habendi Fructus Merces & Mercimonia in eiſdem creſcentia, præſumat, abſque Licentiam noſtram Regiam, & præfatorum *Hugonis*, *Thomæ*, *Johannis*, & *Franciſci* optinerent ſpecialem, ſub Pœna Amiſſionis & Foriſfacturæ omnium Bonorum, Mercandiſarum, Rerum, &

Navium quorumcumque, ad ea Loca ſic per ipſos noviter Inventa Navigare & in eadem Ingredi præſumentium (videlicet) una Medietas inde erit ad opus noſtrum, & alia Medietas ad opus dictorum *Hugonis, Thomæ, Johannis,* & *Franciſci,* Hæredum & Aſſignatorum ſuorum.

Et quamquam, per alias Literas noſtras Patentes, de Data Decimi noni Diei Menſis Maii, Anno Regni noſtri Sextodecimo, Conceſſerimus & Commiſerimus, Dilecto Nobis, *Richardo Warde, Johanni Thomas,* & *Johanni Farnandus,* ac præfatis *Hugoni Eliot, Thomæ Aſſheburſt, Johanni Gunſalus,* & *Franciſco Farnandus,* Hæredibus, Attornatis, Factoribus, ſeu Deputatis ſuis, & eorum cuilibet, Poteſtatem & Facultatem Navigandi ad omnes Partes, Regiones, & Fines Maris ad Inveniendum, & Recuperandum, & Diſcooperiendum Inſulas, Patrias, & Provincias memoratas, ac ad ſingula alia in eiſdem Literis contenta & ſpecificata, juxta Tenorem & Effectum earumdem, exercendum & exequendum; nolumus tamen quòd iidem *Richardus Warde, Johannes Thomas,* & *Johannes Farnandus,* nec eorum aliquis, Hæredes ſeu Aſſignati ſui, de aut in aliquibus Patriis, Inſulis, Terris, Locis, ſeu Provinciis, impoſterùm de novo ſub Auctoritate & Poteſtate Præſentium Literarum noſtrarum Inveniendis, Recuperandis, & Diſcooperiendis, niſi primitùs a præfatis *Hugone, Thomâ Aſſheburſte, Johanne Gunſalus,* & *Franciſco* Licentiam optinuerint, aliqualiter ſe intromittant, nec eorum aliquis ſe intromittat.

Et quòd in Caſu, quo iidem *Richardus Warde, Johannes Thomas,* & *Johannes Farnandus,* aut eorum aliquis ſeu Hæredes aut Aſſignati ſui ad hujuſmodi Inſulas, Patrias, Regiones, & alia Loca prædicta, cum eorum Navibus & Rebus, pro Bonis in eiſdem Inſulis, Patriis, & aliis Locis prædictis Acquirendis, ſe divertere aut aliquem vel aliquos illuc mittere & deſtinare voluerint, decreverint, & diſpoſuerint, quòd tunc ipſi & eorum quilibet omnia & omnimoda Cuſtus & Onera, cum præfatis *Hugone, Thoma Aſſheburſte, Johanne Gunſalus,* & *Franciſco,* circa hujuſmodi Viagium exponenda (videlicet) quilibet eorum juxta Ratam Portionis ſuæ, prout inter eos poterunt concordari, quotienſcumq; aliquod hujuſmodi Viagium incipient, & ab hoc Regno noſtro ad Patrias & alia Loca prædicta acquirenda & recuperanda ſe divertent, de tempore in tempus, ſolvere dare & ſupportare tenebuntur,

Et inſuper,

Cùm, inter cætera, in prænotatis Articulis expreſſa, Conceſſerimus præfatis *Hugoni, Thomæ Aſſheburſte, Johanni Gunſalus,* & *Franciſco,* quòd ipſi, & eorum quilibet, Hæredes & Aſſignati ſui unam Navem, cujuſcumque Portagii fuerit, cum omnimodis Bonis, Mercandiſis, & Mercimoniis de Creſcentia Patriarum, Inſularum, Provinciarum, Terrarum, & Locorum quorumcumque ſæpedictorum Carcatam & Onuſtam, in hoc Regnum noſtrum Angliæ, totiens quotiens ſibi placuerit, durante Termino Quinque Annorum, abſque aliquibus Cuſtumis, Subſidiis, & aliis Deveriis Nobis pro eiſdem ſolvendis, Conducere, & Tranſportare, ac libitum ſuum inde facere poſſent & valerent,

Nos, jam animadvertentes laudabilem Intentionem præfatorum *Hugonis, Thomæ Aſſheburſte, Johannis Gunſalus,* & *Franciſci,* quam ad Honorem & Utilitatem hujus Regni noſtríque Complacenciam habent & gerunt, penſantéſque eorum grandia Cuſtus & Onera gravia etiam Pericula tàm Perſonarum quàm Bonorum & Rerum ſuorum quorumcumque, in tàm gravi Tempeſtuoſo Periculoſo Longóque Maris Negotio quæ vereſimile ſunt paſſuri, ex habundanti Gratia noſtra Conceſſimus & Licentiam dedimus, pro Nobis & Hæredibus noſtris, præfatis *Hugoni, Thomæ Aſſheburſte, Johanni Gunſalus,* & *Franciſco,* & eorum cuilibet, Hæredibus & Aſſignatis ſuis & eorum cujuſlibet, quòd ipſi & eorum quilibet unam aliam Navem Portagii Centum & Viginti Doliorum, cum Bonis, Rebus, Jocalibus, Auro & Argento, cæteriſque Mercandiſis & Mercimoniis, de Creſcentia Patriarum, Inſularum, Provinciarum, & aliorum Locorum, per ipſos ſic impoſterùm noviter Recuperandorum, Carcatam & Onuſtam, in hoc Regnum, Juriſdictiones, & Territoria noſtra quæcumque, totiens quotiens ſibi placuerit, durante Termino Quinque Annorum, a tempore Recuperationis Inſularum & Patriarum prædictarum proximò & immediatè ſequentium, Conducere & Tranſportare, ibidemq; Diſcarcare, ac de Bonis, Rebus, Mercandiſis, Jocalibus cæteriſque Præmiſſis Libitum ſuum facere poſſint & valeant, & eorum Hæredes & Aſſignati poſſint & valeant, & eorum quilibet poſſit & valeat, licitè & impunè, abſque aliquibus Cuſtumis, Subſidiis, ſeu aliis Deveriis, Nobis pro eiſdem aut aliqua eorumdem Parcella debitis, Nobis aliqualiter ſolvendis, & abſq; aliquo Impedimento, Impetitione, Contradictione, Moleſtatione, ſeu Grava-

A.D. 1502. Hen. 7. mine quocumque noſtri aut Officiariorum ſeu Miniſtrorum noſtrorum quorumcumque.

Et ulterius,

Cùm, inter cætera, in Literis noſtris Patentibus (quarum Data eſt apud *Weſtmonaſterium* dicto decimo nono die Maii Anno Regni noſtri Sextodecimo) contenta & ſpecificata, certis Conſiderationibus Nos moventibus, Conceſſerimus præfatis *Johanni Gunſalus* & *Franciſco* quòd eſſent imperpetuum Indigenæ & Ligei noſtri & Hæredum noſtrorum, & in omnibus Cauſis, Querelis, Rebus, & Materiis quibuſcumque haberentur, pertractarentur, reputarentur, & gubernarentur, tanquam veri & fideles Ligei noſtri infra Regnum noſtrum Angliæ oriundi, & non aliter nec alio modo,

Quodque iidem *Johannes Gunſalus* & *Franciſcus* & omnes Liberi ſui ſolverent aut ſolvi facerent, & eorum quilibet ſolveret aut ſolvi faceret talia Cuſtumas, Subſidia, & alia Deveria, pro Bonis, Mercibus, Mercandiſis, & Mercimoniis ſuis, in Regnum noſtrum Angliæ Adducendis, vel extra idem Regnum noſtrum Angliæ Educendis, qualia Alienigenæ Nobis ſolvant aut ſolvere debent vel conſueverunt,

Et quòd iidem *Johannes Gunſalus* & *Franciſcus* ſolverent & eorum alter ſolveret Nobis & Hæredibus noſtris tot & tanta Cuſtumas, Subſidia, & alia Deveria, pro Bonis & Mercandiſis ſuis, prout Alienigenæ Nobis ſolvere & reddere tenerentur,

Nos tamen,

Ob certas Cauſas, Nos jam moventes, præfatos *Johannem Gunſalus* & *Franciſcum* ad Cuſtumas & Subſidia, Nobis pro eorum Bonis, Mercandiſis, & Mercimoniis, ſicuti Alienigenas ſolvenda, nolentes ut prædictum eſt Onerari, ſet eis & eorum utrique Gratiam facere uberiorem,

De Gratia noſtra ſpeciali Dedimus & Conceſſimus, ac Licentiam Damus & Concedimus per Præſentes, pro Nobis & Hæredibus noſtris, præfatis *Johanni Gunſalus* & *Franciſco* quòd ipſi & eorum alter, Hæredes ſui aut Hæredes eorum alterius, talia Cuſtumas, Subſidia, & alia Deveria, pro Bonis, Mercibus, Mercandiſis, & Mercimoniis ſuis quibuſcumque, in Regnum noſtrum Angliæ Adducendiſve extra idem Regnum Educendis, qualia alii Ligei noſtri infra Regnum noſtrum Angliæ oriundi Nobis ſolvant aut ſolvere deberent & conſueverunt, dictis Literis noſtris, in contrarium indè factis, non obſtantibus.

A.D. 1502. Hen. 7.

Proviſo ſemper quòd nec prædicti *Johannes Gunſalus* aut *Franciſcus*, ſub colore aut velamento hujus noſtri Indulti aut Privilegii, aliorum Bona ſub eorum Nominibus tanquam propria in Regnum noſtrum introducant, ſub Pœna Confiſcationis Bonorum ſic Introductorum, & Amiſſionis Privilegii noſtri prædicti.

Eo quòd expreſſa mentio de vero Valore Annuo Præmiſſorum, aut de aliis Donis ſive Conceſſionibus, per Nos eiſdem *Hugoni Elyot*, *Thomæ Ayſſheburſt*, *Johanni Gunſalus*, & *Franciſco*, ante hæc tempora factis, in præſentibus minimè facta exiſtit, aut aliquibus Statutis, Actubus, ſive Ordinationibus, aut Reſtrictionibus, inde in contrarium factis, editis, ordinatis, ſive proviſis, aut aliquâ aliâ Re, Causâ, vel Materiâ quacumque, in aliquo non obſtantibus.

Et ulterius, ex uberiori Gratia noſtra, Conceſſimus præfatis *Hugoni*, *Thomæ Aſſheburſt*, *Johanni Gunſalus*, & *Franciſco*, quòd ipſi habeant præſentes Literas noſtras in Cancellaria noſtra, abſque aliquo Fine ſeu Feodo, aut aliquibus Finibus ſeu Feodis, pro eiſdem Literis noſtris aut aliquâ Parte eorumdem, aut pro Magno Sigillo noſtro, ad opus noſtrum in Hanaperio dictæ Cancellariæ noſtræ aliqualiter ſolvendis;

Et Volumus & Concedimus per Præſentes quòd Reverendiſſimus in Chriſto Pater *Willielmus Epiſcopus Londonienſis* Cuſtos Magni Sigilli noſtri, Auctoritate præſentis Conceſſionis noſtræ, fieri faciat & ſigillari tot & talia Brevia, ſub Magno Sigillo noſtro ſigillanda, Cuſtodi ſive Clerico Hanaperii noſtri dirigenda, pro Exoneratione dictorum Finium & Feodorum, quot & qualia in hac parte neceſſaria fuerint & requiſita, abſq; aliquo alio Waranto aut Proſecutione penes Nos in hac parte faciendis.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, nono die Decembris.

Per ipſum Regem.

De

A.D. 1502. Hen. 7.

De Pacis Fœdere obſervando, Juramentum Regis Scotorum.

Th'Oth of Kinge James *for Obſervinge of the Treaties of Peace.*

A.D. 1502. An. 18. H. 7 Ex Autogr.

I James, *by the Grace of Gode,* King of Scotlande *Promiſe, and by the Holy Euvangelies and Canon of the Holy Meſſe, by me Bodily touchied, Swere that I ſhall, for my parte, wele and trewly Kepe and Obſerve the Treatie of Perpetuell Peax and Amitie, and every Article of the ſame, now lately paſſed and Concluded by ſufficiente Auctorite, and in the Names of Us the ſaid King on that oone Partie, and the Right Excellente the Right High and Mighty Prince* Henry, *by the Grace of God,* Kinge of Engelonde, and Lorde of Irlonde *on that othre Partie, berenge Date the xxivth Day of the Moneth of January laſt paſſed, and the ſame as fer as in me is I ſhall cauſe in likewiſe to be Obſerved and Kept by my Subgietts.*

And in Witneſſe of this my Promys and Oeth, I have ſubſcribed this my Writenge with myne owne Honde at Glaſgune *the xth Day of the Moneth of Decembre, and of oure Reigne the xvth Yere.*

JAMES R.

Super Juramentis Regis Scotorum Inſtrumentum Publicum.

A.D. 1502. An. 18. H. 7. Ex Autogr.

IN DEI NOMINE AMEN.

Per præſens Publicum Inſtrumentum cunctis appareat evidenter quòd,

Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo, Indictione ſextâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Alexandri,* Divinâ Providentiâ, *Papæ Sexti* Anno undecimo, Menſis verò Decembris Die Decimo,

In Eccleſiâ Metropolitanâ Glaſguenſi, prope dexteram Partem magni Altaris in eadem Eccleſiâ Glaſguenſi, infra Regnum Scotiæ notoriè ſituatâ,

Præſentibus tunc ibidem Me Notario Publico ſubſcripto & Teſtibus infra ſcriptis,

Egregii Præſtantiſſimi & Prænobiles Viri, Dominus *Thomas Darcy* Miles pro Corpore Excellentiſſimi in Chriſto Principis & Domini Domini *Henrici,* Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ ac Domini Hiberniæ* Illuſtriſſimi ipſiúſque Villæ Berwici Capitaneus, & *Henricus Babyngton* Clericus Sacræ Theologiæ Profeſſor, ipſius Excellentiſſimi Principis Regis Angliæ Conſiliarii, Oratores, Legati, Deputati, & Nuncii ſpeciales, plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, eis ad Infraſcripta ab ipſo Excellentiſſimo Principe *Henrico Rege Angliæ* data & conceſſa, habentes,

De quorum Poteſtate, Auctoritate, & Mandato hujuſmodi michi Notario Publico ſubſcripto, per Literas dicti Excellentiſſimi Principis *Regis Angliæ,* ejus Magno Sigillo ſigillatas, quas in præſenti Inſtrumento inferius ſcripſi & annotavi, ſufficienter conſtabat & conſtat,

A.D. 1502.

Ad Præſentiam Illuſtriſſimi in Chriſto Principis & Domini Domini *Jacobi Regis Scotorum,* tunc & ibidem perſonaliter præſentis, acceſſerunt,

Et eundem Illuſtriſſimum Principem *Jacobum Regem Scotorum,* Nomine & ex Parte præfati Excellentiſſimi Principis *Henrici Regis Angliæ,* requiſiverunt & ab eo petiêrunt quatinus Serenitas ſua Regia dignaretur Juramentum Corporale, ſuper Sacroſancta Dei Euvangelia, per ipſum perſonaliter tacta, jurare & facere quòd ipſe Illuſtriſſimus Princeps *Jacobus Rex Scotorum* omnia & ſingula Conventiones, Articulos, & Capitula,

In certis Conventionibus, Tractatibus, & Capitulis,

Tàm de & ſuper verâ & firmâ Pace, Concordiâ, Amicitiâ, Ligâ, Intelligentiâ, Unione, & Confœderatione, ac de ſuper & pro Reformatione quorumcumque Attemptatorum & Tranſgreſſionum per Subditos utriuſque Regnorum prædictorum hincinde quomodocumque fiendorum & perpetrandorum, quàm de & ſuper Matrimonio, inter ipſum Illuſtriſſimum Principem *Jacobum Regem Scotorum* & Præclariſſimam Illuſtriſſimámque Principem Dominam *Margaretam* præfati Excellentiſſimi Principis *Regis Angliæ* & Præcariſſimæ Conſortis ſuæ *Eliſabethæ Reginæ Angliæ Filiam*

Primo-

A.D. 1502. Hen. 7.

Primogenitam, Deo annuente, Celebrando & in facie Eccleſiæ Solempniſando, per Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Ambaſſiatores, Legatos, Deputatos, & Nuncios utriuſque Principum prædictorum hincinde ſufficienter auctoriſatos, nuper initis, conventis, appunctuatis, concordatis, perculſis, & concluſis,

Specificata & Contenta,

Realiter & cum effectu Obſervabit, Perimplebit, & debitè Executioni Demandabit, juxta vim, formam, & effectum Tractatûs Pacis & Amicitiæ prædicti, & Juramenti per ipſum Illuſtriſſimum Principem *Jacobum Scotorum Regem* primitùs præſtiti, & Manu ſuâ ſubſcripti, præfatoque Excellentiſſimo Principi *Regi Angliæ* tranſmiſſi, & ſuper præſenti Requiſitione exhibiti,

Cujus quidem Juramenti Tenor inferiùs annotatur,

Quibus quidem Requiſitioni & Petitioni, per ſupraſcriptos Conſiliarios, Oratores, Legatos, Deputatos, & Nuncios dicti Excellentiſſimi Principis *Regis Angliæ* ſic ut præmittitur factis, præfatus Illuſtriſſimus Princeps *Jacobus Rex Scotorum* habuit & protulit Verba hic ſequentia vel conſimilia in effectu,

Ego benè fateor me dictum Juramentum feciſſe & ſubſcripſiſſe, ſed non benè advertebam illud verbum Frauncie, *inſertum in eodem Juramento, ſet pro beneplacito Patris mei* Regis Anglæ *paratus ero jurare & Juramentum præſtare ad obſervandum omnia & ſingula, inter ipſum Patrem meum & me Conventa Appunctuata & Concluſa, totiens quotiens dicto Patri meo placuerit,*

Et tunc & ibidem coram Reverendiſſimo in Chriſto Patre & Domino Domino *Roberto*, Miſeratione Divinâ, *Glaſguenſi Archiepiſcopo*, Præſentibus me Notario Publico ſubſcripto & Teſtibus infraſcriptis, idem Illuſtriſſimus Princeps *Jacobus Rex Scotorum* ſuper Sacroſancta Dei Euvangelia, per ipſum perſonaliter tacta, Juravit & Juramentum præſtitit corporale ſub eâ quæ ſequitur formâ verborum,

I James, *by the Grace of God*, &c.
At Glaſgune *the Tenth Day of the Moneth of Decembre and of our Reigne the fifteenth Tere.*

Quod quidem Juramentum, in quadam Pergameni Cedula ſcriptum, idem Illuſtriſſimus Princeps *Jacobus Rex Scotorum* Manu & Nomine ſuis propriis ſubſcripſit & ſignavit; Tenor prioris Juramenti, de quo ſupra fit mentio, ſequitur in hæc verba,

A.D. 1502. Hen. 7.

I James, *be the Grace of God*, &c.
And in Witnes of this my Promyſs and Aith I have ſubſcribed this my Writyng with my own Hand at Edinburgh *the xxij Day of the Moneth of Februarie, and of our Regnne the fourteenth Tere.*

Tenor verò Commiſſionis ſive Litterarum præfati Excellentiſſimi Principis Henrici Regis Angliæ, *ſuperiùs memoratarum, ſequitur, & eſt talis,*

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, omnibus, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm *inter Nos* & Illuſtriſſimum Principem Filium & Conſanguineum noſtrum cariſſimum *Jacobum Scotorum Regem*, per Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Ambaſſiatores, Legatos, Deputatos, & Nuncios noſtros & ſuos hincinde ſufficienter auctorizatos, quædam certa Conventiones, Tractatus, & Capitula, tàm de & ſuper *vera & firma Pace*, Concordia, Amicitia, Liga, Intelligentia, Unione, & Confœderatione, ac de & ſuper & pro Reformatione quorumcumque Attemptatorum & Tranſgreſſionum per Subditos utriuſque Regnorum prædictorum hincinde quomodocumque fiendorum & perpetrandorum, quàm de & ſuper Matrimonio inter ipſum Filium & Conſanguineum noſtrum & Illuſtriſſimam Dominam *Margaretam noſtram* & Præcariſſimæ Conſortis noſtræ *Elizabethæ Reginæ Angliæ Filiam Primogenitam*, Deo annuente, celebrando & in facie Eccleſiæ ſolemnizando, inita, conventa, appunctuata, concordata fuerint, perculſa, & concluſa, ſicuti in ſeparalibus Literis noſtris Patentibus confirmatoriis, deſuper confectis, manuali Subſcriptione & Magno Sigillo noſtro munitis & ſigillatis eidem Illuſtriſſimo Principi tranſmittendis & Nomine noſtro deliberandis, pleniùs apparet & continetur,

Et quia in Tractatibus & Capitulis prædictis, inter alia, ſpecificatur & continetur,

Quòd uterq; noſtrûm prædictorum Principum omnia & ſingula Articulos & Capitula, in prædictis Tractatibus contenta & ſpecificata, juxta vim, formam, & effectum eorumdem, firmiter tenere & inviola-

A.D. 1502. Hen. 7.

violabiliter & inconcuſsè obſervare ſuper Sacroſancta Dei Evangelia, per nos hincinde Manu tangenda, Sacramentum præſtaremus corporale,

Nos igitur, prout noſtro convenit Regio Honori & Dignitati, omnia & ſingula Conventiones, Articulos, & Capitula, in Tractatibus prædictis & eorum quolibet contenta & ſpecificata, in hunc uſque Diem, quantum in Nobis eſt & ad Nos attinet, ſuis Locis & Temporibus, realiter & cum effectu Obſervavimus, Adimplevimus, & debitè Executioni demandavimus, non dubitantes ipſum Filium & Conſanguineum noſtrum circa Præmiſſa, pro Parte ſua & quantum ad ipſum attinet, etiam pari & ſimili modo Obſervaturum & Facturum,

Nos igitur,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Thomæ Darcy* Militis pro Corpore noſtro & Capitanei Villæ noſtræ Berwici, & *Henrici Babyngton* Clerici Sacræ Theologiæ Profeſſoris quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Legatos, Deputatos, & Nuncios ſpeciales Aſſignamus, Facimus, Conſtituimus, Deputamus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eis plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale ad præfatum Illuſtriſſimum Principem *Scotorum Regem* Filium & Conſanguineum noſtrum cariſſimum perſonaliter accedendi, & cum eo pro Nobis & Nomine noſtro de & ſuper Præſtatione hujuſmodi Juramenti conveniendi, ipſumque Juramentum a præfato Filio & Conſanguineo noſtro juxta vim formam & effectum Tractatûs Pacis & Amicitiæ prædictarum ab eo Exigendi & Petendi, Præſtarique videndi, atque ipſum Juramentum, ſic, ut præmittitur, cùm præſtitum fuerit, per Notarios Publicos & Autenticos in Prothocollis & Scriptis redigi, ac Inſtrumentum vel Inſtrumenta publica & autentica ſuperinde fieri, ac eis tradi & deliberari, & Nobis afferri vel tranſmitti ſimiliter Petendi, Requirendi, & Exigendi, prædictaſque ſeparales Literas noſtras Patentes, ſic ut præmittitur ſignatas & ſigillatas, eidem Illuſtriſſimo Principi pro Nobis & Nomine noſtro Tradendi & Deliberandi, conſimileſque Literas ejuſdem effectûs & vigoris ab ipſo Illuſtriſſimo Principe pro Nobis & Nomine noſtro Petendi, Exigendi, Acceptandi, Recipiendi, & Nobis Afferendi & Tradendi,

Cæteraque Faciendi & Exequendi quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna.

A.D. 1502. Hen. 7.

In cujus rei Teſtimonium has Litteras noſtras fieri fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, triceſimo primo Die Octobris, Anno Regni noſtri Decimo octavo.

Per ipſum Regem.

Super quibus omnibus & ſingulis præfati Dominus *Thomas Darcy* Miles & *Henricus Babyngton*, Nomine & ex Parte Excellentiſſimi Principis *Regis Angliæ* ſupraſcripti, & dictus Illuſtriſſimus Princeps *Jacobus Scotorum Rex* pro parte ſua, petierunt a Me Notario Publico ſubſcripto eis fieri tradi & deliberari unum vel plura Inſtrumentum vel Inſtrumenta.

Acta fuerunt hæc prout ſupraſcribuntur & recitantur ſub Anno Domini, Indictione, Pontificatu, Menſe, Die, & Loco prædictis,

Præſentibus tunc ibidem,

Reverendis & Venerabilibus in Chriſto Patribus Dominis,

Andreâ Epiſcopo Moravienſi,

Roberto Abbate de Paſlete,

Nobilibus Dominis,

Jacobo Domino Hammylton,

Alexandro Domino Home Camerario Scotiæ,

Egregiis Viris Magiſtris,

Ricardo Murhed Decano Eccleſiæ Glaſguenſis dictique Regis Scotiæ Conſiliario & Secretario,

Gawino Dunbarre Decano Eccleſiæ Moravienſis Clerico Rotulorum & Regiſtrario,

David Ernot Archidiacono Laudon.

Archibaldo Layng Presbitero Notario Publico Diœceſis Sancti Andreæ in Scotia,

Rogero Haſtyng Milite,

Hugone Kyllyngall Armigero,

Edwardo Raynforth,

Johanne Ellys,

Et *Thoma Armerer*,

Generoſis, Eborum & Dunelmenſis Diœceſuum in Anglia,

Cum diverſis aliis Teſtibus ad Præmiſſis vocatis pariter & rogatis.

Et ego Johannes Deyce *Clericus Coventrienſis & Lichfeldenſis Diæceſis, Publicus Auctoritate Apoſtolicâ Notarius Curiæque Eborum Regiſtrarius & Acto-*

A.D. 1502. Hen. 7. *rum Scriba, quia Præmiſſis omnibus & ſingulis, dum ſic, ut præmittitur, ſub Anno Domini, Indictione, Pontificatu, Menſe, Die, & Loco prædictis agebantur & fiebant, unà cum prænominatis Teſtibus præſens perſonaliter interfui, eaque ſic fieri vidi & audivi; ideo præſens Publicum Inſtrumentum, Manu meâ propriâ ſcriptum, exinde confeci, ſubſcripſi, publicavi, & in hanc Publicam Formam redegi, Signóque ac Nomine meis ſolitis & conſuetis ſignavi rogatus & requiſitus in Fidem & Teſtimonium omnium & ſingulorum Præmiſſorum.* A.D. 1502. Hen. 7.

J. Deyce.

De quadam Inadvertentia in dictis Juramentis Reformanda.

A.D. 1502. An. 18. H. 7. Ex Autogr.

In Dei Nomine Amen.

Per hoc præſens Publicum Inſtrumentum cunctis pateat evidenter quòd,

Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo ſecundo, Menſis verò Decembris Die decimo, Indictione ſextâ, Pontificatûſque Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Alexandri*, Divinâ Providentiâ, *Papæ Sexti* Anno undecimo,

In mei Publici Notarii & Teſtium ſubſcriptorum, ad hoc vocatorum ſpecialiter & rogatorum, Præſentia perſonaliter conſtituti, Nobiles & Præclariſſimi Ingenii Viri, Dominus *Thomas Darcy* Miles pro Corpore Excellentiſſimi & Potentiſſimi Principis & Domini Domini *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Domini Hiberniæ &c.* Villæque Berwici Capitaneus, & *Henricus Babyngton* Clericus Sacræ Theologiæ Profeſſor, ipſiuſque Excellentiſſimi *Regis Angliæ &c.* Conſiliarii, Oratores, Legati, Deputati, & Nuncii ſpeciales, plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, eis ad Infraſcripta ab ipſo Excellentiſſimo Principe *Henrico Rege Angliæ, &c.* Data & Conceſſa, habentes,

De quorum Poteſtate, Auctoritate, & Mandato michi Notario Publico ſubſcripto, per Litteras dicti Excellentiſſimi Principis *Regis Angliæ*, ejus Magno Sigillo ſigillatas, & inferius de verbo in verbum in præſenti Inſtrumento inſertas, ſufficienter conſtabat, prout conſtat,

Ad Præſentiam Excellentiſſimi Illuſtriſſimi & Invictiſſimi Principis & Domini Domini *Jacobi*, Dei gratiâ, *Scotorum Regis* Sereniſſimi, tunc & ibidem perſonaliter præſentis, acceſſerunt,

Et eundem Excellentiſſimum Principem *Jacobum Scotorum Regem*, Nomine & ex Parte præſcripti Sereniſſimi *Regis Angliæ*, requiſiverunt & ab eo petiêrunt quatinus Serenitas ſua Regia Juramentum Corporale, ſuper Sacroſancta Dei Euvangelia, per ipſum perſonaliter tacta, jurare & facere dignaretur quòd ipſe Excellentiſſimus & Illuſtriſſimus Princeps *Scotorum Rex Jacobus* omnia & ſingula Conventiones, Articulos, & Capitula, A.D. 1502.

In certis Conventionibus, Tractatibus, & Capitulis indentatis,

Tàm de & ſuper verâ & firmâ Pace, Concordiâ, Amicitiâ, Ligâ, Intelligentiâ, Unione, & Confœderatione, ac de & ſuper & pro Reformatione quorumcumque Attemptatorum & Tranſgreſſionum per Subditos utriuſque Regnorum prædictorum hincinde quiomodocumque fiendorum & perpetrandorum, quàm de & ſuper Matrimonio, inter ipſum Illuſtriſſimum Principem *Jacobum Scotorum Regem* & Illuſtriſſimam Principem Dominam *Margaretam* præfati Excellentiſſimi *Regis Angliæ* & Præcariſſimæ Conſortis ſuæ *Elizabethæ Reginæ Angliæ Filiam Primogenitam*, Deo annuente, Celebrando & in facie Eccleſiæ Solemniſando, per Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Ambaſſiatores, Legatos, Deputatos, & Nuncios utriuſque Principum prædictorum hincinde ſufficienter auctorizatos, nuper initis, conventis, appunctuatis, concordatis, perculſis, & concluſis,]

Specificata & Contenta,

Realiter & cum effectu Obſervabit, Perimplebit, & debitè Executioni Demandabit, juxta formam & Tenorem Juramenti, per ipſum Illuſtriſſimum Principem *Jacobum Scotorum Regem* primitùs præſtiti & ſubſcripti, ac præfato Excellentiſſimo Principi *Regi Angliæ* tranſmiſſi, & ſuper præſenti Requiſitione exhibiti,

Cujus Tenor inferiùs continetur,

Quibus quidem Requiſitioni & Petitioni, ut præmittitur factis, præfatus Excellentiſſimus & Illuſtriſſimus Princeps *Jacobus Scotorum Rex* talia vel ſimilia in effectu protulit verba,

Ego benè fateor me dictum Juramentum feciſſe & ſubſcripſiſſe, ſed non benè *advertebam illud verbum* FRANCIÆ, *inſertum in eodem primo Juramento, nec illud verbum in Juramento meo jam præſtando includo nec impono, ſet pro beneplacito Patris mei* Regis Angliæ *paratus ero jurare & Juramentum præſtare ad obſervandum omnia & ſingula, inter ipſum Patrem meum & me Conventa Appunctuata & Concluſa, totiens quotiens dicto Patri meo placuerit, ſua michi Paternitas ſimiliter faciens.*

Et tunc ſtatim coram Reverendiſſimo in Chriſto Patre & Domino Domino *Roberto*, Miſeratione Divinâ, *Glaſguenſi Archiepiſcopo*, & Teſtibus infraſcriptis, idem Excellentiſſimus & Sereniſſimus Princeps *Jacobus Scotorum Rex*, ſuper Sacroſancta Dei Euvangelia, per ipſum tunc & ibidem perſonaliter tacta, Juravit & Juramentum præſtitit corporale iſtâ quæ ſubſequitur formâ.

I JAMES, &c.

Quod quidem Juramentum, in quadam Cedula Pergamenâ ſcriptum, idem Illuſtriſſimus Princeps *Jacobus Scotorum Rex* Manu & Nomine ſuis propriis tunc ibidem ſubſcripſit, & ſuâ Subſcriptione Manuali munivit.

Tenor verò præſcriptæ Commiſſionis ſequitur & eſt talis.

HENRICUS, &c.

Super quibus omnibus & ſingulis præfati Domini, *Thomas* & *Henricus*, Nomine & ex Parte dicti Sereniſſimi *Regis Angliæ*, a Me Notario Publico ſubſcripto ſibi fieri petierunt unum & plura Inſtrumentum & Inſtrumenta.

Acta erant hæc, in Eccleſia Metropolitana Glaſguenſi antedicta, prope dextrum Cornu Magni Altaris ejuſdem Eccleſiæ, horâ quaſi undecimâ ante Meridiem, vel eo cerca, ſub Anno, Die, Menſe, Indictione, & Pontificatu præſcriptis,

Præſentibus ibidem,

Dicto Reverendiſſimo Patre *Roberto Glaſguenſi Archiepiſcopo*,

Necnon,

Reverendis & Venerabilibus in Chriſto Patribus & Dominis Dominis,

Andrea, Dei & Apoſtolicæ Sedis Gratiâ, *Epiſcopo Moravienſi*,

Roberto, Permiſſione Divinâ, *Abbate Monaſterii de Paſleto*,

Nobilibus & Potentibus Dominis,

Jacobo Domino Hammyltonn,

Alexandro Domino Home Camerario Scotiæ,

Scientificis & Egregiis Viris, Magiſtris & Dominis,

Richardo Murhede Decano Eccleſiæ Glaſguenſis antedictæ, dictique Excellentiſſimi *Regis Scotiæ* Conſiliario & Secretario Meritiſſimo,

Gawino Dunbar Decano Moravienſi Clerico Rotulorum & Regiſtrario,

David Ernot Archidiacono Laudoniæ Canonico Abirdonenſi,

Richardo Ferguſii,

Presbiteris,

Et *Johanne Deyce* Clerico Leichfeldenſis Diœceſis in Angliâ Notario Publico,

Cum diverſis aliis Teſtibus ad Præmiſſa vocatis pariter & rogatis.

Et ego Archibaldus Layng *Artium Magiſter Presbiter Sancti Andreæ Diœceſis, Publicus Sacrâ Auctoritate Apoſtolicâ Notarius, quia Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, agerentur, dicerentur, & fierent, unà cum prænominatis Teſtibus, præſens interfui, eaque ſic fieri vidi & audivi, ac in Notam cepi, ex quâ hoc præſens Publicum Inſtrumentum, meum Manu propriâ ſcriptum, exinde confeci, Nomineque & Signo meo ſolitis & conſuetis ſubſcripſi & ſignavi in Fidem & Teſtimonium omnium & ſingulorum Præmiſſorum rogatus & requiſitus.*

Et illam Raſuram in hiis Verbis (videlicet) *Dominus Thomas* & *Henricus*, in Fine Septimæ Lineæ computando ab ultimâ Lineâ, Approbo & Ratifico, ac omnium ſuſpitione carere volo.

A. L.

Tractatuum de Reformatione Attemptatorum, & de Pace per Regem Scotorum Confirmatio.

A.D. 1502.
An. 18. H. 7.
Ex Autogr.

JAcobus, Dei gratiâ, *Rex Scotorum*, univerſis & ſingulis, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm Reverendiſſimus in Chriſto Pater *Robertus Glaſguenſis Archiepiſcopus*, Prædilectuſque Conſanguineus noſter *Patricius Comes de Bothvile* Dominus Halis Magnus Regni noſtri Admirallus ac Gardianus Occidentalium Marchiarum ejuſdem, & Reverendus Pater *Andreas* Poſtulatus *Eccleſiæ Cathedralis Moravienſis*, noſtri veri & indubitati Commiſſarii, Oratores, Ambaſſiatores, Legati, Procuratores, Deputati, & Nuncii ſpeciales & generales, ex una, ac Reverendiſſimus & Reverendus in Chriſto Patres *Henricus Cantuarienſis Archiepiſcopus* totius Angliæ Primas & Apoſtolicæ Sedis Legatus, nuper Cuſtos Magni Sigilli Excellentiſſimi & Illuſtriſſimi Principis Patriſque & Conſanguinei noſtri Cariſſimi *Henrici*, eadem gratiâ, *Regis Angliæ, &c.* ac *Domini Hiberniæ*, *Ricardus Wintonienſis Epiſcopus* ejuſdem *Regis Angl.* Privati Sigilli Cuſtos, ac Nobilis & Potens Dominus *Thomas Comes Surriæ* Theſaurarius Angliæ, præfatiq; Excellentiſſimi Principis & Patris noſtri, Commiſſarii, Oratores, Ambaſſiatores, Legati, Procuratores, Deputati, & Nuncii ſpeciales & generales, Partibus ex alterâ,

Ad firmiorem & ſtabiliorem Obſervationem & Continuationem cujuſdam perpetuæ Pacis, Amicitiæ, & Confœderationis, pro Nobis & dicto Illuſtriſſimo Principe Patre noſtro cariſſimo, noſtrique & ipſius Patris noſtri Hæredibus & legitimè Succeſſoribus hæreditariè & legitimè Succedentibus, Regniſque ac Terris, Dominiis & Subditis noſtris, ac præfati Patris noſtri cariſſimi perpetuò duraturæ, per præfatos Oratores jamdudùm initæ, concordatæ, & concluſæ, ac in quodam Tractatu de Datâ *Viceſimo quarto Die Menſis Januarii* Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo primo contentæ & ſpecificatæ,

Certos Articulos, virtute quarumdam Commiſſionum noſtrarum & præfati Illuſtriſſimi Principis Patris & Conſanguinei noſtri, eis in hac parte datarum & conceſſarum, noſtro dictique Illuſtriſſimi Principis & Patris noſtri Nominibus tractaverint, convenerint, concordaverint, & concluſerint, ſicuti in quibuſdam Indenturis, inter præfatos Commiſſarios noſtros ejuſdémque Patris & Conſanguinei noſtri ſupradictos, deſuper hincinde confectis, pleniùs atque effuſiùs apparet & continetur,

A.D. 1502.

Quarum quidem Indenturarum Tenor ſequitur, & eſt talis,

HÆc INDENTURA,

FACTA inter Nos *Henricum Cantuarienſem Archiepiſcopum* totius Angliæ Primatem &c.

In cujus Rei Teſtimonium huic Parti iſtius Indenturæ, penes dictum Illuſtriſſimum & Sereniſſimum Principem Dominum *Jacobum Scotorum Regem* remanſuræ, Nos prædicti *Archiepiſcopus, Epiſcopus*, & *Comes*, Commiſſarii, Oratores, & Procuratores præfati Illuſtriſſimi & Chriſtianiſſimi Principis Domini *Henrici Regis Angliæ* Sigilla noſtra appoſuimus, & Præſentes Manuum noſtrarum ſubſcriptione munivimus.

Dat. in *Anglia in Regio Palatio de Richemont* Viceſimo quarto Die Menſis Januarii, Anno Domini ſecundùm Curſum & Computationem Eccleſiarum Anglicanæ & Scoticanæ Milleſimo Quingenteſimo primo.

Nos autem *Jacobus Rex Scotorum ſupradictus* omnes & ſingulos Articulos, ac omnia & ſingula, in eiſdem contenta & ſpecificata, Rata, Firma, & Grata habentes, ea omnia & ſingula, pro Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, Laudamus, Acceptamus, Approbamus, & Ratificamus, necnon, Tenore Præſentium, Concedimus & Confirmamus, ac omnia & ſingula in eiſdem contenta firmiter & inconcuſſè Tenere & Obſervare, ac ab aliis Teneri & Obſervari, bonâ Fide & Verbo Regio, promittimus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis Præſentibus Manu propriâ ſubſcriptis Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Dat. apud *Edinburgh*, Decimo ſeptimo die Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo, & Regni noſtri decimo quinto.

JAMES REX.

Sub Sigillo Magno, Ceræ viridis, a Filis Sericis, rubei cœruleique colorum, pendente.

Confirmatio Tractatus Matrimonii.

A.D. 1502. An. 18. H. 7. Ex Autogr. A.D. 1502.

JAcobus, Dei gratiâ, *Rex Scotorum*, univerſis & ſingulis, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm, inter Reverendiſſimum in Chriſto Patrem *Robertum Archiepiſcopum Glaſguenſem*, Prædilectúmque Conſanguineum noſtrum *Patricium Comitem de Bothvile* Dominum Halis Magnum Admirallum Regni noſtri ac Gardianum Occidentalium Marchiarum ejuſdem, & Reverendum Patrem *Andream* Poſtulatum *Eccleſiæ Cathedralis Moravienſis*, Commiſſarios, Oratores, Ambaſſiatores, Legatos, Procuratores, Deputatos, & Nuncios noſtros ſpeciales, per Nos ſufficienter auctorizatos, ex una, ac Reverendiſſimum & Reverendum in Chriſto Patres *Henricum Cantuarienſem Archiepiſcopum* totius Angliæ Primatem & Apoſtolicæ Sedis Legatum Cuſtodem Magni Sigilli Excellentiſſimi & Illuſtriſſimi Principis Patríſque & Conſanguinei noſtri Cariſſimi, *Henrici*, eadem gratiâ, *Regis Angliæ &c. ac Domini Hiberniæ, Ricardum Wintonienſem Epiſcopum* ejuſdem Regis Angliæ Privati Sigilli Cuſtodem, ac Nobilem & Potentem Dominum *Thomam Comitem Surreiæ* Theſaurarium Angliæ, præfatíque Excellentiſſimi Principis Patris & Conſanguinei noſtri Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Legatos, Deputatos, & Nuncios ſpeciales, Partibus ex altera, quædam Pacta, Conventiones, & Capitula, de & pro Matrimonio, Deo annuente, inter Nos prædictum *Jacobum Scotorum Regem*, & Sereniſſimam Illuſtriſſimámque Dominam *Margaretam Filiam Primogenitam* prædicti Excellentiſſimi Principis *Henrici Regis Angliæ* & Præcariſſimæ Conſortis ſuæ *Elizabethæ Reginæ Angliæ* ritè celebrando & in facie Eccleſiæ legittimè Solemnizando, jampridem inita, tractata, conventa, concordata, appunctuata, perculſa fuerint & concluſa, prout in quibuſdam Indenturis, deſuper hincinde confectis, pleniùs atque effuſiùs apparet & continetur,

Quarum Indenturarum Tenor ſequitur, & eſt talis,

Hæc Indentura,

Facta inter Nos *Henricum Cantuarienſem Archiepiſcopum* totius Angliæ Primatem Apoſtolicæ Sedis Legatum Illuſtriſſimi & Chriſtianiſſimi Principis *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ* Magni Sigilli Cuſtodem, *Ricardum Wintonienſem Epiſcopum* ejuſdem Domini Regis Privati Sigilli Cuſtodem, & *Thomam Comitem Surreiæ* Theſaurarium Angliæ, ejuſdemque Domini Regis ad infraſcripta Commiſſarios, Oratores, Ambaſſiatores, Legatos, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales ac generales, ex una, & Reverendiſſimum in Chriſto Patrem *Robertum Glaſguenſem Archiepiſcopum*, *Patricium Comitem de Bothvile* Dominum de Halis ac Magnum Admirallum Regni Scotiæ Gardianum Occidentalium Marchiarum ejuſdem, & Reverendum Patrem *Andream* Poſtulatum *Eccleſiæ Cathedralis Moravienſis*, Illuſtriſſimi & Excellentiſſimi Principis *Jacobi*, Dei gratiâ, *Regis Scotorum* ſimiliter ad infraſcripta Commiſſarios, Oratores, Ambaſſiatores, Legatos, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales & generales, Partibus ex altera,

Testatur quòd &c.

In cujus Rei Teſtimonium huic Parti iſtius Indenturæ, penes Excellentiſſimum & Sereniſſimum Principem Dominum *Jacobum Scotorum Regem* remanſuræ, Nos prædicti *Archiepiſcopus, Epiſcopus, & Comes*, Commiſſarii, Oratores, Ambaſſiatores, & Procuratores præfati Excellentiſſimi & Potentiſſimi Principis Domini *Henrici Regis Angliæ*, Sigilla noſtra appoſuimus, & præſentes Manuum noſtrarum ſubſcriptione munivimus.

Datum in Anglia in *Regio Palatio de Richemont*, Viceſimo quarto Die Menſis Januarii, Anno Domini, ſecundùm Curſum & Computationem Eccleſiarum Scoticanæ & Anglicanæ, Milleſimo, Quingenteſimo primo.

Quibus omnibus & ſingulis præinſertis per Nos viſis, perſpectis, & diligenter examinatis, nobis maximè cordi eſt ut omnia & ſingula in eis contenta plenè & integrè adimpleantur, obſerventur, & teneantur, atque in omnibus & per omnia prout ſupra narrata & ſpecificata ſunt, debitè Executioni demandentur,

Nos igitur *Jacobus Rex Scotorum antedictus* ea omnia & ſingula prædicta Capitula, Pacta, Concordata & Concluſa, prout ſupra inſerta ſunt & ſpecificata, ac omnia & ſingula in eiſdem contenta, A.D. 1502. Hen. 7. Tenore Præſentium, Laudamus, Acceptamus, Approbamus, & Ratificamus, necnon Rata, Grata, Firma, & Illibata firmiter & inconcuſsè Obſervare & Perimplere, bonâ Fide & in Verbo Regio, Promittimus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis Præſentibus, Manu propriâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

A.D. 1502. Hen. 7. Datum apud *Edinburgh*, Decimo ſeptimo Die Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo, & Regni noſtri Decimo quinto.

JAMES REX.

Sub Sigillo Magno Ceræ viridis, a filis ſericis rubei cæruleique Colorum pendente.

Confirmatio Capitulorum Pacis.

A.D. 1502. An. 18. H. 7. Ex Autogr.

JAcobus, Dei gratiâ, *Rex Scotorum* univerſis & ſingulis, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm quædam Pacis & Amicitiarum Capitula,

Inter Reverendiſſimum in Chriſto Patrem *Robertum Glaſguenſem Archiepiſcopum*, Prædilectumque Conſanguineum noſtrum *Patricium Comitem de Bothwell* Dominum Halis Magnum Regni noſtri Admirallum ac Gardianum Occidentalium Marchiarum ejuſdem, & Reverendum Patrem *Andream* Poſtulatum *Eccleſiæ Cathedralis Moravienſis*, noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Legatos, Deputatos & Nuncios ſpeciales, pro Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris, atque Regnis, Terris, Dominiis, Subditis, Vaſſallis, Amicis, Alligatis, Faventibus, & Adhærentibus noſtris quibuſcumque, ex una, ac Reverendiſſimum & Reverendum in Chriſto Patres, *Henricum Cantuarienſem Archiepiſcopum* totius Angliæ Primatem & Apoſtolicæ Sedis Legatum nuper Cuſtodem Magni Sigilli Excellentiſſimi & Illuſtriſſimi Principis Patriſque & Conſanguinei noſtri Cariſſimi *Henrici*, eadem gratiâ, *Regis Angliæ &c.* ac *Domini Hiberniæ*, *Ricardum Wintonienſem Epiſcopum* ejuſdem Regis Angliæ Privati Sigilli Cuſtodem, ac Nobilem & Potentem Dominum *Thomam Comitem Surreiæ* Theſaurarium Angliæ, præfatiſque Excellentiſſimi Principis Patris & Conſanguinei noſtri Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Legatos, Deputatos, & Nuncios ſpeciales, pro eodem noſtro Patre & Conſanguineo, ſuiſque Hæredibus & Succeſſoribus, atque Regnis, Terris, Patriis, Dominiis, Subditis, Vaſallis, Faventibus, Confœderatis, & Adhærentibus ſuis, Partibus ex altera,

Jampridem hincinde Communicata, Tractata, Appunctuata, Conventa, Perculſa, Concordata fuerint & Concluſa, ſicuti in Literis deſuper confectis pleniùs atque effuſiùs apparet & continetur,

A.D. 1502. *Quarum quidem Literarum Tenor ſequitur, & eſt talis,*

HÆC INDENTURA,

FACTA inter Nos, *Henricum Cantuarienſem Archiepiſcopum &c.*

In cujus Rei Teſtimonium huic Parti iſtius Indenturæ, penes dictum Excellentiſſimum & Illuſtriſſimum Principem Dominum *Jacobum Scotorum Regem* remanſuræ, Nos prædicti *Archiepiſcopus, Epiſcopus, & Comes*, Commiſſarii, Oratores, & Procuratores præfati Illuſtriſſimi & Chriſtianiſſimi Principis Domini *Henrici Regis Angliæ* Sigilla noſtra appoſuimus, & præſentes Manuum noſtrarum ſubſcriptione munivimus.

Dat. in *Regio Palatio de Richemont* in Anglia, Viceſimo quarto Die Menſis Januarii, Anno Domini, ſecundùm Curſum & Computationem Eccleſiarum Anglicanæ & Scoticanæ, Milleſimo Quingenteſimo primo.

NOS igitur *Rex Jacobus antedictus*, viſis perſpectis & examinatis per Nos Capitulis, Pactis, & Compoſitionibus præinſertis, quæ juſta & honeſta videntur & maximè Nobis placent, Volentes & Decernentes ea omnia & ſingula Literis noſtris Patentibus, Manibus propriis ſubſcriptis, ac noſtro Regio Sigillo munitis, Confirmare, Approbare, & Corroborare, idcircò prædicta Capitula, Pacta, Concordata, & Concluſa, prout ſupra inſerta ſunt, ac omnia & ſingula in eis contenta, pro Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, Tenore Præſentium, Laudamus, Acceptamus, Approbamus, & Ratificamus, ac Rata, Grata, Firma, & Illibata habemus, ac ea omnia & ſingula de novo Concedimus & Firmamus,

Et, ad validiorem Præmiſſorum Firmitatem & Robur, Fidem noſtram & Verbum Regium interponimus & obligamus,

A.D. 1502. Hen. 7.

A.D. 1502. Hen. 7.

gamus, ac etiam ad Sacroſancta Dei Evangelia, coram Secretario noſtro & in præſentia Commiſſariorum hincinde prædictorum & aliorum Regni noſtri Magnatum Procerum & Conſiliariorum noſtrorum Manibus noſtris propriis per nos reverenter tacta, Jurejurando aſtrinximus & aſtringimus per Præſentes quòd omnia & ſingula in præinſertis Capitulis, Pactis, Conventis, & Concordatis contenta & expreſſa, omni dolo, fraude, ſimulatione, & quacumque aliâ ſiniſtrâ Interpretatione ceſſantibus, cum effectu & realiter Tenebimus, Perimplebimus, & inviolabiliter Obſervabimus, ac ab aliis, Teneri, Perimpleri, & Obſervari faciemus, nec ullo unquam tempore in contrarium veniemus;

Abſolutionem verò vel Relaxationem hujuſmodi noſtri Juriſjurandi nullo unquam tempore petituri a Summo Pontifice, vel ejus & Sedis Apoſtolicæ Legato aut Delegato, ſeu Ordinario aut alio quocumque abſolvere vel relaxare valente, nec, ſi proprio motu Nobis detur aut concedatur, hujuſmodi Conceſſione uſuri; ſed Abſolutioni, Relaxationi, & Conceſſioni prædictis, palàm, publicè, & expreſsè, ac in vim Pacti Renunciamus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis Præſentibus Manu propriâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Dat. apud *Edinburgh*, Decimo ſeptimo Die Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo, & Regni noſtri Decimo quinto.

JAMES REX.

Sub Sigillo Magno, Ceræ viridis, a Filis ſericis rubei cæruleique Colorum pendente.

Commiſſio ad Tradendum & Recipiendum Literas Confirmatorias ſuper Capitulis Pacis ac Matrimonii.

A.D. 1502. An. 18. H. 7. Ex Autogr.

A.D. 1502.

JAcobus, Dei gratiâ, *Rex Scotorum*, univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

Sciatis Nos,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, Reverendi in Chriſto Patris *Andreæ Epiſcopi Moravienſis* Commendatarii de Pettinweme & Cottinghame in Angliâ, *Alexandri Domini Hume* Magni Camerarii Regni noſtri, & Magiſtri *Gawin Dunbar* Decani Moravienſis noſtrorum Rotulorum & Regiſtrii ac Concilii Clerici, quamplurimum confidentes,

Ipſos & Duos eorum conjunctim (dicto Reverendo Patre exiſtente une eorumdem) noſtros Commiſſarios, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales Facimus, Conſtituimus, Deputamus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem noſtris Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis, & Duobus eorum conjunctim (dicto Reverendo Patre exiſtente uno ut præmittitur) noſtram plenariam Poteſtatem & Mandatum ſpeciale Conveniendi cum Nobili Viro *Thomâ Darcy* Milite Villæ Berwici Capitaneo, ac Spectabili & Scientifico Viro *Henrico Babintoun* Sacræ Theologiæ Profeſſore, Commiſſariis, Oratoribus, Legatis, Deputatis, & Nunciis Excellentiſſimi & Illuſtriſſimi Principis *Henrici Regis Angliæ* Patris & Conſanguinei noſtri cariſſimi per eum Nobis deſtinatis,

Ac noſtras Litteras Confirmatorias, in Ternis Formis diviſim confectas, & ſub noſtro Magno Sigillo ſigillatas, & Manibus noſtris propriis Subſcriptas & Subſignatas,

Super quibuſdam Capitulis Pacis & Amicitiarum inter *Nos* & prædictum *Illuſtriſſimum Principem*, ac Matrimonii inter *Nos* & Sereniſſimam Principiſſam *Margaretam ejus Primogenitam Filiam* Conſortem noſtram cariſſimam, necnon Reformatione Attemptatorum &c. aliàs per noſtros & ſuos Commiſſarios initis & concluſis,

Prædictis ſuis Commiſſariis ejus Nomine pro Nobis & Nomine noſtro Tradendi & Deliberandi,

Conſimileſq; Literas Confirmatorias, pro Parte dicti Illuſtriſſimi Principis Patris & Conſanguinei noſtri Cariſſimi, etiam in Ternis Formis diviſim confectas, & ſub ſuo Magno Sigillo ſigillatas, & Manibus ſuis propriis ſubſcriptas & ſubſignatas, Petenti, Exigendi, Acceptandi, & Recipiendi,

Inſtrumentaq; ſuper Deliberatione & Receptione Litterarum prædictarum Petendi, Requirendi, Levandi, & Nobis Tradendi,

A.D. 1502. Hen. 7.

Ac omnia alia & ſingula Faciendi, Gerendi, & Procurandi quæ in Præmiſſis & circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna.

Dat. ſub Magno Sigillo noſtro apud *Edinburgh* Decimo nono Die Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo, & Regni noſtri Decimo quinto.

Sigillo avulſo.

De dictis Literis hincinde mutuo traditis.

A.D. 1502. An. 18. H. 7. *Ex Autogr.*

IN DEI NOMINE AMEN.

Per præſens Publicum Inſtrumentum cunctis appareat evidenter quòd,

Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo, Indictione ſextâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Alexandri*, Divinâ Providentiâ, *Papæ Sexti* Anno undecimo, Menſis verò Decembris Die Viceſimo,

In Hoſpitio quondam *Walteri Barterham* infra Burgum de Edinburght in Regno Scotiæ notoriè ſituato,

Præſentibus Me Notario Publico ſubſcripto & Teſtibus infraſcriptis,

Conſtituti perſonaliter Nobilis Egregius & Circumſpecti Viri Dominus *Thomas Darcy* Miles pro Corpore Excellentiſſimi in Chriſto Principis, & Domini Domini *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ* ac *Domini Hiberniæ* Illuſtriſſimi ipſiuſque Villæ Berwici Capitaneus, & *Henricus Babyngton* Clericus Sacræ Theologiæ Profeſſor, ipſius Excellentiſſimi Principis Regis Angliæ Conſiliarii, Oratores, Legati, Deputati, & Nuncii ſpeciales, & Reverendus in Chriſto Pater & Dominus Dominus *Andreas Moravienſis Epiſcopus*, Prænobilis Dominus *Alexander Dominus Hume* Camerarius Scotiæ, & Scientificus Vir Magiſter *Gawinus Dunbarre* Decanus Eccleſiæ Moravienſis, Illuſtriſſimi Principis *Jacobi Regis Scotorum* Commiſſarii, Procuratores, Deputati, & Nuncii ſpeciales,

De quorum Poteſtate & Auctoritate in hac parte michi Notario Publico ſubſcripto, per Litteras præfatorum Principum, eorum Magnis Sigillis ſigillatas, apparuit manifeſtè,

Præfati Oratores Excellentiſſimi Principis *Regis Angliæ* Nomine & pro Parte ipſius *Regis Angliæ*, ac ſupraſcripti Commiſſarii Illuſtriſſimi Principis *Regis Scotorum* Nomine & pro Parte ipſius *Regis Scotorum*, tunc & ibidem mutuò tradiderunt, & una Pars alteri hincinde deliberavit Litteras Confirmatorias omnium & ſingulorum Articulorum & Capitulorum,

A.D. 1502.

Tàm de & ſuper perpetua Pace Amicitia, ac Reformatione quorumcumque Attemptatorum per Subditos alterius Principum prædictorum fiendorum & perpetrandorum, quàm de & ſuper Matrimonio inter ipſum Illuſtriſſimum Principem *Jacobum Regem Scotorum* & Illuſtriſſimam Dominam Sereniſſimamque Principiſſam *Margaretam* præfati Excellentiſſimi Principis *Regis Angliæ* & Præcariſſimæ Conſortis ſuæ *Elizabethæ Reginæ Angliæ Filiam Primogenitam* Deo annuente Celebrando, nuper Auctoritate ſufficienti inter ipſos Principes concordatorum, initorum, & concluſorum,

In Trinis Pergameni Membranis ſeperalibus pro alterutra Parte Principum prædictorum confectas, & eorum Magnis Sigillis in Cera viridi ſigillatas, & Subſcriptionibus Manualibus eorumdem Principum, ut aſſeruerunt, munitas,

Quas quidem Litteras Confirmatorias iidem Oratores & Commiſſarii, pro Partibus & Nominibus Principum ſuorum prædictorum, hincinde receperunt & acceptârunt, ac publicè Proteſtabantur tunc ibidem quòd, ſi præfatæ Litteræ Confirmatoriæ, ſic, ut præmittitur, alternatim Deliberatæ & Receptæ, placerent prædicto Excellentiſſimo Principi *Regi Angliæ*, & ipſe affirmaverit, ac per Litteras ſuas ſignificaverit Filio ſuo *Regi Scotiæ* ipſas Litteras Confirmatorias fore ſufficientes & in Jure validas, quòd tunc dictæ Litteræ Confirmatoriæ, ſic Traditæ, Deliberatæ, & Receptæ, haberentur per Principes ſupraſcriptos pro bonis & efficacibus deliberatis & receptis ex utraque Parte Principum prædictorum,

Et, in Caſu quo viſum fuerit eidem Excellentiſſimo Principi *Regi Angliæ* ipſas Litteras Confirmatorias non eſſe ſufficientes, nec in Jure validas, ſed eas peccare & deficere in Materiâ, Scripturâ, vel Formâ, quòd extunc licebit utrique Principi Principum prædictorum Litteras ſuas proprias Reformare, Corrigere, vel Emendare, ac eas de Novo ſcribi & in competentiorem Formam redigi facere ſigillatas & Manu ſuâ propriâ

A.D. 1502.
Hen. 7.

prià ſignare, ſervatâ omninò in effectu Conformitate in Reformatione Litterarum hujuſmodi, & præfatas Litteras Confirmatorias ut præfertur hincinde Deliberatas & Receptas iteratò Reliberare & mutuo Recipere, & alias Litteras Confirmatorias Competentiores & Validiores & Sufficientes, loco dictarum Litterarum, ſic in eventu Reliberatarum & Receptarum, hincinde Tradere & Recipere, ac in locum ipſarum Litterarum minus Validarum Surrogare, Firmare, & Stabilire, eáſque Obſervare & Adimplere, prout ac ſi Die & Loco ſupraſcriptis fuiſſent & eſſent per ipſas Partes mutuò Traditæ & Receptæ.

Et inſuper præfati Commiſſarii *Regis Scotorum* aſſeruerunt & promiſerunt tunc & ibidem ſupraſcriptis Oratoribus *Regis Angliæ*, quòd quidam *Leon*, infra Regnum Scotiæ nominatus *Rex Armorum*, Iter arriperet, abſque morâ, cum Litteris *Regis Scotiæ* directis *Regi Angliæ*, & Reportantibus effectum ſupraſcriptum, ad optandum & habendum Voluntatem & Complacentiam ipſius Excellentiſſimi Principis *Regis Angliæ* Quid & Qualiter in de & ſuper Præmiſſis Serenitas ſua Regia duxerit faciendum.

Et præfati Oratores & Commiſſarii Principum prædictorum tradiderunt & hincinde deliberaverunt Litteras Commiſſionum ſuarum, eis per præfatos Principes in hac parte ut aſſeruerunt factas, & eorum Magnis Sigillis ſigillatas.

Super quibus omnibus & ſingulis præfati Oratores & Commiſſarii Principum prædictorum a Me Notario Publico ſubſcripto ſibi fieri petierunt unum vel plura Inſtrumentum vel Inſtrumenta.

Acta fuerunt hæc prout ſupraſcribuntur & recitantur ſub Anno Domini, Indictione, Pontificatu, Menſe, Die, & Loco prædictis,

Præſentibus tunc ibidem,

Egregiis & Circumſpectis Viris Magiſtris,
Georgio Hepburne Præpoſito Eccleſiæ Collegiatæ de Lincloudane,
Willielmo Wawne Canonico Eccleſiæ Cathedralis Abirdonenſis,
Jacobo Forman Rectore de Acworth,
Nobilibúſque Viris,
Rogero Haſtyng,
Et *Johanne Home* de Duns,
Militibus,
Providis Circumſpectíſque Viris Magiſtris,
Georgio Newton,
Johanne Sanchare,
Thoma Butlar,
Notariis Publicis,
Johanne Forman Armigero,
Leone Rege Armorum,
Johanne Ellys,
Radulpho Conyers,
Willielmo Ellys,
Et *Thoma Armerer*,
Generoſis,
Teſtibus ad Præmiſſa vocatis ſpecialiter & rogatis.

Et ego Johannes Deyce *Clericus Coventrienſis & Lichfeldenſis Diœceſis, Publicus Auctoritate Apoſtolicâ Notarius, Curiæque Eborum Regiſtrarius & Actorum Scriba, quia Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, ſub Anno Domini, Indictione, Pontificatu, Menſe, Die, & Loco prædictis agerentur & fierent, unà cum prænominatis Teſtibus præſens perſonaliter interfui, eaque ſic fieri vidi & audivi; ideo præſens Publicum Inſtrumentum, Manu meâ propriâ ſcriptum, exinde confeci, ſubſcripſi, publicavi, & in hanc Publicam Formam redegi, Signóque ac Nomine meis ſolitis & conſuetis ſignavi rogatus & requiſitus in Fidem & Teſtimonium omnium & ſingulorum Præmiſſorum.*

Et conſtat michi Notario de Raſurâ poſt Verbum SPECIALES in ſexta Linea a Capite præſentis Inſtrumenti computando, quam approbo, & omni ſiniſtra ſuſpitione carere volo.

J. DEYCE.

Litera Regis Scotorum, pro Conductu.

REX,

A.D. 1503.
An. 18. *H.* 7.
Ex Autogr.

W*EIL Belovit Couſing we grete you wele.*

And for ſamekil as the *Maiſter of Boltonne* is to cum till Ws in certane grete Charge fra the Ritht Excellent Hie and Mithti Prince and our Derreſt Couſing the *King of Ingland*,

We exhort and Prayis zou ritht effectuiſly yat ze will mete the ſaid

A.D. 1503. Hen. 7.

Maiſter of Boltonne at the Water of Twede, and make him to be honorabli Convoyit till Ws as accordis for oure Worſhip, as ze will report ſpeceall thank of Ws yerefor, and do Ws ſinglore Empleſance.

Writtin, undir oure Signet at *Edinburgh*, the ſixteenth Day of Februarie, and of our Regne the ſixteenth Zere.

James R.

Locus Sigilli.

Dilecto Conſanguineo noſtro Alexandro Domino Hume, &c.

Scheves.

De Conductu pro Eleemoſinario Regis.

Till ane Ritht Worſhipfull Clerc and our traiſt and wele belovet Frende Maiſter Alexander Lye, *Almoner to the Ritht Hie and Mythty Prince the King of Inglande.*

Rex Scotorum.

A.D. 1503. An. 18. H. 7. Ex Autogr.

R*ithe Traſte and Weilbelovite We grete zou wele.*

And for ſamekill as we ar informet that ze ar remanyng on the Marchis to cum to Ws with certane Charge fra oure Derreſt Bruithere the *King of Ingland*,

We have commaundit oure Couſing the *Lord Hume* to Meit zow, and mak zow be ſouerly Convoyt to oure Preſens, like as oure *Herald Snaudone* ſal informe zou at mar lyntht, To quhome ze wil gif ſerme Credence in it he ſchewis zow in oure Name in the Premiſſis.

And God have zow in his keping.

Writtin, under oure Signet, at *Edinburgh*, the xix Day of Februare.

James R.

Scheves.

Litera nuper Ambaſſiatorum Scotiæ ad Regem.

To the Rytht Excellent Rytht Hie and Mithty Prince the Kinges Grace of Ingland.

A.D. 1503. An. 18. H. 7. Ex Autogr.

R*ytht Excellent Rytht Hie and Mithty Prynce,*

We commend Ws, with all our lawly Service, to zour maiſt gracius Excellence, thanking the ſammyn, with all hertly Humilite, of the greit Noblite Benignite and Humanite baith ſchawin and cauſit be ſhawin till ws within zoure Realme, cummyng to zoure gud Grace and Being thaire, with the ſammyn baith in zoure Palace of Rychemont in London and all the way in oure returnyng Hame to Scotland.

And we have ſchawin at lenth till oure Soverain Lord and Maiſter'is Grace zoure Derreſt Sone of the greit Cheir Chereſſing, Tretyng, Luſſand and Honorable Intertenyng of Ws in his Materis, and of the Rytht kyndly, hertly, and tendir Commonyng be zoure Hienes of zoure ſaid Sone oure Maiſter'is Grace at all tyme; of the quhilk he is gretly Rejoſit, and ſall, will God, in tyme cummyng tak and keip als gud a part to zoure Grace as it war to his Carnell Fadir.

To the Verification of the quhilk his Hienes ſendis to zoure Excellence, with zour Servitour *Bauly*, this Berar, his Aith ſubſcribit with his Hand befor Witnes, with a Lettir undir his Hand writ and Grete Sele, that he ſall not deſyre nor *ask his Lady and Spous* oure Soverane Lady, unto the tyme contenit in the Articlis maid betuix zour ſaid Sone and zoure Grace;

And ſa zour Majeſte may undirſtand that zoure ſaid Sone begynnys wele; and of a Gud Begynnyng, will God, ſall fallow a Gud Ending.

Ferdir zoure ſaid Servitour this Berar *Baule* will ſchaw at lenth and report all Matris to zowre Grace as he has ſene; quha veraly, as we undirſtand, has bene zoure

A.D. 1503. Hen. 7.

zoure faithfull and diligent Servand in thir Premiſſis diverſs tymes.

And, be thair ony Service, we may do to zoure gracius Honour nixt oure awin Maiſter, we ſal be Redy, as throw zoure greit Nobilite we are bundin.

And we beſeik lawly zoure Excellence ze will empleis to Recommend ws to the Qwenys Grace, and till our Soverain Lady of Scotland zour Derreſt Dothtir, as thair humyll Servitouris.

Rytht Excellent Rytht Hie and Mithty Prynce, we beſeik Jheſu Omnipotent to conſerve zoure maiſt gracius Majeſte in eternall Proſperite, and as zour humble Servitours deſire.

Writtin at *Edinburgh* the xxiv Day of Februare.

Excellentiſſimæ veſtræ Sacræ Regiæ Majeſtatis,

Servi perhumiles,

ROBERTUS GLASGUENSIS ARCHIEPISCOPUS.
PATR. ERLE OF BOTHVILE.

De Literis Papæ, Confirmatoriis ſuper Matrimonio Scotiæ, impetrandis.

A.D. 1503. An. 18. H. 7. Franc. 18. H. 7. m. 3.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm *inter* Nos & Illuſtriſſimum Principem *Jacobum Scotorum Regen* Conſanguineum & Filium noſtrum Cariſſimum, pro Conſervatione Regnorum & Dominiorum noſtrorum illorumque perpetuo & felici Regimine, ſint certæ Conventiones, Tractatus, & Capitula ſuper vera, firma, perpetua Pace, Concordia, Amicitia, Liga, & Confœderatione, inter ac per Nos & dictum Illuſtriſſimum Principem ſub noſtris Magnis Sigillis & Subſcriptionibus Manualibus Approbata & Ratificata,

In quibus, inter alia, expreſsè & ſpecificè cavetur quòd uterque noſtrorum Principum prædictorum Literas Confirmatorias, omnium & ſingulorum in dictis Tractatibus & Capitulis contentorum & ſpecificatorum, a *Summo Pontifice* Sanctiſſimoque Domino noſtro Papa impetraret, ac alter alteri eaſdem Literas Confirmatorias Originales, citra primum Diem Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo tertio, viciſſim & mutuò tranſmitteret & liberaret,

Nos igitur,

De Fidelitatibus, Probitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Reverendorum in Chriſto Patrum, *Hadriani Herefordenſis*, & *Silveſtri Wigornienſis*, Epiſcoporum, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios ſpeciales Fecimus, Conſtituimus, & Ordinavimus, ac, Tenore Præſentium, Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus,

Dantes & Concedentes eiſdem noſtris Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Nunciis, & eorum alteri, noſtram plenariam Poteſtatem & Mandatum ſpeciale coram dicto Sanctiſſimoque Domino noſtro *Papa*, Nomine noſtro & pro Nobis, Comparendi,

Prædictaq; Conventiones, Tractatus, & Capitula, Nomine noſtro, per ſuam Sanctitatem confirmari Supplicandi, Petendi, & Requirendi, & Confirmationi hujuſmodi Conſentiendi,

Bullaſq; Apoſtolicas ſub Plumbo Pœnales, dictis Conventionibus, Tractatibus, & Capitulis, pro Obſervatione eorumdem, conformes, Expediendi & Levandi,

Proceſſuſque, coram quibuſcumque Judicibus, ad hoc delegatis, fieri & deſuper fulminari Petendi, Audiendi, Exigendi, & Recipiendi,

Et generaliter omnia alia & ſingula Faciendi, Gerendi, Excercendi, & Expediendi quæ circa Præmiſſa & ea tangentia neceſſaria fuerint ſeu etiam opportuna;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum & Gratum habere & habituros totum & quicquid per dictos noſtros Oratores, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios, & eorum alterum, in Præmiſſis aut aliquo Præmiſſorum, Actum, Factum, Geſtumve fuerit, ſeu quomodolibet Procuratum.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, tertio die Aprilis.

Per ipſum Regem.

De Cuſtodia Commiſſa Epiſcopatus Coventr. & Lich.

A.D. 1503.
An. 18. H. 7.
Pat. 18. H. 7. p. 2. m. 19.

A.D. 1503.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratiâ noſtra ſpeciali, ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & Concedimus, Venerabili in Chriſto Patri *Galfrido Blithe Coventrenſi & Lichfeldenſi Electo* Cuſtodiam omnium & omnimodorum Temporalium & realium Poſſeſſionum Epiſcopatus Coventrenſis & Lichfeldenſis prædicti, ac eidem Epiſcopatui quomodolibet & ubicumque infra Regnum noſtrum Angliæ & Marchiis Walliæ pertinentium annexorum ſive ſpectantium, ac omnia Exitus, Proficua, Firmas, Redditus, Reventiones, & Emolumenta omnium & ſingulorum Poſſeſſionum Temporalium prædictorum, in Manibus noſtris exiſtentia & Nobis qualitercumque emergentia, ratione ultimæ Vacationis Epiſcopatûs prædicti per Tranſlationem Venerabilis in Chriſto Patris *Johannis Arundell nunc Exonienſis Epiſcopi* a Sede Coventrenſi & Lichfeldenſi prædicta (videlicet) a tempore prædictæ Tranſlationis, & a tempore quo dictus Epiſcopatus Coventrenſis & Lichfeldenſis ſic vacavit hucuſque provenientia, & quamdiu Temporalia prædicta in Manibus noſtris fore contigerint, & exnunc durante Vacatione illâ proventura,

Habenda & Occupanda omnia & ſingula Temporalia prædicta, cum omnibus & ſingulis eorumdem pertinentiis, ac levanda & percipienda omnia Exitus, Proficua, Firmas, Redditus, Reventiones, & Emolumenta prædicta a dicto tempore Vacationis prædictæ durante eadem Vacatione *eidem Galfrido*, tàm per Manus ſuas & Miniſtrorum ſuorum proprias, quàm per Manus omnium & ſingulorum Receptorum, Ballivorum, Appruatorum, Firmariorum, Tenentium ſive Occupatorum Poſſeſſionum Temporalium prædictorum & eorum cujuſlibet ac cujuſlibet indè Parcellæ, ac per Manus omnium & ſingulorum Eſcaetorum noſtrorum in Comitatibus illis, in quibus Poſſeſſiones & Temporalia illa ſeu aliqua indè Parcella ſeparatim exiſtunt ſive exiſtit, adeò plenè liberè & integrè prout Nos ea haberemus, ratione Vacationis Epiſcopatûs illius, a toto tempore ejuſdem Vacationis, ſi præſens Conceſſio noſtra eidem *Galfrido* indè facta non fuiſſet, abſque Compoto, Reſponſo, ſeu aliquo alio Nobis pro Præmiſſis ſeu aliquo Præmiſſorum reddendo, ſolvendo, ſeu faciendo quovis modo,

Eo quòd expreſſa mentio de vero Valore Annuo Temporalium prædictorum, aut de Certitudine Exituum, Proficuorum, Firmarum, Reddituum, Reventionum, & Emolumentorum prædictorum, ſeu aliquo alio Certitudine, aut de aliis Donis ſive Conceſſionibus, per Nos *eidem Galfrido* ante hæc tempora factis, in Præſentibus facta non exiſtit, aut aliquo Statuto, Actu, ſive Ordinatione in contrarium facto, edito, ordinato, ſive proviſo, aut aliquâ aliâ Causâ ſeu Materiâ quacumque, in aliquo non obſtantibus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo Die Aprilis.

Per ipſum Regem.

De Tractando ſuper Donatione propter Nuptias.

A.D. 1503.
An. 18. H. 7.
Scot. 18. H. 7. m. 10.

A.D. 1503.

REX univerſis & ſingulis, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm jampridem,

Inter noſtros & Illuſtriſſimi Principis Conſanguinei & Filii noſtri Cariſſimi *Jacobi Scotorum Regis* Commiſſarios, Oratores, Ambaſſiatores, Legatos, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales, per utrumque noſtrûm dictorum Principum ſufficienter hincinde auctorizatos,

Quædam Pacta, Conventiones, & Capitula,

De & ſuper Matrimonio, inter prædictum Illuſtriſſimum Principem *Scotorum Regem* Sereniſſimámq; & Illuſtriſſimam Dominam *Margaretam noſtram* & Præcariſſimæ Conſortis noſtræ *Elizabethæ nuper Reginæ Angliæ Filiam Primogenitam* Contrahendo,

Inita, Tractata, conventa, concordata, appunctuata fuerint & concluſa, prout in Literis noſtris & ſuis Confirmatoriis,

toriis, Magnis Sigillis noſtris munitis, & Manibus noſtris hincinde ſubſcriptis, deſuper confectis, latiùs & effuſiùs continetur,

Quod quidem Matrimonium, inter præfatum Sereniſſimum Principem *Jacobum Scotorum Regem* & Dominam *Margaretam Filiam noſtram*, nuper ritè & legittimè per Verba de præſenti Contractum fuit, & in facie Eccleſiæ, Deo annuente, brevè ſolempnizabitur & perficietur.

Et quia in Pactis, Conventionibus, & Capitulis prædictis expreſsè & ſpecificè, inter alia, continetur,

Quòd idem Illuſtriſſimus Princeps *Scotorum Rex*, citra *Primum Diem Menſis Julii, qui erit in Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo tertio*, eidem Præclariſſimæ Filiæ noſtræ, ad Terminum Vitæ ſuæ, talem & tantam Donationem propter Nuptias inter eos celebrandas, qualem & quantam aliqua Regina Scotiæ unquam habuit, in Villis, Dominiis, Maneriis, Terris, Prædiis, & Redditibus, efficacioribus viis & mediis quibus de jure fieri poſſit, faceret, daret, & concederet, ipſamque, vel ejus Commiſſarium, Procuratorem, vel Deputatum, Commiſſarios, Procuratores, vel Deputatos, ad hoc Deputatos, ad hoc miſſos & deſtinatos, citra eundem Primum Diem Julii, in realem, corporalem, plenam, & pacificam Poſſeſſionem eorumdem effectualiter mitteret & induceret, mittíve & induci faceret,

Et ſi Annui Redditus dictarum Villarum, Dominiorum, Maneriorum, Terrarum, & Prædiorum ad Minorem Summam quàm *Duarum Millium Librarum Sterlingorum*, ſecundum Computationem & Æſtimationem quæ nunc fit & habetur in Anglia, & quæ faciunt & conſtituunt *Sex Millia Librarum Monetæ nunc currentis & habentis curſum in Scotia*, deductis Oneribus & Expenſis quibuſcumque, ſe annuatim extendant, idem Filius & Conſanguineus noſter *Scotorum Rex* totum & omne illud, quod in ea parte dictæ Summæ defuerit, in aliis Villis, Dominiis, Maneriis, Terris, Prædiis, & Redditibus, in aliquibus Locis citra Mare Scoticum ſituatis, ad prædictam Summam *Duarum Millium Librarum Sterlingorum* ſe extendentibus, citra Quintumdecimum Diem præfati Menſis Julii, dicto Anno Milleſimo Quingenteſimo tertio, ſuppleret & realiter perficeret,

Et ipſa Villas, Dominia, Terras, Prædia, & Redditus, quæ ad hujuſmodi Suplementum, ut prædictum eſt, aſſignaret, citra eundem Quintumdecimum Diem Julii, ſupradicto Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo tertio, *præfatæ Filiæ noſtræ* Cariſſimæ, ad Terminum Vitæ ſuæ, in Locis prædictis, efficacioribus viis & mediis quibus de jure fieri poſſet, daret & concederet, *ipſamque Filiam noſtram*, vel ejus Commiſſarium, Procuratorem, vel Deputatum, Commiſſarios, Procuratores, vel Deputatos, pro hujuſmodi Poſſeſſione adipiſcenda deſtinatum vel deſtinatos, citra eundem Quintumdecimum Diem Julii, in realem, corporalem, plenam, & pacificam Poſſeſſionem eorumdem, effectualiter mitteret & induceret, mittíve & induci faceret,

Ac etiam quòd *prædicta Filia noſtra* omnia & ſingula Præmiſſa, ſibi in Donatione propter Nuptias collata, ſine Diminutione aut Revocatione, Auctoritate Parliamenti Regni Scotiæ, vel alio modo aut quovis quæſito colore, faciendâ, tàm in Vita ipſius Filii & Conſanguinei noſtri *Scotorum Regis*, quàm poſt Mortem ejuſdem durante Vitâ ejuſdem Filiæ noſtræ naturali, ſine Expulſione, Interruptione, aut Contradictione quacumque Teneret & Poſſideret,

Proviſo quòd dictus Illuſtriſſimus *Rex Scotorum* omnes & ſingulos Redditus, Fructus, & Proventus, ex prædictis Villis, Dominiis, Maneriis, Prædiis, & Redditibus, ex Donatione propter Nuptias *eidem Filiæ noſtræ*, ut præmittitur, dandis & aſſignandis, provenientes, durante Vitâ ſuâ naturali perciperet & haberet,

Quodque idem Illuſtriſſimus *Scotorum Rex*, durante Vitâ ſuâ naturali, Sumptibus & Expenſis ſuis, *præfatæ Filiæ noſtræ* omnia & ſingula, quæ ad Apparatum Corporis ſui, Ornatum Domorum ſuarum, Vecturas, Equitatus, Supellectilem, Utenſilia, Victum, & Veſtitum ſua, ac Rem Familiarem & Domeſticam, & alias Res quaſcumque, ſecundum Honorem, Statum, Gradum, & Dignitatem ejuſdem Filiæ noſtræ, neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet condecentia, necnon Familiaribus, Domeſticis, & Servientibus *præfatæ Filiæ* noſtræ, tàm Viris quàm Fœminis (quorum quidem Servientum Viginti quatuor erunt Anglici, partim Viri, partim Fœminæ, ad Optionem & Electionem ejuſdem Filiæ noſtræ) Eſculenta, Potulenta, Stipendia, Veſtitus, Vecturas, Equitatus, ac omnia & ſingula alia, quæ eiſdem Familiaribus, Domeſticis, & Servientibus, ſecundùm Honorem & Condecentiam Statûs & Dignitatis præfatæ Filiæ noſtræ, ſimiliter neceſſaria fuerint ſeu conve-

A.D. 1503. Hen. 7.

nientia, ſupportaret, exhiberet, præſtaret, & miniſtraret, ſupportari, exhiberi, præſtari, & miniſtrari faceret,

Et, quotiens & quando contigerit aliquem vel aliquam dictorum Servientum Anglicorum Obire, totiens & tunc liceret *dictæ Filiæ noſtræ*, durante Vitâ ſuâ, in Locis Demortuorum vel Demortuarum, uſque ad Numerum Duodecim Perſonarum, alios vel alias Anglicos vel Anglicas, ad Sumptus & Expenſas prædictos, ſubſtituere & ſubrogare,

Et, præter vel ultra dicta Apparatum, Ornatum, Victum, & Veſtitum, & alia prædicta ſupra ſpecificata neceſſaria condecentia & convenientia, idem Sereniſſimus *Rex Scotorum*, durante Vitâ ſuâ naturali, *eidem Filiæ noſtræ*, ad Uſum proprium *ejuſdem Filiæ noſtræ*, ex dictis Villis, Dominiis, Maneriis, Terris, Prædiis, & Redditibus *Mille Libras*, legalis & uſualis Monetæ Scotiæ jam Currentis & habentis Curſum in Regno Scotiæ, quæ faciunt & conſtituunt *Quingentas Marcas* Sterlingorum Monetæ jam Currentis & habentis Curſum in Regno Angliæ, in Feſtis Paſchæ & Sancti Michaelis, per æquales Portiones, traderet, daret, & ſolveret, tradive, dari, ſolvi faceret,

Cum quibus quidem *Mille Libris prædictis* eadem Filia noſtra, Loco & Nomine prædictorum Villarum, Dominiorum, Maneriorum, Terrarum, Prædiorum, & Reddituum, durante Vitâ naturali præfati Domini *Jacobi Sereniſſimi Regis* tantùm, teneret & reputaret Se contentam, & de eiſdem Villis, Dominiis, Maneriis, Terris, Prædiis, & Redditibus, durante Vitâ ejuſdem Sereniſſimi *Regis Scotorum*, Se nullatenus intromitteret,

Liceretque *eidem Filiæ noſtræ* prædictam Summam *Mille Librarum* & quamlibet indè Parcellam, de tempore in tempus, durante Vitâ præfati Domini *Jacobi Regis Scotorum*, in ſuos proprios & alienos Uſus, ſine impedimento ipſius Domini *Jacobi Regis Scotorum* vel cujuſcumque alterius, liberè ad votum ſuum convertere & diſponere,

Et, ſi contingeret *præfatam Filiam noſtram* dictum Sereniſſimum *Regem Scotorum* ſupervivere, & poſt Mortem ejus Superſtitem fore, eadem Filia noſtra, poſt Mortem ejuſdem Sereniſſimi *Regis Scotorum*, in prædictis Villis, Dominiis, Maneriis, Terris, Prædiis, & Redditibus Statum, Titulum, & Poſſeſſionem ſuos prædictos, durante Vitâ *ejuſdem Filiæ noſtræ*, continuaret & retineret, continuare & retinere poſſet & deberet, Fructuſque, Exitus, Proficua, & Redditus, ex eiſdem provenientes, ubicumque *ipſam Filiam noſtram* poſtea habitare vel morari, vel ad quæcumque Regna vel Partes extra idem Regnum Scotiæ Se transferre, tranſire, vel migrare placuerit vel contigerit, pacificè, integrè, & plenè, ſine aliquali Diminutione, Impedimento, Expulſione, Interruptione, vel Contradictione Hæredum vel Succeſſorum præfati Sereniſſimi *Regis Scotorum*, aut alicujus vel aliquorum aliorum quorumcumque, durante Vitâ ejuſdem Filiæ noſtræ, ad ſuum Uſum proprium perciperet & haberet, percipere & habere poſſet & deberet,

A.D. 1503. Hen. 7.

Ac inſuper quòd idem Sereniſſimus *Rex Scotorum* omnia & ſingula Scripta, Literas, Munimenta, & Inſtrumenta, prædictam Donationem propter Nuptias, Conceſſionem & Donationem omnium & ſingulorum prædictorum Dominiorum, Villarum, Maneriorum, Terrarum, Prædiorum, & Reddituum, ac Miſſionem, Traditionem, & Inductionem in realem Poſſeſſionem eorumdem, necnon Suplementum dictorum Dominiorum, Maneriorum, Villarum, Terrarum, Prædiorum, & Reddituum, Conceſſionem & Donationem eorumdem, ac Miſſionem, Traditionem, & Inductionem in realem Poſſeſſionem eorumdem, concernentia, & ſupradicta tunc facta & habita, & quæ de jure fieri deberent, Nobis, noſtrove Commiſſario, Procuratori, vel Deputato, Commiſſariis, Procuratoribus, vel Deputatis, ad hoc ſufficienter auctorizatis, citra prædictum primum Diem Julii, ad Uſum *prædictæ Filiæ noſtræ*, apud Villam noſtram Berwici, Traderet & Liberaret, Tradive & Deliberari faceret,

Nos igitur,

Omnia & ſingula, ſuperiùs contenta & ſpecificata, tàm pro Parte noſtra quam *prænominatæ Filiæ noſtræ Chariſſimæ*, juxta vim formam & effectum eorumdem, obſervari, teneri, adimpleri, debitéque Executioni demandari cupientes,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Thomæ Dacre* Domini de Dacre, *Roberti Sherbourn* Clerici Decani Eccleſiæ Cathedralis Sancti Pauli Londoniæ, ac, Dilectorum Nobis, *Johannis Cartynton*, & *Ricardi Eryngton*, Armigerorum, quamplurimum confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales Aſſignamus, Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes, Dantes & Concedentes eiſdem Tribus & Duobus eorum (quorum præfatum *Dominum Dacre* vel *dictum Decanum* unum eſſe volumus) plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, *pro Nobis* & *dicta Filia noſtra,* ac noſtro & ejus Nomine, cum prædicto Illuſtriſſimo *Rege Scotorum* Filio noſtro Cariſſimo, ſeu ejus Commiſſario, Procuratoribus, Attornatis, ſive Deputatis ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ab eodem Chariſſimo Filio noſtro ad hoc habentibus, Conveniendi, Communicandi, & Tractandi,

Ac de tali & tanta Donatione, propter Nuptias *dictæ Filiæ noſtræ* fienda, qualem & quantam Donationem aliqua Regina Scotiæ unquam, in Villis, Dominiis, Maneriis, Terris, Prædiis, & Redditibus, habuit, ac de vero Valore annuo omnium & ſingulorum eorumdem Dominiorum, Maneriorum, Villarum, Terrarum, Prædiorum, Reddituum, ac aliarum Rerum, aliiſque Proficuis & Commoditatibus eorumdem, & ad quantam Summam, tàm tempore Pacis quàm Belli, annuatim, ultra Onera & Expenſas, ſe extendant, diligenter Inquirendi, Inveſtigandi, & Cognoſcendi,

Et, ſi talis Donatio ad Minorem Summam quàm *Duarum Millium Librarum Sterlingorum,* quæ conſtituunt & faciunt *Sex Millia Librarum Monetæ Scotiæ,* deductis Oneribus & Expenſis quibuſcumque, annuatim ſe extendant, tunc de toto & omni eo, quod in ea parte dictæ Summæ defuerit, in aliis Villis, Dominiis, Maneriis, Terris, Prædiis, & Redditibus, in aliquibus Locis citra Mare Scoticum ſituatis, uſque ad prædictam Summam *Duorum Millium Librarum Sterlingorum,* quæ conſtituunt & faciunt *Sex Millia Librarum Monetæ currentis & habentis Curſum in Scotia,* citra decimum quintum diem Julii prædictum, per præfatum Illuſtriſſimum Principem *Scotorum Regem* Supplendo & realiter Perficiendo, ac eidem *Dominæ Margaretæ* ad Terminum Vitæ ſuæ Aſſignando, Dando, & Concedendo, Exigendi & Recipiendi,

Ac etiam omnia & ſingula Cartas, Scripta, Literas Patentes, Munimenta, & Inſtrumenta quæcumque, quæ pro Securitate & firmiori Robore prædictæ Donationis propter Nuptias, vel pro dicto Supplemento, vel pro reali & corporali Poſſeſſione inde habenda & adipiſcenda, in debita forma, ſecundum Jura, Leges, Statuta, & Conſuetudines Regni Scotiæ, neceſſaria & requiſita fuerint ſeu oportuna, concipi ſcribi & in debita forma expediri Requirendi,

Necnon realem, corporalem, plenam, & pacificam Poſſeſſionem, in & de prædictis Dominiis, Villis, Maneriis, Prædiis, Terris, & Redditibus, ac cæteris Præmiſſis, pro prædicta Donatione propter Nuptias, pro *præfata Filia noſtra,* ad Terminum Vitæ ſuæ, Exigendi, Petendi, Requirendi, Habendi, Capiendi, Nanciſcendi, & Adipiſcendi,

Ac alias Literas Patentes, Declaratorias dicti Illuſtriſſimi Filii noſtri *Scotorum Regis,* ſub Magno Sigillo ſuo ſigillatas, & Manu ſuâ propria ſubſcriptas & conſignatas (quibus fatebitur prænominatam *Dominam Magaretam* fuiſſe & eſſe in plena reali & pacifica Poſſeſſione dictorum Dominiorum, Villarum, & aliorum Præmiſſorum, pro dicta Donatione propter Nuptias datorum) quòd omnia alia, quæ idem Sereniſſimus Filius noſter *Scotorum Rex,* ratione Præmiſſorum, tenetur perficere & exequi, plenariè & integrè perficiuntur, perimplentur, ac debitæ & reali Executioni demandantur, componi & fieri Petendi,

Ac etiam omnia & ſingula Cartas, Scripta, Literas Patentes, Munimenta, & Inſtrumenta prædicta, & cætera quæcumq; prædictam Donationem propter Nuptias, ut præmittitur, concernentia, per ipſum Sereniſſimum Principem *Scotorum Regem* in hac parte Promiſſa, Conceſſa, & Confeſſata, ab ipſo vel a ſuis Commiſſariis in ea parte ſufficienter auctorizatis, in Villa noſtra Berwici, pro Nobis & præfata Filia noſtra, & Nomine noſtro ac dictæ Filiæ noſtræ, citra Primum Diem Menſis Julii proximò futurum, Tradenda & Liberanda, Petendi & Recipiendi,

Et hujuſmodi Scripta, Literas Patentes, & cætera Munimenta, ſic tradita, liberata, & recepta, ad Nos, ad Uſum *dictæ Filiæ noſtræ,* ſecurè Ducendi & Deferendi, juxta vim formam & effectum Capituli ſupradicti,

Dantes ulterius & Concedentes eiſdem noſtris Commiſſariis, Tribus & Duobus eorum (quorum præfatum *Dominum Dacre* vel *dictum Decanum* unum eſſe volumus) conſimilem Poteſtatem & Auctoritatem, *pro Nobis* & Nomine noſtro, & *dictæ Filiæ noſtræ,* poſt realem & corporalem Poſſeſſionem in forma prædicta habitam nactam & adeptam, per Inſtrumenta antentica, eorum Sigillis ſigillata & Manibus ſuis ſubſcripta, Promittendi quòd *eadem Filia noſtra,* citra Diem, inter noſtros & dicti Filii noſtri Commiſſarios limitandum & præfigendum,

A.D. 1503.
Hen. 7.

gendum, per Literas Patentes validas & efficaces, Concedet, aut, ſi neceſſe fuerit, dicti Commiſſarii noſtri, Auctoritate præmiſſâ, pro præfata *Filia noſtra* & ſuo Nomine, poſſint & valeant concedere, per eorum Inſtrumenta autentica, Sigillis ſuis ſigillata & Manibus ſuis, ut præmittitur, ſubſcripta, eidem Illuſtriſſimo Principi *Scotorum Regi* omnes Redditus & Proventus omnium & ſingulorum prædictorum Dominiorum, Villarum, Maneriorum, & cæterorum Præmiſſorum,

Exceptis & *præfatæ Filiæ noſtræ*, durante Vitâ ipſius Filii noſtri *Regis Scotorum*, Reſervatis, de Exitibus, Redditibus, & Proficuis prædictis, *Mille Libris uſualis Monetæ Scotiæ*, annuatim ad Feſta Paſchæ & Sancti Michaelis Archangeli, per æquales Portiones, *eidem Filiæ noſtræ* ſolvendis,

Exhibendo ac etiam *eidem Filiæ noſtræ* & Servientibus ſuis Victum, & Veſtitum, ac omnia alia in Capitulo prædicto ſpecificata, juxta Tenorem, Vim, Formam, & Effectum Articuli ſupradicti,

Promittendique inſuper quòd *eadem Filia noſtra* omnia, quæ in Præmiſſis ſeu eorum aliquo, per eoſdem Commiſſarios, in ea parte, Acta vel Geſta fuerint, ac omnia & ſingula in eiſdem Contenta & Specificata,

A.D. 1503.
Hen. 7.

Citra certum Diem, inter dictum Illuſtriſſimum Principem Filium noſtrum Chariſſimum *Scotorum Regem* ejuſque Commiſſarios noſtros antedictos aſſignandum & Præfigendum,

Per Literas ſuas validas & efficaces, Magno Sigillo ſuo ſigillatas & Manu ſuâ propriâ ſubſcriptas & ſubſignatas, Confirmabit & Ratificabit, Eaſdemque Literas, ſic, ut præmittitur, Confirmatorias & Ratificatorias, citra idem tempus, *præfato Illuſtriſſimo Principi* tradet & deliberabit, tradive & deliberari faciet,

Cæteraque Faciendi, Exequendi, Expediendi, & Perimplendi, quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna;

Promittentes, bona Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum, & Stabile habituros totum & quicquid per dictos Commiſſarios, Procuratores, Deputatos, & Nuncios Actum, Geſtum, ſeu Procuratum fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Quarto Die Maii, Anno Regni ſui Decimo octavo.

Pro Capella Windeſoræ, Tranſcriptum Bullæ Alexandri Papæ.

A.D. 1503.
An. 18. H. 7.
Ex Origine.

UNIVERSIS Sanctæ Matris Eccleſiæ Filiis, ad quos præſentes Literæ, ſive hoc præſens Publicum Tranſumpti Inſtrumentum, pervenerint ſive pervenerit, *Willielmus* Permiſſione Divinâ, *Londonienſis Epiſcopus*, Salutem in Domino ac Fidem credulam Præſentibus adhibere.

Ad veſtræ Univerſitatis Notitiam deducimus, ac volumus deduci per Præſentes, quòd,

Anno Domini adhuc inſtanti Milleſimo Quingenteſimo tertio, Indictione ſextâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Alexandri*, Divinâ Providentiâ, *Papæ Sexti Moderni* Anno Undecimo, Menſis Maii Die decimo ſexto,

Coram Nobis,

In Capella ſive Oratorio, infra Palatium noſtrum Epiſcopale Londonienſe ſituato, ad effectum infraſcriptorum judicialiter & pro Tribunali ſedentibus,

In Notarii Publici ſubſcripti Scribæ noſtri, in hac parte ſpecialiter aſſumpti, ac Teſtium infra nominatorum Præſentiâ,

A.D. 1503.

Comparuit perſonaliter Egregius Vir Magiſter *Willielmus Barons* Legum Doctor, Magiſter ſive Cuſtos Rotulorum Illuſtriſſimi *Domini noſtri Regis* in Cancellariâ ſuâ, ac pro & ex parte ejuſdem Domini noſtri Regis quaſdam præfati Sanctiſſimi *Domini noſtri Papæ* Literas ſive Bullas Apoſtolicas, ipſius Sigillo Plumbeo more Romanæ Curiæ bullatas, nobis originaliter & effectualiter præſentavit, produxit, & exhibuit,

Nos quoque, ex parte *prædicti Domini noſtri Regis*, debitâ cum inſtantiâ, requiſivit quatinus dictas Litteras Apoſtolicas,

Quas, ut dicebat idem Magiſter *Willielmus Barons* Cuſtos Rotulorum antedictus, præfatus *Dominus noſter Rex*, in eiſdem Originalibus Literis principalis principaliter nominatus, non habuit Duplicatas,

Et expediens viſum eſſet & neceſſe *eidem Domino Regi*, in diverſis præſertim ſui Regni Angliæ partibus, non modicè inter ſe diſtantibus, eis diverſimodè uti & eas exercere, Poſſent quoque hujuſmodi Literæ, ſive Bullæ Apoſtolicæ Originales, ſi originaliter exhiberentur aut portarentur, propter Viarum Diſcrimina & alios adverſos Caſus, qui frequenter accidunt, veriſimiliter, quod abſit, deperire,

Hujuſmodi Literas diligenter inſpicere, palpare, & examinare curaremus,

Et, ſi ipſas Litteras, per Nos ſic inſpectas, non Vitiatas, non Raſas, non Abolitas, non Cancellatas, nec in aliquâ earum parte Suſpectas reperiremus, ipſas Litteras per Notarium Publicum tranſumi exemplariſque & ſubſcribi, atque in publicam & autenticam Tranſumpti Formam redigi præcipere & mandare, necnon, ut hujuſmodi Tranſumpto, ſicuti dictis Litteris Apoſtolicis Originalibus, plena fides ubique adhiberi poſſit & adhibeatur in Judicio & extra, Decretum noſtrum noſtrámque Auctoritatem ſuper hoc interponere velimus;

Quarum Bullarum ſive Litterarum Apoſtolicarum verus Tenor, de verbo in verbum ſequens, talis eſt,

Alexander Epiſcopus, Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Salvator noſter Dominus Jeſus Chriſtus, Patri Conſubſtantialis & Coæternus, ut Genus Humanum, primi Parentis prævaricatione, æternâ morte dampnatum, ſummo Patri reconſiliaret, de ſummis Cœlorum Sedibus ad hujus Mundi infima deſcendere, & Carnem noſtram ex virgineo Utero aſſumere, ac tandem, poſt peractum, ad noſtram inſtructionem, hujus vitæ feliciſſimum Curſum, in Ara Crucis, pro noſtrorum deponendâ Sarcinâ peccatorum, temporalem Mortem ſponte ſubire dignatus eſt:

Unde Nos, (qui, meritis licet inſufficientibus, ejus vices, ſuâ piâ diſpoſitione, gerimus in Terris, illius veſtigia inſequentes, Oves Gregis ſui, curæ noſtræ divinitùs commiſſas, ad ſinceritatis devotionem ac caritatis opera exercenda ſpiritualibus muneribus (Indulgentiis, videlicet, & Remiſſionibus) frequenter invitamus, ut per illa redemptionis ſuæ fructum (ſalutem, videlicet, ab omnibus deſideratam) conſequi, & æternæ Beatitudinis Cauſas feliciter pervenire mereantur.

Dudum ſiquidem, cupientes ut Capella Regia, ſub invocatione & in honorem beatæ Mariæ Virginis, in Eccleſiâ Sancti Georgii Opidi Wyndeſore Saresbirienſis Diœceſis, ad quam, ut accepimus, Cariſſimus in Chriſto Filius noſter *Henricus Angliæ Rex* illuſtris ſingularem gerebat devotionis affectum, & in ea Sepulturam ſuam eligere &c. *prout ſupra in Bulla Indulgentiæ pro Capella Wyndeſoræ.*

Nos igitur *Willielmus London. Epiſcopus præfatus*, Requiſitionem prædictam juſtam Rationiq; & Æquitati conſonam fore cenſentes, prædictas Originales Litteras Apoſtolicas Bullatas, ſic, ut ſupra, coram Nobis, in Notarii Publici ſubſcripti ac Teſtium inferiùs nominatorum Præſentiâ, Palpavimus, Inſpeximus, & ad effectum infraſcriptum Publicavimus,

Ac ipſas per Notarium Publicum ſubſcriptum Scribam noſtrum, in hac parte per Nos aſſumptum, Tranſumi, Subſcribi, & in Publicam Formam Redigi, ejus Signo & Nomine ſolitis & conſuetis Signari fecimus & Exemplari,

Cui quidem Tranſumpto, ſic in publicam Tranſumpti Formam redacto, ubicunque & in quibuſcunque Locis publicis affixo & affigendo, adeò plenam Fidem adhibendam fore ſicuti Literis ſive Bullis Apoſtolicis antedictis Decrevimus, ſicque Decernimus, in Judicio & extra, etiam ubilibet in agendis.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium Præmiſſorum Nos *Willielmus Epiſcopus* antedictus has præſentes Literas Teſtimoniales, ſive hoc præſens Publicum Inſtrumentum, prædictarum Apoſtolicarum Literarum Originalium verum Tranſumptum in ſe continentes ſive continens, exinde fieri, ac per providum Virum Magiſtrum *Nicholaum Collys* Notarium Publicum ſubſcriptum Scribam noſtrum, in hac parte aſſumptum, ſubſcribi & ſignavi Mandavimus, noſtrique Sigilli juſſimus & fecimus appenſione communiri.

Data & Acta ſunt hæc Præmiſſa, prout ſupraſcribuntur & recitantur, ſub Anno Domini, Indictione, Pontificatu, Menſe, Die, & Loco prædictis.

Præſentibus tunc ibidem,

Venerabilibus Viris,
Willielmo Mors,
Et *Johanne Tounge*,
Legum,
Et *Thoma Wodyngton*,
Decretorum,
Doctoribus,
Teſtibus ad Præmiſſa vocatis ſpecialiter & rogatis.

A.D. 1503. Hen. 7.

Et quia ego Nicholaus Collys *Clericus Lincolnienſis Diœceſis, Publicus Sacrâ Auctoritate Apoſtolicâ Notarius, necnon Curiæ Cantuarienſis Procurator Generalis, ac prædicti Reverendi Patris ac Domini Domini* Willielmi, *Permiſſione Divinâ,* Londonienſis Epiſcopi, *Scriba in hac parte aſſumptus, præfatarum Literarum Apoſtolicarum Originalium Præſentationi & Exhibitioni, earumque Inſpectioni & Publicationi, necnon Decreto prædictis, cæteriſque Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, per ipſum Reverendum Patrem ac coram eo, ſub Anno Domini, Indictione, Pontificatu, Menſeque, Die, & Loco prædictis, agerentur ac fierent, unà cum prænominatis Teſtibus, præſens perſonaliter interfui, eaque omnia & ſingula ſic fieri vidi & audivi, ac dictas Originales Litteras, quarum verus Tenor ſuperius continetur, vidi & inſpexi, ac de Mandato ipſius Reverendi Patris exemplavi & tranſumpſi, præſenſque Tranſumptum, manu alienâ fideliter ſcriptum, exinde confeci & publicavi, atque in hanc publicam Tranſumpti Formam redegi:*

A.D. 1503. Hen. 7.

Quiaque, factâ Collatione Fideli præſentis Tranſumpti cum Literis Apoſtolicis Originalibus antedictis, ea in omnibus concordare ac convenire repperi & inveni, nil addito vel mutato quod factum immutet vel vitiet intellectum, ideò præſentes Teſtimonii Litteras ſive præſens Publicum Inſtrumentum Signo & Nomine meis ſolitis & conſuetis, unà cum prædicti Reverendi Patris Sigilli appenſione, de Mandato ejuſdem ſignavi, ac Manu propriâ hic me ſubſcripſi, in Fidem & Teſtimonium omnium & ſingulorum Præmiſſorum etiam rogatus & requiſitus.

Sub Sigillo, Pyxide Stanneâ incluſo, pendente a Filis ſericis viridis Coloris.

Pro Margareta Regina Scotorum, Aſſignatio Dotis.

A.D. 1503. An. 18. H. 7. Ex Autogr.

Jacobus, Dei gratiâ, *Rex Scotorum,* univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

Cùm jampridem,

Inter Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, & Deputatos noſtros, ex una, & Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, & Deputatos Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici,* Dei gratiâ, *Regis Angliæ* Patris noſtri Cariſſimi, Partibus ex alterâ,

Concordatum, Conventum, & Concluſum fuerat, quòd Nos cum Præclariſſima *Margareta Principiſſa,* ejuſdem *Regis Angliæ Filia Primogenita,* juxta Morem & Conſuetudinem Eccleſiæ, legittimo Matrimonio copularemur,

Et, inter alia, in eiſdem Conventione & Tractatu Concordatum & Concluſum fuerat quòd Nos, citra Primum Diem Menſis Julii, qui erit Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo tertio, eidem *Dominæ Margaretæ,* ad Terminum Vitæ ſuæ, talem & tantam Donationem propter Nuptias, qualem & quantam Donationem aliqua Regina Scotiæ unquam habuit, in Villis, Dominiis, Maneriis, Terris, Prædiis, & Redditibus, efficacioribus Viis & Mediis quibus de Jure fieri poſſit, faceremus, daremus, & concederemus,

A.D. 1503.

Ipſamque, vel ejus Commiſſarios, Procuratores, vel Deputatos, ad hoc miſſos & deſtinatos, citra eundem Primum Diem Julii, in realem, corporalem, plenam, & pacificam Poſſeſſionem eorumdem effectualiter mitteremus & induceremus, mittive & induci faceremus,

Prout per Conventionem, Tractatum, & Concluſionem prædictas, in Scriptis, ſub Sigillis tàm Commiſſariorum, Oratorum, Ambaſſiatorum, & Deputatorum noſtrorum, quàm prædicti Principis & Patris noſtri *Regis Angliæ,* de Datâ Viceſimi quarti Diei Menſis Januarii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo primo, ſigillatis, & poſteà per Litteras noſtras Patentes, Magno Sigillo noſtro ſigillatas, & Manibus noſtris propriis ſignatas & ſubſcriptas, Approbatis, Roboratis, & Confirmatis, pleniùs continetur;

Ad quem quidem Tractatum referrimus, & pro hic inſerto habere volumus.

Nos verò *Jacobus Scotorum Rex* memoratus, Conventionem, Tractatum, & Concluſionem prædictas læto & grato animo, contemplatione Matrimonii, Deo dante, inter Nos perſonaliter ſolempnizandi, adimplere & perficere cupientes, Tenore & Vigore dicti Contractûs, Damus & Concedimus, & per Præſentes Aſſignamus *præfatæ Dominæ Margaretæ,* in perfectionem & complementum prædictæ Donationis propter Nuptias, omnia & ſingula Comitatus, Dominia, Caſtra, Palatia, Turres, Fortalitia, Terras, Tenementa, Redditus, Firmas, Victualia, Prata, Boſcos, & Paſturas ſubſcripta, cum pertinentiis; videlicet,

Totum & integrum *Dominium noſtrum Foreſtæ de Ettrik*, necnon totam *Foreſtam noſtram de Ettrik*, cum pertinentiis, vocatam *Ettrik Forreſt*, in Vicecomitatu noſtro de Selkerk, cum *Turre Fortalitio ſive Manerio de Newerk* infra Foreſtam prædictam:

Totum & integrum *Comitatum noſtrum Marchiæ ac Dominia de Dunbar & Coubrandſpeth*, cum Cunicularìis & Lacubus, cum ſuis pertinentiis (Caſtro noſtro de Dunbar & Cuſtodia ejuſdem Nobis ſpecialiter Reſervato & Excepto) Jacentia in Conſtabularia de Hadingtonn infra Vicecomitatum noſtrum de Edinburgh:

Palatium etiam noſtrum de Linlithqw aliter Lithqw, necnon totum Dominium noſtrum de Linlithqwſchire aliter Lithqwſchire in Vicecomitatu noſtro de Lithqw:

Totum & integrum *Dominium noſtrum de Striveling ſchire* cum pertinentiis, ac Caſtrum noſtrum de Striveling cum pertinentiis:

Totum & integrum *Comitatum noſtrum de Menteith*,

Ac *Dominium noſtrum & Caſtrum de Downe* cum pertinentiis in Comitatu ſive Vicecomitatu noſtro de *Perth*:

Palatium noſtrum de Methven, ac totum Dominium noſtrum de Methven, cum pertinentiis, in Vicecomitatu noſtro *de Perth* prædicto:

Necnon omnia Terras, Tenementa, Redditus, Firmas, Victualia, Prata, Boſcos, & Paſturas noſtra cum pertinentiis, *in Foreſta de Ettrik, Comitatu Marchiæ, Dominio de Dunbar, Lithqwſchire, Strivelingſchire, Menteith, Dominio de Downe*, & *Methven* prædictis,

Quorum Redditus, Exitus, Proficua, & Proventus faciunt & conſtituunt *Duo Millia Librarum Sterlingorum Monetæ Anglicanæ*, quæ faciunt & conſtituunt *Sex Millia Librarum* Monetæ currentis & Curſum habentis infra Regnum noſtrum, ultra omnia Onera & Expenſas quaſcumque,

Unà cum liberè Tenentium Servitiis, Molendinis, Multuris, & eorum Sequelis, Aucupationibus, Venationibus, Piſcationibus, Petariis, Turbariis, Carbonariis, Lapicidiis, Lapide & Calce Fabrilibus, Braſinis, Brueriis, & Geneſtis, cum Herezeldis, Bludewicis, & Marchetis Mulierum, cum Furca & Foſſa, Sok, Sak, Tholl, Theine, Infangtheif, Outfangtheif, Pott, & Gallous, Wrak, Waith, & War, Foreſtis & Warennis, cum Veridi & Venatione, ac etiam cum Donationibus omnium Officiorum, & cum plenâ Auctoritate & Poteſtate Præficiendi, Ordinandi, & Conſtituendi omnes Officiarios ſeu Officiales ad eadem Officia & eorum quodlibet, ac cum Penſionibus, Portionibus, Annuitatibus, Corrodiis, Officiis, Pedagiis, Gebellis, Vectigalibus, Libertatibus, Liberiſque Conſuetudinibus, Proficuis, Commoditatibus, & Emolimentis quibuſcumque, & omnibus aliis Rebus ad eadem Comitatus, Dominia, Caſtra, Palatia, Turres, Fortilitia & cætera Præmiſſa, ſeu ad eorum aliquod vel aliqua qualitercumque ſpectantia, ſeu de Jure Statuto vel Conſuetudine pertinentia,

Habenda & Tenenda omnia prædicta Comitatus, Dominia, Caſtra, Palatia, Turres, Fortalitia, & cætera Præmiſſa, cum pertinentiis, præfatæ *Dominæ Margaretæ*, Nobis Cariſſimæ, ad Terminum Vitæ ſuæ, abſque Impetitione Vaſti & abſque Expulſione Perturbatione ſeu Impedimento quocumque Noſtri Hæredum vel Succeſſorum noſtrorum, durante Vitâ ſuâ naturali, ſive eandem *Dominam Margaretam* infra Regnum noſtrum prædictum vel extra poſt Mortem noſtram morari contigerit,

Promittentes inſuper & Promittimus, bonâ Fide & Verbo Regio, quòd prædicta Donatio propter Nuptias de prædictis Comitatibus, Dominiis, Caſtris, Palatiis, Turribus, Fortalitiis, & aliis antedictis, ac cætera omnia Præmiſſa eadem concernentia, Autoritate Parliamenti, ante Viceſimum Martii proximò futurum poſt Datam Præſentium, in Regno noſtro tenendi, Ratificabuntur & Confirmabuntur:

Et, ſi quid firmius, ſecurius, tutius, melius, aut pro Præmiſſorum Firmitate & eorum cujuſlibet cautius vel efficacius poſt hac inveniatur, Nos, cùm requiſiti fuerimus, in omnibus & per omnia id ipſum perficiemus & realiter cum effectu juxta Poſſe noſtrum perimplebimus;

Quæ omnia & ſingula ſupraſcripta perpetuò Firma, Rata, Grata habere, tenere, adimplere, obſervare, & non contra dicere, facere, vel venire per Nos, vel alium, ſeu alios, aliquâ Ratione, Jure, Modo, Causâ, vel Ingenio, aut quovis alio quæſito Colore, de Jure vel de Facto, in Judicio vel extra, bonâ Fide & in Verbo Regio Promittimus per Præſentes,

Renun-

A.D. 1503. Hen. 7.

Renunciantes, in vim Pacti, omni Beneficio, Favori, atque Auxilio quorumcumque Jurium, Legum, Canonum, Statutorum, Privilegiorum, & Conſuetudinum Regni noſtri Scotiæ, ſi quæ tales vel talia fuerint, auctoritate Parliamenti ſeu Trium Statuum ipſius noſtri Regni, antehac Celebrati aut Convocati, aut impoſterùm Celebrandi vel Convocandi, vel alio modo quocunque editorum, vel in futurum edendorum, quæ poſſunt Præmiſſis ſeu alicui Præmiſſorum in aliquo derogare vel contravenire.

In cujus Rei Teſtimonium præſenti Cartæ noſtræ Magnum Sigillum noſtrum apponi præcepimus.

Teſtibus,

Reverendiſſimis ac Reverendis in Chriſto Patribus,

Cariſſimo Fratre noſtro *Jacobo Sancti Andreæ Archiepiſcopo* Commendatorio de Dunfermeling, &c.

Roberto Archiepiſcopo Glaſguenſi,

Willielmo Epiſcopo Abirdonenſi noſtri Secreti Sigilli Cuſtode,

Andrea Epiſcopo Moravienſi, Commendatorio de Pettynweme in Scotiâ & Cottinghame in Anglia,

Dilectis Conſanguineis noſtris,

Archibaldo Comite de Ergile Domino Campbele & Lorne Magiſtro Hoſpitii,

Patricio Comite de Boithvill Domino Halys Magno Admiraldo Regni noſtri,

Alexandro Comite de Huntlie Domino Gordun & Badzenach,

Alexandro Domino Hume Magno Camerario noſtro,

Andrea Domino Gray Juſticiario noſtro,

Georgio Domino Seytonn,

Patricio Domino Lyndeſay,

Venerabilibus in Chriſto Patribus,

Johanne Priore Monaſterii noſtri Sancti Andreæ,

Georgio Abbate Monaſterii noſtri Sanctæ Crucis,

Et,

Dilectis Clericis noſtris,

Magiſtris, *Ricardo Murehed* Decano Glaſguenſi Secretario noſtro,

Et *Gawino Dunbar* Decano Moravienſi noſtrorum Rotulorum & Regiſtri ac Concilii Clerico,

Apud *Edinburgh* Viceſimo quarto Die Menſis Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo tertio, & Regni noſtri Decimo quinto.

James Rex.

Sub Sigillo Magno, de Cera viridi, pendente a Filis ſericis intertextis, rubei cæruleique Colorum.

Commiſſio ad mittendum prædictam Margaretam in pacificam Saſinam Dotis prætactæ.

A.D. 1503. An. 18. H. 7 Ex Autogr.

Jacobus, Dei gratiâ, *Rex Scotorum*, Vicecomitibus noſtris de Selkirk, Edinburgh, Linlithqw, Striveling, & Perth, Salutem.

Cùm Nos, per Litteras noſtras Patentes (quarum Data eſt Viceſimo quarto Die Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo tertio) Dederimus, Conceſſerimus, & per eaſdem Aſſignaverimus Præclariſſimæ Dominæ *Margaretæ*, Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici*, eadem gratiâ, *Regis Angliæ Filiæ Primogenitæ*, Conſorti noſtræ Cariſſimæ, in perfectionem & complementum Donationis propter Nuptias, omnia & ſingula Comitatus, Dominia, Caſtra, Palatia, Turres, Fortalitia, Terras, Tenementa, Redditus, Firmas, Victualia, Prata, Boſcum, & Paſturas ſubſcriptas, cum Pertinentiis; videlicet,

Totum & integrum *Dominium noſtrum Foreſtæ de Ettrik*, necnon totam *Foreſtam noſtram de Ettrik*, cum pertinentiis, vocatam *Ettrik Foreſt* in Comitatu ſive Vicecomitatu *de Selkirk*, ſimul cum *Turre, Fortalitio, ſive Manerio, de Newerk* infra Foreſtam prædictam:

Totum & integrum Comitatum noſtrum Marchiæ ac Dominia *de Dunbar & Coubrandſpeth* cum Cunicularïis & Lacubus cum ſuis pertinentiis:

Palatium noſtrum de Linlithqw aliter Lithqw, necnon totum Dominium noſtrum de Linlithqwſchire, aliter Lithqwſchire, in Comitatu ſive Vicecomitatu de Lithqw:

Totum & integrum Dominium noſtrum *de Strivelingſchire* cum pertinentiis, ac Caſtrum noſtrum de Striveling cum Pertinentiis;

Totum Comitatum noſtrum *de Menteitht,*

Ac Dominium & Caſtrum *de Doven* cum Pertinentiis:

Pala-

A.D. 1503. Hen. 7. *Palatium noſtrum de Methvenn* ac totum Dominium de Methyen cum pertinentiis in Comitatu ſive Viecomitatu de Pertht;

Necnon omnia Terras, Tenementa, Redditus, Firmas, Victualia, Prata, Boſcum, & Paſturas noſtra, cum pertinentiis, in Foreſta de Ettrik, Comitatu Marchiæ, Dominiis de Dunbar, Lithqwſchire, Strivelingſchire, Menteith, Dominiis de Downe & Methven prædictis, prout in eiſdem Litteris Patentibus plenius poterit apparere.

Vobis igitur & cuilibet veſtrûm Præcipimus & Mandamus quatinus ad dicta Comitatus, Dominia, Caſtra, Palatia, Turres, Fortalitia, & cætera Præmiſſa adeatis & aggrediamini, & *præfatam Dominam Margaretam*, per *Thomam Dacre* Dominum Dacre, *Robertum Schirborne* Decanum Eccleſiæ Cathedralis Sancti Pauli Londoniæ, Conſiliarios ipſius *Dominæ Margaretæ*, *Johannem Cartyngtoun*, & *Ricardum Eryngton*, Armigeros, Oratores tàm pro Parte dicti *Regis Angliæ* Patris noſtri quàm pro Parte dictæ Præclariſſimæ *Dominæ Margaretæ* Nobis Cariſſimæ, ſeu eorum aliquem vel aliquos, Nomine & Jure ipſius *Dominæ Margaretæ*, in liberam, plenam, corporalem, realem, & pacificam Poſſeſſionem & Saſinam de & in omnibus & ſingulis prædictis Comitatibus, Dominiis, Caſtris, Palatiis, Turribus, Fortalitiis, & cæteris Præmiſſis, cum pertinentiis, ſecundùm formam & effectum dictarum Litterarum noſtrarum Patentium, mittatis & ponatis, & hoc nullo modo omittatis: A.D. 1503. Hen. 7.

Ad quod faciendum vobis, & veſtrûm cuilibet, conjunctim & diviſim, noſtram plenariam in hac parte, Tenore Præſentium, Committimus Poteſtatem.

Datum, ſub Teſtimonio Magni Sigilli noſtri, apud *Edinburgh*, Viceſimo ſexto Die Menſis Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo tertio, & Regni noſtri Decimo quinto.

JAMES REX.

Sub Sigillo Magno de Cera viridi pendente a Cauda Pergamenæ.

De Attornatis ejuſdem Margaretæ, in omnibus ſuis Negotiis, Recipiendis.

A.D. 1503. An. 18. H. 7. Ex Autogr. JAcobus, Dei gratiâ, *Rex Scotorum*, omnibus probis Hominibus ſuis, ad quos præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd ſuſcepimus Nobilem Dominum *Thomam Dominum Dacre*, *Robertum Shireborn* Decanum Eccleſiæ Cathedralis Sancti Pauli Londoniæ, *Johannem Cartingtoun*, & *Ricardum Eringtoun*, Anglicos, vel eorum aliquos vel aliquem, Attornatos vel Attornatum Sereniſſimæ Principiſſæ noſtræque Conſortis Cariſſimæ *Dominæ Margaretæ*, Primogenitæ Filiæ Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici Regis Angliæ* Patris noſtri Cariſſimi, in omnibus Negotiis & Loquelis Placitis & Querelis motis ſeu movendis, ipſam Sereniſſimam Principiſſam tangentibus ſeu tangere valentibus, quibuſcumque Diebus & Locis, contra quoſcumque, & coram quibuſcumque,

Quare Vobis Præcipimus & Mandamus quatenus dictos *Thomam*, *Robertum*, *Johannem*, & *Ricardum*, vel eorum Aliquos vel Aliquem, Quos vel Quem Præſentes vel Præſentem eſſe contigerit, tanquam Attornatos vel Attornatum *prædictæ Sereniſſimæ Principiſſæ* in Præmiſſis recipiatis; Præſentibus poſt Annum minimè valituris. A.D. 1503.

In cujus rei Teſtimonium has Litteras noſtras ſibi fieri fecimus Patentes, apud *Edinburgh*, Viceſimo ſexto Die Menſis Maii, Anno Regni noſtri Decimo quinto.

JAMES REX.

Att. &c.

Sigillo avulſo.

De Saſina Comitatus de Dunber & Dominii de Cowburnſpecht Attornato Margaretæ, ratione Dotis propter Nuptias, tradita.

A.D. 1503.
An. 18. *H.* 7.
Ex Autogr.

In Dei Nomine Amen.

Per hoc præſens Publicum Inſtrumentum cunctis pateat evidenter quòd,

Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo tertio, Die verò Menſis Maii xxix, Indictione ſextâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris ac Domini noſtri Domini *Alexandri*, Divinâ Providentia, *Papa Sexti* Anno undecimo,

In noſtrorum Notariorum Publicorum & Teſtium ſubſcriptorum Præſentia perſonaliter conſtitutus Venerabilis ac Potens Dominus Dominus *Robertus Shireburne* Decanus Eccleſiæ Sancti Pauli Lundoniæ, Attornatus Sereniſſimæ Principiſſæ & *Dilectiſſimæ Conſortis* Supremi Domini noſtri *Regis Jacobi Quarti* Illuſtriſſimi, quamdam Attornati Literam, ſub Teſtimonio Sigilli ejuſdem Supremi Domini noſtri Regis viridi Cerâ ſigillatam, honorabili Armigero *Jacobo Logane* de Randanſt Vicecomiti de Edinburgh præſentavit;

Cujus Tenor ſequitur & eſt talis,

Jacobus, Dei Gratiâ, *Rex Scotorum*, omnibus Probis Hominibus ſuis, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd ſuſcepimus Nobilem Dominum *Thomam Dominum Dacre*, *Robertum Shirburne* Decanum Eccleſiæ Cathedralis Sancti Pauli Londonienſis, *Johannem Cartingtone*, & *Ricardum Eringtone*, Anglicos, vel eorum aliquos vel aliquem, Attornatos vel Attornatum Sereniſſimæ Principiſſæ noſtræque Conſortis Cariſſimæ *Dominæ Margaretæ*, Primogenitæ Filiæ Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici Regis Angliæ* & Patris noſtri Cariſſimi, in omnibus Negotiis & Loquelis, Placitis & Querelis motis ſeu movendis, ipſam Sereniſſimam Principiſſam tangentibus ſeu tangere valentibus, quibuſcumque Diebus & Locis, contra quoſcumque, & contra quibuſcumque;

Quare vobis Præcipimus & Mandamus quatinus dictos *Thomam*, *Robertum*, *Johannem*, & *Ricardum*, vel eorum aliquos vel aliquem, quos vel quem præſentes vel præſentem eſſe contigerit, tamquam Attornatos vel Attornatum præfatæ Sereniſſimæ Principiſſæ in Præmiſſis recipiatis; Præſentibus poſt Annum minimè valituris.

In cujus Rei Teſtimonium has Literas noſtras ſibi fieri fecimus Patentes apud *Edinburgh*, Viceſimo ſexto Die Menſis Maii, Anno Regni noſtri Decimo quinto.

Cujus quidem Attornati vigore & prætextu præfatus Dominus *Robertus Shireburne* quoddam Præceptum Saſinæ, a Capella præfati Supremi Domini noſtri emanatum, ſub Teſtimonio Magni Sigilli ſui, viridi Cerâ impreſſi, dicto Vicecomiti præſentavit;

Cujus Tenor ſequitur & eſt talis,

Jacobus, Dei gratiâ, *Rex Scotorum*, Vicecomitibus noſtris de Selkrig, Edinburgh, Linlithquewe, Striveling, & Pert, Salutem.

Cùm Nos, per Litteras noſtras Patentes (quarum Data eſt Viceſimo quarto Die Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo tertio) Dederimus, Conceſſerimus, & per eaſdem Aſſignaverimus Præclariſſimæ Dominæ *Margaretæ*, Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici*, eadem gratiâ, *Regis Angliæ Filiæ Primogenitæ*, Conſorti noſtræ Cariſſimæ, in perfectionem & complementum Donationis propter Nuptias, omnia & ſingula Comitatus, Dominia, Caſtra, Palatia, Turres, Fortalitia, Terras, Tenementa, Redditus, Firmas, Victualia, Prata, Boſcum, & Paſturas ſubſcriptas, cum Pertinentiis; videlicet,

Totum & integrum *Foreſtam noſtram & Dominium de Ettrik*, necnon totam *Foreſtam noſtram* cum pertinentiis vocatam *Attrick Foreſt*, in Comitatu ſive Vicecomitatu *de Selkrig*, ſimul cum *Turre, Fortalitio, ſive Manerio de Newerk* infra Foreſtam prædictam:

Totum & integrum Comitatum noſtrum Marchiæ ac Dominia *de Dunbar & Coubrandſpeth* cum Cunicularíis & Lacubus cum ſuis pertinentiis:

Palatium noſtrum de Linlichtquewſcir in Comitatu ſive Vicecomitatu de Lithtquew:

Totum & integrum Dominium noſtrum *de Strivelingſchire* cum pertinentiis

A.D. 1503. Hen. 7. tiis, ac Caſtrum noſtrum de Striveling cum Pertinentiis:

Totum Comitatum noſtrum *de Mentecht* cum pertinentiis,

Ac Dominium & Caſtrum *de Downe* cum Pertinentiis:

Palatium noſtrum Methwen ac totum Dominium de Methwen cum Pertinentiis, in Comitatu ſive Vicecomitatu de Pertht;

Necnon omnia Terras, Tenementa, Firmas, Redditus, Victualia, Boſcum, & Paſturas noſtra, cum Pertinentiis, in Foreſta de Ettrik, Comitatu Marchiæ, Dominiis de Dunber, Linlithtquew, Strevilingſchire, Montecht, Dominiis de Downe & Methwen prædictis, prout in eiſdem Literis Patentibus pleniùs poterit apparere.

Vobis igitur & cuilibet veſtrûm Præcipimus & Mandamus quatinus ad dicta Comitatus, Dominia, Caſtra, Palatia, Turres, Fortalitia, & cætera Præmiſſa adeatis & aggrediamini, & *præfatam Dominam Margaretam*, per *Thomam Dacre* Dominum Dacre, *Robertum Schirborne* Decanum Eccleſiæ Cathedralis Sancti Pauli Londonienſis, Conſularios ipſius *Dominæ Margaretæ*, *Johannem Cartintone*, & *Ricardum Eringtone*, Armigeros, Oratores tàm pro Parte dicti *Regis Angliæ* Patris noſtri quàm pro Parte dictæ Præclariſſimæ *Dominæ Margaretæ* Nobis Cariſſimæ, ſeu eorum aliquem vel aliquos, Nomine & Jure Ipſius *Dominæ Margaretæ*, in liberam, plenam, realem, corporalem, & pacificam Poſſeſſionem & Saſinam, de & in omnibus & ſingulis prædictis Comitatibus, Dominiis, Caſtris, Palatiis, Turribus, Fortalitiis, & cæteris Præmiſſis, cum Pertinentiis, ſecundùm Formam & Effectum dictarum Literarum noſtrarum Patentium, mittatis & ponatis; & hoc nullo modo omittatis;

Ad quod faciendum vobis & veſtrûm cuilibet, conjunctim & diviſim, noſtram plenariam, in hac parte, Tenore Præſentium, committimus Poteſtatem.

Datum, ſub Teſtimonio Magni Sigilli noſtri apud *Edinburgh*, Viceſimo ſexto Die Menſis Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo tertio, & Regni noſtri decimo quinto.

Poſt quarum quidem Literarum Attornatûs & Præcepti Præſentationem, Exhibitionem, & Lecturam publicam, præfatus *Jacobus Vicecomes* ad Crucem Fori Burgi de Dunber perſonaliter acceſſit, & ibidem Statum Saſinam & Poſſeſſionem corporalem dicti *Comitatûs de Dunber & Dominii de Cowburnſpecht*, cum ſuis Pertinentiis, juxta Vim, Formam, & Tenorem præinſerti Præcepti, præfato Venerabili Domino Domino *Roberto Schirburne* Decano Attornato præſcripto per Terram & Lapidem tradidit, exhibuit, pariterque deliberavit, prout in tali Caſu Juris expoſtulat Ordo. A.D. 1503. Hen. 7.

Super quibus omnibus dictus Venerabilis *Dominus Robertus* Attornatus prædictus a Nobis Notariis Publicis ſubſcriptis fieri petiit unum vel plura Publicum ſeu Publica Inſtrumentum ſeu Inſtrumenta, apud dictam Crucem, hora Novena ante Meridiem vel eo circa, ſub Anno, Die, Menſe, Indictione, & Pontificatu ſupradictis.

Præſentibus ibidem,

Venerabili in Chriſto Patre ac Domino *Johanne*, Permiſſione Divinâ, *Priore Eccleſiæ Metropolitanæ Sancti Andreæ*,
Venerabilibus ac Diſcretis Viris Magiſtris,
Johanne Flemyng,
Roberto Roſs Canonico Eccleſiæ Collegiatæ de Dunber,
Thoma Dicſone Rectore de Edbe,
Willielmo Preſtone Vicario de Glammys,
Jacobo Hepburne Canonico Cathonen.
Johanne Lermoth,
Et *Willielmo Liddall*,
Ballivis Burgi de Dunber,
Georgeo Edwardſone,
Et *Jacobo Biſſet*,
Teſtibus ad Præmiſſa vocatis pariterque rogatis.

Et ego Robertus Zoung, *Artium Magiſter, Presbyter Sancti Andreæ Diœceſis, Publicus Auctoritatibus Apoſtolicâ Imperiali & Regali Notarius, quia Præmiſſis Attornatûs & Præcepti Exhibitioni, Receptioni, Lecturæ, & Saſinæ Donationi, cæteriſque omnibus & ſingulis, dùm agerentur & fierent, unà cum Notario ſubſcripto & Teſtibus ſupraſcriptis, præſens perſonaliter interfui, eaque omnia & ſingula ſic fieri & dici vidi ſcivi & audivi, ac in Notam cepi, ideò hoc præſens Inſtrumentum, Manu meâ ſcriptum, ſubſcripſi, & Signo Nomineque meis ſolitis & conſuetis ſignavi, in Teſtimonium Præmiſſorum requiſitus.*

ROBERTUS ZOUNG *Notarius Apoſtolicus.*

Et ego Matheus Doweill *Presbiter in Edinburgo Sancti Andreæ Diœceſis, Publicus*

A.D. 1503. Hen. 6.

licus Sacris Auctoritatibus Apoſtolicâ Regali & Imperiali Notarius, quia Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, agerentur, dicerentur, & fierent, unà cum Teſtibus ſupraſcriptis & Notario ſupraſcripto, præſens perſonaliter interfui, eaque omnia & ſingula ſic fieri vidi ſcivi & audivi & in Notam cepi, ideò hoc præſens Publicum Inſtrumentum, Manu ſupraſcripti Notarii Scriptum, ſubſcripſi, ac Signo & Nomine meis ſolitis & conſuetis, unà cum Signo & Subſcriptione ſæpefati Notarii ſupraſcripti, ſignavi rogatus & requiſitus, in Fidem & Teſtimonium omnium & ſingulorum Præmiſſorum.

A.D. 1503. Hen. 7.

MATTHEUS DOWEYLL.

De conſimili Saſina Comitatus de Menteith.

A.D. 1503. *An.* 18. *H.* 7. *Ex Autogr.*

IN DEI NOMINE AMEN.

Per hoc præſens Publicum Inſtrumentum cunctis pateat evidenter quòd,

Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo tertio, Menſis verò Maii Die viceſimo nono, Indictione ſextâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Alexandri*, Divinâ Providentiâ, *Papæ Sexti* Anno undecimo, & Regni Excellentiſſimi Principis & Domini noſtri Domini *Jacobi Quarti*, Dei gratiâ, *Scotorum Regis* Illuſtriſſimi Anno Decimo quinto,

In mei Notarii Publici Teſtiumque ſubſcriptorum Præſentia perſonaliter conſtituti, Nobilis & Potens Dominus *Thomas Dominus Dacre*, & *Ricardus Erington* Armiger, Commiſſarii, Ambaſſiatores, Oratores, & Deputati Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici*, eadem Gratiâ, *Regis Angliæ*, ac Attornati & Procuratores Præclariſſimæ Dominæ Dominæ *Margaretæ* Principiſſæ, præfati Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Regis Angliæ Filiæ Primogenitæ*, dictique noſtri Excellentiſſimi Principis *Regis Scotorum Conſortis Cariſſimæ*, quoddam Præceptum Saſinæ, Cerâ viridi Cancellariæ ejuſdem Domini noſtri Excellentiſſimi *Regis Scotorum* more ſigillatum, in Manibus ſuis tenentes & habentes, acceſſerunt ad Præſentiam Nobilis etiam Armigeri *Willielmi Magiſtri de Ruthwen* Vicecomitis Principalis de Perth, & ab eodem Saſinam Statum & Poſſeſſionem totius *Comitatûs de Menteith* ac Dominii & *Caſtri de Dovnne*, cum Pertinentiis, virtute dicti Præcepti, optaverunt & humiliter petierunt;

Cujus quidem Præcepti Tenor ſequitur, & eſt talis,

Jacobus, Dei gratiâ, *Rex Scotorum*, Vicecomitibus noſtris de Selkirk, Edinburgh, Linlithqw, & Pertht, Salutem.

Cùm Nos &c. *prout ſupra* Dat. ſub Teſtimonio Magni Sigilli noſtri apud *Edinburgh* Viceſimo ſexto Die Menſis Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo tertio, & Regni noſtri Decimo quinto.

A.D. 1503.

Poſt cujus quidem Præcepti perlecturam *idem Vicecomes*, vigore & virtute ſui Officii, perſonaliter *dictum Dominium de Menteth* ac Dominium & *Caſtrum de Dovne* adivit, & ibidem ſuper Solum ejuſdem Statum Saſinam & Poſſeſſionem corporalem & realem eorumdem, cum Pertinentiis, per Terræ & Lapidis Traditionem, ac Incluſionem præfatorum *Thomæ Domini Dacre* & *Ricardi Erington* Armigeri in dicto Caſtro ut moris eſt in talibus fieri conſuetum, ipſis, tanquam Attornatis & Procuratoribus prælibatæ Præclariſſimæ Dominæ *Margaretæ Principiſſæ*, conjunctim & diviſim, juxta formam ſeriem & effectum dicti Præcepti, & Literarum Patentium dicti Excellentiſſimi Principis & Domini noſtri Illuſtriſſimi *Scotorum Regis*, ac Contractuum per Oratores & Ambaſſiatores utriuſque Principum antea deſuper confectorum, dedit contulit pariter & deliberavit.

Super quibus omnibus & ſingulis prænarratis actis & geſtis idem *Dominus Dacre*, Nomine quo ſupra, a Me Notario Publico ſubſcripto ſibi fieri petiit hoc præſens Publicum Inſtrumentum ſeu Publica Inſtrumenta.

Acta erant hæc, prope *Caſtrum de Menteth* prædictum, Horâ Quintâ poſt Meridiem vel eo circa, ſub Anno, Die, Menſe, Indictione, Pontificatu, & Regno quibus ſupra.

Præſentibus ibidem,

Venerabili in Chriſto Patre *Georgio Abbate Monaſterii Sanctæ Crucis prope Edinburgh*,

Nobilibus & Honorabilibus Proceribus & Armigeris,

Waltero Scot de Bukcleth,

Patricio

A.D. 1503. Hen. 7.

Patricio Creithtoun de Petlandy,
Willielmo Edmonſton de Duntreith,
Willielmo Murray de Tuliadam,
Ricardo Schaw de Craghous,
Johanne Creithton,
Nicholayo Ridlee de Willimonſtwik,
Edwardo Par,
Armigeris Regis Angliæ,
Magiſtro *Gavino Creithtoun*,
Dominis,
Thoma Tyndyn Rectore de Wilee,
Willielmo Ballentynn,
Henrico Wallace,
Et *Chriſtophero Brovnne*,
Cum diverſis aliis Teſtibus ad Præmiſſa vocatis atque rogatis.

Et ego Johannes Murray, *Artium Magiſter, Clericus Sancti Andreæ Diæceſis, Publicus Apoſtolicâ & Regali Auctoritatibus Notarius, Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, agerentur, dicerentur, & fierent, unà cum prænominatis Teſtibus, præſens perſonaliter interfui, eaque omnia & ſingula ſupraſcripta ſic dici & fieri ſcivi vidi & audivi, ac in Notam cepi, & in hanc Publicam Formam, Manu meâ ſcriptam, redegi, hic me ſubſcribendo, Signoque & Nomine meis ſolitis & conſuetis, unà cum Appenſione Sigilli dicti Vicecomitis de Pertht, in Signum Executionis ſui Officii, ſignavi rogatus & requiſitus in Fidem & Teſtimonium omnium Præmiſſorum.*

Johannes Murray.

Sub Sigillo Ceræ albæ, a duplici cauda Pergamenæ pendente.

De Saiſina Dominii de Methven.

A.D. 1503. An. 18. H. 7. Ex Entogr.

In Dei Nomine Amen.

Per hoc præſens Publicum Inſtrumentum cunctis pateat evidenter quòd,

Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo tertio, Menſis verò Maii Die Viceſimo nono, Indictione ſextâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Alexandri*, Divinâ Providentiâ, *Papæ Sexti* Anno undecimo, & Regni Excellentiſſimi Principis & Domini noſtri Domini *Jacobi Quarti*, Dei gratiâ, *Scotorum Regis* Illuſtriſſimi Anno decimo quinto,

In mei Notarii Publici & Teſtium ſubſcriptorum Præſentia perſonaliter conſtituti, Nobilis & Potens Dominus *Thomas Dominus Dacre*, & *Ricardus Eringtonne* Armiger, Commiſſarii, Ambaſſiatores, Oratores, & Deputati Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ*, ac Attornati & Procuratores Præclariſſimæ Dominæ Dominæ *Margaretæ Principiſſæ*, præfati Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Regis Angliæ Filiæ Primogenitæ*, ac dicti noſtri Excellentiſſimi Principis *Regis Scotorum Conſortis Cariſſimæ*, quoddam Præceptum Saſinæ, Cerâ viridi Cancellariæ ejuſdem Domini noſtri Excellentiſſimi *Regis Scotorum* more ſigillatum, in Manibus ſuis tenentes & habentes, acceſſerunt ad Præſentiam Nobilis etiam Armigeri *Willielmi Magiſtri de Ruthwen* Vicecomitis Principalis de Perth, & ab eodem Saiſinam Statum & Poſſeſſionem totius *Dominii de Methwen*, cum Palatio ejuſdem, cum Pertinentiis, virtute dicti Præcepti, optaverunt & humiliter petierunt,

A.D. 1503.

Cujus quidem Præcepti Tenor ſequitur, & eſt talis,

Jacobus, Dei Gratiâ, *Rex Scotorum* Vicecomitibus noſtris de Selkirk, Edinburgh, Linlithqw, Striveling, & Perth, Salutem.

Cùm Nos *&c. ut ſupra in Commiſſione dat.* 26 *Maii.*

Poſt cujus quidem Præcepti perlecturam idem Vicecomes, vigore & virtute ſui Officii, perſonaliter dictum *Dominium & Palatium de Methwen* adivit, & ibidem ſuper Solum ejuſdem Statum Saſinam & Poſſeſſionem corporalem & realem eorumdem, cum pertinentiis, per Lapidis & Terræ Traditionem, ac Incluſionem præfatorum *Thomæ Domini Dacre* & *Ricardi Eringtone* Armigeri in dicto Palatio, ut moris eſt in talibus fieri conſuetum, ipſis, tanquam Attornatis & Procuratoribus prælibatæ Præcariſſimæ Dominæ *Margaretæ Principiſſæ*, conjunctim & diviſim, juxta Formam, Seriem, & Effectum dicti Præcepti & Literarum Patentium dicti Excellentiſſimi Principis & Domini noſtri Metuendiſſimi *Scotorum Regis*, ac Contractuum per Oratores & Ambaſſiatores utriuſque Principum antea deſuper initorum, Dedit, Contulit pariter & Deliberavit.

Super quibus omnibus & ſingulis prænarratis actis & geſtis idem *Dominus*

A.D. 1503. Hen. 7. *Dacre*, Nomine quo ſupra, a me Notario Publico ſubſcripto ſibi fieri petiit hoc præſens Publicum Inſtrumentum ſeu Publica Inſtrumenta.

Acta erant hæc, ſuper Solum antedicti Domini, propè Palatium ejuſdem, Horâ decimâ ante Meridiem vel eo circa, ſub Anno, Die, Menſe, Indictione, Pontificatu, & Regno quibus ſupra.

Præſentibus ibidem,

Venerabili in Chriſto Patre *Georgio Abbate Monaſterii Sanctæ Crucis prope Edinburgh*,

Nobilibus & Honorabilibus Proceribus & Armigeris,

Waltero Scot de Bukcleuth,
Patricio Creithtonne de Petlandy,
Willielmo Murray de Tulyadam,
Johnne Creithtonne,
Ricardo Schaw de Craghous,
Nicholayo Ridlee,
Edwardo Par,
Armigeris Regis Angliæ,
Dominis,
Thoma Tyndyne Rectore de Wilie,
Willielmo Ballentyne,
Henrico Wallace,
Et *Criſtoforo Brovnne*,

A.D. 1503. Hen. 7. Cum diverſis aliis Teſtibus ad Præmiſſa vocatis pariter & rogatis.

Et ego Johannes Murray, *Artium Magiſter, Clericus Sancti Andreæ Diæceſis, Publicus Apoſtolicâ & Regali Auctoritatibus Notarius, Præmiſſis omnibus & ſingulis, dum ſic, ut præmittitur, agerentur, & fierent, unà cum prænominatis Teſtibus, præſens perſonaliter interfui, atque omnia & ſingula ſupraſcripta ſic dici & fieri vidi ſcivi & audivi, ac in Notam ſumpſi, & in hanc publicam Formam Inſtrumenti, Manu alterius Fidedigni fideliter ſcriptam, redegi, hic me ſubſcribendo, Signoque & Nomine meis ſolitis & conſuetis, unà cum appenſione Sigilli dicti Vicecomitis de Pertht, in ſignum Executionis ſui Officii, ſignavi rogatus & requiſitus, in Fidem & Teſtimonium omnium Præmiſſorum.*

Johannes Murray.

Sigillo avulſo.

De Saſina Dominii de Strivelingſhir, per ipſum Jacobum Regem Attornatis Margaretæ Reginæ collata.

A.D. 1503. An. 18. H. 7. Ex Autogr. In Dei Nomine Amen.

Per hoc præſens Publicum Inſtrumentum cunctis pateat evidenter quòd,

Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo tertio, Menſis verò Maii Die penultimo, Indictione ſextâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Alexandri*, Divinâ Providentiâ, *Papæ Sexti* Anno undecimo, & Regni Excellentiſſimi Principis & Domini noſtri Domini *Jacobi Quarti*, Dei Gratiâ, *Scotorum Regis* Illuſtriſſimi Anno decimo quinto,

In Dominorum Teſtium meique Notarii Publici ſubſcriptorum Præſentia perſonaliter exiſtens dictus Excellentiſſimus Princeps & Dominus noſter Dominus *Jacobus Scotorum Rex* Illuſtriſſimus ſuper Solum Dominii de Strivelingſchir & infra Caſtrum ejuſdem, & ibidem ſuæ Majeſtatis Regiæ Sereniſſimæ Manibus Statum, Saſinam, & Poſſeſſionem regalem, corporalem, & realem totius & integri prædicti Dominii de Strivelingſchire & Caſtri de Striveling, cum Pertinentiis, Nobili & Potenti Domino *Thomæ Domino Dacre* & *Ricardo Eringtoun* Armigero, Commiſſariis, Ambaſſiatoribus, Oratoribus, & Procuratoribus Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici*, eadem Gratiâ, *Regis Angliæ*, Præſentibus & Acceptantibus, tanquam Attornatis & Procuratoribus conjunctim & diviſim Præclariſſimæ Principiſſæ *Margaretæ*, Divinâ Clementiâ, *Reginæ Scotiæ*, dicti Illuſtriſſimi Principis *Regis Angliæ Filiæ Primogenitæ*, & noſtri Excellentiſſimi & Sereniſſimi Principis *Regis Scotorum Conſortis Cariſſimæ*, ſecundùm Formam & Effectum Literarum ſuarum Patentium deſuper memoratæ *Dominæ Margaretæ* Sereniſſimæque Principiſſæ Confectarum, ac Contractuum per Oratores & Ambaſſiatores utriuſque Principum antea ſuper eiſdem initorum, per Terræ & Lapidis Fundi ejuſdem Traditionem, ut moris eſt & in talibus fieri conſuetum, dedit, contulit, pariterque donavit.

A.D. 1503. Super quibus omnibus & ſingulis ſic, ut præmittitur, peractis idem *Dominus Dacre*, Nomine quo ſupra, a me Notario Publico ſubſcripto ſibi fieri petiit hoc præſens Publicum Inſtrumentum, ſeu Publica Inſtrumenta.

A.D. 1503. Hen. 7.

Acta erant hæc, infra prædictum Caſtrum de Striveling, Horâ quaſi Quartâ poſt Meridiem vel eo circa, ſub Anno, Die, Menſe, Indictione, & Pontificatu, ac Regno quibus ſupra.

Præſentibus ibidem,

Nobili & Præpotenti Domino *Andrea Domino Anandale* Primo Hoſtiario Cameræ Regiæ,
Venerabilibus in Chriſto Patribus,
Georgio Abbate Monaſterii Sanctæ Crucis prope Edinburgh,
David Electo Monaſterii de Cambuſkinneth,
Egregiis & magnæ Scientiæ Viris Magiſtris,
Ricardo Murehed Decano Glaſgwenſi dicti Excellentiſſimi Principis & Domini noſtri Metuendiſſimi Scotorum Regis Secretario,
Jacobo Betoun Præpoſito de Boithvile,
Honorabilibus Viris & Proceribus,
Johanne Ramſay de Trarinzeane Capitaneo de Linlithqw,
Petro Creithtoun Magiſtro Gardirobæ,
Johanne Sinclare de Dridane Magiſtro Specieriæ,
Alexandro Setoun de Touth.
Alexandro Brois,
Militibus,
Roberto Colvill de Hiltoun Directore Cancellariæ,
Johanne Cowpanſ. de Gaviat Gallico,
Willielmo Edmonſton de Duntreth Capitaneo de Doune,
Waltero Scot de Bukcleuth,
Nicholayo Rydlee de Willemontſwik,
Edwardo Par,
Armigeris Angliæ,
Et *Thoma Tyndyn* Rectore de Wilecut,
Cum diverſis aliis Magnatibus, Militibus, Clericis, & Armigeris Teſtibus ad Præmiſſa vocatis atque rogatis.

R. Murhed *Secretarius.*

Et ego Johannes Murray, *Artium Magiſter Clericus Sancti Andreæ Diæceſis, Publicus Apoſtolicâ & Regali Auctoritatibus Notarius, Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, agerentur, dicerentur, & fierent, unà cum prænominatis Dominis Teſtibus, præſens perſonaliter interfui, eaque omnia & ſingula ſupraſcripta ſic dici & fieri vidi ſcivi & audivi, ac in Notam cepi, & in hanc publicam Inſtrumenti Formam Manu meâ propriâ ſcriptam Redegi, Roboratam & Approbatam ſubſcriptione dicti Secretarii Illuſtriſſimi Principis* Regis Scotorum *Sereniſſimi, ac Signo & Nomine meis ſolitis & conſuetis ſignavi hic me ſubſcribendo in Fidem & Teſtimonium omnium Præmiſſorum requiſitus.*

Johannes Murray.

De Saſina Dominii de Lithgwſchire.

A.D. 1503. An. 18. H. 7. Ex Autogr.

In Dei Nomine Amen.

Per hoc præſens Publicum Inſtrumentum cunctis pateat evidenter quòd,

Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Tertio, Menſis verò Maii Die ultimo, Indictione Sexta, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Alexandri*, Divinâ Providentiâ, *Papæ Sexti* Anno undecimo, & Regni Excellentiſſimi Principis & Domini noſtri Domini *Jacobi Quarti*, Dei gratiâ, *Scotorum Regis* Illuſtriſſimi Anno Decimo quinto,

In mei Notarii Publici & Teſtium ſubſcriptorum Præſentia perſonaliter conſtituti, Nobilis & Potens Dominus *Thomas Dominus Dacre*, & *Ricardus Eringtonne* Armiger, Commiſſarii, Ambaſſiatores, Oratores, & Deputati Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei Gratiâ, *Regis Angliæ*, ac Attornati & Procuratores Præclariſſimæ Dominæ Dominæ *Margaretæ* Principiſſæ, præfati Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Regis Angliæ Filiæ Primogenitæ*, ac dicti noſtri Excellentiſſimi Principis *Scotorum Regis Conſortis Cariſſimæ*, quoddam Præceptum Saſinæ, Cerâ viridi Cancellariæ ejuſdem Domini noſtri Excellentiſſimi *Regis Scotorum* more ſigillatum, in Manibus ſuis tenentes & habentes, acceſſerunt ad Præſentiam Nobilis etiam Armigeri *Patricii Hamylton* de Kincanill Vicecomitis Principalis de Linlithqw,

Et ab eodem Saſinam, Statum, & Poſſeſſionem totius Dominii de Linlithqw aliàs Lithqwſchire, cum Palatio ejuſdem cum pertinentiis, virtute dicti

A.D. 1503. Hen. 7.

ℰti Præcepti, optaverunt & humiliter petierunt;

Cujus quidem Præcepti Tenor ſequitur, & eſt talis,

Jacobus, Dei gratiâ, *Rex Scotorum*, Vicecomitibus noſtris de Selkirk, Edinburgh, Linlithqw, Striveling, & Perth, Salutem.

Cùm Nos, per Litteras noſtras Patentes (Quarum Data eſt Viceſimo ſexto Die Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo tertio) dederimus *&c. prout Dat. ſub Teſtimonio Magni Sigilli noſtri apud* Edinburgh *Decimo ſexto Die Menſis Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo tertio, & Regni noſtri Decimo quinto.*

Poſt cujus quidem Præcepti perlecturam *idem Vicecomes*, vigore & virtute ſui Officii, perſonaliter *dictum Dominium de Linlithqwſchire aliter Lithqwſchire* & *Palatium de Linlithqw aliter Lithqw* adivit, & ibidem ſuper Solum ejuſdem Statum Saſinam & Poſſeſſionem corporalem & realem eorumdem, cum Pertinentiis, per Terræ & Lapidis Traditionem, ac Incluſionem præfatorum *Thomæ Domini Dacre* & *Ricardi Erington* Armigeri in dicto Palatio, ut moris eſt in talibus fieri conſuetum, ipſis, tanquam Attornatis & Procuratoribus prælibatæ Præclariſſimæ Dominæ *Margaretæ Principiſſæ*, conjunctim & diviſim, juxta formam ſeriem & effectum dicti Præcepti, & Literarum Patentium dicti Excellentiſſimi Principis & Domini noſtri Metuendiſſimi *Scotorum Regis*, ac Contractuum per Oratores & Ambaſſiatores utriuſque Principum antea deſuper confectorum, dedit contulit pariter & deliberavit.

Super quibus omnibus & ſingulis prænarratis actis & geſtis idem *Dominus Dacre*, Nomine quo ſupra, a Me Notario Publico ſubſcripto ſibi fieri petiit hoc præſens Publicum Inſtrumentum ſeu Publica Inſtrumenta.

Acta erant hæc ſuper Solum antedicti Dominii prope Palatium ejuſdem, Horâ Decimâ ante Meridiem vel eo circa, ſub Anno, Die, Menſe, Indictione, Pontificatu, & Regno quibus ſupra.

Præſentibus ibidem,

Venerabili in Chriſto Patre *Georgio Abbate Monaſterii Sanctæ Crucis prope Edinburgh*,

Egregio & Magnæ Circumſpectionis Viro Magiſtro *Ricardo Murehede* Decano Glaſguenſi Secretario dicti Excellentiſſimi Principis & Domini noſtri *Regis Scotorum*,
Nobilibus & Honorabilibus Viris,
Johanne Ramſay de Trarinzeane Capitaneo de Linlithqw,
Petro Creichtone Magiſtro Gardirobæ ejuſdem Principis,
Militibus,
Waltero Scot de Bukclench,
Johanne Creichtonne,
Ricardo Shaw de Craghous,
Nicholayo Ridlee de Willemontſwick,
Edwardo Par,
Armigeris Angliæ,
Magiſtro *Gavino Creichtonne*,
Domino *Thoma Tyndyne* Rectore de Wyle,
Et *Henrico Broune* Anglico,
Cum diverſis aliis Teſtibus ad Præmiſſa vocatis atque rogatis.

Et ego Johannes Murray, *Artium Magiſter, Clericus Sancti Andreæ Diœceſis, Publicus Apoſtolicâ & Regali Auctoritatibus Notarius, Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, agerentur, dicerentur, & fierent, unà cum prænominatis Teſtibus præſens perſonaliter interfui, eaque omnia & ſingula ſupraſcripta ſic dici & fieri vidi ſcivi & audivi, ac in Notam cepi, & in hanc publicam Inſtrumenti Formam, Manu alterius fidedigni fideliter ſcriptam, redegi, hic me ſubſcribendo Signoque & Nomine meis ſolitis & conſuetis, unà cum appenſione Sigilli dicti Vicecomitis de Linlithqw in Signum Executionis ſui Officii, rogatus & requiſitus in Fidem & Teſtimonium omnium Præmiſſorum.*

JOHANNES MURRAY.

Sub Sigillo præfati Vicecomitis de Linlithqu de Cerâ rubeâ, pendente a duplici caudâ Pergamenæ.

De

De Saſina Dominii Foreſtæ de Ettrik.

A.D. 1503. An. 18. H. 7. Ex Autogr.

IN Dei Nomine Amen. Per hoc præſens Publicum Inſtrumentum cunctis pateat evidenter quòd,

Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo tertio, Menſis verò Junii Die primo, Indictione ſextâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Alexandri*, Divinâ Providentiâ, *Papæ Sexti* Anno undecimo, & Regni Excellentiſſimi Principis & Domini noſtri Domini *Jacobi Quarti*, Dei gratiâ, *Scotorum Regis* Illuſtriſſimi Anno decimo quinto,

In mei Notarii Publici & Teſtium ſubſcriptorum Præſentia perſonaliter conſtituti, Nobilis & Potens Dominus *Thomas Dominus Dacre*, & *Ricardus Eringtonne* Armiger, Commiſſarii, Ambaſſiatores, Oratores, & Deputati Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici*, eadem gratiâ, *Regis Angliæ*, ac Attornati & Procuratores Præclariſſimæ Dominæ Dominæ *Margaretæ Principiſſæ*, præfati Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Regis Angliæ Filiæ Primogenitæ*, dictiq; noſtri Excellentiſſimi Principis *Regis Scotorum Conſortis Cariſſimæ*, quoddam Præceptum Saſinæ, Cerâ viridi Cancellariæ ejuſdem Domini noſtri Excellentiſſimi *Regis Scotorum* more ſigillatum, in Manibus ſuis tenentes & habentes, acceſſerunt ad Præſentiam Nobilis & Circumſpecti Armigeri *Johannis Murray* de Farelohyll Vicecomitis de Selkirk,

Et ab eodem Saſinam Statum & Poſſeſſionem totius & integri *Dominii Foreſtæ de Ettrik*, necnon totius *Foreſtæ de Ettrik*, cum Pertinentiis, vocatæ *Ettrik Foreſt*, in Comitatu ſive Vicecomitatu de Selkirk, ſimul cum *Turre*, *Fortalitio, ſive Manerio de Newerk* infra Foreſtam prædictam, virtute dicti Præcepti, optaverunt & humiliter petierunt;

Cujus quidem Præcepti Tenor ſequitur, & eſt talis,

Jacobus Dei gratiâ, *&c.*

Poſt cujus quidem Præcepti perlecturam *idem Vicecomes*, vigore & virtute ſui Officii, perſonaliter *dictum Dominium ac Foreſtam de Ettrik* adivit, & ibidem ſuper Solum ejuſdem Statum Saſinam & Poſſeſſionem corporalem & realem eorundem, cum *Turre & Manerio de Newerk*, cum Pertinentiis, per Terræ & Lapidis Traditionem, ac Incluſionem præfatorum *Thomæ Domini Dacre* & *Ricardi Eringtone* Armigeri in dicto Palatio, ut moris eſt in talibus fieri conſuetum, ipſis, tanquam Attornatis & Procuratoribus prælibatæ Præclariſſimæ Dominæ *Margaretæ Principiſſæ*, conjunctim & diviſim, juxta formam ſeriem & effectum dicti Præcepti, & Literarum Patentium dicti Excellentiſſimi Principis & Domini noſtri Metuendiſſimi *Scotorum Regis*, ac Contractuum per Oratores & Ambaſſiatores utriuſque Principum antea deſuper initorum, dedit contulit pariter & deliberavit.

A.D. 1503.

Super quibus omnibus & ſingulis prænarratis & peractis idem *Dominus Dacre*, Nomine quo ſupra, a Me Notario Publico ſubſcripto ſibi fieri petiit hoc præſens Publicum Inſtrumentum ſeu Publica Inſtrumenta.

Acta erant hæc ſuper Solum antedicti Dominii, prope Tugurium & Manerium de Galloſchelis, Horâ ſecundâ poſt Meridiem, vel eo circa, ſub Anno, Die, Menſe, Indictione, Pontificatu, & Regno quibus ſupra.

Præſentibus ibidem,

Honorabilibus & Nobilibus Viris & Armigeris,
Waltero Scot de Bukcleuch,
David Hoppringil de Finalehame,
Nicholayo Ridlee de Willemontſwyke,
Edwardo Par,
Armigeris Angliæ,
Willielmo Ker,
Magiſtro *Jacobo Murleye* Rectore de Wiltone,
Willielmo Hoppringill,
Domino *Thoma Tyndyne* Rectore de Wyle,
Et *Henrico Broune* Anglico,
Cum diverſis aliis Teſtibus ad Præmiſſa vocatis atque rogatis.

Et ego Johannes Murray, *Artium Magiſter, Clericus Sancti Andreæ Diœceſis, Publicus Apoſtolicâ & Regali Auctoritatibus Notarius, quia Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, dicerentur, agerentur, & fierent, unà cum prænominatis Teſtibus, præſens perſonaliter interfui, eaque ſic dici fieri*

A.D. 1503. Hen. 7. *vidi audivi & ſcivi, ac in Notam cepi, ideoque hoc præſens Publicum Inſtrumentum, Manu alterius fidedigni fideliter ſcriptum, confeci, hic me ſubſcribendo Signo & Nomine meis ſolitis & conſuetis, unà cum appenſione Sigilli dicti* Vicecomitis de Selkirk *in Signum Executionis ſui Officii, rogatus & requiſitus in Fidem & Teſtimonium omnium Præmiſſorum.* A.D. 1503. Hen. 7.

Johannes Murray.

Sub Sigillo præfati Vicecomitis de Selkirk de Cerâ rubeâ, pendente à duplici caudâ Pergamenæ.

De antedictis Donationibus Auctoritate Parliamenti Regni Scotiæ Ratificandis.

A.D. 1503. An. 18. H. 7. Ex Autogr.

Jacobus, Dei gratiâ, *Rex Scotorum*, univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

Cùm jampridem,

Inter Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, & Deputatos noſtros, ex una, & Commiſſarios, Oratores, Ambaſſiatores, & Deputatos Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ* Patris noſtri Cariſſimi, Partibus ex alterâ,

Concordatum, Conventum, & Concluſum fuerat, quòd Nos cum Præclariſſima Domina *Margareta Principiſſa, ejuſdem Illuſtriſſimi Regis Filia Primogenita*, juxta Morem & Conſuetudinem Eccleſiæ, legittimo Matrimonio copularemur,

Et, inter alia, in eiſdem Conventione & Tractatu Concordatum & Concluſum fuerat quòd Nos, citra primum diem Menſis Julii, qui erit Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo tertio, eidem *Dominæ Margaretæ*, ad Terminum Vitæ ſuæ, talem & tantam Donationem propter Nuptias, qualem & quantam Donationem aliqua Regina Scotiæ unquam habuit, in Villis, Dominiis, Maneriis, Terris, Prædiis, & Redditibus, efficacioribus Viis & Mediis quibus de Jure fieri poſſit, faceremus, daremus, & concederemus,

Ipſámq; vel ejus Commiſſarium, Procuratorem, vel Deputatum, Commiſſarios, Procuratores, vel Deputatos, ad hoc miſſos & deſtinatos, citra eundem primum diem Julii, in realem, corporalem, plenam, & pacificam Poſſeſſionem eorumdem effectualiter mitteremus & induceremus, mittíve & induci faceremus,

Prout per Conventionem, Tractatum, & Concluſionem prædictas, in Scriptis, ſub Sigillis tàm Commiſſariorum, Oratorum, Ambaſſiatorum, & Deputatorum noſtrorum, quàm Principis & Patris noſtri *Regis Angliæ* prædicti, & de Datâ Viceſimi quarti Diei Menſis Januarii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo primo, ſigillatis, & poſteà per Litteras noſtras Patentes, Magno Sigillo noſtro ſigillatas, & Manibus noſtris propriis ſignatas & ſubſcriptas, Approbatis, Roboratis, & Confirmatis, pleniùs continetur; A.D. 1503.

Ad quem quidem Tractatum Nos referrimus, & pro hic inſerto habere volumus,

Nos igitur *Jacobus Scotorum Rex*, ut univerſis & ſingulis, has Litteras noſtras Patentes viſuris vel audituris, luculentiùs apparere poſſet, nunciamus pariter & intimamus atque fatemur, pro plenaria Perfectione, Executione, & Complemento prædictæ Donationis propter Nuptias, prout tenemur & obligamur, Nos Dediſſe & per Litteras noſtras Patentes (quarum Data eſt Viceſimo quarto Die Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo tertio) Conceſſiſſe eidem *Dominæ Margaretæ*, ad Terminum Vitæ ſuæ, omnia & ſingula Comitatus, Dominia, Caſtra, Palatia, Turres, Fortalitia, Terras, Tenementa, Redditus, Firmas, Victualia, Prata, Boſcum, & Paſturas ſubſcriptas, cum pertinentiis; videlicet,

Totum & integrum *Dominium noſtrum Foreſtæ de Ettrik*, necnon totam *Foreſtam noſtram de Ettrik*, cum pertinentiis, vocatam *Ettrik Foreſt*, in Vicecomitatu noſtro de Selkerk, ſimul cum *Turre & Fortalitio ſive Manerio de Newerk* infra Foreſtam prædictam:

Totum & integrum *Comitatum noſtrum Marchiæ ac Dominia de Dunbar & Coubrandſpeth*, cum Cunicularιis & Lacubus, & aliis ſuis pertinentiis; Caſtro noſtro de Dunbar & Cuſtodia ejuſdem excepto,

Palatium noſtrum de Linlithqw aliter Lithqw, necnon totum Dominium noſtrum de Linlithqwſchire aliter Lithqwſchire

qwſchire

A.D. 1503. Hen. 7. qwſchire in Vicecomitatu noſtro de Lithqw:

Totum & integrum *Dominium noſtrum de Strivelingſchire* cum pertinentiis, ac Caſtrum noſtrum de Striveling cum pertinentiis:

Totum *Comitatum noſtrum de Menteith*,

Ac *Dominium & Caſtrum de Downe* cum pertinentiis in Comitatu ſive Vicecomitatu noſtro de *Perth*:

Palatium noſtrum de Methven, ac totum noſtrum Dominium de Methven, cum pertinentiis etiam in dicto Vicecomitatu noſtro *de Perth*;

Necnon omnia Terras, Tenementa, Redditus, Firmas, Victualia, Prata, Boſcum, & Paſturas noſtra cum pertinentiis, *in Foreſta de Ettrik, Comitatu Marchiæ, Dominio de Dunbar, Lithqwſchire, Strivelingſchire, Menteith, Dominio de Downe*, & *Methven* prædictis,

Quorum Redditus, Exitus, Proficua, & Proventus faciunt & conſtituunt *Duo Millia Librarum Sterlingorum Monetæ Anglicanæ*, quæ faciunt & conſtituunt *Sex Millia Librarum* Monetæ currentis & Curſum habentis infra Regnum noſtrum, ultra omnia Onera & Expenſas quaſcumque;

Unà cum liberè Tenentium Servitiis, necnon cum omnibus & ſingulis Commoditatibus, Molendinis, Multuris, & eorum Sequelis, Aucupationibus, Venationibus, Piſcationibus, Petariis, Turbariis, Carbonariis, Lapicidiis, Lapide & Calce Fabrilibus, Braſinis, Brueriis, & Geneſtis, cum Herezeldis, Bludewicis, & Marchetis Mullerum, cum Furca & Foſſa, Sok, Sak, Tholl, Theine, Infangtheif, Outfangtheif, Pott, & Gallous, Wrak, Waith, & War, Foreſtis & Warennis, cum Veridi & Venatione, ac etiam cum Donationibus omnium Officiorum, & cum plenâ Auctoritate & Poteſtate Præficiendi, Ordinandi, & Conſtituendi omnes Officiarios ſeu Officiales ad eadem Officia & eorum quodlibet, ac cum Penſionibus, Portionibus, Annuitatibus, Corrodiis, Officiis, Pedagiis, Gebellis, Vectigalibus, Libertatibus, Liberiſque Conſuetudinibus, Proficuis, Commoditatibus, & Emolimentis quibuſcumque, & omnibus aliis Rebus ad eadem Comitatus, Dominia, Caſtra, Palatia, Turres, Fortalitia & cætera Præmiſſa, ſeu eorum aliquod vel aliqua qualitercunque ſpectantia, ſive de Jure, Statuto, vel Conſuetudine pertinentia, ſecundùm Formam & Naturam Matrimonialis Contractûs deſuper confecti,

Habenda & Tenenda omnia prædicta Comitatus, Dominia, Caſtra, Palatia, Turres, Fortilitia, & cætera Præmiſſa, cum pertinentiis, præfatæ *Dominæ Margaretæ*, Nobis Cariſſimæ, ad Terminum Vitæ ſuæ, abſque Impetitione Vaſti, prout in eiſdem Litteris noſtris Patentibus pleniùs continetur,

A.D. 1503. Hen. 7. Ac etiam, ad ulteriorem Executionem & Effectum eorumdem, fatemur Nos, per Litteras noſtras Patentes (quarum Data eſt Viceſimo ſexto Die Menſis Maii) Vicecomites noſtros de Selkirk, Edinburgh, Lithqw, Striveling, & Perth, noſtros veros Commiſſarios, conjunctim & diviſim, Ordinâſſe, Aſſignâſſe, & in Loco noſtro Poſuiſſe, pro Nobis & Nomine noſtro, ad Mittendum & Ponendum prædictam *Dominam Margaretam*, per *Thomam Dacre* Dominum Dacre, *Robertum Scherebourne* Clericum Decanum Eccleſiæ Cathedralis Sancti Pauli Londoniæ, Conſiliarios prædictæ *Dominæ Margaretæ*, *Johannem Cartington*, & *Ricardum Eryngtoun*, Armigeros, & eorum aliquos vel aliquem, Commiſſarios & Procuratores prædictæ *Dominæ Margaretæ*, Vice, Jure, & Nomine ejuſdem, ad Terminum Vitæ ſuæ, in realem, plenam, corporalem, & pacificam Saſinam & Poſſeſſionem de & in omnibus prædictis Comitatibus, Dominiis, Caſtris, Palatiis, Turribus, Fortalitiis, & cæteris Præmiſſis,

Necnon fatemur quòd dicti Procuratores noſtri, Ratione & Vigore dictæ Commiſſionis & Litterarum noſtrarum Patentium prædictarum, prædictam *Dominam Magaretam*, per ipſos Procuratores & Commiſſarios ipſius *Dominæ Margaretæ*, Vice & Nomine ejuſdem, in plenam, realem, & corporalem Poſſeſſionem & Saiſinam omnium prædictorum Comitatuum, Dominiorum, Caſtrorum, Palatiorum, Turrium, Fortalitiorum, & cæterorum Præmiſſorum, ſecundùm vim, formam, & effectum earumdem Litterarum noſtrarum Patentium, miſerunt realiter & cum effectu poſuerunt,

Quòdque etiam eadem *Domina Margareta* corporalem & pacificam Poſſeſſionem omnium & ſingulorum Præmiſſorum nacta & adepta eſt ſecundùm Leges & Conſuetudines Regni noſtri Scotiæ, hujuſmodíque Poſſeſſione, ſic per eam nactâ, pacificè & quietè gaudet, abſque Expulſione, Perturbatione, ſeu Impedimento quocumque Noſtri aut Hæredum noſtrorum vel Succeſſorum, durante Vitâ ſuâ naturali, etiam & gaudebit,

Et quòd omnia & ſingula prædicta ad Summam *Duorum Millium Librarum Sterlingorum*, ſecundùm Computationem

&

A.D. 1503. Hen. 7.

& Æſtimationem quæ nunc ſit & habetur in Anglia, quæ faciunt & conſtituunt *Sex Millia Librarum* Monetæ nunc currentis & habentis curſum in Regno noſtro Scotiæ, deductis Oneribus & Expenſis quibuſcunque, annuatim clarè ſe extendunt,

Affirmamus inſuper, bonâ Fide & in Verbo Regio, omnia & ſingula Præmiſſa, per Nos in iſtis Litteris noſtris Patentibus recitata, ſpecificata, & confeſſata, in omnibus & per omnia fuiſſe & eſſe vera, necnon quòd irrotulantur inter Recordia Cancellariæ noſtræ ad perpetuam rei memoriam,

Pollicendo & Promittendo, prout per Præſentes Pollicemur & Promittimus, quòd prædicta Donatio propter Nuptias, & cætera omnia Præmiſſa eadem concernentia, de prædictis ſingulis Comitatibus, Dominiis, Caſtris, Palatiis, Turribus, Fortalitiis, Terris, Tenementis, Redditibus, Firmis, Victualibus, Pratis, Boſcis, & Paſturis, & aliis antedictis, Autoritate Parliamenti, citra Viceſimum Diem Martii proximò poſt Datam Præſentium, in Regno noſtro tenendi, Ratificabuntur & Confirmabuntur, & etiam, in vel circa Viceſimum Diem Menſis Aprilis proximò futurum poſt Datam Præſentium, Commiſſario vel Commiſſariis ejuſdem Sereniſſimi *Regis Angliæ* Patris noſtri, ad hoc ſufficienter auctoriſatis, realiter Tradentur & Liberabuntur,

Et, ſi quid firmius, ſecurius, validius, tutius, melius, aut pro Præmiſſorum Firmitate cautius vel efficacius poſthac inveniatur, cùm requiſiti fuerimus, in omnibus & per omnia id ipſum perficiemus & realiter cum effectu juxta Poſſe noſtrum perimplebimus;

A.D. 1503. Hen. 7.

Quæ omnia & ſingula ſupraſcripta perpetuò Firma, Rata, & Grata habere, tenere, adimplere, & obſervare, & non contra dicere, facere, vel venire per Nos, ſeu alium, vel alios aliquos, Ratione, Jure, Modo, Causâ, vel Ingenio, aut quovis alio quæſito Colore, de Jure vel de Facto, in Judicio vel extra, bonâ Fide & Verbo Regio promittimus per Præſentes,

Renunciantes, in vim Pacti, omni Beneficio, Favori, atque Auxilio quorumcumque Jurium, Legum, Canonum, Statutorum, Privilegiorum, & Conſuetudinum Regni noſtri Scotiæ (ſi quæ tales vel talia fuerint) Auctoritate Parliamenti, ſeu Trium Statuum ipſius noſtri Regni, antehac Celebrati aut Convocati, aut impoſterùm Celebrandi aut Convocandi, vel alio modo quocunque editorum, vel in futurum edendorum, quæ poſſint Præmiſſis ſeu alicui Præmiſſorum in aliquo derogare vel contravenire.

In cujus Rei Teſtimonium Magnum Sigillum noſtrum Præſentibus eſt appenſum apud *Edinburgh*, ſexto Die Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo tertio, & Regni noſtri Decimo quinto.

JAMES REX.

Sub Magno Sigillo, de Cera viridi, pendente a Filis ſericis intertextis, rubei cæruleique Colorum.

Confirmatio Tractatus, de Matrimonio Henrici Principis Walliæ cum Katerina Infante.

¶ ¶

A.D. 1503. An. 19. H. 7. Ex Autogr.

FErdinandus & Elizabetha, Dei gratiâ, REX & REGINA *Caſtellæ, Legionis, Aragonum, Siciliæ* citra & ultra Farum, *Granatæ, Toleti, Valentiæ, Galiciæ, Majoricarum, Hiſpalis, Sardiniæ, Cordubæ, Corſicæ, Murciæ, Giennis, Algarbii, Algeziræ, Gibraltaris*, & *Inſularum Canariæ*, COMES & COMITISSA *Barcinonæ*, DOMINI *Vizcayæ* & *Molinæ*, DUCES *Athenarum* & *Neopatriæ*, COMITES *Roſſilionis* & *Ceritaniæ*, MARCHIONES *Oriſtanni* & *Gociani*,

In omnibus hujus Seculi Negotiis quod magis in animo noſtro fixum ſemper habuimus atque habemus illud proculdubio eſt, non ſolum Amicitiam & Fœdera, quæ inter Nos ſunt & Sereniſſimum *Enricum Angliæ Regem* Chariſſimum Fratrem noſtrum & inter Regna & Subditos utriuſque Partis, conſervare, verùm illa eadem omnibus Amoris & Conſanguinitatis Vinculis roborare atque augere, ita ut nihil addi ulterius poſſit:

A.D. 1503.

Invitat Nos ad id præclara in omni genere Virtus, quâ Sereniſſimus *Angliæ Rex* Frater noſter Dilectiſſimus plurimùm præſtat, &, inter cætera, ejus integerrima Fides:

Nihil enim gratius nihilque jocundius Nobis eſt quàm cum eo Amicitiam Conſanguinitatémque habere, qui Fidem tanti faciat ut illam Vitæ anteponat:

Accedit ad hoc Amor, Conſanguinitas, atque Amicitia, quæ inter Nos & Prædeceſſores noſtros fuere, Regni ejus & Dominiorum amplitudo, ac Utilitas Regnorum & Dominiorum utriuſque Partis;

Quæ quidem omnia Nos meritò inclinant ita velle Utilitatem prædicti Sereniſſimi Regis Fratris noſtri ejúſque Regiæ Domûs Angliæ, ſicut propriam noſtram & Regiæ Domûs noſtræ:

Acumulatur etiam ad hoc publica Chriſtianorum Utilitas; nam cùm Domus iſtæ Hiſpaniarum & Angliæ benè Unitæ ſint, maximè Deo inſervire poterunt, & Chriſtianæ Reipublicæ magna Beneficia conferre; &, ſi hæc Unio ante hæc Neceſſaria aut Utilis fuit, nunc, propter Chriſtianorum Diſcordias & Bella, hanc novam Unionem Conſanguinitatis atque Cognationis, quæ inter Nos & Sereniſſimum *Angliæ Regem* Fratrem noſtrum Dilectiſſimum, per Medium Oratorum & Procuratorum utriuſque Partis, nuper firmata extitit, Chriſtiano Populo, inteſtinis Seditionibus laboranti, utiliſſimam & ſingularem Medelam fore non dubitamus, tantóque libentiùs ad illam Confirmandam venimus, quanto Nobis Gratiſſima eſt.

Quapropter univerſis & ſingulis *Notum facimus* quòd,

Cùm, inter Nos & præfatum Sereniſſimum *Enricum Angliæ Regem* Fratrem noſtrum Dilectiſſimum, per *Ferdinandum Duque de Eſtrada* Magiſtrum Aulæ Conſiliarium, Oratorem, & Procuratorem noſtrum, nomine noſtro, in vim Mandati ſeu Procurationis a Nobis eidem conceſſæ, necnon per, Reverendos in Chriſto Patres, *Willielmum Londonienſem*, *Ricardum Wintonienſem*, Epiſcopos, & *Willielmum Barons* Legum Doctorem, Oratores, Commiſſarios, & Procuratores præfati Sereniſſimi *Regis Angliæ* Fratris noſtri, ejus Nomine, vigore Mandati ſeu Procurationis a Majeſtate ſua eiſdem Epiſcopis & Legum Doctori conceſſæ, Tractatum, Compoſitum, Concordatum, & Capitulatum ſit, ut Illuſtriſſimus *Enricus* PRINCEPS *Walliæ*, Dux *Cornubiæ*, COMESQUE *Ceſtriæ* Filius Legitimus & Hæres dicti Sereniſſimi *Regis Angliæ* cum Illuſtriſſima *Catherina Principe Walliæ & Infante Caſtellæ & Aragonum* Filia noſtra Dilectiſſima matrimonialiter copuletur, prout hæc & alia in Compoſitione & Capitulis prædictis pleniùs continentur;

Quorum Tenor ſequitur & eſt talis,

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Litteræ pervenerint, Reverendi in Chriſto Patres *Willielmus Epiſcopus Londonienſis* Cuſtos Magni Sigilli Potentiſſimi ac Illuſtriſſimi & Excellentiſſimi Principis *Enrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Domini Hiberniæ*, *Richardus Wintonienſis Epiſcopus* Cuſtos Privati Sigilli ejuſdem Domini Regis, & Venerabilis & Egregius Vir Dominus *Willielmus Barons* Legum Doctor Cuſtos ſive Magiſter Rotulorum Cancellariæ ejuſdem Domini Regis, necnon Magnificus & Nobilis Vir *Ferdinandus Duque d'Eſtrada* Magiſter Aulæ & Conſiliarius Catholicorum Altiſſimorum Potentiſſimorúmque Principum Domini *Ferdinandi* & Dominæ *Elizabethæ Caſtellæ*, *Legionis*, *Aragonum*, *Siciliæ*, *Granatæ*, *&c. Regis & Reginæ*, Oratores, Commiſſarii, Ambaſſiatores, & Procuratores in hac parte ſufficienter deputati, Salutem.

Cùm, inter præfatum Sereniſſimum Potentiſſimum & Excellentiſſimum Dominum Dominum *Enricum*, Dei gratiâ, *Angliæ Regem & Dominum Hiberniæ*, & prædictos Catholicos Altiſſimos Potentiſſimóſque Principes, Dominum *Ferdinandum* & Dominam *Elizabetham Caſtellæ*, *Legionis*, *Aragonum*, *Siciliæ*, *Granatæ*, *&c. Regem & Reginam*, Amicitia, Unio, Intelligentia, Liga, & Confœderatio, per Oratores, Commiſſarios, Procuratores, & Deputatos Principum prædictos, in ea parte ſufficienter conſtitutos & auctorizatos, jamdudùm inita, concordata, & concluſa, ut, per Litteras Patentes, utriuſque Principis Principum prædictorum ſuis Magnis Sigillis ſigillatas, & Manibus ſuis propriis ſubſcriptas & ſubſignatas, unà cum Jurejurando eorumdem, Ratificata & Confirmata fuerint, ex quibus quidem Amicitia, Unione, Liga, Intelligentia, & Confœderatione quædam quaſi innata Benivolentia hincinde hactenus accrevit, & in prædictorum Principum Cordibus adeò radicata conſiſtit quòd, Divinâ favente Gratiâ, nullâ prorſus Temporum varietate Minui aut diſſolvi facile poſſit:

Cumque prædicti Principes, animadvertentes præfatam Amicitiam, Unionem, Ligam, Intelligentiam, & Confœderationem, ſi Sanguinis neceſſitudine & Liberorum Conjunctione Vallata foret, longè firmiorem ſtabilioremq; poſſe fortiri Effectum, inter, bonæ Memoriæ, Illuſtriſſimum *Arturum*, quondam *Walliæ Principem*, & Potentiſſimi *Regis Angliæ* prædicti Filium Primogenitum, & Sereniſſimam Dominam *Catherinam*, prædictorum Invictiſſimorum Dominorum *Regis & Reginæ Caſtellæ*, *Legionis*, *&c.* *Filiam Cariſſimam & Amantiſſimam*, Matrimo-

A.D. 1503. Hen. 7.

trimonium per Verba de præſenti contrahi procurârunt, & in Facie Eccleſiæ cum omni Solempnitate Juris & aliis Cerimoniis in ea parte debitis & requiſitis, juxta vim formam & effectum Tractatûs & Conventionis, inter præfatos Principes Initi & Concluſi, realiter & cum effectu ſolemnizari fecerunt, & quamvis præmaturâ Morte, quod non ſine dolore referrimus, præfati quondam *Principis Arturi* prædictum Matrimonium, quod inter ipſum *Principem* & Sereniſſimam Dominam *Katerinam* prædictam Contractum, Celebratum, & Conſummatum fuerat, Solutum ſit, ob ſingularem tamen Affectionem incredibilem mutuúmque Amorem, quo præfati Principes jamdudum adinvicem, præ cæteris Principibus Chriſtianis, Colligati utque Uniti ſunt, & ad Amicitiam, Ligam, Intelligentiam, Unionem, Affinitatem, & Confœderationem prædictas Continuandas, Confovendas, Augendas, & Amplificandas, ac perpetuò Obſervandas, tùm etiam ob ipſius Illuſtriſſimæ Dominæ *Catherinæ* Modeſtiam, cæteráſque Virtutes ac Naturæ Dotes quas Sereniſſimus *Rex Angliæ* in ea videt eſſe maximas, & quæ ſuam Serenitatem ad hanc Affinitatem Renovandam & Reſtaurandam magis invitant,

Conſiderando præterea quòd non parva ſunt aut negligenda Matrimonii Bona, cùm ex hoc, tanquam Seminario Reipublicæ, manant Liberi, Nepotes, Poſteríque omnes, ſolent etiam per hoc mutuum Charitatis Vinculum omnia fore Tranquilla Fauſta atque Fortunata;

Idcircò Principes prædicti, Divinâ favente Gratiâ, Moti, ad Omnipotentis Dei Laudem Gloriam & Honorem, Catholicæ Fidei Exaltationem, & Reipublicæ Chriſtianæ Tuitionem & Defenſionem, ac pro Pace, Quiete, & Tranquilitate, proque Majoribus Commodis & Utilitatibus Regnorum & Subditorum utriuſque Principis Principum prædictorum, inter Illuſtriſſimum Principem Dominum *Enricum* PRINCIPEM *Walliæ*, DUCEM *Cornubiæ*, & COMITEM *Ceſtriæ*, Secundogenitum Sereniſſimi *Regis Angliæ*, & Sereniſſimam Principem Dominam *Catherinam* præfatorum Sereniſſimorum Dominorum *Regis & Reginæ Caſtellæ*, *Legionis*, *Aragonum*, *&c. Filiam Quartam*, ſufficienti Diſpenſatione in ea parte a Sede Apoſtolicâ impetratâ primitùs & obtentâ, Matrimonium contrahendum & celebrandum fore deliberaverunt & decreverunt, & ob eam rem feliciter perficiendam Fecerunt, Ordinârunt, & Conſtituerunt eorum Commiſſarios, Procuratores, Oratores, & Nuncios ſpeciales, videlicet, pro Parte Illuſtriſſimi *Regis Angliæ prædictos Epiſcopos* & *Guillielmum Barons* Cuſtodem Rotulorum Cancellariæ ejuſdem Regis, & pro Parte præfatorum *Regis & Reginæ Caſtellæ*, *Legionis*, *Aragonum*, *&c.* præfatum Magnificum Nobilem Virum *Ferdinandum Duque d'Eſtrada* Magiſtrum Aulæ & Conſiliariorum præfatorum *Regis & Reginæ Caſtellæ*, *Legionis*, *Aragonum*, *&c.* cum ſufficienti Authoritate & Poteſtate Tractandi, Conveniendi, Communicandi, Concordandi, & Concludendi de & ſuper Matrimonio prædicto, ejúſque Dependentibus, Incidentibus, Emergentibus, & Connexis, tàm ſuper Dote quàm ſuper Donatione propter Nuptias, prout ex eorum Commiſſionibus pleniùs apparet & continetur,

Quarum Tenores ſequuntur & ſunt tales,

Enricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Dominus Hiberniæ* univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

Quoniam, pro majori Obſervatione & Securitate Confœderationis & Amicitiæ, quæ eſt & inter Nos & Sereniſſimos & Altiſſimos Principes, *Ferdinandum & Elizabetham Regem & Reginam Caſtellæ*, *Legionis*, *Aragonum*, *Siciliæ*, *Granatæ*, *&c.* Fratres & Conſanguineos noſtros Cariſſimos, & pro Augmento Affinitatis noſtræ, fuit Tractatum quòd, Præclariſſimus Filius noſter *Enricus* PRINCEPS *Walliæ*, DUX *Cornubiæ*, & COMES *Ceſtriæ*, contrahat Matrimonium cum Illuſtriſſima Domina *Catherina Infante Caſtellæ*, *Legionis*, & *Aragonum*, & quia Mens & Voluntas noſtra eſt, ſi eiſdem *Regi & Reginæ* ita placuerit, quòd prædictum Matrimonium, Deo annuente, fiat & concludatur,

Propterea, confidentes admodùm de Fide, Prudentia, Legalitate, & Animi Integritate, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Willielmi Londonienſis Epiſcopi* Cuſtodis Magni Sigilli noſtri, ac *Richardi Wintonienſis Epiſcopi* Cuſtodis Privati Sigilli noſtri, necnon *Willielmi Barons* Magiſtri & Cuſtodis Rotulorum Cancellariæ noſtræ, Tenore Præſentium, de noſtra certa Scientia deliberatè & conſultò, omnibus melioribus Via Modo & Formâ quibus de Jure & aliàs poſſumus & valemus, eoſdem *Epiſcopos* & *Willielmum Barons* Facimus, Conſtituimus, Creamus, & Ordinamus veros, certos, legitimos, & indubitatos Procuratores, Oratores, & Nuncios ſpeciales, & ad Infraſcripta generales, ita tamen quòd Specialitas Generalitati non deroget, nec è contra, ut iidem Oratores & Procuratores noſtri pro Nobis & Nomine noſtro, poſſint Tractare, Concordare, & Firmare, cum dictis Sereniſſimis *Rege & Regina*, Fratribus & Conſanguineis noſtris Chariſſimis, Sponſalia & Matrimonium prædicti *Enrici Filii noſtri Chariſſimi*, cum prædicta Illuſtriſſima *Principe & Infante Catherina*, & Promittere quòd Nos faciemus & curabimus dabimúſque operam cum effectu quòd Dominus] Illuſtriſſimus *Princeps Walliæ* Filius noſter Sponſalia & Matrimonium faciet, concedet, & contrahet, per Verba de Præſenti, Matrimonium facientia, juxta Ordinem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ cum dicta Illuſtriſſima *Principe & Infante Catherinâ prædictâ*, cùm ipſe Filius noſter ad Legitimam pervenerit Ætatem ad illud faciendum, concedendum, & contrahendum, & quòd poſteà celebrabit & conſummabit dictum Matrimonium, cùm dicta Illuſtriſſima Principe & *Infante Catherina*, prout & quemadmodum legitimi Vir & Uxor id facere debent,

Poſſintque iidem Oratores, Commiſſarii, & Procuratores noſtri, Nomine noſtro & prædicti Filii noſtri, Petere & Recipere ſimilem Promiſſionem & Obligationem a dictis Illuſtriſſimis *Rege & Regina* pro Seipſis, & Nomine prædictæ Illuſtriſſimæ Principis & *Infantis Catherinæ*, videlicet, quòd ipſa Princeps *Domina Catherina* Infans Caſtellæ, Aragonum, ut præfertur, faciet Sponſalia & contrahet Matrimonium, per Verba de Præſenti, juxta Ordinem Sanctæ Matris Eccleſiæ Romanæ, cum dicto Illuſtriſſimo Principe *Enrico Filio noſtro*, & confirmabit & celebrabit cum eo dictum Matrimonium, prout & quemadmodum legitimi Vir & Uxor facere debent,

Et ut poſſint iidem Commiſſarii noſtri Concedere & Firmare quòd prædicta fieri deberent & adimpleri Modis, Formis, Temporibus, & Locis quibus dictis Oratoribus & Procuratoribus noſtris benè viſum fuerit, & prout ea concordabunt, concedent, capitulabunt, & firmabunt,

Damus etiam Poteſtatem & Facultatem præfatis Oratoribus & Procuratoribus noſtris ut poſſint Concordare & Firmare cum dictis Sereniſſimis *Rege & Regina* Dotem quam ipſi dare teneantur cum dicta Principe & *Infante Catherina* Filia ſua, tàm in Jocalibus atque Lapidibus Precioſis & in Argento & Veſtibus & Ornamentis Perſonæ & Domûs ſuæ, quàm in Pecuniis, Summam, videlicet, & Quantitatem quæ eiſdem Oratoribus & Procuratoribus noſtris benè viſa fuerit, ac Terminis & Locis quibus illam dare & ſolvere teneantur, & Conditiones, Pacta, & Conventiones quæ in Solutione ejuſdem Dotis poni & concedi & firmari debent,

Et nichilominus damus eiſdem Oratoribus & Procuratoribus noſtris Poteſtatem & Facultatem ut poſſint communicare & tractare ſuper Augmento Dotis & Donatione propter Nuptias, quæ debet dari & aſſignari dictæ *Principi & Infanti Catherinæ* pro Suſtentatione ſui Statûs, & in quibus Civitatibus, Villis, & Locis, & Redditibus, prout dictis Oratoribus & Procuratoribus noſtris benè viſum fuerit,

Et demùm poſſint facere & firmare omnia & ſingula quæ, pro Expeditione & Complemento dicti Matrimonii, neceſſaria convenientia & oportuna eis videbuntur, & de prædictis omnibus & ſingulis poſſint concordare, facere, & firmare, Nomine noſtro, cum præfatis Sereniſſimis *Rege & Regina* Conſanguineis noſtris, fieríque facere, petere & Inſtare quæcumque Capitula & quoſcunque Contractus cum illis Pactis, Conditionibus, Obligationibus, Juramentis, Securitatibus, Pœnis, Submiſſionibus, Renunciationibus & Promiſſionibus quibus voluerint,

Et generaliter omnia & ſingula facere & firmare, cujuſcumque Naturæ, Qualitatis, & Importantiæ fuerint aut eſſe poterint, in prædictis & circa ea, quæ Nos facere poſſemus ſi in Præmiſſis perſonaliter adeſſemus, etiam ſi talia ſint quæ ad ea Conficiendum Præceptum exigant magis ſpeciale,

Damúſque etiam & Concedimus dictis Procuratoribus & Oratoribus noſtris plenum Poſſe quòd poſſint Jurare in Animam noſtram, quod Tenebimus, Obſervabimus, & Adimplebimus realiter & cum effectu omnia & ſingula quæ ſupra dictis & circa ea, Nomine noſtro, Concordabunt, Capitulabunt, Jurabunt, Concedent, & Firmabunt, omni fraude, cautelâ, & dolo ceſſantibus; poſſintque ſimile Juramentum Petere & Accipere ab eiſdem Sereniſſimis *Rege & Regina* Fratre & Conſanguineis noſtris; pro quibus omnibus & ſingulis antedictis, cum incidentibus, dependentibus, & emergentibus ex eiſdem & eis annexis, Damus & Concedimus prædictis Oratoribus, Commiſſariis, & Procuratoribus noſtris plenum poſſe cum libera & generali Admiſtratione;

Promittentes in Fide & Verbo noſtro Regio præfatis Sereniſſimis *Regi & Reginæ* Fratri & Conſanguineis noſtris, & Nos Obligamus Tenere & Adimplere realiter & cum effectu omnia & ſingula quæ, in prædictis & circa ea Nomine noſtro, per dictos Procuratores & Oratores noſtros fuerint Facta, Concordata, Capitulata, Aſſecurata, Promiſſa, Jurata, & Firmata, eiſdem modo & formâ quibus ea Concordabunt, Capitulabunt, Aſſecurabunt, Promittent, Jurabunt, & Firmabunt, & nullo unquam tempore revocare, nec contra ea nec eorum aliquod facere vel venire aliquo tempore nec modo aliquo, ſub Obligatione omnium Bonorum noſtrorum Patrimonialium & Fiſcalium.

In quorum Teſtimonium Præſentem fieri juſſimus, Manibus noſtris ſignatam, Sigilloque noſtro inpendenti munitam.

Teſte meipſo apud *Richemont*, Viceſimo Die Junii, Anno Regni noſtri Decimo octavo.

Ferdinandus & *Elizabeth*, Dei gratiâ, REX & REGINA *Caſtellæ*, *Legionis*, *Aragonum*, *Siciliæ*, *Granatæ*, *Toleti*, *Valentiæ*, *Galetiæ*, *Majoricarum*, *Hiſpalis*, *Sardiniæ*, *Cordubiæ*, *Corſicæ*, *Murciæ*, *Giennis*, *Algarbii*, *Algeziræ*, *Gibraltaris*, & *Inſularum Canariæ*, COMES & COMITISSA *Barcinonæ*, DOMINI *Vixcayæ* & *Molinæ*, DUCES *Athenarum* & *Neopatriæ*, COMITES *Roſſilionis* & *Ceritaniæ*, MARCHIONES *Oritanni* & *Gociani*, &c.

Quoniam, pro majori Obſervatione & Securitate Confœderationis & Amicitiæ, quæ eſt inter Nos & Sereniſſimum *Enricum Regem Angliæ* Fratrem noſtrum Dilectiſſimum & pro Augmento Affinitatis noſtræ, fuit Tractatum quòd Illuſtriſſima *Catherina Princeps Walliæ ac Infans Caſtellæ & Aragonum Filia noſtra Chariſſima* contrahat Matrimonium cum Illuſtriſſimo Principe *Enrico Principe Walliæ Filio Legittimo & Hærede ejuſdem Sereniſſimi Regis Angliæ* Fratris noſtri, & quia Mens & Voluntas noſtra eſt, ſi eidem Sereniſſimo Regi ita placuerit, quòd prædictum Matrimonium, Deo annuente, fiat & concludatur,

Propterea confidentes admodùm de Fide, Prudentia, Legalitate, & Animi Integritate veſtri *Ferdinandi Duque d'Eſtrada* Magiſtri Aulæ & Conſiliarii noſtri, Tenore Præſentium, de noſtra certa Scientia deliberatè & conſulto, eis omnibus melioribus Vià, Modo, & Formâ, quibus de Jure & aliàs poſſumus & valemus, Facimus, Conſtituimus, Creamus, & Ordinamus noſtrum verum, certum, legitimum, & indubitatum Procuratorem, Oratorem, & Nuncium ſpecialem, & ad Infraſcripta Generalem, ita tamen quòd Specialitas Generalitati non deroget, nec e contra, vos *eundem Ferdinandum Duque d'Eſtrada*, videlicet, ut, pro Nobis & Nomine noſtro, poſſitis tractare & concordare & firmare, cum prædicto Sereniſſimo *Rege Angliæ* Fratre noſtro, Sponſalia & Matrimonium prædictæ Illuſtriſſimæ Principis & *Infantis Catherinæ* Filiæ noſtræ Chariſſimæ, cum dicto Illuſtriſſimo *Principe Walliæ Enrico* Filio legitimo & Hærede dicti Sereniſſimi *Regis Angliæ* Fratris noſtri, & promittere quòd Nos faciemus & curabimus dabimuſq; Operam cum effectu quòd dicta Illuſtriſſima Princeps & *Infans Catherina* Filia noſtra prædicta Sponſalia & Matrimonium faciet, concedet, & contrahet, per Verba de Præſenti Matrimonium facientia, juxta Ordinem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, cum dicto Illuſtriſſimo *Enrico Principe Walliæ* Filio legitimo & Hærede dicti Sereniſſimi *Regis Angliæ* Fratris noſtri, cùm ipſe ad legitimam pervenerit Ætatem, ad illud faciendum, concedendum, & contrahendum, & quòd poſteà celebrabit & conſummabit dictum Matrimonium cum dicto Illuſtriſſimo *Enrico Principe Walliæ*, proutt & quemadmodùm legitimi Vir & Uxor id facere debent,

Poſſitiſque, Nomine noſtro & prædictæ Principis & *Infantis Catherinæ* Filiæ noſtræ, petere & recipere ſimilem Promiſſionem & Obligationem a dicto Sereniſſimo *Rege Angliæ* Fratre noſtro, pro Seipſo & Nomine prædicti *Enrici Principis Walliæ* ejus Filii, videlicet, quòd, cum *ipſe Princeps* ad legitimam pervenerit Ætatem ut præfertur, faciet Sponſalia & contrahet Matrimonium, per Verba de Præſenti, juxta Ordinem Sanctæ Matris Eccleſiæ Romanæ cum dicta Illuſtriſſima Principe & *Infante Catherina* Filia noſtra, & conſummabit & celebrabit cum ea dictum Matrimonium, prout & quemadmodum legitimi Vir & Uxor id facere debent,

Et poſſitis Concedere & Firmare quòd prædicta fieri debent & adimpleri Modis, Formis, Temporibus, & Locis quibus vobis dicto Oratori & Procuratori noſtro benè viſum fuerit, & prout ea vos concordabitis, concedetis, capitulabitis, & firmabitis,

Damus etiam Poteſtatem & Facultatem vobis præfato Oratori & Procuratori noſtro ut poſſitis Concordare & Firmare, cum dicto Sereniſſimo *Rege Angliæ* Fratre noſtro, Dotem quam Nos dare teneamur cum dicta Principe & *Infante Catherina* Filia noſtra, tàm in Jocalibus quàm in Lapidibus Precioſis & in Argento & Veſtibus & Ornamentis Perſonæ & Domûs ſuæ, quàm in Pecuniis, Summam, videlicet, & Quantitatem quæ vobis benè viſa fuerit, ac Terminis & Locis quibus illam dare & ſolvere tenemur, & Conditiones, Pacta, & Conventiones quæ in Solutione & Reſtitutione ejuſdem Dotis poni & concedi & firmari debent,

Et nichilominus Damus vobis Poteſtatem & Facultatem ut poſſitis Petere & Concedere Augmentum Dotis & Donationis propter Nuptias & Cameram, quæ debent dari & aſſignari dictæ Principi & *Infanti Catherinæ* Filiæ noſtræ pro Suſtentatione ſui Statûs, & in quibus Civitatibus, Villis, & Redditibus, prout vobis dicto Oratori & Procuratori benè viſum fuerit,

Et demùm poſſitis facere & firmare omnia & ſingula quæ, pro Expeditione & Complemento dicti Matrimonii, neceſſaria convenientia & oportuna vobis videbuntur, & de prædictis omnibus & ſingulis poſſitis concordare facere & firmare, Nomine noſtro, cum præfato Sereniſſimo *Rege Angliæ* Fratre noſtro, fierique facere petere & inſtare quæcumq; Capitula & quoſcumq; Tractatus, cum illis Pactis, Conditionibus, Obligationibus, Juramentis, Securitatibus, Pœnis, Submiſſionibus, Renunciationibus, & Promiſſionibus quibus volueritis,

Et generaliter omnia alia & ſingula facere & firmare, cujuſcumque Naturæ, Qualitatis, & Importantiæ fuerint aut eſſe poterint in prædictis & circa ea, quæ Nos facere poſſemus ſi in Præmiſſis perſonaliter adeſſemus, etiam ſi talia ſint quæ ad ea conficienda Præceptum exigant magis ſpeciale,

Damus etiam & Concedimus vobis dicto Procuratori & Oratori noſtro, plenum Poſſe quòd poſſitis Jurare in Animas noſtras quòd Tenebimus, Obſervabimus, & Adimplebimus realiter & cum effectu omnia & ſingula quæ in prædictis & circa ea, Nomine Noſtro, Concordabitis, Capitulabitis, Jurabitis, Concedetis, omni fraude, cautelâ, & dolo ceſſantibus, poſſitíſque ſimile Juramentum petere & accipere ab eodem Sereniſſimo *Rege Angliæ* Fratre noſtro, pro quibus omnibus & ſingulis antedictis, cum incidentibus, dependentibus, emergentibus ex eiſdem, & eis annexis, Damus & Concedimus vobis plenum Poſſe cum libera & generali Adminiſtratione,

Promittentes, in Fide & Verbo Regiis, præfato Sereniſſimo *Regi Angliæ* Fratri noſtro, & Nos obligamus Nos Tenere & Adimplere realiter & cum effectu omnia & ſingula quæ, in prædictis & circa ea Nomine noſtro, per vos dictum Procuratorem & Oratorem noſtrum fuerint Facta, Concordata, Capitulata, & Aſſecurata, Promiſſa, Jurata, & Firmata, eis modo & formâ quibus vos ea Concordabitis, Capitulabitis, Aſſecurabitis, Jurabitis, Firmabitis, & nullo unquam tempore revocare, nec contra ea aut eorum aliquod facere vel venire aliquo tempore nec modo aliquo, ſub Obligatione omnium Bonorum noſtrorum Patrimonialium & Fiſcalium.

In quorum Teſtimonium Præſentem fieri juſſimus Manibus noſtris ſignatam Sigillóque noſtro inpendenti munitam.

Dat. in *Civitate Toleti* die decimo Menſis Maii, Anno a Nativitate Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo.

Qui quidem Commiſſarii, Oratores, Procuratores, & Deputati, vigore & virtute ſuarum Commiſſionum prædictarum, ſæpiùs de & ſuper prædicto Matrimonio, ejúſque dependentibus, incidentibus, emergentibus, & connexis prædictis, Communicantes, Tractantes, tandem in hos ſequentes Articulos convenerunt, concordârunt, & concluſerunt.

Inprimis, inter præfatos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, & Deputatos, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd præfatus Dominus *Rex Angliæ*, pro Inclitiſſimo Principe *Henrico Filio ſuo Secundogenito prædicto*, & prædicti Domini *Rex & Regina Caſtellæ, Legionis, Aragonum, &c.* pro præfata Sereniſſima *Domina Catherina* Filia ſua Quarta, impetrabunt ſeu impetrari facient & procurabunt cum effectu a Sede Apoſtolica Diſpenſationem, ſub Plumbo, more Romanæ Curiæ ac ſub melioribus modo & formâ & verbis quibus de Jure efficaciùs valere poterit, ut dictus Illuſtriſſimus *Princeps Henricus* & præfata Sereniſſima *Domina Catherina* poſſint invicem Matrimonium contrahere per verba de præſenti, non obſtante impedimento Publicæ Honeſtatis Juſtitiæ, eo quòd præfata Sereniſſima *Domina Catherina* contraxit Matrimonium, per verba de præſenti, cum præfato *Domino Arthuro* prælibati *Regis Angliæ* Primogenito ejuſdémq; Inclitiſſimi *Enrici* Fratre & Germano, non obſtante etiam quòd ſint Affines in Primo Affinitatis Gradu, eo quòd idem Matrimonium inter prænominatos *Dominum Arthurum* & Sereniſſimam *Dominam Catherinam* in facie Eccleſiæ ſolemnizatum & poſtea fuerat conſummatum, & quòd Bulla, ſic impetranda, ejus ſit Vigoris, Effectûs, & Efficaciæ, quòd dictum Matrimonium & omnia ex eodem ſequutura perinde valeant, ac ſi nulla talia Impedimenta quoquo modo contigiſſent aut interveniſſent.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt inter præfatos Oratores, Commiſſarios, & Procuratores quòd dictus Illuſtriſſimus *Rex Angliæ*, pro Inclitiſſimo *Henrico Filio ſuo Secundogenito*, & præfati Domini *Rex & Regina Caſtellæ, Legionis, Aragonum, &c.* pro Sereniſſima *Domina Catherina Filia ſua &c.* procurabunt, omnémque Diligentiam, Laborem, Curam, Opem atque Operam præſtabunt & impendent pro Viribúſque efficient, ac eorum quilibet præſtabit & impendet pro Viribúſque efficiet, infra Duos Menſes, Traditionem Litterarum Patentium præfatorum *Regis & Reginæ Caſtellæ, Legionis, &c.* præſentis Tractatûs Confirmatoriarum & Ratificatoriarum, Magno Sigillo ſuo ſigillatarum & Manibus ſuis ſubſcriptarum, præfato *Regi Angliæ* factarum & deliberatarum, necnon Traditionem ſive Præſentationem dictæ Diſpenſationis, ſic, ut præfertur, impetratæ, prælibato Inclitiſſimo Principi *Henrico* & præfatæ Dominæ *Catherinæ* factam, tunc proximè & immediatè ſequentes, idem *Dominus Enricus* & præfata *Domina Catherina* Matrimonium per verba de præſenti invicem contrahent.

Item, cùm jamdudùm memorati Principes *Caſtellæ, Legionis, Aragonum, &c. Rex & Regina*, pro Matrimonio inter prædictum, Piæ Memoriæ, Dominum *Arthurum Principem Walliæ* præfati *Regis Angliæ* Primogenitum, & memoratam *Dominam Catherinam* contrahendo, per Litteras ſuas Patentes, Magno Sigillo ſuo ſigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas, promiſerunt & obligârunt Se ſuóſque Hæredes & Succeſſores ad Dandum & Solvendum prælibato *Angliæ Regi* ſuíſve Executoribus & Deputatis in Dotem & Nomine Dotis, cum præfata Sereniſſima *Domina Catherina* Filia ſua Quartâ, *Ducenta Milia Scutorum Auri* (unoquoque Scuto Quatuor Solidos & Duos Denarios Sterlingos Monetæ Angliæ valente) ſolvendorum Temporibus & Locis, Modóque & Formâ prout in præfatorum *Regis & Reginæ Caſtellæ, Legionis, Aragon. &c.* Literis Patentibus, deſuper confectis ſuóque Plumbeo Sigillo ſigillatis, & Jurejurando ad Sancta Dei Evangelia per eoſdem corporaliter tacta, vallatis, munitis, & roboratis, pleniùs continetur,

Cúmque illius integræ Summæ, videlicet, *Ducentorum Milium Scutorum Medietas*, videlicet, *Centum Milium Scutorum* Valoris antedicti, juxta & ſecundùm modum & formam Pacti deſuper confecti, prædicto *Regi Angliæ*, tempore Solemnizationis Matrimonii inter præfatum *Principem Arthurum & Dominam Catherinam*, fuerint ſoluta, præfatúſque *Rex Angliæ* inde fatetur Se eſſe ſolutum, inter Oratores, Commiſſarios, & Procuratores prædictos Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd neque præfati *Rex & Regina Caſtellæ, Legionis, Aragonum, &c.* neque præfata *Domina Catherina*, eorúmve Hæredes, Succeſſores, vel Deputati, aut aliqui alii eorum Nominibus, præfatam Summam *Centum Milium Scutorum*, nec aliquam ejus Partem, a præfato Illuſtriſſimo *Rege Angliæ*, aut a dicto *Domino Henrico* ejus Filio *Principe Walliæ*, eorúmve Hæredibus vel Succeſſoribus, aut ab eorum Subditis quoviſmodo, neque Jure Dotis neque ex aliqua alia Cauſa, Occaſione, Re, vel Materia quacumque nullo unquam tempore, Repetent, Exigent, aut Requirent, Repeti, Exigi, aut Requiri facient, procurabunt, aut conſentient, ſed a Reſolutione & Reſtitutione ejuſdem Summæ *Centum Millium Scutorum* ſic, ut præmittitur, Solutorum, & cujuſlibet ejus Partis, præfatum *Regem Angliæ & prædictum Henricum* eorúmque Hæredes & Succeſſores Liberant & Acquietant, & pro perpetuo Abſolvunt per Præſentes.

Insuper, inter Nos Oratores, Procuratores, & Commiſſarios prædictos, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd præfati *Rex & Regina Caſtellæ, Legionis, Aragonum &c.* pro Matrimonio, inter prædictum Dominum *Principem Walliæ* præfati Regis Angliæ Secundogenitum, & memoratam Sereniſſimam *Dominam Catherinam* prædictorum *Regis & Reginæ Caſtellæ, Legionis, Aragonum, &c.* Filiam Quartam, ut præmittitur, Contrahendo, ſolvent ſeu ſolvi facient, in Dotem ſeu Nomine Dotis, præfato *Regi Angliæ* ejúſve Executoribus vel Deputatis, *Ducenta Millia Scutorum Auri* (unoquoque Scuto Quatuor Solidos & Duos Denarios Monetæ Anglicanæ) in Scutis Aureis ejuſdem Valoris vel in alia Moneta Aurea æquivalenti, de quorum quidem *Ducentorum Millium Scutorum Auri* Medi[illegible] viz. *Centum Millibus Scutorum*, prædictus *Rex Angliæ*, dictos *Regem & Reginam Caſtellæ, Legionis, Aragonum, &c.* & eorum Hæredes & Succeſſores, Liberat, Acquietat, Exonerat, & Abſolvit per Præſentes.

Alia verò *Centum Millia Scutorum Auri Valoris prædicti* Solvenda, præfati *Rex & Regina Caſtellæ, Legionis, Aragonum, &c.* ſolvent ſeu ſolvi facient præfato *Regi Angliæ* ejúſve Executoribus vel Deputatis, Tempore, Loco, Modo, & Formâ

A.D. 1503. Hen. 7.

Formâ ſubſcriptis, videlicet, iidem *Rex & Regina Caſtellæ, Legionis, &c.* eorumve Hæredes vel Succeſſores ſolvent ſeu ſolvi facient *Sexaginta & quinque Milia Scutorum Auri Valoris ſupradicti* in Pecunia numerata, præfato *Regi Angliæ* ejuſve Executoribus vel Deputatis in Civitate Londoniæ, infra Decem Dies proximos ante vel poſt Solempnizationem dicti Matrimonii inter præfatum *Dominum Henricum* & præfatam *Dominam Catherinam* celebrandi & ſolempnizandi, in Scutis Aureis Valoris prædicti, vel in alia Moneta Aurea æquivalenti, in Partem Solutionis præfatæ Summæ *Centum Milium Scutorum Aureorum,* quæ quidem Solempnizatio erit cùm præfatus *Dominus Henricus* Quintumdecimum Ætatis ſuæ Annum compleverit, dùm tamen Illuſtriſſimo *Regi Angliæ,* Decem Diebus ante Solempnizationem dicti Matrimonii, clarè & planè conſtiterit totam & integram Summam *Duorum Centum Milium Scutorum Auri,* per eoſdem *Regem & Reginam, Caſtellæ, Legionis, Aragonum, &c.* eidem *Regi Angliæ &c.* modo & formâ præmiſſis Solvendam & Liberandam, in Pecunia numerata, Vaſis Aureis Argenteis vel Deauratis, ac in Jocalibus ac Margaritis Valoris antedicti, &, ut præmittitur, æſtimandis, tunc in Civitate Londoniæ eſſe Solutam,

Et eiſdem Loco & Tempore prædicti *Rex & Regina Caſtellæ, Legionis, &c.* ſolvent ſeu ſolvi facient præfato *Regi Angliæ* ejuſve Executoribus vel Deputatis, *Quindecim Milia Scutorum Auri* Valoris prædicti in Vaſis ſeu Vaſellis Auri Argenti ſeu Deaurati, juſto Precio, per illius Operis Expertos Opifices Indigenas, ad hoc per Regiam Majeſtatem Angliæ Deputandos & Jurandos, in Civitate Londoniæ commorantes, Exiſtimandis, qui, in vim Juramenti ſui unamquamq; Unciam Auri Argenti & Deaurati juxta ejus verum Valorem, prout Uncia valebit in eo loco in quo fienda eſt Solutio tempore Solutionis; Quæ Vaſa ſeu Vaſella, per Unciam ut ſupra Appreciata, prædictus *Rex Angliæ* ejuſve Executores ſeu Deputati in Partem Solutionis accipiet, pro illo Precio Unciæ tantum ut illi Appreciatores illo tempore accipere voluerint, aut eodem tempore vendi poterint,

Similiter & eodem Temporis contextu & Loco ut ſupra, præfati *Rex & Regina Caſtellæ, Legionis, Aragonum, &c.* ſolvent ſeu ſolvi facient, præfato *Regi Angliæ* ejuſve Executoribus vel Deputatis, alia *Viginti Milia Scutorum Valoris prædicti,* in plenam & perfectam Solutionem atque Contentationem totius Summæ pro præfato Matrimonio promiſſæ, in Jocalibus Margaritarum & aliorum Lapidum Precioſorum juſto Pretio, per illius Operis Expertos Indigenas, Londoniæ commorantes, ad hoc per Regiam Majeſtatem Angliæ deputandos & jurandos, exiſtimandis; quæ Jocalia, ſic ut ſupra Appreciata, prædictus *Rex Angliæ* ejuſve Executores ſeu Deputati in Partem Solutionis accipiet, pro illo Pretio tantum ut illi Appreciatores eodem tempore accipere voluerint vel aliis eodem tempore vendi poterint,

Ad quam quidem Solutionem *Centum Milium Scutorum Valoris antedicti,* Tempore, Loco, Modoq; & formâ prædictis, ſæpememorato *Angliæ Regi* ejuſve Executoribus vel Deputatis fideliter & integraliter, per eoſdem *Regem & Reginam Caſtellæ, Legionis, Aragonum, &c.* eorumve Hæredes & Succeſſores, faciendam, atque inviolabilem ipſius Solutionis Obſervantiam, præfati Oratores, virtute & auctoritate Commiſſionis ſuæ prædictæ, & Nominibus Principum ſuorum prædictorum, prælibatos *Caſtellæ, Legionis, &c. Regem & Reginam* eorumque Hæredes & Succeſſores ac Bona ſua Patrimonalia & Fiſcalia Obligant & Aſtringunt, necnon omnia Bona Subditorum præfatorum *Regis & Reginæ Caſtellæ, Legionis, Aragonum, &c.* in forma Contractûs Garantitii Executionem paratam habentis, & Promittunt bonâ Fide & Verbis Regiis præfata *Centum Milia Scutorum Auri* realiter & cum effectu ſolvere præfato *Regi Angliæ,* ejuſve Executoribus aut Deputatis, in Locis & Terminis, Modis & Formis ſuper expreſſis & contentis, taliterque, ob Defectum Solutionis prædictæ vel alicujus Partis ejuſdem, dictus *Rex Angliæ &c.* ejuſve Executores ſeu Deputati poterunt, Requiſitione & Amonitione præmiſſis ut inter tales Principes fieri decet, nedùm Bona ipſorum *Regis & Reginæ, Caſtellæ, Legionis, &c.* Hæredum & Succeſſorum ſuorum, verùm etiam Subditorum ſuorum, Capere & pro Rata Debiti Diſtrahere & Vendere, Renunciantes in Præmiſſis omnibus & ſingulis Exceptioni non ſic Facti & Celebrati Contractûs, Rei non ſic Geſtæ, Doli mali, Fraudis, ſine Cauſa aut injuſta Cauſa in factum, Actioni, Conditioni, Fori Privilegio, omnique alii Juris Legum & Canonum Statutorum Auxilio & Favori, & Juri & Legi dicenti Generalem Renunciationem non valere nec ſufficere niſi præceſſerit Specialis.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, cùm præfata *Domina Catherina* propter Nuptias Donationem

A.D. 1503. *Hen.* 7.

tionem tempore Matrimonii, inter prænominatum *Dominum Arthurum* nuper *Walliæ* PRINCIPEM, *Cornubiæ* DUCEM, & *Ceſtriæ* COMITEM, Solemnizati, & pro eodem Matrimonio conſequuta fuerit, realemq; & effectualem Poſſeſſionem ejuſdem Donationis habuerit, viz. Tertiæ Partis Principatûs Walliæ, Ducatûs Cornubiæ, & Comitatûs Ceſtriæ, inter Oratores, Procuratores, & Commiſſarios utriuſque Principis Principum prædictorum, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd dicti Oratores, Procuratores, & Commiſſarii dictorum *Regis & Reginæ Caſtellæ, Legionis, Aragonum, &c.* tàm Nomine & expreſſo Conſenſu eorumdem Principum, quàm ejuſdem *Dominæ Catherinæ*, Promittunt & ſe Obligant & Aſtringunt per Præſentes, quòd prædicta *Domina Catherina*, ante Decem Dies proximè & immediatè præcedentes Solemnizationem Matrimonii inter dictum Illuſtriſſimum *Dominum Henricum* & præfatam *Dominam Catherinam*, ut præmittitur, in facie Eccleſiæ Celebrandi, in Perſona ſua propria, aut per ſufficientem Deputatum ſuum ſive Deputatos ſuos, Litteras Patentes quas eadem *Domina Catherina* habet, de & ſuper prædicta Donatione propter Nuptias, Magno Sigillo dicti *Domini Arthuri* munitas & ſigillatas, in Cancellariam præfati Domini *Henrici Principis Walliæ &c.* Anullandas, Caſſandas, Cancellandas, & Irritandas, tradet, reſtituet, ſurſum reddet, & deliberabit, tradive, reſtitui, ſurſum reddi, & deliberari faciet,

Et dicti Oratores præfati Domini *Regis Angliæ*, ejus Nomine & Mandato, Concedunt & Promittunt per Præſentes quòd præfatus Dominus *Henricus Princeps Walliæ* præfatæ *Dominæ Catherinæ*, in Die Solemnizationis Matrimonii prædicti, per Litteras ſuas Patentes Magno Sigillo ſuo munitas & ſigillatas, in Donationem propter Nuptias Concedet Tertiam Partem omnium Terrarum, Tenementorum, & Reddituum Principatûs Walliæ, Ducatûs Cornubiæ, & Comitatûs Ceſtriæ, in tàm amplis modo & formâ ſicut eadem *Domina Catherina* habuit per Literas Patentes præfati *Domini Arthuri*, præfatuſque *Rex Angliæ &c.* eaſdem Literas Patentes præfati Domini *Henrici Principis Walliæ*, in unum Menſem proximum poſt Datam earumdem Litterarum, per Litteras ſuas Patentes Magno Sigillo ſuo ſigillatas, eiſdem modo & formâ Ratificabit & Confirmabit, ſicut Confirmavit prædictas Litteras Patentes præfati *Domini Arthuri*; eademq; Sereniſſima *Domina Catherina* cum ipsâ ſolâ Donatione propter Nuptias, abſque quacunq; alia ulteriori alterius cujuſcumq; Donationis propter Nuptias Petitione vel Exactione, erit & manebit contenta, nec quicquam amplius poſthac, de Poſſeſſionibus, Terris, aut Tenementis præfatorum Principatûs Walliæ, Ducatûs Cornubiæ, & Comitatûs Ceſtriæ, neque ratione primi neque ſecundi Matrimonii, Vindicabit, ſed omni Juri tali ſive nunc competenti expreſsè Renunciabit, & dictus Dominus Orator *Regis & Reginæ Caſtellæ, Legionis, Aragonum, &c.* Nomine & Auctoritate Supremorum ſuorum, Promittit & per Præſentes ſe Obligat, quòd dicta Illuſtriſſima *Domina Catherina*, infra unum Menſem proximè & immediatè ſequentem Traditionem & Liberationem Litterarum præſentis Tractatûs Confirmatoriarum dictorum *Regis & Reginæ* Parentum ſuorum, omnia & ſingula in præſenti Articulo contenta, quatenus eam tangunt aut tangent, melioribus modo & formâ quibus de Jure fieri poterit, Ratificabit & Confirmabit.

A.D. 1503. *Hen.* 7.

ITEM, pro uberiori Dilectione nutrienda, & ad Honorem & Complacentiam præfatorum Dominorum *Regis & Reginæ Caſtellæ, Legionis, Aragonum &c.* Conventum, Concluſum, & Concordatum eſt quòd, poſtquam dicta *Domina Catherina* fuerit Regina Angliæ, ultra prædictum Dotem Tertiæ Partis Principatûs, Ducatûs, & Comitatûs prædictorum, habebit in Dotalitio ad Valorem Tertiæ Partis Reddituum omnium Terrarum, Tenementorum, & Dominiorum Coronæ Angliæ pertinentium, quæ prædicta Dotalitia habebit durante ejus Vitâ.

ITEM, Conventum & Concordatum eſt quòd, ſi contingat pertinere dictæ *Dominæ Catherinæ* Succeſſio dictorum Regnorum Caſtellæ, Legionis, Aragonum, &c. per Obitum ſuorum Fratrum & Sororum eâ Majorum, quos Deus avertat, quòd tunc præfata *Domina Catherina* ſuccedat in eiſdem Regnis & Dominiis ac ſi ibidem Vitam ageret & præſens perſonaliter fuiſſet.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, ſi contingat eandem *Dominam Catherinam* fore Angliæ Reginam, conſtante dicto Matrimonio, quòd etiam tunc adeò amplè & ità honorificè, juxta Conſuetudinem aliarum Reginarum ejuſdem Regni, Dotabitur ſicut alia Regina Angliæ hiis actis temporibus meliùs Dotata fuit.

ET, ut hæc omnia fiant modo quo expreſſa ſunt, dictus Dominus *Rex Angliæ* Obligat Se, Hæredes & Succeſſores ſuos, & Bona Patrimonialia & Fiſcalia, necnon Bona Subditorum ſuorum in forma Contractûs Garantitii paratam Executionem habentis, Promittitq; ſub Fide & Verbo Regio prædictam Dotationem realiter & cum effectu modo & tempore ut ſupra Perficere & Perimplere taliter, quòd, ob Defectum Dotationis hujuſmodi, dicti Domini *Rex & Regina Caſtellæ, Legionis, Aragonum, &c.* eorúmve Hæredes vel Succeſſores poſſint, Requiſitione & Amonitione præmiſsâ ut inter tantos & tales Principes fieri decet, nedùm Bona ipſius Domini Regis Hæredum & Succeſſorum ſuorum, verùm, etiam Bona Subditorum ſuorum Capere, & ea pro Ratâ Debiti Diſtrahere & Vendere.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, ſi præfatus Illuſtriſſimus Princeps *Henricus Princeps Walliæ*, ex præfata Illuſtriſſima Principe *Domina Catherina*, Filium habuerit, poſteàque, Vitâ Domini *Regis Angliæ* durante, prædictus Dominus *Princeps Henricus* Deceſſerit, quod Deus avertat, tunc dictus *Rex Angliæ* procurabit, & re ipſâ cum omni diligentia per viam Juris & Facti efficiet ut præfatus Nepos ſuus, Filius prædictorum *Domini Henrici* Principis & *Dominæ Catherinæ*, Creetur in *Principem Walliæ*, providebítque idem Rex quantum poterit ut poſt Obitum ſuum idem Nepos ſuus prædictorum Domini *Henrici* & Dominæ *Catherinæ* Primogenitus ipſi in Regnum ſuccedat, non obſtantibus aliis quibuſcumque Liberis aut Nepotibus ſuis procreatis ſeu procreandis.

ITEM, Conventum eſt quòd præſentem Tractatum, ac omnia & ſingula Capitula in eodem contenta, tàm præfatus *Rex Angliæ* pro Parte ſua, quàm præfati *Rex & Regina Caſtellæ, Legionis, Aragonum* pro Parte ſua, per Litteras ſuas Patentes Magnis Sigillis ſuis ſigillatas & Manibus ſuis propriis ſubſcriptas & ſubſignatas, infra Sex Menſes Datam Præſentium proximè & immediatè ſequentes, Acceptabit, Confirmabit, & Ratificabit omnes & ſingulos tàm Juris quàm Facti Defectus, & præſertim ſi qui ſint ratione Commiſſionis aut Commiſſionum Principum prædictorum, ita ut ſi ad præſentem Tractatum, aut ad aliquod in eodem contentum, & Nominibus eorundem Regum per Oratores, Commiſſarios, & Procuratores prædictos Concluſum, in aliqua ſua Parte, aliqua Commiſſio Commiſſionum prædictarum non ſatis ampla ac ſufficiens videatur, per ſuas Litteras Confirmatorias, ut præmittitur, ſignatas Supplebit, Beneficioq; omnium & ſingulorum Canonum & Legum, quas quidem Canones ac Leges Oratores, Commiſſarii, & Procuratores prædicti pro hic expreſſas habent, quibus propter Defectum alicujus Commiſſionis Commiſſionum prædictarum alicui Articulorum præſentis Tractatûs in parte vel in toto derogari poſſit, in dictis ſuis Literis Confirmatoriis palàm & expreſsè Renunciabit, & dicti Oratores, Commiſſarii, & Procuratores Principum prædictorum eorundem Nominibus Renuntiant per Præſentes, quas quidem Litteras Confirmatorias & Ratificatorias, ut præmittitur, ſigillatas ac ſubſignatas uterq; Principum prædictorum, infra dictos Sex Menſes, in Civitate Londoniæ, Commiſſariis ſuis, ſufficienter in ea parte deputatis, viciſſim tradet & deliberabit, tradíve & deliberari faciet.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium præfati Oratores, Commiſſarii, & Procuratores ſupradicti *Regis Angliæ, &c.* Sigilla ſua Præſentibus appoſuerunt, & Nomina ſua Manibus ſuis propriis ſubſcripſerunt.

Dat. apud *Richemont* Viceſimo tertio Die Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo tertio.

WILLIELMUS LONDON.
RICHARDUS WINTON.
WILLIELMUS BARONS.

Nos igitur *Rex & Regina prædicti*, viſis perſpectis maturè & diligenter examinatis per Nos Capitulis, Pactis, & Compoſitionibus præinſertis, quia juſta & honeſta ſunt, Nobíſque maximè placent & conducunt, omnia & ſingula ſupradicta Capitula ac omnia in eiſdem contenta & ſpecificata, Rata, Grata, Firma, & Illibata habentes, ea omnia & ſingula, pro Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, Laudamus, Approbamus, & Corroboramus, necnon, Tenore Præſentium, Concedimus, Confirmamus, & Innovamus, omnéſque & ſingulos tàm Juris quàm Facti Defectus, & præſertim ſi qui ſint ratione Commiſſionis noſtræ prædictæ, ita ut ſi ad præſentem Tractatum aut ad aliquod in eodem contentum & noſtris Nominibus Concluſum in aliqua ſua Parte dicta noſtra Commiſſio non ſatis ampla ac ſufficiens videretur, ſupplemus per Præſentes, Beneficioq; omnium & ſingulorum Canonum aut Legum, quas quidem Canones atque Leges pro hic expreſſas habemus, quibus propter Defectum Commiſſionis noſtræ antedictæ alicui Articulorum præſentis Tractatûs in parte

A.D. 1503. Hen. 7. vel in toto derogari poſſit, palàm & expreſsè Renunciamus in his Scriptis,

Promittentes, bonâ Fide & Verbo Regio, Tenere, Complere, & realiter & cum effectu Obſervare omnia & ſingula in præmiſſis Capitulis, prout Nobis incumbunt, contenta & expreſſa, nec ullo unquam tempore in contrarium venturi, quemadmodùm prædictus Orator noſter Nomine noſtro pleniùs & copioſiùs promiſit, obligavit, & conceſſit, ac ſub Pœnis, Vinculis, & Obligationibus per ipſum Oratorem in præinſertis Capitulationibus & Compoſitionibus appoſitis & expreſſis, pro quibus omnibus & ſingulis firmiter & inviolabiliter Tenendis, Complendis, & Obſervandis omnia Bona noſtra Patrimonialia & Fiſcalia præſentia & futura Submittimus & Obligamus.

Et ad validiorem Præmiſſorum Firmitatem & Robur Fidem noſtram & Verbum Regium interponimus & obligamus, & etiam per Immortalem Deum & Signum Sanctæ Crucis ✠ ac Sacroſancta Dei Evangelia Manibus noſtris propriis reverenter tacta, coram Secretario noſtro Notario infraſcripto, Jurejurando aſtringimur quòd omnia & ſingula præinſerta & eorum quodlibet, prout Nobis incumbit, omni dolo, fraude, ſimulatione, & quacunque aliâ falsâ Machinatione ceſſantibus, Tenebimus, Complebimus, & firmiter & inviolabiliter Obſervabimus; Abſolutionem verò & Relaxationem hujuſmodi Jurisjurandi nullo unquam tempore petituri a *Summo Pontifice*, vel ejus & a Sede Apoſtolica Legato aut Delegato ſeu Ordinario aut alio quocunque abſolvere vel relaxare valenti, nec, ſi proprio motu Nobis detur aut concedatur, hujuſmodi Conceſſione uſuri.

In quorum omnium & ſingulorum Robur & Firmitatem Præſentes, propriis Manibus ſubſcriptas, ac noſtro Regio Sigillo munitas, per Secretarium noſtrum Notarium infraſcriptum coram Teſtibus in publica forma ſignari & redigi juſſimus.

Dat. & Act. per Nos Regem in *Civitate Barchinonæ* Die Viceſimo quarto Menſis Septembris, Anno a Nativitate Domini Milleſimo Quingenteſimo tertio,

Præſentibus ibidem, Reverendo in Chriſto Patre *Didaco de Deca Palatinenſi Epiſcopo* Confeſſore noſtro, *Bernardo de Roſes* Marchione Deniæ Major-Domo Majore noſtro, & *Petro Mumez de Guſman Clauenno* Ordinis & Militiæ Calatravæ, Conſiliariis noſtris, Teſtibus ad Præmiſſa vocatis,

A.D. 1503. Hen. 7.

Et per Nos Reginam in *Civitate Segoviæ* Triceſimo Die ejuſdem Menſis Septembris & Anni prædicti,

Præſentibus ibidem, Domino *Enrico Eurignez* Præceptore Majore Legionis, *Garcia Laſſo de la Vega*, & *Anthonio de Fonſeca*, & *Joaanne Velaſquez*, Conſiliariis noſtris, Teſtibus ad Præmiſſa vocatis.

Yo el Rey.
Yo la Ryna.

Signum mei Michaelis Perez d'Almacan *Sereniſſimorum & Potentiſſimorum Dominorum* Regis & Reginæ *prædictorum Supremorum Dominorum meorum Secretarii, ac Apoſtolicâ & Regiâ Auctoritate Publici Notarii, qui Præmiſſis omnibus & ſingulis, quæ fuerunt Acta, Firmata, & Jurata, per præfatum Dominum Regem*, Barcinonæ, *unà cum prænominatis Teſtibus interfui, eaque ſic fieri vidi & audivi, & in Notam ſumpſi, ideò præſens Publicum Inſtrumentum, alterius Manu ſcriptum, inde confeci, & in hanc Publicam Formam redegi in Fidem & Teſtimonium omnium & ſingulorum Præmiſſorum & Clauſi.*

Almacan *Secretarius.*

Signum mei Lupi Cunchillos *Sereniſſimorum Potentiſſimorumque* Regis & Reginæ *prædictorum Supremorum Dominorum meorum Secretarii, ac Apoſtolicâ & Regiâ Auctoritatibus Notarii Publici, qui Præmiſſis omnibus & ſingulis, quæ fuerunt Acta, Firmata, & Jurata, per præfatam Dominam Reginam, Segoviæ, unà cum prænominatis Teſtibus interfui, ideoque præſens Publicum Inſtrumentum, alterius Manu fideliter ſcriptum, inde confeci, & in hanc Publicam Formam redegi in Fidem & Teſtimonium omnium & ſingulorum Præmiſſorum.*

Conſtat de Raſo Correcto, ubi legitur, *Domino Enrico Eurignez Præceptore Majore Legionis* & Clauſi.

Cunchillo *Secretarius.*

De

De Reſtitutionibus Temporalium Coventr. & Lich.

A.D. 1503. An. 19. H. 7. Pat. 19. H. 7. p. 1. m. 36. A.D. 1503.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Staffordiæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex* Venerabilem in Chriſto Patrem *Johannem Exonienſem, nuper Coventrenſem & Lichefeldenſem Epiſcopum*, a vinculo, quo eiſdem Eccleſiis, invicem unitis, quibus tunc præerat, tenebatur, Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine Abſolvens, ipſum ad Eccleſiam Exonienſem tunc Vacantem Auctoritate Apoſtolicâ duxerit Transferendum, Præficiendo ipſum in dictæ Eccleſiæ Exonienſis Epiſcopum & Paſtorem, de Perſona Dilecti Nobis *Galfridi Coventrenſis & Lichefeldenſis Electi* eadem Auctoritate providerit, ipſumque dictarum Eccleſiarum Coventrenſis & Lichefeldenſis præfecerit in Epiſcopum & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis indè directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd *idem Electus* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratioſè,

Cepimus Fidelitatem *ipſius Electi*, & Temporalia Epiſcopatûs illius, prout moris eſt, Reſtituimus eidem;

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Electo* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Ballivâ tuâ, ſine dilatione, Liberes in forma prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo ſexto Die Septembris.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub eadem Data; videlicet,

Eſcaetori Regis in Com. Derb.
Eſcaetori Regis in Com. Warr.
Eſcaetori Regis in Com. Salop.
Eſcaetori Regis in Com. Midd.
Camerario ſuo Ceſtr.

Et Mandatum eſt Militibus, &c.

De Seneſcallo conſtituto.

A.D. 1503. An. 19. H. 7. Pat. 19. H. 7. p. 1. m. 23. dor. A.D. 1503.

REX, Cariſſimo Conſanguineo ſuo *Thomæ Comiti Surriæ* Theſaurario Angliæ, Salutem.

Sciatis quòd,

Cùm *Eduardus Sutton* de Dudley Miles de quibuſdam Feloniis, per ipſum, ut prætenditur, factis & perpetratis, coram Dilectis & Fidelibus noſtris, *Richardo Lyttelton*, & *Johanne Bloynte*, Cuſtodibus Pacis noſtræ ac Juſticiariis noſtris, ad diverſa Felonias, Tranſgreſſiones, & alia Malefacta Comitatu Staffordiæ Audiendum & Terminandum Aſſignatis, Indictatus exiſtit ut accepimus,

Quod quidem Indictamentum coram Nobis mitti Mandavimus & ibidem reſidet,

Nos,

Conſiderantes quòd *præfatus Eduardus* eſt unus Procerum & Magnatum Regni noſtri, & quòd juxta Statuta & Ordinationes Regni noſtri *per Pares ſuos* & non aliter Triari & Adjudicari debeat & conſueverit,

Jamque, prò eo quòd *Officium Seneſcalli Angliæ*, cujus Præſentia pro Adminiſtratione Juſtitiæ & Executione ejuſdem in hac parte fiendâ requiritur, nunc vacatur,

De Fidelitate, providâ Circumſpectione, & Induſtriâ veſtris quamplurimùm confidentes, Ordinamus & Conſtituimus vos *Seneſcallum Angliæ* ad Officium illud ex cauſa prædicta, cùm omnibus eidem Officio in hac parte debitè pertinentibus, hac vice Gerendum, Occupandum, & Excercendum,

Dantes & Concedentes vobis, Tenore Præſentium, plenam & ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ſpeciale Indictamentum prædictum, cum omnibus illud tangentibus, vobis mitti & liberari Petendi, & illud Recipiendi & Inſpiciendi, ac ad certos Dies & Loca, quos ad hoc provideritis, *ipſum Eduardum* coram vobis Evocandi & Venire faciendi, & ipſum ſuperinde Examinandi & reſpondere Compellendi, ac Fine debito Terminandi, necnon tot & tales Dominos, Proceres, & Magnates hujus Regni noſtri Angliæ, *ejuſdem Edwardi Pares*, per quos Rei veritas in hac parte meliùs

A.D. 1503. Hen. 7.

melius ſciri poterit, ad Diem & Locum prædicta, ex hac Cauſa, coram vobis venire & comparere Aſtringendi, Veritateque indè compertâ ad Judicium, inde per hujuſmodi Seneſcallum Reddendum, ſecundùm Leges & Conſuetudines Regni noſtri Angliæ, hac vice verſus *præfatum Edwardum*, Procedendi, Sententiandi, & Adjudicandi, ac Executionem indè facere Præcipiendi,

Cæteraque omnia & ſingula, quæ ad Officium Seneſcalli Angliæ in hac parte pertinent & requiruntur, hac vice Faciendi & Excercendi,

Et ideò vobis Mandamus quòd circa Præmiſſa diligenter intendatis, ac ea faciatis & exequamini in forma prædicta;

Damus autem univerſis & ſingulis Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, ac aliis Magnatibus Regni noſtri prædicti, & aliis quorum intereſt in hac parte, quòd vobis, in Executione Præmiſſorum, Intendentes ſint Aſſiſtentes & Auxiliantes in omnibus, prout decet;

A.D. 1503.

Mandavimus enim Juſticiariis noſtris, ad Placita coram Nobis tenenda aſſignatis, quod Indictamentum prædictum, cum omnibus illud tangentibus, ex cauſa prædicta, vobis deliberent;

Mandavimus etiam Vicecomiti noſtro Comitatûs prædicti quòd, ad certos Diem & Locum, quos ei ſcire feceritis, *præfatum Edwardum* coram vobis Venire faciat.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*.

Per ipſum Regem.

Bulla Julii Papæ Notificans ſuam Electionem.

A.D. 1503. An. 19. H. 7. Ex Ced. penes Norroy.

JULIUS EPISCOPUS *Servus Servorum Dei* Venerabili Fratri *Archiepiſcopo Eborum* Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Salvator noſter Dominus Jeſus Chriſtus, ut ab æternâ morte liberaret Humanum Genus, Mortalitatem noſtræ Carnis aſſumpſit, Sacroſanctamque Univerſalem Eccleſiam, ſuâ Paſſione fundatam in Terris, uſque ad Conſummationem Seculi perpetuare voluit, & Gregis ſui Oves paſcendas, per variam Succeſſionem Paſtorum, qui eas Verbo & Opere ad æternam Gloriam invitarent, Diſpoſuit;

Sanè cùm, felicis Recordationis, *Pius Papa Tertius* Prædeceſſor noſter Quintodecimo Kalend. Novembris, ſicut Domino placuit, ex hac Mortali Vitâ ad Immortalitatem migrâſſet, poſt Funeris ipſius ac Solemnium Exequiarum, ut moris eſt, Celebrationem, Venerabiles Fratres noſtri Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, de quorum Numero tunc eramus, Romæ in Palatio Apoſtolico apud Baſilicam Beati Petri Apoſtolorum Principis, in quo idem Prædeceſſor noſter, dùm viveret, habitabat & Curſum præſentis Vitæ finierat, in Conclavi, pro Electione futuri Pontificis celebrandâ, modo & tempore congruis, in virtute Altiſſimi convenerunt,

Ubi, variis Conſiliis & maturis Deliberationibus præhabitis, factâ Celebratione Miſſæ in Honorem Spiritûs Sancti, poſt diligentem Tractatum, prout tantæ Rei (quâ nulla major in Terris agitur) Gravitas requirebat, prædicti Fratres, ejus qui invocatus fuit Gratiâ Cordibus eorum infuſâ, licet in alios Majoribus Meritis Inſignes convenire potuiſſent, certè tamen, Dei Judicio, cujus conſilia inſcrutabilia ſunt, Nos, tunc Epiſcopum Oſtienſem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalem, in Sponſum Paſtoremque Eccleſiæ ſuæ Sanctæ Calend. Novembris unanimâ Voluntate & Concordiâ Elegerunt.

A.D. 1503.

Quoniam verò, ſicut Domino placuit, ita factum fuit, quamvis Nos habere Humeros imbecilles ad perferendum tantum Onus, quantum eſt univerſalis Eccleſiæ Sarcina, ſentiamus, tamen, nè reluctari videremur Divinæ Voluntati, Colla ſubjiciemus Jugo Apoſtolicæ Servitutis, ſperantes in eo qui Infirma eligit Mundi ut confundat Fortia.

Cùm Romanus Pontifex, licet per Miniſterium Hominum eligatur, ex Cœleſti tamen Inſpiratione procedat, quòd Fragilitati noſtræ Robur ſuæ Gratiæ inſpirabit, & Vires contra Hoſtes Fidei ſuggeret, ut Perfidi Turci non ſolùm a ſuis Auſibus retrahantur, ſed Ope Domini Auxilio & Præſidio noſtro ac Catholicorum Regum & Principum penitùs conculcentur, quod ut noſtris temporibus concedatur & in omnibus Divina Gratia aſſiſtat, & Greſſus noſtros dirigat, tuis & aliorum Fidelium Orationibus cupientes adjuvari, Exhortamur Fraternitatem tuam ut ſolemnes Proceſſiones in tuâ Diœceſe Indicas, quibus ſuppli-

A.D. 1503. Hen. 7.

ſupplicetur Altiſſimo ut noſtræ Humilitati Manum ſuæ Pietatis porrigat, quâ Robborati valeamus injunctum Nobis Apoſtolicæ Sedis Officium ad Laudem & Gloriam ſui Nominis, ac Exaltationem Fidei, Pacem Salutem & Tranquilitatem Populi Chriſtiani exercere; Nos quippe eandem Fraternitatem tuam in omnibus, quæ concernunt Statum Honorémque tuum & Eccleſiæ tibi Commiſſæ, habere intendimus commendatam.

Dat. *Romæ apud Sanctum Petrum*, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Tertio, ſexto Calend. Decembris, Pontificatûs noſtri Anno Primo.

Super Matrimonio cum Katerina Infante Diſpenſatio Papæ.

A.D. 1503. An. 19. H. 7. Ex Origine.

JULIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei*, Dilecto Filio *Henrico*, Cariſſimi in Chriſto Filii noſtri *Henrici Regis Angliæ* Illuſtris Nato, & Dilectæ in Chriſto Filiæ *Catherinæ*, Cariſſimi in Chriſto Filii noſtri *Ferdinandi Regis* & Cariſſimæ in Chriſto Filiæ noſtræ *Eliſabethæ Reginæ Hiſpaniarum & Siciliæ* Catholicorum Natæ, Illuſtribus, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Romani Pontificis præcellens Auctoritas, conceſſa ſibi deſuper, utitur Poteſtate prout, Perſonarum Negotiorum & Temporum qualitate penſatâ, id in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Oblatæ Nobis nuper, pro Parte veſtrâ, Petitionis ſeries continebat quòd, cùm aliàs Tu Filia *Catherina* & tunc in Humanis agens quondam *Arthurus* Cariſſimi in Chriſto Filii noſtri *Henrici Angliæ Regis Illuſtris Primogenitus*, pro Conſervandis Pacis & Amicitiæ Nexibus & Fœderibus, inter Cariſſimum in Chriſto Filium noſtrum *Ferdinandum* & Cariſſimam in Chriſto Filiam noſtram *Eliſabetham* Iſpaniarum & Siciliæ Catholicos ac præfatum Angliæ Regem & Reginam, Matrimonium per Verba legitimè de Præſenti contraxiſſetis, illudque Carnali Copulâ forſan conſumaviſſetis, dictus *Arthurus*, Prole ex hujuſmodi Matrimonio non ſuſceptâ, deceſſit,

Cùm autem, ſicut eadem Petitio ſubjungebat, ad hoc ut hujuſmodi Vinculum Pacis & Amicitiæ inter præfatos Reges & Reginam diutius permaneat, cupiatis Matrimonium inter vos per Verba legitimè de Præſenti contrahere, ſupplicari Nobis feciſtis ut Vobis in Præmiſſis de oportunæ Diſpenſationis Gratiâ providere de Benignitate Apoſtolicâ dignaremur,

Nos igitur, qui inter ſingulos Chriſti Fideles, præſertim Catholicos Reges & Principes, Pacis & Concordiæ amænitatem vigere intenſis deſideriis affectamus, Voſque & quemlibet Veſtrûm a quibuſcunque Excommunicationis, Suſpenſionis, & Interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis Sententiis, Cenſuris, & Pœnis, a Jure vel ab Homine quavis Occaſione vel Causâ latis, ſi quibus quomodolibet Innodati exiſtitis, ad effectum Præſentium duntaxat conſequendum, harum ſeriè Abſolventes & Abſolutos fore cenſentes, hujuſmodi Suppplicationibus inclinati, vobiſcum ut impedimento Affinitatis hujuſmodi, ex Præmiſſis proveniente, ac Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis nequaquam obſtantibus, Matrimonium per Verba legitimè de Præſenti inter Vos contrahere, & in eo poſtquam Contractum fuerit, etiam ſi jam forſan hactenus de Facto publicè vel clandeſtinè contraxeritis ac illud Carnali Copulâ conſummaveritis, licitè remanere valeatis, Auctoritate Apoſtolicâ, Tenore Præſentium, de ſpecialis Dono Gratiæ *Diſpenſamus*,

A.D. 1503.

Ac vos & quemlibet veſtrûm, ſi contraxeritis ut præfertur, ab Exceſſu hujuſmodi ac Excommunicationis Sententia, quam propterea incurriſtis, eadem Auctoritate *Abſolvimus*,

Prolem ex hujuſmodi Matrimonio, ſive Contracto ſive Contrahendo, ſuſceptam forſan vel ſuſcipiendam legitimam Decernendo,

Proviſo quòd Tu Filia *Catherina* propter hoc Rapta non fueris,

Volumus autem quòd, ſi hujuſmodi Matrimonium de Facto contraxiſtis, Confeſſor, per Vos & quemlibet Veſtrûm eligendus, Pœnitentiam ſalutarem propterea Vobis injungat, quam adimplere teneamini;

Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc Paginam noſtræ Abſolutionis, Diſpenſationis, & Voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contra ire; ſiquis autem hoc attemptare præſumpſerit, Indigna-

A.D. 1503. Hen. 7. dignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus Se noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo tertio, Septimo Kal. Januarii, Pontificatûs noſtri Anno primo.

A.D. 1503. Hen. 7.

SIGISMUNDUS.
D. DE COMITIBUS.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filis ſericis flavi rubeique Coloris.

☞ *De Reſtitutionibus Temporalium Cantuar.*

A.D. 1504. An. 19. H. 7. Pat. 19. H. 7. p. 2. m. 19.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Kantiæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex*, nuper Vacante Eccleſiâ Cathedrali Cantuarienſi, per Mortem, bonæ Memoriæ, *Henrici ultimi Archiepiſcopi* ejuſdem Eccleſiæ, Venerabilem Patrem *Willielmum nuper Epiſcopum Londonienſem*, a Vinculo, quo eidem Eccleſiæ Londonienſi tenebatur, abſolverit, & ipſum ad dictam Eccleſiam Cantuarienſem tranſtulerit, ipſúmque in Archiepiſcopum dictæ Eccleſiæ Cantuarienſis præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis indè directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd idem *Willielmus*, ſic ad dictam Eccleſiam Cantuarienſem Tranſlatus, omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſſè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, Volentes cum eo in hac parte agere gratioſè,

Cepimus Fidelitatem ipſius *Willielmi*, ſic ad eandem Eccleſiam Cantuarienſem Tranſlati, & Temporalia Archiepiſcopatûs illius, prout moris eſt, reſtituimus eidem;

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Willielmo*, ſic ad eandem Eccleſiam Cantuarienſem Tranſlato, Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Ballivâ tuâ, ſine dilatione, Liberes in formâ prædictâ; ſalvo Jure cujuſlibet. A.D. 1504.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo quarto die Januarii.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub eadem Datâ; videlicet,

Eſcaetori Regis in Com. Midd.
Eſcaetori Regis in Com. Ebor.
Eſcaetori Regis in Com. Buk.
Eſcaetori Regis in Com. Eſſex. & Hertf.
Eſcaetori Regis in Com. Norff. & Suff.
Eſcaetori Regis in Com. Oxon. & Berk.
Eſcaetori Regis in Com. Surr. & Suſſex.
Dilecto Regis Majori Civitatis ſuæ Londoniæ ac Eſcaetori ſuo in eadem Civitate.

Et Mandatum eſt Militibus, &c.

De Reſtitutione Temporalium Ciceſtr.

A.D. 1504. An. 19. H. 7. Ibid.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Suſſexiæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex*, nuper Vacante Eccleſiâ Ciceſtrienſi, per Mortem, bonæ Memoriæ, *Edwardi ultimi Epiſcopi* ejuſdem Eccleſiæ, Venerabilem Patrem *Richardum, nuper Epiſcopum Roffenſem*, a Vinculo, quo eidem Eccleſiæ Roffenſi tenebatur, abſolverit, & ipſum ad dictam Eccleſiam Ciceſtrienſem tranſtulerit, ipſúmque in Epiſcopum dictæ Eccleſiæ Ciceſtrienſis præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis indè directas, Nobis conſtat, A.D. 1504.

Nos,

Pro eo quòd idem *Richardus*, ſic ad dictam Eccleſiam Ciceſtrienſem Tranſlatus, omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſſè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratioſè,

Cepimus Fidelitatem *ipſius Richardi*, ſic ad eandem Eccleſiam Ciceſtrienſem Tranſlati,

A.D. 1504. Hen. 7.

Tranſlati, & Temporalia Epiſcopatûs illius, prout moris eſt, Reſtituimus eidem;

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Ricardo*, ſic ad eandem Eccleſiam Ciceſtrienſem Tranſlato, Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Ballivâ tuâ, ſine dilatione, Liberes in forma prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo nono Die Januarii.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimile Breve dirigitur Eſcaetori ſubſcripto, in Comitatu ſubſcripto, ſub eadem Datâ; videlicet,

Eſcaetori ſuo in Com. Midd.

Et Mandatum eſt Militibus, &c.

De Cuſtodia Temporalium Karliol.

A.D. 1504. An. 19. H. 7. Pat. 19. H. 7. p. 1. m. 21.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd,

Cùm Epiſcopatus Karliolenſis, per Tranſlationem Reverendi in Chriſto Patris *Willielmi Dunolmenſis Epiſcopi* Epiſcopatûs prædicti, Quintodecimo die Octobris, Anno Regni noſtri Decimo octavo, vacaverit,

Quo prætextu, juxta noſtram Regiam Prærogativam, Jura, Prærogativa, & Cuſtodia omnium & ſingulorum Temporalium, Caſtrorum, Dominiorum, Maneriorum, Terrarum, & Tenementorum & Poſſeſſionum quorumcumque ejuſdem Epiſcopatûs, ac omnes Redditus, Firmæ, Reventiones, Proventus, Proficua, & Emolumenta quæcumque Temporalium, Caſtrorum, Dominiorum, Maneriorum, Terrarum, Tenementorum, & aliarum Poſſeſſionum Epiſcopatûs illius, durante Vacatione hujuſmodi, ad Nos pleno Jure pertinent & pertinere dinoſcuntur,

Nos tamen, certis Conſiderationibus Nos ſpecialiter moventibus, de Gratia noſtra ſpeciali, Conceſſimus, & per Præſentes Concedimus Venerabili in Chriſto Patri *Rogero nunc Epiſcopo Karliolenſi* omnia & ſingula Exitus & Proficua, Admaritagia, Redditus, Firmas, Reventiones, Jura, & Emolumenta quæcumque omnium & ſingulorum Temporalium, Caſtrorum, Dominiorum, Maneriorum, Terrarum, & Tenementorum, ac omnium aliarum Poſſeſſionum & Hæreditamentorum quorumcumque Epiſcopatûs prædicti, ſive eidem Epiſcopatui quoviſmodo pertinentium ſive ſpectantium, a dicto Quintodecimo Die Octobris, uſque ad illum Diem quo *præfatus nunc Epiſcopus* Nobis fecit Homagium ſuum & debitam Reſtitutionem omnium Temporalium Epiſcopatûs prædicti extra Manus noſtras debito modo proſecutus eſt,

Habenda, Levanda, Percipienda, Gaudenda, & Poſſidenda omnia & ſingula Temporalia, Redditus, Firmas, Reventiones, Proficua, & Emolumenta quæcumque, cum eorum Juribus univerſis, *eidem nunc Epiſcopo*, tàm per Manus ſuas proprias & Miniſtrorum ac Officiariorum ſuorum, quàm per Manus omnium & ſingulorum nunc & nuper Eſcaetorum, Ballivorum, Receptorum, Præpoſitorum, Collectorum, Tenentium, ſive Miniſtrorum noſtrorum quorumcumque omnium & ſingulorum Præmiſſorum, tempore Vacationis prædictæ, in ſingulis quibuſcumque Comitatibus infra Regnum noſtrum Angliæ, in quibus Præmiſſa vel aliquod Præmiſſorum ſeperatim exiſtunt vel exiſtit, liberè, quietè, & pacificè, adeò plenè licitè de Dono noſtro ſpeciali prout Nos omnia & ſingula Præmiſſa, ratione Vacationis prædictæ haberemus, ſi præſens Conceſſio noſtra *eidem nunc Epiſcopo* facta non fuiſſet, abſque Perturbatione, Moleſtatione, Inquietatione, ſeu Gravamine Noſtri aut Hæredum noſtrorum, Juſticiariorum noſtrorum, Baronum noſtrorum de Scaccario noſtro, aut aliorum Officiariorum noſtrorum prædictorum vel alicujus, & abſque Compoto, Reſponſo, ſeu aliquo alio Onere de pro aut in Præmiſſis vel aliquo Præmiſſorum, per *ipſum nunc Epiſcopum* ſeu aliquem vel aliquos Officiariorum aut Miniſtrorum noſtrorum prædictorum, Nobis vel Hæredibus noſtris quoviſmodo reddendo, faciendo, ſeu ſolvendo, ac omnimoda Compota, Debita, & Demandas, quæ Nobis, de pro aut in Præmiſſis ſeu Cauſâ vel Occaſione Præmiſſorum, per *ipſum nunc Epiſcopum*, aut aliquem Officiariorum ſeu Miniſtrorum noſtrorum, pertinent, pro tempore Vacationis prædictæ Reddenda vel Solvenda, penitus Remittimus & Relaxamus, ac per *ipſum nunc Epiſcopum* & Succeſſores ſuos, ac omnes & ſingulos Officiarios & Miniſtros noſtros prædictos indè quantum

A.D. 1504. Hen. 7.

tum in Nobis eſt imperpetuum Exoneramus & finaliter Acquietamus per Præſentes;

Eo quòd expreſſa mentio de certo Tempore Vacationis Epiſcopatûs prædicti, aut de Temporalibus prædictis ſeu Exitibus eorumdem, in Præſentibus facta non exiſtit, aut aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, ſeu Proviſione, in contrarium ante hæc tempora facto, edito, proviſo, ſive ordinato, aut aliquâ aliâ, Re, Causâ, vel Materiâ quacumque, in aliquo non obſtante.

A.D. 1504. Hen. 7.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo primo die Februarii.

Per Breve de Privato Sigillo.

De Dote Margaretæ, Confirmatio in Parliamento Scoticano.

A.D. 1504. An. 19. H. 7. *Ex Autogr.*

IN DEI NOMINE AMEN.

Per hoc præſens Publicum Inſtrumentum cunctis pateat evidenter & innoteſcat quòd,

Anno Gratiæ & Dominicæ Incarnationis Milleſimo Quingenteſimo tertio, ſecundum Curſum & Calculum Eccleſiæ Scoticanæ, Menſis verò Martii Die decimo tertio, Indictione ſeptimâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Julii*, Divinâ Providentiâ, *Papæ Secundi* Anno primo,

In Parliamento Excellentiſſimi & Sereniſſimi Principis & Domini noſtri Metuendiſſimi Domini *Jacobi*, Dei gratiâ, *Scotorum Regis* Illuſtriſſimi, ipſo pro Tribunali ſedente, Regalibus Trabeatus & Veſtitus, Coronam Capite Sceptrum Regium Manu geſtans, unà cum Prælatis, Baronibus, liberè Tenentibus, & Burgorum Commiſſariis, Tres Regni ſui Status repræſentantibus, univerſaliter per ſingula Provinciæ Climata Congregatis & ibidem convenientibus, ſcil. primitùs vocatis, & Curia Parliamenti affirmatis,

Idem Sereniſſimus Excellentiſſimus Supremuſque Dominus noſter *Rex*, cum maturis Aviſamento, Deliberatione, unanimi Conſenſu, & Aſſenſu Trium Regni ſui Statuum prædictorum, Approbavit, Ratificavit, ac Auctoritate & Solempnitate Parliamenti Confirmavit omnes & ſingulas Donationes, Conceſſiones, Infeodationes, Contributiones Comitatuum, Dominiorum, Terrarum, Caſtrorum, Maneriorum, Palatiorum, Fortalitiorum, Turrium, Foreſtarum, Parcarum, Officiorum, Limitum, & Bondarum cum Pertinentiis, aliàs per ipſum Excellentiſſimum Principem Dominum noſtrum Sereniſſimum infra Regnum ſuum factas & conceſſas Excellentiſſimæ & Inclitiſſimæ Principiſſæ *Margaretæ Reginæ Scotorum* ejus Conſorti Præclariſſimæ in Vitalem Redditum, unà cum Dominio de Kilmernok ac Caſtro ejuſdem, cum ſuis Tenentibus & Tenandriis, Eccleſiarum Capellaniarumque Advocationibus & ſuis Pertinentiis quibuſcunque, eidem Excellentiſſimæ *Reginæ* in Donationem propter Nuptias, tempore Solempnizationis Matrimonii in Facie Eccleſiæ ſimiliter Promiſſorum & Conceſſorum, cum omnibus & ſingulis eorum Commoditatibus, Libertatibus, & aliis Proficuis, ac cum Cartis Evidentiis deſuper nunc & antea confectis, in omnibus ſuis Punctis & Articulis, Conditionibus, Modis, & Circumſtantiis quibuſcunque, Formâ pariter & Effectu, in omnibus & per omnia ſecundùm Formam & Tenorem earumdem, & prout in ſe pleniùs portant & teſtantur,

A.D. 1504.

Quibus Ratificatione, Approbatione, & Confirmatione ſic, ut præmittitur, factis, & in una Carta in Scriptis redactis, & per Me Notarium Publicum ac Scribam dicti Parliamenti publicè & palàm perlectis, idem Supremus Dominus noſter *Rex* Magnum Sigillum ſuum eidem Cartæ juſſit appendi, & prædicti Prælati, Barones, liberè Tenentes, ac Burgorum Commiſſarii, Tres Regni Status Repræſentantes, Sigilla eorumdem, pro Roboratione ejuſdem, expreſsè unito Voto ſolempniter conceſſerunt, quorum Arma in dictis Sigillis & Nomina in eorumdem Circumferentiis continentur & manifeſtantur,

De quorum Appenſione Sigillorum dictæ Cartæ michi Notario antedicto Cartæ præfatæ conſtabat luculenter,

De & ſuper quibus omnibus & ſingulis, ſic prænarratis, actis, factis, & geſtis, Reverendiſſimus in Chriſto Pater *Robertus Archiepiſcopus Glaſguenſis* ac Commendatarius de Jedwode, *Matheus Comes de Lenenax* ac Dominus Dernly, Inſignis Miles Dominus *Radulphus Vernay* Camerarius dictæ Excellentiſſimæ Principiſſæ, Magiſter *Henricus Rabyntonn* Sacræ Theologiæ Profeſſor, *Edvardus Beynſteide* Theſaurarius, præfatæ Principiſſæ & Dominæ noſtræ Reginæ Procuratores, ejus & eo Nomine Procuratorio

A.D. 1504. Hen. 7.

ratorio, ſibi fieri petierunt hoc præſens Publicum Inſtrumentum ſeu Publica Inſtrumenta.

Acta erant hæc in *Prætorio Burgi de Edinburgh*, Horâ undecimâ ante Meridiem vel eo circa, ſub Anno, Menſe, Die, Indictione, & Pontificatu, quibus ſupra.

Præſentibus ibidem,

Reverendis in Chriſto Patribus,
Georgio Epiſcopo Dunkeldenſi,
Willielmo Epiſcopo Abirdonenſi Secreti Sigilli dicti Supremi Domini noſtri Regis Cuſtode,
Andrea Epiſcopo Moravienſi Commendatorio de Pettibeme & Cottinghame in Anglia,
Johanne Epiſcopo Roſſenſi,
Georgio Epiſcopo Candidæ Caſæ,
Andrea Epiſcopo Cathanienſi,
David Epiſcopo Liſmorenſi,
Nobilibus & Præpotentibus Dominis,
Georgeo Comite de Huntlie Domino Gordoun & Baidzenanth,
Archibaldo Comite de Ergile Domino Campbell & Lorn, Magiſtro Hoſpitii dicti noſtri Excellentiſſimi Principis,
Johanne Comite de Mortoun Domino de Dalkeith,
Patricio Comite de Boithvile Domino Halis,
Johanne Comite Craufurdiæ Domino Lindeſay,
Willielmo Comite Mariſcallo Scotiæ Domino Keith,
Jacobo Comite de Arane Domino Hamiltoun,
Venerabilibus in Chriſto Patribus,
Johanne Priore Sancti Andreæ ejuſdemque Vicario Generali,
Georgeo Abbate Sanctæ Crucis prope Edinburgh,
Nobilibus etiam Dominis,
Alexandro Domino Hume Magno Camerario Scotiæ,
Andrea Domino lie Gray Juſtitiario Generali totius Regni Scotiæ,
Hugone Domino Montgumry,
Johanne Domino Oliphant,
Cum diverſis aliis, Comitibus, Epiſcopis, Prioribus, Abbatibus, Baronibus, Prælatis, Armigeris, Burgenſibus, Burgorum Commiſſariis, Magnatibus, Proceribus, Clericis & Laicis, Teſtibus ad Præmiſſa requiſitis &c.

Et ego Johannes Murray, *Artium Magiſter, Clericus Sancti Andreæ Diœceſis, Publicus Apoſtolicâ & Regali Auctoritatibus Notarius, ac Scriba ſæpedicti Parliamenti Curiæ, quia prælibatis Approbationi, Ratificationi, Confirmationi, Sigillorum appenſionis Mandato, Conſenſui & Conceſſioni, aliiſque Præmiſſis ſingulis, dùm, ut prænarratum eſt, dicerentur, mandarentur, & fierent, unà cum Dominis & Teſtibus prætactis, præſentialiter interfui, eaque ſingula ſigillatim ſic dici mandari & fieri vidi audivi & ſcivi, ac in Notam cepi, ex qua hoc publicum Inſtrumentum, Manu alterius, me variis aliis detento & occupato Negotiis, fideliter ſcriptum, fieri feci, Signoque Nomine & Subſcriptione meis ſolitis in ſimilibus & conſuetis ſignavi, in Fidem Veritatis & Robur omnium Præmiſſorum, inſtanter requiſitus.*

JOHANNES MURRAY.

De Commiſſariis, ad exigendum Literas Confirmationis ſupradictæ Exemplificatorias.

A.D. 1504. An. 19. H. 7. Scot. 19. H. 7. m. 6.

REX univerſis & ſingulis, ad quos &c. Salutem.

Cùm, hiis ſuperioribus diebus, inter noſtros & Illuſtriſſimi Principis Conſanguinei & Filii noſtri cariſſimi *Jacobi Scotorum Regis* Commiſſarios, Oratores, Ambaxiatores, Legatos, Procuratores, Deputatos, & Nuncios, per utrumque noſtrûm prædictorum Principum, per Literas noſtras & ſuas, ſufficienter hincinde auctorizatos, quædam Pacta, Conventiones, & Capitula de & ſuper Matrimonio, inter ipſum Filium & Conſanguineum noſtrum *Scotorum Regem* & Illuſtriſſimam Dominam *Margaretam Filiam noſtram Primogenitam*, nunc ipſius *Regis Scotorum Reginam & Conthoralem*, celebrato, & in Facie Eccleſiæ ſolemnizato, inita, conventa, appunctuata, concordata, perculſa fuerint & concluſa, ſicuti in Literis noſtris Patentibus Confirmatoriis, deſuper confectis, Manuali Subſcriptione & Magno Sigillo noſtro munitis & ſigillatis, & *eidem Illuſtriſſimo Principi* tranſmiſſis, & Nomine noſtro liberatis, latiùs & effuſiùs continetur, A.D 1504. Hen. 17.

Cumque etiam, in quodam Capitulo Tractatûs prædicti Matrimonii, inter alia, Cavetur & Specificatur quòd *idem Illuſtriſſimus Princeps* Filius & Conſanguineus noſter, citra Primum Diem Julii ultimò præteritum, eidem *Præcariſſimæ Filiæ noſtræ Reginæ*, ad Terminum Vitæ ejuſdem Reginæ, talem & tantam Donationem propter Nuptias, qualem & quantam Donationem aliqua Regina Scotiæ unquam habuit, in Villis, Dominiis, Maneriis, Terris, Prædiis, & Redditibus, efficacioribus viis & modis quibus de Jure fieri poterit, faceret daret & concederet, ipſamque vel ejus Commiſſarium, Procuratorem, vel Deputatum, Commiſſarios, Procuratores, vel Deputatos, ad hoc mittendos ſeu deſtinandos, citra eundem Primum Diem Julii, in realem, corporalem, plenam, & pacificam Poſſeſſionem eorumdem effectualiter mitteret & induceret, mittive & induci faceret,

Ita quòd dicta *Domina Margareta*, Filia noſtra, nunc *Scotiæ Regina*, omnia & ſingula, in Donatione propter Nuptias Promiſſa, Data, & Collata, ſine Diminutione aut Revocatione, auctoritate alicujus Parliamenti, in Regno Scotiæ exnunc tenendi, vel alio modo aut quovis quæſito colore faciendis, tàm in Vitâ ipſius Illuſtriſſimi Principis *Scotorum Regis Filii* & Conſanguinei noſtri, quàm poſt Mortem ejuſdem, durante Vitâ naturali *prædictæ Filiæ noſtræ Scotorum Reginæ*, ſine Expulſione, Interruptione, Contradictione, ſeu Ammotione quacumque haberet, teneret, & poſſideret, juxta vim, formam, & effectum Tractatûs ac Literarum & Confirmationis prædictarum,

Quæ omnia & ſingula hujuſmodi Donationem propter Nuptias concernentia, idem Illuſtriſſimus Princeps *Scotorum Rex*, ſuis locis & temporibus, honorificè, prout decuit, realiter & omni effectu obſervavit & perimplevit,

Non dubitantes quin idem Illuſtriſſimus Princeps *Scotorum Rex*, Filius & Conſanguineus noſter, prout tenetur, pro majori Robore & Firmitate prædictæ Donationis propter Nuptias continuandæ & ſubſequendæ, Auctoritate Parliamenti ſui, de aviſamento & aſſenſu Dominorum Spiritualium & Temporalium, Magnatum & Procerum, totiùſque Communitatis Regni ſui Scotiæ, prædictam Donationem propter Nuptias, *præfatæ Reginæ Filiæ noſtræ* factam, inactitavit, ſtatuit, ſtabilivit, approbavit, confirmavit, & ratificavit, ſic quòd præfata *Regina* Filia noſtra Cariſſima omnia & ſingula, ſibi pro hujuſmodi Donatione propter Nuptias conceſſa & collata, tàm in Vitâ ipſius *Regis Scotorum*, quàm poſt Mortem ejuſdem, durante Vitâ naturali *ipſius Reginæ* Filiæ noſtræ Cariſſimæ, ſine Diminutione & Revocatione alicujus alterius Parliamenti Scotiæ de cætero tenendi, ſine Expulſione, Interruptione, ſeu Contradictione quacumque habere, tenere, &, ut prædicitur, poſſidere poſſit, juxta vim, formam, & effectum Capituli ſupradicti,

A.D. 1504. Hen. 7.

Et quia de hujuſmodi Parliamento, in dicto Regno Scotiæ habito, tento & celebrato, aut de aliquo Actu, Ordinatione, Proviſione, ſive Statuto, pro Approbatione, Ratificatione, & Confirmatione dictæ Donationis propter Nuptias, *præfatæ Filiæ noſtræ*, ut præmittitur, datæ, Auctoritate ejuſdem Parliamenti ſtatuto, ordinato, ſtabilito, & proviſo, nondùm Nobis plenè conſtat, ut ſuperinde in Scriptis aut alio modo certiorati ſeu certitudinaliter informati aut inſtructi ſumus,

Eapropter Nos,

De omnibus & ſingulis Circumſtantiis, Præmiſſa qualitercumque concernentibus, plenius certiores fieri cupientes,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Radulphi Verney* Militis, *Henrici Babyngton* Clerici Doctoris Theologiæ, & *Edwardi Benſtede* Armigeri, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Factores, Negotiorum Geſtores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales Facimus, Ordinamus, Aſſignamus, & Conſtituimus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem, ac Duobus eorum, plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ſpeciale ad præfatum Illuſtriſſimum Principem Filium & Conſanguineum noſtrum perſonaliter Accedendi,

Ac cum eodem Illuſtriſſimo Principe, ejúſve Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, ſive Nunciis, Procuratore, Deputato, ſive Nuncio, ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ab eodem Conſanguineo noſtro ad hoc habentibus, Conveniendi, Communicandi, Tractandi & Appunctuandi de & ſuper illo Actu & Ordinatione, in dicto Parliamento Regni Scotiæ, ſuper Stabilimento, Roboratione, Ratificatione, & Confirmatione prædictæ Donationis propter Nuptias, *præfatæ Filiæ noſtræ*

A.D. 1504. Hen. 7.

noſtræ Reginæ per Illuſtriſſimum *Regem Scotorum* datæ & collatæ, atque Auctoritate ejuſdem Parliamenti Roboratæ & Confirmatæ, ipſumque Actum Videndi, Legendi, Examinandi, & effectualiter Intelligendi,

Ac etiam de Recordo Irrotulari, & ſuperinde Literas Exemplificatorias validas & efficaces Magno Sigillo ac Signo Manuali *ipſius Illuſtriſſimi Principis* Filii noſtri ſubſcriptas & munitas Fieri, ac eis Tradi & Liberari, pro Nobis & Nomine noſtro & *ipſius Reginæ Filiæ noſtræ*, Petendi, Requirendi, & Exigendi, ac Nobis in hoc Regnum noſtrum Angliæ Tranſportandi, Adducendi, ac Nobis Tradendi & Liberandi,

Cæteraque omnia & ſingula, quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria & requiſita fuerint ſeu quomodolibet oportuna, Faciendi, Agendi, Exequendi, & Expediendi, ita & eodem modo ſicut faceremus aut facere poſſemus ſi in Perſona intereſſemus, etiam ſi Mandatum de ſe magis exigant ſpeciale;

A.D. 1504. Hen. 7.

Promittentes, bona Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros totum & quicquid dicti Commiſſarii, Oratores, Factores, Negotiorum Geſtores, Deputati, & Nuncii noſtri, vel Duo eorum, fecerint in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo ſeptimo Die Martii

Per ipſum Regem.

De Saſina Dominii de Kilmarnok deliberata.

A.D. 1504. An. 19. H. 7. Ex Autogr.

In Dei Nomine Amen.

Per hoc præſens Publicum Inſtrumentum cunctis pateat evidenter quòd,

Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo quarto, Menſis verò Aprilis Die decimo nono, Indictione ſeptimâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri, Domini *Julii*, Divinâ Providentia, *Papæ Secundi* Anno primo,

In mei Notarii Publici & Teſtium ſubſcriptorum Præſentia, perſonaliter acceſſit Honorabilis Vir *Hugo Campbell* de Loudane Miles, Vicecomes de Ayre, ad Caſtrum ſeu Capitale Meſſuagium omnium & ſingularum Terrarum *Dominii de Kilmernok* cum Pertinentiis, jacens infra dictum Vicecomitatum de Aire,

Et ibidem ſuper Solum ejuſdem Honorabilis Armiger *Edwardus Breynſford* Anglicus, Attornatus Illuſtriſſimæ & Sereniſſimæ Dominæ noſtræ Dominæ *Margaretæ Reginæ Scotiæ* Præclariſſimæ, præſentavit dicto Vicecomiti quoddam Præceptum Saſinæ Capellæ Excellentiſſimi Metuendiſſimique Principis & Domini noſtri Domini *Jacobi Quarti*, Dei gratiâ, *Scotorum Regis* Invictiſſimi, ſub ejus Sigillo Pergameno Scriptum & Sigillatum, requirendo *ipſum Hugonem Vicecomitem prædictum* de Aire pro debitâ ejuſdem Executione fiendâ,

Qui verò *dictus Hugo* Vicecomes præfatum Præceptum a dicto *Edvardo* Attornato, quâ decuit Reverentiâ, humiliter recepit, & michi Notario Publico ſubſcripto perlegendum tradidit;

A.D. 1504.

Cujus quidem Præcepti Tenor ſequitur, & eſt talis,

Jacobus, Dei gratiâ, *Rex Scotorum*, Vicecomiti & Ballivis ſuis de Aire Salutem.

Quia, tempore Solemnizationis Matrimonii, inter *Nos* & Sereniſſimam Principiſſam noſtramque Cariſſimam Conjugem *Margaretam* Filiam Primogenitam Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici Regis Angliæ* Patris noſtri Amantiſſimi factæ & celebratæ, Dedimus & Conceſſimus eidem Cariſſimæ Conjugi noſtræ in Vitali Redditu & in Donationem propter Nuptias *Dominium noſtrum de Kilmernok* cum Caſtro & Fortalitiis ejuſdem, ac cum Tenentibus, Tenandriis, liberè Tenentium Servitiis, Advocationibus & Donationibus Eccleſiarum & Capellaniarum dicti Dominii cum pertinentiis, jacens infra Vicecomitatum noſtrum de Aire, juxta Tenorem Confirmationis & Ratificationis per Nos & Tres Regni noſtri Status in noſtro Parliamento ante Datam Præſentium ultimò tento deſuper factarum, prout in hujuſmodi latiùs continetur,

Vobis igitur Præcipimus & Mandamus quatenus, ad Capitale Manerium ſive Manſionem prædicti Dominii de Kilmernok accedatis, & præfatæ Cariſſimæ Conjugi noſtræ, aut ſuis certis Attornato vel Attornatis, Latori ſeu Latoribus

Latoribus Præſentium, Statum, Saſinam, & Poſſeſſionem in Vitali Redditu prædictorum Dominii, Caſtri, & Fortalitiorum ejuſdem cum Tenentibus, Tenandriis, Libere-tenentium Servitiis, Advocationibus & Donationibus Eccleſiarum & Capellaniarum cum pertinentiis, juxta Formam & Tenorem noſtrarum Donationis & Confirmationis ſibi, ut præmittitur, factarum, noſtro Nomine traditis & deliberatis, & ſine dilatione & hoc nullo modo omittatis,

Ad quod faciendum vobis dicto Vicecomiti noſtro, veſtriſque Ballivis, conjunctim & diviſim, plenariam in hac parte, Tenore Præſentium, committimus Poteſtatem.

Datum ſub Teſtimonio Magni Sigilli noſtri apud *Edinburgh* penultimo Die Menſis Martii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo quarto, & Regni noſtri Decimo ſexto.

Poſt cujus quidem Præcepti Regii Perlecturam & Publicationem idem *Hugo Vicecomes* prædictus, virtute & vigore ejuſdem Præcepti & ſui Officii, Statum & Saſinam realem ſeu actualem ac Poſſeſſionem in Vitali Redditu prædicti Dominii totius & integri *de Kilmernok* Caſtri ac Fortalitiorum ejuſdem cum Tenentibus, Tenandriis, Liberetenentium Servitiis, Advocationibus & Donationibus Eccleſiarum ſeu Capellaniarum cum pertinentiis, juxta Formam & Tenorem dicti Præcepti, ac Literarum præfati Excellentiſſimi Principis Confirmationis & Donationis per ſuam Serenitatem Regiam ſuiſque Tres Regni Status in Parliamento antedicto deſuper factarum, *prænarrato Edvardo* præſente & acceptante, tanquam Attornato prælibatæ *Sereniſſimæ Principiſſæ*, & ejus Nomine per Terræ & Lapidis Traditionem, ac in dicto Caſtro Inductionem pacificam, ut moris eſt in talibus fieri conſuetum, dedit, contulit, pariterque deliberavit.

Super quibus omnibus & ſingulis prænarratis actis & geſtis, idem *Edvardus Beynſteid* Attornatus, Nomine quo ſupra, ſibi fieri petiit hoc præſens Publicum Inſtrumentum.

Acta erant hæc apud *dictum Caſtrum de Kilmernok* Horâ undecimâ ante Meridiem vel eo circa, ſub Anno, Die, Menſe, Indictione, & Pontificatu quibus ſupra.

Præſentibus ibidem,

Honorabilibus Viris & Armigeris,
Conſtantio Dunlope de Hunthall,
David Craufurde de Kerſ.
Hectore Stuart de Raiſ.
Georgeo Craufurd de Walterhede,
Alexandro Boyde Ballivo de Kilmernok,
Petro Rankni de Scheilde,
Roberto Craufurd Filio & Hærede Apparente Domini de Craufurdlande,
Johanne Mobbat Filio & Hærede Apparente Domini de Busby,
Johanne Lokart de Bar,
Et *Thomâ Gyllame* Anglico,
Cum diverſis aliis Teſtibus ad Præmiſſa vocatis pariterque rogatis &c.

Et ego Johannes Murray, *Artium Magiſter Clericus Sancti Andreæ Diœceſis, Publicus Apoſtolicâ & Regali Auctoritatibus Notarius, quia præinſertis Statûs, Saſinæ, ac Poſſeſſionis Dationi & Traditioni, cæteriſque Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, dicerentur, agerentur & fierent, unà cum prænominatis Teſtibus, præſens perſonaliter interfui, eaque ſic dici & fieri vidi ſcivi & audivi, ac in Notam cepi, ex quâ hoc præſens Publicum Inſtrumentum, Manu alterius, me aliàs occupato, fideliter ſcriptum, confeci, Signoque & Nomine meis ſolitis & in talibus conſuetis, unà cum appenſione Sigilli* dicti Hugonis Vicecomitis de Are, *in Signum Executionis ſui Officii, ſignavi ſubſcripſi & roboravi, in Fidem & Teſtimonium Præmiſſorum requiſitus.*

JOHANNES MURRAY.

Sigillo avulſo.

Bulla Unionis Prioratus Luffeldiæ, Capellarum Sancti Martini Magni & Tykhill.

A.D. 1504.
An. 19. H. 7.
Ex Autogr.

JULIUS EPISCOPUS *Servus Servorum Dei* ad perpetuam Rei Memoriam.

Injunctum Nobis deſuper Apoſtolicæ Servitutis Officium mentem noſtram excitat & inducit ut ad ea, quæ Eccleſiarum & Monaſteriorum necnon Hoſpitalium & aliorum Piorum Locorum quorumlibet, præſertim dùm Catholicorum Regum & Principum Vota id expoſcunt, Neceſſitatibus ſimul & Commoditatibus, cum Divini Cultûs Augmento & Animarum Chriſti Fidelium Salute, valeat ſalubriter provideri, quantum cum Deo poſſumus, intendamus, & in hiis, prout in Domino conſpicimus expedire, ejuſdem Officii partes favorabiliter impendamus.

Sanè pro Parte Cariſſimi in Chriſto Filii noſtri *Henrici Angliæ Regis* Illuſtris Nobis nuper Expoſitum fuit quòd,

Cùm ipſe *Henricus Rex*, de propria Salute recogitans, & cupiens Terrena in Cœleſtia & Tranſitoria in Æterna felici Commercio commutare, pià ductus Devotione, infra Septa Monaſterii Weſtmonaſterii Ordinis Sancti Benedicti Londonienſis Diœceſis, Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubjecti, unam Capellam ſub Invocatione Beatæ Mariæ Virginis, cum una Canturia & Augmento Trium Monachorum Presbyterorum & Duorum Converſorum ultra Numerum qui in dicto Monaſterio exiſtere conſuevit vel eſſe debuit, qui inibi pro Animæ ſuæ Salute celebrare teneantur, ac unam Domum Eleemoſinariam ſeu Hoſpitale pro Tredecim Viris Pauperibus, quorum unus Presbyter Secularis exiſtat, & in prædicta Capella celebret, & Tribus Mulieribus etiam Pauperibus in ipſa Domo Recipiendis ac perpetuò Confovendis & Alendis, Fundare & Ædificare jam inceperit,

Et, ut dicti Monachi Presbyteri, & Duo Converſi, ac Tredecim Viri, & Tres Mulieres poſſint pro eorum Suſtentatione condecentem & neceſſariam Subventionem recipere, cupit dictus *Henricus Rex* Prioratum de Luffeldia dicti Ordinis Lincolnienſis Diœceſis, qui Conventualis exiſtit, necnon Eccleſias Collegiatas ſive Liberas Capellas Regias Sancti Martini Magni & de Tykhill, eidem Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubjectas, Londonienſis & Eboracenſis Diœceſuum, illiuſque & illarum Ordinem Dignitates Nomina & Qualitates ac Canonicatus & Præbendas in eiſdem Capellis Regiis ſive Eccleſiis Collegiatis & illis ſubjecta, etiam continuam Reſidentiam requirentia, quibuſcunque Nominibus cenſeantur, ac Camerarii ſive Camerariatûs, necnon Decani Cuſtodis Magiſtri ſive Præſidentis, ac alia Officia quæcunque, in eiſdem Prioratu & Eccleſiis ſive Capellis Regiis exiſtentia, quæ omnia *ipſius Henrici* & pro tempore exiſtentis Regis Angliæ Juris Patronatûs exiſtunt, illorumque omnium Dependentias, Fundationes, Statuta quoque, & Ordinationes Supprimi & Extingui,

A.D. 1504.

Necnon Prioratûs & Eccleſiarum Collegiatarum ſive Capellarum Regiarum de Luffeldia Sancti Martini Magni & de Tykhill, ac Dignitatum, Canonicatuum, & Præbendarum atque Officiorum, ſic, ut præfertur, Supprimendorum & Extinguendorum illiſque Annexorum, Structuras, Ædificia, Terras, Tenementa, & Bona omnia; illorúmq; Fructus, Redditus, & Proventus pro neceſſitatibus Monaſterii, Capellæ, Cantoriæ, & Domûs Elemoſinariæ ſive Hoſpitalis prædictorum, & pro nonnullis aliis Piis & Caritatis Operibus, quæ idem *Henricus Rex* pro Animæ ſuæ Salute infra prædictum Monaſterium & alibi fieri conſtituit & ordinavit, dicto Monaſterio, in quo Corpus, claræ Memoriæ, *Henrici Sexti* etiam *Angliæ Regis* Patrui & Prædeceſſoris ſui collocari cupit, ſuamque in eodem Monaſterio, in quo etiam communis Angliæ Regum Sepultura conſiſtere dinoſcitur, Sepulturam eligere & habere intendit, perpetuò applicari, appropriari, & aſſignari,

Quare pro Parte præfati *Henrici Regis* Nobis fuit humiliter Supplicatum ut in Præmiſſis ejus Voto annuere aliáſque oportunè providere de Benignitate Apoſtolicâ dignaremur,

Nos igitur, qui dudùm inter alia Voluimus quòd, Petentes Beneficia Eccleſiaſtica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum Valorem ſecundùm communem Extimationem tàm Beneficii uniendi quàm illius cui Unio fieri peteretur, alioquin Unio non va-

A.D. 1504. Hen. 7.

leret, & ſemper in Unionibus Commiſſio fieret ad Partes, vocatis quorum intereſſet, quique ſingulorum Chriſti Fidelium præſertim Catholicorum Regum & Principum Votis, per quæ eorum Animarum Saluti & Pauperum Chriſti miſerabiliumque Perſonarum Neceſſitatibus ſubveniri poſſit, libenter quantum cum Deo poſſumus annuimus, Monaſterii Weſtmonaſterii, Prioratûs de Luffeldia, ac Eccleſiarum ſive Regiarum Capellarum Sancti Martini Magni & de Tikhill, Dignitatum ac Canonicatuum, & Præbendarum, necnon Officiorum prædictorum Fructuum, Reddit.uum, & Proventuum veros Annuos Valores, Præſentibus pro expreſſis habentes, hujuſmodi Supplicationibus inclinati, dictos *Prioratum de Luffeldia, Eccleſiaſque Collegiatas ſive Liberas Capellas Regias Sancti Martini Magni & de Tikhill, Hoſpitale quoque eidem Eccleſiæ ſive Capellæ Regiæ Sancti Martini Magni* unitum, annexum, & appropriatum, atque eorumdem Ordinum Dignitates, ſinguloſque Canonicatus & Præbendas, Officia, Dependentias, Nomina, Qualitates, Statuta, & Ordinationes quaſcunque, Auctoritate Apoſtolicâ & ex certâ Scientiâ, Tenore Præſentium, penitùs & omninò *Supprimimus* & *Extinguimus*, illorumque Structuras, Ædificia, & Bona omnia, cum annexis hujuſmodi Libertatibus quoque & Juriſdictionibus, Privilegiis & Exemptionibus, eis dudùm per Sedem prædictam vel aliàs quomodolibet conceſſis, vel per eos habitis, quorum Tenores, ac ſi de verbo ad verbum Præſentibus inſererentur, etiam haberi volumus pro ſufficienter expreſſis & inſertis, ac omnibus Fructibus, Redditibus, & Proventibus, Juribus & Pertinentiis ſuis *præfato Monaſterio Weſtmonaſterii*, pro illorum ac Capellæ inibi per præfatum *Henricum Regem* Erigendæ Cantariæ & Eleemoſinariæ ſeu Hoſpitalis Domûs ac Monachorum Miniſtrorum & Pauperum eorumdem Neceſſitatibus & Suſtentationibus, ut ipſi pro bono & felici Statu dicti *Henrici Regis*, dùm Vitam egerit in humanis, & pro Parentum & Progenitorum ſuorum, necnon ejuſdem *Henrici Regis* cùm ab hac Luce migraverit, quamvis alibi, Deo diſponente, illum ſepeliri contigerit, Animarum Salute perpetuis futuris Temporibus Preces ſuas devotè effundant, eadem auctoritate *Applicamus*, *Appropriamus*, & *Aſſignamus*,

Ita quòd ſimul vel ſucceſſivè cedentibus vel decedentibus, Prioratum de Luffeldia, ac Dignitates, Canonicatus, & Præbendas, ac Officia hujuſmodi Obtinentibus, ſive illa aliàs quomodolibet Dimittentibus, ſeu etiam extunc, ſi quovis modo vacent, liceat Dilectis Filiis *Abbati, Priori & Conventui dicti Monaſterii* per ſe, vel alium, ſeu alios corporalem Structurarum, Ædificiorum, & Bonorum, ac Fructuum, Reddituum, & Proventuum, Prioratuum, Dignitatum, Canonicatuum, & Præbendarum, ac Officiorum Suppreſſorum hujuſmodi Poſſeſſionem propriâ Auctoritate liberè apprehendere & perpetuò retinere, illorumque Fructus, Redditus, & Proventus in Monaſterii, necnon Capellæ Erigendæ, Cantariæ, Domûs Eleemoſinariæ, ſeu Hoſpitalis Monachorum quoque & Miniſtrorum ac Pauperum eorumdem Uſus Utilitatemque, ac alia Onera per dictum *Henricum Regem* forſan ordinanda convertere, ipſoſque Prioratum Capellas ſive Eccleſias de Luffeldia Sancti Martini & de Tikhill, per ſeipſos, aut alium, vel alios per eos deputandos, regere & gubernare, Dioceſanorum Locorum & cujuſvis alterius Licentiâ ſuper hiis minimè requiſitâ:

Quocirca Venerabilibus Fratribus noſtris *Wintonienſi*, *Norwicenſi*, & *Sariſbirienſi* Epiſcopis, per Apoſtolica Scripta Mandamus quatinus ipſi, vel Duo aut Unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes Litteras & in eis contenta, ubi & quando expedire cognoverint, & quotiens pro parte *Abbatis Prioris & Conventûs prædictorum* fuerint deſuper requiſiti, ſolemniter Publicantes, ac eis in Præmiſſis efficacis Defenſionis Præſidio aſſiſtentes, faciant Auctoritate noſtrâ eoſdem *Abbatem Priorem & Conventum* pacificâ Poſſeſſione Structurarum, Ædificiorum, & Bonorum illorumque Fructuum, Reddituum, & Proventuum perceptione, ac aliorum prædictorum gaudere, non permittentes eoſdem ſuper illis per quoſcumque quomodolibet impediri vel moleſtari,

Contradictores per Cenſuram Eccleſiaſticam Appellatione poſtpoſitâ Compeſcendo;

Non obſtantibus Præmiſſis ac priori Voluntate noſtrâ prædictâ & aliis Apoſtolicis, necnon, bonæ Memoriæ, *Octonis* & *Octoboni* olim in Regno Angliæ dictæ Sedis Legotarum in Provincialibus quoque & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus & Ordinationibus, ac Fundationibus, Statutis, & Conſuetudinibus Prioratûs de Luffeldia, ac Regiarum Capellarum ſive Eccleſiarum Sancti Martini Magni & de Tikhill, necnon Monaſterii & Ordinis prædictorum Juramento Confirmatione Apoſtolicâ vel quavis Firmitate aliâ Roboratis contrariis quibuſcunque, ſeu ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede Indultum, quòd Interdici, Suſpendi, vel Excommunicari non poſſint, per Literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujuſmodi Mentionem, & quibuſlibet aliis Privilegiis, Indulgentiis, & Litteris Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus quorumcumque Tenorum exiſtant, per quæ Præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis Tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris Literis mentio ſpecialis;

Proviſo quòd *Prioratus de Luffeldia & Capellæ Regiæ ſive Eccleſiæ Sancti Martini Magni & de Tikhill* hujuſmodi propterea ad Prophanos Uſus non redigantur, & quòd dictæ Regiæ Capellæ ſive Eccleſiæ Sancti Martini Magni & de Tikhill Divinis non fraudentur Obſequiis, ſed in dicta Capella ſive Eccleſia Sancti Martini Magni per Duos Canonicos Duorum Canonicatuum & Præbendarum Sacerdotalium, quorum Canonici per ejuſdem loci Statuta antiqua ad continuam Reſidentiam tenebantur, & tàm in ea quàm in dicta Regia Capella ſive Eccleſia de Tikhill, per Vicarios & Cantariarum Cantariſtas ſive Capellanos ac Pueros Choriſtas, cæteroſque Sacerdotes & Miniſtros earumdem Regiarum Capellarum ſive Eccleſiarum Temporales, & ad Nutum dictorum *Abbatis, Prioris,* & *Conventûs* amovibiles, per quos antiquitùs ea fieri ſolent, Divina Officia congruè celebrentur ſine aliquâ aut alicujus eorumdem Stipendiorum, quæ nunc & in præſenti percipiunt, Diminutione quoquo modo faciendâ, & in Parrochialibus Eccleſiis eiſdem Prioratui & Eccleſiis ſive Capellis Regiis annexis Animarum Cura nullatenus negligatur, ſed eorum congruè ſupportentur Onera conſueta; ita tamen quòd *dicti Duo Canonici,* Sacerdoteſque & Miniſtri alii in dictis Collegiatis Eccleſiis ſive Capellis Regiis nullum Jus Capituli aut aliud, præter Stripendium quod impræſenti percipiunt, ſibi vendicent in futurum, ſed ſub Juriſdictione & Regimine dictorum *Abbatis, Prioris,* & *Conventûs* remaneant inperpetuum,

Nos enim præſentes Litteras & in eis contenta per quaſcunque Revocationes Unionum, Annexionum, & Incorporationum, Suppreſſionum, & Extinctionum effectum non ſortitarum, etiam quaſcunque Derogatoriarum Derogatorias, aliaſque fortiores & efficaciores Clauſulas in Se continentes, quæ a Nobis vel Sede prædicta forſan imposterùm etiam ex quibuſvis Cauſis emanare contigerit, nullatenus revocari ſeu ſuſpendi poſſe, ſed ad hoc in Revocationibus & Suſpenſionibus prædictis non comprehendantur, exnunc effectum ſortitas cenſeri, ſicque ab omnibus judicari & reputari debere, Irritum quoque & Inane, ſi ſecus ſuper hiis a quoquam quavis Auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attemptari, Decernimus.

Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc Paginam noſtræ Suppreſſionis, Extinctionis, Applicationis, Appropriationis, Aſſignationis, Voluntatis, Mandati, & Decreti infringere &c.

Dat. *Romæ apud Sanctum Petrum,* Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo quarto, tertio decimo Kal. Junii, Pontificatûs noſtri Anno primo.

Sigismundus.

D. de Comitibus.

Julius *Papa Secundus.*

Sub Sigillo Plumbeo a Filis ſericis flavi rubeique Colorum pendente.

A.D. 1504. *Hen.* 7.

A.D. 1504. *Hen.* 7.

Pro Capella Regia Weſtmonaſterii Bulla Confirmationis una cum Exemptione.

A.D. 1504. *An.* 19. *H.* 7. *Ex Autogr.*

A.D. 1504.

Julius Episcopus, *Servus Servorum Dei*, ad perpetuam rei memoriam.

Admonet injunctum Nobis deſuper Apoſtolicæ Servitutis Officium, ut ſingulorum Catholicorum Principum & Regum Votis, per quæ in Eccleſiis & Monaſteriis Divini Cultûs Augmentum ſuſcipere, & Animarum Salus provenire poſſit, ac etiam Pauperibus Miſerabilibuſq; Perſonis de oportuna neceſſariâq; Subventione valeat ſalubriter provideri, libenter annuamus, ac Favoribus proſequamur oportunis.

Sanè pro Parte Dilectorum Filiorum, *Johannis Abbatis ac Prioris & Conventûs* Monaſterii Weſtmonaſterii Ordinis Sancti Benedicti Londonienſis Diœceſis, Nobis nuper exhibita Petitio continebat, quòd cariſſimus in Chriſto Filius noſter *Henricus Angliæ Rex Illuſtris Septimus*, de ejus propriâ Salute recogitans, ac cupiens Terrena in Cœleſtia & Tranſitoria in Æterna felici Commercio commutare, piâ ductus Devotione, quandam Capellam cum unâ Cantariâ, ſub Invocatione Beatæ Mariæ Virginis cum Augmento Trium Monachorum Presbyterorum & Duorum Converſorum, ultra Numerum qui in dicto Monaſterio exiſtere conſuevit vel eſſe debuit, qui inibi pro Animæ ſuæ Salute celebrare & orare tenerentur, ac unam Domum Eleemoſinariam pro Tredecim Viris Pauperibus, quorum unus ſit Presbyter Secularis, in prædicta Capella celebraturus, & Tribus Mulieribus etiam Pauperibus in ipſa Domo Recipiendis ac perpetuò Confovendis & Alendis infra Septa dicti Monaſterii Sedi Apoſtolicæ immedatè ſubjecti, Fundare & Ædificare ſeu Ædificari facere incepit, unà cum Deputatione & Ordinatione certarum Pecuniarum, ſingulis Ebdomadis Verbum Dei Clero & Populo inibi Evangelizantibus & publicè Prædicantibus, necnon in Eleemoſinas pro Pauperum & quorumdam Scolarium in Univerſitate Studii Oxonienſis Suſtentatione & aliis nonnullis Piis Operibus erogandarum, exhibendarum, & diſtribuendarum, prout in quibuſdam Litteris ſeu Inſtrumentis ac Cartis deſuper confectis dicitur pleniùs contineri.

Quare, pro Parte prædictorum *Abbatis Prioris & Conventûs* Nobis extitit humiliter Supplicatum ut Fundationi, Deputationi, & Ordinationi prædictis pro illarum Subſiſtentia firmiori Robur Apoſtolicæ Confirmationis adjicere, ac Capellam & Domum Eleemoſinariam ſeu Hoſpitale prædicta, cum quibuſcunque Poſſeſſionibus, Terris, Tenementis, Prioratibus, Eccleſiis, Capellis, Decimis, Penſionibus, Portionibus, Bonis, Privilegiis, & Pertinentiis univerſis, quæ impræſentiarùm Conceſſione, Donatione, Largitione, & Liberalitate dicti *Henrici Regis* Fundatoris eorumdem & noſtrâ poſſident, aut in futurum Conceſſione Pontificum, Largitione Regum vel Principum, Oblatione Fidelium, ſeu aliis quibuſcunque Modis præſtante Domino poterunt adipiſci, ſub noſtra & Romanæ Eccleſiæ Protectione, Tutela, Tuitione, & Defenſione ſuſcipere, aliáſque in Præmiſſis oportunè providere de Benignitate Apoſtolicâ dignaremur,

Nos igitur, attendentes quòd ſingulis Chriſti Fidelibus, Juſta Petentibus, Sedes prædicta Apoſtolica benignè annuere conſuevit, & eorum Petitiones ad exauditionis Gratiam eo ſpecialiùs admittere debet quo ratione Juris immediati, hujuſmodi ſpeciali Dilectionis affectu, ei ſunt aſtricti, hujuſmodi Supplicationibus inclinati, etiam intuitu & contemplatione præfati *Henrici Regis* de Nobis & Sede prædicta oportunè meriti, qui ad Dei Honorem & Animæ ſuæ Salutem Fundationem hujuſmodi inſtituit & ordinavit, favorabiliter annuentes, Fundationem, Deputationem, & Ordinationem prædictas, ac prout illas concernunt omnia & ſingula in quibuſvis Literis ſeu Inſtrumentis & Cartis contenta Apoſtolicâ Auctoritate, Tenore Præſentium, Ratificamus, Approbamus, & Confirmamus, Supplentes omnes & ſingulos Defectus tàm Juris quàm Facti, ſiqui forſan intervenerint in eiſdem,

Et nichilominus Capellam ac Domum Eleemoſinariam ſive Hoſpitale prædicta, cum quibuſcunq; illorum Perſonis ac Poſſeſſionibus, Terris & Tenementis, Prioratibus, Eccleſiis, Capellis, Decimis, Portionibus, Penſionibus, Bonis, Privilegiis, & Pertinentiis univerſis, quæ impræſentiarum ex Conceſſione, Donatione, Largitione, & Liberalitate dicti *Henrici Regis* Fundatoris eorumdem & noſtra *Abbas Prior & Conventus* præfati poſſident, aut in futurum Conceſſione Pontificum, Largitione Regum vel Principum, Oblatione Fidelium, ſeu aliis quibuſcunque Modis, præſtante Domino, potuerunt adipiſci,

piſci, a quorumcunq; Ordinariorum Locorum eorumq; Officialium & Vicariorum in Spiritualibus Generalium nunc & pro tempore exiſtentium Juriſdictione, Viſitatione, & Superioritate perpetuò eximimus & liberamus, & ſub Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, cujus juris exiſtit, & noſtrâ Tutelâ, Protectione, & Defenſione ſuſcipimus, ac ſub ea tantum manere cenſemus illorum omnium & ſingulorum Nomina, veróſq; Annuos Valores ac ſi ſpecificè & ſigillatim Præſentibus insererentur pro expreſſis, habentes, Statuentes etiam ut omnia & ſingula prædicta eiſdem *Abbati*, *Priori*, & *Conventui*, ac *Abatis* & *Prioris* prædictorum Succeſſoribus firma & illibata perpetuò permaneant & conſerventur,

Ita ut nullus contra præfatâ ſeu eorum aliqua, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Conceſſione noſtráque Confirmatione Roborata, ac ſub noſtra & dictæ Sedis Protectione & Tutela ſuſcepta & recepta, aliquid agere audeat vel quoquo modo ea deinceps infringere vel minuere præſumat.

Quocirca Venerabilibus Fratribus noſtris, *Archiepiſcopo Cantuarienſi*, & *Wintonienſi* ac *Londonienſi* Epiſcopis, per Apoſtolica Scripta Mandamus quatinus ipſi vel duo aut unus eorum, per ſe vel alium ſeu alios præſentes Literas & in eis contenta quæcunque, ubi & quando expedire cognoverint, & quotiens pro Parte *Abbatis*, *Prioris*, & *Conventûs* prædictorum ſeu alicujus eorum fuerint deſuper requiſiti, ſolemniter Publicantes, ac eis in Præmiſſis efficacis Defenſionis Præſidio Aſſiſtentes, faciant Auctoritate noſtrâ eoſdem *Abbatem*, *Priorem*, & *Conventum* pacificâ Poſſeſſione Capellæ & Domûs Eleemoſinariæ ſeu Hoſpitalis hujuſmodi ac Terrarum, Tenimentorum, Prioratuum, Eccleſiarum, Capellarum, Decimarum, Penſionum, Portionum, & aliorum Præmiſſorum gaudere, non permittentes eoſdem ſuper illis per quoſcunque quomodolibet impediri vel moleſtari, aut Capellæ & Domûs Eleemoſinariæ ſeu Hoſpitalis hujuſmodi Fundationes, Statuta, Conſtitutiones, Ordinationes, Privilegia, Conſuetudines, Libróſque & Cartas, ſeu alia Scripta quæcunque deſuper per præfatum *Henricum Regem* concepta, facta, & ordinata, & per Nos, ut præfertur, roborata & confirmata in aliquo infringi, minui, auferri, aut quoquo modo violari, Contradictores, Moleſtatores, & Perturbatores quoſlibet per Cenſuram Eccleſiaſticam Appellatione poſtpoſitâ Compeſcendo:

Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, necnon bonæ Memoriæ *Ottonis* & *Ottoboni* olim in Regno Angliæ dictæ Sedis Legatorum, ac in Provincialibus & Sinodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus, Conſtitutionibus & Ordinationibus, Fundationibus, Statutis, & Conſuetudinibus Monaſterii & Ordinis prædictorum Juramento, Confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis Firmitate aliâ roboratis contrariis quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eâdem ſit Sede Indultum quòd Interdici, Suſpendi, vel Excommunicari non poſſint per Literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis Privilegiis, Indulgentiis, & Literis Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus, quorumcunque Tenorum exiſtant, per quæ Præſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis Tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris Literis mentio ſpecialis,

Nos enim præſentes Literas omniáque & ſingula in eis contenta per quaſcunque Revocationes, etiam Derogatoriarum Derogatorias, aliáſque fortiores & efficaciores Clauſulas in ſe continentes, quæ a Nobis vel Sede prædictâ forſan impoſterùm etiam ex quibuſcunque Cauſis emanare contigerit, nullatenus revocari ſeu ſuſpendi poſſe, ſed ſemper in ſuis Robore & Firmitate permanere, Irritum quoque & Inane quicquid ſecus ſuper hiis a quoquam quavis Auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attemptari Decernimus.

Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc Paginam noſtræ Ratificationis, Confirmationis, Supplectionis, Exemptionis, Liberationis, Suſceptionis, Statuti, Mandati, & Decreti infringere &c.

Dat. *Romæ apud Sanctum Petrum*, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Quarto, Decimo Kal. Junii, Pontificatûs noſtri Anno Primo.

SIGISMUNDUS.

D. DE COMITIBUS.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filis ſericis flavi rubeique Colorum.

Bulla Indulgentiæ de Scala Cœli.

A.D. 1504. *An.* 19. *H.* 7. *Ex Origine.*

JULIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei*, Univerſis Chriſti Fidelibus, præſentes Literas inſpecturis, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Illius qui pro Dominici Gregis Salvatione in Ara Crucis in Pretium immolari non abnuit, quique inter alia ſibi Beneplacita Opera Caritatis exerceri præcepit, vices quamvis imparibus Meritis gerentes in Terris, ad ea conſiderationis noſtræ aciem libenter convertimus, per quæ Divinus Cultus ubilibet augeatur, & Caritatis Opera, præſertim erga Pauperes Chriſti exerceantur, & ad hoc Fideles quoſlibet quibuſdam Spiritualibus allectivis Muneribus, Indulgentiis, viz. & Remiſſionibus frequenter invitamus, ut exinde reddantur Divinæ Gratiæ aptiores, & per Temporalia quæ erogaverint, Præmia conſequi mereantur Felicitatis æternæ.

Dudùm ſiquidem per Felicis Recordationis *Alexandrum Papam Sextum* Prædeceſſorem noſtrum accepto, quòd Cariſſimus in Chriſto Filius noſter *Henricus Angliæ Rex* Illuſtris, Fervore Devotionis accenſus, cupiens Terrena in Cœleſtia, & Tranſitoria in Æterna, felici Commercio commutare, proponebat unam Capellam ſub Invocatione Beatæ Mariæ Virginis in Eccleſia Sancti Georgii Opidi Windeſoræ Sareſbirienſi Diœceſe, in qua Sepulturam ſuam eligere intendebat, ac infra Limites dicti Opidi unam Domum Eleemoſinariam pro Pauperibus, & aliis Miſerabilibus Perſonis inibi Recipiendis, Alendis, & Confovendis, Opere quidem ſumptuoſo Fundare ac Conſtruere, ac Capellam & Domum Eleemoſinariam hujuſmodi ſufficienter Dotare, ipſamque Capellam Libris, Calicibus, & aliis Ornamentis Eccleſiaſticis, ad Divinum Cultum neceſſariis decenter Decorare:

Idem Prædeceſſor cupiens ut Capella prædicta, in qua etiam *præfatus Rex* Septem Presbyteros pro Miſſis quâlibet Die inibi celebrandis deputari & inſtitui facere intendebat, congruis frequentaretur Honoribus, ipſique & alii Presbyteri ad Miſſas hujuſmodi celebrandas, & alii Chriſti Fideles ad dictam Capellam viſitandam eò libentiùs inducerentur, Preſbyteris prædictis, qui inibi pro tempore celebrarent & pro Statu *præfati Regis*, dùm Vitam duceret in Humanis, & poſtquam ab hac Luce migrâſſet, pro Animæ ſuæ ac Animarum, pro quibus iidem Presbyteri inibi celebrarent, Deum orarent Salute, illam Indulgentiam, quam Celebrantes pro Defunctis in Capellâ *Scala Cœli nuncupatâ*, in Eccleſiâ Trium Fontium extra Muros Urbis Ciſtercienſis Ordinis, & Animæ pro quibus inibi celebratur & oratur, conſequuntur, Auctoritate Apoſtolicâ Elargitus eſt,

A.D. 1504.

Et inſuper, omnibus & ſingulis Chriſti Fidelibus, verè Pœnitentibus & Confeſſis, qui Capellam prædictam ſingulis Diebus Dominicis Quadrageſimæ, a Primis Veſperis uſque ad Secundas Veſperas incluſivè, & in Die Sextæ Feriæ Majoris Ebdomadis *Veneris Sanctæ nuncupatâ* devotè viſitarent, &, ut præfertur, orarent pro ſingulis Dominicis Septem & Veneris ſancta Diebus hujuſmodi, Viginti Annos & totidem Quadragenas de injunctis eis Pœnitentiis miſericorditer in Domino Relaxavit, prout in ſuis inde confectis Litteris pleniùs continetur.

Cùm autem, ſicut accepimus, dictus *Henricus Rex* dictam Capellam non in dicta Eccleſia Sancti Georgii, ſed infra Septa Monaſterii Beati Petri Weſtmonaſterienſis Ordinis Sancti Benedicti Londonienſis Diœceſis, cum Augmento Trium Monachorum Presbyterorum, & Duorum Converſorum ultra Numerum, qui in dicto Monaſterio Beati Petri exiſtere conſuevit vel eſſe debet, qui inibi pro animæ ſuæ ſalute celebrare teneantur, necnon unam Domum Eleemoſinariam pro Tredecim Viris Pauperibus, quorum unus exiſtat Presbyter Secularis in prædicta Capella etiam celebraturus, & Tribus Mulieribus etiam Pauperibus in ipſa Domo Recipiendis, ac perpetuò Confovendis & Alendis, Fundare & Dotare inceperit, ac Sepulturam ſuam in dicta Capella eligere intendat; Nos, ut Presbyteri qui in dicta Capella infra dicta Septa Conſtruendâ celebraverint & Deum oraverint, ac alii Chriſti Fideles illam dictis Diebus viſitaverint, ut præfertur, & pro quibus Preces ad Deum erogabunt, ut præfertur, hujuſmodi Indulgentiarum & Remiſſionum Participes eſſe poſſint pro-

A.D. 1504. Hen. 7.

videre volentes, de Omnipotentis Dei Miſericordiâ, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus Auctoritate confiſi, tàm Tribus Monachis & Seculari Preſbytero prædictis quàm aliis qui Miſſas in Capella aut Domo prædictâ pro tempore celebraverint, & pro Statu *præfati Regis*, dùm Vitam duxerit in Humanis, & poſtquam ab hac Luce migraverit, ut præfertur, pro Animæ ſuæ ac Animarum pro quibus ipſi Monachi & Presbyteri inibi celebraverint & Deum oraverint Salute, ac illi pro quibus celebratum fuerit per modum Suffragii, eaſdem prorſùs Indulgentias & Peccatorum Remiſſiones, quas Celebrantes in dicta Capella *Scala Cœli* nuncupatâ, & Animæ pro quibus inibi celebratur & oratur, conſequuntur, Auctoritate Apoſtolicâ, Tenore Præſentium, elargimur,

Et inſuper omnibus & ſingulis utriuſque Sexûs Chriſti Fidelibus, verè Pœnitentibus & Confeſſis, qui Capellam prædictam ſingulis diebus Dominicis Quadrageſimæ a Primis Veſperis uſque ad Secundas Veſperas incluſivè, & in prædicta Die Feriæ Sextæ Majoris Ebdomadis *Veneris Sancta nuncupata* devotè viſitaverint, &, ut præfertur, oraverint pro ſingulis Diebus Dominicis prædictis Septem Annos & totidem Quadragenas, & pro ipſâ Die *Veneris Sancta* Majoris Ebdomadæ Viginti Annos, & conſimiles totidem Quadragenas, injunctis eis Pœnitentiis miſericorditer in Domino Relaxamus, præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

A.D. 1504. Hen. 7.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo quarto, tertiodecimo Kalend. Junii, Pontificatûs noſtri Anno primo.

SIGISMUNDUS.

Super Plicam,

D. DE COMITIBUS.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filis ſericis rubei croceique Colorum.

De Tranſferendo Corpore Henrici Sexti.

A.D. 1504. An. 19. H. 7. Ex Autogr.

JULIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei*, Cariſſimo in Chriſto Filio noſtro *Henrico Angliæ Regi* Illuſtri, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Eximiæ Devotionis affectus, quem Tu ad Nos, Tuque etiam & Prædeceſſores tui, ad Sedem Apoſtolicam continuè geſſiſtis & geris, meritò Nos inducit, ut Votis tuis exauditionis aurem præbeamus, per quæ Tibi, Prædeceſſoribuſque prædictis Honor debitus accreſcat, ac memoria veſtra poſſit longiùs, dante Domino, conſervari.

Sanè accepimus quòd cum olim, claræ memoriæ, *Henricus Sextus Angliæ Rex* Patruus & Prædeceſſor tuus, Æmulorum ſuorum operâ Regno primùm Spoliatus, ac diris Carceribus, in quibus ante Diem facto ut creditur Æmulorum eorumdem debitum Naturæ perſolvit, Mancipatus fuiſſet, quamvis etiam, claræ Memoriæ, *Henricus Quintus Rex & Catherina Primogenita Franciæ* ejus Conjunx Regina Angliæ, dicti *Henrici Sexti Regis* Parentes, ac plerique alii ſui Majores Reges Angliæ, in Monaſterio Weſtmonaſterii Ordinis Sancti Benedicti, Londonienſis Diœceſis, ſepeliri

A.D. 1504.

conſueviſſent, ipſeque *Henricus Sextus Rex*, dum viveret, Monaſterium ipſum quandoque ingreſſus, ſe in ea Sepulturam habere optare, ut aliqui ferunt, pluribus aperuiſſet, tamen dicti Æmuli, ad ipſius *Henrici Sexti Regis* Memoriam, ut veriſimiliter creditur, extinguendam, illius Corpus in Monaſterio de Cherteſey Ordinis Sancti Benedicti, Wintonienſis Diœceſis, Loco quidem abdito, & a concurſu Hominum remoto, & Regum Sepulturæ minùs decenti ſepeliri fecerunt; ubi cum nonnulla Miracula Interceſſione, ut piè creditur, dicti *Henrici Sexti Regis* Dominus operaretur, & ad illius Sepulchrum Frequentia Populi confluere cepiſſet, dicti Æmuli Corpus ipſum (quâ mente ducti ignoratur) ex ipſo Monaſterio de Cherteſey propriâ Auctoritate & abſque Sedis Apoſtolicæ Licentiâ Exhumatum, ad Eccleſiam Caſtri Windeſoræ, ubi impræſentiarum requieſcit, tranſferri fecerunt.

Nos igitur, attendentes Indecens fore, tàm celebris Famæ Regem Regiæ Sepulturæ Honore, non ſine injuriâ & læſione præfati Monaſterii Weſtmonaſterii fraudari, tuis in hac parte Supplicationibus,

A.D. 1504. Hen. 7.

nibus utpotè honeſtis & convenientibus inclinati, Tibi præfatum Corpus ex eadem Eccleſiâ (cùm ad hoc Dilectorum Filiorum Decani & Capituli ipſius Eccleſiæ, prout per eorum Patentes Litteras ſuo Sigillo munitas, ut aſſeris, expreſſus acceſſerit Aſſenſus) Exhumari, & ad dictum Monaſterium Weſtmonaſterii Transferri, in eoque cum Ceremoniis & Honoribus, more aliorum Regum, debitis & conſuetis ſepeliri faciendi, Auctoritate Apoſtolicâ, Tenore Præſentium, Licentiam & Facultatem concedimus,

Non obſtantibus Præmiſſis, ac Apoſtolicis, necnon, bonæ Memoriæ, *Octonis & Octoboni*, olim in Regno Angliæ dictæ Sedis Legatorum, in Provincialibus quoque & Sinodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus & Ordinationibus, necnon quibuſvis Privilegiis, Indultis, Statutis, & Conſuetudinibus dictæ Eccleſiæ, Juramento, Confirmatione Apoſtolicâ, vel quâvis Firmitate aliâ Roboratis, cæteriſque Contrariis quibuſcunque.

Nulli ergo omninò Hominum liceat hanc Paginam noſtræ Conceſſionis infringere &c.

Datum *Romæ apud Sanctum Petrum*, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo quarto, Tertiodecimo Kal. Junii, Pontificatûs noſtri Anno Primo.

Sigismundus.

Super Plicam,

D. de Comitibus.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filis Sericis rubei croceique Colorum.

Contra Abutentes Immunitatibus Eccleſiarum.

A.D. 1504. An. 19. H. 6. Ex Origine.

Julius Episcopus, *Servus Servorum Dei*, ad perpetuam rei memoriam.

Romanum decet Pontificem taliter providere quòd Immunitates, quæ Eccleſiis ob Reverentiam Divini Nominis & ad Præſidium Innocentium providâ Moderatione Conceſſæ fuerunt, Malis ad Pejora perpetranda Audaciam non præbeant, ſed illis taliter moderari quòd exinde & Eccleſiis Privilegia conſerventur & Delinquentium effrænata Temeritas compeſcatur,

Sanè, ſicut accepimus, in Regno Angliæ ſæpenumerò contingit quòd Rei vel Suſpecti Criminis Læſæ Majeſtatis, Homicidæ voluntarii, publici Latrones, ac Itinerum & publicarum Viarum Effractores & Inſidiatores, ad Loca Eccleſiaſtica tàm Secularia quàm Regularia confugiunt, confidentes inde Se propter Immunitatem Eccleſiæ conceſſam extrahi non poſſe, ac etiam poſtquam in Locis prædictis ſunt conſtituti de novo etiam prædicta Crimina ac alia ſimilia vel pejora committere non verentur, inde Exeuntes & deinde pro eorum Defenſione nè capiantur ad dicta Loca vel alia quæcunque Immunitate gaudentia Se Retrahentes,

Nos igitur, in Præmiſſis debitè providere volentes, Auctoritate Apoſtolicâ Tenore Præſentium Statuimus & Ordinamus quòd deinceps, quotiens contigerit in dicto Regno hujuſmodi Criminis Læſæ Majeſtatis Reos vel Suſpectos ad dicta Loca etiam quovis Exemptionis Privilegio munita confugere, quamvis de Criminibus hujuſmodi aut eorum aliquo convicti non fuerint, Cuſtodes ad cuſtodiendum illos in dictis Locis nè inde aufugiant deputari debeant, & ſi dicti Criminis Læſæ Majeſtatis Rei vel Suſpecti, aut Homicidæ, Latrones, vel Itinerum & publicarum Viarum Effractores ſeu Inſidiatores, in dictis Locis Moram trahentes vel inde exeuntes, de novo prædicta Crimina vel eorum aliqua aut Deteriora vel alia Similia committere præſumpſerint, vel inde Recedentes ad prædicta vel alia quæcunque Loca etiam quacunque Immunitate gaudentia confugerint, ab illis licitè Extrahi & Juſtitiæ Committi poſſint,

Non obſtantibus Præmiſſis, ac, Bonæ Memoriæ, *Ottonis & Ottoboni* olim in dicto Regno Apoſtolicæ Sedis Legatorum in Provincialibus quoque & Sinodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus, Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, & Statutis & Conſuetudinibus Eccleſiarum & Locorum prædictorum & etiam Ordinum quorum illa fuerint, necnon ejuſdem Regni Juramento Confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis Firmitate aliâ Roboratis Privilegiis quoque Indultis ac Litteris

A.D. 1504. Hen. 7.

ris Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus etiam ſub quibuſcunque Cenſuris & Pœnis Eccleſiaſticis, ipſis Eccleſiis & Locis in genere vel in ſpecie & ſub quibuſvis Verborum formis & clauſulis etiam Derogatoriarum Derogatoriis conceſſis & concedendis impoſterùm, quibus omnibus, etiam ſi de illis eorúmque totis Tenoribus pro illorum ſufficienti Derogatione ſpecialis ſpecifica, expreſſa, individua, ac de Verbo ad Verbum, non autem per Clauſulas generales id importantes, mentio ſeu quævis alia Expreſſio habenda foret, Tenores hujuſmodi pro ſufficienter expreſſis habentes, hac vice duntaxat, ſpecialiter & expreſsè Derogamus, cæteriſque Contrariis quibuſcunque.

Verùm, quia difficile foret præſentes Litteras ad ſingula quæque Loca in quibus expediens fuerit deferri, volumus & præfatâ Auctoritate Decernimus quòd illarum Tranſumptis Manu Publici Notarii indè rogati Subſcriptione & Sigillo alicujus Perſonæ in Eccleſiaſtica Dignitate conſtitutæ ſeu Curiæ Eccleſiaſticæ munitis, ea prorſus Fides adhibeatur quæ Præſentibus adhiberetur ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

A.D. 1504. Hen. 7.

Nulli ergo omninò Hominum liceat hanc Paginam noſtrorum Statuti, Ordinationis, Derogationis, Voluntatis, & Decreti infringere vel ei Auſu temerario contra ire; ſiquis autem hoc attemptare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus Se noverit incurſurum.

Dat. *Romæ apud Sanctum Petrum*, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo quarto, Tertio decimo Kal. Junii, Pontificatûs noſtri Anno primo.

SIGISMUNDUS.

D. DE COMITIBUS.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filis ſericis flavi rubeique Coloris.

De Tractando ſuper Intercurſu Burgundiæ.

A.D. 1504. An. 19. H. 7. Franc. 19. H. 7. m. 1.

REX &c. omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm jamdudùm,

Inter noſtros & Illuſtriſſimi Principis *Philippi Archiducis Auſtriæ, Ducis Burgundiæ, &c.* Filii & Conſanguinei noſtri Cariſſimi Commiſſarios, Oratores, Procuratores, & Deputatos,

Quidam Articuli & Capitula annotata & ſpecificata in Tractatu, de & ſuper Commerciis, Exercitióque Commerciorum, atque mutuo Uſu, amicabiliſque mutuo & utili Intercurſu Mercium & Mercandiſarum, pro Nobis, Regnis, Patriis, Dominiis, Subditis, & Vaſallis noſtris & ſuis inita, conventa, concordata fuerint & concluſa, ſicuti in Literis dictorum Commiſſariorum, deſuper confectis, & per Nos Principes antedictos Confirmatis, latiùs & effuſiùs continetur & ſpecificatur,

Et quoniam jampridem ex Subditis noſtris Mercatoribus Regni noſtri, ad Partes ipſius Conſanguinei noſtri pro Facto Mercantiæ confluentibus, plura alia Theolonia, Vectigalia, Cuſtumæ, Gaballæ, & Onera nova inuſitata, inſolita, & inaudita pro Perſonis, Mercibus, & Mercandiſis, Bonis & Rebus ſuis, quàm antiquitùs ſolvere conſueverunt exiguntur & extorquentur, eáque ſolvere minùs juſtè per Subditos prædicti Conſanguinei noſtri ſunt aſtricti & compulſi, aliiſque nonnullis modis multipliciter Inquietati ſunt & Gravati, in ipſorum Mercatorum Diſpendium & Gravamen non modicum, & contra Tenorem & Effectum Tractatûs ſupradicti, ac Libertatum & Privilegiorum dictis Subditis & Mercatoribus noſtris ante hæc Conceſſorum & Indultorum,

A.D. 1504.

Nos igitur,

Pro ipſorum in hac parte Attemptatorum debitâ Reformatione, ac ad omnes Ambiguitates & Differentias Tollendas, necnon pro firmiori Obſervantia Articulorum & Capitulorum prædictorum, fiendâ, habendâ, & imperpetuùm obſervandâ,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Johannis Tonge* Clerici Legum, & *Johannis Tayllour* Decretorum, Doctorum, & *Roberti Rydon* Clerici Concilii noſtri, necnon, Dilectorum Nobis, *Johannis Clerk* Gubernatoris Mercatorum Nationis Anglicanæ, ad Patrias & Dominia dicti Conſanguinei noſtri Mercandiſandi & Negotiandi gratiâ Venientium & Accedentium, *Roberti Oldernesse* & *Thomæ Myles* Mercatorum, quamplurimum confidentes, A.D. 1504. Hen. 7. Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales Facimus, Aſſignamus, Ordinamus, Conſtituimus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eis, Quinque, Quatuor, aut Tribus eorum plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, Nomine noſtro, & pro Nobis, Regnis, Patriis, Terris, Dominiis, Subditis, & Vaſſallis noſtris quibuſcumque, cum præfato Illuſtriſſimo *Principe Conſanguineo noſtro* ſeu ejus Ambaſſiatoribus, Oratoribus, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis, ſufficientem Poteſtatem ab eodem Conſanguineo noſtro habentibus,

De & ſuper quibuſcumque Commerciis, Exercitio, ac mutuo & amicabili Intercuſu Mercandiſarum, *inter Nos*, Hæredes & Succeſſores noſtros, atque Regna, Dominia, Patrias, & Loca noſtra & ſua quæcumque, Subditos, Vaſallos, Confœderatos, Amicos, Alligatos, Faventes, & Adhærentes noſtros & ſuos quoſcumque Continuandis & Obſervandis,

Ac de & ſuper Reformatione quorumcumque Attemptatorum & Injuriarum, & Reſtitutione Dampnorum & Deperditorum, Mercatoribus & Subditis noſtris in Partibus dicti *Conſanguinei noſtri*, per Subditos ſuos, contra Formam & Tenorem Tractatûs Libertatum & Privilegiorum prædictorum, illatorum & perpetratorum,

Tractandi, Appunctuandi, Componendi, Concordandi, & finaliter Concludendi,

Necnon de & ſuper omnibus & ſingulis Contentionibus, Quæſtionibus, Cauſis, Querelis, Litibus, Attemptatis, Injuriis, Gravaminibus, & Demandis, ac injuſtis Detentionibus Bonorum, Mercium, & Mercandiſarum Subditorum noſtrorum prædictorum, unà cum ſuis Circumſtantiis ex Cauſis ſupradictis emergentibus, incidenibus, dependentibus, & connexis, quæ inter noſtros & dicti Conſanguinei noſtri Subditos hinc inde pendere dinoſcuntur, Comunicandi, Tractandi, Conveniendi, & Concordandi, atque ea omnia & ſingula Componendi, Paciſcendi, ac plenariè & integrè Determinandi & finaliter Concludendi, prout eis expediens viſum fuerit & oportunum, A.D. 1504. Hen. 7.

Necnon de & ſuper hujuſmodi Appunctuatis & Concluſis, cæteriſque omnibus & ſingulis Præmiſſa qualitercumque concernentibus, quæ cum præfatis Commiſſariis, Oratoribus, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis *prædicti Conſanguinei noſtri* Appunctuata, Promiſſa, Concordata, & Concluſa fuerint, Literas validas & efficaces pro Parte noſtra Tradendi & Liberandi, Literáſque alias conſimilis effectûs & vigoris ex altera Parte Petendi & Recipiendi,

Et generaliter omnia Præmiſſa & Præmiſſorum ſingula qualitercumque concernentia Faciendi, Exercendi, & Expediendi, ita & eodem modo ſicut Nos ipſi faceremus & facere poſſemus ſi in Perſona intereſſemus, etiam ſi talia ſint quæ Mandatum de ſe magis exigant ſpeciale;

Promittentes, bona Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros totum & quicquid per dictos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, & Deputatos noſtros, Actum, Geſtum, ſeu Procuratum fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Knoll*, Quarto Die Auguſti.

Per ipſum Regem.

Proclamatio pro Rege, de omnibus Debitis, Querelis, & Demandis quibuſcunque, ad Exonerationem Conſcientiæ, Satisfaciendis.

A.D. 1504. *An.* 19. *H.* 7. *Pat.* 19. *H.* 7. *p.* 2. *m.* 6. *dor.*

REX &c. Vicecomitibus Londoniæ & Middleſexiæ, Salutem.

Præcipimus vobis, &c.

FOR ASMOCH *as the Kyng our Sovereigne* Henry, *by the Grace of God*, Kyng of Englond and of Fraunce and Lord of Irelond, *amonges other his greate and notable Actis concernyng th' Admynyſtration of Juſtice, hath, for the Pleaſour of God, the Diſcharge of his Conſcience, and the tender Zele and fervent Love that he berith to his Subjectys, alweis had a ſpeciall regard, mynd, and deſyre in noo maner* A.D. 1504.

ner wyſe to doo any Wronge or to be Indebted to any Perſonne or Perſonnes in any Somme or Sommes of Money, neither for Loone ner Preſt that his Highnes hath had in tyme paſſed, nor for any thing that his Grace hath Bought or that hath be Delyvered to the Uſe of his Honorable Houſe or Warderobe, ner for any other Cauſe or Matier, ner to have any Mannys Londes, Goodes, ner Catallis otherwyſe than good reaſon and conſcience woll require, or that by the due order and cours of his Lawes hath be adjudged,

Our ſeid Sovereigne Lord *therfore willeth and deſyrith, and for the Diſcharge of his Conſcience chargeth, that if ther be any Perſonne or Perſonnes that reaſonable and truely can and may Clayme and Demaunde of his Highnes any Somme or Sommes of Money for any Lone or Preſt that he hath made, or for any thing that he hath Bought, or that hath be Delyvered to the Uſe of his Honorable Houſe or Warderobe, or that can proveable Shewe and Prove that our ſeid Sovereigne Lord hath doon hym any Wronge, or hath had any of his Londes, Goodes, or Catallis otherwyſe than by good Reaſon and Conſcience, or by the due Order and Courſe of his Lawes, that the ſame Perſonne or Perſonnes, havyng reſonable Complaynt for any of the Premiſſis, put theire Compleyntes in Wrytyn, and delyver the ſame at any tyme at theire pleaſour betwixte this and Michaelmas comme Two Yeres or at eny tyme before in the Terme tyme to the* Buſſhop of Wincheſtre *Keper of his Prive Seale, Sir* John Fyneux *Chief Juſtice of his Benche, Sir* Thomas Frowyk *Chief Juſtice of his Comen Place, Sir* Thomas Lovell *Treſourer of his Houſe, Sir* John Mordaunt *Chaunceller of his Duchie of Lancaſtre, Maſter* Geffrey Simeon *Deane of his Chapell, or Maſter* Thomas Routhale *his Secretary, or to any of them,*

The which his Highnes hath appoynted to Receyve the ſeid Bylles of Complayntes, and the Complaynauntes ſhal be by them or Foure of them favourable Herde, and ſo reſonable and ſpedeli Anſwerd, that of reaſon they ſhall have good cauſe to hold them Satysfied and Contented.

Et hoc, ſub Periculo incumbenti, nullatenus omittatis.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo nono die Auguſti.

Per ipſum Regem.

Conſimilia Brevia diriguntur Vicecomitibus Comitatuum, Civitatum, Villarum, & aliorum Locorum ſubſcriptorum,

Kanc.
Suthampt.
Cornub.
Devon.
Wilteſ.
Northampt.
Rotel.
Staff.
Lincoln.
Eborum.
Salop.
Northumbr.
Surr. & Suſſex.
Cantebr. & Hunt.
Oxon. & Berk.
Bed. & Buk.
Eſſex. & Hertf.
Norff. & Suff.
Notyngh. & Derb.
Warr. & Leyc.
Somerſ. & Dorſ.
Cumbr.
Weſtmerl.
Glouc.
Wygorn.
Hereford.
Civitati Eborum.
Civitati Norwici.
Civitati Coventr.
Civitati Lincoln.
Civitati Cantuar.
Villæ Notyngh.
Kyngeſton ſuper Hull.
Villæ Glouc.
Villæ Novi Caſtri ſuper Tinam.
Cuſtodi Quinque Portuum,
Et Cancellario Lancaſtriæ.

¶ ¶

De Reſtitutionibus Temporalium Bathon. & Wellen. pro Hadriano Cardinale.

A.D. 1504. An. 20. H. 7

Pat. 20. H. 7. p. 1. m. 8.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Somerſetiæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex* Venerabilem in Chriſto Patrem *Hadrianum Tituli Sancti Criſogoni Preſbiterum Cardinalem*, nuper *Herefordenſem Epiſcopum*, a vinculo, quo eidem Eccleſiæ Herefordenſi, cui tunc præerat, tenebatur, Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine Abſolvens, ipſum ad Eccleſias Bathonienſem & Wellenſem, invicem canonicè unitas, per Obitum, bonæ Memoriæ, *Oliveri ultimi Epiſcopi* ibidem, Vacantes, Auctoritate Apoſtolicâ duxerit Transferendum, Præficiendo ipſum in prædictarum Bathonienſis & Wellenſis Eccleſiarum Epiſcopum & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis indè directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd *idem Cardinalis* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratioſè,

Cepimus Fidelitatem *ipſius Cardinalis*, & Temporalia dicti Epiſcopatûs Bathonienſis & Wellenſis, prout moris eſt, Reſtituimus eidem;

A.D. 1504.

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Cardinali* Temporalia Epiſcopatûs illius, cum pertinentiis, in Ballivâ tuâ, ſine dilatione, Liberes in forma prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo tertio Die Octobris.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus Regis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub eadem Data; videlicet,

Eſcaetori Regis in Com. Midd.
Eſcaetori Regis in Com. Oxon. & Berk.
Eſcaetori Regis in Com. Glouc. ac Marchiis Walliæ eidem Comitatui adjacentibus,
Eſcaetori Regis in Com. Sutht.

Et Mandatum eſt Militibus, &c.

Pro eodem Cardinale, ſuper Renunciatione Verborum in Bullis Papalibus, & Juramentis Regi, Domino ſuo Supremo, faciendis.

A.D. 1504. An. 20. H. 7.

Franc. 20. H. 7. m. 5.

REX &c. Reverendo in Chriſto Patri Domino *Silveſtro Epiſcopo Wygornienſi*, Venerabili Viro Domino *Roberto Shirborne* Eccleſiæ Sancti Pauli Londoniæ Decano, noſtris in Romana Curia Oratoribus, ac Magiſtro *Hugoni Yng* Sacræ Theologiæ Profeſſori, Salutem.

Cùm omnes & ſinguli Archiepiſcopi & Epiſcopi hujus noſtri incliti Regni (quorum omnium Nominationes & Promotiones ad ipſas Supremas Dignitates Nobis attinent) ex regali & peculiari quadam Prærogativâ Jureque Municipali ac inveteratâ Conſuetudine, hactenus in hoc Regno noſtro inconcuſsè & inviolabiliter obſervatâ, teneantur & aſtringantur, ſtatim & indilatè poſt impetratas Bullas Apoſtolicas, ſuper eorumdem Promotione, ad ipſam noſtram

A.D. 1504.

Nominationem, coram Nobis & in Præſentia noſtra ſi in hoc Regno noſtro fuerint, vel coram Commiſſariis noſtris ad hoc ſufficienter & legitimè Deputatis ſi alibi Moram traxherint, non ſolùm palàm publicè & expreſsè totaliter Cedere & in Manus noſtras Renunciare omnibus & quibuſcumque Verbis Clauſulis & Sententiis, in ipſis Bullis Apoſtolicis contentis & deſcriptis, quæ ſunt vel quoviſmodo in futurum eſſe poterunt Præjudicialia ſive Dampnoſa Nobis, Hæredibus de Corpore noſtro legittimè procreatis Angliæ Regibus, Coronæ aut Regno noſtro Juribuſve Conſuetudinibus aut Prærogativis ejuſdem Regni noſtri, & quoad hoc totaliter Seipſos Submittere & Ponere in noſtra Bona Venia & Gratia, ſed etiam Juramentum Fidelitatis & Homagii, ad Sancta Dei Evangelia per eoſdem reſpectivè corporaliter tacta, Nobis facere & præſtare,

Cúmque Nos, ob præclara Merita eximiáſque Vertutes, quibus Reverendiſſimum in Chriſto Patrem Dominum *Adrianum Tituli Sancti Criſogoni Presbiterum Cardinalem* habundè refertum conſpicimus, obque diuturnum & fidele Obſequium per *ipſum Cardinalem* Nobis factum & impenſum, Eundem ad Eccleſias Bathonienſem & Wellenſem, invicem unitas, Nominaverimus & Promoverimus,

Qui idcircò & ob id quod in Curia Romana continuè Moram trahit, non poteſt commodè hujuſmodi Renunciationem & Juramentum coram Nobis perſonaliter facere & præſtare,

Hinc eſt quòd Nos,

De Fidelitatibus veſtris & providâ Circumſpectione ad plenum confidentes,

Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & Concedimus vobis Tribus aut Duobus veſtrûm (quorum *præfatum Epiſcopum Wygornienſem* unum eſſe volumus) plenam Poteſtatem & Auctoritatem, Vice & Nomine noſtris, hujuſmodi Renunciationem in Manus veſtras, & Juramentum ad Sancta Dei Evangelia corporaliter tacta, juxta Formam & verum Tenorem, de verbo in verbum, inferiùs deſcriptum, ab eodem Reverendiſſimo *Domino Cardinali* Recipiendi, Exigendi, & cum effectu præſtari videndi,

Ipſumque Cardinalem ut hujuſmodi Renunciationem & Juramentum, per ipſum ſic, ut præmittitur, fienda & præſtanda, Manu & Subſcriptione ſuis ſignet & muniat Requirendi, & ut ita fiat cum effectu Videndi,

Literas quoque & Inſtrumenta Publica ſuper hujuſmodi Renunciatione & Juramento fieri Petendi,

Et Notarium ſive Notarios Publicos unum vel plures, ut ipſa Inſtrumenta conficiant, necnon Teſtes, qui tunc præſentes erunt, ut Veritati Teſtimonium perhibeant, Rogandi & Requirendi,

Ipſáque Inſtrumentum vel Inſtrumenta, taliter fienda, verum ordinem Rei gerendæ & Renunciationis ac Juramenti Tenores in ſe continens vel continentia, Nobis Deſtinandi & Tranſmittendi,

Et generaliter omnia & ſingula Faciendi, Gerendi, & Exercendi, quæ in prædictis & quolibet prædictorum neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, ac quæ rei qualitas exigit & requirit, & quæ Nos ipſi facere & exercere poſſemus ſi præſentes & perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ de ſe Mandatum exigant magis ſpeciale.

Tenor Renunciationis ſequitur, & eſt talis,

EGO ADRIANUS, *Miſeratione Divinâ,* Tituli Sancti Criſogoni Presbiter Cardinalis, Epiſcopus Bathonienſis & Wellenſis,

Coram vobis Reverendo Patre Epiſcopo Wygornienſi, *Domino* Roberto Shurborne *Decano Sancti Pauli Londoniæ,* & Hugoni Yng *in Theologia Profeſſore,*

Commiſſariis ad hoc a Sereniſſimo atque Excellentiſſimo Principe Domino Henrico, *Dei gratiâ,* Regi Angliæ & Franciæ & Domino Hiberniæ ejus Nominis Septimo, DOMINO MEO SUPREMO, *ſufficienter & legittimè deputatis,*

Expreſsè Renunciò, & in hiis Scriptis, Manu & Sigillo meis in Præſentia Notariorum & Teſtium ſubſcriptorum munitis, totaliter Cedo omnibus & quibuſcumque Verbis Clauſulis & Sententiis, in Bullis Apoſtolicis, michi factis de prædicto Epiſcopatu Bathonienſi & Wellenſi, contentis & deſcriptis, quæ ſunt vel quoviſmodo in futurum eſſe poterunt Præjudicialia ſive Dampnoſa præfato Sereniſſimo Regi, DOMINO MEO SUPREMO, *Hæredibus ſuis de Corpore ſuo legittimè procreatis Angliæ Regibus, Coronæ aut Regno ſuæ Majeſtatis, Juribuſve Conſuetudinibus aut Prærogativis ejuſdem Regni, & quoad hoc me integraliter ſubmitto & pono in Gratia ſuæ Celſitudinis,*

Humillimè Supplicans ſuam Majeſtatem dignetur michi concedere Temporalia dicti Epiſcopatûs Bathonienſis & Wellenſis, quæ Recognoſco Tenere a ſua Majeſtate tanquam a DOMINO MEO SUPREMO.

Tenor Juramenti ſequitur, & eſt talis,

Et Ego, idem Adrianus Cardinalis prædictus, *Juro ad hæc Sancta Dei Evangelia, per me corporaliter tacta, quòd ab hac Die in antea, Vitâ meâ Naturali durante, ero fidelis & verus Ligeus, ac Fidelitatem in Ligeautia mea purè & ſincerè ſervabo,*

Fideleque & verum Obſequium ſecundùm optimum Poſſe meum faciam & impendam Sereniſſimo Principi Henrico ejus nominis Septimo, *Dei gratiâ,* Angliæ & Franciæ Regi ac Domino Hiberniæ DOMINO MEO SUPREMO, *& Hæredibus ſuis de Corpore ſuo legittimè procreatis Angliæ Regibus, contra quaſcumque Perſonas cujuſcumque Statûs, Gradûs, Præeminentiæ, aut Conditionis extiterint,*

A.D. 1504. Hen. 7.

Nec quicquam faciam aut attemptabo, fierive aut attemptari conſentiam, quod in Dampnum, Incommodum, aut Præjudicium ipſius Sereniſſimi Regis aut Hæredum ſuorum prædictorum, Jurium, Libertatum, Prærogativarum, Privilegiorum, & Conſuetudinum ſui incliti Regni, quoviſmodo Cedere poterit,

Sed omne id, quod jam ſcio vel imposterùm cognoſcam Inhonorabile Dampnoſum aut Præjudiciale ſuæ Serenitati aut Regno ſuo, ſeu contrarium Honori aut Securitati ſuæ Majeſtatis aut Hæredum ſuorum prædictorum, non ſolum impediam ad extremum Potentiæ meæ, ſed etiam, cum omni poſſibili Diligentia, id oſtendam & ſignificabo, oſtendive aut ſignificari faciam eidem Sereniſſimo Regi; *omni Favore, Metu, Promiſſo, aut Jurejurando, cuicumque Perſonæ aut quibuſcumque Perſonis, cujuſcumque Statûs, Gradûs, Ordinis, Præeminentiæ, Conditioniſve extiterint, antehac per me factis aut interpoſitis, ſeu impoſterùm fiendis aut interponendis, penitùs ſublatis & non obſtantibus; Honorem inſuper ſuæ Majeſtatis ad extremum Potentiæ meæ ſervabo,*

Parliamentis quoque & aliis Conciliis ſuæ Celſitudinis, cùm in ejus Regno fuero, diligenter attendam: Conſilium, quod ſua Serenitas per Se ſeu Literas aut Nuncium ſuum michi manifeſtabit, nemini pandam, niſi hiis quibus ipſe juſſerit; &, ſi Conſilium meum ſuper aliquo Facto Majeſtas ſua poſtulaverit, fideliter ſibi conſulam, & quod magis ſuæ Serenitati videbitur expedire & conducere juxta Opinionem & Scire meum dicam & aperiam, atque id, ſi ſua Serenitas mandaverit, pro Poſſe meo diligenter faciam,

A.D. 1504. Hen. 7.

Cauſas inſuper & Negotia omnia ſuæ Serenitatis, mihi commiſſa ſeu impoſterum committenda, in Curia Romana Proſequenda, Pertractanda, & Solicitanda, fideliter accuratè & diligenter cum omnimoda dexteritate proſequar pertractabo & ſolicitabo,

Bullaſque ac alias Literas Apoſtolicas, validas & efficaces, in debita Juris forma, ſuper eiſdem Cauſis & Negotiis impetrari, expediri, & obtineri, abſque fraude, dolo, aut ſiniſtra quavis machinatione, quantum in me erit, cum omni effectu enitar, operam dabo & conabor, ac eaſdem, taliter expeditas, cum eâ quam Res expoſtulat Diligentiâ, ſuæ Serenitati tranſmittam, aut per alios tranſmitti, tradi, & liberari curabo,

Et faciam Servitia quoque, & Homagia, pro Temporalibus dicti Epiſcopatûs, quæ recognoſco tenere a ſua Celſitudine tanquam a Domino meo Supremo, *fideliter faciam & implebo;*

Ita me Deus adjuvet et Sancta Dei Evangelia.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium,* decimo tertio die Octobris.

Per ipſum Regem.

De Reſtitutionibus Temporalium Herefordeu. ex Tranſlatione Hadriani Cardinalis.

A.D. 1504. An. 20. H. 7. Pat. 20. H. 7. p. 1. m. 26.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Herefordenſi ac Marchiis Walliæ eidem Comitatui adjacentibus, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex,* nuper Vacante Sede Epiſcopali Herefordenſi, per Tranſlationem Venerabilis in Chriſto Patris *Hadriani Cardinalis Sancti Criſogoni, nuper Epiſcopi ibidem,* ad Epiſcopatum Bathonienſem & Wellenſem tunc certo modo Vacantem, Dilectum & Fidelem Conſiliarium noſtrum Doctorem *Richardum Mayen,* ejuſdem Eccleſiæ Herefordenſis Electum, in ipſius Eccleſiæ Epiſcopum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis,* Nobis indè directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd idem *Conſiliarius noſter* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, Volentes cum eo in hac parte agere gratiosè,

A.D. 1504.

Cepimus Fidelitatem ipſius *Conſiliarii noſtri,* [& Temporalia dicti Epiſcopatûs, prout moris eſt, reſtituimus eidem;

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Conſiliario noſtro* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Ballivâ tuâ, ſine dilatione, Liberes in formâ prædictâ; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium,* primo die Novembris.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſi-

A.D. 1504. Hen. 7.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub eadem Datâ; videlicet,

Eſcaetori Regis in Com. Salop. ac Marchiis Walliæ eidem Comitatui adjacentibus.

Eſcaetori Regis in Com. Glouc. ac Marchiis Walliæ eidem Comitatui adjacentibus.

Dilecto ſibi Majori Civitatis ſuæ Londoniæ ac Eſcaetori ſuo in eadem Civitate.

Et Mandatum eſt Militibus, &c.

De Reſtitutionibus Karliolen.

A.D. 1504. An. 20. H. 7. Pat. 20. H. 7. . 3. m. 11.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatibus Cumbriæ & Weſtmerlandiæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex*, Venerabilem in Chriſto Patrem, *Willielmum*, nuper *Karliolenſem, Epiſcopum*, licet Abſentem, a vinculo, quo prædictæ Eccleſiæ Karliolenſi, cui tunc præerat, tenebatur, Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine Abſolvens, ipſum ad Eccleſiam Dunelmenſem, tunc Vacantem, Auctoritate Apoſtolicâ tranſtulerit, Paſtoris ſolatio deſtitutam, de Perſona Dilecti Nobis *Rogeri Electi Karliolenſis* eadem Auctoritate duxerit providendum, Præficiendo ipſum eidem Eccleſiæ Karliolenſi in Epiſcopum & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis indè directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd idem *Electus*, omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſſè renunciavit, &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, duodecimo die Novembris.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimile Breve dirigitur Eſcaetori ſubſcripto, ſub Datâ ſubſcriptâ; videlicet,

Eſcaetori ſuo in Com. Midd. &c.

Et Mandatum eſt Militibus, &c.

De Reſtitutionibus Temporalium London.

A.D. 1504. n. 20. H. 7. at. 20. H. 7. .1. m. 26.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Middleſexiæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex*, nuper Vacante Sede Epiſcopali Londonienſi, per Tranſlationem Reverendiſſimi in Chriſto Patris *Willielmi, nuper Epiſcopi ibidem*, ad Archiepiſcopatum Cantuarienſem tunc Vacantem, Dilectum & Fidelem Conſiliarium noſtrum Magiſtrum *Willielmum Barons* in ipſius Eccleſiæ Londonienſis Epiſcopum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis indè directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd *idem Conſiliarius noſter* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſſè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratioſè,

Cepimus Fidelitatem *ipſius Conſiliarii noſtri*, & Temporalia dicti Epiſcopatûs Londonienſis & Wellenſis, prout moris eſt, Reſtituimus eidem;

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Conſiliario noſtro* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Ballivâ tuâ, ſine dilatione, Liberes in forma prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo tertiò die Novembris.

Per ipſum Regem.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus Regis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub eadem Data; videlicet,

Eſcaetori Regis in Com. Eſſex. & Herif.

Eſcaetori Regis in Com. Surr. & Suſſex.

Dilecto ſibi Majori Civitatis ſuæ Londoniæ ac Eſcaetori ſuo in eadem Civitate.

Et Mandatum eſt Militibus, &c.

Notificatio Mortis Reginæ Iſabellæ, per Ferdinandum Regem.

A.D. 1504.
An. 20. H. 7.
Bibl. Cotton. Veſpaſ. C. 12.

M*UY Eſclarecido Rey noſtro muy Caro & muy Amado Hermano,*

Nos *el Rey de Aragon, de las dos Sicilias &c.* Adminiſtrador y Governador de los Reynos de Caſtilla, de Leon, y de Granada, &c. por la Sereniſſima *Reyna Dona Juana* noſtra muy Cara & muy Amada Fija, vas embiamos mucho a Saludar, como a quel que mucho amamos y preciamos, y para quien querriamos que Diosdi eſſe tanta vida Salud y hourra quanta vos miſmo deſſeays,

Oydia dela fecha deſta ha plazido a noſtro Sennor Uenar paraſi ala Sereniſſima *Reyna Donna Iſabel,* noſtra muy Cara & muy Amada Muger, y ahun que ſu Muerte es para Nos el mayor trabaſo que en eſta vida Nos podia venir, por que perdimos la Meyor y mas Excelente Muger que unca Rey tuno, y, por mia parte, & dolor d'Ella Nos atravieſa las entrannas, y no dudamos que vos, *como Hermano,* a qui en Ella tanto quiſo, y Nos tanto amamos, ſen tireys la perdida deſa real perſona y noſtro trabaſo;

Pero por otra parte, viendo que Ella Murio tam Santa y Catholica-Mente como binio, de que es de eſperar que noſtro Sennor la tiene en ſu Gloria, que es meyor y mas perpetuo Reyno, que los que aqua tenia, eſto Nos da mucha Conſolacion, y pues a noſtro Sennor aſſi le plugo, conformamo Nos con ſu Voluntad, y damos le Gracias por todo lo que faze, como es razon.

La dicha *Sereniſſima Reyna,* noſtra Muger, que Santa Gloria haya, dexo ordenado por ſu Teſtamento que fueſſemos Nos Adminiſtrador y Governador des los Reynos de Caſtilla, de Leon, y de Granada, &c. como lo ſomos, por la Sereniſſima *Reyna Dona Juana* noſtra Fija,

Y por que de los Negocios eſcrevimos a l' *Doctor de la Puebla,* noſtro Embaxador, que con vos eſta, affectuoſamente vos rogamos le dedes entera Fe y Crencia,,

Muy Eſclareſcido Rey, noſtro muy Caro y muy Amado Hermano, noſtro Sennor todos tempos vos haya en ſu eſpecial Guarda & Reconienda.

De la *Villa de Medina del' Campo,* a xxvj Dias del' Mes de Noviembre, de Mil. y Quincentos y quatro.

De Reſtitutionibus Exon.

A.D. 1505.
An. 20. H. 7.
Pat. 20. H. 7. p. 1. m. 24.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Cornubiæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex,* nuper Vacante Sede Eccleſiæ Cathedralis Exonienſis, per Mortem, bonæ Memoriæ, *Johannis ultimi Epiſcopi Loci illius,* Perſonam ſincerè Dilecti Magiſtri *Hugonis Oldom ejuſdem Eccleſiæ Electi* in ipſius Eccleſiæ Epiſcopum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis,* Nobis inde directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd idem *Electus* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ ſe ſubmiſit,

Fidelitatem *ipſius Electi* cepimus, & Temporalia Epiſcopatûs illius, prout moris eſt, Reſtituimus eidem;

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Electo* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Ballivâ tuâ, ſine dilatione, Liberes in forma prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Knoll,* vj die Januarii.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub eadem Datâ; videlicet,

Eſcaetori Regis in Com. Devon.
Eſcaetori Regis in Com. Surr. & Suſſex.
Eſcaetori Regis in Com. Sutht.
Eſcaetori Regis in Com. Midd.

Et Mandatum eſt Militibus, &c.

Pro Rege Armorum.

A.D. 1505.
An. 20. *H.* 7.
Pat. 20. *H.* 7. *p.* 1. *m.* 21.

A.D. 1505.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd,

Cùm non ſit Novum ſet jam diu ab antiquis temporibus Uſitatum quòd, inter cæteros Officiales & Miniſtros, quos Principum lateribus, pro eorum Magnificentia atque Gloria, adhærere decet, eorum, quibus Officii Armorum Cura committitur, Copiam habere debeat, ut nec tempus Bellorum neque Pacis ſine convenientibus & aptis Miniſtris debeat præteriri,

Nos igitur,

Conſiderantes aciem in laudabilia Servitia, quæ Dilectus Nobis *Thomas Writhe*, aliàs dictus *Walyngford*, Filius *Johannis Wrythe* nuper dicti *Garter* defuncti, in hiis quæ ad Officium illud ſpectare intelliguntur, excercuit, dirigentes,

Eundem propterea, & non minus ob Solertiam & Sagacitatem, quas in eo ſatis habemus exploratas, *in Principalem Heraldum & Officiarium incliti noſtri Ordinis Garterii Armorumque Regem Anglicorum*, ex Gratiâ noſtrâ ſpeciali Ereximus, Facimus, Conſtituimus, & Ordinavimus, & Creavimus, ac per Præſentes Erigimus, Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, Creamus, & Coronamus, ac ei Officium illud, necnon *le Garter* Stilum, Titulum, Libertates, & Præeminentias hujuſmodi Officio convenientia & concordantia, ac ab antiquo conſueta, Damus & Concedimus, ac ipſum in eiſdem realiter Inveſtimus,

Habendum, Occupandum, & Excercendum Officium illud, ac Nomen, Stilum, Titulum, & præeminentias prædicta *eidem Thomæ*, durante Beneplacito noſtro, cum omnibus Juribus, Proficuis, Commoditatibus, & Emolumentis eidem Officio qualitercumque debitis pertinentibus ſive ſpectantibus,

Et ulterius Conceſſimus & per Præſentes Concedimus præfato *Thomæ*, in Regem Armorum Anglicorum ut præfertur Erecto, ratione & causâ Officii illius (videlicet) durante Vitâ *Rogeri Machado* aliàs dicti *Clarencewe Regis Armorum* Partium Auſtralium *Quadraginta Marcas per Annum*, & poſt Deceſſum *ipſius Rogeri Quadraginta Libras per Annum*, pro Vadiis & Feodis Officii prædicti, de Parva Cuſtuma noſtra in Portu Civitatis noſtræ Londoniæ, per Manus Cuſtumariorum ſive Collectorum Cuſtumæ prædictæ in Portu prædicto pro tempore exiſtenti, ad Terminos Paſchæ & Sancti Michaelis Archangeli per æquales Portiones, unà cum tali Liberata Veſturæ qualem & eiſdem modo & formâ prout aliquis alius hujuſmodi *Rex Armorum* ſive *Principalis Heraldus* tempore Domini *E. nuper Regis Angliæ Tertii* Progenitoris noſtri habuit & percepit,

Habendam & Percipiendam annuatim Liberatam hujuſmodi eidem *Thomæ*, ſingulis Annis, durante Beneplacito noſtro, ad magnam Garderobam noſtram, per Manus Cuſtodis ſive Clerici ejuſdem pro tempore exiſtentis; Eo quòd expreſſa mentio de vero Valore annuo Præmiſſorum ſeu alicujus eorum, aut de aliis Donis ſive Conceſſionibus, *eidem Thomæ* per Nos ante hæc tempora factis, in Præſentibus minimè facta exiſtit, aut aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, ſeu Proviſione, in contrarium facto, edito, ordinato, ſeu proviſo, aut aliquâ aliâ Re, Causâ, vel Materiâ quacumque, non obſtantibus;

Proviſo ſemper quòd *dictus Thomas*, durante Vitâ *præfati Rogeri*, habeat Allocationem Annuam dictarum *Quadraginta Marcarum*, & non ultro, &, poſt Deceſſum *ipſius Rogeri*, habeat plenam Allocationem dictarum *Quadraginta Librarum* annuarum, abſque Interruptione ſeu Contradictione aliquali.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo ſexto Die Januarii.

Per ipſum Regem.

De Tractando cum Duce Saxoniæ.

A.D. 1505. *An.* 20. *H.* 7. *Franc.* 20. *H.* 7. *m.* 4.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Ricardi Nanſan* Deputati noſtri Villæ & Marchiarum Caleſii, *Nicolai Weſt* Legum Doctoris, *Hugonis Conwey* Theſaurarii noſtri prædictæ Villæ Caleſii & Marchiarum ejuſdem, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, & Deputatos Aſſignamus, Facimus, Conſtituimus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem, Duobus aut Tribus eorum plenariam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, Nomine noſtro, & pro Nobis, Regnis, Patriis, Terris, Dominiis, Subditis, & Vaſſallis noſtris quibuſcumque, cum Cariſſimo Conſanguineo noſtro Domino *Georgio* DUCE *Saxoniæ*, LANGRAFIO *in Thoringen*, MARGRAFIO *de Meyſzen*, *Regiæ Romanorum Mageſtatis & Sacri Imperii* Gubernatore Hæreditario *in Friſia*, ſive ejus Oratore, Ambaſſiatore, Commiſſario, Procuratore, & Deputato, ſive Oratoribus, Ambaſſiatoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Deputatis, Poteſtatem ſufficientem ab eodem Conſanguineo noſtro habentibus, de & ſuper Amicitiâ, Ligâ, & Confœderatione inter Nos habendâ & concludendâ Communicandi, Tractandi, Conveniendi, Appunctuandi, Componendi, & finaliter Concludendi,

Necnon de & ſuper hujuſmodi Comunicatis, Tractatis, Appunctuatis, & Concluſis Literas noſtras Patentes, eorumdem omnium & ſingulorum Confirmatorias, Magno Sigillo noſtro ſigillatas, pro parte noſtra Tradendi & Liberandi,

Literáſque alias conſimilis vigoris & effectûs, Magno Sigillo *præfati Conſanguinei noſtri* ſigillatas, ab Oratore ſive Oratoribus ejuſdem Petendi, Exigendi, & Recipiendi,

Et generaliter omnia Præmiſſa & Præmiſſorum ſingula qualitercumque concernentia Exercendi & Expediendi, ita & eodem modo ſicut Nos ipſi faceremus ſi in Perſona noſtra intereſſemus, ac etiam ſi talia ſint quæ Mandatum de ſe magis exigant ſpeciale;

Promittentes, bona Fide & in Verbo Regio, ea omnia & ſingula Nos Rata, Grata, & Firma habituros & obſervaturos &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo ſecundo die Februarii.

Per ipſum Regem.

Pro Subditis Iſpaniarum de Licentia conceſſa.

A.D. 1055. *An.* 20. *H.* 7. *Ibid.*

REX &c.

Cùm veræ Paci Concordiæ atque Amicitiæ, inter Præexcellentes præſertim & Conſtantes Principes, ea ſit inita Lex & Natura ut, quanto magis experimento Gratitudinis Cognationis Affinitatíſve neceſſitudine renovantur, tanto uberiùs augentur, ampliant, & creſcunt, ſanioréſque Fructus veri Amoris & Benevolentiæ tàm inter ſeipſos quàm eorum Regna, Terras, Patrias, Dominia, & Subditos pariunt, proferunt, & producunt,

Hinc eſt quòd Nos,

Conſiderantes illum conſtantem firmum & benivolum Animum, quem Sereniſſimus atque Potentiſſimus Princeps *Ferdinandus Aragonum & utriuſque Ciciliæ Rex, ac Caſtellæ, Legionis, Granatæ, &c. Gubernator & Adminiſtrator* Frater noſter Chariſſimus, tàm ad Nos quàm ad Pacem & Amicitiam, inter Nos initam & concluſam, non modò inconcuſsè obſervandam & confovendam, ſet etiam augendam & ampliandam, gerit,

A.D. 1505.

Animadvertentes inſuper renovatam Affinitatem inter Nos & prædictum Sereſſimum Fratrem noſtrum, mediante Matrimonio quod inter Illuſtriſſimum *Henricum Walliæ* PRINCIPEM, *Cornubiæ* DUCEM, *ac Ceſtriæ* COMITEM Filium & Hæredem noſtrum Chariſſimum, & Sereniſſimam Dominam *Principiſſam Katerinam* præfati Fratris noſtri Filiam Dilectiſſimam jamdudùm fauſtè & feliciter

per

A.D. 1505. Hen. 7. per Verba de Præſenti contractum eſt,

Haud immeritò invitamur ut non modò eidem Fratri noſtro pari Amoris viciſſitudine in firma Fœderum inter Nos initorum Obſervantia coreſpondeamus, ſet etiam arctiori Vinculo Amoris & Dilectionis ipſum complectamur, reſque ſuas omnes tanquam proprias habeamus, atque univerſos tàm ſubditos ſuos quàm etiam dictorum Regnorum Caſtellæ, Legionis, Granatæ, &c. quorum Gubernator & Adminiſtrator exiſtit, cùm ad Regna ſive Dominia noſtræ Ditioni ſubjecta declinaverint ſeu eorum aliquis declinaverit, præſertim contemplatione dicti Sereniſſimi Fratris noſtri, qui a Nobis id poſtulavit, ut proprios noſtros & Naturales habeamus, tractemus, & reputemus, amplioribuſque Favoribus & Gratiis quam hactenus uſi ſunt poſt hac in Regno noſtro proſequamur,

Decrevimus propterea Licentiam & Facultatem dare, prout Tenore Præſentium Damus & Concedimus, omnibus & ſingulis, tàm Subditis & Naturalibus dicti Sereniſſimi *Regis* Fratris noſtri, quàm etiam Subditis dictorum Regnorum Caſtellæ, Legionis, Granatæ, &c. quòd exnunc inantea poſſint & valeant onerare & ponere Merces & Mercimonia ſua, per eoſdem, a Regnis, Patriis, & Dominiis noſtris extrahi ſolita & conſueta, in quocumque Portu Regni ſive Dominii noſtri, tàm in Navibus ſeu Navigiis ſuis propriis, quàm in Navigiis ſeu Navibus Subditorum & Naturalium noſtrorum, & non in aliis,

Ipſaſque Merces & Mercimonia ſic Onuſta ad Regna ſive Dominia dicti Sereniſſimi Fratris noſtri, ſeu ad alia Regna ſive Dominia prædicta, abſque impedimento ducere & transferre; Exceptis tamen Rebus Prohibitis, per Leges, Statuta, & Conſuetudines Regnorum & Dominiorum noſtrorum:

Et, ut Præmiſſa omnia cunctis pateant & ſint notoria, nec aliquis poſſet de illis Ignorantiam prætendere, Mandamus præſentes Literas noſtras in quibuſcumque Civitatibus, Villis, & Locis marittimis dictorum Regnorum & Dominiorum noſtrorum, ubi Portus exiſtunt, Publicari, & nemo contrarium faciat aliquo modo ſub Pœna Gratiæ noſtræ & Pœnæ *Decem Millium Denariorum*, a Tranſgreſſoribus exigendorum, & noſtræ Cameræ ac Fiſco applicandorum.

In cujus rei Teſtimonium Præſentes Manu noſtrâ ſubſcriptas & Magno Sigillo noſtro munitas fieri juſſimus.

Dat: apud *Cantuar*: xij Die Martii, Anno Regni noſtri Viceſimo.

De Reſtitutionibus Temporalium Meneven.

A.D. 1505. An. 20. H. 7. Pat. 20. H. 7. p. 2. m. 22.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Herefordiæ ac Marchiis Walliæ eidem Comitatui adjacentibus, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex*, nuper Vacante Eccleſiâ Cathedrali Meneveſi, per Mortem, bonæ Memoriæ, *Johannis ultimi Epiſcopi Loci illius*, eidem Eccleſiæ Menevenſi de Dilecto & Fideli Clerico & Conſiliario noſtro Magiſtro *Roberto Shirbourn* providerit, & ipſum in Epiſcopum Loci illius præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis inde directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd idem *Robertus* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratioſè,

Cepimus Fidelitatem *ipſius Roberti*, & Temporalia dicti Epiſcopatûs Reſtituimus eidem,

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Roberto* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Ballivâ tuâ, ſine dilatione, Liberes in forma prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, duodecimo Die Aprilis,

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimile Breve dirigitur Dilecto Regis Majori Civitatis ſuæ Londoniæ *ac Eſcaetori ſuo in eadem Civitate.*

Et Mandatum eſt Militibus, &c.

Super Annuo Cenſu de Recipiendo & Acquietando.

A.D. 1505. An. 20. H. 7. Franc. 20. H. 7. m. 2.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm,

Anno Domini Milleſimo, Quadringenteſimo Nonageſimo ſecundo, Die verò tertiâ Menſis Novembris,

Inter noſtros &, perhennis Memoriæ, *Regis Caroli* dudùm Gallorum Principis Commiſſarios, Procuratores, Oratores, Deputatos, & Nuncios,

Inter cætera, Conventum, Concordatum, & Concluſum fuerat, quòd idem nuper *Rex Carolus* Solveret & Deliberaret, Solvíve & Deliberari faceret, Nobis & Hæredibus noſtris, noſtrove Deputato vel Deputatis, ſeu dictorum Hæredum noſtrorum Deputato vel Deputatis, Summam *Septingentarum Quadraginta & Quinque Millium Coronarum Auri*,

Quam quidem Summam *Septingentarum Quadraginta & Quinque Millium Coronarum Auri* præfatus nuper *Rex Carolus* confeſſus fuerit & declaraverit Se Nobis tunc debuiſſe, Seque & Hæredes atque Succeſſores ſuos per Literas ſuas Nomine ſuo ſubſignatas Obligaverit, & pro Se & dictis Hæredibus ac Succeſſoribus ſuis Conſentiit & Promiſit ſolvere & deliberare, ſolvíve & deliberari facere Nobis & Hæredibus noſtris, noſtrove Deputato vel Deputatis, aut dictorum Hæredum noſtrorum Deputato vel Deputatis, ſub modo & forma ſequentibus; videlicet,

Quòd idem nuper *Rex Carolus* ſolveret & deliberaret, ſolvíve & deliberari faceret, ſuíque Hæredes & Succeſſores ſolverent & deliberarent, ſolvíve & deliberari facerent Nobis & dictis Hæredibus noſtris, noſtrove Deputato vel Deputatis, ſeu dictorum Hæredum noſtrorum Deputato vel Deputatis, in Villa noſtra Caleſii, Die primo Menſis Maii extunc proximò ſequente, *Viginti & Quinque Millia Francorum in Coronis Auri, unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes* ſecundum curſum & æſtimationem quam tunc habuerunt in Regno Franciæ,

Et primo Die Menſis Novembris tunc proximò futuro conſimilia *Viginti & Quinque Milia Francorum in Coronis Auri* in prædicta Villa noſtra Caleſii,

Et ſic de Anno in Annum, & de Termino in Terminum, idem nuper *Rex Carolus* ſolveret & deliberaret, ſolvíve & deliberari faceret, ſuíque Hæredes & Succeſſores ſolverent & deliberarent, ſolvíve & deliberari facerent Nobis & dictis Hæredibus noſtris aut noſtris ſeu dictorum Hæredum noſtrorum Deputato vel Deputatis, Loco & Terminis antedictis, donec & quouſque dicta Summa *Septingentarum Quadraginta & Quinque Millium Coronarum Auri*, per ipſum nuper *Regem Carolum* Gallorum Principem Hæredes & Succeſſores ſuos Nobis & dictis Hæredibus noſtris, ut prædictum eſt, plenè & integrè ſolutum & contentum foret, prout in Literis Commiſſariorum dicti Illuſtriſſimi Principis *Regis Caroli*, plenam in ea parte ab eo Poteſtatem habentium, Datis *apud Stapulas ſupra Mare* dictâ Tertiâ Die Menſis Novembris, & per eundem Conſanguineum noſtrum *Regem Carolum* ſub Magno Sigillo ſuo apud *Mountibus* Sextadecimâ Die Decembris ex tunc proximò ſequente Confirmatis, necnon ſuis Literis ſuperinde Obligatoriis, Datis apud *Amboys* Tertiadecimâ Die ejuſdem Menſis Decembris Anno Domini Milleſimo, Quadringenteſimo, Nonageſimo ſecundo, pleniſſimè liquet,

A.D. 1505.

Quas quidem Literas ac omnia & ſingula contenta in eiſdem Illuſtriſſimus Frater & Conſanguineus noſter *Rex Lodowicus* nunc Gallorum Princeps, pro Se Hæredibus & Aſſignatis ſuis, Approbavit, Ratificavit, & Confirmavit, atque ad fidelem & debitam Solutionem Reſidui & Reſti dictæ Summæ *Septingentarum Quadraginta & quinque Millium Coronarum Auri*, Loco & Terminis in Literis dicti nuper *Regis Caroli* Prædeceſſoris ſui ſpecificatis, non modò per Literas ſuas Patentes, Magno ſuo Sigillo munitas & Manu ſuâ ſubſcriptas, ac per Sanctiſſimum Dominum noſtrum *Alexandrum nuper Papam*, unà cum Decreto de prædictis Solutionibus ſub Pœna Cameræ Apoſtolicæ obſervandis, Approbatas & Confirmatas, Se Hæredeſque & Succeſſores ſuos aſtrinxit, prout in Literis ſuis deſuper confectis (quarum Data eſt *Pariſius* Quartadecimâ Die Menſis Julii Anno Domini Milleſimo, Quadringenteſimo, Nonageſimo octavo) pleniùs continetur, verùm etiam per alia Scripta ſub Pœna Excommunicationis latæ Sententiæ Se obligavit,

Et, quia prima Dies Menſis Maii, qui erit unus Terminus Solutionis antedictæ, in qua Summa *Viginti & quinque Millium Francorum in Coronis Auri*, in prædicta Villa noſtra Caleſii ut præ-

A.D. 1505. Hen. 7. præmittitur, ſolvi debeat (videlicet) Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo quinto propediem eſt ventura,

Hinc eſt quod Nos,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum *Ricardi Nanfan* Militis Deputati noſtri Villæ noſtræ Caleſiæ, *Anthonii Broun* Militis Locumtenentis Caſtri noſtri ibidem, *Hugonis Conwey* Militis Theſaurarii ejuſdem Villæ, *Sampſonis Norton* Militis Janitoris Villæ prædictæ, & *Johannis Wilteſhire* Contrarotulatoris ejuſdem Villæ, quamplurimum confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Procuratores, Factores, Negotiorum Geſtores, Receptores, & Deputatos Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes eiſdem Quatuor, Tribus, vel Duobus eorum (quorum alterum prædictorum *Ricardi* & *Johannis* unum eſſe volumus) plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ſpeciale cum Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis dicti Illuſtriſſimi Principis Fratris & Conſanguinei noſtri cariſſimi *Regis Lodowici* apud Villam noſtram Caleſii Nomine noſtro Tractandi & Communicandi, & ab ipſis dictam Summam *Viginti & Quinque Millium Francorum in Coronis Auri* (unoquoque Franco Viginti Solidos Turonenſes ut præmittitur valente) Nobis dicto primo Die Menſis Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo quinto, per ipſum nunc *Gallorum Principem* debitam & ſolvendam, Recipiendi, & eorum Solutiones Acceptandi, ipſiſque Sereniſſimo Principi *Lodowico* Conſanguineo noſtro & dictam Summam ejus Nomine ſolventibus, ejúſve Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, vel Nunciis prædictis, de & pro hujuſmodi Receptis Literas noſtras Acquietantiæ & Exonerationis Magno Sigillo noſtro ſigillatas Nomine noſtro Tradendi & Deliberandi,

Cæteráque Faciendi & Perimplendi quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros totum & quicquid præfati Commiſſarii, Procuratores, Factores, Negotiorum Geſtores, Receptores, & Deputati Nomine noſtro fecerint in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo ſexto die Aprilis.

Per ipſum Regem.

Acquietantia pro Cenſu prædicto.

A.D. 1505. An. 20. H. 7. Franc. 20. H. 7. m. 2.

REX univerſis & ſingulis, ad quos &c. Salutem.

Sciatis Nos *Recepiſſe & Habuiſſe*, die confectionis Præſentium, ab Illuſtriſſimo Fratre & Conſanguineo noſtro *Rege Lodowico Gallorum Principe*, per Manus

apud Villam noſtram Caleſii, *Viginti & quinque Millia Francorum in Coronis Auri* (unoquoque Franco Viginti Solidos Turonenſes valente) Nobis primo die Menſis Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo quinto ſolvi debitorum, qui erat unus Terminus pro Parte Solutionis *Septingentarum Quadraginta & quinque Millium Coronarum Auri* per, perhennis memoriæ, *Regem Carolum* noviſſimè Defunctum Nobis debitarum & ſolvendarum, prout in Literis Commiſſariorum dicti Illuſtriſſimi *Regis Caroli*, plenam in ea parte ab eo Poteſtatem habentium, Datis apud *Stapulas ſupra Mare* Tertiâ die Menſis Novembris, & per eundem Conſanguineum noſtrum *Regem Carolum* ſub Magno ſuo Sigillo *apud Mountibus* Sextadecimâ Die Decembris extunc proximò ſequente Confirmatas, necnon ſuis Literis ſuperinde Obligatoriis, Datis *apud Amboys* Tertiadecimâ Die ejuſdem Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo Quadringenteſimo Nonageſimo ſecundo, pleniſſimè liquet,

Quas quidem Literas ac omnia & ſingula contenta in eiſdem Illuſtriſſimus Princeps *Rex Lodowicus* Conſanguineus noſter antedictus pro Se, Hæredibus, & Aſſignatis ſuis Approbavit, Ratificavit, & Confirmavit,

Atque ad fidelem & debitam Solutionem & Satisfactionem Reſidui & Reſti dictæ Summæ *Septingentarum Quadraginta & quinque Millium Coronarum Auri* Loco & Terminis, in Literis dicti nuper *Regis Caroli* Prædeceſſoris ſui ſpecificatis, non modò per Literas ſuas Patentes Magno Sigillo ſuo munitas & Manu ſuâ ſubſcriptas, ac per Sanctiſſimum Dominum noſtrum *Alexandrum nuper Papam*, unà cum Decreto de prædictis Solutionibus ſub Pœna Cameræ Apoſtolicæ Obſervandis, Approbatas & Confirmatas, Se Hæredéſque & Succeſſores ſuos aſtrinxit & ſubmiſit, prout in Literis deſuper confectis (quarum Data eſt *Pariſius* Quartadecimâ Die Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quadringenteſimo Nonageſimo octavo pleniùs continetur) verùm etiam per alia Scripta ſub Pœna Excommunicationis latæ Sententiæ ſe obligavit,

De quibus quidem *Viginti & quinque Millibus Francorum in Coronis Auri* fatemur Nobis pro Termino prædicto fideliter eſſe Solutum, & eundem Fratrem & Conſanguinem noſtrum *Regem Lodowicum* Hæredéſque ſuos ſuperinde fore Quietos & exinde plenè Exoneratos.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, quarto Die Maii.

Per ipſum Regem.

De Commiſſariis, pro Solutione ultima Dotis Margaretæ Scotorum Reginæ, conſtitutis.

A.D. 1505. *An.* 20. *H.* 7. *Scot.* 20. *H.* 7. *m.* 5.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm dudùm,

Inter Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios noſtros ex una, & Commiſſarios, Procuratores, Oratores, Deputatos, & Nuncios Illuſtriſſimi Principis *Jacobi Scotorum Regis* Filii noſtri Cariſſimi Partibus ex altera,

Concordatum, Conventum, & Concluſum fuerat quòd Nos, Hæredes vel Succeſſores noſtri, Nomine Dotis & pro totali plena & integra Dote pro Sereniſſimâ Dominâ *Margaretâ Filiâ noſtrâ Primogenitâ*, eidem Illuſtriſſimo Principi *Scotorum Regi* Matrimonio inter ipſos copulandâ, *Triginta Millia Aureorum Nobilium Anglicorum*, *vocatorum* ANGELLES NOBLES, *in eiſdem Nobilibus* (unoquoque Nobile valente Viginti Groſſos bonæ & legalis Monetæ Angliæ nunc curſum habentis in Anglia) aut in alia bona & legali Moneta Aurea vel Argentea Angliæ æquivalente dictis *Triginta Millibus Aureorum Nobilium Anglicorum, vocatorum* ANGELLES NOBLES, *eidem Scotorum Regi*, aut ejus Procuratori ſive Commiſſario ſufficienter auctorizato, ſolveremus aut ſolvi faceremus in forma ſequente; videlicet,

Die Solempniſationis dicti Matrimonii, in facie Eccleſiæ, inter præfatum Illuſtriſſimum *Principem Scotorum* & præfatam *Dominam Margaretam*, in propriis ſuis Perſonis, faciendæ, vel infra Sex Dies proximo ſequentes eundem Diem Solempniſationis, præfato *Domino Jacobo*, aut ejus ſufficienti Deputato, *in Villa de Edinburgh*, ſolveremus aut ſolvi faceremus Summam *Decem Millium dictorum Aureorum Nobilium in eiſdem Nobilibus*, vel, ut dictum eſt, in alia Moneta æquivalente,

Et in eodem Die, ad Annum vel infra Sex Dies proximò & immediatè ſequentes finem ejuſdem Anni, qui erit Annus Primus completus poſt Solempniſationem prædicti Matrimonii (videlicet) in Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo quarto, in *Villa de Coldyngham* Summam *Decem Millium dictorum Aureorum Nobilium, in eiſdem Nobilibus*, vel, ut prædictum eſt, in alia Moneta æquivalente,

Et in fine Anni tunc proximò & immediatè ſequentis finem ejuſdem Anni, qui erit Secundus Annus completus poſt Solempniſationem Matrimonii prædicti (videlicet) in Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo quinto, in Villa de *Coldyngham*, prædictam Summam *Decem Millium dictorum Aureorum Nobilium, in eiſdem Nobilibus*, vel, ut dictum eſt, in alia Moneta æquivalente, in plenam, perfectam, & ultimam Solutionem dictæ Dotis dictorúmque *Tringinta Millium Nobilium Aureorum*, pro eadem Dote ut præmiſſum eſt, conceſſorum,

Præfatúſque Illuſtriſſimus Princeps *Scotorum Rex*, in omnibus & ſingulis memoratis Solutionibus, in Terminis prædictis, ut præmittitur, faciendis, Nobis, Deputatis vel Deputato noſtris, dictam Solutionem facientibus, Literas ſuas Acquietantiales, Magno Sigillo ſuo ſigillatas & Manu ſuâ propriâ ſubſcriptas, traderet & deliberaret, tradíve & deliberari faciet.

Et in ſingulis prædictis Duabus Solutionibus, in dicta *Villa de Coldyngham*, prædicto *Scotorum Regi*, ejúſve Commiſſariis, Procuratoribus, vel Deputatis, ut præmittitur, faciendis, idem *Scotorum Rex* Provideret & Ordinaret

ret quòd Commiſſarii, Procuratores, & Deputati noſtri, illuc eam ob Cauſam Venientes & Comparentes, & prædictas Solutiones apud *Coldyngham prædictam* facturi, cum Pecuniis prædictis, ſalvò & ſecurè, erga omnes Scotos, Periculo ejuſdem *Regis Scotorum*, de Berwico ad prædictam *Villam de Coldyngham* accedere, & Solutiones prædictas ibidem facere poſſint & valeant,

Et ſi prædictam *Dominam Margaretam* abſque Prole, de Corpore ſuo per eundem *Scotorum Regem* ſuſcitatâ, ante aliquem Terminum Solutionum prædictarum (quod Deus avertat) obire contingeret, tunc, poſt hujuſmodi Obitum, Nos ad nullam ulteriorem Solutionem, præfato *Scotorum Regi* faciendam, ratione Conventionis & Tractatûs prædictorum, aut alicujus Obligationis, alteriuſve publicæ vel Privatæ Scripturæ, Signo & Sigillo noſtro munitæ, in ea parte factæ & conceptæ, nullo modo teneamur, obligemur, aut aſtringamur, ſed omnino ab hujuſmodi Solutionibus & earum qualibet Liberati, Quieti, & Exonerati ipſo facto habeamur & cenſeamur, ac ſi nulla Promiſſio, Obligatio, aut Conventio in ea parte facta fuiſſet, hujuſmodi Obligationibus & Scripturis, ſic, ut præmittitur, ſignatis & ſigillatis, aut quocumque alio Nomine factis, in nullo penitùs obſtantibus; prout per Conventum, Tractatum, & Concluſionem prædictos, in Scriptis ſub Sigillis tàm Commiſſariorum noſtrorum quàm prædicti *Regis Scotorum*, de Data Viceſimi Quarti Diei Menſis Januarii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Primo, ſigillatos, & poſtea per Literas Patentes, Magno Sigillo noſtro ſigillatas & Manibus noſtris propriis ſignatas & ſubſcriptas, de Data Triceſimi Primi Diei Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo, Approbatos, Roboratos, & Confirmatos, pleniùs apparet,

Nos verò Præmiſſa pro hac vice ea quæ per Nos implenda ſint adimplere & perficere cupientes,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *J. Prioris de Tynmouth*, ac *Willielmi Cope* Coferarii Hoſpitii noſtri, & *Criſtofori Clapham* Janitoris Villæ noſtræ Berwici plenè confidentes,

Ipſos noſtros indubitatos Commiſſarios, Procuratores, Factores, Negotiorum Geſtores, & Deputatos noſtros Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes eiſdem & Duobus eorum plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem, ac Mandatum generale & ſpeciale prædictam Summam *Decem Millium Aureorum Nobilium* in eiſdem Nobilibus, vel in alia Moneta in hoc Regno noſtro currente vel æquivalente, in plenam, integram, perfectam, & ultimam Solutionem & Satisfactionem dictæ Dotis, dictorumque *Triginta Millium Nobilium Aureorum*, pro eadem Dote, ut præmiſſum eſt, conceſſorum (videlicet) pro Tertio & ultimo Termino Solutionis Solutionum prædictarum, præfato *Scotorum Regi* aut ejus in hac parte Commiſſario aut Commiſſariis, ſufficienter auctorizato vel auctorizatis, *in Villa de Coldyngham ſupradicta* & tempore prædicto, Tradendi, Solvendi, & Liberandi; necnon ab *eodem Rege*, aut ejus Commiſſario aut Commiſſariis prædictis Literas Acquietantiales & Exonerationis Solutionis dictorum *Decem Millium Nobilium Aureorum vocatorum* ANGELLES NOBLES, in eiſdem Nobilibus, vel in alia Moneta in hoc Regno noſtro currente vel æquivalente, in bona, debita, ac ſufficienti forma conceptas & factas, ipſiuſque *Scotorum Regis* Magno Sigillo ſigillatas, & Manu ſuâ propriâ ſubſcriptas & ſubſignatas, pro Nobis & Nomine noſtro, Petendi, Exigendi, Requirendi, & Recipiendi,

Cæteraque Faciendi & Perimplendi quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna;

Promittentes, &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, nono Die Julii.

Per ipſum Regem.

¶ ¶

Commiſſio Ducis Saxoniæ ad Tractandum de Amicitia.

A.D. 1505. An. 21. H. 7. Ex Autogr.

GEORGIUS, Dei gratiâ, Dux *Saxoniæ*, LANTGRAVIUS *Thuringiæ*, MARGGRAVIUS *Miſſnæ*, Romanorum Regiæ Majeſtatis ac Sacri Imperii *Hæreditarius Gubernator* Friſiæ, præſentes publicè atteſtamur,

Quoniam ſuperioribus exactis diebus Sereniſſimus Princeps & Dominus Dominus *Henricus Angliæ & Franciæ Rex* Conſanguineus noſter Chariſſimus, ad exequendum Fœdus Æſtate ſuperiore decursâ uſque ad ejus perfectionem hucuſque percuſſum, Nobis locum in Caliſiæ Oppido ad Dietam illam tenendam aſſignavit, ut ad illud noſtros Oratores cum noſtris Patentibus Litteris, Majore noſtro Sigillo roboratis, ſufficienti ſuffultos Mandato, mitteremus;

Set quia cum Nobis cœptum opus, eo quòd publico Comodo conducit, exequi animus ſit, quare Præſentium Portitores, Inſignem (videlicet) Equitem Dominum *Willielmum Trugſſes* in Walkpurgk, & Manificum Virum Dominum *Bernhardum Bucks* Jurium Licentiatum, noſtros Oratores & Fideles ad Locum deſignatum delegavimus, Præſentibuſque delegamus:

Dantes eis plenam ac totalem Auctoritatem cum Strenuis & Magnificis Oratoribus, ad dictum Locum per dictam Sereniſſimam Regiam Celſitudinem miſſis, de oblatis Nobis Amicitiæ Capitulis Tranſigendi, Literaſque & Capitula, noſtra ex parte, Majore noſtro Sigillo munita, dictis Oratoribus Offerendi, vicisſimque Recipiendi,

A.D. 1505.

Et demùm quicquid in hac re dicti noſtri Oratores egerint, fecerint, concluſerint, Sigilloque noſtro Majore roboraverint, idem ſemper Firmum, Solidum, & Inconcuſſum abſque omni reluctatione, ac ſi ipſi coram eſſemus ac illa ageremus, conſervabimus & approbabimus, per præſenteſque conſervamus & approbamus.

In cujus rei Fidem Sigillum noſtrum hiis apponi fecimus.

Datum ex *Dreſden*, Die verò Jovis Viceſimâ ſextâ Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo quinto.

Sub Sigillo præfati Ducis de Cera rubea, alba infixa, pendente a duplici Caudâ Pergamena.

Conventio cum eodem Duce facta.

A.D. 1505. An. 21. H. 7. Ex Autogr.

GEORGIUS, Dei gratiâ, DUX *Saxoniæ*, LANTGRAVIUS *Döring*, MARCHGRAVIUS *in Meyſzen*, Regiæ Romanorum Majeſtatis & Sacri Imperii *Gubernator Hæreditarius* in Friſia, omnibus ad quos præſentes hæ noſtræ Litteræ Patentes pervenerint, Salutem.

Cùm apud noſmetipſos, rerumque Experientâ atteſtante Magiſtrâ, conſideremus, humanis in Rebus, Regnis, Principatibus, ac Dominationibus conſervandis, Urbibus excolendis, Imperiíque Finibus ampliandis nichil eſſe conducibilius, Regum ac Principum inter ſeſe Amicitiâ & Confœderatione:

Per hanc enim Pacis colitur Auctor, regnant potenter Reges, ac dominantur Principes, lucrifaciunt Negotiatores, & ditantur Subditi:

Volentes igitur crudeli prædictorum deſtitutrici Diſcordiæ præcludi viam, ac eidem omne Fomentum auferre, & ea propter cum omnibus Sereniſſimis Regibus, Catholicæque Fidei Principibus, quantum in Nobis erit, Pacem ac Amicitiam habere cupiamus,

A.D. 1505.

Viſum eſt tamen Nobis, inter cæteros, ſingularem Amicitiam, Ligam, & Confœderationem cum Sereniſſimo & Magnipotentiſſimo Domino Domino *Henrico*, Dei gratiâ, *Angliæ & Franciæ Rege* ac *Domino Hiberniæ* Domino ac Conſanguineo & Amico noſtro Cariſſimo inire, habere, & manutenere: Idque Nobis non minùs perquam utile & expediens eſſe quàm carum, gratum, & jocundum.

Cùm igitur, retroactis Diebus, inter Clariſſimum Eximium ac Magnificum Virum Magiſtrum *Nicolaum Weſt* Legum Doctorem, Oratorem, Procuratorem, ſive Commiſſarium Sereniſſimi ac Magnipotentiſſimi Domini Domini *Henrici Angliæ & Franciæ Regis ac Domini Hiberniæ* Domini ac Conſanguinei & Amici noſtri Cariſſimi ex una, & Strenuum ac Nobilem Militem Dilectum & Fidelem noſtrum Regentem in Friſia & Conſiliarium a Secretis Dominum *Wilhelmum Truchſes* in Waltpurg Oratorem, Ambaſiatorem, Commiſſarium, ſive Procuratorem noſtrum ex altera; quidam Articuli, ſive quædam Capitula Tractata, Communicata, & Concordata fuerint, ſicuti in Litteris deſuper confectis, ſuis propriis Manibus ſubſcriptis, pleniùs apparet & continetur,

Quorum Articulorum, Capitulorum, ſive Litterarum Tenor ſequitur ſub hac formâ.

INPRIMIS, Tractatum & Concordatum eſt, quòd inter Illuſtriſſimum & Sereniſſimum Principem *Henricum Septimum*, Dei gratiâ, *Angliæ Franciæque Regem & Dominum Hiberniæ* ex Parte una, Illuſtriſſimumque Principem Dominum *Georgium*, Dei gratiâ, DUCEM *Saxoniæ*, LANDGRAFIUM *in Doringen*, MARCHGRAFIUM *in Meyſzen*, Regis Romanorum Mageſtatis & Sacri Imperii *Gubernatorem Hæreditarium* in Friſiâ ex Parte altera, Regna, Dominia, Patrias, & Loca quæcunque, necnon & eorum Vaſallos, Homines, & Subditos, tàm Eccleſiaſticos quàm Seculares, cujuſcunque Gradûs, Statûs, & Conditionis fuerint, tàm per Terram quàm per Mare & Aquas dulces, ac ubique Locorum, ab hac Die de cætero bona, realis, ſincera, vera, integra, perfecta, firma Amicitia, Concordia, Liga, Unio, Confœderatio, & Pax firma atque perpetua ſit habita, & pro futuris perpetuis temporibus inconcuſsè & inviolabiliter cuſtodita & conſervata; ita quòd Partes prædictæ, viz. præfatus Sereniſſimus *Rex Angliæ & Franciæ*, & antedictus Illuſtriſſimus Princeps *Georgius Dux Saxoniæ*, ſui Hæredes, eorúmque Succeſſores ſint veri, fideles, & perpetui Amici, Concordes, Alligati, Vincti, & Confœderati.

ITEM, quòd omnes & ſinguli utriuſque dictorum Principum eorumque Hæredum & Succeſſorum, aut eorum alterius Vaſalli & Subditi, ſive ſint Principes, Archiepiſcopi, Epiſcopi, Duces, Merchiones, Comites, Barones, Mercatores, aut cujuſvis Statûs Conditioniſve exiſtant, durante Pace antedictâ, ubivis Locorum ſeſe mutuis Officiis proſequantur, & honeſtâ Affectione pertractent, poſſintque liberè tutè & ſecurè abſque alicujus Offenſâ aut Salvo-conductu ſive Licentiâ ubique Perluſtrare per Terram, per Mare & Aquas dulces Navigare, hincindéque ad Portus, Dominia, & Diſtrictus quoſcumque utriuſque ipſorum Principum, ſuorum Hæredum & Succeſſorum citra & ultra Mare Accedere, in eiſque quamdiu voluerint Morari, Mercari, Merces, Mercimonia, Arma, & Jocalia quæcunque, ſi Statuta Municipalia antehac ſancita non obſtent, Emere & Vendere, ac ut eis placuerit illinc ad Partes proprias vel alibi liberè, quotiens duxerint abeundum, abire cum ſuis aut conductis vel commodatis Navigiis, Plauſtris, Vehiculis, Equis, Armaturis, Mercimoniis, Sarcinulis, Bonis, & Rebus quibuſcumque, abſque ullo Impedimento, Offenſâ, Arreſtatione ob Cauſam Marcæ, Contramarcæ, Repriſaliarum, aut aliâ Diſtrictione quacunque, tàm in Terra quàm in Mari & Aquis dulcibus, quemadmodum Patriis in propriis hæc omnia facerent, aut eis ea facere liceret, Statutis & Conſuetudinibus Locorum utriuſque Principis in omnibus ſemper ſalvis,

ITEM, Conventum & Concordatum eſt, quòd neuter noſtrûm Patrias, Dominia, Terras, Civitates, Oppida, Portus, Caſtrum alterius hoſtiliter invadet aut expugnabit, aut a ſuis Subditis ſic invadi aut expugnari permittet: ſed expreſsè & cum effectu prohibebit & impediet; nec aliquis noſtrûm alicui alteri cujuſcunque Statûs, Gradûs, aut Conditionis exiſtat, Patrias, Dominia, Terras, Civitates, Oppida, Portus, Caſtra alterius Invadenti aut Expugnanti, Invaderéve aut Expugnare conanti Conſilium, Auxilium, Favorem, Subſidium, Naves, Pecunias, Gentes Armorum, Victualia, aut aliam Aſſiſtentiam quamcunque publicè vel occultè dabit aut præſtabit, nec a Subditis ſuis dari aut præſtari conſentiet, ſed palàm & expreſsè prohibebit & impediet.

ITEM, Conventum & Concordatum eſt, quòd uterque noſtrûm contra omnes Principes, vel alios quoſcunque, Exceptis infra Excipiendis, qui Terras, Regna, Dominia, Oppida, Portus, Caſtra, aut Civitates alterius noſtrûm Impugnare aut Invadere nitantur aut moliantur, ſeu Guerram aut Bellum facere aut movere præſumpſerint aut attemptaverint, ſi invicem mutuis Auxiliis Militaribus Gentis Armorum, Expenſis tamen Opem Interpellantis, quotiens opus fuerit adjuvabit; In quorum Auxiliorum præſtatione, quantum ad Numerum attinet Armatorum, habenda erit ratio facultatis illius Partis, quæ de ferendâ Ope rogabitur ſeu interpellabitur, ut ſcilicet ampliùs non teneatur, quàm tunc commodè facere poterit, conſideratâ Temporis & Locorum opportunitate, ac Statu Rerum ſuarum; quantum verò ad

Expenſas & Stipendia Militum attinet, illa taxabuntur & moderabuntur, habito reſpectu ad Forum Victualium quod in Partibus tunc temporis continget, ſecundùm Loci & Temporis Sterilitatem & Ubertatem: Qui quidem Armati ei cui ſic conceduntur fideliter ſervient, quamdiu eos duxerit Retinendos, eiſdémque, ut præfertur, Stipendia fideliter perſolverit.

Item, Conventum & Concordatum eſt, quòd dictâ Amicitiâ durante neuter noſtrûm quovis modo Receptabit, aut a Subditis ſuis Receptari permittet aliquem Rebellem ſeu aliquos Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, de Crimine Læſæ Mageſtatis ſuſpectum vel ſuſpectos, convictum vel convictos, Transfugam aut Transfugas ex Subditis alterius noſtrûm ſceleſtam Factionem contra alterum noſtrûm machinantem ſeu machinantes, nec hujuſmodi Rebellibus ſeu Proditoribus, Rebelli ſive Proditori ubicunque, ſive in aliquo noſtræ obedientiæ Loco, ſive alibi exiſtat vel exiſtant, Verbo, Facto, aut Scripto Conſilium, Auxilium, Favorem, Subſidium, Naves, Pecunias, Victualia, aut aliam Aſſiſtentiam quamcumque publicè vel occultè Dabit aut Præſtabit, nec a ſuis Subditis Dari aut Præſtari permittet; ſed hujuſmodi Proditorem ſive Proditores, Rebellem ſive Rebelles, tanquam proprium Rebellem ſive Rebelles, Proditorem ſive Proditores, Inimicum ſive Inimicos Capitalem ſive Capitales ubique locorum proſequetur: Ita quòd ubicunque eum vel eos capere poterit, ſtatim & ſine dilatione aut excuſatione quacunque Pœnâ Capitis & Mortis puniet aut puniri faciet; & præſertim ſi hujuſmodi Rebellem ſive Rebelles, Proditorem ſive Proditores ad aliquem Locum Obedientiæ noſtræ, vel alterius noſtrûm declinare, ibíque eſſe, morari vel latitare cognoverit: Aut ſi hoc per Litteras alterius noſtrûm, cujus hujuſmodi Rebellis ſive Rebelles, Subditi ſive Subditus extiterint ſive extiterit, alteri ex Nobis ſignificatum fuerit, Eum vel Eos immediatè, ut præfertur, capiet aut capi faciet, & ſine dilatione aut excuſatione quacunque Pœnâ Capitis & Mortis puniet aut puniri faciet, Vigore hujus Amicitiæ, Confœderationis, & Ligæ.

Item, Coventum & Concordatum eſt quòd, ſi inter præfatum Sereniſſimum *Angliæ & Franciæ Regem, &c.* & præfatum Illuſtriſſimum *Principem*, eorúmve Regna, Patrias, Dominia, Terras, Civitates, Oppida, Portus, Caſtra, aliqua Contentio, Controverſia ſive Querela exorta fuerit, eadem Controverſia, Contentio, ſive Querela per Duos Conſiliarios Sereniſſimi *Regis*, & alios Duos Conſiliarios præfati Illuſtriſſimi *Principis*, qui in Villa Caleſiæ infra Duos Menſes a tempore delatæ Querelæ convenire debent, amicabiliter primùm tractetur, & infra unum Menſem a tempore quo ſic in eadem Villa Caleſiæ convenerint, amicabili Compoſitione terminetur & finiatur: Cæterùm ſi eadem Querela, Contentio, ſive Controverſia, ſic, ut præmittitur, Diffinita ſive Terminatâ non fuerit; Conventum & Concordatum eſt, quòd iidem Conſiliarii, ſepoſitis omnibus Amore, Odio, Favore, Partialitate, & Timore quocunque, infra unum Menſem tunc proximè & immediatè ſequentem, eandem Querelam, Contentionem, ſive Controverſiam, juxta & ſecundùm quòd ſuis ſanis Conſcientiis, quos in ea parte in Domino oneramus, & uterque noſtrûm onerat, æquum videbitur, omninò Diffinient & Terminent; quorum quidem Sententiam, Decretum, Deffinitionem, ſive Determinationem uterque noſtrûm approbabit, nichil unquam quibuſvis Remediis, quibus omnibus & ſingulis uterque noſtrûm renunciat per Præſentes, contra eam attempturus.

Item, ut diſpendioſa Litium Prorogatio Æquitatis compendio coherceatur; & utriuſque noſtrûm Subditis Juſtitiæ complementum faciliùs miniſtretur; Conventum & Concordatum eſt quòd, quotiens aliquis Subditus alterius noſtrûm alteri de Dampno, Injuriâ, aut aliquo Gravamine quocunque ſibi injuſtè illato Querelam defert ſive conqueritur, totiens ille noſtrûm, cui Querela ſic delata eſt, Duos ex ſuis Conſiliariis deputabit, qui ſuper Cauſâ ſive Querelâ ſic delatâ ſummariè & de plano ſine ſtrepitu & figurâ Judicii procedentes, infra certum & competentem Terminum pro Cauſarum & Negotiorum qualitate brevem, annale tempus nullo modo excedentem, Juſtitiâ mediante, finali Sententia decident atque de nent tàm ſuper Dampnis quàm Intereſſe Partium; Quorum quidem Judicium, Decreta, Juſſus, & Sententia indilatè Executioni demandabuntur, omni penitùs Appellationis remedio ſublato.

Item, Conventum & Concordatum eſt, quòd ab iſtâ Amicitiâ, Ligâ, ſive Confœderatione excipiantur pro Parte Sereniſſimi *Regis Angliæ & Franciæ &c.* Sacratiſſimus *Rex Romanorum* ejuſdem ſuæ Mageſtatis Frater Cariſſimus, Sereniſſimus *Rex Gallorum*, Illuſtriſſimus *Dominus Archidux* Filius ſuus Dilectus, necnon Reverendiſſimus in Chriſto Pater

A.D. 1505. Hen. 7. *Johannes Epiſcopus Leodienſis*; & pro Parte Illuſtriſſimi *Principis* Sacratiſſima *Regia Majeſtas Romana*, Illuſtriſſimus Dominus *Archidux Auſtriæ*, Reverendiſſimus & Illuſtriſſimus Dominus *Fredericus Frater Cariſſimus præfati Principis*, & Illuſtriſſimus *Landgrafius de Heſſen*. Et præterea Conventum eſt, quòd pro utraque Parte excipiatur Reverendiſſimus *Archiepiſcopus Colonienſis*.

Nos verò omnia & ſingula ſupradicta Capitula & in eis contenta & ſpecificata, Rata, Firma, & Grata habentes, Acceptamus, Approbamus, & Ratificamus, necnon, Tenore Præſentium, Concedimus & Confirmamus, atque inconcuſsè tenere & obſervare Verbo Principis Promittimus. A.D. 1505. Hen. 7.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium Magnum Sigillum noſtrum Præſentibus apponi fecimus.

Dat. in *Dreſdenn*. Triceſimo Die Decembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo quinto.

Sub Sigillo præfati Ducis de Cerâ rubeâ, albæ infixâ, pendente a duplici caudâ Pergamenæ.

☞ *De Amicitia, Tractatus cum Rege Caſtellæ.*

A.D. 1506. An. 21. H. 7. Franc. 21. H. 7. m. 3. REX omnibus, præſentes Literas viſuris vel audituris, Salutem.

NOVERINT UNIVERSI quòd, Ad Laudem & Honorem Omnipotentis Dei Creatoris noſtri, & Gratioſæ Virginis Mariæ Matris ſuæ, necnon propter ſingularem Amorem, Affectionem, & Dilectionem quas ſemper habuimus & habemus erga Sereniſſimum & Potentiſſimum Principem *Philippum*, Dei gratia, REGEM *Caſtellæ*, *Legionum*, & *Granatæ*, PRINCIPEM *Aragonum & utriuſque Ciciliæ*, ARCHIDUCEM *Auſtriæ*, DUCEM *Burgundiæ*, *Lotharingiæ*, *Brabantiæ*, *Stiriæ*, *Carintiæ*, *Carniolæ*, *Lumburgiæ*, *Lucemburgiæ*, & *Geldriæ*, COMITEM *Flandriæ*, *Habsburgen*. *Thirolis*, *Artheſii*, *Burgundiæ* PALATINUM & *Hanoniæ* LANDGRAVIUM *Elſatiæ*, MARCHIONEM *Burgoviæ* & *Sacri Romani Imperii*, *Hollandiæ*, *Zelandiæ*, *Ferretis*, *Kiburcy*, *Namurci*, & *Zutphaniæ* COMITEM, DOMINUM *Friſiæ*, MARCHIONEM *Sclavoniæ*, *Portuſnaonis*, *Salinarum*, & *Mechelinæ* Fratrem Conſanguineum & Filium noſtrum Cariſſimum, ac etiam propter nonnullas alias Cauſas rationabiles ac bonos Reſpectus & Conſiderationes in hac parte Nos moventes, & præſertim propter Bonum Publicum totius Chriſtianitatis,

Cum *præfato Philippo* Fratre Conſanguineo & Filio noſtro Cariſſimo Fecimus, Convenimus, Concluſimus, & Concordavimus, Facimus, Convenimus, Concludimus, & Concordamus, per Præſentes, bonam, ſinceram, veram, integram, fidelem, perfectam, & firmam Amicitiam, Unionem, Ligam, Confœderationem, & Pacem, per Terram, Mare, & Aquas dulces, *inter Nos* & præfatum *Regem Caſtellæ* noſtroſque & ipſius Hæredes ac Succeſſores, Regna, Patrias, Dominia, Terras, Vaſſallos, & Subditos quoſcumque præſentes & futuros tàm Eccleſiaſticos quàm Seculares, cujuſcumque Gradûs ſeu Conditionis exiſtant, etiam ſi Archiepiſcopali, Ducali, vel quacumque aliâ Dignitate, Statu, aut Gradu præfulgeant, futuris temporibus perpetuò duraturam. A.D. 1506.

ITEM, Convenimus, Concordamus, & Concludimus, quòd nec Nos, nec Hæredes aut Succeſſores noſtri, quicquam agemus, faciemus, tractabimus, vel attemptabimus, agent, facient, tractabunt, vel attemptabunt, aut ab aliis agi, fieri, tractari, vel attemptari faciemus conſenſiemus, favent aut conſenſient, quocumque in Loco, ſive in Terra ſive in Mari, Portubus vel Aquis dulcibus, occaſione quacumque, nullumq; præſtabimus aut præſtabunt Auxilium, Conſilium, Favorem, vel Aſſenſum quòd per alium vel alios quoſcumque aliquid fiat, agatur, tractetur, vel attemptetur in Injuriam, Præjudicium, aut Dampnum dictorum *Regis Caſtellæ* Hæredum vel Succeſſorum ſuorum, ſed quibuſcumque ſic, ut præmittitur, contra *prædictum Regem* Hæredeſve aut Succeſſores ſuos infra Regna, Patrias, Dominia, aut Terras ſuas prædictas aliquid Agentibus, Tractantibus, vel Attemptantibus, expreſsè & cum effectu Contradicemus, Renitemur, Obſtabimus, & Impedimentum realiter Præſtabimus.

ITEM, Convenimus, Concordamus, & Concludimus, quòd neque Nos, neque Hæredes aut Succeſſores noſtri præſtabimus vel præſtabunt Auxilium, Conſilium, vel Favorem Hoſtibus vel Inimicis præfati *Regis Caſtellæ*, Hæredumve aut Succeſſorum ſuorum, eoſdem aut eorum aliquem per Terram, Mare, vel Aquas dulces Infeſtare vel Invadere volentibus,

A.D. 1506. Hen. 7.

lentibus, & ſi aliquis vel aliqui, cujuſcumque ſtatûs, gradûs, aut conditionis fuerint, ſive Allegati aut Confœderati noſtri ſint ſive non, Regna, Patrias, Dominia, & Terras præfati *Regis Caſtellæ*, Hæredum & Succeſſorum ſuorum, quæ in præſenti poſſidet vel in futurum de Jure poſſidere debet, per viam Guerræ hoſtiliter Invaſerunt vel Aggreſſi fuerint, aut Injuriam vel Dampnum eidem *Regi Caſtellæ*, Hæredibus, Succeſſoribus, aut Subditis ſuis, infra Regna, Patrias, Terras, & Dominia ſua prædicta, Inferre aut facere voluerint, Nos bonâ fide realiter & cum effectu eoſdem Auxiliis Militaribus Gentium Armorum, Expenſis tamen ipſius *Regis Caſtellæ*, Hæredum, aut Succeſſorum ſuorum, pro Tuitione & Defenſione eorumdem, quotiens opus fuerit, adjuvabimus ſeu adjuvabunt, quanto citiùs commodè poterimus vel poterint, poſtquam debitè ad hoc requiſiti fuerimus vel fuerint; in quorum Auxiliorum præſtatione, quoad Numerum attinet Armorum, habenda erit facultatis ratio; ut, ſcilicet, Nos, Hæredes aut Succeſſores noſtri non ultra teneamur vel teneantur, quàm tunc commodè facere poterimus vel poterint, conſiderata Temporis & Locorum oportunitate ac Statu Rerum noſtrarum vel ſuarum.

Ac, *inſuper*, pro Defenſione & Tuitione Perſonæ & Statûs præfati *Regis Caſtellæ*, ejuſque Hæredum & Succeſſorum, Regnorum, Patriarum, Dominiorum prædictorum, contra Invaſores & Hoſtiles Ingreſſores eorumdem Regnorum, Patriarum, & Dominiorum qualeſcumque fuerint, Nos præfatus *Rex Angliæ*, Hæredes & Succeſſores noſtri, ſine fraude, dolo, diſſimulatione, aut colore quocumque, erimus de cætero futuris perpetuis temporibus, præfati *Regis Caſtellæ*, Hæredum & Succeſſorum ſuorum Amicorum Amicus & Amici, & Inimicorum Inimicus & Inimici, ſine aliquâ Exceptione; non obſtantibus quibuſcumque Allegantiis & Confœderationibus quas habemus, vel in futurum habere poterimus cum quibuſcumque Regibus, Principibus, aut Communitatibus qualeſcumque illi ſint aut erunt; necnon Perſonam, Status, Honores, Dignitates, Cauſas, Res, & Negotia ipſius Sereniſſimi *Regis Caſtellæ*, Nobis intimo Amore Fide & Amicitiarum Fœdere conjuncti, & quem loco Filii Cariſſimi & Dilectiſſimi Reputamus, taliter cordi habebimus & tractabimus, ſicuti Pientiſſimum Patrem Dilectiſſimi Filii Honores, Status, Dignitates, Cauſas, Res, & Negotia habere, reputare, & tractare decet & convenit.

A.D. 1506. Hen. 7.

Item, Convenimus, Concordamus, & Concludimus, cum præfato *Rege Caſtellæ*, quòd nec Nos, nec Hæredes aut Succeſſores noſtri, nec Subditi noſtri, nec eorum aliquis, Rebelli aut Rebellibus, Proditori ſeu Proditoribus, Profugo ſeu Profugis ipſius *Regis Caſtellæ*, Hæredum aut Succeſſorum ſuorum, inobedienti Subdito, vel inobedientibus Subditis, cujuſcumque gradûs, ſtatûs, aut conditionis exiſtat vel exiſtant, ubicumque Locorum extiterit ſeu extiterint, Verbo Facto aut Scripto Auxilium, Conſilium, vel Favorem, Victualia, Hoſpitia, Stipendia, Pecunias, Naves, Gentes Armorum, ſive aliud quodcumque Subſidium miniſtrabimus, dabimus, præſtabimus, aut concedemus, miniſtrabunt, dabunt, præſtabunt, aut concedent, ſive ab alio vel aliis quibuſcumque dari aut præſtari, miniſtrari vel concedi permittemus aut permittent, ſed eundem ſive eoſdem, tanquam proprium Rebellem ſive Rebelles, Profugum ſeu Profugos, Proditorem ſeu Proditores, tanquam Capitalem Inimicum ſive Inimicos, ubicumque Locorum proſequemur & proſequentur, & ab aliis quibuſcumque ſic proſequi curabimus & efficiemus, curabunt & efficient cum effectu.

Item, Convenimus, Concordamus, & Concludimus, quòd nec Nos, nec Hæredes aut Succeſſores noſtri, nec Subditi noſtri, nec quivis alius ſub Obedientia, Diſtrictu, Juriſdictione, aut Ditione noſtris, vel eorum aliquis Rebellem ſeu Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum ſeu Profugos ſuos prædictos, cujuſcumque ſtatûs, gradûs, aut conditionis exiſtat vel exiſtant, in Regna noſtra, Patrias, Dominia, Terras, Portus, Juriſdictiones, Obedientias, aut Diſtrictus quoviſmodo admittemus ſive recipiemus, admittent ſive recipient, nec ab aliis quibuſcumque recipi vel admitti permittemus ſeu permittent; &, caſu quo deinceps hujuſmodi Rebellem vel Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum vel Profugos ſuos infra noſtra Regna, Patrias, Dominia, Terras, Portus, Obedientias, Juriſdictiones, aut Diſtrictus eſſe latitare, aut quocumque alio modo etiam Vi & Caſu fortuito exiſtere ſeu applicare, acceperimus vel quoquo modo intellexerimus, ſciamus, aut aliquo modo ſuſpitionem hujuſmodi habuerimus, acceperint vel quoquo modo intellexerint, ſciant, aut Suſpitionem habuerint, tunc, abſque omni fraude, dolo, malo ingenio, dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ Verborum interpretatione, aut diſſimulatione quacumque, aut alio quovis quæſito colore, illum ſive illos Rebellem ſive Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum ſeu Profugos ſuos, cujuſcumque gradûs, ſtatûs, conditionis, aut dignitatis exiſtat ſeu exiſtant, ſtatim & immediatè & abſque quacumque dilatione, capiemus aut capi faciemus, capient aut capi facient, realiter & cum effectu: Eundémque ſive Eoſdem, ſic captum ſive captos, Vinculis & Carceribus effectualiter Mandabimus & Committemus, mandabunt & committent, atque illum ſive illos ſic tutè & ſecurè tenebimus & cuſtodiemus, tenebunt & cuſtodient: Et præfatum *Regem Caſtellæ*, per Literas noſtras propriâ Manu ſubſcriptas & ſignatas, ejus rei quamprimùm poterimus aut poterint adviſare, monere, & certiorem facere curabimus & curabunt: atque illum ſive illos, ſic, ut præfertur, Captum ſive Captos, Cuſtoditum ſive Cuſtoditos, quamprimùm per Literas dicti *Regis Caſtellæ*, Hæredum aut Succeſſorum ſuorum ad hoc requiſiti fuerimus ſive fuerint, abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore, aut cauſâ, uſque ad & in Terras, Patrias, & Dominia ejuſdem *Regis Caſtellæ* per Nos Subditos aut Officiarios ſalvò & ſecurè conduci faciemus & facient realiter & cum effectu: ipſúmque Rebellem ſeu Rebelles, Proditorem ſeu Proditores Profugum ſeu Profugos, ſic, ut prædicitur, in Regna, Patrias, Terras, Dominia dicti *Regis Caſtellæ* Conductum vel Conductos, Commiſſario vel Commiſſariis ejuſdem Regis, per Literas ſuas Manu ſuâ ſubſcriptas ad hoc auctorizatis (videlicet) in aliquo Loco ad hoc tuto & ſecuro infra prædicta Regna, Patrias, Terras, & Dominia dicti *Regis Caſtellæ*, Hæredum aut Succeſſorum ſuorum, ſtatim & incontinenter, & abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore aut cauſâ, & abſque aliquo in contrarium facto aut attemptato, purè, ſimpliciter, abſolutè, & abſque Conditione quacumque trademus & deliberabimus, tradent & deliberabunt, tradíve & deliberari faciemus & facient, Sumptibus tamen & Expenſis, pro hujuſmodi ſolummodo Conductu neceſſariis & rationabilibus, per Requirentem vel ejus Commiſſarium vel Commiſſarios, tempore Traductionis & Deliberationis hujuſmodi, Perſonis quæ hujuſmodi Conductum fecerunt, indilatè ſolvendis.

ITEM, Convenimus, Concordamus, & Concludimus quòd, ſi dictus *Rex Caſtellæ*, per Literas ſuas Manu ſuâ propriâ ſignatas & ſubſcriptas, Nos Hæredes aut Succeſſores noſtros adviſaverit, monuerit, ſive certiorem fecerit ſuum vel ſuos Rebellem vel Rebelles, Proditorem vel Proditores, Profugum vel Profugos, infra Regna noſtra, Dominia, Patrias, Terras, Portus, Juriſdictiones, Obedientias, aut Diſtrictus, quoquo modo, etiam Vì Caſu fortuito aut alio modo quocumque, venire, exiſtere, manere, applicare, aut latitare, nos Hæredes aut Succeſſores noſtri, ſic Moniti, Adviſati, ſeu Certiorati, ſtatim incontinenti & abſque omni dilatione, excuſatione, ſive ſiniſtra interpretatione & diſſimulatione quacumque, dolo, fraude, malo ingenio, aut alio quovis quæſitò colore, illum ſeu illos Rebellem ſive Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum ſeu Profugos, realiter & cum effectu capiemus ſeu capi faciemus, capient ſeu capi facient, & Eum ſive Eos & eorum quemlibet ſic captum vel captos, Vinculis & Carceribus effectualiter mandabimus & committemus, mandabunt & committent, atque in eiſdem tutè & ſecurè tenebimus & cuſtodiemus, tenebunt & cuſtodient: Atque illum ſive illos ſic captum vel captos, cuſtoditum vel cuſtoditos, quamprimùm per Literas dicti *Regis Caſtellæ*, Hæredum aut Succeſſorum ſuorum, ad hoc requiſiti fuerimus ſive fuerint, abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore aut cauſâ, uſque ad & in Regna, Terras, Patrias, & Dominia ejuſdem Regis, per noſtros Subditos aut Officiarios ſalvò & ſecurè conduci faciemus realiter & cum effectu: ipſúmque Rebellem ſive Rebelles, Proditorem vel Proditores, Profugum vel Profugos, ſic, ut præmittitur, in Regna, Patrias, Terras, & Dominia ejuſdem Regis Conductum vel Conductos, Commiſſario vel Commiſſariis ejuſdem Regis, per Literas ſuas Manu ſuâ ſubſcriptas ad hoc auctoriſatis, videlicet, in aliquo Loco ad hoc tutò & ſecurè, infra prædicta Regna, Patrias, & Dominia dicti Regis, ſtatim, incontinenti, & abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore aut cauſa, & abſque aliquo in contrarium facto vel attemptato, purè, ſimpliciter, abſolutè, & abſque aliqua conditione vel contradictione quacumque, trademus & deliberabimus, tradent & deliberabunt, tradíve & deliberari faciemus & facient, Sumptibus

A.D. 1505. Hen. 7. tamen & Expenſis, pro hujuſmodi ſolummodo Conductu neceſſariis & rationabilibus, per Requirentem, vel ejus Commiſſarium vel Commiſſarios, tempore hujuſmodi Traditionis & Deliberationis, Perſonis, quæ hujuſmodi Conductum fecerunt, indilatè ſolvendis.

Item, Promittimus, Concordamus, & Concludimus quòd, ſi de noſtro aut præfati *Regis Caſtellæ* expreſſo Concenſu, Aſſenſu, & Concordi contra aliquem Regem, Principem, vel Principes, aut alias Communitates Bellum aut Guerras ſimul inferri aut moveri contigerit, nullum Tractatum, Pacem, Treugam, aut aliquod Appunctuamentum cum illo vel illo vel illis aut aliis eorum Hominibus, contra quem vel quos hujuſmodi Bellum ſive Guerra geretur aut inferetur, ſine expreſſa præfati *Regis Caſtellæ* Scientia, Conſenſu, Aſſenſu, & Voluntate, faciemus aut fieri concenſiemus.

Et,

Quia præfatus *Rex Caſtellæ* Frater Conſanguineus & Filius noſter Cariſſimus, ſimili modo & formâ Se Hæredes & Succeſſores ſuos Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris Aſtrinxit, Obligavit, & Confœderavit, & inde Nobis ſuas Literas, Manu ſuâ ſubſcriptas & tàm Magno quàm Secreto Sigillo ſuo munitas, in bona & ſufficienti forma dedit, tradidit, & deliberavit,

A.D. 1505. Hen. 7. Nos Promiſimus & per Præſentes Promittimús, bonâ Fide ſuper Honore noſtro, & in Verbo Regio, & ſuper Partem Ligni veræ Sanctæ Crucis ac ſuper Canonem Miſſæ & Sancta Dei Evangelia per Nos coporaliter tacta ſolempniter Juravimus quòd præſentem Tractatum, & omnia & ſingula in eodem contenta benè fideliter & inviolabiliter Tenebimus, Obſervabimus, & Perimplebimus, ac Teneri, Obſervari, & Adimpleri faciemus, abſque eo quod contra ea vel eorum aliquod quoquo modo directè vel indirectè ullo unquam tempore veniemus, aut quicquam faciemus, fierive vel veniri permittemus aut concenſiemus.

In cujus rei Teſtimonium præſentes Literas Manu noſtrâ propriâ ſubſignavimus, & tàm Magni quàm Privati Sigilli noſtri appenſione munivimus.

Dat. in *Caſtro ſeu Palatio noſtro Wyndeſore*, Nono Die Menſis Februarii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo quinto, & Anno Regni noſtri Viceſimo primo.

Per ipſum Regem.

Memorati Tractatus, per Regem Caſtellæ in Anglia exiſtentem, Ratificatio.

A.D. 1505. An. 20. H. 7. Ex Autogr.

Philippus, Dei gratiâ, *Rex Caſtellæ, Legionis, & Grenadæ*, Princeps *Arragonum & utriuſque Siciliæ*, Archidux *Auſtriæ*, Dux *Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Carintiæ, Carniolæ, Limburgiæ, Lucemburgiæ, & Geldriæ*, Comes *Flandriæ, Habsburgen. Thirolis, Artheſii, Burgundiæ* Palatinus & *Hanoniæ*, Landgravius *Elſatiæ*, Marchio *Burgoviæ, & Sacri Romani Imperii, Hollandiæ, Zelandiæ, Ferretris, Kiburcy, Namurci, & Zutphaniæ* Comes, Dominus *Friſiæ*, Marchio *Sclavoniæ, Portuſnaonis, Salinarum, ac Mechelniæ*, omnibus præſentes Litteras viſuris & audituris, Salutem.

Noverint universi quòd,

Ad Laudem & Honorem Omnipotentis Dei Creatoris noſtri, & Glorioſæ Virginis Mariæ Matris ſuæ, necnon propter ſingularem Amorem, Affectionem, & Dilectionem quas ſemper habuimus & habemus, erga Sereniſſimum & Potentiſſimum Principem, *Henricum*, Dei gratiâ, *Angliæ & Franciæ Regem, Dominum Hiberniæ* Fratrem Conſanguineum & Patrem noſtrum Cariſſimum, ac etiam propter nonnullas alias Cauſas Rationabiles ac bonos Reſpectus & Conſiderationes in hac parte nos moventes, & præſertim propter Bonum Publicum totius Chriſtianitatis,

A.D. 1505. Cum præfato *Henrico* Fratre Conſanguineo & Patre noſtro Cariſſimo, Fecimus, Convenimus, Concluſimus, & Concordavimus, Facimus, Convenimus, Concludimus, & Concordamus, per Præſentes, bonam, ſinceram, veram, integram, fidelem, perfectam, & firmam Amicitiam, Unionem, Ligam, Confœderationem, & Pacem, per Terram, Mare, & Aquas dulces, *inter Nos* & præfatum *Regem Angliæ*, noſtróſque & ipſius Hæredes ac Succeſſores, Regna, Patrias, Dominia, Terras, Vaſſallos, & Subditos quoſcumque præſentes & futuros tàm Eccleſiaſticos quàm Seculares, cujuſ-

A.D. 1506.
Hen. 7.

cujuſcumque gradûs ſeu conditionis exiſtentes, etiamſi Archiepiſcopali Ducali vel quacumque aliâ Dignitate Statu aut Gradu præfulgeant, futuris temporibus perpetuò duraturam.

ITEM, Convenimus, *&c. prout ſupra, mutatis competenter mutandis.*

Quas quidem Ligas, Confœderationes, & Promiſſiones prædictas, & earum quamlibet, ac omnia & ſingula in eiſdem contenta, Nos Inivimus, Tractavimus, Concordavimus, & Acceptavimus, tàm Nomine Metuendiſſimi Principis *Romanorum Regis* Genitoris noſtri Cariſſimi & pro Se, quàm pro Nobis, Hæredibus, ac Succeſſoribus noſtris;

Promittentes quòd ea omnia & ſingula præfatus Sereniſſimus *Rex & Genitor noſter* integraliter Obſervabit & Adimplebit juxta eorumdem Formam & Tenorem, & quòd infra Quatuor Menſes, proximè ſequentes Datam Præſentium, ſuas Litteras Ratificatorias, Manu ſuâ ſignatas & ſuo Magno Sigillo ſigillatas, Præſentibus ſimiles, prædicto Fratri Conſanguineo & Patri noſtro Cariſſimo *Regi Angliæ* mittet; qui tunc tenebitur alias ſuas conſimiles tradere & mittere ipſi *Romanorum Regi*.

Et, ſi contingat (quod minimè credatur) quòd præfatus *Rex Romanorum* hoc facere neglexerit, remanebunt tamen nichilominus omnia & ſingula, quæ infraſcripta ſunt, quantum ad Nos, Hæredes, & Succeſſores noſtros attinet, firma & ſtabilia, & per Nos, Hæredes, Succeſſores, & Subditos noſtros juxta ſui Formam & Tenorem Obſervabuntur & Adimplebuntur inviolabiliter.

A.D. 1506.
Hen. 7.

Et,

Quia præfatus *Rex Angliæ* Frater Conſanguineus & Pater noſter Cariſſimus, ſimili modo & formâ Se, Hæredes, & Succeſſores ſuos Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris Aſtrinxit, Obligavit, & Confœderavit, & indè Nobis ſuas Litteras, Manu ſuâ ſubſcriptas, & tàm Magno quàm Privato Sigillis ſuis munitas, in bona & ſufficienti Forma, dedit, tradidit, & deliberavit,

Nos Promiſimus & per Præſentes Promittimus, bonâ Fide ſuper Honore noſtro, in Verbo Regio, ſuper Partem Ligni veræ Sanctæ Crucis & ſuper Canonem Miſſæ & Sancta Dei Evangelia per Nos corporaliter tacta ſolempniter Juramus quòd præſentem Tractatum & omnia & ſingula in eodem contenta benè fideliter & inviolabiliter Tenebimus, Obſervabimus, & Perimplebimus, ac Teneri, Obſervari, & Adimpleri faciemus, abſque eo quòd contra ea vel eorum aliquod quoquo modo directè vel indirectè ullo unquam tempore veniemus, aut quicquam faciemus fieri, vel veniri permittemus aut conſentiemus.

In cujus rei Teſtimonium præſentes Litteras Manu noſtrâ propriâ ſubſignavimus, & tàm Magni quàm Secreti Sigilli noſtri appenſione munivimus.

Datum in *Caſtro ſeu Palatio* prædicti Fratris Conſanguinei & Patris noſtri Cariſſimi *Windezoræ*, Nono Die Februarii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo quinto, Regni verò noſtri ſecundo.

Yo el Rey PHIL.

De Communicando & Tractando ſuper Matrimonio Regis, cum Margareta, Vidua Sabaudiæ.

A.D. 1506.
An. 21. H. 7.
Franc. 21. H. 7. m. 11.

REX, univerſis & ſingulis, ad quorum notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm in quodam Tractatu, De Data Viceſimi Diei Menſis Martii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo quinto,

Inter noſtros ex una, ac Excellentiſſimi Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Philippi*, Dei gratiâ, *Regis Caſtellæ*, *&c.* *Archiducis Auſtriæ*, *&c.* Fratris Conſanguinei & Filii noſtri Chariſſimi Ambaſſiatores, Legatos, Oratores, Nuncios, Procuratores, & Commiſſarios Partibus ex altera Inito, Concordato, & Concluſo,

A.D. 1506.

De & pro Matrimonio, *inter Nos* & Sereniſſimam ac Præclariſſimam Principem Dominam *Margaretam Duciſſam Sabaudiæ* Sacratiſſimi *Romanorum Regis* ſemper Auguſti *Primogenitam & Filiam unicam* necnon præfati *Regis Caſtellæ Sororem Cariſſimam*, Deo duce, habendo & contrahendo,

Inter alia contineatur quòd præfatus *Rex Caſtellæ*, *&c.* *Archidux Auſtriæ* *&c.* curabit & realiter faciet quòd nonnulli Principes & Domini, in prædicto Tractatu nominati & expreſſi; videlicet,

Dominus *Willielmus de Croi* Dominus de Chiern Locumtenens Generalis præfati *Regis Caſtellæ*, Dominus *Thomas de Plauie* Dominus de Maigni præfati *Regis Caſtellæ* Cancellarius,

Dominus *Carolus de Croi* Princeps de Chimai,

Dominus *Henricus de Naſſou* Dominus de Breda,

Dominus *Jacobus de Lucemburgo* Dominus de Fennes,

Dominus *Johannes de Lucemburgo* Dominus de Vile,

Dominus *Johannes Comes de Egmonda* Locumtenens de Hollandia,

Dominus *Michaell de Croi* Dominus de Sempi,

Dominus *Florentius de Egmonda* Dominus de Yſſelſten Admirallus Maris,

Dominus *Philibertus de Veire* dictus la Mouche,

Dominus *Johannes de Sauvage* Dominus Deſchambeke Præſidens Flandriæ,

Et Dominus *Jerominus Lanweririn.* Dominus de Watrenliet Theſaurarius,

In Præſentia Commiſſarii vel Commiſſariorum noſtrorum ad hoc per Nos deputandorum, ac coram Notariis & Teſtibus per prædictos Dominos ad hoc vocandis, citra Menſem Junii proximò futurum, ſuper Canonem Miſſæ & Sancta Dei Evangelia, per ipſos & eorum quemlibet corporaliter tacta, Juramentum corporale facient & præſtabunt, & eorum quilibet faciet & præſtabit, quòd ipſi & eorum quilibet exhibebunt, facient, & præſtabunt, exhibebit, faciet, & præſtabit, omnem Operam, Opem, & Diligentiam ſibi poſſibilem, ac talem & tantam qualem & quantam in ſuis propriis Rebus & Negotiis & Cauſis urgentiſſimis faceret aut quoquo modo facere poſſet aut vellet, apud præfatum *Regem Caſtellæ &c. Archiducem Auſtriæ &c.* ejuſque Hæredes & Succeſſores, eorumque Locumtenentes & alios eorum Officiales quoſcumque, eoſdem & eorum quemlibet, diligenter realiter & cum effectu, omnibus viis & modis ſibi poſſibilibus, & non minus quam in Cauſis ſuis propriis faceret aut facere poſſet aut vellet, ſolicitabit, exhortabit, & requiret, ac quantum in ipſo erit realiter & cum effectu curabit, de tempore in tempus, quotiens & quando opus fuerit, vel Res & Cauſa hoc poſtulaverit, vel per Nos noſtroſve Executores aut Aſſignatos requiſitus fuerit & interpellatus fuerit, quòd præfatus *Rex Caſtellæ &c. Archidux Auſtriæ &c.* ejuſve Hæredes aut Succeſſores præfato *Regi Angliæ* ejuſve Executoribus vel Aſſignatis, Terminis, Locis, Temporibus, Modiſque & formis in prædicto Tractatu pleniùs & planiùs expreſſatis & declaratis, tàm Summam *Treſcentarum Millium Coronarum Franciæ, boni Auri & juſti ac legalis Ponderis,* pro Matrimonio prædicto, quàm etiam Summam *Triginta Millium Octingentarum & Quinquaginta Coronarum Franciæ,* pro Dotibus dictæ *Dominæ Margaretæ* ex Hiſpania & Sabaudia, conſtante dicto Matrimonio, annuatim Solvenda, ſimiliter boni Auri & juſti ac legalis Ponderis, & earumdem Summarum quamlibet Partem benè firmiter & fideliter ſolvet, tradet, & deliberabit, ſolvive, tradi, & deliberari faciet, ac etiam quòd omnia & cætera alia & ſingula inter Nos & præfatum *Regem Caſtellæ &c. Archiducem Auſtriæ &c.* antehac qualitercumq; Conventa, Concordata, & Concluſa, per præfatum *Regem Caſtellæ,* quatenus ipſum concernunt vel concernere poterunt, debitè firmiter & fideliter Obſervabuntur & Adimplebuntur,

Et inſuper quòd præfati Principes & Domini & eorum quilibet, poſt præſtitum hujuſmodi Juramentum, rogabunt & rogabit Notarios prædictos ut ſuper Præmiſſis unum vel plura conficiant Inſtrumentum vel Inſtrumenta auctenticum vel auctentica, eorumdemq; Inſtrumentorum unum, in publicam formam redactum, Commiſſario vel Commiſſariis noſtris tunc præſenti vel præſentibus, tunc & ibidem tradent & deliberabunt, tradet & deliberabit, tradive & deliberari facient & faciet, prout in Tractatu prædicto deſuper concordato & concluſo, pleniùs & clariùs continetur.

Nos igitur *Rex Angliæ* prædictus,

Cupientes Præmiſſa & eorum quodlibet, uti inter noſtros & prædicti *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.* Commiſſarios & Oratores Conventa, Concordata, & Concluſa ſunt, benè & fideliter expediri, & adimpleri, & debitè Executioni mandari,

Dilectum & Fidelem Conſiliarium noſtrum Magiſtrum *Johannem Tonge* Legum Doctorem (de cujus Fidelitate, Induſtriâ, & Circumſpectione pleniùs confidimus) noſtrum verum & legittimum Oratorem, Procuratorem, Nuncium, & Commiſſarium ſpecialem Conſtituimus, Facimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eidem plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, prædictos Principes & Dominos & eorum quemlibet perſonaliter Accedendi,

Et

A.D. 1506. Hen. 7.

Et cum eiſdem de & ſuper præfati Juramenti præſtatione & cæteris Præmiſſis & eorum Circumſtantiis Conveniendi, Communicandi, Tractandi, & Concludendi,

Necnon & ipſius Juramenti Præſtationi & cæterorum Præmiſſorum & eorum cujuſlibet Executioni & Expeditioni perſonaliter Intereſſendi & Præſentiam ſuam Præſtandi, ipſaque effectualiter præſtari, expediri, & executioni mandari Videndi & Audiendi,

Ac etiam Inſtrumentum Publicum & Auctenticum ſuperinde, in Publicam Formam, ut præmittitur, redactum, ab eiſdem Principibus & Dominis & eorum quolibet Petendi, Requirendi, & Recipiendi, juxta formam & effectum Tractatûs prædicti,

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi, Excercendi, & Exequendi, fierique excerceri & exequi Petendi, Audiendi, & Videndi, quæ in Præmiſſis ſeu circa ea vel eorum aliquod neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, etiam ſi de ſe Mandatum exigant magis ſpeciale quam Præſentibus eſt expreſſum, & quæ Nos ipſi faceremus ſeu facere poſſemus ſi Præſentes perſonaliter intereſſemus;

Promittentes, bona Fide & in Verbo Regio, ac ſub Obligatione omnium & ſingulorum Bonorum noſtrorum præſentium & futurorum, Nos Ratum, Gratum, Firmum, atque Stabile pro perpetuo habituros totum & quicquid dictus noſter Orator, Nuncius, & Commiſſarius, pro Nobis & Nomine noſtro fecerit de & in Præmiſſis ſeu aliquo Præmiſſorum.

A.D. 1506. Hen. 7.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo Die Maii.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm in quodam Tractatu *&c. ut ſupra uſque ibi*, Nos igitur *Rex Angliæ prædictus*, cupientes Præmiſſa & eorum quodlibet, uti inter noſtros & prædicti *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.* Oratores & Commiſſarios Conventa, Concordata, & Concluſa ſunt, benè & fideliter expediri, adimpleri, & debitè Executioni mandari, Dilectum & Fidelem Conſiliarium noſtrum Magiſtrum *Nicholaum Weſt* Legum Doctorem (de cujus Fidelitate, Induſtriâ, & Circumſpectione plenè confidimus) noſtrum verum & legittimum Oratorem, Procuratorem, Nuncium, & Commiſſarium ſpecialem Conſtituimus, Facimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes *&c. ut ſupra.*

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo Die Maii.

De Securitate pro Dotibus Margaretæ prælibatæ.

A.D. 1506. An. 21. H. 7. Franc. 21. H. 7. m. 10.

REX, univerſis & ſingulis, ad quorum notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm in quodam Tractatu, De Data Viceſimi Diei Menſis Martii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo quinto,

Inter noſtros ex una, & Excellentiſſimi Illuſtriſſimi ac Potentiſſimi Principis *Philippi*, Dei gratiâ, *Regis Caſtellæ, &c. Archiducis Auſtriæ, &c.* Fratris Conſanguinei & Filii noſtri Chariſſimi Ambaſſiatores, Legatos, Oratores, Nuncios, Procuratores, & Commiſſarios Partibus ex altera, Inito, Concordato, & Concluſo,

De & pro Matrimonio, *inter Nos* & Sereniſſimam Principem Dominam *Margaretam Duciſſam Sabaudiæ* Sacratiſſimi *Romanorum Regis* ſemper Auguſti *Primogenitam & Filiam unicam* necnon præfati *Regis Caſtellæ Sororem Cariſſimam*, Deo duce, habendo & contrahendo,

A.D. 1506.

Inter alia contineatur quòd præfatus *Rex Caſtellæ, Archidux Auſtriæ &c.* coram aliquo Judice, a Summo Pontifice & a Sede Apoſtolicâ, ad ſuam inſtantem Petitionem & Impetrationem, ad hoc ſpecialiter delegato, pro Tribunali Sedente, a Duobus Notariis Publicis, in Actorum Scribas per eundem Judicem aſſumptis, & aliis Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, ac in Præſentia Commiſſarii ſeu Commiſſariorum præfati *Regis Angliæ* ad hoc Deputati ſeu Deputatorum, citra Finem Menſis Junii proximò ſequentem poſt Datam Præſentium, in Perſona ſua comparebit, Seque gratis liberè ſpontè & voluntariè ſubmittet & ſupponet eidem Judici delegato ac ejus Juriſdictioni & Cohertioni,

A.D. 1506. Hen. 7.

Dominus *Thomas de Plauie* Dominus de Maigni præfati *Regis Caſtellæ* Cancellarius,

Dominus *Carolus de Croi* Princeps de Chimai,

Dominus *Henricus de Naſſou* Dominus de Breda,

Dominus *Jacobus de Lucemburgo* Dominus de Fennes,

Dominus *Johannes de Lucemburgo* Dominus de Vile,

Dominus *Johannes Comes de Egmonda* Locumtenens de Hollandia,

Dominus *Michaell de Croi* Dominus de Sempi,

Dominus *Florentius de Egmonda* Dominus de Yſelſten Admirallus Maris,

Dominus *Philibertus de Veire* dictus la Mouche,

Dominus *Johannes de Sauvage* Dominus Deſchambeke Præſidens Flandriæ,

Et Dominus *Jeromimus Lanweririn*. Dominus de Watrenliet Theſaurarius,

In Præſentia Commiſſarii vel Commiſſariorum noſtrorum ad hoc per Nos deputandorum, ac coram Notariis & Teſtibus per prædictos Dominos ad hoc vocandis, citra Menſem Junii proximò futurum, ſuper Canonem Miſſæ & Sancta Dei Evangelia, per ipſos & eorum quemlibet corporaliter tacta, Juramentum corporale facient & præſtabunt, & eorum quilibet faciet & præſtabit, quòd ipſi & eorum quilibet exhibebunt, facient, & præſtabunt, exhibebit, faciet, & præſtabit, omnem Operam, Opem, & Diligentiam ſibi poſſibilem, ac talem & tantam qualem & quantam in ſuis propriis Rebus & Negotiis & Cauſis urgentiſſimis faceret aut quoquo modo facere poſſet aut vellet, apud præfatum *Regem Caſtellæ &c. Archiducem Auſtriæ &c.* ejuſque Hæredes & Succeſſores, eorumque Locumtenentes & alios eorum Officiales quoſcumque, eoſdem & eorum quemlibet, diligenter realiter & cum effectu, omnibus viis & modis ſibi poſſibilibus, & non minus quam in Cauſis ſuis propriis faceret aut facere poſſet aut vellet, ſolicitabit, exhortabit, & requiret, ac quantum in ipſo erit realiter & cum effectu curabit, de tempore in tempus, quotiens & quando opus fuerit, vel Res & Cauſa hoc poſtulaverit, vel per Nos noſtroſve Executores aut Aſſignatos requiſitus fuerit & interpellatus fuerit, quod præfatus *Rex Caſtellæ &c. Archidux Auſtriæ &c.* ejuſve Hæredes aut Succeſſores præfato *Regi Angliæ* ejuſve Executoribus vel Aſſignatis, Terminis, Locis, Temporibus, Modiſque & formis in prædicto Tractatu pleniùs & planiùs expreſſatis & declaratis, tàm Summam *Treſcentarum Millium Coronarum Franciæ, boni Auri & juſti ac legalis Ponderis*, pro Matrimonio prædicto, quàm etiam Summam *Triginta Millium Octingentarum & Quinquaginta Coronarum Franciæ*, pro Dotibus dictæ *Dominæ Margaretæ* ex Hiſpania & Sabaudia, conſummato dicto Matrimonio, annuatim Solvenda, ſimiliter boni Auri & juſti ac legalis Ponderis, & earumdem Summarum quamlibet Partem benè firmiter & fideliter ſolvet, tradet, & deliberabit, ſolvive, tradi, & deliberari faciet, ac etiam quòd omnia & cætera alia & ſingula inter Nos & præfatum *Regem Caſtellæ &c. Archiducem Auſtriæ &c.* antehac qualitercumque Conventa, Concordata, & Concluſa, per præfatum *Regem Caſtellæ*, quatenus ipſum concernunt vel concernere poterunt, debitè firmiter & fideliter Obſervabuntur & Adimplebuntur,

Et inſuper quòd præfati Principes & Domini & eorum quilibet, poſt præſtitum hujuſmodi Juramentum, rogabunt & rogabit Notarios prædictos ut ſuper Præmiſſis unum vel plura conficiant Inſtrumentum vel Inſtrumenta auctenticum vel auctentica, eorumdemq; Inſtrumentorum unum, in publicam formam redactum, Commiſſario vel Commiſſariis noſtris tunc præſenti vel præſentibus, tunc & ibidem tradent & deliberabunt, tradet & deliberabit, tradive & deliberari facient & faciet, prout in Tractatu prædicto deſuper concordato & concluſo, pleniùs & clariùs continetur.

Nos igitur *Rex Angliæ* prædictus,

Cupientes Præmiſſa & eorum quodlibet, uti inter noſtros & prædicti *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.* Commiſſarios & Oratores Conventa, Concordata, & Concluſa ſunt, benè & fideliter expediri, & adimpleri, & debitè Executioni mandari,

Dilectum & Fidelem Conſiliarium noſtrum Magiſtrum *Johannem Yonge* Legum Doctorem (de cujus fidelitate, Induſtriâ, & Circumſpectione plenius confidimus) noſtrum verum & legitimum Oratorem, Procuratorem, Nuncium, & Commiſſarium ſpecialem Conſtituimus, Facimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eidem plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, prædictos Principes & Dominos & eorum quemlibet perſonaliter Accedendi,

Et

A.D. 1506. Hen. 7.

Et cum eiſdem de & ſuper præfati Juramenti præſtatione & cæteris Præmiſſis & eorum Circumſtantiis Conveniendi, Communicandi, Tractandi, & Concludendi,

Necnon & ipſius Juramenti Præſtationi & cæterorum Præmiſſorum & eorum cujuſlibet Executioni & Expeditioni perſonaliter Intereſſendi & Præſentiam ſuam Præſtandi, ipſaque effectualiter præſtari, expediri, & executioni mandari Videndi & Audiendi,

Ac etiam Inſtrumentum Publicum & Auctenticum ſuperinde, in Publicam Formam, ut præmittitur, redactum, ab eiſdem Principibus & Dominis & eorum quolibet Petendi, Requirendi, & Recipiendi, juxta formam & effectum Tractatûs prædicti,

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi, Excercendi, & Exequendi, fierique excerceri & exequi Petendi, Audiendi, & Videndi, quæ in Præmiſſis ſeu circa ea vel eorum aliquod neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, etiam ſi de ſe Mandatum exigant magis ſpeciale quam Præſentibus eſt expreſſum, & quæ Nos ipſi faceremus ſeu facere poſſemus ſi Præſentes perſonaliter intereſſemus;

Promittentes, bona Fide & in Verbó Regio, ac ſub Obligatione omnium & ſingulorum Bonorum noſtrorum præſentium & futurorum, Nos Ratum, Gratum, Firmum, atque Stabile pro perpetuo habituros totum & quicquid dictus noſter Orator, Nuncius, & Commiſſarius, pro Nobis & Nomine noſtro fecerit de & in Præmiſſis ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo Die Maii.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm in quodam Tractatu *&c. ut ſupra uſque ibi*, Nos igitur *Rex Angliæ prædictus*, cupientes Præmiſſa & eorum quodlibet, uti inter noſtros & prædicti *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.* Oratores & Commiſſarios Conventa, Concordata, & Concluſa ſunt, benè & fideliter expediri, adimpleri, & debitè Executioni mandari, Dilectum & Fidelem Conſiliarium noſtrum Magiſtrum *Nicholaum Weſt* Legum Doctorem (de cujus Fidelitate, Induſtriâ, & Circumſpectione plenè confidimus) noſtrum verum & legittimum Oratorem, Procuratorem, Nuncium, & Commiſſarium ſpecialem Conſtituimus, Facimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes *&c. ut ſupra*.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo Die Maii.

De Securitate pro Dotibus Margaretæ prælibatæ.

A.D. 1506. An. 21. H. 7. Franc. 21. H. 7. m. 10.

REX, univerſis & ſingulis, ad quorum notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm in quodam Tractatu,

De Data Viceſimi Diei Menſis Martii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo quinto,

Inter noſtros ex una, & Excellentiſſimi Illuſtriſſimi ac Potentiſſimi Principis *Philippi*, Dei gratiâ, *Regis Caſtellæ, &c. Archiducis Auſtriæ, &c.* Fratris Conſanguinei & Filii noſtri Chariſſimi Ambaſſiatores, Legatos, Oratores, Nuncios, Procuratores, & Commiſſarios Partibus ex altera, Inito, Concordato, & Concluſo,

De & pro Matrimonio, *inter Nos* & Sereniſſimam Principem Dominam *Margaretam Duciſſam Sabaudiæ* Sacratiſſimi *Romanorum Regis* ſemper Auguſti *Primogenitam & Filiam unicam* necnon præfati *Regis Caſtellæ Sororem Cariſſimam*, Deo duce, habendo & contrahendo,

Inter alia contineatur quòd præfatus *Rex Caſtellæ, Archidux Auſtriæ &c.* coram aliquo Judice, a Summo Pontifice & a Sede Apoſtolicâ, ad ſuam inſtantem Petitionem & Impetrationem, ad hoc ſpecialiter delegato, pro Tribunali Sedente, a Duobus Notariis Publicis, in Actorum Scribas per eundem Judicem aſſumptis, & aliis Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, ac in Præſentia Commiſſarii ſeu Commiſſariorum præfati *Regis Angliæ* ad hoc Deputati ſeu Deputatorum, citra Finem Menſis Junii proximò ſequentem poſt Datam Præſentium, in Perſona ſua comparebit, Seque gratis liberè ſpontè & voluntariè ſubmittet & ſupponet eidem Judici delegato ac ejus Juriſdictioni & Cohertioni,

A.D. 1506.
Hen. 7.

Necnon coram eodem Judice, ſic pro Tribunali ſedente in Præſentia Commiſſarii ſeu Commiſſariorum Notariorum ac Teſtium prædictorum, liberè gratis ſpontè & ex ejus certa Scientia Recognoſcet & Confitebitur, palàm, publicè & expreſsè, Se Hæredes & Succeſſores ſuos, per Contractum, Conventionem, & Pactum validum & ſolempne, Debere & juſtè Teneri & Obligari præfato *Regi Angliæ* & ejus Executoribus & Aſſignatis, ad Solvendum eidem *Regi Angliæ* ejuſve Executoribus & Aſſignatis ipſiuſve aut ipſorum Deputato vel Deputatis, tàm Summam *Trecentarum Millium Coronarum Franciæ, boni Auri & juſti ac legalis Ponderis*, pro Matrimonio prædicto, quàm etiam Summam *Triginta Millium Octingentarum & Quinquaginta Coronarum Franciæ*, pro Dotibus dictæ *Dominæ Margaretæ* ex Hiſpania & Sabaudia, conſtante dicto Matrimonio, annuatim Solvendarum, ſimiliter boni Auri & juſti ac legalis Ponderis (unaquaque Corona valente Quatuor Solidos Sterlingorum Monetæ Angliæ) vel earumdem verum Valorem in Moneta boni Auri Sterlingi habente Curſum in Anglia, Locis, Terminis, Modiſque & Formis in Tractatu prædicto ſpecificatis,

Effectualiterque requiret idem *Rex Caſtellæ &c. Archidux Auſtriæ &c.* præfatum Judicem, pro Tribunali ſedentem, ut in Eum Sententiam Excommunicationis in Scriptis ferat & fulminet exnunc prout extunc & extunc prout exnunc, niſi, ut in dicto Tractatu dicitur & ſpecificatur, præfato *Regi Angliæ* ejuſve Executoribus aut Aſſignatis ipſiuſve aut ipſorum Deputato vel Deputatis, Locis, Terminis, Modoque & forma, in dicto Tractatu pleniùs ſpecificatis, omnes & ſingulas præfatas Summas & quamlibet earumdem particulam ſolvat vel ſolvi faciat,

Et quòd, in eventu non Solutionis Summarum prædictarum vel alicujus Parcellæ earumdem, dictis Temporibus, Terminis, aut Locis, vel eorumdem temporum Terminorum aut Locorum uno ſive aliquo, idem Judex eundem *Regem Caſtellæ &c. Archiducem Auſtriæ &c.* ſic Excommunicatum fuiſſe & eſſe Denunciet, ſicque Denunciari faciat & mandet,

Rogabitque inſuper idem *Rex* præfatum Judicem & Notarios prædictos ut, ſuper Præmiſſis omnibus & ſingulis, unum vel plura conficiant Inſtrumentum vel Inſtrumenta autenticum vel autentica, Signis & Subſcriptionibus eorumdem Notariorum ſignatum ſeu ſignata, atque aliquo Signeto autentico, ſive ipſius Judicis ſive alterius, ad ſpecialem ejus Requiſitionem communitum ſive communita, quorum quidem Inſtrumentorum unum, in Publicam Formam ſic, ut præfertur, redactum, & præfato Sigillo communitum, dicto Commiſſario ſive Commiſſariis præfati *Regis Angliæ* præſenti ſeu præſentibus idem *Rex Caſtellæ &c. Archidux Auſtriæ &c.* tunc & ibidem tradet & deliberabit, ſive tradi & deliberari faciet cum effectu:

A.D. 1506.
Hen. 7.

Nos igitur *Rex Angliæ* prædictus,

Cupiens Præmiſſa & eorum quodlibet, uti inter noſtros & prædicti *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.* Oratores & Commiſſarios Conventa, Concordata, & Concluſa ſunt, benè & fideliter expediri, adimpleri, & debitè Executioni mandari,

Dilectum & Fidelem Conſiliarium noſtrum Magiſtrum *Nicholaum Weſt* Legum Doctorem (de cujus Fidelitate, Induſtriâ, & Circumſpectione pleniùs confidimus) noſtrum verum & legitimum Oratorem, Procuratorem, Nuncium, & Commiſſarium ſpecialem Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eidem *Magiſtro Nicholao Weſt* plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, prædictum *Regem Caſtellæ &c. Archiducem Auſtriæ &c.* perſonaliter Accedendi,

Et cum eo, de & ſuper præfatis ipſius *Regis Caſtellæ* coram Judice antedicto Comparitione, Submiſſione, Suppoſitione, Recognitione, Confeſſione, Requiſitione, & cæteris Præmiſſis eorumque Circumſtantiis ac Dependentiis, Communicandi, Tractandi, & Concludendi,

Necnon & prædictis Comparitioni, Submiſſioni, Suppoſitioni, Recognitioni, Confeſſioni, & Requiſitioni, ac cæteris Præmiſſis, ac etiam eorumdem & cujuſlibet eorum Executioni & Expeditioni, perſonaliter Intereſſendi, & Præſentiam ſuam Præſtandi, ipſaque & eorum quodlibet effectualiter expediri, & Executioni mandari Videndi & Audiendi,

Ac inſuper Inſtrumentum Publicum & Auctenticum ſuperinde, in Publicam Formam, ut præmittitur, redactum, ab eodem *Rege Caſtellæ &c. Archiduce Auſtriæ &c.* Petendi, Requirendi, & Recipiendi, juxta modum, formam, & effectum in prædicto Tractatu ſpecificatos & declaratos,

Cæteráq; omnia & ſingula Faciendi, Excercendi, & Exequendi, fieriquè excerceri & exequi Petendi, Audiendi, & Videndi,

A.D. 1506. Hen. 7.

Videndi, quæ in Præmiſſis ſeu circa ea vel eorum aliquod neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, etiam ſi de ſe Mandatum exigant magis ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum, & quæ Nos ipſi faceremus ſeu facere poſſemus ſi præſentes perſonaliter intereſſemus;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, & ſub Obligatione omnium & ſingulorum Bonorum noſtrorum Præſentium & futurorum, Nos Ratum, Gratum, & Firmum atque Stabile pro perpetuo habituros totum & quicquid dictus Orator, Nuncius & Commiſſarius, pro Nobis & Nomine noſtro, fecerit de & in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Decimo Die Maii.

De Securitate antedicta.

A.D. 1506. An. 21. H. 7. Franc. 21. H. 7. m. 9.

REX univerſis &c. Salutem.

Cùm in quodam Tractatu &c. *ut ſupra uſque ibi*, faciet cum effectu, & *tunc ſic*,

Cùm tamen poterit forſitan contingere nullum Judicem a Summo Pontifice, ad Impetrationem præfati *Regis Caſtellæ*, ob Temporis brevitatem, vel Locorum diſtantiam, vel aliam Cauſam, infra tempus ad hoc limitatum, vel ante adventum Oratoris noſtri ad eundem *Regem Caſtellæ*, ad ſupraſcripta delegari, Moraque hujuſmodi Oratoris noſtri ad eundem *Regem Caſtellæ* nimium protelaretur, ſi hujuſmodi Delegationis Impetrationem præſtolaretur,

Ne igitur prædicta & eorum Executio eam ob cauſam differretur, idemque *Rex Caſtellæ* contentus ſit omnia & ſingula Præmiſſa, quæ coram dicto Judice delegato faceret, adimpleret, & exequeretur, tàm effectualiter & formaliter, in omnibus & per omnia, coram aliquo Judice ordinario veluti Archiepiſcopo vel Epiſcopo Regnorum, Caſtellæ, Legionis, & Aragonum facere exequi expedire & adimplere, ſicut & non minus quàm coram præfato Judice delegato facere expedire exequi & adimplere deberet & teneretur,

Nos *Rex Angliæ* prædictus,

Cupientes nichilominus Præmiſſa & eorum quodlibet benè & fideliter expediri, adimpleri, & debitè Executioni mandari,

Dilectum & Fidelem Conſiliarium noſtrum Magiſtrum *Nicholaum Weſt* Legum Doctorem (de cujus Fidelitate, Induſtriâ, & Circumſpectione pleniùs confidimus) noſtrum verum & legittimum Oratorem, Procuratorem, Nuncium, & Commiſſarium ſpecialem Conſtituimus, Facimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eidem Magiſtro *Nicholao Weſt* plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, prædictum *Regem Caſtellæ* &c. *Archiducem Auſtriæ* &c. perſonaliter Accedendi,

Et cum eo de & ſuper præfatis ipſius *Regis Caſtellæ*, coram præfato Judice Ordinario, Archiepiſcopo, vel Epiſcopo, Comparitione, Submiſſione, Suppoſitione, Recognitione, Confeſſione, & Requiſitione, & cæteris Præmiſſis, eorumque Circumſtantiis ac Dependentiis Communicandi, Tractandi, & Concludendi,

Necnon eiſdem Comparitioni, Submiſſioni, Suppoſitioni, Recognitioni, Confeſſioni, & Requiſitioni, ac cæteris Præmiſſis eorumque & cujuſlibet eorumdem Executioni & Expeditioni per præfatum *Regem Caſtellæ*, in caſu prædicto, coram Judice Ordinario antedicto faciendis, Nobis & Nomine noſtro, Aſſentiendi ac Concenſum Præſtandi, eiſdemque perſonaliter Intereſſendi & Præſentiam ſuam Præſtandi,

Ipſaque & eorum quodlibet tàm effectualiter & formaliter coram Judice Ordinario antedicto expediri & Executioni mandari, ſicut coram præfato Judice Delegato expediri & Executioni mandari debuiſſet, Videndi & Audiendi,

Ac inſuper Inſtrumentum Publicum & Autenticum ſuperinde, in Publicam Formam redactum, Signis & Subſcriptionibus dictorum Notariorum ſignatum, atque Sigillo ipſius Judicis Ordinarii communitum, ab eodem *Rege Caſtellæ* &c. *Archiduce Auſtriæ* &c. Petendi, Requirendi, & Recipiendi, juxta modum, formam, & effectum in prædicto Tractatu ſpecificatos & declaratos,

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi, Excercendi, & Exequendi, fierique excerceri & exequi Petendi, Audiendi, & Videndi, quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, etiam ſi de ſe Mandatum exigant magis ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum, & quæ Nos ipſi faceremus

A.D. 1506. Hen. 7.

mus ſeu facere poſſemus ſi Præſentes perſonaliter intereſſemus;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, & ſub Obligatione omnium & ſingulorum Bonorum noſtrorum præſentium & futurorum, Nos Ratum, Gratum, Firmum, atque Stabile pro perpetuo habituros totum & quicquid dictus Orator, Nuncius, & Commiſſarius noſter pro Nobis & Nomine noſtro fecerit de & in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

A.D. 1506. Hen. 7.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo tertio Die Maii.

Confirmatio Tractatus de Intercurſu.

A.D. 1506. An. 21. H. 7. Franc. 21. H. 7. m. 8.

REX univerſis & ſingulis &c. Salutem.

Cùm quædam Pacis Amicitiarum & Mercium Intercurſûs atque Mercatorum Communicationis Capitula,

Inter Reverendiſſimum in Chriſto Patrem *Willielmum*, Permiſſione Divinâ, *Cantuarienſem Archiepiſcopum* totius Angliæ Primatem & Apoſtolicæ Sedis Legatum Cancellarium Angliæ, *Ricardum*, Permiſſione Divinâ, *Wyntonienſem Epiſcopum* Privati Sigilli noſtri Cuſtodem, *Thomam Dokwra* Priorem Sancti Johannis Jeruſalem in Anglia, & *Nicholaum Weſt* Legum Doctorem, Conſiliarios noſtros, Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, & Commiſſarios noſtros ſpeciales, ex una, & Nobiles & Potentes Dominos *Michaelem de Croy* Dominum de Sempy & de Parwez Militem Ordinis Velleris Aurei Camerarium, *Johannem le Sauvage* etiam Militem Dominum Deſchambeke Præſidentem Flandriæ, *Petrum Auchemant* Secretarium Ordinarium, & *Thomam Iſaak* dictum *Thoiſon d'Or* Regem Armorum Primarium, omnes Conſiliarios, Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, & Commiſſarios Sereniſſimi Excellentiſſimi ac Potentiſſimi Principis Fratris Conſanguinei & Filii noſtri Cariſſimi *Philippi*, Dei gratiâ, REGIS *Caſtellæ*, *Legionis*, & *Granatæ*, ARCHIDUCIS *Auſtriæ*, PRINCIPIS *Arragonum & utriuſque Ceciliæ*, DUCIS *Burgundiæ*, *Brabantiæ*, &c. COMITIS *Flandriæ*, &c. pro ipſo Filio noſtro, Terris, Patriis, Dominiis, Civitatibus, Opidis, Caſtris, Villis, Diſtrictibus, & Juriſdictionibus ſuis Brabantiæ, Flandriæ, Limburgiæ, Lucemburgiæ, Artheſii, Hannoniæ, Holandiæ, Zelandiæ Namurcis & Mechliniæ, eorumdemque Mercatoribus & Subditis, Partibus ex altera,

Jampridem hincinde Conventa, Concordata, & Concluſa fuerint, ſicuti in Literis deſuper confectis pleniùs apparet & continetur,

Quarum Literarum Tenor ſequitur, & eſt talis, A.D. 1506.

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, *Michaell de Croy* Dominus de Sempi & de Pawes Miles Ordinis Velleris Aurei Camerarius, *Johannes le Sauvage* etiam Miles Dominus Deſchambeke Præſidens Flandriæ, *Petrus Auchemant* Secretarius Ordinarius, & *Thomas Iſaak* dictus *Thoiſon d'Or* Rex Armorum Primarius, omnes Conſiliarii, Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, & Commiſſarii Sereniſſimi Excellentiſſimi ac Potentiſſimi Principis Domini *Philippi*, Dei gratiâ, REGIS *Caſtellæ*, *Legionis*, & *Granatæ*, ARCHIDUCIS *Auſtriæ*, PRINCIPIS *Arragonum & utriuſque Ceciliæ*, DUCIS *Burgundiæ*, *Brabantiæ*, &c. COMITIS *Flandriæ*, &c. ab eodem ſufficientem Commiſſionem ad Infraſcripta habentes, necnon *Willielmus*, Permiſſione Divinâ, *Cantuarienſis Archiepiſcopus* totius Angliæ Primas Apoſtolicæ Sedis Legatus Cancellarius Invictiſſimi & Illuſtriſſimi Principis Domini *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ, & Domini Hiberniæ*, *Ricardus*, Permiſſione Divinâ, *Wintonienſis Epiſcopus* ejuſdem Domini Regis Privati Sigilli Cuſtos, *Thomas Docwra* Prior Sancti Johannis Jeruſalem in Anglia, & *Nicholaus Weſt* Legum Doctor, Conſiliarii ejuſdem Domini Regis Angliæ, Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, & Commiſſarii præfati Domini Regis Angliæ, & ab eodem etiam ad Infraſcripta ſufficienter Commiſſione muniti (Quarum quidem Commiſſionum Tenores inferiùs inſeruntur) Salutem.

Cùm, apud Sereniſſimos ac Potentiſſimos Principes & Reges noſtros antedictos jamdudùm per Mercatores ac Subditos ſuos nonnullæ Querelæ factæ ſint, propter diverſimodas Quæſtiones & Difficultates, inter eoſdem Mercatores

A.D. 1506. Hen. 7.

catores & utriuſque Principis Theolonarios, Publicanos, Cuſtumarios, Scrutatores, Aquæ Ballivos, & alios Officiarios, aliquamdiu ortas & habitas de & ſuper novis Theoloniorum, Taxarum, & Impoſitionum Exactionibus indebitè ac de novo impoſitis & collectis, ac etiam Perſonarum Rerum & Navium Areſtationibus, necnon de & ſuper quibuſcumque Sententiis contra Mercatores Anglicos latis & pronunciatis, ac aliis multis Gravaminibus, in Terris, Patriis, Dominiis, Portubus, Diſtrictibus, & Obedientiis utriuſque Principis, contra Tractatum Intercurſûs, ut iidem Mercatores & Subditi aſſerunt, eis hincinde factis & illatis,

Propter quæ Gravamina iidem Mercatores a mutuo Commercio, penes ad Tres Annos, ſeſe ſubtraxerunt & abſtinuerunt, in utriuſque Principis ac Subditorum ſuorum Præjudicium & Dampnum non modicum,

Nos igitur, Principum prædictorum Oratores,

Conſiderantes quàm vera, integra, ſtabilis Amicitia, Liga, Pax, & Unio ſit inter ipſos Illuſtriſſimos ac Potentiſſimos Reges noſtros, qui Se tanquam Pater Filium & Filius Patrem mutuis Amoribus & Dilectionibus amplectuntur, nec inter eorum Subditos aliquam Diſcenſionis Materiam eſſe decet quorum Principes tanto Amoris Vinculo conjunguntur, ſet quicquid Principes inter Se voluerint, eorum etiam Subditi inter Se velle & proſequi debeant,

Ad prædicta igitur Gravamina, Difficultates, Quæſtiones, Differentias, & Ambiguitates Componendas, Tollendas, & Reſecandas ſpecialiter Ordinati,

Convenimus, Concordamus, & Concludimus in hunc qui ſequitur modum,

Inprimis, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd omnia & ſingula Capitula omnium & ſingulorum Tractatuum, de & pro Mercium Intercurſu, inter Oratores & Commiſſarios Regum prædictorum ante hæc tempora inita, concordata, & concluſa, in omnibus & per omnia (niſi quatenus Capitulis vel Articulis præſentis Tractatûs aut eorum alicui expreſsè repugnaverint & contradixerint) quatenus concernunt Mercium Intercurſum, in ſuo Robore maneant & effectu; ita quòd per nulla, in præſenti Tractatu inſcripta aut inſerta, vel ſub quacumque verborum ſerie ſcribenda aut inſerenda, a beneficio Articulorum ſive Capitulorum præfatorum Tractatuum aut eorum alicujus, quatenus concernunt Mercium Intercurſum, aliter quàm ſupradictum eſt, quovis modo recedatur;

A.D. 1506. Hen. 7.

Quos quidem omnes & ſingulos Tractatus prædictos, quatenus concernunt Mercium Intercurſum, pro hic inſertis habemus & haberi volumus.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd a Mercatoribus Subditis utriuſque Principis, aut ab eorum aliquo, vel ab eorum Hæredibus & Succeſſoribus, Factoribus, Attornatis, Negotiorum Geſtoribus, Servitoribus, aut Miniſtris, ratione alicujus aut aliquorum Theolonii ſive Theoloniorum, Vectigalium, Cuſtumarum, aut Exactionum, ante Datam Præſentium per aliquem Principum prædictorum quoviſmodo prætenſorum, eorum Hæredes aut Succeſſores, Locatenentes, Burgimagiſtros, Capitaneos, Ballivos, Scabinos, Schultetos, Theolonarios, Publicanos, Cuſtumarios, Legiſlatores, aut alios Officiarios ſive Deputatos quoſcumque, præſentes ſive futuros, nichil omninò, per Viam Facti aut Juris, aut Titulo quovis vel Colore, exigetur aut requiretur, ſet quòd uterque Principum prædictorum, eorum Hæredes, Succeſſores, Locatenentes, Burgimagiſtri, Capitanei, Ballivi, Scabini, Schulteti, Theolonarii, Cuſtumarii, Publicani, & alii Officiarii ſive Deputati quicumque, præſentes & futuri, ab omni Actione, Clameo, Petitione, Exactione, Levatione omnium & ſingularum Summarum Pecuniarum, quas & quam pro quibuſcumque Theoloniis, Impoſitionibus, Cuſtumis, Taxis, Vectigalibus, & Exactionibus aut eorum aliquo, ab Origine Mundi uſque ad Datam Præſentium, contra Subditos Principum prædictorum reſpectivè habuerunt, habent, vel habere poterunt vel prætendunt, pro perpetuis futuris temporibus, per Præſentes excluſi habeantur & cenſeantur; nec pro eiſdem Theoloniis, Impoſitionibus, Taxis, Vectigalibus, Cuſtumis, aut Exactionibus, in Perſonis, Navibus, Bonis, Mercandiſis, aut Rebus, præfati Mercatores aut Subditi, pro omni præterito tempore, quovis modo moleſtabuntur, ſet ab omnibus & ſingulis Theoloneis, Cuſtumis & Impoſitionibus prædictis Liberi & Immunes imperpetuùm habeantur & reputentur.

Item, quòd nullorum Decretorum, Judiciorum, Sententiarum interlocutoriarum ſive diffinitivarum, & Proceſſuum Judiciariorum quorumcumque, per quemcumque ſeu quoſcumque Judicem vel

A.D. 1506. Hen. 7.

mus ſeu facere poſſemus ſi Præſentes perſonaliter intereſſemus;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, & ſub Obligatione omnium & ſingulorum Bonorum noſtrorum præſentium & futurorum, Nos Ratum, Gratum, Firmum, atque Stabile pro perpetuo habituros totum & quicquid dictus Orator, Nuncius, & Commiſſarius noſter pro Nobis & Nomine noſtro fecerit de & in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo tertio Die Maii.

Confirmatio Tractatus de Intercurſu.

A.D. 1506. An. 21. H. 7. Franc. 21. H. 7. m. 8.

REX univerſis & ſingulis &c. Salutem.

Cùm quædam Pacis Amicitiarum & Mercium Intercurſûs atque Mercatorum Communicationis Capitula,

Inter Reverendiſſimum in Chriſto Patrem *Willielmum*, Permiſſione Divinâ, *Cantuarienſem Archiepiſcopum* totius Angliæ Primatem & Apoſtolicæ Sedis Legatum Cancellarium Angliæ, *Ricardum*, Permiſſione Divinâ, *Wyntonienſem Epiſcopum* Privati Sigilli noſtri Cuſtodem, *Thomam Dokwra* Priorem Sancti Johannis Jeruſalem in Anglia, & *Nicholaum Weſt* Legum Doctorem, Conſiliarios noſtros, Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, & Commiſſarios noſtros ſpeciales, ex una, & Nobiles & Potentes Dominos *Michaelem de Croy* Dominum de Sempy & de Parwez Militem Ordinis Velleris Aurei Camerarium, *Johannem le Sauvage* etiam Militem Dominum Deſchambeke Præſidentem Flandriæ, *Petrum Auchemant* Secretarium Ordinarium, & *Thomam Iſaak* dictum *Thoiſon d'Or* Regem Armorum Primarium, omnes Conſiliarios, Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, & Commiſſarios Sereniſſimi Excellentiſſimi ac Potentiſſimi Principis Fratris Conſanguinei & Filii noſtri Cariſſimi *Philippi*, Dei gratiâ, REGIS *Caſtellæ, Legionis, & Granatæ*, ARCHIDUCIS *Auſtriæ*, PRINCIPIS *Arragonum & utriuſque Ceciliæ*, DUCIS *Burgundiæ, Brabantiæ, &c.* COMITIS *Flandriæ, &c.* pro ipſo Filio noſtro, Terris, Patriis, Dominiis, Civitatibus, Opidis, Caſtris, Villis, Diſtrictibus, & Juriſdictionibus ſuis Brabantiæ, Flandriæ, Limburgiæ, Lucemburgiæ, Artheſii, Hannoniæ, Holandiæ, Zelandiæ Namurcis & Mechliniæ, eorumdemque Mercatoribus & Subditis, Partibus ex altera,

Jampridem hincinde Conventa, Concordata, & Concluſa fuerint, ſicuti in Literis deſuper confectis pleniùs apparet & continetur,

A.D. 1506.

Quarum Literarum Tenor ſequitur, & eſt talis,

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, *Michaell de Croy* Dominus de Sempi & de Pawes Miles Ordinis Velleris Aurei Camerarius, *Johannes le Sauvage* etiam Miles Dominus Deſchambeke Præſidens Flandriæ, *Petrus Auchemant* Secretarius Ordinarius, & *Thomas Iſaak* dictus *Thoiſon d'Or* Rex Armorum Primarius, omnes Conſiliarii, Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, & Commiſſarii Sereniſſimi Excellentiſſimi ac Potentiſſimi Principis Domini *Philippi*, Dei gratiâ, REGIS *Caſtellæ, Legionis, & Granatæ*, ARCHIDUCIS *Auſtriæ*, PRINCIPIS *Arragonum & utriuſque Ceciliæ*, DUCIS *Burgundiæ, Brabantiæ, &c.* COMITIS *Flandriæ, &c.* ab eodem ſufficientem Commiſſionem ad Infraſcripta habentes, necnon *Willielmus*, Permiſſione Divinâ, *Cantuarienſis Archiepiſcopus* totius Angliæ Primas Apoſtolicæ Sedis Legatus Cancellarius Invictiſſimi & Illuſtriſſimi Principis Domini *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ, & Domini Hiberniæ*, *Ricardus*, Permiſſione Divinâ, *Wintonienſis Epiſcopus* ejuſdem Domini Regis Privati Sigilli Cuſtos, *Thomas Docwra* Prior Sancti Johannis Jeruſalem in Anglia, & *Nicholaus Weſt* Legum Doctor, Conſiliarii ejuſdem Domini Regis Angliæ, Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, & Commiſſarii præfati Domini Regis Angliæ, & ab eodem etiam ad Infraſcripta ſufficienter Commiſſione muniti (Quarum quidem Commiſſionum Tenores inferiùs inſeruntur) Salutem.

Cùm, apud Sereniſſimos ac Potentiſſimos Principes & Reges noſtros antedictos jamdudùm per Mercatores ac Subditos ſuos nonnullæ Querelæ factæ ſint, propter diverſimodas Quæſtiones & Difficultates, inter eoſdem Mercatores

catores & utriuſque Principis Theolonarios, Publicanos, Cuſtumarios, Scrutatores, Aquæ Ballivos, & alios Officiarios, aliquamdiu ortas & habitas de & ſuper novis Theoloniorum, Taxarum, & Impoſitionum Exactionibus indebitè ac de novo impoſitis & collectis, ac etiam Perſonarum Rerum & Navium Areſtationibus, necnon de & ſuper quibuſcumque Sententiis contra Mercatores Anglicos latis & pronunciatis, ac aliis multis Gravaminibus, in Terris, Patriis, Dominiis, Portubus, Diſtrictibus, & Obedientiis utriuſque Principis, contra Tractatum Intercurſûs, ut iidem Mercatores & Subditi aſſerunt, eis hincinde factis & illatis,

Propter quæ Gravamina iidem Mercatores a mutuo Commercio, penes ad Tres Annos, ſeſe ſubtraxerunt & abſtinuerunt, in utriuſque Principis ac Subditorum ſuorum Præjudicium & Dampnum non modicum,

Nos igitur, Principum prædictorum Oratores,

Conſiderantes quàm vera, integra, ſtabilis Amicitia, Liga, Pax, & Unio ſit inter ipſos Illuſtriſſimos ac Potentiſſimos Reges noſtros, qui Se tanquam Pater Filium & Filius Patrem mutuis Amoribus & Dilectionibus amplectuntur, nec inter eorum Subditos aliquam Diſcenſionis Materiam eſſe decet quorum Principes tanto Amoris Vinculo conjunguntur, ſet quicquid Principes inter Se voluerint, eorum etiam Subditi inter Se velle & proſequi debeant,

Ad prædicta igitur Gravamina, Difficultates, Quæſtiones, Differentias, & Ambiguitates Componendas, Tollendas, & Reſecandas ſpecialiter Ordinati,

Convenimus, Concordamus, & Concludimus in hunc qui ſequitur modum,

Inprimis, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd omnia & ſingula Capitula omnium & ſingulorum Tractatuum, de & pro Mercium Intercurſu, inter Oratores & Commiſſarios Regum prædictorum ante hæc tempora inita, concordata, & concluſa, in omnibus & per omnia (niſi quatenus Capitulis vel Articulis præſentis Tractatûs aut eorum alicui expreſsè repugnaverint & contradixerint) quatenus concernunt Mercium Intercurſum, in ſuo Robore maneant & effectu; ita quòd per nulla, in præſenti Tractatu inſcripta aut inſerta, vel ſub quacumque verborum ſerie ſcribenda aut inſerenda, a beneficio Articulorum ſive Capitulorum præfatorum Tractatuum aut eorum alicujus, quatenus concernunt Mercium Intercurſum, aliter quàm ſupradictum eſt, quovis modo recedatur;

Quos quidem omnes & ſingulos Tractatus prædictos, quatenus concernunt Mercium Intercurſum, pro hic inſertis habemus & haberi volumus.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd a Mercatoribus Subditis utriuſque Principis, aut ab eorum aliquo, vel ab eorum Hæredibus & Succeſſoribus, Factoribus, Attornatis, Negotiorum Geſtoribus, Servitoribus, aut Miniſtris, ratione alicujus aut aliquorum Theolonii ſive Theoloniorum, Vectigalium, Cuſtumarum, aut Exactionum, ante Datam Præſentium per aliquem Principum prædictorum quoviſmodo prætenſorum, eorum Hæredes aut Succeſſores, Locatenentes, Burgimagiſtros, Capitaneos, Ballivos, Scabinos, Schultetos, Theolonarios, Publicanos, Cuſtumarios, Legiſlatores, aut alios Officiarios ſive Deputatos quoſcumque, præſentes ſive futuros, nichil omninò, per Viam Facti aut Juris, aut Titulo quovis vel Colore, exigetur aut requiretur, ſet quòd uterque Principum prædictorum, eorum Hæredes, Succeſſores, Locatenentes, Burgimagiſtri, Capitanei, Ballivi, Scabini, Schulteti, Theolonarii, Cuſtumarii, Publicani, & alii Officiarii ſive Deputati quicumque, præſentes & futuri, ab omni Actione, Clameo, Petitione, Exactione, Levatione omnium & ſingularum Summarum Pecuniarum, quas & quam pro quibuſcumque Theoloniis, Impoſitionibus, Cuſtumis, Taxis, Vectigalibus, & Exactionibus aut eorum aliquo, ab Origine Mundi uſque ad Datam Præſentium, contra Subditos Principum prædictorum reſpectivè habuerunt, habent, vel habere poterunt vel prætendunt, pro perpetuis futuris temporibus, per Præſentes excluſi habeantur & cenſeantur, nec pro eiſdem Theoloniis, Impoſitionibus, Taxis, Vectigalibus, Cuſtumis, aut Exactionibus, in Perſonis, Navibus, Bonis, Mercandiſis, aut Rebus, præfati Mercatores aut Subditi, pro omni præterito tempore, quovis modo moleſtabuntur, ſet ab omnibus & ſingulis Theoloneis, Cuſtumis & Impoſitionibus prædictis Liberi & Immunes imperpetuùm habeantur & reputentur.

Item, quòd nullorum Decretorum, Judiciorum, Sententiarum interlocutoriarum ſive diffinitivarum, & Proceſſuum Judiciariorum quorumcumque, per quemcumque ſeu quoſcumque Judicem vel

A.D. 1506. Hen. 7. Judices, quacumque Commiſſione aut Auctoritate, in Terris, Patriis, Dominiis, aut Obedientiis dictorum Principum aut eorum alicujus, directè vel indirectè, contra Gubernatorem ſive Magiſtrum & Societatem Nationis Anglicanæ, aut aliquem vel aliquos Mercatorem vel Mercatores ejuſdem Societatis, eorúmve Hæredes aut Succeſſores, Factores, Attornatos, Negotiorum Geſtores, Servientes, aut Miniſtros, vel contra aliquos Mercatores aut Subditos præfati *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.* eorúmve Hæredes aut Succeſſores, Attornatos, Negotiorum Geſtores, Servitores, aut Miniſtros, aut aliorum præfatorum Principum Subditos quoſcumque, ſub quacumque Verborum ſerie, de & ſuper Theoloneis, Impoſitionibus, Taxis, Vectigalibus, aut Exactionibus, Perſonarum, Navium, ſive Bonorum Arreſtationibus, aut aliis Oneribus aut Gravaminibus, factorum dictorum latorum & pronunciatorum, per præfatos Principes, eorúmve Hæredes aut Succeſſores, Locatenentes, Burgimagiſtros, Capitaneos, Ballivos, Scabinos, Schultetos, Theolonarios, Publicanos, aut alios Officiarios ſive Deputatos quoſcumque præſentes vel futuros, ullo unquam tempore Executio fiet aut fieri permittetur.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd omnes & ſinguli Mercatores Subditi præfati Illuſtriſſimi *Regis Angliæ*, cum Pannis Anglicanis, Bonis, Navibus, Rebus, & Mercibus quibuſcumque, tàm ad Opidum Burgenſe in Flandrea, per Terram, Mare & Aquas dulces, quàm ad Terras, Patrias, Dominia, Portus, Villas, Opida, Civitates, ac Diſtrictus Brabantiæ, Lumburgiæ, Lucemburgiæ, Artheſiæ, Hanoniæ, Holandiæ, Zelandiæ, Namurci, & Mechliniæ, liberè accedere, navigare, venire, morari, & perhendinare, & ibidem omnia Mercium genera, cum quibuſcumque Mercatoribus, cujuſcumque Nationis extiterint, emere & vendere, & cum eiſdem Pannis, Bonis, Navibus, Rebus, & Mercibus ad alia Regna, Loca, & Patrias quæcumque liberè recedere poſſint & valeant:

Et, quando ac quotiens contingat dictos Mercatores Angliæ, cum Pannis, Navibus, Rebus, Mercibus, & aliis Bonis prædictis, ad dictum Opidum Burgenſe ſe conferre, eorum Panni, Naves, aut Bona prædicta, ratione aliquarum Prohibitionum, Ordinationum, aut Conſtitutionum, ante hæc tempora quacumque Auctoritate factarum, nullo modo arreſtabuntur aut confiſcabuntur;

Non tamen libebit præfatis Mercatoribus Angliæ aut eorum alicui in prædicto Opido Burgenſe vel in aliquo alio Opido, Villa, vel Loco dicti Comitatûs Flandriæ Pannos ſuos Scindere, nec quoquo modo Tingere, Tondere, aut per Fullones parari facere, nec aliter niſi per Paccum vel Paccos, vel integrum Pannum vel integros Pannos in Groſſo dumtaxat vendere & exponere.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, cùm dicti Mercatores Angliæ, eorum Succeſſores, Factores, Attornati, Negotiorum Geſtores, Miniſtri, & Servitores, cum Rebus, Navibus, aut Bonis ſuis, ut præmittitur, ad Opidum Andwerpiæ in Brabantia ſe conferant, non ſolvent ibidem, neque in aliquo alio Loco, per Terram, Mare, vel Aquas dulces, illuc Navigando, Renavigando, neque Anchorando vel ad Anchoram Morando, Eundo, vel inde Redeundo aut Revertendo, Theoloneum Zelandiæ vulgariter dictum Sewesshe Tolle aut Hountte Tolle, ſet ſolvent dumtaxat Theoloneum ſecundùm Taxam, in Privilegiis, eiſdem Mercatoribus, per, Bonæ Memoriæ, *Dominum Ducem Philippum*, olim conceſſis, ſpecificatam:

Et cùm præfati Mercatores Angliæ, eorum Succeſſores, Factores, Attornati, Negotiorum Geſtores, Servitores, & Miniſtri ad Opidum de Berghers, vel ad Opidum de Migdelburgh, cum Bonis, Navibus, Rebus, & Mercibus ſuis, ut prædicitur, ſe conferant, non ſolvent ibidem, neque in aliquo alio, per Terram, Mare, vel Aquas dulces, illuc Navigando, Renavigando, neque Anchorando vel ad Anchoram morando, Eundo vel Redeundo aut Revertendo, Theoloneum Brabantiæ:

Et cùm Mercatores Angliæ, cum Pannis, Bonis, Navibus, aut Rebus ſuis, ad Opidum de Bruges venerint, non ſolvent ibidem, nec in aliquo alio Loco, per Terram, Mare, vel Aquas dulces, illuc Navigando, Renavigando, neque Anchorando, vel ad Anchoram Morando, Eundo, vel inde Redeundo aut Revertendo, Theoloneum Zelandiæ, vocatum Sewesse Tolle:

Licebitque eiſdem Mercatoribus in Fluctibus & Aquis Flandriæ & Zelandiæ Naves ſuas anchorare, & ad Anchoram cum eiſdem morari & quieſcere, & Merces ſuas ex Navibus ſuis in alias Naves quaſcumque Exonerare, & ad dicta Opida de Bruges, Andwerpiæ, Berghers, & Middilburgh, & eorum quodlibet Vehere vel Vehi facere, abſque Solutione alicujus Theolonei ſive Cuſtumæ, niſi Merces ſuas in Navibus vendiderint, vel ad Terram poſuerunt, & eaſdem Merces Venditioni expoſuerunt, aut Terras, Patrias, & Dominia præfati *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ, Ducis Burgundiæ* pertranſierint, & ad alias Provincias eaſdem traduxerint.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd omnes & ſinguli Mercatores Terrarum, Patriarum, Dominiorum *dicti Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.* venientes ad Regnum, Terras, Patrias, Dominia, Portus, Diſtrictus, Juriſdictiones, & Obedientias præfati *Regis Angliæ*, cum ſuis Navibus, Bonis, Rebus, & Mercibus quibuſcumque, ſolita & conſueta Theolonea ſive Cuſtumas ſolvent, ſolvereque tenebuntur & obligabuntur, juxta & ſecundùm formam Tractatûs Mercium Intercurſûs, de Data Viceſimi quarti Diei Menſis Februarii, Anno Domini Milleſimo Quadringenteſimo Nonageſimo quinto.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, nullo modo licebit præfato *Regi Caſtellæ &c. Archiduci Auſtriæ*, nec dictis Burgimagiſtris, Capitaneis, Ballivis, Scabinis, Schultetis, Gubernatoribus Villarum, Opidorum, aut Civitatum ſub Obedientia præfati *Regis Caſtellæ, &c. Archiducis Auſtriæ, &c.* exiſtentium, aut eorum alicui, Pannos Anglicanos, ratione aliquorum Privilegiorum, per eundem *Regem Caſtellæ &c. Archiducem Auſtriæ, &c.* aut ejus Progenitores ſub quocumque Verborum Tenore conceſſorum, aut ratione Statutorum, Ordinationum, aut Conſuetudinum dictorum Oppidorum, Civitatum, aut Villarum, ex aliqua Patria vel aliquibus Patriis præfati *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ, &c.* vel ab earumdem Patriarum Opido, Villa, Territorio, Juriſdictione, aut Loco, directè vel indirectè, ad tempus vel imperpetuum, Bannire vel Banniri facere, vel Opidanos, Cives, aut alios in eiſdem aut eorum aliquo Inhabitantes vel Morantes, nè hujuſmodi Pannos Anglicanos Scindant vel Utantur, Prohibere, aut aliqua Onera ſive Gravamina ſuper Emptores & Venditores eorumdem Pannorum imponere; Et, ſi quæ talia facta aut impoſita ſint, teneantur omnino deponere & ammovere, & pro ſic Depoſitis & Ammotis per Præſentes habeantur, cenſeantur, & reputentur; Proviſo tamen quòd præſens Articulus, quoad prohibitam Pannorum Sciſſuram, ad Civitates, Opida, vel Villas Comitatûs Flandriæ nullo modo ſe extendant:

Et, ſi prædictus *Rex Caſtellæ &c. Archidux Auſtriæ &c.* ejuſve Hæredes vel Succeſſores aut Burgimagiſtri, Locatenentes, Capitanei, Ballivi, Schulteti, Legiſlatores, Scabini, & alii Officiarii quicumque quarumcumque Patriarum vel Opidorum ipſius *Regis Caſtellæ &c.* aliqua alia plura vel majora Theolonea, Impoſitiones, Taxas, Vectigalia, Onera, aut Gravamina, quàm in ſuperioribus Articulis dictum eſt, infuturum ſuper Perſonas, Naves, Bona, Mercandiſas, aut Res quaſcumque dictorum Mercatorum Angliæ, directè vel indirectè, imponere aut levare voluerit, propoſuerit, & decreverit, voluerint, propoſuerint, aut decreverint, vel nè ipſi Mercatores Angliæ ad dictum Opidum Burgenſe cum Pannis Anglicanis accedant, vel Pannos Anglicanos quovis modo Bannire, aut Uſum eorum in ſuis Patriis, Terris, Dominiis, aut Ditionibus, Opidis, Villis, aut Civitatibus Prohibere voluerit vel voluerint, tunc & in eo Caſu idem *Rex Caſtellæ &c. Archidux Auſtriæ &c.* ejuſve Hæredes, Succeſſores, aut Locatenentes Magiſtrum ſive Gubernatorem Mercatorum Nationis Anglicanæ, qui pro tempore erit, per unum Annum integrum, proximò & immediatè præcedentem Diem quo hujuſmodi Theoloneum aut Theolonea, Impoſitiones, Taxas, Vectigalia, aut alia Onera aut Gravamina, ut præfertur, levari aut exigi, vel Banna aut dictas Prohibitiones facere decreverit aut decreverint, per Literas ſuas, Manu ſuâ ſubſcriptas & ſuo Magno aut Secreto Sigillo ſigillatas, vel per Tres Publicas Proclamationes, in Nundinis Publicis, Tribus ſeparatis ac diſtinctis Diebus, faciendas, & earumdem Proclamationum veras Copias præfato Gubernatori, infra Octo Dies, tempus dictarum Proclamationum proximò & immediatè ſequentes, ſi eædem Copiæ a Sculketis, Ballivis, Villicis, Majoribus, Marchionibus, Legiſlatoribus, aut aliis Officiariis, aut eorum aliquo petantur & requirantur, tradendas & deliberandas, tàm de Impoſitione, Levatione, & Exactione hujuſmodi Theoloneorum, Vectigalium, Onerum, aut Gravaminum Præmiſſorum, quàm de prædictis Bannis & Prohibitionibus, certiorem facere & reddere per Præſentes obligetur & teneatur, obligentur & teneantur, obligabunturque & tenebuntur; ad finem quòd dicti Mercatores Angliæ poſſunt, illo integro Anno pendente, & ſuis Creditoribus ſolvere, & a ſuis Debitoribus Debita ſua exigere & recipere, & Naves, Bona, ac Merces ſuas quaſcumque, ſecurè & impunè, ſine contradictione, inquietatione, perturbatione, aut moleſtatione quacumque, a dictis Patriis, Terris, Dominiis, Portubus, Diſtrictibus, & Juriſdictionibus dicti *Regis Caſtellæ, &c. Archiducis Auſtriæ &c.* ad & in alia Regna, Patrias, & Dominia quæcumq; traducere & tranſportare, ac traduci & tranſportari facere.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, tàm Mercatores Angliæ quàm alii Mercatores, cujuſcumque Nationis exiſtant, ad & per totum Comitatum Flandriæ & quæcumque alia Dominia, Patrias, Terras, Opida, Villas, Civitates, Juriſdictiones, & Obedientias *dicti Regis Caſtellæ, &c. Archiducis Auſtriæ &c.* præfatos Pannos Anglicanos, abſque aliquâ, ante hæc tempora factâ, vel in futurum, aliter quàm ſupradictum eſt, per *Regem Caſtellæ &c. Archiducem Auſtriæ &c.* faciendâ, Impoſitione, Exactione, Forisfacturâ, aut Confiſcatione (niſi in Caſibus, quibus, propter Crimina, Jura Forisfacturam, aut Confiſcationem expreſsè concedunt & requirunt) per ipſum *Regem Caſtellæ &c. Archiducem Auſtriæ, &c.* Burgimagiſtros, Capitaneos, Ballivos, Scabinos, Schultetos, Gubernatores, Publicanos, Theolonarios, aut alios Officiarios quoſcumque, ſuper præfatos Mercatores Anglicos vel alios, cujuſcumque Nationis exiſtant, vel eorum aliquem, aut ſuper Pannos Anglicanos, directè vel indirectè, exigendâ vel levandâ, liberè & impunè ad alia Loca quæcumque quorumcumque aliorum Regnorum, Patriarum, & Dominiorum vehere, traducere, vehi ac traduci facere poſſint & valeant: Ac etiam Articulus de Depoſitione Floreni & aliorum Onerum, Mercatoribus Angliæ, & aliis Mercatoribus cujuſcumq; Nationis Mercium & Pannorum Emptoribus, impoſitorum, in Tractatu de Mercium Intercurſu, de Data Viceſimi quinti Diei Menſis Aprilis, Anno Domini Milleſimo, Quadringenteſimo, Nonageſimo nono, in omnibus & per omnia tenebitur & obſervabitur; Mercatores tamen non Anglici a Solutione Cuſtumarum & Theoloneorum antiquorum, virtute præſentis Articuli, minimè excludantur.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd nullæ Naves, Bona, Res, aut Merces Mercatorum & Subditorum alicujus Principum prædictorum, eorumdemve Subditorum, Hæredum aut Succeſſorum, Factorum, Procuratorum, Negotiorum Geſtorum, Attornatorum, Servitorum, aut Miniſtrorum, pro aliqua Cauſa, Culpa, Offenſo, aut Debito, Crimine, aut Delicto alicujus Perſonæ vel Perſonarum particularium vel privatarum, Arreſtabuntur, Moleſtabuntur, aut abire quovis modo Impediantur; ſet ſolùm Perſona Offendens & Delinquens, rea aut culpabilis, aut Ære alieno gravata, & ejuſdem Perſonæ, Naves, Bona, & Merces areſtari & detineri permittentur.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, quotienſcumque continget Mercatores Angliæ venire ad Nundinas Andwerpenſem, Bergenſem, vel alias Patriarum Domini *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.* ac etiam extra Nundinas, eis ibidem licebit emere tales Mercantias quales voluerint, & pro tali Precio in quo ſimul cum Venditoribus convenire poterunt, abſque eo quod Superior ipſorum Mercatorum Angliæ (vulgari nomine COURTMASTER nuncupatus) per ſe ſeu cum aliquibus ejuſdem Anglicanæ Nationis poſſit Mercibus, pro Anglicis emendis, Precium limitatum conſtituere, ſeu aliquam Pœnam ordinare in Tranſgrediendo illud certum Precium; ſalvis tamen Privilegiis ac Libertatibus, dictis Mercatoribus Anglicanis indultis & conceſſis; idem etiam obſervabitur ex Parte Subditorum *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.* & in Nundinis prædictis.

Item, neq; de cætero licebit Nationi Anglicanæ Statuta ſeu Ordinationes facere contra aliqua Opida ſeu Perſonas Patriarum præfati Domini *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.* ordinando quòd Merces vel Bona talis Villæ vel Perſonæ nullus emat Anglicorum, niſi fortè per dictos Oppidanos aut præfatas Perſonas Mercatores Angliæ aut eorum Factores malè tractati, Fraudati aut aliter Dampnificati fuerunt; ſalvis etiam Privilegiis ac Libertatibus, dictis Mercatoribus Anglicanis indultis & conceſſis; idem etiam obſervabitur ex Parte Subditorum dicti Domini *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.*

ITEM, Mercatores & Subditi Domini *Regis Angliæ* deinceps quaſcumque maſſas Auri vel Argenti, vocatas Bullion, extra Patrias dicti Domini *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.* per eos ſeu eorum Deputatos vel Factores emptas, vel aliter acquiſitas, ſeu poſterùm Emendas vel Acquirendas, licenter & impunè, per quæcumque Loca Patriarum dicti *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.* Ducere ſeu Duci facere, & ab eiſdem Locis & Patriis in Regnum Angliæ, totiens quotiens voluerint, Traducere & Tranſportare poterint & valebunt; Proviſo quòd dicti Anglici ſeu eorum Factores hujuſmodi Bullionam, per ſe aut eorum Factores emptam ſeu, ut præmittitur, acquiſitam, unà cum Certificatione autentiquâ Villæ vel Oppidi ubi ipſam Bullionam emerant vel aliter acquiſierunt, & de Emptione ſeu Acquiſitione ipſius Bullionæ & Quantitatis ejuſdem Principali Officiario dicti Domini *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.* vel in ipſius Abſentia ſuas Vices gerenti, proximæ Villæ poſt Introitum ſuum in Patria dicti Regis exhibeant & oſtendant; ſuper qua Oſtenſione ipſi Oſtendentes Teſtimoniale ſeu Certificatorium, Manu dicti Officiarii, vel ipſo Abſente ſuas Vices gerentis, ſignatum vel ipſius Sigillo ſigillatum, ab eo, cui talis Oſtenſio fiet, recipient & habebunt; nichil penitùs pro dicto Teſtimoniali aut aliâ quacumque Cauſâ ſolvendo præter unum Solidum Groſſorum Flandriæ: Et Caſu quo dictus Anglicus hujuſmodi Bullionam, per ſe vel ſuos Factores emptam ſeu, ut præmittitur, acquiſitam, educere voluerit, & in Exitu a Patriis Teſtimoniale ſeu Certificatorium prædictum non exhibuerit, tunc Pœnam illam incurret quam incurrerent Extrahentes Bullionam infra Patrias dicti Domini *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.* emptam; Et idem licebit Subditis ejuſdem Domini *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.* in Anglia.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd Officiarii Principum prædictorum & eorum utriuſque, ad Scrutandum Mercandiſas per Terram, Mare, vel Aquas dulces vectas vel vehendas ordinati, in Viſitando Mercandiſas vel Naves nil Damnificabunt de Bonis ſeu Mercibus Subditorum unius vel alterius Principum prædictorum, ſed ea benè & honeſtè tractabunt & viſitabunt abſque Violentia, frangendo Pugionibus vel aliis Inſtrumentis quibuſcumque Barellos, Saccos, Ciſtas, Sarcinulas, ſeu alias Paccaturas quaſcumque; ſi verò, ex nulla rationabili aut probabili Cauſâ, hujuſmodi Saccos, Barellos, Ciſtas, Sarcinulas, aut alias Paccaturas fregerint, apperuerint, aut diſſoluerint, ad hujuſmodi Barellos, Saccos, Ciſtas, Sarcinulas, & Paccaturas Recerſiendum, Reparandum, & Repaccandum ſuis Sumptibus & Expenſis teneantur: Scrutatores autem hujuſmodi, in exequendo ſua Officia, in Patriis Principum prædictorum, nullas Exactiones faciant ſuper ipſos quorum Bona ſeu Merces ſcrutantur, nec eoſdem cogent ad Venditionem ſuarum Rerum, aut alicujus Partis, pro aliquo Precio, per ipſos Scrutatores contra Voluntatem Venditorum Statuto; Et temerè Contravenientes teneantur Pœnâ Incarcerationis per unum Menſem, unà cum Dampno & Intereſſe Partis Læſæ; & ulterius ad Beneplacitum Principis, in cujus Regno vel Patria deliquerint, eâ Pecuniarum Summâ multentur quæ Principi aut ſuis Conſiliariis vel Officiariis rationabilis videbitur.

ITEM, quia in Paccatura Signatura & Nominatione Lanarum nonnulli Defectus, per Paccatores vel alios, poſt Noviſſimum Intercurſum factum, reperti ſunt, ut aſſerunt earumdem Lanarum Emptores, eo quod olim Triginta Sex vel Triginta Octo Lanarum genera in Stapula Caleſii vendi conſueverunt, hodiè verò tantum Decem vel Duodecim Lanarum Conditiones & Differentias, & eas quidem quæ melioris & carioris Precii ſunt, Deteriores verò non ſub ſuis Nominibus ſed melioribus mixtas, afferunt Venditores; ad hujuſmodi Erroribus obviandum, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd Mercatores Stapulæ Caleſii deinceps ſub ſuis Nominibus & Patriis propriis fideliter ad dictam Stapulam adducent ſeu adduci facient genera Lanarum quæ ſequuntur; videlicet,

Bonas Lanas *de Lempſter*, Mediocres *Lempſter*,

Bonas Lanas *de Marche*, Mediocres *Marche*, Pejores *Marche*,

Bonas Lanas *de Cotteſwold*, Mediocres *Cotteſwold*, Pejores *Cotteſwold*,

Bonas Lanas *de Berkſhire*, Mediocres *Berkſhire*,

Bonas Lanas *invenis Cotteſwold*, Mediocres *invenis Cotteſwold*,

Bonas Lanas *de Lindeſey*, Mediocres *Lindeſey*,

Bonas Lanas *de Keſten*, Mediocres *Keſten*,

A.D. 1506. Hen. 7.

Bonas Lanas *de Rutland*, Mediocres *Rutland*.

Bonas Lanas *de Holand*, Mediocres *Holand*,

Bonas Lanas *de Lowe Lindeſey*, Mediocres *Lowe Lindeſey*,

Bonas Lanas *de Northholand*,

Bonas Lanas *de Northfolk*, Mediocres *Northfolk*,

Bonas Lanas *de Kent*, Mediocres *de Kent*,

Bonas Lanas *de Lindeſey Marſhe*, Mediocres *Lindeſey Marſhe*,

Licebítque Subditis dicti *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.* Lanas Caleſii Emere volentibus, eaſdem Lanas in ſua ac aliorum ſuæ Nationis Peritorum, quos ſecum adducere volent, Præſentia totaliter ex Serpelleriis & Saccis extrahere vel extrahi facere, & ſic Extractas per ſingula Vellera ſi voluerint videre & viſitare, eaſdémque Lanas Extractas & Viſitatas per ipſos aut per Paccatorem vel alium quemcumque etiam in eorum Præſentia in Saccos ſive Serpellerias reponere, recludere, vel repaccare, Sumptibus & Expenſis Viſitantium & hoc fieri Petentium, ſi eædem Lanæ bonæ & benè paccatæ ſecundùm formam ſuper eoſdem Saccos inſcriptam reperiantur; ſi non, tunc Expenſis Mercatoris Stapulæ Repaccatio fieri debet: Et pro ſua majori Securitate ſuper eiſdem Saccis ſive Serpelleriis, ſi ſibi videatur expediens, Signa & Marcas ſuas apponere.

ITEM, quia nonnulli Officiarii Civitatum & Opidorum Regnorum & Patriarum Principum prædictorum & eorum Deputati, non ſine magna eorumdem Principum Diſplacentiâ, nonnunquam longè majora Vectigalia, Theolonea, Cuſtumas, Munera, Onera, Stipendia, Regarda, Deveria, & Exactiones, ac alia Mercatoribus Subditis Principum prædictorum nimis Gravia & Oneroſa, exigunt, extorquent, & requirunt, quàm de Jure exigere aut requirere deberent; ad hujuſmodi ergo Extortiones & Exactiones perpetuis futuris temporibus evitandum, abolendum, adnichilandum, & adnullandum, & ut Mercatores prædicti planiùs & pleniùs ſciant & intelligant qualem & quantam Pecuniarum Summam pro Mercibus, Navibus, Bonis, & Rebus ſuis Officiariis prædictis ſolvere teneantur, & debeant, Conventum, Concordatum, & Crncluſum eſt quòd, in Valvis Domûs Cuſtumariorum, Publicanorum, ſive Theoloneorum, in ſingulis Civitatibus & Opidis ſubſcriptis (videlicet, in Civitate Londoniæ in Anglia, in Opidis Burgenſi, Andwarpiæ, Barg. & Middelburgi prædictis) publicè affigatur & ſuſpendatur una Tabula alicujus Sigilli autentici appenſione munita, ita quòd Mercatores prædicti liberam habeant & habere poſſint facultatem eam Accedendi, Inſpiciendi, & Legendi, quodque in illa Tabula fideliter ſcribantur & annotentur omnia & ſingula Vectigalia, Theolonea, Cuſtumæ, Munera, Onera, Stipendia, Regarda, Deveria, Exactiones, & Jura, Civitatibus & Opidis prædictis ac eorum Officiariis pro ſingulis quibuſcumque Mercibus, Navibus, Bonis, & Rebus illic per Terram, Mare & Aquas dulces invectis vel inde evehendis reſpectivè debita & ſolvi conſueta: Et ſi quis Officiariorum prædictorum vel ſuorum Deputatorum quicquid ſupra & ultra Inſcripta & Annotata in Tabula prædicta ab aliquo Mercatorum prædictorum pro Mercibus, Navibus, Bonis, aut Rebus ſuis, Nomine Theolonei, Vectigalis, Cuſtumæ, Muneris, Oneris, Stipendii, Regardi, Deverii, vel Exactionis directè vel indirectè, publicè vel occultè petat, exigat, vel recipiat, etiam ſi gratis Ei offeratur, Officarius & Officiarii, & eorum Deputati talia indebitè petentes, exigentes vel recipientes, & coram Conſiliariis vel Officiariis Regis illius Patriæ, in qua ſic deliquerint, inde Convicti, non ſolum Carceribus, ad Octo Dies ad minus in eiſdem continuè remanſuri, & ante Deliberationem ab eiſdem Parti Læſæ ſatisfacturi, mancipabuntur, verùm etiam, ad Arbitrium Principis in cujus Regno vel Patria deliquerint, vel Conſiliariorum aut Officiariorum ſuorum, condignâ Pœnâ Pecuniariâ multabuntur: Et nè hæc Ordinatio vel Conventio aliquem lateat Officiariorum prædictorum, & nè ejus Ignorantiam probabiliter prætendere valeant, Concordatum & Concluſum eſt quòd Finis iſtius Articuli, incipiendo (videlicet) ibi, *ſic quis Officiariorum* &c. uſque ad Finem, inferatur in Calce Tabulæ prædictæ; renovetur quoque Tabula cum Clauſula per Cives & Opidanos Civitatis & Opidorum prædictorum quotiens opus fuerit,

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd nec præſens Tractatus nec aliquis Articulus ſive Capitulum, nec aliquid in eiſdem contentum, ad Regna Caſtellæ, Legionis, Granatæ, aut alia ejuſdem *Regis Caſtellæ* Regna quæcumque, aut eorumdem Regnorum Mercatores vel Subditos quoquo modo directè vel indirectè extendatur, aut de eiſdem Regnis eorum-

A.D. 1506. Hen. 7. démve Regnorum Mercatoribus vel Subditis quoviſmodo intelligatur; ſet quòd ſupradicta omnia & ſingula pro Terris, Patriis, Dominiis, Civitatibus, Opidis, Caſtris, Villis, Diſtrictibus, Juriſdictionibus Brabantiæ, Flandriæ, Limburgiæ, Lucemburgiæ, Artheſii, Hannoniæ, Hollandiæ, Zelandiæ, Namurci, & Mechliniæ, earumdémque Terrarum, Patriarum, Dominiorum, Civitatum, Opidorum, Caſtrorum, Villarum, Diſtrictuum, Juriſdictionum Mercatoribus & Subditis dumtaxat Conventa, Concordata, & Concluſa fuiſſe & eſſe per Præſentes cenſeantur & habeantur.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd Illuſtriſſimus Dominus *Rex Angliæ* antedictus infra tres Menſes proximò & immediatè ſequentes Datam præſentis Tractatûs, Literas ſuas Patentes, Magno Sigillo ſuo ſigillatas & propriâ Manu ſuâ ſubſcriptas, Confirmatorias ac Ratificatorias omnium & ſingulorum Capitulorum præſentis Tractatûs, quatenus ipſum Dominum *Regem Angliæ* aut ejus Subditos concernunt aut concernere poterunt, Commiſſariis dicti Domini *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.* in Villa Caleſii, ſufficienter in hac parte auctoriſatis, tradet & deliberabit, aut tradi & deliberari faciet & mandabit: Et ſimili modo dictus Dominus Rex *Caſtellæ &c.* Archidux *Auſtriæ*, Dux *Burgundiæ*, *Brabantiæ*, Comes *Flandriæ*, *&c.* infra Tres Menſes proximò & immediatè ſequentes Datam præſentis Tractatûs, Literas ſuas Patentes, in bona & ſufficienti formâ factas & conceptas, Magno Sigillo ſuo ſigillatas & propriâ Manu ſuâ ſubſcriptas & conſignatas, Confirmatorias ac Ratificatorias omnium & ſingulorum Capitulorum præſentis Tractatûs, quatenus ipſum Dominum *Regem Caſtellæ &c. Archiducem Auſtriæ &c.* aut ejus Subditos concernunt aut concernere poterunt, Commiſſariis dicti Domini *Regis Angliæ* in Villa Caleſii, ſufficienter in ea parte auctoriſatis, tradet & deliberabit, tradíve & deliberari faciet & mandabit.

Sequuntur Tenores Commiſſionum,

Philippus, Dei gratiâ, Rex *Caſtellæ*, *Legionis, & Granadæ*, Archidux *Auſtriæ*, Princeps *Arragonum*, Dux *Burgundiæ*, *Lotharingiæ*, *Brabantiæ*, *Stiriæ*, *Carintiæ*, *Carniolæ*, *Limburgiæ*, *Lucemburgiæ*, *& Geldriæ*, Comes *Flandriæ*, *Habsburgen. Tirolis*, *Artheſii*, *Burgundiæ* Palatinus *& Hanoniæ* Landgravius *Elſatiæ*, Marchio *Burgoviæ*, *& Sacri Romani Imperii*, *Hollandiæ*, *Zelandiæ*, *Ferretis*, *Kiburcy*, *Namurci*, *& Zutphaniæ* Comes, Dominus *Friſiæ*, *Marcæ*, *Sclavoniæ*, *Portuſnaonis*, *Salinarum*, *& Mechliniæ*, univerſis & ſingulis, præſentes Litteras inſpecturis, Salutem.

A.D 1506. Hen. 7.

Cùm, ex Parte Mercatorum Anglicanæ Nationis, Terras, Ditiones, & Dominia noſtra Incolentium, orta ſit nuper & delata quædam Querela apud Illuſtriſſimum ac Potentiſſimum Principem Fratrem & Conſanguineum noſtrum tanquam Patrem Chariſſimum *Anglorum Regem*, ſuper quibuſdam per eos aſſertis Exactionibus & Attemptatis, contra Tractatum Excercitiúmque Commerciorum atque mutuum uſum amicabilémque & utilem Mercium & Mercatorum intercurſum, jampridem per noſtros & ejuſdem. Fratris & Conſanguinei noſtri in hac parte Deputatos, Oratores, Commiſſarios, & Procuratores, pro Regnis, Patriis, Terris, Ditionibus, Dominiis, Subditis, & Vaſſallis ſuis & noſtris initos, concordatos, & pulcherimè concluſos, prout in Literis dictorum Commiſſariorum deſuper confectis, & per Nos Principes antedictos Confirmatis, latiùs continetur & ſpecificatur,

Notum facimus quòd Nos,

Pro hujuſmodi Querelâ, ſic, ut præmittitur, ortâ, penitùs extinguendâ, & ipſorum in hac parte Attemptatorum per eoſdem Mercatores aſſertorum debitâ Reformatione, ac ad omnes Ambiguitates & Differentias tollendum, necnon pro firmiori Obſervantiâ hujuſmodi Tractatûs Commerciorum & amicabilis Mercium & Mercatorum Intercursûs poſthac & imperpetuum habendâ, faciendâ, & obſervandâ,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Nobis Fidorum, Domini *Michaelis de Croi* Domini de Sempi Conſanguinei Conſiliarii Cambellani & Ordinis noſtri Velleris Aurei Militis, Domini *Johannis le Sauvage* etiam Militis Domini Deſchambeca Conſulatûs noſtri Flandriæ Præſidentis, Magiſtri *Petri Anchemant* Secretarii noſtri Ordinarii, & *Thomæ Iſaak* aliàs *Thoiſon d'Or*, plenariè confidentes,

Ipſos Quatuor ſeu eorum Tres aut Duos, ex certâ Scientiâ, noſtros Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, & Nuncios ſpeciales ad prædicta ſpecialiter & expreſsè Commiſimus, Ordinavimus, & Deputavimus, Committimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes

A.D. 1506.
Hen. 7.

Dantes & Concedentes eiſdem Quatuor ſeu Tribus aut Duobus eorum plenam & omnimodam Poteſtatem, Auctoritatem, & Mandatum ſpeciale, per eaſdem Præſentes, Eundi & Se Transferendi, pro & Nomine noſtro, apud eundem Illuſtriſſimum ac Potentiſſimum Principem Fratrem Conſanguineum & optimum *Patrem noſtrum Anglorum Regem*,

Et cum ipſo, ſeu ejus Oratoribus, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis, ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ab eodem Fratre & Conſanguineo noſtro habentibus, de & ſuper quibuſcumque hujuſmodi Commerciis Excercitióque Commerciorum ac mutuo & amicabili Mercium & Mercatorum Intercurſu, inter Nos, Hæredes, & Succeſſores, noſtros, atque Regna, Terras, Patrias, Ditiones, Dominia, & Loca noſtra & ſua quæcumque, Subditos, Vaſſallos, Confœderatos, Amicos, Alligatos, Faventes, & Adhærentes noſtros & ſuos quoſcumque, Continuandis & Obſervandis, ac de & ſuper Reformatione quorumcumque Attemptatorum, ſi qua ſint contra Formam & Tenorem Tractatûs Libertatum & Privilegiorum prædictorum illata & perpetrata, Tractandi, Appunctuandi, Concordandi, & finaliter Concludendi, atque de & ſuper Theoloniis noſtris Brabantiæ & Zellandiæ, pro quibus nuper orta eſt Quæſtio, moderandis, &, ſi expedire videatur, ad certum tempus vel imperpetuum Quietandis,

Necnon ſuper hujuſmodi Appunctuatis, Concordatis, & Concluſis, cæteriſque omnibus & ſingulis, Præmiſſa qualitercumque concernentibus, quæ cum præfato Fratre & Conſanguineo noſtro, ſeu ejus Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis, Appunctuata, Promiſſa, Concordata, & Concluſa fuerint, Literas validas & efficaces pro Parte noſtra Tradendi & Diſtribuendi, Literáſque alias conſimilis effectûs & vigoris ex altera Parte Petendi & Recipiendi,

Et generaliter omnia & ſingula Præmiſſa & Præmiſſorum ſingula qualitercumque concernentia Faciendi, Excercendi, & Expediendi, ita & eodem modo ſicut Nos ipſi faceremus & facere poſſemus ſi præſentes & perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia ſint quæ Mandatum exigant magis ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum,

Promittentes, bona Fide & in Verbo Regio & Principis, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros id totum & quicquid per dictos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, Nuncios, & Deputatos noſtros, ſeu eorum Tres aut Duos Actum, Geſtum, ſeu Procuratum fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

A.D. 1506.
Hen. 7.

In cujus Rei Teſtimonium præſentes Literas Manibus noſtris ſubſignavimus, necnon Magnum Sigillum noſtrum eiſdem duximus apponendum.

Datum in *Opido de Falemubbe* in Regno Angliæ, Die Quartâ Menſis Aprilis, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo quinto ante Paſcha, & Regni noſtri Secundo.

Sic Signat.

PHILIPPUS.

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, omnibus, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.]

Cùm, ex Parte Mercatorum Subditorum noſtrorum, Terras, Ditiones, & Dominia Illuſtriſſimi Principis *Philippi*, Dei gratiâ, REGIS *Caſtellæ, Legionis, & Granatæ*, ARCHIDUCIS *Auſtriæ*, PRINCIPIS *Arragonum &c.* DUCIS *Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Carintiæ, Carniolæ, Limburgiæ, Lucemburgiæ, & Geldriæ*, COMITIS *Flandriæ, Hasburgen. Tirolis, Arthesii, Burgundiæ* PALATINI *& Hanoniæ* LANDGRAVII *Elſatiæ*, MARCII *Burgoviæ & Sacri Romani Imperii, Hollandiæ, Zellandiæ, Ferretis, Kiburci, Namurci, & Zutphaniæ* COMITIS, DOMINI *Friſiæ, Marcæ, Sclavoniæ, Portuſnaonis, Salinarum, & Mechliniæ* Fratris & Conſanguinei & Filii noſtri Chariſſimi, mercatoriè frequentantium, orta ſit nuper & delata quædam Querela apud Nos, ſuper quibuſdam, per eos aſſertis, Exactionibus & Attemptatis contra Tractatum Excercitiúmque Commerciorum atque mutuum uſum amicabilémque & utilem Mercium & Mercatorum Intercurſum jampridem per noſtros & ejuſdem Filii noſtri in hac Parte Deputatos, Oratores, Commiſſarios, & Procuratores, pro Regnis, Patriis, Terris, Ditionibus, Dominiis, Subditis, & Vaſſallis ſuis & noſtris, initos, concordatos, & pulcherimè concluſos, prout in Literis dictorum Commiſſariorum, deſuper confectis, & per Nos Principes antedictos Confirmatis, latiùs continetur & ſpecificatur,

Notum facimus quòd Nos,

A.D. 1506. Hen. 7.

Pro hujuſmodi Querelâ, ſic, ut præmittitur, ortâ, penitùs extinguendâ, & ipſorum in hac parte Attemptatorum per eoſdem Mercatores aſſertorum debitâ Reformatione, ac ad omnes Ambiguitates & Differentias tollendum, necnon pro firmiori Obſervatione hujuſmodi Tractatûs Commerciorum & amicabilis Mercium & Mercatorum Intercurſûs poſthac & imperpetuum habendâ, faciendâ, & obſervandâ,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Reverendiſſimorum in Chriſto Patrum, *Willielmi Cantuarienſis Archiepiſcopi* totius Angliæ Primatis & Apoſtolicæ Sedis Legati Cancellarii Angliæ, *Ricardi Wyntonienſis Epiſcopi* Cuſtodis Privati Sigilli noſtri, ac, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Thomæ Docwra* Prioris Sancti Johannis Jeruſalem in Anglia, & *Nicholai Weſt* Legum Doctoris, plenariè confidentes,

Ipſos Quatuor ſeu eorum Tres aut Duos, ex certâ Scientiâ, noſtros Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, & Nuncios ſpeciales ad prædicta ſpecialiter & expreſſe Commiſimus, Ordinavimus, & Deputavimus, Committimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem Quatuor ſeu Tribus aut Duobus eorum plenam & omnimodam Poteſtatem, Auctoritatem, & Mandatum ſpeciale, per eaſdem Præſentes, cum ipſo *Filio noſtro*, ſeu ejus Oratoribus, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis, ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ab eodem Filio noſtro habentibus, de & ſuper quibuſcumque hujuſmodi Commerciis Excercitioque Commerciorum ac mutuo & amicabili Mercium & Mercatorum Intercurſu, inter Nos, Hæredes, & Succeſſores noſtros, atque Regna, Terras, Patrias, Ditiones, Dominia, & Loca noſtra & ſua quæcumque, Subditos, Vaſſallos, Confœderatos, Amicos, Alligatos, Faventes, & Adhærentes noſtros & ſuos quoſcumque, Continuandis & Obſervandis, ac de & ſuper Reformatione quorumcumque Attemptatorum, ſi qua ſint contra Formam & Tenorem Tractatûs Libertatum & Privilegiorum prædictorum illata & perpetrata, Tractandi, Appunctuandi, Concordandi, & finaliter Concludendi, atque Theoloneorum ipſius Filii noſtri in Patriis ſuis Brabantiæ & Zellandiæ, pro quibus nuper orta eſt Quæſtio, moderandi, &, ſi expedire videatur, ad certum tempus vel imperpetuum Quietationem petendi,

Necnon ſuper hujuſmodi Appunctuatis, Concordatis, & Concluſis, cæteriſque omnibus & ſingulis, Præmiſſa qualitercumque concernentibus, quæ cum præfato Filio noſtro, ſeu ejus Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis, Appunctuata, Promiſſa, Concordata, & Concluſa fuerint, Literas validas & efficaces pro Parte noſtra Tradendi & Diſtribuendi, Literáſque alias conſimilis effectûs & vigoris ex altera Parte Petendi & Recipiendi,

A.D. 1506. Hen. 7.

Et generaliter omnia & ſingula Præmiſſa & Præmiſſorum ſingula qualitercumque concernentia Faciendi, Excercendi, & Expediendi, ita & eodem modo ſicut Nos ipſi faceremus & facere poſſemus ſi præſentes & perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia ſint quæ Mandatum exigant magis ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum,

Promittentes, bona Fide & in Verbo Regio & Principis, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros id totum & quicquid per dictos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, Nuncios, & Deputatos noſtros, ſeu eorum Tres aut Duos, Actum, Geſtum, ſeu Procuratum fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras fieri fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo die Aprilis, Anno Regni noſtri viceſimo primo.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Teſtimonium atque Fidem Nos Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, & Commiſſarii Principum prædictorum ſupranominati, præſentes Literas Manibus noſtris ſubſignavimus & eiſdem Sigilla noſtra appoſuimus.

Datum & Actum in *Civitate London.* die ultimo Menſis Aprilis, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſexto.

Sic Signat.
MICHAEL CROI.
JOHANNES LE SAUVAGE.
PETRUS AUCHEMANT.
THOMAS ISAAK.
WILLIELMUS CANTUARIEN.
R. WINTON.
THOMAS DOCWRA Prior Sancti Johannis Jeruſalem.
Et NICHOLAUS WEST.

Nos autem, omnia & ſingula ſupradicta Capitula, Conventa, Concordata, & Concluſa, ac omnia & ſingula ſuperinde Confecta & in eiſdem Contenta & Spe-

A.D. 1506. Hen. 7.

Specificata, Rata, Firma, & Grata habentes, ea omnia & ſingula, pro Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, quatenus Nos aut noſtros Subditos concernunt vel concernere poterunt, Verbo Regio Acceptamus, Approbamus, Laudamus, & Ratificamus, necnon, Tenore Præſentium, Concedimus & Confirmamus, ea omnia & ſingula firmiter & inconcuſsè tenere & obſervare, tenerique & obſervari facere Promittentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis Præſentibus, Manu noſtrâ propriâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Dat. apud *Weſtmonaſterium*, Quintodecimo die Menſis Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſexto, & Anno Regni noſtri viceſimo primo.

Conventionum, cum Philippo Rege & Johanna Regina Caſtellæ, Approbatio Regis.

A.D. 1506. An. 21. H. 7.

Ex Autogr. Bibl. Cotton. Veſpaſ. C. 12.

HEnricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ* omnibus, præſentes Literas viſuris vel audituris, Salutem.

Cùm Nos, præfatus *Rex Angliæ*, per Literas noſtras Patentes, Magno & Privato Sigillis noſtris ſigillatas & Manu noſtrâ ſubſcriptas, de Datâ Noni Diei Menſis Februarii ultimò præterito, cum Sereniſſimo & Potentiſſimo Principe *Philippo*, Dei gratia, Rege *Caſtellæ*, *Legionum*, *& Granatæ*, Principe *Aragonum & utriuſque Ciciliæ*, Archiduce *Auſtriæ*, Duce *Burgundiæ*, *Lotharingiæ*, *Brabantiæ*, *&c.* Comite *Flandriæ*, *Habsburgen. Tirolis*, *&c.* Fratre Conſanguineo & Filio noſtro Chariſſimo, quendam Tractatum Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis Inierimus, Concordaverimus, & Concluſerimus,

Ac poſteà (videlicet, Duodecimo Die ejuſdem Menſis) eundem Tractatum ac omnia & ſingula in eodem contenta cum Sereniſſima Principe Domina *Johanna Regina Caſtellæ*, *&c.* dicti *Regis Caſtellæ Uxore*, de expreſſo Conſenſu & Aſſenſu ejuſdem Regis, Acceptaverimus, Ratificaverimus, & de novo Concordaverimus, & Concluſerimus, juxta Tenorem cujuſdam Cedulæ, de Data prædictæ Duodecimæ Diei, præfatis noſtris Literis Patentibus, ſub Magno & Privato Sigillis noſtris, affixæ & annexæ,

Cúmque etiam poſteà (videlicet, Viceſimo Die Menſis Martii ultimi præteriti) inter Noſtros & præfatorum *Regis & Reginæ Caſtellæ &c.* Commiſſarios & Oratores, in ea parte per Nos & ipſos reſpectivè ſufficienter auctorizatos, Conventum, Concordatum, & Concluſum, fuerit,

Quòd Nos, præfatus Rex Angliæ, *tàm præfatum Tractatum noſtrum Amicitiæ, cum eodem* Rege Caſtellæ *initum & concluſum, quàm memoratam Acceptationem & Ratificationem ejuſdem, cum dictâ Domina* Johanna Regina Caſtellæ &c. *factam, per Literas noſtras Patentes, Magno & Privato Sigillis noſtris ſigillatas ac Manu noſtrâ ſubſcriptas, necnon & ſimilem Cedulam, ut præfertur annexam, etiam Manu noſtrâ ſubſcriptam, veros Tenores & Effectus eorundem Tractatûs & Acceptationis in ſe reſpectivè continentes, in debita & ſufficienti forma Innovaremus, & ſub præfatis Sigillis noſtris & Manu noſtra ſubſcripta de novo Expediremus Innovarive & de novo expediri faceremus, eaſdemque Literas præfato* Regi Caſtellæ &c. *ejúſve Commiſſario aut Commiſſariis, in Opido Caleſiæ, infra Quatuor Menſes, dictum Viceſimum Diem Martii proximò & immediatè ſequentes, Traderemus & Deliberaremus, Tradive & Deliberari faceremus,*

A.D. 1506.

Prout in Tractatu, de Data dicti Viceſimi Diei Menſis Martii, inter Oratores prædictos concordato & concluſo, pleniùs continetur,

Nos,

Præfatus *Rex Angliæ*, volentes omnia & ſingula Præmiſſa, prout ritè inita, concordata, & concluſa ſunt, pro Parte noſtrâ debitè adimpleri & fideli Executioni mandari,

Notum facimus univerſis quòd,

Ad Laudem & Honorem Omnipotentis Dei Creatoris noſtri, & Glorioſæ Virginis Mariæ Matris ſuæ, necnon propter ſingularem Amorem, Affectionem, & Dilectionem quas ſemper habuimus & habemus erga præfatum *Regem Caſtellæ*, ac etiam propter nonnullas alias Cauſas rationabiles ac bonos Reſpectus & Conſiderationes in hac parte Nos moventes, & præſertim propter Bonum Publicum totius Chriſtianitatis,

Cum *præfato Philippo* Fratre Conſanguineo & Filio noſtro Cariſſimo Fecimus, Convenimus, Concluſimus, & Concordavimus,

davimus, Facimus, Convenimus, Concludimus, & Concordamus, per Præſentes, bonam, ſinceram, veram, integram, fidelem, perfectam, & firmam Amicitiam, Unionem, Ligam, Confœderationem, & Pacem, per Terram, Mare, & Aquas dulces, *inter Nos* & præfatum *Regem Caſtellæ* noſtroſque & ipſius Hæredes & Succeſſores, Regna, Patrias, Dominia, Terras, Vaſſallos, & Subditos quoſcumque præſentes & futuros tàm Eccleſiaſticos quàm Seculares, cujuſcumque Gradûs ſeu Conditionis exiſtant, etiam ſi Archiepiſcopali, Ducali, vel quacumque aliâ Dignitate, Statu, aut Gradu præfulgeant, futuris temporibus perpetuò duraturam.

Item, Convenimus, Concordamus, & Concludimus, quòd nec Nos, nec Hæredes aut Succeſſores noſtri, quicquam agemus, faciemus, tractabimus, vel attemptabimus, agent, facient, tractabunt, vel attemptabunt, aut ab aliis agi, fieri, tractari, aut attemptari faciemus, conſentiemus, facient aut conſentient, quocumque in Loco, ſive in Terra ſive in Mari, Portubus vel Aquis dulcibus, occaſione quacumque, nullumque præſtabimus aut præſtabunt Auxilium, Conſilium, Favorem, vel Aſſenſum quòd per alium vel alios quoſcumque aliquid fiat, agatur, tractetur, vel attemptetur in Injuriam, Præjudicium, aut Dampnum dictorum *Regis Caſtellæ* Hæredum aut Succeſſorum ſuorum; ſed quibuſcumque ſic, ut præmittitur, contra *prædictum Regem* Hæredeſve aut Succeſſores ſuos infra Regna, Patrias, Dominia, aut Terras ſuas prædictas aliquid Agentibus, Tractantibus, vel Attemptantibus, expreſsè & cum effectu Contradicemus, Renitemur, Obſtabimus, & Impedimentum realiter Præſtabimus.

Item, Convenimus, Concordamus, & Concludimus, quòd neque Nos neque Hæredes aut Succeſſores noſtri præſtabimus vel præſtabunt Auxilium, Conſilium, vel Favorem Hoſtibus vel Inimicis præfati *Regis Caſtellæ*, Hæredumve aut Succeſſorum ſuorum, eoſdem aut eorum aliquem per Terram, Mare, vel Aquas dulces Infeſtare vel Invadere volentibus: & ſi aliquis vel aliqui, cujuſcumque ſtatûs, gradûs, aut conditionis fuerint, ſive Allegati aut Confœderati noſtri ſint ſive non, Regna, Patrias, Dominia, & Terras præfati *Regis Caſtellæ*, Hæredum & Succeſſorum ſuorum, quæ in præſenti poſſidet vel in futurum de Jure poſſidere debet, per viam Guerræ hoſtiliter Invaſerint vel Aggreſſi fuerint, aut Injuriam vel Dampnum eidem *Regi Caſtellæ*, Hæredibus, Succeſſoribus, aut Subditis ſuis, infra Regna, Patrias, Terras, & Dominia ſua prædicta, Inferre aut facere voluerint; Nos bonâ fide realiter & cum effectu eoſdem Auxiliis Militaribus Gentium Armorum (Expenſis tamen ipſius *Regis Caſtellæ*, Hæredum, aut Succeſſorum ſuorum) pro Tuitione & Defenſione eorumdem, quotiens opus fuerit, adjuvabimus ſeu adjuvabunt, quanto citiùs commodè poterimus vel poterint, poſtquam debitè ad hoc requiſiti fuerimus vel fuerint; in quorum Auxiliorum præſtatione, quoad Numerum attinet Armatorum, habenda erit facultatis ratio; ut (ſcilicet) Nos, Hæredes aut Succeſſores noſtri non ultra teneamur vel teneantur, quàm tunc commodè facere poterimus vel poterint, conſideratâ Temporis & Locorum opportunitate ac Statu Rerum noſtrarum vel ſuarum.

Ac, *inſuper*, pro Defenſione & Tuitione Perſonæ & Statûs præfati *Regis Caſtellæ*, ejuſque Hæredum & Succeſſorum, Regnorum, Patriarum, Terrarum, Dominiorum prædictorum, contra Invaſores & Hoſtiles Ingreſſores eorumdem Regnorum, Patriarum, & Dominiorum qualeſcumque fuerint, Nos præfatus *Rex Angliæ*, Hæredes & Succeſſores noſtri, ſine fraude, dolo, diſſimulatione, aut colore quocumque, erimus de cætero, futuris perpetuis temporibus, præfati *Regis Caſtellæ*, Hæredum & Succeſſorum ſuorum Amicorum Amicus & Amici, & Inimicorum Inimicus & Inimici, ſine aliquâ Exceptione; non obſtantibus quibuſcumque Allegantiis & Confœderationibus quas habemus, vel in futurum habere poterimus cum quibuſcumque Regibus, Principibus, aut Communitatibus, qualeſcumque illi ſint aut erunt; necnon Perſonam, Status, Honores, Dignitates, Cauſas, Res, & Negotia ipſius Sereniſſimi *Regis Caſtellæ*, Nobis intimo Amore Fide & Amicitiarum Fœdere conjuncti, & quem loco Filii Cariſſimi & Dilectiſſimi Reputamus, taliter cordi habebimus & tractabimus, ſicuti Pientiſſimum Patrem Dilectiſſimi Filii Honores, Status, Dignitates, Cauſas, Res, & Negotia habere, reputare, & tractare decet & convenit.

Item, Convenimus, Concordamus, & Concludimus, cum præfato *Rege Caſtellæ*, quòd nec Nos, nec Hæredes aut Succeſſores noſtri, nec Subditi noſtri, nec eorum aliquis, Rebelli ſeu Rebellibus, Proditori ſeu Proditoribus, Profugo ſeu Profugis ipſius *Regis Caſtellæ*, Hæredum aut Succeſſorum ſuorum, inobedienti Subdito, vel inobedientibus Subditis, cujuſcumque gradûs, ſtatûs, aut conditionis exiſtat vel exiſtant, ubicumque Locorum extiterit ſeu extiterint, Verbo Facto aut Scripto Auxilium, Conſilium, vel Favorem, Victualia, Hoſpitia, Stipendia, Pecunias, Naves, Gentes Armorum, ſive aliud quodcumque Subſidium miniſtrabimus, dabimus, præſtabimus, aut concedemus, miniſtrabunt, dabunt, præſtabunt, aut concedent, ſive ab alio vel aliis quibuſcumque dari aut præſtari, miniſtrari vel concedi permittemus aut permittent, ſed eundem ſive eoſdem, tanquam proprium Rebellem ſive Rebelles, Profugum ſeu Profugos, Proditorem ſeu Proditores, tanquam Capitalem Inimicum ſive Inimicos, ubicumque Locorum proſequemur & proſequentur, & ab aliis quibuſcumque ſic proſequi curabimus & efficiemus, curabunt & efficient cum effectu.

Item, Convenimus, Concordamus, & Concludimus, quòd nec Nos, nec Hæredes aut Succeſſores noſtri, nec Subditi noſtri, nec quivis alius ſub Obedientia, Diſtrictu, Juriſdictione, aut Ditione noſtris, vel eorum aliquis Rebellem ſeu Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum ſeu Profugos ſuos prædictos, cujuſcumque ſtatûs, gradûs, aut conditionis exiſtat vel exiſtant, in Regna noſtra, Patrias, Dominia, Terras, Portus, Juriſdictiones, Obedientias, aut Diſtrictus quoviſmodo admittemus ſive recipiemus, admittent ſive recipient, nec ab aliis quibuſcumque recipi vel admitti permittemus ſeu permittent; &, caſu quo deinceps hujuſmodi Rebellem vel Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum vel Profugos ſuos infra noſtra Regna, Patrias, Dominia, Terras, Portus, Obedientias, Juriſdictiones, aut Diſtrictus eſſe latitare, aut quocumque alio modo etiam Vi & Caſu fortuito exiſtere ſeu applicare, acceperimus vel quoquo modo intellexerimus, ſciamus, aut aliquo modo ſuſpitionem hujuſmodi habuerimus, acceperint vel quoquo modo intellexerint, ſciant, aut Suſpitionem habuerint, tunc, abſque omni fraude, dolo, malo ingenio, dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ Verborum interpretatione, aut diſſimulatione quacumque, aut alio quovis quæſito colore, illum ſive illos Rebellem ſive Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum ſeu Profugos ſuos, cujuſcumque gradûs, ſtatûs, conditionis, aut dignitatis exiſtat ſeu exiſtant, ſtatim & immediatè & abſque quacumque dilatione, capiemus aut capi faciemus, capient aut capi facient, realiter & cum effectu: Eundémque ſive Eoſdem, ſic captum ſive captos, Vinculis & Carceribus effectualiter Mandabimus & Committemus, mandabunt & committent, atque illum ſive illos ſic tutè & ſecurè tenebimus & cuſtodiemus, tenebunt & cuſtodient: Et præfatum *Regem Caſtellæ*, per Literas noſtras propriâ Manu ſubſcriptas & ſignatas, ejus rei quamprimùm poterimus aut poterint adviſare, monere, & certiorem facere curabimus & curabunt: atque illum ſive illos, ſic, ut præfertur, Captum ſive Captos, Cuſtoditum ſive Cuſtoditos, quamprimùm per Literas dicti *Regis Caſtellæ*, Hæredum aut Succeſſorum ſuorum ad hoc requiſiti fuerimus ſive fuerint, abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore, aut causâ, uſque ad & in Terras, Patrias, & Dominia ejuſdem *Regis Caſtellæ* per noſtros Subditos aut Officiarios ſalvò & ſecurè conduci faciemus & facient realiter & cum effectu; ipſumque Rebellem ſeu Rebelles, Proditorem ſeu Proditores Profugum ſeu Profugos, ſic, ut prædicitur, in Regna, Patrias, Terras, Dominia dicti *Regis Caſtellæ* Conductum vel Conductos, Commiſſario vel Commiſſariis ejuſdem Regis, per Literas ſuas Manu ſuâ ſubſcriptas ad hoc auctoriſatis (videlicet, in aliquo Loco ad hoc tuto & ſecuro infra prædicta Regna, Patrias, Terras, & Dominia dicti *Regis Caſtellæ*, Hæredum aut Succeſſorum ſuorum, ſtatim & incontinenter, & abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore aut causâ, & abſque aliquo in contrarium facto aut attemptato, purè, ſimpliciter, abſolutè, & abſque Conditione quacumque trademus & deliberabimus, tradent & deliberabunt, tradive & deliberari faciemus & facient, Sumptibus tamen & Expenſis, pro hujuſmodi ſolummodo Conductu neceſſariis & rationabilibus, per Requirentem vel ejus Commiſſarium vel Commiſſarios, tempore Traductionis & Deliberationis hujuſmodi, Perſonis, quæ hujuſmodi Conductum fecerunt, indilatè ſolvendis.

Item, Convenimus, Concordamus, & Concludimus quòd, ſi dictus *Rex Caſtellæ*, per Literas ſuas Manu ſuâ propriâ ſignatas & ſubſcriptas, Nos Hæredes aut Succeſſores noſtros adviſaverit, monuerit, ſive certiorem fecerit ſuum vel ſuos Rebellem vel Rebelles, Proditorem vel Proditores, Profugum vel Profugos, infra Regna noſtra, Dominia, Patrias, Terras, Portus, Juriſdictiones, Obedientias, aut Diſtrictus, quoquo modo, etiam Vi, Caſu fortuito, aut alio modo quocumque, venire, exiſtere, manere, applicare, aut latitare, Nos & Hæredes aut Succeſſores noſtri, ſic moniti, adviſati, ſeu certiorati, ſtatim incontinenti & abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtra interpretatione & diſſimulatione quacumque, dolo, fraude, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore, illum ſeu illos Rebellem ſive Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum ſeu Profugos, realiter & cum effectu capiemus ſeu capi faciemus, capient ſeu capi facient, & Eum ſive Eos & eorum quemlibet ſic captum vel captos, Vinculis & Carceribus effectualiter mandabimus & committemus, mandabunt & committent, atque in eiſdem tutè & ſecurè tenebimus & cuſtodiemus, tenebunt & cuſtodient: Atque illum ſive illos ſic captum vel captos, cuſtoditum vel cuſtoditos, quamprimùm per Literas dicti *Regis Caſtellæ*, Hæredum aut Succeſſorum ſuorum, ad hoc requiſiti fuerimus ſive fuerint, abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore aut cauſâ, uſque ad & in Regna, Terras, Patrias, & Dominia ejuſdem Regis, per noſtros Subditos aut Officiarios ſalvò & ſecurè conduci faciemus realiter & cum effectu: ipſúmque Rebellem ſive Rebelles, Proditorem vel Proditores, Profugum vel Profugos, ſic, ut præmittitur, in Regna, Patrias, Terras, & Dominia ejuſdem Regis Conductum vel Conductos, Commiſſario vel Commiſſariis ejuſdem Regis, per Literas ſuas Manu ſuâ ſubſcriptas ad hoc auctoriſatis, videlicet, in aliquo Loco ad hoc tuto & ſecuro, infra prædicta Regna, Patrias, Terras, & Dominia dicti Regis, ſtatim, incontinenti, & abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore aut cauſa, & abſque aliquo in contrarium facto vel attemptato, purè, ſimpliciter, abſolutè, & abſque aliqua conditione vel contradictione quacumque, trademus & deliberabimus, tradent & deliberabunt, tradíve & deliberari faciemus & facient, Sumptibus tamen & Expenſis, pro hujuſmodi ſolummodo Conductu neceſſariis & rationabilibus, per Requirentem vel ejus Commiſſarium vel Commiſſarios, tempore hujuſmodi, Traditionis & Deliberationis, Perſonis, quæ hujuſmodi Conductum fecerunt, indilatè ſolvendis.

Item, Promittimus, Concordamus, & Concludimus quòd, ſi de noſtro aut præfati *Regis Caſtellæ* expreſſis Concenſu, Aſſenſu, & Concordiâ contra aliquem Regem, Principem, vel Principes, aut alias Communitates Bellum aut Guerras ſimul inferri aut moveri contigerit, nullum Tractatum, Pacem, Treugam, aut aliquod Appunctuamentum cum illo vel illis aut aliis eorum Hominibus, contra quem vel quos hujuſmodi Bellum ſive Guerra geretur aut inferetur, ſine expreſſa præfati *Regis Caſtellæ* Scientia, Conſenſu, Aſſenſu, & Voluntate, faciemus aut fieri conſentiemus.

Et,

Quia præfatus *Rex Caſtellæ* Frater Conſanguineus & Filius noſter Cariſſimus, ſimili modo & formà Se, Hæredes, & Succeſſores ſuos Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris Aſtrinxit, Obligavit, & Confœderavit, & indè Nobis ſuas Litteras, Manu ſuâ ſubſcriptas, & tàm Magno quàm Secreto Sigillo ſuis munitas, in bona & ſufficienti Forma, dedit, tradidit, & deliberavit,

Nos Promiſimus & per Præſentes Promittimus, bonâ Fide ſuper Honore noſtro, & in Verbo Regio, & ſuper Partem Ligni veræ Sanctæ Crucis ac ſuper Canonem Miſſæ & Sancta Dei Evangelia per Nos corporaliter tacta ſolempniter Juravimus quòd præſentem Tractatum & omnia & ſingula in eodem contenta benè fideliter & inviolabiliter Tenebimus, Obſervabimus, & Perimplebimus, ac Teneri, Obſervari, & Adimpleri faciemus, abſque eo quod contra ea vel eorum aliquod quoquo modo directè vel indirectè ullo unquam tempore veniemus, aut quicquam faciemus, fieríve vel veniri permittemus aut conſentiemus.

In cujus rei Teſtimonium præſentes Litteras Manu noſtrâ propriâ ſubſignavimus, & tàm Magni quàm Privati Sigilli noſtri appenſione munivimus.

Dat. in *Caſtro noſtro Richemondiæ*, decimo octavo Die Menſis Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſexto, Regni verò noſtri viceſimo primo.

Henricus R.

Porter.

Ex Cedulâ annexâ priori Inſtrumento.

Ibid.

Nos *Henricus*, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, *Notum facimus* univerſis quòd, Conſi-

A.D. 1506.
Hen. 7.

Conſiderantes grandem illum Profectum & Utilitatem, quæ per bonas Amicitias, Ligas, & Confœderationes, noviſſimè factas, concordatas, & concluſas *inter Nos præfatum Regem Angliæ* & Sereniſſimum ac Potentiſſimum Principem *Philippum*, Dei gratiâ, REGEM *Caſtellæ, Legionis, & Granatæ*, PRINCIPEM *Arragonum & utriuſque Ciciliæ*, ARCHIDUCEM *Auſtriæ*, DUCEM *Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, &c.* COMITEM *Flandriæ, &c.* Fratrem Conſanguineum & Filium noſtrum Chariſſimum evenire poterunt,

Eaſdem igitur Amicitias, Ligas, & Confœderationes, ac omnia & ſingula ſcripta ſpecificata & declarata in Literis noſtris Patentibus, quibus Præſentes ſunt affixæ & connexæ, tantum quantum in Nobis eſt, & in tantum quantum Nos Hæredes & Succeſſores noſtros tangere poterunt, non ſolum Confirmavimus, Approbavimus, & Acceptavimus, Confirmamus, Approbamus, & Acceptamus, ſet etiam pro Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, cum Sereniſſima Principe Domina *Johanna* REGINA *Caſtellæ, Legionis, & Granatæ*, PRINCIPE *Arragonum & utriuſque Ciciliæ*, ARCHIDUCISSA *Auſtriæ*, DUCISSA *Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, &c.* COMITISSA *Flandriæ, &c.* ejúſque Hæredibus & Succeſſoribus, de novo Inivimus, Contraximus, Concordavimus, & Concluſimus, prout per Præſentes Inimus, Contrahimus, Concordamus, & Concludimus,

A.D. 1506.
Hen. 7.

Promittentes, bonâ Fide, ſuper Honore noſtro & in Verbo Regio, quòd eaſdem Amicitias, Ligas, & Confœderationes, ac omnia & ſingula in eiſdem contenta, in quantum Nos tangunt, aut quomodolibet tangere poterunt in futurum, inviolabiliter Obſervabimus, Intertenebimus, & Perimplebimus, Obſervaríque, Interteneri, & Perimpleri faciemus, adeò benè, purè, firmiter, & fideliter, ſicut ſi ipſas Amicitias, Ligas, & Confœderationes cum præfata *Domina Regina* Feciſſemus, Concordaviſſemus, Concluſiſſemus, & Juraviſſemus, & ſicuti ſi Præſentibus de verbo in verbum fuiſſent inſertæ, abſque eo quod in contrarium quicquam quoquo modo faciemus vel fieri permittemus.

In cujus Rei Teſtimonium præſentes Literas Manu noſtrâ propriâ ſignavimus, & tàm Magnum quàm Privatum Sigillum noſtrum eiſdem apponi fecimus.

Dat. in *Caſtro noſtro Richemondiæ* Decimo octavo Die Menſis Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſexto, Regni verò noſtri viceſimo primo.

HENRICUS R.

PORTER.

Inſtrumentum Publicum ſuper Juramento Comitis Egmond.

A.D. 1506.
An. 21. H. 7.
Ex Autogr.

IN NOMINE DOMINI AMEN.

Per hoc præſens Publicum Inſtrumentum Cunctis pateat evidenter & ſit notum quòd,

Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo Sexto, Indictione nonâ, Die verò Octavâ Menſis Junii, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Julii* divinâ Providentiâ *Papæ Secundi* Anno Tertio,

In Illuſtris ac Nobilis Viri Domini *Johannis Comitis de Egmonda* Locumtenentis Hollandiæ noſtrorumque Notariorum publicorum & Teſtium Infraſcriptorum, ad hoc per antedictum Dominum *Johannem* Comitem & Locumtenentem ſpecialiter vocatorum & rogatorum, Præſentia,

In Camerâ ſuperiori Domûs & Inhabitationis *ſupradicti Comitis* Locumtenentis antedictæ Curiæ Hollandiæ ſitâ & ſituatâ infra Opidum ſeu Villam de Haga,

Perſonaliter conſtitutus Spectabilis & Egregius vir Dominus & Magiſter *Johannes Tong* Legum Doctor Sereniſſimi & Illuſtriſſimi Principis ac Domini Domini *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ ac Domini Hiberniæ* Orator & Commiſſarius ad Infraſcripta ſpecialiter & ſufficienter deputatus, prout de ſuæ Commiſſionis Mandato, per Patentes Literas, Sigillo dicti *Regis Angliæ* ſigillatas, quas antedictus Egregius Vir Magiſter *Johannes Tong* Orator & Commiſſarius antedictus, per eum tunc & ibidem exhibitas, publicè & altè perlegit (cujus Commiſſionis Tenor inferiùs eſt inſertus & habetur) tenens in Manibus ſuis quendam Codicem,

In quo, ut aſſeruit, inter alia, continetur quidam Articulus Tractatûs Matrimonialis, per Sereniſſimos *Angliæ & Caſtellæ Reges* ſeu eorum Commiſſarios & Ambaſſiatores, inter dictum *Regem Angliæ* ex una, & Sereniſſimam & Potentiſſimam Principem Dominam Dominam *Margaretam Duciſſam Sabaudiæ* Sacratiſſimi *Romanorum Regis ſemper Auguſti Primogenitam & Filiam Unicam* præfatique *Regis Caſtellæ Sororem*, Deo favente, futuros Conjuges, ex alia Partibus, Initi, concordati & concluſi,

Quem quidem Articulum præfatus Dominus *Johannes Tong*, ad Requiſitionem dicti Illuſtris ac Nobilis Viri Domini *Johannis Comitis & Locumtenentis* prædicti, publicè altè & intelligibiliter ibidem etiam perlegit,

In quo, inter cætera, continetur expreſsè, quòd memoratus Dominus *Johannes* Comes & Locumtenens prædictus jurare debet ſuper Canonem Miſſæ & ad Sancta Dei Evangelia, & nonnulli alii Domini & Principes in eodem Articulo nominati. & jurare debent & eorum quilibet ſimili modo jurare debet ſuper Canonem Miſſæ & ad Sancta Dei Evangelia, de faciendis & obſervandis tàm in dicto Articulo, quàm in præfato Tractatu Matrimoniali contentis & expreſſis, prout & quemadmodum in eiſdem Articulo & Tractatu pleniùs continetur & habetur,

Quorum quidem Mandati ſeu Commiſſionis & Articuli hujuſmodi Tenores ſucceſſivè ſequuntur, & ſunt tales.

Henricus, Dei Gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ* univerſis & ſingulis ad quorum notitias præſentes Literæ pervenerint Salutem.

Cùm in quodam Tractatu,

De Data viceſimi Diei menſis Martii, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo quinto,

Inter Noſtros ex una, & Excellentiſſimi Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Philippi*, Dei Gratiâ, *Regis Caſtellæ, &c. Archiducis Auſtriæ, &c.* Fratris Conſanguinei & Filii noſtri Chariſſimi Ambaſſiatores, Legatos, Oratores, Nuncios, Procuratores & Commiſſarios Partibus ex altera, inito, concordato & concluſo,

De & pro Matrimonio, inter Nos & Sereniſſimam ac Præclariſſimam Principem Dominam *Margaretam Duciſſam Sabaudiæ* Sacratiſſimi *Romanorum Regis ſemper auguſti Primogenitam & Filiam unicam*, necnon præfati *Regis Caſtellæ Sororem Chariſſimam*, Deo Duce, habendo & contrahendo,

Inter alia, contineatur,

Quòd prædictus *Rex Caſtellæ, &c. Archidux Auſtriæ, &c.* curabit & realiter faciet quòd nonnulli Principes & Domini in prædicto Tractatu nominati & expreſſi; videlicet,

Dominus *Wilhelmus de Croy* Dominus de Chieure Locumtenens Generalis præfati *Regis Caſtellæ*,

Dominus *Thomas de Planie* Dominus de Maigni præfati Regis Caſtellæ Cancellarius,

Dominus *Carolus de Croy* Princeps de Chimay,

Dominus *Henricus de Naſſou* Dominus de Breda,

Dominus *Jacobus de Lucemburgo* Dominus de Fiennes,

Dominus *Johannes de Lucemburgo* Dominus de Vile,

Dominus *Johannes Comes de Egmonda* Locumtenens de Hollandia,

Dominus *Michael de Croy* Dominus de Simpi,

Dominus *Florentius de Egmonda* Dominus de Yſſelſteyn Admirallus Maris,

Dominus *Philibertus Dominus de Verie* dictus la Monche,

Dominus *Johannes de Sauvage* Dominus Deſchaubeliæ Præſidens Flandriæ,

Et Dominus *Jeronimus Lanweryn* Dominus de Watrerliet Theſaurarius,

In Præſentia Commiſſarii vel Commiſſariorum noſtrorum, ad hoc per Nos deputandorum, ac coram Notariis & Teſtibus per prædictos Dominos ad hoc vocandis, citra Menſem Junii proximò futurum, ſuper Canonem Miſſæ & Sancta Dei Evangelia, per ipſos & eorum quemlibet corporaliter tacta, Juramentum corporale facient & præſtabunt, & eorum quilibet faciet & præſtabit, quòd Ipſi & eorum quilibet exhibebunt, facient, & præſtabunt, exhibebit, faciet, & præſtabit, omnem Operam, Opem, & Diligentiam, ſibi poſſibilem, ac talem & tantam qualem & quantam in ſuis propriis Rebus & Negotiis & Cauſis urgentiſſimis faceret aut quoquomodo facere poſſet aut vellet, apud præfatum *Regem Caſtellæ &c. Archiducem Auſtriæ, &c.* ejuſque Hæredes & Succeſſores, eorumque Locumtenentes & alios eorum Officiales quoſcunque, eoſdemq; & eorum quemlibet, diligenter realiter & cum effectu, omnibus viis & modis ſibi poſſibilibus, & non minus quam in Cauſis ſuis propriis faceret aut facere poſſet aut vellet, ſolicitabit, exhortabitur & requiret, ac quantum in ipſo erit realiter & cum effectu curabit, de tempore in tempus, quotiens & quando opus fuerit, vel Res & Cauſa hoc poſtulaverit, vel per Nos noſtroſve Executores aut Aſſignatos requiſitus fuerit & interpellatus fuerit, quòd præfatus *Rex Caſtellæ &c. Archidux Auſtriæ &c.* ejuſve Hæredes aut Succeſſores præfato *Regi Angliæ* ejuſve Executoribus vel Aſſignatis, Terminis, Locis, Temporibus, Modiſque & formis

A.D. 1506. Hen. 7.

mis in prædicto Tractatu pleniùs & planiùs expreſſatis & declaratis, tàm Summam *Tricentarum Millium Coronarum Franciæ, boni Auri & juſti ac legalis Ponderis*, pro Matrimonio prædicto, quàm etiam Annuam Summam *Triginta Millium octingentarum & quinquaginta Coronarum Franciæ*, pro Dotibus dictæ *Dominæ Margaretæ*, ex Hiſpania & Sabaudia, conſtante dicto Matrimonio, Solvendarum, ſimiliter boni Auri & Juſti ac legalis Ponderis, & earumdem Summarum quamlibet Partem benè firmiter & fideliter ſolvet tradet & deliberabit, ſolvive tradi & deliberari faciet,

Ac etiam quòd omnia & cætera alia & ſingula, inter Nos & præfatum *Regem Caſtellæ, &c. Archiducem Auſtriæ, &c.* ante hac qualitercumque Conventa, Concordata & Concluſa, per præfatum *Regem Caſtellæ*, quatenus ipſum concernunt vel concernere poterunt, debitè firmiter & fideliter Obſervabuntur & Adimplebuntur,

Et inſuper quòd præfati Principes & Domini & eorum quilibet, poſt præſtitum hujuſmodi Juramentum, rogabunt & rogabit Notarios prædictos ut ſuper Præmiſſis unum vel plura conficiant Inſtrumentum vel Inſtrumenta auctenticum vel auctentica, eorumdemque Inſtrumentorum Unum, in Publicam Formam redactum, Commiſſario vel Commiſſariis noſtris, tunc Præſenti vel Præſentibus, tunc & ibidem tradent & deliberabunt, tradet & deliberabit, tradive & deliberari facient & faciet, prout in Tractatu prædicto deſuper concordato & concluſo pleniùs & clariùs continetur,

Nos igitur *Rex Angliæ* prædictus,

Cupientes Præmiſſa & eorum quodlibet, uti inter Noſtros & prædicti *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.* Commiſſarios & Oratores Conventa, Concordata, & Concluſa ſunt, benè & fideliter expediri, adimpleri, & debitè Executioni mandari,

Dilectum & Fidelem Conſiliarium noſtrum Magiſtrum *Johannem Tong* Legum Doctorem (de cujus Fidelitate, Induſtriâ, & Circumſpectione pleniùs confidimus) noſtrum verum & legittimum Oratorem, Procuratorem, Nuncium, & Commiſſarium ſpecialem Conſtituimus, Facimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eidem plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, prædictos Principes & Dominos & eorum quemlibet perſonaliter Accedendi,

A.D. 1506. Hen. 7.

Et cum eiſdem de & ſuper præfati Juramenti Præſtatione & cæteris Præmiſſis & eorum Circumſtantiis Conveniendi, Communicandi, Tractandi, & Concludendi,

Necnon ipſius Juramenti Præſtationi & cæterorum Præmiſſorum & eorum cujuſlibet Executioni & Expeditioni perſonaliter intereſſendi & Præſentiam ſuam præſtandi,

Ipſamque effectualiter præſtari expediri & executioni mandari Videndi & Audiendi,

Ac etiam Inſtrumentum Publicum & Auctenticum ſuperinde, in Publicam Formâm, ut præmittitur, redactum, ab eiſdem Principibus & Dominis & eorum quolibet Petendi, Requirendi, & Recipiendi, juxta formam & effectum Tractatûs prædicti,

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi, Exercendi, & Exequendi, fierique & exerceri & exequi Petendi, Audiendi & Videndi, quæ in Præmiſſis ſeu circa ea vel eorum aliquod neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, etiam ſi de ſe Mandâtum exigant magis ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum, & quæ Nos ipſi faceremus ſeu facere poſſemus ſi præſentes perſonaliter intereſſemus;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, ac ſub Obligatione omnium & ſingulorum Bonorum noſtrorum præſentium & futurorum, Nos Ratum & Gratum Firmum atque Stabile pro perpetuo habituros totum & quicquid dictus noſter Orator Nuncius & Commiſſarius pro Nobis & Nomine noſtro fecerit de & in Præmiſſis ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras fieri fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, decimo die Maii Anno Regni noſtri Viceſimo primo.

ITEM, quòd præfatus *Rex Caſtellæ, &c. Archidux Auſtriæ &c.* curabit & realiter faciet cum effectu quòd,

Dominus *Wilhelmus de Croy* Dominus de Chieure Locumtenens Generalis præfati *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.*

Dominus *Thomas de Plaine* Dominus de Maigny præfati Regis Cancellarius,

Dominus *Carolus de Croy* Princeps de Chimay,

Dominus *Henricus de Naſſou* Dominus de Breda,

Dominus

A.D. 1506.
Hen. 7.

Dominus *Jacobus de Lucemburgo* Dominus de Fiennes,

Dominus *Johannes de Lucemburgo* Dominus de Vile,

Dominus *Johannes Comes de Egmonda* Locumtenens de Hollandia,

Dominus *Michael de Croy* Dominus de Sempi,

Dominus *Florentius de Egmonda* Dominus de Yſſelſteyn Admirallus Maris,

Dominus *Philibertus Dominus de Viere* dictus de Mouche,

Dominus *Johannes de Sauvage* Dominus Deſchanbeliæ Præſidens Flandriæ,

Et Dominus *Jeronimus Lanweryn* Dominus de Watrierliet Theſaurarius,

Expedient dabunt & tradent, aut expediri dari & tradi facient, & eorum quilibet expediet, dabit & tradet, expediri, dari aut tradi faciet, præfato *Regi Angliæ* ejúſve Deputato vel Deputatis, in Civitate Londoniæ, citra Primum Diem Menſis Auguſti Datam præſentis Tractatûs proximè & immediate ſequentem, ſuas Literas Obligatorias, in debita & ſufficienti forma factas & expeditas, Manibus ſuis ſignatas & ſuis Sigillis ſigillatas,

Per quas ipſi & eorum ſinguli aſtringent obligabunt & promittent Se Hæredes & Succeſſores ſuos exhibituros facturos & præſtanturos omnem Operam Opem & Diligentiam ſibi & eorum cuilibet poſſibilem, ac talem & tantam qualem & quantam in ſuis propriis Rebus Negotiis & Cauſis urgentiſſimis facerent aut quoquomodo facere poſſent deberent aut vellent, aut eorum aliquis faceret vel quoquomodo facere poſſet aut vellet, abſque aliquo dolo, fraude aut alio quovis quæſito colore, apud præfatum *Regem Caſtellæ, &c. Archiducem Auſtriæ &c.* ejuſque Hæredes & Succeſſores eorumque Locatenentes & alios eorum Officiales eorumque Locatenentes & alios eorum Officiales quoſcunque, eoſdemque & eorum quemlibet diligenter realiter & cum effectu omnibus viis & modis ſibi & eorum cuilibet poſſibilibus & non minus quàm in cauſis ſuis propriis ut ſupra dictum eſt facerent aut facere poſſent aut vellent, Solicitaturos Exhortaturos & Requiſituros & quantum in ipſis & eorum quolibet erit realiter & cum effectu Curaturos & Effecturos de tempore in tempus quotiens & quando opus fuerit, vel Res & Cauſa hoc poſtulaverint, vel per præfatum *Angliæ Regem* ejúſve Executores aut Aſſignatos ejúſve aut eorum Deputatum vel Deputatos per ſuas Literas vel Nuncios Requiſiti & Interpellati fuerint, quòd tàm dicta Summa *Tricentarum Milium Franciæ* boni Auri & Juſti ac legalis Ponderis, quàm dicta Annua Summa *Triginta Milium Octingentarum & quinquaginta Coronarum Franciæ*, pro Dote Sabaudiæ & Hiſpaniæ Solvendarum, ſimiliter boni Auri & juſti ac legalis Ponderis, & earumdem Summarum quælibet Pars ſive Particula, in Coronis prædictis, vel alia Moneta Auri Sterlingorum, ad earumdem Coronarum verum Valorem, Locis & Terminis modo & formâ prædictis, præfato *Regi Angliæ* ejúſve Executoribus aut Aſſignatis Ipſiúſve aut eorum Deputatis vel Deputato benè firmiter & fideliter Solvantur,

Et quòd omnia cætera alia & ſingula, inter eoſdem Reges antehac qualitercumque Conventa & Concluſa, debitè firmiter & fideliter Obſerventur & Adimpleantur,

Et ad omnia & ſingula Præmiſſa & eorum quidlibet faciendum præfati Domini in hoc Articulo ſuperiùs nominati, & eorum quilibet, coram Notariis & Teſtibus, ad hoc per eos vocatis & rogatis, ac in Præſentia Commiſſarii vel Commiſſariorum præfati *Regis Angliæ* ad hoc Deputati vel Deputatorum, citra Menſem Junii proximè futurum, ſuper Canonem Miſſæ & Sancta Dei Evangelia, per ipſos & eorum quemlibet corporaliter tacta, Juramentum corporale facient & præſtabunt & eorum quilibet faciet & præſtabit, rogabúntque inſuper & eorum quilibet rogabit Notarios prædictos ut ſuper Præmiſſis Unum vel plura conficient Inſtrumentum vel Inſtrumenta auctenticum ſeu auctentica, eorumdemque Inſtrumentorum unum in Publicam Formam redactum Commiſſario vel Commiſſariis præfati *Regis Angliæ* tunc præſenti vel præſentibus iidem Domini ſupranominati & eorum quilibet tunc & ibidem tradent & deliberabunt tradet & deliberabit tradíve & deliberari facient & faciet.

Quibus quidem Commiſſione & Articulo, ſic ut præmittitur ibidem prout ubi ſupra Exhibitis & Perlectis, ſtatim & incontinenti, coram dicto Domino *Johanne Tong* Oratore & Commiſſario & in noſtrorum Notariorum Publicorum & Teſtium infraſcriptorum Præſentia, ſæpedictus Dominus *Johannes Comes & Locumtenens prædictus*,

Volens Contentis in dicto Articulo & Tractatu, de quibus Se benè informatum & aviſatum eſſe dixit, quantum in eo eſt & eum concernit, ſatisfacere & parere, non Coactus nec Seductus, ſed Sponte & ex certa ſua Scientia, tactis

ctis per eum Scripturis ſacroſanctis (ſcilicet, ſancto Evangelio) & Sacro Canone Miſſæ inſpecto,

Juxta Tenorem dicti præinſerti Articuli, corporale Juramentum ſolempne præſtitit, ſub forma in quadam Papiri Cedula hic ſubnotata contenta & expreſſa, quam hoc modo perlegit; videlicet,

Ego Dominus Johannes comes de Egmonda *Locumtenens Hollandiæ*,

Coram vobis, venerabili Viro Magiſtro Johanne Yong *Legum Doctore Sereniſſimi & Illuſtriſſimi Principis Domini* Henrici, *Dei gratiâ*, Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ *in hac parte Oratore & Commiſſario ſufficienter auctoriſato, necnon coram vobis Notariis Publicis & Teſtibus in hac parte vocatis ſpecialiter & rogatis*,

Juro *ſuper Canonem Miſſæ per Me Impræſentiarum inſpectum, & ſancta Dei Evangelia per Me corporaliter tacta, Me Solicitaturum Procuraturum & quantum in Me erit realiter Effecturum quòd Sereniſſimus Dominus meus* Rex Caſtellæ *omnia & ſingula Articulos & Capitula, in Articulo jam lecto & in Tractatu Matrimoniali inter Sereniſſimos* Angliæ & Caſtellæ Regum *vel eorum Commiſſarios jam proximè inito concordato & concluſo contenta, juxta vim formam & effectum dicti Tractatûs & Articuli, debitè firmiter & fideliter Obſervabit, ac integerrimè Adimplebit:*

Sic me Deus adjuvet et hæc Sancta Dei Evangelia.

Et rogo & requiro vos, Domini Notarii, ut de hoc Juramento per Me præſtito Vnum vel plura conficiatis Inſtrumentum vel Inſtrumenta auctenticum vel auctentica, & vos, hic Præſentes, in Teſtes ad perhibendum Teſtimonium de hoc meo Juramento pro Loco & Tempore oportunis.

Poſt cujus quidem Cedulæ Lecturam & Juramenti Præſtationem, prout in ipsâ proximâ insertâ Cedulâ de verbo ad verbum continetur, idem Dominus *Johannes Comes* & Locumtenens de Hollandia prædictus Ipſammet Cedulam Manu ſuâ propriâ ſubſcripſit, & eandem ſic ut præmittitur ſubſcriptam præfato Domino *Johanni Tong* ad Manus tradidit & deliberavit, noſque Notarios Publicos, ut deſuper ſibi, & omnibus quorum intereſt intererit aut intereſſe poterit quomodolibet in futurum, conficeremus unum vel plura Publicum ſeu Publica Inſtrumentum ſeu Inſtrumenta, in auctentica forma, requiſivit.

Acta fuerunt hæc omnia & ſingula prout ſupra ſcribuntur & recitantur ſub Anno Domini, Indictione, Pontificatu, Menſe, Die, & Loco prædictis,

Præſentibus tunc ibidem Egregiis & Circumſpectis viris, Dominis & Magiſtris,

Jacobo Ruyſch Decano Capellæ Hagen.
Florentio de Wingaerdin,
Wilhelmo erendiechi,
Gerardo de Myda,
Legum Doctoribus & Conſiliariis Curiæ Hollandiæ,
Necnon,
Cornelio Crueſnich Milite,
Johanne Thompſon,
Et *Johanne Wylt*,
Anglicis & literatis Teſtibus ad Præmiſſa vocatis ſpecialiter atque rogatis.

Et ego Willielmus Falke *Norwicenſis Diœceſis, Curiæ Cantuarienſis Procuratorum generalium Vnus, de Auctoritate Apoſtolica Notarius Publicus quia præmiſſæ Commiſſionis & Mandati Exhibitioni, Articuli Lecturæ, dicti Nobilis viri Juramenti ſuperius nominati Præſtationi, Cedulæque Juramenti ſubſcriptæ Traditioni & Requiſitioni prædictæ, cæteriſque Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, ſub Anno Domini indictione Pontificatu Menſe Die & Loco prædictis, in præſentia Diſcreti Viri Domini* Nicholai filii Simonis Noerdwyck *Notarii Publici, unà mecum in dicta Cauſa aſſumpti, agebantur & fiebant, cum prænominatis Teſtibus Præſens perſonaliter interfui, eaque omnia & ſingula ſic fieri vidi & audivi, ideò hoc præſens Publicum Inſtrumentum, aliis Negotiis & Cauſis rationabilibus ad tunc detentus, per alium ſcribi feci, Manu tamen meâ propriâ ſubſcripſi publicavi & in hanc Publicam Formam redegi, Signoque & Nomine meis ſolitis & conſuetis ſignavi rogatus & requiſitus in fidem & Teſtimonium omnium & ſingulorum Præmiſſorum.*

Et ego Nicolaus Frater Simonis de Norewich *Clericus Trajecten. Diœceſis, Publicus Sacroſanctæ Apoſtolicæ Sedis Auctoritate Notarius, quia Præmiſſæ Commiſſionis & Mandati Exhibitioni, Articuli Lecturæ, dicti Nobilis Viri Juramenti ſuperius nominati Præſtationi, Cedulæque Juramenti ſupraſcripti Traditioni, cæteriſque omnibus & ſingulis, dum ſic, ut præmittitur, agerentur & fierent, unà cum prænominatis Teſtibus, Præſens*

A.D. 1506. Hen. 7. *corporaliter interfui, eaque omnia & ſingula ſic fieri vidi & audivi, ideoque præſens Publicum Inſtrumentum, per aliud Connotarium, nomine* Wilhelmum Falke, *exinde confectum, ſubſcriptum, & ſignatum unà ſecum ſubſcripſi, Signoque & Nomine meis propriis & conſuetis ſignavi, in Fidem, Robur, & Teſtimonium omnium & ſingulorum Præmiſſorum, cum prænominatis Notario & Teſtibus, rogatus & requiſitus.* A.D. 1506. Hen. 7.

Super Juramento Domini de Fiennes.

A.D. 1506. An. 21. H. 7. Ex Autogr. A.D. 1506.

IN NOMINE DOMINI AMEN.

Per hoc præſens Publicum Inſtrumentum Cunctis pateat evidenter & ſit notum quòd,

Anno & Nativitate ejuſdem Domini Milleſimo, Quingenteſimo Sexto, Indictione nonâ, Die verò Decimâ Sextâ Menſis Junii, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Julii*, divinâ Providentiâ, *Papæ Secundi* Anno Tertio,

In Illuſtris ac Nobilis & Magnifici Viri Domini *Jacobi de Lucembergia* Domini de Fiennes, noſtrorumque Notariorum Publicorum ſubſcriptorum & Teſtium Infraſcriptorum, ad hoc per antedictum Dominum *Jacobum* Dominum de Fiennes ſpecialiter vocatorum & rogatorum Præſentia,

In Camerâ ſuperiori Domûs ſive Habitationis honeſ *Margaretæ Sennens* Relictæ *Petri Sennens* nuper Defuncti, infra Opidum Bruxellenſe ſitâ & ſituatâ, Cameracenſis Diœceſis,

Perſonaliter conſtitutus Spectabilis & Egregius vir Dominus & Magiſter *Johannes Tong* Legum Doctor Sereniſſimi & Illuſtriſſimi Principis ac Domini Domini *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ ac Domini Hiberniæ* Orator & Commiſſarius ad Infraſcripta ſpecialiter & ſufficienter deputatus, prout de ſuæ Commiſſionis Mandato, per Patentes Literas, Sigillo dicti *Regis Angliæ* ſigillatas, quas antedictus Egregius Vir Magiſter *Johannes Tong* Orator & Commiſſarius, per eum tunc & ibidem exhibitas, palàm & publicè oſtendit (cujus Commiſſionis Tenor inferiùs eſt inſertus & habetur) tenens in Manibus ſuis quendam Codicem,

In quo, ut aſſeruit, inter alia, continetur quidam Articulus Tractatûs Matrimonialis, per Sereniſſimos *Angliæ & Caſtellæ Reges* ſeu eorum Commiſſarios & Ambaſſiatores, inter dictum *Regem Angliæ* ex una, & Sereniſſimam & Potentiſſimam Principem Dominam Dominam *Margaretam Duciſſam Sabaudiæ* Sacratiſſimi *Romanorum Regis ſemper Auguſti Primogenitam & Filiam Unicam* præfatique *Regis Caſtellæ Sororem*, Deo favente, futuros Conjuges, ex alia Partibus, Initi, concordati & concluſi,

Quem quidem Articulum præfatus Dominus *Johannes Tong*, ad Requiſitionem dicti Illuſtris ac Nobilis Viri Domini *Jacobi Domini de Fiennes* publicè altè & intelligibiliter ibidem etiam perlegit,

In quo, inter cætera, continetur expreſſè, quòd memoratus Dominus *Jacobus Dominus de Fiennes* prædictus jurare debet ſuper Canonem Miſſæ & ad Sancta Dei Evangelia, & nonnulli alii Domini & Principes in eodem Articulo nominati, ſic jurare debent & eorum quilibet ſimili modo jurare debet ſuper Canonem Miſſæ & ad Sancta Dei Evangelia, de faciendis & obſervandis tàm in dicto Articulo quàm in præfato Tractatu Matrimoniali contentis & expreſſis, prout & quemadmodum in eiſdem Articulo & Tractatu pleniùs continetur & habetur,

Quorum quidem Mandati ſeu Commiſſionis & Articuli hujuſmodi Tenores ſucceſſivè ſequuntur, & ſunt tales.

Henricus, Dei Gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ* univerſis & ſingulis ad quorum notitias præſentes Literæ pervenerint Salutem.

Cùm in quodam Tractatu,

De Data viceſimi Diei menſis Martii, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo quinto,

Inter Noſtros ex una, & Excellentiſſimi Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Philippi*, Dei Gratiâ, *Regis Caſtellæ, &c. Archiducis Auſtriæ, &c.* Fratris Conſanguinei & Filii noſtri Chariſſimi Ambaſſiatores, Legatos, Oratores, Nuncios, Procuratores & Commiſſarios Partibus ex altera, inito, concordato & concluſo,

De & pro Matrimonio, inter Nos & Sereniſſimam ac Præclariſſimam Principem Dominam *Margaretam Duciſſam Sabaudiæ* Sacratiſſimi *Romanorum Regis ſemper auguſti Primogenitam & Filiam unicam*, necnon præfati *Regis Caſtellæ Sororem Chariſſimam*, Deo duce, habendo & contrahendo,

Inter alia, contineatur,

Quòd

A.D. 1506. Hen. 7.

Quòd præfatus *Rex Caſtellæ*, *&c.* *Archidux Auſtriæ*, *&c.* curabit & realiter faciet quòd nonnulli Principes & Domini in prædicto Tractatu nominati & expreſſi; videlicet,

Dominus *Willielmus de Croy* Dominus de Chieure Locumtenens Generalis præfati *Regis Caſtellæ*,

Dominus *Thomas de Plaine* Dominus de Maigni præfati Regis Caſtellæ Cancellarius,

Dominus *Carolus de Croy* Princeps de Chimay,

Dominus *Henricus de Naſſou* Dominus de Breda,

Dominus *Jacobus de Lucemburgo* Dominus de Fiennes,

Dominus *Johannes de Lucemburgo* Dominus de Vile,

Dominus *Johannes Comes de Egmonda* Locumtenens de Hollandia,

Dominus *Michael de Croy* Dominus de Simpi,

Dominus *Florentius de Egmonda* Dominus de Yſſelſteyn Admirallus Maris,

Dominus *Philibertus Dominus de Veire* dictus la Mouche,

Dominus *Johannes de Sauvage* Dominus Deſchaubeliæ Præſidens Flandriæ,

Et Dominus *Jeronimus Lanweryn* Dominus de Watrerliet Theſaurarius,

In Præſentia Commiſſarii vel Commiſſariorum noſtrorum, ad hoc per Nos deputandorum, ac coram Notariis & Teſtibus per prædictos Dominos ad hoc vocandis, citra Menſem Junii proximò futurum, ſuper Canonem Miſſæ & Sancta Dei Evangelia, per ipſos & eorum quemlibet corporaliter tacta, Juramentum corporale facient & præſtabunt, & eorum quilibet faciet & præſtabit, quòd Ipſi & eorum quilibet exhibebunt, facient, & præſtabunt, exhibebit, faciet, & præſtabit, omnem Operam, Opem, & Diligentiam, ſibi poſſibilem, ac talem & tantam qualem & quantam in ſuis propriis Rebus & Negotiis & Cauſis urgentiſſimis faceret aut quoquomodo facere poſſet aut vellet, apud præfatum *Regem Caſtellæ &c. Archiducem Auſtriæ*, *&c.* ejuſque Hæredes & Succeſſores, eorumque Locumtenentes & alios eorum Officiales quoſcunque, eoſdemq; & eorum quemlibet, diligenter realiter & cum effectu, omnibus viis & modis ſibi poſſibilibus, & non minus quam in Cauſis ſuis propriis faceret aut facere poſſet aut vellet, ſolicitabit, exhortabitur & requiret, ac, quantum in Ipſo erit, realiter & cum effectu curabit, de tempore in tempus, quotiens & quando opus fuerit, vel Res & Cauſa hoc poſtulaverit, vel per Nos noſtroſve Executores aut Aſſignatos requiſitus fuerit & interpellatus fuerit, quòd præfatus *Rex Caſtellæ &c. Archidux Auſtriæ &c.* ejuſve Hæredes aut Succeſſores præfato *Regi Angliæ*, ejuſve Executoribus vel Aſſignatis, Terminis, Locis, Temporibus, Modiſque & Formis in prædicto Tractatu pleniùs & planiùs expreſſatis & declaratis, tàm Summam *Tricentarum Millium Coronarum Franciæ, boni Auri & juſti ac legalis Ponderis*, pro Matrimonio prædicto, quàm etiam Annuam Summam *Triginta Millium octingentarum & quinquaginta Coronarum Franciæ*, pro Dotibus dictæ *Dominæ Margaretæ*, ex Hiſpania & Sabaudia, conſtante dicto Matrimonio, Solvendarum, ſimiliter boni Auri & Juſti ac legalis Ponderis, & earumdem Summarum quamlibet Partem benè firmiter & fideliter ſolvet tradet & deliberabit, ſolvive tradi & deliberari faciet,

Ac etiam quòd omnia & cætera alia & ſingula, inter Nos & præfatum *Regem Caſtellæ*, *&c. Archiducem Auſtriæ*, *&c.* ante hac qualitercumque Conventa, Concordata & Concluſa, per præfatum *Regem Caſtellæ*, quatenus ipſum concernunt vel concernere poterunt, debitè firmiter & fideliter Obſervabuntur & Adimplebuntur,

Et inſuper quòd præfati Principes & Domini & eorum quilibet, poſt præſtitum hujuſmodi Juramentum, rogabunt & rogabit Notarios prædictos ut ſuper Præmiſſis unum vel plura conficiant Inſtrumentum vel Inſtrumenta auctenticum vel auctentica, eorumdemque Inſtrumentorum Unum, in Publicam Formam redactum, Commiſſario vel Commiſſariis noſtris, tunc Præſenti vel Præſentibus, tunc & ibidem tradent & deliberabunt, tradet & deliberabit, tradive & deliberari facient & faciet, prout in Tractatu prædicto deſuper concordato & concluſo pleniùs & clariùs continetur,

Nos igitur *Rex Angliæ* prædictus,

Cupientes Præmiſſa & eorum quodlibet, uti inter Noſtros & prædicti *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.* Commiſſarios & Oratores Conventa, Concordata, & Concluſa ſunt, benè & fideliter expediri, adimpleri, & debitè Executioni mandari,

Dilectum & Fidelem Conſiliarium noſtrum Magiſtrum *Johannem Tong* Legum Doctorem (de cujus Fidelitate, Induſtriâ, & Circumſpectione pleniùs confidimus) noſtrum verum & legittimum Oratorem, Procuratorem, Nuncium, &

Commiſſarium ſpecialem Conſtituimus, Facimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eidem plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, prædictos Principes & eorum quemlibet perſonaliter Accedendi,

Et cum eiſdem de & ſuper præfati Juramenti Præſtatione & cæteris Præmiſſis & eorum Circumſtantiis Conveniendi, Communicandi, Tractandi, & Concludendi,

Necnon & ipſius Juramenti Præſtationi, & cæterorum Præmiſſorum & eorum cujuſlibet Executioni & Expeditioni perſonaliter intereſſendi & Præſentiam ſuam præſtandi,

Ipſamque effectualiter præſtari expediri & executioni mandari Videndi & Audiendi,

Ac etiam Inſtrumentum Publicum & Auctenticum ſuperinde, in Publicam Formam, ut præmittitur, redactum, ab eiſdem Principibus & Dominis & eorum quolibet Petendi, Requirendi, & Recipiendi, juxta formam & effectum Tractatûs prædicti,

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi, Exercendi, & Exequendi, fierique & exerceri & exequi Petendi, Audiendi & Videndi, quæ in Præmiſſis ſeu circa ea vel eorum aliquod neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, etiam ſi de ſe Mandatum exigant magis ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum, & quæ Nos ipſi faceremus ſeu facere poſſemus ſi præſentes perſonaliter intereſſemus;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, ac ſub Obligatione omnium & ſingulorum Bonorum noſtrorum præſentium & futurorum, Nos Ratum Gratum Firmum atque Stabile pro perpetuo habituros totum & quicquid dictus noſter Orator Nuncius & Commiſſarius pro Nobis & Nomine noſtro fecerit de & in Præmiſſis ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras fieri fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, decimo die Maii, Anno Regni noſtri Viceſimo primo.

Item, quòd præfatus *Rex Caſtellæ, &c. Archidux Auſtriæ &c.* curabit & realiter faciet cum effectu quòd,

Dominus *Wilhelmus de Chieure* Locumtenens Generalis præfati *Regis Caſtellæ &c. Archiducis Auſtriæ &c.*

Dominus *Thomas de Plaine* Dominus de Maigny præfati Regis Cancellarius,

Dominus *Carolus de Croy* Princeps de Chimay,

Dominus *Henricus de Naſſou* Dominus de Breda,

Dominus *Jacobus de Lucemburgo* Dominus de Fiennes,

Dominus *Johannes de Lucemburgo* Dominus de Vile,

Dominus *Johannes Comes de Egmonda* Locumtenens de Hollandia,

Dominus *Michael de Croy* Dominus de Sempi,

Dominus *Florentius de Egmonda* Dominus de Yſſelſteyn Admirallus Maris,

Dominus *Philibertus Dominus de Veire* dictus de Mouche,

Dominus *Johannes de Sauvage* Dominus Deſchaubeliæ Præſidens Flandriæ,

Et Dominus *Jeronimus Landweryn* Dominus de Watrerliet Theſaurarius,

Expedient dabunt & tradent, aut expediri dari & tradi facient, & eorum quilibet expediet, dabit & tradet, expediri, dari, & tradi faciet, præfato *Regi Angliæ* ejuſve Deputato vel Deputatis, in Civitate Londoniæ, citra Primum Diem Menſis Auguſti Datam præſentis Tractatûs proximè & immediate ſequentem, ſuas Literas Obligatorias, in debita & ſufficienti forma factas & expeditas, Manibus ſuis ſignatas & ſuis Sigillis ſigillatas,

Per quas ipſi & eorum ſinguli aſtringent obligabunt & promittent Se Hæredes & Succeſſores ſuos exhibituros facturos & præſtaturos omnem Operam Opem & Diligentiam ſibi & eorum cuilibet poſſibilem, ac talem & tantam qualem & quantam in ſuis propriis Rebus Negotiis & Cauſis urgentiſſimis facerent aut quoquomodo facere poſſent deberent aut vellent, aut eorum aliquis faceret vel quoquomodo facere poſſet aut vellet, abſque aliquo dolo, fraude aut alio quovis quæſito colore, apud præfatum *Regem Caſtellæ, &c. Archiducem Auſtriæ &c.* ejuſque Hæredes & Succeſſores eorumque Locatenentes & alios eorum Officiales quoſcumque, eoſdemque & eorum quemlibet diligenter realiter & cum effectu omnibus viis & modis ſibi & eorum cuilibet poſſibilibus & non minus quàm in cauſis ſuis propriis ut ſupra dictum eſt facerent aut facere poſſent aut vellent, Solicitaturos Exhortaturos & Requiſituros & quantum in ipſis & eorum quolibet erit realiter & cum effectu Curaturos & Effecturos de tempore in tempus quotiens & quando opus fuerit, vel Res & Cauſa hoc poſtulaverint, vel per

A.D. 1506. Hen. 7.

præfatum *Angliæ Regem* ejúſve Executores aut Aſſignatos ejúſve aut eorum Deputatum vel Deputatos per ſuas Literas vel Nuncios Requiſiti & Interpellati fuerint, quòd tàm dicta Summa *Tricentum Milium Coronarum Franciæ* boni Auri & juſti ac legalis Ponderis, quàm dicta Annua Summa *Triginta Millium Octingentarum & quinquaginta Coronarum Franciæ*, pro Dotibus Sabaudiæ & Hiſpaniæ Solvendarum, ſimiliter boni Auri & juſti ac legalis Ponderis, & earumdem Summarum quælibet Pars ſive Particula, in Coronis prædictis, vel alia Moneta Auri Sterlingorum, ad earumdem Coronarum verum Valorem, Locis & Terminis modo & formâ prædictis, præfato *Regi Angliæ* ejúſve Executoribus aut Aſſignatis Ipſiúſve aut eorum Deputato vel Deputatis benè firmiter & fideliter Solvantur,

Et quòd omnia cætera alia & ſingula, inter eoſdem Reges antehac qualitercumque Conventa & Concluſa, debitè firmiter & fideliter Obſerventur & Adimpleantur,

Et ad omnia & ſingula Præmiſſa & eorum quodlibet faciendum præfati Domini in hoc Articulo ſuperiùs nominati, & eorum quilibet, coram Notariis & Teſtibus, ad hoc per eos vocatis & rogatis, ac in Præſentia Commiſſarii vel Commiſſariorum præfati *Regis Angliæ* ad hoc Deputati vel Deputatorum, citra Menſem Junii proximè futurum, ſuper Canonem Miſſæ & Sancta Dei Evangelia, per ipſos & eorum quemlibet corporaliter tacta, Juramentum corporale facient & præſtabunt & eorum quilibet faciet & præſtabit, rogabúntque inſuper & eorum quilibet rogabit Notarios prædictos ut ſuper Præmiſſis Unum vel plura conficient Inſtrumentum vel Inſtrumenta auctenticum ſeu auctentica, eorumdemque Inſtrumentorum unum in Publicam Formam redactum Commiſſario vel Commiſſariis præfati *Regis Angliæ* tunc præſenti vel præſentibus iidem Domini ſupranominati & eorum quilibet tunc & ibidem tradent & deliberabunt tradet & deliberabit tradíve & deliberari facient & faciet.

QUIBUS QUIDEM Commiſſione & Articulo, ſic ut præmittitur ibidem prout ubi ſupra Exhibitis & Perlectis, ſtatim & incontinenti, coram dicto Domino *Johanne Tong* Oratore & Commiſſario & in noſtrorum Notariorum Publicorum & Teſtium infraſcriptorum Præſentia, ſæpedictus Dominus *Jacobus de Lucemburgo* Dominus de Fiennes prædictus,

A.D. 1506. Hen. 7.

Volens Contentis in dicto Articulo & Tractatu, de quibus Se benè informatum & aviſatum eſſe dixit, quantum in eo eſt & eum concernit, ſatisfacere & parere, non Coactus nec Seductus, ſed Sponte & ex certa ſua Scientia, tactis per eum Scripturis ſacroſanctis (ſcilicet, ſancto Evangelio) & Sacro Canone Miſſæ inſpecto,

Juxta Tenorem dicti præinſerti Articuli, corporale Juramentum ſolempne præſtitit, ſub forma in quadam Papiri Cedula hic ſubnotata contenta & expreſſa, quam hoc modo perlegit; videlicet,

EGO *Jacobus de Lucemburgo* Dominus de Fiennes,

Coram vobis, venerabili Viro Magiſtro Johanne Yong *Legum Doctore Sereniſſimi & Illuſtriſſimi Principis Domini* Henrici, *Dei gratiâ*, Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ *in hac parte Oratore & Commiſſario ſufficienter auctoriſato, necnon coram vobis Notariis Publicis & Teſtibus in hac parte vocatis ſpecialiter & rogatis,*

JURO *ſuper Canonem Miſſæ per Me Impræſentiarum inſpectum, & ſancta Dei Evangelia per Me corporaliter tacta, Me Solicitaturum Procuraturum & quantum in Me erit realiter Effecturum quòd Sereniſſimus Dominus meus* Rex Caſtellæ *omnia & ſingula Articulos & Capitula, in Articulo jam lecto & in Tractatu Matrimoniali inter Sereniſſimos* Angliæ & Caſtellæ Reges *vel eorum Commiſſarios jam proximè inito concordato & concluſo contenta, juxta vim formam & effectum dicti Tractatûs & Articuli, debitè firmiter & fideliter Obſervabit, ac integerrimè Adimplebit:*

SIC ME DEUS ADJUVET ET HÆC SANCTA DEI EVANGELIA.

Et rogo & requiro vos, Domini Notarii, ut de hoc Juramento per Me præſtito Unum vel plura conficiatis, vel alter veſtrûm conficiat Inſtrumentum vel Inſtrumenta auctenticum vel auctentica, & vos, hic præſentes, in Teſtes ad perhibendum Teſtimonium de hoc meo Juramento pro Loco & Tempore oportunis.

Poſt cujus quidem Cedulæ Lecturam & Juramenti Præſtationem, prout in ipsâ proximâ inſertâ Cedulâ de verbo ad verbum continetur, idem Dominus *Jacobus de Lucemburgo* Dominus de Fiennes prædictus Ipſammet Cedulam Manu ſuâ propriâ ſubſcripſit, & eandem ſic ut præmittitur ſubſcriptam præfato Domino *Johanni Tong* ad Manus tradidit & deliberavit, noſque Notarios Publicos,

A.D. 1506. Hen. 7.

Publicos, ut deſuper ſibi, & omnibus quorum intereſt intererit aut intereſſe poterit quomodolibet in futurum, conficeremus unum vel plura Publicum ſeu Publica Inſtrumentum ſeu Inſtrumenta, in auctentica forma, requiſivit.

Acta fuerunt hæc omnia & ſingula prout ſupra ſcribuntur & recitantur ſub Anno Domini, Indictione, Pontificatu, Menſe, Die, & Loco prædictis,

Præſentibus ibidem,

Nobilibus Viris Dominis,
Johanne Regrorvilli Secretario dicti Regis Caſtellæ uno,
Waltero de Heerveld præfati Domini Jacobi Domûs Magiſtro,
Necnon,
Johanne de Prato,
Jacobo de Bordryngen,
Ac Magiſtro *Willielmo Skynner* Artium Interprete,
Magiſtro *Thoma Walle* aliàs *Guyſnes*,
Johanne Thompſon,
Et *Johanne Blacbole*.
Anglicis & literatis Teſtibus ad Præmiſſa vocatis ſpecialiter atque rogatis.

Et ego Willielmus Falke *Norwicenſis Diœceſis, Curiæ Cantuarienſis Procuratorum generalium Unus, de Auctoritate Apoſtolica Notarius Publicus, quia præmiſſæ Commiſſionis & Mandati Exhibitioni, Articuli Lecturæ, dicti Nobilis viri Juramenti Præſtationi, Cedulæq; Juramenti ſuperſcripti Traditioni & Requiſitioni cæteriſq; Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, ſub Anno Domini, Indictione, Pontificatu, Menſe Die & Loco prædictis, in præſentia Diſcreti Viri Domini* Henrici de Zuene *Notarii Publici ſubſcripti, unà mecum in dicta Cauſa aſſumpti, agebantur & fiebant, cum prænominatis Teſtibus Præſens perſonaliter interfui, eaque omnia & ſingula ſic fieri vidi & audivi, ideò hoc præſens Publicum Inſtrumentum, aliis Negotiis & Cauſis rationabilibus ad tunc detentus & diſtrictus, per alium ſcribi feci, Manu tamen meâ propriâ ſubſcripſi publicavi & in hanc Publicam Formam redegi, Signoque & Nomine meis ſolitis & conſuetis ſignavi in fidem & Teſtimonium omnium & ſingulorum Præmiſſorum rogatus & requiſitus.*

A.D. 1506. Hen. 7.

Et ego Henricus de Zuene *Presbiter Cameracenſis Diœceſis, Publicus Sacris Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritatibus Notarius, quia prædictæ Commiſſionis & Mandati Exhibitioni, Articuli Lecturæ, Juramenti Præſtationi, & Cedulæ Traditioni, cæteriſque Præmiſſis omnibus & ſingulis, dum ſic, ut præmittitur, per dictos Dominos & coram eis reſpectivè fierent & agerentur, unà cum provido Viro* Willielmo Falke *Norwicenſis Diœceſis Notario Publico præſcripto, & prænominatis Teſtibus, præſens interfui, eaque ſic fieri vidi & audivi, ideò præſens Publicum Inſtrumentum, Manu alterius fideliter ſcriptum, exinde confeci, & in hanc Publicam Formam redegi, Signoque & Nomine meis ſolitis hic me propriâ Manu ſubſcripſi & ſignavi in Fidem & Teſtimonium Veritatis omnium & ſingulorum Præmiſſorum rogatus & requiſitus.*

Conſimile Inſtrumentum, 14 *Junii A.D.* 1506. *A.* 21. *H.* 7. *cum hoc Lemmate*; *videlicet,*

Juramentum Domini Caroli de Croy *Principis de Chimay, pro Matrimonio contrahendo inter* H. 7. & Margaretam Filiam Regis Romanorum.

Pro Philippo Rege Caſtellæ, ſuper Tractatu Matrimoniali, Juramentum Domini de Egmonda.

.D. 1506. .21. *H.* 7. ibl. Cotton. ſpaſ. C. 12.

IN DEI NOMINE AMEN.

Per præſens Publicum Inſtrumentum Cunctis appareat evidenter quòd,

Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſexto, Indictione nonâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini Domini *Julii* de Nomine *Papæ Secundi* Anno Tertio, Menſis verò Julii Die Tertiodecimo,

In quadam Camera, infra Palatium ſive Hoſpitium Regium in Opido ſive Villa Villadolit ſita & ſituata, inque Præſentia Venerabilis Viri Magiſtri *Nicholai Weſt* Legum Doctoris Archidiaconi Derbiæ, ac Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis Domini *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ* Oratoris & Commiſſarii ſufficienter auctoriſati,

A.D. 1506.

Prout per quandam Commiſſionem, coram Nobis & Magiſtro *Willielmo Benyngton*

A.D. 1506. Hen. 7. *nyngton* in Legibus Baculario, Magiſtro *Roberto Robyns*, & Magiſtro *Egidio le Seneſchal*, Notariis Publicis & Teſtibus tunc & ibidem perſonaliter præſentibus & ſubſcriptis, ad effectum infraſcriptum ſpecialiter rogatis & requiſitis, per eum exhibitam & michi *Willielmo Benyngton* Notario antedicto ad legendum publicè traditam, Nobis Notariis antedictis plenè conſtabat & conſtat,

Conſtitutus perſonaliter Illuſtris & Prænobilis Vir Dominus *Florentius de Egmonda* Dominus de Yſſelſten Admirallus Maris, ſuper Canonem Miſſæ & Sancta Dei Evangelia per eum corporaliter tacta, Juravit ac Juramentum corporale præſtitit Se Facturum, Obſervaturum, & Adimpleturum omnia & ſingula, prout in quadam Pergameni Scedulâ, Manu ſuâ propriâ ſubſcriptâ, quam tunc & ibidem habuit ac publicè clarè & diſtinctè legit, plenius & clarius continetur,

Cujus quidem Scedulæ Tenor de verbo in verbum ſequitur, & eſt talis.

IN DEI NOMINE AMEN.

EGO *Dominus* Florentius de Egmonda *Dominus de Yſſelſten Admirallus Maris,*

Coram vobis Nicholao Weſt *Legum Doctore Archidiacono Derbiæ, Commiſſario Sereniſſimi & Illuſtriſſimi Principis Domini* Henrici, *Dei gratiâ*, Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ, *in hac parte Oratore & Commiſſario ſufficienter auctoriſato,*

Necnon coram vobis, Magiſtro Willielmo Benyngton *in Legibus Baculario, Magiſtro* Roberto Robyns, *& Magiſtro* Egidio le Seneſchall, *Notariis Publicis, & Reverendis in Chriſto Patribus & Dominis,* Domino Alfonſo & Domino Jacobo Pacenſi & Catinenſi Epiſcopis, Domino Andrea de Burgo *Sacratiſſimi* Regis Romanorum ſemper Auguſti *Oratore*, Domino Frederico de Croye Domino de Royulx, *& Magiſtro* Franciſco de Mellun *Præpoſito Sancti Audomari, Teſtibus in hac parte vocatis ſpecialiter & rogatis,*

JURO *ſuper Canonem Miſſæ, per Me impræſentiarum inſpectum, & Sancta Dei Evangelia per Me corporaliter tacta, Me Exhibiturum, Facturum, & Præſtaturum omnem Operam, Opem, & Diligentiam, michi poſſibilem, ac talem & tantam qualem & quantam in meis propriis Rebus, Negotiis, & Cauſis urgentiſſimis facerem aut quoquomodo facere deberem poſſem aut vellem, abſque aliquo dolo, fraude, aut quovis quæſito colore, apud Illuſtriſſimum & Potentiſſimum Principem Dominum meum Metuendiſſimum* Dominum Philippum REGEM Caſtellæ, Legionis, &c. ARCHIDUCEM Auſtriæ, DUCEM Burgundiæ, COMITEM Flandriæ, &c. *ejuſque Hæredes & Succeſſores, eorumque Locatenentes, & alios eorum Officiales quoſcumque, eoſdemque & eorum quemlibet diligenter realiter & cum effectu, omnibus viis modis michi poſſibilibus, & non minus quàm in propriis Rebus, Negotiis, & Cauſis meis urgentiſſimis facerem aut quoquo modo facere poſſem aut vellem, Solicitaturum, Procuraturum, Exhortaturum, & Requiſiturum, quantum in me erit, realiter & cum effectu Curaturum & Effecturum, de tempore in tempus, quotiens & quando opus fuerit, vel Res & Cauſa hoc poſtulaverint, vel per præfatum* Regem Angliæ *ejuſve Executores aut Aſſignatos ejuſve aut eorum Deputatum vel Deputatos per ſuas Literas vel Nuncios requiſitus & interpellatus fuerim, quòd præfatus Princeps meus Hæredeſve aut Succeſſores ſui omnia & ſingula Articulos & Capitula, cujuſdam Tractatûs Matrimonialis, inter Commiſſarios* Regum prædictorum *initi, concordati, & concluſi,* de Data Viceſimi Diei Martii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo quinto *(ad quem Me refero & pro hic inſerto haberi volo) atque omnia cætera & ſingula alia, inter præfatum* Angliæ Regem *& antedictum* Caſtellæ Regem *aut eorum Commiſſarios ſufficienter in ea parte auctoriſatos, ante hac qualitercumque Conventa & Concluſa, quatenus ipſum concernunt vel concernere poſſunt, benè firmiter & fideliter in omnibus & per omnia Obſervabit & Adimplebit;*

SIC DEUS ME ADJUVET ET HÆC SANCTA DEI EVANGELIA:

Super quibus omnibus & ſingulis Dominus *Florentius de Egmonda* Dominus de Yſſelſten Admirallus Maris antedictus Nos Notarios Publicos ſubſcriptos unum vel plura Inſtrumentum ſeu Inſtrumenta Publicúmve Publica exinde conficere inſtanter requiſivit.

Acta fuerunt hæc omnia & ſingula, prout ſupraſcribuntur & recitantur, ſub Anno Domini, Indictione, Pontificatu, Menſe, Die, & Loco ſupraſcriptis;

Præſentibus tunc & ibidem perſonaliter,

Illuſtribus & Prænobilibus Dominis Reverendis in Chriſto Patribus,

Domino *Alfonſo* & Domino *Jacobo Pacenſi* & *Catinenſi* Epiſcopis, A.D. 1506. Hen. 7. Domino *Andrea de Burgo* Sacratiſſimi *Regis Romanorum* ſemper Auguſti,

Domino *Frederico de Croy* Domino de Royulx,

Et Magiſtro *Franciſco de Mellun* Præpoſito Sancti Audomari,

Teſtibus prænominatis ad præmiſſa vocatis ſpecialiter & rogatis.

Et Ego Willielmus Benyngton *Clericus Londonienſis Diœceſis, Publicus Auctoritate Apoſtolicâ Notarius in Legibuſque Bacularius ac Curiæ Cantuarienſis Procuratorum Generalium de Numero unus, quia hujuſmodi Juramenti Præſtationi ejuſdemque Circumſtantiis, ac cæteris Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, ſub Anno Domini, Indictione, Pontificatu, Menſe, Die, & Loco prædictis, agebantur & fiebant, unà cum prænominatis Teſtibus præſens perſonaliter interfui, eaque omnia & ſingula ſic fieri vidi & audivi, ideò hoc præſens Publicum Inſtrumentum, Manu alterius fideliter ſcriptum, exinde confeci, publicavi, & in hanc Publicam Formam redegi, Signoque Nomine & Cognomine meis ſolitis & conſuetis ſignavi, ac Manu noſtrâ propriâ, unà cum Diſcretis Viris, Magiſtro* Roberto Robyns *& Magiſtro* Egidio le Seneſchall *Notariis Publicis, ſubſcripſi in Fidem & Teſtimonium omnium & ſingulorum Præmiſſorum rogatus ſpecialiter & requiſitus.*

W. BENYNGTON.

Et ego Robertus Robins *Presbiter Cameracenſis Dyœceſis, Publicus Auctoritate Apoſtolicâ Notarius, quia hujuſmodi Juramenti Præſtationi, ejuſdemque Circumſtantiis, ac cæteris Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, ſub Anno Domini, Indictione, Pontificatu, Menſe, Die, & Loco prædictis, agebantur & fiebant, unà cum prænominatis Teſtibus, præſens perſonaliter interfui, eaque omnia & ſingula ſic fieri vidi & audivi, ideò hoc præſens Publicum Inſtumentum, Manu alterius fideliter ſcriptum, exinde confeci publicavi & in hanc Publicam Formam redegi, Signoque Nomine & Cognomine meis ſolitis & conſuetis ſignavi, ac Manu noſtrâ propriâ, cum Diſcretis Viris,* Wilhelmo Benyngton *& Magiſtro* Egidio le Seneſchal *Notariis Publicis ſubſcripſi, in Fidem & Teſtimonium omnium & ſingulorum Præmiſſorum rogatus ſpecialiter & requiſitus.* A.D. 1506. Hen. 7.

R. ROBINS.

Et ego Egidio le Seneſcal *Clericus Tornenſis ac Regis Caſtellæ Capellanus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritatibus Notarius Juratus, quia hujuſmodi Juramenti Præſtationi ejuſdemque Circumſtantiis ac cæteris Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, ſub Anno Domini, Indictione, Pontificatu, Menſe, Die, & Loco prædictis agebantur & fiebant, unà cum prænominatis Teſtibus præſens perſonaliter interfui, eaque omnia & ſingula ſic fieri vidi & audivi, idcircò hoc præſens Publicum Inſtrumentum, Manu alterius fideliter ſcriptnm, exinde confeci, & in hanc Publicam Formam redegi, Signoque Nomine & Cognomine meis ſolitis ſignavi, ac Manu propriâ, unà cum Diſcretis Viris,* Willielmo Banyngton *in Legibus Bacalario, ac Magiſtro* Roberto Robins *Notariis Publicis, ſubſcripſi, in Fidem & Teſtimonium omnium & ſingulorum Præmiſſorum requiſitus ſpecialiter & rogatus.*

EGIDIUS LE SENESCAL.

De Reſtitutione Temporalium Epiſcopatus Londonienſis.

A.D. 1506. An. 21. H. 7. Pat. 21. H. 7. p. 2. m. 9.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Middleſexiæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex*, nuper Vacante Eccleſiâ Cathedrali Londonienſi, per Obitum, bonæ Memoriæ, *Willielmi nuper Epiſcopi* ibidem, Venerabilem in Chriſto Patrem *Ricardum, nuper Ciceſtrenſem Epiſcopum*, a vinculo, quo eidem Eccleſiæ Ciceſtrenſi, cui tunc præerat, tenebatur, Abſolvens, ad dictam Eccleſiam Londonienſem Tranſtulerit, ipſumque eidem Eccleſiæ Londonienſi in Epiſcopum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis indè directas, Nobis conſtat, A.D. 1506.

Nos,

Pro eo quòd *idem Ricardus*, ſic ad dictam Eccleſiam Londonienſem tranſlatus, omnibus & ſingulis Verbis, Nos & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratioſè,

A.D. 1506. *Hen.* 7.

Cepimus Fidelitatem *ipſius Ricardi*, ſic ad dictam Eccleſiam Londonienſem tranſlati, & Temporalia Epiſcopatûs illius, prout moris eſt, Reſtituimus eidem;

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Ricardo*, ſic ad dictam Eccleſiam Londonienſem Tranſlato Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Ballivâ tuâ, ſine dilatione, Liberes in forma prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Ciceſtren.* primo die Auguſti.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimiles Literæ Patentes diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub Datâ prædicta; videlicet,

Dilecto ſibi Majori Civitatis ſuæ Londoniæ ac Eſcaetori ſuo in eadem Civitate.
Eſcaetori ſuo in Com. Eſſex. & Hertf.
Eſcaetori ſuo in Com. Surr. & Suſſex.

Et Mandatum eſt Militibus, Liberis Hominibus, &c.

¶ ¶ *De Reſtitutione Temporalium pro Magiſtro Jacobo Stanly.*

A.D. 1506. *An.* 22. *H.* 7.
Pat. 22. *H.* 7. *p.* 3. *m.* 13.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatibus Cantebrigiæ & Huntingdoniæ, Salutem.

Cùm Dominus *Julius Summus Pontifex*, nuper vacante Sede Epiſcopali Eccleſiæ Cathedralis Elienſis, per Obitum, bonæ Memoriæ, *Richardi ejuſdem Eccleſiæ ultimi Paſtoris & Epiſcopi*, Perſonam Dilecti & Fidelis noſtri Magiſtri *Jacobi Stanley* ejuſdem Eccleſiæ Electi in ipſius Eccleſiæ Epiſcopum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius *Summi Pontificis*, Nobis indè directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd *idem Electus* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſſè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratioſè,

Cepimus Fidelitatem *ipſius Electi*, & Temporalia Epiſcopatûs illius, prout moris eſt, Reſtituimus eidem;

A.D. 1506.

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Electo* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Ballivâ tuâ, ſine dilatione, Liberes in formâ prædictâ; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, quinto die Novembris.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub eadem Data; videlicet,

Eſcaetori Regis in Com. Norff. & Suff.
Eſcaetori Regis in Com. Midd.
Eſcaetori Regis in Com. Eſſex. & Hertf.
Dilecto Regis Richardo Haddon *Majori Civitatis ſuæ Londoniæ ac Eſcaetori ſuo in eadem Civitate.*

Et Mandatum eſt Militibus, &c.

Pro Magiſtro præfato de Conceſſionibus.

A.D. 1506. *An.* 22. *H.* 7.
Pat. 22. *H.* 7. *p.* 2. *m.* 24.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd,

Cùm Epiſcopatus Elienſis, Viceſimo quarto Die Auguſti, Anno Regni noſtri Viceſimo primo, per Mortem, bonæ Memoriæ, *Ricardi Redmayn, nuper Epiſcopi ibidem*, nuper vacaverit, ac idem Epiſcopatus ab eodem Viceſimo quarto Die Auguſti uſque Quintum Diem Novembris, Anno Regni noſtri Viceſimo ſecundo, per Mortem *ipſius Ricardi* vacâſſet,

Et quòd Nobis, per *Priorem & Conventum* Eccleſiæ Cathedralis Elienſis & Succeſſores ſuos, pro Cuſtodia ejuſdem Epiſcopatûs & Temporalium ejuſdem Epiſcopatûs, illo Vacante, ſi per unum Annum vacaverit, de *Duobus Millibus Librarum* pro Anno illo, &, ſi minori vel majori tempore quàm per Annum hujuſmodi Vacatio duraverit, tunc per eoſdem *Priorem & Conventum* & Succeſſores ſuos prædictos de Rata dictarum *Duarum Millium Librarum* per Annum pro Rata temporis Vacationis prædictæ, Nobis reſpondere debeat,

A.D. 1506.

De

A.D. 1506. Hen. 7.

De Gratiâ noſtrâ ſpeciali ac ex certâ Scientiâ & mero Motu noſtris Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & Concedimus, pro Nobis & Hæredibus noſtris, quantum in Nobis eſt, Reverendo in Chriſto Patri *Jacobo nunc Elienſi Epiſcopo* & Aſſignatis ſuis omnes & omnimoda ac tantas & hujuſmodi Denariorum Summas, necnon omnia & ſingula Exitus & Proficua, Reventiones & Emolumenta omnium & ſingulorum Temporalium Epiſcopatûs Elienſis prædicti, ac omnium Maneriorum, Dominiorum, Terrarum, Tenementorum, Reddituum, Servitiorum, Reverſionum, & Poſſeſſionum quorumcumque Epiſcopatûs prædicti, ſeu eidem Epiſcopatui quoquo modo pertinentia ſive incumbentia, cum omnibus & ſingulis Fructubus, Commoditatibus, & Emolumentis de prædictis Temporalibus, Maneriis, Dominiis, Terris, Tenementis, Redditibus, Reverſionibus, Servitiis, & cæteris Præmiſſis ſeu eorum aliquo vel aliqua eorumdem Parcella, quæ ad Nos, ratione Vacationis prædictæ, a tempore Mortis *prædicti Ricardi* nuper Epiſcopi, hucuſque pertinent aut pertinere deberent,

Habenda, Levanda & Percipienda eidem *Jacobo* nunc Epiſcopo & Aſſignatis ſuis omnia & ſingula Præmiſſa, tam per Manus præfatorum *Prioris & Conventûs* & Succeſſorum ſuorum, quàm per Manus Receptorum & Ballivorum noſtrorum quorumcumque pro tempore exiſtentium, necnon per Manus Receptorum, Ballivorum, Tenentium, Firmariorum & Occupatorum prædictorum Temporalium, Maneriorum, Dominiorum, Terrarum, Tenementorum prædictorum & cæterorum Præmiſſorum & cujuſlibet inde Parcellæ pro tempore exiſtentium, ac per Manus *ipſius Jacobi* nunc Epiſcopi & Aſſignatorum ſuorum, de Dono noſtro adeò liberè plenè & integrè prout Nos vel Hæredes noſtri ratione Vacationis prædictæ haberemus, ſi præſens Conceſſio noſtra *præfato Jacobo* nunc Epiſcopo inde facta nunc fuiſſet, abſque Compoto Reſponſo ſeu aliquo alio inde Nobis vel Hæredibus noſtris pro Præmiſſis ſeu eorum aliquo reddendo, faciendo vel ſolvendo, & abſque Impetitione, Moleſtatione, Perturbatione ſeu Inquietatione Noſtri vel Hæredum noſtrorum Juſticiariorum, Eſcaetorum, Vicecomitum, aut aliorum Ballivorum ſeu Miniſtrorum noſtrorum quorumcumque,

Et ulterius Volumus & Concedimus per Præſentes, pro Nobis & Hæredibus noſtris prædictis quòd tàm *prædictus Jacobus* nunc Epiſcopus quàm præfati *Prior & Conventus* & Succeſſores ſui prædicti & eorum quilibet de omnibus & omnimodis Denariorum Summis, Exitibus, Proficuis prædictis, & cæteris Præmiſſis, Nobis ratione Vacationis prædictæ debitis ſive pertinentibus, erga Nos & Hæredes noſtros Exonerentur & Acquietentur imperpetuùm per Præſentes;

Eo quòd expreſſa mentio de vero Valore Annuo, aut aliquo Valore ſeu Certitudine Præmiſſorum ſive alicujus Præmiſſorum, aut aliis Donis vel Conceſſionibus per Nos *præfato Jacobo* ante hæc tempora factis in Præſentibus minimè facta exiſtit, aut aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, ſive Reſtrictione in contrarium indè facto, edito, ſive ordinato, vel aliquâ aliâ Re, Cauſâ, vel Materiâ, in aliquo non obſtantibus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo tertio die Novembris.

Per ipſum Regem.

Pro Mercatoribus Italicis, de Licentia.

A.D. 1506. An. 22. H. 7. Pat. 22. H. 7. p. 3. m. 12.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, certis de Cauſis & Conſiderationibus Nos ſpecialiter moventibus, de Gratiâ noſtra ſpeciali, ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, Conceſſimus & Licentiam Dedimus, ac per Præſentes Concedimus & Licentiam Damus, Dilectis Nobis, *Auguſtino Chigi* Mercatori Senenſi Curiam Romanam in præſenti ſequenti Appalcatori Aluminum ſive Minarum Aluminum Cameræ Apoſtolicæ ſive Sanctæ Cruciatæ, & *Antonio Jacobi Silveſtrii* Mercatori Senenſi ejus Factori ſive Mandatorio, & eorum alteri, quòd ipſi & eorum alter, per Se, Factores, Attornatos, ſive Deputatos ſuos & eorum alterius, Indigenas ſive Alienigenas *Mille & Treſcenta Quintalia ſive Kyntallia Aluminum* dictæ Sanctæ Cruciatæ ex Partibus Flandriæ ſive ex quibuſcumque aliis Partibus & Locis Ultramarinis providere,

Ac eadem Mille & Treſcenta Quintalia Aluminum ſic proviſa in una Navi vel diverſis Navibus Angliæ, Hiſpan. aut aliarum Partium Exterarum quarumcumque, unâ vice vel diverſis vicibus, ad eorum & cujuſlibet eorum libitum,

Carcare

A.D. 1506. Hen. 7. Carcare & Onerare, ſeu Carcari & Onerari facere,

Ac eadem *Mille Treſcenta Quintalia Aluminum*, ſic Carcata & Onerata, in hoc Regnum noſtrum Angliæ, unâ vice vel diverſis vicibus, Traducere & Carcare, ſeu Traduci & Carcari facere,

Et ibidem eadem Alumina, ubicumque quandocumque & quotienſcumque præfatis *Auguſtino* & *Antonio* Factoribus, Attornatis, & Deputatis ſuis aut eorum alicui vel aliquibus placuerit, Vendere, Exponere, Alienare, & Eſcambiare, ſeu Venditioni ponere ad eorum & cujuſlibet eorum libitum & placitum, ac ad eorum & cujuſlibet eorum maximum Proficuum & Avantagium poſſint & valeant, poſſitque & valeat licitè & impunè, abſque Moleſtatione, Impedimento, Interruptione, Perditione, Dampno, Forisfacturâ, ſeu Gravamine quocumque noſtrûm, vel Hæredum noſtrorum, aut Cuſtumariorum, Contrarotulatorum, Scrutatorum, ſive aliquorum aliorum Officiariorum, Miniſtrorum, aut Subditorum noſtrorum quorumcumque; aliquibus Statutis ſive Ordinationibus de Implicamentis, aut aliquibus aliis Statutis, Actubus, Ordinationibus, Proviſionibus, Proclamationibus, ſive Reſtrictionibus in contrarium factis ſive faciendis, non in aliquo obſtantibus, & hoc a Die Datæ Præſentium uſque ad Diem ultimam Menſis Aprilis proximò venturam,

Decernentes Nos quòd, infra dictum tempus, nullus alius vel nulli alii, niſi prædicti *Auguſtinus* & *Antonius* & eorum Factores & Deputati, Vendere poſſit aut poſſint in dicto Regno noſtro alia Alumina ex quibuſcumque Partibus vel Regionibus advecta vel advehenda, portata vel portanda, ſet quòd ſolummodo ipſis *Auguſtino* & *Antonio* & eorum cuilibet, & eorum Factoribus & Deputatis liceat dicta eorum Alumina, uſque ad dictam Summam *Mille Treſcentarum Quintalium*, Vendere & Venditioni exponere,

Dùm tamen dicti *Auguſtinus* & *Antonius* ſive Attornati ſui prædicti aliquam Quintaliam ſive Centenam hujuſmodi Aluminum ultra Pretium *Viginti Sex Solidorum & Octo Denariorum Sterlingorum*, non vendant, prout Pretium hujuſmodi Aluminum in hac Civitate noſtra Londoniæ in præſenti currit;

Proviſo ſemper quòd Nobis de Cuſtumis, Subſidiis, & aliis Deveriis, Nobis pro Aluminibus prædictis in hac parte debitis, fideliter reſpondeatur, ut ipſi *Auguſtinus* & *Antonius* Nobiſcum convenerunt.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo quinto die Decembris.

☞ *Pro Eleemoſinario Regis.*

A.D. 1507. An. 22. H. 7. Pat. 22. H. 7. p. 2. m. 12.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis Nos Conceſſiſſe Dilecto Clerico noſtro Magiſtro *Johanni Ednam* Eleemoſinario noſtro, in Augmentationem Eleemoſinæ noſtræ, tàm omnia & omnimoda Bona & Catalla quarumcumqe Perſonarum *Felonum de Se* & cujuſlibet Perſonæ *Felonis de Se*, tàm infra Regnum noſtrum Angliæ Inventa & Invenienda Forisfacta & Forisfacienda, aut Nobis tàm nunc quàm in futurum quoviſmodo pertinentia, quàm omnia Deodanda quæ Nobis infra Regnum noſtrum Angliæ prædictum, tàm infra Libertates quàm extra pertinent aut unquam poſt Primum Diem Regni noſtri Nobis pertinuerunt aut pertinere debebunt aut contingent ullo modo, quamdiu *ipſum Johannem* Eleemoſinarium noſtrum fore contigerit,

Et Volumus & Concedimus eidem *Eleemoſinario* noſtro quòd benè liceat ſibi ac Deputatis & Servientibus ſuis omnia hujuſmodi Bona & Catalla *Felonum de Se* & Deodanda, ubicumque inveniri poterunt, tàm infra Libertates quàm extra, Capere, Seiſire, Levare, & Colligere,

Aſſignantes *præfatum Eleemoſinarium* noſtrum & Deputatos ſuos ad Inquirendum, de tempore in tempus, & modis quibus meliùs ſciri poterit, de hujuſmodi Bonis & Catallis ac Deodandis, & ad eadem Seiſiendum, Capiendum, & Levandum, per Se ſive Deputatos ſuos ſufficientes ubicumque infra Regnum noſtrum prædictum fuerint inventa, tàm infra Libertates quàm extra,

Et ipſa ſic Levata & Collecta per Se, ubi melius videbitur, pro Nobis in Eleemoſina Diſtribuendum, abſque ullo Compoto, ſeu Ratiocinio Nobis inde reddendo ſeu faciendo,

Mandantes & Præcipientes univerſis & ſingulis Vicecomitibus, Majoribus, Ballivis, Coronatoribus, Eſcaetoribus, Conſtabulariis, ac omnibus aliis Officiariis & Miniſtris noſtris, tàm infra Libertates quàm extra, & eorum cuilibet, Tenore Præſentium, quòd *præfato Eleemoſinario* noſtro ac Deputatis ſuis, in

Exe-

A.D. 1507. Hen. 7.

Executione Præmiſſorum, Supportantes ſint, Intendentes, Auxiliantes, & Defendentes, ſub Periculo quod incumbit. In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo octavo die Januarii.

Per Breve de Privato Sigillo.

De Pardonatione pro Mercatoribus Venetiarum.

A.D. 1507. An. 22. H. 7. Pat. 22. H. 7. p. 1. m. 6.

REX omnibus Ballivis & Fidelibus ſuis ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratia noſtra ſpeciali ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, PARDONAVIMUS, REMISIMUS & RELAXAVIMUS, ac per Præſentes PARDONAMUS, REMITTIMUS & RELAXAMUS *Laurentio Paſqualigo*, *Antonio Bavaryn*, *Nicholao Duodo*, *Petro Tiepolo*, *Benedicto Grymani*, & *Stephano Fexano*, Mercatoribus de Venicia, ac omnibus & ſingulis aliis Mercatoribus & Perſonis quibuſcumque Subditis ſeu ſub Obedientia & Juriſdictione Dominii ſive Senioriæ Veneciarum, ſeu ipſa de Natione exiſtentibus, quibuſcumque Nominibus Cognominibus ſeu Additione Nominum vel Cognominum cenſeantur ſeu aliquis eorum cenſeatur aut nuncupetur; omnimoda Forisfacturas, Tranſgreſſiones, Pœnas, Meſpriſiones, Contemptus & Impetitiones, nec non Contractiones & Præſtationes ac alia Offenſa & Malefacta quæcumque, per ipſos *Laurentium Paſqualigo*, *Antonium Bavaryn*, *Nicholaum Duodo*, *Petrum Tiepolo*, *Benedictum Grymani*, & *Stephanum Fexano* ac alios Mercatores & Perſonas Subditos ſeu ſub Obedientia Dominii ſive Senioriæ Veneciarum, ſeu eorum aliquem vel aliquos qualitercumque, quandocumque quomodocumque & quotienſcumque ante Primum Diem Menſis Martii Anno Regni noſtri Viceſimo ſecundo facta ſive perpetrata, contra formam quorumcumque Statutorum, Actuum, Ordinationum ſive Proviſionum aut cujuſcumque vel alicujus Statuti, Actûs, Ordinationis ſive Proviſionis in aliquo Parliamento noſtro aut Progenitorum vel Prædeceſſorum noſtrorum ſive per Nos aut per Nos & noſtrum Concilium vel aliter quoviſmodo editorum ſive proviſorum editi ſive proviſi, necnon omnia & omnimoda Dampna, Pœnas, Forisfacturas, Deperdita, Judicia, Condempnationes, Injunctiones, Executiones, Impetitiones, Sectas, Querelas & Demanda ac Fines & Redemptiones, Amerciamenta, Pœnas pecuniarias & Corporales, Punitiones & Impriſonamenta quæcumque, quæ ad Nos ratione Præmiſſorum ac Infraſcriptorum aut aliter qualitercumque pertinet aut pertinere poterit, vel quæ Nos ſolus vel Nos conjunctim cum aliis Perſonis vel alia Perſona verſus ipſos ſeu eorum aliquem vel aliquos; ratione vel occaſione Præmiſſorum, ſeu eorum alicujus, vel aliter qualitercumque habemus habuimus ſeu habere poterimus aut deberemus quoquo modo:

A.D. 1507.

PARDONAVIMUS etiam REMISIMUS & RELAXAVIMUS prædictis *Laurentio Paſqualigo*, *Antonio Bavaryn*, *Nicholao Duodo*, *Petro Tiepolo*, *Benedicto Grymani*, & *Stephano Fexano* ac omnibus & ſingulis aliis Mercatoribus & Perſonis quibuſcumque Subditis ſeu ſub Obedientia prædicti Dominii ſive Senioriæ Veneciarum & eorum cuilibet omnes & omnimodas Uſuras, Contractus Uſurarum, Barganias corruptas, necnon Emptiones, Venditiones & Mutationes Lanarum, Stannorum, Coriorum, Plumborum & aliorum Mercimoniorum Bonorum ſeu Mercandiſarum quorumcumque, inter Alienigenas & Alienigenas, ac inter Alienigenas & Indigenas, ſeu eorum Factores ſive Attornatos, necnon omnes alias Emptiones, Venditiones & Mutationes injuſtas illicitas & indebitas Intrationes in Libris Cuſtumariorum aut aliorum Miniſtrorum ſeu Officiariorum noſtrorum quorumcumque, tàm Lanarum, Pannorum, Stannorum, Plumborum & Coriorum quàm aliorum Bonorum, Catalorum, Mercimoniorum & Mercandiſarum quorumcumque, necnon Solutiones Monetæ Auri contra formam quorumcumque Statutorum in hujuſmodi Caſu editorum ante prædictum Primum Diem Menſis Martii qualitercumque aut aliter factas, unde Punitio caderet in Demandam Debitum ſeu Finem & Redemptionem aut in alias Pœnas Pecuniarias ſive Corporales ſeu in Forisfacturam Bonorum Catallorum & Mercandiſarum:

PARDONAVIMUS etiam REMISIMUS & RELAXAVIMUS eiſdem Mercatoribus, & ſingulis aliis prædictis Subditis dictæ Senioriæ Veneciarum, & eorum cuilibet omnimodas Tranſgreſſiones, Offenſas, Falſitates & Deceptiones in Factura Pannorum Laneorum & in Extractione in Longitudine & Latitudine, &

A.D. 1506. Hen. 7.

Carcare & Onerare, ſeu Carcari & Onerari facere.

Ac eadem *Mille Treſcenta Quintalia Aluminum*, ſic Carcata & Onerata, in hoc Regnum noſtrum Angliæ, unâ vice vel diverſis vicibus, Traducere & Discarcare, ſeu Traduci & Discarcari facere,

Et ibidem eadem Alumina, ubicumque quandocumque & quotienſcumque prædictis *Auguſtino & Antonio* Factoribus, Attornatis, & Deputatis ſuis aut eorum alicui vel aliquibus placuerit, Vendere, Exponere, Alienare, & Excambiare, ſeu Venditioni ponere ad eorum & cujuſlibet eorum liberum placitum, ac ad eorum & cujuſlibet eorum maximum Proficuum & Avantagium poſſint & valeant, poſſintque & valeant liberè & impunè abſque Moleſtatione, Impedimento, Interruptione, Perditione, Dampno, Foriſfacturâ, ſeu Gravamine quocumque noſtrûm, vel Hæredum noſtrorum, aut Cuſtumariorum, Contrarotulatorum, Scrutatorum, ſive aliquorum aliorum Officiariorum, Miniſtrorum, aut Subditorum noſtrorum quorumcumque; aliquibus Statutis ſive Ordinationibus de Implicamentis, aut aliquibus aliis Statutis, Actubus, Ordinationibus, Proviſionibus, Proclamationibus, ſive Reſtrictionibus in contrarium factis ſive faciendis, non in aliquo obſtantibus, & hoc a Die Datæ Præſentium uſque ad Diem ultimum Menſis Auguſti [illegible]

Decurrentes [illegible] tempus, nullus alius [illegible] præterquam ipſi *Auguſtinus* [illegible] & eorum Factores & Deputati [illegible] poſſit vel poſſint in dicto Regno noſtro alia Alumina ex quibuſcumque Partibus vel Regionibus advecta vel advehenda, portata vel portanda, ſet quod ſolummodo ipſis *Auguſtino & Antonio* & eorum cuilibet, & eorum Factoribus & Deputatis liceat dicta eorum Alumina, uſque ad dictam *Summam Mille Treſcentarum Quintalium*, Vendere & Venditioni exponere.

Dùm tamen dicti *Auguſtinus & Antonius* [illegible] aliquem Quintalium [illegible] hujuſmodi Aluminum ultra pretium *Viginti Sex Solidorum & Octo Denariorum Sterlingorum*, [illegible] prout pretium hujuſmodi Aluminum in hac Civitate noſtra Londoniæ in præſenti currit.

Proviſo ſemper quod Nobis de Cuſtumis, Subſidiis, & aliis Devoriis, Nobis pro Aluminibus prædictis in hac parte debitis, fideliter reſpondeatur, ut ipſi *Auguſtinus & Antonius* Nobiſcum convenerunt.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo quinto die Decembris.

☞

Pro Eleemoſinario Regis.

A.D. 1507. An. 22. H. 7. Pat. 22. H. 7. p. 2. m. 12.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis Nos Conceſſiſſe Dilecto Clerico noſtro Magiſtro *Johanni* [illegible] Eleemoſinario noſtro, in Augmentationem Eleemoſinæ noſtræ, tàm omnia & omnimoda Bona & Catalla quarumcumqe Perſonarum *Felonum de Se* & cujuſlibet Perſonæ *Felonis de Se*, tàm infra Regnum noſtrum Angliæ Inventa & Invenienda Foriſfacta & Foriſfacienda, aut Nobis tàm nunc quàm in futurum quoviſmodo pertinentia, quàm omnia Deodanda quæ Nobis infra Regnum noſtrum Angliæ prædictum, tàm infra Libertates quàm extra pertinent aut unquam poſt Primum Diem Regni noſtri Nobis pertinuerunt aut pertinere debebunt aut contingent ullo modo, quamdiu *ipſum Johannem* Eleemoſinarium noſtrum fore contigerit.

Et Volumus & Concedimus eidem *Eleemoſinario* noſtro quòd benè liceat ſibi ac Deputatis & Servientibus ſuis omnia hujuſmodi Bona & Catalla *Felonum de Se* & Deodanda, ubicumque inveniri poterunt, tàm infra Libertates quàm extra, Capere, Seiſire, Levare, & Colligere.

Aſſignantes *præfatum Eleemoſinarium* noſtrum ac Deputatos ſuos ad Inquirendum, de tempore in tempus, & modis quibus meliùs ſciri poterit, de hujuſmodi Bonis & Catallis ac Deodandis, & ad eadem Seiſiendum, Capiendum, & Levandum, per Se ſive Deputatos ſuos ſufficientes ubicumque infra Regnum noſtrum prædictum fuerint inventa, tàm infra Libertates quàm extra.

Et ipſa ſic Levata & Collecta per Se, ubi meliùs videbitur, pro Nobis in Eleemoſina Diſtribuendum, abſque ullo Compoto, ſeu [illegible] Nobis inde reddendo ſeu faciendo,

Mandantes & Præcipientes univerſis & ſingulis Vicecomitibus, Majoribus, Balliuis, Coronatoribus, Eſcaetoribus, Conſtabulariis, ac omnibus aliis Officiariis & Miniſtris noſtris, tàm infra Libertates quàm extra, & eorum cuilibet, Tenore Præſentium, quòd *præfato Eleemoſinario* noſtro ac Deputatis ſuis, in Exe-

A.D. 1507. Hen. 7. Executione Præmiſſorum, Supportantes ſint, Intendentes, Auxiliantes, & Defendentes, ſub Periculo quod incumbit.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo octavo die Januarii.

Per Breve de Privato Sigillo.

De Pardonatione pro Mercatoribus Venetiarum.

A.D. 1507. An. 22. H. 7. Pat. 22. H. 7. p. 1. m. 6.

REX omnibus Ballivis & Fidelibus ſuis ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratia noſtra ſpeciali ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, PARDONAVIMUS, REMISIMUS & RELAXAVIMUS, ac per Præſentes PARDONAMUS, REMITTIMUS & RELAXAMUS *Laurentio Paſqualigo*, *Antonio Bavaryn*, *Nicholao Duodo*, *Petro Tiepolo*, *Benedicto Grymani*, & *Stephano Fexano*, Mercatoribus de Venicia, ac omnibus & ſingulis aliis Mercatoribus & Perſonis quibuſcumque Subditis ſeu ſub Obedientia & Juriſdictione Dominii ſive Senioriæ Veneciarum, ſeu ipſa de Natione exiſtentibus, quibuſcumque Nominibus Cognominibus ſeu Additione Nominum vel Cognominum cenſeantur ſeu aliquis eorum cenſeatur aut nuncupetur, omnimoda Forisfacturas, Tranſgreſſiones, Pœnas, Meſpriſiones, Contemptus & Impetitiones, nec non Contractiones & Præſtationes ac alia Offenſa & Malefacta quæcumque, per ipſos *Laurentium Paſqualigo*, *Antonium Bavaryn*, *Nicholaum Duodo*, *Petrum Tiepolo*, *Benedictum Grymani*, & *Stephanum Fexano* ac alios Mercatores & Perſonas Subditos ſeu ſub Obedientia Dominii ſive Senioriæ Veneciarum, ſeu eorum aliquem vel aliquos qualitercumque, quandocumque quomodocumque & quotienſcumque ante Primum Diem Menſis Martii Anno Regni noſtri Viceſimo ſecundo facta ſive perpetrata, contra formam quorumcumque Statutorum, Actuum, Ordinationum ſive Proviſionum aut cujuſcumque vel alicujus Statuti, Actûs, Ordinationis ſive Proviſionis in aliquo Parliamento noſtro aut Progenitorum vel Prædeceſſorum noſtrorum ſive per Nos aut per Nos & noſtrum Concilium vel aliter quoviſmodo editorum ſive proviſorum editi ſive proviſi, necnon omnia & omnimoda Dampna, Pœnas, Forisfacturas, Deperdita, Judicia, Condempnationes, Injunctiones, Executiones, Impetitiones, Sectas, Querelas & Demanda ac Fines & Redemptiones, Amerciamenta, Pœnas pecuniarias & Corporales, Punitiones & Impriſonamenta quæcumque, quæ ad Nos ratione Præmiſſorum ac Infraſcriptorum aut aliter qualitercumque pertinet aut pertinere poterit; vel quæ Nos ſolus vel Nos conjunctim cum aliis Perſonis vel alia Perſona verſus ipſos ſeu eorum aliquem vel aliquos; ratione vel occaſione Præmiſſorum, ſeu eorum alicujus, vel aliter qualitercumque habemus habuimus ſeu habere poterimus aut deberemus quoquo modo:

PARDONAVIMUS etiam REMISIMUS & RELAXAVIMUS prædictis *Laurentio Paſqualigo*, *Antonio Bavaryn*, *Nicholao Duodo*, *Petro Tiepolo*, *Benedicto Grymani*, & *Stephano Fexano* ac omnibus & ſingulis aliis Mercatoribus & Perſonis quibuſcumque Subditis ſeu ſub Obedientia prædicti Dominii ſive Senioriæ Veneciarum & eorum cuilibet omnes & omnimodas Uſuras, Contractus Uſurarum, Barganias corruptas, necnon Emptiones, Venditiones & Mutationes Lanarum, Stannorum, Coriorum, Plumborum & aliorum Mercimoniorum Bonorum ſeu Mercandiſarum quorumcumque, inter Alienigenas & Alienigenas, ac inter Alienigenas & Indigenas, ſeu eorum Factores ſive Attornatos, necnon omnes alias Emptiones, Venditiones & Mutationes injuſtas illicitas & indebitas Intrationes in Libris Cuſtumariorum aut aliorum Miniſtrorum ſeu Officiariorum noſtrorum quorumcumque, tàm Lanarum, Pannorum, Stannorum, Plumborum & Coriorum quàm aliorum Bonorum, Catalorum, Mercimoniorum & Mercandiſarum quorumcumque, necnon Solutiones Monetæ Auri contra formam quorumcumque Statutorum in hujuſmodi Caſu editorum ante prædictum Primum Diem Menſis Martii qualitercumque aut aliter factas, unde Punitio caderet in Demandam Debitum ſeu Finem & Redemptionem aut in alias Pœnas Pecuniarias ſive Corporales ſeu in Forisfacturam Bonorum Catallorum & Mercandiſarum:

PARDONAVIMUS etiam REMISIMUS & RELAXAVIMUS eiſdem Mercatoribus, & ſingulis aliis prædictis Subditis dictæ Senioriæ Veneciarum, & eorum cuilibet omnimodas Tranſgreſſiones, Offenſas, Falſitates & Deceptiones in Factura Pannorum Laneorum & in Extractione in Longitudine & Latitudine, &

omnes alias Falſitates, Deceptiones & Venditiones Pannos Laneos tangentes, ante dictum Diem factas, contra formam quorumcumque Statutorum inde factorum ſive ordinatorum, necnon Omnimodos Contemptus verſus nos ſuperinde per dictos Mercatores & Subditos Dominii ſive Senioriæ ſeu eorum aliquem vel aliquos factos ſive perpetratos:

PARDONAVIMUS etiam REMISIMUS & RELAXAVIMUS prædictis Mercatoribus de Venecia, ac omnibus & ſingulis prædictis aliis Mercatoribus & Subditis ejuſdem prædicti Dominii ſive Senioriæ Veneciarum, omnimodas Eſkippationes, Traductiones & Aſportationes Lanarum, Pannorum, Coriorum, Stannorum, Plumborum, Bonorum, Catallorum & aliorum Mercimoniorum & Mercandiſarum quorumcumque extra Regnum noſtrum Angliæ Villam Caleſii Terram Hiberniæ & Marchias Walliæ, ad Partes exteras quaſcumque, vel a Partibus illis in idem Regnum Angliæ Villam Caleſii Terram Hiberniæ & Marchias Walliæ, injuſtas & indebitas Intrationes quorumcumque Bonorum Catallorum Mercandiſarum & Mercimoniorum, necnon omnes & omnimodas Falſitates, Offenſas, Tranſgreſſiones & Deceptiones in Eſkippationibus Traductionibus ſeu Aſportationibus illis, ac in Subtractionibus, Deceptionibus, Diminutionibus & non Solutionibus Cuſtumarum, Subſidiorum & Deveriorum noſtrorum, per ipſos *Laurentium Paſqualigo*, *Antonium Bavaryn*, *Nicholaum Duodo*, *Petrum Tiepolo*, *Benedictum Grimani* & *Stephanum Fexano* ac prædictos alios Mercatores & Perſonas Subditos ſeu ſub Obedientia dictæ Civitatis Venetiæ ſeu per eorum aliquem vel aliquos aut eorum vel eorum alicujus ſeu aliquorum Factores, ante dictum Diem factas ſeu perpetratas, contra formam quorumcumque Statutorum Ordinationum ſive Proclamationum in hujuſmodi Caſibus editorum, unde Punitio caderet in Demandam Debitum ſeu in Finem & Redemptionem, aut in alias Pœnas Pecuniarias ſeu Corporales, aut in Foriſfacturam Bonorum & Catallorum Mercimoniorum ſeu Mercandiſarum quorumcumque, Statutis prædictis non obſtantibus:

PARDONAVIMUS etiam prædictis Mercatoribus de Venecia ac aliis prædictis omnibus & ſingulis Mercatoribus & Subditis dicti Dominii ſive Senioriæ Veneciarum, omnia & omnimoda Cambia Excambia & Recambia inter dictos Mercatores ſeu eorum aliquem vel aliquos & alias Perſonas quaſcumque, tàm Alienigenas & Indignenas quàm Eccleſiaſticas & Seculares, tàm ad Curiam Romanam quàm ad alias quaſcumque Mundi Partes, ſeu quæcumque Loca facta, inita ſeu perpetrata, necnon omnia & omnimoda Dampna, Pœnas, Foriſfacturas, Deperdita, Judicia, Condempnationes Denariorum, Sectas, Querelas, Calumpnia ac Fines, Redemptiones, Amerciamenta, Pœnas pecuniarias & corporales, Punitiones & Impriſonamenta quæcumque, quæ ad Nos ratione hujuſmodi Cambiorum, Excambiorum & Recambiorum aut eorum alicujus, ſive ratione cujuſdam Statuti Anno Quartodecimo Regis *Ricardi Secundi* nuper Regis Angliæ pro Cambiis editi, ſeu ratione quorumcumque aliorum Statutorum ſeu cujuſcumque Statuti in hujuſmodi Caſu editorum, pertinet aut pertinere poterit, vel quæ Nos ſolus ſeu Nos conjunctim cum aliis Perſonis, vel alia Perſona verſus Ipſos ſeu eorum aliquem vel aliquos, ratione vel occaſione Præmiſſorum, ſeu eorum alicujus, vel aliter habemus, habuimus ſeu habere poterimus aut deberemus quoviſmodo:

Et ulterius nos, de Gratia noſtra uberiori, PARDONAVIMUS, REMISIMUS & RELAXAVIMUS eiſdem *Laurentio Paſqualigo*, *Antonio Bavaryn*, *Nicholao Duodo*, *Petro Tiepolo*, *Benedicto Grymani*, & *Stephano Fexano* ac prædictis aliis Mercatoribus & Perſonis Subditis ſeu ſub Obedientia dicti Dominii Senioriæ Veneciarum omnimoda Meſpriſiones, Confœderationes, Conſpirationes, Cambipartias, Manutenentias, Riotas, Conventicula illicita, Concelamenta, Rebelliones, Abjurationes, Coadunationes & alias Tranſgreſſiones, Offenſas, Negligentias, Extortiones, Ignorantias, Foriſfacturas, Deceptiones, Contemptus & Malefacta quæcumque per ipſos ſeu eorum aliquem vel aliquos ante Diem prædictum qualitercumque facta ſeu perpetrata, unde ipſi ſeu eorum aliquis Indictati, Rectati, Appellati, Impetiti, Adjudicati vel Attincti exiſtunt vel non exiſtunt, aut eorum aliquis exiſtit vel non exiſtit, aut Indictari, Rectari, Appellari, Impetiri, Adjudicari vel Attingi contigerint ſeu eorum aliquis contigerit in futurum, necnon Sectam Pacis noſtræ quæ ad Nos pertinet verſus ipſos Mercatores & Subditos ſeu eorum aliquem vel aliquos pertinet ſeu pertinere poterit occaſione Præmiſſorum ſeu alicujus eorumdem, ac etiam omnia & omnimoda Judicia, Condempnationes, & Pœnas Mortis, ac alias Pœnas pecuniarias & corporales, Dampna recuperata vel recuperanda & Executiones verſus ipſos Mercatores

A.D. 1507. Hen. 7.

catores & Subditos ſeu eorum aliquem vel aliquos, reddita ſeu adjudicata aut reddenda ſive adjudicanda occaſionibus prædictis ſeu earum aliqua, necnon Utlagarias ſi quæ in ipſos ſeu eorum aliquem hiis occaſionibus ſeu earum aliqua fuerint promulgatæ & Executiones eorumdem, & firmam Pacem noſtram inde eis & eorum cuilibet Concedimus per Præſentes:

Ac etiam PARDONAVIMUS, REMISIMUS & RELAXAVIMUS eiſdem Mercatoribus de Venecia ac prædictis Subditis dictæ Civitatis de Venecia & eorum cuilibet omnimodos Felonias, Raptus Mulierum, captiones & abductiones Mulierum contra Voluntatem ſuam, ante dictum Diem factos ſive perpetratos, ac etiam Utlagarias, ſi quæ in ipſos ſeu eorum aliquem fuerint promulgatæ, & firmam Pacem noſtram eis & eorum cuilibet Concedimus per Præſentes:

Ac etiam, de Gratia noſtra ſpeciali, ac ex certa ſcientia & mero motu noſtris, Dedimus & Conceſſimus prædictis *Laurentio Paſqualigo*, *Antonio Bavaryn*, *Nicholao Duodo*, *Petro Tyepolo*, *Benedicto Grymani* & *Stephano Fexano* ac prædictis omnibus & ſingulis Mercatoribus, & Perſonis quibuſcumque Subditis & ſub Obedientia dicti Dominii ſive Senioriæ Veneciarum, & eorum cuilibet, omnia & ſingula Bona & Catalla Mercandiſas & Mercimonia quæcumque ipſorum Mercatorum de Venecia & Subditorum & eorum cuilibet, in Manibus ſuis aut eorum alicujus, aut in Manibus noſtris, ſeu in Manibus alicujus alterius Perſonæ exiſtentia, aut quæ in Manibus eorumdem Mercatorum & Subditorum aut eorum alicujus vel aliquorum, ſeu in Manibus noſtris, aut alicujus alterius Perſonæ exiſtunt, aut quæ unquam extiterunt, Nobis Progenitoribus vel Prædeceſſoribus noſtris, aut alicui noſtrûm, ratione virtute ſeu vigore alicujus Venditionis, Barganiæ, Emptionis, Eskippationis, Conductionis, Aſportationis ſeu Detentionis aliquorum Bonorum Catallorum Mercimoniorum ſeu Mercandiſarum, aut injuſtæ & indebitæ Intrationis quorumcumque Bonorum Catallorum, Mercandiſarum & Mercimoniorum, ſeu ratione Præmiſſorum aut aliquorum aliorum ſupra & infraſcriptorum, aut ratione virtute ſeu vigore aliquorum Statutorum, Actuum, Ordinationum ſive Proviſionum, aut alicujus Statuti Actûs, Ordinationis ſive Proviſionis, vel aliter ante hæc tempora editorum ſive proviſorum qualitercumq; quotienſcumq; & quandocumque foriſfacta pertinentia contingentia ſive confiſcata quoquo modo, Habenda eiſdem Mercatoribus & Subditis & eorum cuilibet de Dono noſtro abſque Compoto vel aliquo alio inde Nobis vel Hæredibus noſtris aut alicui alii reddendo ſive ſolvendo:

A.D. 1507. Hen. 7.

Et ulterius PARDONAVIMUS, REMISIMUS & RELAXAVIMUS eiſdem Mercatoribus & Subditis & eorum cuilibet omnimodas Sectas, Querelas & Impetitiones Executiones & Demandas, quas verſus Ipſos ſeu eorum aliquem vel aliquos ratione Præmiſſorum ſeu eorum alicujus, in præſentibus Literis noſtris Patentibus contentorum & ſpecificatorum, ſeu alicujus alterius Materiæ Rei vel Cauſæ cujuſcumque, habemus habuimus ſeu habere poterimus aut deberemus, & totum id quod ad nos ratione vel occaſione Præmiſſorum ſeu eorum alicujus aut alterius Materiæ, Rei vel Cauſæ ſive ratione vel occaſione quacumque pertinet ſeu pertinere poterit in futurum quoviſmodo;

Proviſo ſemper quòd præſentes Literæ noſtræ Patentes Remiſſionis ſive Relaxationis in aliquo Se non extendant ad Exonerandum, Acquietandum, Relaxandum ſeu Pardonandum dictos *Laurentium Paſqualigo*, *Antonium Bavaryn*, *Nicholaum Duodo*, *Petrum Tiepolo*, *Benedictum Grymani*, & *Stephanum Fexano*, nec prædictos alios Mercatores, aut Perſonas Subditos dicti Dominii ſive Senioriæ Veneciarum, nec eorum aliquem ſeu aliquos, de ipſis Denariis & Pecuniarum Summis in quibus dicti *Laurentius Paſqualigo*, *Antonius Bavaryn*, *Nicholaus Duodo*, *Petrus Tiepolo*, *Benedictus Grymani*, & *Stephanus Fexano*, ac alii Mercatores & Subditi Dominii ſive Senioriæ prædictæ, aut eorum aliquis vel aliqui conjunctim vel diviſim, nobis, aut alicui alii ſive aliquibus aliis ad uſum noſtrum, per quæcumque Scripta Obligatoria, tenentur & obligantur, aut eorum aliquis tenetur & obligatur:

Ac inſuper ſciatis quòd Nos, certis Cauſis & Conſiderationibus nos ſpecialiter moventibus, de Gratia noſtra ſpeciali ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, Conceſſimus & Licentiam Dedimus, ac per Præſentes Concedimus & Licentiam Damus, pro Nobis & Hæredibus noſtris, præfatis *Laurentio Paſqualigo*, *Antonio Bavaryn*, *Nicholao Duodo*, *Petro Tiepolo*, *Benedicto*, & *Stephano Fexano*, ac omnibus & ſingulis aliis Mercatoribus & Perſonis Subditis ſeu ſub Obedientia dicti Dominii ſive Senioriæ Veneciarum, in Regno noſtro Angliæ commorantibus, Moram facientibus, & ad idem Regnum noſtrum Angliæ, Villam Caleſii, Terram Hiberniæ, & Marchias Walliæ, durante Termino Decem Annorum, a dicto Primo Die Menſis Martii, Anno Regni noſtri viceſimo ſecundo, proximò ſequentium & plenariè complendorum, Reſtantibus Reſortientibus ſeu Confluentibus, quòd Ipſi per Se, & eorum quilibet per Se, Factores, Deputatos, Attornatos & Servientes ſuos, durante Termino Decem Annorum, a dicto Primo Die Menſis Martii, Anno Regni noſtri Viceſimo ſecundo proximò ſequentium & plenariè complendorum, poſſint & valeant, & eorum quilibet poſſit & valeat per Se, Factores, Deputatos, Attornatos & Servientes ſuos, Emere, Vendere, Mercandiſare, Deliberare, Recipere, Bargannizare & Commutare, Cambiare, Excambiare, Recambiare & Intromittere Barganneas & Conventiones facere & tractare, tàm in Civitate noſtra Londoniæ quàm alibi in quibuſcumque aliis Partibus & Locis hujus Regni noſtri Angliæ Villæ Caleſii Terræ Hiberniæ & Marchiarum Walliæ, ubicumque, quandocumque & quotienſcumque voluerint ſeu eorum aliquis voluerit, Lanas, Pannos laneos, Stannum Plumbum Coria ac omnia & omnimoda alia Bona & Catalla debita & Mercandiſas, Mercimonia & Pecuniarum ſummas quæcumque & quaſcumque, quibus placuerint ſeu eorum alicui placuerit, cujuſcumque fuerint Generis aut Naturæ, quæ in præſenti in Manibus, Poſſeſſione, Ordine, Diſpoſitione, Gubernatione ſive Regimine dictorum Mercatorum de Venecia, ac omnium & ſingulorum aliorum Mercatorum & aliarum Perſonarum Subditorum ſive ſub Obedientia dicti Dominii ſive Senioriæ Veneciarum, in Regno noſtro Angliæ Commorantium Moram facientium & in idem Regnum noſtrum Angliæ Villam Caleſii Terram Hiberniæ & Marchiam Walliæ durante dicto Termino Decem Annorum Reſiantium, Reſidentium, Reſortientium ſive Confluentium, ſeu eorum alicujus vel aliquorum aliorum, ad eorum ſeu alicujus vel aliquorum eorum uſus exiſtunt, aut in futurum, durante dicto Termino ſive Tempore Decem Annorum, erunt, & quæ tàm cuicumque ſive quibuſcumque Perſonæ vel Perſonis Mercatori vel Mercatoribus, qui pro tempore hujuſmodi Mercandiſationis, Emptionis, Venditionis, Cambiationis, Excambiationis, Recambiationis, Barganniꝫationis, Conventionis & Tractationis non fuerunt aut erunt Reſidens ſive Reſidentes in hoc Regno noſtro Angliæ, quàm eiſdem Mercatoribus de Venetia & ſingulis aliis Mercatoribus & Perſonis Subditis, & ſub Obedientia dicti Dominii ſive Senioriæ Veneciarum ſeu eorum alicui vel aliquibus pertinent & ſpectant ſeu in futurum durante dicto Termino ſive Tempore Decem Annorum ſpectabunt & pertinebunt, cum quacumque ſive quibuſcumque Perſona ſeu Perſonis Mercatore vel Mercatoribus Indigenis Alienigenis & Angligenis ac Subditis noſtris, & cuicumque ſive quibuſcumque Perſonæ & Perſonis Mercatori & Mercatoribus Indigenis, Alienigenis, Angligenis ac Subditis noſtris, voluerint ſeu aliquis eorum voluerit, tàm Nationum, Patriarum, Terrarum, Dominiorum, Civitatum & Villarum *Januæ*, *Venetiæ*, *Florentiæ*, *Luccæ*, *Hiſpaniæ*, *Portugaliæ*, *Flandriæ*, *Holandiæ*, *Brabantiæ*, *Burgundiæ*, *Hanſæ Almanniæ* ac aliarum Partium Italiæ, & Territoriorum ac Juriſdictionum eorumdem, & earum cujuſlibet, ac cum aliis Perſonis & Mercatoribus in vulgari Anglicano nuncupatis *Lumbardiis* & *Eſterlyngis*, quàm cum quibuſcumque aliis Perſonis & Mercatoribus Alienigenis, Indigenis & Angligenis ac Subditis noſtris tàm Liberis Hominibus Civitatis Londoniæ quàm non Liberis in vulgari vocatis *Forreyns*, quarumcumque fuerint Patriarum, Terrarum, Civitatum, Nationum ſeu Villarum tàm hujus Regni noſtri Angliæ quàm aliarum Partium exterarum quarumcumque ſive in futurum erunt, abſque aliquo Impedimento, Impetitione, Moleſtatione, Perturbatione ſeu Gravamine quocumque Noſtri vel Hæredum noſtrorum aut aliquorum Officiariorum Minſtrorum ſeu Subditorum noſtrorum quorumcumque, eiſdem Mercatoribus & Subditis dicti Dominii ſive Senioriæ Veneciarum aut prædictis Mercatoribus & aliis Perſonis, Alienigenis, Indigenis ſive Angligenis, cum quibus ut præmittitur tractabunt aut eorum aliquis tractabit, ſeu eorum alicui vel aliquibus quoviſmodo inferendo faciendo ſeu fieri procurando, & abſque aliqua Forisfactura ſeu Deperdito Bonorum, Mercandiſarum, Mercimoniorum & Rerum illarum aut alicujus inde Parcellæ, Pretii ſeu Valoris inde aut alicujus inde Partis; quibuſcumque Actubus ſive Ordinationibus in contrarium editis non obſtantibus:

Et inſuper, de uberiori Gratia noſtra, Conceſſimus & Licentiam Dedimus, ac per Præſentes Concedimus & Licentiam Damus, pro Nobis & Hæredibus noſtris, præfatis Mercatoribus & aliis Perſonis Indigenis, Alienigenis & Angligenis ac Subditis noſtris, quibuſcumque

A.D. 1507. Hen. 7. que Nominibus ſeu Cognominibus cenſeantur, aut eorum aliquis cenſeatur, cum quibus prædicti Mercatores & Subditi dicti Dominii ſive Senioriæ Veneciarum, durante dicto Termino ſive Tempore Decem Annorum, tractabunt & Mercandiſabunt, & eorum cuilibet quòd Ipſi & eorum quilibet, durante dicto Termino Decem Annorum, poſſint & valeant, & eorum quilibet poſſit & valeat Emere, Vendere, Mercandiſare, Deliberare, Recipere, Cambiare, Excambiare, Recambiare, Bargannizare, Intromittere; ac Conventiones Facere & Tractare, tàm in Civitate Londoniæ quàm alibi in quibuſcumque aliis Partibus & Locis hujus Regni noſtri Angliæ, ubicumque quandocumque & quotienſcumque voluerint, ſeu eorum aliquis voluerit, Lanas, Pannos laneos, Coria, Stannum, Plumbum, ac omnia & omnimoda alia Bona & Catalla Debita Mercandiſas & Mercimonia Denariorum & Pecuniarum Summas quæcumque & quaſcumque, cujuſcumque fuerint Generis ſeu Nationis, quibus placuerint ſeu eorum alicui placuerit, cum prædictis Mercatoribus de Venecia & aliis Perſonis Subditis dicti Dominii ſive Senioriæ Veneciarum, in hoc Regno noſtro Angliæ commorantibus, Moram facientibus, & ad idem Regnum Angliæ durante Termino prædicto reſortiantibus, confluentibus, ſive reſiantibus, ac eiſdem Mercatoribus de Venecia & aliis Perſonis Subditis dicti Dominii ſive Senioriæ Veneciarum, abſque aliqua Forisfactura ſeu Deperdito Bonorum, Mercandiſarum, Mercimoniorum, & Rerum illarum aut alicujus inde Parcellæ, Pretii vel Valoris inde aut alicujus inde Partis:

Ac etiam, ex ſpeciali Gratia noſtra, Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & Concedimus tàm præfatis Mercatoribus de Venecia, & aliis Mercatoribus & Perſonis ac Subditis dicti Dominii ſive Senioriæ de Venecia, in Regno noſtro prædicto Commorantibus, Moram facientibus, & ad idem Regnum noſtrum, durante Termino prædicto Reſorciantibus & Confluentibus, & eorum cuilibet, quàm prædictis aliis Mercatoribus & Perſonis Indigenis, Alienigenis, Angligenis, & Subditis noſtris, cum quibus dicti Mercatores & Subditi dicti Dominii ſive Senioriæ de Venecia, durante Termino prædicto, tractabunt & mercandiſabunt, & eorum cuilibet, omnia & omnimoda Bona & Catalla, Mercandiſas, Mercimonia, & Res, ac Denarios & Pecuniarum Summas ipſorum Mercatorum & Subditorum dicti Dominii ſive Senioriæ de Venecia, ac prædictorum aliorum Mercatorum & Perſonarum Indigenarum, Alienigenarum, & Subditorum noſtrorum Tractantium & Mercandiſantium ut ſupra, ſeu eorum alicujus, nobis ſeu alicui alii ſive aliquibus aliis, occaſione vigore ſeu virtute alicujus Statuti, Actûs, Ordinationis, Libertatis, Privilegii, Conceſſionis, Proviſionis, Proclamationis, ſive Reſtrictionis, Præmiſſa ſeu aliquod Præmiſſorum concernentium ſive ſpectantium, quotienſcumque quomodocumque & quandocumque ante hæc tempora forisfacta ſive pertinentia, aut in futurum, durante Termino ſupradicto, forisfacta ſive pertinere contingentia; habenda eis & eorum cuilibet, de Dono noſtro, abſque aliquo Nobis vel Hæredibus noſtris inde reddendo aut reſponſo faciendo, adeò plenè & integrè, prout Nos ea haberemus ſi iſta Conceſſio noſtra eis & eorum cuilibet indè facta non fuiſſet; aliquibus Statutis, Actubus, Ordinationibus, Proviſionibus, Proclamationibus, vel Reſtrictionibus, in contrarium factis, editis, vel proviſis, ſeu in futurum fiendis, aut aliquo Privilegio vel aliquâ Libertate ſeu Gratiâ, aut aliquâ aliâ Re, Civitati noſtræ Londoniæ aut Subditis noſtris ejuſdem, ſeu alicui alii Civitati, Villæ, Comitatui, Terræ, Juriſdictioni, aut Loco in contrarium factis, eſtabilitis, confirmatis, ſeu conceſſis, aut in futurum fiendis confirmandis ſive concedendis, aut aliquâ alia Re, Causâ, vel Materiâ quacumque in aliquo non obſtantibus:

Et ulterius Concedimus per Præſentes præfatis Mercatoribus & Subditis dicti Dominii ſive Senioriæ Veneciarum, & eorum cuilibet, quòd, ſi præſentes Literæ noſtræ non ſint ſufficientes validæ & efficaces pro Exonerationibus ſuis & eorum cujuſlibet, ac pro Exonerationibus prædictorum Mercatorum & aliarum Perſonarum Indigenarum, Alienigenarum, & Angligenarum, & Subditorum noſtrorum & eorum cujuſlibet, cum quibus, ut præmittitur, durante Termino prædicto tractabunt, & mercandiſabunt, ſeu eorum aliquis tractabit & mercandiſabit, erga Nos & Hæredes noſtros pro Præmiſſis ac omnibus Rebus, Materiis, & Cauſis quibuſcumque, unde ipſi ſeu eorum aliquis caderet in Pœnam, Dampnum, Gravamen, Impetitionem, Sectam, Demandam, ſeu Moleſtationem quamcumque erga Nos & Hæredes noſtros, quòd tunc alias Literas noſtras Patentes, ſufficientes eis & eorum cuilibet pro Exonerationibus ſuis & eorum cujuſlibet in hac parte, de

A.D. 1507. Hen. 7.

tempore in tempus, quotienſcumque & quandocumque voluerint, ſeu eorum aliquis voluerit, fieri faciemus;

Proviſo ſemper quòd dicti Mercatores & Subditi, nec aliquis eorum per Se, vel per Servientes ſuos prædictos, aut aliquos eorum, colore ſeu vigore Licentiæ noſtræ prædictæ, adducant ſeu aſportent, ſeu eorum aliquis adducat vel aſportet, infra Regnum noſtrum prædictum, aliqua Bona vel Mercandiſas a Partibus vel Dominiis *Archiducis Auſtriæ*, nec procurabunt aut eorum aliquis procurabit aliquam Rem vel Cauſam contra Ordinationem, Reſtrictionem, aut Proclamationem noſtram, in ea parte factas, Præmiſſis vel aliquo Præmiſſorum non obſtantibus;

Eo quòd expreſſa mentio de Certitudine Præmiſſorum ſeu eorum alicujus, aut de Numero & Certitudine Nominum & Cognominum prædictorum Mercatorum, ſeu de aliis Donis vel Conceſſionibus per Nos Progenitores vel Prædeceſſores noſtros præfatis Mercatoribus & Subditis aut eorum alicui ante hæc tempora factis, in Præſentibus minimè facta exiſtit, non obſtante.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Charyng*, viceſimo quarto die Martii.

Per Breve de Privato Sigillo.

De Communicando & Tractando ſuper Attemptatis Reformandis.

A.D. 1507. *An.* 22. *H.* 7. *Scot.* 22. *H.* 7. *m.* 2.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm, inter Nos & Illuſtriſſimum Principem *Jacobum Scotorum Regem* Filium noſtrum Cariſſimum, pro Regnis, Patriis, Terris, Dominiis, & Subditis noſtris & ſuis hincinde, perpetua Pax, Amicitia, Liga, & Confœderatio initæ, captæ, celebratæ fuerint & concluſæ, ſub certa in Literis deſuper confectis expreſſata forma, ſicuti in ipſis Literis pleniùs continetur,

Nos,

Ipſas Pacem, Amicitiam, Ligam, & Confœderationem inviolabiliter obſervari, ac omnia & ſingula contra Formam & Effectum eorumdem Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis Attemptata & Perpetrata debitè Reparari & Reformari volentes,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium noſtrorum, *Roberti Rydon* Conſiliarii noſtri, & *Edwardi Ratclyff* Armigeri, quamplurimum confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios noſtros ſpeciales Fecimus, Conſtituimus, & Ordinavimus, prout per Præſentes Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus,

Dantes & Concedentes eis & eorum alteri, conjunctim & diviſim, plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ſpeciale, in aliquo Loco congruo & oportuno, infra le Eſtmarchias noſtras verſus Scotiam, Conveniendi cum Commiſſariis, Procuratoribus, & Nunciis prædicti Cariſſimi Filii noſtri *Scotorum Regis*, ſufficientem Poteſtatem in hac parte habentibus,

Ac Tractandi & Communicandi de & ſuper quibuſcumque Querelis, Litibus, Differentiis, Quæſtionibus, Gravaminibus, Offenſis, Furtis, Homicidiis, & Attemptatis, tàm per Subditos & Ligeos noſtros quàm per Subditos & Ligeos præfati Filii noſtri Cariſſimi, in Merchiis prædictis, per Terram, Mare & Aquas dulces, contra formam dictarum Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis, *inter Nos* & ipſum *Regem Scotorum* Filium noſtrum Cariſſimum, ut præmittitur, captarum, initarum, & concluſarum, hincinde habitis, motis, factis, commiſſis & perpetratis,

Ipſaſque Lites, Querelas, Differentias, Quæſtiones, Gravamina, Offenſas, Furta, Homicidia, & Attemptata prædicta Audiendi, Diſcutiendi, & Fine debito Terminandi,

Necnon debitam Reformationem & Reparationem hujuſmodi Querelarum, Gravaminum, & Attemptatorum, ac cæterorum Præmiſſorum fieri Petendi ac fieri Promittendi,

Et ſuper Præmiſſis & eorum Dependentiis Appunctuandi & Concludendi,

Univerſaque & ſingula, quæ pro Reformatione & Reparatione Præmiſſorum neceſſaria fuerint ac qualitercumque debita & requiſita, juxta Leges & Conſuetudines Marchiarum prædictarum, Excercendi & Exequendi, Executionique Demandandi,

Aliamque Dietam ſeu *alias Dietas*, pro Meliori Expeditione Præmiſſorum ſi ne-

A.D. 1507. Hen. 7.

ſi neceſſe fuerit, Statuendi & Præfigendi;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum habituros & Gratum totum & quicquid prædicti Commiſſarii ſeu Procuratores noſtri, Nomine noſtro, fecerint ſeu eorum alter fecerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Knoll*, undecimo die Aprilis.

Conſimiles Literæ Patentes diriguntur Commiſſariis ſupradictis, ſeu eorum alteri; infra Weſtmarchias & Middelles Marchias verſus Scotiam, in forma prædicta; ſub eadem Data.

Pro Oblationibus Regis, in Die Boni Veneris.

A.D. 1507. An. 22. H. 7. Brev. H. 7. An. 22. n. 40.

HEnry, by the Grace of God, *King of England and of Fraunce and Lord of Irland*; to the *Treſourer and Chambrelains of our Eſchequier*, Greting.

Where it hath been uſed and accuſtumed heretofore that *the Dean of oure Chapell*, for the tyme being, ſhuld have yerely of us, for oure *Offryngs upon Good Friday*, the Summe of *Fifty Marcs*, to be taken and perceyved at the Receipt of our Eſchequier,

We, willing that oure Right Truſty Counſaillour Maiſter *Geffrey Symeon*, now Dean of our ſaid Chapell, ſhall have and perceyve like Summes of Money for our Offryngs upon Good Friday laſt paſt, Charge and Commaunde you that, without any dilaie, upon the ſight of thies our Letters, ye, at the Receipt of oure ſaid Eſchequier, duly Content and Paie unto *our ſaid Counſaillour* the Summe of *Fifty Marcs*, for oure ſaid Offryngs upon Good Friday laſt paſt, without Preſte or othre Charge to be ſet upon hym for the ſame, as ye tender our full good Pleaſer;

And thies our Letters ſhal be youre ſufficient Warrant and Diſcharge in that behalf.

Yeven undre oure Prive Seal, at our *Manour of Okyng*, the twentieth Day of Aprill, the xxij Yere of our Reigne.

T. Robyns.

Super Feſto Sancti Georgii de Expenſis.

A.D. 1507. An. 22. H. 7. Brev. H. 7. An. 22. n. 41.

HEnry, by the Grace of God, *King of England and of Fraunce and Lord of Ireland*, to the *Treſourer and Chambrelains of oure Eſchequier*, Greting.

Foraſmuche as We have appointed *the Feſt of Saint George Patron of the Noble Ordre of the Garter* to bee kept within our Caſtel of Windeſore on Sonday next comyng,

We therfor Wol and Commaunde you that, of oure Treſoure and Money reſting in youre handes, ye doo Pay and Delyvere incontinently unto oure Truſty and Welbeloved Servaunt *William Coope* Coferer of our Houſhold the Somme of *Fifty Pounds Sterlings* for th'Expenſes and Charges of the ſaid Feſt, without any Preſt or other Charge to be ſette upon hym for the ſame;

And thiſe our Letters ſhal be unto you ſufficiaunt Warrant and Diſcharge in that behalf.

Yeven undre Prive Seal at our *Manour of Richemont*, the Thirde Day of May, the xxij Yere of our Reigne.

T. Kylt.

De Hoſpitali Conceſſo Oratori Hiſpanniæ.

A.D. 1507. An. 22. H. 7. Pat. 22. H. 7. p. 1. m. 8.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratia noſtra ſpeciali, ac certis Conſiderationibus Nos ſpecialiter moventibus, Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & Concedimus Prædilecto noſtro Doctori *Roderico Gundiſalvo* de Puebla Oratori Hiſpanniæ, Cuſtodiam ſive Magiſtratum Domûs ſive Hoſpitalis de Shirburn, jam Vacantem per Mortem ultimi Incumbentis ejuſdem, & ad noſtram

A.D. 1507. Hen. 7. ſtram Donationem, ratione Vacationis Sedis Dunolmenſis & Temporalium ipſius jam in Manibus noſtris exiſtentium, pleno Jure ſpectantem,

Ac dictum Doctorem *Rodoricum* Cuſtodem ſive Magiſtrum prædictæ Domûs ſive Hoſpitalis Facimus & Conſtituimus per Præſentes,

Habendum, Tenendum, & Gaudendum ſibi dictum Magiſtratum, durante Beneplacito noſtro, cum omnibus Proficuis, Juribus, & Pertinentiis univerſis antedicto Hoſpitali ſive Domui quovis modo ſpectantibus. A.D. 1507. Hen. 7.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, undecimo Die Maii.

Per ipſum Regem.

Proviſionalis Tractatus de Intercurſu.

A.D. 1507. An. 22. H. 7. Ex Autogr.

Maximilianus, divinâ favente Clementiâ, *Romanorum* Rex ſemper Auguſtus, ac *Hungariæ*, *Dalmatiæ*, & *Croaciæ*, &c. & *Carolus*, eadem Gratiâ, Princeps *Hiſpaniarum*, *utriuſque Ciciliæ de Jheruſalem* &c. Archiduces *Auſtriæ*, Duces *Burgondiæ*, *Lotharingiæ*, *Brabantiæ*, *Stiriæ*, *Carinthiæ*, *Carniolæ*, *Limburgiæ*, *Luxemburgiæ & Gheldriæ*, Comites *Habsburgen. Flandriæ*, *Tirolis*, *Artheſiæ*, *Burgondiæ*, Palatini & *Hanoniæ* Lantgravi *Alſatiæ*, Marchiones *Burgoniæ & Sacri Romani Imperii*, *Hollandiæ*, *Zelandiæ*, *Ferretis*, *Triburgi*, *Namurci*, & *Zuytphaniæ* Comites, Domini *Friſiæ*, *Marchiæ*, *Sclavoniæ*, *Portuſnaonis*, *Salinarum*, & *Mechliniæ*, univerſis ſit manifeſtum,

Cùm, ſuperioribus Annis, inter Procuratorem noſtrum generalem & Theolonarios noſtros Brabantiæ & Zelandiæ ex una, & Gubernatorem ac Mercatores Regni Angliæ ex altera, occaſione dictorum Theoloneorum, diverſæ Quæſtiones exortæ ſint, propter quas Mercium Intercurſus ac Mercatorum Communicatio ad aliquod tempus interruptus fuerit ac ferè penitùs ceſſaverit,

Nos itaque,

Perpendentes dictam Mercatorum Communicationem & Mercium Intercurſum utriuſque Partis Subditis non minùs utilem fore quàm neceſſarium,

Reipublicæ ac communi Utilitati Partium prædictarum quantum poſſumus providere cupientes,

Ex Deliberatione & Tractatu Illuſtriſſimæ Dominæ *Margaretæ de Auſtria* & *Burgondia Duciſſæ Viduæ Sabaudiæ noſtri Maximiliani Filiæ* & *noſtri Caroli Amitæ*, ac etiam Conſiliariorum noſtrorum cum ea exiſtentium, Convenimus, Tractavimus, & Concordavimus cum Sereniſſimo & Potentiſſimo Principe *Henrico*, Dei gratiâ, Septimo *Angliæ & Franciæ Rege*, *noſtri Maximiliani Fratre* & *noſtri Caroli Conſanguineo*, per modum tamen Proviſionis & donec ac quouſque ſuper hiis, quæ Tractatum Intercurſûs concernere poſſunt, per Nos vel Noſtrûm alterum, & præfatum Sereniſſimum *Angliæ Regem* maturius Ordinatum & Proviſum fuerit, in hunc, qui ſequitur, modum, A.D. 1507.

Inprimis, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd omnes & ſinguli Subditi Regnorum & Dominiorum noſtrorum, eorundémque Actores, Factores, Negotiorum Geſtores, Attornati, Servitores, & Miniſtri, cum Rebus, Navibus, Bonis, & Mercibus ſuis quibuſcunque, ad omnia & ſingula Terras, Patrias, Dominia, Civitates, Opida, Villas, Caſtra, Portus, Juriſdictiones, & Diſtrictus utriuſque noſtrûm Partium prædictarum Accedere, Navigare, per Terram, Mare vel Aquas dulces, Venire, Morari, & Perhendinare, ibique omnia Mercium genera cum quibuſcunque Mercatoribus cujuſcunque Nationis Emere, Vendere, Permutare, & cum eiſdem vel aliis Bonis, Navibus, Rebus, & Mercibus ſuis ad alia Regna, Loca, Portus, & ad quemcunque vel quæcunque Locum vel Loca voluerint Recedere, & omne genus Commercii invicem Exercere liberè & licitè valeant, juxta & ſecundùm vim formam & effectum Tractatûs Intercurſûs Mercium, de Data Viceſimi Quarti Diei Menſis Februarii, Anno Domini Milleſimo, Quadringenteſimo Nonageſimo quinto, & Articulorum ſubſequentium, durante Proviſione prædictâ, & donec aliter inter Nos Ordinatum & Proviſum fuerit, citra quoque præjudicium Jurium utriuſque noſtrûm Partium ac aliorum Tractatuum ſuper Materiâ ipſius Intercurſûs aliàs Inhitorum; a quibus, per hujuſmodi Tractatum Proviſionis, neutra Partium receſſiſſe cenſeatur.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Nos Partes prædictas, quòd, cùm Mercatores Anglici, eorumve Actores, Factores, Negotiorum Geſtores, Miniſtri, & Servitores, cum Navibus, [illegible] [illegible] [illegible] ſolvent ibidem, neque in aliquo alio Loco, per Terram, Mare, vel Aquas dulces, illuc navigando vel Remigando, neque [illegible] in [illegible] eundo vel Redeundo, pro Bonis, Rebus, Navibus, aut Mercibus ſuis, Theoloneum Zelandiæ, vocatum [illegible] Tollen, aut Hount Tollen, aut aliquam aliam Exactionem vel Impoſitionem; ſed ſolvent duntaxat Theoloneum ſecundùm Formam, in Privilegiis, eiſdem Mercatoribus per [illegible] Memoriæ, Dominum [illegible] conceſſis, ſpecificatam [illegible] Mercatores [illegible], Factores, Actores, Negotiorum Geſtores, Servitores, & Miniſtri ad Oppidum de Berghe vel ad Oppidum de [illegible] Navibus, Rebus, & Mercibus ſuis, ſe conferent, non ſolverint ibidem, nec in aliquo alio Loco, per Terram, Mare, vel Aquas dulces, illuc navigando, remigando [illegible] vel ad Anchoram [illegible], eundo, vel redeundo, pro Bonis, Rebus, Navibus, & Mercibus ſuis, Theoloneum Brabantiæ aut aliquam aliam Exactionem vel Impoſitionem, ſed duntaxat ſolvent Theoloneum Zelandiæ vocatum [illegible] Tollen.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd omnes & ſinguli Mercatores Brabantiæ, Flandriæ, Limburgiæ, Luxemburgiæ, Arteſii, Hanoniæ, Hollandiæ, Zelandiæ, Namurci, & Mechliniæ, venientes ad Regna, Regnis, Terras, & Dominia [illegible] Sereniſſimi Regis Angliæ, aut inde recedentes, cum ſuis Navibus, Bonis, Rebus & Mercibus quibuſcumque, ſolvent, ſolverèque tenebuntur & obligabuntur Theoloneum ſive Cuſtumas juxta & ſecundùm viam formam [illegible] Tractatûs Mercium intercurſus [illegible] viceſimo [illegible] Die Menſis Februarii, Anni Domini Milleſimi, Quadringenteſimi, Nonageſimi [illegible].

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd [illegible] prædictorum Mercatorum ſive [illegible] [illegible] eoruve [illegible], Factoribus, Negotiorum Geſtoribus, Servitoribus aut Miniſtris [illegible] Theoloneorum, Impoſitionum, Taxarum, Vectigalium, Cuſtumarum, aut Exactionum, ante Datum Præſentium per aliquem Principum prædictorum quovismodo prætenſorum [illegible] per Nos Principes prædictos [illegible] Hæredes aut Succeſſores, Locatenentes, Burgimagiſtros, Capitaneos, Ballivos, Scabinos, Sculteros, Theolonarios, Publicanos, Cuſtumarios, [illegible], aut alios Officiarios ſive Deputatos quoſcunq; præſentes ſive futuros, per viam Facti aut Juris, aut alio quovis colore, exigetur aut requiretur; ſed quòd Nos Principes prædicti, & quilibet Noſtrûm, Hæredeſque, Succeſſores, ac Locatenentes noſtri, Burgimagiſtri, Capitanei, Ballivi, Scabini, Sculteti, Theolonarii, Cuſtumarii, Publicani, & alii Officiarii ſive Deputati quicunque præſentes & futuri, & eorum quilibet, ab omni Actione, Clameo, Petitione, Exactione, & Levatione omnium & ſingularum Summarum Pecuniarum, quas aut quæ pro quibuſcunque Theoloneis, Impoſitionibus, Cuſtumis, Taxis, Vectigalibus, & Exactionibus, aut eorum aliquo, ab Origine Mundi uſque ad Datam Præſentium, contra Subditos prædictos vel eorum aliquem, conjunctim vel diviſim, habuerimus vel habuerint, habemus vel habent, aut habere poterimus aut poterunt, præſente Proviſione durante, & donec per Nos Principes, ut prædictum eſt, deſuper fuerit aliter Ordinatum, per Præſentes, excluſi habeamur & cenſeamur, excluſique habeantur & cenſeantur. Nec pro eiſdem Theoloneis, Impoſitionibus, Taxis, Vectigalibus, Cuſtumis, aut Exactionibus, in Perſonis, Navibus, Bonis, Mercantiis, aut Rebus præfati Mercatores aut Subditi pro aliquo præterito tempore quoviſmodo moleſtabuntur vel inquietabuntur; ſed ab omnibus & ſingulis Theoloneis, Cuſtumis, & Impoſitionibus prædictis Liberi & Immunes habeantur & reputentur, dictâ Proviſione durante; ſed omnia interim in Suſpenſo remaneant.

Item, quòd nullorum Decretorum, Judiciorum, Sententiarum Interlocutoriarum ſive Diffinitivarum, & Proceſſuum Judiciariorum quorumcunque, per quemcunque ſeu quoſcunque Judicem vel Judices, quacunque Commiſſione aut Auctoritate, in Terris, Dominiis, aut Obedientiis Brabantiæ, Flandriæ, Limburgiæ, Luxemburgiæ, Artheſii, Hannoniæ, Hollandiæ, Zelandiæ, Namurci, & Mechliniæ, directè vel indirectè, contra Gubernatorem ſive Magiſtrum & Societatem Mercatorum Nationis Anglicanæ, aut aliquem vel aliquos Mercatorem vel Mercatores ejuſdem Societatis, eorumve Hæredes aut Succeſſores, Factores, Actores, Negotiorum Geſtores, Servitores, aut Miniſtros; vel in Regno Angliæ contra aliquos Mercatores aut Subditos eorundem Patriarum

Bre-

A.D. 1507. Hen. 7.

ſtram Donationem, ratione Vacationis Sedis Dunolmenſis & Temporalium ipſius jam in Manibus noſtris exiſtentium, pleno Jure ſpectantem,

Ac dictum Doctorem *Rodoricum* Cuſtodem ſive Magiſtrum prædictæ Domûs ſive Hoſpitalis Facimus & Conſtituimus per Præſentes,

Habendum, Tenendum, & Gaudendum ſibi dictum Magiſtratum, durante Beneplacito noſtro, cum omnibus Proficuis, Juribus, & Pertinentiis univerſis antedicto Hoſpitali ſive Domui quovis modo ſpectantibus.

A.D. 1507. Hen. 7.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, undecimo Die Maii.

Per ipſum Regem.

Proviſionalis Tractatus de Intercurſu.

A.D. 1507. An. 22. H. 7. Ex Autogr.

Maximilianus, divinâ favente Clementiâ, *Romanorum* Rex ſemper Auguſtus, ac *Hungariæ*, *Dalmatiæ*, & *Croaciæ*, *&c.* & *Carolus*, eadem Gratiâ, Princeps *Hiſpaniarum*, *utriuſque Ciciliæ de Jheruſalem &c.* Archiduces *Auſtriæ*, Duces *Burgondiæ*, *Lotharingiæ*, *Brabantiæ*, *Stiriæ*, *Carinthiæ*, *Carniolæ*, *Limburgiæ*, *Luxemburgiæ & Gheldriæ*, Comites *Habsburgen. Flandriæ*, *Tirolis*, *Artheſiæ*, *Burgondiæ*, Palatini & *Hanoniæ* Lantgravi *Alſatiæ*, Marchiones *Burgoniæ & Sacri Romani Imperii*, *Hollandiæ*, *Zelandiæ*, *Ferretis*, *Triburgi*, *Namurci*, & *Zuytphaniæ* Comites, Domini *Friſiæ*, *Marchiæ*, *Sclavoniæ*, *Portuſnaonis*, *Salinarum*, & *Mechliniæ*, univerſis ſit manifeſtum,

Cùm, ſuperioribus Annis, inter Procuratorem noſtrum generalem & Theolonarios noſtros Brabantiæ & Zelandiæ ex una, & Gubernatorem ac Mercatores Regni Angliæ ex altera, occaſione dictorum Theoloneorum, diverſæ Quæſtiones exortæ ſint, propter quas Mercium Intercurſus ac Mercatorum Communicatio ad aliquod tempus interruptus fuerit ac ferè penitùs ceſſaverit,

Nos itaque,

Perpendentes dictam Mercatorum Communicationem & Mercium Intercurſum utriuſque Partis Subditis non minùs utilem fore quàm neceſſarium,

Reipublicæ ac communi Utilitati Partium prædictarum quantum poſſumus providere cupientes,

Ex Deliberatione & Tractatu Illuſtriſſimæ Dominæ *Margaretæ de Auſtria & Burgondia Duciſſæ Viduæ Sabaudiæ noſtri Maximiliani Filiæ & noſtri Caroli Amitæ*, ac etiam Conſiliariorum noſtrorum cum ea exiſtentium, Convenimus, Tractavimus, & Concordavimus cum Sereniſſimo & Potentiſſimo Principe *Henrico*, Dei gratiâ, Septimo *Angliæ & Franciæ Rege*, *noſtri Maximiliani Fratre & noſtri Caroli Conſanguineo*, per modum tamen Proviſionis & donec ac quouſque ſuper hiis, quæ Tractatum Intercursûs concernere poſſunt, per Nos vel Noſtrûm alterum, & præfatum Sereniſſimum *Angliæ Regem* maturius Ordinatum & Proviſum fuerit, in hunc, qui ſequitur, modum,

A.D. 1507.

Inprimis, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd omnes & ſinguli Subditi Regnorum & Dominiorum noſtrorum, eorundémque Actores, Factores, Negotiorum Geſtores, Attornati, Servitores, & Miniſtri, cum Rebus, Navibus, Bonis, & Mercibus ſuis quibuſcunque, ad omnia & ſingula Terras, Patrias, Dominia, Civitates, Opida, Villas, Caſtra, Portus, Juriſdictiones, & Diſtrictus utriuſque noſtrûm Partium prædictarum Accedere, Navigare, per Terram, Mare vel Aquas dulces, Venire, Morari, & Perhendinare, ibique omnia Mercium genera cum quibuſcunque Mercatoribus cujuſcunque Nationis Emere, Vendere, Permutare, & cum eiſdem vel aliis Bonis, Navibus, Rebus, & Mercibus ſuis ad alia Regna, Loca, Portus, & ad quemcunque vel quæcunque Locum vel Loca voluerint Recedere, & omne genus Commercii invicem Exercere liberè & licitè valeant, juxta & ſecundùm vim formam & effectum Tractatûs Intercurſûs Mercium, de Data Viceſimi Quarti Diei Menſis Februarii, Anno Domini Milleſimo, Quadringenteſimo Nonageſimo quinto, & Articulorum ſubſequentium, durante Proviſione prædictâ, & donec aliter inter Nos Ordinatum & Proviſum fuerit, citra quoque præjudicium Jurium utriuſque noſtrûm Partium ac aliorum Tractatuum ſuper Materiâ ipſius Intercurſûs aliàs Inhitorum; a quibus, per hujuſmodi Tractatum Proviſionis, neutra Partium receſſiſſe cenſeatur.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Nos Partes prædictas, quòd, cùm Mercatores Anglici, eorumve Actores, Factores, Negotiorum Geſtores, Miniſtri, & Servitores, cum

Navibus, Rebus, Mercibus, aut Bonis ſuis, ad Oppidum Andwarpiæ in Brabantia ſe conferent, non ſolvent ibidem, neque in aliquo alio Loco, per Terram, Mare, aut Aquas dulces, illuc Navigando vel Renavigando, neque Anchorando vel ad Anchoram Morando, Eundo vel Redeundo, pro Bonis, Rebus, Navibus, aut Mercibus ſuis Theoloneum Zeelandiæ, vocatum *Seweſche Tollen*, aut *Hound Tollen*, aut aliquam aliam Exactionem vel Impoſitionem; ſed ſolvent duntaxat Theoloneum ſecundùm Taxam, in Privilegiis, eiſdem Mercatoribus per, bonæ Memoriæ, Dominum *Ducem Philippum* olim conceſſis, ſpecificatam: Et, cùm præfati Mercatores eorúmve Factores, Actores, Negotiorum Geſtores, Servitores, & Miniſtri, ad Oppidum de Berghes vel ad Oppidum de Middelburgh, cum Bonis, Navibus, Rebus, & Mercibus ſuis, ſe conferent, non ſolverint ibidem, nec in aliquo alio Loco, per Terram, Mare, vel Aquas dulces illuc Navigando, Renavigando, neque Anchorando, vel ad Anchoram morando, eundo, vel redeundo, pro Bonis, Rebus, Navibus, & Mercibus ſuis, Theoloneum Brabantiæ aut aliquam aliam Exactionem vel Impoſitionem, ſed duntaxat ſolvent Theoloneum Zellandiæ vocatum *Seweſche Tollen*.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd omnes & ſinguli Mercatores Brabantiæ, Flandriæ, Limburgiæ, Luxemburgiæ, Artheſii, Hanoniæ, Hollandiæ, Zellandiæ, Namurci, & Mechliniæ, venientes ad Regna, Patrias, Terras, & Dominia præfati Sereniſſimi *Regis Angliæ*, aut inde recedentes, cum ſuis Navibus, Bonis, Rebus, & Mercibus quibuſcunque ſolvent, ſolveréq; tenebuntur & obligabuntur Theolonea ſive Cuſtumas juxta & ſecundùm vim, formam, & effectum dicti Tractatûs Mercium Intercurſûs, de Datâ Viceſimi quarti Diei Menſis Februarii, Anni Domini Milleſimi, Quadringenteſimi, Nonageſimi quinti.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd a neutris Partium prædictarum Mercatoribus ſive Subdictis prædictis, eorúmve Actoribus, Factoribus, Negotiorum Geſtoribus, Servitoribus, aut Miniſtris, ratione alicujus aut aliquorum Theolonei ſive Theoloneorum, Impoſitionum, Taxarum, Vectigalium, Cuſtumarum, aut Exactionum, ante Datam Præſentium per aliquam Partium prædictarum quoviſmodo prætenſorum, nichil omninò, per Nos Principes prædictos noſtróſve Hæredes aut Succeſſores, Locatenentes, Burgimagiſtros, Capitaneos, Baillivos, Scabinos, Scultetos, Theolonarios, Publicanos, Cuſtumarios, Legiſlatores, aut alios Officiarios, ſive Deputatos quoſcunq; præſentes ſive futuros, per viam Facti aut Juris, aut alio quovis colore, exigetur aut requiretur; ſed quòd Nos Principes prædicti, & quilibet Noſtrûm, Hæredéſque, Succeſſores, ac Locatenentes noſtri, Burgimagiſtri, Capitanei Ballivi, Scabini, Sculteti, Theolonarii, Cuſtumarii, Publicani, & alii Officiarii ſive Deputati quicunque præſentes & futuri, & eorum quilibet, ab omni Actione, Clameo, Petitione, Exactione, & Levatione omnium & ſingularum Summarum Pecuniarum, quas aut quæ pro quibuſcunque Theoloneis, Impoſitionibus, Cuſtumis, Taxis, Vectigalibus, & Exactionibus, aut eorum aliquo, ab Origine Mundi uſque ad Datam Præſentium, contra Subditos prædictos vel eorum aliquem, conjunctim vel diviſim, habuerimus vel habuerint, habemus vel habent, aut habere poterimus aut poterunt, præſente Proviſione durante, & donec per Nos Principes, ut prædictum eſt, deſuper fuerit aliter Ordinatum, per Præſentes, excluſi habeamur & cenſeamur, excluſique habeantur & cenſeantur: Nec pro eiſdem Theoloneis, Impoſitionibus, Taxis, Vectigalibus, Cuſtumis, aut Exactionibus, in Perſonis, Navibus, Bonis, Mercantiis, aut Rebus præfati Mercatores aut Subditi pro aliquo præterito tempore quoviſmodo moleſtabuntur vel inquietabuntur; ſed ab omnibus & ſingulis Theoloneis, Cuſtumis, & Impoſitionibus prædictis Liberi & Immunes habeantur & reputentur, dictâ Proviſione durante; ſed omnia interim in Suſpenſo remaneant.

ITEM, quòd nullorum Decretorum, Judiciorum, Sententiarum Interlocutoriarum ſive Diffinitivarum, & Proceſſuum Judiciariorum quorumcunque, per quemcunque ſeu quoſcunque Judicem vel Judices; quacunque Commiſſione aut Auctoritate, in Terris, Dominiis, aut Obedientiis Brabantiæ, Flandriæ, Limburgiæ, Luxemburgiæ, Artheſii, Hanoniæ, Hollandiæ, Zellandiæ, Namurci, & Mechliniæ, directè vel indirectè, contra Gubernatorem ſive Magiſtrum & Societatem Mercatorum Nationis Anglicanæ, aut aliquem vel aliquos Mercatorem vel Mercatores ejuſdem Societatis, eorúmve Hæredes aut Succeſſores, Factores, Actores, Negotiorum Geſtores, Servitores, aut Miniſtros; vel in Regno Angliæ contra aliquos Mercatores aut Subditos earundem Patriarum

A.D. 1507. Hen. 7.

Brabantiæ, Flandriæ, Limburgiæ, Luxemburgiæ, Artheſii, Hanoniæ, Hollandiæ, Zellandiæ, Namurci, & Mechliniæ, eorúmve Hæredes aut Succeſſores, Actores, Negotiorum Geſtores, Servitores, aut Miniſtros, ſub quacunque Verborum ſerie, de & ſuper Theoloneis, Impoſitionibus, Taxis, Vectigalibus, aut Exactionibus, Perſonarum Navium ſive Bonorum Arreſtationibus, aut aliis Oneribus aut Gravaminibus, factorum, dictorum, latorum, & pronunciatorum per Nos Principes prædictos, aut aliquem Noſtrûm, noſtróſve Hæredes aut Succeſſores, Locatenentes, Burgimagiſtros, Cappitaneos, Baillivos, Scabinos, Scultetos, Theolonarios, Publicanos, aut alios Officiarios ſive Deputatos quoſcunque præſentes vel futuros, vel eorum aliquem, præſente Proviſione durante, & donec per Nos Principes, ut prædictum eſt, deſuper fuerit aliter Ordinatum, ulla Executio fiet aut fieri permittetur.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium Sigillum, quo Nos *Carolus prædictus* hactenus per modum Proviſionis uſi fuimus, Præſentibus juſſimus apponendum.

A.D. 1507. Hen. 7.

Datum in *Oppido noſtro Brugenſi*, Die Quintâ Menſis Jugnii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſeptimo, Regnorum verò noſtrorum Romanorum Viceſimo ſecundo, Hungariæ verò decimo ſeptimo.

Per Dominos *Regem* & *Archiducem* in eorum Concilio,

Dominâ *Margaretâ Auſtriæ & Burgondiæ ac Duciſſâ Sabaudiæ*,
Ac Domino *Comite de Naſſou*,
Domino de Fiennes & de Berghes,
Domino Hugone de Meleun Vicecomite Gandenſi,
Domino Johanne le Sauvaige Milite Præſide Flandriæ,
Præpoſitis Eccleſiarum Sancti Odomari in Sancto Odomaro, & Sancti Petri Caſſletenſis,
Et aliis Præſentibus.

De Pardonatione pro Epiſcopo Exonienſi.

A.D. 1507. An. 22. H. 7.
Pat. 22. H. 7. p. 2. m. 4.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratiâ noſtrâ ſpeciali, ac ex certâ Scientiâ & mero Motu noſtris, PARDONAVIMUS, REMISIMUS, & RELAXAVIMUS, ac per Præſentes PARDONAMUS, REMITTIMUS, & RELAXAMUS Venerabili in Chriſto Patri *Hugoni Oldam*, aliàs dicto *Hugoni Oldeham Epiſcopo Exonienſi*, aliàs dicto *Hugoni Epiſcopo Exonienſi*, ſeu quocumque Nomine ſive Additione Nominis Officii ſeu Dignitatis idem Epiſcopus cenſeatur, omnes & omnimodas Solutiones & Liberationes quarumcumque Peciarum Auri Cunati infra Regnum noſtrum Angliæ ac alibi, ac quorumcumque Platarum, Vaſorum, Bullionum, Maſſarum, & Jocalium Auri vel Argenti operati aut non operati, per *ipſum Epiſcopum*, aut per aliquam aliam Perſonam pro eodem Epiſcopo aut Nomine ſuo alicui Perſonæ aut aliquibus Perſonis extraneis natis extra Obedientiam noſtram, per viam Eſcambii aut aliter Solutorum ſive Liberatorum, contra formam cujuſdam Actûs in Parliamento noſtro apud Weſtmonaſterium Anno Regni noſtri Quarto tento, inde editi, aut cujuſcumque alterius Actus ſive Ordinationis inde ante hæc tempora editi ſive proviſi, necnon Foriſfacturam Rupturam & Violationes quorumcumque Statutorum ante hæc tempora editorum, ac omnimoda Bona & Catalla & Denariorum Summas, Nobis occaſionibus prædictis foriſfacta, *eidem Epiſcopo* Damus & Concedimus per Præſentes, Habenda *eidem Epiſcopo* ex Dono noſtro, abſque aliquo inde Nobis reddendo ſeu ſolvendo:

A.D. 1507.

PARDONAVIMUS inſuper, REMISIMUS, & RELAXAVIMUS *eidem Epiſcopo* omnimoda Foriſfacturas, Fines, Pœnas, Debita, Deperdita, Adjudicata ſive Adjudicanda, Contemptus & Offenſas, per *ipſum Epiſcopum*, ante præſentem Diem, contra formam tàm omnium & ſingulorum Statutorum de Signis Liberatis Pannorum & Capiciorum ac Retentionibus quibuſcumque, ac etiam omnes & omnimodas Actiones, Sectas, Querelas, & Demandas quas vel quæ Nos verſus ipſum *Epiſcopum* ſolum vel verſus ipſum *Epiſcopum* cum alio vel aliis habemus ſeu habere poterimus aut deberemus ratione Præmiſſorum ſeu alicujus eorumdem:

Ac inſuper de uberiori Gratia noſtra Conceſſimus *eidem Epiſcopo* per Præſentes quòd ipſe, de cætero, durante Vitâ ſuâ, prætextu aut vigore aliquarum Literarum Scriptorum ſeu Mandatorum noſtrorum quorumcumque, ad Inveniendum, Retinendum, Conducendum, Præpa-

A.D. 1507. Hen. 7. Præparandum, ſeu Arraiandum Homines, Arma, ſeu Homines Armatos pro Guerra, ad Servitium ſeu Opus noſtrum, nullo modo compellatur neque coerceatur; ſed quòd *idem Epiſcopus*, durante Vitâ ſuâ, de omnibus hujuſmodi Retentionibus, Conductionibus, & Præparationibus pro Servitio aut Uſu noſtro, tempore Pacis vel Guerræ, fiendis, erga Nos & Hæredes noſtros pentiùs Exonererur & Acquietetur, *ipſumque Epiſcopum* inde erga Nos & Hæredes noſtros imperpetuùm Exoneramus & Acquietamus per Præſentes; A.D. 1507. Hen. 7.

Eo quòd expreſſa mentio &c. aliquo Statuto &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Knoll*, decimo octavo Die Julii.

Per Breve de Privato Sigillo.

De Reſtitutionibus Temporalium Dunolm.

¶ ¶

A.D. 1507. An. 23. H. 7. Pat. 23. H. 7. p. 2. m. 24. REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Eborum, Salutem,

Cùm Dominus *Julius Summus Pontifex*, nuper vacante Sede Epiſcopali Eccleſiæ Cathedralis Dunelmenſis, per Obitum, bonæ Memoriæ, *Willielmi ejuſdem Eccleſiæ ultimi Paſtoris & Epiſcopi*, Perſonam Dilecti & Fidelis Clerici & Conſiliarii noſtri Magiſtri *Criſtoferi Baynbrigg* ejuſdem Eccleſiæ Electi in ipſius Eccleſiæ Epiſcopum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis indè directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd *præfatus Electus* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratiosè,

Cepimus Fidelitatem *ipſius Electi* Nobis pro Temporalibus dicti Epiſcopatûs debitam, & Temporalia illa, prout moris eſt, Reſtituimus eidem; A.D. 1507.

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Electo* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Ballivâ tuâ, ſine dilatione, Liberes in formâ prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo ſeptimo Die Novembris.

Per ipſum Regem.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub eadem Datâ, videlicet,

Eſcaetori Regis in Com. Northumbr.
Eſcaetori Regis in Com. Midd.

Et Mandatum eſt Militibus, &c.

Tractatus Matrimonialis pro Filia Regis cum Principe Hiſpaniarum, Confirmatio per Imperatorem.

☞

A.D. 1508. An. 23. H. 7. Ex Autogr. MAximilianus, divinâ favente Clementiâ, *Electus Romanorum* IMPERATOR ſemper Auguſtus, REX *Germaniæ* & *Hungariæ*, *Dalmatiæ*, *Croaciæ*, &c. ARCHIDUX *Auſtriæ*, DUX *Burgundiæ*, *Lotharingiæ*, *Brabantiæ*, *Stiriæ*, *Carinthiæ*, *Carniolæ*, *Limburgiæ*, *Lucemburgiæ*, & *Gheldriæ*, LANTGRAVIUS *Alſatiæ*, PRINCEPS *Sueviæ*, PALATINUS *in Habsburg* & *Hanoniæ*, PRINCEPS & COMES *Burgundiæ*, *Flandriæ*, *Tirolis*, *Goritiæ*, *Artheſii*, *Hollandiæ*, *Zelandiæ*, *Ferretis*, *Kiburgi*, & *Dusburgii*, MARCHIO *Sacri Romani Imperii ſuper Anaſum* & *Burgoniæ*, DOMINUS *Friſiæ*, *Marchiæ*, *Sclavoniæ*, *Mechliniæ*, *Portuſnaonis*, & *Salinarum*, Recognoſcimus & notum facimus, Tenore Præſentium, univerſis & ſingulis præſentes Literas viſuris & inſpecturis, A.D. 1508.

Cùm nuper, ad Dei Omnipotentis Laudem & Gloriam & totius Chriſtianæ Religionis Exaltationem & Augmentum, Magnifici & Honorabiles Fideles Nobis Dilecti, *Jacobus de Lucemburgo* Dominus de Fiennes Conſanguineus Locumtenens & Capitaneus noſter Generalis Comitatuum Flandriæ & Artheſiæ, *Johannes Dominus de Bergis*, Conſiliarii & Cambellani noſtri ac Milites Aurei Velleris, necnon *Laurentius de Gorrenodo* Baro Monthaneſii Gubernator Patriarum Breſſiæ, *Johannes le Sauvaige* Dominus de Scaubeca Præſidens Conſulatûs

Flandriæ, & *Philippus Haneton* Primus Secretarius & Audientiarius noſter in Provinciis noſtris Burgundiæ Superioris & Inferioris, tanquam Oratores, Procuratores, Commiſſarii, & Deputati noſtri, tàm Nomine noſtro proprio quàm etiam tutorio Illuſtris *Karoli Archiducis Auſtriæ, Principis Hiſpaniarum, Ducis Burgundiæ, Brabantiæ, &c.* Filii ac Nepotis noſtri Cariſſimi, ac etiam tanquam Oratores, Procuratores, Commiſſarii, & Deputati *dicti Nepotis noſtri* per eum, de Auctoritate, Voluntate, Aſſenſu, & Conſenſu noſtro tanquam Avi Paterni legittimique Tutoris & Adminiſtratoris Perſonæ ac Bonorum dicti Nepotis noſtri, Patentibus noſtris ac ſuis Literis & Mandatis debitè expeditis ſufficienter ſuffulti, Juſſu & Mandato noſtro modo quo ſupra, in Oppido Caliſiæ, *Die Viceſimo primo Decembris Anni præteriti*, Convenerint, Tractaverint, & Concluſerint cum Venerabili *Ricardo Epiſcopo Wintonenſi* Cuſtode Privati Sigilli Sereniſſimi Principis Domini *Henrici Regis Angliæ & Franciæ &c.* Fratris & Conſanguinei ac Confœderati noſtri Cariſſimi, *Thoma Comite de Sorrey* Theſaurario Angliæ, *Thoma Dockwra* Priore Sancti Johannis Jheroſolimitani in Anglia, *Gilberto de Talbot* Deputato Caliſiæ, *Nicolao Weſt* Legum Doctore, Conſiliariis, Oratoribus, Procuratoribus, Commiſſariis, & Deputatis ad hoc etiam Literis præfati Sereniſſimi *Regis Angliæ* ſufficienter inſtructis, de & ſuper Matrimonio & futuro Connubio, Deo & Sanctâ Matre Eccleſiâ faventibus, celebrando & conſummando inter præfatum Illuſtriſſimum *Carolum Archiducem Auſtriæ Principem Hiſpaniarum &c.* Nepotem noſtrum Cariſſimum ex una, & Illuſtrem Principiſſam Dominam *Mariam* prælibati Sereniſſimi *Regis Angliæ Filiam* Cariſſimam ex alia, ac Dote, Dotalitio, Traductione, Pœnis, aliiſque Clauſulis, Conditionibus, & Qualitatibus, modiſque & formis, latiùs contentis declaratis & inſertis in Literis & Capitulationibus per eoſdem prænominatos Oratores utriuſque Partis confectis & conventis,

Quarum quidem Literarum ipſius Capitulationis Tenor, de verbo ad verbum, ſequitur, & eſt talis,

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, *Nos,*

Jacobus de Luxemburgo Dominus de Fiennes de Erkingham de Armentieres de Zotteghem &c. Locumtenens & Gubernator Comitatuum Flandriæ & Artheſii, *Johannes Dominus de Bergis* ſuper Zomam & de Walham, Milites Ordinis Aurei Velleris Conſiliarii & Cambellani Sacratiſſimi ac Potentiſſimorum & Excellentiſſimorum Principum *Maximiliani*, Divinâ favente Clementiâ, REGIS *Romanorum* ſemper Auguſti, & Domini *Karoli*, eâdem Gratiâ, PRINCIPIS *Hiſpaniæ*, ARCHIDUCUM *Auſtriæ*, DUCUM *Burgundiæ*, *&c.* COMITUM *Flandriæ &c.* *Laurentius de Gorrenodo* Baro Montheneſii Gubernator Patriarum Breſſiæ, *Johannes le Sauvaige* Miles Dominus de Scaubeca Præſes Conſulatûs Flandriæ, & *Philippus Haneton* Primus Secretarius & Audientiarius, Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, Commiſſarii, & Nuncii ſpeciales præfatorum Dominorum noſtrorum *Regis Romanorum* & *Principis Hiſpaniarum*, ac Sereniſſimæ & Inclitiſſimæ Principiſſæ Dominæ *Margaretæ Auſtriæ & Burgundiæ Duciſſæ Viduæ Sabaudiæ*,

NOTUM FACIMUS quòd, cùm Conjugium ſeu Matrimonium eâ ſit Utilitate, Oblectamento, Honore, Laude, ac Gloriâ, ac mortali hinc Hominum Generi inchoando frugalius, propagando jucundius, conſervando decentius aut honeſtius Primus ipſe Hominum optimus Pater Deus Inveniendum aliud duxerit nichil, id quoque, uti optimum eſt omnium quibus Divina Nos donavit Clementia, ſic non niſi a Clementiſſimo atque Deo ſolo optimo inventum eſt, in quo poſtmodùm, quanquam de Virgine, tamquam ſecretiore in Umbraculo naſci voluit:

Pro ſtabili igitur firmiſſimóque Fundamento perpetui Fœderis mutuæque atque indiſſolubilis Amicitiæ utriuſque Domûs Angliæ & Burgundiæ, ad Laudem & Gloriam Omnipotentis Dei Salvatoris noſtri primi hujus Sanctiſſimi Sacramenti Inſtitutoris, tàm Fidei Religioniſque Chriſtianæ Vim, Robur, & Incrementum Principibus noſtris, ſuis Succeſſoribus, eorum Regnis, Patriis, ac Subditis ſaluberrimè conſulere cupientes, per Nos Oratores prædictos, ad hoc ſpecialiter ordinatos, deputatos, & auctoriſatos per prædictum *Regem Romanorum*, tàm per Se *ut Regem Romanorum*, quàm per Eundem *ut Avum & Tutorem præfati Principis Hiſpaniarum, ac eundem Principem* Auctoritate & Aſſenſu Tutoris ſui prædicti, nècnon per prædictam *Dominam Duciſſam*, per Literas & Commiſſiones ſuas diſtinctas hic inferiùs inſertas, cum Reverendo in Chriſto Patre, Illuſtribus Spectabilibus ac Præſtantiſſimis Viris, *Ricardo Wintonienſi Epiſcopo* Cuſtode Privati Sigilli

Illuſtriſſimi Excellentiſſimi & Potentiſſimi Principis, *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Domini Hiberniæ*, *Thoma Comite Surrey* Theſaurario Angliæ, *Thoma Dockwra* Priore Sancti Johannis Jeroſolimitani in Anglia, *Gilberto Talbot* Milite Ordinis Garterii Deputato præfati *Regis Angliæ* Villæ ſuæ Caliſii, & Magiſtro *Nicholao Weſt* Legum Doctore, præfati *Regis Angliæ* Conſiliariis, & ad Infraſcripta ejuſdem Regis Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Deputatis, per Literas & Commiſſiones ſuas ſimiliter hic inferiùs inſertas ordinatis & auctoriſatis, ſuper Matrimonio, Autore Ducéque Deo Contrahendo inter dictum Illuſtriſſimum *Principem Hiſpaniarum*, *Archiducem Auſtriæ*, *Ducem Burgundiæ &c.* Parte ex una, & Præclariſſimam atque Illuſtriſſimam Dominam Dominam *Mariam* præfati Illuſtriſſimi Excellentiſſimi ac Potentiſſimi *Regis Angliæ &c. Filiam* Chariſſimam ex altera, Tractavimus, Convenimus, & Concluſimus in Formam & Modum qui ſequitur,

Inprimis, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, & præfati Oratores, Commiſſarii, & Procuratores *Regis Romanorum*, tàm *ut Regis Romanorum* quàm ejuſdem Regis ut præfati *Principis Hiſpaniarum Avi Paterni & Tutoris legittimi*, ac etiam dicti *Principis Hiſpaniarum*, Auctoritate tamen Conſenſu & Aſſenſu dicti ſui Tutoris, necnon dictæ Dominæ *Margaretæ Duciſſæ Sabaudiæ præfati Karoli Amitæ*, promiſerunt & per Præſentes promittunt, quòd præfatus Sereniſſimus & Excellentiſſimus *Princeps Carolus Princeps Hiſpaniarum*, *Archidux Auſtriæ*, *Dux Burgundiæ*, *Comes Flandriæ &c.* per Oratorem vel Oratores, Commiſſarium vel Commiſſarios, Procuratorem vel Procuratores ſuum vel ſuos, ad hoc ſufficienter auctoriſatum vel auctoriſatos, & conſtitutum vel conſtitutos, atque ad Sereniſſimam & Illuſtriſſimam Principem & Dominam Dominam *Mariam dicti Regis Angliæ Filiam* Cariſſimam, in Regnum Angliæ miſſum vel miſſos Sponſalia, per verba ad hoc apta, citra Feſtum Paſchæ proximò & immediatè futurum poſt Datam præſentis Tractatûs, coram Duobus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritatibus Notariis & Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, cum eadem Sereniſſima Principe Domina *Maria* realiter contrahet & cum effectu.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, & præfati Oratores *Regis Angliæ* promiſerunt, & per Præſentes promittunt, quòd præfata Sereniſſima Princeps *Domina Maria* Sponſalia, per Verba ad hoc apta, cum præfato *Principe Hiſpaniarum*, ejuſve Oratore vel Oratoribus, Commiſſario ſeu Commiſſariis, Procuratore ſeu Procuratoribus, ſufficienter, ut præfertur, ad hoc auctoriſato vel auctoriſatis, & in Regnum Angliæ ad eam miſſo vel miſſis, Locis, Terminis, Modíſque & Formis prædictis, coram Notariis & Teſtibus prædictis realiter contrahet & cum effectu.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, & præfati Oratores, Commiſſarii, & Procuratores dictorum *Regis Romanorum & Principis Hiſpaniarum* ac *Dominæ Duciſſæ* Nominibus, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu prædictis promiſerunt, & per Præſentes promittunt, quòd præfatus *Princeps Hiſpaniarum*, per Oratorem vel Oratores, Commiſſarium vel Commiſſarios, Procuratorem vel Procuratores ſuum vel ſuos, ad hoc, poſt Quartum decimum Ætatis ſuæ Annum expletum, ſufficienter auctoriſatum vel auctoriſatos, & conſtitutum vel conſtitutos, infra Quadraginta Dies, poſtquam Ætatem Quatuordecim Annorum impleverit, proximò ſequentes, ad præfatam Principem *Dominam Mariam* in Regnum Angliæ miſſum vel miſſos, coram Duobus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritate Notariis & Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, cum eadem *Domina Maria* Matrimonium, per Verba de Præſenti ad hoc apta, realiter contrahet & cum effectu.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, & præfati Oratores dicti *Regis Angliæ* promiſerunt, & per Præſentes promittunt, quòd præfata Sereniſſima Princeps *Domina Maria*, ſimili modo, tunc & ibidem, coram Notariis & Teſtibus prædictis, cum præfato *Principe Hiſpaniarum* ejuſve Oratore vel Oratoribus, Commiſſario vel Commiſſariis, ſeu Procuratore vel Procuratoribus, ad hoc ſufficienter, ut præfertur, auctoriſato vel auctoriſatis, & conſtituto vel conſtitutis, & ad eam ſimiliter, ut ſupradictum eſt, miſſo vel miſſis, Matrimonium per Verba de Præſenti ad hoc apta realiter contrahet & cum effectu.

Flandriæ, & *Philippus Haneton* Primus Secretarius & Audientiarius noſter in Provinciis noſtris Burgundiæ Superioris & Inferioris, tanquam Oratores, Procuratores, Commiſſarii & Deputati noſtri, tam Nomine noſtro proprio, quam etiam tutorio Illuſtriſſimi *Caroli Archiducis Auſtriæ, Principis Hiſpaniarum, Ducis Burgundiæ, Brabantiæ* &c. Filii ac Nepotis noſtri Cariſſimi, ac etiam tanquam Oratores, Procuratores, Commiſſarii, & Deputati *dicti Nepotis noſtri* per eum, de Auctoritate, Voluntate, Aſſenſu, & Conſenſu noſtro tanquam Avi Paterni legitimique Tutoris & Adminiſtratoris Perſonæ ac Bonorum dicti Nepotis noſtri, Patentibus [illegible] Literis & Mandatis debitis [illegible] ſufficienter fulcitis, tam & [illegible] noſtro modo quo ſupra, in Oppido [illegible], *Die Vigeſimaprima Decembris* [illegible] Convenerint, Tractaverint & Concluſerint cum Venerabili [illegible] *Epiſcopo Wintonienſi* Cuſtode Privati Sigilli Sereniſſimi Principis Domini *Henrici Regis Angliæ & Franciæ* &c. Fratris & Conſanguinei ac Confœderati noſtri Cariſſimi, *Thoma Comite de Surrey* Theſaurario Angliæ, *Thoma Docwra* Priore Sancti Johannis Jheroſolimitani in Anglia, *Gilberto de Talbot* Deputato Caliſiæ, *Nicolao Weſt* Legum Doctore, Conſiliariis, Oratoribus, Procuratoribus, Commiſſariis, & Deputatis ad hoc etiam Literis præfati Sereniſſimi *Regis Angliæ* ſufficienter inſtructis, de & ſuper Matrimonio & futuro Connubio, Deo & Sanctâ Matre Eccleſiâ faventibus, celebrando & conſummando inter præfatum Illuſtriſſimum *Carolum Archiducem Auſtriæ Principem Hiſpaniarum* &c. Nepotem noſtrum Cariſſimum ex una, & Illuſtrem Principiſſam Dominam *Mariam* præfati Sereniſſimi *Regis Angliæ Filiam* Cariſſimam ex alia, ac Dote, Dotalitio, Traductione, Pœnis, aliiſque Clauſulis, Conditionibus, & Qualitatibus, modiſque & formis, latius contentis declaratis & inſertis in Literis & Capitulationibus per eoſdem prænominatos Oratores utriuſque Partis confectis & conventis,

Quarum quidem Literarum ipſius Capitulationis Tenor, de verbo ad verbum, ſequitur, & eſt talis,

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, *Nos*

Jacobus de Luxemburgo Dominus de Fiennes de Erkinghem de Armentieres de Zotteghem &c. Locumtenens & Gubernator Comitatuum Flandriæ & Artheſii, *Johannes Dominus de Bergis* [illegible] Zomberghe & de Walham, Milites Ordinis Aurei Velleris Conſiliarii & Cambellani Sacratiſſimi ac Potentiſſimorum & Excellentiſſimorum Principum *Maximiliani*, Divinâ favente Clementiâ, REGIS *Romanorum* ſemper Auguſti, & Domini *Karoli*, eadem Gratiâ, PRINCIPIS *Hiſpaniæ*, ARCHIDUCUM *Auſtriæ*, DUCUM *Burgundiæ*, &c. COMITUM *Flandriæ* &c. *Laurentius de Gorrenod* Baro Montheneſii Gubernator Patriarum Breſſiæ, *Johannes le Sauvaige* Miles Dominus de Scaubeca Præſes Conſulatûs Flandriæ, & *Philippus Haneton* Primus Secretarius & Audientiarius, Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, Commiſſarii, & Nuncii ſpeciales prædictorum Dominorum noſtrorum *Regis Romanorum & Principis Hiſpaniarum*, ac Sereniſſimæ & Incliſſimæ Principiſſæ Dominæ *Margaretæ Auſtriæ & Burgundiæ Duciſſæ Viduæ Sabaudiæ*,

NOTUM FACIMUS quòd, cum Conjugium ſeu Matrimonium eſt in Utilitate, Oblectamento, Honore, Laude, ac Gloriâ, ac mortali huic Hominum Generi inchoando frugalius, propagando jucundius, conſervando decentius aut honeſtius Primus ipſe Hominum optimus Pater Deus Inveniendum aliud duxerit nichil, id quoque, uti optimum eſt omnium quibus Divina Nos donavit Clementia, ſic non niſi à Clementiſſimo atque Deo ſolo optimo inventum eſt, in quo poſtmodum, quanquam de Virgine, tanquam ſecretiore in Umbraculo naſci voluit:

Pro ſtabili igitur firmiſſimóque Fundamento perpetui Fœderis mutuæque atque indiſſolubilis Amicitiæ utriuſque Domûs Angliæ & Burgundiæ, ad Laudem & Gloriam Omnipotentis Dei Salvatoris noſtri primi hujus Sanctiſſimi Sacramenti Inſtitutoris, tam Fidei Religioniſque Chriſtianæ Vim, Robur, & Incrementum Principibus noſtris, ſuis Succeſſoribus, eorum Regnis, Patriis, ac Subditis ſaluberrimè conferre cupientes, per Nos Oratores prædictos, ad hoc ſpecialiter ordinatos, deputatos, & auctoriſatos per prædictum *Regem Romanorum*, tam per Se *ut Regem Romanorum*, quam per Eundem *ut Avum & Tutorem præfati Principis Hiſpaniarum, ac eundem Principem* Auctoritate & Aſſenſu Tutoris ſui prædicti, necnon per prædictam *Dominam Duciſſam*, per Literas & Commiſſiones ſuas diſtinctas hic inferiùs inſertas, cum Reverendo in Chriſto Patre, Illuſtribus Spectabilibus ac Præſtantiſſimis Viris, *Ricardo Wintonienſi Epiſcopo* Cuſtode Privati Sigilli

Illuſtriſſimi Excellentiſſimi & Potentiſſimi Principis, *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Domini Hiberniæ*, *Thoma Comite Surrey* Theſaurario Angliæ, *Thoma Dockwra* Priore Sancti Johannis Jeroſolimitani in Anglia, *Gilberto Talbot* Milite Ordinis Garterii Deputato præfati *Regis Angliæ* Villæ ſuæ Caliſii, & Magiſtro *Nicholao Weſt* Legum Doctore, præfati *Regis Angliæ* Conſiliariis, & ad Infraſcripta ejuſdem Regis Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Deputatis, per Literas & Commiſſiones ſuas ſimiliter hic inferiùs inſertas ordinatis & auctoriſatis, ſuper Matrimonio, Autore Ducéque Deo Contrahendo inter dictum Illuſtriſſimum *Principem Hiſpaniarum*, *Archiducem Auſtriæ*, *Ducem Burgundiæ &c.* Parte ex una, & Præclariſſimam atque Illuſtriſſimam Dominam Dominam *Mariam* præfati Illuſtriſſimi Excellentiſſimi ac Potentiſſimi *Regis Angliæ &c. Filiam* Chariſſimam ex altera, Tractavimus, Convenimus, & Concluſimus in Formam & Modum qui ſequitur,

Inprimis, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, & præfati Oratores, Commiſſarii, & Procuratores *Regis Romanorum*, tàm *ut Regis Romanorum* quàm ejuſdem Regis ut præfati *Principis Hiſpaniarum Avi Paterni & Tutoris legittimi*, ac etiam dicti *Principis Hiſpaniarum*, Auctoritate tamen Conſenſu & Aſſenſu dicti ſui Tutoris, necnon dictæ Dominæ *Margaretæ Duciſſæ Sabaudiæ præfati Karoli Amitæ*, promiſerunt & per Præſentes promittunt, quòd præfatus Sereniſſimus & Excellentiſſimus *Princeps Carolus Princeps Hiſpaniarum*, *Archidux Auſtriæ*, *Dux Burgundiæ*, *Comes Flandriæ &c.* per Oratorem vel Oratores, Commiſſarium vel Commiſſarios, Procuratorem vel Procuratores ſuum vel ſuos, ad hoc ſufficienter auctoriſatum vel auctoriſatos, & conſtitutum vel conſtitutos, atque ad Sereniſſimam & Illuſtriſſimam Principem & Dominam Dominam *Mariam dicti Regis Angliæ Filiam* Cariſſimam, in Regnum Angliæ miſſum vel miſſos Sponſalia, per verba ad hoc apta, citra Feſtum Paſchæ proximò & immediatè futurum poſt Datam præſentis Tractatûs, coram Duobus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritatibus Notariis & Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, cum eadem Sereniſſima Principe Domina *Maria* realiter contrahet & cum effectu.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, & præfati Oratores *Regis Angliæ* promiſerunt, & per Præſentes promittunt, quòd præfata Sereniſſima Princeps *Domina Maria* Sponſalia, per Verba ad hoc apta, cum præfato *Principe Hiſpaniarum*, ejuſve Oratore vel Oratoribus, Commiſſario ſeu Commiſſariis, Procuratore ſeu Procuratoribus, ſufficienter, ut præfertur, ad hoc auctoriſato vel auctoriſatis, & in Regnum Angliæ ad eam miſſo vel miſſis, Locis, Terminis, Modiſque & Formis prædictis, coram Notariis & Teſtibus prædictis realiter contrahet & cum effectu.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, & præfati Oratores, Commiſſarii, & Procuratores dictorum *Regis Romanorum & Principis Hiſpaniarum* ac *Dominæ Duciſſæ* Nominibus, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu prædictis promiſerunt, & per Præſentes promittunt, quòd præfatus *Princeps Hiſpaniarum*, per Oratorem vel Oratores, Commiſſarium vel Commiſſarios, Procuratorem vel Procuratores ſuum vel ſuos, ad hoc, poſt Quartum decimum Ætatis ſuæ Annum expletum, ſufficienter auctoriſatum vel auctoriſatos, & conſtitutum vel conſtitutos, infra Quadraginta Dies, poſtquam Ætatem Quatuordecim Annorum impleverit, proximò ſequentes, ad præfatam Principem *Dominam Mariam* in Regnum Angliæ miſſum vel miſſos, coram Duobus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritate Notariis & Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, cum eadem *Domina Maria* Matrimonium, per Verba de Præſenti ad hoc apta, realiter contrahet & cum effectu.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, & præfati Oratores dicti *Regis Angliæ* promiſerunt, & per Præſentes promittunt, quòd præfata Sereniſſima Princeps *Domina Maria*, ſimili modo, tunc & ibidem, coram Notariis & Teſtibus prædictis, cum præfato *Principe Hiſpaniarum* ejuſve Oratore vel Oratoribus, Commiſſario vel Commiſſariis, ſeu Procuratore vel Procuratoribus, ad hoc ſufficienter, ut præfertur, auctoriſato vel auctoriſatis, & conſtituto vel conſtitutis, & ad eam ſimiliter, ut ſupradictum eſt, miſſo vel miſſis, Matrimonium per Verba de Præſenti ad hoc apta realiter contrahet & cum effectu.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, & præfati Oratores *Regis Romanorum, Principis Hiſpaniarum & Duciſſæ Sabaudiæ* auctoritate Conſenſu & Aſſenſu prædictis Promiſerunt & per Præſentes Promittunt quòd, ſi præfato *Regi Angliæ* placuerit, aliquo tempore poſtquam præfatus *Princeps Hiſpaniarum* Quartum decimum Ætatis ſuæ Annum impleverit, & poſt tranſactos Quadraginta Dies ſupradictum Quartum decimum Annum expletum immediatè ſequentes, ad eundem *Principem Hiſpaniarum* mittere Oratorem ſeu Oratores, Commiſſarium vel Commiſſarios, Procuratorem vel Procuratores per præfatam *Dominam Mariam* ad Matrimonium, ut præfertur, inter eoſdem *Principem Hiſpaniarum* & *Dominam Mariam* contrahendum ſufficienter auctoriſatum vel auctoriſatos, tunc præfatus *Princeps Hiſpaniarum*, coram Notariis & Teſtibus ad hoc vocatis & rogatis, cum eodem Commiſſario vel Commiſſariis, Oratore vel Oratoribus, Procuratore vel Procuratoribus, ad eum ſic ut præfertur miſſo vel miſſis, ac ſufficienter ad hoc ut præfertur auctoriſato vel auctoriſatis, Matrimonium per Verba de Præſenti ad hoc apta Realiter contrahet & cum effectu.

Item, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, & prædicti Oratores dicti *Regis Angliæ* Promiſerunt, & per Præſentes Promittunt quòd *idem Rex* Hæredéſve & Succeſſores ſui, ſuis Sumptibus & Expenſis, tranſmittet & traducet, tranſmitti ſeu traduci facient præfatam *Dominam Mariam* Filiam ſuam Cariſſimam, taliter támque honorificè ut decet talem tantámque Principem tranſmitti ſeu traduci, infra Tres Menſes prædictum Contractum Matrimonialem, poſt præfati *Principis Hiſpaniarum* Quartum decimum Ætatis ſuæ Annum expletum, per Verba de Præſenti ut præfertur Contractum, proximè & immediate ſequentes uſque ad & in *Opidum de Scluſa*, idémque *Princeps Hiſpaniarum*, infra Octo Dies, dictam Traductionem in prædictum *Opidum de Scluſa* factam proximè & immediatè ſequentes, cum præfata *Domina Maria* palàm publicè & ſolempniter, juxta Canonicas Sanctiones &, ut Moris eſt, in facie Eccleſiæ Matrimonium publicè contrahet & ſolempniſabit; Volunt tamen concedunt & concludunt Oratores Partium prædictarum quòd præfata *Domina Maria*, poſt prædictam Traductionem continuè erit & manebit in Cuſtodia Commiſſariorum præfati *Regis Angliæ*, donec & quouſque prædictum Matrimonium, inter dictum *Principem Hiſpaniarum* & ipſam *Dominam Mariam*, fuerit in facie Eccleſiæ debitè Celebratum & Solempniſatum.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, & præfati Oratores dicti *Regis Angliæ* Promiſerunt, & per Præſentes Promittunt quòd idem *Rex Angliæ* Hæredéſve aut Succeſſores ſui, pro Matrimonio præfatæ *Dominæ Mariæ* cum præfato *Principe Hiſpaniarum* habendo & contrahendo Nomine Dotis Dotalitii ſeu Donationis popter Nuptias, dabit ſolvet & deliberabit, ſeu dari ſolvi & deliberari faciet præfato *Principi Hiſpaniarum* ejuſve Deputato ſive Deputatis, Summam *Ducentarum & quinquaginta Millium Coronarum Auri*, vel earumdem verum Valorem, Terminis, Locis, Modíſque & Formâ ſubſequentibus;

Videlicet, idem *Rex Angliæ* Hæredéſve aut Succeſſores ſui, ejuſve aut eorum Deputatus ſeu Deputati, ante Solempniſationem dicti Matrimonii, Conſignabit vel conſignabunt, deponet vel deponent in Manibus Mercatorum Societatis *Jeronimi Friſcobaldi*, aut alterius Mercatoris ſufficientis & ydonei in *Opido Brugenſi* commorantis, *Centum Millia Coronarum Auri*; Quæ quidem *Centum Millia Coronarum Auri*, vel earumdem verum Valorem, idem *Rex Angliæ*, Hæredéſve aut Succeſſores ſui, ejuſve aut eorum Deputatus vel Deputati, ſolvet aut ſolvi faciet, ſolventve aut ſolvi facient præfato *Principi Hiſpaniarum*, ejus Deputato vel Deputatis ad hoc ſufficienter auctoriſato vel auctoriſatis, in eadem Villa ſive *Opido Brugenſi*, in Pecunia Numerata, infra Quatuor Dies Solempniſationem dicti Matrimonii proximè & immediatè præcedentes,

Et, eodem Die, Anno Revoluto, in dicto *Opido Brugenſi Quinquaginta Millia Coronarum Auri*, vel earumdem verum Valorem in Pecunia Numerata,

Et in Anno ex tunc proximò ſequente, in *eodem Opido*, alia *Quinquaginta Millia Coronarum Auri*, vel earumdem verum Valorem in Pecunia Numerata,

Et in anno extunc proximò ſequente in *eodem Opido* alia *Quinquaginta Millia Coronarum Auri* vel earumdem verum Valorem, in Pecunia Numerata, pro plena perfecta & integra dictæ Dotis Solutione & cujuſlibet Partis ſive Parcellæ ejuſdem.

Item, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos quòd,

Si præfata *Domina Maria*, dicto Matrimonio Solempniſato, ante complementum Solutionis prædictæ Summæ *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri* & cujuſlibet Partis ejuſdem, ſuſcitatâ & procreatâ ex dicto Matrimonio aliquâ Prole ſive Sobole, obierit,

Eo caſu præfatus *Rex Angliæ*, Hæredes vel Succeſſores ſui, Summam & Summas, de dictis *Ducentis & Quinquaginta Milibus Coronarum Auri* tunc Debitam ſive Debitas Reſtantem ſeu Reſtantes, non ſolverint, ſive Termini Solutionum tunc ceſſerint & præterierint ſive non, præfato *Principi Hiſpaniarum, &c.* Hæredibus vel Succeſſoribus ſuis, ſi dicta Proles ſive Soboles ſic ſuſcitata tempore Solutionis fiendæ ſuperſtes fuerit, ſolvet & deliberabit ſolvive & deliberari faciet abſque difficultate quacumque:

Si verò, tempore Mortis ejuſdem *Dominæ Mariæ*, nulla ex prædicto Matrimonio Proles fuerit ſuſcitata & procreata, eo caſu præfatus *Rex Angliæ* Hæredes & Succeſſores ſui omnes & ſingulas Summas, pro Terminis tunc ceſſis & elapſis debitas, præfato *Principi Hiſpaniarum &c.* ejuſve Hæredibus vel Succeſſoribus dumtaxat benè & fideliter Locis, Modis & Formis prædictis ſolvet & deliberabit ſolvive & deliberari facere debeat & teneatur; pro Reſiduo verò Summæ vel Summarum, pro dicta Dote ſic ut præfertur conſtitutæ, Terminis tunc futuris ſolvendæ, præfatus *Rex Angliæ* ſuique Hæredes & Succeſſores, virtute præſentis Tractatûs, ipſo facto Quieti Immunes & Exonerati erunt & remanebunt.

Item, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt inter Oratores prædictos, & Oratores præfati *Regis Angliæ* Promittunt, quòd Illuſtriſſimus *Rex Angliæ*, pro Solutione dictorum *Ducentorum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri*, pro Dote & Nomine Dotis dictæ *Dominæ Mariæ* Filiæ ſuæ dicto *Principi Hiſpaniarum* bene & fideliter facienda Modo, Formâ, Locis & Terminis ſuperiùs ſpecificatis, non ſolum obligabit Se Hæredes & Succeſſores ſuos, Regna, Patrias, Terras, Villas & Opida ſua quæcumque, ac omnia Bona ſua mobilia & immobilia, Perſonâſque & omnia Bona omnium & ſingulorum Subditorum ſuorum ubicumque fuerint reperta, per ſuas Literas Patentes, Magno ſuo Sigillo ſigillatas, & Manu ſuâ ſubſcriptas, & in debita ac ſufficienti forma factas, præfato *Principi Hiſpaniarum* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, verum etiam curabit & realiter & cum effectu faciet quòd *Major Stapulæ Caliſiæ & Societas ejuſdem* obligabunt Se & Societatem Stapulæ præfato *Principi Hiſpaniarum* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, per Literas ſuas Patentes & auctenticas, in debita & ſufficienti forma factas, tamquam Particulares Perſonas quæ nunc ſunt & quæ pro tempore erunt, ita quòd Obligatio Corporis ſeu Collegii non deroget Obligationi Particulari, nec è contra, ac eorum Succeſſores eorúmque omnium & ſingulorum Bona mobilia & immobilia ubicumque fuerint reperta tàm per Terram quàm per Mare, quod prædicti *Major & Societas* eorúmve Succeſſores dictam Summam *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri* & quamlibet ejus Partem, ſi per Ipſum *Regem Angliæ* aut ejus Hæredes aut Succeſſores ut præmittitur non ſolvatur, realiter & cum effectu eidem *Principi Hiſpaniarum* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis ejuſve aut eorum Aſſignatis & Deputatis, ſimilibus Modis, Locis & Terminis quibus per præfatum *Regem Angliæ* ſoluta fuiſſet, ſolvent aut ſolvi facient.

Et, pro Defectu hujuſmodi Solutionis, licebit præfato *Principi Hiſpaniarum*, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, de & ſuper Perſonis Bonis & Rebus dictorum *Majoris & Societatis Stapulæ prædictæ* ubicumque Repertis, prædicta *Ducenta & Quinquaginta Millia Coronarum Auri* vel earumdem verum Valorem levare, capere, exigere & detinere: &, Caſu quo prædictæ Literæ Obligatoriæ dicti *Regis Angliæ* aut *dictæ Stapulæ* per præfatum *Principem Hiſpaniarum* ejuſve Commiſſarium vel Commiſſarios repertæ fuerint, Ratione Formæ aut Materiæ earumdem aut alio quoviſmodo, minus ſufficientes aut Invalidæ, Dictus *Rex Angliæ*, per præfatum *Principem Hiſpaniarum* ſuper hoc certior factus, totiens quotiens Requiſitus fuerit, tenebitur alias Literas debitas & ſufficientes debitéque & ſufficienter Reformatas, infra Duos Menſes dictum Certificatorium proximò ſequentes, præfato *Principi Hiſpaniarum* ejuſve Deputato vel Deputatis ad hoc ſufficienter auctoriſato vel auctoriſatis tradere & deliberare cum effectu.

Item, ut prædicta Sponſalia & Matrimonium, inter præfatos *Principem Hiſpaniarum* & *Dominam Mariam*, Locis, Terminis, Modiſque & Formis ſupradictis indubiè realiter & cum effectu contrahantur ſolempniſentur & debitum ſortiantur effectum, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, quòd præfatus *Rex Romanorum* Nomine ſuo proprio tamquam *Rex Romanorum*, ac etiam Tutorio nomine & tamquam Avus & Tutor ejuſdem *Principis Hiſpaniarum*, ac dictus *Princeps Hiſpaniarum*, Auctoritate & expreſſo Conſenſu ejuſdem Regis Avi & Tutoris ſui, necnon præfata Domina *Margareta Duciſſa Sabaudiæ*, per Se paratas & diſtinctas Literas ſuas Patentes, Magnis ſuis Sigillis vallatas & Manibus ſuis ſubſcriptas, præfato Sereniſſimo *Regi Angliæ* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis obligabunt, & eorum quilibet obligabit Se Hæredes & Succeſſores ſuos, Regna, Terras, Patrias, Dominia, Villas & Opida ſua quæcumque, ac omnia Bona ſua mobilia & immobilia præſentia & futura ubicumque fuerint reperta, necnon Perſonas ac Bona omnium & ſingulorum Subditorum ſuorum, cujuſcumque Gradûs, Statûs aut Conditionis exiſtant, ſub Pœna *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri*, quòd prædictum Matrimonium, inter prædictum *Principem Hiſpaniarum* & præfatam *Dominam Mariam*, ſi ad legittimam Nubendi Ætatem pervenerint, debitum juxta formam præſentis Tractatûs ſortietur effectum: Idémque *Rex Romanorum* Auctoritate Tutoriâ, præfatúſque *Princeps Hiſpaniarum* Auctoritate, Conſenſu & Aſſenſu præfati *Regis Romanorum* Avi & Tutoris ſui, ac dicta *Domina Duciſſa* realiter & cum effectu facient & quilibet eorum realiter & cum effectu faciet quòd,

Illuſtres Spectabiles & Clariſſimi Domini; videlicet,

Karolus de Croy Princeps de Chimay,

Henricus Comes de Naſſou Dominus de Breda,

Johannes Comes de Egmonda,

Fredericus de Egmonda Comes de Buen Dominus de Yſſelſtain,

Jacobus de Luxemburgo Dominus de Fiennes,

Johannes Dominus de Berghes,

Guillermus de Croy Dominus de Chierues,

Johannes de Luxemburgo Dominus de Ville,

Ferricus de Croy Dominus de Rueux,

Henricus de Witham Dominus de Beerſſel,

Karolus Baro de Lalaing,

Philibertus de Veyre Dictus la Mouche,

Johannes le Sauvaige Dominus de Scaubeca Præſidens Flandriæ,

Jeronimus Lauweryn Theſaurarius Generalis,

Et *Philippus Haneton* Primus Secretarius & Audientiarius,

Per Literas ſuas Patentes validas & efficaces, Sigillis Armorum ſuorum ſigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas,

Necnon *Burgimagiſtri, Gubernatores, Scabini, Conſules, Theſaurarii & Communitates* Oppidorum & Villarum *de Bruxella, Andwerpia, Brugis, Ypris, Cortraco, Novoportu, Dordraco, Leydis, Amſterdam, Middelburgo, Zierickxee*, & *Mechlinia*, tamquam Corpora & Collegia, ac etiam tamquam Particulares Perſonas quæ nunc ſunt & pro tempore erunt, ita quòd Obligatio Corporis ſeu Collegii non deroget Obligationi Particulari, nec è contra,

Per Literas ſuas Patentes & autenticas validas & efficaces, Sigillis ſuis communibus ſigillatas, præfato *Regi Angliæ* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis Obligabunt ſe Hæredes & Succeſſores ſuos, Villas, Oppida, ac omnes & ſingulos Opidanos pro tempore exiſtentes, & Communitates ſuas, ac omnia & ſingula Bona ſua mobilia & immobilia præſentia & futura ubicumque fuerint reperta, ſub Pœna *Quinquaginta Millium Coronarum Auri* quòd prædictum, Matrimonium inter prænominatum *Principem Hiſpaniarum* & præfatam *Dominam Mariam*, cùm ad maturam & legittimam nubendi Ætatem pervenerint, juxta formam præſentis Tractatûs ut præmittitur, debitè perficietur:

Et, ſi fortè ſteterit aut ſtabit per præfatum *Principem Hiſpaniarum* vel Parentes ſuos, vel eorum aliquem, aut alium quemcumque, aut per quemcunque modum aut eventum præterquam per præfatam *Dominam Mariam*, aut ejus Partem, vel per Mortem alterius contrahentium (quod Deus avertat) quo minus dictum Matrimonium, per Verba de Præſenti, poſt completum decimum quartum Ætatis ejuſdem Principis Annum ut præmittitur, contrahatur, & Modis, Terminis, Locis & Formis ſupradictis in facie Eccleſiæ debitè ſolempniſetur, tunc & in eo caſu dicti *Rex Romanorum, Princeps Hiſpaniarum, Duciſſa Sabaudiæ*, Hæredes & Succeſſores ſui, dictam Summam *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri* & quamlibet ejus Partem, ac dicti *Princeps de Chimay, Comites, Barones & Domini prædicti*, necnon præfati *Burgimagiſtri, Gubernatores, Scabini, Conſules, Theſaurarii & Communitates*, eorumve Hæredes aut Succeſſores prædictam Summam

A.D.1508. Hen. 7.

mam *Quinquaginta Millium Coronarum Auri* & quamlibet ejus Partem, in Pœnam hujuſmodi Repudiationis, præfato *Regi Angliæ* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis ſine dilatione, contradictione, reſiſtentia vel excuſatione quacumque, in Civitate Londoniarum, ſolvere tenebuntur, licebitque præfato *Regi Angliæ* ſuiſve Hæredibus aut Succeſſoribus, ſi prædicta Summa *Ducentarum & Quinquaginta Milium Coronarum Auri* & quælibet ejus Pars, per dictum *Regem Romanorum Principem Hiſpaniarum* & *Dominam Duciſſam* ut præfertur ſolvenda, vel ſi prædicta Summa *Quinquaginta Millium Coronarum Auri* per dictos *Principem Comites Barones* & *Dominos Gubernatores, Scabinos, Conſules, Theſaurarios* & *Communitates* ut præfertur ſolvenda, & quælibet ejus Pars ut præmittitur non ſolvatur, eandem Summam *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri* & quamlibet ejus Partem a præfato *Rege Romanorum, Principe Hiſpaniarum*, & *Duciſſa Sabaudiæ*, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, eorúmque Regnis, Patriis, Terris, Dominiis, Villis, Opidis & Subditis, eorúmque Bonis mobilibus & immobilibus, præſentibus & futuris, ubicumque repertis, necnon dictam Summam *Quinquaginta Millium Coronarum Auri* de & ſuper omnibus & ſingulis Perſonis Bonis mobilibus & immobilibus dictorum *Principis de Chimay, Comitum, Baronum, Dominorum, & Burgiſmagiſtrorum, Gubernatorum, Conſulum, Theſaurariorum & Communitatum* & eorum Hæredum & Succeſſorum, ubicumque tàm per Terram quàm per Mare repertorum, ſine contradictione aut Reſiſtentia quibuſcumque liberè exigere, levare, capere, poſſidere & detinere:

Et parimodo Illuſtriſſimus *Rex Angliæ* prædictis *Regi Romanorum* & *Principi Hiſpaniarum*, per Literas ſuas Patentes Manu ſuâ ſubſcriptas & ſuo Magno Sigillo ſigillatas, obligabit Se Hæredes & Succeſſores ſuos, Regna, Patrias, Terras & Dominia ſua quæcumque, ac Bona ſua omnia mobilia & immobilia præſentia & futura ubicúmque fuerint reperta, necnon Perſonas & Bona omnium & ſingulorum Subditorum ſuorum, cujuſcumque Gradûs, Statûs aut Conditionis exiſtant, ſub Pœna *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri*, quòd prædictum Matrimonium inter dictum *Principem Hiſpaniarum* & præfatam *Dominam Mariam*, ſi ad legittimam Nubendi Ætatem pervenerint, debitum juxta formam præſentis Tractatûs ſortietur effectum.

Ac, inſuper, idem *Rex Angliæ* curabit ac realiter & cum effectu faciet quòd Sereniſſimus & Illuſtriſſimus Princeps *Henricus Princeps Walliæ*, Dux *Cornubiæ* & Comes *Ceſtriæ* Filius ſuus & Hæres Chariſſimus, per Literas ſuas Patentes, Manu & Sigillo ſuis communitas, Obligabit Se Hæredes & Succeſſores ſuos, ac omnia Bona ſua mobilia & immobilia, præſentia & futura ubicumque fuerint reperta, ſimiliter ſub Summa *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri*;

Nec non quòd,

Illuſtres ſpectabiles & Clariſſimi Domini, videlicet,

Johannes Comes Oxoniæ,
Thomas Comes Arundelliæ,
Thomas Comes Surreiæ,
Georgius Comes Salopiæ,
Henricus Comes Northumberlandiæ,
Henricus Comes Eſſexiæ,
Thomas Comes Derbiæ,
Egidius Daubeney Dominus Daubeney,
Karolus Sommerſet Dominus de Herbert,
Thomas Darcy Dominus de Darcy,
Willielmus Conyers Dominus de Hornby,
Thomas Fines Dominus de Dacre,
Johannes Bourgchier Dominus de Berners,
Willielmus Blount Dominus de Montjoy,
Et Dominus *Henricus Stafford* Milles,

Per Literas ſuas Patentes validas & efficaces, Sigillis Armorum ſuorum ſigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas;

Ac etiam *Majores, Aldermanni, Vicecomites & Communitates* Civitatum, *Ballivi & Conſtabularii ac Communitates* Opidorum & Villarum *Londoniarum, Coventriæ, Norwichæ, Ceſtriæ, Worceſtriæ, Exceſtriæ, Yorck, Bryſtowæ, Southamtoniæ, Boſtoniæ, Hullæ, & Novi Caſtri ſuper Tynam*, tamquam Corpora & Collegia, ac etiam tamquam Particulares Perſonæ, quæ nunc ſunt & pro tempore erunt, ita quod Obligatio Corporis ſeu Collegii non deroget Obligationi particulari, nec è contra,

Per Literas ſuas Patentes & auctenticas validas & efficaces, Sigillis ſuis communibus ſigillatas, præfatis *Regi Romanorum & Principi Hiſpaniarum* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis Obligabunt Se Hæredes & Succeſſores ſuos, Villas Opida ac omnes & ſingulos Opidanos pro tempore exiſtentes & Communitates ſuas, ac omnia & ſingula bona eorumdem Opidanorum ſive Communitatum præſentia & futura ubicumque fuerint contrahantur ſolempniſentur & debitum ſortiantur effectum, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, quòd præfatus *Rex Romanorum* Nomine ſuo proprio tamquam *Rex Romanorum*, ac etiam Tutorio nomine & tamquam Avus & Tutor ejuſdem *Principis Hiſpaniarum*, ac dictus *Princeps Hiſpaniarum*, Auctoritate & expreſſo Conſenſu ejuſdem Regis Avi & Tutoris ſui, necnon præfata Domina *Margareta Duciſſa Sabaudiæ*, per Se paratas & diſtinctas Literas ſuas Patentes, Magnis ſuis Sigillis vallatas & Manibus ſuis ſubſcriptas, præfato Sereniſſimo *Regi Angliæ* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis obligabunt, & eorum quilibet obligabit Se Hæredes & Succeſſores ſuos, Regna, Terras, Patrias, Dominia, Villas & Opida ſua quæcumque, ac omnia Bona ſua mobilia & immobilia præſentia & futura ubicumque fuerint reperta, necnon Perſonas ac Bona omnium & ſingulorum Subditorum ſuorum, cujuſcumque Gradûs, Statûs aut Conditionis exiſtant, ſub Pœna *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri*, quòd prædictum Matrimonium, inter prædictum *Principem Hiſpaniarum* & præfatam *Dominam Mariam*, ſi ad legittimam Nubendi Ætatem pervenerint, debitum juxta formam præſentis Tractatûs ſortietur effectum: Idémque *Rex Romanorum* Auctoritate Tutoriâ, præfatúſque *Princeps Hiſpaniarum* Auctoritate, Conſenſu & Aſſenſu præfati *Regis Romanorum* Avi & Tutoris ſui, ac dicta *Domina Duciſſa* realiter & cum effectu facient & quilibet eorum realiter & cum effectu faciet quòd,

Illuſtres Spectabiles & Clariſſimi Domini; videlicet,

Karolus de Croy Princeps de Chimay,

Henricus Comes de Naſſou Dominus de Breda,

Johannes Comes de Egmonda,

Fredericus de Egmonda Comes de Buen Dominus de Yſſelſtain,

Jacobus de Luxemburgo Dominus de Fiennes,

Johannes Dominus de Berghes,

Guillermus de Croy Dominus de Chierues,

Johannes de Luxemburgo Dominus de Ville,

Ferricus de Croy Dominus de Rueux,

Henricus de Witham Dominus de Beerſſel,

Karolus Baro de Lalaing,

Philibertus de Veyre Dictus la Mouche,

Johannes le Sauvaige Dominus de Scaubeca Præſidens Flandriæ,

Jeronimus Lauweryn Theſaurarius Generalis,

Et *Philippus Haneton* Primus Secretarius & Audientiarius,

Per Literas ſuas Patentes validas & efficaces, Sigillis Armorum ſuorum ſigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas,

Necnon *Burgimagiſtri, Gubernatores, Scabini, Conſules, Theſaurarii* & *Communitates* Oppidorum & Villarum *de Bruxella, Andwerpia, Brugis, Ypris, Cortraco, Novoportu, Dordraco, Leydis, Amſterdam, Middelburgo, Ziericxee*, & *Mechlinia*, tamquam Corpora & Collegia, ac etiam tamquam Particulares Perſonas quæ nunc ſunt & pro tempore erunt, ita quòd Obligatio Corporis ſeu Collegii non deroget Obligationi Particulari, nec è contra,

Per Literas ſuas Patentes & autenticas validas & efficaces, Sigillis ſuis communibus ſigillatas, præfato *Regi Angliæ* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis Obligabunt ſe Hæredes & Succeſſores ſuos, Villas, Oppida, ac omnes & ſingulos Opidanos pro tempore exiſtentes, & Communitates ſuas, ac omnia & ſingula Bona ſua mobilia & immobilia præſentia & futura ubicumque fuerint reperta, ſub Pœna *Quinquaginta Millium Coronarum Auri* quòd prædictum, Matrimonium inter prænominatum *Principem Hiſpaniarum* & præfatam *Dominam Mariam*, cùm ad maturam & legittimam nubendi Ætatem pervenerint, juxta formam præſentis Tractatûs ut præmittitur, debitè perficietur:

Et, ſi fortè ſteterit aut ſtabit per præfatum *Principem Hiſpaniarum* vel Parentes ſuos, vel eorum aliquem, aut alium quemcumque, aut per quemcunque modum aut eventum præterquam per præfatam *Dominam Mariam*, aut ejus Partem, vel per Mortem alterius contrahentium (quod Deus avertat) quo minus dictum Matrimonium, per Verba de Præſenti, poſt completum decimum quartum Ætatis ejuſdem Principis Annum ut præmittitur, contrahatur, & Modis, Terminis, Locis & Formis ſupradictis in facie Eccleſiæ debitè ſolempniſetur, tunc & in eo caſu dicti *Rex Romanorum*, *Princeps Hiſpaniarum*, *Duciſſa Sabaudiæ*, Hæredes & Succeſſores ſui, dictam Summam *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri* & quamlibet ejus Partem, ac dicti *Princeps de Chimay*, *Comites*, *Barones* & *Domini prædicti*, necnon præfati *Burgimagiſtri*, *Gubernatores*, *Scabini*, *Conſules*, *Theſaurarii & Communitates*, eorumve Hæredes aut Succeſſores prædictam Summam *Quinquaginta Millium Coronarum Auri* & quamlibet ejus Partem, in Pœnam hujuſmodi Repudiationis, præfato *Regi Angliæ* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis ſine dilatione, contradictione, reſiſtentia vel excuſatione quacumque, in Civitate Londoniarum, ſolvere tenebuntur; licebitque præfato *Regi Angliæ* ſuiſve Hæredibus aut Succeſſoribus, ſi prædicta Summa *Ducentarum & Quinquaginta Milium Coronarum Auri* & quælibet ejus Pars, per dictum *Regem Romanorum Principem Hiſpaniarum* & *Dominam Duciſſam* ut præfertur ſolvenda, vel ſi prædicta Summa *Quinquaginta Millium Coronarum Auri* per dictos *Principem Comites Barones* & *Dominos Gubernatores, Scabinos, Conſules, Theſaurarios* & *Communitates* ut præfertur ſolvenda, & quælibet ejus Pars ut præmittitur non ſolvatur, eandem Summam *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri* & quamlibet ejus Partem a præfato *Rege Romanorum, Principe Hiſpaniarum*, & *Duciſſa Sabaudiæ*, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, eorúmque Regnis, Patriis, Terris, Dominiis, Villis, Opidis & Subditis, eorúmque Bonis mobilibus & immobilibus, præſentibus & futuris, ubicumque repertis, necnon dictam Summam *Quinquaginta Millium Coronarum Auri* de & ſuper omnibus & ſingulis Perſonis Bonis mobilibus & immobilibus dictorum *Principis de Chimay, Comitum, Baronum, Dominorum, & Burgiſmagiſtrorum, Gubernatorum, Conſulum, Theſaurariorum & Communitatum* & eorum Hæredum & Succeſſorum, ubicumque tàm per Terram quàm per Mare repertorum, ſine contradictione aut Reſiſtentia quibuſcumque liberè exigere, levare, capere, poſſidere & detinere:

Et parimodo Illuſtriſſimus *Rex Angliæ* prædictis *Regi Romanorum* & *Principi Hiſpaniarum*, per Literas ſuas Patentes Manu ſuâ ſubſcriptas & ſuo Magno Sigillo ſigillatas, obligabit Se Hæredes & Succeſſores ſuos, Regna, Patrias, Terras & Dominia ſua quæcumque, ac Bona ſua omnia mobilia & immobilia præſentia & futura ubicumque fuerint reperta, necnon Perſonas & Bona omnium & ſingulorum Subditorum ſuorum, cujuſcumque Gradûs, Statûs aut Conditionis exiſtant, ſub Pœna *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri*, quòd prædictum Matrimonium inter dictum *Principem Hiſpaniarum* & præfatam *Dominam Mariam*, ſi ad legittimam Nubendi Ætatem pervenerint, debitum juxta formam præſentis Tractatûs ſortietur effectum.

Ac, inſuper, idem *Rex Angliæ* curabit ac realiter & cum effectu faciet quòd Sereniſſimus & Illuſtriſſimus Princeps *Henricus* PRINCEPS *Walliæ*, Dux *Cornubiæ* & COMES *Ceſtriæ* Filius ſuus & Hæres Cariſſimus, per Literas ſuas Patentes, Manu & Sigillo ſuis communitas, Obligabit Se Hæredes & Succeſſores ſuos, ac omnia Bona ſua mobilia & immobilia, præſentia & futura ubicunque fuerint reperta, ſimiliter in Summa *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri*,

Nec non quòd,

Illuſtres ſpectabiles & Clariſſimi Domini; videlicet,

Johannes Comes Oxoniæ,
Thomas Comes Arundelliæ,
Thomas Comes Surrey,
Georgius Comes Salopiæ,
Henricus Comes Northumberlant,
Henricus Comes Eſſexiæ,
Thomas Comes Derby,
Egidius Daubeney Dominus Daubeney,
Karolus Sommerſet Dominus de Herbert,
Thomas Darcy Dominus de Darcy,
Willielmus Conyers Dominus de Hornby,
Thomas Fines Dominus de Dacre,
Johannes Bourgchier Dominus de Berners,
Willielmus Blount Dominus de Montjoy,
Et Dominus *Henricus Stafford* Milles,

Per Literas ſuas Patentes validas & efficaces, Sigillis Armorum ſuorum ſigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas,

Ac etiam *Majores, Aldermanni, Vicecomites & Communitates* Civitatum, *Ballivi & Conſtabularii ac Communitates* Opidorum & Villarum *Londoniarum, Coventriæ, Norwichæ, Cheſtriæ, Worceſtriæ, Exceſtriæ, Torck, Bryſtouwæ, Southantoniæ, Boſtoniæ, Hullæ, & Novi Caſtri ſuper Tynam*, tamquam Corpora & Collegia, ac etiam tamquam Particulares Perſonæ, quæ nunc ſunt & pro tempore erunt, ita quod Obligatio Corporis ſeu Collegii non deroget Obligationi particulari, nec è contra,

Per Literas ſuas Patentes & auctenticas validas & efficaces, Sigillis ſuis communibus ſigillatas, præfatis *Regi Romanorum & Principi Hiſpaniarum* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis Obligabunt Se Hæredes & Succeſſores ſuos, Villas Opida ac omnes & ſingulos Opidanos pro tempore exiſtentes & Communitates ſuas, ac omnia & ſingula bona eorumdem Opidanorum ſive Communitatum præſentia & futura ubicumque fuerint

A.D. 1508.
Hen. 7.

tint reperta, ſub Pœna *Quinquaginta Millium Coronarum Auri*, quòd præfatum Matrimonium inter præfatum *Principem Hiſpaniarum* & præfatam *Dominam Mariam*, cùm ad maturam & legitimam Nubendi Ætatem pervenerint, juxta formam præſentis Tractatûs ut præmittitur debitè perficietur:

Et, ſi forte ſteterit aut ſtabit per præfatam *Dominam Mariam*, vel Parentes ſuos, vel eorum aliquem, aut alium quemcumque, aut per quemcumque modum vel eventum, præterquam per præfatum *Principem Hiſpaniarum* aut ejus Partem, vel per Mortem alterius Contrahentium (quod Deus avertat) quo minus dictum Matrimonium, per Verba de Præſenti, poſt completum Quartum decimum Ætatis *ejuſdem Principis* Annum, ut præmittitur, contrahatur Modis, Terminis, Locis & Formis ſupradictis, & in facie Eccleſiæ debitè ſolempniſetur, tunc & in eo caſu dictus *Rex Angliæ*, ac dictus *Princeps Walliæ*, Hæredes & Succeſſores ſui, dictam Summam *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri* & quamlibet ejus Partem, ac dicti *Comites, Barones & Domini, Majores, Aldermanni, Vicecomites, Ballivi, Conſtabularii & Communitates* Civitatum, Opidorum & Villarum, eorumve Hæredes & Succeſſores dictam Summam *Quinquaginta Millium Coronarum Auri* & quamlibet ejus Partem, in Pœnam hujuſmodi Repudiationis, dictis *Regi Romanorum* & *Principi Hiſpaniarum*, Hæredibuſve aut Succeſſoribus ſuis, ſine dilatione aut excuſatione quacunque ſolvere tenebuntur; licebitque prædictis *Regi Romanorum* & *Principi Hiſpaniarum*, ſuiſve Hæredibus & Succeſſoribus, ſi prædicta Summa *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri* & quælibet ejus Pars per dictum Regem *Angliæ* & Principem *Walliæ* ut præmittitur ſolvenda, ſive prædicta Summa *Quinquaginta Millium Coronarum Auri* per dictos *Comites, Barones & Dominos, Majores, Aldermannos, Vicecomites, Ballivos, Conſtabularios & Communitates* ut præfertur ſolvenda, & quælibet ejus Pars ut præmittitur, non ſolvatur, eandem Summam *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri*, & quamlibet ejus Partem, a præfatis *Rege Angliæ & Principe Walliæ*, eorumve Hæredibus aut Succeſſoribus, Regnis, Patriis, Terris, Dominiis, Villis, Opidis & Subditis, eorumque Bonis mobilibus & immobilibus præſentibus & futuris ubicumque repertis, necnon dictam Summam *Quinquaginta Millium Coronarum Auri* de & ſuper omnibus & ſingulis Perſonis Bonis mobilibus & immobilibus dictorum *Comitum, Baronum & Dominorum, Majorum, Aldermannorum, Vicecomitum, Ballivorum, Conſtabulariorum & Communitatum* & eorum Hæredum & Succeſſorum ubicumque tam per Terram quàm per Mare Repertorum, ſine contradictione aut reſiſtentia quacumque, liberè exigere, levare, capere, poſſidere & detinere.

A.D. 1508.
Hen. 7.

ITEM, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, quòd non ſolùm omnes & ſingulæ Literæ Obligatoriæ utriuſque Partis Partium prædictarum, verùm etiam omnes & ſingulæ Literæ præſentis Tractatûs Confirmatoriæ, de quibus fit mentio in præſenti Tractatu, in debita & ſufficienti forma expeditæ, Commiſſariis utriuſque Partis, ad hoc debitè auctoriſatis hinc inde, in Civitate Londoniarum, citra Feſtum Paſchæ proximò futurum poſt Datam præſentis Tractatûs, & ante præfati Oratoris aut præfatorum Oratorum *Principis Hiſpaniarum*, pro Sponſalibus inter eundem *Principem* & dictam *Dominam Mariam* contrahendis, in Regnum Angliæ adventum, effectualiter tradentur & deliberabuntur.

ITEM, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, & præfati Commiſſarii & Procuratores dictorum *Regis Romanorum & Principis Hiſpaniarum* ac *Dominæ Duciſſæ*, Nominibus, Auctoritate, Conſenſu & Aſſenſu quibus ſupra, Promiſerunt & per Præſentes Promittunt quòd idem *Princeps Hiſpaniarum*, Auctoritate & Conſenſu dicti *Regis Romanorum* Avi & Tutoris ſui, contemplatione Matrimonii & Dotis prædictæ, per Literas ſuas Patentes, Magno Sigillo ſuo ſigillatas & Manu ſua ſubſcriptas ac in debita & ſufficienti forma expeditas, dabit & concedet præfatæ *Dominæ Mariæ*, pro Dotalitio Doario ſive Donatione propter Nuptias ejuſdem *Dominæ Mariæ*, omnia & ſingula illa & eadem Caſtra, Caſtella, Opida, Villas, Terras, Patrias, Redditus & Proventus, Reddituumque & Proventuum Aſſignationes, quæ *Domina Relicta Domini Caroli* Celebris Memoriæ olim *Ducis Burgundiæ*, *&c.* aliquo tempore Vitæ ejuſdem Dominæ *Margaretæ* nomine Dotis vel alio Titulo Cauſa aut Occaſione quacunque habuit, tenuit & poſſedit, infra Patrias, Terras ſeu Dominia Burgundiæ, Brabantiæ, Limburgiæ, Luxemburgiæ, Flandriæ, Artheſii, Hanoniæ, Zeellandiæ, Hollandiæ, Namurci, ſive Mechliniæ, ſinlæ, vel infra eorumdem aliqua ſeu aliquod, vel alibi,

Quibus quidem Caſtris, Caſtellis, Opidis, Villis, Terris, Patriis, Redditibus & Proventibus, Reddituúmque & Proventuum Aſſignationibus, cum eorum Juriſdictionibus, Immunitatibus, Privilegiis, Libertatibus, Juribus, & Pertinentiis univerſis, ita plenè & liberè & in tàm amplis modo & formâ prout dicta *Domina Margareta* umquam habuit, tenuit, & poſſedit, præfata *Domina Maria* habebit, tenebit, poſſidebit, gaudebit, & utetur, ad Uſum & Utilitatem ſuam propriam, in modum Dotalitii, Doarii, ſive Donationis propter Nuptias, quamdiu vixerit in humanis, ubicumque locorum moram traxerit ſeu habitaverit, infra Dominia, Terras, & Patrias præfati *Principis Hiſpaniarum* in Regno Angliæ ſive alibi,

Ad quæ Regna, Patrias, Terras, ſive Dominia, & alia Loca liberè & abſque Impedimento aut Contradictione quacumque dicta *Domina Maria* ſe conferre poterit, caſu quo ipſa eundem *Principem Hiſpaniarum* ſupervixerit,

Quas quidem Literas Patentes, in debita & ſufficienti forma, ut præfertur, confectas & expeditas, præfatus *Princeps Hiſpaniarum*, Die & Tempore Solemnizationis Matrimonii prædicti, Commiſſariis dicti *Regis Angliæ* tunc præſentibus, præfato *Regi Angliæ*, ejúſve Hæredibus aut Succeſſoribus tradendas, ad Uſum & Utilitatem præfatæ *Dominæ Mariæ*, tradet & deliberabit, ſeu tradi & deliberari faciet; Proviſo tamen quòd Minuta & verum Exemplum dictarum Literarum Patentium, ante Traductionem præfatæ *Dominæ Mariæ*, ad præfatum *Regem Angliæ* & ejus Concilium mittatur, ad effectum quòd maturâ cum Deliberatione videantur & examinentur an benè ſufficienter & utiliter concipiantur in Commodum & Utilitatem dictæ *Dominæ Mariæ*:

Et, caſu quo prædictæ Literæ Donationis & Conceſſionis, nomine Dotalitii Doarii ſive Donationis propter Nuptias, ut præmittitur, faciendæ, per præfatum *Regem Angliæ* ejúſve Hæredes & Succeſſores, ejúſve aut eorum Commiſſarium vel Commiſſarios repertæ fuerint, ratione Formæ aut Materiæ earumdem aut alio quovis modo, minus ſufficientes aut invalidæ, dictus *Princeps Hiſpaniarum*, per præfatum *Regem Angliæ* ejúſve Hæredes, Succeſſores, vel Commiſſarios prædictos ſuper hoc certior factus, totiens quotiens requiſitus fuerit, tenebitur alias Literas autenticas debitas & ſufficientes debitéque & ſufficienter reformatas & emendatas, præfato *Regi Angliæ* ſeu ejus Hæredibus vel Succeſſoribus, aut ejus vel eorum Deputato ſeu Deputatis, in ea parte ſufficienter auctoriſatis, ad Uſum & Utilitatem præfatæ *Dominæ Mariæ*, tradere & deliberare, ſeu tradi & deliberari facere, infra duos Menſes Diem quà dictus *Princeps Hiſpaniarum* fuerit de prædictarum Literarum Inſufficientia, ut præfertur, certior factus proximè & immediatè ſequentes.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, & præfati Oratores dictorum *Regis Romanorum*, *Principis Hiſpaniarum*, & *Dominæ Duciſſæ* promiſerunt, & per Præſentes promittunt præfatum *Principem Hiſpaniarum* mandaturum & realiter effecturum quòd omnia & ſingula prædicta Caſtra, Caſtella, Dominia, Opida, Villæ, Terræ, Patriæ, Redditus, & Proventus, Reddituúmque & Proventuum Aſſignationes, per ſæpedictum *Principem Hiſpaniarum*, per Literas ſuas Patentes, Manu ſuâ ſubſcriptas, & ſuo Magno Sigillo ſigillatas, pro Dotalitio, Doario, ſive Donatione propter Nuptias, præfatæ *Dominæ Mariæ*, ut præfertur, datas & conceſſas, dandas & concedendas, infra Tres Menſes dicti Matrimonii Solemnizationem proximò & immediatè ſequentes, ultra & præter dictas Literas Patentes, per Conſenſum & Judicium Hominum Feudalium, Dominorum, & Locorum a quibus deſcendunt & dependent, melioribus modis, viis, & formis quibus de Jure aut illarum Patriarum obſervatâ præſcriptâque Conſuetudine fieri poſſit, & quibus illa omnia aut eorum aliqua fuerint aſſecurata præfatæ *Dominæ Margaretæ*, aliquo tempore Vitæ ſuæ, præfatæ *Dominæ Mariæ* plenè & perfectè aſſecurabuntur & ſecura efficientur.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra, & Oratores præfatorum *Regis Romanorum*, *Principis Hiſpaniarum*, & *Duciſſæ* promiſerunt, & per Præſentes promittunt quòd, præter & ultra prædictam Dotem, Doarium, ſive Donationem propter Nuptias, præfata *Domina Maria* habebit, tenebit, & poſſidebit, ad Uſum & Utilitatem ſuam propriam, tale & tantum Dotalitium, Doarium, ſive Donationem propter Nuptias, in omnibus & ſingulis aliis Regnis, Terris, Patriis, & Dominiis, in quibus præfatus *Princeps Hiſpaniarum* poſthac ſuccedet & quæ poſſidebit, aut quæ *eidem*

Principi

A.D. 1508. Hen. 7.

Principi quocumque Jure aut Titulo in futurum evenient, contingent, aut accident, vel ſic evenire, contingere, aut accidere poterunt aut debebunt, quale & quantum aliqua Regina vel aliquæ Reginæ, Principiſſa vel Principiſſæ, Domina vel Dominæ illorum Regnorum, Terrarum, Patriarum, & Dominiorum de Jure aut Conſuetudine eorumdem aliquo umquam tempore habuit, habere deberet, aut conſuevit, habuerunt, habere debuerunt, aut conſueverunt, caſu quo eadem *Domina Maria* præfatum *Principem Hiſpaniarum* ſupervixerit.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, & præfati Oratores *Regis Angliæ* promiſerunt, & per Præſentes promittunt, quòd præfata *Domina Maria* & Proles ſuæ ex iſto Matrimonio procreatæ venient & ſuccedent in omnibus Succeſſionibus collateralibus, in quibus de Jure vel Conſuetudine tàm in Regno Angliæ quàm alibi poſſent & debebunt ſuccedere qualitercumque.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, quòd prædicta *Ducenta & Quinquaginta Millia Coronarum Auri* pro Dote ſoluta erunt & remanebunt ipſi *Domino Principi Hiſpaniarum* ſive ex iſto Matrimonio ſit Proles ſuſcitata ſive non, abſque eo quod dictus *Rex Angliæ*, præfata *Domina Maria*, aut eorum Hæredes debeant aut poſſint ea repetere, vel Jus aliquod in eis prætendere quovis quæſito colore aut ingenio, nec in Bonis quibuſcumque ipſius *Domini Principis* vel ſuorum Hæredum præſentium vel futurorum:

Proviſo tamen quòd ipſa *Domina Maria*, ſi ſuperſtiterit, Dotalitium ſive Doarium prædictum, Veſtimenta, Ornamenta, Supellectilia, & Jocalia ſibi pertinentia aut etiam ſervientia ad Decorem ſuæ Cameræ aliaque Dona & Gratuitates, per eundem Dominum *Principem Hiſpaniarum* conſtante dicto Matrimonio præfatæ *Dominæ Mariæ* concedenda & fienda, liberè habeat, teneat, poſſideat, & in proprios Uſus convertat.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, & præfati Oratores *Regis Angliæ* promiſerunt & per Præſentes promittunt quòd, ſi contingat præfatam *Dominam Mariam* ante dictum *Principem Hiſpaniarum* ſine Liberis ex iſto Matrimonio procreatis Diſcedere, tunc & in eo Caſu omnia Bona Mobilia, Jocalia, Clenodia, Supellectilia, & alia quæcumque, per ipſam *Dominam Mariam* relicta, erunt remanebunt & ſpectabunt *ad ipſum Principem*, abſque eo quod dictus *Rex Angliæ* aut ſui Hæredes aliquod Jus in eis prætendere poterunt aut debeant; Proviſo quòd dicta *Domina Maria*, in iſto Caſu, de prædictis Bonis mobilibus, Jocalibus, Clenodiis, Supellectilibus, & aliis ſupradictis, ad Valorem *Viginti Millium Coronarum Auri*, liberè Teſtari & per Teſtamentum ſuum Diſponere poſſit & valeat.

A.D. 1508. Hen. 7.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu prædictis, quòd prædictus *Rex Angliæ*, & præfatus *Rex Romanorum* tàm ſuo Nomine *ut Rex Romanorum* quàm Nomine & Auctoritate Tutoria pro dicto *Principe Hiſpaniarum* ut Avus & Tutor ejuſdem, ac idem *Princeps* Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu prædictis, necnon dicta *Domina Duciſſa* ſpecialiter Beneficio cujuſcumque Reſtitutionis in integrum, de Jure, Conſuetudine, aut Statuto Minoribus conceſſo quòd non ſit Tutor aut quòd non ſit ſolus aut in ſolidum Tutor, quòd Onus Tutelæ in Se non aſſumpſit, aut Tutelæ ſive Adminiſtrationi Se non inmiſcuit, Exceptioni Contractûs in Rem & Utilitatem Pupilli non facti aut geſti, Exceptioni non Numeratæ Dotis non Numeratæ Pecuniæ Rei non ſic Geſtæ, necnon Legibus, Statutis, aut Conſuetudinibus Tutoris realem & perſonalem Præſentiam in Cauſis & Negotiis Pupillum tangentibus, requirentibus, & exigentibus, ſimulati Contractûs, necnon Legibus Prædia Minorum ſive Judicis Decreto aut alio modo obligari aut ypothecari prohibentibus, Exceptioni Pœnæ non ſolvendæ per Principales Contrahentes vel eorum Parentes in Sponſalibus & Matrimoniis appoſitæ, & generaliter omnibus Legum & Canonum Appellationibus, Querelis, & Provocationibus, Exceptionibus & Defenſionibus, & aliis Juris & Facti Beneficiis quibuſcumque purè, ſpontè, & abſolutè in Scriptis & in vim Pacti in ſuis Literis Confirmatoriis expreſsè renuntiabunt & quilibet eorum renuntiabit, & Nos dicti Oratores utriuſque Partis Partium prædictarum, tàm Nomine dicti *Regis Angliæ*, quàm Nomine *Regis Romanorum* ut Regis Romanorum & *ejuſdem Regis* ut Avi & Tutoris prædicti, ac præfati *Principis Hiſpaniarum* Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu dicti *Regis Romanorum*, ac Nomine *præfatæ Duciſſæ*, ſpecialiter Beneficio cujuſcumque Reſtitutionis in integrum, de Jure, Conſuetudine, aut Statuto, Minoribus conceſſo quòd non ſit Tutor, aut quòd non ſit ſolus aut in ſolidum Tutor, quòd Onus Tutelæ in Se non aſſumpſit, aut Tutelæ ſive Adminiſtratori Se non inmiſcuit, Exceptioni Contractûs in Rem & Utilitatem Pupilli non Facti non Geſti, Exceptioni non Numeratæ Dotis non Numeratæ Pecuniæ, Rei non ſic Geſtæ, necnon Legibus, Statutis, aut Conſuetudinibus Tutoris realem & perſonalem Præſentiam in Cauſis & Negotiis Pupillum tangentibus, requirentibus, & exigentibus, ſimulati Contractûs, necnon Legibus Prædia Minorum ſive Judicis Decreto aut alio modo obligari & ypothecari prohibentibus, Exceptioni Pœnæ non ſolvendæ per Principales Contrahentes vel eorum Parentes in Sponſalibus & Matrimoniis appoſitæ, & generaliter omnibus Legum & Canonum Appellationibus, Querelis, & Provocationibus, Exceptionibus & Defenſionibus, & aliis Juris & Facti Beneficiis quibuſcunque purè, ſpontè, & abſolutè in hiis Scriptis, & in vim Pacti renunciamus.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, quòd tàm præfatus *Rex Angliæ*, quàm dictus *Rex Romanorum* tàm per Se & Nomine proprio tamquam *Rex Romanorum* quàm Tutorio Nomine & tamquam Avus & Tutor præfati *Principis Hiſpaniarum*, & *idem Princeps* Auctoritate & Conſenſu ejuſdem Tutoris ſui, necnon præfata *Domina Duciſſa*, per diſtinctas & ſeparatas Literas ſuas Patentes, Magnis Sigillis ſuis ſigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas, præſentem Tractatum ac omnia & ſingula Capitula in eodem contenta Acceptabunt, Ratificabunt, & Confirmabunt, & eorum quilibet Acceptabit, Ratificabit, & Confirmabit, ac etiam omnes & ſingulos tàm Juris quàm Facti Defectus & præſertim, ſi qui tales ſint, Ratione Commiſſionis aut Commiſſionum *Regum Principis* & *Duciſſæ* prædictorum, eo quod ad præſentem Tractatum vel aliquid in eodem contentum, Nominibus dictorum *Regum Principis* & *Duciſſæ*, aut eorum alicujus Nomine, per Oratores prædictos concluſum, in aliqua ſui Parte aliqua Commiſſio Commiſſionum ſuarum non ſatis ampla aut aliter inſufficiens videatur, per dictas ſuas Literas Confirmatorias, ſic, ut præmittitur, ſigillatas & ſignatas, ſuplebit, Beneficióque omnium & ſingulorum Canonum ac Legum, quos quidem Canones & Leges Oratores prædicti pro hic inſertos haberi volunt, quibus propter Defectum alicujus Commiſſionis Commiſſionum prædictarum alicui Articulorum præſentis Tractatûs in parte vel in toto derogari poſſit, in dictis ſuis Literis Confirmatoriis palàm & expreſsè renuntiabunt, & eorum quilibet renuntiabit; & Nos Commiſſarii prædicti eorumdem *Regum*, *Principis*, & *Duciſſæ*, Nominibus, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra, per Præſentes renuntiamus, & eaſdem Literas Ratificatorias & Confirmatorias, ſic, ut præfertur, Factas, Signatas, & Sigillatas, idem *Rex Romanorum* & *Princeps Hiſpaniarum* & *Domina Duciſſa* præfato *Regi Angliæ* ejuſve Commiſſario vel Commiſſariis ad hoc ſufficienter Deputato vel Deputatis, citra Feſtum Paſchæ, & ante præfati Oratoris vel Oratorum, pro ſupradictis Sponſalibus contrahendis, in Angliam Adventum, in Civitate Londoniarum tradet & deliberabit, ſeu tradi & deliberari faciet; & idem *Rex Angliæ* conſimiles Literas Ratificatorias dicti *Regis Romanorum*, *Principis Hiſpaniarum*, & *Dominæ Duciſſæ* Deputatis, ad hoc ſufficienter auctoriſatis, tunc & ibidem tradet & deliberabit, ſeu tradi & deliberari faciet cum effectu.

Sequitur Tenor Commiſſionis præfatorum Regis Romanorum & Principis Hiſpaniarum,

MAXIMILIANUS, Dei gratiâ, *Romanorum* REX ſemper Auguſtus, *Hungariæ*, *Dalmatiæ*, *Croatiæ*, *&c.* & *Karolus*, eadem gratiâ, PRINCEPS *Hiſpaniarum* utriuſque Siciliæ Jeruſalem &c. ARCHIDUCES *Auſtriæ*, DUCES *Burgundiæ*, *Lotharingiæ*, *Brabantiæ*, *Stiriæ*, *Carinthiæ*, *Carniolæ*, *Limburgiæ*, *Luxemburgiæ*, & *Gheldriæ*, COMITES *Habsburgen. Flandriæ*, *Thirolis*, *Artheſii*, *Burgundiæ*, PALATINI & *Hanoniæ* LANTGRAVII *Alſatiæ*, MARCHIONES *Burgoniæ ac Sacri Romani Imperii*, *Hollandiæ*, *Zeellandiæ*, *Ferretis*, *Kiburgi*, *Namurci*, & *Zutphaniæ* COMITES, DOMINI *Friſiæ*, *Marchiæ*, *Sclavoniæ*, *Portuſnaonis*, *Salinarum*, & *Mechliniæ*, univerſis & ſingulis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

NOTUM FACIMUS quòd Nos,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium noſtrorum, *Jacobi de Luxemburgo* Domini de Fiennes Conſanguinei Locumtenentíſque & Gubernatoris noſtri Comitatuum Flandriæ & Artheſii, *Johannis Domini de Berghes*, Conſiliariorum & Chambellanorum noſtrorum Mi-

A.D. 1508. Hen. 7.

litúmque Ordinis noſtri Aurei Velleris, *Laurentii de Gorrenodo* Baronis Monthaneſii Gubernatoris Breſſiæ, *Johannis le Sauvaige* Præſidentis Flandriæ Militis & Conſiliarii noſtri, & Magiſtri *Philippi Haneton* Audientiarii & Primi Secretarii noſtri quamplurimum confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Factores, & Deputatos Ordinavimus, Fecimus, & Conſtituimus, Ordinamus, Facimus, & Conſtituimus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem, Quatuor aut Tribus ex eis, plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, ita tamen quòd Specialitas Generalitati non deroget, nec è contra, pro Nobis & Nominibus noſtris (videlicet) Nomine *noſtri Regis* tàm pro Nobis & Nomine noſtro proprio tanquam *Rege Romanorum* quàm Tutorio Nomine & tanquam Avo Paterno & Legitimo Gubernatore & Adminiſtratore Corporis & Bonorum noſtri *Principis Hiſpaniarum*, & Nos *Carolus* Auctoritate & expreſſo Conſenſu *noſtri Regis* ut Avi & Tutoris ſupradicti, cum Sereniſſimo Excellentiſſimo & Potentiſſimo Principe *Henrico*, Dei gratiâ, *Angliæ & Franciæ Rege* Fratre Conſanguineo & Confœderato noſtro Cariſſimo, ejuſve Commiſſariis, Oratoribus, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis ad hoc ab eo ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem habentibus, de & ſuper Sponſalibus, per verba ad hoc apta, & futuro Matrimonio, inter Nos *Principem Hiſpaniarum* & Sereniſſimam ac Præclariſſimam Principem & Dominam *Dominam Mariam* dicti *Regis Angliæ Filiam* naturalem & legittimam, Deo Duce, Contrahendo & Solempniſando, prout meliùs firmiùs & convenientiùs de jure fieri poterit, ac de & ſuper Dote & Dotalitio, Doario & Donatione propter Nuptias, causâ & contemplatione ejuſdem Matrimonii hinc & inde ſingula ſingulis congruè referendo conſtituendis, dandis, tradendis, & ſolvendis, necnon de & ſuper Quantitatum & Pecuniarum Summarum Terminis, Locis, Modis, Formis, & Conditionibus pro hujuſmodi Dotis, & Dotalitii, Doarii, ſive Donationis propter Nuptias Conſtitutione, Ceſſione, Donatione, Traditione, & Solutione, ejuſdémque Solutionis ex Cauſis inter Oratores utriuſque Partis Appunctuandis & Concordandis Ceſſatione, ac etiam de & ſuper Tempore, Loco, Modo, & Formâ Traductionis præfatæ *Dominæ Mariæ* Regis Angliæ Filiæ in Terras & Patrias noſtras pro dicto Matrimonio *inter Ipſam* & Nos *Principem Hiſpaniarum* Contrahendo & Solemniſando, Statuendis & Præfigendis, Tractandi, Communicandi, Conveniendi, & Concludendi,

A.D. 1508. Hen. 7.

Ac inſuper, pro Præmiſſorum omnium & ſingulorum Complemento, & quòd prædictum Matrimonium inter Nos *Principem Hiſpaniarum* & prædictam *Dominam Mariam*, & Solemniſatio ejuſdem cum eadem Domina & Nobis Principe prædicto debitè contrahentur & ſolemniſabuntur, cùm ad legitimam Nubendi Ætatem pervenerimus, Securitates, Cautiones, Promiſſa, & Obligationes, Literáſque Obligatorias Pœnales præfati *Regis Angliæ* ac Domini *Principis Walliæ* Auctoritate & de expreſſo Conſenſu & Aſſenſu ipſius Regis Domini & Genitoris ſui in debita & ſufficienti forma facta & expedita, necnon Literas Obligatorias tot & talium Dominorum, Baronum, Majorum, Vicecomitum, Ballivorum, Conſtabulariorum, Civitatum, Opidorum, Villarum, & Communitatum præfato *Regi Angliæ* Subditorum, quot & quales ſive qualia per Commiſſarios noſtros nominabuntur, ſimiliter in debita & ſufficienti forma factas, ſignatas, ſigillatas, & reſpectivè expeditas,

Quibus quidem Literis Obligatoriis præfatus *Rex Angliæ*, necnon Dominus *Princeps Walliæ*, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra, dicti Domini, Barones, Majores, Vicecomites, Ballivi, & Conſtabularii, & eorum ſinguli ſe & eorum quemlibet Hæredes & Succeſſores ſuos, ac Regna, Terras, Patrias, Dominia, Civitates, Villas, & omnia Bona ſua mobilia & inmobilia, præſentia & futura ubicumque fuerint reperta, necnon omnes & ſingulos Subditos & Opidanos ſuos ac Communitates ſuas, eorumdémque omnia & ſingula Bona præſentia & futura ubicunque fuerint reperta, Singula Singulis congruè referendo, Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris obligabunt & eorum quilibet obligabit, ſub certâ Pecuniarum Summâ, Pœnæ nomine, per Commiſſarios utriuſque Partis limitandâ, nominandâ, & determinandâ, Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris ſolvendâ, & per Nos, Hæredes, & Succeſſores noſtros, liberè abſque contradictione cujuſcumque, ſuper ipſis *Rege Angliæ*, Domino *Principe Walliæ*, *Dominis*, *Baronibus*, *Majoribus*, *Vicecomitibus*, *Ballivis*, *Conſtabulariis*, Hæredibus & Succeſſoribus, Regnis, Patriis, Terris, Villis, Opidis, Subditis, Opidanis, Communitatibus, & Bonis prædictis, & eorum ſingulis ubicunque

que Locorum repertis, Levandâ, Exigendâ, Recipiendâ, & Detinendâ, ſi per præfatum *Regem Angliæ*, *Principem Walliæ*, *Dominam Mariam*, eorumve Parentes aut eorum aliquem aut per quemcunque modum vel eventum, præterquam per Nos, vel per Mortem naturalem alterius noſtrûm Contrahentium (quod Deus avertat) ſteterit quo minus dictum Matrimonium inter Nos *Principem Hiſpaniarum* & *Dominam Mariam* Locis, Terminis, Modiſque & Formis inter Oratores utriuſque Partis deſuper concordandis & concludendis, per Verba de Præſenti, ad hoc apta, contrahatur & in facie Eccleſiæ debitè ſolemniſetur, Stipulandi, Petendi, Exigendi, & Obtinendi,

Ac de & ſuper eiſdem Literis Obligatoriis, ſub eadem forma ac Pœnæ quantitate in eiſdem Literis apponendis, earumdemque Literarum Traditione & Deliberatione Communicandi, Tractandi, Conveniendi, & Concludendi,

Conſimileſque Securitates, Cautiones, Promiſſa, Obligationes, Scripturas, & Literas Obligatorias Pœnales, Nominibus noſtris (videlicet) *noſtro Rege* tàm pro Nobis ac Nomine noſtro proprio tamquam *Rege Romanorum* quàm Tutorio Nomine & tanquam Tutore noſtri *Principis Hiſpaniarum*, & Nomine *noſtro Principe*, de Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu *noſtri Regis* Tutoris & Avi prædicti, in debita & ſufficienti forma factas & expeditas, necnon Literas Obligatorias ſimiliter Pœnales tot & talium *Dominorum*, *Baronum*, *Burgimagiſtrorum*, *Scabinorum*, & *Conſulum* Communitatum, Oppidorum, & Villarum Nobis ſubditorum, quot & quales ſive qualia per Commiſſarios præfati *Regis Angliæ* nominabuntur, ſimiliter in debita & ſufficienti forma Factas, Signatas, Sigillatas, & reſpectivè expeditas, quibus quidem Literis Obligatoriis *Nos* necnon dicti *Domini*, *Barones*, *Burgimagiſtri*, *Scabini*, & *Conſules*, Se & eorum quemlibet Hæredes & Succeſſores noſtros & ſuos, ac Regna, Terras, Patrias, Dominia, Civitates, Villas, & omnia Bona noſtra & ſua mobilia & inmobilia præſentia & futura ubicunque fuerint reperta, necnon omnes & ſingulos Subditos noſtros & Concives ac Opidanos ſuos ac Communitates ſuas, eorumdemque omnia & ſingula Bona præſentia & futura, ubicumque fuerint reperta, ſingula ſingulis congruè referendo, præfato *Regi Angliæ* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis Obligabimus & Obligabunt, & eorum quilibet Obligabit ſub certâ Pecuniarum Summâ, Pœnæ nomine, per Commiſſarios utriuſque Partis limitandâ, nominandâ, & determinandâ, præfato *Regi Angliæ Principi Walliæ*, ac Hæredibus & Succeſſoribus ſuis ſolvendâ, & per eoſdem liberè abſque contradictione cujuſcunque, de & ſuper *Nobis* & prædictis *Dominis*, *Baronibus*, *Burgimagiſtris*, *Scabinis*, & *Conſulibus*, Hæredibus & Succeſſoribus noſtris & ſuis, Regnis, Patriis, Terris, Dominiis, Civitatibus, Villis, Opidis, Communitatibus, Subditis, Concivibus, & Opidanis, & Bonis prædictis, ac eorum ſingulis ubicunque locorum repertis levandâ, exigendâ, recipiendâ, & detinendâ, ſi per Nos noſtroſve Parentes aut eorum aliquem aut per quemcumque modum vel eventum, præterquam per præfatum *Regem Angliæ Principem Walliæ* vel dictam *Dominam Mariam* aut ejus Partem, vel per Mortem naturalem alterius Contrahentium (quod Deus avertat) ſteterit quominus dictum Matrimonium inter *Nos Principem Hiſpaniarum* & ipſam *Dominam Mariam* Locis, Terminis, Modiſque & Formis, inter Oratores noſtros deſuper concordandis & concludendis, per Verba de Præſenti, ad hoc apta, contrahatur, & in Facie Eccleſiæ ſolemniſetur, Nomine noſtro Promittendi & Concedendi, ac de & ſuper eiſdem Literis Obligatoriis & earum Formis & Pœnis & Pœnarum Quantitate, in eiſdem Literis apponendis, earumdem Literarum Traditione & Deliberatione, Communicandi, Tractandi, Conveniendi, & Concludendi,

Ac inſuper pro Nobis, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra ſpecialiter & expreſsè Renunciandi Beneficio cujuſcumque Reſtitutionis in integrum, de Jure, Conſuetudine, aut Statuto Minoribus conceſſo, quod Nos *Rex* non ſumus Tutor aut quòd non ſumus ſolus vel in ſolidum Tutor, quòd Onus Tutelæ in Nos non aſſumpſerimus, aut Tutelæ vel Adminiſtrationi Nos non inmiſcuerimus, Exceptioni Contractûs in Rem & Utilitatem Pupilli non facti & geſti, Exceptioni non Numeratæ Dotis, non Numeratæ Pecuniæ, Rei non ſic Geſtæ, necnon Legibus, Statutis, & Conſuetudinibus Tutoris realem & perſonalem Præſentiam in Cauſis & Negotiis Pupillum tangentibus, requirentibus, & exigentibus, ſimulati Contractûs, necnon Legibus, Prædia Minorum, ſive Judicis Decreto, aut alio modo obligari aut ypothecari prohibentibus, Exceptioni Pœnæ non ſolvendæ per Principales Contrahentes vel eorum Parentes in Sponſalibus & Matrimoniis appoſitæ, & generaliter omnibus Legum & Canonum Appellationibus, Querelis, Provocationibus, Exceptionibus, & Defenſionibus, & aliis Juris & Facti Beneficiis quibuſcunque purè, ſpontè, & abſolutè in Scriptis, & in vim Pacti realiter & cum effectu Renunciandi,

Similes quoque Renunciationes vel alias oportunas a præfato Sereniſſimo *Rege Angliæ* ejuſve Oratoribus Recipiendi & Stipulandi,

Cæteráque omnia alia univerſa & ſingula in Præmiſſis & circa ea neceſſaria Faciendi, Dicendi, Gerendi, & Exercendi, quæ noſmet faceremus ſi præſentes & perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ de ſe Mandatum exigerent magis ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio ac Principis, Nos Ratum, Gratum, ac Firmum habituros id totum & quicquid per dictos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, Nuncios, & Deputatos noſtros, ſeu eorum Quatuor aut Tres ex eis, Actum, Geſtum, ſeu Procuratum fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus Rei Teſtimonium has noſtras præſentes Literas Sigillo noſtro Archiducali, quo hactenus in modum Proviſionis uſi fuimus, juſſimus communiri.

Datum in *Oppido noſtro Mechlinenſi*, Die duodecimâ Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſeptimo, Regnorum verò noſtri Regis, videlicet, Romanorum Viceſimo ſecundo, & Hungariæ Decimo octavo.

Et ſuper Plicam eſt ſcriptum id quod ſequitur.

Per Dominos *Regem* & *Archiducem* in eorum Concilio,

Dominâ *Margaretâ Auſtriæ & Burgundiæ Duciſſâ Viduâ Sabaudiæ*,
Comitibus de Naſſou & de Buren.
Dominis de Chierues de Ville de Zenenberghe,
Domino *Florentio de Egmonda*,
Domino *Johanne de Vorſt* Milite Cancellario Brabantiæ,
Magiſtro *Johanne Pieters* Præſide Magni Concilii,
Et aliis Præſentibus.

Sic ſignat'
VERDE RUE.

Sequitur Tenor Commiſſionis prædictæ Dominæ Duciſſæ.

Margareta Auſtriæ & Burgundiæ DUCISSA *Vidua Sabaudiæ*, COMITISSA *Baugian & de Villariis*, ac Patriarum *Breſſiæ, Vuandi, & Fonogmaci &c.* DOMINA univerſis ſit Manifeſtum quòd,

Cùm Sacratiſſimus & Invictiſſimus Illuſtriſſimíque Principes Domini *Maximilianus Romanorum Rex* ſemper Auguſtus, & *Karolus Princeps Hiſpaniarum* Archidux Auſtriæ &c. Domini Genitor ac Nepos noſtri Metuendiſſimi & Honorandiſſimi, ſuos creaverunt & deputaverunt ſpeciales Oratores, Commiſſarios, & Procuratores, Magnificos & benè Dilectos noſtros, Dominum *Jacobum de Luxemburgo* Dominum de Fiennes Locumtenentem & Gubernatorem Comitatuum Flandriæ & Artheſii Conſanguineum noſtrum *Johannem Dominum de Berghes* Milites Ordinis Aurei Velleris, *Laurentium de Gorrenodo* Baronem Montaneſii Gubernatorem Breſſiæ, *Johannem le Sauvaige* Præſidem Flandriæ Militem, & *Philippum Haneton* Audientiarium & Primum Secretarium dictorum Dominorum Regis & Principis, ad Tractandum Matrimonium vel Sponſalia per Verba de futuro inter præfatum Illuſtriſſimum Dominum *Principem & Archiducem* Nepotem noſtrum ex una, & Illuſtriſſimam Dominam *Mariam Filiam* Sereniſſimi & Potentiſſimi Domini *Angliæ Regis* Conſanguinei noſtri Honorandiſſimi ex alia, & ſuper viribus dicti Matrimonii ac Sponſalibus, Dotéque, & Dotalitio, ac Donatione propter Nuptias, Locíſque ac Terminis Solutionis earumdem, aliíſque hinc inde requiſitis, Conveniendum, Terminandum, & finaliter Concludendum, & aliàs prout in Literis eorum Facultatum latiùs continetur, ad quas debita habeatur Relatio,

Cúmque requiſitæ fuerimus in hujuſmodi Tractatu fiendo noſtram præbere Facultatem Aſſenſúmque & Conſenſum tamquam dicti *Domini Principis* Amita, quamvis de Neceſſitate minimè requiratur, ac tamen dictæ Requiſitioni Nobis factæ favorabiliter annuendo,

De integerrimâ Fide, Probitate, & Induſtria dictorum Dominorum Oratorum meritò confiſæ, eoſdem, in quantum Nos attinet & Nomine quo ſupra, etiam Oratores noſtros circa Præmiſſa Decrevimus & Decernimus per Præſentes,

Ad prædictum Matrimonium de Aſſenſu & Conſenſu noſtris quantum expediat, ac etiam de & ſuper Obligatione Pœnæ Nomine noſtro fiendâ, pro Securitate & Complemento ipſius Matrimonii, cum præfato Sereniſſimo *Angliæ Rege* aut ejus Deputato Tractandum, Conveniendum, & Concludendum, prout melius noverint expedire, Ligâſque; Confœderationes, Intelligentias, & Amicitiarum Fœdus inter hanc noſtram Burgundiæ Domum & præfatum *Anglorum Regem* ac ejus Poſteritatem Renovandum, & alia univerſa & ſingula in Præmiſſis & circa ea neceſſaria Faciendum quæ noſmet faceremus ſi præſentes & perſonaliter intereſſemus, etiamſi talia forent quæ de ſe Mandatum exigerent magis ſpeciale; cum & ſub Promiſſionibus, Relevationibus, Renunciationibus, Ratihabitionibus, & aliis Clauſulis, in talibus oportunis, Juramento noſtro firmatis.

In quorum Præmiſſorum Teſtimonium has, Manu noſtrâ ac per Secretarium noſtrum ſignatas Sigilliſque noſtri munimine roboratas, duximus concedendas.

Dat. *Mechliniæ* Die Quartâ decimâ Novembris Milleſimo Quingenteſimo ſeptimo.

Sic ſignatas ſub Plica,
MARGUERITE,

Et ſuper Plicam,
Per Dominam Duciſſam præmen. ejus Juſſu & expreſſo Mandato.
MARINX.

Sequitur Tenor Commiſſionis præfati Regis Angliæ.

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis & ſingulis, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus Venerabilis in Chriſto Patris *Ricardi Epiſcopi Wintonienſis* Cuſtodis Privati Sigilli noſtri, ac Chariſſimi Conſanguinei noſtri *Thomæ Comitis Surriæ* Theſaurarii noſtri Angliæ, necnon, Dilectorum & Fidelium noſtrorum, *Thomæ Dockwra* Prioris Sancti Johannis Jeruſalem in Anglia, Magiſtri *Nicholai Weſt* Legum Doctoris, & *Gilberti Talbot* Militis Deputati noſtri Caliſii, Conſiliariorum noſtrorum, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Factores, & Deputatos Ordinavimus, Fecimus, & Conſtituimus, Ordinamus, Facimus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem, Quatuor aut Tribus ex eis, plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro cum Sacratiſſimo Principe *Maximiliano*, Divinâ favente Clementiâ, *Romanorum* REGE ſemper Auguſto, ac *Hungariæ*, *Dalmatiæ*, *Croatiæ*, *&c.* Avo Paterno ac Tutore legittimo Gubernatore & Adminiſtratore Corporis & Bonorum Illuſtriſſimi & Sereniſſimi Principis *Caroli*, eadem Gratiâ, PRINCIPIS *Hiſpaniarum utriuſque Siciliæ & Jeruſalem &c.* & cum eodem Principe *Carolo*, Auctoritate tamen & expreſſo Conſenſu ejuſdem Regis ut Avi & Tutoris ſui, ARCHIDUCIBUS *Auſtriæ*, DUCIBUS *Burgundiæ*, *Brabantiæ*, *Stiriæ*, *Carinthiæ*, *Carniolæ*, *Limburgiæ*, *Luxemburgiæ*, & *Gheldriæ*, COMITIBUS *Habsburgen. Flandriæ*, *Thirolis*, *Artheſii*, *Burgundiæ*, PALATINIS & *Hanoniæ*, LANTGRAVIIS *Alſatiæ*, MARCHIONIBUS *Burgoniæ* & *Sacri Romani Imperii*, *Hollandiæ*, *Zeellandiæ*, *Ferretis*, *Kiburgi*, *Namurci*, & *Zutphaniæ* COMITIBUS, DOMINIS *Friſiæ*, *Marchiæ*, *Sclavonicæ*, *Portuſnaonis*, *Salinarum*, & *Mechliniæ*, Fratre & Conſanguineo ac Confœderatis noſtris, ac Sereniſſima & Præclariſſima Domina Domina *Margareta Auſtriæ & Burgundiæ Vidua Duciſſa Sabaudiæ*, præfati *Regis Romanorum Filia unica* & dicti *Principis Hiſpaniarum Amita* Conſanguinea noſtra Cariſſima, eorumve Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis ad hoc ab eiſdem *Rege Romanorum* tàm per Se & Nomine ſuo proprio tamquam *Rege Romanorum* quàm ab eodem Tutorio Nomine & tamquam Avo & Tutore præfati *Principis Hiſpaniarum*, & ab eodem *Principe Hiſpaniæ* de expreſſis Conſenſu & Auctoritate præfati *Regis Romanorum* Tutoris & Avi ſui, ac præfata *Domina Duciſſa* conjunctim vel diviſim ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem habentibus, de & ſuper Sponſalibus, per verba ad hoc apta, & Matrimonio per Verba de Præſenti ſimiliter ad hoc apta inter præfatum *Principem Hiſpaniarum* & Sereniſſimam ac Præclariſſimam Principem & Dominam *Dominam Mariam Filiam noſtram Cariſſimam*, Deo Duce, Contrahendo & Solempniſando, prout meliùs, firmiùs, & convenientiùs de jure fieri poterit, ac de & ſuper Dote & Dotalitio, Doario & Donatione propter Nuptias, cauſâ & contemplatione ejuſdem Matrimonii hinc & inde, ſingula ſingulis congruè referendo, conſtituendis, concedendis, dandis, trahendis, & ſolvendis, necnon de & ſuper Quantitatum & Pecuniarum Summarum Terminis, Locis, Modis, Formis, & Conditionibus pro hujuſmodi Dotis,

Dotis, & Dotalitii, Doarii, ſive Donationis propter Nuptias Conſtitutione, Conceſſione, Donatione, Traditione, & Solutione, ejuſdemq; Solutionis, ex Cauſis inter Oratores utriuſque Partis Appunctuandis & Concordandis, Ceſſatione, ac etiam de & ſuper Tempore, Loco, Modo, & Formâ Traductionis præfatæ *Filiæ noſtræ* in Terras & Patrias præfati *Principis Hiſpaniarum*, pro dicto Matrimonio *inter Ipſam* & eandem *Filiam noſtram* Contrahendo & Solemniſando, Statuendis & Præfigendis, Tractandi, Communicandi, Conveniendi, & Concludendi,

Ac inſuper, pro Præmiſſorum omnium & ſingulorum Complemento, & quòd prædictum Matrimonium inter præfatum *Principem Hiſpaniarum* & *Filiam noſtram* prædictam, & Solemniſatio ejuſdem, cùm præfatus *Princeps Hiſpaniarum* & *Filia noſtra* prædicta ad legitimam Nubendi Ætatem pervenerint, debitè contrahentur& ſolemniſabuntur, Securitates, Cautiones, Promiſſa, & Obligationes, Literáſque Obligatorias Pœnales in debita & ſufficienti forma factas, tàm præfati *Regis Romanorum* pro Se & per Se ac Nomine ſuo proprio tamquam *Regis Romanorum* quàm ipſius *Regis Romanorum* Tutorio Nomine & tanquam Tutoris præfati *Principis Hiſpaniarum*, & *ejuſdem Principis* de Conſenſu tamen & Aſſenſu dicti *Regis Romanorum* Tutoris & Avi ſui, ac etiam præfatæ *Dominæ Margaretæ* ſuis Magnis Sigillis ſigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas, necnon Literas Obligatorias ſimiliter Pœnales tot & talium *Dominorum, Scultetorum, Scabinorum, Burgimagiſtrorum, Communitatum, Opidorum*, & *Villarum* præfati *Principis Hiſpaniarum* Subditorum, quot & quales ſive qualia per Nos aut dictos noſtros Commiſſarios nominabuntur, ſimiliter in debita & ſufficienti forma factas & Manibus ſuis ſubſcriptas, & Sigillis ſuis (videlicet) Sigillis Armorum & Sigillis communibus reſpectivè ſigillatas,

Quibus quidem Literis Obligatoriis præfatus *Rex Romanorum* & *Princeps Hiſpaniarum*, Nominibus, Auctoritatibus, Conſenſu & Aſſenſu quibus ſupra, ac prædicta *Domina Duciſſa*, necnon dicti *Domini, Sculteti, Scabini, Burgimagiſtri*, ſe & eorum quemlibet Hæredes & Succeſſores ſuos, ac Regna, Terras, Patrias, Dominia, Villas, Opida, & omnia Bona ſua mobilia & immobilia, præſentia & futura ubicunque fuerint reperta, necnon omnes & ſingulos Subditos & Opidanos ſuos ac Communitates ſuas, eorumdémque omnia & ſingula Bona præſentia & futura ubicunque fuerint reperta, Singula Singulis congruè referendo, Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris obligabunt & eorum quemlibet obligabit, ſub certâ Pecuniarum Summâ, Pœnæ nomine, per Commiſſarios utriuſque Partis limitandâ, nominandâ, & determinandâ, Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris ſolvendâ, & per Nos, Hæredes, & Succeſſores noſtros, liberè abſque contradictione cujuſcumque, ſuper ipſis *Rege Romanorum, Principe Hiſpaniarum, Duciſſa, Dominis, Scultetis, Scabinis, Burgimagiſtris*, eorumque Hæredibus & Succeſſoribus, Regnis, Patriis, Terris, Villis, Opidis, Subditis, Opidanis, Communitatibus, & Bonis prædictis, & eorum ſingulis ubicunque Locorum repertis, Levandâ, Exigendâ, Recipiendâ, & Detinendâ, ſi per præfatum *Principem Hiſpaniarum*, ejúſve Parentes vel eorum aliquem aut alium quemcunque aut per quemcunque modum vel eventum, præterquam per præfatam *Dominam Mariam* vel ejus Partem, vel per Mortem naturalem alterius Contrahentium (quod Deus avertat) ſteterit quo minus dictum Matrimonium inter præfatum *Principem Hiſpaniarum* & *Dominam Mariam* Locis, Terminis, Modíſque & Formis, inter Oratores utriuſque Partis deſuper concordandis & concludendis, per Verba de Præſenti, ad hoc apta, contrahatur & in facie Eccleſiæ debitè ſolemniſetur, Stipulandi, Petendi, Exigendi, & Obtinendi,

Ac de & ſuper eiſdem Literis Obligatoriis, & earum Formis ac Pœnis ac Pœnarum Quantitate, in eiſdem Literis apponendis, earumdémq; Literarum Traditione & Deliberatione Communicandi, Tractandi, Conveniendi, & Concludendi,

Conſimiléſque Cautiones, Securitates, Promiſſa, Obligationes, & Scripturas, & Literas Obligatorias Pœnales, in debita & ſufficienti forma factas, Manu & Magno Sigillo noſtris communitas, necnon Literas Obligatorias ſimiliter Pœnales tot & talium *Dominorum, Majorum, Vicecomitum, Ballivorum, Conſtabulariorum* Civitatum, Opidorum, Villarum, & Communitatum Nobis ſubditorum, quot & quales ſive qualia per Commiſſarios præfati *Regis Romanorum, Principis Hiſpaniarum*, & *Dominæ Duciſſæ* nominabuntur, ſimiliter in debita & ſufficienti forma factas, & ſuis Manibus ſubſcriptas, ac ſuis Sigillis (videlicet) Sigillis Armorum & Sigillis communibus reſpectivè ſigillatas,

Quibus quidem Literis Obligatoriis *Nos* necnon dicti *Domini*, *Majores*, *Vicecomites*, *Ballivi*, & *Conſtabularii*, & eorum ſinguli, Nos & Se Hæredeſque & Succeſſores noſtros & ſuos, ac Regna, Terras, Patrias, Dominia, Civitates, Villas, Opida, & omnia Bona noſtra & ſua mobilia & immobilia præſentia & futura ubicunque fuerint reperta, necnon omnes & ſingulos Subditos noſtros & Concives ac Opidanos ſuos & Communitates ſuas, eorumdemque omnia & ſingula Bona præſentia & futura ubicumque fuerint reperta, ſingula ſingulis congruè referendo, præfato *Regi Romanorum*, *Principi Hiſpaniarum*, & *Duciſſæ Sabaudiæ*, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis Obligabimus & Obligabunt, & eorum quilibet Obligabit, ſub certâ Pecuniarum Summâ, Pœnæ nomine, per Commiſſarios utriuſque Partis limitandâ, nominandâ, & determinandâ, præfato *Regi Romanorum*, *Principi Hiſpaniarum*, & *Dominæ Duciſſæ*, ac Hæredibus & Succeſſoribus ſuis ſolvendâ, & per eoſdem, liberè & abſque contradictione cujuſcunque, de & ſuper *Nobis* & prædictis *Dominis*, *Majoribus*, *Vicecomitibus*, *Ballivis*, & *Conſtabulariis*, Hæredibus & Succeſſoribus noſtris & ſuis, Regnis, Patriis, Terris, Dominiis, Civitatibus, Villis, Opidis, Communitatibus, Subditis, Concivibus, & Opidanis, & Bonis prædictis, ac eorum ſingulis ubicunque locorum repertis levandâ, exigendâ, recipiendâ, & detinendâ, ſi per præfatam *Dominam Mariam* Filiam noſtram ejuſve Parentes aut eorum aliquem aut alium quemcunque, aut per quemcumque modum vel eventum, præterquam per præfatum Dominum *Principem Hiſpaniarum* vel ejus Partem, vel per Mortem naturalem alterius Contrahentium (quod Deus avertat) ſteterit quominùs dictum Matrimonium inter *Ipſam* & præfatam *Principem Hiſpaniarum* Locis, Terminis, Modiſque & Formis, inter Oratores noſtros deſuper concordandis & concludendis, per Verba de Præſenti, ad hoc apta, contrahatur, & in Facie Eccleſiæ ſolemniſetur, Nomine noſtro Promittendi & Concedendi,

Ac de & ſuper eiſdem Literis Obligatoriis & earum Formis & Pœnis & Pœnarum Quantitate, in eiſdem Literis apponendis, earumdemque Literarum Traditione & Deliberatione, Communicandi, Tractandi, Conveniendi, & Concludendi,

Ac inſuper pro Nobis a dicto *Rege Romanorum* præfatoque *Principe Caſtellæ*, *Hiſpaniarum*, *&c.* eorumve Commiſſariis, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra Petendi, Exigendi, & Stipulandi, ut ſpecialiter Beneficio cujuſcunque Reſtitutionis in integrum, de Jure, Conſuetudine, aut Statuto Minoribus conceſſo, quòd non ſit Tutor aut quòd non ſit ſolus vel in ſolidum Tutor, quòd Onus Tutelæ in Se non aſſumpſit, aut Tutelæ vel Adminiſtrationi Se non inmiſcuit, Exceptioni Contractûs in Rem & Utilitatem Pupilli non facti aut geſti, Exceptioni non Numeratæ Dotis, non Numeratæ Pecuniæ, Rei non ſic Geſtæ, necnon Legibus, Statutis, & Conſuetudinibus Tutoris realem & perſonalem Præſentiam, in Cauſis & Negotiis Pupillum tangentibus, requirentibus & exigentibus, ſimulati Contractûs, necnon Legibus Prædia Minorum ſive Judicis Decreto aut alio modo obligari aut ypothecari prohibentibus, Exceptioni Pœnæ non ſolvendæ per Principales Contrahentes vel eorum Parentes in Sponſalibus & Matrimoniis appoſitæ, & generaliter omnibus Legum & Canonum Appellationibus, Querelis, Provocationibus, Exceptionibus, & Defenſionibus, & aliis Juris & Facti Beneficiis quibuſcumque purè, ſpontè, & abſolutè in Scriptis & in vim Pacti realiter & cum effectu Renuntient & eorum quilibet Renuntiet; ſimiliter pro Nobis & Nomine noſtro, quatenus ad Nos attinet, omnibus & ſingulis Exceptionibus prædictis realiter & cum effectu Renuntiandi,

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi & Exequendi quæ circa Præmiſſa neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, etiam ſi talia ſint quæ de ſe Mandatum magis exigant ſpeciale;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio ac Principis, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros & obſervaturos totum & quicquid per dictos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Actores, Factores, & Deputatos noſtros, Quatuor aut Tres eorum Actum, Geſtum, Concordatum, Conventum, ſeu, in Præmiſſis Concluſum ac Factum fuerit, & ſuper inde Literas noſtras Ratificatorias, Approbatorias, & Confirmarias in forma debita & autentica prout opus fuerit daturos, ſupplentes omnes Defectus hujus Commiſſionis tàm Juris quàm Facti ſi qui ſint & poſteà fortè apparuerint.

In cujus Rei Teſtimonium has Literas noſtras fieri fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, octavo Die Menſis Decembris, Anno Regni noſtri Viceſimo tertio.

Porter.

In quorum omnium & ſingulorum Robur & Teſtimonium has præſentes Literas Manibus noſtris ſubſignavimus & Sigillis noſtris comunimus.

Datum in *Opido Caliſiæ*, Viceſimo primo Die Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſeptimo.

Sic ſignatas ſuper Plicam.

J. de Luxemb.
J. de Berghes.
L. de Gorrenod.
J. le Sauvaige.
Haneton.

Quocirca, animadvertentes quanta Commoda ex ipſo Matrimonio nedùm Populis & Regionibus ipſorum futurorum Jugalium ſed totæ Chriſtianæ Religioni proculdubio ſint ſperanda, tàm ex futura Sobole quàm utriuſque ipſorum Jugalium optimâ Illuſtratione & præclarâ Indole, non immeritò ſingulari Affectione movemur, illius Matrimonii perfectionem deſiderare & annuere: viſis itaque præinſertis Literis & Capitulationibus ac illarum continentia diligenter perſpecta, maturo ſuperinde habito Conſilio cum Principibus, Comitibus, Baronibus, & Proceribus noſtris, non per Errorem aut improvidè ſed de noſtra certa Scientia Motuque proprio, omnia & ſingula per dictos Oratores noſtros Geſta, Negotiata, Capitulata, & Concluſa, in præinſertis Literis ſeriatim deſcripta & contenta, Rata & Grata habentes, pro Nobis ac Nomine noſtro proprio, noſtriſque Hæredibus & Succeſſoribus quibuſcunque, tàm conjunctim quàm diviſim, Laudavimus, Confirmavimus, Ratificavimus, & Approbavimus, Laudamuſque, Confirmamus, Ratificamus, & Approbamus, ac Roboris firmitatem perpetuò obtinere Volumus & Declaramus per Præſentes;

Promittentes, bonâ Fide noſtrâ in Verbo Regio, omnia & ſingula, in prædictis Literis & Capitulationibus contenta & deſcripta, tàm conjunctim quàm diviſim, in quantum Nos concernunt & concernere poſſunt, Nomine noſtro proprio Rata, Grata, & Firma habere eaq; adimplere & inviolabiliter obſervare, juxta dictorum Articulorum præinſertorum ſeriem & continentiam, ſub Pœnis ac Renunciationibus in ipſis Literis & Capitulationibus ad plenum contentis & deſcriptis, & præſertim renuntiamus expreſſè, purè, ſpontè, abſolutè, & in vim pacti per Præſentes ſpecialiter Beneficio cujuſcunque Reſtitutionis in integrum de Jure, Conſuetudine, aut Statuto Minoribus conceſſo, quòd non ſumus Tutor, aut quòd non ſumus ſolus aut in ſolidum Tutor, quòd Onus Tutelæ non aſſumpſimus aut Tutelæ ſive Adminiſtrationi Nos non inmiſcuimus, Exceptioni Contractûs in Rem & Utilitatem Pupilli non facti aut geſti, non Numeratæ Dotis non Numeratæ Pecuniæ, Rei non ſic Geſtæ, necnon Legibus, Statutis, aut Conſuetudinibus Tutoris realem & perſonalem, in Cauſis & Negotiis Pupillum tangentibus, requirentibus, & exigentibus, ſimulati Contractûs, necnon Legibus Prædia Minorum ſive Judicis Decreto aut alio modo obligari aut ypothecari prohibentibus, Exceptioni Pœnæ non ſolvendæ per Principales Contrahentes vel eorum Parentes in Sponſalibus & Matrimonio appoſitæ, & generaliter omnibus Legum Appellationibus, Querelis, & Provocationibus, Exceptionibus & Defenſionibus, & aliis Juris & Facti Beneficiis quibuſcunque, ſupplentes etiam per Præſentes omnes & ſingulos tàm Juris quàm Facti defectus, & præſertim ſi qui tales ſint Ratione Commiſſionis noſtræ, eo quod, ad præſentem Tractatum Nomine noſtro per Oratores prædictos concluſum, in aliqua ſui parte Commiſſio noſtra prædicta non ſatis ampla, vel quòd non ſit ſub Nomine noſtro proprio expedita, aut aliter inſufficiens videatur.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium has Literas noſtras Patentes Manu noſtrâ propriâ ſubſignavimus & Sigillo noſtro juſſimus communiri.

Datum in Monaſterio Novæ Fundationis *apud Brixina.* Ordinis Sancti Auguſtini Canonicorum Regularium Die Viceſimâ ſecundâ Februarii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo octavo, Regnorum noſtrorum Romani Viceſimo tertio, Hungariæ verò Decimo octavo.

Maxi.

Ad Mandatum Domini Imperatoris.

Renner.

Sub Sigillo Magno ſuo Ceræ rubræ pendente a filis ſericis Ligneaque Pixide munito.

Confirmatio Tractatus Amicitiæ inter Regem & dictum Principem.

A.D. 1508. An. 23. H. 7. Ex Autogr.

MAximilianus, divinâ favente Clementiâ, *Electus Romanorum* Imperator ſemper Auguſtus, Rex *Germaniæ, Hungariæ, Dalmatiæ, Croaciæ, &c.* Archidux *Auſtriæ*, Dux *Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, Limburgiæ, Luxemburgiæ, & Gheldriæ*, Lantgravius *Alſatiæ*, Princeps *Zueviæ*, Palatinus *in Hapſburg & Hanoniæ*, Princeps & Comes *Burgundiæ, Flandriæ, Tyrolis, Goritiæ, Artheſiæ, Hollandiæ, Zeellandiæ, Ferretis, Kiburgi, Namurci, & Dusburgii*, Marchio *Sacri Romani Imperii ſuper Anaſum & Burgoniæ*, Dominus *Friſiæ, Marchiæ, Sclavoniæ, Mechliniæ, Portuſnaonis, & Salinarum*, univerſis & ſingulis, præſentes Litteras inſpecturis, Notum ſit & Manifeſtum quòd, cùm *Die Viceſimo primo Menſis Decembris, Anni Milleſimi Quingenteſimi Septimi*, Magnifici & Honorabiles Fideles Nobis Dilecti *Jacobus de Luxemburgo* Dominus de Fiennes Conſanguineus Locumtenenſque & Capitaneus noſter Generalis Comitatuum noſtrorum Flandriæ & Artheſii, *Johannes Dominus de Berghes*, Conſiliarius & Cambellanus noſter, *Laurentius de Gorrenodo* Baro Monthaneſii Gubernator Breſſiæ, *Johannes le Sauvaige* Dominus de Scaubeca Præſes Conſulatûs noſtri Flandriæ, & *Philippus Haneton* Primus Secretarius & Audientiarius noſter in Provinciis noſtris Burgundiæ Superioris & Inferioris, tanquam Oratores, Procuratores, Commiſſarii, & Nuncii noſtri ſpeciales, ad hoc ſpecialiter per Nos, tanquam Tutorem & Adminiſtratorem Perſonæ ac Bonorum Illuſtris *Caroli* Archiducis *Auſtriæ*, Principis *Hiſpaniarum*, Ducis *Burgundiæ, Brabantiæ, &c.* Filii ac Nepotis noſtri Chariſſimi, ac per *ipſum Principem* de noſtris Aſſenſu, Auctoritate, & Conſenſu noſtris Litteris Patentibus conſtituti & deputati, cum Venerabili *Ricardo Epiſcopo Wintonienſi* Cuſtode Privati Sigilli Sereniſſimi Principis Domini *Henrici Regis Angliæ & Franciæ &c.* Fratris & Conſanguinei ac Confœderati noſtri Cariſſimi, *Thomâ Comite de Sorrey* Theſaurario Angliæ, *Thomâ Dockwra* Priore Sancti Johannis Jheroſolimitani in Anglia, *Gilberto de Talbot* Deputato Caliſiæ, & *Nicolao Weſt* Legum Doctore, Conſiliariis, Oratoribus, Commiſſariis, & Deputatis præfati *Regis Angliæ*, ad hoc etiam per Litteras ſuas ſufficienter conſtitutis & deputatis, nonnullas Ligas, Amicitias, Confœderationes, & Intelligentias perpetuas inter præfatum *Regem Angliæ* ejuſque Hæredes & Succeſſores, Regna, Patrias, Dominia, ac Subditos ex una, ac præfatum Illuſtrem *Carolum Archiducem Auſtriæ Principem Hiſpaniarum*, &c. Nepotem noſtrum Chariſſimum, ac ejus Hæredes & Succeſſores, Regna, Patrias, Dominia, & Subditos ex aliâ, Inierint, Convenerint, Tractaverint, & Concluſerint, latiùs contentas, declaratas, & inſertas in Literis ſuper hoc confectis, & per dictos Oratores, Procuratores, ac Commiſſarios noſtros, Deputatis ipſius *Regis Angliæ* prænominatis traditis & expeditis,

A.D. 1508.

Quarum quidem Litterarum Tenor ſequitur, & eſt talis,

Universis et singulis, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, *Nos*,

Jacobus de Luxemburgo Dominus de Fiennes de Erkingham de Armentieres de Zotteghem &c. Locumtenens & Gubernator Comitatuum Flandriæ & Artheſii, *Johannes Dominus de Berghes &c.* Milites Ordinis Aurei Velleris Conſiliarii & Cambellani Sacratiſſimi ac Potentiſſimorum & Excellentiſſimorum Principum *Maximiliani*, Divinâ favente Clementiâ, Regis *Romanorum* ſemper Auguſti, & Domini *Karoli*, eâdem Gratiâ, Principis *Hiſpaniarum, &c.* Archiducum *Auſtriæ*, Ducum *Burgundiæ, Brabantiæ, &c.* Comitum *Flandriæ, &c.* *Laurentius de Gorrenodò* Baro Monthaneſii Gubernator Patriarum Breſſiæ, *Johannes le Sauvaige* Miles Dominus de Scaubeca Præſes Conſulatûs Flandriæ, & *Philippus Haneton* Primus Secretarius & Audientiarius, Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, Commiſſarii, & Nuncii ſpeciales præfatorum Dominorum noſtrorum, *Regis Romanorum* & *Principis Hiſpaniarum*, ad Infraſcripta per eoſdem ſufficienter auctoriſati, conſtituti, & deputati, Salutem in omnium Salvatore.

Sciatis quòd Nos pro præfatis Sacratiſſimo & Sereniſſimis Principibus, *Romanorum Rege* & *Principe Hiſpaniarum*, videlicet, pro *ipſo Rege* tanquam Tutore Gubernatore & Adminiſtratore Corporis & Bonorum dicti *Principis Hiſpaniarum*, & pro *ipſo Principe*, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu ejuſdem Regis Tutoris ſui, eorumque Nomine, Auctoritate, Conſenſu quibus ſupra, Nobis ab eiſdem *Rege & Principe* per Litteras ſuas Patentes commiſſa, quarum Tenor inferiùs deſcribitur, cum Reverendo in Chriſto Parte Illuſtribus, Spectabilibus, ac Præſtantiſſimis Viris *Ricardo Wintonienſi Epiſcopo* Cuſtode Privati Sigilli Illuſtriſſimi Excellentiſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ*, *Thomâ Comite Surrey* Theſaurario Angliæ, *Thomâ Dockwra* Priore Sancti Johannis Jeruſolimitani in Angliâ, *Gilberto Talbot* Milite Ordinis Garterii Deputato præfati *Regis Angliæ* Villæ ſuæ Caleſiæ, & Magiſtro *Nicolao Weſt* Legum Doctore, præfati *Regis Angliæ* Conſiliariis, & ad Infraſcripta ejuſdem Regis Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Deputatis, per Litteras & Commiſſiones ſuas, quarum Tenor etiam inferiùs deſcribitur, ad Laudem & Gloriam Omnipotentis Dei, & totius Chriſtianæ Religionis Reipublicæ Exaltationem, ac Regnorum, Patriarum, & Subditorum præfatorum *Regis Angliæ & Principis Hiſpaniarum* communem Utilitatem, Pacem, & Tranſquilitatem Convenimus, Concordavimus, Contraximus, & Concluſimus, ac per Præſentes Convenimus, Concordamus, Contrahimus, & Concludimus omnes & ſingulos Pacis, Amicitiarum, Ligæ, & Confœderationum Articulos ſequentes.

Inprimis, inter Nos Oratores prædictos, Nominibus, Auctoritate, & Conſenſu quibus ſupra, &c. Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd inter præfatos *Regem Angliæ & Principem Hiſpaniarum*, eorumque Hæredes & Succeſſores, Regna, Patrias, Dominia, Terras, Vaſſalos, & Subditos quoſcumquæ præſentes & futuros, tàm Eccleſiaſticos quàm Seculares, cujuſcunque Statûs, Gradûs, ſeu Conditionis exiſtant, etiamſi Archiepiſcopali, Ducali, vel quacunque aliâ Dignitate, Statu, aut Gradu præfulgeant, ſit bona, ſincera, vera, integra, fidelis, perfecta, & firma Amicitia, Unio, Liga, Confœderatio, & Pax per Terram, Mare, & Aquas dulces, ac ubivis Locorum futuris temporibus perpetuò duratura.

Item, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt inter Oratores prædictos, & præfati Oratores *Regis Angliæ* Promiſerunt, & per Præſentes Promittunt, quòd nec idem *Rex Angliæ*, nec Hæredes aut Succeſſores ſui, quicquam aget, faciet, tractabit, vel attemptabit, agent, facient, tractabunt, vel attemptabunt, aut ab aliis agi, fieri, tractari, vel attemptari faciet vel facient, aut conſentiet vel conſentient, quocunque in Loco, ſive in Terra, ſive in Mari, Portubus, vel Aquis dulcibus, occaſione quacumque, nullumque præſtabit aut præſtabunt Auxilium, Conſilium, Favorem, vel Aſſenſum, quòd per Alium, vel Alios quoſcumque aliquid fiat, agatur, tractetur, vel attemptetur in Injuriam, Præjudicium, aut Dampnum dicti *Principis Hiſpaniarum*, Hæredumve aut Succeſſorum ſuorum, ſed quibuſcumque ſic, ut præmittitur, contra prædictum *Principem Hiſpaniarum*, Hæredéſve aut Succeſſores ſuos, infra Regna, Patrias, Dominia, aut Terras ſuas prædictas aliquid Agentibus, Tractantibus, vel Attemptantibus, expreſsè & cum effectu contradicet & contradicent, renitetur & renitentur, obſtabit & obſtabunt, & Impedimentum realiter præſtabit & præſtabunt.

Item, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, & præfati Oratores *Regis Romanorum & Principis Hiſpaniarum*, Nominibus, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra, Promiſerunt & per Præſentes Promittunt, quòd nec idem *Princeps Hiſpaniarum*, nec Hæredes aut Succeſſores ſui, quicquam aget, faciet, tractabit, vel attemptabit, agent, facient, tractabunt, vel attemptabunt, aut ab aliis agi, fieri, tractari, vel attemptari faciet vel facient, aut conſentiet vel conſentient, quocumque in Loco, ſive in Terrâ, ſive in Mari, Portubus, vel Aquis dulcibus, occaſione quacumque, nullúmque præſtabit aut præſtabunt Auxilium, Conſilium, Favorem, vel Aſſenſum, quòd per Alium vel alios quoſcumque aliquid fiat, agatur, tractetur, vel attemptetur in Injuriam, Præjudicium, aut Dampnum dicti *Regis Angliæ*, Hæredúmve aut Succeſſorum ſuorum, ſed quibuſcumque ſic, ut præmittitur, contra prædictum *Regem Angliæ*, Hæredéſve aut Succeſſores ſuos, infra Regna, Patrias, Dominia, aut Terras ſuas prædictas aliquid Agentibus, Tractantibus, vel Attemptantibus expreſsè & cum effectu contradicet & contradicent, renitetur & renitentur, obſtabit & obſtabunt, & Impedimentum realiter præſtabit & præſtabunt.

Item, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, Nominibus & Auctoritatibus

A.D. 1508. Hen. 7. ctoritatibus quibus ſupra, & Oratores præſati *Regis Angliæ* Promiſerunt & per Præſentes Promittunt, quòd neque præfatus *Rex Angliæ*, neque Hæredes aut Succeſſores ſui, præſtabit aut præſtabunt Auxilium, Conſilium, vel Favorem Hoſtibus vel Inimicis præſati *Principis Hiſpaniarum*, Hæredumve aut Succeſſorum ſuorum, eoſdem, aut eorum aliquem, per Terram, Mare, vel Aquas dulces infeſtare vel invadere volentibus; & ſi aliquis vel aliqui cujuſcunque Statûs, Gradûs, aut Conditionis fuerint, ſive Alligati aut Confœderati ſui ſint, ſive non, Regna, Patrias, Dominia, & Terras præſati *Principis Hiſpaniarum*, Hæredum aut ſucceſſorum ſuorum, quæ in præſenti poſſidet, aut in futurum de Jure poſſidere debet, per Viam Guerræ hoſtiliter invaſerint vel aggreſſi fuerint, aut Injuriam vel Dampnum eidem *Principi Hiſpaniarum*, Hæredibus, Succeſſoribus, aut Subditis ſuis, infra Regna, Patrias, Terras, & Dominia ſua prædicta inferre aut facere voluerint, præfatus *Rex Angliæ* bonâ Fide, realiter, & cum effectu, eoſdem *Principem*, Hæredes, & Succeſſores ſuos, Auxiliis Militaribus Gentium Armorum, Expenſis tamen ipſius *Principis Hiſpaniarum*, Hæredum, aut Succeſſorum ſuorum, pro Tuitione & Defenſione eorundem, quotiens opus fuerit, adjuvabit vel adjuvabunt, quanto citiùs commodè poterit vel poterint, poſtquam debite ad hoc requiſitus fuerit vel fuerint; in quorum Auxiliorum Præſtatione, quoad Numerum attinet Armatorum, habenda erit Facultatis Ratio, ut ſcilicet præfatus *Rex Angliæ*, Hæredes aut Succeſſores ſui, non ultra teneatur nec teneantur, quàm tunc commodè facere poterit vel poterint, conſideratâ Temporis & Locorum oportunitate, ac Statu Rerum ſuarum; Ac inſuper pro Defenſione & Tuitione Perſonæ, & Statûs præfati *Principis Hiſpaniarum*, ejuſque Hæredum & Succeſſorum, Patriarum, Terrarum, Dominiorum prædictorum, contra Invaſores & hoſtiles Agreſſores earundem Patriarum & Dominiorum qualeſcunque fuerint, præfatus *Rex Angliæ*, Hæredes & Succeſſores ſui, ſine fraude, dolo, diſſimulatione, aut colore quocumque, erit & erunt de cætero futuris perpetuis temporibus præfati *Principis Hiſpaniarum*, Hæredum & Succeſſorum ſuorum Amicorum Amicus & Amici, & Inimicorum Inimicus & Inimici, ſine aliqua Exceptione; Non obſtantibus quibuſcunque Alligantiis & Confœderationibus quas habet & habent, vel in futurum habere poterit vel poterint, cum quibuſcumque Regibus, Principibus, aut Communitatibus, qualeſcunque illi ſint aut erunt: Necnon Perſonam, Status, Honores, Dignitates, Cauſas, Res, & Negotia ipſius Sereniſſimi *Principis Hiſpaniarum*, ſibi intimo Amore, Fide, & Amicitiarum Fœdere conjuncti, quem loco Filii Cariſſimi & Dilectiſſimi reputat, taliter cordi habebit & tractabit, ſicut Pientiſſimum Patrem Dilectiſſimi Filii Honores, Status, Dignitates, Cauſas, Res, & Negotia habere, reputare, & tractare decet & convenit.

A.D. 1508. Hen. 7. Item, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, & Oratores præfati *Regis Romanorum* & *Principis Hiſpaniarum*, Nominibus, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra Promiſerunt, & per Præſentes Promittunt, quòd neque præfatus *Princeps Hiſpaniarum*, neque Hæredes aut Succeſſores ſui præſtabit vel præſtabunt Auxilium, Conſilium, vel Favorem Hoſtibus vel Inimicis præfati *Regis Angliæ*, Hæredumve aut Succeſſorum ſuorum, eoſdem, aut eorum aliquem per Terram, Mare, vel Aquas dulces infeſtare vel invadere volentibus; Et ſi aliquis vel aliqui cujuſcunque Statûs, Gradûs, vel Conditionis fuerint, ſive Alligati aut Confœderati ſui ſint, ſive non, Regna, Patrias, Dominia, & Terras præfati *Regis Angliæ*, Hæredum & Succeſſorum ſuorum quæ in præſenti poſſidet vel in futurum de Jure poſſidere debet, per viam Guerræ hoſtiliter invaſerint vel aggreſſi fuerint, aut Injuriam vel Dampnum eidem *Regi Angliæ*, Hæredibus, Succeſſoribus, aut Subditis ſuis, infra Regna, Patrias, Terras, & Dominia ſua prædicta inferre aut facere voluerint, præfatus *Princeps Hiſpaniarum*, bonâ Fide, realiter, & cum effectu, eoſdem *Regem Angliæ*, *Hæredes & Succeſſores ſuos*, Auxiliis Militaribus Gentium Armorum, Expenſis tamen ipſius *Regis Angliæ*, Hæredum, aut Succeſſorum ſuorum, pro Tuitione & Defenſione eorundem, quotiens opus fuerit, adjuvabit vel adjuvabunt, quantò citiùs commodè poterit vel poterunt, poſtquam debitè ad hoc requiſitus fuerit vel fuerint; In quorum Auxiliorum Præſtatione, quoad Numerum attinet Armatorum, habenda erit Facultatis Ratio, ut ſcilicet præfatus *Princeps Hiſpaniarum*, Hæredes aut Succeſſores ſui non ultra teneatur vel teneantur, quàm tunc commodè facerè poterit vel poterint, conſideratâ Temporis & Locorum oportunitate, ac Statu Rerum ſuarum; ac inſuper pro Defenſione & Tuitione Perſonæ & Statûs præfati *Regis Angliæ*, ejuſque Hæredum & Succeſſorum, Regnorum, Patriarum, Terrarum, & Dominiorum prædictorum, contra Invaſores, & hoſtiles Agreſſores eorumdem Regnorum, Patriarum, & Dominiorum, qualeſcumque fuerint, præfatus *Princeps Hiſpaniarum*, Hæredes, & Succeſſores ſui, ſine fraude, dolo, diſſimulatione, aut colore quocumque, erit & erunt de cætero perpetuis futuris temporibus præfati *Regis Angliæ*, Hæredum, & Succeſſorum ſuorum Amicorum Amicus & Amici, & Inimicorum Inimicus & Inimici, ſine aliqua Exceptione; Non obſtantibus quibuſcumque Alligantiis, & Confœderationibus quas habet aut habent vel in futurum habere poterit vel poterint cum quibuſcumque Regibus, Principibus aut Communitatibus, qualeſcunque illi ſint aut erunt: Præfatus quoque *Princeps Hiſpaniarum* Perſonam, Status, Honores, Dignitates, Cauſas, Res, & Negotia ipſius Sereniſſimi *Regis Angliæ*, ſibi intimo Amore, Fide, & Amicitiarum Fœdere conjuncti, quem loco Patris Chariſſimi & Dilectiſſimi habet & reputat, taliter cordi habebit & tractabit, ſicut Amantiſſimum Filium Pientiſſimi Patris Honores, Status, Dignitates, Cauſas, Res & Negotia habere, reputare, & tractare decet & convenit.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus, Conſenſu & Aſſenſu quibus ſupra, & Oratores præfati *Regis Angliæ* Promiſerunt & per Præſentes Promittunt, quòd nec præfatus *Rex Angliæ*, nec Hæredes, aut Succeſſores ſui, nec Subditi ſui, nec eorum aliquis, Rebelli ſeu Rebellibus, Proditori ſeu Proditoribus, Profugo ſeu Profugis ipſius *Principis Hiſpaniarum* Hæredum, aut Succeſſorum ſuorum, Inobedienti Subdito, vel Inobedientibus Subditis, cujuſcunque Gradûs, Statûs, aut Conditionis exiſtat vel exiſtant, ubicumque Locorum extiterit ſeu extiterint, Verbo, Facto aut Scripto, Auxilium, Conſilium, vel Favorem, Victualia, Hoſpitia, Stipendia, Pecunias, Naves, Gentes Armorum, ſive aliud quodcunque dari, aut præſtari, miniſtrari vel concedi permittet aut permittent, ſed eundem ſive eoſdem tanquam proprium Rebellem ſive Rebelles, Profugum ſive Profugos, Proditorem ſeu Proditores, tanquam Capitalem Inimicum ſive Inimicos, ubicumque locorum proſequetur & proſequentur, & ab aliis quibuſcumque ſic proſequi curabit & efficiet, curabunt & efficient cum effectu.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, & Oratores præfati *Regis Romanorum*, & *Principis Hiſpaniarum*, Nominibus & Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra, Promiſerunt, & per Præſentes Promittunt, quòd nec præfatus *Princeps Hiſpaniarum*, nec Hæredes, aut Succeſſores ſui, nec Subditi ſui, nec eorum aliquis Rebelli ſeu Rebellibus, Proditori ſeu Proditoribus, Profugo ſeu Profugis ipſius *Regis Angliæ*, Hæredum, aut Succeſſorum ſuorum, Inobedienti Subdito, vel Inobedientibus Subditis, cujuſcunque Gradûs, Statûs vel Conditionis exiſtat vel exiſtant, ubicumque locorum extiterit ſeu extiterint, Verbo, Facto, aut Scripto Auxilium, Conſilium, vel Favorem, Victualia, Hoſpitia, Stipendia, Pecunias, Naves, Gentes Armorum, ſive aliud quodcumque Subſidium miniſtrabit, dabit, præſtabit, aut concedet, miniſtrabunt, dabunt, præſtabunt aut concedent, ſive ab Alio vel Aliis quibuſcumque dari vel præſtari, miniſtrari, dari aut concedi permittet aut permittent, ſed eundem ſive eoſdem, tanquam proprium Rebellem ſive Rebelles, Profugum ſeu Profugos, Proditorem ſeu Proditores, tanquam Capitalem Inimicum ſive Inimicos, ubicumque locorum proſequetur & proſequentur, & ab aliis quibuſcumque ſic proſequi curabit & efficiet, curabunt & efficient cum effectu.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, & Oratores præfati *Regis Angliæ* Promiſerunt & per Præſentes Promittunt, quòd nec præfatus *Rex Angliæ*, nec Hæredes, aut Succeſſores ſui, nec Subditi ſui, nec quivis alius ſub Obedientiâ, Diſtrictu, Juriſdictione, aut Ditione ſuis, nec eorum aliquis Rebellem ſeu Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum ſeu Profugos dicti *Principis Hiſpaniarum*, cujuſcunque Statûs, Gradûs aut Conditionis exiſtat vel exiſtant, in ſua Regna, Patrias, Dominia, Terras, Portus, Juriſdictiones, Obedientias, aut Diſtrictus quoviſmodo admittet ſive recipiet, admittent ſive recipient, nec ab Aliis quibuſcumque recipi vel admitti permittet vel permittent, & Caſu quo deinceps hujuſmodi Rebellem vel Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum vel Profugos infra Regna, Patrias, Dominia, Terras, Portus, Obedientias, Juriſdictiones, aut Diſtrictus dicti *Regis Angliæ* Eſſe, Latitare, aut quocumque alio modo, etiam Vi aut Caſu fortuito exiſtere ſeu applicare acceperit,

ceperit, ſeu quoquomodo intellexerit, ſciat, aut aliquo modo ſuſpitionem habuerit, acceperint, vel quoquo modo intellexerint, ſciant, aut Suſpitionem habuerint: tunc abſque omni fraude, dolo, malo ingenio, dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ verborum interpretatione, aut diſſimulatione quacumque, aut alio quovis quæſito colore, Illum ſeu Illos Rebellem ſeu Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum ſeu Profugos, cujuſcumque Gradûs, Status, Conditionis, aut Dignitatis exiſtat ſive exiſtant, ſtatim & immediatè, & abſque dilatione quacumque capiet aut capi faciet, capient aut capi facient realiter & cum effectu; Eundemque ſive Eoſdem ſic captum ſive captos, Vinculis & Carceribus effectualiter mandabit & committet, mandabunt & committent, atque Illum ſive Illos ſic tutè & ſecurè tenebit & cuſtodiet, tenebunt & cuſtodient, & præfatum *Principem Hiſpaniarum*, Hæredes & Succeſſores ſuos per Litteras ſuas propriâ Manu ſubſcriptas & ſignatas de eâ Re quamprimùm poterit aut poterint, adviſare monere & certiorem facere curabit & curabunt, atque Illum ſive Illos, ſicut præfertur, captum ſive captos, cuſtoditum ſive cuſtoditos, quamprimùm per Litteras dicti *Principis Hiſpaniarum*, Hæredum aut Succeſſorum ſuorum, ad hoc requiſitus fuerit ſive fuerint, abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore, aut causâ uſque ad & in Terras, Patrias, & Dominia ejuſdem *Principis Hiſpaniarum* per ſuos Subditos & Officiarios ſalvò & ſecurè conduci faciet, & facient realiter & cum effectu, ipſúmque Rebellem ſeu Rebelles, Proditorem vel Proditores, Profugum ſeu Profugos, ſicut prædicitur, in Regna, Terras, Patrias, & Dominia dicti *Principis Hiſpaniarum* conductum vel conductos, Commiſſario vel Commiſſariis ejuſdem Principis Hiſpaniarum, per Litteras ſuas Manu ſuâ ſubſcriptas ad hoc auctoriſatis, viz. in aliquo Loco ad hoc tuto & ſecuro infra prædicta Regna, Patrias, Terras & Dominia dicti *Principis Hiſpaniarum*, Hæredum vel Succeſſorum ſuorum, ſtatim & incontinenti, & abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore, aut causâ, & abſque aliquo in contrarium facto aut attemptato, purè, ſimpliciter, abſolutè & abſque conditione quâcumque tradet & deliberabit, tradent & deliberabunt, tradive & deliberari faciet & facient, Sumptibus tamen & Expenſis pro hujuſmodi ſolummodo Conductu neceſſariis & rationabilibus per Requirentem, vel ejus Commiſſarium vel Commiſſarios, tempore Traditionis & Deliberationis hujuſmodi Perſonis, quæ hujuſmodi Conductum fecerint, indilatè ſolvendis.

Item, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, & Oratores præfati *Regis Romanorum* & *Principis Hiſpaniarum*, Nominibus, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra, Promiſerunt & per Præſentes Promittunt quòd nec præfatus *Princeps Hiſpaniarum*, nec Hæredes aut Succeſſores, nec Subditi ſui, nec quivis alius ſub Obedientiâ, Diſtrictu, Juriſdictione, aut Ditione ſuis, nec eorum aliquis Rebellem ſeu Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum ſeu Profugos dicti *Regis Angliæ*, cujuſcunque Gradûs, Status aut Conditionis exiſtat vel exiſtant, in ſua Regna, Patrias, Dominia, Terras, Portus, Juriſdictiones, Obedientias, aut Diſtrictus quoviſmodo admittet ſive recipiet, admittent ſive recipient, nec ab aliis quibuſcumque recipi vel admitti permittet ſeu permittent. Et caſu quo deinceps hujuſmodi Rebellem vel Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum vel Profugos, infra Regna, Patrias, Dominia, Terras, Portus, Obedientias, Juriſdictiones, aut Diſtrictus dicti *Principis Hiſpaniarum*, Eſſe, Latitare, aut quocunque alio modo, etiam Vi, aut Caſu fortuito exiſtere ſeu applicare acceperit, ſeu quoquomodo intellexerit, ſciat, aut aliquo modo Suſpitionem habuerit, acceperint, vel quoquomodo intellexerint, ſciant, aut Suſpitionem habuerint: tunc abſque omni fraude, dolo, malo ingenio, dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ verborum interpretatione, aut diſſimulatione quacumque, aut alio quovis quæſito colore, Illum ſeu Illos Rebellem ſeu Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum vel Profugos, cujuſcunque Gradûs, Statûs, Conditionis, aut Dignitatis exiſtat ſive exiſtant, ſtatim & immediatè, & abſque quacunque dilatione capiet aut capi faciet, capient aut capi facient, realiter & cum effectu, eundemque ſive eoſdem, ſic captum ſive captos, Vinculis & Carceribus effectualiter mandabit & committet, mandabunt & committent, atque Illum ſive Illos ſic tutò & ſecurè tenebit & cuſtodiet, tenebunt & cuſtodient, & præfatum *Regem Angliæ*, Hæredes & Succeſſores ſuos, per Litteras ſuas propriâ Manu ſubſcriptas & ſignatas, de eâ re, quamprimùm poterit aut poterint, adviſare, monere & certiorem facere curabit & curabunt, atque Illum ſive Illos, ſicut præfertur, captum ſive captos, cuſtoditum ſive cuſtoditos, quamprimùm per Litteras dicti *Regis Angliæ*, Hæredum, aut Succeſſorum ſuorum, ad hoc requiſitus fuerit ſive fuerint, abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore, aut cauſâ, uſque ad & in Terras, Patrias, & Dominia ejuſdem *Regis Angliæ* per ſuos Subditos aut Officiarios, ſalvò & ſecurè conduci faciet & facient realiter & cum effectu, Ipſumque Rebellem ſeu Rebelles, Proditorem vel Proditores, Profugum vel Profugos, ſicut prædicitur, in Regna, Terras, Patrias, & Dominia dicti *Regis Angliæ* conductum vel conductos, Commiſſario vel Commiſſariis ejuſdem *Regis Angliæ*, per Litteras ſuas Manu ſuâ ſubſcriptas ad hoc auctoriſatis, videlicet in aliquo Loco ad hoc tuto & ſecuro infra prædicta Regna, Terras, Patrias, & Dominia dicti *Regis Angliæ*, Hæredum, & Succeſſorum ſuorum, ſtatim & incontinenti, & abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore, aut cauſâ, & abſque aliquo in contrarium facto aut attemptato, purè, ſimpliciter, abſolutè, & abſque conditione quacumque tradet & deliberabit, tradent & deliberabunt, tradive & deliberari faciet & facient; Sumptibus tamen & Expenſis pro hujuſmodi ſolummodo Conductu neceſſariis & rationabilibus, per Requirentem, vel ejus Commiſſarium vel Commiſſarios, tempore Traditionis & Deliberationis hujuſmodi Perſonis, quæ hujuſmodi Conductum fecerint, indilatè ſolvendis.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, & Oratores præfati *Regis Angliæ* Promiſerunt, & per Præſentes Promittunt, quòd ſi dictus *Princeps Hiſpaniarum*, Hæredes, aut Succeſſores ſui, per Literas ſuas, Manu ſuâ propriâ ſignatas & ſubſcriptas, præfatum *Regem Angliæ*, Hæredes, aut Succeſſores ſuos, adviſaverit, monuerit, ſive certiorem fecerit, adviſaverint, monuerint, ſive certiorem fecerint, ſuum vel ſuos Rebellem vel Rebelles, Proditorem vel Proditores, Profugum vel Profugos, infra ſua Regna, Dominia, Terras, Patrias, Portus, Juriſdictiones, Obedientias, aut Diſtrictus, quoquo modo etiam Vi, Caſu fortuito, aut alio modo quocunque venire, exiſtere, manere, applicare, aut latitare, idem *Rex Angliæ* Hæredes & Succeſſores ſui, ſic moniti, adviſati, ſeu certiorati, ſtatim incontinenti, & abſque omni dilatione, excuſatione, ſive ſiniſtra interpretatione, & diſſimulatione quacumque, dolo, fraude, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore, Illum ſeu Illos, Rebellem ſive Rebelles, Proditorem ſive Proditores, Profugum ſeu Profugos realiter & cum effectu capiet ſeu capi faciet, capient ſeu capi facient, & Eum ſive eos, & eorum quemlibet, ſic captum ſive captos, Vinculis & Carceribus effectualiter mandabit & committet mandabunt & committent, atque in eiſdem tutè & ſecurè tenebit, & cuſtodiet, tenebunt & cuſtodient; Atque Illum ſive Illos ſic captum vel captos, cuſtoditum vel cuſtoditos, quamprimùm per Literas dicti *Principis Hiſpaniarum*, Hæredum, aut Succeſſorum ſuorum, ad hoc requiſitus fuerit vel fuerint, abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore & cauſâ, uſque ad & in Regna, Terras, Patrias, & Dominia ejuſdem *Principis Hiſpaniarum*, per ſuos Subditos aut Officiarios, ſalvò & ſecure conduci faciet & facient realiter & cum effectu, Ipſumque Rebellem ſive Rebelles, Proditorem vel Proditores, Profugum vel Profugos, ſicut præmittitur, in Regna, Patrias, Terras, & Dominia ejuſdem *Principis Hiſpaniarum* conductum vel conductos, Commiſſario vel Commiſſariis ejuſdem *Principis Hiſpaniarum*, per Litteras ſuas Manu ſuâ ſubſcriptas ad hoc Auctoriſatis, videlicet in aliquo Loco ad hoc tuto & ſecuro infra Regna prædicta, Patrias, Terras, & Dominia dicti *Principis Hiſpaniarum*, ſtatim incontinenti, & abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore, aut cauſâ, & abſque aliquo in Contrarium facto vel attemptato purè, ſimpliciter, abſolutè, & abſque aliquâ conditione vel contradictione quacumque, tradet & deliberabit, tradent & deliberabunt, tradive & deliberari faciet & facient: Sumptibus tamen & Expenſis pro hujuſmodi ſolummodo Conductu neceſſariis & rationabilibus, per Requirentem, vel ejus Commiſſarium vel Commiſſarios, tempore hujuſmodi Traditionis & Deliberationis, Perſonis quæ hujuſmodi Conductum fecerint indilate ſolvendis.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos,

A.D. 1508. Hen. 7.

ctos, & Oratores præfatorum *Regis Romanorum & Principis Hiſpaniarum*, Nominibus, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra, promiſerunt, & per Præſentes promittunt, quòd ſi dictus *Rex Angliæ*, Hæredes aut Succeſſores ſui, per Litteras ſuas, Manu ſuâ propriâ ſignatas & ſubſcriptas, præfatum *Principem Hiſpaniarum*, Hæredes aut Succeſſores ſuos adviſaverit, monuerit, ſive certiorem fecerit, adviſaverint, monuerint, ſive certiorem fecerint, ſuum vel ſuos Rebellem ſive Rebelles, Proditorem vel Proditores, Profugum vel Profugos, infra ſua Regna, Dominia, Terras, Patrias, Portus, Juriſdictiones, Obedientias, aut Diſtrictus quoquo modo, etiam Vi, Caſu fortuito, aut alio modo quocumque venire, exiſtere, manere, applicare, aut latitare, idem *Princeps Hiſpaniarum*, Hæredes & Succeſſores ſui ſic moniti, adviſati, ſeu certiorati, ſtatim incontinenti, & abſque omni dilatione, excuſatione, ſive ſiniſtrâ interpretatione, & diſſimulatione quacunque, dolo, fraude, & malo ingenio, aut aliquo alio quovis quæſito colore, Illum ſeu Illos, Rebellem ſeu Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum ſeu Profugos, realiter & cum effectu capiet ſeu capi faciet, capient ſeu capi facient: Et Eum ſive Eos, & eorum quemlibet ſic captum ſive captos, Vinculis & Carceribus effectualiter mandabit & committet, mandabunt & committent, atque in eiſdem tutè & ſecurè tenebit & cuſtodiet, tenebunt & cuſtodient; atque Illum ſive Illos ſic captum vel captos, cuſtoditum vel cuſtoditos, quamprimùm per Litteras dicti *Regis Angliæ*, Hæredum aut Succeſſorum ſuorum, ad hoc requiſitus fuerit ſive fuerint, abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore & causâ, uſque ad & in Regna, Terras, Patrias, & Dominia ejuſdem *Regis Angliæ*, per ſuos Subditos aut Officiarios ſalvò & ſecurè conduci faciet & facient realiter & cum effectu, ipſumque Rebellem ſive Rebelles, Proditorem vel Proditores, Profugum vel Profugos, ſicut præmittitur, in Regna, Patrias, Terras, & Dominia ejuſdem Regis conductum vel conductos, Commiſſario vel Commiſſariis ejuſdem *Regis Angliæ*, per Literas ſuas Manu ſuâ ſubſcriptas ad hoc auctoriſatis, videlicet in aliquo Loco ad hoc tuto & ſecuro, infra prædicta Regna, Patrias, Terras, & Dominia dicti *Regis Angliæ*, ſtatim incontinenti & abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore, aut causâ, & abſque aliquo in contrarium facto vel attemptato, purè, ſimpliciter, abſolutè, & abſque aliquâ conditione, vel contradictione quacumque, tradet & deliberabit, tradent & deliberabunt, tradive & deliberari faciet & facient: Sumptibus tamen & Expenſis pro hujuſmodi ſolummodo Conductu neceſſariis & rationabilibus, per Requirentem, vel ejus Commiſſarium vel Commiſſarios, tempore hujuſmodi Traditionis & Deliberationis, Perſonis quæ hujuſmodi Conductum fecerint indilatè ſolvendis.

A.D. 1508. Hen. 7.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, & præfati Oratores *Regis Angliæ* promiſerunt, & per Præſentes promittunt, quòd, ſi de præfatorum *Regis Angliæ & Principis Hiſpaniarum* expreſſis Conſenſu, Aſſenſu, & Concordiâ contra aliquem Regem, Principem, vel Principes, aut alias Communitates, Bellum aut Guerras ſimul inferri aut moveri contigerit, præfatus *Rex Angliæ* nullum Tractatum, Pacem, Treugam, aut aliquod Appunctuamentum cum illo vel illis, aut aliis eorum Hominibus, contra quem vel quos hujuſmodi Bellum ſive Guerra geretur aut inferetur, ſine expreſſa præfati *Principis Hiſpaniarum* Scientia, Conſenſu, Aſſenſu, & Voluntate faciet aut fieri conſentiet.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt inter Oratores prædictos, & Oratores præfati *Regis Romanorum & Principis Hiſpaniarum*, Nominibus, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra, promiſerunt, & per Præſentes promittunt quòd, ſi de præfatorum *Regis Angliæ & Principis Hiſpaniarum* expreſſis Conſenſu, Aſſenſu, & Concordiâ contra aliquem Regem, Principem, vel Principes, aut alias Communitates, Bellum aut Guerras ſimul inferri aut moveri contigerit, præfatus *Princeps Hiſpaniarum* nullum Tractatum, Pacem, Treugam, aut aliquod Appunctuamentum cum illo vel illis, aut cum aliis eorum Hominibus, contra quem vel quos hujuſmodi Bellum ſive Guerra geretur vel inferetur, ſine expreſsâ præfati *Regis Angliæ* Scientiâ, Conſenſu, Aſſenſu, & Voluntate faciet aut fieri conſentiet.

Quas quidem Ligas, Confœderationes, & Promiſſiones prædictas, & earum quamlibet, ac omnia & ſingula in Capitulis ſupradictis contenta, præfati Oratores dictorum *Regis Romanorum &*

Principis Hiſpaniarum pro præfato *Rege Romanorum*, pro Se & per Se, ac Nomine ſuo, tanquam *Rege Romanorum*, ac etiam pro *eodem Rege* & præfato *Principe Hiſpaniarum*, de ejuſdem *Regis Romanorum* Tutoris & Avi ſui Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu, eorúmque Hæredibus & Succeſſoribus Inierunt, Tractaverunt, Concordaverunt, Concluſerunt, & Acceptaverunt, & per Præſentes Ineunt, Tractant, Concordant, Concludunt, & Acceptant; Promittentes per Præſentes, quòd ea omnia & ſingula idem Sacratiſſimus *Rex Romanorum* tanquam *Rex Romanorum* integraliter obſervabit & adimplebit, juxta eorundem Formam & Tenorem; Et quòd citra Feſtum Paſchæ proximè & immediatè futurum poſt Datam Præſentium, & ante Contractum Sponſalium, inter præfatum *Principem Hiſpaniarum* & Sereniſſimam Dominam *Dominam Mariam dicti Regis Angliæ Filiam Chariſſimam*, Deo Duce, contrahendorum, ſuas Litteras, hujus Tractatûs & omnium & ſingulorum Capitulorum in eodem Contentorum, Ratificatorias, Confirmatorias, & Acceptatorias, Nomine ſuo proprio, ut *Rege Romanorum*, Manu ſuà ſignatas & ſuo Magno Sigillo ſigillatas, Præſentibus ſimiles, præfato *Regi Angliæ* ejúſve Deputato vel Deputatis, ad hoc ſufficienter auctoriſato vel auctoriſatis *in Civitate Londoniarum* tradet, tradíve faciet; Qui quidem *Rex Angliæ* tunc & ibidem tenebitur alias ſuas Literas Patentes conſimiles præfato *Regi Romanorum*, ejúſve Commiſſario ad hoc ſufficienter auctoriſato, ſimiliter tradere & deliberare, tradíve & deliberari facere; Et ſi contingat, quod minimè creditur, quòd præfatus *Rex Romanorum* hoc facere neglexerit, remanebunt nichilominus omnia & ſingula quæ ſupraſcripta ſunt, quantum ad præfatum *Principem Hiſpaniarum* Hæredes & Succeſſores ſuos attinet, Firma & Stabilia, & per *eundem Principem*, Hæredes, Succeſſores, & Subditos ſuos, juxta ſui Formam & Tenorem, inviolabiliter obſervabuntur & adimplebuntur.

Item, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, quòd neque præfatus *Rex Angliæ* neque præfatus *Rex Romanorum*, per hujus Tractatûs Ratificationem, Acceptationem, aut Confirmationem, aut per aliquid in eodem contentum, poſſit aut debebit recedere a Tractatibus Pacis, Amicitiarum, Ligæ, & Confœderationum, inter eoſdem Reges per eorum Commiſſarios antehac initis, contractis, & concluſis de Datâ *Viceſimi Diei Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo*, ac per ſeparatas Litteras Patentes præfatorum Regum, videlicet, dicti *Regis Angliæ* de Datâ *Quartidecimi Diei Menſis Auguſti Anno Domini ſupradicto*, & præfati *Regis Romanorum* de Datâ *Viceſimi octavi Diei Menſis Julii eodem Anno* Approbatis, Ratifficatis, & Confirmatis, ac poſtea per eoſdem Reges ſolempniter Juratis, nec eiſdem aut alicui eorumdem Tractatuum Capitulo quoquomodo contravenire aut derogare; ſed quòd iidem Tractatus & omnia in eiſdem contenta in pleno & perfecto Robore ſuo maneant & Effectu; præſenti Tractatu, vel aliquo in eodem contento, in aliquo non obſtante.

Item, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, quòd neque præfatus *Rex Angliæ* neque dictus *Princeps Hiſpaniarum* per præſentem Tractatum vel aliquid in eodem contentum poſſit aut debeat recedere a Tractatu Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis inter præfatum *Regem Angliæ*, &, celebris Memoriæ, *Philippum nuper Regem Caſtellæ, præfati Principis Hiſpaniarum Patrem*, Windeſore pro Se, Hæredibus, & Succeſſoribus ſuis, inito, concordato, & concluſo, de Datâ *Noni Diei Menſis Februarii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo quinto*, nec eidem aut alicui ejuſdem Tractatûs Capitulo quoquo modo contravenire aut derogare; ſed quòd idem Tractatus in omnibus & per omnia in ſuo pleno & perfecto Robore maneat & Effectu, præſenti Tractatu, vel aliquo in eodem contento, in aliquo non obſtante.

Item, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, & Oratores præfati *Regis Romanorum* & *Principis Hiſpaniarum*, Nominibus, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra Promiſerunt, & per Præſentes Promittunt, quòd præfatus *Princeps Hiſpaniarum* tàm dictum Tractatum Amicitiarum inter præfatum *Regem Angliæ*, & Bonæ Memoriæ *Philippum nuper Regem Caſtellæ, Patrem ſuum*, pro ſe, Hæredibus, & Succeſſoribus ſuis, initum, concordatum, & Concluſum, de Datâ *Noni Diei Menſis Februarii, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo quinto*, Et omnia & ſingula Capitula in eodem Tractatu contenta, quàm etiam præſentem Tractatum, & omnia & ſingula Capitula in eodem contenta, poſtquam Decimum quartum Ætatis ſuæ

Annum attigerit, per Literas ſuas Patentes, in debitâ & ſufficienti formâ factas, Manu ſuâ ſubſcriptas, & Magno Sigillo ſuo ſigillatas, & harum Seriem de Verbo ad Verbum continentes, quandocumque & quotienſcumque per dictum *Regem Angliæ*, ejuſve Hæredes aut Succeſſores, per Nuncios aut Litteras ad hoc requiſitus & interpellatus fuerit, Confirmabit & Ratificabit, eaſdémque Litteras Ratificatorias & Confirmatorias, ſic, ut præfertur, factas, dictus *Princeps Hiſpaniarum* præfato *Regi Angliæ*, ejuſve Deputato vel Deputatis, ad hoc auctoriſato vel auctoriſatis, infra Duos Menſes, dictam Requiſitionem & Interpellationem, Requiſitiones & Interpellationes proximè & immediatè ſequentes, *in Civitate Londoniarum* tradet & deliberabit, ſeu tradi & deliberari faciet; idémque *Rex Angliæ* conſimiles Literas Ratificatorias & Confirmatorias, præfati *Principis Hiſpaniarum* Oratoris Deputato, vel Commiſſario ad hoc ſufficienter auctoriſato, tunc & ibidem ſimiliter tradere & deliberare tenebitur & obligabitur, prout per Præſentes tenetur & obligatur.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, quòd tàm præfatus *Rex Angliæ* quàm dictus *Princeps Hiſpaniarum*, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu dicti *Regis Romanorum* Avi & Tutoris ſui, præſentem Tractatum, ac omnia & ſingula Capitula in eodem contenta, per ſuas Literas Patentes, in debitâ & ſufficienti formâ factas, Magnis Sigillis ſuis ſigillatas & Manu ſuâ ſubſcriptas, Confirmabit & Ratificabit, ſuplendo omnes & ſingulos tàm Juris quàm Facti Defectus, ſi qui tales ſint, ac etiam Beneficio omnium Legum & Canonum, necnon omnibus & ſingulis tàm Juris quàm Facti Exceptionibus, etiam ſpecialem & expreſſam Renuntiationem requirentibus, in vim Pacti renunciando; Quibus etiam omnibus & ſingulis Nos dicti Oratores, Nominibus, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra, expreſsè & in vim Pacti in hiis Scriptis Renunciamus;

Quas quidem Litteras Ratificatorias & Confirmatorias, prædictus *Princeps Hiſpaniarum* citra Feſtum Paſchæ proximè futurum, & antequam ſuus Orator ſive Commiſſarius pro Sponſalibus cum dicta *Domina Maria* contrahendis, in Angliam venerit, in Civitate Londoniarum præfato Domino *Regi Angliæ*, ejuſve Commiſſario ad hoc ſufficienter deputato tradet & deliberabit, aut tradi & deliberari faciet; & idem *Rex Angliæ* conſimiles ſuas Literas Patentes Commiſſario dicti *Principis Hiſpaniarum* ad hoc ſufficienter auctoriſato, tunc & ibidem tradet & deliberabit, aut tradi & deliberari faciet.

Sequitur Tenor Commiſſionis præfatorum Regis Romanorum & Principis Hiſpaniarum,

Maximilianus, Dei gratiâ, *Romanorum* Rex ſemper Auguſtus, *Hungariæ, Dalmatiæ, Croatiæ, &c.* & *Karolus*, eadem gratiâ, Princeps *Hiſpaniarum*, utriuſque Siciliæ, Jeruſalem &c. Archiduces *Auſtriæ*, Duces *Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Carinthiæ, Carniolæ, Limburgiæ, Lucemburgiæ, & Gheldriæ*, Comites *Hapsburgen. Flandriæ, Thirolis, Artheſii, Burgundiæ*, Palatini *& Hanoniæ*, Lantgravii *Alſatiæ*, Marchiones *Burgoniæ ac Sacri Romani Imperii, Hollandiæ, Zellandiæ, Ferretis, Kiburgi, Namurci, & Zutphaniæ*, Comites, Domini *Friſiæ, Marchiæ, Sclavoniæ, Portuſnaonis, Salinarum*, & *Mechliniæ*, univerſis & ſingulis, præſentes Literas viſuris & lecturis, Salutem.

Notum facimus quòd Nos,

De Fidelitate, providis Circumſpectionibus, & Induſtriis, Dilectorum & Fidelium noſtrorum, *Jacobi de Luxemburgo* Domini de Fiennes Conſanguinei Locumtenentiſq; & Gubernatoris noſtri Comitatuum Flandriæ & Artheſii, *Johannis Domini de Berghes*, Conſiliariorum & Cambellanorum noſtrorum Militúmque Ordinis noſtri Aurei Velleris, *Laurentii de Gorrenodo* Baronis Monthaneſii Gubernatoris Breſſiæ, *Johannis le Sauvaige* Militis Præſidis Flandriæ, & Magiſtri *Philippi Haneton* Audientiarii & Primi Secretarii noſtri, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Factores, & Deputatos Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem, & eorum cuilibet, conjunctim & diviſim, plenam, Tenore Præſentium, Auctoritatem, Poteſtatem, ac Mandatum generale & ſpeciale, pro nobis *Rege Romanorum* Tutorio Nomine, & tanquam Tutore noſtri Nepotis *Principis Hiſpaniarum*, & Nobis *Principe prædicto*, de Conſenſu & Auctoritate ejuſdem Regis, Tutoris Avi & Domini noſtri Metuendiſſimi, cum Sereniſſimo & Potentiſſimo

A.D. 1508.
Hen. 7.

Principe *Henrico Angliæ & Franciæ Rege* Fratre Conſanguineo ac Confœderato noſtro Chariſſimo, ejuſve Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis ad hoc ab eodem *Rege Angliæ* Poteſtatem & Auctoritatem ſufficientem habentibus, Communicandi, Tractandi, Appunctuandi, Conveniendi, & Concludendi de & ſuper Amicitiâ, Ligâ, Confœderationibus, & Intelligentiis *inter Nos*, Nominibus quibus ſupra, Hæredes & Succeſſores noſtros, Regna, Patrias, Terras, Dominia, Subditos, Alligatos, & Confœderatos noſtros ex una, & præfatum *Regem Angliæ*, Hæredes & Succeſſores ſuos, ejuſque Regna, Terras, Patrias, Dominia, Subditos, Alligatos, & Confœderatos, Partibus ex alterâ, Ineundis, Habendis, Capiendis, Conveniendis, & Concludendis;

Ac de & ſuper Præmiſſis, ſicut præfertur, appunctuatis, conventis, concluſis, Literas validas & efficaces, Magnis Sigillis ſuis communitas, Petendi, Exigendi, & Recipiendi,

Necnon conſimiles Litteras noſtras Patentes, Manibus & Sigillis noſtris ſimiliter communitas Promittendi, Tradendi, & Deliberandi;

Cæteráque omnia & ſingula Faciendi & Exequendi, quæ circa Præmiſſa neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna, ac etiam ſi talia ſint, quæ de ſe Mandatum magis exigant ſpeciale, quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio ac Principis, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros & obſervaturos totum & quicquid per dictos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Factores, & Deputatos, aut eorum aliquem, Actum, Geſtum, Conventum, ſeu Concluſum fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum; Et ſuperinde Litteras noſtras Patentes Ratificatorias, Confirmatorias, & Approbatorias, tempore, modo, loco, & formâ, prout inter *Noſtros* & præfati *Regis Angliæ* Oratores, Procuratores, & Commiſſarios Conventum fuerit, Concordatum & Concluſum, daturos, tradituros, & deliberaturos;

Dantes inſuper præfatis noſtris Oratoribus & Commiſſariis Auctoritatem & Facultatem Promittendi, quòd Nos *Princeps Hiſpaniarum* ea omnia & ſingula, per ipſos Oratores noſtros tractanda, capitulanda, & concludenda, dum ad congruam Ætatem pervenerimus, de novo Confirmabimus, Ratificabimus, & Approbabimus, cum Clauſulis ad hoc debitis & requiſitis.

In cujus Rei Teſtimonium has noſtras præſentes Literas Sigillo noſtro Archiducali, quo hactenus in modum Proviſionis uſi fuimus, juſſimus communiri.

A.D. 1508.
Hen. 7.

Datum in *Opido noſtro Mechlinenſi*, Die duodecimâ Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſeptimo, Regnorum verò noſtri Regis, videlicet, Romanorum Viceſimo ſecundo, & Hungariæ &c. Decimo octavo.

Et ſuper Plicam eſt ſcriptum id quod ſequitur.

Per Dominos *Regem* & *Archiducem* in eorum Concilio,

Dominâ *Margaretâ Auſtriæ & Burgundiæ Duciſſâ Viduâ Sabaudiæ*,
Comitibus de Naſſau & de Buren.
Dominis de Chiernes de Ville de Zenenberghe,
Domino *Florentio de Egmonda*,
Domino *Johanne de Vorſt* Milite Cancellario Brabantiæ,
Magiſtro *Johanne Pieters* Præſide Magni Concilii,
Et aliis Præſentibus.

Sic ſignat'

VER DE RUE.

Sequitur Tenor Commiſſionis præfati Regis Angliæ.

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis & ſingulis, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus Venerabilis in Chriſto Patris *Ricardi Epiſcopi Wintonienſis* Cuſtodis Privati Sigilli noſtri, ac Chariſſimi Conſanguinei noſtri *Thomæ Comitis Surriæ* Theſaurarii noſtri Angliæ, necnon, Dilectorum & Fidelium noſtrorum, *Thomæ Dockwra* Prioris Sancti Johannis Jeruſalem in Anglia, Magiſtri *Nicholai Weſt* Legum Doctoris, & *Gilberti Talbot* Militis Deputati noſtri Caleſiæ, Conſiliariorum noſtrorum, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Factores, & Deputatos Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem, Quatuor aut Tribus eorum, plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro

Nobis & Nomine noſtro cum Sacratiſſimo Principe *Maximiliano*, Divinâ favente Clementiâ, *Romanorum* Rege ſemper Auguſto, ac *Ungariæ, Dalmatiæ, Croatiæ, &c.* & Sereniſſimo ac Illuſtriſſimo Principe *Carolo* Principe *Hiſpaniarum utriuſque Siciliæ, Jeruſalem &c.* Archiducibus *Auſtriæ*, Ducibus *Burgundiæ, Brabantiæ, Stiriæ, &c.* Fratre, & Conſanguineis, ac Confœderatis noſtris Chariſſimis, eorúmve Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis ad hoc ab eodem *Rege Romanorum*, Tutorio Nomine, & tanquam Tutore præfati *Principis Hiſpaniarum*, & ab eodem *Principe Hiſpaniarum*, de Conſenſu & Auctoritate ejuſdem *Regis Romanorum* Tutoris & Avi ſui, Poteſtatem & Auctoritatem ſufficientem habentibus Communicandi, Tractandi, Appunctuandi, Conveniendi, & Concludendi de & ſuper Amicitiâ, Ligâ, Confœderationibus, & Intelligentiis *inter Nos*, Hæredes, & Succeſſores noſtros, Regna, Patrias, Terras, Dominia, Subditos, Alligatos, & Confœderatos noſtros ex una, & præfatum *Regem Romanorum*, tanquam Tutorem prædicti *Principis Hiſpaniarum* & eundem *Principem Hiſpaniarum*, Hæredes & Succeſſores ejuſdem Principis, ejuſque Terras, Patrias, Dominia, Subditos, Alligatos, & Confœderatos; Partibus ex altera, Ineundis, Habendis, Capiendis, Conveniendis, & Concludendis;

Ac de & ſuper Præmiſſis, ſicut præfertur, appunctuatis, conventis, concluſis, Literas Patentes validas & efficaces; Manu & Magnis Sigillis ſuis communitas, Petendi, Exigendi, & Recipiendi;

Necnon conſimiles Literas noſtras Patentes, Manu & Sigillis noſtris ſimiliter communitas, Promittendi, Tradendi, & Deliberandi,

Cæteráque omnia & ſingula Faciendi & Exequendi quæ circa Præmiſſa neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, etiam ſi talia ſint quæ de ſe Mandatum magis exigant ſpeciale, quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros & obſervaturos totum & quicquid per dictos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Factores, & Deputatos, aut eorum aliquem, Actum, Geſtum, Conventum, ſeu Concluſum fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum; Et ſuperinde Literas noſtras Patentes Ratificatorias, Confirmatorias, & Approbatorias tempore, loco, modo, & formâ, prout inter noſtros & præfatorum *Regis Romanorum* & *Principis Hiſpaniarum* Oratores, Procuratores, & Commiſſarios conventum fuerit, concordatum, & concluſum, daturos, tradituros, & deliberaturos.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras fieri fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, octavo Die Menſis Decembris, Anno Regni noſtri Viceſimo tertio.

Porter.

In quorum omnium & ſingulorum Robur & Teſtimonium has præſentes Literas Manibus noſtris ſubſignavimus & Sigillis noſtris comunivimus.

Datum in *Opido Caleſiæ* Viceſimo primo Die Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſeptimo.

Sic ſignatas ſuper Plicam.

J. de Luxemburg.
J. de Berghes.
L. de Gorrenodo.
J. le Sauvaige.
Haneton.

Fueritque in Decimo tertio dicti præinſerti Tractatûs Articulo inter cætera Conventum, Tractatum, Concordatum, & Concluſum, quòd Nos Nomine noſtro proprio & privato, ac ſub Titulo noſtro *Regis Romanorum*,

Præſentem Tractatum in omnibus & ſingulis ſuis Articulis, Partibus, Punctis, & Capitulis, Ratum & Gratum habebimus, illúmque Acceptabimus, & inviolabiliter Obſervabimus: & eâ causâ Literas noſtras Patentes, Signo noſtro Manuali & Sigillo noſtro communitas, præfato Sereniſſimo *Regi Angliæ*, Fratri & Conſanguineo noſtro Cariſſimo, ejúſve Commiſſariis vel Deputatis, in Civitate Londoniarum expediri & deliberari mandavimus, citra Feſtum Paſchæ proximè futurum, prout latiùs in dicto Tractatu, & ſignanter in prædicto Decimo tertio illius Articulo expreſsè cavetur.

Hinc eſt quòd Nos,

Præinſertum Ligarum, Fœderum, Amicitiæ, ac perpetuæ Intelligentiæ Tractatum, per dictos noſtros ac dicti *Regis Angliæ* Oratores factum & concluſum, cum omnibus & ſingulis ſuis Partibus, Punctis, Articulis, & Capitulis, tàm in ſpecie quàm in genere, Ratum & Gratum habentes, Conventionique ac Promiſſioni dictorum Oratorum noſtro-

A.D. 1508. Hen. 7.

rum circa Præmiſſa factis, ut par eſt, ſatisfacere volentes,

Eundem Tractatum, ac omnia & ſingula in eodem contenta, pro Nobis & Nomine noſtro proprio & privato, & ſub Titulo *Electi Romanorum Imperatoris*, Laudavimus, Acceptavimus, Confirmavimus, Ratificavimus, & Approbavimus, Laudamuſque, Ratificamus, Acceptamus, Confirmamus, Emologamus, & Approbamus, ac Roboris firmitatem perpetuò obtinere volumus & declaramus per præſentes.

Promittentes bonâ fide noſtrâ, in verbo Cæſareo, ac ſub Titulo & Dignitate noſtris, omnia & ſingula in dicto præinſerto Ligarum, Amicitiæ, ac perpetuarum Intelligentiarum Tractatu contenta & deſcripta, tàm in ſpecie, quàm in genere, Ratâ, Grata, & firma habere; eaque cum omnibus & ſingulis ſuis Articulis, Partibus, & Punctis, ſingula ſingulis referendo, pro noſtrâ Parte, & in quantum Nos attinet noſtrâ intereſt & intererit, inviolabiliter & perpetuò obſervare: Et nunquam per Nos, vel alium contra ire, dicere, opponere, vel venire, ſeu contra ire Volenti in aliquo conſentire clàm, palàm, tacitè, vel expreſſè, quovis quæſito colore; Supplentes omnes & ſingulos, tàm Juris, quàm Facti Defectus, ſi qui tales ſint, ac etiam Beneficio omnium Legum & Canonum, Renunciamus etiam in vim Pacti omnibus & ſingulis, tàm Juris, quam Facti Exceptionibus, ſpecialem & expreſſam Renuntiationem requirentibus.

Declarantes tamen Tenore Præſentium, quòd per hujuſmodi Tractatum, ut præmittitur, Factum, ac modo quo ſupra per Nos Acceptatum, Approbatum, & Confirmatum non intendimus quoviſmodo recedere a Tractatibus Pacis, Amicitiarum, & Confœderationum, aliàs per Oratores noſtros, ad id ſufficienter inſtructos, ac etiam dicti *Regis Angliæ*, tractatis & concluſis *inter Nos* ex unâ, & præfatum *Regem Angliæ* Fratrem & Conſanguineum noſtrum Cariſſimum ex aliâ Partibus, ſub *Die Viceſimo Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo ſecundo:*

A.D. 1508. Hen. 7.

Ac inde per Nos Literis noſtris Patentibus ſeparatim ſub Die *Viceſimo octavo Menſis Julii prædicti Anni:* Ac etiam per ipſum Regem aliis Literis ſuis Patentibus, etiam ſeparatim expeditis datis *Decimæ quartæ Diei Auguſti, ipſius Anni Quingenteſimi ſecundi*, Confirmatis, Ratificatis, & Approbatis,

Indeque per utrumque Noſtrûm ſolemniter Juratis, neque illis per Præmiſſa quovis modo derogatum iri, quinymo eoſdem Tractatus hic proximè deſignatos, cum omnibus & ſingulis Clauſulis & Capitulis in eis contentis, in ſuo Robore permanere, ac debitum executionis effectum ſortiri debere Decernimus & Declaramus, præſenti Tractatu ſuperiùs ad longum inſerto inde confecto, aliiſque, quæ in contrarium obici poſſent, non obſtantibus.

In quorum Præmiſſorum Teſtimonium has Literas noſtras Patentes Manu noſtrâ propriâ ſubſcriptas & ſignatas, Sigillo noſtro juſſimus communiri.

Datum in Monaſterio Novæ Fundationis *apud Brixinam* Ordinis Sancti Auguſtini Canonicorum Regularium, Die Viceſimâ ſecundâ Februarii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo octavo, Regnorum noſtrorum Romani Viceſimo tertio, Hungariæ verò Decimo octavo.

MAXIM.

Ad Mandatum Domini Imperatoris.

RENNEZ.

Sub Sigillo præfati Imperatoris & Principis de Cera rubea albâ infixâ, pendente a cauda Pergamenæ.

Tractatus ſupraſcripti Confirmatio per Imperatorem & Principem Hiſpaniarum conjunctim.

A.D. 1508. An. 23. H. 7. Ex Autogr.

MAximilianus, divinâ favente Clementiâ, *Romanorum* IMPERATOR & ſemper Auguſtus, *Germaniæ, Hongariæ, Dalmatiæ, Croaciæ, &c.* REX, & *Carolus*, Dei gratiâ, ARCHIDUCES *Auſtriæ*, PRINCEPS *Hiſpaniarum, utriuſque Siciliæ & Jheruſalem, &c.* DUCES *Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Carinthiæ, Carniolæ, Limburgiæ, Lucemburgiæ, & Gheldriæ*, COMITES *Flandriæ, Habſburgi, Thirolis, Artheſiæ, Burgundiæ*, PALATINI *Hannoniæ*, LANTGRAVI *Alſatiæ*, PRINCIPES *Sueviæ*, MARCHIONES *Burgoniæ & Sacri Romani Imperii, Hollandiæ, Zelandiæ, Ferretis, Kiburgi, Namurci,*

A.D. 1508.
Hen. 7.

Namurci, & Zutphaniæ COMITES, DOMINUS *Friſiæ, Marchiæ, Sclavonicæ, Portuſnaonis, Salinarum, & Mechliniæ*, univerſis & ſingulis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

Sciatis quòd,

Cùm, *Die Viceſimo primo Menſis Decembris*, noviſſimè præteriti, Dilecti & Fideles noſtri, *Jacobus de Luxemburgo* Dominus de Fiennes Conſanguineus Locumtenens & Capitaneus noſter Generalis Comitatuum noſtrorum Flandriæ & Artheſii, *Johannes Dominus de Berghes* Conſiliarius & Cambellanus noſter, *Laurentius de Gorrenodo* Baro Monthaneſii Gubernator Breſſiæ, *Johannes le Sauvaige* Dominus de Scaubeca Præſes Conſulatûs noſtri Flandriæ, & *Philippus Haneton* Primus Secretarius & Audientiarius noſter, Oratores, Procuratores, Commiſſarii, & Nuncii noſtri ad hoc ſpecialiter per Nos *Maximilianum* prædictum tanquam Avum Paternum Tutorem & Adminiſtratorem legittimum Perſonæ & Bonorum noſtri *Caroli Principis Hiſpaniarum*, & Nos *Carolum Principem prædictum* etiam Nomine noſtro, de Auctoritate tamen, Aſſenſu, & Conſenſu noſtri *Imperatoris tunc Regis Romanorum*, Inierint, Convenerint, Tractaverint, & Concluſerint cum, Reverendo in Chriſto Patre, Illuſtribus & Magnificis, *Ricardo Epiſcopo Wintonienſi* Cuſtode Privati Sigilli Sereniſſimi Excellentiſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ Domini Hiberniæ &c.* Fratris Conſanguinei & Confœderati noſtri Chariſſimi, *Thomâ Comite de Surrey* Theſaurario Angliæ, *Thomâ Dockwra* Priore Sancti Johannis Jeruſalem in Anglia, *Gilberto de Talbot* Deputato Caliſiæ, & *Nicholao Weſt* Legum Doctore, Conſiliariis, Oratoribus, Commiſſariis, & Deputatis præfati *Regis Angliæ*, ad hoc etiam per Literas ſuas ſufficienter conſtitutis & deputatis, nonnullas Ligas, Amicitias, Confœderationes, & Intelligentias perpetuas inter præfatum *Regem Angliæ* ejúſque Hæredes & Succeſſores, Regna, Patrias, Dominia, & Subditos ex una, & Nos *Principem Hiſpaniarum*, Hæredes & Succeſſores noſtros, Regna, Patrias, Dominia, & Subditos ex aliâ Partibus, latiùs contentas, declaratas, & inſertas in Literis ſuper hoc confectis, per dictos Oratores, Procuratores, ac Commiſſarios noſtros, Deputatis ipſius *Regis Angliæ* prænominatis traditis & expeditis,

A.D. 1508.
Hen. 7.

Quarum quidem Litterarum Tenor ſequitur, & eſt talis,

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, *Nos*,

Jacobus de Luxemburgo Dominus de Fiennes de Erkingham de Armentieres de Zotteghem &c. Locumtenens & Gubernator Comitatuum Flandriæ & Artheſii, *Johannes Dominus de Berghes &c.* Milites Ordinis Aurei Velleris Conſiliarii & Cambellani Sacratiſſimi ac Potentiſſimorum & Excellentiſſimorum Principum *Maximiliani*, Divinâ favente Clementiâ, REGIS *Romanorum* ſemper Auguſti, & Domini *Karoli*, eâdem Gratiâ, PRINCIPIS *Hiſpaniarum, &c.* ARCHIDUCUM *Auſtriæ*, DUCUM *Burgundiæ, Brabantiæ, &c.* COMITUM *Flandriæ, &c. Laurentius de Gorrenodo* Baro Monthaneſii Gubernator Patriarum Breſſiæ, *Johannes le Sauvaige* Miles Dominus de Scaubeca Præſes Conſulatûs Flandriæ, & *Philippus Haneton* Primus Secretarius & Audientiarius, Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, Commiſſarii, & Nuncii ſpeciales præfatorum Dominorum noſtrorum, *Regis Romanorum & Principis Hiſpaniarum*, ad Infraſcripta per eoſdem ſufficienter auctoriſati, conſtituti, & deputati, Salutem in omnium Salvatore.

Sciatis quòd Nos pro præfatis Sacratiſſimo & Sereniſſimis Principibus, *Romanorum Rege & Principe Hiſpaniarum*, videlicet, pro *ipſo Rege* tanquam Tutore Gubernatore & Adminiſtratore Corporis & Bonorum dicti *Principis Hiſpaniarum*, & pro *ipſo Principe*, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu ejuſdem Regis Tutoris ſui, eorumq; Nomine, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra, Nobis ab eiſdem *Rege & Principe* per Literas ſuas Patentes commiſſa (quarum Tenor inferiùs deſcribitur) cum Reverendo in Chriſto Patre, Illuſtribus, Spectabilibus, ac Præſtantiſſimis Viris *Ricardo Wintonienſi Epiſcopo* Cuſtode Privati Sigilli Illuſtriſſimi Excellentiſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ, Thomâ Comite Surrey* Theſaurario Angliæ, *Thomâ Dockwra* Priore Sancti Johannis Jeruſolimitani in Angliâ, *Gilberto Talbot* Milite Ordinis Garterii Deputato præfati *Regis Angliæ* Villæ ſuæ Caleſiæ, & Magiſtro *Nicolao Weſt* Legum Doctore, præfati *Regis Angliæ* Conſiliariis, & ad Infraſcripta ejuſdem Regis Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Depu-

A.D. 1508. Hen. 7. tatis, per Litteras & Commiſſiones ſuas, quarum Tenor etiam inferiùs deſcribitur, ad Laudem & Gloriam Omnipotentis Dei, & totius Chriſtianæ Religionis Reipublicæ Exaltationem, ac Regnorum, Patriarum, & Subditorum præfatorum *Regis Angliæ* & *Principis Hiſpaniarum* communem Utilitatem, Pacem, & Tranquilitatem Convenimus, Concordavimus, Contraximus, & Concluſimus, ac per Præſentes Convenimus, Concordamus, Contrahimus, & Concludimus omnes & ſingulos Pacis, Amicitiarum, Ligæ, & Confœderationum Articulos ſequentes.

Inprimis, inter Nos Oratores prædictos, Nominibus, Auctoritate, & Conſenſu quibus ſupra, &c. Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd inter præfatos *Regem Angliæ* & *Principem Hiſpaniarum*, eorumque Hæredes & Succeſſores, Regna, Patrias, Dominia, Terras, Vaſſalos, & Subditos quoſcumque præſentes & futuros, tàm Eccleſiaſticos quàm Seculares, cujuſcunque Statûs, Gradûs, ſeu Conditionis exiſtant, etiamſi Archiepiſcopali, Ducali, vel quacunque aliâ Dignitate, Statu, aut Gradu præfulgeant, ſit bona, ſincera, vera, integra, fidelis, perfecta, & firma Amicitia, Unio, Liga, Confœderatio, & Pax per Terram, Mare, & Aquas dulces, ac ubivis Locorum futuris temporibus perpetuò duratura.

Item, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt inter Oratores prædictos, & præfati Oratores *Regis Angliæ* Promiſerunt, & per Præſentes Promittunt, quòd nec idem *Rex Angliæ*, nec Hæredes aut Succeſſores ſui, quicquam aget, faciet, tractabit, vel attemptabit, agent, facient, tractabunt, vel attemptabunt, aut ab aliis agi, fieri, tractari, vel attemptari faciet vel facient, aut conſentiet vel conſentient, quocunque in Loco, ſive in Terra, ſive in Mari, Portubus, vel Aquis dulcibus, occaſione quacumque, nullumque præſtabit aut præſtabunt Auxilium, Conſilium, Favorem, vel Aſſenſum, quòd per Alium, vel Alios quoſcunque aliquid fiat, agatur, tractetur, vel attemptetur in Injuriam, Præjudicium, aut Dampnum dicti *Principis Hiſpaniarum*, Hæredumve aut Succeſſorum ſuorum, ſed quibuſcumque ſic, ut præmittitur, contra prædictum *Principem Hiſpaniarum*, Hæredéſve aut Succeſſores ſuos, infra Regna, Patrias, Dominia, aut Terras ſuas prædictas aliquid Agentibus, Tractantibus, vel Attemptantibus, expreſsè & cum effectu contradicet & contradicent, renitetur & renitentur, obſtabit & obſtabunt, & Impedimentum realiter præſtabit & præſtabunt.

A.D. 1508. Hen. 7.

Item, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, & præfati Oratores *Regis Romanorum* & *Principis Hiſpaniarum*, Nominibus, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra, Promiſerunt & per Præſentes Promittunt, quòd nec idem *Princeps Hiſpaniarum*, nec Hæredes aut Succeſſores ſui, quicquam aget, faciet, tractabit, vel attemptabit, agent, facient, tractabunt, vel attemptabunt, aut ab aliis agi, fieri, tractari, vel attemptari faciet vel facient, aut conſentiet vel conſentient, quocumque in Loco, ſive in Terrâ, ſive in Mari, Portubus, vel Aquis dulcibus, occaſione quacumque, nullúmque præſtabit aut præſtabunt Auxilium, Conſilium, Favorem, vel Aſſenſum, quòd per Alium vel alios quoſcumque aliquid fiat, agatur, tractetur, vel attemptetur in Injuriam, Præjudicium, aut Dampnum dicti *Regis Angliæ*, Hæredúmve aut Succeſſorum ſuorum, ſed quibuſcumque ſic, ut præmittitur, contra prædictum *Regem Angliæ*, Hæredéſve aut Succeſſores ſuos, infra Regna, Patrias, Dominia, aut Terras ſuas prædictas aliquid Agentibus, Tractantibus, vel Attemptantibus expreſsè & cum effectu contradicet & contradicent, renitetur & renitentur, obſtabit & obſtabunt, & Impedimentum realiter præſtabit & præſtabunt.

Item, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, & Oratores præfati *Regis Angliæ* Promiſerunt & per Præſentes Promittunt, quòd neque præfatus *Rex Angliæ*, neque Hæredes aut Succeſſores ſui, præſtabit aut præſtabunt Auxilium, Conſilium, vel Favorem Hoſtibus vel Inimicis præfati *Principis Hiſpaniarum*, Hæredumve aut Succeſſorum ſuorum, eoſdem, aut eorum aliquem, per Terram, Mare, vel Aquas dulces infeſtare vel invadere volentibus; & ſi aliquis vel aliqui cujuſcunque Statûs, Gradûs, aut Conditionis fuerint, ſive Alligati aut Confœderati ſui ſint, ſive non, Regna, Patrias, Dominia, & Terras præfati *Principis Hiſpaniarum*, Hæredum aut ſucceſſorum ſuorum, quæ in præſenti poſſidet, aut in futurum de Jure poſſidere debet, per Viam Guerræ hoſtiliter invaſerint vel aggreſſi fuerint, aut Injuriam vel Dampnum eidem *Principi Hiſpaniarum*, Hæredibus, Succeſſoribus, aut Subditis ſuis, infra Regna, Patrias, Terras, & Dominia ſua prædicta inferre aut facere voluerint, præfatus *Rex Angliæ* bonâ Fide, realiter, & cum effectu, eoſdem *Principem*, Hæredes, & Succeſſores ſuos, Auxiliis Militaribus Gentium Armorum, Expenſis tamen ipſius *Principis Hiſpaniarum*, Hæredum, aut Succeſſorum ſuorum, pro Tuitione & Defenſione eorundem, quotiens opus fuerit, adjuvabit vel adjuvabunt, quanto citiùs commodè poterit vel poterint, poſtquam debite ad hoc requiſitus fuerit vel fuerint; in quorum Auxiliorum Præſtatione, quoad Numerum attinet Armatorum, habenda erit Facultatis Ratio, ut ſcilicet præfatus *Rex Angliæ*, Hæredes aut Succeſſores ſui, non ultra teneatur nec teneantur, quàm tunc commodè facere poterit vel poterint, conſideratâ Temporis & Locorum oportunitate, ac Statu Rerum ſuarum; Ac inſuper pro Defenſione & Tuitione Perſonæ, & Statûs præfati *Principis Hiſpaniarum*, ejuſque Hæredum & Succeſſorum, Patriarum, Terrarum, Dominiorum prædictorum, contra Invaſores & hoſtiles Agreſſores earundem Patriarum & Dominiorum qualeſcunque fuerint, præfatus *Rex Angliæ*, Hæredes & Succeſſores ſui, ſine fraude, dolo, diſſimulatione, aut colore quocumque, erit & erunt de cætero futuris perpetuis temporibus præfati *Principis Hiſpaniarum*, Hæredum & Succeſſorum ſuorum Amicorum Amicus & Amici, & Inimicorum Inimicus & Inimici, ſine aliqua Exceptione; Non obſtantibus quibuſcunque Alligantiis & Confœderationibus quas habet & habent, vel in futurum habere poterit vel poterint, cum quibuſcumque Regibus, Principibus, aut Communitatibus, qualeſcunque illi ſint aut erunt: Necnon Perſonam, Status, Honores, Dignitates, Cauſas, Res, & Negotia ipſius Sereniſſimi *Principis Hiſpaniarum*, ſibi intimo Amore, Fide, & Amicitiarum Fœdere conjuncti, quem loco Filii Cariſſimi & Dilectiſſimi reputat, taliter cordi habebit & tractabit, ſicut Pientiſſimum Patrem Dilectiſſimi Filii Honores, Status, Dignitates, Cauſas, Res, & Negotia habere, reputare, & tractare decet & convenit.

Item, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, & Oratores præfati *Regis Romanorum* & *Principis Hiſpaniarum*, Nominibus, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra Promiſerunt, & per Præſentes Promittunt, quòd neque præfatus *Princeps Hiſpaniarum*, neque Hæredes aut Succeſſores ſui præſtabit vel præſtabunt Auxilium, Conſilium, vel Favorem Hoſtibus vel Inimicis præfati *Regis Angliæ*, Hæredumve aut Succeſſorum ſuorum, eoſdem, aut eorum aliquem per Terram, Mare, vel Aquas dulces infeſtare vel invadere volentibus; Et ſi aliquis vel aliqui cujuſcunque Status, Gradûs, vel Conditionis fuerint, ſive Alligati aut Confœderati ſui ſint, ſive non, Regna, Patrias, Dominia, & Terras præfati *Regis Angliæ*, Hæredum & Succeſſorum ſuorum quæ in præſenti poſſidet vel in futurum de Jure poſſidere debet, per viam Guerræ hoſtiliter invaſerint vel aggreſſi fuerint, aut Injuriam vel Dampnum eidem *Regi Angliæ*, Hæredibus, Succeſſoribus, aut Subditis ſuis, infra Regna, Patrias, Terras, & Dominia ſua prædicta inferre aut facere voluerint, præfatus *Princeps Hiſpaniarum*, bonâ Fide, realiter, & cum effectu, eoſdem *Regem Angliæ, Hæredes & Succeſſores ſuos*, Auxiliis Militaribus Gentium Armorum, Expenſis tamen ipſius *Regis Angliæ*, Hæredum, aut Succeſſorum ſuorum, pro Tuitione & Defenſione eorundem, quotiens opus fuerit, adjuvabit vel adjuvabunt, quantò citiùs commodè poterit vel poterunt, poſtquam debitè ad hoc requiſitus fuerit vel fuerint; In quorum Auxiliorum Præſtatione, quoad Numerum attinet Armatorum, habenda erit Facultatis Ratio, ut ſcilicet præfatus *Princeps Hiſpaniarum*, Hæredes aut Succeſſores ſui non ultra teneatur vel teneantur, quàm tunc commodè facere poterit vel poterint, conſideratâ Temporis & Locorum oportunitate, ac Statu Rerum ſuarum; ac inſuper pro Defenſione & Tuitione Perſonæ & Statûs præfati *Regis Angliæ*, ejuſque Hæredum & Succeſſorum, Regnorum, Patriarum, Terrarum, & Dominiorum prædictorum, contra Invaſores, & hoſtiles Agreſſores eorumdem Regnorum, Patriarum, & Dominiorum, qualeſcumque fuerint, præfatus *Princeps Hiſpaniarum*, Hæredes, & Succeſſores ſui, ſine fraude, dolo, diſſimulatione, aut colore quocumque, erit & erunt de cætero perpetuis futuris temporibus præfati *Regis Angliæ*, Hæredum, & Succeſſorum ſuorum Amicorum Amicus & Amici, & Inimicorum Inimicus & Inimici, ſine aliqua Exceptione; Non obſtantibus quibuſcumque Alligantiis, & Confœderationibus quas habet aut habent, vel in futurum habere poterit vel poterint cum quibuſcumque Regibus, Principibus aut Communitatibus, qualeſcunque illi ſint aut erunt: Præfatus quoque *Princeps Hiſpaniarum* Perſonam, Status, Honores, Dignitates, Cauſas, Res, & Negotia ipſius Sereniſſimi

A.D. 1508. Hen. 7. ſimi *Regis Angliæ*, ſibi intimo Amore, Fide, & Amicitiarum Fœdere conjuncti, quem loco Patris Chariſſimi & Dilectiſſimi habet & reputat, taliter cordi habebit & tractabit, ſicut Amantiſſimum Filium Pientiſſimi Patris Honores, Status, Dignitates, Cauſas, Res & Negotia habere, reputare, & tractare decet & convenit.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus, Conſenſu & Aſſenſu quibus ſupra, & Oratores præfati *Regis Angliæ* Promiſerunt & per Præſentes Promittunt, quòd nec præfatus *Rex Angliæ*, nec Hæredes, aut Succeſſores ſui, nec Subditi ſui, nec eorum aliquis, Rebelli ſeu Rebellibus, Proditori ſeu Proditoribus, Profugo ſeu Profugis ipſius *Principis Hiſpaniarum* Hæredum, aut Succeſſorum ſuorum, Inobedienti Subdito, vel Inobedientibus Subditis, cujuſcunque Gradûs, Statûs, aut Conditionis exiſtat vel exiſtant, ubicumque Locorum extiterit ſeu extiterint, Verbo, Facto aut Scripto, Auxilium, Conſilium, vel Favorem, Victualia, Hoſpitia, Stipendia, Pecunias, Naves, Gentes Armorum, ſive aliud quodcunque Subſidium miniſtrabit, dabit, præſtabit, aut concedet, miniſtrabunt, dabunt, præſtabunt, aut concedent, ſive ab alio vel ab aliis quibuſcunque dari aut præſtari, miniſtrari vel concedi permittet aut permittent, ſed eundem ſive eoſdem tanquam proprium Rebellem ſive Rebelles, Profugum ſive Profugos, Proditorem ſeu Proditores, tanquam Capitalem Inimicum ſive Inimicos, ubicumque locorum proſequetur & proſequentur, & ab aliis quibuſcumque ſic proſequi curabit & efficiet, curabunt & efficient cum effectu.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, & Oratores præfati *Regis Romanorum*, & *Principis Hiſpaniarum*, Nominibus & Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra, Promiſerunt, & per Præſentes Promittunt, quòd nec præfatus *Princeps Hiſpaniarum*, nec Hæredes, aut Succeſſores ſui, nec Subditi ſui, nec eorum aliquis Rebelli ſeu Rebellibus, Proditori ſeu Proditoribus, Profugo ſeu Profugis ipſius *Regis Angliæ*, Hæredum, aut Succeſſorum ſuorum, Inobedienti Subdito, vel Inobedientibus Subditis, cujuſcunque Gradûs, Statûs vel Conditionis exiſtat vel exiſtant, ubicumque locorum extiterit ſeu extiterint, Verbo, Facto, aut Scripto Auxilium, Conſilium, vel Favorem, Victualia, Hoſpitia, Stipendia, Pecunias, Naves, Gentes Armorum, ſive aliud quodcumque Subſidium miniſtrabit, dabit, præſtabit, aut concedet, miniſtrabunt, dabunt, præſtabunt aut concedent, ſive ab Alio vel Aliis quibuſcumque dari vel præſtari, miniſtrari, dari aut concedi permittet aut permittent, ſed eundem ſive eoſdem, tanquam proprium Rebellem ſive Rebelles, Profugum ſeu Profugos, Proditorem ſeu Proditores, tanquam Capitalem Inimicum ſive Inimicos, ubicumque locorum proſequetur & proſequentur, & ab aliis quibuſcumque ſic proſequi curabit & efficiet, curabunt & efficient cum effectu.

A.D. 1508. Hen. 7.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, & Oratores præfati *Regis Angliæ* Promiſerunt & per Præſentes Promittunt, quòd nec præfatus *Rex Angliæ*, nec Hæredes, aut Succeſſores ſui, nec Subditi ſui, nec quivis alius ſub Obedientiâ, Diſtrictu, Juriſdictione, aut Ditione ſuis, nec eorum aliquis Rebellem ſeu Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum ſeu Profugos dicti *Principis Hiſpaniarum*, cujuſcunque Statûs, Gradûs aut Conditionis exiſtat vel exiſtant, in ſua Regna, Patrias, Dominia, Terras, Portus, Juriſdictiones, Obedientias, aut Diſtrictus quoviſmodo admittet ſive recipiet, admittent ſive recipient, nec ab Aliis quibuſcumque recipi vel admitti permittet vel permittent, & Caſu quo deinceps hujuſmodi Rebellem vel Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum vel Profugos infra Regna, Patrias, Dominia, Terras, Portus, Obedientias, Juriſdictiones, aut Diſtrictus dicti *Regis Angliæ* Eſſe, Latitare, aut quocumque alio modo, etiam Vi aut Caſu fortuito exiſtere ſeu applicare acceperit, ſeu quoquomodo intellexerit, ſciat, aut aliquo modo ſuſpitionem habuerit, acceperint, vel quoquo modo intellexerint, ſciant, aut Suſpitionem habuerint: tunc abſque omni fraude, dolo, malo ingenio, dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ verborum interpretatione, aut diſſimulatione quacumque, aut alio quovis quæſito colore, Illum ſeu Illos Rebellem ſeu Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum ſeu Profugos, cujuſcumque Gradûs, Statûs, Conditionis, aut Dignitatis exiſtat ſive exiſtant, ſtatim & immediatè, & abſque dilatione quacumque capiet aut capi faciet, capient aut capi facient realiter & cum effectu; Eundemque ſive Eoſdem ſic captum ſive captos, Vinculis & Carceribus effectualiter mandabit & committet,

tet, mandabunt & committent, atque Illum ſive Illos ſic tutè & ſecurè tenebit & cuſtodiet, tenebunt & cuſtodient, & præfatum *Principem Hiſpaniarum*, Hæredes & Succeſſores ſuos per Litteras ſuas propriâ Manu ſubſcriptas & ſignatas de eâ Re quamprimùm poterit aut poterint, adviſare monere & certiorem facere curabit & curabunt, atque Illum ſive Illos, ſicut præfertur, captum ſive captos, cuſtoditum ſive cuſtoditos, quamprimùm per Litteras dicti *Principis Hiſpaniarum*, Hæredum aut Succeſſorum ſuorum, ad hoc requiſitus fuerit ſive fuerint, abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore, aut causâ uſque ad & in Terras, Patrias, & Dominia ejuſdem *Principis Hiſpaniarum*, per ſuos Subditos & Officiarios ſalvò & ſecurè conduci faciet, & facient realiter & cum effectu, ipſúmque Rebellem ſeu Rebelles, Proditorem vel Proditores, Profugum ſeu Profugos, ſicut prædicitur, in Regna, Terras, Patrias, & Dominia dicti *Principis Hiſpaniarum* conductum vel conductos, Commiſſario vel Commiſſariis ejuſdem Principis Hiſpaniarum, per Litteras ſuas Manu ſuâ ſubſcriptas ad hoc auctoriſatis, videlicet, in aliquo Loco ad hoc tuto & ſecuro infra prædicta Regna, Patrias, Terras & Dominia dicti *Principis Hiſpaniarum*, Hæredum vel Succeſſorum ſuorum, ſtatim & incontinenti, & abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore, aut causâ, & abſque aliquo in contrarium facto aut attemptato, purè, ſimpliciter, abſolutè & abſque conditione quâcumque tradet & deliberabit, tradent & deliberabunt, tradive & deliberari faciet & facient, Sumptibus tamen & Expenſis pro hujuſmodi ſolummodo Conductu neceſſariis & rationabilibus per Requirentem, vel ejus Commiſſarium vel Commiſſarios, tempore Traditionis & Deliberationis hujuſmodi Perſonis, quæ hujuſmodi Conductum fecerint, indilatè ſolvendis.

Item, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, & Oratores præfati *Regis Romanorum* & *Principis Hiſpaniarum*, Nominibus, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra, Promiſerunt & per Præſentes Promittunt quòd nec præfatus *Princeps Hiſpaniarum*, nec Hæredes aut Succeſſores, nec Subditi ſui, nec quivis alius ſub Obedientiâ, Diſtrictu, Juriſdictione, aut Ditione ſuis, nec eorum aliquis Rebellem ſeu Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum ſeu Profugos dicti *Regis Angliæ*, cujuſcunque Gradûs, Statûs aut Conditionis exiſtat vel exiſtant, in ſua Regna, Patrias, Dominia, Terras, Portus, Juriſdictiones, Obedientias, aut Diſtrictus quoviſmodò admittet ſive recipiet, admittent ſive recipient, nec ab aliis quibuſcumque recipi vel admitti permittet ſeu permittent. Et caſu quo deinceps hujuſmodi Rebellem vel Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum vel Profugos, infra Regna, Patrias, Dominia, Terras, Portus, Obedientias, Juriſdictiones, aut Diſtrictus dicti *Principis Hiſpaniarum*, Eſſe, Latitare, aut quocunque alio modo, etiam Vi, aut Caſu fortuito exiſtere ſeu applicare acceperit, ſeu quoquomodo intellexerit, ſciat, aut aliquo modo Suſpitionem habuerit, acceperint, vel quoquomodo intellexerint, ſciant, aut Suſpitionem habuerint: tunc abſque omni fraude, dolo, malo ingenio, dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ verborum interpretatione, aut diſſimulatione quacumque, aut alio quovis quæſito colore, Illum ſeu Illos Rebellem ſeu Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum vel Profugos, cujuſcunque Gradûs, Statûs, Conditionis, aut Dignitatis exiſtat ſive exiſtant, ſtatim & immediatè, & abſque quacunque dilatione capiet aut capi faciet, capient aut capi facient, realiter & cum effectu, eundemque ſive eoſdem, ſic captum ſive captos, Vinculis & Carceribus effectualiter mandabit & committet, mandabunt & committent, atque Illum ſive Illos ſic tutò & ſecurè tenebit & cuſtodiet, tenebunt & cuſtodient, & præfatum *Regem Angliæ*, Hæredes & Succeſſores ſuos, per Litteras ſuas propriâ Manu ſubſcriptas & ſignatas, de eâ re, quamprimùm poterit aut poterint, adviſare, monere & certiorem facere curabit & curabunt, atque Illum ſive Illos, ſicut præfertur, captum ſive captos, cuſtoditum ſive cuſtoditos, quamprimùm per Litteras dicti *Regis Angliæ*, Hæredum, aut Succeſſorum ſuorum, ad hoc requiſitus fuerit ſive fuerint, abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore, aut causâ, uſque ad & in Terras, Patrias, & Dominia ejuſdem *Regis Angliæ* per ſuos Subditos aut Officiarios, ſalvò & ſecurè conduci faciet & facient realiter & cum effectu, Ipſumque Rebellem ſeu Rebelles, Proditorem vel Proditores, Profugum vel Profugos, ſicut prædicitur, in

Regna, Terras, Patrias, & Dominia dicti *Regis Angliæ* conductum vel conductos, Commiſſario vel Commiſſariis ejuſdem *Regis Angliæ*, per Litteras ſuas Manu ſuâ ſubſcriptas ad hoc auctoriſatis, videlicet in aliquo Loco ad hoc tuto & ſecuro infra prædicta Regna, Terras, Patrias, & Dominia dicti *Regis Angliæ*, Hæredum, & Succeſſorum ſuorum, ſtatim & incontinenti, & abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore, aut cauſâ, & abſque aliquo in contrarium facto aut attemptato, purè, ſimpliciter, abſolutè, & abſque conditione quacumque tradet & deliberabit, tradent & deliberabunt, tradíve & deliberari faciet & facient; Sumptibus tamen & Expenſis pro hujuſmodi ſolummodo Conductu neceſſariis & rationabilibus per Requirentem vel ejus Commiſſarium vel Commiſſarios, tempore Traditionis & Deliberationis hujuſmodi Perſonis, quæ hujuſmodi Conductum fecerint, indilatè ſolvendis.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, & Oratores præfati *Regis Angliæ* Promiſerunt, & per Præſentes Promittunt, quòd ſi dictus *Princeps Hiſpaniarum*, Hæredes, aut Succeſſores ſui, per Literas ſuas, Manu ſuâ propriâ ſignatas & ſubſcriptas, præfatum *Regem Angliæ*, Hæredes, aut Succeſſores ſuos, adviſaverit, monuerit, ſive certiorem fecerit, adviſaverint, monuerint, ſive certiorem fecerint, ſuum vel ſuos Rebellem vel Rebelles, Proditorem vel Proditores, Profugum vel Profugos, infra ſua Regna, Dominia, Terras, Patrias, Portus, Juriſdictiones, Obedientias, aut Diſtrictus, quoquo modo etiam Vi, Caſu fortuito, aut alio modo quocunque venire, exiſtere, manere, applicare, aut latitare, idem *Rex Angliæ* Hæredes & Succeſſores ſui, ſic moniti, adviſati, ſeu certiorati, ſtatim incontinenti, & abſque omni dilatione, excuſatione, ſive ſiniſtra interpretatione, & diſſimulatione quacumque, dolo, fraude, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore, Illum ſeu Illos, Rebellem ſive Rebelles, Proditorem ſive Proditores, Profugum ſeu Profugos realiter & cum effectu capiet ſeu capi faciet, capient ſeu capi facient, & Eum ſive eos, & eorum quemlibet, ſic captum ſive captos, Vinculis & Carceribus effectualiter mandabit & committet mandabunt & committent, atque in eiſdem tutè & ſecurè tenebit, & cuſtodiet, tenebunt & cuſtodient; Atque Illum ſive Illos ſic captum vel captos, cuſtoditum vel cuſtoditos, quamprimùm per Literas dicti *Principis Hiſpaniarum*, Hæredum, aut Succeſſorum ſuorum, ad hoc requiſitus fuerit vel fuerint, abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore & cauſâ, uſque ad & in Regna, Terras, Patrias, & Dominia ejuſdem *Principis Hiſpaniarum*, per ſuos Subditos aut Officiarios, ſalvò & ſecure conduci faciet & facient realiter & cum effectu, Ipſumque Rebellem ſive Rebelles, Proditorem vel Proditores, Profugum vel Profugos, ſicut præmittitur, in Regna, Patrias, Terras, & Dominia ejuſdem *Principis Hiſpaniarum* conductum vel conductos, Commiſſario vel Commiſſariis ejuſdem *Principis Hiſpaniarum*, per Litteras ſuas Manu ſuâ ſubſcriptas ad hoc Auctoriſatis, videlicet in aliquo Loco ad hoc tuto & ſecuro infra Regna prædicta, Patrias, Terras, & Dominia dicti *Principis Hiſpaniarum*, ſtatim incontinenti, & abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore, aut cauſâ, & abſque aliquo in Contrarium facto vel attemptato purè, ſimpliciter, abſolutè, & abſque aliquâ conditione vel contradictione quacumque, tradet & deliberabit, tradent & deliberabunt, tradíve & deliberari faciet & facient: Sumptibus tamen & Expenſis pro hujuſmodi ſolummodo Conductu neceſſariis & rationabilibus, per Requirentem, vel ejus Commiſſarium vel Commiſſarios, tempore hujuſmodi Traditionis & Deliberationis, Perſonis quæ hujuſmodi Conductum fecerint indilate ſolvendis.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, & Oratores præfatorum *Regis Romanorum & Principis Hiſpaniarum*, Nominibus, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra, promiſerunt, & per Præſentes promittunt, quòd ſi dictus *Rex Angliæ*, Hæredes aut Succeſſores ſui, per Litteras ſuas, Manu ſuâ propriâ ſignatas & ſubſcriptas, præfatum *Principem Hiſpaniarum*, Hæredes aut Succeſſores ſuos adviſaverit, monuerit, ſive certiorem fecerit, adviſaverint, monuerint, ſive certiorem fecerint, ſuum vel ſuos Rebellem ſive Rebelles, Proditorem vel Proditores, Profugum vel Profugos, infra ſua Regna, Dominia, Terras, Patrias, Portus, Juriſdictiones, Obedientias, aut Diſtrictus quoquo modo, etiam Vi, Caſu fortuito, aut alio modo quocumque venire, exiſtere, manere,

nere, applicare, aut latitare, idem *Princeps Hiſpaniarum*, Hæredes & Succeſſores ſui ſic moniti, adviſati, ſeu certiorati, ſtatim incontinenti, & abſque omni dilatione, excuſatione, ſive ſiniſtrâ interpretatione, & diſſimulatione quacunque, dolo, fraude, & malo ingenio, aut aliquo alio quovis quæſito colore, Illum ſeu Illos, Rebellem ſeu Rebelles, Proditorem ſeu Proditores, Profugum ſeu Profugos, realiter & cum effectu capiet ſeu capi faciet, capient ſeu capi facient: Et Eum ſive Eos, & eorum quemlibet ſic captum ſive captos, Vinculis & Carceribus effectualiter mandabit & committet, mandabunt & committent, atque in eiſdem tutè & ſecurè tenebit & cuſtodiet, tenebunt & cuſtodient; atque Illum ſive Illos ſic captum vel captos, cuſtoditum vel cuſtoditos, quamprimùm per Litteras dicti *Regis Angliæ*, Hæredum aut Succeſſorum ſuorum, ad hoc requiſitus fuerit ſive fuerint, abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore & causâ, uſque ad & in Regna, Terras, Patrias, & Dominia ejuſdem *Regis Angliæ*, per ſuos Subditos aut Officiarios ſalvò & ſecurè conduci faciet & facient realiter & cum effectu, ipſumque Rebellem ſive Rebelles, Proditorem vel Proditores, Profugum vel Profugos, ſicut præmittitur, in Regna, Patrias, Terras, & Dominia ejuſdem Regis conductum vel conductos, Commiſſario vel Commiſſariis ejuſdem *Regis Angliæ*, per Literas ſuas Manu ſuâ ſubſcriptas ad hoc auctoriſatis, videlicet in aliquo Loco ad hoc tuto & ſecuro, infra prædicta Regna, Patrias, Terras, & Dominia dicti *Regis Angliæ*, ſtatim incontinenti & abſque omni dilatione, excuſatione, ſiniſtrâ interpretatione, dolo, fraude, diſſimulatione, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore, aut causâ, & abſque aliquo in contrarium facto vel attemptato, purè, ſimpliciter, abſolutè, & abſque aliquâ conditione, vel contradictione quacumque, tradet & deliberabit, tradent & deliberabunt, tradive & deliberari faciet & facient: Sumptibus tamen & Expenſis pro hujuſmodi ſolummodo Conductu neceſſariis & rationabilibus, per Requirentem, vel ejus Commiſſarium vel Commiſſarios, tempore hujuſmodi Traditionis & Deliberationis, Perſonis quæ hujuſmodi Conductum fecerint indilatè ſolvendis.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, & præfati Oratores *Regis Angliæ* promiſerunt, & per Præſentes promittunt, quòd, ſi de præfatorum *Regis Angliæ* & *Principis Hiſpaniarum* expreſſis Conſenſu, Aſſenſu, & Concordiâ contra aliquem Regem, Principem, vel Principes, aut alias Communitates, Bellum aut Guerras ſimul inferri aut moveri contigerit, præfatus *Rex Angliæ* nullum Tractatum, Pacem, Treugam, aut aliquod Appunctuamentum cum illo vel illis, aut aliis eorum Hominibus, contra quem vel quos hujuſmodi Bellum ſive Guerra geretur aut inferetur, ſine expreſſa præfati *Principis Hiſpaniarum* Scientia, Conſenſu, Aſſenſu, & Voluntate faciet aut fieri conſentiet.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt inter Oratores prædictos, & Oratores præfati *Regis Romanorum* & *Principis Hiſpaniarum*, Nominibus, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra, promiſerunt, & per Præſentes promittunt quòd, ſi de præfatorum *Regis Angliæ* & *Principis Hiſpaniarum* expreſſis Conſenſu, Aſſenſu, & Concordiâ contra aliquem Regem, Principem, vel Principes, aut alias Communitates, Bellum aut Guerras ſimul inferri aut moveri contigerit, præfatus *Princeps Hiſpaniarum* nullum Tractatum, Pacem, Treugam, aut aliquod Appunctuamentum cum illo vel illis, aut cum aliis eorum Hominibus, contra quem vel quos hujuſmodi Bellum ſive Guerra geretur vel inferetur, ſine expreſsâ præfati *Regis Angliæ* Scientiâ, Conſenſu, Aſſenſu, & Voluntate faciet aut fieri conſentiet.

Quas quidem Ligas, Confœderationes, & Promiſſiones prædictas, & earum quamlibet, ac omnia & ſingula in Capitulis ſupradictis contenta, præfati Oratores dictorum *Regis Romanorum* & *Principis Hiſpaniarum* pro præfato *Rege Romanorum*, pro Se & per Se, ac Nomine ſuo, tanquam *Rege Romanorum*, ac etiam pro *eodem Rege* & præfato *Principe Hiſpaniarum*, de ejuſdem *Regis Romanorum* Tutoris & Avi ſui Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu, eorúmque Hæredibus & Succeſſoribus Inierunt, Tractaverunt, Concordaverunt, Concluſerunt, & Acceptaverunt, & per Præſentes Ineunt, Tractant, Concordant, Concludunt, & Acceptant; Promittentes per Præſentes, quòd ea omnia & ſingula idem Sacratiſſimus *Rex Romanorum* tanquam *Rex Romanorum* integraliter obſervabit & adimplebit, juxta eorundem Formam & Tenorem; Et quòd citra Feſtum Paſchæ proximè & immediatè futurum poſt Datam Præſentium,

A.D. 1508. *Hen.* 7.

ſentium, & ante Contractum Sponſalium, inter præfatum *Principem Hiſpaniarum* & Sereniſſimam Dominam *Dominam Mariam dicti Regis Angliæ Filiam Chariſſimam*, Deo Duce, contrahendorum, ſuas Litteras, hujus Tractatûs & omnium & ſingulorum Capitulorum in eodem Contentorum, Ratificatorias, Confirmatorias, & Acceptatorias, Nominé ſuo proprio, ut *Rege Romanorum*, Manu ſuâ ſignatas & ſuo Magno Sigillo ſigillatas, Præſentibus ſimiles, præfato *Regi Angliæ* ejúſve Deputato vel Deputatis, ad hoc ſufficienter auctoriſato vel auctoriſatis *in Civitate Londoniarum* tradet, tradíve faciet; Qui quidem *Rex Angliæ* tunc & ibidem tenebitur alias ſuas Literas Patentes conſimiles præfato *Regi Romanorum*, ejúſve Commiſſario ad hoc ſufficienter auctoriſato, ſimiliter tradere & deliberare, tradíve & deliberari facere; Et ſi contingat, quod minimè creditur, quòd præfatus *Rex Romanorum* hoc facere neglexerit, remanebunt nichilominus omnia & ſingula quæ ſupraſcripta ſunt, quantum ad præfatum *Principem Hiſpaniarum* Hæredes & Succeſſores ſuos attinet, Firma & Stabilia, & per *eundem Principem*, Hæredes, Succeſſores, & Subditos ſuos, juxta ſui Formam & Tenorem, inviolabiliter obſervabuntur & adimplebuntur.

ITEM, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, quòd neque præfatus *Rex Angliæ* neque præfatus *Rex Romanorum*, per hujus Tractatûs Ratificationem, Acceptationem, aut Confirmationem, aut per aliquid in eodem contentum, poſſit aut debebit recedere a Tractatibus Pacis, Amicitiarum, Ligæ, & Confœderationum, inter eoſdem Reges per eorum Commiſſarios antehac initis, contractis, & concluſis de Datâ *Viceſimi Diei Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo Quingentèſimo ſecundo*, ac per ſeparatas Litteras Patentes præfatorum Regum, videlicet, dicti *Regis Angliæ* de Datâ *Quartidecimi Diei Menſis Auguſti Anno Domini ſupradicto*, & præfati *Regis Romanorum* de Datâ *Viceſimi octavi Diei Menſis Julii eodem Anno* Approbatis, Ratifficatis, & Confirmatis, ac poſtea per eoſdem Reges ſolempniter Juratis, nec eiſdem aut alicui eorumdem Tractatuum Capitulo quoquomodo contravenire aut derogare; ſed quòd iidem Tractatus & omnia in eiſdem contenta in pleno & perfecto Robore ſuo maneant & Effectu; præſenti Tractatu, vel aliquo in eodem contento, in aliquo non obſtante.

A.D. 1508. *Hen.* 7.

ITEM, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, quòd neque præfatus *Rex Angliæ* neque dictus *Princeps Hiſpaniarum* per præſentem Tractatum vel aliquid in eodem contentum poſſit aut debeat recedere a Tractatu Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis inter præfatum *Regem Angliæ*, & celebris Memoriæ, *Philippum nuper Regem Caſtellæ, præfati Principis Hiſpaniarum Patrem*, Windeſore pro Se, Hæredibus, & Succeſſoribus ſuis, inito, concordato, & concluſo, de Datâ *Noni Diei Menſis Februarii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo quinto*, nec eidem aut alicui ejuſdem Tractatûs Capitulo quoquo modo contravenire aut derogare; ſed quòd idem Tractatus in omnibus & per omnia in ſuo pleno & perfecto Robore maneat & Effectu, præſenti Tractatu, vel aliquo in eodem contento, in aliquo non obſtante.

ITEM, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, & Oratores præfati *Regis Romanorum* & *Principis Hiſpaniarum*, Nominibus, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra Promiſerunt, & per Præſentes Promittunt, quòd præfatus *Princeps Hiſpaniarum* tàm dictum Tractatum Amicitiarum inter præfatum *Regem Angliæ*, & Bonæ Memoriæ *Philippum nuper Regem Caſtellæ, Patrem ſuum*, pro ſe, Hæredibus, & Succeſſoribus ſuis, initum, concordatum, & Concluſum, de Datâ *Noni Diei Menſis Februarii, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo quinto*, Et omnia & ſingula Capitula in eodem Tractatu contenta, quàm etiam præſentem Tractatum, & omnia & ſingula Capitula in eodem contenta, poſtquam Decimum quartum Ætatis ſuæ Annum attigerit, per Literas ſuas Patentes, in debitâ & ſufficienti formâ factas, Manu ſuâ ſubſcriptas, & Magno Sigillo ſuo ſigillatas, & harum Seriem de Verbo ad Verbum continentes, quandocumque & quotienſcumque per dictum *Regem Angliæ*, ejuſve Hæredes aut Succeſſores, per Nuncios aut Litteras ad hoc requiſitus & interpellatus fuerit, Confirmabit & Ratificabit, eaſdémque Litteras Ratificatorias & Confirmatorias, ſic, ut præfertur, factas, dictus *Princeps Hiſpaniarum* præfato *Regi Angliæ*, ejuſve Deputato vel Deputatis, ad hoc auctoriſato vel auctoriſatis, infra Duos Menſes, dictam Requiſitionem & Interpellationem, Requiſitiones & Interpellationes proximè & immediatè ſequentes, *in Civitate Londoniarum* tradet & de-

& deliberabit, ſeu tradi & deliberari faciet; idémque *Rex Angliæ* conſimiles Literas Ratificatorias & Confirmatorias, præfati *Principis Hiſpaniarum* Oratoris Deputato, vel Commiſſario ad hoc ſufficienter auctoriſato, tunc & ibidem ſimiliter tradere & deliberare tenebitur & obligabitur, prout per Præſentes tenetur & obligatur.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, quòd tàm præfatus *Rex Angliæ* quàm dictus *Princeps Hiſpaniarum*, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu dicti *Regis Romanorum* Avi & Tutoris ſui, præſentem Tractatum, ac omnia & ſingula Capitula in eodem contenta, per ſuas Literas Patentes, in debitâ & ſufficienti formâ factas, Magnis Sigillis ſuis ſigillatas & Manu ſuâ ſubſcriptas, Confirmabit & Ratificabit, ſuplendo omnes & ſingulos tàm Juris quàm Facti Defectus, ſi qui tales ſint, ac etiam Beneficio omnium Legum & Canonum, necnon omnibus & ſingulis tàm Juris quàm Facti Exceptionibus, etiam ſpecialem & expreſſam Renuntiationem requirentibus, in vim Pacti renunciando; Quibus etiam omnibus & ſingulis Nos dicti Oratores, Nominibus, Auctoritate, Conſenſu, & Aſſenſu quibus ſupra, expreſsè & in vim Pacti in hiis Scriptis Renunciamus;

Quas quidem Litteras Ratificatorias & Confirmatorias, prædictus *Princeps Hiſpaniarum* citra Feſtum Paſchæ proximè futurum, & antequam ſuus Orator ſive Commiſſarius pro Sponſalibus cum dicta *Domina Maria* contrahendis, in Angliam venerit, in Civitate Londoniarum præfato Domino *Regi Angliæ*, ejuſve Commiſſario ad hoc ſufficienter deputato tradet & deliberabit, aut tradi & deliberari faciet; & idem *Rex Angliæ* conſimiles ſuas Literas Patentes Commiſſario dicti *Principis Hiſpaniarum* ad hoc ſufficienter auctoriſato, tunc & ibidem tradet & deliberabit, aut tradi & deliberari faciet.

Sequitur Tenor Commiſſionis præfatorum Regis Romanorum & Principis Hiſpaniarum,

Maximilianus, Dei gratiâ, *Romanorum* Rex ſemper Auguſtus, *Hungariæ*, *Dalmatiæ*, *Croatiæ*, &c. & *Karolus*, eadem gratiâ, Princeps *Hiſpaniarum*, utriuſque Siciliæ, Jeruſalem &c. Archiduces *Auſtriæ*, Duces *Burgundiæ*, *Lotharingiæ*, *Brabantiæ*, *Stiriæ*, *Carinthiæ*, *Carniolæ*, *Limburgiæ*, *Lucemburgiæ*, & *Gheldriæ*, Comites *Hapsburgen. Flandriæ*, *Thirolis*, *Artheſii*, *Burgundiæ*, Palatini & *Hanoniæ*, Lantgravii *Alſatiæ*, Marchiones *Burgoniæ ac Sacri Romani Imperii*, *Hollandiæ*, *Zellandiæ*, *Ferretis*, *Kiburgi*, *Namurci*, & *Zutphaniæ*, Comites, Domini *Friſiæ*, *Marchiæ*, *Sclavonicæ*, *Portuſnaonis*, *Salinarum*, & *Mechliniæ*, univerſis & ſingulis, præſentes Literas viſuris & lecturis, Salutem.

Notum facimus quòd Nos,

De Fidelitate, providis Circumſpectionibus, & Induſtriis, Dilectorum & Fidelium noſtrorum, *Jacobi de Luxemburgo* Domini de Fiennes Conſanguinei Locumtenentiſq; & Gubernatoris noſtri Comitatuum Flandriæ & Artheſii, *Johannis Domini de Berghes*, Conſiliariorum & Cambellanorum noſtrorum Militúmque Ordinis noſtri Aurei Velleris, *Laurentii de Gorrenodo* Baronis Monthaneſii Gubernatoris Breſſiæ, *Johannis le Sauvaige* Militis Præſidis Flandriæ, & Magiſtri *Philippi Haneton* Audientiarii & Primi Secretarii noſtri, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Factores, & Deputatos Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem, & eorum cuilibet, conjunctim & diviſim, plenam, Tenore Præſentium, Auctoritatem, Poteſtatem, ac Mandatum generale & ſpeciale, pro nobis *Rege Romanorum* Tutorio Nomine, & tanquam Tutore noſtri Nepotis *Principis Hiſpaniarum*, & Nobis *Principe prædicto*, de Conſenſu & Auctoritate ejuſdem Regis, Tutoris Avi & Domini noſtri Metuendiſſimi, cum Sereniſſimo & Potentiſſimo Principe *Henrico Angliæ & Franciæ Rege* Fratre Conſanguineo ac Confœderato noſtro Chariſſimo, ejuſve Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis ad hoc ab eodem *Rege Angliæ* Poteſtatem & Auctoritatem ſufficientem habentibus, Communicandi, Tractandi, Appunctuandi, Conveniendi, & Concludendi de & ſuper Amicitiâ, Ligâ, Confœderationibus, & Intelligentiis *inter Nos*, Nominibus quibus ſupra, Hæredes & Succeſſores noſtros, Regna, Patrias, Terras, Dominia, Subditos, Alligatos, & Confœderatos noſtros ex una, & præfatum *Regem Angliæ*, Hæredes & Succeſſores ſuos, ejuſque Regna, Terras, Patrias, Dominia, Subditos, Alligatos,

A.D. 1508. Hen. 7.

& Confœderatos, Partibus ex alterâ, Ineundis, Habendis, Capiendis, Conveniendis, & Concludendis;

Ac de & ſuper Præmiſſis, ſicut præfertur, appunctuatis, conventis, concluſis, Literas validas & efficaces, Magnis Sigillis ſuis communitas, Petendi, Exigendi, & Recipiendi,

Necnon conſimiles Litteras noſtras Patentes, Manibus & Sigillis noſtris ſimiliter communitas Promittendi, Tradendi, & Deliberandi;

Cæteráque omnia & ſingula Faciendi & Exequendi, quæ circa Præmiſſa neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, ac etiam ſi talia ſint, quæ de ſe Mandatum magis exigant ſpeciale, quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio ac Principis, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros & obſervaturos totum & quicquid per dictos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Factores, & Deputatos, aut eorum aliquem, Actum, Geſtum, Conventum, ſeu Concluſum fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum; Et ſuperinde Litteras noſtras Patentes Ratificatorias, Confirmatorias, & Approbatorias, tempore, modo, loco, & formâ, prout inter *Noſtros* & præfati *Regis Angliæ* Oratores, Procuratores, & Commiſſarios Conventum fuerit, Concordatum & Concluſum, daturos, tradituros, & deliberaturos;

Dantes inſuper præfatis noſtris Oratoribus & Commiſſariis Auctoritatem & Facultatem Promittendi, quòd Nos *Princeps Hiſpaniarum* ea omnia & ſingula, per ipſos Oratores noſtros tractanda, capitulanda, & concludenda, dum ad congruam Ætatem pervenerimus, de novo Confirmabimus, Ratificabimus, & Approbabimus, cum Clauſulis ad hoc debitis & requiſitis.

In cujus Rei Teſtimonium has noſtras præſentes Literas Sigillo noſtro Archiducali, quo hactenus in modum Proviſionis uſi fuimus, juſſimus communiri.

Datum in *Opido noſtro Mechlinenſi*, Die duodecimâ Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſeptimo, Regnorum verò noſtri Regis, videlicet, Romanorum Viceſimo ſecundo, & Hungariæ &c. Decimo octavo.

Et ſuper Plicam eſt ſcriptum id quod ſequitur.

Per Dominos *Regem* & *Archiducem* in eorum Concilio,

Dominâ *Margaretâ Auſtriæ & Burgundiæ Duciſſâ Viduâ Sabaudiæ*,

Comitibus de Naſſau & de Buren.

Dominis de Chiernes de Ville de Zenenberghe,

Domino *Florentio de Egmonda*,

Domino *Johanne de Vorſt* Milite Cancellario Brabantiæ,

Magiſtro *Johanne Pieters* Præſide Magni Concilii,

Et aliis Præſentibus.

Sic ſignat'

Ver de Rue.

Sequitur Tenor Commiſſionis præfati Regis Angliæ.

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis & ſingulis, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus Venerabilis in Chriſto Patris *Ricardi Epiſcopi Wintonienſis* Cuſtodis Privati Sigilli noſtri, ac Chariſſimi Conſanguinei noſtri *Thomæ Comitis Surriæ* Theſaurarii noſtri Angliæ, necnon, Dilectorum & Fidelium noſtrorum, *Thomæ Dockwra* Prioris Sancti Johannis Jeruſalem in Anglia, Magiſtri *Nicholai Weſt* Legum Doctoris, & *Gilberti Talbot* Militis Deputati noſtri Caleſiæ, Conſiliariorum noſtrorum, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Factores, & Deputatos Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem, Quatuor aut Tribus eorum, plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro cum Sacratiſſimo Principe *Maximiliano*, Divinâ favente Clementiâ, *Romanorum* Rege ſemper Auguſto, ac *Ungariæ*, *Dalmatiæ*, *Croatiæ*, *&c.* & Sereniſſimo ac Illuſtriſſimo Principe *Carolo* Principe *Hiſpaniarum utriuſque Siciliæ*, *Jeruſalem &c.* Archiducibus *Auſtriæ*, Ducibus *Burgundiæ*, *Brabantiæ*, *Stiriæ*, *&c.* Fratre, & Conſanguineis, ac Confœderatis noſtris Chariſſimis, eorúmve Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis ad hoc ab eodem *Rege Romanorum*, Tutorio Nomine, & tanquam Tutore præfati *Principis Hiſpaniarum*, &

ab

A.D. 1508. Hen. 7.

ab eodem *Principe Hiſpaniarum*, de Conſenſu & Auctoritate ejuſdem *Regis Romanorum* Tutoris & Avi ſui, Poteſtatem & Auctoritatem ſufficientem habentibus Communicandi, Tractandi, Appunctuandi, Conveniendi, & Concludendi de & ſuper Amicitiâ, Ligâ, Confœderationibus, & Intelligentiis *inter Nos*, Hæredes, & Succeſſores noſtros, Regna, Patrias, Terras, Dominia, Subditos, Alligatos, & Confœderatos noſtros ex una, & præfatum *Regem Romanorum*, tanquam Tutorem prædicti *Principis Hiſpaniarum* & eundem *Principem Hiſpaniarum*, Hæredes & Succeſſores ejuſdem Principis, ejuſque Terras, Patrias, Dominia, Subditos, Alligatos, & Confœderatos, Partibus ex altera, Ineundis, Habendis, Capiendis, Conveniendis;

Ac de & ſuper Præmiſſis, ſicut præfertur, appunctuatis, conventis, concluſis, Literas Patentes validas & efficaces, Manu & Magnis Sigillis ſuis communitas, Petendi, Exigendi, & Recipiendi;

Necnon conſimiles Literas noſtras Patentes, Manu & Sigillis noſtris ſimiliter communitas, Promittendi, Tradendi, & Deliberandi,

Cæteráque omnia & ſingula Faciendi & Exequendi quæ circa Præmiſſa neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, etiam ſi talia ſint quæ de ſe Mandatum magis exigant ſpeciale, quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros & obſervaturos totum & quicquid per dictos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Factores, & Deputatos, aut eorum aliquem, Actum, Geſtum, Conventum, ſeu Concluſum fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum; Et ſuperinde Literas noſtras Patentes Ratificatorias, Confirmatorias, & Approbatorias tempore, loco, modo, & formâ, prout inter noſtros & præfatorum *Regis Romanorum* & *Principis Hiſpaniarum* Oratores, Procuratores, & Commiſſarios conventum fuerit, concordatum, & concluſum, daturos, tradituros, & deliberaturos.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras fieri fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, octavo Die Menſis Decembris, Anno Regni noſtri Viceſimo tertio.

PORTER.

In quorum omnium & ſingulorum Robur & Teſtimonium has præſentes Literas Manibus noſtris ſubſignavimus & Sigillis noſtris communivimus.

A.D. 1508. Hen. 7.

Datum in *Opido Caliſiæ*, Viceſimo primo Die Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſeptimo.

Sic ſignatas ſuper Plicam.

J. DE LUXEMBURG.
J. DE BERGHES.
L. DE GORRENODO.
J. LE SAUVAIGE.
HANETON.

Fueritque in Decimo tertio dicti præinſerti Tractatûs Articulo inter cætera Conventum, Tractatum, Concordatum, & Concluſum, quòd,

Nos *Maximilianus*, tunc *Rex* nunc verò *Romanorum Imperator*, tàm Nomine noſtro proprio & privato, ac ſub Titulo noſtro *Regis Romanorum*, quàm Tutorio & Adminiſtratorio Nomine Perſonæ & Bonorum *noſtri Karoli Principis Hiſpaniarum*,

Et Nos *Princeps Hiſpaniarum* de Auctoritate Aſſenſu & Conſenſu *noſtri Imperatoris*,

Prædictum Tractatum in omnibus & ſingulis ſuis Articulis, Partibus, Punctis, & Capitulis, Ratum & Gratum habebimus, illúmque Acceptabimus, Confirmabimus, Ratificabimus, Approbabimus ac inviolabiliter Obſervabimus: & eâ causâ Literas noſtras Patentes, Signo noſtro Manuali & Sigillo noſtro communitas, præfato Sereniſſimo *Regi Angliæ*, Fratri & Conſanguineo noſtro Cariſſimo, ejúſve Commiſſariis vel Deputatis, in Civitate Londoniarum expediri & deliberari mandavimus, citra Feſtum Paſchæ proximè futurum, prout latiùs in dicto Tractatu, & ſingulariter in prædicto Decimo tertio illius Articulo expreſsè continetur.

Hinc eſt quòd Nos,

Præinſertum Ligarum, Fœderum, Amicitiæ, ac perpetuæ Intelligentiæ Tractatum, per dictos noſtros ac dicti *Regis Angliæ* Oratores factum & concluſum, cum omnibus & ſingulis ſuis Partibus, Punctis, Articulis, & Capitulis, tàm in ſpecie quàm in genere, Ratum & Gratum habentes, Conventionique ac Promiſſioni dictorum Oratorum noſtrorum circa Præmiſſa factis, ut par eſt, ſatisfacere volentes,

Pro Nobis, Nominibus, Auctoritate, Aſſenſu & Conſenſu, quibus ſupra, Laudavimus, Acceptavimus, Confirmavimus, Ratificavimus, & Approbavimus, Laudamuſque, & Ratificamus, Acce-

A.D. 1508. Hen. 7. Acceptamus, Confirmamus, Emologamus, & Approbamus, ac Roboris firmitatem perpetuò obtinere volumus & declaramus per præſentes.

Promittentes, bonâ fide & in verbo Imperatoris ac Principum, omnia & ſingula in præinſerto Ligarum, Amicitiæ, ac perpetuarum Intelligentiarum Tractatu contenta & deſcripta, tàm in ſpecie, quàm in genere, Rata, Grata, & firma habere; eaque cum omnibus & ſingulis ſuis Articulis, Partibus, & Punctis, ſingula ſingulis referendo, pro noſtrâ Parte, & in quantum Nos attinet aut noſtrâ intereſt & intererit, inviolabiliter & perpetuò obſervare: Et nunquam per Nos, vel alium contra ire, dicere, opponere, vel venire, ſeu contra ire Volenti in aliquo conſentire clàm, palàm, tacitè, vel expreſsè, quovis quæſito colore; Supplentes omnes & ſingulos, tàm Juris, quàm Facti Defectus, ſi qui tales ſint, ac etiam Renunciantes omni Beneficio omnium Legum & Canonum, etiam omnibus & ſingulis in vim Pacti tàm Juris quam Facti Exceptionibus, ſpecialem & expreſſam Renuntiationem requirentibus.

Declarantes tamen, Tenore Præſentium, quòd per hujuſmodi Tractatum, ut præmittitur, Factum, ac modo quo ſupra per Nos Acceptatum, Approbatum, & Confirmatum non intendimus quoviſmodo recedere a Tractatibus Pacis, Amicitiarum, & Confœderationum, aliàs, per Oratores *noſtri Imperatoris*, ad id ſufficienter inſtructos, ac etiam dicti *Regis Angliæ*, initis, concordatis & concluſis *inter Nos Imperatorem* ex unâ, & præfatum *Regem Angliæ* Fratrem & Conſanguineum noſtrum Cariſſimum ex aliâ Partibus, ſub *Die Viceſimo Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo ſecundo:*

Ac inde per Nos *Imperatorem* Literis noſtris Patentibus & ſeparatis ſub Die *Viceſimo octavo Menſis Julii Anni prædicti*, Ac etiam per ipſum Regem aliis Literis ſuis Patentibus, etiam ſeparatim expeditis datis, *Decimo quarto Die Auguſti, ipſius Anni Quingenteſimi ſecundi*, Confirmatis, Ratificatis, & Approbatis, A.D. 1508. Hen. 7.

Indeque per utrumque Noſtrûm ſolemniter Juratis,

Nec etiam a Tractatu Pacis Amicitiæ, Ligæ & Confœderationis, inter præfatum *Regem Angliæ*, &, celebris Memoriæ, *Philippum nuper Regem Caſtellæ* Filium *noſtri Imperatoris* Cariſſimum, Dominum & Genitorem *noſtri Principis Hiſpaniarum*, *Windeſore* pro Se Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, inito, concordato & concluſo, de Data *Nono Diei Menſis Februarii, Anni Domini Milleſimi Quingenteſimi quinti*,

Nec Eidem aut alicui eorumdem Tractatuum Capitulo quoquo modo contra venire aut derogare, neque illis per Præmiſſa quovis modo derogatum iri, quinymo eoſdem Tractatus hic proximè deſignatos, cum omnibus & ſingulis Clauſulis & Capitulis in eis contentis, in ſuo Robore permanere, ac debitum executionis effectum ſortiri debere Decernimus & Declaramus; præſenti Tractatu, ſuperiùs ad longum inſerto, inde confecto, aliiſque, quæ in contrarium obici poſſent, non obſtantibus.

In quorum Præmiſſorum Teſtimonium hiis Literis Patentibus, Manibus noſtris propriis ſubſcriptis & ſignatis, Sigillum noſtrum juſſimus appendi.

Datum in *Opido noſtro Mechlinienſi*, Die Viceſimâ ſextâ Menſis Martii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſeptimo, Regnorum verò noſtri, Imperatoris (videlicet) Germaniæ Viceſimo tertio, & Hongariæ, &c. Decimo octavo.

MAXIM.
CHARLES.

PER DOMINOS,
IMPERATOREM,
ET ARCHIDUCEM.

RENNER.

Super Tractatu & Matrimonio prælibato, Obligatio Dominorum & Opidorum, pro Pœnalitate.

A.D. 1508. An. 23. H. 7. Ex Autogr.

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Litteræ pervenerint, Nos,

Karolus de Croy Princeps de Chimay,

Henricus Comes de Naſſou Dominus de Breda,

Johannes Comes de Egmonda,

Fredericus de Egmonda Comes de Buen. Dominus Diſſelſteyn, A.D. 1508.

Jacobus de Luxemburgo Dominus de Fiennes,

Johannes Dominus de Berghes,

Guillermus de Croy Dominus de Chierues, *Johannes de Luxemburgo* Dominus de Ville,

Ferricus de Croy Dominus de Reux,

Karolus Baro de Lalaing,

Henricus de Withem Dominus de Berſſel,

Philibertus Dominus de Veyre dictus la Mouche,

Johannes le Sauvaige Eques Auratus Dominus de Scaubeca Præſidens Conſulatûs Flandriæ,

Jeronimus Lauweryn Eques Auratus Dominus de Wateruliet Theſaurarius Generalis;

Et *Philippus Haneton* Primus Secretarius & Audientiarius Sacratiſſimi ac Sereniſſimorum & Excellentiſſimorum Principum *Maximiliani*, Divinâ favente clementiâ, *Romanorum Imperatoris* ſemper Auguſti, & *Karoli*, eâdem gratiâ, PRINCIPIS *Hiſpaniarum* ARCHIDUCUM *Auſtriæ*, DUCUM *Burgundiæ*, *Brabantiæ*, &c.

Necnon *Burgimagiſtri*, *Legiſlatores*, *Scabini*, *Conſules*, *Theſaurarii & Communitates* Villarum & Opidorum, Bruxellarum, Antwerpiæ, Brugarum, Ypris, Cortraci, Noviportûs, Dordraci, Leyden, Amſterdammis, Middleburgi, Liericxee, & Mechliniæ;

Salutem.

Cùm in quodam Tractatu,

De Data *Viceſimi primi Diei Menſis Decembris*, *Anno Domini Milleſimo*, *Quingenteſimo Septimo*,

Inter præfatum Sacratiſſimum Principem *Maximilianum* tunc *Regem* nunc verò *Romanorum Imperatorem*, tàm ut *Regem Romanorum* quàm ut Avum Paternum ac legittimum Tutorem Gubernatorem & Adminiſtratorem Corporis & Bonorum prædicti Illuſtriſſimi ac Sereniſſimi Domini *Karoli Principis Hiſpaniarum*, & eundem *Principem Hiſpaniarum*, Auctoritate tamen & expreſſo Aſſenſu & Conſenſu ejuſdem *Regis Romanorum* ut Avi; Tutoris; Gubernatoris, & Adminiſtratoris prædicti, ac Sereniſſimam & Præclariſſimam Dominam Dominam *Margaretam Auſtriæ & Burgundiæ Viduam Duciſſam Sabaudiæ* præfati *Principis Hiſpaniarum Amitam Cariſſimam*, ex Unâ, & Illuſtriſſimum Excellentiſſimum & Potentiſſimum Principem *Henricum*, Dei gratiâ, *Angliæ Regem & Dominum Hiberniæ* Partibus ex Alterâ, per Oratores ſuos hincindè ſufficienter auctoriſatos conſtitutos & deputatos,

Pro Matrimonio, inter præfatum Illuſtriſſimum *Principem Hiſpaniarum* Dominum & Principem noſtrum Metuendiſſimum & Sereniſſimam ac Præclariſſimam Dominam Dominam *Mariam dicti Regis Angliæ Filiam Cariſſimam* Deo Duce habendo contrahendo & ſolempniſando;

Nuper Convento, Concordato & Concluſo;

Et per dictos *Imperatorem Principem Hiſpaniarum & Dominam Duciſſam* ac *Angliæ Regem*, per ſuas diſtinctas & ſeparatas Literas Patentes, magnis Sigillis ſuis ſigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas; Confirmato, Ratificato & Approbato;

Inter cætera contineatur;

Quòd prænominati Princeps & Domina Maria, *infra Quadraginta Dies proximè & immediatè ſequentes poſtquam dictus* Princeps Hiſpaniarum *Decimum quartum Ætatis ſuæ Annum perimpleverit, Matrimonium per Verba de Præſenti realiter & cum effectu contraherent, & idem Matrimonium in facie Eccleſiæ debitè ſolempniſarent Locis, Terminis, Modiſque & Formis in dicto Tractatu ſpecificatis,*

Quodque præfati tunc Romanorum Rex, *nunc verò* Romanorum Imperator; & Princeps Hiſpaniarum *curarent ac realiter & cum effectu facerent quòd non ſolùm Nos ſupranominati* Princeps de Chimay, Comites, Barones, & Domini, *per Literas noſtras Patentes validas & efficaces, Sigillis Armorum noſtrorum ſigillatas & Manibus noſtris ſubſcriptas; Obligaremus Nos Hæredes & Succeſſores noſtros, ac omnia & ſingula Bona noſtra mobilia & immobilia præſentia & futura ubicumque tàm per Terram quàm per Mare fuerint reperta, verùm ètiam quòd Nos* Burgimagiſtri, Legiſlatores, Scabini, Conſules, Theſaurarii, & Communitates *Villarum & Opidorum prædictorum, tamquam Corpora & Collegia, ac etiam tamquam Particulares Perſonæ, quæ nunc ſunt & pro tempore erunt, ita quòd Obligatio Corporis ſeu Collegii non deroget Obligationi Particulari, nec è contra; per Literas noſtras Patentes auctenticas validas & efficaces; Sigillis noſtris communibus ſigillatas, Obligaremus Nos Hæredes & Succeſſores noſtros, ac omnes Villas & Opida noſtra, omneſque & ſingulos Cives & Opidanos pro tempore exiſtentes, ac Communitates noſtras, eorumque & noſtra omnia & ſingula Bona mobilia & immobilia præſentia & futura, ubicumque fuerint reperta, præfato* Regi Angliæ *ac Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, ſub Pæna* Quinquaginta Millium Coronarum Auri, *præter & ultra Summam* Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri, *quâ præfati Sacratiſſimus*

A.D. 1508. Hen. 7.

mus Romanorum Imperator *ut Avus Paternus & Tutor dicti* Principis Hiſpaniarum, *ac* idem Princeps *Auctoritate prædictâ, & prælibata* Domina Margareta *Amita ejuſdem Principis Cariſſima præfato* Regi Angliæ *ac Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, Nomine Pœnæ, virtute prædicti Tractatûs, ſeſe Obligarent & Aſtringerent, quòd dictum Matrimonium inter prænominatos* Principem Hiſpaniarum *&* Dominam Mariam, *cùm ad Maturam & legittimam Nubendi Ætatem pervenerint, Locis, Terminis, Modiſque & Formis in dicto Tractatu pleniùs ſpecificatis, debitè perficietur & cum effectu,*

Quodque, ſi forte ſteterit per præfatum Principem Hiſpaniarum, *vel Parentes ſuos, vel eorum aliquem, aut alium quemcumque modum vel eventum, præterquam per præfatam* Dominam Mariam, *aut ejus Partem, vel per Mortem alterius Contrahentium (quod Deus avertat) quo minus dictum Matrimonium, per Verba de Præſenti, infra Quadraginta Dies poſt completum xiv. Ætatis ejuſdem* Principis *Annum proximè & immediatè ſequentes, contrahatur, & Modis, Terminis, Locis ac Formis, in ſupradicto Tractatu contentis, in Facie Eccleſiæ debitè ſolempniſetur, tunc & eo Caſu Nos, dicti* Princeps de Chimay, Comites, Barones, & Domini, Burgimagiſtri, Scabini, Conſules, Theſaurarii, & Communitates *Villarum & Opidorum prædictorum, noſtrive Hæredes & Succeſſores, Dictam Summam* Quinquaginta Millium Coronarum Auri *& quamlibet ejus Partem, in Pœnam hujuſmodi Repudiationis, dictis* Regi Angliæ *Hæredibuſve aut Succeſſoribus ſuis ſine Dilatione aut excuſatione quacumque ſolvere teneremur,*

Quodque etiam liceret præfato Regi Angliæ *Hæredibuſve ac Succeſſoribus ſuis dictam Summam* Quinquaginta Millium Coronarum Auri, *& quamlibet ejus Partem, de & ſuper omnibus & ſingulis Perſonis Bonis mobilibus & immobilibus noſtris dictorum* Principis de Chimay, Comitum, Baronum, & Dominorum, Burgimagiſtrorum, Legiſlatorum, Scabinorum, Conſulum, Theſaurariorum, & Communitatum, *Hæredúmque & Succeſſorum noſtrorum, ubicumque tàm per Terram quàm per Mare Repertorum ſine contradictione aut Reſiſtentia quacumque, liberè exigere, levare, capere, poſſidere & detinere,*

Nos igitur, *Princeps, Comites, Barones, & Domini*, necnon *Burgimagiſtri, Legiſlatores, Scabini, Conſules, Theſaurarii*, & *Communitates* ſupradicti,

Cupientes præfatis Dominis noſtris Metuendiſſimis, non ſolùm in Præmiſſis, verùm etiam in aliis omnibus quibus poſſimus, uti debemus, obedire & complacere, Reique tàm ſanctæ tàm honorificæ, non Nobis ſolum ſed & Bono Pacis utriuſque Partium prædictarum ac Regnis, Patriis, Dominiis & Subditis univerſis & totius Religionis Chriſtianæ Reipublicæ optimæ & ultimæ, proſperum & fœlicem Exitum non mediocriter Affectantes & Conſiderantes,

Tenore Præſentium Obligamus & Astringimus, tàm Nos *Principem, Comites, Barones* & *Dominos* prædictos, Hæredes & Succeſſores noſtros, ac omnia & ſingula Bona noſtra mobilia & immobilia præſentia & futura ubicumque fuerint Reperta, quàm etiam Nos *Burgimagiſtros, Legiſlatores, Scabinos, Conſules, Theſaurarios* & *Communitates* prædictos, tamquam Corpora & Collegia, & tamquam Particulares Perſonas, quæ nunc ſunt & pro tempore erunt, ita quòd Obligationes Corporum ſeu Collegiorum non derogent Obligationibus particularibus, nec è contra, Hæredes & Succeſſores noſtros, Villas & Opida noſtra, Omneſque & ſingulos Cives & Opidanos noſtros pro tempore exiſtentes, ac omnia & ſingula Bona noſtra & ſua mobilia & immobilia ubicumque fuerint reperta, præfatis *Regi Angliæ*, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, in *Quinquagintis Millibus Coronarum Auri*, nomine pœnæ, præter & ultra Summam *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri*, quâ præfati Metuendiſſimi Domini noſtri *Romanorum Imperator* Avus & Tutor prædictus & *Hiſpaniarum Princeps* ut prædictum eſt Seſe Obligarent & Aſtringerent, quòd dictum Matrimonium inter prænominatos *Principem Hiſpaniarum* & *Dominam Mariam* cùm ad legittimam nubendi Ætatem pervenerint, juxta formam dicti Tractatûs debitè perficietur,

Et, ſi fortè ſteterit per dictum Dominum *Hiſpaniarum Principem*, vel Parentes ſuos, aut eorum aliquem, aut alium quemcumque, vel per quemcumque Modum vel Eventum, præterquam per præfatam *Dominam Mariam*, aut ejus Partem, vel per Mortem naturalem alterius Contrahentium (quod Deus avertat) quo minus dictum Matrimonium, per verba de Præſenti, infra Quadraginta Dies poſt completum decimum quartum ejuſdem *Principis* Annum proximè ſequentes, Modis, Terminis, Locis & Formis in prædicto Tractatu ſpecificatis & contentis, contrahatur & in facie Eccleſiæ debitè ſolempniſetur,

A.D. 1508. Hen. 7.

Tunc & in eo Caſu Nos prædicti, *Princeps, Comites, Barones, & Domini, Burgimagiſtri, Legiſlatores, Scabini, Conſules, Theſaurarii & Communitates* prædicti RECOGNOSCIMUS ET FATEMUR per Præſentes Nos debere dictis *Regi Angliæ* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis dictam Summam *Quinquaginta Millium Coronarum Auri* & quamlibet ejus Partem, Promittimuſque per Præſentes quòd eandem Summam *Quinquaginta Millium Coronarum Auri* Dictis *Anglorum Regi* Hæredibuſve aut Succeſſoribus ſuis, in Pœnam hujuſmodi Repudiationis, ſine dilatione aut excuſatione quacumque, Solvemus Solvive faciemus, Volumuſque per Præſentes & Concedimus pro Nobis dictis *Principe de Chimay, Comitibus, Baronibus, Dominis, Burgimagiſtris, Legiſlatoribus, Scabinis, Conſulibus, Theſaurariis & Communitatibus* prædictis, Hæredibuſque & Succeſſoribus noſtris, quòd, in caſu prædictæ Repudiationis & non Solutionis Summæ prædictæ, Licebit præfato *Regi Angliæ* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis Dictam Summam *Quinquaginta Millium Coronarum Auri*, & quamlibet ejus Partem, de & ſuper Perſonis Bonis mobilibus & immobilibus noſtris, Hæredumque & Succeſſorum Communitatum Civium Opidanorum noſtrorum, ubicumque tàm per Terram quàm per Mare Repertis, ſine contradictione aut Reſiſtentia quacumque, liberè exigere, levare, capere, poſſidere & detinere;

Renuntiantes in hac parte expreſſè, in vim Pacti, ſub Nominibus & Qualitatibus quibus ſupra, omnibus & ſingulis tàm Juris quàm Facti Exceptionibus & Defenſionibus, aliiſque Juris & Facti Beneficiis, & generaliter omnium Legum & Canonum Appellationibus, Querelis, Provocationibus & Beneficiis quibus contra Præmiſſa ſeu ipſorum aliqua Nos Juvare poſſemus ſeu aliàs quomodolibet tueri, & præſertim Exceptioni Pœnæ non Solvendæ per Principales Contrahentes vel eorum Parentes in Sponſalibus & Matrimoniis appoſitæ, ac Juri dicenti generalem Renunciationem non valere niſi præceſſerit ſpecialis;

Proviſo tamen quòd, caſu quo dictum Matrimonium inter præfatos *Principem Hiſpaniarum* & *Dominam Mariam* contrahatur & debitè ſolempniſetur, vel ſi per præfatam *Dominam Mariam* vel Parentes ſuos vel eorum aliquem aut alium quemcumque aut per Mortem alterius Contrahentium (quod Deus avertat) aut per quemcumque alium Modum vel Eventum, præterquam per præfatum *Principem Hiſpaniarum* aut ejus Partem, ſteterit quo minus dictum Matrimonium Locis, Terminis, Modiſque & Formis, ut præfertur, contrahatur & ſolempniſetur, vel ſi prædicta *Summa Quinquaginta Millium Coronarum Auri* plenè fuerit ſoluta, præſentes noſtræ Literæ, tanquam Caſſæ & Irritæ nulliuſque Efficaciæ aut Momenti, Nobis per præfatum *Regem Angliæ* ejuſve Hæredes & Succeſſores aut eorum Oratores vel Procuratores ad hoc deputatos bonâ Fide Reſtituantur.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium Præſentes Literas noſtras Patentes,

Nos, *Princeps, Comites, Barones* & *Domini* prædicti, manibus noſtris ſignavimus, ac Sigillis Armorum noſtrorum ſigillavimus,

Nos verò, *Burgimagiſtri, Legiſlatores, Scabini, Conſules, Theſaurarii* & *Communitates* Villarum & Opidorum prædictorum, Sigillis communibus noſtris fecimus communiri & communivimus.

Datum Die Quarta Menſis Maii, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, octavo.

Mechlinia.
Ziericxee.
Middelb.
Amſterdamme.
Leydis.
Dordracum.
Neuſport.
Courtray.
Ypre.
Bruges.
Andwerpia.
Bruxella.

Duodena prima Sigilla ſunt cerâ nigrâ expreſſa, & pendent a caudis Pergamenæ.

Quæ ſequuntur Quatuordecim, uno dempto, ſunt cerâ rubrâ expreſſa, & pendent a Caudis Pergamenæ.

Haneton,
J. Lauweryn.
J. le Sauvaige.
La Mouch de Veyre.
Berſelle.
C. de Lalaing.
F. de Croy.
J. de Luxembourg.
Nec Sign. nec Sigil.
D. Berghe.
J. de Laxembourg.
Frederik.
J. Degmont.
H. de Naſſou.
Charles.

De Conceſſione Cambiorum.

A.D. 1508. *An.* 23. *H.* 7. *Franc.* 23. *H.* 7. *m.* 2.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate & provida Circumſpectione Dilecti *Petri Corſy* de Florentia Mercatoris plurimùm confidentes,

Commiſimus *eidem Petro* Cuſtodiam & Appruamentum Incrementi Cambii, Eſcambii, & Recambii noſtri, per quaſcumque Perſonas, ad partes exteras, extra Regnum noſtrum Angliæ, & a partibus exteris quibuſcumque, in idem Regnum noſtrum fiendorum & eſcambiendorum; videlicet, de Tribus Denariis accreſcend' & Nobis ſolvend' de & pro Eſcambio & Recambio cujuſlibet Ducati Aurei, & juxta Ratam inde ultra unum Denarium de quolibet hujuſmodi Ducato ante hæc tempora ſolvi conſuet', ac ipſum Cuſtodem & Appruatorem Incrementi Cambii, Eſcambii, & Recambii prædictorum Facimus & Conſtituimus per Præſentes,

Habendum & Occupandum Officium prædictum *præfato Petro* per Se vel per ſufficientem Deputatum ſuum a Feſto Purificationis Beatæ Mariæ Virginis ultimò præterito uſque ad Feſtum Paſchæ quod erit in Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo nono,

Reddendo Nobis pro Cuſtodia prædicta *Ducentas & Quadraginta Libras tantum & non ultra per Annum* (videlicet) unam Medietatem ad Feſtum Sancti Michaelis Archangeli proximò futurum, & alteram inde Medietatem ad Feſtum Paſchæ ex tunc proximò ſequens, abſque Compoto aut aliquo alio Nobis inde reddendo ſeu ſolvendo,

Et ulterius, de uberiori Gratia noſtra, Dedimus & Conceſſimus per Præſentes *præfato Petro* omnes & omnimodas Foriſfacturas, Pœnas pecuniarias, & Denariorum Summas quaſcumque, Nobis per quaſcumque Perſonas, ratione virtute ſeu vigore aliquorum Statutorum vel Ordinationum tempore *Regis Richardi Secundi* Progenitoris noſtri, aut tempore aliquorum aliorum Progenitorum ſive Prædeceſſorum noſtrorum nuper Regum Angliæ, aut in aliquo Parliamento noſtro de Cambiis, Eſcambiis, vel Recambiis hujuſmodi, aut de Securitate in hac parte in Cancellariâ noſtrâ inveniendâ, editorum ſive ordinatorum, nobis infra tempus prædictum qualitercumque & quotienſcumque foriſfaciendas ſive emergendas, & omne id quod ad Nos occaſione præmiſſorum foriſfieri aut pertinere poterit quovis modo in futurum,

Habendas & Percipiendas eiſdem *Petro* & Aſſignato ſuo, tàm per Manus quarumcumque Perſonarum hujuſmodi Foriſfacturas & Pœnas imposterùm incurrere foriſfacere contingentium, quàm per Manus Theſaurarii & Camerariorum noſtrorum de Scaccario pro tempore exiſtentium, per Tallias de hujuſmodi Foriſfacturis ſuper ſola exhibitione harum Literarum noſtrarum levandas, & eiſdem *Petro* & Aſſignato ſuo, de tempore in tempus, abſque difficultate aliquâ liberandas, abſque aliquo Nobis pro foriſfacturis illis ſolvendo;

Eo quod expreſſa mentio de certitudine Præmiſſorum in Præmiſſis facta non exiſtit, aut aliquo Statuto, Actu, Ordinatione aut aliâ Re, Cauſâ, vel Materiâ quacumque, in aliquo non obſtantibus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo ſeptimo Die Martii.

Per Breve de Privato Sigillo.

Pro Epiſcopo Sarum de Pardonatione.

A.D. 1508. *An.* 23. *H.* 7. *Pat.* 23. *H.* 7. *p.* 3. *m.* 21.

REX omnibus ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratia noſtra ſpeciali, ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, PARDONAVIMUS, REMISIMUS, & RELAXAVIMUS, ac per Præſentes PARDONAMUS, REMITTIMUS, & RELAXAMUS Reverendo in Chriſto Patri *Edmundo Epiſcopo Sarum*, aliàs dicto *Edmundo Sarum Epiſcopo* nuper dicto *Edmundo Epiſcopo Herefordiæ*, & quondam dicto *Edmundo Epiſcopo Roffenſi*, & antea dicto *Edmundo Audeley* Clerico, ſeu quocumque alio Nomine, Cognomine, ſive Additione Nominis aut Cognominis vel Dignitatis idem Epiſcopus cenſeatur ſeu unquam nominabatur, omnimoda Offenſas, Tranſgreſſiones, Meſpriſiones, Contemptus, Negligentias, Concelamenta, Deceptiones, Falſitates, Impetitiones, aut alia Malefacta quæcumque, ac omnimoda Foriſ-

A.D. 1508. Hen. 7.

Forisfacturas, Fines, Amerciamenta, Pœnas, Debita, & Deperdita adjudicata ſive adjudicanda, occaſione Præmiſſorum ſeu aliquorum eorumdem, per ipſum *Edmundum*, ante præſentem Diem qualitercumque facta, forisfacta, ſive perpetrata, unde Punitio caderet in Demandam Debitam ſeu in Finem & Redemptionem, aut in alias Pœnas Pecuniarias, ſive in Forisfacturam Bonorum & Catallorum *ipſius Epiſcopi*, vel in Onerationem Perſonæ ſuæ, Statutis, Actubus, ſive Ordinationibus aliquibus in hujuſmodi Caſibus editis ſeu proviſis, ſeu eorum aliquo, vel aliquâ aliâ Materiâ, Re, vel Cauſâ quacumque non obſtantibus;

At etiam PARDONAVIMS, REMISIMUS, & RELAXAVIMUS *eidem Epiſcopo* omnimoda Offenſas, Tranſgreſſiones, Meſpriſiones, Contemptus, Necligentias, Concelamenta, Deceptiones, Impetitiones, & alia Malefacta quæcumque, per ipſum *Epiſcopum* ante præſentem Diem qualitercumque facta ſive perpetrata, contra formam omnium & ſingulorum Statutorum de Laboratoribus, Servientibus, Mendicantibus, & Vacabundis, & de Signis & Liberatis Pannorum, Capiciorum, Retentionibus, & Promiſſis illicitis, & contra formam Statutorum & Ordinationum de Proviſoribus, necnon de Placitis, Proſecutionibus, Sectis, ſeu Querelis in aliqua Curia Chriſtianitatis &c.

A.D. 1508. Hen. 7.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, ſecundo die Junii.

Per Breve de Privato Sigillo.

Pro Thoma Woolſey Diſpenſatio ad Tertium Incompatibile.

A.D. 1508.
n. 23. H. 7.
x Origine.

JULIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei*, Dilecto Filio *Thomæ Wuley* Rectori Parrochialis Eccleſiæ de Lymyngton Bathonienſis & Wellenſis Diœceſis Magiſtro in Artibus, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Litterarum Scientia, Vitæ ac Morum Honeſtas, aliáque laudabilia Probitatis & Virtutum Merita, ſuper quibus apud Nos fidedigno commendaris Teſtimonio, Nos inducunt ut Te ſpecialibus Favoribus & Gratiis proſequamur.

Dudùm ſiquidem, felicis Recordationis, *Alexander Papa Sextus* Prædeceſſor noſter, Tecum ut unà cum Parrochiali Eccleſia de Lymyngton Bathonienſis & Wellenſis Diœceſis, quam tunc ut aſſerebas obtinebas, unum & ſine illis quæcunque alia Duo Curata ſeu aliàs invicem Incompatabilia Beneficia Eccleſiaſtica, etiam ſi Parrochiales Eccleſiæ vel earum perpetuæ Vicariæ, Cantariæ, Liberæ Capellæ, Hoſpitalia, vel annualia Servitia Clericis Secularibus in Titulum perpetui Beneficii Eccleſiaſtici aſſignari ſolita, aut Dignitates, Perſonatus, Adminiſtrationes, vel Officia in Cathedralibus etiam Metropolitanis vel Collegiatis, & Dignitates ipſæ in Cathedralibus etiam Metropolitanis poſt Pontificales majores ſeu in Collegiatis Eccleſiis hujuſmodi Principales, aut talia mixtim forent, & ad Dignitates, Perſonatus, Adminiſtrationes, vel Officia hujuſmodi conſueviſſent qui per Electionem aſſumi, eiſque Cura immineat Animarum, ſi Tibi aliàs canonicè conferentur aut eligereris, præſentareris, vel aliàs aſſumereris ad Illa & inſtituereris in eis, recipere & inſimul quoad Viveres retinere, illáque ſimul vel ſucceſſivè ſimpliciter vel ex cauſa Permutationis quotiens tibi placeret dimittere, & loco Dimiſſi vel Dimiſſorum aliud vel alia ſimile vel diſſimile, aut ſimilia vel diſſimilia Beneficium ſeu Beneficia Eccleſiaſticum vel Eccleſiaſtica, duo duntaxat Curata ſeu aliàs invicem Incompatibilia ſimiliter recipere, & inſimul quoad viveres, ut præfertur retinere valeres, Apoſtolicâ Auctoritate diſpenſavit, prout in ipſius *Alexandri* Prædeceſſoris Litteris deſuper confectis pleniùs continetur;

A.D. 1508.

Nos igitur, volentes Te, qui ut aſſeris dictam Eccleſiam de Lymyngton adhuc, necnon perpetuam Vicariam Parrochialis Eccleſiæ de Lyde Cantuarienſis Diœceſis ex dicta Diſpenſatione obtines, præmiſſorum Meritorum tuorum intuitu, Favore proſequi Gratiæ amplioris, Téque a quibuſvis Excommunicationis Suſpenſionis & Interdicti aliiſque Eccleſiaſticis Sententiis Cenſuris & Pœnis, a Jure vel ab Homine quavis occaſione vel cauſâ latis, ſi quibus quomodolibet Innodatus exiſtis, ad effectum Præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie Abſolventes & Abſolutum fore cenſentes, necnon omnia & ſingula alia Beneficia Eccleſiaſtica ſine Cura quæ obtines, ac cum Cura & ſine Cura quæ expectas, necnon in quibus & ad quæ Jus Tibi quomodolibet competit, quæcunque quotcunque & qualiacumque ſint, eorumque ac Eccleſiæ de Lymyngton & Vicariæ de Lyde, hujuſmodi Fru-

A.D. 1508. Hen. 7. ctuum, Reddituum, & Proventuum veros annuos Valores Præſentibus pro expreſſis habentes, tuis in hac parte Supplicationibus inclinati, Tecum, ut unâ cum Eccleſia de Lymyngton & Vicaria de Lyde prædictis, ſeu ſine illis cum quibuſvis aliis Duobus Incompatibilibus Beneficiis Eccleſiaſticis, per Te dictæ Diſpenſationis vigore pro tempore obtentis, quodcunque Tertium Curatum ſeu aliàs Incompatibile Beneficium Eccleſiaſticum, etiam ſi Parrochialis Eccleſia vel ejus perpetua Vicaria aut Cantaria, Libera Capella, Hoſpitale, vel Annuale Servitium Clericis Secularibus hujuſmodi in Titulum perpetui Beneficii Eccleſiaſtici aſſignari ſolitum, aut Dignitas, Perſonatus, Adminiſtratio, vel Officium in Cathedrali etiam Metropolitana vel Collegiata, & Dignitas ipſa in Cathedrali etiam Metropolitana poſt Pontificalem major ſeu in Collegiata Eccleſia hujuſmodi Principalis fuerit, & ad Dignitatem, Perſonatum, Adminiſtrationem, vel Officium hujuſmodi conſueverit quis per Electionem aſſumi, eiſque Cura immineat Animarum, ſi Tibi aliàs canonicè conferatur aut eligaris, præſenteris, vel aliàs aſſumaris ad Illud & inſtituaris in eo, recipere & inſimul quoad Vixeris retinere, Illúdque ſimpliciter vel ex cauſa Permutationis quotiens tibi placuerit dimittere, & loco dimiſſi aliud ſimile vel diſſimile Beneficium Eccleſiaſticum Curatum ſeu aliàs Incompatible ſimiliter recipere, & dummodò inter illa Tria ultra quàm Duæ Parrochiales Eccleſiæ vel earum perpetuæ Vicariæ non exiſtant, inſimul quoad Vixeris ut præſertur retinere liberè & licitè valeas; Generalis Concilii & quibuſvis aliis Apoſtolicis, necnon, bonæ Memoriæ, *Octonis* & *Octoboni* olim in Regno Angliæ Apoſtolicæ Sedis Legatorum, ac in Provincialibus & Sinodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus & Ordinationibus, Statutis quoque & Conſuetudinibus Eccleſiæ, in qua Tertium Beneficium hujuſmodi forſan fuerit, Juramento Confirmatione Apoſtolicâ vel quavis Firmitate aliâ roboratis, cæteriſque contrariis nequaquam obſtantibus, Auctoritate Apoſtolicâ, Tenore Præſentium, de uberioris Dono Gratiæ *Diſpenſamus*; Proviſo quòd Tertium Beneficium hujuſmodi debitis propterea non fraudetur Obſequiis, & Animarum Cura in eo, ſi qua illi immineat, nullatenus negligatur.

Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc Paginam noſtræ Abſolutionis & Diſpenſationis infringere &c.

Dat. *Romæ*, apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo octavo, Pride Kal. Auguſti, Pontificatûs noſtri Anno quinto.

An. L.
E. Ballous.
W. de Euckennour.
G. Desatazan.
A. Vines.
A. Dra. Eu.
P. Tuba.
F. Bregrey.
P. Lantoe.

Ricardus.

Super Plicam,
D. de Comitibus.

Julius Papa Secundus.

Sub Sigillo plumbeo pendente a Filis ſericis crocei rubeique colorum.

¶ ¶ *Pardonatio Epiſcopi Bangorien.*

A.D. 1508. An. 24. H. 7. Pat. 24. H. 7. p. 3. m. 4.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratiâ noſtrâ ſpeciali, ac ex certâ Scientiâ & mero Motu noſtris, Pardonavimus, Remisimus, Relaxavimus, ac per Præſentes Pardonamus, Remittimus, & Relaxamus *Johanni*, Permiſſione Divinâ, *Bangorienſi Epiſcopo*, aliàs dicto *Johanni Abbati Monaſterii beatæ Mariæ de Pratis Leyceſte*, aliàs dicto *Johanni Epiſcopo*, Permiſſione Divinâ, *Bangorienſi* ac *Abbati Monaſterii beatæ Mariæ de Pratis Leyceſte*, alias dicto *Johanni Penny*, ſeu quocumque alio Nomine Dignitatis ſeu Additione Nominis *idem Johannes* cenſeatur, omnimoda Proditiones, Concelamenta eorumdem, Murdra, Raptus Mulierum, Felonias, Indictamenta, Præſentationes, Deceptiones, Contemptus, Concelamenta, Extortiones, Commortheas, Falſitates, Conſpirationes, &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, quinto die Septembris.

Tractatus

Tractatus Matrimonii, ex parte Dominæ Duciſſæ de Auſtria & Burgundia, Confirmatio.

A.D. 1508. An. 24. H. 7. Ex Autogr.

Margareta de Auſtria & Burgundia DUCISSA, VIDUA *Sabaudiæ*, COMITISSA *Baugiaci & de Villariis*, ac *Patriarum Breſſiæ, Vuandi, & Foncigniaci, &c.* DOMINA, univerſis & ſingulis harum noſtrarum teſtimonio Litterarum Notum ſit & manifeſtum,

Cùm nuper,

Ad Dei Omnipotentis Laudem, & totius Chriſtianæ Religionis Exaltationem,

Magnifici Spectabiles & Dilecti noſtri, *Jacobus de Luxemburgo* Dominus de Fyennes Conſanguineus noſter Locumtenenſque & Capitaneus Comitatuum Flandriæ & Artheſii, *Johannes Dominus de Berghes*, Conſiliarii & Chambellani Sacratiſſimi Domini *Maximiliani*, Dei gratiâ, *Imperatoris Electi* ſemper Auguſti Domini & Genitoris noſtri Metuendiſſimi, ac Illuſtriſſimi Domini *Caroli*, Dei gratiâ, PRINCIPIS *Hiſpaniarum*, ARCHIDUCIS *Auſtriæ, &c.* Domini & Nepotis noſtri Honoratiſſimi, Militeſque Aurei Velleris, *Laurentius de Gorrenodo* Baro Monthaneſii Gubernator Patriarum Breſſiæ, *Johannes le Sauvage* Dominus de Scaubeka Miles Præſidens Conſulatûs Flandriæ, & *Philippus Hanneton* illorum Primus Secretarius & Audientiarius, veluti eorum Dominorum Genitoris & Nepotis noſtrorum Oratores, Procuratores, Commiſſarii, & Deputati ad id ſufficienter inſtructi convenerint, tractaverint, & concluſerint in Oppido Caliziæ, *Die Viceſimo prima Menſis Decembris nuper lapſi*, cum Reverendo in Chriſto Patre, Magnificiſque & Circumſpectis Viris, Dominis *Ricardo Epiſcopo Wyntonienſi* Cuſtode Privati Sigilli Sereniſſimi ac Pontentiſſimi Principis, *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ &c.* Domini & Conſanguinei noſtri Honorandi, *Thoma de Surrey* Theſaurario Angliæ, *Thoma Dockra* Priore Sancti Johannis Jeroſolimitani in Anglia, *Gilberto Talbot* Deputato Caliſiæ, & *Nicolao West* Legum Doctore, Conſiliariis, Oratoribus, Procuratoribus, Commiſſariis, & Deputatis ad hoc etiam Literis præfati Sereniſſimi *Regis Angliæ* ſufficienter inſtructis, de & ſuper Matrimonio & futuro Connubio, Deo & Sanctâ Matre Eccleſiâ faventibus, celebrando & conſummando inter præfatum Illuſtriſſimum Dominum *Carolum Principem Hiſpaniarum, Archiducem Auſtriæ, &c.* Nepotem noſtrum Honoratiſſimum ex una, & Illuſtriſſimam ac Præclariſſimam Principiſſam Dominam *Mariam* præfati Sereniſſimi *Angliæ Regis Filiam* ex alia, ac Dote, Dotalitio, Traductione, Pœnis, & aliis certis Conditionibus & Formis in Literis & Capitulationibus, per eoſdem prænominatos Oratores utriuſque Partis confectis, latiùs contentis & deſcriptis, ad quas debita in expedienti habeatur relatio,

A.D. 1508.

Cumque ſit in eodem Tractatu, inter cætera, Cautum & Declaratum quòd Nos *Duciſſa* prædicta, tanquam Amita dicti Domini Principis Nepotis noſtri Honoratiſſimi, eaſdem Literas & Capitulationes Laudabimus & Confirmabimus infra tempus in eiſdem Litteris præfixum,

Cui quidem Tractatui & Capitulationi pro noſtra Parte, ut par eſt, ſatisfacere volentes,

Omnia igitur & ſingula, per dictos Dominos, Oratores, Procuratores, Commiſſarios, & Deputatos utriuſque Partis circa Præmiſſa geſta, narrata, & concluſa, ac in prædeſignatis Litteris ſeriatim deſcripta & contenta, Rata & Grata habentes, in quantum Nos attinent, Laudavimus, Ratifficavimus, & Confirmavimus, Laudamuſque, Ratifficamus, & Confirmamus per Præſentes, ac Roboris Firmitatem perpetuò obtinere volumus & declaramus;

Promittentes, bonâ Fide noſtrâ in Verbo Principiſſæ, omnia & ſingula in dictis Litteris & Capitulationibus contenta & deſcripta, in quantum Nos concernunt & concernere poſſunt, Rata, Grata, & Firma habere & inviolabiliter obſervare, juxta dictorum Capitulorum Continentiam & Tenorem, illiſque nullatenus per Nos aut Alium contravenire aut Contraire, vel venire volenti in aliquo conſentire clàm, palàm, tacitè, vel expreſsè, ſub Pœnis in dictis Literis & Capitulationibus adjectis;

Renunciantes purè & abſolutè, & in vim Pacti, per Præſentes, omnibus & ſingulis tàm Juris quàm Facti Exceptionibus & Deffenſionibus, aliiſque Juris & Facti Beneficiis, & generaliter omnium Legum & Canonum Appellationibus, Querelis, & Provocationibus, quibus

contra

A.D. 1508. *Hen.* 7.

contra Præmiſſa ſeu eorum aliqua Nos juvare poſſemus, ſeu aliàs quomodolibet tueri, & præſertim Juri dicenti generalem Renunciationem non valere niſi præceſſerit ſpecialis,

Supplentes etiam per Præſentes omnes & ſingulos tàm Juris quàm Facti Deffectus, & præſertim ſi qui ſint tales ratione Commiſſionis per Nos Commiſſariis noſtris prædictis attributæ, ſi ad prædictum Tractatum, Nomine noſtro, per Oratores noſtros prædictos concluſum, in aliqua ſui Parte Commiſſio noſtra prædicta non ſatis ampla, aut aliter inſufficiens videatur.

A.D. 1508. *Hen.* 7.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Teſtimonium fecimus has Manu noſtrâ ſignatas appenſione Sigilli noſtri communiri.

Dat. *Mechliniæ*, Die primâ Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo octavo.

Marguerite.

Sub Sigillo præfatæ Margueretæ de Cerâ rubeâ pendente a caudâ Pergameni.

Ejuſdem Dominæ Duciſſæ Obligatio pro Pœnalitate.

A.D. 1508. *An.* 24. *H.* 7. *Ex Autogr.*

Margareta de Auſtria & Burgundia Ducissa, Vidua *Sabaudiæ*, Comitissa *Baugiaci & de Villariis, ac Patriarum Breſſiæ, Vandi, & Fontigniaci &c.* Domina, univerſis & ſingulis ad quorum Notitias præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

Cùm in quodam Tractatu,

De Datâ *Viceſimi primi Diei Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſeptimo*,

Inter Sereniſſimum Dominum *Maximilianum*, Divinâ favente Clementiâ, *Romanorum Imperatorem Electum* ſemper Auguſtum Dominum & Genitorem noſtrum Metuendiſſimum tanquam Avum Tutoremque & legittimum Adminiſtratorem Perſonæ & Bonorum Illuſtriſſimi Principis Domini *Caroli*, Dei gratiâ, Principis *Hiſpaniarum*, Archiducis *Auſtriæ* Domini & Nepotis noſtri Honoratiſſimi, & præfatum Illuſtriſſimum Principem *Carolum* de Auctoritate Conſenſu & Aſſenſu præfati Domini *Imperatoris* Domini & Genitoris noſtri Metuendiſſimi tanquam illius Avi Tutoriſque Adminiſtratoris prædicti, & *Nos* ut dicti Domini Principis Amytam, ex una, & Illuſtriſſimum Excellentiſſimum & Potentiſſimum Principem *Henricum*, Dei gratiâ, *Regem Angliæ & Dominum Hiberniæ* Dominum & Conſanguineum noſtrum Honoratiſſimum, Partibus ex alterâ,

Per Oratores dictarum Partium hincinde ſufficienter Auctoriſatos, Conſtitutos, & Deputatos,

Pro Matrimonio inter dictum Dominum *Principem Hiſpaniarum* Nepotem noſtrum Honoratiſſimum & Sereniſſimam ac Præclariſſimam Dominam *Mariam dicti Regis Angliæ Filiam* Conſanguineam noſtram Cariſſimam, Deo Duce, habendo, contrahendo, & ſolempniſando,

A.D. 1508.

Nuper Convento, Concordato, & Concluſo,

Et per eoſdem Dominos *Imperatorem*, & *Principem*, ac eundem *Angliæ Regem*, *Nos* quoque, per ſuas & noſtras diſtinctas & ſeparatas Litteras Patentes, Magnis Sigillis eorumdem ac noſtro ſigillatas & Manibus ſuis & noſtris ſubſcriptas, Confirmato, Ratificato, & Approbato,

Inter cætera contineatur,

Quòd dictus Dominus Princeps Carolus, *& dicta* Domina Maria, *infra Quadraginta Dies proximè & immediatè ſequentes poſtquam dictus* Dominus Princeps Hiſpaniarum *Quartum decimum Ætatis ſuæ Annum perimpleverit, Matrimonium per Verba de Præſenti realiter & cum effectu contrahet, & idem Matrimonium in facie Eccleſiæ debitè ſolemniſabit, Locis, Terminis, Modiſque & Formis in dicto Tractatu ſpecificatis,*

Quodque præfatus Sereniſſimus Romanorum Imperator & Princeps Hiſpaniarum *prædicti, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, Obligabunt Seſe Hæredeſque & Succeſſores ſuos, Regna, Patrias, Terras, & Dominia ſua quæcumque, ac Bona ſua omnia mobilia & immobilia præſentia & futura ubicunque fuerint reperta, necnon Perſonas & Bona omnium & ſingulorum Subditorum ſuorum, cujuſcumque Statûs, Gradûs, aut Conditionis exiſtant, præfato* Regi Angliæ, *ſub Pœna* Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri, *quòd prædictum Matrimonium inter dictum* Dominum Principem Hiſpaniarum & Dominam Mariam, *cùm ad legitimam Nubendi Ætatem pervenerint, debitum juxta formam dicti Tractatûs ſortietur effectum,*

Nos quoque eandem & conſimilem pro dicta Summa ſubiremus Obligationem pro Nobis,

A.D. 1508. Hen. 7.

Nobis, Hæredibuſque & Succeſſoribus noſtris, Obligantes propterea Bona noſtra quæcumque mobilia & immobilia præſentia & futura, unà cum omnibus Subditis noſtris & Perſonis ac Bonis eorundem,

Quodque, ſi fortè ſteterit per dictum Dominum Principem, *vel Parentes ſuos, aut eorum aliquem, vel alium quemcumq; modum aut eventum, præterquam per* præfatam Dominam Mariam, *aut ejus Partem, vel per Mortem alterius dictorum Contrahentium (quod Deus avertat) quominus dictum Matrimonium, per Verba de Præſenti, poſt completum Quartumdecimum Ætatis dicti* Principis Hiſpaniarum *Annum, ut præmittitur, contrahatur, & Modis, Terminis, Locis, & Formis in ſupradicto Tractatu conventis in facie Eccleſiæ debitè ſolempniſetur, tunc & in eo Caſu* dicti Domini Romanorum Imperator, & Hiſpaniarum Princeps *Nomine & Auctoritate ſupradicta, Hæredes & Succeſſores ſui,* Nos *quoque, dictam* Summam Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri, & *quamlibet ejus Partem, in Pœnam hujuſmodi Repudiationis,* dicto Regi Angliæ, *Hæredibus aut Succeſſoribus ſuis ſine dilatione aut excuſatione quacunque ſolvere tenemur,*

Quodque etiam liceret præfato Regi Angliæ, *ſuiſve Hæredibus & Succeſſoribus, ſi dicta* Summa Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri, *& quælibet ejus Pars, in Caſu prædicto, modo & formâ in dicto Tractatu contentis, non ſolvatur, eandem* Summam Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri, *& quamlibet ejus Partem, de & ſuper Patriis, Terris, & Dominiis noſtris quibuſcunque, ac Bonis noſtris omnibus mobilibus & immobilibus præſentibus & futuris, necnon de & ſuper Perſonis & Bonis omnium & ſingulorum Subditorum noſtrorum prædictorum, ac Hæredum & Succeſſorum noſtrorum, ubicunque tàm per Terram quàm per Mare repertis, ſine Contradictione aut Reſiſtentia quacunque, liberè exigere, levare, capere, poſſidere, & detinere,*

Nos igitur, omnibus & ſingulis prædictis, Nomine noſtro promiſſis concordatis & concluſis, ſatisfacere cupientes, Tenore Præſentium, Obligamus Nos, Hæredes & Succeſſores noſtros, Patrias, Terras & Dominia noſtra quæcumque, ac Bona noſtra omnia mobilia & immobilia præſentia & futura ubicumque fuerint reperta, necnon Perſonas & Bona omnium & ſingulorum Subditorum noſtrorum, cujuſcumque Statûs, Gradûs, aut Conditionis exiſtant, præfato *Regi Angliæ*, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, in *Ducentis Quinquagintis Milibus Coronarum Auri* Nomine Pœnæ, quòd dictum Matrimonium inter dictum Dominum *Principem Hiſpaniarum* & Dominam *Mariam*, cùm ad legitimam Nubendi Ætatem pervenerint, juxta formam dicti Tractatûs debitè perficietur,

A.D. 1508. Hen. 7.

Et, ſi fortè per eundem *Principem* ſteterit, aut per Parentes ejus, aut eorum aliquem, vel alium quemcumque, aut per quemcumque modum vel eventum, præterquam per præfatam Dominam *Mariam*, aut ejus Partem, vel per Mortem naturalem alterius Contrahentium (quod Deus avertat) quominus dictum Matrimonium, per Verba de Præſenti, infra Quadraginta Dies, proximè & immediatè ſequentes poſt completum quartumdecimum Ætatis dicti *Principis Hiſpaniarum* Annum, Modis, Terminis, Locis & Formis in prædicto Tractatu ſpecificatis & contentis contrahatur & in facie Eccleſiæ debitè ſolempniſetur,

Tunc & in eo Caſu, Nos Recognoscimus et Fatemur per Præſentes Nos debere præfato *Regi Angliæ* dictam Summam *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri* & ejus quamlibet Partem, Promittimuſque per Præſentes quòd Nos Hæredes vel Succeſſores noſtri dictam Summam *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri*, & quamlibet ejus Partem dicto *Regi Angliæ* Hæredibuſve aut Succeſſoribus ſuis, in Pœnam hujuſmodi Repudiationis, ſine dilatione aut excuſatione quacumque, Solvemus Solvíve faciemus,

Volumus inſuper & per Præſentes Concedimus quòd, in Caſu prædictæ Repudiationis & non Solutionis Summæ prædictæ, Licebit præfato *Angliæ Regi*, ſuiſve Hæredibus & Succeſſoribus, dictam Summam *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri*, & quamlibet ejus Partem, de & ſuper Patriis, Terris, & Dominiis noſtris quibuſcumque, ac de & ſuper omnibus & ſingulis Bonis noſtris mobilibus & immobilibus præſentibus & futuris ubicunque repertis, necnon de & ſuper Perſonis & Bonis omnium & ſingulorum Subditorum noſtrorum prædictorum, ubicumque tàm per Terram quàm per Mare Repertis, ſine contradictione aut reſiſtentia quacumque, liberè exigere, levare, capere, poſſidere, & detinere;

Renuntiantes, in hac parte, expreſsè & in vim Pacti, omnibus & ſingulis tàm Juris quàm Facti Exceptionibus & Defenſio-

A.D. 1508. Hen. 7.

fenſionibus, aliíſque Juris & Facti Beneficiis, & generaliter omnium Legum & Canonum Appellationibus, Querelis, Provocationibus & Beneficiis quibus contra Præmiſſa ſeu eorum aliqua Nos Juvare poſſemus aut quomodolibet tueri, & præſertim Exceptioni Pœnæ non Solvendæ per Principales Contrahentes vel eorum Parentes in Sponſalibus & Matrimoniis appoſitæ, & Juri dicenti generalem Renunciationem non valere niſi præceſſerit ſpecialis;

Proviſo tamen quòd, caſu quo dictum Matrimonium inter dictum Dominum *Principem Hiſpaniarum* & Dominam *Mariam* contrahatur & debitè ſolempniſetur, aut ſi per præfatam Dominam *Mariam*, vel ſuos Parentes, vel eorum aliquem, vel alium quemcumque, aut per Mortem alterius Contrahentium (quod Omnipotens avertat) aut per quemcumque alium Modum vel Eventum, præterquam per dictum *Principem Hiſpaniarum* aut Parentes ſuos, ſteterit quominus dictum Matrimonium, Locis, Terminis, Modiſque & Formis, ut præfertur, contrahatur & ſolempniſetur, vel ſi dicta Summa *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri* plenè fuerit aliunde ſoluta, præſentes Literæ noſtræ, tanquam Caſſæ & Irritæ nulliúſque Efficaciæ aut Momenti, Nobis per præfatum *Angliæ Regem*, ejúſve Hæredes & Succeſſores, aut eorum Oratores vel Procuratores, ad hoc deputandos, bonâ Fide Reſtituantur ſine Renitentia quacumque.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Teſtimonium fecimus has, Manu noſtrâ ſignatas, appenſione Sigilli noſtri communiri.

Datum *Mechliniæ*, Die primâ Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingetenſimo octavo.

Marguerite.

Per Dominam Duciſſam præmentionatam.

Marinx.

Sub Sigillo rubei coloris pendente a caudâ Pergamenæ.

Obligatio Imperatoris per Se pro Pœnalitate.

A.D. 1508. An. 24. H. 7. Ex Autogr.

MAximilianus, divinâ favente Clementiâ, *Electus Romanorum* IMPERATOR ſemper Auguſtus, ac *Germaniæ*, *Hungariæ*, *Dalmatiæ*, *Croatiæ*, &c. REX, ARCHIDUX *Auſtriæ*, Dux *Burgundiæ*, *Lotharingiæ*, *Brabantiæ*, *Stiriæ*, *Karinthiæ*, *Carniolæ*, *Limburgiæ*, & *Gheldriæ*, LANTGRAVIUS *Alſatiæ*, PRINCEPS *Sweviæ*, PALATINUS *in Habsburg.* & *Hanoniæ*, COMES *Burgundiæ*, *Flandriæ*, *Tyrolis*, *Goriciæ*, *Artheſii*, *Hollandiæ*, *Zeelandiæ*, *Ferretis*, *Kiburgi*, *Namurci*, & *Dusburgii*, MARCHIO *Sacri Romani Imperii ſuper Anaſum* & *Burgoniæ*, DOMINUS *Friſiæ*, *Marchiæ*, *Slavonicæ*, *Portuſnaonis*, *Salinarum*, & *Mechliniæ*, univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes noſtræ Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm in quodam Tractatu,

De Data *Viceſimi primi Diei Menſis Decembris*, *Anno Domini Milleſimo*, *Quingenteſimo Septimo*,

Inter Nos *Maximilianum* tunc *Regem* nunc verò *Electum Romanorum Imperatorem*, tàm ut *Regem Romanorum* quàm ut Avum Paternum & legitimum Tutorem Gubernatorem & Adminiſtratorem Perſonæ & Bonorum Sereniſſimi Principis Filii & Nepotis noſtri Cariſſimi *Karoli*, Dei gratiâ, ARCHIDUCIS *Auſtriæ*, PRINCIPIS *Hiſpaniarum utriuſque Jheruſalem* & *Ceciliæ*, &c. ac præfatum *Karolum Archiducem* & *Principem Hiſpaniarum*, Auctoritate tamen & expreſſis Conſenſu & Aſſenſu noſtris tamquam Avi, Tutoris, & Gubernatoris prædicti, necnon Illuſtriſſimam ac Cariſſimam Filiam noſtram *Margaretam Auſtriæ* & *Burgundiæ Duciſſam Viduam Sabaudiæ* ex unâ, & Sereniſſimum Principem *Henricum*, etiam Divinâ favente Clementiâ, *Angliæ* & *Franciæ Regem Dominum Hiberniæ* &c. Fratrem Confœderatum & Conſanguineum noſtrum Cariſſimum, Partibus ex alterâ,

Per Oratores noſtros & ſuos hincindè ſufficienter auctoriſatos, conſtitutos, & deputatos,

Pro Matrimonio, inter præfatum *Archiducem Auſtriæ Principem Hiſpaniarum* Filium & Nepotem noſtrum & Sereniſſimam Principiſſam *Mariam præfati Regis Angliæ Filiam*, Deo Duce, habendo, contrahendo, & ſolempniſando,

Nuper Convento, Concordato & Concluſo,

Et per *Nos* ac præfatum *Regem Angliæ*, per noſtras & ſuas diſtinctas & ſeparatas

A.D. 1508. Hen. 7. paratas Literas Patentes, Magnis Sigillis noſtris & ſuis ſigillatas & Manibus noſtris & ſuis ſubſcriptas, Confirmato, Ratificato, & Approbato,

Inter cætera contineatur,

Quòd præfatus Archidux *&* Princeps Karolus *&* præfata Principiſſa Maria Regis Angliæ Filia, *infra Quadraginta Dies proximè & immediatè ſequentes poſtquam dictus* Archidux & Princeps Karolus *Quartumdecimum Ætatis ſuæ perimpleverit Annum, Matrimonium per Verba de Præſenti realiter & cum effectu contraherent, & idem Matrimonium in facie Eccleſiæ debitè ſolemniſarent Locis, Terminis, Modiſque & Formis in dicto Tractatu ſpecificatis*,

Quodque Nos Maximilianus Electus Imperator *tàm ut* Romanorum Rex ſive Imperator *Nomine noſtro proprio, quàm ut* Avus Paternus, Tutor, Gubernator, & Adminiſtrator legittimus *Perſonæ & Bonorum præfati Filii & Nepotis noſtri* Karoli Archiducis Auſtriæ Principis Hiſpaniarum, &c. *Obligaremus Nos Hæredes & Succeſſores noſtros, Regna, Patrias, Terras, & Dominia noſtra quæcumque, ac Bona noſtra omnia mobilia & immobilia præſentia & futura ubicumque fuerint reperta, necnon Perſonas & Bona omnium & ſingulorum Subditorum noſtrorum cujuſcumque Statûs, Gradûs, aut Conditionis exiſtant*, præfato Regi Angliæ, *ſub Pœna* Ducentarum & Quinquaginta Milium Coronarum Auri, *quòd prædictum Matrimonium inter prædictos* Archiducem & Principem Karolum & Principiſſam Mariam Regis Angliæ Filiam, *cùm ad legittimam Nubendi Ætatem pervenerint, debitum juxta formam dicti Tractatûs ſortietur effectum*,

Quodque, ſi forte ſteterit per præfatum Karolum Archiducem & Principem, *vel Parentes ſuos, vel eorum aliquem, aut alium quemcumque, vel per quemcumque modum vel eventum, præterquam per præfatam* Principiſſam Mariam dicti Regis Angliæ Filiam, *aut ejus Partem, vel per Mortem alterius Contrahentium (quod Deus avertat) quominus dictum Matrimonium, per Verba de Præſenti, poſt completum Quartumdecimum Ætatis præfati* Archiducis & Principis *Annum ut præmittitur, contrahatur, & Modis, Terminis, Locis ac Formis, in ſupradicto Tractatu contentis, in Facie Eccleſiæ debitè ſolempniſetur, tunc & in eo Caſu Nos*, Maximilianus Electus Imperator prædictus, *Hæredes & Succeſſores noſtri, dictam Summam* Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri, *& quamlibet ejus Partem, in Pœnam hujuſmodi Repudiationis*, præfato Regi Angliæ *Hæredibuſve aut Succeſſoribus ſuis, ſine Dilatione aut Excuſatione quacumque ſolvere teneremur*, A.D. 1508. Hen. 7.

Quodque etiam liceret præfato Regi Angliæ, *ſuiſve Hæredibus & Succeſſoribus, dictam Summam* Ducentarum & Quinquaginta Milium Coronarum Auri, *& quamlibet ejus Partem, in Caſu quo modo & formâ prædictis & in dicto Tractatu contentis non ſolvatur, de & ſuper Regnis, Patriis, Terris, & Dominiis noſtris quibuſcumque, ac Bonis noſtris omnibus & ſingulis mobilibus & immobilibus præſentibus & futuris, necnon de & ſuper Perſonis & Bonis omnium & ſingulorum Subditorum noſtrorum, ubicumque tàm per Terram quàm per Mare repertis, ſine Contradictione aut Reſiſtentia quacumque, liberè exigere, levare, capere, poſſidere & detinere*,

Nos igitur, *Maximilianus Electus Romanorum Imperator* omnibus & ſingulis prædictis, Nomine noſtro promiſſis, concordatis, & concluſis, ſatisfacere cupientes, Tenore Præſentium, OBLIGAMUS Nos, Hæredes & Succeſſores noſtros, Regna, Patrias, Terras, & Dominia noſtra quæcunque, ac Bona noſtra omnia mobilia & immobilia præſentia & futura ubicumque fuerint reperta, necnon Perſonas & Bona omnium & ſingulorum Subditorum noſtrornm cujuſcumque Statûs, Gradûs, aut Conditionis exiſtant, præfato *Regi Angliæ*, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, in *Ducentis & Quinquagintis Milibus Coronarum Auri*, nomine pœnæ, quòd dictum Matrimonium inter præfatum Archiducem *Principem Karolum & Dominam Mariam*, cùm ad legittimam Nubendi Ætatem pervenerint, juxta formam dicti Tractatûs, perficietur,

Et, ſi fortè ſteterit per præfatum Archiducem & *Principem Karolum*, per Nos, aut alios Parentes ſuos, aut eorum aliquem, aut alium quemcumque, aut per quemcumque modum vel eventum, præterquam per præfatam *Principiſſam Mariam*, aut ejus Partem, vel per Mortem naturalem alterius Contrahentium (quod Deus avertat) quominus dictum Matrimonium, per Verba de Præſenti, infra Quadraginta Dies, proximè & immediatè ſequentes poſt completum Quartumdecimum Ætatis præfati Principis *Karoli* Annum, Modis, Terminis, Locis, & Formis in prædicto Tractatu ſpecificatis & contentis, contrahatur, & in facie Eccleſiæ debitè ſolemniſetur, tunc & in eo Caſu Nos *Maximilianus Electus Romanorum Imperator*

Re-

A.D. 1508. Hen. 7. Recognoſcimus & Fatemur, per Præſentes, Nos debere præfato *Regi Angliæ* dictam Summam *Ducentarum & Quinquaginta Milium Coronarum Auri*, & quamlibet ejus Partem; Promittimuſque per Præſentes quòd Nos, Hæredes vel Succeſſores noſtri dictam Summam *Ducentarum & Quinquaginta Milium Coronarum Auri*, & quamlibet ejus Partem, dicto *Regi Angliæ*, Hæredibuſve aut Succeſſoribus ſuis, in Pœnam hujuſmodi Repudiationis, ſine dilatione aut excuſatione quacumque ſolvemus ſolvive faciemus,

Volumus inſuper & per Præſentes Concedimus quòd, in Caſu prædictæ Repudiationis & non Solutionis Summæ prædictæ, licebit præfato *Regi Angliæ*, ſuiſve Hæredibus & Succeſſoribus, dictam Summam *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri*, & quamlibet ejus Partem, de & ſuper Regnis, Patriis, Terris, & Dominiis noſtris quibuſcumque, ac de & ſuper omnibus & ſingulis Bonis noſtris mobilibus & immobilibus præſentibus & futuris ubicumque repertis, necnon de & ſuper Perſonis & Bonis omnium & ſingulorum Subditorum noſtrorum prædictorum ubicumque per Terram & per Mare repertis, ſine Contradictione aut Reſiſtentia quacumque, liberè exigere, levare, capere, poſſidere, & detinere;

Renunciantes, in hac parte, expreſsè & in vim Pacti, omnibus & ſingulis tàm Juris quàm Facti Exceptionibus & Defenſionibus, aliiſque Juris & Facti Beneficiis, & generaliter omnium Legum & Canonum Appellationibus, Querelis, Provocationibus, & Beneficiis, quibus contra Præmiſſa ſeu eorum aliqua Nos juvare poſſemus aut quomodolibet tueri, & præſertim Exceptioni Pœnæ non ſolvendæ per Principales Contrahentes vel eorum Parentes in Sponſalibus & Matrimoniis appoſitæ, & Juri dicenti generalem Renunciationem non valere niſi præceſſerit ſpecialis;

Proviſo tamen quòd, Caſu quo dictum Matrimonium inter præfatos Principem *Karolum* & *Mariam* contrahatur & debitè ſolemnizetur, aut ſi per præfatam Principiſſam *Mariam*, vel Parentes ſuos, vel eorum aliquem, aut alium quemcumque, aut per Mortem alterius Contrahentium (quod Deus avertat) aut per quemcumque alium modum vel eventum, præterquam per præfatum *Principem Karolum*, aut ejus Partes, ſteterit quominus dictum Matrimonium Locis, Terminis, Modiſque & Formis, ut præfertur, contrahatur & ſolemnizetur, vel ſi dicta Summa *Ducentarum & Quinquaginta Milium Coronarum Auri* plenè fuerit ſoluta, præſentes Litteræ noſtræ, tanquam Caſſæ & Irritæ nulliuſque Efficaciæ aut Momenti, Nobis per præfatum *Regem Angliæ*, ejuſve Hæredes & Succeſſores, aut eorum Oratores vel Procuratores ad hoc deputatos, bonâ Fide reſtituantur, omni dolo, aſtu, fraudéque ſemotis.

Harum Teſtimonio Litterarum Sigilli noſtri appenſione munitarum.

Datum in *Oppido noſtro Schoonhonen*, Die undecimo Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo octavo, Regnorum noſtrorum Romani Viceſimo tertio, Hungariæ verò Decimo nono.

MAXIM.

Ad Mandatum Domini Imperatoris.

RENNIE.

Sub rubeo Sigillo de Cerâ rubeâ & albâ Cerâ munitâ, Pyxide incluſo, & pendente a cauda Pergamenæ.

Literæ Pœnales pro Obligatione Imperatoris & Principis conjunctim.

A.D. 1508. An. 24. H. 7. Ex Autogr. M*aximilianus*, divinâ favente Clementiâ, *Electus Romanorum* IMPERATOR ſemper Auguſtus, ac *Germaniæ*, *Hungariæ*, *Dalmatiæ*, *Croatiæ*, &c. REX, & *Karolus*, Dei gratiâ, ARCHIDUCES *Auſtriæ*, PRINCEPS *Hiſpaniarum*, *utriuſque Ceciliæ & Jheruſalem*, DUCES *Burgundiæ*, *Lotharingiæ*, *Brabantiæ*, *Stiriæ*, *Karinthiæ*, *Garniolæ*, *Limburgiæ*, *Lucemburgiæ*, & *Gheldriæ*, LANTGRAVII *Alſatiæ*, PRINCIPES *Zweviæ*, PALATINI *in Habsburg & Hanoniæ*, PRINCIPES & COMITES *Burgundiæ*, *Flandriæ*, *Tyrolis*, *Goritiæ*, *Arthesiæ*, *Hollandiæ*, *Zeelandiæ*, *Ferretis*, *in Kieburg*, *Namurci*, *Desburgii*, MARCHIONES *Sacri Romani Imperii ſuper Anaſum & Burgoniæ*, DOMINI *Friziæ*, *Marchiæ*, *Slavonicæ*, *Portuſnaonis*, *Salinarum*, & *Mechliniæ*, univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm in quodam Tractatu,

De Data *Viceſimi primi Diei Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Septimo,*

Inter Nos *Maximilianum* tunc *Regem* nunc verò *Electum Romanorum Imperatorem*, tàm ut *Regem Romanorum* quàm ut Avum Paternum ac legitimum Tutorem Gubernatorem & Adminiſtratorem Perſonæ & Bonorum noſtri *Karoli* ARCHIDUCIS *Auſtriæ*, PRINCIPIS *Hiſpaniarum utriuſq; Siciliæ, Jheruſalem &c.* ac Nos præfatum *Archiducem & Principem*, Auctoritate tamen & expreſſo Conſenſu præfati noſtri tunc *Regis* nunc verò *Romanorum Imperatoris* ut Avi, Tutoris, Gubernatoris, & Adminiſtratoris prædicti, ARCHIDUCIS *Auſtriæ*, DUCIS *Burgundiæ, Brabantiæ, &c.* COMITIS *Habsburgen. &c. Flandriæ, Artheſii, &c.* DOMINI *Sclavonicæ, Mechliniæ, &c.* necnon Illuſtriſſimam ac Cariſſimam Filiam noſtri Imperatoris & Amitam noſtri Archiducis & Principis *Margaretam Auſtriæ & Burgundiæ &c. Duciſſam Viduam Sabaudiæ* ex unâ, & Sereniſſimum Principem *Henricum*, Divinâ favente Clementiâ, *Angliæ Regem Dominum Hiberniæ* Fratrem Confœderatum & Conſanguineum noſtri *Imperatoris*, Dominum & Socerum noſtri *Archiducis & Principis* Cariſſimum, Partibus ex alterâ,

Per Oratores noſtros & ſuos hincindè ſufficienter auctoriſatos, conſtitutos, & deputatos,

Pro Matrimonio, inter Nos præfatum *Karolum Archiducem & Principem* & Sereniſſimam Principiſſam Dominam *Mariam præfati Regis Angliæ Filiam*, Deo Duce, habendo, contrahendo, & ſolempniſando,

Nuper Convento, Concordato & Concluſo,

Et per *Nos Imperatorem Archiducem Principem Hiſpaniarum* & *Filiam* & *Amitam* noſtram prænominatam & præfatum *Regem Angliæ*, per noſtras & ſuas diſtinctas & ſeparatas Litteras Patentes, Magnis Sigillis noſtris & ſuis ſigillatas, & Manibus noſtris & ſuis ſubſcriptas, Confirmato, Ratificato, & Approbato,

Inter cætera contineatur,

Quòd Nos Archidux Auſtriæ Princeps Hiſpaniarum &c. & præfata Domina Maria Regis Angliæ Filia, *noſtrique Archiducis & Principis Hiſpaniarum Conthoralis Cariſſima, infra Quadraginta Dies proximè & immediatè ſequentes poſt quam Nos dictus* Archidux & Princeps *Quartumdecimum Ætatis noſtræ perimpleverimus Annum, Matrimonium per Verba de Præſenti realiter & eum effectu contraheremus, & idem Matrimonium in facie Eccleſiæ debitè ſolemniſaremus, Locis, Terminis, Modiſque & Formis in dicto Tractatu ſpecificatis,*

Quodque Nos Imperator *tàm ut* Romanorum Rex ſive Imperator *Nomine noſtro proprio, quàm ut* Avus paternus, Tutor, Gubernator, & Adminiſtrator legittimus *Perſonæ & Bonorum præfati noſtri* Karoli Archiducis & Principis, *quàm etiam Nos* Karolus *Nomine noſtro proprio Auctoritate tamen & expreſſo Conſenſu & Aſſenſu noſtri* Imperatoris *ut Avi paterni, Tutoris, Gubernatoris, & Adminiſtratoris prædicti, Obligaremus Nos Hæredes & Succeſſores noſtros, Regna, Patrias, Terras, & Dominia noſtra quæcumque, ac Bona noſtra omnia mobilia & immobilia præſentia & futura ubicumque fuerint reperta, necnon Perſonas & Bona omnium & ſingulorum Subditorum noſtrorum cujuſcumq; Statûs, Gradûs, aut Conditionis exiſtant,* præfato Regi Angliæ, *ſub Pœna* Ducentarum & Quinquaginta Milium Coronarum Auri, *quòd prædictum Matrimonium inter Nos* Principem Hiſpaniarum *prædictum & prædictam* Dominam Mariam Angliæ, *cùm ad legittimam Nubendi Ætatem pervenerimus, debitum, juxta formam dicti Tractatûs ſortietur effectum.*

Quod, ſi forte ſteterit per Nos Imperatorem, *& Nos* Karolum Archiducem &c. *per Parentes noſtros, vel eorum aliquem, aut alium quemcumque, aut per quemcumque modum vel eventum, præterquam per præfatam* Dominam Mariam, *aut ejus Partem, vel per Mortem alterius noſtrûm Contrahentium (quod Deus avertat) quominus dictum Matrimonium, per Verba de Præſenti, poſt completum Quartumdecimum Ætatis noſtri* Principis Karoli *Annum, ut præmittitur, contrahatur, & Modis, Terminis, Locis ac Formis, in ſupradicto Tractatu contentis, in Facie Eccleſiæ debitè ſolempniſetur, tunc & in eo Caſu Nos,* Imperator *&* Nos Karolus *præfati, Hæredes & Succeſſores noſtri, dictam Summam* Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri, *& quamlibet ejus Partem, in Pœnam hujuſmodi Repudiationis,* dicto Regi Angliæ, *Hæredibúſve aut Succeſſoribus ſuis, ſine Dilatione aut Excuſatione quacumque ſolvere teneremur,*

Quodque etiam liceret præfato Regi Angliæ, *ſuiſve Hæredibus & Succeſſoribus, dictam Summam* Ducentarum & Quinquaginta Milium Coronarum Auri, *& quamlibet ejus Partem, in Caſu quo, modo & formâ in dicto Tractatu contentis, non ſolvatur, de & ſuper Regnis, Patriis, Terris, & Dominiis noſtris & cujuſque Noſtrûm*

A.D. 1508. Hen. 7.

ſtrûm quibuſcumque, ac Bonis noſtris omnibus & ſingulis mobilibus & immobilibus præſentibus & futuris, necnon de & ſuper Perſonis & Bonis omnium & ſingulorum Subditorum noſtrorum prædictorum ac Hæredum & Succeſſorum noſtrorum ubicumq; tàm per Terram quàm per Mare repertis, ſine Contradictione aut Reſiſtentia quacumque, liberè exigere, levare, capere, poſſidere & detinere,

Nos igitur, *Imperator*, tàm pro Nobis quàm prout Avus paternus, Tutor, legittimus Gubernator, & Adminiſtrator Perſonæ & Bonorum præfati noſtri *Karoli Archiducis Auſtriæ Principis Hiſpaniarum &c.* Nos etiam idem *Archidux & Princeps*, pro Nobis, Auctoritate tamen & expreſſo Conſenſu & Aſſenſu noſtri *Imperatoris* Avi paterni, Tutoris, Gubernatoris & Adminiſtratoris prædicti, omnibus & ſingulis prædictis, Nomine noſtro & utriuſque Noſtrûm promiſſis, concordatis, & concluſis, ſatisfacere cupientes, Tenore Præſentium, OBLIGAMUS Nos, Hæredes & Succeſſores noſtros, Regna, Patrias, Terras, & Dominia noſtra quæcumque, ac Bona noſtra omnia mobilia & immobilia, præſentia & futura ubicumque fuerint reperta, necnon Perſonas & Bona omnium & ſingulorum Subditorum noſtrorum cujuſcumque Statûs, Gradûs, aut Conditionis exiſtant, præfato *Regi Angliæ*, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, in *Ducentis & Quinquaginta Milibus Coronarum Auri*, nomine pœnæ, quòd dictum Matrimonium inter prænominatum *Karolum* Archiducem & Principem & dictam *Dominam Mariam*, cùm ad legittimam Nubendi Ætatem pervenerimus, juxta formam dicti Tractatûs, debitè perficietur,

Et, ſi fortè ſteterit per Nos *Imperatorem*, per Nos *Karolum*, vel Parentes noſtros, aut Noſtrûm aliquem, aut alium quemcumque, aut per quemcumque modum vel eventum, præterquam per præfatam Dominam *Mariam*, aut ejus Partem, vel per Mortem naturalem alterius noſtrûm Contrahentium (quod Deus avertat) quominùs dictum Matrimonium, per Verba de Præſenti, infra Quadraginta Dies, proximè & immediatè ſequentes poſt completum Quartumdecimum noſtri *Karoli* Ætatis Annum, Modis, Terminis, Locis, & Formis in prædicto Tractatu ſpecificatis & contentis, contrahatur, & in facie Eccleſiæ debitè ſolemniſetur, tunc & in eo Caſu Nos *Imperator* tamquam Imperator & etiam tamquam Avus paternus, Tutor, legittimus Gubernator, & Adminiſtrator Perſonæ & Bonorum ſupradicti noſtri *Karoli* Archiducis & Principis &c. Nos verò idem *Karolus* Auctoritate & expreſſo Conſenſu & Aſſenſu noſtri *Imperatoris* Avi paterni, Tutoris, Gubernatoris, & Adminiſtratoris prædicti, *Recognoſcimus & Fatemur*, per Præſentes, Nos debere præfato *Regi Angliæ* dictam Summam *Ducentarum & Quinquaginta Milium Coronarum Auri*, & quamlibet ejus Partem; Promittimúſque per Præſentes quòd Nos, Hæredes vel Succeſſores noſtri dictam Summam *Ducentarum & Quinquaginta Milium Coronarum Auri*, & quamlibet ejus Partem, dicto *Regi Angliæ*, Hæredibúſve aut Succeſſoribus ſuis, in Pœnam hujuſmodi Repudiationis, ſine dilatione aut excuſatione quacumque ſolvemus ſolvíve faciemus,

Volumus inſuper & per Præſentes Concedimus quòd, in Caſu prædictæ Repudiationis & non Solutionis Summæ prædictæ, licebit præfato *Regi Angliæ*, ſuiſve Hæredibus aut Succeſſoribus, dictam Summam *Ducentarum & Quinquaginta Millium Coronarum Auri*, & quamlibet ejus Partem, de & ſuper Regnis, Patriis, Terris, & Dominiis noſtris quibuſcumque, ac de & ſuper omnibus & ſingulis Bonis noſtris mobilibus & immobilibus præſentibus & futuris ubicumque repertis, necnon de & ſuper Perſonis & Bonis omnium & ſingulorum Subditorum noſtrorum prædictorum ubicumque per Terram & per Mare repertis, ſine Contradictione aut Reſiſtentia quacumque, liberè exigere, levare, capere, poſſidere, & detinere;

Renunciantes, in hac parte, expreſsè & in vim Pacti, omnibus & ſingulis tàm Juris quàm Facti Exceptionibus & Defenſionibus, aliiſque Juris & Facti Beneficiis, & generaliter omnium Legum & Canonum Appellationibus, Querelis, Provocationibus, & Beneficiis, quibus contra Præmiſſa ſeu eorum aliqua Nos juvare póſſemus ſeu aliàs quomodolibet tueri, & præſertim Exceptioni Pœnæ non ſolvendæ per Principales Contrahentes vel eorum Parentes in Sponſalibus & Matrimoniis appoſitæ, ac Juri dicenti generalem Renunciationem non valere niſi præceſſerit ſpecialis;

Proviſo tamen quòd, Caſu quo dictum Matrimonium inter Nos præfatos *Karolum* Archiducem Auſtriæ Principem Hiſpaniarum &c. & dictam Dominam *Mariam* contrahatur & debitè ſolemnizetur, aut ſi per præfatam Dominam *Mariam*, vel Parentes ſuos, vel eorum aliquem, aut alium quemcumque, aut per Mortem alterius noſtrûm Contrahentium (quod Deus avertat)

.1508. . 7. tat) aut per quemcumque alium modum vel eventum, præterquam per Nos præfatos *Imperatorem* vel *Principem Hiſpaniarum*, aut ex noſtrâ Parte, ſteterit quominus dictum Matrimonium Locis, Terminis, Modíſque & Formis, ut præfertur, contrahatur & ſolemnizetur, vel ſi dicta Summa *Ducentarum & Quinquaginta Milium Coronarum Auri* plenè fuerit ſoluta, præſentes Litteræ noſtræ, tanquam Caſſæ & Irritæ nulliúſque Efficaciæ aut Momenti, Nobis per præfatum *Regem Angliæ*, ejúſve Hæredes & Succeſſores, aut eorum Oratores vel Procuratores ad hoc deputatos, bonâ Fide reſtituantur, omni dolo, fraudéque ſemotis,

Harum Teſtimonio Litterarum Sigilli noſtri appenſione munitarum. A.D 1508. Hen. 7.

Datum in *Oppido noſtro Schoonhonen* Die undecimo Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo octavo, Regnorum noſtrorum Romani Viceſimo tertio, Hungariæ verò Decimo nono.

Maxim.
Charles.

Per Dominos Imperatorem & Archiducem.

Renner.

Sub Sigillo de Cera rubea.

Commiſſio Generalis ad Tradendum & Recipiendum Tractatus memoratos.

.1508. 24. H. 7. Autogr. MAximilianus, divinâ favente Clementiâ, *Electus Romanorum* Imperator ſemper Auguſtus, ac *Germaniæ, Hongariæ, Dalmatiæ, Croaciæ, &c.* Rex, & *Carolus*, Dei gratiâ, Archiduces *Auſtriæ*, Princeps *Hiſpaniarum, utriuſque Siciliæ, & Jheruſalem*, Duces *Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Carinthiæ, Carniolæ, Limburgiæ, Lucemburgiæ, & Gheldriæ*, Lantgravii *Alſatiæ*, Principes *Sueviæ*, Palatini *in Habsburg. & Hannoniæ*, Principes & Comites *Burgundiæ, Flandriæ, Tyrolis, Goriciæ, Artheſiæ, Hollandiæ, Zeelandiæ, Ferretis in Kiburgi, Namurci, & Dusburgii*, Marchiones *Sacri Romani Imperii, ſuper Anaſum & Burgoniæ*, Domini *Friſiæ, Marchiæ, Sclavonicæ, Portuſnaonis, Salinarum, & Mechliniæ*, Recognoſcimus & Notum facimus Tenore Præſentium Univerſis,

Cùm aliàs Nobiles Fideles Nobis Dilecti *Jacobus de Luxemburgo* Dominus de Fiennes Conſanguineus Locumtenens & Gubernator noſter Comitatuum Flandriæ & Artheſii, *Johannes* Dominus de Berghes ſuper Zomam & de Walham, Conſiliarii & Chambellani noſtri, ac Milites Ordinis noſtri Aurei Velleris, *Laurentius de Gorrenodo* Baro Monthaneſii, Gubernator Breſſiæ, *Johannes le Sauvaige* Miles, Præſidens Flandriæ, & *Philippus Haneton* Audientiarius & Secretarius noſter, Conſiliarii, Oratores, & Commiſſarii noſtri per Nos nuper ad Sereniſſimum Principem Dominum *Henricum Regem Angliæ, & Dominum Hiberniæ*, Fratrem, Conſanguineum, & Confœderatum noſtrum Cariſſimum miſſi & deputati, vigore Mandati per Nos ipſis traditi, quemdam Tractatum Matrimonii inter Nos *Karolum* Archiducem Auſtriæ, Principem Hiſpaniarum &c. ſupradictum, & Sereniſſimam *Dominam Mariam*, prædicti Sereniſſimi Domini *Regis Angliæ Filiam* Cariſſimam tractaverint, Amicitiáſque Confœderationes antiquas renovaverint, & cum quibuſdam Capitulis & Articulis concluſerint atque firmaverint, Literáſque deſuper & Sigilla noſtro nomine dederint, A.D. 1508.

Nóſque, eoſdem Tractatus deinde Ratificantes, ſimiliter Literas & Sigilla deſuper dederimus,

Et in eiſdem Tractatibus & Litteris, inter cætera, contineatur,

Quòd non ſolum omnes & ſingulæ Literæ Obligatoriæ utriuſq; Partis Partium prædictarum, verùm etiam omnes & ſingulæ Litteræ prædictorum Tractatuum Confirmatoriæ, de quibus in eodem Tractatu fit mentio, in debitâ & ſufficienti forma expeditæ Commiſſariis utriuſque Partis hinc inde ad hoc debitè auctoriſatis in Civitate Londonienſi ante Feſtum Paſchæ noviſſimè lapſum & ante Adventum Oratorum pro Sponſalibus tractandis & ſolemnizandis in Regnum Angliæ, *expediri & tradi debuiſſent; Nos quoque* Karolus Archidux Auſtriæ, Princeps Hiſpaniarum, &c. *per Oratorem vel Oratores, Commiſſarium vel Commiſſarios, Procuratorem vel Procuratores, noſtrum vel noſtros, auctoriſatum vel auctoriſatos, & conſtitutum vel conſtitutos,*

atque

A.D. 1508.
Hen. 7.

atque ad præfatam Sereniſſimam Dominam Mariam, *dicti* Regis Angliæ Filiam, *in* Regnum Angliæ *miſſum vel miſſos, Sponſalia per Verba ad hoc apta citra Feſtum Paſchæ proxime lapſum, coram duobus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritatibus Notariis, & Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis atque rogatis,* cum eàdem Dominâ Mariâ *realiter contraheremus & cum effectu,*

Verùm cùm Præmiſſa, Loco & Tempore conventis & tractatis, tàm ob ſupervenientem Gravem Ægritudinem Sereniſſimo Domino *Regi Angliæ* prædicto (a quâ nunc, Deo dante, optimè convaluit) quàm ob alia legittima Impedimenta noſtra per neutram Partium adimpleri potuerint, ſed Terminum prædictum uſque quaque duxerimus inter Nos ipſas Partes bonis Reſpectibus Prorogandum,

Hinc ideò, hujuſmodi Articulos & Capitula firmiter & inconcuſsè obſervare in omnibus cupientes & intendentes,

Ac de Fide, Induſtriâ, & Circumſpectione Nobilium, Honorabilium, Devotorum, ac Fidelium Nobis Dilectorum *Johannis* Domini de Bergis ſuper Zomam & de Walham Camerarii noſtri & Militis Ordinis noſtri Aurei Velleris, *Laurentii de Gorrenodo* Baronis Montaneſii, Gubernatoris Breſſiæ, *Sigiſmundi Pileng* utriuſque Juris Doctoris propter Meſſinum, *Johannis le Sauvaige* Militis Domini de Scaubeca Præſidis Conſulatûs noſtri Flandriæ, *Andreæ de Burgo, Georgii de Thameſike* Præpoſiti de Caſſel, Conſiliariorum noſtrorum, & *Ægidii Vandamme* Secretarii noſtri plenam gerentes fiduciam.

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Factores, & Deputatos Fecimus, Creavimus, Conſtituimus, atque Ordinavimus, &, Tenore Præſentium, Facimus, Creamus, Conſtituimus, atq; Ordinamus;

Dantes & Concedentes eiſdem, vel ad minus Quatuor vel Tribus ex eis, plenam per Præſentes Poteſtatem & Auctoritatem, ac Mandatum generale & ſpeciale, ita tamen quòd Specialitas Generalitati non deroget, nec è contra, pro Nobis & Nominibus noſtris; videlicet, Nomine noſtri *Maximiliani* Electi Romanorum Imperatoris, tàm pro Nobis & Nomine noſtro proprio, quàm Tutorio nomine, & tanquam Avo paterno, & legittimo Gubernatore, & Adminiſtratore Perſonæ & Bonorum noſtri *Caroli* Archiducis Principis Hiſpaniarum,&c. & Nomine noſtri *Karoli,* Auctoritate & expreſſo Conſenſu noſtri *Maximiliani* Electi Romanorum Imperatoris,ut Avi, & Tutoris ſupradicti, hujuſmodi Articulum ſeu Capitulum de Literis Confirmatoriis, Obligatoriis, & aliis in dictis Tractatibus declaratis, hinc inde, ut præfertur, Tradendi, Expediendi, Exequendi, Perficiendi, & ad effectum Deducendi, ipſaſque Litteras debitè & in validâ formâ confectas, in dicto Articulo ſeu Articulis deſignatas, tàm generales quam ſpeciales, & etiam noſtras ac Nobilium & Oppidorum Obligatorias requiſitas, Oratori vel Oratoribus dicti *Angliæ Regis* ſuper hoc auctoriſato vel auctoriſatis, in Civitate Londonienſi realiter & cum effectu vice noſtrâ Tradendi, Deliberandi, & Expediendi, Conſimileſque Literas ab eodem *Rege Angliæ*, Illuſtriſſimoque *Principe Walliæ* ejus Filio, & ſuis Nobilibus & Oppidis in eodem Tractatu deſignatis, eiſdem vice noſtrâ tradi & deliberari Petendi, Recipiendique, & Quietantiam de Receptâ Faciendi,

D. A. 1508.
Hen. 7.

De Sponſalibuſque prædictis invicem Tractandi & Concludendi, Illaque per præfatos Commiſſarios & Oratores noſtros, vel aliquos ex ipſis, & quemlibet ipſorum in ſolidum, quos ad Infraſcripta ſpecialiter dumtaxat vice noſtri *Karoli* modo prædicto conſtituimus & deputamus, per Verba ad hoc apta & ſecundùm continentiam dicti Tractatûs, coram Duobus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritatibus Notariis, & Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, cum eàdem Dominâ *Mariâ* Nomine noſtri *Karoli* Archiducis Auſtriæ Principis Hiſpaniarum &c. realiter Contrahendi, & cum effectu ſponſaliaque ipſa Solemniſandi, & Juramentum in hiis requiſitum in Animam noſtram Præſtandi, & alia Faciendi prout meliùs & convenientiùs de Jure fieri poterit,

Omniaque & ſingula circa Executionem & Solemniſationem hujuſmodi Sponſaliorum neceſſaria & oportuna, & quæ de Jure vel Conſuetudine in hujuſmodi actu Sponſaliorum requiruntur, vel fieri conſueverunt, Dicendi & Exequendi, Gerendique & Exercendi quæ Noſmet faceremus, ſi præſentes & perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia forent, quæ de ſe Mandatum exigerent magis ſpeciale, quàm Præſentibus ſit expreſſum,

Ac inſuper pro Nobis, Auctoritate Conſenſu & Aſſenſu quibus ſupra, ſpecialiter & expreſsè Renunciandi Beneficio cujuſcunque Reſtitutionis in integrum de Jure, Conſuetudine vel Statuto Minoribus conceſſo, quòd Nos *Imperator* non ſumus Tutor, quòd Onus Tutelæ in Nos non aſſumpſerimus, aut

Tutelæ

A.D. 1508. Hen. 7. Tutelæ vel Adminiſtrationi non immiſcuerimus, Exceptioni Contractûs in rem & utilitatem Pupilli non facti & geſti, Exceptioni Rei non ſic Geſtæ, necnon Legibus Statutis & Conſuetudinibus Tutoris realem & perſonalem Præſentiam in Cauſis & Negotiis Pupillum tangentibus requirentibus & exigentibus, ſimulati Contractûs, & generaliter omnibus Legum & Canonum Appellationibus, Querelis, Provocationibus, Exceptionibus & Defenſionibus, & aliis Juris & Facti Beneficiis quibuſcumque purè, ſpontè & abſolutè in Scriptis, & in vim Pacti realiter & cum effectu Renunciandi, Declarantes inſuper, & ſpontè Conſentientes per expreſſa, quòd omnia & ſingula, per eoſdem Procuratores noſtros ſupranominatos & quemlibet ipſorum in ſolidum circa Solemniſationem Sponſalium Modo prædicto & in vim præſentis Mandati fienda, gerenda, & exercenda, tanti Roboris & Efficaciæ in quocumque Judicio vel alibi ſint & eſſe debeant, prout & ſi eadem omnia infra tempus, in dicto Tractatu expreſſum, facta & concluſa fuiſſent.

Promittentes bonâ Fide noſtrâ, ac in Verbo noſtro Cæſareo, & Principis, Nos Ratum, Gratum, atque Firmum habituros id totum & quicquid per dictos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, Nuncios, & Deputatos noſtros, ſeu Quatuor aut Tres ex eis, aut unum ipſorum ex Ducibus prænominatis, pro Solemniſatione Sponſaliorum adimplendâ, Actum, Geſtum, ſeu Procuratum fuerit in Præmiſſis ſeu aliquo Præmiſſorum.

A.D. 1508. Hen. 7.

In cujus rei Teſtimonium has noſtras præſentes Litteras Sigillo noſtro, quo Nos *Maximilianus Romanorum Imperator Electus* & *Princeps Karolus* in Negotiis noſtris communiter Nos tangentibus uti conſuevimus, communiri juſſimus.

Datum in *Opido noſtro Scoohonen*, Die undecimo Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo octavo, Regnorum noſtrorum Romanorum Viceſimo tertio, Hungariæ verò Decimo nono.

MAXIM.

PER DOMINOS,
IMPERATOREM,
ET ARCHIDUCEM.

RENNEZ.

Sub Sigillo prædictorum Imperatoris & Principis de cerâ rubeâ albæ infixâ pendente a cauda Pergamenæ.

Super Matrimonio ſæpedicto, Obligatio Domini d'Arſchot, de Pœnalitate.

A.D. 1508. An. 24 H. 7. Ex Autogr.

GUillaume de Croy Seigneur de Chiernes d'Arſchot &c. Chivalier de l'Ordre de la Thoiſon d'Or, Conſeillier & Chambellan *de l'Empereur*, & de mon Treſredoubte Seigneur Monſieur *l'Archiduc d'Auſtrie, Prince des Eſpaignes &c.* Chief de leurs Finances, & Gouverneur de Namur, a tous ceulx qui ces preſentes Lettres verront Salut.

Comme, par la Traicte de Mariage, n'agaires pourparle, accorde, & conclu, en la Ville de Calays, par les Ambaſſadeurs des diz Seigneurs *Empereur*, & *Archiduc*, & les Deputez & Commis de Treſhault, Treſexcellent, & Treſpuiſſant Prince *Henry Roy d'Angleterre*, entre mon dit Seigneur *l'Archiduc* d'une Part, & Treſhaulte & Puiſſant Princeſſe *Madame Marie*, Fille du dit Seigneur *Roy d'Angleterre* d'autre, pour plus grant Seurte d'icellui Mariage, ſoit, entre autres Choſes, Dit, Ordonne, & Conclu,

A.D. 1508.

Que aucuns Nobles, & autres bons Perſonnages en Nombre de Quinze, & avec eulx Douze bonnes Villes de Paiis de par deca denommez es Lettres du dit Traicte, ſe Obligeront envers le dit Seigneur Roy d'Angleterre, *ſes Hoirs, & ayans Cauſe, en la Payne* de Cincquante Mil Eſcus d'Or, *a payer icelle Somme au dit Seigneur* le Roy, *ſes diz Hoirs, & ayans Cauſe, oultre & par deſſus autres* Deux Cens Cinquante Mil Eſcus d'Or, *es quelz* l'Empereur *&* mon dit Seigneur *ſont auſſi Obligez envers Lui, ou cas que mon dit Seigneur venu a l'Eaige de Quatorze Ans, ecellui Seigneur ne voulſiſt proceder au parfair le Conſommation du dit Mariage, & que icellui Mariage par ſa faulte ou par quelconque Cauſe procedant de ſon coſte ne fuſt Conſomme & Acomply quelle Payne de* Cincquante Mil Eſcuz d'Or, *le dit Seigneur* Roy d'Angleterre, *ſes diz Hoirs & ayans Cauſe, pourroit & pourroient ou dit cas, & en de Fault de Payement d'icelle, lever & recouvrer de r les Biens meubles & immeubles des diz Quinze Perſonnaiges, & Douze bonnes Villes en ce Obligez, quelque part qu'il les pourroit ou pourroient trouver par Mer, ou par Terre, reaulment & de fait ſans*

A.D. 1508. Hen. 7. *ſans contradiction ou reſiſtence quelconques; Ainſi que le tout eſt plus a plain contenu & declaire ou Trezieme Article du dit Traicte de ce faiſant mention.*

Et il ſoit que le dit Seigneur *Empereur* Nous ait preſentement requis, comme l'un des diz Quinze Perſonnaiges denommez du coſte de Lui & de mon dit Seigneur *le Prince*, voulloir ſur ce bailler noſtre Seele & Obligation en tel Cas pertinens,

SAVOIR FAISONS que nous, deſirans de tout noſtre Cueur l'acompliſſement du dit Mariage, & vueillans en ce & toutes autres Choſes obeyr au dit Seigneur *Empereur*, avons Promis & Promectons de Bonne Foy par ces Preſentes, que mon dit Seigneur *l'Archiduc*, venu au dit Eaige de Quatorze Ans, s'il advenoit, que Dieu ne vuille, que icellui Seigneur ne voulſiſt lors proceder au Parfait & Conſummation du dit Mariage, ou que par ſa Faulte, ou par quelconque autre Cauſe procedans de ſon Coſte le dit Mariage n'eſtoit Conſomme & Acomply, Nous en ce Cas ſurvirons avec les autres Perſonnaiges, & bonnes Villes denommez de la Part de *l'Empereur*, & icellui Seigneur, comme dit eſt, aut dit Seigneur *Roy d'Angleterre*, ou a ſes diz Hoyrs & ayans Cauſe, la ditte Somme *de Cinquante Mil Eſcuz d'Or*, Conſentant & Accordant per ceſtes, que le dit Seigneur *Roy d'Engleterre*, ou ſes diz Hoirs, & ayans Cauſe, ou dit Cas, & en faulte de Payement d'icelle Somme puiſſent & pourront Lever, Exiger, Recouvrer, & Retenir noſtre Part & Portion d'icelle Somme de *Cinquante Mil Eſcuz d'Or* de & ſur noz Biens meubles & immeubles, tout ainſi qu'il feroit & pourroit faire ou meſme Cas ſur les Biens des diz autres Perſonnaiges & bonnes Villes pareillement en ce Obligez, le tout ſelon la forme & teneur du dit Traicte de Mariage, & des Lettres Obligatoires ſur ce faittes, & donnees par les autres Obligez deſſus nommez, Obligeant quant a ce tous & quelzconques nos de Biens preſens & avenir, quelque part qu'ilz ſoient ſcituez & giſans. A.D. 1508. Hen. 7.

Et Renoncant a tous Droictz, Loix, Couſtumes, Franchiſes, & Exemptions, & autres Choſes quelzconques, dont Nous nous pourrions ayder ou deffendre contre la Teneur de ces dites Preſentes, au prejudice du dit Seigneur *Roy d'Angleterre*, ou ſes diz Hoyrs & Ayans Cauſe, & meſme au Droit diſant generale Renonciation non valoir ſe l'eſpecial ne procede.

En Teſmoing de ce Nous avons ſigne ces Preſentes de noſtre nom, & a icellui faict mectre noſtre Seel le xij jour d'Octobre, l'An Mil, Cinq, Cens, & huit.

G. DE CROY.

Sub Sigillo præfati Domini de Cerâ rubrâ, pendente a caudâ pergamenæ.

Super Solempnizatione Sponſaliorum Commiſſio ſpecialis.

A.D. 1508. An. 24. H. 7. Ex Autogr.

MAXIMILIANUS, Divinâ favente Clementiâ, *Electus Romanorum* IMPERATOR ſemper Auguſtus, ac *Germaniæ*, *Hungariæ*, *Dalmatiæ*, *Croatiæ*, &c. REX, & *Karolus*, Dei gratiâ, ARCHIDUCES *Auſtriæ*, PRINCEPS *Hiſpaniarum*, *utriuſque Siciliæ*, *Jheruſalem*, &c. DUCES *Burgundiæ*, *Lotharingiæ*, *Brabantiæ*, *Stiriæ*, *Karinthiæ*, *Carniolæ*, *Limburgiæ*, *Lucemburgiæ & Gheldriæ*, LANTGRAVII *Alſatiæ*, PRINCEPES *Sweviæ*, PALATINUS *in Habsburg. & Hanoniæ*, PRINCIPES & COMITES *Burgundiæ*, *Flandriæ*, *Tyrolis*, *Goriciæ*, *Artheſii*, *Hollandiæ*, *Zeelandiæ*, *Ferretis in Kiburgi*, *Namurci*, *& Dusburgii*, MARCHIONES *Satri Romani Imperii ſuper Anaſum & Burgoniæ*, DOMINI *Friſiæ*, *Marchiæ*, *Slavonicæ*, *Portuſnaonis*, *Salinarum*, & *Mechliniæ*, Recognoſcimus & Notum facimus, Tenore Præſentium, Univerſis. A.D. 1508.

Cùm aliàs, Nobiles Fideles Nobis Dilecti, *Jacobus de Luxemburgo* Dominus de Fiennes Conſanguineus noſter Locumtenens & Gubernator generalis Commitatuum noſtrorum Flandriæ & Artheſii, *Johannes* Dominus de Bergis ſuper Zomam & de Waſham, Cambellani noſtri ac Milites Ordinis noſtri Aurei Velleris, *Laurentius de Gorrenedo* Baro Monthaneſii, Gubernator Breſſiæ, *Johannes de Sauvaige* Miles Dominus de Seaubeca Præſes Conſulatûs noſtri Flandriæ, & *Philippus Haneton* Primus Secretarius & Audientiarius noſter, Conſiliarii Oratores & Commiſſarii noſtri per Nos nuper ad Sereniſſimum Principem Dominum *Henricum Regem Angliæ & Dominum Hiberniæ* Fratrem Conſanguineum & Confœderatum noſtrum Cariſſimum miſſi & Deputati, vigore Mandati

A.D. 1508.
Hen. 7.

dati per Nos ipſis traditi, quemdam Tractatum Matrimonii inter Nos *Karolum Archiducem Auſtriæ Principem Hiſpaniarum &c.* ſupradictum, & Sereniſſimam Dominam *Mariam* prædicti Sereniſſimi Domini *Regis Angliæ* Filiam Cariſſimam tractaverint, & cum quibuſdam Capitulis & Articulis concluſerint atque firmaverint, Litteraſque deſuper & Sigilla noſtri nomine dederint,

Noſque, eundem Tractatum Capitula & Articulos deinde Ratificantes, ſimiliter Litteras & Sigilla deſuper dederimus,

Et in eiſdem Tractatu Litteris & Capitulis, inter cætera, contineatur,

Quòd Nos præfatus Karolus Archidux Auſtriæ Princeps Hiſpaniarum &c. *per Oratorem vel Oratores, Commiſſarium vel Commiſſarios, Procuratorem vel Procuratores, noſtrum vel noſtros, Auctoriſatum vel Auctoriſatos, & Conſtitutum vel Conſtitutos, atque ad* præfatam Sereniſſimam Dominam Mariam dicti Regis Angliæ Filiam in Regnum Angliæ *miſſum vel miſſos, Sponſalia, per Verba ad hoc apta, citra Feſtum Paſchæ proximè lapſum, coram Duobus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritatibus Notariis & Teſtibus, ad hoc ſpecialiter vocatis & Rogatis, cum* eadem Domina Maria *realiter Contraheremus & cum effectu,*

Verùm cùm Præmiſſa, Loco & Tempore conventis & tractatis, tàm ob ſupervenientem Gravem Ægritudinem Sereniſſimo Domino *Regi Angliæ* prædicto (a qua nunc, Deo dante, optimè convaluit) quàm ob alia legittima Impedimenta noſtra, per neutram Partium adimpleri potuerunt, ſed Terminum prædictum uſque quaque duxerimus inter Nos Ipſas Partes bonis Reſpectibus Prorogandum,

Hinc eſt quòd Nos,

Hujuſmodi Tractatum Matrimonii & omnia quæ in eiſdem Tractatu Capitulis & Articulis continentur firmiter & inconcuſſe obſervare in omnibus cupientes & intendentes, ac de Fide Induſtriâ & Circumſpectione Nobilis & Fidelis Nobis Dilecti præfati ſcilicet *Johannis* Domini de Bergis ſuper Zomam & de Walham Camerarii & Militis Ordinis noſtri Aurei Velleris plenam gerentes fiduciam,

Ipſum noſtrum verum & indubitatum Commiſſarium, Oratorem, Procuratorem, Factorem & Deputatum Fecimus, Creavimus, Conſtituimus atque Ordinavimus, & Tenore Præſentium Facimus, Creamus, Conſtituimus & Ordinamus,

A.D. 1508.
Hen. 7.

Dantes & Concedentes eidem plenam, per præſentes, Poteſtatem, Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, ita tamen quòd Specialitas Generalitati non deroget, nec è contra, pro Nobis & nominibus noſtris (videlicet) Nomine *Maximiliani Romanorum Imperatoris Electi* tàm pro Nobis & Nomine noſtro proprio tamque Imperatore Romanorum quàm Tutorio Nomine & tanquam Avo paterno & legittimo Gubernatore & Adminiſtratore Perſonæ & Bonorum Nepotis noſtri *Karoli* Archiducis Auſtriæ, &c. & Nomine noſtri *Karoli* prædicti Archiducis Auſtriæ Principis Hiſpaniarum &c. Auctoritate & expreſſo Conſenſu noſtri *Maximiliani Romanorum Imperatoris Electi* ut Avi & Tutoris ſupradicti, hujuſmodi Articulum ſeu Capitulum Exequendi, Perficiendi & ad effectum Deducendi, Sponſaliaque prædicta per Verba ad hoc apta coram Duobus Apoſtolica & Imperiali Auctoritatibus Notariis & Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis cum eadem Domina *Maria* Nomine noſtri *Karoli* Archiducis Auſtriæ Principis Hiſpaniarum &c. realiter Contrahendi & cum effectu, Sponſaliaque ipſa Solemniſandi, prout meliùs & convenientiùs de Jure fieri poterit,

Omniaque & ſingula, circa Executionem & Solemniſationem hujuſmodi Sponſaliorum neceſſaria & oportuna, & quæ de Jure vel Conſuetudine in hujuſmodi Actu Sponſaliorum requiruntur vel fieri conſueverunt, Faciendi, Dicendi & Exequendi, Gerendique & Exercendi, quæ Noſmet faceremus ſi præſentes & perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ de ſe Mandatum exigerent magis ſpeciale quam Præſentibus ſit expreſſum,

Ac inſuper pro Nobis, Auctoritate Conſenſu & Aſſenſu quibus ſupra, ſpecialiter & expreſsè Renunciandi Beneficio cujuſcumque Reſtitutionis in integrum, de Jure Conſuetudine vel Statuto Minoribus conceſſo, quòd Nos *Imperator* non ſimus Tutor aut quòd non ſimus ſolus vel inſolidum Tutor quòd Onus Tutelæ in Nos non aſſumpſerimus aut Tutelæ vel Adminiſtrationi Nos non immiſcuerimus, Exceptioni Contractûs in Rem & Utilitatem Pupilli non facti & geſti, Exceptioni Rei non ſic Geſtæ, necnon Legibus, Statutis & Conſuetudinibus Tutoris realem & perſonalem Præſentiam in Cauſis & Negotiis Pupillum tangentibus, requirentibus & exigentibus, Simulati Contractûs, & generaliter omnibus Legum & Canonum Appellationibus, Querelis,

A.D. 1508.
Hen. 7.

Provocationibus, Exceptionibus & Deſenſionibus, & aliis Juris & Facti Beneficiis quibuſcumque purè, ſponte & abſolutè in Scriptis & in vim Pacti realiter & cum effectu Renunciandi,

Promittentes, bonâ Fide noſtrâ ac in verbo noſtro Cæſario & Principis, Nos Ratum, Gratum atque Firmum habituros id totum & quicquid per dictum Dominum *Johannem de Bergis* Oratorem, Commiſſarium, Procuratorem, Nuncium & Deputatum noſtrum Actum, Geſtum ſeu Procuratum fuerit in Præmiſſis ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus Rei Teſtimonium has noſtras præſentes Literas Sigillo noſtro, quo Nos *Maximilianus* Romanorum Imperator Electus & Princeps *Karolus* in Negotiis noſtris communiter Nos tangentibus uti conſuevimus, communiri juſſimus.

Datum in *Breda*, viceſimâ ſeptimâ Die Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo octavo, Regnorum verò noſtri Imperatoris, videlicet, Germaniæ Viceſimo tertio & Hungariæ &c. Decimo nono.

Maxim.
Charles.

Per Dominos, Imperatorem & Archiducem.

Renner.

Sub Sigillo de cerâ rubeâ.

Acquietantia pro Annuo Cenſu Franciæ.

A.D. 1508.
An. 24. *H.* 7.
Franc. 24. *H.* 7. *m.* 2.

REX univerſis & ſingulis, ad quos &c. Salutem.

Sciatis Nos *Recepiſſe & Habuiſſe*, Die confectionis Præſentium, ab Illuſtriſſimo Fratre & Conſanguineo noſtro *Rege Lodowico Gallorum Principe*, per Manus , apud Villam noſtram Caleſii, *Viginti & quinque Millia Francorum in Coronis Auri* (unoquoque Franco Viginti Solidos Turonenſes valente) Nobis primo Die Menſis Novembris, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo octavo ſolvi debitorum, qui erat unus Terminus pro Parte Solutionis *Septingentarum Quadraginta & quinque Milium Coronarum Auri* per, perhennis memoriæ, *Regem Carolum* noviſſimè Defunctum Nobis debitarum & ſolvendarum, prout in Literis Commiſſariorum dicti Illuſtriſſimi *Regis Caroli*, plenam in ea parte ab eo Poteſtatem habentium, Datis apud *Stapulas ſupra Mare* Tertiâ Die Menſis Novembris, & per eundem Conſanguineum noſtrum *Regem Carolum* ſub Magno ſuo Sigillo *apud Mountibus* Sextadecimâ Die Decembris extunc proximò ſequente Confirmatas, necnon ſuis Literis ſuperinde Obligatoriis, Datis *apud Amboys* Tertiadecimâ Die ejuſdem Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo Quadringenteſimo Nonageſimo ſecundo, pleniſſimè liquet,

Quas quidem Literas ac omnia & ſingula contenta in eiſdem Illuſtriſſimus Princeps *Rex Lodowicus* Conſanguineus noſter antedictus pro Se, Hæredibus, & Aſſignatis ſuis Approbavit, Ratificavit, & Confirmavit,

Atque ad fidelem & debitam Solutionem & Satisfactionem Reſidui & Reſti dictæ Summæ *Septingentarum Quadraginta & quinque Millium Coronarum Auri* Loco & Terminis, in Literis dicti nuper *Regis Caroli* Prædeceſſoris ſui ſpecificatis, non modò per Literas ſuas Patentes Magno ſuo Sigillo munitas & Manu ſuâ ſubſcriptas, ac per Sanctiſſimum Dominum noſtrum *Alexandrum nuper Papam*, unà cum Decreto de prædictis Solutionibus ſub Pœna Cameræ Apoſtolicæ Obſervandis, Approbatas & Confirmatas, Se, Hæredeſq; & Succeſſores ſuos aſtrinxit & ſubmiſit, prout in Literis ſuis deſuper confectis (quarum Data eſt *Pariſius* Quartadecimâ Die Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quadringenteſimo Nonageſimo octavo) plenius continetur, verùm etiam per alia Scripta ſub Pœna Excommunicationis latæ Sententiæ ſe obligavit,

De quibus quidem *Viginti & quinque Millibus Francorum in Coronis Auri* fatemur Nobis pro Termino prædicto fideliter eſſe Solutum, & eundem Fratrem & Conſanguineum noſtrum *Regem Lodowicum* Hæredeſque ſuos ſuperinde fore Quietos & exinde plenè Exoneratos.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Quinto die Novembris.

Fiat Commiſſio,
Directa,
Gilberto Talbot Militi Deputato Villæ noſtræ Caleſii,
Richardo Carewe Militi Locumtenenti Caſtri noſtri Caleſii,
Hugoni

A.D. 1508. Hen. 7. *Hugoni Conwey* Militi Theſaurario noſtro Villæ prædictæ,

Johanni Wiltſhire Militi Contrarotulatori ejuſdem Villæ,

Waltero Culpeper Armigero,

Et *Johanni Meautys* Clerico,

Quinque, Quatuor vel Tribus eorum, ad Recipiendum prædictam Summam *Viginti & quinque Millium Francorum prædictorum*, Domino noſtro Regi *Primo Die Novembris Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo octavo* debitorum & ſolvendorum in forma conſueta. A.D. 1508. Hen. 7.

De Pardonatione pro Epiſcopo Dunolm.

A.D. 1508. An. 24. H. 7. Pat. 24. H. 7. . 3. m. 7. REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratia noſtra ſpeciali, ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, PARDONAVIMUS, REMISIMUS, & RELAXAVIMUS, ac per Præſentes PARDONAMUS, REMITTIMUS, & RELAXAMUS Venerabili in Chriſto Patri *Chriſtoforo Dunolmenſi Epiſcopo*, aliàs dicto *Criſtoforo Dureſme Epiſcopo*, aliàs dicto *Criſtoforo Baynbrig Clerico* nuper Cuſtodi Rotulorum & Recordorum Cancellariæ noſtræ, aliàs dicto *Chriſtoforo Baynbrig* nuper *Archidiacono Surriæ*, aliàs dicto *Criſtoforo Baynbrig Clerico* uni Executorum Teſtamenti *Thomæ* nuper *Wintonienſis Epiſcopi*, aliàs dicti *Thomæ* nuper *Epiſcopi Sarum*, aliàs dicti *Thomæ* nuper *Meneven. Epiſcopi*, ſeu quocumque alio Nomine ſive Additione Nominis vel Dignitatis idem nuper *Thomas* in Vita ſua cenſebatur, ſeu quocumque alio Nomine ſeu Dignitate idem *Criſtoforus* cenſeatur, omnimoda Meſpriſiones, Concelamenta, Offenſas, Tranſgreſſiones, Contemptus, Omiſſiones, Negligentias, Ignorantias, Felonias, Confœderationes, Impetitiones, Deceptiones, Extortiones, Imbraciarias, indebitas Prolationes Verborum, Manutenentias, Cambipartias, Falſitates, Allegantias, Captiones Feodorum vel Regardorum aut Denariorum Summas, ac alia Malefacta quæcumque, per ipſum *Criſtoforum* & per prædictum *Thomam* & alterum eorum ante præſentem Diem qualitercunque facta, habita ſive perpetrata, A.D. 1508.

Necnon Forisfacturas, Rupturas, Violationes, Tranſgreſſiones, Offenſas & alia Malefacta quæcumque, tàm per ipſum *Criſtoforum* quàm per ipſum *Thomam* in Vita ſua facta ſive perpetrata, contra formam quorumcumque Statutorum, Actuum, Ordinationum, Proviſionum, &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, undecimo die Novembris.

Per ipſum Regem.

Pro Epiſcopo Ciceſtren.

A.D. 1508. An. 24. H. 7. Ibid. m. 5. REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratiâ noſtrâ ſpeciali, ac ex certâ Scientiâ & mero Motu noſtris, Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & Concedimus Venerabili in Chriſto Patri *Roberto Ciceſtrenſi Epiſcopo* omnia & ſingula Exitus & Proficua, Firmas, Redditus, Reventiones, Jura, Avantagia, Commoditates, Feodi Firmas, & alia Emolumenta quæcumq; cum omnibus & ſingulis ſuis pertinentiis & dependentiis, omnium & ſingulorum Caſtrorum, Dominiorum, Maneriorum, Terrarum, Tenementorum, Hundredorum, Villarum, Villatarum, Hamelettorum, Molendinorum, Vivariorum, Piſcariarum, Paſturarum, Morarum, Mariſcorum, Foreſtarum, Chacearum, Parcorum, Warennarum, Communium, Vaſtorum, Purpeſturarum, Boſcorum, Feriarum, Mercatorum, Tolnetarum, Officiorum, Viſuum Franciplegii, Letarum Curiarum, Libertatum, Francheſiarum, Eſcaetarum, Feodorum Militum, Servitiorum, Wardorum, Maritagiorum, Releviorum, Heriettorum, Cuſtumarum & Conſuetudinum, Tenentium tàm Liberorum quàm Nativorum, ac Sectarum & Servitiorum eorumdem Tenentium, ac omnium aliarum Rerum Poſſeſſionum & Hæreditamentorum quorumcumque Temporalium Epiſcopatûs Ciceſtrenſis, ſeu eidem Epiſcopatui vel Temporalibus Epiſcopatûs illius quoviſmodo pertinentia ſive ſpectantia, ac omnimodas Advocationes Eccleſiarum, Abbatiarum, Prioratuum, Collegiorum, Hoſpitalium, Præbendarum, Cantariarum, Heremitagiorum, Liberarum Capellarum, & aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum A.D. 1508.

A.D. 1508. *Hen.* 7. quorumcumque de Advocatione Epiſcopatûs prædicti quoviſmodo contingentes ſive emergentes, per Nos ante præſentem Diem minimè Collatas Datas ſive Præſentatas,

Quæ ad Nos pertinent ſeu pertinere deberent aut in Manibus noſtris exiſtunt ſeu exiſtere deberent ratione vel causâ ultimæ Vacationis Epiſcopatûs illius hucuſque quoviſmodo provenientia, creſcentia, emergentia ſive contingentia,

Habenda, Levanda, Percipienda, Retinenda, Gaudenda, Utenda & Poſſidenda omnia & ſingula Præmiſſa, cum eorum Juribus & Pertinentiis univerſis, *eidem Epiſcopo* a Feſto Sancti Michaelis Archangeli, Anno Regni noſtri viceſimo tertio, hucuſque, tàm per Manus ſuas & Miniſtrorum ſuorum proprias, quàm per Manus omnium & ſingulorum nunc & nuper Eſcaetorum, Vicecomitum, Cuſtodum, &c. A.D. 1508. *Hen.* 7.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo die Novembris.

Per ipſum Regem.

Commiſſio Maximiliani Romanorum Imperatoris ad Impignorandum Jocale vocatum le Rich Fleur de Lys.

A.D. 1508. *An.* 24. *H.* 7. *Ex Autogr.*

M*Aximilianus*, Divinâ favente Clementiâ, *Electus Romanorum* IMPERATOR ſemper Auguſtus, ac *Hungariæ*, *Dalmatiæ*, *Croatiæ*, *&c.* REX, & *Karolus*, eadem gratiâ, ARCHIDUCES *Auſtriæ* PRINCEPS *Hiſpaniarum utriuſque Ceciliæ & Jheruſalem*, DUCES *Burgundiæ*, *Lotharingiæ*, *Brabantiæ*, *Stiriæ*, *Karinthiæ*, *Carniolæ*, *Limburgiæ*, *& Gheldriæ*, COMITES *Habsburgen. Flandriæ*, *Tirolis*, *Artheſiæ*, *& Burgundiæ*, PALATINI *& Hanoniæ*, LANGRAVII *Alſatiæ*, PRINCIPES *Zweviæ*, MARCHIONES *Burgoniæ & Sacri Romani Imperii*, *Hollandiæ*, *Zelandiæ*, *Ferretis*, *Kiburgi*, *Namurci*, *& Zutphaniæ* COMITES, DOMINI *Friziæ*, *Marchiæ*, *Sclavonicæ*, *Portuſnaonis*, *Salinarum*, *& Mechliniæ*, Dilecto & Fideli Conſiliario ac Regi Armorum noſtrorum *Thomæ Tſaac* dicto *Thoiſon d'Or*, Salutem.

Cùm,

Pro ſublevandis quamplurimis graviſſimis Oneribus, ac etiam diminuendis & reſtringendis exceſſivis & ſuperfluis Expenſis, in quibus præcipuè Nos *Karolus* & hæ noſtræ Patriæ inferiores, per Afflictionem & diuturnam, proh dolor! Continuationem Guerrarum & aliter, pro præſenti ſumus conſtituti, necnon pro Licentiandis & Solvendis pluribus ex Armigeris & Militibus noſtris, tàm Equeſtribus quàm Pedeſtribus, quorum Servitio hactenus uſi ſumus, & quampluribus aliis conſiderandis quæ hic enarrare ſuperfluum atque ſupervacaneum eſſet,

Neceſſarium Nobis viſum ſit oportere in promptu & ſubitò reperire & recuperare quandam bonam & magnam Summam Pecuniarum,

A.D. 1508. Cumque, pluribus & diverſis Mediis deſuper excogitatis, non invenerimus Medium magis promptum nec expediens quàm per viam Mutui, & pro Mutuo recuperando Impignorationem facere aliquorum noſtrorum Jocalium,

Hinc eſt quòd Nos, hiis conſideratis, bono, maturo, & deliberato Conſilio ſuper eiſdem habito, Nos *Maximilianus* Auctoritate noſtrâ tanquam Avus paternus, legitimúſque Tutor, Gubernator, & Adminiſtrator Perſonæ & Bonorum noſtri *Karoli Archiducis Auſtriæ Principis Hiſpaniarum*, Nos quoque *Karolus* præfatus de expreſſis Conſenſu & Aſſenſu noſtri *Maximiliani Romanorum Imperatoris Electi* ut Avi & Tutoris ſupradicti, mandamus diſtrictè ſerióque Tibi per Præſentes præcipimus quatinus indilatè, hiis viſis, omnibus Excuſationibus & aliis Negotiis poſtpoſitis, te transferas in Oppido noſtro Bruxellenſi, vel alibi ubi opus fuerit,

Et illic recipias a Dilecto & Fideli Conſiliario & Cuſtode ſive Theſaurario Clenodiorum & Jocalium noſtrorum *Theodorico de Heetvelde* Scutifero illud ſumptuoſum & pretioſum Jocale ſeu Clenodium (videlicet) Lilium, *la Riche Fleur de Lis* vulgariter nuncupatum,

Quodque Jocale ſive Clenodium tecum deferas, & cum eodem quantò celerìus poteris ad Angliam Te transferas,

Cumque ibidem applicueris, Cariſſimum ac Dilectiſſimum Fratrem & Conſanguineum noſtri *Imperatoris*, & Socerum & Dominum Præhonorandum noſtri *Karoli*, *Regem Angliæ* accedas, illicque vel ad Manus ſuas, vel Deputatorum ſuorum, pro Securitate Summæ *Quinquaginta Milium Coronarum Auri* boni

A.D. 1508. Hen. 7. boni Valoris & juſti Ponderis, quam Summam præfatus Frater & Conſanguineus noſtri *Maximiliani*, Dominus verò & Socer Perhonorandus noſtri *Karoli*, *Rex Angliæ* benivolè liberaliſque Animo mutuare Nobis promiſit, præfatum Jocale & Clenodium Nomine noſtro Impignores Tradas & Deliberes,

Eandem quoque Summam *Quinquaginta Milium Coronarum Auri* Nomine & Vice noſtris recipias,

Litteras quoque de Summa & Pecunia recepta Tradas & Conficias,

Ac inſuper cum præfato *Rege Angliæ* Fratre & Conſanguineo noſtri *Maximiliani*, Domino & Socero perhonorando noſtri *Karoli*, ejuſve Deputato vel Deputatis de Termino ſive Terminis, de Summa & Mutuo prædictis reſtituendis, necnon de Jocali & Clenodio prætacto Exonerando & Recuperando Communices Tractes Convenias & Concludas, deſuperque Literas tuas, Nomine noſtro & pro Obligatione utriuſque Noſtrûm neceſſarias, etiam Tradas & Conficias, ſimiles quoque Literas ab eodem Fratre, Conſanguineo, Domino, & Socero noſtro *Rege Angliæ*, pro Reſtitutione Pignoris, in Reſtituendo Mutuo Termino ſive Terminis ſuper hiis adviſandis & concludendis, petas exigas & recipias, omniaque & ſingula ſupradicta & quæ circa hæc requirentur & forent neceſſaria Agendi, Tractandi, Faciendi, Concludendi, Promittendi, & Obligandi,

Nos *Maximilianus* Electus Romanorum Imperator tanquam Avus paternus, Tutor, & Adminiſtrator legitimus Perſonæ & Bonorum noſtri *Karoli* Archiducis Auſtriæ Principis Hiſpaniarum &c. Nos quoque idem *Karolus* de expreſſis Conſenſu & Aſſenſu noſtri *Maximiliani* Avi & Tutoris ſupradicti, Damus & Concedimus Tibi per eaſdem noſtras præſentes Litteras Mandatum expreſſum & ſpeciale,. cum Auctoritate & Poteſtate plenaria & ſufficienti, promittimuſque in Bonâ Fide & Verbis Cæſareo & Principis, omnia quæ per Te in hiis Acta, Geſta, Tractata, Concluſa, & Promiſſa forent vel fuerint habere & tenere Grata, Rata, atque Firma, illaque inviolabiliter obſervare, nunquam contra eadem dicere, facere, ire, nec dici, iri, vel fieri faciemus, permittemus, neque conſentiemus.

In cujus Rei Teſtimonium has noſtras Litteras Manibus noſtris propriis ſubſignavimus, Sigillóque noſtro, quo Nos *Maximilianus* Romanorum Imperator Electus, Nos quoque *Karolus* Archidux Auſtriæ Princeps Hiſpaniarum, in Negotiis communiter Nos tangentibus, uti conſuevimus, communiri juſſimus.

Datum in *Oppido noſtro Liere*, Die viceſimâ ſeptimâ Menſis Novembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo octavo, Regnorum verò noſtrorum Imperatoris Germaniæ (videlicet) viceſimo tertio, Hungariæ autem decimo nono.

Per Dominos, Imperatorem & Archiducem.

Renner.

Sub rubeo Sigillo, albæ Ceræ ſuperimpoſito, pendente a cauda Pergamenæ.

De Reſtitutionibus Temporalium pro Archiepiſcopo Eborum.

A.D. 1508. An. 24. H. 7. Pat. 24. H. 7. p. 3. m. 11.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Eborum, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex*, nuper vacante Eccleſiâ Cathedrali Eborum, per Mortem, bonæ Memoriæ, *Thomæ ultimi Archiepiſcopi ejuſdem Eccleſiæ*, Venerabilem in Chriſto Patrem *Criſtoforum, nuper Dunolmenſem Epiſcopum*, a Vinculo, quo eidem Eccleſiæ Dunolmenſi, cui tunc præerat, tenebatur, abſolverit, & Ipſum ad dictam Eccleſiam Eborum tranſtulerit, ipſumque in Archiepiſcopum dictæ Eccleſiæ Eborum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis indè directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd *idem Archiepiſcopus*, ſic ad dictam Eccleſiam Eborum Tranſlatus, omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſſè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratioſè,

Cepimus Fidelitatem *ipſius Archiepiſcopi*, ſic ad eandem Eccleſiam Eborum Tranſlati, & Temporalia Archiepiſcopatûs illius, prout moris eſt, Reſtituimus eidem,

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Archiepiſcopo*, ſic ad eandem Eccleſiam Eborum Tranſlato, Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Ballivâ tuâ,

ſine

A.D. 1508. Hen. 7.

ſine dilatione, Liberes in formâ prædictâ; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, duodecimo Die Decembris.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub eadem Datâ; videlilicet,

Eſcaetori Regis in Com. Notyngh.
Eſcaetori Regis in Com. Lincoln.
Eſcaetori Regis in Com. Midd.
Eſcaetori Regis in Com. Northumbr.
Eſcaetori Regis in Com. Glouc. ac Marchiis Walliæ eidem Comitatui adjacentibus.
Dilecto Regis Majori Civitatis ſuæ Eborum *ac Eſcaetori ſuo in eadem Civitate.*
Dilecto Regis Majori Villæ ſuæ de Kyngeſton ſuper Hull *ac Eſcaetori ſuo in eadem Villa.*

Et Mandatum eſt Militibus, &c.

De Reſtitutione Temporalium pro Epiſcopo Ciceſtren.

A.D. 1508. An. 24. H. 7. Ibid. m. 17.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatibus Surriæ & Suſſexiæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex* Venerabilem Patrem *Robertum*, *nuper Epiſcopum Menevenſem*, a vinculo, quo eidem Eccleſiæ Menevenſi, cui tunc præerat, tenebatur, abſolverit, & Ipſum ad Eccleſiam Ciceſtrenſem, vacantem per Tranſlationem Venerabilis Patris *Richardi nuper Epiſcopi* ejuſdem Epiſcopatûs Ciceſtrenſis, tranſtulerit, ipſumque in Epiſcopum dictæ Eccleſiæ Ciceſtrenſis præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis inde directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd idem *Robertus*, ſic ad dictam Eccleſiam Ciceſtrenſem Tranſlatus, omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratioſè,

Cepimus Fidelitatem *ipſius Roberti*, ſic ad dictam Eccleſiam Ciceſtrenſem Tranſlati, & Temporalia Epiſcopatûs illius, prout moris eſt, Reſtituimus eidem;

Et ideò Tibi Præcipimus quòd eidem *Roberto*, ſic ad dictam Eccleſiam Ciceſtrenſem Tranſlato, Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Balliva tua, ſine dilatione, Liberes in forma prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo tertio Die Decembris.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, in formâ prædictâ & ſub eadem Datâ; videlicet,

Eſcaetori Regis in Com. Kanc. & Midd.
Dilecto ſibi Majori Civitatis ſuæ Londoniæ *ac Eſcaetori ſuo in eadem Civitate.*

Et Mandatum eſt Militibus, &c.

Inſtrumentum Publicum de Contractu Matrimonii ſæpefati.

A.D. 1508. An. 24. H. 7. Rot. Tractatuum 24. H. 7. m. 5.

IN DEI NOMINE AMEN.

Per præſens Publicum Inſtrumentum cunctis appareat evidenter quòd,

Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo octavo, Indictione Duodecimâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Julii*, Divinâ Providentiâ, *Papæ Secundi* Anno ſexto, *Menſis verò Decembris Die Decimo ſeptimo*,

In quadam Magna Camera, infra Palatium ſive Manerium Regium Illuſtriſſimi Excellentiſſimi & Potentiſſimi Principis Domini noſtri Metuendiſſimi, *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ ac Domini Hiberniæ*, *Richemount vulgariter nuncupatum*,

Coram eodem Excellentiſſimo & Potentiſſimo Domino noſtro Rege,

In Nobilium Illuſtriumque Virorum ac Reverendiſſimi & Reverendorum Patrum *Archiepiſcopi*, & *Epiſcoporum*, Ducis, aliorumque Procerum & Magnatum inferiùs nominatorum, noſtrûmque *Ricardi Spencer* & *Johannis Barett* Publicorum Auctoritate Apoſtolicâ Notariorum ſubſcriptorum, Præſentia,

Conſtituti perſonaliter,

Nobilis & Illuſtris Vir *Johannis de Berghis* ſuper Zomam & de Walham Camerarius & Miles Ordinis Aurei Velleris,

Maximiliani, Divinâ favente Clementiâ, *Electi Romanorum Imperatoris* ſemper Auguſti, ac *Germaniæ*, *Hungariæ*, *Dalmatiæ*, *Croaciæ*, *&c. Regis*, necnon *Karoli*, Dei gratiâ, *Archiducis Auſtriæ*, *Principis Hiſpaniarum*, *utriuſque Ciciliæ & Jeruſalem*, *&c.* Commiſſarius, Orator, Procurator, Factor, & Deputatus,

Habens inter cætera, in ſuæ Procurationis Mandato contenta (quod in Præſentia ſupradicta realiter produxit, exhibuit, atq; tunc ibidem per Magiſtrum *Egidium Vanden Damme* Imperialem Secretarium publicè legi fecit) plenam Poteſtatem, Auctoritatem, & Mandatum generale & ſpeciale, tàm præfati *Romanorum Imperatoris* Nomine proprio quàm etiam Tutorio Nomine & tanquam Avi paterni, Gubernatoris, & Adminiſtratoris Perſonæ & Bonorum Nepotis ſui Cariſſimi *Karoli Archiducis Principis Hiſpaniarum* ſupradicti, quàm etiam Nomine ipſius *Karoli* Archiducis & Principis Auctoritateq; & Conſenſu præfati *Maximiliani* Romanorum Imperatoris Electi ut Avi & Tutoris ſupradicti, Sponſalia, per Verba ad hoc apta, cum Clariſſima Domina *Maria*, antefati Metuendiſſimi Domini noſtri *Regis Angliæ Filia*, Nomine præfati Illuſtriſſimi *Karoli* Archiducis Auſtriæ Principis Hiſpaniarum &c. & pro eo, realiter & cum effectu Contrahendi, cæteráque Faciendi, prout in ſuæ Procurationis Mandato, tunc ibidem, ut præmittitur, realiter exhibito & perlecto, Sigillóque Sacratiſſimæ Cæſariæ Majeſtatis atque Ipſius Archiducis & Principis Hiſpaniarum, quo in Negotiis communiter eos tangentibus, ut aſſeritur, utuntur, ſigillato, atque per eoſdem ut apparuit ſubſcripto & ſignato, pleniùs continetur, ex una,

Necnon ſupradicta Clariſſima Domina *Maria* Regia Filia, perſonaliter & pro Seipsâ, Partibus ex alterâ,

Poſt certas Orationes,

Matrimonium & ejus Dignitatem, ac nonnulla alia Commoda & Quietem Regnorum & Reipublicæ Chriſtianæ quæ exinde ſubſequuntur, concernentes,

Per Reverendiſſimum Patrem Dominum *Willielmum Cantuarienſem Archiepiſcopum* totiùs Angliæ Primatem & Apoſtolicæ Sedis Legatum Angliæ Cancellarium primo, & per Nobilem Virum Dominum *Johannem le Sauvage* Militem Dominum de Scaubeca Præſidentem Conſulatûs Flandriæ ſecundo loco, elegantiſſimè propoſitas,

Sponſalia, in Præſentia ſupradicta, publicè adinvicem contraxerunt ſub infraſcripta forma verborum; videlicet,

Primò, præfatus Nobilis & Illuſtris Vir & Dominus Dominus *Johannes de Berghis* ſuper Zomam, Commiſſarius, Orator, Procurator, & Factor ſupradictus, & eo Nomine accepit præfatam Clariſſimam *Dominam Mariam* per Manum Dextram, & dixit eidem, ad Recitationem præfati Domini *Johannis le Sauvaige*, ſub hac forma,

Le Treſhault & Puiſſant Prince & mon Treſredoubte Souverain Seigneur Charles, *par la Grace de Dieu*, Prince d'Eſpaigne, Archiduc d'Auſtriche, Duc de Bourgoingne &c. *par moy* Jehan *Seigneur de Berghes*, *ſon Commiſſaire & Procureur ad ce, par ſa Commiſſion & eſpecialle Procuration preſentement Leue Declairee & Publice, ſouffiſaument conſtitue & ordonne, & moy moyennant & a vous ce ſignifiant*, Vous prent, DAME MARIE, a sa Femme et Espouze, et en vous se consent come a sa vraye Femme et Espouze,

Et mon dit Treſredoubte Seigneur vous Promet, & moy pour Luy vous Promeſtz, que, d'ores en avant & durant ſa naturelle Vie, il vous aura tiendra & reputera pour ſa Femme & Eſpouze,

Et ſur ce, en Vertu & Pourir deſſus dit, Il, & Moy pour Luy, vous en baille ſa Foy.

Et incontinenter, retractis eorum Manibus, ipſa Clariſſima *Domina* Maria, denuò accipiens prænotatum Nobilem & Illuſtrem Virum Dominum *Johannem de Berghis*, Oratorem & Procuratorem prædictum, per Manum Dextram, dixit eidem Verba ſequentia; videlicet,

Je Marie, *par vous* Jehan Seigneur de Berghes, *Commiſſaire & Procureur de Treſhault & Puiſſant Prince* Charles, *par la Grace de Dieu*, Prince d'Eſpaigne, Archiduc d'Auſtriche, & Duc Burgoigne, *a ce par ſa Commiſſion & eſpecialle Procuration, preſentement Leue Declairee & Publice, ſouffiſaument Conſtitue & Ordonne, & vous moyennant &*

A.D. 1508. Hen. 7.

a Moy ce ſignifiant, PRENS LE DIT *SEIGNEVR CHARLES* A MON MARY ET ESPOUX, ET EN LUY JE CONSENS COMME A MON MARY ET ESPOUX,

Et a Luy & a vous pour Luy je Promeſtz que, d'ores en avant durant ma naturelle Vie, je l'auray tiendray & repputeray pour mon Mary & Eſpoux,

Et ſur ce Luy baille & a Vous pour Luy ma Foy.

Quibus peractis, immediatè poſt hujuſmodi verborum hincinde Prolationem, idem Orator & Procurator, Nomine quo ſupra, in ſignum Sponſalium hujuſmodi, eandem Clariſſimam *Dominam Mariam* Deoſculatus eſt, & Anulo Aureo ſuberravit, & ipſius degito Medio impoſuit,

Quem Anulum ipſa Clariſſima *Domina Maria*, ut Sponſa ejuſdem *Karoli* Archiducis Auſtriæ, Principis Hiſpaniarum &c. gratanter recepit & acceptavit:

Super quibus omnibus & ſingulis, tàm dictus Dominus *Johannes de Bergis* ſuper Zomam & Walham Commiſſarius, Orator, & Procurator, quàm Clariſſima *Domina Maria* prænominata, Nos Notarios ſupra & ſubſcriptos, unum vel plura exinde conficere Publicum ſeu Publica Inſtrumentum ſive Inſtrumenta inſtanter requiſiverunt & requiſivit, & eorum uterque.

Acta ſunt hæc omnia & ſingula, prout ſupraſcribuntur & recitantur, ſub Anno Domini, ac Indictione, & Pontificatu, Menſe, Die, & Loco prædictis,

Præſentibus tunc ibidem,

Nobilibus Illuſtribúſque Viris,
Domino *Laurentio de Gorrenodo* Barone Monthaneſii Gubernatore Breſſiæ,
Domino *Sigiſmondo Plough* Doctore,
Domino *Andrea de Burgo* Præpoſito de Caſtella,
Præfatorum *Imperatoris* ac *Principis* Hiſpaniarum &c. Oratoribus & Ambaſſiatoribus,
Necnon,
Reverendiſſimo in Chriſto Patre & Domino Domino *Willielmo*, Dei gratiâ, *Cantuarienſi Archiepiſcopo* totius Angliæ Primate & Apoſtolicæ Sedis Legato Angliæ Cancellario:
Præpotentéque Domino Domino *Edwardo Stafford Duce Bukkingham*:
Reverendis Patribus,
Ricardo Wintonienſi Cuſtode Privati Sigilli,
Ricardo Londonienſi,
Ricardo Norwicenſi,
Et *Jacobo Elienſi*,
Dei gratiâ, *Epiſcopis*:
Necnon,
Illuſtribus Viris,
Thoma Fitz Alayn Comite de Arundella,
Johanne Veer Comite Oxoniæ Magno Camerario & Admirallo Angliæ,
Henrico Percy Comite Northumbriæ,
Georgio Talbott Comite Salopiæ Seneſcallo Hoſpitii Regii,
Henrico Bourgchier Comite Eſſexiæ,
Ricardo Grey Comite Kantiæ,
Thoma Stanley Comite Derbiæ,
Edwardo Courtenay Comite Devoniæ,
Thoma Ormonde Comite Ormond:
Charolo Somerſett Domino Herbert Camerario Regio,
Thoma Dokwra Priore Sancti Johannis Jeruſalem in Anglia,
Henrico Stafford Filio Domini *Henrici nuper Ducis Bukkingham*,
Willielmo Willoughby Domino Willoughby,
Edwardo Sutton Domino de Dudley,
Roberto Radclyff Domino Fitzwater,
Thoma Weſt Domino de la Warre,
Georgio Fitzhugh Domino Fitzhugh,
Thoma Fenys Domino Dacre de Souch,
Johanne Bourgchier Domino de Bernes,
Willielmo Blount Domino Mountjoye,
Roberto Willoughby Domino de Broke;
Thoma Darcy Domino Darcy;
Ac aliis,
Teſtibus ad Præmiſſa vocatis ſpecialiter & rogatis.

Et ego *Ricardus Spencer*, Clericus Lincolnienſis Diœceſis, Publicus Auctoritatibus Apoſtolicâ & Imperiali Notarius, præfatique Reverendiſſimi in Chriſto Patris & Domini Domini *Willielmi*, Permiſſione Divinâ, *Cantuarienſis Archiepiſcopi* totius Angliæ Primatis & Apoſtolicæ Sedis Legati in ipſius Curia Cauſarum & Negotiorum Audientiæ Regiſtrarius Regiſtríque Cuſtos & Actorum Scriba in eadem, quia Literarum Commiſſionum ſive Mandati Procuratorii Originalis, de quo ſupra fit mentio, Productioni, Exhibitioni, Lecturæ, Sponſaliorum Contractui, & Verborum, tàm per Nobilem & Illuſtrem Virum Dominum *Johannem de Berghis* ſuper Zomam Commiſſarium, Oratorem, Procuratorem, & Factorem ſupradictum, Nomine quo ſupra Procuratorio, quàm ſupra ſpecificatam Clariſſimam *Dominam Mariam*, hincinde ut præfertur factæ prolationi, ſub-

A.D. 1508. Hen. 7.

ſuberrationi Anuli Traditioni & Receptioni, cæteriſque Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præſertur, coram prænominato Illuſtriſſimo Potentiſſimoque Principe *Domino noſtro Rege*, in Præſentia Dominorum Spiritualium & Temporalium aliorumque Procerum & Magnatum ſuperiùs ſpecificatorum, ſub Anno Domini, Indictione, Pontificatu, Menſe, Die, & Loco in Capite præſentis Inſtrumenti ſuperiùs pleniùs deſcriptis, agerentur & fierent, unà cum Magiſtro *Johanne Barett* Notario Publico & Collega meo inferiùs ſe ſubſcribente, præſens perſonaliter interfui, eaque omnia & ſingula ſic fieri vidi & audivi; ideò præſens Publicum Inſtrumentum, exinde confectum, meque aliunde occupato per alium fideliter ſcriptum, publicavi, & in hanc publicam Formam redegi, ac Signo & Nomine meis ſolitis & conſuetis ſignavi in Fidem & Teſtimonium Præmiſſorum rogatus & requiſitus; Et conſtat michi eidem Notario de Interliniarià hujus Dictionis, *utuntur*, inter xij & xiij Lineas præſentis Inſtrumenti, a Capite computando, ſuperiùs factâ,

Et ego *Johannes Barett* Clericus Londonienſis Diœceſis, Publicus Auctoritate Apoſtolicâ Notarius, præfati Reverendiſſimi Patris Domini *Willielmi*, Dei gratiâ, *Cantuarienſis Archiepiſcopi* & Eccleſiæ ſuæ Metropoliticæ Chriſti Cantuarienſis Prærogativæ Regiſtrarius & Regiſtrorum Cuſtos, quia Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, ſub Anno Domini, Indictione, Pontificatu, ac Menſe, Die, & Loco in Initio hujus Inſtrumenti pleniùs deſignatis & inſcriptis, coram prænotato Excellentiſſimo & Potentiſſimo Principe & Domino noſtro Metuendiſſimo *Rege*, in Reverendiſſimi Patris *Archiepiſcopi* ſupradicti & aliorum Dominorum Spiritualium & Temporalium Procerumque & Magnatum ſuperiùs ſpecificatorum Præſentia, agerentur & fierent, unà cum Magiſtro *Ricardo Spencer* Publico Auctoritatibus Apoſtolicâ & Imperiali Notario Collega meo ſe ſuperiùs ſubſcribente, præſens perſonalitur interfui, eaque omnia & ſingula ſic fieri vidi & audivi, igitur præſens Publicum Inſtrumentem, per alium fideliter ſcriptum, me tunc aliis præpedito Negotiis, exinde confeci, publicavi, & in hanc publicam Formam redegi, Signoque & Nomine meis ſolitis & conſuetis ſignavi, & me hic ſubſcripſi in Fidem & Teſtimonium Præmiſſorum ad hoc ſpecialiter requiſitus.

Conſtat etiam michi *Johanni Barett* Notario de Interliniarià Dictionis, *utuntur*, de quâ ſuperiùs fit mentio.

Literæ de Impignoratione Jocalis ſupradicti.

A.D. 1508. An. 24. H. 7. Ex Autogr.

UNIVERSIS ET SINGULIS, præſentes Litteras viſuris vel audituris, *Thomas Iſaac*, dictus *Toiſon d'Or*, *Maximiliani*, Divinâ favente Clementiâ, *Electi Romanorum* IMPERATORIS ſemper Auguſti, *ac Hungariæ*, *Dalmatiæ*, *Croatiæ* REGIS, & *Caroli*, eadem gratiâ, ARCHIDUCUM *Auſtriæ*, PRINCIPIS *Hiſpaniarum utriuſque Sciciliæ & Jheruſalem*, DUCUM *Burgundiæ*, *Brabantiæ &c.* COMITUM *Flandriæ*, *&c.* Conſiliarius & *Armorum Rex*, ac ad Infraſcripta per eorum Literas Patentes (quarum Tenor de verbo ad verbum inferiùs inſeritur) Commiſſarius ſufficienter & legittimè conſtitutus, Salutem in omnium Salvatore.

Cùm præfati Metuendiſſimi Domini mei, *Imperator* (videlicet) Auctoritate ſua tanquam Avus paternus, legittimuſque Tutor, Gubernator, & Adminiſtrator Perſonæ & Bonorum præfati *Principis Hiſpaniarum*, idemque *Princeps* expreſſis Conſenſu & Aſſenſu præfati Imperatoris ut Avi & Tutoris ſupradicti, ob nonnullas neceſſarias Cauſas & urgentes Conſiderationes, in dictis ſuis Litteris Patentibus ſpecificatas ipſos ad hoc moventes, per eaſdem ſuas Litteras Patentes diſtrictè michi præfato *Thomæ* præceperint quatenus indilatè, viſis dictis ſuis Litteris Patentibus, me tranſferrem ad Dilectum & Fidelem Conſiliarium ſuum & Cuſtodem ſive Theſaurarium Cleonodiorum & Jocalium ſuorum *Theodoricum de Hartveld* Scutiferum,

Et ab eodem reciperem illud Sumptuoſum & Pretioſum Jocale ſeu Cleonodium (videlicet) Lilium *le Riche Fleur de Lys* vulgariter nuncupatum,

Quodque idem Jocale mecum deferens cum eodem quantò celeriùs poſſem ad Illuſtriſſimum Excellentiſſimum & Potentiſſimum Principem *Regem Angliæ* dicti *Imperatoris* Fratrem, & præfati *Principis Hiſpaniarum* Socerum & Conſanguineum Cariſſimum, accederem, & ad Manus ejuſdem *Regis Angliæ* vel Deputatorum ſuorum, pro Securitate Summæ *Quinquaginta Milium Coronarum Auri*, quam Summam præfatus *Rex Angliæ* benevolo liberaliſque Animo *præfato Imperatori* & *Principi Hiſpaniarum* per viam Cambii mutuare promiſit, præfatum Jocale impignorarem, traderem, & deliberarem,

Eandem quoque Summam *Quinquaginta Millium Coronarum Auri* Nomine & Vice ſuis reciperem, Litteraſque de Summâ & Pecuniâ receptâ conficerem & traderem,

Ac inſuper, cum præfato *Rege Angliæ* ejuſve Deputato vel Deputatis, de Termino ſive Terminis, pro Summa & Mutuo prædictis Reſtituendis ac Jocale prædictum Exonerando & Recuperando, tractarem, convenirem, & concluderem,

Deſuperque Litteras meas, Nominibus ſuis & pro Obligatione utriuſque eorum neceſſarias, etiam conficerem & traderem, ſimiles quoque Litteras ab eodem *Rege Angliæ*, pro Reſtitutione Pignoris, in Reſtituendo Mutuo, Termino ſive Terminis ſuper hiis adviſandis & concludendis, peterem, exigerem, & reciperem,

Omniaque & ſingula ſupradicta & quæ ſuper hæc requirerentur & forent neceſſaria agerem, facerem, tractarem, concluderem, promitterem, & obligarem, prout in prædictis Litteris Patentibus pleniùs continetur,

SCIATIS igitur Me prædictum *Thomam Iſaac*, dictum *Toiſon d'Or*, ſtatim acceptis dictis Literis Patentibus prædictorum Metuendiſſimorum Dominorum meorum *Imperatoris* & *Principis Hiſpaniæ*, ut par eſt & ex debito teneor, Onus Mandati & Commiſſionis hujuſmodi in Me acceptâſſe,

Et, juxta eorumdem Tenorem, dictum Lilium *le Riche Fleur de Lys* vulgariter nuncupatum a præfato *Theodorico* Recepiſſe,

Confiteorque per Præſentes Me, Auctoritate qua ſupra, non ſolum idem Lilium ad Manus Illuſtriſſimi Excellentiſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici* Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ*, pro Securitate dictæ Summæ *Quinquaginta Millium Coronarum Auri* Impignorâſſe, & Nomine Pignoris Tradidiſſe & Liberâſſe, verùm etiam eandem Summam *Quinquaginta Millium Coronarum Auri*, in Moneta Angliæ, ad verum Valorem earumdem (unaquaque Corona valente quatuor Solidos dictæ Monetæ Angliæ) ex cauſa Mutui, Vice & Nomine dictorum Dominorum meorum Metuendiſſimorum, *Imperatoris* (videlicet) & *Principis Hiſpaniæ*, & ad eorum Uſum, ab eodem *Rege Angliæ* Recepiſſe,

Promittoque per Præſentes, Vice & Nomine dictorum Dominorum meorum, & Auctoritate qua ſupra, quòd iidem Domini mei, *Imperator* (videlicet) & *Princeps Hiſpaniarum*, vel eorum alter, eorumve vel alterius eorum Hæredes & Succeſſores, infra Triennium proximò & immediatè poſt Datam Præſentium ſequens, præfato *Regi Angliæ*, ejuſve Executoribus vel Aſſignatis, ejuſve vel eorum Deputato vel Deputatis, in Civitate Londonienſi, prædictam Summam *Quinquaginta Millium Coronarum Auri*, & quamlibet ejus Partem, in Coronis Aureis, boni Valoris & juſti Ponderis, vel in alia Moneta Angliæ ad earumdem Coronarum verum Valorem, reſolvent & reſtituent, reſolvet vel reſtituet, vel reſolvi & reſtitui facient vel faciet, ac Jocale prædictum, per dicti Mutui, ut præmittitur, Reſolutionem & Reſtitutionem, rediment, exonerabunt, & recuperabunt, redimet, exonerabit, & recuperabit, ſeu redimi, exonerari, & recuperari facient vel faciet,

Ad cujus quidem Summæ *Quinquaginta Millium Coronarum Auri*, & cujuſlibet ejus Partis, in Coronis Aureis boni Valoris & juſti Ponderis, vel in Moneta prædicta, Reſolutionem & Reſtitutionem per præfatos Dominos meos, *Imperatorem* (videlicet) & *Principem Hiſpaniarum*, vel eorum alterum, eorumve vel ejus Hæredes & Succeſſores, præfato *Regi Angliæ*, ejuſve Executoribus vel Aſſignatis, ejuſve vel eorum Deputato vel Deputatis, Loco & infra Terminum prædictum benè & fideliter faciendam, Vice & Nomine dictorum Dominorum meorum & Auctoritate qua ſupra, eoſdem Dominos meos, *Maximilianum* (videlicet) Imperatorem & *Carolum* Principem Hiſpaniarum, & eorum utrumque, ejuſque & eorum Hæredes & Succeſſores, & eorum ac utriuſque eorum Regna, Patrias, Terras, Dominia, & Bona ſua mobilia & immobilia quæcumque, præfato *Regi Angliæ* ejuſque Executoribus vel Aſſignatis Aſtringo & Obligo per Præſentes.

Tenor verò Mandati ſive Commiſſionis prædictorum, de verbo in verbum, ſequitur, & eſt talis,

Maximilianus, &c. ut ſupra in Commiſſione Dat. viceſimo ſeptimo Die Novembris.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium præſentes Manu meâ ſubſcripſi, & Sigilli mei appenſione munivi.

Dat. *apud Richemounte*, viceſimo Primo Die Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo octavo.

Lapides verò Pretioſi & Margaritæ, quibus prædictum Jocale ornatum, unà cùm vero Pondere totius integri Jocalis prædicti, èxprimuntur & declarantur in Scedulâ hiis præſentibus Litteris annexâ.

Thomas Izaacq, dictus Thoiſon d'Or.

Sub Rubeo Sigillo pendente a caudâ pergamenæ.

Cy s'enſuyvent les Parties qui ſont en la Fleur de Liz qui eſt d'Or,

PREMIEREMENT, dedens le grant Flouron de la dite Fleur de Liz, deſſus une Croix garnye d'un Crucefix, le tout de la Vraye Croix, en chaſcun des Piez & Mains du dite Crucefix eſt ung fort bien petit Dyamant, poyntu a facon de Clou; qui ſont en Nombre Troys Dyamans.

Item, y a encoires Six Chattons chaſcun de Quatre Perles aſſez d'une ſorte qui ſont en tout Vingt & quatre Perles, avecques une petite poynte de Dyamant au millieu de chaſcun Chatton, ung peu plus Groſſes que les aultres.

Item, au deſſus du Chief du dite Crucefix a ung Chaton de Troys Perles auſſi aſſez d'une ſorte deux petiz Dyamandz poyntus, & d'un petit Ruby au millieu, avecques Quatre Saffirs & Troys Ballaitz, les ungs ſont ung peu meilleurs que les aultres.

Item, au de hors d'icellui grant Flouron y a Six Baillaitz, troys Saffirs, & dix trouſſes de Perles, aſſez d'une ſorte (aſſavoir) chaſcune Trouſſe de Quatre Perles qui ſont en nombre pour les dits Dix Trouſſez Quarante Perles: & y a une petite poynte de Dyamand au millieu de chaſcune Trouſſe de la ſort Des aultres petis, qui ſont ſpeciffiez cy deſſus.

Item, au Deſtre Flouron dedens a auſſi une Piece de la vraye Croix aſſiſe ſur une Piece de Soys vermiel, & a l'entour d'icellui Flouron a unze Trouſſes de Perles aſſez de la meſme ſorte dès aultres, & chaſcune Trouſſe a Quatre Perles qui ſont pour ce Quarante & quatre Perles, & une petite poynte de Dyamand au mellieu de chaſcune Trouſſe, qui ſont auſſi de la ſorte des aultres; Auſſi y a Cinq Baillitz & une Eſmeraulde & Quatre Saffirs.

Item, au Seneſtre Flouron dedens y a ſemblablement une Piece de la vraye Croix enchaſſee en Or, achun bout de la quelle y a ung Ballaitz plus petis que les aultres devand aſſiſe ſur Chyndal vermiel, & al'entour d'icellui Flouron y a unze Trouſſes de Perles chaſcune Trouſſe de Quatre Perles ſembles aux aultres, qui ſont en nombre Quarante & quatre Perles, & y a une poynte de Dyamand au mellieu de chaſcune Trouſſe, une Eſmeraulde de la grandeur de l'autre Cinq Baillaitz, & quatre Saffirs pres de la meſme ſorte des aultres.

Item, au Mellieu de la dite Fleur de liz y a une Piece de Drap bleu, & a l'entour y a Quatre Saffirs, Deux Ballaits, & Deux Eſmeraldes avec Quatre Trouſſes de Perles ſemblables aux deſſus dites, qui ſont en Nombre Seize Perles, avec ung Dyamand poyntu au mellieu de chaſcune Trouſſe de la meſme ſorte des aultres.

Item, au Pie de la dite Fleur de Lyz par dedens y a ung des Cloux, dont noſtre Seigneur fut atache a la Croix: & y a Deux Trouſſes de Perles, chaſcune Trouſſe de Quatre Perles, qui ſont Huit Perles en Nombre, & d'un Dyamand poyntu au mellieu de chaſcune Trouſſe fort petit, Dont l'un eſt tumbe hors de ſon lieu, & y a auſſi Deux petiz Ballaitz & a l'entour du dit Pie y a Six Saffirs, Cinq Ballaitz, & Dix Trouſſes de Perles auſſi ſemblables aux deſſus dites, qui fount en Nombre Quarante Perles, & en chune Trouſſe y a ung petit Dyamand au mellieu de la ſort des aultres.

Item, une Pomme d'Argent doree, taille par dehors de Fuſilz & d'eſcyncilles de feu,

Item, la Couronne d'icelle Fleur de Liz au principal front eſt garnye de Troys Saffirs, d'un long Ballaitz, d'une Eſmeraulde au mellieu, & de Huit Perles a l'entour, dont les unes ſont moindres que les aultres.

Item, es aultres Deux grans Flouron a Deux boutons garnys chaſcun de Troys Saffires, d'un Baillaitz, d'une Eſmeraulde plus petite que l'autre nommee devant, & ſept Perles aſſez d'une ſorte.

A.D. 1508. Hen. 7.

ITEM, aux Deux petiz Flourons au mellieu de chaſcun y a Quatre des dites Perles, & ung Ballaitz de la meſme ſorte.

ITEM, au demy Rond d'icelle Couronne y a une groſſe poynte de Dyamand a mellieu, & Quatre groſſees Perles a façon de Poyres, Deux Ballaitz, Deux Saffirs, & Huit aultres Perles.

ITEM, encoires Quatre Branchettes garnyes de Deux Ballaitz & de Deux Eſmerauldes.

A.D. 1508. Hen. 7.

Et Poyſe la dite Fleur de Liz, garnye comme deſſus, tant en Or, Argent, Pierrerye, que des aultres Choſes eſtans en la dite Fleur de Liz, *Deux Centz unze Unces & Demye*, qui font *Vignt ſix Marcs, troys Unces & Demye*, de Poix de Troye.

☞ *De Pardonatione pro Epiſcopo Londonienſi.*

A.D. 1509. An. 24. H. 7. Pat. 23. H. 7. p. 2. m. 24.

REX omnibus Ballivis & Fidelibus ſuis ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratia noſtra ſpeciali ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris PARDONAVIMUS, REMISIMUS, & RELAXAVIMUS, ac per Præſentes PARDONAMUS, REMITTIMUS, & RELAXAMUS *Richardo Fitz James London. Epiſcopo*, aliàs dicto *Richardo Fitz James Epiſcopo Londonienſi*, aliàs dicto *Richardo Londonienſi Epiſcopo*, aliàs dicto *Richardo Fitz James* nuper *Epiſcopo Ciceſtrenſi*, aliàs dicto *Richardo Fitz James* nuper *Epiſcopo Roffenſi*, aliàs dicto *Richardo Fitz James* nuper *Roffenſi Epiſcopo*, ſeu quocumque alio Nomine, Cognitione ſive Additione Nominis aut Cognominis vel Dignitatis *idem Epiſcopus* cenſeatur ſeu nominetur, omnimoda Offenſas, Tranſgreſſiones, Meſpriſiones, Contemptus, Necligentias, Concelamenta, Deceptiones, Falſitates, Impetitiones & alia Malefacta quæcumque, ac omnimoda Forisfacturas, Fines, Amerciamenta, Pœnas, Debita & Deperdita Adjudicata ſive Adjudicanda occaſione Præmiſſorum ſeu aliquorum eorumdem per *ipſum Epiſcopum* ante præſentem Diem qualitercumque facta forisfacta ſive perpetrata, unde Punitio caderet in Demandum Debitum ſeu in Finem & Redemptionem, aut in alias Pœnas pecuniarias ſive in Forisfacturas Bonorum & Catallorum *ipſius nunc Epiſcopi*, vel in Onerationem Perſonæ ipſius *nunc Epiſcopi*; Statutis Actubus ſive Ordinationibus aliquibus in hujuſmodi Caſubus editis ſeu proviſis ſeu eorum aliquo vel aliquâ aliâ Materiâ Re vel Cauſâ quacumque non obſtantibus:

Ac etiam PARDONAVIMUS, REMISIMUS & RELAXAVIMUS *eidem Epiſcopo* omnimoda Offenſas, Tranſgreſſiones, Meſpriſiones, Contemptus, Negligentias, Concelamenta, Deceptiones, Impetitiones & alia Malefacta quæcumque, per *ipſum Epiſcopum* ante præſentem Diem qualitercumque facta ſive perpetrata, contra formam omnium & ſingulorum Statutorum de Laboratoribus, Servientibus, Mendicantibus, Vacabundis, & de Signis & Liberatis Pannorum, Capiciorum Retentiones, Conventiones, Barganias & Promiſſiones illicitas, ac de Chevanciis, Uſuris & Barganiis illicitis ac contra formam Statuti & Ordinationum de Proviſionibus, necnon de Placitis, Proſecutionibus, Sectis ſeu Querelis in alia Curia Chriſtianitatis ſeu alibi contra regaliam Coronam ſeu Dignitatem noſtras ante hæc tempora editorum & proviſorum; ac etiam omnimodas Forisfacturas verſus *ipſum Epiſcopum* Præſentatas ſeu Præſentandas, Fines, Amerciamenta, Pœnas, Debita, Deperdita, Aſſenſa ſeu Aſſidenda, Adjudicata ſeu Adjudicanda ſuper ſeu verſus *eundem Epiſcopum* ſeu per Ipſum vel aliquem Prædeceſſorum ſuorum Nobis forisfacta ratione Præmiſſorum ſeu eorum alicujus.

A.D. 1509.

PARDONAVIMUS inſuper & RELAXAVIMUS *eidem Epiſcopo* omnimoda Demanda necnon Articulos Itineris Deſtructiones & Tranſgreſſiones de Viridi & Venatione ſeu occiſione Cervorum & aliarum Ferarum in Foreſtis, Parcis, Chaceis ſeu Warennis noſtris & aliorum quorumcumque, Venditiones, Proſternationes & Abſciſiones Boſcorum infra Foreſtas & extra, & aliarum Rerum quarumcumque infra Regnum noſtrum Angliæ ante præſentem Diem emerſarum, unde Punitio caderet in demandum Debitum ſeu in Finem & Redemptionem aut in alias Poenas pecuniarias ſeu in Forisfacturas Bonorum & Catallorum *ipſius Epiſcopi* ſive in Onerationem Perſonæ ſuæ & omne id quod ad, verſus *ipſum Epiſcopum* pertinet ſeu pertinere poſſit ex Cauſis prædictis ſeu earum aliqua; aliquibus Statutis, Actubus ſive Ordinationibus in contrarium factis, editis, ſive proviſis, in aliquo non obſtantibus:

PARDONAVIMUS, REMISIMUS & RELAXAVIMUS ac etiam DAMUS *eidem Epiſcopo* omnia & omnimoda Catalla Felonum, Attinctorum, & aliorum quorumcumque Felonum, Clericorum Attinctorum & Clericorum Convictorum, Catalla, Utlagata Waviata Fugitivorum & Felonum de Se, & in exigendâ poſita, Deodandas, Thezaurum inventum, Wreccum Maris, Catalla Waviata & Straiata, Vaſta, Impetitiones, Clamationes, Captiones, & Detentiones eorum ac Detentiones quorumcumque Bonorum & Catallorum Nobis qualitercumque ſpectantium ſeu Foriſfacturorum & quæ ad Manus ſive Poſſeſſionem *ipſius Epiſcopi* ſeu alicujus Prædeceſſorum ſuorum aliquo tempore devenerunt, & ea omnia & ſingula Bona & Catalla ac cætera Præmiſſa *eidem Epiſcopo* DAMUS & CONCEDIMUS per Præſentes HABENDA ſibi ex Dono noſtro abſque aliquo Compoto inde Nobis reddendo;

PARDONAVIMUS inſuper *eidem Epiſcopo* omnimoda Eſcapia & Evaſiones voluntarias & non voluntarias quorumcumque Clericorum Convictorum, Clericorum Attinctorum & aliorum Felonum & Priſonariorum quorumcumque a Cuſtodia ſive Cuſtodiis *prædicti Epiſcopi* aut alicujus Prædeceſſorum ſuorum quotienſcumque & qualitercumque facta habita ſive evenientia, ac omnes & omnimodos Fines Debita Denariorum Summas & Pœnas Pecuniarum quaſcumque Adjudicatos ſive Adjudicandos Nobis verſus *ipſum Epiſcopum* ſeu verſus aliquem Prædeceſſorum ſuorum pro Evaſionibus & Eſcapiis illis ac aliis Præmiſſis ſeu eorum aliquo debitos pertinentes ſive ſpectantes ullo modo:

PARDONAVIMUS inſuper & RELAXAVIMUS *eidem Epiſcopo* omnimodas Decimas, Quotas, Quintaſdecimas, Taxas, Tallagia, Auxilia, Subſidia & Denariorum Summas quæcumque Nobis per *ipſum Epiſcopum* ſeu aliquem Prædeceſſorum ſuorum ante Datam Præſentium qualitercumque debita ſive pertinentia, necnon omnimoda Retentiones, Concelamenta & Deceptiones omnimodas Decimarum, Quotarum, Quintarum Decimarum, Taxarum, Tallagiorum Subſidiorum, Auxiliorum Parvorum & Magnorum, & Denariorum Summas quæ Nobis pertinent aut pertinere debent & cujuſlibet Partis eorum & aliarum præſtationum quarumcumque, necnon Collectiones, Receptiones, Retentiones & Detentiones eorum, & cujuſlibet Parcellæ eorumdem, ac Denariorum Summas quaſcumque Nobis per *ipſum Epiſcopum* ſeu aliquem Prædeceſſorum ſuorum pro Præmiſſis ſive pro aliquo Præmiſſorum ſeu pro aliqua alia Cauſa qualitercumque ſpectantes debitas ſive pertinentes abſque aliquo Compoto Nobis inde reddendo, faciendo ſeu ſolvendo:

Necnon PARDONAVIMUS, REMISIMUS & RELAXAVIMUS, ac per præſentes PARDONAMUS, REMITTIMUS & RELAXAMUS *eidem Epiſcopo* omnimoda Demanda, Tranſgreſſiones, Offenſas, Necligentias, Contemptus, Meſpriſiones, Impetitiones & Fracturas ſive Infractiones per *ipſum Epiſcopum* ante præſentem Diem contra formam tàm quorumcumque Statutorum, Ordinationum, & Proviſionum factorum ſive ordinatorum de Perquiſitionibus, Acceptationibus, Lectionibus, Publicationibus, Notificationibus & Executionibus quibuſcumque quarumcumque Literarum, Brevium, Bullarum Apoſtolicarum ſive aliorum Inſtrumentorum & omnium aliorum Statutorum & Proviſionum, prætextu quorum aliqua Secta verſus *eundem Epiſcopum* per Indictamenta, Præſentationes, Informationes per Billam vel per *Breve de Præmunire facias* ſeu quocumque alio modo pro aliqua Materia ante præſentem Diem facta fieri valeat quàm quorumcumque aliorum Statutorum Pœnalium factorum ſive perpetratorum ante eundem præſentem Diem; Statutis, Ordinationibus & Proviſionibus illis non obſtantibus:

PARDONAVIMUS etiam REMISIMUS & RELAXAVIMUS *eidem Epiſcopo* omnimoda Foriſfactas, Malefacta & Offenſas per Ipſum vel aliquem Prædeceſſorum ſuorum perpetrata verſus Ipſum quoquomodo aut aliquos Prædeceſſores ſuos Præſentata ſeu Præſentanda, Adjudicata vel Adjudicanda coram aliquibus Juſticiariis, Comiſſionariis ſive Commiſſariis vel Miniſtris noſtris, & Amerciamenta, Fines, Pœnas, Debita & Deperdita ſuper & verſus *eundem Epiſcopum* aut ſuper aliquem Prædeceſſorum Aſſeſſa vel Aſſidenda, Adjudicata ſeu Adjudicanda, vel per Ipſum aut aliquem Prædeceſſorum ſuorum Nobis foriſfacta vel foriſfacienda quacumque ex Cauſa ante præſentem Diem contra formam ſeu effectum Statutorum, Actuum ſive Ordinationum, pro Ripariis, Gurgitibus, Stangnis, Pilis, Lokkis, Hebbyng, Weris aut Mothis factis, ædificatis, exaltatis, elargatis vel extenſis vel non depoſitis, aut non proſternatis, inde editorum & proviſorum, & Fines, Amerciamenta & Debita Nobis Actionibus præmiſſis ſive eorum alicujus debite ſpectantia *præfato*

Epi-

A.D. 1509. Hen. 7.

Epiſcopo Damus & Concedimus Habenda ſibi ex Dono noſtro abſque Compoto ſeu aliquo alio proinde Nobis reddendo, faciendo vel ſolvendo:

Ac inſuper Pardonavimus, Remiſimus, & Relaxavimus *eidem Epiſcopo* omnes & omnimodas Solutiones & Liberationes quarumcumque Peciarum Auri Cunati infra Regnum noſtrum Angliæ ſeu alibi, ac quorumcumque Vaſorum, Platarum, Bullionum, Maſſarum & Jocalium Auri vel Argenti, Operati vel non Operati per *ipſum Epiſcopum* aut per aliquam aliam Perſonam pro *eodem Epiſcopo* aut Nomine ſuo alicui Mercatori aut aliæ Perſonæ vel aliquibus Perſonis Extraneis Natæ ſeu Natis extra Regnum ſeu Obedientiam noſtram pro aliquibus Mercandiſis, Mercimoniis per viam Eſcambii aut aliter Solutarum ſive deliberatarum contra formam cujuſdam Actûs in Parliamento noſtro apud Weſtmonaſterium Anno Regni noſtri Quarto tento inde editi, aut contra formam aliquorum aliorum Statutorum ſive cujuſcumque alterius Actûs ſive Ordinationis inde ante hæc tempora editi ſeu proviſi, necnon Forisfacturas, Rupturas, Contemptus & Violationes Statuti illius aut quorumcumque Statutorum ſive Ordinationum ante hæc tempora editorum ſive proviſorum, ac omnimoda Bona & Catalla ac Denariorum Summas Nobis occaſionibus prædictis ſeu earum aliqua forisfactas *eidem Epiſcopo* Damus & Concedimus per Præſentes, Habenda *eidem Epiſcopo* ex Dono noſtro abſque aliquo Compoto inde Nobis reddendo ſeu ſolvendo, ac omnes & ſingulas Denariorum Summas Debita & Demanda quæ Nobis ratione aliquarum Recognitionum ſive alicujus Recognitionis Nobis ſoli vel Nobis conjunctim cum aliis Perſonis vel alia Perſona vel alicui Perſonæ ſeu aliquibus aliis Perſonis ad Uſum noſtrum ante præſentem Diem per *præfatum Epiſcopum* vel per aliquem Prædeceſſorum ſuorum per Se ſeparatim vel conjunctim cum aliis Perſonis vel aliâ Perſonâ pro Seipſo vel pro aliqua alia Perſona vel aliquibus aliis Perſonis factarum pertinentium ſive ſpectantium ſeu aliquo modo pertinebunt aut ſpectabunt vel pertinere aut ſpectare poterint:

Ac etiam Pardonamus, Remittimus & Relaxamus *eidem Epiſcopo* omnimoda impetitiones & injuſta Clamationes ſive Clama & non Clama ſive non Clamationes, Proſecutiones, Uſurpationes, Abuſiones, Abuſus & non Uſus quarumcumque Libertatum, Juriſdictionum, Retornationum Brevium, Præceptorum & Mandatorum noſtrorum & Executionum eorumdem ac Viſus franciplegii in Terris & Feodis *ipſius Epiſcopi* & quarumcumque Libertatum ſeu Juriſdictionum Juſticiariis Pacis Juſticiariis ad Goalas Deliberandas & Coronatoribus abſque Waranto Regio, ac omnimodas Forisfacturas, Fines, Pœnas, & omnimoda Exitus & Proficua per *eundem Epiſcopum* ratione Præmiſſorum ſeu eorum alicujus percepta, & ea *eidem Epiſcopo* Damus & Concedimus per Præſentes.

A.D. 1509. Hen. 7.

Ac etiam Pardonavimus, Remiſimus & Relaxavimus *eidem Epiſcopo* omnimodas Proſtrationes, Abrutiones, ſive Permiſſiones Cadendi aliquarum Domorum, ac etiam omnimodas Inclauſuras aliquarum Terrarum Arrabilium, & eaſdem Terras ad Paſturam mittendas occupandas ſive appruandas contra formam cujuſdam Actûs ſive Statuti in Parliamento noſtro tento apud Weſtmonaſterium Anno Regni noſtri Secundo in hujuſmodi Caſu editi & proviſi, ac omnia Exitus & Proficua de Domibus & Terris illis per *ipſum Epiſcopum* percepta Nobis aliquo modo ſpectantia ſive debentia *eidem Epiſcopo* Damus & Concedimus per Præſentes.

Ac etiam Pardonavimus, Remiſimus & Relaxavimus, ac per Præſentes Pardonamus, Remittimus & Relaxamus *eidem Epiſcopo* omnimodas Uniones, Annexationes, Appropriationes & Conſolidationes quorumcumque Hoſpitalium, Beneficiorum, Eccleſiarum, Capellarum, Cantariarum per *ipſum Epiſcopum* aut alicujus Prædeceſſorum ſuorum ante hæc tempora unitorum, factorum, Appropriatorum, annectorum ſive conſolidatorum, & eaſdem Uniones, Annexationes, Appropriationes ſive Conſolidationes & earum quamlibet Confirmamus, Ratificamus & Approbamus per Præſentes.

Ac inſuper Pardonavimus, Remiſimus & Relaxavimus, ac per Præſentes Pardonamus, Remittimus & Relaxamus *eidem Epiſcopo* omnes & ſingulas Captiones & Receptiones aliquarum Literarum procuratoriarum & Literarum Attornatarum ſive earum alicujus ac Captiones ad Firmam & quaſcumque Adminiſtrationes per Indenturam vel aliter ſeu alio modo de aliquibus Perſonis Alienigenis aliquorum Beneficiorum infra Regnum Angliæ, necnon omnes & omnimodas Portationes Auri Argenti ſeu alterius Thezauri & Commoditatum & eorum cujuſlibet ſive eorum alicujus extra Regnum Angliæ, per Literas Eſcambii Mercandiſas ſive aliquo

liquo alio modo quocumque ad Proficuum aliquorum Alienigenarum de aut pro hujuſmodi Beneficiis aut pro Firma ſive Adminiſtratione eorumdem ſive eorum alicujus contra formam aliquorum Statutorum inde nuper editorum:

Et inſuper **Pardonavimus**, **Remiſmus** & **Relaxavimus** *eidem Epiſcopo* omnimodas Intruſiones, Tranſgreſſiones, Intrationes & Ingreſſus per Se vel per Prædeceſſores ſuos in omnia & ſingula Maneria, Terras, Tenementa ſeu Poſſeſſiones & Hæreditamenta quæcumque quorumcumque Tenentium noſtrorum aut Tenentium Progenitorum ſeu Prædeceſſorum noſtrorum, aut cujuſcumque Tenentis noſtri ſive Tenentis Progenitorum noſtrorum, aut cujuſcumque Hæredum alicujus nuper Tenentis noſtri vel aliquorum nuper Tenentium noſtrorum ſive Progenitorum ſeu Prædeceſſorum noſtrorum, in Cuſtodia noſtra exiſtentia aut ad Nos pertinentia ſive ſpectantia, cujuſcumque Dignitatis, Honoris, Statûs aut Conditionis iidem Tenentes noſtri aut Tenentes Progenitorum noſtrorum Hæredes ſeu Hæres alicujus nuper Tenentes noſtri aut Tenentis Progenitorum noſtrorum aut aliquorum nuper Tenentium noſtrorum ſive Progenitorum noſtrorum fuerint vel fuerit, ac Warda & Maritagia necnon Foriſfacturas & Valores Maritagiorum eorumdem Tenentium & eorum cujuſlibet, ac omne id quod ad Nos pertinet ſeu Nobis pertinere debuiſſet ratione Cuſtodiæ Wardagiorum & Maritagiorum illorum, ac Perceptiones Receptiones & Detentiones ſingulorum Exituum & Proficuum omnium & ſingulorum Præmiſſorum per *ipſum Epiſcopum* habitas receptas ſive detentas, ac omnia eadem Exitus, Redditus, Reventiones & Proficua *eidem Epiſcopo* per Præſentes **Damus** & **Concedimus**:

Inſuper **Pardonamus** *eidem Epiſcopo* omnia Compota, Debita, Præſtita & Arreragia Compotorum ac Denariorum Summas Nobis aut Progenitoribus noſtris per ipſum *Epiſcopum* de aut pro Præmiſſis ſeu aliquo Præmiſſorum debita ſive pertinentia, ac etiam omnimoda Raptus, Abductiones, Detentiones & Concelamenta quorumcumq; Hæredum ſive Wardagiorum Nobis pertinentium, & Maritagiorum quorumcumque Tenentium noſtrorum aut cujuſcumque Tenentis noſtri vel Progenitorum noſtrorum vel Hæredum ſeu Hæredis quorumcumque nuper Tenentium noſtrorum ſeu cujuſcumque nuper Tenentis noſtri vel Progenitorum noſtrorum, cujuſcumque Dignitatis ſeu Conditionis iidem nuper Tenentes noſtri vel nuper Tenentes Progenitorum noſtrorum, Hæres aut Hæredes eorumdem fuerint vel fuerit, per *dictum Epiſcopum* ante Datam Præſentium quovis modo habita ſive percepta, *eidem Epiſcopo* **Damus** & **Concedimus** per Præſentes abſque aliquo Compoto ſeu aliquo Alio proinde Nobis ſeu Succeſſoribus noſtris reddendo, ſolvendo vel faciendo:

Ac etiam **Pardonavimus**, **Remiſimus** & **Relaxavimus** *præfato Epiſcopo* omnimodas Donationes, Alienationes & Perquiſitiones per *ipſum Epiſcopum* aut per aliquem Prædeceſſorum ſuorum vel per aliquem aliam Perſonam ſive aliquas alias Perſonas ad Uſum *ipſius Epiſcopi* & Succeſſorum ſuorum ſive ad Uſum aliquorum Prædeceſſorum *ipſius Epiſcopi* & Succeſſorum ſuorum de Terris, Tenementis, & Poſſeſſionibus quibuſcumque de Nobis in Capite vel aliter tentis, ſive de aliquibus aliis Perſonis vel de aliqua alia Perſona tentis, Licentiâ noſtrâ inde non obtentâ:

Et ulterius de uberiori Gratiâ noſtrâ **Pardonavimus, Remiſimus, & Relaxavimus** *præfato Epiſcopo* omnimoda Proditiones, Murdra, Raptus & Abductiones Mulierum, Rebelliones, Inſurrectiones, Felonias, Conſpirationes, Cambipartias, Manutenentias, Confœderationes, Riotas, Routas, Conventicula illicita, Imbraciarias indebitas, Verborum Prolationes, Cognitiones, Proditiones & alias Tranſgreſſiones, Offenſas, Necligentias, Extortiones, Falſitates, Meſpriſiones, Ignorantias, Contemptus, Concelamenta, Foriſfacturas & Deceptiones per *ipſum Epiſcopum* ante præſentem Diem qualitercumque, quotienſcumque & quandocumque facta ſive perpetrata, necnon omnes & omnimodas Fracturas, Capturas & Violationes quorumcumque Statutorum per *ipſum Epiſcopum* ante præſentem Diem qualitercumque factas ſive perpetratas, & Sectam Pacis noſtræ quæ ad Nos verſus *ipſum Epiſcopum* pertinet occaſione Præmiſſorum ſive alicujus eorumdem ac omnimoda Judicia, Pœnas Mortis, & Executiones verſus *ipſum Epiſcopum* reddita ſive adjudicanda occaſionibus prædictis ſeu eorum aliquâ, ac etiam Utlagarias ſi quæ in *ipſum Epiſcopum* hiis occaſionibus ſeu eorum aliqua fuerint promulgatæ & Executiones eorumdem, ac etiam omnes alias Utlagarias verſus *eundem Epiſcopum* tàm ad Sectam noſtram quàm ad Sectam aliquorum vel alicujus alterius promulgatas, ac etiam omnia debitè Executiones, Pœnas & Demandas quæ ratione Præmiſſorum aut alicujus eorum Nobis attingere

A.D. 1509.
Hen. 7.

gere poſſint aliquo modo ante Datam Præſentium, & firmam Pacem noſtram Ei inde Concedimus; ita tamen quòd ſtet recto in Curia noſtra ſi quis verſus eum loqui voluerit de Præmiſſis vel aliquo Præmiſſorum:

Ac etiam Pardonavimus, Remiſimus & Relaxavimus *eidem Epiſcopo* omnia & omnimoda Americiamenta, Fines, Forisfacturas, Exitus & Proficua, Intruſiones in Terras & Tenementa noſtra, ſeu in Terras & Tenementa ſua, ut in Jure Epiſcopatûs ſui, abſque debitâ Liberatione eorumdem habitâ; unà cum Exitibus eorumdem, ac omnia & omnimoda Debita, Compota, Præſtita, Arreragia Firmarum, Compotorum, Securitatum, Promiſſiones, Barganias, Conventiones & Denariorum Summas quaſcumque Nobis per *ipſum Epiſcopum* qualitercumque debita ſive pertinentia, & omne id quod ad Nos verſus *ipſum Epiſcopum* de & pro omnibus & ſingulis Præmiſſis vel eorum aliquo in his Literis Patentibus noſtris ſpecificatis pertinet ſeu pertinere poterit aut debet ullo modo, necnon omnimoda Actiones, Querelas, Proceſſus, Redemptiones, Sectas, Proſecutiones, Condempnationes, Executiones & Demanda quæcumque quæ vel quas Nos ſolus vel Nos conjunctim cum aliis Perſonis vel alia Perſona coram Nobis & Conſilio noſtro vel Coram Nobis in Cancellaria noſtra aut Juſticiariis noſtris de uno vel de alio Banco ſeu coram Baronibus de Scaccario noſtro aut coram quibuſcumque aliis Judicibus vel Juſticiariis noſtris in quacumque Curia noſtra habuimus, exigimus vel vendicamus, aut habere, exigere vel vendicare poterimus ullo modo verſus *ipſum Epiſcopum*, Hæredes, Executores ſeu Aſſignatos ſuos pro Præmiſſis vel aliquo Præmiſſorum, ſeu pro aliqua alia Cauſa, Materia, Re ſeu Occaſione quacumque, ac etiam Utlagarias quaſcumque in *prædictum Epiſcopum* occaſione aliquorum Præmiſſorum ſeu eorum alicujus aut ex aliqua alia Cauſa quacumque promulgatas, & Firmam Pacem noſtram Ei inde Concedimus, ac omnia & ſingula Bona & Catalla *ipſius Epiſcopi* ratione Præmiſſorum ſeu eorum alicujus forisfacta debita ſive pertinentia *eidem Epiſcopo* Damus & Concedimus per Præſentes Habenda *eidem Epiſcopo* de Dono noſtro abſque aliquo inde ſolvendo Nobis ſeu reddendo ſine Compoto inde faciendo; eo quòd expreſſa mentio de vero Valore Annuo aut de Certitudine Præmiſſorum in Præſentibus minimè facta exiſtit, aut aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, Proviſione ſeu Reſtrictione in contrarium inde facto, edito, proviſo ſive ordinato, aut aliquâ aliâ Re Cauſâ, vel Materiâ quacumque in aliquo non obſtantibus.

A.D. 1509.
Hen. 7.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo ſeptimo Die Februarii.

Per ipſum Regem.

De Pardonatione pro Galfrido Coventrienſi & Lichfeldenſi Epiſcopo.

A.D. 1509.
An. 24. *H.* 7.
Pat. 24. *H.* 7. *p.* 1. *m.* 21.

REX omnibus Ballivis & Fidelibus ſuis ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratia noſtra ſpeciali ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, Pardonavimus, Remiſimus, & Relaxavimus, ac per Præſentes Pardonamus, Remittimus, & Relaxamus Reverendo in Chriſto Patri *Galfrido*, permiſſione divinâ, *Coventrienſi & Lichfeldenſi Epiſcopo*, aliàs dicto *Galfrido Blythe* nuper *Decano Eb.* aliàs dicto *Galfrido Blythe Clerico Executori Teſtamenti* Reverendiſſimi in Chriſto Patris *Thomæ* nuper *Eborum Archiepiſcopi*, aliàs dicto *Galfrydo Blythe Clerico Executori Teſtamenti* Reverendi Patris *Johannis nuper Sarum Epiſcopi*, ſeu quocumque alio nomine cenſeatur, omnimoda Murdra, Raptus & Abductiones Mulierum, Rebelliones, Felonias, Inſurrectiones, Conſpirationes, Cambipartias, Manutenentias, Confœderationes, Riotas, Routas, Conventicula illicita, falſas Alligantias, Imbraciarias, &c.

A.D. 1509.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo octavo Die Februarii.

Per ipſum Regem.

Super Vacatione Epiſcopatus Dunolmenſis.

A.D. 1509. Ms. 24. H. 7. Pat. 24. H. 7. p. 1. m. 26.

REX, Temporalibus Epiſcopatûs Dunolmenſis in Manibus noſtris exiſtentibus, Sede Epiſcopali ibidem Vacante, omnibus, ad quos præſentes Literæ noſtræ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

Volentes, cupientesque, pro bono Pacis noſtræ, ſano Regimine Quiete ac Gubernatione Populi noſtri in Epiſcopatu noſtro Dunolmenſi degentium, & ad illum durante Vacatione Epiſcopatûs illius Confluentium, Juſtitiam in omnibus miniſtrari,

Dedimus & Conceſſimus, ac per præſentes Damus & Concedimus, Dilectis Capellanis noſtris, *Thomæ Priori* Eccleſiæ ſive Monaſterii *Sancti Cuthberti* in Epiſcopatu Dunolmenſi, & *Thomæ Dalby* Archidiacono Richemondiæ, Auctoritatem & plenariam poteſtatem *ejuſdem Epiſcopatûs*,

Ac etiam Auctoritatem Faciendi, Ordinandi, & Conſtituendi tot & tales Cancellarium, Vicecomites, Eſcaetores, Juſticiarios, Ballivos, ſeu alios Miniſtros quoſcumque, infra Epiſcopatum prædictum, durante ejuſdem Epiſcopatûs Vacatione, quot & quales, juxta eorum diſcretionem, pro bono Pacis noſtræ Regimine Quiete ac Gubernatione Populi noſtri prædicti, eis videbitur, Faciendi Ordinandi & Conſtituendi,

A.D. 1509.

Actuſque & Opera eorum cujuſlibet Supervidendi & Contrarotulandi,

Et ſi Caſus id exigat, Ipſos & eorum quemlibet Amovendi & Exonerandi, & Alios Locis ſuis de Novo Faciendi & Conſtituendi, quotiens opus fuerit, durante Beneplacito noſtro;

Mandantes omnibus & ſingulis Majoribus, Vicecomitibus, Ballivis, Conſtabulariis, & aliis Officiariis & Ligeis noſtris quibuſcumque, in Epiſcopatu prædicto, quòd dictis Cancellario, Vicecomitibus, Eſcaetoribus, Juſticiariis, Officiariis, Ballivis, & aliis Miniſtris quibuſcumque, ut præmittitur, per præfatos *Thomam Priorem & Thomam Dalby* faciendis ordinandis & conſtituendis, in omnibus & ſingulis, quæ ad Officia ſua pertinent, faciendis & exequendis, dummodò in Officiis ſuis ſteterint, Conſulentes, Aſſiſtentes, Faventes, Obedientes ſitis & Auxiliantes prout decet.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Knoll*, viceſimo tertio Die Februarii.

Per Breve de Privato Sigillo.

CONVENTIONES, LITERÆ, ET ACTA PUBLICA,

Regnante *Henrico Octavo.*

Regis Aragonum Commiſſio ad Renovandum Conventiones de Amicitia & de Matrimoniis.

D.1509.
1.H.8.
l. Cotton.
paſ.C.12.

F*Erdinandus*, Dei gratiâ, **Rex** *Aragonum, Sciciliæ citra & ultra Farum, Hieruſalem, Valenciæ, Majoricarum, Sardiniæ, & Corſicæ*, **Comes** *Barchinonæ*, **Dux** *Athenarum & Neopatriæ*, **Comes** *Roſſilionis & Ceritaniæ*, **Marchio** *Oriſtanni & Gociani.*

Cùm, ſuperioribus Annis, inter Nos & Excellentiſſimum Principem *Henricum Angliæ Regem* Fratrem noſtrum, felicis Memoriæ, fuerunt Tractata, Conſulta, Inita, Firmata, & Jurata nonnulla Capitula, Matrimonium Illuſtriſſimi *Henrici* tunc *Principis Walliæ* Filii Primogeniti & Hæredis ejuſdem Sereniſſimi quondam *Regis Angliæ* Fratris noſtri, & Illuſtriſſimæ *Catherinæ Principis Walliæ* Filiæ noſtræ Chariſſimæ, & Amicitiam & Confœderationem *inter Nos* & eundem Sereniſſimum *Angliæ Regem* Fratrem noſtrum ac Succeſſores utriuſque Partis, continentia, ut prædicta & alia in memoratis Capitulis (ad quæ Nos referrimus, & volumus hic pro inſertis haberi) latiùs continentur,

A.D.1509.

Cúmque inpræſentiarùm Nuncium habuerimus de Obitu præfati Sereniſſimi quondam *Regis Angliæ* Fratris noſtri, quem, ut par erat, moleſtiſſimè tulimus, utpote qui Sapientiſſimo Excellentiſſimo & Potentiſſimo Fratre orbati fuimus,

In hac tamen Jactura plurimùm conſolatur Nos Succeſſio ejus Regno Sereniſſimi & Excellentiſſimi Principis *Henrici Regis Angliæ* Filii ſui ac noſtri nunc feliciter Regnantis, ſi enim Fratrem amiſimus Filium recuperavimus,

Igitur, cùm Mens & Voluntas noſtra ſit quòd omnia & ſingula, in prædictis Capitulis contenta, tàm prædictum Matrimonium quàm dictam Amicitiam tangentia, ſuum ſortiantur effectum, minimèq; dubitemus præfatum Sereniſſimum *Regem Angliæ* nunc Regnantem Filium noſtrum Chariſſimum ejuſdem Mentis & Voluntatis eſſe, & etiam pro majore inter Nos Affinitate augenda, oportebit fortaſsè ne dùm prædicta Capitula & omnia in illis contenta confirmare, verùm etiam alia noviter addere, ac aliam novam Affinitatem contrahere, præſertim

A.D. 1509. Hen. 8.

tim cùm poſthac de Rebus, Honoribus, & Statu præfati Sereniſſimi *Regis Angliæ* Filii noſtri Chariſſimi par Cura quàm de propriis Nobis habenda ſit,

Propterea confidentes admodùm de Fide, Prudentia, Legalitate, & Animi Integritate veſtri *Guterii Gomes de Fuenſalida*, Præceptoris Præceptoriæ de la Membrilla Ordinis Sancti Jacobi de Spata, Oratoris & Conſiliarii noſtri in Anglia Reſidentis, Tenore Præſentis, de noſtra certa Scientia, ac deliberatè & conſultò, eis omnibus melioribus viâ modo & formâ quibus de jure & aliàs poſſumus & valemus, Facimus, Conſtituimus, Creamus, & Ordinamus noſtrum verum, certum, legitimum, & indubitatum Procuratorem noſtrum Oratorem & Nuncium ſpecialem & ad Infraſcripta generalem, ita tamen quòd Specialitas Generalitati non deroget, nec è contra, vos eundem *Guterium Gomes de Fuenſalida* Abſentem tanquam Præſentem; videlicet,

Ut, pro Nóbis & Nomine noſtro, poſſitis Confirmare & de novo Concedere & Firmare præmentionata Capitula & unumquodque illorum, omniáque & ſingula in illis contenta,

Et etiam poſſitis alia de novo Inire, Concordare, Facere, & Firmare, tàm ſuper dicto Matrimonio quàm ſuper dicta Amicitia, cum præfato Sereniſſimo & Excellentiſſimo Principe *Henrico Angliæ Rege* Filio noſtro Dilectiſſimo nunc feliciter Regnante, vel cum Procuratoribus ſeu Deputatis ab eo poſitis,

Etiam, Nomine noſtro & pro Nobis, ſi vobis videbitur, Promittere quòd Dos, quæ pro præfata Illuſtriſſima Principe *Catherina* Filia noſtra Promiſſa extitit & Soluta, ſeu Promittetur & Solvetur, nullo unquam tempore Repetetur per Nos, nec per Eam, nec per alios quoſcumque ab Ea Cauſam habentes,

Poſſitis præterea, Nomine noſtro & pro Nobis, Ratificare & Confirmare, ac, quantum opus ſit, de novo concedere Capitula inita facta & firmata inter Sereniſſimum *Maximilianum Romanorum Imperatorem* Fratrem noſtrum & Illuſtriſſimam Principem *Margaretam* Filiam noſtram, Nomine & pro Parte Illuſtriſſimi Principis *Caroli Principis Caſtellæ, Archiducis Auſtriæ &c.* Nepotis & Filii noſtri Dilectiſſimi Parte ex una, & præfatum Sereniſſimum quoque *Angliæ Regem*, felicis Memoriæ, Fratrem noſtrum, Parte ex altera, ſuper Matrimonio, Deo adjuvante, contrahendo inter præfatum Illuſtriſſimum Principem *Carolum* Nepotem & Filium noſtrum, & Illuſtriſſimam Principem *Mariam Sororem* præfati *Sereniſſimi Regis Angliæ* Filii noſtri nunc Regnantis,

A.D. 1509. Hen. 8.

Et etiam, ſi opus fuerit, poſſitis de novo alia Capitula ſuper eodem Matrimonio Nomine noſtro Concedere, Facere, & Firmare,

Et denuò poſſitis Facere & Firmare omnia alia & ſingula quæ pro Expeditione & Complemento prædictorum Matrimonii & cujuſlibet eorum ac præfatæ Amicitiæ neceſſaria convenientia & oportuna vobis videbuntur,

Et de prædictis omnibus & ſingulis & unoquoque eorum poſſitis Concordare, Facere, & Firmare, pro Nobis & Nomine noſtro, cum præfato Sereniſſimo *Rege Angliæ* Filio noſtro inpræſentiarùm Regnante, vel cum Procuratoribus ſeu Deputatis ab eo poſitis, fieríque facere, petere, & inſtare quæcumque Capitula & quoſcumque Tractatus, cum illis Pactis, Conditionibus, Obligationibus, Juramentis, Securitatibus, Pœnis, Submiſſionibus, Renunciationibus, & Proviſionibus quibus volueritis,

Et generaliter poſſitis Nomine noſtro omnia alia & ſingula Facere & Firmare, cujuſcumque naturæ & importantiæ fuerint aut eſſe poterint in prædictis & circa ea quæ fuerint neceſſaria & oportuna, & quæ Nos facere poſſemus, etiam ſi talia ſint quæ ad ea conficiendum Præceptum exigant magis ſpeciale,

Damus præterea & Concedimus vobis plenum poſſe, ut poſſitis Jurare in Animam noſtram quòd Tenebimus, Obſervabimus, & Adimplebimus realiter & cum effectu omnia & ſingula quæ in prædictis & circa ea Nomine noſtro confirmabitis, concordabitis, capitulabitis, aſſecurabitis, promittetis, & firmabitis, omni fraude, cautelâ, & dolo ceſſantibus, & illa Ratificabimus eis modo & formâ quibus vos ea confirmabitis, concordabitis, capitulabitis, aſſecurabitis, promittetis, jurabitis, & firmabitis, & quòd nullo unquam tempore illa Revocabimus, nec contra ea aut eorum aliquod Faciemus vel Veniemus, ſub Obligatione omnium Bonorum noſtrorum Patrimonialium & Fiſcalium.

In quorum Teſtimonium Præſentes fieri juſſimus propriâ Manu ſignatas, Sigilloque noſtro impendente munitas.

Dat. in *Villa Valleſoleti*, Die undecimo Menſis Maii, Anno a Nativitate Domini Milleſimo Quingenteſimo nono.

A.D. 1509. Hen. 8.

Pro Comite Oxoniæ Carta Matildæ Imperatricis confirmata

A.D. 1509. An. 1. H. 8. Pat. 1 H. 8. p. 1. m. 25.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm MATILDA IMPERATRIX, *Henrici nuper Regis Angliæ Primi Filia*, & ANGLIÆ DOMINA, per Cartam ſuam, inter alia, Dederit & Conceſſerit *Alberico de Veer* Anteceſſori Prædilecti & Cariſſimi Conſanguinei noſtri *Johannis Comitis Oxoniæ*, cujus Hæres præfati *Alberici* idem Comes eſt, Caſtrum & Turrim de Colceſtria, cum pertinentiis in Comitatu Eſſexiæ, Habendum ſibi & Hæredibus ſuis, prout per Cartam illam, Nobis oſtenſam, pleniùs liquet,

Virtute cujus idem *Albericus* de Caſtro & Turre prædictis cum pertinentiis Seiſitus fuit in Dominico ſuo ut de Feodo & obiit,

Ac *prædictus Comes* modò de Caſtro & Turre prædictis cum pertinentiis Seiſitus exiſtit, & omnes Anteceſſores ſui de tempore, cujus contraria memoria Hominum non exiſtit, ſimiliter Seiſiti fuerunt de Caſtro & Turre prædictis cum pertinentiis ſucceſſivè per Diſſenſum Hæreditarium poſt Mortem ejuſdem *Alberici*,

Noveritis Nos Statum Titulum Jus Intereſſe & Poſſeſſionem *prædicti Comitis* de & in prædictis Caſtro & Turre, cum pertinentiis, unà cum omnibus & ſingulis Proficuis, Feodis, Avantagiis, Commoditatibus, & Emolumentis eiſdem Caſtro & Turri ſive eorum alteri ſpectantibus aut aliquo modo pertinentibus, in tàm amplis modo & formâ prout idem *Comes* & Anteceſſores ſui prædicti habuerunt ſive perceperunt, Ratificamus, Approbamus, & per Præſentes Confirmamus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo ſexto die Maii.

Per ipſum Regem.

De Vexillifero Conſtituto.

A.D. 1509. An. 1. H. 8. Pat. 1. H. 8. p. 1. m. 24.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratia noſtra ſpeciali, ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, Conſtituimus, Fecimus, & Ordinavimus Dilectum Nobis *Edwardum Howard* Militem *Vexilleferum noſtrum* infra Regnum noſtrum Angliæ & alibi, & quòd eſſet *Vexillefer noſter* pro Termino Vitæ ſuæ, ac Officium Vexilleferi noſtri infra Regnum noſtrum Angliæ & alibi *eidem Edwardo Howard* Dedimus & Conceſſimus per Præſentes, Habendum & Occupandum Officium prædictum *eidem Edwardo* pro Termino Vitæ ſuæ,

Et inſuper Dedimus & Conceſſimus eidem *Edwardo Howard Quadraginta Libras annuatim* pro Feodo ſuo, Habendas & Percipiendas prædictas *Quadraginta Libras* per Annum a primo Die Regni noſtri ad Receptam Scaccarii noſtri per Manus Theſaurarii & Camerariorum noſtrorum ibidem pro tempore exiſtentium, ad Feſta Sancti Michaelis Archangeli & Paſchæ per æquales portiones, in tàm amplis modo & formâ ſicut *Antonius Broun* Miles nuper habuit & percepit pro Executione Officii prædicti, unà cum omnibus aliis Commoditatibus, Emolumentis, & Juriſdictionibus Officio prædicto ſpectantibus ſive pertinentibus,

Eo quòd expreſſa mentio de vero Valore annuo, aut de Certitudine Præmiſſorum, aut de aliis Donis ſive Conceſſionibus ante hæc tempora *dicto Edwardo* factis, in præſentibus minimè facta exiſtit, aut aliquo Statuto, Actu, ſive Ordinatione in contrarium inde editis, factis, ſive proviſis in aliquo non obſtantibus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo die Maii.

Per Breve de Privato Sigillo.

Super Dotalitio pro Matrimonio Renunciatio Catherinæ Infantis.

A.D. 1509. An. 1. H. 8. Bibl. Cotton. Veſpaſ. C. 12.

KAtherina, Dei gratiâ, *Principiſſa Walliæ*, &c. univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm in quodam Tractatu,

De Data Viceſimi tertii Diei Menſis Junii,

A.D. 1509. Hen. 8.

Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo tertio,

Ad quem Nos referimus & pro hic inſertum haberi volumus,

Inter Catholicos Principes *Ferdinandum & Elizabetham*, Dei gratiâ, *Regem & Reginam Hiſpaniarum* Genitores noſtros ex una, & Illuſtriſſimum Excellentiſſimum ac Potentiſſimum Principem, Celebris Memoriæ, *Henricum*, Dei gratiâ, nuper *Regem Angliæ & Franciæ & Dominum Hiberniæ* Patrem & Socerum noſtrum Chariſſimum, Partibus ex altera,

Per Oratores ſuos hincinde ſufficienter auctorizatos, conſtitutos, & deputatos,

Pro Matrimonio inter Sereniſſimum & Illuſtriſſimum Principem Dominum meum *Henricum* tunc *Principem Walliæ, Ducem Cornubiæ, &c.* nunc verò, Dei gratiâ, *Regem Angliæ &c.* præfati *Henrici*, Celebris Memoriæ, nuper *Regis Angliæ* Filium Secundogenitum & Hæredem, & Nos *Catherinam Principem Walliæ* prædictam, Deo duce, habendo, contrahendo, & ſolempizando,

Nuper convento, concordato, & concluſo,

Et per ſuas Literas Patentes, Magnis Sigillis ſuis ſigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas, ac per Juramenta ſua, tactis ſacroſanctis Euangeliis, hincinde corporaliter præſtita, Confirmato, Ratificato, & Approbato,

Inter cætera contineatur,

Quòd prænominatus tunc Princeps Walliæ, *nunc verò* Rex Angliæ *Dominus meus prædictus, & Nos Matrimonium per Verba de Præſenti realiter & cum effectu contraheremus, & idem Matrimonium in Facie Eccleſiæ debitè ſolempniſaremus Locis, Terminis, Modiſque & Formis in dicto Tractatu ſpecificatis,*

Quodque Rex & Regina Hiſpaniarum *Genitores noſtri prædicti, Hæredeſve aut Succeſſores ſui, pro eodem Matrimonio habendo & contrahendo, Nomine Dotis Dotalitii ſive Donationis propter Nuptias, darent, ſolverent, aut deliberarent, ſeu dari, ſolvi, & deliberari facerent præfato nuper* Regi Angliæ, *Hæredibus, Executoribus, aut Aſſignatis ſuis, Summam* Ducentarum Millium Scutorum Auri *boni Auri & juſti Ponderis (unoquoque Scuto valente Quatuor Solidos & Duos Denarios Monetæ Anglicanæ) Locis, Terminis, Modiſque & Formis in dicto Tractatu ſpecificatis,*

Quodque præterea Nos ſupradicta Catherina, *contemplatione ejuſdem Matrimonii, haberemus nonnullas ampliſſimas Donationes propter Nuptias ſive Doaria,*

A.D. 1509. Hen. 8.

Prout in dicto Tractatu, ad quem Nos referrimus, & pro hic expreſſo & inſerto haberi volumus, pleniùs continetur,

Nos igitur, id ipſum propenſiùs conſiderantes, æquâ & juſtâ ratione motæ, Volumus, Concedimus, & Paciſcimur per Præſentes, pro Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, quantum in Nobis eſt & quantum ad Nos attinet ſive tanget vel attinere poterit, quòd dicta Summa *Ducentorum Millium Scutorum Auri* & quælibet Pars ſive Particula eorumdem erunt præfati Domini mei *Regis Angliæ* moderni, eidémque cedent & apud eundem tanquam Bona ſua propria ad proprium Uſum ſuum & Executorum aut Aſſignatorum ſuorum imperpetuùm remanebunt, abſque eo quod *Nos*, aut præfatus *Rex Aragoniæ* Genitor noſter Chariſſimus, aut Illuſtriſſima & Præclariſſima Domina *Johanna*, Dei gratiâ, *Regina Caſtellæ &c.* Soror noſtra Chariſſima, noſtríve aut ſui Hæredes vel Succeſſores aut Deputati vel Aſſignati, vel alius quiſquam debeat aut poſſit illam Summam *Ducentorum Millium Scutorum Auri* aut aliqam ejus Partem ſive Particulam a præfato Domino meo *Rege Angliæ*, ejuſve Hæredibus, aut Succeſſoribus, vel Subditis ſuis, quoquo jure vel modo, ullo unquam tempore, Repetere, Exigere, aut Requirere, aut aliquod Jus in eiſdem de Jure vel Conſuetudine, aut alio quovis quæſito colore, quoquo modo vel tempore prætendere, habere, vel vendicare, quandocumque & quomodocumque, aut per quemcumque modum vel eventum, etiam ſi per Mortem dicti Domini mei *Henrici Regis Angliæ*, aut *noſtrum* dictum Matrimonium fuerit Solutum,

Renunciantes in hac parte, pro Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris, expreſſè & in vim pacti, per Præſentes, omni Juri Nobis aut alicui Noſtrûm in eadem Dote competenti aut in futurum competituro, necnon omnimodæ dictæ Dotis & cujuſlibet Particulæ ejuſdem Repetitioni, atque omnibus & ſingulis tâm Juris quàm Facti Exceptionibus, ac omnium Legum & Canonum Beneficiis, & præſertim Legum & Privilegiis Canonum Repetitionem Dotis Concedentium & Decernentium, necnon Jurium & Canonum Pactum de non Repetenda Dote aliquo Caſu Caſſantium vel Annullantium, ſive Nullum aut Caſſum & Irritum eſſe aut fore Decernentium, ac generaliter omnium & ſingulorum tâm Juris quàm Facti Beneficiis & Privilegiis, quibus

A.D. 1509. Hen. 8. quibus contra Præmiſſa Nos tueri aut quoquo modo juvare poſſemus aut poſſent.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras Patentes, Manu noſtrâ ſubſignavimus, & Sigilli noſtri appenſione communiri fecimus. A.D. 1509. Hen. 8.

Dat. *Greenwic.* ſeptimo Die Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo nono.

Super dicto Dotalitio, Renunciatio Regis Aragonum.

A.D. 1509. An. 1. H. 8. Bibl. Cotton. Veſpaſ. C. 12.

OMNIBUS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, *Guterius Gomes de Fuenſalida* Præceptor Præceptoriæ de la Membrilla Ordinis Sancti Jacobi de Spata, Catholici Principis *Ferdinandi*, Dei Gratiâ, *Regis Aragonum & utriuſque Ciciliæ &c.* Domini mei Supremi Orator, Legatus, Ambaſſiator, Nuncius, & Procurator, ad Infraſcripta per ſuam Commiſſionem (cujus Tenor inferiùs deſcribitur) ſufficienter legitimè & ſpecialiter deputatus, Salutem in omnium Salvatore.

Cùm in quodam Tractatu,

De Data *Viceſimi tertii Diei Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo tertio,*

Ad quem Me refero & quem pro hic inſerto haberi volo,

Inter præfatum *Ferdinandum Regem Aragonum &c.* &, Celebris Memoriæ, *Elizabetham* nuper *Hiſpaniarum Reginam* tunc Conjugem ſuam Chariſſimam ex una, & Illuſtriſſimum Excellentiſſimum & Potentiſſimum Principem, Inſignis Memoriæ, Dominum *Henricum*, Dei gratiâ, *nuper Regem Angliæ & Franciæ ac Dominum Hiberniæ* Fratrem Conſanguineum & Confœderatum ſuum Chariſſimum Partibus ex altera,

Per Oratores ſuos, hincinde ſufficienter authoriſatos, conſtitutos, & deputatos,

Pro Matrimonio, inter Sereniſſimum & Illuſtriſſimum *Henricum tunc Principem Walliæ, Ducem Cornubiæ &c.* nunc verò, Dei gratiâ, *Angliæ & Franciæ Regem* præfati *Henrici*, piæ Memoriæ, nuper *Regis Angliæ Filium Secundogenitum & Hæredem*, ac Seneriſſimam & Præclariſſimam Dominam Dominam *Catherinam Principem Walliæ* Filiam ſuam Chariſſimam, Deo duce, habendo, contrahendo, & ſolempniſando,

Nuper comunicato, concordato, & concluſo,

Et per ſuas Literas Patentes, Magnis Sigillis ſuis ſigillatas & Manubus ſuis ſubſcriptas, ac per Juramenta ſua, tactis Sacroſanctis Evangeliis, hincinde corporaliter præſtita, Confirmato, Ratificato, & Approbato, A.D. 1509.

Inter cætera contineatur,

Quòd prænominatus tunc Princeps Walliæ, *nunc verò* Rex Angliæ, *& ſupranominata Domina* Catherina *Matrimonium per Verba de Præſenti realiter & cum effectu contraherent, & idem Matrimonium in Facie Eccleſiæ debitè ſolempnizarent Locis, Terminis, Modiſque & Formis in dicto Tractatu ſpecificatis,*

Quodque præfati Ferdinandus *&* Elizabetha Rex *&* Regina Hiſpaniarum *Hæredeſve aut Succeſſores ſui, pro eodem Matrimonio prænominatæ Filiæ ſuæ, cum dicto tunc* Principe Walliæ, *nunc verò* Rege Angliæ, *habendo & contrahendo, Nomine Dotis, Dotalitii, ſive Donationis propter Nuptias, darent, ſolverent, aut deliberarent, ſeu dari, ſolvi, & deliberari facient præfato* Regi Angliæ, *Hæredibus, Executoribus, aut Aſſignatis ſuis, Summam* Ducentorum Millium Scutorum Auri *& juſti Ponderis (unoquoque Scuto valente Quatuor Solidos & Duos Denarios Monetæ Anglicanæ) Locis, Terminis, Modiſque & Formis in dicto Tractatu ſpecificatis,*

Quodque prætereà ſupranominata Domina Catherina, *Contemplatione ejuſdem Matrimonii, ampliſſimas propter Nuptias Donationes ſive Doaria conſequeretur & haberet,*

Prout in dicto Tractatu, ad quem Me refero & pro hic inſerto & expreſſo haberi volo, pleniùs continetur,

Ego igitur *Guterius Gomes de Fuenſalida* Orator prædictus, id ipſum propenſiùs mecum conſiderans, atque æquâ & juſtâ ratione Motus, volo, pacifcor, & Concedo, per Præſentes, auctoritate & virtute Commiſſionis meæ prædictæ, pro præfato *Ferdinando Rege Aragonum &c.* Domino meo Supremo, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, quòd dicta Summa *Ducentorum Millium Scutorum Auri* & quælibet Pars ſive Particula earundem erunt præfati *Regis Angliæ* Moderni, eidémque cedent & apud eundem tanquam

A.D. 1509. Hen. 7.

tanquam Bona ſua propria ad proprium Uſum ſuum & Executorum aut Aſſignatorum ſuorum imperpetuum remanebunt, abſque eo quod præfatus *Ferdinandus Rex Aragonum* Dominus meus Supremus, Hæredéſve aut Succeſſores ſui, aut eorum Deputati vel Aſſignati, vel alius quiſquam debeat aut poſſit illam Summam *Ducentorum Millium Scutorum Auri* aut aliquam ejus Partem ſive Particulam a præfato *Rege Angliæ*, ejúſve Hæredibus, aut Succeſſoribus, vel Subditis, quoquo Jure aut Modo, ullo unquam tempore, repetere, exigere, aut requirere, aut aliquod Jus in eiſdem, de Jure vel Conſuetudine, aut alio quovis quæſito colore, quoquo modo vel temporè, prætendere, habere, vel vendicare quandocumque quomodocumque aut per quemcumque modum vel eventum, etiam ſi per Mortem dicti *Henrici* nunc *Regis Angliæ* aut præfatæ *Dominæ Catherinæ* dictum Matrimonium fuerit Solutum;

Renunciantes, in hac parte, pro præfato *Ferdinando Rege Aragonum &c.* Domino meo Supremo, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, expreſsè & in vim pacti, per Præſentes, omni Juri eidem *Regi Ferdinando* in dicta Dote competenti aut in futurum competituro, necnon omnimodæ dictæ Dotis & cujuſlibet Particulæ ejuſdem Repetitioni, atque omnibus & ſingulis tàm Juris quàm Facti Exceptionibus, ac omnium Legum & Canonum Beneficiis & Privilegiis, & præſertim Legum & Canonum Repetitionem Dotis Concedentium vel Decernentium, necnon Jurium & Canonum Pactum de non Repetenda Date aliquo Caſu Caſſantium, ac generaliter omnium & ſingulorum tàm Juris quàm Facti Beneficiis & Privilegiis, quibus contra Præmiſſa Se tueri aut quoquo modo juvare poſſent.

A.D. 1509. Hen. 7.

Tenor verò Commiſſionis prædictæ ſequitur, & eſt talis,

Ferdinandus, Dei gratiâ, *Rex Aragonum, &c. ut ſupra Dat. undecimo Die Maii.*

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium has Literas Patentes Manu meâ propriâ ſubſcripſi & Sigillo meo ſignavi.

Dat. Die Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo nono.

Renunciatio Reginæ Caſtellæ.

A.D. 1509. An. 1. H. 8. Bibl. Cotton. Veſpaſ. C. 12.

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, *Guterius Gomes de Fuenſalida* Præceptor Præceptoriæ de la Membrilla Ordinis Sancti Jacobi de Spata, Catholicæ Principis *Johannæ*, Dei gratiâ, *Reginæ Caſtellæ, Legionum, & Granati &c.* Orator, Legatus, Ambaſſiator, Nuncius, & Procurator ſpecialis, ad Infraſcripta per ſuam Commiſſionem (cujus Tenor inferiùs inſeratur) ſufficienter legitimè & ſpecialiter deputatus, Salutem in omnium Salvatore.

Cùm in quodam Tractatu,

De Data Viceſimi tertii Diei Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo tertio,

Ad quem Me refero & pro hic inſerto haberi volo,

Inter Catholicos Principes *Ferdinandum* &, Inſignis Memoriæ, *Elizabetham*, Dei gratiâ, *Regem & nuper Reginam Hiſpaniarum* Dominos meos Supremos ex una, & Illuſtriſſimum Excellentiſſimum ac Potentiſſimum Principem, Felicis Recordationis, *Henricum*, Dei gratiâ, dudùm *Regem Angliæ & Franciæ & Dominum Hiberniæ*, Partibus ex altera,

A.D. 1509

Per Oratores ſuos hincinde ſufficienter auctorizatos, conſtitutos, & deputatos,

Pro Matrimonio inter Sereniſſimum & Illuſtriſſimum *Henricum* tunc *Principem Walliæ, Ducem Cornubiæ, &c.* nunc verò, Dei gratiâ, *Regem Angliæ & Franciæ & Dominum Hiberniæ Henrici* nuper *Regis Angliæ* Filium Secundogenitum & Hæredem, ac Sereniſſimam & Præclariſſimam Dominam Dominam *Catherinam Principem Walliæ* præfatæ Dominæ *Johannæ Reginæ Caſtellæ &c. Sororem* Chariſſimam, Deo duce, habendo, contrahendo, & ſolempnizando,

Nuper communicato, concordato, & concluſo,

Et per Literas ſuas Patentes, Magnis Sigillis ſuis ſignatas & Manubus ſuis ſubſcriptas, ac per Juramenta ſua, tactis ſacroſanctis Euangeliis, hincinde corporaliter præſtita, Confirmato, Ratificato, & Approbato,

Inter cætera contineatur,

Quod

Quòd prænominatus Princeps Walliæ, *&* Domina Catherina *Matrimonium per Verba de Præſenti realiter & cum effectu contraherent, & idem Matrimonium in Facie Eccleſiæ debitè ſolempniſarent Locis, Terminis, Modiſque & Formis in dicto Tractatu ſpecificatis,*

Quodque præfati Ferdinandus & Elizabetha Rex & Regina Hiſpaniarum, *Hæredeſve & Succeſſores ſui, pro eodem Matrimonio prænominatæ* Dominæ Catherinæ, *cum dicto tunc* Principe Walliæ, *nunc verò* Rege Angliæ, *habendo & contrahendo, Nomine Dotis, Dotalitii, ſive Donationis propter Nuptias, darent, ſolverent, & deliberarent, ſeu dari, ſolvi & deliberari facerent præfato nuper* Regi Angliæ, *Hæredibus, Executoribus, aut Aſſignatis ſuis, Summam* Ducentorum Millium Scutorum Auri *boni Auri & juſti Ponderis (unoquoque Scuto valente Quatuor Solidos & Duos Denarios Monetæ Anglicanæ) Locis, Terminis, Modiſque & Formis in dicto Tractatu ſpecificatis,*

Quodque, prætereà, ſupranominata Sereniſſima Domina Catherina, *contemplatione ejuſdem Matrimonii, ampliſſimas propter Nuptias Donationes conſequeretur & haberet,*

Prout in dicto Tractatu, ad quem Me refero, & pro hic inſerto & expreſſo haberi volo, pleniùs continetur,

Ego igitur *Guterius Gomes* de Fuenſalida Orator prædictus, id ipſum propenſiùs mecum conſiderans, æquâ & juſtâ ratione motus, Auctoritate Commiſſionis meæ prædictæ, Volo, Paciſcor, & Concedo, per Præſentes, præ Prædicta *Domina Johanna,* & quantum ad eam attinet vel attinere poterit in futurum, quòd dicta Summa *Ducentorum Millium Scutorum Auri* & quælibet Pars ſive Particula earundem erunt præfati *Regis Angliæ* moderni, eidémque cedent & apud eundem tanquam Bona ſua propria ad proprium Uſum ſuum & Executorum aut Aſſignatorum ſuorum imperpetuùm remanebunt, abſque eo quod præfata Domina *Johanna Regina Caſtellæ,* ejúſve Hæredes vel Succeſſores, ejúſve aut eorum Deputati vel Aſſignati, vel alius quiſquam debeat aut poſſit illam Summam *Ducentorum Millium Scutorum Auri,* aut aliquam ejus Partem ſive Particulam a præfato *Rege Angliæ,* ejúſve Hæredibus, aut Succeſſoribus, vel Subditis ſuis, quoquo jure aut modo, ullo unquam tempore, Repetere, Exigere, aut Requirere, aut aliquod Jus in eiſdem de Jure vel Conſuetudine, aut aliquo quovis quæſito colore, quoquo modo vel tempore prætendere, habere, vel vendicare, quandocumque & quomodocumque, aut per quemcumque modum vel eventum, etiam ſi per Mortem dicti *Henrici* tunc *Principis Walliæ* nunc verò *Regis Angliæ,* aut præfatæ Sereniſſimæ *Dominæ Catherinæ* dictum Matrimonium fuerit Solutum,

Renuncians in hac parte, pro præfata *Domina Johanna* & ejus Nomine, virtute & auctoritate Commiſſionis meæ prædictæ, Hæredibúſque & Succeſſoribus ſuis, expreſsè & in vim pacti, per Præſentes, omni Juri eidem *Dominæ Johannæ* in dicta Dote competenti aut in futurum competituro, necnon omnimodæ dictæ Dotis & cujuſlibet Particulæ ejuſdem Repetitioni, atque omnibus & ſingulis tàm Juris quàm Facti Exceptionibus, ac omnium Legum & Canonum Beneficiis & Privilegiis, & præſertim Legum & Canonum Repetitionem Dotis Concedentium & Decernentium, necnon Jurium & Canonum Pactum de non Repetenda Dote aliquo Caſu Caſſantium aut Annullantium, ſive Nullum aut Caſſum & Irritum fore aut eſſe Decernentium, ac generaliter omnium & ſingulorum tàm Juris quàm Facti Beneficiis & Privilegiis, quibus contra Præmiſſa Se tueri aut quoquo modo juvare poſſet aut poſſent.

Tenor verò Commiſſionis prædictæ ſequitur, & eſt talis,

Johanna, Dei gratiâ, *Regina Caſtellæ, &c. prout Dat. Undecimo Die Maii.*

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium has Literas Patentes Manu meâ propriâ ſubſcripſi, & Sigillo meo ſignavi.

Dat. nono Die Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo nono.

Juramenti

Juramenti Forma pro Electo Dunolmenſi.

A.D. 1509. An. 1. H. 8. Ex Origine.

JULIUS *Epiſcopus, Servus Servorum Dei,* Dilecto Filio *Thomæ Electo Dunelmenſi*, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Dùm Nos pridem Eccleſiæ Dunelmenſi, Paſtoris Regimine deſtitutæ, de Perſonâ tuâ Nobis & Fratribus noſtris ob tuorum exigentiam Meritorum acceptâ, de Fratrum eorundem Conſilio Auctoritate Apoſtolicâ duxerimus providendum, præficiendo Te Illi Epiſcopum & Paſtorem, prout in noſtris inde confectis Litteris pleniùs continetur;

Nos ad ea, quæ ad tuæ Commoditatis augmentum cedere valeant, favorabiliter intendentes, tuis Supplicationibus inclinati, tibi ut a quocunque malueris Catholico Antiſtite, Gratiam & Communionem Apoſtolicæ Sedis habente, accitis & in hoc ſibi aſſiſtentibus Duobus vel Tribus Catholicis Epiſcopis, ſimilem Gratiam & Communionem habentibus, Munus Conſecrationis recipere valeas, ac eidem Antiſtiti, ut recepto priùs per eum noſtro & Romanæ Eccleſiæ Nomine a te Fidelitatis debito ſolito Juramento, juxta formam Præſentibus annotatam, Munus prædictum Auctoritate noſtrâ impendere liberè tibi poſſit, plenam & liberam concedimus earundem Præſentium Tenore Facultatem.

Volumus autem & Auctoritate prædictâ Statuimus & Decernimus quòd ſi, non recepto a te per ipſum Epiſcopum dicto Juramento, idem Epiſcopus Munus ipſum tibi impendere, & tu illud ſuſcipere præſumpſeritis, dictus Antiſtes a Pontificalis Officii Exercitio, & tàm ipſe quàm tu ab Adminiſtratione tàm Spiritualium quàm Temporalium Eccleſiarum noſtrarum ſuſpenſi ſitis eo ipſo.

Præterea Volumus quòd formam Juramenti hujuſmodi, a te tunc præſtiti, Nobis de verbo ad verbum per tuas Patentes Literas, tuo Sigillo ſignatas, per proprium Nuncium quamtocius deſtinare procures, quodque per hoc Venerabili Fratri noſtro *Archiepiſcopo Eboracenſi*, cui præfata Eccleſia Metropolitico Jure ſubeſſe dinoſcitur, nullum impoſterùm præjudicium generetur.

Forma autem Juramenti quod præſtabis hæc eſt,

Ego Thomas Electus Dunelmenſis *ab hac Horâ inantea Fidelis & Obediens ero Beato Petro Sanctæque Apoſtolicæ Romanæ Eccleſiæ, & Domino noſtro Domino* Julio Papæ Secundo *ac ejus Succeſſoribus canonicè intrantibus non ero in Conſilio, Conſenſu, Tractatu, vel Facto, ut Vitam perdant, aut Membrum, aut in Eos violenter Manus quomodolibet ingerantur, vel Injuriæ aliquæ inferantur quovis quæſito colore.*

Conſilium verò quòd michi credituri ſunt per Se, aut Nuncios, ſeu Literas, ad eorum damnum, Me ſciente, Nemini pandam; Papatum Romanum & Regalia Sancti Petri Adjutor eis ero ad Retinendum & Defendendum contra omnem Hominem.

Legatum Apoſtolicæ Sedis, in eundo & redeundo, honorificè tractabo, & in ſuis Neceſſitatibus adjuvabo.

Jura, Honores, Privilegia, & Auctoritatem Romanæ Eccleſiæ, Domini noſtri Papæ, & Succeſſorum prædictorum Conſervare, Defendere, Augere, & Promovere curabo.

Nec ero in Conſilio in Facto ſeu in Tractatu, in quibus contra ipſum Dominum noſtrum *vel eandem Romanam Eccleſiam aliqua ſiniſtra vel præjudicialia Perſonarum, Juris, Honoris, Statûs, & Poteſtatis eorum machinentur; & ſi talia a quibuſcunque tractari novero vel procurari, impediam hoc pro Poſſe, & quamtocius potero commodè ſignificabo eidem* Domino noſtro, *vel alteri per quem ad ipſius Notitiam pervenire poſſit.*

Regulas Sanctorum Patrum, Decreta, Ordinationes, Diſpoſitiones, Reſervationes, Sententias, Promiſiones, & Mandata Apoſtolica totis viribus obſervabo, & faciam ab aliis obſervari: Hæreticos, Sciſmaticos, & Rebelles Domino noſtro *vel Succeſſoribus prædictis, pro Poſſe perſequar & impugnabo; Vocatus ad Sinodum veniam, niſi præpeditus fuero Canonicâ Præpeditione.*

Apoſtolorum Limina, Romanâ Curiâ exiſtente citra, ſingulis Annis, ultra verò Montes, ſingulis Bienniis viſitabo per me, aut per meum Nuntium, niſi Apoſtolicâ abſolvar Licentiâ.

Poſſeſſiones verò ad Menſam meam pertinentes non vendam, neque donabo, neque impignorabo, neque de novo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiam cum conſenſu Capituli Eccleſiæ meæ, inconſulto Romano Pontifice.

SIC ME DEUS ADJUVET ET HÆC SANCTA DEI EVANGELIA.

Datum

A.D. 1509. Hen. 8.

Datum *Romæ apud Sanctum Petrum*, Anno Incarnationis Domini Milleſimo Quingenteſimo nono, Pridie Idus Junii, Pontificatûs noſtri Anno ſexto.

B. Cathenianus.
Super Plicam,
D. de Comitibus.

P. Fortis.
S. Verona pro comput'
A. Calder.
P. Trinisais pro comput'

Sub Plumbeo Sigillo a Filis Cannabeis.

A.D. 1509. Hen. 8.

De Confirmatione Tractatuum Scotiæ.

A.D. 1509. An. 1. H. 8. Scot. 1. H. 8. An. 3.

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm quidam Tractatus de Reformatione Attemptatorum inter, Bonæ Memoriæ, Dominum *Henricum nuper Regem Angliæ & Franciæ* Patrem noſtrum Cariſſimum nuperimè Defunctum, & Illuſtriſſimum Principem *Jacobum Regem Scotorum* Fratrem & Conſanguineum noſtrum, per Oratores ſuos hincinde ſufficienter auctorizatos, nuper initus, factus, & concluſus, ac poſtea per eoſdem Reges, per ſuas ſeparatas Literas Patentes Magnis Sigillis ſuis ſigillatas & ſuis Manibus ſubſcriptas, Confirmatus, Approbatus, de novo Conceſſus & Ratificatus fuerat,

In quo quidem Tractatu, inter cætera, expreſsè continetur & ſpecificatur quòd Hæredes & Succeſſores Principum prædictorum, & eorum ſinguli ſucceſſivè, infra Sex Menſes proximò & immediatè ſequentes Mortem ſui Anteceſſoris vel Prædeceſſoris Regis, Literas ſuas prædicti Tractatûs & omnium & ſingulorum Articulorum in eodem contentorum Ratificatorias, Confirmatorias, Magno Sigillo ſuo ſigillatas & Manu ſuâ propriâ ſubſcriptas, alteri Principi tunc ſuperſtiti & pro tempore exiſtenti traderent & deliberarent, tradive & deliberari facerent,

Cujus quidem Tractatus Tenor ſequitur in hæc verba,

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm Reverendiſſimus in Chriſto Pater *Henricus Cantuarienſis Archiepiſcopus* totius Angliæ Primas & Apoſtolicæ Sedis Legatus nuper Cuſtos Magni Sigilli, Reverendúſque in Chriſto Pater *Ricardus Wyntonienſis Epiſcopus* Privati Sigilli noſtri Cuſtos, & Cariſſimus Conſanguineus noſter *Thomas Comes Surriæ* Theſaurarius Angliæ, noſtri veri & indubitati Commiſſarii, Oratores, Ambaſſiatores, Legati, Procuratores, & Nuncii ſpeciales & generales ex una, & Reverendiſſimus in Chriſto Pater *Robertus Glaſguenſis Archiepiſcopus*, ac Nobilis & Illuſtris Dominus *Patricius Comes Bothvile* Dominus de Halys ac Magnus Regni Scotiæ Admirallus Gardianus Occidentialium Merchiarum ejuſdem, Reverendúſque Pater *Andreas Poſtulatus Eccleſiæ Cathedralis Moravienſis*, Illuſtriſſimi Principis *Jacobi Scotorum Regis* Filii & Conſanguinei noſtri Cariſſimi Commiſſarii, Oratores, Ambaſſiatores, Legati, Procuratores, Deputati, & Nuncii ſpeciales & generales Partibus ex altera, *&c. prout de Dat. triceſimo primo Die Octobris, A. D.* 1502, *& H.* 7. *Anno* 18.

A.D. 1509.

Nos igitur,

Ea omnia & ſingula, quæ per prædictum Cariſſimum Patrem noſtrum Inita, Concordata, Concluſa, & Promiſſa fuerunt, pro Parte noſtra inviolabiliter ſervare, cuſtodire, & perimplere volentes,

Tractatum prædictum ac omnes & ſingulos Articulos in eodem contentos Ratificamus & Confirmamus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis Præſentibus, Manu propriâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Dat. apud *Palatium noſtrum Weſtm.* viceſimo nono die Junii.

Per ipſum Regem.

De Reſtitutione Temporalium Dunolm.

A.D. 1509. *An.* 1. *H.* 8. *Pat.* 1. *H.* 8. *p.* 2. *m.* 27.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Northumbriæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex*, nuper Vacante Eccleſiâ Cathedrali Dunolmenſi per Tranſlationem Reverendiſſimi in Chriſto Patris *Criſtofori Archiepiſcopi Eborum* nuper Dunolmenſis Epiſcopi, perſonam Dilecti & Fidelis noſtri *Thomæ Rowthall* Clerici Secretarii noſtri ejuſdem Eccleſiæ Dunolmenſis Electi in ipſius Eccleſiæ Epiſcopum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis inde directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd *præfatus Electus* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratiosè,

A.D. 1509.

Cepimus Fidelitatem *&c. ut in ſimilibus de Reſtitutione Temporalium Literis.*

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, tertio die Julii.

Conſimilia Brevia diriguntur,

Eſcaetori Regis in Com. Eborum. Et *Eſcaetori Regis in Com. Midd.*

Et Mandatum eſt Militibus, &c.

De Officio Portitoris Standardi Conceſſo.

A.D. 1509. *An.* 1. *H.* 8. *Pat.* 1. *H.* 8. *p.* 1. *m.* 18.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

In conſideratione veri & fidelis Servitii quod Dilectus Serviens noſter *Thomas Knyvet* Miles ante hæc tempora nuper *Regi Patri noſtro* Famoſiſſimæ Memoriæ (cujus Animæ propitietur Deus) impendit, & durante Vita ſua Nobis impendere intendit,

Dedimus & Conceſſimus Ei Officium Portitoris Standardi noſtri, quod Officium *Johannes Cheyne* Miles ante hæc in vita dicti Patris noſtri occupavit,

A.D. 1509.

Habendum, Occupandum, & Gaudendum dictum Officium *eidem Servienti noſtro*, durante Beneplacito noſtro, cum Feodis & Vadiis eidem debitis & conſuetis, habendis & percipiendis modo & formâ perantea uſitatis.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Otford*, viceſimo ſeptimo die Julii.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conceſſio Thomæ Boleyn Militi.

A.D. 1509. *An.* 1. *H.* 8. *Ibid. m.* 17.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratiâ noſtrâ ſpeciali, ac ex certâ Scientiâ & mero Motu noſtris, Conceſſimus, & per Præſentes Concedimus Dilecto Servienti noſtro *Thomæ Boleyn* Militi pro Corpore noſtro Cuſtodiam Cambii noſtri infra Villam noſtram Caleſii, & Cuſtodiam Cambii noſtri infra Regnum noſtrum Angliæ verſus partes exteras; videlicet,

Quòd prædictus *Thomas Boleyn*, per Se vel per Deputatum ſive Aſſignatum ſuos, ſine impetitione Noſtri, de quibuſcumque Perſonis, cujuſcumque Status, Gradûs ſeu Conditionis fuerint, quæ verſus Urbem Romanam ſeu alias Partes Exteras quaſcumque, ad Vota devota ſeu alias ſalutis Animæ Cauſas piè perimplenda & obſervanda, aut alia Negotia ibidem facienda, perſonaliter ſe diverterent, vel quæ per Amicos, Deputatos, Procuratores, aut Attornatos ſuos ad eaſdem Partes, ex Cauſis præmiſſis vel earum aliqua vel pro Solutionibus faciendis mitterent, tales & tantas Auri & Argenti Summas percipere poſſit & habere, quantas & quales Perſonæ prædictæ ſibi aut Deputatis ſive Aſſignatis ſuis deſtinarent, & eiſdem Perſonis ſufficientes Literas Eſcambii pro Summis prædictis in eiſdem Partibus, prout moris eſt, ibidem Reſolvendis, licitè facere valeat,

A.D. 1509.

Perci-

A.D. 1509. Hen. 8. Percipiendo pro eiſdem Eſcambiis, quotiens per ipſum aut Deputatos ſeu Aſſignatos ſuos facti fuerint, prout inter ipſum *Thomam* & hujuſmodi Deputatos ſuos & ejuſmodi Eſcambia facientes ſeu facere volentes juſtè rationabiliter ac juxta providam Diſcretionem & ſanam Conſcientiam, prout attentis locorum hujuſmodi Diſcriminibus, ac Morâ & Periculis pro tempore imminentibus, poterit concordare, ac etiam quaſcumque ſummas in hujuſmodi Eſcambiis nobis debitas & ſolvi conſuetas,

Habendam & Occupandam Cuſtodiam prædictam, modis & formis ſuperiùs ſpecificatis, ſibi aut prædictis Deputatis ſive Aſſignatis ſuis, a Feſto Paſchæ ultimò præterito, durante Beneplacito noſtro, abſque impedimento ſeu perturbatione Noſtri, Hæredum, Officiariorum ſeu Miniſtrorum noſtrorum quorumcumque,

Reddendo nobis inde Annuatim, durante dicto Beneplacito noſtro, ut præfertur, *Triginta Libras Sex Solidos & Octo Denarios* tantum, ad Feſta Sancti Michaelis Archangeli & Paſchæ, per æquales Portiones; eo quòd expreſſa mentio de vero Valore Annuo Præmiſſorum aut de aliis Donis ſive Conceſſionibus, per Nos ſeu aliquem Progenitorum noſtrorum aut Prædeceſſorum noſtrorum, dicto *Thomæ Boleyn* ante hæc tempora factis, in Præſentibus minimè facta exiſtit, aut aliquo Statuto, Actu, Ordinatione ſive Proviſione in contrarium facto, edito ſeu proviſo non obſtantibus. A.D. 1509. Hen. 8.

In cujus &c.

Teſte meipſo apud *Otford*, viceſimo ſeptimo die Julii.

Per Breve de Privato Sigillo.

Pro Epiſcopo Menevenſi de Intendendo.

A.D. 1509. n. 1. H. 8. id. m. 12. REX Militibus, Liberis Hominibus, & omnibus aliis Tenentibus de Epiſcopatu Menevenſi, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex*, nuper Vacante Sede Eccleſiæ Menevenſis, per Tranſlationem Venerabilis Patris *Roberti Ciceſtrenſis* tunc *Menevenſis Epiſcopi*, a vinculo, quo ipſi Eccleſiæ Menevenſi, cui tunc præerat, tenebatur, Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine Abſolvens, Ipſum ad Eccleſiam Ciceſtrenſem tunc Vacantem auctoritate Apoſtolicâ duxerit Transferendum, Præficiendo Ipſum dictæ Eccleſiæ Ciceſtrenſi in Epiſcopum & Paſtorem, Dilecto Nobis in Chriſto *Edwardo Menevenſi Electo* eadem auctoritate providerit, Ipſumque dictæ Eccleſiæ Menevenſi præfecerit in Epiſcopum & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis* Nobis inde directas Nobis conſtat, Nos,

A.D. 1509. Pro eo quòd *idem Electus* omnibus & ſingulis verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter Se ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratiosè,

Cepimus Fidelitatem *ipſius Electi*, & Temporalia Epiſcopatûs illius, prout moris eſt, Reſtituimus eidem;

Et ideò vobis Mandamus quòd eidem *Edwardo*, tanquam Epiſcopo & Domino veſtro, in omnibus quæ ad Epiſcopatum prædictum pertinet, Intendentes ſitis & Reſpondentes, prout decet.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Otford*, Secundo die Auguſti.

Per Breve de Privato Sigillo.

De Confirmatione Tractatuum cum Imperatore.

.D. 1509. .1. H. 8. ranc. 1. .8. m. 19. REX univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm quidam Tractatus perpetuæ Pacis & Amicitiarum inter, Bonæ Memoriæ, Dominum *Henricum* nuper *Regem Angliæ & Franciæ* Patrem noſtrum Chariſſimum nuperimè Defunctum, & Sacratiſſimum Principem *Maximilianum*, tunc *Romanorum Regem*, nunc verò *Imperatorem Electum*, Fratrem & Conſanguineum noſtrum, per Oratores ſuos, hincinde ſufficienter auctorizatos, in Anwerpia, *Viceſimo Die Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſecundo* initus factus & concluſus fuerit, A.D. 1509.

A.D. 1509.
Hen. 8.

Ac poſtea per eoſdem Reges, per ſuas ſeparatas & diſtinctas Literas Patentes, Magnis Sigillis ſuis ſigillatas, & ſuis Manibus ſubſcriptas, Confirmatus, Approbatus & Ratificatus,

Cujus quidem Tractatus Tenor ſequitur, & eſt talis,

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ* univerſis & ſingulis, ad quorum notitiam præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cum quædam Pacis & Amicitiarum Capitula,

Inter, Dilectos & Fideles Commiſſarios noſtros, *Karolum Somerſet* unum Militum Ordinis Garterii ac unum Camerariorum & Capitaneum Gardæ noſtræ, ac Magiſtrum *Willielmum Warham in Epiſcopum Londonienſem Electum*, noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Factores, Attornatos, Deputatos & Nuncios ſpeciales, pro Nobis, Regnis, Terris, Dominiis, Subditis, Vaſallis, Amicis, Alligatis, Faventibus & Adhærentibus noſtris quibuſcumque, ex una,

Et, Venerabiles ac Egregios Viros, *Cornelium de Bergis* Aurei Velleris Militem Dominum Temporalem de Melyn & Zenenbrehes, &c. Mareſcallum Illuſtriſſimi Principis Domini *Philippi Archiducis Auſtriæ*, *Henricum Wittam* Militem Aurei Velleris Dominum Temporalem de Berſell Gubernatorem Domini *Caroli Ducis Luxenburgenſis*, &c. & *Judocum Prant* Militem Dominum Temporalem de Blaeſneſt, Ambaſſiatores, Procuratores, Oratores, Commiſſarios, Deputatos & Nuncios Sacratiſſimi Principis Fratris & Conſanguinei noſtri Cariſſimi *Maximiliani Romanorum Regis*, pro eodem Fratre noſtro, Terris, Patriis, Dominiis, Subditis, Incolis, Vaſſallis, Alligatis & Confœderatis ſuis, partibus ex altera,

Jampridem hincinde comunicata, tractata, appunctuata, conventa, percuſſa, concordata fuerint & concluſa,

Sicuti in Literis, deſuper confectis, pleniùs apparet & continetur,

Quarum quidem Literarum Tenor ſequitur, & eſt talis,

Univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, *Cornelius de Bergys* Aurei Velleris Miles Dominus Temporalis de Melyn & Zenenberghe &c. Mareſcallus Illuſtriſſimi Principis Domini *Philippi Archiducis Auſtriæ*, *Henricus de Wittam* Miles Aurei Velleris Dominus Temporalis de Berſell Gubernator Domini *Karoli Ducis Luxemb. &c. Judocus Prant* Miles Dominus Temporalis de Blaeſneſt, Ambaſſiatores, Procuratores, Oratores, & Commiſſarii in hac parte Sacratiſſimi & Invictiſſimi *Principis Maximiliani Romanorum Regis* ſemper Auguſti, Salutem.

A.D. 1509.
Hen. 8.

Sciatis quòd Nos,

Pro dicto Sacratiſſimo *Rege Romanorum*, ſuiſque Hæredibus & Succeſſoribus, atque ejus & eorum nomine, auctoritate nobis ab eodem Rege per Literas ſuas Patentes commiſſa, quarum Tenor inferius ſequitur,

Cum Venerabilibus Viris *Karolo Somerſet* uno Militum Ordinis Garterii ac Capitaneo Gardæ Illuſtriſſimi Regis Angliæ, ac Magiſtro *Willielmo Warham* Legum Doctore Electo in Epiſcopum London. Ambaſſiatoribus, Procuratoribus, Oratoribus, & Commiſſariis dicti Illuſtriſſimi Regis Angliæ, ad Infraſcripta per ipſius Regis Angliæ Literas Patentes deputatis, quarum etiam inferius Tenor ſequitur,

Convenimus, Contraximus, & Concluſimus, *&c. prout ſupra de Dat. decimo quarto Die Auguſti, A. D.* 1502. & *H. 7. A.* 17.

Nos igitur,

Omnia & ſingula prædicti Tractatûs Capitula, per Oratores prædictos ut præmittitur inita concordata geſta & concluſa, Rata, Grata & Firma habentes,

Ea omnia & ſingula, in eodem Tractatu contenta inſerta & ſpecificata, Laudamus, Ratificamus, Confirmamus, Approbamus & Corroboramus, necnon cum præfato Sacratiſſimo *Rege Romanorum* Fratre noſtro Chariſſimo de novo Tenore Præſentium ſpecificè expreſsèque Inimus Contrahimus & Concludimus, ac perpetui Roboris Firmitatem obtinere volumus & declaramus;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos omnes & ſingulos præinſerti Tractatûs Articulos firmiter tenere, effectualiter adimplere, & inviolabiliter obſervare, necnon a Subditis noſtris teneri & obſervari facere.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras fieri fecimus Patentes.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Viceſimo Die Auguſti, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo nono.

Forma Juramenti præſtiti per Andream Epiſcopum Murray Nomine Jacobi Scotorum Regis.

.D. 1509. . 1. H. 8. x Autogr.

I, Andrew, Byſſhop of Murray, *Commendatour of Pettinweme, Oratour Ambaſſadour and Commiſſioner ſufficiently in this behalve Deputed and Ordeigned by the Right High and Mighty Prince my mooſt drad Souverain Lord* James, *by the Grace of God*, King of Scotlande, *in the Name and for the ſame my Souverain Lord and in the Perill of his Soule, Promyſe and by theſe Holy Euvangelies and Canon of the Holy Maſſe, by Me bodely Touched, Swere that my ſaid Souverain Lord* James King of Scotland *ſhall, for his Part, wele and truly Kepe and Obſerve the Treatie of perpetual Peas and Amitie and every Article of the ſame, paſſed and concluded by ſufficient Auctoritie and in the Names of My ſaid Souverain Lord* King of Scotlond *on that oon Partie, and the Right Excellent, Right High and Mighty Prince* Henry, *of mooſt Famous Memorie, by the Grace of God,* Late King of England, and of France, and Lord of Irland *on the other Partie, Bering Date* the twenty fourth Day of January, the Yere of our Lord God, after the Courſe and Compte of the Churches of Scotlond and Englond one Thouſand five Hundred and oon.

A.D. 1509.

And afterwards by the Right Excellent, Right High and Mighty Prince Henry, *by the Grace of God*, now King of England, and of France, and Lord of Irland, *Second Son, Heire and Succeſſour of the ſaid* Henry late King *of the ſame, according to the ſaid Treatie of perpetuell Peax Ratified and Confermed, and to my ſaid Souverain Lord* King of Scotland *on his behalve delyvered, and by hym accepted, and the ſame Treatie of perpetuall Peas and every Article thereof my ſaid Souverain Lord* Kyng of Scotland *ſhall cauſe in likewiſe, as far as in Hym is, to bee Obſerved and Kept by His Subgiettis.*

And in Witneſſe of this my Dede, I, the ſaid Biſſhop have Subſcribed this Writing with my owne Hand, at the Manoir of Hanworth *in England, the twenty ninth Day of Auguſt, and of the Reigne of My ſaid Souverain Lord King* of Scotland *the twenty ſecond.*

Andro of Murray Commendour of Pettynwene and Cotyngam, &c.

Super dicto Juramento & Juramento Regis Inſtrumentum Publicum.

.D. 1509. . 1. H. 8. x Autogr.

IN DEI NOMINE AMEN.

Per hoc præſens Publicum Inſtrumentum Cunctis pateat evidenter quòd,

Anno ab Incarnatione Domini, ſecundùm Computationem Eccleſiæ Scoticanæ, Milleſimo, Quingenteſimo Nono, Menſe verò Auguſti Die Viceſimâ Nonâ, Indictione Duodecima, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Julii*, Divina Providentia, *Papæ Secundi* Anno Sexto,

In Reverendorum ac Potentum & Nobilium Dominorum noſtrorumque Notariorum Publicorum Præſentia perſonaliter Conſtitutus Sereniſſimus ac Illuſtriſſimus *Henricus*, Dei Gratiâ, *Angliæ & Franciæ Rex Octavus eo Nomine*, Quandam Cedulam pergamineam, Formam ſubſcripti Juramenti Obſervationis perpetuæ Pacis continentem, quæ dudum inita fuerat inter *Jacobum Quartum Scotorum Regem* Illuſtriſſimum & *Henricum* nuper *Regem Angliæ Septimum* Excellentiſſimum, prout in eadem continetur, legit & recitavit, omnibuſque melioribus modo & formâ quibus potuit, Animóque deliberato, prout Nobis Notariis Publicis apparebat, pro Obſervatione omnium Articulorum præfatæ perpetuæ Pacis, ſolenniter tactiſque Sacroſanctis Ewangeliis, Juravit Se perpetuo obſervaturum omnes & ſingulos Articulos in Tractatu prædictæ perpetuæ Pacis contentos,

A.D. 1509.

Quod quidem Juramentum ſuum prædictum Robur Firmitatem & Effectus nullo modo habere voluit, prout palàm publicè & expreſsè coram Nobis Notariis prædictis & Teſtibus ſubſcriptis dixit & proteſtatus eſt, niſi præfatus *Scotorum Rex* omninò ſimile Juramentum,

A.D. 1509. Hen. 8. tum, cùm per Oratorem vel Commiſſarium Oratores vel Commiſſarios præfati *Regis Angliæ* Moderni ad hoc requiſitus fuerit, præſtiterit,

Non obſtante quòd Reverendus in Chriſto Pater *Andreas Moravienſis Epiſcopus*, Ambaſſiàtor, Orator, & Procurator præfati Sereniſſimi *Regis Scotorum*, eo tempore, Procuratorio Nomine, omninò ſimile Juramentum pro Obſervatione dictæ perpetuæ Pacis ſolenniter præſtitit.

Quorum quidem Juramentorum prædictorum Tenores ſequuntur, & ſunt tales,

I, Henry, *by the Grace of God*, King of Ingland and of Fraunce and Lord of Irland, *Promyſe and by theſe Holy Evangelies and Canon of the Holy Meſſe, by Me bodely Towched, ſwere that I ſhall, for my Parte, well and truly Kep and Obſerve the Treatie of perpetuale Peax and Amitie and evere Article of the ſame, paſſit and concludit by ſufficient Auctoritie and in the Names of the Richt Excellent Richt Hygh and Myghty Princes* Henry our Fader, *of moſt famous Memorie, late King of England and of France and Lord of Irland on the oon Partie, and* James King of Scotland *oure derreſt Brother on the othere Partie, bering Date the* xxiv Day of January the Yere of oure Lord God after the Courſe and Compte of the Churches of Ingland and Scotland a Thouſand Five Hundred and One.

And afterwarde by Ws, according to the Treatie of Perpetuale Peaxe, Ratifeid and Confermeid, and to oure ſaid derreſt derreſt Brother on oure behalf deliverede, and by him accepted, and the ſame Treatie of perpetuale Peaxe and every Article thereof, as fare as in Me is, I ſchal cauſe in likwieſe to be Obſerved and Kept by my Subgettis.

And in Witneſſe of this my Promyſe and Othe I have ſubſcribede this Writting with myne owne Hand at my *Manour of Hanworth*, the xxix Day of Auguſt, and of our Regne the Firſt.

Secundi Juramenti Tenor eſt talis,

I Andrew Biſchop of Murray &c. prout in forma Juramenti præfati Andreæ.

Super quibus omnibus & ſingulis Reverendus in Chriſto Pater & Dominu *Ricardus*, Miſeratione Divinâ, Wintonienſis Epiſcopus, Nomine & ex Parte A.D. 1509. Hen. 8. præfati Sereniſſimi *Regis Angliæ*, a Nobis Notariis Publicis ſubſcriptis ſibi fieri petiit unum ſeu plura Publicum ſeu Publica Inſtrumentum ſeu Inſtrumenta.

Acta erant hæc in prædicto Palatio de Hanworcht, Horâ undecimâ ante Meridiem vel eo circa, ſub Anno, Menſe, Die, Indictione, & Pontificatu quibus ſupra;

Præſentibus ibidem,

Reverendis in Chriſto Patribus & Dominis,
Ricardo Wintonienſi,
Thomâ Dunolmenſi,
Johanne Roffenſi,
Epiſcopis:
Nobilibus & Potentibus Dominis,
Thoma Comite de Surrey Theſaurario Regni Angliæ,
Jacobo Comite Aroniæ Domino Hamiltonn:
Dominis,
Edverdo Pinngeris,
Henrico Verney Cancellario Ducatûs Lancaſtriæ,
Roberto Drury,
Henrico Wyot,
Militibus:
Magiſtris,
Roberto Blacadur,
Et *Jacobo Ogilvy* de Glaſgw & Methlik Rectoribus Glaſguenſique & Abberdonenſi Canonicis,
Teſtibus ad Præmiſſa vocatis pariter & rogatis.

Et ego Leo Rex Armorum, *aliàs* Henricus Thompſon, *Sancti Andreæ Diæceſis Publicus Auctoritatibus Imperiali & Regali Notarius, quia Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, agerentur, dicerentur, & fierent, unà cum Dominis Teſtibus ſupraſcriptis & Notario infraſcripto, præſens interfui, eaque omnia & ſingula ſic fieri vidi ſcivi & audivi, ac in Notam cepi; ideoque hoc præſens Publicum Inſtrumentum, Manu Domini Notarii ſubſcripti ſcriptum, exinde confeci, Signoque & Nomine meis ſolitis & conſuetis ſignavi rogatus & requiſitus in Fidem & Teſtimonium Veritatis omnium & ſingulorum Præmiſſorum.*

HENRICUS THOMPSON.

Et ego Johannes Sanchare *Artium Magiſter, Presbiter Abbirdonenſis Diæceſis, Publicus*

A.D. 1509. en. 8.

Publicus Apoſtolicâ Imperiali & Regali Auctoritatibus Notarius, quia Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, agerentur, dicerentur, & fierent, unà cum Notario & Teſtibus ſupraſcriptis, præſens interfui, eaque omnia & ſingula ſic fieri vidi ſcivi & audivi, ac in Notam cepi; ideoque hoc præſens Publicum Inſtrumentum, Manu meâ ſcriptam, exinde confeci ſubſcripſi & publicavi, Signoque & Nomine meis ſolitis & conſuetis ſignavi rogatus & requiſitus in Fidem & Teſtimonium Veritatis omnium & ſingulorum Præmiſſorum.

A.D. 1509. Hen. 8.

Johannes Sanchar.

Commiſſio ad Recipiendum Sacramentum Regis Scotorum.

A.D. 1509. n. 1. H. 8. cot. 1. H. 8. . 2.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm inter, Celebris Memoriæ, Dominum *Henricum nuper Regem Angliæ Patrem* noſtrum Cariſſimum nuperimè Defunctum, & Illuſtriſſimum Principem *Jacobum Scotorum Regem* Fratrem noſtrum Prædilectum, pro Regnis, Terris, Dominiis, & Subditis noſtris & ſuis hincinde, perpetua Pax, Amicitia, Liga, & Confœderatio initæ, captæ, celebratæ, & concluſæ, & per Nos jamdudùm acceptatæ, approbatæ, innovatæ, & confirmatæ fuerint, ſicuti in Literis deſuper confectis plenius apparet & continetur,

Nos verò,

Hujuſmodi Pacem, Amicitiam, Ligam, & Confœderationem obſervari cupientes & optantes,

De Fidelitatibus igitur, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Roberti Drury* & *Marmaduci Conſtable* Militum pro Corpore noſtro, ac Magiſtri *Johannis Batemanſon* Legum Doctoris, plurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales Facimus, Deputamus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes Eis & Duobus eorum plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ſpeciale ad præfatum Illuſtriſſimum *Scotorum Regem* Fratrem noſtrum Cariſſimum perſonaliter Accedendi,

A.D. 1509.

Et ab *ipſo Rege* Juramentum ſuum, per Sacroſancta Dei Evangelia Manu ſuâ tacta, in Præſentia Commiſſariorum & Oratorum noſtrorum prædictorum & aliorum Notariorum Publicorum, pro earumdem Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis ſolida firmiori & inconcuſſa Obſervantia, dand. & præſtand. daríque & præſtari vidend. pro Nobis & Nomine noſtro Petendi, Requirendi, & Exigendi,

Hujuſmodíque Juramentum, cùm ſic præſtitum fuerit, per Notarios prædictos in Prothocollis & Scriptis redigi, ac Inſtrumentum vel Inſtrumenta publica & autentica ſuperinde fieri, ac eis Nomine noſtro tradi & liberari & Nobis afferri & tranſmitti ſimiliter Petendi, Exigendi, & Requirendi,

Cæteráque Faciendi, Expediendi, & Exequendi quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros & obſervaturos totum & quicquid per noſtros dictos Oratores, Commiſſarios, Deputatos, & Nuncios Nomine noſtro Actum, Geſtum, ſeu Procuratum fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Otford*, ſeptimo die Septembris.

Commiſſio pro Attemptatis Reformandis.

A.D. 1509. An. 1. H. 8. Ibid.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm inter, Celebris Memoriæ, Dominum *Henricum* nuper *Regem Angliæ* Patrem noſtrum Cariſſimum nuperimè Defunctum, & Illuſtriſſimum Principem *Jacobum Scotorum Regem* Fratrem noſtrum Prædilectum, pro Regnis, Terris, Dominiis, & Subditis noſtris & ſuis hincinde, perpetua Pax, Amicitia, Liga, & Confœderatio initæ, captæ, celebratæ, & concluſæ, & per Nos jamdudùm Acceptatæ, Approbatæ, Innovatæ, & Confirmatæ fuerunt, ſicuti in Literis deſuper confectis plenius apparet & continetur,

A.D. 1509.

Nos verò,

Hujuſ-

A.D. 1509. Hen. 8.

Hujuſmodi Pacem, Amicitiam, Ligam, & Confœderationem inviolabiliter obſervari, ac omnia & ſingula contra formam & effectum eorumdem attemptata & perpetrata, debitè reparari & reformari volentes,

De Fidelitatibus igitur Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Roberti Drury* & *Marmaduci Conſtable* Militum pro Corpore noſtro, ac Magiſtri *Johannis Batemanſon* Legum Doctoris, plurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales Facimus, Deputamus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes Eis & Duobus eorum plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, atque Regnis, Terris, Dominiis, & Subditis noſtris quibuſcumque, cum præfato *Illuſtriſſimo Scotorum Rege*, ejuſve Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ad hoc habentibus, de & ſuper quibuſcumque Querelis, Litibus, Differentiis, Quæſtionibus, Gravaminibus, Offenſis, Furtis, Homicidiis, Attemptatis, Dampnis, & Injuriis, unà cum ſuis Circumſtantiis, Emergentiis, Incidentibus, Dependentibus, & Connexis, per Subditos & Ligeos utriuſque partis in Marchiis utriuſque Noſtrûm & Regnorum noſtrorum, ſeu alibi per Terram vel Mare Aquaſve dulces, contra vim, formam, & effectum dictarum Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis, hincinde factis, habitis, motis, commiſſis, perpetratis, ſive pendentibus, Conveniendi, Tractandi, & Communicandi,

A.D. 1509. Hen. 8.

Ac hujuſmodi Querelas, Lites, Differentias, Quæſtiones, Gravamina, Offenſa, Furta, Homicidia, Attemptata, Dampna, & Injurias Audiendi, Diſcutiendi, Appunctuandi, Componendi, Concordandi, & fine debito Terminandi,

Ac debitam Reformationem & Reparationem hujuſmodi Querelarum, Gravaminum, & Attemptatorum ac cæterorum præmiſſorum fieri petendi ac fieri promittendi & faciendi,

Ac etiam generalem de & ſuper omnibus & ſingulis hujuſmodi hincinde Attemptatis Abſolutionem petendi & obtinendi, necnon faciendi, concedendi, & promittendi,

Et ſuper Præmiſſis & eorum Dependentiis Appunctuandi & Concludendi,

Univerſaque & ſingula, quæ pro Reformatione & Reparatione Præmiſſorum neceſſaria fuerint & qualitercumque debita & requiſita, juxta Leges & Conſuetudines laudabiles & præſcriptas Marchiarum prædictarum, ac juxta vim, formam, & effectum Capitulorum hujuſmodi Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis ſuperinde editorum & concluſorum, Exercendi & Exequendi, Executionique Demandandi,

Aliamque Dietam ſeu *alias Dietas*, pro meliori Expeditione Præmiſſorum, ſi neceſſe fuerit, ſtatuendi & præfigendi;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum & Gratum habituros totum & quicquid prædicti Commiſſarii noſtri vel Duo eorum Nomine noſtro fecerint in Præmiſſis.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Otford*, ſeptimo die Septembris.

De Archiepiſcopo Eborum, Procuratore in Curia Romana, conſtituto.

A.D. 1509. *An.* 1. *H.* 8. *Franc.* 1. *H.* 8. *m.* 17.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm, pro multis ac variis Cauſis & Negotiis, Nos Regna Dominia & Subditos noſtros concernentibus, quæ indies in Romana Curia emergunt atque in futurum emergere poterunt, expediens ſit & neceſſarium ut aliquem in eadem Curia, apud Sanctiſſimum *Dominum noſtrum Papam* ac Sanctam Sedem Apoſtolicam, habeamus, qui Procuratorio Nomine noſtro hujuſmodi Negotia & Cauſas, cum ſuis emergentibus dependentibus & connexis, Agat Tractet & debito Fine Terminet, ſeu ſic Terminare procuret,

A.D. 1509.

Nos igitur,

De Fidelitate, Induſtria, Diſcretione & Doctrina Reverendi in Chriſto Patris *Criſtofori*, Permiſſione Divinâ, *Eborum Archiepiſcopi* Conſiliarii noſtri plurimùm confidentes,

Ipſum, omnibus melioribus viâ formâ modo quibus de jure poſſumus & vale-

.D. 1509. en. 8. valemus, noſtrum verum & indubitatum Oratorem, Procuratorem, Actorem, Factorem, Negotiorumque Geſtorem ac Nuncium ſpecialem Fecimus, Ordinavimus & Conſtituimus, prout ſic per præſentes Facimus, Ordinamus & Conſtituimus,

Dantes & Concedentes eidem *Reverendo Patri* Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, apud præfatam Sedem Apoſtolicam & Sanctiſſimum *Dominum noſtrum Papam* omnia & ſingula Negotia, Nos, Regna, Dominia, aut Subditos noſtros concernentia ſeu quoquo modo tangentia, coram eadem Sede Apoſtolicâ & Sanctiſſimo *Domino noſtro Papa* Proponendi, Declarandi & Tractandi, eadémque Proſequendi, Defendendi & debito Fine Terminandi,

Promotioneſque quorumcumque Anglicorum Wallicorum aut Hibernicorum Subditorum noſtrorum ad Eccleſias Cathedrales cùm vacaverint, per Nos Recommendatorum ſeu Nominatorum, ſolicitandi & cum effectu proſequendi atque ad debitum Finem producendi,

Necnon Teſtes, Literas, & Inſtrumenta, ac alia Probationum genera quæcumque, circa Præmiſſa aut eorum aliquod in ea parte neceſſaria ſeu de jure requiſita aut quomodolibet oportuna, producendi & exhibendi,

Cæteráque omnia & ſingula Faciendi, Gerendi, Procurandi, Excercendi, & Expediendi, quæ in Præmiſſis & circa ea neceſſaria forent ſeu quoquo modo oportuna, etiamſi Mandatum exigant magis ſpeciale quàm præſentibus eſt expreſſum, & perinde ac ſi Nos præſentes intereſſemus; A.D. 1509. Hen. 8.

Injungentes inſuper & per Præſentes firmiter Mandantes quibuſcumque Subditis & Ligeis noſtris, apud *Sedem eandem* pro tempore exiſtentibus, cujuſcumque Statûs, Gradûs, ſive Conditionis exiſtant, quatenus *eidem Reverendo Patri*, in Executione Præmiſſorum, cum ſuis ſanis Conſiliis, Auxiliis, & Favoribus, effectualiter obediant & intendant, prout decet;

Revocantes omnia Procuratoria quibuſcumque aliis Perſonis per Nos priùs facta aut conceſſa;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros quicquid in Præmiſſis aut eorum aliquo per præfatum Oratorem & Procuratorem noſtrum Actum, Factum, aut Geſtum fuerit.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium &c.

Teſte Rege apud *Knoll*, viceſimo quarto die Septembris.

Per ipſum Regem.

De Monſtro capiendo.

A.D. 1509. An. 1. H. 8. Pat. 1. H. 8. p. 1. m. 18. dor.

REX, Dilectis & Fidelibus ſuis, *Willielmo Scot* Militi, & *Jacobo Dyggys*, Salutem.

Sciatis quòd Nos (de Fidelitatibus veſtris pleniùs confidentes) Aſſignavimus vos ad Monſtrum ſive Monſtrationem cujuſdam *le Crewe* de Centum Perſonis, quas ſub Conductu & Regimine Dilecti & Fidelis noſtri *Johannis Pecche* Militis pro Corpore noſtro, ad & verſus Villam noſtram Caliſii ad præſens mittimus, apud Villam noſtram Dovorriæ Capiendum & Supervidendum;

Et ideò vobis Mandamus quòd circa Præmiſſa diligenter intendatis, ac ea faciatis & exequamini in formâ prædictâ: A.D. 1509.

Damus autem univerſis & ſingulis Officiariis, Miniſtris, Subditis, & Ligeis noſtris quibuſcumque, Tenore Præſentium, firmiter in Mandatis quòd vobis, in Executione Præmiſſorum, Intendentes ſint, Conſulentes, Obedientes, & Auxiliantes in omnibus diligenter.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Knoll*, viceſimo quarto die Septembris.

Per ipſum Regem.

De Monſtro in Partibus Caleſiæ.

A.D. 1509. An. 1. H. 8. Franc. 1. H. 8. m. 17.

REX, Dilectis & Fidelibus ſuis, *Gilberto Talbott* Deputato noſtro Villæ & Marchiarum noſtrarum Caleſii, *Johanni Dygby*, & *Johanni Wilteſhire* Contrarotulatori ibidem, Militibus pro Corpore noſtro, Salutem.

A.D. 1509. Sciatis quòd Nos (de Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus veſtris pleniùs confidentes) Aſſignavimus vos ad omnes & ſingulos Soldarios noſtros & alios Homines Nobis qualitercumque retentos, tàm infra Villam

A.D. 1509. Hen. 8. & Caſtrum noſtra Caleſii quàm etiam infra Caſtra noſtra de Guyſnes & Hammes exiſtentes, meliori Apparatu ſuo pro Tuitione & Defenſione eorumdem coram vobis venire Faciendum & Monſtrandum, ac Monſtrum ſive Monſtrationem eorumdem Capiendum & Supervidendum,

Et eis ut continuè ſint prompti & parati pro Defencione hujuſmodi ex parte noſtra firmiter Injungendum,

Et eos ad hoc, ſi neceſſe fuerit, Compellendum;

Et ideò vobis Mandamus quòd circa Præmiſſa diligenter intendatis, ac ea faciatis & exequamini in forma prædicta:

Damus autem univerſis & ſingulis Officiariis, Miniſtris, Subditis, & Ligeis noſtris quibuſcumque, Tenore Præſentium, firmiter in Mandatis quòd vobis in Executione Præmiſſorum Intendentes ſint, Conſulentes, Obedientes, & Auxiliantes in omnibus diligenter.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Knoll*, viceſimo quarto die Septembris.

Per ipſum Regem.

De Rege Armorum conſtituto.

A.D. 1509. An. 1. H. 8. Pat. 1. H. 8. p. 2. m. 19.

REX omnibus, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd,

Cùm non ſit novum ſet jamdiu ab antiquis Temporibus uſitatum quòd, inter cæteros Officiales & Miniſtros, quos Principum lateribus pro eorum Magnificentia atque Gloria adhærere decet, eorum, quibus Officii Armorum Cura committitur, Copiam habere debent, nec tempus Bellorum neque Pacis ſine Convenientibus & Expertis Miniſtris debeat præteriri,

Nos igitur,

Conſiderantes ac Aciem in laudabilia Servitia, quæ Dilectus Nobis *Thomas Wriothſley* aliàs *Writhe* nuper dictus *Wallingford* Filius *Johannis Wriotheſley* aliàs *Writhe* nuper dicti *Gartier* Defuncti in hiis quæ ad Officium illud ſpectare intelliguntur excercuit, dirigentes,

Eundem propterea, & non minus ob Solertiam & Sagacitatem, quas in eo ſatis habemus exploratas, in *Principalem Heraldum & Officiarium incliti noſtri Ordinis Garterii Armorumque Regem Anglicorum* ex Gratia noſtra ſpeciali Ereximus, Fecimus, Conſtituimus, Ordinavimus, Creavimus, & Coronavimus, ac per Præſentes Erigimus, Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, Creamus, & Coronamus, ac ei Officium illud necnon Nomen *le Gartier* Stilum, Titulum, Libertates, Præeminentias, hujuſmodi Officio convenientia & concordantia, ac ab antiquo conſueta, Damus & Concedimus, ac ipſum in eiſdem realiter inveſtimus,

Habendum, Occupandum, & Excercendum Officium illud ac Nomen, Stilum, Titulum, & Præeminentias prædicta eidem *Thomæ* a Feſto Paſchæ ultimò præterito, durante Beneplacito noſtro, cùm omnimodis Juribus, Proficuis, Commoditatibus, & Emolumentis eidem Officio qualitercumque debitis ſive ſpectantibus:

Et ulteriùs Conceſſimus ac per Præſentes Concedimus *præfato Thomæ*, in *Regem Armorum Anglicorum*, ut præfertur, Erecto, ratione & causâ Officii illius (videlicet, durante Vitâ *Rogeri Magado*, aliàs dicti *Clarencewe Regis Armorum* Partium Auſtralium) *Quadraginta Marcas* per Annum, & poſt Deceſſum *ipſius Rogeri Quadraginta Libras per Annum*, pro Vadiis & Feodis Officii prædicti, de Parva Cuſtuma noſtra in Portu Civitatis noſtræ Londoniæ a Feſto Paſchæ ultimò præterito (a quo quidem Feſto *idem Thomas* Officium prædictum per Mandatum noſtrum excercuit & occupavit) durante Beneplacito noſtro prædicto, per Manus Cuſtumariorum ſive Collectorum Cuſtumæ prædictæ in Portu prædicto pro tempore exiſtentium, ad Terminos Sancti Michaelis Archangeli & Paſchæ per æquales portiones, unà cum tali Liberata Veſturæ qualem & eiſdem modo & formâ prout aliquis alius hujuſmodi *Rex Armorum* ſive *Principalis Heraldus* tempore Domini *E. nuper Regis Angliæ Tertii* Progenitoris noſtri habuit & percepit, Habend. & Percipiend. annuatim Liberatam hujuſmodi *eidem Thomæ* ſingulis Annis, durante Beneplacito noſtro, ad Magnam Garderobam noſtram, per Manus Cuſtodis ſive Clerici ejuſdem pro tempore exiſtentis;

Eo, quòd expreſſa mentio de vero Valore annuo Præmiſſorum ſeu alicujus eorum, au de aliis Donis ſive Conceſſionibus *eidem Thomæ* per Nos ante hæc tempora factis, in præſentibus minimè facta exiſtit, aut aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, ſeu Proviſione in contra-

A.D. 1509. Hen. 8. rium facto, edito, ſive proviſo, aut aliquâ aliâ Re, Cauſâ, vel Materiâ quacumque, non obſtantibus;

Proviſo ſemper quòd dictus *Thomas*, durante Vitâ *præfati Rogeri*, habeat Allocationem annuam dictarum *Quadraginta Marcarum*, & non ultra; Et, poſt Deceſſum *ipſius Rogeri*, habeat plenam Allocationem dictarum *Quadraginta Librarum* abſque interruptione ſeu contradictione aliquali.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, nono die Octobris.

Per Breve de Privato Sigillo.

Pro Thoma Wolſey Eleemoſinario Regis.

A.D. 1509. An. 1. H. 8. Ibid. m. 18.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis Nos Conceſſiſſe Dilecto Clerico & Conſiliario noſtro Magiſtro *Thomæ Wolſey* Eleemoſinario noſtro, in Augmentationem Elimoſinæ, tàm omnia & omnimoda Bona & Catalla quarumcumque Perſonarum Felonum de Se & cujuſlibet Perſonæ Felonis de Se, infra Regnum noſtrum Angliæ inventa & invenienda foriſfacta & foriſfacienda, aut Nobis tàm nunc quàm in futurum quovis modo pertinentia, quàm omnia Deodanda quæ Nobis infra Regnum noſtrum Angliæ prædictum tàm infra Libertates quàm extra pertinent aut unquam poſt primum Diem Regni noſtri Nobis pertinuerunt aut pertinere debebunt aut contingent ullo modo, quamdiu *ipſum Thomam Elimoſinarium* fore contigerit:

Et Volumus & Concedimus Eleemoſinario noſtro quòd benè liceret ſibi ac Deputatis & Servientibus ſuis omnia hujuſmodi Bona & Catalla Felonum de Se & Deodanda, ubicumque inveniri poterint, tàm infra Libertates quàm extra, Capere, Seiſire, Levare, & Colligere;

Aſſignantes præfatum *Elimoſinarium* noſtrum & Deputatos ſuos ad Inquirendum, de tempore in tempus, viis & modis quibus meliùs ſciri poterit, de hujuſmodi Bonis & Catallis ac Deodandis, ac eadem Seiſiendum, Capiendum, & Levandum per Se ſive Deputatos ſuos ſufficientes ubicumque infra Regnum noſtrum prædictum fuerint inventa tàm infra Libertates quàm extra, A.D. 1509.

Et ipſa ſic Levata & Collecta per Se, ubi ſibi meliùs videbitur, pro Nobis, in Elimoſina Diſtribuendum, abſque ullo Compoto ſeu Ratiocinio Nobis inde reddendo ſeu faciendo;

Mandantes & Præcipientes univerſis & ſingulis Vicecomitibus, Majoribus, Ballivis, Coronatoribus, Eſcaetoribus, & Conſtabulariis, ac omnibus aliis Officiariis & Miniſtris noſtris tàm infra Libertates quàm extra, & eorum cuilibet, Tenore Præſentium, quòd *præfato Elimoſinario* noſtro ac Deputatis ſuis in Executione Præmiſſorum Supportantes ſint, Intendentes, Auxiliantes, & Defendentes ſub Periculo quod incumbit.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, octavo die Novembris.

Juramentum Regis Scotorum.

A.D. 1509. An. 1. H. 8. Ex Autogr.

I James, *be the Grace of God*, King of Scottis, *Promyſſe and by the Holy Euwangelies and Cannon of the Holy Meſſe, by me bodely towched, Swere that I ſall for my Part well and trewly Kepe and Obſerve the Trety of perpetuall Peax and Amite and every Artikle of the ſammym, paſſit and concludit be ſufficient Auctorite and in the Namez of Ws the ſaid King one that ane Parte, and the Richt Excellent Richt Hie and Michty Prince* Henry, *of Maiſt Famoſe Memory*, late King of Ingland and of France and Lord of Irland of that Name the Sevynt *one that uther Part, beryng the Date* the xxiv Day of Januare the Zere of oure Lord God efter the Courſe and Compt of the Kirkis of Scotland and Ingland One Thouſand Five Hundred and ane Zere, A.D. 1509.

And efterwart be the Richt Excellent Richt Hie and Michty Prince Henry, *be the Grace of God*, now King of Ingland and of France and Lord of Ireland of that Name the Aucht, *oure Derreſt Broder, according to the ſaid Trety of perpetuall Peax, Rateſyt and Conſermit, and to Ws on his behalve Deliverit and be Ws Accept,*

And

A.D. 1509.
Hen. 8.

And the ſammyn Trety of perpetuall Peax and every Artikill thareof, alsfer as in Me is, I ſall Cauſe in likewiſe to be Obſervit and Kepit be my Subgettis.

And in Witnes of this my Promyſe and Aith I have ſubſcrivit this Writing with myne aune Hand at Edinburgh *the xxviii Day of Novembre, and of oure Regne the xxii Zere.*

James Rex.

De Juramento prædicto Inſtrumentum Publicum.

A.D. 1509.
An. 1. *H.* 8.
Ex Autogr.

In Dei Nomine Amen.

Per hoc præſens Publicum Inſtrumentum cunctis pateat evidenter quòd,

Anno Incarnationis Dominicæ *Milleſimo Quingenteſimo nono*, *Die verò Menſis Novembris penultimo*, Indictione Decimâ tertiâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini Domini noſtri *Julii*, Divinâ Providentiâ, *Papæ Secundi* Anno Sexto,

In Reverendorum Nobiliumque Virorum noſtrorum etiam Notariorum Publicorum præſentia perſonaliter conſtitutus Sereniſſimus ac Illuſtriſſimus *Jacobus*, Dei gratiâ, *Rex Scotorum Quartus* quandam Cedulam Pergamineam, Formam infraſcripti Juramenti Obſervationis perpetuæ Pacis continentem,

Eidem per Honorabiles Viros, *Robertum Drury* & *Marmaducum Conſtable* Milites, & Magiſtrum *Johannem Batiſmanſo* Doctorem Legum, Ambaſſiatores, Oratores, & Commiſſarios Sereniſſimi *Regis Angliæ Henrici Octavi* præſentatam & deliberatam,

Quæ Pax dudùm inita fuerat inter præfatum *Jacobum Regem Scotorum Quartum*, & *Henricum* nuper *Regem Angliæ Septimum* Excellentiſſimum, prout in eadem continetur,

Legit & Recitavit, omnibus melioribus modo & formâ quibus potuit, Animoque deliberato prout Nobis Notariis Publicis infraſcriptis apparebat, pro Obſervatione omnium Articulorum præfatæ perpetuæ Pacis, ſolempniter tactiſque corporaliter Sacroſanctis Ewangeliis juravit ſe perpetuo omnes & ſingulos Articulos in Tractatu prædictæ perpetuæ Pacis obſervaturum contentos,

Et ſic hujuſmodi Juramentum emiſit prout ſequitur,

I James, *&c. prout in Juramento præſcripto.*

Super quibus omnibus & ſingulis, pro Parte utriuſque Regis, petitum fuit a Nobis infraſcriptis Notariis Inſtrumentum Publicum, & Inſtrumenta fuerunt petita.

A.D. 1509.

Acta erant hæc in Palatio Regis prope *Edinburgh* ſub Anno, Menſe, Die, Indictione, & Pontificatu quibus ſupra;

Præſentibus ibidem,

Reverendiſſimo & Reverendis in Chriſto Patribus,
Jacobo Glaſguenſi Archiepiſcopo,
Andrea Moravienſi Epiſcopo Commendatorio Monaſteriorum de Driburgh & Pettinweme in Scotia & Rectore de Cottinghame in Anglia,
David Candidæ Caſæ & Capellæ Regiæ Strivelingenſis Epiſcopo:
Georgeo Abbate de Aberbrothok Supremi Domini noſtri Regis Theſaurario:
Nobilibus & Potentibus Dominis,
Archibaldo Comite de Angus Domino Douglas,
Alexandro Comite de Huntlie Domino Gordoun & Baidxenach,
Archibaldo Comite de Ergill Domino Campbell & Lorn.
Matheo Comite de Lenenax Domino Dernlie,
Jacobo Comite Araniæ Domino Hamiltonn:
Patricio Painter Camerario & Archidiacono Eccleſiarum Cathedralium Dunkeldenſis & Moravienſis Supremi Domini noſtri Regis Secretario:
Roberto Forman Eccleſiarum Metropolitanorum Glaſguenſis & Moravienſis Decano & Cancellario:
Johanne Muſgray Milite,
Marmaduco Conſtable,
Willielmo Conſtable,
Filiis *Marmaduci Conſtable* Militis ſupraſcripti,
Et *Johanne Fabeane*,
Teſtibus ad Præmiſſa vocatis pariter & rogatis.

Et ego Johannes Batmanſon, *Dunelmenſis Diœceſis, Legum Doctor, Publicus Auctoritatibus Apoſtolicâ & Imperiali Notarius, quia ſupraſcripti Sereniſſimi Principis Juramenti Præſtationi & Lecturæ cæteriſque Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, unà cum prænominatis Teſtibus ac Notario ſubſcripto, age-*

A.D. 1509. Hen. 8. *agerentur & fierent, præſens perſonaliter interfui, eaque omnia & ſingula ſic fieri, vidi & audivi; ideoque hoc præſens Publicum Inſtrumentum, alterius Manu Me aliunde occupato fideliter ſcriptum, ſubſcripſi publicavi & in hanc publicam Formam redactum Signo ac Nomine meis ſolitis & conſuetis ſignavi Rogatus & Requiſitus in Fidem ac Teſtimonium omnium & ſingulorum Præmiſſorum.*

Soli Deo Honor.

Et ego Johannes Sanchare *Artium Magiſter, Presbiter Abbirdonenſis Diœceſis, Publicus Apoſtolicâ Imperiali & Regia Auctoritatibus Notarius, quia Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, agerentur, dicerentur, & fierent, unà cum prænominatis Teſtibus & Notario ſupraſcripto, præſens interfui, eaque omnia & ſingula ſic fieri vidi ſcivi & audivi, ac in Notam cepi; ideoque hoc præſens Publicum Inſtrumentum, Manu alterius ſcriptum, exinde confeci ſubſcripſi & publicavi, Signoque & Nomine meis ſolitis & conſuetis ſignavi rogatus & requiſitus in Fidem & Teſtimonium Veritatis omnium & ſingulorum Præmiſſorum.* A.D. 1509. Hen. 8.

JOHANNES SANCHAR.

Pro Thoma Wolſey.

A.D. 1510. An. 1. H. 8. Pat. 1. H. 8. p. 2. m. 25. REX omnibus, ad quos &c. Salutem. A.D. 1510.

Sciatis quòd Nos, de Gratiâ noſtrâ ſpeciali, ac ex certâ Scientiâ & mero Motu noſtris, Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & Concedimus Dilecto & Fideli Capellano noſtro, *Thomæ Wolſeye*, Decano Eccleſiæ Cathedralis beatæ Mariæ Lincolniæ, totum illud *Meſuagium ſive Tenementum* noſtrum vocatum le Parſonage, cum Gardinis eidem Meſuagio adjacentibus, & ſuis pertinentiis, *ſituatum & jacens in Parochia Sanctæ Brigidæ in Fleteſtrete London.* ſimul cum omnibus Domibus, Edificiis & Gardinis eidem Tenemento ſive Meſuagio ſpectantibus ſive pertinentibus,

Quæ *Johannes*, Permiſſione Divinâ, *Abbas Monaſterii Beati Petri Weſtmonaſterienſis ac Prior & ejuſdem Loci Conventus*, per eorum Scriptum Indentatum, Sigillo dictorum *Abbatis Prioris & Conventûs* ſigillatum (cujus Data eſt, in Domo Capitulari dictorum *Abbatis, Prioris & Conventûs* apud Weſtmonaſterium, *Viceſimo ſexto Die Menſis Novembris*, Anno Regni Domini *Henrici* nuper *Regis Angliæ Septimi* Patris noſtri Viceſimo Tertio) Tradiderunt Conceſſerunt & ad Firmam dimiſerunt *Ricardo Emſon* Militi nuper de Alta Proditione Attincto, Habendum ſibi *a Feſto Annunciationis Beatæ Mariæ Virginis tunc proximò ſequente uſque ad Finem Termini Nonaginta & novem Annorum extunc proximò ſequentium & plenariè complendorum:*

Necnon totum illum *Ortum noſtrum* vocatum *an Orcyard*, ac *Duodecim Gardina* inſimul ſituata & jacentia in prædicta Parochia Sanctæ Brigidæ, inter prædictum Gardinum prædictum Tenementum ſive Meſuagium adjacens & Aquam Thamiſiæ ibidem vocatæ le Themmys,

Quæ *Thomas Dockwra, Prior Hoſpitalis Sancti Johannis Jheruſalem in Anglia & ejuſdem Loci Confratres*, per eorum ſcriptum, nuper Conceſſerunt Tradiderunt & ad Firmam Dimiſerunt *præfato Ricardo pro Termino Nonaginta & Novem Annorum:*

Quæ quidem Ortum & Gardina ratione Forisfacturæ & Attincturæ *prædicti Ricardi* ad Manus noſtras devenerunt & devenire debuerunt, ac in Manibus noſtris jam exiſtunt:

Ac etiam Damus & Concedimus eidem *Thome* omnia *Meſuagia, Terras, Tenementa, Gardina, Domos* & *Ædificia*, cum omnibus ſuis pertinentiis, quæ fuerint *prædicti Ricardi*, in prædicta Parochia Sanctæ Brigidæ ex Dimiſſione prædictorum *Abbatis* & *Conventûs* vel *præfati Prioris* & *Confratrum Sancti Johannis Jheruſalem in Anglia*, quæ ratione Forisfacturæ & Attinctionis *ejuſdem Ricardi* ad Manus noſtras devenerunt & devenire debuerunt, ac totum Jus Statum Titulum Terminos Annorum venturorum & Intereſſe noſtrum, quæ habemus in Meſuagiis, Terris, Tenementis, Ortis & Gardinis prædictis, cum pertinentiis,

Habenda & *Tenenda* Meſuagia, Terras, Ortum, Gardina & cætera præmiſſa, cum pertinentiis, necnon Jus noſtrum Statum Titulum & Intereſſe in eiſdem, præfato *Thomæ Wolſey* Executoribus & Aſſignatis ſuis, a tempore Attincturæ & Forisfacturæ ejuſdem *Ricardi*, durantibus Terminis Annorum quos Nos habemus aut habere deberemus

A.D. 1510. Hen. 8. mus in Eiſdem ratione Forisfacturæ & Attinctionis illarum, abſque Compoto ſeu aliquo alio nobis aut Hæredibus noſtris inde reddendo, ſolvendo ſeu faciendo; eo quod expreſſa mentio de vero Valore Annuo aut Certitudine Præmiſſorum vel alicujus inde Parcellæ, aut de aliis Donis ſive Conceſſionibus, eidem *Thomæ* per Nos aut aliquem Progenitorum noſtrorum ante hæc tempora factis, in Præſentibus minimè facta exiſtit, aut aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, aut Reſtrictione inde in contrarium facto edito ſive proviſo, aut aliquâ aliâ Re Cauſâ vel Materiâ quacumque non obſtantibus. A.D. 1510. Hen. 8.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, xxx die Januarii.

Per Breve de Privato Sigillo.

Pro firma Pace & Amicitia Tractatus cum Ambaſſiatoribus Franciæ.

A.D. 1510. An. 1. H. 8. Ex Autogr. Univerſis & ſingulis ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint Salutem.

Cùm in Rebus humanis nihil ſit Deo gratius, nihilque Hominibus acceptius, nihil denique ad augendum Conſervandúmque Reſpublicas conducibilius quàm firma Pax, ſincera fideliſque Amicitia, & vera Principum Concordia,

Nos igitur *Richardus Wintonienſis Epiſcopus* Cuſtos Privati Sigilli Illuſtriſſimi Excellentiſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei Gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ*, *Thomas Dunolmenſis Epiſcopus*, & *Thomas Comes Surriæ* Theſaurarius præfati Domini noſtri Regis Angliæ, Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarii, Procuratores & Nuncii ſpeciales ejuſdem Regis Angliæ ad Infraſcripta ſufficienter auctorizati,

Pro firma Pace fideli Amicitia & vera Concordia inter eundem Illuſtriſſimum Principem *Henricum Regem* noſtrum, ac Chriſtianiſſimum Principem *Lodowicum*, eâdem Gratiâ, Francorum Regem, eorumque Alligatos, Confœderatos & Subditos, atque eorum Regna, Patrias, Terras & Dominia quæcumque Habendis & tenendis,

Cum, Illuſtribus viris, Magiſtro *Anthonio Bochier* Abbate Sanctiſſimæ Trinitatis Fiſcanenſis & Sancti Audoeni Rothomagenſis, , *Radulpho de Lannoy* Baillivo Ambiennenſi Cambellano ejuſdem Francorum Regis ordinario, & *Anthonio de Daurizolles* Mareſcallo Hoſpitii ſui Militis, Ambaſſiatoribus, Commiſſariis, Procuratoribus & Deputatis præfati Francorum Regis ad hoc ſufficientem Auctoritatem habentibus, Convenimus, Concordavimus & Concluſimus, ac per Præſentes Convenimus, Concordamus & Concludimus articulatim prout ſequitur,

A.D. 1510. In primis, quòd bonæ, ſinceræ, firmæ, perfectæ ſint & inviolabiliter habeantur & obſerventur Pax, Amicitia, & Fœdera inter Potentiſſimos Angliæ & Francorum Reges antedictos, eorumdem Patrias & Dominia ſua quæcumque, Hæredes & Succeſſores, Vaſallos atque Subditos ſuos Præſentes & futuros, ac quoſcumque Allegatos & Confœderatos utriuſque, qui per præſentem Tractatum Pacis comprehendentur, necnon inter Illuſtriſſima Angliæ & Franciæ Regna, per Terras, Mare, Portus Maris & Aquas dulces,

Quod dictæ Amicitiæ, Pax & Fœdera ſuum habeant effectum immediatè poſt Datam Præſentium, & durent Vitâ utriuſque Principum prædictorum durante, & per unum Annum integrum poſt Mortem Principis primò Morientis;

Ita tamen quòd Succeſſor Principis primò Morientis infra dictum Annum Principi Superſtiti Mortem Prædeceſſoris ſui ſignificare, & eundem per Literas ſuas Manu ſuâ ſubſcriptas certiorem facere teneatur, utrum hanc Amicitiam ad ulteriora & ampliora tempora prorogare, an de Novo inire & contrahere velit & intendat.

Item, quòd, durante Termino prædicto, Bella Guerræ Hoſtilitates Inimicitiæ quæcumq; inter præſentes Angliæ & Francorum Reges, eorumdémq;, ut ſuprafertur, Hæredes & Succeſſores, Vaſallos, Subditos & Confœderatos quoſcumque, qui per præſentem Tractatum ut præmittitur comprehendentur, necnon inter dicta inclitiſſima Regna, Patrias & Dominia ſua quæcumque, ubique locorum, per Terram, Mare, Litora maris & Aquas dulces, omninò ceſſabunt.

Item, quòd omnes & ſinguli utriuſque

A.D. 1510. Hen. 8.

uſque dictorum Principum, eorumdemque Hæredum & Succeſſorum, aut alterius eorum, ipſorúmque Alligatorum, in hac parte comprehenſorum, Vaſſalli & Subditi, ſive ſint Principes, Archiepiſcopi, Epiſcopi, Duces, Marchiones, Comites, Barones, Mercatores aut cujuſvis Statûs Conditioniſve exiſtant, durante Pace antedictâ, ubivis Locorum, Seſe mutuis Officiis proſequantur & honeſtâ Affectione pertractent,

Poſſintque liberè, tutè & ſecurè, abſque alicujus Offensâ, ſalvo Conductu, ſive Licentiâ, ubique perluſtrare per Terram, per Mare & Aquas dulces navigare hincinde, atque ad Portus Dominia & Deſtrictus quoſcumque utriuſque ipſorum Principum citra & ultra Mare accedere, (dùm tamen Numerum Armatorum Centum ſimul non excedant) Eiſque quamdiu voluerint ibidem morari mercari Merces Mercimonia Arma & Jocalia quæcumque (ſi Statuta Municipalia ante hac ſancita non obſtent) emere & vendere, ac ut Eis placuerit illinc ad Partes proprias vel alibi liberè quotiens duxerint ab eiſdem abire, cum ſuis aut conductis vel commodatis Navigiis, Plauſtris, Vehiculis, Equis, Armaturis, Mercimoniis, Sarcinulis, Bonis & Rebus ſuis quibuſcumque, abſque ullo Impedimento, Offenſa, Areſtatione causâ Mercæ Contromercæ Repriſaliarum aut alia Diſtrictione quacumque, tàm in Terra quàm in Mari & Aquis dulcibus, quemadmodùm propriis in Patriis hæc omnia facerent, aut eis ea facere liceret.

Item, quòd omnia Munera ſive Onera, ab aliquo dictorum Principum in cujuſvis eorum Patriarum ſive Dominiorum Partibus citra aut infra Quadraginta & Septem Annos ante Datam Præſentium impoſita, Mercatoribus aut Subditis alterius Principis ejuſve Hæredum & Succeſſorum Nociva, durante hac Pace, penitus ſint extincta; & quod talia aut conſimilia, hac Amicitiâ durante, amodò non imponantur; Salvis tamen ſemper quoad alia omnibus Regionum, Urbium & Locorum Statutis & Conſuetudinibus, quibus nichil, quoad eorum Jura, per Præmiſſa derogatum cenſeatur.

Item, quòd omnes Mercatores, etſi Veneti Florentini ſive Januenſes ſint, poſſint per Mare & Aquas dulces, Armati pro Cuſtodia & Tuitione ſuorum Corporum Bonorum Navium & Mercium, Armati vel non Armati, cum ſuis propriis Mercibus aut alienis, in Navibus Carracis aut Galeis propriis ſive alienis, in hoc Regnum noſtrum Angliæ (ſcilicet) dicti Veneti; & in Regna Franciæ & Angliæ & eorum utrumque (ſcilicet) dicti Florentini & Januenſes; tutè, liberè & ſecurè venire, & abhinc quo velint abire, durante Amicitia antedicta, quandocumque & quotienſcumque voluerint, abſque Violentia, Diſturbio, Moleſtia aut Gravamine quocumque, per dictos Angliæ & Francorum Reges, ſive eorum aliquem, aut eorumdem Hæredum & Succeſſorum, ſive ipſorum aut alicujus eorum Subditos quoſcumque; proviſo tamen quòd prædicti Veneti, in veniendo & revertendo, nichil hoſtiliter facient neque attemptabunt contra prædicta Regna, Dominia, Terras & Subdita Angliæ & Franciæ, neque contra eorum Confœderatos aut Subditos quoſcumque.

Item, dicti Ambaſſiatores & Commiſſionarii Angliæ & Franciæ Principum prædictorum, pro Principibus ſuis & Nomine eorum, promiſerunt quòd, durante Termino prædicto, neuter dictorum Principum contra alium ejuſve Allegatos & Confœderatos prædictos quicquam aget, faciet, tractabit vel attemptabit quocumque in loco, ſive in Terra ſive Mari, occaſione quacumque: Nullique præſtabit Auxilium Conſilium vel Aſſenſum quòd per alium vel alios aliquid fiat, agatur, tractetur, vel attemptetur in Præjudicium vel Dampnum alterius, ejúſve, ut prædictum eſt, Allegatorum & Confœderatorum: Et, ſi per alterum eorum ſecùs fiat, aut aliqua Belli ſuſpitio contra alterum, ejuſve, ut prædictum eſt, Allegatos & Confœderatos præbeatur, Princeps, ſic in contrarium aliquid attemptans vel Belli ſuſpitionem inferens, ſuper hoc admonitùs & requiſitus, illicò illam Belli Suſpitionem auferet & incontinenti ammovebit, ita quòd deinceps in Villa Caleſii, Caſtellis de Hames & Guiſnez, vel in aliquibus Portubus, aliiſve Locis quibuſcumque ſub Obedientia *Regis Angliæ*, ſive citra ſive ultra Mare exiſtentibus, non recipiantur manuteneantur aut favoriſentur aliqui Armigeri aut Gentes Armorum, quæcumque Latrocinia, Deprædationes, Furta, Excurſus, Piratias & Malefacta, contra effectum præſentis Tractatûs, per Terram, Mare & Aquas dulces, ſuper & contra Subditos præfati *Regis Franciæ*, ejúſve Allegatorum & Confœderatorum ſubſequenter comprehenſorum, aut eorum Bona, facientes,

Et, pari eodémque modo, in Villis Boloniæ, Ardre, Montoyr, Fiennez, & Morino, aut in aliquibus Portubus aliiſve Locis quibuſcumque ſub Obedientia

Regis

A.D. 1510. Hen. 8.

Regis Franciæ exiſtentibus, nullatenus recipiantur aut favoriſentur aliqui Armigeri aut Gentes Armorum quæcumque Latrocinia, Deprædationes, Furta, Excurſus, Piratias aut Malefacta contra effectum præſentis Tractatûs, per Terram Mare aut Aquas dulces, ſuper & contra Subditos præfati *Principis Angliæ*, ejuſve Allegatorum & Confœderatorum ſubſequenter Comprehenſorum, aut eorum Bona, facientes & excercentes:

Et, in Caſu quo ſecus fiat, uterque Principum prædictorum, eorúmve Amicitiæ Conſervatores, Causâ ſummariè & de plano ſine figurâ Judicii cognitâ, pro parte ſua & quatenus per Se aut Subditos ſuos aliquid fuerit in contrarium attemptatum plenam, integram, & promptam faciet Juſtitiam Reſtitutionem & Reparationem.

Item, ſi per hujuſmodi Armigeros aut Gentes Armorum, præter ſeu contra Præmiſſa, aliqui Priſonarii fuerint Captivati, Gentes Areſtatæ, aut Bona quæcumque capta, & cauſa hujuſmodi Captionis aut Arreſtationis propter rationabilem aliquam Cauſam, non poſſit tàm ſummariè diſcuti & terminari; tunc & in ipſo Caſu, primò & ante omnia, per Conſervatores ſubſcriptos, eorúmve Commiſſarios, aut Locorum Judices, procedatur ad hujuſmodi Priſonariorum & Areſtatorum ac Bonorum captorum Deliberationem & Recredentiam ſeu Reſtitutionem, præſtitâ tamen ſufficienti Cautione arbitrio præfatorum Conſervatorum Commiſſariorum & Judicum.

Item, quòd ex neutris Principum prædictorum Cancellariâ aut aliâ Curiâ impoſterùm concedantur aliquæ Literæ Repriſaliarum Mercæ aut Contromercæ, niſi ſuper & contra Principales Delinquentes & eorum Bona eorúmve Factores, vel in Caſu manifeſtæ Denegationis Juſtitiæ, de qua per Literas Summationis aut Requiſitionis & prout de jure requiritur, ſufficienter conſtabit.

Item, quòd, ſi durantibus Pace & Amicitiis præfatis aliquid contra vires & effectus earumdem, per Terram, Mare, aut Aquas dulces, per aliquem ipſorum Principum, vel eorum Subditos, Vaſallos, aut Allegatos in hiis Amicitiis comprehenſos, aut eorum Subditos vel Vaſallos, fuerit attemptatum, actum, aut geſtum, nichilominus tamen hæc Pax ſive Amicitia in ſuis Viribus, durante Termino prædicto, permanebit; & pro ipſis attemptatis ſolummodo puniantur ipſi Attemptatores, & Dampnificatores & non alii.

Item, quòd in præſenti Tractatu Pacis & Amicitiæ comprehendantur Amici, Allegati, & Confœderati utriuſque Partis ſubſequenter nominati, videlicet,

A.D. 1510. Hen. 8.

Pro Parte *Regis Angliæ*,

Sanctiſſimus Dominus noſter *Julius Secundus Pontifex Maximus*,

Maximilianus Romanorum Rex Imperator *Electus*,

Arragoniæ,

Hungariæ,

Daciæ,

Scotiæ,

Boemiæ,

Et *Portugaliæ* Reges,

Carolus Princeps *Caſtellæ*, Dux *Burgundiæ*, *&* *Brabantiæ*, *&c.* *ac* Comes *Flandriæ*,

Duces *Clevienſis* *&* *Juliacenſis* eorumque Hæredes & Succeſſores,

Episcopus *Trajectenſis*,

Comunitas & Societas *Hanſæ Theutonicæ*.

Et pro Parte *Regis Franciæ*,

Sanctiſſimus Dominus noſter *Papa Julius Secundus Pontifex Maximus*.

Sacra Majestas Imperialis, cum *Electoribus* Imperii,

Sereniſſimi Reges *Arragoniæ*,

Ungariæ.

Bohemiæ,

Scotiæ,

Portugaliæ,

Et *Daciæ*,

Carolus Princeps *Caſtellæ*,

Dux *& tota Domus Bavariæ*,

Sabaudiæ, *Lotharingiæ*, *Ferrariæ* & *Gueldriæ*, *Clevienſis* & *Juliacenſis* Duces eorumque Hæredes & Succeſſores,

Episcopus & Civitates *Leodienſis*,

Comunitas *Florentinorum*,

Ligæ Novæ & antiquæ Suetentium.

Item, quòd omnes & ſinguli Habitatores Incolæ & Subditi *Civitatis*, *Villarum* & *Ballivatuum de Tornato*, *Mortagne*, & *de Sancto Amando*, tanquam Subditi Regni Franciæ, ſint nominatim & expreſsè in Præſenti Tractatu comprehenſi.

Item quòd, dictis Amicitiis durantibus, neuter Regum prædictorum quoviſmodo receptabit, nec a Subditis ſuis eorum alter receptari permittet, aliquos Rebelles ſive Proditores, de Crimine Læſæ Mageſtatis ſuſpectos, aut Transfugas ex Subditis alterius dictorum Regum, ſceleſtam Factionem contra alterum dictorum Regum Machinantes, nec hujuſmodi Rebellibus ſive Proditoribus, Rebelli ſive Proditori, qui in aliquem locum Obedientiæ dictorum Regum ſeu alterius eorumdem declinaverint, ſeu declinaverit, quoviſmodo dabit Conſilium, Auxilium, Favorem, Subſidium aut Aſſiſtentiam; ſet Eum aut Eos infra Viginti Dies, poſtea quàm per Literas alterius eorumdem, cujus hujuſmodi Rebelles aut Rebellis, Subditi aut Subditus extiterint ſive extiterit, alter eorum requiſitus fuerit, Eum vel Eos Literarum hujuſmodi Requiſitionis Latori aut alii ad hoc in hujuſmodi Literis nominato ſive Deputato tradet reſtituet & deliberabit, tradive reſtitui & deliberari faciet,

Item, quòd pro firmiori & inviolabili prædictarum Pacis & Amicitiæ & Fœderum Obſervantia & Conſervatione, Electi & nominati ſint,

Ex Parte Sereniſſimi *Regis Angliæ*,

Cancellarius,
Theſaurarius,
Cuſtos Privati Sigilli,
Admirallus,
Cuſtos Quinque Portuum Angliæ,
Et *Locumtenens vel Deputatus Regis Angliæ Villæ Caleſiæ* pro tempore exiſtentes:

Et ex Parte ipſius Chriſtianiſſimi *Francorum Regis*,

Pro Patria & Ducatu *Normaniæ*, Reverendiſſimus & Illuſtriſſimus in Chriſto Pater Dominus *Georgius de Ambaſia Tituli Sancti Sixti Presbiter Cardinalis* Legatus in Francia & *Archiepiſcopus Rothomagenſis*, necnon *Locumtenens* ipſius Chriſtianiſſimi Regis in ipſo Ducatu Normaniæ, & etiam pro aliis Partibus Regni quibus non erunt Nominati Conſervatores,

Pro Patria *Linguæ Occitanæ* Reverendiſſimus in Chriſto Pater Dominus *Cardinalis Albienenſis*,

Pro Patria & Ducatu de *Guyenne* Dominus *Dux de Longuevilla*,

Pro Patria & Ducatu *Britaniæ* Dominus de Montauban Cancellarius in Britannia,

Pro Patria *Picardiæ Dominus de le Gructure*,

Pro Patria & Ducatu *Burgundiæ Dominus de la Trimoille*,

Pro *Partibus Maritimis Dominus de Gravilla & de Chaumont* Admirallus Franciæ,

Salvo Mari Aquitanico & Britanico in quibus *Dominus de la Trimoille* erit Conſervator,

Poterúntque Conſervatores ſupranominati, in Patriis & Locis ſibi ordinatis, delegare & deputare Commiſſarios ſub Se,

Et, ſi aliqui ex prænominatis Conſervatoribus ab hac Luce deceſſerint, Succeſſores eorum, in ſtatu Gubernatoris ſeu Locumtenentis Patriarum, in quibus committuntur, habebuntur, quoad hanc Conſervatoriam, Loco ipſorum Conſervatorum.

Qui quidem Conſervatores dictorum Principum & utriuſque eorum, & Duo aut Unus ipſorum ex Parte ſaltem Principis Subditorum Dampnificantium, qui ſuper hoc requirentur, habeant ſeu habeat Auctoritatem & Poteſtatem, virtute hujus Tractatûs, ipſos Dampnificantes coram ſe Vocandi, Conveniendi & Examinandi, & ipſos ſic Examinatos ſecundùm quòd Juſtitia exigit & requirit Convincendi & Puniendi, Attemptata & Dampna contra vires hujus Tractatûs illata, unà cum Expenſis Dampnificatorum, Reficiendi & Reparandi,

Et, ſi contingat ipſos Conſervatores, per ipſos Principes ſic ut præmittitur nominatos, vel ipſos Commiſſarios ſuper Reformatione aliquorum dictorum Attemptatorum fore Diſcordes, & inter eos ſuperinde concordare non valentes; quòd eo ipſo & extunc Cauſa illa referatur Concilio Principis Subditorum ſic Dampnificantium, aut ſi opus ſit utriuſque Principis; dum tamen dicta Cauſa ſive coram Conſervatoribus aut unius vel utriuſque Principis Concilio ventilanda ſummariè & de plano coram eis examinetur & felici marte terminetur, & dictorum Conſervatorum ex utraque Parte Sententiæ interlocutoriæ & diffinitivæ Præcepta & Decreta incontinenti & indilatè dabuntur Executioni, non obſtantibus Appellationibus quibuſcumque.

Item, quòd uterque Principum prædictorum, quando per Oratores & Commiſſarios alterius Principis ſufficientem Auctoritatem habentes ad hoc debitè requiſitus fuerit, tactis Sacroſanctis Evangeliis, Juramentum corporale præſtabit quòd omnia & ſingula in præſenti Tractatu ſpecificata & contenta benè & fideliter obſervabit & adimplebit, & a ſuis Subditis quatenus ipſos Principes tangunt aut tangere poterunt obſervari & adimpleri faciet cum effectu.

Item, Communicatum & Concluſum eſt quòd præfatus Illuſtriſſimus Princeps *Rex Angliæ* dictam Amicitiam, ſic inter Eum & Chriſtianiſſimum *Franciæ Regem* ut præmittitur contractam, atque omnia & ſingula Capitula prædicta in hiis Literis contenta, per Literas ſuas Patentes, ſub Magno Sigillo ſigillatas,

A.D. 1510.
Hen. 8.

Manuque propriâ ſubſcriptas, & Juramento vallatas, Ratificabit & Confirmabit, ipſamque Amicitiam & dicta Capitula, ſic per eum Confirmata, Ratificata & Jurata, per Tres Status Regni Angliæ (videlicet, per Prælatos & Clerum, Nobiles, & Communitates ejuſdem Regni) ritè & debitè convocatos in primo & proximo Parliamento, poſt Datam Præſentium celebrando, Ratificari & Confirmari faciet:

Et peræquè Chriſtianiſſimus *Rex Franciæ* Amicitiam & Capitula antedicta per ſuas Literas Patentes, ſuo Magno Sigillo ſigillatas, Manuque propria ſubſcriptas, & Juramento vallatas, Ratificabit & Confirmabit, ipſamque Amicitiam & Capitula, ſic per Eum Confirmata, Ratificata, & Jurata, per Tres Status Regni ſui Franciæ (videlicet, per Prælatos & Clerum, Nobiles, & Communitates ejuſdem Regni) ritè & debitè convocatos, infra Tres Menſes, dictum Parliamentum in Anglia ut præmittitur celebrandum proximò & immediatè ſequentes, Ratificari & Confirmari faciet:

Quódque uterque Principum prædictorum prædictam Amicitiam & omnia Capitula antedicta per Sedem Apoſtolicam & Auctoritatem ejuſdem, infra Duodecim Menſes proximò & immediatè Datam Præſentium ſequentes, Confirmari Vallari & Roborari pro viribus procurabit & cum effectu faciet.

Et inſuper uterque Principum prædictorum, infra Terminum ſupradictum Duodecim Menſium, inſtanter & cum effectu, requiret Sacroſanctam Sedem Apoſtolicam & Summum Pontificem quòd ferat Sententiam Excommunicationis, nunc pro tunc & tunc pro nunc, in Eum ex prædictis Duobus Principibus qui omnia & ſingula Capitula, in præſenti Tractatu contenta, quatenus ipſum concernunt, non obſervaverit, præter & ultra Sententiam Interdicti in ejus Regna, Terras, Patrias & Dominia; non obſtante aliquo Privilegio in genere vel in ſpecie Illis aut eorum alicui, per quod effectus Præſentium quomodolibet impediri poſſet, ſub quacumque Verborum ſerie conceſſo; cui dicti Principes palàm publicè & expreſsè Renunciant, & cui Nos Nominibus eorumdem, ſufficiente Auctoritate in hac parte Nobis attributâ, Renunciamus expreſsè in hiis Scriptis.

Inſuper Nos, Sereniſſimi & Chriſtianiſſimi Domini noſtri *Francorum Regis* Ambaſſiatores & Commiſſarii antedicti, Promittimus, & eundem Dominum noſtrum Supremum Regem Chriſtianiſſimum, Poteſtate ut præmittitur ab ipſo Nobis conceſsâ, Obligamus per Præſentes, quòd idem dictus noſter *Francorum Rex* omnia & ſingula Præmiſſa Ratificabit, Autoriſabit & Confirmabit, atque realiter & cum effectu pro Parte ſua exequetur & faciet, quæ Præmiſſorum Tenor exigit & requiret, ſuáſque Literas Patentes, debitè confectas, Magno Sigillo ſuo munitas, Illuſtriſſimo Principi & Fratri Conſanguineo ſuo Cariſſimo *Angliæ Regi* ſupradicto, infra Sex Menſes Datam præſentis Tractatus proximò & immediatè ſequentes, deliberabit deliberaríve faciet:

Et pari eodémque modo Nos, dicti Oratores *Regis Angliæ*, Promittimus & eundem Regem noſtrum Potentiſſimum, Poteſtate ut præmittitur ab ipſo Nobis conceſsâ, Obligamus, per Præſentes, quòd idem *Rex Angliæ* omnia & ſingula Præmiſſa Ratificabit, Auctoriſabit & Confirmabit, atque realiter & cum effectu pro Parte ſua exequetur & faciet, quæ Præmiſſorum Tenor exigit & requirit, ſuáſque Literas Patentes, debitè confectas, Magno ſub Sigillo munitas, Chriſtianiſſimo Fratri & Conſanguineo ſuo Cariſſimo *Francorum Regi* ſupradicto, infra Sex Menſes Datam præſentis Tractatûs proximè & immediatè ſequentes, deliberabit deliberarivè faciet.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium Nos Chriſtianiſſimi Domini noſtri Regis Franciæ Oratores & Ambaſſiatores præſentes noſtras Literas Manibus noſtris ſubſcripſimus & Sigillis noſtris communivimus.

Dat. *London.* Die viceſimo tertio Menſis Martii, Anno Domini Milleſimo quingenteſimo nono.

Sic Signatas.
A. ABBAS FISCANEN.
RAAUL DE LANNOY.
DARIZOLLES.

Juramentum

Juramentum Oratorum Franciæ ſuper Obſervatione Tractatus ſupradicti.

A.D. 1510.
n. 1. H. 8.
Ex Autogr.

NOS *Antonius Bochier* Sanctiſſimæ Trinitatis Fiſcanenſis, ad Romanam Eccleſiam nullo medio pertinentis, ac Sancti Audoeni Rothomagenſis Ordinis Sancti Benedicti Monaſteriorum *Abbas*, *Radulphus de Lannoy* Dominus de Morvillier Cambellanus Ordinarius Ambianenſis Ballivus, & *Antonius de Darizolles* Mariſcallus Hoſpitii Domini noſtri *Lodowici*, Dei gratiâ, *Francorum Regis* Chriſtianiſſimi Conſiliarii, necnon Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, & Commiſſarii in hac parte ſufficienter ordinati & conſtituti, Nomine Domini & Regis noſtri Chriſtianiſſimi ſupradicti, & in Animam ipſius, Promittimus, & per hæc Sancta Evangelia & Canonem Miſſæ, per Nos & quemlibet noſtrûm corporaliter tacta, JURAMUS,

Quòd ſupradictus Dominus noſter Lodowicus Francorum Rex *Chriſtianiſſimus, pro ſua parte, benè fideliter & inviolabiliter obſervabit Tractatum Pacis & Amicitiæ, ac omnes & ſingulos Articulos ejuſdem ſufficienti Auctoritate inter Nos & Illuſtriſſimi ac Potentiſſimi Principis* Henrici Regis Angliæ *moderni Procuratores, Oratores, & Commiſſarios initos & concluſos, de* Data Viceſimi Tertii Diei hujus præſentis Menſis Martii Anni Domini Milleſimi Quingenteſimi noni.

A.D. 1510.

Et ſimiliter eundem Tractatum Pacis & Amicitiæ, ac omnes & ſingulos Articulos ejuſdem, ſupradictus Dominus noſter Lodowicus Francorum Rex *Chriſtianiſſimus a Subditis ſuis inviolabiliter obſervari faciet.*

Et, ex ſuperhabundanti, in Animam Domini noſtri ſupradicti Juramus, *quòd Dominus noſter ſupradictus Illuſtriſſimo* Regi Angliæ *prædicto, durante Tractatu Pacis prædictæ, Fidelis erit Frater & Amicus, & eum adjuvabit & ei aſſiſtet, pro ſuis viribus, quantum ad ea quæ concernunt Perſonæ ſuæ Bonum Statum & Securitatem,*

Ita eundem Dominum noſtrum Regem Chriſtianiſſimum Deus adjuvet & hæc Sancta Dei Evangelia.

In cujus Rei Fidem & Teſtimonium Nos Criſtianiſſimi *Francorum Regis* ſupradicti Oratores & Procuratores & unuſquiſque noſtrûm hanc Sedulam per Me *Antonium Abbatem* prædictum Aſſenſu & Nomine noſtro perlectam Manu noſtrâ propriâ ſubſcripſimus.

A. ABBAS FISCANEN.
RAOUL DE LANNOY.
DARYZOLLES.

De Aurea Roſa Regi pro Munere Miſſa a Summo Pontifice.

.D. 1510.
n. 1. H. 8.
ub Vitell. b.
.Bibl. Cot.

S*Ereniſſime Rex & Invictiſſime Princeps Domine mi Colendiſſime,* Humilimus Commenſalis Venerabilium Fratrum Ordinis Minorum, Negotium, a Sereniſſima Majeſtate veſtra mihi commendatum, ita curavi, ut rei tamdiu quæſitæ ſummiſque Laboribus & perpetuo Studio per multos Menſes ambitæ, tandem compotes ſint effecti.

In Reverendi quoque *Epiſcopi Wigornienſis* Causâ tale me exhibui, quale veſtræ Serenitatis Voto convenire ſciebam; quæ & eo pacto expedita eſt quòd Sereniſſima Majeſtas veſtra cognoſcet; plus enim fieri non potuit.

A.D. 1510.

De Rebus hic vertentibus aliquid Serenitati veſtræ in præſentia ſcribere ſupervacuum duxi, cùm Dominus *Chriſtoforus Fiſcher*, Diligentiſſimus eiſdem Procurator, qui Summâ Fide Studio Solicitudine, quantum ego adverti, Sereniſſimæ Mageſtatis veſtræ Negotia in Urbe geſſit, Curiæ, rerum & omnium, quæ hic aguntur, Inſtructiſſimus, veniat ferens dignum veſtræ Serenitatis Meritis a *Pontifice* Munus, AUREAM RHOSAM; ex quo omnia quæ in Urbe aut talia occurrunt plenè cognoſcet.

Reſtat nil ultra niſi ut *Serenitati veſtræ* ſupplicem, quandocumque Se opportunitas feret, Opera atque Induſtria mea com-

A.D. 1510. Hen. 8. commodis ſuis utendi, ut ea mihi indeſeſsè mandare dignetur, quàm ſæpè enim id fecerit tàm multiplex in Me Beneficium contuliſſe videbitur; cui Me perpetuò commendo, & feliciter valeat.

Roma Die nona Aprilis Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo.

Veſtræ Sereniſſimæ Majeſtatis Devotiſſimus Servitor,

P. Cardinalis.

Dorſ.

Sacræ Regiæ Majeſtati Invictiſſimi Principis Domini Henrici Regis Angliæ *Domini mei Colendiſſimi.*

¶ ¶ *Super Attemptatis Scotiæ Reformandis.*

A.D. 1510. An. 2. H. 8. Scot. 2. H. 8. m. 7.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm inter, Celebris Memoriæ, Dominum *Henricum* nuper *Regem Angliæ* Patrem noſtrum Cariſſimum nuperimè Defunctum, & Illuſtriſſimum Principem *Jacobum Scotorum Regem* Fratrem noſtrum Prædilectum, pro Regnis, Terris, Dominiis, & Subditis noſtris & ſuis hincinde, perpetua Pax, Amicitia, Liga, & Confœderatio initæ, captæ, celebratæ, & concluſæ, & per Nos jamdudum Acceptatæ, Approbatæ, Innovatæ, & Confirmatæ fuerunt, ſicuti in Literis deſuper confectis pleniùs apparet & continetur,

Nos verò,

Hujuſmodi Pacem, Amicitiam, Ligam, & Confœderationem inviolabiliter obſervari, ac omnia & ſingula contra formam & effectum earumdem attemptata & perpetrata, debitè reparari & reformari volentes,

De Fidelitatibus igitur, & Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Roberti Drury* & *Marmaduci Conſtable*, Militum pro Corpore noſtro, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Ambaſſiatores, Oratores, Commiſſarios, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales Facimus, Deputamus, Conſtituimus, & Ordinamus,

Dantes & Concedentes Eis & eorum alteri plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, atque Regnis, Terris, Dominiis, & Subditis noſtris quibuſcumque, cum præfato *Illuſtriſſimo Scotorum Rege*, ejuſve Ambaſſiatoribus, Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ad hoc habentibus, de & ſuper quibuſcunq; Querelis, Litibus, Differentiis, Quæſtionibus, Gravaminibus, Offenſis, Furtis, Homicidiis, Attemptatis, Dampnis, & Injuriis, unà cum ſuis Circumſtantiis, Emergentibus, Incidentibus, Dependentibus, & Connexis, per Subditos & Ligeos utriuſque partis in Marchiis utriuſque Noſtrûm & Regnorum noſtrorum, ſeu alibi per Terram vel Mare Aquaſve dulces, contra vim, formam, & effectum dictarum Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis, hincinde factis, habitis, motis, commiſſis, perpetratis, ſive pendentibus, Conveniendi, Tractandi, & Communicandi,

Ac hujuſmodi Querelas, Lites, Differentias, Quæſtiones, Gravamina, Offenſa, Furta, Homicidia, Attemptata, Dampna, & Injurias Audiendi, Diſcutiendi, Appunctuandi, Componendi, Concordandi, & fine debito Terminandi,

Ac debitam Reformationem & Reparationem hujuſmodi Querelarum, Gravaminum, & Attemptatorum ac cæterorum præmiſſorum fieri petendi ac fieri promittendi & faciendi,

Ac etiam generalem ſive ſpecialem de & ſuper omnibus & ſingulis hujuſmodi hincinde Attemptatis Abſolutionem petendi, obtinendi, necnon faciendi, concedendi, & promittendi,

Et ſuper Præmiſſis & eorum Dependentiis Appunctuandi, Adjudicandi, & Concludendi,

Ac ad omnia & ſingula Patrias, Terras, Poſſeſſiones, & Hæreditamenta quæcumque, juxta vel infra Angliæ & Scotiæ Regna, vocata *Batable Land*, Supervidendi, Limitandi, Dividendi, ac Limites, Metas, & Bundas inibi Conſtituendi & Ponendi, ac Partitionem inde Faciendi, necnon nova Vias, Remedia, Leges, & Jura Concipiendi, Referendi, Excogitandi, & Condendi,

Eaque ac omnia alia & ſingula Faciendi, Excercendi, Publicandi, & Exequendi, Executioniq; Demandandi, quæ pro Reformatione, Reparatione, & Intertenemento prædictarum Pacis, Ligæ, & Con-

.D. 1510.
en. 8.

& Confœderationis, ac cæterorum Præmiſſorum ſeu alicujus eorumdem, eorum Arbitrio & Judicio, congrua neceſſaria debita oportuna ſeu reliqua quomodolibet videbuntur,

Contradictoréſque Contumaces & Rebelles quoſcumque Capiendi, Compeſcendi, Multandi, & Puniendi,

Aliamque Dietam, pro meliori Expeditione Præmiſſorum, ſi neceſſe fuerit, ſtatuendi & præfigendi;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum habituros & Gratum totum & quicquid prædicti Ambaſſiatores noſtri ſeu eorum alter Nomine noſtro fecerint vel fecerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, primo die Junii.

A.D. 1510.
Hen. 8.

Tractatus Amicitiæ cum Lodovico Franciæ Confirmatio.

.D. 1510.
.2. H.8.
anc. 2.
8. m. 14.

A.D. 1510.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd quidam Tractatus Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis, *inter Nos* ex una, & Illuſtriſſimum Principem *Lodovicum Francorum Regem* Fratrem & Conſanguineum noſtrum Chariſſimum, Partibus ex altera, per Oratores & Commiſſarios, Ambaſſiatores, Procuratores, & Nuncios noſtros & ſuos ſufficientem auctoritatem in ea parte habentes, in Civitate Londonienſi, *Viceſimo tertio Die Martii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo, Decimo*, pro Conſervatione Statuum Regnorum & Dominiorum noſtrorum, illorumque proſpero & felici Regimine initus, concordatus, & concluſus fuit, ac deinde per Nos & utrumque noſtrûm acceptatus, approbatus, confirmatus, & ratificatus,

Nos igitur,

Volentes omnia & ſingula dicti Tractatûs Capitula, per Oratores & Commiſſarios noſtros Nomine & Auctoritate noſtris inita, concordata, & concluſa, firmiter obſervare, & quantum in Nobis eſt fideliter adimplere,

Dictum Tractatum cum omnibus & ſingulis Articulis & Capitulis ſuis, juxta Vim, Formam, Tenorem, & Effectum cujuſdam Articuli in dicto Tractatu contenti & inſerti, Beatiſſimo atque Sanctiſſimo Domino noſtro *Julio*, Miſeratione Divinâ, *Pontifici Maximo* mittendum duximus ſuæ Sanctitatis Auctoritate Confirmandum,

Et, ut plenior Fides dicto Tractatui & Articulis in eodem contentis adhibeatur, eundem, cum omnibus Capitulis ſuis, Magni Sigilli Regni noſtri, quo in hujuſmodi Cauſis utimur, appenſione communivimus,

Cujus Tractatûs Tenor ſequitur, & eſt talis,

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, omnibus, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm quædam Pacis Amicitiarum Ligæ & Confœderationis atque Mercium Intercurſûs Capitula,

Inter Reverendos in Chriſto Patres *Richardum Wintonienſem Epiſcopum* Cuſtodem Privati Sigilli noſtri, *Thomam Dunolmenſem Epiſcopum*, ac Cariſſimum Conſanguineum noſtrum *Thomam Comitem Surriæ* Theſaurarium noſtrum Angliæ, Conſiliarios noſtros, Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios noſtros ſpeciales, ex una,

Et Magiſtrum *Antonium Bochier* Abbatem Sanctiſſimæ Trinitatis Fiſcanen. ac Sancti Audoeni Rothomagen. *Radulphum de Lannoy* Ballivum Ambienen. Cambellanum Fratris & Conſanguinei noſtri Cariſſimi *Lodowici Francorum Regis* Chriſtianiſſimi Ordinarium, & *Anthonium Darizolles* Mareſcallum Hoſpitii ejuſdem Francorum Regis, Milites & Conſiliarios ſuos, Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios ejuſdem Fratris & Conſanguinei noſtri Chariſſimi, Partibus ex altera,

Pro Nobis & dicto Fratre noſtro, Regnis, Terris, Patriis, Dominiis, & Subditis, Vaſallis, Confœderatis, Amicis, Allegatis, & Adhærentibus quibuſcumque noſtris & ſuis, jampridem hincinde Conventa, Concordata, & Concluſa fuerint, ſicuti in Literis Oratorum & Commiſſariorum prædictorum, deſuper confectis, plenius apparet & continetur,

A.D. 1510.
Hen. 8.

Quarum quidem Tenor ſequitur, & eſt talis,

Univerſis & ſingulis ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm in Rebus humanis nihil ſit Deo gratius, nihilque Hominibus acceptius, nihil denique ad Augendum Conſervandúmque Reſpublicas conducibilius quàm firma Pax, ſincera fidelíſque Amicitia, & vera Principum Concordia,

Nos igitur *Richardus Wintonienſis Epiſcopus* Cuſtos Privati Sigilli Illuſtriſſimi Excellentiſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei Gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ*, *Thomas Dunolmenſis Epiſcopus*, & *Thomas Comes Surriæ* Theſaurarius præfati Domini noſtri Regis Angliæ, Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarii, Procuratores & Nuncii ſpeciales ejuſdem Regis Angliæ ad Infraſcripta ſufficienter auctorizati,

Pro firma Pace, fideli Amicitia, *&c. vrout ſupra de Dat.* 23 *Martii*.

Nos autem,

Omnia & ſingula Capitula, per noſtros & præfati Franciæ Regis Oratores & Commiſſarios prædictos conventa, concordata, & concluſa, ac omnia & ſingula ſuperinde & in eiſdem contenta & ſpecificata, Rata, Firma, & Grata habentes,

Ea omnia & ſingula, pro Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, quatenus Nos aut Hæredes, Succeſſores, vel Subditos noſtros concernunt aut concernere poterunt, Acceptamus, Approbamus, Laudamus, & Ratificamus, ac inviolabiliter firmiter benè & fideliter tenere, obſervare, adimplere, & facere cum effectu, bonâ Fide & Verbo Regio, Promittimus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis præſentibus Literis noſtris, Manu noſtrâ propriâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum, ut præmittitur, apponi fecimus.

Dat. apud *Weſtm.* Viceſimo Die Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo, & Anno Regni noſtri Secundo.

Per ipſum Regem.

Commiſſio ad Exigendum Juramentum, ſuper dicto Tractatu.

A.D. 1510.
An. 2. H. 8.
Ibid. m. 9.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, Domini *Thomæ Dokwra* Prioris Sancti Johannis Jeruſalem in Anglia, ac Magiſtri *Nicholai Weſte* Doctoris utriuſque Juris Decani de Wyndeſore, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes Eiſdem & eorum alteri, Tenore Præſentium, plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, Illuſtriſſimum Principem *Lodowicum* Fratrem Confœderatum & Conſanguineum noſtrum Cariſſimum *Francorum Regem* Chriſtianiſſimum Adeundi,

Et Juramentum Corporale, tactis Sacroſanctis Euangeliis, de benè & fideliter obſervando omnia & ſingula Capitula, in Tractatu Pacis & Amicitiæ, per Oratores noſtros & ſuos ſufficienter ad hoc auctoriſatos, *Viceſimo tertio Die Menſis Martii* ultimò præterito, in Civitate Londoniæ conventa, concordata, & concluſa, juxta & ſecundùm formam Articuli deſuper in eodem Tractatu conventi & concluſi, ab eodem *Francorum Rege* Fratre noſtro præſtari Petendi & Exigendi,

Ac ejuſdem Juramenti Præſtationi perſonaliter Intereſſendi,

Atque idem Juramentum ſic, ut præfertur, præſtari Videndi & Audiendi,

Ac etiam Notarios Publicos ut ſuper ejuſdem Juramenti Præſtatione Inſtrumentum ſive Inſtrumenta Publicum ſive Publica conficiant, ac Teſtes tunc præſentes ut ſuper eadem Teſtimonium perhibeant, Petendi, Rogandi, & Requirendi,

Atque Inſtrumentum ſive Inſtrumenta deſuper confectum ſeu confecta Petendi & Recipiendi,

Ac inſuper Literas noſtras Patentes, dicti Tractatûs Confirmatorias, Manu noſtrâ ſubſcriptas, & Magno Sigillo noſtro ſigillatas, dicto *Regi* Fratri noſtro,

ejúſve

.1510.
. 8.

ejúſve Commiſſario ad hoc ſufficienter auctoriſato, Tradendi & Deliberandi, atque ab eodem conſimiles Literas Confirmatorias pro Parte ſua Petendi, Requirendi, & Recipiendi,

Cæteráque omnia & ſingula Faciendi &c.

A.D. 1510.
Hen. 8.

Promittentes &c.
In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo die Junii.

Per ipſum Regem.

Commiſſio ad Exigendum Pecunias.

D.1510.
2. H.8.
c. 2.
. m. 9.

A.D. 1510.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, Domini *Thomæ Dockwra* Prioris Sancti Johannis Jeruſalem in Anglia, ac Magiſtri *Nicholai Weſte* Doctoris utriuſque Juris Decani de Wyndeſore, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes Eiſdem & eorum alteri plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, Sereniſſimum Principem *Lodowicum* Confœderatum & Conſanguineum noſtrum Cariſſimum *Francorum Regem* Chriſtianiſſimum Adeundi,

Atque ab eodem quaſcumque Pecuniarum Summas, Sereniſſimæ Principi & Dominæ Dominæ *Margaretæ* nuper *Richemondiæ & Derbiæ Comitiſſæ* Aviæ noſtræ, & jam Nobis ejuſdem Comitiſſæ Nepoti Jure Hæreditario, per præfatum *Francorum Regem*, ratione quarumcumque Literarum Obligatoriarum, debitas Petendi, Levandi, Exigendi, & Recipiendi, & ſuper Receptis Liberandi & Acquietandi,

Necnon de & ſuper eadem Cauſâ, cum ſuis incidentibus, emergentibus, & dependentibus quibuſcumque, atque de & ſuper Termino ſeu Terminis, pro earumdem Summarum Solutione benè & fideliter faciendâ Limitandis & Appunctuandis, cum dicto Fratre noſtro, ejúſve Commiſſario ſeu Commiſſariis ad hoc ſufficienter auctoriſato ſeu auctoriſatis, Tractandi, Conveniendi, Comunicandi, & finaliter Concludendi,

Cæteráque omnia & ſingula Faciendi, Gerendi, & Excercendi &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo die Junii.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem, *&c. uſque ibi*, in proximâ Commiſſione, Tractandi, Conveniendi, Comunicandi, Componendi, Paciſcendi, Tranſigendi, & finaliter Concludendi,

Cæteráque omnia & ſingula Faciendi, Excercendi, &c.

In cujus &c.

Teſte ut ſupra.

Per ipſum Regem.

Commiſſio ad Petendum Inſtrumentum Publicum.

A.D. 1510.
An. 2. H. 8.
Ibid.

A.D. 1510.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, Domini *Thomæ Dokwra* Prioris Sancti Johannis Jeruſalem in Anglia, ac Magiſtri *Nicholai Weſte* Doctoris utriuſque Juris Decani de Wyndeſore, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Deputatos, ac Nuncios ſpeciales Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem & eorum alteri plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, ab Illuſtriſſimo Principe *Lodowico* Fratre Confœderato & Conſanguineo noſtro Cariſſimo *Francorum Rege* Chriſtianiſſimo,

Ut *idem Rex* coram aliquo Judice ordinario pro Tribunali ſedente, ac Duobus Notariis Publicis, in Actorum Scribas per eundem Judicem aſſumptis, &

Teſtibus

A.D. 1510. Hen. 8.

Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, compareat, atque eidem Judici, ejus Juriſdictionem prorogando, ſponte ſe ſubmittat, necnon coram eodem Judice, ſic pro Tribunali ſedente, confiteatur & requirat, juxta & ſecundùm vim, formam, & effectum Articuli deſuper confecti, & in quodam Tractatu, de Data viceſimo tertio Die Menſis Martii ultimò præterito, pleniùs ſpecificati & contenti,

Petendi & Requirendi,

Atque eiſdem Comparationi, Submiſſioni, Confeſſioni, & Requiſitioni, ſic, ut præfertur, faciendis, perſonaliter intereſſendi,

Atque Inſtrumentum Publicum, de & ſuper eiſdem omnibus & ſingulis, in debita & ſufficienti Forma factum, necnon Literas ſuas Patentes Obligatorias, Manu ſuâ ſubſcriptas, & Magno Sigillo ſuo ſigillatas,

A.D. 1510. Hen. 8.

Quibus obligabit & aſtringet Se, Hæredes, & Succeſſores ſuos, Regna, Patrias, & Dominia ſua quæcumque, ac Subditos ſuos ac ſua & eorum Bona mobilia & immobilia ubicumque fuerint reperta, Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris pro Solutione Reſti ſive Reſidui cujuſdam Summæ, *Septingentarum & Quadraginta Millium Coronarum Auri*, nondum ſolutæ, juxta & ſecundùm vim, formam, & effectum cujuſdam Tractatûs deſuper confecti, & inter Oratores noſtros & ſuos concordati & concluſi, de Data prædicta, Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris benè & fideliter facienda,

Similiter Petendi, Requirendi, & Recipiendi,

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi, Excercendi, &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo Die Junii.

Per ipſum Regem.

Super Annuo Cenſu Acquietantia pro uno Termino.

A.D. 1510. An. 2. H. 8. Ibid. m. 10.

REX univerſis &c. Salutem.

Sciatis Nos *Recepiſſe & Habuiſſe*, Die confectionis Præſentium, ab Illuſtriſſimo Fratre & Conſanguineo noſtro *Rege Lodowico Gallorum Principe*, per Manus   , apud Villam noſtram Caleſii, *Viginti & quinque Milia Francorum in Coronis Auri* (unoquoque Franco Viginti Solidos Turonenſes valente) Nobis *Henrico* nunc *Regi Angliæ & Franciæ & Domino Hiberniæ Octavo*, Metuendiſſimi Domini Patris noſtri *Henrici nuper Regis Angliæ Septimi* dudùm Defuncti unigenito Filio, propinquiori & indubitato Hæredi, *Primo Die Menſis Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo decimo*, ſolvi debitorum, qui erat unus Terminus pro Parte Solutionis *Septingentarum Quadraginta & quinque Milium Coronarum Auri* per, Perhennis Memoriæ, *Regem Carolum* noviſſimè Defunctum Nobis, ut præmittitur, debitarum & ſolvendarum, prout in Literis Commiſſariorum dicti Illuſtriſſimi *Regis Caroli*, plenam in ea parte ab eo Poteſtatem habentium, Datis *apud Stapulas ſupra Mare Tertiâ Die Menſis Novembris* & per eundem Conſanguineum noſtrum *Regem Carolum* ſub Magno ſuo Sigillo *apud Montilis Sextadecimâ Die Decembris* extunc proximò ſequentium Confirmatis, necnon ſuis Literis ſuperinde Obligatoriis Datis *apud Amboys Tertiadecimâ Die ejuſdem Menſis Decembris Anno Domini Milleſimo Quadringenteſimo Nonageſimo ſecundo*, plenè licet,

A.D. 1510.

Quas quidem Literas ac omnia & ſingula contenta in eiſdem Illuſtriſſimus Princeps *Rex Lodowicus* Conſanguineus noſter antedictus, pro Se, Hæredibus, & Aſſignatis ſuis, Approbavit, Ratificavit & Confirmavit, atque ad fidelem & debitam Solutionem & Satisfactionem Reſidui & Reſti dictæ Summæ *Septingentarum Quadraginta & quinque Milium Coronarum Auri*, Loco & Terminis in Literis dicti nuper *Regis Caroli* Prædeceſſoris ſui ſpecificatis, non modò per Literas ſuas Patentes Magno Sigillo ſuo munitas & Manu ſuâ ſubſcriptas, ac per Sanctiſſimum Dominum noſtrum *Alexandrum* nuper *Papam*, unà cum Decreto de prædictis Solutionibus ſub Pœna Cameræ Apoſtolicæ obſervandis, Approbatas & Confirmatas, Se Hæredeſque & Succeſſores ſuos aſtrinxit & ſubmiſit, prout in Literis ſuis deſuper confectis, quarum Data eſt *Pariſius Quartadecima Die Menſis Julii Anno Domini Milleſimo Quadringenteſimo nonageſimo octavo*, pleniùs continetur, verum etiam per alia Scripta ſub Pœna Excomunicationis latæ Sententiæ Se obligavit;

De quibus quidem *Viginti & quinque Milibus Francorum in Coronis Auri* fatemur

A.D. 1510. Hen. 8.

mur Nobis pro Termino prædicto fideliter eſſe ſolutum, & eundem Fratrem & Conſanguineum noſtrum Regem *Lodowicum* Hæredéſque ſuos ſuperinde fore Quietos & exinde plenè Exoneratos.

A.D. 1510. Hen. 8.

In cujus &c.

Confirmatio Tractatus, Ligæ, & Pacis, Regis Ferdinandi & Reginæ Caſtellæ.

A.D. 1510. An. 2. H. 8. Ex Autogr.

FERDINANDUS, Dei gratiâ, REX *Aragonum Siciliæ* citra & ultra *Farum Hieruſalem Valentiæ Majoricarum Sardiniæ & Corſicæ*, COMES *Barchinonæ*, DUX *Athenarum & Neopatriæ*, COMES *Roſſilionis & Ceritaniæ*, MARCHIO *Oriſtanni & Gociani*, univerſis & ſingulis, ad quorum Notitiam præſentes noſtræ Literæ pervenerint, Salutem.

Etſi, ſuadente Naturâ & Ratione dictante, cum omnibus Chriſtianis Principibus honeſtiſſimæ Pacis & ſanctiſſimæ Concordiæ Fœdus habere volumus & vehementer optamus, utpotè qui totius Chriſtianæ Religionis Animos & Vires conjunctas maximéque concordes eſſe deſideramus, ut, Bellis inter Chriſtianos Extinctis, omnium Chriſtianorum Arma ſanctiùs adverſus infideles Chriſtiani Nominis Hoſtes convertantur; multò tamen magis optamus & Nos maximè juvat illorum Principum Pacem firmiorem & Unionem habere perpetuam, quibuſcum & Affinitatis & Amoris vinculo conjuncti ſumus, & præcipuè Sereniſſimi atque Potentiſſimi Principis *Henrici Angliæ Regis* Fratris & Filii noſtri Cariſſimi, Quem quidem Nobis certiſſimum conſtat ſicut Nos ipſos maximo & ardentiſſimo Chriſtianorum omnium Pacis & Concordiæ deſiderio teneri, cum Quo, quemadmodum ſtatuimus & pacti ſumus Neminem niſi Laceſſentem offendere, nulli vel Bellum vel Injuriam inferre, ſic etiam Nobis placuit ut, ad conſervandum Regna & Dominia noſtra & Sereniſſimæ Potentiſſimæque *Joannæ Reginæ Caſtellæ* Filiæ noſtræ Cariſſimæ, ſemper unanimes & ejuſdem voluntatis eſſemus, ſiquidem, conjunctis utriuſque noſtrûm Viribus, multò tutiùs atque faciliùs eorum propulſare poſſemus Injurias qui Nobis obeſſe vel cogitarent vel molirentur.

Hoc itaque juſtiſſimo Propoſito Sanctiſſimóque Conſilio, a Procuratoribus & Legatis utriuſque Partis (quorum Nomina explicabuntur inferiùs) ſufficienti Poteſtate munitis, ex Auctoritate præfati Sereniſſimi & Potentiſſimi *Regis Angliæ* Fratris & Filii noſtri Dilectiſſimi ex una Parte, & *Nobis* ex altera, Nomine noſtro & præfatæ Sereniſſimæ Potentiſſimæque *Joannæ Reginæ Caſtellæ, Legionis, Granatæ, &c.* Filiæ noſtræ Chariſſimæ (cujus Perſonæ & Bonorum Curam & Adminiſtrationem legitimè gerimus) Amicitiæ, Ligæ, Unionis, Intelligentiæ, Confœderationis, & Pacis Capitula confecta, inita, & firmata fuerunt,

A.D. 1510.

Quorum Tenor talis eſt,

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Nos,

Thomas Dunelmenſis Epiſcopus Excellentiſſimi Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ Domini Hiberniæ &c.* ad infraſcripta per Literas & Comiſſionem ſuas (quarum Tenor inferiùs inſeritur) Orator, Ambaſſiator, Procurator, & Commiſſarius ſufficienter & legitimè deputatus & auctorizatus,

Et *Ludovicus Carroz* de Villa Ragud Catholici *Regis Aragonum, Siciliæ* citra & ultra *Farum, Hieruſalem &c.* ſimiliter ad Infraſcripta tàm pro ipſo *Rege Aragonum &c.* & Nomine ſuo, quàm pro Sereniſſima & Excellentiſſima Principe Domina *Joanna Caſtellæ, Legionis, Granatæ, &c. Regina* Filia ſua Chariſſima (cujus Perſonæ & Bonorum Curam idem *Rex Aragonum* legitimè gerit) & Nomine ejuſdem Reginæ Orator, Ambaſſiator, Procurator, & Commiſſarius, per Literas & Commiſſionem ejuſdem *Regis Aragonum* (quarum Tenor etiam inferiùs inſeritur) ſufficienter & legitimè deputatus & auctorizatus,

Notum facimus quòd,

Quamvis inter, Sereniſſimos atque Excellentiſſimos Principes, *Henricum*, Celebris Memoriæ, nuper *Anglorum*, & præfatum Catholicum *Regem Ferdinandum & Elizabetham*, Claræ Memoriæ, tunc *Regem & Reginam Caſtellæ, Legionis, Aragonum, Siciliæ*, antehac Pacis & Amicitiæ Fœdera percuſſa, inita, & concluſa fuerunt, pro Se ſuiſque Hæredibus & Succeſſoribus in ſuis Statubus invicem conſervandis, Regnis, Terris, Patriis, & Dominiis, Subditis, Vaſſallis, & Confœderatis ſuis quibuſcumque, perpetuis futuris temporibus duratura,

Quia tamen, prætextu Affinitatis, mediante hoc fauſto & felici Matrimonio inter præfatum Potentiſſimum & Excellentiſſimum Principem *Henricum*, Dei gratiâ, *Angliæ Regem* modernum & Sereniſſimam Dominam *Katherinam Angliæ Reginam* prædictorum *Ferdinandi* & *Elizabethæ* Filiam Præclariſſimam, initæ & contractæ, novus accrevit Amor atque Dilectio, fortioráque vincula mutuæ Amicitiæ, conjunctioréſque Nexus Sanguinis neceſſitudine conflantur,

Congruum igitur & conſentaneum eiſdem Principibus viſum eſt, ut non modo ea quæ prius concluſa ſunt inconcuſsè atque inviolabiliter obſerventur, ſed etiam novis quibuſdam amplioribus & efficacioribus Clauſulis roborentur atque firmentur,

Unde cunctis palàm innoteſcere poterit quòd Eos, quos Sanguinis propinquitas Affinitatíſque connexio conjunctiſſimos fecit, Animorum etiam concordiâ taliter conſolidet, ut Proſpera atque Adverſa æquanimiter tollerent, Fortunáſque ſuas omnes communes habeant, mutuóque Adjutorio illatas Injurias propulſare & Seipſos in Statubus ſuis conſervare velint,

Hinc eſt quòd,

Prædictis prioribus Amicitiâ, Pace, Ligâ, Concordiâ, & Confœderatione, ſi & quatenus Articulis præſentis Tractatûs aut eorum Articulorum alicui non contrarientur aut derogent, in omni ſuo Robore & Firmitate permanentibus,

Nos, Thomas & Ludovicus prædicti, præfatorum Illuſtriſſimorum ac Potentiſſimorum Principum noſtrorum *Regum & Reginæ Joannæ* prædictorum Oratores & Commiſſarii, ſufficientibus Auctoritatibus ad hoc fulſiti, Nominibus eorum & pro eis Concordamus, Contrahimus, & Concludimus Articulos ſequentes.

INPRIMIS, Nos Oratores & Commiſſarii prædicti, ad Laudem Dei & pro Salute totius Chriſtianæ Religionis, próque Conſervanda Dignitate & Auctoritate necnon Defenſione comunium Statuum Supremorum noſtrorum *Regum & Reginæ Joannæ* prædictorum, Fecimus, Convenimus, Concluſimus, & Concordavimus, Facimus, Convenimus, Concludimus, & Concordamus per Præſentes, bonam, ſinceram, veram, integram, fidelem, perfectam, & firmam Amicitiam, Ligam, Unionem, Intelligentiam, Confœderationem, & Pacem, per Terram, Mare, & Aquas dulces, inter præfatos Principes noſtros *Reges & Reginam Johannam* prædictos, ipſorúmque Hæredes & Succeſſores, Regna, Patrias, Terras, & Dominia, ac quoſcumque Vaſſallos & Subditos utrinque, præſentes & futuros, tàm Eccleſiaſticos quàm Seculares, cujuſcumque Statûs, Gradûs, aut Præheminentiæ fuerint, etiamſi Archiepiſcopali Ducali vel quacumque alia Dignitate, Statu, aut Gradu præfulgeant, futuris temporibus perpetuò duraturam.

ITEM, Nos, Oratores prædicti Convenimus, Concordamus, & Concludimus quòd neuter dictorum Principum noſtrorum *Regum & Reginæ Joannæ* prædictorum, nullúſque ſuorum Hæredum & Succeſſorum, contra eorum alterum aut aliquem quicquam aget, faciet, tractabit, vel attemptabit, aut ab aliis agi, fieri, tractari, vel attemptari procurabit & faciet, conſentiet aut permittet, quocumque in Loco, ſive in Mari, Terra, Portubus, vel Aquis dulcibus, causâ vel occaſione quacunque, nullúmque dabit vel præſtabit Auxilium, Conſilium, vel Favorem, ut per Alium vel Alios quoſcunque aliquid fiat, agatur, tractetur, vel attemptetur in Injuriam, Præjudicium, aut Dampnum alterius Regum & Reginæ prædictorum, eorumve Hæredum aut Succeſſorum, ſed quibuſcumque, ut præmittitur, contra alterum eorum, ejuſve Hæredes aut Succeſſores aut eorum aliquem, infra Regna, Patrias, Dominia, aut Terras ſuas, aliquid Agentibus, Tractantibus, vel Attemptantibus, alter eorum, contra quem nil tale actum, geſtum, vel attemptatum fuerit, expreſsè realiter & cum effectu Contradicet, Renitetur, Obſtabit, & Impedimentum realiter præſtabit.

ITEM, Nos, Oratores prædicti, Convenimus, Concordamus, & Concludimus quòd nullus *Principum noſtrorum prædictorum*, neque Hæredum & Succeſſorum ſuorum aut alicujus eorum aliquis, præſtabit Auxilium, Conſilium, vel Favorem Hoſtibus vel Inimicis alicujus eorum ejuſve Hæredum & Succeſſorum prædictorum, ipſos aut eorum aliquem per Terram, Mare, vel Aquas dulces offendere, infeſtare, vel invadere volentibus; Et ſi aliquis vel aliqui, cujuſcumque Statûs, Gradûs, aut Conditionis fuerit vel fuerint, ſive

Alligati aut Confœderati ſui aut eorum alicujus fuerint ſive non, Regna, Patrias, Dominia, aut Terras alterius eorum prædictorum, eorumve Hæredum aut Succeſſorum aut alicujus eorum, per viam Guerræ, hoſtiliter offenderint aggreſſi fuerint aut Guerram de facto fecerint, vel per aliquem Subditorum ſuorum fieri mandaverint aut permiſerint, & Princeps ſic Invadens Guerram faciens aut fieri mandans vel permittens, ſuperinde per Principem Invaſum & contra quem Guerra facta fuerit, admonitus & requiſitus, ab hujuſmodi Guerra non ceſſaverit & ab eadem realiter ac de facto totaliter deſtiterit, & pro hujuſmodi Attemptato & Guerra facta dignam Emendam & quod juſtum fuerit facere negaverit & neglexerit, & *Rex* ſic Invaſus, Aggreſſus, & Offenſus propter Invaſionem & Offenſam hujuſmodi aut Juſtitiam ſuperinde requiſitus denegatam & neglectam contra eundem Invadentem, Offendentem, & Guerram facientem Se Hoſtem manifeſtè declaraverit, & Bellum ac Guerram contra eundem publicè indixerit & realiter agerit & fecerit, tunc & in iſto Caſu ſi idem *Rex ſic Invaſus* vel Offenſus *Regum* prædictorum non Invaſum nec hoſtiliter Aggreſſum vel Offenſum ad Bellum & Guerram contra Invaſorem hujuſmodi publicè indicendum & actualiter faciendum requiſierit, debita Summonitione Principi Invadenti, ut a tali Invaſione deſiſtat, prius per eundem facta, idem *Rex ſic Requiſitus* ſtatim poſt ipſam Requiſitionem & Summonitionem Se *Regis aut Principis ſic Invadentis* Hoſtem publicè declarabit, proclamabit, & manifeſtabit, ac Bellum & Guerram ſimiliter indicet, ac infra Sex Menſes dictam Requiſitionem proximò & immediatè ſequentes Guerram actualiter, ſi ille *Rex ſic Invadens Gallorum Rex* fuerit tunc in Perſona ſua, quòd ſi *Gallorum Rex* non fuerit ſed aliquis alius Rex Princeps aut Dominus ſit quicunque ille fuerit tunc per Capitaneum & Locum ſuum tenentem, cum Potentia armata & inſtructo Exercitu per Terram & Mare contra eundem propriis ſuis Expenſis aget & faciet, neuterque Regum prædictorum poſtquam Guerram hujuſmodi inceperit, ab eadem abſque alterius eorum expreſſis Notitia & Conſenſu quoquomodo in Parte vel in Toto ceſſabit vel deſiſtet, aut Treugas vel Pacem cum Rege vel Principe, contra quem Guerra hujuſmodi geritur, faciet vel tractabit.

ITEM, ſi contingat (quod Deus avertat) quòd alter dictorum Principum noſtrorum, omni dolo, colore, fictione, & fraude ſemotis, ex aliqua Cauſa legitima & neceſſaria, ut Corporis Infirmitate, præpeditus fuerit, adeò quòd in Termino ſtatuto, in Perſona propria, in caſu propriam Perſonam ſuam exigente, cum ſua Potentia ullo modo, ut præmittitur, Bellum gerere nequeat, quòd tunc, ſi alter ipſorum Regum, Termino ſtatuto, in Perſona propria, in Caſu prædicto, vel per Capitaneum in caſu propriam Perſonam ſuam non exigente, contra Hoſtem cum Potentia proceſſerit & Guerram realiter inceperit, *Rex ſic impeditus* Tempore ad hoc limitato & præfixo Potentiam qualem ſecum habuiſſet, ſi in Perſona propria, ut præfertur, veniſſet, cum uno Capitaneo tranſmittere teneatur, & realiter & cum effectu tranſmittet; ſic quòd per utriuſque Regis Potentiam contra hujuſmodi communem Hoſtem Bellum geratur & continuetur pari ac ſimili modo ac ſi uterque Princeps in Perſona propria in Aciem proceſſiſſet & Bellum actualiter geſſiſſet.

ITEM, Nos, Oratores prædicti, Convenimus, Concordamus, & Concludimus quòd, ſi poſt Bellum & Guerram, ut prædictum eſt, per Reges noſtros prædictos, contra communem Hoſtem, ſic, ut præmittitur, invadentem, inceptam, geſtam, & factam, alter eorundem Regum aliqua Caſtra, Civitates, Villas, Oppida, Palatia, Munitiones, Dominia, aut Terras, ad alterum eorum de Jure pertinentia, evicerit in Poteſtatem ſuam redigerit vel alio modo quocunque recuperaverit vel obtinuerit, ille *Rex* Regum prædictorum ſic Recuperans vel Obtinens, per alterum *Regem* Regum prædictorum ad quem ea de Jure ſpectare dinoſcuntur, requiſitus, ſine difficultate & dilatione quacumque ipſi *Regi Requirenti* reddere, tradere, & deliberare tenebitur & debebit.

ITEM, inter Nos, Oratores prædictos, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt quòd *uterque Principum* noſtrorum prædictorum, quando per Oratorem ſive Commiſſarium *alterius Principis* ſufficientem Auctoritatem habentem ad hoc debitè requiſitus fuerit, Juramentum corporale præſtabit quòd omnia & ſingula in præſenti Tractatu ſpecificata & contenta benè & fideliter obſervabit & adimplebit, & a Subditis ſuis, quatenus ipſos Principes & eorum quemlibet tangunt aut tangere poterunt, obſervari & adimpleri facient, & eorum quilibet faciet cum effectu.

Insuper, Concluſum & Concordatum eſt inter Nos, Oratores prædictos, quòd præſens Tractatus ac omnia & ſingula in eodem contenta, infra num a Die Datæ Præſentium, per *Regem Angliæ* prædictum & dictum *Regem Aragonum*, tàm Nomine ſuo proprio quàm Nomine Sereniſſimæ Principis Filiæ ſuæ Dominæ *Joannæ Reginæ Caſtellæ*, cujus Perſonæ & Bonorum Curam gerit, reſpectivè ratificabitur & confirmabitur, ſuas Literas Patentes, Confirmatorias præſentis Tractatûs, omnes & ſingulos Articulos de verbo ad verbum continentes, debitè confectas, Magnis Sigillis ſuis munitas & Manibus ſuis ſubſcriptas, infra tempus prædictum hincinde mittent tradent & deliberabunt tradive & deliberari facient, effectumque præſentis Tractatûs quatenus eos & eorum quemlibet tangit, realiter & eum effectu perficient & exequentur, & eorum quilibet perficiet & exequetur.

Tenores verò Commiſſionum ſequuntur, in hæc verba.

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ Dominus Hiberniæ* omnibus, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Quamquam nulla major diuturniorve inter Mortales Amicitia comparari queat, quàm ea quæ Affinitatis vinculo ſolidatur, ad eam enim Natura Homines pronos finxit, Ratio compellit, Sanguis Sanguinem devincit, ita ut, ſi aliqua in Re ab ea diſcederemus, contra Naturæ Debitum facere videremur,

Ob eamque Cauſam Sereniſſimus & Invictiſſimus & Excellentiſſimus Princeps *Ferdinandus*, Dei gratiâ, Rex *Aragonum, Siciliæ* citra & ultra *Farum, Hieruſalem, Valentiæ, Majoricarum, Sardiniæ* & *Corſicæ*, Comes *Barchinonæ*, Dux *Athenarum & Neopatriæ*, Comes *Roſſilionis & Ceritaniæ*, Marchio *Oriſtanni & Gotiani* Pater noſter Dilectiſſimus, a Nobis & Nos ab Ipſo meritò expectare debemus omnia quæ a Filio erga Patrem & a Patre erga Filium ac inter veros Fratres conferri poſſint,

Verùm, ut Amor & Amicitia, quæ inter Nos eſt, omnibus quibus poterit modis majus indies ſuſcipiat Incrementum,

De Fide Prudentia Legalitate & Animi Integritate Dilecti Conſiliarii noſtri Reverendi in Chriſto Patris *Thomæ Dunolmenſis Epiſcopi* Oratoris noſtri plurimum confidentes,

Præſentium Tenore, de noſtra certa ſcientia deliberatè & conſultò, eis omnibus melioribus viâ modo & formâ quibus de Jure & aliàs poſſumus & valemus, Facimus, Conſtituimus, Creamus & Ordinamus noſtrum verum certum legitimum & indubitatum Procuratorem, Oratorem & Nuncium ſpecialem & ad Infraſcripta generalem, ita tamen quòd Specialitas Generalitati non deroget, nec è contra, ut, pro Nobis & Nomine noſtro, poſſet & valeat tractare, concordare, facere & firmare cum præfato *Ferdinando Rege Aragonum, &c.* Patre noſtro Dilectiſſimo, ac etiam Sereniſſimâ & Excellentiſſimâ *Joannâ Reginâ Caſtellæ, Legionis, Granatæ, &c.* ejuſdem *Regis Aragonum* Filiâ (cujus Perſonæ & Bonorum Curam Idem Rex legitimè gerit) vel cum Procuratoribus, ſeu Deputatis ab eis, Amicitiam, Unionem & Confœderationem ſtrictiſſimam perpetuam & indiſſolubilem, cunctis futuris temporibus duraturam (ſcilicet) inter *Nos* Hæredes & Succeſſores noſtros, ac Regna Dominia & Subditos noſtros ex una, & dictum Chariſſimum Patrem noſtrum *Regem Aragonum*, necnon dictam Sereniſſimam *Reginam Caſtellæ, &c.* Hæredeſque & Succeſſores ſuos, ac Regna Dominia, ac Subditos utriuſque eorum, Partibus ex altera,

Et poſſit quæcumque Capitula Inſtrumenta & quoſcunque Contractus Amicitiæ, Unionis & Confœderationis, pro Nobis & Nomine noſtro, cum eiſdem Sereniſſimis *Rege* Patre noſtro & *Regina Caſtellæ, &c.* ſeu cum Procuratoribus, ſeu Deputatis ab eis, ſtipulari facere concedere & firmare, fieri facere, petere & inſtare, cum illis Pactis, Vinculis, Conditionibus, Promiſſionibus, Obligationibus, Pœnis, Securitatibus, Juramentis Clauſulis, & Cautelis quibus voluerit & illi benè viſum fuerit,

Poſſitque Nomine noſtro & pro Nobis nominare Confœderatos noſtros qui in eadem Amicitia, Unione & Confœderatione includi debeant,

Et generaliter poſſit, Nomine noſtro, omnia alia & ſingula facere & firmare, cujuſcunque naturæ & importantiæ fuerint aut eſſe poterint, in Prædictis & circa ea quæ fuerint neceſſaria & opportuna, & quæ Nos facere poſſemus, etiamſi talia ſint quæ ad ea conficiendum Præceptum exigant magis ſpeciale, Damus præterea ſibi & Concedimus plenum poſſe ut poſſit jurare in Animam noſtram quòd tenebimus, obſervabimus & adimplebimus cum effectu omnia & ſingula quæ in Prædictis & circa ea Nomine noſtro concordabit, capitulabit, jurabit & firmabit, & Illa ratificabimus, & quòd nullo unquam tempore illa revocabimus, nec contra ea aut eorum aliquod faciemus vel veniemus ſub Obligatione omnium Bonorum noſtrorum Patrimonialium & Fiſcalium.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras fieri fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, Viceſimo Die Maii, Anno Regni noſtri Secundo.

Ferdinandus, Dei Gratia, *Rex Aragonum, Siciliæ citra & ultra Farum, Hieruſalem, Valentiæ, Majoricarum, Sardiniæ & Corſicæ*, Comes *Barchinonæ*, Dux *Athenarum & Neopatriæ*, Comes *Roſſilionis & Ceritaniæ*, Marchio *Oriſtanni & Gociani*.

Quamquam nulla major diuturniórve inter Mortales Amicitia comparari queat quàm ea quæ Affinitatis vinculo ſolidatur, ad eam enim Natura Homines pronos finxit, Ratio compellit, Sanguis Sanguinem devincit, ita ut, ſi aliqua in Re ab ea diſcederemus, contra Naturæ Debitum facere videremur,

Ob eámque Cauſam Sereniſſimus & Excellentiſſimus Princeps *Henricus Angliæ Rex* Filius noſter Dilectiſſimus a Nobis & Nos ab ipſo meritò expectare debeamus omnia quæ a Patre erga Filium & a Filio erga Patrem ac inter veros Fratres conferri poſſint,

Verùm ut Amor & Amicitia, quæ inter Nos eſt, omnibus quibus poterit modis majus indies ſuſcipiat Incrementum,

De Fide, Prudentia, Legalitate & Animi integritate veſtri Nobilis Dilecti Conſiliarii & Oratoris noſtri *Ludovici Corroz* de Villaragud plurimùm confidentes,

Præſentium Tenore de noſtra certa ſcientia, deliberatè & conſultò, eis omnibus melioribus viâ modo & formâ quibus de jure & aliàs poſſumus & valemus, Facimus, Conſtituimus, Creamus & Ordinamus noſtrum verum, certum, legitimum & indubitatum Procuratorem, Oratorem & Nuncium ſpecialem & ad Infraſcripta generalem, ita tamen quòd Specialitas Generalitati non deroget, nec è contra, vos eundem *Ludovicum Carroz* de Vilaragud abſentem tanquam præſentem; videlicet, ut, pro Nobis & Nomine noſtro ac etiam Nomine Sereniſſimæ & Excellentiſſimæ *Johannæ Reginæ Caſtellæ, Legionis, Granatæ, &c.* Filiæ noſtræ Chariſſimæ (cujus Perſonæ & Bonorum Curam & Adminiſtrationem Nos legitimè gerimus) poſſitis & valeatis tractare, concordare, facere & firmare cum præfato Sereniſſimo *Rege Angliæ* Filio noſtro Dilectiſſimo, vel cum Procuratoribus ſeu Deputatis ab eo, Amicitiam, Unionem & Confœderationem ſtrictiſſimam perpetuam & indiſſolubilem cunctis futuris temporibus duraturam (ſcilicet) inter *Nos* & dictam Sereniſſimam *Reginam Caſtellæ* Filiam noſtram, Hæredeſque & Succeſſores noſtros, ac Regna & Dominia & Subditos utriuſque noſtrûm Parte ex una, & eundem Sereniſſimum *Henricum Angliæ Regem* Filium noſtrum, & Succeſſores ſuos, ac Regna & Dominia ſua, & Subditos ſuos Parte ex altera,

Et poſſitis quæcunque Capitula & Inſtrumenta & quoſcunque Contractus Amicitiæ, Unionis & Confœderationis, pro Nobis & Nomine noſtro ac dictæ Sereniſſimæ *Reginæ Caſtellæ* Filiæ noſtræ, cum eodem Sereniſſimo *Angliæ Rege* Filio noſtro, ſeu cum Procuratoribus vel Deputatis ab eo ſtipulari facere, concedere & firmare, fieri facere, petere & inſtare, cum illis Pactis, Vinculis, Conditionibus, Promiſſionibus, Obligationibus, Pœnis, Securitatibus, Juramentis, Clauſulis & Cautelis quibus volueritis & vobis benè viſum fuerit,

Poſſitiſque, Nomine noſtro & pro Nobis, nominare Confœderatos noſtros qui in eadem Amicitia Unione & Confœderatione includi debeant,

Et generaliter poſſitis, Nomine noſtro & præfatæ Sereniſſimæ *Reginæ Caſtellæ* Filiæ noſtræ, omnia alia & ſingula facere & firmare, cujuſcumque naturæ & importantiæ fuerint aut eſſe poterunt, in Prædictis & circa ea quæ fuerint neceſſaria & oportuna, & quæ Nos facere poſſemus, etiam ſi talia ſint quæ ad ea conficiendum Præceptum exigant magis ſpeciale;

Damus præterea & Concedimus Vobis plenum Poſſe ut poſſitis Jurare in Animam noſtram quòd Tenebimus, obſervabimus & adimplebimus realiter & cum effectu omnia & ſingula quæ in prædictis & circa ea Nomine noſtro concordabitis, capitulabitis, Jurabitis & firmabitis, & Illa ratificabimus, & quòd nullo unquam tempore illa revocabimus nec contra ea aut eorum aliquod faciemus vel veniemus ſub Obligatione omnium Bonorum noſtrorum ac dictæ Sereniſſimæ

A.D. 1510. Hen. 8. reniſſimæ *Reginæ Caſtellæ* Filiæ noſtræ patrimonialium & fiſcalium.

In quorum Teſtimonium præſentes fieri Juſſimus propriâ Manu ſignatas Sigilloque noſtro impendente munitas.

Dat. in *Villa Allipleti*, Die Sexto Menſis Januarii, Anno a Nativitate Domini Milleſimo, Quingenteſimo Decimo.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium ego præfatus *Thomas Epiſcopus Dunolmenſis*, Sereniſſimi *Regis Angliæ* ad ſupraſcripta Orator & Commiſſarius ſufficienter & legitimè Deputatus, præſentes Literas Patentes Manu meâ ſubſcripſi & Sigillo meo communivi.

Dat. *London.* viceſimo quarto Die Menſis Maii, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo decimo.

THOMAS DUNOLMEN.

Cùmque præinſerta Amicitiæ, Ligæ, Unionis, Intelligentiæ, Confœderationis & Pacis Capitula & omnia & ſingula in eis contenta Nobis gratiſſima ſint & maximè placeant, & velimus libentiſſimo animo ea omnia exequi & adimplere quæ pro Parte noſtra in præinſertis Capitulis promiſſa extiterunt, propterea præſentibus Literis noſtris, tàm *Nomine noſtro proprio* quàm Nomine præfatæ Sereniſſimæ & Potentiſſimæ *Joannæ Reginæ, Caſtellæ, Legionis, Granatæ, &c.* Filiæ noſtræ Dilectiſſimæ (cujus Perſonæ & Bonorum ut præfertur Curam legitimè gerimus) omnibus melioribus viâ modo & formâ quibus meliùs & validiùs de jure poſſumus & debemus, præinſerta Amicitiæ, Ligæ, Unionis, Intelligentiæ, Confœderationis, & Pacis Capitula, omniàque & ſingula in illis & quolibet eorum contenta, juxta ſui ſeriem & tenorem, Laudamus, Approbamus, Ratificamus, & Confirmamus, ac Rata, Grata, & Firma habemus, &, ſi neceſſe eſt, ea omnia & ſingula de Novo Concedimus & Firmamus;

Et inſuper Promittimus & Juramus ad Dominum Deum noſtrum Jeſum Chriſtum, & ejus ſanctam Crucem, & ſancta quatuor Evangelia corporaliter & manualiter per Nos tacta, Tenere, Adimplere & inviolabiliter Obſervare omnia & ſingula in præinſertis Amicitiæ, Ligæ, Unionis, Intelligentiæ, Confœderationis & Pacis Capitulis contenta, prout in eiſdem cavetur & continetur, & contra ipſa quovis modo directè vel indirectè non venire, ſub Obligatione & Ypotheca omnium Bonorum noſtrorum & præfatæ Sereniſſimæ *Reginæ Caſtellæ* Filiæ noſtræ præſentium & futurorum, necnon & ſub Pœna Perjurii quam Rex poteſt tali caſu incurrere.

In quorum Teſtimonium præſentes Manu propriâ ſubſignavimus, ſigilliſque dictæ Sereniſſimæ *Reginæ Caſtellæ* Filiæ noſtræ & noſtro impendentibus juſſimus roborari.

Dat. in Opido *Montiſſoni*, Die viceſimo primo Menſis Junii, Anno a Nativitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo.

YO EL REY F.

Subter Plicam,
Dominus Rex Mandavit mihi.
MICHAELI PEREZ DALMACAN.

Juramentum Regis Francorum, ſuper Obſervatione Tractatus Pacis & Amicitiæ.

A.D. 1510. An. 2. H. 8. Ex Autogr.

NOus Promectons, ſur nôtre Honneur, en Parolle de Roy, & Jurons ſur le Canoin de la Meſſe & Sainctes Euvangilles par Nous preſentement Touchees, que Nous Entretiendrons, & ferons Entretenir par noz Royaume Païs Seigneuries & Subgectz, fermement & inviolablement, le Traicte de Paix, Union & Amictie, faict & conclud, *le xxiii Jour du Moys de Mars dernier paſſe*, par le Depputez Procureurs & Commis de Treſhault & Treſpuiſſant Prince nôtre Treſcher & Treſame Frere & Couſin *le Roy d'Angleterre* & noz Ambaſſadeurs, Procureurs & Commis:

Et, oultre, Ratiffions, Approuvons & avons Agreable tous & chaſcuns les Points & Articles, en tout leur effect & contenu, qui ſont plus au long declairez, en tous & chaſcuns les Traictez Appendences & Deppendences d'iceulx, faiz & paſſez entre les dite Deppatez & nos dits Ambaſſadeurs Commis en ceſte partie Datez du Date deſſuſdite.

A.D. 1510. Hen. 8.

Et Jurons, comme devant, Iceulx & chaſcun d'eulx Garder & Inviolablement Tenir de Point en Point, ſans a Iceulx ne l'un d'eulx Contre venir ne aller a l'encontre en aucune Maniere:

Et, d'abondant, Jurons que, durant le dit Traicte, Nous ſerons bon Frere & Amy a nôtre dit Couſin le *Roy d'Angleterre*, & Luy Ayderons & Aſſiſterons, a nôtre loyal povoir, en tout ce qui concernera le bien Eſtat & Seurte de ſa Perſonne.

LOYS.

Inſtrumentum Summiſſionis autenticum, pro Solutione DCC. XLV. Mill. Coronarum Regi Angliæ.

A.D. 1510. An. 2. H. 8. Ex Autogr.

STephanus, Miſeratione Divinâ, *Pariſienſis Epiſcopus* Univerſis, præſentes Literas ſive præſens publicum Inſtrumentum Inſpecturis, Salutem in Domino.

NOTUM FACIMUS quòd,

Anno ejuſdem Domini *Milleſimo, Quingenteſimo Decimo*, Indictione decima tertia, Menſis verò Julii viceſima tertia, Pontifficatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Julii*, Divinâ Providentiâ, *Papæ Secundi*, Anno Septimo,

In Noſtra & Notariorum Publicorum ſubſcriptorum, per Nos, in Actorum Scribas, ad Infraſcripta aſſumptorum ad hæc vocatorum ſpecialiter & Rogatorum, Præſentiâ,

Sereniſſimus & Illuſtriſſimus Princeps & Dominus noſter Dominus *Ludovicus*, Dei Gratiâ, *Francorum Rex*, in ſua Regali Capella, ante majus Altare ejuſdem, perſonaliter exiſtens, ex ſua benignitate & ſpontanea voluntate, ſuppoſuit & ſubmiſit Se, quoad Infraſcripta, Nobis *Stephano Epiſcopo Pariſienſi* noſtræque ac Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Juriſdictioni, Cohertioni & mero Examini, Ipſamque Noſtram & Cameræ Apoſtolicæ prædictæ Juriſdictionem in eum & locum prædictum quoad Infraſcripta prorogavit, ac tunc & ibidem coram Nobis *Stephano Epiſcopo Pariſienſi*, Judice ſic in ea parte competenti, de conſenſu & aſſenſu Loci Ordinarii, qui Nobis quoad Infraſcripta Territorium accomodavit, in dicta Eccleſia pro Tribunali Sedente, Dictus Sereniſſimus Princeps *Ludovicus Francorum Rex* gratis ſponte & ex certa Scientia Recognovit & Confeſſus fuit palàm publicè & expreſsè Se Hæredes & Succeſſores ſuos, per Contractum, Conventionem & Pactum validum & ſolenne, debere Illuſtriſſimo Principi *Henrico*, eâdem Gratiâ, *Angliæ Regi* ejuſque Hæredibus & Succeſſoribus, eiſdémque juſtè teneri & obligari ad Solvendum eidem aut ejus Hæredibus & Succeſſoribus prædictis aut ejus ſeu eorum Deputato ſeu Deputatis Formâ, Loco & Tempore Infraſcriptis, id quod reſtat Inſolutum de Summa *Centum Vigintique Millium Coronarum Auri* (unaquaque Corona valente Triginta Quinque Solidos Turonenſes Monetæ Jam Currentis in Francia) pro Arreragiis debitis Inclitæ Recordationis *Edwardo quondam Angliæ Regi* Ratione Obligationis ſibi factæ per inclitæ Recordationis Dominum *Ludovicum &c.* quondam *Francorum Regem*,

A.D. 1510.

Et inſuper ad Solvendum eidem *Regi Henrico* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, aut ejus vel eorum Deputato vel Deputatis,

Pro Expenſis, per, Bonæ Memoriæ, *Henricum nuper Angliæ Regem* ac ejuſdem Regis *Henrici* Regis moderni Patrem, factis pro Defenſione Dominæ *Annæ de Britannia* Relictæ Inclitæ Recordationis Domini *Caroli* nuper & Noviſſimi *Franciæ Regis*, ac de præſenti Sponſæ & Uxoris præfati Domini noſtri *Ludovici Francorum Regis*, & Patriæ Britanniæ,

Id quod reſtat Inſolutum de Summa *Sexcentarum & Viginti quinque Milium Coronarum Auri* ſub modo & formâ ſequentibus; videlicet,

Dictus Dominus noſter *Rex Ludovicus Francorum Rex*, pro Cauſis ſupradictis & aliis Conſiderationibus ipſum moventibus, Promittit ſe ſuóſque Hæredes & Succeſſores ſolvere & deliberare ſolvíve & deliberari facere *Regi Angliæ* ſupradicto, & ejus Hæredibus & Succeſſoribus, aut ejus ſeu eorum Deputato vel Deputatis in Oppido Caleſiæ, Primo Die Menſis Novembris proximè futuri, *Viginti quinque Millia Francorum in Coronis Auri* Valoris ſupradicti, unoquoque Franco Valente viginti Solidos Turonenſes,

Et primo Die Menſis Maii extunc proximo ſequente *Viginti Quinque Millia Francorum in Coronis Auri* Valoris ſupradicti in Loco ſupradicto,

Et ſic, de Anno in Annum & de Termino in Terminum, ſolvet & deliberabit ſolvíve & deliberari faciet eidem

A.D. 1510.
Hen. 8.

dem *Regi Angliæ*, & ſuis Hæredibus & Succeſſoribus prædictis, ſeu ejus vel eorùm Deputato vel Deputatis, Loco & Temporibus antedictis, donec & quouſque Id, quod reſtat Inſolutum de dictâ Summâ *Septingentarum & Quadraginta quinque Milium Coronarum Auri*, ex cauſis ſupradictis dicto Conſanguineo ſuo *Henrico Regi Angliæ* debitâ, Eidem, & ſuis Hæredibus & Succeſſoribus, aut ejus ſeu eorum Deputato vel Deputatis, per Ipſum & Hæredes & Succeſſores ſuos prædictos plenè & integrè perſolutum & contentum fuerit,

Sub omnibus Pœnis Eccleſiaſticis & Obligationis Cameræ Apoſtolicæ, Formam cujus hic vult haberi pro inſerta;

Renunciando in hac parte omni Privilegio Cautelæ aut Juris Beneficio ſibi competenti aut competituro, omnibuſque aliis & ſingulis Exceptionibus, Cavillationibus & Cautelis quibus mediantibus contra Præmiſſa vel eorum aliqua Ipſe *Ludovicus Rex Francorum* dicere venire aut ſe quovis modo tueri poſſet.

Inſuper Requiſivit Nos *Stephanum Epiſcopum Pariſienſem* antedictum tunc & ibidem in eum Sententiam Excommunicationis fulminare, ex nunc prout ex tunc & ex tunc prout ex nunc, niſi Annuatim, ſic ut prædicitur, Ipſi *Regi Angliæ*, ejuſque Hæredibus, ſeu ejus vel eorum Deputato vel Deputatis, Loco & Temporibus antedictis, ſolverit ſolvive fecerit Summam *Quinquaginta Milium Francorum in Coronis Auri* Valoris ſupradicti, donec & quouſque ex cauſis prædictis Id, quod reſtat Inſolutum de dicta Summa *Septingentarum & Quadraginta quinque Milium Coronarum Auri* Valoris ſupradicti, per Ipſum & Hæredes aut Succeſſores ſuos præfato *Regi Angliæ* & Hæredibus aut Succeſſoribus ſuis plenè & integrè perſolutum fuerit.

Nos igitur *Stephanus Epiſcopus antedictus*, Deum præ oculis habentes, & pro Tribunali, ut præfertur, ſedentes, viſis & auditis prædictis Confeſſatis, præfatum Dominum noſtrum *Regem Ludovicum* Monivimus & eidem Injunximus, Tenoreque Præſentium Monemus & Injungimus, quatenus annuatim & ſingulis Annis ſolvat ſolvive faciat, in Coronis Auri, eidem *Regi Angliæ*, & ejus Hæredibus & Succeſſoribus, ſeu ejus vel eorum Deputato vel Deputatis, Loco & Temporibus antedictis, in Coronis Auri æſtimationis prædictæ, Summam *Quinquaginta Milium Francorum* Valoris ſupradicti, donec & quouſque id, quòd reſtat inſolutum de dicta Summa *Septingentarum & Quadraginta quinque Millium Coronarum Auri* Valoris ſupradicti, ex cauſis ſupradictis eidem *Regi Angliæ* debita, eidem aut ejus Hæredibus & Succeſſoribus per præfatum Dominum noſtrum *Regem Ludovicum* & ejus Hæredes & Succeſſores plenè & integrè perſolutum & contentum fuerit, juxta & ſecundùm Conventiones inter, Inclitæ Recordationis, *Carolum Regem Francorum* & præfatum, Inclitæ Recordationis, *Henricum nuper Regem* Patrem dicti *Henrici* moderni *Regis Angliæ*, ac *Vos* & dictum *Henricum* modernum concluſas, & hoc ſub Pœna Excommunicationis,

Quam quidem Sententiam Excommunicationis, *Nos Stephanus Epiſcopus* in eundem Dominum noſtrum *Francorum Regem*, ex nunc prout ex tunc & ex tunc prout ex nunc, Fecimus & Promulgamus in hiis Scriptis, niſi præfato *Regi Angliæ*, aut ejus Hæredibus & Succeſſoribus, ſeu ejus vel eorum Deputato vel Deputatis, Loco & Temporibus antedictis, ut præmittitur, ſolverit ſolvive fecerit Annuatim in Coronis Auri *Quinquaginta Milia Francorum* Monetæ jam currentis in Francia Valoris ſupradicti, ac donec & quouſque id, quod de dicta Summa *Septingentarum & Quadraginta quinque Milium Coronarum Auri* adhuc reſtat non ſolutum, ex cauſis prædictis, ut præmittitur, eidem *Henrico* nunc *Angliæ Regi*, aut ejus Hæredibus & Succeſſoribus, vel ejus ſeu eorum Deputato vel Deputatis, per præfatum Dominum noſtrum *Regem Ludovicum* plenè & integrè perſolutum fuerit, Ipſumque Excomunicatum publicè Nunciari volumus, ſicque fieri faciemus & mandabimus.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium Nos *Stephanus Epiſcopus* antedictus præſentes Literas ſive præſens Publicum Inſtrumentum fieri, & per Notarios Publicos ſubſcriptos ſubſcribi mandavimus, Sigillique noſtri juſſimus & fecimus appenſione communiri.

Data & Acta fuerunt hæc Anno Indictione Menſe Die Pontificatu Loco prædictis;

Præſentibus ad hæc,

Illuſtriſſimo Principe *Franciſco Valeſii* Duce ac Comite Angoliſmen.

Domino *Johanne de Gauuay* Milite Franciæ Cancellario,

Reverendiſſimo in Chriſto Patre Domino *Triſtando de Salazar* Archiepiſcopo Senonenſi,

A.D. 1510. Hen. 8.

Reverendo in Chriſto Patre Domino *Jacobo Epiſcopo Eduenſi*,

Dominis *de Trimolia & du Boucharge* Cambellanis,

Domino *Radulpho de Lannoy* Ballivo Ambianenſi,

Anthonio de Pierrepont Domino Darizolles,

Domino *Claudio de Seiſſello* utriuſque Juris Doctore Adminiſtratore Epiſcopatûs Laudenſis ac Electo Eccleſiæ Maſſelienſis præfati Domini noſtri *Regis Ludovici* Magiſtro Requeſtarum Ordinario,

Necnon Domino *Florimondo Robertet* Milite Franciæ Theſaurario ac ſæpedicti Domini noſtri Ludovici Francorum Regis & ſuarum Finantiarum Secretario,

Cum pluribus aliis Principibus & Nobilibus ad Præmiſſa vocatis & rogatis;

Præſentibus etiam & Aſſiſtentibus,

Illuſtriſſimo Domino *Thoma Dockwre* Sancti Johannis Hieroſolimitani in Anglia Magno Priore,

Ac Nobili ac Scientifico Viro Domino *Nicolao Weſt* utriuſque Juris Doctore Eccleſiæ de Windeſore Decano,

Præfati Sereniſſimi Principis Domini *Henrici Regis Angliæ* Oratoribus & Ambaſſiatoribus, ac Præmiſſa inſtanter fieri petentibus & requirentibus.

Et ego Johannes Huart *Presbyter Cænomanenſis Diœceſis in Artibus Magiſter & in Decretis Baccalarius Publicus Auctoritate Apoſtolicâ Notarius Juratus, præfatique Reverendi in Chriſto Patris & Domini Domini* Stephani Pariſienſis Epiſcopi *Secretarius, quia prædictis Submiſſioni, Prorogationi, Recognitioni, Renuntiationi, Monitioni, Injunctioni, Cenſurarum Fulminationi, & Decreto, unà cum Connotario meo ſubſignato, & Teſtibus ſupraſcriptis præſens fui, eaque ſic fieri vidi ſcivi & audivi; & ideò huic publico Inſtrumento, alienâ Manu fideliter ſcripto, Signum meum publicum & conſuetum apponi in Fidem Robur & Teſtimonium Præmiſſorum appoſui requiſitus & rogatus.*

HUART.

Et ego Nicolaus Richer *Presbyter in Artibus Magiſter Publicus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritatibus Notarius Juratus, necnon Reverendiſſimi in Chriſto Patris & Domini Domini* Triſtandi de Salazar Senonenſis Archiepiſcopi *Galliarum & Germaniæ Primalis Secretarius, quia prædictis Submiſſioni, Prorogationi, Recognitioni, Renuntiationi, Monitioni, Injunctioni, Cenſurarum Fulminationi, cæteriſque Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut ſupraſcribuntur, dicerentur, agerentur, & fierent, unà cum Connotario meo & Teſtibus ſupraſcriptis, præſens interfui, eaque ſic fieri vidi ſcivi & audi; ideò huic præſenti Publico Inſtrumento exinde confecto, Manu alterius Me aliis occupato fideliter ſcripto, Signum meum publicum & aſſuetum appoſui in Fidem Robur & Teſtimonium omnium & ſingulorum Præmiſſorum requiſitus & rogatus.*

N. RICHER.

Sub Sigillo, Papyro obducto, pendente a Cauda Pergamenæ.

Super Conventionibus Franciæ, per Papam Confirmandis.

A.D. 1510. An. 2. H. 8.

Franc. 2. H. 8. m. 13.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum notitiam præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm, *Viceſimo tertio Die Martii, Anno Domini Milleſimo quingenteſimo decimo*, in Civitate Londoniæ, *inter Nos* ex una, & Illuſtriſſimum Principem *Lodowicum Francorum Regem* Conſanguineum & Fratrem noſtrum Chariſſimum Partibus ex altera, per Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios noſtros & ſuos utrimque ſufficientem Auctoritatem habentes, quidam Tractatus Pacis, Amicitiæ, & Confœderationis, pro conſervatione Statuum Regnorum noſtrorum & ſuorum, illorúmque proſpero & felici Regimine initus, conventus, concordatus, & concluſus fuit,

Ac poſtea per noſtras & prædicti *Francorum Regis* diſtinctas & ſeparatas Patentes Literas, Manibus & Magnis Sigillis noſtris & ſuis ſubſcriptas & ſigillatas, Acceptatus, Approbatus, & Ratificatus,

Cúmque, inter alia, in eodem contenta & ſpecificata, expreſsè continetur,

Quòd uterque noſtrûm dictorum Principum prædictam Amicitiam ac omnia hujuſmodi Capitula per Sedem Apoſtolicam & Auctoritatem ejuſdem, infra Duodecim Menſes poſt dictum Viceſimum ter-

A.D.1510.
Hen. 8.

tium Diem Martii proximò & immediatè ſequentes, Confirmari, Vallari, & Roborari pro viribus procurabit & cum effectu faciet,

Ac inſuper infra dictum Terminum Duodecim Menſium inſtanter & cum effectu requiret Sanctiſſimum Dominum noſtrum Pontificem Maximum quòd ferat Sententiam Excommunicationis, ex nunc prout ex tunc & ex tunc prout ex nunc, in Eum ex nobis prædictis Duobus Principibus qui omnia & ſingula hujuſmodi Capitula, quatenus ipſum concernunt, non obſervaverit, præter & ultra Sententiam Interdicti in ejus Regna, Terras, Patrias, & Dominia, non obſtante aliquo Privilegio in genere vel in ſpecie Nobis aut alicui noſtrûm, per quod Effectus eorundem quomodolibet impediri poſſet, ſub quacumque Verborum ſerie conceſſo,

Cui Nos Principes prædicti palàm publicè & expreſsè Renunciavimus, & cui Ambaſſiatores & Commiſſarii prædicti, Nominibus noſtrûm dictorum Principum ſufficienter Auctoritate in ea parte eis attributâ, per dictum Tractatum expreſsè Renunciavit,

Nos igitur,

De Fidelitate, Probitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione Reverendiſſimi in Chriſto Patris *Criſtofori Eborum Archiepiſcopi* Angliæ Primatis & Apoſtolicæ Sedis Legati noſtri Conſiliarii, apud Sanctiſſimum Dominum noſtrum Oratoris, quamplurimùm confidentes,

Ipſum noſtrum verum & indubitatum Oratorem, Commiſſarium, & Procuratorem ſpecialem Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eidem *Reverendiſſimo Patri* noſtram plenariam Poteſtatem ac Mandatum generale coram Summo Pontifice Sanctiſſimóque Domino noſtro *Papa*, Nomine noſtro & pro Nobis, Comparendi, prædictáque Conventiones, Tractatus, & Capitula Nomine noſtro per ſuam Sanctitatem Confirmari, Vallari, & Roborari, ac Sanctiſſimum Dominum noſtrum Pontificem Maximum quòd ferat Sententiam Excommunicationis, exnunc prout extunc & extunc prout exnunc, in eum ex nobis prædictis Duobus Principibus qui omnia & ſingula hujuſmodi Capitula, quatenus ipſum concernunt, non obſervaverit, necnon Sententiam Interdicti in ejus Regna, Terras, Patrias, & Dominia, non obſtante aliquo Privilegio in genere vel in ſpecie Nobis aut alicui Noſtrûm, per quod Effectus eorumdem quomodolibet impediri poſſet, ſub quacumque verborum ſerie conceſſo, Supplicandi, Petendi inſtanter & cum effectu Requirendi, Procurandi, & Obtinendi, & ſuperinde Conſentiendi,

Et hujuſmodi Privilegio palàm & expreſsè pro Nobis & Nomine noſtro Renunciandi, Bulláſque Apoſtolicas ſub plumbo Pœnales ſuperinde, ac dictis Conventionibus, Tractatibus, & Capitulis pro obſervatione eorumdem conformes Expediendi, Proceſſúſque coram quibuſcumque Judicibus ad hoc delegatis fieri & deſuper fulminari ſimiliter Petendi, Audiendi, Exigendi, Recipiendi,

Et generaliter omnia alia & ſingula Faciendi, Gerendi, Excercendi, & Expediendi quæ circa Præmiſſa & ea tangentia neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, &c.

Teſte Rege apud *Knoll*, decimo quarto die Septembris.

Per ipſum Regem.

Pro Polidoro Vergilio.

A.D.1510.
An. 2. *H.* 8.
Pat. 2. *H.* 8. *p.* 1. *m.* 7.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratiâ noſtrâ ſpeciali, ac ex certâ Scientiâ & mero Motu noſtris, Conceſſimus pro Nobis & Hæredibus noſtris Dilecto Nobis *Polidoro Vergilio* aliàs dicto *Polidoro Caſtellenſi* Clerico, in Partibus Tranſmarinis oriundo, quòd ipſe de cætero ad totam Vitam ſuam ſit Indigena & Ligeus noſter, & quòd ipſe in omnibus tractetur, reputetur, habeatur, & gubernetur tanquam fidelis Ligeus noſter infra Regnum noſtrum Angliæ oriundus, & non aliter nec alio modo,

Quódque idem *Polidorus* omnimodas Actiones reales, perſonales, & mixtas in omnibus Curiis, Locis, & Juriſdictionibus noſtris habere & excercere, eiſque gaudere, ac eas in eiſdem placitare & placitari, reſpondere & reſponderi, defendere & defendi poſſit in omnibus & per omnia ſicut fideles Ligei noſtri in Regno noſtro Angliæ oriundi habent, excercent, & gaudent,

Et quòd idem *Polidorus* quæcumque Beneficia habita & habenda, etiam ſi in Cathedralibus Eccleſiis Dignitates Majores

A.D. 1510. Hen. 8.

jores poſt Pontificales, aut in Eccleſiis Collegiatis Principales, aut Canonicatus & Præbendæ, ſeu Parochiales Eccleſiæ, vel earum perpetuæ Vicariæ fuerint, ſi ad ea eligatur præferatur vel præſentetur, ſeu ad ea ante hæc tempora Electus, Præſentatus, Inſtitutus, vel Admiſſus fuerit, vel aliàs quomodolibet optinuerit, acceptari, retineri, & in eiſdem canonicè inſtitui ac corporalem Poſſeſſionem eorumdem aſſequi & proſequi, & ea quæcumque quocumque & qualitercumque fuerint quoad vixerit retinere poſſit & valeat, & ea quotiens ſibi placuerit dimittere, & loco Dimiſſi vel Dimiſſorum Aliud vel Alia ſimile vel diſſimile aut ſimilia vel diſſimilia acceptare & recipere poſſit, in omnibus & per omnia ſicut fideles Ligei noſtri in dicto Regno noſtro oriundi, &, ut præfertur, quoad vixerit retinere,

Et quòd idem *Polidorus* Terras, Tenementa, Redditus, Reverſiones, & Poſſeſſiones quæcumque infra dictum Regnum noſtrum Angliæ & alia Dominia noſtra quæcumque capere, recipere, habere, tenere, & poſſidere, ac eis uti & gaudere, & ea dare, vendere, alienare, ac legare cuicumque Perſonæ ſive quibuſcumque Perſonis ſibi placuerit licitè & impunè debeat, poſſit, & valeat ad libitum ſuum adeò liberè, integrè, quietè, & pacificè ſicut debeat, poſſit, & valeat aliquis Ligeorum noſtrorum infra Regnum noſtrum Angliæ oriundus,

Et quòd prædictus *Polidorus* de cætero in futurum, colore ſeu vigore alicujus Statuti, Ordinationis, ſeu Conceſſionis factorum vel faciendorum, non artetur, teneatur, ſeu compelletur ad ſolvendum, dandum, faciendum, vel ſupportandum Nobis vel alicui Hæredum noſtrorum ſeu cuicumque alii aliqua alia Subſidia, Taxas, Talliagia, ſeu alia Onera quæcumque pro Bonis, Beneficiis, Terris, Tenementis, ſeu Perſona ſua propria, præterquam talia & tanta qualia & quanta alii Fideles noſtri infra dictum Regnum noſtrum Angliæ oriundi pro Bonis, Beneficiis, Terris, Tenementis, ſeu Perſonis ſuis propriis ſolvunt, dant, faciunt, vel ſupportant, aut ſolvere, facere, dare, vel ſupportare communiter conſueverunt & teneantur,

A.D. 1510. Hen. 8.

Sed quòd præfatus *Polidorus* habere & poſſidere valeat & poſſideat omnes & omnimodas alias Libertates, Francheſias, & Privilegia quæcumque & eis uti & gaudere poſſit, infra dictum Regnum noſtrum & Juriſdictiones noſtras, adeò liberè, quietè, integrè, & pacificè, ſicut cæteri Fideles & Ligei noſtri infra Regnum noſtrum Angliæ oriundi habere & poſſidere uti & gaudere debeant, abſque Perturbatione, Moleſtatione, Impetitione, Vexatione, Calumpnia, ſeu Gravamine quocumque Noſtri vel Hæredum noſtrorum, Juſticiariorum, Eſcaetorum, Vicecomitum, aut aliorum Officiariorum ſeu Miniſtrorum noſtrorum, ſeu Hæredum noſtrorum quorumcumque; aliquibus Statutis, Ordinationibus, Actubus, Proviſionibus, ſeu Proclamationibus, in contrarium ante hæc tempora factis, editis, ordinatis, proviſis, ſeu proclamatis, aut eo quod dictus *Polidorus* in Regno noſtro Angliæ fuit vel non fuit oriundus, aut aliquâ aliâ Re, Causâ, vel Materiâ quacumque, in aliquo non obſtantibus;

Proviſo ſemper quòd prædictus *Polidorus* Homagium Ligeum nobis faciat, ac *Lotto* & *Scotto*, prout alii Ligei noſtri faciunt, contribuat ut eſt juſtum,

Et inſuper Volumus & firmiter Mandamus Clerico ſive Cuſtodi Hanaperii Cancellariæ noſtræ, pro tempore exiſtenti, quòd ipſe ſtatim, poſtquam præſentes Literæ noſtræ ſub Magno Sigillo ad Manus ſuas devenerint, Literas illas, liberè & abſque aliqua difficultate & abſque Fine ſeu Feodo Nobis in hac parte faciendis ſeu ſolvendis, præfato *Polidoro* aut ejus in hac parte Deputato liberet ſeu liberari faciet; Quia tàm prædictum *Polidorum* quàm prædictum Clericum ſive Cuſtodem ab omni Fine & Feodo hujuſmodi pro Nobis capiendis ſeu ſolvendis penitùs Exoneramus per Præſentes.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, ſecundo die Octobris.

Per Breve de Privato Sigillo.

Supermemorati Tractatus Caſtellæ Confirmatio.

A.D. 1510. An. 2. H. 8. Franc. 2. H. 8. m. 12.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum noticiam præſentes noſtræ Literæ pervenerint, Salutem.

Etſi, ſuadente Naturâ & Ratione dictante, cum omnibus Chriſtianis Principibus honeſtiſſimæ Pacis & ſanctiſſimæ Concordiæ Fœdus habere volumus & vehementer optamus, utpotè qui totius Chriſtianæ Religionis Animos & Vires conjunctas maximéque concordes eſſe deſideramus, ut, Bellis inter Chriſtianos Extinctis, omnium Chriſtianorum Arma ſanctiùs adverſus Infideles Chriſtiani Nominis Hoſtes convertantur; multò tamen magis optamus & Nos maximè juvat illorum Principum Pacem firmiorem & Unionem habere perpetuam, quibuſcum & Affinitatis & Amoris vinculo conjuncti ſumus, & præcipuè Sereniſſimi & Invictiſſimi & Excellentiſſimi Principis *Ferdinandi Regis Aragonum* Fratris & Patris noſtri Dilectiſſimi, Quem quidem Nobis certiſſimum conſtat ſicut Nos ipſos maximo & ardentiſſimo Chriſtianorum omnium Pacis & Concordiæ deſiderio teneri,

Cum Quo, quemadmodum ſtatuimus & pacti ſumus Neminem niſi Laceſſentem offendere Nulli vel Bellum vel Injuriam inferre, ſic etiam Nobis placuit ut, ad conſervandum Regna & Dominia noſtra & Sereniſſimæ Excellentiſſimæque *Johannæ Reginæ Caſtellæ, Legionis, Granatæ, &c.* ejuſdem *Regis Aragonum* Filiæ, ſemper unanimes & ejuſdem voluntatis eſſemus, ſiquidem, conjunctis utriuſque noſtrûm Viribus, multò tutiùs atque faciliùs eorum propulſare poſſemus Injurias qui Nobis obeſſe vel cogitarent vel molirentur.

Hoc itaque juſtiſſimo Propoſito Sanctiſſimoque Conſilio, a Procuratoribus & Legatis utriuſque Partis (quorum Nomina explicabuntur inferiùs) ſufficienti Poteſtate munitis, ex Auctoritate præfati Sereniſſimi Invictiſſimi & Excellentiſſimi *Regis Aragonum* Fratris & Patris noſtri Dilectiſſimi ex una Parte, Nomine ſuo & præfatæ Sereniſſimæ & Excellentiſſimæque *Johannæ Reginæ Caſtellæ, Legionis, Granatæ, &c.* ejuſdem *Regis Aragonum* Filiæ (cujus Perſonæ & Bonorum Curam & Adminiſtrationem legitimè gerit) & a Nobis ex altera, Amicitiæ, Ligæ, Unionis, Intelligentiæ, Confœderationis, & Pacis Capitula confecta, inita, & firmata fuerunt,

Quorum Tenor talis eſt,

Universis et singulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Nos,

Ludovicus Carroz de Villaragud Potentiſſimi Invictiſſimi & Catholici Principis *Ferdinandi*, Dei gratiâ, *Regis Aragonum, Siciliæ* citra & ultra *Farum, Hieruſalem, &c.* ad Infraſcripta tàm pro ipſo *Rege Aragonum &c.* & Nomine ſuo, quàm pro Sereniſſima & Excellentiſſima Principe Domina *Johanna Caſtellæ, Legionis, Granatæ, &c. Regina* Filia ſua Cariſſima (cujus Perſonæ & Bonorum Curam idem *Rex Aragonum* legittimè gerit) & Nomine ejuſdem Reginæ Orator, Ambaſſiator, Procurator, & Commiſſarius, per Literas & Commiſſionem ejuſdem *Regis Aragonum* (quarum Tenor inferiùs inſeritur) ſufficienter & legitimè deputatus & auctorizatus,

Et *Thomas Dunelmenſis Epiſcopus* Excellentiſſimi Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ &c.* ad infraſcripta per Literas & Commiſſionem ſuas (quarum Tenor etiam inferiùs inſeritur) ſimiliter Orator, Ambaſſiator, Procurator, & Commiſſarius ſufficienter & legittimè deputatus & auctorizatus,

Notum facimus quòd,

Quamvis inter, Sereniſſimos atque Excellentiſſimos Principes, *Henricum*, Celebris Memoriæ, nuper *Anglorum Regem*, & *Ferdinandum Aragonum & Elizabetham*, Claræ Memoriæ, *Regem & Reginam Caſtellæ, Legionis, Granatæ, & utriuſque Siciliæ*, antehac Pacis & Amicitiæ Fœdera percuſſa, inita, & concluſa fuerint, pro Se ſuiſque Hæredibus & Succeſſoribus in ſuis Statibus invicem conſervandis, Regnis, Patriis, Terris, ac Dominiis, Subditis, Vaſſallis, & Confœderatis ſuis quibuſcumque, perpetuis futuris temporibus duratura,

Quia tamen, prætextu Affinitatis, mediante hoc fauſto & felici Matrimonio inter præfatum Potentiſſimum & Excellentiſſimum Principem *Henricum*, Dei gratiâ, *Angliæ & Franciæ Regem* modernum & Sereniſſimam Dominam *Katerinam Angliæ Reginam* prædictorum *Ferdinandi & Elizabethæ* Filiam Præclariſſimam, initæ & contractæ, novus accrevit Amor atque Dilectio, fortioraque vincula mutuæ Amicitiæ, conjunctioreſque Nexus Sanguinis neceſſitudine conflantur,

Congruum igitur & conſentaneum eiſdem Principibus viſum eſt, ut non modo ea quæ prius concluſa ſunt inconcuſsè atque inviolabiliter obſerventur, ſed etiam novis quibuſdam amplioribus & efficacioribus Clauſulis roborentur atque firmentur,

Unde cunctis palàm innoteſcere poterit quòd Eos, quos Sanguinis propinquitas Affinitatiſque connexio conjunctiſſimos fecit, Animorum etiam concordia taliter conſolidet, ut Proſpera atque Adverſa æquanimiter tolerent, Fortunaſque ſuas omnes communes habeant, mutuoque Adjutorio illatas Injurias propulſare & Seipſos in Statibus ſuis conſervare velint,

D. 1510. n. 8.

Hinc eſt quòd,

Prædictis prioribus Amicitiâ, Pace, Ligâ, Concordiâ, & Confœderatione, ſi & quatenus Articulis præſentis Tractatûs aut eorundem Articulorum alicui non contrarientur aut derogentur, in omni ſuo Robore & Firmitate permanentibus,

Nos, Ludovicus & Thomas prædicti, præfatorum Illuſtriſſimorum ac Potentiſſimorum Principum noſtrorum *Regum & Reginæ Johannæ* prædictorum Oratores & Commiſſarii, ſufficientibus Auctoritatibus adhuc fulſiti, Nominibus eorum & pro eis Concordamus, Contrahimus, & Concludimus Articulos ſequentes,

INPRIMIS, Nos Oratores & Commiſſarii prædicti, ad Laudem Dei & pro Salute totius Chriſtianæ Religionis, próque Conſervanda Dignitate & Auctoritate *&c. ut ſupra in Confirmatione Ferdinandi Viceſimo primo Die Junii.*

Cúmque præinſerta Amicitiæ, Ligæ, Unionis, Intelligentiæ, Confœderationis & Pacis Capitula & omnia & ſingula in eis contenta Nobis gratiſſima ſint & maximè placeant, & velimus libentiſſimo animo ea omnia exequi & adimplere quæ pro Parte noſtra in præinſertis Capitulis promiſſa extiterunt,

Propterea præſentibus Literis noſtris, omnibus melioribus viâ modo & formâ quibus meliùs & validiùs de jure poſſumus & debemus, præinſerta Amicitiæ, Ligæ, Unionis, Intelligentiæ, Confœderationis, & Pacis Capitula, omniáque & ſingula in illis & quolibet eorum contenta, juxta ſui ſeriem & tenorem, Laudamus, Approbamus, Ratificamus, & Confirmamus, ac Rata, Grata, & Firma habemus; &, ſi neceſſe eſt, ea omnia & ſingula de Novo Concedimus & Firmamus,

A.D. 1510. Hen. 8.

Et inſuper Promittimus & Juramus ad Dominum Deum noſtrum Jeſum Chriſtum, & ejus ſanctam Crucem, & ſancta quatuor Evangelia corporaliter & manualiter per Nos tacta, Tenere, Adimplere & inviolabiliter Obſervare omnia & ſingula in præinſertis Amicitiæ, Ligæ, Unionis, Intelligentiæ, Confœderationis & Pacis Capitulis contenta, prout in eiſdem cavetur & continetur, & contra ipſa quovis modo directè vel indirectè non venire, ſub Obligatione & Ypotheca omnium Bonorum noſtrorum præſentium & futurorum, necnon & ſub Pœna Perjurii quam Rex poteſt tali caſu incurrere.

In quorum Teſtimonium præſentes Manu propriâ ſubſignavimus, & Magno Sigillo noſtro impendente juſſimus roborari.

Dat. in *Civitate noſtra London.* Die Viceſimo Menſis Novembris, Anno a Nativitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo.

Per ipſum Regem.

¶¶ *De Præbenda data Thomæ Wulcey.*

A.D. 1511. An. 2. H. 8. Pat. 2. H. 8. p. 3. m. 4.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratiâ noſtrâ ſpeciali ac intuitu Caritatis, Dedimus & Conceſſimus, ac, per Præſentes, Damus & Concedimus Dilecto Conſiliario noſtro Magiſtro *Thomæ Wulcey* Eleemoſinario noſtro Canonicatum & Præbendam infra Eccleſiam noſtram Collegiatam beatæ Mariæ Virginis & Sancti Georgii Martiris infra Caſtrum noſtrum de Wyndeſore, modò per Mortem *Roberti Fiſsher* Clerici in Manibus & Diſpoſitione noſtris exiſtentem,

A.D. 1511.

Habendos & Gaudendos dictum Canonicatum & Præbendam præfato *Thomæ Wulcy* durante Vitâ ſuâ cum omnibus ſuis Juribus & Pertinentiis univerſis.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium,* decimo ſeptimo die Februarii.

Per Breve de Privato Sigillo.

A.D. 1511.
Hen. 8.

Dorſ.

Sereniſſimo & Excellentiſſimo Domino Henrico, *Dei Gratia,* Regi Angliæ & Franciæ ac Domino Hiberniæ *Illuſtriſſimo.*

Ducis Venetiarum Literæ de Gratiis.

A.D. 1511.
An. 2. *H.* 8.
Ex Origine.

SEreniſſimo & Excellentiſſimo Domino *Henrico,* Dei gratiâ, *Regi Angliæ & Franciæ ac Domino Hiberniæ Illuſtriſſimo, Leonardus Lauredanus,* eadem Gratiâ, *Dux Venetiarum &c.* Salutem & proſperorum Succeſſuum incrementa.

Etſi, ſuperioribus Diebus, ob ſingularis Amoris & Benevolentiæ Documenta, a Majeſtate veſtra, erga Rempublicam noſtram, ſtudioſiſſimè edita, Litteris noſtris ſignificavimus quantopere veſtræ Regiæ Celſitudini debeamus; hóſque nil aliud magis, aut ardentiùs cupere, quàm ut amiciſſimum & obſervantiſſimum atque adeò gratiſſimum Animum noſtrum erga eam aperire & re ipſâ oſtendere valeamus.

Quum tamen ab Oratoribus noſtris, illic & Romæ degentibus, nuper accepimus nullum Officii genus apud *Sanctitatem Pontificiam,* & alios Principes pro Republica noſtra, fuiſſe a Majeſtate veſtra prætermiſſum, quod a Veneti nominis amantiſſimo Parente deſiderari poſſit, viſum nobis eſt conveniens, hiis quoque ad Majeſtatem veſtram directis, quibus Teſtatum eſſe volumus, ejuſmodi Beneficia in eos collata fuiſſe, quorum inſtitutum ſemper fuit eſtque indelebili memoriâ ea perpetuò conſervare; Fatemur equidem Facultatem Nobis deeſſe, eas Vices reddere, quas debemus: ideòque, quantas poſſumus, Regiæ Celſitudini veſtræ Gratias habemus & agimus, Relaturi promptiſſimè ſi ullo umquam tempore ſe offeret occaſio.

Itaque quum eidem ſummoperè devincti, magis adhuc ac magis obligari cupimus, Regiam Sublimitatem veſtram rogatam eſſe volumus, ut Inceptum Opus benignè proſequatur, Cauſámque noſtram tàm amicè ab ea ſuſceptam, & apud Sanctum Dominum noſtrum *Pontificem* Maximum, & apud *Cæſaream & Catholicam Majeſtates,* alióſque Principes, favere & juvare non Deſinat.

Speramus enim, & pro comperto tenemus, eandem, pro ſumma ſua Auctoritate, quâ meritò pollet, ac Sapientiâ, quâ prædita eſt, Italicæ Quieti commodóque Reipublicæ noſtræ, mirificè profuturam; Idque vel ex hoc perſpicuè demonſtratur, ſiquidem ejus fuerunt ponderis atque momenti apud Sanctiſſimum Dominum noſtrum ſapientiſſimæ Litteræ veſtræ Majeſtatis, addito indefeſſo Studio Reverendi & Prudentiſſimi Oratoris ſui, ut eas potiſſimùm fuiſſe in Cauſa arbitremur cur *Sanctitas Pontificia* nos benedixerit Paternéque amplexa fuerit, ſicuti per Apoſtolicum Breve veſtræ Regiæ Celſitudini jam innotuiſſe non ambigimus.

Factura eſt veſtra Majeſtas, in hac juſtiſſimæ Cauſæ noſtræ Protectione, Rem Summo Deo noſtro apprimè gratam, & quæ proculdubio cum ipſius Honore ac Dignitate Securitate & Amplitudine Chriſtianæ Religionis eſt ſucceſſura.

Hæc ſunt quæ præſentibus noſtris Litteris veſtræ Celſitudini ſignificanda duximus.

Reliqua ab Oratore noſtro, cui diffuſiùs omnia neceſſaria declaravimus, intelliget veſtra Majeſtas; Quem, ut aſſolet, audire & ipſius verbis Fidem indubiam impartiri dignabitur.

Dat. in noſtro *Ducali Palatio,* Die ſecundâ Martii, Indictione decima tertia, Milleſimo Quingenteſimo Decimo.

De Commiſſione, pro quadam Expeditione contra Mauros.

A.D. 1511.
An. 2. *H.* 8.
Franc. 2.
H. 8. *m.* 8.

REX Prædilecto & Fideli Conſiliario ſuo *Thomæ Darcy* Militi Domino Darcy Capitaneo Villæ & Caſtrorum noſtrorum Berwici, Salutem.

Sciatis quòd,

Cùm Sereniſſimus & Potentiſſimus Princeps *Ferdinandus Catholicus Rex Aragonum* Pater & Frater noſter Cariſſimus, ex ſua pia & devota Diſpoſitione ac

A.D. 1511. Hen. 8.

ac Intentione, ad Laudem Dei Omnipotentis ac Defenſionem Criſtianæ Religionis, quandam Expeditionem ſive Armatam Potentiam contra Mauros & alios Infideles, Chriſti Salvatoris noſtri infeſtiſſimos Hoſtes, ipſius noſtri Salvatoris Fidem & Religionem indies deſtruere, Patriaſque Civitates & Loca Fidelium Criſtianorum omni Arte, Dolo, Aſtutiâ, ac totis Viribus devaſtare & captivare ſuæque Ditioni ſubicere nitentes, concedente Altiſſimo, inſtruere & deſtinare intendat,

Cùmque Nos, in propria Perſona noſtra, ad tàm remota Loca proficiſci, dictoque Patri noſtro Cariſſimo pro Voto noſtro aſſiſtere non facile ſunt Locorum Diſtantiâ,

Nolentes tamen ipſi Sereniſſimo Principi & Patri noſtro in tàm ſancto pio & laudabili deeſſe Propoſito,

Auxilium, Aſſiſtentiam, & Succurſum, ac Gentes Armorum a Regno noſtro Angliæ illuc ex Cauſa prædicta, Deo Duce, tranſmittere Decrevimus,

Nos igitur,

De Fidelitate, Induſtriâ, & Circumſpectione veſtris pleniſſimè confidentes,

Aſſignavimus, Conſtituimus, & Ordinavimus Vos Admirallum, Capitaneum, Gubernatorem, ac Principalem Ducem & Conductorem omnium & ſingulorum Navium, Vicecapitaneorum, Locatenentium noſtrorum, Marinariorum, ac quorumcumque Hominum ad Arma, Armatorum, Sagittariorum, & aliorum quorumcumque in Armata noſtra ex Cauſa prædicta Retentorum & Retinendorum,

Dantes & Concedentes vobis plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem quoſcumque Homines Nobiles de noſtra Armatura, juxta tuam in hac parte diſcretionem & ſecundùm eorum Merita Honorandi & Ordine Militari Inſigniendi, necnon omnes & ſingulas hujuſmodi Naves ac Vicecapitaneos, Locatenentes, Magiſtros, Marinarios, Homines ad Arma, Armatos, Sagittarios, & alios quoſcumque de Armata noſtra prædicta Congregandi, Ducendi, Regendi, & Gubernandi, ac Terram præfati Illuſtriſſimi Principis & alibi prout eidem Sereniſſimo Principi oportunum viſum fuerit Applicandi & Arripiendi, ac etiam Audiendi Querelas omnium & ſingulorum de hiis quæ Officium Admiralli, Capitanei, Gubernatoris, Ducis, & Conductoris hujuſmodi tangunt, & Cognoſcendi in Cauſis Maritimis & aliis Cauſis quibuſcumque, infra Armatam prædictam tàm per Terram quàm per Mare emergentibus, necnon Ordinationes & Statuta pro ſano & bono Regimine Armatæ prædictæ Ordinandi, Statuendi, & Stabiliendi, & ſuperinde Proclamationes Faciendi, debiteque Executioni Demandandi, ac quoſcumque Delinquentes & Contravenientes Caſtigandi & Incarcerandi, atque Incarceratos Deliberandi, Necnon quaſcumque Cauſas Criminales per Vos aut Deputatum veſtrum ſufficientem, tàm Vitæ quàm Membrorum ac de Morte Hominis & Mutilatione, quàm alias Cauſas Contractus & Querelas omnium & ſingulorum de Armata prædicta exiſtentium, & futurorum Audiendi & Determinandi, ac Delinquentes juxta eorum Demerita Caſtigandi, Pœnaſque Mortis & Membrorum quotiens opus fuerit Infligendi,

Cæteraque Faciendi & Perimplendi quæ pro ſano Regimine Armatæ prædictæ juxta ſanam Diſcretionem veſtram fuerit faciendum;

Et ideò vobis Mandamus quòd circa Præmiſſa diligenter intendatis & ea faciatis & exequamini in forma prædicta:

Damus autem &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Cantuar.* Octavo Die Martii.

Per ipſum Regem.

Commiſſio Georgii Ducis Saxoniæ, ad Renovanda Fœdera.

A.D. 1511. An. 2. H. 8. Ex Autogr.

NOS *Georgius*, Dei gratiâ Dux *Saxoniæ, Cæſareæ Majeſtatis ac Sacri Romani Imperii Hæreditarius* GUBERNATOR *Friſiæ* LANDTGRAVIUS *Thuringiæ*, & MARCHIO *Miſnæ*, omnibus & ſingulis præſentes Literas inſpecturis, lecturis, & legi audituris, NOTUM FACIMUS quòd, cum Temporibus retro-elapſis inter Sereniſſimum & Magnipotentiſſimum Dominum (Divæ Memoriæ) Dominum *Henricum*, Dei gratiâ, *Angliæ & Franciæ Regem Dominum Yberniæ*, Dominum noſtrum obſervandiſſimum & chariſſimum, ſuæque Regiæ Celſitudinis Hæredes atque Succeſſores ex unâ, Noſque atque Hæredes & Succeſſores noſtros Parte ex altera, Confœderatio, Liga, ſeu Unio quædam firma

A.D.1511. Hen. 8.

firma atque perpetua Pax inita, concordata, compacta, & concluſa extitit, quæ in hunc uſque Diem hincinde perſanctè inviolabiliterque obſervata & cuſtodita fuit, ita ſcilicet ut Partes prædictæ; præfatus Sereniſſimus quondam *Angliæ & Franciæ Rex &c.* Regiæque ſuæ Serenitatis Hæredes & Succeſſores, Noſque & Hæredes atque Succeſſores noſtri, veri, fideles, & perpetui Amici, Concordes, Alligati, Uniti, & Confœderati eſſe debemus, uti ea omnia & ſingula in Litteris deſuper confectis & ſigillatis latiùs & clariùs comprehenduntur & continentur.

Cùm autem ſupradictus Magnipotentiſſimus quondam Dominus *Henricus Angliæ & Franciæ Rex &c.* Dominus noſter Obſervandiſſimus atque Chariſſimus fatalem & ultimum Vitæ ſuæ Diem in Domino clauſit, Sereniſſimo & Magnipotentiſſimo Domino Domino *Henrico* Regiæ ſuæ Dignitatis Filio ſuæque Regiæ Serenitatis atque Regni ejuſdem legittimo poſt ſe Hærede & Succeſſore relicto; ac Nos cum Regiâ ſuâ Serenitate initam & concluſam ſupradicto modo & formâ Confœderationem, Unionem, ſeu Ligam eiſdem Articulis & Capitulis non ſolùm innovare, reintegrare, & de novo confirmare, verum etiam novis & ſalubrioribus aliis, ſecundùm Examen tamen & Arbitrium Regiæ ſuæ Celſitudinis meliorem & firmiorem efficere plurimùm affectamus & deſideramus; ſed cùm id, tùm propter ardua alia Negotia quibus involuti ſumus & cottidiè involvimur, tùm etiam ob Temporum injuriam, in propriâ Perſonâ fieri minimè permittitur; Noſtros veros & indubitatos Oratores, Nuncios, Procuratores, ſeu Negotiorum Geſtores ad ſupradicta omnia & ſingula facienda, tractanda, & perpetranda Deputavimus & Ordinavimus, Præſentibuſq; Deputamus & Ordinamus, viz. Nobiles & Fideles Nobis Dilectos *Suffridum de Luttichaw* Equitem Auratum, & *Simonem de Ryſchach* Jurium Doctorem & Cancellarium Friſiæ, Conſiliarios noſtros; Dantes ipſis & Præſentibus Damus ſufficiens & plenum Mandatum ſimul & ſemel & cuilibet eorum in ſolidum, ita tamen ut non ſit melior conditio Præoccupantis, ſed quod unus eorum inchoaverit, alter finire valeat, Nomine noſtro ſupradictam Confœderationem, Ligam, ſeu Unionem cum præfato Sereniſſimo & Magnipotentiſſimo *Rege*, ſuæque Regiæ Serenitatis Legatis, Oratoribus, Nunciis, & Procuratoribus uno vel pluribus ad hoc Deputato vel Deputatis innovare, reintegrare, & de novo confirmare; Ac etiam novis & ſalubrioribus Articulis meliorem & firmiorem efficere valeant, debeant, & poſſint; Omniaque & ſingula ad hujuſmodi Innovationem, Reintegrationem, & Confirmationem ſeu Meliorationem neceſſaria & utilia facere, tractare, appunctuare, & deſuper concludere, quæ Noſmetipſi ſi coram eſſemus tractare & concludere haberemus, etiamſi talia eſſent quæ majus & ſpeciale Mandatum requirerent: quicquidque per prædictos Conſiliarios, Procuratores, Oratores, Nuncios, ſeu Negotiorum noſtrorum Geſtores, ſimul vel quemlibet eorum in ſolidum, Actum, Factum, Geſtum, Tractatum, & Concluſum fuerit, hæc omnia & ſingula Rata, Grata, Firma, & Inviolata habere Principis Verbo & ſub Ypothecâ omnium Bonorum noſtrorum Præſentium & futurorum Promittimus.

A.D.1511. Hen. 8.

In cujus rei Fidem & Teſtimonium has Litteras Sigillo noſtro appenſo muniri fecimus.

Datum in *Caſtro noſtro Dreſden.* quartâ Kalendas Aprilis, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo undecimo.

Sigillo avulſo.

De Monſtris capiendis, ſuper Viagio contra Mauros.

A.D.1511.
An. 2. H. 8.
Pat. 2. H. 8. p. 3. m. 4. dor.

REX, Dilectis & Fidelibus ſuis, *Roberto Willoughby* de Broke Militi, *Johanni Arundell* Militi, *Petro Egecombe* Militi, & *Ricardo Carewe* Militi, Salutem.

Sciatis Nos, de Fidelitate, Circumſpectione, & Induſtriâ veſtris pleniùs confidentes, Aſſignavimus vos & Tres veſtrûm ad Monſtrum ſive Monſtrationem Prædilecti & Fidelis Conſiliarii noſtri *Thomæ Darcy* Militis Domini Darcy Capitanei Villæ & Caſtri noſtrorum Berwici, ac aliorum Hominum ad Arma, Armatorum, & Sagittariorum, & aliorum, qui in Comitiva ſua in præſenti Viagio contra Mauros & alios Infideles Chriſti Salvatoris noſtri Hoſtes infeſtiſſimos in proximo ſunt profecturi, ſupervidendi: & ad Nos & Concilium noſtrum de Numero Hominum ad Arma, Armatorum, Sagittariorum, & aliorum prædictorum, necnon de modo & forma Arraia-

A.D. 1511. Hen. 8.

Arraiationis eorumdem tàm in Armatura quàm Equitatura ſub Sigillis veſtris vel Trium veſtrûm diſtinctè & apertè Certificandum: & ad omnes & ſingulos, quos in hac parte Rebelles inveneritis, ſine dilatione Areſtandum & Capiendum, & eos & eorum quemlibet juxta eorum Demerita rationabiliter Caſtigandum & Puniendum;

Et ideò vobis Mandamus quòd circa Præmiſſa diligenter intendatis, & ea faciatis & exequamini:

Damus autem univerſis & ſingulis Capitaneis, Vicecapitaneis, Magiſtris, Marenariis, Hominibus ad Arma, Armatis, Sagittariis, Soldariis, & aliis quibuſcumque in Armata noſtrâ prædicta retentis & retinendis, Tenore Præſentium, firmiter in Mandatis quòd vobis, in Præmiſſis, Intendentes ſint, Aſſiſtentes, Auxiliantes, & Obedientes in omnibus, prout decet.

A.D. 1511. Hen. 8.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Cantuar.* viceſimo nono die Martii.

Super dicto Viagio, Literæ Regis Aragonum.

A.D. 1511. An. 2. H. 8. Bibl. Cotton. Veſpaſ. C. I.

Sereniſſimo & Potentiſſimo Principi, *Enrico*, Dei gratiâ, *Angliæ Regi* Filio noſtro Chariſſimo, *Ferdinandus*, eadem gratiâ, *Rex Aragonum utriuſque Siciliæ Hieruſalem &c.* Salutem & proſperorum Succeſſuum continuum Incrementum.

Redditæ fuerunt Nobis Literæ veſtræ Serenitatis vij Kal. Aprilis ad Nos miſſæ, ex quibus & etiam ex Literis *Ludovici Carrozii* Oratoris noſtri intelleximus quanto cum Amoris affectu quantaque cum Animi Liberalitate veſtra Serenitas ad Nos mittendos curaverit atque juſſerit Mille Sagitarios electos cum Generoſis Ducibus & Magnanimis Regni veſtri, qui cum Exercitu noſtro ſe conjungerent, Nobiſque in Expeditione, quam contra Mauros noſtræ Sanctæ Catholicæ Fidei Hoſtes inmanes ſuſcepimus, ſervirent & adjumento eſſent;

Qua de re valdè gaviſi ſumus, cùm hoc veſtri ſit Amoris erga Nos apertiſſimum Indicium, tùm quia Nos magnoperè delectat, perſonaliter euntes adverſus Infideles in Militiam, quòd habeamus in Caſtris noſtris æquè Participes Meritorum quæ, in Expeditione tàm ſancta, Deo adjuvante, conſequemur; Ex quo vobis immortales Gratias agimus.

Intelleximus præterea veſtrum ſuper hac re ſapientiſſimum amantiſſimúmque Conſilium; ſcilicet, quòd ego non deberem perſonaliter ad hoc Bellum gerendum proficiſci, ſed aliquem potius Ductorem mittere generalem: Enimverò Rationes, quas ſuper hoc Nobis aſſeritis nedùm ſunt magnæ Prudentiæ verùm etiam ſummi veſtri erga Nos Amoris; verumtamen *(Sereniſſime & Amantiſſime Fili)* quamvis magnus Amor noſter erga Serenitatem veſtram hoc ſibi meritò poſtulat, Nos tamen confitemur vobis plurimùm debere cùm ad hanc Sacroſanctam Expeditionem non ſolùm cum Exercitu tàm liberaliter adjuvare Nos voluiſtis, ſed etiam prudentiſſimo amantiſſimóque Conſilio, quod (nimirùm) libentiſſimè ſequeremur ſi hujuſmodi noſtra eſſet Expeditio quæ Ducem aliquem ex noſtris Generalem pateretur & non propriam Perſonam noſtram exigeret; ſunt enim in hoc Bello gerendo magnóque Negotio plures Cauſæ perdifficiles quæ noſtram prorſus Perſonam requirunt & non alterius Ducis Officium:

A.D. 1511.

Præthereà non ignoramus tàm in Mari quàm in Terra ſubeundos Nobis eſſe Labores multos magnáque Pericula; verùm enim verò, cùm conſideramus quantò majore Jheſus Chriſtus Dominus noſter pro Nobis Labores pertulit & Mortem Crucis quam paſſus eſt, pro cujus Honore & Gloria hanc Expeditionem ſuſcepimus, nullus Labor in ea Nobis ſuccedere poterit qui non ſit Nobis optata & dulciſſima Requies, nihilque omittemus tàm magnum quod non ſit maximum Lucrum Nobis allaturum; ſed confidimus & ſperamus in ejus Divina Clementia (pro quo hanc Expeditionem paramus & Bellum geſturi ſumus) quòd ipſe ſuæ Cauſæ favebit, atque Nos pro Se præliantes ſemper adjuvabit.

Et quoniam hac de re, ſicut de cæteris, latiùs ad eundem Legatum noſtrum *Lodovicum* ſcripſimus, Nos ex totâ mente noſtrâ rogamus ei plenam habeatis Fidem.

Conſervet Altiſſimus Serenitatem veſtrâm cum felici rerum ſuarum Progreſſu.

Ex Civitate *Hiſpalis*, die xx Aprilis M. D. XI.

Litera Acquietantiæ, pro uno Termino.

¶ ¶

A.D. 1511. An. 3. H. 8.

Franc. 3. *H.* 8. *m.* 6.

HEnricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis &c. Salutem.

Sciatis Nos *Recepiſſe* & *Habuiſſe*, Die confectionis Præſentium ab Illuſtriſſimo Fratre & Conſanguineo noſtro *Lodowico Gallorum Principe*, per Manus , apud Villam noſtram Caleſii, *Viginti & quinque Milia Francorum in Coronis Auri* (unoquoque Franco Viginti Solidos Turonenſes valente) Nobis *Henrico* nunc *Regi Angliæ & Franciæ & Domino Hiberniæ Octavo*, Metuendiſſimi Domini Patris noſtri *Henrici nuper Regis Angliæ Septimi* dudùm Defuncti unigenito Filio, propinquiori & indubitato Hæredi, *Primo Die Menſis Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo undecimo*, ſolvi debitorum, qui erat unus Terminus pro Parte Solutionis *Septingentarum Quadraginta & quinque Milium Coronarum Auri* per, Perhennis Memoriæ, *Regem Carolum* noviſſimè Defunctum Nobis, ut præmittitur, debitarum & ſolvendarum, prout in Literis Commiſſariorum dicti Illuſtriſſimi *Regis Caroli*, plenam in ea parte ab eo Poteſtatem habentium, Datis *apud Stapulas ſupra Mare Tertiâ Die Menſis Novembris*, & per eundem Conſanguineum noſtrum *Regem Carolum* ſub Magno ſuo Sigillo *apud Mountilz Sextadecimâ Die Decembris* extunc proximò ſequentis Confirmatis, necnon ſuis Literis ſuperinde Obligatoriis Datis *apud Amboys Tertiadecimâ Die ejuſdem Menſis Decembris Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Nonageſimo ſecundo*, pleniſſimè liquet,

Quas quidem Literas ac omnia & ſingula contenta in eiſdem Illuſtriſſimus Princeps *Rex Lodowicus* Conſanguineus noſter antedictus, pro Se, Hæredibus, & Aſſignatis ſuis, Approbavit, Ratificavit & Confirmavit, atque ad fidelem & debitam Solutionem & Satisfactionem Reſidui & Reſti dictæ Summæ *Septingentarum Quadraginta & quinque Milium Coronarum Auri*, Loco & Terminis in Literis dicti nuper *Regis Caroli* Prædeceſſoris ſui ſpecificatis, non modò per Literas ſuas Patentes Magno ſuo Sigillo munitas & Manu ſuâ ſubſcriptas, ac per Sanctiſſimum Dominum noſtrum *Alexandrum* nuper *Papam*, unà cum Decreto de prædictis Solutionibus ſub Pœna Cameræ Apoſtolicæ obſervandis, Approbatas & Confirmatas, Se Hæredéſque & Succeſſores ſuos aſtrinxit & ſubmiſit, prout in Literis ſuis deſuper confectis (quarum Data eſt *Pariſius Quartadecima Die Menſis Julii Anno Domini Milleſimo Quadringenteſimo nonageſimo octavo)* pleniùs continetur, verum etiam per alia Scripta ſub Pœna Excommunicationis latæ Sententiæ Se obligavit;

A.D. 1511.

De quibus quidem *Viginti & quinque Milibus Francorum in Coronis Auri* fatemur Nobis pro Termino prædicto fideliter eſſe ſolutum, & eundem Fratrem & Conſanguineum noſtrum *Regem Lodowicum* Hæredéſque ſuos ſuperinde fore Quietos & exinde plenè Exoneratos.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, quinto die Maii.

Fiat Commiſſio ſuperinde directa *Gilberto Talbot* Militi Deputato Villæ Caleſii, *Richardo Carewee* Militi Locumtenenti Caſtri Regis Caleſii, *Willielmo Meryng* Militi Mareſcallo ejuſdem Villæ, *Hugoni Conwey* Militi Theſaurario Villæ prædictæ, *Johanni Wilſhire* Militi Contrarotulatori ejuſdem Villæ, *Roberto Wotton* Janitori ejuſdem Villæ, *Waltero Culpeper* Armigero Vicemareſcallo ejuſdem Villæ, & *Johanni Brettowlte* Secretario Regis ibidem, & Tribus eorum ad Recipiendum Summam prædictam, dicto Primo Die Maii Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo undecimo, in forma prædicta.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo quinto die Aprilis.

Innovatio & Confirmatio Tractatus per Ducem Saxoniæ.

A.D. 1511. An. 3. H. 8.

Ex Autogr.

A.D. 1511.

GEorgius, Dei gratiâ, *Saxoniæ* Dux, *Cæſareæ Majeſtati ac Sacri Romani Imperii Hæreditarius* GUBERNATOR *Friſiæ*, LANTGRAVIUS *Thuringiæ*, & MARCHIO *Myſnæ*, univerſis & ſingulis, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, *Notum facimus*, Cùm, tranſactis Temporibus, quidam Tractatus Amicitiæ, Pacis, Ligæ, & Confœderationis inter, Celebris Memoriæ, Dominum *Henricum Regem Angliæ & Franciæ &c.* illius nominis *Septimum*, Sereniſſimi Domini Domini *Henrici Angliæ & Franciæ Regis Domini Hiberniæ* ejuſdem Nominis *Octavi* Genitorem digniſſimum, Parte ex una, per Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios noſtros, pleno cum Mandato a Nobis ad hoc ſpecialiter miſſos & munitos, *Tertiâ Die Februarii Anno Regni prædicti quondam Sereniſſimi Regis Henrici Septimi, hujus Nominis Viceſimo*, Parte ex altera, pro Regnorum, Dominiorum, & Terrarum proſpero Statu conſervando, eorundémque Regimine & Gubernatione feliciter adminiſtrandâ initus, contractus, & concluſus, ac poſtea per eoſdem Principes per ſuas ſeparatas Litteras Patentes, Magnis Sigillis ſuis ſigillatas, approbatus, ratificatus, & confirmatus fuerat,

Nos autem ſupradicto modo initam Amicitiam, Pacem, Ligam, & Confœderationem cum Sereniſſimo & Magnipotentiſſimo Domino Domino *Henrico, hujus Nominis Octavo, Angliæ & Franciæ Rege Domino Hiberniæ &c.* Domino noſtro Kariſſimo, non ſolùm innovare, reintegrare, & de novo confirmare, verùm etiam aliis ſalubrioribus Articulis, ad Examen & Arbitrium Regiæ ſuæ Serenitatis, meliorem & firmiorem efficere ſummè affectantes, Nobiles & Fideles Nobis Dilectos *Sifridum de Luttichow* Militem, & *Simonem de Ryſchach* Jurium Doctorem Cancellarium Friſiæ, Conſiliarios noſtros veros & indubitatos Oratores, Ambaſiatores, Legatos, & Commiſſarios noſtros, pleno cum Mandato, ad ſuam Regiam Serenitatem, pro hujuſmodi Confœderationis, Amicitiæ, Ligæ, & Pacis Innovatione, Reintegratione, Confirmatione, & Melioratione faciendâ, iniendâ, habendâ, & concludendâ tranſmiſimus; Qui Sereniſſimus Dominus Dominus *Henricus, hujus Nominis Octavus, Angliæ & Franciæ Rex &c.* conſiderans Amicitiam, Unionem, Pacem, Ligam, & Confœderationem eſſe potens prævaliſdum & neceſſarium Subſidium Regibus, Principibus, & Populo Univerſo, dicti Tractatûs omniúmque & ſingulorum Articulorum in eodem contentorum innovationi, reintegrationi, & confirmationi conſenſit & aſſenſit.

Cujus quidem Tractatûs Tenor & Effectus ſequitur, & eſt talis,

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, omnibus, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm Nobiſcum conſideremus, quàm ſit Amicitia Rebus Humanis omnibus perutilis & penè neceſſaria, ut ex Diſſenſionibus atque Diſcordiis facile perpendi poteſt, eâ nichil Humano generi conducibilius, nichil convenientius, nichil omninò melius judicamus; Hæc enim ſola ſecundas Res ſplendidiores, adverſas verò partiens communicánſque leviores; ſolâ quidem Amicitiâ & Abſentes adſunt, & Egentes habundant, & Imbecilles valent, & quod amplius eſt Mortui vivunt, tantus eos Amicorum & Honos, & Memoria, & Deſiderium ſequitur.

Quare etſi Amicitiam tanquam Divinum quoddam Numen ita ſumus amplexi, ut cum omnibus fere Chriſtianæ Religionis Illuſtriſſimis Principibus Amicitiam & Confœderationem habeamus, idque Nobis & gratum & jocundum fuerit, cum Illuſtriſſimo Domino *Georgio Duce Saxoniæ &c.* Conſanguineo noſtro Chariſſimo, Amicitiam, Confœderationem, Intelligentiam, & Ligam habere, Nobis non minus gratum & jocundum exiſtit: Cùm igitur inter Dilectum & Fidelem Conſiliarium noſtrum Magiſtrum *Nicolaum Weſt* Legum Doctorem, Oratorem, Procuratorem, ſive Commiſſarium &c. noſtrum ex una, & Venerabilem Virum *Wilhelmum Trugſes* de Waltpurg Militem, Oratorem, Ambaſſiatorem, Commiſſarium, ſive Procuratorem &c. Illuſtriſſimi Principis Domini *Georgii* Ducis *Saxoniæ*, Lantgravii *Thuringiæ*, Marchionis *Myſnæ*, Regiæ Romanorum Majeſtatis & Sacri Imperii *Gubernatoris Hæreditarii Friſiæ*, ex altera Partibus, quidam Articuli ſive quædam Capitula tractata, communicata, & concordata fuerint, ſicut in hiis deſuper confectis, ſuis propriis Manibus ſubſcriptis, pleniùs apparet & continetur.

Quorum Articulorum, Capitulorum, ſive Litterarum Tenor ſequitur ſub hac Forma,

Inprimis, Tractatum & Concordatum eſt, *&c. ut in Literis Dat. 30 Dec. in Dreſden.* 1505.

In

A.D. 1511. Hen. 8.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium Magnum Sigillum noſtrum Præſentibus apponi fecimus.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, Viceſimo tertio Die Februarii, Anno Regni noſtri Viceſimo.

Ac Nos omnia & ſingula, quæ cum præfato Sereniſſimo quondam Domino *Henrico Angliæ & Franciæ Rege hujus Nominis Septimo*, ſupradicto modo inita, tractata, concordata, compactata, promiſſa atque concluſa fuerunt, pro Parte noſtrâ, cum Serreniſſimo & Magnipotentiſſimo Domino *Henrico Angliæ & Franciæ Rege, hujus Nominis Octavo*, perſanctè inviolabiliterque ſervare, cuſtodire, & perimplere affectantes & volentes, Tractatum prænominatum omneſque & ſingulos Articulos in eodem contentos Acceptamus, Approbamus, Laudamus, Innovamus, Reintegramus, Fortificamus, Ratificamus, & Confirmamus per Præſentes.

A.D. 1511. Hen. 8.

Acta apud Manerium Regium *de Grenewice*, Nono Die Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Undecimo; ſub Sigillo noſtro Magno &c.

Sub Sigillo Magno præfati Ducis de cerâ rubeâ Albæ infixâ, pendente a duplici caudâ Pergamenæ.

De Monſtris capiendis.

A.D. 1511. An. 3. H. 8. Pat. 3. H. 8. p. 1. m. 5. dor.

REX, Dilectis & Fidelibus ſuis, *Thomæ Dacre* de Dacre & de Greyſtok Militi, *Criſtofero Dacre*, *Johanni Muſgrave* Militi, *Criſtofero Pykeryng*, *Johanni Radclyff*, *Henrico Denton*, *Hugoni Hutton*, *Ambroſio Crakenthorp*, *Johanni Hutton*, & *Willielmo Beulewe*, ac *Vicecomiti noſtro* Comitatûs Cumbriæ Salutem.

Quamvis ex immenſo Omnipotentis, Dei Munere Coronam & Septrum Regni noſtri, cum omni ejuſdem Prælatorum Procerumque & Plebis comuni concordiâ promptiſſimâ Obedientiâ unanimíque Voto, jamdudùm ſuſceperimus, ſuſceptumque in firmiſſima Pace & Tranquillitate impræſentiarum retineamus,

Quia tamen omnes fermè Homines, Pacis temporibus Otio & Quieti indulgentes, Arma & Inſtrumenta bellica necligentiâ & erugine conſumi ſinant, adeò ut Rebus bellicis diſſueti ad Bella gerenda, cum poſteà contigerint, propter Defectum Armorum, improvidi & imparati ſæpenumerò inveniantur,

Officium noſtrum eſſe exiſtimavimus, utrique tempore & Bellorum & Pacis, pro ſua utriuſque natura qualitate & conditione, nedùm pro Noſtri ipſius & Regni ac Subditorum noſtrorum Salute & Securitate, verùm etiam pro Amicorum & Confœderatorum noſtrorum, eorum maximè qui Nobis & quibus Nos ad mutuas teneantur & teneamur, Defenſione, Tuitione & Conſervatione, rectè conſulere & accuratè proſpicere, paratâſque Vires contra Hoſtium impulſus continuè habere, ita quòd non modo Pax jam parta & adepta induret & accreſcat, verùm etiam ut, paratis hujuſmodi Viribus & Potentiis, Inimici noſtri, ſi qui ſint, earum metu Cornua ſua retrahant; & Bellorum Turbines, ſi qui acciderint, eo faciliùs propulſentur & obruantur,

A.D. 1511.

Aſſignavimus igitur Vos conjunctim & diviſim ad omnes & ſingulos Homines ad arma, ac Homines armatos, & Sagittarios, & alios Homines Equites & Pedites defenſibiles, in Comitatu prædicto, tàm infra Libertates quàm extra, Arraiandum & Triandum, ac armari & muniri Faciendum, juxta formam & effectum Statutorum & Ordinationum ante hæc tempora inde editorum & proviſorum, & juxta ſanas Diſcretiones veſtras,

Et ad Monſtrum ſive Monſtrationem eorumdem diligenter Faciendum & Supervidendum, ita quòd iidem Homines ad arma, ac Homines armati, & Sagittarii, & alii prædicti Homines defenſibiles, ſic Arraiati & Muniti, prompti ſint & parati ad Deſerviendum Nobis quotiens & quando neceſſe fuerit; Aſſignavimus inſuper quoſcumque, Duos aut Tres veſtrûm ad omnes alios & ſingulos veſtrûm ſimiliter mutuò & ſe invicem Triandum, Aſſidendum & Arraiandum, ac in Armis & Equis apparatos ordinari Faciendum & Videndum, ita quòd omnes & ſinguli veſtrûm, in formâ prædictâ Triati, Aſſeſſi, Arriati, Armati & Præparati, prompti ſint & ſitis & continuè parati ad Nobis ſimiliter Serviendum;

Et ideò vobis Mandamus quòd circa Præmiſſa diligenter intendatis, ac ea faciatis

A.D. 1511. Hen. 8. faciatis & exequamini in forma prædicta:

Damus autem univerſis & ſingulis Officiariis Miniſtris & Subditis noſtris a præfato Vicecomite, Tenore Præſentium, firmiter in Mandatis quòd Vobis, in Executione Præmiſſorum, Intendentes ſint & Obedientes in omnibus diligenter,

Et quid feceritis in Præmiſſis, unà cum Nominibus & Cognominibus & Numero tàm Equitum Peditum & Sagittariorum & aliorum per Vos in formâ prædictâ Arraiatorum & Armatorum, quàm Civitatum, Villarum, Burgorum, Socarum, Hamelettorum & Parochiarum in quibus habitant, ac de diverſitate Armorum quibus unuſquiſque eorum armatus eſt, Nos & Concilium noſtrum ubicumque tunc fuerimus citra Primum Diem Auguſti proximò futurum ſub Sigillis veſtris vel aliquorum veſtrûm Certificetis. A.D. 1511. Hen. 8.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Knoll.* viceſimo die Junii.

De Commiſſione prò Attemptatis Scotiæ Reformandis.

A.D. 1511. An. 3. H. 8. Scot. 3. H. 8. 8.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm inter, Celebris Memoriæ, Dominum *Henricum* nuper *Regem Angliæ* Patrem noſtrum Cariſſimum nuperimè Defunctum, & Illuſtriſſimum Principem *Jacobum Scotorum Regem* Fratrem noſtrum Prædilectum, Conſanguineum Cariſſimum, pro Regnis, Terris, Dominiis, & Subditis noſtris & ſuis hincinde, perpetua Pax, Amicitia, Liga, & Confœderatio initæ, captæ, celebratæ, concluſæ, & per Nos jamdudùm Acceptatæ, Approbatæ, Innovatæ, & Confirmatæ fuerint, ſicuti in Literis deſuper confectis pleniùs apparet & continetur,

Nos verò,

Hujuſmodi Pacem, Amicitiam, Ligam, & Confœderationem inviolabiliter obſervari, ac omnia & ſingula contra formam & effectum earumdem attemptata & perpetrata debitè reformari & reparari volentes,

De Fidelitate igitur, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Thomæ Dacre* de Dacre & de Greyſtok Militis, & *Roberti Drury* Militis pro Corpore noſtro, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Ambaſſiatores, Legatos, Oratores, Commiſſarios, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales Facimus, Deputamus, Conſtituimus, & Ordinamus,

Dantes & Concedentes Eis & eorum alteri plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, atque Regnis, Terris, Dominiis, & Subditis noſtris quibuſcumque, cum præfato *Illuſtriſſimo Scotorum Rege*, ejuſve Ambaſſiatoribus, Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ad hoc habentibus, de & ſuper quibuſcunque Querelis, Litibus, Differentiis, Quæſtionibus, Gravaminibus, Offenſis, Furtis, Homicidiis, Attemptatis, Dampnis, & Injuriis, unà cum ſuis Circumſtantiis, Emergentibus, Incidentibus, Dependentibus, & Connexis, per Subditos & Ligeos utriuſque partis in Marchiis utriuſque Noſtrûm & Regnorum noſtrorum, ſeu alibi per Terram vel Mare Aquáſve dulces, contra vim, formam, & effectum dictarum Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis, hincinde factis, habitis, motis, commiſſis, perpetratis, ſive pendentibus, Conveniendi, Tractandi, & Communicandi, A.D. 1511.

Ac hujuſmodi Querelas, Lites, Differentias, Quæſtiones, Gravamina, Offenſas, Furta, Homicidia, Attemptata, Dampna, & Injurias Audiendi, Diſcutiendi, Appunctuandi, Componendi, Concordandi, & fine debito Terminandi,

Ac debitam Reformationem & Reparationem hujuſmodi Querelarum, Gravaminum, Attemptatorum ac cæterorum præmiſſorum fieri petendi ác fieri promittendi & faciendi,

Ac etiam generalem ſive ſpecialem de & ſuper omnibus & ſingulis hujuſmodi hincinde Attemptatis Abolutionem petendi, obtinendi, necnon faciendi, concedendi, & promittendi,

Et ſuper Præmiſſis & eorum Dependentiis Appunctuandi, Adjudicandi, & Concludendi,

Necnon nova Vias, Remedia, Leges, & Jura Condendi, Reformandi, Excogitandi, & Concedendi,

A.D. 1511. Hen. 8.

Ac omnibus & ſingulis Subditis & Ligeis noſtris quibuſcumque, de Marchiis noſtris prædictis, pro Nobis & Nomine noſtro, ut quaſcumque Proviſiones, Statuta, Ordinationes ac Mandata ſua, ſub Poena Ligeantiæ ſuæ, inviolabiliter obſervent & cuſtodiant, Præcipiendi & Mandandi,

Omneſque & ſingulos, hujuſmodi Proviſionibus, Statutis, Ordinationibus & Mandatis ſuis prædictis Verbo & Facto Contradictores, Carceribus Mancipandi & Committendi, aut alio modo juxta ſua Diſcretiones & Arbitria Puniendi & Multandi,

Cæteráque omnia & ſingula quæ pro Reformatione, Reparatione, & Intertenemento prædictarum Pacis, Ligæ, & Confœderationis, ac cæterorum Præmiſſorum ſeu alicujus eorumdem, eorum Arbitrio & Judicio, congrua neceſſaria debita oportuna ſeu requiſita quomodolibet videbuntur, Faciendi, Excercendi, Publicandi, & Exequendi,

Aliamque Dietam, pro meliori Expeditione Præmiſſorum, ſi neceſſe fuerit, ſtatuendi & præfigendi;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum habituros & Gratum totum & quicquid prædicti Ambaſſiatores noſtri ſeu eorum alter Nomine noſtro fecerint vel fecerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Knoll*. viceſimo ſecundo die Junii.

Per ipſum Regem.

De Commiſſione facta Edwardo Poynenges Militi.

A.D. 1511. An. 3. H. 8.
Franc. 3. H. 8. m. 8.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum notitiam præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd,

Cùm in quodam Tractatu Pacis Amicitiarum, inter *Nos* & Illuſtriſſimum *Carolum Principem Caſtellæ, Ducem Burgundiæ &c.* Fratrem noſtrum Præcariſſimum exiſtente,

Inter cætera, contineatur,

Quòd Nos contra Hoſtes, Inimicos, Patrias, Terras & Dominia dicti Illuſtriſſimi Principis *per Terram aut per Mare invadere volentes, Pecuniis, Victualibus, Gentibus armorum ad Tuitionem & Defenſionem tàm* dicti Principis *quàm dictarum Patriarum, Terrarum & Dominiorum (prout in eodem Tractatu pleniùs liquet) tenemur & obligamur.*

Nos igitur,

Ex parte dicti Illuſtriſſimi *Principis* rogati & requiſiti ut contra *Carolum Egmunde de Geldres*, Terras, Patrias & Dominia ejuſdem Principis invadentem, Villas & Opida ejuſdem Principis Obſedendo, & ſubditos ſuos Spoliando, & Occidendo, Auxilio, ut præmittitur, eſſe deberemus,

Volentes, ut tenemur, juxta formam Tractatûs eidem Illuſtriſſimo *Principi* Fratri noſtro Cariſſimo Auxilium, Conſilium, Favorem & Succurſum, ad hujuſmodi Requiſitionem, contra hujuſmodi Invadentem dare & concedere, Dilectum Nobis *Edwardum Ponynges* Militem digniſſimum approbatiſſimum *Ordinis noſtri Garterii* Confratrem & Hoſpitii noſtrii Contrarotulatorem Conſiliarium noſtrum, de cujus Fidelitate Induſtria & Circumſpectione confidentes, Aſſignavimus, Conſtituimus, & Ordinavimus Admirallum, Capitaneum, Gubernatorem & Principalem Ducem & Conductorem omnium & ſingularum Navium Vicecapitaneorum & Locatenentium noſtrorum Marinariorum ac quorumcumque Hominum ad Arma, Armatorum, Sagittariorum & aliorum quorumcumque in Armata noſtra ex cauſa prædicta retentorum & retinendorum; Dantes & Concedentes ſibi plenam Tenore Præſentium Poteſtatem & Auctoritatem quoſcumque Homines Nobiles de noſtra Armatura juxta ſuam in hac parte Diſcretionem & ſecundùm eorum Merita Honorandi & Ordine Militare Inſigniendi, nec non omnes & ſingulos hujuſmodi Naves & Vicecapitaneos, Locatenentes, Magiſtros, Marinarios, Homines ad Arma, Armatos, Sagittarios & alios quoſcumque de Armata noſtra prædicta Congregandi, Ducendi, Regendi & Gubernandi, ac Terram præfati Illuſtriſſimi *Principis* & alibi prout eidem Sereniſſimo Principi oportunum viſum fuerit Applicandi & Arripiendi, ac etiam Audiendi Querelas omnium & ſingulorum, de hiis quæ Officium Admiralli, Capitanei, Gubernatoris, Ducis, & Conductoris hujuſmodi tangunt, & Cognoſcendi in Cauſis Maritimis & aliis Cauſis quibuſcumque

A.D. 1511. Hen. 8.

buſcumque, infra Armatam prædictam, tàm per Terram quàm per Mare emergentibus, necnon Ordinationes & Statuta pro ſano & bono Regimine Armatæ prædictæ Ordinandi Statuendi & Stabiliendi, & ſuperinde Proclamationes Faciendi debitéque Executioni Demandandi, ac quoſcumque Delinquentes & Contravenientes Caſtigandi & Incarcerandi atque Incarceratos Deliberandi, Necnon quaſcumque Cauſas Criminales per Ipſum aut Deputatum ſuum ſufficientem, tàm Vitæ quàm Membrorum, ac de Morte Hominis & Mutilatione, quàm alias Cauſas, Contractus, & Querelas omnium & ſingulorum de Armata prædicta exiſtentium & futurorum Audiendi & Terminandi, ac Delinquentes juxta eorum Demerita Caſtigandi, Pœnaſque Mortis & Membrorum quotiens opus fuerit Infligendi,

Cæteraque Faciendi & Perimplendi quæ pro ſano Regimine Armatæ prædictæ juxta ſanam Diſcretionem ſuam fuerint Facienda.

Damus &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Knoll*, viceſimo ſecundo Die Junii.

Per ipſum Regem.

Literæ Ludovici Franciæ Regis miſſæ Bononienſibus.

A.D. 1511. An. 2. H. 8. Calig. D. 6. Bibl. Cotton.

LUdovicus, Dei gratiâ, *Francorum Rex Mediolanique Dux, & Januæ Dominus* univerſis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

NOTUM FACIMUS quòd,

Cùm Jampridem, propter nonnullas Cauſas & Rationes animum noſtrum inducentes, in Protectionem noſtram ſuſcepiſſemus Conſanguineum noſtrum *Jo. Bentivolum*, ejuſque Filios legittimos & naturales, & Civitatem Communitatem Regimen Populum omnemque Statum Bononiæ, cum eorum Juribus Prærogativis & Præheminentiis quibuſcumque, prout pleniùs continetur in Literis noſtris deſuper confectis, Datis Mediolani, ſub Die ultima Octobris, Anno Domini Milleſimo, Quadringenteſimo, Nonageſimo nono,

Poſtea autem ipſe *Joh. Bentivolus*, cum Filiis ſuis, ab ipſa Civitate Bononiæ nonnullis de Cauſis, deceſſiſſet, Seque abſentaviſſet,

Propter quod Cives ipſi Bononiæ, in magnam rerum ſuarum Commotionem & Confuſionem prolapſi, cum cognoſcerent prædictam Abſentiam Sibi ipſis ac Statui ſuo maximum Detrimentum ac Jacturam afferre, in maximam & totius Italiæ Perturbationem, ut Statûs ſui Quieti ac Saluti conſulerent & providerent, *ipſos Bentivolos* in Civitatem ſuam tanquam eorum Concives vocaverunt & receperunt,

Conſiderantes modò *prædictos Bentivolos Civeſque Bononiæ* valdè cupere & deſiderare de novo ingredi Protectionem noſtram, atque ea de Cauſa ad Nos miſiſſe *Alexandrum Bentivolum & Hieronimum de Sancto Petro*, Oratores, Deputatos & Nuncios ſpeciales, pro impetranda & reportanda prædicta Protectione noſtra,

A.D. 1511.

Attendentes inſuper & diligenter examinantes quòd *prædicti Bentivoli* (videlicet) *Hanibal*, *Antonius*, *Galeaz*, *Alexander* Feudatarius noſter in Ducatu noſtro Mediolanenſi, & *Hermes*, Conſanguinei noſtri Cariſſimi, ac præfata *Civitas*, *Populuſque*, *Regimen*, *Status & Communitas* ipſius Civitatis, ſeu *dictus Alexander* ſuo Nomine proprio & Nominibus quibus ſupra, & *Hieronimus de Sancto Petro*, in hac parte Nuncii & Procuratores ſpeciales, erga Nos, illorum Nomine, ſe aſtrinxerunt quòd *ipſi Bentivoli*, eorumque ipſorum Filii legittimi & naturales, univerſuſque *Status*, *Regimen*, *Populus & Comunitas dictæ Civitatis*, erunt boni veri & fideles Servitores noſtri, Amici Amicorum noſtrorum, & Inimici Inimicorum,

Ipſique quantum in eis erit perpetuò Nobis præſtabunt omnem Opem, Favorem & Auxilium eorum poſſibile adverſus quoſcumque Inimicos & Rebelles noſtros, & ad noſtri Honoris Statûs & Perſonæ Conſervationem, præſertim ad Defenſionem Ducatûs noſtri Mediolani & aliorum Dominiorum & Terrarum quæ & quas in Italia tenemus & tenebimus, & adverſus quoſcumque Principes & Potentatus Nobis adverſari volentes,

Et quòd Legatis noſtris, Nunciis, Locumtenentibus, Capitaneis, Armigeris tàm Equitibus quàm Peditibus, & denique omnibus Stipendiariis noſtris liberum Tranſitum & Receptum Hoſpitium & Allogiamentum cum Victualibus

A.D. 1511. Hen. 8.

bus honeſto Precio, quotiens ex parte noſtra fuerint requiſiti, per dictam Civitatem ac Diſtrictum *Bononiæ* ac alia Loca Eis aut eorum Regimini pro tempore Subjecta dabunt & concedent, & recipient in dicta Civitate *Bononiæ* Armigeros noſtros caſu quo eſſet neceſſarium pro Conſervatione Exercitûs noſtri & non aliter,

Item, quòd nihil unquam Tractabunt aut Machinabunt contra Nos quod poſſit cedere in Dampnum & Præjudicium Statuum noſtrorum tàm Ultramontanorum quàm Citramontanorum, præcipuè Statûs noſtri Mediolani Terrarumque noviter per Nos acquiſitarum aut aliarum acquirendarum,

Item, quòd nunquam tractabunt inibunt aut facient Confœderationem, Ligam, Intelligentiam, Pactionem, Conventionem aut aliam quamcumque Obligationem cum quocumque Principe Domino Communitate aut Potentatu, cujuſcumque Dignitatis, Gradûs, Conditionis & Statûs fuerint, ſine noſtro expreſſo Conſenſu & Voluntate,

Item, quòd ipſi *Bentivoli*, & eorum Filii legittimi & naturales, ac *Regimen, Status, & Populus Bononiæ prædictus* erunt perpetuò Fideles prompti & ſinceri Protecti & Recomendati noſtri, nec aliquid erga Nos & Statum noſtrum unquam prætermittent, quod veros & fideles Adhærentes Protectos & Recomendatos erga ſuum bonum Protectorem, Tutorem & Defenſorem facere decet,

Et, Caſu quo ſupradictæ Res aut earum aliqua Nobis per ſupradictos obſervatæ non fuerint, poterimus contra eos facere quicquid fieri poteſt & debet contra Infractores & Violatores Fidei & Promiſſi, & id omne quod Nos faceremus contra Inimicos & Adverſarios noſtros,

Hinc eſt quòd Nos, ad unguem perpendentes omnia & ſingula ſupradicta, ex noſtra certa ſcientia, & nullo errore ducti, motu proprio prædictos Conſanguineos noſtros *Hanibalem, Antonium, Galeaz, Alexandrum & Hermetem Bentivolos*, eorumque Filios legittimos & naturales, ac eorum Deſcendentes, *Univerſumque Statum, Civitatem, Regimen, Populum & Comunitatem Bononiæ*, cum eorum Bonis, Juribus, Prærogativis & Præheminentiis quibuſcumque & quocumque Nomine nuncupantur, in noſtram Protectionem & Recommendationem, harum Præſentium Tenore, Recipimus, eiſdemque, ſub bona Fide noſtra & in Verbo Regio, pollicemur quòd Eos, & eorum Filios legittimos & naturales, ac eorum Deſcendentes, necnon *Statum, Regimen, Populum, & Communitatem Civitatis prædictæ Bononiæ*, cum eorum Bonis, Juribus, Prærogativis, Gratiis & Præheminentiis univerſis præſentibus & futuris, perpetuò Protegemus & Defendemus, & cætera omnia erga eos faciemus quæ bonum & optimum Protectorem erga ſuos Fideles & ſinceros Recommendatos facere decet, contra quoſcumque aut quacumque Dignitate præfulgeant;

Capitulis tamen Pactis & Conventionibus, inter *Sedem Apoſtolicam, Civitatemque & Comunitatem & Populum Bononiæ* ſemper ſalvis; & quòd eidem *Sedi Apoſtolicæ* ſingulis Annis perſolvent Cenſum præſtari ſolitum ſecundùm id quod continetur in Bullis & Proviſionibus ſuper hoc tranſactis (videlicet) a tempore *Nicholai Quinti* uſque ad *Alexandrum Septimum*;

Mandantes præterea Locumtenentibus, Capitaneis Armorum, Præfectis, Armigeris Stipendiariis tàm Equitibus quàm Peditibus, ac Officialibus noſtris, ſeu eorum Locatenentibus, necnon Vaſſallis & Subditis noſtris tàm præſentibus quàm futuris, quatenus has noſtras Protectionis & Recommendationis Literas ac omnia & ſingula in eis contenta inviolabiliter obſervent, & per quos expedient obſervari pro quanto Gratiam noſtram caupendunt, & Indignationis noſtræ Pœnam cupiunt evitare.

In quorum omnium Fidem & Robur præſentes Literas Manu noſtrâ ſubſcripſimus & Sigilli noſtri appenſione muniri juſſimus.

Datum *Romaniæ*, Die ultimâ Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo Decimo Primo, & Regni noſtri Decimo quarto.

Loys.

Robertet.

De ſalvo Conductu pro Ambaſſiatoribus Scotiæ.

A.D. 1511. An. 3. H. 8. Scot. 3. H. 8. m. 8.

REX univerſis & ſingulis Admirallis &c. Salutem.

Sciatis quòd, certis Conſiderationibus nos ſpecialiter moventibus, ad Inſtantiam & Requiſitionem Excellentiſſimi Principis *Jacobi Regis Scotiæ* Fratris noſtri Cariſſimi, per Literas ſuas Nobis inde factas, de aviſamento & aſſenſu Concilii noſtri, ſuſcepimus in ſalvum & ſecurum Conductum noſtrum ac in Protectionem, Tuitionem & Defenſionem noſtras ſpeciales *Archibaldum Comitem de Ergyle*, *Johannem Dominum Drumond*, *Robertum Lawder* de Baſſe, *Willielmum Scot* de Balwery, *Johannem Ramſey* Milites, & Magiſtrum *Jacobum Henreſon*, Commiſſionarios, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Legatos, Nuncios & Deputatos dicti Illuſtriſſimi Principis, ita quòd benè licebit Eiſdem & eorum alteri conjunctim & diviſim in hoc Regnum noſtrum Angliæ ac alia Loca Juriſdictiones & Territoria noſtra quæcumque, cum Centum Perſonis in Comitiva ſua vel infra, & totidem Equis, ac Bonis Jocalibus Auro & Argento Monetato & non Monetato, Bogeis, Manticis, Fardellis, Literis & aliis Herneſiis ſuis quibuſcumque, conjunctim & diviſim, tàm per Terram quàm per Mare & Aquas dulces, Equeſtres vel Pedeſtres, ſeu aliis Equitaturis venire, ibidem Nocte Diéque morare, perhendinare, ſojornare, converſare & expectare, ac Negotia ſua ibidem facere & expedire, & exinde ad Partes ſuas proprias, totiens quotiens ſibi placuerit, aut eorum alicui placuerit, durante præſenti ſalvo Conductu noſtro, tranſire &c.

A.D. 1511.

Proviſo ſemper quòd prædicti Commiſſionarii, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Legati, Nuncii, & Deputati, ac ſecum Commitantes, Se benè & honeſtè &c.

Proviſo etiam quòd, ſi contingat aliquem præfatorum Commiſſionariorum &c. præſentem Salvum Conductum noſtrum infringere, Nolumus tamen alicui &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Knoll*, viceſimo ſexto die Julii.

Per ipſum Regem.

Pro Heremita.

A.D. 1511. An. 3. H. 8. Pat. 3. H. 8. p. 2. m. 25.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd, ad humilem Supplicationem Oratoris noſtri *Henrici Lofte* Ordinis Sancti Pauli Herimitæ, qui per *Archiepiſcopum de le Rhodes* Profeſſus fuit, necnon ad Sepulcrum Chriſti peregrè, Longitudinem ejuſdem Sepulcri in hoc Regnum noſtrum Angliæ ſecum adducendo, Romæque profectus fuit & exinde quaſdam Indulgentias ut aſſerit fuit adeptus, de Gratia noſtra ſpeciali Dediſſe & Conceſſiſſe *eidem Heremitæ* quandam Capellam Sancti Jacobi de Tolton in Parochia de Saxton in Comitatu noſtro Lincolniæ, Habendam & Tenendam eandem Capellam *dicto Henrico*, durante Vita ſua, ad eandem intentionem quòd *idem Henricus* indulgentias prædictas infra Capellam prædictam relinquet & dimittet, & pro Proſperitatibus Noſtri Cariſſimæque Conſortis noſtræ Reginæ, pro Animabus nuper Regis & Reginæ Inclitiſſimæ Memoriæ Parentum noſtrorum, necnon pro Animabus omnium & ſingulorum Progenitorum noſtrorum præcipuè oret.

A.D. 1511.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Cantuar.* decimo quarto die Septembris.

Per Breve de Privato Sigillo.

De Liga pro Bononia Recuperanda & Summo Pontifice Defendendo.

A.D. 1511. An. 3. H. 8.

Sub Vitell. b. 2. Fol. 13, 14, 15, 16, 17. Bibl. Cotton.

JULIUS EPISCOPUS Servus Servorum Dei.

Cùm Civitas noſtra Bononienſis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ immediatè ſubjecta & ad eam pleno Jure pertinens & ſpectans, quam a Jugo Tirannidis

A.D. 1511. Hen. 8.

quondam *Johannis Bentivoli* Filiorúmque ejus magnis noſtris Laboribus & Impenſis liberaveramus & ad Pacis tranquillitatem ac Juſtitiæ cultum reduxeramus, operâ nonnullorum Perfidorum Civium a noſtra & ejuſdem Eccleſiæ Obedientia ſe ſubtraxerit & ad Jugum priſtinæ Servitutis redacta ſit, Monitiſque noſtris paternis parere & ad ſolitam debitámque Obedientiam redire contemnat,

Nos,

Conſiderantes quàm Periculoſum noſtro & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Statui ſit Civitatem tàm inſignem & opulentam a Rebellibus noſtris & Hoſtibus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ detineri & occupari, & propterea Paſtorali hoc a Nobis Officio exigente Deſiderantes illam ad veram & immediatam Obedientiam noſtram & Apoſtolicæ Sedis reducere,

Statuimus Recuperationem tàm Civitatis prædictæ ejuſque Comitatûs & Diſtrictûs, quàm aliarum quarumcumque Civitatum, Terrarum, Arcium & Locorum ad eandem Eccleſiam mediatè vel immediatè pertinentium & ſpectantium, a quocumque & qualitercumque occupentur, diutius non deferre,

Quia tamen Noſtræ & Apoſtolicæ Sedis Vires & Facultates Adverſariorum Potentiæ, qui Civitatem prædictam & alia Loca Nobis & Eccleſiæ antedictæ ut præfertur indebitè detinent occupata, pares non ſunt, Cariſſimum in Chriſto Filium noſtrum *Ferdinandum Aragonum & utriuſque Siciliæ Regem* Catholicum Adminiſtratorem Regnorum Caſtellæ & Legionis nobis & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ obſequentiſſimum Filium, Dilectumque Filium Nobilem virum *Leonardum Lauredanum Ducem & Dominum Venetiarum* in Auxilium noſtrum pro Recuperatione hujuſmodi invocavimus, ut, Recuperatione ipsâ factâ, tranquilla Pax toti Italiæ reddi, ac ſancta & neceſſaria Expeditio contra Salutiferæ Crucis Hoſtes, in qua animus noſter ſemper defixus eſt, & quam ſemper optavimus & quæſivimus, in Concilio Generali, per Nos apud *Lateranum* indicto, Decerni poſſit, agimus Gratias Omnipotenti Deo, quòd *Rex & Dux ac Domini* præfati, pro eorum eximia Pietate ſingularíque ad Nos & Apoſtolicam Sanctam Sedem Devotione, ſe Nobis pro Recuperatione hujuſmodi, Defenſione Perſonæ noſtræ, ac Conſervatione Auctoritatis Dignitatis & Libertatis Apoſtolicæ Catholicæ Sedis, Unionéque Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, occaſione Sciſmatis tollendi, affuturos benignè profeſſi & pollicitici ſint, prout ex autenticis Mandatis, eorum Sigillis munitis, Oratoribus ſuis, apud Nos & eandem Sedem agentibus, ſuper hoc miſſis & recognitis, conſtat, ac in illis pleniùs continetur,

Quorum Mandatorum Tenor eſt.

Inſerantur hic de verbo ad verbum Mandata Regis Catholici *&* Ducis Venetiarum.

Ad Laudem igitur Dei Omnipotentis, Glorioſiſſimæque Genitricis ſemper Virginis Mariæ, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum, totiuſque Curiæ Cœleſtis Exaltationem, & Incrementum Chriſtianæ Religionis, ac pro Recuperatione inclitæ Civitatis noſtræ Bononiæ, aliarumque Civitatum, Arcium, Terrarum, & Locorum ad Nos & Sanctam Sedem Apoſtolicam, ut præfertur, ſpectantium & pertinentium, próque Defenſione Perſonæ noſtræ, & Conſervatione Dignitatis, Auctoritatis, & Libertatis ejuſdem Sanctæ Sedis, ac Unione Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, occaſione Sciſmatis, ut præfertur, tollendi, ad Tractatum, Intelligentiam, Ligam, & Confœderationem cum, Dilectis Filiis, *Jeronimo de Duh.* Milite, Cariſſimi in Chriſto Filii noſtri *Ferdinandi Regis Catholici, & Jeronimo Donato* Doctore, *Ducis & Dominii Venetiarum*, prædictorum Oratoribus, Nomine & Vice ipſorum *Regis Catholici & Ducis ac Dominii*, præſentibus & acceptantibus, devenimus, prout in infraſcriptis Capitulis & eorum quolibet, pleniùs continetur,

Quorum Capitulorum Tenor eſt,

INPRIMIS, quòd præfatus *Rex Catholicus* mittere teneatur & debeat, infra Viginti Dies, a Publicatione hujuſmodi Fœderis & Ligæ numerandos, Illuſtriſſimum Dominum *Don Raymundum de Cardona* Vice Regem Neapolitanum pro Capitaneo Generali totius Ligæ, vel aliam Perſonam idoneam per Mageſtatem ſuam deputandam & eligendam, cum Mille & Ducentis Cathafractis (id eſt, Equitibus gravioris Armaturæ) & Mille Equitibus levioris, ac Decem Mille Peditibus Hiſpanis idoneis Militiæ aptis atque decenter Armis inſtructis, cum Artilliaria, hujuſmodi Expeditioni neceſſaria, benè munita Lapidibus Pulvere & omnibus aliis Rebus opportunis; cui *Capitaneo Generali* tàm Gentes & Armigeri *Sanctiſſimi Domini noſtri* quàm *Ducis & Dominii Venetorum* parere debeant.

Item, quòd *Sanctiſſimus Dominus noſter*, pro Subſidio hujus Ligæ & Fœderis, mittere debeat & teneatur Sexcentos Equites gravioris Armaturæ, ſub Ductu Illuſtriſſimi Domini *Ducis Termularum*; qui Dux Locumtenens ſeu Gubernator Generalis totius Excercitûs *Sanctitatis ſuæ* nuncupetur & ſit.

Item, quòd *Illuſtriſſimus Dominus Dux & Dominium Venetorum* debeat habere Copias ſuas, tàm Equeſtres quàm Pedeſtres, benè inſtructas & paratas, cum neceſſaria Artillaria, ut Hoſtes a Tergo invadere poſſint eodem tempore quo *Capitaneus Generalis* prædictus Iter cum Excercitu ingredietur: pro Recuperatione & Rebus prædictis.

Item, quoniam etiam Mari obviandum eſt Viribus Inimicorum occupantium, & eorum qui hujuſmodi Ligæ & Confœderationi opponere Se voluerint, dictum Dominium teneatur & debeat Claſſem ſuam mittere, & nunc ſaltem tot Triremes Viris & Armis inſtructas ac aliis neceſſariis munitas, quæ, conjunctis Undecim Triremibus quas dictus *Rex Catholicus* pro hujuſmodi Expeditione habet, non ſolum reſiſtere Viribus Inimicorum, ut præfertur, ſed etiam invadere & offendere poſſint.

Item, quòd *Sanctiſſimus Dominus noſter & Dominium præfati* teneantur, pro Subventione Expenſarum quæ in Expeditione hujuſmodi fient, ſolvere præfato *Capitaneo Generali*, in Loco ubi eum pro tempore eſſe contigerit, *Quadraginta Millia Ducatorum boni Auri & juſti Ponderis*, ſingulo Menſe durante Bello.

Item, quòd præfatus *Sanctiſſimus Dominus noſter & Dominium Venetorum*, pro Subventione hujuſmodi Ligæ & Fœderis, ac celeri Expeditione, teneantur & debeant, Die Publicationis hujuſmodi Fœderis, ſolvere præfato *Capitaneo Generali*, pro Stipendio Duorum Menſium, *Octuaginta Millia Ducatorum Auri* ſimilium; Et idem Capitaneus, cum Excercitu, ut præfertur, ac opportuna Artillaria, infra viginti Dies, a Publicatione hujuſmodi Ligæ & Fœderis numerandos, Caſtra movere & Iter continuare ad Expeditionem prædictam debeat.

Item, quòd Terminus Solutionis Stipendii prædicti pro Duobus Menſibus currere & incipere debeat a Die quo, ut præfertur, dictus *Capitaneus* ad Expeditionem hujuſmodi Iter arripuerit cum Numero Equitum ac Peditum ſupraſcripto ac ſufficienti Artillaria.

Item, quòd *Sanctiſſimus Dominus noſter & Dominium antedicti* debeant dare idoneos Fidejuſſores Neapoli vel in Regno Siciliæ, qui reſpondeant & ſolvere debeant dicto *Capitaneo Generali*, finitis dictis Duobus Menſibus, pro quibus ei ſoluta fuerint *Octuaginta Millia Ducatorum Auri*, ut præfertur, *Ducatos Auri Quadraginta Milia* ſingulo Menſe, quamdiu Bellum vel Expeditio duraverint, ut præfertur.

Item, quia æquum & honeſtum eſt quòd dictus *Capitaneus Generalis*, pro debito Oneris ſibi demandati, & Equites Sexcentos *Sanctiſſimi Domini noſtri* revidere poſſit an ſint Armis & Equis rectè inſtructi vel nè, Initum eſt quòd pariter *Sanctiſſimus Dominus noſter* unum Commiſſarium deputare debeat qui Numerum Gentium Armigerarum utriuſque Armaturæ ac Peditum dicto Capitaneo, ut præfertur, commiſſarum recenſere, ac Gentes hujuſmodi Armigeras & Pedites necnon Artillariam ſi bene munita ſit, ſemel ſaltem ſingulo Menſe, nè deſint in Numero prædicto, revidere poſſit.

Item, quòd *Sanctiſſimus Dominus noſter*, teneatur & debeat contra quoſcumque, quavis Auctoritate vel Dignitate Eccleſiaſticâ vel Mundanâ etiam Regiâ fulgentes & præditos, hujuſmodi Ligæ & Fœderi ſe opponentes, eis Auxilium, Conſilium, & Favorem præſtantes, tàm in Italia quàm extra, Cenſuras & Pœnas Eccleſiaſticas fulminare & publicare, prout & quotiens opus fuerit.

Item, quòd ſi alicui ex Confœderatis, poſt Publicationem Fœderis & illius occaſione per quemvis Injuria ſeu Bellum illatum fuerit, reliqui Confœderati eſſe ei Auxilio teneantur; Principali tamen Expeditione propter hoc non intermiſsâ ſeu diminutâ.

Item, quòd ſi quis *Rex, Princeps*, vel *Potentatus, Populus*, aut quivis alius Se Opponet hujuſmodi Ligæ & Fœderi, quominus *Sanctiſſimus Dominus noſter* Bononiam ejuſque Comitatum & Diſtrictum ac alias Civitates, Terras, Urbes, Arces, Oppida, & Loca, ad Sanctam Romanam Cathedram mediatè vel immediatè pertinentia & ſpectantia, a quocumque & quovis modo, ut præfertur, occupatas & occupata, recuperare non poſſit; tunc & in eo Caſu Confœderati omnes contra talem, ſic Se opponentem & reſiſtentem, teneantur & debeant, ac ſint aſtricti Jure Ligæ hujuſmodi & Fœderis, omni Conatu & aperto Bello, procedere ad Capiendum talis ſic Se opponentis

A.D. 1511. Hen. 8.

nentis omnes Civitates, Terras, Arces, Loca, & Statum & Dominia quæ in Italia habet; Et, quod ſi talis, ſic Se opponens, occupet vel detineat aliquas Civitates, Terras, Arces, Oppida, & Loca quæ ad aliquem Confœderatorum pertineant & ſpectent, liceat ipſi Confœderato illa, ſi recuperata fuerint, licitè tenere & poſſidere; Et ſuper hoc ſtetur Declarationi *Sanctiſſimi Domini noſtri*; de reliquis verò ſtetur Ordinationi Confœderatorum.

Item, quòd ſi contingat aliquem ex Confœderatis aliquid capere extra Italiam, poſſit illud retinere Jure Belli; & tamen *Sanctiſſimus Dominus noſter* extra Italiam aliquod Præſidium dare non teneatur, niſi Armis Spiritualibus, ut præfertur.

Item, quòd Locus remaneat Sereniſſimo *Maximiliano Electo Imperatori* ſemper Auguſto, & cuicumque alii Regi & Principi Chriſtiano, ad effectum Præmiſſorum, ingrediendi hanc Ligam & Fœdus; teneantur Confœderati ſuos Confœderatos & Adhærentes infra Quadraginta Dies, a Die Publicationis ipſius Fœderis numerandos, nominare; dummodò talis Confœderatus ſeu Adhærens nominandus non ſit mediatè vel immediatè Subditus alicujus ex Confœderatis.

Item, quòd intelligatur Liga & Fœdus hujuſmodi, in quantum dictum *Regem Catholicum* concernit, initum abſque præjudicio Rerum quæ ſunt inter *Cæſaream Mageſtatem & Regem ipſum Catholicum*, dummodò non ſint contra Tenorem Capitulorum hujus Fœderis & Ligæ.

Item, quòd Liga & Fœdus hujuſmodi durare firmáque & immobilis eſſe debeat donec Pax fiat de conſenſu omnium Confœderatorum; & quòd interim nullus ex Confœderatis poſſit neque debeat quovis modo in Pacem ſive Treugam cum aliquo *Rege*, *Principe*, *Potentatu*, vel *Populo*, qui eidem Ligæ ſe oppoſuerit, inire ſine Conſenſu omnium Confœderatorum.

Postremo, quòd præfati Sereniſſimus *Rex* ac *Illuſtriſſimus Dux & Dominium Venetiarum*, Confœderati, ut præfertur, teneantur, infra Quadraginta Dies proximò futuros, omnia & ſingula in ſupraſcriptis Capitulis & eorum quolibet contenta, ſub Pœnis in Inſtrumento, propterea conficiendo, apponendis, Ratificare, Laudare, & Approbare, ac Mandata ſeu Literas Approbationis & Ratificationis hujuſmodi, in publica forma, eorumque Sigillis munitas, mittere cum omnibus Juramentis, Clauſulis, Submiſſionibus, Obligationibus, & Cautelis, in ſimilibus neceſſariis oportunis & conſuetis.

A.D. 151 Hen. 8.

Et quia omnia & ſingula, in hujuſmodi Ligâ & Confœderatione contenta, tractata, & agitata, fuerint cum Participatione & Scitu Sereniſſimi *Henrici Regis Angliæ*, qui nichil hactenus intactum omiſit, unà cum *Rege Catholico* Socero ſuo, pro pacifica Reſtitutione Bononiæ & aliorum Locorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ occupatorum, ut decet Chriſtianum & optimum ac pium Regem, agente pro eo apud præfatum Sanctiſſimum Dominum noſtrum Reverendiſſimo Domino *Chriſtoforo Eboracenſi Cardinale Angliæ*, qui de omnibus Præmiſſis optimè & particulariter inſtructus Mandatum Concludendi dictam Confœderationem indies expectat, ſed quia propter Locorum Diſtantiam & non tutum Tranſitum Tabellariorum adhuc haberi non potuit, & Concluſio dicti Fœderis nimis deferri potuit cum Dampno & Periculo Rerum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ; Ideò viſum eſt *Sanctiſſimo Domino noſtro* & reliquis Confœderatis non ulterius expectare Mandatum præfati *Sereniſſimi Angliæ Regis*, cùm ejus optima & ſanctiſſima Intentio ac Mens ſatis perſpecta & cognita ſit *ejus Sanctitati* & cæteris Confœderatis, ſed interim concludere & exigere ea quæ ad Rem tàm ſanctam támque honeſtam neceſſariam & piam concludenda ſunt & exequenda, quæ, prout ſupra continetur, Tractata, Inita, & Concluſa fuerunt; Reſervato tamen Præcipuo & Honorificentiſſimo Mageſtati ſuæ loco Confœderationem & Ligam hujuſmodi ingrediendi.

Dat. *Romæ apud Sanctum Petrum*, Die quartâ Octobris, Milleſimo Quingenteſimo undecimo, Pontificatûs noſtri Anno Octavo.

Subſcriptio Capitulorum,

Item, Convenimus & Promittimus,
Ita ut ſupra & Nomine quo ſupra Me Obligo,
Ego *Jeronimus de Dub* Orator Manu propriâ.
Ita ut ſupra & Nomine quo ſupra Me Obligo,
Ego *Jeronimus Donatus* Orator Manu propriâ.

Extracta a proprio Originali ſupraſcripto ut præfertur.

Sigismundus *Secretarius*.

Die

A.D. 1511.
Hen. 8.

Die octavo Octobris, Lectis Capitulis in Conciſtorio Secreto, exponente Sanctiſſimo Domino noſtro *quòd, ſi contigerit* Sanctitatem ſuam *ab hac Luce migrare, æquum eſſe quòd Præmiſſa tàm per* Regem Catholicum & Dominium Venetorum *obſervarentur pro Defenſione Status & Libertatis* Sanctæ Romanæ Eccleſiæ *ac liberâ Creatione futuri Pontificis, ſaltem uſque ad Creationem hujuſmodi, ſtipulante Notario Cameræ & Teſtibus Præſentibus, Collegium* Reverendiſſimorum Dominorum Cardinalium *ac Oratores prædicti promiſerunt in Eventum hujuſmodi (quod Deus avertat) obſervare.*

De Communicando cum Rege Scotorum.

.D. 1511.
3. H. 8.
ot. 3. H. 8.
10.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum notitiam præſentes Literæ pervenerint, Salutem. Sciatis quòd Nos,

De Probitate & Fidelitate, Dilecti & Fidelis Conſiliarii noſtri, Magiſtri *Nicholai Weſte* Legum Doctoris Decani de Wyndeſore quamplurimùm confidentes,

Ipſum noſtrum verum & indubitatum Ambaſſiatorem, Oratorem, Commiſſarium, & Deputatum ſpecialem facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus,

Dantes & Concedentes ſibi plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, atque pro Subditis noſtris quibuſcumque, cum Illuſtriſſimo Principe *Jacobo Scotorum Rege* Fratre noſtro Cariſſimo, ejúſve Ambaſſiatoribus, Oratoribus, Commiſſariis, & Deputatis ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ad hoc habentibus, de pro & ſuper Abolutione, Pardonatione, Relaxatione, Remiſſione, & generali Acquietantia omnimodorum & ſingulorum Querelarum, Litium, Differentiarum, Quæſtionum, Gravaminum, Offenſarum, Furtuum, Homicidiarum, Dampnorum, Injuriarum, & aliorum Attemptatorum quorumcumque, unà cum ſuis Circumſtantiis, Emergentibus, Incidentibus, Dependentibus, & Connexis, per Subditos noſtros Ligeos & Vaſſallos, aut per Subditos Ligeos & Vaſſallos Prædilecti Fratris noſtri ſupradicti, contra Vim, Formam, & Effectum Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis, inter, Celebris Memoriæ, Dominum *Henricum nuper Regem Angliæ*, Patrem noſtrum Præcariſſimum, nuperimè Defunctum, dictúmque *Regem Scotorum* initarum, captarum, celebratarum, & concluſarum, atque per *Nos* & dictum *Regem Scotorum*, per noſtras & ſuas diſtinctas & ſeparatas Literas Patentes, ſub Magno noſtro & ſuo Sigillis ſigillatas, jamdudum Acceptatarum, Approbatarum, Innovatarum, & Confirmatarum, quandocumque quotienſcumque ac ubicumque per Terram vel Mare hincinde factorum, habitorum, motorum, commiſſorum, perpetratorum, ſive pendentium, etiam ſi Delinquentes hujuſmodi ſuper eiſdem Conventi aut Convicti fuerint, Tractandi, Communicandi, Appunctuandi, Concordandi, fieri Petendi, & fieri Promittendi, atque Optinendi, Concedendi, & Concludendi,

A.D. 1511.

Necnon Literas noſtras Patentes, deſuper in forma debita confectas, Manu noſtra ſubſcriptas & Magno Sigillo noſtro ſigillatas, Tradendi & Deliberandi,

Conſimiléſque Literas Patentes dicti *Fratris noſtri* Petendi, Exigendi, & Recipiendi,

Cæteráque omnia & ſingula Faciendi, Excercendi, Exequendi, & Perimplendi, quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros totum & quicquid per noſtrum dictum Ambaſſiatorem, Oratorem, Commiſſarium, & Deputatum tractatum, promiſſum, concordatum, & concluſum fuerit in Præmiſſis.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, tertio die Novembris.

Per ipſum Regem.

Pro Abbate de Kenelworth.

A.D. 1511. An. 3. H. 8. Pat. 3. H. 8. p. 1. m. 5.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm Monaſterium Canonicorum Beatæ Mariæ de Kenelworth, in Comitatu noſtro Warwicæ, de Fundatione & Patronatu noſtris exiſtat, ac pro eo quod *Abbas & Conventus* ejuſdem Monaſterii & eorum Succeſſores unam Miſſam ſolempnem de Nomine Jheſu quolibet Die Veneris per Annum (Die Pareſceues dumtaxat excepto) ad Laudem & Honorem Omnipotentis Dei, cum una Collecta ſpeciali in eadem Miſſa, pro ſalubri Statu *Noſtro & Katerinæ* Conſortis noſtræ, necnon cùm ab hac Luce migraverimus unam aliam Collectam ſpecialem pro Animabus noſtris celebrare intendunt imperpetuum,

Ac etiam pro eo quòd prædictum Monaſterium tantis Poſſeſſionibus congruis minus ſufficienter Dotatum modo exiſtat,

Sciatis quòd Nos,

Nedùm Præmiſſa verùm etiam Animarum noſtrarum Salutem meritò contemplantes, ac ob ſingularem Devotionem quam in prædictam Miſſam de dulciſſimo Nomine Jheſu gerimus, & ſpecialiter quòd tale Opus Magnificum miſericorditer in Domino inceptum aliquo Caſu emergente non cedat in Ruinam ſeu Vaſtitatem, de Gratia noſtra ſpeciali, ad Laudem & Honorem Omnipotentis Dei, ac intemeratæ Virginis Mariæ Matris ejus in cujus Honore dictum Monaſterium Fundatum exiſtat, & omnium Sanctorum Cœli, necnon ad Augmentationem Divini Cultûs in eodem Monaſterio,

Dedimus & Conceſſimus Licentiam, ac, pro Nobis & Hæredibus noſtris A.D. 1511. quantum in Nobis eſt, per Præſentes, Licentiam Damus & Concedimus prædictis nunc *Abbati & Conventui* & eorum Succeſſoribus quòd ipſi Terras, Tenementa, & Redditus Annui Valoris *Quadraginta Librarum*, ultra Repriſas, quæ de Nobis ſeu de quocumque alio tenentur in Capite, adquirere ac aliis Mediis & Modis, quibus meliùs ſcierint, Sibi & Succeſſoribus ſuis in ſuos proprios Uſus pro perpetuo Poſſidenda, optinere poſſint & valeant,

Habenda & Tenenda omnia prædicta Terras, Tenementa, & Redditus, Annui Valoris *Quadraginta Librarum* ultra Repriſas, per præfatos *Abbatem & Conventum* & eorum Succeſſores adquirenda aut aliter, ut præmittitur, optinenda, eiſdem *Abbati & Conventui* & eorum Succeſſoribus imperpetuum in *Manum Mortuam*, abſque Fine ſeu Feodo Nobis in Cancellaria noſtra ſive in Hanaperio Cancellariæ noſtræ proinde reddendo ſeu ſolvendo; Statuto de Terris & Tenementis ad *Manum Mortuam* non ponendis edito in aliquo non obſtante;

Eo quòd expreſſa mentio de aliis Donis ſive Conceſſionibus, præfatis *Abbati & Conventui* & Succeſſoribus ſuis per Nos vel Prognitores noſtros perantea factis, in Præſentibus minimè facta exiſtit, aut aliquo alio Statuto, Actu, ſive Ordinatione, in contrarium factis, non obſtantibus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo tertio die Novembris.

Per Breve de Privato Sigillo.

De Solutionibus Franciæ.

A.D. 1511. An. 3. H. 8. Ex Autogr.

C'EST ENDENTURE TRIPARTITE,

FAICTE, *le ix Jour de Decembre, l'An de Grace Mil Cinq Cens & Unze*, & ou Tiers An du Reigne de nôtre Treſredoute & Souverain Seigneur *Henry le Huitieſme*, par la Grace de Dieu, *Roy d'Angleterre & de Fraunce Seigneur d'Irlande*, entre ſa Mageſte pour LA PREMIERE PART, Meſſire *Gilbert Talbot* Chivalier Deppute de la Ville & Marches de Calais, Meſſire *Henry Coneway* Chivalier Treſorier d'icelle, *Robert Wotton* Eſcuier Maiſtre Portier de Calais, & *Waltier Colepepir* A.D. 1511. Vis-Mareſchal de la dite Ville pour LA SECONDE PART, & Meſſire *Richard Carew* Chevalier Lieutennaunt du Chaſteau de Calais pour LA TIERCE PART.

CERTIEFIE a tous que les deſſuſditz, en vertu de la Commiſſion du Roy nôtre dit Seigneur a eulx addreſſante, recevrent pour Demy Annee, deu a ſa Grace par *le Roy Francoys* le Premier Jour de Novembre derreinement paſſe, & payable le Premier Jour du dit Mois de Decembre; aſſavoir, la Somme de

Treize

A.D. 1511. Hen. 8. *Treize Mil Sept Cens Quatrevingts treize Eſcus d'Or Solleil de Poix & xlv* d. *Tournois*,

Dont *Jehan Bunoult* Secretaire du Roy a Calais a Retenu *Cinquante Eſcuz d'Or Solleil* pour par Luy eſtre preſentz au Roy nôtre dit Seigneur pour Exemple du dite Payement:

Et oultre ce, aultres *Cent Cinquante Eſcuz d'Or Solleil* Bailliez a *Jehan du Prat* pour ſon Sallaire, comme il a eu a chaſcun Payement par Luy fait par ci devant aux Commiſſaires du Roy nôtre dit Seigneur en ceſte Partie,

Ainſi Reſte du dite Payement la Somme de *xiii Mil. v C. xiii. Eſcuz d'Or Soleil tous de Poix & xlv d. Tournois*,

La quelle Somme a eſte en Quatre Sacz de Toille, chaſcun Sac portant ſa Valeur Eſcript en Eticquittes de Parchemyn Scelle des Sceaulx d'iceulx Commiſſaires, & en leurs Preſences mis ferme & cloz avecque les aultres Six Payemens, qui de preſent ſont dedens le Coffre du Roy en la charge d'icelluy Meſſire *Richard Carew* ou dit Chaſteau de Calais,

Le quel Payement comprins & adjoinct avecque les dites Six Payemens, en Rabatant les dites *Cent Cinquante Eſcuz d'Or Soleil* que le dit *Jehan du Prat* a euz pour ſon Sallaire, & auſſi les dites *Cinquante Eſcuz d'Or Soleil* preſentez au Roy nôtre dit Seigneur pour Exemple comme dit eſt, il Reſte & Demeure purement & nettement dedens le dit Coffre la Somme de *Quatre Vingts Quinze Mil Six Vingts Six Eſcuz d'Or Soleil tous de Poix & xxvi* s. *x* d. *Tournois*, le tout en Vingt huit Sacz de Toille Scellez par le dits Commiſſaires comme dit eſt. A.D. 1511. Hen. 8.

Et veult le Roy nôtre dit Seigneur que des dites Payemens, qui de preſent ſon ſept en Nombre, icelluy Meſſire *Richarde Carew* ne face aucune Delivrance en tout ou Partie a quelque Perſonne que ce ſoit, que Premierement il n'ait Lettres de Prive Signet ou Prive Seel ſignees de ſa Main & Scellees de ſon Sceau, par les quelles Luy ſoit expreſſement commande bailler & delivrer a celluy ou ceulx qui y ſeront denommez telle Somme qui ſera ſpecifiee, & declairee en icelles pour ſa Diſcharge en l'advenir, & en la preſence de telx qu'il plaira au Roy nôtre dit Seigneur pour ce ordonner & commectre.

En Teſmoing de ce, pour ceſte Part de ceſte dite *Endenture*, demeurant pour Entrechange entre les Mains du Roy nôtre dit Seigneur, le dit Meſſire *Richard Carew* a Signee de ſa Main & Scellee de ſon Signet, fait & expedie en la dite Ville de Calais les Jour & Ans deſſus dits.

Super Plicam,

RICHARD CAREW.

Sub Sigillo Ceræ rubræ, a duplici cauda Pergamenæ pendente.

Ligæ, pro Reſcuſſu Papæ, Ratificatio Regis Aragonum.

A.D. 1511. An. 3. H. 8. Ex Autogr. FERDINANDUS, Dei Gratiâ, REX *Aragonum Siciliæ* citra & ultra *Farum Hieruſalem Valentiæ Majoricarum Sardiniæ & Corſicæ*, COMES *Barchinonæ*, DUX *Athenarum & Neopatriæ*, COMES *Roſſilionis & Ceritaniæ*, MARCHIO *Oriſtanni & Gociani*, univerſis & ſingulis, Præſentium ſeriem inſpecturis, Notum facimus quòd,

Quum pro ſuſcipiendâ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Matris noſtræ Defenſione perneceſſariâ, cui deficere rectè non poſſumus, eáque liberandâ ab Oppreſſionibus, Violentiis, atque Injuriis nonnullorum Chriſtianorum, qui, proh dolor! illam hoſtiliter invadunt, & Sciſma, quod contra illius individuam Unitatem ſubortum eſt, injuſtè fovent, opportuerit Sereniſſimum & Potentiſſimum Principem *Henricum Angliæ Regem* Fratrem Filium & Confœderatum noſtrum chariſſimum ex una, Nóſque, ſubſcriptos Nominibus, ab ipſa Eccleſia requiſitos & monitos, Partibus ex altera, polliceri eidem Eccleſiæ Opem eſſe laturos & totis Viribus aſſuturos ut priſtinam recuperare Libertatem & Statum, dictúmque Sciſma tollere, & ejus Inimicos diſſipare poſſit, A.D. 1511.

Et pro eo tàm ſancto agendo Negotio, abſque tamen Præjudicio Novatione & Derogatione aliorum priorum Tractatuum & Capitulorum quæ cum dicto Sereniſſimo Rege Fratre & Filio noſtro rata & firma habemus, nova iniverimus concordaverimus & concluſerimus cum eodem Intelligentiæ, Fœderis, & Unionis Capitula, per Mandatarios utriuſque Partis jam Firmata & Jurata, & in publico ſolennique ipſius formæ documento incorporata,

A.D. 1511.
Hen. 8.

Cujus Tenor eſt,

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, Nos,

Thomas Comes Surriæ Theſaurarius ac Mareſcallus Angliæ, & *Georgius Comes Salopiæ* Capitalis Seneſcallus Sereniſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ &c.* ad Infraſcripta per Litteras & Commiſſionem ſuas (quarum Tenor inferiùs inſeritur) Oratores, Procuratores, & Commiſſarii ſufficienter & legitimè deputati & auctoriſati,

Et *Ludovicus Carroz*, de Villaragud Sereniſſimi & Catholici Principis *Ferdinandi*, Dei gratiâ, *Regis Aragonum, Siciliæ* citra & ultra *Farum, Hieruſalem, &c.* ſimiliter ad Infraſcripta tàm pro ipſo *Catholico Rege Aragonum* quàm pro Sereniſſima & Potentiſſima Principe Domina *Johanna Caſtellæ, Legionis, Granatæ, &c. Regina* Filia ſua chariſſima, cujus Perſonæ & Bonorum Curam idem *Catholicus Rex Aragonum* legittimè gerit, & Nomine *ejuſdem Reginæ* Orator, Procurator, & Commiſſarius, per Litteras & Commiſſionem ejuſdem *Catholici Regis Aragonum* (quarum Tenor etiam inferiùs inſeritur) ſufficienter & legittimè deputatus & auctorizatus,

NOTUM FACIMUS quòd Nos,

Animadvertentes quòd omnes Chriſtiani Reges & Principes, qui ex optimi Dei Benignitate ſupra cæteros Mortales ſublimati ſunt & excelſi, totâ Mente & omnibus Viribus ſummoperè niti decet atque invigilare, nè in conſpectu Altiſſimi Beneficiorum acceptorum immemores & ingratos fuiſſe arguantur, néve a Catholica Fide & Sancta Eccleſia, quæ ejus Sacratiſſimo Sanguine fundatæ & erectæ ſunt, averſos habuiſſe dicantur mentis occulos, compertumque habeamus prædictos Sereniſſimos Principes noſtros plurimum cupere bonos & fideles in Vinea Domini Operarios imitari, Exaltationíque & Augmento Sanctæ Fidei, quantum eis, Deo dante, licuit, ſemper fuiſſe intentos,

Quod ſuum ut magis procederet Deſiderium cum omnibus Chriſtianis Regibus Fœdera junxere, Amicitiamque & Pacem firmavere, perpetuamque fore optabant, adverſus Chriſtiani Nominis Hoſtes comparatâ ingenti Claſſe, adductis Commeatibus, inſtructo validiſſimo Exercitu Expeditionem parabant,

Cùm ſubito, nihil minus Majeſtatibus ſuis ſuſpicantibus, allatum eſt Bononiam, Eccleſiæ Civitatem primariam, *Ludovici Francorum Regis* Chriſtianiſſimi Copiis oppugnari atque in ea *Senem*, gravique oppreſſum Valitudine, *Pontificem*, & Cardinales, cum ſua Curia obſideri,

Quod ſanè Nuncium Majeſtates ſuas Regias maximè commovit, cùm Pontificis & Sanctæ Eccleſiæ Zelo, tùm ipſius *Regis Gallorum*, Celſitudinum ſuarum Conſanguinei & Confœderati, causâ,

Ideoque, per Literas, Nuncios, atque Oratores ſuos, continuò ad Pacem & Concordiam omni cum affectu ipſos *Pontificem & Gallorum Regem* hortari rogare precari & obſecrare Majeſtates ſuæ cepêre, nec unquam poſtea deſtitêre,

Quapropter, ac etiam ſuâ paternâ Pietate permotus *Pontifex*, licet inſignibus laceſſitus eſſet Injuriis, ſæpius ad ipſum *Regem Francorum* Nuncios & Litteras, Concordiæ & Pacis honeſtiſſimas continentes Conditiones, deſtinavit,

Quibus noſtrorumque Principum Precibus nihil proficientibus, noviſſimo loco, ad eundem *Regem* Illuſtriſſimi *Scotiæ Regis* Orator, qui apud Sedem Apoſtolicam, ſui Regis Nomine, Sanctam in Fidei hoſtes Expeditionem ſollicitabat, plenis cum Mandatis miſſus eſt, ut ipſo *Ludovico Regi* omnium Injuriarum Veniam atque paternæ Dilectionis affectum & Charitatem ſinceramque Pacem afferret & promitteret, dummodò a Civitatibus Eccleſiæ impoſterùm vellet abſtinere, & a ſuſcitando fovendoque in ſancta Die Eccleſia pernitioſo Sciſmate deſiſteret, brevíque œcomenicum Generale Concilium, quod jam a *Pontifice* Indictum Publicatumque eſt, pro Reformatione Univerſalis Eccleſiæ futurum affirmaret,

Quæ omnia eidem *Francorum Regi* minimè grata fuere, immò illa neglexit, ipſámque interea Bononiam, quorundam Rebellium Civium Proditione, invaſit & occupavit, in eamque Tirannos, in contemptum graviſſimamque Sedis Apoſtolicæ Jacturam, reduxit fovet ac tuetur, Sanctæque Romanæ Eccleſiæ Exercitum Bis fudit fugavítque, ac Caſtris exuit, atque etiam inſuper Concilium, unà cum nonnullis Cardinalibus, ut a Romana diſcederent Eccleſia ſollicitavit, & ad quos nullo Jure ſpectat, convocavit & indixit,

Et, ut benignitate *Pontificis Regis* duritia leniretur, iterùm a *Pontifice*, pro componendâ Pace, eidem *Gallorum Regi* alter Legatus miſſus eſt, plenis etiam cum Mandatis, nihil aliud ab eo petens niſi ut ab Inceptis diſcederet, Arma adverſus *Pontificem* & Eccleſiam non ſumeret.

Cúmque Pontificis Legatus nihil a Rege impetrare potuiſſet, Sereniſſimi Principes noſtri, ut nihil inexpertum relinquerent, poſtremò Oratores ſuos ad eundem *Ludovicum Regem* deſtinârunt, eidem fraternè conſulentes ut ſeſe ab Eccleſiæ Offenſione & dicto Sciſmatico Concilio abſtinere, Pacémque cum *Pontifice* & Eccleſia componere vellet; quod ſi feciſſet, eos in Amicitia ſua permanſuros, ſin autem Majeſtates ſuas Eccleſiæ Tuitionem deſerere non poſſe polliciti ſunt.

Quæ omnia *Francorum Rex* omninò ſprevit.

Quas quidem ob res, iidem Sereniſſimi *Principes noſtri* magno animi mærore ut par eſt affecti ſunt; Intelligentes, apertéque cognoſcentes, quantum hac Ambitione, in Fide Catholicâ, in Dei Eccleſiâ, & Chriſtiana Republica, excitaretur Incendium; quod nè longius ſerpat, atque in Sanctæ Fidei, Religionis, & Eccleſiæ, ceſſantibus Majeſtatibus præfatis, progrediatur Excidium, Nos præfati *Comites & Ludovicus* ſupraſcripti, Oratores, Procuratores, & Commiſſarii eorumdem Sereniſſimorum & Potentiſſimorum Principum noſtrorum *Regum & Reginæ Joannæ*, reſpectivè pro ipſis, & eorum Nominibus, ad Laudem & Gloriam Omnipotentis Dei Domini noſtri Jeſu Chriſti & totius cœleſtis Curiæ Triumphantis, ac pro Defenſione, Exaltatione, & Augmento Catholicæ Fidei, Religionis Chriſtianæ, & Sanctæ Matris Romanæ Eccleſiæ quæ opprimitur, atque ad ipſius Sanctiſſimi Domini noſtri, qui Caput eſt ejuſdem, inſtantes & multiplices Requiſitiones, Exhortationes, & Admonitiones, tàm per Brevia Apoſtolica, quàm per Nuncios, eiſdem Regibus noſtris ſæpiùs factas, inimus contrahimus & concludimus Articulos ſequentes.

Imprimis, inter Nos Oratores prædictos, Nominibus quibus ſupra, eſt Initum atque Concluſum quòd præfatis Sereniſſimis *Regibus Angliæ & Aragoniæ* placet ſuſcipere, prout modo & formâ ſubſcriptis ſuſcipiunt, Onus Defenſionis Sanctæ Eccleſiæ Romanæ Matris noſtræ contra omnes illam Invadentes ſeu Oppugnantes.

Item, quia præfatus Sereniſſimus *Rex Aragonum*, ut Deo Optimo Maximo & Eccleſiæ Debitum perſolvat, utque laboranti Eccleſiæ in urgentiſſima neceſſitate, in qua modò eſt, ſuccurrat, tanquam Princeps Catholicus decrevit & per Præſentes promittit Arma in illius Propugnationem aſſumere, & Sanctiſſimo Domino noſtro *Papæ Julio Secundo* & Eccleſiæ Militanti per Italicas Regiones ſuppetias ferre, donec opitulante Deo liberetur ab Oppreſſione, Violentiâ, & Læſione quæ illi inferuntur, ac donec eidem occupatum Patrimonium recuperatum fuerit & Eccleſiæ reſtitutum.

Et quia idem *Summus Pontifex* & ſacrum Reverendiſſimorum Cardinalium Collegium, cenſendo operæ pretium atque conveniens fore, pro Liberanda Eccleſia a dicta Violentia Oppreſſione atque Jactura, nè per Regiones Italicas modò, ſed per Confinia etiam quæ dicti Sereniſſimi Principes noſtri habent cum Gallia, illi opitulentur, & præſertim ex quo Anglia tàm multum diſtat a Terris, quas Eccleſia habet in Italia, ut perquàm difficile foret dicto Sereniſſimo *Regi Angliæ*, illuc Subſidia mittere, Nomine Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Matris noſtræ, dictos Sereniſſimos Principes noſtros monitum & hortatum miſerunt, ut laboranti Eccleſiæ Opem ferant, Bellum cum *Francorum Rege* per eorum Confinia, quæ habent cum Gallia, in Eccleſiæ Defenſionem gerant & congrediantur, potiſſimum per Ducatum Aquitaniæ, illam ad Regiam Coronam Angliæ Jure antiquiſſimo pertinere aſſerendo; adeò ut dictus Sereniſſimus *Rex Angliæ* Eccleſiæ Opem ferendo Jura ſua conſequi poſſit; Quam quidem ad rem Eccleſiæ Favorem ſe daturos eidem ſpontè pollicentur; Iccirco per & inter Nos præfatos Oratores, Commiſſarios, & Procuratores, Nominibus Sereniſſimorum Principalium noſtrorum Conſtituentium, eſt initum atque concluſum quòd dicti Sereniſſimi Principes, tanquam Eccleſiæ & Sedis Apoſtolicæ Propugnatores, cùm primùm dictus Sereniſſimus *Rex Aragonum* Se per Partes Italiæ, pro Auxilio & Defenſione Eccleſiæ contra *Gallorum Regem* publicè & apertè declaraverit, Armáque in Eccleſiæ Auxilium realiter & cum effectu ſumpſerit, ſic etiam dictus Sereniſſimus *Rex Angliæ*, tempore ad hoc congruo & convenienti, declarabit Se publicè & apertè pro Auxilio & Defenſione Eccleſiæ contra *Gallorum Regem*, & de Facto auxiliabitur Eccleſiæ, unà cum dicto Sereniſſimo *Rege Aragonum* ejus Patre, mittendo Gentes ſuas atque Exercitum ad Bellandum dictum *Francorum Regem*.

A.D. 1511. Hen. 8.

Et, pro Præmiſſorum executione dictus Sereniſſimus *Angliæ Rex* in Auxilium ac Defenſionem Cauſæ Eccleſiæ ac ſuæ propriæ, per totum Menſem Aprilem, Anni Milleſimi Quingenteſimi Duodecimi proximè futuri, ad Confinia Ducatûs Aquitaniæ vel ad ipſum Ducatum mittet, & illic ſuſtentabit ſuis propriis Impenſis Exercitum Sex Milia Armatorum oppugnantium Anglicorum Peditum, cum bono (videlicet) Copiarum Militarium Ductore Generali, Tormentis & aliis Machinis bellicis opportunis & ad militarem Exercitum pertinentibus munitum, ut, Deo favente, dictus Ducatus Aquitaniæ Coronæ Angliæ recuperetur; quódque dictus Sereniſſimus *Angliæ Rex* illinc Exercitum ſuum non revocabit ſeu amovebit, neque Conventionem aliquam faciet cum *Francorum Rege*, niſi de communi Concordia, ac ſpeciali & expreſſo ejus & dicti Catholici *Regis Aragonum* Conſenſu.

Item, eſt initum atque concluſum quòd dictus etiam *Catholicus Rex*, pro Defendenda & Auxilianda Eccleſia, próque Opitulando dicto Sereniſſimo *Regi Angliæ* ejus Filio, per totum dictum Menſem Aprilis, Nomine ſuo & dictæ Sereniſſimæ *Reginæ Caſtellæ* ejus Filiæ, ad Confinia dicti Ducatûs Aquitaniæ vel ad ipſum Ducatum mittet, & in eodem Ducatu ſuſtentabit ſuis propriis Impenſis Exercitum Quingentorum Equitum Cathafractorum (id eſt, gravis Armaturæ) & Mille ac Quingentorum Equitum levis Armaturæ, necnon Quatuor Mille Peditum oppugnantium, cum bono Copiarum Militarium Generali Ductore, Tormentis & Machinis bellicis opportunis & ad militarem Exercitum pertinentibus munitum; adeò ut ipſi ambo Exercitus uniti Bellum gerant per dictum Ducatum Aquitaniæ, pro Defendenda Subveniendáque Eccleſia, & pro Satagendo Recuperationi dicti Ducatûs Aquitaniæ Coronæ Anglicanæ prædictæ; Quódque dictus *Catholicus Rex* Exercitum ſuum illinc minimè revocabit vel amovebit, niſi de & cum communi Concordia atque expreſſo ipſius & dicti Sereniſſimi *Angliæ Regis* ejus Filii Conſenſu.

Item, eſt initum atque concluſum quòd per principales Capitaneos utriuſque Exercitûs deſignentur & deputentur Quatuor Viri ydonei Bello experti (videlicet) Duo Anglici qui Gentes hujuſmodi Armigeras Equites & Pedites necnon Artillariam Exercitûs Hiſpanorum ſingulo Menſe, quamdiu in hac Expeditione continuabunt, recenſere & viſitare debeant, ſi rectè inſtructi & muniti Numerúſque completus fuerint: Et pari modo Duo Hiſpani ydonei Bello experti per principalem Capitaneum Exercitûs Hiſpanorum deputentur, qui Copias & Artillariam Exercitûs Anglicorum ſingulo Menſe, durante hujuſmodi Expeditione, ſi rectè Inſtructi & Muniti fuerint & nè deficiant in Numero, recenſere & viſitare debeant.

Item, quoniam Eventus Belli dubius eſt, atque inter bellicos Apparatus & Sudores ſæpenumerò Mortalitates Cædes Captivitates aliaque infinita Pericula evenire ſolent, quibus Numerus Copiarum paulatim diminuitur, & in tali Eventu, nè Reſidui ex Copiis quæ in hac Expeditione proficiſcentur Viribus & Potentiâ Inimicorum conterantur, expediens & perquam neceſſarium viſum eſt ut huic Morbo duplici Medio provideatur; igitur Conventum & Concluſum eſt quòd, ſi per Mortem Captionem aut alio quovis Caſu fortuito contingat Numerum Exercituum aut Copiarum Anglicorum ſive Hiſpanorum minui, & eo prætextu minus Potentem & magis Imbecillem fieri, uterque Princeps Principum prædictorum, pro Parte utriuſque eorum reſpectivè, non modo teneatur Numerum illum, ſic, ut præmittitur, occaſionibus prædictis Diminutum, ſecundùm Ratam prædictam ſuplere, Viróſque Bello aptos & ydoneos loco eorum, ſic, ut præfertur, Deficientum aut Demortuorum, ilicò ſubſtituere & ſurrogare, quibus integer Numerus ab initio Profectionis hujuſmodi deſignatus conſtitutus continuò reficiatur, ut integer permaneat; ſed etiam, caſu quo Potentia Inimicorum ſic accreverit quòd Copiæ hujuſmodi contra eorum Vires prævalere nequeant, niſi Numerus prædictus augeatur & Suppletio ad Paritatem fiat, tunc ad hujuſmodi Vires propulſandas & debellandas talis Numerus Armatorum per utrunque ex Principibus noſtris reſpectivè & ſecundùm Ratam, ut præmittitur, de Conſenſu utriuſque quamtociùs deſignetur, & in Ducatum Aquitaniæ ilico mittatur, qui Viribus & Conatibus prædictis reſiſtere valeat; ſuper quo bona Fides utriuſque Principis poſt intimationem eis & eorum cuilibet per eorum Capitaneos debitè factam oneretur, ſic quòd, ut Periculum magis evitetur, Succurſum & Præſidium abſque mora ferant & mittant.

Item, quia Regnum Angliæ a Ducatu Aquitaniæ tantum diſtat, totque Impedimenta Mariſque Diſcrimina intervenire & accidere poſſent, quominus Victualia & Comeatus, quibus hujuſmodi Exercitus Anglorum ſuſtentari poterit, a Regno illo in Dictum Ducatum traduci & apportari queant, inter Nos Oratores prædictos Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, & prædictus Orator *Regis Aragonum* promittit, quòd per prædictum *Regem Aragonum* ordinabitur ut ſufficiens Victualium Proviſio Precio rationabili per ſuos Deputatos fiat pro Suſtentatione dicti Exercitûs Anglicorum Sumptibus & Expenſis ejuſdem Exercitûs per Providatorem ſive Proviſorem dicti Exercitûs ſolvendo in locis Ditioni & Poteſtati præfati *Regis Aragonum* ſubditis & ſubjectis, dicto Ducatui Aquitaniæ magis vicinis & approximatis, ſic quòd Victualia & Commeatus hujuſmodi, per Vecturas, ob id, per Deputatos ejuſdem Regis providendas,ad Caſtra Exercitûs Anglicorum quotiens opus fuerit de loco ad locum & tempore in tempus, durante dictâ Expeditione, realiter & cum effectu traducantur, ſimili modo & eodem Pretio quo Exercitui dicti *Regis Aragonum* per Deputatos ejuſdem Regis providebitur: Ac inſuper quòd ſimiles & ſufficientes Vecturæ, ſumptibus & Expenſis Theſaurarii Guerræ ſive Deputati ejuſdem *Regis Angliæ*, pro Artiliaria, Machinis, Inſtrumentis bellicis, aliiſque omnibus Rebus, dicto Exercitui in Bello neceſſariis, de loco ad locum, & tempore in tempus, quotiens ut præmittitur opus & neceſſarium fuerit, infra dictum Ducatum transferendis & vehendis, etiam per Deputatos ejuſdem *Regis Aragoniæ* provideantur.

Item, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, quòd Principes prædicti pro Cuſtodia Maris, Defenſione & Tuitione ejuſdem, Naves, cum Gentibus armorum & cæteris Habilitamentis neceſſariis ad Bellum Navale ſufficienter inſtructas, citra finem Menſis Aprilis proximè futuri, realiter & cum effectu ad Mare mittent; *Rex*, videlicet, *Angliæ*, pro Parte ſua, Tria Millia Virorum benè & ſufficienter armatorum, in Navibus ad Bellum Navale ſufficienter paratis & inſtructis, qui Mare, inter le Trade & Oſtium Thamiſiæ, ab Incurſu Inimicorum & Hoſtium pro Viribus tuebuntur, cuſtodient & defendent, ſuis Sumptibus & Impenſis, citra finem dicti Menſis Aprilis, realiter & cum effectu mittet.

Et *Rex Aragonum*, pro Parte ſua etiam Tria Millia Virorum benè & ſufficienter armatorum in Navibus ad Bellum Navale gerendum ſufficienter inſtructis, qui Mare, ultra le Trade, ab Incurſu Inimicorum & Hoſtium in ea parte fiendo, citra finem dicti Menſis Aprilis, ſuis etiam Impenſis, realiter & cum effectu mittet.

Et quilibet Princeps Principum prædictorum præfatum Numerum Gentium armorum ac Navium, modis & formis ſupraſcriptis, per Sex Menſes, finem dicti Menſis Aprilis proximè & immediatè ſequentes, ſuper Mare & in locis præfatis continuabunt & manutenebunt, ac, quotiens opus fuerit & neceſſitas ingruerit, quilibet Principum prædictorum dictum Numerum tàm Navium quàm Armatorum, non ſolùm durantibus ſed lapſis dictis Sex Menſibus, mutuo eorumdem Conſenſu augere vel diminuere poterit.

Nec licebit alicui Principum prædictorum dictam Claſſem cum Gentibus armorum, nec aliquam Partem ejuſdem, ſine expreſſo Conſenſu alterius, revocare aut diminuere; &, ſi contingat hujuſmodi Exercitum aut Claſſem maritimam, ſive aliquam eorundem Partem Inimicorum Inſultibus capi poſterni aut expugnari, tunc Princeps, cujus ſic Claſſis aut Exercitus, Captus, Proſtratus aut Expugnatus fuerit, dictos Claſſem & Exercitum, quàm citiùs fieri poterit, plenè Reficiet, Reſtaurabit, Reſarciet.

Et, ut eo melius tutius atque expeditius Copiæ Anglorum Exercitûs ab Anglia in Ducatum Aquitaniæ traducantur, inter Nos Oratores prædictos, Nominibus quibus ſupra, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt, & præfatus Orator *Regis Aragoniæ* per Præſentes promittet quòd, pro Trajectu & Transfretatione hujuſmodi Exercitûs Sex Milium Anglicorum in dictum Ducatum Aquitaniæ, idem *Aragonum Rex*, citra finem Menſis Martii proximè futuri, mittet ſeu mitti faciet Quadraginta Naves (quarum aliquæ eſſe debeant Portagii Trecentorum Doliorum, & reliquæ omnes cujuſlibet minoris Portagii uſque ad Portagium Centum Doliorum) cum Armamentis Gubernatoribus Nautis & aliis Neceſſariis ſufficienter inſtructas, in Portum Southamptoniæ, vel in quemcumque alium Portum Regni Angliæ per præfatum *Regem Angliæ* nominandum, inibi recepturas dictas Copias pro Trajectu & Transfretatione earundem; pro quarum quidem Navium Naulo & Conductu, Precio rationabili, a Regno Angliæ in dictum Ducatum Theſaurarius Guerræ dicti *Regis Angliæ* ſolvere tenebitur.

Item, ſi & Caſu quo ipſo in Bello per dictum Catholicum *Regem Aragonum* caperentur aliqua Oppida vel Loca dicti Ducatûs Aquitaniæ vel aliunde, in quorum Poſſeſſione vel quaſi Progenitores *Regis Angliæ* aliquando fuerint; in eo caſu dicta Oppida & Loca, ad monitum dicti Sereniſſimi *Angliæ Regis* vel Capitanei ſui Generalis, mox reſtitui debeant Capitaneo Generali & Gentibus dicti Sereniſſimi *Regis Angliæ*, abſque dilatione difficultate aut contradictione ob rem cauſam vel occaſionem quamcumque.

Item, ſi & Caſu quo, dicto aperto Marte durante, dicti Sereniſſimi *Reges Angliæ & Aragoniæ* Oppugnati eſſent, vel eorum alter Oppugnatus eſſet, Exercitu *Francorum Regis* extra dictum Ducatum Aquitaniæ, aliqua parte Regnorum & Dominiorum eorumdem, eo in Caſu præfati *Angliæ & Aragonum Reges*, & uterque eorum pro ipſorum parte, conſulant Propugnationi Regnorum atque Dominiorum ſuorum, & Oppugnationi dicti *Francorum Regis*, ſibique invicem & abſque omni fraude opitulentur, ſecundùm quod rei neceſſitas popoſcerit; continuando nichilominus Exercitus in dicto Ducatu Aquitaniæ prout prius.

Item, animadvertentes quòd dictus *Summus Pontifex* ſacris Canonibus & ſanctis Eccleſiæ Doctoribus inhærendo, ac etiam pro Tuenda Eccleſiæ unitate, convocavit OEcomencium Generale Concilium in Alma Urbe Roma, communi omnium Patria, apud Lateranum, ad exterminandas (ſcilicet) Hæreſes & Sciſmata inſurgentia, ac etiam ad Reformationem Eccleſiæ ineundam, & propter alia divinum obſequium concernentia, proque Exaltatione Sanctæ Fidei Catholicæ & Bono Reipublicæ Chriſtianæ, quodque omnes Chriſtiani Principes dicti Concilii Convocationi parere & ad illud eorum Oratores & Procuratores mittere aſtringuntur, aſſeritur quoque dictum *Francorum Regem* prædicto Lateranenſi Concilio refragari, Sciſmaticumque Concilium, quod ipſe contra omnem Juris Ordinem apud Piſas Civitatem convocari procuravit, proſequi facere velle, eſt Initum atque Concluſum quòd dicti Sereniſſimi *Reges*, tanquam Eccleſiæ Defenſores, ſuffragabuntur & Auxilium præſtabunt Concilio Lateranenſi, per præfatam Sanctitatem canonicè Convocato, & non modò ſe omnimodè opponent Concilio Sciſmaticorum, ſed etiam omnibus & ſingulis Actis Statutis & Ordinationibus in eodem factis ſeu fiendis refragabuntur contradicent & reſiſtent, & ſic, Eccleſiæ favendo, defendent illam, unà cum illius Patrimonio Dignitateque & Libertate Sedis Apoſtolicæ, ut Principes Catholicos decet.

Item, eſt Initum atque Concluſum quòd, poſt concluſa & firmata hujuſmodi Capitula per Oratores & Procuratores dictorum Sereniſſimorum *Regum Angliæ & Aragoniæ*, Nomine earumdem Regiarum Majeſtatum, Unus aut Alter ipſorum Sereniſſimorum Regum, nullam poſſit facere Pacem Treugam Ligam neque Confœderationem cum dicto *Francorum Rege*, niſi de & cum communi Concordia & expreſſo Conſenſu dictorum amborum Sereniſſimorum *Regum Angliæ & Aragoniæ*.

Item, eſt Initum atque Concluſum quòd per hujuſmodi Capitula non intelligatur aliquatenus derogatum iri Capitulis Confœderationis aut alicujus alterius Tractatûs, antehac inter dictos Sereniſſimos *Reges Angliæ & Aragoniæ* factis & firmatis, immò Illa perſeverent in ſuo Robore & Effectu.

Item, eſt Conventum atque Concluſum quòd hujuſmodi Tractatus & omnia & ſingula in eo contenta ratificabuntur per dictum Sereniſſimum *Regem Angliæ*, & per dictum Catholicum *Regem Aragoniæ* tàm Nomine proprio quàm dictæ Sereniſſimæ *Principis Joannæ ejus Filiæ*, cujus Perſonæ ac Bonorum Curam gerit, reſpectivè, intra tempus Quatuor Menſium, a Die quo per nos prædictos Oratores & Procuratores firmata fuerint computandorum, ſuaſque Litteras Patentes Confirmatorias præſentis Tractatûs, omnes & ſingulos Articulos præinſertos de verbo ad verbum continentes, debitè confectas, Magnis Sigillis eorum reſpective munitas, & Manibus propriis ipſorum ſubſcriptas, intra tempus præfixum decernent, ac mutuò ſibi mittent, & tradi facient, effectúmque præſentis Tractatûs quatenus eos & eorum ſingulos tangit realiter & cum effectu implebunt perficient & exequentur, & eorum uterque implebit perficiet & exequetur.

Tenores vero commiſſionum ſequuntur, in hæc verba.

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, Chariſſimis Conſanguineis ſuis, *Thomæ Comiti Surriæ* Theſaurario & Mareſcallo Angliæ, & *Georgio Comiti Salopiæ* noſtro Capitali Seneſcallo, Salutem.

Sciatis quòd,

Quùm plures noſtræ Chriſtianæ Religionis & Catholicæ Fidei Cultores, tùm verò & ipſe *Summus Pontifex Julius Secundus* Chriſti Vicarius ad Nos ſcripſit, quemadmodùm Chriſtianorum quidam, nullâ Dei Honoris habitâ ratione, *Bononiam Civitatem* & ejus *Comitatum*, qui ab antiquo Cenſus Eccleſiæ Patrimonialis ſemper extitit, Armis invaſerunt & hoſtiliter occupârunt, atque, quod pejus eſt, individuam Dei Tunicam dividere cupientes, Eccleſiæ Statum & Tranquillitatem letifero Sciſmate pernicioſâque Diviſione perturbare conantur & opprimere, aliáque efficere quæ nimirùm ad Eccleſiæ Dedecus & ejus Patrimonii Detrimentum atque Ruinam ſpectare videntur, Quæ quidem Res Nobis attulit quàm maximum Dolorem, Siquidem non eos putabamus Eccleſiæ Dei Injurias illaturos, qui Eam, ſi non diſceſſiſſent ab Officio, jure tueri debuerant,

Nos igitur quoniam *Maximus Romanæ Sedis Antiſtes*, cui æquum eſt parere Nos, per Litteras & Nuncios hortatur ut Eccleſiæ noſtrum præſtemus Auxilium, quùm Romanam Eccleſiam Chriſtianæ Religionis Caput eſſe & optimam Parentem non ignoremus,

Cúmque minimè dubitemus Deum Optimum maximum Nobis & reliquis Regibus Chriſtianis in Terra Principatus & Regna Commiſiſſe, quorum Bonis & Emolumentis, & in Eccleſiæ Defenſione, & in Honore *Summi Pontificis* ejus Vicarii, qui in ea Chriſti Nomine præſidet, uterentur, cujus Voluntati ſemper obſequi deſiderantes Causâ Pacis atque Chriſtianorum omnium futuræ Quietis & Salutis,

De Fidelitatibus igitur Induſtriis & providis Circumſpectionibus veſtris plenariè confidentes,

Aſſignavimus, Fecimus, Conſtituimus, Creavimus & Ordinavimus Vos conjunctim & diviſim noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores & Deputatos ſpeciales & ad Infraſcripta generales, ita tamen quòd ſpecialitas generalitati non deroget, nec è contra,

Dantes & Concedentes Vobis, conjunctim & diviſim, Tenore Præſentium, plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro,

Firmâ integrâ & illæsâ manente Amicitiâ & Confœderatione, *inter Nos*, & Sereniſſimum ac Potentiſſimum Principem *Ferdinandum Regem Aragonum* &c. Patrem & Fratrem noſtrum Chariſſimum, ante hac factâ & firmatâ,

Tractandi, Concordandi, Faciendi & Firmandi cum eodem Sereniſſimo & Potentiſſimo *Rege Aragonum* Patre & Fratre noſtro Dilectiſſimo, pro Ipſo & ſuo Nomine ac etiam Nomine Sereniſſimæ & Potentiſſimæ *Joannæ Reginæ Caſtellæ, Legionis, Granatæ, &c.* Filiæ ſuæ Chariſſimæ, cujus Perſonæ & Bonorum Curam & Adminiſtrationem idem Sereniſſimus *Rex Aragonum* legittimè gerit, vel cum Procuratore, Oratore & Nuncio ab eo, aliam, bonam, meram, puram, firmam & validam Unionem, Colligationem, Intelligentiam, Ligam & Confœderationem, tàm pro Defenſione Eccleſiæ ſanctæ Dei, & Conſervatione & Recuperatione Patrimonii ipſius Eccleſiæ, ac etiam Conſervatione & Defenſione Dignitatis & Auctoritatis præfati *Romanorum Pontificis*, quàm etiam pro conficiendis aliis quibuſcumque Rebus, quæ Defenſioni & Conſervationi ac Beneficio communium Statuum noſtrorum conducere videbuntur, & ſuper prædictis, quæcumque Capitula & Inſtrumenta, & quoſcunque Contractus Unionis, Colligationis, Intelligentiæ, Ligæ & Confœderationis pro Nobis & Nomine noſtro, cum eodem Sereniſſimo *Rege Aragonum* Patre noſtro, ac dicta Sereniſſima *Regina Filia* ſua, ſeu cum Procuratore, Oratore & Nuncio ab eo, Stipulandi, Faciendi, Concedendi & Firmandi, fieri Faciendi, Petendi & Inſtandi cum illis, Pactis, Vinculis, Conditionibus, Promiſſionibus, Obligationibus, Securitatibus, Juramentis, Clauſulis & Cautelis quibus volueritis & Vobis benè viſum fuerit,

Et generaliter omnia alia & ſingula Nomine noſtro Faciendi & Firmandi cujuſcunque naturæ & importantiæ fuerint aut eſſe poterint, in Prædictis & circa ea, quæ fuerint neceſſaria & opportuna, & quæ Nos facere poſſemus, etiam ſi talia ſint quæ ad ea conficienda Præceptum exigant magis ſpeciale;

Damus prætereà & Concedimus Vobis, conjunctim & diviſim, plenum Poſſe ut poſſitis jurare in Animam noſtram quòd tenebimus obſervabimus & adimplebimus realiter & cum effectu Omnia & Singula quæ in prædictis & circa ea Nomine noſtro concordabitis, capitulabitis, jurabitis & firmabitis, & illa ratificabimus, & quòd nullo unquam tempore illa revocabimus, nec contra ea aut eorum aliquod faciemus vel veniemus, ſub Obligatione omnium Bonorum noſtrorum Patrimonialium & Fiſcalium.

In cujus rei Teſtimonium has Litteras noſtras Manu noſtrâ propriâ ſignatas fieri fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, decimo die Novembris, Anno Regni noſtri Tertio.

Ferdinandus, Dei Gratia, *Rex Aragonum, Siciliæ citra & ultra Farum, Hieruſalem, Valentiæ, Majoricarum, Sardiniæ & Corſicæ*, Comes *Barchinonæ*, Dux *Athenarum & Neopatriæ*, Comes *Roſſilionis & Ceritaniæ*, Marchio *Oriſtanni & Gociani*, univerſis & ſingulis, ad quorum notitiam præſentes Litteræ noſtræ pervenerint, Notum facimus quòd,

Cùm plures noſtræ Chriſtianæ Religionis & Catholicæ Fidei Cultores, tùm verò & ipſe *Summus Pontifex Julius Secundus* Chriſti Vicarius ad Nos ſcripſit, quemadmodùm Chriſtianorum quidam, nullâ Dei Honoris habitâ ratione, *Bononiam Civitatem* & ejus *Comitatum*, qui ab antiquo Cenſus Eccleſiæ patrimonialis ſemper extitit, Armis invaſerunt & hoſtiliter occupârunt, atque quod pejus eſt, individuam Dei Tunicam dividere cupientes, Eccleſiæ Statum & Tranquillitatem letifero Sciſmate pernicioſaque Diviſione perturbare conantur & opprimere, aliaque efficere quæ nimirùm ad Eccleſiæ Dedecus & ejus Patrimonii Detrimentum atque Ruinam ſpectare videntur,

Quæ quidem Res Nobis attulit quàm maximum Dolorem, ſiquidem non Eos putabamus Eccleſiæ Dei Injurias illaturos qui eam, ſi non diſceſſiſſent ab Officio, jure tueri debuerant,

Nos igitur, quoniam *Maximus Romanæ Sedis Antiſtes*, cui æquum eſt parere, Nos per Litteras & Nuncios hortatur ut Eccleſiæ noſtrum præſtemus Auxilium, cùm Romanam Eccleſiam Chriſtianæ Religionis Caput eſſe & optimam Parentem non ignoremus, cùmque minimè dubitemus Deum Optimum Maximum Nobis & reliquis Regibus Chriſtianis in Terra Principatus & Regna Commiſiſſe, quorum Bonis & Emolumentis & in Eccleſiæ Defenſione & in Honore *Summi Pontificis* ejus Vicarii, qui in ea Chriſti Nomine præſidet, uterentur, cujus Voluntati ſemper obſequi deſiderantes Cauſâ Pacis atque Chriſtianorum omnium futuræ Quietis & Salutis,

Confidentes de Fide, Prudentia, Legalitate & Animi integritate veſtri Nobilis Dilecti Conſiliarii & Oratoris noſtri *Ludovici Carroz* de Villaragud in Anglia reſidentis,

Præſentium Tenore deliberatè & conſultò, eis omnibus melioribus viâ modo & formâ quibus de jure & aliàs poſſumus & valemus, Facimus, Conſtituimus, Creamus & Ordinamus Procuratorem, Oratorem & Nuncium noſtrum ſpecialem & ad Infraſcripta generalem, ita tamen quòd ſpecialitas generalitati non deroget, nec è contra, Vos eundem *Ludovicum Carroz* de Villaragud Abſentem tanquam Præſentem, videlicet, ut pro Nobis & Nomine noſtro & etiam Nomine Sereniſſimæ & Potentiſſimæ *Joannæ Reginæ Caſtellæ, Legionis, Granatæ, &c.* Filiæ noſtræ Chariſſimæ, cujus Perſonæ & Bonorum Curam & Adminiſtrationem Nos legittimè gerimus,

Firmâ integrâ & illæſâ manente Amicitiâ & Confœderatione, inter *Nos* & Sereniſſimum Principem *Angliæ Regem* Fratrem & Filium noſtrum Chariſſimum antehac factâ & firmatâ,

Poſſitis & valeatis Tractare, Concordare, Facere & Firmare cum eodem Sereniſſimo & Potentiſſimo *Angliæ Rege* Fratre & Filio noſtro Dilectiſſimo, vel cum Procuratoribus ſeu Deputatis ab eo aliam, bonam, meram, puram, firmam & validam Unionem, Colligationem, Intelligentiam, Ligam & Confœderationem, tàm pro Defenſione Eccleſiæ Sanctæ Dei, & Conſervatione & Recuperatione Patrimonii ipſius Eccleſiæ, ac etiam Conſervatione & Defenſione Dignitatis & Auctoritatis præfati *Romani Pontificis*, quàm etiam pro conficiendis aliis quibuſcunque Rebus quæ Defenſioni & Conſervationi Eccleſiæ, & Saluti totius Populi Chriſtiani, & præſertim Defenſioni & Conſervationi ac Beneficio communium Statuum noſtrorum conducere videbuntur,

Et ſuper prædictis poſſitis quæcunque Capitula & Inſtrumenta, & quoſcunque Contractus Unionis, Colligationis, Intelligentiæ, Ligæ & Confœderationis, pro Nobis & Nomine noſtro ac dictæ Sereniſſimæ *Reginæ* Filiæ noſtræ, cum eodem Sereniſſimo *Angliæ Rege* Filio noſtro, ſeu cum Procuratoribus vel Deputatis ab eo, Stipulari, Facere, Concedere & Firmare, fieri Facere, Petere & Inſtare, cum illis Pactis, Vinculis, Conditionibus, Promiſſionibus, Obligationibus, Securitatibus, Juramentis, Clauſulis & Cautelis quibus volueritis & Vobis benè viſum fuerit, Et generaliter poſſitis, Nomine noſtro & præfatæ Sereniſſimæ *Reginæ* Filiæ noſtræ, omnia alia & ſingula Facere & Firmare, cujuſcunq; naturæ & importantiæ fuerint aut eſſe poterint, in prædictis & circa ea, quæ fuerint neceſſaria & opportuna, & quæ Nos facere poſſemus, etiam ſi talia ſint quæ ad ea conficiendum Præceptum exigant magis ſpeciale;

Damus præterea & Concedimus vobis plenum Poſſe ut poſſitis jurare, in Animam noſtram, quòd tenebimus, obſervabimus, & adimplebimus, realiter & cum effectu, omnia & ſingula quæ in prædictis & circa ea Nomine noſtro concordabitis, capitulabitis, jurabitis, & firmabitis, & illa ratificabimus, & quòd nullo unquam tempore illa revocabimus, nec contra ea aut eorum aliquod faciemus vel veniemus, ſub Obligatione omnium Bonorum noſtrorum, & præfatæ Sereniſſimæ *Reginæ* Filiæ noſtræ, Patrimonialium & Fiſcalium.

In quorum Teſtimonium Præſentes fieri juſſimus Manu propriâ ſignatas Sigilloque noſtro impendenti munitas.

Dat. in *Oppido Valliſoleti* Die triceſimo primo Menſis Julii, Anno a Nativitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Undecimo.

Data & Acta fuerunt omnia & ſingula in præinſertis Capitulis contenta, prout ſupraſcribuntur & recitantur, apud Weſtmonaſterium Die Decimâ ſeptimâ Menſis Novembris, Anno Domini, ſecundùm Curſum & Computationem Eccleſiæ Anglicanæ, Milleſimo Quingenteſimo Undecimo.

In cujus rei Teſtimonium Nos *Comites* Oratores, Commiſſarii, & Procuratores Excellentiſſimi & Potentiſſimi Principis noſtri *Henrici Angliæ Regis* prædicti &c. huic Paginæ ſive Scripturæ, penes Sereniſſimum Principem *Aragonum Regem* Catholicum remanſuræ, Sigilla noſtra appoſuimus & Manuum noſtrarum ſubſcriptione munivimus, Anno Die & Loco præſcriptis.

T. Surrey,
G. Srovesburi.

Cumque præinſerta Unionis & Intelligentiæ ac Fœderis Capitula & omnia & ſingula in eis contenta Nobis gratiſſima ſint, & maximè placeant, ut Deo Optimo Maximo & Eccleſiæ Matri noſtræ debitam Gratitudinem perſolvamus, & velimus libentiſſimo Animo ea omnia exequi & implere, quæ, pro Parte noſtra & Sereniſſimæ ac Potentiſſimæ *Reginæ Caſtellæ* Filiæ noſtræ chariſſimæ, in ipſis Capitulis promiſſa ſunt,

Eam ob rem, præſentibus Literis noſtris, tàm Nomine proprio quàm præfatæ Sereniſſimæ & Potentiſſimæ *Reginæ*, cujus Perſonæ ac Bonorum Curam legittimè gerimus, omnibus melioribus viâ modo & formâ quibus meliùs & validiùs de jure poſſumus & debemus, præinſerta Fœderis, Intelligentiæ, & Unionis Capitula, omniaque & ſingula in illis & quolibet eorum contenta, juxta ſui ſeriem & tenorem, Laudamus, Approbamus, Ratificamus, & Confirmamus, ac Rata, Grata, & Firma habemus, ac etiam, ſi neceſſe eſt, ea omnia & ſingula de Novo Concedimus & Firmamus,

Et inſuper Promittimus & Juramus ad Dominum Deum noſtrum Jeſum Chriſtum, & ejus ſanctam Crucem, & ſancta quatuor Evangelia corporaliter & manualiter per Nos tacta, Tenere Adimplere & inviolabiliter Obſervare omnia & ſingula in ipſis Capitulis contenta & expreſſa, prout in eiſdem cavetur & continetur, & contra ea quovis modo directè vel indirectè non venire, ſub Ypothecâ & Obligatione omnium Bonorum noſtrorum & præfatæ Sereniſſimæ *Reginæ Caſtellæ* Filiæ noſtræ Patrimonialium & Fiſcalium, præſentium & futurorum, necnon & ſub Pœna Perjurii quam Rex poteſt incurrere tali caſu.

In quorum Teſtimonium præſentes Manu propriâ ſubſcripſimus, Sigilliſque dictæ Sereniſſimæ *Reginæ* Filiæ noſtræ ac Noſtro impendentibus juſſimus communiri.

Dat. *Burgis*, Die viceſimâ Menſis Decembris, Anno a Nativitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Undecimo.

Eyo el Rey.

Dominus Rex mandavit mihi

Michaeli Perez d'Almacan.

De Collegio fundando.

A.D. 1512. An. 3. H. 8.

Pat. 3. H. 8. p. 3. m. 2.

REX Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, Prioribus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Juſticiariis, Vicecomitibus, Præpoſitis, Miniſtris, Majoribus, Ballivis, Conſtabulariis, & omnibus Subditis & Ligeis noſtris quibuſcumque, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

Ad noſtræ mentis oculum reducentes quòd ex Arborum Herbarumque Radicibus Flores & Fructus procedent, ex quibus nutriuntur Parentum Nati, ſic omnes & ſinguli, in Sacra Theologia ſtudere optantes, ex Facultatibus Scientiarum *Sophiſtriæ Logicæ* & *Philoſophiæ* floreſcunt, per quos Decus & Honor Divinæ Majeſtatis, exaltatio Chriſtianæ Fidei, necnon Sanctæ Matris Eccleſiæ ac totius Regni noſtri Clerique ejuſdem Principium & Fulcimentum habere dinoſcuntur & proculdubio roborantur,

De gratiâ noſtrâ ſpeciali, ac ex certâ Scientiâ & mero Motu noſtris Dedimus, Conceſſimus, ac pro Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, quantum in Nobis eſt, Damus & Concedimus Reverendo in Chriſto Patri *Willielmo Lincolnienſi Epiſcopo* & *Richardo Sutton* Armigero, quòd ipſi & eorum alter, Hæredes, Executores, & Aſſignati ſui, unum Collegium de & in novo Meſuagio, Hoſpitio, ſive Tenemento, in Univerſitate Oxonienſi, in Comitatu Oxoniæ, vulgariter nunc nuncupato *Braſen Noſe*, ad Laudem Gloriam & Honorem Omnipotentis Dei & Beatæ Mariæ Virginis, de uno Principali & Scolaribus, in dictis Scientiis *Sophiſtriæ Logicæ* & *Philoſophiæ* necnon & præcipuè poſtea *Sacræ Theologiæ* Erudiendis, ad Numerum Sexaginta Scolarium & ultra, ſecundùm Facultates & Exigentias ſuas, de novo Fundare, Creare, Incorporare, Erigere, Unire, Ordinare, & Stabilire, per Nomen PRINCIPALIS ET SCOLARIUM AULÆ REGIÆ ET COLLEGII DE BRASEN NOSE IN OXON. extunc ſemper nuncupandum, poſſent & quilibet eorum poſſet, juxta Ordinationes eorumdem *Epiſcopi* & *Richardi*, Hæredum, Executorum, & Aſſignatorum ſuorum & eorum cujuſlibet fiendas Regendum & Gubernandum perpetuis futuris temporibus duraturum, pro bono Statu noſtro ac *Katirinæ* Præcariſſimæ Conſortis noſtræ, necnon pro bono Statu prædictorum *Epiſcopi* & *Richardi* dùm agimus in Humanis, ac pro Animabus noſtris cùm ab hac Luce migraverimus, ac pro Animabus omnium Fidelium Defunctorum imperpetuum deprecaturis,

A.D. 1512.

Et quod dictum Collegium ſic Erectum COLLEGIUM AULÆ REGIÆ ET COLLEGII DE BRASEN NOSE vocetur, nominetur, & imperpetuum nuncupetur,

Et quòd dicti *Principalis* & *Scolares*, in eodem Collegio præfixi aſſumpti ſive electi, & Succeſſores ſui imperpetuum, per Nomen PRINCIPALIS ET SCOLARIUM AULÆ REGIÆ ET COLLEGII DE BRASEN NOSE eſſent nominentur & vocentur,

Et quòd iidem *Venerabilis Pater* & *Richardus* ipſorumq; Executores & Aſſignati, necnon dicti *Principalis* & *Scolares* prædicti Aulæ ſive Collegii, & eorum Succeſſores, per Se vel per aliam Perſonam quamcumq; vel per alias Perſonas quaſcumque, omnes & omnimodas Literas & Bullas Apoſtolicas & alias Literas quaſcumque, eis & eorum cuilibet tàm pro Erectione, Ordinatione, & Stabilimento Aulæ ſive Collegii prædicti quàm pro aliis Præmiſſis & eorum quolibet ac Confirmatione eorumdem juxta eorum vel alicujus eorum ſeu Conſilii ſui Diſcretiones qualitercumque neceſſarias & oportunas, a Domino *Summo Pontifice* & Succeſſoribus ſuis proſequi & eas recipere, acceptare, legere, publicare, notificare, & exequi valeant & quilibet ipſorum valeat licitè & impunè, abſque Actione, Impetitione, Perturbatione, Moleſtatione, Impedimento, ſeu Gravamine noſtri vel Hæredum noſtrorum, Juſticiariorum, Eſcaetorum, Vicecomitum, Coronatorum, & aliorum Ballivorum ſeu Miniſtrorum noſtrorum vel Hæredum noſtrorum quorumcumq; imperpetuum,

Nolentes quòd præfati *Epiſcopus* & *Richardus*, nec eorum alter, aut Executores vel Aſſignati ſui, aut præfati *Principalis* & *Scolares* Aulæ ſive Collegii prædicti, vel Succeſſores ſui, vel aliqua alia Perſona, vel aliquæ aliæ Perſonæ, in Proſecutione, Receptatione, Acceptatione, Lectione, Publicatione, Notificatione, ſeu Executione Literarum prædictarum per Nos vel Hæredes noſtros aut alios quoſcumque, ratione vel occaſione quorumcumq; Statutorum de Proviſoribus editorum, de cætero occaſionentur,

nentur, impetantur, perturbentur, moleſtentur, impediantur in aliquo, ſeu graventur, nec eorum aliquis occaſionetur, impetatur, perturbetur, moleſtetur, impediatur in aliquo, ſeu gravetur; aliquibus hujuſmodi Statutis de Proviſoribus editis, aut aliquibus aliis Statutis ſeu Ordinationibus ante hæc tempora ſuperinde editis ſive factis non obſtantibus:

Et quòd dicti *Principalis & Scolares* & Succeſſores ſui pro tempore exiſtentes ſint in Re, Facto, & Nomine, ac in Lege *unum Corpus* & *una Comunitas* perpetua & incorporata imperpetuum, habeantque Succeſſionem perpetuam ac Comune Sigillum pro Negotiis ſuis comunibus ſervituris,

Et quòd ipſi & eorum Succeſſores ſint Perſonæ habiles & capaces in Lege imperpetuum ad Impetrandum, Recipiendum, Perquirendum, & Adquirendum Terras, Tenementa, Redditus, Reverſiones, Servitia, Proficua, Advocationes Eccleſiarum, Hæreditamenta, & Poſſeſſiones temporalia & ſpiritualia, tàm de Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris quàm de aliis Perſonis Eccleſiaſticis, tàm Secularibus quàm Regularibus quibuſcumque, eis Terras, Tenementa, Redditus, Reverſiones, Servitia, Proficua, Advocationes, ſeu alia Hæreditamenta dare volentibus, Habenda & Tenenda eiſdem *Principali & Scolaribus* & Succeſſoribus ſuis imperpetuum, licet de Nobis, Hæredibus aut Succeſſoribus noſtris immediatè ſeu mediatè aut de aliquo alio tenentur,

Et quòd ipſi *Principalis & Scolares* & Succeſſores ſui, per prædictum Nomen *Principalis & Scolarium Aulæ Regiæ & Collegii de Braſen Noſe* placitare & implacitari poſſint & proſequi omnes & omnimodas Cauſas & Querelas, Actiones reales perſonales & mixtas cujuſcumque Generis fuerint vel Naturæ, ac reſpondere & defendere, reſponderi & defendi in eiſdem, tàm coram Nobis quàm coram quibuſcumque Juſticiariis noſtris & Judicibus Eccleſiaſticis & Secularibus:

Ac inſuper Sciatis quòd Nos, de Gratia noſtra ſpeciali, ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, Dedimus, Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & Concedimus, pro Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, quantum in Nobis eſt, præfato *Epiſcopo & Richardo* quòd Ipſi, Hæredes, Executores, & Aſſignati ſui, & eorum quilibet, poſtquam prædicta *Aula* ſive prædictum *Collegium* in forma prædicta Erectum, Factum, ſive Stabilitum fuerit, dare poſſint & poſſit & concedere prædictis *Principali & Scolaribus* & Succeſſoribus ſuis prædictum Meſuagium, Hoſpitium, ſive Tenementum cum Curtilagiis & Gardinis cæteris eidem adjacentibus ſive pertinentibus,

Necnon quòd Iidem, *Epiſcopus & Richardus*, Hæredes, Executores, & Aſſignati ſui, aut eorum aliquis vel aliqui, ſive aliæ Perſonæ quæcumque, ſeu quæcumque alia Perſona, Terras, Tenementa, Redditus, Reverſiones, & Servitia, Penſiones, Portiones, Apportiamenta, Annuitates, Hoſpitalia, Prioratus, Liberas Capellas, ac alia Beneficia Eccleſiaſtica quæcumque, necnon omnia & omnimoda Hæreditamenta & alias Poſſeſſiones quaſcumque, ac Advocationes Eccleſiarum, Capellarum, Cantariarum, & aliorum Beneficiorum quorumcumque, ad *Annuum Valorem Tricentarum Librarum* ultra Repriſas, tàm de Feodo ſuo proprio quàm alieno, licet de Nobis in Capite vel aliter aut aliquo alio modo ſive de aliquibus aliis Perſonis ſeu aliqua alia Perſona teneantur, præfatis nunc *Principali & Scolaribus* & Succeſſoribus ſuis dare & concedere, appropriare, annectere & unire poſſit aut poſſint,

Ac eiſdem *Principali & Scolaribus* & Succeſſoribus ſuis Terras, Tenementa, Redditus, Reverſiones, & Servitia, Penſiones, Portiones, Apportiamenta, Annuitates, Hoſpitalia, Prioratus, Liberas Capellas, ac alia Beneficia quæcumque, necnon omnia & omnimoda Hæreditamenta & alias Poſſeſſiones quaſcumque, Advocationéſque Eccleſiarum, Capellarum, Cantariarum, & aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum quorumcumque, ad dictum Annuum Valorem *Tricentarum Librarum*, a præfatis *Epiſcopo & Richardo*, aut aliquibus aliis Perſonis, ſeu quacumque alia Perſona ea eis dare vel concedere, appropriare, conſolidare, anectere, & unire volentibus vel volenti, perquirere, recipere poſſint, & tenere Sibi & Succeſſoribus ſuis prædictis imperpetuum, Tenore Præſentium, ſimiliter Licentiam dedimus ac damus & concedimus ſpecialem; abſque impedimento Noſtri, Hæredum vel Succeſſorum noſtrorum, Juſticiariorum, Eſcaetorum, Vicecomitum, Ballivorum, ſeu aliorum Miniſtrorum noſtrorum, Hæredum vel Succeſſorum noſtrorum quorumcumque; Statuto de Terris & Tenementis ad *Manum Mortuam* non ponendis, aut aliquo alio Statuto, Actu, Ordinatione, Reſtrictione, ſive Proviſione factis, editis, ſive ordinatis, ſeu aliquâ aliâ Cauſâ, Re, vel Materiâ quacumque, non obſtantibus, & abſque Fine

A.D. 1512. Hen. 8.

& Feodo, vel aliquo alio Nobis aut Hæredibus noſtris in Cancellaria noſtra ſeu in Hanaperio Cancellariæ noſtræ aut aliter qualitercumque pro Præmiſſis ſeu aliquo Præmiſſorum ſolvendo aut reddendo, & abſque aliqua Inquiſitione, ſeu aliquibus Inquiſitionibus prætextu alicujus Brevis noſtri ſeu aliquorum Brevium noſtrorum, Hæredum vel Succeſſorum noſtrorum de AD QUOD DAMPNUM, ſeu alicujus Commiſſionis Mandati ſeu Præcepti noſtri, Hæredum vel Succeſſorum noſtrorum, in hac parte aliqualiter fiendorum vel capiendorum, aut in Cancellariam noſtram Hæredum ſeu Succeſſorum noſtrorum ſeu alibi Retornandorum, & abſque aliquibus aliis Brevibus noſtris Patentibus, Brevibus aut Mandatis noſtris, Hæredum ſeu Succeſſorum noſtrorum, de in ſive pro Præmiſſis, aut de vel pro aliquo Præmiſſorum quoviſmodo fiendis, aliquibus Statutis, Actubus, Ordinationibus, ſive Reſtrictionibus ante hæc tempora factis ſive editis non obſtantibus; Aut eo quòd expreſſa mentio de vero Valore Annuo, aut aliquo Valore ſive Certitudine Præmiſſorum, vel eorum alicujus, aut de aliquibus aliis Donis vel Conceſſionibus, per Nos Progenitores vel Prædeceſſores noſtros præfatis *Epiſcopo & Richardo*, Hæredibus, Executoribus, & Aſſignatis ſuis, ſive eorum alicujus, ante hæc tempora factis, in Præſentibus minimè facta exiſtit, aut aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, ſive Reſtrictione, in contrarium inde facto ſive ordinato, aut aliquâ aliâ Materiâ, Re, vel Causâ quâcumque, non obſtantibus.

A.D. 1512. Hen. 8.

Hiis Teſtibus *&c. ut ſupra.*

Dat. per Manum Regis apud *Weſtm.* decimo quinto die Januarii.

Per ipſum Regem.

Bulla de Tranſlatione Midenſis Epiſcopi ad Archiepiſcopatum Dublinenſem.

A.D. 1512. An. 3. H. 8. *Ex Origine.*

JULIUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei*, Cariſſimo in Chriſto Filio *Henrico Angliæ Regi* Illuſtri, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Gratiæ divinæ Præmium & Humanæ Laudis Præconium acquiritur, ſi per Seculares Principes Eccleſiarum Prælatis, præſertim Metropolitanicarum Eccleſiarum Regimini Præſidentibus, oportuni Favoris Præſidium & Honor debitus impendatur.

Hodiè ſiquidem Venerabilem Fratrem noſtrum *Willielmum, Epiſcopum nuper Midenſem, in Archiepiſcopum Dublinenſem Electum*, a vinculo, quo Midenſi Eccleſiæ, cui tunc præerat, tenebatur, de Fratrum noſtrorum Conſilio & Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine, Abſolventes, Ipſum ad Eccleſiam Dublinenſem, tunc per Obitum, Bonæ Memoriæ, *Walteri Archiepiſcopi Dublinenſis*, extra Romanam Curiam Defuncti, Paſtoris ſolatio deſtitutam, de Fratrum eorumdem conſilio duximus Apoſtolicâ Auctoritate transferendum, ipſumque *Willielmum* eidem Eccleſiæ Dublinenſi in Archiepiſcopum præfecimus & Paſtorem, Curam & Adminiſtrationem ipſius Eccleſiæ Dublinenſis ſibi in Spiritualibus & Temporalibus plenariè committendo, prout in noſtris inde confectis Litteris pleniùs continetur.

Cùm itaque, Fili Cariſſime, ſit virtutis opus Dei Miniſtros benigno Favore proſequi, ac eos verbis & operibus pro Regis Æterni Gloria venerari, Serenitatem tuam Regiam rogamus & hortamur attentè, quatenus, *eundem Willielmum Electum* & præfatam Eccleſiam ſuæ Curæ commiſſam habens pro noſtrâ & Apoſtolicæ Sedis Reverentiâ propenſiùs commendatos, in ampliandis & conſervandis Juribus ſuis ſic ipſos benigni Favoris auxilio proſequaris, quòd idem *Willielmus Electus*, tuæ Celſitudinis fultus præſidio, in commiſſo ſibi Curæ Paſtoralis Officio poſſit Deo propitio proſperari; ac Tibi exinde a Deo perennis Vitæ Præmium, & a Nobis condigna proveniat Actio Gratiarum.

A.D. 1511.

Dat. *Romæ apud Sanctum Petrum*, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo undecimo, Quinto Kal. Februar. Pontificatûs noſtri Anno nono.

W. de Eukenvorir.
Jo. de Radicibus.
F. Macchainollur.
M. Venturis.
P. Lambertus.
Ja. Vinanart pro pinart.
P. Burgherinis.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filo Canabeo.

Pro

Pro Andrea Ammonio.

A.D. 1512.
n. 3. H. 8.
Pat. 3. H. 8.
3. m. 10.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratia noſtra ſpeciali ac intuitu Caritatis, Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & Concedimus Dilecto & Fideli noſtro Magiſtro *Andreæ Ammonio* de Arena Canonicatum & Præbendam in Capella noſtra Collegiata Sancti Stephani infra Palatium noſtrum Weſtmonaſterienſe, modò per Mortem naturalem Magiſtri *Johannis Pykeryng* ultimi Canonici & Præbendarii ibidem vacantes & in Manibus & Diſpoſitione noſtris jam exiſtentes,

A.D. 1512.

Habendos & Gaudendos dictos Canonicatum & Præbendam præfato Magiſtro *Andreæ Ammonio*, ad Terminum Vitæ ſuæ, cum omnibus ſuis Juribus & Pertinentiis univerſis.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, tertio die Februarii.

Ligæ, pro Reſcuſſu Papæ, Ratificatio Regis.

A.D. 1512.
n. 3. H. 8.
Franc. 3.
H. 8. m. 3.

REX omnibus, ad quorum Notitiam præſentes Literæ noſtræ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd quum, pro ſuſcipiendâ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Matris noſtræ Defenſione prenecceſſariâ, cui deficere rectè non poſſumus, eâque liberandâ ab Oppreſſionibus, Violentiis, atque Injuriis nonnullorum Chriſtianorum, qui, proh dolor! illam hoſtiliter invadunt, & Sciſma, quod contra illius individuam Unitatem ſubortum eſt, injuſtè fovent, oportuerit Sereniſſimum & Catholicum Principem *Ferdinandum*, Dei gratiâ, *Regem Aragonum* Patrem & Fratrem ac Confœderatum noſtrum Chariſſimum ex una, Hóſque, ſubſcriptos Nominibus, ab ipſa Eccleſia requiſitos & monitos, Partibus ex altera, polliceri eidem Eccleſiæ Opem eſſe laturos & totis Viribus affuturos, ut priſtinam recuperare Libertatem & Statum, dictúmque Sciſma tollere, & ejus Inimicos diſſipare poſſit;

Et pro eo tàm ſancto agendo Negotio, abſque tamen Præjudicio Novatione & Derogatione aliorum priorum Tractatuum & Capitulorum quæ cum dicto Sereniſſimo Rege Patre & Fratre noſtro rata & firma habemus, nova Munierimus, Concordaverimus, & Concluſerimus cum eodem Intelligentiæ, Fœderis, & Unionis Capitula, per Mandatarios utriuſque Partis jam Firmata & Jurata, & in publico ſolennique ipſius formæ documento incorporata,

Cujus Tenor eſt,

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, Nos,

A.D. 1512.

Thomas Comes Surriæ Theſaurarius ac Mareſcallus Angliæ, & *Georgius Comes Salopiæ* Capitalis Seneſcallus Sereniſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ &c.* ad Infraſcripta per Litteras & Commiſſionem ſuas (quarum Tenor inferiùs inſeritur) Oratores, *&c. ut ſupra in Ratificatione Regis Aragonum Data viceſimo Die Decembris.*

Cumque præinſerta Unionis & Intelligentiæ ac Fœderis Capitula & omnia & ſingula in eis contenta Nobis gratiſſima ſint, & maximè placeant, ut Deo Optimo Maximo & Eccleſiæ Matri noſtræ debitam Gratitudinem perſolvamus, & velimus libentiſſimo Animo ea omnia exequi & implere, quæ in ipſis Capitulis promiſſa ſunt,

Eam ob rem, præſentibus Literis noſtris, omnibus melioribus viâ, modo, & formâ quibus meliùs & validiùs de jure poſſumus & debemus, præinſerta Fœderis, Intelligentiæ, & Unionis Capitula, omniaque & ſingula in illis & quolibet eorum contenta, juxta ſui ſeriem & tenorem, Laudamus, Approbamus, Ratificamus, & Confirmamus, ac Rata, Grata, & Firma habemus, ac etiam, ſi neceſſe eſt, ea omnia & ſingula de Novo Concedimus & Firmamus,

Et inſuper Promittimus & Juramus ad Dominum Deum noſtrum Jeſum Chriſtum, & ejus ſanctam Crucem, & ſancta quatuor Evangelia corporaliter & manualiter per Nos tacta, Tenere, Adimplere & inviolabiliter Obſervare omnia & ſingula in ipſis Capitulis contenta & expreſſa, prout in eiſdem cavetur

A.D. 1512. Hen. 8. tur & continetur, & contra ea quovis modo directè vel indirectè non venire, ſub Ypotheca & Obligatione omnium Bonorum noſtrorum Patrimonialium & Fiſcalium, præſentium & futurorum, necnon & ſub Pœna Perjurii quam Rex poteſt incurrere tali caſu.

In quorum Teſtimonium præſentes Literas noſtras Manu propriâ ſubſcripſimus, Sigilloque noſtro impendenti juſſimus communiri.

Dat. apud *Palatium noſtrum Weſtm.* Nono Die Februarii.

Additio unius Articuli ad memoratam Ligam.

A.D. 1512. An. 3. H. 8. Ex Autogr.

QUamvis, in quodam Tractatu, de Dat. Diei Decimi Septimi Menſis Novembris, Anno Domini, ſecundùm Curſum & Computationem Eccleſiæ Anglicanæ, Milleſimo Quingenteſimo undecimo, inito & concluſo inter Nos *Lodowicum Carroz*, *Thomam Comitem Surriæ* Theſaurarium & Mareſcallum Angliæ, & *Georgium Comitem Salopiæ*, Oratores, Procuratores, & Commiſſarios Sereniſſimorum Principum *Ferdinandi & Henrici Aragonum & Angliæ Regum* Potentiſſimorum Supremorum noſtrorum, Vigore & Auctoritate Commiſſionum a dictis Principibus noſtris Nobis in ea parte reſpectivè datarum (quarum Tenores de verbo ad verbum in eodem Tractatu inſeruntur) inter cætera contineatur,

Quòd dictus Sereniſſimus Angliæ Rex, *in Auxilium Cauſæ Eccleſiæ ac ſuæ propriæ, per totum Menſem Aprilem, Anni Domini Milleſimi Quingenteſimi Duodecimi proximi futuri, ad Confinia Ducatûs Aquitaniæ vel ad ipſum Ducatum mittet, & illic ſuſtentabit ſuis propriis Impenſis Exercitum Sex Millia Armatorum Oppugnantium Anglicorum Peditum, cum bono (videlicet) Copiarum Militarium Ductore Generali Tormentis & aliis Machinis bellicis oportunis & ad Militarem Exercitum pertinentibus munitum; Ut, Deo favente, dictus Ducatus Acquitaniæ Coronæ Angliæ recuperetur:*

Et, pari modo, dictus Rex Aragonum, *pro Defendenda & Auxilianda Eccleſia, proque Opitulando dicto Sereniſſimo* Regi Angliæ, *ejus Filio, per totum dictum Menſem Aprilis, Nomine ſuo, & Sereniſſimæ ejus Filiæ* Reginæ Caſtellæ, *ad Confinia dicti Ducatûs vel ad ipſum Ducatum mittet, & in eodem Ducatu ſuſtentabit ſuis propriis Impenſis Exercitum Quingentorum Equitum cathafractorum, id eſt Gravis Armaturæ, & Mille ac Quingentorum Equitum Levis Armaturæ, necnon Quatuor Millia Peditum Oppugnantium, cum bono Copiarum Militarium Generali Ductore, Tormentis & Machinis bellicis oportunis & ad Militarem Exercitum pertinentibus munitum; ut ipſi ambo Exercitus uniti Bellum gerant per dictum Ducatum Acquitaniæ, pro defendenda Subveniendaque Eccleſia, & pro ſatagendo Recuperationi dicti Ducatûs Acquitaniæ Coronæ Anglicanæ prædictæ;*

A.D. 151

Prout in eodem Tractatu latiùs & diffuſiùs continetur,

Nichilo tamen minus Nos, conſiderantes magnam & validam Potentiam *Regis Gallorum*, qui indies magis ac magis Vires Viribus accumilans, Exercitubus hujuſmodi non modo reſiſtere, ſed eoſdem conterere, profligare, & debellare nititur, volenteſque futuris Periculis, quantum cum Deo poſſumus, conſulere & providere, per quam neceſſarium Nobis viſum eſt, quòd dicti Exercitus, tàm ex parte *Angliæ* quàm *Arragoniæ Regum* Supremorum noſtrorum, creſcat & augeatur: Proinde, inter Nos Oratores, Commiſſarios & Procuratores prædictos, Nominibus & Auctoritatibus quibus ſupra, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt,

Quòd, pro Parte *Regis Angliæ*, præter & ultra Numerum Copiarum Peditum in dicto Tractatu expreſſum, Sumptibus & Expenſis ſuis provideatur Numerus Quingentorum Oppugnantium Anglicorum; ſic quòd Exercitus Anglicorum, qui in hac Expeditione Acquitaniæ proficiſcetur, extendat in toto ad Numerum Sex millium Quingentorum, cum Capitaneis, & aliis Inſtrumentis bellicis in ea parte neceſſariis & requiſitis, Seque transferat ad Confinia dicti Ducatûs vel in ipſum Ducatum, tempore ad hoc in eodem Tractatu præfixo & conſtituto:

Et pro Parte *Regis Arragoniæ*, augeatur Numerus Cathafractorum ad Mille Quingentos Equites Gravis Armaturæ, creſcatque Numerus Equitum Levis Armaturæ ad totidem (videlicet) ad Mille Quingentos, ſic quòd Numerus totalis Cathafractorum ſic additus, unà cum aliis in dicto Tractatu expreſſis, D.1512. . 8. ſis, extendat ad Duo Millia, & Equites Levis Armaturæ ad Tria Millia,

Qui, juxta Conventa in eodem Tractatu, ſeipſos, ſimul cum Peditibus inibi expreſſis, in dictum Ducatum Acquitaniæ tempore ad hoc per Tractatum ſtatuto recipient;

Proviſo, quòd Medietas Stipendiorum Numeri tàm Cathafractorum quàm Equitum Levis Armaturæ, ſic ut præmittitur adauctorum (videlicet) Cathafractorum ad Septingentos & Quinquaginta, & Equitum Levis Armaturæ ad totidem ſe extendentium, durante hujuſmodi Expeditione, Sumptibus & Impenſis dicti *Regis Angliæ* ſuſtentetur & ſolvatur.

Data & Acta fuerunt omnia & ſingula prædicta prout ſupra ſcribuntur & recitantur Die Decima Sexta Menſis Martii, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo Duodecimo. A.D. 1512. Hen. 8.

In cujus rei Teſtimonium ego *Lodowicus Carroz*, Orator, Commiſſarius & Procurator Excellentiſſimi & Potentiſſimi Principis *Ferdinandi Aragonum Regis* prædicti, & huic Paginæ ſive Scripturæ, penes Sereniſſimum Principem *Angliæ Regem* Catholicum remanſuræ, Sigillum meum appoſui & Nominis mei ſubſcriptione munivi.

Super plicam & caudam.

DON LUIS CARROZ *de Villaragua*.

De Commiſſione ad Intereſſendum in Concilio apud Lateran. tenendo.

D.1512. 3.H.8. ac. 3. 8. m. 7. A.D. 1512.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Quia ex Brevibus Sanctiſſimi Domini Domini noſtri Domini *Julii*, Divinâ Providentiâ *Papæ hujus Nominis Secundi*, in hac parte ad Nos directis, accepimus eundem Sanctiſſimum Dominum noſtrum, pro Reformatione eorum qui in Eccleſia Militante corrigi reformari & emendari meritò debeant, *Conſilium Generale* debitè & legitimè convocâſſe (videlicet, Decima nona menſis Aprilis, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Duodecimo) *apud Laterann.* tenendum & celebrandum, cum Continuatione & Prorogatione Dierum & Locorum ſi & quatenus expediat,

Et quia tantis Impedimentis indies tenemur ut hujuſmodi Conſilio Generali perſonaliter juxta Vota noſtra intereſſe nequimus,

De Fidelitate & Circumſpectione Venerabilis in Chriſto Patris *Silveſtris Wigornienſis Epiſcopi*, ac Dilecti & Fidelis noſtri *Roberti Wyngfeld* Militis Conſiliarii, plurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Actores, Factores & Actorum ac Negotiorum Geſtores & Nuncios ſpeciales Conſtituimus, Facimus, Creamus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eis & eorum alteri Auctoritatem & Facultatem ſufficientes, vigore Præſentium, pro Nobis & Nomine noſtro, ad dictum *Concilium Generale*, Diebus & locis ut præmittitur tenendum & celebrandum, Accedendi & ſe Conferendi, ac in eodem Comparendi,

Ibidémque, pro Nobis & Regno noſtro Nomine noſtro, Comunicandi, Tractandi & Concludendi de & ſuper omnibus & ſingulis, quæ pro Bono Univerſalis Eccleſiæ Catholicæ & pro Reformatione tàm in Capite quàm in Membris omnium & ſingulorum, quæ Reformatione aut Correctione digna videbuntur, in hujuſmodi *Concilio Generali* tractari communicari aut concludi contigerint,

Ac etiam quibuſcumque Statutis Ordinationibus & Decretis, pro Bono Univerſalis Eccleſiæ Catholicæ in eodem *Concilio Generali* Statuendis ordinandis & decernendis, expreſsè Conſentiendi,

Cæteráque Faciendi & Exequendi quæ Nos ipſi faceremus ſi in eodem *Concilio* perſonaliter intereſſemus,

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos totum & quicquid per dictos Ambaſſiatores Oratores & Procuratores noſtros aut eorum alterum Actum Geſtum ſeu Factum fuerit in Præmiſſis & ſingulis Præmiſſorum, Ratum Gratum & Firmum perpetuò habituros.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, primo die Aprilis.

Per ipſum Regem.

De Admirallo & Principali Conductore pro Succurſu Papæ conſtituto.

A.D. 1512.
An. 3. H. 8.
Ibid.

REX Dilecto ſuo *Edwardo Howard* Militi Salutem.

Quia Fidedignorum relatione accepimus Sacroſanctam Romanam Eccleſiam Matrem noſtram Dilectiſſimam vario Bellorum genere (quod dolenter referrimus) in maximum Reipublicæ & Religionis Chriſtianæ Detrimentum, ad multa tempora ægrè Vexatam & Cruciatam eſſe, & magis ac magis indies (quod veremur) urgentius & miſerabilius Cruciandam fore, niſi, divina Providentia, cum Auxilio & Potentia Chriſtianorum Principum, quorum in hac Cauſa maximè intereſt, eidem Periclitanti & fermè jàm Pereunti quàm celerrimè Succurratur,

Igitur Nos, tanquam Catholicus Princeps & verus Obedientiæ Filius, tàm juſtis Admonitionibus Requiſitionibus & Precibus Sanctiſſimi Domini noſtri *Pontificis Maximi*, quàm Illuſtriſſimi & Catholici Principis *Ferdinandi Aragoniæ Regis* Patris noſtri Cariſſimi, parere & ſatisfacere volentes, Vos (de cujus Fidelitate, Prudentia, Fortitudine, Induſtria, Experientia & Integritate plurimum confidimus) *Admirallum, Capitaneum, Gubernatorem & Principalem, Ducem & Conductorem* omnium & ſingulorum Navium, Vicecapitaneorum, Locatenentium noſtrorum, Marinariorum, ac quorumcumque Hominum ad arma Armatorum, Sagittariorum, & aliorum quorumcumque, in Armata noſtra ex Cauſa prædicta jam retentorum & retinendorum, Aſſignamus, Conſtituimus & Ordinamus,

Dantes & Concedentes Vobis plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem quoſcumque Homines Nobiles de noſtra Armatura, juxta veſtram in hac parte Diſcretionem & ſecundùm eorum Merita, Honorandi & Ordine Militari Inſigniendi, necnon omnes & ſingulos hujuſmodi Naves ac Vicecapitaneos Locatenentes noſtros Marinarios Homines ad arma Armatos Sagittarios & alios quoſcumque de Armata noſtra prædicta Congregandi, Ducendi, Regendi & Gubernandi,

Ac etiam Audiendi Querelas omnium & ſingulorum de hiis quæ Officium Admiralli, Capitanei, Gubernatoris, Ducis & Conductoris hujuſmodi tangunt, & Cognoſcendi in Cauſis Maritimis & aliis Cauſis quibuſcumque, infra Armatam prædictam, tàm per Terram quàm per Mare emergentibus,

Necnon Ordinationes & Statuta pro ſano & bono Regimine Armatæ prædictæ Ordinandi Statuendi & Stabiliendi, & ſuperinde Proclamationes faciendi, debiteque Executioni Demandandi,

Et quoſcumque Delinquentes & Contravenientes Caſtigandi & Incarcerandi, atque Incarceratos Deliberandi,

Necnon quaſcumque Cauſas Criminales, per Vos aut Deputatum veſtrum ſufficientem, tàm Vitæ quàm Membrorum, ac de Morte Hominis & Mutilatione, quàm alias Cauſas Contractus & Querelas omnium & ſingulorum, de armata prædicta exiſtentium & futurorum, Audiendi & Terminandi, ac Delinquentes juxta eorum Demerita Caſtigandi, Pœnaſque Mortis & Membrorum quotiens opus fuerit Infligendi,

Cæteráque Faciendi & Perimplendi quæ pro ſano Regimine Armatæ prædictæ juxta ſanam Diſcretionem veſtram fuerit faciendum;

Et ideò Vobis Mandamus quòd circa Præmiſſa diligenter intendatis & ea faciatis & exequamini in forma prædicta.

Damus autem &c.

Teſte Rege apud *Knoll*, ſeptimo die Aprilis.

Per ipſum Regem.

Indentura inter Dominum Regem & Edwardum Howard Capitaneum Generalem Armatæ ſuper Mare.

A.D. 1512.
An. 3. H. 8.
Clauſ. 3. H. 8. m. 6.

THIS INDENTURE, MADE between the King oure Soveraine Lord *Henry*, by the Grace of God, *King of England and of Fraunce and Lorde of Irlande of this Name the Eighth* on the one Partie, and

A.D. 1512. Hen. 8.

and his Truſty and his Welbiloved *Sir Edward Howard* Knyght for his Body on the other Partie,

WITNESSITH that the ſaid *Sir Edward* is Retaygned towards oure ſeid *Soveraign Lord* to be his *Admirall chief and generall Capitayne* of the Armye which his *Highnes* hath prepaired and ordeyned, and now ſettith to the See for the Salve Garde and Sure Paſſage of his Subgietts, Fryndys, Alies and Confederatys,

And the ſaid *Admirall* ſhall haye under hym in the ſaid Service Three Thouſand Men Harneſſed and Arraied for the Werre Hymſelf accompted in the ſaid Nomber, over and above Seven Hundred Souldiers Mariners and Gonners that ſhall be in the Kinges Ship called the REGENT,

Of which *Three Thouſand Eightene* ſhall be *Capitaynes*, *a Thouſand Sevyn Hundred* and *Fyfty* ſhall be *Souldeours*, *Twelve Hundred and Thirty Three* ſhall be *Maryners*, and *Gonners:*

And the ſaid *Admirall* Promiſeth and Byndyth hym to our ſaid *Soveraigne Lorde*, by thies Preſentes, to doe unto his Highnes ſuch Service of Werre, upon the See, with the ſaid Navy and Armye that he ſhall have under hym, as by the Kinges Commiſſion made to hym for the ſame under his Grete Seale, certain Inſtructions Signed with oure ſaid *Soveraign Lordes* Hand to thies Indentures attached, and by thies Preſents he is Committed, Ordegned and Deputed to doe, and as to ſuch a Navy and Armye in ſuch a Caſe it doeth belong and apperteign, during oure ſaid *Soveraign Lordes* Pleaſure:

And the ſaid *Admirall* ſhall have for the Maintenyng of Hymſelf and his Dietts Wages and Rewardes, Daily, during the ſaid Voyage, *Ten Shillings*,

And for every of the ſaid *Capitaynes*, for their Dietts Wages and Rewardes, Daily, during the ſaid Tyme, *Eightyne Pens*; except they be of the Number of the Kingis Sperys, which ſhall be contented with their ordinarie Wages,

And for every Souldeour, Maryner and Gunner he ſhall have, every Moneth, during the ſaid Voyage, accomptyng Twenty Eight Dayes for the Moneth, *fyve Shillings* for his Wagies and *fyve Shillings* for his Vitayles, without any thing els demandyng for Wagies or Vitayles, ſavyng that they ſhall have certain dede Shares as hereafter doth enſue:

Of all which Wagies Rewardes and Victayll Money the ſaid *Admirall* ſhall be paid in maner and forme following; that is to ſay,

A.D. 1512. Hen. 8.

He ſhall, by fore he and his ſaid Retinue entre into the Shippes, make their Mouſtres before ſuch Commiſſioners as ſhall pleaſe oure ſeid *Sovereign Lord* to depute and aſſigne; and, immediatly after the ſaid Mouſtres made, he ſhall Receyve of oure ſaid *Soveraign Lorde*, by the Hands of ſuch as his Grace therfor ſchall ſpecially aſſign, for Hymſelf, the ſaid Capitaynes, Souldeours, Mariners, and Gunners, Wagies Rewardes and Vittayll Money after the Rate before Reherſed, for Thre Monthes then next enſuyng, accompting the Moneth as above,

And, at the ſame tyme, he ſhall alſo Receyve for the Coote of every Capitaine and Souldeor *foure Shillings*, and for the Coote of every Maryner and Gunner *Twenty Pens*.

And at th' End of the ſame Three Monethes, and whan the ſaid *Admirall* after th' End of the ſame Three Monethes ſhall with his ſaid Navie and Retinue Reſorte to the Porte of Suthampton, and then and there Revictayll Hymſelf and the ſaid Armie and Retinue, he ſhall make his Mouſtres bifore ſuch Commiſſioners as it ſhall pleaſe *the Kyng* his Grace therfor t'appoint within borde; and after the ſaid Mouſtres ſo made he ſhall for Hymſelf, the ſaid Capitaynes, and Souldeours, Mariners, and Gunners, receyve of oure ſaid *Soveraign Lorde*, by t'Handes of ſuch as his Grace ſhall therfor aſſign, new Wages and Victaill Money, after the Rate before reherſed, for the ſaid Thre Monethes then next enſuyng,

And ſo, from Thre Monethes to Thre Monethes continually, during the ſaid tyme:

The ſaid *Admirall* alſo ſhall have for Hymſelf, the ſaid Capitaines, Soldeours, Mariners, and Gunners, afore the beſtowing of their Bagges, Baguages and Victaills, and for th'Exployt of the ſaid Service of Warre, at the Coſtes and Charges of our ſeid *Sovereign Lorde*, Eightene Shippes, whereof the Names and Portage hereafter enſewe, in ſuch maner Riggued, Eguypped, Taqueled, Decked and Forniſhed with Ordenance and Artillarie, as to ſuch a Voiage and Service for the Honour of oure ſaid *Soveraign Lord* and the Weale of the Journey ſhall be thought to his Grace and his Counſell neceſſarie and expedient,

A.D. 1512. Hen. 8.

The ſaid *Admirall* ſhall have for the dede Shares of the ſaid Shippes as hereafter enſuyth; that is to ſay,

For the *Regient*, beyng of the Poortage of one Thowſand Tonnes, fifty Dede Shares and foure Pilottys,

Alſo for the Shippe called the *Mary Rooſe*, being of the Portage of five Hundred Tonnes, thirty foure Dede Shares and a half,

For the Ship called the *Peter Pomegranet*, being of the Portage of four Hundred Tonnes, twenty eight Dedde Shares,

For *John Hopton's Shippe*, being of the Portage of foure Hundred Tonnes, twenty three Dede Shares and a half,

For the Shippe called the *Nicholas Reede*, being of the Portage of foure Hundred Tonnes, twenty three Dede Shares and a half,

For the *Mary John*, being of the Portage of two Hundred forty Tonnes, twenty two Dede Shares and an half,

For the *Anne of Grenewiche*, being of the Portage of one Hundred ſixty Tonnes, twenty two Dede Shares and an half,

For the *Marye George*, being of the Portage of three Hundred Tonnes, twenty two Dede Shares and an half,

For the *Dragon*, being of the Portage of one Hundred Tonnes, twenty two Shares and an half,

For the *Lyon*, being of the Portage of one Hundred twenty Tonnes, twenty two Dede Shares and an half,

For the *Barbara*, being of the Portage of one Hundred forty Tonnes, twenty two Dede Shares and an half,

For the *George of Falmoughte*, being of the Portage of one Hundred forty Tonnes, twenty two Dede Shares and an half,

For the *Peter of Fowey*, being of the Portage of one Hundred twenty Tonnes, twenty two Dede Shares and an half,

For the *Nicholas of Hampton*, being of the Portage of Ten Score Tonnes, twenty two Dede Shares,

For the *Martenet*, being of the Portage of Nine Score Tonnes, twenty two Dede Shares and an half,

For the *Genet*, being of the Portage of Seventy Tonnes, twenty two Dede Shares and an half,

For the *Criſtofer Davy*, being of the Portage of one Hundred ſixty Tonnes, twenty two Dede Shares,

For the *Sabyen*, being of the Portage of one Hundred twenty Tonnes, twenty two Dede Shares:

And, for the Revictallyng and Refreſſhyng of the ſaid Shippes with Water and other Neceſſaries, the *ſaid Admirall* ſhall, over and above the ſaid Shippes, have *Two Crayers*, the one being of the Portage of Thre Score and fyſty Tonnes, wherein ſhall be the Maſter Twelve Mariners and One Boye, and the other *Crayer* ſhall be of the Portage of fifty five Tonnes, wherein ſhall be the Maiſter with Ten Maryners and one Boye, and every of the ſaid Maiſtres and Maryners ſhall have for his Wages *Fyve Shillings*, and for his Victaill Money *Fyve Shillings* for every Moneth, accompting the Moneth as above, and every of the ſaid Two Boyes ſhall have for their Moneth Wages *Two Shillings Six Pence*, and for their Victaill Money *Fyve Shillings*, and either of the ſaid Maiſtres ſhall have three Dede Shares:

Alſo the ſaid Souldeours Mariners and Gunners ſhall have of oure ſaid *Soveraign Lord* Conduyt Money; that is to ſey, every of theym, for every Dayes Journey, from his Houſe to the Place where they ſhall be Shipped, accompting Twelve Miles for the Dayes Journey, *vi d.* of which Dayes Journeys they ſhall have Credence by their Othes therfor to be made before hym or theym that oure ſaid *Soveraign Lord* ſhall appoint and aſſign to Pay theym their ſaid Wagies and Conduyt Money:

And, foraſmoch as oure ſaid *Soverain Lord*, at his Coſtes and Charges, Victaylleth the ſaid Armye and Navye, the *ſeid Admirall* ſhall therfor anſwer our *ſaid Soveraign Lord* the one half of all maner of Gaynes and Wynnyngs of the Werre, that the ſame *Admirall* or his ſaid Retinue or any of theym ſhall fortune to have in the ſaid Voiage by Lande or by Water, all Priſoners, beyng Chieſtens or havyng oure ſaid *Soveraign Lordes* Adverſaires Power and one Shippe Royall being of the Portage of Two Hundred Tonnes or above, with the Ordinance and Apparell of every ſuch Priſe that ſhall fortune to be taken by theym in the ſaid Werre Reſerved to our ſaid *Soveraign Lord*, Reſervyng alſo to oure ſaid *Soveraign Lord* all Artillery conteyned within any other Shippe or Shippes by theym to be taken.

In Witneſſe whereof to the one Partie of this preſent Indenture, remaynyng toward our ſaid *Soveraign Lord*

D. 1512. 8.

Lorde the King, the ſaid *Sir Edward Howard* hath put his Seale the Eighth Day of Aprill, the Third Yere of oure ſaid *Soverain Lordis* Reigne.

Et Memorandum quod Viceſimo Die Aprilis, Anno præſenti prædictus Edwardus *venit coram Domino Rege in Cancellaria ſua* apud Weſtmonaſterium, *& Recognovit Indenturam prædictam ac omnia & ſingula in eadem contenta in forma prædicta.*

A.D. 1512. Hen. 8.

Inſtructiones præfato Capitaneo traditæ.

Inſtructions, yeven by the Kingis Highneſs to his Truſty and Wellbelovid Knight for his Body Sir Edward Haward, *named and Deputed by his Grace to be* Admirall of the See *during this Voiage and Enterpriſe to be made ayenſt the Frenſh King in Guyen.*

D. 1512. 3. H. 8. Ibid.

A.D. 1512.

FURST,

Foraſmuche as, amonges other Articles, conteigned in a Treatie made and concluded betwixt the *Kingis Highnes* and his Fader the *Kyng of Aragon*, it is provided that the Kingis Highnes for his Partie ſhall be 'for th'Ende of this inſtant Moneth of April, at his Coſt and Charge, put in a Redynes and actuelly ſend to the See the Nombre of three Thouſand Men, well and ſufficiently Herneſhed in Shippes, apparelled, dreſſed, and furnyſhed with Habiliments of Warre apte and neceſſary for Bataill on the See, to Kepe and Defende the See after thayr Policies, Strengththes and Powers, from the Mowthe of Thamys to the Trade, agayns the Courſes of outward Enymies,

Like as the Kinges ſaid Fader the *Kyng of Aragon* is by the ſaid Treatie ſemblably bounde to Defende the See, with like Nombre of Men and Shippes, beyond the ſaid Trade,

The ſame Armies to continue in ſuche Defenſe and Tuition of the See by the ſpace of Six Moneths next and immediately followyng this ſaid inſtant Moneth of Aprill,

The *ſaid Admirall* ſhall ſubſtantially regarde and forſee that as well the Nombre of Men as of Shippes, with Apparell and Habilimentes apte and neceſſary for ſuch a Voiage, be completly and ſufficiently furnyſhed in every behalf according to the purport of the ſaid Article.

ITEM,

Wher it is alſo conteigned in the ſaid Article, that none of the bothe Princys, during the ſaid Tyme, ſhall Revoke or Diminiſſhe his ſaid Armye from the See,

The *ſaid Admirall* ſhall forſee that the ſame be accompliſhed accordyngly; and that neither He ne any of his Shippes Retourne from the See into any Port or Haven or to Land, unleſſe it bee into any Port for Revictailling of the ſaid Shippes, or for other juſt, reſonable and neceſſary Cauſes, without the King's ſpeciall Commandement to be yeven by hym by Writing in that behalf.

ITEM,

Foraſmuch as it is further provided, by the ſaid Article, that if it ſhal fortune the ſaid Armye or any Parte therof to be Taken, Drowned, Vanquyſhed, or Overthrown, that the Prynce, whos Armye or Part therof is ſoo Taken, Drowned, Venquiſhed, or Overthrown, within as ſhort tyme as may be poſſibly doon, ſhall fully Renewe, Refreſhe, and Reſtore the ſame to the full Nombre like as it was before,

The *ſaid Admirall* ſhall ſo provyde that, in caſe any ſuch Chaunce or Caſueltie fortune (as God forbede and defende) that the *Kinge's Highnes* may be advertiſed therof with all Diligence poſſible, to th'entent that his Grace may ſe his ſaid Armye newe Furnyſhed fully Refreſhed or Reſtored, as the Caas ſhall require, according to the purport of the ſaid Article, and hymſelf nevertheles with his Company to remayn on the See as he before dide.

ITEM, aftre the Mouſtres ſhal be made and taken of the ſaid Admirall Army and Mariners, and the ſame ſhipped accordingly by the ſaid Admirall ſchall furthwith with Diligence reſorte to the See, not ſufferyng any of the ſaid Armye to come into any Port ne on Land without his ſpeciall Licence, in advoydyng the diminyſhyng of the ſaid Armye and other Inconveniences that therof may enſewe: For which purpoſe the King woll that the ſaid Admirall ſchall cauſe Proclamations to be made at the ſaid Mouſtres upon pain of Deth.

A.D. 1512.
Hen. 8.

Item, after the ſaid Flete ſhall come on the See, the ſaid Admirall with the ſame Flete and Armye ſhall take his Courſe, if Wynde and Wether woll ſerve, towardes the Trade for the Defenſe of the See on that Coſtes, according to the Tenor of the ſaid Article; and from thens retorne, ſcowring the See too and froo as often as the Caas ſhall require, from tyme to tyme, to the moſt Anoyance of the Kynges Enemyes.

Item, the ſaid Admirall ſhall yeve ſpeciall Commaundement, in the Kinges Name and by Vertue and Auctorite of his Commiſſion yeven to hym by his Grace, to all Capitaines, Maiſters of Shippes, and others, that they and every of theym with their Shippes yeve continuell Attendance uppon hym both by Day and Night, and to folow ſuch Courſe in ſaylyng aftre hym as he doth; not failing ſo to do upon pain of the Kinges high Diſpleaſour and Puniſſhement after th'Admiral's Diſcretion.

Item, to th'entent the Capitaines and and all the Navie may aſſuredly attende uppon the ſaid *Admirall* and folow ſuch courſe as he ſchall make aſwel by Night as by Day, the ſaid *Admirall* ſhall bere in the toppe of his Maiſt or in the places therunto acuſtumed on or two *Lantern or Lanterns* with Light by the night; ſo that th'other Shippes of the Flete may the better knowe the Admiral's Shippe and to folowe his Courſe and yeve their Attendaunce upon hym accordingly: And, in caſe ther be a *Vice-Admirall*, the ſaid *Admirall* may licence hym to bere a Lantern for the Knowledge as the Caſe ſhall require.

Item, ther ſhall no Capitayn, under Capitain, or Maſter of any Shipe departe with his Ship from the Flete, or entre any Haven, without ſpeciall Licence of the ſaid *Admirall*.

Item, In avoyding the Daunger of diſſeveryng of the ſaid Flete, either by Night or Day, by Force of Stormes or Wedering, an Order muſt be taken by the ſaid Admirall with all the Capitaines and Maiſters of the Flete, how and in what wiſe they ſhall recule and reſort ayen togiders, and that they make all haſt poſſible in pourſuyng and folowing the ſaid *Admirall* in ſuche Stormes, ſo that they leſe not the ſight of him if it in any wiſe may be.

Item, the ſaid Admirall ſchall provide that no Capitayns or Maiſter of eny Shippe or Veſſell ſchall croſſe his Saill before the ſaid Admiral hath croſſed his, after whos croſſyng all other may ſemblably do, and not before, upon pain to be reputed and taken as a Rebel, and to be puniſhed accordingly.

Item, that no Veſſell of the Flete vale or plukke doun his Saill unto ſuch tyme as the Admirall hath valed, howbeit after the vailing of his Saill all other may do the ſame accordyngly, and not before upon the ſaid Pain.

Item, that no maner Ship or Veſſel of the Flete caſt or putte any Ancre in any Havyn Place or Port befor the ſaid Admirall hath caſt his, unles that it be for ſome reaſonable and probable cauſe; howbeit, after the ancoryng of the ſaid Admirall, all other may do ſembly, and caſt there Ancres as nere aboutts hym as they conveniently may upon like pain.

Item, that all maner Shippes and Veſſells ſhall hold themſelf togeders as nigh unto th'Admirall as the goodly may, and that none of them departe from his Ancre befor th'Admirall departe without his Licence uppon like pain.

Item, the ſaid Admirall, by vertue of his Auctorite and Commiſſion, ſhall commaunde and make Proclamation in the Kinges Name, that every Man, of whatſomever Eſtate or Condition ſoever he be, of the ſaid Army, ſhall kepe the Kinges Peas amongs themſelf, without makyng any Frayes or Quarrells to or uppon any Soldeours, deliverers of Victaill, Mariners, or others: And that, if any ſuch fortune to be made, they endevour themſelf to pacifie and departe the ſame, and kepe the Peas without part takyng or maintenance upon pain of Dethe for mayntenance or parte taking, and ells after the Lawes of the See.

Item, that no Man play at Diſe, Cardes, or other Games, in avoyding the Loſſe of Money and other Inconveniences by quarellyng and making of Affrayes, which by ſuch unlawful Games and Loſſes oftentymes foloweth and enſueth, upon pain of forfature of fifteen Daies Wagis.

Item, in caſe any Shippe or Veſſell of the ſaid Flete ſchall eſpye, perceyve, or ſee eny Veſſell Enemye upon the See, then the ſame Ship, ſo perceivyng th'Enemy, ſhall ſet out a Baner or other Tokyn in his toppe or above that may be well ſeen, wherby the Shippe of the ſaid Admirall, and all other Shippes of the ſame Flete, may have Knowlege and Warnyng of the ſeid Veſſell or Veſſellys Enymyes, and to have alſo ſuch Signes, by putting out of Baners, *one* or *two*, or *otherwiſe*, ſo that the Nombre of ſuch Shippes Enemyes may be apparaunt to the ſeid Flete, to th'entent they may putt theymſelf in a redynes in the beſt maner to encountre and mete theym with the Admyrall accordingly.

Item, that, at ſuch tyme as the Ships muſt be provyded of Freſh Water, the ſaid Admirall muſt forſee that no Man preſume to fetch the ſaid Water at eny time or place, but ſuch only and no moe, and at ſuch tyme and place as ſhall be appointed by the ſaid Admirall, and that it be doon when they ſhall be refraiſhed with Victuallys, and at non other tyme if it may ſo be conveniently.

Item, if it ſhall fortune any Veſſel or Veſſellys of the Flete, having Licence of the Admiral to paſſe out for Victailles, Water, or any other Meſſage or Buſenes, to encountre and Mete any ſtrange Veſſell on the See, they may and owe to demaunde and aske the Maſters and Governers of ſuch ſtrange Shippes, what they be? and whens they comme? and ſuch of the moſt ſadde Men and Souldeours, as ſhall be appointed by the Capitain and Maſter of the ſaid Shippe, to viſett and examyn their Mynuments, Indentures, Wrytings, and Cokketts, and none other: And, in caſe it may be by theym founde that ſuche goodes or any parte thereof apperteign to Ennemyes, or that ther be any Suſpection thereof, then the ſaid Veſſellys, with their Goods Maiſters and Governers of the ſame, ſchall be by theym brought ſurely and ſafely bifor th'Admirall, to th'entent that, in caſe they be founde true Marchauntys, without Suſpition or Colouring of Enemys Goodes, they may be enlarged and ſufferd frely to paſſe at their libertie; Ells the Goods and Shippes, apperteyning to Enemyes, to be taken as to the ſaid Admirall and the Lawes of the See ſhall be thought good and apperteign.

Item, the ſaid Admirall muſt ſubſtantially regarde conſidre and provyde that no Priſes be made or taken, but ſuch as ſhal be lawfull and may be juſtified: For, in caſe any ſuch be made, contrary to Juſtice, and the Parties dampnified ſhall compleyn to the King's Grace, and deſire Reſtitution of ſuch Goodes, the Kinge's Grace can no leſſe do of Juſtice but ſee them reſtored by ſuch as have taken the ſame Goodes, or els the ſaid Admirall muſt anſwer for the hoole.

Item, if any Shippe or Shippes of the Flete mete any other Shippes or Veſſels on the See, or in Porte or Portes, making Rebellion, Reſiſtance, or Defence ayenſt them, then it is lawfull for them to aſſaulte and take theym with ſtrong hand, to bring them holy and entierly to the ſaid Admiral without diſpoylyng, riſelyng, or enbeſelyng of the Goods, or doing harme to the Parties, ther t'abyde th'Ordinance of the Lawe, as the ſaid Admirall ſhall awarde.

Item, that it be forſeen by th'Admirall that, in caſe any Veſſell of Ennemys be taken by any Shippe of the Flete, that no Man be ſo harde to leede the ſame owte of the Flete, by Night or by Day, without the leve of the Admirall, uppon pain to pay double Value of it, and of the Goodes ſo taken therin; conſidering that he is bounde to bring the ſame before th'Admirall, and receyve that the Law woll and requireth.

Item, as touching the Shares and Rewardes of and for ſuch Goodes and Priſes to be taken by the Kinge's Flete, foraſmuch as there is a Direction and Ordre taken therin betwixt the Kinge's Grace and th'Admirall, conteined in a pair of Indentures entercheaungeably theruppon made, wherunto theſe Inſtructions be annexed; Therfor the Kinge's Pleſure is that the Order, Forme, and Maner of the ſaid Indentures, concernyng aſwell the ſaid Shares as all other thynges compriſed in the ſame, be in that caſe obſerved and kept accordyngly.

Item, it muſt be forſeen that the Maryners and Shepmen be not miſentreated, betyn, or oncourteſly handled by the Souldeours of th'Armye; but that the Maiſter of the Shippe have the Governaunce and Punyſſion of them for ſuch Defaultes, as ſhall be committed by any ſuch Maryner in the feace of his Craft and Excercyſe of his Takelyng; Nevertheles, if any ſuch Maryner do offende contrary to the Lawe in any ſuch Cryme as ſhall require Deth or other Puniſſhement criminall, then the Capitain or the Maiſter ſchall bring ſuch Marins treſpaſſyng before the Admirall or his Vice-Admirall, to abide their Jugement accordyng to Juſtice; and ſembleable Order for th'Execution of Juſtice upon all and every of that Armye offending moſt be obſerved in all criminall Cauſes accordingly.

Item, that no Capitain, Governor, or Maiſter of any Ship or other Veſſell ſuffre any maner Folke, Soldeours, Marinours, or others to departe from their Shippes or Veſſellys, and lande in any place though it be among their Frendes, without licence of the ſaid Admirall, nether without the Governaunce or Conduyt of ſuch ſufficient Perſones as woll aunſwer for their Dedes, in caas any Offence or Treſpas ayenſt the Peax of any of the Contrary, and undertake to

A.D. 1512. Hen. 8.

bryng theym again to the Shippes upon pain of Impriſonement and Jugement, accordyng to ſuch Lawes, Uſages, and Cuſtomes of the Contrey wher the Offence is committed.

Item, that it be provyded and forſeen by the Admirall that no Shippe ne Veſſell of the Flete, for Pryde, Malice, or Hatered, either on the See or in any Porte or Portes, wilfully drawen vayle or hyſe his Sayll or bourde the Shipe of any other with Violence, to the Harm or Damage of any Ship or Veſſell of the ſaid Flete, upon pain to make Recompence to the Partie dammaged, according to the Qualite and Quantite therof, and further to be puniſhed as the ſaid Admirall ſhall award and thynk good and eqall.

Item, as for the Revictaillyng and new Contentation of their Wagies, the ſaid Admirall ſhall reſorte, from tyme to tyme, with his Navye, to the Cowe betwixt the *Iſle of Wight* and *England*, ther to remayn till they have their Vitaylles and Wagies; not ſuffering any of th'Armye to lande, but ſuch as he ſhall appointe, and that thoſe be as ſmall Nombre as goodly may be done.

Item, it is to be remembred that all Frenſh Men and others, dwelling and reſeant in any place or Contrey under th'Obbeyſaunce of the *Frenſhe King*, ſhal be reputed and takyn as Enymyes, and they to be ordered accordyngly.

Item, that the ſaid Admirall ſhall attempt nothing, ne ſuffre to be attempted, any thing, by any of his Company of the Flete, ayenſt the Subgietts of ſuch Princes and Communalties as be in Confederation and Amite with the Kinge's Highnes.

De Commiſſione ad Juramentum Regis Scotorum requirendum.

A.D. 1512. An. 3. H. 8. Scot. 3. H. 8. m. 11.

REX Univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem. Sciatis quòd Nos,

De Probitate & Fidelitate, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Thomæ Dacre* Domini de Dacre & de Greiſtoke Militis, & Magiſtri *Nicholai Weſt* Legum Doctoris Decani de Wyndeſore, quamplurimum confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Ambaſſiatores, Oratores, Commiſſarios, & Deputatos ſpeciales Facimus, Conſtituimus, Ordinamus & Deputamus,

Dantes & Concedentes eiſdem, & eorum cuilibet plenam, Tenore præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, Excellentiſſimum Sereniſſimum & Potentiſſimum Principem *Scotorum Regem* Fratrem Conſanguineum & Confœderatum noſtrum Adeundi,

Atque Juramentum corporale, tactis Sacroſanctis Evangeliis, quòd omnia & ſingula Capitula in quodam Tractatu perpetuæ Pacis & Amicitiæ, inter Potentiſſimum ac Illuſtriſſimum Principem *Henricum Septimum* dudùm *Regem Angliæ* Celebris Memoriæ Patrem noſtrum Cariſſimum ac dictum Fratrem noſtrum *Scotorum Regem* inito concordato & concluſo, ac deinde inter Nos & eundem Fratrem noſtrum per Literas noſtras Patentes, Magno Sigillo noſtro ſigillatas & Manu noſtrâ ſubſcriptas, hincinde confirmato, benè & fideliter obſervabit Petendi Requirendi & Exigendi, idemque Juramentum ſic in debita forma præſtari Videndi,

Necnon quòd Nos conſimile Juramentum, cùm per Oratores dicti Fratris noſtri ad hoc ſufficienter auctorizatos debitè requiſiti fuerimus, tactis ſacroſanctis Evangeliis, Dabimus & præſtabimus Concedendi & Promittendi,

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi, Excercendi, Exequendi & Perimplendi quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna,

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, nos Ratum, Gratum & Firmum habituros totum & quicquid per noſtros dictos Ambaſſiatores, Oratores, Commiſſarios & Deputatos Tractatum, Promiſſum, Concordatum & Concluſum fuerit in Præmiſſis.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo quinto Die Aprilis.

Per ipſum Regem.

D. 1512.

De Querelis hinc inde, ſuper Attemptatis, relaxandis.

D. 1512.
3. H. 8.
3. H. 8.
1.

A.D. 1512.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Probitate & Fidelitate, Dilectorum & Fidelium noſtrorum Conſiliariorum noſtrorum, *Thomæ Dacre* Domini de Dacre & de Greiſtok Militis & Magiſtri *Nicholai West* Legum Doctoris Decani de Wyndeſore, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Ambaſſiatores, Oratores, Commiſſarios & Deputatos ſpeciales Facimus, Conſtituimus, Ordinamus & Deputamus,

Dantes & Concedentes eiſdem & eorum cuilibet plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro atque pro Subditis noſtris quibuſcumque, cum Illuſtriſſimo Principe *Jacobo Scotorum Rege* Fratre noſtro Cariſſimo, ejuſve Ambaſſiatoribus, Oratoribus, Commiſſariis & Deputatis ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ad hoc habentibus, de & ſuper Abolutione, Pardonatione, Relaxatione, Remiſſione & generali Acquietantia omnimodorum & ſingulorum Querelarum, Litium, Differentiarum, Quæſtionum, Gravaminum, Offenſorum, Furtorum, Homicidarum, Dampnorum, Injuriarum & aliorum Attemptatorum quorumcumque, unà cum ſuis Circumſtantiis, Emergentibus, Incidentibus, Dependentibus & Connexis, per Subditos noſtros Ligeos & Vaſſallos, aut per Subditos Ligeos & Vaſſallos Prædilecti Fratris noſtri ſupradicti, contra vim formam & effectum Pacis, Amicitiæ, Ligæ & Confœderationis, inter Celebris memoriæ Dominum *Henricum nuper Regem Angliæ* Patrem noſtrum Præcariſſimum nuperimè Defunctum dictúmque *Regem Scotorum* initarum, captarum, celebratarum & concluſarum, atque, *per Nos* & dictum *Regem Scotorum*, per noſtras & ſuas diſtinctas & ſeparatas Literas Patentes, ſub Magno noſtro & ſuo Sigillis ſigillatas, jamdudùm Acceptarum, approbatarum, innovatarum & confirmatarum, quandocumque & quotienſcumque ac ubicumque per Terram vel Mare hincinde factorum, habitorum, motorum, commiſſorum, perpetratorum ſive pendentium, etiam ſi Delinquentes hujuſmodi ſuper eiſdem Conventi aut Convicti fuerint, Tractandi, Communicandi, Appunctuandi, Concordandi, fieri Petendi, & fieri Promittendi, atque Optinendi, Concedendi, & Concludendi,

Necnon Literas noſtras Patentes, deſuper in forma debita confectas, Manu noſtrâ ſubſcriptas, & Magno Sigillo noſtro ſigillatas, Tradendi & Deliberandi, conſimileſque Literas Patentes dicti Fratris noſtri Petendi, Exigendi & Recipiendi.

Cæteráque omnia & ſingula Faciendi, Excercendi, Exequendi, & Perimplendi quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros totum & quicquid per noſtros Ambaſſiatores, Oratores, Commiſſarios, & Deputatos Tractatum, Promiſſum, Concordatum, & Concluſum fuerit in Præmiſſis.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo quinto die Aprilis.

Per ipſum Regem.

¶ ¶

Super Hoſpitali de Savoy Fundando.

A.D. 1512.
An. 4. H. 8.
Pat. 4. H. 8. p. 1. m. 9.

A.D. 1512.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm nuper, per Literas noſtras Patentes, Sigillo noſtro Ducatûs noſtri Lancaſtriæ Sigillatas (quarum Data eſt apud Londoniam Tertio Die Aprilis, Anno Regni noſtri Secundo) Dederimus Conceſſerimus, & eadem Cartâ noſtrâ Confirmaverimus,

Richardo Epiſcopo Wyntonienſi Cuſtodi Privati Sigilli noſtri,
Richardo Epiſcopo Londonienſi,
Thomæ Epiſcopo Dunolmenſi,
Edmundo Epiſcopo Sarum,
Willielmo Epiſcopo Lincolnienſi,
Johanni Epiſcopo Roffenſi,
Thomæ Comiti Arundellæ,

A.D. 1512.
Hen. 8.

Thomæ Comiti Surriæ Theſaurario noſtro Angliæ,

Carolo Somerſet Militi Domino de Herbart Camerario noſtro,

Johanni Fyneux Militi Capitali Juſticiario Banci noſtri,

Roberto Rede Militi Capitali Juſticiario Comunis Banci noſtri,

Magiſtro *Johanni Tong* Cuſtodi Rotulo[illegible]ncellariæ noſtræ,

Thomæ Lovell Militi Theſaurario Hoſpitii noſtri,

Et *Johanni Cutte* Subtheſaurario noſtro Angliæ,

Executoribus Teſtamenti *Henrici* nuper *Regis Angliæ Septimi* Patris noſtri Illuſtriſſimi, Situm Manerii *de Savoye* ſive quandam Placeam ſive Peciam Terræ vocatam *le Savoye*, nuper Parcellam Ducatûs noſtri prædicti, jacentem in Parochiis Sancti Clementis Dacorum extra Barros Novi Templi Londoniæ & Beatæ Mariæ de Stronde in Comitatu Middleſexiæ, inter Terram & Manſionem *Epiſcopi Wygornienſis* ex parte Orientali, & Terram Epiſcopi Carliolenſis ex Parte Occidentali, & ajutantem ſuper Aquam Thamiſiæ verſus Auſtrum, & ſuper Viam noſtram per quam Itur de Stronde Croſſe verſus Charyng Croſſe verſus Boriam,

Habendum & Tenendum prædictum Situm vocatum *le Savoy*, ſive prædictam Placeam ſeu Peciam Terræ vocatam *le Savoy* cum pertinentiis *præfatis Executoribus*, Hæredibus, & Aſſignatis ſuis imperpetuum, de Dono noſtro quietè, de Nobis & Hæredibus noſtris, abſque Compoto ſeu aliquo alio Nobis, Hæredibus, vel Succeſſoribus noſtris pro eiſdem reddendo, ſolvendo, vel faciendo,

Ad intentionem quòd iidem *Executores* ſeu eorum aliqui ſive aliquis quoddam Hoſpitale in & ſuper prædicto Situ ſive prædicta Placeâ ſeu Peciâ Terræ vocata *le Savoy*, Licentiâ noſtrâ aut Hæredum ſeu Succeſſorum noſtrorum inde per ipſos ſeu eorum aliquos ad hoc optinendâ, juxta Ordinationem & Statuta per ipſos ſeu eorum aliquos ſive aliquem limitanda & ordinanda, Erigere, Fundare, Creare, & Stabilire poſſent ſeu poſſet, aut Erigi, Creari, Fundari, & Stabiliri facerent ſeu faceret, prout in eiſdem Literis noſtris Patentibus inter alia pleniùs apparet,

Sciatis quòd Nos, de Gratia noſtra ſpeciali, ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, prædictas Literas noſtras Patentes, ac Donum & Conceſſionem prædicta, necnon omnia & ſingula in eiſdem Literis noſtris Patentibus contenta & ſpecificata, Rata habentes & Grata, ea per Præſentes Ratificamus, Approbamus, & Confirmamus,

Et inſuper, de uberiori Gratiâ noſtrâ, ac ex Scientiâ & mero Motu noſtris prædictis, Conceſſimus & Licentiam Dedimus, ac per Præſentes Licentiam Damus & Concedimus, pro Nobis, & Hæredibus noſtris, quantum in Nobis eſt, *præfatis Executoribus*, quòd ipſi ſeu eorum aliqui Superviventes, ſeu eorum aliquis Supervivens quoddam Hoſpitale perpetuum de Quinque Capellanis perpetuis Secularibus (videlicet) de uno Magiſtro & quatuor aliis Capellanis, infra & ſuper Situm prædictum ſive prædictam Placeam ſeu Peciam Terræ vocatam *le Savoy*, ad Laudem & Honorem Domini noſtri Jheſu Chriſti Beatiſſimæque ſemper Virginis Mariæ Matris ejus ac Sancti Johannis Baptiſtæ, ad Exorandum pro Bono Statu noſtro & *Katerinæ Conſortis noſtræ* dùm vixerimus, & pro Animabus noſtris cùm ab hac luce migraverimus, & ſpecialiſſimè pro Salute Animarum prædicti nuper *Regis* Patris noſtri & *Elizabethæ* nuper Conſortis ſuæ Matris noſtræ Præcariſſimæ, necnon *Arthuri* Primogeniti eorum nuper *Principis Walliæ, Ducis Cornubiæ, & Comitis Ceſtriæ* Fratris noſtri, juxta Ordinationes & Statuta *eorumdem Executorum*, ſive eorum aliquorum, ſeu eorum alicujus Fundatoris ſive Fundatorum ejuſdem Hoſpitalis fienda & limitanda, Fundare, Erigere, Creare, Facere, & Stabilire poſſint & poſſit,

Et quòd Hoſpitale prædictum, cùm ſic Fundatum, Erectum, & Stabilitum exiſtat, HOSPITALE HENRICI NUPER REGIS ANGLIÆ SEPTIMI DE SAVOY nominetur, vocetur, & appelletur,

Quódque Magiſter Hoſpitalis illius & Succeſſores ſui Magiſtri ejuſdem Hoſpitalis ac Capellani Hoſpitalis illius, MAGISTER ET CAPELLANI HOSPITALIS HENRICI NUPER REGIS ANGLIÆ SEPTIMI DE SAVOY ſimiliter nominentur, vocentur, & appellentur,

Et quòd iidem, *Magiſter & Capellani*, ſint Incorporati ac Uniti, & ſint unum Corpus in Re & in Nomine, habeantque Succeſſionem perpetuam,

Et quòd iidem *Magiſter & Capellani*, & eorum Succeſſores, per idem Nomen & ſub eodem Nomine, ſint Perſonæ habiles & capaces in Lege ad Perquirendum & Recipiendum Terras, Tenementa, Annuitates, Redditus, Servitia, Advocationes Eccleſiarum, Prioratuum, Emolumenta, Poſſeſſiones, & Hæreditamenta quæcumque, necnon Bona &

Catalla tàm de Dono noſtro, quàm de quibuſcumque Perſonis, ea eis dare, legare, ſeu aſſignare volentibus, Sibi & Succeſſoribus ſuis imperpetuùm,

Et quòd iidem *Magiſter & Capellani*, & eorum Succeſſores, habeant unum Sigillum Commune pro Negotiis Hoſpitalis prædicti agendis,

Et quòd iidem *Magiſter & Capellani*, & eorum Succeſſores, Magiſtri & Capellani Hoſpitalis prædicti, per Nomen *Magiſtri & Capellanorum Hoſpitalis Henrici nuper Regis Angliæ Septimi de Savoy*, implacitare & implacitari proſequi & defendi poſſint in omnibus & ſingulis Cauſis, Querelis, Actionibus realibus perſonalibus & mixtis, cujuſcumque fuerint generis ſive naturæ, ac reſpondere & reſponderi defendere & defendi valeant ſub Nomine prædicto in eiſdem, in quibuſcumque Curiis & Locis, coram quibuſcumque Juſticiariis & Judicibus tàm Spiritualibus quàm Temporalibus,

Et ulterius, de uberiori Gratia noſtra, Concedimus & Licentiam Damus, pro Nobis & Hæredibus noſtris, per Præſentes, quòd, poſtquam Hoſpitale prædictum, ut prædicitur, Fundatum, Erectum, Creatum, & Stabilitum fuerit, *prædicti Executores* & eorum quilibet, ac aliæ quæcumque Perſonæ & quæcumque alia Perſona, Terras, Tenementa, Redditus, Servitia, Reverſiones, Advocationes Eccleſiarum, Prioratuum, Hoſpitalia, Liberas Capellas, ac alia Beneficia Eccleſiaſtica quæcumque, necnon omnia & omnimoda alia Hæreditamenta & Poſſeſſiones quaſcumque, ad Valorem *Quingentarum Marcarum per Annum*, ultra omnia Onera & Repriſas, tàm de Feodo ſuo proprio quàm alieno, licet de Nobis in Capite vel aliter vel aliquo alio modo ſeu de aliquibus aliis Perſonis ſive de aliqua alia Perſona quacumque teneantur, *Magiſtro & Capellanis* Hoſpitalis prædicti pro tempore exiſtentibus, & Succeſſoribus ſuis Dare, Concedere, Appropriare, Conſolidare, Annectere, Unire, & Aſſignare poſſint & poſſit; Et eiſdem *Magiſtro & Capellanis* & Succeſſoribus ſuis, quòd Ipſi Terras & Tenementa, Redditus, Reverſiones, Servitia, Advocationes Eccleſiarum Prioratuum, Hoſpitalia, Liberas Capellas, ac alia Beneficia Eccleſiaſtica quæcumque, necnon omnia & omnimoda alia Hæreditamenta & Poſſeſſiones quaſcumque, ad Annuum Valorem prædictum ultra omnia Onera & Repriſas, a *præfatis Executoribus*, ſeu eorum aliquibus ſive aliquo, aut quibuſcumque aliis Perſonis, ſeu quacumque alia Perſona, ea eis dare, legare, appropriare, concedere, conſolidare, annectere, unire, & aſſignare volentibus ſive volenti, Recipere poſſint & Tenere Sibi & Succeſſoribus ſuis imperpetuùm, Tenore Præſentium, ſimiliter Licentiam damus ſpecialem, ad Suſtentationem ſuam & ad quædam alia Miſericordiæ & Pietatis Opera & Onera, in Fundatione & Ordinatione Hoſpitalis prædicti, per *prædictos Executores*, ſeu eorum aliquos vel aliquem, limitanda & aſſignanda, facienda & perimplenda; Statuto de Terris ſeu Tenementis ad *Manum Mortuam* non ponendis, edito non obſtante: & abſque Impetitione, Impedimento, ſeu Perturbatione Noſtri aut Hæredum ſive Succeſſorum noſtrorum ſeu aliorum quorumcumque: & abſque aliqua Inquiſitione, ſive aliquibus Inquiſitionibus, virtute alicujus Brevis ſive Mandati noſtri, ſeu aliquorum Brevium Mandatorum noſtrorum, Hæredum & Succeſſorum noſtrorum de AD QUOD DAMPNUM, ſeu alicujus alterius Brevis ſive Mandati noſtri, in ea parte capiend' ſeu proſequend' & abſque aliqua alia Licentia noſtra ſeu aliis Literis Patentibus eis in hac parte concedendis vel fiendis; Dicto Statuto de Terris & Tenementis ad *Manum Mortuam* non ponendis, aut aliquo alio Statuto, Actu, Ordinatione, ſeu Reſtrictione in contrarium factis, editis, ſive ordinatis, aut aliquâ aliâ Re, Cauſâ, vel Materiâ quacumque, in aliquo non obſtantibus;

Eo quòd expreſſa mentio de vero Valore Annuo aut Certitudine Præmiſſorum in Præſentibus minimè facta exiſtit, aut aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, ſive Reſtrictione, aut aliquâ aliâ Cauſâ, Re, vel Materiâ quacumque, in aliquo non obſtante.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, quinto die Julii.

Per Breve de Privato Sigillo.

Commiſſio

Commiſſio Regis Aragonum ad Tractandum de Liga cum Papa Julio, Imperatore, & aliis Principibus Chriſtianis contra Regem Franciæ.

A.D. 1512. An. 4. H. 8. *Ex Autogr.*

FErdinandus, Dei Gratia, Rex *Aragonum*, *Siciliæ citra & ultra Farum*, *Hieruſalem*, *Valentiæ*, *Majoricarum*, *Sardiniæ & Corſicæ*, Comes *Barcinonæ*, Dux *Athenarum & Neopatriæ*, Comes *Roſſilionis & Ceritaniæ*, Marchio *Oriſtanni & Gociani*

Labor Anxietas atque Opera noſtra, quibus ſemper nixi ſumus ut Pax & Quies in tota Republica Chriſtiana vigeret, & Unio atque Concordia Chriſtianorum Principum & Populorum maximè polleret, ſanè indicant quantoperè ex ſincero Animo eadem exoptaremus, non ſolùm ut Chriſtiana Reſpublica omnimodâ Pace & Quiete gauderet, verùm etiam ut uniti Chriſtiani Principes omnes communibus Viribus Bellum contra infideles Fidei noſtræ Hoſtes commodiùs ſumere poſſemus; Et certè maximè ex Animo dolemus id ipſum Nos hucuſque minimè eſſe aſſecutos & hunc Laborem fruſtra hactenus ſumpſiſſe; Deus ſiquidem Teſtis eſt per Nos Rem nullam eſſe prætermiſſam ex his omnibus, quæ huic Paci & Tranquillitati conducere poſſent.

Cúmque intueremur Gallos libidine Dominandi Pacem contemnere, Arma per totam Italiam circumferre, cunctaque Profana & Sacra violare, ſuoque Imperio ſubigere, Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Romanæque Eccleſiæ, unà cum Confœderatis noſtris, Tutelam ſuſcepimus, & Dei Auxilio (cujus Cauſa agitur) poſt Ravenatenſem Cladem, quæ Inimicorum Vires contrivit & diminuit, Sanctiſſimi Fœderis noſtri Exercitus Eos aliena dimittere compulit in Fugamque vertit.

Verùm tanta Gallos Dominandi ſitis invaſit ut iterum Arma parare novaque Bella adverſus Confœderatos noſtros undique gerere moliantur; itaque, nè Chriſtiana Reſpublica, tot Annis Gallorum Armis concuſſa, ſemper in Labore verſetur, & optatâ aliquando Pace fruatur, Nobis cæteriſque Confœderatis noſtris viſum eſt, pro Chriſtianorum Salute, nihil potiùs oportere quàm, Dei Auxilio, Sanctiſſimi Fœderis noſtri Armis Bella Gallorum extinguere, ut deinde ſine Injuria in Pace vivatur, & Infidelium Oppugnationi provideri ſalubriùs poſſit:

Ad quam quidem Rem peragendam nova aliqua ſunt etiam tractanda componendaque Capitula inter Nos & Confœderatos noſtros;

Confiſi ergo de ingenti Fide, Prudentiâ, Sagacitate, & in agendis experta Dexteritate veſtri Nobilis Dilecti Conſiliarii & Oratoris noſtri *Ludovici Carroz* de Vilaragud in Anglia reſidentis, Præſentium Tenore, de noſtra certa Scientia & conſultò, omnibus melioribus, viâ, modo, & formâ quibus meliùs & validiùs de jure & aliàs poſſumus & valemus, Facimus, Conſtituimus, Creamus, & ſolemniter Ordinamus Vos eundem *Ludovicum Carroz* de Vilaragud, licet Abſentem tanquam Præſentem, noſtrum verum certum & indubitatum ac ſpecialem Procuratorem, & ad Infraſcripta etiam generalem, ita quòd Specialitas Generalitati non deroget, nec e contra; videlicet,

Ad Tractandum, Practicandum, Faciendum, Contrahendum, Ineundum, Firmandum, & Concludendum, pro Nobis & Nomine noſtro ac Nomine Sereniſſimæ *Reginæ Caſtellæ*, *Legionis*, *Granatæ*, *&c.* Filiæ noſtræ Chariſſimæ (cujus Perſonæ & Bonorum Curam legittimè gerimus) cum Sanctiſſimo Domino noſtro Domino *Julio Secundo Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Pontifice Maximo*, Sereniſſimis & Potentiſſimis, *Maximiliano Romanorum Imperatore* ſemper Auguſto, & *Henrico Angliæ Rege*, Fratribus ac Filio noſtris Chariſſimis, Illuſtriſſimoque *Duce & Dominio Venetorum*, & cum quibuſcunque aliis Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comunitatibus Chriſtianis, quicunque & quæcunque ſint, quos & quas hic haberi volumus pro ſufficienter expreſſis, ac ſi ibidem ſingulariter & nominatim exprimerentur, & cum quolibet eorum ſimul vel diviſim, ſeu cum quibuſcunque Legatis, Oratoribus, & Mandatariis, Nunciis & Procuratoribus ipſorum & cujuſlibet eorum, bonam, meram, puram, firmam, validam, & perpetuam Ligam, Amicitiam, Confœderationem, Unionem, ac Intelligentiam, cum illis Pactis, Articulis, Conventionibus, Promiſſionibus, Pœnis, Obligationibus, Juramentis, Renuntiationibus, Securitatibus, Modis, Formis, & Conditionibus quæ & prout ac ſicut Vobis vibebuntur & placuerit,

Poſſi-

A.D. 1512. Hen. 8.

Poſſitiſque, Nomine noſtro, etiam, poſt concluſam, firmatam, & publicatam Ligam prædictam, in eadem acceptare & conſentire Ingreſſum quorumcumque aliorum Principum, Ducum, Marchionum, & Comunitatum, qui & quæ in eam ingredi voluerint; qui, poſtquam in Ligam ingreſſi fuerint & recepti, habeantur pro Colligatis & Confœderatis noſtris, perinde ac ſi ab initio ipſius Ligæ in eandem ingreſſi fuiſſent,

Poſſitiſque etiam, Nomine præfato, Recomendatos noſtros, cum eorum Statibus & Bonis, ac eorum quemlibet in eadem Liga, vel ad Partem, prout Vobis melius videbitur, nominare, ut a Nobis & a Colligatis & Confœderatis noſtris tueantur & foveantur,

Et, pro Præmiſſorum omnium & ſingulorum Firmitate, Securitate, atque Cautelâ, poſſitis & valeatis, Nomine noſtro & præfatæ Sereniſſimæ *Reginæ* Filiæ noſtræ Dilectiſſimæ, quæcunque Capitula, Securitates, Pacta, Contractus, Reſcripta, & Obligationes inire, concludere, facere, firmare, promittere, & paciſci, cum omnibus & ſingulis Hypothecis, Pœnarum Adjectionibus, Juramentis quæ in Animam noſtram præſtare poſſitis, aliiſque Aſtrictionibus opportunis & ad Rem pertinentibus quoquomodo,

Et generaliter poſſitis cætera omnia & ſingula concordare, facere, firmare, promittere, & jurare, quæ in prædictis & circa ea ac ſuper Dependentibus ſeu Emergentibus ex eiſdem utilia neceſſaria & expedientia fuerint ſeu quomodolibet opportuna & vobis videbuntur atque placebunt, & quæ Noſmetipſi concordare, facere, firmare, promittere, ac jurare poſſemus perſonaliter conſtituti, etiamſi talia forent quæ Mandatum exigerent magis ſpeciale, & ſine quibus prædicta nequirent ad optatum effectum perduci;

Nos enim,

A.D. 1512. Hen. 8.

Dantes, Concedentes, & Conferentes vobis *dicto Ludovico Carros* de Vilaragud Oratori & Procuratori noſtro, ſuper Præmiſſis omnibus & ſingulis, ac Dependentibus, Emergentibus, Connexis, & Annexis eiſdem, Voces & Vices, Locum & Poſſe noſtros, cum omnimoda Facultate & liberâ ac generali Adminiſtratione,

Promittimus & Pollicemur, in noſtrâ Regiâ bonâ Fide, ac purè, ſimpliciter, & ſine fraude, quòd ſemper habebimus Rata, Grata, Valida, & Accepta, ac obſervabimus integerrimè omnia & ſingula quæ Vos *dictus Ludovicus Carroz* de Vilaragud Orator & Procurator noſter in prædictis & circa ea & quodlibet prædictorum, Nomine noſtro & dictæ Sereniſſimæ *Reginæ* Filiæ noſtræ, facietis, promittetis, & firmabitis, quódque Ea, cùm ad noſtram notitiam pervenerint, ad majus Robur atque Cautelam, Ratificabimus, Confirmabimus, & Servare Promittemus ac Jurabimus, & contra ea vel eorum aliquod nullo tempore faciemus vel veniemus, per Nos vel per Alium ſeu per Alios, aliquâ ratione vel causâ, de Jure vel de Facto, ſub Hypotheca & Obligatione omnium & ſingulorum Bonorum noſtrorum & dictæ Sereniſſimæ *Reginæ* Filiæ noſtræ præſentium & futurorum.

In quorum Teſtimonium Præſentem fieri juſſimus Manu propriâ ſignatam, Sigillóque noſtro impendenti munitam.

Dat. *Burgis*, die viceſimo Menſis Julii, Anno a Nativitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Duodecimo.

Dominus Rex mandavit mihi,

MICHAELI PEREZ D'ALMACAN.

Super Plicam,

CARROZ.

Pro Comite Salopiæ, de Retinendo pro Servitio Guerræ.

A.D. 1512. An. 4. H. 8. Pat. 4. H. 8. p. 1. m. 17. dor.

HEnry, by the Grace of God, *King of England and of Fraunce and Lord of Irlond*, to oure right Truſty and right Welbyloved Coſyn and Counſaillour *George Erle of Shrouesburye* Stieuard of oure Houſhold, Greting.

Wheras it is comon to oure Knowlege that, our auncyent Ennemy, the *Frenche King*, of his maliciouſe cruell and froward Purpoſe, hath prepayred a grete Army not onely to th'entent to Invade and Diſtroy our Caſtellys, Contreys, and Landys of Guyſnes and Hammys, but alſo to laye Sege and Aſſaulte oure Town of Calays and utterly to Diſtroy the ſame and the Marches therof, whiche in no wyſe We wolle nor may Suffre, but the ſame entende, with the Grace of God, to Withſtond and Reſiſt, and for the ſame Purpoſe and Intent, We have Ordeyned and Appoynted, by th'Advyſe of our Counſaill, to make and have an Armye always redy

A.D. 1512. Hen. 8. to withſtond the maliciouſe, cruell, and evyll Purpoſe of oure *ſaid Ennemye*,

And, for the Trouth, Truſt, and Confidence that We have in you, by th' Advyſe of our ſaid Counſaill, We have Aſſigned, Ordeigned, and Appoynted You to be Governour, Chief Capitaigne, and Leder of our ſaid Armye; wherfor We Woll and Command You that ye, for Us and in oure Name, for th'entent aboveſaid, Reteygne not onely as many of oure Subjectys Able Men for the Were under the Degree of a Baron to do unto Us Service in youre Company as be our owne Tenauntes and other oure Subjectys within oure Counties of Derby, Stafforde, and Salope, as well Knyghtes for our Bodyes and Squyres for the ſame, as any other, but alſo as many other of oure Subjectys as ye can gette within this oure Realme; and that they and every of them make Certificate unto you, as We of late commaunded them to make unto Us or to oure right truſty Counſaillour and *Biſſhop of Dureſmye* oure Secretary, of ſuch Numbre as they have prepayred or canne make; our ſeid Commaundement and fourmour Letters notwithſtondyng:

And over this We Woll and Charge all and every ſuche oure Tenauntes and Subgiettys, as by You in oure Name and for Us ſhal be Reteigned, to geve their deligent Attendaunce uppon You and in youre Companye to do Us Service, as the Caſe ſhall require in that behalf, when You by Us therunto ſhal be Commaunded,

And Ye then to delyver for Us and in oure Name to every of oure Subjects, ſo Retayned in youre Company, ſuche *Badges*, *Tokyns*, or *Lyvers* to Were, as by You ſhal be thought moſt convenient for the ſame, whiche We woll they ſhall Were for the ſame purpoſe,

And theſe oure Letters Yeven under Oure Greate Seale ſhal be as well unto You as unto all oure ſaid Tenauntes and Subjectys, ſo by you to be Reteyned, ſufficient Waraunte and Diſcharge in that behalf; any Reſtraynt, Acte, Statute, Ordenance, Proviſion, Proclamation, Letters, or any other Thing, to the contrarye hertofor made, had, or to be hadde or made, notwithſtondyng.

Yeven under Oure Greate Seale at oure *Citie of Canterbury*, the xxiv Day of July in the fourth Yere of oure Reigne.

Per ipſum Regem.

Super Exemptione Præmonſtratentium in Anglia & Wallia.

A.D. 1512. An. 4. H. 8. Pat. 4. H. 8. p. 1. m. 17.

REX omnibus & ſingulis *Abbatibus Ordinis Præmonſtratenſium*, & eorum Subditis, Officiariis, Miniſtris, Juſticiariis, & Conſervatoribus Pacis noſtræ & verè Ligeis & Subditis noſtris Spiritualibus & Temporalibus, præſentes Literas noſtras audituris, lecturis, ſeu viſuris, Salutem.

Cùm Sanctiſſimus *Dominus Papa* per Literas ſuas Apoſtolicas, more Romanæ Curiæ Bullatas, ad perpetuam Rei Memoriam, ad noſtram Contemplationem & Deſiderium, plenè exemerit & liberaverit Dilectum & Fidelem noſtrum *Abbatem & Conventum Monaſterii Beatæ Mariæ & Sancti Jacobi de Welbek in Diœceſe Eborum Ordinis Præmonſtratenſis*, ac etiam omnia alia Monaſteria, Abbates, & Conventus ejuſdem Ordinis infra hoc Regnum noſtrum Angliæ & Partes Walliæ, a Superioritate, Juriſdictione, Viſitatione, Correctione, Punitione, & ab omni alia Subjectione Monaſterii Præmonſtratenſium Diœceſis Landunenſis in Regno Franciæ ac Generali Capitulo ejuſdem Ordinis, hujuſmodíque Monaſteria, Abbates, & Conventus dicti Ordinis, cum omnibus aliis Perſonis & Membris ejuſdem, unà cum omnibus Bonis ſuis mobilibus & immobilibus, Juribus & Pertinentiis præſentibus & futuris, in hoc Regno noſtro Angliæ & Partibus Walliæ, ſub Protectione & *Sanctitatis ſuæ* ac Sancti Petri & Sedis Apoſtolicæ Tuitione receperit,

Cúmque dictus *Sanctiſſimus Pater*, per Literas ſuas prædictas, Dederit & Conceſſerit eidem *Abbati de Welbek* & Succeſſoribus ſuis imperpetuum eaſdem Juriſdictionem, Poteſtatem, & Superioritatem in omnibus, dictum Ordinem infra Angliam & Walliam tangentibus, quas prædictum Monaſterium Præmonſtratenſium in Francia aliquo modo unquam habuit,

Ac etiam Conceſſerit quòd omnes & ſinguli Abbates dicti Ordinis in Anglia & Wallia, ſingulis temporibus, per dictum *Abbatem de Welbek* & Succeſſores ſuos præfigendis & aſſignandis, pro perpetuo venient ad Generale Capitulum, in eodem Monaſterio de Welbek vel alio Loco conveniente, infra dictum Regnum noſtrum Angliæ tenendum,

D. 1512. 8.

Et quòd *idem Abbas*, cum aliis Abbatibus ejuſdem Ordinis, in hujuſmodi Capitulo Congregati, in Confectione & Editione Statutorum, Conſtitutionum & Ordinationum, pro Reformatione & Utilitate eorumdem Monaſteriorum, eaſdem Auctoritatem & Poteſtatem habebunt quas prædictas Abbas Præmonſtratenſium, cum Generale Capitulo in Francia, ante hæc tempora habuit,

Sciatis Nos,

De dictæ Exemptionis Impetratione & Conceſſione, Poteſtatiſque ac Superioritatis hujuſmodi in aliquem de Regno noſtro Tranſlatione ad Quietem Subditorum noſtrorum, noſtrâ bonâ Veniâ & Licentiâ deſuper priùs petitâ & per Nos expreſsè conceſsâ, non mediocriter gaudentes,

Atque de Fide Ingenio Diſcretione & Induſtria *dicti Abbatis de Welbeck* a diu approbatis plurimum confidentes,

Ipſum in Numerum Capellanorum noſtrorum Admiſimus,

Et ad Intentionem quòd Ipſe, ad majorem Subditorum noſtrorum Quietem, abſque perturbatione inquietatione ſeu vexatione alicujus Perſonæ ſive aliquarum Perſonarum Subditorum noſtrorum, de tempore in tempus, tàm ad debitam executionem Auctoritatis ſive Poteſtatis ſuæ Spirituali & Oneris ſibi injuncti, quàm ad Cuſtodiendum ſuum Generale Capitulum, Statutaque & Ordinationes, in commodum & utilitatem dicti Ordinis, juxta Poteſtatem & Auctoritatem per prædictum *Sanctiſſimum Patrem* Sibi conceſſas, ut præmittitur, facienda & edenda, ac pro Captione Apoſtatarum & fugitivorum ubicumque impoſterùm inventi fuerint, ejuſdem Ordinis Viſitationibus ſervandis, Electionibus confirmandis, ac Contributionibus colligendis, ſuarumque Poteſtatis & Juriſdictionis pro Ordinatione & Stabilimento omnium Rerum dictam Religionem concernentium Excercitio, ad Honorem Dei & ſanam Continuationem ejuſdem Ordinis in dicto Regno noſtro Angliæ & Partibus Walliæ, quæ Nos piè contemplamur, quietiùs & liberiùs procedere ac ſuum Officium excercere valeat, Volumus & Præcipimus Vobis & cuilibet veſtrûm ac etiam Mandamus quòd prædicto Capellano noſtro & Succeſſoribus ſuis, eandem Auctoritatem habentibus, vel ab eis & eorum ſingulis reſpectivè Deputato vel Deputando, tàm in Captione dictarum Apoſtatarum & Fugitivorum, ac in Viſitationibus Electionibus & cæteris Præmiſſis, Poteſtatem & Juriſdictionem ſuas prædictas quoviſmodo tangentibus, quàm in omnibus aliis ſuis Facultatibus, Conceſſionibus, Indultis & Cauſis licitis ad Officium ſuum ſpectantibus, ac Commodum & Utilitatem Monaſterii ſive Domûs ſuæ prædictæ concernentibus, Favores, & Auxilia impendentes, eidem in omnibus aſſiſtatis;

A.D. 1512. Hen. 8.

Et, ſi quiſquam contra Ipſum Pacem noſtram violare temptaverit, eandem Pacem noſtram conſervari, ac Ipſum eadem Pace noſtrâ quantum in Vobis eſt liberè frui & gaudere in omnibus faciatis, de tempore in tempus, quotiens & quando opus erit, abſque aliqua contradictione ſeu reſiſtentia veſtri Patrum dicti Ordinis Subditorumve veſtrorum aut aliorum quorumcumque; Præmiſſa non omittentes prout Nobis complacere noſtramque Indignationem evitare intenditis.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Knoll*, Quinto Die Auguſti.

Per Breve de Privato Sigillo.

De Arraiando & Monſtrum Faciendo contra Scotos.

.1512. .H.8. m.18.

REX Cariſſimo Conſanguineo ſuo *Thomæ Comiti Surriæ* noſtro Theſaurario & Mareſcallo Angliæ Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De veſtri Fidelitate Prudentia Strenuitate & Induſtria Diligentiaque & Experientia ac Integritate plurimùm confidentes,

Aſſignavimus Vos, ac Vobis plenam Poteſtatem & Auctoritatem, Tenore Præſentium, Damus & Concedimus omnes & ſingulos Ligeos & Subditos noſtros, infra Comitatus noſtros *Eborum*, *Northumbriæ*, *Cumbriæ*, *Weſtmerlandiæ*, & *Lancaſtriæ*, tàm infra Libertates quàm extra Inhabitantes, ad Guerram habiles Convocandi & congregandi, ac eos arraiandum & triandum, Ipſoſque juxta eorum Gradus & Facultates benè & defenſibiliter armari & muniri Faciendi, & ad Monſtra ſive Monſtrationes eorundem in Locis magis congruis juxta ſanam Diſcretionem veſtram de tempore in tempus Capiendi & Supervidendi,

A.D. 1512.
Hen. 8.

Necnon ad Ligeos & Subditos noſtros prædictos, Arraiatos Triatos & Armatos, tàm Homines ad Arma ac Homines armatos & Sagittarios & alios Homines Equites & Pedites Defenſibiles, Vobiſcum in Reſiſtentiam Suppeditationem & Debellationem Scotorum & aliorum Eis Adhærentium quotiens opus fuerit Ducendum & duci Faciendum, & Ipſos in Conductione illa Regendum & Gubernandum;

Et ideò Vobis Mandamus quòd circa Præmiſſa diligenter intendatis & ea faciatis & expleatis cum effectu:

Damus autem univerſis & ſingulis Ducibus, Comitibus, Baronibus, Militibus, Juſticiariis, Majoribus, Vicecomitibus, Ballivis, Conſtabulariis, Locatenentibus, Officiariis, Miniſtris, Marinariis, Soldariis, aliiſque Ligeis & Subditis noſtris prædictis, ac aliis quibuſcumque quorum intereſt in hac parte, Tenore Præſentium, ſub Fide & Ligeantia quibus Nobis tenentur, firmiter in Mandatis quòd Vobis in Præmiſſis faciendis intendant aſſiſtant & auxilientur, pariformiter & tàm firmiter ſicut Nobis aſſiſterent & auxiliarentur ſi ibidem perſonaliter & præſentes intereſſemus; Volumus enim quòd tàm Vos quàm omnes & ſinguli Ligei & Subditi noſtri prædicti, per vos in forma prædicta Congregati, de omnimodis Forisfacturis Dampnis & Pœnalitatibus, in quibus, prætextu aliquorum Statutorum Actuum & Proclamationum, ante hæc tempora in contrarium inde factorum & editorum, ratione Præmiſſorum, incurrere aut cadere poſſint aut poſſitis, penitùs Exonerati ſint & ſitis per Præſentes.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Croydon*, Sexto Die Auguſti.

De Licentia ad Bullas Impetrandas & Deferendas.

A.D. 1512.
An. 4. H. 8.
Pat. 4. H. 8. p. 1. m. 17.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd,

Licet in Statuto, in Parliamento Domini *Richardi* nuper *Regis Angliæ Secundi* poſt Conqueſtum Progenitoris noſtri, apud Wintoniam, Anno Regni ſui Sextodecimo tento, edito, inter alia Ordinatum fuerit & ſtabilitum,

Quòd, ſi aliquis impetraret vel proſecutus foret ſeu impetrari vel proſequi faceret in Curia Romana vel alibi aliquos Proceſſus Sententias Excommunicationum Bullas Inſtrumenta aliave quæcumque quæ tangerent Nos Coronam Regalem ſeu Regnum noſtrum, & illi qui ea infra Regnum noſtrum deferrent ſive ea reciperent vel inde Notificationem ſeu aliam Executionem quamcumque infra idem Regnum noſtrum ſeu extra facerent, ipſi Notarii, Procuratores, Manutenentes, Abbattatores, Fautores & Conſiliarii ſui extra Protectionem noſtram ponerentur, & Terræ & Tenementa Bona & Catalla ſua eſſent Nobis forisfacta, & quòd Ipſi per Corpora ſua attachiarentur, ſi poſſent inveniri, & coram Nobis & Concilio noſtro ducerentur ad Reſpondendum ibidem in Caſibus ſupradictis, vel quòd Proceſſus fieret contra eos per Præmunire *facias modo quo ordinatum fuit in aliis Statutis de Proviſionibus & aliis, qui in Alienis Curiis in Derogationem* REGALIÆ NOSTRÆ proſequuntur; *prout in Statuto prædicto plenius continetur,*

Nos tamen, certis de Cauſis & Conſiderationibus ſpecialiter Nos moventibus, Conceſſimus & Licentiam dedimus, Dilectis Nobis in Chriſto, *Willielmo Abbati & Conventui Monaſterii Beatæ Mariæ Virginis de Oſſeney juxta Oxoniam* in Comitatu ejuſdem Lincolnienſis Diœceſis, quòd Ipſi per Se, aut Notarios Procuratores ſeu Conſiliarios ſuos, ſive eorum aliquem in Curia Romana Literas omnium Exemptionum pro prædictis *Willielmo Abbate & Conventu* deſervituris, necnon pro Monaſterio prædicto, ac omnibus & ſingulis Eccleſiis Capellis apropriatis ſive annexis Monaſterio prædicto, durante Vitâ *Willielmi Abbatis prædicti*, ac etiam Literas perpetuarum Unionum Annextionum & Conſolidationum Duarum Vicariarum (videlicet) de le Kydlynton & Hooknorton Lincolnienſis Diœceſis, quarum quidem Vicariarum Rectoriæ auctoritate legittima & ſufficiente Monaſterio prædicto appropriantur, ac alia Proceſſus Bullas & Inſtrumenta, in hujuſmodi Caſibus neceſſaria & requiſita, impetrare & proſequi facere, necnon Literas Proceſſus Bullas & Inſtrumenta prædicta in Regnum noſtrum Angliæ ac alia Loca Nobis quæcumque ſubjecta deferre & inducere, ac eadem Literas Proceſſus Bullas & Inſtrumenta ibidem notificare, pronunciare, publicare & debitam Executionem mancipare poſſint & valeant, poſſitque *idem Willielmus*

D. 1512. n. 8. lielmus & valeat, abſque impedimento, perturbatione, moleſtatione, inquietatione ſeu gravamine quocumque Noſtri Hæredum Succeſſorum aut Officiariorum ſeu Miniſtrorum noſtrorum quorumcumque; Statuto prædicto aut aliquibus aliis Statutis Actibus ſeu Ordinationibus per Nos aut aliquem Progenitorum ſive Prædeceſſorum noſtrorum quondam aut nuper Regum Angliæ ante hæc tempora factis editis ſivè ordinatis, aut aliâ Re Causâ vel Materiâ quacumque non obſtantibus. A.D. 151 Hen. 8.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Croydon*, ſeptimo die Auguſti.

Per ipſum Regem.

Commiſſio ad faciendum Ligas pro Defenſione Eccleſiæ.

D. 1512. 4. H. 8. c. 4. 8. m. 8.

REX, Cariſſimis Conſanguineis ſuis, *Thomæ Comiti Surriæ* Theſaurario & Mareſcallo Angliæ, & *Georgio Comiti Salopiæ* noſtro Capitali Seneſcallo, Salutem.

Sciatis quòd,

Cùm plures noſtræ Religionis & Catholicæ Fidei Cultores, tùm verò & ipſe Summus Pontifex *Julius Secundus* Criſti Vicarius ad Nos ſcripſit quemadmodum Criſtianorum quidam, nullâ Dei Honoris habitâ ratione, Bononiam Civitatem & ejus Comitatum, qui ab antiquo Cenſus Eccleſiæ patrimonialis ſemper extitit, Armis invaſerunt & hoſtiliter occupârunt, atque, quod pejus eſt, individuam Dei Tunicam dividere Cupientes, Eccleſiæ Statum & Tranquillitatem letifero Sciſmate pernicioſâque diviſione perturbare conantur & opprimere, aliâque efficere quæ nimirum ad Eccleſiæ Dedecus & ejus Patrimonii Detrimentum atque Ruinam ſpectare videntur,

Quæ quidem Res Nobis attulit quammaximum Dolorem, ſiquidem nos eos putabamus Eccleſiæ Dei Injurias allaturos, qui eam, ſi non diſceſſiſſent ab Officio, jure tueri debuerant,

Nos igitur, quoniam *Maximus Romanæ Sedis Antiſtes*, cui æquum eſt parere nos, per Literas & Nuncios hortatur ut Eccleſiæ noſtrum præſtemus Auxilium, quum Romanam Eccleſiam Chriſtianæ Religionis Caput eſſe & optimam Parentem non ignoremus, cumque minimè dubitemus Deum Optimum Maximum Nobis & reliquis Regibus Chriſtianis in Terra Principatus & Regna Commiſiſſe, quorum Bonis & Emolumentis & in Eccleſiæ Defenſione & in Honore *Summi Pontificis* ejus Vicarii, qui in ea Criſti Nomine præſidet, uteremur, cujus Voluntati ſemper obſequi deſiderantes, causâ Pacis atque Chriſtianorum omnium futuræ Quietis & Salutis,

A.D. 1512. De Fidelitatibus igitur Induſtriis & providis Circumſpectionibus veſtris plenariè confidentes,

Aſſignavimus, Fecimus, Conſtituimus, Creavimus & Ordinavimus vos conjunctim & diviſim noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores & Deputatos ſpeciales & ad Infraſcripta generales, ita tamen quòd Specialitas Generalitati non deroget, nec è contra,

Dantes & Concedentes vobis conjunctim & diviſim, Tenore Præſentium, plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro,

Firmâ integrâ & illæsâ manente Amicitiâ & Confœderatione inter *Nos* & Sereniſſimum ac Potentiſſimum Principem *Ferdinandum Regem Aragonum*, &c. Patrem & Fratrem noſtrum Cariſſimum ante hac factâ & firmatâ,

Tractandi, Concordandi, Faciendi & Firmandi cum eodem Sereniſſimo & Potentiſſimo *Rege Aragonum*, Patre & Fratre noſtro Dilectiſſimo, pro Ipſo & ſuo Nomine, ac etiam Nomine Sereniſſimæ & Potentiſſimæ *Johannæ Reginæ Caſtellæ, Legionis, Granatæ, &c.* Filiæ ſuæ Cariſſimæ, cujus Perſonæ & Bonorum Curam & Adminiſtrationem idem Sereniſſimus *Rex Aragonum* legitimè gerit, vel cum Procuratore Oratore & Nuncio ab eo, aliam, bonam, meram, puram, firmam & validam Unionem, Colligationem, Intelligentiam, Ligam & Confœderationem, tàm pro Defenſione Eccleſiæ Sanctæ Dei, & Conſervatione & Recuperatione Patrimonii ipſius Eccleſiæ, ac etiam Conſervatione & Defenſione Dignitatis & Auctoritatis præfati *Romanorum Pontificis*, quàm etiam pro Conficiendis aliis quibuſcumque Rebus, quæ Defenſioni & Conſervationi Eccleſiæ, & Saluti totius Populi Chriſtiani, & præſertim Defenſioni & Conſervationi ac Beneficio communi Statuum noſtrorum conducere videbuntur,

A.D. 1512. Hen. 8.

Et ſuper prædictis quæcumque Capitula & Inſtrumenta ac quoſcumque Contractus Unionis, Colligationis, Intelligentiæ, Ligæ, & Confœderationis, pro Nobis & Nomine noſtro, cum eodem Sereniſſimo *Rege Aragonum* Patre noſtro, ac dicta Sereniſſima *Regina* Filia ſua, ſeu cum Procuratore, Oratore, & Nuncio ab eo, Stipulandi, Faciendi, Concedendi, & Firmandi, fieri Faciendi, Petendi, & Inſtandi, cum illis Pactis, Vinculis, Conditionibus, Promiſſionibus, Obligationibus, Securitatibus, Juramentis, Clauſulis & Cautelis, quibus volueritis & vobis benè viſum fuerit,

Et generaliter omnia alia & ſingula Nomine noſtro Faciendi & Confirmandi, cujuſcumque naturæ & importantiæ fuerint aut eſſe poterint, in prædictis & circa ea quæ fuerint neceſſaria & oportuna, & quæ Nos facere poſſemus, etiam ſi talia ſint quæ ad conficienda Præceptum exigant magis ſpeciale,

Damus præterea & Concedimus vobis, conjunctim & diviſim, plenum Poſſe ut poſſitis jurare in Animam noſtram quòd tenebimus, obſervabimus, & adimplebimus, realiter & cum effectu, omnia & ſingula quæ in prædictis & circa ea Nomine noſtro concordabitis, capitulabitis, jurabitis, & firmabitis, & illa ratificabimus, & quòd nullo unquam tempore illa revocabimus, nec contra ea aut eorum aliquod faciemus vel veniemus, ſub Obligatione omnium Bonorum noſtrorum Patrimonialium & Fiſcalium.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo die Novembris.

Super Liga pro Defenſione Eccleſiæ Declaratio Regis.

A.D. 1512. An. 4. H. 8. Ibid.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm, ad Laudem Omnipotentis Dei, Glorioſiſſimæque Genitricis ſemper Virginis Mariæ, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum, totiuſque Curiæ Cœleſtis Exaltationem, & Incrementum Chriſtianæ Religionis, ac pro Defenſione Perſonæ Sanctiſſimi Domini noſtri *Papæ Julii Secundi*, proque Conſervatione Auctoritatis, Dignitatis, & Libertatis Sanctæ Sedis Apoſtolicæ ac Unionis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, occaſione Sciſmatis tollendi, necnon pro Recuperatione inclitæ Civitatis Bononiæ aliarúmque Civitatum, Arcium, Terrarum, & Locorum, ad dictum Sanctiſſimum Dominum noſtrum & Sedem Apoſtolicam ſpectantium & pertinentium, jam indebitè detentorum & per Tirannidem occupatorum, quædam Intelligentia, Liga, & Confœderatio inter eundem *Sanctiſſimum Dominum noſtrum* & Sereniſſimum Principem *Ferdinandum Aragonum & utriuſque Ceciliæ Regem* Catholicum Patrem noſtrum Chariſſimum, ac Nobilem Virum *Laurentium Lauredanum* Ducem & Dominum Venetiarum, tractata, inita, concluſa, & publicata fuerit, de Data *Quarti Diei Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo undecimo, Pontificatûs ejuſdem Sanctiſſimi Domini noſtri Anno Octavo*, ad quam Nos referimus, ac cujus Tenorem hic pro inſerto habere volumus,

Cúmque Nobis aliiſque Chriſtianis Principibus, dictam Ligam ingredi volentibus, loca condecentia relicta & reſervata ſunt, idémque *Sanctiſſimus Dominus noſter* inſtanter Nos requiſiverit & invitaverit ut in tàm ſancto pio & laudabili Propoſito ſibi aliiſque Principibus Chriſtianis, per hanc Ligam invicem confœderatis & unitis, Nos jungeremus,

Nos igitur,

Conſiderantes eſſe Officium ut Eccleſiam ejúſque Pacem, quam a Criſto tuendam receperunt, defendant, & pro qua, ſi per Tirannidem opprimatur, Deo ſunt reddituri rationem,

Volentéſque Debitum Obſequii noſtri Deo imprimis, ejúſque Vicario ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, multipliciter indebitéque turbatis & oppreſſis, pro viribus noſtris, in tàm Catholico Pio & Meritorio Propoſito, Opem ferre & ſubvenire,

Decrevimus eandem Ligam ingredi, Nóſque eidem *Sanctiſſimo Domino noſtro* aliiſque Confœderatis ejuſdem jungere & unire, prout per Præſentes ingredimur Nos jungimus & unimus,

Obligantes & Aſtringentes Nos, ſub Honore noſtro in Verbo Regio, ad firmam & inviolabilem Obſervantiam omnium & ſingulorum Capitulorum ejuſdem, quatenus Nos tangunt aut quoviſmodo tangere poſſunt; ita tamen quòd Pax non fiat niſi cum Conſenſu noſtro & omnium aliorum Confœderatorum; & quòd interim nullus ex Confœderatis poſſit neque debeat quovis modo Pacem, Treugam, ſive Inducias, cum aliquo

D. 1512. n. 8 A.D. 1512. Hen. 8.

aliquo Rege, Principe, Potentatu, vel Populo, qui eidem Ligæ ſe oppoſuerit, inire ſine Conſenſu noſtro & omnium hujuſmodi Confœderatorum, ut præmittitur; ac quòd non teneamur Bellum movere Suppetias ferre aut Excercitum in Italiam mittere contra tales Reges, Principes, aut Potentatus, qui hujuſmodi Ligæ & Fœderi quovis modo ſe opponere velint, ſed alibi ubi Nobis melius viſum fuerit; cætera verò omnia, quatenus Nos tangunt & concernunt, fideliter Obſervabimus & Perimplebimus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo tertio die Novembris.

Articuli Bullæ conceſſæ Regi & Proficiſcentibus cum eo ad Bellum contra Lodowicum Francorum Regem.

D. 1512. 4. H. 8. ibliotb. Cot. ell. b. 2. A.D. 1512.

OMnes & ſinguli utriuſque Sexûs Chriſti Fideles, verè Pœnitentes & Confeſſi, Civitatum, Diœceſuum, & aliorum Locorum, *Henrico Regi Angliæ* ſubjectorum, & in illis quomodolibet habitantes & commorantes, qui, durante Bello hujuſmodi, in Expeditione contra *Ludowicum Francorum Regem* Sciſmaticorum Receptatorem, vel contra Sciſmaticos & eorum Receptores & Fautores, cum præfato *Henrico Rege*, ſeu ejus Capitaneis, aut aliquo ex eis, quorum Conſilia ſequi tenerentur, ad minus per Sex Menſes, per ſe, vel alium, ſeu alios propriis eorum Sumptibus & Expenſis ſi ad id ſuppetant Facultates, aliàs ſolo Victu per ipſum *Henricum Regem* ſeu ejus Capitaneos Miniſtrando contenti, interfuerint, pleniſſimam omnium Peccatorum ſuorum, de quibus Corde contriti & Ore confeſſi fuerint, Veniam & Remiſſionem conſequantur.

Item, qui in Caſtris aut Locis dictorum Excercituum aliquod Opus & Expeditionem hujuſmodi neceſſarium vel oportunum fecerint, aut Victualia vel alia neceſſaria pro Gubernatione Pugnancium, aut ibidem pro opere Expeditionis hujuſmodi commorantium, per ſe vel alium detulerint, ſimili modo pleniſſimam Remiſſionem conſequantur.

Item, pleniſſimam Remiſſionem conſequantur, qui, Præmiſſis intereſſe nolentes, & talia adimplere non valentes, & aliquas Eccleſias ſeu, ſi ibi Eccleſiarum Copia non fuerit, aliqua Altaria, limitandas ſeu limitanda juxta Numerum per Epiſcopum, ſeu alium ſeu alios in Eccleſiaſtica Dignitate conſtitutos, per ipſum *Henricum Regem* ad hoc nominandos, juxta ejuſdem Epiſcopi ſeu in Dignitate conſtitutarum Perſonarum prædictarum aut Subdeligandorum ab eis providam Ordinationem ſuper hoc faciendam, dictâ Expeditione durante, devotè viſitaverint, & in Capſis, ad hoc in Subſidium Sanctæ Expeditionis pro Fidei Defenſione, ac ipſorum Sciſmaticorum & eorumdem Fautorum Expugnatione, per Nominatum ſeu Nominatos per ipſum *Henricum Regem* aut Deputandos ab eis Ordinandis, aliquam Oblationem ſeu Pecuniarum Quantitatem, juxta Nominati ſeu Nominatorum per eundem *Henricum Regem* aut Deputandorum ab eis Ordinationem ſeu Arbitrium, effectualiter poſuerint.

Item, Nominatus ſeu Nominati per eundem *Henricum Regem*, vel Deputandi ab eis, Auctoritate Apoſtolicâ Eccleſias, quæ propterea viſitari debent, Facultatem habet declarandi, & in qualibet earumdem Eccleſiarum ſimul vel ſucceſſivè certum Numerum Preſbiterorum Secularium vel Regularium, Ordinum quorumcumque, etiam Mendicantium, etiam Regularis Obſervantiæ, deputandi, ad eorumdem Fidelium, pro Indulgentiâ hujuſmodi conſequendâ ad Eccleſias ipſas in quibus deputati fuerunt Confluentium, Confeſſiones audiendas; qui (videlicet) Preſbiteri a certa Die, per ipſos eoſdem Preſbiteros deputantes ordinanda, uſque ad tempus per eos, dictâ Expeditione durante, præfigendum, eorumdem Chriſti Fidelium Conceſſiones audire, & eorum Confeſſionibus diligenter auditis, ab omnibus Caſibus, Sedi Apoſtolicæ reſervatis, abſolvere, & Pœnitentiam ſalutarem injungere poſſunt; exceptis ſequentibus,

Excipiuntur Caſus Offenſæ Eccleſiaſticæ Libertatis,

Criminum Hæreſis Rebellionis vel Conſpirationis in Perſonam vel Statum Romani Pontificis vel Sedem eandem,

Falſificationum Literarum Apoſtolicarum Supplicationum vel Commiſſionum,

Invaſionis Deprædationis, Occupationis, aut Devaſtationis Terrarum Romanæ Eccleſiæ mediatè vel immediatè ſubjectorum,

Offen-

A.D. 1512. Hen. 8.

Offenſæ Perſonalis in Epiſcopum vel alium Prælatum,

Prohibitionis Devolutionis Cauſarum ad Romanam Curiam,

Delationis Armorum & aliorum Prohibitorum ad Partes Infidelium.

Item, præfati Preſbiteri, ut præfertur nominati, Vota quæcumque in alia Pietatis Opera Commutare ac Juramenta quæcumque Relaxare poſſunt; Exceptis Votis ſequentibus (videlicet) ultramarina Limina Apoſtolorum Petri & Pauli & Sancti Jacobi in Compoſtella viſitandi, necnon Caſtitatis & Religionis Votis.

A.D. 151 Hen. 8.

Item Tranſſumptis, Manu Publici Notarii ſubſcriptis & nominatis, ſeu nominatorum per eundem *Henricum Regem*, ſeu Subdelegandorum ab eis, vel alicujus Perſonæ in Eccleſiaſtica Dignitate conſtitutæ Sigillo munitis, ea Fides adhibeatur quæ Originali Bullæ eſſet adhibenda, ſi eſſet exhibita.

De Tractando cum Imperatore ſuper Defenſione ſæpedicta.

A.D. 1512. An. 4. H. 8. Franc. 4. H. 8. m. 4.

Rex univerſis & ſingulis, ad quorum notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Edwardi Ponynges* Militis Ordinis noſtri Garterii & noſtri Hoſpitii Contrarotulatoris, Domini *Johannis Tonge* Legum Doctoris Vicecancellarii noſtri Angliæ ac Magiſtri ſive Cuſtodis Sacrorum Scrineorum in Cancellaria noſtra, & *Thomæ Boleyn* Militis pro Corpore noſtro, ac *Ricardi Wyngfed* Militis, plenariè confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales, & ad Infraſcripta generales (ita tamen quòd Specialitas Generalitati non deroget, nec è contra) Aſſignavimus, Fecimus, Conſtituimus, Creavimus, & Ordinavimus,

Dantes & Concedentes eis, conjunctim & diviſim, plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale pro Nobis & Nomine noſtro,

Firmis, integris, & illæſis manentibus Amicitiis & Confœderationibus, inter *Nos* & Maximum Romanæ Sedis Antiſtitem Summumque Pontificem *Julium Secundum* Chriſti Vicarium & Dominum noſtrum, ac Sacratiſſimum Principem *Maximilianum*, Divinâ favente Clementiâ, *Electum Romanorum Imperatorem* ſemper Auguſtum &c. tàm ut Electum Romanorum Imperatorem quàm ut Avum paternum & legittimum Tutorem Gubernatorem & Adminiſtratorem Corporis & Bonorum Illuſtriſſimi & Sereniſſimi Principis *Caroli*, eadem gratiâ, *Principis Hiſpaniarum utriuſque Ceciliæ & Jeruſalem &c.* & *eundem Principem Hiſpaniarum*, Auctoritate tamen & expreſſo Conſenſu ejuſdem *Electi Romanorum* Imperatoris ut Avi, Tutoris, Gubernatoris, & Adminiſtratoris prædicti Archiducis *Auſtriæ*, Ducis *Burgundiæ*, *Brabantiæ*, *&c.* Comites *Habsburgenſes*, *Flandriæ*, *Arthesiæ*, *&c.* Dominos *Slavoniæ*, *Mechliniæ*, *&c.* ac Sereniſſimam & Præclariſſimam Dominam Dominam *Margaretam Auſtriæ & Burgundiæ*, *Viduam Duciſſam Sabaudiæ*, præfati *Electi Romanorum Imperatoris* Filiam unicam, ac prædicti *Principis Hiſpaniarum* Amitam Cariſſimam, Sereniſſimumque & Potentiſſimum Principem *Ferdinandum Regem Aragonum &c.* Patrem & Fratrem noſtrum Cariſſimum, atque Sereniſſimam & Potentiſſimam *Johannam Reginam Caſtellæ*, *Legionis*, *Granatæ*, *&c.* Filiam ſuam Cariſſimam, antehac factis, initis, & firmatis,

A.D. 151

Tractandi, Concordandi, Faciendi, Firmandi, & Concludendi, cum eiſdem, Sanctiſſimo Domino noſtro *Summo Pontifice*, Sacratiſſimo *Electo Romanorum Imperatore &c.* tàm ut Electo Romanorum Imperatore quàm ut Avo paterno & legitimo Tutore, Gubernatore, & Adminiſtratore prædicto, dictóque Illuſtriſſimo *Principe Hiſpaniarum &c.* Auctoritate tamen & expreſſo Conſenſu ejuſdem *Electi Romanorum Imperatoris* ut Avi, Tutoris, Gubernatoris, & Adminiſtratoris antedicti, ac Sereniſſimâ Dominâ Dominâ *Margaretâ Auſtriæ & Burgundiæ Viduâ Duciſſâ Sabaudiæ &c.* prænominatâ, præfatoque Potentiſſimo Principe *Rege Aragonum &c.* pro ipſo & ſuo Nomine, ac etiam Nomine præfatæ Præclariſſimæ *Johannæ Reginæ Caſtellæ*, *Legionis*, *Granatæ*, *&c.* Filiæ ſuæ Cariſſimæ (cujus Perſonæ & Bonorum Curam & Adminiſtrationem idem Sereniſſimus *Rex Aragonum* legitimè gerit) ac cum eadem *Regina Caſtellæ*, *&c.* Auctoritate tamen & expreſſo Conſenſu ejuſdem *Regis Aragonum &c.* ut ipſius *Reginæ Caſtellæ &c.* Perſonæ & Bonorum Curam & Adminiſtrationem,

ut

.1512.
8.

ut præmittitur, legittimè gerentes, vel cum eorum ſeu aliquorum vel alicujus eorumdem Commiſſariis, Oratoribus, Ambaſſiatoribus, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis ſufficienter & legitimè in ea parte auctorizatis, aliam bonam, meram, puram, firmam, & validam Unionem, Colligationem, Intelligentiam, Ligam, & Confœderationem, tàm pro Defenſione Eccleſiæ Sanctæ Dei, ac Conſervatione & Recuperatione Patrimonii ipſius Eccleſiæ, ac etiam pro Conſervatione & Defenſione Dignitatis & Auctoritatis præfati *Summi Pontificis*, quàm etiam pro Conficiendis aliis quibuſcumque Rebus quæ Defenſioni & Conſervationi Eccleſiæ & Saluti totius Populi Chriſtiani, & præſertim Defenſioni & Conſervationi ac Beneficio communium Statuum noſtrorum conducere videbuntur,

Et ſuper prædictis quæcumque Capitula & Inſtrumenta, ac quoſcumque Contractus Unionis, Colligationis, Intelligentiæ, Ligæ, & Confœderationis, pro Nobis & Nomine noſtro, cum eiſdem Sanctiſſimo Domino *Pontifice Maximo*, ac Sacratiſſimo *Romanorum Imperatore Electo*, tàm ut Imperatore Romanorum Electo quàm ut Avo paterno & legitimo Tutore, Gubernatore, & Adminiſtratore prædicto, præfatoque *Principi Hiſpaniarum*, Auctoritate tamen & expreſſo Conſenſu ejuſdem *Electi Romanorum Imperatoris* ut Avi, Tutoris, Gubernatoris, & Adminiſtratoris ſupraſcripti, ac Sereniſſimâ *Duciſsâ Viduâ Sabaudiæ*, & Potentiſſimo Principe *Rege Aragonum* pro ipſo & ſuo Nomine præfatæ Præcariſſimæ *Reginæ Caſtellæ &c.* cujus Perſonæ ac Bonorum Curam & Adminiſtrationem idem *Rex Aragonum* legittimè gerit, necnon cum eadem Præclariſſima *Regina Caſtellæ &c.* Auctoritate tamen & expreſſo Conſenſu ejuſdem *Regis Aragonum &c.* ut ipſius *Reginæ Caſtellæ &c.* Perſonæ & Bonorum Curam & Adminiſtrationem legittimè gerentis, ſeu eorum aliquibus, vel eorum aliquo, vel cum Commiſſariis, Oratoribus, Ambaſſiatoribus, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis ab eis ſeu eorum aliquibus vel eorum aliquo ſufficienter & legittimè in ea parte auctorizatis, Stipulandi, Faciendi, Concedendi, Firmandi, & Concludendi, fieri Faciendi, Petendi, & Inſtandi, cum illis Pactis, Vinculis, Conditionibus, Promiſſionibus, Obligationibus, Securitatibus, Juramentis, Clauſulis & Cautelis, quibus iidem Commiſſarii, Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, Deputati, & Nuncii conjunctim vel diviſim voluerint, & eis benè viſum fuerit,

A.D. 1512.
Hen. 8.

Et generaliter omnia alia & ſingula Nomine noſtro Faciendi & Firmandi, cujuſcumque Naturæ & Importantiæ fuerint aut eſſe poterint, in prædictis & circa ea, quæ fuerint neceſſaria & oportuna, & quæ Nos facere poſſemus, etiam ſi talia ſint quæ ad ea conficienda Mandatum exigant magis ſpeciale;

Damus præterea & Concedimus eiſdem noſtris Commiſſariis, Oratoribus, Ambaſſiatoribus, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis, conjunctim & diviſim, plenum Poſſe ut poſſint jurare in Animam noſtram quòd tenebimus, obſervabimus, & adimplebimus realiter & cum effectu omnia & ſingula quæ in prædictis & circa ea Nomine noſtro concordabunt, capitulabunt, jurabunt, & firmabunt, & illa ratificabimus, & quòd nullo unquam tempore illa revocabimus, nec contra ea aut eorum aliquod faciemus vel veniemus, ſub Obligatione omnium Bonorum noſtrorum Patrimonialium & Fiſcalium.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo die Decembris.

Per ipſum Regem.

Ad Regem Litera Regis Aragonum.

A.D. 1513.
An. 4. H. 8.
Bibl. Cotton.
Veſpaſ. C. 1.

SEreniſſimo & Potentiſſimo Principi, *Enrico*, Dei gratiâ, *Angliæ Regi* & Filio noſtro Chariſſimo, *Ferdinandus*, eadem gratiâ, *Rex Aragonum, utriuſque Siciliæ, Hieruſalem &c.* Salutem & proſperorum Succeſſuum Incrementum.

Ex Literis, quas ad Nos ſcripſit *Ludovicus Carrocius* Orator noſter, facile perſpeximus omnia quæ iſthic inter Serenitatem veſtram & Nos geſta ſunt; Ex quibus eam profectò cepimus Voluptatem quam Nobis ratio ipſa detuliſſe videbatur.

A.D. 1513.

Propterea, quòd Deus Hominéſque videant quòd temporibus noſtris non patiamur Sanctam Romanam Eccleſiam Læſum iri atque indinè dilacerari, ſed potiùs totis Viribus noſtris eam ab aliorum Injuriis & Armis protegamus, ut Principes Chriſtianos Catholicóſque decet.

A.D. 1513. Hen. 8.

Maximè, præthereà, gaudemus propter mutuum inter Nos Amorem, qui Nos in vera perpetuaque Amicitia ſemper unanimes conjunctiſſimóſque conſervabit omnibus Vinculis, quibus uterque noſtrûm, quaſi Sanctæ Religionis Sacramentis obnoxius, permanebit.

Sed, quatenus de Rebus omnibus ad Oratorem noſtrum abundè ſcribimus, ut Serenitati veſtræ omnia Nomine noſtro refferret, eam vehementer rogamus ut quæcumque retulerit, quàm veriſſima eſſe non dubitet.

A.D. 1513. Hen. 8.

Conſervet Altiſſimus Serenitatem veſtram cum felici Rerum ſuarum Progreſſu.

Ex *Civitate Burgenſi*, die tertio Januarii, Milleſimo Quingenteſimo Duodecimo.

Almacan.

De Salvo Conductu.

A.D. 1513. An. 4. H. 8. Scot. 4. H. 8. m. 12.

REX univerſis & ſingulis Gardianis, Admirallis, Capitaneis, Caſtellanis, & eorum Locatenentibus, Cuſtodibus Portuum, Locorum Maritimorum, ac Vicecomitibus, Majoribus, Ballivis, Conſtabulariis, Miniſtris, & Subditis noſtris infra Libertates & extra, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

Ad ſpecialia Deſiderium, Inſtantiam, & Requiſitionem Illuſtriſſimi Principis Fratris & Conſanguinei noſtri *Jacobi Regis Scotorum*, per ſuas Literas miſſivas, ſub Signo Manuali ſignatas, & ſuo Sigillo ſigillatas, & Nobis inde directas, ad nos factas,

De Gratia noſtra ſpeciali, & de Aviſamento & Conſenſu Concilii noſtri ſuſcepimus in ſalvum & ſecurum Conductum noſtrum, ac in Tuitionem & Defenſionem noſtras ſpeciales, Spectabiles Viros, *Johannem Dominum Drumond*, *Robertum Lawder* de Baſſe Militem, *Johannem Ramſaye* de Militem, *Willielmum Scotte* de Balverley Militem, & Magiſtrum *Johannem Henryſon* Clericum Juſtic. Conſiliarios, Oratores, & Commiſſionarios præfati *Regis Scotorum* conjunctim & diviſim, in Regnum noſtrum & Marchias ejuſdem verſus Scotiam, cum *Centum Perſonis*, armatis vel non armatis, & totidem Equis caſtratis vel non caſtratis, in Comitiva ſua vel infra, præter & ultra Querentes & Aſſiſarios, cum Bonis, Rebus, Jocalibus, Literis, Papiris, Manticis, Fardellis, Auro Argento monetato vel non monetato, ac aliis Rebus ac Herneſiis ſuis licitis quibuſcumque, tàm per Terram quàm per Mare & Aquas dulces, equeſtrè vel pedeſtrè, totiens ſibi placuerit, durante præſenti ſalvo Conductu noſtro, Veniendo, ibidem Morando, Sojornando, Expectando, & Pernoctando, & exinde ad propria Redeundo &c. *ut in ſimilibus de Conductu Literis.*

In cujus &c. per unum Annum, proximum poſt Datam earumdem proximò futurum, duraturas.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo quarto die Januarii.

Per ipſum Regem.

De Conventionibus Scotiæ pro Attemptatis Reformandis.

A.D. 1513. An. 4. H. 8. Scot. ab A. 1. ad A. 8. H. 8. m. 12.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm inter, Celebris Memoriæ, Dominum *Henricum* nuper *Regem Angliæ* Patrem noſtrum Cariſſimum nuperimè Defunctum, & Illuſtriſſimum Principem *Jacobum Scotorum Regem* Fratrem noſtrum Prædilectum, pro Regnis, Terris, Dominiis, & Subditis noſtris & ſuis hinc inde, perpetua Pax, Liga, & Confœderatio initæ, captæ, celebratæ, & concluſæ, & per Nos poſtmodùm acceptatæ, approbatæ, innovatæ, & confirmatæ fuerint, ſicuti in Literis deſuper confectis pleniùs apparet & continetur,

Nos verò,

Hujuſmodi Pacem, Amicitiam, Ligam, & Confœderationem inviolabiliter obſervari, ac omnia & ſingula, contra formam & effectum eorumdem attemptata & perpetrata, debitè reparari & reformari volentes,

De Fidelitatibus igitur, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Willielmi Conyers* Domini de Conyers Militis, & *Roberti Drury* Militis, plurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Oratores, Commiſſarios, Procuratores,

A.D. 1513. Hen. 8.

Deputatos, & Nuncios ſpeciales Facimus, Deputamus, Conſtituimus, & Ordinamus,

Dantes & Concedentes eis, plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, atque Regnis, Terris, Dominiis, & Subditis noſtris quibuſcumque, cum præfato Illuſtriſſimo *Scotorum Rege*, ejuſve Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Nunciis ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ad hoc habentibus, de & ſuper quibuſcumque Querelis, Litibus, Differentiis, Quæſtionibus, Gravaminibus, Offenſis, Furtis, Homicidiis, Attemptatis, Dampnis, & Injuriis, unà cum ſuis Circumſtantiis, Emergentibus, Incidentibus, Dependentiis, & Connexis, per Subditos & Ligeos utriuſque Partis, in Marchiis utriuſque Noſtrûm & Regnorum noſtrorum ſeu alibi, per Terram vel Mare, Aquaſve dulces, contra Vim, Formam, & Effectum dictarum Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis, hinc inde factis, habitis, motis, commiſſis, perpetratis, ſive pendentibus, Conveniendi, Tractandi, & Communicandi,

Ac hujuſmodi Querelas, Lites, Differentias, Quæſtiones, Gravamina, Offenſa, Furta, Homicidia, Attemptata, Dampna, & Injurias Audiendi, Diſcutiendi, Appunctuandi, Componendi, Concordandi, & Fine debito Terminandi,

Ac debitam Reformationem & Reparationem hujuſmodi Querelarum, Gravaminum, & Attemptatorum, ac cæterorum Præmiſſorum fieri Petendi, ac fieri Promittendi & Faciendi,

Ac etiam generalem de & ſuper omnibus & ſingulis hujuſmodi hincinde Attemptatis Abolitionem Petendi, Obtinendi, necnon Faciendi, Concedendi, & Promittendi,

Et ſuper Præmiſſis & eorum Dependentiis Appunctuandi & Concludendi,

Univerſaque & ſingula, quæ pro Reformatione & Reparatione Præmiſſorum neceſſaria fuerint ac qualitercumque debita & requiſita, juxta Leges & Conſuetudines laudabiles & præſcriptas Merchiarum prædictarum, ac juxta Vim, Formam, & Effectum Capitulorum hujuſmodi Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis, ac aliorum Legum, Statutorum, & Ordinationum, per noſtros ac Cariſſimi Patris noſtri & dicti Fratris noſtri Illuſtriſſimi Commiſſionarios ſuperinde editorum & concluſorum, Excercendi & Exequendi, Executionique Demandandi,

A.D. 1513. Hen. 8.

Necnon nova Vias, Remedia, Leges, & Jura Condendi, Reformandi, Excogitandi, & Concedendi,

Ac omnibus & ſingulis Ligeis & Subditis noſtris quibuſcumque, de Merchiis noſtris prædictis, pro Nobis & Nomine noſtro, quaſcumque Proviſiones, Statuta, Ordinationes, & Mandata ſua, ſub Pœna Ligeantiæ ſuæ, ut inviolabiliter obſervent & cuſtodiant, Præcipiendi & Mandandi,

Omneſque & ſingulos, hujuſmodi Proviſionibus, Statutis, Ordinationibus, & Mandatis ſuis prædictis Verbo aut Facto Contradictores, Carceribus Mancipandi & Committendi, aut alio modo juxta ſua Diſcretiones & Arbitria Puniendi & Multandi,

Cæteraque omnia alia & ſingula, quæ pro Reformatione, Reparatione, & Intertenemento prædictarum Pacis, Ligæ & Confœderationis, ac cæterorum Præmiſſorum ſeu alicujus eorumdem, eorum Arbitrio & Judicio congrua neceſſaria debita oportuna ſeu quomodolibet requiſita videbuntur, Faciendi, Excercendi, Publicandi, & Exequendi,

Aliamque Dietam ſeu *alias Dietas*, pro meliori Expeditione Præmiſſorum, ſi neceſſe fuerint, Statuendi & Præfigendi;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Rata habituros & Grata totum & quicquid prædicti Commiſſarii noſtri Nomine noſtro fecerint in Præmiſſis.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, primo Die Februarii.

Per ipſum Regem.

Commiſſio ad Tractandum cum Rege Scotorum.

A.D. 1513. An. 4. H. 8. Scot. 4. H. 8. m. 13.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Probitate & Fidelitate, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Thomæ Dacre* Domini de Dacre & de Greiſtok Militis, & Magiſtri *Nicholai Weſt* Legum Doctoris Decani de Wyndeſore, quamplurimum confidentes, A.D. 1513. Hen. 8. Ipſos noſtros veros & indubitatos Ambaſſiatores, Oratores, Commiſſarios, & Deputatos ſpeciales Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus,

Dantes & Concedentes eiſdem, conjunctim, & eorum cuilibet diviſim, plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, atque pro Subditis noſtris quibuſcumque, cum Illuſtriſſimo Principe *Jacobo Scotorum Regè* Fratre noſtro Cariſſimo, ejuſve Ambaſſiatoribus, Oratoribus, Commiſſariis, & Deputatis ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ad hoc habentibus,

De pro & ſuper Abolutione, Pardonatione, Relaxatione, Remiſſione, & generali Acquietantia omnimodorum & ſingulorum Querelarum, Litium, Differentiarum, Quæſtionum, Gravaminum, Offenſarum, Furtorum, Homicidiorum, Dampnorum, Injuriarum, & aliorum Attemptatorum quorumcumque, unà cum ſuis Circumſtantiis, Emergentibus, Incidentibus, Dependentibus, & Connexis, per Subditos noſtros Ligeos & Vaſſallos, aut per Subditos, Ligeos, & Vaſſallos Prædilecti Fratris noſtri ſupradicti, contra Vim, Formam, & Effectum Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis, inter, Celebris Memoriæ, Dominum *Henricum nuper Regem Angliæ*, Patrem noſtrum Præcariſſimum, nuperimè Defunctum, dictumque *Regem Scotorum* initarum, captarum, celebratarum, & concluſarum, atque per *Nos* & dictum *Regem Scotorum*, per noſtras & ſuas diſtinctas & ſeparatas Literas Patentes, ſub Magno noſtro & ſuo Sigillis ſigillatas, jamdudum Acceptatarum, Approbatarum, Innovatarum, & Confirmatarum, A.D. 1513. Hen. 8. quandocumque quotienſcumque ac ubicumque per Terram vel Mare hincinde factorum, habitorum, motorum, commiſſorum, perpetratorum, ſive pendentium, etiam ſi Delinquentes hujuſmodi ſuper eiſdem Conventi aut Convicti fuerint, Tractandi, Communicandi, Appunctuandi, Concordandi, fieri Petendi, & fieri Promittendi, ac Optinendi, Concedendi, & Concludendi,

Necnon Literas noſtras Patentes, deſuper in forma debita confectas, Manu noſtra ſubſcriptas & Magno Sigillo noſtro ſigillatas, Tradendi & Deliberandi,

Conſimileſque Literas Patentes dicti *Fratris noſtri* Petendi, Exigendi, & Recipiendi,

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi, Excercendi, Exequendi, & Perimplendi, quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros totum & quicquid per noſtros dictos Ambaſſiatores, Oratores, Commiſſarios, & Deputatos, ac eorum alterum, Tractatum, Promiſſum, Concordatum, & Concluſum fuerit in Præmiſſis.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Cantuar.* Decimo quinto Die Februarii.

Per ipſum Regem.

Pro Defenſione Eccleſiæ de Admirallo conſtituto.

A.D. 1513. *An.* 4. *H.* 8. *Pat.* 4. *H.* 8. *p.* 2. *m.* 12. *dor.*

REX, Dilecto & Fideli ſuo *Edwardo Haward* Militi pro Corpore noſtro Admirallo Angliæ, Walliæ, Hiberniæ, Normanniæ, Vaſconiæ, & Acquitaniæ, Salutem.

Quia fidedignorum relatione accepimus Sacroſanctam Romanam Eccleſiam Matrem noſtram Dilectiſſimam vario Bellorum genere (quod dolenter referrimus) in maximum Reipublicæ & Religionis Chriſtianæ Detrimentum, ad multa tempora ægrè Vexatam & Cruciatam eſſe, & magis ac magis indies (quod veremur) urgentius & miſerabilius Cruciandam fore, niſi Divina Providentia, cum Auxilio & Potentia Chriſtianorum Principum (quorum in hac Cauſa maximè intereſt) eidem periclitanti & A.D. 1513. fermè jam pereunti quàm celerimè ſuccurratur,

Igitur Nos, tanquam Catholicus Princeps & verus Obedientiæ Filius, tàm juſtis Admonitionibus, Requiſitionibus, & Precibus Sanctiſſimi Domini noſtri nuper *Pontificis Maximi*, quàm Illuſtriſſimi & Catholici Principis *Ferdinandi, Aragonum Regis* Patris noſtri Cariſſimi, parere & ſatisfacere volentes,

Vos (de cujus Fidelitate, Prudentiâ, Fortitudine, Induſtriâ, Diligentiâ, Experientiâ, & Integritate plurimùm confidimus) *Admirallum, Capitaneum, Gubernatorem, & Principalem Ducem & Conductorem* omnium & ſingulorum Navium, A.D. 1513. Hen. 8. vium Vicecapitaneorum Locatenentium noſtrorum Marinariorum ac quorumcumque Hominum ad Arma Armatorum Sagittariorum & aliorum quorumcumque, in Armata noſtra ex Cauſa prædicta jam Retentorum & Retinendorum, Aſſignamus Conſtituimus & Ordinamus:

Dantes & Concedentes Vobis plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem quoſcumque Homines Nobiles de noſtra Armatura, juxta veſtram in hac parte Diſcretionem & ſecundùm eorum Merita, Honorandi & Ordine Militari Inſigniendi,

Necnon omnes & ſingulos hujuſmodi Naves ac Vicecapitaneos Locatenentes noſtros Marinarios Homines ad Arma Armatos Sagittarios & alios quoſcumque de Armata noſtra prædicta Congregandi, Ducendi, Regendi & Gubernandi,

Ac etiam Audiendi Querelas omnium & ſingulorum de hiis quæ Officium Admiralli, Capitanei, Gubernatoris, Ducis & Conductoris hujuſmodi tangunt, & Cognoſcendi in Cauſis Maritimis & aliis Cauſis quibuſcumque infra Armatam prædictam, tàm per Terram quàm per Mare emergentibus,

Necnon Ordinationes & Statuta pro ſano & bono Regimine Armatæ prædictæ Ordinandi Statuendi & Stabiliendi, & ſuperinde Proclamationes Faciendi, debitéque Executioni Demandandi,

Et quoſcumque Delinquentes & Contravenientes Caſtigandi & Incarcerandi, atque Incarceratos Deliberandi,

Necnon quaſcumque Cauſas Criminales, per Vos aut Deputatum veſtrum ſufficientem, tàm Vitæ quàm Membrorum ac de Morte Hominis & Mutilatione, quàm alias Cauſas Contractus & Querelas omnium & ſingulorum de Armata prædicta exiſtentium & futurorum Audiendi & Terminandi, ac Delinquentes juxta eorum Demerita Caſtigandi, Pœnáſque Mortis & Membrorum, quotiens opus fuerit, juxta Juris exigentiam, Infligendi,

Cæteráque Faciendi & Perimplendi, quæ pro ſano Regimine Armatæ prædictæ, juxta ſanam Diſcretionem veſtram, fuerint facienda:

Et ideò Vobis Mandamus quod circa præmiſſa diligenter intendatis, & ea faciatis & exequamini in forma prædicta.

Damus autem univerſis & ſingulis Vicecapitaneis, Locatenentibus, Baronibus, Baronulis, Dominis Nobilibus, Militibus, Magiſtris, Marinariis, Hominibus ad Arma, Armatis, Equitibus, Peditibus, Sagittariis & aliis quibuſcumque, in Excercitu & Armata noſtra prædicta retentis & retinendis, Tenore Præſentium, firmiter in Mandatis quòd *eidem Edwardo Admirallo noſtro*, ac ejus in hac parte ſufficienti Deputato, in Executione Præmiſſorum, de tempore in tempus, prout opus fuerit, Intendentes ſint Auxiliantes & Obedientes in omnibus prout decet.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Charyng*, decimo ſeptimo die Martii.

Bulla Notificans Electionem Leonis Papæ Decimi.

A.D. 1513. An. 4. H. 8. Ex Origine. LEO Episcopus, *Servus Servorum Dei*, Cariſſimo in Chriſto Filio noſtro *Henrico Angliæ Regi* Illuſtri Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Salvator noſter Dominus Jheſus Chriſtus, ut ab æternâ Morte liberaret Humanum Genus, Mortalitatem noſtræ Carnis aſſumpſit, Sacroſanctámque Univerſalem Eccleſiam, ſuâ Paſſione Fundatam in Terris, uſque ad Conſumationem Seculi perpetuari voluit, & Gregis ſui Oves paſcendas per variam Succeſſionem Paſtorum, qui eas Verbo & Opere ad æternam Gloriam invitarent, diſpoſuit.

Sanè cùm, Felicis Recordationis, *Julius Papa Secundus* Prædeceſſor noſter Nono Kal. Martii, ſicut Domino placuit, ex hac mortali Vitâ ad Immortalitatem migrâſſet, poſt Funeris ipſius ac ſolennium Exequiarum, ut moris eſt, Celebrationem, Venerabiles Fratres noſtri Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales (de quorum numero tunc eramus) Romæ, in Palatio apoſtolico apud Baſilicam Beati Petri Apoſtolorum Principis (in quo idem Prædeceſſor noſter, dùm viveret, habitabat & curſum præſentis Vitæ finierat) in Conclavi, pro Electione futuri Pontificis celebranda, modo & tempore congruis, in virtute Altiſſimi, convenerunt:

Ubi, variis Conſiliis & maturis Deliberationibus præhabitis, facta Celebratione Miſſæ in honorem Spiritûs Sancti, poſt diligentem Tractatum, prout tantæ Rei, quâ nulla major in Terris agitur,

A.D. 1513
Hen. 8.

Gravitas exigebat, Tandem prædicti Fratres, Ejus, qui invocatus fuit, Gratiâ cordibus eorum infuſâ, licet in Alios majoribus Meritis inſignes, convenire potuiſſent, certo tamen Dei Indicio, cujus Conſilia inſcrutabilia ſunt, Nos, tunc *ſanctæ Mariæ in Dominica* ſanctæ Romanæ Eccleſiæ *Diaconum Cardinalem*, in Sponſum Paſtorémque Eccleſiæ ſuæ Sanctæ, Quinta Id. Martii, unanimi Voluntate & Concordiâ Elegerunt.

Quoniam verò, ſicut Domino placuit, ita factum eſt, quamvis Nos habere Humeros imbecilles ad perferendum tantum Onus quantum eſt Univerſalis Eccleſiæ Sarcina ſentiremus; tamen, nè Reluctari videremur divinæ Voluntati, *Colla ſubjecimus Jugo apoſtolicæ Servitutis*; ſperantes in Eo, qui *Infirma eligit Mundi ut confundat Fortia*, cùm Romanus Pontifex, licet per Miniſterium Hominum eligatur, ex cæleſti tamen Inſpiratione procedat, quod Fragilitati noſtræ Robur ſuæ Gratiæ inſpirabit, & Vires contra Hoſtes Fidei ſuggeret, ut perfidi Turci non ſolum a ſuis Auſibus retrahantur, ſed Ope divini Auxilii & præſidio noſtro ac Catholicorum Regum & Principum penitùs conculcentur.

A.D. 151
Hen. 8.

Hanc autem Aſſumptionem noſtram, ad tuam Conſolationem, ſignificandam duximus *Serenitati tuæ* (quem uti Peculiarem noſtrum & Eccleſiæ Filium ſingulari complectimur caritate) hortantes *eandem* in Domino primùm, ut porrigi facias Preces ſolemnes ad Dominum Deum noſtrum, ut Nobis ſuâ Gratiâ aſſiſtat, & noſtræ Humilitati Gratiam tribuat, ut Eccleſiam ſuam Sanctam ad Gloriam & Honorem ejus, exaltationem Fidei, Extirpationem Hæreſum, ac Pacem & Quietem Populi Chriſtiani feliciter in Domino Gubernare valeamus.

Tua igitur *Serenitas*, ut etiam ſicut decet a quibus benè vivendi Exempla debent aſſumi, Fidem Catholicam noſtram & apoſtolicæ Sedis Auctoritatem Honorem & Libertatem Eccleſiaſticam protegere & Defendere velit, ut cæteri Fideles Exemplo tui ad Similia invitentur.

Dat. *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo, Quingenteſimo, Duodecimo: Quarto decimo Kall. Aprilis; Pontificatûs noſtri Anno Primo.

JO. DE MADRIGAL.

De Treugis Franciæ cum Rege Aragonum.

A.D. 1513.
An. 4. H. 8.
Ex Autogr.

IN NOMINE SANCTÆ ET INDIVIDUÆ TRINITATIS, PATRIS ET FILII ET SPIRITUS SANCTI, & *Glorioſæ Verginis Matris Mariæ, Beatorumque Apoſtolorum Petri, Pauli, Jacobi, Michaelis Archangeli, Dyoniſii & Sancti Georgii*, Quorum Patrocinia in hoc & in omnibus Operibus noſtris imploramus,

Cùm inter Sereniſſimos & Potentiſſimos Principes Dominos *Maximilianum*, Divinâ favente Clementiâ, *Romanorum Imperatorem*, ſemper Auguſtum, *Henricum Angliæ Regem*, *Ferdinandum Aragonum Regem* Catholicum, & Illuſtriſſimum *Karolum Principem Hiſpaniæ* Parte ex unâ, &, Sereniſſimos & Potentiſſimos Principes Dominos *Ludovicum Regem Francorum* Chriſtianiſſimum, & *Jacobum Scotiæ Regem*, & *Karolum Ducem Gueldriæ*, Parte ex altera, nonnullæ Controverſiæ extortæ fuerint, ex quibus ad appertum Bellum deventum eſt,

Cupientes præfati Principes, ut coram Deo & Hominibus tenentur, aperire Viam per quam, Divinâ opitulante Clementiâ, Aditus pateat ad Univerſalem

A.D. 1513.

Eccleſiam uniendam, ac Chriſtiani Effuſionem Sanguinis tollendam, ac Chriſtianorum Diſcordias ſedandas,

Ita ut totius Dominici Gregis vera Unio fiat, nedùm ut tota Chriſtianorum Reſpublica Univerſali Pace & Quiete fruatur, verùm etiam ut Illa Sanctiſſima Expeditio tamdiu optata Communibus Chriſtianorum Viribus Adverſus Infideles Chriſtiani Nominis Hoſtes, pro Liberatione Recuperationéque Sancti Sepulcri Jheroſolimitani, fieri queat.

Ideò Nos,

Odetus de Fuxo Dominus de Lautreco, Locumtenens Generalis prædicti Chriſtianiſſimi Regis in ſuis Patria & Ducatu Acquitaniæ, tanquam Procurator Actor & Negotiorum Geſtor & Nuncius ſpecialis præfati Sereniſſimi *Domini Ludovici Francorum Regis* Chriſtianiſſimi, ut patet per Autenticum Mandatum, ſcriptum in Membranis, in Forma Patentis, Manu ejuſdem *Chriſtianiſſimi Regis* ſubſignatum Sigillóque ſuo more ſolito munitum, Datum in *Civitate Bleſis Die Octava Menſis Februarii, Anni*

Anni præſentis & Infraſcripti Milleſimi, Quingenteſimi, Tertiidecimi, in fine Infraſcriptorum Capitulorum Regiſtrandum, & Nomine prædictorum *Chriſtianiſſimi Regis & Scotiæ Regis* ac prædicti *Ducis Gueldriæ* (pro quibus Idem *Chriſtianiſſimus Rex* fortem ſe fecit quod Præſentia & Infraſcripta Induciarum Capitula per eoſdem *Regem Scotiæ & Ducem Geldriæ* Ratifficabuntur) ex una Parte,

Et Nos,

Jacobus de Conchillos Epiſcopus Cathanienſis Cancellarius præfati Catholici Regis in Regno ſuo Navarræ, tanquam Orator Procurator & Negotiorum Geſtor ac Nuncius ſpecialis prælibati Catholici *Regis Aragonum*, Nomine ſuo ac Vice & Nomine præfatorum Sereniſſimorum Principum Dominorum, *Maximiliani Romanorum Imperatoris*, & *Henrici Angliæ Regis*, Fratrum ſuorum, pro quibus præfatus *Catholicus Rex* fortem ſe fecit quòd præſentia & Infraſcripta Capitula Induciarum per utraſque Mageſtates ſuas Ratifficabuntur, ac etiam Nomine Sereniſſimæ & Potentiſſimæ Dominæ *Johannæ Reginæ Caſtellæ, Ligionis, Granatæ, &c.* Filiæ ſuæ Kariſſimæ, cujus Perſonæ & Bonorum præfatus *Catholicus Rex* Curam Legitimè gerit, ut patet per Autenticum Mandatum, ſcriptum in Membranis, in Forma Patentis, Manu ejuſdem *Catholici Regis* ſubſignatum, Sigilloque ſuo Impendente munitum, Datum *in Opido Monte Agri, Die Viceſima Quinta Menſis Februarii, Anni præſentis Milleſimi, Quingenteſimi, Tertiidecimi*, in fine Infraſcriptorum Capitulorum Regiſtrandum, & Nomine præfati *Catholici Regis* ex altera Parte,

Inivimus Fecimus & Firmavimus, ac per Præſentes Inimus Facimus & Firmamus, inter præfatos Sereniſſimos & Potentiſſimos Principes, *Maximilianum Imperatorem, Ludovicum Regem Francorum, Henricum Angliæ, Ferdinandum Aragonum, & Jacobum Scotiæ, Reges*, &, Illuſtriſſimos Dominos, *Karolum Hiſpaniæ Principem*, & *Karolum Gueldriæ Ducem*, Bonam veram & ſinceram Treugam Inducias ſeu Ceſſationem Abſtinentiámque Armorum & Offenſionum omnium, tàm per Mare Terram quàm Aquas Dulces, in omnibus præfatorum *Imperatoris Regum Reginæ Principis & Ducis* Regnis Terris & Dominiis citra Montes Italiæ exiſtentibus;

Quæ quidem Treuga durare debeat per unum Annum, Incipientem a Data Præſentium & Immediatè ſequentem, ſub Illis Formis Capitulis & Conditionibus, prout inferiùs declarabuntur,

Inprimis, quòd, facta Publicatione præſentis Treuguæ, quilibet præfatorum Principum tollere & tenere debeat, hinc inde, in dictis ſuis Regnis & Terris citra Montes Italiæ exiſtentibus, tàm per Mare quàm per Terram & Aquas Dulces, omnes Offenſiones, & ſe abſtineat & ceſſet & ceſſare & abſtinere debeat ab Offenſis omnibus; ita quòd, durante dicto tempore unius Anni, aliqua prædictarum Partium, per ſe nec per alium ſive alios, directè vel indirectè, quoviſmodo colore vel causâ, non poſſit Bellum ſeu Offenſionem aliquam aliquomodo inferre alteri Parti, neque præſtare Auxilium, Conſilium, Favorem & Adjutorium Gentium Pecuniæ Armorum Navigiorum nec Victualium Artilleriæ Pulveris nec Munitionis dictæ Artilleriæ ſervientium alicui Inimico, Bellum præfatis Principibus vel alteri eorum Inferenti ſeu Inferre volenti, in dictis ſuis Regnis & Dominiis citra Montes Italiæ exiſtentibus, quocunque Modo Titulo ſive Causâ Impræſentiarum poſſeſſis; & hæc Promittimus realiter bona Fide & ſine fraude a præfatis Principibus inviolabiliter obſervari.

Item, quia *Chriſtianiſſimus Rex* dicit ſe habere pro Fratre & Amico Sereniſſimum *Imperatorem*, & nullum Bellum credit ſecum habere, & per conſequens non Opus eſſet ſecum aliquam Treugam facere; tamen quia *Catholicus Rex* voluit omninò Ipſum pro Parte ſua tanquam Principalem Fratrem & Conſanguineum ſuum in præſenti Treuga Includere, ideò fuit incluſus,

Item, Quòd de cætero omnes & ſinguli præfatorum Principum Subditi & Mercatores poſſint & valeant, tàm per Mare quàm per Terram & Aquas Dulces, tranſire hincinde & ſtare, cum omnibus Mercantiis & eorum Bonis & Rebus, & Converſari Mercari & Trafficari ſecurè & liberè ubique & per omnia Loca & Ditiones eorum citra Montes Italiæ exiſtentia, ſicut & prout faciebant ſeu facere poterant ante Inchoationem præſentis Belli, omnibus Impedimento & Contradictione penitùs amotis & ceſſantibus, durante tempore Treuguæ prædictæ.

Item, quòd, durante præfato Tempore Treuguæ, Guerra nulla aut Offenſio quævis vel Oppreſſura non poterunt ſeu poſſint fieri, per præfatos Reges, in Patriis Terris & Dominationibus eorundem citra Montes Italiæ exiſtentibus, directè vel indirectè, quovis exquiſito colore.

A.D. 1513. Hen. 8. ITEM, quòd pariformiter Curſores prædictorum Principum & Regum poterunt a cætero currere & diſcurrere per prædicta eorum Regna & Dominationes, tàm per Mare quàm per Terram, durante dicto Termino Treuguæ, abſque Impedimento quocunque.

ITEM, quòd præſens Treugua publicetur & præconizetur in Civitatibus & Opidis Bayonæ, Fontirabiæ, Narbonæ, & Perpiniaci, ac in Locis Maritimis Maris Occeani, ubi pro meliori Obſervantia videbitur expedire; videlicet,

Pro Parte præfatorum Dominorum *Chriſtianiſſimi & Catholici Regum*, Bayonæ & Fonti Rabiæ Die ſecunda Menſis Aprilis, & interim, ſi fieri poſſit, Anni præſentis Milleſimi, Quingenteſimi, Tertiidecimi,

Et pro Parte Sereniſſimorum *Imperatoris Regum Angliæ & Scotiæ, Karoli Principis Hyſpaniæ & Ducis Gueldriæ*, quàm citiùs fieri poterit.

ITEM, Conventum & Concluſum eſt quòd præfati Principes Ratifficabunt & Jurabunt hujuſmodi Capitula Treuguæ; videlicet,

Chriſtianiſſimus & Catholicus Reges infra unum Menſem proximum,

Et *Angliæ & Scotiæ Reges & Dux Gueldriæ* infra Duos Menſes,

A Die Datæ Præſentium numerandos:

Et quòd, infra dictum Tempus, hujumodi Capitula Treuguæ ſic Ratifficata tradantur ab una Parte ad aliam viciſſim; Hoc tamen expreſſe declarato quod inter dictos Sereniſſimos *Imperatorem & Regem Angliæ* ac Sereniſſimos *Francorum Regem* Chriſtianiſſimum & *Scotiæ Regem* & dictos *Principem & Ducem* incipere debeat Abſtinentia Guerræ & Obſervantia omnium, in præſentibus Capitulis contentorum, adveniente Ratifficatione prædictorum *Imperatoris & Regis Angliæ, Principis Hyſpaniæ & Ducis Gueldriæ*, a Die Notitiæ Illius & non inanteà.

A.D. 15 Hen. 8. PROPTEREA Nos, præfati Procuratores, virtute dictorum Mandatorum Nobis conceſſorum, Nominibus quibus ſupra, Promittimus hincinde ſupraſcriptam Treugam & omnia & ſingula ſuperiùs in dictis Capitulis contenta Firma Rata & Grata habere tenere & obſervare, ac inviolabiliter obſervari facere, & effectualiter & in totum adimplere, & non contra facere dicere vel opponere directè vel indirectè quomodocunque,

Et ita in Animas Principalium noſtrorum, manibus tactis Sacroſanctis Evangeliis, Juravimus omnia & ſingula prædicta bonâ Fide & ſine fraude & integrè obſervare.

In quorum Fidem & Teſtimonium præſentia Capitula Treuguæ ſcripta Duplicata, ut utrique Parti tradantur, Nos Procuratores prædicti, Nominibus antedictis, propriis Manibus ſubſcripſimus, Sigilliſque noſtris ſigillavimus & fecimus, vigore dictorum Mandatorum per dictos noſtros Principales nobis conceſſorum.

Acta & facta fuerunt hæc in *Arce Hurtubiæ* Parrochiæ Durrimhæ Diœceſis Baionenſis, Die Veneris primâ Menſis Aprilis præſentis Anni Milleſimi, Quingenteſimi, Tertiidecimi.

Sic Signatum,
ODET DE FOIX.
Et,
JACOBUS DE COUCHILLAS Epiſcopus Catanienſis.

Et ſigillatum eorum Sigillis.

De Cuſtodia Leonum conceſſa.

A.D. 1513. An. 4. H. 8. Pat. 4. H. 8. p. 2. m. 7.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

In conſideratione boni & fidelis Servitii quod Dilectus Serviens noſter *Jacobus Worſley* Gromettus Garderobæ noſtræ Nobis ante hæc tempora multipliciter impendit indiéſque impendere non deſiſtit,

De Gratia noſtra ſpeciali Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & Concedimus *eidem Jacobo* Officium Cuſtodiæ Leonum Leænarum & Leopardorum infra Turrim noſtram Londoniæ nunc exiſtentium, & eorum qui infra eandem Turrim erunt in futurum, ac unam Placeam infra eandem pro Cuſtodia hujuſmodi Leonum Leænarum & Leopardorum ibidem deputatum, cum quadam alia Placea quæ pro hujuſmodi Leonibus & Leænis & Leopardis infra Turrim illam ordinata exiſtit,

A.D. 15 Quod quidem Officium *Johannes Comes Oxoniæ* Defunctus nuper habuit,

Habendum & Occupandum Officium prædictum *præfato Jacobo* per Se vel per ſufficientem Deputatum ſuum, pro Termino

D.1513. en. 8. mino Vitæ ſuæ, a Feſto Sancti Michaelis Archangeli ultimo præterito,

Percipiendo dietim, pro Occupatione Officii prædicti, pro Vadiis ſuis, Duodecim Denarios per diem, ac pro Suſtentatione cujuſlibet Leonum Leænarum & Leopardorum prædictorum Sex Denarios per Diem, durante Vitâ *ejuſdem Jacobi*, per Manus Theſaurarii & Camerariorum Scaccarii noſtri pro tempore exiſtentium ad Terminos Sancti Michaelis Archangeli & Paſchæ per æquales Portiones, unà cum omnibus aliis Proficuis & Commoditatibus dicto Officio qualitercumque pertinentibus ſive ſpectantibus;

Proviſo ſemper quòd Cancellarius noſter Angliæ, pro tempore exiſtens, habeat Poteſtatem ſufficientem Examinandi, de tempore in tempus, *præfatum Jacobum*, vel ejus Deputatum, per Sacramentum ſuum, quot Leones Leænæ & Leopardi in & ſub Cuſtodia ſuâ infra Turrim & Placeam prædictam exiſtunt, priuſquàm Ipſe Brevia noſtra de Liberate & Allocatione pro Solutione & Allocatione Sex Denariorum per Diem pro Suſtentatione cujuſlibet Leonum Leænarum & Leopardorum poſſideat, & Numerus Leonum Leænarum & Leopardorum prædictorum ponatur in Brevibus prædictis: A.D. 1513. Hen. 8.

Et ulterius Volumus & Concedimus *eidem Jacobo* quòd, per Sacramentum ſuum in hac parte præſtitum, Cancellarius noſter prædictus, qui pro tempore fuerit, de tempore in tempus, tot & tanta Brevia, de & pro Sex Denariis diurnis pro quolibet hujuſmodi Leonum Leænarum & Leopardorum, *præfato Jacobo* deliberet; eo quod expreſſa mentio de vero Valore Annuo præmiſſorum aut de aliis Donis ſive Conceſſionibus, *præfato Jacobo* per Nos ante hæc tempora factis, in Præſentibus minimè facta exiſtit; aut aliquibus Statutis Actubus Ordinationibus ſive Reſtrictionibus, in contrarium factis ordinatis ſive proviſis, non obſtantibus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, quarto die Aprilis.

Per Breve de Privato Sigillo.

De Conſule, infra Inſulam de Syo, conſtituto.

D.1513. 4.H.8. 4.H.8. m. 9. REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratia noſtra ſpeciali ac ex certa ſcientia & mero motu noſtris, necnon certis cauſis & conſiderationibus Nos ſpecialiter moventibus, Dedimus & Conceſſimus ac per Præſentes Damus & Concedimus Dilecto & Fideli noſtro *Baptiſtæ Juſtiniano*, quondam *Jeronimi* Mercatori de Syo, Officium ſive Locum Magiſtri Gubernatoris Protectoris ſive Conſulis omnium & ſingulorum Mercatorum aliorumque Ligeorum & Subditorum noſtrorum infra Portum Inſulam ſive Terram de Syo frequentantium morantium Mercandizantium ſive Negotiantium,

Ipſúmque *Baptiſtam* Magiſtrum Gubernatorem Protectorem ſive Conſulem Mercatorum aliorumque Ligeorum & Subditorum noſtrorum prædictorum Conſtituimus & Ordinavimus, ac per Præſentes Conſtituimus & Ordinamus;

Dantes & Concedentes *eidem Baptiſtæ* plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ad omnia & ſingula, quæ pro Ordinatione Regimine Gubernatione & Conſervatione Mercatorum aliorúmque Ligeorum & Subditorum noſtrorum prædictorum Bonorumque & Mercandiſarum ſuarum prout ſibi meliùs videbitur, Ordinandum Excercendum & Perimplendum, A.D. 1513.

Habendum Occupandum & Excercendum Officium ſive Locum prædictum ac cætera præmiſſa *præfato Baptiſtæ* per Se vel per ſufficientem Deputatum ſive ſufficientes Deputatos ſuos, durante Vitâ ſuâ, cum omnibus & omnimodis Feodis, Præeminentiis, Juribus, Proficuis, Commoditatibus, Avantagiis & Emolumentis quibuſcumque, in tàm amplis & conſimilibus modo & formâ, prout aliquis alius, ſive aliqui alii, hujuſmodi ſive conſimile Officium & Locum in Portu Inſula ſive Terra prædicta, vel alibi, ex Dono ſive Conceſſione noſtris, ſive aliquorum Progenitorum ſive Prædeceſſorum noſtrorum quondam Regum Angliæ, habuerunt & gaviſi fuerunt habuit & gaviſus fuit; eo quod expreſſa mentio &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, quarto die Aprilis.

Per Breve de Privato Sigillo.

A.D. 1513.
Hen. 8.

Appunctuamenta cum Leone Papa, pro Defenſione Eccleſiæ.

A.D. 1513.
An. 4. *H.* 8.

Bibl. Cotton. Galba B. 3.

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, Nos, *Edwardus Ponynges* Eques auratus Ordinis Garterii & Contrarotulator incliti Hoſpitii Excellentiſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici,* Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ, Johannes Tong* Vicecancellarius Angliæ, *Thomas Boleyn* & *Richardus Wyngfeld,* Milites pro Corpore præfati Sereniſſimi Regis, Conſiliarii, Ambaſſiatores, Legati, Oratores, Commiſſarii & Nuncii ejuſdem Regis Angliæ & Franciæ Domini noſtri Metuendiſſimi, vigore auctoritate & virtute Commiſſionis noſtræ Nobis ad Infraſcripta per Eum datæ & conceſſæ (cujus Tenor hic inferiùs ſcribitur) ritè Ordinati legittimè Conſtituti & ſufficienter auctorizati, Salutem in omnium Salvatore.

Compertum enim eſt, tàm divino quàm humano Jure, omnes Homines teneri & ab Amicis propulſare Injuriam & eorum afflictis Rebus ſuccurrere, multò magis Eccleſiæ Cauſam illiuſque Rectoris atque Paſtoris omnes ſuſcipere & tueri debent.

Cùm itaquè, hiis Annis proximè elapſis, quamplurima Dominia & Civitates Eccleſiæ Subjectæ per *Ludovicum Francorum Regem* & illi Adhærentes hoſtiliter Invaſæ Direptæ & Occupatæ, Regnaque Patriæ & Dominia ad nonnullos Chriſtianos Principes jure pertinentia Uſurpata & Vi detenta fuerint, prout in præſenti detinentur; adeò ut tàm de Urbe Romana, de Captura vel Expulſione Summi Pontificis Felicis Recordationis *Julii Secundi,* quàm Expugnatione & Subjectione multorum Principum non mediocriter timeretur, &, quod deterius eſt, pernitioſum Sciſma ſuſcitatum fuerit, quod veriſimiliter tendere potuiſſet in diuturnam Eccleſiæ Univerſalis Vexationem & totius Reipublicæ Chriſtianæ Perturbationem, niſi Auxilium in tempore, Providentia quadam divinâ, cujus Cauſa præcipuè agitur, præſtitum fuiſſet.

Igitur Nos prædicti Oratores Procuratores & Commiſſarii præfati *Regis Angliæ & Franciæ* Domini noſtri Metuendiſſimi, qui modis omnibus ſummè cupit Eccleſiam ab hujuſmodi & aliis quibuſcumque Infeſtationibus liberare, & Jura uniuſcujuſque Principis recuperare, pro eodem, ejus Nomine, Mandato, & Auctoritate, & virtute Commiſſionis noſtræ prædictæ, cum Sanctiſſimo Domino noſtro *Leone Pontifice Maximo,* & cum Excellentiſſima & Sereniſſima Domina *Margareta Auſtria Archiduciſſa Duciſſa & Comitiſſa Burgundiæ Vidua Relicta Sabaudiæ* Cariſſimi Fratris Domini *Maximiliani Imperatoris Electi* ſemper Auguſti Filia Dilectiſſima Mandatoria ac Procuratrice *ejuſdem Imperatoris Electi,* ad quem præ cæteris ſpectat Protectio & Defenſio tàm Chriſtianitatis quàm Sacræ Romanæ Eccleſiæ, vigore & auctoritate Commiſſionis ſuæ ad Infraſcripta plenam & ſufficientem Auctoritatem habente (cujus Tenor inferius deſcribitur) Necnon cum Sereniſſimo & Potentiſſimo Principe Domino *Ferdinando Rege Catholico Aragonum utriuſque Ciciliæ & de Jeruſalem,* tàm pro Se quàm pro Sereniſſima Domina *Johanna Regina Caſtellæ Legionis & Granatæ* Filia ſua Chariſſima, cujus Perſonæ Regnorum & Dominiorum Bonorumque Curam & Adminiſtrationem idem *Rex Catholicus* gerit, ad Laudem & Gloriam Dei Omnipotentis & totius Religionis Chriſtianæ Tranquillitatem & Pacem, Communicavimus Tractavimus & Concluſimus omnes & ſingulos Articulos ſequentes,

IN PRIMIS, inter Nos Oratores prædictos, Nominibus quibus ſupra, Tractatum Comunicatum & Concluſum eſt quòd omnes & ſinguli Tractatus Amicitiarum Confoederationum ſive Intercurſûs Mercium, ante hac inter Partes prædictas per Se Progenitores aut Anteceſſores Oratores vel Commiſſarios ſuos reſpectivè, ſub quibuſcumque verborum formis, initi concordati & concluſi, quibus non eſt expreſsè Derogatum ac quos pro hic inſertis haberi volumus, in omni ſuo Robore permaneant & Firmitate; ita quòd per præſentem Tractatum aut aliqua Capitula in eodem contenta non cenſeatur aut intelligatur quoviſmodo eiſdem Tractatibus aut alicui eorumdem Derogatum.

ITEM, Tractatum, Comunicatum, & Concluſum eſt quòd, inter Confœderatos prædictos, eorumdémque Hæredes & Succeſſores, Regna, Patrias, Terras, Dominia, Vaſſallos, Subditos, Alligato , & Confœderatos ſuos quoſcumquè præſentes & futuros tàm Eccleſiaſticos quàm Seculares, cujuſcumque Gradûs, Conditionis, aut Præeminentiæ exiſtant, etiam ſi Archiepiſcopali, Ducali, aut quacumque aliâ Dignitate, Statu, aut Gradu præfulgeant, aut præſenti Ligæ Se non opponentes aut contravenientes, ſit perpetua, bona, pura, ſincera, vera, integra, fidelis, perfecta, & firma Amicitia, Unio, Liga, Confœderatio, & Pax, per Terram Mare & Aquas dulces, ac ubique locorum futuris temporibus perpetuò duratura:

Eruntque iidem Confœderati, & eorum quilibet, pro Defenſionibus ac Tuitionibus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ac Perſonarum & Statuum ſuorum, eorumdemque Hæredes & Succeſſores, necnon Imperii, Regnorum, Patriarum, & Dominiorum jam per ipſos aut eorum aliquem Poſſeſſorum, aut poſteà Jure Belli vel quovis alio modo Recuperandorum aut Poſſidendorum, contra præfatum *Ludovicum Francorum Regem* comunem eorum Hoſtem ejuſque Hæredes & Succeſſores, ac alios ejuſdem *Ludovici* ejuſve Hæredum aut Succeſſorum Fautores & Adhærentes quoſcumque, ſine fraude, dolo, diſſimulatione, aut colore quocumque, de cætero futuris perpetuis temporibus, non ſolum ſibi invicem Amici, ſed etiam Amicorum Amici, & Inimicorum Inimici, ſine exceptione quacumque; dabuntque iidem Confœderati ſibi hincinde contra præfatum *Ludovicum Francorum Regem* comunem eorum Hoſtem, ejuſque Hæredes & Succeſſores, quotiens & quando per aliquem Confœderatorum Invaſum, Offenſum, ſive hoſtiliter Aggreſſum requiſitus aut requiſiti fuerint, Sumptibus & Expenſis Requirentis, mutuum Auxilium & Succurſum bonâ Fide ſine dilatione quacumque; non obſtantibus quibuſcumque Alligantiis & Confœderationibus, quas Confœderati prædicti vel eorum aliquis habent vel habet aut in futurum habere poterit vel poterunt cum quocumque vel quibuſcumque Regibus, Principibus, aut Comunitatibus, qualeſcumque illi ſint aut erunt; Quibus expreſsè Derogatum non cenſeatur; Salvis & Exceptis Ligis & Confœderationibus initis & factis cum Sereniſſimo *Rege Aragoniæ* comuni eorum Amico (ſi quæ ſint) quibus in nullo Derogatum ſenſeatur.

Item, quoniam præfatus *Ludovicus Francorum Rex* comunis Hoſtis diu detinuit ac in præſenti per Vim & Violentiam contra Jus & Phas detinet & uſurpat nonnulla Regna, Ducatus, Principatus, Dominia, Patrias, Terras, Civitates, ac Opida Confœderatis prædictis reſpectivè ſpectantia; pro igitur Recuperatione omnium & ſingulorum Præmiſſorum, ſic, ut præmittitur, injuſtè occupatorum, Tractatum, Comunicatum, & Concluſum eſt quòd Confœderati prædicti, omnes & ſinguli, infra Triginta Dies a Data præſentis Tractatûs immediatè computandos, per Publica Edicta & Proclamationes palam declarabunt & eorum quilibet declarabit Se Inimicum & Hoſtem dicto *Ludovico Francorum Regi*, & infra Duos Menſes Datam Concluſionis hujus Tractatûs proximò ſequentes *Bellum Invaſivum* contra Eundem Sumptibus & Expenſis ſuis, per Seipſos, aut Capitaneum vel Capitaneos ſufficientem vel ſufficientes ſeu Exercitûs Ducem vel Duces, realiter & cum effectu, facient & quilibet eorum faciet; videlicet,

Sanctiſſimus Dominus noſter *Papa* in Provincia *Provinciæ*, vel in *Delphinatu*, aut aliis Terris & Dominiis *Regi Gallorum* ſubditis & ſubjectis extra Italiam,

Cæſarea Majeſtas in Regno Franciæ vel Patriis obedientibus & parentibus Regi Gallorum extra Italiam,

Rex Angliæ in Aquitania, *Picardia*, *Normania*, vel in aliis Terris & Dominiis Regi Gallorum ſubjectis,

Et *Rex Aragonum* in Patria *de Bearne*, *Langedoke*, & *Aquitania*, vel aliis Terris & Dominiis Regi Gallorum ſubditis & ſubjectis,

Extra Italiam, ubi idem Confœderati omnes & ſinguli comuni Hoſti maximè nocere & officere poterunt,

Eruntque Exercitus dictorum Confœderatorum, qui ad hujuſmodi Bellum Invaſivum obligantur, Potentes & benè Inſtructi, tàm in Peditatu quàm in Equitatu Artillaria & aliis Inſtrumentis bellicis in ea parte neceſſariis & requiſitis, ſic quòd ſinguli eorumdem Exercituum comunes Hoſtes invadere, contra eoſdem Caſtra metari, Civitates & Opida obſidere, ac Potentiis & Maliciis eorumdem reſiſtere & obviare, ac eoſdem cum effectu expugnare valeant,

Nec ab hujuſmodi Bello ſic, ut præmittitur, incepto vel incipiendo dicti Confœderati aut eorum alter deſiſtet aut deſiſtent, ſeu Pacem, Treugam, vel Belli Inducias cum ipſo comuni Hoſte, aut cum aliquibus aliis qui Se præſenti Confœderationi velint opponere, directè vel indirectè Tractabunt, Capient, aut Concludent, abſque Notitia, Conſenſu, & expreſſo Aſſenſu aliorum omnium & ſingulorum Confœderatorum.

Item, Tractatum, Comunicatum, & Concluſum eſt quòd nullus Confœderatorum prædictorum permittet aliquos ex Subditis ſuis dicto *Regi Ludovico* Hæredibus vel Succeſſoribus ſuis in Bellis ſervire, aut Stipendia ab eodem recipere; Set ipſi omnes & ſinguli per Edictum expreſſum & ſolempne palàm interdicent, prohibebunt, & præcipient, tempore Publicationis præſentis Tractatûs, nè aliqui Subditorum ſuorum, ſub Pœna Capitis & Confiſcationis omnium Bonorum, taliter faciant; quòd, ſi hujuſmodi Præceptis contravenerint, ipſa Pœna abſque Venia multentur: licebit tamen omnibus & ſingulis Confœderatis hincinde habere Subditos ſuorum Confœderatorum in ſuis Stipendiis ad inſerviendum Eis in ſuis Bellis, Principe, cujus Subditi fuerint, expreſsè non contradicente.

Item, Tractatum, Comunicatum, & Concluſum eſt quòd *Imperator*, ſi jam non revocaverit, Revocabit illam Auctoritatem ſuam, *Cardinalibus Schiſmaticis* pro eorum *Conſiliabolo* antehac conceſſam & tributam, immediatè poſt hujus Tractatûs Publicationem; quam Revocationem infra Menſem proximò & immediatè extunc ſequentem, per ſuas Literas Patentes, auctenticè factas, eiſdem Cardinalibus intimabit, ac omnia & ſingula, vigore & poteſtate dictæ Auctoritatis ſuæ per eos facta & fienda, exnunc prout Caſſa & Irrita reputabit & habebit.

Item, Tractatum, Comunicatum, & Concluſum eſt quòd *Sanctiſſimus Dominus noſter* teneatur & debeat contra quoſcumque, quavis Auctoritate vel Dignitate Eccleſiaſticâ vel Mundanâ etiam Regiâ fulgentes & præditos, hujuſmodi Ligæ & Fœderi ſe Opponentes, eiſque aut eorum alicui Auxilium, Conſilium, & Favorem Præſtantes, tàm in Italia, quàm extra, Cenſuras & Pœnas Eccleſiaſticas fulminare & publicare prout opus fuerit, ac quotiens & quando per Confœderatores prædictos, aut eorum aliquem, vel per eorumdem Commiſſarium aut Commiſſarios requiſitus fuerit.

Item, inter Oratores, Mandatoriam, & Procuratorem prædictos Tractatum, Comunicatum, & Concluſum eſt quòd ad maximos Sumptus Subeundos per *Cæſaream Mageſtatem*, pro adimplemento & executione Rerum ſupradictarum, & Bello prædicto contra dictum *Ludovicum Francorum Regem* gerendo, inferendo, & continuando, Sereniſſimus *Rex Angliæ & Franciæ* dabit & numerabit, vel per Commiſſarium ſuum aut Commiſſarios ſuos ſufficienter in ea parte auctorizatum vel auctorizatos dari vel numerari faciet, *Imperatori* vel *Dominæ Archiduciſſæ*, eorumve aut ejus legittimè Deputato vel Deputatis, *Centum Milia Coronarum Auri*, in *Coronis Aureis* vel in Auro æquivalenti, Terminis, Modis, Locis, & Formâ ſequentibus; videlicet,

Dictus *Rex Angliæ & Franciæ* ſolvet, dabit, tradet, vel per Commiſſarium aut Commiſſarios ſuos ſolvi, dari, aut tradi faciet, in *Opido de Gravelyn in Comitatu Flandriæ*, præfato *Imperatori*, vel dictæ *Dominæ Archiduciſſæ*, eorumve vel ejus Procuratori vel Procuratoribus (recipiendi & Acquietantias faciendi in bona & ſufficienti formâ dicto Sereniſſimo *Regi Angliæ & Franciæ*, ejuſve Commiſſario vel Commiſſariis plenam Poteſtatem habenti vel habentibus) *Triginta quinque Milia Francorum Auri*, intra Menſem poſtquam dictus *Imperator* declaraverit Se Hoſtem & Inimicum prædicto *Regi Gallorum*,

Deinde alia *Triginta quinque Milia Coronarum Auri*, cùm *dictus Imperator* per Se, vel idoneum aut ſufficientem Capitaneum, vel idoneos aut ſufficientes Capitaneos, prædicto *Ludovico Francorum Regi* Bellum realiter gerat & actualiter inferat aut inferre faciat cum continuatione ejuſdem, juxta vim, formam, & effectum cujuſdam Articuli ſuperinde in hoc Tractatu ſupra inſerti,

Poſtremò *Triginta Milia Coronarum Auri*, in loco prænominato, Perſonæ vel Perſonis prædictis, infra Tres Menſes dictam Belli Inchoationem & ejuſdem Continuationem proximò & immediatè ſequentes.

Item, Tractatum, Comunicatum, & Concluſum eſt quòd, per præſentem Tractatum, *Ceſarea Mageſtas* non intendit, aliquo modo, derogare Tractatibus Pacis, cum quibuſcumque Regibus vel Principibus initis vel confirmatis per ſuam Mageſtatem tanquam Tutorem & Maniburnum Sereniſſimi Principis *Caroli ſui Nepotis & Filii Chariſſimi* & ſuarum Patriarum & Dominiorum, nec, ſub ſpecie & prætextu dictæ Confœderationis, inpræſentiarum initæ, tractatæ, & concluſæ, declarare dictum *Sereniſſimum Principem* & Patrias ſuas quoquo modo ad Bellum contra dictum *Regem Ludovicum*; quinimmò in dicta Tutoria qualitate vult & intelligit Pacem cum quibuſcumque Regibus & Principibus ſervare, & obſervare facere per præfatum *Principem* ſuas Patrias & Subditos.

Item, Tractatum, Comunicatum, & Concluſum eſt quòd omnes & ſinguli Confœderati prædicti, & eorum quilibet, præſentem Tractatum ac omnia & ſingula Capitula in eodem contenta, infra Terminos ſubſcriptos;

Videlicet, *Sanctiſſimus Dominus noſter* ac *Rex Aragonum* tàm pro Seipſo quàm pro *Regina Caſtellæ* (cujus Perſonæ Regnorum & Bonorum Curam & Adminiſtrationem gerit) infra Duos Menſes Datam Præſentium proximò & immediatè ſequentes,

Ac præfatus *Imperator* Nomine ſuo, & dictus *Rex Angliæ* infra unum Menſem Datam Præſentium proximè & immediatè ſequentem,

Per ſuas & cujuſlibet eorum Literas Patentes debitè confectas, Magniſque ſuis Sigillis ſigillatas & Manibus ſubſcriptas Acceptabunt, Confirmabunt, & Ratificabunt, & eorum quilibet Acceptabit, Ratificabit, & Confirmabit;

Renunciantes & Renuncians ſpecialiter, ac in vim Pacti, Exceptioni dicenti Actum, Factum, aut Geſtum, Nominibus aliorum vel alterius Nomine eſſe nullum vel minus validum, prætextu generalis vel ſpecialis Mandati quod ad taliter Acti, Facti, & Geſti meliorem Firmitatem perfectius Robur & validiorem Efficaciam præcedere debuit, ac etiam omnibus aliis tàm Juris quàm Facti Exceptionibus & Exceptionum generibus, Appellationibus, Provocationibus, Privilegiis, Beneficiis, & Defenſionibus quibuſcumque, quæ & quas pro hic inſertis haberi volumus, per quæ aliquid dici, alligari, vel objici poteſt contra præſentem Tractatum vel Contenta in eodem, quo mediante a dicto Tractatu vel Articulis in eodem inſertis recedi poteſt directè vel indirectè quovis quæſito colore; ſupplentes etiam omnes & ſingulos tàm Juris quàm Facti Defectus maximè Auctoritatis Commiſſionis vel Commiſſionum omnium Confœderatorum prædictorum, vel aliquorum aut alicujus eorumdem, vel ob Inhabilitatem Perſonarum vel Perſonæ quibus vel cui Auctoritas commiſſa eſt, vel ſi quicquam aliud ad Validitatem Præmiſſorum hic defuerit aut aliquid ſic inſertum in Commiſſione vel Commiſſionibus Confœderatorum prædictorum quod ſubſtantiam & effectum præſentis Tractatûs vel alicujus Articuli ejuſdem impediret, extenuaret, diminueret, extingueret, vel eundem abrogaret, id per ſuas Literas Confirmatorias ſignatas & ſigillatas mero motu & ex ſuis certis Scientiis ſuplebunt & eorum quilibet ſuplebit, ut perinde Firmitatem habeat atque ſi omnia ſolempniter ritè & rectè facta eſſent:

Et quòd ipſi & eorum quilibet ea omnia & ſingula, quatenus eos aut eorum aliquem tangunt aut tangere poterunt, pro Parte ſua, realiter & cum effectu, benè & fideliter obſervabit, faciet, adimplebit, & exequetur, non ſolùm per ipſas Literas Confirmatorias bonâ Fide & in Verbo Pontificio Imperiali Regio & Principis promittet, verùm etiam in Præſentia Oratoris vel Oratorum ſuorum vel eorum alicujus tunc in eorum Curiis exiſtentis vel exiſtentium, ac coram Notariis & Teſtibus per dictos Oratores ad hoc ſpecialiter vocatis, publicè & ſolempniter, aliquo Die Feſtivo, intra Miſſarum Solempnia, ſuper Sacroſancta Dei Evangelia & Canonem Miſſæ per eos & eorum quemlibet corporaliter tacta, Jurabit, ipſáſque Literas Confirmatorias, unà cum Inſtrumento Publico ſuper Præfato Juramento per dictos Notarios debitè confecto, tàm dicti Oratores quàm dicti Confœderati ipſis Oratoribus tunc & ibidem viciſſim dabunt & tradent & quilibet eorum dabit & tradet; Proviſo ſemper quòd ſi dicti *Sanctiſſimus Dominus noſter* & *Rex Aragonum* intra Terminum ſupra ſpecificatum præſentem Tractatum & ſingula Capitula in eo contenta & inſerta non acceptaverint, ratificaverint, & confirmaverint, aut eorum alter non acceptaverit, ratificaverit, & confirmaverit; Nichilominus tamen inter *Cæſaream Mageſtatem* & dictum *Regem Angliæ*, Hæredes & Succeſſores hincinde ſuos valebit, & in Vigore, Robore, ac Firmitate ſuis perpetuò permanebit.

ITEM, Auctoritatibus quibus ſupra, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt inter Oratores & Præclariſſimam Dominam prædictam quòd in præſenti Tractatu comprehendantur & includantur omnes & ſinguli Amici, Confœderati, & Alligati Partium prædictarum ſubſequenter nominati.

Inprimis, pro Parte dicti Sanctiſſimi *Domini noſtri Pontificis* Maximi, & Catholici *Regis Aragonum*, ac *Reginæ Caſtellæ*, Reges, Principes, Comunitates, & Reſpublicæ quos vel quas denominabunt infra tempus Duorum Menſium a Data Hujus Fœderis numerandorum,

Et pro Parte Sereniſſimi *Regis Angliæ* REGES *Scotorum*, *Daciæ*, *Hungariæ*, *Poloniæ*, *Portugaliæ*, DUX *Saxoniæ*, COMUNITAS *Hanzæ Theutonicæ*, & *Elvetii*,

Et pro Parte Sacratiſſimi *Imperatoris* Sereniſſimi & Potentiſſimi *Ladiſlaus Hungariæ* REX, REGES *Portugaliæ*, *Scotiæ*, *Daciæ*, *Poloniæ*, PRINCIPES *Electorum*, *Electores Sacri Romani Imperii*, DUCES *Clevenſis*, *Juliacenſis*, & EPISCOPUS *Trajectenſis*;

Et nichilominus relinquuntur & remanent Loca aliis Regibus, Principibus, Ducibus, & Comunitatibus qui-

A.D. 1513. *Hen.* 8. buſcumque, ad effectum Præmiſſorum hanc Ligam & Fœdus ingredi volentibus.

Sequitur Tenores Commiſſionum,

Inprimis Sereniſſimi *Regis Angliæ & Franciæ &c.*

Henricus, Dei gratiâ, *&c.*

Tenor Commiſſionis Sacratiſſimi Imperatoris,

Maximilianus, Divinâ favente Clementiâ *Romanorum Rex*, *&c.*

Acta ſunt omnia ſupradicta Data & Concluſa in *Opido Mecklinenſi* Domo Habitationis præfatæ Illuſtriſſimæ *Dominæ Archiduciſſæ* Die Quintâ Menſis Aprilis, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo tertio poſt Paſcha.

Præſentibus ad ea, A.D. 1513. *Hen.* 8.

Nobilibus & Magnificis & Strenuis Viris,

Johanne Domino de Berges Milite Aurei Velleris,

Laurentio de Gorrenodo Barone Montaneſii Gerbaxii & de Morney Gubernatore *Breiſſiæ*,

Domino Gererdo de Playne Milite Domino Ruppis Præſide Privati Concilii Sereniſſimi *Principis Caſtellæ*,

Ac *Thoma Spynelly* dicti Sereniſſimi *Angliæ Regis* Solicitatore in Curia præfati Principis commorante,

Teſtibus ad Præmiſſa per Nos dictos Oratores ſpecialiter vocatis & rogatis.

In quorum Teſtimonium has Manu cujuſlibet noſtrûm ſignatas fecimus Sigillorum noſtrorum appenſionibus muniri, Anno, Die, & Loco præmiſſis.

¶ ¶ *Super Liga, pro Defenſione Papæ, Declaratio, per Oratorem Regis Aragonum.*

A.D. 1513. *An.* 5. *H.* 8. *Ex Autogr.*

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, ego *Ludovicus Carroz* de Villaragud, Sereniſſimi ac Potentiſſimi Principis *Ferdinandi*, Dei gratiâ, REGIS *Aragonum*, *Siciliæ citra & ultra Farum*, *Hieruſalem*, *Valenciæ*, *Majoricarum*, *Sardiniæ*, *& Corſicæ*, COMITIS *Barcinonæ*, DUCIS *Athenarum & Neopatriæ*, COMITIS *Roſſilionis & Ceritaniæ*, MARCHIONIS *Oriſtanni & Bociani*, Conſiliarius, Legatus, Orator, & Nuncius, tàm pro ipſo Rege quàm pro Sereniſſima *Regina Caſtellæ*, *&c.* cujus Perſonæ Regnorum & Bonorum Curam & Adminiſtrationem idem Rex gerit, vigore, auctoritate, & virtute Commiſſionis meæ michi ad Infraſcripta datæ & conceſſæ (cujus Tenor inferiùs deſcribitur) ritè ordinatus legittimè conſtitutus & ſufficienter auctoriſatus, Salutem in omni Salvatore.

Fluctuante jamdudùm Petri Naviculâ, ac Sanctâ Matre noſtrâ Eccleſia quorumdam degenerantium Filiorum Mediis pernicioſo Sciſmate & Bellorum Turbinibus penè obrutâ & oppreſsâ, Sacratiſſima *Cæſarea Majeſtas*, Sereniſſimi ac Potentiſſimi *Principes Aragonum & Anglorum Reges*, ut veros Eccleſiæ Filios Orthodoxæque Fidei Zelatores decebat, ſæpenumerò ſecum animo volvebant, Literiſque ac Nunciis hincinde crebrò conſultabant quonam modo tàm ambitioſa Procellarum Immanitas, in Chriſti Eccleſiam ejuſque Paſtorem tanto Impetu Sæviens, nonnullorumque Principum Jura & Dominia indebitè Uſurpans, Sedari poſſet: A.D. 151

Tandem, Deo ſic diſponente, inter eoſdem Principes mutuo aſſenſu Decretum erat nullo alio Medio huic magno Malo ſubvenire poſſe, quàm ut ſanctum aliquod Fœdus ſinceráque Liga & Confœderatio inter *ipſum Pontificem Maximum* Eccleſiæ Paſtorem, *Cæſaream Majeſtatem*, & *Principes prædictos* percuti, ſanctiri, & firmari deberet:

Quo factum eſt, ut convenientibus jamdudùm *Cæſariæ Majeſtatis* & Sereniſſimi *Regis Angliæ & Franciæ Legatis & Oratoribus*, ſufficienti Mandato & Auctoritate ad hoc fulſitis, Fœdus illud Liga & Confœderatio, vice & nomine dictorum omnium Confœderatorum, perfectam Concluſionem accepit in *Opido Mechlynenſi*, *Die quintâ Menſis Aprilis*, *Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Tertiodecimo* poſt Paſcha.

Verùm quamvis michi, *Catholici Regis Aragonum &c.* Oratori prædicto, ſatis ampla, valida, ac ſufficiens Poteſtas & Auctoritas ipſam Ligam, unà cum Oratoribus prædictis, concludendi a Supremo Domino meo collata & tributa fuerit, tamen, quibuſdam arduis Cauſis præpeditus, hujuſmodi Concluſioni intereſſe non potui; Sed quoniam michi ſatis compertum & teſtatum eſt nichil in prædicto Fœdere contineri, quod præfato *Regi Catholico* Domino meo Supremo non gratum aut acceptum futurum erit, nichilque eidem magis cordi eſſe quàm ut Fœdus ipſum perfectè compleatur,

Ego igitur Orator prædictus, Auctoritate qua ſupra, Vice ac Nomine præfati *Catholici Regis* Domini mei Supremi, & *Reginæ Caſtellæ &c.* ac pro eiſdem, non modo quantum Ratum, Firmum, atque Acceptum habeo totum & quicquid in eodem Fœdere continetur, quod præfatum *Dominum meum* Supremum & dictam *Reginam* tangit aut quoviſmodo tangere poterit, Ipſoſque ad ejuſdem firmam & inviolabilem Obſervantiam, Tenore Præſentium, obligo & aſtringo, perindeque valere Roburque perpetuæ firmitatis habere volo & declaro per Præſentes, ac ſi ab Initio unà cum Oratoribus dictæ *Cæſariæ Majeſtatis* & Sereniſſimi *Regis Angliæ* in Tractatu & Concluſione ejuſdem Fœderis præſens perſonaliter interfuiſſem illudque firmâſſem, ſed etiam, Auctoritate quâ ſupra, exnunc prout extunc, Vice & Nomine Dominorum meorum ac pro eiſdem, Illud ad omnem Juris effectum ingredior.

Et insuper, ut nichil, quod ad Validitatem firmamque Obſervantiam dicti Fœderis attinet, omittatur, ego *Orator prædictus*, Auctoritate quâ ſupra, Vice & Nomine dictorum Dominorum meorum & pro Eiſdem, ex habundanti, Fœdus ipſum omneſque Articulos & Capitula in eodem contenta cum Illuſtri & Magnifico Domino *Thoma Comite Surrey* Theſaurario & Mariſcallo Angliæ, Sereniſſimi & Potentiſſimi *Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ* Oratore, Legato, & Commiſſario, Vigore & Auctoritate Poteſtatis & Commiſſionis ſibi ab eodem Rege traditæ & conceſſæ (cujus Tenor etiam inferiùs deſcribitur) ſufficienter deputato, de novo contraho & concludo modo & formâ ſequentibus,

In primis, inter Nos Oratores prædictos, Nominibus quibus ſupra, Tractatum Comunicatum & Concluſum eſt quòd omnes & ſinguli Tractatus Amicitiarum Confœderationum ſive Intercurſûs Mercium, ante hac inter Partes prædictas per Se Progenitores aut Anteceſſores Oratores vel Commiſſarios ſuos reſpectivè, ſub quibuſcumque verborum formis, initi concordati & concluſi, quibus non eſt expreſsè Derogatum, ac quos pro hic inſertis haberi volumus, in omni ſuo Robore permaneant & Firmitate; ita quòd per præſentem Tractatum aut aliqua Capitula in eodem contenta non cenſeatur aut intelligatur quoviſmodo eiſdem Tractatibus aut alicui eorumdem Derogatum.

Item, Tractatum, Communicatum, & Concluſum eſt quòd, inter Principes prædictos, eorumdémque Hæredes & Succeſſores, Regna, Patrias, Terras, Dominia, Vaſſallos, Subditos, Alligatos, & Confœderatos ſuos quoſcumque præſentes & futuros tàm Eccleſiaſticos quàm Seculares, cujuſcumque Gradûs, Conditionis, aut Præeminentiæ exiſtant, etiam ſi Archiepiſcopali, Ducali, aut quacumque aliâ Dignitate, Statu, aut Gradu præfulgeant, aut præſenti Ligæ Se non opponentes aut contravenientes, ſit perpetua, bona, pura, ſincera, vera, integra, fidelis, perfecta, & firma Amicitia, Unio, Liga, Confœderatio, & Pax, per Terram Mare & Aquas dulces, ac ubique locorum futuris temporibus perpetuò duratura:

Eruntque iidem Confœderati, & eorum quilibet, pro Defenſionibus ac Tuitionibus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ac Perſonarum & Statuum ſuorum, eorumdemque Hæredes & Succeſſores, necnon Imperii, Regnorum, Patriarum, & Dominiorum jam per ipſos aut eorum aliquem Poſſeſſorum, aut poſteà Jure Belli vel quovis alio modo Recuperandorum aut Poſſidendorum, contra præfatum *Ludovicum Francorum Regem* comunem eorum Hoſtem ejuſque Hæredes & Succeſſores, ac alios ejuſdem *Ludovici* ejuſve Hæredum aut Succeſſorum Fautores & Adhærentes quoſcumque, ſine fraude, dolo, diſſimulatione, aut colore quocumque, de cætero futuris perpetuis temporibus, non ſolum ſibi invicem Amici, ſed etiam Amicorum Amici, & Inimicorum Inimici, ſine exceptione quacumque; dabuntque iidem Confœderati ſibi hincinde contra præfatum *Ludovicum Francorum Regem* comunem eorum Hoſtem, ejuſque Hæredes & Succeſſores, quotiens & quando per aliquem Confœderatorum Invaſum, Offenſum, ſive hoſtiliter Aggreſſum requiſitus aut requiſiti fuerint, Sumptibus & Expenſis Requirentis, mutuum Auxilium & Succurſum bonâ Fide ſine dilatione quacumque; non obſtantibus quibuſcumque Alligantiis & Confœderationibus, quas Confœderati prædicti vel eorum aliqui habent vel habet aut in futurum habere poterit vel poterunt cum quocumque vel quibuſcumque Regibus, Principibus, aut Comunitatibus, qualeſcumque illi ſint aut erunt; Quibus expreſsè Derogatum non cenſeatur.

ITEM, quoniam præfatus *Ludovicus Francorum Rex* comunis Hoſtis diu detinuit ac in præſenti per Vim & Violentiam contra Jus & Phas detinet & uſurpat nonnulla Regna, Ducatus, Principatus, Dominia, Patrias, Terras, Civitates, ac Opida Confœderatis prædictis reſpectivè ſpectantia; pro igitur Recuperatione omnium & ſingulorum Præmiſſorum, ſic, ut præmittitur, injuſtè occupatorum, Tractatum, Comunicatum, & Concluſum eſt quòd Confœderati prædicti, omnes & ſinguli, infra Triginta Dies a Data præſentis Tractatûs immediatè computandos, per Publica Edicta & Proclamationes palam declarabunt & eorum quilibet declarabit Se Inimicum & Hoſtem dicto *Ludovico Francorum Regi*, & infra Duos Menſes Datam Concluſionis hujus Tractatûs proximò ſequentes *Bellum Invaſivum* contra Eundem Sumptibus & Expenſis ſuis, per Seipſos, aut Capitaneum vel Capitaneos ſufficientem vel ſufficientes ſeu Exercitûs Ducem vel Duces, realiter & cum effectu, facient & quilibet eorum faciet; videlicet,

Cæſarea Majeſtas in Regno Franciæ vel Patriis obedientibus & parentibus Regi Gallorum extra Italiam,

Rex Angliæ in Aquitania, Picardia, Normania, vel in aliis Terris & Dominiis Regi Gallorum ſubjectis,

Et *Rex Aragonum* in Patria *de Bearne, Langedoke*, & *Aquitania*, vel aliis Terris & Dominiis Regi Gallorum ſubditis & ſubjectis,

Extra Italiam,

Ubi iidem Confœderati omnes & ſinguli comuni Hoſti maximè nocere poterunt,

Eruntque Exercitus dictorum Confœderatorum, qui ad hujuſmodi Bellum Invaſivum obligantur, Potentes & benè Inſtructi, tàm in Peditatu quàm in Equitatu Artillaria & aliis Inſtrumentis bellicis in ea parte neceſſariis & requiſitis, ſic quòd ſinguli eorumdem Exercituum comunes Hoſtes invadere, contra eoſdem Caſtra metari, Civitates & Opida obſidere, ac Potentiis & Maliciis eorumdem reſiſtere & obviare, ac eoſdem cum effectu expugnare valeant,

Nec ab hujuſmodi Bello ſic, ut præmittitur, incepto vel incipiendo dicti Confœderati aut eorum alter deſiſtet aut deſiſtent, ſeu Pacem, Treugam, vel Belli Inducias cum ipſo comuni Hoſte, aut cum aliquibus aliis qui Se præſenti Confœderationi velint opponere, directè vel indirectè Tractabunt, Capient, aut Concludent, abſque Notitia, Conſenſu, & expreſſo Aſſenſu aliorum omnium & ſingulorum Confœderatorum.

ITEM, Tractatum, Comunicatum, & Concluſum eſt quòd nullus Confœderatorum prædictorum permittet aliquos ex Subditis ſuis dicto *Regi Ludovico* Hæredibus vel Succeſſoribus ſuis in Bellis ſervire, aut Stipendia ab eodem recipere; Set ipſi omnes & ſinguli per Edictum expreſſum & ſolempne palàm interdicent, prohibebunt, & præcipient, tempore Publicationis præſentis Tractatûs, nè aliqui Subditorum ſuorum, ſub Pœna Capitis & Confiſcationis omnium Bonorum, taliter faciant; quòd ſi hujuſmodi Præceptis contravenerint, ipſa Pœna abſque Venia multentur: licebit tamen omnibus & ſingulis Confœderatis hincinde habere Subditos ſuorum Confœderatorum in ſuis Stipendiis ad inſerviendum Eis in ſuis Bellis, Principe, cujus Subditi fuerint, expreſsè non contradicente.

ITEM, Tractatum, Comunicatum, & Concluſum eſt quòd *Imperator*, ſi jam non revocaverit, Revocabit illam Auctoritatem ſuam, *Cardinalibus Schiſmaticis* pro eorum *Conſiliabolo* antehac conceſſam & tributam, immediatè poſt hujus Tractatûs Publicationem; quam Revocationem infra Menſem proximò & immediatè extunc ſequentem, per ſuas Literas Patentes, auctenticè factas, eiſdem Cardinalibus intimabit, ac omnia & ſingula, vigore & poteſtate dictæ Auctoritatis ſuæ per eos facta & fienda, exnunc prout Caſſa & Irrita reputabit & habebit.

ITEM, Tractatum, Comunicatum, & Concluſum eſt quòd dicti Confœderati, per Oratorem vel Oratores, Commiſſarium aut Commiſſarios ſuos, Sanctiſſimum Dominum noſtrum *Pontificem Maximum* diligenter ſolicitabunt, & eorum quilibet accuratè ſolicitabit, quòd ſua *Sanctitas* debeat contra quoſcumque, quavis Auctoritate vel Dignitate Eccleſiaſticâ vel Mundanâ etiam Regiâ fulgentes & præditos, hujuſmodi Ligæ & Fœderi ſe Opponentes, eiſque aut eorum alicui Auxilium, Conſilium, & Favorem Præſtantes, tàm in

Italia, quàm extra, Cenſuras & Pœnas Eccleſiaſticas fulminare & publicare prout opus fuerit, ac quotiens & quando per Confœderatores prædictos, aut eorum aliquem, vel per eorumdem Commiſſarium aut Commiſſarios requiſitus fuerit.

Item, Tractatum, Comunicatum, & Concluſum eſt quòd, per præſentem Tractatum, *Ceſarea Mageſtas* non intendit, aliquo modo, derogare Tractatibus Pacis, cum quibuſcumque Regibus vel Principibus initis vel confirmatis per ſuam Mageſtatem tanquam Tutorem & Maniburnum Sereniſſimi Principis *Caroli ſui Nepotis & Filii Chariſſimi* & ſuarum Patriarum & Dominiorum, nec, ſub ſpecie & prætextu dictæ Confœderationis, inpræſentiarum initæ, tractatæ, & concluſæ, declarare dictum *Sereniſſimum Principem* & Patrias ſuas quoquo modo ad Bellum contra dictum *Regem Ludovicum*; quinimmò in dicta Tutoria qualitate vult & intelligit Pacem cum quibuſcumque Regibus & Principibus ſervare, & obſervari facere per præfatum *Principem* ſuas Patrias & Subditos.

Item, Tractatum, Comunicatum, & Concluſum eſt quòd omnes & ſinguli Confœderati prædicti, & eorum quilibet, præſentem Tractatum ac omnia & ſingula Capitula in eodem contenta, infra Terminos ſubſcriptos; videlicet,

Prædicti Sereniſſimus *Rex Angliæ & Imperator* Nomine ſuo, infra Unum Menſem,

Et *Catholicus Rex Aragonum* tàm pro Seipſo quàm pro *Regina Caſtellæ*, cujus Perſonæ Regnorum & Bonorum Curam & Adminiſtrationem gerit, infra Duos Menſes,

Datam Præſentium proximè & immediatè ſequentes,

Per ſuas & cujuſlibet eorum Literas Patentes, debitè confectas, Magniſque ſuis Sigillis ſigillatas & Manibus ſubſcriptas, Acceptabunt, Confirmabunt, & Ratificabunt, & eorum quilibet Acceptabit, Ratificabit, & Confirmabit;

Renunciantes & Renuncians, ſpecialiter, & expreſsè, ac in vim Pacti, Exceptioni dicenti Actum, Factum, aut Geſtum, Nominibus aliorum vel alterius Nomine eſſe Nullum vel minus Validum, prætextu generalis vel ſpecialis Mandati quod ad taliter Acti, Facti, & Geſti meliorem Firmitatem Perfectionis Robur & validiorem Efficaciam præcedere debuit, ac etiam omnibus aliis tàm Juris quàm Facti Exceptionibus & Exceptionum Generibus, Appellationibus, Provocationibus, Privilegiis, Beneficiis, & Defenſionibus quibuſcumque (quæ & quas pro hic inſertis haberi volumus) per quæ aliquid dici allegari vel objici poteſt contra præſentem Tractatum vel contenta in eodem, quo mediante a dicto Tractatu vel Articulis in eodem inſertis recedi poteſt directè vel indirectè quovis quæſito colore; Supplentes etiam omnes & ſingulos tàm Juris quàm Facti Defectus, maximè Auctoritatis Commiſſionis vel Commiſſionum omnium Confœderatorum prædictorum vel aliquorum aut alicujus eorumdem, vel ob Inhabilitatem Perſonarum vel Perſonæ quibus vel cui Auctoritas commiſſa eſt, vel ſi quicquam aliud ad Validitatem Præmiſſorum hic defuerit, aut aliquid ſic inſertum in Commiſſione vel Commiſſionibus Confœderatorum prædictorum quod Subſtantiam & Effectum præſentis Tractatûs vel alicujus Articuli ejuſdem impediret, extenuaret, diminueret, extingueret, vel eundem abrogaret, id per ſuas Literas Confirmatorias ſignatas & ſigillatas mero Motu & ex ſuis certis Scientiis ſuplebunt & eorum quilibet ſuplebit, ut perinde Firmitatem habeat atque ſi omnia ſolempniter ritè & rectè facta eſſent:

Et quòd ipſi & eorum quilibet ea omnia & ſingula, quatenus eos aut eorum aliquem tangunt & tangere poterunt, pro Parte ſua, realiter & cum effectu, benè & fideliter obſervabit, faciet, adimplebit, & exequetur, non ſolùm per ipſas Literas Confirmatorias, bonâ Fide & in Verbo Imperiali Regio & Principis, promittet, verùm etiam in Præſentia Oratoris vel Oratorum ſuorum vel eorum alicujus, tunc in eorum Curia exiſtentis vel exiſtentium, ac coram Notariis & Teſtibus per dictos Oratores ad hoc ſpecialiter vocatis, publicè & ſolempniter, aliquo Die Feſtivo, inter Miſſarum Solempnia, ſuper Sacroſancta Dei Evangelia & Canonem Miſſæ per eos & eorum quemlibet corporaliter tacta, Jurabit, ipſaſque Literas Confirmatorias, unà cum Inſtrumento Publico ſuper præfato Juramento per dictos Notarios debitè confecto, tàm dicti Oratores quàm dicti Confœderati ipſis Oratoribus tunc & ibidem viciſſim dabunt & tradent & quilibet eorum dabit & tradet.

Item, Auctoritatibus quibus ſupra, Communicatum, Tractatum, & Concluſum eſt quòd in præſenti Tractatu comprehendantur & concludantur omnes & ſinguli Amici, Confœderati, & Alligati Partium prædictarum ſubſequentes Nominati, A.D.1513. Hen. 8. **In primis**, ad Nominationem Confœderatorum prædictorum, Sanctiſſimus *Dominus noſter Papa*, hac lege ut ſua *Sanctitas* Fœdus iſtud ingrediatur citra Principium Menſis Auguſti Datam hujuſmodi Confœderationis immediatè ſequentis, vel inter Octo Dies poſtquam Tractatus iſte ſuæ *Sanctitati* præſentatus exhibitus & traditus fuerit:

Et, pro Parte *Regis Aragonum & Reginæ Caſtellæ*, Reges, Principes, Communitates & Reſpublicæ, quos vel quas denominabit infra tempus Duorum Menſium a Data hujus Fœderis Numerandorum:

Et pro Parte Sereniſſimi *Regis Angliæ*, *Reges Scotorum*, *Daciæ*, *Hungariæ*, & *Poloniæ*, ac *Communitas Hanzæ Theuthonicæ*:

Et pro Parte Sacratiſſimi *Imperatoris* Sereniſſimi & Potentiſſimi, *Ladiſlaus Hungariæ Rex*, *Reges Portugaliæ*, *Scotiæ*, *Daciæ*, *Poloniæ*, *Principes Electores* Sacri Romani Imperii, *Duces Clevenſis*, *Juliacenſis*, & *Epiſcopus Trajectenſis*,

Et nihilominus relinquitur & remanet Locus aliis regibus, Principibus, Ducibus, & Communitatibus quibuſcumque, ad effectum Præmiſſorum, hanc Ligam & Fœdus ingredi volentibus.

Henricus, Dei Gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ* univerſis & ſingulis, ad quorum notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate, Prudentiâ & Circumſpectione Cariſſimi Conſanguinei & Conſiliarii noſtri *Thomæ Comitis Surriæ* Theſaurarii ac Mariſcalli Angliæ plenariè confidentes,

Ipſum noſtrum verum certum & indubitatum ac ſpecialem Oratorem Procuratorem & Deputatum & ad infraſcripta etiam generalem, ita quòd Specialitas Generalitati non deroget, nec è contra,

Omnibus melioribus viâ modo & formâ, quibus meliùs & validiùs de jure & aliàs poſſimus & valemus, Tenore Præſentium, Facimus, Conſtituimus, Creamus & ſolempniter Ordinamus; videlicet,

Ad Tractandum, Practicandum, Faciendum, Contrahendum, Ineundum, Firmandum & Concludendum pro Nobis & Nomine noſtro cum Sereniſſimo & Potentiſſimo *Ferdinando Rege Aragonum*, *Siciliæ*, *citra & ultra Farum*, *Jeruſalem*, &c. Fratre & Patre noſtro Chariſſimo, tàm ſuo Nomine quàm Nomine Sereniſſimæ *Reginæ Caſtellæ*, *Legionis*, *Granatæ*, &c. Filiæ ſuæ Cariſſimæ, cujus Perſonæ & Bonorum Curam legittimè gerit, ac cum quibuſcumque aliis Principibus, Ducibus, Marchionibus, Communitatibus Chriſtianis, quicumque & quæcumque ſint, quos & quas hic volumus pro ſufficienter expreſſis ac ſi ibidem ſingulariter & nominatim exprimerentur, & cum quolibet eorum, ſimul vel diviſim, ſeu cum quibuſcumque Legatis Oratoribus & Mandatariis Nunciis & Procuratoribus ipſorum & cujuſlibet eorum, bonam, meram, puram, firmam, validam & perpetuam Ligam, Amicitiam, Confœderationem, Unionem ac Intelligentiam, cum illis Pactis, Articulis, Conventionibus, Promiſſionibus, Pœnis, Obligationibus, Juramentis, Renunciationibus, Securitatibus, Modis, Formis & Conditionibus, quæ & prout ac ſicut eidem noſtro Oratori, Procuratori, Deputato videbuntur & placuerint,

A.D.1513. Hen. 8.

Poſſitque idem Orator Procurator & Deputatus noſter Nomine noſtro, etiam poſt concluſam firmatam & publicatam Ligam prædictam, in eadem acceptare & conſentire Ingreſſui quorumcumque aliorum Principum, Ducum, Marchionum, Communitatum, qui & quæ in eam ingredi voluerint; qui, poſtquam in Ligam ingreſſi fuerint & recepti, habeantur pro Colligatis & Confœderatis noſtris perinde ac ſi ab initio ipſius Ligæ in eandem ingreſſi fuiſſent,

Poſſitque etiam Nomine noſtro Recommendatos noſtros, cum eorum Statibus & Bonis, ac eorum quemlibet, in eadem Liga vel ad Partem prout eidem meliùs videbitur nominari, ut a Nobis & a Colligatis & Confœderatis noſtris tueantur & foveantur,

Et, pro Præmiſſorum omnium & ſingulorum Firmitate Securitate atque Cautela, poſſit & valeat Nomine noſtro quæcumque Capitula, Securitates, Pacta, Contractus, Reſcripta & Obligationes inire, concludere, facere, firmare, promittere & paciſci, cum omnibus & ſingulis Hipothecis Pœnarum adjectionibus Juramentis quæ in Animam noſtram præſtare poſſit aliiſque Aſtrictionibus oportunis & ad rem pertinentibus quoquomodo,

Et generaliter poſſit cætera Omnia & Singula concordare, facere, firmare, promittere & jurare quæ in prædictis & circa ea ac ſuper Dependentibus ſeu Emergentibus ex eiſdem utilia neceſſaria & expedientia fuerint ſeu quomodolibet oportuna & ſibi videbuntur atque placebunt, & quæ Noſmet ipſi concordare,

facere,

D. 1513. . 8. facere, firmare, promittere ac jurare poſſemus perſonaliter conſtituti, etiam ſi talia forent quæ Mandatum exigerent magis ſpeciale, & ſine quibus prædicta nequirent ad optatum effectum perduci,

Nos enim,

Dantes Concedentes & Conferentes eidem *Comiti Surriæ* Oratori & Procuratori noſtro, ſuper Præmiſſis omnibus & ſingulis ac Dependentibus, Emergentibus, Connexis & Annexis eiſdem, Voces & Vices Locum & Poſſe noſtros, cum omnimoda Facultate & libera ac generali Adminiſtratione,

Promittimus & pollicemur, in noſtra Regia bona Fide ac purè ſimpliciter & ſine fraude quòd ſemper habebimus Rata, Grata, Valida, & Accepta ac obſervabimus integerrimè Omnia & ſingula quæ dictus *Comes Surriæ* Orator & Procurator noſter in Prædictis & circa ea & quolibet Prædictorum Nomine noſtro faciet promittet & firmabit,

Quódque Ea, cùm ad noſtram notitiam pervenerint, ad majus Robur aut Cautelam, ratificabimus confirmabimus & ſervare promittemus ac jurabimus, & contra Ea vel eorum aliquod nullo tempore faciemus vel veniemus per Nos per Alium ſeu per Alios, aliquâ Ratione vel Cauſâ, de Jure vel de Facto, ſub Hipotheca & Obligatione omnium & ſingulorum Bonorum noſtrorum præſentium & futurorum. A.D. 1513. Hen. 8.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras Manu noſtrâ ſubſcriptas fieri fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, Duodecimo Die Aprilis, Anno Regni noſtri Quarto.

PORTER.

In quorum Teſtimonium has Manu noſtrâ ſignatas fecimus Sigilli noſtri appenſione muniri.

Dat. *London.* in Caſtro Bernardi Decimo octavo Die Menſis Aprilis, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Tertiodecimo.

DON LUIS CARROZ *de Vilaragut.*

Super dicta Liga, Juramentum in Animam Regis Aragonum & in Animam Reginæ Caſtellæ.

D. 1513. 5. H. 8. Autogr. EGO LUDOVICUS CARROS de Vilaragud, *Sereniſſimi ac Potentiſſimi Principis* Ferdinandi, *Dei gratiâ*, Regis Aragonum, Siciliæ, citra & ultra Farum, Hieruſalem, Valentiæ, Majoricarum, Sardiniæ & Corſicæ COMITIS Barcinonæ, DUCIS Athenarum & Neopatris, COMITIS Roſſilionis & Ceritaniæ, MARCHIONIS Oriſtanni & Gocianni *Conſiliarius, Legatus, Orator & Nuncius, tàm pro* ipſo Rege *quàm pro Sereniſſima* Regina Caſtellæ, &c. *cujus Perſonæ Regnorum & Bonorum Curam & Adminiſtrationem* idem Rex *gerit, in hac parte ritè ordinatus legittimè conſtitutus & ſufficienter auctoriſatus, tàm Nomine* Domini Regis *mei Potentiſſimi ſupradicti quàm Nomine præfatæ Sereniſſimæ* Reginæ Caſtellæ, &c. *& in Animam* ipſius Regis *ac in Animam* præfatæ Reginæ, *promitto & per Canonem Miſſæ & hæc Sancta Dei Evangelia per me corporaliter tacta Juro quòd ſupradictus Dominus meus* Ferdinandus Rex Aragonum &c. *Catholicus pro Parte ſua, & præfata Sereniſſima* Regina Caſtellæ *pro Parte ſua, realiter & cum effectu benè & fideliter Obſervabunt Adimplebunt & Exequi facient, & eorum uterque pro ſua Parte, realiter & cum effectu, benè & fideliter Obſervabit Adimplebit & Exequi faciet Tractatum perpetuæ, bonæ, puræ, ſinceræ, veræ, integræ, fidelis, perfectæ & firmæ Amicitiæ, Unionis, Ligæ, Confœderationis & Pacis, ac omnia & ſingula Capitula in eodem Tractatu contenta & ſpecificata inter Me* præfatum Ludovicum Carroz *de Vilaragud, & Egregium Illuſtremque Nobilem Virum Dominum* Thomam Comitem Surriæ *Theſaurarium & Mareſcallum Angliæ, Sereniſſimi & Potentiſſimi Principis* Henrici, *Dei Gratiâ,* Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ *Conſiliarium, Ambaſſiatorem, Oratorem, Legatum & Commiſſarium ſimiliter in ea parte ſufficienter auctoriſatum, jamdudùm de novo contractum & concluſum, de Data* London. *in Caſtro Bernardi,* Decimo octavo Die hujus inſtantis Menſis Aprilis *(videlicet)* Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Tertiodecimo. A.D. 1513.

Ac eundem Tractatum & omnia & ſingula Capitula in eodem contenta & ſpecificata ſupradictus Dominus meus Ferdinandus Rex Aragonum &c. *pro ſuis*

A.D. 1513. Hen. 8.

Subditis & Vaſſallis quibuſcumque, & præfata Sereniſſima Regina Caſtellæ &c. *pro ſuis Subditis & Vaſſallis omnibus & ſingulis quatenus eos & quoſcumque eorum tangunt aut tangere poterunt pro Parte ſua, & eorum utriuſque, realiter & cum effectu, bene & fideliter Obſervari Adimpleri & Exequi facient, & eorum uterque faciet,*

Ita eundem Dominum meum Catholicum Aragonum &c. Regem *ac præfatam Sereniſſimam* Reginam Caſtellæ &c. *& utrumque eorum Deus adjuvet & hæc Sancta Dei Evangelia.*

A.D. 151 Hen. 8.

In cujus rei Fidem & Teſtimonium ego præfatus *Lodovicus de Vilaragud*, præfati Regis Aragonum &c. Conſiliarius, Legatus, Orator, & Nuncius tàm pro ipſo *Rege Aragonum &c.* quàm pro præfata *Regina Caſtellæ &c.* hanc Sedulam, a me perlectam, Manu meâ propriâ ſubſcripſi, in Eccleſia Cathedrali Sancti Pauli London. viceſimo quinto Die Menſis Aprilis (videlicet Feſtivo Die Sancti Marci) inter Miſſarum Solempnia, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo tertiodecimo.

DON LUIS CARROZ *de Vilaragut*.

Commiſſio pro Monſtro capiendo.

A.D. 1513. An. 5. H. 8. Franc. 5. H. 8. m. 17.

REX, Cariſſimis Conſanguineis ſuis,
Thomæ Marchioni Dorſetiæ,
Et *Thomæ Comiti Arundellæ*,
Ac,
Dilectis & Fidelibus ſuis,
Thomæ Priori Sancti Johannis Jeruſalem, in Anglia,
Thomæ Haward de Haward Militi,
Willielmo Willoughby de Willoughby Militi,
Thomæ Weſt de la Ware Militi,
Edwardo Ponynges Militi,
Henrico Marney Militi,
Henrico Willoughby Militi,
Willielmo Sandys Militi,
Mauricio Berkeley Militi,
David Owen Militi,
Waltero Hungerford Militi,
Thomæ Aparre Militi,
Henrico Wyot Militi,
Johanni Lyſley Militi,
Nicholao Wadham Militi,
Georgio Maners Militi,
Willielmo Gifford Militi,
Mauricio Barowe Militi,
Georgio Puttenham Militi,
Willielmo Poleti, Vicecomiti Suthamptoniæ,
Johanni Waller,
Et *Johanni Cheyney*,
Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate Circumſpectione & Induſtria veſtris pleniùs confidentes, Aſſignavimus Vos, Viginti & Duo, Viginti & Unum, Viginti, Decem & Novem, Decem & Octo, Decem & Septem, Sexdecim, Quindecim, Quatuordecim, Treſdecim, Duodecim, Undecim, Decem,

A.D. 151

Novem, Octo, Septem, Sex, Quinque, Quatuor, Tres, vel Duos veſtrûm ad Monſtrum ſive ad Monſtrationem omnium & ſingulorum Capitaneorum, Vicecapitaneorum, Locatenentium, Baronum, Baronulorum, Dominorum, Nobilium, Militum, Magiſtrorum Navium, Marinariorum, Hominum ad Arma, Armatorum, Equitum, Peditum, Sagittariorum, & aliorum quorumcumque in Comitiva ejuſdem Cariſſimi Conſanguinei & Conſiliarii noſtri *Thomæ Marchionis Dorſetiæ*, noſtri Locumtenentis Generalis, Ducíſque Primarii, Admiralli, Principaliſque Capitanei, & Gubernatoris totius Exercitus & Armatæ noſtræ, favente Altiſſimo, ad Partes Exteras profecturorum, apud Suthamptoniam & alibi Congregandorum Supervidendum juxta Tenorem, Vim, Formam, & Effectum quarumdam Inſtructionum, Manu noſtrâ ſignatarum & Vobis inde directarum:

Et ad Nos & Concilium noſtrum de Numero ipſorum, necnon de modo & forma Arraiationis eorumdem, tàm in Armatura quàm Equitatura, ſub Sigillis veſtris vel aliquorum veſtrûm diſtinctè & apertè Certificandum,

Et omnes & ſingulos quos in hac parte Rebelles inveneritis ſine dilatione Arreſtandum & Capiendum, & Eos & eorum quemlibet juxta eorum Demerita rationabiliter Caſtigandum & Puniendum;

Et ideò Vobis Mandamus quòd circa Præmiſſa diligenter intendatis & ea faciatis & exequamini in forma prædicta:

Damus autem univerſis & ſingulis Capitaneis, Vicecapitaneis, Locatenentibus, D.1513. ∾ 8. tibus, Baronibus, Baronulis, Dominis, Nobilibus, Militibus, Magiſtris Navium, Marinariis, Hominibus ad Arma, Armatis, Equitibus, Peditibus, Sagittariis & aliis quibuſcumque, Tenore Præſentium, firmiter in Mandatis quòd Vobis omnibus & ſingulis, in Præmiſſis exequendis, Intendentes ſint Aſſiſtentes Auxiliantes & Obedientes in omnibus prout decet. A.D. 1513. ∾ Hen. 8.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, ſecundo die Maii.

Commiſſio pro Marchione Dorſetiæ ſuper Defenſione Papæ & Eccleſiæ.

D.1513. ∾ 5. H. 8. u. 5. B. m. 17. REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm nichil Reipublicæ utilius aut Chriſtianæ Religioni conducibilius eſſe poteſt quàm Eccleſiam Matrem noſtram in ſuis Juribus Privilegiis & Libertatibus, Sanctiſſimumque Dominum noſtrum *Pontificem Maximum* in Honore Statu & Dignitate ſuis conſervare, ad quod omnes Chriſtiani Principes, pro virili ſua, jure tenentur.

Nos igitur,

Certò intelligentes non tàm Eccleſiam Catholicam quàm etiam illius Patrem & Noſtrum *Sanctiſſimum Chriſti Vicarium* aliquot jam Annis Bellorum Aſperitate Sævitia & Crudelitate graviter afflictos eſſe, vocati requiſiti ſpecialiter & rogati non ſolum per antedictum Beatiſſimum Patrem noſtrum *Pontificem Maximum*, verùm etiam per Illuſtriſſimum Principem *Ferdinandum Regem Aragoniæ* Socerum noſtrum Cariſſimum, qui præfatam Eccleſiam & Sanctiſſimum Dominum noſtrum pro ſua parte Tuendum ſuſcepit, pro Favore Conſilio Auxilio & Ope utrique eorum præſtandis,

Nolentes juſtis eorum Petitionibus & Requiſitionibus deeſſe, ſicuti nec debemus, ſet quantum in Nobis eſt, eiſdem ſatisfacere cupientes,

Cariſſimum Conſanguineum & Conſiliarium noſtrum *Thomam Marchionem Dorſetiæ* (de cujus Fidelitate, Prudentia, Strenuitate, & Induſtria, Diligentiaque & Experientiâ ac Integritate plurimùm Confidimus) noſtrum *Locumtenentem Generalem, Ducemque Primarium, Admirallum, Principalemque Capitaneum, & Gubernatorem* totius Excercitûs & Armatæ noſtræ, favente Altiſſimo, ex prædicta Cauſa, ad Partes Exteras profecturi, ac omnium & ſingulorum Navium, Vicecapitaneorum, & Locatenentium, Baronum, Baronulorum, Dominorum, Nobilium, Magiſtrorum, Marinariorum, Hominum ad arma, Armatorum, Equitum, Peditum, Sagittariorum, & aliorum quorumcumque in Excercitu & Armata noſtra prædicta Retentorum & Retinendorum Aſſignavimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus; A.D. 1513. ∾

Dantes & Concedentes Eidem plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem quoſcumque, in Armata & Excercitu ſibi commiſſos, juxta ſanam in hac parte Diſcretionem ſuam, exigentibus eorum Meritis, Eos Honorandi, & propter Virtutem ſtrenuéque navatam Reipublicæ Operam Nobilitandi, Eiſdémque Meritorum Inſignia (id eſt Arma) Dandi & Aſſignandi, Nobiles quoque atque ſic Nobilitatos Ordine Militari Decorandi ac Inſigniendi,

Necnon omnes & ſingulos hujuſmodi Naves, Vicecapitaneos, Locatenentes, Barones, Baronulos Dominos, atque Nobiles, Milites, Magiſtros, Marinarios, Homines ad arma, Armatos, Equites, Pedites, Sagittarios, & alios quoſcumque de Excercitu & Armata noſtra prædicta Congregandi, Ducendi, Regendi, & Gubernandi, ac ad Terram ubicumque ſibi oportunum viſum fuerit Applicandi & Arripiendi,

Ac eiam Audiendi Cauſas Civiles & Querelas omnium & ſingulorum de hiis, quæ ad Officium noſtri Locumtenentis Generalis, Duciſque Primarii, Admiralli, & Principalis Capitanei, & Gubernatoris hujuſmodi tangunt, ac etiam Cognoſcendi in Cauſis Maritimis & aliis Cauſis quibuſcumque infra Excercitum & Armatam prædictam tàm per Terram quàm per Mare Emergentibus,

Necnon Ordinationes & Statuta pro ſano & bono Regimine Excercitûs & Armatæ prædictæ Ordinandi Statuendi & Stabiliendi, & ſuperinde Proclamationes Faciendi debitéque Executioni Demandandi,

Ac quoſcumque Delinquentes & Contravenientes Caſtigandi & Incarcerandi, atque Incarceratos Solvendi & Deliberandi,

A.D. 1513. Hen. 8.

Necnon quaſcumque Cauſas Criminales, per ipſum aut Deputatum ſuum ſufficientem, tàm Vitæ quàm Membrorum, ac de Morte Hominis & Mutilatione, quàm alias Cauſas Contractus & Querelas omnium & ſingulorum de Excercitu & Armata prædicta exiſtentium & futurorum Audiendi & Determinandi, ac Delinquentes juxta eorum Demerita Caſtigandi, Pœnáſque Mortis & Membrorum, quotiens opus fuerit, Infligendi,

Cæteráque Faciendi & Perimplendi quæ pro bono Regimine Excercitûs & Armatæ prædictæ juxta ſanam Diſcretionem ſuam fuerint facienda.

Damus autem univerſis & ſingulis Vicecapitaneis, Locatenentibus, Baronibus, Baronulis, Dominis, Nobilibus, Magiſtris, Marinariis, Hominibus ad Arma, Armatis, Equitibus, Peditibus, Sagittariis & aliis quibuſcumque, in Excercitu & Armata noſtra prædicta Retentis & Retinendis, Tenore Præſentium, firmiter in Mandatis quòd *eidem Marchioni* noſtro Locumtenenti Generali ac ejus in hac parte ſufficienti Deputato, in Executione Præmiſſorum, de tempore in tempus, prout opus fuerit, Intendentes ſint Auxiliantes & Obedientes in omnibus prout decet.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, ſecundo die Maii.

Per ipſum Regem.

Pro Defenſione prædicta, de Admirallo Conſtituto.

A.D. 1513. An. 5. H. 8. Pat. 5. H. 8. p. 1. m. 15. dor.

REX, Dilecto & Fideli ſuo *Thomæ Haward* Domino Haward Ordinis noſtri Garterii Militi Admirallo Angliæ, Walliæ, Hiberniæ, Normanniæ, Vaſconiæ, & Acquitaniæ, Salutem.

Quia fidedignorum relatione accepimus Sacroſanctam Romanam Eccleſiam Matrem noſtram Dilectiſſimam vario Bellorum genere (quod dolenter referrimus) in maximum Reipublicæ & Religionis Chriſtianæ Detrimentum, ad multa tempora ægrè Vexatam & Cruciatam eſſe, & magis ac magis indies (quod veremur) urgentius & miſerabilius Cruciandam fore, niſi Divinâ Providentiâ, cum Auxilio & Potentia Chriſtianorum Principum (quorum in hac Cauſa maximè intereſt) eidem periclitanti & fermè jàm pereunti quàm celerimè ſuccurratur,

Igitur Nos, tanquam Catholicus Princeps & verus Obedientiæ Filius,

Tàm juſtis Admonitionibus, Requiſitionibus, & Precibus Sanctiſſimi Domini noſtri nuper *Pontificis Maximi*, quàm Illuſtriſſimi & Catholici Principis *Ferdinandi Aragonum Regis* Soceri noſtri Cariſſimi, parere & ſatisfacere volentes,

Vos (de cujus Fidelitate, Prudentiâ, Fortitudine, Induſtriâ, Diligentiâ, Experientiâ, & Integritate plurimùm confidimus) *Admirallum, Capitaneum, Gubernatorem, & Principalem Ducem & Conductorem* omnium & ſingulorum Navium Vicecapitaneorum Locatenentium noſtrorum Marinariorum ac quorumcumque Hominum ad Arma, Sagittariorum & aliorum quorumcumque, in Armata noſtra ex Cauſa prædicta jam Retentorum & Retinendorum, Aſſignamus, Conſtituimus, & Ordinamus:

Dantes & Concedentes Vobis plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem quoſcumque Homines Nobiles de noſtra Armatura, juxta veſtram in hac parte Diſcretionem & ſecundùm eorum Merita, Honorandi & Ordine Militari Inſigniendi,

Necnon omnes & ſingulos hujuſmodi Naves ac Vicecapitaneos Locatenentes noſtros Marinarios Homines ad Arma Armatos Sagittarios & alios quoſcumque de Armata noſtra prædicta Congregandi, Ducendi, Regendi & Gubernandi,

Ac etiam Audiendi Querelas omnium & ſingulorum de hiis quæ Officium Admiralli, Capitanei, Gubernatoris, Ducis & Conductoris hujuſmodi tangunt, & Cognoſcendi in Cauſis Maritimis & aliis Cauſis quibuſcumque infra Armatam prædictam, tàm per Terram quàm per Mare emergentibus,

Necnon Ordinationes & Statuta pro ſano & bono Regimine Armatæ prædictæ Ordinandi Statuendi & Stabiliendi, & ſuperinde Proclamationes Faciendi, debitéque Executioni Demandandi,

Et quoſcumque Delinquentes & Contravenientes Caſtigandi & Incarcerandi, atque Incarceratos Deliberandi,

Necnon quaſcumque Cauſas Criminales, per Vos aut Deputatum veſtrum ſufficientem, tàm Vitæ quàm Membrorum ac de Morte Hominis & Mutilatione,

A.D. 1513. Hen. 8.

tione, quàm alias Cauſas Contractus & Querelas omnium & ſingulorum de Armata prædicta exiſtentium & futurorum Audiendi & Terminandi, ac Delinquentes juxta eorum Demerita Caſtigandi, Poenáſque Mortis & Membrorum, quotiens opus fuerit, juxta Juris exigentiam, Infligendi,

Cæteráque Faciendi & Perimplendi, quæ pro ſano Regimine Armatæ prædictæ, juxta ſanam Diſcretionem veſtram, fuerint facienda:

Et ideò Vobis Mandamus quod circa præmiſſa diligenter intendatis, & ea faciatis & exequamini in forma prædicta:

Damus autem univerſis & ſingulis Vicecapitaneis, Locatenentibus, Baronibus, Baronulis, Dominis, Nobilibus, Militibus, Magiſtris, Marinariis, Hominibus ad Arma, Armatis, Equitibus, Peditibus, Sagittariis & aliis quibuſcumque, in Excercitu & Armata noſtra prædicta retentis & retinendis, Tenore Præſentium, firmiter in Mandatis quòd *eidem Domino Haward Admirallo noſtro*, ac ejus in hac parte ſufficienti Deputato, in Executione Præmiſſorum, de tempore in tempus, prout opus fuerit, Intendentes ſint Auxiliantes & Obedientes in omnibus prout decet.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, quarto die Maii.

Per ipſum Regem.

Commiſſio pro Comite Salopiæ.

A.D. 1513.
5. H. 8.
ranc. 5.
8. m. 13.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate, Providentiâ, Strenuitate, & Induſtria, Diligentiáque & Experientia ac Integritate Cariſſimi Conſanguinei & Conſiliarii noſtri *Georgii Comitis Salopiæ* Seneſcalli Hoſpitii noſtri ac Militis Ordinis noſtri Garterii plurimùm confidentes,

Eundem ***Locumtenentem noſtrum Generalem Ducemque Primarium & Gubernatorem totius Primæ Aciei & Excercitûs ac Armatæ noſtræ***, favente Altiſſimo, ad Partes Exteras profecturi, ac omnium & ſingulorum Capitaneorum, Vicecapitaneorum, Locatenentium, Baronum, Baronettorum, Dominorum, Nobilium, Hominum ad Arma, Armatorum, Equitum, Peditum, Sagittariorum, & aliorum quorumcumque, in Excercitu & Primâ Acie noſtrâ prdædictâ retentorum & retinendorum, Aſſignamus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus;

Dantes & Concedentes eidem, Tenore Præſentium, in Abſentia noſtra, Poteſtatem & Auctoritatem quoſcumque, in Armata & Excercitu ſibi commiſſos, juxta ſanam in hac parte Diſcretionem ſuam, exigentibus eorum Meritis, eos Honorandi, & propter Virtutem ſtrenuéque navatam Reipublicæ Operam Nobilitandi, Eiſdémque Meritorum Inſignia (id eſt, Arma) Dandi & Aſſignandi, Nobiles quoque atque ſic Nobilitatos Ordine militari Decorandi ac Inſigniendi,

Necnon omnes & ſingulos Vicecapitaneos, Locatenentes, Barones, Baronettos, Dominos, atque Nobiles, Milites, Magiſtros, Homines ad Arma, Armatos, Equites, Pedites, Sagittarios, & alios quoſcumque de Excercitu & Armatâ noſtrâ prædictâ Congregandi, Ducendi, Regendi, & Gubernandi,

Ac etiam Audiendi Cauſas & Querelas omnium & ſingulorum, de hiis quæ ad Officium noſtri Locumtenentis Generalis Ducíſque Primarii & Principalis Capitanei & Gubernatoris dicti Primæ Aciei Nobis Abſentibus tangunt,

Ac etiam, Mareſcallo ejuſque Deputato dicti Excercitûs & Armatæ noſtræ Abſentibus, Cognoſcendi in aliis Cauſis quibuſcumque, infra Excercitum & Armatam prædictam per Terram emergentibus,

Necnon Ordinationes & Statuta pro ſano & bono Regimine Excercitûs & Armatæ noſtræ prædictæ Ordinandi, Statuendi, & Stabiliendi, & ſuperinde Proclamationes faciendi, debitéque Executioni Demandandi,

Ac quoſcumque Delinquentes & Contravenientes Caſtigandi & Incarcerandi, atque Incarceratos Solvendi & Deliberandi,

Necnon quaſcumque Cauſas Criminales, per Ipſum aut Deputatum ſuum ſufficientem, tàm Vitæ quàm Membrorum, ac de Morte Hominis & Mutilatione, quàm alias Cauſas Contractus & Querelas omnium & ſingulorum de Excercitu & Armata prædicta exiſtentium & futurorum, in Abſentia ipſorum Mareſcalli vel ejuſdem Deputati, Audiendi & Terminandi,

Necnon ſalvos Conductus generales & ſpeciales, ubique locorum per Terram,

A.D. 1513. Hen. 8.

ram, quibuſcumque Perſonis, ex Cauſis *eundem Comitem* ſpecialiter moventibus, per ſuas Literas ſub Sigillo ſuo conficiendas, de tempore in tempus, quotiens & quando ſibi placuerit, Promittendi, Concedendi, & Donandi,

Cæteraque Faciendi & Perimplendi quæ pro bono Regimine Excercitûs & Armatæ prædictæ juxta ſanam Diſcretionem ſuam fuerit facienda;

Damus autem univerſis & ſingulis Vicecapitaneis, Locatenentibus, Baronibus, Baronulis, Dominis, Nobilibus, Hominibus ad Arma, Armatis, Equitibus, Peditibus, Sagittariis, & aliis quibuſcumque in Excercitû & Armata noſtra prædicta retentis & retinendis, Tenore Præſentium, firmiter in Mandatis quòd *eidem Comiti* noſtro Locumtenenti Generali, ac ejus in hac parte ſufficienti Deputato, in Executione Præmiſſorum, de tempore in tempus, prout opus fuerit, Intendentes ſint, Auxiliantes, & Obedientes in omnibus, prout decet.

In cujus &c.

Teſte Rege *apud Weſtmonaſterium*, Duodecimo die Maii.

Per ipſum Regem.

Commiſſio Johannis Hopton.

A.D. 1513. An. 5. H. 8. Ibid.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione, Dilecti & Fidelis noſtri *Johannis Hopton* unius Generoſorum Hoſtiariorum Cameræ noſtræ plenariè confidentes,

Aſſignavimus, Ordinavimus, & Conſtituimus eundem *Capitaneum* & *Gubernatorem* omnium & ſingularum illarum Navium, ac omnimodorum Capitaneorum, Magiſtrorum Navium, Vicecapitaneorum, Marinariorum, Soldariorum, & aliarum Perſonarum quarumcumque in eiſdem Navibus exiſtentium, quas pro Conductione & Salva Gardia Armatæ noſtræ verſus & uſque Villam noſtram Caleſii miſimus ac mittere & deſtinare intendimus & proponimus:

Dantes & Concedentes eidem *Johanni* plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ſpeciale ad omnes & ſingulas hujuſmodi Naves, ſic, ut præmittitur, pro Conductione & Salva Gardia prædictis aſſignatas, ac ad Capitaneos, Magiſtros Navium, Vicecapitaneos, Marinarios, Soldarios, ac alias Perſonas quaſcumque in eiſdem exiſtentes, Supervidendum, Conducendum, Regendum, & Gubernandum,

Cæteraque Faciendum, Excercendum, Exequendum, & Perimplendum quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna;

Mandamus autem, Tenore Præſentium, præfato *Johanni* quòd circa Præmiſſa diligenter intendat, ac ea faciat & exequatur in formâ prædictâ.

In cujus &c. per Tres Menſes proximò futuros duraturas.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo tertio Die Maii.

Per ipſum Regem.

De Navibus, pro Excercitu in Comitiva Regis, Providendis.

A.D. 1513. An. 5. H. 8. Ibid.

REX Dilecto & Fideli ſuo *Willielmo Domino Mountjoy* Militi, ac, Dilectis ſibi, *Willielmo Atclyff*, & *Miloni Gerard*, Salutem.

Cùm Nos, Deo Duce, in propria Perſona noſtra, cum Potentia Armata & Excercitu Inſtructis ultra Mare ad Partes Tranſmarinas, contra antiquum & inveteratum Inimicum noſtrum *Lodovicum Francorum Regem*, & ſuos Adhærentes, de Aviſamento & Aſſenſu Concilii noſtri, tranſfretare decrevimus & plenariè determinavimus,

Noſque ſalvæ & ſecuræ Conductioni Dilectorum Subditorum noſtrorum, in Armatis noſtris prædictis in forma prædicta profecturorum & tranſvehendorum, proſpicere volentes ut tenemur,

De Fidelitate, Prudentiâ, & Circumſpectione veſtris plenariè confidentes,

Aſſignavimus, Conſtituimus, & Ordinavimus, ac vobis plenariam Poteſtatem & Auctoritatem Damus & Committimus per Præſentes, ad Supervidendum, Appunctuandum, Limitandum, & Aſſignandum omnibus & ſingulis Capitaneis & aliis Subditis noſtris, de Armatis

D. 1513. en. 8. tis noſtris prædictis, & eorum Retinentiis, in Portubus noſtris *Dovorriæ*, *Sandewici*, *Wynchelſe*, *Haſtynges*, & *Rye*, ac in aliis Portubus Crecis & Locis quibuſcumque, infra Regnum noſtrum Angliæ, ubi prædicti Capitanei ac alii Subditi noſtri de Armatis noſtris prædictis Paſſagium capere contingant, tot & tanta Navigia & alia Vaſa pro eorum ſalvo & ſecuro Paſſagio ultra Mare in formâ prædictâ, quot & quanta ſecundùm ſanas Diſcretiones veſtras requiſita oportuna & neceſſaria videbuntur, juxta vim formam & effectum quarumdam Inſtructionum ſuperinde confectarum & vobis de Mandato noſtro traditarum,

Ita quod nulla Perſona ſive Perſonæ, cujuſcumque Statûs, Gradûs, aut Conditionis fuerint, aliquo modo præſumant ſive præſumat Intrare, vel Se aut ſuos Equos vel alia Bona quæcumque Eskippare aut Ponere, in aliqua Navi vel aliquibus Navibus, aut aliis Vaſis pro hujuſmodi Paſſagio limitatis & aſſignatis, niſi Ipſi eiſdem Navibus vel Vaſis per Vos & per Scripta veſtra vel alicujus veſtrûm, in hac parte manifeſtè confecta, Appunctuati & Aſſignati fuerint,

Mandantes inſuper omnibus & ſingulis Capitaneis & aliis Subditis noſtris de Armatis noſtris prædictis quòd Ipſi, ſeu eorum aliquis, vel aliqui vobis aut alicui veſtrûm in Executione Præmiſſorum nullo modo diſobediant, aut contrarium hiis Præſentibus præſumant, ſub Periculo noſtræ maximæ Diſplicentiæ & Pœna Impriſonamenti, ibidem remanſuri, abſque Ballio vel Manucaptione, quouſque Ipſi vel eorum quilibet Finem & Redemptionem ad Voluntatem noſtram fecerint, A.D. 1513. Hen. 8.

Damus autem univerſis & ſingulis Fidelibus, Ligeis, & Subditis noſtris, Tenore Præſentium, firmiter in Mandatis quòd Ipſi omnes & ſinguli vobis & cuilibet veſtrûm, in Præmiſſis faciendis & exequendis, Intendentes ſint, Aſſiſtentes, & Auxiliantes, prout decet,

Mandavimus enim Conſtabulario Caſtri noſtri Dovorriæ, & Cuſtodi Quinque Portuum noſtrorum, ſeu ejus Locumtenenti ibidem, ac Vicecomitibus Kantiæ, Suſſexiæ, ac Villæ Southamptoniæ, necnon Regibus noſtris Armorum, quòd Ipſi & eorum quilibet, cùm ex parte veſtra ſeu alicujus veſtrûm requiſiti ſeu requiſitus fuerint, in ſingulis Locis, tàm infra Libertates quàm extra, & de tempore in tempus, prout magis expediens videritis, publicas Proclamationes in hac parte fieri faciant.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Knoll*, decimo ſeptimo die Maii.

Per ipſum Regem.

Super Eskippatione præfati Excercitus, de Proclamationibus faciendis.

A.D. 1513. n. 5. H. 8. ranc. 5. . 8. m. 12.

REX, Dilecto & Fideli Conſiliario ſuo *Edwardo Ponynges* Militi Ordinis noſtri Garterii Conſtabulario Caſtri ſui Dovorriæ ac Cuſtodi Quinque Portuum ſuorum, ſeu ejus Locumtenenti ibidem, ac *Vicecomitibus noſtris* Comitatuum Kantiæ, Suſſexiæ, & Villæ noſtræ Southamptoniæ, necnon *Regibus noſtris Armorum*, & eorum cuilibet, Salutem.

Mandamus vobis, firmiter injungentes, quòd

Cùm vos, ex parte Dilecti & Fidelis noſtri *Willielmi Domini Mountjoy* Militis, ac Dilectorum Nobis *Willielmi Atclyff* & *Milonis Gerard*, vel eorum alicujus, requiſiti fueritis ſeu aliquis veſtrûm requiſitus fuerit,

In ſingulis Locis, tàm infra Libertates quàm extra, & de tempore in tempus, prout magis expediens viderint, has noſtras publicas Proclamationes fieri faciatis in hæc verba,

A.D. 1513.

Forasmoche *as the Kinge, our Soveraigne Lorde* Henry, *by the Grace of God*, King of England and of Fraunce and Lord of Irelonde, *hath nowe, by Goddis Grace, decreed and fully determyned* in his owne moſt Noble Perſonne *to Paſſe over the See with his Armyes Royall ayenſt his auncyent Ennemy* Lewes the Frenche Kynge *and his Adherentes,*

His Highnes, by the Advyce of his Counſaill, for the ſuer Conveyance of his moſt lovyng Subjectis, prepaired to Paſſe in oure ſaid Soveraign Lorde the Kinges Armes, in forme aforſaid, hath Ordeyned, Conſtituted, and Aſſigned, by his ſufficient Commiſſion under his Greate Seale, his Right Truſty and Welbeloved the Lord Mountjoy, *and his Welbeloved Servauntys* William Atclyffe *and* Miles Gerrard, *to Surveye, Appoynte, Lymytte, and Aſſigne to all and ſinguler Capitaynes, and other his Welbeloved Subjectys of the*

A.D. 1513. Hen. 8. *ſaid Armyes, and other their Retynues, in the Portis of Dovorre, Sandewiche, Wynchelſe, Haſtynges, and Rye, and in other Portys Crekys and Places whatſoever they be within the Realme of England, wher the ſaid Capitaynes and other the Kinges Subjectys of the ſaid Armyes ſhall happen to take Paſſage, ſuch and as many Shipps and other Veſſellis for their ſuer Paſſage over the See, as the ſaid Commiſſioners by their Diſcrecions ſhall and may perceyve and thinke neceſſarie, requiſite, and behovefull, according to ſuche Inſtructions as the ſame Commiſſioners have by the Kinges Commaundement to them delyvered,*

WHERFOR *our ſaide Soveraigne Lord* the King *Willeth and ſtraytly Chargeth and Commaundeth, by theſe Preſentys, all aut every Perſonne and Perſonnes, of what Aſtate, Degree, or Condition he or they be of, that none of them preſume to Entre or Shipp themſelffe, theire Baggage or theire Horſes, or any other their Goods in any manner of Ship or Shippes, or other Veſſell concernyng the ſaid Paſſage, but they to the ſaid Shippes or Veſſellis by the Kinges ſaid Commiſſioners, by theire Writinges apparantes in that behalfe, be furſt appoynted and aſſigned,*

And that no Capitayne ne any other Perſonne or Perſonnes diſobey the ſaid Commiſſioners or any of them in executing the Premiſſes, or preſume to the contrary of this the Kinges High Proclamation, uppon Payne of the Kinges moſt grevous Diſpleaſure, and over that to be Comitted to Warde, ther to remayne, withoute Bayll or Maynpriſe, unto ſuche tyme as they and every of them ſo offendyng have made Fyne and Raunſome at the Kinge's Will and Pleaſure,

And over that oure ſeid Sovereigne Lorde the King *ſtreightly Chargeth and Commaundeth, by this his preſent Proclamation, all and ſinguler his true faythfull and lovyng Subjectys, that they and every of them be unto his ſaid Commiſſioners, in the Premiſſes, from tyme to tyme, Aſſiſtant, Helping, and Attendaunt as apperteyneth, uppon Payne of oure ſaid Soveraigne Lorde the Kinges moſt grevous Diſpleaſure,*

And GOD SAVE THE KING.

Et hoc ſub Periculo incumbenti &c.

Teſte Rege apud *Knoll*, decimo ſeptimo die Maii.

Per ipſum Regem.

Pro Regina, in Abſentia Regis, de Intendendo.

A.D. 1513. *An. 5. H. 8.* *Pat. 5. H. 8. p. 1. m. 9. dor.*

REX Dilecto & Fideli ſuo *Johanni Heron* Theſaurario Cameræ ſuæ, Salutem.

Cùm Nos, in *Propria Perſona* noſtra, ad Partes Tranſmarinas, Deo favente, tranſire decrevimus,

Ac, dùm ſic in Remotis egerimus, Præcariſſimam Conſortem noſtram *Katerinam Reginam Angliæ & Franciæ & Dominam Hiberniæ* GENERALEM RECTRICEM & GUBERNATRICEM *Regni noſtri Angliæ, Principatûs Walliæ, & Dominii noſtri Hiberniæ*, necnon omnium & ſingulorum Fidelium, Subditorum, & Ligeorum noſtrorum, per alias Literas noſtras Patentes, Conſtituerimus & Ordinaverimus,

Dantes & Concedentes *eidem Reginæ* Præcariſſimæ Conſorti noſtræ plenam Auctoritatem & Poteſtatem, pro Tuitione & Defenſione præfati Regni ac Perſonæ ſuæ & Subditorum noſtrorum, ac aliis Cauſis quibuſcumque, per Literas ſuas, Manu ſuâ ſignatas, quandocumque & quotienſcumque *præfatæ Reginæ* neceſſarium viſum fuerit, cuicumque Perſonæ ſive quibuſcumque Perſonis, per dictam *Gubernatricem* nominandis, Tibi *præfato Johanni Heron* Pecuniarum Solutiones facere jubendi & mandandi,

Hinc eſt quòd Nos,

De Fidelitate & Induſtriâ tuis plenariè confidentes,

Tibi Mandamus ac, Tenore Præſentium, firmiter injungendo Præcipimus quòd cuicumque Perſonæ ſive quibuſcumque Perſonis, per *præfatam Reginam* appunctuandis, limitandis, & aſſignandis, tot & tantas Pecuniarum Summas, pro Defenſione prædicta, & aliis Cauſis quibuſcumque, de Theſauro noſtro, in Cuſtodia tua exiſtente, quot & quantas *eadem Regina Rectrix & Gubernatrix prædicta*, per ſuas Literas, Manu ſuâ ſignatas, & Tibi in ea parte directas & dirigendas, de tempore in tempus, quotiens & quando *eadem Regina* Tibi in forma prædicta ſic ſolvere aut ſolvi facere mandaverit, realiter & cum effectu ſolvas & liberes ſolvive & liberari facias;

D.1513. n. 8.

Et ideò Tibi Præcipimus quòd circa Præmiſſa diligenter intendas, ac ea facias & exequamini in formâ prædictâ.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, undecimo Die Junii.

A.D.1513. Hen. 8.

Per ipſum Regem.

De Protectionibus.

D.1513. 5. H. 8. nc. 5. 8. m. 7.

REX omnibus Ballivis & Fidelibus ſuis, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd, juxta formam & effectum cujuſdam Actûs in Parliamento noſtro, apud Weſtmonaſterium, Quarto Die Februarii Anno Regni noſtri Tertio tento, editi, ſuſcepimus in Protectionem & Defenſionem noſtram *Jacobum Langley* Gentilmam ſeu quocumque alio nomine cenſeatur, qui in Obſequio noſtro, in Guerris noſtris in Partibus Tranſmarinis vel ſupra Mare profecturus eſt, Homines, Terras, Res, Redditus, & omnes Poſſeſſiones ipſius *Jacobi*;

Et ideò vobis Mandamus quòd *ipſum Jacobum*, Homines, Terras, Res, Redditus, & omnes Poſſeſſiones ſuas manuteneatis, protegatis, & defendatis, non inferentes eis aut eorum alicui vel inferri permittentes Injuriam, Moleſtiam, Dampnum, aut Gravamen, & ſi quid eis aut eorum alicui Foriſfactum ſive Injuriatum fuerit, id eis & eorum cuilibet ſine dilatione faciatis emendari.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras fieri fecimus Patentes, valituras quamdiu *idem Jacobus* in Vadiis & Obſequiis noſtris Guerræ noſtræ prædictæ moratur.

D.151

Volumus enim quòd *idem Jacobus* de cætero ſit Quietus de & pro omnibus Placitis Querelis & Aſſiſis, tàm *Novæ Diſſeiæ* quàm *Friſcæ fortiæ*, & quòd præſens Protectio noſtra allocabilis ſit in omnibus Curiis noſtris & aliis Curiis, ubi placitandus & proſequendus erit, in omnibus Placitis, Querelis, & Aſſiſis prædictis, abſque aliqua difficultate; Exceptis Appellationibus Murdrorum vel Feloniarum, ac etiam Actionibus Debitorum proſecutorum ſive proſequendorum per Nos vel aliquam aliam Perſonam ad Uſum noſtrum, vel ad Uſum Cariſſimi Patris noſtri Domini *Henrici nuper Regis Angliæ Septimi*, vel ad Uſum Executorum ipſius Patris noſtri pro *Voluntate ſua* perimplenda,

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo quarto Die Junii.

id. m. 6.

REX omnibus Ballivis & Fidelibus ſuis, ad quos &c. Salutem.

A.D.1513.

Sciatis quòd, juxta formam & effectum cujuſdam Actûs in Parliamento noſtro *apud Weſtmonaſterium, Quarto Die Februarii Anno Regni noſtri Tertio* tento editi, ſuſcepimus in Protectionem & Defenſionem noſtras *Johannem Gyle* nuper de Charteſey in Comitatu Surriæ Gentilman, ſeu quocumque alio Nomine *idem Johannes* cenſeatur, qui in Obſequio noſtro in Guerris noſtris in Partibus Tranſmarinis, in Comitiva Venerabilis in Chriſto Patris *Ricardi Wyntonienſis Epiſcopi* Cuſtodis Privati Sigilli noſtri, profecturus eſt, Homines, Terras, Res, Redditus, & omnes Poſſeſſiones ipſius *Johannis*:

Et ideò vobis Mandamus quòd *ipſum Johannem*, Homines, Terras, Res, Redditus, & omnes Poſſeſſiones ſuas manuteneatis, protegatis, & defendatis, non inferentes eis vel eorum alicui aut inferri permittentes Injuriam, Moleſtiam, Dampnum, aut Gravamen, & ſi quid eis aut eorum alicui Foriſfactum ſive Injuriam fuerit, id eis & eorum cuilibet ſine dilatione faciatis emendari.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras fieri fecimus Patentes, valituras quamdiu *idem Johannes* in Vadiis & Obſequiis noſtris Guerræ noſtræ prædictæ moratur.

Volumus etiam quòd *idem Johannes*, de cætero, ſit Quietus de & pro omnibus Placitis, Querelis, & Aſſiſis, tàm *Novæ Diſſeiæ* quàm *Friſcæ Fortiæ*, & quòd præſens Protectio noſtra allocabilis ſit in omnibus Curiis noſtris & aliis Curiis, ubi placitandus ſeu proſequendus erit, in omnibus Placitis, Querelis, & Aſſiſis prædictis, abſque aliqua Difficultate; Exceptis Appellis Murdri vel Feloniæ, ac etiam Actionibus Debitorum proſecutorum ſive proſequendorum per Nos vel aliquam aliam Perſonam ad Uſum noſtrum, vel ad Uſum Cariſſimi Patris noſtri Domini *Henrici nuper Regis Angliæ Septimi*, vel ad Uſum Executorum ipſius Patris noſtri pro *Voluntate ſua* perimplenda.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo quarto Die Junii.

REX omnibus Ballivis & Fidelibus ſuis, ad quos &c. Salutem.

Sciatis

A.D. 1513.
Hen. 8.

Sciatis quòd, juxta formam & effectum cujuſdam Actûs in Parliamento noſtro apud Weſtmonaſterium, Quarto Die Februarii Anno Regni noſtri Tertio tento editi, ſuſcepimus in Protectionem & Defenſionem noſtras *Criſtoforum Baynham* Armigerum, ſeu quocumque alio Nomine *idem Criſtoforus* cenſeatur, qui n Obſequio noſtro in Guerris noſtris in Partibus Tranſmarinis vel ſupra Mare, in Comitivâ Cariſſimi Conſanguinei noſtri *Caroli Somerſet* de Herbert Militis, profecturus eſt, Homines, Terras, Res, Redditus, & omnes Poſſeſſiones ipſius *Criſtofori*.

Et ideò vobis Mandamus, *&c. ut ſupra mutatis mutandis.*

Robertus Knollys nuper de Wakefeld in Comitatu Eborum Dyer, aliàs dictus *Robertus Knollys* Yoman, qui in Obſequio Regis, in Comitiva dilecti Regis *Ricardi Tempeſt* Armigeri pro Corpore Regis, in Guerris Regis, in Partibus Tranſmarinis vel ſupra Mare, profecturus eſt, habet conſimiles Literas Regis, Patentes.

Joannes Seymour Miles, qui in Obſequio Regis &c. habet conſimiles Literas Regis patentes.

Henricus Comes Northumbriæ, qui in Obſequio Regis in Guerris ſuis in Partibus Tranſmarinis vel ſupra Mare profecturus eſt &c. habet conſimiles Literas Regis Patentes.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo quinto Die Maii.

Thomas Comes Derbiæ aliàs dictus *Thomas Stanley Comes Derbiæ*, qui in Obſequio Regis in Guerris ſuis in Partibus Tranſmarinis vel ſupra Mare profecturus eſt &c. habet conſimiles Literas Regis Patentes.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, octavo Die Junii.

A.D. 151
Hen. 8.

Ricardus Tempeſt Armiger pro Corpore Regis, qui in Obſequio Regis in Guerris ſuis in Partibus Tranſmarinis vel ſupra Mare profecturus eſt &c. habet conſimiles Literas Regis Patentes.

Willielmus Smyth Armiger, qui in Obſequio Regis in Guerris ſuis in Partibus Tranſmarinis vel ſupra Mare profecturus eſt &c.

Johannes Gough Yoman, qui in Obſequio Regis in Comitiva Dilecti Regis *Johannis Forteſcue* Armigeri in Guerris Regis in Partibus Tranſmarinis vel ſupra Mare profecturus eſt &c.

Edwardus Creſwelt, unus Valectorum Coronæ Domini Regis, qui in Obſequio Regis in quadam Navi vocatâ le Michell Ratt de Plymmouth ſupra Mare profecturus eſt.

Conſimiles de Protectione Literas habent ſubſcripti,

Ricardus Beaumont de Whitbey in Comitatu Eborum Armiger, ſeu quocumque alio Nomine cenſeatur.
Robertus Radclyff Dominus Fitzwater.
Thomas Docwra Prior Sancti Johannis Jeruſalem in Anglia.
Ricardus Dryland Gentilman.
Adrianus Forteſcu Miles.
Johannes Forteſcu Armiger.
Johannes Huſee Miles pro Corpore noſtro.
Johannes Bourchier de Barnes Miles Dominus Barnes.
Willielmus Barentyn pro Corpore noſtro Armiger.

De Paſſagio & de Forma Brevium, in Abſentia Regis, obſervanda.

A.D. 1513.
An. 5. H. 8.
Clauſ. 5. H. 8. m. 2. d.

Foraſmuche as the fourth Day of July, the fifth Yere of the Reigne of our Soveraigne Lorde King *Henry the Eighth*, my Lord Chancellour of Englande, and other the Kinges Counſaill appoynted by his Highnes for the tyme of his Abſence in the Parties of beyonde the See, be acerteyned that the Kinges Highnes on Thurſday laſt paſt (that is to ſay, the *xxx Day of Juyn*) the Yere aforeſaid toke Paſſage at his Porte of Dovorr towardes his Voyage into the Parties of Fraunce, and at ſeven of the Clok in the Evenyng of the ſame Day applyed and arryved at his Towne of Caleys,

A.D. 1513.

Therfore my ſaid Lorde Chancellour, ſitting in full Courte of the Kinges Chan-

D. 1513. n. 8. Chancellarye, the ſaid fourth Day of July,

By th'Adviſe as well of the Kinge's ſaide Counſaill as alſo by th'Adviſe of the Chief Juſtices of either Benche then beyng ther preſent,

Conſidering that the Kinge's Grace, by his Lettres Patentes under his Great Seall, hath graunted and made the Quenes Grace General Governour and Rectrice of this his Royalme, in his Abſence out of this Royalme,

Hath yeven openly in Commaundement that, accordyng as in caſes hertofore, in the Abſence of the King's Noble Progenitours Kinges of England beyng forth of this Roialme, it hath ben uſed and accuſtumed the Teste of Lettres Patents, Graunts, and Writes to be chaunged, that in like wiſe all maner Lettres Patentes, Grauntes, and Writtes, paſſing hertofore with thies wordes, Teste meipso, from the ſaid xxx Day of Juyn, during the Kinge's ſaide Abſence, to bere Teste as is underwriten. A.D. 1513. Hen. 8

Teste Katerina Angliæ Regina ac Generali Rectrice ejusdem &c.

Ad Regem, ſuper Electione Papæ, Litera Cardinalium.

.D. 1513. 5. H. 8. tell. b. 4. l. 46. ibl. Cotton. Miſeratione Divinâ *Epiſcopi Preſbiteri Diaconi* Sanctæ Romanæ Eccleſiæ *Cardinales* Sereniſſimo Principi & Chriſtianiſſimo Domino *Henrico Angliæ Regi* Salutem & ſinceram in Domino Charitatem.

Sicut aliàs, felicis Recordationis, *Julii Papæ Secundi* Obitus ad aures veſtræ Majeſtatis devenit, ita nunc Gaudium Magnum ei annunciamus,

Quoniam, eodem *Julio* Die xxi Februarii præteriti ex hac criminoſa Vita ad meliorem Patriam evocato, celebratis de more Exequiis, exactâ Funeris Pompâ, Palatium Apoſtolorum, ubi prælibatus Pontifex Diem clauſerat extremum, intravimus, & uno eodem Conclavi ſervatis ſolitis Cerimoniis convenimus, ubi rei magnitudinem, cui ſimilis in Terris minimè reperitur, animo revolventes, ad Supplicationes Precéſque converſi, & tanto Negotio benè examinato, celebratâ tandem miſsâ in Honorem Spiritûs Sancti, ejus numine afflati omnes unanimes, Quinto Id. Martii, Reverendiſſimum in Chriſto Patrem Dominum *Joannem* Sanctæ Mariæ in Dominica *Diaconum Cardinalem* in *Summum Pontificem* ac univerſalis Eccleſiæ Sponſum & Paſtorem elegimus, ymò Redemptor noſter Dominus Chriſtus *Vicarium Petri* Apoſtolorum Principis Succeſſorem per Ora noſtra delegit,

Qui, ſic Electus, divinæ obediens Voluntati, Apoſtolatûs Officium & *Leonis Decimi* ſibi Nomen aſſumpſit,

A.D. 1513. Quo factum eſt ut tanta omnes Chriſti Fideles è Veſtigio lætitia invaſerit, quam humana Vox propriis Viribus nullo modo poſſit exprimere,

Quare exultet veſtra Mageſtas, unà cum cæteris Principibus Chriſtianis, ac Expeditioni contra perfidam Turcarum Tirannidem & Reipublicæ Chriſtianæ Dignitatiſque Romani Pontificis Defenſioni Manu forti promptóque Animo, tanto Duce Pontifice, Seſe accingat,

Ut, quod omnes noſtræ Religionis tanto tempore deſiderârunt de Infidelibus triumphare, ſub *Leone Sanctiſſimo*, Adjutrice Mageſtate veſtrâ, hiis Temporibus aſſequatur; ut Redemptor noſter Rex Regum eandem Mageſtatem veſtram Victoriis & Felicitatibus augeatque & conſervet, cui Nos offerimus.

Dat. *Romæ*, ſub Sigillis noſtrorum Trium in Ordine Priorum Die Decimo nono Julii Milleſimo Quingenteſimo Decimo tertio.

Sereniſſimo Principi & Excellentiſſimo Domino Henrico Angliæ Regi *inclito Amico noſtro Chariſſimo.*

Episcopi,
Presbiteri,
Diaconi,

Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales.

De Officio Servientis Cirurgicorum conceſſo.

A.D. 1513. An. 5. H. 8. Pat. 5. H. 8. p. 1. m. 4.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd, in conſideratione cotidiani Servitii nobis per Dilectum Servientem noſtrum *Marcellum de la More* Principalem Cirurgicum noſtrum impenſi, Dedimus & Conceſſimus ſibi Officium *Servientis Cirurgicorum* noſtrorum,

Habendum, Occupandum, & Gaudendum dictum Officium dicto Servienti noſtro, durante Vitâ ſuâ, cum Feodis & Vadiis, tàm de Hoſpitio noſtro quàm aliter, eidem Officio ab antiquo debitis & conſuetis, habendis & percipiendis modo & formâ antehac uſitatis, ſimul cum omnibus Allocationibus tàm *le Bouge the Courte*, quàm Vini, Ceri, & aliorum requiſitorum, & pro Curis, & cum omnimodis Præheminentiis, Auctoritatibus, Proficuis, Commoditatibus, & Avantagiis dicto Officio pertinentibus ſive ſpectantibus, in tàm largâ & amplâ formâ prout aliqua alia Perſona, tempore, Celebris Memoriæ, *Edvardi nuper Regis Angliæ Quarti*, aut aliquorum aliorum Progenitorum noſtrorum, dictum Officium occupans, habuit & percepit in & pro Excercitione ejuſdem;

Eo quòd expreſſa mentio &c.

In cujus &c.

Teſte *Katerina &c. apud Weſtm.* ſexto die Auguſti.

Per Breve de Privato Sigillo.

De Annuitate conceſſa.

A.D. 1513. An. 5. H. 8. Pat. 5. H. 8. p. 1. m. 7.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratia noſtra ſpeciali ac ex certa ſcientia & mero motu noſtris, Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & Concedimus Dilecto Nobis *Johanni de Serſſe*, in Partibus Flandriæ Oriundo, quandam Annuitatem *Viginti Librarum Sterlingorum*,

Habendam & Percipiendam annuatim *præfato Johanni*, a Feſto Sancti Michaelis Archangeli proximò futuro poſt Datam Præſentium, donec & quouſque Præcariſſima Soror noſtra *Maria Principiſſa Caſtellæ &c.* in Partibus Tranſmarinis vel alibi Matrimonium cum *Carolo Principe Caſtellæ &c.* copulaverit, de Theſauro noſtro, ad Receptam Scaccarii noſtri, per Manus Theſaurarii & Camerariorum ejuſdem pro tempore exiſtentium, ad Feſta Paſchæ & Sancti Michaelis Archangeli per æquales Portiones;

Aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, ſive Reſtrictione, inde in contrarium habitis vel factis, non obſtantibus.

In cujus &c.

Teſte *Katerina &c. apud Weſtmonaſterium*, viceſimo quarto die Auguſti.

Per Breve de Privato Sigillo.

Commiſſio ad Capiendum Monſtra, ad Debellationem Scotorum.

A.D. 1513. An. 5. H. 8. Ibid. m. 3. dor.

REX Dilecto & Fideli Conſiliario ſuo *Thomæ Lovell* Militi Ordinis noſtri Garterii, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De veſtris Fidelitate, Prudentiâ, Strenuitate & Induſtriâ, Diligentiâque & Experientiâ plurimùm confidentes,

Aſſignavimus vos ac vobis plenam Poteſtatem & Auctoritatem, Tenore Præſentium, Damus & Committimus omnes & ſingulos Ligeos & Subditos noſtros, infra Comitatus noſtros Notynghamiæ, Derbiæ, Warwicæ, Leyceſtriæ, Staffordiæ, Rotelandiæ, Northamptoniæ, & Lincolniæ, necnon infra alios Comitatus Comitatibus prædictis magis vicinos ſi oportunum fuerit, & quemlibet eorundem, tàm infra Libertates quàm extra, Inhabitantes

A.D. 1513. Hen. 8. ad Guerram Habiles, Convocandi & Congregandi,

Ac eos Arraiandi & Triandi, ipſoſque, juxta eorum Gradus & Facultates, benè & defenſibiliter arraiari & muniri Faciendi,

Et ad Monſtra ſive Monſtrationes eorumdem, in Locis magis congruis, juxta ſanam Diſcretionem veſtram, de tempore in tempus, Capiendi & Supervidendi,

Necnon ad Ligeos & Subditos noſtros prædictos Arraiatos & Triatos & Armatos, tàm Homines ad Arma, ac Homines armatos, & Sagittarios, & alios Homines Equites & Pedites Defenſibiles, vobiſcum, juxta Mandatum & Adviſamentum Cariſſimæ Conſortis noſtræ *Katerinæ Angliæ Reginæ ac Generalis Rectricis ejuſdem*, in Reſiſtentiam & Debellationem Scotorum & aliorum eis Adhærentium, quotiens opus fuerit, Ducendi & Duci faciendi, & ipſos in Conductione illa Regendi & Gubernandi,

Et ideò vobis Mandamus quòd circa Præmiſſa diligenter intendatis, ac ea faciatis & expleatis cum effectu:

Damus autem univerſis & ſingulis Ducibus, Comitibus, Baronibus, Militibus, Juſticiariis, Majoribus, Vicecomitibus, Ballivis, Conſtabulariis, Locatenentibus, Officiariis, Miniſtris, Soldariis, aliiſque Ligeis & Subditis noſtris prædictis, ac aliis quibuſcumque, quorum intereſt, in hac parte, Tenore Præſentium, ſub Fide & Ligeantia quibus nobis tenentur, firmiter in Mandatis quòd vobis, in Præmiſſis faciendis, intendant, aſſiſtant, & auxilientur, pariformiter & tàm firmiter ſicut Nobis aſſiſterent & auxiliarentur ſi ibidem perſonaliter & præſentes eſſemus, A.D. 1513. Hen. 8.

Volumus enim quòd tàm vos quàm omnes & ſinguli Ligei & Subditi noſtri prædicti, per vos in forma prædicta Congregati, de omnimodis Forisfacturis, Dampnis, & Pœnalitatibus, in quibus prætextu aliquorum Statutorum, Actuum, & Proclamationum ante hæc tempora in contrarium inde factorum & editorum, ratione Præmiſſorum incurrere aut cadere poſſunt aut poſſitis, penitùs Exonerati ſint & ſitis per Præſentes.

In cujus &c.

Teſte *Katerina Angliæ Regina* ac Generali Rectrice ejuſdem apud *Weſtmonaſterium*, Tertio Die Septembris.

Commiſſio pro Regimine Armatæ, verſus Partes Boreales, in Reſiſtentiam Scotorum.

A.D. 1513. An. 5. H. 8. Ibid. m. 3. dor.

REX Dilecto & Fideli Conſiliario ſuo *Thomæ Lovell* Militi Ordinis noſtri Garterii, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate & Circumſpectione veſtris plenariè confidentes,

Aſſignavimus Vos ac Vobis plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem Damus & Committimus quæcumque Proditiones, Murdra, Homicidia, Felonias, Raptus Mulierum, ac quaſcumque alias Cauſas Criminales, tàm Mortem Hominis quàm Mahemia ſive Mutilationem Membrorum concernentes, in Abſentia Cariſſimi Conſanguinei noſtri *Thomæ Comitis Surriæ* Theſaurarii Angliæ & Mareſcalli ejuſdem noſtri Locumtenentis & Capitanei Generalis verſus Partes Boriales in Reſiſtentiam & Debellationem Scotorum & aliorum eis Adhærentium conſtituti, infra Armatam noſtram vobis ac veſtro Regimine & Conductioni ex hac Cauſa commiſſam facta & perpetrata, ſeu exnunc fienda & perpetranda, per Vos vel per ſufficientem Deputatum ſeu Deputatos veſtros Audiendi, Terminandi & ritè Decidendi, A.D. 1513.

Ac hujuſmodi Delinquentes omnes & ſingulos coram vobis ſeu veſtris Deputato vel Deputatis prædictis ad certos Dies & Loca quos ad hoc provideritis ſeu providerint, de tempore in tempus, prout opus fuerit, & caſus exigerit, Evocandi & venire Faciendi,

Ac eos, quos coram vobis veſtroque Deputato vel Deputatis prædictis Reos & Culpabiles inveneritis ſeu invenerint, ad Incarcerationes aut ad Pœnas Mortis & Membrorum ſeu alias Pœnas & Punitiones, prout opus fuerit, juxta Juris exigentiam, Adjudicandi & Condempnandi, ac debitè Executioni Demandandi,

Cæteraque Faciendi & Perimplendi quæ in Præmiſſis ac pro ſalvo Regimine Armatæ prædictæ ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna;

A.D. 1513. Hen. 8.

Et ideò vobis Mandamus quòd circa Præmiſſa diligenter intendatis ac ea faciatis & exequamini in formâ prædictâ:

Damus autem univerſis & ſingulis Capitaneis, Vicecapitaneis, Locatenentibus, Baronibus, Dominis, Nobilibus, Militibus, Hominibus ad Arma, Armatis, Equitibus, Peditibus, Sagitariis, & aliis quibuſcunque, Tenore Præſentium, firmiter in Mandatis quòd vobis, in Præmiſſis exequendis, Intendentes ſint, Aſſiſtentes, Auxiliantes, & Obedientes in omnibus, prout decet.

In cujus &c.

Teſte *Katerina &c. apud Weſtmonaſterium*, ſeptimo die Septembris.

Ad Regem Litera Cardinalis Eborum, ſuper Victoria in Conflictu communiter vocato, LA JOURNEE D'ESPERONS, *ſuper Indulto nuper Papæ in Manibus Cardinalis Sinagalenſis depoſito, ſuper Reductione Sciſmaticorum Cardinalium, & de Imperatore Movendo pro Pace cum Venetis.*

A.D. 1513. An. 5. H. 8. Bibl. Cotton. Vitell. b. 2.

PLEASE IT YOUR GRACE,

The Fifth Day of this Month the *Poopis Holines* was advertiſed from oon Ambaſſadour of the Florentynes, Reſident at the Franſhe Court, upon *Yor Grace* late Conflict with th'Ennymyes of the Churche, and the manner of Your moſte Victorious Tryumphe obtenyde againſt the ſame; whiche was unto *his Holines* and all odir Your *Graci's* Frendes Lovers and Servaunttes here marvalous grette Joye and Comforthe, and ſurelie unto your Ennemyes in this Courtt no leſſe Paine and Diſcourage.

Uppon the Morowe next aftur I went unto the *Cardinall Sinogalen*, deſyring him, in *Your Grace's* Name, for to have deliverde unto Me the *Breve*, that *Youre Grace* knowthe of, putt into his keping for *Yor Highnes* by the Bleſſed Memorye *Pope Julye* according to the ſaid Popis Commandement:

He anſwered me that nodre he is ne ever was of oder mynde but that *Your Grace* ſhulde have it uppon the accompliſhyng of ſuch Conditions as be compriſide in the ſame, which he grauntithe that nowe *Your Grace* moſt noblie and with mooſt glorious Victorie hath fullfillide; Albeit he ſaithe that, becauſe the ſaid *Breve* is of ſoo greate and ſo weightie Importance, apperteignyng the perpetuall Honour of ſoo Highe and Myghtie a Prince, he durſte no be ſo boulde as to deliver itt from his Handes unto ony leving Creatour without ſpeciall Commandement yeven unto hym from *Your Grace* in Writing; whiche hade, he ſaithe, he will with all his Hartt and Mynde deliver itt unto Me for *Your Gracis* Bihove and Honour, ſoo he grauntith that the ſaid *Poope Julie* commaunded hym, he praithe *Your Grace* to latt itt be noo otherwiſe ſhewide butt that Ye hade the ſaide Breve in Youre Haundes in *Pope July's* Days, he wolde nott that the *Popis Holines* that nowe is ſhulde in ony maner knowe the contrary.

And, ſtonding that *his Holines* hathe Confirmyde all ſuche Indulties and Graces as the ſaid *Pope Julie* did Graunte unto *Youre Grace*, whereof this ſaid *Breve* is oon and mooſt of Gravitie, Me ſemyth *Your Highnes* may right honourablie and condignlie deſire of *his Holines* ſpeciall Confirmation of the ſaid *Breve* in more ample maner *under Leade*; whiche I truſte veralie nodre he will ne conveyently may denye.

I ſende unto *Your Grace*, with thies Preſenttes, a Lettre from my ſaid *Lorde Cardinall Sinogalen*, writen with his own haunde, uppon his loving contynuyde goode Mynde and Woll towards *Yor Grace* in the Premyſſes.

If itt may ſtonde withe *Your Graces* Pleaſour, att convenyent tyme, aftyr youre receptt of the ſaid *Breve*, to Yeve unto hym ſome Promotion more or leſſe in recompence of his trewe and feithfull demenour towardis your *ſaid Grace* in this Bihalf, I thinke that nat oonlie it ſhoulde grettlie redunde unto your Honour, but alſo reteigne hym evir to contyenewe as oone of *Your Gracis* moſte kynd and loving Frendes during his Lyve,

.D.1513. Hen. 8. After that thies Newes afforeſaide ware dyvulgate in the Citie here, th'Ambaſſadour of Venyce, beinge here Reſidentt, deſiride Me withe grett inſtance moſte humblelie to beſiche *Your Grace* uppon thare bihalfe, that, ſtoundyng that *th'Emperour* is now preſentt with *Your Grace*, ye woll wiche ſave to move his Majeſtie for ſome goode and indifferentt Peax to be aſtablaſhide betwixt the Same and Them; He depeched a Curiour ſtraightlie unto their Signorie with writing uppon this forſaide Ovarthrowe of the Franſhmen, and ſaithe he doubtithe nott but the hoill Signorie woll in all haſte poſſible addreſſe their Letters towards *Your Grace* of moſt humble Supplication for the Premyſſes, ſuppoſing veralie that, by reaſon of *th'Emperiall Majeſties* Preſence with *Your Highnes*, ye ſhall ſet ſome goode Ordor betwixt Them, and doubtith not, as he ſaid, but that the ſaide Signorie wol be right tractable therunto.

Uppon the *Breve* of Confirmation of all ſuche Grauntes as *Pope Julie* had grauntide unto *Your Hignes* ſundrie Days affore that ye were advertiſide thereof frome Me ande my Lorde your Oratour here, and in like maner uppon the Reſtitution of the Sciſmatiques *Saintt Croſſis* and *Saintt Severyne*, I pray *Your Grace* nott to thynke herefore that he ſhulde in Your Cauſes be more diligent or uſe better Studie for th'Exſpede therof then We do; well I am aſſuride that the *ſaid Breve* was graunted and finallie Exſpede, ſave oonlie at the Plombe, Sundrie Days affore that ever he knewe it Laboride; fore as ſoon as he hade Knowlege of it, he corruptid oon of the Secretaries, and gatt of hym a Copie, to th'entent he myght ſhew unto *Your Grace* his pretendide Diligence and goode Service. A.D. 1513. Hen. 8.

He myght right longe affore have ſhewide unto *Your Grace* the intendide Reſtitution of the ſaid Schiſmatiques; His Diligence and Labours were moche more ſeen in bryngyng that matier to paſſe thenever I dide ſee in hym for ony Cauſe apperteignyng owdere to *Yor Gracis* Honour or Pleaſour.

Thus I ſhall moſt hartlie beſiche the Bleſſide Trinitie for the Preſervation of Your moſte Highe and Roiall Aſtate.

Frome *Rome*, the xiith Day of Septembre 1513.

Your mooſt humble Beedman and Subject.

De Solutionibus Tournacenſium.

.D.1513. n. 5. H. 8. ibl. Cotton. alig. D. 6.

LE xxiij Jour de Septembre, l'An Mille D. & xiij *la Ville & Cite de Tournay* Promiſt paier au *Roy Henry noſtre* Seigneur Quatre Mille Livres Tournois, chaſcun An, de Quart en Quart, l'eſpace de Dix Ans durant;

Dont ont eſte payez les Termes qui s'enſuyent; c'eſtaſſavoir,

Le Terme du xxiij Jour de Decembre au dit An Mille D. & xiij de	Mil. Turnois.
Item, le Terme du xxiij Jour de Mars au dit An Mille D. & xiij de	Mil. Tur.
Item, le Terme du xxiij Jour de Jung l'An Mille D. & xiv de	Mil. Tur.
Item, le Terme du xxiij Jour de Septembre ou dit An. Mille D. xiv de	Mil. Tur.

Leſquelz Quatre Termes ont eſte Payez a Monſieur *Robert Dymock* Chivalier lors Treſoirer du Roy noſtre Seigneur, apparant par Quatre de ſes Quittances. A.D. 1513.

Item, le Terme du xxiij Jour de Decembre ou dit An Mille D. & xiv de	Mil. Turn.
Item, le Terme du xxiij Jour de Mars ou dit An Mil. D. & xiv de	Mil. Turn.
Item, le Terme du xxiij Jour de Jung. l'An Mille D. & xv de.	Mil. Turn.
Item, le Terme du xxiij Jour de Septembre ou dit An Mille D. & xv de	Mil. Turn.
Item, le Terme du xxiij Jour de Decembre en Icellui An Mille D. & xv de	Mil. Turn.

Leſquelz Cinq Termes ont eſſe Payez a Monſieur *Edovard Benſtede* Chivaler lors Treſorier du Roy noſtre dit Seigneur, apparant par Cinq de ſes Quittances.

A.D. 1513.
Hen. 8.

Item, le Terme du xxiij Jour de Mars Jour de Paſques communcaulx l'An Mil. Cinq Cens & xvi pareillement de	Mil. Turn.
Item, le Terme du xxiij Jour de Jung ou dit An Mil. D. & xvi de	Mil. Turn.
Item, le Terme du xxiij Jour de Septembre en Icellui An Mil. D. & xvi de	Mil. Turn.
Item, le Terme du xxiij Jour de Decembre ou dit An Mil. D. & xvi de	Mil. Turn.
Item, le Terme du xxiij Jour de Mars ou deſſuſdit An Mil. D. & xvi auant Paſques, de	Mil. Turn.

Leſquelz Cinq Termes ont eſte Payez a *Monſieur de Jarnegun* Chivaler, apparant par Cinq de ſes Quittances.

A.D. 151
Hen. 8.

Et quant aux autres Six Termes eſcheuz; Eſt aſſavoir,

Les Termes des xxiij Jour de Jung, xxiij Jour de Septembre, xxiij Jour de Decembre, & xxiij Jour de Mars, l'An Mil. D. & Dix Sept:

Et les Termes des xxiij Jour de Jung & xxiij Jour de Septembre, l'An Mil. D. & Dix huit,

Sont vj Mille Turnois, Iceulx ont eſte Payez a pluſeurs ayans leurs Heritaiges demolis pour la Conſtruction de la Chitadelle, Les quelz ne ſont encoires du tout furnis, & les fauldra prendre ſur les Termes advenir, ainſy que le Roy noſtre Seigneur a voulu & ordonne.

Over all thies Sumes afore Reherſed ther remanyth twenty Thouſund Florens, which montith to the Some of two Thouſand, two Hundred, Twenty Two Pounds Four Shillings Six Pence Sterlyng.

Super Promotione Cardinalis de Medicis.

A.D. 1513.
An. 5. H. 8.

Sub Vitel. B. 2. F. 35. Biblioth. Cot.

Sereniſſime & Excellentiſſime Rex & Domine Domine mi Colendiſſime Humilimam Commendationem.

Provexit Me nuper non mea quidem Virtus, quæ exigua aut nulla eſt, ſed *Summi Pontificis* Benignitas, cum Tribus aliis Dominis & Collegis meis ad Cardinalatûs Dignitatem:

De qua (verum fatebor) non tam Mihi exiſtimo lætandum eſſe quàm illud conſiderandum quo, ut unuſquiſque Se cognoſcat, admonemur.

Equidem ut de Me loquar, nam aliis jampridem eam Dignitatem meritò deberi ſciebam, in eum Ordinem me ſentio relatum illud Faſtigium aſcendiſſe ubi ſine periculo conſiſtere poſſe vix Me puto; nam video quale Æquor intravimus & cujus Navis Remigio admoti ſumus, nec Cui confidam certior ac Vicinior ſuccurrit quàm Autor Deus; qui dignabitur ſuâ Clementiâ vires præbere ſuſtinendo Ponderi quod impoſuit, & Honorem quem dedit conſervare, Méque eam Vitam ducere quæ creditæ mihi Dignitati conveniat.

Quòd verò ad meam in *Majeſtatem veſtram* Servitutem attinet, Viſum mihi eſt nunc Illi ſcribere non tàm ut Promotionem Illi meam ſignificarem (quam ex aliorum Literis auditam illi puto) ſed Animum ut aperirem meum clariſſimis ac feliciſſimis inclytíſque ejus Rebus geſtis Deditiſſimum & Obſtrictum.

A.D. 1513.

Et, quicquid ex hac mea Dignitate, qualiſcumque futura ea eſt, Honoris, Emolumenti, Induſtriæ, Laboris, ac Studii promittere poſſum, Illi omnia dedicare, ſicut vero & optimo Principi & de ſancta Univerſali Eccleſia, difficillimo ejus tempore, tantopere merito, mihi vero præcipuo & ſingulariſſimo Domino; & cui ego & Familia noſtra omnis Omnia debemus, & ejus Regio Servitio parata ſemper offerimus.

Habet in hac Curia plurimos *veſtra Regia Majeſtas* Doctrinâ Prudentiâ & Auctoritate Præſtantiores, qui Me Fide Animo & Affectu erga eam ſit ſuperaturus inveniet certè neminem, ſicut ex ſuo ore, qui Servitutis meæ Teſtis eſt locupletiſſimus, planiùs intelliget *Veſtra Regia Majeſtas*; cui Me continuè & humilimè commendo.

Romæ ex Palatio Apoſtolico xxx Septembris, M. D. xiij.

Excellentiſſimæ Veſtræ Regiæ Majeſtatis
Humilimus & Fideliſſimus Servitor
J. Cardinalis de Medicis.

Dorſ.
Sereniſſimo ac Excellentiſſimo Principi & Domino meo Colendiſſimo Domino Henrico Angliæ &c. Regi.

Super Depoſito prænotato, Litera Cardinalis Sinigalenſis.

A.D. 1513. An. 5. H. 8. Ibid. f. 53.

A.D. 1513.

Sereniſſime & Invictiſſime ac Chriſtianiſſime Domine *Angliæ & Hyberniæ Rex &c.* Digniſſime Domine mi Obſervantiſſime cum prompto Obſequendi Voto, Salutem.

Heri Chriſtianiſſime & Invictiſſime Majeſtatis veſtræ Literas accepi a Reverendiſſimo Domino meo *Cardinali Eboracenſi* ejuſdem Mageſtatis Oratore, qui propriis Manibus illas ad Me tulit, &, ante ipſarum Literarum exhibitionem, de Sereniſſima & Chriſtianiſſima *Mageſtate veſtra* Glorioſiſſimè præloquutus, ſummam de ea animi Gratitudinem & Beneficentiam pluſquam humanam extollens, hortatus eſt Me *Depoſitum*, tanto Regi bonâ fide ſervatum, *reddere* ut ſervaret; promittens & jurans Obſequium accuratiſſimè præſtitum Præmio Magno a Sereniſſima & Chriſtianiſſima *Mageſtate veſtra* fore Compenſandum; in Me ingenuè veritatem fatebor, vexatus acerrimis Juncturarum in Collo & Humero Dextro Doloribus, exhileratus ſum quòd tantus Dominus pro tanto ac tali Rege ad tenue Cubiculum meum acceſſiſſet, & Precibus ac Pollicitationibus pro Fide ſervanda Mecum ageret, qui ſpontè ſemper Fidem ſervavi, & maximam Mercedem duxi bonam Famam.

Itaque *Sereniſſime ac Chriſtianiſſime Domine mi Rex*, ſtatim ut Sereniſſimæ & Chriſtianiſſimæ *Majeſtatis veſtræ* Literas mihi legit idem *Reverendiſſimus Dominus Cardinalis* (ego enim legere non poteram) *Depoſitum ultro reddidi*, quod idem *Reverendiſſimus Dominus Cardinalis* ſecum tulit, hac tamen Lege ut non niſi per Seipſum idem *Reverendiſſimus Dominus Cardinalis* Depoſitum redderet Sereniſſimæ & Chriſtianiſſimæ *Majeſtati veſtræ*.

Nam *Sanctiſſimus Dominus Noſter Julius* aut per Meipſum aut per dictum *Reverendiſſimum Dominum Cardinalem* ſine intermedio *Depoſitum* ipſum *Sereniſſimæ & Chriſtianiſſimæ Mageſtati veſtræ* reddi inſtituit juſſit & ad hoc ipſum præfatum *Reverendiſſimum Dominum Cardinalem* & Me Jurejurando obligavit,

Doleo Confirmationi, quam petit *Sereniſſima & Chriſtianiſſima Majeſtas veſtra*, Doloribus Juncturarum impedientibus, Opera dare non poſſe; ſed quia miteſcunt, & infra Biduum ſpero quòd omnino ceſſabunt, quamprimum egredi Domum potero, nil omittam quod pro hujuſmodi Confirmatione facere poſſim.

Idem *Reverendiſſimus Dominus Cardinalis* Sedulitatis & Studii mei obtemperandi & complacendi *Sereniſſimæ & Chriſtianiſſimæ Majeſtati veſtræ* Teſtis erit copioſiſſimus; Gratiam & Beneficentiam, quam offert mihi *Sereniſſima & Chriſtianiſſima Majeſtas veſtra* in ſuis Literis & idem *Reverendiſſimus Dominus Cardinalis* verbis confirmavit & auxit, non minori animo amplector quàm mihi oblata ſit a *Sereniſſima & Chriſtianiſſima Majeſtate veſtra*; qui ſi Beneficii aliquid in Me contulerit, annitar quòd in Terram bonam & fertilem ſeminâſſe cognoſcat eadem *Sereniſſima & Chriſtianiſſima Majeſtas veſtra*, quæ ſit Fœlix.

Romæ, xiv Octobris M. D. xiij.

Excellentiſſimæ Sereniſſimæ & Chriſtianiſſimæ Mageſtatis veſtræ humilis Servitor,

M. EPISCOP. PENESTR. CARD. SENE.

Sereniſſimo & Invictiſſimo Chriſtianiſſimo Domino &c. Regi Angliæ Franciæ & Hyberniæ Digniſſimo.

Super Bello Invaſivo contra Ludovicum Franciæ reſumendo; & Matrimonio inter Carolum Imperatorem Electum & Mariam Sororem Regis ſolemnizando.

A.D. 1513. An. 5. H. 8. Bibl. Cotton. Galba B. 3.

A.D. 1513.

Henricus, Dei Gratiâ, *Rex Franciæ & Angliæ & Dominus Hiberniæ* omnibus & ſingulis, ad quorum notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm in quodam Articulo cujuſdam Tractatûs,

Initi & concluſi in *Opido Mecclin* Quinta Die Menſis Aprilis Anno *Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Tertiodecimo*

cimo poſt Paſcha, inter Oratores, Procuratores, Commiſſarios & Deputatos noſtras & Invictiſſimi Principis Domini *Maximiliani Imperatoris Electi* ſemper Auguſti,

Inter cætera, continetur,

Quòd Confœderati omnes, & ſinguli in dicto Tractatu Comprehenſi, per publica Edicta & Proclamationes, palàm declarabunt & eorum quilibet declarabit Se Inimicum & Hoſtem Lodovico Francorum Regi, *& infra certum Tempus, in dicto Articulo comprehenſum, Bellum Invaſivum contra* eundem Lodovicum *Sumptibus & Expenſis ſuis, per Se ipſos, aut Capitaneum vel Capitaneos ſufficientem vel ſufficientes ſeu Exercituum Ducem vel Duces, realiter & cum effectu facient, & quilibet eorum faciet repſective, in Locis in dicto Articulo Comprehenſis, nec ab hujuſmodi Bello, ſic ut præmittitur incepto vel incipiendo, dicti Confœderati ſeu eorum aliquis diſiſtet vel diſiſtent, ſeu Pacem Treugam vel Inducias cum* dicto Lodovico *comuni Hoſte aut cum aliquibus aliis, qui Se dictæ Confœderationi velint opponere, directè vel indirectè, tractabunt capient vel concludent, abſque Notitia Conſenſu & expreſſo Aſſenſu aliorum omnium & ſingulorum Confœderatorum, prout in dicto Articulo pleniùs continetur,*

Ac Nos præfatus *Franciæ & Angliæ Rex*, juxta formam & effectum dicti Articuli, Bellum Invaſivum contra dictum Ludovicum in Partibus Arthoiſiæ & aliis Locis dicto *Ludovico Francorum Regis* Subjectis, cum maximis Peditum & Equitum Copiis, omni genere Armorum & Artillariæ inſtructis, inchoaverimus,

Ac Equitatum omnem *dicti Ludovici* inſtructâ Acie Fuderimus ac Fugaverimus, *Morinum Urbem*, fortiſſimo Gallorum Militum præſidio munitam, Obſederimus Ceperimus ac ejus Mœnia Diruerimus,

Deinde Iter verſus *Tornacum* arripientes eandem Urbem Obſederimus, ac brevi in Deditionem Ceperimus.

Atque ita Bellum, ſic per Nos inceptum, per plures Menſes continuaverimus,

Nichilominus Nos præfatus *Franciæ & Angliæ Rex*, & Sereniſſima Domina *Margareta Archiduciſſa Auſtriæ Duciſſa Burgundiæ Vidua Relicta Sabaudiæ* & Invictiſſimi Principis *Maximiliani*, divinâ Clementiâ, *Romanorum Imperatoris Electi* Filia Chariſſima, Nomine dicti *Imperatoris* Agens & ejus Negotia Gerens, ex certis urgentibus Cauſis juſtis & rationabilibus, & præcipuè quia jam tempus Hiemale Bello gerendo minus aptum inſtat, & Milites in Hieme a Caſtris in Hiberna deduci neceſſe erit, mutuo Conſenſu & Aſſenſu convenimus & concluſimus,

Quòd Nos præfatus *Franciæ & Angliæ Rex*, dimiſſo ſufficienti Militum Præſidio cum Capitaneo & Theſaurario in dicta *Civitate Tornacenſi* Territorio & Ballivatu ejuſdem ad ea Gubernanda Tuenda & Defendenda contra dictum *Gallorum Regem* & ejus Potentiam, reliquum omnem Exercitum tàm Equitum quàm Peditum liberè dimitteremus & in Angliam reduceremus, ac Nos in Perſona noſtra in Angliam redire, de Conſenſu & expreſſo Aſſenſu *dicti Imperatoris*, quandocumque Nobis libuerit ſeu placitum fuerit, poſſimus & valeamus.

ITEM, Conventum, Concluſum, & Concordatum eſt inter Nos & dictam Sereniſſimam *Dominam Archiduciſſam*, quòd *Cæſaria Majeſtas*, hac durante Hyeme, pro Tuitione Patriarum & Dominiorum Sereniſſimæ *Caſtellæ Principis*, & Aſſiſtentia illorum qui ex Parte noſtra ſunt relicti ad Præſidium *Tornacenſis Civitatis*, & ſi & in quantum commodè fieri poterit pro Bello gerendo dicto tempore Hyemali contra & adverſus *Ludovicum Francorum Regem*, ſtipendiabit & continuè in Armis habebit Quatuor Millia Equitum & Sex Millia Peditum in Artheſia Hannonia & Locis Vicinis & adjacentibus,

Conventumque Concordatum & Concluſum eſt quòd Nos dictus *Franciæ & Angliæ Rex*, in Sublevamen Impenſarum & Stipendiorum dictorum Quatuor Millium Equitum & Sex Millium Peditum per *Cæſariam Majeſtatem* fiendorum & ſolvendorum, perſolvi faciemus Summam *ii Centum M. Coronarum Aurearum* in Terminis ſequentibus; videlicet,

In fine cujuſlibet Menſium *Novembris, Decembris, Januarii, Februarii, Martii, & Aprilis*, proximè futurorum, *Triginta Millium dictarum Coronarum*, & per totum Menſem Maii *Viginti Millium*; Ita tamen quòd dictæ Summæ in quolibet dictorum Terminorum per Commiſſarios noſtros perſolventur Capitaneis & certo Numero dictorum Equitum & Peditum, juxta Ordinationem ſeu Statuta deſuper conficienda, per *Cæſariam Majeſtatem* vel præfatam *Illuſtriſſimam Dominam*, poſtquàm dicti Equites & Pedites debitè fuerint coram Quatuor

Commiſſariis ad hoc per *Cæſariam Majeſtatem* & Locumtenentem noſtrum Monſtrati, & Numerus eorum fuerit per Commiſſarios prædictos approbatus,

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, citra Primum Diem Menſis Junii proximè futuri, Nos dictus *Franciæ & Angliæ Rex* in *Aquitania Picardia* ſive *Normandia* vel in aliis Terris ſeu Dominiis *Regi Gallorum* Subjectis, ac dictus Invictiſſimus *Imperator Electus* in Regno Franciæ vel Patriis obedientibus & parentibus *Regi Gallorum*, vel in aliis Terris & Dominiis dicto *Regi Gallorum* ſubditis & ſubjectis extra Italiam, ubi Nos Principes prædicti & Noſtrûm quilibet Comuni Hoſti maximè nocere & officere poterimus aut poterit, Bellum Invaſivum contra eundem *Ludovicum Gallorum Regem* Sumptibus & Expenſis ſuis, per Nos ipſos, aut Capitaneum vel Capitaneos ſufficientem vel ſufficientes ſeu Exercitûs Ducem vel Duces, realiter & cum effectu reſumemus & faciemus, & Noſtrum quilibet reſumet & faciet; Eruntque Exercitus prædicti, qui ad hujuſmodi Bellum Invaſivum obligantur, Potentes & benè inſtructi tàm in Peditatu quàm in Equitatu Artillaria & aliis Inſtrumentis bellicis in ea parte neceſſariis & requiſitis, ſic quòd ſinguli eorum Exercituum Comunes Hoſtes Invadere, contra eoſdem Caſtra metari, Civitates & Oppida obſidere, ac Potentiis & Maliciis eorum reſiſtere & obviare, ac Eoſdem cum effectu expugnare valeant; nec ab hujuſmodi Bello, ſic ut præmittitur incepto vel incipiendo, Nos dicti Principes, aut Noſtrûm Alter, deſiſtemus, aut deſiſtet, ſeu Pacem Treugam vel Belli Inducias cum ipſo Comuni Hoſte, aut cum aliquibus aliis qui Se præſenti Tractatui & Confœderationi velint opponere, directè vel indirectè tractabunt capient aut concludent, vel Alter Noſtrûm tractabit capiet aut concludet, abſque Notitia Conſenſu & expreſſo Aſſenſu alterius noſtrûm Principum prædictorum.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Nos præfatum *Franciæ & Angliæ Regem* & præfatam Sereniſſimam Dominam *Archiduciſſam*, quòd *Imperialis Majeſtas, Carolus*, Illuſtriſſimus *Princeps Caſtellæ*, & Sereniſſima Domina *Margareta Archiduciſſa Auſtriæ*, & Nos præfatus *Franciæ & Angliæ Rex*, Illuſtriſſima Domina *Katherina Conjux noſtra*, & Sereniſſima Domina *Maria Soror noſtra*, citra Quintumdecimum Diem Menſis Maii proximò futuri, in *Opido Caliſiæ* perſonaliter ſimul conveniemus, & Noſtrûm quilibet conveniet; & tunc ibidem Matrimonium ſive Sponſalia, aliàs inter dictum Illuſtriſſimum *Principem Caſtellæ Carolum* & dictam Sereniſſimam Dominam *Mariam* Sororem noſtram contracta, publicè & ſolemniter in Facie Eccleſiæ celebrari & ſolemnizari faciemus; ac dicti *Carolus* & *Maria* tunc & ibidem publicè in Facie Eccleſiæ Matrimonium contrahent & ſolemnizabunt.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, per hujuſmodi Tractatum ſeu Capitula ejuſdem, non intelligatur aliquatenus Derogatum Capitulis Confœderationis aut alicujus alterius Tractatûs ante hac per aut Inter Nos dictos Principes factis & firmatis; Immò illa perſeverent in ſuo Robore & Effectu, niſi in quantum hujuſmodi Articulis fuerint contraria.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd Tractatus iſte & omnia & ſingula Capitula in eo contenta Confirmabuntur & Ratificabuntur per Invictiſſimum Principem *Maximilianum*, Divinâ Clementiâ, *Romanorum Imperatorem Electum*, per ſuas Literas Patentes, Magno Sigillo ſuo Sigillatas, & Manu ipſius Subſcriptas, intra unum Menſem Datam præſentis Tractatûs immediatè ſequentem.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium Nos dictus Chriſtianiſſimus *Franciæ & Angliæ Rex* præſentem Tractatum Manu noſtrâ ſubſcripſimus, & eundem Magni Sigilli noſtri appenſione munivimus.

Dat. in *Oppido Inſularum*, Quintodecimo die Octobris, Anno Regni noſtri Quinto.

Ad Literas Diffidantiæ Regis Scotorum, per Heraldum Lyon Regi Theroananam Obſidenti miſſas, Reſponſio.

A.D. 1513. An. 5. H. 8. *Bibl. Harl.* 61. *b.* 26. *f.* 58.

Right Excellent right High and Mighty Prince &c.

We have receyved your Writing, dated at *Edenb.* the twenty ſixth Day of July, by your Herald Lyon the Bearer; wherein after Rehearſal and Accumulation of many ſurmiſed Injuries Griefes and Dammages done by Us and Our Subjects to You and Your Lieges,

The Specialtyes whereof were ſuperfluous to rehearſe, remembring that to them and every of them in effect reaſonable Anſwere, founded upon Law and Conſcience, hath to fore been made to you and your Counſaille,

Ye not only Require us to deſiſt from farther Invaſion and utter Deſtruction of your Brother and Couſin the *French Kinge*, but alſo Certifye Us that You will take Parte in the Defence of the ſaid King; and that Thinge which Ye truſt may rather cauſe Us to deſiſt from farther Purſuite of Him; with many contrived Occaſions and Communications, by You cauſeleſs ſought and imagined, ſounding to the Breach of the PERPETUAL PEACE paſſed concluded and ſworne betwixt You and Us; of which Your imagined Quarrels, cauſeleſs deviſed to Breake to Us, contrary to your Oath promiſed, all Honour and Kindneſs, We cannot marveyle, conſidering the ancyent accuſtomable Manners of your Progenitors, which never kept Faith and Promiſe longer than pleaſed them.

Howbeit, if the Love and Dread of God, Nighneſs of Bloud, Honour of the World, Law and Reaſon had bound You, We ſuppoſe Ye would never have ſoe farre proceeded, ſpecially in Our abſence; wherein the Pope and all Princes Chriſtened may well Note in You diſhonourable Demeanour, when Ye, lying in awaite, ſeek the Wayes to doe that in our Abſence, which Ye would have been wel adviſed to attempt We being within our Realme and preſent.

And for the evident Approbation hereof, Wee need none other Proofes ne Witneſs but Your Own Writings heretofore to Us, Wee being within Our Realme, wherein Ye never made Mention of taking Part with our Enemye the *French King*, but paſſed the time with Us 'till after Our Departure from Our ſaid Realme.

And now, percaſe Ye, ſuppoſing Us, ſoe farre from Our ſaid Realme, to be deſtitute of Defence againſt Your Invaſions, have uttered the old Rancour of Your Mynde, which in covert Manner Ye have long kept ſecret.

Neverthеleſs We, Remembring the Brittleneſs of your Promiſe, and ſuſpecting, though not wholly believing, ſoe much Unſtedfaſtneſs, thought it right expedyent and neceſſary to put Our ſaid Realme in a Readineſs for Reſiſting of Your ſaid Enterpriſes; having full Truſt in Our Lord God and the Righteouſnes of our Cauſe, with the Aſſiſtance of our Confederates and Allies, Wee ſhall be able to Reſiſt the Malice of all Sciſmatiques and theyr Adherents, being by the General Counſell expreſly Excommunicated and Interdicted; Truſting alſo in time convenient to Remember Our Friende, and Requite You and Our Enemyes; which, by ſuch unnaturall Demeanour have given ſufficient Cauſe to the Diſheriſon of You and Your Poſterity for ever from the Poſſibility that Ye thinke to have to the Realme which Ye now attempt to invade.

And, if the Example of the *King of Navarre*, being excluded from his Realm for Aſſiſtance given to the *French King*, cannot Reſtrayne You from this unnatural Dealing, We ſuppoſe Ye ſhall have like Aſſiſtance of the ſaid *French Kinge* as the *King of Navarre* hath now, who is a King without a Realme, and ſo the *French King* peaceably ſuffereth him to continue; whereunto good Regard would be taken.

And, like as Wee heretofore touch'd in this Our Writing, Wee need not to make any farther Anſwere to the manifold Grieves by You ſurmiſed in Your Letter; foraſmuch as if any Law or Reaſon cou'd have Removed You from Your ſenſuall Opinions, Ye have been many and oftentimes ſufficiently anſwered to the ſame; except only to the pretended Grieves touching the denying of Our Safe Conduct to Your Ambaſſadour to be laſt ſent unto Us: Wherunto We make this Anſwere —— That Wee had Graunted the ſaid Safeconduct, and if Your Herald would have taken the ſame

A.D. 1513. Hen. 8. with him, like as he hath been accuſtomed to ſolicit Safeconducts for Merchants and others heretofore, Ye might as ſoone have had that as any other, for Wee never denyed Safeconduct to any Your Lieges to come unto Us, and noe further to paſſe; but Wee ſee well like as Your Herald had heretofore made ſiniſter Reporte contrary to Truth, ſo hath he done now in this Caſe, as is manifeſt and open.

Finally, as touching the Requiſition to deſiſt from further attempting againſt Our Enemye the *French King*; Wee knowe You for no competent Judge of ſoe high Authority to Require Us in that Behalf; wherefore (God willing) We purpoſe, with the Ayde and Aſſiſtance of Our Confederates and Allies, to Proſecute the ſame, and as Yee doe to us and Our Realme, ſo it ſhall be Remembred and Acquitted hereafter by the Helpe of Our Lord and Our Patron *St. George*. A.D. 1513. Hen. 8.

Who Right Excellent, right High and Mighty Prince, &c.

Yeven under Our Signet in Our *Camp before Tyrwyn*, the twelfth Day of Auguſt, in the Fifth Yere of Our Reigne.

MEMORANDUM, *This King of Scots was ſlain at Floddon Field the ſeventh Day of September following.*

Pro Priore de Novo Burgo de Bullis impetrandis.

A.D. 1513. An. 5. H. 8. Pat. 5. H. 8. p. 2. m. 28.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd,

Licet, in quodam Statuto, in Parliamento Domini *Ricardi* nuper *Regis Angliæ Secundi* Progenitoris noſtri, apud Winton. Anno Regni ſui Sextodecimo tento, edito, in alia, Ordinatum fuerit & Stabilitum,

Quòd ſi aliquis impetraret aut proſecutus foret ſeu impetrari vel proſequi faceret in Curia Romana vel alibi aliquos Proceſſus, Sententias Excommunicationum, Bullas, Inſtrumenta, aliave quæcumque quæ tangerent Nos, Coronam, Regaliam, ſeu Regnum noſtrum, & illi qui ea infra Regnum noſtrum deferrent, ſive ea reciperent, vel inde Notificationem ſeu aliam Executionem quamcumque infra idem Regnum noſtrum ſeu extra facerent, Ipſi Notarii, Procuratores, Manutentores, Abbettatores, Fautores & Conſiliarii ſui extra Protectionem noſtram ponerentur, & Terræ & Tenementa Bona & Catalla ſua eſſent Nobis forisfacta, & quòd Ipſi per Copora ſua attachiarentur, ſi poſſint inveniri, & coram Nobis & Concilio noſtro ducerentur ad Reſpondendum ibidem in Caſibus ſupradictis; vel quòd Proceſſus fieret contra eos per Præmunire facias *modo quo ordinatum fuit in aliis Statutis de Proviſoribus & aliis qui in alienis Curiis, in Derogationem Regaliæ noſtræ, proſequuntur, prout in Statuto prædicto plenius continetur,*

Nos tamen, certis de Cauſis & Conſiderationibus Nos ſpecialiter moventibus, Conceſſimus & Licentiam Dedimus, ac per Præſentes Concedimus & Licentiam Damus, Dilecto Nobis in Chriſto *Thomæ Barker*, Priori Domûs ſive Prioratûs de *Novo Burgo* Ordinis Sancti Auguſtini in Comitatu noſtro Eborum Diœceſis Eboracenſis, quòd Ipſe per Se, aut Notarios, Procuratores, Aſſignatos, ſeu Conſiliarios ſuos, ſive eorum aliquem, in Romana Curia Bullas ſive Literas Apoſtolicas Gratiæ Capacitatis in Commendam & Diſpenſationis, pro prædicto nunc Priore & Succeſſoribus ſuis Prioribus Domûs prædictæ, per quas dictus *Thomas nunc Prior* Eccleſiam Parochialem de Epworth Lincolnienſis Diœceſis Juris Patronatûs dictæ Domûs ſive Prioratûs de *Novo Burgo*, quam in præſenti habet, obtinet, & poſſidet, unà cum dicta Domo ſive Prioratu de *Novo Burgo*, liberè & licitè obtinere, poſſidere, & quoad vixerit retinere poſſit & valeat, A.D. 1513.

Necnon quòd Succeſſores dictæ Domûs ſive Prioratûs de *Novo Burgo*, Priores imperpetuum ſuis temporibus ſucceſſivis eligendi & ſuccedendi, in eodem Prioratu exiſtentes, cum ipſa Domo ſive Prioratu, prædictam Eccleſiam Parrochialem de Epworth, cum ſuis Juribus & Pertinentiis univerſis, liberè & licitè habere, optinere, poſſidere & imperpetuum retinere valeant,

Necnon quòd Priores, qui pro tempore fuerint imperpetuum, ſuis temporibus ſucceſſivis, eligendi & ſuccedendi in eodem Prioratu, quamcitò comodè poterit, poſt Electiones fiendas & confirmandas, Confirmati ad præfatam Eccleſiam Parochialem de Epworth dicti Prioratûs Juris Patronatûs, per *Suppriorem & Capitulum* dicti Prioratûs Patronos ejuſdem, qualitercumque per Mortem

A.D. 1513. Hen. 8.

tem vacantis, præſentari & in eadem inveſtiri, aut in eadem cum ſuis Juribus & Pertinentiis univerſis per Ordinarium Loci inſtitui & in realem & corporalem Poſſeſſionem ejuſdem cum ſuis Juribus & Pertinentiis univerſis induci, & Illam quilibet eorum, quamdiu idem *Prior* in eodem Loco exiſterit, pro tempore ſuo retinere, ac alia Proceſſus Bullas & Inſtrumenta in hujuſmodi Caſu neceſſaria & requiſita impetrare proſequi & obtinere, ac impetrari & proſequi & obtineri facere,

Necnon Bullam ſive Literam Apoſtolicam Ipſam ac cætera Præmiſſa in Regnum noſtrum Angliæ ac alia Loca Nobis quæcumque ſubjecta deferre & inducere deferri & induci facere, ac eandem Bullam ſive Literam Apoſtolicam ibidem notificare, pronunciare, publicare, & debitè Executioni mancipare poſſint & valeant, poſſitque *idem Thomas* & valeat, abſque impedimento, perturbatione, moleſtatione, inquietatione, ſeu gravamine quocumque noſtri, Hæredum Succeſſorum, aut Officiariorum, ſeu Miniſtrorum noſtrorum quorumcumque; Statuto prædicto aut aliquibus Statutis, Actubus, ſeu Ordinationibus, per Nos aut aliquem Progenitorum ſive Prædeceſſorum noſtrorum quondam aut nuper Regum Angliæ ante hæc tempora factis editis ſive ordinatis, aut in futurum ordinandis, aut aliquâ aliâ Re, Causâ, vel Materiâ quacumque, non obſtantibus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Tertio Die Novembris.

Per Breve de Privato Sigillo.

De Conductu, ad Requiſitionem Margaretæ Archiduciſſæ.

A.D. 1513. An. 5. H. 8. Franc. 5. H. 8. m. 11.

REX univerſis & ſingulis Admirallis, Viceadmirallis, Locatenentibus, Ballivis, Præpoſitis, Navalis Excercitûs Capitaneis, Juſticiariis, Officiariis, & Subditis noſtris, quibus hæ præſentes Literæ fuerint oſtenſæ vel exhibitæ, Salutem.

Notum vobis facimus quòd Nos, ad Requiſitionem Illuſtriſſimæ Principis Conſanguineæ noſtræ Chariſſimæ Dominæ *Margaretæ Archiduciſſæ Auſtriæ Duciſſæ Relictæ Sabaudiæ*, hodie Data Præſentium, Dedimus & per Præſentes Damus Domino *Andreæ Scarella* de Savona, & ſuis Procuratoribus vel Procuratori & Negotiorum ſuorum Geſtoribus vel Geſtori, bonum & fidelem ſalvum Conductum liberè eundi ad Regnum noſtrum Angliæ, & ibidem manendi, ac inde revertendi, ad Solicitandum & Procurandum Reſtitutionem cujuſdam ſuæ Navis vulgariter appellatæ *la Karrake de Savona*, ac etiam Bonorum quæ in ea erant tempore Capturæ ipſius Navis, vel eorum juſtam Æſtimationem, & ad dictam Navem ſuam ibidem Onerandum tàm de dictis ſuis Bonis quàm etiam de Mercibus & Mercantiis aliorum quorumcumq; Mercatorum, eamque ſic Oneratam Reducendum, cum Hominibus, Bonis, & Mercibus in ea tunc exiſtentibus, liberè ſecurè & tutè tranſeundo per quoſcumque noſtros Diſtrictus, & Redeundo ſeu Reducendo ad Zelandiam, vel ad alias Partes Orientales, abſque aliqua moleſtia vel impedimento Militum Excercitûs noſtri vel aliorum quorumcumque Officiariorum & Subditorum noſtrorum, Solvendo Nobis Cuſtumas & Subſidia pro eiſdem Bonis & Mercibus debita ut eſt juſtum:

Suſcipientes propterea dictum *Scarellam* & ſuos Servitores, Procuratores, & Negotiorum ſuorum Geſtores, unà cum prædicta Navi ſua, Hominibus, Bonis, & Rebus quibuſcumque in ea tunc exiſtentibus, in noſtra ſpeciali Salva Gardia Tuitione & Protectione;

Quocirca vobis & veſtrûm cuilibet Mandamus & expreſsè Injungimus quatenus præfatum *Scarellam*, unà cum ſua hujuſmodi Navi, Hominibus, Rebus, & Bonis in ea tunc exiſtentibus, noſtro hujuſmodi Salvo Conductu & ſpeciali Salva Gardia & Protectione uti & gaudere facitatis & permittatis, tàm Eundo ad noſtrum hujuſmodi Regnum Angliæ, quàm etiam ibidem Morando, & inde Revertendo ad Partes ſupradictas, prout & quotiens eis & eorum cuilibet placuerit, tàm per Mare quàm per Terram & Aquas dulces, Nocte vel Die, etiam equeſtrè vel pedeſtrè; quacumq; Marqua, Contramarqua, ſive Repriſalia conceſſa vel concedenda, non obſtantibus; Præſentibus Literis noſtris uſque ad Duodecim Menſes, a Data ipſarum computandos, immediatè ſequentes dumtaxat in ſuo Robore permanſuris.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, octavo Die Novembris.

Per ipſum Regem.

De Corpore nuper Regis Scotorum, in Prælio Flodden Field, Interfecti, Sepeliendo.

A.D. 1513.
An. 5. H. 8.
Vitell. b. 2.
l. 54.
Bibl. Cotton.

Chariſſime in Chriſto Fili noſter Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Cùm, Claræ Memoriæ, *Jacobus Scotorum olim Rex* Illuſtris eo in Fœdere quod aliàs cum, Claræ Memoriæ, *Henrico Rege* Patre tuo Illuſtri fecerat, cujuſque Fœderis Auctor & Confirmator, Felicis Recordationis, *Alexander Sextus* Prædeceſſor noſter fuerat, eas Conditiones accepiſſet ut, ſi contra id Fœdus aliquo tempore veniret, Excommunicationis Pœnam ipſo Jure incurreret, ſicut in Literis ſub Plumbo ab eodem Prædeceſſore confectis pleniùs continetur,

Ac deinde *idem Jacobus* cum Majeſtate tua, cujus Sororem in Matrimonio habebat, illud idem Fœdus Renovatum ſanxiſſet, Seſéque eiſdem Excommunicationis & Cenſurarum Pœnis obſtrinxiſſet ſi Pacem Tecum atque Amicitiam, etiam Affinitatis Vinculo contractam, ullo modo violaret,

Et tamen poſtea, his non obſtantibus, Pacem & Fœdus ipſum, tot Cautionibus munitum atque ſancitum, Armis fregiſſet,

Ob eámque Cauſam a Dilecto Filio noſtro *Chriſtophero Sanctæ Praxedis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbytero Cardinale*, Poteſtate illi per, Felicis Recordationis, *Julium Secundum* Prædeceſſorem noſtrum conceſsâ & traditâ, ſicut in ipſius Prædeceſſoris Literis ſub Plumbo continetur, Excommunicatus, Denunciatus, & Publicatus fuiſſet,

Atque, iis Cenſuris Oneratus, in Prælio, quod intra Fines Regni tui commiſit, a Ducibus tuis Victus occubuerit, proptereáque in Loco honeſto quidem ſed non ſacro ipſius Cadaver adhuc reſſervetur,

Majeſtas tua & pro illius Regia Dignitate & quia Affinitate Tibi junctus erat, humanæ & Conditionis Caſu & illius cæteris Virtutibus Animum tuum ad Miſericordiam commoventibus, Honoris etiam tui hoc eſſe exiſtimans,

Cupis ipſius Regis Corpus ad Urbem Londini deferri, & in Eccleſia Cathedrali Sancti Pauli dictæ Civitatis pro Regia Dignitate ſepeliri poſſe,

Nos, in hoc tàm pio & Laude digniſſimo Deſiderio tuo ſicut in cæteris Morem *Majeſtati tuæ* gerere cupientes, attendentéſque, ut dicitur & credi debet, *idem Jacobus Scotorum Rex*, ante Obitum, dùm in Extremis ageret, Erratorum memor, aliqua Signa Pœnitentiæ, quæ tali tempore dari poterant, dedit, *tuæ Majeſtati* Licentiam & Facultatem Concedimus Corpus prædictum è Loco ubi nunc eſt, cum ea Funerali Pompa quæ Tibi videbitur, ad dictam Civitatem Transferendi & Tranſportari faciendi, & in eadem Eccleſia Sancti Pauli in Loco Sacro Sepeliendi,

Committentes & Mandantes harum ſerie Venerabili Fratri *Ricardo Londonienſi, ſeu alteri Epiſcopo* per Te eligendo, ut eundem quondam Regem, conſtito de Contritione, & Pœnitentiæ Signis demonſtratis, antequam ipſius Corpus ſepeliatur, ab omnibus dictarum Excommunicationum & Cenſurarum Laqueis ac Nodis, ad hunc effectum duntaxat ut in Loco Sacro poſſit commodè ſepeliri, Auctoritate noſtrâ abſolvat; Injuncta ſuper hoc *Majeſtati tuæ* Nomine *ipſius Regis* aliquâ conveniente Pœnitentiâ, quam adimplere tenearis,

Non obſtantibus Præmiſſis ac Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, cæteríſque contrariis quibuſcumque.

Dat. *Romæ* apud Sanctum Petrum ſub Anulo Piſcatoris, Die viceſimo nono Novembris, Milleſimo Quingenteſimo Decimo tertio, Pontificatûs noſtri Anno Primo.

Ja. Sadoletus.

Cariſſimo in Chriſto Filio noſtro Henrico Angliæ Regi Illuſtri.

Litera Papæ Leonis ad Pacem hortatoria.

A.D. 1513. *An.* 5. *H.* 8.
Vitell. b. 2. *fol.* 55. *Bibl. Cotton.*

CHariſſime in Chriſto Fili noſter Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Eis ex Literis, quas ad Nos & quibus ad Dilectum Filium noſtrum *Chriſtophorum Tituli Sanctæ Praxedis Presbyterum Cardinalem* Rationes tuas de eo ipſo Legato non admittendo perſcripſiſti, cognovimus Animum *Majeſtatis tuæ* non ita, uti vellemus, deflexum ad Pacem, & a Conſiliis Concordiæ aliquantum abhorrentem; ſet tamen ut ex eiſdem Literis & Conſtantis Regis & Invicti Principis Virtus atque Animus eluceat; quippe enim Te Religione Fœderum & Conjunctorum Regum Societate ac Concordiâ impediri ſcribis quo minus Tibi Conſilia Pacis ſeorſum ab illis capias; firma quidem in eo & conſtans eſt ratio tua, neque aliter decet Regem Magnanimum & Præſtantem; ſed neque a Nobis Conſilium ullum profectum eſt erga Te ut, illis relictis, Paci ſolus ſtuderes; Nos enim evellere ex Animo tuo omnes Odii atque Inimicitiarum Aculeos voluimus, ut illis ejectis tanquam in bonum Solum ſic in Senſum tuum Pacis & Concordiæ Semina jaceremus: nec tamen Tibi ſoli hoc perſuadere nixi ſumus; ſed, hortante Nos noſtri Honoris Munere atque Officio, Venerabilibus etiam Fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus & ab initio Pontificatûs noſtri & poſtea ſæpe tàm in Conſiſtoriis noſtris ſecretóque in Sacri Concilii Lateranenſis Seſſionibus palàm Nos ad hanc Curam ſuſcipiendam conficiendæ Pacis vocantibus & obteſtantibus, agere cum cæteris quoque Regibus, ad Arma ſi qui ſpectant, non deſtitimus neque verò deſiſtemus, Deíque in eo Voluntati & Saluti Chriſtiani nominis quantùm eniti poterimus omni & Studio & Operâ adhærebimus; præſertim cùm etiam multorum Regum atque Principum Querelæ ad Nos per Literas & Nuncios ipſorum perlatæ ſint, ferentium graviter & Indignantium has perſeverare inter Chriſtianos Diſcordias, non ſolùm Fidei Catholicæ pernicioſas, ſed nè ipſis quidem qui eas exercent ullo modo utiles.

Quocirca etiam atque etiam, *Cariſſime in Chriſto Fili*, Nobiſque in Amore & Paternâ Caritate præcipuè adhortamur in Domino & rogamus ut dedere Animum tuum noſtris amantiſſimis Conſiliis velis.

A.D. 1513.

Et enim cùm illud nobile & glorioſum Propoſitum Animi tui, quo ad Arma capienda adductus es, ut Libertatem Eccleſiaſticam violatam Injuriâ nonnullorum defenderes, Sedíſque Apoſtolicæ Dignitatem ab omni labe vendicares, jam ad Exitum perdictum ſit, Hoſtéſque tui Numine & tuâ incredibili Virtute tuorum quoque Confœderatorum Operâ, poſitis Animis Contumacibus, ad Unitatem Eccleſiæ & erga Nos ac Sedem Apoſtolicam Reverentiam humiles acceſſerint, eſt jam tuum gerere Inimicitias placabiles, etſi tuo Honori ſatis conſultum fuerit, Pacem quoq; potius quàm Bellum appetere: illius enim jam tui præſtantiſſimi Facti Fructus, qui Tibi ex noſtra & totius Poſteritatis prædicatione uberrimi debentur, Tibi ſunt & erunt ſemper paratiſſimi, nunc, ſicut Armis Invictum Te præſtitiſti, ita optimis Conſiliis tractabilem Te ut præbeas, erit non minoris Laudis tuæ quàm illud fuit Gloriæ; Nos quidem, qui & Conſtantiam ac Fidem tuam probamus & Virtutem miro amore complectimur, non Tibi ſuademus quæ contra tuam Honeſtatem ſint, ut ſine Confœderatorum tuorum Conſenſu Te ad Pacem accedere velimus; ſed ſalvâ Dignitate tuâ & honorificis Conditionibus paratis ut animum promptum ad Pacem, ſi cæteri conſenſerint, habeas, id rogamus, nec Te ab Illis avellere, ſed, Te Nobiſcum unà Illos adhortante cauſámque Dei & Pacis fovente honeſtis Conditionibus Arma ponere Animum cæteri ut inducant, Nos aliquid aſſecuturos ſperamus: *Mageſtas quidem tua* ſi Conſilia noſtra in eam Partem acceperit ad quam diriguntur, ſeſéque ad illa & ſuas Deliberationes accomodaverit, aget & ex Summi Dei Sententia & ex Virtute ac Humanitate ſua.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris, Die Decimâ ſeptimâ Decembris, Milleſimo Quingenteſimo decimo tertio, Pontificatûs noſtri Anno Primo.

Ja. Sadoletus.

Cariſſimo in Chriſto Filio noſtro Henrico Regi Angliæ Illuſtri.

Litera Cardinalis Sinigalenſis ſuper Depoſito.

A.D. 1513. An. 5. H. 8. Vitell. B. 2. Fol. 56. Biblioth. Cot. A.D. 1513.

CHriſtianiſſime & Invictiſſime Domine mi Rex, cum humili Commendatione promptiſſimum obſequendi deſiderium.

Ut primùm Chriſtianiſſima & Sereniſſima *Majeſtas veſtra Morinum* Expugnavit, *Reverendiſſimus Dominus noſter Cardinalis Eboracenſis* Me requiſivit, cum maxima inſtantia, quòd *Depoſitum* eouſque penes Me ſervatum mitterem ad eandem; reſpondi Me id libentiſſime facturum ſi Chriſtianiſſimæ & Sereniſſimæ *Majeſtatis veſtræ* Literas, vel Nuncium haberem hoc petentem: & his de Cauſis Chriſtianiſſimæ *Majeſtati veſtræ* Congratulationis & Excuſationis Literas dedi; quibus hactenus Reſponſum non eſt.

Et quia nuper fui requiſitus ab eodem *Reverendiſſimo Domino Eboracenſi* pro ipſo *Depoſito Majeſtati veſtræ* mittendo; id ipſum reſpondi, *malo in hac re tàm ſeria Reverendiſſimo Domino Eboracenſi durior videri quàm Majeſtati veſtræ Chriſtianiſſimæ plus quàm oporteat facilis; Duritia enim excuſabilis eſt, Facilitas excuſationem non caperet*; & iccirco *Depoſitum* ipſum nemini dare conſtitui ſine ſpecialibus ad Me Literis *Chriſtianiſſimæ & Sereniſſimæ Majeſtatis veſtræ*; quæ ſit fælix.

Romæ, viceſimo Die Decembris Milleſimo Quingenteſimo decimo tertio.

Excellentiſſimæ Chriſtianiſſimæ & Sereniſſimæ Majeſtatis veſtræ

Servitor M. EPISCP. PRÆNESTR.
CARD. SEN.

Chriſtianiſſimo & Invictiſſimo Domino meo Obſervantiſſimo Domino Henrico Angliæ & Franciæ Regi &c.

De Officio Standerdbearer Conceſſo.

A.D. 1514. An. 5. H. 8. Pat. 5. H. 8. p. 2. m. 26. A.D. 1514.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, in conſideratione veri & fidelis Servitii quod Dilectus Serviens noſter *Radulphus Egerton* Miles antehac Nobis impendit, & durante Vitâ ſuâ impendere intendit, Dedimus & Conceſſimus ſibi Locum & Officium vocatum LE STANDERDBEARER,

Habendum, Occupandum, & Gaudendum dictum Locum & Officium eidem Servienti noſtro & Aſſignatis ſuis, cum Feodis & Vadiis *Centum Librarum per Annum*, pro Excercitione ejuſdem, Habendis & Annuatim Percipiendis de Theſauro noſtro, ad Receptam Scaccarii noſtri, per Manus Theſaurarii & Camerariorum noſtrorum ibidem pro tempore exiſtentium, a Feſto Sancti Michaelis Archangeli, Anno Regni noſtri quinto, durante Vitâ ſuâ, ad Feſta Paſchæ & Sancti Michaelis Archangeli per æquales Portiones, unà cum omnibus aliis Proficuis Commoditatibus, & Advantagiis & Emolumentis, dicto Loco & Officio ab antiquo tempore debitis & conſuetis, in tàm amplis modo & formâ prout *Thomas Knyvet* aut *Johannes Cheyney* Milites eundem Officium antehac occupaverunt & percipierunt, habuerunt & gaviſi fuerunt, habuit ſeu gaviſus fuit, in & pro Exercitio ejuſdem; Eo quòd expreſſa mentio &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Knoll*, Secundo Die Januarii.

Per Breve de Privato Sigillo.

Pro Domino de Mountjoye, Locumtenente Tornaci de Bailivatu Conceſſo.

A.D. 1514. An. 5. H. 8. Franc. 5. H. 8. m. 6. p. 2. A.D. 1514.

HEnry, par la grace de Dieu, *Roy d'Angleterre & de Fraunce & Seigneur d'Irland* a tous ceulx, qui ces preſentes noz Lettres verront ou orront, Salutz.

Savoir faiſons que,

En conſideration des bons & agreables Services que noſtre Treſchere Treſame & Treſeall Conſailler *le Seignour & Baron de Montjoye* Premier Chamberlayn de la Royne noſtre bonne Compaignę & a preſent Lieutenant de noſtre bonne Ville & *Citie de Tournay* a faitz paradevant a feu Prince, de Bonne & Recommandee Memorie *le feu Roy* mon Signieur & Pere que Dieu abſoille, & a Nous depuis ſon Treſpas en maintes & diverſes manieres a noſtre treſgrant Gre Plaiſir & Contentement, a cellui pour cez Cauſes & aultres ad ce Nous movans,

Confians auſſi a plain en ces Scens, Loyaltie, Preudonne, bonne Diligence, & grande Diſcretion,

L'avons Commis, Ordonne, Inſtitue, & Eſtable, Commectons, Ordonnons, Inſtituons, & Eſtabliſſons, par ces dites Preſentes, Bailly Garde de Juſtice de noſtre dite Ville & Citie de Tournay, en Lui Donnant plain Pouoir Auctorite, par ces dite Preſentes, de dit Office de Bailly d'oreſenavant tenir, excercer, & deſſiervir, ou par ſon Lieutenant & Commis faire, excercer, & deſſervir,

De y garder, maintenir, & deffendre noz Droitz haulteur Sagnurie & Demaine, de convirer, requerer, & ſemondre les Prevoſt & Eſchevins de noſtre dit Citie & Paiis de Tournay Tourneſiz Mortaigne & Saint Amand, & leurs dits Reſſors & Appertenances, totes les fois que meſtier ſera, de faire droit Loy Raiſon & bonne Juſtice a tous ceulx & celles que l'en requerrount,

De commettre & inſtituer nos aultres Officiers acouſtumes pour le fait & excerciſe de la Juſtice au dite Bailliage,

Et generallement de faire bien deuement & loyaument toutes & ſingulieres lez Choſez que bonne & loyaul Bailly deſſus dits peuſt & doit faire, & que au dit Office competent & appartiennent, aux Gaiges, Droitz, Honnairs, Prerogatives, Preheminences, Libertez, Franchiſez, Prouffitz, & Eſmolumens acouſtumez & y appartenans, & telz & ſemblables que lez tenoit & prenoit Meſſire *Edouart Ponyngnes* Chivaler de noſtre Ordre derreiner Poſſeſſour ou dit Office, ou temps qu'il y ſervoit, tant qu'il Nous plaira,

Le quel *Seignor & Baron de Montjoye* a, ce jourduy, fait le Serment deu & partinent au dite Eſtat de Bailly en Nous Mains, & d'icellui l'avons mis & par la Teneur de ces dites Preſentes mettons en vraye Poſſeſſion & Saiſine,

Si donnons en Mandement a tous nos Juſticiers, Officiers, Serviteurs, & Subgectz, qui ce peult & pourra toucher & regarder, que du dit Office de Bailly Tournay Tourneſiz Mortaigne & Saint Amand, & leurs dits Reſſors & Appartenans, enſembles des Droitz, Honnairs, Prerogatives, Preheminances, Libertes, Franchiſes, Proffitz, & Emolumentz deſſuſdits, ilz facent ſeuffrent & laiſſent *icelluy Montjoye* plainement & paiſiblement joyer & uſer,

Et a Luy ou ſon dits Lieutenant ou Commis ou faiſant & excercant icelluy Office obeiſſent & entendent dilligement comme a Nous meſmes de tous & es Cas qu'il appartiendra, ceſſans tous contreditz & empeſchemens au contraire,

Mandomes en oultre a celluy, qui par Nous ſera Commis a la Recept de noſtre Demaine au dit Baillaige que les dites Gaiges, au dit Office appartenauns, il paie baille & delivre d'oreſon chaſcun An au dit *Baron de Montjoye* ou a Comandement pour Luy, aux Termes & ainſi qu'il a eſt acouſtume par a devant, & par rapportant ces Preſentes, *Vidimus, ou Coppie autentiques d'icelles*, pour une & la premiere fois, & pour tant de foiz que meſtier ſera, quantite ſuffiſant *d'icelluy Montjoye*, tant ſeullement Nous vollons tout ce, que paie baille & deliure Luy arra eſte des dites Gauges, eſtre paſſe & allowe es Comptes & abatir de la Recept de noſtre dite Receuez du dite Bailliage, par Nous amez & feaulx les Commis ou a Commectre depar Vous a l'Audition des dites Comptez, aus quelez auſſi Mandons par ces meſmes Preſentes que ainſi le facent ſans aucun contredit ou difficulte; car ainſi Nous plaiſt il eſtre fait,

Et Teſmoing de ce Nos avons fait matre noſtre Seell a ces Preſentes.

Donne in noſtre *Manoir de Eltham*, le xx Jour de Januer, l'An de Grace Mille Cincqes Quatorze, & de noſtre Regne le Cinquieſme.

De Creatione Ducis Suffolkiæ.

.D. 1514. n. 5. H. 8. at. 5. H. 8. 2. m. 3.

A.D. 1514.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm equidem nichil ſit quod Principem magis deceat quàm ut Munificum & Liberalem ſe exhiberet, in eos potiſſimùm qui de ipſo ſunt benè meriti, & Ei laudabilia præſtiterint Obſequia;

Idcircò Nos, animo volventes quot & quantis Obſequiis nos cumulaverit Cariſſimus noſter *Carolus Brandon Miles Vicecomes Liſley*, Eum ſanè cenſemus Dignum quem in ſublimiorem Gradum eveheremus, nec ſumus paſſi quin pro tantis ſuis in Nos Meritis aliqua ex parte ſibi condigna redderemus Præmia,

SCIATIS quòd Nos, de Gratiâ noſtrâ ſpeciali ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, prædictum *Vicecomitem in* DUCEM SUFFOLCIÆ Erigimus, Creamus, Inſignimus, Præficimus, & Ordinamus,

Ac Nomen, Titulum, Statum, Stilum, Honorem, Auctoritatem, & Dignitatem DUCIS SUFFOLCIÆ eidem *Vicecomiti* Damus & Concedimus per Præſentes,

Ac Eum de Nomine illo cum Titulo, Statu, Stilo, Honore, Auctoritate, & Dignitate, cæteriſque Honoribus eidem appendentibus & annexis, *per Gladii Cincturam, Cappæ & Circuli Aurei impoſitionem in Capite, & traditionem Virgæ Aureæ, realiter inveſtimus,*

Habenda & Tenenda Nomen, Stilum, Statum, Honorem, Auctoritatem, & Dignitatem DUCIS SUFFOLCIÆ *præfato* DUCI, *& Hæredibus Maſculis de Corpore ſuo exeuntibus imperpetuum:*

Et, ut idem Dux juxta dicti Nominis DUCIS SUFFOLCIÆ Decentiam & Statûs ſui Nobilitatem poſſit honorificentiùs Se habere, Dedimus & Conceſſimus, & hac præſenti Carta noſtra Damus, Concedimus, & Confirmamus, pro Nobis & Hæredibus noſtris, præfato DUCI SUFFOLCIÆ Manerium noſtrum de Donyngton, cum pertinentiis, in Comitatu noſtro Berks, ac etiam Caſtrum noſtrum de Donyngton, & Parcum noſtrum de Donyngton in eodem Comitatu, necnon Feoda Militum, Advocationes Eccleſiarum, Capellarum, Hoſpitalium, Prioratuum, Vicariarum, & aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum Domorum Eleemoſinarum quorumcumque, Curiam Letam, Viſum Franciplegii, Warennas, Vivaria, Stagna, Piſcaria, ac omnia alia Proficua & Emolumenta quæcumque Manerio & Caſtro prædicto & eorum alteri pertinentia ſive ſpectantia, ſeu eorumdem Manerii vel Caſtri ſeu eorum alicujus Parcellæ, in tàm amplis modo & formâ prout aliquis, Manerium ac Caſtrum & Parcum illa ſeu eorum alterum habens, ratione Manerii & Caſtri prædictorum ſeu eorum alicujus, habuit, uſus ſeu gaviſus fuit,

Habenda & Tenenda prædicta Manerium, Caſtrum, & Parcum, ac cætera Præmiſſa, cum ſuis Pertinentiis, præfato DUCI *& Hæredibus ſuis Maſculis de Corpore ſuo legitimè procreatis*, per Servitium unius Feodi Militis, pro omnibus aliis Servitiis & Demandis quibuſcumque, abſque Compoto ſeu aliquo alio Onere proinde Nobis, Hæredibus, aut Succeſſoribus noſtris reddendo, faciendo, ſeu ſolvendo,

Et ulterius Damus & Concedimus eidem DUCI omnia & omnimoda Exitus, Reventiones, & Proficua Manerii, Caſtri, & Parci prædictorum, & cæterorum Præmiſſorum, a Feſto Sancti Michaelis Archangeli ultimò præterito hucuſque provenientia ſive creſcentia, tàm per Manus ſuas proprias, quàm per Manus nunc & nuper Vicecomitis, Eſcaetoris, Ballivorum, Receptorum, Firmariorum, Occupatorum & aliorum Officiariorum noſtrorum quorumcumque, abſque Compoto ſeu aliquo alio Onere proinde Nobis, Hæredibus, aut Succeſſoribus noſtris reddendo, faciendo, ſeu ſolvendo,

Ac Volumus & per Præſentes Concedimus quòd tàm præfatus Dux, quàm præfati Vicecomes, Eſcaetor, Ballivi, Receptores, Firmarii, Occupatores, & alii Officiarii quicumque, erga Nos, Hæredes, & Succeſſores noſtros de hujuſmodi Exitibus, Reventionibus, & Proficuis Quieti & Exonerati exiſtant per Præſentes:

Ac etiam, de ſpeciali Gratia noſtra, Præmiſſorum intuitu, *Dedimus & Conceſſimus*, ac per Præſentes *Damus & Concedimus* præfato DUCI *Quadraginta Libras, percipiendas annuatim* de Exitibus, Proficuis, & Reventionibus, de Comitatibus noſtris Norffolciæ, Suffolciæ, & Cantebrigiæ provenientibus, per Manus Vicecomitum eorumdem Comitatuum pro tempore exiſtentium, ad Terminos Paſchæ & Sancti Michaelis Archangeli per æquales Portiones,

Habendas & Tenendas prædictas Quadraginta Libras Annuas eidem DUCI, *&* Hære-

A.D. 1514. Hen. 8.

Hæredibus ſuis Maſculis de Corpore ſuo legitimè procreatis, imperpetuum; Et hoc abſque Fine vel Feodo in Cancellaria noſtra ſeu in Hanaperio ejuſdem Cancellariæ noſtræ Nobis pro Præmiſſis ſeu aliquo Præmiſſorum reddendis ſeu ſolvendis; aliquâ Proviſione, Ordinatione, ſeu Reſtrictione inde in contrarium in Hanaperio noſtro prædicto ante hæc tempora factis, editis, ſive ordinatis, in aliquo non obſtantibus;

Eo quòd expreſſa mentio de vero Valore Annuo aut Certitudine Præmiſſorum, aut aliquâ Conceſſione vel aliquibus Conceſſionibus, per Nos aut aliquem Progenitorum noſtrorum præfato Duci factis, in præſentibus minimè facta exiſtit; aut aliquâ aliâ Re, Causâ, vel Materiâ quacumque, non obſtantibus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, primo die Februarii.

Per ipſum Regem.

De Thoma Wolſey, in Epiſcopum Lincolnienſem, promovendo.

R. NARDINUS.

A.D. 1514. An. 5. H. 8. Ex Origine.

LEO EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei*, Dilecto Filio *Thomæ Vlcei* Decano Capellæ Sancti Stephani infra Palatium Regium Weſtmonaſterii Londonienſis Diœceſis, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Apoſtolicæ Sedis circumſpecta Benignitas de Statu Perſonarum Eccleſiaſticarum quarumlibet, præſertim ad Cathedralium Eccleſiarum Regimina aſſumendarum, ſolicitè recogitans, ad ea libenter intendit, per quæ Perſonæ ipſæ Eccleſiis ſibi comittendis ſincero corde & purâ conſcientiâ valeant ſalubriter præſidere; Cùm itaque Nos hodiè Eccleſiæ Lincolnienſi, certo modo Paſtoris ſolatio deſtitutæ, de Perſona tua providere, Téque Illi in Epiſcopum & Paſtorem præficere intendimus;

Nos nè Proviſio & Præfectio prædictæ, ſi forſan aliquibus Sententiis & Cenſuris Eccleſiaſticis ligatus exiſtis, valeant propterea Invalidæ reputari providere volentes, Te a quibuſvis Excommunicationis, Suſpenſionis, & Interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis Sententiis Cenſuris & Pœnis a Jure vel ab Homine, quâvis occaſione vel causâ latis, ſi quibus quomodolibet innodatus vel irretitus exiſtis, quoad hoc dumtaxat ut Proviſio & Præfectio prædictæ ac ſingulæ Litteræ Apoſtolicæ deſuper conficiendæ ſuum plenum ſortiantur effectum, Auctoritate Apoſtolicâ, Tenore Præſentium, Abſolvimus & Abſolutum fore Nunciamus:

Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ac, Bonæ Memoriæ, *Octonis* & *Octoboni*, olim in Regno Angliæ dictæ Sedis Legatorum, ac in Provincialibus & Sinodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus & Ordinationibus, necnon dictæ Eccleſiæ Juramento, Confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis Firmitate aliâ roboratis, Statutis & Conſuetudinibus cæteriſque Contrariis quibuſcunque.

Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc Paginam noſtræ Abſolutionis & Nunciationis infringere &c.

Dat. *Romæ*, apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Tertiodecimo, octavo Idûs Februarii, Pontificatûs noſtri Anno Primo.

B. CATHENIANUS.
Super Plicam,
ALOISIUS.
L. CLAVORINUS.
J. BOUND.
C. WIRIT.
JU. PARUSCHIS.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filis ſericis rubei croceique Colorum.

Super Promotione prædicta.

R. NARDINUS.

A.D. 1514. An. 5. H. 8. Ex Origine.

LEO EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei*, Dilecto Filio *Thomæ Electo Lincolnienſi*, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Divinâ Diſponente Clementiâ, cujus inſcrutabili Providentiâ Ordinationem ſuſcipiunt univerſa, in Apoſtolicæ Sedis culmine Meritis licet inſufficientibus conſtituti, ad univerſas Orbis Eccleſias aciem noſtræ conſiderationis extendimus, & pro earum Statu ſalubriter dirigendo Apoſtolici favoris Auxilium adhibemus; ſed de illis Nos propenſiùs cogitare convenit, quas propriis carere Paſtoribus intuemur, ut eis juxta Cor noſtrum Paſtores præficiantur ydonei, qui commiſſos ſibi Populos per ſuam Circumſpectionem providam ſalubriter dirigant & informent, ac bona Eccleſiarum ipſarum non ſolùm gubernent utiliter, ſed etiam multimodis efferant Incrementis; Dudum ſiquidem, Bonæ Memoriæ, *Willielmo Epiſcopo Lincolnienſi* Regimini Eccleſiæ Lincolnienſis Præſidente, Nos cupientes eidem Eccleſiæ cum vacaret, per dictæ Sedis providentiam, utilem & ydoneam præſidere Perſonam, Proviſionem ejuſdem Eccleſiæ ordinationi & diſpoſitioni noſtræ duximus eâ vice ſpecialiter Reſervandam; Decernentes extunc Irritum & Inane, ſi ſecus ſuper hiis per quoſcunque quàvis Auctoritate ſcienter vel ignoranter contingeret attemptari:

Poſtmodùm verò Eccleſia prædicta per Obitum *ipſius Willielmi*, qui extra Romanam Curiam debitum Naturæ perſolvit, Paſtoris ſolatio deſtituta, Nos Vacatione hujuſmodi fidedignis relatibus intellectâ, ad Proviſionem ejuſdem Eccleſiæ celerem & felicem, de quâ nullus præter Nos hâc vice ſe intromittere potuit ſive poteſt, Reſervatione & Decreto obſiſtentibus ſupradictis, ne Eccleſia ipſa longæ Vacationis exponatur incommodis, paternis & ſolicitis Studiis intendentes, poſt Deliberationem quam de præficiendo eidem Eccleſiæ Perſonam utilem & etiam fructuoſam cum Fratribus noſtris habuimus diligentem,

Demùm ad Te Decanum Capellæ Sancti Stephani infra Palatium Regium Weſtmonaſterii Londonienſis Diœceſis, ac Cariſſimi in Chriſto Filii noſtri *Henrici Angliæ Regis* Illuſtris Eleemoſinarium & Conſiliarium in Presbyteratûs Ordine conſtitutum, cui apud Nos de Litterarum Scientiâ, Vitæ Munditiâ, Honeſtate Morum, Spiritualium Providentiâ, & Temporalium Circumſpectione, aliiſque Virtutum Donis, quibus illarum Largitor Altiſſimus Perſonam tuam multipliciter inſignivit, fidedigna Teſtimonia perhibentur, direximus oculos noſtræ mentis, quibus omnibus debitâ Meditatione penſatis, de Perſonâ tuâ, Nobis & eiſdem Fratribus ob dictorum exigentiam Meritorum acceptâ, eidem Eccleſiæ de ipſorum Fratrum Conſilio Auctoritate Apoſtolicâ providemus, Teque illi præficimus in Epiſcopum & Paſtorem, Curam & Adminiſtrationem ipſius Eccleſiæ Tibi in Spiritualibus & Temporalibus plenariè committendo; in illo, qui dat Gratias & largitur Prœmia, confidentes quòd Dirigente Domino Actus tuos, præfata Eccleſia ſub tuo felici Regimine, Gratiâ Tibi aſſiſtente Divinâ, regetur utiliter & proſperè dirigetur, ac grata in eiſdem Spiritualibus & Temporalibus ſuſcipiet Incrementa.

Jugum igitur Domini tuis impoſitum Humeris promptâ Devotione ſuſcipiens, Curam & Adminiſtrationem prædictas ſic exercere ſtudeas ſolicitè fideliter & prudenter, quòd Eccleſia ipſa Gubernatori provido & fructuoſo Adminiſtratori gaudeat ſe commiſſam, Tuque, præter æternæ retributionis Præmium, & noſtram & dictæ Sedis Benedictionem & Gratiam exinde uberiùs conſequi merearis.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Tertiodecimo, Octavo Id. Februarii, Pontificatûs noſtri Anno Primo.

Super Plicam,
ALOISIUS.
B. CATHENIANUS.
O. DE CESIS.
P. DE MAXIMIS.
JO. CLAVORINUS.
J. BOUND.
C. WIRIT *pro Annat. Ducati Centum & Viginti quinque.*
JA. PARUSCHIS.

JA. PARUSCHIS *Soll. expoſuit abſque Annat. & minutis Servitiis,* Ducatos Ducentos & Nonaginta quinque.
R. PAGNUS.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filo Canabi.

Bulla ad Clerum Lincolnienſem, de Intendendo.

R. Nardinus.

A.D. 1514. *An.* 5. *H.* 8. *Ex Origine.*

Leo Episcopus, *Servus Servorum Dei*, Dilectis Filiis Clero Civitatis & Diœceſis Lincolnienſis, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Hodiè Eccleſiæ Lincolnienſi, tunc per Obitum, Bonæ Memoriæ, *Willielmi Epiſcopi Lincolnienſis*, qui extra Romanam Curiam debitum Naturæ perſolvit, Paſtoris ſolatio deſtitutæ, de Perſonâ Dilecti Filii *Thomæ Electi Lincolnienſis*, Nobis & Fratribus noſtris, ob ſuorum exigentiam Meritorum acceptâ, de Fratrum eorumdem Conſilio, Apoſtolicâ Auctoritate providimus, Ipſumque illi præfecimus in Epiſcopum & Paſtorem, Curam & Adminiſtrationem ipſius Eccleſiæ ſibi in Spiritualibus & Temporalibus plenariè committendo, prout in noſtris inde confectis Litteris pleniùs continetur;

Quocirca Diſcretioni veſtræ per Apoſtolica Scripta Mandamus quatinus eidem *Thomæ Electo*, tanquam Patri & Paſtori Animarum veſtrarum, humiliter intendentes ac exhibentes ſibi Obedientiam & Reverentiam debitas & devotas, ejus ſalubria Monita & Mandata ſuſcipiatis humiliter & efficaciter adimplere curetis, alioquin Sententiam, quam idem *Thomas Electus* ritè tulerit in Rebelles, Ratam habebimus & faciemus, Auctore Domino, uſque ad Satisfactionem condignam inviolabiliter obſervari.

Dat. *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Tertiodecimo, octavo Id. Februarii, Pontificatûs noſtri Anno Primo.

Super Plicam,
Aloisius.
L. Clavorinus.
J. Bound.

Eodem modo & ſub conſimili forma Bullæ ad Capitulum & Vaſſallos Eccleſiæ Lincolnienſis, ac etiam ad Populum Civitatis & Diœceſis Lincolnienſis ſcribuntur.

Sub Plumbeis Sigillis pendentibus a Filis Canabi.

Munus Conſecrationis & Forma Juramenti.

R. Nardinus.

A.D. 1514. *An.* 5. *H.* 8. *Ex Origine.*

Leo Episcopus, *Servus Servorum Dei*, Dilecto Filio *Thomæ Electo Lincolnienſi*, Salutem & Benedictionem.

Cùm Nos pridem Eccleſiæ Lincolnienſi, Paſtoris Regimine deſtitutæ, de Perſonâ tuâ, Nobis & Fratribus noſtris ob tuorum exigentiam Meritorum acceptâ, de Fratrum eorumdem Conſilio, Auctoritate Apoſtolicâ duxerimus providendum, Præficiendo Te Illi in Epiſcopum & Paſtorem, prout in noſtris inde confectis Litteris pleniùs continetur.

Nos igitur ad ea, quæ ad tuæ Commoditatis augmentum cedere valeant, favorabiliter intendentes, tuis Supplicationibus inclinati, Tibi ut a quocunque malueris Catholico Antiſtite, Gratiam & Communionem Apoſtolicæ Sedis habente, accitis & in hoc ſibi aſſiſtentibus Duobus vel Tribus Catholicis Epiſcopis ſimilem Gratiam & Communionem habentibus, Munus Conſecrationis recipere valeas, ac eidem Antiſtiti ut, recepto prius per eum noſtro & Romanæ Eccleſiæ Nomine, a Te Fidelitatis debitæ ſolito Juramento, juxta formam præſentibus annotatam, Munus prædictum Auctoritate noſtrâ impendere liberè Tibi poſſit, plenam & liberam concedimus earumdem, Tenore Præſentium, Facultatem.

Volumus autem & Auctoritate prædictâ Statuimus & Decernimus, quòd ſi, non recepto a Te per ipſum Epiſcopum dicto Juramento, idem *Epiſcopus* Munus prædictum Tibi impendere, & Tu illud ſuſcipere præſumpſeritis, *dictus Antiſtes* a Pontificalis Officii exercitio, & tàm Ipſe quàm Tu ab Adminiſtratione Spiritualium quàm Temporalium Eccleſiarum noſtrarum Suſpenſi ſitis eo ipſo; Prætereà volumus quòd formam Juramenti hujuſmodi, a Te nunc præſtiti, Nobis de verbo ad verbum, per tuas Patentes Litteras tuo ſigillo ſignatas, per

1514. 8. proprium Nuncium, quantocius deſtinare procures; Quódque per hoc Venerabili Fratri noſtro *Archiepiſcopo Cantuarienſi*, cui præfata Eccleſia Metropolitico Jure ſubeſſe dinoſcitur, nullum impoſterum Præjudicium generetur.

Forma autem Juramenti, quod præſtabis, hæc eſt,

Ego Thomas Electus Licolnienſis *ab hac Horâ inanteà Fidelis & Obediens ero Beato Petro Sanctæque Apoſtolicæ Romanæ Eccleſiæ & Domino noſtro Domino* Leoni Papæ X. *ſuiſque Succeſſoribus canonicè intrantibus, non ero in Conſilio, Conſenſu, vel Facto, ut Vitam perdant aut Membrum, ſeu capiantur malâ Captione, aut in Eos violenter Manus quomodolibet ingerantur, vel Injuriæ aliquæ inferantur quovis quæſito colore:*

Conſilium verò quod mihi credituri ſunt per Se aut Nuncios ſeu Litteras ad eorum Damnum (Me ſciente) nemini pandam; Papatum Romanum & Regalia Sancti Petri Adjutor eis ero ad Retinendum & Defendendum contra omnem Hominem:

Legatum Apoſtolicæ Sedis in eundo & redeundo honorificè tractabo, & in ſuis Neceſſitatibus adjuvabo:

Jura, Honores, Privilegia, & Auctoritatem Romanæ Eccleſiæ Domini noſtri Papæ & Succeſſorum prædictorum conſervare, defendere, augere, & promovere curabo:

Nec ero in Conſilio vel Facto, aut in Tractatu in quibus contra ipſum Dominum noſtrum vel eandem Romanam Eccleſiam, aliqua ſiniſtra vel præjudicialia Perſonarum, Juris, Honoris, Statûs, & Poteſtatis eorum machinentur; & ſi talia a quibuſcunque tractari novero vel procurari, impediam hoc pro Poſſe, & quantocius potero commodè ſignificabo eidem Domino noſtro, vel alteri per quem ad ipſius Notitiam poſſit pervenire:

A.D. 1514. Hen. 8.

Regulas Sanctorum Patrum, Decreta, Ordinationes, Sententias, Diſpoſitiones, Reſervationes, Proviſiones, & Mandata Apoſtolica totis viribus obſervabo, & faciam ab aliis obſervari:

Hæreticos, Sciſmaticos, & Rebelles Domino noſtro & Succeſſoribus prædictis pro Poſſe proſequar & impugnabo:

Vocatus ad Synodum veniam, niſi præpeditus fuero Canonicâ præpeditione; Apoſtolorum Limina Romanâ Curiâ exiſtente citra ſingulis Annis, ultra verò Montes ſingulis Trienniis viſitabo per Me, aut per meum Nuncium, niſi Apoſtolicâ abſolvar Licentiâ:

Poſſeſſiones verò ad Menſam meam pertinentes non vendam, neque donabo, neque impignorabo, neque de novo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiam cum conſenſu Capituli Eccleſiæ meæ, inconſulto Romano Pontifice;

Sic me Deus adjuvet et hæc Sancta Dei Evangelia.

Dat. *Romæ*, apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Tertiodecimo, Septimo Id. Februarii, Pontificatûs noſtri Anno Primo.

B. Cathenianus.

Super Plicam,

Aloisius.

L. Clavorinus.
J. Bound.
C. Wirit.

Ju. Paruschis.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filo Canabi.

De Pileo & Gladio Conſecratis, ad Regem miſſis.

A.D. 1514. An. 5. H. 8. Bibl. Cotton. Vitell. b. 2. fol. 67. CHariſſime in Chriſto Fili noſter Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Imitati vetus Inſtitutum Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum, cùm in proximâ Natalis Dominici Nocte, inter Miſſarum ſolemnia, *Enſem* & *Pileum* Manibus noſtris conſecrâſſemus, ut eo poſtea Munere, uti conſuevit fieri, aliquem ex Chriſtianis Principibus de hac Sancta Sede benemeritis donaremus, convertimus Cogitationem noſtram in tuam præcipuè Mageſtatem pro paterna noſtra ac ſingulari in eam Benivolentia, A.D. 1514. próque tuis ac Illuſtrium Progenitorum tuorum erga ipſam Sedem & Chriſtianam Religionem clariſſimis ac teſtatiſſimis Meritis, Téque tantum ac talem Principem Sanctæque hujus Sedis ab ipſo Deo utrumque Gladium habentis devotiſſimum Filium hoc noſtro præclaro Munere de Venerabilium Fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Conſilio decrevimus Decorandum,

A.D. 1514. Hen. 8.

Quod quidem Donum, *Fili Cariſſime*, non tàm Materiâ quàm Miſterio prætioſum eſt; ſignatur enim hoc Gladio Unigeniti Dei Filii de Inventore Mortis ac Humani Generis Hoſte Victoria, ac Dei infinita Potentia in ipſo Filio ſuo, vero Deo & Homine, æquè cum Parte Subſiſtens,

Figurat etenim Pontificalis hic Gladius Poteſtatem ſummam Temporalem a Chriſto *Pontifici* Maximo Vicario ejus in Terris collatam,

Pileus verò cum Enſe iccircò conjungitur, ut eo, veluti Galeâ quadam Salutis, aſſumpto aſſiduus intrepiduſque Propugnator adverſus Inimicos Fidei & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ protegaris, & armetur Caput tuum Spiritûs Sancti Gratia, qui per Columbam Margaritis ornatam ſignificatur.

Suſcipe igitur, *Cariſſime Fili*, Munus hoc Sacrum Regiâ tuâ Animi Magnitudine ac præſtanti Virtute digniſſimum, accipe Manu iſtâ bellicâ *Enſem Bellicum*, hoc Tu feliciſſimis auſpiciis Bella geres, Hoſtes Fidei noſtræ ſubiges, chriſtianæ Reipublicæ Fines ac Imperium propagabis; tunc Te, *Princeps fortiſſime*, Animum decet advertere ad tantum Decus tantum Meritum, etiam ante alios evolare contra Infidelium Rabiem tuæ Militiæ facinora excercere, Primitias Virium Roboris Ætatis Deo Optimo Maximo conſecrare, ut in Præliis per hoc Munus cœleſti Auxilio fretus celebres referas ex Chriſti Hoſte Triumphos, Pace verò deinde partâ idem Tibi Munus perpetuo ſit decori atque ornamento.

Quod, ut Tibi gratius eſſet, mittimus illud per Dilectum Filium *Leonardum de Spinellis* Affinem ac Familiarem noſtrum Nobis admodùm gratum, ut Perſonæ Auctoritas Gratiam Muneris augeat, & ſimul ut *Majeſtati tuæ* intimam noſtram erga Te Charitatem & Benivolentiam coram uberius oſtendat.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris, Die Prima Martii M. D. xiij, Pontificatûs noſtri Anno Primo.

JA. SADOLETUS.

Chariſſimo in Chriſto Filio noſtro Henrico Regi Angliæ Illuſtri.

De Reſtitutione Temporalium Lincoln.

A.D. 1514. An. 5. H. 8. Pat. 5. H. 8. p. 1. m. 16.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Lincolnienſi, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex*, nuper vacante Eccleſiâ Cathedrali Lincolnienſi, per Obitum Bonæ Memoriæ *Willielmi ejuſdem Eccleſiæ ultimi Paſtoris & Epiſcopi*, Perſonam Fidelis Clerici ac Conſiliarii noſtri Magiſtri *Thomæ Wulcy*, ejuſdem Eccleſiæ Electi, in ipſius Eccleſiæ Epiſcopum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius *Domini Summi Pontificis*, Nobis inde directas Nobis conſtat.

Nos,

Pro eo quòd idem *Electus* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter Se ſubmiſit, Volentes cum eo in hac parte agere gratioſè,

Cepimus Fidelitatem *ipſius Electi*, & temporalia dicti Epiſcopatûs Lincolnienſis prout moris eſt Reſtituimus eidem;

Et ideo Tibi Præcipimus quòd eidem *Electo* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Balliva tua, Liberes in forma prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet;

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, quarto die Martii.

Conſimilia Brevia diriguntur,

Eſcaetori Regis in Com. Bed. & Buk.
Eſcaetori Regis in Com. Oxon.
Eſcaetori Regis in Com. Notyngh.
Eſcaetori Regis in Com. Hertf.
Eſcaetori Regis in Com. Cantebr. & Hunt.
Eſcaetori Regis in Com. Leyc.
Eſcaetori Regis in Com. Northt.
Eſcaetori Regis in Com. Rotel.
Rex *Dilecto & Fideli Regis* Georgio Monoux *Majori Civitatis ſuæ Londoniæ ac Eſcaetori ſuo in eadem Civitate. Et,*
Dilecto Regis Majori Civitatis ſuæ Lincolniæ ac Eſcaetori ſuo in eadem Civitate.

Et Mandatum eſt Militibus, Liberis Hominibus, & omnibus aliis Tenentibus Epiſcopatûs prædicti, quòd eidem Electo, tanquam

A.D. 1514. Hen. 8.

tanquam Epiſcopo & Domino ſuo, in omnibus, quæ ad Epiſcopatum prædictum pertinent, Intendentes ſint & reſpondentes prout decet.

In cujus &c.

Teſte ut ſupra.

A.D. 1514. Hen. 8.

Treugarum cum Rege Aragonum, Ratificatio Regis Francorum.

A.D. 1514. An. 5. H. 8. Biblioth. Cot. Calig. D. 6.

LUdovicus, Dei gratiâ, *Francorum Rex, Dux Mediolani*, ac *Januæ Dominus*, univerſis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

Cùm,

Per dilectiſſimum ac Cariſſimum Filium noſtrum *Franciſcum Ducem Valleſii Comitem Angoliſmenſem*, Locumtenentem noſtrum Generalem, tanquam Procuratorem, Actorem, Negotiorum Geſtorem & Nuncium ſpecialem noſtrum, virtute Mandati & Nomine noſtro ac Vice & Nomine Sereniſſimi Excellentiſſimi & Potentiſſimi Principis Fratris ac Conſanguinei & Confœderati noſtri Cariſſimi *Scotiæ Regis*, pro quo Nos Fortes fecimus, ex una Parte,

Et ſpectabilem Virum *Petrum de Quintana* Secretarium, & tanquam Procuratorem Actorem & Negotiorum Geſtorem ac Nuncium ſpecialem Sereniſſimi & Potentiſſimi Principis *Ferdinandi Aragonum Regis Catholici* Fratris & Conſanguinei noſtri Cariſſimi ejus Nomine ac Vice & Nomine, Sereniſſimorum Excellentiſſimorum & Potentiſſimorum Principum, *Maximiliani Romanorum Imperatoris* Sacratiſſimi ſemper Auguſti, qui per Literas ſuas Privatas & earum Credentiam *Catholico Regi* ad infraſcripta pro eo peragenda omnimodam conceſſit Facultatem, & *Henrici Angliæ Regis*, pro quo Sereniſſimo *Rege Angliæ* idem Sereniſſimus *Imperator* Fortem ſe facit, & Illuſtriſſimi Domini *Caroli Principis Hiſpaniarum*, ac etiam Nomine Sereniſſimæ & Potentiſſimæ Dominæ *Joannæ Reginæ Caſtellæ, Legionis, Granatæ, &c.* Filiæ ſuæ Cariſſimæ, cujus Perſonæ & Bonorum præfatus *Catholicus Rex* Curam legitimè gerit, & Nomine præfati *Catholici Regis*, ex altera Parte,

Bona vera & ſincera Treuga Induciæ ſeu Ceſſatio Abſtinentiaque Armorum & Offenſionum omnimodorum, tàm per Mare Terram quàm Aquas dulces, in omnibus præfatorum *Imperatoris Regum Reginæ Principis* & Noſtris Regnis Terris & Dominiis ubicunque exiſtentibus, inita facta & firmata fuerit, inter prælibatos Sereniſſimos & Potentiſſimos Principes, *Maximilianum Romanorum Imperatorem, Henricum Angliæ, & Ferdinandum Arragonum Reges*, & Illuſtriſſimum Dominum *Carolum Hiſpaniæ Principem*, ex una, & *Nos* & prædictum *Scotiæ Regem* Fratrem Conſanguineum & Confœderatum noſtrum Cariſſimum ex altera,

A.D. 1514.

Quæ quidem Treuga durare debeat per unum Annum, Incipientem a Data Præſentium & immediatè ſequentem, ſub Formis Capitulis & Conditionibus inferiùs contentis,

Quorum Tenor de verbo ad verbum ſequitur, & talis eſt,

IN NOMINE SANCTÆ & INDIVIDUÆ TRINITATIS, PATRIS & FILII & SPIRITUS SANCTI, & *Glorioſæ Virginis Matris Mariæ, Beatorumque Petri & Pauli, Jacobi, Michaelis Arcangeli, Dioniſii, & Sancti Georgii*, quorum Patrocinia in hoc & in omnibus Operibus noſtris Imploramus.

Cùm,

Inter Sereniſſimos & Potentiſſimos Principes Dominos, *Maximilianum*, divinâ favente Clementiâ, *Romanorum Imperatorem* ſemper Auguſtum, *Henricum Angliæ Regem, Ferdinandum Arragonum Regem* Catholicum, & Illuſtriſſimum *Carolum Principem Hiſpaniæ* Parte ex una,

Et, Sereniſſimos & Potentiſſimos Principes Dominos, *Ludovicum Regem Francorum* Chriſtianiſſimum, *Jacobumque Scotiæ Regem* ex altera Parte,

Nonnullæ Controverſiæ exortæ fuerint, ex quibus ad apertum Bellum deventum eſt,

Cupientes præfati Principes, ut coram Deo & Hominibus tenentur, aperire Viam per quam, divinâ opitulante Clementiâ, Aditus pateat ad univerſalem Eccleſiam uniendam, ac Chriſtiani effuſionem Sanguinis tollendam, ac Chriſtianorum Diſcordias ſedandas, ita ut totius divinæ Gregis vera Unio fiat, nedùm ut tota Chriſtianorum Reſpublica univerſali Pace & Quiete fruatur, verùm etiam ut illa *Sanctiſſima Expeditio*, tamdiu optata, omnibus Chriſtianorum Viribus, *adverſus Infideles* Chriſtiani

Nominis Hoſtes, pro Liberatione *Recuperationeque Sancti Sepulcri Hieroſolomitani*, fieri queat,

Ideoque Nos,

Franciſcus Dux Valleſii Comes Angoliſmen. Locumtenens Generalis Chriſtianiſſimi Regis tanquam Procurator Actor & Negotiorum Geſtor & Nuncius ſpecialis præfati Sereniſſimi Domini *Ludovici Francorum Regis* Chriſtianiſſimi, ut patet per autenticum Procuratoriæ Mandatum ſcriptum in membranis in forma Patentis Manu ejuſdem Chriſtianiſſimi Regis ſubſignatum, Sigilloque ſuo more ſolito munitum, Datum in Civitate Aurelianenſi Die duodecima Menſis Martii, Anni Domini Milleſimi, Quingenteſimi, Tertiidecimi, in fine infraſcriptorum Capitulorum regiſtrandum, & Nomine prædictorum *Chriſtianiſſimi Regis & Scotiæ Regis*, pro quo idem Chriſtianiſſimus Rex ſe Fortem fecit quòd infraſcripta Induciarum Capitula per eundem *Regem Scotiæ* ratificabuntur, ex una Parte,

Et, Nos,

Petrus de Quintana præfati *Catholici Regis* Secretarius, tanquam Actor Procurator ac Negotiorum Geſtor ac Nuncius ſpecialis præfati *Catholici Regis Arragonum*, Nomine ſuo, ac Vice Sereniſſimorum Principum Dominorum, *Maximiliani Romanorum Imperatoris* Sacratiſſimi ſemper Auguſti, qui per Literas ſuas Privatas & earum Credentiam *Catholico Regi* ad Infraſcripta pro eo peragenda omnimodam conceſſit Facultatem, & *Henrici Angliæ Regis*, pro quo Sereniſſimo *Rege Angliæ* idem Sereniſſimus Imperator Fortem ſe facit, & Illuſtriſſimi Domini *Caroli Principis Hiſpaniarum*, quòd præſentia Infraſcripta Induciarum Capitula per utraſque Majeſtates ſuas Rattificabuntur, ac etiam Nomine Sereniſſimæ & Potentiſſimæ Dominæ *Joannæ Reginæ Caſtellæ, Legionis, Granatæ, &c.* Filiæ ſuæ Cariſſimæ, cujus Perſonæ & Bonorum præfatus *Catholicus Rex* Curam legittimè gerit, ut patet per autenticum Mandatum ſcriptum in membranis in forma Patenti Manu ejuſdem *Catholici Regis* ſubſignatum, Sigilloque ſuo impendente munitum, Datum in Opido *Majorci* Die Decimâ Sextâ Menſis Februarii, Anno a Nativitate Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Quartodecimo in fine inſcriptorum Capitulorum regiſtrandum, & Nomine præfati *Catholici Regis*, ex altera Parte,

Inivimus Fecimus & Firmavimus, ac per Præſentes Inimus Facimus & Firmamus, inter præfatos Sereniſſimos & Potentiſſimos Principes, *Maximilianum Romanorum Imperatorem, Ludovicum Francorum, Henricum Angliæ, Ferdinandum Arragonum, & Jacobum Scotiæ, Reges*, & Illuſtriſſimum Dominum *Carolum Hiſpaniæ Principem*, bonam veram & ſinceram Treugam Inducias ſeu Ceſſationem abſtinentiamque Armorum & Offenſionum omnium, tàm per Mare Terram quàm Aquas dulces, in omnibus præfatorum *Imperatoris Regum Reginæ Principis* Regnis Terris & Dominiis ubicumque exiſtentibus; quæ quidem Treuga durare debeat per unum Annum, incipientem a Data Præſentium & Immediatè ſequentem, ſub illis Formis Capitulis & Conditionibus, prout inferiùs declarabuntur,

In primis, quòd, factâ publicatione Præſentis Treugæ, quilibet præfatorum Principum tollere & levare debeat hinc inde, in dictis ſuis Regnis & Terris ubicumque exiſtentibus, tàm per Mare quàm per Terram & Aquas dulces, omnes Offenſiones, & Se abſtineat & ceſſet & ceſſare & abſtinere debeat ab Offenſis omnibus, ita quòd, durante dicto tempore unius Anni, aliqua prædictarum Partium per Se nec per alium ſive alios, directè vel indirectè quoviſmodo Colore vel Cauſâ, non poſſit Bellum ſeu Offenſionem aliquam aliquo modo inferre alteri Parti, neque præſtare Auxilium, Conſilium, Favorem, & Adjutorium Gentium, Pecuniæ, Armorum, Navigiorum, nec Victualium, Artelariæ, Pulveris nec Munitionis dictæ Artelariæ ſervientium, alicui Inimico Bellum præfatis Principibus vel alteri eorum Inferenti ſeu inferre volenti, in dictis ſuis Regnis & Dominiis, ubicunque exiſtentibus, quocunque Modo Titulo ſive Cauſâ, in præſentiarum poſſeſſis; & hæc Promittimus realiter & bonâ Fide & ſine fraude a præfatis Principibus inviolabiliter obſervari.

Item, quòd præfatus Chriſtianiſſimus *Rex Franciæ* nihil attemptet, ante nec poſt has Inducias initas, & durantibus ipſis, directè vel indirectè, contra *Ducem Maximilanum Fortiam*, nec contra Ducatum Mediolani, Subditos *Cæſariæ Majeſtati*, mediatè vel immediatè ſuæ Majeſtati Subditos.

Item, quòd de cætero omnes & ſinguli præfatorum Principum Subditi & Mercatores poſſint & valeant, tàm per Mare quàm per Terram & Aquas dulces, tranſire hinc inde, & ſtare, cum omnibus Mercantiis eorum Bonis & Rebus, & Converſari Mercari & Traficare ſecurè liberè & per omnia Loca & Ditiones eorum, ſicut & prout faciebant ſeu facere poterant ante inchoationem præſentis Belli, omni impedimento & contradictione penitus amotis & ceſſantibus, durante tempore Treugæ prædictæ.

Item, quòd, durante præfato tempore Treugæ, Guerra nulla aut Offenſio quævis vel Oppreſſura non poterunt ſeu poſſunt fieri per præfatos Reges & Principes in Patriis & Dominationibus eorumdem, ubicumque exiſtentibus, directè vel indirectè quovis quæſito Colore.

Item, quòd Curſores & alii Nuncii prædictorum Principum & Regum poterunt de Cætero Curere & Diſcurere per prædicta eorum Regna & Dominationes, tàm per Mare quàm per Terram, durante dicto Termino Treugæ, abſque impedimento quocumque.

Item, quòd præſens Treuga Publicetur & Præconizetur in Civitatibus & Oppidis Bayone, & Fontiſrabiæ, Narbone, & Parpiniani, ac in Locis maritimis præſertim Maris Oceani, ubi pro meliori Obſervantia videbitur expedire; videlicet,

Pro Parte præfatorum Dominorum *Criſtianiſſimi & Catholici Regum*, Bayone, & Fontiſrabiæ, Narbone, & Parpiniani, Die Decimâ Aprilis Anni præſentis Mileſimi, Quingenteſimi, Decimi Tertii,

Et pro Parte Sereniſſimorum *Imperatoris* & *Caroli Principis Hiſpaniæ*, & præfatorum Sereniſſimorum *Angliæ & Scotiæ Regum*, infra Duos Menſes a tempore Datæ Præſentium,

Item, Conventum & Concluſum eſt quòd præfati Principes Ratificabunt & Jurabunt hujuſmodi Capitula Treugæ; videlicet,

Criſtianiſſimus Rex & Catholicus infra Viginti Dies,

Et præfatus *Imperator & Rex Angliæ* ac Illuſtriſſimus *Princeps Hiſpaniæ* infra Duos Menſes a Die Data Præſentium numerandos,

Et quòd infra dictum Tempus hujuſmodi Capitula Treugæ ſic Rattificata Tradantur ab una Parte ad Aliam viciſſim; Hoc tamen expreſsè Declarato quòd inter dictos Sereniſſimos *Imperatorem & Regem Angliæ* ac Sereniſſimum *Francorum Regem* Chriſtianiſſimum & *Scotiæ Regem* & *dictum Principem* incipere debeant Abſtinentiæ Guerræ & Obſervantia omnium in præſentibus Capitulis Contentorum, adveniente Rattificatione prædictorum *Imperatoris, Regis Angliæ, & Principis Hiſpaniæ*.

Proptereà Nos præfati Procuratores, virtute dictorum Mandatorum Nobis conceſſorum, Nominibus quibuſcumque, Promittimus hincinde ſupradictam Treugam & omnia & ſingula ſuperius in dictis Capitulis contenta, Firma Grata & Rata habere tenere & obſervare ac inviolabiliter obſervari facere & effectualiter & in totum adimplere, & non contrafacere dicere vel opponere directè vel indirectè quomodocunque, & ita in Animas Principalium noſtrorum, manibus tactis ſacroſanctis Evangeliis, Juravimus omnia & ſingula prædicta bonâ Fide & ſine fraude & integrè obſervare.

In quorum Fidem & Teſtimonium præſentia Capitula Treugæ Scripta & Duplicata, ut utrique Parti tradantur, Nos Procuratores prædicti, Nominibus antedictis, propriis Manibus ſubſcripſimus, Sigilliſque noſtris ſigillavimus & fecimus vigore dictorum Mandatorum per dictos Principales Nobis Conceſſorum,

Quorum Tenor ſequitur, & eſt talis.

Loyz, par la Grace de Dieu, *Roy de France*, a tous ceulx, qui ces preſentes Lettres verront.

Comme pour parvenir au Bien de Paix & paiceffier les Differendz qui ſont de preſent en la Criſtiente, Congnoiſſons les Maulx Inconveniens & Dommaiges advenuz & qui pourroient advenir en apres par les Exploix de Guerre, qui ſe pourroient faire en la Chriſtiente durans les dites Differendz, au grand Expedition contre les Infideles Ennemys de noſtre Saincte Foy Catholicque, Avons eſte & ſommes contens, pour ces Cauſes & Conſiderations, entendre de noſtre Part au dit Bien de Paix.

Et pour ce faire commences de prandre Treue & Abſtinence de Guerre avec Treſhautx Treſpuiſſans & Treſexcellans Princes *l'Emperer*, & les *Roys Catholique d'Arragon & d'Angleterre*, & *Prince de Caſtelle*, pour tel temps & ainſy qu'il ſera adviſe,

A ceſte Cauſe Confians a plain de la Perſonne de noſtre Treſchier & Treſame Filz *le Duc de Vallois Conte d'Angoleſme* noſtre Lieutenant General, & de ſes Scens Prudonne Souffiſance Loyaulte & Experience, Icelluy avons Fait, Nomme, Conſtitue, & Eſtably, Faiſons, Nommons, Conſtituons & Eſtabliſſons noſtre Procureur General & Eſpecial quant a ce, & Luy avons donne & donnons par ces Preſentes Povoir & Mandement

dement eſpecial de Faire, Traiter, & Accorder, Capituller, Paſſer, & Jurer, la dite Treue & Abſtinence de Guerre, avec Maiſter *Pierre de Quintainne* Secretaire du dit *Roy Catholicque*, eſtant pardeca pour ce faire pour & ou Nom du dit *Roy Catholique* & aiant Pouoir ſouffiſant & eſpeciall quant a ce, pour tel temps & en telle forme & maniere que par icelluy noſtre dit Filz & le dit *de Quintana* ſera adviſe, & tont ainſi qui Nous meſmes ferions & faire pourrions s'y preſens y eſtions en propre Perſonne, jacoit quiel y euſt Choſe que requeſt Mandens plus eſpecial,

Promitans en bonne Foy & Parolle de Roy avoir Aggreable & Ratiffier tout ce que par noſtre dit Filz aura eſte & a Fait, Traicte, Conclude, & Jure, touchant la dite Treue & Abſtinence de Guerre, avec le dit *de Quintana*, ſans aller ne ſouffrir aller vires ne pour le temps advenir au contraire, directement ne indirectement, en quelque maniere que ce ſoit.

En Teſmong de ce Nous avons fait ſagne ces Preſentes de noſtre Main, & a icelles fait mettre noſtre Seel.

Donne a *Voleans* le xij Jour de Mars, l'An de Grace Mille Cinq Cens & treze, & de noſtre Regne le Seizieſme.

Ferdinandus, Dei gratiâ, Rex *Arragonum*, *Navaræ*, *Siciliæ citra & ultra Farum*, *Hieruſalem*, *Valentiæ*, *Majoricarum*, *Sardiniæ*, & *Corſicæ*, Comes *Varmanæ*, Dux *Athenarum* & *Neopatriæ*, Comes *Roſſilionis* & *Ceritaniæ*, Marchio *Oriſtanii* & *Gotiani*, Confiſi de Fide, Prudentiâ, Sufficientiâ, & Integritate veſtrâ Dilecti Secretarii noſtri *Petri de Quintana*, Præſentium Tenore, de noſtra certa ſcientia & conſultò, omnibus melioribus Viâ Modo & Formâ quibus meliùs & validiùs de jure & aliàs poſſumus & valemus, Facimus, Citamus, & ſolemniter Ordinamus Vos eundem Secretarium noſtrum *Petrum de Quintana* noſtrum verum, certum, & indubitatum ac ſpecialem Procuratorem & ad Infraſcripta etiam generalem, ita quòd Specialitas Generalitati non derroget, nec è contra; videlicet,

Ut, pro Nobis & Nomine noſtro, ac etiam Nomine Sereniſſimorum & Potentiſſimorum Principum *Maximiliani Romanorum Imperatoris* Sacratiſſimi ſemper Auguſti, qui per Literas ſuas Privatas & earum Credentiam Nobis ad Infraſcripta pro eo peragenda omnimodam conceſſit Facultatem, & *Henrici Angliæ Regis* Fratrum noſtrorum Cariſſimorum, pro quo Sereniſſimo *Rege Angliæ* Fratre noſtro idem Sereniſſimus *Imperator* Frater noſter Fortem ſe facit quòd Serenitas ſua Rattifficabit ea quæ vos omnibus antedictis Præſentium virtute firmabitis, ac Nomine Sereniſſimæ *Reginæ Caſtellæ*, *Legionis*, *Granatæ*, &c. Filiæ noſtræ Cariſſimæ, cujus Perſonæ & Bonorum Curam legiptimè gerimus, ac etiam Nomine Illuſtriſſimi Principis *Caroli* Filii noſtri Cariſſimi Parte ex una, poſſitis & valeatis Tractare Inire & Facere & Firmare cum Sereniſſimo & Potentiſſimo Principe *Ludovico Francorum Rege* Chriſtianiſſimo, ſeu cum quoquo & quibuſcumque Procuratoribus ſive ejus Nomine, Parte ex altera, bonam, veram, & ſinceram Treugam, Inducias, ſeu Ceſſationem & Abſtinentiam Armorum & Offenſionum omnium, in omnibus Regnis & Dominiis noſtris & præfatorum omnium Sereniſſimorum Principum utriuſque Partis, tàm per Mare quàm per Terram & Aquas dulces, per Tempus quod vobis benè viſum fuerit, cum illis Pactis, Articulis, Promiſſionibus, Obligationibus, & Conditionibus, quæ & prout ac ſicut Vobis videbuntur atque placebunt,

Poſſitiſque ſuper Treuga & Induciis prædictis facere & firmare unum & plura publica Inſtrumenta, cum quibuſcumque Promiſſionibus, Stipulationibus, Pactis, Obligationibus, Juramentis, Clauſulis, & Cautellis, prout & ſicut & videbitur vobis expedire atque placuerit,

Et generaliter poſſitis omnia & ſingula alia facere quæ in prædictis ac circa ea, ac Dependentibus & emergentibus ex eis utilia neceſſaria ac expedientia fuerint & quomodolibet opportuna, & quæ vobis videbuntur expedire atque placebunt, quæque Nos ipſi facere dicere ſeu fieri facere poſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum exigerent magis ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Dantes & Concedentes vobis præfato Procuratori noſtro in prædictis & circa prædicta, ac quodlibet prædictorum, ac Dependentia ac Annexa ex eis, plenum liberum & generale Mandatum ac etiam ſpeciale ubi exigitur, cum plena libera & generali ſpecialique Adminiſtratione Poteſtate & Auctoritate,

Promittentes Nos perpetuò Firma Rata & Grata habituros quæcunque vos dictus *Petrus de Quintana* Procurator noſter in prædictis, & circa prædicta, & quodlibet prædictorum duxeritis facienda & promittenda, & contra ea vel eorum

A.D. 1514. Hen. 8.

eorum aliquod non facere, dicere, opponere, vel venire per Nos vel alium aliquâ Ratione vel Cauſâ.

In quorum Teſtimonium Præſentes fieri juſſimus Manu propriâ ſubſignatas Sigilloque noſtro impendente munitas.

Dat. in *Opido Majoretti* Die decimâ ſextâ Menſis Februarii, Anno a Nativitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Quartodecimo.

Sic Signat,

YO EL REY.

Inferiùs verò Dominus Rex mandavit mihi,

MICHAELI PEREZ D'ALMACANI.

Acta & facta fuerunt hæc in *Civitate Aurilianenſi* Die Decimâ tertiâ Menſis Martii præſentis Anni Milleſimi Quingenteſimi Tertiidecimi.

Sic Signatum,

FRANCOYS.
PEDRO DE QUINTANA.

Sigillatum verò eorum Sigillis.

A.D. 1514. Hen. 8.

Notum igitur facimus quòd Nos præfatam Treugam, omnia & ſingula ſuperiùs in dictis Capitulis contenta, Rata Grata & Firma habuimus & habemus, Ratificavimus & Ratificamus, per Præſentes Promittentes & Jurantes, in bonâ Fide & Verbo Regio, ea omnia & ſingula, dictam Treugam concernentia, ſuperiùs ſcripta, Tenere & Obſervare, atque inviolabiliter Obſervari facere, & effectualiter & in totum Adimplere, & non Contrafacere, Dicere, vel Opponere directè vel indirectè quomodocumque.

In quorum Teſtimonium has Præſentes fieri juſſimus & Manu noſtrâ ſignavimus Sigilliſque noſtri munimine corroborari fecimus.

Datum *Aureliæ*, Die Decimâ quartâ Menſis Martii, Anno Domini Mileſimo Quingenteſimo Decimo tertio, & Regni noſtri Decimo ſexto.

Sic Signatum,

LOY.

Super Marginem verò,

Per Regem.

ROBERTET.

Ambaſſiatores Franciæ ad Epiſcopum Lincolniæ.

A.D. 1514. An. 5. H. 8. Bibl. Cotton. Calig. D. 6.

MOnſieur,

Nous avons Receu le Pacquet du Roy noſtre Maiſtre entre Sitimbrone & ce Lieu de Canturbery que Vous Nous avez Envoye, Nous Envoyons a Monſieur le Preſident ce qui s'adreſſe a Luy, le quel Vous pourra avertir de la bonne volente *du Roy noſtre Maiſtre* envers *le Roy ſon bon Frere*, & auſſi en particulier envers vous, aurez ſouvent de ſes Nouvelles, comme celluy en qui Je a grande confiance, & ſur ce propos *Monſieur* Nous Nous Recommandons a voſtre bonne Grace, en priant Dieu *Monſſieur* Vous donner bonne Vie & longue.

A.D. 1514.

Eſcript a *Canturbery*, le xvj Jour de Mars.

Voſtre bon & parffayt Amy,

LOYS D'ORLEANCE.

Voſtre treſhumble Serviteur,

THOMAS BOHIER.

Dorſ. *A Monſieur Monſieur de Lincone.*

Marchio Mantuæ ad Regem.

A.D. 1514. An. 5. H. 8. Bibl. Cotton. Vitell. b. 2. fol. 73.

C*Hariſſime Princeps & Invictiſſime Domine Domine mi Obſervandiſſime.*

Diu eſt quòd Ego notis omnibus cupio Servitutem inire cum *Mageſtate veſtra*, illique Animum meum ſibi addictum inſinuare.

Quo ſtudio cùm vehementer arderem, egi pluriès cum Reverendiſſimo Domino *Cardinali Anglico*, Romæ commorante, ut aliquam mihi occaſionem hujus Noti mei implendi oſtenderet.

A.D. 1514.

Cujus Reverendiſſima *Dominatio* teſtis eſſe poteſt Affectûs & Obſervantiæ meæ erga *Majeſtatem veſtram*, ejus hortatu & juſſu his Diebus huc ad Me divertit Nobiliſſimus Dominus *Thomas P.* Majeſtatis veſtræ Nuncius, cum Roma in Angliam

A.D. 1514
Hen. 8.

Angliam rediret, quod mihi pergratum fuit.

Cumque ab eo intelligerem *Majeſtatem veſtram* maximo Equorum ſtudio teneri, ei omnia Stabula mea aperui, dedíque Optionem capiendi quoſcumque & quotcumque Equos vellet ad *Sublimitatem veſtram* deducendos Nomine meo.

Quam cùm Ille ex Modeſtia ſua recuſaverit, quatuor ex toto Grege Equos ex Pecuariis meis eductos, quos ab illo magis commendari cognovi, elegi, eoſque *Majeſtati veſtræ* per *Johannem Rattam* Nuncium meum mitto; non quidem Munus tanto Rege dignum, ſed *Majeſtati veſtræ* indicium futurum Servitutis meæ, quòd ex Magnanimitate ſua hilari vultu accipere Meque Conjugem Liberos & Statum meum commendatos habere dignabitur, eamque Fidem præfato Nuncio meo adhibere quam Mihi præſenti præſtaret; Illi enim quædam, meo Nomine referenda, commiſi; *eidem Majeſtati veſtræ* Me devotiſſimè commendo.

Mantuæ, Die Viceſimâ octavâ Martii, Milleſimo Quingenteſimo Decimo quarto.

L' l' Noſtro Schiano e Servitor,

MARCHESE DI MANTUA.

Leo Papa ad Regem, de Eleemoſinis & Indulgentiis pro Redemptione Captivorum.

A.D. 1514.
An. 5. H. 8.
Ibid. f. 68.

Chariſſime in Chriſto Fili noſter Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Cùm Dilectus Filius *Gundiſalvus Pinto*, Lamacenſis Diœceſis, Nobis dudùm exponi feciſſet quòd Infideles in Expugnatione Oppidi, de Arzilla nuncupati, Fecenſis Diœceſis, in Partibus Africæ, quondam *Lancerotum Pinto* ipſius *Guindiſalvi* Patrem & quamplurimos alios Chriſtianos Milites interfeciſſent, &, poſtea dictum Oppidum a Chriſtianis Recuperatum eſſet, Infideles ipſi Patruum, Matrem, Uxorem, Filios, Fratres, & alios Quinque Conſobrinos præfati *Gundiſalvi* ſecum abduxerunt, & in dura Captivitate tenent, donec eiſdem Summa *Trium Milium Ducatorum largorum*, per quoſdam Mercatores Chriſtianos, in illis Partibus Commercium habentes, conventa pro illorum Redemptione, perſolvatur,

Nos, qui, ut accepimus, *eundem Gundiſalvum* de Nobili Baronum Genere procreatum eſſe, & ipſos Captivos hujuſmodi Summam ex eorum Facultatibus ſolvere non poſſe, pietate & miſericordiâ moti, omnibus & ſingulis Chriſti Fidelibus, *ipſi Gundiſalvo* in Subſidium hujuſmodi Redemptionis Eleemoſinas porrigentibus, quaſdam Indulgentias & Peccatorum Remiſſiones conceſſimus.

Quare cùm idem *Gundiſalvus*, ſicut Nobis nuper exponi fecit, ea de Cauſa in iſtud Regnum tuum ſe conferre intendat, *Majeſtatem tuam* hortamur in Domino ut *ipſum Gundiſalvum* commendatum habere velis, Eumque, ut Res hæc exigere videtur, tuearis, ac efficere & ordinare ut in iſto Regno tuo Eleemoſinas & pia Suffragia abſque alicujus Impedimento quærere & recipere poſſit, & ubique ſincerâ in Domino Caritate tractetur, ac Ei ſuper hoc opportunas & neceſſarias Literas concedere, in quo Rem piam Deo acceptam & Nobis etiam gratam efficies.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris, Die Triceſimo Martii, Milleſimo Quingenteſimo Decimo quarto, Pontificatûs noſtri Anno Secundo.

JA. SADOLETUS.

Cariſſimo in Chriſto Filio noſtro Henrico Angliæ Regi Illuſtri.

De Indigena fiendo.

A.D. 1514.
An. 5. H. 8.
Pat. 5. H. 8. p. 2. m. 4.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

Conſiderantes fidele Servitium quod *Andreas Amonius*, aliàs dictus *Andreas de na* Clericus, noſter in Lingua Latina Secretarius, in Partibus Italiæ Oriundus, antehac Nobis impendit, indiéſque magis ac magis impendere non deſiſtit, atque idcircò cupientes condignam ſibi pro ſuis Meritis aliqua in parte referre Mercedem, De Gratia noſtra ſpeciali ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris Conceſſimus, pro Nobis & Hæredibus noſtris, quantum in Nobis eſt, *eidem Andreæ de Amonio* quòd ipſe, durante Vitâ ſuâ, ſit Indigena & Ligeus noſter & Hæredum noſtrorum,

Et quòd Ipſe in omnibus tractetur, reputetur, habeatur, & gubernetur ſicut fidelis Ligeus noſter infra Regnum noſtrum Angliæ oriundus, & non aliter nec alio modo,

Quódque Ipſe omnimodas Actiones reales perſonales & mixtas in omnibus Curiis Locis & Juriſdictionibus noſtris habere & excercere eiſque gaudere, ac eas in eiſdem Placitare & Implacitari Reſpondere & Reſponderi & Defendere ac Defendi poſſit in omnibus & per omnia ſicut fidelis Ligeus noſter in dicto Regno noſtro Oriundus,

Et ulterius quòd *ipſe Andreas*, non aliter quàm ſi tempore Nativitatis ſuæ noſter Indigena fuiſſet, Domos, Terras, Tenementa, Redditus, Reventus, & Poſſeſſiones quæcumque infra Regnum & Dominia noſtra quomodocumque Emere, Perquirere, Accipere, Recipere, Habere, Tenere, & Poſſidere ſibi imperpetuum, & ea Dare, Vendere, Alienare, & Legare cuicumque Perſonæ ſeu quibuſcumque Perſonis voluerit, licitè liberè & impunè valeat & poſſit, adeò liberè integrè & pacificè ſicut poſſit aut valeat aliquis Ligeorum noſtrorum infra Regnum noſtrum prædictum Genitus Natus Oriundus & Educatus,

Quódque *idem Andreas*, de cætero & in futurum, colore ſeu vigore alicujus Statuti, Ordinationis, ſeu Commiſſionis in Parliamento vel extra Parliamentum factæ vel fiendæ, non artetur, teneatur, ſeu compellatur ad Solvendum, Dandum, Faciendum, vel Supportandum Nobis vel alicui Hæredum noſtrorum ſeu cuicumque alteri aliqua alia Taxas, Tallagia, ſeu alia Subſidia Benivolentias, Decimas, Quintaſdecimas, aliáve Onera quæcumque, præterquam talia & tanta qualia & quanta alii Fideles Ligei noſtri infra Regnum noſtrum Angliæ Oriundi Solvunt, Dant, Faciunt, vel Supportant, aut Solvere, Dare, Facere, vel Supportare communiter conſueverunt & teneantur,

Sed quòd *ipſe Andreas* habeat & poſſideat omnia & omnimoda alia Libertates, Francheſias, & Privilegia, ac eis uti & gaudere poſſit infra dictum Regnum, Juriſdictiones, & Dominia noſtra, adeò liberè integrè & pacificè ſicut fideles Ligei noſtri infra Regnum noſtrum Angliæ Oriundi habere poſſidere uti & gaudere valeant & debeant, abſque perturbatione, impedimento, moleſtatione, ſeu calumpnia noſtri vel Hæredum noſtrorum quorumcumque,

Inſuper quòd *idem Andreas Amonius* quæcumque & quotcumque Beneficia Eccleſiaſtica ſeu non Eccleſiaſtica curata ſeu non curata Dignitates, Præbendas, Liberas Capellas, Hoſpitalia, & alia quæcumque & qualiacumque Beneficia, cujuſcumque Dignitatis, Gradûs, Status, Ordinis, Conditionis, & Valoris extiterint, qualitercumque & a quibuſcumque ſibi hactenus & ante Datam Præſentium quandocumque & quomodocumque canonicè Data Conceſſa ſive Collata, & in futurum ſimiliter Danda Concedenda ſive Conferenda, licitè ac legitimè Acceptare, Recipere, Tenere, & Poſſidere, atque ad eadem Admitti, & in eiſdem Inſtitui, eiſque, tàm ante hoc tempus habitis & poſſeſſis quàm impoſterùm habendis & poſſidendis, liberè & quietè, ut verus fidelis Ligeus noſter in Regno noſtro prædicto Oriundus, uti & gaudere poſſit, abſque impedimento, impetitione, moleſtatione, inquietatione, perturbatione, ſeu gravamine Noſtri aut Officiariorum ſeu Miniſtrorum vel Hæredum noſtrorum aut aliorum quorumcumque; aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, Conceſſione, Proclamatione, ſeu Proviſione, in Parliamento aut extra Parliamentum quomodocumque factis aut fiendis, in contrarium, aut aliquâ aliâ Re Causâ vel Materiâ quacumque non obſtantibus;

Et hoc Gratis & abſque aliquo Fine ſeu Feodo inde ad Opus noſtrum in Hanaperio noſtro Nobis reddendo ſeu ſolvendo;

Proviſo ſemper quòd dictus *Andreas Amonius* Homagium Ligeum Nobis faciat ut eſt juſtum.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Croydon*, duodecimo die Aprilis.

Per Breve de Privato Sigillo.

Pro Defenſione Eccleſiæ de Admirallo conſtituto.

¶ ¶

A.D. 1514. An. 6. H. 8.

Pat. 6. H. 8. p. 2. m. 32. dor.

REX Cariſſimo Conſanguineo ſuo *Thomæ Comiti Surriæ* Ordinis noſtri Garterii Militi Admirallo Angliæ, Walliæ, Hiberniæ, Normanniæ, Vaſconiæ, & Acquitaniæ, Salutem.

Quia Fide dignorum relatione accepimus *Sacroſanctam Romanam Eccleſiam*, Matrem noſtram Dilectiſſimam, vario Bellorum genere (quod dolenter referimus) in maximum Reipublicæ & Religionis Chriſtianæ Detrimentum ad multa tempora ægrè vexatam & cruciatam eſſe, & magis ac magis indiès (quod veremur) urgentiùs & miſerabiliùs cruciandam fore, niſi, Divina Providentia, cum Auxilio & Potentia Chriſtianorum Principum (quorum in hac Cauſa maximè intereſt) eidem Periclitanti & fermè jam Pereunti quamcelerimè ſuccurratur,

Igitur Nos,

Tanquam Catholicus Princeps & verus Obedientiæ Filius, tàm juſtis Admonitionibus, Requiſitionibus, & Precibus Sanctiſſimi Domini noſtri nuper *Pontificis Maximi*, quàm Illuſtriſſimi & Catholici Principis *Ferdinandi Aragonum Regis* Patris noſtri Cariſſimi, parere & ſatisfacere volentes,

Vos (de cujus Fidelitate, Prudentiâ, Fortitudine, Induſtriâ, Diligentiâ, Experientiâ, & Integritate plurimùm confidimus) *Admirallum, Capitaneum, Gubernatorem, & Principalem Ducem & Conductorem* omnium & ſingulorum Navium, Vicecapitaneorum, Locatenentium noſtrorum, Marinariorum, ac quorumcumque Hominum ad Arma, Armatorum, Sagittariorum, & aliorum quorumcumque in Armata noſtra ex cauſa prædicta jam retentorum & retinendorum Aſſignamus, Conſtituimus, & Ordinamus;

Dantes & Concedentes vobis, ac veſtro in hac parte Deputato, Locumtenenti, ſive Viceadmirallo ſufficienti Auctoritate per Literas veſtras Suffultis, plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem quoſcumque Homines Nobiles de noſtra Armata, juxta veſtram in hac parte Diſcretionem, & ſecundùm eorum Merita Honorandi & Ordine Militari Inſigniendi, necnon omnes & ſingulos hujuſmodi Naves ac Vicecapitaneos Locatenentes noſtros, Marinarios, Homines ad Arma, Armatos, Sagittarios, & alios quoſcumque de Armata noſtra prædicta Congregandi, Ducendi, Regendi, & Gubernandi,

Ac etiam Audiendi Querelas omnium & ſingulorum de hiis, quæ Officium Admiralli, Capitanei, Gubernatoris, Ducis, & Conductoris hujuſmodi tangunt,

Et Cognoſcendi in Cauſis Maritimis & aliis Cauſis quibuſcumque, infra Armatam prædictam tàm per Terram quàm per Mare emergentibus,

Necnon Ordinationes & Statuta pro ſano & bono Regimine Armatæ prædictæ Ordinandi Statuendi & Stabiliendi, & ſuperinde Proclamationes Faciendi, debiteque Executioni Demandandi,

Et quoſcumque Delinquentes & Contravenientes Caſtigandi & Incarcerandi, atque Incarceratos Deliberandi,

Necnon quaſcumque Cauſas Criminales per Vos aut Deputatum Locumtenentem ſive Viceadmirallum veſtrum prædictum, tàm Vitæ quàm Membrorum ac de Morte Hominis & Mutilatione, quàm alias Cauſas Contractus & Querelas omnium & ſingulorum de Armata prædicta exiſtentium & futurorum Audiendi & Terminandi,

Ac Delinquentes juxta eorum Demerita Caſtigandi, Pœnáſque Mortis & Membrorum quotiens opus fuerit juxta Juris exigentiam Infligendi,

Cæteráque Faciendi & Perimplendi, quæ pro ſano Regimine Armatæ prædictæ, juxta ſanam Diſcretionem veſtram aut veſtri in hac parte Deputati Locumtenentis ſive Viceadmiralli prædicti, fuerint facienda;

Et ideò vobis Mandamus quòd circa Præmiſſa diligenter intendatis ac ea faciatis & exequamini in forma prædicta;

Damus autem univerſis & ſingulis Vicecapitaneis, Locatenentibus, Baronibus, Baronulis, Dominis, Nobilibus, Militibus, Magiſtris, Marinariis, Hominibus ad Arma, Armatis, Equitibus, Peditibus, Sagittariis, & aliis quibuſcumque in Exercitu & Armata noſtra prædicta retentis & retinendis, Tenore Præſentium, firmiter in Mandatis quòd vobis ac veſtro in hac parte Deputato Locatenenti ſive Viceadmirallo prædicto, in Executione Præmiſſorum, de tempore in tempus, prout opus fuerit, Intendentes ſint Auxiliantes & Obedientes in omnibus, prout decet.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, xxiv die Aprilis.

Per ipſum Regem.

Super Motibus Francorum Litera Regis.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Bibl. Cotton. Calig. D. 6.

TReſcher & Treſame Couſin,

Tout preſentement eſt venu a noſtre Congnoiſſance que les Francois, qui ſont ſur les Frontieres, ſont venuz mettre le Siege devant noſtre Chaſteau de Guyſnes en Nombre Huit Mille Hommes, & ont admene avecques eulx Artillerie, & eſt a preſuppoſer qu'il y viendra pluſgrant Nombre de Gens de Guerre & d'Artillerie,

En vous adviſant que en dedens Mardi prouchain il y aura ſur le Bort de la Mer Vingt Mille Combatans de noz Subgectz preſtz a paſſer pour Lever le dite Siege,

Et avons deſia ordonne & appoincte Navires & toutes autres Choſes qui ſerviront pour leur dite Paſſaige,

Et en oultre avons Ordonne une aultre groſſe & puiſſant Armee, qui paſſera ſoubbitement apres la Premiere,

Et ainſi l'avons eſcript & ſigniffie a noſtre Treſchere & Treſamee Seur Couſine & bonne Commere *l'Archeducheſſe d'Auſtriche*, *Ducheſſe & Conteſſe de Bourgoigne*, & *Ducheſſe Douagiere de Savoye*,

At quelle Vous vueille ordonner & commander, parmy les autres Cappitaines, qui ont eſte dempuis noſtre Departement a noz Gaiges & Soulde, avec voz Compaignies, de vous mettre aux Champs, & Tirer vers noſtre Ville de Calais, chaſcun de vous Cappitaines, avec autant d'autres Gens de Cheval & de Pie, oultre vos dites Compaignies, que pourrez avoir & recouvrer, pour Nous Servir a nos dites Gaiges & Soulde en ceſt Affaire,

A.D. 1514.

Si vous prions bien cordiallement, *Treſcher & Treſame Couſin*, que, en enſuyvant veſtre bonne Voulente & Affection envers Nous, Vous vueillez Incontinent & en toute dilligence vous mettre ſur les Champs, & Tirer a Gravelinges, & Loger la & es Marches d'environ, ou Vous Recevrez Gaiges pour Vous & pour tous ceulx que admenerez en veſtre dite Compaignie, auſſi bien pour les Gens de Cheval que pour les Gens de Pie, & que ne vuellez faillir a faire extreme Dilligence, ainſi qu'avons en vous ceſt eſpoir & bonne confidence,

Et, a la Venue & Deſcente de noſtre dite Armee a Calais, vous entendrez par le Cappitaine & Conducteur d'icelle tant que noſtre dite Armee & Vous pourrez ſe joindre enſemble que de l'exploict qui vous ſera neceſſaire de faire ſur noz Ennemys; & a tant noſtre Seigneur Vous ait *Treſcher & Treſame Couſin* en ſa ſancte & bonne Garde.

Eſcript en noſtre *Manoir de Eltham*, le v Jour de May, l'An M. D. XIV.

Veſtre Couſin,

HENRY R.

Dor.

A noſtre Treſcher & Treſame Couſin le Coute de Faucomberge Baron de Ligne.

Ad Epiſcopum Lincolnienſem Litera Regis, ſuper Communicatione cum Duce de Longavilla.

.D. 1514. .6. H. 8. Ibid.

M*Y Lorde of Lynkecolne* I recommande me unto yow.

And lette yow wyte that I have ſpokyne with *the Duke*; whyche in the begynnynge was as yll affrayde as ever he was in his lyffe leſt no good effecte ſhulde comme to pas.

Nevertheles, in farther Communyng, we wente more rondly to oure matters; in ſo moche that I ſayde to hym, ſeinge that the *Kyng yowr Maſter* hathe ſoght ſo gentely unto Us for both Amyte and Mariage, I affwre yow (oure Honour ſavyd) we colde be well content to gyffe herkyne therto, and yff the Offers wer reſonable to agre apon thos ſame; but thes be nott reſonable, excepte the Amyte ſhulde no lenger contynw then the Payment off Money: And yett natt ſo, except ther wer a reſonable Summe of Mony to be payd in hand by and by:

A.D. 1514.

Yff hys Maſter wyll have the Maryage, I can nat ſe how itt can be conveniently, exceptte the Amyte be made duryng our Lyffes and on Yer affter, to the intente that all Supycyon off bothe ſydes may be ſett apart:

A.D. 1514. Hen. 8.

Whyche Maryage and Amyte your Maſter may have wnder thys maner; that is to ſay, Paynge Erly on *Hundred Thouſand Crownes*, and att hys requeſt I natt to ſtyke for no redy Mony in hande, but I to ſtande contente therwith for Recompenſe off all thynges:

Whyche, yff your Maſter conſidere what Herytaunce he holdyth frome Me, and what good my Amyte may do to helpe forthe hys Mater in Italy, I thinke he wyll nat grettly ſtyke att;

Thys forther more I ſayde to the *Duke*, ſurly I can natt ſee how the Amyte made for Yers can any longer indure then the Payment, whyche exſpyryde ſhulde be occaſion off new Breche and Demans, wherby noder He nor We ſhulde lyff quiettly, whyche, yff ther fall Alyance, I wholde be lothe to ſee; wherfor I ſee no way to eſchewe all Dangers and Parraylles, and to Recompenſe Me for withholdyng off myne Inheritance (whyche yff I wold be ſlake in my Subjectes wold murmure att) but to make thys Amyte duryng oure Lyffys and on Yere affter, Paynge Yerly as above reherſed; whyche Amyte wons grantyd, the Alyance ſhulde natt be refuſyde, nor no nother thyng whyche with my Honour ſavyd I myght do:

Sayng forther more to hyme that, yff I myght demande with my Honour any leſſe, or take any leſſe offere (ſeyng hys Maſter is ſo well mynded to the forſayd Alyance and Amyte) I wolde be glad to do that att hys requeſt, but leſs then thys hit can nott ſtonde with my Honour, nor my Subjectes wyll nat be content that I ſhulde take.

A.D. 1514. Hen. 8.

My Lord, I ſhuyd hym forthermore that, yff he thoght we myght truſt to have thys Ende, I wolde be content that Yow and they ſhulde Commune on all other Artycylles, concernyng the Amyte and Maryage, tyll we myght have abſolute aſſurance in that behalfe for lyſyng off tyme:

To which he Anſwarde, that he colde natt aſſure Me theroff; but that he truſtyde, ſeyng my Demans wer ſo reſonable, that *hys Maſter* wholde agre therto.

On truſt hereon we woll that yow begyne to Penne the reſydue off the Artycylles as ſoone as yow can;

And thus fare yow well.

Wryttyn with the Hande off your lovyng Maſter,

Henry R.

Dor.
To my Lorde Lyncolne.

De Obitu Cardinalis Eboracenſis.

A.D. 1514. An. 6. H. 8.

Bibl. Cotton. Vitell. b. 2. fol. 80.

Sereniſſime ac Invictiſſime Rex & Domine Domine mi Colendiſſime.

Poſt humilimas Commendationes, hodiè, Bonæ Memoriæ, *Cardinalis Eboracenſis* Naturæ reddidit quod acceperat, & cujus Obitu quantum ceperim Doloris nullis poſſem exprimere Literis,

Nam, præterquam quod obſervaveram & amaveram eum non vulgariter, fecit non parvam jacturam Ordo noſter tanto Patre & Domino carere, & cujus etiam Servitio quottidiè Regia Mageſtas veſtra uti poterat;

Sed quoniam a Deo hæc ſunt, cui nihil niſi Rectum placet, ejus Voluntati acquieſcendum eſt, ejuſque roganda Clementia ut inter Servos ſuos ad æternam illam Vitam dignetur accipere.

Ego verò, quod ad Officium meum pertinere exiſtimavi, ſtatim Sanctiſſimum Dominum noſtrum conveni, & ſuæ Sanctitati ſupplicavi nè quid de Beneficiis prædictæ Bonæ Memoriæ priùs decerneret, quàm a *Majeſtate veſtra* de ipſius Voluntate certior fieret & juxta eam deliberaret:

A.D. 1514.

Quod ab *ſua Sanctitate*, pro ſumma ac paterna ejus in *Majeſtatem veſtram* Benivolentiâ & Affectione, facile impetravi.

Cogitabit itaque illa maturè quod magis ex ipſius Servitio futurum eſt, & de *Sanctiſſimo Domino noſtro* quæcumque concedi ab eo poterunt ſibi poterit firmiter permittere.

Ego ab Inſtituto & Officio meo erga *Majeſtatem veſtram* in nulla occaſione diſcedam; quæ & de Cardinalis Ægritudine & Studio ac Opera mea ex *Domini Wygornienſis* ore fiet planiùs certiorata.

Commendo Me humillimè *veſtræ Regiæ Majeſtati*; quam Deus incolumem ac feliciſſimam diu conſervet.

Romæ ex Palatio Apoſtolico, xiv Julii, M. D. XIV.

Sacræ Regiæ Majeſtatis veſtræ,

Humillimus ac Fideliſſimus Servitor,

J. Cardinalis de Medicis.

Pro Thoma Wolſey Epiſcopo Lincoln.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Pat. 6. H. 8. p. 2. m. 26. REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratiâ noſtrâ ſpeciali ac ex certâ Scientiâ & mero Motu noſtris, Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & Concedimus, Reverendo in Chriſto Patri noſtro quamplurimùm Dilecto Conſiliario *Thomæ Lincolnienſi Epiſcopo*, ac *Johanni Abbati Monaſterii noſtri Sancti Edmundi de Bury*, & eorum alteri, ac Aſſignatis eorum, & eorum alterius primam & proximam Advocationem, Collationem, Donationem, ſive liberam Diſpoſitionem Abbathiæ Domûs ſive Monaſterii noſtri Exempti Sancti Salvatoris de Bermondeſey in Comitatu noſtro Surriæ infra Regnum noſtrum Angliæ, cum primò & proximò per Mortem, Reſignationem, Ceſſionem, Permutationem, vel Dimiſſionem, ſeu quocumque alio modo dictam Abbathiam Domum ſive Monaſterium vacare contigerit, pro unica & proxima Vacatione ejuſdem tantùm,

Ac plenariam Poteſtatem & Auctoritatem dictam Abbathiam Domum ſive Monaſterium cuicumque Perſonæ idoneæ eis placuerit exiſtenti Monacho Ordinis Sancti Benedicti Conferendi, Diſponendi, ſive Donandi; ita quòd benè licebit præfatis *Thomæ* & *Johanni*, & eorum alteri, ac Aſſignatis ſuis prædictis, Virtute & Auctoritate præſentis Conceſſionis noſtræ, dictam Abbathiam, cùm proximò, ut prædicitur, vacaverit, cuicumque Perſonæ idoneæ exiſtenti Monacho Ordinis Sancti Benedicti Conferre, Diſponere, ſeu Donare, ac omnia & ſingula quæ circa Præmiſſa neceſſaria fuerint & requiſita ſeu quomodolibet oportuna agere & perimplere, adeò liberè, benè, plenè, & integrè, prout Nos faceremus ſi præſens Conceſſio noſtra inde facta non fuiſſet.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Otford*, viceſimo quarto die Junii.

Per ipſum Regem.

Commiſſio Ludovici Regis, ad Tractandum de Pace & Amicitia.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Ex Autogr. LUDOVICUS, Dei Gratiâ, *Francorum* REX, DUX *Mediolani* & *Januæ* DOMINUS, UNIVERSIS, præſentes Literas inſpecturis, NOTUM FACIMUS quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione Cariſſimi & Dilectiſſimi Conſanguinei noſtri *Ludovici d'Orleans Ducis de Longavilla* Magni Franciæ Cambellani, &, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, Magiſtri *Johannis de Selua* Jurium Doctoris Curiæ noſtri Parlamenti Normaniæ Primi Præſidentis, & *Thomæ Bohier* Militis Generalis Franciæ quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem aut Duobus eorum, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum Sereniſſimo Illuſtriſſimo & Potentiſſimo Principe *Henrico*, Dei gratiâ, *Rege Angliæ* Fratre & Conſanguineo noſtro Cariſſimo, ejuſve Commiſſariis, Ambaſſiatoribus, Oratoribus, Procuratoribus, & Depputatis ad hoc ſufficientem Poteſtatem habentibus, tàm de & ſuper Pace, Amicitia, Liga, & Confœderatione, quàm de & ſuper mutuo & amicabili Intercurſu Mercium & Mercandiſarum, *inter Nos* & præfatum *Angliæ Regem* Hæredes & Succeſſores noſtros, atque Regna, Patrias, Terras, Dominia, & Loca noſtra quæcunque, necnon Subditos, Vaſſallos, Confœderatos, Amicos, Alligatos, & Adhærentes noſtros quoſcunque habendis & contrahendis,

Et præſertim de & ſuper Tractatu Pacis, Amicitiæ, Ligæ, Confœderationis;

Inter Celebris Memoriæ *Carolum* dudùm *Francorum Regem* & Illuſtriſſimum ac Potentiſſimum Principem Inſignis Memoriæ *Henricum* nuper *Angliæ Regem*,

A.D. 1514.
Hen. 8

apud *Stapulas*, per Oratores ſuos hincindè ſufficienter auctoriſatos Inito Concordato & Concluſo,

Et poſtea per *Nos*, per Literas noſtras Patentes Magno Sigillo noſtro ſigillatas & Manu noſtrâ ſubſcriptas Ratifficato & Confirmato,

Innovando ſive Renovando,

Ejuſdémque Tractatûs Articulis ab Eodem Subtrahendis Delendis & Diminuendis, aliiſque Novis, quatinus dictis Commiſſariis noſtris viſum fuerit expediens, eidem Addendis, alióſque Articulos Faciendi, Condendi, Tractandi & Concludendi,

Necnon ſuper Tractatu Pacis, deinceps facto & concluſo *apud Londonias* inter *præfatum Fratrem* & Conſanguineum noſtrum & Oratores, & deinde per *Nos* Ratifficato *Bleſis*, in Præſentia Oratorum prædicti Fratris & Conſanguinei noſtri, & ſuper Articulis ejuſdem Tractatûs Innovandis & Renovandis, Addendis & Diminuendis, novos Articulos Faciendo & Expediendo, prout prædictis Commiſſariis noſtris viſum fuerit,

Ac de & ſuper eodem Tractatu per Literas noſtras Patentes Magno Sigillo noſtro ſigillatas & Manu noſtrâ ſubſcriptas hinc inde Ratifficando & Confirmando,

Communicandi, Tractandi, Concordandi & Concludendi, atque ad Prædicta omnia & ſingula benè & fideliter Perimplendum quodcumq; Juramentum in Animam noſtram Præſtandi, Nóſque ad hujuſmodi Juramentum tactis Sacroſanctis Evangeliis perſonaliter præſtandum, atque ad impetrandum Bullam ſive Reſcriptum Apoſtolicum in debita & ſufficienti forma factum & expeditum, In quo omnia & ſingula in dicto Tractatu contenta & ſpecificata Sedis Apoſtolicæ Auctoritate confirmabuntur, appoſitis Pœnis & Cenſuris Eccleſiaſticis in Nos & Perſonam noſtram & Hæredum noſtrorum, & Sententiâ Interdicti in Regna Patrias & Dominia noſtra, ſi & quatenus contra prædictum Tractatum ejuſve Particulam in aliquo fecerimus venerimus aut contra fieri ſeu veniri conſenſerimus *Nos* & Perſonam noſtram Aſtringendi & Obligandi,

A.D. 1514.
Hen. 8.

Ac omnibus & ſingulis tàm Juris quàm Facti Exceptionibus etiam ſpecialem Renuntiationem Requirentibus pro Nobis & Nomine noſtro expreſsè in vim Pacti Renunciandi,

Cæteráque omnia & ſingula Faciendi Gerendi & Excercendi quæ in Præmiſſis aut circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet Opportuna, & quæ tanti Negotii qualitas, cum ejuſdem Circumſtantiis Dependentiis & Annexis, exigit aut requirit, & quæ Nos faceremus & facere poſſemus ſi perſonaliter Intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum magis exigant ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio *Nos* Ratum & Gratum habere quicquid per dictos noſtros Procuratores Ambaſſiatores circa Præmiſſa Actum, Geſtum, Promiſſum, & Juratum extiterit, & contra ea aut aliqua ipſorum nullo modo contravenire, immò ipſa manutenere & inviolabiliter obſervare ac per noſtras Patentes Literas Confirmare.

In cujus Rei Teſtimonium has Præſentes Manu propriâ ſignavimus & eiſdem Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Datum apud *Sanctum Germanum en Laye*, die viceſima nona Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Quarto, & Regni noſtri Decimo Septimo.

Loys.

Super plicam.

Per Regem.

Robertet.

Sub Sigillo Magno ceræ albæ a duplici caudâ Pergamenæ pendente.

Commiſſio Ludovici Regis ad Tractandum & Concludendum ſuper Matrimonio contrahendo cum Maria Sorore Regis.

A.D. 1514.
An 6. H. 8.
Ex Autogr.

L*Udovicus*, Dei gratiâ, *Francorum Rex*, *Dux Mediolani*, & *Januæ Dominus*, &c. univerſis & ſingulis, præſentes Litteras inſpecturis, Salutem.

Notum Facimus quod,

Cùm inter Illuſtriſſimum & Potentiſſimum Principem *Henricum*, Dei gratiâ, *Angliæ Regem*, Fratrem & Conſanguineum noſtrum Chariſſimum ex unâ, & *Nos* ex aliâ Partibus, Pax, Amicitia, Liga, & Confœderatio piis Mediis, paternis Monitis, & crebris Exhortationibus Sanctiſſimi Domini noſtri *Leonis Pa-*

A.D. 1514

pæ

A.D.1514. Hen. 8. *pæ Decimi*, aliorumque Principum interceſſionibus, habitâ etiam ratione Conſanguinitatis & Compaternitatis, inter Nos contracta, inita, tractata, & concluſa fuerit,

Quam Amicitiam & Confœderationem firmam & ſinceram fore non mediocriter cupientes,

Ob firmiorem ejuſdem Obſervantiam, conſiderantes quòd ad Amoris & Benevolentiæ, ex quo vera gignitur Amicitia, incrementum & conſervationem nichil ſit uſquam præclarius aut efficacius, quàm Sanguinis neceſſitudo, aut Affinitatis vinculum,

Nos igitur pro dictâ Amicitiâ firmandâ, ac pro ſincero Amore quem habemus ad Illuſtriſſimam & Præclariſſimam Dominam *Mariam* Sororem prædicti Sereniſſimi *Regis Angliæ* Fratris noſtri, quam omni Virtute & Venuſtatis ſplendore ornatam pro comperto habemus, obnixè expoſtulavimus a præfato Fratre noſtro *Rege Angliæ*, ut Illam Nobis Matrimonio copulari conſentiret, quem Aſſenſum, ut per Oratores noſtros certiores facti ſumus, grato & fraterno Animo annuit,

Nos igitur (cupientes dictum Matrimonium ſuum ſortiri effectum) confidentes de Induſtriâ, Fidelitate & Probitate Chariſſimi & Dilectiſſimi Conſanguinei noſtri *Ludovici d'Orleans Ducis de Longavillâ, & Marchionis de Rothelyn*, Franciæ Magni Cambellani, necnon, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, Magiſtri *Johannis de Selua*, Jurium Doctoris, in Curiâ Parliamenti noſtri Normanniæ Primi Præſidentis, ac *Thomæ Bohier* Militis Generalis *Franciæ*; Damus & Concedimus per Præſentes eiſdem dictis noſtris Oratoribus, aut eorum Duobus Poteſtatem & Mandatum ſpeciale, & expreſſum, cum Potentiſſimo *Rege Angliæ*, Fratre noſtro, ejuſve Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis ſpecialibus, ad hoc ſpeciale Mandatum habentibus, de & ſuper Matrimonio per Verba de Præſenti ad hoc apta, inter *Nos* & præfatam Sereniſſimam Principem *Dominam Mariam*, dicti *Regis Angliæ* Sororem Cariſſimam, Deo Duce, certis Locis, Terminis, Modo, & Formâ Contrahendo & Solemnizando, prout meliùs, firmiùs, & convenientiùs de Jure fieri poterit, A.D. 1514. Hen. 8.

Ac de & ſuper Dote, Dotalitio, Doario, & Donatione propter nuptias, cauſâ & contemplatione ejuſdem Matrimonii, hinc inde ſingula ſingulis congruè Referendo, Conſtituendo, Dando, Tradendo, & Solvendo,

Ac etiam de & ſuper Tempore, Loco, Modo, & Formâ Traductionis præfatæ *Dominæ Mariæ* in Terras & Patrias pro dicto Matrimonio inter Nos & præfatam *Dominam Mariam* Solemnizando, Statuendo & Præfigendo,

Ac ſuper omnibus aliis connexis, dependentibus, & concernentibus dicti Matrimonii Tractandi, Communicandi, Conveniendi, & Concludendi, & Nos pro Præmiſſis Obligandi, & vice verſâ Obligationes Recipiendi, Pacta quæcunque licita & honeſta Ineundi, Concordandi, Jurandi in Animam noſtram, & omnia alia Faciendi, prout facere poſſemus, ſi Præſentes perſonaliter intereſſemus, unà cum Renunciationibus & omnibus Clauſulis oportunis;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, quicquid per dictos Oratores & Procuratores noſtros in hac parte Actum Geſtum & Concluſum fuerit, Ratum Gratum & Firmum habituros, & inviolabiliter Obſervaturos.

In cujus rei Teſtimonium has Præſentes Manu noſtra ſignavimus, & Sigillo noſtro roborari fecimus.

Datum apud *Sanctum Germanum en Laye*, Die viceſima nona Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo Quarto, & Regni noſtri Decimo Septimo.

Signatum,

LOYS.

Super Plicam,

Per Regem.

ROBERTET.

Sub Sigillo Magno de cerâ Albâ pendente a caudâ pergamenæ.

Commiſſio pro Obligatione fienda.

A.D.1514. .6.H.8. Autogr. LUdovicus, Dei gratiâ, *Francorum Rex, Dux Mediolani*, ac *Januæ Dominus*, univerſis & ſingulis præſentes Literas inſpecturis, Salutem. A.D. 1514.

NOTUM FACIMUS quòd Nos,

De Fidelitatibus Induſtriis & providis Circumſpectionibus Chariſſimi & Dilectiſſimi Conſanguinei noſtri *Ludovici d'Orleans Ducis de Longavilla Marchionis de Rothelin* Franciæ Magni Cambellani, necnon, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, Magiſtri *Johannis de Selua* Jurium Doctoris & noſtri Parliamenti Normanniæ primi Præſidentis, & *Thomæ Bohier* Militis Financiarum noſtrarum Normaniæ Generalis, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios Facimus, Conſtituimus & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem aut Duobus eorum plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cùm Sereniſſimo & Potentiſſimo Principe *Henrico*, Dei gratiâ, *Rege Angliæ* Fratre & Conſanguineo noſtro Chariſſimo, ejuſve Commiſſariis, Ambaſſiatoribus, & Deputatis ad hoc ſufficientem Auctoritatem habentibus, Tractandi Concordandi & Concludendi de & ſuper Obligatione & Solutione facienda Summæ *unius Millionis ſive Decies Centum Millium Coronarum Auri de Sole*, boni Auri & juſti Ponderis ac Valoris nunc Curſum habentis in Francia, ſolvendæ eidem *Regi Angliæ* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, ejuſve aut eorum Deputato vel Deputatis, in Coronis Aureis valoris antedicti locis, terminis, modis & formis per eoſdem Oratores noſtros cum dicto Sereniſſimo *Rege Angliæ* vel ejus Deputatis concordandis, ita tamen quòd ſingulis Annis, a Data Præſentium computandis, & in Duobus Terminis, fiet Solutio *Centum Millium Francorum*, unoquoque Franco Valoris Viginti Solidos Turonenſes, eamque Solutionem continuandam de Anno in Annum uſque ad integram Solutionem dictæ Summæ Totalis:

Dictaque Obligatio facienda ex cauſis ſequentibus; videlicet,

Cùm Bonæ Memoriæ *Carolus Octavus Francorum Rex* Prædeceſſor noſter, juxta quendam Tractatum, inter dicti *Regis Caroli* & Inſignis Memoriæ *Henrici Septimi* nuper *Regis Angliæ* Illuſtriſſimi *Regis Henrici Octavi* nunc *Regis Angliæ* Genitoris Oratores *apud Stapulas ſupra Mare* initum & concluſum, certis ex cauſis, Se & Hæredes ſuos præfato *Regi Angliæ* & ejus Hæredibus Summam *Septingentarum Quadraginta quinque Millium Coronarum Auri* Obligaverit, prout in Literis prædicti *Regis Caroli* deſuper confectis (quarum Data eſt *Ambaſiæ Tertio Decimo Menſis Decembris Anno Domini Milleſimo, Quadringenteſimo, Nonageſimo Secundo*) pleniùs continetur,

Ac deinde, Defuncto *Rege Carolo*, Nos ejuſdem *Caroli* Succeſſor ad Reſiduum ſive Reſtum dictarum Summarum Pecuniæ tunc non ſolutarum primùm præfato *Henrico Septimo* nuper *Regi Angliæ* ac ejus Hæredibus Nos Obligaverimus, prout in Literis deſuper confectis (quarum Data eſt *Pariſius Decima quarta Menſis Julii Anno Domini Milleſimo, Quadringenteſimo, Nonageſimo Octavo*) pleniùs continetur,

Ac deinde Illuſtriſſimo *Regi Henrico Octavo* Moderno, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, Nos & Hæredes noſtros ad Reſiduum ſive Reſtum dictarum Summarum Pecuniæ tunc non ſolutarum benè & fideliter Solvendum, Modo Formâ & Terminis, in Literis noſtris Patentibus deſuper confectis (quarum Data eſt *Bleſis Die viceſima ſecunda Julii, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo Decimo*) contentis, Obligaverimus, prout in eiſdem Literis pleniùs continetur,

Cumque præterea Felicis Memoriæ *Carolus Dux Aurelianenſis* Genitor noſter, per Literas ſuas Patentes, Manu ſuâ ſubſcriptas & Sigillo ſuo ſigillatas (de Data *Septimi Diei Menſis Martii, Anno Domini Milleſimo, Quadringenteſimo, Quadrageſimo quarto*) ex certis Cauſis in eiſdem Literis pleniùs ſpecificatis, Obligaverit Se Hæredes & Succeſſores ſuos ac omnia Bona ſua mobilia & immobilia Præclariſſimæ Dominæ *Margaretæ Duciſſæ Sommerſelli* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis in Summa in eiſdem Literis ſpecificata,

Cujus quidem *dictæ Margaretæ* Potentiſſimus Princeps *Henricus Rex Angliæ* Modernus, Frater noſter, Legitimus Hæres aſſeritur,

Cumque demùm dictæ Pecuniarum Summæ, tàm ex Literis Patentibus noſtris quàm ex Literis Patentibus *Karoli Ducis Aurelianenſis* Genitoris noſtri præfato nunc *Regi Angliæ* Fratri noſtro debitæ, plenè & integrè perſolutæ non fuerint, necnon pro ſingulari Benevolentia & ſummo Amore quo præfatum *Regem Angliæ* Fratrem noſtrum proſequimur, ac ut firmior ſit & fidelior contractæ inter Nos Amicitiæ obſervantia, Dantes inſuper & Concedentes prædictis Oratoribus noſtris plenum ſpeciale & ampliſſimum Mandatum Nos, Hæredes & Subditos noſtros, Regna Patrias & Domi-

A.D. 1514. Hen. 8.

Dominia noſtra quæcunq; nec non bona noſtra Hæredum & Subditorum noſtrorum mobilia & immobilia ubicunque Reperta fuerint, Aſtringendi & Obligandi, ulteriuſque Promittendi & Concedendi quòd Nos, pro dicta Solutione dictæ Summæ *unius Millionis ſive Decem Centum Millium Scutorum Auri* de *Sole* præfato *Regi Angliæ* Fratri noſtro facienda, ſubmittemus Nos alicui Judici Eccleſiaſtico Ordinario vel Delegato infra Terminum per dictos noſtros & dicti *Regis Angliæ* Oratores aſſignandum limitandum & præfigendum, atque in eundem tamquam in Judicem in hac parte competentem conſentiemus, eundemque Rogabimus & Requiremus quatinus in Nos & Perſonam noſtram Excommunicationis latam Sententiam necnon Sententiam Interdicti in Regna Terras Patrias & Dominia noſtra quæcunque in Scriptis ferat pronunciet & ſubmittet, niſi dictam Summam *unius Millionis* locis, terminis, modo, & formâ per dictos noſtros Procuratores ſpecificatis & contentis realiter & cum effectu ſolverimus ſolvive fecerimus, & quòd dictarum Sententiarum & Cenſurarum Abſolutionem aut Relaxationem nullo unquam tempore aut modo petemus petíve faciemus, nec eâdem, ſi gratis offeratur aut concedatur, quoviſmodo utemur, niſi priùs præfato *Regi Angliæ* Fratri noſtro de dicta Summa cum omni Dampno & Intereſſe plenè & integrè ſatisfecerimus ſatisfacereve fieri fecerimus,

Necnon ad Prædictá omnia & ſingula, ſic ut præmittitur fideliter adimplenda, quodcunque Juramentum in Animam noſtram, Nóſque ad hujuſmodi Juramentum tactis Sacroſanctis Evangeliis perſonaliter Præſtandum, atque ad Impetrandum Bullam Apoſtolicam in debita & ſufficienti forma factam & expeditam, in qua omnia & ſingula Præmiſſa Sedis Apoſtolicæ Auctoritate confirmabuntur, appoſitis Pœnis & Cenſuris prædictis, Nos & Perſonam noſtram Aſtringendi & Obligandi,

A.D. 1514. Hen. 8.

Ac omnibus & ſingulis tàm Juris quàm Facti Exceptionibus etiam ſpecialem Renuntiationem Requirentibus Privilegiis quibuſcumque pro Nobis & Nomine noſtro expreſsè & in vim Pacti Renunciandi,

Cæteráque omnia & ſingula Faciendi Gerendi & Exercendi quæ in Præmiſſis aut circa ea neceſſaria fuerint ſive quomodolibet oportuna, & quæ tanti Negotii qualitas, cum ejuſdem circumſtantiis appendentiis & connexis, exigit aut requirit, & quæ Nos faceremus & facere poſſemus ſi perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum exigant magis ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum & Gratum habere quicquid per dictos noſtros Procuratores & Ambaſſiatores circa Præmiſſa Actum, Geſtum, Promiſſum & Juratum extiterit, & contra ea aut aliqua ipſorum nullo modo contravenire, immo ipſa manutenere & inviolabiliter obſervare ac per noſtras Patentes Literas confirmare.

In cujus rei Teſtimonium Sigillum noſtrum præſentibus his duximus apponendum.

Datum apud *Sanctum Germanum en Laye*, Die viceſima nona Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo quarto, & Regni noſtri Decimo Septimo.

LOYS.

Super plicam,

Per Regem.

ROBERTET.

Sub Sigillo Magno ceræ albæ a duplici caudâ pergamenæ pendente.

Super Renunciatione Sponſalium cum Carolo Iſpaniarum Principe.

A.D. 1514. An. 6. H. 8.

Franc. 6. H. 8. m. 12. p. 1.

IN DEI NOMINE AMEN.

Per Præſens Publicum Inſtrumentum cunctis appareat evidenter & ſit Notum Quod,

Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Quartodecimo, Indictione ſecundâ, Pontificatu Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Leonis* hujus nominis Divinâ Providentiâ *Papæ Decimi* Anno Secundo, Menſis verò Julii Die penultimo,

A.D. 1514.

In quadam alta Camera intra Manerium Excellentiſſimi Principis & Domini noſtri *Henrici*, Dei Gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ* Potentiſſimi, Manerium Regium de Waynſted

ſted vulgariter nuncupatum, in Dioceſe Londonienſi notoriè ſitum & ſituatum,

In Præpotentium & Nobilium Dominorum,

Thomæ Norffolciæ & *Karoli Suffolciæ*,

Ducum,

Illuſtriſſimorum, ac Reverendorum in Chriſto Patrum & Dominorum,

Thomæ Lincolnienſis Epiſcopi in Archiepiſcopum Eborum Poſtulati,

Ricardi Wintonienſis,

Et *Thomæ Dunelmenſis*, Epiſcoporum,

Necnon Nobilis Domini *Caroli Comitis Wygorniæ*,

Et *Radulphi Vernay* Militis, Sereniſſimæ Principis & Dominæ *Dominæ Mariæ* Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Domini noſtri Regis prædicti Sororis Illuſtriſſimæ Primi Camerarii,

Teſtium ad Audiendum & Teſtificandum Infraſcripta ſpecialiter vocatorum & rogatorum,, noſtrorúmque Notariorum Publicorum ſubſcriptorum Præſentia,

Perſonaliter conſtituta Sereniſſima Princeps & Domina Domina *Maria* prædicta verba ſubſcripta in effectum in Lingua ſua Anglica & vulgari dixit protulit & recitavit palàm & publice; videlicet,

Quòd, ex pura Voluntate & mero Motu ſuis, & non ad alterius cujuſcumque Inſtigationem aut Perſuaſionem, miſit pro prædictis Præpotentibus Dominis & Reverendis Patribus & ad Se eoſdem advocari fecit, ad eum finem & intentionem ut ſuper Sequentibus Mentem & Animum ſuum declararet,

Et tunc & ibidem coram eiſdem dixit,

Quòd, quamquam jampridem inter Se *&* Karolum Caſtellæ Principem *Illuſtriſſimum, tunc in Minori & Impuberi Ætate conſtitutum, Sponſalia contracta fuiſſent, intellexit tamen in quodam Tractatu, ſuper hujuſmodi Sponſalibus priuſquam contraherent habito, certi Articuli ſive Modi propoſiti conventi & concluſi fuerint ex Parte ipſius* Principis Caſtellæ *Illuſtriſſimi & per ipſum obſervandi, &, inter cæteros, quòd, infra tempus Quadraginta Dierum, poſteaquàm idem* Princeps Caſtellæ *Annum ſuæ Ætatis Quartumdecimum perimpleverit, Procuratorem ſuum legitimum, cum Commiſſione ſive Procuratorio ſufficienti & de jure in ea parte requiſitâ Datâ in tempore Pubertatis ipſius Principis, ad præfatam Sereniſſimam* Dominam Mariam *in Regnum Angliæ deſtinaret,*

Et quòd idem Procurator, Nomine dicti Principis Caſtellæ, pro Purificatione dictorum Sponſalium, Matrimonium verum purum & legittimum, per Verba de Præſenti ad hoc apta, tunc Nomine ejuſdem Principis cum ea contraheret,

Quòd dictus Princeps Caſtellæ *facere non curavit, ſed omnino perimplere poſtpoſuit:*

Aſſeruit etiam, tunc & ibidem, præfata Illuſtriſſima Princeps *Se intellexiſſe & non vanâ Relatione didiciſſe quod nonnulli* præfati Caſtellæ Principis Conſanguinei & Conſiliarii, *& hii præſertim qui eidem magis Familiares exiſtunt, & quibus Corporis ſui Cura & Cuſtodia Commiſſa eſt, quique ejuſdem animum in quam voluerint Partem pro hac Ætate ſua tenera attrahere facile poſſent, non Amore fido & ſincero ſed ficto potius & ſimulato, quin veriùs Odio & Inimicitiâ tàm Seipſam quàm* Metuendiſſimum ſuum Dominum & Fratrem Chariſſimum prædictum, *licet immerito & ſine cauſa, proſequuntur, conantes totis ſuis viribus Animum* dicti Principis Caſtellæ *a Se avertere, & dicta Sponſalia diſſolvere & interrumpere,*

Quamobrem aſſeruit Seſe Animum ſuum aut Amorem in eundem Principem, *præſertim poſt Pubertatem ejuſdem, Maritali Affectione nunquam direxiſſe, aut aliquo Modo in Eum conſenſiſſe, ſed captâ temporis oportunitate voluiſſe ab eiſdem Sponſalibus reſilire & eiſdem contradicere & reclamare,*

Præfata igitur Sereniſſima Domina Maria, *nacta tunc primùm ut aſſeruit occaſione & Commoditate, ex Præmiſſis & nonnullis aliis Cauſis & Conſiderationibus Se & Animum ſuum ut aſſeruit in hac parte moventibus, memoratis Sponſalibus* cum prædicto Principe Caſtellæ *initis & contractis, nullius ad hoc ut aſſeruit ſuaſionibus Inducta, vel dolo Seducta aut Circumventa, Terroribuſve ſive minis Impulſa, ſed Sponte & ex Animo ſuo, omnibus melioribus via, modo, & forma quibus de jure melius & efficacius potuit, Reclamare & Renunciare Se dixit, & ibidem expreſsè Reclamavit & Renunciavit, ab eiſdemque Sponſalibus expreſsè Diſſenſit, ac Verbo & Animo receſſit, ac Se liberam & abſolutam ab hujuſmodi Sponſalium Contractu & Vinculo omnino eſſe voluit, Seipſamque Diſſolvit:*

Deinde eadem Sereniſſima *Domina Maria* prænominatos Nobiles & Præpotentes Dominos ac præfatos Reverendos in Chriſto Patres, Teſtes ſuperius nominatos, inſtanter rogavit & requiſivit tunc ibidem quatenus hujuſmodi ſuum Diſſenſum Cauſáſque ejuſdem Metuendiſſimo Domino ſuo & Fratri Cariſſimo *Angliæ & Franciæ Regi* antedicto intimarent, & pro ea penes ipſius Regiam Mageſtatem inſtarent & intercederent quatenus hujuſmodi ſuum Diſſenſum, attentis & ponderatis Præmiſſis Cauſis & Conſiderationibus, in bonam partem accipiat, nec ſibi propterea in aliquo ſuccenſiat, cùm ſemper parata ſit & erit ipſius Regiæ Celſitudinis Beneplacito in omnibus obtemperare,

Super quibus omnibus & ſingulis præfata Sereniſſima Princeps & Domina Domina *Maria* Nos Notarios Publicos ſubſcriptos & utrumque noſtûm ſibi unum vel plura Publicum ſive Publica Inſtrumentum vel Inſtrumenta conficere, ac præfatos Nobiles & Præpotentes Dominos ac dictos Reverendos in Chriſto Patres Teſtes prænominatos Teſtimonium perhibere rogavit & requiſivit.

Data & Acta fuerunt hæc omnia & ſingula, prout ſupraſcribuntur & recitantur, ſub Anno Domini, Indictione, Pontificatu, Menſe, Die, & Loco prædictis; Præſentibus tunc ibidem, præfatis Nobilibus ac Præpotentibus Dominis, necnon dictis Reverendis in Chriſto Patribus, Teſtibus ſupranominatis, ad Præmiſſa vocatis & rogatis, in Fidem & Teſtimonium omnium & ſingulorum Præmiſſorum.

Et ego Robertus Toneys *Clericus Norwicenſis Diœceſis, in Legibus Bacallarius, Eccleſiarum Cathedralium Lincoln. & Sarum Canonicus ac Publicus Auctoritatibus Apoſtolicâ & Imperiali Notarius, quia Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, per præfatam Sereniſſimam Principem & Dominam* Dominam Mariam, *ſub Anno Domini, Indictione, Pontificatu, Menſe, Die, & Loco prædictis, in effectu dicebantur & præferebantur, agebantur, & fiebant, ejuſdemque* Dominæ Mariæ *a memoratis Sponſalibus Diſſenſui & Reclamationi expreſsè, unà cum præfatis Prænobilibus Dominis Ducibus ac Reverendis Patribus aliiſque Teſtibus ſupranominatis, necnon probo Viro Magiſtro* Willielmo Edwardys *Notario Publico, & Mecum de Inſtrumento Publico uno vel pluribus ſuper Præmiſſis conficiendo vel conficiendis per ipſam* Dominam Mariam *rogato & Se inferius ſubſcribente, præſens perſonaliter interfui, eaque omnia & ſingula ſic, ut præfertur, in effectu dici proferri & fieri vidi & audivi, idcircò hoc præſens Publicum Inſtrumentum, Manu alterius (Me aliunde occupato) fideliter ſcriptum, exinde confeci & in hanc publicam formam redegi, Signoque & Nomine meis ſolitis & conſuetis ſignavi, ac Manu meâ propriâ hic me ſubſcripſi rogatus, ut præmittitur, & requiſitus in Fidem & Teſtimonium Præmiſſorum.*

Et ego Willielmus Edwardys *Clericus, Herefordenſis Diœceſis, Sacris Auctoritatibus Apoſtolicâ & Imperiali Notarius Publicus, quia Præmiſſis omnibus & ſingulis,* &c. ut ſupra.

Nous Promectons, ſur noſtre Honneur & en Parolle de Roy, & Jurons ſur le Canon de la Meſſe & Sainctes Euangilles por Nous preſentement touchees, que Nous entretiendrons & ferons entretiner per noz Royaume, Paiis, Seigneuris, & Subjects fermement & inviolablement le Traicte de Paix, Unyon, & Amytie, fait & conclud le ſeptieſme Jour de Moys d'Aouſt derreiner paſſe per les Deputes & Commis de Treſhault Treſexcellent & Treſpuiſſant Prince noſtre treſcher & treſame Frere Couſin le *Roy d'Angleterre*, & nous Ambaſſadeurs & Orateurs eſtans devers luy,

Et oultre Ratiffions, Approuvons, & avons Agreable tous & chaſcuns les Poyntz & Articles en tout leur effect & contenu, qui ſont plus en long declares en tous & chaſcuns les Traites appenden' & deppenden' d'iceul factz & paſſez entre les Deputies & Commis de noſtre dit Frere & noz dits Ambaſſaders & Orateurs en ceſt partie, Datees du Date deſſuſdit,

Et jurons come devant iceulx & chaſcun garder & inviolablement tenir de point en point, ſans au ceulx ne l'un d'eulx contrevenir, ne aller a l'encontre en aucune maniere,

Et d'abondant jurons que, durant le dit Traicte, nous ſerons bon Frere & Amy a noſtre dit Frere & Couſin, & luy aiderons & aſſiſterons, a noſtre loyal Pouoir, en tout ce qui concernera le bien aſtat & ſeurete de ſa Perſonne,

Et autrement, ſelon qu'il eſt ſpecifie & declaire ou dit Traicte, moyennant qu'il fera le ſemble de ſa Part,

Ainſy nous aid Dieu tous ſes ſaintes & les dits Sainctes Evangilles,

A.D. 1514. Hen. 8. Nous Promectons, ſur noſtre Honneur en Parolle de Roy, & jurons ſur le Canoin de la Meſſe & Sainctes Euangellez par nous preſentement touchees, que nous entretiendrons & ferons entretenir par nous Royaume, Payes, Seigneuries, & Subgects fermement & inviolablement le Traicte de Paix, Union, & Amietie, faiet & conclud, le xxiij Jour du Moys de Mars dernier paſſe, par les Deputez, Procureurs, & Commis de Treſhault & Treſpuiſſant Prince noſtre treſcher & Treſame Frere & Couſin le *Roy d'Angleterre*, & noz Ambaſſadeurs, Procureurs, & Commis,

Et aultre ratiffions approvons & avons agreable tous & chaſcuns les Points & Articles en tout le effect & contenu qui ſont plus au long declairez en tous & chaſcuns les Traictez appendences & dependences d'iceulx, faiz & paſſez entre les Deputes & nos ditz Ambaſſadeurs Commis en ceſte Partie, Datez du Date deſſuſdit,

Et jurons, comme devant, iceulx & chaſcun d'eulx garder & inviolablement tenir de point en point, ſans a iceulx ne l'un d'eulx contrevenir ne aller a l'encontre en aucune manier,

Et d'abondant jurons que, durant le dit Traicte, nous ſerons bon Frere & Amy a noſtre dit Couſin *le Roy d'Angleterre*, & luy ayderons & aſſiſterons, a noſtre loyal Pouoir, en tout qui concernera le bien eſtat & ſeurete de ſa Perſonne.

Pro T. Epiſcopo Lincoln. Electo Eboracenſi.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Pat. 6. H. 8. p. 2. m. 25.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd,

Cùm Sedes Archiepiſcopalis Eccleſiæ Cathedralis ſive Metropoliticæ Eborum, per Mortem Reverendiſſimi in Chriſto Patris *Criſtoferi nuper Cardinalis & Archiepiſcopi Eccleſiæ prædictæ* jam Defuncti vacaverit, & modò vacans exiſtit,

Nos, de Gratia noſtra ſpeciali ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & Concedimus Venerabili in Chriſto Patri *Thomæ Epiſcopo Lincolnienſi nunc Electo Eboracenſi* Cuſtodiam Archiepiſcopatûs Eborum prædicti, ac omnium Temporalium ejuſdem, necnon omnium Caſtrorum, Dominiorum, Maneriorum, Terrarum, Tenementorum, Reddituum, Servitiorum, Portionum, Penſionum, Annuitatum, & aliarum Poſſeſſionum quorumcumque eidem Archiepiſcopatui ac prædictæ Sedi Archiepiſcopali qualitercumque pertinentium ſive ſpectantium,

Conceſſimus etiam *prædicto Venerabili Patri* omnia & omnimoda Feoda Militum, Servitia, Warda, Maritagia, & Cuſtodias omnium Hæredum quorumcumque Tenentium Archiepiſcopatûs prædicti infra Ætatem & Cuſtodiæ noſtræ occaſione prædictâ pertinentium, ac omnimodas Eſcaetas omnium & ſingulorum Tenentium Archiepiſcopatûs prædicti ſive eidem Archiepiſcopatui quoviſmodo pertinentes ſive ſpectantes,

Habenda, Percipienda, Gaudenda, & Retinenda Cuſtodiam prædictam ac omnia & ſingula Præmiſſa & eorum quodlibet *præfato Venerabili Patri* & Aſſignatis ſuis, a tempore Mortis *prædicti nuper Archiepiſcopi*, durante Vacatione prædictâ, & quamdiu Eccleſiam prædictam de Archiepiſcopo vacari contigerit, necnon quouſque Nos vel Hæredes noſtri Temporalia Archiepiſcopatûs illius *præfato Venerabili Patri* nunc *Electo* Reſtituerimus & Liberaverimus, abſque Compoto ſeu aliquo alio Onere Nobis vel Hæredibus noſtris inde reddendo, ſolvendo, ſeu faciendo, & adeò plenè & integrè prout Nos ea omnia & ſingula haberemus ſeu habere deberemus ſi præſens Conceſſio noſtra ei inde facta non fuiſſet,

Conceſſimus etiam *eidem Venerabili Patri* omnimodas Advocationes, Donationes, Præſentationes, Nominationes, & Collationes, ac Incumbentium Inſtitutiones Eccleſiarum, Abbatiarum, Archidiaconatuum, Dignitatum, Prioratuum, Collegiorum, Hoſpitalium, Herimitagiorum, Capellarum, Cantariarum, & aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum quorumcumque de Patronatu ſive Advocatione Archiepiſcopatûs prædicti exiſtentium quoquo modo durante Vacatione prædictâ vacari contingentium, Habendas, Conferendas, Dandas, Præſentandas, & Inſtituendas, ad Libitum *ipſius Venerabilis Patris*, abſque Impetitione noſtri aut alicujus alterius Perſonæ Vice & Nomine noſtro vel pro Nobis,

Et inſuper Concedimus *præfato Venerabili Patri* plenam Poteſtatem & Auctoritatem Nominandi, Faciendi, & Conſtituendi omnes & ſingulos Seneſcallos, Ballivos, Miniſtros, & alios Officiarios quoſcumque Archiepiſcopatûs prædicti, & om-

A.D. 1514. Hen. 8.

& omnium Temporalium ejuſdem adeò liberè prout Nos eoſdem Officiarios facere poſſemus ſi Temporalia Archiepiſcopatûs prædicti in Manibus noſtris remanſiſſent,

Et ulterius, de uberiori Gratia noſtra, Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & Concedimus *præfato Venerabili Patri* omnia & ſingula Exitus, Firmas, Redditus, Reventiones, & Proficua omnium & ſingulorum Temporalium & aliorum Præmiſſorum quorumcumque & cujuſlibet inde Parcellæ a tempore Mortis *prædicti nuper Archiepiſcopi* hucuſque & exnunc durante Vacatione prædictâ qualitercumq; creſcentia, provenientia, ſive emergentia, Habenda & Percipienda tàm per Manus ſuas proprias & Miniſtrorum ſuorum quàm per Manus nuper & nunc Eſcaetorum, Vicecomitum, Seneſcallorum, Ballivorum, Firmariorum, Receptorum, aut aliorum Occupatorum Temporalium prædictorum & omnium & ſingulorum Præmiſſorum & cujuſlibet inde Parcellæ ad uſum proprium *ipſius Venerabilis Patris*, abſque Compoto aut aliqua alia ratione inde reddendo ſeu faciendo, & abſque Perturbatione, Moleſtatione, Inquietatione, ſeu Gravamine noſtri vel Hæredum noſtrorum, aut aliorum Officiariorum noſtrorum quorumcumque; & hoc abſque aliquo Feodo in Hanaperio Cancellariæ noſtræ ſolvendo.

Eo quòd expreſſa mentio &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, quinto die Auguſti.

Per ipſum Regem.

Tractatus Pacis & Amicitiæ inter Ludovicum Francorum Regem & Henricum Octavum Angliæ Regem.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Ex Autogr.

UNIVERSIS ET SINGULIS, præſentes Literas inſpecturis, Nos *Ludovicus d'Orleans* Dux de *Longavilla*, MARCHIO *de Rothelin* & Magnus Franciæ Cambellanus, *Johannes de Selua* Jurium Doctor Curiæ Supremæ Parlamenti Normaniæ Primus Præſidens, *Thomas Bobier* Miles Franciæ Generalis, Chriſtianiſſimi Sereniſſimi Invictiſſimi ac Potentiſſimi Principis *Ludovici*, Dei Gratiâ, *Francorum* REGIS, DUCIS *Mediolani*, & DOMINI *Genuæ*, Oratores, Procuratores, Ambaſſiatores, & ad Infraſcripta Commiſſarii, Deputati, SALUTEM.

NOTUM FACIMUS ET SCIATIS quòd,

Quamvis inter eundem Chriſtianiſſimum *Ludovicum Francorum Regem* & Illuſtriſſimum Excellentiſſimum ac Potentiſſimum Principem *Henricum*, Dei Gratiâ, *Angliæ Regem & Dominum Hiberniæ*, Bellum aliquamdiu habitum geſtumque fuerit,

Conſiderans tamen Chriſtianiſſimus *Rex noſter* & ſecum proſpiciens quanta ſit inter eos Sanguinis Neceſſitudo & Propinquitas, quàm arctum Compaternitatis Vinculum, & quàm utilis ac neceſſaria fuerit Subditorum familiaris & amicabilis Converſatio, tùm propter Regnorum Vicinitatem, tùm propter Mercium Intercurſum, cupienſque magnoperè Chriſtiani Sanguinis Effuſionem cohibere, atque omnem Belli Vim in Efferatos Barbaros Chriſtiani Nominis Hoſtes Cruentiſſimos convertere, Sanctiſſimi Domini noſtri *Leonis Papæ Decimi* Paternis Exhortationibus Mediſque Sanctiſſimis, & crebris Petitionibus aliorumque Principum ſuorum Confœderatorum Perſuaſionibus & Precibus nonnichil Acceſſionis ad eam Rem afferentibus, ad Honorem & Laudem Dei Omnipotentis, Glorioſiſſimæq; Virginis Mariæ, totiuſque Curiæ Cœleſtis, & Chriſtianæ Religionis Exaltationem & Incrementum, ad æquas Pacis Conditiones acceptandum Animum induxit;

Nos igitur, præfati Chriſtianiſſimi Potentiſſimi & Invictiſſimi Principis *Ludovici*, Dei Gratiâ, *Francorum* REGIS DUCIS *Mediolani* & DOMINI *Genuæ* Conſiliarii, Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarii, Procuratores, & Nuncii ſpeciales prædicti, ad Infraſcripta ſufficienter auctoriſati,

Pro firma Pace fideli Amicitia & vera Concordia, inter eundem Potentiſſimum & Chriſtianiſſimum Regem noſtrum & præfatum Illuſtriſſimum Principem *Henricum Angliæ Regem* eorumque Alligatos Confœderatos & Subditos, qui per præſentem Tractatum comprehendentur, ac eorum Regna, Civitates, Patrias, Terras, Oppida, Villas, Territoria, Caſtella, Dominia, & Loca quæcunque, hujus Tractatûs tempore per eorum aliquem habita, tenta, poſſeſſa, aut occupata, habendis, tenendis, & inviolabiliter obſervandis, Cum Generoſo & Illuſtri Domino *Thoma Duce Norfolchiæ* Theſaurario & Mareſcallo Angliæ, & Reverendiſſimis in Chriſto Patribus & Dominis Dominis, *Thoma Epiſcopo Lincolnienſi in Archiepiſcopum Eboracenſem Poſtulato*, & *Ricardo Epiſcopo Wyntonienſi* Sigilli Regis Privati Cuſtode dicti *Regis Henrici* Oratoribus, Ambaſſiatoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Nunciis ſpecialibus ad hoc ſpecialiter Depputatis & ſufficientem Auctoritatem habentibus, Convenimus, Pacti ſumus, Concordavimus, Concluſimus, atque Auctoritate Commiſſionum noſtrarum (quarum Tenores inferiùs inſeruntur) per Præſentes Convenimus, Paciſcimur, Concordamus, & Concludimus articulatim, prout ſequitur,

Inprimis, quòd bonæ, cinceræ, firmæ, & perfectæ ſint & inviolabiliter habeantur & obſerventur Pax, Amicitia, Fœdera, & Concordia *inter Potentiſſimos Reges antedictos*, eorumq; Regna, Civitates, Patrias, Terras, & Dominia, Caſtra, Villas, Territoria, Opida, & Loca quæcunque modo per eorumdem Regum unum alterumve habita, tenta, poſſeſſa, vel occupata, intérque eorum Hæredes & Succeſſores, Vaſſallos, Incolas, Habitatores, atque Subditos ſuos, ac quoſcunque Alligatos & Confœderatos utriuſque, per præſentem Tractatum Pacis inferiùs comprehenſos, per Terram, Mare, Portus Maris, Aquas dulces, & ubicunque Locorum; ita quòd omnes Injuriæ, Moleſtationes, & Gravamina, Offenſæ ac Dampna quæcunq; uni Principum prædictorum, ejuſve Regnis, Patriis, Terris, Caſtris, Villis, Opidis, Civitatibus, Territeriis aut Dominiis, Incolis, Habitatoribus aut Subditis, dicti Belli ſive Guerræ occaſione, per alterum Principem ejuſve Subditos, Armigeros, Gentes Armorum, Alligatos, aut Confœderatos quoſcunque, quoviſcunque modo aut occaſione quacunque, per Terram Mare vel Aquas dulces, qualitercunque quandocunque aut ubicunque facta & illata, penitùs aboleantur, & utrinque per quemlibet Principum prædictorum omninò remittantur, & per Præſentes abolentur, delentur, & remittuntur, & ita ab eorumdem Memoria prorſus deleantur ut neuter Principum prædictorum, ejuſve Subditus aut Confœderatus, ut præfertur (cujuſcumque Statûs Gradûs aut Conditionis exiſtat) alteri Principi ejuſve Confœderatis prædictis aut eorum Subditis, ejus Rei Gratiâ, quicquam *Vultu Verbo Facto* aut *Nutu* improperet aut impingat, aut quovis modo ſeu quæſito Colore id vindicare intendat aut præſumat, aut per alios directè vel indirectè vindicari procuret aut ſinat.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd dictæ Amicitiæ, Pax, & Fœdera ſuum habeant & ſortiantur effectum immediatè poſt Datam Præſentium, & durent *Vitâ utriuſque Regum prædictorum durante & per unum Annum integrum poſt Mortem Principis primò Morientis*, Teneatúrque Succeſſor *Principis primò Morientis* infra dictum Annum *Principi Superſtiti* Mortem Prædeceſſorum ſui ſignifficare, & eundem per Literas ſuas Manu ſuâ ſubſcriptas certiorem facere utrum hanc Amicitiam & Pacem ad ulteriora & ampliora tempora prorogare, an de novo inire & contrahere velit & intendat.

Item, quòd, durante Termino prædicto, Bella, Guerræ, Hoſtilitates, & Inimicitiæ quæcunque *inter præfatos Reges* eorumdémque Hæredes & Succeſſores, Vaſſallos, Subditos, & Confœderatos quoſcumque, qui per præſentem Tractatum, ut præmittitur, inferiùs comprehendentur, eorumque Subditos, necnon inter Illuſtriſſima Regna, Patrias, Terras, Dominia, Caſtra, Villas, Territoria, Civitates, & Opida quæcunque per eorumdem Regum unum alterúmve nunc habita, tenta, poſſeſſa, aut occcupata, eorumque Habitatores & Incolas quoſcunque, per Terram, Mare, Litora Maris, & Aquas dulces, ac ubicumque Locorum omninò ceſſabunt.

Item, quòd omnes & ſinguli *utriuſque dictorum Principum*, eorumdémque Hæredum & Succeſſorum, aut eorum alterius, ipſorúmque Alligatorum in hac parte comprehenſorum, Vaſſalli & Subditi, dictorúmque Regnorum, Patriarum, Terrarum, Dominiorum, Caſtellorum, Villarum, Territoriorum, Civitatum, & Opidorum Incolæ & Habitatores, ſive ſint Archiepiſcopi, Epiſcopi, Duces, Marchiones, Comites, Barones, Mercatores, ac cujuſvis Statûs Conditioniſve exiſtant, durante Pace antedictâ, ubique Locorum ſeſe mutuis Officiis proſequantur & honeſtâ Affectione pertractent, poſſintque liberè tutè & ſecurè abſque ullâ Offensâ Salvo Conductu ſive Licentiâ, ubicunque Perluſtrare per Terram Mare & Aquas dulces Navigare hinc inde, atque ad Patrias, Dominia, Portus, & Diſtrictus quoſcunque utriuſque ipſorum Principum citra & ultra Mare Accedere (dùm tamen Numerum Armatorum

rum Centum ſimul non excedant) licebitque eiſdem quamdiu voluerint ibidem Morari Mercari Merces Mercimonia Arma & Jocalia quæcunque, ſi Statuta municipalia antehac ſancita non obſtent, Emere Vendere, ac ut eis placuerit illinc ad Partes proprias vel alibi liberè quotiens duxerint abeundum abire, cum ſuis aut conductis vel comodatis Navigiis, Plauſtris, Vehiculis, Equis, Armaturis, Mercimoniis, Sarcinolis, Boniſque & Rebus ſuis quibuſcunque, abſque ullo Impedimento Offenſâ Arreſtatione etiam ob Cauſam Marcæ, Contromarcæ, Repriſaliarum, aut aliâ Diſtrictione quacunque, tàm in Terrâ quàm in Mari & in Aquis dulcibus, quemadmodùm Patriis in propriis hæc omnia facerent aut eis facere liceret.

Item, quòd omnia Munera ſive Onera, ab aliquo *dictorum Principum*, in cujuſvis eorum Patriarum ſive Dominiorum Partibus, citra aut infra Quinquaginta & duos Annos ante Datam Præſentium, Impoſita Mercatoribus aut Subditis alterius Principis ejuſve Hæredum & Succeſſorum nociva, durante hac Pace penitùs ſint Extincta, & quòd talia aut conſimilia, hac Amicitiâ durante, ammodò non imponantur; Salvis tamen ſemper quoad alia omnibus Regionum Urbium & Locorum Statutis & Conſuetudinibus, quibus nihil quoad eorum Jura per Præmiſſa derrogatum cenſeatur.

Item, quòd omnes Mercatores etiam *Veneti* & *Florentini* poſſint, per Mare & Aquas dulces, Armati pro Cuſtodia & Tuitione ſuorum Corporum Bonorum Navium & Mercium, vel non Armati, cum ſuis propriis Mercibus aut alienis in Navibus Carracis aut Galeis propriis ſive alienis, in Regna Franciæ & Angliæ & eorum alterum ſive utrimque tutè liberè & ſecurè venire, & ab hinc quo velint abire durante Amicitiâ antedictâ quandocunque & quotienſcunque voluerint, abſque Violentiâ, Diſturbio, Moleſtiâ, aut Gravamine quocunque per dictos *Angliæ & Francorum Reges* ſive eorum aliquem aut eorum Hæredes & Succeſſores ſive ipſorum aut alicujus eorum Subditos quoſcunque.

Item, dicti Ambaſſiatores & Commiſſarii *Franciæ & Angliæ Principum prædictorum*, pro Principibus ſuis & Nomine eorum, Promiſerint & per Præſentes, Promittunt quòd durante Termino præſentis Tractatûs, neuter dictorum Principum contra alium, ejuſve Alligatos & Confœderatos, aut contra Regna, Patrias, Terras, Dominia, Caſtra, Villas, Territoria, Civitates, & Opida quæcunque, per eorum unum aut alterum nunc habita, tenta, poſſeſſa, aut occupata, eorumve Habitatores aut Incolas, quicquam aget, faciet, tractabit, vel attemptabit quocunque in Loco, ſive in Terra ſive in Mari occaſione quacunque, nullique præſtabit Auxilium, Conſilium, vel Aſſenſum quòd per alium vel alios aliquid fiat, agatur, tractetur, vel attemptetur in Præjudicium vel Dampnum alterius, ejuſve, ut prædictum eſt, Alligatorum & Confœderatorum; Et, ſi per alterum eorum ſecus fiat, aut aliqua Belli Suſpitio contra alterum, ejuſve, ut prædictum eſt, Alligatos & Confœderatos præbeatur, *Princeps*, ſic in contrarium aliquid attemptans vel Belli Suſpitionem inferens, ſuper hoc admonitus & requiſitus, illico illam Belli Suſpitionem auferet & incontinenti amovebit.

Item, quòd deinceps in Villis *Boloniæ*, *Dordræ*, *Montoiræ*, *Fyennez*, aut in aliquibus Portubus ejuſve Locis quibuſcumque, ſub Obedientia *Regis Francorum* exiſtentibus, nullatenus Recipiantur, Manuteneantur, aut Favoriſentur aliqui Armigeri, aut Gentes Armorum, quæcunque facientes aut excercentes Latrocinia, Deprædationes, Furta, Excurſus, Piratias, aut Malefacta, contra effectum præſentis Tractatûs, per Terram Mare aut Aquas dulces, ſuper & contra Subditos præfati *Regis Angliæ*, ejuſve Alligatorum & Confœderatorum ſubſequenter comprehenſorum, Regna, Patrias, Terras, Dominia, Caſtra, Villas, Territoria, Civitates, & Oppida, aut eorum Bona quæcumque: Et pari eodemque modo in Villa *Caliſii*, *Caſtellis de Hames & Guyſnes*, vel in aliquibus Portubus aliis vel Locis quibuſcunque, ſub Obedientia *Regis Angliæ*, ſive citra ſive ultra Mare exiſtentibus, non Recipiantur, Manuteneantur, aut Favoriſentur aliqui Armigeri, aut Gentes Armorum, quæcunque facientes aut excercentes Latrocinia, Deprædationes, Furta, Excurſus, Piratias, aut Malefacta, contra effectum præſentis Tractatûs, per Terras Mare aut Aquas dulces, ſuper & contra Subditos præfati *Regis Francorum*, ejuſve Alligatorum aut Confœderatorum ſubſequenter comprehenſorum aut eorum Bona quæcunque: Et, Caſu quo ſecus fiat, *uterque Principum prædictorum*, eorumve Amicitiæ Conſervatores, Causâ ſummariè & de plano ſine figura Judicii cognitâ, pro Parte

ſuâ

A.D. 1514. Hen. 8.

ſuâ & quathenus per Se aut Subditos ſuos aliquid fuerit in contrarium attemptatum, plenam integram & promptam faciet Juſtitiam Reſtitutionem & Reparationem.

Item, ſi per hujuſmodi Armigeros aut Gentes Armorum, præter ſeu contra Præmiſſa aliqui Priſonnarii fuerint captivati, Gentes arreſtatæ, aut Bona quæcunque capta, & Cauſa hujuſmodi captionis aut arreſtationis propter rationabilem aliquam Cauſam non poſſit tàm ſummariè diſcuti & terminari, tunc & in ipſo Caſu primò & ante omnia per Conſervatores ſubſcriptos, eorumve Commiſſarios aut Locorum Judices, procedetur ad hujuſmodi Priſonariorum & Arreſtatorum ac Bonorum captorum Deliberationem & Recredentiam ſeu Reſtitutionem; præſtitâ tamen ſufficienti Cautione, Arbitrio præfatorum Conſervatorum Commiſſariorum & Judicum.

Item, quòd ex *neutrius Principum prædictorum* Cancellaria aut alia Curia impoſterùm concedantur aliquæ Literæ Repriſaliarum Marcæ aut Contromarcæ, niſi ſuper & contra principales Delinquentes & eorum Bona eorumve Fautores, & hoc in caſu manifeſtæ Denegationis Juſtitiæ, de qua per Literas Summationis aut Requiſitionis & prout de Jure requiritur, ſufficienter conſtabit: Neuterque Regum prædictorum, eorumve Officialium, Juſtitiariorum, aut Miniſtrorum ab aliquo Regnorum, Patriarum, Civitatum, Villarum, Caſtrorum, Opidorum, Dominiorum, Territoriorum, aut Locorum, per aliquem eorumdem *Francorum & Angliæ Regum*, ut præmittitur, habitatorum, tentorum, poſſeſſorum, aut occupatorum, aut ab eorum Incolis, Habitatoribus, aut Subditis quicquam Ratione Dominii, Superioritatis, Appellationis, Juriſdictionis, Reſſorti, aut alterius Juris aut Cauſæ cujuſcunque, petet, exiget, vendicabit, recipiet, aut quoquomodo admittet.

Item, quòd, ſi, durantibus Pace & Amicitiis præfatis, aliquid contra Vires & Effectus earumdem, per Terras Mare aut Aquas dulces, per Principes prædictos, eorumvè Vaſſallos aut Subditos, aut Alligatos in hiis Amicitiis comprehenſos, aut eorum Subditos vel Vaſſallos, Regna, Patrias, Terras, Dominia, Caſtra, Villas, Territoria, Civitates, & Opida per eorumdem Principum unum alterumve nunc tenta, poſſeſſa, aut occupata, eorumque Habitatores & Incolas quoſcunque, fuerit attemptatum actum aut geſtum, nichilominus tamen hæc Pax ſive Amicitia in ſuis Viribus durante Termino præſentis Tractatûs permanebit, & Dampna Reſarcientur, Attemptata Reformabuntur, & Capta Reſtituentur, & pro ipſis Attemptatis ſolomodò puniantur ipſi Attemptatores & Dampnificantes & non alii.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd *neuter Principum prædictorum* quicquam aget, faciet, tractabit, vel attemptabit, aut ab aliis agi, fieri, tractari, vel attemptari faciet, permittet, aut conſentiet, quocunque in Loco, ſive in Terra ſive in Mari, Portubus Maris, vel Aquis dulcibus, occaſione quacunque, nullumque præſtabit Auxilium, Conſilium, Favorem, vel Aſſenſum quòd per alium vel alios quoſcunque aliquid fiat agatur vel attemptetur, directè vel indirectè, tacitè vel occultè, in Injuriam Præjudicium aut Dampnum alterius ejuſve Hæredum aut Succeſſorum, Regnorum, Patriarum, Terrarum, Dominiorum, Caſtrorum, Villarum, Territoriorum, Civitatum, aut Opidorum, ſic, ut præmittitur, per eorum aliquem habitorum, tentorum, occupatorum, vel poſſeſſorum; ſed quibuſcunque, ſic, ut præmittitur, contra unum eorum aliquid molientibus, agentibus, tractantibus, vel attemptantibus, alter expreſsè & cum effectu contradicet renitetur obſtabit & Impedimentum realiter & quantum poterit præſtabit.

Item, quòd, dictis Amicitiis durantibus, neuter Regum prædictorum quoviſmodo receptabit aut retinebit, nec a Subditis ſuis eorum alter receptari aut retineri permittet, aliquos Rebelles ſive Proditores de Crimine Læſæ Majeſtatis ſuſpectos, aut Transfugas ex Subditis alterius dictorum Regum ſceleſtam Factionem contra alterum dictorum Regum Machinantes; nec hujuſmodi Rebellibus ſive Proditoribus, Rebelli ſive Proditori, qui in aliquem Locum Obedientiæ dictorum Regum ſeu alterius eorumdem declinaverint ſeu declinaverit, quoviſmodo dabit Conſilium, Auxilium, Favorem, Subſidium, aut Aſſiſtentiam; Sed eum aut eos, infra Viginti Dies poſteaquam, per Literas alterius eorumdem, cujus hujuſmodi Rebelles aut Rebellis Subditi aut Subditus extiterint ſive extiterit, alter eorum requiſitus fuerit, eum vel eos Literarum hujuſmodi Requiſitionis Latori, aut alii ad hoc in hujuſmodi Literis Nominato ſive Depputato, tradet reſtituet & deliberabit, tradive reſtitui & deliberari faciet.

A.D. 1514. Hen. 8.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd *præfati Reges*, pro Tuitione & Deffenſione Perſonarum ſuarum & Statuum Regnorum, Patriarum, Terrarum, Dominiorum, Civitatum, Opidorum, Villarum, Caſtrorum, & Territoriorum ſuorum, nunc per eorum unum ſive alterum tentorum, habitorum, poſſeſſorum, ſive occupatorum, contra Invaſores & hoſtiles Aggreſſores quoſcunque, ſine fraude, dolo, diſſimulatione, aut alio colore quocunque, ſint & erunt de cætero durante Vitâ utriuſque Amicorum Amici & Inimicorum Inimici, ſine Exceptione aliqua; non obſtantibus quibuſcumque Tractatibus, Ligis, Alligantiis, Amicitiis, & Confœderationibus per eorum unum ſive alterum habitis, contractis, concluſis, & quocunque modo confirmatis, aut poſthac habendis, contrahendis, ſive confirmandis, cum quibuſcunque Principibus, cujuſcunque Statûs, Gradûs, aut Dignitatis exiſtant, aut Communitatibus qualeſcumque fuerint aut erunt: Et, ſi aliquis vel aliqui, cujuſcumque Statûs, Gradûs, aut Conditionis exiſtat vel exiſtant, etiam ſi utriuſque vel alterius eorum Conſanguineus, Affinis, Confœderatus, aut Alligatus, Conſanguinei, Affines, Confœderati, & Alligati fuerit vel fuerint, & quocumque Neceſſitudinis Vinculo utrumque aut eorum alterum attingat ſive attingant, Regna, Patrias, Dominia, Terras, Caſtra, Civitates, Opida, Villas, aut Territoria, per eos vel eorum alterum nunc habita, poſſeſſa, tenta, aut occupata, per viam Guerræ hoſtiliter invaſerit vel aggreſſus fuerit, invaſerint ſive aggreſſi fuerint, aut Injuriam vel Dampnum alteri *Principum* prædictorum ejuſve Subditis, Incolis, ſive Habitatoribus infra Regna, Patrias, Dominia, Terras, Caſtra, Civitates, Opida, Villas, aut Territoria prædicta inferre aut facere voluerit vel attemptaverit, voluerint vel attemptaverint, *Princeps non Invaſus* bonâ fide realiter & cum effectu *Principem ſic hoſtiliter Invaſum* pro Tuitione & Deffenſione ſuâ Auxiliis Militaribus Gentium Armorum quotiens & quando opus fuerit & quantò citiùs commodè poterit poſtquam debitè requiſitus fuerit, Sumptibus tamen & Expenſis Auxilium Petentis aut Requirentis, habitâ tamen Temporum Loci & Statûs Rerum ſuarum ratione, adjuvabit modo & formâ ſequentibus; videlicet,

Rex Angliæ Francorum Regi, ſic, ut præfertur, Invaſo, pro Guerra ſeu Bello ad Deffenſionem ſuam, ut præfertur, per Terram gerendo; dabit Decem Milia Architenentium aut aliorum Peditum ſufficienter Armatorum, aut alium minorem Numerum quemcumque; ſi & quathenus petantur aut requirantur, petatur aut requiratur: Et pro Bello Navali ad Deffenſionem, ut præfertur, gerendo Quinque Milia Hominum ſufficienter Armatorum, cum Navibus ad Bellum hujuſmodi aptis, atque Bombardis ſive Tormentis Bellicis, Pulvere, Lapidibus, Telis, Victualibus, Armamentis, & aliis quibuſcunque ad Bellum Navale gerendum neceſſariis, ſufficienter inſtructis & tanto Hominum Numero convenientibus, aut alium Numerum minorem quemcunque, ſi & quathenus petantur aut requirantur, petatur aut requiratur, Sumptibus tamen & Expenſis Petentis aut Requirentis:

Et præfatus *Ludovicus Francorum Rex* prædicto *Regi Angliæ*, pro Guerra ſive Bello ad Deffenſionem, ut prædicitur, per Terram gerendo; dabit Mille & Ducentas Lanceas Armis Equis validis & aliis more Gallico ſufficienter apparatas & inſtructas, quæ aſcendunt ad Numerum Decem Millium Equitum, vel alium Numerum inferiorem quemcunque, ſi & quatenus petantur aut requirantur, petatur aut requiratur: Et pro Bello Navali ad Deffenſionem gerendo Quinque Milia Hominum ſufficienter Armatorum cum Navibus ad Bellum hujuſmodi aptis, atque Bombardis ſive Tormentis & aliis quibuſcunque ad Bellum gerendum neceſſariis ſufficienter inſtructis, & tanto Hominum Numero convenientibus, & quemlibet Numerum minorem ſi & quathinus petantur aut requirantur, petatur aut requiratur, Sumptibus tamen & Expenſis Petentis aut Requirentis.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd *dicti Reges*, pro Juribus ſuis in Regnis, Patriis, Terris, Dominiis, Civitatibus, Opidis, Villis, & Territoriis per alios detentis & occupatis Recuperandis, Unus Alteri bonâ fide realiter & cum effectu Suppetias & Auxilium Gentis armorum dabit & concedet, quantò citiùs comodè poterit, poſtquam debitè ad hoc Requiſitus fuerit, Sumptibus tamen & Expenſis Petentis aut Requirentis, modo & formâ ſequentibus; videlicet,

Dictus *Rex Angliæ* præfato *Regi Ludovico*, ad Jus ſuum ut præfertur Recuperandum, pro Bello per Terram gerendo, dabit Quinque Milia Architenentium aut aliorum Peditum ſufficienter armatorum, & quemlibet Numerum Inferiorem ſi & quatenus petantur aut requirantur, petatur aut requiratur: Et pro Bello Navali, ad Jus ſuum ut præfertur Recuperandum, ſimiliter Quinque Milia Hominum ſufficienter Armatorum, cum Navibus ad hujuſmodi Bellum aptis, atque Bombardis ſive Tormentis bellicis Pulvere, Lapidibus, Telis, Victualibus, Armamentis & aliis quibuſcunque ad Bellum gerendum Neceſſariis ſufficienter Inſtructis, & tanto Hominum numero convenientibus, & quemlibet Numerum minorem ſi & quatinus petantur aut petatur, Sumptibus tamen & Expenſis Petentis aut Requirentis:

Et præfatus *Ludovicus Rex* prædicto *Regi Angliæ*, pro Guerra ſive Bello ad Jus ſuum ut præfertur Recuperandum per Terram gerendo, dabit Sexcentum Lanceas Armis Equis validis & aliis more Gallico ſufficienter apparatas & Inſtructas, quæ aſcendunt ad Quinque Milia Equitum, & quemlibet Numerum minorem, ſi & quatinus tot petantur aut requirantur, & pro Bello Navali ſimiliter ad Jus ſuum recuperandum Quinque Milia Hominum ſufficienter armatorum, cum Navibus ad Bellum hujuſmodi aptis, atque Bombardis ſive Tormentis bellicis Pulvere, Lapidibus, Telis, Victualibus, Armamentis, & aliis quibuſcunque ad Bellum gerendum neceſſariis ſufficienter Inſtructis & tanto Hominum Numero convenientibus, & quemlibet Numerum minorem ſi & quatenus tot petantur, Sumptibus tamen & Expenſis Petentis aut Requirentis.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, ſi causâ aut ocſione hujus Tractatûs Amicitiæ vel alicujus alterius Tractatûs cujuſcumque, inter præfatos Reges nunc initi, habiti, facti, & concluſi, de Data Præſentium, contra eorum unum Guerra ſive Bellum ortum geſtum aut motum fuerit per alium Principem quemcunque cujuſcunque Statûs, Gradûs, aut Conditionis exiſtat, etiamſi Conſanguineus Affinis aut Confœderatus & Alligatus fuerit utriuſque aut eorum alterius, & quocumque Neceſſitudinis Vinculo utrumque ſive alterum attingat, & *Rex Ille*, contra quem hujuſmodi Guerra ſive Bellum movetur, alium *Regem* in Verbo Regio & ſuper Honore ſuo per Literas ſuas certiorem Reddiderit Guerram ſive Bellum pro hujuſmodi Causa moveri, ſtabitur hujuſmodi Certificationi: Et *Rex, ſic factus certior*, bonâ Fide realiter & cum effectu, *Illi, cui Guerra ſive Bellum ſic ut præfertur movetur*, Suppetias & Auxilium Gentis armorum Sumptibus ſuis propriis dabit & concedet, quotiens & quando opus fuerit, & quanto citiùs commode poterit poſtquam ſuper hoc certior factus & debitè requiſitus fuerit modo & formâ ſequentibus;

Videlicet,

Præfatus *Rex Angliæ*, dicto *Regi Ludovico* ſi Bellum aut Guerra contra Eum, Causâ vel Occaſione prædictis, per quemcunque alium Principem, ut præfertur, moveatur, pro Bello Navali hoc Caſu gerendo, Sumptibus & Expenſis ſuis propriis, dabit & concedet Sex Millia Hominum ſufficienter armatorum, cum Navibus ad hujuſmodi Bellum aptis, atque Bombardis ſive Tormentis bellicis, Pulvere, Lapidibus, Telis, Victualibus, Armamentis, & aliis quibuſcunque ad Bellum gerendum neceſſariis, ſufficienter Inſtructis & tanto Hominum numero convenientibus, ad quemlibet Numerum minorem ſi & quatenus petantur vel petatur; & præfatus *Ludovicus Rex*, prædicto *Regi Angliæ* ſi Bellum aut Guerra contra Eum, Causa vel Occaſione prædictis per quemcunque alium Principem, ut præfertur, moveatur, pro Bello Navali hoc Caſu gerendo, Sumptibus & Expenſis ſuis propriis, dabit & concedet Sex Milia Hominum ſufficienter armatorum, cum Navibus ad hujuſmodi Bellum aptis, atque Bombardis ſive Tormentis bellicis, Pulvere, Lapidibus, Telis, Victualibus, Armamentis, & aliis quibuſcunque ad Bellum gerendum neceſſariis ſufficienter Inſtructis, & tanto Hominum Numero convenientibus, & quemlibet Numerum minorem ſi & quatenus petantur ſive petatur.

Item, quòd ſi, de communi & expreſſo Conſenſu Aſſenſu & Concordia utriuſque Regum prædictorum, contra alium Principem vel Principes cujuſcumque Statûs, Gradûs, Dignitatis, aut Præheminentiæ exiſtat aut exiſtant, aut contra Communitates quaſcunque Bellum ſive Guerra ſimul inferri aut moveri contigerit, neuter Eorum, Tractatum, Pacem, Treugam, Inducias, aut Appunctuamentum quodcumque, cum Illo vel Illis contra Quem vel Quos hujuſmodi Bellum ſive Guerra ſic motum illatum aut geſtum fuerit, aut cum eorum Hominibus Commiſſariis vel Deputatis, faciet vel fieri procurabit aut conſentiet ſine utriuſque illorum Scientia, Conſenſu, Aſſenſu, & Voluntate expreſſis.

Item, quod in præſenti Tractatu Pacis & Amicitiæ comprehendantur Amici

Alligati & Confœderati utriuſque Partis ſubſequenter Nominati,

Videlicet,

Pro Parte *Regis Francorum*,

Sanctiſſimus Dominus noſter *Papa Leo Decimus*,

Eccleſia Romana,

Ac *Sancta Sedes Apoſtolica*,

Sacrum Imperium.

Reges & Regna Hungariæ, Scotiæ, Portugaliæ, Daciæ, Navarræ, & Scotiæ,

Duces Sabaudiæ, Lothoringiæ, Gueldriæ,

Dux & Dominium Venetorum,

Dominium Florentiæ,

Epiſcopus Leodienſis,

Marchiones Mantuæ Montisferrati & Saluciarum,

Ac *Dominus* de Sedano,

Et pro Parte *Regis Angliæ*,

Sanctiſſimus Dominus noſter *Leo Decimus Pontifex Maximus*,

Eccleſia Romana,

Et *Sancta Sedes Apoſtolica*, *Bononia*, ac omnia Opida, Civitates, Caſtra, Villæ, & Territoria ad Patrimonium Sancti Petri & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſpectantia & quoquomodo pertinentia,

Sacrum Imperium,

Et Illuſtriſſimus Princeps *Carolus Princeps Caſtellæ, Archidux Auſtriæ, &c.* ejuſque Hæredes & Succeſſores,

Necnon Illuſtriſſima Domina Domina *Margareta Imperatoris Filia* & prædicti Principis Admita *Archiduciſſa Auſtriæ*,

Ac omnia & ſingula ejuſdem Principis Caſtellæ Dominia, Ducatus, Comitatus, Civitates, Opida, Villæ, Territoria, & alia quæcunque ſub Obedientia dicti Principis exiſtentia, ac omnes & ſinguli ejus Subditi Incolæ & Habitatores quicunque (ſalvis Juribus Superioritatis Reſſorti & aliis Juribus eidem *Regi* Chriſtianiſſimo competentibus & abſque Iſtorum Jurium præjudicio,)

Rex Daciæ,

Necnon *Cleven. Juliacen. & Venetorum* Duces,

Dominia Venetorum & Florentinorum,

Comunitas & Societas Ancæ Theotonicæ,

Anthonius Dominus de Ligua,

Et,

Helvetii ſive Suetenſes.

Item, quamvis dicti *Rex & Regnum Scotiæ* fuerint comprehenſi & nominati pro Parte dicti Chriſtianiſſimi *Regis Francorum*, fuit tamen & eſt expreſsè Conventum & Concordatum, quòd ſi præfatus *Rex Scotiæ*, aut ejuſdem Regis Locumtenens vel Gardianus Marchiæ vel Marchiarum cum quocunque Numero, vel aliquis alius Subditus vel aliqui alii Subditi dicti *Regis Scotiæ*, Mandato vel Permiſſione prædicti Regis Locumtenentis vel Gardiani ſimili modo cum quocunque Numero, poſt Quintum decimum Diem Menſis Septembris proximò futurum, quem quidem Terminum præfati Oratores Chriſtianiſſimi *Regis* habent & ſuper Se aſſumpſerunt ad præfatum *Regem Scotiæ* vel ejus Concilium ſuper hujuſmodi Comprehenſione & ejus Conditionibus certificandum, hoſtiliter vel violenter Invaſerit vel Invaſerint, aut Excurſum fecerit vel fecerint in Regnum Angliæ, & ſuper Subditos ejuſdem Homicidium, Incendium, Deprædationéſve Violentias fecerit vel fecerint, hujuſmodi Comprehenſio eo ipſo pro nulla habeatur; vel ſi aliquis Subditus vel Subditi prædicti *Regis Scotiæ*, ſine Mandato vel Permiſſione ejuſdem Regis ejuſve Locumtenentis vel Gardiani, cum Numero Tricentarum Perſonarum vel ſupra, hoſtiliter vel violenter Invaſerit vel Invaſerint aut Excurſum fecerit vel fecerint in Regnum Angliæ, & ſuper Subditos ejuſdem Homicidium, Incendium, Furtum, vel Rapina fecerit vel fecerint, & præfatus *Rex Scotiæ*, ejuſve Locumtenens vel Gardianus Marchiæ vel Marchiarum eorum qui hujuſmodi Invaſionem vel Excurſum fecerint, ſuper hoc, per Gardianum vel Locumtenentem Marchiæ vel Marchiarum Regni Angliæ, infra quam vel quas facta eſt hujuſmodi Invaſio vel Excurſus, admonitus vel ſummonitus, infra Quadraginta Dies ex tunc proximò ſequentes ablata non Reſtituerit, Dampna non Reſarcierit, & Juſtitiam ſecundùm exigentiam & merita Cauſæ ac juxta & ſecundum Ritum, Leges, & Conſuetudines Marchiarum illarum tempore ultimæ Pacis, in hujuſmodi Caſibus obſervatas & uſitatas, non fecerit, prædicta Comprehenſio ſimiliter pro nulla habeatur; ſi verò cum minori Numero fiant hujuſmodi Invaſiones, Excurſus, Homicidia, Deprædationes, vel Violentiæ, fiat Juſtitia modo & formâ contentis in Tractatibus ultimæ Pacis;

Et pari modo *Rex Angliæ*, ejus Locumtenens, Gardiani Marchiarum, & Subditi ejuſdem *Regis Angliæ*, a prædicts Homicidio, Incendio, Deprædationibus, Violentiis, Furtis, vel Rapinis abſtinebunt, & erga *Regem Scotiæ* & ejuſdem Regis Subditos in omnibus & per om-

A.D. 1514. Hen. 8. nia æqualiter & modis prædictis ſe habebunt & habere tenebuntur,

Quod verò ad mutuam Converſationem, Commercium, & Mercium Intercurſum inter Subditos utriuſque Regni ſpectat, Item, Subditi in omnibus & per omnia Se mutuò habebunt & tractabunt, prout tempore ultimæ Pacis Se habere & tractare debebant & tenebantur.

Item, quòd Alligati & Confœderati prædicti, videlicet, præfatus *Rex Scotiæ & Princeps Caſtellæ* infra Tres, reliqui verò ab una vel altera Parte comprehenſi (Salvo *Sanctiſſimo Domino noſtro ſupradicto* qui abſque Termini præfinitione ſit Comprehenſus) infra Duodecim Menſes Datam præſentis Tractatûs proximò & immediatè ſequentes, per Literas ſuas, Magno Sigillo ſuo ſigillatas & Manibus ſuis ſignatas, Principi Eos comprehendenti, ſi per Ipſum voluerint comprehendi, declarabunt & ſignifficabunt, idemque Princeps alteri, Principi, infra dictos Tres Menſes quoad *Regem Scotiæ & Principem Caſtellæ*, & quoad Reliquos infra Duodecim Menſes, per Literas Magnis Sigillis ſuis ſigillatas & Manibus ſuis ſignatas, præfatis Literis dictæ Comprehenſionis Declaratoriis annexas, eandem Declarationem notifficabit & ſignifficabit.

Item, Actum & Concordatum eſt, quòd ſupradicti pro Comprehenſis Alligati & Confœderati nominati comprehendantur, in quantum concernit *Ducatum Mediolani*, *Dominium Genuæ*, *Commitatum Aſtenſem*, & alias Terras & Dominia *in Lombardia* exiſtentia in quibus prædictus *Rex Francorum* Jus prætendit.

Item, Conventum & Concordatum eſt, quòd præfatus Chriſtianiſſimus *Rex Ludovicus* tempore Confirmationis præſentis Tractatûs, omnia & ſingula Privilegia Mercatoribus Anglicis infra Civitatem Burdegalenſem Eis, per eundem Regem aut ejus Prædeceſſores, ante hac conceſſa & per eum confirmata, Ratifficabit & Confirmabit, & ſi quatinus petatur de novo concedet in tàm amplis modo & formâ quàm aliquando habuerunt & uſi fuerunt.

Item, pro firmiori & inviolabili prædictarum Pacis Amicitiæ & Fœderum Obſervantia & Conſervatione, Electi & Nominati ſunt ex Parte Chriſtianiſſimi *Francorum Regis*,

Pro Patria & Ducatu Aquitaniæ *Dominus Dux de Valloys Comes Angoliſmenſis* Locumtenens Generalis dicti Chriſtianiſſimi Regis & etiam pro aliis Terris, Patria, & Dominiis in quibus non Reperiantur alii Conſervatores nominati.

A.D. 1514. Hen. 8. Pro Picardia *Dominus de Piennes* Locumtenens Regis & Gubernator in dicta Patria.

Pro Lingua Occitana *Dominus Dux Borbonii* Locumtenens & Gubernator in dicta Patria.

Pro Burgundia *Dominus de la Trimoille* Locumtenens & Gubernator in dicta Patria.

Pro Normania Dominus *Magnus Seneſcallus* Locumtenens Regis in dicta Patria.

Pro Britannia Dominus *de Rieux* Mareſcallus & Locumtenens Regis in dicta Patria.

Pro Campania *Dominus Dorual* Locumtenens & Gubernator in dicta Patria.

Pro Mari *Admiraldi Franciæ, Aquitaniæ & Britanniæ*.

Et, pro Parte ipſius Sereniſſimi *Regis Angliæ*,

Cancellarius,
Theſaurarius,
Cuſtos Privati Sigilli,
Admirallus,
Cuſtos Quinque Portuum Angliæ,
Et *Locumtenens vel Deputatus Regis Angliæ Villæ Caliſiæ* pro tempore exiſtentes:

Qui quidem Conſervatores dictorum Principum & utriuſque eorum, & Duo aut Unus Ipſorum, ex Parte ſaltem Principis Subditorum Dampnifficantium qui ſuper hoc Requirentur, habeat ſeu habeant Auctoritatem & Poteſtatem virtute hujus Tractatûs ipſos Dampnificantes coram Se Vocandi & Examinandi, & Ipſos ſic Examinatos, ſecundùm quod Juſtitia exigit & Requirit, Conveniendi & Puniendi, ac etiam Dampna contra vires hujus Tractatûs illata unà cum Expenſis Dampnifficatorum Reficiendi & Reparandi, & ſi contingat Ipſos Conſervatores per Ipſos Principes ſic ut præmittitur nominatos, vel Ipſos Commiſſarios ſuper Reformatione aliquorum dictorum Attemptatorum fore Diſcordes, & inter eos ſuperinde concordare non valent, quòd eo ipſo & ex tunc Cauſa illa referatur Concilio Principis Subditorum ſic Dampnifficantium, aut ſi opus ſit utriuſque Principis, dum tamen dicta Cauſa, ſive coram Conſervatore aut unius vel utriuſq; Principis Concilio, Ventilanda ſummariè & de plano coram eis examinetur & felici Marte terminetur, & dictorum Conſervatorum pro utraque Parte Sententiæ Interlocutoriæ & diffinitivæ Præcepta & Decreta incontinenti & indilatè dabuntur Executioni; non obſtantibus Appellationibus quibuſcunque.

Item, quòd uterq; Principum prædictorum, quando, per Oratores ſive Commiſſarios alterius Principis ſufficientem Auctoritatem habentes, ad hoc debitè requiſitus fuerit, in eorum Præſentia, tactis ſacroſanctis Evangeliis, Juramentum corporale præſtabit quòd omnia & ſingula in præſenti Tractatu ſpecifficata & contenta benè & fideliter Obſervabit & Adimplebit, & a ſuis Subditis quatenus Ipſos tangunt aut poterunt Obſervari & Adimpleri facient cum effectu.

Item, Concordatum & Concluſum eſt quòd uterque Principum prædictorum præſentem Amicitiam, Ligam, & Confœderationem, infra Quindecim Dies Datam Præſentium proximò ſequentes, in Inſignioribus Regni ſui Civitatibus Portubus Maris & Opidis, Publicabit aut Publicari faciet realiter & cum effectu.

Item, quòd præfatus Illuſtriſſimus *Rex Angliæ* præſentem Amicitiam, ſic inter eum & Chriſtianiſſimum *Francorum Regem* ut præmittitur contractam, atque omnia & ſingula Capitula prædicta in hiis Literis contenta, per Literas ſuas Patentes ſuo Magno Sigillo ſigillatas Manúque propriâ ſubſcriptas & Juramento vallatas, Ratifficabit & Confirmabit, Ipſámque Amicitiam & dicta Capitula ſic per eum Ratifficata, Confirmata, & Jurata per Tres Status Regni Angliæ, videlicet, per Prælatos & Clerum, Nobiles, & Communitates ejuſdem Regni, ritè & debitè convocatos, in primo & proximo Parliamento poſt Datam Præſentium celebrando, ratifficari & confirmari faciet.

Et pariformiter Sereniſſimus *Rex Francorum* Amicitiam & Capitula antedicta, per ſuas Literas Patentes Magno ſuo Sigillo ſigillatas ac Manu propriâ ſubſcriptas & Juramento Vallatas, Ratifficabit & Confirmabit, Ipſámque Amicitiam & Capitula per eum Confirmata Ratifficata & Jurata, per Tres Status ſui Franciæ, videlicet, per Prælatos & Clerum, Nobiles, & Communitates ejuſdem Regni, ritè & debitè convocatos, infra Tres Menſes dictum Parlamentum in Anglia celebrandum proximò & Immediatè ſequentes, ratifficari & confirmari faciet,

Quódque uterque Principum prædictorum, Amicitiam & omnia Capitula antedicta, per Sedem Apoſtolicam & Auctoritatem ejuſdem, infra Duodecim Menſes proximò & immediatè Datam Præſentium ſequentes, Confirmari, Vallari, & Roborari pro viribus procurabit & cum effectu faciet.

Et Insuper, uterque Principum prædictorum, infra Terminum ſupradictum Duodecim Menſium inſtanter & cum effectu, per Commiſſarium vel Commiſſarios ſuos ad hoc ſufficienter auctoriſatos, Requiret *Summum Pontificem* quòd ferat Sententiam Excommunicationis, nunc pro tunc & tunc pro nunc, in Eum ex prædictis Duobus Principibus, qui omnia & ſingula Capitula in præſenti Tractatu contenta quatenus ipſum concernunt non Obſervaverit, propter & ultra Sententiam Interdicti in ejus Regna, Terras, Patrias, & Dominia; non obſtante aliquo Privilegio in Genere vel in Specie Illis aut eorum alicui, per quod effectus Præſentium quomodolibet Impediri poſſet, ſub quacunque verborum ſerie conceſſo; cui dicti Prncipes palàm publicè & expreſsè renunciant, & cui Nos, Nominibus eorumdem ſufficienti Auctoritate in hac parte Nobis attributa, renunciamus expreſsè in hiis ſcriptis.

Item, Conventum & Concordatum eſt, quòd prædictus *Rex Angliæ* omnia & ſingula Præmiſſa Ratifficabit, Auctoriſabit, & Confirmabit, atque realiter & cum effectu pro Parte ſua exequetur & faciet quæ Præmiſſorum Tenor exiget & requiret, ſuáſque Literas Patentes inde debitè confectas Magno ſuo Sigillo munitas & Manu ſuâ ſubſcriptas Chriſtianiſſimo *Francorum Regi* Fratri & Conſanguineo ſuo Cariſſimo, infra Quadraginta Dies Datam præſentis Tractatûs proximò & immediatè ſequentes, Liberabit Liberarive faciet.

Et pari eodémque modo dictus *Francorum Rex* omnia & ſingula Præmiſſa Ratifficabit, Auctoriſabit, & Confirmabit, atque realiter & cum effectu pro Parte ſua excequetur & faciet quæ Præmiſſorum Tenor exiget & requiret, ſuáſque Literas Patentes inde debitè confectas, Magno ſuo Sigillo munitas & Manu ſuâ ſubſcriptas, Fratri & Conſanguineo ſuo Cariſſimo *Angliæ Regi* ſupradicto, infra Quadraginta Dies Datam præſentis Tractatûs proximò & immediatè ſequentes, Liberabit Liberarive faciet.

Sequuntur Tenores ſupradictarum Commiſſionum,

Ludovicus, Dei gratiâ, *Francorum Rex, &c. ut ſupra Commiſſione Dat.* 29 *Julii.*

A.D. 1514. Hen. 8. *Henricus*, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis & ſingulis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

Notum facimus quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione præcariſſimi Conſanguinei noſtri *Thomæ Ducis Norffolciæ* Theſaurarii & Mareſcalli Angliæ, & Reverendiſſimi in Chriſto Patris *Thomæ Epiſcopi Lincolnienſis* in *Archiepiſcopum Eboracenſem Poſtulati*, ac Reverendi in Chriſto Patris *Ricardi Wintonienſis Epiſcopi* Privati Sigilli noſtri Cuſtodis, Conſiliariorum noſtrorum, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem ac Duobus eorum, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum Chriſtianiſſimo Principe *Ludovico Francorum* Rege, Duce *Mediolani*, & *Genuæ* Domino, ejuſve Commiſſariis, Ambaſſiatoribus, Oratoribus, Procuratoribus, & Depputatis ad hoc ſufficientem Poteſtatem habentibus, tàm de & ſuper Pace, Amicitia, Liga, & Confœderatione, *inter Nos* & præfatum *Francorum Regem* Hæredes & Succeſſores noſtros, atque Regna, Patrias, Terras, Dominia, & Loca noſtra quæcunque, necnon Subditos, Vaſſallos, Confœderatos, Amicos, Alligatos, & Adhærentes noſtros, quàm de & ſuper mutûo & amicabili Intercurſu Mercium & Mercandiſarum inter eoſdem Subditos noſtros quoſcunque habendis & contrahendis,

Et præſertim de & ſuper Tractatu Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis,

Inter Celebris Memoriæ *Carolum* dudùm *Francorum Regem* & Illuſtriſſimum & Potentiſſimum Principem Inſignis Memoriæ *Henricum* nuper *Regem Angliæ* Genitorem noſtrum Cariſſimum, apud *Stapulas*, per Oratores ſuos hincindè ſufficienter auctoriſatos Inito Concordato & Concluſo,

Et poſtea per præfatum *Francorum Regem* per Literas ſuas Patentes Magno Sigillo ſuo ſigillatas & Manu ſuâ ſubſcriptas Ratifficato & Confirmato,

Innovando ſive Renovando,

Ejuſdémque Tractatûs Articulis ab eodem Subtrahendis Delendis & Diminuendis, aliiſque Novis, quatinus dictis Commiſſariis noſtris viſum fuerit expediens, eidem Addendis, alióſque Articulos Faciendo, Condendo, Tractando & Concludendo,

A.D. 1514. Hen. 8.

Necnon ſuper Tractatu Pacis, deinceps factæ & concluſæ *apud Londonias* inter *Nos* & Oratores *præfati Fratris* & Conſanguinei noſtri, & deinde per *Nos* Ratifficatæ in Præſentia Oratorum prædicti Fratris & Conſanguinei noſtri, & ſuper Articulis ejuſdem Tractatûs Innovandis & Renovandis, Addendis & Diminuendis, novos Articulos Faciendo & Expediendo, prout prædictis Commiſſariis noſtris viſum fuerit,

Ac de & ſuper eodem Tractatu per Litteras noſtras Patentes Magno Sigillo noſtro ſigillatas & Manu noſtrâ ſubſcriptas hinc inde Ratifficando & Confirmando,

Communicandi, Tractandi, Concordandi & Concludendi, atque ad Prædicta omnia & ſingula benè & fideliter Perimplendum quodcumq; Juramentum in Animam noſtram Præſtandi, Nóſque ad hujuſmodi Juramentum tactis Sacroſanctis Evangeliis perſonaliter præſtandum, atque ad impetrandum Bullam ſive Reſcriptum Apoſtolicum in debita & ſufficienti forma factam & expeditam, In quo omnia & ſingula in dicto Tractatu contenta & ſpecificata Sedis Apoſtolicæ Auctoritate confirmabuntur, appoſitis Pœnis & Cenſuris Eccleſiaſticis in Nos & Perſonam noſtram & Hæredum noſtrorum, & Sententiâ Interdicti in Regna Patrias & Dominia noſtra, ſi & quatenus contra prædictum Tractatum ejuſve Particulam in aliquo fecerimus venerimus aut contra fieri ſeu veniri conſenſerimus, *Nos* & Perſonam noſtram Aſtringendi & Obligandi,

Ac omnibus & ſingulis tàm Juris quàm Facti Exceptionibus etiam ſpecialem Renuntiationem Requirentibus pro Nobis & Nomine noſtro expreſsè in vim Pacti Renunciandi,

Cæteráque omnia & ſingula Faciendi Gerendi & Excercendi quæ in Præmiſſis aut circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet Opportuna, & quæ tanti Negotii qualitas, cum ejuſdem Circumſtantiis Deppendentiis & Annexis, exigit aut requirit, & quæ Nos faceremus & facere poſſemus ſi perſonaliter Intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum magis exigant ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, *Nos* Ratum & Gratum habere quicquid per dictos noſtros Procuratores Ambaſſiatores circa Præmiſſa Actum, Geſtum, Promiſſum, & Juratum extiterit, A.D. 1514. Hen. 8. terit, & contra ea aut aliqua ipſorum nullo modo contravenire, immò ipſa manutenere & inviolabiliter obſervare ac per noſtras Patentes Literas Confirmare.

In cujus Rei Teſtimonium has Literas noſtras Manu noſtrâ ſignatas fieri fecimus Patentes,

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, Secundo Die Auguſti, Anno Regni noſtri Sexto.

Sic Signatum,

Henr.

R. Throcmarton.

Sub Magno Sigillo dicti Illuſtriſſimi Regis Angliæ à duplici caudâ Pergamenæ pendente.

A.D. 1514. Hen. 8. In Quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Teſtimonium atque Fidem Nos, Oratores Ambaſſiatores & Commiſſarii Chriſtianiſſimi *Regis Francorum* antedicti, has Literas Patentes fieri fecimus, eaſdemque Sigillis noſtris, unà cum appoſitione Manuum noſtrarum, munivimus & roboravimus.

Datum *in Civitate London*. Die Septimâ Menſis Auguſti, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo Quarto.

Loys Dorleans,
Johannes de Selua,
Thomas Bohier.

Sub Sigillis ſuis Papyro obductis a duplici caudâ pergamenæ pendentibus.

Tractatus Matrimonii inter Ludovicum & Dominam Mariam contrahendi.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Ex Autogr.

Univerſis & ſingulis, ad quorum notitiam præſentes Litteræ pervenerint, *Ludovicus d'Orleans Dux de Longaville Marchio de Rothelin* & Magnus Franciæ Cambellanus, *Johannes de Selua* Jurium Doctor Primus Præſidens in ſupremâ Parlamenti Curiâ Normanniæ, *Thomas Bohier* Miles Generalis Franciæ, Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, & Nuncii ſpeciales Chriſtianiſſimi *Ludovici Francorum Regis*, ad infraſcripta ſufficienter auctoriſati, Salutem.

Cùm, inter eumdem Chriſtianiſſimum Principem *Ludovicum*, Dei gratiâ, *Francorum Regem* ex unâ, & Illuſtriſſimum, Excellentiſſimum, & Potentiſſimum Principem *Henricum*, Dei gratiâ, *Angliæ Regem*, Partibus ex alterâ, Pax, Amicitia, Liga, Confœderatio piis Mediis, paternis Monitis, & crebris Petitionibus, Sanctiſſimi Domini noſtri *Leonis Papæ Decimi*, aliorumque Principum Interceſſionibus inita, tractata, concordata, & concluſa fuerit,

Iidem Principes, eamdem Amicitiam fidam, firmam, & ſinceram fore non mediocriter cupientes, ob firmiorem ejuſdem Obſervantiam artius aliquod Vinculum adjicere ſtatuerunt,

Cæterum cùm ad Benevolentiæ & Amoris, ex quo vera gignitur Amicitia, Incrementum & conſervationem nichil ſit uſquam præclarius aut efficacius, quàm Sanguinis neceſſitudo aut Affinitatis vinculum,

A.D. 1514. Præfatus igitur Chriſtianiſſimus *Rex Ludovicus*, ut cum Præclariſſimâ & Splendidiſſimâ Principe *Dominâ Mariâ*, Potentiſſimi *Regis Angliæ* Sorore Cariſſimâ Matrimonium contrahere poſſit obnixè expoſtulavit:

Potentiſſimus equidem *Rex Angliæ*, proſpiciens quàm ſit hæc Pax & Amicitia *Summo Pontifici* grata, aliiſque Principibus accepta, quantaque ex eâ toti Religioni Chriſtianæ & Utilitas & Tranquilitas provenire poſſit, ejuſdem Chriſtianiſſimi Regis crebris Petitionibus annuens & Aſſenſum præſtitit expreſſum.

Nos igitur Oratores prædicti, pro Matrimonio inter præfatum Chriſtianiſſimum *Regem Ludovicum* & prænominatam Præclariſſimam & Splendidiſſimam Principem *Dominam Mariam*, ejuſdem Potentiſſimi *Regis Angliæ* Sororem Cariſſimam, Deo Duce, habendo & contrahendo, cum Generoſo & Illuſtri *Thoma Duce Norfolchiæ*, Theſaurario & Mareſcalo Angliæ, Reverendiſſimis in Chriſto Patribus & Dominis Dominis, *Thomâ Epiſcopo Lincolnienſi* in *Archiepiſcopum Eboracenſem Poſtullato*, & *Ricardo Epiſcopo Wintonienſi* Sigilli Regis Privati Cuſtode, Oratoribus, Ambaſſiatoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Nunciis ſpecialibus dicti Illuſtriſſimi *Angliæ Regis*, ad Infraſcripta ſpecialiter deputatis, & ſufficienter auctoriſatis, & ſpeciale Mandatum habentibus, ad Honorem & Laudem Dei Omnipotentis, & Glorioſæ Virginis Mariæ, totiuſque Religionis Chriſtianæ, ac Regnorum, Patriarum, & Subditorum Regum prædictorum communem Utillitatem, Pacem, ac Tranquillitatem Convenimus, Pacti ſumus, Concordavimus, & Concluſimus, atque Auctoritate Commiſſionum Regum prædictorum (quarum Tenores inferiùs inſeruntur) per Præſentes Convenimus, Paciſcimur, Concordamus, & Concludimus articulatim, prout ſequitur,

Inprimis, Conventum, Concordàtum, & Concluſum eſt inter Oratores prædictos, Nominibus & Auctoritate quibus ſupra, & dicti Oratores præfati Chriſtianiſſimi *Regis Ludovici* Nomine ejuſdem Promiſerunt & per Præſentes Promittunt, quòd præfatus Chriſtianiſſimus *Rex Ludovicus* per Procuratorem ſuum vel Procuratores ſuos ſufficienter auctoriſatum vel auctoriſatos, ad hoc ſpeciale Mandatum habentem vel habentes, & ad Præclariſſimam & Illuſtriſſimam Principem & Dominam Dominam *Mariam*, dicti Regis Angliæ Sororem Cariſſimam, in Regnum Angliæ miſſum vel miſſos, Matrimonium per Verba de Præſenti ad hoc apta infra Decem Dies Datam Præſentium proximò & immediatè ſequentes, coram Duobus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritate Notariis & Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, cum eâdem Sereniſſimâ Principe Dominâ *Mariâ* realiter contrahet & cum effectu.

Item, Conventum & Concordatum eſt, & præfati Oratores *Regis Angliæ* Promiſerunt & per Præſentes Promittunt, quòd dicta Sereniſſima Princeps *Domina Maria* Matrimonium per Verba de Præſenti ad hoc apta cum præfato *Chriſtianiſſimo Rege* ejuſve Oratore vel Oratoribus, Commiſſario vel Commiſſariis, Procuratore ſeu Procuratoribus, ſufficienter, ut præfertur, ad hoc auctoriſato vel auctoriſatis in Regnum Angliæ ad eam miſſo vel miſſis, Termino Modoque & Formâ prædictis, coram Notariis & Teſtibus, ut præfertur, realiter contrahet & cum effectu.

Item, Conventum & Concordatum eſt, & Oratores prædicti Chriſtianiſſimi *Regis Ludovici* promiſerunt, quòd ſi præfato *Regi Angliæ* placuerit aliquo tempore poſt dictum contractum Matrimonialem, ſic, ut præfertur, in Regno Angliæ habitum & factum, ad eumdem *Regem Chriſtianiſſimum* mittere Oratorem vel Oratores, Commiſſarium vel Commiſſarios, Procuratorem vel Procuratores, per præfatam *Dominam Mariam* ad Matrimonium, ut præfertur, inter eoſdem per Verba de Præſenti contrahendum ſufficienter auctoriſatum vel auctoriſatos, quòd tunc præfatus *Rex Chriſtianiſſimus Ludovicus* coram Notariis & Teſtibus ad hoc vocatis & rogatis, cum hujuſmodi Commiſſario vel Commiſſariis, Procuratore vel Procuratoribus ad eum, ut præfertur, miſſo vel miſſis, ac ſufficienter ad hoc auctoriſato vel auctoriſatis, Matrimonium per Verba de præſenti ad hoc apta in Perſonâ ſuâ realiter contrahet & cum effectu.

Item, Conventum & Concordatum eſt, quòd idem *Rex Angliæ*, Hæredes vel Succeſſores ſui, ſuis Sumptibus vel Expenſis tranſmittet & traducet, tranſmitti ſeu traduci faciet, tranſmittent & traducent, tranſmitti & traduci facient præfatam Illuſtriſſimam Principem *Dominam Mariam* Sororem ſuam Cariſſimam taliter, tamque honorificè, tàm in Apparatu Perſonæ ſuæ quàm in Supellectili, Vaſis Aureis, & Argenteis, Margueritis, Lapidibus pretioſis, & cæteris Jocalibus Ornatam, ut decet talem tantamque Principem tranſmitti & traduci, infra Duos Menſes prædictum Contractum Matrimonialem proximè & immediatè ſequentes, uſque ad & in Villam vocatam Abbatis Villam; quodque idem *Rex Ludovicus* infra Quatuor Dies, eamdem Traductionem in prædictum Locum proximè & immediatè ſequentes, cum præfatâ Illuſtriſſimâ Principe *Dominâ Mariâ* ſolemniter juxta Canonicas Sanctiones & ut moris eſt in Facie Eccleſiæ Matrimonium in dicto Loco de Abbatis Villâ contrahet & ſolemniſabit: Volunt tamen, Concedunt, & Concludunt Oratores Partium prædictarum, quòd præfata *Domina Maria* poſt dictam Traductionem erit & continuè manebit in cuſtodiâ Commiſſariorum præfati *Regis Angliæ*, donec & quouſque prædictum Matrimonium inter ſæpenominatum *Regem Ludovicum & Ipſam* fuerit in Facie Eccleſiæ debitè, ut prædicitur, Celebratum & Solemnizatum.

Item, Conventum & Concordatum eſt, quòd dictus *Rex Angliæ*, Hæredes & Succeſſores ſui, pro Matrimonio præfatæ Dominæ Principis *Dominæ Mariæ* cum dicto *Rege Francorum* habendo & contrahendo, nomine Dotis dabit ſolvet & deliberabit, dari vel ſolvi & liberari faciet præfato Chriſtianiſſimo *Regi Ludovico*, ejuſve Deputato ſeu Deputatis Summam *Quadringentarum Milium Coronarum Auri*, vel earumdem verum Valorem, ſolvendarum modo &

formâ ſequentibus; videlicet, præfatus *Rex Francorum* conſiderans dictam Traductionem cum Apparatu, Supellectili, Vaſis Aureis & Argenteis, Margueritis, Lapidibus pretioſis, & cæteris Jocalibus prædictis honorificentiùs, ſumptuoſiùs, ſplendidiùſque per præfatum *Regem Angliæ* Fratrem ſuum Cariſſimum fieri, ob Amorem ſimulque & Honorem ſuum, idque non poſſe fieri ſine gravioribus Expenſis præfati *Regis Angliæ*, quam ex æquo facere teneatur & conveniat, habenſque earumdem Expenſarum rationem, Medietatem dictorum *Quadringentorum Milium Coronarum Auri*, id eſt, *Ducenta Milia earumdem Coronarum* prædictis Traductione & Tranſmiſſione, ac Traditione & Liberatione Corporis dictæ Illuſtriſſimæ Dominæ *Mariæ*, necnon Supellectilis, Vaſorum Aureorum & Argenteorum, Lapidum pretioſorum, ac cæterorum Jocalium per dictum *Regem Angliæ*, ejuſve Oratores vel Commiſſarios factis, idem *Chriſtianiſſimus Rex*, quamvis prædictæ Traductionis Expenſæ, Apparatus Perſonæ, Supellex, Vaſa, Margueritæ, Lapides, & Jocalia prædicta, quæ præfatus *Rex Chriſtianiſſimus*, ob Amorem & Affectionem quam habet erga præfatam Illuſtriſſimam Dominam *Mariam*, inextimata recipere contentus erit, ad dictam Summam *Ducentarum Milium Coronarum* nullatenus aſcendant, pro acceptis & ſolutis habebit, & de eiſdem præfatum *Regem Angliæ* ejuſque Hæredes & Succeſſores per Litteras ſuas Patentes, Magno ſuo Sigillo ſigillatas & Manu ſuâ ſignatas, de Data Diei proximè immediatè ſequentis dictam Solempniſationem, liberabit, acquitabit, exonerabit, & abſolvet, & exnunc prout extunc, & extunc prout exnunc Caſu prædicto adveniente liberat, acquitat, exonerat, & abſolvit per Præſentes, dictáſque Litteras Quietantiales Commiſſario vel Commiſſariis præfati *Regis Angliæ* ad hoc auctoriſatis eâdem Die tradet & liberabit; Proviſo quòd Caſu Reſtitutionis adveniente dictus *Chriſtianiſſimus Rex* ejuſque Succeſſores tenebuntur ſolùm & dumtaxat ad Reſtitutionem eorum Vaſorum, Margaritarum, Lapidum, Supellectilis, aliorumque Bonorum, quæ dicta Illuſtriſſima Domina *Maria* ſecum portaverit ſeu portari in Dominium Franciæ fecerit, unà cum Expenſis factis in dictis Traductione & Tranſmiſſione, aliámque Medietatem præfatæ Summæ *Quadringentorum Milium Coronarum Auri prædictarum*, id eſt, *Ducenta Millia earumdem Coronarum* præfatus *Rex Francorum* percipiet & habebit per Manus ſuas proprias de noviſſimis illis *Ducentis Millibus Coronarum* prædictarum ultimis Terminis ſolvendarum Parcellæ *unius Millionis ſive Decies Centum Millum Coronarum* prædictarum, quas idem *Rex Francorum* per Scriptum ſuum Obligatorium de Data *Diei Septimæ Menſis Auguſti, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quarto*, præfato *Regi Angliæ* ex aliis Cauſis in eodem Scripto expreſſis ſolvere tenetur; De quibus quidem *Ducentis Milibus Coronarum* prædictarum Parcellæ prædictæ præfatus *Rex Angliæ* prædictum *Regem Francorum*, ejuſque Hæredes & Succeſſores exnunc prout extunc, & extunc prout exnunc liberat, acquitat, exonerat, & abſolvit per Præſentes.

Item, Conventum & Concordatum eſt, quòd præfatus *Rex Francorum*, contemplatione hujus Matrimonii, per Litteras ſuas Patentes Magno Sigillo ſuo ſigillatas & Manu ſuâ ſubſcriptas, ac debitâ & ſufficienti formâ factas & expeditas dabit & concedet præfatæ Dominæ *Mariæ* talem ac tantam & tàm citò Douarium ſive Donationem propter Nuptias, qualem & quantam ac quàm citò aliqua Regina Franciæ, & præſertim talem ac tantam qualem & quantam ac eamdem quam Præclariſſima Domina, Celebris Memoriæ, *Anna ultima Regina Franciæ*, aliquo tempore Vitæ ſuæ habuit tenuit & poſſedit; Et de eodem Douario ſive Donatione propter Nuptias Ipſam ſecundùm Leges, Statuta, & Conſuetudines Regni Franciæ adeò ſecuram reddet & aſſecurabit, ſicut præfata Domina *Anna* aut aliqua alia Regina Franciæ de Douario ſive Donatione propter Nuptias unquam aſſecurata fuerit aut aſſecurari debuerit: Quod quidem Douarium ſive Donationem propter Nuptias præfata Illuſtriſſima Princeps Domina *Maria* tenebit & poſſidebit, eiſdémque & eorum ſingulis gaudebit & utetur ad Utillitatem ſuam propriam, in modum Douarii ſive Donationis propter Nuptias, quamdiu vixerit in humanis, ubicumque locorum Moram traxerit ſive habitaverit infra Regnum Franciæ vel in Regno Angliæ ſeu alibi, tàm liberè amplè & ſecurè quàm dicta Domina *Anna* aut aliqua alia nuper Regina Franciæ unquam tenuit, habuit, & poſſedit: Licebítque præfatæ Dominæ *Mariæ*, Caſu quo dictum *Regem Francorum* ſupervixerit, tutè liberè & ſecurè infra Regnum Franciæ manere, ac inde in Regnum Angliæ aut alium Locum quemcumque cum Jocalibus Auro & Argento

& omni Supellectili ſuâ, & Servitorum Familiariorum & Officiariorum, & aliis ſuis Rebus quibuſcunque ſecurè tutè & liberè venire, & ibi quamdiu voluerit moram trahere, & illinc in Regnum Franciæ redire, quotiens & quando eidem *Mariæ* placuerit, abſque tunc *Regis Francorum* aut alterius cujuſcumque Statûs, Gradûs, aut Conditionis exiſtat Contradictione, Moleſtatione, vel Impedimento quocumque: Quas quidem Litteras Patentes & Aſſecurationem, in debitâ & ſufficienti formâ factas & expeditas, præfatus *Francorum Rex* Die & Loco Solempniſationis Matrimonii prædicti, ante tamen eamdem Sollempniſationem, Commiſſario dicti *Regis Angliæ* tunc præſenti eidem *Regi Angliæ* ejuſve Hæredibus aut Succeſſoribus tradendas ad Uſum & Utillitatem præfatæ Dominæ *Mariæ* tradet & liberabit, tradive ſeu liberari faciet; Proviſo ſemper quod Mynuta & verum Exemplum dictarum Litterarum Patentium per Quindecim Dies ante Traductionem præfatæ Dominæ *Mariæ* proximè præcedentes, mittantur ad præfatum *Regem Angliæ* & ejus Concilium, ad effectum quòd maturâ Deliberatione videantur, inſpiciantur, & examinentur, an benè ſufficienter & utilliter fiant & concipiantur in Commodum & Utillitatem dictæ Dominæ *Mariæ*.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd præfata Domina *Maria* non ſolùm Dotem, Douarium, ſive Donationem propter Nuptias, eidem Dominæ *Mariæ* per dictum Chriſtianiſſimum *Regem Ludovicum*, ut præfertur, aſſignatum, datum, conceſſum, & aſſecuratum tenebit, lucrabitur, & poſſidebit tanquam Bona ſua propria, Caſu quo præfatum *Regem Franciæ* ſupervixerit, durante Vitâ ſuâ naturali; Verùm etiam habebit, lucrabitur, & poſſidebit omnia & ſingula alia Jocalia, Supellectilem omnem, ac Res & Bona alia quæcumque quæ Reginæ Franciæ poſt Obitum Regum Maritorum ſuorum habere, lucrari, & poſſidere conſueverunt aut debuerunt, eiſdem omnibus & ſingulis quietè & liberè utetur & gaudebit, durante Vitâ ſuâ naturali, ſive ex iſto Matrimonio Proles fuerit ſuſcitata ſive non, ubicumque Locorum, ut præfertur, Moram traxerit ſive habitaverit, aut Moram trahere ſive habitare voluerit.

ITEM, Caſu quo dictus Chriſtianiſſimus *Ludovicus Rex Francorum* ſuperviveret eidem Illuſtriſſimæ Dominæ *Mariæ*, ſuſceptis ex eâ Liberis, vel non ſuſceptis, tunc & eo caſu dictus *Chriſtianiſſimus Rex* Dotem, Douarium, ſive Donationem propter Nuptias, unà cum omnibus Bonis mobilibus ejuſdem Dominæ *Mariæ* conſequetur habebit & lucrabitur, & quantum & eo modo quo ſolitum eſt fieri ſecundùm Conſuetudinem Regni Franciæ, & maximè inter Reges & Reginas Franciæ.

ITEM, Conventum & Concordatum eſt, quòd uterque Regum prædictorum per Literas ſuas Patentes, Magnis Sigillis ſuis ſigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas, præſentem Tractatum ac omnia & ſingula in eodem contenta Acceptabit, Ratifficabit, & Confirmabit, eaſdémque Litteras, ſic, ut præfertur, ſignatas & ſigillatas, infra Quadraginta Dies Datam Præſentium proximè & immediatè ſequentes viciſſim & mutuò Tradet & Liberabit, Tradíve & Liberari faciet cum effectu.

Sequuntur Tenores prædictarum Commiſſionum,

Ludovicus, Dei gratiâ, *Francorum Rex, &c. ut ſupra Dat.* 29. *Julii.*

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis & ſingulis præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

NOTUM FACIMUS quòd cùm *inter Nos* ex unâ, & Chriſtianiſſimum Principem *Ludowicum Francorum Regem* Fratrem & Conſanguineum noſtrum Cariſſimum Partibus ex alterâ, Pax, Amicitia, Liga, & Confœderatio piis Mediis, paternis Monitis, & crebris Exortationibus, Sanctiſſimi Domini noſtri *Leonis Papæ Decimi*, aliorumque Principum Interceſſionibus, habitâ etiam ratione Conſanguinitatis & Compaternitatis inter Nos contractæ, inita, tractata, & concluſa fuerit, quam Amicitiam & Confœderationem firmam & ſinceram fore non mediocriter cupientes, ob firmiorem ejuſdem Obſervantiam, conſiderantes quòd ad Amoris & Benivolentiæ, ex quo vera gignitur Amicitia, Incrementum & Conſervationem nichil ſit uſquam præclarius aut efficacius, quàm Sanguinis neceſſitudo aut Affinitatis vinculum,

Nos igitur, pro dicta Amicitiâ firmandâ, ac pro ſincero Amore quem præfatus Chriſtianiſſimus *Francorum Rex* habet ad Illuſtriſſimam & Præclariſſimam Dominam *Mariam* Sororem noſtram Dilectiſſimam, quam omni Virtute & Venuſtatis ſplendore *ornatam* pro comperto habet, obnixè expoſtulavit a Nobis ut illam Eidem Matrimonio copulari conſentiremus: Cujus Deſiderio ſatisfacere cupientes Aſſenſum præbuimus & grato ac fraterno Animo annuimus,

Nos igitur cupientes dictum Matrimonium ſuum ſortiri effectum, confidentes de Induſtriâ, Fidelitate, & Probitate Præcariſſimi Conſanguinei noſtri *Thomæ Ducis Norffolciæ* Theſaurarii & Mareſcalli Angliæ, ac Venerabiliſſimi in Chriſto Patris *Thomæ Epiſcopi Lincolnienſis in Archiepiſcopum Eboracenſem Poſtullati*, ac Reverendi in Chriſto Patris *Ricardi Wintonienſis Epiſcopi* Cuſtodis Privati Sigilli noſtri, Conſiliariorum noſtrorum,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales ad Infraſcripta Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes:

Dantes & Concedentes eiſdem noſtris Oratoribus, ac eorum Duobus Poteſtatem & Mandatum ſpeciale & expreſſum, cum præfato Chriſtianiſſimo *Francorum Rege* Fratre noſtro, ejuſve Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis ſpecialibus ad hoc ſpeciale Mandatum habentibus, de & ſuper Matrimonio per Verba de Præſenti ad hoc apta inter præfatum Chriſtianiſſimum *Francorum Regem* & præfatam Sereniſſimam Dominam *Mariam* Sororem noſtram Cariſſimam, Deo Duce, certis Locis, Terminis, Modo, & Formâ contrahendo & ſolempniſando, prout meliùs firmiùs & convenientiùs de jure fieri poterit,

Ac de & ſuper Dote, Dotalitio, Douario, & Donatione propter Nuptias, causâ & contemplatione hujus Matrimonii hinc inde ſingula ſingulis congruè referendis, conſtituendis, dandis, tradendis, & ſolvendis, ac etiam de & ſuper Tempore, Loco, Modo, & Formâ Traductionis & Traditionis præfatæ Dominæ *Mariæ*, in Terras & Patrias *prædicti Regis* Fratris noſtri pro dicto Matrimonio inter præfatum Chriſtianiſſimum *Francorum Regem*, & præfatam Dominam *Mariam* ſolempniſandis, ſtatuendis, & præfigendis,

Ac ſuper omnibus aliis Annexis & Deppendentibus & Concernentibus dictum Matrimonium Tractandi, Communicandi, Conveniendi, & Concludendi, & Nos pro Præmiſſis Obligandi,

Et, vice verſâ, Obligationes Recipiendi, Pacta quæcumque licita & honeſta Ineundi, Concordandi, Jurandi in Animam noſtram, & omnia alia Faciendi, prout facere poſſemus, ſi præſentes perſonaliter intereſſemus, unà cum Renunciationibus & omnibus Clauſulis oportunis;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, quicquid per dictos Oratores & Procuratores noſtros in hac parte Actum Geſtum & Concluſum extiterit, Ratum Gratum & Firmum habituros ac inviolabiliter Obſervaturos.

In cujus Rei Teſtimonium has Literas noſtras Manu noſtrâ ſignatas fieri fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, Secundo Die Auguſti, Anno Regni noſtri Sexto.

Sic Signatum,

HENRY R.

THROCMARTON.

Sub Magno Sigillo dicti Illuſtriſſimi Angliæ Regis à duplici caudâ pergamenæ pendente.

IN QUORUM omnium & ſingulorum Præmiſſorum Teſtimonium atque Fidem Nos, Oratores Ambaſſiatores & Commiſſarii Chriſtianiſſimi *Regis Francorum* antedicti, has Literas Patentes fieri fecimus, eaſdemque Sigillis noſtris, unà cum appoſitione Manuum noſtrarum, munivimus & roboravimus.

Datum *in Civitate London*. Die Septimâ Menſis Auguſti, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo Quarto.

LOYS D'ORLEANS,
JOHANNES DE SELUA,
THOMAS BOHIER.

Sub Sigillis prædictorum Commiſſariorum a duplicibus caudis pendentibus.

Concluſio Matrimonii inter Ludovicum Regem Franciæ & Mariam Filiam Regis Henrici Septimi per Procuratores.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. *Ex Autogr.* LE Treſhault Treſexcellent & Treſchriſtien *Roy de France Loys Douzieſme* de ce Nom mon Treſredoubte Sovverain Seigneur par moy *Loys d'Orleans Duc de Longueville*, ſon Commiſſaire & Procureur, ad ce par ſa Commiſſion & Procuration eſpecialle preſentement leve declaire & publiee, ſouffiſaument conſtitue & ordonne, & moy moyennant & a vous ce ſigniffiant vous prent *Dame Marie* a ſa Femme & Eſpouze,

Et mon dit Treſredoubte Souverain Seigneur vous Promet, & Moy pour Luy vous Promeſtz, que d'oreſenavant & durant ſa Naturelle Vie il Vous aura tiendra & reputera pour ſa Femme & Eſpouze; Et ſur ce, en Vertu & Povoir deſſuſdites, Il, & Moy pour Luy, Vous en baille ſa Foy. A.D. 1514.

Loys d'Orleans.

Obligatio Oratorum Ludovici Francorum Regis.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. *Ex Autogr.* UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, *Ludovicus d'Orleans* Dux *de Longuavilla* Marchio *de Rothelin* Magnus Franciæ Cambellanus, *Johannes de Selua* Jurium Doctor in Suprema Curia Parlamenti Normaniæ Primus Præſidens, & *Thomas Bohier* Miles Generalis Franciæ, Oratores, Commiſſarii, Ambaſſiatores, Procuratores, & Nuncii ſpeciales Chriſtianiſſimi Principis *Ludovici*, Dei Gratiâ, *Regis Francorum*, ad Infraſcripta ſufficienter Auctoriſati legitimè Conſtituti ac ſpecialiter Deputati, Salutem.

Cùm Bonæ Memoriæ *Carolus* præfati *Ludovici Regis noſtri Chriſtianiſſimi* Prædeceſſor, juxta quendam Tractatum, inter dicti *Regis Caroli* & Inſignis Memoriæ *Henrici Septimi* nuper *Regis Angliæ* Illuſtriſſimi *Regis Henrici Octavi* nunc *Regis Angliæ* Genitoris Oratores *apud Stapulas ſupra Mare* initum & concluſum, certis ex cauſis, Se & Hæredes ſuos præfato *Regi Angliæ* & ejus Hæredibus Summam *Septingentarum Quadraginta quinque Millium Coronarum Auri* ſolvere Obligaverit, prout in Literis dicti *Regis Caroli* deſuper confectis (quarum Data eſt *Ambaſiæ Tertio Decimo Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo, Quadringenteſimo, Nonageſimo Secundo)* pleniùs continetur,

Ac deinde, Defuncto dicto *Rege Carolo*, præfatus *Ludovicus Rex noſter Chriſtianiſſimus ejuſdem Caroli* Hæres & Succeſſor Se & Hæredes ſuos ad Reſiduum ſive Reſtum dictæ Summæ Pecuniarum tunc non ſolutarum primùm præfato *Henrico Septimo* nuper *Regi Angliæ* & ejus Hæredibus Obligaverit, prout in Literis deſuper confectis (quarum Data eſt *Pariſius, Decima quarta Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quadringenteſimo, Nonageſimo Octavo)* pleniùs continetur, ac deinde Illuſtriſſimo *Regi Henrico Octavo* Moderno, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, Se & Hæredes ſuos ad Reſiduum ſive Reſtum dictarum Summarum Pecuniæ tunc non ſolutarum benè & fideliter Solvendarum, Modo Formâ Locíſque & Terminis, in Literis ſuis Patentibus deſuper confectis (quarum Data eſt *Bleſis Die viceſima ſecunda Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo)* Obligaverit, prout in eiſdem Literis pleniùs continetur, A.D. 1514.

Cumque præterea *Carolus Dux Aurelianenſis*, præfati Regis noſtri Moderni nunc Genitor, cujus & ipſe Legitimus Hæres & Succeſſor exiſtit, per Literas ſuas Patentes, Manu ſuâ ſubſcriptas & Sigillo ſuo ſigillatas (de Data *Septimi Diei Martii, Anno Domini Milleſimo Quadringenteſimo Quadrageſimo quarto)* ex certis Cauſis, in eiſdem Literis pleniùs ſpecificatis, Obligaverit Se Hæredes & Succeſſores ſuos ac omnia Bona ſua mobilia & immobilia Sereniſſimæ Dominæ *Margaretæ Duciſſæ Sommerſetiæ* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis in certa Summa in eiſdem Literis ſpecificata,

Cujus quidem *dictæ Dominæ Margaretæ* Potentiſſimus Princeps *Henricus Rex Angliæ* Modernus Legittimus Hæres exiſtit,

A.D. 1514. Hen. 8.

Cúmque demùm dictæ Pecuniarum Summæ, tàm ex Literis Patentibus dicti *Ludovici Regis noſtri* quàm ex Literis Patentibus præfati *Karoli Ducis Aurelianenſis*, præfato nunc *Regi Angliæ* plenè & integrè perſolutæ non fuerint,

Nos igitur Oratores prædicti, Auctoritate Commiſſionis noſtræ ad hoc per *Chriſtianiſſimum Regem noſtrum* prædictum Datæ & Conceſſæ (cujus Tenor inferiùs deſcribitur) tàm pro Summa dicti Reſti ſive Reſidui nondum ſoluti, quàm pro Acquitamento & Redemptione Obligationis prædicti *Karoli Ducis Aurelianenſis* Patris Regis noſtri prædicti, ac aliarum Obligationum ex Cauſis prædictis in Manu dicti *Regis Angliæ* nunc exiſtentium, quas idem *Rex Angliæ* tenebitur tradere & liberare tamquam Caſſas & Quietas eidem *Chriſtianiſſimo Regi* aut ſuis Commiſſariis, facta per eum Submiſſione & Ratifficatione, de quibus infra dicetur, necnon pro ſingulari Benevolentia & Summo Amore quo dictus *Rex noſter Chriſtianiſſimus* præfatum *Regem Angliæ* proſequitur, ac ut firmior ſit & fidelior contractæ jam Amicitiæ inter eos Obſervantia, Nomine dicti *Ludovici Regis* noſtri & Auctoritate quâ ſupra, præfato *Henrico Octavo* nunc *Regi Angliæ* Promittimus per Præſentes Summam *unius Millionis ſive Decies Centum Milium Coronarum Auri de Sole* boni Auri & juſti Ponderis ac Valoris nunc Curſum habentium in Francia, ſolvendam eidem *Regi Angliæ* Hæredibus aut Succeſſoribus ſuis ejuſve aut eorum Deputato vel Deputatis, in Coronis Aureis Valoris antedicti, Locis Terminis Modóque & Formâ ſequentibus; videlicet,

Præfatus Rex noſter ſolvet ſeu ſolvi faciet dicto *Regi Angliæ*, ejuſve Hæredibus & Succeſſoribus, aut eorum Deputato ſeu Deputatis, Primo Die Menſis Novembris, Datam Præſentium proximò ſequente, in *Opido Caliſiæ* in Coronis Auri de Sole prædictis, *Quinquaginta Milia Francorum*, unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes, quæ faciunt Summam *Viginti Sex Millium Tricentorum quindecim Coronarum de Sole & Triginta Solidorum Turonenſium*,

Et Primo Die Menſis Maii extunc proximò ſequente, in eodem *Opido Caliſiæ*, ſimiliter in præfatis Coronis Auri, alia *Quinquaginta Milia Francorum prædictorum*,

Et Primo Die Menſis Novembris extunc proximò ſequente, pariformiter in dicto *Opido Caliſiæ*, in Coronis Auri Valoris prædicti, alia *Quinquaginta Milia Francorum antedicti Valoris*,

Et ſic, de Termino in Terminum, & de Anno in Annum, donec & quouſque dicta Summa *unius Millionis ſive Decies Centum Millium Coronarum prædictarum Auri de Sole* per præfatum *Ludovicum* Hæredes aut Succeſſores ſuos, ejuſve aut eorum Deputatum aut Deputatos, *præfato Regi Angliæ*, Hæredibus aut Succeſſoribus ſuis, ejuſve aut eorum Deputato vel Deputatis, plenè & integrè ſoluta & contenta fuerit,

Ad quam quidem Solutionem, benè & fideliter ſic, ut præmittitur, faciendam, Auctoritate Nobis in hac parte commiſsâ, Aſtringimus & Obligavimus per Præſentes, *prædicto Henrico nunc Regi Angliæ*, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, præfatum *Ludovicum Francorum Regem* noſtrum Chriſtianiſſimum, Hæredéſque & Succeſſores ſuos, Regna, Patrias, Terras, & Dominia ac Bona ſua quæcunque præſentia & futura, & ſingulos Subditos ſuos & eorum Bona ubicunque fuerint reperta,

Et inſuper, pro omnium & ſingulorum Præmiſſorum fideliori Solutione & firmiori Obſervantiâ ſub Modo, Formâ, Locis, & Terminis prædictis habendâ, Nos Oratores prædicti, Auctoritate quâ ſupra, Obligamus & Aſtringimus per Præſentes præfatum *Ludovicum Regem* noſtrum, Hæredes & Succeſſores ſuos, eidem *Regi Angliæ*, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, ſub Pœnis Cameræ Apoſtolicæ, & per *Obligationem de Niſi*; Renuntiantes in hac parte expreſsè & in Vim Pacti omni Privilegio, Cautelæ, Juris Beneficio, Exceptioni non Numeratæ Pecuniæ, ſimulati Contractûs, non ſic facti aut celebrati Contractûs, doli mali, ac omnibus & ſingulis aliis Defenſionibus tàm Juris quàm Facti quibuſcunque, quibus effectus Præſentium poſſit quomodolibet impediri,

Inſuper Nos Oratores prædicti, Auctoritate quâ ſupra, Promittimus & ſæpenominatum Chriſtianiſſimum *Regem noſtrum Ludovicum* Obligamus & Aſtringimus per Præſentes, quòd Ipſe, coram aliquo Judice Ordinario pro Tribunali ſedente, ac Duobus Notariis Publicis in Actorum Scribas per eundem Judicem aſſumptis, & aliis Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, ac in Præſentia Commiſſarii ſeu Commiſſariorum præfati *Regis Angliæ* ad hoc ſufficienter Deputatorum, infra Quadraginta Dies Datam Præſentium proximò ſequentes, perſonaliter comparebit, ſéque liberè ſpontè & voluntariè ſubmittet eidem Judici ejuſque Juriſdictioni & Cohertioni, Juriſdictionem ejuſdem Judicis prorogando,

A.D. 1514. Hen. 8.

do, & coram eodem Judice, ſic pro Tribunali ſedente, in Præſentia Commiſſarii ſeu Commiſſariorum Notariorum & Teſtium prædictorum, liberè & ſpontè & ex ejus certa ſcientia, tunc & ibidem Recognoſcet & Confitebitur, palàm publicè & expreſsè, Se Hæredes & Succeſſores ſuos per Contractum Conventionem & Pactum validum & ſolempne Debere præfato *Regi Angliæ* ejuſque Hæredibus & Succeſſoribus dictam Summam *unius Millionis ſive Decies Centum Millium Coronarum Auro prædictarum*, eidémque juſtè Teneri & Obligari ad Solvendum eidem *Regi Angliæ* Hæredibuſve aut Succeſſorbus ſuis aut eorum Deputato vel Deputatis eandem Summam Locis, Terminis, Modóque & Formâ ſupradictis,

Requirétque inſuper idem *Rex noſter* præfatum Judicem, tunc pro Tribunali ſedentem, effectualitérque faciet & curabit quòd idem Judex in eum Sententiam Excommunicationis in Scriptis ferat & fulminet, exnunc prout extunc, & extunc prout exnunc, niſi, ut prædicitur, præfato *Regi Angliæ* Moderno ejuſve Hæredibus & Succeſſoribus eorumve Deputato vel Deputatis, Locis, Terminis, Modóque & Formâ ſupraſcriptis, ſolvat ſeu ſolvi faciat dictam Summam *Unius Millionis ſive Decies Centum Millium Coronarum Auri prædictarum*, & quamlibet earumdem Partem ſive Particulam,

Et quòd, in eventu non Solutionis dictæ Summæ vel alterius ejuſdem Parcellæ ſive Particulæ, dictis Temporibus Terminis aut Locis, aut eorumdem Terminorum aut Locorum uno ſive aliquo, idem Judex, poſt quemlibet Terminum ſic elapſum immediatè, dictum *Ludovicum Regem* noſtrum Excommunicatum fuiſſe & eſſe denunciet ac denunciari faciet & mandet,

Rogabítque inſuper idem *Rex* Notarios prædictos ut ſuper Præmiſſis omnibus & ſingulis unum vel plura conficiant Inſtrumentum vel Inſtrumenta autenticum ſeu autentica, Signis & Subſcriptionibus eorumdem Notariorum ſignatum ſeu ſignata,

Atque eundem Judicem ſimiliter rogabit ut idem Inſtrumentum Sigillo ſuo communiat, aut aliquo alio Sigillo auctentico, ad ſuam ſpecialem Requiſitionem, communiri faciet & procuret,

Quorum quidem Inſtrumentorum unum, in publicam formam ſic, ut præfertur, Redactum & Sigillatum, Commiſſario vel Commiſſariis præfati *Regis Angliæ* Moderni tunc Præſenti vel Præſentibus idem *Rex noſter* tunc & ibidem tradet ſeu tradi faciet cum effectu;

Renuncians in hac parte expreſsè & in vim Pacti omni tàm Juris quàm Facti Privilegio, & præſertim Privilegio, ſi quod tale habeat, quòd per *Summum Pontificem* aut alium Judicem quemcunque pro aut ex quacunque Causâ perſonaliter Excommunicari aut Excommunicatus denuntiari non poſſet, necnon omni Cautelæ, Juris Beneficio, Exceptioni non Numeratæ Pecuniæ, ſimulati Contractûs, ac omnibus aliis Exceptionibus & Defenſionibus tàm Juris quàm Facti quibuſcunque, quibus effectus Præſentium quomodolibet impediri poſſit,

Nos inſuper Oratores prædicti Promittimus & eundem *Regem noſtrum* per Præſentes Obligamus quòd, pro fideliore & firmiori Solutione dictæ Summæ *Unius Millionis ſive Decies Centum Milium Coronarum Auri prædicti* ac cujuſlibet ejuſdem Summæ Partis ſive Particulæ, Locis, Terminis, Modóque & Formâ prædictis faciendâ, idem *Rex noſter*, per Literas ſuas Patentes, Manu ſuâ ſubſcriptas Magno ſuo Sigillo ſigillatas, Promittet Aſtringet & Obligabit Se præfato nunc *Regi Angliæ*, ejuſque Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, bonâ Fide & in Verbo Regio, Hæredéſque & Succeſſores ſuos, Regnum, Patrias, Terras, ac ſua Dominia quæcunque, ac Bona ſua præſentia & futura, ſingulóſque Subditos ſuos & eorum Bona ubicunq; fuerint reperta, Renunciando in hac parte expreſsè & in Vim Pacti omni tàm Juris quàm Facti Privilegio, necnon omni Cautelæ, Juris Beneficio, Exceptioni non Numeratæ Pecuniæ, ſimulati Contractûs, doli mali, non ſic facti aut celebrati Contractûs, ac omnibus aliis Exceptionibus & Defenſionibus tàm Juris quàm Facti quibuſcunque, quibus effectus Præſentium quomodolibet impediri poſſit, Supplendo tàm Juris quàm Facti Defectus ſi qui forſan intervenerint,

Eaſdémque Literas Patentes, ſic, ut præfertur, factas ſignatas & ſigillatas, præfato *Regi Angliæ* ejuſve Deputato vel Deputatis, infra Quadraginta Dies Datam Præſentium proximò ſequentes, tradet realiter & cum effectu,

Ac, citra & ultra Præmiſſa, Auctoritate quâ ſupra, Promittimus & eundem Regem noſtrum Obligamus & Aſtringimus per Præſentes, quòd ipſe Reſcriptum Apoſtolicum, Sigillo Plumbeo munitum & de Jure validum, Expenſis ſuis impetrabit & obtinebit, ipſique Sereniſſimo *Regi Angliæ* ejuſve Hæredibus & Succeſſoribus, ejuſve aut eorum Deputato vel Deputatis infra Duodecim Menſes Datam Præſentium proximò ſequentes dabit

A.D. 1514. Hen. 8. tradet & liberabit, tradive & liberari realiter & cum effectu faciet,

In quo omnia & ſingula Præmiſſa Sedis Apoſtolicæ Auctoritate confirmabuntur, appoſitis Pœnis interdicti in Regnum Patrias & Dominia ſua quæcunque, atque Excommunicationis in Perſonam ſuam, ex nunc prout ex tunc, & ex tunc prout ex nunc, ſi & quatenus omnia & ſingula Præmiſſa, quantum eum concernunt, ut præfertur, minimè obſervaverit & perimpleverit;

Renunciando in hac parte in vim Pacti omni tàm Juris quàm Facti Privilegio, & præſertim Privilegio, ſi quod tale habeat, quòd *Summum Pontificem* aut alium Judicem quemcunque pro aut ex quacunque Cauſa perſonaliter excommunicari aut excommunicatus denunciari non poſſit, *ut ſupra:*

Cujus quidem ſupradictæ Noſtræ Commiſſionis Tenor ſequitur,

Ludovicus, Dei gratiâ, *Francorum Rex, Dux Mediolani*, ac *Januæ Dominus* univerſis *&c. prout Originali Commiſſione de Dat. xxix Julii, M. D. xiv. patet.* A.D. 1514. Hen. 8.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Teſtimonium atque Fidem Nos, Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarii Chriſtianiſſimi *Regis Francorum* antedicti, has Literas noſtras Patentes fieri fecimus, eaſdemque Sigillis noſtris, unà cum appoſitione Manuum noſtrarum, munivimus & Roboravimus.

Dat. in *Civitate Londoniarum*, Die Septimo Menſis Auguſti, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo Quarto.

LOYS D'ORLEANS,
JOHANNES DE SELUA,
THOMAS BOHIER.

Sub Sigillis ſuis papyro obductis a duplici cauda pergamenæ pendentibus.

Commiſſio ad Contrahendum Matrimonium cum Maria Sorore Regis.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Ex Autogr.

L*Vdovicus*, Dei gratiâ, *Francorum Rex, Dux Mediolani*, & *Januæ Dominus*, univerſis & ſingulis, præſentes Litteras inſpecturis, Salutem.

NOTUM FACIMUS quòd cùm Pax, Amicitia, Liga, & Confœderatio firmatæ ſint & fuerint inter Potentiſſimum, Illuſtriſſimumque Principem *Henricum Octavum Angliæ Regem*, Fratrem noſtrum Cariſſimum, ex unâ Parte, & Nos ex aliâ,

Et hoc Medio Neceſſitudinis & Affinitatis vinculo Matrimonii futuri inter Nos & Præclariſſimam ac Illuſtriſſimam Principem *Dominam Mariam*, ejuſdem *Regis Henrici* Sororem Dilectiſſimam, Sponſam noſtram futuram, prout latiùs conſtat Tenore Pactorum Matrimonialium, Initorum & Concordatorum per fideles Oratores & Procuratores noſtros ex una, & dicti *Henrici Angliæ Regis* Cariſſimi Fratris noſtri, etiam Oratores, Nuncios, & Procuratores ex aliâ Partibus,

Nos igitur,

Cupientes ſummoperè dictum Matrimonium in Facie Sanctæ Matris Eccleſiæ iniciari & ſolemniſari, ſuumque plenum ſortiri effectum: Et ut ea, quæ Nos Corpore abſentes adimplere non poſſumus, per Procuratorem, Ambaſſiatorem, & Nuncium ſpecialem adimpleantur, A.D. 1514.

Ad plenum confidentes de Fide & Animi & Fidei erga Nos integritate Cariſſimi & Dilectiſſimi Conſanguinei noſtri *Ludovici d'Orleans, Ducis de Longuavilla, & Marchionis de Rothelin*, Magni Franciæ Cambellani,

Eundem *Ludovicum d'Orleans* Conſanguineum noſtrum, Tenore Præſentium, Fecimus & Conſtituimus, Facimuſque, Ordinamus, & Conſtituimus noſtrum Procuratorem, Nuncium, & Ambaſſiatorem ſpecialem & expreſſum, ad pro & Nomine noſtro Adfidendum, Deſpondendum, Fidem noſtram Spondendum, & in Animam noſtram Jurandum, & etiam per Verba de Præſenti contrahendum Matrimonium cum dictâ Illuſtriſſimâ, Præclariſſimâ, ac Dilectiſſimâ noſtrâ Conſorte & Conjuge futurâ *Dominâ Mariâ Principe*, ejuſdem Illuſtriſſimi ac Potentiſſimi *Henrici Octavi Regis Angliæ* Cariſſimi Fratris noſtri Sorore,

Et ad Faciendum & Peragendum omnes honeſtas Solemnitates, dictum Actum Matrimonii per Verba de Præſenti concernentes, conſideratis Dignitatibus & Excellentiis Perſonarum Contrahentium,

Et

A.D. 1514. Hen. 8.

Et omnia alia & ſingula neceſſaria ſeu opportuna, dictum Actum concernentia; & quæ Nos, ſi præſentes eſſemus, faceremus, & facere teneremur;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, quicquid per dictum *Ludovicum d'Orleans*, Conſanguineum & Procuratorem noſtrum, Dictum, Factum, Juratum, & Promiſſum, Geſtumve fuerit, Ratum, Gratum, & Firmum habebimus, ac inviolabiliter obſervabimus.

In quorum Fidem & Teſtimonium has Præſentes Manu noſtrâ ſignavimus, & Sigilli noſtri appenſione juſſimus roborari.

A.D. 1514. Hen. 8.

Datum apud *Sanctum Germanum en Laye*, Die Octavâ Menſis Auguſti, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo Quarto, & Regni noſtri Decimo Septimo.

Signat.

LOYS.

Super Plicam.

Per Regem.

ROBERTET.

Sub Magno Sigillo dicti Chriſtianiſſimi Francorum Regis a dupplici caudâ pendente.

Inſtrumentum Matrimonii contracti.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Ex Autogr.

IN DEI NOMINE AMEN.

Per præſens Publicum Inſtrumentum cunctis appareat evidenter & ſit Notum quòd,

Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Quartodecimo, Indictione ſecundâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Leonis*, Divinâ Providentiâ, hujus nominis *Papæ Decimi* Anno Secundo,

In quadam alta & principali Camera intra Manerium Regium de Grenewiche in Diœceſe Roffenſi notoriè ſitum & ſituatum,

In Potentiſſimi & Excellentiſſimi Principis & Domini noſtri Metuendiſſimi *Henrici*, Dei gratiâ, *Angliæ & Franciæ Regis* ac *Domini Hiberniæ*,

Et Sereniſſimæ ac Excellentiſſimæ Dominæ, Dominæ *Katerinæ Reginæ Angliæ & Franciæ* Illuſtriſſimæ, præfati Regis Conjugis & Conſortis Cariſſimæ:

Necnon,

Reverendiſſimorum in Chriſto Patrum & Dominorum *Willielmi*, Dei gratiâ, *Cantuarienſis Archiepiſcopi*, totius Angliæ Primatis, Apoſtolicæ Sedis Legati, Magni Angliæ Cancellarii,

Thomæ Epiſcopi Lincolnienſis in Archiepiſcopum Eborum Poſtulati:

Necnon,

Præpotentum & Illuſtriſſimorum Dominorum,

Edwardi Buckyngham,

Thomæ Norffolciæ Angliæ Theſaurarii,

Et *Caroli Suffolciæ*,

Ducum,

Ac,

Reverendorum in Chriſto Patrum Dominorum,

A.D. 1514.

Ricardi Wintonienſis præfati Excellentiſſimi Principis & Domini noſtri, Angliæ & Franciæ Regis Privati Sigilli Cuſtodis,

Thomæ Dunelmenſis ejuſdem Potentiſſimi Principis Primi Secretarii,

Epiſcoporum:

Prænobiliumque Dominorum,

Thomæ Marchionis Dorſetiæ,

Georgii Salopiæ Hoſpitii Regii Seneſcalli,

Thomæ Surriæ Angliæ Admiralli,

Henrici Eſſexiæ,

Caroli Wigorniæ Camerarii Regii,

Comitum:

Necnon,

Egregiorum ac Venerabilium virorum Dominorum,

Johannis de Selua Jurium Doctoris, in Supremâ Curiâ Parliamenti Normaniæ Primi Præſidentis,

Et *Thomæ Bobier* Militis Franciæ Generalis,

Chriſtianiſſimi Francorum *Regis Ludovici* Oratorum,

Aliorumque quàm plurium Dominorum, Comitum, Baronum, & Militum, ad videndum, audiendum, & teſtificandum infraſcripta convenientium ibidem & congregatorum, Noſtraque Notariorum Publicorum ſubſcriptorum, ad eundem finem & effectum vocatorum ſpecialiter & rogatorum, Præſentiâ,

Perſonaliter conſtituti fuerunt,

Præclariſſima & Sereniſſima Princeps & Domina, *Domina Maria*, præfati Potentiſſimi Domini noſtri *Regis Angliæ & Franciæ* Invictiſſimi Soror Cariſſima, ex unâ, Et Generoſus ac Illuſtriſſimus Dominus *Ludovicus d'Orleans Dux de Longavilla Marchio de Ruthelin*, Magnus Franciæ Cambellanus, & præfati Chriſtianiſſimi Principis *Ludovici Francorum Regis*, ad Matrimonium verum & purum per Verba de Præſenti ad hoc apta Nomine ipſius Regis & pro eo cum præfatâ Illuſtriſſimâ Principe *Dominâ Mariâ* ſolemniter contrahendum, Procurator, Ambaſſiator, & Nuncius ſpecialis, per Literas Patentes ejuſdem *Chriſtianiſſimi Regis*, ſuo Magno Sigillo ſigillatas, & Manu ſuâ ſignatas, de quibus Nobis Notariis ſubſcriptis ſufficienter conſtabat, & quarum Tenor ſequitur inferiùs, legitimè & ſpecialiter conſtitutus, Partibus ex alterâ,

Pro hujuſmodi Matrimonio ut evidenter apparuit tunc & ibidem contrahendo,

Peroratóque elegantèr & copioſè in Latino Sermone per ſupradictum Reverendiſſimum in Chriſto Patrem Dominum *Cantuarienſem Archiepiſcopum* Angliæ Cancellarium primò, ac deinde per memoratum Dominum *Johannem de Selua* Jurium Doctorem, Oratorem prædictum, non ſolùm Latino, ſed & Gallico Sermone, de Laude & Præconio Matrimonii, Nobilitatéque & Virtutibus, cæteriſque tàm dicti Chriſtianiſſimi Regis quàm præfatæ Sereniſſimæ *Dominæ Mariæ* Dotibus, Prærogativis, & Excellentiis,

Perlectis etiam tunc ibidem publice per prænominatum Reverendum in Chriſto Patrem *Dunelmenſem Epiſcopum* ejuſdem Chriſtianiſſimi *Regis Francorum* Litteris Patentibus ſupramemoratis,

Præfatus Generoſus & Illuſtriſſimus Dominus *Dux de Longavilla*, Potentiſſimo & Excellentiſſimo Principe & Domino noſtro *Henrico Angliæ & Franciæ Rege* eum ducente, ad præfatam Sereniſſimam *Dominam Mariam* tunc ibidem propè ſtantem acceſſit, illiuſque Manum dexteram ſuâ manu dexterâ complectens, Verba ſequentia in quâdam Membranæ Scedulâ, quam in Manu ſuâ ſiniſtrâ tunc tenebat, Gallico Sermone conſcripta, animo ut apparuit Matrimonium cum ipſâ *Dominâ Mariâ* Nomine præfati Chriſtianiſſimi *Francorum Regis* contrahendi, legit, dixit, & protulit apertè & expreſsè tunc ibidem ſub hâc forma,

Le Treſhaulte, Treſexcellent, Teſchriſtien Roy de France Loys Douzieſme *de ce Nom, mon Treſredoubte & Souverain Seigneur, par Moy* Loys d'Orleans Duc de Longueville, *ſon Commiſſaire & Procureur, ad ce per ſa Commiſſion & Procuration eſpecialle, preſentement leue, declairee, & publiee, ſouffiſaument conſtitue & ordonne, & moy moiennant, & a vous ce ſignifiant, Vous prent* Dame Marie *a ſa Femme & Eſpouze, & mon dit Treſredoubte Souverain Seigneur vous Promet, & moy pour Luy vous Promeſtz, que d'oreſenavant, & durant ſa naturelle Vie, il Vous aura, tiendra, & reputera pour ſa Femme & Eſpouze*; ET SUR CE, EN VERTU ET POVOIR DESSUSDIT, IL ET MŌY POUR LUY VOUS EN BAILLE SA FOY.

Quibus Verbis ſic a præfato Illuſtriſſimo Domino *Ludovico* lectis, dictis, & prolatis, Manus abinvicem retraxerunt,

Incontinenti præfata Sereniſſima Princeps *Dominâ Maria*, dicti Illuſtriſſimi Domini *Ducis de Longavilla* Manum dexteram ſuâ Manu dexterâ apprehendens, Verba ſubſcripta in quâdam alterâ Membranæ Scedulâ Gallicè conſcripta, quam in Manu ſuâ ſiniſtrâ tunc tenebat, animo, ut apparuit, cum præfato Chriſtianiſſimo *Francorum Rege*, ipſo Domino *Ludovico d'Orleans* mediante, Matrimonium contrahendi, in Gallico Sermone legit, dixit, & protulit expreſsè & apertè tunc ibidem ſub formâ ſequenti,

Je Marie *per vous* Loy d'Orleans, Duc de Longueville, *Commiſſaire & Procureur* de Treſhaulte, Treſexcellent, & Treſpuiſſant Prince Loys Roy de France Douzieſme *de ce Nom, ad ce par ſa Commiſſion & eſpecialle Procuration, preſentement leue, declairee & publiee, ſouffiſaument conſtitue & ordonne, & Vous moiennant, & a Moy ce ſigniffiant, prens le* dit Seigneur Roy *a mon Marye & Eſpoux, & en Luy Je conſens comme a mon Marye & Eſpoux: & a Luy & a Vous pour Luy Je Promettz que d'oreſenavant, durant ma naturelle Vie, Je l'auray, tiendray, & reputeray pour mon Marye & Eſpoux*; ET SUR CE BAILLE A LUY ET A VOUS POUR LUY MA FOY.

Quibus verbis ſic lectis, dictis, & prolatis,

Dictus Dominus *Ludovicus d'Orleans* Scedulam a ſe tunc ibidem lectam ſuâ manu ſubſcribit & ſignavit ſic,

LOYS D'ORLEANS,

Et præfatæ Sereniſſimæ Dominæ *Mariæ* tradidit & liberavit,

Ipſáque Præclariſſima Domina *Maria* pariformiter Scedulam a Se tunc ibidem lectam ſuâ Manu ſubſcripſit, & ſignavit ſic,

Marye,

Et præfato Domino *Ludovico d'Orleans Duci de Longavilla* antedicto tradidit & liberavit.

Hiis verò peractis idem Illuſtriſſimus *Dux de Longavilla*, Nomine Procuratorio præfati Chriſtianiſſimi *Francorum Regis*, præfatam Sereniſſimam Dominam *Mariam* quodam Anulo Aureo, quodam Lapide pretioſo ornato & inſignito, Nomine Procuratorio quo ſupra donavit & ſubarravit: quem quidem Anulum eadem præclariſſima Domina *Maria* læto, ut apparuit, vultu & gratanter accepit, ac Quarto Digito manûs ſuæ Dexteræ, viz. Digito auriculari proximo, tunc impoſuit.

Tenor vero Literarum Patentium præfati Chriſtianiſſimi Francorum Regis, *de quibus ſupra fit Mentio, Commiſſionem ſive Mandatorium Procuratorium ad hujuſmodi Matrimonium* cum præfatâ Sereniſſimâ Dominâ Mariâ *ſuo Nomine contrahendum in ſe continentium, ſequitur in hæc verba,*

Ludovicus, Dei Gratiâ, *Francorum Rex*, &c.

Super Præmiſſis verò omnibus & ſingulis, tàm præfatus Illuſtriſſimus Dominus *d'Orleans* Dux *de Longavilla* Nomine Procuratorio quo ſupra, quàm dicta Præclariſſima Domina *Maria* pro Se & Nomine ſuo, nos Notarios Publicos ſubſcriptos, & utrumque noſtrûm, ſibi unum vel plura, Publicum ſive Publica, Inſtrumentum vel Inſtrumenta conficere, ac Nobiles & Præpotentes Duces, Reverendiſſimos ac Reverendos Patres & Dominos Comites, & Egregios ac Venerabiles Viros prænominatos, cæteróſque Comites, Barones, Milites, aliósque viros Honorabiles, tàm Spirituales, quàm Temporales ſive Seculares, in magno Numero ibidem exiſtentes, Teſtimonium perhibere rogârunt & requiſiverunt, rogavítque & requiſivit eorum uterque.

Acta ſunt hæc omnia, prout ſuprascribuntur & recitantur, Tertiodecimo Die Menſis Auguſti, Anno Domini, Indictione, Pontificatu, & Loco in principio hujus Inſtrumenti ſuperiùs deſcriptis,

Præſentibus tunc ibidem,

Potentiſſimo & Excellentiſſimo Principe *Henrico Angliæ* & *Franciæ Rege*,

Præclariſſimâ atque Illuſtriſſimâ Dominâ *Katerinâ Angliæ* & *Franciæ Reginâ*, ejuſdem Potentiſſimi Regis Conſorte Cariſſimâ,

Præpotentibus Ducibus, Reverendiſſimis & Reverendis in Chriſto Patribus, Comitibus, Baronibus, ac aliis Nobilibus & Egregiis Viris ſupramemoratis, Teſtibus ad Præmiſſa videnda, audienda, & teſtificanda vocatis pariter & rogatis.

Et ego Robertus Toneys *Clericus Norwicenſis Diœceſis, in Legibus Bacallarius, Eccleſiarum Cathedralium Lincoln.* & *Sarum Canonicus ac Publicus Auctoritatibus Apoſtolicâ* & *Imperiali Notarius, quia verborum Matrimonialium, in prædictis Scedulis contentorum, Lectionibus* & *Prolationibus, dictorumque Contrahentium Manuum Retractionibus, earundemq; Scedularum per ipſos Contrahentes reſpective factis Subſcriptionibus,* & *per præfatum Illuſtriſſimum* Dominum Ludovicum d'Orleans, Chriſtianiſſimi Regis Francorum *antedicti Procuratorem, Anuli* prænominatæ Sereniſſimæ Dominæ Mariæ *Traditioni*, ejuſdémque Dominæ Mariæ *ipſius Anuli Receptioni,* & *Digito ſuo (uti præfertur) Impoſitioni, Cæteriſque Præmiſſis omnibus* & *ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, Tertiodecimo Die Menſis Auguſti, ſub Anno Domini, Indictione, Pontificatu,* & *Loco in principio hujus Inſtrumenti ſuperiùs deſcriptis, agebantur* & *fiebant*; *unà* cum Potentiſſimo & Excellentiſſimo Principe, & Domino noſtro Supremo Henrico, Angliæ & Franciæ Rege Invictiſſimo, Præclariſſimâque & Illuſtriſſimâ Dominâ, Dominâ Katerinâ Angliæ & Franciæ Reginâ, ejuſdem Potentiſſimi & Excellentiſſimi Regis Conjuge & Conſorte Cariſſimâ: *Necnon Præpotentibus Ducibus, Reverendiſſimis ac Reverendis in Chriſto Patribus, Illuſtriſſimiſque Marchione, Comitibus, Baronibus,* & *Dominis, aliiſque Nobilibus* & *Egregiis Viris prænemoratis, Teſtibus prædictis: Ac etiam probo Viro Magiſtro* Willielmo Edwardis *Notario Publico,* & *Mecum de Inſtrumento Publico uno vel pluribus ſuper Præmiſſis conficiendo vel conficiendis (ut præfertur) rogato, ac Se inferiùs ſubſcribente, præſens perſonaliter interfui, eaque omnia* & *ſingula ſic fieri vidi* & *audivi: Idcircò hoc præſens Publicum Inſtrumentum, Manu prænominati Magiſtri* Willielmi Edwardis *Notarii Publici ſcriptum, exinde confeci, publicavi,* & *in hanc publicam Formam redegi, Signoque*

A.D. 1514. Hen. 8.

noque & Nomine meis ſolitis & conſuetis ſignavi, Meque hic ſubſcripſi rogatus & requiſitus in Fidem & Teſtimonium Præmiſſorum.

Ad imum ſign.

Super omnia vincit veritas.

A.D. 1514. Hen. 8.

Et Ego Willielmus Edwardis *Clericus Herefordenſis Sacris Auctoritatibus Apoſtolicâ & Imperiali Notarius Publicus, quia verborum Matrimonialium, in prædictis Scedulis contentorum, Lectionibus, dictorumque Contrahentium Manuum Retractionibus, earundemque Scedularum per ipſos Contrahentes reſpectivè factis Subſcriptionibus, & per præfatum* Illuſtriſſimum Dominum d'Orleans Ducem de Longuavilla prædicti Chriſtianiſſimi Francorum Regis antedicti *Procuratorem Anuli* prænominatæ Sereniſſimæ Dominæ Mariæ *Traditioni*, ejuſdem quoque Dominæ Mariæ *ipſius Anuli Receptioni, & Digito ſuo, ut præfertur, Impoſitioni: Cæteriſque Præmiſſis omnibus & ſingulis, dum ſic, ut præmittitur, Tertiodecimo Die Menſis Auguſti, ſub Anno Domini, Indictione, Pontificatu, & Loco in principio hujus Inſtrumenti ſuperiùs deſcriptis, agebantur & fiebant; unà cum Potentiſſimo & Excellentiſſimo Principe & Domino noſtro ſupremo* Henrico Angliæ & Franciæ Rege *Invictiſſimô, Ac etiam Præclariſſimâ & Illuſtriſſimâ Dominâ,* Dominâ Katerinâ Angliæ & Franciæ Reginâ, *ejuſdem Potentiſſimi & Excellentiſſimi Regis Conjuge & Conſorte Cariſſimâ: Præpotentibuſque Ducibus, Reverendiſſimis ac Reverendis in Chriſto Patribus, Illuſtriſſimiſque Comitibus, Baronibus, & Dominis; aliis quoque Nobilibus & Egregiis Viris ſupramemoratis, Teſtibus prædictis, Necnon Venerabili Viro Magiſtro* Roberto Toneys, *in Legibus Bacallario, Canonico Eccleſiarum Cathedralium ſuperius nominatarum, Notario Publico, & Mecum de Inſtrumento Publico uno vel pluribus ſuper Præmiſſis conficiendo vel conficiendis, uti præfertur, rogato, & ſe ſuperius ſubſcribente, præſens perſonaliter interfui, eaque omnia & ſingula ſic fieri vidi & audivi: Ideò hoc præſens Publicum Inſtrumentum, Manu mea propria ſcriptum, exinde confeci, ſcripſi, publicavi, & in hanc Publicam formam redegi, Signoque & Nomine meis ſolitis & conſuetis ſignavi rogatus & requiſitus, in Fidem etiam & Teſtimonium omnium & ſingulorum Præmiſſorum.*

Ad imum Signi,

Seneca,
Non amicitiæ, ſed veritati Teſtimonium reddas.

Ambaſſiatoris Franciæ Litera ad Reginam.

A.D. 1514. An. 6. H. 8.

Bibl. Cotton. Calig. D. 6.

Madame, tant & ſy Treſhumblement que fayre puys, a voſtre bonne Grace Me Recommande.

Madame,

Au Jourduy *Monſieur le General* & Moy avons eu des Lettres du Roy, qu'il Nous eſcript, que le plus grand deſir qu'il a eſte de ſcavoir de vos Nouvelles, & qu'il trouve merveilleuſement bon le Lieu d'Abeville pour Vous trouver enſſemble aincy qu'il a eſte accorde, & que la ſans point de faulte Vous le trouveres dellibere de Vous bien recevoir, & feray *Madame* la plus grand dilligence qu'il me ſera poſſible d'aller devers Luy pour Luy dire de vos Nouvelles, & tousjours aincy que j'en ſauray des Syennes Vous en adverteray aincy que Vous m'aves Commande, Vous Supplyant treſhumblement, *Madame*, qu'il Vous plaiſe me Commander touſjours vos bons Plaiſirs pour les acomplir, comme celluy qui deſire de Vous faire Service.

A.D. 1514.

Madame, il y a ung Marchant nomme *Jehan Calvacanty*, demourant a Londres, le quel a mon Affayre m'a fait Service,

Il a quelque Affayre envers *le Roy* voſtre Frere, Je vous ſupply qui'l Vous plaiſe, *Madame*, Luy eſtre aidant envers le dit Seigneur, & l'avoir pour Recommande.

Madame, Je pry a noſtre Seigneur qu'il Vous doint tresbonne Vie & longue.

Eſcript a *Canturbery*, ce xvj Jour d'Aouſt.

Voſtre treſhumble & treſobeiſſant Subget & Serviteur

Loys d'Orleans.

Dor.
A la Royne Ma Souveraine Dame.

Super

Super Juramento, per Regem Francorum præſtando, Commiſſio.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Franc. 6. H. 8. p. 2. m. 16.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Caroli Comitis Wigorniæ* Conſanguinei noſtri Domini de Herberd & de Gower Primi Camerarii noſtri, Domini *Thomæ Dokwra* Prioris Sancti Johannis Jeruſalem in Anglia, ac Magiſtri *Nicholai Weſt* Doctoris utriuſque Juris Decani de Wyndeſore, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem & Duobus eorum, Tenore Præſentium, plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, Illuſtriſſimum Principem *Ludovicum* Fratrem Confœderatum & Conſanguineum noſtrum Cariſſimum *Francorum Regem* Chriſtianiſſimum Adeundi,

Et Juramentum corporale, tactis Sacroſanctis Evangeliis,

De benè & fideliter obſervando omnia & ſingula Capitula in Tractatu Pacis & Amicitiæ, per Oratores noſtros & ſuos, ſufficienter ad hoc auctoriſatos, *Septimo Die Auguſti ultimò præterito, in Civitate Londoniarum* convento concordato & concluſo, juxta & ſecundùm formam Articuli deſuper in eodem Tractatu conventi & concluſi,

Ab eodem *Francorum Rege* Fratre noſtro præſtari Petendi & Exigendi, ac ejuſdem Juramenti Præſtationi perſonaliter Intereſſendi, atque idem Juramentum ſic, ut præfertur, præſtari Videndi & Audiendi,

Ac etiam Notarios Publicos, ut ſuper ejuſdem Juramenti Præſtatione Inſtrumentum ſive Inſtrumenta Publicum ſive Publica conficiant, ac Teſtes tunc præſentes ut ſuper eodem Teſtimonium perhibeant, Petendi, Rogandi, & Requirendi,

A.D. 1514.

Atque Inſtrumentum ſive Inſtrumenta deſuper confectum ſive confecta Petendi & Recipiendi,

Ac inſuper tàm Literas noſtras Patentes, dicti Tractatûs Pacis & Amicitiæ Confirmatorias, Manu noſtrâ ſubſcriptas, & Magno Sigillo noſtro ſigillatas, quàm etiam Literas noſtras Patentes, cujuſdam Matrimonialis Contractûs inter Chriſtianiſſimum *Francorum Regem* & Dominam *Mariam* Principem Sororem noſtram ſimiliter Confirmatorias, Manu noſtrâ ſubſcriptas & Magno Sigillo noſtro ſigillatas, dicto *Regi* Fratri noſtro ejuſve Commiſſario ad hoc ſufficienter auctoriſato Tradendi & Liberandi, atque alias ab eodem ejuſve Commiſſario conſimiles Literas, dicti Tractatûs Pacis & Amicitiæ quàm Matrimonialis Contractûs Confirmatorias, pro Parte ſua Petendi, Requirendi, & Recipiendi,

Cæteraque omnia & ſingula Gerendi & Excercendi quæ in Præmiſſis aut circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, & quæ Nos faceremus & facere poſſemus ſi perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum magis exigant ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum Gratum & Firmum habituros totum & quicquid dicti noſtri Commiſſarii, Ambaſſiatores, Procuratores, aut eorum Duo, Nomine noſtro fecerint.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo octavo Die Auguſti.

Per ipſum Regem.

Super Literis Obligatoriis ejuſdem Regis.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Ibid.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Caroli Comitis Wygorniæ* Conſanguinei noſtri Domini Herberd & de Gower Primi Camerarii noſtri, Domini *Thomæ Dokwra* Prioris Sancti Johannis Jeruſalem in Anglia, ac Magiſtri *Nicholai Weſt* Doctoris utriuſque Juris Decani de Wyndeſore, quamplurimùm confidentes,

A.D. 1514. Hen. 8.

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales Facimus Conſtituimus & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem & Duobus eorum plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, ab Illuſtriſſimo Principe *Ludovico* Fratre Confœderato & Conſanguineo noſtro Cariſſimo *Francorum Rege* Chriſtianiſſimo, ut idem *Rex* coram aliquo Judice ordinario pro Tribunali ſedente, ac Duobus Notariis Publicis in Actorum Scribas per eundem Judicem aſſumptis & Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, Compareat, atque eidem Judici, ejus Juriſdictionem prorogando, ſponte Se Submittat, necnon coram eodem Judice ſic pro Tribunali ſedente Confiteatur & Requirat, juxta & ſecundùm vim formam & effectum Articuli deſuper confecti, & in quodam Tractatu de Data *Septimi Diei Menſis Auguſti ultimi præteriti* pleniùs ſpecificati & contenti, Petendi & Requirendi,

Atque eiſdem Comparitioni, Submiſſioni, Confeſſioni, & Requiſitioni, ſic ut præfertur, faciendis, perſonaliter Intereſſendi,

Atque Inſtrumentum Publicum, de & ſuper eiſdem omnibus & ſingulis in debita & ſufficienti formâ factum, necnon Literas ſuas Patentes Obligatorias, Manu ſuâ ſubſcriptas & Magno Sigillo ſuo ſigillatas, quibus Obligabit & Aſtringet Se Hæredes & Succeſſores ſuos, Regna Patrias & Dominia ſua quæcumque, ac Subditos ſuos & ſua & eorum Bona mobilia & immobilia ubicumque fuerint reperta, Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, pro Solutione *Unius Millionis ſive Decies Centum Millium Coronarum Auri de Sole*, juxta & ſecundùm vim formam & effectum quarundam Literarum Obligatoriarum per Oratores dicti *Francorum Regis*, ad hoc ſufficientem Auctoritatem ab eodem habentes, deſuper confectarum, & inter Oratores noſtros & ſuos concordatarum & concluſarum, de Data prædicta Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, benè & fideliter faciendâ, ſimiliter Petendi Requirendi & Recipiendi,

Ac etiam quaſdam Literas Obligatorias dicti *Francorum Regis* Fratris noſtri, ac alias Literas Obligatorias, Celebris Memoriæ, *Ducis Aurelianenſis* ejuſdem Regis Genitoris, & aliorum Principum Nobilium Franciæ, ex certis Cauſis in eiſdem ſpecificatis, in Manibus noſtris exiſtentes, eidem *Chriſtianiſſimo Regi* ejuſve Oratoribus ad hoc ſufficienter deputatis Tradendi & Liberandi, ſecundùm vim formam & effectum cujuſdam Articuli, deſuper confecti, in præfatis Literis Obligatoriis, de Data prædicti *Septimi Diei Menſis Auguſti*, pleniùs ſpecificati,

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi Gerendi & Excercendi quæ in Præmiſſis aut circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, & quæ Nos faceremus & facere poſſemus ſi perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum magis exigant ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, *Nos* Ratum Gratum & Firmum habituros totum & quicquid dicti noſtri Commiſſarii, Ambaſſiatores, Procuratores, aut eorum Duo Nomine noſtro fecerint.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo octavo die Auguſti.

Per ipſum Regem.

Confirmatio Tractatus Pacis.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Ibid. m. 15.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm quidam Amicitiarum Ligæ & Confœderationis atque Mercium Intercurſûs Tractatus, inter Præcariſſimum Conſanguineum noſtrum *Thomam Ducem Norffolciæ* Theſaurarium & Mareſcallum Angliæ, & Reverendiſſimum in Chriſto Patrem *Thomam Epiſcopum Lincolnienſem* in *Archiepiſcopum Eborum Poſtulatum*, ac *Ricardum Wintonienſem Epiſcopum* Cuſtodem Privati Sigilli noſtri, Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios noſtros ſpeciales ex una, & Generoſum & Illuſtrem Dominum *Ludovicum d'Orlyans Ducem de Longavilla Marchionem de Ruthelyn* Magnum Franciæ Cambellanum, Egregios & Venerabiles Viros, Dominum *Johannem de Selua* Jurium Doctorem Curiæ Supremæ Parliamenti Normaniæ Primum Præſidentem, & Dominum *Thomam Bohier* Militem Franciæ Generalem, Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios Illuſtriſſimi & Excellentiſſimi Principis *Lodovici Francorum Regis &c.* Chriſtianiſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri

A.D. 1514.
Hen. 8.

Cariſſimi ſpeciales Partibus ex alterâ, pro Nobis & dicto Fratre noſtro, Regnis, Civitatibus, Patriis, Terris, Dominiis, Caſtris, Villis, Territoriis, Opidis, & Locis, quibuſcumq; modis per eorumdem Regum Unum Alterúmve habitis, tentis, poſſeſſis, vel occupatis, noſtriſque Hæredibus & Succeſſoribus, Vaſſallis, Incolis, Habitatoribus, atque Subditis noſtris, ac quibuſcumque Allegatis & Confœderatis utriuſque per dictum Tractatum Pacis inferiùs comprehenſis, jampridem hincinde conventus, concordatus, & concluſus fuerit, ſicuti in Literis Oratorum & Commiſſariorum noſtrorum prædictorum deſuper confectis pleniùs apparet & continetur,

Universis et singulis &c. *ut ſupra in Literis ſeptimo Auguſti.*

NOS autem, Tractatum prædictum ac omnia & ſingula Capitula in eodem

A.D. 1514.
Hen. 8.

contenta Rata Firma & Grata habentes, ea omnia & ſingula, pro Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris, quatenus Nos aut Hæredes & Succeſſores vel Subditos noſtros concernunt aut concernere poterunt, Acceptamus, Approbamus, Laudamus, Ratificamus, & Confirmamus, ac inviolabiliter firmiter benè & fideliter Tenere, Obſervare, & Adimplere, Teneriſque, Obſervari, & Adimpleri facere cum effectu, bonâ Fide & in Verbo Regio, Promittimus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis Præſentibus Literis, Manu noſtrâ propriâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Dat. in *Civitate London.* Viceſimo Die Auguſti.

Per ipſum Regem.

Confirmatio Tractatus Matrimonii.

A.D. 1514.
An. 6. H. 8.
Ibid.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm quidam Tractatus, pro Matrimonio inter Illuſtriſſimum & Excellentiſſimum Principem *Ludovicum Francorum Regem* Chriſtianiſſimum Fratrem & Conſanguineum noſtrum Cariſſimum & Sereniſſimam ac Præcariſſimam Principem Dominam *Mariam* Sororem noſtram Cariſſimam, Deo Duce, habendo & contrahendo, per Dilectos & Fideles Conſiliarios noſtros, Præcariſſimum Conſanguineum noſtrum *Thomam Ducem Norffolciæ* Theſaurarium & Mareſcallum Angliæ, ac Venerabiliſſimum in Chriſto Patrem *Thomam Epiſcopum Lincolnienſem* in *Archiepiſcopum Eborum Poſtulatum*, ac Reverendum in Chriſto Patrem *Ricardum Wyntonienſem Epiſcopum* Cuſtodem Privati Sigilli noſtri, Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios noſtros ſpeciales ex una, & Generoſum & Illuſtrem Dominum Dominum *Ludovicum* Ducem *de Longavilla* Marchionem *de Ruthelyn* Magnum Franciæ Cambellanum, Egregios & Venerabiles Viros, Dominum *Johannem de Selua* Jurium Doctorem Curiæ Supremæ Parliamenti Normanniæ Primum Præſidentem, & Dominum *Thomam Bobier* Militem Franciæ Generalem, præfati Chriſtianiſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri *Ludovici Francorum Regis* Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarios, Procura-

A.D. 1514.

tores, & Nuncios ſpeciales, Partibus ex altera, pro Nobis & dicto Fratre noſtro, jampridem conventus, concordatus, & concluſus fuerit, ſicuti in Literis Oratorum & Commiſſariorum noſtrorum deſuper confectis pleniùs apparet & continetur,

Universis et singulis &c. *ut ſupra.*

Nos autem, Tractatum prædictum ac omnia & ſingula in eodem contenta Rata Firma & Grata habentes, ea omnia & ſingula pro Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, quatenus Nos Hæredes & Succeſſores noſtros concernunt aut concernere poterunt, Acceptamus, Approbamus, Laudamus, Ratificamus, & Confirmamus, ac inviolabiliter firmiter benè & fideliter Tenere Obſervare & Adimplere, Teneriſque Obſervari & Adimpleri facere cum effectu bonâ Fide & in Verbo Regis Promittimus per Præſentes.

In Quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis præſentibus Literis noſtris Manu noſtrâ propriâ ſubſcriptis Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Dat. in *Civitate London.* viceſimo Die Auguſti.

Per ipſum Regem.

Litera Regis Francorum ad Th. Wolſey Electum Eboracenſem.

A.D. 1514. An. 6. H. 8.
Bibl. Cotton. Calig. D. 6.

M*Onſieur d'Jorci,*

Pour ce que j'ay ſceu Retour de ce Porteur pur dela, je ne l'ay voulu laſſer partir ſans vous porter Lettres de Moy,

Et par icelles Vous prier & affectueuſement que Vous vueillex faire mes bonnes & Cordialles Recommandacions aux *Roy* & *Royne* mes bons Frere & Seur & auſſy a la *Royne ma Femme*.

En Vous priant, en aultre, tenir main a ce que ma Femme parte de la le plus ceſt que faire ſe pourru,

Cer il n'y a Choſe en ce Monde que tant je deſire que de la veoir & me trouver avecques Elle,

Et, en ce faiſt, Vous me ferez plaiſir, & m'obligeiez de plus en plus a vous;

Priant Dieu *Monſieur d'Jorci* qu'il Vous ait en ſa Saunte Garde.

Eſcript a *Eſtampes* le Second Jour de Septembre.

LOYS.

ROBERTET.

Dor.
A Monſieur d'Jorci.

Obligatio pro Solutione Summæ ſupramemoratæ.

A.D. 1514. An. 6. H. 8.
Ex Autogr.

L*Udovicus*, Dei Gratiâ, *Francorum* REX, DUX *Mediolani*, & *Genuæ* DOMINUS, univerſis præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

Cùm in quibuſdam Literis Obligatoriis de Datâ *Septimi Diei Menſis Auguſti ultimi præteriti*, per Ambaſſiatores Commiſſarios & Procuratores noſtros ſpeciales ad hoc ſufficienter per Nos auctoriſatos, Nomine & Auctoritate noſtris factis concordatis & concluſis, & Illuſtriſſimo & Potentiſſimo *Henrico Octavo Angliæ Regi* Fratri Conſanguineo & Confœderato noſtro Cariſſimo, ejuſve Deputato vel Deputatis traditis & liberatis, inter cætera, contineatur,

Quòd Nos infra Quadraginta Dies Datam dictarum Literarum Obligatoriarum proximè & immediatè ſequentes, per Litteras noſtras Patentes Manu noſtrâ ſubſcriptas & Magno Sigillo noſtro ſigillatas, Obligaremus Nos Hæredes & Succeſſores noſtros, Regna Patrias & Dominia noſtra quæcunque, necnon Subditos noſtros quoſcunque, ac noſtra & eorum Bona mobilia & immobilia, ubicunque fuerint reperta; Ad Solvendum præfato *Regi Angliæ*, ejuſque Hæredibus & Succeſſoribus, ex certis cauſis in præfatis Oratorum noſtrorum Litteris plenè declaratis, Summam *Unius Millionis ſive Decies Centum Millium Coronarum Auri* boni Auri & juſti Ponderis Valoris nunc Curſum habentis in Franciâ, certis Locis, Terminis, Modoque & Formâ in dictis Literis pleniùs ſpecificatis,

Ad quas quidem Litteras Nos referimus, & pro hic inſertas haberi volumus,

Nos igitur, omnia in dictis Litteris Obligatoriis ſpecificata, & per Oratores noſtros promiſſa conventa & concluſa, Rata & Grata habentes & haberi volentes, Confitemur & Declaramus per Præſentes, Nos Hæredes & Succeſſores noſtros debere præfato *Regi Angliæ* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis Summam *Unius Millionis ſive Decies Centum Millium Coronarum Auri de Sole prædicto Regi*, Hæredibus, & Succeſſoribus ſuis, pro eadem Summâ, Noſque & Hæredes noſtros eidem *Aſtringimus* & *Obligamus* per Præſentes; Quam quidem Summam & quamlibet ejus Particulam, Nos & Hæredes noſtri ſolvemus & liberabimus, ſolvi & liberari faciemus *præfato Regi Angliæ* ejuſque Hæredibus & Succeſſoribus, aut ejus vel eorum Deputato ſeu Deputatis, Loco, Terminis, Modoque, & Formâ ſequentibus; videlicet,

In Villâ Caliſiæ Die primo Menſis Novembris proximè futuro *Quinquaginta Millia Francoram in Coronis Auri de Sole*, Valoris prædicti, unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes quæ faciunt Summam *Viginti & Sex Millium*.

A.D. 1514 Hen. 8.

Millium Tricentarum & Quindecim Coronarum Auri de Sole prædicti, & *Triginta Solidorum Turonenſium*,

Et Primo Die Maii extunc proximè ſequente, alia *Quinquaginta Millia Francorum in Coronis Auri de Sole* prædicti, ſimiliter in Villa Caliſiæ,

Et ſic de Anno in Annum, & de Termino in Terminum, Nos Hæredes & Succeſſores noſtri ſolvemus & liberabimus, ſolvive & liberari faciemus *dicto Fratri noſtro* ejuſque Hæredibus & Succeſſoribus, aut ejus ſeu eorum Deputato vel Deputatis, Loco, Terminis, Modoque, & Formâ prædictis, donec & quouſque dicta Summa *Unius Millionis ſive Decies Centum Milium Coronarum Auri de Sole* prædicti, eidem *Regi Angliæ* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis plenè & integrè ſoluta & contenta fuerit,

Ad quam quidem Solutionem benè fideliter & firmiter ſic, ut præmittitur, faciendam, *Promittimus Aſtringimus* & *Obligamus*, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos, Hæredes, & Succeſſores noſtros, Regnum Patrias ac Dominia & Bona noſtra præſentia & futura; Necnon ſingulos Subditos noſtros, ac noſtra & eorum Bona mobilia & immobilia quæcunque ubicunque fuerint reperta:

Renunciantes in hac parte, expreſsè & in vim Pacti, omni Privilegio, Cautelæ, Juris Beneficio, Exceptioni non Numeratæ Pecuniæ, ſimulati Contractûs, doli mali non ſic facti aut celebrati Contractûs, ac omnibus aliis Exceptionibus & Deffenſionibus tàm Juris quàm Facti quibuſcunque, quibus effectus Præſentium quomodolibet impediri poſſit,

Et ad omnium & ſingulorum Præmiſſorum ſecuriorem Obſervantiam *Obligamus Nos* ſub Pœnis Cameræ Apoſtolicæ, & per *Obligationem de Niſi*, & quòd ultra ac citra Præmiſſa Reſcriptum Apoſtolicum Sigillo Plumbeo munitum, Sumptibus & Expenſis noſtris impetrabimus & obtinebimus, ipſique Sereniſſimo *Regi Angliæ* ejuſve Hæredibus aut Succeſſoribus, ſive ejus aut eorum Deputato vel Deputatis, infra Duodecim Menſes Datam Præſentium proximè ſequentes trademus & liberabimus, aut tradi & liberari faciemus cum effectu, quo omnia & ſingula Præmiſſa Sedis Apoſtolicæ Auctoritate Confirmabuntur, appoſitis Pœnis Interdicti in Regnum Patrias & Dominia noſtra antedicta, ac Excommunicationis in Perſonam noſtram, ſi & quatenus omnia & ſingula Præmiſſa, quatenus Nos concernunt, uti præfertur, minimè obſervaverimus & impleverimus,

A.D. 1514. Hen. 8.

Renunciantes in hac parte expreſsè & in vim Pacti omnibus Exceptionibus ut ſupra, atque omni tàm Juris quàm Facti Privilegio, & præſertim Privilegio quod per *Summum Pontificem*, aut alium Judicem quemcunque, pro aut ex quacunq; causâ perſonaliter Excommunicari, aut Excommunicatus denunciari non poſſimus.

In quorum Fidem & Teſtimonium his Præſentibus, Manu noſtra ſignatis, noſtrum duximus apponi Sigillum.

Datum *Pariſius*, Die quartâ Menſis Septembris, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo Quarto, & Regni noſtri Decimo Septimo.

Signat.

Loys.

Super Plicam.

Per Regem.

Robertet.

Sub Magno Sigillo dicti Chriſtianiſſimi Francorum Regis a duplici caudâ pendente.

Tractatus Pacis Confirmatio.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. *Ex Autogr.*

Ludovicus, Dei Gratia, *Francorum* Rex, Dux *Mediolani*, Dominus *Genuæ*, Omnibus ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm quidam Amicitiarum Ligæ & Confœderationis ac Mercium Intercurſûs Tractatus,

Inter Præcariſſimum Conſanguineum noſtrum *Ludovicum d'Orleans* Ducem de Longueville Marchionem de Rothelin Magnum Franciæ Cambellanum, & Magiſtrum *Johannem de Selua* Jurium Doctorem Curiæ Supremæ Parlamenti Normaniæ Primum Præſidentem, & *Thomam Bohier* Militem Franciæ Generalem, Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios noſtros ſpeciales ex una,

A.D. 1514.

Et Generoſum & Illuſtrem Dominum *Thomam Norffolciæ* Theſaurarium & Mareſcallum Angliæ, & Reverendiſſimum in

A.D. 1514. Hen. 8. in Chriſto Patrem *Thomam Lincolnienſem Epiſcopum* in *Archiepiſcopum Eboracenſem Poſtulatum*, ac *Ricardum Wintonienſem Epiſcopum* Cuſtodem Privati Sigilli noſtri, Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios Illuſtriſſimi & Excellentiſſimi Principis *Henrici Angliæ Regis & Domini Hiberniæ* Cariſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri ſpeciales, Partibus ex altera,

Pro *Nobis & dicto Fratre* noſtro, Regnis, Civitatibus, Patriis, Terris, Dominiis, Caſtris, Villis, Territoriis, Opidis, & Locis quibuſcunque modò per eorumdem Regum Unum Alterumve habitis, tentis, poſſeſſis, vel occupatis, noſtriſque Hæredibus & Succeſſoribus, Vaſſallis, Incolis, Habitatoribus, atque Subditis noſtris, ac quibuſcumque Alligatis & Confœderatis utriuſque per dictum Tractatum Pacis inferiùs comprehenſis,

Jampridem hincinde conventus, concordatus, & concluſus fuerit, ſicut in Literis Oratorum & Commiſſariorum noſtrorum prædictorum deſuper confectis pleniùs apparet & continetur,

Quarum Tenor ſequitur & eſt talis,

UNIVERSIS ET SINGULIS *&c. ut ſupra in Tractatu Dat. 7 Die Auguſti.*

NOS autem, Tractatum prædictum ac omnia & ſingula Capitula in eodem contenta Rata Firma & Grata habentes, ea omnia & ſingula, pro Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris, quatenus Nos aut Hæredes & Succeſſores vel Subditos noſtros concernunt aut concernere poterunt, Acceptamus, Approbamus, Laudamus, Ratificamus, & Confirmamus, ac inviolabiliter firmiter Tenere, Obſervare, & Adimplere, Teneríque, Obſervari, & Adimpleri facere cum effectu, bonâ Fide & in Verbo Regio, Promittimus per Præſentes. A.D. 1514. Hen. 8.

IN QUORUM omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis præſentibus Literis noſtris Manu noſtrâ propriâ ſubſcriptis Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Datum in *Civitate noſtra Pariſienſi*, Die Decimâ quartâ Menſis Septembris, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo Quarto, & Regni noſtri Decimo Septimo.

LOYS.

Super Plicam.

Per Regem.

ROBERTET.

Sub Sigillo Magno ceræ albæ a duplici caudâ pergamenæ pendente.

Juramentum ſuper Obſervatione Tractatus ſupradicti.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Ex Autogr.

NOUS PROMETTONS, *ſur nôtre Honneur & en Parolle de Roy,* & Jurons *ſur le Canon de la Meſſe & Sainctes Evangilles par Nous preſentement touchees, que Nous Entretiendrons, & ferons Entretenir par noz Royaume, Paiis, Seigneuries, & Subgectz, fermement & inviolablement le Traicte de Paix Unyon & Amytie, fait & conclüd le* Septieſme jour du Moys d'Aouſt derrenier paſſe *par les Depputez & Commis de Treſhault Treſexcellent & Treſpuiſſant Prince nôtre Treſchier & Treſame Frere Couſin* le Roy d'Angleterre *& noz Ambaſſadeurs & Orateurs eſtans devers Luy,*

Et oultre Ratiffions Approuvons & avons Agreable tous & chaſcuns les Pointz & Articles, en tout leur effect & contenu, qui ſont plus au long declairez, en tous & chaſcuns les Traictez Appendences & Deppendences d'iceulx, faitz & paſſez entre les ditz Depputez & Commis de nôtre dit Frere & noz ditz Ambaſſadeurs & Orateurs en ceſte Partie, Datees du Date deſſuſdite, A.D. 1514.

Et Jurons, *comme devant, iceulx & chaſcun Garder & inviolablement Tenir de Point en Point ſans à iceulx ne l'un d'eulx contrevenir ne aller a l'encontre en aucune Maniere,*

Et d'abondant Jurons *que, durant le dit Traicte, Nous ſerons bon Frere & Amy a nôtre dit Frere & Couſin, & Luy Aiderons & Aſſiſterons a nôtre loyal Povoir en tout ce qui concernera le bien Eſtat & Seurete de ſa Perſonne & autrement, ſelon qu'il eſt ſpeciffie & declaire ou dit Traicte; moyennant qu'il fera le ſemble de ſa Part,*

AINSY NOUS AIDE DIEU, TOUS LES SAINS, ET LES DITZ SAINCTE EVANGILLES.

LOYS.

Super dicto Juramento Inſtrumentum Publicum.

A.D. 1514.
An. 6. *H.* 8.
Ex Autogr.

IN NOMINE DOMINI AMEN.

Hujus præſentis Publici Inſtrumenti ſerie cunctis pateat evidenter & ſit Notum quòd,

Anno ejuſdem Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quarto, Indictione Secundâ, Menſis verò Septembris Die Decimâ quartâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Leonis*, Divinâ Providentiâ, *Papæ Decimi* Anno Secundo,

In noſtrûm Notariorum Publicorum ſubſcriptorum Teſtiúmque infranominatorum ad hæc vocatorum Præſentia, in Eccleſia Celeſtinenſium Pariſius, poſt Celebrationem Miſſæ, per Reverendiſſimum in Chriſto Patrem & Dominum Dominum *Renatum de Prye Tituli Sanctæ Sabinæ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyterum Cardinalem* Epiſcopum Bajocenſem voce altâ celebratæ, perſonaliter exiſtens Sereniſſimus ac Chriſtianiſſimus Princeps Dominus noſter Dominus *Ludovicus* Dei Gratiâ, *Francorum Rex*,

Animo revolvens quantum Deo grata ſit Pax Populóque commoda, percupiénſque eam, quæ inter Suos & Potentiſſimi ac Excellentiſſimi Principis Domini *Henrici Angliæ Regis* Fratris Conſanguinei & Amici ſui Confœderati Ambaſſiatores & Oratores *Die Septimâ Menſis Auguſti ultimò præteriti* facta extitit & concluſa, Robur Firmitatis obtinere inviolabilitérque Obſervari, legit dixit & protulit, altâ Voce & intelligibili, Sacroſanctis Dei Euvangeliis per præfatum *Dominum Cardinalem* propterea ſuo Conſpectui præſentatis, quandam Membranam Pergameneam, Gallico Sermone conſcriptam, quam tunc ſuis tenebat Manibus, Verba ſequentia continentem,

Nous Promectons &c. *prout ſupra in Origine patet.*

Quâ Lectâ dicta Euvangelia Manu dextra tetigit, & ipſis tactis dictam Membranam ſuâ propriâ Manu ſubſcripſit,

Quarum quidem Concordiæ Pacis & Amicitiæ Fœdere qui aſtabant exultantes & læti Hymnum TE DEUM LAUDAMUS, Gratias Deo refferentes, decantârunt.

De quibus Præmiſſis omnibus & ſingulis idem Dominus noſter *Rex*, necnon Nobilis & Potens Vir Dominus *Carolus Comes Wigorniæ*, Dominus de Gouuer Primus Cambellanus præfati Potentiſſimi & Excellentiſſimi Principis Domini *Henrici Angliæ Regis*, ejuſdem Domini Regis Angliæ Nomine & pro eo, petierunt, prout eorum quilibet petiit, a Nobis Notariis Publicis ſubſcriptis ſibi fieri atque tradi Publicum Inſtrumentum ſeu Publica Inſtrumenta unum vel plura.

A.D. 1514.

Acta fuerunt hæc, in dictâ Eccleſiâ Celeſtinentium, ſub Anno, Indictione, Menſe, Die, & Pontificatu prædictis;

Præſentibus ibidem,

Illuſtriſſimis Principibus Dominis,
Franciſco Britaniæ & Valeſii Duce ac Comite Angoliſmenſi,
Ludovico de Borbonio Principe de Rupe Gironis,
Ludovico d'Orleans Duce de Longavilla & Marchione de Rothelin Magno Cambellano Franciæ,
Johanne Stuart Duce Albanienſi,
Domino *Ludovico de Graville* Admirallo Franciæ,
Reverendiſſimo ac Reverendis in Chriſto Patribus Dominis,
Georgio de Ambaſia Archiepiſcopo Rothomagenſi,
Stephano de Pouchier Pariſienſi,
Et *Erardo de Marchi Carnotenſi & Leodienſi*,
Epiſcopis,
Nobilibus Viris Dominis,
Ymberto de Baſternay Cambellano dicti Domini noſtri Regis Ordinis Milite Domino Temporali de Bouchagio,
Et *Florimondo Robertet* Milite Theſaurario Franciæ,
Antedicti Domini noſtri Regis Conſiliariis,
Unà cum pluribus aliis Teſtibus ad hoc vocatis.

Et ego Johannes Cartier *Presbyter Diœceſis Carnotenſis in Decretis Bacalarius, Publicus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritatibus Venerabiliſque Curiæ Epiſcopalis Pariſienſis Notarius, ac ipſius Curiæ Audientiarius Juratus, quia Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm, ut ſupraſcribuntur, dicerentur, agerentur, & fierent, per præfatum Dominum noſtrum Regem, unà cum Notario ſubſcripto & Teſtibus infranominatis Præſens fui, eaque ſic fieri*

vidi

A.D. 1514. Hen. 8. *vidi & audivi, idcircò huic præſenti Publico Inſtrumento mea Manu propriâ fideliter ſcripto Signum meum publicum & conſuetum appoſui, in Fidem & Teſtimonium Præmiſſorum Requiſitus.*

J. CARTIER.

Et Ego Martinus Meſnart *Clericus de Pariſius Oriundus in Artibus Magiſter, Publicus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritatibus Venerabiliumque Curiarum Conſervationis Privilegiorum Apoſtolicorum Univerſitatis & Epiſcopalis Pariſien. Notarius, necnon dictæ Curiæ Epiſcopalis Pariſienſis Scriba Juratus, quia Præmiſſis omnibus & ſingulis dùm, ut ſupraſcribuntur, per præfatum Dominum noſtrum Regem dicerentur legerentur & proferrentur ac fierent unà cum Notario ſupraſcripto & Teſtibus ſupranominatis præſens fui, ideo huic præſenti Publico Inſtrumento, Manu dicti Notarii ſupraſcripti fideliter ſcripto, Signum meum publicum & conſuetum, unà cum Signo & Subſcriptione dicti Notarii ſupraſcripti appoſui, in Fidem Robur & Teſtimonium veritatis Præmiſſorum Requiſitus.* A.D. 1514. Hen. 8.

M. MESNART.

Confirmatio Tractatus Matrimonii.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Ex Autogr.

L*Udovicus*, Dei Gratiâ, *Francorum* REX, DUX *Mediolani*, DOMINUS *Genuæ*, Omnibus, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm quidam Tractatus,

Pro Matrimonio inter Nos & Sereniſſimam ac Præclariſſimam Principem Dominam *Mariam*, Sororem Cariſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri *Henrici Angliæ Regis*, & *Domini Hiberniæ*, Deo duce, habendo & contrahendo,

Inter Dilectos & Fideles Conſiliarios noſtros, Præcariſſimum Conſanguineum noſtrum *Ludovicum d'Orleans* DUCEM *de Longavilla* MARCHIONEM *de Rothelin* Magnum Franciæ Cambellanum, *Johannem de Selua* Jurium Doctorem Curiæ Supremæ Parliamenti Normaniæ Primum Præſidentem, & *Thomam Bobier* Militem Franciæ Generalem, Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios ſpeciales noſtros ex una,

Et Generoſum & Illuſtrem Dominum *Thomam Ducem Norffolciæ* Theſaurarium & Mareſcallum Angliæ, ac Venerabiliſſimum in Chriſto Patrem *Thomam Epiſcopum Lincolnienſem, in Archiepiſcopum Eboracen. Poſtulatum*, ac Reverendum in Chriſto Patrem *Ricardum Wintonienſem Epiſcopum*, Cuſtodem Privati Sigilli, præfati Cariſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri Angliæ Regis Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarios, Procuratores, ac Nuncios ſpeciales, Partibus ex altera,

Pro Nobis & dicto Fratre noſtro, jampridem conventus, concordatus, & concluſus fuerit, ſicuti in Literis Oratorum & Commiſſariorum noſtrorum prædictorum deſuper confectis pleniùs apparet & continetur,

A.D. 1514. *Quorum Tenor ſequitur, & eſt talis,*

UNIVERSIS ET SINGULIS *&c. ut in Tractatu 7 Aug.*

Nos autem, Tractatum prædictum ac omnia & ſingula in eodem contenta Rata Firma & Grata habentes, ea omnia & ſingula pro Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, quatenus Nos Hæredes & Succeſſores noſtros concernunt aut concernere poterunt, Acceptamus, Approbamus, Laudamus, Ratificamus, & Confirmamus, ac inviolabiliter firmiter benè & fideliter Tenere Obſervare & Adimplere, Tenerique Obſervari & Adimpleri facere, cum effectu, bonâ Fide & in Verbo Regio, Promittimus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis Præſentibus Literis noſtris, Manu noſtrâ propriâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Datum in *Civitate noſtra Pariſien.* Die Decimo Quarto Menſis Septembris, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo quarto, & Regni noſtri Decimo Septimo.

Sign.

LOYS.

Per Regem.

ROBERTET.

Sub Magno Sigillo de cera alba a duplici cauda pendente.

Inſtru-

Inſtrumentum ſuper Matrimonio contracto per verba de Præſenti.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. *Ex Autogr.*

IN NOMINE DOMINI AMEN.

Hujus præſentis Publici Inſtrumenti Serie cunctis pateat evidenter & ſit Notum quòd,

Anno ejuſdem Domini *Milleſimo Quingenteſimo, Decimo quarto*, Indictione Secundâ, Menſis vero Septembris Die Decimâ quartâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri, Domini *Leonis*, Divinâ Providentiâ, *Papæ Decimi* Anno Secundo,

In noſtrûm Notariorum Publicorum ſubſcriptorum, Teſtiumque infranominatorum ad hæc vocatorum, in Eccleſiâ Celeſtinenſium Pariſius, & infra Solemnia Miſſæ, per Reverendiſſimum in Chriſto Patrem & Dominum, Dominum *Renatum de Prye Tituli Sanctæ Sabinæ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyterum Cardinalem, Epiſcopum Bajocenſem*, altâ Voce celebratæ, Præſentiâ,

Perſonaliter exiſtentes Sereniſſimus & Chriſtianiſſimus Princeps Dominus noſter, Dominus *Ludovicus*, Dei gratiâ, *Francorum Rex* ex unâ, & Nobilis ac Potens Vir Dominus *Carolus Comes Wigorniæ, Dominus de Gouuer*, Primus Cambellanus Potentiſſimi & Excellentiſſimi Principis Domini *Henrici Angliæ Regis*, Procurator, Orator, & Ambaſſiator, ac Nuncius ſpecialis literatoriè conſtitutus Præclariſſimæ ac Sereniſſimæ Principis & Dominæ Dominæ *Mariæ* dicti Domini *Henrici Angliæ Regis* Sororis, per Literas Procuratorias Dominæ *Mariæ*, ſuâ Manu ſubſcriptas, ac ejus Sigillo Rotundo in cerâ Rubeâ cum duplici caudâ Pergameneâ impendente ſigillatas,

Quarum Tenor ſequitur,

MARIA FRANCORUM REGINA, & Soror Potentiſſimi Invictiſſimique *Regis Angliæ & Franciæ* univerſis & ſingulis præſentes Litteras inſpecturis, Salutem.

Sciatis,

Quod cum in quodam Tractatu Matrimoniali, (de Datâ *Septimi Menſis diei Auguſti ultimi præteriti*) inter Potentiſſimum & Illuſtriſſimum *Angliæ & Franciæ Regem*, Fratrem noſtrum Cariſſimum, & Chriſtianiſſimum Principem *Ludovicum Francorum Regem*, Maritum noſtrum Dilectiſſimum, per Oratores ſuos ad hoc hinc inde ſufficienter auctoriſatos concordato & concluſo pro Matrimonio *inter Nos* & dictum Chriſtianiſſimum *Regem*, nunc Maritum noſtrum, tunc habendo & contrahendo, inter cætera contineatur,

Quòd, poſtquam Nos cum Oratore ſive Procuratore dicti Chriſtianiſſimi Regis, *ad hoc ſpeciale Mandatum habente, Matrimonium per Verba de Præſenti contraxerimus*, (quod quidem Tertiodecimo Die Menſis Auguſti ultimò præterito poſtquam libenter fecimus, ut per Inſtrumenta Publica deſuper confecta ſatis luculenter conſtat) *idem Chriſtianiſſimus* Rex Ludovicus *cum Oratore noſtro per Nos ſufficienter auctoriſato, & ad eum in Regnum Franciæ miſſo, ſimiliter Matrimonium per Verba de Præſenti contrahere debeat & teneatur*, prout in quodam Articulo deſuper confecto plenius continetur,

Nos igitur, Solemniſationem ejuſdem Matrimonii magnopere cupientes, & quicquid Nobis per dictum Tractatum faciendum incumbit adimplere volentes, de Induſtriâ, Fidelitate, Integritate, & ſingulari Prudentiâ Cariſſimi Conſanguinei noſtri *Caroli Comitis Wigorniæ, Domini de Harbers & de Gouuer*, Primi Camerarii Potentiſſimi Fratris noſtri prædicti, eundem *Carolum* Cariſſimum Conſanguineum noſtrum Tenore Præſentium Fecimus, Ordinamus, & Conſtituimus, Facimuſque, Ordinamus, & Conſtituimus noſtrum verum & indubitatum Procuratorem, Oratorem, Ambaſſiatorem, ac Nuncium ſpecialem,

Dantes & Concedentes Eidem Poteſtatem & Mandatum ſpeciale pro Nobis, & Nomine noſtro, præfatum *Ludovicum Francorum Regem* Chriſtianiſſimum Affidendi & Deſponſandi, Fidemque noſtrum Spondendi, & etiam per Verba de Præſenti Matrimonium cum eodem Chriſtianiſſimo *Francorum Rege* Contrahendi:

Necnon omnes honeſtas Solemnitates, dictum Actum Matrimonii per Verba de Præſenti concernentes, conſideratis Dignitatibus & Excellentiis Perſonarum Contrahentium, & omnia alia & ſingula neceſſaria ſeu opportuna, dictum Actum concernentia, & quæ Nos, ſi præſentes eſſemus,

ſemus, faceremus, & facere teneremur, Faciendi, Exercendi, & Peragendi.

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Principis, quicquid per dictum *Carolum* Conſanguineum & Procuratorem noſtrum, Dictum, Factum, Promiſſum, Geſtúmve fuerit, Ratum, Gratum, & Firmum habebimus, ac inviolabiliter obſervabimus.

In quorum Fidem & Teſtimonium has Literas noſtras Patentes Manu noſtrâ ſubſcripſimus, & Sigilli noſtri appenſione communivimus.

Datum in *Civitate London.* Viceſimo Secundo Die Auguſti, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Quartodecimo.

Signat.

MARIE.

THROCMARTON.

Ex altera Partibus,

Idem Dominus *noſter Rex*, cupiens & ſummoperè ut indicari poterat deſiderans Matrimonium, per Generoſum & Illuſtriſſimum Principem Dominum *Ludovicum d'Orleans*, *Ducem de Longavilla*, *Marchionem de Rothelin*, Magnum Franciæ Cambellanum, ipſius Domini noſtri Procuratorem, Ambaſſiatorem, & Nuncium ſpecialem, ejuſque Procuratorio nomine cum dictâ Dominâ *Mariâ* Contractum perſonaliter contrahere, quamdam Membranam Papiream, quam tunc ſuis tenebat manibus, Galico Sermone conſcriptam legit, dixit, & protulit Voce altâ & intelligibili, verba ſequentia continentem,

JE LOYS *par Vous* Charles de Sombreſſer Conte de Worceſtre, *Commiſſaire & Procureur de Treſhaulte & Excellente* Princeſſe Marie, *Seur de Treſhault*, *Treſexcellent*, *& Treſpuiſſant Prince* le Roy d'Angleterre *ad ce par ſa Commiſſion & eſpeciale Procuration preſentement leue*, *declairee*, *& publiee*, *ſuffiſaument conſtitue & ordonne*, *& Vous Moyennant*, *& a moy ce ſignifiant prens la ditte Marie a ma Femme & Eſpouze*, *& en elle Je conſens comme a ma Femme & Eſpouze*, *& a elle & a Vous pour Elle Je Promettz que d'oreſenavant*, *durant ma naturelle Vie*, *Je l'auray*, *tiendray*, *& reputeray pour ma Femme & Eſpouze.* ET SUR CE BAILLE A ELLE ET A VOUS POUR ELLE MA FOY.

Quibus Verbis ſic ut præfertur per præfatum Dominum noſtrum *Regem* lectis, dictis, & prolatis, iidem Dominus noſter *Rex* & Ambaſſiator ſuas Manus Dextras invicem tetigerunt, ac junxerunt; & hiis ſic Actis, præfatus Dominus *Carolus*, Ambaſſiator, Orator, ac Procurator prænominatus, alteram Membranam, Sermone Galico conſcriptam, quam ſimiliter ſuis tenebat Manibus, altâ Voce & intelligibili dixit, legit, & protulit, verba ſequentia continentem.

La Treſhaulte & Treſexcellente Princeſſe Marie, *par la Grace de Dieu*, Royne de France, *& Seur de Mon Souverin Seigneur*, *par moy* Charles de Sombreſſer Conte de Worceſtre *ſon Commiſſaire & Procureur*, *ad ce per ſa Commiſſion & Procuration eſpecialle*, *preſentement leue*, *declairee*, *& publiee*, *ſouffiſaument conſtitue & ordonne*, *& moy moiennant*, *& a vous ce ſignifiant*, *Vous prens* Loys *a ſon Mary & Eſpoux*, *& ma Treſredoubte* Dame *Vous Promet*, *& moy pour Elle Vous Promeſtz*, *que d'oreſenavant*, *& durant ſa naturelle Vie*, *Elle Vous aura*, *obeira*, *tiendra*, *& reputera pour ſon Mary & Eſpoux*; ET SUR CE, EN VERTU ET POVOIR DESSUSDIT, ELLE ET MOY POUR ELLE VOUS EN BAILLE SA FOY.

Quâ lectâ & prolatâ, iidem Dominus *noſter Rex* ac Ambaſſiator ſuas Manus Dextras invicem tetigerunt, ac junxerunt; de quibus Præmiſſis omnibus & ſingulis, iidem Dominus *noſter Rex* & Ambaſſiator Nomine quo ſupra petierunt, prout eorum quilibet petiit a Nobis Notariis Publicis ſubſcriptis, ſibi fieri atque tradi Publicum Inſtrumentum, ſeu Publica Inſtrumenta, unum vel plura.

Acta fuerunt hæc in antedictâ Eccleſiâ Celeſtinenſium, ſub Anno, Indictione, Menſe, Die, & Pontificatu prædictis.

Præſentibus ibidem,

Illuſtriſſimis Principibus Dominis,

Franciſco Britanniæ & Valeſii DUCE, ac COMITE *Angoliſmenſi*,

Ludovico de Borbonio PRINCIPE *de Rupe Gironis*,

Ludovico d'Orleans DUCE *de Longavilla &* MARCHIONE *de Rothelin*, Magno Cambellano Franciæ,

Johanne Stuart DUCE *Albanenſi*,

Domino Ludovico Grauile, Admirallo Franciæ:

A.D. 1514. Hen. 8.

Reverendiſſimo ac Reverendis in Chriſto Patribus,

Dominis *Georgio de Ambaſia, Archiepiſcopo Rothomagenſi,*

Stephano de Poncher Pariſienſi, & Erardo de Marchia Carnotenſi & Leodienſi,

Epiſcopis:

Nobilibus Viris,

Dominis *Ymberto de Baſternay,* Cambellano dicti Domini noſtri Regis Ordinis Milite Domino Temporali de Bouchagio,

Et *Florimondo Robertet* etiam Milite, Theſaurario Franciæ, antedicti Domini Regis Conſiliariis; unà cum pluribus aliis Teſtibus ad hæc vocatis.

Et Ego Martinus Meſnart *Clericus de Pariſius oriundus in Artibus Magiſter, Publicus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritatibus, Venerabiliumque Curiarum conſervationis Privilegiorum Apoſtolicorum Univerſitatis & Epiſcopalis Pariſien. Notarius, necnon dictæ Curiæ Epiſcopalis Pariſienſis Scriba Juratus, quia Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut ſupraſcribuntur, dicerentur, agerentur, & fierent, unà cum Notario infraſcripto, ſupranominatiſque Teſtibus Præſens interfui; Ideò huic præſenti Publico Inſtrumento, Manu aliena fideliter ſcripto, Signum meum Publicum & conſuetum, una cum Signo & Superſcriptione dicti Notarii infraſcripti appoſui, in Fidem, Robur, & Teſtimonium Veritatis Præmiſſorum requiſitus.*

M. Mesnart.

Et Ego Johannes Cartier, *Presbyter Diæceſis Carnotenſis in Decretis Bacallarius, Publicus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritatibus, Venerabiliſque Curiæ Epiſcopalis Pariſienſis Notarius, ac ipſius Curiæ Audientiarius Juratus, quia Præmiſſis omnibus & ſingulis dùm, ut ſupraſcribuntur, dicerentur, agerentur, & fierent, unà cum prænominatis Teſtibus & Notario ſupraſcrito præſens fui; Idcircò huic præſenti Publico Inſtrumento, Manu alterius fideliter ſcripto, Signum meum Publicum & conſuetum unà cum Signo & Subſcriptione dicti Notarii ſupraſcripti appoſui, in Fidem, Robur, & Teſtimonium Præmiſſorum Veritatis requiſitus.*

J. Cartier.

Inſtrumentum ſubmiſſionis pro ſolutione Decies Centum Millium Coronarum Auri.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. *Ex Autogr.*

STEPHANUS, Miſeratione Divinâ, *Pariſienſis Epiſcopus,* univerſis & ſingulis præſentibus & futuris, præſentes Litteras inſpecturis, Salutem in eo qui eſt omnium vera Salus.

NOTUM FACIMUS, quòd,

Anno Domini *Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo quarto,* Indictione Secundâ, Menſis verò Septembris Die Decimâ quintâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri, Domini *Leonis,* Divinâ Providentiâ, *Papæ Decimi* Anno ejus Secundo,

In noſtrâ & Notariorum Publicorum per Nos in Actorum Scribas & Infraſcripta aſſumptorum Teſtiúmque infraſcriptorum ad hæc vocatorum Præſentiâ,

Sereniſſimus & Chriſtianiſſimus Princeps & Dominus noſter, Dominus *Ludovicus,* Dei gratiâ, *Francorum Rex, Pariſius* in ejus Domo vulgari Sermone appellatâ *les Tournelles,* ſitâ in Vico Sancti Anthonii, perſonaliter exiſtens, ſuâ Benignitate & ſpontaneâ Voluntate ſuppoſuit & ſubmiſit Se Nobis *Stephano Epiſcopo antedicto,* noſtræque ac Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Juriſdictioni, Cohertioni & mero Examini, ipſámque noſtram & Cameræ Apoſtolicæ prædictæ Juriſdictionem in eum & locum prædictum quoad Infraſcripta prorogavit,

A.D. 1514.

Ac tunc & ibidem coram Nobis *Stephano Epiſcopo* Judice ſic in eâ parte competente in antedictâ Domo pro Tribunali Sedente præfatus Chriſtianiſſimus Dominus *Ludovicus Francorum Rex* liberè, ſpontè, & ex ejus certâ ſcientiâ recognovit & confeſſus fuit palàm, publicè, & expreſſè Se, Hæredéſque & Succeſſores ſuos per Contractum, Conventionem, & Pactum validum & ſolemne debere Illuſtriſſimo Principi *Henrico,* eâdem gratiâ, *Angliæ Regi,* ejuſque Hæredibus & Succeſſoribus Sommam *unius Millionis, ſive Decies Centum Millium Coronarum Auri de Sole, Valoris curſum habentis in Franciâ,* ex certis Cauſis in quibuſdam Litteris Obligatoriis, de Datâ *Septimæ Diei Menſis Auguſti* ultimè præteriti, per Oratores ſuos ad hoc ſufficienter auctoriſatos concluſis & fa-

& factis, & præfato *Regi Angliæ* traditis & liberatis, ad quas Se retulit, & pro hic expreſſis haberi voluit & volumus, præfatoque *Regi Angliæ* juſtè Teneri & Obligari, ad Solvendum eidem aut ejus Hæredibus & Succeſſoribus, aut ejus ſeu eorum Deputato vel Deputatis, dictam Sommam *unius Millionis, ſive Decies Centum Millium Coronarum Auri de Sole prædictarum*, ex Cauſis prædictis Loco, Terminis, Modoque & Formâ ſequentibus, viz.

Dictus *Rex noſter Ludovicus*, ejuſque Hæredes & Succeſſores ſolvent ſeu ſolvi facient *Regi Angliæ* ſupradicto, aut ejus Hæredibus & Succeſſoribus, aut ejus vel eorum Deputato vel Deputatis in Oppido Caliſiæ, Primo Die Menſis Novembris proximè futuri, in Coronis Auri de Sole prædictis *Quinquaginta Millia Francorum*, unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes, quæ faciunt Sommam *Viginti Sex Millium Trecentorum Quindecim Coronarum de Sole, & Triginta Solidorum Turonenſium*,

Et primo Die Menſis Maii ex tunc proximè ſequentis in eodem Oppido Caliſiæ ſimiliter in præfatis Coronis Auri alia *Quinquaginta Milia Francorum prædictorum*,

Et Primo Die Menſis Novembris ex tunc proximè ſequentis pariformiter in dicto Oppido Caliſiæ, in Coronis Auri Valoris prædicti alia *Quinquaginta Millia Francorum* antedicti Valoris,

Et ſic de Termino in Terminum, & de Anno in Annum, donec & quouſque dicta Somma *unius Millionis, ſive Decies Centum Millium Coronarum Auri de Sole prædictarum per præfatum Ludovicum* Hæredes aut Succeſſores ſuos, ejuſve aut eorum Deputatum aut Deputatos præfato *Regi Angliæ* Hæredibus aut Succeſſoribus ſuis, ejus aut eorum Deputato vel Deputatis plenè & integrè perſoluta & contenta fuerit,

Requiſivit inſuper *Rex noſter Ludovicus* Nos *Stephanum* Epiſcopum prædictum, ſic ut præfertur pro Tribunali ſedentem, ut Nos in eum Sententiam Excommunicationis in Scriptis ferremus & fulminaremus, ex nunc prout ex tunc, & ex tunc prout ex nunc, niſi præfato *Regi Angliæ* ejuſve Hæredibus & Succeſſoribus, eorumve Deputato vel Deputatis, Loco, Terminis, Modoque, & Formâ ſupraſcriptis ſolvat, ſeu ſolvi faciat dictam Sommam *unius Millionis, ſive Decies Centum Millium Coronarum Auri* prædictarum, & quamlibet earumdem Partem ſive Particulam; Et quòd in eventu non Solutionis dictæ Sommæ, vel alicujus ejuſdem Parcellæ ſive Particulæ, dictis Temporibus, Terminis, aut Locis, aut earumdem Terminorum aut Locorum uno ſive aliquo,

Nos Judex poſt quemlibet Terminum ſic elapſum, immediatè dictum *Ludovicum Regem* noſtrum Excommunicatum fuiſſe & eſſe denunciaremus, ac denunciari faceremus & mandaremus,

Nos igitur *Stephanus* Epiſcopus antedictus, ſic ut præfertur pro Tribunali ſedentes, & ſolum Deum præ oculis habentes, viſis, auditis, & intellectis prædictis Confeſſione & Requiſitione, præfatum noſtrum *Regem Ludovicum* monuimus, & eidem injunximus, Tenoreque Præſentium monemus & injungimus, quatenus annuatim & ſingulis Annis ſolvat, ſolvive faciat in Coronis Auri prædictis, eidem *Regi Angliæ*, ejuſve Hæredibus & Succeſſoribus, ſeu ejus vel eorum Deputato vel Deputatis, Loco, & Terminis, Modoque, & Formâ antedictis, Sommam *Centum Millium Francorum Auri Valoris ſupradicti*, donec & quouſque dicta Summa *Unius Millionis, ſive Decies Centum Millium Coronarum Auri*, Valoris prædicti, ex Cauſis ſupradictis eidem *Regi Angliæ* debita, Eidem aut ejus Hæredibus, aut Succeſſoribus per præfatum Dominum noſtrum *Regem Ludovicum*, vel ejus Hæredes aut Succeſſores plenè & integrè perſoluta & contenta fuerit, & hoc ſub Pœnâ Excommunicationis,

Quam quidem Sententiam Excommunicationis Nos *Stephanus* Judex antedictus in eumdem Dominum noſtrum *Francorum Regem*, ex nunc prout ex tunc, & ex tunc prout ex nunc ferimus & promulgamus in hiis Scriptis, niſi præfato *Regi Angliæ* aut ejus Hæredibus & Succeſſoribus, ſeu ejus vel eorum Deputato vel Deputatis, Loco & Terminis Modoque & Formâ antedictis, ut præmittitur, ſolverit ſolvive fecerit annuatim, in Coronis Auri Valoris antedicti *Centum Millia Francorum prædictorum*, donec & quouſque dicta Somma *Unius Millionis, ſive Decies Centum Millium Coronarum Auri de Sole prædictarum*, præfato *Regi Angliæ*, aut ejus Hæredibus aut Succeſſoribus, ejus ſeu eorum Deputato vel Deputatis, per præfatum Dominum noſtrum *Regem Lodovicum* plenè & integrè perſoluta & contenta fuerit,

Et in eventu non Solutionis dictæ Sommæ, vel alicujus ejus Parcellæ ſive Particulæ, dictis Temporibus, Terminis aut Locis, aut eorumdem Terminorum aut Locorum uno ſive aliquo, Nos Judex prædictus eidem *Regi noſtro Ludovico*

A.D. 1514 Hen. 8. *dovico* comminamur per Præſentes, quòd poſt quemlibet Terminum ſic elapſum, ipſum excommunicatum publicè denunciemus ac denunciari volumus, ſicque fieri faciemus & mandabimus,

Idem quoque *Rex noſter Ludovicus* tunc & ibidem coram Nobis Judice antedictis ſic, ut præfertur, pro Tribunali ſedente Renunciavit expreſsè & in vim Pacti omni tàm Juris quàm Facti Privilegio & præſertim Privilegio, ſi quod tale habeat, quòd per *Summum Pontificem* aut alium Judicem quemcumque pro aut ex quâcunque Cauſâ perſonaliter Excommunicari, aut Excommunicatus denunciari non poſſet,

Necnon omni Cautelæ Juris Beneficio Exceptioni non Numeratæ Pecuniæ ſimulati Contractûs, ac omnibus aliis Exceptionibus & Defenſionibus tàm Juris quàm Facti quibuſcunque, quibus effectus Præſentium quomodolibet impediri poſſit.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium Præmiſſorum præſentes Literas per dictos Notarios Publicos ſubſcriptos in hanc publicam Formam redigi & publicari ac ſubſcribi mandavimus, noſtríque Sigilli juſſimus & fecimus appenſione communiri.

Datum & Actum in antedictâ Domo *des Tournelles* ſub Anno, Indictione, Menſe, Die, & Pontificatu prædictis;

Præſentibus ibidem,

Illuſtri ac Potente Viro Domino *Ludovico d'Orleans Duce de Longavilla & Marchione de Rothelin* ac Magno Cambellano Franciæ,

Necnon,

Nobilibus Viris Dominis,

Ymberto de Baſternay Ordinis Milite Domino Temporali de Bouchayo dicti Domini noſtri Regis Cambellano,

Guillielmo de Montemorenciaco Barone ejuſdem Loci,

Domino *Johanne de Salua* utriuſque Juris Doctore Primo Præſidente Curiæ Parliamenti Rothomagenſis,

Ac *Florimondo Robertet* etiam Milite antedicti Domini noſtri Regis Theſaurario, A.D. 1514 Hen. 8.

Teſtibus ad hæc vocatis.

Et Ego Martinus Meſnart *Clericus de Pariſius in Artibus Magiſter, Publicus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritatibus Curiarumque Conſervationis Privilegiorum Apoſtolicorum Univerſitatis & Epiſcopalis Pariſien. Notarius, necnon dictæ Curiæ Epiſcopalis Pariſienſis Scriba Juratus, quia Præmiſſis omnibus & ſingulis dùm, ut ſupraſcribuntur, dicerentur, agerentur, & fierent, unà cum prænominatis Teſtibus Notarioque infraſcripto præſens fui, ideo huic præſenti Publico Inſtrumento, Manu alienâ fideliter ſcripto, Signum meum publicum & conſuetum, unà cum Signo & Subſcriptione dicti Notarii infraſcripti, ac dicti Reverendi Patris Domini* Pariſienſis Epiſcopi *Sigilli appenſione, appoſui in Fidem & Teſtimonium Veritatis Præmiſſorum requiſitus.*

M. Mesnart.

Et ego Johannes Cartier *Presbyter Diœceſis Carnotenſis in Decretis Bacalarius, Publicus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritatibus Venerabiliſque Curiæ Epiſcopalis Pariſienſis Notarius, ac ipſius Curiæ Audientiarius Juratus, quia Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm, ut ſupraſcribuntur, dicerentur, agerentur, & fierent, unà cum prænominatis Teſtibus Notarioque ſupraſcripto Præſens fui, idcircò huic præſenti Publico Inſtrumento Manu alterius fideliter ſcripto Signum meum publicum & conſuetum, unà cum Signo & Subſcriptione dicti Notarii ſupraſcripti ac dicti Reverendi Patris Domini* Pariſienſis Epiſcopi *Sigilli appenſione, appoſui in Fidem & Teſtimonium Præmiſſorum Veritatis requiſitus.*

J. Cartier.

Sub Sigillo prædicti Epiſcopi de Cerâ rubeâ a duplici Caudâ pendente.

Commiſſio pro Traductione Mariæ Francorum Reginæ.

A.D. 1514.
An. 6. *H.* 8.
Franc. 6. *H.* 8. *p.* 2. *m.* 14.

REX univerſis & ſingulis præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

Cùm,

Hiis ſuperioribus Diebus poſt initam & concluſam Pacem & Amicitiam *inter Nos* & Cariſſimum Fratrem ac Conſanguineum noſtrum *Ludovicum Francorum Regem* Chriſtianiſſimum, A.D. 1514

Pro Corroboratione & firmiore Obſervantia ejuſdem Pacis, inter *Noſtros* & Chriſtianiſſimi *Francorum Regis* Fratris &

& Conſanguinei noſtri Cariſſimi Commiſſarios, Oratores, Ambaſſiatores, Legatos, Procuratores, & Nuncios, per utrumque Noſtrûm prædictorum Principum per Literas noſtras & ſuas ſufficienter hincinde auctoriſatos,

Quædam Pacta Conventiones & Capitula de & ſuper Matrimonio, inter ipſum Fratrem & Conſanguineum noſtrum *Francorum Regem* & Illuſtriſſimam Dominam *Mariam* Sororem noſtram Cariſſimam contrahendo, & in Facie Eccleſiæ ſolempniſando, inita, conventa, appunctuata, concordata fuerint & concluſa,

Sicuti in Literis noſtris Patentibus Confirmatoriis, deſuper confectis, manuali Subſcriptione & Magno Sigillo noſtro munitis & ſigillatis, & eidem Præcariſſimo Principi Tranſmiſſis, & Nomine noſtro Liberatis, latiùs & effuſiùs continetur:

Cúmque etiam in quodam Capitulo Tractatûs prædicti Matrimonii, inter alia, continetur & ſpecificatur,

Quòd Nos Hæredes & Succeſſores noſtri, Sumptibus noſtris & Expenſis, Tranſmitteremus & Traduceremus, Tranſmitti ſeu Traduci faceremus, Illuſtriſſimam Dominam Mariam *Sororem noſtram Cariſſimam uſque ad & in Villam vocatam* Abbatis Villam, *noſtris Sumptibus & Expenſis, taliter tàm honorificè, tàm in Apparatu Perſonæ ſuæ, quàm in Suppellectili, Vaſis Aureis & Argenteis, Margaritis, Lapidibus Precioſis, & cæteris Jocalibus ornatam, ut decet talem Principem tranſmitti & traduci, infra Duos Menſes prædictum Contractum Matrimonialem proximò & immediatè ſequentes,*

Prout in prædicto Tractatu ac Literis Confirmatoriis pleniùs continetur & ſpecificatur,

Nos verò,

Omnia & ſingula Præmiſſa, quæ per Nos aut dictam Illuſtriſſimam Sororem noſtram adimplenda ſint, adimplere & perficere cupientes,

De Fidelitate Induſtriâ & providâ Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Thomæ Ducis Norffolchiæ* Theſaurarii & Mareſcalli Angliæ Conſanguinei noſtri, *Thomæ Marchionis Dorſetiæ* Conſanguinei noſtri, Venerabilis in Chriſto Patris *Thomæ Epiſcopi Dunolmenſis, Thomæ Comitis Surriæ* Admiralli Angliæ Conſanguinei noſtri, *Caroli Comitis Wigorniæ* Conſanguinei noſtri Domini de Harberd & de Gower Primi Camerarii noſtri, *Thomæ Dokwra* Prioris Sancti Johannis Jeruſalem in Anglia, ac Magiſtri *Nicholai Weſt* Doctoris utriuſq; Juris Decani de Wyndeſore, plenariè confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Ambaſſiatores Procuratores Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes eiſdem plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale tàm prædictam *Mariam* Sororem noſtram Cariſſimam, quàm omnia prædicta Suppellectilia, Vaſa Aurea & Argentea, Margaritas, Lapides precioſos, Jocalia Trahiciendi & Traducendi uſque ad & in Villam vocatam *Abbatis Villam*, atque præfatam *Mariam* Sororem noſtram Cariſſimam ibidem Chriſtianiſſimo *Francorum Regi* Fratri noſtro Cariſſimo in Facie Eccleſiæ matrimonialiter Copulandam, ſecundùm Canonicas Sanctiones vimq; & formam dicti Tractatûs, Dandi Tradendi & Deliberandi, atque hujuſmodi Matrimonio Intereſſendi, cæteraq; Faciendi & Exequendi quæ ad complementum dictæ Solempniſationis attinent,

Necnon ab eodem Chriſtianiſſimo *Francorum Rege*, ejuſve Procuratore vel Procuratoribus ad hoc ſufficienter auctoriſatis, Literas Acquietantiales & Exonerationis *Ducentorum Millium Coronarum de Sole*, & pro Parte Dotis Præmiſſarum, juxta & ſecundùm vim formam & effectum Articuli deſuper confecti, Requirendi Recipiendi & Acceptandi,

Ac etiam Literas præfati Chriſtianiſſimi *Francorum Regis* Patentes de Doario ſive Donatione propter Nuptias, & Magno Sigillo Franciæ ſigillatas, in tàm larga & ampla forma & ſecuritate factas, ſicuti unquam aliqua Regina Franciæ habuit aut habere debuiſſet, *prædictæ Mariæ* Sorori noſtræ Cariſſimæ, Contemplatione prædicti Matrimonii, conceſſo, ac alias quaſcumque Literas Acquietantiales ſive Aſſecurationis, ad quas virtute dicti Tractatûs Matrimonialis Nobis ſive Commiſſariis noſtris tradendas aſtringitur ſive obligatur, ſimiliter Requirendi Recipiendi & Acceptandi,

Necnon ad Communicandum Tractandum & Concludendum cum prædicto *Chriſtianiſſimo Rege*, ſeu ejus Procuratoribus ad hoc ſufficienter auctoriſatis, tàm de Servitoribus Nobilibus Maſculis & Fœmineis, quàm de aliis inferioris Gradûs Maſculis & Fœmineis Servitoribus ſive Servientibus, qui in præfatæ *Mariæ Francorum Reginæ* obſequio erunt permanſuri,

Et generaliter omnia Præmiſſa & Præmiſſorum ſingula Faciendi Excercendi &

A.D. 1514.
Hen. 8.

Exequendi, prout eiſdem Ambaſſiatoribus, Oratoribus, Nunciis, Legatis, & Commiſſariis noſtris meliùs videbitur expedire, quæ talem tantámque Vim & Effectum volumus realiter optinere, ac ſi ea in propria Perſona noſtra feciſſemus,

Cæteráque omnia & ſingula Faciendi Gerendi & Excercendi quæ in Præmiſſis aut circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, & quæ Nos faceremus & facere poſſemus ſi perſonaliter intereſſemus, etiam ſi majora forent quæ Mandatum magis exigant ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

A.D. 1514.
Hen. 8.

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum Gratum & Firmum habituros totum & quicquid dicti noſtri Commiſſarii, Ambaſſiatores, Procuratores, Nomine noſtro in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum fecerint.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo tertio die Septembris.

Per ipſum Regem.

Litera Cardinalis de Medicis ad Regem.

A.D. 1514.
An. 6. *H.* 8.

Bibl. Cotton. Vitell. b. 2. *fol.* 103. *b.*

S*Ereniſſime ac Invictiſſime Rex & Domine Domine mihi colendiſſime* humilimas Commendationes.

Abſolvimus Cauſam Eboracenſis & Lincolnienſis Eccleſiarum, ad quas Reverendos Dominum *Thomam* & Dominum *Gullielmum* promoveri *Regia Majeſtas veſtra* petierat, cujus Precibus annuit libentiſſime *Sanctiſſimus Dominus noſter* cum ſumma Approbatione Cardinalium omnium Dominorum, & Commendatione *Majeſtatis veſtræ* quæ, Eccleſiarum ſui Regni ſollicita, Illos ad eas promoveri procuraret, quorum Doctrinâ Probitate & Religione Eccleſiis ipſis non minus proſpicitur quàm Perſonis, quales modò prædictos Patres Reverendos invenimus, quacumque certè dignos Dignitate & *Majeſtatis veſtræ* Patrocinio, cui habeo potiſſimùm ob id ingentes & Ipſe Gratias: quanta verò fuerit facilitate utraque Res expedita, quùm propter Mageſtatis veſtræ Auctoritatem tùm Promotorum Merita, ex Reverendo Domino *Wigornienſi* ejus Oratore intelliget *Mageſtas veſtra*.

A.D. 151

De Annatibus fecimus quæ potuimus, ſed obtineri plus non potuit quàm a *Sanctiſſimo Domino noſtro* Remiſſum eſt *Majeſtatis veſtræ* contemplatione, in qua Summa ejus eſt Benivolentia & Charitas & in omnibus complacendi Studium.

De *Acadenſi* & *Fimborienſi* in Ibernia, quia nondùm Teſtes invenimus neceſſarios ut opportebat, referre non potuimus.

Commendo Me humillimè *veſtræ Regiæ Majeſtati*, quam diu feliciſſimam Omnipotens conſervet.

Romæ ex Palatio Apoſtolico Viceſimo quarto Septembris M. D. XIV.

Excellentiſſimæ veſtræ Sereniſſimæ Regiæ Majeſtatis,

Humillimus ac Fideliſſimus Servitor,

Ju. Cardinalis de Medicis.

Dor.
Sereniſſimæ Majeſtati Regis Angliæ &c.

Pro T. Wolſey Bulla, de Abſolvendo.

R. Barotius.

A.D. 1514.
An. 6. *H.* 8.
Ex Origine.

LEO Episcopus, *Servus Servorum Dei*, Venerabili Fratri *Thomæ Epiſcopo Lincolnienſi*, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Apoſtolicæ Sedis conſueta Clementia, nè Diſpoſitiones per eam de Metropolitanis Eccleſiis pro tempore factæ valeant quomodolibet impugnari, ſed Perſonæ ad eas Tranſlatæ puro corde & ſincerâ Conſcientiâ præſidere valeant, Remedia prout convenit adhibet oportuna.

A.D. 151

Cùm itaque Nos hodiè Te a vinculo, quo Eccleſiæ Lincolnienſi, cui præeſſe dinoſceris, teneris, de Fratrum noſtrorum conſilio, & Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine abſolvere, & ad Eccleſiam Eboracenſem ad præſens Paſtoris ſolatio certo modo deſtitutam transferre, ac Illi in Archiepiſcopum & Paſtorem præficere intendamus.

Nos nè Tranſlatio & Præfectio prædictæ, ſi forſan aliquibus Sententiis, Cenſuris, A.D. 1514. Hen. 8. Cenſuris, & Pœnis Eccleſiaſticis ligatus ſis, valeant invalidæ reputari, providere volentes, Te a quibuſvis Excommunicationis Suſpenſionis & Interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis Sententiis Cenſuris & Pœnis, a Jure vel ab Homine quâvis occaſione vel causâ latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtis, ad effectum ut Tranſlatio & Præfectio prædictæ, ac ſingulæ Litteræ deſuper conficiendæ, ſuum conſequantur effectum, Auctoritate Apoſtolicâ, Tenore Præſentium, Abſolvimus, & Abſolutum fore Nunciamus:

Non obſtantibus Apoſtolicis, ac Bonæ Memoriæ *Octonis & Octoboni* olim in Regno Angliæ dictæ Sedis Legatorum, necnon in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus & Ordinationibus ac Statutis & Conſuetudinibus dictæ Eccleſiæ Eboracenſis Juramento Confirmatione Apoſtolicâ vel quâvis Firmitate aliâ roboratis, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc Paginam noſtræ Abſolutionis & Nunciationis infringere &c. A.D. 1514. Hen. 8.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Quartodecimo, Decimo ſeptimo Kal. Octobris, Pontificatûs noſtri Anno Secundo.

B. CATHENIANUS.

Super Plicam,
JO. DE MADRIGAL.

JO. CHEMINARE.
ALOISIUS.
C. WIRIT.
A. NORMILL.

ALOISIUS.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filis Sericis Rubei Croceique Colorum.

De Promovendo.

R. BAROTIUS.

A.D.1514. n.6. H. 8. x Origine. LEO EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei*, Venerabili Fratri *Thomæ Epiſcopo nuper Lincolnienſi in Archiepiſcopum Eboracenſem Electo*, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Romani Pontificis, quem Paſtor ille Cœleſtis & Epiſcopus Animarum, Poteſtatis plenitudine Sibi traditâ, Eccleſiis prætulit univerſis, Solicitudo requirit, ut circa cujuſlibet Eccleſiæ Statum ſic vigilanter excogitet, ſicque proſpiciat diligenter quòd per ejus Providentiam circumſpectam, nunc per ſimplicis Proviſionis Officium quandoque verò per Miniſterium Tranſlationis accomodè, prout Perſonarum Locorum & Temporum qualitas exigit & Eccleſiarum Utilitas perſuadet, Eccleſiis ſingulis Paſtor accedat idoneus & Rector providus deputetur, qui Populum ſibi commiſſum ſalubriter dirigat & informet, ac Bona Eccleſiæ ſibi commiſſæ non ſolùm gubernet utiliter, ſed etiam multimodis efferat Incrementis:

Dudùm ſiquidem Proviſiones omnium Metropolitanarum Eccleſiarum apud Sedem Apoſtolicam tunc Vacantium, & inantea Vacaturarum, Ordinationi & Diſpoſitioni noſtræ Reſervavimus, Decernentes extunc Irritum & Inane, ſi ſecus ſuper hiis per quoſcunque quâvis Auctoritate ſcienter vel ignoranter contingeret attemptari. A.D. 1514.

Poſtmodùm verò Eccleſia Eboracenſis, cui Bonæ Memoriæ *Criſtoforus Tituli Sanctæ Praxedis* Presbyter Cardinalis, ex Conceſſione & Diſpenſatione Apoſtolicâ, dùm viveret, præſidebat, per Obitum dicti *Criſtofori Cardinalis*, qui apud Sedem prædictam Debitum Naturæ perſolvit, Paſtoris ſolatio deſtituta;

Nos ad Proviſionem ipſius Eccleſiæ celerem & felicem, de qua nullus præter Nos hâc vice Se intromittere potuit ſive poteſt, Reſervatione & Decreto obſiſtentibus ſupradictis, nè Eccleſia ipſa longæ Vacationis exponatur Incommodis, paternis & ſolicitis Studiis intendentes, poſt Deliberationem, quam de præficiendo eidem Eccleſiæ Perſonam utilem & etiam fructuoſam, cum Fratribus noſtris habuimus diligentem; Demùm ad Te Epiſcopum tunc Lincolnienſem, conſideratis grandium Virtutum Meritis, quibus Perſonam tuam illarum Largitor Altiſſimus inſignivit, & quòd Tu, qui Eccleſiæ Lincolnienſi hactenus laudabiliter præfuiſti, dictam Eccleſiam Eboracenſem ſcies & poteris, Auctore Domino, feliciter regere & ſalubriter gubernare, direximus Oculos noſtræ mentis,

Inten-

A.D. 1514. Hen. 8.

Intendentes igitur, tàm dictæ Eccleſiæ Eboracenſi quàm ejus Gregi Dominico ſalubriter providere, Te, licet Abſentem, a vinculo quo præfatæ Eccleſiæ Lincolnienſi, cui tunc præeras, tenebaris, de eorumdem Fratrum Conſilio, & Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine Abſolventes, Te ad dictam Eccleſiam Eboracenſem, ut præfertur, Vacantem, Apoſtolicâ Auctoritate Transferimus, Teque Illi præficimus in Archiepiſcopum & Paſtorem, Curam & Adminiſtrationem ipſius Eccleſiæ Eboracenſis Tibi in Spiritualibus & Temporalibus plenariè committendo, liberamque Tibi tribuendo Licentiam ad ipſam Eccleſiam Eboracenſem tranſeundi, firmâ ſpe fiduciâq; conceptis quòd, dirigente Domino Actus tuos, præfata Eccleſia Eboracenſis per tuæ Circumſpectionis induſtriam & ſtudium fructuoſum regetur utiliter & proſperè dirigetur, ac grata in eiſdem Spiritualibus & Temporalibus ſuſcipiet Incrementa.

Volumus autem quòd antequam Regimini & Adminiſtrationi ipſius Eccleſiæ Eboracenſis in aliquo te immiſceas, in Manibus Venerabilium Fratrum noſtrorum *Wintonienſis & Norwicenſis* Epiſcoporum, ſeu alterius eorumdem Fidelitatis debitæ ſolitum præſtes Juramentum juxta formam quam ſub Bullâ noſtrâ mittimus introcluſam, quibus & eorum cuilibet per alias noſtras Litteras committimus ut a te Noſtro & Romanæ Eccleſiæ Nomine hujuſmodi recipiant ſeu alter eorum recipiat Juramentum.

Quocirca Fraternitati tuæ per Apoſtolica Scripta Mandamus quatinus ad præfatam Eboracenſem Eccleſiam cum Gratiâ noſtræ Benedictionis accedens, Curam & Adminiſtrationem prædictas ſic exercere ſtudeas ſolicitè fideliter & prudenter, quòd Eccleſia ipſa Eboracenſis Gubernatori provido & fructuoſo Adminiſtratori gaudeat ſe commiſſam, ac bonæ Famæ tuæ odor ex laudabilibus tuis Actibus latiùs diffundatur, tuque præter æternæ Retributionis Præmium, noſtram & dictæ Sedis Benedictionem & Gratiam exinde uberiùs conſequi merearis.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Quartodecimo, Decimo ſeptimo Kal. Octobris, Pontificatûs noſtri Anno Secundo.

B. CATHENIANUS.

Super Plicam,
JO. DE MADRIGAL.

JO. CHEMINARE.
ALOISIUS.
F. BREGRO.
JO. ARAGONA.
JO. DE PELEG.
F. CRUQNUS *pro Annatum Solutione Duc. Sexcent.*
B. THOZOZUS.
JO. FRANC. *de Marinis pro An. Sol. Duc. Sexc.*
L. RINOHIADORO.
Sol.
JA. DE JUVENTIS.
Expoſuit abſque Annat. propin. minutis Servitiis & forma Juramenti, Ducatos Quingentos.
R. PAGNUS.
C. WIRIT *pro Annat. Ducat. Ducent. Quinquagint.*
A. MORMILLI.
ALOISIUS.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filo Canabi.

De Juramento Recipiendo.

R. BAROTIUS.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. *Ex Origine.*

LEO EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei,* Venerabilibus Fratribus, *Wintonienſi & Norwicenſi Epiſcopis,* Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Cùm Nos hodiè Venerabilem Fratrem *Thomam Epiſcopum tunc Lincolnienſem in Archiepiſcopum Eboracenſem Electum,* licet Abſentem, a vinculo quo Eccleſiæ Lincolnienſi, cui tunc præerat, tenebatur, de Fratrum noſtrorum Conſilio, & Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine Abſolventes, Ipſum ad Eccleſiam Eboracenſem, certo modo Paſtoris ſolatio deſtitutam, Apoſtolicâ Auctoritate duxerimus transferendum, præficiendo ipſum *Thomam* eidem Eccleſiæ Eboracenſi in Archiepiſcopum & Paſtorem, prout in noſtris inde confectis Litteris pleniùs continetur,

Nos, volentes ipſius *Thomæ Electi,* in Partibus illis degentis, parcere Laboribus & Expenſis, nè propter hoc cogatur perſonaliter veniendo ad Romanam Curiam

.D. 1514. en. 8. riam laborare, Fraternitati veſtræ per Apoſtolica Scripta Committimus & Mandamus quatinus ab eodem *Thomâ Electo*, noſtro & Romanæ Eccleſiæ Nomine Fidelitatis debitæ ſolitum recipiatis ſeu alter veſtrûm recipiat Juramentum, juxta formam quam ſub Bullâ noſtrâ mittimus introcluſam, ac formam Juramenti, quod ipſe *Thomas Electus* præſtabit Nobis, de verbo ad verbum, per ejus Patentes Litteras ſuo Sigillo ſignatas, per proprium Nuncium quantociùs deſtinare procuret.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Quartodecimo, Decimo ſeptimo Kal. Octobris, Pontificatûs noſtri Anno Secundo. A.D. 1514. Hen. 8.

B. Cathenianus.

Super Plicam,
Jo. de Madrigal.

Jo. Cheminare.
Aloisius.
C. Wirit.
A. Normill.
Aloisius.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filo Canabeo.

Forma Juramenti.

.D. 1514. . 6. H. S. Origine. EGO *Thomas*, *Epiſcopus nuper Lincolnienſis*, *in Archiepiſcopum Eboracenſem Electus*, ab hac horâ inantea Fidelis & Obediens ero Beato Petro, Sanctæque Apoſtolicæ Romanæ Eccleſiæ, ac Domino meo Domino *Leoni Papæ Decimo*, ſuíſque Succeſſoribus canonicè intrantibus: Non ero in Conſilio, aut Conſenſu, vel Facto, ut Vitam perdant, aut Membrum, ſeu capiantur malâ Captione, aut in eos Manus violenter quomodolibet ingerantur, vel Injuriæ aliquæ inferantur quovis quæſito colore:

Conſilium verò, quod michi credituri ſunt per Se, aut per Nuncios, ſeu Literas, ad eorum Damnum, Me ſciente, nemini pandam:

Papatum Romanum, & Regalia Sancti Petri Adjutor eis ero ad Retinendum & Defendendum contra omnem Hominem:

Legatos Apoſtolicæ Sedis in eundo & redeundo honorificè tractabo, & in ſuis Neceſſitatibus adjuvabo:

Jura, Honores, Privilegia, & Auctoritatem Romanæ Eccleſiæ, Domini noſtri Papæ, & Succeſſorum prædictorum Conſervare, Defendere, Augere, & Promovere curabo:

Nec ero in Conſilio, vel Facto, ſeu Tractatu, in quibus contra ipſum Dominum noſtrum, vel eandem Romanam Eccleſiam aliqua ſiniſtra, vel præjudicialia Perſonarum, Juris, Honoris, Statûs, & Poteſtatis eorum machinentur; &, ſi talia a quibuſcunque procurari novero vel tractari, impediam hoc pro Poſſe, & quantociùs potero comodè ſignificabo eidem Domino noſtro, vel alteri per quem ad ipſius Notitiam pervenire poſſit: A.D. 1514.

Regulas Sanctorum Patrum, Decreta, Ordinationes, Sententias, Diſpoſitiones, Reſervationes, Proviſiones, & Mandata Apoſtolica totis viribus obſervabo, & faciam ab aliis obſervari:

Hæreticos, Sciſmaticos, & Rebelles Domino noſtro, & Succeſſoribus prædictis pro Poſſe perſequar & impugnabo:

Vocatus ad Synodum veniam, niſi præpeditus fuero Canonicâ Præpeditione:

Apoſtolorum Limina, Romanâ Curiâ exiſtente citra, ſingulis Annis, ultra verò Montes ſingulis Bienniis aut per Me, aut per meum Nuncium viſitabo, niſi Apoſtolicâ abſolvar licentiâ;

Poſſeſſiones verò ad Menſam meam pertinentes non vendam, nec donabo, nec impignerabo, neque de novo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiam cum conſenſu Capituli meæ Eboracenſis Eccleſiæ, inconſulto *Summo Pontifice*.

Sic Me Deus adjuvet et hæc Sancta Dei Evangelia.

Jo. Cheminare.
Aloisius.
Jo. de Madrigal.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filo Canabi.

Deſtiantio Pallii.

R. Barotius.

P. de Castello.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Ex Origine.

LEO Episcopus, *Servus Servorum Dei*, Venerabili Fratri *Thomæ Epiſcopo nuper Lincolnienſi in Archiepiſcopum Eboracenſem Electo*, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Cùm nuper Te *Epiſcopum tunc Lincolnienſem*, a vinculo quo tenebaris Eccleſiæ Lincolnienſi, cujus Regimini præſidebas, de Fratrum noſtrorum Conſilio & Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine Abſolventes, Te ad Eccleſiam Eboracenſem tunc Vacantem duxerimus Tranſferendum, Præficiendo Te Illi in Archiepiſcopum & Paſtorem, Curam & Adminiſtrationom ipſius Eccleſiæ Eboracenſis Tibi in Spiritualibus & Temporalibus plenariè committendo, liberámque Tibi tribuendo Licentiam ad prædictam Eboracenſem Eccleſiam tranſeundi, prout in noſtris inde confectis Literis pleniùs continetur:

Ac poſtmodùm *Pallium (Inſigne, videlicet, Plenitudinis Pontificalis Officii)* ex parte tuâ fuiſſet a Nobis per Dilectum Filium *Andream Gentilem* Civem Januenſem Nuncium tuum cum eâ, quâ decuit, inſtantiâ poſtulatum,

Nos, tuis Supplicationibus annuentes *Pallium ipſum de Corpore Beati Petri ſumptum*, per Venerabiles Fratres noſtros, *Wintonienſem & Norwicenſem Epiſcopos* aſſignandum, per præfatum *Andream* duximus deſtinandum, ut iidem *Epiſcopi*, vel eorum alter, illud Tibi aſſignent, ſub formâ quam eis ſub Bullâ noſtra mittimus introcluſam, & a Te Noſtro & Romanæ Eccleſiæ Nomine ſub formâ quam ſub eâdem Bullâ dirigimus Fidelitatis debitæ ſolitum recipiant Juramentum,

Tu autem Illo intra Eccleſiam tuam illis diebus dumtaxat utaris, qui expreſsè in ipſius Eccleſiæ Privilegiis continentur.

Ut igitur Signum non diſcrepet Aſſignato, ſed quod geris exterius interius ſerves in mente, Fraternitatem tuam monemus & hortamur attentè, per Apoſtolica Tibi Scripta Mandantes, quatinus Humilitatem & Juſtitiam, dante Domino, qui dat Præmia & Munera elargitur, obſervare ſtudeas quæ ſuum ſervant & promovent Servatorem, & Eboracenſem Eccleſiam Sponſam tuam cures ſolicitè, Auctore Domino, ſpiritualiter & temporaliter augmentare.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Quartodecimo, Decimo ſeptimo Kal. Octobris, Pontificatûs noſtri Anno Secundo.

Jo. Cheminare.
Aloisius.

Super plicam,
Jo. de Madrigal.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filo Canabeo.

De Pallio tradendo.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Ex Origine.

LEO Episcopus, *Servus Servorum Dei*, Venerabilibus Fratribus, *Wintonienſi & Norwicenſi Epiſcopis*, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Cùm *Pallium (Inſigne, videlicet, plenitudinis Pontificalis Officii)* ex parte Venerabilis Fratris noſtri *Thomæ Epiſcopi tunc Lincolnienſis in Archiepiſcopum Eboracenſem Electi*, per Dilectum Filium *Andream Gentilem* Civem Januenſem Nuncium ſuum fuerit a Nobis cum eâ, quâ decuit, inſtantiâ poſtulatum,

Nos, ipſius Precibus annuentes, *Pallium ipſum de Corpore Beati Petri ſumptum*, per Vos vel veſtrûm alterum aſſignandum Eidem, ſecundùm formam quam ſub Bullâ noſtrâ mittimus introcluſam, per *præfatum Andream* duximus deſtinandum.

Quocirca Fraternitatibus veſtris per Apoſtolica Scripta Mandamus quatinus vos vel alter veſtrûm *Pallium ipſum* juxta præmiſſam Formam ſibi aſſignare curetis, & ab ipſo Noſtro & Romanæ Eccleſiæ Nomine, ſub Forma quam ſub

A.D. 1514. Hen. 8.

eâdem Bullâ dirigimus, Fidelitatis debitæ ſolitum recipiatis ſeu alter veſtrûm recipiat Juramentum.

Forma autem Juramenti, quòd dictus *Thomas Electus* præſtabit Nobis, de verbo ad verbum, per ejus Patentes Litteras ſuo Sigillo ſignatas, per proprium Nuncium, quantotiùs deſtinare curetis.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Quartodecimo, Decimo ſeptimo Kal. Octobris, Pontificatûs noſtri Anno Secundo.

Jo. Cheminare.
Aloisius.

Jo. de Madrigal.

Forma Tradendi Pallium.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Ex Origine.

AD Honorem Dei Omnipotentis, & Beatæ Mariæ Virginis, ac Beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, & Domini Papæ Leonis Decimi, *& Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, necnon Eboracenſis Eccleſiæ Tibi commiſſæ, Tradimus Tibi* Pallium de Corpore Beati Petri Sumptum (Plenitudinem, videlicet, Pontificalis Officii) *ut utaris Eo infra Eccleſiam tuam certis Diebus, qui exprimuntar in Privilegiis Ei ab Apoſtolica Sede conceſſis.*

Jo. Cheminare.
Aloisius.

Jo. de Madrigal.

Litera Regis Francorum ad Archiepiſcopum prædictum.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Bibl. Cotton. Calig. D. 6.

Monſieur d'Torc Mon bon Amy.

Pour ce que j'ay toute ſeurete & confidence en Mon Couſin *le Duc de Suffolc* & en Vous, & que Je ſuis totalement delibere de m'Adreſſer a Luy & a Vous de toutes Choſes que j'auray jamais a faire avecques *le Roy* Mon bon Frere Couſin & Compere voſtre Maiſtre,

J'ay prie *le dit Duc* vous dire & declairer aucunes Choſes depar Moy, des quelles je vous prye le croyre comme Moy meſmes, & au ſurplus Luy aider aſſiſter & vous employer de veſtre part en la conduicte de Matieres, dont il Vous Parlera, comme j'ay en Vous ma parfaicte Fiance, & en ce faiſant ſores ſeur quel ſera recongneu de ſorte que Vous autres cauſe de Vous contenter, ainſy que *le dit Duc* Vous dira plus amplemente de par moy.

De la Main de

Veſtre bon Amy,

Loys.

Dor.
A Monſieur d'Torc Mon bon Amy.

Ejuſdem ad Eundem.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Ibid.

Monſieur d'Tork Mon bon Amy.

J'ay puis n'aguieres Receu la Lettre que Vous m'avez eſcripte,

Et par le Contenu d'icelle entendu la bonne & parfaicte voulonte, que vouz avez non ſoullement a l'entretenement de la bonne Paix & mutuelle Amytie d'entre *le Roy* mon bon Frere & Couſin & *Moy*, maiz a l'Augmentacion & Accroiſſement d'icelle, & le noz Honneurs & Eſtatz,

Dont tant & ſi affectueuſement que Je puis Je vous Mercye,

Et vous prie, *Monſieur d'Torc Mon bon Amy*, en croye fermement qu'el n'ya Amytie ne Allience en la Chriſtiente que tant ne plus Je tiengne chere, que Je faitz & vueil faire tant que Je viuray, celle de mon dit bon Frere & Couſin, eſperant, par voſtre bon Moyen, trouver tousjours en Luy pareille Correſpondance.

Et quant a ce que m'eſcripuez de la Traduction & Venue par deca *de la Royne* ma Femme, Je Vous Mercye de la Paine que Vous prenez pour l'Appareil des Choſes qui ſont Requiſes & Neceſſaires pour ſa dite Venue, & de l'extreſme Dilligence que Vovs

y avez

A.D. 1514. Hen. 8. y avez faict & faictes, ainſi que *le Seigneur de Marigny* & *Jehan de Paris m'ont* eſcript,

Vous priant continuer & l'abreger le plus que vous pourrez, car le plus grant deſir que j'aye pour leure preſente eſt de la veoyr deca la Mer, & Me trouver avecques Elle, par quoy en ce faiſant & ny perdant temps, comme Vous le m'eſcripuez, Vous Me ferez ſingullier Plaiſir, & tel quel ne ſera jamaiz que j'en aye ſouvenance & obligacions envers Vous.

Et, quant a ce qu'avez Retenu avecque vous le dit *Seigneur de Marigny* & *Jehan de Paris*, pour ayder adreſſer le dite Appareil *a la Mode de France*, Vous m'avez fait plaſir en ce faiſant, & preſentement leur eſcrips que non ſeullement ilz Vous obeiſſent en cela, maiz en toutes autres Choſes que Vous leur Commanderez, & tout ainſi qu'ilz feroyent a ma propre Parſonne.

Et, au Regart du plaiſir, que dictes par vos dites Lettres, que ma dite Femme a pris d'avoyr ouy de mes Bonnes Nouvelles, & que la choſe, que pour le Jourduy plus Elle deſire & ſouhaute, eſt de Me veoyr & eſtre en ma Compaignie, Je Vous pris *Monſieur d'Torc Mon bon Amy* Luy dire de par Moy, & Luy faire bien entendre, que mes Deſirs & Souhaitz ſont pareilz & ſemblables aux ſiens; Et, que puis quel n'eſt poſſible que Je la voye ſi toſt que Je deſſire, que Je Luy prie qu'elle me face ſavoir de ſes Nouvelles le plus ſouvent que faire ſe pourra, & Je feray le ſemblable de Mon couſte.

Au ſurplus, en tant que touche les Treſaffectueuſes & Treſcordialles Recommendacions que Vous avez faictes a mon dit Frere & Couſin de ma part, & celles que de la ſienne Vous Me faictes, Je l'en mercye de tout mon Cueur, & vous prie derechef les Luy faire, & auſſi Me faire primerement entendre s'il y a aucune Choſe en mon Royaume ou il preigne Plaiſir, & Je metray paine de Luy en complaire,

Au demeurant j'ay veu ce que Vous avez Eſcript a Mon Couſin *le Duc de Longueville*; Sur quoy Je Luy ay Ordonne Vous faire Reſponce telle que verrez, Je Vous prie y adjouſter Foy; & Me faire ſavoyr de voz Nouvelles le plus ſouvent que poſſible ſera, & Vous Me ferez plaiſir ſi grant que plus ne pourriez.

Priant Dieu, *Monſieur d'Torc, Mon bon Amy*, que vous ayt en ſa Garde.

Eſcript a *Paris* le Jour de Septembre.

LOYS.

ROBERTET.

Dor.
A Monſieur d'Torc Mon bon Amy.

Pro Principe Caſtellæ de Comprehenſione.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Franc. 6. H. 8. p. 2. m. 24.

MAximilianus, Divinâ favente Clementiâ, *Electus Romanorum* IMPERATOR ſemper Auguſtus, ac *Germaniæ, Hungariæ, Dalmaciæ, Croaciæ, &c.* REX, ARCHIDUX *Auſtriæ*, DUX *Burgundiæ, Brabantiæ, &c.* COMES PALATINUS, &c. Tenore Præſentium, profitemur & Notum volumus eſſe omnibus quòd,

Cùm in Tractatu Pacis concluſo in *Civitate Londoniæ* Die ſeptimâ Menſis Auguſti noviſſimè præteriti, inter Oratores, Commiſſarios, Procuratores, & Ambaſſiatores Sereniſſimorum & Potentiſſimorum *Regum Francorum & Angliæ* Fratrum & Conſanguineorum noſtrorum Cariſſimorum, expreſsè dicitur contineri,

Quòd, inter cæteros Confœderatos, in dicto Pacis Tractatu comprehendatur Sereniſſimus Carolus Hiſpaniarum Princeps Archidux Auſtriæ *Filius noſter Cariſſimus, ac omnia & ſingula ejus Dominia, Ducatus, Comitatus, Civitates, & Oppida, Villæ, Territoria, & alia quæcumque Loca ſub ejus Obedientia conſtituta ſeu exiſtentia, ac omnes & ſinguli ejus Subditi Incolæ & Habitatores quicumque, Dantes eidem Principi Terminum Trimeſtrem, a Data dicti Tractatûs immediatè ſequentem, per Literas ſuas Patentes, eiſdem Sereniſſimis Regibus Declarandi ſi in Tractatu Pacis per eos facto comprehendi voluerit,*

Prout in dictis Articulis latiùs continere dicitur,

Nos igitur, qui præfati Sereniſſimi Principis

.D. 1514. Hen. 8

Principis Filii noſtri Cariſſimi ejúſque Statuum Dominiorum & Bonorum quorumcumque Tutelam ſive Curam & legittimam Adminiſtrationem, gerimus noſtrum deſuper Conſenſum Auctoritatem & Decretum impartimur, Concedentes & Auctoritatem noſtram præbentes eidem Sereniſſimo Principi, licet Abſenti, ut pro Se, Ducatibus, Comitibus, & quibuſcumque Patriis, Dominiis, & Subditis ſuis, dictam Pacem Acceptet & Approbet, ac per Literas ſuas Patentes, noſtro communi Sigillo ſigillatas & Manu ſuâ ſignatas, Declaret & Significet præfatis Sereniſſimis Regibus quòd Ipſe vult & intendit in dicto Tractatu Comprehendi & ejus Beneficio uti,

A.D. 1514. Hen. 8.

Decernentes hujuſmodi Declarationem & Notificationem, per eundem Sereniſſimum Principem fiendam, futuram ejuſdem Roboris & Momenti ac ſic dicto Actu Declarationis & Notificationis perſonaliter noſtram præſtaremus Auctoritatem, vel perinde ac ſi præfatus Sereniſſimus Princeps eſſet legittimæ Ætatis Tutorem vel Oratorem non habens.

Harum Teſtimonio Literarum Sigilli noſtri appenſione munitarum.

Dat. *in Oppido noſtro Inſpurgrh.* Die Primâ Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Quartodecimo, Regnorum noſtrorum Romani viceſimo nono, Hungariæ verò viceſimo quinto.

Declaratio Principis Caſtellæ.

D. 1514. .6. H. 8. nc. 6. 8. p. 2. 24

Carolus, Dei gratiâ, *Princeps Caſtellæ, Legionis, Granatæ, &c. Archidux Auſtriæ, Dux Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, &c. Comes Flandriæ, Ausburgi, Tyrolis, Arthesii, Burgundiæ,* &c. Sereniſſimo ac Potentiſſimo Principi *Henrico,* eâdem gratiâ, *Angliæ &c.* Domino Conſanguineo noſtro promptum Complacendi Deſiderium pro Salute.

Cùm in Tractatu Pacis,

Concluſo, *in Civitate London. Septima Die Menſis Auguſti noviſſimè præteriti,* inter Oratores, Procuratores, Commiſſarios, Ambaſſiatores, & Nuncios ſpeciales *Serenitatis veſtræ* ex una, & Oratores, Procuratores, Commiſſarios, Ambaſſiatores & Nuncios ſpeciales Sereniſſimi & Potentiſſimi Principis Domini & Conſanguinei noſtri *Ludovici Francorum Regis* Chriſtianiſſimi ex alia,

.1514

Pro Parte *Serenitatis veſtræ* (quæ Se demonſtravit non immemorem antiquarum Amicitiarum inter Nos Prædeceſſores noſtros & Subditos noſtros) ſimus comprehenſi, Hæredes ac Succeſſores noſtri, necnon omnia & ſingula Caſtella, Dominia, Ducatus, Comitatus, Civitates, Oppida, Villæ, Territoria, & alia quæcumque ſub Obedientia noſtra exiſtentia, ac omnes & ſinguli noſtri Subditi Incolæ & Habitatores quicumque,

In eodémque Tractatu caveatur quòd Nos, inter Tres Menſes Datam dicti Tractatus immediatè ſequentes, Declarabimus & Significabimus *Serenitati veſtræ,* per Literas noſtras Patentes, Magno Sigillo noſtro ſigillatas & Manu noſtrâ ſignatas, ſi per *Serenitatem veſtram* voluerimus Comprehendi,

A.D. 1514.

Quemadmodum de Supradictis conſtat & apparet per Duos Articulos dicti Tractatûs,

Quarum Tenor ſequitur & eſt talis,

Item, quod in præſenti Tractatu Pacis & Amicitiæ comprehendantur Amici Alligati & Confœderati utriuſque Partis ſubſequenter Nominati,

Videlicet,

Pro Parte *Regis Angliæ,*

• Sanctiſſimus Dominus noſter *Leo Decimus Pontifex Maximus,*

Eccleſia Romana,

Et *Sancta Sedes Apoſtolica,*

Bononia, ac omnia Opida, Civitates, Caſtra, Villæ, & Territoria ad Patrimonium Sancti Petri & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſpectantia & quoquomodo pertinentia,

Sacrum Imperium,

Et Illuſtriſſimus Princeps *Carolus Princeps Caſtellæ, Archidux Auſtriæ, &c.* ejuſque Hæredes & Succeſſores,

Necnon Illuſtriſſima Domina Domina *Margareta Imperatoris Filia* & prædicti Principis Admita *Archiduciſſa Auſtriæ, &c.*

Ac omnia & ſingula ejuſdem Principis Caſtellæ Dominia, Ducatus, Comitatus, Civitates, Opida, Villæ, Territoria, & alia quæcunque ſub Obedientia dicti Principis exiſtentia, ac omnes & ſinguli ejus Subditi Incolæ & Habitatores quicunque (ſalvis Juribus Superioritatis Reſſorti & aliis Juribus

A.D. 1514. Hen. 8.

eidem *Regi* Chriſtianiſſimo competentibus & abſque Iſtorum Jurium præjudicio,)

Rex Daciæ,
Necnon *Cleven. Juliacen & Venetorum* Duces,
Dominia Venetorum & Florentinorum,
Comunitas & Societas Hanzæ Theutonicæ,
Anthonius Dominus de Ligne,
Et,
Helvetii ſive Suetenſes.

Et pro Parte *Regis Francorum,*

Dominus *Papa Leo Decimus,*
Eccleſia Romana,
Ac *Sancta Sedes Apoſtolica,*
Sacrum Imperium,
Reges ac Regna Hungariæ, Portugaliæ, Daciæ, Navarræ, & Scotiæ,
Duces Sabaudiæ, Lothoringiæ, Gueldriæ,
Dux & Dominium Venetorum,
Dominium Florentiæ,
Epiſcopus Leodienſis,
Marchiones Mantuæ Montisferrati & Saluciarum,
Ac *Dominus* de Sedano,

ALIUS ARTICULUS,

ITEM, quod Alligati & Confœderati prædicti; videlicet,

Præfati, *Rex Scotiæ & Princeps Caſtellæ,* infra Tres, Reliqui vero, ab unâ vel altera Parte Comprehenſi, (ſalvô Sanctiſſimo Domino noſtro ſupradicto, qui abſque Termini præfinitione ſit Comprehenſus) infra Duodecim Menſes, Datam præſentis Tractatûs proximò & immediatè ſequentes, per Literas ſuas, Magnis Sigillis ſuis ſigillatas & Manibus ſuis ſignatas, Principi, eos comprehendenti, ſi per Ipſum voluerint Comprehendi, Declarabunt & Significabunt, Idémque Princeps alteri Principi, infra dictos Tres Menſes quoad *Regem Scotiæ & Principem Caſtellæ,* & quoad Reliquos infra Duodecim Menſes, per Literas ſuas Magnis Sigillis ſuis & Manibus ſuis ſignatas, præfatis Literis dictæ Comprehenſionis Declaratoriis annexas, eandem Declarationem Notificabit & Significabit.

NOTUM FACIMUS QUOD NOS,

Conſiderantes Pacem & Quietem Populorum Deo imprimis gratam eſſe & ut plurimùm Populis cujuſcumque *Statûs Salubrem,* communi Utilitati & Securitati Subditorum noſtrorum cupientes conſulere, de Auctoritate Sacræ Cæſareæ Majeſtatis Domini *Avi noſtri* Honorandiſſimi Nobis præſtitâ, per Literas ſuas Patentes Signo ſuo manuali ſignatas & Sigillo ſuo ſigillatas, Datas in *Tsbroux* primâ hujus Menſis Octobris, & de Conſilio Sereniſſimæ Dominæ *Margaretæ Archiduciſſæ Auſtriæ, &c.* Amitæ noſtræ Cariſſimæ Rectricis & Gubernatricis in Abſentia prædicti Domini & *Avi noſtri,* necnon Procerum & aliorum noſtrorum Conſiliariorum.

DECLARAMUS & SIGNIFICAMUS *Serenitati veſtræ* per Præſentes dictum Tractatum Pacis, in quantum concernit Nos, Succeſſores noſtros, Ducatus, Comitatus, Patrias, quæcumque Dominia ſub Obedientia noſtra conſtituta, & Subditos noſtros quoſcumque, Acceptavimus, Approbavimus, Acceptamus, & Approbamus, in eóque Tractatu volumus Comprehendi juxta ipſius ſeriem & tenorem.

Promittentes in verbo Principis, pro Nobis Succeſſoribus & Subditis noſtris quibuſcumque, huic præſenti noſtræ Significationi & Declarationi Nos nullo unquam tempore contraventuros.

In quorum omnium & ſingulorum Robur, Fidem, & Teſtimonium Magnum Sigillum commune Cæſareæ Majeſtatis Domini & *Avi noſtri* & *Noſtrûm* Præſentibus juſſimus appendi.

Dat. in *Oppido noſtro Bruxellenſi,* Die Octavo Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Quartodecimo.

Declaratio Duciſſæ Sabaudiæ.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Ibid.

M*argareta,* Dei gratiâ, *Archiduciſſa Auſtriæ & Burgundiæ Duciſſa Vidua Sabaudiæ Comitiſſa Burgundiæ Quadri Regii Bangiaci & de Villariis* ac *Patriarum Breſſiæ Vuandi & Foncigniaci &c. Domina,* Sereniſſimo ac Potentiſſimo Principi *Henrico,* eâdem gratiâ, *Regi Angliæ &c.* Domino & Conſanguineo noſtro promptum Complacendi Deſiderium pro Salute.

Cùm in Tractatu Pacis,

Concluſo, *in Civitate Londoniæ,* Septima Die Menſis Auguſti noviſſimè præteriti, inter Oratores, Procuratores, Commiſ-

A.D. 1514. Hen. 8.

Commiſſarios, Ambaſſiatores, & Nuncios ſpeciales *Serenitatis veſtræ* ex una, & Oratores, Procuratores, Commiſſarios, Ambaſſiatores, & Nuncios ſpeciales Sereniſſimi & Potentiſſimi Principis Domini & Conſanguinei noſtri *Ludovici Francorum Regis* Chriſtianiſſimi ex aliâ Partibus,

Pro Parte *Serenitatis veſtræ* (quæ Se demonſtravit non immemorem antiquarum Amicitiarum inter Nos & Prædeceſſores noſtros & Subditos noſtros) ſimus Comprehenſa, & ex conſequenti omnia & ſingula Caſtella Dominia Villæ Territoria & alia quæcumque Loca ſub Obedientia noſtra exiſtentia, ac omnes & ſinguli noſtri Subditi Incolæ & Habitatores quicumque eorumdem Dominiorum noſtrorum,

In eodemque Tractatu caveatur quòd Nos, tanquam Confœderata & in eodem Tractatu Comprehenſa, inter Annum Datam dicti Tractatûs immediate ſequentem Declarabimus & Significabimus,

Serenitati veſtræ per Literas noſtras Patentes, noſtro Sigillo ſigillatas & Manu noſtrâ ſignatas, ſi per *Serenitatem veſtram* voluerimus Comprehendi, quemadmodum de ſupradictis conſtat & apparet per Decimum Octavum & Viceſimum Articulos dicti Tractatûs, ad quos debita in expedientibus habeatur relatio,

NOTUM FACIMUS QUOD NOS,

Conſiderantes Pacem & Quietem Populorum Deo imprimis gratam eſſe & ut plurimùm Populis cujuſcumque Statûs Salubrem, communi Utilitati & Securitati Subditorum noſtrorum cupientes conſulere,

DECLARAVIMUS & SIGNIFICAVIMUS, Declaramus & Significamus *Serenitati veſtræ* per Præſentes quòd dictum Tractatum Pacis, in quantum Nos Subditos & Dominia noſtra quæcumque concernit, Acceptavimus, Approbavimus, Acceptamus & Approbamus in eoque Tractatu volumus Comprehendi juxta ipſius ſeriem & tenorem;

Promittentes ſub Verbo Principiſſæ pro Nobis & Subditis noſtris quibuſcumque huic præſenti noſtræ Significationi & Declarationi Nos nullo unquam tempore contraventuram.

In quorum omnium & ſingulorum Robur, Fidem, & Teſtimonium Sigillum noſtrum Præſentibus juſſimus appendi.

Dat. in *Oppido Bruxellenſi*, Die Octavâ Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Quartodecimo.

Litteræ Patentes de Dote Reginæ Franciæ.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Ex Autogr.

LUdovicus, Dei gratiâ, *Francorum Rex, Dux Mediolani,* ac *Dominus Genuæ,* Univerſis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

NOTUM FACIMUS quòd, cùm in quodam Tractatu,

Pro Matrimonio inter *Nos* & Cariſſimam & Dilectiſſimam *Mariam* Conſortem noſtram, Potentiſſimi Principis *Henrici Regis Angliæ* Conſanguinei & Fratris noſtri Cariſſimi Sororem, tunc habendo & contrahendo,

Inter *Nos* & dictum *Angliæ Regem*, per Oratores & Procuratores noſtros utrinque ſufficienter conſtitutos & auctoriſatos, *Septimo Die Menſis Auguſti* ultimò præteriti concordato & concluſo,

Inter cætera expreſsè contineatur,

Quòd Nos, *contemplatione dicti Matrimonii per Litteras noſtras Patentes, Magno Sigillo noſtro ſigillatas, & Manu noſtrâ ſubſcriptas, ac in ſufficienti Formâ factas, Daremus & Concederemus præfatæ Cariſſimæ & Dilectiſſimæ* Mariæ Conſorti noſtræ *talem & tantam Donationem propter Nuptias ſive Douarium, qualem & quantam aliqua Regina Franciæ, & præſertim Præclariſſima* Anna *Celebris Memoriæ* ultima Regina Franciæ, *aliquo tempore Vitæ ſuæ habuit, tenuit, & poſſedit, & de eodem Douario ſive Donatione propter Nuptias ipſam ſecundùm Leges, Statuta, & Conſuetudines Regni noſtri Franciæ ita Securam redderemus & aſſecuraremus, ſicut* præfata Anna, *aut aliqua alia Regina Franciæ de Douario ſuo ſive Donatione propter Nuptias unquam Aſſecurata fuit, aut aſſecurari debuit, & quòd Obligaremus Nos, Hæredes, & Succeſſores noſtros, quòd præfata Cariſſima* Maria Conſors noſtra *eodem Douario ſuo ſive Donatione propter Nuptias gaudebit & utetur ad Utilitatem ſuam propriam, quamdiu vixerit in humanis, ſecurè, liberè, & quietè, abſque alicujus contradictione aut moleſtatione quacumque, ubicunque locorum infra Regnum Franciæ, vel in Regno Angliæ, aut alibi Moram traxerit ſive habitaverit,* Prout in dicto Tractatu pleniùs eſt ſpecifficatum, ad quem Nos refferimus, & pro hîc inſerto haberi volumus.

Nos igitur, omnia & ſingula dicti Tractatûs Capitula firmiter & inviolabiliter Obſervare & Adimplere cupientes, ex mero Motu & certâ Scientiâ noſtris & ex Deliberatione, Conſilio, & Aſſenſu Illuſtriſſimorum & Cariſſimorum Principum Conſanguineorum noſtrorum, ac aliorum noſtrorum Conſiliariorum, præfatæ Præcariſſimæ & Dilectiſſimæ *Mariæ Conſorti noſtræ* Dedimus, Conceſſimus, Tradidimus, Ceſſimus, Tranſportavimus, & Dimiſimus, & per Præſentes Damus, Concedimus, Tradimus, Cedimus, Tranſportamus, & Dimittimus Nomine & Titulo Douarii ſive Donationis propter Nuptias, Terras, & Dominia, Caſtra, Villas, Oppida, & Poſſeſſiones, Civitates, & Res alias infra declaratas & ſpecificatas; videlicet,

Villam, *Caſtrum*, & *Caſtellaniam*, terras, & Dominium de Caynone, cum ſuis pertinentiis tàm in Domaynio, quàm etiam cum omni proficuo & emolumento Orrei ſive Granarii Salis dicti loci ſive Dominii de Cainone, cujuſcunque valoris exiſtant, aut ad quemcunque valorem in toto extendere poſſunt,

Comitatum Xantonen. Villam & Gubernamentum Rupellæ unà cum magno Feodo Daulins, Villas, Caſtra, & Caſtellanias Xantonen. Sancti Johannis Angeliaci & de Rupeforti, cum ſuis pertinentiis univerſis, unà cum Domaynio ſive Terris Dominicalibus dictorum locorum cum tracta bladorum & vinorum dictarum Patriarum Xantonen. & Gubernamenti Rupellæ, ad quemcunque valorem & extimationem omnia præmiſſa poſſunt aſcendere,

Comitatum Pedenacii ſive de Pezenas, Dominia de Montignaco, de Seſſenon. & de Cabrieres, Parvum Sigillum Montis peſſulani, unà cum Notariatibus, Judicaturis, & aliis ejus emolumentis quibuſcunque, Denarium Sancti Andreæ, ac Revenutam ſive Redditum Villæ novæ prope Avignionem, Vectigal ſive Revenutam Seneſcalliæ Bellicadri, Impoſitionem Foraneam linguæ Occitanæ, Proficuum & Emolumenta Graneriorum ſive Orreorum Salis ordinatorum & ſtabilitorum apud Pedenicium ſive Pezenas, Montem Peſſulanum, Frontinianum, & Norbonam, uſque ad valorem decem Milium Quadringentarum Librarum Turonen.

Et caſu quo repertum fuerit quòd dicta Granaria ſive Orrea majoris valoris exiſtant, poſtquam dicta Maria Conſors noſtra Cariſſima dictam Summam Decem Millium Quadringentarum librarum Turonen. receperit, tunc Reſiduum & major valentia recipietur, & ad utilitatem noſtram, ſeu Succeſſorum noſtrorum, per Theſaurarium & Receptorem noſtrum generalem linguæ Occitanæ, levabitur duplum decem Denariorum Turon. quod levari conſuevit ſuper quolibet Quintali Salis vendito, in omnibus Orreis ſive Granariis ſalis linguæ Occitanæ, & quartum etiam Salis Pictauen. & Xantonen. cujuſcunque valoris ſit aut eſſe poſſit,

Et inſuper, in Recompenſationem Caſtrorum, Caſtellaniæ, Villæ, Præpoſituræ, & Revenutæ ſive Redditûs de Saincte Menehouſt, & Granarii Salis ejuſdem loci, quæ hactenus erant de antiquo Douario Reginarum Franciæ, & de quibus noſtri Prædeceſſores aliter diſpoſuerunt, Nos eidem Cariſſimæ Conſorti noſtræ Mariæ tenore præſentium damus & concedimus, tradimus, aſſignamus, dimittimus, & tranſportamus Villam, Caſtrum, Terram, Dominium, & Revenutam ſive Redditum *de Loduno* unà cum Proficuo ſive Emolumento Granarii Salis ejuſdem Loci,

Parique modo, pro & Loco Caſtri, Terræ & Pertinentiarum *de Moret*, quæ ſimiliter fuerant de antiquâ Aſſignatione dicti Douarii, nunc autem per Prædeceſſores noſtros aliter diſpoſita, Nos eidem *Conſorti noſtræ Mariæ* Damus & Concedimus, Tradimus, Dimittimus, & Aſſignamus per Præſentes Revenutam ſive Redditum Domaynii & Pedagii *de Rupe maura*, unà cum Proficuo & Emolumento Granarii Salis dicti Loci, ad quemcunque Valorem omnia Præmiſſa poſſunt aſcendere,

Quæ omnia & ſingula Præmiſſa cum ſuis Juribus & Pertinentiis univerſis, prout & quemadmodum dicta *Regina Anna* Vitâ comite illa habuit, tenuit, & poſſedit, cujuſcunque Valoris aut extimationis exiſtant aut exiſtere poterunt, eadem Præclariſſima & Dilectiſſima *Conſors noſtra Maria* habebit, tenebit, gaudebit, & poſſidebit, ejus Vitâ naturali durante, Titulo & Nomine Douarii ſive Donationis propter Nuptias, ita plenè, paciffice, quietè, & ſecurè, ſicut aliqua Regina Franciæ, & præſertim dicta *Anna nuper Regina* aliquo tempore tranſacto habuit, tenuit, & poſſedit, aut poſſidere debuit vel conſuevit abſque aliqua impetitione, expulſione, perturbatione, ſeu quocunque impedimento Noſtro, aut Hæredum vel Succeſſorum noſtrorum, aut alterius cujuſcunque, ſive in Regno Franciæ permanſerit, ſive ad Regnum Angliæ ſe conferat, aut illinc iterum in Regnum Franciæ redeat, aut alibi ubicunque locorum Moram fecerit, aut facere maluerit, prout in dicto Tractatu pleniùs continetur, ad quem Nos refferimus, & pro hìc inſerto haberi volumus,

Licebitque dictæ Præcariſſimæ & Dilectiſſimæ *Mariæ Conſorti noſtræ*, per Theſaurarium ſuum, aut alios ejus Officiarios, quos liberè Ordinare, Præficere, & Conſtituere poterit, ab eâ & nullo alio Poteſtatem habentes, ex dictis Terris, Comitatibus, Caſtris, Caſtellaniis, Dominiis, & aliis rebus ſuperiùs declaratis, Redditus, Fructus, Proventus, Revenutas, & Emolumenta quæcunque petere, capere, levare, & percipere abſque impedimento aut moleſtatione quacunque, & in ejus Uſum & Utilitatem convertere, abſque eo quod teneatur petere, habere, vel accipere per Se vel Officiarios ſuos Exonerationem vel aliquam Diſchargiam Campſorum Theſauri noſtri, aliorumve Receptorum Generalium Finantiarum noſtrarum, & ſine Litteris Statûs vel Aquitamenti ſeu Liberationis præter has noſtras præſentes, quæ omnino ſufficient dictæ *Mariæ Conſorti noſtræ*, ejuſque Officiariis pro Præmiſſorum Receptione, & eorumdem Exoneratione,

Quas quidem Litteras eâ cauſâ & conſideratione Manu noſtrâ ſignavimus, nulla Reſervatione aut Retentione alicujus Juris (Exceptis Fide ſeu Fidelitate & Homagio ob cauſam & prætextu dictarum Terrarum atque Dominiorum Nobis debitis, ac Superioritate & Reſſorto majorique Valentiâ ſive Reſiduo dictorum Quatuor Granareorum Salis Linguæ Occitanæ, uti ſuperiùs eſt expreſſum & declaratum) Nobis noſtriſque Succeſſoribus quoquomodo habitâ aut factâ; poſſitque & debeat præcariſſima *Conſors noſtra* in dictis Terris, Comitatibus, Caſtris, Dominiis, & aliis rebus ſupra declaratis habere Jura, Auctoritates, Prærogativas, & Præheminentias quaſcunque, *præfatæ Annæ* aliiſque Reginis Franciæ olim datas & conceſſas, ac eiſdem ita liberè & quietè uti & gaudere, durante Vitâ ſuâ naturali, ubicunque ut præfertur Moram fecerit, in tàm amplis modo & formâ, ſicut *dicta Anna*, aut aliqua alia Regina Franciæ aliquando uſa fuerit, quamvis eorum aliqua alia & magis manifeſta Declaratio facta non fuerit,

Et caſu quo in aliquo Caſtro, Fortalitio,aut alio Loco Rerum ſupradictarum, ſic per Nos præfatæ *Conſorti noſtræ* traditarum, opus fuerit ponere & ordinare, pro eorum Cuſtodiâ & Conſervatione, vel pro Securitate Regni noſtri, aliquod Præſidium Gentium Armorum ; Nos dictum Præſidium & Homines armatos ponemus & intratenebimus noſtris Expenſis, abſque eo quòd dicta præcariſſima *Conſors noſtra* aliquid teneatur ſolvere, præter Stipendia ordinaria Capitaneorum, & aliorum Officiariorum, recipientium dicta Stipendia pro Exercitio ſuorum Officiorum modo conſueto,

Ad quæ Stipendia, ac etiam Opera Reparationis, Feuda, Eleemoſinas, & alia Onera ordinaria neceſſaria, & antiquitùs debita ratione Rerum per Nos ut præmittitur ſibi aſſignatarum ſolvenda, prædicta Præchariſſima *Conſors noſtra* tenebitur:

Quantum verò attinet ad Quartum Salis Bladorum & Vinorum tractus & aliarum Rerum ſeu Jurium ſupra declaratorum, quæ ad Firmam conſueverunt tradi plus Offerenti & ultimò Licitanti, licebit dictæ præcariſſimæ *Conſorti noſtræ* dicta Jura omnia & ſingula liberare & tradere ad Firmam ſeu Nomine Firmæ per ſuos Officiarios plus & ultimò Licitanti ſeu Offerenti, vel ad Manum Firmariorum vel etiam ſub Manu ſuâ levare, colligere, ſeu levari & colligi facere per Officiarios ſuos, ad hoc per Eam poteſtatem habentes, prout meliùs, utiliùs, & commodiùs ſibi viſum fuerit.

Et ſi quid firmius, ſecurius, tutius, aut meliùs pro Præmiſſorum Firmitate aut eorum cujuſlibet cautius vel efficacius poſt hæc inveniatur ; Nos, cùm requiſiti fuerimus, ſive ex Parte Sereniſſimi *Regis Angliæ* Fratris noſtri Cariſſimi, ſive *Conjugis noſtræ* Dilectiſſimæ, in omnibus, & per omnia id Ipſum perficiemus & realiter ac cum effectu juxta Poſſe noſtrum perimplebimus.

Quæ omnia & ſingula Supraſcripta per præſens Firma, Rata, Grata habere, tenere, adimplere, obſervare, & non contradicere, facere, vel venire per Nos, Hæredes, aut Succeſſores noſtros, vel alium ſeu alios aliquâ ratione, jure, modo, cauſâ, vel Ingenio, aut quovis alio quæſito colore, de Jure vel de Facto, in Judicio vel extra, bonâ Fide & in Verbo Regio Promittimus, & per Præſentes Nos, Hæredes, & Succeſſores noſtros Obligamus; Renunciantes in vim Pacti omni Beneficio, Favori, atque Auxilio quorumcunq; Jurium, Legum, Canonum, Statutorum, Privilegiorum, & Conſuetudinum Regni noſtri Franciæ, quæ poſſunt Præmiſſis, ſeu alicui

A.D. 1514. *Hen.* 8.

Præmiſſorum in aliquo derogare vel contravenire.

Mandamus igitur, Tenore Præſentium, Dilectis & Fidelibus Gentibus ſive Officiariis Compotorum noſtrorum ac Theſaurariis Generalibuſque & Conſiliariis noſtris ſuper facto Adminiſtratione & Gubernamento Financiarum noſtrarum per Nos conſtitutis & ordinatis, aliiſque Juſticiariis & Officiariis, aut eorum Locatenentibus præſentibus & futuris, & eorum cuilibet, prout unumquemq; eorum tangit aut concernit, tangere aut concernere poterit, quatenus dictam Præcariſſimam *Conſortem noſtram Mariam*, ejuſque Servitores & Officiarios, omnia & ſingula ſuperiùs ſpeciſſicata & declarata, caſu quo Nobis ſupervixerit, retinere occupare & poſſidere permittant & patiantur, & Illam eiſdem pacificè & quietè gaudere pro Termino Vitæ ſuæ modo & formâ prædictis, unà cum eorum Juribus, Auctoritatibus, Prærogativis, & Præheminentiis quibuſcunq; non permittendo aliquod Impedimentum ſuper hiis fieri aut Diſturbium, & ſi quis auſu temerario contrafecerit, gravi Pœnâ punietur, omniaque Impedimenta ac Diſturbia ſi aliqua facta fuerint aut fieri contingent amoveant & tollant abſque dilatione, reponantq; ad primum & debitum Statum abſque difficultate; quibuſcunque Donis, Ceſſionibus, Donationibus, Tranſportibus, ſive Tranſlationibus aliis quibuſcunq; Perſonis de Rebus & Juribus prædictis, aut eorum aliquo ſive aliquibus ex quibuſcunque Cauſis factis, non obſtantibus,

Quæ Dona Ceſſiones & Tranſportus, aliis facta & factos, ex certâ Scientiâ Gratiâ ſpeciali & noſtræ Poteſtatis plenitudine, Auctoritate Regiâ Caſſavimus, Revocavimus, & Adnullavimus, Caſſamus, Revocamus, & Annullamus, &, Tenore Præſentium, ad Nichilum deduximus & deducimus, & pro Caſſis Revocatis & Annullatis per Præſentes haberi volumus:

Non obſtante etiam quòd verus Valor Rerum & Jurium Præmiſſorum per Nos dictæ Cariſſimæ *Conſorti noſtræ* datorum, conceſſorum, aſſignatorum, traditorum, ceſſorum, & tranſportatorum aliter hic ſpecifficatus aut declaratus non fuerit, Literæque Exonerationis & Diſchargii non fuerint levatæ, aliiſque Ordinationibus, Mandatis, Reſtrictionibus, Deffenſionibus, Statutis, Ordinationibus contrariis quibuſcunque non obſtantibus.

In quorum Fidem & Teſtimonium Præmiſſorum has Præſentes, Manu noſtrâ ſignatas, Sigilli noſtri appenſione muniri fecimus.

Datum apud *Abbatis Villam*, Die octavâ Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quarto, Regni verò noſtri Decimo ſeptimo.

Signatum,

Loys.

Per Regem.

Robertet.

Sub Sigillo Magno de cera alba a duplici cauda pendente.

Litteræ Ludovici Francorum Regis acquietantiales ſuper Deliberatione Dominæ Mariæ, una cum Jocalibus Vaſis Aureis & Argenteis &c. in Villa Abbatis Villa.

A.D. 1514. *An.* 6. *H.* 8. *Ex Autogr.*

Ludovicus, Dei Gratiâ, *Francorum* Rex, Dux *Mediolani*, & Dominus *Genuæ*, univerſis & ſingulis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

Notum facimus quòd, quamvis Sereniſſimus & Potentiſſimus Princeps *Henricus Octavus Angliæ Rex* Frater noſter Cariſſimus,

Cujus Soror *Maria* Cariſſima & Dilectiſſima *Conſors noſtra* Nobis Matrimoniali Fœdere copulata eſt,

Per quendam Tractatum Matrimonialem, inter *Noſtros* ejuſdemq; Illuſtriſſimi Principis Conſanguinei & Fratris noſtri Cariſſimi *Henrici Angliæ Regis* Commiſſarios, Oratores, Ambaſſiatores, Legatos, Procuratores, Deputatos, & Nuncios, per utrumque noſtrûm prædictorum Principum, per Literas noſtras & ſuas, ſufficienter hincinde auctoriſatos, Initum, Conventum, Appunctuatum, Concordatum, & Concluſum,

Obligatus extiterit, ſicut in Literis ſuis Patentibus Confirmatoriis deſuper confectis, manuali Subſcriptione & Magno Sigillo ſuo munitis & ſigillatis & Nobis tranſmiſſis, ac Nomine ſuo liberatis, latiùs continetur, quòd idem Potentiſſimus Princeps & *Frater noſter* Hæredes & Succeſſores ſui, pro Matrimonio

A.D. 1514. Hen. 8.

monio inter Nos & Illuſtriſſimam Sororem ſuam *Mariam Præcariſſimam Conſortem noſtram* habendo & contrahendo, Nomine Dotis, dabit ſolvet & liberabit, darive ſolvi & liberari faciet Nobis aut Deputatis noſtris Summam *Quadringentorum Milium Coronarum Auri*, vel earumdem verum Valorem, modo & formâ in quodam Articulo prædicti Tractatûs ſpecifficatis,

Quia tamen præfatus Sereniſſimus & Potentiſſimus Princeps *Frater noſter* Cariſſimus, ſicuti Regem Nobiliſſimum decuit, ad plenum omniaque Præmiſſa in prædicto Tractatu ſervavit, *dictam Mariam* Sororem ſuam Conſortem noſtram Cariſſimam ſplendido Apparatu ornatam traduxit ac Nobis in Villa vocata *Abbatis Villa* liberavit & tradidit, Jocaliaq; & Vaſa Aurea & Argentea Corporis Ornamenta aliaque Supellectilia honorifficentiſſimè ſumptuoſiſſimè ſplendidiſſimeque tranſmiſit & deſtinavit, ſicuti ex vera Relatione per Depputatos noſtros Mandato noſtro factâ Nobis luculenter & apertè conſtat & notum eſt,

Idcirco *Nos* præfatum Sereniſſimum & Potentiſſimum Principem *Henricum Angliæ Regem* Fratrem noſtrum Cariſſimum, Hæredes Succeſſores & Executores ſuos, Regna, Patrias, Terras, & Dominia, ac quoſcunq; Subditos ſuos præſentes & futuros, pro Nobis, Hæredibus, Succeſſoribus, & Executoribus noſtris, ab omni ulteriori Petitione, Vendicatione, aut Exactione dictorum *Ducentorum Milium Coronarum Auri de Sole* Nobis Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quarto ſolvi debitorum, in Primam Partem Solutionis *Quadringentorum Milium Coronarum Auri* per ipſum Fratrem & Conſanguineum noſtrum vel Hæredes ſuos Nobis & Hæredibus noſtris ſolvendorum, prout & prædicto Tractatu Matrimoniali inter Nos & ipſum Potentiſſimum Regem plenius continetur, Liberamus, Acquitamus, Exoneramus, & per Præſens Quietum Facimus, per Præſentes Acceptantes Computantes & Recipientes prædictam Traductionem, Sumptus, Jocalia, Vaſa Aurea & Argentea, Supellectilia, & alia Præmiſſa cum præfata Præcariſſima *Conjuge noſtra* in Regnum noſtrum, ut præmittitur, tranſmiſſa pro plena vera & integra Recompenſa Solutione & Satisfactione dictorum *Ducentorum Milium Coronarum Auri de Sole*, abſq; alia quacunque earumdem Rerum extimatione:

Proviſo quòd, caſu Reſtitutionis advenientis, Nos Hæredeſque & Succeſſores noſtri tenebimur ſolum & dumtaxat ad Reſtitutionem eorum Vaſorum, Margaritarum, Lapidum, Supellectilis, aliorumque Bonorum, quæ dicta Dilectiſſima & Cariſſima *Maria Conſors noſtra* ſecum portavit ſeu portari in Domum Franciæ fecit, unà cum Expenſis in dictis Traductione & Tranſmiſſione ejuſdem Cariſſimæ *Conſortis noſtræ*.

In quorum Fidem & Teſtimonium Præmiſſorum has præſentes Literas Manu noſtrâ ſignatas Sigillo noſtro ſigillari fecimus.

Datum apud *Abbatis Villam*, Die Decimâ tertiâ Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Quartodecimo, Regni verò noſtri Anno Decimo ſeptimo.

LOYS.

Super Plicam.

Per Regem.

ROBERTET.

Sub Sigillo Magno ceræ albæ, pendente a caudâ pergamenæ.

Ad Regem Francorum, ſuper Comprehenſione in ſæpedicto Tractatu Pacis.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Ex Autogr.

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, Sereniſſimo ac Potentiſſimo Principi *Ludowico Francorum Regi* Criſtianiſſimo Fratri & Conſanguineo noſtro Præcariſſimo, Salutem.

Cùm in Tractatu Pacis,

Concluſo, *in Civitate noſtra Londoniæ Septima Menſis Auguſti noviſſimè præteriti*, inter noſtros & veſtræ Serenitatis Oratores, Procuratores, Commiſſarios, Ambaſſiatores, & Nuncios ſpeciales,

Illuſtriſſimus Princeps *Carolus Princeps Caſtellæ Archidux Auſtriæ &c.* Conſanguineus noſter Cariſſimus, ejuſque Hæredes & Succeſſores, necnon Illuſtriſſima Domina *Margareta* Imperatoris Filia & prædicti Principis Amita *Archiduciſſa Auſtriæ &c.* ac omnia & ſingula ejuſdem *Principis Caſtellæ* Dominia, Ducatus, Comitatus, Civitates, Oppida, Villæ, Territoria, & alia quæcumque ſub Obedientia ſua exiſtentia, ac omnes & ſinguli ſui Subditi Incolæ & Habitatores quicumque, per Nos & pro Parte noſtra ſint comprehenſi,

Caveaturque in eodem Tractatu quòd præfatus *Carolus Princeps Caſtellæ* intra Tres, dictaq; *Domina Archiduciſſa* infra Duodecim Menſes, Datam dicti Tractatûs immediatè ſequentes, Declararent & Significarent, & eorum uterque Declararet & Significaret Nobis, per ſeparatas & diſtinctas ſuas Literas Patentes, Magnis ſuis Sigillis ſigillatas & Manibus ſuis ſignatas, ſi per Nos Comprehendi voluerint vel voluerit, prout de ſupradictis conſtat & apparet per Duos Articulos dicti Tractatûs,

Quorum Tenor ſequitur & eſt talis,

ITEM, quod in præſenti Tractatu Pacis & Amicitiæ comprehendantur Amici Alligati & Confœderati utriuſque Partis ſubſequenter Nominati; videlicet,

Pro Parte *Regis Angliæ,*

Sanctiſſimus Dominus noſter *Leo Decimus Pontifex Maximus,*
Eccleſia Romana,
Et *Sancta Sedes Apoſtolica,*
Bononia, ac omnia Opida, Civitates, Caſtra, Villæ, & Territoria ad Patrimonium Sancti Petri & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſpectantia & quoquomodo pertinentia,
Sacrum Imperium,
Et Illuſtriſſimus Princeps *Carolus Princeps Caſtellæ, Archidux Auſtriæ, &c.* ejuſque Hæredes & Succeſſores,
Necnon Illuſtriſſima Domina Domina *Margareta Imperatoris Filia* & prædicti Principis Amita *Archiduciſſa Auſtriæ, &c.*
Ac omnia & ſingula ejuſdem Principis Caſtellæ Dominia, Ducatus, Comitatus, Civitates, Opida, Villæ, Territoria, & alia quæcunque ſub Obedientia dicti Principis exiſtentia, ac omnes & ſinguli ejus Subditi Incolæ & Habitatores quicunque (ſalvis Juribus Superioritatis Reſorti & aliis Juribus eidem *Regi* Chriſtianiſſimo competentibus & abſque Iſtorum Jurium præjudicio,)
Rex Daciæ,
Necnon *Cleven. Juliacen. & Venetorum* Duces,
Dominia Venetorum & Florentinorum,
Comunitas & Societas Hanzæ Theutonicæ,
Anthonius Dominus de Ligne,
Et,
Helvetii ſive Suetenſes.

Ex Parte *Regis Francorum,*

Dominus noſter *Papa Leo Decimus,*
Eccleſia Romana,
Ac *Sancta Sedes Apoſtolica,*
Sacrum Imperium,
Reges ac Regna Hungariæ, Portugaliæ, Daciæ, Navarræ, & Scotiæ,
Duces Sabaudiæ, Lothoringiæ, Gueldriæ,
Dux & Dominium Venetorum,
Dominium Florentiæ,
Epiſcopus Leodienſis,
Marchiones Mantuæ Montisferrati & Saluciarum,
Ac,
Dominus de Sedano,

Tenor verò alterius Articuli talis eſt,

ITEM, quòd Alligati & Confœderati prædicti; videlicet,

Præfati, *Rex Scotiæ & Princeps Caſtellæ,* infra Tres, Reliqui vero, ab unâ vel altera Parte Comprehenſi, (ſalvo Sanctiſſimo Domino noſtro ſupradicto, qui abſque Termini præfinitione ſit Comprehenſus) infra Duodecim Menſes, Datam præſentis Tractatûs proximò & immediatè ſequentes, per Literas ſuas, Magnis Sigillis ſuis ſigillatas & Manibus ſuis ſignatas, Principi, eos comprehendenti, ſi per Ipſum voluerint Comprehendi, Declarabunt & Significabunt, Idemque Princeps alteri Principi, infra dictos Tres Menſes quoad *Regem Scotiæ & Principem Caſtellæ,* & quoad Reliquos infra Duodecim Menſes, per Literas ſuas Magnis Sigillis ſuis & Manibus ſuis ſignatas, præfatis Literis dictæ Comprehenſionis Declaratoriis annexas, eandem Declarationem Notificabit & Significabit,

Cumque idem *Carolus Princeps Caſtellæ* Conſanguineus noſter Chariſſimus, præfataque *Domina Archiduciſſa,*

Conſiderantes Pacem & Quietem Populorum Deo imprimis gratam eſſe & ut plurimùm Populis cujuſcumque *Statûs Salubrem,* communi Utilitati & Securitati Subditorum ſuorum cupientes conſulere,

Idem *Princeps Caſtellæ,* de Auctoritate *Imperatoris Avi ſui* ſibi, per Literas ſuas Patentes Signo ſuo manuali ſignatas & Sigillo ſuo ſigillatas, Datas in *Tsbroux* primo hujus Menſis Octobris, & de Conſilio

.1514. .8. filio dictæ Sereniſſimæ Dominæ *Margaretæ Archiduciſſæ Auſtriæ &c.* Amitæ ſuæ Cariſſimæ Rectricis & Gubernatricis in Abſentia prædicti *Domini & Avi ſui*, necnon Procerum & aliorum ſuorum Conſiliariorum, per Literas ſuas Magno Sigillo communi *Cæſariæ Majeſtatis* Domini & Avi ſui præfati & ſuo ſigillatas & Manu ſuâ ſignatas,

Et dicta *Domina Archiduciſſa*, per Literas ſuas Patentes, Sigillo ſuo ſigillatas & Manu ſuâ ſubſcriptas,

Nobis præfato *Regi Angliæ* Significârunt, & eorum uterque Significavit, quòd Ipſi, & eorum uterque, dictum Tractatum Pacis, in quantum concernit Se, Succeſſores ſuos, Ducatus, Comitatus, Patrias, quæcumque Dominia ſub Obedientia ſua conſtituta, & Subditos ſuos quoſcumque, Acceptaverunt & Approbaverunt, & in eodem Tractatu Comprehendi voluerint, & eorum uterque Acceptavit, Approbavit, & in eodem Tractatu Comprehendi voluit, juxta ipſius ſeriem & Tenorem;

Promittentes; videlicet,

Præfatus *Princeps Caſtellæ* in Verbo Principis, pro Se Succeſſoribus & Subditis ſuis quibuſcumque,

Et *præfata Archiduciſſa* in Verbo Principiſſæ, pro Se & Subditis ſuis quibuſcumque,

Præfatis ſuis Significationibus & Declarationibus Se nullo unquam tempore contraventuros, prout per ſeparatas & diſtinctas Literas Patentes præfatorum *Cæſareæ Mageſtatis, Principis Caſtellæ, & Dominæ Margaretæ Archiduciſſæ Auſtriæ*, Magnis ſuis Sigillis ſigillatas & Manibus ſuis ſignatas ſuperinde confectas, & quibus præſentes Literæ noſtræ ſunt annexæ, pleniùs apparet & continetur, A.D. 1514. Hen. 8.

Nos igitur dictas Voluntates, Significationes, Declarationes, & Comprehenſiones præfati *Principis Caſtellæ & Dominæ Archiduciſſæ* ſic, ut præmittitur, Nobis factas *Serenitati veſtræ* Significamus & Declaramus per Præſentes,

Rogantes eandem ut præfatam Voluntatem, Significationem, Acceptationem, & Admiſſionem præfatæ Comprehenſionis prædictorum *Principis & Archiduciſſæ*, per Literas ſuas prædictas Nobis intimatas, noſtrámque ſuperinde Declarationem per Præſentes vobis factam, juxta exigentiam Tractatûs prædicti, acceptetis & admittatis, eoſdemque & eorum utrumque pro Comprehenſis in prædicto Tractatu habeatis, & pro ſic Comprehenſis per Vos habitos Nobis per Literas veſtras Patentes, Magno Sigillo veſtro ſigillatas & Manu veſtrâ ſubſcriptas, Nobis Certificetis & Declarari velitis.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras fieri fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo Die Octobris, Anno Regni noſtri Sexto.

Commiſſio, pro Solutione Monetæ Franciæ Recipienda.

.D.1514. .6. H.8. Franc. 6. H.8. p. 2. .8.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm nuper, *inter Noſtros* & Illuſtriſſimi Principis Fratris & Conſanguinei noſtri Præchariſſimi *Ludovici Francorum Regis* Criſtianiſſimi Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios, Conventum Concordatum & Concluſum eſt quòd idem *Frater & Conſanguineus noſter* ſolveret & deliberaret, ſeu ſolvi & deliberari faceret Nobis, & Hæredibus noſtris, ſeu noſtris Deputatis, vel dictorum Hæredum noſtrorum Deputato vel Deputatis, *Decies Centum Milia Coronarum Auri de Sole*, boni Auri & Ponderis ac Valoris tunc Curſum habentis in Francia, ſolvendarum Nobis & Hæredibus aut Succeſſoribus noſtris, noſtríſve aut eorum Deputato vel Deputatis in Coronis Aureis Valoris antedicti, Locis Terminis Modóque Formâ ſequentibus; videlicet,

Præfatus *Rex Francorum* ſolveret ſeu ſolvi faceret Nobis dicto *Regi Angliæ*, noſtríſve Hæredibus & Succeſſoribus, noſtrorum Deputato ſeu Deputatis, *Primo Die Menſis Novembris*, Datam Præſentium proximò ſequente, *in Opido Caleſii*, in Coronis Auri de Sole prædictis, *Quinquaginta Milia Francorum Auri*, unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes, quæ faciunt Summam *Viginti Sex Milium Tricentorum Quindecim Coronarum de Sole & Triginta Solidos Turonenſes*, A.D. 1514.

Et *Primo Die Menſis Maii* proximò ſequente in eodem *Opido Caleſii* ſimiliter in præfatis Coronis Aureis alia *Quinquaginta Milia Francorum prædictorum*,

Et *Primo Die Menſis Novembris* extunc proximò ſequente, pariformiter in dicto *Opido Caleſii*, in Coronis Auri Valoris prædicti, alia *Quinquaginta Milia* antedicti Valoris,

A.D. 1514. Hen. 8.

Et ſic de Termino in Terminum & de Anno in Annum, donec & quouſque dicta Summa *Decies & Centum Millium Coronarum Auri de Sole* Æſtimationis prædictæ per eundem Fratrem & Conſanguineum noſtrum *Francorum Regem*, & Hæredes ſuos, Nobis & Hæredibus noſtris, ut prædictum eſt, plenè & integrè ſoluta & contenta fuerit:

Et, quia Terminus Primæ Solutionis propediem approximat, Hinc eſt quòd Nos,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium noſtrorum, *Ricardi Wyngfield* Militis Deputati Villæ noſtræ Caleſii,

Hugonis Conwey Militis Theſaurarii ejuſdem Villæ,

Johannis Bonoult Secretarii ejuſdem Villæ,

Roberti Fouler & *Antonii Nele* Servientum noſtrorum, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Procuratores, Factores, Negotiorum Geſtores, Receptores, & Deputatos Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eis, Quatuor, Tribus, & Duobus eorum (quorum præfatum *Robertum Fouler* unum eſſe volumus) plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ſpeciale cum Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, ſive Nunciis Fratris & Conſanguinei noſtri *Francorum Regis* apud dictam Villam noſtram Caleſii Nomine noſtro Tractandi & Communicandi,

Et ab ipſis dictam Summam *Viginti Sex Millium Tricentorum Quindecim Coronarum de Sole & Triginta Solidorum Turonenſium in Coronis* Valoris antedicti, Nobis dicto *Primo Die Menſis Novembris* proximò ſequente per ipſum *Francorum Regem* debitorum & ſolvendorum, Recipiendi,

Et eorum Solutiones Acceptandi,

Ipſumque Fratrem & Conſanguineum noſtrum *Francorum Regem* & dictam Summam Solventes de hujuſmodi Receptis Acquietandi & Exonerandi,

Atque Literas ſuas Acquietationis & Exonerationis eorumdem Conferendi & Sigillandi,

Ipſaſque Literas atque noſtras Acquietantiæ & Exonerationis hujuſmodi, Magno Sigillo noſtro ſigillatas, præfatis Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, ſive Nunciis *prædicti Fratris & Conſanguinei noſtri* Nomine noſtro atque ſuo Tradendi & Deliberandi,

Cætera faciendi &c.

Promittentes &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Viceſimo ſexto Die Octobris Anno Regni noſtri Sexto.

Acquietantia inde pro Prima Solutione.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. *Ibid.*

REX univerſis &c. Salutem.

Sciatis Nos *Recepiſſe* & *Habuiſſe*, Die Confectionis Præſentium, ab Illuſtriſſimo Principe Fratre Conſanguineo noſtro Præcariſſimo *Lodovico Francorum Rege* Chriſtianiſſimo, per Manus   , apud Villam noſtram Caleſii, *Quinquaginta Millia Francorum* (unoquoq; Franco valente Viginti Solidos Turonenſes) quæ faciunt Summam *Viginti Sex Millium Tricentorum Quinquaginta Coronarum de Sole & Triginta Solidorum Turonenſium, Primo Die hujus inſtantis Menſis Novembris* Nobis ſolvi debitorum, in Partem Solutionis *Decies Centum Millium Coronarum Auri de Sole boni Auri & juſti Ponderis* ac Valoris tunc Curſum habentis in Francia, per ipſum Fratrem & Conſanguineum noſtrum *Francorum Regem* vel Hæredes ſuos, Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, noſtriſve aut eorum Deputato vel Deputatis ſolvendarum, prout in Literis prædicti *Fratris & Conſanguinei noſtri* ſuperinde confectis pleniùs apparet & continetur;

De quibus quidem *Viginti & Sex Millibus Tricentis Quindecim Coronis de Sole & Triginta Solidis Turonenſibus*, Æſtimationis prædictæ, Fatemur Nobis fideliter eſſe Solutum, & *eundem Fratrem & Conſanguineum noſtrum* ſuóſque Hæredes ſuperinde fore Quietos & exinde plenè Exoneratos.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Quinto Die Novembris Anno ut ſupra.

Litera

Litera a Cardinali de Medicis.

.D. 1514. n.6. H. 8. ibl. Cotton. itell. b. 2. l. 105.

A.D. 1514.

SEreniſſime & Glorioſiſſime Rex, & Domine Domine Obſervantiſſime, humillimas Commendationes Præmiſſas.

Indiès *Mageſtas veſtra* Reddit Me Dignitatibus & Muneribus obnoxiorem; accepi nuper a Magnifico Equite *Griffitho Don*, Præſentium Latore, Nomine *Mageſtatis veſtræ*, Literas humaniſſimas & Duos Equos obtimos Regiis Ornamentis inſtratos; Donum profectò Inſigne & Mihi gratiſſimum, tùm præſtantiâ Equorum, tùm vel maximè quòd a *Mageſtate veſtra* miſſum erat; Cui ago ingentes Gratias, & ſi quando dabitur Occaſio refferam, & Me humillimè etiam atque etiam commendo: quæ feliciſſime valeat.

Romæ ex Palatio Apoſtolico, Die triceſimo Octobris M.D.XIV.

Excellentiſſimæ Mageſtatis veſtræ

Humillimus Servitor,

JULIANUS DE MEDICIS.

Dorſ.

Sereniſſimo & Glorioſiſſimo Principi & Domino Domino Henrico Regi Angliæ Franciæque ac Domino Hyberniæ Obſervandiſſimo.

Litera Leonis Papæ ad Regem.

.D.1514. n.6.H.8. ibl. Cotton. itell. b. 2. l. 106.

A.D. 1514.

CHariſſime in Chriſto Fili noſter Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Superioribus Diebus, *Mageſtatis tuæ* inſtantiſſimis Precibus compulſi, quas per Trinas Nobis porrexiſti Literas, Officium Collectoris Pecuniarum, in iſto tuo Inclytò Regno, ad Cameram noſtram Apoſtolicam ſpectantium, a Dilecto Filio noſtro *Hadriano Tituli Sancti Chryſogoni Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbytero Cardinali*, Nobis ob ſummas Virtutes & Merita Cariſſimo, quique hujus Sanctæ Sedis honorificum Membrum eſt, abſtulimus, idque ad Dilectum Filium *Andream Ammonium tuæ Mageſtatis* a Latinis Secretarium, Te ita rogante & poſcente, tranſtulimus; quoniam nempe *Majeſtas tua* ardentiſſimum ejus rei deſiderium præ ſe ferre videbatur, ſolùm reſpectu ad tuam Voluntatem habito, *prædicti Cardinalis*, omni Virtute & Dignitate ornatiſſimi, quem paternè amamus, non habuimus rationem, fecimúſque Ei Injuriam, ſi nempè appellanda eſt, quoniam perpetuum & nullo tempore interruptum Quattuor noſtrorum, Felicis Recordationis, *Innocentii*, *Alexandri*, *Pii*, *Julii*, Prædeceſſorum erga Eum & a Nobis quoque initio mei Pontificatûs confirmatum & innovatum Beneficium ad nihilum redegimus; quo eò fidentiùs fecimus quia ſic exiſtimavimus ipſum quoque *Cardinalem*, pro ſuâ ſingulari erga Te & Statum ſuum Benivolentiâ, cognito tuo tanto ejus Rei Deſiderio, facile Tibi in omnibus obſequuturum eſſe:

Nunc verò, cùm ſignificatum Nobis ſit illas Literas, quæ flagrare Cupiditate & Deſiderio hujus videbantur, potiùs per Diligentiam & Suggeſtionem aliquorum extortas, quàm per Motum *tuæ Mageſtatis* proprium & ſpontaneam Voluntatem, ad Nos ſcriptas fuiſſe; quia ita ſit, non juſtum neque dignum judicamus, niſi maxima in eo ſatisfactio Animi tui ſit, *talem Cardinalem* affeciſſe Injuriâ, cujus Fortunas augere potius, propter ipſius in Nos & ſanctam Sedem Apoſtolicam Merita, debemus quàm imminuere:

Quare has ad *Mageſtatem tuam* Literas ſcribendas duximus, Te ex Animo rogantes ut, computatâ ratione Juſtitiæ & Æquitatis, Nobis planè ſignifices & exprimas Judicium & Deſiderium tuum;

Nam, ſi id quod actum eſt abs Te fuit vehementer & ſpontaneo Motu expetitum, idque magnoperè ad Te pertinere putas, & Nos a tuâ Voluntate non diſcedemus, & *præfatus Cardinalis* tuam potiùs Voluntatem quàm ſuum Commodum ſequetur; ſin autem, aliorum Precibus coactus, tuam Interceſſionem negare non potuiſti, æquum erit ut, *tua Mageſtate* permittente, Indemnitati & Dignitati *dicti Cardinalis* conſulatur.

Nos pro ſumma Benivolentia erga Te noſtra & paterno Affectu quæ ad Te perti-

A.D. 1514. Hen. 8. pertinere arbitrabimur omni Studio & Amore faciemus.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, Die ultimo Octobris, Pontificatûs noſtri Anno Secundo. A.D. 1514. Hen. 8.

Ja. Sadoletus.

Chariſſimo in Chriſto Filio noſtro Henrico Angliæ Regi Illuſtri.

Pro Epiſcopo Lincoln. Reſtitutio Temporalium.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Pat. 6. H. 8. p. 2. m. 20.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Lincolniæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex*, Reverendiſſimum in Chriſto Patrem *Thomam Eboracenſem Archiepiſcopum*, nuper *Lincolnienſem Epiſcopum*, a Vinculò, quo dictæ Eccleſiæ Lincolnienſi, cui tunc præerat, tenebatur, Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine abſolvere, Ipſum ad Eccleſiam Eboracenſem tunc Vacantem, Auctoritate Apoſtolicâ duxerit Transferendum, Præficiendo Ipſum dictæ Eccleſiæ Eboracenſi in Archiepiſcopum & Paſtorem,

De Perſona Dilecti Nobis in Chriſto *Willielmi Atwater Electi* eadem Auctoritate providerit, Ipſúmq; dictæ Eccleſiæ Lincolnienſi præfecerit in Epiſcopum & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis indè directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd idem *Electus* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratiosè,

Cepimus Fidelitatem ipſius *Electi*, & Temporalia dicti Epiſcopatûs Lincolnienſis, prout moris eſt, Reſtituimus eidem;

A.D. 1514. Et ideò Tibi Præcipimus quòd eidem *Electo* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Ballivâ tuâ, ſine dilatione, Liberes in formâ prædictâ; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, ſexto Die Novembris.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub eadem Data; videlicet,

Eſcaetori Regis in Com. Bed. & Buk.
Eſcaetori Regis in Com. Oxon.
Eſcaetori Regis in Com. Notyngh.
Eſcaetori Regis in Com. Hertf.
Eſcaetori Regis in Com. Cantebr. & Hunt.
Eſcaetori Regis in Com. Leyc.
Eſcaetori Regis in Com. Norht.
Eſcaetori Regis in Com. Rotel.
Rex Dilecto & Fideli Regis Georgio Moneux *Majori Civitatis ſuæ Londoniæ ac Eſcaetori ſuo in eadem Civitate.*
Rex Dilecto Regis Majori *Civitatis ſuæ Lincoln. ac Eſcaetori ſuo in eadem Civitate.*

Et Mandatum eſt Militibus, &c.

Literæ Patentes Francorum Regis, ſuper Comprehenſione in Tractatu Pacis.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Franc. 6. H. 8. p. 2. m. 10.

L*udovicus*, Dei Gratia, *Francorum* Rex, Dux *Mediolani*, & *Januæ* Dominus, univerſis & ſingulis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

Notum Facimus quòd,

Cùm Sereniſſimus & Potentiſſimus *Rex Angliæ* Frater & Conſanguineus noſter Præcariſſimus Nobis per Literas ſuas Patentes, Datas *apud Eltham* Viceſimâ Menſis Octobris ultimò præteriti, Manu ſuâ ſubſcriptas & Magno ſuo Sigillo ſigillatas, ſignificaverit Illuſtriſſimum Principem *Carolum Principem Caſtellæ & Archiducem Auſtriæ* Conſanguineum noſtrum Cariſſimum & Illuſtriſſimam, *Margaretam Archiduciſſam Auſtriæ* Imperatoris Filiam & præfati Principis Amitam Conſanguineam noſtram Cariſſimam, eidem, per Literas ſuas Patentes diſtinctas & ſeparatas, Datas *Bruxelis* Die octavâ præfati Menſis Octobris, Manibus ſuis ſignatas & Sigillis eorumdem ſigillatas, Significâſſe & Declarâſſe Se velle & acceptâſſe Comprehendi & pro A.D. 1514.

D. 1514. en. 8.

pro Comprehenſis haberi per præfatum Fratrem noſtrum *Regem Angliæ* in Tractatu Pacis, tractato facto & concluſo *Londoniis,* Septimâ Die Menſis Auguſti etiam ultimò lapſâ, inter Oratores Procuratores & Nuncios noſtros ſpeciales & Deputatos, Commiſſarios Procuratores & Nuncios ſpeciales prænominati Fratris noſtri *Regis Angliæ,* prout in dictis Literis Patentibus prædictorum *Principis Caſtellæ* & Illuſtriſſimæ *Margaretæ* Literis præfati *Regis Angliæ* Fratris noſtri Præcariſſimi annexis latiùs & pleniùs continetur,

Nos igitur dictam Significationem & Declarationem, Nobis, ut præmittitur, per præfatum Sereniſſimum *Regem Angliæ* Fratrem noſtrum factam, de dicta Comprehenſione prædictorum *Principis Caſtellæ* & Illuſtriſſimi *Margaretæ* & eorum Acceptationis Significatione & Declaratione, Recepimus & Acceptavimus, Recipimus & Acceptamus per Præſentes, ſecundùm præfati Tractatûs exigentiam, habentes & haberi volentes dictos *Principem Caſtellæ* & Illuſtriſſimam *Margaretam* Comprehenſos & pro Comprehenſis per præfatum Fratrem noſtrum *Regem Angliæ* in dicto Tractatu Pacis prout in illo cavetur & continetur.

A.D. 1514. *Hen.* 8.

In quorum Fidem & Teſtimonium Præſentibus Manu noſtrâ ſignatis noſtrum fecimus apponi Sigillum.

Datum in *Civitate noſtra Pariſiorum* ſeptimâ Die Menſis Novembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quarto, & Anno Regni noſtri Decimo ſeptimo.

De Licentia impetrandi Bullas.

.D. 1514.
n. 6. *H.* 8.
Pat. 6. *H.* 8.
. 2. *m.* 15.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quod,

Licet in Statuto, in Parliamento Domini *Richardi nuper Regis Angliæ Secundi poſt Conqueſtum* Progenitoris noſtri apud Winton. Anno Regni ſui Sextodecimo tento edito, inter alia, Ordinatum fuerit & Stabilitum,

Quòd ſi aliquis Impetraret aut Proſecutus foret, ſeu Impetrari vel Proſequi faceret in Curia Romana vel alibi aliquos Proceſſus, Sententias Excommunicationum, Bullas, Inſtrumenta, aliáve quæcumque quæ tangerent Nos Coronam Regaliam ſeu Regnum noſtrum, & Illi qui ea infra Regnum noſtrum Deferrent, ſive ea Reciperent, vel inde Notificationem ſeu aliam Executionem quamcumque infra idem Regnum noſtrum ſive extra facerent, Ipſi, Notarii, Procuratores, Manutenentes, Abbettatores, Fautores, & Conſiliarii ſui extra Protectionem noſtram ponerentur, & Terras, Tenementa, Bona, & Catalla ſua eſſent Nobis Foriſfacturi, & quòd Ipſi per Corpora ſua attachiarentur ſi poſſent inveniri, & coram Nobis & Concilio noſtro ducerentur ad Reſpondendum ibidem in Caſibus ſupradictis, vel quod Proceſſus fieret contra Eos per *Præmunire facias,* modo quo Ordinatum fuit de aliis Statutis de Proviſoribus & aliis, qui in alienis Curiis in Derogationem Regaliæ noſtræ proſequuntur,

Prout in Statuto prædicto pleniùs continetur,

A.D. 1514.

Nos tamen, certis de Cauſis & Conſiderationibus ſpecialiter Nos moventibus, Conceſſimus & Licentiam Dedimus, ac, per Præſentes, Concedimus & Licentiam Damus, Dilectis Nobis in Chriſto, *Willielmo Abbati Monaſterii beatæ Mariæ Virginis de Oſeneye, juxta Oxoniam in Comitatu ejuſdem, Lincolnienſis Diœceſis, & ejuſdem Loci Conventui* quòd Ipſi per Se, aut Notarios, Procuratores, ſeu Conſiliarios ſuos ſive eorum aliquem, in Curia Romana Literas perpetuæ Unionis, Annexationis, & Conſolidationis Vicariæ perpetuæ Eccleſiæ Parochialis de Sheuſton Coventrenſis & Lichfeldenſis Diœceſis, cujus quidem Vicariæ perpetuæ Rectoria Auctoritate legittimâ & ſufficienti Monaſterio prædicto inunitur incorporatur & appropriatur, ac alia Proceſſus Bullas & Inſtrumenta in hujuſmodi Caſibus neceſſaria & requiſita, Impetrare & Proſequi ac Impetrari & Proſequi facere, necnon Literas Bullatas & Inſtrumenta prædicta in Regnum noſtrum Angliæ ac alia Loca quæcumque Nobis ſubjecta deferre & inducere, ac etiam Literas, Proceſſus, Bullas, & Inſtrumenta prædicta ibidem notificare, pronunciare, publicare, & debitè Executioni mancipare poſſint & valeant, poſſitque idem *Willielmus* & valeat abſque impedimento, perturbatione, moleſtatione, inquietatione, ſeu gravamine quocumque Noſtri, Hæredum, Succeſſorum, Officiariorum, ſeu Miniſtrorum noſtrorum quorumcumque,

A.D. 1514. *Hen.* 8.

Statuto prædicto aut aliquibus aliis Statutis Actubus ſive Ordinationibus, per Nos aut aliquem Progenitorum ſive Prædeceſſorum noſtrorum quondam aut nuper Regum Angliæ ante hæc tempora factis, editis, ſive ordinatis, aut aliquâ aliâ Re, Cauſâ, vel Materiâ quacumque, non obſtantibus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo tertio Die Novembris.

Per ipſum Regem.

Pro Domina Johanna de Guldeford de Annuitate.

A.D. 1514. *An.* 6. *H.* 8. *Ibid. m.* 9.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

In conſideratione boni & fidelis Servitii, per Dilectam Servientem noſtram Dominam *Johannam Guldeford*, nuper Uxorem *Richardi Guldeford* Militis, tàm Præclariſſimo Patri noſtro *Henrico Regi Angliæ Septimo*, Præclariſſimæ Matri noſtræ *Elizabethæ nuper Reginæ Angliæ*, Clariſſimæ *Mariæ* Sorori noſtræ *Francorum Reginæ*, Præclaræ Sorori noſtræ *Margaretæ Scotorum Reginæ*, quàm Nobis à diu ante hæc tempora impenſi,

Dedimus & *Conceſſimus*, ac, per Præſentes *Damus* & *Concedimus* eidem *Dominæ Johannæ* quandam Annuitatem ſive Annalem Redditum *Viginti Librarum Sterlingorum*, *Habendam* eidem *Dominæ Johannæ* a Feſto Sancti Michaelis Archangeli ultimò præterito pro Termino Vitæ ſuæ, annuatim percipiendam per Manus Clerici vel Cuſtodis Hanaperii noſtri pro tempore exiſtentis, ad Feſta Annunciationis Beatæ Mariæ Virginis & Sancti Michaelis Archangeli per æquales Portiones, ſuper ſola Demonſtratione harum Literarum Patentium ſeu earum Irrotulamenti in dicto Hanaperio noſtro factâ vel oſtensâ, abſque aliquo Brevi vel Brevibus ſive Mandato extra Cancellariam noſtram ſuper eaſdem Literas noſtras proſequendis, ac præfato Clerico vel Cuſtodi aliquatenus dirigendis,

A.D. 1514.

Et hoc abſque Compoto vel aliquo alio Nobis vel Hæredibus noſtris inde reddendo ſolvendo ſeu faciendo,

Eo quòd expreſſa mentio de aliis Donis ſive Conceſſionibus per Nos *præfatæ Dominæ Johannæ* ante hæc tempora factis in Præſentibus minimè facta exiſtit, aut aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, Proviſione, ſive Reſtrictione, Conſuetudine, vel Præſcriptione in contrarium factis vel uſitatis, aut aliquâ aliâ Re, Cauſâ, vel Materiâ quacumque, in aliquo non obſtantibus, ac etiam abſque aliquo Regardo ſive aliquo alio pro Literis præſentibus ſeu Sigillo earumdem in Hanaperio noſtro vel alibi ſolvendis.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo tertio Die Novembris.

Per Breve de Privato Sigillo.

De Manumiſſione.

A.D. 1514. *An.* 6. *H.* 8. *Pat.* 6. *H.* 8. *p.* 1. *m.* 3.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm ab Initio omnes Homines Naturâ Liberos creavit Deus, & poſtea Jus Gentium quoſdam ſub Jugo Servitutis conſtituit, pium fore credimus & penes Deum meritorium certos in Villinagio Nobis ſubjectos a tali Servitute Liberos penitùs facere,

SCIATIS igitur Nos, de Gratia noſtra ſpeciali, ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, *Manumiſiſſe*, & ab omni Jugo Servitutis Liberâſſe, Dilectos Subditos noſtros, *Henricum Knyght* de Stoke Clymmyſlonde in Comitatu Cornubiæ *Taillour*, & *Johannem Erle* de eadem Parochia in Comitatu prædicto *Husbondman*, Nativos noſtros ut de Manerio noſtro de Stoke Clymmyſlonde in Comitatu Cornubiæ, cum tota Sequela eorum tàm procreata quàm procreanda, ac cum omnibus Bonis, Catallis, Terris, & Tenementis ſuis perquiſitis & impoſterùm perquirendis; ita quòd dicti *Henricus* & *Johannes*, cum tota Sequela eorum procreata & procreanda, in forma prædicta, ſint de cætero

A.D. 1514. Hen. 8. cætero *liberi*, & *liberæ Conditionis* erga Nos, Hæredes, & Succeſſores noſtros in futurum, aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, ſeu Proviſione, in contrarium factis editis ſive proviſis, non obſtantibus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Knoll*, decimo quarto Die Decembris.

Per Breve de Privato Sigillo.

Pro Valerio de Poianis de Licentia.

A.D. 1514. An. 6. H. 8. Ibid. m. 12.

REX univerſis & ſingulis Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, Prioribus, & aliis Viris Eccleſiaſticis, necnon Baronibus, Militibus, Majoribus, Ballivis, Miniſtris, & aliis Fidelibus, Subditis, & Ligeis noſtris, tàm infra Libertates quàm extra, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Supplicavit Nobis *Valerius de Poianis* ARTIUM ET MEDECINÆ DOCTOR, ut ei Licentiam concedere velimus quòd Ipſe Artem vel Scientiam PHISICI ET MEDICI, tàm infra Civitatem noſtram Londoniæ, quàm alibi infra Regnum noſtrum Angliæ, ubi & totiens quotiens ſibi placuerit, abſque Calumpnia ſive Impedimento Noſtri vel Hæredum noſtrorum aut Subditorum, excercere & occupare valeat,

Nos (Supplicationi ſuæ in hâc parte favorabiliter inclinati) Volumus & Concedimus *eidem Valerio* Licentiam noſtram ſpecialem & Auctoritatem quòd ipſe *Valerius* Artem & Scientiam illam, tàm in dicta Civitate noſtra quàm alibi infra Regnum noſtrum Angliæ, de Die in Diem exercere & occupare poſſit, & Medicinas Infirmis & Ægrotis quibuſcumque, totiens quotiens voluerit, durante Vitâ ſuâ, miniſtrare valeat,

Et ideò vobis & cuilibet veſtrûm, diſtrictiùs quo poterimus injungendo, Mandamus quòd ipſum *Valerium*, in excercendo & occupando Artem & Scientiam prædictam, necnon in miniſtrando Medicinas quibuſcumque Infirmis & Ægrotis, de tempore in tempus, permittatis; Statuto de Approbatione Phiſicorum & Sirurgicorum edito, aut aliquo alio Statuto, Ordinatione, Actu, Proclamatione, ſeu Mandato in contrarium factis, non obſtantibus:

Et ulterius, de uberiori Gratia noſtra, PARDONAVIMUS, REMISIMUS, & RELAXAVIMUS, ac per Præſentes PARDONAMUS, REMITTIMUS, & RELAXAMUS *præfato Valerio de Poianis*, ARTIUM ET MEDICINÆ DOCTORI, aliàs dicto *Valerio* MEDICINÆ DOCTORI, aliàs dicto *Valerio in* MEDICINIS DOCTORI, aliàs dicto *Valerio* PHISICI DOCTORI, aliàs dicto *Valerio nuper de London. in* MEDICINIS DOCTORI, aliàs dicto *Valerio de Milon* DOCTORI, aliàs dicto *Valerio nuper de Milon in* MEDECINIS DOCTORI, ſeu quocumque alio Nomine cenſeatur, omnes & omnimodas Actiones, Sectas, Querelas, Foriſfacturas, Debita, Offenſa, Tranſgreſſiones, Impetitiones, Pœnas, Pecuniæ Summas, Necligentias, Executiones, & Demandas, quas vel quæ habemus ſeu habere poterimus verſus *eundem Valerium*, ratione Exercitii & Occupationis Artis & Scientiæ prædictæ, contra formam Statuti prædicti de Approbatione Phiſicorum & Sirurgicorum, aut aliquorum aliorum Statutorum editorum ante Datam Præſentium, habita mota ſive perpetrata, & hujuſmodi Debita, Foriſfacturas, & Pecuniæ Summas *eidem Valerio* Damus & Concedimus, abſque Compoto ſeu aliquo alio Nobis vel Hæredibus noſtris reddendo ſolvendo vel faciendo;

Eo quòd expreſſa mentio de Certitudine Præmiſſorum, aut de aliis Donis ſive Conceſſionibus, per Nos aut Progenitores noſtros ſibi ante hæc tempora factis, non exiſtit, non obſtantibus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Knoll* decimo ſexto Die Decembris.

Per Breve de Privato Sigillo.

De

De Locumtenente Civitatis Tornacen. conſtituto.

☞ A.D. 1515. An. 6. H. 8.

Franc. 6. H. 8. m. 6. p. 2.

A.D. 1515.

REX omnibus & ſingulis, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm, ſuperioribus Diebus, *Civitatem Tornacenſem*, per *Lodowicum nuper Gallorum Regem* Poſſeſſam, & per Nos Obceſſam, Dei adjutorio in Deditionem receperimus, Incolumitatem proſperum Statum & Civium Quietem uti tenemur plurimùm affectantes, Prædilecto nobis *Willielmo Blount Equiti aurato Domino de Mountjoy* Conſiliario noſtro ac Primo Camerario Præcariſſimæ Conſortis noſtræ *Katerinæ Reginæ Angliæ & Franciæ & Dominæ Hiberniæ* Cuſtodiam, Gubernationem, Tuitionem, & Defenſionem dictæ Civitatis Territorii & Ballivatûs ejuſdem Commiſimus & per Præſentes Committimus, quem pro Numero Virtutum, quibus illum præditum Agnovimus, ſingularem ejus Prudentiam, Probitatem, Induſtriam, Fidelitatem, Integritatem, Dexteritatem & Rerum gerendarum Experientiam, ſummè probantes, Locumtenentem noſtrum in dicta Civitate ejuſque Territorio & Ballivatu Tornacenſi Ordinavimus & Conſtituimus, ac Tenore Præſentium Ordinamus, Facimus, Deputamus, & Conſtituimus, ac Vices noſtras Eidem Committimus,

Dantes & Concedentes eidem, vigore Præſentium, merum & mixtum Imperium ac Juriſdictionem omnimodam in Cives Incolas & pro tempore Inhabitantes quoſcumque dictorum Civitatis Territorii & Ballivatûs, ſive ad eoſdem Confluentes ad Nos Regaliam & Coronam noſtras Franciæ ratione quacumque pertinentem & ſpectantem ſeu pertinere & ſpectare conſuetam & ſolitam,

Et expreſſam Auctoritatem Juramentum Fidelitatis a Civibus Incolis & Habitantibus quibuſcumque dictorum Civitatis Territorii & Ballivatûs & quibuſcumque illuc Confluentibus, Nomine noſtro pro Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris, tactis per eos & eorum quemlibet Sacroſanctis Evangeliis, Recipiendi & jurare Videndi, quotiens & quando *prædicto Locumtenenti noſtro* exigendum & præſtandum videbitur,

Et, de uberiori Gratia noſtra, Damus & Concedimus dicto *noſtro Locumtenenti* Facultatem & Poteſtatem Faciendi & Conſtituendi Magiſtrum Monetæ fabricandæ, ac omnes alios Officiarios, quocumque Nomine cenſeantur, in dicta Civitate Territorio & Ballivatu, qui Auctoritate Regiâ conſtitui & ordinari ſolent, & eoſdem ac eorum quemlibet, ex juſta rationabili & evidenti Cauſâ, in dictis Officiis Removendi & Expellendi, ac Alios in Locis & Officiis eorum Ponendi & Subrogandi quotiens & quando dicto *Locumtenenti noſtro* pro ſalva & tuta Cuſtodia & bona Gubernatione dictorum Civitatis & Territorii & Ballivatûs commodum & utile videbitur,

Præterea Concedimus & Damus eidem *Locumtenenti noſtro* Facultatem & Poteſtatem ex quacumque Cauſa Nomine noſtro per Literas ſuas Sigillo vel Anulo ſignatorio ſuo ſignatas, Salvos Conductus ſeu Securitates quibuſcumque etiam Alienigenis Inimicis noſtris, in dictam Civitatem, Territorium, & Ballivatum Veniendo, Morando, & Recipiendo, ſeu per dictos Civitatem, Territorium, & Ballivatum Tranſeundo, quotienſcumque & quandocumque dicto *noſtro Locumtenenti* viſum fuerit expedire,

Et, pro Securiore Cuſtodia & tutiore Defenſione dictorum Civitatis, Territorii, & Ballivatûs, Aſſignavimus etiam eidem *Locumtenenti noſtro* Præſidium certorum Virorum Armis inſtructorum, quos pro tuta & ſecura cuſtodia Civitatis & Villæ noſtræ prædictæ ordinavimus in eiſdem moraturos, cum plena & omnimoda Poteſtate Eos & eorum quemlibet Regendi & Gubernandi, ac in Aciem quotieſcumque ei videbitur contra Hoſtes Ducendi, & cum eiſdem quoſcumque, contra dictam Civitatem, Territorium vel Ballivatum aliquid Molientes, ſi ei expedire videbitur, Invadendi & Debellandi,

Cauſaſque dictorum Militum ſeu Armigerorum qualeſcumque, tàm Civiles quàm Criminales, quaſcumque Audiendi, Examinandi, & Decidendi,

Et etiam dictos Milites & Armigeros ſeu eorum aliquem, cujuſcumque Gradûs, Conditionis, Statûs, ſeu Eminentiæ fuerint ſeu fuerit, Delicta quæcumque publica vel privata committentes ſeu committentem, etiam ſi ſit Crimen Læſæ Majeſtatis, Corrigendi & Puniendi, ac in eoſdem ſeu eorum quemlibet Animadvertendi, qualitate Criminis exigente, & ultimo Supplicio Plectendi & Afficiendi,

A.D. 1515. Hen. 8.

Ac quibuſcumque Reis dictorum Civitatis, Territorii, & Ballivatûs ſeu dictorum Militum ſeu Armigerorum, etiam de publicis ſeu privatis Criminibus, Confeſſis & Convictis, ſeu Convictis tantum, ſeu etiam ad Capitale Supplicium Condempnatis vel Bannitis, dictæ Capitalis Pœnæ ſeu alterius ac etiam Banni Veniam, Indulgentiam, Remiſſionem plenam Abſolutionem Dandi & Concedendi; præterquam in Criminibus Læſæ Mageſtatis, Murdri, Incendii Domorum, Raptûs Mulierum, Conſpirationis, Monopolii, Infractionis Quarentenæ dictæ Civitatis Pacis, Treugarum, & Aſſecurantiarum, Illicitæ Conventiculæ, Riotæ & Routæ,

Ac etiam unum vel plures Deputatum vel Deputatos Capitaneum vel Capitaneos, quotiens & quando ei expedire videbitur, pro Regimine, Gubernatione, & Conductione dictorum Civitatis, Territorii, ſeu Ballivatûs & Armigerorum Militum prædictorum, ſub Se Deputandi, Subſtituendi, & Subrogandi,

Necnon omnia alia & ſingula Faciendi Excercendi Exponendi quæ in Præmiſſis vel circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, etiam ſi majora fuerint Expreſſis;

A.D. 1515. Hen. 8.

Mandantes & Præcipientes omnibus & ſingulis Civibus Incolis & Inhabitantibus dictorum Civitatis, Territorii, & Ballivatûs ac Militibus & Armigeris noſtris prædictis, quòd in omnibus & per omnia obediant & pareant, ac Conſilium, Auxilium, & Opem præſtent dicto *noſtro Locumtenenti* quotienſcumque opus fuerit, & ad hoc ab eodem Mandatum acceperit, ſicuti Nobis ipſis, ſi in Perſona noſtra præſentes eſſemus, præſtare & facere tenerentur & deberent,

Promittentes Nos Ratum & Gratum habituros quicquid in Præmiſſis ſeu circa ea vel eorum aliquod dictus *noſter Locumtenens* fecerit, geſſerit, ſeu fieri & geri qualitercunque Mandaverit.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, xx die Januarii.

De Salvo Conductu.

A.D. 1515. An. 6. H. 8. Scot. 6. H. 8. n. 15.

REX univerſis & ſingulis Admirallis, Capitaneis, Caſtellanis, & eorum Locatenentibus, Cuſtodibus Portuum, Locorum Maritimorum, ac Vicecomitibus, Majoribus, Ballivis, Conſtabulariis, Miniſtris & Subditis noſtris infra Libertates & extra, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos, certis conſiderationibus Nos ſpecialiter moventibus, de aviſamento & aſſenſu Concilii noſtri, ſuſcepimus in ſalvum & ſecurum Conductum noſtrum, ac in Protectionem, Tuitionem, & Defenſionem noſtras ſpeciales *Gawinum Dowglas Poſtulatum de Arbrough*, ita quòd benè licebit eidem in hoc Regnum noſtrum Angliæ, cum Triginta Perſonis in Comitiva ſua vel infra, & totidem Equis, *&c. ut in ſimilibus de Conductu Literis.*

In cujus &c. per unum Annum integrum proximò futurum duraturas.

A.D. 1515.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, xxiij die Januarii.

Fiant Conſimiles Literæ Patentes Domini Regis pro *Archibaldo Dowglas Comite de Angwiſshe*, cum Treſcentis Viris & Mulieribus, cujuſcumque Statûs, Gradûs, vel Conditionis fuerint, vel cum Majori Numero eorumdem, per unum Annum integrum.

Teſte ut ſupra.

Fiant conſimiles Literæ Patentes Domini Regis pro Domino *de Maxwell* cum Viginti Perſonis &c. per unum Annum duraturas.

Teſte ut ſupra.

Commiſſio ad tractandum & Renovandum Tractatus nuper initos.

A.D. 1515. An. 6. H. 8. Ex Autogr.

FRANCISCUS, Dei gratiâ, *Francorum Rex, Dux Mediolani, & Januæ Dominus*, Univerſis, præſentes Litteras inſpecturis,

A.D. 1515.

NOTUM FACIMUS QUOD NOS,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, Magi-

A.D. 1515. *Hen.* 8.

ſtri *Johannis de Selua* Jurium Doctoris Curiæ noſtri Parlamenti Burdegalenſis Primi Præſidentis, & Domini *Petri de la Guiche* Militis ejuſdem Loci Domini Baillivi Matiſconenſis & Lugdunenſis, Confidentes,

Ipſos noſtros veros & Indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, & Procuratores, Deputatos & Nuncios ſpeciales Facimus, Conſtituimus & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem Tenore Præſentium Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum Sereniſſimo, Illuſtriſſimo, & Potentiſſimo Principe *Henrico*, Dei Gratiâ, *Rege Angliæ* Conſanguineo noſtro Cariſſimo, ejuſve Commiſſariis, Ambaſſiatoribus, Oratoribus, Procuratoribus, & Deputatis ad hoc ſufficientem Poteſtatem habentibus, tàm de & ſuper Pace, Amicitia, Confœderatione & Liga, quàm de & ſuper mutuo & amicabili Intercurſu Mercium & Mercandiſarum, *inter Nos*, & præfatum *Angliæ Regem*, Hæredes & Succeſſores noſtros, atque Regna, Patrias, Terras, Dominia, & Loca noſtra quæcunque, necnon Subditos, Vaſſallos, Confœderatos, Amicos, Alligatos, Adhærentes noſtros quoſcunque, habendis & contrahendis,

Et præſertim ſuper Tractatu Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis,

Inter, Celebris Memoriæ, Defunctos, *Ludovicum Regem Franciæ*, *Henricum nuper Regem Angliæ*, & dictum Illuſtriſſimum & Potentiſſimum Principem *Henricum Angliæ nunc Regem*, *apud Londonias* Septima Die Menſis Auguſti ultimò lapſi, per Oratores ſuos hincinde ſufficienter auctoriſatos, Inito, Concordato & Concluſo,

Poſteaque per dictum *Regem Ludovicum*, nuper Defunctum, per Literas ſuas Patentes Magno ſuo Sigillo ſigillatas & Manu ſuâ ſubſcriptas, Ratificato & Confirmato,

Innovando ſive Renovando,

Ejuſdemque Tractatûs Articulis Addendis, Subtrahendis, Delendis, & Diminuendis, aliiſque Novis, quatenus dictis Commiſſariis noſtris viſum fuerit expediens, Addendis, aliiſque Articulis Faciendis, Condendis, Tractandis, & Concludendis,

Ac de & ſuper eodem Tractatu, per Literas noſtras Patentes, magno noſtro Sigillo ſigillatas & Manu noſtrâ ſubſcriptas, hincinde Ratificando & Confirmando, Communicandi, Tractandi, Concordandi & Concludendi, atque omnia & ſingula Prædicta benè & fideliter Perimplendi,

A.D. 1515. *Hen.* 8

Quodcunque Juramentum in Animam noſtram Præſtandi, ac ad hujuſmodi Juramentum, tactis Sacroſanctis Euvangeliis, perſonaliter præſtandum,

Et ad Impetrandum Bullam ſeu Reſcriptum Apoſtolicum, in debita & ſufficienti forma factum & expeditum, in quo omnia & ſingula in dicto Tractatu contenta & ſpecificata, Sedis Apoſtolicæ Auctoritate confirmabuntur, appoſitis Pœnis & Cenſuris Eccleſiaſticis in Nos Perſonam noſtram & Hæredum noſtrorum, & Sententia Interdicti in Regna, Patrias, & Dominia noſtra, ſi & quatenus contra prædictum Tractatum ejuſve Particulam in aliquo fecerimus venerimus aut contra fieri conſenſerimus, Nos & Perſonam noſtram Aſtringendi & Obligandi, ac omnibus & ſingulis tàm Facti quàm Juris Exceptionibus, etiam ſpecialem Renunciationem Requirentibus, pro Nobis & Nomine noſtro, expreſsè in vim Pacti Renunciandi,

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi, Gerendi, & Exercendi, quæ in Præmiſſis aut circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna, & quæ tanti Negotii qualitas, cum ejuſdem Circumſtantiis, Dependentiis, & Annexis, exigit aut requirit, & quæ Nos faceremus aut facere poſſemus ſi perſonaliter Intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum magis exigerent ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum & Gratum habere quicquid per dictos noſtros Procuratores, Ambaſſiatores, & Nuncios circa Præmiſſa Actum, Geſtum, Promiſſum, & Juratum extiterit, Et contra ea aut aliqua Ipſorum nullo modo contravenire, imò ipſa manutenere & inviolabiliter obſervare ac per noſtras Patentes Literas confirmare.

In cujus rei Teſtimonium Sigillum noſtrum Præſentibus hiis duximus apponendum.

Datum *Pariſius*, Die Decima Quarta Menſis Martii, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo Quarto, Et Regni noſtri Anno Primo,

Subter Plicam,
FRANCOYS.

Super plicam,
Per Regem.
ROBERTET.

Sub Magno Sigillo ceræ albæ a duplici cauda Pergamenæ pendente.

Commiſ-

Commiſſio ad Tractandum pro Obligatione facienda.

A.D.1515. An.6. H.8. Ex Autogr.

FRanciſcus, Dei Gratiâ, *Francorum* Rex, Dux *Mediolani*, & *Januæ* Dominus, univerſis, præſentes Literas inſpecturis, Notum facimus quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, Magiſtri *Johannis de Selua* Jurium Doctoris Curiæ noſtri Parlamenti Burdegalenſis Primi Præſidentis, & Domini *Petri de la Guiche* Militis ejuſdem Loci Domini Baillivi Matiſconenſis & Lugdunenſis, Confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, & Procuratores, Deputatos & Nuncios ſpeciales Fecimus, Conſtituimus, & Ordinavimus per Præſentes,

Dantes & Concedentes Eiſdem, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ſpeciale & generale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum Sereniſſimo, Illuſtriſſimo, & Potentiſſimo Principe *Henrico*, Dei gratiâ, *Angliæ Rege* Conſanguineo noſtro Cariſſimo, ejuſve Commiſſariis, Ambaſſiatoribus, Oratoribus, Procuratoribus, & Deputatis ad hoc ſufficientem Poteſtatem habentibus, ſuper Solutione Summæ *Unius Milionis ſive Decies Centum Milium Coronarum Auri de Sole* boni Auri & juſti Ponderis ac Valoris nunc Curſum habentis in Francia, per dictum *Regem Angliæ* prætenſæ Ratione certæ Obligationis ſibi factæ per Defunctum *Regem Ludovicum*, ſeu ejus Nuncios ad hoc ſpecialiter Deputatos, *Die Septima Menſis Auguſti*, *Anno Domini Milleſimo*, *Quingenteſimo*, *Decimo quarto* in Civitate Londoniarum, pro certis Cauſis & Rationibus in eadem Obligatione contentis, Tractandi, Concordandi, & Concludendi,

Necnon dictam Obligationem Approbandi, Ratifficandi, & Comprobandi ſub Modificationibus, Terminis Solutionis, & Conditionibus in eâdem Obligatione declaratis,

Dantes inſuper & Concedentes prædictis Oratoribus Poteſtatem & ſpeciale Mandatum, pro Solutione dictæ Summæ *Unius Millionis* ſeu alterius, pro qua Ipſi concordabunt & pacificabunt, Nos, Hæredes, & Subditos noſtros, Regna Patrias & Dominia noſtra quæcunque, necnon Bona noſtra Hæredum & Subditorum noſtrorum mobilia & immobilia ubicunque reperta fuerint, Aſtringendi & Obligandi,

A.D.1515.

Ulteriuſque Promittendi & Concedendi quòd Nos, pro Solutione dictæ Summæ ſeu alterius dicto *Regi Angliæ* fiendâ, Submittimus Nos alicui Judici Eccleſiaſtico Ordinario vel Delegato infra Terminum per dictos *Noſtros* & dicti *Regis Angliæ* Oratores aſſignandum & præfigendum,

Atque in eundem tamquam in Judicem in hac parte competentem conſentiemus,

Eundemque Rogabimus & Requiremus quatenus in Nos & Perſonam noſtram Excommunicationem latæ Sententiæ, necnon Sententiam interdicti in Regna, Terras, Patrias, & Dominia noſtra, in Scriptis ferat pronunciet & fulminet, niſi dictam Summam *Unius Millionis Aureorum*, aut aliam per dictos noſtros Procuratores, Ambaſſiatores, & Nuncios Concordatam & Promiſſam, Locis, Terminis, Modo, & Forma, per dictos noſtros Procuratores ſpecificatis, realiter & cum effectu ſolverimus ſolvive fecerimus,

Et quòd dictarum Sententiarum Abſolutionem ſeu Relaxationem nullo unquam tempore petemus petiſve faciemus,

Necnon eâdem, ſi gratis offeratur aut concedatur, quovis modo utemur, niſi prius præfato *Regi Angliæ* Conſanguineo noſtro de dicta Summa cum omni Damno & Intereſſe plenè & integrè ſatisfecerimus ſatiſve fieri fecerimus,

Necnon ad Prædicta omnia & ſingula, ſicut præmittitur, adimplenda quodcunq; Juramentum in Animam noſtram Præſtandi, atque hujuſmodi Sacramentum, tactis Euvangeliis Sacroſanctis, perſonaliter præſtandum,

Et ad Impetrandum Bullam Apoſtolicam, in debita & ſufficienti forma factam, in qua omnia & ſingula Præmiſſa Sedis Apoſtolicæ Auctoritate confirmabuntur, Appoſitis Pœnis & Cenſuris prædictis, Nos & Perſonam noſtram Aſtringendi & Obligandi,

Ac omnibus & ſingulis tàm Juris quàm Facti Exceptionibus, etiam ſpecialem Renunciationem Requirentibus, Privilegiis quibuſcumque, pro Nobis & Nomine noſtro, & in vim Pacti, Renunciandi,

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi, Gerendi, & Exercendi quæ in Præmiſſis

A.D. 1515. Hen. 8.

miſſis aut circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna, & quæ tanti Negotii qualitas, cum ejuſdem Circumſtantiis, Appendentiis, & Annexis, exigit & requirit, & quæ Nos faceremus & facere poſſemus ſi perſonaliter Intereſſemus, etiamſi talia forent quæ Mandatum magis exigant ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum & Gratum habere quicquid per dictos noſtros Ambaſſiatores & Procuratores circa Præmiſſa Actum, Promiſſum, Geſtum, & Juratum extiterit, & contra ea aut aliqua Ipſorum nullo modo contravenire, ymò ipſa Manutenere & inviolabiliter Obſervare ac per noſtras Patentes Literas Confirmare.

A.D. 151 Hen. 8.

In cujus rei Teſtimonium Sigillum noſtrum Præſentibus his duximus apponendum.

Datum *Pariſius*, Die Quartadecimâ Menſis Martii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quarto, Et Regni noſtri Primo.

Subter Plicam,

FRANCOYS.

Super Plicam,

Per Regem.

ROBERTET.

Sub Sigillo Magno ceræ albæ, a duplici caudâ pergamenæ pendente.

Tractatus Amicitiæ cum Franciſco Rege moderno.

A.D. 1515. An. 6. H. 8. Ex Autogr.

UNIVERSIS ET SINGULIS, præſentes Literas inſpecturis, *Johannes de Selua* Jurium Doctor Curiæ Supremæ Burdegalenſis Primus Præſidens, & *Petrus de la Guiche* Miles ejuſdem Loci Dominus Baillivus Maſticonenſis & Lugdunenſis, Chriſtianiſſimi Sereniſſimi Invictiſſimi ac Potentiſſimi Principis *Franciſci*, Dei gratiâ, *Francorum* REGIS DUCIS *Mediolani* & DOMINI *Genuæ* Oratores, Procuratores, Ambaſſiatores, & ad Infraſcripta Commiſſarii Deputati, Salutem.

NOTUM FACIMUS & SCIATIS quòd, Cùm Pax inæſtimabile Bonum a Chriſto Redemptore noſtro veris Chriſticolis pro Summo Munere datum & relictum, a Regibus & Principibus Chriſtianis ſit maximè inquirendum & affectandum ac ſummo Deſiderio ſuis Regnis & Subditis procurandum, ſine qua Chriſtiana Religio Juſticia cæteræque Virtutes Detrimenta patiantur, & Vitia Virtutes ſe eſſe mentiuntur,

Conſiderantes etiam Commoda & Utilitates quæ retroactis temporibus & maximè ſuperioribus Annis Regnorum Franciæ & Angliæ Incolis ex Bono Pacis & Regum Amicitia ſupervenerint, & poſthac indiès provenire poterunt, quotque Calamitates, Ærumnæ, Deſolationes, & Incomoda ex Bello paſſim exoriantur,

Igitur Nos, præfati Chriſtianiſſimi Potentiſſimi & Invictiſſimi Principis Conſiliarii, Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarii, Procuratores, & Nuncii, ad Infraſcripta ſufficienter auctoriſati,

A.D. 151

Pro firma Pace fideli Amicitia & vera Concordia, inter Eundem Potentiſſimum & Chriſtianiſſimum *Regem noſtrum* & Illuſtriſſimum & Potentiſſimum Principem *Henricum Angliæ Regem* & *Dominum Hiberniæ* ejuſdem Chriſtianiſſimi Regis Conſanguineum & Fratrem Cariſſimum, eorumdemque Subditos, Alligatos, Confœderatos, qui per præſentem Tractatum comprehenduntur, ac eorum Regna, Civitates, Patrias, Terras, Oppida, Villas, Territoria, Caſtella, Dominia, & Loca quæcunque, hujus Tractatûs tempore per eorum aliquem habita, tenta, poſſeſſa, aut occupata, habendis tenendis & inviolabiliter obſervandis,

Cum Reverendiſſimo in Chriſto Patre Domino *Thoma* Miſeratione Divinâ, *Eboracenſi Archiepiſcopo*, Generoſo & Illuſtri Domino *Thoma Duce Norfolchiæ* Theſaurario & Mareſcallo Angliæ, & Reverendo in Chriſto Patre *Ricardo Epiſcopo Wyntonienſi* Privati Sigilli Regis Cuſtode, & Venerabili & Egregio Viro Domino *Johanne Tonge* Legum Doctore & Vicecancellario Angliæ, dicti *Regis Henrici* Oratoribus, Ambaſſiatoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Nunciis ſpecialibus ad hoc ſpecialiter Depputatis & ſufficientem Auctoritatem habentibus, ad Honorem & Laudem Dei Omnipotentis, Glorioſiſſimæque Virginis Mariæ, totiuſque Curiæ cœleſtis & Chriſtianæ Religionis Exaltationem & Incrementum Convenimus, Pacti ſumus, Concordavimus, & Concluſimus, atque Auctoritate Commiſſionum noſtrarum (quarum Tenores inferiùs inſeruntur) per Præſentes Convenimus, Concordamus, & Concludimus articulatim, prout ſequitur,

Inprimis, quòd bonæ, cinceræ, firmæ, & perfectæ ſint & inviolabiliter habeantur & obſerventur Pax, Amicitia, Fœdera, & Concordia *inter Potentiſſimos Reges antedictos*, eorúmque Regna, Civitates, Patrias, Terras, & Dominia, Caſtra, Villas, Territoria, Opida, & Loca quæcunque modo per eorumdem Regum unum alterúmve habita, tenta, poſſeſſa, vel occupata, interque eorum Hæredes & Succeſſores, Vaſſallos, Incolas, Habitatores, atque Subditos ſuos, ac quoſcunque Alligatos & Confœderatos utriuſque, per præſentem Tractatum Pacis inferiùs comprehenſos, per Terram, Mare, Portus Maris, Aquas dulces, & ubicunque Locorum; ita quòd omnes Injuriæ, Moleſtationes, & Gravamina, Offenſæ ac Dampna quæcunque uni Principum prædictorum, ejúſve Regnis, Patriis, Terris, Caſtris, Villis, Opidis, Civitatibus, Territoriis aut Dominiis, Incolis, Habitatoribus aut Subditis, dicti Belli ſive Guerræ occaſione, per alterum Principem, ejúſve Subditos, Armigeros, Gentes Armorum, Alligatos, aut Confœderatos quoſcunque, quoviſcunque modo aut occaſione quacunque, per Terram Mare vel Aquas dulces, qualitercunque quandocunque aut ubicunque facta & illata, penitùs aboleantur, & utrinque per quemlibet Principum prædictorum omninò remittantur, & per Præſentes abolentur, delentur, & remittuntur, & ita ab eorumdem Memoria prorſus deleantur ut neuter Principum prædictorum, ejúſve Subditus aut Confœderatus, ut præfertur (cujuſcumque Statûs Gradûs aut Conditionis exiſtat) alteri Principi ejúſve Confœderatis prædictis aut eorum Subditis, ejus Rei Gratiâ, quicquam *Vultu Verbo Facto* aut *Nutu* improperet aut impingat, aut quovis modo ſeu quæſito Colore id vindicare intendat aut præſumat, aut per alios directè vel indirectè vindicari procuret aut ſinat.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd dictæ Amicitiæ, Pax, & Fœdera ſuum habeant & ſortiantur effectum immediatè poſt Datam Præſentium, & durent *Vitâ utriuſque Regum præcedentium durante & per unum Annum integrum poſt Mortem Principis primò Morientis*, Teneatúrque Succeſſor *Principis primò Morientis* infra dictum Annum *Principi Superſtiti* Mortem Prædeceſſorum ſui ſignifficare, & eundem per Literas ſuas Manu ſuâ ſubſcriptas certiorem facere utrum hanc Amicitiam & Pacem ad ulteriora & ampliora tempora prorogare, an de novo inire & contrahere velit & intendat.

Item, quòd, durante Termino prædicto, Bella, Guerræ, Hoſtilitates, & Inimicitiæ quæcunque *inter præfatos Reges* eorumdémque Hæredes & Succeſſores, Vaſſallos, Subditos, & Confœderatos quoſcumque, qui per præſentem Tractatum, ut præmittitur, inferiùs comprehendentur, eorúmque Subditos, necnon inter Illuſtriſſima Regna, Patrias, Terras, Dominia, Caſtra, Villas, Territoria, Civitates, & Opida quæcunque per eorumdem Regum unum alterúmve nunc habita, tenta, poſſeſſa, aut occupata, eorúmque Habitatores & incolas quoſcunque, per Terram, Mare, Litora Maris, & Aquas dulces, ac ubicumque Locorum omninò ceſſabunt.

Item, quòd omnes & ſinguli *utriuſque dictorum Principum*, eorumdémque Hæredum & Succeſſorum, aut eorum alterius, ipſorúmque Alligatorum in hac Pace comprehenſorum, Vaſſalli & Subditi, dictorúmque Regnorum, Patriarum, Terrarum, Dominiorum, Caſtellorum, Villarum, Territoriorum, Civitatum, & Opidorum Incolæ & Habitatores, ſive ſint Archiepiſcopi, Epiſcopi, Duces, Marchiones, Comites, Barones, Mercatores, ac cujuſvis Statûs Conditioníſve exiſtant, durante Pace antedictâ, ubique Locorum ſeſe mutuis Officiis proſequantur & honeſtâ Affectione pertractent: poſſintque liberè tutè & ſecurè abſque ullâ Offenſâ Salvo Conductu ſive Licentiâ, ubicunque Perluſtrare per Terram Mare & Aquas dulces Navigare hinc inde, atque ad Patrias, Dominia, Portus, atque Diſtrictus quoſcunqne utriuſque ipſorum Principum citra & ultra Mare Accedere (dùm tamen Numerum Armatorum Centum ſimul non excedant) licebítque eiſdem quamdiu voluerint ibidem Morari Mercari Merces Mercimonia Arma & Jocalia quæcunque, ſi Statuta municipalia antehac ſancita non obſtent, Emere Vendere, ac ut eis placuerit illinc ad Partes proprias vel alibi liberè quotiens duxerint abeundum abire, cum ſuis aut conductis vel comodatis Navigiis, Plauſtris, Vehiculis, Equis, Armaturis, Mercimoniis, Sarcinolis, Boníſque & Rebus ſuis quibuſcunque, abſque ullo Impedimento Offenſâ Arreſtatione etiam ob Cauſam Marcæ, Contromarcæ, Repreſaliarum aut aliâ Diſtrictione quacunque, tàm in Terrâ quàm in Mari & in Aquis dulcibus, quemadmodùm Patriis in propriis hæc omnia facerent aut eis facere liceret.

A.D. 1515.
Hen. 8.

Item, Conventum & Concordatum eſt, pro libero & paciffico Intercurſu Mercium & Mercatorum utriuſq; Principis, quòd durante Pace prædictâ, ſeu ejuſdem Pacis Termino, nulla Navis armata, & ad Bellum ſeu Guerram parata & inſtructa egredietur ſeu egredi permittatur Portus maritimos Regnorum Franciæ & Angliæ niſi prius ſatiſdederit, bonámque & ſufficientem Cautionem & Securitatem Conſtituerit in Manibus Admiraldi Franciæ ſeu ejus Locumtenentis vel alterius Judicis ordinarii illius Loci quoad Naves Franciæ, & Admiraldi Angliæ ſeu ejus Locumtenentis aut Couſtumariorum prædictorum Portuum quoad Naves Angliæ, de non Invadendo, Moleſtando, Deprædando, vel Offendendo Subditos utriuſque Principis aut eorum alterius, nec eorum Alligatos & Confœderatos, nec eis Injuriam aliquam Inferendo vel quovis quæſito colore inferri procurando, ſub Pœna Publicationis Navium & Punitionis Corporis cum Reſtitutione omnium Bonorum & Dampnorum quibuſcumque illatorum.

Item, quòd nulla Extraneorum Navis ad dictum Bellum ſeu Guerram parata aut inſtructa recipiatur de cætero durante dictâ Pace in præfatis Regnis Franciæ & Angliæ, nulláque Alimenta, Comeatus, Victualia, Tormenta, ſeu alia quæcunque Armamenta vel Subſidia eiſdem Extraneis, pro dictis Navibus Inſtruendis & Parandis, præſtentur, vendantur, ſeu quoviſmodo miniſtrentur, ymò penitùs denegentur: nec ſimiliter Prædæ, Res, Bona, ſeu Mercanturæ deprædatæ & captæ, per dictas Extraneorum Naves ſeu earum Nautas, aliquatenus in dictis Regnis Franciæ & Angliæ Venales recipiantur ſeu Venditioni exponantur aut vendi ſinantur; imò omnis Favor & Commercium ejuſdem Extraneis Nautis tamquam Privatis ſeu Prædonibus omninò denegetur: & ſi hujuſmodi Naves in aliquo Portu Franciæ vel Angliæ Anchoris affixæ vel colligatæ fuerint & earum Nautæ eas egrediantur, & Civitatem, Villam, Oppidum, vel Caſtrum illi Portui proximum, Prædas vendendi aut Victualia emendi gratiâ vel ex aliâ quâcunque Causâ, intraverint, licebit Incolis illius Loci tàm Naves quàm Eos una cum Prædis capere & Cuſtodiæ mancipari, ac pro Comiſſo juſtè in Eos animadvertere, ut Pœna eorum ſit Metus aliis hujuſmodi Facinora deinceps committendi.

Item, quòd omnia Munera ſive Onera, ab aliquo *dictorum Principum*, in cujuſvis eorum Patriarum ſive Dominiorum Partibus, citra aut infra Quinquaginta & Duos Annos ante Datam Præſentium Impoſita, Mercatoribus aut Subditis alterius Principis ejuſve Hæredum & Succeſſorum nociva, durante hac Pace penitùs ſint Extincta; & quòd talia aut conſimilia, hac Amicitiâ durante, ammodò non imponantur; Salvis tamen ſemper quoad alia omnibus Regionum Urbium & Locorum Statutis & Conſuetudinibus, quibus nihil quoad eorum Jura per Præmiſſa derrogatum cenſeatur.

Item, quòd omnes Mercatores etiam *Veneti* & *Florentini* poſſint, per Mare & Aquas dulces, Armati pro Cuſtodia & Tuitione ſuorum Corporum Bonorum Navium & Mercium, vel non Armati, cum ſuis propriis Mercibus aut alienis in Navibus Carracis aut Galeis propriis ſive alienis, in Regna Franciæ & Angliæ & eorum alterum ſive utrimque tutè liberè & ſecurè venire, & ab hinc quo velint abire durante Amicitiâ antedictâ quandocunque & quotienſcunque voluerint, abſque Violentiâ, Diſturbio, Moleſtiâ, aut Gravamine quocunque per dictos *Angliæ & Francorum Reges*, ſive eorum aliquem, aut eorum Hæredes & Succeſſores, ſive ipſorum aut alicujus eorum Subditos quoſcunque.

Item, dicti Ambaſſiatores & Commiſſarii *Franciæ & Angliæ Principum prædictorum*, pro Principibus ſuis & Nomine eorum, Promiſerint & per Præſentes Promittunt, quòd, durante Termino præſentis Tractatûs, neuter dictorum Principum contra alium, ejuſve Alligatos & Confœderatos, aut contra Regna, Patrias, Terras, Dominia, Caſtra, Villas, Territoria, Civitates, & Opida quæcunque, per eorum unum aut alterum nunc habita, tenta, poſſeſſa, aut occupata, eorumve Habitatores aut Incolas, quicquam aget, faciet, tractabit, vel attemptabit quocunque in Loco, ſive in Terra ſive in Mari occaſione quacunque, nullíque præſtabit Auxilium, Conſilium, vel Aſſenſum quòd per alium vel alios aliquid fiat, agatur, tractetur, vel attemptetur in Præjudicium vel Dampnum alterius, ejuſve, ut prædictum eſt, Alligatorum & Confœderatorum; Et, ſi per alterum eorum ſecus fiat, aut aliqua Belli Suſpitio contra alterum, ejuſve, ut prædictum eſt, Alligatos & Confœderatos præbeatur, *Princeps*, ſic in contrarium aliquid attemptans vel Belli Suſpitionem inferens, ſuper hoc admonitus & requiſitus, illicò illam Belli Suſpitionem auferet & incontinenti amovebit.

Item, quòd deinceps in Villis *Boloniæ*, *Deidræ*, *Montoiræ*, *Fyennez*, aut in aliquibus Portubus aliiſve Locis quibuſcumque, ſub Obedientia *Regis Francorum* exiſtentibus, nullatenus Recipiantur, Manuteneantur, aut Favoriſentur aliqui Armigeri, aut Gentes Armorum, quæcunque facientes aut excercentes Latrocinia, Deprædationes, Furta, Excurſus, Piratias, aut Malefacta, contra effectum præſentis Tractatûs, per Terram Mare aut Aquas dulces, ſuper & contra Subditos præfati *Regis Angliæ*, ejuſve Alligatorum & Confœderatorum ſubſequenter comprehenſorum, Regna, Patrias, Terras, Dominia, Caſtra, Villas, Territoria, Civitates, & Opida, aut eorum Bona quæcumque: Et pari eodémque modo in Villa *Caliſii*, *Caſtellis de Hames & Guyſnes*, vel in aliquibus Portubus aliiſve Locis quibuſcunque ſub Obedientia *Regis Angliæ*, ſive citra ſive ultra Mare exiſtentibus, non Recipiantur, Manuteneantur, aut Favoriſcentur aliqui Armigeri, aut Gentes Armorum, quæcunque facientes aut excercentes Latrocinia, Deprædationes, Furta, Excurſus, Piratias, aut Malefacta, contra effectum præſentis Tractatûs, per Terras Mare aut Aquas dulces, ſuper & contra Subditos præfati *Regis Francorum*, ejuſve Alligatorum aut Confœderatorum ſubſequenter comprehenſorum, aut eorum Bona quæcunque: Et, Caſu quo ſecus fiat, *uterque Principum prædictorum*, eorumve Amicitiæ Conſervatores, Causâ ſummariè & de plano ſine figura Judicii cognitâ, pro Parte ſuâ & quathenus per Se aut Subditos ſuos aliquid fuerit in contrarium attemptatum, plenam integram & promptam faciet Juſtitiam Reſtitutionem & Reparationem.

Item, ſi per hujuſmodi Armigeros aut Gentes Armorum, præter ſeu contra Præmiſſa aliqui Priſonnarii fuerint captivati, Gentes arreſtatæ, aut Bona quæcunque capta, & Cauſa hujuſmodi captionis aut arreſtationis propter rationabilem aliquam Cauſam non poſſit tàm ſummariè diſcuti & terminari, tunc & in ipſo Caſu primò & ante omnia per Conſervatores ſubſcriptos, eorumve Commiſſarios, aut Locorum Judices, procedetur ad hujuſmodi Priſonariorum & Arreſtatorum ac Bonorum captorum Deliberationem & Recredentiam ſeu Reſtitutionem; præſtitâ tamen ſufficienti Cautione Arbitrio præfatorum Conſervatorum Commiſſariorum & Judicum.

Item, quòd ex *neutrius Principum prædictorum* Cancellaria aut alia Curia impoſterùm concedantur aliquæ Literæ Repriſaliarum Marcæ aut Contromarcæ, niſi ſuper & contra principales Delinquentes & eorum Bona eorumve Fautores, & hoc in caſu manifeſtæ Denegationis Juſtitiæ, de qua per Literas Summationis aut Requiſitionis & prout de Jure requiritur ſufficienter conſtabit: Neuterque Regum prædictorum, eorumve Officialium, Juſtitiariorum, aut Miniſtrorum ab aliquo Regnorum, Patriarum, Civitatum, Villarum, Caſtrorum, Opidorum, Dominiorum, Territoriorum, aut Locorum, per aliquem eorumdem *Francorum & Angliæ Regum*, ut præmittitur, tentorum, poſſeſſorum, aut occupatorum, aut ab eorum Incolis, Habitatoribus, aut Subditis quicquam Ratione Dominii, Superioritatis, Compellationis, Juriſdictionis, Reſſorti, aut alterius Juris aut Cauſæ cujuſcunque, petet, exiget, vendicabit, recipiet, aut quoquomodo admittet.

Item, quòd, ſi, durante Pace & Amicitiis præfatis, aliquid contra Vires & Effectus earumdem, per Terras Mare aut Aquas dulces, per Principes prædictos, eorumve Vaſſallos aut Subditos, aut Alligatos in hiis Amicitiis comprehenſos, aut eorum Subditos vel Vaſſallos, Regna, Patrias, Terras, Dominia, Caſtra, Villas, Territoria, Civitates, & Opida per eorumdem Principum unum alterumve nunc tenta, poſſeſſa, aut occupata, eorumque Habitatores & Incolas quoſcunque, fuerit attemptatum actum aut geſtum, nichilominus tamen hæc Pax ſive Amicitia in ſuis Viribus durante Termino præſentis Tractatûs permanebit, & Dampna Reſarcientur, Attemptata Reformabuntur, & Capta Reſtituentur, & pro ipſis Attemptatis ſolomodò puniantur ipſi Attemptatores & Dampnifficantes & non alii.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd *neuter Principum prædictorum* quicquam aget, faciet, tractabit, vel attemptabit, aut ab aliis agi, fieri, tractari, vel attemptari faciet, permittet, aut conſentiet, quocunque in Loco, ſive in Terris ſive in Mari, Portubus Maris, vel Aquis dulcibus, occaſione quacunque, nullumque præſtabit Auxilium, Conſilium, Favorem, vel Aſſenſum quòd per alium vel alios quoſcumque aliquid fiat agatur vel attemptetur, directè vel indirectè,

rectè, tacitè vel occultè, in Injuriam Præjudicium aut Dampnum alterius, ejuſve Hæredum aut Succeſſorum, Regnorum, Patriarum, Terrarum, Dominiorum, Caſtrorum, Villarum, Territoriorum, Civitatum, aut Opidorum, ſic, ut præmittitur, per eorum aliquem habitorum, tentorum, occupatorum, vel poſſeſſorum; ſed quibuſcunque, ſic, ut præmittitur, contra unum eorum aliquid molientibus, agentibus, tractantibus, vel attemptantibus, alter expreſsè & cum effectu contradicet renitetur obſtabit & Impedimentum realiter & quantum poterit præſtabit.

Item, quòd, dictis Amicitiis durantibus, neuter Regum prædictorum quoviſmodo receptabit aut retinebit, nec a Subditis ſuis eorum alter receptari aut retineri permittet, aliquos Rebelles ſive Proditores de Crimine Læſæ Majeſtatis ſuſpectos, aut Transfugas ex Subditis alterius dictorum Regum ſceleſtam Factionem contra alterum dictorum Regum Machinantes; nec hujuſmodi Rebellibus ſive Proditoribus, Rebelli ſive Proditori, qui in aliquem Locum Obedientiæ dictorum Regum ſeu alterius eorumdem declinaverint ſeu declinaverit, quoviſmodo dabit Conſilium, Auxilium, Favorem, Subſidium, aut Aſſiſtentiam; Sed eum aut eos, infra Viginti Dies poſteaquam, per Literas alterius eorumdem, cujus hujuſmodi Rebelles aut Rebellis Subditi aut Subditus extiterint ſive extiterit, alter eorum requiſitus fuerit, eum vel eos Literarum hujuſmodi Requiſitionis Latori, aut alii ad hoc in hujuſmodi Literis Nominato ſive Depputato, tradet reſtituet & deliberabit, tradíve reſtitui & deliberari faciet.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd *præfati Reges*, pro Tuitione & Defenſione Perſonarum ſuarum & Statuum Regnorum, Patriarum, Terrarum, Dominiorum, Civitatum, Opidorum, Villarum, Caſtrorum, & Territoriorum ſuorum, nunc per eorum unum ſive alterum tentorum, habitorum, poſſeſſorum, ſive occupatorum, contra Invaſores & hoſtiles Aggreſſores quoſcunque, ſine fraude, dolo, diſſimulatione, aut alio colore quocunque, ſint & erunt de cætero durante Vitâ utriuſque Amicorum Amici & Inimicorum Inimici, ſine Exceptione aliqua; non obſtantibus quibuſcumque Tractatibus, Ligis, Alligantiis, Amicitiis, & Confœderationibus per eorum unum ſive alterum habitis, contractis, concluſis, & quocumque modo confirmatis, aut poſthac habendis, contrahendis, ſive confirmandis, cum quibuſcunque Principibus, cujuſcunque Statûs, Gradûs, aut Conditionis exiſtant, aut Communitatibus qualeſcunque fuerint aut erunt: Et, ſi aliquis vel aliqui, cujuſcumque Statûs, Gradûs, aut Conditionis exiſtat vel exiſtant, etiam ſi utriuſque vel alterius eorum Conſanguineus, Affinis, Confœderatus, aut Alligatus, Conſanguinei, Affines, Confœderati, & Alligati fuerit vel fuerint, & quocumque Neceſſitudinis Vinculo utrumque aut eorum alterum attingat ſive attingant, Regna, Patrias, Dominia, Terras, Caſtra, Civitates, Opida, Villas, aut Territoria, per eos vel eorum alterum nunc habita, poſſeſſa, tenta, aut occupata, per viam Guerræ hoſtiliter invaſerit vel aggreſſus fuerit, invaſerint ſive aggreſſi fuerint, aut Injuriam vel Dampnum alteri *Principum* prædictorum ejuſve Subditis, Incolis, ſive Habitatoribus infra Regna, Patrias, Dominia, Terras, Caſtra, Civitates, Opida, Villas, aut Territoria prædicta inferre aut facere voluerit vel attemptaverit, voluerint vel attemptaverint, *Princeps non Invaſus* bonâ fide realiter & cum effectu *Principem ſic hoſtiliter Invaſum* pro Tuitione & Defenſione ſuâ Auxiliis Militaribus Gentium Armorum quotiens & quando opus fuerit & quantò citiùs commodè poterit poſtquam debitè requiſitus fuerit, Sumptibus tamen & Expenſis Auxilium Petentis aut Requirentis, habitâ tamen Temporum Loci & Statûs Rerum ſuarum ratione, adjuvabit modo & formâ ſequentibus; videlicet,

Rex Angliæ Francorum Regi, ſic, ut præfertur, Invaſo, pro Guerra ſeu Bello ad Deffenſionem ſuam, ut præfertur, per Terram gerendo, dabit Decem Milia Architenentium aut aliorum Peditum ſufficienter Armatorum, aut alium minorem Numerum quemcumque, ſi & quathenus petantur aut requirantur, petatur aut requiratur: Et pro Bello Navali ad Deffenſionem, ut præfertur, gerendo Quinque Milia Hominum ſufficienter Armatorum, cum Navibus ad Bellum hujuſmodi aptis, atque Bombardis ſive Tormentis Bellicis, Pulvere, Lapidibus, Telis, Victualibus, Armamentis, & aliis quibuſcunque ad Bellum Navale gerendum neceſſariis, ſufficienter inſtructis & tanto Hominum Numero convenientibus, aut alium Numerum minorem quemcunque, ſi & quathenus petantur aut requirantur, petatur aut requiratur, Sumptibus tamen

men & Expenſis Petentis aut Requirentis:

Et præfatus *Franciſcus Francorum Rex* prædicto *Regi Angliæ*, pro Guerra ſive Bello ad Deffenſionem, ut prædicitur, per Terram gerendo, dabit Mille & Ducentas Lanceas Armis Equis validis & aliis more Gallico ſufficienter apparatas & inſtructas, quæ aſcendunt ad Numerum Decem Millium Equitum, vel alium Numerum inferiorem quemcunque, ſi & quatenus petantur aut requirantur, petatur aut requiratur: Et pro Bello Navali ad Deffenſionem gerendo Quinque Milia Hominum ſufficienter Armatorum cum Navibus ad Bellum hujuſmodi aptis, atque Bombardis ſive Tormentis & aliis quibuſcunque ad Bellum gerendum neceſſariis ſufficienter inſtructis, & tanto Hominum Numero convenientibus, & quemlibet Numerum minorem ſi & quathinus petantur aut requirantur, petatur aut requiratur, Sumptibus tamen & Expenſis Petentis aut Requirentis.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd *dicti Reges*, pro Juribus ſuis in Regnis, Patriis, Terris, Dominiis, Civitatibus, Opidis, Villis, & Territoriis per alios detentis & occupatis Recuperandis, Unus Alteri bonâ fide realiter & cum effectu Suppetias & Auxilium Gentis armorum dabit & concedet, quantò citiùs comodè poterit, poſtquam debitè ad hoc Requiſitus fuerit, Sumptibus tamen & Expenſis Petentis aut Requirentis, modo & formâ ſequentibus; videlicet,

Dictus *Rex Angliæ* præfato *Regi Franciſco*, ad Jus ſuum ut præfertur Recuperandum, pro Bello per Terram gerendo, dabit Quinque Milia Architenentium aut aliorum Peditum ſufficienter armatorum, & quemlibet Numerum Inferiorem ſi & quatenus petantur aut requirantur, petatur aut requiratur: Et pro Bello Navali, ad Jus ſuum ut præfertur Recuperandum, ſimiliter Quinque Milia Hominum ſufficienter Armatorum, cum Navibus ad hujuſmodi Bellum aptis, atque Bombardis ſive Tormentis bellicis, Pulvere, Lapidibus, Telis, Victualibus, Armamentis, & aliis quibuſcunque ad Bellum gerendum Neceſſariis ſufficienter Inſtructis, & tanto Hominum numero convenientibus, & quemlibet Numerum minorem ſi & quatinus petantur aut petatur, Sumptibus tamen & Expenſis Petentis aut Requirentis:

Et præfatus *Franciſcus Rex* prædicto *Regi Angliæ*, pro Guerra ſive Bello ad Jus ſuum ut præfertur Recuperandum per Terram gerendo, dabit Sexcentas Lanceas Armis Equis validis & aliis more Gallico ſufficienter apparatas & Inſtructas, qui aſcendunt ad Quinque Milia Equitum, & quemlibet Numerum minorem, ſi & quatinus tot petantur aut requirantur, & pro Bello Navali ſimiliter ad Jus ſuum recuperandum Quinque Milia Hominum ſufficienter armatorum, cum Navibus ad Bellum hujuſmodi aptis, Bombardis ſive Tormentis bellicis, Pulvere, Lapidibus, Telis, Victualibus, Armamentis, & aliis quibuſcunque ad Bellum gerendum neceſſariis ſufficienter Inſtructis & tanto Hominum Numero convenientibus, & quemlibet Numerum minorem ſi & quatenus tot petantur aut petatur, Sumptibus tamen & Expenſis Petentis aut Requirentis.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, ſi causâ aut occaſione hujus Tractatûs Amicitiæ vel alicujus alterius Tractatûs cujuſcumque, inter præfatos Reges nunc initi, habiti, facti, & concluſi, de Data Præſentium, contra eorum unum Guerra ſive Bellum ortum geſtum aut motum fuerit per alium Principem quemcunque cujuſcunque Statûs, Gradûs, aut Conditionis exiſtat, etiam ſi Conſanguineus Affinis aut Confœderatus & Alligatus fuerit alterius, vel utriuſque, & quocunque Neceſſitudinis Vinculo utrumque ſive alterum attingat, & *Rex Ille*, contra quem hujuſmodi Guerra ſive Bellum movetur, alium *Regem* in Verbo Regio & ſuper Honore ſuo per Literas ſuas certiorem Reddiderit Guerrram ſive Bellum pro hujuſmodi Cauſa moveri, ſtabitur hujuſmodi Certifficationi: Et *Rex, ſic factus certior*, bonâ Fide realiter & cum effectu, *Illi, cui Guerra ſive Bellum ſic ut præfertur movetur*, Suppetias & Auxilium Gentis armorum Sumptibus ſuis propriis dabit & concedet, quotiens & quando opus fuerit, & quanto citiùs commode poterit poſtquam ſuper hoc certior factus & debitè requiſitus fuerit modo & formâ ſequentibus;

Videlicet,

Præfatus *Rex Angliæ* dicto *Regi Franciſco*, ſi Bellum aut Guerra contra Eum, Causâ vel Occaſione prædictis, per quemcunque alium Principem, ut præfertur, moveatur, pro Bello Navali hoc Caſu gerendo, Sumptibus & Expenſis ſuis propriis, dabit & concedet Sex Millia Hominum ſufficienter armatorum, cum Navibus ad hujuſmodi Bellum aptis, atque Bombardis ſive Tormentis bellicis, Pulvere, Lapidibus, Telis, Victualibus,

libus, Armamentis, & aliis quibuſcunque ad Bellum gerendum neceſſariis, ſufficienter Inſtructis & tanto Hominum numero convenientibus, & quemlibet Numerum minorem ſi & quatenus petantur vel petatur; & præfatus *Franciſcus Rex* prædicto *Regi Angliæ*, ſi Bellum aut Guerra contra Eum, Cauſa vel Occaſione prædictis, per quemcunque alium Principem, ut præfertur, moveatur, pro Bello Navali hoc Caſu gerendo, Sumptibus & Expenſis ſuis propriis, dabit & concedet Sex Milia Hominum ſufficienter armatorum, cum Navibus ad hujuſmodi Bellum aptis, atque Bombardis ſive Tormentis bellicis, Pulvere, Lapidibus, Telis, Victualibus, Armamentis, & aliis quibuſcunque ad Bellum gerendum neceſſariis ſufficienter Inſtructis, & tanto Hominum Numero convenientibus, & quemlibet Numerum minorem ſi & quatenus petantur ſive petatur.

ITEM, quòd ſi, de communi & expreſſo Conſenſu Aſſenſu & Concordia utriuſque Regum prædictorum, contra alium Principem vel Principes cujuſcumque Statûs, Gradûs, Dignitatis, aut Præheminentiæ exiſtat aut exiſtant, aut contra Communitates quaſcunque Bellum ſive Guerra ſimul inferri aut moveri contigerit, neuter Eorum Tractatum, Pacem, Treugam, Inducias, aut Appunctuamentum quodcumque, cum Illo vel Illis contra Quem vel Quos hujuſmodi Bellum ſive Guerra ſic motum illatum aut geſtum fuerit, aut cum eorum Hominibus Commiſſariis vel Depputatis, faciet vel fieri procurabit aut conſentiet ſine utriuſque illorum Scientia, Conſenſu, Aſſenſu, & Voluntate expreſſis.

ITEM, quod in præſenti Tractatu Pacis & Amicitiæ comprehendantur Amici Alligati & Confœderati utriuſque Partis ſubſequenter Nominati; videlicet,

Pro Parte *Regis Francorum*,

Sanctiſſimus Dominus noſter *Papa Leo Decimus*,
Eccleſia Romana,
Ac *Sancta Sedes Apoſtolica*,
Sacrum Imperium,
Reges & Regna Hungariæ, Scotiæ, Portugaliæ, Daciæ, Navarræ,
Duces Sabaudiæ, Lothoringiæ, Gueldriæ,
Dux & Dominium Venetorum,
Dominium Florentiæ,
Epiſcopus Leodienſis,
Marchiones Mantuæ, Montisferrati, & Saluciarum,
Ac,
Dominus de Sedano,

Et pro Parte *Regis Angliæ*,

Sanctiſſimus Dominus noſter *Leo Decimus Pontifex Maximus*,
Eccleſia Romana,
Et *Sancta Sedes Apoſtolica*,
Bononia, ac omnia Opida, Civitates, Caſtra, Villæ, & Territoria ad Patrimonium Sancti Petri & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſpectantia & quoquomodo pertinentia,
Sacrum Imperium,
Et Illuſtriſſimus Princeps *Carolus Princeps Caſtellæ*, *Archidux Auſtriæ*, *&c.* ejuſque Hæredes & Succeſſores,
Necnon Illuſtriſſima Domina Domina *Margareta Imperatoris Filia* & prædicti Principis Amita *Archiduciſſa Auſtriæ*, *&c.*
Ac omnia & ſingula ejuſdem Principis Caſtellæ Dominia, Ducatus, Comitatus, Civitates, Opida, Villæ, Territoria, & alia quæcunque ſub Obedientia dicti Principis exiſtentia, ac omnes & ſinguli ejus Subditi Incolæ & Habitatores quicunque (ſalvis Juribus Superioritatis Reſorti & aliis Juribus eidem *Regi* Chriſtianiſſimo competentibus & abſque Iſtorum Jurium præjudicio,)
Rex Daciæ,
Necnon *Clevenſis Juliacenſis & Venetorum* Duces,
Dominia Venetorum & Florentinorum,
Comunitas & Societas Hanzæ Theutonicæ,
Anthonius Dominus de Ligne,
Et,
Helvetii ſive Suetenſes.

ITEM, quamvis dicti *Rex & Regnum Scotiæ* fuerint comprehenſi & nominati pro Parte dicti Chriſtianiſſimi *Regis Francorum*, fuit tamen & eſt expreſsè Conventum & Concordatum, quòd ſi præfatus *Rex Scotiæ*, aut ejuſdem Regis Locumtenens vel Gardianus Marchiæ vel Marchiarum cum quocunque Numero, vel aliquis alius Subditus vel aliqui alii Subditi dicti *Regis Scotiæ*, Mandato vel Permiſſione prædicti Regis Locumtenentis vel Gardiani ſimili modo cum quocunque Numero, poſt Decimum quintum Diem Menſis Maii proximè futuri (Quem quidem Terminum præfati Oratores Chriſtianiſſimi *Regis* habent & ſuper Se aſſumpſerunt ad præfatum *Regem Scotiæ* vel ejus Concilium, ſuper hujuſmodi Comprehenſione & ejus Conditionibus certificandum) hoſtiliter vel violenter Invaſerit vel Invaſerint, aut Excurſum fecerit vel fecerint in Regnum Angliæ, & ſuper Subditos ejuſdem Homicidium, Incendium, Deprædationéſve Violentias fecerit vel fecerint, hujuſmodi Comprehenſio eo ipſo pro nulla habeatur; vel ſi aliquis Subditus vel Subditi prædicti *Regis Scotiæ*, ſine Mandato vel Permiſſione ejuſdem Regis ejuſve Locumtenentis vel Gardiani, cum Numero Tricentarum Perſonarum vel ſupra, hoſtiliter vel violenter Invaſerit vel Invaſerint aut Excurſum fecerit vel fecerint in Regnum Angliæ, & ſuper Subditos ejuſdem Homicidium, Incendium, Furtum, vel Rapinas fecerit vel fecerint, & præfatus *Rex Scotiæ*, ejuſve Locumtenens vel Gardianus Marchiæ vel Marchiarum eorum qui hujuſmodi Invaſionem vel Excurſum fecerint, ſuper hoc, per Gardianum vel Locumtenentem Marchiæ vel Marchiarum Regni Angliæ, infra quam vel quas facta eſt hujuſmodi Invaſio vel Excurſus, admonitus vel ſummonitus, infra Quadraginta Dies ex tunc proximò ſequentes ablata non Reſtituerit, Dampna non Reſarcierit, & Juſtitiam ſecundùm exigentiam & merita Cauſæ ac juxta & ſecundum Ritum, Leges, & Conſuetudines Marchiarum illarum, tempore ultimæ Pacis, in hujuſmodi Caſibus obſervatas & uſitatas, non fecerit, prædicta Comprehenſio ſimiliter pro nulla habeatur; ſi verò cum minori Numero fiant hujuſmodi Invaſiones, Excurſus, Homicidia, Deprædationes, vel Violentiæ, fiat Juſtitia modo & formâ contentis in Tractatibus ultimæ Pacis;

Et pari modo *Rex Angliæ*, ejus Locumtenens, Gardiani Marchiarum, & Subditi ejuſdem *Regis Angliæ*, a prædictis Homicidio, Incendio, Deprædationibus, Violentiis, Furtis, vel Rapinis abſtinebunt, & erga *Regem Scotiæ* & ejuſdem Regis Subditos in omnibus & per omnia æqualiter & modis prædictis ſe habebunt & habere tenebuntur,

Quod verò ad mutuam Converſationem, Commercium, & Mercium Intercurſum inter Subditos utriuſque Regni ſpectat, iidem Subditi in omnibus & per omnia Se mutuò habebunt & tractabunt, prout tempore ultimæ Pacis Se habere & tractare debebant & tenebantur.

ITEM, quòd Alligati & Confœderati prædicti, videlicet, præfatus *Rex Scotiæ & Princeps Caſtellæ* infra Tres, reliqui verò ab una vel altera Parte comprehenſi (Salvo *Sanctiſſimo Domino noſtro ſupradicto* qui abſque Termini præfinitione ſit Comprehenſus) infra Duodecim Menſes Datam præſentis Tractatûs proximò & immediatè ſequentes, per Literas ſuas, Magno Sigillo ſuo ſigillatas & Manibus ſuis ſignatas, Principi Eos comprehendenti, ſi per Ipſum voluerint comprehendi, declarabunt & ſignifficabunt: idémque Princeps alteri Principi, infra dictos Tres Menſes quoad *Regem Scotiæ & Principem Caſtellæ*, & quoad Reliquos infra Duodecim Menſes, per Literas Magnis Sigillis ſuis ſigillatas & Manibus ſuis ſignatas, præfatis Literis dictæ Comprehenſionis Declaratoriis annexas, eandem Declarationem notifficabit & ſignifficabit.

ITEM, Actum & Concordatum eſt, quòd ſupradicti, pro Comprehenſis Alligatis & Confœderatis nominati, non comprehendantur, in quantum concernit *Ducatum Mediolani*, *Dominium Genuæ*, *Commitatum Aſtenſem*, & alias Terras & Dominia *in Lombardia* exiſtentia, in quibus prædictus *Rex Francorum* Jus prætendit.

ITEM, Conventum & Concordatum eſt, quòd præfatus Chriſtianiſſimus *Rex Franciſcus* tempore Confirmationis præſentis Tractatûs, omnia & ſingula Privilegia Mercatoribus Anglicis infra Civitatem Burdegalenſem, Eis per eundem Regem aut ejus Prædeceſſores ante hac conceſſa, & per eum vel eos confirmata, Ratificabit & Confirmabit, & ſi quatinus petatur de novo concedet in tàm amplis modo & formâ quàm aliquando habuerunt & uſi fuerunt.

ITEM, pro firmiori & inviolabili prædictarum Pacis Amicitiæ & Fœderum Obſervantia & Conſervatione, Electi & Nominati ſunt ex Parte Chriſtianiſſimi *Francorum Regis*,

Pro Picardia *Dominus de Piennes* Locumtenens Regis & Gubernator in dicta Patria.

Pro Normania Illuſtriſſimus Dominus *Dux Alenconii* Regis Locumtenens & Gubernator in dicta Patria.

Pro Ducatu Britaniæ Dominus *Rieux* Mareſcallus Locumtenens & Gubernator in dicta Patria.

Pro Patria & Ducatu Aquitaniæ *Dominus de Lautrico* Mareſcallus Locumtenens & Gubernator in dicta Patria.

Pro Patria Linguæ Occitanæ Illuſtriſſimus *Dominus Borbonii* Franciæ Coneſtabilis, Locumtenens & Gubernator in dicta Patria Occitana.

Pro Patria & Ducatu Burgundiæ *Dominus de la Trimoille* Locumtenens & Gubernator in eadem Patria.

Pro Campania *Dominus Dornal* Locumtenens & Gubernator in dicta Patria.

Pro Mari, *Admiraldi Franciæ Aquitaniæ & Britanniæ*.

Et, pro Parte ipſius Sereniſſimi *Regis Angliæ*,

Cancellarius,
Theſaurarius,
Cuſtos Privati Sigilli,
Admirallus,
Cuſtos Quinque Portuum Angliæ,
Et *Locumtenens vel Deputatus Regis Angliæ Villæ Caliſiæ* pro tempore exiſtentes:

Qui quidem Conſervatores dictorum Principum & utriuſque eorum, & Duo aut Unus Ipſorum, ex Parte ſaltem Principis Subditorum Dampnifficantium, qui ſuper hoc Requirentur, habeat ſeu habeant Auctoritatem & Poteſtatem virtute hujus Tractatûs ipſos Dampnificantes coram Se Vocandi & Examinandi, & Ipſos ſic Examinatos, ſecundùm quod Juſtitia exigit & requirit, Conveniendi & Puniendi, ac etiam Dampna contra vires hujus Tractatûs illata unà cum Expenſis Dampnifficatorum Reficiendi & Reparandi,

Et ſi contingat Ipſos Conſervatores per Ipſos Principes, ſic, ut præmittitur, nominatos, vel Ipſos Commiſſarios ſuper Reformatione aliquorum dictorum Attemptatorum fore Diſcordes & inter eos ſuperinde concordare non valentes, quòd eo ipſo & ex tunc Cauſa illa referatur Concilio Principis Subditorum ſic Dampnifficantium, aut ſi opus ſit utriuſque Principis; dùm tamen dicta Cauſa, ſive coram Conſervatore aut unius vel utriuſque Principis Concilio Ventilanda, ſummariè & de plano coram eis examinetur & felici Marte terminetur, & dictorum Conſervatorum pro utraque Parte Sententiæ Interlocutoriæ & diffinitivæ Præcepta & Decreta incontinenti & indilatè dabuntur Executioni; non obſtantibus Appellationibus quibuſcunque.

ITEM, quòd uterque Principum prædictorum, quando, per Oratores ſive Commiſſarios alterius Principis ſufficientem Auctoritatem habentes, ad hoc debitè requiſitus fuerit, in eorum Præſentia, tactis ſacroſanctis Evangeliis, Juramentum corporale præſtabit quòd omnia & ſingula in præſenti Tractatu ſpecifficata & contenta benè & fideliter Obſervabit & Adimplebit, & a ſuis Subditis quatenus Ipſos tangunt aut tangere poterunt Obſervari & Adimpleri facient cum effectu.

ITEM, Concordatum & Concluſum eſt quòd uterque Principium prædictorum præſentem Amicitiam, Ligam, & Confœderationem, infra Quindecim Dies Datam Præſentium proximò ſequentes, in Inſignioribus Regni ſui Civitatibus Portubus Maris & Opidis, Publicabit aut Publicari faciet realiter & cum effectu.

ITEM, quòd præfatus Illuſtriſſimus *Rex Angliæ* præſentem Amicitiam, ſic inter eum & Chriſtianiſſimum *Francorum Regem* ut præmittitur contractam, atque omnia & ſingula Capitula prædicta in hiis Literis contenta, per Literas ſuas Patentes ſuo Magno Sigillo ſigillatas Manúque propriâ ſubſcriptas & Juramento vallatas, Ratifficabit & Confirmabit; Ipſámque Amicitiam & dicta Capitula, ſic per eum Ratifficata, Confirmata, & Jurata, per Tres Status Regni Angliæ (videlicet, per Prælatos & Clerum, Nobiles, & Communitates ejuſdem Regni) ritè & debitè convocatos, in primo & proximo Parliamento poſt Datam Præſentium celebrando, ratifficari & confirmari faciet.

Et pariformiter Sereniſſimus *Rex Francorum* Amicitiam & Capitula antedicta, per ſuas Literas Patentes Magno ſuo Sigillo ſigillatas ac Manu propriâ ſubſcriptas & Juramento Vallatas, Ratifficabit & Confirmabit; Ipſámque Amicitiam & Capitula per eum Confirmata Ratificata & Jurata, per Tres Status Regni ſui Franciæ (videlicet, per Prælatos & Clerum, Nobiles, & Communitates ejuſdem Regni) ritè & debitè convocatos, infra Tres Menſes dictum Parlamentum in Anglia celebrandum proximò & Immediatè ſequentes, ratifficari & confirmari faciet,

Quodque uterque Principum prædictorum, Amicitiam & omnia Capitula antedicta, per Sedem Apoſtolicam & Auctoritatem ejuſdem, infra Duodecim Menſes proximò & immediatè Datam Præſentium ſequentes, Confirmari, Vallari, & Roborari pro viribus procurabit & cum effectu faciet.

ET INSUPER, uterque Principum prædictorum, infra Terminum ſupradictum Duodecim Menſium, inſtanter & cum effectu, per Commiſſarium vel Commiſſarios ſuos ad hoc ſufficienter auctoriſatos, Requiret *Summum Pontificem* quòd ferat Sententiam Excommunicationis, nunc pro tunc & tunc pro nunc, in Eum ex prædictis Duobus Principibus qui omnia & ſingula Capitula in præſenti Tractatu contenta quatenus ipſum concernunt non Obſervaverit, præter & ultra Sententiam Interdicti in ejus Regna, Terras, Patrias, & Dominia; non obſtante aliquo Privilegio in

Genere vel in Specie Illis aut eorum alicui, per quod effectus Præſentium quomodolibet Impediri poſſet, ſub quacunque verborum ſerie conceſſo; cui dicti Principes palàm publicè & expreſsè renunciant, & cui Nos, Nominibus eorumdem, ſufficiente Auctoritate in hac parte Nobis attributa, renunciamus expreſſè in hiis ſcriptis.

ITEM, Conventum & Concordatum eſt, quòd prædictus *Rex Angliæ* omnia & ſingula Præmiſſa Ratifficabit, Auctoriſabit, & Confirmabit, atque realiter & cum effectu pro Parte ſua exequetur & faciet quæ Præmiſſorum Tenor exiget & requiret, ſuaſque Literas Patentes inde debitè confectas, Magno ſuo Sigillo munitas & Manu ſuâ ſubſcriptas, Criſtianiſſimo *Francorum Regi* Fratri & Conſanguineo ſuo Cariſſimo, infra Quadraginta Dies Datam præſentis Tractatûs proximò & immediatè ſequentes, Liberabit Liberarive faciet;

Et pari eodémque modo dictus *Francorum Rex* omnia & ſingula Præmiſſa Ratifficabit, Auctoriſabit, & Confirmabit, atque realiter & cum effectu pro Parte ſua excequetur & faciet quæ Præmiſſorum Tenor exiget & requiret, ſuaſque Literas Patentes inde debitè confectas, Magno ſuo Sigillo munitas & Manu ſuâ ſubſcriptas, Fratri & Conſanguineo ſuo Cariſſimo *Angliæ Regi* ſupradicto, infra Quadraginta Dies Datam præſentis Tractatûs proximò & immediatè ſequentes, Liberabit Liberarive faciet.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Teſtimonium atque Fidem Nos, Oratores, Ambaſſiatores, & Commiſſarii Chriſtianiſſimi *Regis Francorum* antedicti, has Literas noſtras Patentes fieri fecimus, eaſdemque Sigillis noſtris, unà cum appoſitione Manuum noſtrarum munivimus, & roboravimus.

Datum apud *Civitatem Londoniarum*, Die Quintâ Menſis Aprilis, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quinto.

Sequuntur Tenores dictarum Commiſſionum,

FRANCISCUS, Dei Gratiâ, *Francorum* REX, DUX *Mediolani*, & *Genuæ* DOMINUS, Univerſis, præſentes Literas inſpecturis, NOTUM FACIMUS QUOD NOS,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, Magiſtri *Johannis de Selua* Jurium Doctoris Curiæ noſtræ Parlamenti Burdegalenſis Primi Præſidentis, & Domini *Petri de la Guiche* Militis ejuſdem Loci Domini Ballivi Matiſconenſis & Lugdunenſis, Confidentes,

Ipſos noſtros veros & Indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, & Procuratores, Deputatos & Nuncios ſpeciales Facimus, Conſtituimus & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem Tenore Præſentium Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum Sereniſſimo, Illuſtriſſimo, & Potentiſſimo Principe *Henrico*, Dei Gratiâ, *Rege Angliæ* Conſanguineo noſtro Cariſſimo, ejuſve Commiſſariis, Ambaſſiatoribus, Oratoribus, Procuratoribus, & Deputatis ad hoc ſufficientem Poteſtatem habentibus, tàm de & ſuper Pace, Amicitia, Confœderatione & Liga, quàm de & ſuper mutuo & amicabili Intercurſu Mercium & Mercandiſarum, *inter Nos*, & præfatum *Angliæ Regem*, Hæredes & Succeſſores noſtros, atque Regna, Patrias, Terras, Dominia, & Loca noſtra quæcunque, necnon Subditos, Vaſſallos, Confœderatos, Amicos, Alligatos, & Adhærentes noſtros quoſcunque, habendis & contrahendis,

Et præſertim ſuper Tractatu Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis,

Inter, Celebris Memoriæ, Defunctos, *Ludovicum Regem Franciæ*, *Henricum nuper Regem Angliæ*, & dictum Illuſtriſſimum & Potentiſſimum Principem *Henricum Angliæ nunc Regem*, *apud Londonias* Septima die Menſis Auguſti ultimò lapſi, per Oratores ſuos hincinde ſufficienter auctoriſatos, Inito, Concordato & Concluſo,

Poſteaque per dictum *Regem Ludovicum*, nuper Defunctum, per Literas ſuas Patentes Magno ſuo Sigillo ſigillatas & Manu ſuâ ſubſcriptas, Ratificato & Confirmato,

Innovando ſive Renovando,

Ejuſdemque Tractatûs Articulis Addendis, Subtrahendis, Delendis, & Diminuendis, aliiſque Novis, quatenus dictis Commiſſariis noſtris viſum fuerit expediens, Addendis, aliiſque Articulis Faciendis, Condendis, Tractandis, & Concludendis,

Ac de & ſuper eodem Tractatu, per Literas noſtras Patentes, magno noſtro Sigillo ſigillatas & Manu noſtrâ ſubſcriptas, hincinde Ratificando & Confirmando, Communicandi, Tractandi, Concordandi & Concludendi, atque omnia & ſingula Prædicta benè & fideliter Perimplendi,

A.D. 1515.
Hen. 8.

Quodcunque Juramentum in Animam noſtram Præſtandi, ac ad hujuſmodi Juramentum, tactis Sacroſanctis Evangeliis, perſonaliter præſtandum,

Et ad Impetrandum Bullam ſeu Reſcriptum Apoſtolicum, in debita & ſufficienti forma factum & expeditum, in quo omnia & ſingula in dicto Tractatu contenta & ſpecificata Sedis Apoſtolicæ Auctoritate confirmabuntur, appoſitis Pœnis & Cenſuris Eccleſiaſticis in Nos Perſonam noſtram & Hæredum noſtrorum, & Sententiâ Interdicti in Regna, Patrias, & Dominia noſtra, ſi & quatenus contra prædictum Tractatum ejuſve Particulam in aliquo fecerimus venerimus aut contra fieri conſenſerimus, Nos & Perſonam noſtram Aſtringendi & Obligandi; ac omnibus & ſingulis tàm Facti quàm Juris Exceptionibus, etiam ſpecialem Renunciationem Requirentibus, pro Nobis & Nomine noſtro, expreſsè in vim Pacti Renunciandi,

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi, Gerendi, & Exercendi, quæ in Præmiſſis aut circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna, & quæ tanti Negotii qualitas, cum ejuſdem Circumſtantiis, Dependentiis, & Annexis, exigit aut requirit, & quæ Nos faceremus aut facere poſſemus ſi perſonaliter Intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum magis exigerent ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum & Gratum habere quicquid per dictos noſtros Procuratores, Ambaſſiatores, & Nuncios circa Præmiſſa Actum, Geſtum, Promiſſum, & Juratum extiterit, Et contra ea aut aliqua Ipſorum nullo modo contravenire, imò ipſa manutere, & inviolabiliter obſervare, ac per noſtras Patentes Literas confirmare.

In cujus rei Teſtimonium Sigillum noſtrum Præſentibus hiis duximus apponendum.

Datum *Pariſius*, Die Decima Quarta Menſis Martii, Anno Domini Milleſimo, Quigenteſimo, Decimo Quarto, Et Regni noſtri Anno Primo.

Sic Signatum,

FRANCOYS.

Per Regem.

ROBERTET.

Henricus, Dei Cratià, *Rex Angliæ Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

A.D. 151
Hen. 8.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, Reverendiſſimi in Chriſto Patris *Thomæ*, Miſeratione Divinâ, *Archiepiſcopi Eboracenſis*, Præcariſſimi Conſanguinei noſtri *Thomæ Ducis Norffolchiæ* Theſaurarii & Mareſcalli Angliæ, Reverendi in Chriſto Patris *Ricardi Wintonienſis Epiſcopi* Privati Sigilli noſtri Cuſtodis, ac Domini *Johannis Tong* Legum Doctoris Vicecancellarii Angliæ, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, & Procuratores, Deputatos & Nuncios ſpeciales Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum Chriſtianiſſimo Principe *Franciſco Francorum* REGE, DUCE *Mediolani, & Genuæ* DOMINO Conſanguineo noſtro Cariſſimo, ejúſve Commiſſariis, Ambaſſiatoribus, Oratoribus, Procuratoribus, & Depputatis ad hoc ſufficientem Poteſtatem habentibus, tàm de & ſuper Pace, Amicítiâ, Confœderatione & Ligâ, quàm de & ſuper mutuo & amicabili Intercurſu Mercium & Mercandiſarum, *inter Nos* & præfatum *Francorum Regem*, Hæredes & Succeſſores noſtros, atque Regna, Patrias, Dominia, & Loca noſtra quæcunque, necnon Subditos, Vaſſallos, Confœderatos, Amicos, Alligatos, & Adhærentes noſtros quoſcunque, habendis & contrahendis,

Et præſertim ſuper Tractatu Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis,

Inter Nos &, Celebris Memoriæ, *Ludovicum Deffunctum nuper Francorum Regem in Civitate Londoniarum* ſeptimâ Die Menſis Auguſti ultimò elapſi, per Oratores noſtros hincinde ſufficienter auctoriſatos, inito concordato & concluſo, poſtea, per *Nos* & dictum *Regem Ludovicum* nuper Deffunctum, per Literas noſtras & ſuas Patentes Magnis Sigillis noſtris ſigillatas & Manibus noſtris ſubſcriptas, Ratifficato & Confirmato,

Innovando ſive Renovando,

Ejuſdemque Tractatûs Articulis Addendis, Subtrahendis, Delendis, & Diminuendis,alioſque Novos quatenus dictis Commiſſariis noſtris viſum fuerit expediens Addendis, Faciendis, Conden-

A.D. 1515. Hen. 8.

dendis, Tractandis, & de Novo Concludendis,

Ac de & ſuper eodem Tractatu per Literas noſtras Patentes Magno noſtro Sigillo ſigillatas & Manu noſtrâ ſubſcriptas hincinde Ratifficando & Confirmando, Communicandi, Tractandi, Concordandi, & Concludendi, atque omnia & ſingula prædicta benè & fideliter Perimplendi,

Quodcunque Juramentum in Animam noſtram Præſtandi, ac ad hujuſmodi Juramentum tactis Sacroſanctis Evangeliis perſonaliter præſtandum,

Et ad Impetrandum Bullam ſeu Reſcriptum Apoſtolicum, in debitâ & ſufficienti formâ factum & expeditum, in quo omnia & ſingula in dicto Tractatu contenta & ſpecificata Sedis Apoſtolicæ Auctoritate confirmabuntur, appoſitis Pœnis & Cenſuris Eccleſiaſticis in Nos, Perſonam noſtram & Hæredum noſtrorum, & Sententiâ Interdicti in Regna, Patrias, & Dominia noſtra, ſi & quatenus contra prædictum Tractatum ejuſve Particulam in aliquo fecerimus, venerimus, aut fieri conſenſerimus, Nos & Perſonam noſtram Aſtringendi & Obligandi, ac omnibus & ſingulis tàm Facti quàm Juris Exceptionibus, etiam ſpecialem Renunciationem requirentibus, pro Nobis & Nomine noſtro expreſsè in vim Pacti Renunciandi;

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi, Gerendi, & Excercendi quæ in Præmiſſis aut circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, & quæ tanti Negotii qualitas cum ejuſdem Circumſtantiis, Deppendentibus, aut Annexis exigit aut requirit, & quæ Nos faceremus aut facere poſſemus ſi perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum magis exigerent ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

A.D. 1515. Hen. 8

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio Nos Ratum & Gratum habituros quicquid per dictos noſtros Procuratores Ambaſſiatores & Nuncios circa Præmiſſa Actum, Geſtum, Promiſſum, & Juratum extiterit, & contra ea aut aliqua ipſorum neq; Verbo aut Facto quoviſmodo veniemus, ſed ea omnia & ſingula manutenebimus, & inviolabiliter obſervabimus, ac per Literas noſtras Patentes, in bonâ & ſufficienti formâ confectas, & Magno Sigillo noſtro munitas & conſignatas, confirmabimus.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras fieri fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, Quarto Die Aprilis, Anno Regni noſtri Sexto.

JOHANNES DE SELUA.
P. DE LA GUICHE.

Obligatio Oratorum Franciſci Regis in qua ipſum obligant ad Solutionem unius Millionis.

A.D. 1515. An. 6. H. 8. Ex Autogr.

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, *Johannes de Selua* Jurium Doctor Curiæ Supremæ Burdegalenſis Primus Præſidens, & *Petrus de la Guiche* Miles ejuſdem Loci Dominus Baillivus Matiſconenſis & Lugdunenſis, Chriſtianiſſimi Sereniſſimi Invictiſſimi ac Potentiſſimi Principis *Franciſci*, Dei Gratiâ, *Francorum* REGIS, DUCIS *Mediolani*, & DOMINI *Genuæ*, Oratores, Commiſſarii, Ambaſſiatores, Procuratores, & Nuncii ſpeciales, ad Infraſcripta ſufficienter auctoriſati legitimè conſtituti ac ſpecialiter depputati, Salutem.

Cùm, Bonæ Memoriæ, *Ludovicus nuper Francorum Rex*, tàm per Literas Obligatorias Oratorum, Commiſſariorum, Procuratorum ſuorum ad hoc ſpecialiter depputatorum & conſtitutorum, de Data *Septimi Diei Menſis Auguſti* ultimò præteriti, eorum Sigillis ſigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas, ex certis Cauſis in præfatis Literis ſpecificatis & declaratis, quàm per Literas dicti Chriſtianiſſimi Principis de Data *Quartidecimi Diei Menſis Septembris* ultimò præteriti, ſuo Magno Sigillo ſigillatas & Manu ſuâ ſignatas, prædictarum Literarum ſuorum Ambaſſiatorum Approbatorias & Confirmatorias, Seſe, Hæredes, & Succeſſores ſuos, Regna, Patrias, & Dominia ſua quæcunque, necnon Subditos ſuos quoſcunque, ac ſua & eorum Bona mobilia & immobilia ubicunque fuerint reperta, ad Solvendum Sereniſſimo & Excellentiſſimo Principi *Henrico Regi Angliæ* Moderno Hæredibus & Succeſſoribus ſuis Summam *Unius Millionis ſive Decies Centum Milium Coronarum Auri de Sole* boni Auri & juſti Ponderis Valoris tunc Curſum habentis in Francia, certis Loco, Terminis, Modo, & Formâ in dictis Literis pleniùs ſpecificatis, aſtrinxerit & obligaverit,

A.D. 1515. Hen. 8.

Nos igitur Oratores prædicti, Auctoritate Commiſſionis noſtræ ad hoc per Chriſtianiſſimum Regem noſtrum prædictum Nobis datâ & conceſsâ (cujus Tenor inferiùs deſcribitur) pro ſingulari Benivolentia & ſummo Amore quo *dictus Rex noſter* Chriſtianiſſimus præfatum *Regem Angliæ* proſequitur, ac ut firmior ſit & fidelior contractæ jam Amicitiæ inter eos Obſervantia, Nomine dicti *Franciſci Regis* noſtri & Auctoritate quâ ſupra, præfato *Henrico Octavo nunc Regi Angliæ* Promittimus, per Præſentes, dictam Summam *Unius Millionis ſive Decies Centum Millium Coronarum Auri de Sole* boni Auri & juſti Ponderis ac Valoris nunc Curſum habentis in Francia (Demptâ & Exceptâ Summâ *Quinquaginta Millium Francorum* (unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes) per præfatum *Regem Ludovicum* dùm vixit in Menſe Novembris ultimò præterito *dicto Regi Angliæ* in Villa Caleſiæ ſolutorum) Solvendam eidem *Regi Angliæ* Hæredibus aut Succeſſoribus ſuis, ejúſve aut eorum Deputato vel Deputatis, in Coronis Aureis de Sole Valoris antedicti, Locis, Terminis, Modoque, & Formâ ſequentibus; videlicet,

Præfatus *Rex noſter* ſolvet ſeu ſolvi faciet dicto *Regi Angliæ*, ejúſve Hæredibus & Succeſſoribus, aut eorum Deputato ſeu Deputatis, *Primo Die Menſis Maii* Datam Præſentium proximo ſequente, in *Oppido Caleſiæ*, in Coronis Auri de Sole prædictis, *Quinquaginta Millia Francorum* (unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes (quæ faciunt Summam *Viginti Sex Millium Tricentarum Quindecim Coronarum de Sole & Triginta Solidorum Turonenſium*,

Et *Primo Die Menſis Novembris* extunc proximè ſequente in eodem *Oppido Caliſiæ* ſimiliter in præfatis Coronis Auri *alia Quinquaginta Milia Francorum prædictorum*,

Et *Primo Die Menſis Maii* extunc proximò ſequente pariformiter in dicto *Oppido Caliſiæ* in Coronis Valoris prædicti *alia Quinquaginta Milia Francorum* antedicti Valoris,

Et ſic de Termino in Terminum & de Anno in Annum donec & quouſque dicta Summa *Unius Millionis ſive Decies Centum Millium prædictarum Coronarum Auri de Sole* per præfatum *Franciſcum*, Hæredes aut Succeſſores ſuos, ejúſve aut eorum Depputatum vel Depputatos, præfato *Regi Angliæ*, Hæredibus aut Succeſſoribus ſuis, ejúſve aut eorum Depputato vel Depputatis (prædictâ Summâ *Quinquaginta Millium Francorum in Coronis Auri de Sole* prædicti Valoris, Primo Die Menſis Novembris, ut præmittitur, ſolutâ, Deductâ & Exceptâ) plenè & integrè ſoluta & contenta fuerit,

A.D. 1515. Hen. 8.

Ad quam quidem Solutionem benè & fideliter ſic, ut præfertur, faciendam, Auctoritate Nobis in hac parte Commiſsâ, *Aſtringimus* & *Obligamus* per Præſentes prædicto *Henrico nunc Regi Angliæ*, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, præfatum *Franciſcum Regem* noſtrum Chriſtianiſſimum, Hæredes & Succeſſores ſuos, Regna, Patrias, & Dominia, ac Bona ſua quæcunque præſentia & futura, & ſingulos Subditos ſuos, & eorum Bona ubicumque fuerint reperta,

Et inſuper, pro omnium & ſingulorum Præmiſſorum fideliori Solutione & firmiori Obſervantiâ, ſub Modo, Formâ, Locis, & Terminis prædictis, faciendâ & perimplendâ, Nos Oratores prædicti, Auctoritate quâ ſupra, *Obligamus* & *Aſtringimus*, per Præſentes, præfatum *Franciſcum Regem* noſtrum, Hæredeſque & Succeſſores ſuos, eidem *Regi Angliæ*, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, ſub Pœnis Cameræ Apoſtolicæ & per *Obligationem de Niſi*; Renunciantes in hac parte expreſsè & in vim Pacti omni Privilegio, Cauthelæ, Juris Beneficio, Exceptioni non Numeratæ Pecuniæ, ſimulati Contractûs, non ſic facti aut celebrati Contractûs, doli mali, ac omnibus & ſingulis aliis Deffenſionibus tàm Juris quàm Facti quibuſcunque, quibus effectus Præſentium poſſit quomodolibet impediri:

Inſuper Nos, Oratores prædicti, Auctoritate quâ ſupra, Promittimus & ſæpenominatum Chriſtianiſſimum *Regem noſtrum Franciſcum Obligamus* & *Aſtringimus*, per Præſentes, quòd ipſe coram aliquo Judice Ordinario, pro Tribunali Sedente, ac Duobus Notariis Publicis in Actorum Scribas per eundem Judicem aſſumptis, & aliis Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, ac in Præſentia Commiſſarii ſeu Commiſſariorum præfati *Regis Angliæ* ad hoc ſufficienter Depputatorum, infra Quadraginta Dies Datam Præſentium proximò ſequentes, perſonaliter comparebit, ſeque liberè ſpontè & voluntariè ſubmittet eidem Judici ejuſque Juriſdictioni & Cohertioni, Juriſdictionem ejuſdem Judicis prorogando,

Et coram eodem Judice, ſic pro Tribunali ſedente, in præſentia Commiſſarii vel Commiſſariorum Notariorum & Teſtium prædictorum, liberè & ſpontè

&

& ex ejus certa Scientia, tunc & ibidem, recognoſcet & confitebitur, palàm publicè & expreſsè, Se, Hæredes & Succeſſores ſuos, per Contractum, Conventionem, & Pactum validum & ſolenne, debere præfato *Regi Angliæ*, ejuſque Hæredibus & Succeſſoribus ſuis dictam Summam *Unius Millionis ſive Decies Centum Millium Coronarum Auri prædicti* (Exceptâ & Deductâ ſupradictâ Summâ *Quinquaginta Millium Francorum* ſuperiùs præexceptâ) eidemque juſtè teneri & obligari ad ſolvendum eidem *Regi Angliæ*, Hæredibúſve aut Succeſſoribus ſuis, aut eorum Depputato vel Depputatis, eandem Summam Locis Terminis Modóque & Formâ ſupradictis:

Requirétque inſuper idem *Rex noſter* præfatum Judicem, tunc pro Tribunali ſedentem, effectualitérque faciet & curabit quòd idem Judex in eum Sententiam Excommunicationis in Scriptis feret & fulminet, ex nunc prout ex tunc, & ex tunc prout ex nunc, niſi ut prædicitur præfato *Regi Angliæ* Moderno, ejuſve Hæredibus & Succeſſoribus, eorúmve Depputato vel Depputatis, Locis, Terminis, Modóque, & Formâ ſupradictis, ſolvat ſeu ſolvi faciat dictam Summam *Unius Millionis ſive Decies Centum Millium Coronarum Auri prædicti*, & quamlibet earumdem Partem ſive Particulam (Deductâ Summâ ſuperius præexceptâ) & quòd in eventu non Solutionis dictæ Summæ vel alicujus ejuſdem Parcellæ ſive Particulæ dictis Temporibus, Terminis, aut Locis, aut eorumdem Terminorum aut Locorum uno ſive aliquo, idem Judex, poſt quemlibet Terminum ſic elapſum immediatè, dictum *Franciſcum Regem* noſtrum Excommunicatum fuiſſe & eſſe denunciet ac denunciari faciet & mandabit:

Promittimus inſuper Nos Oratores prædicti, Auctoritate quâ ſupra, & prænominatum Chriſtianiſſimum *Regem noſtrum Franciſcum Obligamus & Aſtringimus* per Præſentes quòd dictarum Sententiarum Abſolutionem ſeu Relaxationem nullo unquam tempore petet petíve faciet, nec eàdem, ſive gratis offeratur aut concedatur, quoviſmodo utetur niſi prius præfato *Regi Angliæ* de dicta Summa & qualibet ejus Particula, cum omni Dampno Intereſſe, plenè & integrè ſatisfecerit ſatiſve fieri fecerit:

Rogabitque inſuper idem *Rex* Notarios prædictos ut ſuper Præmiſſis omnibus & ſingulis unum vel plura conficiant Inſtrumentum vel Inſtrumenta auctenticum ſeu auctentica, Signis & Subſcriptionibus eorumdem Notariorum ſignatum ſeu ſignata, atque Eundem Judicem ſimiliter Rogabit ut idem Inſtrumentum Sigillo ſuo communiat aut aliquo alio Sigillo auctentico ad ſuam ſpecialem Requiſitionem communiri faciat & procuret; quorum quidem Inſtrumentorum unum, in publicam Formam ſic ut præfertur Redactum & Sigillatum, Commiſſario vel Commiſſariis præfati *Regis Angliæ Moderni* tunc Præſenti vel Præſentibus idem *Rex noſter* tunc & ibidem tradet ſeu tradi faciet cum effectu; Renuncians in hac parte expreſè & in vim Pacti omni tàm Juris quàm Facti Privilegio, & præſertim Privilegio, ſi quod tale habeat, quòd per *Summum Pontificem* aut alium Judicem quemcunque, pro aut ex quacunque Causâ, perſonaliter excommunicari aut Excommunicatus denunciari non poſſet, Necnon omni Cautelæ, Juris Beneficio, Exceptioni non Numeratæ Pecuniæ, ſimulati Contractûs, ac omnibus aliis Exceptionibus & Defenſionibus tàm Juris quàm Facti quibuſcunque, quibus effectus Præſentium quomodolibet Impediri poſſit:

Nos inſuper Oratores prædicti Promittimus & eundem *Regem noſtrum* per Præſentes *Obligamus*, pro fideliore & firmiore Solutione dictæ Summæ *Unius Millionis ſive Decies Centum Millium Coronarum Auri* prædicti ac cujuſlibet ejuſdem Summæ Partis ſive Particulæ, Locis, Terminis, Modóque, & Formâ prædictis faciendâ (dictâ Summâ *Quinquaginta Milium Francorum* ut præmittitur Deductâ & Exceptâ) quòd idem *Rex noſter*, per Literas ſuas Patentes, Manu ſuâ ſubſcriptas Magno Sigillo ſuo ſigillatas, promittet *Aſtringet & Obligabit* ſe præfato nunc *Regi Angliæ*, ejuſq; Hæredibus & Succeſſoribus, bonâ Fide & in Verbo Regio, Hæredeſq; & Succeſſores ſuos, Regnum, Patrias, Terras, ac ſua Dominia quæcunque, Bona ſua præſentia & futura, ſingulóſque Subditos ſuos, & eorum Bona ubicunque fuerint reperta; Renunciando in hac parte & in vim Pacti omni tàm Juris quàm Facti Privilegio, Necnon omni Cautelæ, Juris Beneficio, Exceptioni non Numeratæ Pecuniæ, ſimulati Contractûs, doli mali, non ſic facti aut celebrati Contractûs, ac omnibus aliis Exceptionibus Defenſionibus tàm Juris quàm Facti quibuſcunque, quibus Effectus Præſentium quomodolibet Impediri poſſit; Supplendo tàm Juris quàm Facti Deffectus ſi qui forſan intervenerint, eaſdémque Literas Patentes, ſic ut præfertur factas ſignatas & ſigillatas, præfato *Regi Angliæ*, ejuſve Depputato vel Depputatis, infra Quadraginta Dies

A.D. 1515. Hen. 8.

Datam Præſentium proximò ſequentes, tradet realiter & cum effectu:

Ac, citra & ultra Præmiſſa, Auctoritate quâ ſupra, Promittimus & eundem *Regem noſtrum Obligamus & Aſtringimus*, per Præſentes, quòd Ipſe Reſcriptum Apoſtolicum, Sigillo Plumbeo munitum & de Jure validum, Expenſis ſuis impetrabit & obtinebit, ipſique Sereniſſimo *Regi Angliæ* ejuſve Hæredibus & Succeſſoribus ſuis aut eorum Depputato vel Depputatis infra Duodecim Menſes Datam Præſentium proximò ſequentes dabit tradet & deliberabit tradive & liberari realiter & cum effectu faciet, in quo omnia & ſingula Præmiſſa Sedis Apoſtolicæ Auctoritate Confirmabuntur, appoſitis Pœnis Interdicti in Regnum, Patrias, & Dominia ſua quæcumque, atque Excommunicationis in Perſonam ſuam, ex nunc prout ex tunc, & ex tunc prout ex nunc, ſi & quatenus omnia & ſingula Præmiſſa, quantum Eum concernunt, ut præfertur, minimè obſervaverit & perimpleverit; Renunciando, in hac parte, in vim Pacti, omni tàm Juris quàm Facti Privilegio, & præſertim Privilegio (ſi quod tale habeat) quod per *Summum Pontificem* aut alium Judicem quemcunque pro aut ex quacunque Cauſa perſonaliter excommunicari aut excommunicatus denunciari non poſſit ut ſupra.

Datum in *Civitate London.* Die Quinta Menſis Aprilis, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Quinto.

Cujus quidem ſupradictæ noſtræ Commiſſionis Tenor ſequitur.

Franciſcus, Dei gratiâ, *Francorum* Rex, Dux *Mediolani*, & *Genuæ* Dominus, univerſis, præſentes Literas inſpecturis, Notum Facimus quod Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, Magiſtri *Johannis de Selua* Jurium Doctoris Curiæ noſtri Parliamenti Burdegalenſis Primi Præſidentis, & Domini *Petri de la Guiche* Militis ejuſdem Loci Domini Baillivi Matiſconenſis & Lugdunenſis, Confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, & Procuratores, Deputatos & Nuncios ſpeciales Fecimus, Conſtituimus, & Ordinavimus per Præſentes,

Dantes & Concedentes Eiſdem, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ſpeciale & generale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum Sereniſſimo, Illuſtriſſimo, & Potentiſſimo Principe *Henrico*, Dei gratiâ, *Angliæ Rege* Conſanguineo noſtro Cariſſimo, ejuſve Commiſſariis, Ambaſſiatoribus, Oratoribus, Procuratoribus, & Deputatis ad hoc ſufficientem Poteſtatem habentibus, ſuper Solutione Summæ *Unius Milionis ſive Decies Centum Milium Coronarum Auri de Sole* boni Auri & juſti Ponderis ac Valoris nunc Curſum habentium in Francia, per dictum *Regem Angliæ* prætenſæ Ratione certæ Obligationis ſibi factæ per Defunctum *Regem Ludovicum*, ſeu ejus Nuncios ad hoc ſpecialiter Deputatos, *Die Septima Menſis Auguſti, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo quarto* in Civitate Londoniarum, pro certis Cauſis & Rationibus in eadem Obligatione contentis, Tractandi, Concordandi, & Concludendi,

Necnon dictam Obligationem Approbandi, Ratifficandi, & Comprobandi ſub Modificationibus, Terminis Solutionis, & Conditionibus in eâdem Obligatione declaratis,

Dantes inſuper & Concedentes prædictis Oratoribus Poteſtatem & ſpeciale Mandatum, pro Solutione dictæ Summæ *Unius Milionis* ſeu alterius, pro qua Ipſi concordabunt & pacificabunt, Nos, Hæredes, & Subditos noſtros, Regna Patrias & Dominia noſtra quæcunque, necnon Bona noſtra Hæredum & Subditorum noſtrorum mobilia & immobilia ubicunque reperta fuerint, Aſtringendi & Obligandi,

Ulteriúſque Promittendi & Concedendi quòd Nos, pro Solutione dictæ Summæ ſeu alterius dicto *Regi Angliæ* fiendâ, Submittimus Nos alicui Judici Eccleſiaſtico Ordinario vel Delegato infra Terminum per dictos *Noſtros* & dicti *Regis Angliæ* Oratores aſſignandum & præfigendum,

Atque in eundem tamquam in Judicem in hac parte competentem conſentiemus,

Eundemque Rogabimus & Requiremus quatenus in Nos & Perſonam noſtram Excommunicationem latæ Sententiæ, necnon Sententiam interdicti in Regna, Terras, Patrias, & Dominia noſtra, in Scriptis ferat pronunciet & fulminet, niſi dictam Summam *Unius Millionis Aureorum*, aut aliam per dictos noſtros Procuratores, Ambaſſiatores, & Nuncios Concordatam & Promiſſam, Locis, Terminis, Modo, & Forma, per dictos

A.D. 1515. Hen. 8.

dictos noſtros Procuratores ſpecificatis, realiter & cum effectu ſolverimus ſolvive fecerimus,

Et quòd dictarum Sententiarum Abſolutionem ſeu Relaxationem nullo unquam tempore petemus petíve faciemus,

Necnon eàdem, ſi gratis offeratur aut concedatur, quovis modo utemur, niſi priùs præfato *Regi Angliæ* Conſanguineo noſtro de dicta Summa cum omni Damno & Intereſſe plenè & integrè ſatisfecerimus ſatiſve fieri fecerimus,

Necnon ad Prædicta omnia & ſingula, ſicut præmittitur, adimplenda quodcunque Juramentum in Animam noſtram Præſtandi, atque ad hujuſmodi Sacramentum, tactis Sacroſanctis Evangeliis, perſonaliter præſtandum,

Et ad Impetrandum Bullam Apoſtolicam, in debita & ſufficienti forma factam, in qua omnia & ſingula Præmiſſa Sedis Apoſtolicæ Auctoritate confirmabuntur, Appoſitis Pœnis & Cenſuris prædictis, Nos & Perſonam noſtram Aſtringendi & Obligandi,

Ac omnibus & ſingulis tàm Juris quàm Facti Exceptionibus, etiam ſpecialem Renunciationem Requirentibus, Privilegiis quibuſcumque, pro Nobis & Nomine noſtro, & in vim Pacti, Renunciandi,

Cæteràque omnia & ſingula Faciendi, Gerendi, & Excercendi quæ in Præmiſſis aut circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna, & quæ tanti Negotii qualitas, cum ejuſdem Circumſtantiis, Appendentiis, & Annexis, exigit & requirit, & quæ Nos faceremus & facere poſſemus ſi perſonaliter Intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum magis exigant ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum & Gratum habere quidquid per dictos noſtros Ambaſſiatores & Procuratores circa Præmiſſa Actum, Promiſſum, Geſtum, & Juratum extiterit, & contra ea aut aliqua Ipſorùm nullo modo contravenire, ymò ipſa Manutenere & inviolabiliter Obſervare, ac per noſtros Patentes Litteras Confirmare.

In cujus rei Teſtimonium Sigillum noſtrum Præſentibus his duximus apponendum.

Datum *Pariſius*, Die Quartadecimâ Menſis Martii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quarto, Et Regni noſtri Primo.

Sic Signatum.

Francoys.

Per Regem.

Robertet.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium has Præſentes, Manibus noſtris ſubſcriptas ſeu ſignatas, Sigillis noſtris munivimus & Roboravimus.

Datum & Actum Loco, Die, Menſe & Anno quibus ſupra.

Johannes de Selua,
P. de la Guiche.

Sub Sigillis ſuis papiro obductis a duplici cauda Pergamenæ pendentibus.

De Receptione Sacramenti Francorum Regis pro Obſervatione Pacis.

A.D. 1515.
An. 6. H. 8.
Franc. 6. H. 8. p. 2. m. 7.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ & providâ Circumſpectione Reverendi in Chriſto Patris *Nicholai Weſt in Epiſcopum Elienſem Electi* Conſiliarii noſtri quamplurimùm confidentes,

Ipſum noſtrum verum & indubitatum Commiſſarium, Ambaſſiatorem, Oratorem, Procuratorem, Deputatum, & Nuncium ſpecialem Facimus Conſtituimus & Ordinamus,

Dantes & Concedentes Eidem, Tenore Præſentium, plenam poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, Illuſtriſſimum Principem *Franciſcum* Fratrem Confœderatum & Conſanguineum noſtrum Cariſſimum *Francorum Regem* Chriſtianiſſimum Adeundi,

Et Juramentum corporale, tactis Sacroſanctis Evangeliis, de benè & fideliter Obſervando omnia & ſingula Capitula in Tractatu Pacis & Amicitiæ, per Oratores noſtros & ſuos ſufficienter ad hoc auctoriſatos, *Quinto Die Aprilis ultimò præterito, in Civitate Londoniæ* convento

A.D. 1515. Hen. 8.

vento concordato & concluſo, juxta & ſecundùm formam Articuli deſuper in eodem Tractatu conventi & concluſi, ab eodem *Francorum Rege* Fratre noſtro præſtari Petendi & Exigendi, ac ejuſdem Juramenti Præſtationi perſonaliter Intereſſendi, atque idem Juramentum ſic ut præfertur præſtari Videndi & Audiendi,

Ac etiam Notarios Publicos, ut ſuper ejuſdem Juramenti Præſtatione Inſtrumentum ſive Inſtrumenta publicum ſive publica conficient, ac Teſtes tunc præſentes, ut ſuper eâdem Teſtimonium perhibeant, Petendi, Rogandi, & Requirendi, atque Inſtrumentum ſive Inſtrumenta deſuper confectum ſive confecta Petendi & Recipiendi,

Ac inſuper Literas Patentes, dicti Contractûs, Pacis, & Amicitiæ Confirmatorias, Manu noſtrâ ſubſcriptas & Magno Sigillo noſtro ſigillatas, *dicto Regi* Fratri noſtro ejuſve Commiſſario ad hoc ſufficienter auctorizato Tradendi & Liberandi, atque alias ab Eodem ejuſve Commiſſario conſimiles Literas, dictæ Pacis & Amicitiæ Confirmatorias, pro Parte ſua, Petendi, Requirendi, & Recipiendi,

Cæteraque omnia & ſingula Gerendi & Exercendi quæ in Præmiſſis aut circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, & quæ Nos faceremus & facere poſſemus ſi perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum magis exigant ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros totum & quicquid dictus noſter Orator, Commiſſarius, & Ambaſſiator Nomine noſtro in Præmiſſis fecerit.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, xviij Die Aprilis.

Per ipſum Regem.

Pro Receptione Scriptorum Obligatoriorum.

A.D. 1515. An. 6. H. 8. Ibid. m. 8.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione Reverendi in Chriſto Patris *Nicholai Weſt in Epiſcopum Elienſem Electi* Conſiliarii noſtri quamplurimùm confidentes,

Ipſum noſtrum verum & indubitatum Commiſſarium, Ambaſſiatorem, Oratorem, Procuratorem, Deputatum, ac Nuncium ſpecialem Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes Eidem plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale, pro Nobis & Nomine noſtro, ab Illuſtriſſimo Principe *Franciſco* Fratre Confœderato & Conſanguineo noſtro *Francorum Rege* Chriſtianiſſimo, ut idem *Rex* coram aliquo Judice Ordinario pro Tribunali Sedente, ac Duobus Notariis Publicis in Actorum Scribas per eundem Judicem aſſumptis, & Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, compareat, atque eidem Judici, ejus Juriſdictionem prorogando, ſpontè Se ſubmittat, necnon coram eodem Judice ſic pro Tribunali Sedente confiteatur & requirat, juxta & ſecundùm vim formam & effectum Articuli deſuper confecti, & in quodam Tractatu de Data *Quinti Diei Menſis Aprilis ultimi præteriti* pleniùs ſpecificati & contenti, Petendi & Requirendi,

Atque eiſdem Comparitioni, Submiſſioni, Confeſſioni, & Requiſitioni, ſic ut præfertur faciendis, perſonaliter Intereſſendi,

Atque Inſtrumentum Publicum de & ſuper eiſdem omnibus & ſingulis, in debita & ſufficienti Forma factum, necnon Literas ſuas Patentes Obligatorias, Manu ſuâ ſubſcriptas & Magno Sigillo ſuo ſigillatas, quibus *Obligabit* & *Aſtringet* Se, Hæredes & Succeſſores ſuos, Regna, Patrias, & Dominia ſua quæcumque, ac Subditos ſuos & ſua & eorum Bona mobilia & immobilia ubicumque fuerint reperta, Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris, pro Solutione *Vnius Millionis ſive Decies Centum Millium Coronarum Auri de Sole* (Demptâ & Exceptâ Summâ *Quinquaginta Millium Francorum*, unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes per Bonæ Memoriæ *Ludovicum nuper Francorum Regem* dum vixit in Menſe Novembris ultimò præterito Nobis in Villa Caleſii ſolutorum) juxta & ſecundùm vim formam & effectum quarumdam Literarum Obligatoriarum, per Oratores dicti *Francorum Regis*, ad hoc ſufficientem Auctoritatem ab eodem habentes, deſuper confectarum, & inter Oratores noſtros & ſuos concordatarum & concluſarum, de Data prædicta, Nobis,

.D.1515. en. 8. bis, Hæredibus & Succeſſoribus noſtris, benè & fideliter faciendâ, ſimiliter Petendi Requirendi & Recipiendi,

Cæteraque omnia & ſingula Gerendi & Excercendi quæ in Præmiſſis aut circa ea neceſſaria ſeu quomodolibet opportuna, & quæ Nos faceremus & facere poſſemus ſi perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum magis exigant ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros totum & quicquid dictus noſter Orator, Commiſſarius, Ambaſſiator, Nomine noſtro in Præmiſſis fecerit. A.D.1515. Hen. 8.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, xviij die Aprilis.

Per ipſum Regem.

Litera Regis ad Genuenſes.

.D.1515. n.6. *H.8.* ibl. Cotton. itell. *b.*2. l. 137.

HEnricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ ac Dominus Hiberniæ*, Illuſtriſſimo Domino Octaviano, & Magnificis Antianis comunis Genuæ, Salutem.

Non ignoramus eos, qui Inſulam veſtram & Civitatem Chios gubernant, de veſtra Authoritate & Poteſtate pendere,

Ideoque vos rogamus, ad conſervandam Benevolentiam, Amicitiam, & Commercium quod veſtri Mercatores in hoc noſtro Regno ac Dominiis & noſtri Subditi in prædicta veſtra Inſula habent, efficere velitis ut novum vectigal ſeu exactio, noſtrorum Subditorum Mercibus nuper impoſita, prorſus tollatur, ſicuti ad ejuſdem veſtræ Inſulæ Gubernatores ſcribimus, prout ex Literarum noſtrarum exemplo his incluſo uberius cognoſcetis.

Decet nempe qui rem ſuam agunt, nolle omnia ad utilitatem ſuam nimis trahere, quippe ea cupiditate ſæpè Homines decepti omnia amittunt, dùm omnia quærunt, A.D. 1515.

Rem igitur noſtris ac veſtris Mercatoribus conducibilem ac nobis gratam facietis, ſi operam ſedulò impenderitis ut dictum novum vectigal abrogetur, pecuniaque ea de cauſa exacta reſolvatur, nihilque ex parte veſtra quod Damnum & Præjudicium noſtris Mercatoribus afferre queat innovetur; ſed Amor ac Benevolentia inter noſtros & veſtros indies magis ac magis augeatur; cui rei nos etiam ex parte noſtra accurate ſtudebimus.

Ex *Caſtello noſtro Richemonte*, Die xx Aprilis, M. D. XV.

And. Ammonius.

¶ ¶

Litera Leonis Papæ ad Regem.

.D.1515. n.7. *H.8.* ibl. Cotton. itell. *b.* 2. l. 133.

C*Hariſſimo in Chriſto Filio noſtro Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.*

Intelleximus ex Literis *Mageſtatis tuæ* eam ægrè moleſteque tuliſſe Nos venerabilem Fratrem & *Archiepiſcopum Sancti Andreæ* in Regno Scotiæ, noſtrum & hujus Sanctæ Apoſtolicæ Sedis Nuntium, cum Poteſtate Legati de Latere conſtituiſſe.

Quâ in Re etſi cognoſcere potuerit Nos Rationem imprimis habuiſſe Dignitatis & Voluntatis Tuæ, quoniam ipſum *Archiepiſcopum* ad *Tuæ Mageſtati* Satisfaciendum ante omnia obligavimus, Iſque id Nobis apertè Se facturum recepit; tamen ea etiam conſideratio Te in eam Sententiam adducere potuit, ut conſiderares Nos nihil, quod Te offenderet, facere & ſtatuere voluiſſe, A.D. 1515.

Quod ex omnibus Chriſtianis Regibus & Principibus Tu Unus profectò es quem in Domino unicè atque ſummoperè Diligimus, & in quo præter cæteros pro Animi noſtri affectu & propenſione confidimus, cujuſque Petitionibus & Poſtulatis, aut etiam tacitæ Voluntati & Deſiderio, quantum cum Deo Potuimus, omnibus ſemper in Rebus ſatisfacere concupivimus; cujus noſtræ erga Te mentis Ipſe optimus & locupletiſſimus es Teſtis; ſed de his hactenus.

Quod autem *ad Archiepiſcopum* attinet, ea ſtatuimus quæ Tibi grata eſſent futura, quæque Te velle cognoſcebamus

A.D. 1515. Hen. 8.

mus, quemadmodum a Venerabili Fratre *Epiſcopo Wingornienſi*, Oratore apud Nos tuo, latiùs intelliges.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, Die Viceſimo Secundo Aprilis, Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo Quinto, Pontificatûs noſtri Anno Tertio.

P. Bembus.

Dor.
Cariſſimo in Chriſto Filio noſtro Henrico Angliæ Regi Illuſtri.

Commiſſio per Ferdinandum Regem Aragonum pro Confœderatione perpetua facienda.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Ex Autogr.

FErdinandus, Dei Gratiâ, Rex *Aragonum, Navarræ, Siciliæ, citra & ultra Farum, Hieruſalem, Valentiæ, Majoricarum, Sardiniæ, & Corſicæ*, Comes *Barcinonæ*, Dux *Athenarum & Neopatriæ*, Comes *Roſſilionis & Ceritaniæ*, Marchio *Oriſtanni & Gotiani*, de Fide, Prudentiâ, Legalitate, & animi Integritate veſtri Reverendi in Chriſto Patris *Fratris Bernardi de Meſa Epiſcopi Trinopolitani* Conſiliarii & Oratoris noſtri Dilecti plurimùm confidentes, Præſentium Tenore, de noſtra certa Scientia, deliberatè & conſultò, eis omnibus melioribus viâ modo & formâ quibus de Jure & aliàs poſſumus & valemus, Facimus, Conſtituimus, Creamus, & Ordinamus noſtrum verum, certum, legitimum, & indubitatum Procuratorem, Oratorem, & Nuncium ſpecialem, & ad Infraſcripta generalem, ita tamen quòd Specialitas Generalitati non deroget, nec è contra, Vos eundem Reverendum *Epiſcopum Trinopolitanum*, Abſentem tanquam Præſentem; videlicet,

Ut, pro Nobis & Nomine noſtro, ac etiam Nomine Sereniſſimæ & Potentiſſimæ *Joannæ Reginæ Caſtellæ, Legionis, Granatæ*, &c. Filiæ noſtræ Cariſſimæ (cujus Perſonæ & Bonorum Curam & Adminiſtrationem Nos legittimè gerimus) Poſſitis & valeatis Tractare, Concordare, Facere, & Firmare, cum Sereniſſimo & Potentiſſimo Principe *Henrico Angliæ Rege*, Fratre & Filio noſtro Chariſſimo, vel cum Procuratoribus ſeu Deputatis ab Eo, Amicitiam, Unionem, & Confœderationem Strictiſſiman, Perpetuam & Indiſſolubilem cunctis futuris temporibus duraturam; ſcilicet,

Inter Nos & dictam Sereniſſimam *Reginam Caſtellæ* Filiam noſtram, Hæredeſque & Succeſſores noſtros, ac Regna & Dominia & Subditos utriuſque noſtrûm Parte ex unâ,

Et eundem Sereniſſimum *Henricum Angliæ Regem* Fratrem & Filium noſtrum Dilectiſſimum, & Succeſſores ſuos, ac Regna & Dominia ſua & Subditos ſuos Parte ex altera,

Et poſſitis quæcunque Capitula & Inſtrumenta, & quoſcunque Contractus Amicitiæ, Unionis, & Confœderationis, pro Nobis & Nomine noſtro, ac dictæ Sereniſſimæ *Reginæ Caſtellæ* Filiæ noſtræ, cum eodem Sereniſſimo *Angliæ Rege* Filio noſtro, ſeu cum Procuratoribus vel Deputatis ab eo, Stipulari Facere, Concedere, & Firmare, Fieri Facere, Petere, & Inſtare, cum illis Pactis, Vinculis, Conditionibus, Promiſſionibus, Obligationibus, Pœnis, Securitatibus, Juramentis, Clauſulis, & Cautellis quibus volueritis, & Vobis benè viſum fuerit,

Et generaliter poſſitis, Nomine noſtro & præfatæ Sereniſſimæ *Reginæ Caſtellæ* Filiæ noſtræ, Omnia alia & ſingula Facere & Firmare, cujuſcumque Naturæ & Importantiæ fuerint aut eſſe poterint, in prædictis & circa Ea quæ fuerint neceſſaria & opportuna, & quæ Nos facere poſſemus, etiam ſi talia ſint quæ ad Ea conficiendum Præceptum exigant magis ſpeciale.

Damus, prætereà, & Concedimus, Vobis plenum Poſſe, ut poſſitis Jurare in Animam noſtram quòd tenebimus, obſervabimus & adimplebimus realiter & cum effectu Omnia & ſingula quæ in Prædictis & circa Ea Nomine noſtro concordabitis, capitulabitis, jurabitis & firmabitis, & Illa Ratificabimus, & quòd nullo unquam tempore Illa Revocabimus, nec Contra Ea aut eorum aliquod faciemus vel veniemus, ſub Obligatione omnium Bonorum noſtrorum, ac dictæ Sereniſſimæ *Reginæ Caſtellæ* Filiæ noſtræ, patrimonialium & Fiſcalium.

In quorum Teſtimonium Præſentes

A.D. 1515. Hen. 8. tes fieri juſſimus propriâ Manu ſignatas Sigilloque noſtro impendenti munitas.

Dat. in *Oppido de la Ventoſilla*, Die Secundâ Menſis Maii, Anno a Nativitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Quinto decimo. A.D. 1515. Hen. 8

YO EL REY.

Subter Plicam,
Dominus Rex mandavit mihi,

PETRO DE QUINTANA.

Acquietantia Francorum Regis.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Franc. 7. H. 8. m. 30. REX univerſis & ſingulis &c. Salutem.

Sciatis Nos *Recepiſſe* & *Habuiſſe*, Die Confectionis Præſentium, ab Illuſtriſſimo Principe Fratre Conſanguineo noſtro Præcariſſimo *Franciſco Francorum Rege* Chriſtianiſſimo, per Manus , apud Villam noſtram Caleſii, *Quinquaginta Millia Francorum* (unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes) quæ faciunt Summam *Viginti Sex Millium Tricentarum Quindecim Coronarum de Sole & Triginta Solidorum Turonenſium, Primo Die hujus inſtantis Menſis Maii* Nobis ſolvi debitorum, in Partem Solutionis *Unius Millionis ſive Decies Centum Millium Coronarum Auri de Sole boni Auri & juſti Ponderis* ac Valoris tunc Curſum habentis in Francia (Demptâ & Exceptâ Summâ *Quinquaginta Millium Francorum*, unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes, per, Bonæ Memoriæ, *Ludovicum nuper Francorum Regem* Defunctum in Menſe Novembris ultimo præterito Nobis in Villâ Caleſii ſoluta) per ipſum Fratrem & Conſanguineum noſtrum *Francorum Regem* vel Hæredes ſuos, Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, noſtríſve aut eorum Deputato vel Deputatis ſolvendorum, prout in Literis Commiſſariorum prædicti *Fratris & Conſanguinei noſtri* ſuperinde confectis pleniùs apparet & continetur; A.D. 1515.

De quibus quidem *Viginti & Sex Millibus Tricentis Quindecim Coronis de Sole & Triginta Solidis Turonenſibus*, Æſtimationis prædictæ, Fatemur Nobis fideliter eſſe Solutum, & *eundem Fratrem & Conſanguineum noſtrum* ſuoſque Hæredes ſuperinde fore Quietos & exinde plenè Exoneratos.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Quinto Die Maii.

Per ipſum Regem.

Commiſſio pro Receptione Coronarum prædictarum.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Ibid. Dllecti & Fideles Regis *Ricardus Wynſed* Miles Deputatus Villæ Regis Caleſii, *Hugo Conwey* Miles Theſaurarius ejuſdem Villæ, *Johannes Bunoult* Secretarius ejuſdem Villæ, *Robertus Fouler*, & *Antonius Nelo*, Servientes ſui, Quatuor, Tres, & Duo eorum (quorum *Robertum Fouler* unum eſſe voluit) *habent Literas Regis*, ad Recipiendum Summam prædictam dicto Primo Die Maii eidem Regi debitam in forma conſueta. A.D. 1515.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo ſeptimo Die Aprilis.

De Communicando & Tractando cum Carolo Principe Caſtellæ pro Renovatione Pacis.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Ibid. REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm verò lateat Neminem Civitates, Oppida, atque Regna Inimicitiis Diſſidiorumque Turbinibus ad Inopiam & Penuriam redacta fuiſſe, eademque Amicitia & Concordia coaluiſſe, potens eſt ergo & prævalidum Amicitiæ Vinculum, & Reipublicæ Adminiſtrandæ firmum neceſſarium & tutiſſimum Subſidium, quo Chriſtianorum Principum Honores conſervantur, & Subditis Rerum omnium Incrementum abinde ſatis acquiritur. A.D. 1515.

Quamobrem Nos,

Amicitiam omnium Chriſtianorum Principum deſiderantes, & maximè eorum quibus Dominiorum & Patriarum Vici-

A.D. 1515.
Hen. 8.

A.D. 1515.
Hen. 8.

Vicinitate conjuncti ſimus, quoſque jam ad Dies & Annos mutuæ Amicitiæ Benivolentiâ Prædeceſſores noſtri Reges complexi ſunt,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium noſtrorum, *Edwardi Ponynges* Militis Ordinis noſtri Garterii & noſtri Hoſpitii Contrarotulatoris ac Conſiliarii noſtri, & Domini *Willielmi Knyght* utriuſque Juris Doctoris, plenariè confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, & Procuratores, Deputatos & Nuncios ſpeciales Facimus Conſtituimus & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum Illuſtriſſimo Principe *Charolo* PRINCIPE *Caſtellæ*, ARCHIDUCE *Auſtriæ*, DUCE *Burgundiæ*, *&c.* Conſanguineo noſtro Chariſſimo, ejuſve Commiſſariis, Ambaſſiatoribus, Oratoribus, Procuratoribus, & Deputatis ad hoc ſufficientem Poteſtatem habentibus, de & ſuper Tractatu Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis,

Inter, Celebris Memoriæ, *Henricum* Patrem noſtrum Chariſſimum nuper *Regem Angliæ & Franciæ & Dominum Hiberniæ*, &, Bonæ Memoriæ, *Philippum* Defunctum REGEM *Caſtellæ*, ARCHIDUCEM *Auſtriæ*, *&* DUCEM *Burgundiæ*, Patrem prædicti Principis *Charoli, apud Windeſoram, Nono Die Menſis Februarii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo quinto*, per eoſdem Reges, ibidem perſonaliter exiſtentes, inito, concordato, & concluſo,

Ut per Literas utriuſque Eorum, Magnis Sigillis ſuis ſigillatas & Manibus Eorumdem ſubſcriptas, pleniùs continetur & apparet,

Communicandi, Tractandi, Concordandi, Contrahendi, & Concludendi, ac etiam Innovandi ſive Renovandi,

Ejuſdemque Tractatûs Articulis alios Articulos Addendis, Subtrahendis, Delendis, & Diminuendis, aliiſque Novis, quatenus dictis Commiſſariis noſtris viſum fuerit expediens, Addendis, Faciendis, Contrahendis, & Concludendis,

Ac de & ſuper eodem Tractatu, per Literas noſtras Patentes, magno noſtro Sigillo ſigillatas & Manu noſtrâ ſubſcriptas, hincinde Ratificando & Confirmando, Communicandi, Tractandi, Concordandi & Concludendi, atque omnia & ſingula Prædicta benè & fideliter Perimplendi,

Quodcunque Juramentum in Animam noſtram Præſtandi, ac ad hujuſmodi Juramentum, tactis Sacroſanctis Evangeliis, perſonaliter præſtandum,

Et ad Impetrandum Bullam ſeu Reſcriptum Apoſtolicum, in debita & ſufficienti forma factum & expeditum, in quo omnia & ſingula in dicto Tractatu contenta & ſpecificata Sedis Apoſtolicæ Auctoritate confirmabuntur, appoſitis Pœnis & Cenſuris Eccleſiaſticis in Nos Perſonam noſtram & Hæredum noſtrorum, & Sententiâ Interdicti in Regna, Patrias, & Dominia noſtra, ſi & quatenus contra prædictum Tractatum ejuſve Particulam in aliquo fecerimus venerimus aut contra fieri conſenſerimus, Nos & Perſonam noſtram Aſtringendi & Obligandi; ac omnibus & ſingulis tàm Facti quàm Juris Exceptionibus, etiam ſpecialem Renunciationem Requirentibus, pro Nobis & Nomine noſtro, expreſsè in vim Pacti Renunciandi,

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi, Gerendi, & Exercendi, quæ in Præmiſſis aut circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, & quæ tanti Negotii qualitas, cum ejuſdem Circumſtantiis, Dependentiis, & Annexis, exigit aut requirit, & quæ Nos faceremus aut facere poſſemus ſi perſonaliter Intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum magis exigerent ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum & Gratum habituros quicquid per dictos noſtros Procuratores, Ambaſſiatores, & Nuncios circa Præmiſſa Actum, Geſtum, Proviſum, & Juratum extiterit, Et contra ea aut aliqua Ipſorum nullo modo contravenire, imò ipſa manutenere, & inviolabiliter obſervare, ac per noſtras Patentes Literas confirmare.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, ſeptimo Die Maii.

Per ipſum Regem.

Pro

Pro Intercurſu Mercium.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Franc. 7. H. 8. m. 30.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm nuper, inter, Celebris Memoriæ, *Henrici nuper Regis Angliæ* Patris noſtri Chariſſimi, &, Bonæ Memoriæ, *Philippi* Defuncti Regis *Caſtellæ*, Archiducis *Auſtriæ*, Ducis *Burgundiæ*, *&c.* Conſanguinei noſtri Chariſſimi Commiſſarios, Oratores, Procuratores, & Deputatos, quædam Articuli & Capitula, annotata & ſpecificata in Tractatu de & ſuper Commerciis Excercitióque Commerciorum atque mutuo uſu amicabiliſque mutuo & utili Intercurſu Mercium & Mercandiſarum, pro eorum Regnis, Patriis, Dominiis, Subditis, & Vaſſallis, inita, conventa, concordata fuerint & concluſa, ſicuti in Literis dictorum Commiſſariorum, deſuper confectis, Sigillis ſuis ſigillatis & Manibus ſuis ſubſcriptis (cujus Data eſt *Londoniæ* ultimo Die Menſis Aprilis, *Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſexto*) ac in alio Tractatu (cujus Data eſt *Londoniæ* viceſimo Die Februarii, *Anno Domini Milleſimo Quadringenteſimo Nonageſimo quinto*) latiùs & effuſiùs continetur & ſpecificatur.

Cúmque etiam jampridem ex Subditis noſtris, Mercatoribus Regni noſtri, ad Terras & Dominia Præchariſſimi Conſanguinei noſtri *Charoli* Principis *Caſtellæ*, Archiducis *Auſtriæ*, Ducis *Burgundiæ*, *Brabantiæ*, *&c.* Filii & Hæredis prædicti *Philippi*, pro Facto Mercantiæ & Commercio prædictis confluentibus, plura alia Theolonia, Vectigalia, Cuſtumæ, Gabellæ, ac Onera inuſitata, inſolita, & inaudita, pro Perſonis, Mercibus, Mercandiſis, Bonis, & Rebus ſuis, quàm juxta Tenorem Tractatûs prædicti ſolvere deberent vel antiquitùs ſolvere conſueverunt, exiguntur & extorquentur, Eáque ſolvere minus juſtè per Theolonarios Publicanos & Officiarios prædicti Conſanguinei noſtri *Charoli Principis* prædicti ſunt aſtricti & compulſi, aliiſque nonnullis Modis & Mediis multipliciter Inquietati Moleſtati ſunt & Gravati, in ipſorum Mercatorum Diſpendium & Gravamen non modicum, ac contra Tenores & Effectum Tractatuum ſupradictorum ac Libertatum & Privilegiorum dictis Subditis & Mercatoribus noſtris per Progenitores dicti Conſanguinei noſtri *Charoli* antehac conceſſorum & indultorum,

Nos igitur,

Pro ipſorum in hac parte Attemptatorum debitâ Reformatione ac ad omnes Ambiguitates & Differentias Tollendum, necnon pro firmiori Obſervantiâ Articulorum & Capitulorum prædictorum fiendâ habendâ & imperpetuùm obſervandâ,

A.D. 1515.

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium noſtrorum, *Cuthberti Tunſtall* utriuſque Juris Doctoris Conſiliarii noſtri, *Ricardi Sampſon* utriuſque Juris Doctoris, *Thomæ Spynell* Militis, *Thomæ More* Armigeri, & *Johannis Clifford* Gubernatoris Mercatorum Nationis Angliæ, ad Patrias & Dominia dicti Conſanguinei noſtri Mercandiſandi & Negotiandi gratiâ Venientium & Accedentium, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales Facimus, Aſſignamus, Ordinamus, Conſtituimus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes Eiſdem Quinque, Quatuor, aut Tribus eorum (quorum præfatos *Cuthbertum* & *Ricardum* duos eſſe volumus) plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, Nomine noſtro, & pro Nobis, Regnis, Patriis, Terris, Dominiis, Subditis, & Vaſſallis noſtris quibuſcumque, cum præfato *Charolo* Principe *Caſtellæ*, Archiduce *Auſtriæ*, Duce *Burgundiæ*, *&c.* Conſanguineo noſtro Chariſſimo, ſeu ejus Ambaſſiatoribus, Procuratoribus, Oratoribus, Deputatis, & Nunciis ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ab eodem Conſanguineo noſtro habentibus, de & ſuper præfatis Commerciis Excercitióque ac mutuo & amicabili Intercurſu Mercandiſarum,

Inter *Nos* & *Ipſum*, Hæredéſque & Succeſſores noſtros & ſuos, atque Regna, Patrias, Dominia, & Loca noſtra & ſua quæcumque, necnon Subditos & Vaſſallos noſtros & ſuos quoſcumque, juxta vim, formam, & effectum prædictorum Tractatuum, continuandis & obſervandis,

Ac de & ſuper Reformatione quorumcumque Attemptatorum & Injuriarum, & Reſtitutione Dampnorum & Deperditorum, Mercatoribus & Subditis noſtris, in Partibus dicti Conſanguinei noſtri, per Theolonarios, Publicanos, Officiarios, & Subditos ſuos, contra Formam & Tenores Tractatuum, Libertatum, & Privilegiorum prædictorum illatorum & perpetratorum, Tra-

A.D. 1515. Hen. 8.

ctandi, Appunctuandi, Componendi, Concordandi, & finaliter Concludendi,

Necnon de & ſuper omnibus & ſingulis Contentionibus, Quæſtionibus, Cauſis, Querelis, Litibus, Attemptatis, Injuriis, Gravaminibus, & Demandis, ac injuſtis Detentionibus Bonorum Mercium & Mercandiſarum Subditorum noſtrorum prædictorum, unà cum ſuis Circumſtantiis ex Cauſis ſupradictis emergentibus, incidentibus, Dependentibus, & connexis, quæ inter noſtros & dicti Conſanguinei noſtri Subditos hincinde pendere dinoſcuntur, Communicandi, Tractandi, Conveniendi, & Concordandi, atque omnia & ſingula Componendi, Paciſcendi, Appunctuandi, ac plenariè & integrè Determinandi & finaliter Concludendi, prout eis juſtum, æquum, & expediens viſum fuerit & oportunum,

Necnon de & ſuper hujuſmodi Appunctuatis & Concluſis, cæteríſque omnibus & ſingulis Præmiſſa qualitercumque concernentibus, quæ cum præfatis Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis prædicti Conſanguinei noſtri appunctuata, promiſſa, concordata, & concluſa fuerint, Literas & Inſtrumenta valida & efficacia Conficiendi & pro Parte noſtra Tradendi & Liberandi, Literáſque alias conſimilis effectûs & vigoris ex altera Parte Petendi & Recipiendi,

A.D. 1515. Hen. 8.

Et generaliter omnia Præmiſſa & Præmiſſorum ſingula qualitercumque concernentia Faciendi Excercendi & Expediendi, ita & eodem modo ſicut Nos ipſi facere poſſemus ſi in Perſona noſtra intereſſemus, etiam ſi talia ſint quæ Mandatum de ſe magis exigant ſpeciale;

Promittentes, bonâ Fide & Verbo Regio, Nos Ratum & Gratum habituros quicquid per dictos noſtros Procuratores, Oratores, & Nuncios circa Præmiſſa Actum, Geſtum, Promiſſum, & Juratum extiterit, & contra ea aut aliqua ipſorum nullo modo Contravenire, immò ipſa Manutenere, & inviolabiliter Obſervare, ac per noſtras Patentes Literas Confirmare.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, ſeptimo die Maii.

Per ipſum Regem.

Confirmatio Pacis & Amicitiæ per Franciſcum Francorum Regem.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Ex Autogr.

F*Ranciſcus*, Dei Gratiâ, *Francorum* Rex, Dux *Mediolani*, & *Januæ* Dominus, univerſis & ſingulis, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm certus Tractatus Amicitiæ Ligæ & Confœderationis ac Mercium Intercurſûs,

Inter, Spectabiles & Egregios Viros, Magiſtrum *Johannem de Selua* Jurium Doctorem Parlamenti noſtri Burdegalenſis Primum Præſidem ac Conſiliarium noſtrum, & *Petrum de la Guiche* Militem ejuſdem Loci Dominum Ballivum noſtrum Matiſconenſem & Lugdunenſem, Commiſſarios, Ambaſſiatores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios noſtros, ex una,

Et, Reverendiſſimum in Chriſto Patrem *Thomam*, Miſeratione Divinâ, *Eboracenſem Archiepiſcopum*, Illuſtrem Virum *Thomam Ducem Norfolk* Theſaurarium & Mareſcallum Angliæ Conſanguineum noſtrum, Reverendum in Chriſto Patrem *Ricardum Wintonienſem Epiſcopum* Privati Sigilli Angliæ Cuſtodem, ac Egregium Virum Dominum *Johannem Yong* Vicecancellarium Angliæ, Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales Sereniſſimi ac Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei Gratiâ, *Angliæ Regis* Cariſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri Partibus ex alterâ,

A.D. 1515.

Pro *Nobis* & dicto *Fratre noſtro*, Regnis, Civitatibus, Patriis, Terris, Dominiis, Caſtris, Villis, Territoriis, Oppidis, & Locis quibuſcunque, modò per Nos dictúmve Fratrem noſtrum unum alterúmve noſtrûm habitis, tentis, poſſeſſis, vel occupatis, noſtríſque Hæredibus & Succeſſoribus, Vaſſallis, Incolis, Habitatoribus, atque Subditis noſtris, ac quibuſcunque Alligatis & Confœderatis utriuſque, per dictum Tractatum Pacis, inferiùs comprehenſis,

Jampridem hincinde Conventus, Concordatus, & Concluſus fuerit,

Sicut in Literis per dictos Oratores noſtros Nobis traditis, & deſuper confectis pleniùs continetur.

Quarum Tenor ſequitur, & eſt talis,

Universis et singulis, præſentes Literas inſpecturis, *Thomas*, Permiſſione Divinâ, *Eboracenſis Archiepiſcopus*, *Thomas Dux Norffolciæ* Theſaurarius ac Camerarius Angliæ, *Ricardus Epiſcopus Wintonienſis* Privati Sigilli Regis Cuſtos, & *Johannes Tong* Legum Doctor ac Vicecancellarius Angliæ, Excellentiſſimi Potentiſſimi ac Sereniſſimi Principis *Henrici*, Dei Gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ ac Domini Hiberniæ* Oratores, Procuratores, Ambaſſiatores, & ad Infraſcripta Commiſſarii, Deputati, Salutem.

Notum facimus et sciatis quòd,

Cùm Pax ineſtimabile Bonum a Chriſto Redemptore noſtro veris Chriſticolis pro ſummo Munere Datum & Relictum, a Regibus & Principibus Chriſtianis ſit maximè inquirendum & affectandum ac ſummo Deſiderio ſuis Regnis & Subditis procurandum, ſine quâ Chriſtiana Religio Juſtitia cæteræque Virtutes Detrimenta patiuntur, & Vitia Virtutes ſe eſſe mentiuntur,

Conſiderantes etiam Commoda & Utilitates quæ retroactis Temporibus & maximè ſuperioribus Annis Regnorum Angliæ & Franciæ Incolis ex Bono Pacis & Regum Amicitia ſupervenerunt, & poſthac indies provenire poterunt, quotque Calamitates Ærumnæ Deſolationes & Incommoda ex Bello paſſim exoriuntur,

Igitur Nos, præfati Excellentiſſimi Potentiſſimi ac Sereniſſimi Principis Conſiliarii, Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarii, Procuratores, & Nuncii ad Infraſcripta ſufficienter auctoriſati,

Pro firma Pace fideli Amicitiâ & vera Concordia inter eundem Excellentiſſimum Potentiſſimum ac Sereniſſimum *Regem noſtrum*, & Chriſtianiſſimum & Invictiſſimum Principem *Franciſcum Franc.* Regem, Ducem *Mediolani & Dominum Januæ* Regis noſtri Conſanguineum & Fratrem Cariſſimum, eorumdemq; Subditos Alligatos & Confœderatos, qui per præſentem Tractatum comprehenduntur, ac eorum Regna, Civitates, Patrias, Oppida, Villas, Territoria, Caſtella, Dominia, & Loca quæcunque, hujus Tractatûs tempore per eorum aliquem habita, tenta, poſſeſſa, aut occupata, habendis tenendis & inviolabiliter obſervandis,

Cum Egregio Viro Domino *Johanne de Selua* Jurium Doctore Curiæ Supremæ Burdegalenſis Primo Præſidente, & *Petro de la Guiche* Milite ejuſdem Loci Domino Baillivo Matiſconenſi & Lugdunenſi, Oratoribus, Ambaſſiatoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Nunciis ſpecialiter Deputatis & ſufficientem Auctoritatem habentibus,

Ad Honorem & Laudem Dei Omnipotentis, Glorioſiſſimæque Virginis Mariæ, totiuſque Curiæ Cœleſtis, & Chriſtianæ Religionis Exaltationem & Incrementum,

Convenimus, Pacti ſumus, Concordavimus, & Concluſimus, atque Auctoritate Commiſſionum noſtrarum (quarum Tenores inferiùs inſeruntur) per Præſentes Convenimus, Concordamus, & Concludimus articulatim prout ſequitur,

Inprimis, quòd bonæ &c.

Sequuntur Tenores ſupradictarum Commiſſionum,

Henricus, Dei Gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, Reverendiſſimi in Chriſto Patris *Thomæ*, Miſeratione Divinâ, *Archiepiſcopi Eboracenſis*, Præcariſſimi Conſanguinei noſtri *Thomæ Ducis Norffolchiæ* Theſaurarii & Mareſcalli Angliæ, Reverendi in Chriſto Patris *Ricardi Wintonienſis Epiſcopi* Privati Sigilli noſtri Cuſtodis, ac Domini *Johannis Tong* Legum Doctoris Vicecancellarii noſtri Angliæ, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, & Procuratores, Deputatos & Nuncios ſpeciales Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum Chriſtianiſſimo Principe *Franciſco Francorum* Rege, Duce *Mediolani, & Genuæ* Domino Conſanguineo noſtro Cariſſimo, ejuſve Commiſſariis, Ambaſſiatoribus, Oratoribus, Procuratoribus, & Deputatis ad hoc ſufficientem Poteſtatem habentibus, tàm de & ſuper Pace, Amicitiâ, Confœderatione & Ligâ, quàm de & ſuper mutuo & amicabili Intercurſu Mercium & Mercandiſarum,

inter

A.D. 1515. Hen. 8.

inter Nos & præfatum *Francorum Regem*, Hæredes & Succeſſores noſtros, atque Regna, Patrias, Dominia, & Loca noſtra quæcunque, necnon Subditos, Vaſſallos, Confœderatos, Amicos, Alligatos, & Adhærentes noſtros quoſcunque, habendis & contrahendis,

Et præſertim ſuper Tractatu Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis,

Inter Nos &, Celebris Memoriæ, *Ludovicum Deffunctum nuper Francorum Regem in Civitate Londoniarum* ſeptimâ Die Menſis Auguſti ultimò elapſi, per Oratores noſtros hincinde ſufficienter auctoriſatos, inito concordato & concluſo, poſteaque, per *Nos* & dictum *Regem Ludovicum* nuper Deffunctum, per Literas noſtras & ſuas Patentes Magnis Sigillis noſtris ſigillatas & Manibus noſtris ſubſcriptas, Ratifficato & Confirmato,

Innovando ſive Renovando,

Ejuſdemque Tractatûs Articulis Addendis, Subtrahendis, Delendis, & Diminuendis, alioſque Novos quatenus dictis Commiſſariis noſtris viſum fuerit expediens Addendis, Faciendis, Condendis, Tractandis, & de Novo Concludendis,

Ac de & ſuper eodem Tractatu per Literas noſtras Patentes Magno noſtro Sigillo ſigillatas & Manu noſtrâ ſubſcriptas hincinde Ratifficando & Confirmando, Communicandi, Tractandi, Concordandi, & Concludendi, atque omnia & ſingula prædicta benè & fideliter Perimplendi,

Quodcunq; Juramentum in Animam noſtram Præſtandi, ac ad hujuſmodi Juramentum tactis Sacroſanctis Evangeliis perſonaliter præſtandum,

Et ad Impetrandum Bullam ſeu Inſtrumentum Apoſtolicum, in debitâ & ſufficienti formâ factum & expeditum, in quo omnia & ſingula in dicto Tractatu contenta & ſpecificata Sedis Apoſtolicæ Auctoritate confirmabuntur, appoſitis Pœnis & Cenſuris Eccleſiaſticis in Nos, Perſonam noſtram & Hæredum noſtrorum, & Sententiâ Interdicti in Regna, Patrias, & Dominia noſtra, ſi & quatenus contra prædictum Tractatum ejuſve Particulam in aliquo fecerimus, venerimus, aut fieri conſenſerimus, Nos & Perſonam noſtram Aſtringendi & Obligandi, ac omnibus & ſingulis tàm Facti quàm Juris Exceptionibus, etiam ſpecialem Renunciationem requirentibus, pro Nobis & Nomine noſtro expreſsè in vim Pacti Renunciandi ;

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi, Gerendi, & Excercendi quæ in Præmiſſis aut circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, & quæ tanti Negotii qualitas cum ejuſdem Circumſtantiis, Deppendentibus, & Annexis, exigit aut requirit, & quæ Nos faceremus aut facere poſſemus ſi perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum magis exigerent ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum ;

A.D. 1515. Hen. 8.

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio Nos Ratum & Gratum habituros quicquid per dictos noſtros Procuratores Ambaſſiatores & Nuncios circa Præmiſſa Actum, Geſtum, Promiſſum, & Juratum extitit, & contra ea aut aliqua ipſorum neq; Verbo aut Facto quoviſmodo veniemus, ſed ea omnia & ſingula manutenebimus, & inviolabiliter obſervabimus, ac per Literas noſtras Patentes, in bonâ & ſufficienti formâ confectas, & Magno Sigillo noſtro munitas & conſignatas, confirmabimus.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras fieri fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, Quarto Die Aprilis, Anno Regni noſtri Sexto.

Franciſcus, Dei Gratiâ, *&c. ut ſupra in Originali Commiſſione.*

In quorum omnium & ſingulorum Teſtimonium atque Fidem Præmiſſorum Nos, Oratores, Ambaſſiatores, & Commiſſarii Chriſtianiſſimi ac Invictiſſimi *Francorum Regis* antedicti, has Literas noſtras fieri fecimus, eaſdemque Sigillis noſtris unà cum appoſitione Manuum noſtrarum munivimus & roboravimus.

Datum in *Civitate Londoniarum*, Die Quintâ Menſis Aprilis, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quarto ante Paſcha more Gallicano computando.

Nos autem, Tractatum prædictum ac omnia & ſingula in eodem contenta Rata Firma & Grata habentes, ea omnia & ſingula, pro Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, quatenus Nos aut Hæredes & Succeſſores noſtros concernunt aut concernere poterunt, Acceptamus, Approbamus, Laudamus, Ratifficamus, & Confirmamus, ac inviolabiliter, firmiter, benè, & fideliter Tenere, Obſervare, & Adimplere, Tenerique

A.D. 1515. Hen. 8. nerique Obſervari & Adimpleri facere cum effectu, bonâ Fide & in Verbo Regio, Promittimus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis Præſentibus, Manu noſtrâ propriâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Datum apud *Montem Argum*, Die octavâ Menſis Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quinto, & Regni noſtri Primo. A.D. 1515. Hen. 8.

Subter Plicam,

Francoys.

Per Regem.

Super Plicam,

De Neufville.

Sub Sigillo Magno Ceræ albæ, a duplici caudâ Pergamenæ pendente.

Juramentum Regis Franciæ, Manu ſua ſignatum, ſuper Obſervatione Amicitiæ.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Ex Autogr. Nous Francois, *par la Grace du Dieu* Roy de France, Duc de Milan, & Seigneur de Genues, Promectons, *ſur nôtre Honneur & en Parolle de Roy, &* Jurons, *ſur le Canon de la Meſſe & Sainctes Euvangilles, par Nous preſentement touchees, que Nous Entretiendrons & ferons Entretenir par noz Royaumes, Paiis, Seigneuries, & Subgetz fermement & inviolablement le Traicte de Paix, Union, & Amitie, fait & conclude, le Cinquieſme Jour du Mois d'Auril dernierement paſſe a* Londres, *par les Depputez & Commis de Treſhault & Treſpuiſſant Prince nôtre Treſchier & Treſame Frere Couſin* le Roy d'Angleterre *& les Noſtres:*

Et oultre Ratiffions Approuvons & avons Agreable tous & chaſcuns les Pointz & Articles, en tout leur effect & contenu, qui ſont plus au long declairez, en tous & chaſcuns les Traictez Appendences & Deppendences d'iceulx, faitz & paſſez entre les ditz Depputez, Commis, Ambaſſadeurs, & Orateurs en ceſte Partie, Datees du Date deſſuſdite: A.D. 1515.

Et Jurons, *comme devant, iceulx & chaſcun d'eulx Garder & inviolablement Tenir de Point en Point ſans a iceulx ne a l'un d'eulx contrevenir ne aller a l'encontre en aucune Maniere,*

Et d'abondant Jurons *que, durant le dit Traictie, Nous ſerons bons Frere & Amy a nôtre dit Frere & Couſin* le Roy d'Angleterre, *& Luy Aiderons & Aſſiſterons a nôtre loyal Povoir en tout ce qui concernera le bien Eſtat & Seurete de ſa Perſonne & autrement, ſelon qu'il eſt ſpeciffie & declaire ou dit Traicte; moiennant qu'il fera le ſemble de ſa Part,*

Ainsi Nous ayde Dieu, et tous ses Sainctz, et les ditz Sainctes Euvangilles.

Fait a *Montargis*, le Huictieſme Jour de May, l'An Mil Cinq Cens & Quinze.

Francoys.

Inſtrumentum Publicum ſuper Præſtatione Juramenti.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Ex Autogr. In Nomine Domini Amen.

Hujus præſentis Publici Inſtrumenti Tenore cunctis fiat Manifeſtum quòd,

Anno ejuſdem Domini *Milleſimo Quingenteſimo Decimo quinto*, Indictione Tertiâ, Menſis verò Maii Die Octavâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Leonis*, Divinâ Providentiâ, *Papæ Decimi* Anno Tertio,

In noſtrorum Notariorum Publicorum & Teſtium infraſcriptorum Præſentia,

Sereniſſimus & Invictiſſimus Dominus noſter *Franciſcus Francorum Rex* Chriſtianiſſimus perſonaliter exiſtens in Capella Caſtri Montiſargi Senonenſis Diœceſis, tactis per eum Sacroſanctis Euvangeliis, præſtitit ſolemne Juramentum ſuper Obſervantia cujuſdam Tractatûs Pacis, Unionis, & Amicitiæ, initi concordati & concluſi inter Oratores & Ambaſſiatores præfati Chriſtianiſſimi Regis ex una, & Oratores Nuncios & Deputatos Illuſtriſſimi *Regis Angliæ* Partibus ex altera, Die Quintâ Menſis Aprilis ultimò præteriti, in Civitate *Londonarium* A.D. 1515.

A.D. 1515. Hen. 8.

Præſente & pro præfato *Rege Angliæ* ſtipulante Reverendo in Chriſto Patre Domino *Nicolao Weſt* Decretorum Doctore *Epiſcopo Elienſi Electo* ipſius *Regis Angliæ* Oratore & Procuratore,

Cujus quidem Juramenti Forma ſequitur.

Nous Francoys *&c. prout in Juramento patet.*

De quibus Præmiſſis omnibus & ſingulis idem Reverendus Dominus *Nicolaus Elienſis Epiſcopus Electus*, Nomine quo ſupra, petiit a Nobis Notariis ſubſignatis Inſtrumentum ſeu Inſtrumenta ſibi fieri.

Acta fuerunt hæc ſub Anno, Indictione, Menſe, Die, & in Loco prædictis;

Præſentibus ibidem,

Strenuis ac Nobilibus Viris Dominis,
Renato Baſtardo Sabaudiæ Comite de Tenda,
Ymberto de Baſternay Domino de Boſchage,
Arturo Gruffier Domino de Boiſy Magno Magiſtro Franciæ,
Magiſtro *Petro de la Vernade* Magiſtro Requeſtarum Hoſpitii Ordinario,
Militibus,
Et *Nicolao de Neufville* præfati Chriſtianiſſimi Regis Secretario,
Teſtibus ad Præmiſſa vocatis.

A.D. 1515. Hen. 8.

Et ego Johannes Paſtilli *Presbyter Remenſis Dioceſis in Decretis Bacalarius, Publicus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritatibus Curiæque Metropolis Remenſis Notarius Juratus, quia prædicti Juramenti Præſtationi cæteriſque Præmiſſis omnibus, dùm ut ſupraſcribuntur agerentur & fierent, unà cum prænominatis Teſtibus Notario ſubſcripto, præſens fui, eaque fieri vidi ſcivi & audivi, ea propter huic præſenti Publico Inſtrumento Manu meâ propriâ fideliter ſcripto Signum meum conſuetum appoſui, in Fidem & Teſtimonium omnium & ſingulorum Præmiſſorum requiſitus.*

J. Pastilli Notar.

Et Ego Johannes Spitalerii *Dignenſis Diœceſis, Apoſtolicâ Auctoritate Notarius, quia Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut ſupraſcribuntur, agerentur, dicerentur, & fierent, & quia prædicti Juramenti Præſtationi, cæteriſque Præmiſſis omnibus ut ſupra præſens unà cum prænominatis Teſtibus fui & Notario ſupraſcripto, eaque fieri vidi ſcivi & audivi, ea propter huic præſenti Publico Inſtrumento, Manu alienâ fideliter ſcripto, Signum meum conſuetum appoſui, in Fidem omnium & ſingulorum Præmiſſorum requiſitus & rogatus.*

J. Spitalerii Not.

Obligatio pro Pecunia ſolvenda.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Ex Autogr.

Franciſcus, Dei Gratiâ, *Francorum* Rex, Dux *Mediolani*, & *Januæ* Dominus, Univerſis, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, Salutem.
Sciatis quòd,
Cùm in quodam Tractatu,
Dato in *Civitate Londoniarum*, Quinto Die Menſis Aprilis, *Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quarto* ante Paſcha,
Per *Johannem de Selua* Jurium Doctorem Curiæ noſtræ Parlamenti Burdegalenſis Primum Præſidentem, & *Petrum de la Guiche* Militem ejuſdem Loci Dominum Ballivum Matiſconenſem & Lugdunenſem, Oratores, Commiſſarios, Ambaſſiatores, Procuratores, & Nuncios noſtros ſpeciales, ad hoc ſufficienter per Nos auctoriſatos legitimè conſtitutos ac ſpecialiter Deputatos, inito, facto, concordato, & concluſo,

A.D. 1515.

Iidem Oratores noſtri, virtute Commiſſionis noſtræ eis ad hoc per Nos Datæ & Conceſſæ, & de Mandato noſtro ſpeciali, ex certis Cauſis in eodem Tractatu pleniùs ſpecificatis, pro Nobis & Nomine noſtro, promiſerunt Illuſtriſſimo & Potentiſſimo *Regi Angliæ Henr. Octavo* Fratri Conſanguineo & Confœderato noſtro Cariſſimo Summam *unius Milionis ſive Decies Centum Milium Coronarum Auri de Sole* boni Auri & juſti Ponderis ac Valoris nunc Curſum habentis in Francia (Demptâ ſolùm & Exemptâ Summâ *Quinquaginta Milium Francorum*, unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes, per, Celebris Memoriæ, *Ludovicum nuper Francorum Regem* dicto *Regi Angliæ* in Villa Caleſiæ ſolutâ in Menſe Novembris ultimò præterito) ſolvendarum eidem *Regi Angliæ*, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, ejuſve aut eorum Deputato vel Deputatis in Coronis Auri de

A.D. 1515. Hen. 8. de Sole Valoris antedicti Locis, Terminis, Modo, & Formâ ſequentibus; videlicet,

Quòd Nos Solveremus ſeu Solvi faceremus dicto *Regi Angliæ*, ejuſve Hæredibus & Succeſſoribus, aut eorum Deputato vel Deputatis, *Primo Die præſentis Menſis Maii*, in *Opido Caliſiæ*, in *Coronis Auri de Sole*, *Quinquaginta Milia Francorum* (unoquoque Franco valente viginti Solidos Turonenſes) quæ faciunt Summam *Viginti Sex Milium Trecentarum Quindecim Coronarum de Sole & Triginta Solidorum Turonenſium*,

Et *Primo Die Menſis Novembris* ex tunc proximò ſequente, in eodem *Opido Caliſiæ*, ſimiliter in præfatis Coronis Auri, *alia Quinquaginta Milia Francorum prædictorum*,

Et *Primo Die Maii* ex tunc proximè ſequente, pariformiter in dicto *Opido Caliſiæ*, in Coronis Auri Valoris prædicti, *alia Quinquaginta Milia Francorum Valoris antedicti*,

Et ſic, de Termino in Terminum, & de Anno in Annum, donec & quouſque dicta Summa *Unius Millionis ſive Decies Centum Milium prædictarum Coronarum Auri de Sole*, per Nos aut Succeſſores noſtros, Noſtróſve aut eorum Deputatum vel Deputatos, præfato *Regi Angliæ*, Hæredibus aut Succeſſoribus ſuis, ejuſve aut eorum Deputato vel Deputatis (Prædictâ Summâ *Quinquaginta Milium Francorum in Coronis Auri de Sole ut præmittitur ſolutâ* Deductâ & Exceptâ) plenè & integrè ſoluta fuerit,

Ad quam quidem Solutionem, benè & fideliter ſic ut præfertur faciendam, Auctoritate noſtrâ quâ ſupra, per eundem Tractatum Aſtrinxerunt & Obligaverunt præfato *Regi Angliæ* Nos, Hæredes & Succeſſores noſtros, Regna, Patrias, Terras, Dominia, ac Bona quæcunque præſentia & futura, ac ſingulos Subditos noſtros & eorum Bona ubicunque reperta,

Et inſuper, pro omnium & ſingulorum Præmiſſorum fideliori Solutione & firmiori Obſervantiâ, ſub Modo, Formâ, Locis, & Terminis prædictis faciendâ & perimplendâ, Aſtrinxerunt & Obligaverunt, per eundem Tractatum, Nos, Hæredes & Succeſſores noſtros, eidem *Regi Angliæ*, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, ſub Pœnis Cameræ Apoſtolicæ, & per *Obligationem de Niſi*,

Promittentes inſuper & per eundem Tractatum Nos Obligantes quòd, pro firmiori Solutione *Unius Milionis Coronarum Auri de Sole prædictarum* & cujuſlibet Partis ſive Particulæ ejuſdem, ſic ut præfertur faciendâ (dictâ Summâ *Quinquaginta Milium Francorum* ut præmittitur Deductâ & Exceptâ) quòd Nos ſimiliter, per Literas noſtras Patentes, Manu noſtrâ ſubſcriptas & Magno Sigillo noſtro ſigillatas, bonâ Fide & in Verbo Regio, Promitteremus, Aſtringeremus, & Obligaremus præfato *Regi Angliæ*, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, Nos, Hæredes & Succeſſores noſtros, Regnum, Patrias, Terras, & Dominia noſtra quæcunque, ac Bona noſtra præſentia & futura, ſingulóſque Subditos noſtros & eorum Bona ubicunque fuerint reperta, prout in dicto Tractatu de Data prædicta pleniùs & clariùs continetur, ad quem Nos referimus, & hic de Verbo in Verbum pro inſerto haberi volumus, A.D. 1415. Hen. 8.

Nos igitur *Franciſcus*, Dei gratiâ, *Francorum Rex* antedictus omnia & ſingula Præmiſſa Obligationes Aſtrictiones & alia quæcunque per dictos Oratores noſtros Auctoritate & Mandato noſtris Acta Facta aut Geſta, Rata Grata & Firma habentes & haberi volentes, dictum Tractatum & omnia & ſingula in eodem contenta & ſpecificata per Præſentes Ratifficamus & Approbamus; Supplentes omnes & ſingulos tàm Juris quàm Facti Defectus ſi qui fortaſsè intervenerint,

Ac, pro firmiori Solutione dictæ Summæ *Unius Milionis ſive Decies Centum Milium Coronarum Auri* prædictarum & cujuſlibet ejuſdem Summæ Partis ſive Particulæ, Locis, Terminis, Modoque, & Formâ prædictis faciendâ (Præfata Summâ *Quinquaginta Milium Francorum* per Celebris Memoriæ *Regem Ludovicum* ſolutâ deductâ & Defalcatâ, & pariter aliâ Summâ *Quinquaginta Milium Francorum Valoris* prædicti Primo Die præſentis Menſis Maii in Villa Caleſiæ per Nos aut Deputatum noſtrum etiam Solutâ (ſi & quatenus ſoluta fuerit) ſimiliter Deductâ & Defalcatâ) & caſu quo ante Datam Præſentium ſoluta non fuerit, promittimus eam ſolvere aut ſolvi facere in dicta Villa Caliſiæ primo Die Menſis Junii proximè futuri,

Pro cujus etiam Summæ fideli Solutione tunc & ibidem faciendâ, ſi Soluta non fuerit, Præfato *Regi Angliæ*, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, Aſtringimus & Obligamus per Præſentes Nos bonâ Fide & in Verbo Regio, Hæredeſque & Succeſſores noſtros, Regnum, Patrias, Terras, & Dominia noſtra quæcunque, ac Bona noſtra præſentia & futura quæcunque, ſinguloſque Subditos noſtros & eorum Bona ubicunque fuerint reperta:

A.D. 1515. Hen. 8.

Ac inſuper, pro firmiori Solutione Summæ *reſtantis jam dicti Unius Milionis*, Modo & Formâ Lociſque & Terminis ut prædicitur fideliter faciendâ, Aſtringimus etiam & Obligamus Nos per Præſentes, Hæredes & Succeſſores noſtros, prænominato *Regi Angliæ*, Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, ſub Pœnis Cameræ Apoſtolicæ, & per *Obligationem de Niſi*; Renunciantes in hac Parte expreſsè & in vim Pacti omni Privilegio, Cautelæ, Juris Beneficio, Exceptioni non Numeratæ Pecuniæ, ſimulati Contractûs non ſic facti aut celebrati, doli mali, ac omnibus & ſingulis Exceptionibus & Defenſionibus tàm Juris quàm Facti, quibus effectus Præſentium poſſet quomodolibet Impediri.

In cujus rei Teſtimonium præſentibus Literis Manu noſtrâ ſignatis Sigillum noſtrum duximus apponendum.

A.D. 1515. Hen. 8.

Datum apud *Montem Argum*, Die Octavâ Menſis Maii, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo Quinto, Et Regni noſtri Primo.

Subter plicam,

Francoys.

Super plicam.

Per Regem.

De Neufville.

Sub Sigillo Magno ceræ albæ a duplici cauda pergamenæ pendente.

Inſtrumentum Summiſſionis pro una Millione ſolvenda.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Ex Autogr.

Anthonius de Tenda*, Miſeratione Divinâ, *Regenſis Epiſcopus*, univerſis & ſingulis præſentibus & futuris, præſentes Literas inſpecturis, Salutem in eo qui eſt omnium vera Salus,

Notum Facimus quòd,

Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo quinto, Indictione Tertiâ, Menſis verò Maii Die Octava, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Leonis*, Divinâ Providentiâ, *Papæ Decimi* Anno Tertio,

In noſtra & Notariorum Publicorum per Nos in Actorum Scribas ad Infraſcripta aſſumptorum Teſtiumque Infraſcriptorum ad hæc vocatorum Præſentia,

Sereniſſimus & Chriſtianiſſimus Princeps ac Dominus noſter Dominus *Franciſcus*, Dei gratiâ, *Francorum Rex*,

Apud *Montem Argum* & in Caſtro ejuſdem Loci Diœceſis Senonenſis, Loco & Territorio ad ea quæ ſequuntur peragenda per Loci Ordinarium Nobis accommodato, ut ex Literis ſuper hoc confectis conſtat (quarum Tenor inferiùs inſeritur) perſonaliter exiſtens,

Et ſua Benignitate & ſpontanea voluntate ſuppoſuit & ſubmiſit Se Nobis *Anthonio Epiſcopo antedicto*, noſtræque ac Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Juriſdictioni Cohertioni & mero Examini, Ipſamque noſtram & Cameræ Apoſtolicæ prædictæ Juriſdictionem in eum & locum prædictum quoad Infraſcripta prorogavit,

Ac tunc & ibidem coram Nobis *Anthonio Epiſcopo*, Judice ſic in ea parte competente, antedicto Loco pro Tribunali Sedente, Præfatus Chriſtianiſſimus Princeps Dominus *Franciſcus Francorum Rex*, liberè ſpontè & ex ejus certa ſcientia, Recognovit & confeſſus fuit, palàm publicè & expreſsè, Se, Hæredeſque & Succeſſores ſuos, per Contractum Conventionem & Pactum validum & ſolemne, debere Illuſtriſſimo Principi *Henrico*, eadem gratiâ, *Angliæ Regi*, ejuſque Hæredibus & Succeſſoribus, Summam *Unius Milionis ſive Decies Centum Milium Coronarum Auri de Sole* Valoris Curſum habentis in Francia, ex certis Cauſis in quibuſdam Litteris Obligatoriis, de Dato *Septimi Diei Menſis Auguſti* ultime præteriti, per Oratores Claræ Memoriæ *Ludovici Regis Francorum* Domini & Soceri ſui nuper deffuncti (cujus animæ propitietur Altiſſimus) ad hoc ſufficienter auctoriſatos concluſis & factis, ac præfato *Regi Angliæ* traditis & deliberatis, necnon ex aliis Literas *Quinta Die Menſis Aprilis* ultimè præteriti, per Oratores ſuos ad hoc ſufficientem Poteſtatem habentes confectis, & jamdicto *Regi Angliæ* traditis, & per ipſum Chriſtianiſſimum Regem, *Die Octava præſentis Menſis Maii*, per Literas ſuas Patentes, Manu ſuâ ſubſcriptas & Magno Sigillo ſuo ſigillatas, Ratifficatis Approbatis & Emologatis, quarum Literarum Obligatoriarum Tenores hic pro expreſſis haberi voluerit & ad Illas ſe Retulit,

A.D. 1515.

Exceptis tamen & Defalcatis de dicta Summa *Unius Millionis ſive Decies Centum Milium Coronarum Auri* Centum Mille Francis, unoquoque Franco Valoris Viginti Solidorum Turonenſium, cujuſquidem Summæ Media Pars quæ eſt *Quinquaginta Milium Francorum* fuit ſoluta per Celebris Memoriæ jamdictum *Ludovicum nuper Francorum Regem* dicto *Regi Angliæ* in Villa Caliſiæ in Menſe Novembris ultimè præterito, & alia Media Pars per dictum Chriſtianiſſimum Regem in hoc Menſe Maii in dicta Villa Caliſiæ præfato *Regi Angliæ* aut ejus Deputato ſeu Deputatis,

Attamen, ſi dicta Summa *Quinquaginta Milium Francorum* per jam dictum *Chriſtianiſſimum Regem* non comperiretur Soluta ante Datam Præſentium, non intelligit idem *Chriſtianiſſimus Rex* nec intendit illam Summam excipere aut defalcare a jam dicta Obligatione Summæ *Unius Milionis ſive Decies Centum Milium*, ſed Illam ſolvere Modo & Formâ infraſcriptis; videlicet,

Dictus *Rex noſter Franciſcus* ejuſque Hæredes & Succeſſores ſolvent ſeu ſolvi facient *Regi Angliæ* ſupradicto aut ejus Hæredibus & Succeſſoribus, ſeu ejus vel eorum Deputato vel Deputatis, in *Opido Caliſiæ*, Primo Die Menſis Junii proximè futuri, in Coronis Auri de Sole prædictis, *Quinquaginta Milia Francorum, unoquoque Franco* valente viginti Solidos Turonenſes, quæ faciunt Summam *Viginti Sex Milium Trecentarum Quindecim Coronarum Auri de Sole & Triginta Solidorum Turonenſium*, pro Secunda Medietate dictæ Summæ *Centum Milium Francorum* ſuperiùs Demptorum & Defalcatorum, Caſu quo Primo Die Menſis Maii ultimè præteriti aut ante Datam Præſentium ſoluta non fuerit,

Et *Primo Die Menſis Novembris* proximò ſequente, in eodem *Opido Caliſiæ*, ſimiliter in *Coronis Auri, alia Quinquaginta Milia Francorum* prædictorum,

Et *primo Die Menſis Maii* ex tunc proximè ſequente, in prædicto *Opido Caliſiæ*, ſimiliter in Coronis Auri, *alia Quinquaginta Milium Francorum Valoris prædicti*,

Et deinde *Primo Die Menſis Novembris* inde ſequente pariformiter in *dicto Opido Caliſiæ*, ſimilem Summam *Quinquaginta Milia Francorum antedicti Valoris*,

Et ſic de *Termino Menſis Novembris ad Terminum Menſis Maii* & de Anno in Annum, juxta formam Literarum prædictarum de Data *Quintæ Diei Menſis Aprilis* ultimò præteriti, donec & quouſque quod reſtat Solvendum de dicta Summa *Unius Milionis ſive Decies Centum Milium Coronarum Auri de Sole prædictarum* per præfatum *Chriſtianiſſimum Regem* Hæredes aut Succeſſores ſuos, ejuſve aut eorum Deputatum vel Deputatos, præfato *Regi Angliæ*, Hæredibus & Succeſſoribus, ejuſve aut eorum Deputato vel Deputatis, plenè & integrè Perſolutum fuerit.

Requiſivit inſuper *Rex noſter Franciſcus* Nos *Anthonium Epiſcopum prædictum*, ſic ut præfertur pro Tribunali Sedentem, ut Nos in Eum Sententiam Excommunicationis in Scriptis ferremus & fulminaremus, ex nunc prout ex tunc, & ex tunc prout ex nunc, niſi præfato *Regi Angliæ*, ejuſve Hæredibus & Succeſſoribus eorumve Deputato aut Deputatis, Loco, Terminis, Modóque, & Formâ ſupraſcriptis, ſolvat aut ſolvi faciat id quod Reſtat Solvendum de dicta Summa *Unius Milionis ſive Decies Centum Milium Coronarum prædictarum* & quamlibet earum Partem ſive Particulam:

Et quòd, in Eventu non Solutionis Summæ Reſtantis de dicta vel alicujus ejuſdem Summa *Unius Milionis* Parcellæ ſive Particulæ dictis Temporibus Terminis aut Locis, aut eorumdem Terminorum aut Locorum uno ſive aliquo, Nos Judex, poſt quemlibet Terminum ſic elapſum, *dictum Franciſcum Regem* noſtrum Excommunicatum fuiſſe & eſſe denunciaremus ac denunciari faceremus & mandaremus;

Nos igitur *Anthonius Epiſcopus antedictus*, ſic ut præfertur pro Tribunali Sedentes, & ſolum Deum præ Oculis habentes, viſis auditis & intellectis prædictis Confeſſione & Requiſitione, præfatum *noſtrum Regem Franciſc.* Monivimus, & eidem Injunximus, Tenoréq; Præſentium Monemus & Injungimus, quatenus annuatim & ſingulis Annis Solvat Solvíve faciat, in Coronis Auri prædictis, eidem *Regi Angliæ*, ejuſve Hæredibus & Succeſſoribus, vel eorum Deputato vel Deputatis, Loco & Terminis Modo & Formâ antedictis, Summam *Centum Milium Francorum* Valoris prædicti donec & quouſque id quod reſtat Solvendum de dictâ Summâ *Unius Milionis ſive Decies Centum Milium Coronarum Auri* Valoris prædicti, ex cauſis ſupradictis eidem *Regi Angliæ* debitâ, aut ejus Hæredibus & Succeſſoribus, per præfatum Dominum noſtrum *Regem Franciſcum*, vel ejus Hæredes & Succeſſores, plenè & integrè Perſolutum fuerit; & hoc ſub Pœna Excommunicationis; quam quidem Sententiam Excommunicationis Nos Judex antedictus in eundem Dominum noſtrum *Franciſcum Regem*, ex nunc prout ex tunc, & extunc prout exnunc, ferimus & promulgamus in hiis Scriptis, niſi præfato *Regi Angliæ*, aut ejus Hæredibus & Succeſſoribus, ſeu ejus aut eorum Deputato vel Deputatis, Lo-

A.D. 1515. Hen. 8.

co & Terminis Modóq; & Formâ antedictis, ut præmittitur, ſolverit ſolvíve fecerit Annuatim in Coronis Auri Valoris antedicti *Centum Milium Francorum prædictorum*, donec & quouſque id quod reſtat ſolvendum de dicta Summa *Unius Milionis ſeu Decies Centum Milium Coronarum Auri de Sole prædictarum* præfato *Regi Angliæ* aut ejus Hæredibus & Succeſſoribus, ſeu eorum Deputato vel Deputatis, per præfatum Dominum noſtrum *Regem Franciſcum*, plenè & integrè Perſolutum fuerit:

Et, in Eventu non Solutionis dictæ Summæ vel alicujus ejus Parcellæ ſive Particulæ, dictis Temporibus Terminis aut Locis, aut eorumdem Terminorum aut Locorum uno ſive aliquo, Nos Judex prædictus eidem *Regi noſtro Franciſco* Comminamur per Præſentes quòd, poſt quemlibet Terminum ſic elapſum, Ipſum Excommunicatum publicè Denuntiabimus & Denunciari volumus, ſicque fieri faciemus & mandabimus.

Idem quoque *Rex Franciſcus* tunc & ibidem ſic ut præfertur coram Nobis Judice antedicto, pro Tribunali Sedente, Promiſit ac Se Aſtrinxit & Obligavit quòd dictæ Excommunicationis Sententiæ Relaxationem ſeu Abſolutionem nullo unquam tempore petet petíve faciet, nec eadem ſi gratis offeratur aut concedatur quoviſmodo utetur, niſi prius præfato *Regi Angliæ* de dicta Summa & qualibet ejus Particula ut præmittitur, cum omni damno & Intereſſe, plenè & integrè ſatisfecerit.

Renuntiavit inſuper expreſsè & in vim Pacti omni tàm Juris quàm Facti Privilegio, & præſertim Privilegio, ſi quod tale habeat, quòd per *Summum Pontificem* aut alium Judicem quemcunque pro aut ex quacunque Cauſa perſonaliter Excommunicari aut Excommunicatus Denunciari non poſſet, necnon omni Cautelæ Juris Beneficio Exceptioni non Numeratæ Pecuniæ ſimulati Contractûs ac omnibus aliis Exceptionibus & Deffenſionibus tàm Juris quàm Facti quibuſcunque, quibus effectus Præſentium quomodolibet impediri poſſet vel differri.

Sequitur Tenor Literarum Acomodationis Loci Reverendiſſimi in Chriſto Patris Domini Senonenſis Archiepiſcopi ipſius Loci Ordinarii.

Triſtandus de Salzar, Miſeratione Divinâ, *Senonenſis Archiepiſcopus* Galliarum & Germaniæ Primas Univerſis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem in Domino.

A.D. 1515. Hen. 8.

NOTUM FACIMUS quòd, Die Datæ Præſentium, Conceſſimus & Acomodavimus Concedimuſque & Acomodamus per Præſentes Reverendo in Chriſto Patri Domino *Antonio de Tenda*, Miſeratione Divinâ, *Epiſcopo Regenſi* Locum ſeu Territorium apud *Montem Argum* noſtræ Diœceſis Senonenſis, ad Recipiendum ſeu Acceptandum, in forma Cameræ Apoſtolicæ & aliàs, Submiſſionem, Prorogationem, Confeſſionem, Conſenſum, Obligationem, Acceptationem, & Renuntiationem Chriſtianiſſimi *Regis Franciſci*, ſecundùm Formam & Contenta in quodam Tractatu, inito inter Oratores, Ambaſſiatores, Nuncios, & Procuratores dicti Chriſtianiſſimi Regis ex unâ, & Oratores, Nuncios, ſeu Deputatos Sereniſſimi *Regis Angliæ* ex altera Partibus, in Civitate *Londoniarum* Die Quinta Menſis Aprilis ultimò lapſi, & ſuper hiis per *dictum Epiſcopum* Ferendum Sententiam ſeu Sententias ac Declarationes neceſſarias, Cæteráque omnia & ſingula, quoad dictum Actum ejuſque Circumſtantias & Deppendentias neceſſaria & oportuna, Gerendum & Faciendum, prout & quemadmodum facere poſſet in ſua Diœceſe, & pro hac Vice dumtaxat, abſque tamen noſtro in aliis Rebus Præjudicio.

Datum *Senonis* ſub Sigillo Cameræ noſtræ Die Octavâ Menſis Maii, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo Quinto.

Sic Signatum,
RICHER *de Mandato Domini.*

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium Præmiſſorum præſentes Litteras, per dictos Notarios ſubſcriptos in hanc publicam formam Redigi & publicari ac ſubſcribi mandavimus, noſtríque Sigilli Juſſimus & fecimus appoſitione communiri.

Datum & Actum *in dicto Caſtro Montis Argi*, ſub Anno, Indictione, Menſe, Die, & in Pontificatu prædictis;

Præſentibus ibidem,

Strenuis & Nobilibus Viris Dominis,
Renato Baſtardo Sabaudiæ Comite de Tenda,
Tmberto de Baſternay Domino du Boſchaige,
Guillermo de Monte Morencioco, Barone ejuſdem Loci,

Domino

A.D. 1515. Hen. 8. Domino *Arturo Gruffier* Domino de Boiſy, Magno Magiſtro Franciæ,

Magiſtro *Petro de la Vernade* Magiſtro Requeſtarum Hoſpitii,

Militibus,

Et *Nicolao de Neufville* præfati Chriſtianiſſimi Regis Secretario,

Cum pluribus aliis Teſtibus ad Præmiſſa vocatis.

Et ego Johannes Paſtilli *Presbyter Remenſis Dioceſis in Decretis Bacalarius, Publicus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritatibus Curiæque Metropolis Remenſis Notarius Juratus, quia Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic ut ſupraſcribuntur agerentur dicerentur & fierent, unà cum prænominatis Teſtibus Notarioque ſubſcripto, præſens fui, idcircò hoc præſens Publicum Inſtrumentum, Manu meâ propriâ fideliter ſcriptum, exinde ſubſcripſi Signoque & Nomine meis ſolitis & conſuetis Signavi, in Fidem & Teſtimonium veritatis omnium & ſingulorum Præmiſſorum requiſitus.* A.D. 1515. Hen. 8.

J. Pastilli Notar.

Et ego Johannes Spitalerii *Diguenſis Diæceſis, Apoſtolicâ Auctoritate Notarius, quia Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut ſupraſcribuntur, agerentur, dicerentur, & fierent, unà cum prænominatis Teſtibus Notarioque ſupraſcripto præſens fui, idcircò hoc præſens Publicum Inſtrumentum, Manu alienâ fideliter ſcriptum, ſubſcripſi, Signoque & Nomine meis ſolitis & conſuetis Signavi, in Fidem & Teſtimonium Veritatis omnium & ſingulorum Præmiſſorum requiſitus & rogatus.*

J. Spitalerii Not.

Sub Sigillo ceræ rubræ a duplici cauda pergamenæ pendente.

De Cuſtodia commiſſa Archiepiſcopo Eborum.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Pat. 7. H. 8. p. 1. m. 15. REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratiâ noſtrâ ſpeciali ac ex certâ Scientiâ & mero motu noſtris, Dedimus & Conceſſimus ac per Præſentes Damus & Concedimus Reverendiſſimo in Chriſto Patri *Thomæ Archiepiſcopo Eborum* Cuſtodiam omnium Maneriorum, Dominiorum, Terrarum, Tenementorum, Reddituum, Servitiorum, & Reverſionum cum pertinentiis, ac etiam Feodorum Militum, Curiarum, Advocationum Eccleſiarum, Capellarum, Cantariarum, Abbatiarum, Prioratuum, Hoſpitalium, & aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum, & aliorum Hæreditamentorum quorumcumque, quæ nuper fuerunt *Radulphi Bygod* Militis Defuncti, aut aliquorum aliorum ſeu alicujus alterius ad uſum ejuſdem *Radulphi*, aut unde idem *Radulphus* fuit ſolus Seiſitus in Dominico ſuo ut de Feodo, aut in Feodo qualitercumque Talliato, aut unde aliquis alius fuit ſive aliqui alii cum ipſo *Radulpho* aut cum aliquibus aliis Perſonis fuerunt Seiſitus vel Seiſiti in Dominico ſuo ut de Feodo aut aliter ad uſum ejuſdem *Radulphi* & Hæredum ſuorum, & quæ per ſive poſt Mortem ejuſdem *Radulphi* ac ratione Minoris Ætatis *Franciſci Bygod* Conſanguinei & Hæredis *prædicti Radulphi* (videlicet, Filii *Johannis* Filii *dicti Radulphi*) ad Manus noſtras devenerunt ſeu devenire debuerunt aut debebunt ullo modo, ac Cuſtodiam & Maritagium ejuſdem *Franciſci*, necnon totum Jus & Intereſſe noſtra in eodem Maritagio, abſque Diſperagatione, A.D. 1515.

Ac etiam Conceſſimus & per Præſentes Concedimus *præfato Archiepiſcopo* Cuſtodiam omnium Reverſionum omnium & ſingulorum Maneriorum, Terrarum, Tenementorum, Reddituum, & Servitiorum cum pertinentiis, ac Feodorum Militum, Advocationum Eccleſiarum, Capellarum, Cantariarum, & aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum quorumcumque, quæ aliqua Perſona ſive aliquæ Perſonæ ad Terminum Vitæ vel aliter de Hæreditate *dicti Franciſci* tenet ſeu tenent, cùm per ſeu poſt Mortem ejuſdem Perſonæ ſeu earumdem Perſonarum vel earum alicujus acciderit, necnon omnium eorumdem Maneriorum, Terrarum, Tenementorum, Reddituum, & Servitiorum ac cæterorum Præmiſſorum & eorum cujuſlibet immediatè poſt Mortem prædictarum Perſonarum & earum cujuſlibet,

Habendam & Tenendam Cuſtodiam omnium prædictorum Maneriorum, Terrarum, Tenementorum, ac cæterorum Præmiſſorum, necnon Maritagium ejuſdem *Franciſci* abſque Diſperagatione, ac etiam Cuſtodiam eorumdem Maneriorum, Terrarum, & Tenementorum ac cæte-

A.D. 1515. Hen. 8.

cæterorum Præmiſſornm immediatè poſt Mortem dictarum Perſonarum & earum cujuſlibet, *præfato Archiepiſcopo* Executoribus & Aſſignatis ſuis uſque ad plenam & legittimam Ætatem *præfati Franciſci*, ac quamdiu Maneria, Terræ, Tenementa, & cætera Præmiſſa cum pertinentiis in Manibus noſtris remanere contigerint, & quouſque debita & legalis Liberatio & Proſecutio inde extra Manus noſtras ſecundùm comunem Curſum Cancellariæ noſtræ habita & proſecuta fuerit:

Conceſſimus etiam & per Præſentes Concedimus eidem *Archiepiſcopo* omnia Exitus & Proficua, Reverſiones, Reventiones, & Emolumenta omnium Maneriorum, Terrarum, Tenementorum, & Reverſionum prædictorum, ac cæterorum Præmiſſorum, a tempore Mortis prædicti *Radulphi* hucuſque provenientia ſive creſcentia, tàm per Manus nunc ſeparalium Eſcaetorum & nuper ſeparalium Eſcaetorum in ſeparalibus Comitatibus, in quibus dicta Maneria, Terræ, Tenementa, Reverſiones, & cætera Præmiſſa ſeparaliter exiſtunt, quàm per Manus Receptorum, Ballivorum, Firmariorum & aliorum Occupatorum eorumdem & cujuſlibet inde Parcellæ, abſque Compoto ſeu aliquo alio inde Nobis vel Hæredibus noſtris reddendo ſolvendo vel faciendo:

Et volumus & Concedimus quòd quilibet Eſcaetorum, Receptorum, Ballivorum, Firmariorum, & aliorum Occupatorum prædictorum de hujuſmodi Exitibus, Proficuis, Reventionibus, & Emolumentis erga Nos & Hæredes noſtros Quieti & Exonerati exiſtant per Præſentes:

Et ſi de præfato *Franciſco* Humanitùs contingat antequam ad ſuam plenam & legittimam Ætatem pervenerit, Hærede ſuo vel Hæredibus ſuis tunc infra Ætatem exiſtente vel exiſtentibus, tunc Volumus & Concedimus præfato *Archiepiſcopo*, per Præſentes, quòd Ipſe & Aſſignati habeat & habeant Cuſtodiam Maneriorum, Terrarum, Tenementorum, & Reverſionum prædictorum, ac cæterorum Præmiſſorum cum Pertinentiis, ac omnia Exitus & Proficua eorumdem uſque ad plenam & legittimam Ætatem ejuſdem Hæredis ſive eorumdem Hæredum ſic infra Ætatem exiſtentis vel exiſtentium, ac quamdiu Maneria, Terræ, Tenementa, & Reverſiones prædicta, ac cætera Præmiſſa cum Pertinentiis in Manibus noſtris contigerint remanere, & quouſque debita & legalis Liberatio & Proſecutio inde extra Manus noſtras ſecundùm Curſum Cancellariæ noſtræ habita & proſecuta fuerit, ac Cuſtodiam & Maritagium ejuſdem Hæredis & eorumdem Hæredum, ſic infra Ætatem exiſtentis vel exiſtentium, abſque Diſperagatione, & ſic de Hærede in Hæredem, cum Cuſtodia eorumdem Maneriorum, Dominiorum, Terrarum, Tenementorum, & cæterorum Præmiſſorum cum pertinentiis, quouſq; aliquis Hæres hujuſmodi Hæredis aut Hæredum ad ſuam plenam & legittimam Ætatem pervenerit, ac quamdiu Maneria, Terræ, Tenementa, Reverſiones, ac cætera Præmiſſa cum pertinentiis in Manibus noſtris contigerint remanere, & quouſque legalis Liberatio & Proſecutio inde extra Manus noſtras ſive Hæredum noſtrorum inde proſecuta fuerit, ac quouſque præfatus *Archiepiſcopus* Officium Maritagii prædicti aſſecutus fuerit, abſque Compoto ſeu aliquo alio inde Nobis vel Hæredibus noſtris reddendo ſolvendo vel faciendo;

Eo quòd expreſſa mentio &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, nono Die Maii.

Per ipſum Regem.

Rex Scotorum ad Regem Franciſcum ſuper Comprehenſione in Tractatu Pacis Angliæ.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Ex Autogr.

ILluſtriſſimo Potentiſſimo & Chriſtianiſſimo Principi *Franciſco*, Dei gratiâ, *Francorum* REGI, *Mediolani* DUCI, & *Januæ* DOMINO, Fratri Conſanguineo & Confœderato Cariſſimo *Jacobus*, eadem Benignitate, *Scotorum Rex* Salutem & felices Succeſſus.

Quas Nono Aprilis Litteras ex Pariſiis veſtra dedit Majeſtas *Matheus de Villebreſme* Cubicularius veſter Ordinarius tertio Maii Nobis reddidit, Mandata & ſibi commiſſa enarravit, qui initam veſtro Nomine Pacem cum Illuſtriſſimo *Henrico Angliæ Rege* ſignificavit, iſtinc ad Rem tractandam *Johannem de Selua* Jurium Doctorem Curiæ Burdegalenſis Primum Præſidentem, & *Petrum de la Guiche* Loci ejuſdem Militem Ballivum Ma-

Matiſconenſem, illinc Reverendiſſimum in Chriſto Patrem *Thomam Eboracenſem Archiepiſcopum*, *Thomam Norfolchiæ Ducem* Theſaurarium & Mareſcallum Angliæ, Reverendum Patrem *Ricardum Wintonienſem Epiſcopum* Privati Regis Sigilli Cuſtodem, Egregium Virum *Johannem Toung* Legum Doctorem & Angliæ Vicecancellarium, Pacis Auctores oſtendit:

Inde Concordiæ Commoda eleganter diſſerens Pacis Cauſas & prudenter & accuratè expoſuit; vobis, videlicet, ſuas Vires a Chriſti Fidelium Cervicibus adverſus Chriſti Hoſtes vertere in Animo eſſe, & ob id conciliandæ Amicitiæ inter Chriſtianos Principes, ſuos maximè Cognatos & Confœderatos, ſtuduiſſe, ac, per Gallorum cum Scotis Regibus Neceſſitudine, Nos in memorato Pacis Fœdere Comprehendiſſe & Nominâſſe; ea tamen Lege ſi poſt Quintum decimum Maii hinc ab hoſtili Incurſu in Anglos ceſſetur, & infra Tres Menſes ab Iniita Pace modo Comprehendi Nobis placeat per noſtras Literas declaretur, id quod veſtris exinde Litteris *Anglorum Regi* ſub idem Temporis intimandum ex Fœdere cavetur, multa denique in hanc Sententiam afferens Nos poſitis Armis Pacem amplecti veſtro Nomine hortatus eſt.

Ad hæc Reverendus Pater *Balthaſar Stewardus*, Felicis Recordationis, *Julii Secundi* Secretarius nunc *Leonis Decimi* Pontificis Maximi apud Nos Orator Annum integrum moratus ut *inter Nos* & *Angliæ Regem* Pacem curaret, cùm veſter nos adiret *Cubicularius*, a Sanctiſſimo Romam vocatus, pro credita ſibi Legatione *Leonem Decimum* Pontificem Summum a ſuæ Aſſumptionis Initio Pacem in Dominico Grege omni Studio quæſiſſe & quærere diſertè enarravit, ut pacatis præſertim Criſtianorum Rebus Bellum in Fidei noſtræ ſævos Hoſtes Beatiſſimi *Leonis* Ductu auſpicaretur;

Nos proinde orare & liberiùs monere non deſtitit nè Univerſalis & Pia in Turchiam Expeditio per Nos ſtetiſſe aſſeratur, & dicendo uſque valuit ut Procerum Animi in vindictam aut Mortem parati ad Sancta Pontificis Monita intenderent.

Illuſtriſſime Potentiſſime & Chriſtianiſſime Princeps Frater & Conſanguinee Cariſſime,

Quam ſuperiores Dies adverſus noſtra in Curia tulimus Fortunam ſatis ſuperq; Hominum Ora occupant; ſed Scotis tum Graviora paſſis frequens interim cum Hoſte Congreſſus Feliciora ſperare juſſit & accepta rependere Dampna, docuit præterea, cùm Mala nondum Animo exciderint, Nos, de Hoſtium Viribus minùs formidantes, Pacem in præſens recuſâſſe, mirum non fuiſſet qui nec de Induciis cum Hoſte unquam cogitaverimus, verùm nè a Sereniſſimo Contumaciores judicaremur, aut *Majeſtatis veſtræ* Fraterna acta, etiam Pace duriora, non approbare, neve ſalutiferum in ſpurcidos Turchas Bellum demorari dicamur, utque Chriſti Fideles in Chriſti Hoſtes pronos eſſe Scotos & ſuas præterire Injurias eâ Cauſâ intelligant, ad Dei optimi Maximi, ejuſque Genetricis intemeratæ, Cœleſtis Curiæ Laudem, & Reipublicæ Chriſtianæ Incrementum, Sanctiſſimi pia monita & veſtros pro Majorum & noſtro Sanguine ſuaſus ſequentes, iniitam per vos cum Illuſtriſſimo Nobis Avunculo *Anglorum Rege* Pacem & Comprehenſionem hujuſmodi, de Prælatorum & Procerum Regni noſtri Aſſenſu, Acceptamus, Approbamus, & Ratificamus;

Cujus & vos certiores reddere volentes Declaratorias & Patentes has Literas, noſtro Magno Sigillo roboratas, iſtuc ferendas dedimus, eaſdem obſervare & obſervari facere quantum Nos contingunt, ſi contra identidem fiat, ſanctè promittimus.

Teſtibus,

Reverendiſſimo *Jacobo Glaſguenſi Archiepiſcopo* Cancellario,
Reverendo *David Liſmorenſi Epiſcopo*,
Conſanguineis noſtris Illuſtribus,
Archibaldo Anguſiæ,
Colino Ergadiæ,
Jacobo Araniæ,
Jacobo Mortoniæ,
Willielmo Eroliæ,
Hugone Eglitoniæ,
Comitibus,
Spectabilibus Dominis,
Alexandro de Hume Regni noſtri magno noſtro Camerario & Marchiarum Gardiano,
Johanne de Erſkin,
Johanne de Simple,
Niniano de Roſſe,
Johanne de Leſter,
Magnis Baronibus,
Venerabilibus in Chriſto Patribus,
Johanne Priore Sancti Andreæ,
Georgio Sanctæ Crucis,
Roberto de Paſleto,
Patricio de Cambuskynneth Secretario noſtro,
Johanne de Jedbourgh,
Abbatibus,
Jacobo de Dunfermlyng Poſtulato,

A.D. 1515.
Hen. 8.

Gawino Sancti Andreæ Archidiacono
Conſilii noſtri & Regiſtri Clerico,
Clariſſimis & Inſignibus Viris,
Patricio de Crauſtonn,
Andrea de Ceſfurde,
Andrea de Farnyhirſt,
Equitibus Auratis.

Datum ex *Oppido noſtro Edinburgi*, Decimo quinto Maii, Anno Quintodecimo ſupra Milleſimum & Quingenteſimum.

Per Regem & Concilium &c.

Paintan.

Sub Sigillo Magno Ceræ albæ a cauda Pergamenæ pendente.

Dux Albaniæ ad Eundem.

A.D. 1515.
An. 7. *H.* 8.
Ex Autogr.

A Treſhault Treſexcellent Treſchriſtien & Treſpuiſſant Prince *Francoys*, par la Grace de Dieu, Roy *de France, Jehan* Duc *d'Albanye*, Conte *de la Marche de Mar & de Guereach*, Seigneur *de Anerdel & de l'Iſle de Man*, Regent & Proiecteur *du Royaume d'Eſcoſſe*, Salut & Treſlongue Proſperite.

Treſhault Treſexcellent Treſchriſtien & Treſpuiſſant Prince.

Comme il ſoit ainſi que, avant nôtre venue en ce Paiis, par *Monſeigneur le Roy* nôtre bon Frere Couſin & Allye, Gens de ſon Conſeil, Prelatz & Seigneurs de ſon Royaume, a vôtre Perſuaſion & Requeſte, ait eſte Acceptee & Approuvee la Comprehencion de mon dit Seigneur *le Roy*, & ſon dite Royaume ou Traicte de Paix conclud & accorde entre *Vous* & *le Roy d'Angleterre* le Cinqueſme Jour d'Auril derrenier paſſe,

Nous, a ceſte Cauſe, deſirans ſur toutes Choſes le Bien de la Paix, & parvenir par tous bons Moyens a l'Obſervation & Entretenement d'icelle, entre les Princes Chriſtiens, la dite Acceptation, faicte a *Edimbourg le xv. de ce Moys*, avons, en tant que a Nous touche & beſoing ſeroit, comme *Regent* & *Protecteur* ſuſdit, par ces Preſentes Ratiffiee Confirmee & Approuvee, Ratiffions Confirmons & Approuvons.

Et en Teſmoing de ce Nous avons Signe de nôtre Seing Manuel & fait ſeeller de nôtre Seel ces dites Preſentes.

Faictes & Donnees, en la *Ville de Glaſco*, le xxij Jour de May, l'An Mille Cinq Cens & Quinze.

Jehan.

Par Monſeigneur le Duc Regent & Protecteur.

Marchal.

Sub Sigillo Ceræ rubræ a cauda Pergamenæ pendente.

De Conceſſione Temporalium Elien.

A.D. 1515.
An. 7. *H.* 8.
Pat. 7. *H.* 8.
p. 2. *m.* 12.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd,

Cùm Eccleſia & Epiſcopatus Elienſis, per Mortem, Bonæ Memoriæ, *Jacobi Stanley* nuper & *ultimi Epiſcopi* Loci illius vacaverint & Paſtoris ſolatio fuerint deſtituti, & quod Nobis per *Priorem & Conventum de Ely* prædicta & Succeſſores ſuos, pro Cuſtodia Epiſcopatûs & Temporalium ejuſdem Epiſcopatu illo tunc ſic vacante, ſi per unum Annum vacâſſet, de *Duobus Millibus Librarum* pro Anno illo, &, ſi Minori Tempore quàm per Annum hujuſmodi Vacatio durâſſet, tunc per eoſdem *Priorem & Conventum* & Succeſſores ſuos prædictos, de Rata dictorum *Duorum Millium Librarum* per Annum, pro Rata Temporis, Nobis proinde reſponderi debeat,

De Gratia noſtra ſpeciali, ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris Damus & Concedimus, pro Nobis & Hæredibus noſtris, *Nicholao Weſt nunc Electo Elienſi Epiſcopo* & Aſſignatis ſuis, quòd Ipſe, a tempore Mortis dicti *Jacobi Stanley*, quamdiu Epiſcopatum prædictum de Epiſcopo dictæ Eccleſiæ vacare contingat, habeat & percipiat, per Manus *Prioris & Conventûs* dictæ Eccleſiæ Elienſis & Succeſſorum ſuorum, dicta *Duo Millia Librarum*, ſi Vacatio Epiſcopatûs illius a tempore Mortis prædicti *Jacobi Stanley* per unum Annum *ſit* duratura,

Et ſi Epiſcopatum illum minori vel majori tempore quàm per unum Annum a tempore Mortis dicti *Jacobi nuper Epiſcopi* vacare contigerit, quòd tunc idem *Nic.*

Weſt

A.D. 1515. Hen. 8.

Weſt nunc *Elienſis Epiſcopus*, & Aſſignati ſui habeant & percipiant, per Manus dictorum *Prioris & Conventûs* & Succeſſorum ſuorum, omnes ac tantas & hujuſmodi Denariorum Summas, quæ ad Nos per Mortem præfati *Jacobi Stanley nuper Epiſcopi* & ratione Vacationis Epiſcopatûs illius pertinent aut pertinere poterint ſeu debuerint, juxta Ratam *Duorum Millium Librarum* per Annum, pro rata Temporis quo Epiſcopatum illum a tempore Mortis dicti *Jacobi nuper Epiſcopi* per minus vel majus tempus vacare contigerit, & omne id quod ad Nos de Duobus Millibus Librarum prædictis, occaſione Vacationis prædictæ, pertineat ſeu pertinere debeat ſeu poterit,

Habenda Tenenda & Percipienda eidem *Nicholao Weſt*, nunc *Electo Elienſi Epiſcopo*, & Aſſignatis ſuis prædictis, de Dono noſtro, adeò plenè integrè & liberè prout Nos vel Hæredes noſtri, occaſione hujuſmodi Vacationis Epiſcopatûs prædicti, haberemus aut perciperemus, ſi præſens Conceſſio noſtra facta non fuiſſet:

Et inſuper, de Gratia noſtra ſpeciali, ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, Damus & Concedimus, pro Nobis & Hæredibus noſtris, prædicto *Nicholao Weſt*, nunc *Electo Elienſi Epiſcopo*, & Aſſignatis ſuis prædictis, omnia & omnimoda Feoda Militum quæ tenentur de Epiſcopatu prædicto, & Eſcaetas Terrarum & Tenementorum, ac Bonorum & Catallorum quorumcumque, cum pertinentiis, prædicto Epiſcopatui Elienſi qualitercumque pertinentia ſpectantia ſive incumbentia, ac Cuſtodiam omnium eorumdem quæ per Mortem dicti *Jacobi nuper Epiſcopi*, durante Vacatione hujuſmodi ejuſdem Epiſcopatûs, ad manus noſtras ſive ad Nos devenerunt aut acciderunt, ſeu devenire aut accidere debuerunt debeant aut debebunt ſeu devenient a tempore Mortis ejuſdem *Jacobi nuper Epiſcopi* durante hujuſmodi Vacatione ejuſdem Epiſcopatûs, ac omnes Denariorum Summas de Præmiſſis ſive eorum aliquo provenientes,

Habenda & Tenenda omnia eadem Feoda Militum & Eſcaetas cum pertinentiis, ac Cuſtodiam omnium eorumdem, ac omnes & omnimodas Denariorum Summas, durante dicto tempore Vacationis, eidem *Nicholao Weſt*, nunc *Electo Epiſcopo*, & Aſſignatis ſuis prædictis, a tempore Mortis prædicti *Jacobi nuper Epiſcopi* quamdiu Epiſcopatum illum vacare contigerit, ac omnia cætera Præmiſſa, abſque aliquo Nobis vel Hæredibus noſtris pro Præmiſſis ſeu aliquo Præmiſſorum reddendo ſeu faciendo, & abſque impetitione, moleſtatione, perturbatione, ſeu inquietatione Noſtri vel Hæredum noſtrorum, Juſticiariorum, Eſcaetorum, Vicecomitum, aut aliorum Ballivorum ſeu Miniſtrorum noſtrorum ſive Hæredum noſtrorum quorumcumque:

Et inſuper, ex certa Scientia & mero Motu noſtris prædictis, Concedimus, pro Nobis & Hæredibus noſtris prædictis, quòd tàm prædictus nunc *Electus Epiſcopus*, & Aſſignati ſui prædicti, quàm præfati *Prior & Conventus* & Succeſſores ſui prædicti, & eorum quilibet, de dictis *Duobus Millibus Librarum* per Annum, & qualibet inde Parcella, pro Rata, inde Nobis pertinentibus, pro tempore quo Epiſcopatum prædictum a tempore Mortis dicti *Jacobi* nuper *Epiſcopi* vacare contigerit, pertinet pertinebit aut pertinere debuerit, erga Nos & Hæredes noſtros exonerentur & acquietentur per Præſentes;

Eo quòd expreſſa mentio &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo octavo Die Maii.

Per Breve de Privato Sigillo.

Intimatio de Comprehenſione Scotorum.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Ex Autogr.

Franciſcus, Dei Gratiâ, *Francorum* Rex, *Mediolani* Dux, & *Januæ* Dominus, Sereniſſimo Illuſtriſſimo ac Potentiſſimo Principi *Henrico Angliæ Regi* Fratri Conſanguineo & Confœderato noſtro Cariſſimo, Salutem.

Cùm,

In Tractatu Pacis,

Concluſo in *Civitate Londoniarum Die Quinta Menſis Aprilis*, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quinto more Romano computando,

Inter Oratores Ambaſſiatoreſque noſtros & veſtræ Serenitatis Oratores Deputatos ac Nuncios ſpeciales,

Illuſtriſſimus ac Potentiſſimus Princeps *Rex Scotiæ* Conſanguineus noſter Cariſſimus, ejuſque Regnum, Terræ, Patriæ, Subjecti, Habitatores, & Incolæ quicumque per Nos & pro Parte noſtra ſint comprehenſi,

A.D. 1515.
Hen. 8.

Caveaturque quòd dictus *Rex Scotiæ*, infra Tres Menſes Datam dicti Tractatûs ſequentes, declararet & ſignificaret Nobis, per ſeparatas & diſtinctas Literas Patentes, Magno ſuo Sigillo ſigillatas & Manibus ſuis ſignatas, ſi per Nos comprehendi voluerit, prout de ſupradictis apparet per Duos Articulos dicti Tractatûs,

Quorum Tenor ſequitur, & eſt talis,

Item, quòd in præſenti Tractatu Pacis & Amicitiæ comprehendantur Amici Alligati & Confœderati utriuſque Partis ſubſequenter nominati; videlicet,

Pro Parte *Regis Angliæ*,

Sanctiſſimus Dominus noſter *Leo Decimus Pontifex Maximus*,
Eccleſia Romana,
Et *Sancta Sedes Apoſtolica*,
Bononia, ac omnia Oppida, Civitates, Caſtra, Villæ, & Territoria ad Patrimonium Sancti Petri & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſpectantia & quoquomodo pertinentia,
Sacrum Imperium,
Et Illuſtriſſimus Princeps *Carolus* PRINCEPS *Caſtellæ*, ARCHIDUX *Auſtriæ &c.* ejuſque Hæredes & Succeſſores,
Necnon Illuſtriſſima Domina Domina *Margareta* Imperatoris Filia & prædicti Principis Amitta *Archiduciſſa Auſtriæ*,
Ac omnia & ſingula ejuſdem *Principis Caſtellæ* Dominia, Ducatus, Comitatus, Civitates, & Opida, Villæ, Territoria, & alia quæcunque ſub Obedientia dicti Principis exiſtentia, ac omnes & ſinguli ejus Subditi Incolæ Habitatores quicumque;
Salvis Juribus Superioritatis Reſſorti & aliis Juribus eidem *Regi Chriſtianiſſimo* competentibus, & abſque iſtorum Jurium præjuditio,
Rex Daciæ,
Necnon *Clevenſis*, *Juliacenſis*, & *Venetorum* Duces,
Dominia Venetorum & Florentinorum,
Communitas & Societas Hanſæ Theotonicæ,
Anthonius Dominus de Ligne,
Et,
Elvetii ſive Suetenſes.

Et pro Parte *Regis Francorum*,

Sanctiſſimus Dominus noſter *Papa Leo Decimus*,
Eccleſia Romana,
Et *Sancta Sedes Apoſtolica*,
Sacrum Imperium,
Reges & Regina Hungariæ, Scotiæ, Portugaliæ, Daciæ, Navarræ,
Duces Sabaudiæ, Lothoringiæ, Gueldriæ,
Dux & Dominium Venetorum,
Dominium Florentiæ,
Epiſcopus Leodienſis,
Marchiones Mantuæ, Montisferrati, ac Salutiarum,
Et,
Dominus de Sedano,

Tenor verò alterius Articuli talis eſt,

Item, *quòd Alligati & Confœderati prædicti (videlicet) præfati* Rex Scotiæ & Princeps Caſtellæ *infra Tres*, Reliqui *verò, ab una vel altera Parte Comprehenſi (ſalvo* Sanctiſſimo Domino noſtro *ſupradicto, qui abſque Termini præfinitione ſit Comprehenſus) infra Duodecim Menſes Datam præſentis Tractatûs proximè & immediatè ſequentes, per Literas ſuas, Magno Sigillo ſuo ſigillatas & Manibus ſuis ſignatas, Principi, eos comprehendenti, ſi per ipſum voluerint comprehendi, Declarabunt & Significabunt*; *idemque Princeps alteri Principi, infra dictos Tres Menſes quoad* Regem Scotiæ & Principem Caſtellæ, & *quoad* Reliquos *infra Duodecim Menſes, per Literas ſuas, Magnis ſuis Sigillis Sigillatas & Manibus ſuis ſignatas, præfatis Literis dictæ Comprehenſionis Declaratoriis annexas, eamdem Declarationem notificabit & ſignificabit.*

Cumque idem Potentiſſimus *Rex Scotiæ* Frater & Conſanguineus noſter Cariſſimus,

Conſiderans Pacem & Quietem Populorum Deo imprimis gratam eſſe & ut plurimùm Populis cujuſcunque Statûs Salubrem, communi Utilitati & Securitati Subditorum ſuorum cupiens conſulere,

Idem *Rex Scotiæ*, ſeu Regens Gubernator Patriæ, Genteſque, Status, & Concilium ſui Regni, per Literas ſuas, debito modo ſignatas & Magno ſuo Sigillo ſigillatas, Nobis præfato Chriſtianiſſimo *Regi Francorum* ſignificaverunt quòd Ipſi dictum Tractatum Pacis, in quantum dictum *Regem*, Succeſſores ſuos, Regna, Patrias, Dominia, & Territoria ſub Obedientia ſua conſtituta, & Subditos ſuos quoſcunque, Acceptaverunt & Approbaverunt, & in eodem Tractatu comprehendi voluerunt dictum *Regem* juxta ipſius Seriem & Tenorem:

Promit-

A.D. 1515. Hen. 8.

Promittentes pro Se, Succeſſoribus, & Subditis dicti Regni quibuſcunque, præfatis ſuis Significationibus & Declarationibus Se nullo unquam tempore Contraventuros, prout per ſeparatas & diſtinctas Literas Patentes præfatorum *Regentis Statuum* & Concilii, Magnis ſuis Sigillis ſigillatas, & Manibus Regentium ſignatas, ſuperinde confectas, & quibus Præſentes hæ noſtræ ſunt annexæ, pleniùs continetur & apparet,

Nos igitur dictas Voluntates, Significationes, Declarationes, & Comprehenſiones præfatorum *Regis & Regentis*, ſic, ut præmittitur, Nobis factas, *Serenitati veſtræ* Significamus & Declaramus per Præſentes,

Rogantes eamdem ut præfatam Voluntatem, Significationem, Acceptationem, & Admiſſionem præfatæ Comprehenſionis prædictorum *Regis & Regentis* per Literas ſuas prædictas Nobis intimatas, noſtramque ſuperinde Declarationem per Præſentes vobis factam, juxta exigentiam Tractatûs prædicti, acceptetis & admittatis, eoſdemque & eorum utrumque pro Comprehenſis in dicto Tractatu habeatis, & pro ſic Comprehenſis per Vos habitis Nobis per veſtras Literas Patentes, Magno Sigillo veſtro ſigillatas & Manu veſtrâ ſignatas, Nobis certifficetis & declarare velitis.

In cujus rei Teſtimonium his Præſentibus Manu noſtrâ propriâ ſignatis Magnum noſtrum juſſimus apponi Sigillum.

Datum *Ambaſiæ* Die Decimâ Sextâ Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo Quinto, Et Regni noſtri Primo.

FRANCOYS.

Per Regem.

ROBERTET.

Sub Sigillo Magno ſuo ceræ albæ a duplici cauda pergamenæ pendente.

Rex Scotorum ad Papam.

A.D. 1515. 7 H.8. Autogr.

BEatiſſimo Patri *Leoni Decimo*, & Sacroſancto Reverendiſſimorum Cardinalium Senatui, *Jacobus Quintus Scotorum Rex*, univerſus Prælatorum Regni Procerum & Populi Status, Fœlix Eccleſiæ Moderamen.

Devoto quondam iſtius Sedis Filio, Patre noſtro, Sereniſſimo *Jacobo Quartò Scotorum Rege*, immaturiùs Sublato, Cariſſimum Nobis Conſanguineum Illuſtrem *Johannem Ducem Albaniæ &c.* primùm ad Regni Protectionem, indè Regni Gubernacula, & demùm noſtrum ad Tutelam Delegimus, ut quod Jure ad eum ſpectabat noſtrâ etiam Electione invitatus libentiùs adiret, quem diu tamen Expectatum Decima & octava Dies Menſis Maii Regno noſtro tandem reddidit:

Is, Eccleſiæ Nobilitati & Plebi plurimùm deſideratus, uno omnium, Matris etiam noſtræ Illuſtriſſimæ, Aſſenſu recipitur, Nobis in Tutorem, Regno in Protectorem & Gubernatorem recognoſcitur, Prælati Proceres & Communitates, qui Regni Status referunt, Sacramenta volentes præſtitêre, quibus ſinguli ſua Homagia Servitutem & Fidelitatem aſtrinxerunt ei Soli, nec Alteri cuivis, in regia Tutela, Regno protegendo, & moderando noſtram ad pleniorem Ætatem, obtemperare,

Cùm igitur ad eum, ex Agnatis nobis proximum, Regia Auctoritas Jure delata & rei ſumma in Manu fuerit, ac proindè vigilantiùs cavendo habuerit nè quid Mali tenera Ætas Nobis aut Regno ſub ejus Ductu ferat, non ab Re Nobis viſum eſt *Sanctitatem veſtram* & Ampliſſimos iſtius Ordinis Patres certiores facere, orare ſimul & obſecrare ut, cui noſtro Tutori & Regni Moderatori Regia Tutela & Regni Poteſtas Domi defertur, ſibi, non ſecus ac Patri noſtro Regem agenti, ſeu Nobis ad Regni Habenas adultis, in Regni Cauſis & Rebus cunctis iſtic credatur, & pro ſuis Litteris Regni Negotia expedientur, Oratores & Nuncii benigniùs audientur, Privilegia Scotis Regibus obſerventur, nec Regni noſtri Prælatiæ ſine ſuis Litteris conferantur.

Ecce autem! Rumor increpuit & Illuſtriſſimum *Anglorum Regem* ſuis quoq; Titulis etiam Regni noſtri Se Protectorem ac Gubernatorem addere & inſcribere; quo prætextu Angliæ Procuratores & Oratores Regni noſtri Prælatias, pro ſua Commendatione, Perſonis ſibi gratis impetrant.

Pater Sancte & Patres Optimi,

Nos Sereniſſimum *Angliæ Regem* hunc ſibi Titulum Vendicâſſe non credimus, quem nec ſuorum Majorum quiſq; ullo uncquam tempore Vendicaverat, nec in hodiernum Diem conſequi cruentâ Reg-

A.D. 1515. Hen. 8.

norum Strage poterit; tanta Scotis ſupra ſalutiferum Criſti Actum ſtetit Libertas! quorum Dominatus per Manus Majorum ad Nos deductus, Superioritatis nichil ad ullos Terrarum Principes refert, quinetiam Regnum hoc, ſub Nativis & ſuis Regibus, licet Ætate teneris, non quæſitos Protectores, ſed legitimos & Succeſſioni proximos admiſit.

Ad iſtius Sedis & Prudentiam & Dignitatem ſpectat, pro ſuâ Clementiâ, Filiorum maximè Regum ſingulos in ſuis Regnis exaudire, niſi *Sanctitas veſtra*, aliis Gratificans, Regnum hoc vetuſtiſſimum perditum ire volet;

Id quod in tempore præcavere & conſulere cogimur, ſi Exteri Reges, Hoſtes nonnunquam Noſtri, noſtras iſtic ambiverint Prælatias, & quos velint Prælatos Nobis Conſiliarios inſtituerint:

Obteſtamur *Clementiam veſtram* & vos *Reverendiſſimos Patres* nè eo Nos trahant, néve Prælatias noſtras aliter quàm ad Tutoris noſtri Litteras provideant, ut Nos in antiqua Majorum Devotione erga Apoſtolicam Sedem teneant;

Et quod ſupereſt ex Litteris Tutoris noſtri comperietur;

Beatiſſime Pater & Patres Optimi, feliciter valete.

Datum ſub noſtro Magno Sigillo apud *Edinburgum* Tertio Julii, Anno Quintodecimo ſupra Milleſimum & Quingenteſimum.

Sub Magno Sigillo de Cera alba pendente a cauda Pergamenæ.

Litera Regis ad Papam Rogatoria.

A.D. 1515. An. 7. H. 8.

Bibl. Cotton. Vitell. b. 2. fol. 158.

Beatiſſime Pater poſt humillimam Commendationem & Devotiſſima Pedum Oſcula beatorum.

Omnibus quidem Generoſis ac Nobilibus Viris, qui a ſuis Majoribus non degenerent, ut ad Honores, Emolumenta, conſentaneamque Nobilitati, cui Virtus adjuncta ſit, amplitudinem evehantur, impensè favemus; hujus tamen rei erga Nobilem Equitem Sancti Johannis Hieroſolymitani *Ricardum Nevyl* ſtudioſiſſima Cura Nos tenet:

Siquidem cum primis hujus noſtri Regni claro Genere natus, propinquâ etiam Conſanguinitate Nos contingit, & Germanus eſt Illuſtriſſimi Domini *Georgii Nevyll* Domini Bergoviæ Conſiliarii noſtri, & in noſtro Ordine Garteriæ Confratris, Viri non minùs Conſilio quàm Strenuitate conſpicui & noſtri Obſervantiſſimi, huc accedit quòd idem *Ricardus Nevyll*, Militiæ Tyroniis Rhodi æquè modeſtè ac fortiter peractis, ſe etiam Virtute Nobis commendavit carioremque effecit:

Quapropter, cupientes Eum dignum illius Militiæ, cui jampridem eſt adſcriptus & in qua non ſine Laude Se hactenus exercuit, Præmiis honeſtari, Tribus jam Magnis Rhodi Magiſtris, & ei præcipuè qui nunc eſt, eundem noſtrum *Conſanguineum* accuratiſſimè commendavimus:

Verùm quum multæ Occaſiones acciderint, quibus Ipſe provehi & noſtro Deſiderio ſatisfieri potuiſſet, nihil præter Verba dubiam & longam Spem hactenus accepimus, & compertum jam habemus hac viâ nihil amplius eidem *noſtro Conſanguineo* profecturos;

Quare ad *veſtram Sanctitatem* Nos convertimus, in qua & ſummæ Benignitatis Fontem & certiſſimas noſtras Spes ſemper invenimus, a qua Preces noſtræ Voti ſemper compotes redierunt:

Supplices igitur *veſtram Sanctitatem* rogamus & Reſervationem primæ Dignitatis ſupradicti Ordinis Sancti Johannis Hieroſolymitani, in hoc noſtro Regno vacaturæ, cum ſufficienti Privilegiorum ac Stabilimentorum ejuſdem Ordinis derogatione, in ſpecialem noſtram Gratiam, dicto *noſtro Conſanguineo* concedere dignetur.

Quâ in Re *veſtra Beatitudo* non ſolùm vehementer gratificabitur, ſet & Dignitati, quæ eidem *noſtro Conſanguineo* continget, plurimùm conſulit; nam, præterquam quòd Ipſe *noſter Conſanguineus* multis & magnis Virtutibus præditum Se demonſtrat, non tantum Nobis ſed & omnibus hujus noſtri Regni Proceribus ac Viris Primoribus Conſanguinitate ſeu Affinitate eſt conjunctus; quibus rebus munitus quamlibet magnam Dignitatem egregiè ſuſtinere, & toti ſuæ Religioni uſui haud mediocri eſſe poteſt.

Id quod etiam facit ut fidentiùs a veſtrâ *Sanctitate* hanc Gratiam poſtulemus; quam ut ne utiquam negare Nobis velit etiam atque etiam veſtram *Benignitatem* ſummoperè rogamus.

Quo Beneficio, unâ Nobiſcum, ipſum noſtrum *Conſanguineum*, totumque ejus

A.D. 1515. Hen. 8. ejus Genus ſibi perpetuò eſt devinctura; ſicuti ex Reverendo Domino *Epiſcopo Wigornienſi*, noſtro apud ſe Oratore, eadem veſtra *Sanctitas* uberiùs intelliget:

Quam Deus Altiſſimus ex omni Parte Beatiſſimam diutiſſimè tueatur.

Ex *Palatio noſtro Greenwici* Die viceſimo ſecundo Julii, Milleſimo Quingenteſimo Decimo quinto.

Excellentiſſimæ veſtræ Sanctitatis,

Devotiſſimus atque Obſequentiſſimus Filius, Dei Gratiâ, Rex Angliæ & Franciæ ac Dominus Hiberniæ.

Bulla de Proviſione.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Bibl. Cotton. Vitell. b. 2. fol. 159.

LEO EPISCOPUS, Servus Servorum Dei, Dilecto Filio *Nicolao Weſt* Decano Eccleſiæ Capellæ Regiæ nuncupatæ de Windeſora Sariſbirienſis Diœceſis utriuſque Juris Doctori Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Apoſtolicæ Sedis conſueta Benignitas ad ea libenter intendit, per quæ Perſonæ Eccleſiaſticæ, ad Eccleſiarum, præſertim Cathedralium, Regimina per eum aſſumendæ, quas omni Maculâ carere decet, poſſint Illis puro Corde & ſincerâ Conſcientiâ præſidere.

Cùm itaque Nos hodiè Eccleſiæ Elienſi, per Obitum quondam *Jacobi* olim *ipſius Eccleſiæ Epiſcopi*, extra Romanam Curiam Defuncti, Paſtoris ſolatio deſtitutæ, de Perſona tua providere teque Illi in Epiſcopum & Paſtorem præficere intendamus,

Nos,

Ne Proviſiove Præfectio prædictæ poſſint, prætextu aliquarum Cenſurarum Eccleſiaſticarum, ſi quibus forſan ligatus exiſtis, quomodolibet impugnari, providere volentes,

Te a quibuſvis Excommunicationis Suſpenſionis & Interdicti aliiſque Eccleſiaſticis Sententiis Cenſuris & Pœnis, a Jure vel ab Homine quavis occaſione vel cauſâ latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtis, ad hoc dumtaxat ut Proviſio & Præfectio hujuſmodi ac ſingulæ deſuper conficiendæ Litteræ ſuum conſequantur effectum, Auctoritate Apoſtolicâ Abſolvimus & Abſolutum fore Nunciamus; non obſtantibus Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis ac Statutis & Conſuetudinibus dictæ Eccleſiæ etiam Juramento Confirmatione Apoſtolicâ vel quavis Firmitate aliâ roboratis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc Paginam noſtræ Abſolutionis & Nunciationis infringere, vel ei Auſu temerario contraire; ſi quis autem hoc attemptare præſumpſerit, Indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit Incurſurum.

Dat. *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Quinto Decimo, ſexto Kal. Auguſti, Pontificatûs noſtri Anno Tertio.

B. DE KEZONT.
J. BERONA.
JO. DE MADRIGAL.

Papa ad Regem, pro Polidoro Vergilio.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Bibl. Cotton. Vitell. b. 2. fol. 165.

CHariſſime in Chriſto Fili noſter Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Commendavimus aliis noſtris Literis Mageſtati tuæ Dilectum Filium *Polidorum Vergilium*, hujus Sanctæ Apoſtolicæ Sedis in Regno iſto Subcollectorem; qui quidem in Carcerem tuo juſſu conjectus eſt, pluréſque jam in eo Menſes detinetur: hortatique ſumus Te, pro tua in eandem Sedem atque Nos reverentia, proque Noſtra in Te paternâ Dilectione & Charitate, velles Eum liberum facere.

Cujus quidem rei, cùm nihil dum Actum abs Te intelligamus, has ad tuam Mageſtatem Literas dandas duximus; quibus etiam atque etiam id ipſum abs Te attentè atque enixè requirimus, tùm etiam ut Collectori Domum quæque ablata ex ea ſunt Mandes reſtitui, neque patiaris ut ad Te fruſtra totiens de eadem Re ſcripſiſſe videamur.

A.D. 1515. *Hen.* 8.

In eo prætereà *Majeſtas tua* Nobis gratiſſimum faciet, ſi Dilectum Filium noſtrum *Hadrianum Cardinalem Batonienſem*, tuæ Mageſtati deditiſſimum, Reſque ejus omnes fovebis Tibique ipſas noſtro Nomine commendatas facies.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, Die Triceſimo Auguſti, Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo Quinto, Pontificatûs noſtri Anno Tertio.

P. Bembus.

Dor.

Cariſſimo in Chriſto Filio noſtro Henrico Angliæ Regi Illuſtri.

Ju. Cardinalis de Medicis pro dicto Polydoro.

A.D. 1515. *An.* 7. *H.* 8. *Ibid.*

S*ereniſſime ac Invictiſſime Rex & Domine Domine mihi Colendiſſime humilimas Commendationes.*

Niſi ſcirem quâ promptitudine Reverendiſſimus Dominus meus *Cardinalis Hadrianus* in Cauſa *Collectoris* Se geſſerit ut *Majeſtatis veſtræ* Voluntati ſatisfaceret, quâve Fide & Servitute in eam ſemper fuerit, minus audacter fortaſſe ſcriberem quàm nunc facio pro *Polydoro ejus Servitore*, quem non ſine Moleſtiâ in Carcerem conjectum intellexi.

Nam quum Reverendiſſimus *Dominus Cardinalis* omnia fecerit quæ ex eo petebantur, & *Dominus Andreas* Poſſeſſionem Collectoris acceperit, & omnia Acta tranſacta jam ſint, proindè *Majeſtatem veſtram* plurimùm rogo nè permittat talem Cardinalem & Servitorem ſuum tantam pati Indignitatem, ejuſdemque Servitorem ſic diutiùs detineri, quem quantum magis ex animo poſſum commendo *veſtræ Regiæ Majeſtati*, & ſupplico ut dignetur mandare quòd liberetur; in quo faciet Sanctiſſimo Domino noſtro Rem valde Gratam, Mihi Gratiam ſingularem, & Ipſum Dominum Reverendiſſimum mediocriter conſolabitur.

Et feliciſſimè valeat *veſtra Regia Majeſtas*, cui Me humillime commendo.

Bononiæ tertio Septembris Milleſimo Quingenteſimo Decimo quinto.

Excellentiſſimæ veſtræ Regiæ Majeſtatis,

Humilimus ac Fideliſſimus Servitor,

Ju. Cardinalis de Medicis.

Dorſ.

Sereniſſimo & Invictiſſimo Principi Domino Domino mihi Colendiſſimo Domino Henrico Angliæ &c. Regi.

De Reſtitutionibus Temporalium Elien.

A.D. 1515. *An.* 7. *H.* 8. *Pat.* 7. *H.* 8. *p.* 2. *m.* 20.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatibus Norffolciæ & Suffolciæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex*, nuper vacante Eccleſiâ Cathedrali Elienſi, per Obitum, Bonæ Memoriæ, *Jacobi ejuſdem Eccleſiæ ultimi Paſtoris & Epiſcopi*, Perſonam Fidelis Clerici ac Conſiliarii noſtri Magiſtri *Nicholai Weſt* utriuſque Juris Doctoris ejuſdem Eccleſiæ Electi in ipſius Eccleſiæ Epiſcopum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis inde directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd idem *Electus* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ Præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratioſè,

Cepimus Fidelitatem *ipſius Electi*, & Temporalia dicti Epiſcopatûs Elienſis, prout moris eſt, Reſtituimus eidem;

Et ideò Tibi Præcipimus quòd eidem *Electo* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Balliva tua, ſine dilatione, Liberes in forma prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Otford*, ſexto Die Septembris.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus

A.D. 1515. Hen. 8.

ribus ſubſcripitis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub eadem Data; videlicet,

Eſcaetori Regis in Com. Cantebr. & Hunt.
Eſcaetori Regis in Com. Midd.
Eſcaetori Regis in Com. Eſſex. & Hertf.
Dilecto Regis Majori Civitatis ſuæ Londoniæ *ac Eſcaetori Regis in eadem Civitate.*

Et Mandatum eſt Militibus, Liberis Hominibus, &c.

Pro Civitate Turnaci, de Pardonatione.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Franc. 7. H. 8. m. 20.

REX Univerſis præſentibus & futuris ſcire fecimus,

Cùm *Nicholaum de Sainct Genois* Equitem, *Johannem de Malines*, & Magiſtrum *Johannem d'Eſtables*, poſt noſtræ *Civitatis Tornaci* Ballivatúſque ejuſdem *Mortaniæ* & Territorii *Sancti Amandi* cum ſuis pertinentiis in noſtram Poteſtatem Reductionem, in præfata noſtra Civitate reſediſſe & habitaſſe, Fidelitatíſque Juramentum quemadmodum alii noſtri Incolæ & Subjecti præſtitiſſe, Séque Nobis & noſtris Succeſſoribus Angliæ & Franciæ Regibus fore Fideles jurâſſe, nuper ad Notitiam noſtram pervenerit,

Nichilominus Ipſi, prædicto ſuo Juramento contravenientes, plures cum Inimicis & Adverſariis noſtris Communicationes ſecretas & Conciliabula habuerunt, quibus in Majeſtatem noſtram aliquid moliebantur & attentabant,

Tùm quo ſecretiùs prædictam Attentationem peragere poſſent, a prædicta noſtra Civitate diſceſſerunt, & Se abſentârunt, & ad diverſa Loca tranſmigrârunt, quo Nonnullos Incolarum noſtrorum a Se ſubornandos & in ſuam ſententiam præfatámque Attentationem inducendos accerſiverunt & venire mandaverunt,

Quæ quidem Attentatio de Creatoris noſtri Auxilio ſcita & relata patuit,

Quamobrem, Inquiſitione & Informatione debitè & de Jure factis, ad *Procuratoris noſtri* Proſecutionem & Inſtantiam, ipſorum aliqui Sententiâ in Exilium miſſi, & ſub Mortis incurrendi Pœna a noſtris Regnis, Civitatibus, Terris, & Dominiis, Bonis eorum Fiſco addictis & confiſcatis, criminaliter Baniti ſunt, & Nonnulli alii prædictorum noſtrorum Incolarum, ſic per eos ſubornatorum, *a Ballivo* noſtri præfati Ballivatûs apprehendi & in Carcerem detrudi, Diéſque ſuos miſerè, niſi Gratia & Miſericordia noſtra eis impertiatur, finire poſſent;

A.D. 1515.

Quare,

Hiis omnibus conſideratis, & Illi, ſic accerſiti & vocati, Motores aut talium Principes Molitionum & Attentationum minimè fuerint, verùm a prænominatis *Nicholao de Sainct Genois*, *Johanne de Malines*, & Magiſtro *Johanne d'Eſtables* decepti inducti & ſubordinati exiſtunt, etiam quòd in reliquis omnibus abſque ullius Criminis notâ benè Famati vixerunt & habentur,

Nos, Miſericordiam Juſtitiæ & Juris rigori præferri volentes, ſperantes eos bonos Nobis fore fideles Subjectos, Auctoritate noſtrâ & Poteſtate Regiâ, præfatum Crimen omnibus Poſtulantibus & Supplicantibus (Exceptis prædictis *de Sainct Genois*, *Malines*, & *Eſtables*) REMISIMUS & QUIETAVIMUS, REMITTIMUS & QUIETAMUS, ſimul Pœnas & Multas quaſcumque Corporales aut Pecuniarias, quas occaſione prædicti Criminis incurriſſe poſſunt; ſuper hiis perpetuum *Procuratori noſtro* præſenti & futuro omnibus & aliis Silentium imponentes:

Et, per præſentes Literas, *Ballivo noſtro Tornacenſi & Tornaceſii* mandamus quatinus Illos præſenti noſtrâ Gratiâ & Remiſſione gaudere & frui pacificè permittat, nec ullum Eis, prædicti Occaſione Criminis, Impedimentum in Corpore aut Bonis ſuis detur aut fiat; &, ſi quid datum aut factum fuerit, ſubitò & ſine dilatione Libertati & Statui priſtinis reſtituat aut reſtitui faciat:

Et, ut hæc firma & ſtabilia ſint & permaneant, Sigillum noſtrum hiis Literis apponi fecimus & juſſimus; ſalvis tamen in omnibus noſtro & aliorum Juribus.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, primo die Octobris.

Per ipſum Regem.

De Tractando & Concludendo cum Subditis Regis Turnaci.

A.D. 1515.
An. 7. *H.* 8.
Ibid. m. 22.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Cariſſimi Conſanguinei noſtri *Caroli Comitis Wygorniæ Domini Herbert & de Gower* Primi Camerarii noſtri, &, Dilectorum & Fidelium noſtrorum, *Willielmi Blount Equitis Aurati Domini de Mountjoye* Primi Camerarii Præcariſſimæ Conſortis noſtræ *Katerinæ Reginæ Angliæ & Franciæ & Dominæ Hiberniæ* Locumtenentis noſtri Civitatis Turnacenſis ejuſdémque Territorii & Ballivatûs Turnacenſis, *Ricardi Sampſon* utriuſque Juris Doctoris, ac *Ricardi Jernyngham, Edwardi Benſted,* & *Ricardi Whetehill,* Militum, plenariè confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Ambaſſiatores, Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Factores, & Deputatos ſpeciales Facimus, Ordinamus & Deputamus, per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem aut eorum Tribus plenam & omnimodam Poteſtatem Auctoritatem & Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, per Præſentes, cum Dilectis *Subditis & Fidelibus noſtris,* tàm Spiritualibus quàm Secularibus, Præpoſitis & Juratis, Scabinis, Eſgardiatoribus, Decanis & Subdecanis Artificum & Miniſtrorum *Villæ & Civitatis Turnacenſis,* totum corpus dictæ Villæ & Civitatis repræſentantibus, Tractandi, Conferendi, Appunctuandi, Componendi, & Concludendi non ſolùm de & ſuper Cuſtodia dictæ Civitatis per eos ſub noſtra Obedientia fideliter ſervandâ & tutò cuſtodiendâ & defendendâ, ſed etiam de & ſuper Fidelitate eorumdem Hæredum & Succeſſorum ſuorum perpetuis futuris Temporibus Nobis, Hæredibus & Succeſſoribus noſtris & nulli alii Principi cujuſcunque Gradûs, Præeminentiæ, aut Dignitatis exiſtat exhibendâ & præſtandâ, ac etiam Juramenta Fidelitatis, Securitates Cautiones & alia Obligationum genera, tàm pro Cuſtodia & Defenſione dictæ Civitatis, quàm pro Annuo Tributo, *Ludovico,* Bonæ Memoriæ, nuper *Francorum Regi* & Prædeceſſoribus ſuis ſolvi conſueto, ac aliis quibuſcumque Pecuniarum Summis Nobis debitis vel debendis, fideliter & integrè ſolvendis, ſub Ypotheca omnium Bonorum ſuorum mobilium & immobilium præſentium & futurorum ubicumque repertorum Petendi, Stipulandi, Exigendi, & Obtinendi, juxta vim formam & Effectum Obligationis ſuæ Nobis factæ vel fiendæ,

Et dictos Præpoſitos Juratos Scabinos & Alios, *Corpus & Communitatem dictæ Civitatis Repræſentantes,* conſentire & comparere Videndi coram aliquo Judice ordinario vel delegato, quotiens & quando ad hoc requiſiti & moniti fuerunt, & coram eodem Judice, pro Tribunali ſedente, & Duobus Notariis per eundem Judicem in Actorum Scribas aſſumptis, & Teſtibus ad Præmiſſa vocatis & rogatis, ac in Præſentia Commiſſarii vel Commiſſariorum ad hoc ſufficienter Deputati vel Deputatorum ejuſdem Judicis Juriſdictionem, quatenus opus fuerit, prorogare, ac palam publicè & expreſsè confiteri, purè ſpontè & liberè, Se Hæredes & Succeſſores ſuos obligare Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris, omnia & ſingula Præmiſſa, tunc & ibidem coram eodem Judice publicè lecta, fideliter obſervanda & perimplenda,

Necnon eoſdem Cives, tàm Eccleſiaſticos quàm Seculares, *Corpus & Communitatem dictæ Civitatis ut præmittitur Complectentes,* requirere Judicem vel Judices, in caſu quo Præmiſſa vel Præmiſſorum aliqua violaverint, Cenſuras Eccleſiaſticas tàm in Se Hæredes & Succeſſores ſuos quàm in Civitatem ferri & fulminari Videndi,

Et etiam Renunciando omnibus & ſingulis Privilegiis, Libertatibus, Conſuetudinibus, Statutis, Exceptionibus, & Defenſionibus quibuſcumque, tàm habitis vel habendis quàm obtentis vel obtinendis per quæ putabunt Se poſſe contra Præmiſſa vel eorum aliqua quovis pacto tueri vel defendere, juxta formam ut præmittitur dictæ Obligationis factæ vel fiendæ,

Cæteráque omnia & ſingula Faciendi, Gerendi, Excercendi, & Expediendi, quæ in Præmiſſis aut circa ea aut eorum aliqua neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna, & quæ tanti Negotii qualitas cum ejuſdem Circumſtantiis, Deppendentibus, & Annexis, exigit aut requirit, & quæ Nobis facere liceret ſi Præmiſſis perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum de ſe magis exigerent ſpeciale quàm

A.D. 1515. Hen. 8. quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum & Gratum habituros quicquid per dictos Commiſſarios aut eorum Tres in Præmiſſis Actum vel Geſtum fuerit.

In cujus &c. A.D. 1515. Hen. 8.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Primo Die Octobris.

Per ipſum Regem.

Pro Stabilimento Legis in Turnaco.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Franc. 7. H. 8. m. 21.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm, ſuperioribus Annis, in Regnum Francorum, quod multis anteà temporibus a noſtris Occupatum Inimicis, Jure quidem hæreditario & optimo ad Nos pertinens, Recuperandi Causâ, ingentiſſimos & confertiſſimos Exercitus Terra Marique inſtruxiſſemus, *Civitate Morinenſi*, factâ brevi Obſidione, per Deditionem receptâ, *Ballivatum tandem Tornacenſem Tornaceſii Mortaniæ Territorii Sancti Amandi*, cum ſuis pertinentiis & Dependentiis, *Tornacumque Civitatem* noſtro Imperio adjecimus in noſtramque Redegimus Poteſtatem,

Quorum profectò *Ballivatûs & Civitatis* Cauſæ Civiles Criminales & Mixtæ, coram Judicibus eorumdem agitatæ, per viam Appellationis Provocationis & Reſorti, ad Civitatis Pariſienſis Curiam Parliamenti prius devolvebantur, & quamplures ibidem nonnunquam intentabantur & inchoabantur, quod impræſentiarum commodè fieri non poteſt,

Quare ad Nos, Tribunalve noſtrum in Regio noſtro Angliæ conſtitutum, appellare, & ibidem coram Examine noſtro, ſuæ Appellationis vel Provocationis proſequendæ gratiâ, Se conferre illicque ſiſtere, noſtri dictorum *Ballivatûs & Civitatis Incolæ* magnis Sumptibus & labore quàm graviſſimo tenentur,

Ea de Re, tùm etiam propter longas Locorum Intercapedines & ingentia frequentiaque Maris Pericula, cum Subditorum noſtrorum Quieti tùm noſtrorum prædictorum *Ballivatûs & Civitatis* Commodo & Utilitati conſulere deſiderantes, Jus tùm unicuique, uti Clarum decet Principem, ſecundùm Caſuum exigentiam, adminiſtrari cupientes, Quatuor Solertes Juriſque Peritos & Licentiatos Viros in noſtra *dicta Civitate Tornaco* reſidere Judices Ordinarios Conſtituimus Ordinamus & Stabilimus cum advocato Procuratore Scriba & Duobus Hoſtiariis; quibus Nos prædilectum Virum *Ricardum Jernyngham* Equitem Auratum Conſiliarium noſtrum, pro Fide, Integritate, Prudentiâ, Diſcretione, & Rerum gerendarum probatâ Experientiâ, *ut Præſidem Præponimus* & Præſentium Auctoritate Præficimus: A.D. 1515.

Verùm in Cauſis omnibus, a Ballivatu ad dictam Curiam per viam Appellationis vel Provocationis devolutis, præſidebit eorum Senior & Antiquior, cùm æquum non erit eum futurum Judicem in Cauſa Appellationis a quo prius originaliter Appellatum extitit, nè ab Eodem ad Eundem appellari videretur:

Prædictis autem *Præſidi & Quatuor Viris* a Nobis Electis & Nominatis Damus & Concedimus plenam Poteſtatem Facultatem & Auctoritatem ſingulas Cauſas, tàm Civiles Criminales quàm Mixtas, cujuſcumque Generis, quantumque Graves & Enormes fuerint, in quibus appellari & provocari conſuetum eſt, per Appellationem, Provocationem, & Reſortum ad eos devolutas, ſive coram Illis aliàs intenturas inchoatas & agitatas, cum omnibus ſuis Dependentibus & Emergentibus Connexis & Circumſtantiis quibuſcumque, Audiendi, Teſtes Probationeſque de novo Recipiendi Admittendi & Examinandi, ulteriuſque ſecundùm Jura & laudabiles dictorum noſtrorum *Ballivatûs & Civitatis* Conſuetudines Procedendi,

Et, ſi conſtituerit malè Appellatum a Judicibus, a quibus ad Eos Remittendi, alioquin *penes* Se Retinendi & Fine debito Terminandi: Delinquentes quoſcumque Convictos & Confeſſos, ut præmittitur, Remittendi, Innoxios & Innocentes Abſolvendi: Et, ex Evidentia Rei Confeſſione vel legittimâ Convictione, Reos & Noxios, pro qualitate Criminis omni Favore poſtpoſito, nunc Carceris cuſtodiâ, nunc Corporis vel Ultimi Supplicii Pœnâ, Corrigendi & Caſtigandi; nec cuiquam ab eorumdem Sententiis appellare liceat: Eas vero tantam Vim, quantam priùs præfatæ Curiæ Parliamenti Sententiæ obtinebant, habere volumus & ordinamus:

Inſuper Juris Remedia Proviſiones & cætera, quæ dictorum noſtrorum Subditorum Cauſis expedire Jure proſpicient, Concedendi & Largeandi, quemadmodum priùs Cancellarius Pariſienſis conce-

A.D. 1515. Hen. 8.

concedebat & largiebatur, Petendo tamen eadem Jura quæ priùs in præfata Cancellaria ſolvebantur & ſolvi conſuetum erat; idcircò Magnum Sigillum & contraſigillum noſtrum Ordinavimus & Decrevimus.

Præfati verò Judices, certo aut certis Menſibus, Die aut Diebus, in Loco, quem ſibi in noſtra dicta Civitate ad hoc oportuniorem ipſi elegerint, ſedere pro Tribunali habebunt:

Supradictis etiam Proviſionibus concedendis & largiendis Vacandi Incumbendique gratiâ, certum aut certos, quacumque Ebdomada, Diem aut Dies, in quibus ſimul conveniant, ſtatuere poterunt.

In quorum omnium Fidem & Teſtimonium has præſentes Literas Magno Sigillo noſtro muniri fecimus.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Primo Die Octobris.

Per ipſum Regem.

Tractatus Amicitiæ cum Ferdinando Aragonum Rege.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Ex Autogr.

UNIVERSIS & SINGULIS, præſentes Litteras inſpecturis, lecturis, vel audituris, Nos,

Bernardus de Meſa, Permiſſione Divinâ, *Trinopolitanus Epiſcopus*,

Sereniſſimi & Catholici Principis *Ferdinandi Aragonum ac utriuſque Siciliæ Regis &c.* Illuſtriſſimæque Dominæ *Johanæ Reginæ Caſtellæ & Granatæ &c.* cujus Perſonæ & Bonorum idem *Rex Catholicus* Curam & Adminiſtrationem legittimè gerit,

Necnon *Thomas*, Miſeratione Divinâ, *Sacro-Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Preſbyter Cardinalis Eborum*, Angliæ Primas & Apoſtolicæ Sedis Legatus,

Excellentiſſimi & Invictiſſimi Principis *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ ac Domini Hiberniæ*, Oratores, Comiſſarii, Ambaſſiatores, Procuratores, & Nuncii ſpeciales, ad infraſcripta ſufficienter auctorizati, legittimè conſtituti, & ſpecialiter deputati, Salutem &c.

SCIATIS quòd,

Quanquam inter præfatos Sereniſſimos & Potentiſſimos Principes eorumque Progenitores & Anteceſſores, pro ſuorum Regnorum Tranquillitate ac Subditorum Utilitate & Quiete, nonnulli Tractatus Pacis Amicitiæ Fœdera & Concordia ac Unitatis Vincula temporibus retroactis inita conventa & concluſa fuerint,

Quia tamen ex Temporum Varietate humanæque Naturæ mutabilitate, quæ ſemper in deterius vergit, quædam Occaſiones & Cauſæ, temporibus hujuſmodi Fœderum initorum & percuſſorum minimè præcogitatæ, hincinde acciderunt & emerſerunt, ex quibus a prioribus & antiquis dictæ Pacis & Amicitiæ Conditionibus, Conventionibus, Capitulis, & Concluſionibus quibuſcunque liquidò & manifeſtè conſtat eſſe Receſſum,

Et quoniam ſine Pace (quâ nihil Sanctius) Concordiâ (quâ nihil Præſtantius) & Amicitiâ (quâ nihil Utilius) feliciter & proſperè minimè vivitur,

Idcircò Nos, Oratores, Commiſſarii, Ambaſſiatores, & Procuratores prædicti, Pacem, Concordiam, & Amicitiam inter prænominatos Illuſtriſſimos Principes, qui Paternæ Pietatis neceſſitudine Conſanguinitatis nexu & Affinitatis vinculo conjuncti ſunt, procurare reintegrare & de Novo ſtabilire ſummoperè cupientes, vigore Commiſſionum & Poteſtatum Nobis ab eiſdem Principibus reſpectivè traditarum & conceſſarum, ad omnem deinceps Dubietatis Scrupulum prorsùs amputandum & delendum, hunc de Novo (qui ſequitur) Amicitiæ Unionis & Concordiæ & Pacis Tractatum, futuris temporibus perpetuò duraturum, cum Capitulis Articulis & Conditionibus ſequentibus, ad Laudem & Honorem Omnipotentis Dei, & Beatæ Virginis Mariæ, totiuſque Curiæ cœleſtis, ac Criſtianæ Religionis Exaltationem & Incrementum, contrahimus inimus & concludimus in hunc qui ſequitur modum,

INPRIMIS, quòd omnes Injuriæ, Moleſtationes, Offenſæ, Gravamina, & Dampna quæcunque, per dictos Principes Terra Marive Portubus Maris vel Aquis dulcibus ubicunque comiſſa hinc inde facta & perpetrata, Deleantur Remittantur & prorsùs Aboleantur; Ita quòd Neuter Principum Alteri, ejus Rei gratiâ, quicquam Vultu, Verbo, Facto, aut Nutu improperet aut impingat: & quòd de cætero inter Se eorum Hæredes & Succeſſores, ſuaque Regna, Dominia, Patrias, & Loca quæcunque inpræſentiarum per Eos poſſeſſa, necnon eorum Vaſſallos Homines & Subditos, tàm Eccleſiaſticos quàm Seculares, cujuſ-

A.D. 1515. Hen. 8. cujuſcunque Statûs, Gradûs, ſeu Conditionis fuerint, tàm per Terram quàm per Mare & Aquas dulces, ac ubique Locorum, bona, realis, ſincera, vera, integra, perfecta, & firma Amicitia, Concordia, Liga, Unio, Intelligentia, Confœderatio, & Pax firma atque perpetua ſit habita & pro futuris perpetuis temporibus inconcuſsè & inviolabiliter cuſtodita; Ita tamen quòd neuter dictorum Principum, nulluſque ſuorum Hæredum & Succeſſorum, contra eorum Alterum, per modum Invaſionis, quicquam aget faciet tractabit vel attemptabit, aut ab Aliis per modum Invaſionis agi, fieri, tractari, vel attemptari procurabit, faciet, conſentiet, aut permittet, quocunque in Loco, ſive in Mari ſive in Terra Portubus Maris vel Aquis dulcibus, Cauſâ vel Occaſione quacunque, nullumque dabit Auxilium, Conſilium, vel Favorem ut per alium vel alios invadere Volentes aliquid fiat, agatur, tractetur, vel atemptetur, in Injuriam, Præjudicium, aut Dampnum alterius *Regum* & *Reginæ* prædictorum, ſuorumve Hæredum & Succeſſorum; ſed quòd Partes prædictæ eorumque Hæredes & Succeſſores ſint veri, fideles, & perpetui Amici, Concordes, Alligati, Uniti, & Confœderati ad Conſervandum Seipſos & eorum alterum & ſuos prædictos Hæredes ac Succeſſores in ſuis Statibus Regnis & Dominiis per Eos inpræſentiarùm poſſeſſis, & ad Defenſionem eorum contra omnes Homines Mundi abſque aliqua Exceptione ſeu Reſervatione; ita quòd quicunque Princeps vel alius Regna, Terras, Dominia, ſeu Loca præfatorum *Regum* & *Reginæ* Hæredum & Succeſſorum ſuorum, ut prædicitur, per Terram vel Mare, quoviſmodo vel cauſa offendere vel invadere moliatur, pro Viribus ſuis Illum vel Illos refrænabunt impedient & pro ſuo Poſſe Illi reſiſtent realiter & cum effectu: Et Principem vel alium quemcunque, ſic hoſtiliter invadentem, Princeps non Invaſus, ſi ad hoc per Principem Invaſum requiſitus fuerit, ut ab omni Invaſione deſiſtat monebit & requiret, ſignificans quòd caſu quo ab incepta Invaſione non deſiſtat, Se aſtrictum & obligatum, vigore Confœderationum inter Eos initarum, ad præſtandum eidem Principi ſic ut præmittitur Invaſo Opem Sucurſum Favorem Aſſiſtentiam & Subſidium cum effectu; præfati quoque Principes & eorum Hæredes ut prædicitur contra quoſcunque, invadere Volentes, adinvicem Se juvabunt, quandocunque & quotienſcunque opus fuerit Auxilio, cum omni ſuâ Poſſibilitate, bonâ Fide & abſque dolo, ſine aliqua fraude, ſecundùm modum infra ſequentem; videlicet, A.D. 1515. Hen. 8.

Si contingat præfatum Sereniſſimum *Regem Aragonum &c.* & Illuſtriſſimam *Caſtellæ Reginam* ſuos Hæredes & Succeſſores Hominibus armatis Equeſtribus vel Pedeſtribus aut Sagittariis vel Navibus armatis aut aliis Auxiliis bellicis contra ſuos hujuſmodi Invaſores inpoſterum indigere, ac pro & ſuper eiſdem Subſidium a præfato Invictiſſimo Principe *Angliæ & Franciæ Rege*, ejuſve Hæredibus & Succeſſoribus prædictis, & ſuper hujuſmodi Indigentia per Litteras vel Nuncios ſufficienter requiſierit vel requiſierint, in eo Caſu idem Invictiſſimus *Angliæ & Franciæ Rex* ejuſque Hæredes & Succeſſores, bonâ Fide & abſque difficultate, cum Celeritate convenienti, juxta hujuſmodi requeſtam, facere ſeu agere teneatur & teneantur ad eum Numerum Armigerorum & Sagittariorum ac Navium armatarum, ſeu aliorum Auxiliorum bellicorum, quem Rerum & Temporum oportunitate propriâque Neceſſitate conſideratis præſtare poterit & poterunt, Sumptibus tamen Stipendiis ac Expenſis rationabilibus præfatorum *Regis Aragon. & Reginæ Caſtel.* Hæredum & Succeſſorum ſuorum: Quæ quidem Expenſæ & Stipendia taxabuntur & moderabuntur habito reſpectu ad Forum Victualium quod in Partibus tunc temporis contigerit, ſecundùm Loci & Temporis Ubertatem aut Sterilitatem: dicti verò Armigeri & Sagittarii ac Naves armatæ ſeu alia Auxilia bellica præfati *Regis Angliæ* debitè & fideliter præfatis *Regi Aragonum & Reginæ Caſtellæ* ſuiſque Hæredibus & Succeſſoribus in ipſorum Guerris Defenſivis circa Præmiſſa inſervient per Terram & per Mare, ſecundùm Mentem Ordinationem & Voluntatem prædictorum *Regis & Reginæ* Hæredum ac Succeſſorum ſuorum, quamdiu eos duxerint Retinendos:

Et, pari modo, ſi contingat præfatum Invictiſſimum *Angliæ & Franciæ Regem* ejuſve Hæredes & Succeſſores prædictos Hominibus armatis Equeſtribus vel Pedeſtribus aut Baliſtariis vel Navibus armatis aut aliis Auxiliis bellicis contra ſuos hujuſmodi Invaſores impoſterùm indigere, ac pro & ſuper eiſdem Subſidium a prædictis Sereniſſimo *Rege Aragonum* & Illuſtriſſima *Regina Caſtellæ* eorumque Hæredibus & Succeſſoribus prædictis, & ſuper hujuſmodi Indigentia per Litteras vel Nuncios ſufficienter requiſierit vel requiſierint, in eo Caſu idem *Catholicus Rex Aragonum* & Illuſtriſſima *Regina Caſtellæ* eorumque Hæredes & Succeſſores, bonâ Fide, abſque difficultate aliqua, cum convenienti Celeritate, juxta hujuſmodi Requeſtam facere ſeu agere teneantur, ad eum Numerum Armigerorum & Baliſtariorum ac Navium Armatarum ſeu aliorum Auxiliorum bellicorum quem Rerum & Temporum oportunitate propriaque Neceſſitate conſideratis præſtare poterunt, Sumptibus tamen Stipendiis & Expenſis rationabilibus præfati Potentiſſimi *Angliæ & Franciæ Regis* Hæredum & Succeſſorum ſuorum; quæ Expenſæ & Stipendia taxabuntur & moderabuntur habito reſpectu ad Forum Victualium, quod in Partibus tunc temporis contigerit, ſecundùm Loci & Temporis Ubertatem aut Sterilitatem; qui quidem Armigeri & Baliſtarii ac Naves armatæ ſeu alia Auxilia bellica præfatorum *Regis Aragonum* & *Reginæ Caſtellæ* debitè & fideliter prænominato *Angliæ & Franciæ Regi* ejuſque Hæredibus & Succeſſoribus in ipſorum Guerris Defenſivis circa Præmiſſa Inſervient per Terram & per Mare, ſecundùm Mentem Ordinationem & Voluntatem ipſius *Angliæ & Franciæ Regis* Hæredum & Succeſſorum ſuorum quamdiu eos duxerit aut duxerint Retinendos.

Item, Concordatum & Concluſum eſt quòd Vaſalli Homines & Subditi præfatorum Principum, tàm Mercatores quàm cæteri alii, hincinde tutè liberè, abſque alicujus Licentia Salvíve Conductûs generalis vel ſpecialis petitione vel impetratione, in & ad præfatorum Dominorum utriuſque Principum & Reginæ eorumque Hæredum & Succeſſorum Portus, Dominia, Caſtra, Civitates, Fortalitia, Oppida, Juriſdictiones, & Diſtrictus quoſcunque, cum ſuis conductis vel accomodatis Navibus, Plauſtris, Vehiculis, Equis, Armaturis, Mercimoniis, Bonis, & Rebus quibuſcunque, tàm per Terram quàm per Mare & Aquas dulces atque omnem Locum, quotienſcunque & quandocunque id faciendum eſſe duxerint, Navigare, Equitare, Ire & Diſcedere, & in eiſdem quamdiu voluerint omnis generis Merces & Mercimonia Emere & Vendere, Mercari, Negotiari, Morari, atque Perhendinare, necnon ab eiſdem cum ſuis Rebus, Mercibus, & Mercimoniis & Bonis quibuſcunque ſalvò & ſecure per Terram Mare & Aquas dulces Abire & Recedere, & in omnibus & ubique ita juſtè & honeſtè tractabuntur ac ſi eſſent Originarii & Subditi proprii; Juribus Statutis & Conſuetudinibus Locorum in omnibus ſemper ſalvis.

Item, Concordatum & Concluſum eſt quòd præfati Catholicus *Aragonum Rex &c.* & Illuſtriſſima *Regina Caſtellæ*, eorumque Hæredes & Succeſſores, præfati Sereniſſimi *Regis Angliæ &c.* Hæredum & Succeſſorum ſuorum Rebellibus quibuſcunque, præſentibus & futuris, contra præfatum Illuſtriſſimum *Regem Angliæ &c.* ejus Hæredes & Succeſſores prædictos per Terram Mare & Aquas dulces, ex cauſa vel occaſione quacumque præſente vel futura, Concilium Auxilium vel Favorem publicè vel occultè directè vel Indirectè non dabunt nec præſtabunt, aut aliàs quoviſmodo Juvabunt nec Subditos prædicti Sereniſſimi *Regis Angliæ &c.* ejuſve Hæredum & Succeſſorum prædictorum Rebelles in ſuis Regnis, Terris, Dominiis, Lociſve ſcienter receptabunt receptaríve facient, nec in eiſdem Morari aut Auxilium vel Favorem habere permittent: &, ſi Morari in eiſdem Terris præſumpſerint, Eoſdem capient vel capi facient & ad Manus *Regis Angliæ* tradent vel tradi facient,

Et, ſimili modo, prædictus Potentiſſimus *Rex Angliæ &c.* ejuſque Hæredes & Succeſſores præfatorum Catholici *Regis & Reginæ* eorumque Hæredum & Succeſſorum Rebellibus quibuſcunque præſentibus & futuris contra præfatos *Regem & Reginam* eorumque Hæredes & Succeſſores, per Terram Mare & Aquas dulces, ex cauſa vel occaſione quacunque præſente vel futurâ, Conſilium Auxilium vel Favorem publicè vel occultè directè vel indirectè non dabunt nec præſtabunt aut aliàs quoviſmodo Juvabunt, nec Subditos præfatorum Catholici *Regis & Reginæ* ſuorumve Succeſſorum prædictorum Rebelles in ſuis Regnis, Dominiis, Lociſve ſcienter receptabunt receptaríve facient, nec in eiſdem Morari aut Auxilium vel Favorem habere permittent; &, ſi Morari in eiſdem Terris præſumpſerint, eoſdem capient vel capi facient & ad Manus *Regis & Reginæ* prædictorum tradent & tradi facient.

Item, Concordatum & Concluſum eſt quòd prædicti Catholicus *Aragonum Rex* & Illuſtriſſima *Regina* eorumque Hæredes & Succeſſores in omni Liga, Pace, Treugua, Confœderatione, & Unione quacunque, quam cum aliquo Principe Univerſitate Communitate Societate vel Homine quocunque ab hac Die de cætero concordabunt & concludent, præfatum Sereniſſimum *Regem Angliæ &c.* ejuſque Hæredes & Succeſſores ut prædicitur ſpecialiter & nominatim comprehendent, ſi in eiſdem comprehendi voluerint:

Et, ſimili modo, præfatus Illuſtriſſimus *Rex Angliæ & Franciæ &c.* ejuſque

que Hæredes & Succeſſores in omni Treugua, Pace, Liga, Confœderatione, vel Unione quacumque, quam cum aliquo Principe, Univerſitate, Comunitate, Societate, vel Homine quocunque ab hac Die de cætero concordabunt & concludent, præfatos Catholicum *Regem* & *Reginam* eorumque Hæredes & Succeſſores ut prædicitur ſpecialiter & nominatim comprehendent, ſi in eiſdem comprehendi voluerint.

ITEM, Concordatum & Concluſum eſt ut Captiones, Pignorationes, Marchæ, Repreſaliæ Navium & Perſonarum Bonorumve utriuſque Partis eorumque Vaſallorum & Subditorum de cætero ceſſant; ſed quandocunque aliqua Navis Indigena exitura eſt ab aliquo Portu tàm Regnorum & Dominiorum Caſtellæ, Legionis, Aragonum, Siciliæ, Granatæ, &c. quàm Angliæ, Hiberniæ, &c. Majores & Gubernatores & alii Officiales quibuſcunq; nominibus apellentur, talis Villæ, Oppidi, ſeu Portûs unde exitura eſt, capiant ſufficientes Securitates a Dominis ſeu Poſſeſſoribus Magiſtris Patronis vel Burſariis Navis ad Duplum Valoris Navis, Apparatûs, & Victualium ejuſdem, quòd Magiſtri Marinarii Nautæ & omnes in ea Navi exiſtentes cujuſcunque Statûs vel Conditionis exiſtant ſervabunt hanc Pacem erga quoſcunque Subditos Patriarum, Regnorum, Dominiorum, Terrarum alterius Partis, & nullam eis Injuriam ſeu Violentiam in Terra, Mari, Fluminibus, aut in Portu aliquo facient ſeu inferent; Et ſi hujuſmodi Securitates præſtare noluerint non permittent ipſi Majores Gubernatores & Officiales prædictorum Oppidorum ſeu Portuum ubi Caſus ille acciderit Navem hujuſmodi quoquomodo exire: quotiens autem Securitatem præmiſſam Majores Gubernatores & Officiales prædicti exigerint ſeu reciperint, dabunt Litteras auctenticas ſub eorum Sigillo Poſſeſſoribus Magiſtris ſeu Burſariis illius Navis ita aſſecuratæ, Teſtificantes ipſam Securitatem præſtitam, ad finem ut Literarum ipſarum vigore Navis hujuſmodi alios, ad quos forſitan Portus applicabit, liberè exire valeat: providebunt etiam præfati Reges & Principes eorumque Hæredes & Succeſſores ut præmittitur per ſuas Litteras, ad ſuos Gubernatores & Officiales Oppidorum & Portuum ſuorum Regnorum & Dominiorum mittendas, taliter quòd Ipſi omnia & ſingula Præmiſſa de tempore in tempus obſervabunt & obſervari facient: Et præfati Officiales teneantur, infra Quadraginta Dies proximè ſequentes a Die Requiſitionis ſibi factæ per Partem Dampnificatam computandos, exequi prædictam Obligationem contra Magiſtrum Navis & ejus Fidejuſſores qui tale Dampnum intulit: & quòd omnes Litteræ Marcharum & Repreſaliarum, hactenus per prædictos Reges & Prædeceſſores ſuos conceſſæ contra Subditos alterius Partis, ſint Suſpenſæ, & vigore earum nulla Executio fieri poſſit, ſed de novo fiat Requiſitio ad Inſtantiam Dampnificatorum, & eis fiat Juſtitia per Superiorem Damnificantis, & in ejus Denegationem ſervatâ Formâ in ſimilibus Caſibus conſuetâ poſſint dari & concedi Marchæ ſeu Repreſaliæ contra Suoditos & Vaſſallos Principis Juſtitiam Denegantis.

ITEM, quòd, ſi per Subditos prædictorum Regum vel per aliquem Subditorum unius vel alterius Partis eorumdemve Hæredum & Succeſſorum ut prædicitur quicquam in poſterùm ubique locorum, contra Vim, Formam, & Effectum præſentis Tractatûs & Concluſionis Pacis, Concordiæ, Amicitiæ, Ligæ, Unionis, & Confœderationis, factum vel attemptatum fuerit (quod Deus avertat) Illud ſit factum vel attemptatum, quotiens id acciderit, ad Requiſitionem Partis, contra quam id factum vel attemptatum eſſe prætenditur, per debita & oportuna Remedia reſtituatur & reparetur; ſed per hoc huic præſenti Pacis, Concordiæ, Amicitiæ, Ligæ, Unionis, & Confœderationis Tractatui in nullo præjudicetur, nec propter tale Factum vel Attemptatum ead m Pax, Liga, Unio, & Confœderatio rumpi vel diſſolvi cenſebitur, ſed nichilominus in ſuo Robore permanebit & Effectu.

ITEM, Concordatum, Conventum, & Concluſum eſt quòd, ſi aliquis Vaſallus Homo vel Subditus unius Partis per Vaſallos Homines vel Subditos alterius contra Vim Formam & Effectum præſentis Tractatûs & Concordiæ in aliquo Læſus vel Dampnificatus fuerit, & ſuper hoc in illis Locis & per illos Judices ubi & per quos in talibus Caſibus de Juſtitia provideri debet, Reformationem & Reparationem conſequi non valuerit, nichilominus præſens Tractatus & Concordia in ſuo Robore permaneat; & Pars ſic Dampnificata, quam ut præmittitur Reparationem conſequi non valuerit, cum Comendatitiis & Admonitoriis Literis ſui Principis ad alterum Principem recurret, Ipſeque Deffectum Officialium ſuorum ſuplens Illi de debito Juris Remedio providebit, nec antea Litteræ de Repreſaliis vel Marcha vel Contramarcha imponentur vel concedantur.

Item, Concordatum Conventum & Concluſum eſt quòd uterque Principum prædictorum, infra Sex Menſes poſt harum Confœderationum perfectam Conventionem & ipſarum Literarum Traditionem, teneatur hunc Tractatum perpetuæ Pacis, Unionis, Concordiæ, Confœderationis, & veræ Amicitiæ, in omnibus & ſingulis inſignioribus Locis Regnorum & Dominiorum ſuorum, tàm per Littora Maris quàm ſuper Terram & in Portubus eorumdem, publicè & ſolempniter Proclamari, Notificari, & Publicari facere prout in tali Caſu antiquitùs fieri conſuevit.

Item, nè Aflicto detur Aflictio, Conventum & Concluſum eſt quòd, ſi aliqua Navis Hiſpaniæ Angliæ vel alterius Loci ſub Dominio & Ditione prædictorum Principum Vi Ventorum quaſſata fuerit & paſſa Naufragium, & Bona vel per Aquarum vehementiam vel per aliam quamcunque Cauſam ad Littora alterius Principis perducta ſint, quòd tunc Præpoſitus vel Officialis illius Loci ſtatim & incontinenti, poſt habitam Notitiam in quorum Manibus hujuſmodi Bona ſeu Mercimonia ſunt, facient fieri Sequeſtrum omnium prædictorum Bonorum ſeu Mercimoniorum ſic Salvatorum; Et ſi Pars Læſa, infra Viginti Menſes, per Signa ſua conſueta vel per alias legittimas Probationes, Proprietatem probaverit, quòd illico Bona Proprietario reſtituantur; proviſo quòd, ſi dicta Bona ſeu Mercimonia ſint de Rebus quæ ſervando ſalvari non poſſunt, quòd in tali Caſu prædicti Præpoſiti vel Officiales poſſint & debeant hujuſmodi Bona & Mercimonia Vendere & Precium ſervare ad Utilitatem Proprietarii: Et, ſi infra tempus prædictorum Viginti Menſium aliquis Proprietarius non venerit, tunc ſervetur Jus comune illius Regni ubi hujuſmodi Bona applicuerint; ſalvo tamen Ei vel Eis, qui hujuſmodi Bona in Mari Littoribuſve recuperaverint, pro ejus vel eorum Laboribus, juſto & rationabili Salario per Quatuor Legales Homines ad hoc Juratos taxando.

Item, quòd uterque Principum prædictorum, quando per Oratorem vel Oratores, ſive Commiſſarium vel Commiſſarios alterius Principis ſufficientem Auctoritatem habentem vel habentes ad hoc debitè requiſitus fuerit, in ejus vel eorum Præſentia, tactis Sacroſanctis Evangeliis, Juramentum corporale præſtabit, quòd omnia & ſingula in præſenti Tractatu ſpecificata & contenta benè & fideliter obſervabit & adimplebit, & a ſuis Subditis quatenus ipſos tangunt aut tangere poterunt obſervari & adimpleri faciet cum effectu.

Item, Conventum & Concordatum eſt quòd prædictus *Rex Catholicus & Regina* omnia & ſingula Præmiſſa ratificabunt auctorizabunt atque realiter & cum effectu pro Parte ſua exequentur & facient quæ Præmiſſorum Tenor exiget & requiret, ſuaſque Literas Patentes, inde debitè confectas, Magnis ſuis Sigillis munitas & Manu dicti *Catholici Regis* ſubſcriptas, præfato *Regi Angliæ* ejuſve Deputato vel Deputatis in hac parte ſufficientem Auctoritatem habenti vel habentibus, infra Sex Menſes Datam præſentis Tractatûs proximè & immediatè ſequentes, liberabunt liberarive facient cum effectu:

Et pari eodemque modo prædictus *Rex Angliæ &c.* omnia & ſingula Præmiſſa ratificabit, auctoriſabit, & confirmabit, atque realiter & cum effectu pro Parte ſua exequetur & faciet quæ Præmiſſorum Tenor exiget & requiret, ſuaſque Literas Patentes, indè debitè confectas, Magno ſuo Sigillo munitas & Manu ſuâ ſubſcriptas, prædictis *Catholico Regi & Reginæ*, vel eorum Deputato aut Deputatis in hac parte ſufficientem Auctoritatem habenti vel habentibus, infra Sex Menſes Datam præſentis Tractatûs proximè & immediatè ſequentes liberabit liberarive faciet cum effectu.

Sequuntur Tenores Commiſſionum,

Ferdinandus, Dei gratiâ, *Rex Aragonum, Navarræ, Siciliæ, &c. ut ſupra in Commiſſione Dat.* Oppido de la Ventoſilla *Die Secunda Menſis Maii, Anno a Nativitate Domini Milleſimo Quingenteſimo Quintodecimo.*

Henricus, Dei Gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*,

De Fide, Prudentiâ, Legalitate, & Animi Integritate veſtri Reverendiſſimi in Chriſto Patris *Thomæ*, Miſeratione Divinâ, *Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Preſbiteri Cardinalis Eborum* Angliæ Primatis & Apoſtolicæ Sedis Legati Conſiliarii noſtri quamplurimùm confidentes,

Præſentium Tenore, de noſtra certa Scientia, deliberatè & conſultò, eis omnibus viâ modo & formâ quibus de jure & aliàs poſſumus & valemus,

Facimus, Conſtituimus, Creamus, & Ordinamus noſtrum verum, certum, legittimum, & indubitatum Procuratorem, Oratorem, & Nuncium ſpecialem & ad Infraſcripta generalem, ita tamen quòd

A.D. 1515. Hen. 8.

quòd Specialitas Generalitati non deroget, nec è contra, Vos *eundem Cardinalem* Abſentem tanquam Præſentem, pro Nobis & Nomine noſtro, poſſitis & valeatis Tractare, Concordare, Facere, & Firmare cum Sereniſſimo & Catholico Principe *Ferdinando Aragonum & utriuſque Siciliæ Rege &c.* Fratre & Patre noſtro Chariſſimo, vel cum Procuratoribus ſeu Deputatis ab eo; videlicet, ut pro Se ac Nomine ſuo ac etiam Nomine Sereniſſimæ & Potentiſſimæ *Johannæ Reginæ Caſtellæ, Legionis, Granatæ &c.* Filiæ ſuæ Chariſſimæ (cujus Perſonæ & Bonorum Curam & Adminiſtrationem ipſe *Aragonum Rex &c.* legittimè gerit) Amicitiam Unionem & Confœderationem ſtrictiſſimam perpetuam & indiſſolubilem cunctis futuris temporibus duraturam (ſcilicet) *inter Nos* & Succeſſores noſtros, ac Regna & Dominia noſtra, & Subditos noſtros Parte ex una, & eundem Catholicum Principem *Aragonum &c. Regem,* atque dictam Sereniſſimam *Reginam Caſtellæ* Filiam ſuam, Hæredeſque & Succeſſores ſuos, ac Regna Dominia & Subditos utriuſque eorum, Parte ex altera,

Et poſſitis quæcunque Capitula & Inſtrumenta, & quoſcunque Contractus Amicitiæ, Unionis, & Confœderationis, pro Nobis & Nomine noſtro, cum eodem Catholico *Aragonum &c. Rege* ſeu cum Procuratoribus vel Deputatis ab eo, pro Se & Nomine ſuo ac dictæ Sereniſſimæ *Reginæ Caſtellæ* Filiæ ſuæ, Stipulari Facere, Concedere, & Firmare, Fieri facere, Petere, & Inſtare, cum illis Pactis, Vinculis, Conditionibus, Promiſſionibus, Obligationibus, Pœnis, Securitatibus, Juramentis, Clauſulis, & Cautelis quibus volueritis & Vobis benè viſum fuerit,

Et generaliter poſſitis, Nomine noſtro, Omnia alia & ſingula Facere & Firmare, cujuſcumque Naturæ & Importantiæ fuerint aut eſſe poterint, in prædictis & circa Ea quæ fuerint neceſſaria & oportuna, & quæ Nos facere poſſemus, etiam ſi talia ſint quæ ad Ea conficiendum Præceptum exigant magis ſpeciale;

Damus præterea & Concedimus Vobis plenum Poſſe ut poſſitis Jurare in Animam noſtram quòd tenebimus, obſervabimus & adimplebimus realiter & cum effectu Omnia & ſingula quæ in Prædictis & circa Ea Nomine noſtro concordabitis, capitulabitis, jurabitis & firmabitis, & Illa Ratificabimus, & quòd nullo unquam tempore Illa Revocabimus, nec Contra Ea aut eorum aliquod faciemus vel veniemus, ſub Obligatione omnium Bonorum noſtrorum, Patrimonialium & Fiſcalium.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras Manu noſtrâ ſignatas fieri fecimus Patentes.

Dat. apud *Veſtmomaſterium,* Duodecimo Die Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Quinto decimo, Regni verò noſtri Septimo.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium Nos præfatus *Bernardus de Meſa Trinopolitanus Epiſcopus* hiis Præſentibus Literis Manu noſtrâ ſubſcriptis Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Dat. *London.* Decimo nono Die Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Quintodecimo.

Subter Plicam,
BERNARDUS DE MESA *Trinopolitanus Epiſcopus.*

Promiſſio Secretarii Ducis Mediolani pro 10000 Ducat. ſolvendis ſingulis Annis Cardinali Eboracenſi.

A.D. 1515. An. 7. H. 8.

Bibl. Cotton. Vitell. B. 2.

EGO *Michael de Abbatis* Secretarius Illuſtriſſimi *Ducis Mediolani* promitto & obligo Me, ex parte dicti Illuſtriſſimi *Ducis* Domini mei, quòd *Decem Milia Ducatorum* fideliter in Anglia perſolventur Reverendiſſimo Domino *Cardinali Eboracenſi,* ſecundùm Promiſſum quod ex commiſſione dicti Illuſtriſſimi *Ducis* mei Dominationi ejus Reverendiſſimæ feci;

Perſolventur autem ſingulis Annis, vivente præfato Illuſtriſſimo *Duce,* & ſuccedente in Principatu ipſius Filio vel Fratre;

Et prima ſolutio incipiat poſtquam præfatus Illuſtriſſimus *Dux* meus ſit Liberatus a Moleſtiis Gallicis, & ſit ſecurus de Statu ſuo:

Et dictus Reverendiſſimus *Dominus Cardinalis* promittet quòd erit perpetua & inviolabilis Amicitia inter Invictiſſimum *Angliæ & Franciæ Regem,* & dictum

A.D. 1515. Hen. 8.

ctum Illuſtriſſimum Dominum meum, mediante præfato Reverendiſſimo *Domino Cardinale*.

In cujus rei Fidem hanc Cedulam manu propriâ ſcripſi & ſubſcripſi.

Ita eſt, idem Michel manu propriâ ſcripſi & ſubſcripſi.

Litteræ Ducis Venetiarum Gratulatoriæ.

Dorſ.

Reverendiſſimo in Chriſto Patri Domino Thomæ, Dei & Apoſtolicæ Sedis Gratia, Cardinali Eboracenſi Digniſſimo.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Ex Autogr.

R*Everendiſſime in Chriſto Pater.*

Tùm anteà multa Nos hortabantur ut ampliſſimam Cardinalatûs Dignitatem *Reverendiſſimæ Dominationis* veſtræ gratularemur, tùm eadem nunc ipſa, recentioribus in Nos Meritis copulata, facile faciunt ut veſtræ Reverendiſſimæ Dominationi Gratias agentes, Nobis quoque vehementer gaudeamus; Gratiſſimum namque auditu fuerat eo Honorum Culmine decoratam fuiſſe *Dominationem veſtram Reverendiſſimam*, quo, ob præſtantiſſimas Animi dotes, jampridem Digniſſima eſt: Quodque ſuis Ipſa Ingenii viribus honorabilius jam & clarius reddıtura eſt; neque illud minus Jucundum fuit quod iſthinc Oratores noſtri per Litteras Nobis ſignificârunt, quàm hylari ac benignâ fronte noſtras ab illis Conſalutationes Gratulationéſque exceperit: Quod amabili Sermone Amantiſſimum ſuum erga Nos Animum demonſtrârit; Quas ob Res, ſi, quod Animus parturit, jam verbis promere velimus, neque ſtatim ſcribendi finem facere, neque ſic Animo noſtro, qui gratiſſimus eſſe quàm videri magis affectat, ſatisfacere poſſemus: Eo nunc itaque, quo poſſumus, breviori ſcilicet verborum compendio, *Reverendiſſimæ Dominationi veſtræ* & gratulamur, quam meritiſſimè adepta eſt, Dignitatem, & ob id quòd pro ſua humanitate honorificè non minus quàm amicè de Nobis loquatur ac ſentiat, innumeras ei Gratias agimus; Immortalem Deum ſummiſsè ac ſuppliciter orantes, ut *Reverendiſſimæ Dominationis veſtræ* præſentem, optimè locatam Dignitatem, perpetuò fortunet; Quodque, futurum ſperamus, id Fælix Fauſtumque ſit ſolido cum Reipublicæ Chriſtianæ Beneficio & Ornamento.

Dat. in noſtro *Ducali Palatio*, Die viceſima ſextâ Octobris, Indictione quartâ, Milleſimo Quingenteſimo Quintodecimo.

Lauredanus Leonardus Dei gratiâ, Dux *Venetiarum* &c.

De Juramento Regis Aragonum petendo & recipiendo.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Franc. 7. H. 8. m. 27.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione Dilecti & Fidelis noſtri *Johannis Style* Servitoris noſtri plenariè confidentes,

Ipſum noſtrum verum & indubitatum Commiſſarium, Ambaſſiatorem, Oratorem, Procuratorem, Deputatum, & Nuncium ſpecialem Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes Eidem, Tenore Præſentium, plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, Sereniſſimum & Catholicum Principem *Ferdinandum Aragonum ac utriuſque Siciliæ Regem* Fratrem & Patrem noſtrum Chariſſimum Adeundi,

Et Juramentum corporale, tactis Sacroſanctis Evangeliis, de benè & fideliter obſervando omnia & ſingula Capitula in Tractatu Pacis & Amicitiæ, per Oratorem noſtrum & ſuum, ad hoc ſufficienter auctoriſatos, *Decimo vono Die Octobris* ultimò præterito, in *Civitate Londoniæ* conventa concordata & concluſa, juxta & ſecundùm formam Articuli deſuper in eodem Tractatu conventi & concluſi, ab eodem *Catholico Rege* præſtari Petendi & Exigendi, ac ejuſdem Juramenti Præſtationi perſonaliter Intereſſendi, atque idem Juramentum ſic, ut præfer-

A.D. 1515. Hen. 8. præfertur, præſtari Videndi & Audiendi, ac etiam Notarios Publicos ut ſuper ejuſdem Juramenti Præſtatione Inſtrumentum ſive Iuſtrumenta publicum ſive pvblica conficiant, ac Teſtes tunc præſentes ut ſuper eadem Teſtimonium perhibeant, Petendi, Rogandi, & Requirendi,

Atque Inſtrumentum ſive Inſtrumenta, deſuper confectum ſive confecta, Petendi & Recipiendi,

Ac inſuper Literas Patentes, dicti Tractatus Pacis & Amicitiæ Confirmatorias, Manu noſtrâ ſubſcriptas & Magno Sigillo noſtro ſigillatas, dicto *Catholico Regi Ferninando* ejuſve Commiſſario ſive Commiſſariis ad hoc ſufficienter auctoriſatis Tradendi & Liberandi, atque alias ab eodem ejuſve Commiſſario vel Commiſſariis conſimiles Literas, dictæ Pacis & Amicitiæ Confirmatorias pro Parte ſua, Petendi, Requirendi, & Recipiendi, A.D. 1515. Hen. 8.

Cæteraque omnia & ſingula Gerendi & Excercendi quæ in Præmiſſis aut circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, & quæ Nos faceremus & facere poſſemus ſi perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum magis exigant ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum Gratum & Firmum habituros totum & quicquid dictus noſter Orator Commiſſarius & Ambaſſiator Nomine noſtro in Præmiſſis fecerit.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo ſexto Die Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quinto, Regni verò noſtri Septimo.

Per ipſum Regem.

Tractatus Pacis Ligæ & Amicitiæ cum Rege Aragonum & Regina Caſtellæ, Ratificatio.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Franc. 7. H. 8. m. 16.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm quidam Tractatus Amicitiarum, Ligæ, & Confœderationis ac Mercium Intercurſûs,

Inter Reverendiſſimum in Chriſto Patrem *Thomam*, Miſeratione Divinâ, *Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyterum Cardinalem Eboracenſem* Angliæ Primatem & Apoſtolicæ Sedis Legatum Conſiliarium noſtrum, verum, certum, legitimum, & indubitatum Commiſſarium, Oratorem, Procuratorem, & Nuncium ſpecialem ex una, & Venerabilem in Chriſto Patrem *Bernardum de Meſa*, Permiſſione Divinâ, *Trinopolitanum Epiſcopum*, verum, certum, legittimum, & indubitatum Procuratorem Oratorem & Nuncium ſpecialem Sereniſſimi & Catholici Principis *Ferdinandi Aragonum ac utriuſque Ciciliæ Regis &c.* ac etiam Illuſtriſſimæ Dominæ *Johannæ Reginæ Caſtellæ & Granatæ* Filiæ ejuſdem Catholicæ Regis Ferdinandi, cujus Perſonæ & Bonorum Curam & Adminiſtrationem prædictus Catholicus Princeps *Ferdinandus* legitimè gerit, ſpecialem, Partibus ex altera,

Pro Nobis & dictis *Fratre noſtro* ejuſdemque Filia *Regina Caſtellæ*, Patriis, Terris, Dominiis, Caſtris, Villis, Territoriis, Opidis, & Locis quibuſcumque, & modò per Nos dictumve Fratrem ejuſve Filiam unum alterumve noſtrûm habitis, tentis, poſſeſſis, vel occupatis, noſtriſque Hæredibus & Succeſſoribus, Vaſſallis, Incolis, Habitatoribus, atque Subditis, A.D. 1515.

Jampridem hincinde conventus concordatus & concluſus fuerit, ſicut in Literis Oratorum & Commiſſariorum noſtrorum prædictorum, deſuper confectis, pleniùs apparet & continetur,

Quarum Tenor ſequitur, & eſt talis,

UNIVERSIS ET SINGULIS, præſentes Literas inſpecturis lecturis vel audituris, Nos,

Thomas, Miſeratione Divinâ, *Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyter Cardinalis Eboracenſis* Angliæ Primas & Apoſtolicæ Sedis Legatus Excellentiſſimi & Invictiſſimi Principis *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ*,

Necnon *Barnardus de Meſa*, Permiſſione Divinâ, *Trinopolitanus Epiſcopus* Sereniſſimi & Catholici Principis *Ferdinandi Aragonum ac utriuſque Siciliæ Regis &c.* Illuſtriſſimæque Dominæ *Johannæ Reginæ Caſtellæ & Granatæ &c.* cujus Perſonæ & Bonorum idem Rex Catholicus Curam & Adminiſtrationem legittimè gerit,

Oratores, Commiſſarii, Ambaſſiatores, Procuratores, & Nuncii ſpeciales, ad Infraſcripta ſufficienter auctoriſati, A.D. 1515. Hen. 8. legittimè conſtituti, & ſpecialiter deputati,

Salutem.

Sciatis quòd,

Quamquam inter præfatos Sereniſſimos & Potentiſſimos Principes eorumq; Progenitores & Anteceſſores, pro ſuorum Regnorum Tranquillitate ac Subditorum Utilitate & Quiete, nonnulli Tractatus Pacis Amicitiæ Fœdera & Concordiæ ac Unitatis vincula temporibus retroactis inita conventa & concluſa fuerint,

Quia tamen, ex Temporum Varietate Humanæque Naturæ Mutabilitate, quæ ſemper in deterius vergit, quædam Occaſiones & Cauſæ temporibus hujuſmodi Fœderum initorum & percuſſorum minimè præcogitatæ hincinde acciderunt & emerſerunt,

Ex quibus a prioribus antiquis dictæ Pacis & Amicitiæ Conditionibus, Conventionibus, Capitulis & Concluſionibus quibuſcumque liquidè & manifeſtè conſtat eſſe Receſſum,

Et quoniam ſine Pace *&c. prout ſupra Dat. London. Decimo nono Die Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Quintodecimo.*

Bernardus de Meſa Trinopolitanus Epiſcopus. A.D. 151 Hen. 8.

Nos autem, prædictum Tractatum ac omnia & ſingula Capitula in eodem contenta Rata Firma & Grata habentes, ea omnia & ſingula, pro Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, quatinus Nos aut Hæredes & Succeſſores vel Subditos noſtros concernunt aut concernere poterunt, Acceptamus, Approbamus, Laudamus, Ratificamus, & Confirmamus, ac inviolabiliter, firmiter, benè, & fideliter Tenere Obſervare & Adimplere, Teneríque Obſervari & Adimpleri facere cum effectu, bonâ Fide & in Verbo Regio, Promittimus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis Præſentibus Literis, Manu propriâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Dat. apud *Palatium noſtrum Weſtmonaſterii,* viceſimo ſeptimo Die Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Quintodecimo, Anno Regni noſtri verò Septimo.

Confirmatio Tractatus, Pacis, Amicitiæ, & Intercurſus per Ferdinandum Regem Aragonum.

A.D. 1515. An. 7. H. 8. Ex Autogr.

F*Erdinandus*, Dei Gratiâ, Rex *Aragonum, Navarræ, Siciliæ citra & ultra Farum, Hieruſalem, Valentiæ, Majoricarum, Sardiniæ & Corſicæ*, Comes *Barchinonæ*, Dux *Athenarum & Neopatriæ*, Comes *Roſſilionis & Ceritaniæ*, Marchio *Oriſtanni & Gociani*, univerſis & ſingulis, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm quidam Tractatus Amicitiæ, Ligæ, Unionis, ac perpetuæ & indiſſolubilis Confœderationis ac Mercium Intercursûs,

Inter Reverendum in Chriſto Patrem *Bernardum de Meſa*, Permiſſione Divinâ, *Epiſcopum Trinopolitanum* Oratorem & Conſiliarium, ac certum, legitimum, ſpecialem, & indubitatum Procuratorem & Commiſſarium noſtrum, necnon Sereniſſimæ & Potentiſſimæ Principis *Joannæ Reginæ Caſtellæ, Legionis, Granatæ, &c.* Filiæ noſtræ Cariſſimæ, cujus Perſonæ & Bonorum Curam & Adminiſtrationem legitimè gerimus, Nominibus noſtris & pro Nobis, ac Vice & Nomine Hæredum Succeſſorum Regnorum, Dominiorum, & Subditorum utriuſque noſtrûm, ex unâ, & Reverendiſſimum in Chriſto Patrem *Thomam*, Miſeratione Divinâ, *Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbiterum Cardinalem Eboracenſem* Angliæ Primatem ac Apoſtolicæ Sedis Legatum, verum, certum, legittimum, & indubitatum ac ſpecialem Nuncium, Oratorem, Procuratorem, & Commiſſarium Sereniſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici Angliæ Regis* Fratris & Filii noſtri Dilectiſſimi, pro Eo & ejus Nomine, ac Vice & Nomine Hæredum, Succeſſorum, Regnorum, Dominiorum, & Subditorum ſuorum, Partibus ex altera, A.D. 151

Jampridem hincinde conventus concordatus & concluſus fuerit, prout in Literis Oratorum & Commiſſariorum noſtrorum prædictorum deſuper confectis pleniùs apparet & continetur,

Quarum Thenor ſequitur & eſt talis,

Univerſis &c.

Nos autem, prædictum Tractatum ac omnia & ſingula in eo contenta Rata Firma & Grata habentes, ea omnia & ſingula pro *Nobis* & dicta Sereniſſima *Regina Caſtellæ, Legionis, Granatæ, &c.* Filia noſtra Cariſſima, cujus Perſonæ & Bonorum Curam & Adminiſtrationem, ut præfertur, legittimè gerimus, ac pro Hæredibus & Succeſſoribus utriuſque noſtrûm, quatenus *Nos* aut dictam Sereniſſimam *Reginam* Filiam noſtram Hæredéſve aut Succeſſores vel Subditos utriuſque noſtrûm concernunt aut concernere poterunt, Acceptamus, Approbamus, Laudamus, Ratificamus, & Confirmamus, ac inviolabiliter, firmiter, benè, & fideliter Tenere, Obſervare, & Adimplere, Tenerique, Obſervari, & Adimpleri facere cum effectu, bonâ Fide & in Verbo Regio, Promittimus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis præſentibus Literis noſtris, Manu propriâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Dat. in *Loco Abbatiæ*, Die Decimo primo Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Quinto Decimo.

EYO EL REY.

Subter Plicam,
Dominus Rex mandavit mihi,

PETRO DE QUINTANA.

De Liberatione Magni Sigilli Thomæ Cardinali Eborum, & de ejuſdem Juramento.

A.D. 1515.
An. 7. H. 8.
Clauſ. 7. H. 8. m. 1. dor.

MEMORANDUM *quòd,*

Die Sabbati (videlicet) Viceſimo ſecundo Die Decembris, Anno Regni Regis Henrici Octavi *Septimo, circiter Horam Primam poſt Meridiem ejuſdem Diei,*

In quadam alta & parva Camera, ſituata in Palatio ejuſdem Domini Regis, apud Weſtmonaſterium, prope Cameram Parliamenti,

Reverendiſſimus in Chriſto Pater Willielmus Cantuarienſis Archiepiſcopus, *tunc Cancellarius Angliæ, Magnum Sigillum Regium, in Cuſtodia ipſius Cancellarii tunc exiſtens, in quadam Baga de albo Corrio incluſum, & Signeto* ejuſdem Archiepiſcopi *Quinquies ſigillatâ, in Manus præfati* Domini Regis *ad tunc tradidit liberavit & dimiſit,*

In Præſentia, Reverendiſſimi in Chriſto Patris Thomæ, *Miſeratione Divinâ,* Tituli Sancti Ciriaci in Termis Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbiteri Cardinalis Eboracenſis Archiepiſcopi *Angliæ Primatis & Apoſtolicæ Sedis Legati,* Caroli Ducis Suffolciæ, & Willielmi Throgmarton *Prothonotarii Cancellariæ dicti Domini Regis:*

Idemque Dominus Rex *Sigillum illud, in Baga illa ſic incluſum, à* præfato Archiepiſcopo, *ut prædictum eſt, traditum & liberatum, tunc & ibidem aperiri & extrahi fecit, & ſic apertum & extractum vidit & perſpexit:*

Et idem Dominus Rex *tunc immediate, in Præſentia ſupranominatorum, Sigillum illud in Bagam prædictam reimponi fecit, & eandem Bagam, Signeto* Reverendiſſimi Cardinalis prædicti *ſigillatam, unà cum Magno Sigillo prædicto, eidem* Reverendiſſimo Cardinali *cuſtodiendo exercendo & occupando, ibidem tradidit & liberavit; quem in Cancellarium ſuum Angliæ tunc & ibidem conſtituit, cum omnimodis Dietis, Feodis, Proficuis, Regardis, Robis, Commoditatibus, & Advantagiis Officio Cancellariatûs Angliæ ab antiquo debitis pertinentibus ſive ſpectantibus;*

A.D. 1515.

Idemque Reverendiſſimus Cardinalis *Sigillum prædictum de præfato Invictiſſimo Rege, in Præſentia ſupranominatorum, Recepit.*

MEMORANDUM quòd,

Viceſimo quarto Die Menſis Decembris, qui erat Vigilia Natalis Domini, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quinto, & Anno Regni *Domini Regis* nunc Septimo,

Reverendiſſimus in Chriſto Pater & Dominus Dominus *Thomas,* Permiſſione Divinâ, *Tituli Sancti Ciriaci in Termis Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbiter Cardinalis Eboracenſis Archiepiſcopus* & Apoſtolicæ Sedis Legatus Angliæ Primas & Cancellarius, in Præſentia Illuſtriſſimi Metuendiſſimi *Domini Regis,* tunc exiſtentis in Manerio ſuo de Eltham, *finitis Veſperis,* in Capella ejuſdem Manerii, tactis per eundem Cancellarium

A.D. 1515. Hen. 8.

Sacroſanctis Evangeliis, ad Officium Magni Cancellarii Angliæ per præfatam Regiam Mageſtatem aſſumptus & conſtitutus, Corporale præſtitit Juramentum;

Cujus Tenor ſequitur,

Ye ſhall Swere that well and truly ye ſhall ſerve our Soverayn Lorde the Kyng *and his People in the Office of Chaunceller:*

And ye ſhall do Right to all maner People, Pore and Riche, after the Lawis and Uſages of this Realme:

And truly ye ſhall Counceill the King, *and his Councill ye ſhall leyne and kepe:*

And ye ſhall not knowe nor ſuffer the Hurt nor Diſheretyng of the King, nor that the Rightis of the Crowne be Diſcreſed, by any mean, as fer forth as ye may Lett:

And, if ye may not Lett it, ye ſhall make it clerely and expreſly to be Knowne to the King, *with your true Advice and Counſell;*

And that ye ſhall doo and purchaſe the Kingis Profite in all that ye maye.

AS GOD HELPE YOU AND THE HOLY EVANGELIEZ.

Pro Cardinale, Eborum Archiepiſcopo, de Cuſtodia commiſſa.

A.D. 1516. An. 7. H. 8. Pat. 7. H. 8. p. 3. m. 25.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratiâ noſtrâ ſpeciali ac ex certâ Scientiâ & mero motu noſtris, Dedimus & Conceſſimus ac per Præſentes Damus & Concedimus Reverendiſſimo in Chriſto Patri, *Thomæ*, Miſeratione divinâ, *Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ*, *Tituli Sanctæ Ceciliæ trans Tiberim Preſbytero Cardinali*, *Eborum Archiepiſcopo*, Angliæ Primati, & Apoſtolicæ Sedis Legato, Cancellario noſtro Cuſtodiam omnium Maneriorum, Dominiorum, Terrarum, Tenementorum, Reddituum, Servitiorum, & Reverſionum cum pertinentiis, ac etiam Feodorum Militum, Curiarum, Advocationum Eccleſiarum, Capellarum, Cantariarum, Abbatiarum, Prioratuum, Hoſpitalium, & aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum, & aliorum Hæreditamentorum quorumcumque, quæ nuper fuerunt *Radulphi Bygod* Militis Defuncti, aut aliquorum aliorum ſeu alicujus alterius ad uſum ejuſdem *Radulphi*, aut unde idem *Radulphus* fuit ſolus Seiſitus in Dominico ſuo ut de Feodo aut in Feodo qualitercumque Talliato, aut unde aliquis alius fuit ſive aliqui alii cum ipſo *Radulpho* aut cum aliquibus aliis Perſonis fuerunt Seiſitus vel Seiſiti in Dominico ſuo ut de Feodo aut aliter ad uſum ejuſdem *Radulphi* & Hæredum ſuorum, & quæ per ſive poſt Mortem ejuſdem *Radulphi* ac ratione Minoris Ætatis *Franciſci Bygod* Conſanguinei & Hæredis *prædicti Radulphi* (videlicet, Filii *Johannis* Filii *dicti Radulphi*) ad Manus noſtras devenerunt ſeu devenire debuerunt aut debebunt ullo modo, ac Cuſtodiam & Maritagium ejuſdem *Franciſci*, necnon totum Jus & Intereſſe noſtra in eodem Maritagio, abſque Diſperagatione,

Ac etiam Conceſſimus ac per Præſentes Concedimus *præfato Cardinali* Cuſtodiam omnium Reverſionum omnium & ſingulorum Maneriorum, Terrarum, Tenementorum, Reddituum, & Servitiorum cum pertinentiis, ac Feodorum Militum, Advocationum Eccleſiarum, Capellarum, Cantariarum, & aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum quorumcumque, quæ aliqua Perſona ſive aliquæ Perſonæ ad Terminum Vitæ vel aliter de Hæreditate *dicti Franciſci* tenet ſeu tenent, cùm per ſeu poſt Mortem ejuſdem Perſonæ ſeu earumdem Perſonarum vel earum alicujus acciderit, necnon omnium eorumdem Maneriorum, Terrarum, Tenementorum, Reddituum, & Servitiorum ac cæterorum Præmiſſorum & eorum cujuſlibet immediatè poſt Mortem prædictarum Perſonarum & earum cujuſlibet,

Habendam & Tenendam Cuſtodiam omnium prædictorum Maneriorum, Terrarum, Tenementorum, ac cæterorum Præmiſſorum, necnon Maritagium ejuſdem *Franciſci* abſque Diſperagatione, ac etiam Cuſtodiam eorumdem Maneriorum, Terrarum, & Tenementorum ac cæterorum Præmiſſorum immediatè poſt Mortem dictarum Perſonarum & earum cujuſlibet *præfato Cardinali* Executoribus & Aſſignatis ſuis uſque ad plenam & legittimam Ætatem *præfati Franciſci*, ac quamdiu Maneria, Terræ, Tenementa, & cætera Præmiſſa cum pertinentiis in Manibus noſtris remanere contigerint, & quouſque debita & legalis Liberatio & Proſecutio inde extra Manus noſtras ſecundùm comunem Curſum Cancellariæ noſtræ habita & proſecuta fuerit:

Con-

A.D. 1516. Hen. 8.

Conceſſimus etiam & per Præſentes Concedimus eidem *Cardinali* omnia Exitus & Proficua, Reverſiones, Reventiones, & Emolumenta omnium Maneriorum, Terrarum, Tenementorum, & Reverſionum prædictorum, ac cæterorum Præmiſſorum, a tempore Mortis prædicti *Radulphi* hucuſque provenientia ſive creſcentia, tàm per Manus nunc ſeparalium Eſcaetorum & nuper ſeparalium Eſcaetorum in ſeparalibus Comitatibus, in quibus dicta Maneria, Terræ, Tenementa, Reverſiones, & cætera Præmiſſa ſeparaliter exiſtunt, quàm per Manus Receptorum, Ballivorum, Firmariorum, & aliorum Occupatorum eorumdem & cujuſlibet inde Parcellæ, abſque Compoto ſeu aliquo alio inde Nobis vel Hæredibus noſtris reddendo ſolvendo vel faciendo:

Et Volumus & Concedimus quòd quilibet Eſcaetorum, Receptorum, Ballivorum, Firmariorum, & aliorum Occupatorum prædictorum de hujuſmodi Exitibus, Proficuis, Reventionibus, & Emolumentis erga Nos & Hæredes noſtros Quieti & Exonerati exiſtant per Præſentes:

Et ſi de præfato *Franciſco* Humanitùs contingat antequam ad ſuam plenam & legittimam Ætatem pervenerit, Hærede ſuo vel Hæredibus ſuis tunc infra Ætatem exiſtente vel exiſtentibus, tunc Volumus & Concedimus præfato *Cardinali*, per Præſentes, quòd Ipſe & Aſſignati ſui habeat & habeant Cuſtodiam Maneriorum, Terrarum, Tenementorum, & Reverſionum prædictorum, ac cæterorum Prædictorum cum Pertinentiis, ac omnia Exitus & Proficua eorumdem uſque ad plenam & legittimam Ætatem ejuſdem Hæredis ſive eorumdem Hæredum ſic infra Ætatem exiſtentis vel exiſtentium, ac quamdiu Maneria, Terræ, Tenementa, & Reverſiones prædicta, ac cætera Præmiſſa cum Pertinentiis in Manibus noſtris contigerint remanere, & quouſque debita & legalis Liberatio & Proſecutio inde extra Manus noſtras ſecundùm Curſum Cancellariæ noſtræ habita & proſecuta fuerit, ac Cuſtodiam & Maritagium ejuſdem Hæredis & eorumdem Hæredum, ſic infra Ætatem exiſtentis vel exiſtentium, abſque Diſperagatione,

Et ſic de Hærede in Hæredem, cum Cuſtodia eorumdem Maneriorum, Dominiorum, Terrarum, Tenementorum, & cæterorum Præmiſſorum cum pertinentiis, quouſque aliquis Hæres hujuſmodi Hæredis aut Hæredum ad ſuam plenam & legittimam Ætatem pervenerit, ac quamdiu Maneria, Terræ, Tenementa, Reverſiones, ac cætera Præmiſſa cum pertinentiis in Manibus noſtris contigerint remanere, & quouſque legalis Liberatio & Proſecutio inde extra Manus noſtras ſive Hæredum noſtrorum inde proſecuta fuerit,

Abſque Compoto ſeu aliquo alio inde Nobis vel Hæredibus noſtris reddendo ſolvendo vel faciendo;

Eo quòd expreſſa mentio &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo nono die Januarii.

Per ipſum Regem.

De Salvo Conductu pro Epiſcopo de Gallowey & aliis.

A.D 1516. An. 7. H. 8. Scot. 7. H. 8. m. 17.

REX univerſis & ſingulis Admirallis, Viceadmirallis, Gardianis Marchiarum, Capitaneis, Caſtellanis, & eorum Locatenentibus, Cuſtodibus Portuum Maritimorum, ac Vicecomitibus, Majoribus, Ballivis, Conſtabulariis, ac aliis Officiariis & Subditis noſtris quibuſcumque, tàm infra Libertates, quàm extrà, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

Ad ſpecialia Deſiderium, Inſtantiam, & Requiſitionem Cariſſimi Nepotis & Fratris noſtri *Jacobi Scotorum Regis*, de Adviſamento Trium Statuum Regni Scotiæ Nobis facta, prout per Literas miſſivas *ejuſdem Regis*, Nobis directas, plenè liquet,

De Gratiâ noſtrâ ſpeciali ſuſcepimus in ſalvum & ſecurum Conductum noſtrum, ac in Protectionem, Tuitionem, & Defenſionem noſtras ſpeciales,

Reverendos in Chriſto Patres,
David Epiſcopum de Gallowey,
Jacobum Epiſcopum Dumblane,
Andream Epiſcopum de Cathanes,
Commendatores Abbatiarum de Kelſo & Ferne,
Egregios Viros,
Jacobum Comitem de Morton Dominum Dalkeith,
Hugonem Comitem de Eglynton Dominum de Mountgumery,

Gil-

A.D. 1516. Hen. 8.

Gilbertum Comitem de Caſſellys Dominum de Kennedy,
David Lyndeſay de Byris,
Willielmum Keith de Inuerngy,
Willielmum Scott de Ballewery,
Milites,
Magiſtrum *Jacobum Ogilvy* Prothonotarium, & Magiſtrum Requeſtarum,
Magiſtrum *David Seyton* Rectorem de *Fethircarney*,
Et Magiſtrum *Patricium Couyntre* Decanum Eccleſiæ Collegiatæ de *Reſtallrig*,

Septem, Sex, Quinque, Quatuor, vel Tres eorum conjunctim vel diviſim, Ambaſſiatores Scotiæ ſufficienter auctoriſatos, ad & in Regnum noſtrum Angliæ ad Præſentiam noſtram, cum Centum Perſonis vel infra, & totidem Equis &c.

Et ideò Vobis Mandamus quòd ipſos *Epiſcopos*, *Comites*, *Dominos*, *Milites*, *& Magiſtros* Ambaſſiatores prædictos conjunctim & diviſim &c. non inferentes &c.

In cujus &c. per Sex Menſes proximò duraturos.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Sexto Die Februarii, Anno Regni ſui Septimo.

Per ipſum Regem.

Pro Comite Aren de Salvo Conductu.

A.D. 1516. *An.* 7. *H.* 8. *Ibid.*

REX univerſis &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratiâ noſtra ſpeciali, Suſcepimus in ſalvum & ſecurum Conductum noſtrum, ac in Protectionem, Tuitionem, & Defenſionem noſtras ſpeciales, Egregium Virum *Comitem de Aren*, cum *Viginti Perſonis* & totidem Equis &c.

In cujus &c. per Sex Menſes proximò futuros duraturas.

Teſte ut ſupra.

Bulla ſuper Abuſu Clericorum.

A.D. 1516. *An.* 7. *H.* 8. *Ex Origine.*

LEO EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei*, AD FUTURAM REI MEMORIAM.

Romanum decet Pontificem providere ut, clericali Caractere inſigniri volentes, illo benè utantur, nè, quod in favorem Bonorum inductum eſt, Improbis Delinquendi Licentiam ſubminiſtret, Ipſiſque Protectio in eorum Exceſſibus tribuatur.

Sanè nuper ad noſtrum Relatio fidedigna perduxit Auditum, quòd in Regno Angliæ quamplurimi Primam Clericalem Tonſuram & Minores Ordines recipiunt, non ut ad Superiores Sacros Ordines aſcendant, ſed ut Exceſſus & Delicta liberiùs perpetrare, & Judicis Secularis Forum declinare, & Impunitatem Exceſſuum hujuſmodi obtinere valeant,

Nam & ſi dictam Tonſuram habeant, tamen revera Actibus & Operibus Vitam ducunt Laicalem, & in ſuis Delictis deprehenſi Privilegio Se Clericali defendere, & Juſtitiam Secularem illudere conantur; ex quo Improborum Delicta remanent impunita, Clericorum Status decoloratur, ipſaque Juſtitia non modicum impeditur.

Volentes igitur de oportuno ſuper hiis Remedio providere, Auctoritate Apoſtolicâ Statuimus & Ordinamus, quòd de cætero, uſque ad Quinquemnium, nullus in dicto Regno Clericali Caractere inſigniri poſſit, niſi etiam ad omnes Minores & Subdiaconatûs Ordines ſimul promoveatur, vel de Beneficio Eccleſiaſtico ſibi provideatur, diſtrictiùs, ſub Pœnâ Suſpenſionis a Divinis eo ipſo incurrenda, inhibentes locorum Ordinariis, & aliis quibuſcunque Epiſcopis, & Archiepiſcopis dicti Regni, vel in eo degentibus, ne, dicto durante Quinquemnio, contra Statutum & Ordinationem hujuſmodi quoviſmodo directè vel indirectè venire, & aliquem Clericali Caractere inſignire præſumant, niſi Eos etiam ad omnes Minores & Subdiaconatûs Ordines ſimul promoveant, aut ſibi de aliquo Beneficio Eccleſiaſtico provideant; & ſi contra fecerint, contra Statum hujuſmodi Promoti a Judice Seculari liberè puniri valeant in omnibus, & per omnia, ac ſi Clericali Caractere minimè inſigniti fuiſſent; ac Decernentes ex nunc Irritum & Inane, ſi ſecus ſuper hiis a quoquam, quavis Auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attemptari.

A.D. 1516. Hen. 8.

Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc Paginam noſtrorum Statuti, Ordinationis, Inhibitionis, & Decreti infringere, &c.

Dat. *Florentiæ*, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo, Quingenteſimo, Quinto Decimo, Pridie Id. Februarii; Pontificatûs noſtri Anno Tertio.

A.D. 1516. Hen. 8.

H. de Comitibus.

Confirmatio Tractatus Amicitiæ, inter Regem & Principem Hiſpaniarum.

A.D. 1516. An. 7. H. 8. Franc. 7. H. 8. m. 7.

Rex universis & singulis, præſentes Litteras inſpecturis, Salutem.

Cùm, Dilecti & Fideles noſtri, *Cuthbertus Tunſtall, & Willielmus Knyght*, utriuſque Juris Profeſſores, Conſiliarii, Procuratores, & Commiſſarii noſtri, ad Infraſcripta Mandatum a Nobis habentes ſpeciale,

Pluribus ac diverſis Conventibus Colloquiis ac Deſceptationibus præhabitis cum, ſpectabilibus & Magnificis Viris, Domino *Willielmo de Croy* Domino de Chiernes, Domino *Johanne le Sauvaige* Equite Aurato Domino de Scaubeca, & Domino *Michaele de Croy* Domino de Sempy, Oratoribus, Procuratoribus, & Commiſſariis Mandatumque ſufficiens & ſpeciale habentibus Illuſtriſſimi Principis *Caroli Principis Hiſpaniarum utriuſque Ciciliæ, Jeruſalem, Archiducis Auſtriæ, Ducis Burgundiæ, &c.* Conſanguinei noſtri Chariſſimi,

In vim Mandati ſibi crediti nuper certum Tractatum Amicitiæ & Confœderationis mutuæ conceperint firmaverint & concluſerint cum *præfato Illuſtriſſimo Principe* ejus Principatibus Regnis & Subditis una ex Parte, & Nobiſcum noſtris Principatibus Regnis & Subditis ex alia,

Uti diffuſiùs in Literis & Mandato Legatorum Procuratorum & Commiſſariorum præfati Illuſtriſſimi Principis continebatur,

Quarum Exemplum Præſentibus inſeri de Verbo ad Verbum juſſimus,

Omnibus & ſingulis, præſentes Literas viſuris audituris & inſpecturis, *Cuthbertus Tunſtall & Willielmus Knyght*, utriuſque Juris Profeſſores, Oratores, Ambaſſiatores, Legati, Procuratores, & Commiſſarii in hac Parte Sereniſſimi ac Illuſtriſſimi Domini noſtri *Henrici Octavi*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ*, Salutem.

Notum Facimus quod,

Cùm videremus nihil Deo gratius nihil Hominibus Pace utilius poſſe contingere, quippe quæ a Domino noſtro Jheſu Chriſto, ut omnium Regnorum ſtabilium ſic totius Regiminis Regni cœleſtis Inſtitutore, ita Nobis quaſi quædam Forma Imagóque supercœleſtis Reipublicæ commendata ſit, Ita partem Ipſe habere inter Nos, ita diligere invicem, ita in variis ſuæ Doctrinæ Locis, poſt Dei Dilectionem, Dilectionem Proximi inculcavit, ut non ex Verbis Spiritûs Sancti concludere vanum ſit quòd, qui diligit Proximum, Legem implevit:

A.D. 1516.

Hominibus verò quàm Utilis, quàm Amica, quàm denique Deſiderabilis Pax ipſa ſit, Agrorum culturâ adjuta Fertilitas ipſa Mercimoniorum Securitate invitata Communicatio oſtendunt, ipſa Hominum jocunda inter Se Commercia Communicationes Colloquia loquuntur, ipſæ etiam Moleſtiarum in Bellis Moles, toties faſtiditæ, & quieta Pacis Otia tàm alto corde ſuſpirata proclamant:

Hæc itaque conſiderantes, & Nos Deo Uni Maximo, Deiparæ quoque Virgini Mariæ, totique Regni cœleſtis ſemper concordi Coronæ, Rem gratam, Hominibus verò utilem, Regniſque & Principatibus neceſſariam moliri cupientes,

Pro dicto Sereniſſimo Principe noſtro *Angliæ Rege*, ſuiſque Hæredibus & Succeſſoribus, aut ejus & eorum Nomine,

Auctoritate, Nobis ab eodem Rege noſtro, per ſuas Literas Patentes, Commiſſa, quarum Tenor inferiùs etiam ſequitur,

Cum Magnificis Viris Domino *Guilhelmo de Croy* Domino Temporale de Chiernes Primo & Majore Cubiculario Sereniſſimi Domini *Caroli Hiſpaniarum Principis & Archiducis Auſtriæ, Ducis Burgundiæ, Domino Johanne de Sauvaige* Domino de Eſcaubeca ejuſdem Hiſpaniarum Principis Cancellario, Domino *Michaele de Croye* Domino de Sempy, ejuſdem Sereniſſimi Hiſpaniarum Principis Conſiliariis, Oratoribus, Legatis, Ambaſſiatoribus, Commiſſariis, & Pro-

A.D. 1516. Hen. 8. curatoribus ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem per Litteras Patentes (quarum Tenor inferiùs etiam ſequitur) ab eodem Sereniſſimo Principe habentibus,

Pacem, Concordiam, Amicitiam, atque Confœderationem,

Quam ſemper unicè ſingulariterque, cum Sereniſſimo quondam Hiſpaniarum *Rege Philippo* Bonæ Memoriæ *Henricus Septimus* quondam *Angliæ & Franciæ Rex* illibatam voluit inviolatámque ſervari,

Nunc iterum, Nomine Illuſtriſſimi Domini noſtri, cum præfatis Oratoribus, nomine etiam Sereniſſimi Domini ſui agentibus & contrahentibus, Innovamus, Contrahimus, Convenimus, & Concludimus in hunc qui ſequitur modum,

Inprimis, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd ab hac Die ſit bona, ſincera, vera, integra, perfecta, & firma Amicitia, Liga, Confœderatio, Pax, & Unio, per Terram Mare & Aquas dulces, futuris Temporibus perpetuò duraturæ, inter dictos Dominos *Regem & Principem*, eorumq; Hæredes & Succeſſores, Regna, Patrias, Dominia, Terras, Vaſſallos, & Subditos quoſcumq; præſentes & futuros tàm Eccleſiaſticos quàm Seculares, cujuſcunque Gradûs ſeu Conditionis exiſtant, etiam ſi Archiepiſcopali Ducali vel Minore Dignitate, Statu, aut Gradu præfulgeant; ita quòd prædicti Vaſſalli & Subditi hincinde ubique locorum ſibi invicem favere, ſeque mutuis proſequi Officiis & honeſtâ Affectione pertractare teneantur: poſſintque, tàm per Terram quàm per Mare & Aquas dulces, ad dicta Regna, Patrias, Dominia, & Terras, Civitates, Oppida, Villas munitas aut non munitas firmatas aut non firmatas, Portus & Diſtrictus quoſcumque & eorum quemlibet hincinde tutè liberè & ſecurè accedere intrare, & in eiſdem quamdiu voluerint morari & converſari, ac ibidem Victualia & alia eis Neceſſaria ſine quacumque contradictione emere & vendere, necnon ab eiſdem Regnis, Patriis, Dominiis, Terris, Civitatibus, Oppidis, Villis, Portubus, & Diſtrictibus & eorum quolibet totiens quotiens eis placuerit ad Partes Proprias vel Alienas quaſcumque cum ſuis aut conductis vel accommodatis Navigiis, Plauſtris, Vehiculis, Equis, Armaturis, Mercimoniis, Sarcinulis, Bonis, & Rebus quibuſcumque ire recedere ac remeare, quemadmodum Propriis in Patriis hæc omnia eis facere liceret, & ſicut proprii Subditi Locorum & Patriarum illarum facere poſſent; Ita quòd nullo ſalvo Conductu aut Licentia generali vel ſpeciali indigeant, neque in aliquo Locorum prædictorum ſalvum Conductum vel Licentiam petere teneantur.

A.D. 1516. Hen. 8.

Item, Conventum Concordatum & Concluſum eſt quòd Neuter dictorum Principum, nulluſque Hæredum aut Succeſſorum ſuorum, contra Alium, ejuſve Hæredes aut Succeſſores, quicquam aget, faciet, tractabit, aut attemptabit quocumque in Loco, ſive in Terra Mari Portubus vel Aquis dulcibus, occaſione quacumque, nullumque præſtabit Auxilium, Favorem, vel Aſſenſum, in caſu Invaſionis, quòd per Alium vel Alios quoſcumque aliquod fiat, agatur, tractetur, vel attemptetur in Injuriam vel Dampnum Alterius Hæredum aut Succeſſorum ſuorum.

Item, Conventum Concordatum & Concluſum eſt quòd Nulla Partium prædictarum præſtabit Auxilium Conſilium vel Favorem notoriis Hoſtibus vel Inimicis alterius Partis, tàm per Terram Mare vel Aquas dulces Invadere volentibus, in quibuſcumque Regnis, Patriis, Terris, Civitatibus, ac Dominiis ubicumque ſitis, nec per ſua Regna, Patrias, Terras, Civitates, ac Dominia, modò id ſciverit, Introitum aut Ingreſſum permittet, vel ad hoc Favorem præbebit quoviſmodo.

Item, Conventum Concordatum & Concluſum eſt quod dictus Illuſtriſſimus *Rex Angliæ*, ſuique Hæredes & Succeſſores, in quibuſcumque Confœderationibus & Amicitiis, cum quovis Principe, Communitate, Univerſitate, Societate, aut alia qualibet Perſona deinceps contrahendis, *dictum Dominum Principem*, ſuoſque Hæredes & Succeſſores, reſervabunt & comprehendent ſi & in quantum reſervari & comprehendi voluerint;

Et, pari modo, idem Sereniſſimus *Dominus Princeps*, ejuſve Hæredes & Succeſſores, in quibuſcumque ſuis Confœderationibus & Amicitiis, cum quovis Principe, Communitate, Univerſitate, Societate, aut alia qualibet Perſona deinceps contrahendis, præfatum Illuſtriſſimum *Regem Angliæ*, ſuoſque Hæredes & Succeſſores, reſervabunt & comprehendent ſi reſervari & comprehendi voluerint.

Item, in præſenti Tractatu Pacis & Amicitiarum comprehendentur Alligati Amici & Confœderati utriuſque Partis; Illi (videlicet) qui in Literis confirmatoriis hujus præſentis Tractatûs per ipſos Principes denominabuntur,

tur, ſi Comprehendi voluerint;

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, ſi, durantibus Pace & Amicitiis præfatis, aliquid contra Vires & Effectus earumdem, per Terram Mare & Aquas dulces, per aliquem ipſorum Principum, eorúmve Hæredum & Succeſſorum, vel eorumdem Vaſſallos, Subditos, aut Alligatos, aut eorum Alligatorum Hæredes ſeu Succeſſores, in hiis Amicitiis Comprehenſorum, Subditos & Vaſſallos, fuerit attemptatum actum aut geſtum, nichilominus hæc Pax & Amicitia in ſuis Viribus & Effectu permanebunt, & pro ipſis Attemptatis ſolummodo punientur ipſi Attemptantes & Dampnificantes & non alii.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, quotienſcumque contigerit Subditos Domini *Regis Angliæ* a Subditis præfati *Domini Principis*, vel Subditi ejuſdem *Domini Principis* a Subditis præfati Domini *Regis Angliæ*, quoviſmodo Lædi vel Dampnificari, non debent propterea, per Literas Repreſaliarum Marcæ vel Contramercæ aut alia Mandata quæcumque, debitis Admonitionibus & Summationibus non præcedentibus, qui Dampna non intulerunt, ad Petitionem Dampnificatorum vel alio modo, in Perſonis vel Bonis arreſtari aut quoviſmodo impeti aut moleſtari, nec Guerra ob id fieri vel moveri debet; ſet per Principes unius vel alterius Partis Attemptata ipſa debitè reparabuntur, & in priorem Statum reponentur; hujuſmodique Literæ Repriſaliarum Marcæ & Contramarcæ & ſimilia Mandata quæcumque, niſi prædictis Admonitionibus quoad ipſas Partes & Summationibus quoad Principes præcedentibus & legitimè factis, deinceps omninò ceſſent; &, ſi aliter concedantur pro Nullis habeantur.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd omnes & ſingulæ Literæ Repriſaliarum aut de Marca aut Contramarca, ex Cancellaria vel alia Curia Principum prædictorum aut eorumdem Prædeceſſorum, ad cujuſcumque Proſecutionem, vel ob Cauſam quamcumque, ante conceſſæ aut emiſſæ, in Suſpenſo tenebuntur, nec poterit earum aliqua fieri Executio, niſi ſuper earum Meritis, habitâ Recognitione in Dietâ ad hoc per prædictos Principes ſpecialiter deputanda, aliter fuit ordinatum.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd Habitantes & Incolæ in *Villa & Civitate Tornaci*, Tornaceſii Ballivatu, Mauritaniâ, Sancto Amando, & eorumdem pertinentiis & appendentiis quibuſcumque, poſſint tutè & intrepidè cum Subditis *Catholici Principis* quibuſcumque converſari, ac cum eiſdem emere & vendere, Merciumque Commercium more ſolito cum Illis habere, ac ire & redire, ſojournare & reſidere, cum ſuis Mercibus & Mercimoniis quibuſcumque, per Patrias, Terras, Dominia, & Loca quæcumque Murata & non Murata Firmata & non Firmata, ſine Moleſtiis & Turbationibus ſeu Impedimentis quibuſcumq; eorum Corporibus ſeu Bonis inferendis; hoc etiam licebit Subditis Illuſtriſſimi Principis in Tornaco, Tornacenſii Baillivatu, Maurotaniâ, Sancto Amando, & eorum pertinentiis & appendentiis.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd dictus Illuſtriſſimus *Caſtellæ Princeps* ſuos Subditos quoſcumque, cujuſcumque Statûs aut Conditionis fuerint, in ipſis *Villa & Civitate Tornaco*, Tornaceſii Ballivatu, Mauritanniâ, Sancto Amando, aut eorum pertinentiis aut appendentiis quibuſcumque, non permittet diverſari morari aut reſidere per quod eadem Loca Inhabitantibus aliquæ Moleſtiæ Inferri poſſint; quòd ſi ex hujuſmodi Occaſione dicti Inhabitantes in Corporibus ſeu Bonis ſuis mobilibus aut immobilibus Dampnum aut Gravamen ſentiant, tunc prædictus *Caſtellæ Princeps* quamprimùm curabit ut dicti Delinquentes Apprehendi poſſint, & ſecundum Caſûs exigentiam Puniri faciet, & ad Dampna & Incommoda per Illos illata Reſarcienda & Satisfacienda, quantum in eo erit, jubebit coget & compellet realiter & cum Effectu:

Et idem fiet per Sereniſſimum *Regem Angliæ* in Anglia, Caleſia & Tornaco cum pertinentiis.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd omnes & ſingulæ Literæ Repriſaliarum aut de Marcha aut Contramarcha, ex Cancellaria vel alia Curia Principum prædictorum aut eorumdem Prædeceſſorum, ad cujuſcumque Proſecutionem vel ob Cauſam quamcumque præteritam aut futuram, ante conceſſæ & emiſſæ, ſeu poſthac concedendæ aut emittendæ, non aliter exequantur aut extendantur ad Bona Subditorum Habitantium in Villa & Civitate Tornaco, & Tornaceſii Ballivatu, Mauritaneâ, Sancto Amando, & eorum pertinentiis & appendentiis quibuſcumque, quàm cùm ſæpedicti Inhabitantes ſint Principales Delinquentes; hujuſmodiſque Literæ Repriſaliarum, Marcæ, aut Contromarcæ & ſimilia Mandata quæcumque, debitis Admonitionibus quoad ipſas Partes, & Summa-

A.D. 1516. Hen. 8. tionibus quoad ipſos Principes præcedentibus ritè & legitimè factis, nunc ſunt aut poſthac erunt obtentæ; & hoc etiam obſervabitur a Tornacenſibus & aliis prædictis erga Subditos Illuſtriſſimi Principis.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quod quotiens in futurum fient publicæ Prohibitiones & Mandata, in Patriis ac Dominiis Illuſtriſſimo *Principi Caſtellæ* ſubjectis, de non Transferendo Grana ſeu Victualia quæcumque extra dictas Patrias ſuas & Dominia, quòd nichilominus ipſi Cives de Tornaco, Tornaceſii Ballivatu, Maritaniâ cum eorum Pertinentiis quibuſcumque in ipſis Proclamationibus ſeu Prohibitionibus non intelligantur comprehendi; immò quòd poterunt & Eis licebit, ad eorum Uſum dumtaxat in Patriis quibuſcumque dicto Illuſtriſſimo Principi Subditis, levare & colligere quæcumque Grana, præterquam in magna Penuria & Cariſtia Anonæ, illâque ſic collecta ad Se deferre ſeu deferri facere tàm Tornaco quàm in ipſum Ballivatum Tornaceſium, Mauritaniam, Sanctum Amandum & eorum Pertinentias & appendentias; dictis Proclamationibus & Prohibitionibus quibuſcumque in contrarium non obſtantibus.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd neutra Partium prædictarum Rebellem vel Rebelles Profugum vel Profugos alterius Partis in ejus Regna, Patrias, Dominia, Terras, Portus aut Diſtrictus aut eorum aliquem Recipiet, nec eis aut eorum alicui in eiſdem vel eorum aliquo aut alio quocumque in Loco etiam extra eorum Regna, Patrias, Dominia, Terras, Portus, aut Diſtrictus Auxilium Concilium Hoſpitium Gentes armorum Naves Pecunias vel Victualia præſtabit aut miniſtrabit, nec ab alio aut aliis quibuſcumque in ejus Regna, Patrias, Dominia, Terras, Portus, & Diſtrictus Recipi, nec Eis aut eorum alicui in eiſdem Auxilium, Conſilium, Favorem, Hoſpitium, Gentes armorum, Naves Pecunias vel Victualia dari, præſtari, miniſtrari aut concedi permittet, ſed expreſsè & in effectu contradicet obſtabit & impedimentum realiter præſtabit.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, ſi altera dictarum Partium prædictarum aliquem vel aliquos ſuum vel ſuos fuiſſe & eſſe Rebellem vel Rebelles Profugum vel Profugos, & in ſua Regna, Patrias, Dominia, Terras, Portus, aut Diſtrictus aut eorum aliquem Receptum eſſe vel Receptos, aut ibidem latitare aut Se tenere, per Literas alteri ſignificaverit & declaraverit, tunc Pars illa, quæ hujuſmodi Literas receperit, vel cui taliter ſignificatum aut declaratum fuerit, hujuſmodi Rebellem vel Rebelles, Profugum vel Profugos, infra Menſem a Die Significationis prædictæ proximè & continuè numerandum, tenebitur dicto Rebelli vel Rebellibus, Profugo vel Profugis præcipere & mandare vel præcipi & mandari facere ut extra ſua Regna, Dominia, Patrias, & Terras & eorum quolibet recedat & exeat recedant & exeant; &, ſi infra xv. Dies a Die hujuſmodi Præcepti non receſſerit & exierit, receſſerint & exierint, tenebitur Illum & Illos Proſcribere & Bannire ſub Pœna Capitali; & talem Proſcriptionem ſive Bannitionem Contempnentem vel Contempnentes eadem Pœna effectualiter puniet ſeu puniri faciet.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd Principes prædicti præſentem Tractatum ac omnia & ſingula Capitula in eodem contenta, infra Tres Menſes proximò ſequentes, per ſuas Literas Patentes, debitè confectas, Magniſque Sigillis ſuis ſigillatas, & manibus ſuis ſubſcriptas, Confirmabunt & Ratificabunt, ac eorum uterque Confirmabit & Ratificabit, ac bonâ Fide & in Verbo Regio & Principis ſe obſervaturos eſſe promittent, & eorum uterque promittet: Et ſimiliter quòd Ipſi, & eorum uterque, in Præſentia Oratoris vel Oratorum alterius, tunc in ejus Curia exiſtentis vel exiſtentium, ac coram Notariis & Teſtibus per ipſos Principes ad hoc ſpecialiter vocatis, publicè & ſolempniter, aliquo Die Feſtivo, infra Miſſarum Solempnia, per Sacroſancta Dei Evangelia & Canonem Miſſæ per eos & eorum utrumque corporaliter tacta Jurabit quòd omnia & ſingula Capitula, in præſenti Tractatu contenta, quatenus eorum utrumque aut alterum tangunt aut tangere poterunt, pro Parte ſua realiter & cum effectu benè & fideliter Obſervabit & Adimplebit, ac Obſervari & Adimpleri faciet, publicumque Inſtrumentum, ſuper præfato Juramento per dictos Notarios debitè confectum, ac præfatas Literas Confirmatorias & Ratificatorias, Oratori ſeu Oratoribus alterius viciſſim Dabit & Tradet aut Dari & Tradi faciet, conſimileſque Literas Confirmatorias & Ratificatorias, unà cum ſimili Inſtrumento Publico, ab eodem ſeu eiſdem Recipiet.

Sequuntur Tenores Commiſſionum, de quibus ſupra ſit mentio,

Henricus, Dei Gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, omnibus, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm multa pro Republica Conſervanda a majoribus noſtris probè Inventá & ſanctè Inſtituta, nichil tamen Pace præſtantius Concordiâ & Amicitiâ Utilius, quorum indiſſolubili Vinculo Principum Honores conſervantur, & Subditis ſuis Rerum omnium Incrementa abinde ſatis acquiruntur:

Quamobrem Nos,

Amicitiam omnium Chriſtianorum Principum affectantes, & eorum maximè quibus Regionis Vicinitate conjuncti ſumus, quos etiam ad multos Annos Anteceſſores noſtri mutuæ Amicitiæ Benivolentia complexi ſunt.

Igitur de Fidelitate, Doctrina, Providentia, Integritate, & Rerum gerendarum Experientia, Dilectorum & Fidelium noſtrorum, *Cuthberti Tunſtall & Willielmi Knyght*, Conſiliariorum noſtrorum, utriuſque Juris Profeſſorum, plurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Oratores, Legatos, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios ſpeciales Facimus Conſtituimus & per Præſentes Ordinamus,

Dantes & Concedentes Eiſdem, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum Cariſſimo Conſanguineo *noſtro Carolo Principe Caſtellæ*, Illuſtriſſimo *Archiduce Auſtriæ*, & *Duce Burgundiæ*, ejuſve Commiſſariis, Legatis, Ambaſſiatoribus, Oratoribus, Procuratoribus, & Deputatis ab eo in hac parte ſufficientem Auctoritatem habentibus, ſinceram, puram, & perpetuam Pacem, Amicitiam, Ligam, Unionem, & Confœderationem, inter Nos, Hæredes & Succeſſores noſtros, Regna, Patrias, Dominia ſua & noſtra, ac Subditos noſtros quoſcumq; Tractandi, Ineundi, Paciſcendi, Communicandi, pariter & Concludendi, cum illis Pactis, Vinculis, Conditionibus, Promiſſionibus, Obligationibus, Securitatibus, Juramentis, Literis, & Clauſulis aliis neceſſariis, quibus dicti Commiſſarii noſtri, Oratores, Legati, Procuratores, & Deputati conjunctim conſentire voluerunt, & quibus Honori noſtro & Subditorum Utilitati conſultum putabunt, ac qualiter omnia alia & ſingula Nomine noſtro Faciendi & Firmandi, cujuſcumque Naturæ & Importantiæ fuerint aut eſſe poterint, in Prædictis & circa ea neceſſaria & oportuna, & quæ Nobis facere liceret ſi Præmiſſis intereſſemus, etiam ſi expreſſis longè majora ſint, & quæ ad ea perficiendum de ſui natura Mandatum exigant magis ſpeciale,

Damus præterea & Concedimus eiſdem noſtris Commiſſariis, Legatis, Oratoribus, Procuratoribus, & Deputatis, ut præmittitur, conjunctim plenam Poteſtatem Juramentum in Animam noſtram Præſtandi quòd tenebimus obſervabimus & adimplebimus, realiter & cum effectu, omnia & ſingula quæ in Prædictis & circa ea Nomine noſtro concordabunt, capitulabunt, jurabunt, firmabunt, & concludent, ac Illa ratificabimus, & nullo unquam tempore revocabimus, nec contra ea aut eorum aliquod faciemus vel quovis pacto veniemus, ſub Obligatione omnium Bonorum Patrimonialium & Fiſcalium.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras fieri Fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, Primo Die Octobris, Anno Regni noſtri Septimo.

Carolus, Dei gratiâ, PRINCEPS *Hiſpaniarum, utriuſque Ciciliæ, Jheruſalem, &c.* ARCHIDUX *Auſtriæ*, DUX *Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Carinthiæ, Carniolæ, Lumburgiæ*, omnibus, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm multa pro Republica Conſervanda a Majoribus noſtris probè Inventa & ſanctè Inſtituta ſint, nichil tamen Pace Præſtantius Concordiâ & Amicitiâ Utilius, quorum indiſſolubili Vinculo Principum Honores conſervantur, & Subditis ſuis Rerum omnium Incrementa abinde ſatis acquirantur:

Quamobrem Nos,

Amicitiam omnium Chriſtianorum Principum affectantes & eorum maximè quibus Regionis Vicinitate conjuncti ſumus, quos etiam ad multos Annos Anteceſſores noſtri mutuæ Amicitiæ Benevolentia complexi ſunt,

Igitur de Fidelitate, Doctrina, Providentia, Integritate, & Rerum gerendarum Experientia, Chariſſimorum & Fidelium noſtrorum, Domini *Guilhelmi de Croy* Domini Temporalis de Chiernes Primi & Majoris Cubicularii, Domini *Johannis le Sauvaige* Domini de Eſcaubeka Cancellarii, & Domini *Michaelis de Croy* Domini de Sempy, Conſi-

A.D. 1516. *Hen.* 8.

liariorum noſtrorum plurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Oratores, Legatos, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios ſpeciales Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus, &, per Præſentes, Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus,

Dantes & Concedentes eiſdem & cuilibet eorum, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum, Magnificis Viris, *Cuthberto Tunſtall*, & *Willielmo Knyght*, Conſiliariis, Commiſſariis, Ambaſſiatoribus, Procuratoribus, & Deputatis Sereniſſimi Principis Domini & Conſanguinei noſtri Cariſſimi Domini *Henrici*, Dei gratiâ, *Angliæ & Franciæ Regis*, & ab Eo in hac parte ſufficientem Auctoritatem habentibus, ſinceram puram & perpetuam Pacem, Amicitiam, Ligam, Unionem, & Confœderationem, *inter Nos* Hæredes & Succeſſores noſtros, Regna, Patrias, Dominia ſua & noſtra, ac Subditos noſtros quoſcumque, Tractandi, Ineundi, Paciſcendi, Communicandi pariter & Concludendi, cum illis Pactis, Vinculis, Conditionibus, Promiſſionibus, Obligationibus, Securitatibus, Juramentis, Literis, & Clauſulis aliis Neceſſariis, quibus dicti Commiſſarii & Procuratores noſtri conjunctim conſentire voluerint, & quibus Honori noſtro & Subditorum noſtrorum Utilitati conſultum putabunt,

Ac generaliter omnia alia & ſingula Nomine noſtro Faciendi & Firmandi, cujuſcumque Naturæ & Importantiæ fuerint aut eſſe poterint, in prædictis & circa ea neceſſaria & oportuna, & quæ Nobis facere liceret ſi Præmiſſis intereſſemus, etiam ſi expreſſis longè majora ſint, & quæ ad ea perficienda de ſui Natura Mandatum exigunt magis ſpeciale;

Damus præterea & Concedimus eiſdem noſtris Commiſſariis & Procuratoribus, ut præmittitur, conjunctim plenam Poteſtatem Juramentum in Animam noſtram Præſtandi quòd tenebimus, obſervabimus, & adimplebimus, realiter & cum effectu, omnia & ſingula quæ in prædictis & circa ea Nomine noſtro concordabunt, capitulabunt, jurabunt, firmabunt, & concludent, ac illa ratificabimus & nullo unquam tempore revocabimus, nec contra ea aut eorum aliquod faciemus, vel quovis pacto veniemus, ſub Obligatione omnium Bonorum Patrimonialium & Fiſcalium.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras Sigillo noſtro fecimus communiri.

Dat. in *Opido noſtro Bruxellenſi* nono Die Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quinto.

Sic Signat. ſuper Plicam,

Per Dominum Principem.

HANETON.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem Teſtimonium & Approbationem Nos Oratores, Legati, Ambaſſiatores, Procuratores, & Commiſſarii prædicti Illuſtriſſimi *Regis Angliæ* ſupranominati, præſentes Literas Sigillis noſtris ſigillavimus & Manibus noſtris ſubſcripſimus.

Datum in *Oppido Bruxellenſi* Die Viceſimâ quartâ Menſis Januarii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quinto.

Sic ſubſcriptum,
CUTHBERTUS TUNSTALL.
WILLIELMUS KNYGHT.

Et, inter alia præfati Tractatûs Capitula, ultimo ipſius Articulo præinſerto Dictum Concluſumque ſit, quòd tàm Ipſe prænominatus *Dominus Rex* quam Nos, intra Trimeſtre a Data Conſignationis Literarum præſcriptarum, Confirmabimus Ratum habebimus & Approbabimus dictum Tractatum, omniaque & ſingula Capita Puncta & Articulos in eo *deſcriptos* & contentos, uterque quidem ſuis Patentibus Literis Sigillo & propriâ Manu auctoriſatis & ſubſcriptis, per ipſum itidem Tractatum Nos Aſtringentes, & utrumque Promittentes, Fide Regiâ publicâ & in Principis Verbo, dictum Tractatum ſingulaque ejus Capita nos mutuò & inviolabiliter Obſervaturos ac Tuituros,

NOTUM FACIMUS quòd Nos, Præſcriptis ritè penſatis, Ratúmque & Gratum habentes quicquid in Præmiſſis per prænominatos noſtros Conſiliarios Procuratores & Commiſſarios, cum prænominatis etiam Oratoribus, Procuratoribus, ac Deputatis præfati Domini *Angliæ Regis* Agitatum, Tractatum, Geſtum, Concluſumque fuit, volenteſque tàm ipſum Tractatum quàm quicquid ejus prætextu & vigore præſtare tenemur, quantum

A.D.1516. Hen. 8.

quantum ad Nos attinet, exequi & complere, dictum Tractatum ſingulaque ejus Capita & Articulos in eo deſcriptos Laudavimus, Accepimus, Confirmavimus, Ratum habuimus, & Approbavimus, Laudamus, Accipimus, Confirmamus, Ratum habemus, & Approbamus Fide Præſentium, Promittentes Fide ſincerâ ſub noſtri Honoris Vadimonio & in Principis Verbo capeſſere obſervare ac tueri, capeſcique obſervari atque inviolabiliter & integrè tueri facere, dictum Tractatum & ſingula in eo deſcripta, ita quòd præfato Tractatui & quibuſlibet ejus Articulis nullo unquam tempore Nos & Subditi noſtri contraveniemus aut contraveniri patiemur.

In cujus rei Teſtimonium Præſentibus noſtrâ Manu ſubſcriptis noſtrum juſſimus appendi Sigillum.

Dat. in *Oppido noſtro Bruxellenſi*, Anno poſt Seſquimilleſimum Decimo quinto more Gallicano Die decimo tertio Februarii.

Signatum,

CHARLES.

Et ſuper Plicam habebatur ſcriptum,

HANETON.

Per ipſum Regem.

Confirmatio Tractatus de Intercurſu.

A.D.1516. An. 7. H. 8.

Franc. 7. H. 8. m. 10.

REX univerſis & ſingulis præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

Cùm, Dilecti & Fideles noſtri, *Cuthbertus Tunſtall*, *Willielmus Knyght*, utriuſque Juris Profeſſores, Conſiliarii noſtri, & *Thomas Spynell* Miles, Procuratores & Commiſſarii noſtri ad Infraſcripta Mandatum a Nobis habentes ſpeciale,

Pluribus ac diverſis Conventibus Colloquiis ac Diſceptationibus præhabitis cum, Spectabilibus & Magnificis Viris, Domino *Willielmo de Croy* Domino de Chiernes, Domino *Johanne le Sauvaige* Equite Aurato Domino de Eſcaubeca, & Domino *Michaele de Croy* Domino de Sempy, Conſiliariis, Procuratoribus, Oratoribus, & Commiſſariis, Mandatum ſufficiens & ſpeciale habentibus, Illuſtriſſimi Principis *Caroli* PRINCIPIS *Hiſpaniarum*, ARCHIDUCIS *Auſtriæ*, DUCIS *Burgundiæ*, *Brabantiæ*, *&c.* Conſanguinei noſtri Chariſſimi,

In vim Mandati ſibi crediti, nuper certum Tractatum Intercurſuum Mercium & Mercatorum conceperint firmaverint & concluſerint cum præfato Illuſtriſſimo Principe, ejus Principatibus Regnis & Subditis, unâ ex Parte, ac Nobiſcum, noſtris Principatibus Regnis & Subditis, ex aliâ, uti diffuſius in Literis & Mandato Legatorum Procuratorum & Commiſſariorum præfati Illuſtriſſimi Principis continebatur,

Quarum Exemplum præſentibus inſeri de verbo ad verbum juſſimus,

Omnibus & ſingulis, præſentes Literas viſuris audituris & inſpecturis, *Cuthbertus Tunſtall* & *Willielmus Knyght*, utriuſque Juris Profeſſores, & *Thomas Spynell* Miles, Oratores, Ambaſſiatores, Legati, Procuratores, & Commiſſarii in hac parte Sereniſſimi ac Illuſtriſſimi Domini noſtri *Henrici Octavi*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ* ſufficienter & legittimè deputati, Salutem.

NOTUM FACIMUS quòd,

Cùm nuper, inter Nos & Illuſtriſſimi Domini *Caroli*, Dei gratiâ, *Hiſpaniarum Principis* Legatos, Oratores, & Commiſſarios, ſuper Gravaminibus contra Tractatus Intercurſuum Mercium & Mercatorum Subditis dictorum Principum illatis ac Reformatione eorumdem, in *Oppido Burgenſi* Communicatio habita fuiſſet,

In qua Nos Subditis dicti Domini noſtri *Angliæ & Franciæ Regis* multa Gravamina, contra alios Tractatus Intercurſuum, & præcipuè contra quendam Tractatum *Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſexto*, inter, Bonæ Memoriæ, Principes, *Henricum Septimum Angliæ*, & *Philippum Caſtellæ tunc Reges*, initum, illata propoſuimus,

Ac tàm Reformationem eorumdem Gravaminum quoad præterita, quàm Obſervationem dicti Tractatûs *Milleſimi Quingenteſimi ſexti Anni* in futurum, peteremus & requireremus,

Dicti Sereniſſimi *Hiſpaniarum Principis* Commiſſariis aſſerentibus dictum Intercurſûs Tractatum *Anni Milleſimi Quingenteſimo ſexti* nunquam habitum neque per Mercatores utriuſq; Partis receptum fuiſſe pro Intercurſu, cùm nunquam confirmatus vel in Uſu fuiſſet, aut aliàs quoquò modo Obſervatus, quinimmò per

A.D. 1516.
Hen. 8.

per alium ſubſequentem Derelictus, &, ſi in Uſu vel Obſervatus fuiſſet, quod nunc Obitu tamen & Deceſſu, Bonæ Memoriæ, Principum, qui eum confecerant, tanquam Perſonalis, Extinctus fuiſſet, cumque nullum penitùs in eo verbum eſſet quod Hæredes & Succeſſores ſuos quoquo modo obligare potuiſſet, ac multa etiam alia in medium adducentibus, per quæ nullo modo ad dicti Tractatûs *Anni Milleſimi Quingenteſimi Sexti* Obſervationem tenerentur & obligarentur,

Nobis autem, ex adverſo, Adfirmantibus eundem Tractatum dicti *Milleſimi Quingenteſimi Sexti* Anni, ſufficienti Auctoritate initum & concluſum, realem eſſe perpetuum ac per utriuſq; Subditos pro Intercurſu Receptum, nec ab eodem per aliquem Tractatum ſubſequentem Receſſum, &, Propoſito quòd Confirmatus non fuiſſet, hoc tamen non potuiſſe tollere Tractatum prius factum, nec per Obitum Bonæ Memoriæ Principum, qui eum confecerant, illum Extinctum fuiſſe, ſed poſt Mortem eorum durare, cùm in eo manifeſtè appareat dictos Principes Hæredes & Succeſſores ſuos per Eum obligare voluiſſe, ac plurima alia Allegantibus per quæ dictus Tractatus obſervari etiam per Hæredes & Succeſſores deberet,

Nos tamen, ex certis juſtis & legittimis Cauſis, Rempublicam & Communem Utilitatem Principum prædictorum & eorum Subditorum concernentibus & Animum noſtrorum in hac moventibus, cum, Magnificis Viris, Domino *Guilhelmo de Croy* Domino Temporali de Chiernes Primo & Majori Cubiculario dicti Sereniſſimi *Hiſpaniarum Principis*, Domino *Johanne le Sauvaige* Domino de Eſcoubeka ejuſdem Sereniſſimi Principis Cancellario, Domino *Michaele de Croy* Domino de Sempy, ejuſdem Sereniſſimi *Hiſpaniarum Principis* Conſiliariis, Oratoribus, Legatis, Commiſſariis, & Procuratoribus, ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem per Literas Patentes (quarum Tenor inferiùs ſequitur) ab eodem habentibus, Nomine Illuſtriſſimi Regis noſtri, Convenimus Contraximus & Concluſimus, ac per Præſentes Convenimus Contrahimus & Concludimus, prout in ſequentibus Articulis continetur,

INPRIMIS, quòd dicta Controverſia, de Perpetuitate & Efficacia ſeu Robore dicti Tractatûs *Milleſimi Quingenteſimi Sexti Anni*, ſine præjudicio dictorum Principum, vel eorum alterius, uſq; ad Quinque Annos a Data hujus præſentis Proviſionis integrè complendos differatur; ita quòd per præſentem Proviſionem nihil Roboris aut Firmitatis prædicto Tractatui aut aliquibus ejus Capitulis Detractum & Diminutum, ſeu Adjectum & Appoſitum ſit aut cenſeatur: Et quòd, hac præſenti Proviſione poſt dictos Quinque Annos finitos expirante, dictus Tractatus & omnia & ſingula ejus Capitula in eo Statu ſint & effectu, quoad dictos Principes, & alterutrum eorum, quo erant ante præſentem Proviſionem.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd omnes & ſinguli Subditi Regnorum & Dominiorum dictorum Principum, eorundemque Actores, Factores, Negotiorumque Geſtores, ac eorum Servitores & Miniſtri, cum Rebus, Navibus, Bonis, & Mercibus ſuis quibuſcumque, ad omnia & ſingula Terras, Patrias, Dominia, Civitates, Oppida, Villas, Caſtra, Portus, Juriſdictiones, & Diſtrictus utriuſq; Principum prædictorum accedere navigare per Terram Mare vel Aquas dulces venire, morari, & perhendinare, ibique omnium Mercium Genera, cum quibuſcumque Mercatoribus cujuſcumq; Nationis, emere, vendere, permutare, & cum eiſdem vel aliis Bonis, Navibus, Rebus, & Mercibus ſuis ad alia Regna, Loca, Portus, & quemcumque vel quæcumque Locum vel Loca voluerint recedere, & omne Genus Commercii invicem excercere liberè & licitè valeant, juxta & ſecundùm vim formam & effectum Tractatûs Intercurſûs Mercium de Data *Viceſimi Quarti Diei Menſis Februarii, Anno Domini Milleſimo Quadringenteſimo Nonageſimo quinto*, & Articulorum ſubſequentium, durante Proviſione præſente.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Nos, Commiſſarios, Deputatos, Legatos, & Procuratores prædictos, Nominibus quibus ſupra, quòd, cùm Mercatores Anglici, eorumve Actores, Factores, Negotiorum Geſtores, Miniſtri, & Servitores, cum Navibus, Rebus, Mercibus, aut Bonis ſuis, ad *Oppidum Antwerpiæ* in Brabantia Se conferent, non ſolvent ibidem neque in aliquo alio Loco per Terram Mare vel Aquas dulces, illuc Navigando vel Renavigando, neque Anchorando vel ad Anchoram morando, eundo vel redeundo, pro Bonis, Rebus, Navibus, aut Mercibus ſuis Theolonium Zellandiæ, vocatum SHEWESHT TOLLEN aut HOUND TOLLEN, aut aliquam aliam Exactionem vel Impoſitionem; ſed ſolvent dumtaxat Theoloneum ſecundùm Taxam, in Privilegiis, eiſdem Mercatoribus per, Bonæ Memoriæ, Dominum *Ducem Philippum* olim conceſſis, ſpecificatam: Et cùm præfati Mercatores, eorúmve Actores, Factores, Negotiorum Geſtores, Servitores, & Miniſtri, ad *Oppidum de Berghes* vel ad *Opidum de Middelburgh*, cum Bonis, Navibus, Rebus, & Mercibus ſuis, ſe conferant, non ſolvent abinde, neque in aliquo alio Loco, per Terram Mare vel Aquas dulces illuc Navigando, Renavigando, neque Anchorando vel ad Anchoram morando, eundo vel redeundo, pro Bonis, Rebus, & Mercibus ſuis, *Theolonium Brabanticum* aut aliquam aliam Exactionem vel Impoſitionem, ſed dumtaxat ſolvent *Theolonium Zellandiæ* vocatum ZEEWESHT TOLLEN.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd omnes & ſinguli Mercatores *Brabantiæ, Flandriæ, Lumburgiæ, Luxemburgiæ, Artheſii, Hannoniæ, Hollandiæ, Zellandiæ, Namurci, & Mechliniæ*, venientes ad Regna, Patrias, & Dominia præfati Sereniſſimi *Regis Angliæ*, aut inde recedentes, cum ſuis Navibus, Rebus, Bonis, & Mercibus quibuſcumque, ſolvent ſolvereque tenebuntur & obligabuntur Theolonea ſeu Cuſtumas, juxta & ſecundùm vim formam & effectum dicti Tractatûs Mercium Intercurſûs, de Data *Viceſimi quarti Diei Menſis Februarii, Anno Domini Milleſimo Quadringenteſimo Nonageſimo quinto*.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd a neutris Principum prædictorum Mercatoribus ſive Subditis prædictis, eorúmve Factoribus, Actoribus, Negotiorum Geſtoribus, Servitoribus, aut Miniſtris, ratione alicujus vel aliquorum Theolonii ſive Theoloniorum, Impoſitionum, Taxarum, Vectigalium, Cuſtumarum, aut Exactionum, ante Datam præſentium per aliquem Principum prædictorum quovis modo prætenſorum, nichil omninò per Principes prædictos, eorumdemve Hæredes aut Succeſſores, Locatenentes, Burgimagiſtros, Capitaneos, Ballivos, Scabinos, Schultetos, Theolonarios, Publicanos, Cuſtumarios, Legiſlatores, aut alios Officiarios ſive Deputatos quoſcumque præſentes ſive futuros, per viam Facti aut Juris, aut alio quovis colore, exigetur aut requiretur; ſed quòd Principes prædicti, & quilibet eorum, Hæredeſque & Succeſſores, Locatenentes, Burgimagiſtri, Capitanei, Ballivi, Scabini, Schulteti, Theolonarii, Cuſtumarii, Publicani, & alii Officiarii ſive Deputati quicumque præſentes & futuri, & eorum quilibet, ab omni Clameâ, Petitione, Exactione, & Levatione omnium & ſingularum Summarum Pecuniarum, quas aut quæ pro quibuſcumque Theoloniis, Impoſitionibus, Cuſtumis, Taxis, Vectigalibus, & Exactionibus aut eorum aliquo, ab Origine Mundi uſque ad Datam Præſentium, contra Subditos prædictos vel eorum aliquem, conjunctim vel diviſim, habuerit vel habuerint, habet vel habent, aut habere poterit aut poterint, per Præſentes excludantur excluſique habeantur & cenſeantur: nec pro eiſdem Theoloniis, Impoſitionibus, Taxis, Vectigalibus, Cuſtumis, aut Exactionibus in Perſonis, Navibus, Bonis, Mercandiſis, aut Rebus præfati Mercatores vel Subditi pro aliquo præterito tempore quovis modo moleſtabuntur; ſed ab omnibus & ſingulis Theoloniis, Cuſtumis, & Impoſitionibus prædictis Liberi & Immunes imperpetuum habeantur & reputentur per Præſentes, ac Cautiones & Fidejuſſiones propter prædicta datæ per Præſentes ſimiliter relaxentur.

ITEM, quòd nonnullorum Decretorum, Judiciorum, Sententiarum, Interlocutoriarum, ſive Diffinitivarum, & Proceſſuum Judiciariorum quorumcumque, per quemcumque ſeu quoſcumque Judicem vel Judices quacumque Commiſſione vel Auctoritate, in Terris, Patriis, Dominiis, aut Obedientiis *Brabantiæ, Flandriæ, Lumburgiæ, Luxemburgiæ, Artheſii, Hannoniæ, Hollandiæ, Zellandiæ, Namurci, & Mechliniæ*, directè vel indirectè, contra Gubernatorem ſive Magiſtrum & Societatem Mercatorum Nationis Anglicanæ, aut aliquem vel aliquos Mercatorem vel Mercatores ejuſdem Societatis, eorúmve Hæredes aut Succeſſores, Factores, Actores, Negotiorum Geſtores, Servitores, aut Miniſtros; vel in Regno Angliæ contra aliquos Mercatores aut Subditos earumdem Patriarum *Brabantiæ, Flandriæ, &c.* eorumve Hæredes aut Succeſſores, Actores, Negotiorum Geſtores, Servitores, aut Miniſtros, ſub quacumque verborum ſerie, de & ſuper Theoloniis, Impoſitionibus, Taxis, Vectigalibus, ac Exactionibus, Perſonarum, Navium ſive Bonorum Arreſtationibus, aut aliis Oneribus aut Gravaminibus, factorum dictorum latorum & pronunciatorum, per Principes prædictos aut eorum aliquem, eorúmve Hæredes aut Succeſſores, Locatenentes, Burgimagiſtros, Capitaneos, Ballivos, Scabinos, Schultetos, Theolonarios, Publicanos, aut alios Officiarios ſive Deputatos quoſcumque præſentes vel futuros, vel eorum aliquem, ullo unquam tempore Executio fiet aut fieri permittetur.

Item, de cætero non licebit Mercatoribus Angliæ Statuta ſeu Ordinationes facere contra aliqua Oppida ſeu Perſonas Patriarum Catholici *Principis Hiſpaniarum*, per quæ Merces vel Bona alicujus Villæ nullus emat Anglicorum niſi fortè per dictos Oppidanos aut præfatas Perſonas Mercatores Angliæ aut eorum Factores maletractati fraudati, aut aliter dampnificati fuerint: Et ſimiliter, è converſo, aliquibus Oppidis ſeu Perſonis Patriarum *Catholici Principis* non licebit facere Statuta ſeu Ordinationes contra Mercatores Anglicos ſeu eorum aliquem, per quæ Merces vel Bona eorumdem alicujus Oppidi Patriæ ſeu Villæ nullus emat niſi per dictos Mercatores maletractati fraudati aut dampnificati fuerint: nec etiam in Nundinis nec extra Nundinas licebit Mercatoribus Anglicis Mercibus per eos emendis Pretium conſtituere limitatum, ſeu aliquam Pœnam in Tranſgredientes illud Pretium ordinare: Similiter, è converſo, Subditis *Catholici Principis* in Nundinis & extra Nundinas non licebit Mercibus per eoſdem ab Anglicis Mercatoribus emendis Pretium conſtituere limitatum, ſeu aliquam Pœnam in Tranſgredientes illud Pretium ordinare.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, infra unum Annum a Data Præſentium, *certa Dieta ſeu Seſſio* aſſignabitur, in Loco, de conſenſu utriuſque Principis ad id deputando, in qua Oratores Deputati ſeu Commiſſarii ipſorum Principum convenient, ſufficienti Mandato ſuffulti, ad Communicandum, Componendum, & finaliter Terminandum omnes Querelas ſeu Querimonias Subditorum utriuſque Principis tàm generales quàm particulares, tàm contra Theolonarios, Cuſtumarios, Stapularios, Efficiatos, Mercatores, quàm alios quoſcumque, per quos ipſi Subditi ſeſe gravatos Dampnoque affectos dicunt: Et, ante Diſſolutionem ipſius *Dietæ* ſeu *Seſſionis*, tenebuntur dicti Oratores Commiſſarii ſeu Deputati ſuper ſingulis Gravaminibus ac Querelis hincinde rationabilem Proviſionem ordinare, Gravamina tollere, & Reſtitutionem condignam realiter & cum effectu procurare & facere.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd Principes prædicti præſentem Tractatum ac omnia & ſingula Capitula in eodem contenta, infra Tres Menſes proximò ſequentes, per ſuas Literas Patentes, debitè confectas, Magniſque ſuis Sigillis ſigillatas, & manibus ſuis ſubſcriptas, Confirmabunt & Ratificabunt, ac eorum uterque Confirmabit & Ratificabit, ac bonâ Fide & in Verbo Regio & Principis ſe obſervaturos eſſe promittent, & eorum uterque promittet: præfataſque Literas Confirmatorias & Ratificatorias Oratori ſeu Oratoribus alterius viciſſim Dabit & Tradet aut Dari & Tradi faciet: conſimileſque Literas Confirmatorias & Ratificatorias ab eodem ſeu eiſdem Recipiet.

Sequuntur Tenores Commiſſionum, de quibus ſupra fit mentio,

Henricus, Dei Gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, omnibus, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm, ex Parte Mercatorum noſtrorum, Terras, Ditiones, & Dominia *Caroli Illuſtriſſimi Principis Caſtellæ* Conſanguinei noſtri Cariſſimi Mercium causâ frequentantium, orta & delata ſit Nobis Querela, de & ſuper quibuſdam, per eos aſſertis, Contraverſiis, Litibus, Differentiis, Difficultatibus, Exactionibus, & Attemptatis contra Tractatum Excercitiumque Commerciorum atque mutuum uſum amicabilemque & utilem Mercium & Mercatorum Intercurſum,

Superioribus Annis per, Celebris Memoriæ, Patris noſtri *Henrici* Chariſſimi *Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ*, &, Bonæ Memoriæ, *Philippi*, *tunc Regis Caſtellæ*, in hac parte Deputatos, Oratores, Commiſſarios, & Procuratores, pro Regnis, Patriis, Terris, Ditionibus, & Dominiis eorumdem Principum, initum concordatum & concluſum,

Prout in Literis dictorum Commiſſariorum, deſuper confectis, latiùs continetur & ſpecificatur,

Notum facimus quòd Nos,

Pro hujuſmodi Querelis, ſic, ut præmittitur, ortis & delatis, amovendis abolendis & penitùs extinguendis, ac pro ipſorum in hac parte Attemptatorum & per eoſdem aſſertorum debitâ Reformatione, & ad omnes Ambiguitates, Contraverſias, Lites, Difficultates, & Differentias omninò tollendas, necnon & pro firmiore Obſervatione hujuſmodi Tractatûs Commerciorum & amicabilis Mercium & Mercatorum Intercurſûs poſthac imperpetuum habendâ & faciendâ,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Egregiorum Virorum, *Cuthberti Tunſtall*, *Willielmi Knyght*, *Ricardi Sampſon*, utriuſque Juris Doctorum, Conſiliariorum noſtrorum, *Thomæ Spynell* Militis, *Thomæ More* Armigeri,

migeri, & *Johannis Clyfford* Gubernatoris Mercatorum Nationis Anglicanæ Patrias & Dominia dicti Conſanguinei noſtri Negotiandi gratiâ frequentantium, plurimùm confidentes,

Ipſos Sex, Quinque, Quatuor, Tres, vel Duos eorum, ex certâ Scientiâ, noſtros Oratores, Ambaſſiatores, Legatos, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios ſpeciales per Præſentes Conſtituimus, Ordinavimus, & Deputavimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus,

Dantes & Concedentes Eiſdem Sex, Quinque, Quatuor, Tribus, vel Duobus eorum, plenam & omnimodam Poteſtatem Auctoritatem & Mandatum ſpeciale, cum Dilecto *Conſanguineo noſtro*, ſeu ejus Oratoribus, Ambaſſiatoribus, Legatis, Commiſſariis, Procuratoribus, & Nunciis, plenam Poteſtatem & Auctoritatem ab Eo habentibus, de & ſuper quibuſcumque Commerciis, Contraverſiis, Litibus, Differentiis, Exactionibus, Attemptatis, Exercitioque Commerciorum, ac mutuo & amicabili Mercium & Mercatorum Intercurſu, *inter Nos*, Hæredes, & Succeſſores noſtros, atque Regna, Terras, Patrias, Ditiones, Dominia, & Loca noſtra & ſua, & Subditos ſuos & noſtros quoſcumque, Tractandi, Conferendi, Continuandi, & Firmandi,

Ac de & ſuper Reformatione quorumcumque Attemptatorum, contra formam & tenorem Tractatûs Libertatum & Privilegiorum, aliàs a Prædeceſſoribus dicti *Conſanguinei* noſtri Subditis & Mercatoribus noſtris conceſſorum, Concordandi, Prorogandi, & ſuper Prorogatis Appunctuandi & Concludendi,

Abolitiones quarumcumque Sententiarum & earundem Executionum in Perſonas & Bona Petendi & Obtinendi, Concedendi & Faciendi,

Ac ſuper Appunctuatis, Concordatis, & Concluſis, cæteriſque omnibus & ſingulis Præmiſſa qualitercumque concernentibus, quæ cum præfato Conſanguineo noſtro, ſeu ejus Oratoribus, Legatis, Procuratoribus, Commiſſariis, & Nunciis, appunctuata concordata & concluſa fuerint, Literas validas & efficaces pro Parte noſtra Tradendi & Liberandi; aliaſque conſimilis effectûs & vigoris ex altera Parte Petendi,

Ac de & ſuper Tractatu & ſingulis Articulis & Capitulis in eodem contentis & inſertis Literas Confirmatorias, Magno Sigillo noſtro conſignatas, Tradendi & Liberandi; & ſimiles ejuſdem vigoris & roboris ab eodem Principe vel ejus Commiſſariis Petendi, Exigendi, & Recipiendi,

Et qualiter omnia & ſingula Præmiſſa & Præmiſſorum ſingula qualitercumque concernentia, Faciendi Exercendi, & Expediendi, ita & eodem modo ut Nos ipſi faceremus & facere poſſemus ſi Præmiſſis perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum exigant magis ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum Gratum & Firmum habituros id totum & quicquid per dictos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, Nuncios, & Deputatos noſtros, ſeu eorum Duos, Actum, Geſtum, aut Factum fuerit in Præmiſſis.

In cujus rei Teſtimonium Magnum Sigillum noſtrum Præſentibus hiis duximus apponendum.

Datum *Londini*, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quinto, Secundo Die Octobris, Regni noſtri Septimo.

Carolus, Dei gratiâ, PRINCEPS *Hiſpaniarum, utriuſque Ciciliæ, Jeruſalem, &c.* ARCHIDUX *Auſtriæ*, DUX *Burgundiæ*, *Lotharingiæ*, *Brabantiæ*, *Stiriæ*, *Carinthiæ*, *Carniolæ*, *Lumburgiæ*, *Luxemburgiæ*, *& Gheldriæ*, COMES *Flandriæ*, *Hasbrugen*, *Tirolis*, *Artheſii*, *Burgundiæ* PALATINUS *& Hanoniæ*, LANTGRAVUS *Alſatiæ*, PRINCEPS *Zeuviæ*, MARCHIO *Burgoniæ & Sacri Romani Imperii*, *Hollandiæ*, *Zellandiæ*, *Ferrettis*, *Namurci*, *& Zutphaniæ* COMES, DOMINUS *Friſiæ*, *Marchiarum*, *Sclavoniæ*, *Portuſnaonis*, *Salinarum*, *& Mechliniæ* omnibus, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm, ex Parte Mercatorum noſtrorum, Regna, Terras, Ditiones, & Dominia Sereniſſimi Principis Conſanguinei noſtri Cariſſimi *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ* Mercium cauſâ frequentantium, orta & delata ſit Nobis Querela de & ſuper quibuſdam, per eos aſſertis, Contraverſiis, Litibus, Differentiis, Difficultatibus, Exactionibus, & Attemptatis, contra Tractatum Excercitiumque Commerciorum atque mutuum uſum amicabilemque & utilem Mercium & Mercatorum Intercurſum,

Superioribus Annis per quondam, Piæ Memoriæ, *Philippi Regis Caſtellæ* Genitoris noſtri Cariſſimi, &, Bonæ Memoriæ, *Henrici tunc Regis Angliæ* in hac parte Deputatos, Oratores, Commiſſarios, & Procuratores, pro Regnis, Patriis, Terris, Ditionibus, & Dominiis

Principum, initum concordatum & concluſum,

Prout in Literis dictorum Commiſſariorum, deſuper confectis, latiùs continetur & ſpecificatur,

Notum facimus quòd Nos,

Pro hujuſmodi Querelis, ſic, ut præmittitur, ortis & delatis, ammovendis, abolendis, & penitùs extinguendis, ac pro ipſorum in hac parte Attemptatorum & per eoſdem aſſertorum debitâ Reformatione, & ad omnes Ambiguitates, Contraverſias, Lites, Difficultates, & Differentias omninò tollendas, necnon & pro firmiore Obſervatione hujuſmodi Commerciorum Tractatûs & amicabilis Mercium & Mercatorum Intercurſûs poſthac imperpetuum habendâ & faciendâ,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus Domini *Guilhelmi de Croy* Domini Temporalis de Chiernes Primi & Majoris Cubicularii noſtri, Domini *Johannis le Sauvaige* Domini de Eſcaubeka Cancellarii, Domini *Michaelis de Croy* Domini de Sempy, *Johannis de Hallewyn* Domini de Maldehem, Magiſtrorum, *Georgii de Thamſia* Præpoſiti Caſſellenſis, & *Philippi Vbalant*, Conſiliariorum noſtrorum, plurimùm confidentes,

Ipſos Sex, Quinque, Quatuor, vel Tres eorum, ex certa Scientia, noſtros Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios ſpeciales per Præſentes Conſtituimus, Ordinavimus, & Deputavimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus,

Dantes & Concedentes eiſdem Sex, Quinque, Quatuor, vel Tribus eorum plenam & omnimodam Poteſtatem Auctoritatem, & Mandatum ſpeciale cum dicto Conſanguineo noſtro, ſeu ejus Oratoribus, Ambaſſiatoribus, Legatis, Commiſſariis, Procuratoribus, & Nunciis plenam Poteſtatem & Auctoritatem ab eo habentibus, de & ſuper quibuſcumque Commerciis, Contraverſiis, Litibus, Differentiis, Exactionibus, Attemptatis, Excercitioq; Commerciorum, ac mutuo & amicabili Mercium & Mercatorum Intercurſu, inter Nos, Hæredes & Succeſſores noſtros, Regna, Terras, Patrias, Ditiones, Dominia, & Loca noſtra & ſua, & Subditos ſuos & noſtros quoſcumq; Tractandi, Conferendi, Continuandi, & Firmandi,

Ac de & ſuper Reformatione quorumcumque Attemptatorum, contra formam & tenorem Tractatûs Libertatum & Privilegiorum, aliàs a Prædeceſſoribus noſtris Mercatoribus conceſſorum, Concordandi, Prorogandi, & ſuper Prorogatis Appunctuandi & Concludendi, Abolitiones quarumcumque Sententiarum & earumdem Executionum in Perſonas & Bona Petendi & Obtinendi, Concedendi & Faciendi,

Ac Remiſſionem & Liberationem cujuſcumque Theolonei ſeu quorumcumque Theoloniorum, Cuſtumarum, Taxarum, Impoſitionum, ſeu Vectigalium, Nobis aut Prædeceſſoribus quoviſmodo debitorum, ſimiliter Concedendi & Faciendi, ac Petendi & Obtinendi,

Ac ſuper Appunctuatis Concordatis & Concluſis, cæteriſque omnibus & ſingulis, Præmiſſa qualitercumque concernentibus, quæ cum præfato *Conſanguineo noſtro*, ſeu ejus Oratoribus, Legatis, Procuratoribus, Commiſſariis, & Nunciis appunctuata concordata & concluſa fuerint, Literas validas & efficaces pro Parte noſtrâ Tradendi & Liberandi; aliaſque conſimilis effectûs & vigoris ex altera Parte Petendi,

Ac de & ſuper Tractatu & ſingulis Articulis & Capitulis in eodem contentis & inſertis Literas Confirmatorias, Magno Sigillo noſtro conſignatas, Tradendi & Liberandi; & ſimiles ejuſdem vigoris & roboris ab *eodem Rege* vel ejus Commiſſariis Petendi, Exigendi, & Recipiendi,

Et qualiter omnia & ſingula Præmiſſa & Præmiſſorum ſingula qualitercumque concernentia Faciendi, Excercendi, & Expediendi, ita & eodem modo ut Nos ipſi faceremus & facere poſſemus ſi Præmiſſis perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum exigunt magis ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Principis, Nos Ratum Gratum & Firmum habituros id totum & quicquid per dictos Commiſſarios, Procuratores, Nuncios, & Deputatos noſtros, ſeu eorum Tres, Actum Geſtum aut Factum fuerit in Præmiſſis.

In cujus rei Teſtimonium Magnum Sigillum noſtrum Præſentibus his duximus apponendum.

Datum in *Opido noſtro Bruxellen.* Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quinto, nono Die Menſis Decembris.

Sic Signat. ſuper Plicam,

Per Dominum Principem.

HANETON.

A.D. 1516. Hen. 8.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem Teſtimonium & Approbationem Nos Oratores, Legati, Ambaſſiatores, Procuratores, & Commiſſarii prædicti Illuſtriſſimi *Regis Angliæ* ſupranominati, præſentes Literas Sigillis noſtris ſigillavimus & Manibus noſtris ſubſcripſimus.

Datum in *Oppido Bruxellenſi*, Die Viceſimâ quartâ Menſis Januarii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quinto.

Sic ſubſcriptum,
CUTHBERTUS TUNSTALL.
WILLIELMUS KNYGHT.
THOMAS SPYNELL.

Et, inter alia præfati Tractatûs Capitula, ultimo ipſius Articulo præinſerto Dictum Concluſumque ſit, quòd tàm Ipſe prænominatus *Dominus Rex* quàm Nos, intra Trimeſtre a Data Conſignationis Literarum præſcriptarum, Confirmabimus Ratum habebimus & Approbabimus dictum Tractatum, omniaque & ſingula Capita Puncta & Articulos in eo *deſcriptos* & contentos, uterque quidem ſuis Patentibus Literis, debitè confectis, Magnoque ſuo Sigillo & propriâ Manu auctoriſatis & ſubſcriptis, per ipſum itidem Tractatum Nos Aſtringentes, & utrumque Promittentes, Fide Regiâ publicâ & in Principis Verbo, dictum Tractatum ſingulaque ejus Capita nos mutuò & inviolabiliter Obſervaturos & Tuituros,

NOTUM FACIMUS quòd Nos, Præſcriptis ritè penſatis, Ratumque & Gratum habentes quicquid in Præmiſſis per prænominatos noſtros Conſiliarios Procuratores & Commiſſarios, cum prænominatis etiam Oratoribus, Procuratoribus, ac Deputatis præfati Domini *Angliæ Regis* Agitatum, Tractatum, Geſtum, Concluſumque fuit, volenteſque tàm ipſum Tractatum quàm quicquid ejus prætextu & vigore præſtare tenemur, quantum ad Nos attinet, exequi & complere, dictum Tractatum ſingulaque ejus Capita & Articulos in eo deſcriptos Laudavimus, Accepimus, Confirmavimus, Ratum habuimus, & Approbavimus, Laudamus, Accipimus, Confirmamus, Ratum habemus, & Approbamus Fide Præſentium;

Promittentes, Fide ſincerâ, ſub noſtri Honoris Vadimonio, & in Principis Verbo capeſſere obſervare ac tueri, capeſcique obſervari atque inviolabiliter & integrè tueri facere, dictum Tractatum & ſingula in eo deſcripta; ita quòd præfato Tractatui & quibuſlibet ejus Articulis nullo unquam tempore Nos & Subditi noſtri contraveniemus aut contraveniri patiemur.

In cujus rei Teſtimonium Præſentibus noſtrâ Manu ſubſcriptis noſtrum juſſimus appendi Magnum Sigillum.

Dat. in *Oppido noſtro Bruxellenſi*, Annopoſt Seſquimilleſimum Decimo quinto more Gallicano Die decimâ tertiâ Februarii.

Subſignatum,
CHARLES.

Et *ſuper Plicam,*
Per Dominum Principem,
HANETON.

Per ipſum Regem.

Commiſſio ad Tractandum cum Principe Caſtellæ.

A.D. 1516. An. 7. H. 8. Franc. 7. H. 8. m. 3.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm dudùm,

Inter Nos & Illuſtriſſimi Principis *Caroli* PRINCIPIS *Caſtellæ*, ARCHIDUCIS *Auſtriæ*, DUCIS *Burgundiæ &c.* Conſanguinei noſtri Cariſſimi Legatos, Oratores, Commiſſarios, Ambaſſiatores, & Procuratores,

Quidam Tractatus perpetuæ Pacis, Amicitiæ, Ligæ & Confœderationis,

Pro Nobis & Succeſſoribus noſtris, Subditiſque utriuſque noſtrûm ſubjectis,

Initus, conventus, concordatus, & concluſus fuerit,

Nos, pro ſingulari illo Amore quem erga dictum *Conſanguineum noſtrum* habemus, ac ſemper a teneris ejus Annis habuimus, ea, quæ ad hujuſmodi noſtræ Amicitiæ non modo Conſervationem & Nutrimentum, ſed etiam quæ ad ejuſdem Augmentum & Incrementum cedere poſſunt, pro virili parte efficere cupientes & intendentes,

A.D. 1516. Hen. 8.

De Fidelitate, Providentia, & Integritate, & Rerum gerendarum Experientia, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Edwardi Ponynges* Militis Ordinis noſtri Garterii & noſtri Hoſpitii Controrotulatoris, & Magiſtri *Cuthberti Tunſtall* utriuſque Juris Doctoris, plurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Oratores, Legatos, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios ſpeciales Facimus, Conſtituimus, &, per Præſentes, Deputamus,

Dantes & Concedentes eiſdem, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum dicto Conſanguineo noſtro *Carolo Principe Caſtellæ* Illuſtriſſimo, *Archiduce Auſtriæ, Duce Burgundiæ, &c.* ejuſve Commiſſariis, Legatis, Ambaſſiatoribus, Oratoribus, Procuratoribus, & Deputatis ab eo in hac parte ſufficientem Auctoritatem habentibus, de dicta perpetua Pace, Liga, Unione, & Confœderatione, *inter Nos* & dictum *Principem Caſtellæ*, Hæredes & Succeſſores noſtros, Regna, Patrias, Dominia ſua & noſtra, ac Subditos noſtros, initâ & concluſâ, Augendâ & Ampliandâ, ac Articulis quibuſcumque, qui ad dictæ Amicitiæ Augmentum & Incrementum utiles & expedientes eis videbuntur, Addendis, atque etiam de dictâ Amicitiâ, ſi expedire eis videbitur, Innovandâ ſeu de Novo Contrahendâ, Tractandi, Communicandi, Paciſcendi pariter & Concludendi,

Ac Pacem & Amicitiam Fœdus & Confœderationem, nuper cum, Bonæ Memoriæ, *Ferdinando Aragonum Rege* inita & concluſa, cum dicto Sereniſſimo *Caſtellæ Principe* Innovandi, Ratificandi, Confirmandi, ſeu Approbandi,

Ac prætereà, ratione quorumcumque Regnorum, Patriarum, Terrarum, & Dominiorum, per ſeu poſt Mortem prædicti Bonæ Memoriæ *Ferdinandi nuper Aragonum Regis* eidem *Carolo Principi Caſtellæ*, ex Teſtato in vel ab Inteſtato, obvenientium ſeu pertinentium, inter nos & dictum Principem, Hæredeſq; & Succeſſores noſtros, ac Subditos noſtros quoſcumq; ſinceram, puram, & perpetuam Pacem, Amicitiam, Ligam, & Confœderationem, ac Mercium & Mercatorum Intercurſum, mutuumque Subditorum utriuſque Commercium etiam de Novo Tractandi, Communicandi, Ineundi, Paciſcendi pariter & Concludendi, cum illis Pactis, Vinculis, Conditionibus, Promiſſionibus, Obligationibus, & Securitatibus, Juramentis, Literis, & Clauſulis aliis neceſſariis, quibus dicti noſtri Commiſſarii, Oratores, Legati, & Procuratores conſentire voluerint, & quibus Honori noſtro & Subditorum noſtrorum Utilitati conſultum putabunt,

Ac ſuper hujuſmodi Conventis, Concordatis, & Concluſis, cum dicti Conſanguinei noſtri Commiſſariis & Oratoribus, Literas validas & efficaces pro parte noſtra Tradendi, aliaſque conſimilis effectûs & vigoris ab altera Parte Petendi,

Et generaliter omnia alia & ſingula nomine noſtro Faciendi & Firmandi, cujuſcumque Naturæ & Importantiæ fuerint aut eſſe poterint in prædictis aut circa ea neceſſaria & oportuna, & quæ Nobis facere liceret ſi Præmiſſis intereſſemus, etiam ſi Expreſſis longè majora fuerint, & quæ ad ea perficienda de ſui Natura Mandatum exigant magis ſpeciale,

Damus prætereà & Concedimus eiſdem noſtris Commiſſariis, Legatis, Oratoribus, Procuratoribus, & Deputatis plenam Poteſtatem Juramentum in Animam noſtram Præſtandi quòd Tenebimus, Obſervabimus, & Adimplebimus, realiter & cum effectu, Omnia & ſingula quæ in Prædictis & circa ea Nomine noſtro concordabunt, capitulabunt, jurabunt, firmabunt, & concludent, ac Illa Ratificabimus, & nullo unquam tempore Revocabimus, nec contra ea aut eorum aliquod faciemus vel quovis pacto veniemus,

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros id totum & quicquid per dictos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, Nuncios, & Deputatos noſtros Actum, Geſtum, aut Factum fuerit in Præmiſſis, ſub Obligatione omnium Bonorum noſtrorum Patrimonialium & Fiſcalium.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, xix Die Februarii.

Per ipſum Regem.

De

De Tractando cum Elvetiis.

A.D. 1516. An. 7. H. 8. Ibid. m. 2. A.D. 1516.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum &c. Salutem.

Cùm, retroactis temporibus, inter Anteceſſores ſive Progenitores noſtros, Præcariſſimæ Memoriæ, olim Reges Angliæ, Noſque, Regna, Patrias, Terras, & Dominia ſua & noſtra quæcumque ex una, & Magnificos Spectabileſque *Dominos*, *Nobiles*, *Gentes*, *Communitatem*, & *Cantonos ſuperioris Ligæ Almaniæ*, communiter dictos *Elveticos*, Partibus ex altera, nulla unquam hactenus fuerit Lis, Bellum, aut Diſcordia; ſet divino (ut credimus) inſtinctu, ſine alicujus ſpecialis Fœderis aut Confœderationis Pacto vel Conventione ſemper fuerit ſincera Pax mutuus Amor & Concors Amicitia,

Nos, ad Laudem Omnipotentis Dei, Orthodoxæque Fidei Exaltationem, & Noſtrorum ac prædictorum *Dominorum*, *Nobilium*, *Gentium*, *Communitatis*, & *Cantonorum* Statuum Juriumque Conſervationem, & pro præcipua Affectione quam erga eoſdem *Dominos*, *Nobiles*, *Gentes*, *Communitates*, & *Cantonos* intimè gerimus & habemus, volentes eandem Amicitiam, Dilectionem, Affectionem, & Concordiam, melioribus viis & modis poſſibilibus, cum eiſdem non modò imperpetuum conſervare, firmare, & Stabilire, verùm etiam pro viribus noſtris adaugere,

De Fidelitate igitur Prudentia & Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium noſtrorum, *Roberti Wyngfeld* Militis Conſiliarii noſtri, & Magiſtri *Richardi Pace* Archidiaconi Dorſetiæ plurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios ſpeciales Fecimus, Conſtituimus & per Præſentes Deputamus,

Dantes & Concedentes Eiſdem & eorum utrique, Tenore Præſentium, Auctoritatem, Poteſtatem, ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum præfatis *Dominis*, *Nobilibus*, *Gentibus*, *Communitate*, & *Cantonis*, & eorum quolibet, conjunctim & diviſim, ſolùm vel pro Nobis & Nomine noſtro, cum Sanctiſſimo Domino noſtro *Papa Leone Decimo*, & Sacratiſſimo Principe *Maximiliano Romanorum Imperatore* Fratre & Conſanguineo noſtro Cariſſimo, necnon cum, Illuſtriſſimis Principibus, *Charolo Principe Caſtellæ*, & *Franciſco Barræ & Mediolani Duce*, Conſanguineis noſtris Dilectiſſimis, ac etiam cum præfatis *Dominis*, *Nobilibus*, *Gentibus*, *Communitate*, & *Cantonis*, & eorumdem *Papæ*, *Imperatoris*, *Principis*, *Ducis*, *Dominorum*, *Gentium*, *Communitatis*, & *Cantonorum* quolibet Conjunctim & diviſim, eorumve Commiſſariis, Procuratoribus, & Deputatis ſufficientem in ea Parte Commiſſionem habentibus, de & ſuper perpetua Pace, Amicitia, Unione, & Confœderatione *inter Nos & Ipſos*, Hæredes & Succeſſores noſtros & ſuos, Regna, Patrias, Terras, & Dominia noſtra & ſua reſpectivè, Tractandi, Communicandi, Paciſcendi, Concordandi, & Concludendi, cum illis Pactis, Vinculis, Conditionibus, Promiſſionibus, Securitatibus, Juramentis in Animam noſtram, Literis & Clauſulis aliis neceſſariis, quibus dicti noſtri Commiſſarii, Oratores, & Procuratores conſentiendum eſſe duxerint, ac ſuper hujuſmodi Conventis, Concordatis, & Concluſis dictis *Dominis*, *Nobilibus*, *Gentibus*, *Communitati*, & *Cantonis*, eorumve Commiſſariis, Procuratoribus, & Oratoribus, Literas validas & efficaces pro Parte noſtra Tradendi, aliaſque conſimilis effectûs & vigoris ab Eiſdem Petendi & Recipiendi,

Et generaliter omnia & ſingula &c.

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, xxj Die Februarii.

Per ipſum Regem.

Pro Rege Aragonum pro vitellatione Navium.

A.D. 1516. An. 7. H. 8. Ibid. A.D. 1516.

HEnry, by the Grace of God, *King of England, and of France, and Lord of Ireland*, to all Maiers, Shireffs, Bailliffs, Cuſtomers, Comptrollers, Serheours, and Kepers of our Portis, Crekis, and Paſſages, and to all other our Officers, Miniſtres, and Subjectis as well within this our Realme as

at

A.D. 1516. Hen. 8.

at our Towne and Marches of Calais, theſe our Lettres hering or ſeing, and to every of theym greting.

We late you wit that, at the inſtaunt deſire of our derreſt Brother and Couſin *the Kyng of Aragon*, by his eſpeciall Lettres, we have Licenced his Servaunt *Philip Vaud Merſh*, Berer hereof, that, towardes the Vitailling of certein Shippis for the tranſporting of our ſeid Brother and Couſin into Spayne, he ſhall provide and bye, in any Market Town or Places within this our Realme, the Noumbre of one Hundreth Oxen, one Hundreth Motons, and one Hundreth Porkis, and theim to doo to be killed, ſalted, and barelled, and ſo to convey the ſame and their Skynnes and Talowe into the Parties of beyond the See at his Libertie and Pleaſure, without any Cuſtumes, Subſidies, or other Dueties to be paid to us for the Premiſſes, or for any thing requiſite to the ſaltyng and barelling thereof;

Wherefore we woll and commaunde and every of yow, to whome it ſhall apperteigne, to permitte, and ſuffre the ſeid *Philip Vaud Merſh* or his Aſſignes to have and enjoye th'Effecte of this our Licence, without any your Let, Interruption, or Diſturbance to the contrary, as ye tendre our Pleaſure,

Provided alweys that the Noumbre of the ſeid Oxen, Motons, and Porkis, by hym at eny tyme to be ſhipped, be at tyme of the ſame Shippyng mentioned and written, by the Cuſtumers of the Port where the ſame ſhall be laden, on the bak ſid of theſe Preſentes, ſo that the ſame Letters, after the full Execution hereof, be left and delyvered to the Cuſtumers of the Port, where the laſt Part of the ſeid Oxen, Motons, and Porkis ſhall be ſhipped, for the indempnite and diſchargyng ayenſt us hereafter.

In witnes &c.

Witnes our ſelf at *Weſtminſter*, the fourteenth Day of Aprill, the ſeventh Yere of our Reigne.

Per ipſum Regem.

¶ ¶

Commiſſio ad Comparendum & intereſſendum, Vice Regis, in proximo Feſto Aurei Velleris.

A.D. 1516. An. 8. H. 8. Franc. 8. H. 8. m. 10.

HEnry, par la Grace de Dieu, *Roy d'Angleterre, & de France, & Seigneur d'Irlande*, a tous ceulx, qui ces preſentes Noz Lettres verront, Salut & Dilection.

Comme il ſoit ainſi que Treſhault & Treſpuiſſant Prince noſtre Treſcher & Treſame Frere Couſin & bone Nepueu *le* Roy Catholicque *des Eſpaignes*, Archeduc *d'Auſtriche*, Duc *de Burgoigne &c.* Chief & Souverain *de l'Ordre de la Thoiſon d'Or*, Nous a puis n'agaires fait ſavoir, par ces Lettres, comme il a conclude & delibere de tenir la prouchaine *Feſte & Chappitre Generale du dit Ordre* le Huitieſme Jour de Mois de Juing prochain venant,

Nous requirant y voullioir commettre & depputter au ditx Jour & Lieu Procurer, ſouffiſaument fonde ſur l'un des Confreres Chivalier du dit Ordre, pour y Comparoir pour Nous aſſiſter & faire ce a quoy Nous ſuyſmes tenuz par les Chappitres du dit Ordre,

Or eſt il que, pour le treſſingulier Deſir & Affection, que Nous avons de faire & acomplir tout ce que ſuyſmes tenuz de faire par les Chappitres Eſtatuz & Ordounances du dit Ordre, & qu'en Nous ne ſoit trouve aucun Deffault a l'accompliſſement de ce, Nous,

Confians a plain es Scens Loyaulte & grande Prudence de noſtre Treſcher & Treſame Couſin & Confrere du dit Ordre *Johan Seigneur de Berghes*,

Icelluy avons Inſtitue Commis & Depute, Inſtituons Commettons & Depputtons, par ces dites Preſents, noſtre Procureur pour, de par Nous en noſtre Nom, Comparoir a la dite prouchaine Feſte & Chappitre, y Aſſiſter, Dire noſtre Excuſation & exon, tenir lieu pour Nous faire nox Offraudes & Solempnitez Onyr, ce que y ſera Fait Dit & Beſongne pour l'Honeur Bien & Augmentation du dit Ordre, & Nous en faire ou faire fere Rapport, & generalement de y Faire Dire tout ce que Nous meſmes Dire ou Faire pourrions ou deuryons ſe preſens en noſtre propre Perſonne y eſtions, quant ores la Choſe requerroit Mandemen plus eſpeciall,

Promectans tenir Ferme & avoir pour Agreable tout ce que par le dit *Seigneur de Berghes* ſera Dit ou Fait en toutes les Choſes, concernans l'Honeur Bien Utilite & Prouffit au dit Ordre, comme dit eſt;

A.D. 1516. Hen. 8.

Moiennant qu'il ne nous Oblige en Choſe qui puiſſe eſtre Prejudiciable a Nous, noſtre Royaume, Paiis, Terres, Seigneuries, & Subgectz, ne pareillement aux Reſervations & Modifications qui Nous furent conſentues & accordees en l'Acceptation du dit Ordre.

En Teſmoign de ce Nous avons fait mettre noſtre Seal a ces dites Preſentes.

Donne *en noſtre Manoir de Grenewiche*, le xix Jour de May, l'An M. D. XVI. & de noſtre Reigne le viij.

Per ipſum Regem.

De Tractando cum Rege Scotorum.

A.D. 1516. n. 8. H. 8. cot. 8. H. 8. 17.

REX UNIVERSIS & SINGULIS, ad quorum notitiam præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

Cùm Hominibus nichil carius, Deo acceptius, & Reipublicæ utilius exiſtat quàm vera Pax,

Nos,

Eam, quantum cum Deo poſſumus, tanquam Nobis Teſtamentario Jure ab Ipſo derelictam, amplecti ſummopere cupientes,

Pro Bono Pacis & Amicitiæ *inter Nos* & Illuſtriſſimum *Regem Scotorum* Nepotem noſtrum Cariſſimum habendæ & contrahendæ,

De Fidelitate, Prudentia, & Induſtria, ac provida Circumſpectione Reverendi in Chriſto Patris *Nicholai*, Permiſſione Divinâ, *Elienſis Epiſcopi*, *Thomæ Dacre* Domini de Dacre & de Greyſtoke Gardiani Generalis Marchiarum noſtrarum verſus Regnum Scotiæ, & *Thomæ Magnus* Archidiaconi Eſtrithingi Clerici, Conſiliariorum noſtrorum, plurimùm confidentes,

Eos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Deputatos, Procuratores, & Nuncios ſpeciales Facimus, Conſtituimus, Deputamus, & Ordinamus per Præſentes:

Dantes & Concedentes eiſdem, aut Duobus eorum conjunctim, Facultatem, Auctoritatem, ac Mandatum generale & ſpeciale cum ejuſdem Illuſtriſſimi *Regis Scotiæ* Nepotis noſtri Ambaſſiatoribus, Oratoribus, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis ſpecialibus, ab eodem Nepote noſtro & Tribus Regni ſui Statibus Auctoritatem & Poteſtatem ſufficientem habentibus, & ad Nos in Regnum noſtrum Angliæ tranſmiſſis, pro Nobis & Nomine noſtro, Conveniendi, Tractandi, Communicandi, & Concludendi non ſolùm de & ſuper vera Pace, Amicitia, Treugis, & Guerrarum Abſtinentiis ineundis concludendis & obſervandis, verùm etiam ſuper certis Punctis & Articulis, in quodam Tractatu, inter Commiſſarios & Conſiliarios Noſtros ac Oratores præfati *Nepotis noſtri apud Coldyngham* dudùm facto & concluſo, pleniùs & magis ſpecificè contentis & declaratis, ad quem Nos referrimus & pro hic inſerto habere Volumus,

A.D. 1516.

Ac ſuper Eiſdem omnibus & ſingulis & Aliis quibuſcumque, *dicti Nepotis noſtri* commodum Regníque ſui & Reipublicæ Utilitatem & Pacem tangentibus ſive concernentibus, *inter Nos & dictum Sereniſſimum Regem* Nepotem noſtrum, Noſtróſque Hæredes & Succeſſores, Regna, Dominia, Terras, Ligeos & Subditos, Confœderatos, Amicos, Faventes, & Adhærentes quoſcumque, hincinde habendis & obſervandis, ſuo Modo, Formis, Conditionibus, Articulis, & Tenoribus quibuſcumque, prout dictis noſtris Commiſſariis, Oratoribus, & Conſiliariis magis videbitur expedire, ſimiliter Tractandi, Componendi, Appunctuandi, Concordandi, Firmandi, Determinandi, & Concludendi,

Et generaliter omnia alia & ſingula Faciendi, Gerendi, Excercendi, & Perficiendi quæ in Præmiſſis & circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna, etiam ſi talia fuerint quæ de ſui natura Mandatum magis exigant ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum & Gratum ac Firmum perpetuò habituros totum & quicquid per dictos noſtros Commiſſarios, Oratores, Conſiliarios, & Nuncios hujuſmodi, ſeu Duos eorum Actum, Geſtum, ſeu Expeditum, Conventum, Communicatum, Tractatum, Compoſitum, Appunctuatum, Concordatum, Firmatum, Determinatum, Concluſumve fuerit in Præmiſſis ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, xxx die Maii.

Per ipſum Regem.

Repræſentatio Scotorum pro Duce Albaniæ.

Anſwer of Refuſal to the King of England touching his Adviſe to remove the Duke of Albany from the Governantſhip of the yonge King of Scotts, ſealed with Seales of the Chief of Scotland.

To the Richt Excellent, Richt Hie, and Mighty Prince HENRY, *by the Grace of God*, KING OF INGLAND, &c.

A.D. 1516. *An.* 8. *H.* 8. *Ex Autogr.*

WE *Prelatis Spiritual*, *Baronns Temporall*, and *Commons* of the Realme of Scotland, Repreſentand the Three Eſtatis of the ſammyn, in oure maiſt hartlie wiſe we recommend to zoure Grace.

It will pleaſe the ſammyn to knaw that *oure Soverane Lord the King* zoure Brothir and Nevoys Ambaſſadouris, laitlie returnit fra zoure Hienes, have publiſt zoure Letters, direct unto Ws, under zoure Prive Seale, Datit *at Grenewiche* the firſt Day of June, Contenyng in yame that, aponn the Materis Commonit betwix the ſaid Ambaſſadouris, and zoure Commiſſionaris, for the commone Wele, Reſt, and Tranquillite of baitht the Realmez, it is conſiderit be zoure Grace and zoure Conſale, how the verray Gronnd and Rute of gude Peax ſtandis, and is aponn the Souere Keping and gude Eſtate of *the Kinge oure Soverane Lord* zour Nevoy: And in removing of all ſic Suſpitionns and Occaſionns as may redonnd to the contrare yarof: And ſpecialy in avoding out of this Realme the Noble and Michty Prince *Johne Duc of Albany* Tutoure to the Kingis Grace, Gouvernoure and Regent of this Realme, be reſonn yat He, as Nixt Aire and Succeſſoure to the Kingis Hienes, and yarfore ſuſpect, ſuld notht have the Governance of oure Soverane Lord and his Realme, for Dangeris and Perrillis that may follow yaron; Quharthrow, as in zoure Lettres is mentionate, all Lawis excludis the ſaid Governor fra Adminiſtration and Governance for Suſpition vehement and violent; quhilk to foirſe and previde, as appertenit and tuichit to zoure Grace for Proximite and Blude, that oure Maiſter the King zoure Brothir and Nevoy ſtandis unto zoure Hienes, Mekil forthare conſtrinzeit and obliſt Ws for our Allegians and Fidelitez to oure Soveraine Lord and Prince, inferring thairthrow how it is thot be Diſcrete Perſonagis that the ſaid Governoure for his Diſcharge and Purging ſuld transfer himſelf to uthir Cuntreis, and leif the Auctorite and Governans of this Realme: Allegying thairby that the King oure Soverane Lord ſuld be in ſurty, and that gude Peax and Amite ſuld be eſtabliſht betuix ye Realmez; Deſiring that We wald certify zoure Grace, be oure Ambaſſadouris, quhat We Purpoiſe for the forſaid Surty of Our Soverane and Maiſter, to effect that, efter Knawlage thairof, forthir Aſſurans and Amite betuixt the Realmez may be takin: Declaring alſua unto Ws yat uthirwiſe Zoure Hienes may and is enforſit on neceſſite to ſerche and ſeik the Ways and Menis for Conſervationn of oure Soverane Lord and King, zoure Brothir and Nepheu, like as zoure ſaidis Lettrez mare fullely proportit.

Richt Excellent, Richt Hie, and Michty Prince,

We, with Oure Lauthfull Service, Thankis Zoure Grace of the Grete Regarde Ze Beir to the Weill and Conſervation of *Our Kingis Gracis Perſon*, zoure Brothir and Nepheu, quha is God have loving in gude Hele and Princely appearans, als We thank zoure Hienes with our heartis of zoure remembrans maid to Us, for the Surty of Oure Soverane Perſon, quharuntill we confeſſe we above all uthirs boundin and obliſt, and all oure Proſperite, Reſt, and Quietnes to depend in Conſervation of his Perſon:

And thairfor, under God, thair is nane uthir thing gretar nor mare ſpeciall to Ws, nor in our Myndes, Na Oure Maiſteris Souer keping and Gyding; and for ſatisfying zoure Heines and ſchewing of Our Dewite heirintill, we think it notht unknowin to Zoure Grace, that ſone efter the Coronation of *Oure Soverane Lord*, zoure Brothir and Nepheu, We, the hal Thre Eſtatis of this Realme, for the ſammyn Electit and Nemmit, with ane Conſent and Aſſent, zoure Couſing *Duc of Albany* Protectour to *Oure Souverane Lord* and his Realme, Quhilkis Oure Ordinans and Electionn was and is affermit and approbate in Parliament nevir impugnit be Perſon: And tharapon oure diverſe Ambaſſadouris ſend for the ſaid Governour in France, perſuading him as nerreſt of Stok Riall and Firſt and maiſt Lauthfull to this Office, with Certification That gif he, nerreſt and maiſt tender Agnate to *Ours Soverane Lord*, wald notht for his poſſibilite and dewite of Law cum in this Realme, and take aponn him the Charge and Labouris for the Wele of the ſammyn, We wald declare and decerne in his contrare in that caſe as efferit: And ſwa he has takin Travale, has evermyn in thir partis, has left his Maiſter, his Lady, his Leving, has indurit here grete Pains and Charges in the Kingis Service, is determit to continew for his Dewite, as he will anſuere to God and Man, and behavis him ſwa toward his Soverane Lord, zour Brothir and Nepheu, and intendis ſiclike towart zoure Grace, that aponn Reſſonn na Man ſall be diſcontentit of his gydding and he deſerve large Reward, quhem We aſſure and certifyis zoure Grace ſa myndit to make trew Service to Oure Soverane Lord, and for the Wele and Amite betuix the Realmez; That gif he wald depart outwart the Realme, We wald notht aſſent thairto, ſeyng the Premiſſes, principaly the Minorite of oure Maiſteris Grace, and Rewling of his Liegis during the ſammyn.

And quhare it is callit violent and vehement Suſpitionn, that the Nerreſt to Succeſſion ſuld have Governans &c. Oure Ordinains of Parliament was and is conforme to Imperiall Cannonn, and Oure awin Civile Lawis: Be quhilkis Lawis is Decernit that the Nerreſt and Lauthfull Perſonage of the Agnatis ſide ſall have the Cure, Tutoury, and Governance: And in likewiſe ſall take the Charge and Pane in Governans, alſweill as thai have the aventure and reſpect of Proffit to Succeſſionn; And thairintill the Law removis all Suſpitionn lauthfull of the nerreſt Succeſſoure; And yotht Suſpicionn or Danger mitht be murmurit ſpecially in keping of Oure Soverane Lordis Perſonne as has notht bene ſene in zoung Scottis Kingis, quhen the Governans has bene committit hertofore to the Ene immediate Succeſſoure, the King being of leſs Age and Honorably Gidit without Inſidiationn or Attemptate in his Perſonne, Notſtandyng the ſammyn, for aſſuring of *Oure Maiſteris Grace*, his *Derreſt Moder the Quene*, and Contentationn of *zoure Hienes*, and Removing of all Murmur, ſic Proviſionne and Ordoure is takyn, in the Firſt Parliament here halden be the ſaid *Governour*, That oure *Soverane Lordis Perſon* is putt in the Ritht aſſurit Erlis and Lordis kepingis of the Eldaſt Blude, weill approbate and commendit in Fidelite and ſinglare Devotionn, as wele is knawin to *Quenis Grace*, in ſic place quhare the Governoure, nor nane of his, Hauntis nor Reſortis, the Perſonns and Serviteuris choſin and in putt be the *Quenis Grace* having the Care and Keping of Our *Soverane Lordis* Perſonne, as thai had quhen *the Quhene* was Preſent Actoure; We have perfite Knawlage that *the Governoure* is reddy and maiſt diligent for all forthir Surty in Keping of the Kingis Grace, oure Maiſteris Perſonne, and We fermly beleif he wald notht Attempte in the Contrare, to have the Kinrikis of Frans Ingland with Scotlaand: And for oure Diſcharge We have done and pretermittit na diligens, as We will anſweir to God and oure Soverane Lord at his Age; For Conſervationn of quhais Perſonn We ar determit to ſpend oure Livis, in contrare all thame that wald attempt agains his Hienes Eſtate and Realme; and gif forthir Proviſionn and Surty can be diviſit, We advertiſt thairof ſall be reddy to the ſammyn with all Oure Beſines and Ambaſſadouris to zoure Hienes Pleſir; Quhais Grace *Richt Excellennt Richt Hie and Mithty Prince*, the Trinite have in his bleſſit Keping.

Gevin undir Oure Selis in this preſent Parliament *at Edinburgh*, the Ferd Day of July, and of Oure Soverane Lordis Regnne the Third Zere.

Omnia pene Sigilla avelluntur.

Ad Lat. Inſtrum.
S. Amand.
Glaſguen.
Candidæ Caſæ.

Kathanen.

Abbas de enbotill.
Abbas de Cambusk.

Prior

A.D. 1516. Hen. 8.

Prior de Dunbar.

Omnia Sigilla avelluntur,
Abbas S. Crucis.
Abbas Ergadiæ.
Dunbanen.

Ad imum Inſtrum.

Comes de Levinax.
Comes de Arraul.
Comes de Morpus.
Comes Mareſcalli.
Comes de Errol.
Comes de Eglis.
Comes de Caſſillis.
Comes de Athole.
Dominus de Hume,
Dominus Drumond.
Dominus de Bothvil.
Dominus Maxwell.
Dominus Hou de Zeſ.
Dominus Erichton.
D. Vthilace.
Dominus Flemyng.
Dominus ilny.
Dominus Balnery.
Clericus Juſtitiar.

D. Ceſpi.

Sub Sigillis Prænominatorum de Cerâ rubeâ pendentibus a duplicibus Caudis Pergamenæ.

Papa ad Regem ſuper Anticipatione Æquinoctiorum, de Kalendario Emendando.

A.D. 1516. An. 8 H. 8.

Bibl. Cotton. Vitell. b. 3. fol. 53.

Cariſſime in Chriſto Fili noſter Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Cùm, doctorum Virorum relatione, in Sacro Lateranenſi Concilio Propoſitum fuiſſet Kalendarium, quod in poſitione Vernalis Æquinoctii, Solis Curſum deſignantis, a ſuo recto Curſu defluxerat, Correctione indigere, ut Paſcha, quod, præcipuè a Vernali Æquinoctio & Quartadecima Luna novorum pendet, rectè obſervaretur, ac dignum reputantes in hujuſmodi Lateranenſis Concilii Celebratione Errorem hujuſmodi agnoſci & agnitum emendari: moviſſemuſq; & hortati fuiſſemus Theologos & Aſtrologos ac alios in his Viros doctiſſimos de Remedio & Emendatione congruâ cogitare: Sententiiſque eorum partim Scriptis partim Diſputationibus habitis, Reipſâ in Sacris dicti Concilii Cardinalium & Prælatorum Deſputationibus crebris Diſceptationibus agitatâ, nonnullæ Difficultates quæ ex illa oriebantur apparuiſſent; volentes ea omnia maturè & conſideratè decerni ut Decreta poſtea & Deliberata ab omnibus obſervarentur, *Majeſtatem tuam* hortati fuimus ut Theologiæ & Aſtrologiæ Profeſſores Viros claros, quos in Regno tuo haberes, ad Lateranenſe Concilium hujuſmodi, ut Erroris hujuſmodi Diſcuſſio & illius Emendatio ſalubri Remedio perquireretur, & ad veram Determinationem & ſinceram Obſervationem omnium votis perduceretur, venire juberes atque curares; impeditis autem præciperes quid eorum quiſque in his ſtatueret, & quid juxta Conſcientiam meam arbitraretur, ad Nos in Scriptis tranſmitteret; &, ut ipſi venturi vel remanſuri convenientiùs Rem conſiderare & diſcutere poſſent, Summariam aliquarum Propoſitionum, ſuper Præmiſſis in dictis Diſputationibus exhibitam mittendam curavimus:

Cúmque factum fuerit, Hortationibus noſtris hujuſmodi, ut aliquorum Scripta ad Nos pervenerint, illis in Diſputationibus præfatis diligenter examinatis; denuò Compendium cum quibuſdam Propoſitionibus, diverſos modos Correctionis Kalendarium hujuſmodi continentibus, a Doctis & Sapientibus prolatum, Literis noſtris, univerſis & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac Rectoribus Univerſitatum ſtudiorum generalium directis, adjunctum duximus deſtinandum; ut ſuper his quod concluſum atque ſcriptum pro majori parte fuerit per Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos, eorum Sigillis munitum, ſaltem infra Quatuor Menſes per proprium ſeu alium Nuncium ad Nos deſtinare procurent, ut in prima Seſſione, quam eâ potiſſimùm cauſâ ad pridie Kalendas Decembris diſtulimus ac prorogavimus, Negotium hujuſmodi abſolvere ac maturiùs & conſultiùs terminare valeamus;

Cupientes igitur Opus hujuſmodi tàm laudabile ad Finem optatum, cum omnium Fidelium Pace & Spirituali Con-

A.D. 1516. Hen. 8.

ſolatione deduci, *Majeſtatem tuam* hortamur in Domino ut Viros doctos quos habes ad veniendum, ſeu quid ipſi in Præmiſſis ſentiant ſcribendum inducere, ac eorum Scripta ad Nos tranſmittere, ac Opem & Operam efficaces adhibere velis quod dictæ noſtræ Litteræ Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Rectoribus Univerſitatum hujuſmodi Regni tui fideliter & diligenter præſententur, ac juxta Mandata noſtra per eos Executioni debitè demandentur; Quod ſi feceris ut ſperamus Rem in primis Deo acceptam Nobis verò gratam efficies.

A.D. 1516 Hen. 8.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris Die decimâ Julii, Milleſimo Quingenteſimo Decimo ſexto, Pontificatûs noſtri Anno Quarto.

JA. SADOLETUS.

Dorſ.
Chariſſimo in Chriſto Filio noſtro Henrico Angliæ Regi Illuſtri.

Pro Thoma Dunolmenſi Epiſcopo ſuper Officio Cuſtodis Privati Sigilli.

A.D. 1516. An. 8. H. 8. Pat. 8. H. 8. p. 1. m. 24.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd cùm Nos, Decimo octavo Die Maii ultimò præterito, Ordinaverimus & Conſtituerimus Prædilectum Conſiliarium noſtrum Reverendum in Chriſto Patrem *Thomam Dunelmenſem Epiſcopum* ad tunc Secretarium noſtrum *Cuſtodem Privati Sigilli noſtri*, Habendum Occupandum & Cuſtodiendum Officium illud quamdiu Nobis placuerit,

Prætextu cujus idem Reverendus Pater Officium illud ab eodem Decimo octavo Die Maii hucuſque habuerit & occupaverit, atque adhuc habet,

Nos, de Gratiâ noſtrâ ſpeciali, ac ex certâ Scientiâ & mero Motu noſtris, Dedimus & Conceſſimus, ac, per Præſentes, Damus & Concedimus *eidem Reverendo Patri*, in & pro dicto Officio Cuſtodis Privati Sigilli noſtri prædicti, *Viginti Solidos per Diem* pro quolibet Die quo Ipſe Officium illud a prædicto Decimo octavo Die Maii hucuſque, & extunc quamdiu idem *Reverendiſſimus Pater* Officium Cuſtodis Privati Sigilli noſtri prædicti excercuerit & occupaverit & in Officio illo ſteterit & ſtabit,

Et, pro Solutione & Contentatione eorumdem *Viginti Solidorum* per Diem (videlicet) pro quolibet hujuſmodi Die quo idem *Reverendus Pater* Officium illud excercuerit & occupaverit, excercebit & occupabit, qui ſe attingunt ad *Treſcentas Sexaginta & Quinque Libras* in toto per unum Annum integrum, Conceſſimus & per Præſentes Concedimus eidem *Reverendo Patri Octoginta Decem Libras* inde habendas & percipiendas annuatim, eidem *Reverendo Patri*, a prædicto Decimo Octavo die Maii de omnimodis Cuſtumis & Subſidiis noſtris, & de eorum quolibet & qualibet inde Parte, in Portu Villæ noſtræ de Poole, & in ſingulis Portubus & Locis eidem Portui adjacentibus provenientibus & creſcentibus, proventuris & creſcituris, per Manus Cuſtumariorum ſive Collectorum eorumdem Cuſtumarum & Subſidiorum ibidem, & eorum cujuſlibet, ſive eorum alicujus pro tempore exiſtentis,

Et etiam *Centum Libras* inde, habendas & percipiendas eidem *Reverendo Patri* annuatim, ab eodem Decimo octavo Die Maii, de Parva Cuſtuma noſtra in Portu Civitatis noſtræ Londoniæ proveniente & creſcente, proventurâ & creſciturâ, per Manus Cuſtumariorum ſive Collectorum ejuſdem Cuſtumæ & eorum cujuſlibet ſive eorum alicujus pro tempore exiſtentis,

Et *Quinquaginta Sex Libras Treſdecim Solidos & Quatuor Denarios* inde, habendos & percipiendos annuatim eidem *Reverendo Patri* a dicto Decimo octavo Die Maii de omnimodis Cuſtumis & Subſidiis noſtris & de eorum quolibet & qualibet inde Parte, in Portu Villæ noſtræ Briſtolliæ & in ſingulis Portubus & Locis eidem Portui adjacentibus provenientibus & creſcentibus, proventuris & creſcituris, per Manus Cuſtumariorum ſive Collectorum eorum Cuſtumarum & Subſidiorum ibidem & eorum cujuſlibet ſive eorum alicujus pro tempore exiſtentis,

Et *Centum Libras* inde, habendas & percipiendas annuatim *eidem Reverendo Patri* a dicto Decimo octavo die Maii de omnimodis Cuſtumis & Subſidis noſtris & de eorum quolibet & qualibet inde parte, in Portu Villæ noſtræ Suthamptoniæ & in ſingulis Portubus & Locis eidem

A.D. 1516. Hen. 8. eidem Portui adjacentibus provenientibus & creſcentibus proventuris & creſcituris, per Manus Cuſtumariorum ſive Collectorum eorumdem Cuſtumarum & Subſidiorum ibidem & eorum cujuſlibet ſive eorum alicujus pro tempore exiſtentis.

Ac etiam *Decem & Octo Libras Sex Solidos & Quatuor Denarios* Reſiduos de dictis *Treſcentis Sexaginta & Quinque Libris* per Annum, habendos & percipiendos annuatim *eidem Reverendo Patri* a prædicto Decimo octavo Die Maii de omnimodis Cuſtumis & Subſidiis noſtris & de eorum quolibet & qualibet inde Parte, in Portu Villæ noſtræ de *Briggewater* & in ſingulis Portubus & Locis eidem Portui adjacentibus, provenientibus & creſcentibus proventuris & creſcituris, per Manus Cuſtumariorum ſive Collectorum eorumdem Cuſtumarum & Subſidiorum ibidem & eorum cujuſlibet ſive eorum alicujus pro tempore exiſtentis, quamdiu & pro toto tempore quo ipſum *Reverendum Patrem* in Officio Cuſtodis Privati Sigilli noſtri ut prædictum eſt ſtare contigerit; A.D. 1516. Hen. 8.

Eo quòd expreſſa mentio de aliis Donis ſive Conceſſionibus, per Nos *eidem Reverendo Patri* ante hæc tempora factis, in Præſentibus minimè facta exiſtit, aut aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, ſive Reſtrictione quacumque ante hæc tempora factis editis ſive proviſis, in aliquo non obſtantibus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo Die Julii.

Per Breve de Privato Sigillo.

Pro Johanne Archiepiſcopo Armachanenſi de Protectione & Licentia.

A.D. 1516. An. 8. H. 8. Ibid. m. 9.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd,

Cùm laudabile ſit & Regiæ convenit Dignitati ſuos Subditos & præſertim Nobiles & Prælatos, qui pro Commodo & Utilitate Reipublicæ per Nos Convocati fuerint, a Preſſuris, Exactionibus, Dampnis, & Injuriis ſervari,

Hinc eſt quòd Nos,

Attendentes qualiter Venerabilis in Chriſto Pater *Johannes Archiepiſcopus Armachanenſis* Hiberniæ Primas a Terra noſtra Hiberniæ, ob certas & notabiles Cauſas perſonam noſtram Regiam ac Terram noſtram prædictam contingentes, *in Angliam* de Mandato noſtro ſpeciali nuper veniebat,

Suſcepimus & per Præſentes ponimus & ſuſcipimus præfatum *Archiepiſcopum*, ac omnia Terras, Tenementa, Res, Redditus, Dominia, & Poſſeſſiones ſua quæcumque, in ſalvas & ſecuras Protectionem Tuitionem & Defenſionem noſtras ſpeciales,

Et ulteriùs Conceſſimus & Licentiam Dedimus, ac per Præſentes Concedimus & Licentiam Damus, pro Nobis & Hæredibus noſtris, *præfato Archiepiſcopo* quòd Ipſe, durante Beneplacito noſtro, extra dictam Terram noſtram Hiberniæ ad libitum ſuum abſentare, & infra Regnum noſtrum Angliæ & alibi morari & perhendinari, & quòd Ipſe medio tempore omnia & ſingula Beneficia, Poſſeſſiones & Emolumenta ſua infra Terram noſtram prædictam integrè & liberè habere & eis gaudere ac inde diſponere & ordinare prout ſibi pro Commodo ſuo videbitur expediri, necnon omnia & ſingula Exitus Proficua & Reventiones inde provenientia & creſcentia per Procuratores Attornatos vel Servientes ſuos integrè levare, colligere, recipere, percipere, & in Angliam vel alibi de tempore in tempus durante Beneplacito noſtro cariare ducere & mittere poſſit & valeat, ad Opus *ipſius Archiepiſcopi*, abſque impetitione, perturbatione, areſto, gravamine, vel moleſtatione quocumque Noſtri vel Hæredum noſtrorum aut Locumtenentium, Juſticiariorum, Gubernatorum, vel aliorum Officiariorum, Ballivorum, Receptorum, ſeu Miniſtrorum noſtrorum quorumcumque in dicta Terra noſtra Hiberniæ pro tempore exiſtentium, Abſentiâ *dicti Archiepiſcopi* extra eandem Terram noſtram Hiberniæ, ſeu Statutis, Actibus, Ordinationibus, ſeu Proviſionibus contra Poſſeſſionatos in dicta Terra noſtra Hiberniæ & Abſentes extra eandem, ac Dominia, Caſtra, Maneria, Hereditamenta, aut alias Poſſeſſiones ſuas quæcumque infra Terram noſtram habentes & ſuper eadem minimè Reſidentes nec Gentes defenſibiles in Locis ſuis invenientes, juxta formam Statutorum, Actuum, Ordinationum, & Proviſionum inde factis, vel aliquibus aliis Statutis Actubus ſive Proviſionibus A.D. 1516.

A.D. 1516. Hen. 8.

ſionibus tàm in Regno noſtro Angliæ ſeu infra Terram noſtram Hiberniæ, in contrarium factis ſeu proviſis, aut aliquâ aliâ Re, Cauſâ, vel Materiâ quacumque, in aliquo non obſtantibus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimâ Die Septembris. A.D. 1516. Hen. 8.

Per ipſum Regem.

De Confœderatione cum Leone Papa, Imperatore & Alligatis.

A.D. 1516. An. 8. H. 8. Franc. 8. H. 8. m. 9.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Recognoſcimus &, Tenore Præſentium, profitemur quòd Nos,

Ex Animo cupientes Quietem & Tranquillitatem Populorum nedùm Fidei noſtræ Commiſſorum ſet etiam univerſæ Chriſtianitatis, & ad Reprimendam Inſolentiam cujuſcumque in contrarium Adnitentis,

Operæ Precium duximus Nos cum Sanctiſſimo in Chriſto Patre Domino *Leone Decimo*, Sacroſanctæ Romanæ & Univerſalis Eccleſiæ *Summo Pontifice*, ac, Sereniſſimis & Potentiſſimis Principibus Regibus artiori Vinculo Sanguinis Nobis conjunctis, ac cæteris Statibus Univerſitatibus & Populis Nobis Finitimis, ut tandem & Reliquum Vitæ, quod Nobis Omnipotens præſtare dignabitur, illud Servitio Divinæ Mageſtatis impendere poſſumus,

Nos igitur,

Confiſi de Fide Prudentia & Dexteritate Reverendiſſimi in Chriſto Patris Domini *Thomæ*, Permiſſione Divinâ, *Tituli Sanctæ Ciciliæ trans Tiberim Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Preſbyteri Cardinalis Eborum Archiepiſcopi* Angliæ Primatis & Apoſtolicæ Sedis Legati Cancellarii Regni noſtri Angliæ, ac Cariſſimi Conſanguinei noſtri *Thomæ Ducis Norffolciæ* Mareſcalli & Theſaurarii dicti Regni noſtri Angliæ, necnon Reverendi in Chriſto Patris *Thomæ Dunolmenſis Epiſcopi* Cuſtodis Privati Sigilli noſtri, Conſiliariorum noſtrorum, Motu proprio, & ex certa Scientia, ac Animo deliberato, plenariè confidentes,

Conſtituimus Creavimus & Ordinavimus, ac, Tenore Præſentium, Conſtituimus, Creamus, & Ordinamus præfatos *Dominum Cardinalem, Ducem, & Epiſcopum*, conjunctim & diviſim, noſtros Procuratores, Actores, & Negotiorum infraſcriptorum Mandatarios ſpeciales, omnibus melioribus viâ jure & formâ quibus meliùs & validiùs de jure poſſumus & debemus, ſpecialiter & expreſsè Vice & Nomine noſtro, ad Tractandum, Tranſigendum, Componendum, Concordandum, & Concludendum, A.D. 1516.

Cum præfato Sanctiſſimo in Chriſto Patre & Domino *Leone Decimo* Sacroſanctæ Romanæ ac Univerſalis Eccleſiæ *Summo Pontifice*,

A Sacratiſſimo Principe *Maximiliano*, Divinâ favente Clementiâ, *Romanorum* IMPERATORE ſemper Auguſto, ac *Germaniæ, Hungariæ, Dalmatiæ, Croaciæ, &c.* REGE, ARCHIDUCE *Auſtriæ*, DUCE *Burgundiæ, Brabantiæ, &c.* COMITE *Palatino &c.*

Ac,

Catholicis Principibus,

Domina *Johanna* & *Carolo* REGIBUS *Caſtellæ, Legionis, Granatæ, Aragoniæ, Navarræ, utriuſque Ceciliæ, Jeruſalem, Majoricarum, Valentiæ, Sardiniæ, Croatiæ, &c.* ARCHIDUCIBUS *Auſtriæ*, DUCIBUS *Burgoundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Carinthiæ, Carniolis, Limburgiæ, Lucemburgiæ, & Geldriæ*, COMITIBUS *Flandriæ, Hasburgen. Thirolis, Arthesiæ, Burgundiæ* PALATINIS & *Hanoniæ*, LANTGRAVIIS *Elſatiæ*, PRINCIPIBUS *Sueviæ*, MARCHIONIBUS *Burgoniæ & Sacri Romani Imperii, Hollandiæ, Zelandiæ, Ferretis, Kiburgi, Namurſi, & Zutphaniæ* COMITIBUS, DOMINIS *Friſiæ, Marchiarum, Slavoniæ, Portuſnaonis, Salinarum, Mechliniæ*,

Necnon DOMINIS *Helevetiorum*,

Et aliis quibuſcumque *Principibus, Rebus Publicis, & Potentatibus* qui dictum Fœdus intrare voluerint,

Vel ipſorum Oratoribus, Procuratoribus, Agentibus, vel Mandatariis, Mandatum ſufficiens ab eiſdem *Pontifice, Imperatore, Regibus, Principibus, Dominis, Statibus, & Communitatibus* habentibus,

De & ſuper Unione, Amicitiâ mutuâ, mutuâ Intelligentiâ, ac indiſſolubili Confœderatione, & Ligâ ſpeciali, ſuper Defenſione mutuâ ſeu Offenſione, ſi opus fuerit, contra quoſcumque, Conſervatione Unionis & Dignitatis Sanctæ Matris Eccleſiæ, & Commodo & Decore noſtrûm omnium, pro Nobis & Succeſſoribus noſtris, cum Conventionibus & Articulis prout conventum fuerit & eiſdem Oratoribus noſtris expediens & oportunum videbitur, & aliis Dependentibus,

A.D. 1516.
Hen. 8.

dentibus, Emergentibus, Connexis, & Annexis.

Dantes & concedentes eiſdem Procuratoribus noſtris plenam & amplam Poteſtatem Gerendi & Excercendi Omnia & ſingula in Præmiſſis neceſſaria & oportuna, quæ veri legittimi & indubitati Procuratores, liberam & generalem Poteſtatem habentes, poſſent, & quæ Noſmet facere poſſemus ſi in Præmiſſis perſonaliter Præſentes eſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum magis ſpeciale exigerent, non obſtante quacumque Clauſulâ, aut Re aliâ quacumque requiſitâ, quæ Nos hic pro inſertis & expreſſis habere volumus,

A.D. 1516.
Hen. 8.

Necnon Jurandi in Animam noſtram,

Promittentes omnia & ſingula, quæ per eoſdem Procuratores noſtros Acta, Geſta fuerint, Tractata, & Conventa, Rata & Grata habituros, & ea omnia & ſingula Approbabimus & Ratificabimus, & Rata & Firma Tenebimus, harum Teſtimonio Literarum Sigilli noſtri appenſione munitarum.

Dat. in *Civitate noſtra Londoniæ*, viceſimo Die Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Sexto decimo, Regni verò noſtri Octavo.

Per ipſum Regem.

Liga pro Defenſione Eccleſiæ, & æffrenata Principum Dominandi Libidine cohibenda.

A.D. 1516.
An. 8. *H.* 8.
Bibl. Cotton. Galba B. 4.

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, Nos *Thomas*, Miſeratione Divinâ, *Tituli Sanctæ Ciciliæ Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbiter Cardinalis* Eborum Archiepiſcopus Angliæ Primas & Apoſtolicæ Sedis Legatus ejuſdemque Regni Angliæ Cancellarius, *Thomas Dux Norfolciæ* Angliæ Theſaurarius, ac *Thomas Dunolmenſis Epiſcopus* & Privati Sigilli Regii Cuſtos, Conſiliarii, Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, & Commiſſarii Excellentiſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei Gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ ac Domini Hiberniæ*, ad Infraſcripta ſufficienter deputati conſtituti & authoriſati, Salutem in omnium Salvatore.

Sciatis quòd Nos Oratores prædicti,

Nomine & Auctoritate ejuſdem Metuendiſſimi & Potentiſſimi Regis noſtri Nobis ab Eo per ſuas Literas Patentes datâ conceſſâ & commiſſâ, quarum Literarum Tenor inferiùs ad verbum inſeritur,

Cùm Reverendiſſimo in Chriſto Patre & Domino Domino *Mathæo*, Miſeratione Divinâ, *Tituli Sanctæ Potentianæ Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbitero Cardinali Sedunenſi*, Sacrique Romani Imperii Principe Marchione Viglenanæ Præfecto & Comite Valeſiæ, ac Strenuo & Magnifico Viro Domino *Johanne Bartholomæo Titione Comite Decianæ* Sacratiſſimæ Invictiſſimæ & Excellentiſſimæ *Cæſareæ Majeſtatis*, Necnon cum Reverendo in Chriſto Patre & Domino *Barnardo Eluenſi Epiſcopo*, Potentiſſimorum & Excellentiſſimorum *Johannæ & Caroli Hiſpaniarum & Navarræ ac utriuſque Ciciliæ & Jeruſalem &c.* REGUM, necnon ARCHIDUCUM *Auſtriæ*, DUCUM *Burgundiæ &c.* COMITUM *Flandriæ &c.* Oratoribus, Conſiliariis, Ambaſſiatoribus, & Commiſſariis, per Literas Patentes ſupernominatorum Supremorum Dominorum ſuorum prædictorum Magnis ſigillis ſuis reſpectivè ſigillatas, quarum Tenores inferiùs ad verbum inſeruntur, ſufficienter conſtitutis deputatis & auctoriſatis; Necnon Spectabili Viro Domino *Johanni Hedin* Oratore pro *Cæſarea Majeſtate*, apud præfatum Dominum noſtrum *Regem Angliæ* Agente, & in hoc Actu Oratoribus præfatæ *Sacræ Cæſareæ Majeſtatis* Aſſiſtente, ad Laudem Gloriam & Honorem Omnipotentis Dei, Glorioſæ Virginis Mariæ, totiuſque Curiæ Cœleſtis, & Orthodoxæ Fidei ac Chriſtianæ Religionis Exaltationem & Incrementum, Sacroſanctæq; Romanæ Eccleſiæ & Sedis Apoſtolicæ Defenſionem & Conſervationem; Necnon pro Statuum Perſonarum & Dignitatum Principum prædictorum & eorum cujuſlibet Conſervatione, ac Regnorum, Dominiorum, Civitatum, Terrarum, Opidorum, Villarum, Caſtrorum, & Territoriorum ſuorum cujuſlibet eorumdem Tuitione & Defenſione Subditorumq; ſuorum Tranquillitate & Quiete, ac etiam ut quorumcumq; Principum, ſuis Finibus minimè contentorum, effrænata Dominandi & aliena Invadendi ac Diripiendi Libido eo faciliùs cohibeatur compeſcatur & reprimatur; utque cæteri Principes Chriſtiani, quibus omnibus & ſingulis præſentem Ligam intrandi libera facultas & locus inferiùs reſervatur, ex dictorum Principum Confœderatorum indiſſolubili

Unione fidâ atque perfectâ Amicitiâ, ad dictam Ligam & Confœderationem intrandam citiùs invitentur & alliciantur,

Ex quo non ſolum Univerſalis Eccleſiæ Chriſti & Reipublicæ Pax ſubſequi, verùm etiam contra Immaniſſimos Thurcas, unanimi omnium Chriſtianorum Principum Conſenſu pariter & Aſſenſu, generalis poſſit haberi & fieri Expeditio, quæ, eorumdem Principum Diſſentione, Diſcordiâ, Simultatibus, & Ambitu, in hunc uſque Diem præpedita neglecta fuit & omiſſa, Convenimus, Concordavimus, Contraximus, & Concluſimus, ac, per Præſentes, Convenimus, Contrahimus, Concordamus, & Concludimus omnes & ſingulos Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis Articulos ſequentes.

Inprimis, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, inter præfatos *Cæſaream Majeſtatem* ac Potentiſſimos *Angliæ & Hiſpaniarum Reges*, eorumque Hæredes & Succeſſores, Vaſſallos, Incolas, Habitatores, & Subditos quoſcumque præſentes & futuros, tàm Eccleſiaſticos quàm Seculares, cujuſcumque Dignitatis, Statûs, Gradûs, aut Conditionis exiſtant, ſeu quacumq; Dignitate Statu ſive Gradu præfulgeant, eorumq; Regna, Patrias, Terras, Dominia, Civitates, Caſtra, Territoria, Villas, Opida, & Loca quæcunq; modò per eorum aliquem habita, tenta, poſſeſſa, & occupata, vel impoſterùm obtinenda, ſit bona, ſincera, vera, integra, fidelis, perfecta, & firma Amicitia, Unio, Liga, Intelligentia, Confœderatio, & Pax, per Terram Mare & Aquas dulces, Portus Maris, & ubique Locorum, futuris temporibus perpetuò duratura.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, pro Conſervatione Tuitione & Defenſione Dignitatum Perſonarum & Statuum præfatorum Confœderatorum omnium & ſingulorum ac eorum cujuſlibet, eorumdemq; Hæredum aut Succeſſorum, Regnorum, Patriarum, Terrarum, & Dominiorum, Civitatum, Caſtrorum, Villarum, Territoriorum, contra Invaſores, Perturbatores, & hoſtiles Aggreſſores quoſcunque, prædicti *Cæſarea Majeſtas* & Potentiſſimi *Angliæ & Hiſpaniarum Reges* erunt perpetuis futuris temporibus Amici, Confœderati, Uniti, & invicem Allegati ſine aliqua exceptione aut contradictione, ita quòd ſi poſt hac Rex, Princeps, Potentatus, ſive Comunitas, aut Alius quicumque, per Se vel Locumtenentem, Capitaneum generalem, aliumve quemcumq; potente valido vel magno Exercitu, aut alio quovis modo directè vel indirectè, Regna, Patrias, Terras, Dominia, Caſtra, Civitates, Opida, Territoria, ſive Loca quæcunque per dictorum Confœderatorum aliquem impræſentiarùm habita, tenta, poſſeſſa, & occupata, ſive impoſterùm habenda, tenenda, poſſidenda, & occupanda, hoſtiliter invaſerit vel perturbaverit, aut invadi ſeu perturbari procuraverit, ſive Cuiquam ex Confœderatis Violentiam aut Dampnum grave vel intollerabile inferre facere vel irrogare attemptaverit, tunc & in eo Caſu Princeps Invaſus, Perturbatus, vel, ut præmittitur, Dampnificatus, cupiens habere Suppetias dictorum Confœderatorum pro ſua Defenſione aut Dampnificatione, ut prædicitur, tenebitur admonere & requirere omnes & ſingulos Confœderatos, per ſuas Literas Patentes Manu ſuâ ſubſcriptas, ac ſuo Sigillo ſigillatas, ſuper hujuſmodi Invaſione, Perturbatione, Violentia, & Dampnificatione, qui, ſuper hoc certiores effecti, & ut præmittitur, admoniti & requiſiti, tenebuntur unanimiter & unico contextu unà cum ipſo Requirente, Regem, Principem, Potentatum, ſive Comunitatem ſic Invadentem aut hujuſmodi Invaſionem fieri, ut prædicitur, procurantem, perturbantem, Violentiam Dampnum grave vel intollerabile inferentem facientem vel irrogantem, per Oratores Literas ſive Nuncios ſuos, monebunt & requirent monebítque & requiret eorum quilibet ut ab hujuſmodi hoſtili Invaſione & Guerrâ ſive Procuratione ejuſdem Perturbatione Violentia & Dampnificatione totaliter deſiſtat, & ab eadem & eiſdem ceſſet realiter & cum effectu, & quòd pro ſic de facto Attemptatis & Dampnis exinde ſubſecutis condignam rependat Emendam & Satisfactionem, ſignificantes eidem quòd, vigore & virtute iſtius Fœderis ſive Ligæ Defenſivæ, tenentur ipſi Confœderati omnes & ſinguli ſibi invicem aſſiſtere, Suppetias dare, & Se mutuò defendere, quod ſi illicò & abſque mora facere recuſaverit aut diſtulerit, tunc omnes & ſinguli Confœderati, infra Menſem extunc proximò ſequentem, Se Hoſtes & Inimicos Regis, Principis, Potentatûs, ſive Comunitatis ſic Invadentis, Perturbantis, Dampnificantis, ſive Violentiam inferentis, aut Invaſionem, Perturbationem, Dampnum, ſive Violentiam hujuſmodi fieri procurantis, publicè & expreſsè declarabunt & manifeſtabunt, ac ſic declarabit & manifeſtabit eorum quilibet, ac infra Duos Menſes extunc proximò & immediatè ſequentes ad ſummum abſq; omni dolo, fraude, malo ingenio, aut alio quovis dentibus, Emergentibus, Connexis, & Annexis.

Dantes & concedentes eiſdem Procuratoribus noſtris plenam & amplam Poteſtatem Gerendi & Excercendi Omnia & ſingula in Præmiſſis neceſſaria & oportuna, quæ veri legittimi & indubitati Procuratores, liberam & generalem Poteſtatem habentes, poſſent, & quæ Noſmet facere poſſemus ſi in Præmiſſis perſonaliter Præſentes eſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum magis ſpeciale exigerent, non obſtante quacumque Clauſulâ, aut Re aliâ quacumque requiſitâ, quæ Nos hic pro inſertis & expreſſis habere volumus,

Necnon Jurandi in Animam noſtram, Promittentes omnia & ſingula, quæ per eoſdem Procuratores noſtros Acta, Geſta fuerint, Tractata, & Conventa, Rata & Grata habituros, & ea omnia & ſingula Approbabimus & Ratificabimus, & Rata & Firma Tenebimus, harum Teſtimonio Literarum Sigilli noſtri appenſione munitarum.

Dat. in *Civitate noſtra Londoniæ*, viceſimo Die Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Sexto decimo, Regni verò noſtri Octavo.

Per ipſum Regem.

Liga pro Defenſione Eccleſiæ, & æffrenata Principum Dominandi Libidine cohibenda.

A.D. 1516. An. 8. H. 8.

Bibl. Cotton. Galba B. 4.

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, Nos *Thomas*, Miſeratione Divinâ, *Tituli Sanctæ Ciciliæ Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbiter Cardinalis* Eborum Archiepiſcopus Angliæ Primas & Apoſtolicæ Sedis Legatus ejuſdemque Regni Angliæ Cancellarius, *Thomas Dux Norfolciæ* Angliæ Theſaurarius, ac *Thomas Dunolmenſis Epiſcopus* & Privati Sigilli Regii Cuſtos, Conſiliarii, Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, & Commiſſarii Excellentiſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei Gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ ac Domini Hiberniæ*, ad Infraſcripta ſufficienter deputati conſtituti & authoriſati, Salutem in omnium Salvatore.

Sciatis quòd Nos Oratores prædicti, Nomine & Auctoritate ejuſdem Metuendiſſimi & Potentiſſimi Regis noſtri Nobis ab Eo per ſuas Literas Patentes datâ conceſſâ & commiſſâ, quarum Literarum Tenor inferiùs ad verbum inſeritur,

Cùm Reverendiſſimo in Chriſto Patre & Domino Domino *Mathæo*, Miſeratione Divinâ, *Tituli Sanctæ Potentianæ Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbitero Cardinali Sedunenſi*, Sacrique Romani Imperii Principe Marchione Viglenanæ Præfecto & Comite Valeſiæ, ac Strenuo & Magnifico Viro Domino *Johanne Bartholomæo Titione Comite Decianæ* Sacratiſſimæ Invictiſſimæ & Excellentiſſimæ *Cæſareæ Majeſtatis*, Necnon cum Reverendo in Chriſto Patre & Domino *Barnardo Eluenſi Epiſcopo*, Potentiſſimorum & Excellentiſſimorum *Johannæ & Caroli Hiſpaniarum & Navarræ ac utriuſque Ciciliæ & Jeruſalem &c.* REGUM, necnon ARCHIDUCUM *Auſtriæ*, DUCUM *Burgundiæ &c.* COMITUM *Flandriæ &c.* Oratoribus, Conſiliariis, Ambaſſiatoribus, & Commiſſariis, per Literas Patentes ſupernominatorum Supremorum Dominorum ſuorum prædictorum Magnis ſigillis ſuis reſpectivè ſigillatas, quarum Tenores inferiùs ad verbum inſeruntur, ſufficienter conſtitutis deputatis & auctoriſatis; Necnon Spectabili Viro Domino *Johanni Hedin* Oratore pro *Cæſarea Majeſtate*, apud præfatum Dominum noſtrum *Regem Angliæ* Agente, & in hoc Actu Oratoribus præfatæ *Sacræ Cæſareæ Majeſtatis* Aſſiſtente, ad Laudem Gloriam & Honorem Omnipotentis Dei, Glorioſæ Virginis Mariæ, totiuſque Curiæ Cœleſtis, & Orthodoxæ Fidei ac Chriſtianæ Religionis Exaltationem & Incrementum, Sacroſanctæq; Romanæ Eccleſiæ & Sedis Apoſtolicæ Defenſionem & Conſervationem; Necnon pro Statuum Perſonarum & Dignitatum Principum prædictorum & eorum cujuſlibet Conſervatione, ac Regnorum, Dominiorum, Civitatum, Terrarum, Opidorum, Villarum, Caſtrorum, & Territoriorum ſuorum cujuſlibet eorumdem Tuitione & Defenſione Subditorumq; ſuorum Tranquillitate & Quiete, ac etiam ut quorumcumq; Principum, ſuis Finibus minimè contentorum, effrænata Dominandi & aliena Invadendi ac Diripiendi Libido eo faciliùs cohibeatur compeſcatur & reprimatur; utque cæteri Principes Chriſtiani, quibus omnibus & ſingulis præſentem Ligam intrandi libera facultas & locus inferiùs reſervatur, ex dictorum Principum Confœderatorum indiſſolubili

Unione fidâ atque perfectâ Amicitiâ, ad dictam Ligam & Confœderationem intrandam citiùs invitentur & alliciantur,

Ex quo non ſolum Univerſalis Eccleſiæ Chriſti & Reipublicæ Pax ſubſequi, verùm etiam contra Immaniſſimos Thurcas, unanimi omnium Chriſtianorum Principum Conſenſu pariter & Aſſenſu, generalis poſſit haberi & fieri Expeditio, quæ, eorumdem Principum Diſſentione, Diſcordiâ, Simultatibus, & Ambitu, in hunc uſque Diem præpedita neglecta fuit & omiſſa, Convenimus, Concordavimus, Contraximus, & Concluſimus, ac, per Præſentes, Convenimus, Contrahimus, Concordamus, & Concludimus omnes & ſingulos Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis Articulos ſequentes.

Inprimis, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, inter præfatos *Cæſaream Majeſtatem* ac Potentiſſimos *Angliæ & Hiſpaniarum Reges*, eorumque Hæredes & Succeſſores, Vaſſallos, Incolas, Habitatores, & Subditos quoſcumque præſentes & futuros, tàm Eccleſiaſticos quàm Seculares, cujuſcumque Dignitatis, Statûs, Gradûs, aut Conditionis exiſtant, ſeu quacumq; Dignitate Statu ſive Gradu præfulgeant, eorumq; Regna, Patrias, Terras, Dominia, Civitates, Caſtra, Territoria, Villas, Opida, & Loca quæcunq; modò per eorum aliquem habita, tenta, poſſeſſa, & occupata, vel impoſterùm obtinenda, ſit bona, ſincera, vera, integra, fidelis, perfecta, & firma Amicitia, Unio, Liga, Intelligentia, Confœderatio, & Pax, per Terram Mare & Aquas dulces, Portus Maris, & ubique Locorum, futuris temporibus perpetuò duratura.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, pro Conſervatione Tuitione & Defenſione Dignitatum Perſonarum & Statuum præfatorum Confœderatorum omnium & ſingulorum ac eorum cujuſlibet, eorumdemq; Hæredum aut Succeſſorum, Regnorum, Patriarum, Terrarum, & Dominiorum, Civitatum, Caſtrorum, Villarum, Territoriorum, contra Invaſores, Perturbatores, & hoſtiles Aggreſſores quoſcunque, prædicti *Cæſarea Majeſtas* & Potentiſſimi *Angliæ & Hiſpaniarum Reges* erunt perpetuis futuris temporibus Amici, Confœderati, Uniti, & invicem Allegati ſine aliqua exceptione aut contradictione, ita quòd ſi poſt hac Rex, Princeps, Potentatus, ſive Comunitas, aut Alius quicumque, per Se vel Locumtenentem, Capitaneum generalem, aliumve quemcumq; potente valido vel magno Exercitu, aut alio quovis modo directè vel indirectè, Regna, Patrias, Terras, Dominia, Caſtra, Civitates, Opida, Territoria, ſive Loca quæcunque per dictorum Confœderatorum aliquem impræſentiarùm habita, tenta, poſſeſſa, & occupata, ſive impoſterùm habenda, tenenda, poſſidenda, & occupanda, hoſtiliter invaſerit vel perturbaverit, aut invadi ſeu perturbari procuraverit, ſive Cuiquam ex Confœderatis Violentiam aut Dampnum grave vel intollerabile inferre facere vel irrogare attemptaverit, tunc & in eo Caſu Princeps Invaſus, Perturbatus, vel, ut præmittitur, Dampnificatus, cupiens habere Suppetias dictorum Confœderatorum pro ſua Defenſione aut Dampnificatione, ut prædicitur, tenebitur admonere & requirere omnes & ſingulos Confœderatos, per ſuas Literas Patentes Manu ſuâ ſubſcriptas, ac ſuo Sigillo ſigillatas, ſuper hujuſmodi Invaſione, Perturbatione, Violentia, & Dampnificatione, qui, ſuper hoc certiores effecti, & ut præmittitur, admoniti & requiſiti, tenebuntur unanimiter & unico contextu unà cum ipſo Requirente, Regem, Principem, Potentatum, ſive Comunitatem ſic Invadentem aut hujuſmodi Invaſionem fieri, ut prædicitur, procurantem, perturbantem, Violentiam Dampnum grave vel intollerabile inferentem facientem vel irrogantem, per Oratores Literas ſive Nuncios ſuos, monebunt & requirent monebitque & requiret eorum quilibet ut ab hujuſmodi hoſtili Invaſione & Guerrâ ſive Procuratione ejuſdem Perturbatione Violentia & Dampnificatione totaliter deſiſtat, & ab eadem & eiſdem ceſſet realiter & cum effectu, & quòd pro ſic de facto Attemptatis & Dampnis exinde ſubſecutis condignam rependat Emendam & Satisfactionem, ſignificantes eidem quòd, vigore & virtute iſtius Fœderis ſive Ligæ Defenſivæ, tenentur ipſi Confœderati omnes & ſinguli ſibi invicem aſſiſtere, Suppetias dare, & Se mutuò defendere, quod ſi illicò & abſque mora facere recuſaverit aut diſtulerit, tunc omnes & ſinguli Confœderati, infra Menſem extunc proximò ſequentem, Se Hoſtes & Inimicos Regis, Principis, Potentatûs, ſive Comunitatis ſic Invadentis, Perturbantis, Dampnificantis, ſive Violentiam inferentis, aut Invaſionem, Perturbationem, Dampnum, ſive Violentiam hujuſmodi fieri procurantis, publicè & expreſsè declarabunt & manifeſtabunt, ac ſic declarabit & manifeſtabit eorum quilibet, ac infra Duos Menſes extunc proximò & immediatè ſequentes ad ſummum abſq; omni dolo, fraude, malo ingenio, aut alio quovis colore ſive excuſatione quacumque, Regna, Patrias, Terras, & Dominia Regis, Principis, Potentatûs, ſive Comunitatis aut alterius cujuſcumque, ſic ut præfertur Invadentis, Perturbantis, Dampnificantis, ſeu Violentiam inferentis vel hujuſmodi fieri Procurantis, ab ea Parte quæ ſibi propinquior exiſtit, vel qua id comodius fieri poſſe ſibi viſum fuerit, unanimiter & uno contextu ingredientur & hoſtiliter invadent; ac ſic ingredietur & invadet eorum quilibet, propriis ſuis Expenſis realiter & cum effectu, cum tanto & tàm valido Exercitu, tàm Equitum quàm Peditum, Equis, Armis, Bombardis, & Inſtrumentis bellicis aliiſque rebus quibuſcumque, ad tantam Belli Molem neceſſariis & requiſitis, ac ſufficienter inſtructo, quanto & quali inferius deſcribitur;

Cæſarea Majeſtas cum Quinque Milibus Equitum & Viginti Milibus Peditum, Equis, Armis, Bombardis, Inſtrumentis bellicis aliiſque Rebus quibuſcumque ad Bellum gerendum neceſſariis & requiſitis ſufficientérque ut præfertur inſtructis & communitis, Loco, Tempore, Modóque, & Formâ præſcriptis, Terras & Dominia communis Inimici antedicti propriis ſuis Expenſis hoſtiliter invadet & aggredietur, ac Bellum realitérque cum effectu geret & proſequetur,

Potentiſſimus verò *Rex Angliæ* cum Quinque Milibus Equitum & Viginti Milibus Peditum, etiam Equis, Armis, Bombardis, Inſtrumentis bellicis, cæteriſque Rebus quibuſcumque ad Bellum gerendum neceſſariis & requiſitis ſufficienter ut præfertur inſtructis & comunitis, Loco, Tempore, Modóque, & Formâ prædictis, Terras & Dominia præfati comunis Inimici propriis ſuis Expenſis hoſtiliter invadet ac aggredietur, ac Bellum realiter cum effectu geret & proſequetur,

Necnon dicti Catholici *Hiſpaniarum Navarræ &c. Reges* cum Quinque Millibus Equitum & Viginti Millibus Peditum, Equis, Armis, Bombardis, Inſtrumentis bellicis, aliiſque Rebus quibuſcumque ad Bellum gerendum neceſſariis & requiſitis etiam ut præfertur ſufficienter inſtructis & comunitis, Loco, Tempore, Modóque, & Formâ prædictis, Terras & Dominia comunis Inimici antedicti propriis ſuis Expenſis hoſtiliter invadent & aggredientur, ac Bellum realiter & cum effectu gerent & proſequentur,

A qua quidem Invaſione deſiſtere, aut Tractatum Pacis ſive Treugas, Guerrarum Abſtinentiam, Intelligentiam, aut Appunctuationem aliam quamcumque cum comuni Inimico, per Se vel per Alium ſive Alios, inire, facere, tractare, aut concludere, vel Alicui ineunti, facienti, tractanti, aut concludenti, ſive tractare aut concludere volenti, tacitè vel expreſsè directè vel indirectè conſentire nullo modo poterunt, aut eorum aliquis poterit, abſque Scientia Notitia & Voluntate omnium & ſingulorum prædictorum Confœderatorum ac de expreſſo Conſenſu eorumdem.

Item, Conventum & Concordatum eſt ut ſupra quòd, ſi Rex Princeps Potentatus vel Comunitas ſeu quivis alius, aliquem Principum ſive Confœderatorum ut prædicitur invadens perturbans Violentiam ſive Dampnum *ut ſupra* inferens vel ea procurans, habeat, teneat, vel poſſideat Dominia, Terras, Loca maritima, Portus, aut Littora, Mari Hiſpanico, Brittanico, aut Germanico adjacentia ſive contigua, tunc & eo Caſu, Potentiſſimi *Angliæ & Hiſpaniarum Reges*, non ſolum per Terram modo & formâ ſupraſcriptis Guerram facient, verùm etiam per Mare Bellum gerent, & eorum uterque faciet & geret, cum tanta Navium Claſſe quanta inferiùs declarabitur, Militibus ſive Hominibus armatis Bombardis ſive Inſtrumentis bellicis Telis Victualibus & aliis quibuſcunque ad Bellum Navale gerendum neceſſariis & requiſitis ſufficienter inſtructâ,

Quam infra Menſem, poſt quam dictum Bellum Hoſte comuni ſic ut præfertur induci & inferri ceperit, ad Mare realiter & cum effectu, propriis ſuis Expenſis, mittent ac mitti curabunt ac facient, ac ſic mittet & mitti curabit & faciet eorum uterque modo & formâ ſequentibus; videlicet,

Potentiſſimus *Angliæ Rex* Naves, Quinque Millibus Hominum Armatorum ac cæteris neceſſariis ſimiliter ut præfertur inſtructas & ad Bellum Navale gerendum aptas ut prædicitur, mittet,

Necnon Catholici *Hiſpaniarum Navarræ &c. Reges* Naves, Quinque Millibus Hominum Armatorum & cæteris neceſſariis ſimiliter ut præfertur inſtructas ad Bellum Navale gerendum aptas ſicut prædictum eſt, mittent,

Quæ quidem Naves omnes & ſingulæ ad Mare Communis Hoſtis Regnis Patriis Terris & Dominiis proximum adjacens navigabunt, ac ibidem continuè remanebunt huc & illuc navigando, communem Hoſtem, ejuſque Regna, Patrias, Terras, & Dominia ac Subditos ſuos quantum

A.D. 1516. Hen. 8. tum poterunt Moleſtando, Seſe ac cæteros Amicos & Confœderatos eorumque Regna, Patrias, Terras, & Dominia Defendendo, ac quotiens & quando opus fuerit ſimul Se conjungent ut unitis Viribus comuni Hoſti reſiſtere atque eundem infeſtare & debellare poſſint, nec licebit alteri Regum prædictorum Naves ſic ut præfertur miſſas inde revocare, aut earumdem Navium ſive Hominum Numerum diminuere ſine mutuo eorumdem expreſſo Conſenſu & Voluntate, ſed ſi Caſu aliquo contingat Numerum Navium aut Gentes Armorum Hoſtium Invaſione aut Malis Tempeſtate capi devinci aut alio quovis modo diminui, quod Deus avertat, tenebitur Ille cujus Claſſis ſic ut præfertur Caſu capietur ſive deminuetur Illam infra Menſem de novo reficere, & ad perfectum Numerum ſuperiùs limitatum realiter & cum effectu reſarcire & reparare, ſine omni dolo fraude dilatione aut aliâ excuſatione quacumque.

Item, Conventum & Concordatum eſt ut ſupra, quòd nullus Confœderatorum prædictorum, eorumve Hæredes & Succeſſores, vel alius quiſquam eorum alicujus Nomine ſive Autoritate Scientiâ vel Conſenſu, cum alio quocunque Principe non Confœderato, Tractatum Pacis Amicitiæ Guerrarum ſive Belli Abſtinentiæ in Præjudicium præſentis Confœderationis iniet, faciet, contrahet, tractabit, aut concludet, ſive iniri, fieri, contrahi, tractari, vel concludi procurabit aut permittet, vel inire, facere, tractare, aut contrahere, vel concludere volenti quoquo modo tacitè vel expreſsè conſentiet, ſine expreſſo Conſenſu, Aſſenſu, & Voluntate omnium & ſingulorum Confœderatorum prædictorum; & ſi quid tale alicui Confœderatorum prædictorum motum vel ſuaſum fuerit, Ille, cui talia mota aut ſuaſa fuerint, ſtatim & immediatè & abſque omni dilatione id ipſum cæteris Confœderatis clarè per ſuas Literas ſignificabit & explanabit, cum omnibus & ſingulis ejuſdem Motionis & Suaſionis qualitatibus & circumſtantiis; & ſi contra aliquem Confœderatorum prædictorum Suſpitio ſuper hoc exoriatur, Ille, contra quem talis oritur Suſpitio, per aliquem Confœderatorum monitus & requiſitus ſtatim & immediatè ejuſdem Suſpitionis Occaſionem quamprimum amovebit & amoveri curabit.

Item, Conventum & Concordatum eſt, quòd nullus Confœderatorum prædictorum aliquid aget, faciet, tractabit, vel attemptabit, aut ab Aliis agi, fieri, tractari, vel attemptari procurabit ſive procurari conſentiet, quocunque in Loco ſive Cauſa & Occaſione quacumque, in Præjudicium Dampnum vel Injuriam alicujus eorumdem, eorumve Regnorum, Terrarum, Patriarum, Dominiorum, Civitatum, Villarum, Opidorum, Territoriorum, aut Subditorum quorumcumque, aut Alicui Alteri aliquid tale facere volenti conanti ſive molienti Conſilium, Auxilium, Aſſenſum, vel Favorem dabit ſive præſtabit aut dari ſive præſtari tacitè vel expreſsè conſentiet aut procurabit, ſed omnibus Viis & Modis ac totâ Poteſtate ſuâ reſiſtet ac realiter & cum effectu obſtabit impediet & contradicet, ac Principem ſive Confœderatum contra quem talia molientur, ejus Rei, per ſuas Literas manu ſuâ ſubſcriptas ac Sigillo ſuo Sigillatas, quamprimum poterit certiorem faciet. A.D. 1516. Hen. 8.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd datur cuilibet Regi ſive Principi Chriſtiano Potentatui vel Communitati in hanc Ligam, Amicitiam, vel Confœderationem intrandi & ingrediendi Locus, ejuſdemque Beneficio utendi & gaudendi infra Octo Menſes poſt Datam Præſentium imediatè ſequentes, dumodò ad id acceſſerit concors & unanimus omnium & ſingulorum Confœderatorum Conſenſus & Aſſenſus; ac infra idem tempus Rex Princeps vel Comunitas ſive Potentatus, per Literas ſuas Patentes, Manu ſuâ ſubſcriptas & Magno Sigillo ſuo Sigillatas & corroboratas, Se ingredi velle præſentem Ligam ſingulis Confœderatis prædictis ſignificaverit ac declaraverit, ac etiam eandem Amicitiam & Tractatum, necnon omnia & ſingula Capitula in eodem contenta, per alias ſuas Literas Patentes etiam ſuâ Manu ſubſcriptas & Magno ſuo Sigillo ſigillatas, infra Duos Menſes extunc proximò ſequentes, Confirmaverit, Ratificaverit, & Approbaverit, ac ad obſervandum omnia & ſingula Capitula ejuſdem Tractatûs Juramentum præſtiterit corporale.

Item, Conventum & Concordatum eſt quòd, per præſentem Amicitiæ Tractatum aut aliquem ejus Articulum, non cenſeatur Derogatum ſive Receſſum ab aliquibus Tractatibus Pacis & Amicitiæ, ſive Mercium Intercurſûs, inter aliquos Confœderatorum prædictorum ante hac initis, factis, & concluſis, ſed quòd permaneant in ſuo robore & virtute, niſi in quantum præſenti Tractatui contrariantur & repugnant, quibus quantum ad illum Articulum vel Articulos ſolùm, ſi quis talis fuerit, Derogatum & ab eiſdem Receſſum eſſe volumus per Præſentes.

Et quoniam ſupradicti Confœderati firmiter ſibi perſuadent, ac indubiè ſperant Sanctiſſimum Dominum Dominum noſtrum *Leonem Decimum Papam* modernum, propter nonnullos egregios ſalutares ac præclariſſimos Effectus, necnon ingentia & ſalutaria Beneficia, quæ ex hac Liga univerſæ Reipublicæ Chriſtianæ ejuſdemque Tranquillitati & Quieti veriſimiliter proventura ſunt, eandem Ligam prompto grato ac libenti animo acceptaturum, & præſertim quòd ex ea Univerſalis tantoperè expectata & affectata Pax, poſt tot Diſcordias Simultates ac diuturna Bella in maximum & pene irrecuperabile totius Reipublicæ Chriſtianæ Dampnum Detrimentum & Diſpendium hucuſque habita & continuata, incunctanter pervenire & ſubſequi ſperatur; ex quo notabilis aliqua & fœlix Expeditio contra Immaniſſimos Thurcas Crucis Chriſti atrociſſimos Hoſtes geri fieri & inſtrui poterit, idcircò dicti Principes Confœderati omnes & ſinguli, præfatum *Sanctiſſimum Dominum noſtrum* ac Sanctam Sedem Apoſtolicam, tanquam primum præcipuum & principalem Confœderatum, dictique Sanctiſſimi Fœderis Aurigam Caput & Apicem, comprehenderint, adeò plenè & efficaciter ac ſi ſua Sanctitas mediante ſuâ Commiſſione unus Principalium Contrahentium ab initio extitiſſet, reſervaveruntque dicti Confœderati ac per Præſentes reſervant *ſuæ Beatitudini* honorificum condecentem & condignum in hanc Ligam ingrediendi & intrandi Locum; Tenore etiam Præſentium Declarantes quòd dicta *ſua Sanctitas* integro ejuſdem Ligæ Beneficio, cum omni effectu ipſius & commoditate, utetur & gaudebit eiſdem modo & formâ quibus ipſi principales Confœderati & Contrahentes quovis modo uti & gaudere debeant & poſſint; dum tamen *Sanctitas ſua*, caſu quo hanc Ligam acceptare & intrare ac Beneficio ejuſdem uti voluerit, Articulos & Capitula ad quæ prædicti Confœderati obligantur & aſtringuntur, tàm pro Suorum Statuum & Perſonarum Tuitione Auxilio & Aſſiſtentia contra quoſcumque dictorum Confœderatorum hoſtiles Aggreſſores & Invaſores Perturbatores ac Dampnificantes, ut ſupra, vel Invaſionem ſive Dampnum hujuſmodi fieri Procurantes, quàm in contribuendo comunibus Sarcinis ſecundùm Ratam condecentem, ac etiam omnia & ſingula Articulos & Capitula in ipſa Liga comprehenſa concordata & concluſa firmiter & inconcuſsè pro ſuâ Parte perimplebit & obſervabit: Et inſuper Sententias Excommunicationis in Perſonas aliquem Confœderatorum invadentes aut invadere procurantes, ac Interdicti in eorum Regna, Patrias, Dominia, Terras, Civitates, Opida, Villas, & Territoria quæcumque, feret & fulminabit ac ferri & fulminari faciet & mandabit abſque dilatione excuſatione aut alio quovis quæſito colore; ac Sententias ſic latas publicè denunciabit ac denunciari realiter & cum effectu faciet & mandabit, cum earumdem Sententiarum Aggravatione, ſi & quantum in ſua Contumacia perſteterint aut perſeveraverint aut ſteterit & perſeveraverit eorum aliquis, quas quidem Sententias aut eorum aliquam quoviſmodò non revocabit ſuſpendet relaxabit vel ab eiſdem abſolvet *ſua Sanctitas* per Se, vel per alium tacitè, vel expreſsè, aut ſic fieri permittet vel conſenſiet, ſine Voluntate & Conſenſu expreſſo cæterorum Confœderatorum; ſuper quibus omnibus & ſingulis, ſic ut præmittitur faciendis & perimplendis, *ſua Sanctitas*, ſi in præſentem Ligam intrare voluerit, infra Sex Menſes poſt Datam præſentis Tractatûs proximò & immediatè ſequentes, non modò Animum Voluntatem & Intentionem ſuam declarabit, ſed etiam præſentem Tractatum ac omnia & ſingula in eodem contenta per ſuas Literas Patentes ſuo Sigillo Plumbeo munitas & roboratas Approbabit Ratificabit & Confirmabit, Seq; ad Firmam Obſervantiam eorumdem per eaſdem Literas ſuas aſtringet & obligabit.

ITEM, inter Nos Oratores prædictos unanimi Conſenſu & Aſſenſu ac Nominibus Principum noſtrorum principaliter contrahentium, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd in præſenti Tractatu & Fœdere novâ & antiquâ Ligâ, *Societas, Communitas, ac Cantoni Helvetiorum* omnes & ſinguli includantur & comprehendantur, ejuſdemque Confœderationis Beneficio & Commoditate ad omnem effectum qui exinde ſequi poterit utantur & gaudeant, modò Comprehenſionem hujuſmodi acceptandam duxerint, Confœderatiſque prædictis adhærere, & ad dictorum Confœderatorum Stipendia, contra quoſcunque Arma gerere, nullique alii Principi contra Eos aut eorum aliquam inſervire decreverint Se aſtringerint & obligaverint;

Et ut *dicti Helvetii*, quos Principes noſtri ob eorum Merita, Virtutes, Probitates, & Res ſtrenuè geſtas intimo Amore perſequuntur, eo citiùs ad id invitentur & alliciantur, Nos Oratores, Ambaſſiatores, & Commiſſarii prædicti, com-

A.D. 1516. Hen. 8.

communi Concordiâ Nominibus & Auctoritatibus Principum noſtrorum & de expreſſo Mandato Conſenſu & Aſſenſu eorumdem, non modò Decrevimus certam Annuam Portionem, Penſionem, ſive Largitionem, Comuni Contributione omnium dictorum Confœderatorum & aliorum hanc Ligam ingredi volentium, Eis conſtitui, aſſignari, dari, & ſolvi, ſed etiam Tractatus, Conventiones, Obligationes, Securitates, & Pacta hincinde ſuper hoc fieri, concludi, & firmari deberi.

Sed quoniam dictis Principibus Dominis noſtris Supremis, Nobiſque eorumdem Principum Oratoribus ad præſens Otium Tempus aut Commoditas concludendi, ſuper hujuſmodi Penſione, Portione, ſive Largitione *dictis Helvetiis* aſſignandis & conſtituendis, non dabatur, eo præſertim quod Tractandi modus, conſuetudo, & forma Contrahendi in ſimilibus cum præfatis *dictis Helvetiis* uſitata Nobis incognita exiſtit,

Nos igitur Oratores prædicti Auctoritate & Poteſtate Principum noſtrorum Nobis in hac parte datis & conceſſis, Promittimus, & eoſdem Principes noſtros omnes & ſingulos per Præſentes Aſtringimus & Obligamus, quòd Ipſi & eorum ſinguli reſpectivè, nè temporis procraſtinatione aut dilatione *dicti Helvetii* elabantur & in aliorum Partes declinent, illico & abſque mora deſtinabunt & mittent, ſicque eorum quilibet deſtinabit & mittet Oratorem ſive Oratores ſuum aut ſuos ſufficienti plena & ampla Poteſtate & Inſtructione fulcitum ſeu fulcitos, ad Tractandum, Communicandum, Paciſcendum, & finaliter Concludendum cum dictis *Dominis Helvetiis*, tàm de & ſuper prædicta Comprehenſione modo & formâ præſcriptis fiendâ quàm etiam Annuæ Penſionis Portionis ſive Largitionis Aſſignatione, tàm in Comuni quàm in particulari, ipſoſque Principes omnes & ſingulos ad hujuſmodi Portionis ſive Largitionis ſic conſtituendæ & aſſignandæ Solutionem efficaciter aſtringendi & obligandi, Modis, Formis, Temporibus, & Locis in ea parte adviſandis præfigendis & aſſignandis.

Item, Conventum & Concordatum eſt quòd omnes & ſinguli præfati Confœderati, infra Duos Menſes Datam Præſentium proximò & immediatè ſequentes, præſentem Tractatum ac omnia & ſingula Capitula in eodem contenta, per diſtinctas & ſeperatas Literas ſuas Patentes, harum Seriem de verbo ad verbum continentes, Manu ſuâ ſubſcriptas & Sigillo ſuo Magno ſigillatas, ſuplentes omnes & ſingulos tàm Juris quàm Facti Defectus, ſi qui ratione Mandati vel alio quovis modo fortaſsè intervenerint, Ratificabunt, Approbabunt, & Confirmabunt, ac eaſdem Literas Patentes Confirmatorias, ſic ut præfertur ſubſcriptas & ſigillatas, ſingulis Confœderatis, eorumve Commiſſariis, Oratoribus, aut Procuratoribus ad hoc ſufficienter Deputatis & Auctoriſatis, infra dictum tempus, tradent & liberabunt ſeu ſic tradi & liberari facient, tradetque liberabit ſeu ſic tradi & liberari faciet eorum quilibet realiter & cum effectu.

A.D. 1516. Hen. 8.

Item, Conventum & Concordatum eſt quòd omnes & ſinguli Confœderati prædicti, quando per Oratorem ſive Commiſſarium alicujus eorundem ſufficientem Auctoritatem & Poteſtatem habentem ad hoc debitè requiſiti fuerint & eorum quilibet requiſitus fuerit, tactis Sacroſanctis Dei Evangeliis, Juramentum corpore præſtabunt & præſtabit Ille ſic requiſitus, in præſentia Oratoris ſive Commiſſarii prædicti, quòd omnia & ſingula in præſenti Tractatu ſpecificata & contenta benè & fideliter obſervabunt & adimplebunt ac obſervabit & adimplebit eorum quilibet, necnon a Subditis ſuis & eorum cujuſlibet quatenus ipſis tangunt aut tangere poterunt obſervari & adimpleri facient & faciet eorum quilibet cum effectu.

Sequuntur Tenores Commiſſionum,

Henricus, Dei Gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Recognoſcimus &, Tenore Præſentium, profitemur quòd Nos,

Ex Animo cupientes Quietem & Tranquillitatem Populorum nedùm Fidei noſtræ Commiſſorum ſet etiam univerſæ Chriſtianitatis, & ad Reprimendam Inſolentiam cujuſcumque in contrarium Adnitentis,

Operæ Precium duximus Nos cum Sanctiſſimo in Chriſto Patre Domino *Leone Decimo*, Sacroſanctæ Romanæ & Univerſalis Eccleſiæ *Summo Pontifice*, ac Sereniſſimis & Potentiſſimis Principibus Regibus artiori Vinculo Sanguinis Nobis conjunctis, ac cæteris Statibus Univerſitatibus & Populis Nobis Finitimis, ut tandem Reliquum Vitæ, quod Nobis Omnipotens præſtare dignabitur, illud Servitio Divinæ Mageſtatis impendere poſſumus,

Nos igitur,

A.D. 1516.
Hen. 8.

Conſiſi de Fide Prudentia & Dexteritate Reverendiſſimi in Chriſto Patris Domini *Thomæ*, Permiſſione Divinâ, *Tituli Sanctæ Ciciliæ trans Tiberim Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Preſbyteri Cardinalis Eboracenſis Archiepiſcopi* Angliæ Primatis & Apoſtolicæ Sedis Legati Cancellarii Regni noſtri Angliæ, ac Cariſſimi Conſanguinei noſtri *Thomæ Ducis Norffolciæ* Mareſcalli & Theſaurarii dicti Regni noſtri Angliæ, necnon Reverendi in Chriſto Patris *Thomæ Dunolmenſis Epiſcopi* Cuſtodis Privati Sigilli noſtri, Conſiliariorum noſtrorum, Motu proprio, & ex certa noſtra Scientia, ac Animo deliberato, plenariè confidentes,

Conſtituimus Creavimus & Ordinavimus, ac, Tenore Præſentium, Conſtituimus, Creamus, & Ordinamus præfatos *Dominum Cardinalem, Ducem,* & *Epiſcopum*, conjunctim & diviſim, noſtros Procuratores, Actores, & Negotiorum infraſcriptorum Mandatarios ſpeciales, omnibus melioribus modo viâ jure & formâ quibus meliùs & validiùs de jure poſſumus & debemus, ſpecialiter & expreſsè Vice & Nomine noſtro, Tractandi, Tranſigendi, Componendi, Concordandi, & Concludendi,

Cum præfato Sanctiſſimo in Chriſto Patre & Domino *Leone Decimo* Sacroſanctæ Romanæ ac Univerſalis Eccleſiæ *Summo Pontifice*,

Ac Sacratiſſimo Principe *Maximiliano*, Divinâ favente Clementiâ, *Romanorum* IMPERATORE ſemper Auguſto, ac *Germaniæ, Hungariæ, Dalmatiæ, Croaciæ, &c.* REGE, ARCHIDUCE *Auſtriæ*, DUCE *Burgundiæ, Brabantiæ, &c.* COMITE *Palatino &c.*

Ac,

Catholicis Principibus,

Domina *Johanna* & *Carolo* REGIBUS *Caſtellæ, Legionis, Granatæ, Aragoniæ, Navarræ, utriuſque Ceciliæ, Jeruſalem, Majoricarum, Valentiæ, Serdiniæ, Corcicæ, &c.* ARCHIDUCIBUS *Auſtriæ*, DUCIBUS *Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Carinthiæ, Curniolis, Limburgiæ, Lucemburgiæ, & Gheldriæ*, COMITIBUS *Flandriæ, Haſburgen. Thirolis, Artheſiæ, Burgundiæ* PALATINIS *& Hanoniæ*, LANTGRAVIIS *Elſatiæ*, PRINCIPIBUS *Sueviæ*, MARCHIONIBUS *Burgoniæ & Sacri Romani Imperii, Holandiæ, Zelandiæ, Ferretis, Chiburgi, Namurſi, & Zutphaniæ* COMITIBUS, DOMINIS *Friſiæ, Marchiarum, Slavoniæ, Portuſnaonis, Salinarum, Mechliniæ*,

Necnon DOMINIS *Helvetiorum*,

Et aliis quibuſcumque *Principibus, Rebus Publicis*, & *Potentatibus* qui dictum Fœdus intrare voluerint,

A.D. 1516.
Hen. 8.

Vel ipſorum Oratoribus, Procuratoribus, Agentibus, vel Mandatariis, Mandatum ſufficiens ab eiſdem *Pontifice, Imperatore, Regibus, Principibus, Dominis, Statibus, & Communitatibus* habentibus,

De & ſuper Unione, Amicitiâ integrâ, mutuâ Intelligentiâ, ac indiſſolubili Confœderatione, & Ligâ ſpeciali, ſuper Defenſione mutuâ ſeu Offenſione, ſi opus fuerit, contra quoſcumque, Conſervatione Unionis & Dignitatis Sanctæ Matris Eccleſiæ, & Commodo & Decore noſtrûm omnium, pro Nobis & Succeſſoribus noſtris, cum Conventionibus & Articulis prout conventum fuerit & eiſdem Oratoribus noſtris expediens & oportunum videbitur, & aliis Dependentibus, Emergentibus, Connexis, & Annexis,

Dantes & concedentes eiſdem Procuratoribus noſtris plenam & amplam Poteſtatem Gerendi & Excercendi Omnia & ſingula in Præmiſſis neceſſaria & oportuna, quæ veri legittimi & indubitati Procuratores, liberam & generalem Poteſtatem habentes, poſſent, & quæ Noſmet facere poſſemus ſi in Præmiſſis perſonaliter Præſentes eſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum magis ſpeciale exigerent, non obſtante quacumque Clauſulâ, aut Re aliâ quacumque requiſitâ, quæ Nos hic pro inſertis & expreſſis habere volumus,

Necnon Jurandi in Animam noſtram;

Promittentes omnia & ſingula, quæ per eoſdem Procuratores noſtros Geſta, Acta, Tractata, & Conventa fuerint, Rata & Grata habituros, & ea omnia & ſingula Approbabimus & Ratificabimus, & Rata & Firma Tenebimus, harum Teſtimonio Literarum Sigilli noſtri appenſione munitarum.

Dat. in *Civitate noſtra Londoniæ*, viceſimo Die Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Sexto decimo, Regni vero noſtri Octavo.

Per ipſum Regem.

PORTER.

MAXIMILIANUS, Divina favente Clementia *Electus Romanorum* IMPERATOR ſemper Auguſtus, ac *Germaniæ, Ungariæ, Dalmatiæ, Croatiæ, &c.* REX, ARCHIDUX *Auſtriæ*, DUX *Burgundiæ, Brabantiæ*, COMES *Palatinus, &c.* Tenore Præſentium Recognoſcimus & Profitemur quòd, Quamvis Pacem Unionem mutuamque Concordiam inter Chriſtianos Principes ſemper ex animo deſideraverimus, & omni ſtudio ac ſolicitudine apud univerſos ferè Chriſtiani Orbis Principes ſolicitaverimus,

Edocti quantum inteſtina illa Chriſtianorum Principum inter Se Diſcordia & Diſſentio hactenus Rempublicam Chriſtianorum turbaverit, affixerit, & illius Vires contriverit, & quod gravius ducimus Chriſtiani Nominis Hoſtes Animo & Viribus invaleſcentes opulentiores reddiderit, nihilominus cum nonnullorum Principum ac Potentatuum Chriſtianorum animi uſque adeò effrænatâ Dominandi Libidine videantur ſuccenſi, ut nec Cupiditati ſuæ immenſæ Rationem aut Modum ſiſtere poſſint, immò poſthabitâ omni Ratione Æqui atque Honeſti, & communi Reipublicæ Chriſtianæ Utilitate, nihil magis ſtudeant quàm ſine Diſcrimine aliorum Fines & Terras Armis ac Bello impetere, ſingula pro Libito quantum poſſunt deprædare ac depopulari, & univerſam Chriſtianitatem imperpetuo tenere Incendio ac Turbine, ut cum aliorum Injuriâ atque Oppreſſione ipſi continuè locupletentur & quæſtant, cogitavimus tandem illorum moleſtis ac pernicioſis Conatibus oportunis Remediis obviare, & primos ac potentiores Chriſtiani Orbis Principes contra iſtorum perfidiſſimorum Rabiem Tirrannorum ad mutuam Defenſionem cohortari,

Confiſi Itaque, de ampliſſimo Ingenio Fide ac Prudentiâ, Reverendiſſimi in Chriſto Patris, Domini *Mathei Tituli Sancti Potentiani Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Preſbiteri Cardinalis Sedimenſis* Amici noſtri Chariſſimi,

Eundem Reverendiſſimum Dominum *Cardinalem*, omni meliori modo viâ formâ & Ordine quibus validiùs & efficaciùs de jure poſſumus ac debemus, Conſtituimus & Deputavimus, ac Tenore Præſentium Conſtituimus Deputamus & Ordinamus Procuratorem ſeu Mandatarium noſtrum ſpecialem, ad Tractandum Proloquendum & Concludendum, Vice ac Nomine noſtro, cum Sanctiſſimo in Chriſto Patre, Domino *Leone*, Divinâ Providentiâ, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ *Summo Pontifice* Domino noſtro Reverendiſſimo, & cum Sereniſſimis Principibus Domino *Henrico Angliæ & Franciæ, & Domino Carolo Hiſpaniarum Catholico Regibus* Fratribus & Filio noſtro Chariſſimis, aut cum eorum Procuratoribus plenum atque ſufficiens ad id Mandatum habentibus, Confœderationem, Unionem, Intelligentiam, ſeu Ligam, pro communi omnium Rerum noſtrarum Conſervatione, ad mutuam Defenſionem contra quoſcumque Unum aut Plures ex Nobis offendere volentes, his Modis Formis Conditionibus, ſicuti magis commodum atque oportunum præfato Reverendiſſimo *Domino Cardinali* & *Dominis Confœderatis* videbitur,

Dantes & Concedentes eidem Reverendiſſimo *Domino Cardinali* plenam ac omnimodam Facultatem & Poteſtatem omnia & ſingula circa Prædicta Agendi, Diſponendi & Concludendi quæ Noſmet ſi præſentes intereſſemus facere poſſemus,

Necnon Jurandi in Animam noſtram, & de Rato Promittendi;

Promittentes inſuper in Verbo noſtro Cæſareo Omnia & ſingula, ut præmittitur, per præfatum Reverendiſſimum *Dominum Cardinalem* concludenda, in quantum Nos concernunt, firmiter atque inviolabiliter velle ſervare & exequi, & illis nequaquam nullo quæſito colore vel cauſâ directè vel indirectè contravenire, & hoc ſub Obligatione & Hipotheca omnium Bonorum noſtrorum mobilium & immobilium, dolo & fraude penitùs ſecluſis, harum Teſtimonio Literarum Sigilli noſtri appenſione munitarum.

Dat. in *Civitate noſtra Imperiali Auguſta*, Die Viceſima quinta Menſis Septembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Sexto, Regnorum noſtrorum Romani Triceſimo Primo, Ungariæ verò viceſimo ſeptimo.

Per Regem,

Proprium ad Mandatum Majeſtatis Cæſareæ.

SPERANTIUS.

Maximilianus, Divinâ Favente Clementiâ, Electus Romanorum IMPERATOR ſemper Auguſtus, ac *Germaniæ, Ungariæ, Dalmatiæ, Croatiæ, &c.* REX, ARCHIDUX *Auſtriæ*, DUX *Burgundiæ, Brabantiæ, &c.* COMES *Palatinus, &c.* Recognoſcimus, ac Tenore Præſentium, Profitemur quòd Nos,

Ex animo cupientes Quietem & Tranquillitatem Populorum nedùm Fidei noſtræ Commiſſorum ſed etiam univerſæ Chriſtianitatis, & ad Reprimendam Inſolentiam cujuſcumque in contrarium adnitentis, operæ precium duximus *Nos*, cum Sanctiſſimo in Chriſto Patre & Domino Domino *Leone Decimo* Sacroſan-

A.D. 1516 Hen. 8.

ctæ Romanæ ac Univerſalis Eccleſiæ *Summo Pontifice* Domino noſtro Reverendiſſimo, ac Sereniſſimis & Potentiſſimis Principibus Regibus artiori Vinculo Sanguinis Nobis conjunctis, ac cæteris Statibus & Univerſitatibus & Populis Nobis Finitimis, ut tandem & reliquum Vitæ quod Nobis Omnipotens præſtare dignabitur illud Servicio Divinæ Majeſtatis impendere poſſimus, cùm igitur nuper deſtinaverimus, ad Sereniſſimum Principem & Excellentiſſimum Dominum *Henricum Angliæ & Franciæ Regem* Conſanguineum & Fratrem noſtrum Cariſſimum, Magnificum noſtrum & Imperii Sacri Fidelem Dilectum *Bartholomæum Ticionum Comitem Decianæ* Conſiliarium & Oratorem, ad Tractandum & Peragendum hujuſmodi Negotia, confiſi de Fide Prudentia & Dexteritate ipſius *Bartholomæi Ticionis* Oratoris noſtri, Ipſum Abſentem tanquam Præſentem motu proprio & ex certa ſcientia ac animo deliberato,

Citra tamen Revocationem quorumcunq; aliorum Mandatorum noſtrorum, & præſertim illius quod nuper dederamus pro Fœdere particulari *inter Nos* & Sereniſſimos ipſum *Regem Angliæ*, & *Johannam Reginam Caſtellæ*, &, Claræ Memoriæ quoque *Ferdinandum Regem Aragonum*, ſed ſemper in ſuo Robore permanentes,

Conſtituimus Creavimus & Ordinavimus, &, Tenore Præſentium, Conſtituimus Creamus & Ordinamus præfatum *Comitem Decianæ* Oratorem noſtrum ſolum & in ſolidum Procuratorem Actorem & Negotiorum infraſcriptorum Mandatarium ſpecialem, omnibus melioribus modo viâ jure & formâ quibus meliùs & validiùs de jure poſſumus & debemus, ſpecialiter & expreſsè, Vice & Nomine noſtro, Tractandi, Tranſigendi, Componendi, Concordandi, & Concludendi cum, Sanctiſſimo in Chriſto Patre & Domino Domino *Leone Decimo* Sacroſanctæ Romanæ ac Univerſalis Eccleſiæ *Summo Pontifice* Domino noſtro Reverendiſſimo, ac Sereniſſimis Principibus & Potentiſſimis Dominis *Henrico, Angliæ & Franciæ, Domino Carolo Hiſpaniarum utriuſque Ciciliæ & Jeruſalem, Regibus*, ac noſtris & Sacri Romani Imperii Fidelibus Dilectis Confœderatis *Helvetiis*, & aliis quibuſcunq; *Principibus, Rebuſpublicis & Potentatibus*, qui dictum Fœdus intrare voluerint, vel ipſorum Oratoribus, Procuratoribus, Agentibus, vel Mandatariis, Mandatum ſufficiens ab eiſdem *Pontifice, Regibus, Principibus, Statibus, & Comunitatibus* habentibus, de & ſuper Unione, Amicitiâ integrâ, mutuâ Intelligentiâ, ac indiſſolubili Confœderatione & Ligâ ſpeciali, ſuper Defenſione mutua contra quoſcunque, Conſervatione Unionis & Dignitatis Sanctæ Matris Eccleſiæ & Commodo & Decore Noſtrûm omnium, & etiam pro Offenſione & Expeditione contra Infidos & alios Comunes Hoſtes noſtros quoſcunque, pro Nobis & Succeſſoribus noſtris cum Conventionibus & Articulis prout conventum fuerit, & eidem Oratori expediens & oportunum videbitur, & aliis dependentibus, emergentibus, connexis, & annexis, non Derogando tamen in aliquo nec in aliqua parte aliſs noſtris Confœderationibus particularibus quas habemus cum eiſdem *Pontifice, Regibus & Comunitatibus*, ſed eis in ſuo Robore ſtantibus & permanentibus,

A.D. 1516. Hen. 8.

Dantes & Concedentes eidem Oratori noſtro plenam & amplam Poteſtatem Gerendi & Excercendi omnia & ſingula in Præmiſſis neceſſaria & oportuna, quæ verus legittimus & indubitatus Procurator, liberam & generalem Poteſtatem habens, poſſet, & quæ Noſmet facere poſſemus ſi in Præmiſſis perſonaliter Præſentes eſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum Magis ſpeciale exigerent, non obſtante quacunque Clauſulâ aut Re aliâ quacunque requiſitâ quæ Nos hic pro inſertis & expreſſis habere volumus,

Promittentes omnia & ſingula quæ per eundem Oratorem Acta, Geſta, Tractata, & Conventa fuerint, Rata & Grata habituros, & ea omnia & ſingula Approbabimus & Ratificabimus & Grata & Firma tenebimus harum Teſtimonio Literarum Sigilli noſtri appenſione munitarum.

Dat. in *Landeck*, Die viceſimâ Menſis Februarii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo ſexto, Regnorum noſtrorum Romani Triceſimo, Ungariæ verò Viceſimo ſexto.

Max.

Ad Mandatum Cæſareæ Majeſtatis.

Ja. de Baniſſis.

Johanna & Carolus, Dei gratiâ, Reges *Caſtellæ, Legionis, Granatæ, Aragoniæ, Navarræ, utriuſque Siciliæ, Jeruſalem, Majoricarum, Valentiæ, Sardiniæ, Corſicæ, &c.* Archiduces *Auſtriæ*, Duces *Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Carinthiæ, Carniolis, Limburgiæ, Lucembur-*

A.D. 1516. Hen. 8.

burgiæ, & *Gueldriæ*, Comites *Flandriæ*, *Hasburgen*, *Thirolis*, *Arthesiæ*, *Burgundiæ* Palatini & *Hanoniæ*, Lantgravii *Elſatiæ*, Principes *Sueſiæ*, Marchiones *Burgundiæ* & *Sacri Romani Imperii*, *Holandiæ*, *Zellandiæ*, *Ferretis*, *Ciburgii*, *Namurci*, & *Zutphaniæ* Comites, Domini *Friſiæ*, *Marchiarum*, *Sclavoniæ*, *Portuſnaonis*, *Salinarum*, & *Mechliniæ*, univerſis & ſingulis Præſentes inſpecturis Salutem.

Cùm nuper, ob noſtrorum Regnorum, Principatuum, Dominiorum, Confœderatorumque Quietem Tutelam & Amplificationem Nos, Reverendum in Chriſto Patrem Fratrem *Bernardum de Meſa Epiſcopum Helvenſem* ad Sereniſſimum Potentiſſimumque *Regem Angliæ* Fratrem & Avunculum noſtrum Chariſſimum deſtinaverimus, ut in ejus Aula & apud Ipſum tanquam Orator & Legatus noſter verſaretur, Rebuſq; noſtris aſſiduè intenderet, cenſeamuſque Ipſum ſufficientem a Nobis Auctoritatem habere ut ea quæ Ipſe, ex Noſtra Amicorum Confœderatorum Populorumque noſtrorum Utilitate Dignitate & Amplificatione eſſe compererit, gerere tractareque poſſit, tamen, quia Rerum futurarum Series & Figuræ uno Mandato difficulter exprimi valent, etiam ſi Mandatis explorata voluntas accedat, Decreverimuſque quæcunque Negotia noſtra quæ præfato Sereniſſimo Fratri & Avunculo noſtro notiſſima conjunctiſſimaque eſſe volumus penitus & cum abſolutæ noſtræ Auctoritatis certitudine per præfatum Oratorem & Legatum noſtrum geri atque tractari,

Notum facimus quòd Nos memoratum Mandatum noſtrum etiam ad Infraſcripta extendi ampliari, & pro extenſo & ampliato haberi volentes, ac ſi ſpecificè ſuper ipſis confectum eſſet, dicto Reverendiſſimo *Epiſcopo Elvenſi Fratri Barnardo*, citra ullam Derogationem eorum quæ priùs noſtro Nomine geſſerit, plenam & irrefragabilem abſolutam & indubiam Facultatem Auctoritatem & Poteſtatem ac Mandatum generale & ſpeciale per Præſentes, Damus Tribuimus & Concedimus ut, Nomine & Vice noſtris, tàm cum ipſo Fratre & Avunculo noſtro *Angliæ Rege*, ejuſque Conſiliariis, Proceribus, Commiſſariis, aut Oratoribus, quàm cum quibuſcumque Amicis & Confœderatis noſtris, & præſertim cum Oratoribus, Legatis, Ambaſſiatoribus, ſeu Commiſſariis Sanctiſſimi Domini noſtri *Leonis Papæ* Moderni, ac cum Oratoribus, Legatis, Ambaſſiatoribus, & Commiſſariis Sacratiſſimi *Romanorum Imperatoris Maximiliani* ſemper Auguſti Avi noſtri obſervandiſſimi, de Pace Fœdere & Amicitia quibuſcunque, inter *Nos* & præfatos *Sanctiſſimum Dominum noſtrum*, *Cæſaream Majeſtatem* & *Regem Angliæ*, omnes & ſingulos ſeu Noſtrûm aliquos, aut Subditos noſtros & Populos omnibus & ſingulis aut aliquibus Noſtrûm Subjectos, tractet communicet & concludat, ac Pacta Leges & Conventiones quaſcunque, per quas ſeu quæ, in Bello inferendo & Pace ineunda, erga quoſcunque alios Principes Populos aut Nationes, noſtram, cum cæteris idem Fœdus facientibus æqualem Conditionem efficere valeat Nomine noſtro cum præfatis Sanctiſſimo *Domino noſtro Papa*, *Cæſareque* & *Rege Angliæ* ſeu eorum aliquibus, aut quibuſcunque ineat, contrahat, paciſcatur, & concludat, ac Nos obliget promittatque noſtro Nomine *pro Helvetiorum* ſive *Suycerorum* Dominio & Republica, Ipſos in iſtam Fœderum ita initorum Conditionem & Sponſionem ituros, & ſi locum habere & in ipſis comprehendi voluerint Locum habituros, accepto etiam ab ipſis Vadimonio ac Jurejurando quòd contra Nos & hanc noſtram Confœderationem & in ea Comprehenſos Arma non ſument, nec Sumenti apertè vel occultè ſuo Milite Commeatu vel Armis opitulabuntur, ſed quotienſcunque a Nobis Confœderatis requiſiti fuerint Arma in ipſos & quoſcunque alios Hoſtes noſtros & alicujus Noſtrûm accipient, eumque Hoſtem habebunt quem Nos habituri ſumus,

Damus irrevocabile & indeficiens Mandatum præfato noſtro Oratori ut noſtro Nomine conſentiat promittat & ſtipuletur Penſionem certam Annuam, quæ quotannis præfato *Helvetiorum* Dominio corpori Reipublicæ & Rectoribus a Nobis Principibus & Confœderatis præſcriptis perſolvetur, pro cujuſquè taxa & virili, juxta Pacta Conventa & Conditiones latiùs in Tractatu Fœderum ineundorum exprimendas,

Promittimuſque in Regium noſtrum Pectus atque Sacramentum, ſub quacunque Obligationum forma & Verborum conceptu, Nos perpetuò Ratum Gratum & Stabile habituros quicquid in Præmiſſis, etiam ſi expreſſiore Mandato egere viderentur, per Oratorem noſtrum præfatum Nomine noſtro Geſtum, Tractatum Concluſumque fuerit.

In quorum omnium Fidem ac Teſtimonium Præſentes, Sigillo, quo Nos *Carolus* Principatûs noſtri tempore uſi fuimus, & noſtri Nominis ſubſcriptione muniri fecimus.

A.D. 1516. Hen. 8.

Dat. in *Oppido noſtro Bruxellenſi*, Viceſimâ quartâ Die Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo ſexto, & Regnorum noſtrorum primo.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Teſtimonium atque Fidem, Nos Oratores Ambaſſiatores & Comiſſarii Potentiſſimi *Regis Angliæ* antedicti, has Literas noſtras Patentes fieri fecimus, eaſdemque Sigillis noſtris unà cum appoſitione Manuum noſtrarum munivimus & roboravimus.

Dat. *Londoniæ*, Viceſimo nono Die Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo ſexto.

De Communicando, pro Bono Pacis & Amicitiæ, cum Rege Scotorum.

A.D. 1516. An. 8. H. 8. Scot. 8. H. 8. m. 8.

REX UNIVERSIS & SINGULIS, &c. Salutem.

Cùm Hominibus nichil carius, Deo acceptius, & Reipublicæ utilius exiſtat quàm vera Pax, Nos eam, quantum cum Deo poſſumus, tanquam Nobis Teſtamentario Jure ab Ipſo Deo relictam, amplecti ſummopere cupientes,

Pro Bono Pacis & Amicitiæ *inter Nos* & Illuſtriſſimum *Regem Scotorum* Nepotem noſtrum Cariſſimum habendæ & contrahendæ,

De Fidelitate, Prudentia, & Induſtria, Dilectorum & Fidelium noſtrorum *Tho. Dacre* Domini de Dacre & de Greyſtoke Gardiani Generalis Marchiarum noſtrarum verſus Regnum Scotiæ, & *Thomæ Magnus* Archidiaconi Eſtrithingi Clerici, Conſiliariorum noſtrorum, plurimùm confidentes,

Eos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Oratores, Deputatos, Procuratores, & Nuncios ſpeciales Facimus, Conſtituimus, Deputamus, & Ordinamus per Præſentes;

Dantes & Concedentes eiſdem, & eorum utrique, conjunctim & diviſim, Facultatem & Poteſtatem, ac Mandatum generale & ſpeciale cum eodem Illuſtriſſimo *Rege Scotiæ* Nepote noſtro ſeu ejus Ambaſſiatoribus, Oratoribus, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis ſpecialibus, ab eodem Nepote noſtro & Tribus Regni ſui Statibus Auctoritatem & Poteſtatem ſufficientem habentibus, pro Nobis & Nomine noſtro, Conveniendi, Tractandi, Communicandi, & Concludendi non ſolùm de & ſuper vera Pace, Amicitia, Treugis, & Guerrarum Abſtinentiis ineundis concludendis & obſervandis, verùm etiam ſuper certis Punctis & Articulis, in quodam Tractatu, inter Commiſſarios & Conſiliarios Noſtros ac Oratores præfati *Nepotis noſtri apud Coldyngham* dudùm facto & concluſo, quàm ſuper Literis ultimi Receſsûs in *Civitate Londoniæ*, de Data *Londoniæ Primo Die Junii Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo ſexto*, inter Noſtros & dicti *Nepotis noſtri* Oratores factis, hincinde traditis & deliberatis, ad quos Nos referrimus & pro hic inſertis habere Volumus,

A.D. 1516.

Ac ſuper Eiſdem omnibus & ſingulis & Aliis quibuſcumque, *dicti Nepotis noſtri* commodum Regnique ſui & Reipublicæ Utilitatem & Pacem tangentibus ſive concernentibus, *inter Nos & dictum Sereniſſimum Regem* Nepotem noſtrum, Noſtroſque Hæredes & Succeſſores, Regna, Dominia, Terras, Ligeos & Subditos, Confœderatos, Amicos, Faventes, & Adhærentes quoſcumque, hincinde habendis & obſervandis, ſub Modis, Formis, Conditionibus, Articulis, & Tenoribus quibuſcumque, prout dictis noſtris Commiſſariis, Oratoribus, & Conſiliariis magis videbitur expedire, ſimiliter Tractandi, Componendi, & Appunctuandi,

Hujuſmodique Pacem, Amicitiam, Treugas, & Guerrarum Abſtinentias, *inter Nos* & dictum Illuſtriſſimum Principem *Scotorum Regem*, Hæredeſque & Succeſſores, Regna, Terras, Dominia, Ligeos, Subditos, Confœderatos, Amicos, Faventes, & Adhærentes noſtros & ſuos hincinde, habendas & obſervandas, Prorogandi, Extendendi, & Continuandi & Innovandi,

Novamque Dietam ad Præmiſſorum Complementum Statuendi, Ordinandi, & Limitandi,

Ac noſtris Subditis Regno Scotiæ Finitimis & prope Marchias ejuſdem commorantibus Publicandi & Notificandi,

Et generaliter omnia alia & ſingula Faciendi, Gerendi, Excercendi, & Perficiendi quæ in Præmiſſis & circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, etiam ſi talia fuerint quæ de ſui natura Mandatum magis exigant ſpeciale

A.D. 1516. Hen. 8.

le quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum & Gratum ac Firmum perpetuò habituros totum & quicquid per dictos noſtros Commiſſarios, Oratores, Conſiliarios, & Nuncios hujuſmodi Actum, Geſtum, ſeu Expeditum, Conventum, Communicatum, Tractatum, Compoſitum, Appunctuatum, Firmatum, Determinatum, Concluſumve fuerit in Præmiſſis ſeu aliquo Præmiſſorum.

A.D. 1516. Hen. 8.

In cujus &c.

Per ipſum Regem.

Ligæ pro Defenſione Eccleſiæ, & æffrenata Principum Dominandi Libidine cohibenda, Confirmatio.

A.D. 1516. An. 8. H. 8. Bibl. Cotton. Galb. B. 4.

HEnricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ* univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm quidam Tractatus Amicitiarum Ligæ & Confœderationis,

Inter Reverendiſſimum in Chriſto Patrem *Thomam*, Miſeratione Divinâ, *Tituli Sanctæ Ceciliæ trans Tiberim Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbiterum Cardinalem* Eboracenſem Archieſcopum Angliæ Primatem & Apoſtolicæ Sedis Legatum, ejuſdemque Regni noſtri Angliæ Cancellarium, Præchariſſimum Conſanguineum noſtrum *Thomam Ducem Norffolciæ* Theſaurarium & Mareſcallum Angliæ, ac Reverendum in Chriſto Patrem *Thomam Dunolmenſem Epiſcopum* Privati Sigilli noſtri Cuſtodem, noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Deputatos, Nuncioſque ſpeciales ex unâ, & Reverendiſſimum in Chriſto Patrem Dominum *Matheum*, Miſeratione Divinâ, *Tituli Sancti Potentiani Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbiterum Cardinalem Sedunenſem*, Sacriq; Romani Imperii Principem Marchionem Viglenani Præfectum & Comitem Valeſiæ; ac Strenuum & Magnificum Virum Dominum *Johannem Bartholomæum Titione Comitem Decianæ*, Sacratiſſimæ Invictiſſimæ & Excellentiſſimæ *Cæſariæ Majeſtatis* veros, certos, legitimos, & indubitatos Procuratores, Oratores, Ambaſſiatores ſpeciales Chariſſimi Fratris noſtri Domini *Maximiliani Romanorum Imperatoris Electi* ſemper Auguſti ſufficienter auctoriſatos, necnon Reverendum in Chriſto Patrem Dominum *Barnardum Eluenſem Epiſcopum* verum, certum, legitimum, & indubitatum Procuratorem, Oratorem, Ambaſſiatorem ſpecialem Potentiſſimorum & Catholicorum *Johannæ & Caroli Hiſpaniarum & Navarræ ac utriuſque Ciciliæ & Jeruſalem &c.* REGUM, ARCHIDUCUM *Auſtriæ*, DUCUM *Burgundiæ &c.* COMITUM *Flandriæ &c.* legitimè conſtitutum, necnon Spectabilem Virum Dominum *Johannem Hedyn* Oratorem pro *Cæſarea Majeſtate*, apud præfatum Dominum noſtrum *Regem Angliæ* Agentem, & in hoc Actu Oratoribus præfatæ *Sacræ Cæſareæ Majeſtatis* Aſſiſtentem, Partibus ex altera,

A.D. 1516.

Pro Nobis & dictis Fratribus noſtris, Regnis, Civitatibus, Patriis, Terris, Dominiis, Caſtris, Villis, Territoriis, Opidis, & Locis quibuſcunque, per Nos dictoſve Fratres noſtros habitis, tentis, poſſeſſis, vel occupatis, noſtriſque Hæredibus & Succeſſoribus, Vaſſallis, Incolis, Habitatoribus, atque Subditis noſtris, atque quibuſcunque Allegatis & Confœderatis, per dictum Tractatum Pacis inferiùs comprehenſis,

Jampridem hincinde conventus concordatus & concluſus fuerit, ſicuti in Literis Oratorum & Commiſſariorum noſtrorum deſuper confectis pleniùs apparet & contineur,

Qui Tractatus Amicitiæ Ligæ & Confœderationis acceptatus & approbatus in ea forma quæ ſequitur,

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, Nos *Thomas*, Miſeratione Divinâ, *Tituli Sanctæ Ciciliæ Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbiter Cardinalis* Eborum Archiepiſcopus Angliæ Primas & Apoſtolicæ Sedis Legatus ejuſdemque Regni Angliæ Cancellarius, *Thomæ Dux Norfolciæ* Angliæ Theſaurarius, ac *Thomas Dunolmenſis Epiſcopus* & Privati Sigilli Regii Cuſtos, Conſiliarii, Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, & Commiſſarii Excellentiſſimi & Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei Gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ ac Domini Hiberniæ*, ad Infraſcripta &c. *ut ſupra de Dat.* 29 *Octobr.* 1516.

A.D. 1516. Hen. 8.

Nos autem Tractatum prædictum ac omnia & ſingula Capitula & Articulos in eodem contenta, quatenus Nos tangunt aut tangere poterunt, Acceptamus, Confirmamus, & Ratificamus; Renunciantes ſpecialiter & expreſsè omnibus tàm Juris quàm Facti Exceptionibus, & Exceptionum generibus, Appellationibus, Privilegiis, Beneficiis, & Defenſionibus quibuſcunque, quæ & quas pro hic inſertis haberi volumus, per quæ aliquid dici allegari & objici poteſt contra dictum Tractatum vel Contenta in eodem, quo mediante a dicto Tractatu vel Articulis in eodem inſertis recedi poteſt directè vel indirectè quovis quæſito colore,

Supplentes etiam omnes & ſingulos tàm Juris quàm Facti Defectus, maximè auctoritatis Comiſſionis vel Comiſſionum omnium Confœderatorum vel aliquorum aut alicujus eorundem, ratione Omiſſionis Signaturæ vel alicujus rei cauſæ vel materiæ cujuſcunque, vel ob inhabilitatem Perſonarum vel Perſonæ, quibus vel cui Autoritas comiſſa eſt vel fuit, vel ſi quicquid aliud ad Validitatem Præmiſſorum hic defuerit, aut aliquid ſit inſertum in Comiſſione vel Comiſſionibus Confœderatorum prædictorum quod Subſtantiam & Effectum prædicti Tractatûs vel alicujus Articuli ejuſdem impediret, extenuaret, diminueret, extingueret, vel eundem abrogaret, id per has Literas noſtras Confirmatorias, Manu noſtrâ ſignatas, & Magno Sigillo noſtro ſigillatas, mero Motu & ex certâ Scientiâ noſtris, ſupplemus, ut perinde firmitatem habeat atque ſi omnia ſolempniter ritè & rectè facta eſſent;

A.D. 1516. Hen. 8.

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, omnia & ſingula, in Tractatu prædicto contenta & ſpecificata, quatenus Nos aut Subditos noſtros tangunt aut tangere poterunt, pro Parte noſtra, realiter & cum effectu, benè & fideliter obſervare adimplere & exequi.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium his præſentibus Literis noſtris Patentibus, Manu noſtrâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Dat. apud *London*. Decimo quinto Die Novembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo ſexto, Regni verò noſtri Octavo.

Confirmatur de novo Quinto Die Julii Anno 1517. *Regni H.* 8. *Nono.*

De Receptione Quinquaginta Milium Francorum a Rege Franciæ.

A.D. 1516. *An.* 8. *H.* 8. *Franc.* 8. *H* 8. *m.* 8.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis Nos *Recepiſſe* & *Habuiſſe*, Die Confectionis Præſentium, ab Illuſtriſſimo Principe Fratre & Conſanguineo noſtro Præcariſſimo *Franciſco Francorum Rege* Chriſtianiſſimo, per Manus

, *apud Villam noſtram Caleſii*, *Quinquaginta Millia Francorum* (unoquoque valente Viginti Solidos Turonenſes) qui faciunt Summam *Viginti & Sex Millium Tricentarum Quindecim Coronarum de Sole & Triginta Solidorum Turonenſium* Primo Die hujus inſtantis Menſis Novembris Nobis ſolvi debitorum, in Partem Solutionis *Unius Millionis ſive Decies Centum Millium Coronarum Auri de Sole* boni Auri & juſti Ponderis ac Valoris tunc Curſum habentis in Franciâ,

Demptâ & Exceptâ Summâ *Quinquaginta Milium Francorum* (unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes) per, Bonæ Memoriæ, *Ludovicum nuper Francorum Regem* Defunctum in Menſe Novembris, Anno Domini *Milleſimo Quingenteſimo Quartodecimo*, Nobis in Villa Caleſii prædicta ſolutâ,

A.D. 1516.

Per ipſum Fratrem & Conſanguineum noſtrum *Francorum Regem*, vel Hæredes ſuos, Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, noſtriſve aut eorum Deputato vel Deputatis, Solvendorum, prout in Literis Commiſſariorum prædicti *Fratris & Conſanguinei noſtri*, ſuperinde confectis, pleniùs apparet & continetur;

De quibus quidem *Viginti Sex Millibus Tricentis Quindecim Coronis de Sole & Triginta Solidis Turonenſibus* Æſtimationis prædictæ, Fatemur Nobis fideliter eſſe Solutum, & eundem *Fratrem & Conſanguineum noſtrum* ſuoſque Hæredes ſuperinde fore Quietos & plenè Exoneratos.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Quinto Die Novembris.

Per ipſum Regem.

Explicatio

Explicatio cujuſdam Articuli, pro Helvetiis continendis per Annuum Cenſum Eis Reddendum, ex Parte Cæſareæ Majeſtatis, per Oratores ſuos.

A.D. 1516. An. 8. H. 8. *Ex Autogr.*

Quamvis inter cætera, quæ in Tractatu Pacis Amicitiæ & Fœderis Defenſivi, *inter Nos* Ambaſſiatores Commiſſarios & Oratores *Maximiliani Sacratiſſimæ Cæſareæ Majeſtatis* & Sereniſſimorum Principum *Henrici Angliæ & Franciæ* ac *Caroli Catholici Regum* jamdudùm inito & concluſo, *de Data Viceſimi noni Diei Menſis Octobris Anni Domini Milleſimi Quingenteſimi Decimi Sexti*, Proviſum Concordatum & Decretum fuerat,

Quòd, pro Continendis & Conſervandis Dominis Helvetiis *in firma Amicitia & ſolida Benivolentia erga Dominos noſtros Supremos & eorum ſingulos, ſic quod Eis adhæreant, nullique alii Principi aut Potentatui ſive Communitati contra Eos aut eorum aliquem hoſtiliter inſerviant aut Arma gerant, Annua quædam Largitio Portio ſive Proviſio* eiſdem Helvetiis *largiretur conſtitueretur & aſſignaretur*;

Prout in dicto Tractatu diffuſiùs & copioſiùs continetur,

Quia tamen per dictum Tractatum hujuſmodi Largitio Portio ſive Proviſio ſpecificè & in particulari nondum nominata aut deſignata exiſtit, Operæ pretium igitur & conducibile Nobis Oratoribus prædictis viſum eſt ut, omni poſtpoſitâ Morâ, ulterioriſque Procraſtinatione ſemotâ, ipſa Largitio Portio ſive Proviſio, quotannis Amicitiâ cum eiſdem *Helvetiis* percutiendâ durante ſolvenda, ſpecificè & in particulari conſtituatur & deſignetur,

Nos igitur Oratores prædicti, Vice & Nomine Principum noſtrorum prædictorum, & Auctoritate Commiſſionum noſtrarum a dictis Principibus noſtris in ea parte Nobis reſpectivè Datarum, Convenimus Concordavimus & Concluſimus quòd, pro Parte Sereniſſimorum Principum *Angliæ & Catholici Regum*, Summa *Triginta Millium Florenorum Auri* benè & fideliter dictis *Dominis Helvetiis*, quotannis, durante dictâ Amicitiâ, conſignabitur & ſolvetur; videlicet,

Pro Parte *Regis Angliæ Quindecim Millia Florenorum Auri*,

Et pro parte *Caroli Catholici Regis* alia *Quindecim Millia ſimilium Florenorum*,

Cæſarea quoque Majeſtas Portionem ſive Largitionem, ad quam dictis *Helvetiis* ſe aliis Confœderationibus dandam & annuatim contribuendam aſtrinxit, pro Parte ſuâ, fideliter perſolvet:

A.D. 1516.

Quod ſi hujuſmodi Summa, pro Continendis dictis *Dominis Helvetiis* in hujuſmodi Amicitiâ, non ſufficiat, ſed ampliori pro communibus & privatis Largitionibus vel Sarcinis opus erit, inter Nos dictos *Cæſareæ Majeſtatis & Caroli Catholici Regis* Oratores, Nominibus & Auctoritate Principum noſtrorum prædictorum, Conventum Concordatum & Concluſum eſt quòd, tunc & in eo Caſu, dicti *Cæſarea Majeſtas & Catholicus Rex* totum & omne id, quod præter & ultra dictam Summam *Triginta Millium Florenorum Auri dictis Helvetiis* pro eorum publicâ & privatâ Largitione Portione ſive Intertentione opus erit, æquis Portionibus perſolvent, & eorum quilibet perſolvet aut perſolvi faciet, modò Portio hujuſmodi ſupererroganda Summam *Sex Millium Florenorum Auri* non excedat.

Et, insuper, inter Nos Oratores prædictos Conventum Concordatum & Concluſum eſt quòd, ſi dicta Summa *Sex Millium Florenorum Auri* per *Cæſaream & Catholicam Majeſtates* ad Intertenendum *Helvetios* in Publico ac Privato & Particulari minimè ſufficiat, tum Summa, per dictos Confœderatos principaliter Contrahentes, ſuper his qui prædictam Ligam communi Conſenſu ipſorum Confœderatorum admittent & ingredientur, taxabitur, pro Intertenendis *dictis Helvetiis*, in publico & privato, applicabitur convertetur & erogabitur, ut eo prætextu *dictis Helvetiis*, ex omni parte proviſis, Ipſi unanimiter eiſdem Confœderatis libentiùs adhæreant & indiſſolubili Vinculo conjungantur:

Ad quarum omnium & ſingularum Summarum, ut præmittitur, Solutionem Modo & Formâ Lociſque & Temporibus ad hoc per Oratores dictarum Majeſtatum apud *dictos Helvetios* agentes deſignandis, deputandis, præfigendis, paciſcendis, ac promittendis, ſic, ut præmittitur, benè & fideliter fiendam, Nos, dictorum *Cæſareæ Majeſtatis Angliæ & Catholici Regum* Commiſſarii & Oratores, vigore & auctoritate Commiſſionum Nobis per Principes noſtros in hac parte Datarum & Conceſſarum, eoſdem Principes

A.D. 1516. Hen. 8. cipes noſtros & eorum ſingulos, quatenus eos reſpectivè tangit & concernit, bonâ Fide & in vim Pacti, *Aſtringimus* & *Obligamus* per Præſentes:

Promittentes quòd dicti Principes & eorum ſinguli præſentem Articulum & omnia in eodem contenta, infra Duos Menſes Datam Præſentium immediatè & proximè ſequentes, per Litteras ſuas Patentes, Magnis ſuis Sigillis reſpectivè munitas & Manibus ſuis ſubſcriptas, Ratificabunt, ſeque ad hujuſmodi Articuli Obſervantiam bonâ Fide *Aſtringent* & *Obligabunt*, ſicque eorum quilibet Se *Aſtringet* & *Obligabit*.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium Nos Oratores dictæ *Cæſareæ Majeſtatis* præſenti Articulo, Manibus noſtris ſubſcripto, Sigilla noſtra appoſuimus. A.D. 1516. Hen. 8.

Dat. *Londonii*, 7 Die Menſis Novembris, Anno Domini ſupraſcripto.

MATHEUS CARDINALIS SEDINIENS.

B. DE COM.

Sub Sigillis præfatorum Commiſſariorum de Cera rubea pendentibus a duplicibus Caudis Pergamenæ.

Articulus pro Helvetiis, ex Parte Caroli Regis Catholici.

A.D. 1516. An. 8. H. 8. Ibid.

QUAMVIS *&c. ut ſupra.*

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium Nos Orator dicti *Catholici Regis* præſenti Articulo, Manu noſtrâ ſubſcripto, Sigillum noſtrum appoſuimus.

Dat. *London.* Septimâ Die Menſis Novembris Anno Domini ſupraſcripto. A.D. 1516.

BERNARDUS HELUEN. EPISC.

Sub Sigillo præfati Commiſſarii de Cerâ rubeâ pendente a duplici caudâ Pergamenæ.

Pro Confœderatione cum Elvetiis.

A.D. 1516. An. 8. H. 8. Franc. 8. H. 8. m. 9.

REX univerſis & ſingulis &c. Salutem.

Cùm, retroactis temporibus, inter Anteceſſores ſive Progenitores noſtros, Præcariſſimæ Memoriæ, olim Reges Angliæ, Noſque, Regna, Patrias, Terras, & Dominia ſua & noſtra quæcumque, ex una, & Magnificos Spectabileſque *Dominos, Nobiles, Gentes, Communitatem, & Cantonos ſuperioris Ligæ Almaniæ*, communiter dictos *Elveticos*, Partibus ex altera, nulla unquam hactenus fuerit Lis, Bellum, aut Diſcordia; ſet divino (ut credimus) inſtinctu, ſine alicujus ſpecialis Fœderis aut Confœderationis Pacto vel Conventione ſemper fuerit ſincera Pax, mutuus Amor, & Concors Amicitia,

Nos,

Ad Laudem Omnipotentis Dei, Orthodoxæque Fidei Exaltationem, & Noſtrorum ac prædictorum *Dominorum, Nobilium, Gentium, Communitatis, & Cantonorum* Statuum Juriumque Conſervationem, & pro præcipua Affectione quam erga eoſdem *Dominos, Nobiles, Gentes, Communitatem, & Cantonos* intimè gerimus & habemus,

Volentes eandem Amicitiam, Dilectionem, Affectionem, & Concordiam, viis & modis poſſibilibus, cum eiſdem non modò imperpetuum conſervare, firmare, & ſtabilire, verùm etiam pro viribus noſtris adaugere, A.D. 1516.

De Fidelitate igitur Prudentia & Circumſpectione Dilecti & Fidelis noſtri Magiſtri *Ricardi Pace* Archidiaconi Dorceſtriæ Secretarii noſtri plurimùm confidentes,

Ipſum noſtrum verum & indubitatum Oratorem, Commiſſarium, Procuratorem, & Nuncium ſpecialem Facimus, Conſtituimus & per Præſentes Deputamus,

Dantes & Concedentes Ei, Tenore Præſentium, Auctoritatem, Poteſtatem, ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum præfatis *Dominis, Nobilibus, Gentibus, Communitate, & Cantonis*, & eorum quolibet, conjunctim & diviſim, ſolùm vel pro Nobis & Nomine noſtro, cum Sanctiſſimo Domino noſtro *Papa Leone Decimo*, & Sacratiſſimo Principe *Maximiliano Imperatore Romanorum* Fratre & Conſanguineo noſtro Cariſſimo, necnon, Illuſtriſſimo Principe, *Carolo Catholico Rege Caſtellæ, Legionis, Granatæ, Aragoniæ, &c. Archiduce Auſtriæ, Duce Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, &c. Comite Flandriæ, &c.* Conſanguineis noſtris Dilectiſſimis, ac cum

præfatis

A.D. 1516. Hen. 8.

præfatis *Dominis*, *Nobilibus*, *Gentibus*, *Communitate*, *& Cantonis*, & eorumdem *Papæ*, *Imperatoris*, *Catholici Regis*, *Dominorum*, *Gentium*, & *Communitatis*, & ipſorum *Cantonorum* quolibet, conjunctim & diviſim, eorumve Commiſſariis, Procuratoribus, & Deputatis ſufficientem in ea Parte Commiſſionem habentibus, de & ſuper perpetua Pace, Amicitia, Unione, & Confœderatione *inter Nos & Ipſos* Dominos *Elvetios*, & ſingulos Cantonos eorumdem qui ad id aſſentire voluerint, Hæredes & Succeſſores noſtros & ſuos, Regna, Patrias, Terras, & Dominia noſtra & ſua reſpectivè,

Necnon ſuper una Annua Largitione Portione ſive Proviſione, dictis Dominis *Elvetiis* conſtituendâ, & quotannis ſolvendâ,

Ac, pro ejuſdem Largitionis Portionis ſive Proviſionis Annua Solutione, Locis Diebus & Terminis ad hoc Limitandis & Aſſignandis, Nos tàm Nomine noſtro quàm Nomine præfati Præchariſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri *Caroli Regis Catholici &c.* Obligandi, Tractandi, Communicandi, Paciſcendi, Concordandi, & Concludendi, cum illis Pactis, Vinculis, Conditionibus, Obligationibus, Securitatibus, Juramentis in Animam noſtram, Literis, Clauſulis aliis neceſſariis, quibus dictus noſter Commiſſarius, Orator, & Procurator conſentiendum eſſe duxerit,

Ac ſuper hujuſmodi Conventis, Concordatis, & Concluſis dictis *Dominis*, *Nobilibus*, *Gentibus*, *Communitati*, & *Cantonis*, eorumve Commiſſariis, Procuratoribus, & Oratoribus, Literas validas & efficaces pro Parte noſtra Tradendi, aliáſque conſimilis effectûs & vigoris, quatenus eos tangit & concernit, ab Eiſdem Petendi & Recipiendi,

A.D. 1516. Hen. 8.

Et generaliter omnia & ſingula, quæ in prædictis & circa ea Nomine noſtro concordabunt, capitulabunt, jurabunt, firmabunt, & concludent, ac Illa Ratificabimus & nullo unquam tempore Revocabimus, nec contra ea aut eorum aliquod faciemus, vel quovis pacto veniemus;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum Gratum & Firmum habituros id totum & quicquid per dictum Oratorem, Commiſſarium, Procuratorem, Nuncium, & Deputatum noſtrum Actum, Geſtum, aut Factum fuerit in Præmiſſis, ſub Obligatione omnium Bonorum noſtrorum Patrimonialium & Fiſcalium.

In cujus rei Teſtimonium hiis Præſentibus Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Dat. *London*. Octavo Die Novembris, Anno Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Sextodecimo, Regni verò noſtri Octavo.

Per ipſum Regem.

Super Juramento per Regem Caſtellæ præſtando.

A.D. 1516. An. 8. H. 8. Franc. 8. H. 8. m. 8.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate Induſtria & providâ Circumſpectione Dilecti & Fidelis Conſiliarii noſtri Magiſtri *Cutberti Tunſtall* Vicecancellarii noſtri Angliæ quamplurimùm confidentes,

Ipſum noſtrum verum & indubitatum Commiſſarium, Ambaſſiatorem, Oratorem, Procuratorem, Deputatum, & Nuncium ſpecialem Facimus Conſtituimus & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes Eidem plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, Illuſtriſſimum Principem *Carolum Catholicum Regem* Fratrem & Nepotem noſtrum Cariſſimum Adeundi,

A.D. 1516.

Et Juramentum Corporale, tactis per eum Sacroſanctis Evangeliis, tàm pro Seipſo quàm pro Illuſtriſſima Domina Domina *Johanna Matre ſua* Chariſſima, de benè & fideliter Obſervando omnia & ſingula Capitula in Tractatu Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis, per Oratores noſtros & ſuos ſufficienter ad hoc auctorizatos, *Viceſimo nono Die Octobris* ultimò præterito, in *Civitate Londoniæ* convento, concordato, & concluſo, ab eodem *Catholico Rege* præſtari Petendi & Exigendi, ac ejuſdem Juramenti Præſtationi perſonaliter Intereſſendi, atque idem Juramentum ſic, ut præfertur, præſtari Videndi & Audiendi, ac etiam Notarios ut ſuper ejuſdem Juramenti Præſtatione Inſtrumentum ſive Inſtrumenta Publicum ſive Publica conficiant, ac Teſtes tunc præſentes ut ſuper eodem Teſtimonium perhibeant, Petendi,

A.D. 1516. Hen. 8.

tendi, Rogandi, & Requirendi, atque Inſtrumentum ſive Inſtrumenta deſuper confectum ſeu confecta Petendi & Requirendi,

Ac inſuper Literas noſtras Patentes, dicti Tractatûs Confirmatorias, Manu noſtrâ ſubſcriptas & Magno Sigillo noſtro ſigillatas, *dicto Regi Catholico*, ejúſve Commiſſario ſive Commiſſariis, ad hoc ſufficienter Auctoriſatis, Tradendi & Deliberandi, atque ab eodem conſimiles Literas Confirmatorias pro Parte ſua Petendi Requirendi & Recipiendi,

Cæteraque omnia & ſingula &c.

Promittentes, &c.

In cujus &c.

Per ipſum Regem.

Super Juramento Imperatoris.

A.D. 1516. *An.* 8. *H.* 8. *Ibid.*

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione Dilecti & Fidelis Conſiliarii noſtri *Roberti Wyngfeld* Militis pro Corpore noſtro *&c. ut ſupra.*

Sacratiſſimum *Maximilianum*, Divinâ Favente Clementiâ, *Imperatorem Electum* perſonaliter Accedendi,

Et Juramentum Corporale, tactis per Eum Sacroſanctis Evangeliis, de benè & fideliter Obſervando omnia & ſingula Capitula in Tractatu Pacis, Amicitiæ, Ligæ, & Confœderationis per Oratores noſtros & ſuos ſufficienter ad hoc auctoriſatos, *Viceſimo nono Die Octobris &c. ut ſupra.*

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi &c.

Promittentes, &c.

In cujus &c.

Per ipſum Regem.

Dux Urbini ad Regem.

A.D. 1516. *An.* 8. *H.* 8. *Bibl. Cotton. Vitell. b.* 3. *fol.* 102.

Sereniſſime ac Invictiſſime Rex & Domine Domine mihi Colendiſſime.

Tàm ex humaniſſimis Sereniſſimæ *Majeſtatis veſtræ* Literis, quàm ex Reverendo Domino *Epiſcopo Wigornienſi*, ipſius apud *Sanctiſſimum Dominum noſtrum* Oratore, intellexi quanta Benivolentia quantoque Amore eadem *Majeſtas veſtra*, nullo unquam Obſequio provocata, ſed potiùs ſuâ Humanitate & Clementiâ, Me complectatur & Servitorum ſuorum Numero ſuſcipere dignata ſit:

Quâ de re tanto affectus ſum gaudio ut dici ſcribi aut excogitari vix poſſit, præſertim quùm cogitaverim eandem *Sereniſſimam Majeſtatem veſtram* ſuis Officiis Beneficiiſque Me auctum honeſtatum quoque fore ſummoperè optare,

Cui, ſi non quas debeo, ſaltem quas poſſum, immortales Gratias ago, & cùm occaſio ſeſe obtulerit Me Fideliſſimum Devotiſſimumque ejus Servitorem *Sereniſſima Majeſtas veſtra* ſemper inveniet habebitque dum Spiritus hos reget Artus, & res ipſa ab effectu comprobabitur, ſicut ex eodem *Reverendiſſimo Domino Wigornienſi* ore latiùs intelliget, cujus Literis *Majeſtas veſtra* hac in Re fidem indubiam adhibere dignabitur, Meque eidem humillimè ex corde ſemper commendo.

Romæ, Viceſimo primo Die Decembris, Milleſimo Quingenteſimo Decimo ſexto.

Excellentiſſimæ Sereniſſimæ Majeſtatis veſtræ,

Humillimus ſuus,

LAURENTIUS MEDICIS DUX URBINI.

Dorſ.

Sereniſſimo Principi Invictiſſimo Domino Domino Henrico, Dei Gratiâ, Angliæ & Franciæ Regi &c.

Pro Cardinali Eborum, ſuper Lite, in Curia Romana pendente, de Poteſtatibus.

A.D. 1516. An. 8. H. 8. Bibl. Cotton. Vitell. B. 3. fol. 103.

Dilecte Fili Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Exponi Nobis nuper fecit Venerabilis Frater *Galfredus Epiſcopus Coventrenſis & Lichefeldenſis* quòd,

Cùm aliàs,

Lite in Romana Curia, coram Dilecto Filio Magiſtro *Johanne Antonio Trivultio* Capellano noſtro & Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditore, inter Eum & Dilectum Filium *Johannem Abbatem Monaſterii Sanctæ Vuerburge* Ordinis Sancti Benedicti, Conventrenſis & Lichefeldenſis Diœceſis, ſuper prætenſa Executione & prætenſo Jure, necnon Mitra, Baculo, & aliis Pontificalibus utendi, & Benedictionem elargiendi, Rebuſque aliis ex illorum occaſione, Indeciſâ pendente,

Pro Parte ipſius *Galfredi Epiſcopi* Literæ compulſoriales generales, prout, pro Juribus in Partibus extrahendis, fieri ſolet, obtentæ fuiſſent,

Et Nos, illas approbando, Compulſoribus ſeu Executoribus in illis Deputatis, per alias noſtras Literas, in forma Brevis, dediſſemus in Mandatis, ut contra *Abbatem* & quoſcumque alios, penes quos aliqua Documenta ad Cauſam hujuſmodi facientia reperirentur, ſi ad effectum ea tranſumptandi dare vel exhibere denegarent, ad Cenſuras & aliàs procederent,

Ac dicti Compulſores præfatum *Johannem Abbatem*, certa Documenta penes eum exiſtentia exhibere denegantem, Literarum prædictarum vigore, Excomunicationis Sententiâ Innodaſſent, & pro tali publicari & in Eccleſia nunciari feciſſent,

Quidam *Humfredus Bonner* Presbyter ſeu Clericus, inſtante & jubente præfato *Johanne Abbate*, in contemptum & deriſionem Apoſtolicæ Sedis, populo aſtante, Pulpitum publicè aſcendit, ac alta & intelligibili Voce exclamando, qualiter Ipſe eundem *Joannem Abbatem* abſolvebat & Abſolutum eſſe declarabat, dicere præſumpſit,

Et dictus *Johannes Abbas*, Sedem prædictam & Literas ab ea emanatas parvi pendendo, varia & diverſa Verba Contumelioſa contra Nuncium protulit,

Quare dictus *Galfredus Epiſcopus* Nobis humiliter ſupplicare fecit ut, A.D. 1516.

Cùm *præfatus Abbas* minus verè Se a Juriſdictione ordinaria Exemptum, & per aliquem Papam ejus Exceſſus puniri non poſſe prætendat, ac juſtum ſit ut pro hujuſmodi Contemptu Pœnam condignam non evadat, ne alii in partibus a Romana Curia remotis, in quibus Sedes Apoſtolica in maxima Veneratione habetur, inde Exemplum capiant & indies ſimilia vel deteriora in Dedecus dictæ Sedis facere præſumant,

Providere, ſuper hoc, Juſtitiæ miniſterio dignaremur;

Nos igitur, hujuſmodi ſupplicationibus Inclinati, Circumſpectioni tuæ per præſentes Committimus & Mandamus quatenus, vocatis *Johanne Abbate & Preſbytero* præfatis ac aliis evocandis, Cauſam & Cauſas, quas dictus *Galfredus Epiſcopus*, contra *Abbatem & Presbiterum* præfatos ac quoſcumque alios ſua intereſſe putantes, ſuper Contemptu, Vilipendio, ſeu Spreto Literarum Apoſtolicarum, & Verbis contumelioſis hujuſmodi, movere intendit, ſummariè & de plano audias, Cognoſcas, &, Partibus Juſtitiam miniſtrando, Fine debito termines & decidas, faciens quod decreveris per Cenſuram Eccleſiaſticam firmiter obſervari,

Nos enim Tibi *Abbatem & Presbyterum* præfatos ac omnes & ſingulos ſua intereſſe putantes Citandi, necnon Sententiam ſive Decretum, per Te forſan ferendum, ſub Cenſuris & Pœnis Eccleſiaſticis Exequendi, ac, in eventum non Paritionis, Cenſuras & Pœnas ipſas incurriſſe Declarandi, Illáſque Aggravandi, Reaggravandi, Interdicendi, Auxilium Brachii Secularis Invocandi, ac eoſdem juxta ipſorum Demerita arbitrio Puniendi, Corrigendi, & Caſtigandi, ac Pœnitentiam ſalutarem Injungendi, & alia Præmiſſis & circa ea neceſſaria Faciendi & Exequendi, plenam & liberam Facultatem Concedimus per Præſentes; non obſtantibus Præmiſſis ac Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis Cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris Die viceſimo ſe-

A.D. 1516. Hen. 8. cundo Decembris, Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo Sexto, Pontificatûs noſtri Anno Quarto.

F. Castilioneus.

A.D. 1516. Hen. 8. *Dilecto Filio Thomæ Tituli Sancti Cæciliæ Presbytero Cardinali Eboracenſi Apoſtolicæ Sedis Legato nato & Angliæ Primati.*

Inſtrumentum in quo verbatim repetuntur Articuli de Appunctuamentis Scotiæ.

A.D. 1516. An. 8. H. 8. Ex Autogr. HEnry, par la Grace de Dieu, *Roy d'Angleterre, & de France, & Seigneur d'Irlande,* a tous ceulx, qui ces preſentes Noz Lettres verront & orront, Salut & Dilection.

Savoir faisons que la ou certains Articles ont eſte conceuz, paſſez, & accordez par entre le Treſreverend Pere en Dieu, noſtre Treſcher & Treſfeal Conſeiller *Thomas Cardinal Archeveſque d'York,* Legat du Sainct Siege Apoſtolicque, Primat & noſtre Chancellier d'Angleterre, par noſtre ordonnance & commandement d'un Part; Et Hault & Puiſſant Prince noſtre Treſcher & Treaſme Couſin *Jehan Duc d'Albanye* d'autre;

Dont la Teneur de noſtre apres aultre s'enſuit.

Comme il ſoit ainſi que Hault & Puiſſant Prince *Jehan Duc d'Albanye* a envoye par devers Treſhault Treſexcellent & Treſpuiſſant Prince & noſtre Treſredoubte Souverain Seigneur *Henry,* par la Grace de Dieu *Roy d'Angleterre & de France, & Seigneur d'Irlande,* Son Lieutenant *Francois de la Fayecte* avec ſes Lettres de Credence ſur Luy & auſſi certains Articles, les quelz *le dit Duc d'Albanye* deſire eſtre promis paſſez & accordez par *le Roy* noſtre dit Souveraine Seigneur, & ce faict *le dit Duc* eſt en voulente & treſconſtant non pas ſeullement pour le Bien & Entrenement du Traicte & Abſtinence de Guerre prins, conclu, paſſe & accorde *entre le Roy* noſtre dit Souverain Seigneur, & Treſhault & Treſpuiſſant Prince *Jaques Roy d'Eſcoſſe,* ſon Nepveu, par ſes Orateurs, Commis & Depputez en ceſte partie, en date a *Londres* du Premier Jour de Juing, en ceſte preſente Annee *Mille, Cinq Cens, & Seize,* Eſtans par Luy auctoriſez ſuffiſaument par ſes Lectres de Commiſſion, Mais auſſi pour fermement eſtablir une perpetuelle Paix & Amytie entre les Royaumes d'Angleterre & d'Eſcoſſe, de venir & ſoy trouver en propre Perſone devers le Roy noſtre dit Souverain Seigneur, la quelle Credence & Articles ouyz & entenduz *Sa Haulteur* a donne Charge & Commandement expres a Nous *Thomas Cardinal Archeveſque d'York,* Legat du Sainct Siege Apoſtolicque, Primat & Chancellier d'Angleterre, de & en ſon Nom faire & donner Reſponce de ſon Voulloir, Plaiſir & Intention au *dit Duc d'Albanye* ſur le Contenu en chacun Point des diz Articles en la forme & maniere qui s'enſuit,

A.D. 1516. Et Premierement, ou *le dit Duc d'Albanye* deſire que le Traicte & Abſtinence de Guerre qui ſera entre iceulx Seigneurs Rois, & leurs Royaumes, ſoit inviolablement Tenu, Garde, Entretenu, & Obſerve entierement de Point en Point ſelon la forme & Teneur des dits Articles, & par manier qu'ilz ſoient & demeurent en leur Force & Vigueur, ſans povoir pretendre aucune Cauſe d'Infraction ou Rompture de la ditte Abſtinence de Guerre d'un Couſte ne d'autre, par quelque Moien que ce ſoit, durant le Temps promis & accorde par le dit Traicte qui *Commencera au Jour & Feſte de la Sainct Andre* dernier paſſe, *& Finera au Jour & Feſte Monſieur Sainct Jehan Baptiſte* lors prochain enſuivant, que l'on comptera *l'An Mille, Cinq Cens, & Dix ſept* Durant le quel Temps les Marchans des ditz Deux Royaumes pourront ſceurement aller, venir & frequenter les ungs avecque les autres tant par Mer, Eau doulce, que par Terre; & ſi aucunes Prinſes eſtoient faictes d'un Couſte ou d'autre, Elles ſeront Reparees & Radrecees par Ceulx & ainſi qu'il appartiendra;

Touchant ceſt Article, pour au tant que le Roy *noſtre dit Souverain Seigneur entend & apparoit le bon Vouloir, Deſire & Affection, que le* dit Duc d'Albanye *a de ſoy employer a la Pacification de tous Differends, & mectre a part toutes Scrupulles Occaſions & Cauſes de Debate & Hoſtillite, que auſſi d'eſtre Moien d'eſtablir perpetuelle Paix Amour & Amytie entre*

entre les dites deux Royaumes, & que conſidere le Temps preſix & limitte pour l'Abſtinence de Guerre par les dernieres Lettres de Reces eſt penſe eſtre bien Court parfaire & conclurre les Choſes devant dictes, le Roy *noſtre dit Souverain Seigneur eſt contant de Prolonger le dit Traicte & Abſtinence de Guerre juſques a la dit Feſte de Monſieur Sainct Jehan Baptiſte prochainement venant, durant le quel Temps les Marchans des ditz Deux Roiaumes pourront ſceurement aller venir & frequenter les ungs avec les autres tant par Mer Eau doulce, que par Terre; & ſi aucunes Prinſes eſtoient faictes d'un Coſte ou d'autre, Elles ſeront Repparees & Radrecees par ceulx & ainſi qu'il appartiendra.*

Item, *au Seconde Article* ou eſt dit qu'il eſt Accorde Traicte & Convenu entre les diz Seigneurs Rois, & leurs ditz Roiaumes, que le Traicte & Accord faict *a Londres* par *la derniere Dyete* qui a eſte Tenue par leurs Gens Commis & Depputez du dit *Premier Jour de Juing* en ceſte dit preſente Annee *Mille, Cinq Cens, & Seiz* dernierement paſſe, pour Abſtinence de Guerre juſques au jour *& Feſte de Monſieur Sainct Andre* auſſi derniere paſſee, eſt ſera & demoura en ſon vray & entier Effect durant le Temps de la Prorogation de la Treue & Abſtinence de Guerre, qui mainctenant eſt prinſe paſſee & accordee par ces Preſentes, Avec tous & chaſcuns les Points & Articles du dit dernier Reces ſans aucunement eſtre Attempte ou Innove contre ne au prejudice d'icelluy;

Le Roy *noſtre dit Souverain Seigneur eſt contant de paſſer & accorder ce dit Article.*

Item, quant *au Tiers Article* que *la Royne d'Eſcoſſe* pour ce qu'Elle Recouvrera ou aura Recouvere toutes ſes Bagues Meubles & autres Biens inſtamment ſans autre queſtion ainſi qu'il eſt dit & accorde par le dit Traicte, il eſt bien raiſonnable que les biens du Roy ſon Filz ſoient Renduz Reſtituez & Aſſeurez; a ceſte cauſe *la ditte Dame* ſera tenue Rendre Reſtituer & Bailler ce qu'Elle en aura eu, & qu'Elle en peult avoir de preſent, Moiennant juſte premie Teſmoignage ou Enſeignement, & en Luy faiſant apparoir de qu'Elle en aura eu; & auſſi au dit Seigneur *Roy d'Angleterre* ſon Frere, le quel tiendra le dit Affaire pour agreable ſans y faire reffuz ne difficulte aucune, Iceulx ſeront Renduz & Reſtituez dedans le Temps de la ditte Abſtinence de Guerre, ou Trois Mois apres, leur eſtre fait raiſonnablement & ſouffiſaument apparoir;

Le Roy *noſtre dit Souverain Seigneur eſt Contant & Agreable de paſſer & accorder ce dit Article*, la Royne *ſa Seur ayant toutes Choſes a Elle appartenant qui ſont comprins dedans les Lettres du dit dernier Reces.*

Item, touchant *au Quatrieſme Article*, que *le dit Duc d'Albanye*, ou autre ſon Lieutenant ou Commis qu'il laiſſera en Eſcoſſe ſera Tenu de tenir main a ce que la ditte *Dame Royne* puiſſe avoir plainement & paiſiblement la Joyſſance des Fruitz Prouffictz & Revenu de ſon Douaire durant le dit Temps, & y faire comme pour l'Affaire propre *du Roy* ſon dit Filz, entant qu'il appartient par Honneur Nature Droit Loy & Raiſon que le Revenuees de ſon Conjoinct Feeffement & Douaire Luy dovient eſtre paiez;

Le Roy *eſt ad ce Agreeable.*

Item, quant *au Cinquieſme Article* touchant le *Conte d'Angouz* Mary *de la ditte Dame Royne*, qu'il pourra aller & venir devers Elle en Angleterre ou la ou Elle ſera en ayant Conge de ceulx qui auront le Regnne Gouvernement & Adminiſtration du dit *Roy d'Eſcoſſe* & de ſon dit Roiaume pendant le dit Temps de l'Abſtinence de Guerre qui Luy ſera octroiee, Pourveu qu'il ne ſoit trouve Delinquant en aucune Choſe contre ne au Prejudice du Roy ſon Souverain Seigneur ne de ſon dit Roiaume;

Le Roy *noſtre dit Souverain Seigneur eſt contant de paſſer & accorder ce dit Article.*

Item, au *Sixieſme Article* eſt oultre ce Promis Paſſe & Accorde, que la ditte Dame *Royne d'Eſcoſſe* pourra franchement liberallement & paiſiblement aller avec tout ſon Train de Gens a Pie & de Cheval de quelque Nation ou Condition qu'ilz ſoient, Anglois, Eſcoſſois, ou autres, ou dit Royaume d'Eſcoſſe pour veoir & viſiter le dit Seigneur *Roy d'Eſcoſſe* ſon Filz, & illec ſejourner demourer & reſider, & ce fait s'en retourner a ſon bon Plaiſir & Voulloir ſoit ou Royaume d'Angleterre ou ailleurs, ſans ce qu'il ſoit fait mis ou donne aucune Deſtourbier ou Empeſchement tant a Elle que a ſon dit Train en Corps ne en Biens en quelque maniere que ce ſoit ou puiſt eſtre, ſans pour ce avoir aucun Sauf Conduit ou autres Lettres de Conge, & que ce dit Article accorde luy ſera auſſi vallable que quelconques Sauf Conduit fait en la plus ample & forme & maniere qui luy pourroit

A.D. 1516. Hen. 8. roit eſtre octroie tant pour Elle que pour ſon dit Train.

Item, au *Sixieſme Article*, qui eſt Appoincte que par les diz Seigneurs Rois leurs Roiaumes & Subgectz durant ce Temps & Terme de la dit *Sainct Andre* derniere paſſee a la dit Feſte de *Saint Jehan Baptiſte* ne pourront aucuns Rebelles, Malfaicteurs, ou Prodicteurs eſtre Receuz ne Recueilliz dedans leur Paiis, ne par leurs diz Subgectz Portez Favoriſez, ne leur eſtre donne Aide Faveur ne Confort en aucune maniere que ce ſoit; Et ou cas que par aucun ou aucuns de leurs dits Subgectz ilz feuſſent Entretenuz Retirez, Recellez, Aidez, Portex, ou Favoriſez en attemptant ſur le Fait & Contenu au preſent Article les diz Rebelles & Malfaicteurs ſeront Renduz & Renvoyez entre les Mains *du Roy leur Souverain Seigneur*, & a qui ilz ſont Subgectz: Et de ceulx qui auront Enfrainct le Contenu au dite preſent Article ſera faict telle Pugnition, que ce puiſſe eſtre Exemple a tous autres; a fin que le dit Article & Abſtinence de Guerre puiſſent myeulx eſtre Entretenuz Obſervez & Gardez, combien toutesfoiz qu'il ne puiſſe eſtre Dit ne Entendu que pour ceſte Cauſe ne autre quelle que ce ſoit le dit Traicte & Abſtinence de Guerre ſoient aucunement Rompuz;

Le Roy *noſtre dit Souverain Seigneur eſt bien contant de paſſer & accorder ce dit Article*.

Item, au *Septieſme Article*, s'il y a aucuns Atemptaz faiz durant le Temps de la ditte Abſtinence de Guerre, ilz ſeront redrecez ainſi qu'il appartiendra par Raiſon par les Gardiens & Depputez ordonnez quant a ce, & en la meilleure forme & maniere que faire ſe pourra, tout ainſi que les Anciennes Couſtumes & Ordonnances le portent & contiennent;

Le Roy *noſtre dit Souverain Seigneur eſt contant de paſſer & accorder ce dit Article ſelon ſon Contenu*.

Item, au *Huytieſme Article*, qui touche le Seuregarde du dit Seigneur *Roy d'Eſcoſſe* que cela demourra a l'advis de Meſſieurs de ſon Conſeil & Eſtatz de ſon Roiaume, pour y eſtre par eulx pourveu entierement ainſi qu'ilz verront eſtre a faire par Raiſon, & ſans ce que nul autre s'en entremecte ou Empeſche en aucune maniere durant le dit Temps;

Le Roy *noſtre dit Souverain Seigneur eſt contant de paſſer & accorder ce dit Article; Par ainſi que la ditte Proviſion puiſſe eſtre a la Sceurete du dit Roy d'Eſcoſſe, ſon Nepveu*.

Item, au *Neufuiſme Article*, qu'il eſt auſſi Appoincte & Accorde, que tous les autres Amis Affins ou Alliez de la *ditte Dame Royne*, a cauſe de Parentaige du dit *Conte d'Angouz*, ſon Mary, pourront aller venir ſejourner & retourner au dit Roiaume d'Eſcoſſe, & en leurs Maiſons a leur gre & voulloir & y faire comme bons & vraiz Obeyſſans Subgectz du dit Seigneur *Roy d'Eſcoſſe*, ſans faire Choſe qui ſoit contre & au Prejudice d'icelluy Seigneur ne de ſon dit Royaume; & ſi en ce Cas aucun ou aucuns d'iceulx eſtoient trouvez Deffaillains ou Delinquans, il en ſera faict Pugnition ſelon l'exigence des Cas, & comme des autres Subgectz du dit Seigneur ſeroit ou pourroit eſtre faict; A.D. 1516. Hen. 8.

La Majeſte Roialle du Roy *noſtre dit Souverain Seigneur eſt bien contant de paſſer & accorder ce dit Article en la forme & maniere qu'il eſt touche*.

Item, quant *au Dixiſme* Article, qui fait mention du contenu en l'Article du dernier Traicte & Abſtinence de Guerre de la Comprehenſion de la Paix faicte du dit Seigneur *Roy d'Eſcoſſe*, & de ſon dit Roiaume, par *le Roy Francois de France* avec le dit Seigneur *Roy d'Angleterre*; il eſt Accorde que le dit Articles comme il eſt contenu en l'Endenture & Lettre de Reces faicte *a Londres* au dit Traicte, & en ce que les Eſcoſſois ont Dit & Perſiſte n'avoir Rompu la ditte Comprehention, & Proteſte qu'elle demourroit en ſon Entier & en ſa Force & Vertu: & combien qu'il ait eſte conclud par les Commiſſaires d'un Couſte & d'autre, que la Reſolution de ceſte Matiere ſeroit Differee juſques a la *Premiere Dyete*; & que lors plus amplement comunicque la ditte Comprehenſion par le preſent Traicte demourra en ſon Entier, ſans ce que le dit Seigneur *Roy d'Eſcoſſe* ne ſon dit Roiaume s'en deppartent en maniere du Monde;

Touchant la dite Comprehenſion ſi elle a eſte Rompue ou Continue en ſa Force apres l'Acceptation d'icelle; le Roy *noſtre dit Souverain Seigneur eſt contant de mectre le Different d'icelle en ſurceance durant le Temps de ceſte Abſtinence de Guerre a preſente prinſe par ceſtes Lettres*.

A tous les quelz Articles precedens *le Roy* noſtre dit Souverain Seigneur s'eſt Accorde, & eſt Contant de les paſſer & accorder; Pourveu toutes foiz que par ce dite preſent Accord Riens ne ſera en Derrogation ne Prejudice du dernier Reces, Mais que icelluy demourra & continuera en ſa Force & Vigueur en chaſcun Poinct & Article ſelon qu'il eſt contenu en icelluy, ce dit preſent Accord non obſtant.

En Teſmoing des quelles Choſes Nous *Cardinal deſſuſdit* avons Signe ces ditz Articles de noſtre Main le xxiv jour du Mois de Juillet, l'An Mille, Cinq Cens, & Seize.

Ainſi Signe.

T. CARDINALIS EBOR.

Et apres y avoit emprainct Ung Signet du dit R^{me} Cardinal.

Tous les quelz Articlez ainſi & par la forme & maniere qu'ilz ont eſte conceuz entre noſtre dit Treſfeal Conſeiller *le Cardinal d'York*, & noſtre dit Couſin *le Duc d'Albanye*, avons en conſideration des Choſes deſſuſdites Paſſe, Approuve, Ratiffie, Conferme, & Accorde, & par ces meſmes Preſentes Paſſons, Approuvons, Ratiffions, Confermons, & Accordons; Promectans en Parolle de Roy ſoubz noſtre Foy & Honneur, les tenir & avoir Agreeables Fermes & Eſtables durant le Temps de la ditte Abſtinence de Guerre qui Commencera le dit Jour & *Feſte de Sainct Andre* derniere paſſee, avant la Date de ces dites Preſentes; Et finera a la *Feſte de Sainct Jehan Baptiſtre* prochaine enſuivante en l'An quæ l'on Comptera *Mille Cinc cens & Dix ſept*. Et combien que dedans le Premier Article de ce dit preſent Livre mainctenant par Nous Conferme & parcy devant Paſſe, Conclud, & Accorde entre icelluy noſtre Treſfeal Conſeiller *le Cardinal d'York*, & noſtre dit Couſin *le Duc d'Albanye*, la Prorogation de la Treue & Abſtinence de Guerre eſt Enlargye juſques a *la Feſte de Sainct Jehan Baptiſte* prochainement venant, & non en plus oultre; Nous conſiderans que au temps que le dit Accord & Agreement fut fait entre les *diz Cardinal & Duc*, le dit Temps eſtoit lors pence eſtre aſſez ſouffiſant & compectant pour plus avant ordonner toutes Matieres Deppendantes en Differend & Queſtion entre les dits Deux Roiaumes; Neantmoins en tant que le dit Temps eſt mainctenant fort avance & treſcourt, & que Nous reduſons a memoire que le Temps d'Yver eſt ores aproche le quel ne ſeroit pas fort plaiſant ne commodieulx a Commiſſaires de Travailler & Aſſembler pour tel Proupos & Affaire, a ceſte Cauſe & pour ce que Nous avons Eſgart & Conſideration, tant a l'Honneur Bien & Sceurete de noſtre dit Frere & bon Nepveu *le Roy d'Eſcoſſe* en ſa Mynorite & tendre Aige, que auſſi pour le Repoz & Continuation de ferme Paix, Union, Concorde, & Tranſquilite entre le dites Deux Roiaumes, & les Subgectz d'icelx, & pour declairer noſtre benyvolente Intention en ce, Percevans auſſi par la Demonſtration apparente, que le *dit Roy d'Eſcoſſe* noſtre bon Nepveu, & noſtre dit Couſin *le Duc d'Albanye*, & ſemblablement *les Eſtatz du dit Roiaume d'Eſcoſſe* ſont bien & vertueuſement Inclinez a la Continuation & Eſtabliſſement de la ditte Paix; & plus voulentiers en conſideration de l'Inſtance Requeſte & deſir a Nous faicte par Treſhaulx & Treſpuiſſans Princes noz Treſchers & Treſamez Freres les Rois *les Rois de Caſtille & de Dennemarke*, les quelz Nous ont deſire par leurs Lettres, que voulſiſſions eſtre Contans & Agreeable a la Prorogation de la ditte Treue & Abſtinence de Guerre pour le Space d'Un An entier, Avons Prolonge & par ces dites Preſentes Eſlargiſſons & Prolongeons la dite Treue & Abſtinence de Guerre avec tous & chaſcuns les Poincts & Articles du dit dernier Reces pour le Terme & Eſpace d'un An entier, a Commencer a *la ditte Feſte de Sainct Andrieu* derniere paſſee avant la Date de ces dites Preſentes, a Durer juſques *a la Feſte de Sainct Andrieu* en l'An que l'on comptera *Mille, Cinq Cens, & dix Sept*, que fait Ung An entier: Non Acceptans par ces dites noz Lettres de Confirmation la ditte Comprehenſion eſtre en ſa Force; la quelle Treue & Abſtinence de Guerre, avec tous & chaſcuns les Articles deſſus ſpeciffiez & declarez en ceſtes noz Lettres de Confirmation, Nous entretiendrons & ferons inviolablement Entretenir Obſerver & Garder par noz Roiaume Paiis Terres Seigneuries & Subgects le dit Temps durant ſans aucunement aller ne venir au contraire.

En Teſmoign de quelles Choſes Nous avons faict mectre & appouſer noſtre Grant Seau.

Donne en noſtre *Chaſteau de Windeſore*, le Dernier Jour de Decembre, l'An de Grace Mille Cinq Cens & Seize, & de noſtre Regne le Huitieſme.

Sub Magno Sigillo de Cerâ albâ pendente a duplici Caudâ Pergamenæ.

Bulla pro Expeditione contra Turcas.

☞

A.D. 1517. *An.* 8. *H.* 8. *Ex Origine.*

LEO EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei*, Dilecto Filio *Nicolao de Sconberg* de Alemania, Ordinis Prædicatorum Profeſſori, Familiari noſtro Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Ad Aures noſtras pervenit nonnullos *Reges & Principes* Chriſtianos de proximo convenire debere pro Tractandis utilibus Rebus Chriſtianam Religionem concernentibus, ſperantes hoc a Domino factum eſſe hoc potiſſimùm tempore, quo publicâ Famâ perlatâ, non ſine Animi noſtri Moleſtiâ, intelleximus Turcarum Tyranni Res proſperè ſucceſſiſſe, ac deſiderantes, quantum in Nobis eſt, ut tanto imminenti Periculo provideatur, Occurrentibuſque aliquibus inter eoſdem *Reges & Principes* neceſſariò tractandis, in quibus Auctoritas noſtra eſſe poterit plurimùm oportuna,

Nos igitur, de tuâ Diſcretione ſpecialem in Domino fiduciam obtinentes, ac ſpem gerentes indubiam quòd Ea, quæ Tibi circa Præmiſſa duxerimus committenda, Voles & Scies ad Noſtrum, & Sedis Apoſtolicæ Honorem, pro Sanctæ etiam adverſus Turcas Expeditionis Commodo & Utilitate fideliter & ſtudioſè promovere, ac cum omni Integritate laudabiliter exequi, prout eidem Diſcretioni tuæ expedire videbitur (videlicet) in Loco ſeu Locis in quo vel quibus alius, ſeu alii noſtri & dictæ Sedis Nuncius ſeu Nuncii fuerint,

A.D. 1517.

Tibi unà cum Illo, vel Illis duntaxat, in aliis verò Locis ubi Nuncius, ſeu Nuncii noſtri hujuſmodi non fuerint, Tibi ſoli noſtro & dictæ Sedis Nomine cum dictis *Regibus*, *Principibus*, & quibuſvis *Dominis*, *Communitatibus*, & *aliis Perſonis*, ac eorum Procuratoriis Nominibus, Pacem & Concordiam, ac Ligas Unionis, & alias quaſcunque Confœderationes, quocunque Titulo, ſeu quavis Denominatione vocentur, ac etiam Obligationes, Compoſitiones Ineundi, ac quæcunque Pacta & Obligationes, & generaliter omnia alia & ſingula, in & circa Præmiſſa neceſſaria ſeu quomodolibet oportuna, Faciendi, Ordinandi, Exequendi, Statuendi, Procurandi, & Diſponendi, etiam ſi talia forent quæ ſub hujuſmodi Generalitate comprehendi non viderentur, ſed Mandatum exigerent magis ſpeciale, necnon ſuper Concluſis unum vel plura Publica Inſtrumenta, cum Clauſulis & Capitulis oportunis, confici & fieri ſemel & pluries, ac quotiens cognoveris oportere, Faciendi, ita quòd illa jure plenè ſubſiſtant ſi, infra Tres Menſes a Die Contractûs per Te & dictos Nuncios cum Regibus & aliis prædictis firmati computandos, per Nos Approbata & Ratificata fuerint, plenam & liberam Auctoritate Apoſtolicâ, Tenore Præſentium, modo præmiſſo, ut præfertur, Concedimus Facultatem; Non obſtantibus in contrarium facientibus quibuſcunque.

Dat. *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo ſexto decimo, Non. Januar. Pontificatûs noſtri Anno quarto.

BEMBUS.

Super Plicam,

THO. DE BUNS.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filo Canabeo.

Quidam Articuli concluſi inter Ducem Albaniæ Protectorem Scotiæ & Henricum Octavum Angliæ Regem.

A.D. 1517. *An.* 8. *H.* 8. *Ex Autogr.*

JACQUES, par la Grace de Dieu, *Roy des Eſcoſſoys*, a tous ceulx qui ces preſentes Lettres verront ou orront, Salut.

SAVOIR FAISONS que la ou certaines Articles ont eſte conceuz paſſez & accordez par entre noſtre Treſcher & Treſame Couſin & Tuteur *Jehan Duc d'Albanye* Gouverneur de noſtre Roiaume depar Nous d'une Part, & Treſreverend Pere en Dieu *Thomas Cardinal Archeveſque d'York*, Legat du Sainct Siege Apoſtolicque Primat & Chancelier d'Angleterre, par Commandement & Ordonnance de Treſhault & Treſpuiſſant Prince & noſtre Treſcher Frere & Oncle *le Roy d'Angleterre* d'autre,

A.D. 1517.
Hen. 8.

La Teneur des quelz Articles, ſignez par le dit Cardinal Chancelier, de mot a mot s'enſuit,

COMME il ſoit ainſi que Hault & Puiſſant Prince *Jehan Duc d'Albanye &c. ut ſupra ultimo Decembris.*

Tous les quelz Articles precedens, & par la forme & manier qu'ilz ont eſte paſſez & accordez par le *dit Cardinal* ſoubz ſon Signe & Subſcription manuel, & par le Commandement du Roy noſtre dit Frere & Oncle ſon Maiſtre, Nous avec le Conſentement & Advis de noſtre *dit Couſin & Tuteur* & Gouverneur de noſtre Royaume & Eſtatz d'iceluy, avons Ratiffiez, Approuvez, Paſſez, & Accordez, & par ces meſmes Preſentes Ratiffions, Approuvons, Paſſons, & Accordons; Promectant en Parolle de Roy ſoubz noſtre Foy & Honneur les tenir & avoir Agreablez Fermes & Eſtables durant le Temps de la ditte Abſtinence de Guerre, qui Commencera *le Jour & Feſte de Sainct Andre* derniere paſſee avant la Date de ces diz Preſentes, & finera a la Feſte de la Nativite de *Sainct Jehan Baptiſte* prouchainement enſuivant, en l'An que l'on comptera *Mille Cinq Cens Dix ſept.*

Et combien que, dedans le Premier Article de ce dit preſent Liure, mainctenant par Nous Conferme & parcy devant Conclud Paſſe & Accorde, entre icelluy noſtre *dit Couſin & le dit Cardinal d'York*, la Prorogation de la Treue & Abſtinence de Guerre eſt Eſlargie juſques a la Feſte Monſieur *Sainct Jehan Baptiſte* prochainement venant, & non en plus oultre:

A.D. 1517.
Hen. 8.

Nous conſiderans que au Temps que le dit Accord & Agreement fut fait entre noſtre *dit Couſin & le dit Cardinal* le dit Temps eſtoit lors penſe eſtre aſſez ſuffiſant & competant pour plus avant ordonner de toutes Matieres Dependentes & Differant & Queſtious entre les ditz Deux Roiaumes,

Neantmoings en tant que le dit Temps eſt mainctenant fort avance & treſcourt & que Nous reduyſons a memoire que le Temps d'Iver eſt mainctenant en main, le quel ne ſeroit Plaiſant ne Comodieux a Commiſſaires de Travailler & s'Aſſembler pour tel Propoz & Affaire; A ceſte Cauſe & pour le Repoz & bonne Continuation de ferme Paix, Unyon, Concorde, & Tranſquilite d'entre les ditz Deux Roiaumes & les Subgectz d'iceulx; & pour les Raiſons alleguees par noſtre dit Treſcher Frere & *Oncle le Roy d'Angleterre*, tant pour l'Amour . . . .

. . . .

. . . .

. . . .

En Teſmoing des quelles Choſes a ces dites Preſentes avons faict mectre noſtre Grant Seel.

Donne en noſtre *Ville d'Edinbourg* le Huitieſme Jour de Janvier, l'An de Grace Mille Cinq Cens & Seixe, & de noſtre Regne le Quatrieſme.

JEHAN.

Sigillo avulſo.

De Procuratore, pro Rege, in Tornaco & Territorio ejuſdem, conſtituto.

A.D. 1517.
An. 8. H. 8.
Franc. 8.
H. 8. m. 6.

NOS *Henricus*, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ Civitatiſque Tornacenſis* cum univerſis Territoriis ejuſdem, Tenore Præſentium, NOTUM FACIMUS UNIVERSIS quòd,

In omnibus Cauſis,

Nos, Perſonam Statumque noſtros, Jura quoque Prærogativas, Privilegia, Præeminentias, & Regalia noſtra, in Civitate noſtra Tornacenſi prædictâ, Territorioque ejuſdem, Nobis ſubjectis, qualitercumque ac quoquo modo concernentibus,

A.D. 1517.

Coram Sanctiſſimo in Chriſto Patre & Domino noſtro *Leone Papa Decimo*, Delegatove aut Delegatis, Executore ſeu Executoribus, ab eodem Domino noſtro Subdelegato vel Subdelegatis, Subexecutore vel Subexecutoribus ab eiſdem, vel eorum aliquo, Deputato vel Deputatis, atque impoſterùm Deputando ſeu Deputandis, necnon coram quibuſcumque Judicibus Ordinariis, illorumve Delegatis, qualemcumque Juriſdictionem Poteſtatem ſeu Notionem habentibus, & præcipue coram Venerabili Patre *Abbate Monaſterii Sancti Bartholomæi de Eccoute* in

A.D.1517. Hen. 8.

in Bruggys Tornacenſis Diœceſis Subdelegato vel Subexecutore Venerabilis Viri Domini *Leonis* Officialis Pariſienſis Judicis ſeu Executoris Apoſtolici prætenſi, motis ſive impoſterùm movendis,

Dilectum & Fidelem noſtrum *Ricardum Sampſon* Legum Doctorem noſtrum verum legittimum & indubitatum Procuratorem, Actorem, Negotiorumve Geſtorem Nominamus, Facimus, Ordinamus, & Conſtituimus per Præſentes,

Damuſque & Concedimus eidem noſtro Procuratori Poteſtatem generalem & Mandatum ſpeciale pro Nobis & Nomine noſtro, necnon pro Subditis & Subjectis noſtris, in dictis Civitate ac Territorio Agentibus, quatenus Noſtrâ intereſt ſeu intereſſe poterit, Comparendi, præfatum Venerabilem Patrem *Abbatem* alioſque quoſlibet Judices Executores vel Subexecutores qui de jure recuſari poterint Recuſandi, vel in eoſdem Conſentiendi, Agendi, Defendendi, Excipiendi, Replicandi, Duplicandi, Triplicandi, Libellum ſive Libellos aliaſve quaſcumque Petitiones ſive Materias Offerendi Proponendi & Dimittendi, Litem ſive Lites Conteſtandi conteſtarique Videndi, Ponendi, Articulandi, ponique & articulari Videndi, Poſitionibus & Articulis Reſpondendi, Juramentum tàm Calumniæ quàm Veritatis Dicendi, necnon aliud quodvis liciti Sacramenti Genus in Animam noſtram præſtandi Subeundi atque Jurandi, Crimina & Defectus Obiciendi, Objectaque Probandi, eademque ex adverſo Objecta vel Obicienda Refellendi, Statûs noſtri Reformationem atque in integrum Reſtitutionem Damnaque Expenſas & Intereſſe taxari Petendi, Abſolutionis ac Relaxationis Beneficium a quibuſcumque Suſpenſionis Excommunicationis vel Interdicti Sententiis, a Jure vel Homine latis vel ferendis, ſimpliciter vel ad Cautelam, Petendi Recipiendi & Obtinendi, Teſtes, Literas, Inſtrumenta, ac alia quæcumque Probationum Genera Producendi ac Exhibendi, Productaque & Exhibita ex Adverſis Reprobandi & Impugnandi, necnon in Cauſis Concludendi concludique Videndi, Sententias tam Interlocutorias quàm Diffinitas ac quæcumque directa ferri interponi & promulgari Petendi & Audiendi, ab eiſdemque Provocandi & Appellandi, Provocationes & Appellationes hujuſmodi Notificandi, Intimandi, Proſequendi, aut Finiendi, Apoſtoloſque Petendi ac Recipiendi, alium vel alios Procuratorem ſeu Procuratores vice & loco ſui, prout viſum ſibi fuerit, Subſtituendi, Subſtitutumque & Subſtitutos hujuſmodi Revocandi, & Procuratoris Officium in Se Reaſſumendi Continuandi & Occupandi, quoties ei expedire videbitur,

Et generaliter omnia alia & ſingula Faciendi, Agendi, Excercendi, & Expediendi quæ in Præmiſſis & circa ea vel aliquod illorum quoviſmodo neceſſaria fuerint & oportuna, tametſi Mandatum de ſe magis exigant ſpeciale quàm ſupra expreſſum eſt:

Præterea Notum ſit Nos *Henricum Regem & Dominum antedictum* promittere Ratum Gratum & Firmum, perpetuis futuris Temporibus, habituros totum & quicquid dictus noſter Procurator Subſtitutuſve aut Subſtituendus, Subſtitutive aut Subſtituendi ab eodem, in Præmiſſis vel aliquo Præmiſſorum, fecerit ſeu fecerint, Judicio quoque ſiſti & Judicatum ſolvi ſub Hypoteca & Obligatione Dominii noſtri dictorum Civitatis & Territorii noſtri ejuſdem, quâ in parte Cautionem exponimus per Præſentes.

In cujus Rei Teſtimonium Sigillum noſtrum Magnum Præſentibus appendi juſſimus.

Dat. in *Palatio noſtro de Grenewyche*, Roffenſis Diœceſis, Duodecimo Die Menſis Januarii, Anno Domini ſecundùm Curſum & Computationem Eccleſiæ Anglicanæ Milleſimo Quingenteſimo Sextodecimo.

Per ipſum Regem.

De Treugis, per Ducem Albaniæ captis, Approbatio Scotorum.

To the Richt Excellent Prince Johanne Duc of Albany *Erle of Marche Mar and Gariauch, Lard of Man and Annandirdale, Tutour Legittime to Oure Soverane Lord the Kingis Grace, Gouvernoure and Protectour of his Realme.*

A.D. 1517. *An.* 8. *H.* 8. *Ex Autogr.* A.D. 1517.

WE underwrittin Spirituall Temporale and Commiſſionaris of Burrowis Repreſenting the Thre Eſtatis of Scottland, Honour Fidelite and Service.

The Abſtinence of Weir, laitlie paſſit and concludit be *zoure Grace* for the parte of this Realme, and be the maiſt Reverend *Archbiſhop of Zork*, Chancellare and Cardinale of Inglannd and Legate of the Sege Apoſtolicque, in the Name of the Richt Hie Richt Excellent and Mychty Prince *Henry King of Inglannd*, and under his Hienes Grete Seill Ratifyt, to endure and be obſervit unto the nixt Sainct Androis Day, in the Zere of God Ane Thouſand Five Hundreth and Sevintene, red ſene and be Ws ripely underſtandin,

In conſiderationn that the Auctorite Riall of this Realme, throw Minorite of Oure Soverane, is in zoure Hanndis Tutour and immediate Succeſſoure to the King and Crowne, and that ful and liberale Adminiſtration, upon all and ſundry materis concernyng the King and his Realme, is deferrit be the Electionn of the hale Body of this Realme to zoure Adminiſtration and in Parliament be the Thre Eſtatis auctoriſate,

In quhilkis ze have ſa uſit zoure ſelf tuiching the ſaid Tutelll and Regiment of Oure Soverane Lord his Realme and Commone Weill thareof, baitht within this Realme and outwith the ſammyn,

That We hald and reputis the Auctorite Riall in all thingis weill excercit, and in ſpeciall the forſaid Abſtinens of Weiir, paſſit concludit and approbate by the Kingis Hienes of Ingland as ſaid is,

And for Oure parte confeſſis Ws obliſt to Obſervation of the ſammyn Abſtinens takin tretit and concordit be zoure Grace, havand the Power and Auctorite Riall of this Realme, and ſall obſerve and keip the ſammyn in all and ſundry Articles and Pointtis contenit thairintill,

And, in Takin of this Oure Conſent and Obliſſing of Ws heirintil, We of ſuperabundance have affixt to thir Preſentis Oure Selis at *Edinburgh* the twentieth Day of Januare, the Zere of God Ane Thouſand Five Hundreth and Sextene Zeris.

Sigilla deſiderantur.

De Reſtitutione Temporalium Herefordenſis.

A.D. 1517. *An.* 8. *H.* 8. *Pat.* 8. *H.* 8. *p.* 2. *m.* 15. A.D. 1517.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Herefordiæ ac Marchiis Walliæ eidem Comitatui adjacentibus, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex*, nuper vacante Sede Eccleſiæ Cathedralis Herefordenſis, per Mortem ultimi Epiſcopi Loci illius, Perſonam Fidelis Clerici ac Conſiliarii noſtri Magiſtri *Caroli Bothe* Legum Doctoris ejuſdem Eccleſiæ Electi in ipſius Eccleſiæ Epiſcopum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis inde directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd *idem Electus* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratioſè,

Cepimus Fidelitatem ipſius *Electi*, & Temporalia Epiſcopatûs illius, prout moris eſt, reſtituimus eidem;

Et ideo Tibi Præcipimus quòd eidem *Electo* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Balliva tua, ſine dilatione, Liberes in forma prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet.

A.D. 1517. Hen. 8.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo nono Die Februarii.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub eadem Data; videlicet,

Eſcaetori Regis in Com. Salop. ac Marchiis Walliæ eidem Comitatui adjacentibus.

Eſcaetori Regis in Comitatu Glouceſtriæ ac Marchiis Walliæ eidem Comitatui adjacentibus.

Eſcaetori Regis in Com. Wilteſ.

Dilecto ſibi Majori Civitatis ſuæ Londoniæ *ac Eſcaetori ſuo in eadem Civitate.*

Et Mandatum eſt Militibus, Liberis Hominibus, & omnibus aliis Tenentibus de Epiſcopatu prædicto quòd *eidem Electo*, tanquam Epiſcopo & Domino ſuo, in omnibus, quæ ad Epiſcopatum prædictum pertinent, Intendentes ſint & Reſpondentes, in omnibus prout decet.

In cujus &c.

Teſte ut ſupra.

Literæ Recommendatoriæ.

A.D. 1517. *An.* 8. *H.* 8. *Franc.* 8. *H.* 8. *m.* 1.

REX UNIVERSIS & SINGULIS, Chriſtianis Regibus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Nobilibus, Proceribus, Dominis, Capitaneis, Caſtellanis, Conſtabulariis, Gubernatoribus Civitatum, Caſtellorum, Villarum, Arcium, Præfectis, Cuſtodibus & Scrutatoribus Portuum, Pontium, Paſſagiorum, & Diſtrictuum, ac omnibus aliis quibuſcumq; Dominis tàm Eccleſiaſticis quàm Secularibus, cujuſcumque Statûs, Gradûs, Ordinis, Dignitatis, Præeminentiæ, vel Conditionis exiſtant, necnon & eorum Officiariis ſive Locatenentibus, cunctis denique aliis Benivolis Alligatis & Confœderatis noſtris, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm, Dilecti & Fideles Subditi noſtri, *Johannes Raſtel*, *Ricardus Spicer*, & *Willielmus Howtyng*, Cives Civitatis noſtræ Londoniæ in Anglia, pro certis Negotiis noſtris & ſuis expediendis, ad longinquas Mundi Partes, de Regno noſtro Angliæ remotas, ſe transferre proponunt,

Univerſitates veſtras multipliciter honorabiliter & quemlibet veſtrûm cum omni cordis affectu obnixè rogamus & obteſtamur, quatenus eoſdem *Johannem*, *Ricardum*, & *Willielmum*, cùm Ipſi vel aliqui eorum per Regna, Dominia, & Poteſtates veſtras ſeu alicujus veſtrûm ſeu alibi tranſire contigerit, Intuitu noſtro & ſpeciali Precum noſtrarum Interventu, habentes eos cum Familiaribus ac omnibus aliis Perſonis quibuſcumque, in alicujus eorum Navibus Vaſis transfretantibus ſive in alicujus eorum Conſortio exiſtentibus, cum Bonis, Navibus, Vaſis, Batellis, Cimbis, Armis, Inſtrumentis bellicis, ſeu Armamentis & Rebus ſuis quibuſcumque, tàm per Terram quàm per Mare & Aquas dulces, cum favore recipiatis, & inibi morari & expectari, ſeu per veſtras Civitates, Terras, Opida, Caſtra, Villas, Pontes, Portus, Paſſus, Flumina, & Loca quæcumque vel alibi, cum Bonis ſuis ſupradictis, Die Nocteque, tàm Terra quàm Mari, benignè recipiatis, & per eaſdem Juriſdictiones veſtras, cùm ſibi placuerint, tutè liberè & expeditè, ſine Solutione alicujus Dacii, Pedagii, Paſſagii, Vectigalis, Gabelli, aut aliquâ Aperitione Manticarum, Literarum, Fardellorum, Bulgearum, Armamentorum, ſeu Arneſiorum vel aliorum Præmiſſorum, aut aliquo alio Scrutinio in hac parte fiendo, ac ſine cujuſvis Oneris Exactione, & abſque omni prorſus Impedimento ſive Perturbatione, ire & redire permittatis,

A.D. 1517.

Necnon ſalvum & ſecurum Conductum eis, ſi neceſſe fuerit, rationabilibus Sumptibus ſuis provideatis,

Non inferentes eis nec eorum alicui quomodolibet ſeu inferri permittentes, in Corporibus ſeu Bonis eorumdem, aliquod Dampnum, Impedimentum, Violentiam, Injuriam, Moleſtiam, ſeu Gravamen, quin potius, ſi egeant, Eis in eorum Agendis Conſilium Auxilium & Favorem impartiri noſtrâ Cauſâ dignemini:

Ad hæc, ſi quid eiſdem, vel cuiquam eorum ex ſuis, Injuria & Moleſtiave in Corporibus aut Bonis illatum fuerit, id Eis vel Ei noſtris Precibus & Amore reformari confeſtim emendarique curetis, Offerentes Nos pariter in Subditos veſtros aut quemlibet veſtrûm, qui ad Regna Dominia ſive Juriſdictiones noſtras ſe contulerint, gratioſiſſimos ſemper futuros:

A.D. 1517. Hen. 8.

Vobis inſuper univerſis & ſingulis Vicecomitibus, Majoribus, Ballivis, Cuſtumariis, Cuſtodibus & Scrutatoribus Portuum Maris & aliorum Locorum Maritimorum, Officiariis, Miniſtris, Ligeis, Vaſſallis, & Subditis noſtris quibuſcumque ſub Obedientia noſtra, tàm citra quàm ultra Mare conſtitutis, quantum ad Vos ſeu quemlibet veſtrûm pertinet aut pertinere poterit, Injungimus Præcipimus, & diſtrictè Mandamus quatenus antedictos *Johannem*, *Ricardum*, & *Willielmum*, in Præmiſſis, per Regna, Dominia, Poteſtates, & Juriſdictiones noſtras quaſcumque, cum ſuis Marinariis Servitoribus & Familiaribus ſuis, necnon Bonis ſuis ſupradictis, Manuteneatis protegatis & defendatis:

Non inferentes eis, ſeu, quantum in Vobis eſt, ab aliis inferri permittentes Injuriam, Moleſtiam, Dampnum, Violentiam, Impedimentum aliquod, ſeu Gravamen in aliquo Præmiſſorum; quinimmò, ſi quid Moleſtiæ, Injuriæ, Perturbationis, vel Gravaminis Eiſdem vel eorum cuipiam, in Bonis Miniſtris aut Rebus, ut præmittitur, illatum fuerit, id ſine dilatione debitè corrigi & reformari faciatis.

In cujus &c.

Dat. ſub Magno Sigillo noſtro apud *Palatium noſtrum Weſtm.* Quinto Die Martii.

De Protectione.

A.D. 1517. An. 8. H. 8. Ibid. m. 7.

J*Ohannes Baptiſta* nuper Mercator de Janua, aliàs dictus *Johannes Baptiſta de Grymalds* nuper de Janua Mercator, aliàs dictus *Johannes Baptiſta de Grymalds* nuper de Londonia, aliàs dictus *Johannes Baptiſta de Grymalds Indigena*, ſeu quocumque alio Nomine ſive Additione Nominis *idem Johannes* cenſeatur, qui in Obſequio Regis, in Comitiva Prædilecti & Fidelis Conſiliarii Regis *Ricardi Wyngfeld* Militis Deputati Regis Villæ ſeu Caſtri Regis Caleſii ac Merchiarum ejuſdem, ſuper ſalva Cuſtodia Vitellatione & Defenſione Villæ & Caſtri Regis prædictorum, profecturus eſt, ibidem in eodem Obſequio Regis moraturus, habet Literas Regis de Protectione (cum Clauſula *volumus)* per unum Annum duraturas.

Præſentibus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo Die Martii.

Per Breve de Privato Sigillo.

A Populo Helvetico Litera de Gratiis.

CHRISTIANISSIMA REGIA MAJESTAS.

A.D. 1517. H. 8. m. 8. Bibl. Cotton. Vitell. b. 3. fol. 137.

POST devotiſſima Sacrarum Oſcula Manuum.

Satis mihi fuit ante Notum quantum hic POPULUS HELVETICUS *Majeſtati veſtræ Chriſtianiſſimæ* deditus fuit propter ſingularem ipſius Benivolentiam & Liberalitatem, quas in ipſâ Natio hæc experta eſt, quarum optimè eſt Memor.

Sed incredibile dictu eſt quantum ſibi & qualem Benivolentiam, per totam hanc Patriam, *Majeſtas veſtra* Invictiſſima nunc comparavit, poſtquam illas proximas ſuas huc ſcripſit Literas; ex quibus manifeſtè patet Elvetiis ſe nullum præter *Majeſtatem veſtram* fidelem habere Amicum; quod ante Eis conſtare quoque videbatur, quùm tàm humanum Reſponſum darent, in publica ſua Dieta, Reverendo Domino *Ricardo Paceo*, Majeſtatis veſtræ apud ipſos Oratori omnium gratiſſimo; affirmantes Se nunquam fore Inmemores Beneficiorum ipſius *Chriſtianiſſimæ Majeſtatis veſtræ* in Nationem ſuam collatorum, nec unquam Perſonæ ipſius aut Coronæ Angliæ defuturos, ut omittam illud quod nec patientur Milites ſuos contra *Majeſtatem veſtram* Arma unquam geſtare.

A.D. 1517.

Ego *(Chriſtianiſſima Majeſtas)* non poſſum non vehementiſſime gaudere de hac mutua Benevolentia inter ipſam & hanc Nationem, quæ in Armis eſt Valentiſſima, licet aliàs ſit planè Ruſtica.

Nam cùm video Gallos Criſtas ita erigere, ut maximâ fraude uſi Eccleſiam Dei & Chryſti Vicarium iterum aggredi conati ſint, neſcio unde adverſus hæc Mala petendum ſit Auxilium, niſi a *Majeſtate veſtra Chriſtianiſſima* & iſtis, qui ejus Nutui, datâ occaſione, haud dubiè erunt paratiſſimi.

Nobis,

A.D. 1517. Hen. 8. Nobis, qui hic *Sanctiſſimi Domini noſtri* Negotia agimus, Literæ ab Hoſtibus quottidiè intercipiuntur; ita ut nihil certi poſſimus intelligere a Sanctitate ejus: Famâ autem & ex Nunciis, hinc inde venientibus, nihil Boni intelligimus, dùm ille *Franciſcus Maria* in Statu adhuc perſiſtat, nullis in aperto Præſidiis adjutus:

Quare, quod ad Me attinet, *Majeſtati veſtræ Chriſtianiſſimæ* humillimè ſupplico nè *Sanctiſſimum Dominum noſtrum* deſerat, quem in omnibus ei aſſenſurum firmiſſimè ſcio: quâ in Re quàm fideliter atque diligenter ego elaboravi; ſicuti *Majeſtas veſtra Chryſtianiſſima* poterit ex ſuo hic Oratore clarè intelligere. A.D. 1517. Hen. 8.

Quæ feliciſſimè diutiſſimeque valeat, & cujus Clementiæ Me devotiſſimè commendo.

Ex *Turregio*, viceſimo nono Die Martii, Milleſimo Quingenteſimo Decimo ſeptimo.

Veſtræ Chryſtianiſſimæ Celſitudinis,

Devotiſſimus Servitor,

Ennius Episcopus Verulan.

Pro Cardinali Eborum de Adminiſtratione Epiſcopatus Tornacen. in Spiritualibus & Temporalibus conceſſa.

R. Apud me Ja. Sadoletum.

A.D. 1517. An. 8. H. 8. Ex Origine. LEO Episcopus, *Servus Servorum Dei*, Dilecto Filio *Thomæ Tituli Sanctæ Ceciliæ Presbytero Cardinali*, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Ex ſupernæ Providentiâ Majeſtatis univerſi Gregis Dominici & ſingularum Eccleſiarum (præſertim Cathed. inſignium) Curam gerentes, ad ea libenter intendimus, per quæ noſtræ Proviſionis Miniſterio Seditionum & Scandalorum, inter Fideles quoſlibet imminentium, amoveatur occaſio, & dictarum Eccleſiarum occurratur Diſpendiis, necnon Catholicorum Regum (in quorum Temporali Dominio Eccleſiæ ipſæ conſiſtunt) juſtis Querelis oportunis Remediis valeat obviari.

Dudùm ſiquidem,

Cùm accepiſſemus quòd Dilectus Filius *Ludovicus Electus Tornacenſis*,

Quem Nos pridem Eccleſiæ Tornacenſi, tunc ex eo quòd, Bonæ Memoriæ, *Carolus Epiſcopus Tornacenſis*, tunc in humanis agens, Regimini & Adminiſtrationi illius Eccleſiæ Tornacenſis, cui tunc præerat, in Manibus noſtris ſpontè & liberè ceſſerat, Noſque Ceſſionem ipſam duxeramus admittendam, uſque ad certum tunc expreſſum Tempus, Adminiſtratorem in Spiritualibus & Temporalibus de Fratrum noſtrorum Conſilio deputaveramus, & de cujus deinde Perſonâ eidem Eccleſiæ provideramus, præficiendo Eum illi in Epiſcopum & Paſtorem, Curamque & Adminiſtrationem illius ſibi in Spiritualibus & Temporalibus plenariè committendo,

Eccleſiam prædictam Populo inſignem pro deſerta & derelicta habebat, A.D. 1517.

Nè ipſa Eccleſia, Paſtoris interim Regimine deſtituta, in Spiritualibus & Temporalibus gravia Diſpendia pateretur, Te, tunc Electum Lincolnienſem, Eccleſiæ prædictæ in Spiritualibus & Temporalibus Adminiſtratorem, quoad viveres, per quaſdam primò de Fratrum noſtrorum Conſilio, Apoſtolicâ Auctoritate conſtituimus & deputavimus:

Et mox, cùm ab aliquibus revocaretur in dubium, an poſteriores Conſtitutio & Deputatio hujuſmodi per Tranſlationem Tui de Eccleſiâ Lincolnienſi ad Eccleſiam Eboracenſem per Nos factam ceſſarent, per alias noſtras in forma Brevis confectas declaravimus Conſtitutionem & Deputationes, per Tranſlationem prædictam, vel etiam Regiminis & Adminiſtrationis præfatæ Eccleſiæ Eboracenſis Poſſeſſionis vel quaſi Aſſecutionem non expiràſſe:

Succeſſivè verò per Nos accepto quòd *præfatus Ludovicus*, Deputationis & Proviſionis de Perſonâ ſuâ, ut præmittitur, factarum vigore Regiminis & Adminiſtrationis, ac Bonorum dictæ Eccleſiæ Tornacenſis, ſeu majoris Partis eorum Poſſeſſionem vel quaſi aſſecutus fuerat, & ipſam Poſſeſſionem pacificè continuaverat, donec Civitas Tornacenſis ad Cariſſimi in Chriſto Filii noſtri *Henrici Anglorum Regis* Illuſtris Manus devenerat, quo tempore, Bello inter eundem *Henricum*, &, Claræ Memoriæ, *Ludovicum Francorum Reges* vigente, *dictus Ludovicus Electus* Jure, quod ſibi in dictâ Eccleſiâ Tornacenſi competebat, fruſtraretur, & ex aliis Cauſis tunc expreſſis, Conſtitutionem & Deputationem de Perſona tua in ipſius Eccleſiæ Tornacenſis Adminiſtratorem per Nos ſic factas, Auctoritate Apoſtolicâ per reliquas noſtras Litteras revocavimus, & eidem *Ludovico Electo*, quòd Poſſeſſione Eccleſiæ Tornacenſis, & Bonorum illius pacificè frui & gaudere deberet, indulſimus, monuimuſque Dilectos Filios, Capitulum Eccleſiæ Tornacenſis prædictæ Clerumque & Populum dictæ Civitatis & Tornacenſis Diœceſis & eorum ſingulares, ac alias Perſonas etiam Religioſas Exemptas & non Exemptas, dictæque Eccleſiæ Tornacenſis Vaſallos & Laboratores, Feudatarios & Emphiteotas, ac Fructuum, Reddituum, & Proventuum Menſæ Epiſcopalis Tornacenſis Arrendatarios, cujuſcumque Dignitatis, Statûs, Gradûs, Ordinis, Nobilitatis, & Præeminentiæ Eccleſiaſticæ vel Mundanæ forent, etiamſi Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, ſeu quâvis aliâ Eccleſiaſticâ vel Mundanâ Dignitate fulgerent, in virtute Sanctæ Obedientiæ, & ſub graviſſimis Cenſuris & Pœnis tunc expreſſis, diſtrictè eis Præcepimus, ut *dicto Ludovicò Electo*, tanquam eorum Animarum Patri & Paſtori obedirent, Eique de dictæ Menſæ Fructibus, Redditibus, & Proventibus integrè reſponderent & alia facerent, certis deſuper Executoribus, qui ad Cenſurarum & Pœnarum hujuſmodi Incurſus Declarationem procederent, & alia eis per Nos tunc commiſſa exequerentur, deſuper deputatis, prout in ſingulis Litteris prædictis pleniùs continetur:

Et deinde cùm præfatus *Henricus Rex* & Tu, a Revocatione Monitorio & Mandato prædictis, quamprimùm illorum habuiſtis Notitiam, ad Nos & Sedem Apoſtolicam coram certis honeſtis Perſonis appellaviſſetis; Nos Appellationis hujuſmodi ac Nullitatis dictarum poſteriorum Litterarum & illarum prætextu, vel etiam alias poſt & contra Appellationem hujuſmodi geſtorum Cauſas, ad veſtri inſtantiam, Venerabili Fratri *Franciſco Epiſcopo Albanenſi* & Dilecto Filio noſtris *Achili Tituli Sancti Sixti Presbytero Cardinali*, audiendas commiſimus & Fine debito terminandas:

Nuper autem dictus *Henricus Rex* Nobis per ſuas Litteras & ejus Nomine Venerabilis Frater noſter *Silveſter Epiſcopus Wigornienſis* pro eodem *Henrico Rege* ad Nos & Sedem prædictam deſtinatus Orator, ſignificârunt dicti *Henrici Regis* pro ſuo & ejuſdem Civitatis tranquillo Statu (cùm Civitas ipſa in Confinibus conſiſtit) maximoperè intereſſe, ut *præfato Ludovico Electo*, qui ſui erga ipſum *Henricum Regem* infeſti Animi conſcius Homagium Dominis Temporalibus dictæ Civitatis per illius Eccleſiæ Antiſtites præſtari ſolitum præfato *Henrico Regi* nunquam præſtitit, & quem idem *Henricus Rex* ſibi & Rebus ſuis vehementer habet ſuſpectum, Regimen & Adminiſtratio dictæ Eccleſiæ Tornacenſis (nè ſub illorum Clipeo contra Eum ſiniſtri aliquid machinetur) interdicantur, illáque alteri Perſonæ idoneæ, dicto *Henrico Regi* non ſuſpectæ, committantur, & niſi hæc fiant formidandum eſſe nè brevi temporis ſpatio aliqua ſuſcitetur in dictâ Civitate Seditio, quæ pernitioſos & inevitabiles tunc producat Effectus:

Nos, conſiderantes *præfato Ludovicò Electo* non expedire in ea Civitate degere, cujus Domino Temporali adeò eſt ſuſpectus, nec præfatæ Eccleſiæ Tornacenſi utiliter conſuli, ſi ejus Regimen & Adminiſtratio per illius exerceantur Vicarios, qui ad Eccleſiam ipſam ſe conferre, & Clerum ac Populum ſuæ Curæ creditos perſonaliter viſitare ſecurè non poſſit, volentéſque ad Seditiones & Populorum Scandala evitandum, & nè Eccleſia ipſa aliqua interim in Spiritualibus & Temporalibus Detrimenta ſuſtineat, oportunum adhibere Remedium, ac ſperantes quòd Tu, qui aliàs Eccleſiæ Tornacenſis Regimen & Adminiſtrationem hujuſmodi laudabiliter geſſiſti, ſcies velis & poteris, Auctore Domino, illam rurſus feliciter regere & providè gubernare, Motu proprio, non ad tui, vel dicti *Henrici Regis* aut cujuſvis alterius pro te Nobis oblatæ Petitionis Inſtantiam, ſed de noſtra mera & matura Deliberatione certa Scientia & Poteſtatis plenitudine omnes & ſingulos contra quos Executores præfati, vel eorum aliquis, aut Subdeputati ab eis, Præmiſſorum occaſione Cenſuras forſan fulminârunt, a Cenſuris eiſdem harum ſerie abſolvimus, & ſi *dictus Ludovicus Electus* infra Quadraginta Dies, quorum Decem Ei pro primo & Decem pro ſecundo, & Decem pro tertio & peremptorio Termino, ac Canonicâ Monitione, necnon reliquas Decem Dies hujuſmodi, ad ipſius *Ludovici Electi*, ſi in hoc defecerit, Contumaciam magis convincendam, ex ſuperabundanti Cautela aſſignamus, Præſentium, ſeu earum Autentici Tranſumpti Publici Notarii Subſcriptione, & alicujus Curiæ Eccleſiaſticæ vel Perſonæ in Dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ Sigilli impreſſione muniti, in dictæ Tornacenſis & Cameracenſis Eccleſiarum Valvis affixionem faciendam (quam vim validæ & efficacis Cautionis, perinde

A.D. 1517. Hen. 8.

ac ſi ipſe *Ludovicus Electus* ad hoc perſonaliter Vocatus, & Apprehenſus foret, obtinere Decernimus) coram dictis *Franciſco Epiſcopo, & Achili Presbytero, Cardinalibus* Se Homagium prædictum, & Juramentum Fidelitatis, ſecundùm conſuetudinem a Prædeceſſoribus ſuis inviolabiliter obſervatam, dicto *Henrico Regi* præſtitiſſe, ſéque eidem *Henrico Regi* Fidum, & omni contra Eum, & ejus Statum Infidelitatis ſuſpitione carentem legitimè non docuerit exnunc prout extunc, & e contra, quàvis Appellatione omninò remotâ, Auctoritate Apoſtolicâ *Te dictæ Eccleſiæ Tornacenſis Adminiſtratorem in Spiritualibus & Temporalibus*, uſque ad Finem hujuſmodi Litis deputamus, Téque quoad Adminiſtrationem eandem, & noſtras ſuper illâ confectas Litteras, cum omnibus & ſingulis in eis contentis Clauſulis, in eum quo ante Revocationem prædictam quomodolibet exiſtebas & exiſtere poteras, Statum reſtituimus, reponimus, & plenariè reintegramus;

Decernentes ex nunc Irritum & Inane quicquid ſecùs ſuper hiis a quoquam quàvis etiam noſtrâ Auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attemptari:

Et nichilominus Tibi ſingulares Capituli, Cleri, & Populi prædictorum, & alias Perſonas etiam Religioſas, Exemptas & non Exemptas, dictæque Eccleſiæ Tornacenſi Feudatarios, Emphiteotas, Colonos, Vaſallos, & alios ſupradictos, etiamſi qualificati, ut præfertur, exiſtant, ad Tibi, dictâ tuâ adminiſtratione durante, Obedientiam & Reverentiam debitas & devotas exhibendum, & Tibi de Fructibus, Redditibus, & Proventibus, & aliis Juribus dictæ Menſæ a Se debitis reſpectivè, integrè reſpondendum, per Cenſuram Eccleſiaſticam, & Pecuniarias pœnas, & alia quævis oportuna Remedia, etiam dictâ Appellatione poſtpoſitâ compeſcendi, Invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, Auxilio Brachii Secularis, Facultatem Concedimus per præſentes;

Non obſtantibus Præmiſſis, ac Felicis Recordationis *Bonifacii Papæ viij* Prædeceſſoris noſtri, de Perſonis extra earum Civitates, vel Dioceſes, niſi in Caſibus ibi Exceptis, & in illis ultra unam, & Concilii Generalis ultra Duas Dies ad Judicium non vocandis, & aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon omnibus illis, quæ in aliis noſtris, per quas Te olim dictæ Eccleſiæ Tornacenſis Adminiſtratorem conſtituimus, Litteris voluimus non obſtare, cæteriſque Contrariis quibuſcunque.

Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc Paginam noſtræ Abſolutionis, Aſſignationis, Decreti, Reſtitutionis, Repoſitionis, Reintegrationis, & Conceſſionis infringere &c.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo Septimo, Quinto decimo Kal. Maii Pontificatûs noſtri Anno Quinto.

Ja. Sadoletus.

Super plicam,

F. de Dega.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filis cericis rubei croceique Colorum.

¶ ¶ *Sacramentum Collectoris Domini Papæ.*

A.D. 1517. An. 9. H. 8.

Clauſ. 9. H. 8. m. 17. dor.

ERO FIDELIS Domino noſtro *Regi Angliæ*, & Coronæ ſuæ:

Nec Faciam aut procurabo, ſeu quantum in me eſt fieri ſeu procurari permittam, Quicquam quod Præjudiciale aut Dampnoſum dicto *Domino Regi* aut Regno ſuo Angliæ vel Legibus aut Juribus ejuſdem Domini noſtri *Regis* & dicti Regni eſſe poterit:

Et quòd bonum & fidele Conſilium, pro Cenſu meo, dabo eidem *Domino Regi* ſuper quibuſcunque Cauſis undè fuero ex parte ſua requiſitus:

Conſilium Domini noſtri *Regis* & dicti Regni, unde potero aliquo modo doceri, vel quod dictus Dominus noſter *Rex* Michi ſcire poterit per Literas vel alio modo, celabo & ſecretum tenebo, abſque Revelatione inde facienda alicui Perſonæ viventi, per quod Dampnum Dedecus aut Præjudicium dicto *Domino Regi* aut Regno prædicto evenire poterit:

Nullam Executionem Literarum vel Mandatorum *Domini Papæ* per Me vel alium faciam nec fieri permittam, quæ poterit eſſe Præjudiciale *Regiæ Majeſtati* dicti Domini noſtri *Regis*, aut Regalibus Legibus vel Juribus ſuis, vel eidem Regno:

Nullas Literas Papales nec alias recipiam, niſi eas citiùs quo potero delibera-

A.D. 1517. Hen. 8.

beravero Concilio dicti Domini noſtri *Regis* antequam publicentur ſive deliberentur alicui Perſonæ viventi:

Nullum Theſaurum Regni prædicti, nec Denarium *Domini Papæ* ſeu *Cardinalis* nec alterius Perſonæ cujuſcumque, in Moneta ſeu Plata Auri vel Argenti, per Literas Cambitorias aut aliàs, non mittam nec mitti faciam extra dictum Regnum antequam ſuper hoc dicti Domini *Regis* vel Concilii ſui Licentiam habuero ſpecialem:

Nec aliquas Literas, Præmiſſis ſeu alicui Præmiſſorum Præjudiciales ſeu Contrarias, mittam extra dictum Regnum:

Honorem & Statum dicti Domini noſtri *Regis*, ac Leges & Jura ſua prædicta, pro Poſſe meo, abſque violatione, Cuſtodiam & manutenebo:

Nec aliquos Primos Fructus quorumcumque Beneficiorium, Datorum Præſentatorum vel Nominatorum per dictum Dominum noſtrum *Regem* quocumque Titulo, nec de Beneficiis per Dominum *Summum Pontificem* conceſſis vel concedendis, per viam Expectationis, de Gratia communi vel ſpeciali, exigam ſeu levabo, nec Proceſſus ea de cauſa faciam, nec aliquas Novitates incipiam, per Mandatum nec abſque Mandato, ſine Voluntate & Licentia ſpeciali dicti Domini *Regis* noſtri, & abſque eo quod Cauſa vel Mandatum hujuſmodi, ſi quæ vel quod fuerint, primitùs dicto Domino noſtro *Regi* aut ſuo Concilio modo debito fuerit oſtenſa:

Et quòd extra dictum Regnum aut Terram prædictam, abſque Licentia ſpeciali dicti Domini noſtri *Regis*, & hoc per Literas vel Brevia ſub Magno Sigillo Domini noſtri *Regis*, Me non transferam;

SIC ME DEUS ADJUVET ET SANCTA DEI EVANGELIA.

ET MEMORANDUM *quòd*, *Viceſimo Secundo Die Aprilis*, *Anno præſenti*, *Dominus* Silveſter Darius, *Collector Domini noſtri* Papæ moderni Leonis Decimi, *coram Reverendiſſimo in Chriſto Patre* Thoma Cardinale Eborum Archiepiſcopo *Cancellario Angliæ*, *ipſo Domino Cardinale ſedente in Curia Cancellariæ Domini noſtri* Regis *in Aula Palatii ſui Weſtmonaſterienſis*, *Sacramentum præſtitit Corporale ſolempniter in forma prædicta*.

De Reſtitutionibus Temporalium pro Epiſcopo Landaven.

A.D. 1517. An. 9. H. 8. Pat. 9. H. 8. p. 1. m. 14.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Middleſexiæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex*,

Nuper vacante Sede Eccleſiæ Cathedralis Landavenſis, per Mortem Bonæ Memoriæ Milonis ultimi Epiſcopi Loci illius,

Perſonam Reverendi in Chriſto Patris *Georgii de Attica*, ejuſdem Eccleſiæ Electi, ipſius Eccleſiæ Epiſcopum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis inde directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quòd *idem Electus* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit,

Fidelitatem ipſius *Epiſcopi* cepimus, & Temporalia Epiſcopatûs illius, prout moris eſt, reſtituimus eidem;

Et ideò Tibi Præcipimus quòd eidem *Electo* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Balliva tuâ, ſine dilatione, Liberes in forma prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo tertio Die Aprilis. A.D. 1517.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub Datâ prædictâ; videlicet,

Eſcaetori Regis in Comitatu Herefordiæ ac Marchiis Walliæ eidem Comitatui adjacentibus.

Eſcaetori Regis in Com. Salop. ac Marchiis Walliæ eidem Comitatui adjacentibus.

Et Mandatum eſt Militibus, Liberis Hominibus, & omnibus aliis Tenentibus de Epiſcopatu prædicto quòd *eidem Electo*, tanquam Epiſcopo & Domino ſuo, in omnibus, quæ ad Epiſcopatum prædictum pertinent, Intendentes ſint in omnibus prout decet.

In cujus &c.

Teſte ut ſupra.

Confir-

Confirmatio Articuli pro Helvetiis explicati, per Oratores Caroli Regis Caſtellæ, per ipſum Regem.

A.D. 1517. An. 9. H. 8. Ex Autogr.

A.D. 1517.

Carolus, Dei gratâ, REX *Caſtellæ, Legionis, Granatæ, Aragoniæ, Navarræ, utriuſque Siciliæ, Jeruſalem, Majoricarum, Valentiæ, Sardiniæ, Corſicæ, &c.* ARCHIDUX *Auſtriæ,* DUX *Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Carinthiæ, Carniolæ, Limburgiæ, Lucemburgiæ, & Geldriæ,* COMES *Flandriæ, Hasburgen. Thirolis, Artheſiæ, Burgundiæ* PALATINUS *& Hanoniæ,* LANTGRAVIUS *Alſatiæ,* PRINCEPS *Sueviæ,* MARCHIO *Burgoviæ & Sacri Romani Imperii, Holandiæ, Zelandiæ, Ferrettis, Triburgiæ, Namurci, & Zutphaniæ* COMES, DOMINUS *Friſii, Marchiarum, Sclavoniæ, Portuſnaonis, Salinarum, & Mechliniæ,* omnibus ad quos præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

INSPEXIMUS quendam Articulum, de Data London. *Septimo Die Menſis Novembris,* Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo ſexto, inter *Noſtros* ac *Maximiliani Sacratiſſimæ Cæſariæ Majeſtatis & Henrici Angliæ Regis* veros certos legittimos & indubitatos Procuratores, Oratores, Ambaſſiatores ſufficienter auctoriſatos, Conventum, Concordatum, & Concluſum, pro Continendis & Conſervandis *Dominis Helvetiis* in firmâ Amicitiâ & ſolidâ Benivolentiâ erga Nos prædictos Principes, ſub eo qui ſequitur Tenore Verborum,

QUAMVIS &c.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium Nos Orator dicti Catholici *Hiſpaniarum Regis* præſenti Articulo, Manu noſtrâ ſubſcripto, Sigillum noſtrum appoſuimus.

Dat. *Londoniæ,* Septimo Die Menſis Novembris, Anno Domini ſupradicto.

NOTUM FACIMUS quòd Nos, omnia in ſupradicto Articulo contenta & ſpecificata Rata Firma & Grata habentes, ea omnia & ſingula, quatenus Nos tangunt aut tangere poterunt, Acceptamus, Confirmamus, & Ratificamus; Renunciantes ſpecialiter & expreſsè omnibus tàm Juris quàm Facti Exceptionibus, & Exceptionum generibus, Appellationibus, Provocationibus, Privilegiis, Beneficiis, & Defenſionibus quibuſcumque (quæ & quas pro hic Inſertis haberi volumus) per quæ aliquid dici allegari vel obici poteſt contra prædictum Articulum vel Contenta in eodem, quo mediante a dicto Articulo vel ab in eodem Inſertis Recedi poteſt directè vel indirectè quovis quæſito colore; Supplentes etiam omnes & ſingulos tàm Juris quàm Facti Defectus, maximè Auctoritatis Commiſſionis vel Commiſſionum omnium Confœderatorum vel aliquorum aut alicujus eorundem, Ratione omiſſionis Signaturæ vel alicujus Rei Cauſæ vel Materiæ cujuſcumque vel ob Inhabilitatem Perſonarum vel Perſonæ quibus vel cui Auctoritas commiſſa eſt vel fuit, vel quicquam aliud ad Validitatem Præmiſſorum hic defuerit, aut aliquid ſit Inſertum in Commiſſione vel Commiſſionibus Confœderatorum prædictorum quod Subſtantiam & Effectum prædicti Articuli Impediret extenuaret diminueret, extingueret vel eundem abrogaret, id per has Litteras noſtras Confirmatorias, Manu noſtrâ ſignatas & Magno Sigillo noſtro ſigillatas, mero motu & ex certâ ſcientiâ noſtris, ſupplemus ut perinde Firmitatem habeat atque ſi omnia ſolempniter ritè & rectè facta eſſent;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, omnia & ſingula, in Articulo prædicto contenta & ſpecificata, quatenus Nos tangunt aut Subditos noſtros tangere poterunt, pro Parte noſtrâ, realiter & cum effectu, benè & fideliter obſervare adimplere & exequi.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis præſentibus Litteris noſtris Patentibus, Manu noſtrâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Datum in *Oppido noſtro Bruxellenſi,* Die Undecimo Menſis Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo ſeptimo, Regni verò noſtri Secundo.

CHARLES.

Per Regem, in ſuo Concilio.

N. HANETON.

Sub Magno Sigillo præfati Catholici Regis de cerâ rubeâ, pendente a duplici caud. Pergamenæ.

De Præſentatione.

A.D. 1517. An. 9. H. 8. Pat. 9. H. 8. p. 1. m. 8.

REX Reverendiſſimo in Chriſto Patri *Willielmo*, eâdem Gratiâ, *Cantuarienſi Archiepiſcopo* totius Angliæ Primati & Apoſtolicæ Sedis Legato, Salutem.

Ad Eccleſiam Parochialem de Houghkirke, aliàs vocatam Hoſchirche, veſtræ Juriſdictionis modo vacantem, & ad noſtram Præſentationem pleno Jure ſpectantem, Dilectum nobis in Chriſto *Johannem Fiſher* Clericum Vobis Præſentamus;

Rogantes quatenus *eundem Johannem* ad Eccleſiam prædictam Admittere, Ipſumque Rectorem in eadem canonicè Inſtituere cum ſuis Juribus & Pertinentiis univerſis, cæteráque peragere quæ veſtro in hac parte incumbunt Officio Paſtorali velitis cum favore.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, xij die Maii.

A.D. 1517.

De conſpiratione contra Papam, notificatoria.

A.D. 1517. An. 9. H. 8. Bibl. Cotton. Vitell. B. 3. fol. 149.

Cariſſime in Chriſto Fili noſter Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Cùm comperiiſſemus, Dilectos Filios noſtros, *Bendmellum tituli Sanctæ Mariæ trans Tiberim Preſbiterum, & Alfonſum Sancti Theodori Diaconum, Cardinales* in Vitam noſtram Conſpiraſſe, déque Nobis dolo malo occidendis Tractaviſſe, hodiè detinere eos juſſimus, detentóſque in Arce noſtra Sancti Angeli aſſervari, dùm autentici Proceſſus ſuper eo Scelere juſtè ac legitimè formari conficique poſſent;

Id volumus *Majeſtati tuæ* notum his noſtris Literis facere, ut ſciat qua de cauſa ad Detentionem iſtam devenerimus; cui etiam Proceſſus ipſos tranſmitti curabimus, cùm primùm erunt confecti; quemadmodum cum Venerabili Fratre *Epiſcopo Wigornienſi* Oratore apud Nos tuo, loquuti ſumus.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, Die decimo nono Maii, Milleſimo Quingenteſimo Decimo ſeptimo, Pontificatûs noſtri Anno Quinto.

BEMBUS.

Cariſſimo in Chriſto Filio noſtro Henrico Angliæ Regi Illuſtri.

A.D. 1517.

Super Vectigali, in Chio Inſula, impoſito.

A.D. 1517. An. 9. H. 8. Bibl. Cotton. Vitell. b. 3. fol. 154.

ACceptis Literis Sublimitatis veſtræ *(Sereniſſime ac Præcellentiſſime Rex)* Scriptis Die xij Aprilis ſuper Vectigali *in Chio* Ditionis noſtræ impoſito, cujus Causâ queſti ſunt Subditi veſtri qui Mercaturæ Commodo eam Inſulam frequentant:

Curandum Nobis eſt ita illis reſpondere, ut ſciat *Majeſtas veſtra* Nos, minimè cupiditate Commodi noſtri adductos, ut objici videtur, ſed generali Chriſtianorum Utilitate motos, tale Onus impoſſuiſſe.

Imprimis, fatemur Inſulam Chium noſtram noſtræque Ditionis eſſe ut dictum eſt, & Nobis licuiſſe ac licere quodcunque Onus eam ipſam Inſulam Frequentantibus imponere; id autem Vectigal, quod ægrè ferunt Anglici, ſciat *Majeſtas veſtra* quibuſcunque injunctum eſſe & Nobis ipſis imprimis, ac Nomini Januenſi, nec ratione ullâ Privati Commodi noſtri, neque ut ex eo Nos Emolumenti quicquam perciperemus; ſed ut ejus Proventu & Chium Urbem & Inſulam a Turcis finitimis tueremur:

A.D. 1517.

Nam, præterquàm quòd graviſſimum intolerandumque Tributum quotannis ex Fœdere Regi Turcorum pendere Cogimur, quotidianas inſuper Calumnias, ut Mos barbaris eſt, Auro redimere compellimur, & Injurias, quas Armis admodùm Impares refellere non poſſumus, Pecunia tantum ſopire neceſſe eſt:

Hinc grave Æs alienum ortum, ut *ad Centum Viginti Milia Ducatorum* illius Generis excreverit; cui extinguendo nullâ aliâ ratione mederi potuit niſi hujuſmodi Vectigalibus:

A.D. 1517. Hen. 8.

Æquum eſt enim ut, qui Commercio hujus noſtræ Inſulæ fruuntur, pauculum etiam Oneris ad illud Tuendum & Conſervandum perferant, & Noſtri Imprimis nedùm Externi.

Namque in ipſis Turcorum Faucibus Inſula ſita, nè Confeſtim opprimatur diripiaturque, ſola Pecuniâ cavetur; Pecuniam autem ſuppeditare in extremo, ut ſic dixerimus, Orbe ſola Vectigalia queunt.

Nobis igitur per veſtros agendæ Gratiæ ſunt quòd maxima potiſſimùm noſtra Impenſa majoréque Diſcrimine Inſulam & Commercium conſervemus, non minus apertum ipſis non minus Commune quàm Nobis ac Noſtris: utinam! in omnibus Regnis ac Regionibus parem cum veſtris Conditionem haberemus, ſicut ipſi Nobiſcum Legibus æquis & æquis Solutionibus habent; namque majore multo Emolumento Res noſtra procederet.

Deſinant igitur Anglici Mercatores non veras *Majeſtati veſtræ* Querellas deferre, & ſciant Juſtiſſimum Regem nullas niſi Juſtiſſimas Querellas admittere.

A.D. 1517. Hen. 8.

Nos & memores ſumus & meminiſſe volumus antiquæ & per multas Ætates continuatæ Benivolentiæ Progenitorum *Majeſtatis veſtræ*, & præcipue Charitatis ipſius *veſtræ Majeſtatis* erga Nos & Mercatores noſtros in Regnis veſtris, quam conſervare & indiès magis magiſque augere animo habemus, firmo ſtabiliſque propoſito omnibus Officiis Obſequiiſque *Sacram Majeſtatem veſtram* omni tempore proſequi; In cujus Gloriam & fuimus & erimus ſemper paratiſſimi.

Dat. *Janue*, Die viceſimo Sexto Maii, Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo Septimo.

Sacræ Regiæ Majeſtatis veſtræ Cultores obſervantiſſimi,

Octavianus Fregosus, Regius Gubernator,

Et,

Concilium Antianorum Communis Januæ.

Nicolaus.

Pro Cardinali Sancti Georgii, de intercedendo.

A.D. 1517. *An.* 9. *H.* 8. *Bibl. Cotton. Vitell. b.* 3. *fol.* 157.

SAcra Regia Majeſtas, poſt humillimas Commendationes.

Pridiè, pro ea fide obſervantia & devotione quâ Sublimitatem veſtram ſemper proſecuti ſumus, próque ea Pietate atque Animi Magnitudine quâ eandem Excellere ac pollere non ignoramus, ſcripſimus *Celſitudini veſtræ* Patruum noſtrum Reverendiſſimum Dominum *Cardinalem Sancti Georgii*, Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerarium, fuiſſe Detentum in Palatio a ſua Beatitudine, neque Cauſam ullam tantæ Rei explicare potuimus, cum eodem momento quo detentus fuit, ſcribere cohacti fuerimus.

Nunc autem nè, quod poſtea ſucceſſerit, præteriiſſe videamur, Cauſam eſſe intelligimus quòd quædam Verba, quæ coram ipſo *Cardinalis Senenſis*, uti Juvenis nec in loquendo ſatis penſi habens, adverſus Pontificem protulerat, non illicò Sanctitati ſuæ, utì debeat, Renuntianda curaverit.

Quod certè, quando ita ſit, non poſſumus niſi Erratum & Peccatum eſſe & dicere & fateri; unum tamen Nobis perſuademus & pro indubitato affirmare & aſſerere poſſe non dubitamus, Ipſum non ex Malitia & Animi voluntate ſed ex Inconſyderatione & quadam potiùs Negligentia peccâſſe ac prolapſum eſſe.

A.D. 1517.

Quid nempe minus veriſimile eſt, quidve minus credi debet? quàm quod Cardinalis jam Senex & Opibus Gratiâ & Auctoritate non infimus, neque etiam humanarum Rerum expers & imperitus, eum Pontificem lædere ac provocare voluerit, qui ſecum in Cardinalatu conjunctiſſimè & amantiſſimè vixerat, & in Pontificatu tanta ſecum Lenitate Benignitate & Liberalitate uſus fuerat, ut nichil ab eo deſyderaverit quod non prius impetrâſſe quàm petiiſſe videri potuerit; quid inquam minus credibile? quàm quòd hunc Pontificem, tàm de ſe támve de univerſo Chriſtiano Orbe Benemeritum lædere voluerit.

Is Cardinalis, qui olim Junior & multis quoque incomodis affectus, Alexandri Tempora & Julii Secundi Difficultatem ac Moroſitatem patientiſſimè innocentiſſimè & ſumma cum Animi æquitate tranſegit.

Quoquo modo Res ſe habeat, Eum neque excuſamus neque etiam condemnamus; ſed, cùm nihil ſit quod imprimis de divina Pietate & Gratia deinde

A.D. 1517. Hen. 8. de Clementia & Manſuetudine *Sanctiſſimi Domini noſtri* ſperare poſſe non videamur, rogamus Serenitatem veſtram ut etiam ipſam, pro Regia Bonitate, proq; invicta Animi Magnitudine, præfatum Patruum noſtrum apud *Sanctiſſimum Dominum noſtrum* commendatum habere dignetur.

Nam, ut omittamus quàm proprium & peculiare ſit bonorum Regum magnorumque Principum eſſe Pietatem Clementiamque exercere, utque etiam taceamus quanta Beneficiorum Magnitudine Reverendiſſimum præfatum *Dominum Cardinalem* & Nos ipſos *Majeſtas veſtra* ſit devinctura, licet minimos & inutiles Servos, non tamen præteribimus commemorare Sublimitatem veſtram & apud Homines perpetuam Laudem & apud Omnipotentem Deum Gratiam Magni Meriti, ex conſervatione & incolumitate hujus Hominis, per Errorem magis quàm per Voluntatem lapſi, ſibi vendicaturam eſſe;

Quod tanto ſperamus facilius futurum eſſe, quanto Res eſt in Manibus illius Pontificis, cujus Bonitatis, Clementiæ, Miſericordiæ & Manſuetudinis neminem hactenus expertum eſſe aut vidimus aut audivimus; Quæ fæliciſſima ſit & cui iterum & humillimè Nos commendamus.

Romæ, quinto Junii, Milleſimo Quingenteſimo Decimo Septimo.

Serenitatis veſtræ

Humillimi Servitores,

CÆS. ARCHIEPISCOPUS Piſanus Patriarcha Alez.

OCTAVIANUS EPISCOPUS VITERBIENSIS.

GALEACIUS VICECOMES DE REARIO.

FRANCISCUS SFORTIA VICECOMES DE REARIO.

De Penſione pro Cardinale Eborum per Regem Caſtellæ.

A.D. 1517. An. 9. H. 8. Ex Autogr.

CHARLES, par la Grace de Dieu, ROY *de Caſtille, de Leon, de Grenade, d'Arragon, de Navarre, des deux Sicilles, de Jeruſalem, de Valence, de Majorque, de Sardayne, de Corſice &c.* ARCHIDUX *d'Auſtrice*, Duc *de Burgoingne, de Lothringe, de Brabant, de Stiere, de Carinte, de Carniole, de Lembourgh, de Luxembourgh, & de Gheldres*, CONTE *de Flandres, de Habsbourgh, de Tirol, d'Artois, de Bourgoingne* PALATYN *& de Haynnau*, LANTGRAVE *d'Elſace*, PRINCE *de Zunave*, MARQUIS *de Burgauw & du Saint Empire, de Hollande, de Zeeland, de Ferrette, de Tribourg, de Namur, & de Zuytphen* CONTE, SEIGNEUR *de Friſe, des Marches de Sclavonie, de Portenau, de Salins & de Malines*, a noz Amez & Feaulx les Chiefs & Treſorer General Commis ſur le fait de noz Demaine & Finances Salut & Dilection.

SAVOIR VOUS FAISONS que, pour le bone & ſingulere Affection que avoms a la perſone de Treſreverend Pere en Dieu noſtre Treſcher & ſpecial Ami *l'Archeveſque d'Torck* Cardinal & Primat d'Engleterre, & pour aucunement le Remunerer & Guerdoner des Labours Peins & Traveil, qu'il a euz & prins pour dreſſer & conduire la bonne ferme & favorable Amitie Confederation & Intelligence, darrainerement traiſtee & conclute entre Treſhault Treſexcellent & Treſpuiſſant Prince noſtre Treſchere Frere & bon Oncle *le Roy d'Engleterre* ſon Maiſtre & *Nous*, a icellui Seigneur Cardinal, pour ces cauſes & autres a ce nous mouvans, a fin meſmement qu'il ſoit tant plus enclin a tenir la main & ſoy employer a l'entreteinent obſervation augmentation & ferme continuation des diz Amity & Confederation, & en ſur ce advis, Avons Ordonne, Octroye, & Accorde, Ordonnons, Octroyons, & Accordons de Grace eſpecial, par ces Preſentes, prendre & avoir de Nous la Somme *de Trois Mille Livres*, du pris de quarante Gros de noſtre Monoie de Flandres la Livre, de Penſion par An;

A.D. 1517. Dont Voulons & Ordonnons qu'il ſoit paye & contente par les Mains de, noſtre Ame & Feal Conſeiller & Receveur General de toutes noz Finances, *Johan Micault*, ou d'autre Receveur General de noz diz Finances avenir, & des Deniers de ſa Recepte, de Demy An en Demy An, par egal Portion, a Commancer le Premier Jour de Juillet l'An Quinze Cens & Seize darreiner paſſe, & d'oreſenavant tant qu'il Nous plaira.

Si Voulons & Vous Mandons que, en faiſant le dit *Seigneur Cardinall* Joyr de noz dite Grace Octroy & Accord, ſelon que dit eſt, Vous Lui faites par noſtre dit Receveur General des Finances preſent & avenir, & des Deniers de ſa dit

Recepte

A.D. 1517. Hen. 8.

Recepte payer bailler & deliurer, ou a ſon Command pour Lui, la dite Summe *de Trois Mille Liures*, des pris & Monnoie que deſſus, par cheſcun An, aux Termes a commencer & tant qu'il Nous plairra comme dit eſt,

Au quel Receveur General de noz diz Finances preſent & avenir Mandons, par ces diz Preſentes, que ainſi le face,

Et par Rapportant ces meſmes Preſentes *Vidimus* ou *Copie autentique* d'icelle pour une & le premier fois, & pour tant de foiz que meſtier ſerra, Quietance ſouffiſant d'icellui *Seigneur Cardinal* ſur ce ſervant tant ſoulement, Nous voulons tout ce que paye baille & deliure Lui aura eſte a la cauſe dite eſtre paſſe & alloue es Comptes & Rebatu de la Receit de noſtre dit Receveur General des Finances preſent & avenir, qui paye l'aura par noz Amez & Feaulx les *Preſident & Gens de noz Comptes a Lille*, aus quelz Mandons auſi par ceſtes ainſi le faire ſans aucun contredit ou difficulte; Car ainſi Nous plaiſt il: Non obſtant quelzconques Ordonnances, Reſtrinctions, Mandemens, ou Deffences a ce contraires.

Don. en noſtre *Ville de Gand*, le Huitieſme Jour de Juing, l'An de Grace Mille Cinq Cens & Dix ſept, & de noſtre Regne le Second.

A.D. 1517. Hen. 8.

PAR LE ROY.

Les Seigneurs *de Chiernes* Grant & Premier Chambellan.
Vous *le Seigneur de Montigny*.
Seigneur *Meaſans Huchenay* Chiefz Maiſtre.
Jehan Ruffault Treſorer General des Finances & Audits Preſens.

N. HANETON.

Sub Sigillo Parvo de rubea Cera Segmento Pergamenæ pendente.

Dor.

Les Chiefz & Treſorier General commis ſur le fait des Demaine & Finances du Roy de Caſtille, de Leon, de Granade, de Arragon &c. Archiduc d'Auſtrice &c. *Receveur General des diz Finances* Jehan Micault *ou autre avenir, Accompliſſez le contenue ou blanq de ces Preſentes tout ainſi ſelon & par la forme & manere que le Roy le veult & mande eſtre fait par icelles. Eſcript ſoubz les Seinge Manuelz des diz Chiefz & Treſorier General le ix Jour de Juing, l'An Mille Cinq Cens & Dix ſept.*

RUFFAU TRESORIER.

Papa ad Regem, pro Subſidio contra Hoſtes Eccleſiæ.

A.D. 1517. An. 9. H. 8. *Bibl. Cotton. Vitell. b. 3.*

Chariſſime in Chriſto Fili noſter Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Non veremur nè *Majeſtas* tua noſtram, quam de ea capimus Fiduciam, in optimam partem non accipiat cujuſdam Fidei & maximi Amoris quo illam ſemper proſecuti ſumus:

Et quia exiſtimamus priſtinum illum ſuum Animum Sedi Apoſtolicæ duriſſimis in rebus ſubveniendi perſtare in eadem Voluntate, auctamque potius ejus Animi magnitudinem fructu tantæ Gloriæ quantam ex ſimilibus Actionibus aliàs conſecuta eſt quàm diminutam eſſe.

Nos quidem certè, quamquam maximis noſtris & ejuſdem Sanctæ Sedis Anguſtiis Difficultatibuſque preſſi ad hunc Diem uſque, nihil Tibi Oneris imponere, nullam *Majeſtati tuæ* inferre Moleſtiam ſuſtinuimus, non de tua Voluntate, Pietate erga Nos & eandem Sedem Benivolentia dubitantes, ſed quod in Te certiſſimum Rerum noſtrarum Perfugium uſque ad extremam Neceſſitatem voluimus eſſe illibatum atque intactum.

A.D. 1517.

Nunc verò cuperemus Te cernere oculis, quibus Rapinis & Depopulationibus, quanto Furore & Scelere Perditorum & Nefariorum Hominum Status Eccleſiaſticus hucuſque ſimul Sanctæ Sedis Dignitas vexetur, laceretur, diripiatur, cùm nihil Latronum Avaritiæ Libidini Crudelitati obſtet, non Pudor a Stupris nefariis, non Religio a Sacris & Locis & Rebus violandis, non Miſericordia a Cædibus Eos coherceat, quæ Nos ut reprimeremus exhauſimus jam omnia ferè & hujus Sanctæ Sedis & eorum qui communem Rem Eccleſiaſticam ita afflictam dolent Subſidia, nè quid de noſtra Dignitate decederemus, nè ſceleratis Hoſtibus facilem curſum ſuæ Improbitatis faceremus;

Sed cùm, ſi volumus ſalvam Eccleſiaſticam eſſe Rempublicam, majore Conatu & Viribus Nobis opus ſit, unique, inter Reges Chriſtianos Principes, *tuæ Majeſtati* præcipuè confidamus, petimus a Te

A.D. 1517. Hen. 8.

a Te & hortamur *Majeſtatem tuam* in Domino, ſummoque affectu requirimus, ut, quod aliàs conſueviſti, tuique præſtantiſſimi Animi eſt proprium, ſubvenire in tantis Anguſtiis, Difficultatibus, Indignitatibus, huic Sanctæ Apoſtolicæ Sedi communi Matri Fidelium cunctorum tuâ Curâ Prudentiâ Opibus Facultatibuſque quamprimùm velis.

Quem autem in modum & qua potiſſimum ratione videatur expedire & *tua Majeſtas* pro ſua prudentia cogitabit, & Dilectus Filius *Nicolaus Scomber* Ordinis Prædicatorum noſter Familiaris, iſtuc hac præcipuè de cauſa miſſus, cum eadem communicabit; cui eam noſtro Nomine alloquenti *Majeſtas tua* Fidem ſummam adhibendo ita ſecum reputabit, neque hoc majus erga Nos Beneficium ab ea proficiſci poſſe neque ipſius Laudi & Nomini magis honorificum fore quicquam, quàm ſi ad ſuam peculiarem Virtutem & Gloriam ſe converterit, præſtare Sanctam Romanam Eccleſiam ab Inſidiis & Latrociniis Impiorum Salvam atque Tutam.

Dat. *Romæ* apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, Die viceſimo Junii Milleſimo Quingenteſimo Decimo ſeptimo, Pontificatûs noſtri Anno quinto.

JA. SADOLETUS.

Cariſſimo in Chriſto Filio noſtro Henrico Regi Angliæ.

De Licentia Eligendi.

A.D. 1517. An. 9. H. 8. Pat. 9. H. 8. p. 1. m. 14.

REX Dilectis ſibi in Chriſto *Suppriori & Conventui* Monaſterii noſtri Beatæ Mariæ de Coventriæ & Lichfeldiæ Diœceſe, Salutem.

Ex Parte veſtra Nobis eſt humiliter Supplicatum ut,

Cùm Eccleſia Monaſterii veſtri prædicti per Mortem, Bonæ Memoriæ, *Johannis Impyngham ultimi Prioris* ibidem Paſtoris ſit ſolatio deſtituta,

Alium vobis Eligendi in Priorem & Paſtorem Loci illius Licentiam vobis concedere dignaremur,

Nos, Precibus veſtris in hac parte favorabiliter inclinati, Licentiam illam vobis Tenore Præſentium duximus concedendam;

Mandantes quòd talem vobis eligatis in Priorem & Paſtorem, qui Deo Devotus Eccleſiæ veſtræ prædictæ Neceſſarius Nobiſque & Regno noſtro Utilis & Fidelis exiſtat.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo quinto Die Junii.

Per Breve de Privato Sigillo.

Pro Patria Tornaci, de Forma Proceſſuum in Appellationibus & Reſſorto.

A.D. 1517. An. 9. H. 8. Ex Autogr.

A TOUS CEULX, qui ces preſentes Lettres verront ou orront, *Prevoſtz, Jurez, Eſchevins, Eſwardeurs, Doyens*, & *Soubz Doyens* des Meſtiers de la Ville & Cite de Tournay, Salut.

SAVOIR FAISONS que, en obeiſſant au bon Plaiſir de Treſexcellent Treſnoble & Treſpuiſſant *le Roy Henry* nôtre Souverain naturel & droicturrer Seigneur, & furnir a l'Ordonnance, par Luy n'agaires faicte en ſa Ville de Londres, de envoyer par Eſcript la Forme & Maniere comment on avoit par ce devant Uſe & Acouſtume des Appeaulx obtenans Reliefz & aultres Proces en la Court de Parlement a Paris, que lors nôtre Reſſort y eſtoit,

Sur quoy avons oy & examine pluſieurs notables Perſonnaiges en ceſte dicte Ville Licencyez es Loix, & autres Gens de Practicque en ce expers & cognoiſſans, par les Depoſitions des quelz avons trouve la dicte Forme & Maniere telle que cy enſuiant eſt declaire.

PREMIERE, les appellans ſeront tenus appeller illico & incontinent la Sentence pronunchie s'ilz ſont preſens a la dicte Sentence ou Procureur pour eulx, & Relever leurs Appellations dedens Trois Moys apres les dis Appeaulx Intergectez ſur Peine qui en ſeroit deffaillant, l'Appel eſtre par la Court declare deſert condempne en l'amende de Soixante Livres Pariſez, & la Sentence ou Appointement dont ſeroit Appelle eſtre mis

mis a Execution non obſtant nouvel Appel; Et, ſe les dis Appellans n'avoyent appelle illico comme dit eſt, fault qu'ilz en ſoyent Relevez par la dicte Court, ou le Narrer en leur dit Relief d'appel, le quel Relief doit contenir ceſte Forme,

Henry, par la Grace de Dieu, &c. au *Primier Huiſſier* de nôtre Parlement ou nôtre *Sergent* ſur ce requis, Salut.

Comme *Tel ou Telz &c*. ſe dient deuement avoir Appelle a Nous & a nôtre Conſeil, ou le dit appel reſſortiſt neuoment de certaine Sentence jugement ou Appointement & autres Tors & Griefz a declarer plus a plain, en temps & en lieu contre le dit *Appellant*, en ſon Prejudice fais & donnez par les Prevoſtz & Jurez de la Ville & Cite de Tournay au prouffit pourchas Requeſte ou Inſtance *de Tel &c*. ou autrement, indeuement, comme de nulz, & s'aucuns ſont ou eſtoyent comme Defaulx & Mauvais,

Nous & Mandons & Commettons par ces Preſentes que les dis Prevoſtz & Jurez de la dicte Ville & Cite de Tournay tu Adjournez a eſtre & Comparoir en nôtre Court de Parlement, qui ſe tiendra en nôtre Chanchelerie, pour ſouſtenir & deffendre les Tors & Griefz deſſuſdis, iceulx veoir Corigier, Repparer, Amender, & mettre au neant ſe meſtier eſt & eſtre le doibuent, proceder & aller avant en oultre ſelon Raiſon & Inthime, & fais aſſavoir au *dit Tel &c*. & autres Parties adverſees du dit *Appellant*, s'aucuns en ya quelles ſoyent au dit Jour ſelles euident que bon ſoit & que la dicte Cauſe d'Appel leur touche ou appartiengne en aucune maniere,

En leur faiſant Inhibitions & Diffences depar Nous ſur certaines & grans Peines a Nous a applicquier que, pendant la dicte Cauſe d'Appel, contre ne au prejudice d'icelle ne du dit Appartenant ilz ne attemptent ou innovent facent ou ſeuffrent attempter ou innover en aucune maniere, mais tout ce qui ſeroit fait attempte ou innove au contraire repparont & mettent ou fachent repparer & mettre tantoſt & ſans delay au premier Eſtat & Deu,

En certiffiant ſouffiſaument aus dits Jours noz Amez & feaulx Conſeilliers les Gens de noſtre ditte Court de ce que fait en auras,

Aus quelz Nous Mandons & expreſſement Enjoingnons que aux Parties oyes fachent bon & brief Droit, car ainſy Nous plaiſt il eſtre fait;

Non obſtant quelzconques Lettres ſurreptices a ces contraires, Mandons & Commandons a tous noz Juſticyers Officyers & Subgets que a toy en ce faiſant ſoit Obey.

Donne a &c.

ITEM, ſe la Partie, au Prouffit de qui auroit eſte pronunchie la Sentence, dont ſeroit appelle volloit anticiper ſa Partie a plus brief Jour, que les dis Trois Mois, il porra obtenir Anticipation en la dicte Chancellerie contenant ceſte Forme.

Henry, par la Grace de Dieu &c. au *Premier Huiſſier* de nôtre Parlement, ou nôtre Sergent qui ſur ce ſera requis, Salut.

De la Partie de nôtre bien Ame *Tel &c*. Nous a eſte expoſe que de certaine Sentence ou Appointement, donne a ſon Prouffit par noz bien Amez les Prevoſtz & Jurez de la Ville & Cite de Tournay a l'encontre de *Tel &c*. icelluy *Tel &c*. fomollement & ſans aucun grief s'eſt porte pour *Appellant* a Nous & a nôtre dicte Court, en la quelle il ne a aucunement releve au Moins qu'il ſoit venu a la notice & congnoiſſance du dit *Epposant*,

Au Moyen du quel fomol Appel le dit Eppoſant doubte que pour fuyr & delayer par la dit *Tel &c*. il voeille relever ſon dit Appel a certain long Jour advenir, qui ſerroit au grant Grief Prejudice & Dommaige du dit *Eppoſant*,

Humblement requerrant ſur ce nôtre Proviſion,

Pourquoy Nous, ce Choſes conſiderees, Te Mandons & Commettons par ces Preſentes que la dit *Appellant* Tu adjournees & anticippes, en cas d'Appel, a certain & competent Jour, ordinaire ou extraordinaire, de nôtre dicte Court, pour monſtrer & enſoignier de la pourſuit & dilligence qu'il a faicte de ſon dit Appel relever, icelluy veoir dire & declarer nul deſert, & non Rechepuable ſe meſtier eſt & eſtre le doibue, ſy non proceder & aller avant en oultre ſelon raiſon,

En certiffiant ſouffiſanment au dit Jour noz Amez & Feaulx Conſeilliers les Gens de nôtre dicte Court de ce que fait en auras,

Aus quelz Nous Mandons que aux Parties oyes fachent Raiſon & Juſtice, car ainſy Nous plaiſt il eſtre fait;

Non obſtant quelzconques Lettres ſurreptices a ce contraires.

Donne &c.

Par vertu de la quelle Anticippation *l'Appellant* ſera adjourne en la dicte Court Souveraine a certaine Jour competent.

Item, aux Jours aſſignez, ſe ceſt Proces par Eſcript, dont auroit eſt appelle, doit eſtre conclud, comme en Proces par Eſcript & le Sacq & Proces mis pardevers la Court pour eſtre jugie an bene vel male.

Item, ſe les dictes Appellations procedoyent ſur aucun Incident ou Interlocutoire, le dit Appel au Jour aſſigne doit eſtre Plaidoye hinc inde tout a ung Jour, & toute la matere Ramenee a fait les Parties eſtre ordonnees a Eſcapre aprouver lours fais & au Conſeil pardevers la Court, pour eſtre Jugie & Determine comme a raiſon.

Item, en autres Matieres & Proviſions de Juſtice, dont la Congnoiſſance doit appartenir a la dicte Court Souveraine, les dictes Proviſions ſe obtiendront en la dicte Chancelliere par Requeſte ſes Baillies par les Parties par Eſcript & Contenant le Cas au Roy nôtre Sire & ſon Conſeil, & ſe debueront adreſchier les dictes Proviſions au Premier Huiſſier ou Sergent Royal, pour faire Commandement au Juge, ſoubz qui les dictes Materes ſeront pendans & intentees, pour proceder a l'intermement des dictes Proviſions Parlie Appellee en maniere anchiennement acouſtumee, & d'autres Proviſions, dont les materes ſeroyent pendans par devant *le Bailly de Tournesiz* ou ſon Lieutenant, les dictes Proviſions ſe debueront adreſchier au Juge Royal, & auſſy des aultres Materes giſans en Cognoiſſance de cauſe du Juge Royal.

Item, & au Regard des Matieres comunelles dont ſeroit appelle n'en agaires eſte uſe, mais ſemble qu'il ſeroit bon Deu faire ſelon le contenu de ceſt Article; c'eſtaſſavoir;

L'Appellant ſera tenu de relever ſon dit Appel en la dicte Chancellerie & dedens le Temps deſſuſdit, & au Jour aſſigne le Proces ſera envoye & mis pardevers la dicte Court, le Priſonnier demourant Priſonnier & bien Garde juſques ad ce que la Court aura veu & decide le Proces.

Et porra le dit Priſonnier envoyer par Procureur ſes Torts & Griefz par devers la dicte Court ſe bon luy ſemble,

Pour les quelles Proviſions de Reliefz d'Appel Anticipations & autres menues Proviſions a obtenir par les particuliers, l'en a acouſtume de payer ſeullement;

Pour chaſcun Seel en la Chancellerie *Six Solz Pariſiz*, qui vallont *Deux Stoitres & Demy*,

Et pour le Secretaire Signature & Eſcripture au tel Sallaire,

Se n'eſtoit qu'il y heinſt bien grande
Eſcripture ſauf que pour l de la
V en a acouſtume payer Deux Eſ-
pour chaſcun Seel,

Et pour Corps de Meſtier au taux du Conſeil.

En Teſmoing de ce Nous avons fait mettre a ces Preſentes Lettres le Seel aux Cauſes de la dicte Ville & Cite,

Quy furent faictes & donnees le Dixieſme Jour de Juillet l'An Mille Cinq Cens & Dix ſept.

Super plicam.

N. du Fief.

Sub Sigillo Ceræ viridis a duplici cauda Pergamenæ pendente.

De Regio aſſenſu.

A.D. 1517. An. 9. H. 8. Pat. 9. H. 8. p. 1. m. 14.

REX Venerabili in Chriſto Patri *G. Coventrienſi & Lichfeldenſi Epiſcopo*, Salutem.

Sciatis quòd Electioni, nuper factæ in Monaſterio noſtro Beatæ Mariæ de Coventria veſtræ Diœceſis, de Religioſo Viro Domino *Johanne Webbe* dicti Monaſterii noſtri Confratre & Commonacho in Priorem & Paſtorem Loci illius Regium Aſſenſum adhibuimus & Favorem; Et hoc vobis, Tenore Præſentium ſignificamus, ut quod veſtrum eſt in hac parte exequamini cum effectu.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, undecimo Die Julii.

Per Breve de Privato Sigillo.

De Licentia Eligendi.

A.D. 1517. An. 9. H. 8. *Ibid.*

REX Dilectis ſibi in Chriſto *Priori & Conventui Monaſterii Sancti Johannis Baptiſtæ juxta Colceſtriam Ordinis Sancti Benedicti* Londonienſis Diœceſis, Salutem.

Ex parte veſtra Nobis eſt humiliter Supplicatum ut,

Cùm Eccleſia Monaſterii veſtri prædicti, per Mortem, Bonæ Memoriæ, *Willielmi Sprowton ultimi Abbatis* ibidem,

Paſtoris ſit ſolatio deſtituta,

Alium vobis eligendi in Abbatem & Paſtorem Loci illius Licentiam vobis concedere dignaremur,

Nos, Precibus veſtris in hac parte favorabiliter inclinati, Licentiam vobis, Tenore Præſentium, duximus concedendam;

Mandantes quòd talem vobis eligatis in Abbatem & Paſtorem Loci illius qui Deo Devotus Eccleſiæ veſtræ prædictæ Neceſſarius Nobiſque & Regno noſtro Utilis & Fidelis exiſtat.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo Die Julii.

Per Breve de Privato Sigillo.

De Reſtitutione Temporalium Coventr.

A.D. 1517. An. 9. H. 8. *Ibid.*

REX Eſcaetori ſuo in Comitatibus Warricæ & Lyceceſtriæ, Salutem.

Cùm Venerabilis Pater G. *Coventrienſis & Lichfeldenſis Epiſcopus* Electionem, nuper factam in Monaſterio ſive Eccleſia Cathedrali Beatæ Mariæ Coventriæ ſuæ Diœceſis, de Religioſo Viro Dompno *Johanne Webbe*, nuper Confratre ac Commonacho Monaſterii prædicti, in *Priorem Loci illius*, cui prius Regium Aſſenſum adhibuimus & Favorem, confirmaverit, ſicut per Literas Patentes *ipſius Epiſcopi*, Nobis inde directas, Nobis conſtat,

Nos, Confirmationem illam acceptantes, Fidelitatem ipſius *Electi & Confirmati*, per Dilectos Nobis in Chriſto *Abbatem de Kenelworth & Abbatem de Combe*, Virtute Brevis noſtri eis directi, capi mandavimus, & Temporalia Monaſterii prædicti, prout moris eſt, reſtituimus eidem;

Et ideò Tibi Præcipimus quòd eidem *Electo & Confirmato* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Balliva tua, Liberes in forma prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo octavo Die Julii.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub Datis ſupradictis,

Eſcaetori Regis in Com. Norhampt.
Dilecto Regis Majori Civitatis ſuæ Coventriæ *ac Eſcaetori ſuo in eadem Civitate.*

Et Mandatum eſt Militibus, Liberis Hominibus, & omnibus aliis Tenentibus Monaſterii prædicti quòd *eidem Electo & Confirmato*, tanquam *Abbati & Domino ſuo*, in omnibus, quæ ad Monaſterium prædictum pertinent, Intendentes ſint & Reſpondentes in omnibus, prout decet.

In cujus &c.

Teſte ut ſupra.

Pro Decima Levanda, in Subventionem Eccleſiæ.

A.D. 1517. An. 9. H. 8. *Biblioth. Cot. Vitell. B. 3. fol. 171.*

V*Enerabilis Frater Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.*

Compellit Nos Urgens Neceſſitas ſatis validi Exercitûs, quem nonnullis jam effluxis Menſibus ad propulſandam Injuriam Nobis immò Eccleſiæ Sponſæ noſtræ per Iniquitatis Filium & Perditionis Alumnum, *Franciſcum Mariam de Ruuere*, quem aliàs, ſuis exigentibus Demeritis, Ducatu Urbini de Fratrum noſtrorum Conſilio privaveramus, illatam, coegimus & non ſine magnis

A.D. 1517. Hen. 8.

Impenſis ſuſtinuimus, quemque ulterius manutenere, ac ipſum *Franciſcum Mariam* a noſtris & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Civitatibus, Terris, & Locis, quæ Auſu temerario ac nefando occupavit & detinet indebitè occupata, expellere, devotoſque Subditos noſtros a tàm gravibus Moleſtiis, quibus ipſe *Franciſcus Maria* eos indies afficere non veretur, liberare non valeamus, ſed Coepiſcoporum noſtrorum Auxilia Nobis in hoc ſint plurimùm neceſſaria, conveniatque Rationi Pietati ac Honeſtati ut Membra Capiti laboranti prompta Subſidia ſubminiſtrent,

Et propterea Sedes Apoſtolica ad Cathedralium Eccleſiarum Regimina Promotis, ob Impenſas per eos in eorum Promotionibus factas, ut Charitativum Subſidium a Perſonis Eccleſiaſticis, in eorum Civitatibus & Diœceſibus Beneficia obtinentibus petere & exigere valeant, Licentiam & Facultatem concedere conſuevit, quanto magis Nobis cùm gravis & urgens inſtet Neceſſitas, pro Conſervatione & Defenſione Jurium dictæ Eccleſiæ ac Honore hujus Sanctæ Sedis, in qua Divinâ Permiſſione ſedemus, opportuna a Fratribus noſtris Epiſcopis, cæteriſque Prælatis Subſidia Jure quodam poſcere & exigere debet eſſe permiſſum, eaque ab Illis Nobis minimè denegari poſſe nec debere nemo ſanæ Mentis ignorat, prout & Archiepiſcopis & Epiſcopis Regni Angliæ illiuſque Regi aliis etiam noſtris ſcribimus,

A.D. 1517. Hen. 8.

Quare Fraternitatem tuam in Domino hortandam, & in virtute Sanctæ Obedientiæ monendam & requirendam duximus, ut Clerum tuum, tàm Secularium quàm Regularium, Perſonarum Exemptarum & non Exemptarum, Ordinum quorumcumque, coram Te convocare, Eiſque Præmiſſa in Medium tuâ ſolitâ Prudentiâ proponere, eoſdemque Clerum & Perſonas prædictas ad Subveniendum Nobis & Sedi Apoſtolicæ, in tàm arduâ & urgente Neceſſitate, de una ſaltem *integra Decima*, omni Exceptione ſive Excuſatione ceſſante, cogere & compellere, Eiſque id in virtute Sanctæ Obedientiæ mandare debeas,

Quod ſi non ſuccederet, quod cùm Nobis perſuadere non poſſumus, id potiùs tuâ Culpâ & Negligentiâ quàm aliunde eveniſſe credere cogeremur; & ad Officium, quod ad bonum & devotum Sedis Apoſtolicæ Epiſcopum pertinet, non ſine Animi noſtri Diſplicentia, Fraternitatem tuam defuiſſe cognoſceremus.

Dat. *Romæ* apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, Die xxiv Auguſti, Milleſimo Quingenteſimo decimo ſeptimo, Pontificatûs noſtri Anno Quinto.

Bembus,

Dor.
Venerabili Fratri Epiſcopo Exonienſi.

De Præbenda Data pro Thoma Lynacre Clerico.

A.D. 1517. An. 9. H. 8. Pat. 9. H. 8. p. 2. m. 14.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratiâ noſtrâ ſpeciali ac intuitu Caritatis, Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & Concedimus Dilecto noſtro Magiſtro *Thomæ Lynacre* Clerico Canonicatum & Præbendam infra Capellam noſtram Collegiatam Sancti Stephani Martiris infra Palatium noſtrum Weſtmonaſterienſe modò in Diſpoſitione noſtra exiſtentes, per Mortem *Andreæ Ammonir* ultimi Incumbentis ejuſdem,

Habendos & Gaudendos dictos Canonicatum & Præbendam præfato Magiſtro *Thomæ Lynacre* cum ſuis Juribus & Pertinentiis univerſis.

In cujus &c.

A.D. 1517.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo quarto Die Auguſti.

Per Breve de Privato Sigillo.

Et Mandatum eſt Decano & Capitulo *Capellæ Regis Collegiatæ Sancti Stephani infra Palatium Regis Weſtmonaſterienſe quod præfatum* Thomam Lynacre *in realem & corporalem Poſſeſſionem Præbendæ prædictæ ponant ſeu poni faciant, ac ei Stallum in Choro & Locum in Capitulo, prout moris eſt, aſſignent ſeu aſſignari faciant.*

In cujus &c.

Teſte ut ſupra.

A.D. 1517.
Hen. 8.

Pro Cardinali Eborum, Bulla Decimarum.

Regiſtrata apud Me,

Bembum.

A.D. 1517.
An. 9. H. 8.
Ex Origine.

LEO Episcopus, *Servus Servorum Dei*, Dilectio Filio *Thomæ Tituli Sanctæ Ceciliæ Preſbytero Cardinali Eboracenſi*, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Ad præclara Virtutum Munera, quibus illorum Largitor Altiſſimus Perſonam tuam multipliciter decoravit, noſtræ dirigentes conſiderationis intuitum, & attentè proſpicientes quòd Tu Romanam Eccleſiam, cujus honorabile Membrum exiſtis, tuorum Honores pleniùs magnitudine Meritorum ſpem Nobis pollicentur indubiam quòd ea, quæ Circumſpectioni tuæ duxerimus committenda, ex Doctrina, ac etiam longa rerum gerendarum experientiâ, quibus etiam te illuſtratum novimus, ad noſtrum & Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Statum atque Honorem pertinentia omni ſtudio & ſolicitudine prudenter exequeris.

Hac itaque fiduciâ moti, conſiderantes ſi Sedes Apoſtolica Promotis ad Cathedralium Eccleſiarum Regimina, pro neceſſariis Expenſis in ſua hujuſmodi Promotione faciendis, Facultatem concedere conſuevit, ut ab omnibus Perſonis Eccleſiaſticis Secularibus & Regularibus, Beneficia Eccleſiaſtica in eorum Civitatibus & Diœceſibus obtinentibus, caritativum Subſidium, pro Oneribus Promotionis hujuſmodi faciliùs ſupportandis, petere & exigere poſſint, quanto magis nobis videtur honeſtum pro noſtrorum ac Eccleſiæ Sponſæ noſtræ Jurium Defenſione & Tuitione Subſidia & Auxilia ab Archiepiſcopis & Epiſcopis, qui dum Munus Conſecrationis eis impenderetur, Fidelitatis debitæ ſolito per eos præſtito Juramento, inter alia promiſerunt defendere Romanum Papatum quantum eorum Ordini conveniret, ab eis & aliis Prælatis & Beneficiatis in tàm magna imminente Neceſſitate implorare, prout Cariſſimo in Chriſto Filio noſtro *Henrico Angliæ Regi* Illuſtri, necnon eidem Circumſpectioni tuæ, ac Venerabilibus Fratribus noſtris *Cantuarienſi* noſtro & Apoſtolicæ Sedis Legato nato, & aliis *Archiepiſcopis* & *Epiſcopis* dicti Regni, per alias noſtras latiùs ſignificavimus,

Speramuſque & omninò expectamus ut, cùm intellexerint tàm grandem Nobis & eidem Eccleſiæ ſponſæ noſtræ Injuriam illatam, eos tanquam veros Fratres noſtros & hujus Sanctæ Sedis Honoris cupidos non minori Moleſtiâ quàm Nos ex ea affici debere, illamque non minus eis quàm Nobis inferri affirmaturos, ipſamque Injuriam non ſolum ejuſmodi Subſidio ſed etiam proprio Sanguine vindicare poſſe ultro deſideraturos, Nobis proculdubiò promittimus nec dubitamus eos Auxilia prompta & larga ſponte præſtituros, præſertim ejuſdem *Henrici Regis*, qui &, Claræ Memoriæ, ejus Genitores ac Prædeceſſores hujus Sanctæ Sedis & ſedentis in ea boni ſemper Cultores & Fautores fuerunt, & tuis efficaciſſimis Exhortationibus quamprimùm id effecturos, cum Res ipſa celeritate indigeat.

Ea propter Circumſpectionem tuam unius integræ Decimæ Collectorem & Exactorem Apoſtolicâ Auctoritate, Tenore Præſentium, Facimus, Creamus, Conſtituimus, & Deputamus, Tibique hujuſmodi integram Decimam eiſdem Archiepiſcopis, Epiſcopis, Electis, Adminiſtratoribus, Abbatibus, Commendatariis, & Perſonis aliis in dicto Regno & aliis Locis eidem Regi ſubjectis conſiſtentibus, etiam ſi in hoc quod non credimus redderent ſe Difficiles, Imponendi, ſeu Legato Archiepiſcopis & Epiſcopis præfatis ut illam ſuis Cleris & aliis Perſonis eis ſubjectis, prout magis Tuæ Circumſpectioni viſum fuerit expedire, imponere valeant Licentiam Concedendi, Licentiam concedimus, & Impoſitam Petendi Colligendi & Exigendi, ac eis tàm in genere quàm nominatim & in ſpecie ut illam ſolvant ſub Excommunicationis latæ Sententiæ & Privationis Beneficiorum Eccleſiaſticorum per eos tunc obtentorum, & aliis de quibus Tibi videbitur Pœnis etiam Pecuniariis, Mandandi, ac Terminum ad id Præfigendi, & Præfixum ſemel & pluriès totiens quotiens Tibi videbitur Prorogandi, ac pro ejuſdem Decimæ leviori ac faciliori Exactione unum vel plures tot quot Tibi videbitur Subcollectores, qui pari qua Circumſpectio tua per Præſentes uteris Facultate fungantur, Deputandi tàm generaliter quàm nominatim, & Deputatos Amovendi, & alios eorum loco totiens quotiens Tibi videbitur Surrogandi, necnon

A.D. 1517. Hen. 8.

non integram Decimam ipſam ſolvere Recuſantes vel Differentes, & generaliter Contradictores quoſlibet & ne ſolvatur perſuadentes directè vel indirectè per Cenſuram Eccleſiaſticam, & Juris remedia oportuna, Appellatione poſtpoſitâ, Compeſcendi, invocato etiam ſi opus fuerit ad hoc Auxilio Brachii Secularis, Solventes verò de Solutis Quitandi Liberandi & ab Excomunicationis Sententia aliiſque Cenſuris & Poenis quas dictâ occaſione quomodolibet incurriſſent Abſolvendi,

Et generaliter omnia & ſingula in Præmiſſis & circa ea neceſſaria ſeu quomodolibet oportuna Faciendi, Mandandi, & Exequendi plenam & liberam Tenore Præſentium Concedimus Facultatem:

Non obſtantibus ſi eiſdem Archiepiſcopis, Epiſcopis, Electis, Commendatariis, Adminiſtratoribus, Abbatibus, Prioribus, Militibus, & aliis Perſonis Eccleſiaſticis vel quibuſvis aliis conjunctim vel diviſim ab Apoſtolicâ ſit Sede Indultum quòd ad Solutionem alicujus Decimæ minimè teneantur, & ad id compelli aut quòd interdici ſuſpendi vel excommunicari, aut extra vel ultra certa Loca ad Judicium evocari non poſſint, per Litteras Apoſtolicas non facientes de Indulto hujuſmodi ejuſque toto Tenore ac propriis ipſorum Locorum Ordinum & Perſonarum Nominibus & Cognominibus, & quibuſcunque Privilegiis Exemptionibus etiam in Corpore Juris Clauſis ac Litteris Apoſtolicis quibuſvis Dignitatibus ſeu Ordinibus Stabilimentis Uſibus & Naturis & præcipue Sancti Benedicti & Sancti Auguſtini Sancti Johannis Jeruſolimitani Cluniacenſis, Ciſtercienſis, Cartuſienſis, Camaldulenſis, Valliſumbroſæ, Cruciferorum, & Humiliatorum ac ipſorum Univerſitatibus generaliter vel ſpecialiter ſub quacunque formâ & expreſſione verborum, ab eadem Sede conceſſis, mentionemque, etiam ſi de eis eorumque totis Tenoribus de verbo ad verbum quoad oportunam eorum & Clauſularum in eis Contentarum Derogatoriarum Derogationem Præſentibus habenda eſſet mentio ſpecialis, eiſque ad Præmiſſa illis alias in ſuo robore permanſuris, Volumus quomodolibet ſuffragari,

Volumus autem ut juxta Ordinationem in Concilio Viennenſi ſuper hoc editam Calices Libri & alia Ornamenta Eccleſiarum Monaſteriorum Beneficiorum & Piorum Locorum hujuſmodi Divino Cultui Dedicata ex cauſa Pignorum vel aliàs occaſione Solutionis dictæ integræ Decimæ nullatenus capiantur diſtrahantur vel occupentur,

Quodque præſentium Litterarum Tranſumpto, Tui aut alterius Prælati Eccleſiaſticis Sigillo & publici Notarii ſubſtipulatione munito, eadem prorsùs Fides adhibeatur, in Judicio & extra, quæ adhiberetur ipſis Originalibus Litteris ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc Pagniam noſtrorum Facti, Creationis, Conſtitutionis, Deputationis, Conceſſionis, & Voluntatis infringere &c.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo Septimo, Nono Kal. Septembris, Pontificatus noſtri Anno Quinto.

BEMBUS.

Viſa,

JO. MADRIGAL.

Super plicam,

THO. DE BUNS.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filis ſericis Flavi rubeique Coloris.

Super Prorogatione Treugarum, Approbatio Scotorum.

To the Richt Excellent Prince Johnne Duc of Albany *Erle of Marche and Gariauth, Lard of Annandirdale and Man, Tutour Legittime to Oure Soverane Lord the Kingis Grace, Gouvernoure and Protectoure of his Realme.*

A.D. 1517. An. 9. H. 8. Ex Autogr.

WE underwrittin Spirituall and Temporale and Commiſſionaris of Burrowis Repreſenting the Thre Eſtatis of Scottland, Honour Fidelite and Service.

A.D. 1517.

THE ABSTINENCE OF WERE, paſt and concludit be *zoure Grace* for the parte of this Realme, and be the maiſt Reverend *Archbiſchop of Zork*, Chancellare

A.D. 1517. Hen. 8. lare and Cardinale of Inglannd Legate of the Sege Apoſtolicque, in the Name of the Richt Hie Richt Excellent and Mychty Prince *Heury King of Inglannd*, and under his Hienes Grete Seill Ratifyt, to endure and be obſervit *fra the Feiſt of Sanct Androw in Wynter*, the Zere of God Ane Thouſand Five Hundreth and Sextene, unto the ſamyn *Feiſt of Sanct Androw nixt aftir folowing*, in the Zere of God Ane Thouſand Five Hundreth and Sevintene, Red, Sene, and be Ws ripely underſtond, and now Prorogate and Continewit fra the ſade *Feiſt of Sanct Androw* in November nixt to cum, unto the ſamyn *Sanct Androis Day* at the ſaid Seſon, in the Zere of God Ane Thouſand Five Hundreth and Nynetene, mak and of New Prorogation Twa Zeris complete.

In conſiderationn that the Auctorite Riall of this Realme, throw Minorite of Oure Soverane, is in zoure Hanndis Tutour and immediate Succeſſoure to the King and Crowne, and that ful and liberale Adminiſtration, upon all and ſindry materis concernyng the King and his Realme, is deferrit be the Electionn of the hale Body of this Realme to zoure Adminiſtration and in Parliament be the Thre Eſtatis auctoriſate,

In quhilkis ze have ſa uſit zoure ſelf tuiching the ſaid Tuteill and Regiment of Oure Soverane Lord his Realme and Commone Weill thareof, baith within this Realme and outwith the ſammyn, That We hald and reputis the Auctorite Riall in all thingis weill excercit, and in ſpeciall the forſaid Prorogationne of Abſtinens of Were paſt concludit and approbate as ſaid is,

And for Oure parte confeſſis Ws obliſt to the Obſervation of the ſammyn Abſtinens and Prorogation thareof takin, tretit, and concordit be Zoure Grace, havand the Power and Auctorite Riall of this Realme, and ſall obſerve and keip the ſammyn in all and ſundry Articles and Pointtis contenit thairintill, A.D. 1517. Hen. 8.

And, in Takin of this Oure Conſent and Obliſſing heirintill, We of ſuperabundance have affixt to thir Preſentis Oure Selis at *Edinburgh* the Sevynt Day of October, the Zere of God Ane Thouſand Five Hundreth and Seventene.

S. Andreæ Archiepiſcopi.
S. Glaſguen. Archiepiſcopi, Cancellarii.
S. Epiſcopi Dunkelden.
S. Domini Comitis Angaſiæ.
S. Domini Comitis de Arag.
S. Domini Comitis Ergadiæ.
S. Comitis de Erol.
S. Gulielmi de Cocbur.

S. Comitis de Caſellis.
S. Domini Comitis de Glencoy.

S. Abbatis de Melros.

S. Domini de Flemyng Camerarii.
S. Abbatis Mor.
S. Abbatis Dundranen.
S. Abbatis de Calco.

S. Domini Præceptoris de Torphichin.

S. Domini de Maxwil Gardiani.
S. Domini de Borthvik.
S. Domini de Erskyn.
S. Clerici.
S. Domini Hay de Zeſter.
S. Domini Ceſſurdgard.
S. Decan. Glaſguen.

Dux Ferrariæ ad Regem.

Sereniſſime ac Potentiſſime Rex Domine mi Colendiſſime &c.

A.D. 1517. An. 9. H. 8. Bibl. Cotton. Vitell. b. 3. fol. 148.

Reddidit mihi *Sereniſſimæ Majeſtatis veſtræ* Literas Dominus *Johannes Petrus* ejus Familiaris & *Muſicus*, narravitque diligenter verbo tenus quanto Amore ipſa *Majeſtas veſtra* Me proſequatur, vel quantoperè mihi benefacere & gratificari deſyderet, adeò quod eidem *Majeſtati veſtræ* Me tantum debere ſentio, ut reipſâ ſolvendo non ſim, Certiſſimum cùm eſt animi mei Fidem Studium & Obſervantiam erga *veſtram Majeſtatem* tantam ac talem eſſe ut a nullis unquam Beneficiis poſſit ſuperari; quod & ipſi *Majeſtati veſtræ* & univerſo Orbi jam palàm feciſſem niſi Fata & tàm vaſta Locorum intervalla deſyderio meo obſtitiſſent. A.D. 1517.

Non poſſem in hoc Verbis ullis ardentem Animi mei cupiditatem exprimere, ſed Unum, atque Id quidem conſtanter, dicam In Votis meis Me nihil antiquius nihil omninò expetitum magis habere, quàm ut aliquando poſſim

D. 1517. Hen. 8.

re ipsâ *Majeſtati veſtræ* comprobari Me illius obſequentiſſimum obſervantiſſimumque eſſe Servitorem.

Et quoniam ipſa per Literas & per *eundem Muſicum* Mihi ſignificavit quòd ſcire cupit an quicquam apud Se ſit quod mihi gratum eſſe queat, viſum eſt mihi reſpondere quòd, & ſi plurima ſint apud eandem *Majeſtatem veſtram* quæ omnia Mihi & poſſunt & debent eſſe gratiſſima, nihil tamen eſt quod cupidiùs expetam, neque quod ſummiſſius orem quàm ut Gratia ac Benignitate ſua Me Servitorem ſuum complectatur, & Rebus meis favere ac patrocinari, atque ipſis ut ſuis propriis uti dignetur.

Cæterùm cùm, inter nonnulla alia, prædicto *Joanni Petro* oſtendiſſem unam Cytharam ejus generis, quos in Italia Leucos vocant, dixit Ille ſtatim ſe credere eam *Majeſtati veſtræ* placituram: Ego verò reſpondi Me crediturum Eam Mihi cœlitùs miſſam, ſi *Majeſtati veſtræ* hoc eſt Domino meo placuerit, atque eidem *Johanni Petro* tradidi ipſi *Majeſtati veſtræ* perferendam: Quæ, quamvis elegantiſſime fabrefacta ſit, non tamen tanto Principe digna Mihi videtur; proindéque rogo ut *Majeſtas veſtra* non Muneris exiguitatem ſed Mittentis ſinceram fidem ac animum ingentem hilariter ſuſcipere dignetur.

A.D. 1517. Hen. 8.

Reliqua *Johanni Petro* verbo tenus *Majeſtati veſtræ* referenda credidi, Viro ſane qui non ſolum ob Muſicæ Artis peritiam ſed & pro Fide Ingenuis Moribus & in agendis Rebus dexteritate ſua eidem *Majeſtati veſtræ* mereatur eſſe Cariſſimus; & eidem *Majeſtati veſtræ* Me ſuppliciter commendo.

Ferrariæ, Decimo Tertio Octobris, Milleſimo Quingenteſimo Decimo Septimo.

Majeſtatis veſtræ Chriſtianiſſimæ & Sereniſſimæ,

Humilliſſimus Servitor,

Alfonsus de Este.

Marchio Mantuæ ad Regem.

A.D. 1517. An. 9. H. 8. Bibl. Cotton. Vitell. B. 3. fol. 185.

Sereniſſime & Invictiſſime Domine poſt Devotiſſimam mei Commendationem.

Reddidit mihi proximè præteritis diebus *Johannes Petrus* de Buſtis Literas *Majeſtatis veſtræ* plenas humanitate eâ quâ ipſa imprimis prædita eſt; idémque benigniſſimum ejus Nuncium mihi retulit, quæ Mihi, qui nichil carius habeo Gratiâ ſublimitatis veſtræ, adeò jucunda fuere ut nichil jucundius contingere potuiſſe videatur; nulla enim res mihi majori deſiderio eſt, quàm ut ſciam Studium & Servitutem meam erga illam ſibi in memoria eſſe; Gratias itaque quantas poſſum *Majeſtati veſtræ* ago, utinámque eas referre poſſem pro Humanitate Benignitatéque quâ in Me utitur.

Filium meum, quem jam antea Servitio *Majeſtatis veſtræ* dedicavi, dùm firmior fiat, ut tanto Itineri par eſſe poſſit, ſtudioſiſſimè & omni cura inſtitui facio, ut & Literis & Æquitandi peritiâ boniſque Moribus dignus eſſe poſſit qui tanto Regi Deſerviat.

Præterea delectos, ex omni Grege meo, Equos domandos inſtituendóſque mandavi, quos eidem *Majeſtati veſtræ* deſtinavi, qui ſi ſpei & exſpectationi meæ reſpondebunt minimè ceſſuri ſunt bonitate aliis quos a Me ea accipere dignata eſt.

A.D. 1517.

Referet idem *Joannes Petrus* Sublimitatis veſtræ Familiaris quæ ei referrenda commiſi de ſtudio & obſervantia mea erga ipſam; cui illa Fidem quam Mihi præſenti præſtaret adhibere dignabitur; cui Me omniáque mea devotè humilitérque Commendo.

Mantuæ, Decimo Septimo Octobris, Milleſimo Quingenteſimo Decimo Septimo.

Sereniſſimæ Majeſtatis veſtræ,

Humilis Servitor,

Fr. Marchio Mantuæ &c.
Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Confalonerus.

Ratificatio per Scotorum Regem.

A.D. 1517. An. 9. H. 8. Ex Autogr.

JAQUES, par la Grace de Dieu, *Roy d'Eſcoſſoys*, a tous ceulx qui ces preſentes Lettres verront & orront, Salut.

SAVOIR FAISONS que la ou ſur certains Articles conceuz, paſſez, & accordez parentre noſtre Threſcher Couſin & Tuteur *Jehan Duc d'Albanye &c.* Gouverneur de noſtre Royaume *depar Nous* d'une part, & Treſreverend Pere en Dieu *Thomas Cardinal Arceveſque d'York*, Legat du Sainct Siege Apoſtolique, Primat & Chancellier d'Angleterre, par Commandement & Ordonnance de Treſhault & Treſpuiſſant Prince noſtre Treſcher Frere & Oncle *le Roy d'Angleterre* d'Autre, Une Treſue & Abſtinence de Guerre fut prinſe entre Nous & le dit Seigneur Roy noſtre Oncle, noz Royaumes & Subgectz, juſques a la Feſte de Sainct Andre prouchain venant, a fin que dedans icelui Temps & Terme une bonne Paix & Amytie peuſt eſtre drecee & conclute *entre Nous* & Iceluy *Roy noſtre Frere & Oncle*, comme en ſes Lettres, & es noſtres donnees ſoubz noz Grans Seelz, contenans les Articles Conditions & Ratiffications de la ditte Treſue, plus a plain eſt contenu.

Des quelz Articles de mot a mot la Teneur s'enſuit.

Comme il ſoit ainſi que Hoult & Puiſſante Prince &c.

Et combien que le dit Accord & Agreement ſoit juſques a la ditte Feſte de Saint Andre prouchainement venant comme dit eſt, eſtoit lors penſe aſſez ſuffiſant & compectant pour plus avant ordonner ſur toutes Matieres deppendentes en Different & Queſtion entre les dits Deux Royaumes,

Neantmoings en tant que le dit Temps eſt ores fort avance, & que non obſtant pluſieurs Empeſchemens que avons euz depuis la Ratiffication de la derniere Treſue deſſus dite n'ayons eu l'opportunite d'entendre & conclure une bonne Paix & Amytie ainſi que le deſir de Nous & de noſtre dit Couſin a tous jours eſte & eſt; & en conſideration de la bonne Amour & Affection que naturellement doit eſtre *entre Nous* & le dit Seigneur *Roy noſtre Treſcher Frere & Oncle*, deſirans auſſi de noſtre part, non ſeulement entre Nous & noz Royaumes, Mays auſſi par toute la Chriſtiente eſtre bonne Paix & Concorde pour employer les jours preſens & advenir au Service de Dieu & de la Religion Chriſtienne: A ceſte cauſe & pour meaulx avoir Temps & Commodite a drecer & parfaire la ditte Paiz, Nous tenans touteſfoys en la ditte comprehenſion & ſans prejudice d'icelle, avons par l'Advis & Conſentement de noſtre dit Tuteur, & Eſtatz de noſtre Royaume Proroge & Eſlargy, & par ces meſmes Preſentes Prorogeons & Eſlargiſſons la ditte Treſſue & Abſtinence de Guerre avecques tous & chaſcuns les Pointz & Articles de la dite Treſue deſſus dite a Commancer au jour & *Feſte de Sainct Andre* ou Moys de Novembre prouchainement venant, & a durer juſques a icelle meſme Feſte de Monſieur *Sainct Andre*, en l'An que l'on comptera *Mille Cinq Cens & Dix neuf*: Et icelle Prorogation avec le conſentement deſſus dite Avons Ratiffie, Approuve, Paſſe, & Accorde, & par ces dites Preſentes Ratiffions, Paſſons & Accordons;

Promectant en Parolle de Roy ſur noſtre Foy & Honneur, la dite Treſue & Prorogation d'icelle avoir & tenir Agreable, Ferme, & Eſtable, & les entretiendrons & ferons inviolablement tenir obſerver & garder par noz Royaumes Paiis Terres Seigneuries & Subgectz, ſans durant le dit Temps aller ne venir aucunement au contraire.

En Teſmoing des quelles Choſes a ces dites Preſentes Signees par noſtre dit Tuteur & Gouverneur avons faict mectre noſtre Grant Seel.

Donne *a Edinbourg*, le Septieſme Jour d'Octobre, l'An Mille Cinq Cens Dix Sept, & de noſtre Regne le Quatrieſme.

JEHAN.

Sub Magno Sigillo de cera Alba pendente a duplici cauda pergamenæ.

A Collegio Cardinalium pro Subſidio contra Turcas.

A.D. 1518. An. 9. H. 8. Bibl. Cotton. Vitell. B. 3. fol. 115.

A.D. 1518.

SErenissime Domine Rex, Miſeratione Divinâ, *Epiſcopi, Presbiteri, Diaconi Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales,* Salutem & ſinceram in Domino Caritatem.

Poſteaque ſuperioribus diebus, de Victoria *Turcarum Tyranni* contra *Sultanum Aegypti* Dominum, crebris multorum Literis nuntiatum fuit, *Sanctiſſimus Dominus noſter Majeſtatem Veſtram* cæteróſq; Reges & Principes Chriſtianos ad conſulendum Chriſtianæ Reipublicæ per ſuas Literas paternè hortatus eſt,

Nuper autem cùm *Sanctitas ſua* frequentioribus Nuntiis & Literis certior facta ſit *eundem Sultanum* non modo Superatum eſſe, verum etiam, Deleto Fuſo atque Conciſo ipſius Exercitu, in Proelio interiiſſe, omnémque ferè ejus Statum atque Provincias in Turcarum Ditionem & Tyrannidem deveniſſe, id Nobis frequenti Senatu communicavit, atque ea in re ut par erat diligenter conſultandum duxit ut, perpenſo quantum Periculi ex tanta teterrimorum Hoſtium Victoria Orthodoxæ Fidei immineat, *Majeſtas veſtra* ac cæteri Chriſtiani Reges & Principes, ſepoſitis Odiis & Diſſenſionibus, ad communem Pacem tandem diſponantur, conjunctiſque Animis & Viribus Chriſtianæ Reipublicæ, in Extremum penè Diſcrimen adductæ, unà cum præfato *Sanctiſſimo Domino noſtro* ſubveniant,

Qui, pro Grege ſibi commiſſo, in Subſidium Publicæ Defenſionis, non ſolùm ſuas & Univerſæ Eccleſiæ Opes, verùm etiam Autoritatem omnem, Studium, Laborem, & Diligentiam, ac Vitam denique propriam, ſi opus fuerit, more Redemptoris noſtri, cujus Vices gerit in Terris, promptiſſimè impendere non dubitabit,

Quare *Sanctitas ſua Majeſtatem veſtram* in primis per Literas in Domino hortatur atque attentè orat ut, neceſſitate Rei animadverſâ, Mandatum cum plena Poteſtate Tractandi & Conſentiendi ac Nomine Celſitudinis veſtræ Promittendi quod in Rem Communem conferre videbitur ad ſuos Oratores in Urbe agentes quamprimùm mittere, vel ſpecialem Nuncium ſuper hoc deſtinare velit.

Nos verò, etſi planè cognoſcimus Celſitudinem veſtram, pro ſua ſingulari Pietate ac in Orthodoxam Fidem devotione, more Prædeceſſorum ſuorum, conſueviſſe ad ipſius Fidei Tutelam propenſis Studiis inflammari, & propterea Literis Hortationibus & Precibus ejuſdem *Sanctiſſimi Domini noſtri* plurimùm tributuram, atq; huic tàm neceſſariæ rei minimè deſuturam eſſe, animadvertentes tamen quanta Clades Chriſtianis Rebus ad præſens impendeat, Officii noſtri eſſe putavimus Nos quoque ad *Majeſtatem veſtram* ſcribere, illámque rogare obteſtari & implorare ut ſuam præſtantiſſimam Virtutem ſuas Opes ſuam Potentiam, Conſilio Prudentiâ & Viribus inſignem, quæ a Sancta Romana Eccleſia atque a cunctis Fidelibus expetuntur, & ab Hoſtibus formidantur, in hanc tàm Sanctam tàm neceſſariam Expeditionem, in qua non ſolum de Chriſtianorum Statu Dignitate & Gloria, ſed de Comuni omnium Salute agitur, excitare atque impendere velit.

Ea enim Virtutis Ingenii Magnanimitatis Dona ab Altiſſimo in *Celſitudine veſtra* collata eſſe perſpeximus, ut *Majeſtate veſtra* unà cum aliis Chriſtianis Principibus, quos & Opibus & Voluntate in hac Re propenſos ac optimè Animatos eſſe ſperamus, Conveniente Auſpiciis prædicti *Sanctiſſimi Domini noſtri* non dubitemus Turcarum Tyrannum, Chriſtianorum Cervicibus Inſultantem, Deo propitio, non modo Repellendum, verùm etiam Comprimendum & Profligandum eſſe.

Suſcipiat itaque *Celſitudo veſtra* pro Fidei & Chriſtianæ & Religionis Honore optima Spe & maximo Animo Provinciam hanc, ſperetque fore ut hujuſmodi ſancta Expeditio, Deo adjutore, cujus Cauſa præcipuè agitur, ad Vota ſuccedat, ac inde immortalis Honor & Gloria divinumque & æternum Præmium *Majeſtati veſtræ* proveniat ſicuti ardenti Deſiderio futurum eſſe confidimus,

Summis nempe viris & in Eccleſia Dei Potentibus ac Fide & Religione Præſtantibus ad Amplitudinem & Gloriam conſequendam & Res magnas bene gerendas quædam divinitùs ſolet eſſe adjuncta Proſperitas; quod autem ad hunc ſacrum Senatum ſpectat, quicquid in Nobis eſt Studii Diligentiæ & Operæ, quicquid Auctoritate Dignitate Opibus Eccleſiaſticis aut Temporalibus valemus, id omne ac Perſonas etiam noſtras proprias in hujuſmodi perneceſſariam Expeditionem promptiſſimè ſumus collaturi, pro Tutela (ſcilicet) Chriſtianæ Religionis, A.D. 1518. Hen. 8. nis, pro qua, ut debemus, Emori poſſumus & volumus, ſi opus ſit, piè & libenter.

Bene valeat *Majeſtas veſtra* quam Deus Incolumem & felicem tueatur.

Romæ, ſub Signetis noſtrorum Trium in Ordine Priorum, Die octavâ Januarii Milleſimo Quingenteſimo Decimo ſeptimo.

Episcopi,
Presbiteri,
Et Diaconi,
Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales.

And. Piperarius.

Dorſ.

Sereniſſimo Domino Henrico Angliæ Regi Invictiſſimo.

A Cardinali de Medicis Litera de Gratiis.

A.D. 1518. An. 9. H. 8. Bibl. Cotton. Vitell. b. 3. fol. 124.

Sacra & *Sereniſſima Regia Majeſtas* humilimas Commendationes.

Si Cauſæ omnes & Vincula, quæ mecum intercedunt ut *Majeſtati veſtræ* ac ſuorum rebus ita adeſſe debeam ut nulli magis debere videar, a Me numerarentur, innumerabilia in hanc Sanctam Sedem in *Summum Pontificem* in Me ipſum Merita ac Beneficia percenſerem: a Me verò pauca & ea quidem tenuia in eam præſtita Officia ſignificarem:

Quo fit ut ſummis Votis quotidiè expetam, ſi non pro Beneficiorum magnitudine ſuum in Me Animum æquare, tantum ſaltem inniti ut in his, quibus mea Opera requireretur, ſumma Ei Obſequendi Voluntas oſtenderetur.

Cujus quidem rei cùm nuper in Cauſa Adminiſtrationis Tornacenſis, quæ non minus ſua quàm *Reverendiſſimi mei Eboracenſis* eſt, ſe obtulerit occaſio, ut ita re eſſe ac dicto verbis oſtenderem, egi quæ Tempus quæ Cauſa quæ Officium meum poſtulabat; Quamquam ita *Majeſtas veſtra Pontificem* meritò habet ſibi devinctum, ut mihi vix nullas Officii Partes reliquerit, ſibíque totas ſumpſerit, Méque Operis Laudatorem Se Authorem eſſe voluerit; cujus animus in *Majeſtatem veſtram* adeò eſt præclarus ut, cùm denique ſibi ſatisfacere videtur, tùm Ei maximè ſatisfacit: Quæ verò in Cauſa Tornacenſi eſſent acta exponerem niſi in *Sanctiſſimi Domini noſtri* Literis, quemadmodum ex Voto *Majeſtatis veſtræ* facta eſſent, perſcriberetur, ac eam rem planiùs *Reverendus Wigornienſis* ſuis in Literis proſequeretur; Qui, cùm in omnibus *Majeſtatis veſtræ* Rebus, tùm in eo maximè fuit Officioſiſſimus & Diligentiſſimus.

A.D. 1518. Redditæ nuper fuerunt *Majeſtatis veſtræ* Literæ, quibus Mihi mandat ut de Eccleſia Landavenſi, ad quam Venerabilem & Religioſum Patrem Magiſtrum *Georgium de Actea* placet promoveri, facerem Relationem; In quo nulla erit mora, cùm ab his, quibus Procuratio demandata eſt, fuero requiſitus, dabóque Operam ut *Majeſtatis veſtræ* Gratia & Commendatio Ei plurimùm ex Petitione profuiſſe videatur; Quæ feliciſſimè valeat, & cui Me humillimè Commendo.

Romæ, ex Palatio Apoſtolico, ſeptimo Februarii Milleſimo Quingenteſimo Decimo ſeptimo.

Excellentiſſimæ veſtræ Regiæ Majeſtatis,

Humillimus Servitor,

Ju. Cardinalis de Medicis.

¶¶ *De Acquietantia pro Rege Francorum.*

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Franc. 10. H. 8. m. 19.

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ* univerſis & ſingulis, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis Nos *Recepiſſe & Habuiſſe*, Die Confectionis Præſentium, ab Illuſtriſſimo Principe Fratre & Conſanguineo noſtro Præchariſſimo *Franciſco Francorum Rege* Chriſtianiſſimo, per Manus , apud Villam noſtram Caleſii, *Quinquaginta Millia Francorum* (unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes) qui faciunt Summam *Viginti Sex Millium Tricentarum Quindecim Coronarum de Sole & Triginta Solidorum Turonenſium*, primo Die hujus inſtantis Menſis Maii Nobis ſolvi debitorum, in Partem Solutionis *unius Millionis ſive Decies Centum Milium Coronarum* Auri

A.D. 1518. Hen. 8. *Auri de Sole* boni Auri & juſti Ponderis ac Valoris tunc Curſum habentis in Francia,

Demptâ & Exemptâ Summâ *Quinquaginta Millium Francorum* (unoquoque Franco Valente Viginti Solidos Turonenſes) per, Bonæ Memoriæ, *Lodowicum* nuper *Francorum Regem* Defunctum in Menſe Novembris Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Quartodecimo Nobis in Villâ Caleſii ſolutâ,

Per ipſum Fratrem & Conſanguineum noſtrum *Francorum Regem* vel Hæredes ſuos Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris, noſtriſve aut eorum Deputato vel Deputatis, Solvendorum, prout in Literis Commiſſariorum prædicti Fratris & Conſanguinei noſtri ſuperinde confectis pleniùs continetur,

A.D. 1518. Hen. 8. De quibus quidem *Viginti & Sex Milibus Tricentis Quindecim Coronis de Sole & Triginta Solidis Turonenſibus* Æſtimationis prædictæ, Fatemur Nobis fideliter eſſe ſolutum, & eundem *Fratrem & Conſanguineum noſtrum*, ſuóſque Hæredes ſuperinde fore Quietos & plenè Exoneratos.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras fieri Fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, Quinto Die Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, Regni verò noſtri Decimo.

Per ipſum Regem.

De Poteſtatibus Cardinalis Eborum, Exemplificatio.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Pat. 10. H. 8. p. 2. m. 30.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Inspeximus quoddam Warantum, Manu noſtrâ propriâ ſignatum, & in Filaciis Cancellariæ noſtræ de Anno præſenti reſidens, factum in hæc verba,

Henry, by the Grace of God, *Kyng of Englond and of Fraunce and Lord of Ireland*, to the moſt Reverend Fader in God our moſt Truſte and moſt entierly Welbeloved Counſeilour *Thomas Cardinall of Tork* Primate of England and our Chancellour of the ſame Gretyng.

We, for certeyn Conſideracions us movyng, and for the ſpeciall Truſt and Confidence which we have in your approved Fidelitie and ſinguler Wiſedom, not oonly committe unto you full Power and Auctorite by thies Preſentes, but alſo Licenſe you from hensforth to doo our Lettres Patentes of *Denyzin*, to be made out under our Grete Sealle, from tyme to tyme, to ſuch Perſon or Perſons as ſhall at any Seaſon Sue unto you for the ſame, without any other Warraunt to be directed to you in that Partie: and thies our Lettres ſhal be your ſufficient Warrant and Diſcharge in that behalf at all tymees hereafter:

Yeven under our Signet at our Manour of Wodſtok the xxixth Day of Aprile the tenth Yere of our Reign.

Inspeximus etiam quoddam aliud Warantum, Manu noſtrâ propriâ ſimiliter ſignatum & in Filaciis prædictis reſidens, factum in hæc verba,

A.D. 1518. *Henry*, by the Grace of God, *Kyng of Englond and of Fraunce and Lord of Ireland*, to the moſt Reverend Fader in God our moſt Truſty and moſt entierly Welbeloved Counſeilour *Thomas Cardinall of Tork* Primate of Englond and our Chancellour of the ſame, Gretyng.

We late you witte that, for certeyn Conſideracions us ſpecially moving, and for the ſinguler truſt and confidence which we have moſt ſpecially in your Fidelytie approved Wiſdome and circumſpecte Police, for th'encreaſe and furtherance of our Honor and Profitte, we have Giffen and Commytted, and by theſe Preſentes Giſe and Committe unto you full Power and Auctoritie to doo make out our Letters Patents, under our Grete Seale, from tyme to tyme, of all *Congi d'Elires*, *Royall Aſſentes*, and *Reſtitutions of Temporalties*, aſwell of Archbuſſhopriches, Biſſhopriches, Monaſteries, Abbeys, and Priories of our Foundacion, as of all other Houſes of Religion, beyng for the tyme in our Handes by any other meane, within this our Royalme of Englond Wales and the Marches of the ſame, unto ſuch Perſon or Perſons as hereafter ſhall by due order Sue for ſuch *Congie d'Elires*, *Royal Aſſents, and Reſtitutions of Temporalties*, and alſo that Ye by vertue hereof, from tyme to tyme, doo cauſe to be made out our Commiſſions and Writtes of *Dedimus Poteſtatem* to ſuch as Ye ſhall think convenyent, to take th'Omagies and Feaute of all maner Perſons aſwell Archbuſhops, Biſhops, as other, due unto Us for our ſeid Temporalties, and that all ſuch Summes of Money, as frome tyme to tyme ſhal be due unto Us by reaſon of

A.D. 1518. Hen. 8. of the ſeid Temporalties or otherwiſe, yf any of the ſeid Archebuſſhopriches, Buſſhopriches, Monaſteries, Abbeys, Priores, and Houſes of Religion be always contented and paid to our Uſe, in our Hanaper of our Chauncerie, unto the Clerk of the ſame, for the tyme beyng, and thies our Letters ſhall be to you ſufficient Warrant and Diſcharge in the Premiſſes at all tymes hereafter.

Yeven at our *Manour of Wodeſtok*, the Fourth Day of Maie, the Tenth Yere of our Reign.

Nos autem Literas prædictas omnibus & ſingulis Officiariis & Ligeis noſtris, quorum intereſt, in hac parte, Tenore Præſentium, duximus Exemplificandas.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Wodeſtok*, ſexto die Maii.

Bulla pro componenda Pace & indicendis Quinquennalibus Induciis inter Chriſtianos Principes.

A.D. 1518. *An.* 10. *H.* 8. *Ex Origine.*

LEO EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei*, Dilecto Filio *Thomæ Tituli Sanctæ Ceciliæ Preſbitero Cardinali Eboracenſi noſtro* & Apoſtolicæ Sedis Legato, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Inter reliquas & graves quidem Curas, ſedulâſque Cogitationes quas ex injuncto Nobis Paſtorali Officio Nos in Dies atque Noctes ſubire, & decet & oportet, Duæ longè aliis omnibus Graviores, Salubriores etiam magis atque magis Gregi Dominico Nobis credito, Nos vehementiùs angunt atque admonent, ab alterâ enim Chriſtianorum Quies & Pacis Amænitas, ab altera verò juſtiſſimum piiſſimum & perneceſſarium exoritur Bellum, quod niſi prima juxta Sanctiſſimas a Nobis indictas Quinquennales Inducias inter omnes Reges Principes & Potentatus Chriſtianorum ſtabiliatur firmaq; maneat, alterum certè ſubſequi rectè non poteſt, & proinde nichil prætermittendum putantes, quod ad alterum de obſervantiâ Induciarum ſcilicet ſtabiliendarum, alterum verò de Sanctiſſimâ perneceſſariâ & non diutiùs protrahendâ Expeditione in Barbaros Turcas, Religionis noſtræ Catholicæ non minus Deletionem quàm Chriſtianum Sanguinem inſaturabili Siti ſitientes, ſumendâ pertineat, de Venerabilium Fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, ad Primores omnium Chriſtianorum ipſorum in *Imperatorem Electum* imprimis, & alios Principes, ac Cariſſimum in Chriſto Filium noſtrum *Henricum Angliæ Regem* Illuſtrem, quem Noſtri & hujus Sanctæ Sedis Devotiſſimum & Catholicæ Fidei Propagationis ſtudioſiſſimum ſemper cognovimus, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales Legatos a latere noſtro, qui jam, Italiâ dimiſſâ, Alpes ſuperârunt, & ad ipſum *Henricum Angliæ Regem* Dilectum Filium noſtrum *Laurentium Tituli Sancti Thomæ in Parione Preſbyterum Cardinalem*, Virum ſanè Prudentem & in Rebus gerendis Expertum miſimus.

Sed quoniam noſtræ Expectationi noſtróque hujuſmodi pio ac ſancto Deſiderio nichil nimium properare poſſe videtur, rectè ſcientes & meritò quidem, quanta ſit Circumſpectionis tuæ apud eundem Regem Gratia & Auctoritas, quid etiam tuo magno prudentive Conſilio, acriſque Ingenio rectè ac facilè perſuadere & diſſuadere ſcias & poſſis, ut Res quas *Laurentius Cardinalis prædictus* etiam Legatus noſter omnes quæ non levis ſunt momenti, juxta Rei exigentiam, & hujuſmodi pium & ſanctum Deſiderium noſtrum curare, pertractare, componere, atque ex Sententia, Domino noſtro Jheſu Chriſto, cujus pretioſo Sanguine redempti ſumus, cujuſque Cauſa potiſſima agitur, Auctore, dicti Regis pium Animum piamque Mentem in Chriſti Fidelium Salutem diſponente, Te Rem tàm ſanctam juvante faciliùs concludere commodiùs celeriuſve poterit, firmâ ſpe fiduciaque ducti, quòd Res hujuſmodi eo meliùs commodiùs & celeriùs ad optatum Finem perducentur, quo Circumſpectionis tuæ medio Ingenio Gratiâ & Auctoritate dirigentur, quibus in Conſiſtorio noſtro ſecreto, eiſdem Fratribus noſtris latiùs declaratis atque propoſitis, de eorumdem Fratrum noſtrorum Conſilio, *Circumſpectionem ipſam tuam* unà cum eodem *Laurentio Cardinale*, apud eundem *Henricum Regem*, Noſtrum & Apoſtolicæ Sedis Legatum de Latere, tanquam Pacis Angelum Creamus atque Deputamus, & Ambos

A.D. 1518. Hen. 8.

Ambos pari Auctoritate, Facultate, atq; Poteſtate, pro Præmiſſis omnibus ac aliis, eidem *Laurentio Cardinali* commiſſis, curandis, tractandis, componendis, & concludendis, Noſtros & dictæ Sedis Legatos eſſe Decernimus.

Quocirca *Circumſpectionem ipſam tuam* quam ſuis jamdudùm exigentibus Meritis ad Cardinalatûs Honorem aſſumpſimus, hortamur in Domino, & pro Noſtrâ & Apoſtolicæ Sedis, cujus ſolidiſſima eſt Columna, Reverentia, Catholicæque Fidei noſtræ Exaltatione ac Chriſtianæ Reipublicæ Pace & Quiete, & ejuſdem Fidei teterrimorum Hoſtium Deletione, eum Cardinalem & verum Cardinem tantæ Molis, quemadmodùm debet & decet, & Nos ſperamus ſe præſtare velit & debeat, qualem Nos Venerabileſque Fratres noſtri firmiter ſperamus atque credimus, idemque *Laurentius Cardinalis* & *Circumſpectio tua*, in dicto Regno Legati noſtri, alter altero non ſit inferior ſed una Voluntas, unus Animus, & idem Effectus ad Res benè gerendas ſint conjuncti, & licet Duo pro eiſdem Rebus ſitis Cardinales Legati, unus tamen apud omnes eſſe videatur, nam utriuſque veſtrûm Ingenio, Animis, Conſiliiſque unitis facilè ſperamus a Rege Piiſſimo & Potentiſſimo, Bona quæ Chriſtiani Gregis Quiete atque Pace deſideramus, ac Hoſtium prædictorum ad Fidei noſtræ verum Lumen, veramque Viam, atque ſanctam Fidem Converſionem, vel quam adverſus Nos ſitiunt, adverſus Illos Deletionem & extremam eorum Ruinam verſuros.

A.D. 1518. Hen. 8.

Interdicimus etiam *Circumſpectioni tuæ*, prout *eidem Laurentio* & aliis Cardinalibus Legatis miſſis a Nobis ſpecialiter interdiximus, nè aliqua ex Facultatibus tàm a Jure quàm a Nobis eidem *Circumſpectioni tuæ* conceſſis quoviſmodo utaris, tuaque Legatio hujuſmodi, donec idem *Laurentius Cardinalis* apud ipſum *Henricum Regem* fuerit, dumtaxat perduret, ipſamque extunc expirare Decernimus: Tu igitur, Dilecte Fili noſter, pro Divinæ Majeſtatis ac Noſtrâ & dictæ Sedis Reverentiâ, injunctum Tibi Onus hujuſmodi alacri forti conſtantique Animo ſuſcipiens, ſic illud utiliter, ſic ſollicitè, fideliter, & prudenter juxta datam Tibi a Domino Prudentiam exequi ſtudebis, ut ex tuis Laboribus, boniſque Operibus, ſtudio, fide, & diligentiâ, Divinâ ipſâ favente Clementiâ, Fructus quos ſperamus, ad Chriſtiani Nominis Tuitionem & Fidei Exaltationem & Propagationem ſubſequantur; receptura eadem *Circumſpectio tua* a Deo ipſo, poſt hujus fragilis Vitæ lapſum, æternæ Felicitatis Pacem, a Mortalibus omnibus Laudem, & a Nobis atque Sanctâ Sede prædictâ uberem Commendationem & Gratiam.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo, Sextodecimo Kal. Junii, Pontificatûs noſtri Anno Sexto.

Albargatus.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filis Canabeis.

Cardinalis de Medicis Litera ſuper Privatione Hadriani.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Bibl. Cotton. Vitell. b. 3. fol. 228.

Reverendiſſime in Chriſto Pater & Domine mi Colendiſſime humilimas Commendationes.

Quanti ſemper, præ cæteris, fecerit Sereniſſimam *Anglorum Regis* Majeſtatem *Sanctiſſimus Dominus noſter*, quamque cupiat ut mutua inter Se Benivolentia & is Amor, quo *prædictus Rex* univerſam Familiam noſtram ſemper eſt proſequtus, non conſervetur modò, verùm etiam indies augeatur, multis & illis non obſcuris Argumentis hactenus cognoſcere licuit, quorum *Reverendiſſima Dominatio veſtra* bona in parte conſcia egregiam *Majeſtati ſuæ* Fidem facere poterit.

Quoniam verò in Amovendo ex Collegio noſtro *Domino Hadriano olim Cardinali* aliquanto ſeriùs quàm fortaſſe *ſua Majeſtas* voluiſſet Res peracta fuit, ſi

A.D. 1518.

Quis fortè minùs rectè ſentiens interpretetur noluiſſe *Sanctiſſimum Dominum noſtrum Sereniſſimo Regi* Morem gerere, Is totâ prorsùs veri aberrat viâ, neque verò unquam *Sanctiſſimus Dominus noſter* alterius Mentis fuit, ſed magni momenti Negotium non erat niſi maturè & ut Juris forma poſtulat conducendum eſt.

Igitur hodierno Conſiſtorio *Dominus Hadrianus nuper Cardinalis* a Sacratiſſimorum Patrum Gremio ſevulſus, & ob ſua tàm mala Merita jure Exauctoratus, in quem quia non niſi legitimè Proceſſum fuit, idcirco nullus quamlibet Malignus Æſtimator poterit objicere *Hadrianum* aut *Sanctiſſimi Domini noſtri*, ſuapte Naturâ Clementiſſimi, Odio aut *Sereniſſimi Regis veſtri* Extimulatione, ſed propriis ſuis Meritis Pœnas dediſſe.

Ipſius

A.D. 1518. Hen. 8.

Ipſius verò Eccleſiæ Proviſio differetur, donec *Majeſtas ſua* id quod *Reverendiſſima Dominatio veſtra* optimè novit, *Sanctiſſimo Domino noſtro* ſignificaverit.

Hæc fuit, *Reverendiſſime Domine*, hujus tàm neceſſariæ quàm prudentis Cunctationis Cauſa; quam, etſi puto Reverendum Patrem Dominum *Epiſcopum Wigornienſem*, qui majoreve cum prudentia an gratia & dexteritate pro *Sereniſſimo Rege* in Urbe Oratorem agit, pleniùs ſignificaturum, Oratam tamen velim *Reverendiſſimam Dominationem veſtram*, dignetur etiam ipſa *Sanctiſſimi Domini noſtri* & meo Nomine *Sereniſſimo Regi*, apud quem plurimum & Gratiâ & Auctoritate pollet, declarare; Et inſuper nihil eſſe in quo *Sanctiſſimus Dominus* Ipſi ſatisfacere non ſit paratus; Domum verò noſtram eſſe ita *Majeſtati ſuæ* addictam, ut non minus de Nobis quàm de ſuis Subditis diſponere poſſit.

A.D. 1518. Hen. 8.

Benevaleat *Dominatio veſtra Reverendiſſima*, cui Me humilimè commendo & offero.

Romæ in Palatio Apoſtolico, quinto Julii, Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo.

Reverendiſſimæ Dominationis veſtræ

Humilimus Servitor,

Ju. Vicecancel.

De Communicando & Tractando cum Francorum Rege.

A.D. 1518. An. 10. H. 8.
Franc. 10. H. 8. m. 17.

Rex univerſis & ſingulis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

Notum facimus quòd Nos,

De Fidelitate, Probitate, Induſtriâ, & provida Circumſpectione Reverendiſſimi in Chriſto Patris *Thomæ*, Miſeratione Divinâ, *Tituli Sanctæ Ceciliæ Presbiteri Cardinalis* Angliæ Primatis & Apoſtolicæ Sedis Legati ac Regni noſtri Cancellarii plenè confidentes,

Ipſum verum & indubitatum Commiſſarium, Oratorem, Procuratorem, Deputatum, & Nuncium generalem & ſpecialem Fecimus Conſtituimus & Ordinavimus, Facimuſque Conſtituimus & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes Eidem, Tenore Præſentium, plenam Poteſtatem, Auctoritatem, Facultatem, ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro ac Succeſſorum noſtrorum, cum Domino *Nicholao Neufuille Domino de Ville Roy* Potentiſſimi & Chriſtianiſſimi Principis *Franciſci Francorum Regis* Cariſſimi, ac Dilectiſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri Audientiario & Secretario Cameræ & Financiarum ejuſdem, de & ſuper arciori & firmiori Amicitiâ, Ligâ, Confæderatione, & Intelligentiâ *inter Nos* & Succeſſores noſtros ex una, & præfatum Cariſſimum ac Dilectiſſimum *Fratrem & Conſanguineum noſtrum* & Succeſſores ſuos ex altera Partibus, ineundâ, & ſpecialiter & expreſsè de & ſuper Tractatu Matrimonii futuri inter Cariſſimam Filiam noſtram unicam *Mariam Principiſſam Angliæ* & dicti Cariſſimi & Dilectiſſimi *Fratris & Conſanguinei noſtri Franciſci Francorum Regis Filium Franciſcum Delphinum*, Tractandi, Capitulandi, Articulandi, Concordandi, & Concludendi,

A.D. 1518.

Ac etiam Pacta tàm ſuper Dote dictæ Principiſſæ Dotalitio & Donatione propter Nuptias, quàm ſuper quibuſcumque Rebus dictum Matrimonium concernentibus, faciendi, ineundi, & concludendi, ad quamcumque Summam dicta Pacta ſeu Conventiones aſcendant, nichil Nobis reſervando,

Et inſuper, pro Conſervatione, Obſervatione, Manutentione, & Securitate omnium Præmiſſorum & Concordandorum *inter Nos* & dictum Cariſſimum *Fratrem noſtrum* ſeu dictum Dominum *Nicholaum* ab eo deputatum, Submiſſionem faciendi Sanctiſſimo Domino noſtro *Leoni Decimo Summo Pontifici* ac Sedi Apoſtolicæ, in dictoque Tractatu arctioris Confœderationis & Matrimonii omnes Pœnas & Multas Apponendi, quæ videbuntur in tantum quòd in omnibus Præmiſſis & quæ in dicto Negotio tractabuntur & concludentur ſit Securitas indiſſolubilis firma & rata,

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi Gerendi & Excercendi, quæ in Præmiſſis & circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, & quæ tanti Negotii qualitas, cum ejus Circumſtantiis Dependentiis & Annexis, exigit aut requirit, & quæ Nos faceremus aut facere poſſemus ſi perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum exigerent ſpecialius quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promit-

A.D. 1518. Hen. 8. Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habere quicquid per dictum noſtrum Procuratorem, Oratorem, & Deputatum circa Præmiſſa Actum, Geſtum, Promiſſum, & Juratum extiterit, & contra ea aut aliqua Præmiſſorum nullo modo contravenire, immò Ipſa Manutenere & inviolabiliter Obſervare, ac per noſtras Patentes Literas Confirmare.

In cujus rei Teſtimonium Præſentibus hiis Manu noſtrâ ſignatis Sigillum noſtrum duximus apponendum. A.D. 1518. Hen. 8.

Dat. *London.* Die Decimâ Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo, & Regni noſtri Decimo.

Per ipſum Regem.

Facultas plenariæ Remiſſionis conceſſæ Legatis de Latere.

Regiſtrata apud Me

Ja. Sadoletum.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Ex Origine. LEO Episcopus, *Servus Servorum Dei*, Dilectis Filiis, *Thomæ Sanctæ Ceciliæ, & Laurentio Sancti Thomæ in Parione, Titulorum, Presbyteris Cardinalibus*, ad Cariſſimum in Chriſto Filium noſtrum *Henricum Angliæ Regem* Illuſtrem, & univerſum ejus Regnum, omneſque & ſingulas ipſius Regni Provincias, Civitates, Terras, atque Loca illi ſubjecta, & alia illi adjacentia Noſtris & Apoſtolicæ Sedis Legatis, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Cupientes ut *Circumſpectiones veſtræ*, durante Legatione veſtra ad Cariſſimum in Chriſto Filium noſtrum *Henricum Angliæ Regem* illuſtrem, in hiis, quæ ejuſdem *Regis & Angliæ Reginæ* ejus Conjugis Animarum Salutem & Spiritualem Conſolationem concernunt, eorum Deſideriis annuere valeatis; eiſdem *Circumſpectionibus veſtris*, & cuilibet veſtrûm, ut totiens quotiens aliquis veſtrûm Miſſam coram eiſdem *Rege & Regina*, aut altero ex eis celebraverit, omnibus & ſingulis utriuſque Sexûs Chriſti Fidelibus verè pœnitentibus & confeſſis, ſeu Propoſitum confitendi habentibus, & Celebrationi Miſſæ hujuſmodi, ſeu ſaltem Benedictioni ſuper Populum largiendæ intereſſentibus, plenariam omnium Peccatorum ſuorum Remiſſionem & Indulgentiam relaxandi atque concedendi Auctoritate Apoſtolicâ, Tenore Præſentium, Facultatem Concedimus pariter & Elargimur. A.D. 1518.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo octavo, Sexto Kal. Auguſti, Pontificatûs noſtri Anno Sexto.

Ja. Sadoletus.
Albergatus.

Sigillum deſideratur.

Super Privatione Adriani Cardinalis, Bulla pro Cardinali Eborum.

Regiſtrata penes Me Secretarium

Evangelista.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Ex Origine. LEO Episcopus, *Servus Servorum Dei*, Dilecto Filio *Thomæ Tituli Sanctæ Ceciliæ Presbytero Cardinali*, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Eccleſiarum Utilitati tunc rectè conſulere non ambigimus, cùm illarum Regimini Miniſtros Providos & Utiles Deputamus, per quorum Solertiam & Providentiam circumſpectam Eccleſiæ ipſæ præſerventur a Noxiis, & continuis, auctore Domino, in Spiritualibus & Temporalibus proficere valeant Incrementis: Dudùm ſiquidem Proviſiones Eccleſiarum omnium apud Sedem Apoſtolicam tunc Vacantium & inanteà Vacaturarum Ordinationi & Diſpoſitioni noſtræ reſervavimus; Decernentes extunc irritum & inane, ſi ſecus ſuper hiis per quoſcunque quavis Auctoritate ſcienter vel ignoranter contingeret attemptari. A.D. 1518.

A.D.1518. Hen. 8.

Et deinde Bathonienſi & Wellenſi Eccleſiis, invicem unitis, ex eo quod Nos *Adrianum de Corneto*, tunc *Tituli Sancti Griſogoni Presbyterum Cardinalem*, qui dictis Eccleſiis præerat, propter hoc ad noſtram Præſentiam legitimè evocatum, ſuis Culpis & Demeritis exigentibus, Cardinalatûs Honore ac Titulo, & prædictis, ac quibuſvis aliis Eccleſiis & Beneficiis Eccleſiaſticis per noſtram Diffinitivam Sententiam privavimus, per Privationem hujuſmodi apud Sedem eandem Paſtoris ſolatio deſtitutis;

Nos, cupientes tàm eiſdem unitis Eccleſiis, de quarum Proviſione nullus præter Nos hac vice ſe intromittere potuit, ſive poteſt, Reſervatione & Decreto obſiſtentibus ſupradictis, de Gubernatore utili & ydoneo, per quem circumſpectè regi, & ſalubriter dirigi valeant, quam Tibi, ut Statum tuum, juxta Cardinalatûs exigentiam Dignitatis, decentiùs tenere valeas, de alicujus Subventionis Auxilio providere, ac ſperantes quòd Tu per datam Tibi a Domino providentiam, ac alia multiplicium Virtutum Dona, quibus circumfultus exiſtis, Eccleſias ipſas unitas ſcies & poteris, Auctore Domino, ſalubriter regere, & feliciter gubernare, Eccleſias ipſas unitas Tibi per Te, quoad vixeris, etiam unà cum *Sanctæ Ceciliæ de Vrbe*, quæ Titulus tui Cardinalatûs exiſtit, ac Eboracenſi Cui præeſſe dinoſceris, aliiſque Eccleſiis, Monaſteriis, & Beneficiis Eccleſiaſticis, quæ in Titulum, vel Commendam, aut aliàs obtines, & impoſterùm obtinebis, ac Penſionibus Annuis, quas percipis, & percipies in futurum, Tenendas, Regendas, & Gubernandas, de Fratrum noſtrorum Conſilio Auctoritate Apoſtolicâ, Tenore Præſentium Commendamus; Curam & Adminiſtrationem dictarum unitarum Eccleſiarum Tibi in Spiritualibus & Temporalibus plenariè committendo, firmâ ſpe fiduciâque conceptis quòd, dirigente Domino Actus tuos, Eccleſiæ ipſæ unitæ per tuæ Circumſpectionis Induſtriam & Studium fructuoſum regentur utiliter & proſperè dirigentur, ac grata in eiſdem Spiritualibus & Temporalibus ſuſcipiant incrementa.

Volumus autem quòd, debitis & conſuetis Menſarum Epiſcopalium Bathonien. & Wellen. ſupportatis Oneribus, de reſiduis illarum Fructibus, Redditibus, & Proventibus diſponere, & ordinare liberè & licitè valeas, ſicuti Epiſcopi Bathon. & Wellen. qui pro tempore fuerunt, de illis diſponere & ordinare poterunt, ſeu etiam debuerunt; Alienatione tamen quorumcumque Bonorum immobilium, & pretioſorum mobilium ipſarum Menſarum Tibi penitùs interdictâ:

Quocirca Circumſpectioni tuæ per Apoſtolica Scripta Mandamus, quatinus Curam & Adminiſtrationem prædictas ſic ſolicitè geras & fideliter proſequaris, quòd ipſæ Bathonienſis & Wellenſis unitæ Eccleſiæ Gubernatori provido & fructuoſo Adminiſtratori, gaudeant ſe comiſſas; Túque, præter æternæ Retributionis Præmium, noſtram & dictæ Sedis Benedictionem & Gratiam exindè uberius conſequi merearis.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo Octavo, Tertio Kal. Auguſti, Pontificatûs noſtri Anno Sexto.

EVANGELISTA.

Viſa

ALOISIUS *pro R.*

Super plicam,

ALOISIUS.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filo canabeo.

Pro Cardinali memorato, Penſio Regis Francorum.

A.D. 1518. *An.* 10. *H.*8. *Ex Antogr.*

FRanciſcus, Dei gratiâ, *Francorum* REX, DUX *Mediolani, & Genuæ* DOMINUS univerſis & ſingulis præſentes Literas inſpecturis.

Cùm jam pridem Sanctiſſimus Dominus noſter *Leo Papa Decimus*, eo tempore quo primùm Tornacenſis Civitas in Manus & Ditionem Regis Angliæ devenit, Dilecto Amico noſtro Reverendiſſimo in Chriſto Patri *Thomæ*, Miſeratione Divinâ, *Tituli Sanctæ Ceciliæ Presbitero Cardinali* dicti Sanctiſſimi Domini noſtri de Latere Legato, tunc autem in minoribus conſtituto, pro eo & ex eo quod *Epiſcopus Tornacen.* Fidelitatem dicto *Regi Angliæ* pro Temporalibus dicti Epiſcopatûs facere noluit, dicti Epiſcopatûs Tornacenſis univerſalem in Spiritualibus & Temporalibus Adminiſtrationem, per Literas ſuas Apoſtolicas com-

A.D. 1518. Hen. 8.

commiſerit, dictuſque *Rex Angliæ eidem Reverendiſſimo Patri* Temporalia dicti Epiſcopatûs, propter præfati Epiſcopi Inobedientiam, velut Confiſcata, eodem tempore dederit & contulerit,

Ac nichilominus, dictæ Adminiſtrationis Commiſſione & Temporalium Collatione & Donatione non obſtante, *dictus Reverendiſſimus Pater* Amicus noſter Fructus Redditus & Proventus dicti Epiſcopatûs in Spiritualibus & Temporalibus obtinere integrè non potuit,

Et quia nunc, cùm inter *Nos* & dictum *Angliæ Regem* de Recuperatione & Traditione dictæ Civitatis ad Manus noſtras Tractetur, dictus *Reverendiſſimus Pater* contentus eſt contemplatione noſtra & ut Nobis gratificaretur omne Jus in dicto Epiſcopatu tàm ex dicta Adminiſtrationis Commiſſione quàm Regià Collatione & Donatione ſibi competens totaliter renunciare deſerere & relinquere,

Nos igitur ut tantam illius in Nos Gratitudinem mutuâ humanitate proſequamur, cùm nichil magis Regem deceat quàm Beneficentia a Nemine ſuperari, ex mero motu noſtro, & ut dicti *Reverendiſſimi Patris* benivolum in Nos Animum promereamur, Summam *Duodecim Millium Librarum Turonen.* ſingulis Annis, durante Vitâ naturali dicti *Reverendiſſimi Patris*, in Urbe Londoniarum vel Caliſiæ, Eidem vel ejus Deputato ſeu Deputatis per Nos Hæredes & Succeſſores ſolvendam Concedimus, Promittimus, & Spondemus, ac ad id Nos Hæredes & Succeſſores noſtros bonâ Fide & in Verbo Regio per Præſentes Aſtringimus & Obligamus,

Cujus quidem Summæ,

Primam Medietatem (videlicet) Summam *Sex Milium Librarum Turonenſium*, Medietatem dictæ totalis Summæ facientem dictâ Urbe Londoniarum vel Caliſiæ Primo Die Menſis Novembris proximò futuri Solvendam,

Et Secundam Medietatem (videlicet) aliorum *Sex Millium Librarum Turonenſium* in dictâ Urbe Londoniarum vel Caliſiæ Primo Die Menſis Maii proximò futuri ſolvendam,

Et ſic de Anno in Annum & de Termino in Terminum, durante ut præfertur Vitâ naturali dicti *Reverendiſſimi Patris*, dictam Summam ſolvendam per Nos Hæredes & Succeſſores noſtros Spondemus & Promittimus, atque ad eandem Solutionem bene & fideliter Termino, Loco, & Formâ prædictis faciendam Nos Hæredes & Succeſſores noſtros, Regnum Patrias & Dominia ac Bona noſtra quæcumque præſentia & futura, Subditoſque noſtros ſingulos ac eorum Bona ubicumque reperta bonâ Fide & in Verbo Regio per præſentes Literas Aſtringimus & Obligamus.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium hiis præſentibus Literis noſtris Patentibus Manu noſtrâ ſubſcriptis Sigillum noſtrum Magnum fecimus apponi.

Datum *Audegaven.* Die ultimo Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, Et Regni noſtri Quarto.

Francoys.

Per Regem Ducem Mediol.

Hedoyn.

Sigillum magnum Cerâ Flavâ appenſum.

Regis Francorum Commiſſio ad Tractandum ſuper Amicitia.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Ex Autogr.

Franciſcus, Dei gratiâ, *Francorum* Rex, *Mediolani* Dux, & *Genuæ* Dominus, univerſis præſentes Litteras inſpecturis Salutem.

Notum Facimus, cùm nichil Nobis gratius aut carius ſit, quàm Quietem & Tranquillitatem nedum Subditorum noſtrorum Fidei noſtræ & Tutelæ commiſſorum, verumetiam univerſalem omnium Chriſtianorum Pacem procurare & ſtabilire, ac quorumcunque Inſolentiam in contrarium adnitentium reprimere & refrænare, operæ pretium eſſe duximus cum Sanctiſſimo Domino noſtro *Leone Papa Decimo*, Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ *Summo Pontifice*, ac Sereniſſimo & Potentiſſimo Principe *Henrico*, Dei gratiâ, *Rege Angliæ* Conſanguineo noſtro Cariſſimo, ac cum quibuſcunque aliis Regibus & Principibus Chriſtianis, Civitatibus, Potentatibus, Communitatibus, Nationibus, & Dominiis firmam Amicitiam, Confœderationem, Ligam, & Fœdus, ad Laudem Dei Omnipotentis, & totius Populi Chriſtiani Tranquillitatem inire, firmare, & concludere; ut tandem Reliquum Vitæ noſtræ, quod Deus Omnipotens

potens Nobis præſtare dignabitur, Servitio Divinæ Majeſtatis, Cui Servire Regnare eſt, impendere poſſimus:

Nos igitur,

Confiſi de Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Guillermi Gouffier Domini de Boniveto* Militis noſtri Ordinis, necnon Cambellani Ordinarii, ac Admiraldi Franciæ, *Stephani de Poncher* Epiſcopi Pariſienſis, *Franciſci de Rupecavardi* Militis Domini de Campodenario, Seneſcalli Tholozæ & Gubernatoris Rupellæ Cambellani noſtri, & *Nicolai de Neufville* etiam Militis, Domini de Villeroy, Audientiarii Franciæ, ac Secretarii Financiarum noſtrarum, plenè confidentes,

Ipſos & eorum quemlibet conjunctim & diviſim noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales & generales Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes Eiſdem, & eorum cuilibet, conjunctim, ut præfertur, & diviſim, Tenore Præſentium, Poteſtatem, Facultatem, Auctoritatem, ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, ac Succeſſorum noſtrorum, cum Sanctiſſimo Domino noſtro *Leone Papa Decimo*, & cum prædicto Illuſtriſſimo & Potentiſſimo Principe *Henrico*, Dei gratiâ, *Rege Angliæ*, Cariſſimo & Dilectiſſimo Fratre & Conſanguineo noſtro, ac cum quibuſcunque aliis Regibus & Principibus Chriſtianis, Civitatibus, Potentatibus, Communitatibus, Nationibus, & Dominiis, vel eorum aliquo, ſeu eorum Procuratoribus, Oratoribus, Commiſſariis, Ambaſſiatoribus, & Deputatis quibuſcunque ad hoc ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem habentibus, de & ſuper quacunque Amicitiâ, Confœderatione, Unione, Fœdere, & Ligâ defenſivâ Statuum, Regnorum, Dominiorum, Terrarum, Patriarum, Territoriorum, Civitatum, & Oppidorum, ubicunque locorum in præſentia per Nos vel eorum aliquem poſſeſſorum, inter *Nos*, Hæredes, & Succeſſores noſtros, præfatum *Sanctiſſimum Dominum noſtrum* & Cariſſimum Conſanguineum noſtrum *Henricum Angliæ Regem* prædictum, ac cæteros, ut præfertur, Reges & Principes Chriſtianos, Civitates, Potentatus, Communitates, Nationes, & Dominia, & eorum Hæredes, & Succeſſores, atque Regna, Terras, Patrias, Dominia, & Loca quæcunque, ac Subditos, Vaſſalos, Confœderatos, Amicos, & Adhærentes noſtros, & eorum quoſcunque & quomodocunque etiam ad Defenſionem Perſonarum, Statuum, Regnorum, Terrarum, Patriarum, Dominiorum noſtrorum, vel dictorum Principum in Perſonâ noſtrâ propriâ, & Expenſis noſtris propriis, ſive Requirentium ineunda, Tractandi, Concordandi, Paciſcendi, Conveniendi, & Concludendi; Nóſque Regna, Terras, & Dominia noſtra quæcunque, ad Conventorum & Concluſorum inviolabilem Obſervantiam Aſtringendi & Obligandi: ac ſuper hujuſmodi Conventis, Concordatis, & Concluſis cum dicto *Sanctiſſimo Domino noſtro*, præfato *Angliæ Rege* Conſanguineo noſtro, & cum prædictis Principibus Chriſtianis, Civitatibus, Communitatibus, Nationibus, & Dominiis, ſeu eorum Oratoribus quibuſcunque, Litteras validas & efficaces pro Parte noſtrâ Tradendi: aliaſque conſimilis effectûs & vigoris, ab Ipſis Petendi, & Exigendi: plenámque præterea Poteſtatem, Juramentum in Animam noſtram Præſtandi, quòd tenebimus, & implebimus realiter & cum effectu omnia & ſingula quæ in Prædictis, & circa ea Nomine noſtro concordabunt, convenient, jurabunt, firmabunt, & concludent; ac quòd illa Ratificabimus, & nullo unquam tempore revocabimus, nec contra ea, vel eorum aliquod faciemus, vel quovis pacto veniemus, ſimileque Juramentum a dicto *Sanctiſſimo Domino noſtro*, Illuſtriſſimo *Rege Angliæ*, cæteriſque Regibus, & Principibus, Potentatibus, Civitatibus, Communitatibus, & Dominiis præſtari Videndi, Petendi, & Exigendi;

Ac generaliter omnia & ſingula Nomine noſtro Faciendi, Gerendi, Exercendi, & Firmandi, cujuſcunque naturæ & importantiæ fuerint, aut eſſe poterint in Prædictis, & circa ea neceſſaria, & opportuna; & quæ tanti Negotii qualitas, cum ejuſdem circumſtantiis, dependentibus, & annexis, exigit, aut requirit, & quæ Nobis facere liceret, ſi Præmiſſis perſonaliter intereſſemus; etiam ſi expreſſis longè majora ſint, aut talia forent, quæ de ſuâ naturâ ad ea perficienda Mandatum exigunt magis ſpeciale, quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum Gratum & Firmum habituros id totum & quicquid per dictos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, Nuncios, & Deputatos noſtros ſeu eorum quemcunque Actum, Geſtum, Conventum, Juratum, aut Factum

A.D. 1518. Hen. 8.

Factum fuerit in Præmiſſis, & contra ea, vel ipſorum aliqua nullo modo contravenire; immò ipſa manutenere, & inviolabiliter obſervare, ac per noſtras Patentes Litteras confirmare.

In cujus rei Teſtimonium Præſentibus hiis, Manu noſtrâ ſignatis, Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Datum *Andegaven.* Die ultimo Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, & Regni noſtri Quarto.

FRANCOYS.

Per Regem Ducem Mediol.

HEDOYN.

Sigillo avulſo.

De Tractando ſuper Matrimonio.

A.D. 1518. An. 8. H. 8. *Ex Autogr.*

FRancois, par la Grace de Dieu, ROY *de France*, DUC *de Millan*, SEIGNEUR *de Genues*, a tous ceulz, qui ces Preſentes Lettres verront, Salut.

Comme de tout nôtre Cueur & depuis que par la Grace de Dieu ſommes parvenuz a la Couronne de France ayons quiz & ſerche par toutes voyes a nous poſſibles Moyon de faire Paix univerſelle en la Chriſtiente, tant pour eviter Effuſion de Sang Chriſtien, que pour faire la Guerre en plus grand Seurete & Puiſſance contre les Ennemys de nôtre Foy a la Louange de Dieu, Exaltation & Augmentation d'icelle, Conſiderant que communement par Mariages & Affinitez ſe font corroborent & fortiffient Ligues & Confederations entre les Princes qui eſt le vray Siege de Paix; a ceſte cauſe, pour mieulx parvenir a noz Fins, avons Commis Eſtabliz & Ordonnez Ambaſſadeurs pour eulx Retirer pardevers Treſhault & Treſpuiſſant Prince & nôtre Treſcher & Treſame Frere & Couſin *Henry*, par la Grace de Dieu, *Roy d'Angleterre* Pour luy Demander en Mariage nôtre Treſchiere & Treſamee Couſine *Madame la Princeſſe* ſa Fille aiſnee & Unicque, pour nôtre Treſcher & Treſame Filz aiſne & unicque *Francoys Daulphin de Viennois*,

Et d'autant que nôtre Treſchere & Treſame Compaigne *la Royne*, deſirant de ſa Part icelluy Mariage venir a effect, a voulente conſtituer Ambaſſadeurs & Procureurs eſpeciaulx pour faire a nôtre dit Frere & Couſin *le Roy d'Angleterre* telle & ſemblable Demande que Nous, avec Puiſſance de faire toutes Conventions Promeſſes Obligations & Seuretez a ce neceſſaires, a ceſte Cauſe ſoit beſoing eſtre par Nous ſur ce auctoriſee,

A.D. 1518.

Savoir faiſons que Nous, les Choſes deſſuſdites conſiderees, icelle nôtre Compaigne & Eſpouſe *la Royne* avons Auctoriſee & Auctoriſons & avec ce Donne & Donnons plain Povoir Faculte & Puiſſance, par ces Preſentes, de Commectre Eſtablir & Conſtituer ung ou pluſieurs Ambaſſadeurs Procureurs & Meſſagiers eſpeciaulx, pour Demander & Requerir en Mariage a noſtre dit Frere & Couſin *le Roy d'Angleterre* nôtre Couſine *la Princeſſe* ſa Fille pour noſtre dit Filz *le Dauphin*, & pour icelle Fiancer & faire les Convenances Pactes & Obligations a ce Requiſes & autres telles qu'Elle verra eſtre a faire, & de donner a ſes dits Procureurs & Ambaſſadeurs plain Pouvoir & Puiſſance de faire & accomplir les Choſes ſuſdites, & de l'Obliger & ſes Hoirs & Succeſſeurs tant pour la Seurete du dit Mariage que autres Choſes a ce neceſſaires, ſi avant qu'on pourroit faire en tel Cas, encores que fuſſent telles que Mandement plus eſpecial y fuſt Requis, ou qu'Elle feroit ou faire pourroit ſi eſtoit hors le lyen & puiſſance de Mary.

En Teſmoing de ce Nous avons Signe ces Preſentes de nôtre main & fait Seeller de nôtre Seel.

Donne *a Angiers* le dertreinement Jour de Juillet, l'An de Grace Mille Cinq Cens & Dixhuit, & de nôtre Regne le Quatrieſme.

FRANCOYS.

Par le Roy Duc de Milan.

Super Plicam,

HEDOYN.

Sub Sigillo magno ceræ albæ a duplici caudâ pergamenæ pendente.

Commiſſio ſuper prætacto Matrimonio.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Ex Autogr.

FRanciſcus, Dei gratiâ, *Francorum* Rex, *Mediolani* Dux, & *Genuæ* Dominus, univerſis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

Notum facimus quòd,

Cùm inter Nos & Illuſtriſſimum & Potentiſſimum Principem *Henricum*, Dei gratiâ, *Angliæ Regem* Fratrem & Conſanguineum noſtrum Cariſſimum vetus Amicitia, Liga, & Confœderatio nuper innovata & ſtabilita fuerit,

Eandem Amicitiam & Confœderationem firmam & ſinceram fore non mediocriter deſideramus,

Atque Ideò, ob firmiorem ejuſdem Obſervantiam, conſiderantes quòd ad Amoris & Benivolentiæ (ex quo vera gignitur Amicitia) Incrementum & Conſervationem nihil ſit uſquam præclarius aut efficacius quàm Sanguinis neceſſitudo aut Affinitatis vinculum, de Matrimonio inter Cariſſimum Filium noſtrum Primogenitum *Franciſcum Delphinum Viennen.* & dicti illuſtriſſimi *Regis Angliæ Filiam* Illuſtriſſimam *Mariam* contrahendo, cum dicto Illuſtriſſimo *Angliæ Rege* Conſanguineo noſtro Cariſſimo Tractandum, ac dictam Illuſtriſſimam *Mariam* in Uxorem & Sponſam dicto *Filio noſtro* Cariſſimo Petendam duximus,

Nos igitur,

De Fidelitate Induſtria & provida Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Guillermi Gouffier Domini de Boniveto* Militis noſtri ordinis necnon Cambellani ordinarii ac Admiraldi Franciæ, *Stephani de Poncher Epiſcopi Pariſienſis*, *Franciſci de Rupecavardi* Militis Domini de Campodenario Seneſcalli Tholoſæ & Gubernatoris Rupellæ Cambellani noſtri, & *Nicolai de Neufville* etiam Militis Domini de Villeroy Audientiarii Franciæ & Secretarii Financiarum noſtrarum, plenè confidentes,

Ipſos & eorum quemlibet, conjunctim & diviſim, noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales & generales Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes Eiſdem & eorum cuilibet, conjunctim ut præfertur & diviſim, Tenore Præſentium, Poteſtatem, Facultatem, Auctoritatem, ac Mandatum generale & ſpeciale, ita quòd Generalitas Specialitati non deroget, nec e contra, pro Nobis & Nomine noſtro, ac dicti Filii noſtri Cariſſimi, ſpecialiter & expreſsè Petendi a præfato Illuſtriſſimo Principe Cariſſimo *Fratre & Conſanguineo noſtro*, ſeu ejus Oratoribus Procuratoribus & Deputatis, *Illuſtriſſimam Principiſſam* ejus Unicam & Primogenitam Filiam, Deſponſandam Cariſſimo & Dilectiſſimo Filio noſtro *Franciſco Delphino Viennenſi*, juxta formam Capitulorum deſuper conficiendorum: Pacta quoque Conventiones & Promiſſiones de Temporibus Locis & Forma Contractûs & Celebrationis Sponſaliorum & Matrimonii inter eoſdem: necnon ſuper Dote, Dotalitio, Doario, ſive Donatione propter Nuptias, cauſâ & contemplatione ejuſdem Matrimonii & Sponſaliorum, hincinde ſingula ſingulis & reſpective referendo, conſtituendis, dandis, tradendis, & ſolvendis: ac etiam Pacta quæcunque de Lucris Reſtitutionibus & Repetitionibus dictorum Dotis, Dotalitii, Doarii, ſive Donationis propter Nuptias; ac etiam alias quaſcunque Conventiones dicta Sponſalia, Matrimonium, Dotem, Dotalitium, Doarium, ſive Donationem propter Nuptias concernentes, cum omnibus aliis ſuis annexis dependentibus & emergentibus, Tractandi, Concordandi, Paciſcendi, Conveniendi, & Concludendi, Noſque Hæredes & Succeſſores noſtros, Regna, Patrias, Dominia, & Bona noſtra, necnon Subditos noſtros & eorum Bona ubicunque reperta, ad Conventorum Obſervationem Obligandi & Aſtringendi, & præterea Nos Regnum, Terras, & Dominia noſtra quæcunque ad Conventorum & Concluſorum inviolabilem Obſervationem ſub Cenſuris Eccleſiaſticis quibuſcunque & in forma Cameræ Apoſtolicæ ac aliàs prout eis videbitur ſimiliter Obligandi & Aſtringendi, ac inſuper Nos, Hæredes, & Succeſſores noſtros ſub quacunque Pœna etiam Pecuniaria per Eos conventa ad Obſervationem omnium & ſingulorum per Eos in hac parte Concluſorum Obligandi, & præterea pro Nobis & Nomine noſtro Promittendi quòd Primarii Proceres & Civitates Regni noſtri etiam quacunque Pœna pecuniaria per eoſdem Commiſſarios conventa, per ſeperatas ſuas Literas ſufficienter factas ſignatas & ſigillatas, ſeſe obligabunt quòd omnia

A.D. 1518. Hen. 8.

nia & ſingula per Oratores noſtros ſuper prædictis Sponſalibus & Matrimonio conventa fideliter adimplebuntur & perficientur, Noſque ad hoc effectualiter procurandum pariter Aſtringendi & Obligandi, ac ſuper hujuſmodi Conventis, Concordatis, & Concluſis cum dicto Illuſtriſſimo *Angliæ Rege* Conſanguineo noſtro Cariſſimo, ſeu ejus Oratoribus, Commiſſariis, & Deputatis Literas validas & efficaces pro Parte noſtra Tradendi, aliaſque conſimilis effectûs & vigoris ab ipſo vel eis Petendi & Recipiendi, plenamque præterea Poteſtatem Juramentum in Animam noſtram Præſtandi quòd tenebimus & adimplebimus realiter & cum effectu omnia & ſingula quæ in prædictis & circa ea Nomine noſtro concordabunt, convenient, jurabunt, firmabunt, & concludent, ac quòd illa ratificabimus & nullo unquam tempore revocabimus nec contra ea vel eorum aliquod faciemus vel quovis pacto veniemus, ſimileque Juramentum a dicto *Rege Angliæ* Conſanguineo noſtro Cariſſimo præſtari Videndi Petendi & Exigendi,

Ac generaliter omnia & ſingula Nomine noſtro & Filii noſtri Cariſſimi prædicti Faciendi, Jurandi, Excercendi, & Firmandi cujuſcumque Naturæ & Importantiæ fuerint aut eſſe poterint in prædictis & circa ea neceſſaria & opportuna, & quæ tanti Negotii qualitas cum ejuſdem Circumſtantiis deppendentibus & annexis exigit aut requirit, & quæ Nobis facere liceret ſi Præmiſſis perſonaliter, etiam ſi Expreſſis longè majora ſint, aut talia forent quæ de ſua Natura ad ea perficienda Mandatum exigant magis ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos & dictum Filium noſtrum Ratum Gratum & Firmum habituros id totum quicquid per dictos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, Nuncios, & Deputatos noſtros ſeu eorum quemcunque Actum, Geſtum, Conventum, Juratum, aut Factum fuerit in Præmiſſis, & contra ea vel ipſorum aliqua nullo modo contravenire; immò ipſa Manutenere & inviolabiliter Obſervare.

In cujus rei Teſtimonium Præſentibus hiis, Manu noſtrâ ſignatis, Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Datum *Andegaven.* Die ultimo Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo, & Regni noſtri Quarto.

FRANCOYS.

Per Regem Ducem Mediol.

HEDOYN.

Sub Sigillo Magno Ceræ albæ a duplici cauda Pergamenæ pendente.

Pro dicto Matrimonio Commiſſio ſpecialis.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Ex Autogr.

FRanciſcus, Dei Gratiâ, *Francorum* REX, *Mediolani* DUX, & *Genuæ* DOMINUS univerſis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

Notum facimus quòd,

Cùm inter *Nos* & Illuſtriſſimum & Potentiſſimum Principem, *Henricum*, Dei Gratiâ, *Angliæ Regem* Fratrem & Conſanguineum noſtrum Cariſſimum vetus Amicitia Liga & Confœderatio nuper innovata & ſtabilita fuerit,

Eandem Amicitiam & Confœderationem firmam & ſinceram fore non mediocriter deſideramus,

Atque id, ob firmiorem ejuſdem Obſervantiam, conſiderantes quòd ad Amoris & Benivolentiæ (ex quo vera gignitur Amicitia) Incrementum & Conſervationem nihil ſit uſquam præclarius aut efficacius quàm Sanguinis Neceſſitudo aut Affinitatis vinculum, de Matrimonio inter Cariſſimum Filium noſtrum Primogenitum *Franciſcum Delphinum Viennenſem* & dicti Illuſtriſſimi *Regis Angliæ Filiam Illuſtriſſimam Mariam* contrahendo cum dicto Illuſtriſſimo *Angliæ Rege* Conſanguineo noſtro Cariſſimo Tractandum, ac dictam Illuſtriſſimam *Mariam* in Uxorem & Sponſam dicto *Filio noſtro* Cariſſimo Petendam duximus,

Nos igitur,

De Fidelitate Induſtria & provida Circumſpectione Dilecti noſtri & Fidelis Conſiliarii & Cambellani Ordinarii *Guillermi Gouffier* Domini de Boniveto Militis noſtri Ordinis ac Admiraldi Franciæ plenè confidentes,

Ipſum noſtrum verum & indubitatum Commiſſarium, Ambaſſiatorem, Oratorem, Procuratorem, Deputatum, & Nuncium ſpecialem Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eidem, Tenore Præſentium, Poteſtatem, Facultatem, Auctoritatem, ac Mandatum ſpeciale

pro

A.D. 1518. Hen. 8. pro *Nobis* & Nomine noſtro ac Dilecti *Filii noſtri* Cariſſimi, ſpecialiter & expreſsè, cum præfato Illuſtriſſimo Principe Cariſſimo Fratre & Conſanguineo noſtro *Henrico Angliæ Rege* ac Sereniſſima ejus Conſorte *Regina Angliæ Catherina*, nomine Filiæ ſuæ Illuſtriſſimæ *Mariæ* tamquam Parentibus, ac cum præfata Illuſtriſſima *Maria* Sponſalia per Verba ad hoc apta Contrahendi, & eamdem Illuſtriſſimam *Mariam dicto Filio noſtro* Cariſſimo Deſpondendi, & eam Nomine noſtro & dicti Filii noſtri in ejus Sponſam Accipiendi,

Ac generaliter omnia & ſingula *Nomine noſtro* & *Filii noſtri* Cariſſimi prædicti faciendi, jurandi, excercendi, & firmandi, cujuſcunque Naturæ & Importantiæ fuerint aut eſſe poterint, in prædictis, & circa ea neceſſaria & opportuna, & quæ tanti Negotii qualitas, cum ejuſdem circumſtantiis dependentibus & annexis, exigit aut requirit, & quæ Nobis facere liceret ſi Præmiſſis intereſſemus, etiamſi expreſſis longè majora ſint aut talia forent quæ de ſua Natura ad ea perficienda Mandatum exigunt magis ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum,

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, *Nos* & dictum *Filium noſtrum* Ratum Gratum & Firmum habituros id totum quicquid per dictum Oratorem, Commiſſarium, Procuratorem, Nuncium, & Deputatum noſtrum Actum Geſtum aut Factum fuerit in Præmiſſis, & contra ea vel ipſorum aliqua nullo pacto contravenire; immò ipſa manutenere & inviolabiliter obſervare, ac per noſtras Patentes Literas confirmare:

Per hanc autem Commiſſionem & Mandatum ſpeciale non intendimus derogare alteri Mandato & Commiſſioni noſtræ ſimiliter ſpeciale de Data Præſentium,

Dicto Conſiliario & Cambellano noſtro *Domino de Boniveto* Admiraldo Franciæ, ac, Dilectis etiam & Fidelibus Conſiliariis noſtris, *Stephano de Poucher Epiſcopo Pariſienſi, Franciſco de Rupecavardi* Militi Domino de Campodenario Seneſcallo Tholoſæ & Gubernatori Rupellæ Cambellano noſtro, & *Nicolao de Neufville* etiam Militi Domino de Villeroy Audientiario Franciæ ac Secretario Financiarum noſtrarum, Commiſſariis, Oratoribus, Procuratoribus, & Nunciis ſpecialibus noſtris ad Petendum a dicto Illuſtriſſimo *Rege Angliæ* Cariſſimo Conſanguineo noſtro Illuſtriſſimam Principiſſam ejus *Unicam & Primogenitam Filiam*, deſponſandam Cariſſimo & Dilectiſſimo noſtro Filio *Franciſco Delphino Viennenſi*, juxta formam Capitulorum deſuper conficiendorum, ac Pacta & Conventiones ſuper tempore, loco, modo, & formâ Sponſaliorum & Matrimonii prædictorum, ac inſuper de Dote, Dotalitio, Doario, ſive Donatione propter Nuptias, contemplatione ejuſdem Matrimonii & Sponſaliorum, apponendum, firmandum, & concludendum, factæ & conceſſæ,

Sed eamdem Commiſſionem & Mandatum ſpeciale in omnibus & per omnia, non obſtante præſenti Mandato, in ſuo pleno Robore & Effectu permanere, ſine Revocatione aliqua ejuſdem tacitâ vel expreſſâ, volumus & declaramus.

In cujus rei Teſtimonium his Præſentibus, Manu noſtrâ ſignatis, Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Datum *Andegaven.* Die ultimo Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, & Regni noſtri Quarto.

Francoys.

Per Regem Ducem Mediol.

Hedoyn.

Sub Sigillo Magno Ceræ albæ a duplici cauda Pergamenæ pendente.

Ad Tractandum ſuper Deliberatione Tornaci, Sancti Amandi, & Moretaniæ.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Ex Autogr. FRanciſcus, Dei Gratiâ, *Francorum* Rex, *Mediolani* Dux, & *Genuæ* Dominus univerſis & ſingulis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

Notum facimus quòd Nos,

De Fidelitate Induſtriâ & providâ Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Guillermi Gouffier* Domini de Boniveto Militis noſtri Ordinis, necnon Cambellani Ordinarii ac Admiraldi Franciæ, *Stephani de Poucher Epiſcopi Pariſienſis, Franciſci de Rupecavardi* Militis Domini de Campodenario Seneſcalli Tholoſæ & Gubernatoris Rupellæ Cambellani noſtri, & *Nicolai de Neufville* etiam Militis Domini A.D. 1518.

mini de Villeroy Audientiarii Franciæ ac Secretarii Financiarum noſtrarum plurimùm confidentes,

Ipſos & eorum quemlibet, conjunctim & diviſim, noſtros veros legitimos & indubitatos Oratores, Procuratores, Ambaſſiatores, & Nuncios noſtros generales & ſpeciales ad Infraſcripta Ordinavimus, Fecimus, & Conſtituimus, ac per Præſentes Ordinamus, Facimus, & Conſtituimus,

Dantes & Concedentes Eiſdem, & eorum cuilibet, conjunctim, ut præfertur, & diviſim, Poteſtatem generalem & Mandatum ſpeciale, ita quòd Generalitas Specialitati non deroget, nec è contra, pro Nobis & Nomine noſtro, cum Illuſtriſſimo Principe *Henrico Rege Angliæ* Conſanguineo noſtro Cariſſimo, vel ejus Oratoribus, Procuratoribus, Ambaſſiatoribus, Commiſſariis, ſive Depputatis ſufficientem Auctoritatem ab Eo habentibus, de & ſuper Traditione ac Deliberatione *Civitatis Tornacenſis* & Territorii ejuſdem, *Abbatiæ Sancti Amandi*, ac *Caſtri ſive Opidi de Mortaigne*, cum ſuis Pertinentiis & Dependentibus, ad Manus noſtras, vel Deputatorum noſtrorum, ſub quibuſcunque Pactis, Capitulis, Conditionibus, & Conventionibus, cum dicto *Rege Angliæ* ejuſve Commiſſariis aut Deputatis conveniendis concipiendis & concludendis, necnon de & ſuper hujuſmodi Pactis, Conditionibus, Contractibus, & Conventionibus quibuſcunque, ac etiam ſuper quibuſcunque Pecuniarum Summis pro Traditione dictæ *Civitatis Tornacenſis* quantumvis magnis, per Nos noſtróſque Hæredes & Succeſſores præfato *Regi Angliæ* aut ejus Hæredibus & Succeſſoribus ſive ejus aut eorum Deputatis certis locis, terminis, modiſque & formâ ſolvendis, Tractandi, Communicandi, Paciſcendi, Concordandi, & Concludendi

Nóſque Hæredes & Succeſſores noſtros, necnon Regnum, Terras, Patrias, & Dominia, ac Res & Bona noſtra quæcunque, ac Subditos noſtros quoſcunque, eorumque Bona mobilia & immobilia ubicunque fuerint reperta, pro Summis hujuſmodi, Locis, Terminis, Modiſque, & Formâ, inter Oratores noſtros prædictos & dictum *Regem Angliæ* ejuſve Commiſſarios aut Deputatos utrinque conventis & concordatis, fideliter ſolvendis, Aſtringendi & Obligandi,

Et præterea pro Reſiduo cujuſdam Pecuniarum Summæ dicto *Regi Angliæ* ejuſque Hæredibus & Succeſſoribus per Cives Tornacenſes, eo tempore quo Cives dictæ Civitatis ſe in Manus & Ditionem dicti *Regis Angliæ* dederunt, Eiſdem promiſſæ, & eâ Ratione ſuæ Majeſtati debitæ & remanentis adhuc non ſolutæ, Nos Hæredes & Succeſſores noſtros dicto *Regi Angliæ* ejuſque Hæredibus & Succeſſoribus Debitores Conſtituendi, Surrogandi, Obligandi & Aſtringendi, vel alias Promiſſiones Faciendi quæ eiſdem Procuratoribus noſtris Rationabiles videbuntur,

Nóſque, Regnum, Terras, & Dominia noſtra quæcunque, ad inviolabilem Conventorum & Concluſorum Obſervantiam, ſub Cenſuris Eccleſiaſticis quibuſcunque, & in forma Cameræ Apoſtolicæ, ac aliàs prout eis videbitur, Aſtringendi & Obligandi,

Ac ulterius, pro Securitate, Firmitate, & Obſervatione omnium & ſingulorum Pactorum & Conventionum faciendorum, tàm ſuper dictâ Recuperatione & Traditione dictæ *Civitatis Tornacenſis*, quàm ſuper Matrimonio inter Cariſſimum Filium noſtrum *Franciſcum Delphinum Viennenſem* & Illuſtriſſimam *Mariam Filiam Regis Angliæ* prædicti contracto, Obſides Regni noſtri Nobiles, boni & ſufficientis Valoris, quoſcunque & quotcunque eis expedire videbitur, in Manus dicti *Regis Angliæ* dandos & tradendos, alióſque Nobiles boni & ſufficientis Valoris, ſi ipſi vel eorum aliquis moriatur, in locum ejus vel eorum ſubſtituendos, Paciſcendi, Promittendi, & Nos Obligandi,

Ac inſuper cum dicto *Rege Angliæ*, ejuſve Oratoribus, Procuratoribus, Ambaſſiatoribus, ſive Nunciis ſufficienter & legitimè Deputatis, ad Cauſas, Quæſtiones, Controverſias, Differentias, & Occaſiones quaſcunque, quæ inter Nos & dictum Cariſſimum Fratrem noſtrum *Angliæ Regem* mutuum Amorem & Benivolentiam diminuere vel Suſpitionem aut Simultatem aliquam generare quovis pacto poſſent, tollendas & amovendas, Tractandi, Communicandi, Conveniendi, & Concludendi,

Necnon de & ſuper Reſtitutione & Satisfactione quarumcunque Deprædationum Rapinarum aut injuſtè Ablatorum a Subditis noſtris vel *dicti Regis Angliæ*, hincinde ubicunque, per Terram Mare vel Aquas dulces, antehac factorum vel impoſterùm fiendorum, ac de Modo & Formâ ejuſdem Reſtitutionis & Satisfactionis utriuſque Subditis, tàm pro præterito quàm pro futuro tempore, faciendarum, ac de & pro Deputatione Judicum ad Cognoſcendum, Procedendum, Diffiniendum, & Exequendum de & ſuper eiſdem, cum dicto *Rege Angliæ*, ejuſve Oratoribus, Procuratoribus,

A.D. 1518. Hen. 8.

& Commiſſariis ſimiliter Tractandi, Communicandi, & Concludendi,

Et *Nos* Hæredes & Succeſſores noſtros pro hujuſmodi Reſtitutione facienda Obligandi & Aſtringendi,

Necnon omnia & ſingula, per eoſdem Oratores, Procuratores, Ambaſſiatores, ſive Nuncios noſtros circa Præmiſſa vel eorum aliquod tractata, communicata, & concluſa, per Nos & ex Parte noſtra fideliter adimplenda, *Nos* Hæredes & Succeſſores noſtros, ac Bona noſtra ubicunque reperta, necnon Regna Patrias & Dominia noſtra, Subditóſque noſtros, ac eorum Bona ubilibet inventa, Aſtringendi & Obligandi,

Ac ſuper hujuſmodi Conventis Concordatis & Concluſis cum dicto Illuſtriſſimo *Angliæ Rege* Conſanguineo noſtro Cariſſimo, ſive ejus Oratoribus Commiſſariis aut Deputatis, Literas validas & efficaces pro Parte noſtra Tradendi, aliáſque conſimilis effectûs & vigoris ab ipſo vel eis Petendi & Recipiendi, plenámque prætereà Poteſtatem Juramentum in Animam noſtram Præſtandi quòd tenebimus & adimplebimus realiter & cum effectu omnia & ſingula quæ in prædictis & circa ea Nomine noſtro concordabunt, convenient, jurabunt, firmabunt, & concludent, ac quòd illa ratificabimus, & nullo unquam tempore revocabimus, nec contra ea vel eorum aliquod faciemus vel quovis pacto veniemus, ſimiléque Juramentum a dicto *Rege Angliæ* Conſanguineo noſtro Cariſſimo præſtari Videndi, Petendi, & Exigendi,

Ac generaliter omnia & ſingula Faciendi, Excercendi, & Expediendi, cum ſuis incidentibus, emergentibus, deppendentibus, & connexis quibuſcunque, cujuſcunque Naturæ ſeu Importantiæ fuerint, quæ in Præmiſſis vel aliquo Præmiſſorum neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna, etiam ſi talia fuerint quæ de ſua Natura ad ea perficienda Mandatum exigunt magi ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum, & quæ Nobis facere liceret ſi Præmiſſis perſonaliter præſentes intereſſemus;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros id totum quicquid per dictos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, Nuncios, & Deputatos noſtros, ſeu eorum quemcunque, Actum, Geſtum, Conventum, Juratum, aut Factum fuerit in Præmiſſis, & contra ea vel ipſorum aliqua nullo modo contravenire; immò ipſa manutenere, & inviolabiliter obſervare, ac per Literas noſtras Patentes confirmare.

In cujus rei Teſtimonium Præſentibus hiis, Manu noſtrâ ſignatis, Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Dat. *Andegaven.* Die ultimo Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo, & Regni noſtri Quarto.

FRANCOYS.

Per Regem Ducem Mediol.

Super Plicam, HEDOYN.

Sub Sigillo Magno Ceræ albæ a duplic. cauda Pergamenæ pendente.

Ad Tractandum de Mutuo Congreſſu.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Ex Autogr.

FRanciſcus, Dei gratiâ, *Francorum* REX, *Mediolani* DUX, & *Genuæ* DOMINUS univerſis & ſingulis ad quorum Notitias præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

Notum facimus quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Guilermi Gouffier* Domini de Boniveto Militis noſtri Ordinis necnon Cambellani Ordinarii ac Admiraldi Franciæ, *Stephani de Poucher Epiſcopi Pariſienſis*, *Franciſci de Rupecavardi* Militis Domini de Campodenario Seneſcalli Tholoſæ & Gubernatoris Rupellæ Cambellani noſtri, & *Nicolai de Neufville* etiam Militis Domini de Villeroy Audientiarii Franciæ ac Secretarii Financiarum noſtrarum, plurimùm confidentes,

Ipſos & eorum quemlibet conjunctim & diviſim noſtros veros legitimos & indubitatos Oratores, Procuratores, Ambaſſiatores, & Nuncios noſtros generales & ſpeciales ad Infraſcripta Ordinavimus, Fecimus, & Conſtituimus, ac per Præſentes Ordinamus, Facimus, & Conſtituimus;

Dantes & Concedentes Eiſdem, & eorum cuilibet, conjunctim, ut præfertur, & diviſim, Poteſtatem generalem & Mandatum ſpeciale, Ita quòd Generalitas Specialitati non deroget, nec è contra, pro Nobis & Nomine noſtro cum Illuſtriſſimo

A.D. 1518. Hen. 8. Illuſtriſſimo Principe *Henrico Angliæ Rege* Conſanguineo noſtro Cariſſimo, vel ejus Oratoribus, Procuratoribus, Ambaſſiatoribus, Commiſſariis, ſive Deputatis, ſufficientem Auctoritatem ab eo habentibus, de & ſuper *mutuo Conventu, Congreſſu,* & *Colloquio* inter *Nos* & dictum Illuſtriſſimum *Angliæ Regem* Conſanguineum noſtrum Cariſſimum, ac de Loco, Tempore, Modo, & formâ ejuſdem mutui *Conventûs, Congreſſûs,* & *Colloquii*; & ſimiliter de Numero & Qualitate Perſonarum, per utrumque Noſtrûm ad dictum *Colloquium, Conventum,* & *Congreſſum* adducendarum Tractandi, Conveniendi, Concordandi, & Concludendi; Ac Pacta & Conventiones quaſcunque, Honorem Tutelam & Securitatem Perſonæ noſtræ, ſeu dicti *Regis Angliæ* Conſanguinei noſtri Cariſſimi, in dicto *Colloquio* & *Conventu* concernentia, Conficiendi & Apponendi; Noſque ad omnia & ſingula per eos cum dicto *Rege Angliæ*, ejuſve Oratoribus ſeu Commiſſariis ſuper dicto *mutuo Conventu* concordata & concluſa Aſtringendi & Obligandi; Ac ſuper hujuſmodi Conventis Concordatis & Concluſis Literas validas & efficaces dicto *Regi Angliæ*, ejuſve Commiſſariis pro Parte noſtrâ Tradendi, aliaſque conſimilis effectûs & vigoris ab Ipſo vel Eis Petendi Exigendi & Recipiendi;

Et generaliter omnia & ſingula Faciendi Excercendi & Expediendi cum ſuis incidentibus, emergentibus, dependentibus, & annexis quibuſcunque, cujuſcunque Naturæ ſive Importantiæ fuerint quæ in Præmiſſis vel aliquo Præmiſſorum neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, etiamſi talia forent quæ de ſuâ Naturâ Mandatum exigunt magis ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum, & quæ Nobis facere liceret ſi Præmiſſis perſonaliter intereſſemus; A.D. 1518. Hen. 8.

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum Gratum & Firmum habituros id totum & quicquid per dictos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, Nuncios, & Deputatos noſtros, ſeu eorum quemlibet, Actum, Geſtum, Conventum, Juratum, aut Factum fuerit in Præmiſſis, & contra ea vel ipſorum aliqua nullo modo contravenire; immò ipſa Manutenere, & inviolabiliter Obſervare, ac per Litteras noſtras Patentes Confirmare.

In cujus rei Teſtimonium Præſentibus hiis, Manu noſtrâ ſignatis, Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Datum *Andegaven.* Die ultimo Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, Et Regni noſtri Quarto.

FRANCOYS.

Per Regem Ducem Mediol.

HEDOYN.

Sub Sigillo Magno præfati Regis a duplici caudâ Pergamenæ pendente.

De Terris in Tournaceſio Conceſſis.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Franc. 10. H. 8. m. 17.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd,

In conſideratione veri & acceptabilis Servitii, quod Dilectus noſter *Willielmus Sympſon* antehac diverſimodè Nobis impendit & impoſterùm impendere intendit, de Gratiâ noſtrâ ſpeciali, plenâ Poteſtate & Auctoritate noſtrâ Regali, & pro certis aliis Cauſis Nos ſpecialiter moventibus,

Dedimus Conceſſimus & Tranſportavimus, ac per Præſentes Damus Concedimus & Tranſportamus eidem *Willielmo Sympſon* omne illud Jus noſtrum, quod habemus ſeu habere poterimus in illis Terris, Pratis, Redditibus, Tenementis, & Hæreditamentis, quæ fuerunt & pertinuerunt, per Succeſſionem, Titulum, Jus, ſeu alio modo *Franciſco de la Honardrye* exiſtentibus apud Rumegies, ac in quadam Domo, Oreo, Stabulo, Gardino, Terris, & Hæreditamentis, vocatâ *la Cenſe du Rouge Coullembier*, ſcituatis & exiſtentibus in Parochia Sancti Genox. quæ fuerunt & pertinuerunt *Franciſco de Raſſe Domino de Bellincampo*, quæ ad Manus noſtras devenerunt ratione Confiſcationis, Rebellionis, & Diſobedientiæ per eos aut eorum alterum in ultimis Guerris noſtris facta, A.D. 1518.

Habenda, Gaudenda, & Poſſidenda omnia & ſingula Præmiſſa præfato *Willielmo Sympſon*, Hæredibus, Succeſſoribus, & Attornatis ſuis in tàm amplis modo & formâ prout prædicti *de la Honardrye* & *de Raſſe* ante dictas Rebellionem & Confiſcationem Præmiſſa habuerunt & tenuerunt, unà cum omnibus & ſingulis Arreragiis quæ debentur aut debere poſſint a tempore Rebellionis & Diſobedientiæ prædictæ, cujuſcumque Valoris ſive Æſtimationis eadem Arreragia fuerint, & in quo-

rum-

A.D. 1518. Hen. 8. rumcumque Manibus exiſtunt,

Et quòd de omnibus & ſingulis Præmiſſis idem *Willielmus Sympſon* ſuum maximum Proficuum faciet ad libitum ſuum, Solvendo tamen Onera & Redditus pro eiſdem Terris debita & conſueta;

Quare Volumus & firmiter Damus in Mandatis Ballivo noſtro de Tournay & Tourneyſiz, Receptori noſtro ibidem, necnon omnibus aliis Juſticiariis, Officiariis, & Subditis noſtris ac eorum Deputatis, & eorum cuilibet prout eis convenit, quòd Ipſi permitterent & eorum quilibet permitteret *eundem Willielmum* Hæredes & Attornatos ſuos gaudere uti & poſſidere præſentem Conceſſionem noſtram plenè pacificè & hæreditabilè imperpetuùm, abſque aliquo Impedimento ſive Diſturbatione in contrarium nunc ſeu in futurum, quia hoc eſt *Velle* & *Beneplacitum* noſtrum, & *Volumus* quòd ita fiat.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Hampton-Courte*, duodecimo Die Auguſti.

Per Breve de Privato Sigillo.

Pro Secretario in Lingua Gallicana, de Licentia.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Franc. 10. H. 8. m. 17.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd,

In conſideratione veri & fidelis Servitii, quod humilis Serviens noſter *Johannes Meawtis* Secretarius noſter pro Lingua Gallicana antehac Nobis impendit, & durante Vitâ ſuâ Nobis impendere intendit,

Conceſſimus & Licentiam Dedimus, per Præſentes Concedimus & Licentiam Damus *eidem Johanni* quòd Ipſe per Se, Factores, aut Attornatos, ſive Deputatos ſuos Indigenas ſive Alienigenas, cujuſcumque Nationis aut Conditionis, Numerum & Quantitatem Quadricentum Dolia Vini Vaſconiæ, Anglicè vocata *Foure Hundreth Tonnes of Gaſcoign Wyne*, in Partibus Tranſmarinis, ſive cum Bonis & Denariis propriis ſuis aut de & cum Bonis & Denariis Factorum Attornatorum ſive Deputatorum ſuorum prædictorum emere poſſit,

Et Vinum prædictum in aliqua Navi ſive aliquibus Navibus Franciæ, Hiſpaniæ, Britanniæ, Portugaliæ, Flandriæ, Holandiæ, Brabandiæ, aut Zellandiæ, ſeu alicujus alterius Nationis in quemcumque Portum hujus Regni noſtri Angliæ aut in aliqua alia Loca ſub Obedientia noſtra exiſtentia conducere, cariare, onerare, & diſcariare, aut conduci, cariari, onerari, & diſcarcari facere,

Dictumque Vinum ibidem, ad ejus ſeu eorum maximum Proficuum & Advantagium, vendere diſtribuere aut Excambium facere, abſque aliquo Impedimento, Dampno, Areſto, Diſturbatione, aut Contradictione quacumque, Factoribus, Attornatis, ſive Deputatis ſuis prædictis, in eorum Corporibus, Navibus, Bonis, Magiſtris, Marinariis, & Hominibus, infra Naves prædictas ſeu earum aliquas pro Conductione dicti Vini exiſtentibus, quoquo modo inferendis, ire & redire valeant,

Aliquibus Literis Marquæ, Contramarquæ, Priſæ, ſeu Repriſaliæ antehac conceſſis aut concedendis, aut aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, ſive Reſtrictione factis aut fiendis, in contrarium non obſtantibus,

Proviſo ſemper quòd de Cuſtumis & Debitis, Nobis pro Vino prædicto debitis, benè & fideliter reſpondeat, & quod dictus *Serviens noſter*, Factores, Attornati, ſive Deputati ſui prædicti præſentes Literas noſtras Patentes Cuſtumariis Portûs ſive Portuum, ubi hujuſmodi Vina diſcarcari contigerint, demonſtrabit, eâ intentione quòd iidem Cuſtumarii noſtri ſcribent ſuper Dorſum hujus Licentiæ noſtræ Numerum & Quantitatem Vini prædicti in Portu ſive Portubus prædictis, ut præfertur, diſcarcati.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo ſeptimo Die Auguſti.

Per ipſum Regem.

Bulla pro Tractanda Pace inter Chriſtianos Principes & parando Exercitu contra Turchas.

Regiſtrata apud Me EVANGELISTAM.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Ex Origine.

LEO EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei*, Dilectis Filiis, *Thomæ Archiepiſcopo Eboracenſi Angliæ Primati Sanctæ Ceciliæ, & Laurentio Sancti Thomæ in Parione, Titulorum, Presbyteris Cardinalibus*, ad Cariſſimum in Chriſto Filium noſtrum *Henricum Angliæ Regem* Illuſtrem noſtris & Apoſtolicæ Sedis de Latere noſtro Legatis, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Cùm Paſtoralis Officii ſollicitudini nichil magis expediat aut conveniat quàm Chriſtiano Gregi Pacem pro viribus procurare, quippe cùm Dominus noſter Jheſus Chriſtus, cujus vicem in Terris licet immeriti gerimus, ex hoc Mundo tranſiturus, & Mortem Immortalitate mutaturus, nichil Diſcipulis magis Commendandum, nichil Prædicandum, nichil Relinquendum magis putaverit quàm Pacem quàm mutuam inter ſe Dilectionem qnàm Fraternam in Chriſto Charitatem, per quam non ſolum Hominum inter ſe Societas copulatur & Regna mutuis Fœderibus connectuntur, verùm etiam Genus humanum Deo Omnipotenti maximè conjungitur, cùm Deus ipſe ſit Charitas, Chriſti igitur Veſtigia quantum cum Deo poſſumus immitari ſtudentes, nichil præſtabilius, nichil conducibilius, nichil Officio noſtro convenientius ducimus quàm Pacem noſtram, a Deo Nobis tantoperè commendatam, ubique gentium prædicare, eamque Chriſtianis Regibus & Principibus omnibus quibus Chriſti Fidelium Populorum Cura ac Regimen a Deo permiſſa ſunt perſuadere, eorumdemque Regum & Principum animis inſtillare, præſertim hac Tempeſtate cùm Immaniſſimus *Turcharum Tyrannus* jampridem, innumeris tàm Peditum quàm Equitum Copiis & immenſâ Multitudine Machinarum omnis generis inſtructus, Bellum ingens in *Soltanum* intulerit, & non ſolum in Acie congreſſus diverſis Præliis Victor evaſerit, ſed tandem, Interempto *Soltano* atque ejus Militibus ad internecionem cæſis, Egypti Syriæ & Affricæ totius Imperium ſuæ Ditioni ſubjecerit, atque ita, extincto *Soltani* Imperio ac ſibi addito, de duobus jampridem ampliſſimis Imperiis unum tantummodò fecerit, quo Aſyam Egyptum & Affricam necnon Florentiſſimam Europæ Partem Greciam (videlicet) complexus eſt, atque eâ Victoriâ Tumidus & Inflatus nunc ſicut accepimus magnam in Oriente Claſſem iterum parat, irrupturus ut plerique ſuſpicantur in Chriſtianorum Fines, cùm alios Hoſtes relictos non habeat quos per Mare invadere poſſit,

A.D. 1518.

Quod ſi tàm dira Procella aliquando ingruat &, quod Deus avertat, ipſe cum omnibus ſuis Copiis, quæ ſunt penè innumerabiles, Chriſtianos invadere deſtinaverit, niſi Reges & Principes Chriſtiani unanimi Conſenſu celeriter occurrant, cùm non facile unus quantumvis Magnus & Opulentus tantæ Potentiæ poſſit reſiſtere, niſi cæteri ferant Auxilium, verendum eſt nè Chriſtianum Nomen in maximum & extremum Diſcrimen incurrere periclitari & prorsùs extingui poſſit,

Nos igitur, hujuſmodi Nefariis Conatibus Crudeliſſimi *Turcharum Tyranni*, proſpero Fortunæ afflatu nimium ſuperbi, Nobis atque Chriſtianis Regibus & Principibus Jugum minitantis, occurrere pro viribus cupientes, prout ex debito Paſtoralis Officii tenemur, cum de nulla re tantam ſollicitudinem, poſtquam ad ſummi Apoſtolatûs apicem, divinâ favente Clementiâ, aſſumpti fuimus, ſemper geſſerimus & geramus, quàm nè Chriſti Nomen Contumeliam ad Reſpublica Chriſtiana Detrimentum patiatur,

De Fidelitate, Prudentiâ, Integritate, & Rerum gerendarum Experientiâ veſtrâ plurimùm in Domino confidentes, *Circumſpectiones veſtras* conjunctim noſtros veros & indubitatos Oratores, Legatos, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios ſpeciales, Facimus, Conſtituimus, & per Præſentes Deputamus,

Dantes & Concedentes Vobis, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & hac Sancta Sede, in qua Divina Permiſſione ſedemus, noſtro ac dictæ Sedis Nomine, cum, Chariſſimis Filiis noſtris, Illuſtriſſimo & Potentiſſimo Principe *Maximiliano*, Dei Gratiâ, *Romanorum Imperatore* ſemper Auguſto, ac cum Potentiſſimo Principe *Henrico*

A.D. 1518. *Hen.* 8.

Angliæ Rege, necnon cum Sereniſſimo Principe *Franciſco Francorum Rege* Chriſtianiſſimo, & cum Illuſtriſſimo Principe *Carolo Hiſpaniarum Rege* Catholico, ſeu eorum aliquibus, ac cum quibuſcunque aliis Regibus & Principibus Chriſtianis, Civitatibus, Communitatibus, Nationibus, & Dominiis, ſeu eorum Procuratoribus, Oratoribus, & Legatis quibuſcunque ſufficientem Auctoritatem habentibus, de quacunque Confœderatione, Unione, Fœdere, & Ligâ Defenſivâ, ad Quinquennium duraturâ, Statuum, Regnorum, Dominiorum, Terrarum, Patriarum, Territoriorum, Civitatum, & Oppidorum, ubicunque Locorum impræſentiarum per eorum aliquem poſſeſſorum, ac etiam Offenſiva inter Nos & cæteros, ut præfertur, Principes Chriſtianos, ad Vires ſæviſſimi *Turcharum Tyranni* reprimendas, & ad Chriſtianum Nomen Defendendum Amplificandum & Propagandum, Ineundi, Communicandi, Tractandi, Paciſcendi, & Concludendi,

Ac ſuper hujuſmodi Conventis, Concordatis, & Concluſis cum dictis Principibus Chriſtianis, ſeu eorum Oratoribus, Litteras validas efficaces pro Parte noſtra Tradendi, aliaſque conſimilis effectûs & Vigoris ab ipſis Petendi,

Ac generaliter omnia & ſingula Nomine noſtro Faciendi & Firmandi cujuſcunque Naturæ & importantiæ fuerint aut eſſe poterunt in prædictis & circa ea neceſſaria & oportuna, & quæ Nobis facere liceret ſi Præmiſſis intereſſemus, etiam ſi expreſſis longè majora ſint, & quæ de ſua natura ad ea perficienda Mandatum exigant magis ſpeciale:

Damus prætereà & Concedimus vobis Commiſſariis, Oratoribus, Legatis, & Procuratoribus noſtris, plenam Poteſtatem Nos, ſub quibuſvis Vinculis & Obligationibus, Obligandi quòd tenebimus & adimplebimus, realiter & cum effectu, omnia & ſingula quæ in Præmiſſis & circa ea Nomine noſtro concordabitis, capitulabitis, jurabitis, firmabitis, & concludetis, ac quòd Illa ratificabimus, & nullo unquam tempore dicto durante Quinquennio revocabimus, nec contra Ea vel eorum aliquod faciemus vel quovis pacto veniemus;

A.D. 1518. *Hen.* 8.

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Pontificio, Nos Ratum Gratum & Firmum habituros id totum & quicquid per Vos Oratores Procuratores & Legatos noſtros Actum Geſtum aut Factum fuerit in Præmiſſis, Nos noſtroſque Succeſſores Romanos Pontifices & Sedem prædictam ac Romanam Eccleſiam, & ejuſdem Sedis & Eccleſiæ Bona omnia, pro per Vos geſtorum Obſervatione, efficaciter Obligamus;

Non obſtantibus Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Dat. *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo, Tertio decimo Kal. Septembris, Pontificatûs noſtri Anno Sexto.

EVANGELISTA.

JA. QUESTENBERG.

LEO PAPA DECIMUS.

Sub Sigillo Plumbeo a Filo canabi pendente.

Super Privatione Adriani, de Cuſtodia Temporalium conceſſa.

A.D. 1518. *An.* 10. *H.* 8.
Pat. 10. *H.* 8. *p.* 2. *m.* 26.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd,

Cùm Epiſcopatus Bathonienſis & Wellenſis per Privationem *Adriani de Corneto Tituli Sancti Criſogoni nuper Preſbiteri Cardinalis*, cui tunc præerat, vacaverit, & modo vacans exiſtit,

Nos, de Gratia noſtra ſpeciali, ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & Concedimus Reverendiſſimo in Chriſto Patri *Thomæ*, Miſeratione Divinâ, *Tituli Sanctæ Ceciliæ Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Preſbitero Cardinali* Eborum Archiepiſcopo Angliæ Primati & Apoſtolicæ Sedis etiam de Latere Legato, necnon Epiſcopatus Bathon. & Wellen. perpetuo Commendatorio Cuſtodiam dicti Epiſcopatûs Bathon. & Wellen. ac omnium Temporalium ejuſdem, necnon omnium Caſtrorum, Dominiorum, Maneriorum, Terrarum, Tenementorum, Reddituum, Servitiorum, Portionum, Penſionum, Annuitatum, & aliarum Poſſeſſionum quarumcumque eidem Epiſcopatui qualitercumque pertinentium ſive ſpectantium,

A.D. 1518.

Conceſſimus etiam præfato Reverendiſſimo Patri *Domino Cardinali* omnia & omnimoda Feoda Militum, Servitia, Warda, Maritagia, & Cuſtodiam om-

A.D. 1518. Hen. 8.

nium Hæredum quorumcumq; Tenentium Epiſcopatûs prædicti infra Ætatem & Cuſtodiæ noſtræ occaſione prædictâ pertinentium, ac omnimodas Eſcaetas omnium & ſingulorum Tenentium Epiſcopatûs prædicti ſive eidem Epiſcopatui quoviſmodo pertinentium ſive ſpectantium,

Habendam, Percipiendam, Gaudendam, & Retinendam Cuſtodiam prædictam, ac omnia & ſingula Præmiſſa, & eorum quodlibet, præfato *Reverendiſſimo Patri* & Aſſignatis ſuis a tempore Privationis prædicti *Adriani nuper Bathon. & Wellen. Epiſcopi* durante Vacatione prædictâ, & quamdiu Eccleſiam prædictam de Epiſcopo vacari contigerit, necnon quouſque Nos vel Hæredes noſtri Temporalia Epiſcopatûs illius præfato *Reverendiſſimo Patri* reſtituerimus & liberaverimus, abſque Compoto ſeu aliquo alio Onere Nobis vel Hæredibus noſtris inde reddendo, ſeu faciendo, & adeò plenè & integrè prout Nos ea omnia & ſingula haberemus ſi præſens Conceſſio noſtra Ei inde facta non fuiſſet.

Conceſſimus etiam eidem *Reverendiſſimo Patri* omnimodas Advocationes, Donationes, Præſentationes, Nominationes, & Collationes, ac Incumbentium Inſtitutiones, Eccleſiarum, Abbatiarum, Archidiaconatuum, Dignitatum, Prioratuum, Collegiorum, Hoſpitalium, Heremitagiorum, Capellarum, Cantariarum, & aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum quorumcumque, de Patronatu ſive Advocatione Epiſcopatûs prædicti exiſtentium quoquomodo durante Vacatione prædictâ vacari contingentium, Habendas, Conferendas, Dandas, Præſentandas, & Inſtituendas ad libitum ipſius *Reverendiſſimi Patris* abſque impetitione Noſtri aut alicujus alterius Perſonæ Vice & Nomine noſtris vel pro Nobis,

Et inſuper Concedimus præfato *Reverendiſſimo Patri* plenam Poteſtatem & Auctoritatem Nominandi, Faciendi, & Conſtituendi omnes & ſingulos Seneſcallos Ballivos Miniſtros & alios Officiarios quoſcumque Epiſcopatûs prædicti & omnium Temporalium ejuſdem, adeò liberè prout Nos eoſdem Officiarios facere poſſemus ſi Temporalia Epiſcopatûs prædicti in Manibus noſtris remanſiſſent,

Et ulteriùs, de uberiori Gratia noſtra, Dedimus & Conceſſimus ac per Præſentes Damus & Concedimus præfato *Reverendiſſimo Patri* omnia & ſingula Exitus, Firmas, Redditus, Reventiones, & Proficua omnium & ſingulorum Temporalium & aliorum Præmiſſorum quorumcumque, & cujuſlibet inde Parcellæ, a tempore Privationis *prædicti Adriani* hucuſque, & exnunc durante Vacatione prædictâ qualitercumque creſcentia, provenientia, ſive emergentia, Habenda & Percipienda tàm per Manus ſuas proprias & Miniſtrorum ſuorum quàm per Manus nuper & nunc Eſcaetorum, Vicecomitum, Seneſcallorum, Ballivorum, Firmariorum, Receptorum, aut aliorum Occupatorum Temporalium prædictorum, & omnium & ſingulorum Præmiſſorum, & cujuſlibet inde Parcellæ, ad Uſum proprium ipſius *Reverendiſſimi Patris*, abſque Compoto aut aliquo alio Nobis inde reddendo ſeu faciendo, & abſque perturbatione, moleſtatione, inquietatione, ſeu gravamine Noſtri vel Hæredum noſtrorum aut aliorum Officiariorum noſtrorum quorumcumque;

Et hoc abſque aliquo Feodo in Hanaperio Cancellariæ noſtræ ſolvendo;

Eo quod expreſſa mentio &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, xxvi Die Auguſti.

Per ipſum Regem.

De Reſtitutionibus Temporalium Bathon. & Wellen. Cardinali Eborum.

A.D. 1518. An. 10 H. 8. Pat. 10. H. 8. p. 2. m. 25.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Somerſetiæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex* Eccleſias Cathedrales Bathon. & Wellen. invicem unitas, per Privationem *Adriani de Corneto nuper Tituli Sancti Criſogoni Presbyteri Cardinalis*, quibus idem *Adrianus* tunc præerat, Paſtoris Solatio deſtitutas, Reverendiſſimo in Chriſto Patri *Thomæ Tituli Sanctæ Ceciliæ Presbitero Cardinali* commendaverit, per Eum quoad vixerit Tenendas, Regendas, & Gubernandas, ſicut per Literas bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis inde directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quod idem *Reverendiſſimus Pater*, ſic ad dictas Eccleſias Commendatus,

A.D. 1518. Hen. 8.

datus, omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratioſè,

Cepimus Fidelitatem ipſius *Reverendiſſimi Patris* & Temporalia Epiſcopatûs Bathon. & Wellen. prout moris eſt, reſtituimus eidem;

A.D. 1518. Hen. 8.

Et ideò Tibi Præcipimus quod eidem *Reverendiſſimo Patri* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Balliva tua ſine dilatione, Liberes in forma prædicta; Salvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, xxviij Die Auguſti.

Per ipſum Regem.

Tractatus & Confœderatio generalis Pacis & Concordiæ.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Ex Autogr.

UNIVERSIS & SINGULIS ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

CUM nihil magis Chriſtianos Principes deceat quàm Fidem Chriſti, a quo omnis Poteſtas Data eſt & per quem Regnant, propagare & dilatare, ac Chriſtiani Nominis Hoſtes ubique Terrarum compeſcere refrænare inſectari proſequi, & longè a Regnorum ſuorum Limitibus profligare & exterminare, ac immaniſſimus *Turcharum Tirannus* jampridem, Innumeris tàm Peditum quàm Equitum Copiis & immenſa Multitudine Machinarum omnis generis Inſtructus, Bellum Ingens in *Soltanum* intulerit, atque Eo Devicto & Militibus ejus ad Internecionem cæſis Victor evaſerit, Duoque ampliſſima Imperia ad Unum Reduxerit;

Ne igitur prædictus Catholicæ Fidei Inimicus, eâ victoriâ Tumidus & Inflatus, in Chriſtianorum Fines irrumpat, Viruſque ſuum lætale evomat, ac omnes Copias ſuas ad Chriſtianum Nomen delendum convertat,

Potentiſſimis Sereniſſimis & Invictiſſimis *Franciæ & Angliæ Regibus* dictis nefariis *Turcharum Tiranni* Conatibus obſiſtere, Chriſtianæque Reipublicæ Amplificationem, necnon Pacis univerſalis Propagationem, intimo Cordis affectu cupientibus, ad hoc idem etiam ſuadente & hortante Sanctiſſimo Domino noſtro *Leone Papa Decimo*, commodiſſimum & maximè neceſſarium viſum eſt, cùm non facile tantæ Turcharum Potentiæ unus Princeps quantumvis Magnus & Opulentus poſſit reſiſtere, cunctis poſtpoſitis Simultatibus, Ligam, Fœduſque Deffenſivum, Statuum, Regnorum, & Dominiorum ſuorum, inter *Sanctiſſimum Dominum noſtrum, Imperatorem, Regis Franciæ, Hiſpaniæ, & Angliæ* principaliter contrahentes, iniri, componi, & concludi, ex quo univerſalis Pax tantoperè deſiderata & neceſſaria felicibus Auſpiciis non modò indubie ſequetur verùm etiam cæteri Principes ad dictum Fœdus amplectendum alacriùs faciliuſque allicientur, dictique Communis Hoſtis & crudeliſſimæ Beluæ Injurias unitis Viribus comodiùs propulſare & repellere poterunt,

A.D. 1518.

Nos igitur,

Guillermus Gouffier Dominus de Boniveto Miles Ordinis nec non Conſiliarius & Cambellanus Ordinarius Potentiſſimi & Invictiſſimi Domini noſtri *Franciſci*, Dei gratiâ, *Francorum Regis* Chriſtianiſſimi, ac Admiraldus Franciæ, *Stephanus de Poncher Epiſcopus Pariſienſis*, *Franciſcus de Rupecavardi* Miles Dominus de Campodenario Seneſcallus Tholoſæ & Gubernator Rupellæ Cambellanus, & *Nicholaus de Neufville* etiam Miles Dominus de Villeroy Audientiarius Franciæ ac Secretarius Financiarum prædicti Chriſtianiſſimi Regis Franciæ, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, Ambaſſiatores ejuſdem Chriſtianiſſimi Regis ad Infraſcripta ſufficienter deputati & legittimè conſtituti & auctoriſati,

Pro firma Pace Amicitia & vera Concordia inter eundem Chriſtianiſſimum *Francorum Regem*, & Illuſtriſſimum & Potentiſſimum Principem *Henricum*, Dei gratiâ, *Angliæ Regem* ejuſdem Chriſtianiſſimi Regis Cariſſimum & Dilectiſſimum Fratrem & Conſanguineum, eorumdemque Subditos Alligatos & Confœderatos, cum Illuſtribus Reverendis & Generoſis Viris, Dominis, *Thoma Duce Northfolchiæ* Magno Theſaurario & Mareſcallo Angliæ, *Thoma Epiſcopo Dunolmenſi* Cuſtode Privati Sigilli dicti Potentiſſimi Regis Angliæ, *Carolo Comite Wigorniæ* Domino de Herbert & de Gower Camerario dicti Illuſtriſſimi Regis Angliæ, & *Nicolao Epiſcopo Elienſi*, etiam Oratoribus, Commiſſariis, Procuratorratoribus & Ambaſſiatoribus eiſdem Potentiſſimi Regis Angliæ ad Infraſcripta ſufficienter & legitimè deputatis & auctoriſatis,

Ad Honorem & Laudem Dei omnipotentis, Glorioſiſſimæque Virginis Mariæ, totiuſque Curiæ Cœleſtis & Chriſtianæ Religionis Exaltationem & Incrementum, Convenimus, Concordavimus, & Concluſimus, atque Auctoritate Commiſſionum noſtrarum, Quarum Tenores Inſeruntur, per Præſentes, Convenimus, Concordamus, & Concludimus articulatim prout ſequitur,

Inprimis, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, inter prædictum Sanctiſſimum Dominum noſtrum *Leonem Papam Decimum*, *Cæſaream Majeſtatem*, & Illuſtriſſimos ac Potentiſſimos *Franciæ*, *Hiſpaniarum*, & *Angliæ Reges* principaliter contrahentes & Confœderatos, eorumque Hæredes & Succeſſores Vaſſallos Incolas & Habitatores ac Subditos quoſcumque præſentes & futuros, tàm Eccleſiaſticos quàm Seculares, cujuſcunque Dignitatis, Statûs, Gradûs, aut Conditionis exiſtant, ſeu quacunque Dignitate, Statu, ſive Gradu præfulgeant, eorumque Regna, Patrias, Terras, & Dominia, Civitates, Caſtra, Territoria, Villas, Opida, & Loca quæcunque, modo per eorumdem aliquem habita, tenta, poſſeſſa, & occupata; ſit bona, ſincera, vera, integra, perfecta, fidelis, & firma Amicitia, Unio, Liga, Intelligentia, Confœderatio, & Pax per Terram, Mare, & Aquas dulces, Portus Maris, & ubique Locorum futuris Temporibus perpetuò duratura.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, pro Tuitione, Conſervatione, & Deffenſione Perſonæ Auctoritatis & Dignitatis Sereniſſimi Domini noſtri *Leonis Papæ Decimi* & Sacroſanctæ Sedis Apoſtolicæ Dignitatum Perſonarum & Statuum præfatorum Confœderatorum omnium & ſingulorum & eorum cujuſlibet eorumque Hæredum aut Succeſſorum, Regnorum, Patriarum, Terrarum, & Dominiorum, Civitatum, Caſtrorum, Villarum, Territoriorum contra Invaſores, Perturbatores, & hoſtiles Aggreſſores quoſcunque, prædicti Confœderati omnes & ſinguli erunt, perpetuis & futuris Temporibus, Amici Amicorum & Inimicorum Inimici invicem Alligati & Confœderati ſine aliqua Exceptione aut Contradictione; ita quòd, ſi poſthac aliquis præfatorum Confœderatorum aut in hoc Fœdere Comprehenſorum, ſeu alius quicunque per Se, vel per Locumtenentem, Capitaneum Generalem, aut Alium quemcunque potenti valido & magno Exercitu vel alio quoviſmodò, directè vel indirectè, Regna, Patrias, Terras, Dominia, Caſtra, Civitates, Opida, Territoria, ſive alia Loca quæcunque, per dictorum Confœderatorum aliquem in præſentiarum habita, tenta, poſſeſſa, aut occupata, hoſtiliter Invaſerit aut perturbaverit aut invadi ſeu perturbari procuraverit, ſive cuiquam Confœderatorum Violentiam aut Dampnum grave vel intollerabile inferre, facere, vel irrogare attemptaverit, tunc & in eo Caſu *Princeps Invaſus*, cupiens habere Suppetias dictorum Confœderatorum pro ſua Defenſione, ut prædicitur, tenebitur admonere & requirere omnes & ſingulos Confœderatos, per ſuas Literas Patentes Manu ſuâ ſubſcriptas ac ſuo Sigillo ſigillatas, ſuper hujuſmodi Invaſione; qui, ſuper hoc certiores effecti & ut præmittitur admoniti & requiſiti, tenebuntur unanimiter & uno Contextu, unà cum Ipſo Requirente, *Regem Principem* aut alium quemcunque, ſive de dictorum Confœderatorum numero fuerit ſive non, ſic Invadentem aut hujuſmodi Invaſionem fieri ut prædicitur Procurantem, & eorum utrumque Invaſionem aut Procurationem facientem, ſi qui tales fuerint, per Oratores Literas ſive Nuncios ſuos, monere & requirere, monebitque & requiret eorum quilibet, ut, ab hujuſmodi hoſtili Invaſione & Guerra ſive Procuratione ejuſdem, totaliter deſiſtat vel deſiſtant, & ab eadem ac ab eiſdem ceſſet ſeu ceſſent realiter & cum effectu; & pro dictis ſic Attemptatis & Dampnis exinde ſubſecutis condignam rependet Emendam & Satisfactionem; ſignificantès Eidem ſive Eiſdem quòd, vigore & virtute Iſtius Fœderis ſive Ligæ Deffenſivæ, tenentur Ipſi Confœderati omnes & ſinguli ſibi Invicem aſſiſtere Suppetias dare & ſe mutuò deffendere: quod, ſi illicò & abſque mora facere recuſaverit vel recuſaverint aut diſtulerit vel diſtulerint, tunc omnes & ſinguli Confœderati, infra Menſem ex tunc proximò ſequentem, Se Hoſtes & Inimicos Regis Principis Potentatûs ſive Communitatis ſic Invadentis aut Invaſionem hujuſmodi fieri Procurantis, & eorumdem utriuſque Invaſionem aut Procurationem hujuſmodi Facientis; publicè & expreſsè declarabunt & manifeſtabunt, ac ſic declarabit & manifeſtabit eorum quilibet, ac intra Duos Menſes extunc proximò & immediatè ſequentes ad Summum,

A.D. 1518. Hen. 8.

mum, abſque omni dolo fraude malo Ingenio aut alio quovis quæſito colore ſive excuſatione quacunque, Regna, Patrias, Terras, & Dominia Regis Principis aut alterius cujuſcunque ſic ut præfertur Invadentis vel Invaſionem Procurantis & eorumdem utriuſque, ſive de dictorum Confœderatorum numero fuerit ſive non, ab ea Parte quæ ſibi propinquior exiſtit, vel quâ id commodiùs fieri poſſe viſum fuerit, unanimiter unoque Contextu ingredientur & hoſtiliter Invadent, ac ſic ingredietur & hoſtiliter invadet eorum quilibet ſuis propriis Sumptibus & Expenſis, præfatus *Sanctiſſimus Pater* per Capitaneum ſuum Generalem ſive deputatum legitimum, præfati verò *Principes* per Se vel Locumtenentes ſuos realiter & cum effectu, cum tanto & tàm valido Exercitu tàm Equitum quàm Peditum, Equis, Armis, Bombardis, & Inſtrumentis bellicis aliiſque Rebus quibuſcunque ad tanti Belli Molem neceſſariis & requiſitis ac ſufficienter inſtructis, qualis ad Profligandos communes Hoſtes & eorum Malitiam cohercendam & comprimendam ſufficere poterit.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd ſi *Rex Princeps* ſeu quivis alius aliquem Principum ſeu Confœderatorum, ut præfertur, Invadens vel Invadi Procurans, ſive de dictorum Confœderatorum Numero fuerit ſive non, habeat, teneat, & poſſideat Terras, Dominia, Loca Maritima, Portus, aut Littora Mari Gallico, Hiſpanico, Britannico, aut Germanico adjacentia ſive contigua, tunc & in eo Caſu Potentiſſimi & Illuſtriſſimi *Franciæ*, *Hiſpaniæ*, & *Angliæ Reges*, non ſolùm per Terram modo & forma ſupraſcriptis Guerram facient, verùm etiam per Mare Bellum gerent & quilibet eorum geret & faciet, cum tali & tanta Navium Claſſe, Militibus ſive Hominibus Armatis, Bombardis, ſive Inſtrumentis bellicis Telis Victualibus & aliis quibuſcunque ad Bellum Navale gerendum neceſſariis & requiſitis ſufficienter inſtructâ, qualis ad Profligandos communes Hoſtes & eorum Malitiam Cohercendam & Comprimendam ſufficere poterit; quam Claſſem, infra Menſem poſtquam dictum Bellum Hoſti communi ſic ut præfertur Indici aut Inferri ceperit, ad Mare realiter & cum effectu propriis ſuis Expenſis mittent ac mitti curabunt & facient, ſicque mittet ac mitti curabit & faciet eorum quilibet: quæ quidem Naves omnes & ſingulæ, ad Mare communis Hoſtis Regnis, Patriis, Terris, & Dominiis proximò adjacens navigabunt, ac ibidem continuè remanebunt huc & illuc Navigando, communem Hoſtem, ejus Regna, Patrias, Terras, Dominia, & Subditos ipſius quantum poterunt Moleſtando, Seſe ac cæteros Amicos & Confœderatos eorumque Regna, Patrias, Terras, & Dominia Defendendo, ac quotiens & quando opus fuerit ſimul Se conjungent ut unitis viribus communi Hoſti reſiſtere atque Eundem infeſtare ac debellare poſſint: nec licebit alicui Regum prædictorum Naves aut Exercitum Maritimum, ſic ut præmittitur ad Mare deſtinatum vel deſtinatas, revocare aut minuere ſine mutuo eorumdem expreſſo Conſenſu & Voluntate: Sed ſi Caſu aliquo contingat Numerum Navium aut Gentes Armorum, Hoſtium Invaſione aut Maris Tempeſtate, capi naufragari aut alio quoviſmodo diminui (quod Deus avertat) tenebitur Ille, cujus Claſſis ſic, ut præfertur, Caſu capietur ſive diminuetur, illam infra Menſem de novo Reficere & Reſarcire realiter & cum effectu, ſine omni dolo, fraude, dilatione, aut alia excuſatione quacunque.

A.D. 151 Hen. 8.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd præcedentes Articuli Invaſionis non extendantur ad Subditos alicujus Confœderatorum prædictorum Invaſionem vel Rebellionem in Dominum & Superiorem ſuum molientes aut quoquomodo facientes, niſi dicti Subditi, per aliquem Confœderatorum prædictorum vel inferiùs Comprehenſorum, ad hoc Inſtigati, Provocati, Inducti, Perſuaſi, vel in hoc Adjuti aut Favoriſati fuerint; quo Caſu Confœderati prædicti & eorum ſinguli, tam contra Invadentem quàm contra Inſtigantem, Provocantem, Inducentem, Perſuadentem, Adjuvantem, aut Favoriſantem, Suppetias dabunt & ut præfertur Invadent.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd ſi *Alicui dictorum Confœderatorum*, communem Hoſtem, ſic ut præfertur, per Se Capitaneum ſuum Generalem ſeu Locumtenentem invadere volenti, neceſſarium fuerit, per Regna, Patrias, Dominia, Civitates, Caſtra, Territoria, Villas ſeu Oppida, Portus Maris, aut Aquas dulces alicujus Confœderatorum prædictorum vel inferiùs Comprehenſorum, ire, equitare, navigare, & Exercitum ducere, *Confœderatus Ille* ad hoc requiſitus, non ſolum liberum Tranſitum, Acceſſum, & Receſſum per hujuſmodi Loca abſq; fraude, dolo, impedimento, ſeu reſiſtentia concedet, verùm etiam Eidem, ſic tranſire & Excercitum ducere ut dictum eſt volenti, Currus, Equos, Plauſtra, Naves, Vehicula, & omnis generis Victualia & alia quæcunque tanto Exercitui neceſſaria dabit & ſumminiſtrabit aut cum effectu dari & realiter ſumminiſtrari faciet, Sumptibus tamen & Expenſis Tranſeuntis ſive Tranſitum Requirentis; proviſo ſemper quòd *dictus Princeps* aut ejus Capitaneus Generalis ſeu Locumtenens, ſic ut prædicitur Exercitum ducens, nihil hoſtiliter aget, faciet, aut attemptabit, vel agi, fieri, aut attemptari procurabit vel permittet in Principis, Tranſitum ut præmittitur concedentis, ejuſve Subditorum Dampnum aut grave Præjuditium.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd nullus prædictorum vel in hoc Tractatu Comprehenſorum, durante Pace & Amicitiâ prædictis, permittet Subditos ſuos ſervire in Bello alicui dictorum Confœderatorum contra Alterum, neque Milites Externos quoſcunque ſive Pedites ſive Equites non ſibi Subditos per Se vel per alium ſtipendiabit vel conducet aut conduci faciet, ſeu eorum Operâ etiam ſibi gratis oblatâ utetur contra aliquem prædictorum Confœderatorum ſeu inferiùs Comprehenſorum, ſive contra eorum Subditos, Regna, Patrias, & Dominia aut in eorum Dampnum ſive Præjudicium; & ſi quis eorum ſecùs fecerit aut quoviſmodo in contrarium attemptaverit, pro Tranſgreſſore hujus Amicitiæ ac Pacis univerſalis Violatore penitùs habeatur; rato manente inter cæteros præſentis Tractatûs Contractu.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd *nullus prædictorum Confœderatorum* principaliter Contrahentium vel in hac Liga Comprehenſorum, aliquem Vaſallum aut Subditum alterius, cujuſcunque Gradûs, Statûs, Dignitatis, aut Conditionis exiſtat, in Protectionem, Tuitionem, ſive Defenſionem quoviſmodo ſuſcipiet aut acceptabit, vel ab alio quocunque ſuſcipi aut acceptari conſentiet aut procurabit, inconſulto & non conſentiente Domino cujus eſt Vaſſallus aut Subditus; nec alicui tali vel aliquibus talibus Conſilium, Auxilium, Aſſiſtentiam, vel Favorem directè vel indirectè dabit vel præſtabit darive aut præſtari faciet vel procurabit.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd Nullus Principum prædictorum quicquam aget, faciet, tractabit, vel attemptabit, aut ab aliis agi, fieri, tractari, vel attemptari faciet permittet aut conſentiet, quocunque in loco ſive in Terris ſive in Mari Portubus Maris vel Aquis dulcibus, occaſione quacumque, nullumque præſtabit Auxilium, Conſilium, Favorem, vel Aſſenſum quod, per Alium vel Alios quoſcunque, aliquid fiat agatur vel attemptetur, directè vel indirectè, tacitè vel occultè, in Injuriam, Præjudicium, aut Dampnum alicujus eorumdem ejuſve Hæredum aut Succeſſorum, Regnorum, Patriarum, Terrarum, Dominiorum, Caſtrorum, Villarum, Territoriorum, Civitatum, aut Oppidorum, ſic ut præmittitur, per eorum aliquem habitorum tentorum occupatorum vel poſſeſſorum; ſed quibuſcunque ſic, ut præmittitur, contra aliquem eorum aliquid Molientibus, agentibus, tractantibus, vel attemptantibus, dicti Confœderati & eorum quilibet expreſsè & cum effectu contradicet renitetur obſtabit & Impedimentum realiter & quantum poterit præſtabit.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, dictis Amicitiis durantibus, *nullus dictorum Confœderatorum* aut aliorum quorumcunque in hoc Tractatu Comprehenſorum, quoviſmodo, in Regnis ſuis aut alicubi locorum, favoriſabit, intertenebit, receptabit, aut retinebit, nec a Subditis ſuis eorum aliquis receptari, favoriſari, interteneri, aut retineri permittet, aliquos Rebelles ſive Proditores de Crimine Læſæ Majeſtatis ſuſpectos, & Transfugas ex Subditis alicujus dictorum Confœderatorum ſive Comprehenſorum, nec hujuſmodi Rebellibus ſive Proditoribus, Rebelli ſive Proditori, qui in aliquem Locum Obedientiæ dictorum Confœderatorum ſive Comprehenſorum ſeu alicujus eorumdem declinârunt ſive declinaverint, quoviſmodo dabit Conſilium, Favorem, Subſidium, aut Aſſiſtentiam; ſed Eum aut Eos, intra Viginti Dies poſtquam per Literas alicujus eorumdem, cujus Rebellis aut Rebelles Subditus aut Subditi extiterit ſive extiterint (quibus Literis certificatoriis ſuper hoc omninò ſtabitur) aliquis eorum requiſitus fuerit Eum vel Eos, Literarum hujuſmodi Requiſitionibus Latori, aut alii ad hoc in hujuſmodi Literis nominato ſive deputato, tradet reſtituet & deliberabit, tradive reſtitui & deliberari faciet.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd in præſenti Tractatu Pacis & Amicitiæ comprehendantur Amici, Alligati, & Confœderati omnium Partium ſubſequenter nominati; videlicet,

Ex Parte *Regis Chriſtianiſſimi*,

Reges & Regna Scotiæ, Portugaliæ, Ungariæ, Navarræ,

Dux Sabaudiæ,
Dux Lothoringiæ,
Dux & Dominium Venetorum,
Dominium Florentinorum & *Magnifica Domus* de Medicis,
Dux Urbini,
Dux Gueldriæ,
Dux Ferrariæ,
Marchio Mantuæ,
Marchio Montisferrati,
Marchio Salutiarum,
Et *Domini Helvetii*,
Eorumque Dominia Terræ & Subditi comprehenduntur.

Pro Parte verò *Regis Angliæ*,

Reges & Regna Daciæ, Ungariæ, Portugaliæ,
Illuſtriſſima Domina *Margareta* Imperatoris Filia Archiduciſſa Auſtriæ,
Ferdinandus Hiſpaniarum Regis Frater,
Dux & Dominium Venetorum,
Dux Urbini,
Cleven. & Juliacen. *Duces*,
Magnifica Domus de Medicis & Dominium Florentinorum,
Dux Ferrariæ,
Communitas & Societas Hanſæ Teutonicæ,
Domini Helvetii ſive Suetenſes,

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd *Chriſtianiſſimus Dominus noſter*, intra, Quatuor Menſes poſt Notificationem ſuæ Sanctitati factam, ſi velit pro principaliter Contrahente haberi, tenebitur, per Bullas ſuas Confirmatorias & Ratifficatorias præſentis Fœderis, declarare ſe velle acceptare præſentem Tractatum, & Se ad omnia & ſingula in hoc Fœdere contenta quatinus Sanctitatem ſuam concernunt obligare, & tunc Confœderatos ſuos nominare poſſit & valeat: & ſi quis Alius, pro principaliter contrahente in præſenti Tractatu Nominatus, Mandatum ſufficiens ad principaliter contrahendum in Concluſione præſentis Tractatûs in Regno Angliæ non habuerit; tunc, infra Quatuor Menſes poſt Notificationem hujuſmodi Tractatûs ſibi factam proximò & immediatè ſequentes, teneatur per Literas ſuas Patentes, Magno ſuo Sigillo ſigillatas & Manu ſuâ ſubſcriptas, præſentis Tractatûs ac omnium & ſingulorum Articulorum in eodem contentorum, quatinus ipſum concernunt, ratificatorias & confirmatorias, ac per Oratorem vel Oratores ſufficientem ad hoc Auctoritatem habentem vel habentes tradendas & liberandas, quibus Se ad Obſervantiam dicti Tractatûs, etiam Juramento corporali ſuper hoc præſtando, Se obligabit & aſtringet, requirere & rogare dictos *Franciæ & Angliæ Reges* & eorum utrumque principaliter contrahentes quòd pro principaliter contrahente recipiatur acceptetur gaudeatque in tàm amplis modo & formâ Beneficio præſentis Tractatûs, ac ſi in Concluſione dicti Fœderis Mandatum ex Parte ejus affuiſſet; alioquin, ſi intra dictos Quatuor Menſes id, ut præmittitur, non fecerit, tantummodo pro Comprehenſo & non principaliter Contrahente per cæteros omnes Confœderatos principaliter Contrahentes (rato manente inter eoſdem præſentis Tractatûs contractu) habeatur & reputetur; non obſtante quòd pro principaliter Contrahente ſuperiùs fuerit nominatus.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd a quibuſcunque Tractatibus inter aliquos Confœderatorum vel Comprehenſorum prædictorum ante Datam Præſentium initis aut concluſis, aut ab aliquibus Articulis eorumdem, nullo pacto ſit aut videatur per præſentem Tractatum Receſſum aut eiſdem aliquo modo Derogatum; ſed quòd prædicti Tractatus omnes & ſinguli ac omnia contenta in eiſdem, ac ſinguli eorum Articuli inter Partes, inter quas concluſi fuerunt, quatinus huic Tractatui aut alicui Articulo ejuſdem non ſunt contrarii, in ſuo pleno permaneant Robore & Effectu.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd omnibus & ſingulis aliis Principibus ac Regibus & Dominis datur & conceditur Locus congruus & condecens intrandi præſentem Ligam & Confœderationem, dummodò intra Octo Menſes Se ingredi dictam Ligam acceptare & intrare velle, per Literas ſuas Patentes Magnis ſuis Sigillis ſigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas declaraverint, necnon per eaſdem, ad Obſervantiam dictæ Ligæ & Fœderis ac omnium & ſingulorum Articulorum in eadem contentorum, quatinus eos concernunt aut concernere poterunt, ſe realiter & cum effectu obligaverint; & quòd dicti principaliter Contrahentes tenebuntur deffendere dictos Reges, Principes, Potentatus, & Dominia, ac omnes alii & ſinguli in hoc Tractatu Comprehenſi tenebuntur tàm dictos principaliter Contrahentes quàm Seipſos mutuò defendere, Sumptibus tamen, ut præfertur, Requirentis ſive Requirentium.

Item, cùm præfati Chriſtianiſſimus *Franciæ* & Potentiſſimus *Angliæ Reges*, hujus Sanctæ Ligæ & Confœderationis primi Auctores, Seſe indiſſolubili quodam Affinitatis vinculo perpetuò conjunxerint, Conventum & Concordatum eſt inter eoſdem, quod licet inter cætera in præſenti Tractatu contineatur quòd quilibet principaliter Contrahens in Perſona ſua, ſive per Deputatum ſuum communem Hoſtem ipſos aut eorum aliquem invadentem aut invadere procurantem, cum ea Potentia, tàm Terreſtri quàm Navali prout ſuperiùs eſt deſcripta, ſuis propriis Expenſis invadere teneatur uno ſimul & eodem Contextu; Præfati tamen *Franciæ & Angliæ Reges*, pro Deffenſione Perſonarum, Statuum, Regnorum, Patriarum, Dominiorum ſuorum, per eos aut eorum alterum inpræſentiarùm ubicunque poſſeſſorum, in Perſonis propriis, cum tanta Peditum & Equitum Manu ac Navium Claſſe, quanta & quemadmodum ſuperiùs eſt deſcripta, ſe mutuò defendent contra Invadentem aut Invaſionem procurantem, ut præmittitur, quemcunque, abſque ulla Exceptione, Eundem ſive Eoſdem hoſtiliter invadent & aggredientur, Bellumque contra ipſum vel ipſos bonâ Fide, abſque omni Dilatione Fraude & Dolo realiter & cum effectu gerent; ac inſuper, licet alii, pro principaliter Contrahentibus ſuperiùs nominati aut eorum aliquis, præſentem Tractatum aut aliquem Articulum in eo contentum non obſervaverint aut contravenerint, præſens tamen Tractatus, ac omnia & ſingula in eodem contenta, inter eoſdem *Chriſtianiſſimum Francorum & Potentiſſimum Angliæ Reges*, pro Perſonarum, Statuum, Regnorum, Terrarum, & Dominiorum ſuorum Tuitione, Conſervatione, & Deffenſione, Firma & Rata manebunt, eundémque Tractatum, ac omnia & ſingula in eodem contenta quatinus eos concernunt inconcuſsè & inviolabiliter obſervabunt, non obſtante quòd cæteri id non fecerint perimpleverint aut facere perimplere recuſaverint, ſeu eorum aliquis non fecerit perimpleverit aut facere recuſaverit.

Item, Conventum Concordatum & Concluſum eſt quòd omnes & ſinguli Confœderati prædicti, quando per Oratores ſive Commiſſarios alicujus eorumdem ſufficientem Auctoritatem habentes ad hoc debitè requiſiti fuerint, in eorum Præſentia, tactis Sacroſanctis Evangeliis, Juramentum corporale præſtabunt quòd omnia & ſingula in præſenti Tractatu ſpecificata & contenta benè & fideliter obſervabunt & adimplebunt, ac a ſuis Subditis quatinus ipſos tangunt aut tangere poterunt obſervari & adimpleri facient cum effectu; & idem Juramentum in Scriptis redactum & Manu ſua ſubſignatum Oratori ſive Oratoribus hujuſmodi tunc præſentibus tradet.

Item, Conventum Concordatum & Concluſum eſt, quòd omnes & ſinguli Confœderati principaliter Contrahentes omnia & ſingula Præmiſſa Ratificabunt Auctoriſabunt & Confirmabunt, atque realiter & cum effectu pro Parte ſua exequentur & facient, & eorum quilibet ratificabit auctoriſabit & confirmabit atque realiter & cum effectu pro Parte ſua exequetur & faciet, quæ Præmiſſorum Tenor exiget & requiret, ſuáſque Literas Patentes deſuper debitè confectas, Magnis ſuis Sigillis ſigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas, dictis Confœderatis principaliter Contrahentibus & eorum cuilibet intra Quatuor Menſes Datam præſentis Tractatûs proximè & immediatè ſequentes liberabunt & tradent, tradíve aut liberari facient, & eorum quilibet tradet & liberabit aut tradi & liberari faciet.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium Nos, Oratores Commiſſarii & Procuratores antedicti Domini noſtri Chriſtianiſſimi *Regis Francorum* præſentibus Literis, Manibus noſtris ſubſcriptis, Sigilla noſtra appoſuimus.

Data in *Vrbe London*. Die Secundo Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo.

Sequuntur Tenores Commiſſionum,

Franciſcus, Dei Gratiâ, *&c. ut ſupra ult. Julii.*

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis & ſingulis præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

Notum facimus quòd, cùm nichil Nobis gratius aut carius ſit, quàm Quietem & Tranquillitatem nedùm Subditorum noſtrorum Fidei noſtræ & Tutelæ commiſſorum, verùm etiam univerſalem omnium Chriſtianorum Pacem procurare & ſtabilire, ac quorumcunque Inſolentiam in contrarium adnitentium reprimere & refrænare, operæ pretium eſſe duximus cum Sanctiſſimo Domino noſtro *Leone Papa Decimo*, Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ *Summo Pontifice*, ac Sereniſſimo & Potentiſſimo Principe *Franciſco*, Dei gratiâ, *Francorum Rege* Conſanguineo noſtro Cariſſimo, ac cum quibuſcunque aliis Regibus & Principibus Chriſtianis, Civitatibus, Potentatibus, Communitatibus, Nationibus, & Do-

A.D. 1518. Hen. 8. miniis firmam Amicitiam, Confœderationem, Ligam, & Fœdus, ad Laudem Dei Omnipotentis, & totius Populi Chriſtiani Tranquillitatem inire, firmare, & concludere; ut tandem Reliquum Vitæ noſtræ, quod Deus Omnipotens Nobis præſtare dignabitur, Servitio Divinæ Majeſtatis, Cui Servire Regnare eſt, impendere poſſimus:

Nos igitur,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Thomæ Ducis Norffolciæ* Magni Theſaurarii & Mareſcalli Angliæ, Reverendi Patris *Thomæ Dunolmenſis Epiſcopi* Cuſtodis Privati Sigilli noſtri, necnon *Caroli Comitis Wigorniæ* Domini de Herbert & de Gower Camerarii noſtri, & Reverendi Patris *Nicolai Epiſcopi Elienſis*, plurimùm confidentes,

Ipſos & eorum quemlibet conjunctim & diviſim noſtros veros legitimos & indubitatos Oratores, Procuratores, Ambaſſiatores, & Nuncios noſtros generales & ſpeciales ad Infraſcripta Ordinavimus, Fecimus, & Conſtituimus, ac per Præſentes, Ordinamus, Facimus, & Conſtituimus,

Dantes & Concedentes Eiſdem, & eorum cuilibet, conjunctim, ut præfertur, & diviſim, Tenore Præſentium, Poteſtatem, Facultatem, Auctoritatem, ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, ac Succeſſorum noſtrorum, cum Sanctiſſimo Domino noſtro *Leone Papa Decimo*, & cum prædicto Illuſtriſſimo & Potentiſſimo Principe *Franciſco*, Dei gratiâ, *Francorum Rege* Cariſſimo & Dilectiſſimo Fratre & Conſanguineo noſtro, ac cum quibuſcunque aliis Regibus & Principibus Chriſtianis, Civitatibus, Potentatibus, Communitatibus, Nationibus, & Dominiis, ſeu eorum aliquo, vel eorum Procuratoribus, Oratoribus, Commiſſariis, Ambaſſiatoribus, & Deputatis quibuſcunque ad hoc ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem habentibus, de & ſuper quâcunque Amicitiâ, Confœderatione, Unione, Fœdere, & Ligâ defenſivâ Statuum, Regnorum, Dominiorum, Terrarum, Patriarum, Territoriorum, Civitatum, & Oppidorum, ubicunque locorum in præſentia per Nos vel eorum aliquem poſſeſſorum, inter *Nos*, Hæredes, & Succeſſores noſtros, præfatum *Sanctiſſimum Dominum noſtrum* & Cariſſimum Conſanguineum noſtrum *Franciſcum Francorum Regem* prædictum, ac cæteros, ut præfertur, Reges & Principes Chriſtianos, Civitates, Potentatus, Communitates, Nationes, & Dominia, & eorum Hæredes & Succeſſores atque Regna, Terras, Patrias, Dominia, & Loca quæcunque, ac Subditos, Vaſſalos, Confœderatos, Amicos, & Adhærentes noſtros, & eorum quoſcunque & quomodocunque etiam ad Defenſionem Perſonarum, Statuum, Regnorum, Terrarum, Patriarum, Dominiorum noſtrorum, vel dictorum Principum in Perſonâ noſtrâ propriâ, & Expenſis noſtris propriis, ſive Requirentium, ineundâ, Tractandi, Concordandi, Paciſcendi, Conveniendi, & Concludendi; Nóſque Regna, Terras, & Dominia noſtra quæcunque, ad Conventorum & Concluſorum inviolabilem Obſervantiam Aſtringendi & Obligandi: ac ſuper hujuſmodi Conventis, Concordatis, & Concluſis cum dicto *Sanctiſſimo Domino noſtro*, præfato *Francorum Rege* Conſanguineo noſtro, & cum prædictis Principibus Chriſtianis, Civitatibus, Communitatibus, Nationibus, & Dominiis, ſeu eorum Oratoribus quibuſcunque, Litteras validas & efficaces pro Parte noſtrâ Tradendi: aliáſque conſimilis effectûs & vigoris, ab Ipſis Petendi, & Exigendi: plenámque præterea Poteſtatem, Juramentum in Animam noſtram Præſtandi, quòd tenebimus & adimplebimus realiter & cum effectu omnia & ſingula quæ in Prædictis, & circa ea Nomine noſtro concordabunt, convenient, jurabunt, firmabunt, & concludent; ac quòd illa Ratificabimus, & nullo unquam tempore revocabimus, nec contra ea, vel eorum aliquod faciemus, vel quovis pacto veniemus, ſimiléque Juramentum a dicto *Sanctiſſimo Domino noſtro*, Illuſtriſſimo *Rege Francorum*, cæteriſque Regibus, & Principibus, Potentatibus, Civitatibus, Communitatibus, & Dominiis præſtari Videndi, Petendi, & Exigendi; A.D. 1518. Hen. 8.

Ac generaliter omnia & ſingula Nomine noſtro Faciendi, Gerendi, Exercendi, & Firmandi, cujuſcunque naturæ & importantiæ fuerint, aut eſſe poterint in Prædictis, & circa ea neceſſaria, & opportuna, & quæ tanti Negotii qualitas, cum ejuſdem circumſtantiis, dependentibus, & annexis, exigit, aut requirit, & quæ Nobis facere liceret, ſi Præmiſſis perſonaliter intereſſemus; etiam ſi expreſſis longè majora ſint, aut talia forent, quæ de ſuâ naturâ ad ea perficienda Mandatum exigunt magis ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros id totum & quicquid per dictos Oratores, Commiſſarios, Procuratores,

A.D. 1518. Hen. 8.

ratores, Nuncios, & Deputatos noſtros, ſeu eorum quemcunque, Actum, Geſtum, Conventum, Juratum, aut Factum fuerit in Præmiſſis, & contra ea vel ipſorum aliqua nullo modo contravenire; immo ipſa manutenere, & inviolabiliter obſervare, ac per Patentes noſtras Literas confirmare.

In cujus rei Teſtimonium Præſentibus his, Manu noſtrâ ſignatis, Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Dat. *London.* Primo Die Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo, Regni verò noſtri Decimo.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium Nos, Oratores Commiſſarii & Procuratores antedicti Domini noſtri Chriſtianiſſimi *Regis Francorum*, Præſentibus Literis, Manibus noſtris ſubſcriptis, Sigilla noſtra appoſuimus.

A.D. 1518. Hen. 8.

Data in *Urbe London*. Die ſecundo Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo.

G. Gouffier.
Stephanus Episcopus Parisien.
F. de Rochechovart.
De Neufville.

Sub Sigillis ſuis Ceræ rubeæ a duplicibus caudis Pergamenæ pendentibus.

Articulus de Comprehenſione Scotorum.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Ex Autogr.

Universis et singulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Nos *Guillermus Gouffier* Dominus de Bonniveto Miles Ordinis necnon Cambellanus Ordinarius Chriſtianiſſimi Francorum Regis ac Admiraldus Franciæ, *Stephanus de Ponchier Epiſcopus Pariſienſis*, *Franciſcus de Rupecavardi* Miles Dominus de Campedenario Seneſcallus Tholozæ & Gubernator Rupellæ Cambellanus ejuſdem Chriſtianiſſimi Francorum Regis, & *Nicolaus de Neufville* etiam Miles Dominus de Villeroye Audientiarius Franciæ ac Secretarius Financiarum prædicti Chriſtianiſſimi Regis, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores ejuſdem ad Infraſcripta ſufficienter & legittimè deputati & conſtituti, Salutem.

Notum facimus quòd,

Quamvis in quodam Articulo Tractatûs Pacis & Amicitiæ, de Data Præſentium, inter dictum Dominum noſtrum Chriſtianiſſimum *Francorum Regem*, Sanctiſſimum Dominum noſtrum *Leonem Papam Decimum*, *Imperatorem*, Potentiſſimum *Angliæ* & Illuſtriſſimum *Hiſpaniarum Reges* initi & concluſi, contineatur, *Quòd* Rex Scotiæ *pro comprehenſo in dicta Amicitia ex parte dicti Domini noſtri Chriſtaniſſimi* Francorum Regis *habeatur*, prout in eodem Articulo & Tractatu latiùs continetur,

Nihilominus tamen Nos Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores antedicti Domini noſtri Chriſtianiſſimi *Francorum Regis*, cum Magnificis & Spectabilibus Dominis *Thomâ Duce Northfolchiæ* Theſaurario & Mareſcallo Angliæ, *Thomâ Epiſcopo Dunolmenſi* Cuſtode Privati Sigilli dicti Regis Angliæ, *Carolo Comite Wigorniæ* Domino de Herbert & de Gower Camerario ejuſdem Angliæ Regis, *Nicolao Epiſcopo Elienſi*, Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Ambaſſiatoribus dicti Illuſtriſſimi Angliæ Regis, ab eo ſufficienter deputatis & legittimè conſtitutis, Convenimus, Concordavimus, & Concluſimus, ac per Præſentes Convenimus, Concordamus, & Concludimus, Nomine dicti Domini noſtri Chriſtianiſſimi *Francorum Regis*, quòd ſi præfatus *Rex Scotiæ* aut ejuſdem Regis Locumtenens vel Gardianus Marchiæ vel Marchiarum cum quocunque Numero, vel aliquis alius Subditus vel aliqui alii Subditi dicti *Regis Scotiæ*, Mandato vel Permiſſione prædicti Regis Locumtenentis vel Gardiani, ſimili modo cum quocunque Numero poſt Viceſimum quintum Diem Menſis Decembris proximò futurum, A.D. 1518.

Quem quidem Terminum præfati Oratores Chriſtianiſſimi Regis habent & ſuper Se aſſumpſerunt ad præfatum *Regem Scotiæ* vel ejus Conſilium ſuper hujuſmodi Comprehenſione vel ejus Conditionibus certificandum,

Hoſtiliter vel violenter invaſerit vel invaſerint, aut Excurſum fecerit vel fecerint in Regnum Angliæ, & ſuper Subditos ejuſdem Homicidium, Incendium, Deprædationes, vel Violentias fecerit vel fecerint, hujuſmodi Comprehenſio eo ipſo pro nulla habeatur:

A.D. 1518. Hen. 8.

Vel ſi aliquis Subditus vel Subditi prædicti *Regis Scotiæ* ſine Mandato vel Permiſſione *ejuſdem Regis* ejuſve Locumtenentis vel Gardiani, cum Numero Trecentarum Perſonarum, vel ſupra, hoſtiliter & violenter invaſerit vel invaſerint, aut Excurſum fecerit vel fecerint in Regnum Angliæ, & ſuper Subditos ejuſdem Homicidium, Incendium, Furtum, vel Rapinam fecerit vel fecerint: Et præfatus *Rex Scotiæ* ejuſve Locumtenens vel Gardianus Marchiæ vel Merchiarum earum, qui hujuſmodi Invaſionem vel Excurſum fecerint, ſuper hoc per Gardianum vel Locumtenentem Marchiæ vel Marchiarum Regni Angliæ, infra quam vel quas facta eſt hujuſmodi Invaſio vel Excurſus, admonitus vel ſummonitus infra Quadraginta Dies extunc proxime ſequentes Ablata non reſtituerit, Damna non reſarcierit, & Juſtitiam ſecundùm Exigentiam & Merita Cauſæ, ac juxta & ſecundùm Ritum Leges & Conſuetudines Marchiarum illarum, tempore ultimi Pacis in hujuſmodi Caſibus obſervatas & uſitatas, non fecerit, prædicta Comprehenſio ſimiliter pro nulla habeatur:

Si verò cum minori Numero fient hujuſmodi Invaſiones, Excurſus, Homicidia, Deprædationes, vel Violentiæ, fiat Juſtitia modo & formâ contentis in Tractatibus ultimæ Pacis.

Et pari modo *Rex Angliæ* ejuſve Locumtenens Gardiani Marchiarum & Subditi ejuſdem Regis Angliæ a prædictis Homicidio, Incendio, Deprædationibus, Violentiis, vel Rapinis abſtinebunt; Et erga *Regem Scotiæ* & ejuſdem Regis Subditos in omnibus & per omnia æqualiter & modis prædictis ſe habebunt & habere tenebuntur.

Quod verò ad mutuam Conſervationem Commercii Intercurſûs inter Subditos utriuſque Regni ſpecificati, iidem Subditi in omnibus & per omnia ſe mutuò habebunt & tractabunt, prout tempore ultimæ Pacis ſe habere & tractare debeant & tenebantur.

A.D. 1518. Hen. 8.

Item, Nos Chriſtianiſſimi *Francorum Regis* Oratores & Commiſſarii prædicti, cum præfatis Illuſtriſſimi *Angliæ Regis* Oratoribus & Commiſſariis Convenimus, Concordamus, & Concludimus quòd præfatus Dominus noſter Chriſtianiſſimus *Rex Francorum* præcedentem Articulum eiſdem modo, formâ, loco, & tempore ratificabit confirmabit & jurabit, quibus dictum Tractatum Pacis & Amicitiæ de Datâ Præſentium dictum Dominum noſtrum ratificaturum confirmaturum & juraturum cum dictis *Angliæ Regis* Oratoribus Convenimus & Concordavimus.

Tenor Commiſſionis noſtræ ad Præmiſſa in dicto Tractatu Pacis & Amicitiæ inſeritur.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium, Nos Oratores & Commiſſarii ac Procuratores antedicti Domini noſtri Chriſtianiſſimi *Regis Francorum*, præſentibus Literis, Manibus noſtris ſubſcriptis, Sigilla noſtra appoſuimus.

Dat. in *Urbe London*. Die Secundâ Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo.

G. Gouffyer.
Stephanus Pariſien. Episcopus.
F. de Rochechouarts.
D. Neufuille.

Sub Sigillis prædictorum Commiſſariorum de cerâ miniatâ a duplicibus caudis pendentibus.

Tractatus Matrimonii inter Delphinum & Dominam Mariam.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Ex Autogr.

Universis et Singulis, ad quorum Notitias præſentes Litteræ pervenerint, Nos, *Guillermus Gouffier* Dominus de Boniveto Mlies Ordinis necnon Cambellanus Ordinarius Potentiſſimi & Invictiſſimi Principis & Domini noſtri *Franciſci*, Dei gratiâ, *Francorum Regis* Chriſtianiſſimi ac Admiraldus Franciæ, *Stephanus de Poncher Epiſcopus Pariſienſis*, *Franciſcus de Rupecavardi* Miles Dominus de Campodenario Seneſcallus Tholoſæ & Gubernator Rupellæ Cambellanus dicti Chriſtianiſſimi Francorum Regis, & *Nicholaus de Neufville* etiam Miles Dominus de Villeroy Secretarius Financiarum dicti Chriſtianiſſimi Regis ac Audientiarius Franciæ, Conſiliarii, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores ejuſdem Chriſtianiſſimi Regis, ad Infraſcripta ſufficienter deputati & legitimè conſtituti & auctoriſati, Salutem.

A.D. 1518.

Cùm nuper, inter dictum Chriſtianiſſimum *Francorum*, & Potentiſſimum ac Sereniſſimum Principem *Henricum*, Dei gratia, *Angliæ Reges*, tàm ad Chriſtiani Nominis Deffenſionem, quàm ad

A.D. 1518. Hen. 8.

Statuum, Regnorum, Patriarum, Terrarum, & Dominiorum ſuorum Conſervationem perpetua & univerſalis Pax & ſtabile Fœdus initum & contractum fuerit,

Dicti *Francorum* & *Angliæ Reges* hujuſmodi Pacem & Amicitiam inter omnes Principes Chriſtianos & præſertim inter Se firmam & permanſuram magnoperè cupientes,

Cùm nihil magis vinculo indiſſolubili, Amore cordiali, mutua Intelligentia, ac Animorum ſincera conjunctione Principis connectere & confœderare poſſit quàm Matrimonii & Affinitatis vinculum,

De Matrimonio, inter Illuſtriſſimum Principem *Franciſcum Delphinum Viennenſem* prædicti *Chriſtianiſſimi Regis Filium Primogenitum* & Illuſtriſſimam *Mariam* ejuſdem Sereniſſimi *Regis Angliæ Filiam* Contrahendo, Communicandum duxerint,

Nos igitur præfati Chriſtianiſſimi *Francorum Regis* Conſiliarii, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores, ſufficienter auctoriſati, de Matrimonio, inter prædictum Illuſtriſſimum *Franciſcum Delphinum* dicti Regis Francorum Chriſtianiſſimi Filium, & Illuſtriſſimam *Mariam* dicti Regis Angliæ Filiam contrahendo, cum, Illuſtribus Reverendis & Generoſis Viris Dominis, *Thoma Duce Norfolchiæ* Magno Theſaurario & Mareſcallo Angliæ, *Thoma Epiſcopo Dunolmenſi* Cuſtode Privati Sigilli dicti Potentiſſimi Regis Angliæ, *Carolo Comite Wigorniæ* Domino de Herbert & de Gower Camerario dicti Illuſtriſſimi Regis Angliæ, & *Nicolao Epiſcopo Elienſi*, etiam Conſiliariis, Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Ambaſſiatoribus ejuſdem Potentiſſimi Angliæ Regis, ad Infraſcripta ſufficienter & legitimè deputatis & auctoriſatis, Convenimus, Concordavimus, & Concluſimus, atque Auctoritate Commiſſionum noſtrarum (Quarum Tenores inferiùs inſeruntur) per Præſentes Convenimus, Concordamus, & Concludimus articulatim, prout ſequitur,

Inprimis, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nomine & Auctoritate quibus ſupra, quòd præfatus Chriſtianiſſimus *Francorum Rex Franciſcus* per Procuratorem ſuum vel Procuratores ſuos ſufficientem Auctoritatem & ſpeciale Mandatum habentem vel habentes, & ad *Regem Angliæ* miſſum vel miſſos, intra Quatuor Menſes Datam præſentis Tractatûs immediatè ſequentes, coram Duobus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritate Notariis & Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, pro præfato *Filio ſeu Delphino*, adhuc Infante, & ejus Nomine, cum Potentiſſimo *Rege Angliæ* pro *Filiâ ſuâ* prædictâ, ſimiliter in Infantiâ conſtitutâ, & ejus Nomine, Sponſalia per Verba ad hoc apta realiter contrahet & cum effectu.

A.D. 1518. Hen. 8.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd prædictus *Angliæ Rex*, pro *Filia ſua* prædicta & ejus Nomine, cum eodem Oratore vel Oratoribus, ut præfertur, miſſo vel miſſis, Sponſalia per verba ad hoc apta tunc & ibidem coram Notariis & Teſtibus, ut præfertur, realiter contrahet & cum effectu: Et ſimiliter præfatus *Franciſcus Rex Francorum* cum Oratore vel Oratoribus, Commiſſario vel Commiſſariis, Procuratore vel Procuratoribus præfati *Regis Angliæ*, ſufficientem ab eo Auctoritatem, ut præfertur, habente vel habentibus, & in Regnum Franciæ ad eum miſſo vel miſſis, intra Tres Menſes, dictorum Sponſaliorum Contractum immediatè ſequentes, Sponſalia, pro *Filio ſuo* & ejus Nomine, per Verba ad hoc apta, coram Notariis & Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, realiter & cum effectu contrahet.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, & prædicti Oratores *Regis Francorum* promittunt, & præfatum *Francorum Regem* Dominum ſuum per Præſentes obligant, quòd *idem Rex* omninò & cum effectu curabit quòd, intra Tres Menſes, poſtquam præfatus *Franciſcus Delphinus* dicti Chriſtianiſſimi Regis Filius Septimum Ætatis ſuæ Annum compleverit, *idem Delphinus*, per Oratorem vel Oratores, Commiſſarium vel Commiſſarios, Procuratorem vel Procuratores, ab eo ſufficientem Auctoritatem & Mandatum ſpeciale ad hoc habentem vel habentes, & in Regnum Angliæ ad præfatam Illuſtriſſimam *Mariam* miſſum vel miſſos Sponſalia per Verba ad hoc apta cum eadem Illuſtriſſima *Maria*, coram Notariis & Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, realiter contrahet & cum effectu.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, & prædicti Oratores præfati *Regis Angliæ* promittunt, & præfatum *Regem Angliæ* Dominum ſuum per Præſentes obligant, quòd idem Potentiſſimus *Rex* omninò & cum effectu curabit quòd Cariſſima *Filia ſua Maria*, eodem Tempore, ſpondebit & promittet, per Verba ad hoc apta, Se accepturam in Sponſum & futurum Maritum

A.D. 1518. Hen. 8. Vel ſi aliquis Subditus vel Subditi prædicti *Regis Scotiæ* ſine Mandato vel Permiſſione *ejuſdem Regis* ejuſve Locumtenentis vel Gardiani, cum Numero Trecentarum Perſonarum, vel ſupra, hoſtiliter & violenter invaſerit vel invaſerint, aut Excurſum fecerit vel fecerint in Regnum Angliæ, & ſuper Subditos ejuſdem Homicidium, Incendium, Furtum, vel Rapinam fecerit vel fecerint: Et præfatus *Rex Scotiæ* ejuſve Locumtenens vel Gardianus Marchiæ vel Merchiarum earum, qui hujuſmodi Invaſionem vel Excurſum fecerint, ſuper hoc per Gardianum vel Locumtenentem Marchiæ vel Marchiarum Regni Angliæ, infra quam vel quas facta eſt hujuſmodi Invaſio vel Excurſus, admonitus vel ſummonitus infra Quadraginta Dies extunc proxime ſequentes Ablata non reſtituerit, Damna non reſarcierit, & Juſtitiam ſecundùm Exigentiam & Merita Cauſæ, ac juxta & ſecundùm Ritum Leges & Conſuetudines Marchiarum illarum, tempore ultimi Pacis in hujuſmodi Caſibus obſervatas & uſitatas, non fecerit, prædicta Comprehenſio ſimiliter pro nulla habeatur:

Si verò cum minori Numero fient hujuſmodi Invaſiones, Excurſus, Homicidia, Deprædationes, vel Violentiæ, fiat Juſtitia modo & formâ contentis in Tractatibus ultimæ Pacis.

Et pari modo *Rex Angliæ* ejuſve Locumtenens Gardiani Marchiarum & Subditi ejuſdem Regis Angliæ a prædictis Homicidio, Incendio, Deprædationibus, Violentiis, vel Rapinis abſtinebunt; Et erga *Regem Scotiæ* & ejuſdem Regis Subditos in omnibus & per omnia æqualiter & modis prædictis ſe habebunt & habere tenebuntur.

Quod verò ad mutuam Conſervationem Commercii Intercurſûs inter Subditos utriuſque Regni ſpecificati, iidem Subditi in omnibus & per omnia ſe mutuò habebunt & tractabunt, prout tempore ultimæ Pacis ſe habere & tractare debeant & tenebuntur. A.D. 1518. Hen. 8.

Item, Nos Chriſtianiſſimi *Francorum Regis* Oratores & Commiſſarii prædicti, cum præfatis Illuſtriſſimi *Angliæ Regis* Oratoribus & Commiſſariis Convenimus, Concordamus, & Concludimus quòd præfatus Dominus noſter Chriſtianiſſimus *Rex Francorum* præcedentem Articulum eiſdem modo, formâ, loco, & tempore ratificabit confirmabit & jurabit, quibus dictum Tractatum Pacis & Amicitiæ de Datâ Præſentium dictum Dominum noſtrum ratificaturum confirmaturum & juraturum cum dictis *Angliæ Regis* Oratoribus Convenimus & Concordavimus.

Tenor Commiſſionis noſtræ ad Præmiſſa in dicto Tractatu Pacis & Amicitiæ inſeritur.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium, Nos Oratores & Commiſſarii ac Procuratores antedicti Domini noſtri Chriſtianiſſimi *Regis Francorum*, præſentibus Literis, Manibus noſtris ſubſcriptis, Sigilla noſtra appoſuimus.

Dat. in *Urbe London.* Die Secundâ Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo.

G. Gouffyer.
Stephanus Pariſien. Epiſcopus.
F. de Rochechouarts.
D. Neufville.

Sub Sigillis prædictorum Commiſſariorum de cerâ miniatâ a duplicibus caudis pendentibus.

Tractatus Matrimonii inter Delphinum & Dominam Mariam.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Ex Autogr.

Universis et Singulis, ad quorum Notitias præſentes Litteræ pervenerint, Nos, *Guillermus Gouffier* Dominus de Boniveto Mlies Ordinis necnon Cambellanus Ordinarius Potentiſſimi & Invictiſſimi Principis & Domini noſtri *Franciſci*, Dei gratiâ, *Francorum Regis* Chriſtianiſſimi ac Admiraldus Franciæ, *Stephanus de Poncher Epiſcopus Pariſienſis*, *Franciſcus de Rupecavardi* Miles Dominus de Campodenario Seneſcallus Tholoſæ & Gubernator Rupellæ Cambellanus dicti Chriſtianiſſimi Francorum Regis, & *Nicholaus de Neufville* etiam Miles Dominus de Villeroy Secretarius Financiarum dicti Chriſtianiſſimi Regis ac Audientiarius Franciæ, Conſiliarii, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores ejuſdem Chriſtianiſſimi Regis, ad Infraſcripta ſufficienter deputati & legitimè conſtituti & auctoriſati, Salutem. A.D. 1518.

Cùm nuper, inter dictum Chriſtianiſſimum *Francorum*, & Potentiſſimum ac Sereniſſimum Principem *Henricum*, Dei gratia, *Angliæ Reges*, tàm ad Chriſtiani Nominis Deffenſionem, quàm ad

Statuum, Regnorum, Patriarum, Terrarum, & Dominiorum ſuorum Conſervationem perpetua & univerſalis Pax & ſtabile Fœdus initum & contractum fuerit,

Dicti *Francorum* & *Angliæ Reges* hujuſmodi Pacem & Amicitiam inter omnes Principes Chriſtianos & præſertim inter Se firmam & permanſuram magnoperè cupientes,

Cùm nihil magis vinculo indiſſolubili, Amore cordiali, mutua Intelligentia, ac Animorum ſincera conjunctione Principis connectere & confœderare poſſit quàm Matrimonii & Affinitatis vinculum,

De Matrimonio, inter Illuſtriſſimum Principem *Franciſcum Delphinum Vienneuſem* prædicti *Chriſtianiſſimi Regis Filium Primogenitum* & Illuſtriſſimam *Mariam* ejuſdem Sereniſſimi *Regis Angliæ Filiam* Contrahendo, Communicandum duxerint,

Nos igitur præfati Chriſtianiſſimi *Francorum Regis* Conſiliarii, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores, ſufficienter auctoriſati, de Matrimonio, inter prædictum Illuſtriſſimum *Franciſcum Delphinum* dicti Regis Francorum Chriſtianiſſimi Filium, & Illuſtriſſimam *Mariam* dicti Regis Angliæ Filiam contrahendo, cum, Illuſtribus Reverendis & Generoſis Viris Dominis, *Thoma Duce Norfolchiæ* Magno Theſaurario & Mareſcallo Angliæ, *Thoma Epiſcopo Dunolmenſi* Cuſtode Privati Sigilli dicti Potentiſſimi Regis Angliæ, *Carolo Comite Wigorniæ* Domino de Herbert & de Gower Camerario dicti Illuſtriſſimi Regis Angliæ, & *Nicolao Epiſcopo Elienſi*, etiam Conſiliariis, Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Ambaſſiatoribus ejuſdem Potentiſſimi Angliæ Regis, ad Infraſcripta ſufficienter & legitimè deputatis & auctoriſatis, Convenimus, Concordavimus, & Concluſimus, atque Auctoritate Commiſſionum noſtrarum (Quarum Tenores inferiùs inſeruntur) per Præſentes Convenimus, Concordamus, & Concludimus articulatim, prout ſequitur,

Inprimis, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, Nomine & Auctoritate quibus ſupra, quòd præfatus Chriſtianiſſimus *Francorum Rex Franciſcus* per Procuratorem ſuum vel Procuratores ſuos ſufficientem Auctoritatem & ſpeciale Mandatum habentem vel habentes, & ad *Regem Angliæ* miſſum vel miſſos, intra Quatuor Menſes Datam præſentis Tractatûs immediatè ſequentes, coram Duobus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritate Notariis & Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, pro præfato *Filio ſeu Delphino*, adhuc Infante, & ejus Nomine, cum Potentiſſimo *Rege Angliæ* pro *Filiâ ſuâ* prædictâ, ſimiliter in Infantiâ conſtitutâ, & ejus Nomine, Sponſalia per Verba ad hoc apta realiter contrahet & cum effectu.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd prædictus *Angliæ Rex*, pro *Filia ſua* prædicta & ejus Nomine, cum eodem Oratore vel Oratoribus, ut præfertur, miſſo vel miſſis, Sponſalia per verba ad hoc apta tunc & ibidem coram Notariis & Teſtibus, ut præfertur, realiter contrahet & cum effectu: Et ſimiliter præfatus *Franciſcus Rex Francorum* cum Oratore vel Oratoribus, Commiſſario vel Commiſſariis, Procuratore vel Procuratoribus præfati *Regis Angliæ*, ſufficientem ab eo Auctoritatem, ut præfertur, habente vel habentibus, & in Regnum Franciæ ad eum miſſo vel miſſis, intra Tres Menſes, dictorum Sponſaliorum Contractum immediatè ſequentes, Sponſalia, pro *Filio ſuo* & ejus Nomine, per Verba ad hoc apta, coram Notariis & Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, realiter & cum effectu contrahet.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, & prædicti Oratores *Regis Francorum* promittunt, & præfatum *Francorum Regem* Dominum ſuum per Præſentes obligant, quòd *idem Rex* omninò & cum effectu curabit quòd, intra Tres Menſes, poſtquam præfatus *Franciſcus Delphinus* dicti Chriſtianiſſimi Regis Filius Septimum Ætatis ſuæ Annum compleverit, *idem Delphinus*, per Oratorem vel Oratores, Commiſſarium vel Commiſſarios, Procuratorem vel Procuratores, ab eo ſufficientem Auctoritatem & Mandatum ſpeciale ad hoc habentem vel habentes, & in Regnum Angliæ ad præfatam Illuſtriſſimam *Mariam* miſſum vel miſſos Sponſalia per Verba ad hoc apta cum eadem Illuſtriſſima *Maria*, coram Notariis & Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, realiter contrahet & cum effectu.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, & prædicti Oratores præfati *Regis Angliæ* promittunt, & præfatum *Regem Angliæ* Dominum ſuum per Præſentes obligant, quòd idem Potentiſſimus *Rex* omninò & cum effectu curabit quòd Cariſſima *Filia ſua Maria*, eodem Tempore, ſpondebit & promittet, per Verba ad hoc apta, Se accepturam in Sponſum & futurum Maritum dictum *Franciſcum Delphinum* ejuſdem Chriſtianiſſimi Regis Filium coram Notariis & Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis: Et quòd, pari modo, intra Tres Menſes, dicta Sponſalia ſequentes, dictus *Franciſcus Delphinus*, cum Procuratore ſeu Procuratoribus dictæ Illuſtriſſimæ *Mariæ* ſufficientem Auctoritatem ab ea ad hoc habente vel habentibus, & in Regnum Franciæ ad hoc miſſo vel miſſis, Sponſalia de futuro per Verba ad hoc apta coram Notariis & Teſtibus in ea parte ſpecialiter vocatis & rogatis ſimiliter contrahet.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, & prædicti Oratores *Regis Francorum* promittunt, & præfatum *Regem Francorum* Dominum ſuum per Præſentes obligant, quòd idem Chriſtianiſſimus *Francorum Rex* omninò & cum effectu curabit quòd, quamprimùm dictus *Franciſcus Delphinus* ejuſdem Chriſtianiſſimi Regis Filius Quartum decimum ſuæ Ætatis Annum compleverit, intra Tres Menſes extunc proximò ſequentes, *dictus Delphinus*, per Oratorem vel Oratores, Commiſſarium ſeu Commiſſarios, Procuratorem ſeu Procuratores ab eo ſufficientem Auctoritatem & Mandatum ſpeciale ad hoc habentem vel habentes, ad præfatam Illuſtriſſimam Principem *Mariam* in Regnum Angliæ miſſum vel miſſos, Matrimonium per Verba de Præſenti ad hoc apta cum eadem Illuſtriſſima *Maria* dicti Regis Angliæ Filia coram Notariis & Teſtibus ſpecialiter ad hoc vocatis & rogatis contrahet.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, & prædicti Oratores *Regis Angliæ* promittunt, & præfatum *Regem Angliæ* Dominum ſuum per Præſentes obligant, quòd præfatus *Rex* omnino & cum effectu curabit quòd prædicta *Filia ſua* cum eodem Oratore vel Oratoribus præfati *Franciſci Delphini*, ut præfertur, miſſo vel miſſis, Matrimonium per Verba de Præſenti ad hoc apta tunc & ibidem coram Notariis & Teſtibus, ut præfertur, realiter contrahet & cum effectu: Et ſimiliter præfati Oratores dicti Chriſtianiſſimi *Regis Francorum* promittunt, & eundem *Francorum Regem* per Præſentes obligant quòd *idem Rex* omninò & cum effectu curabit quòd dictus *Filius ſuus* cum Oratore vel Oratoribus, Commiſſario vel Commiſſariis, Procuratore vel Procuratoribus dictæ Illuſtriſſimæ *Mariæ*, ſufficientem Auctoritatem habente vel habentibus, & in Regnum Franciæ ad eum miſſo vel miſſis, intra Tres Menſes, dictum matrimonialem Contractum immediatè ſequentes, Contractum Matrimonij, per Verba de Præſenti ad hoc apta, coram Notariis & Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, realiter & cum effectu contrahet.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd idem *Rex Angliæ* Hæredes & Succeſſores ſui, ſuis Sumptibus & Expenſis, tranſmittet & traducet, tranſmitti ſeu traduci faciet, tranſmittent & traducent, tranſmitti & traduci facient, præfatam Illuſtriſſimam *Mariam Filiam ſuam* Cariſſimam, taliter tamque honorificè, tam in Apparatu Perſonæ ſuæ, quàm in Supellectili Vaſis Aureis & Argenteis Margaritis & Lapidibus pretioſis ac cæteris Jocalibus, ornatam ut decet talem tantamque Principem tranſmitti & traduci, intra Quatuor Menſes prædictum Contractum matrimonialem proximè & immediatè ſequentes uſque ad & in Villam vocatam Abbatis Villam: Quodque idem *Franciſcus Delphinus*, infra Quatuor Dies eamdem Traductionem in prædictum Locum proximè & immediatè ſequentes, cum præfata Illuſtriſſima *Principe Maria* ſolenniter, juxta Canonicas Sanctiones & ut moris eſt, in Facie Eccleſiæ Matrimonium in dicto Loco de Abbatis Villa contrahet & ſolennizabit; Volunt tamen Concordant & Concludunt Oratores Partium prædictarum quòd præfata Illuſtriſſima *Maria*, poſt dictam Traductionem, erit & continuè remanebit in Cuſtodia Commiſſariorum præfati *Regis Angliæ*, donec & quouſque prædictum Matrimonium inter ſæpenominatum *Franciſcum Delphinum* & ipſam Illuſtriſſimam *Mariam* fuerit in Facie Eccleſiæ debitè, ut prædicitur, Celebratum & Sollennizatum.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quod dictus *Rex Angliæ*, pro dicto Matrimonio Illuſtriſſimæ *Mariæ* antedictæ, cum *dicto Delphino* Francorum Regis Primogenito Filio, ut præfertur, habito & contracto, Nomine Dotis & pro Dote, dictæ Illuſtriſſimæ *Mariæ* dabit & ſolvet, darive & ſolvi faciet *dicto Delphino* ejuſve Deputato ſive Deputatis Summam *Tricentarum Triginta Trium Millium Coronarum boni Auri & juſti Ponderis* Terminis Modis & Formâ ſequentibus; videlicet,

Primam Medietatem in Die Solennizationis Matrimonii & Traductionis dictæ Illuſtriſſimæ *Mariæ*, ſeu intra Octo Dies extunc proximò ſequentes,

Et *aliam Medietatem* intra Annum extunc proximò ſequentem.

Pro qua quidem Primâ Solutione ſive Medietate, & ſimiliter pro Secundâ, ſic ut præfertur, ſolutis, præfatus *Francorum Rex & Delphinus*, aut eorum in ea parte ſufficienter Depputatus, Litteras Acquiſtantiales diſtinctas & ſeparatas ac ſufficientem in Forma Juris apocham, Manibus ſuis ſubſcriptas, ac Magnis Sigillis ſuis ſigillatas, dicti *Regis Angliæ* Commiſſariis dabunt tradent, ſeu dari & tradi facient.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd præfatus *Francorum Rex* & Dominus *Delphinus*, cum Auctoritate & expreſſo Conſenſu ejuſdem Chriſtianiſſimi Genitoris ſui, per ſeparatas Literas Patentes eorumdem *Regis* & *Delphini*, Manibus ſuis ſubſcriptas, & Magnis Sigillis ſuis ſigillatas, ac in debita Juris forma conceptas, dabunt concedent & conſtituent ac aſſignabunt præfatæ Illuſtriſſimæ *Mariæ*, in Oppidis, Caſtris, Civitatibus, Villis, Territoriis, ſive Dominiis, cum omnimodâ Juriſdictione eorumdem ſupremâ mediâ & infimâ, Dignitatibus, Privilegiis, & Prærogativis quibuſcumque, talem & tantam ſive tanti & conſimilis Valoris Annui Donationem propter Nuptias ſive Doarium, qualem & quantam aliqua Regina Franciæ, & præſertim talem & tantam ac tanti & conſimilis Valoris Annui qualem & quantam Præclariſſima Domina, Celebris Memoriæ, *Anna Regina Franciæ* aliquo Tempore Vitæ ſuæ habuit tenuit & poſſedit, vel *Maria*, præfati Potentiſſimi *Regis Angliæ* Soror & Franciæ Doageria, in præſenti habet & poſſidet, in omni Caſu & Eventu, ſive *Delphinus* ad Regem pervenerit ſive non: Et de eodem Doario ſive Donatione propter Nuptias adeò certam & ſecuram reddet & aſſecurabit, ſicut præfata Domina *Anna* olim, ſeu Domina *Maria* hodiè Doageria, vel aliqua alia Regina Franciæ de Doario ſive Donatione propter Nuptias unquam certa & ſecura ſeu aſſecurata fuit aut aſſecurari debuerit: Quod quidem Doarium ſive Donationem propter Nuptias præfata Illuſtriſſima Princeps Domina *Maria* habebit tenebit & poſſidebit, Caſu quo præfatum *Delphinum* Maritum ſuum ſupervixerit: Quo quidem Doario ſive Donatione, propter Nuptias, ut prædicitur, gaudebit & utetur, ad Utilitatem ſuam propriam, in modum Doarii ſive Donationis propter Nuptias, quamdiu vixerit in humanis, in omni Caſu & Eventu, ſive *Delphinus* ad Regem pervenerit ſive non, ubicunque Locorum Moram traxerit, ſive habitaverit intra Regnum Franciæ vel in Regno Angliæ ſeu alibi, tam liberè amplè & ſecurè quàm dicta Domina *Anna*, ſeu Domina *Maria*, vel aliqua alia Regina Franciæ umquam tenuit habuit & poſſedit: Licebitque præfatæ Illuſtriſſimæ *Mariæ*, Caſu quo dictum *Delphinum* ſupervixerit tam liberè & ſecurè infra dictum Regnum Franciæ permanere, ac inde in Regnum Angliæ aut alium Locum quemcunque, cum Jocalibus Auro & Argento ac omni Suppellectile ſuo, & Servientibus Familiaribus & Officialibus, ac aliis ſuis Rebus quibuſcunque, ſecurè tutè & liberè venire, & ibidem quamdiu voluerit Moram trahere, & illinc in Regnum Franciæ redire, quotiens & quando eidem Illuſtriſſimæ *Mariæ* placuerit, abſque tunc *Regis Francorum* aut cujuſvis alterius, cujuſcunque Status Gradus aut Conditionis exiſtat, contradictione moleſtatione vel impedimento quocunque: Quas quidem Literas Patentes Doarii ſive Donationis propter Nuptias, in forma debita valida & efficaci confectas, præfatus *Rex Francorum* & *Delphinus*, Die & Loco Sollennifationis Matrimonii prædicti, ante tamen eamdem Sollennizationem, Commiſſario ſive Commiſſariis dicti *Regis Angliæ*, tunc præſenti vel præſentibus, eidem *Regi Angliæ* ejuſve Hæredibus aut Succeſſoribus tradendas, ad Uſum & Utilitatem præfatæ Illuſtriſſimæ *Mariæ*, tradet ſeu tradi faciet; Proviſo ſemper quòd Minuta & verum Exemplum dictarum Literarum Patentium, per Quindecim Dies ante Traductionem præfatæ Illuſtriſſimæ *Mariæ* proximò præcedentes, mittantur ad præfatum *Regem Angliæ* & ejus Concilium, ad effectum ut matura Deliberatione videantur, inſpiciantur, & examinentur, an in bona, ſufficienti, valida, & efficaci forma fiant & concipiantur, in Commodum & Utilitatem dictæ Dominæ *Mariæ*.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quod, ſi, celebrato dicto Matrimonio, præfatus *Delphinus* deceſſerit, prædictâ Illuſtriſſimâ *Mariâ* ſuperſtite, tunc præfata Illuſtriſſima *Maria* Uxor ejus, ſive habuerit Liberos ex eo ſive non habuerit, non ſolùm Dotem & Doarium ſive Donationem propter Nuptias, eidem Illuſtriſſimæ *Mariæ* per *Delphinum* Filium ſuum, de præfati *Regis Genitoris* ſui Conſenſu, ut præfertur, aſſignata, data, conceſſa, & aſſecurata, tenebit lucrabitur & poſſidebit tamquam Bona ſua propria durante Vitâ ſuâ naturali, verùm etiam lucrabitur & poſſidebit omnes & ſingulas Expenſas Traductionis ſuæ, ac omnia & ſingula Jocalia, Veſtes, Margaritas, Lapides pretioſos, cæteraque ad Ornatum ejus deſtinata, & omnem Supellectilem Mariti & ſuam, ac Res & Bona illa quæcunque quæ Reginæ Franciæ vel aliæ Dominæ poſt Obitum Maritorum ſuorum habere lucrare & poſſidere conſueverunt aut debuerunt, eiſdemque omnibus & ſingulis quietè & liberè utetur & gaudebit durante Vitâ ſuâ naturali, ſive ex iſto Matrimonio Proles fuerit ſuſcitata ſive non, ubicunque Locorum, ut præfertur, Moram traxerit ſive habitaverit, aut Moram trahere ſive habitare voluerit.

ITEM, Caſu quo dicta Illuſtriſſima *Maria*, *Delphino* Marito ſuo Superſtite, moriatur, nullis relictis ex hoc Matrimonio Liberis, tunc & in eo Caſu dictus *Delphinus* Dotem, unà cum omnibus Bonis mobilibus ejuſdem Illuſtriſſimæ *Mariæ*, conſequetur & habebit, ac lucrabitur in quantum & eo modo quo ſolitum eſt fieri ſecundùm Conſuetudinem Regni Franciæ, & maximè inter Reges Franciæ & Reginas: Et Caſu quo dicta *Domina Maria*, *Delphino* Superſtite, præmoriatur, relictis ex hoc Matrimonio Liberis, tunc & in eo Caſu dicti Liberi integram Matris Dotem conſequentur & repetent, modo & formâ ſuperiùs deſcriptis quibus Mater repetere potuiſſet aut debuerit; Jocalia verò, Gemmas, Lapides pretioſos, Veſtes, & Foderaturas dictus Dominus *Delphinus* conſequetur & lucrabitur, in Recompenſationem Sumptuum Funeralium dictæ *Dominæ Mariæ*.

ITEM, ut prædicta Sponſalia & Matrimonium inter præfatos Principes *Franciſcum* & *Mariam* Locis, Terminis, Modiſque, & Formis ſupradictis cum effectu contrahantur & ſollennizentur, Concordatum & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, quòd præfatus *Francorum Rex* Chriſtianiſſimus, per Literas ſuas Patentes, Magno ſuo Sigillo vallatas, & Manu ſuâ ſubſcriptas, præfato Sereniſſimo *Regi Angliæ*, Hæredibus, & Succeſſoribus ſuis obligabit Se, Hæredes, & Succeſſores ſuos, Regna, Terras, Patrias, Dominia, Villas, & Opida ſua quæcunque, ac Bona ſua omnia & ſingula mobilia & immobilia præſentia & futura ubicunque fuerint reperta, necnon Perſonas ac Bona omnium & ſingulorum Subditorum ſuorum, cujuſcunque Gradûs, Statûs, aut Conditionis exiſtant, ſub Pœna *Quingentorum Millium Coronarum Auri*, quòd prædictum Matrimonium inter prædictum *Principem* & præfatam Illuſtriſſimam *Mariam*, ſi ad legitimam nubendi Ætatem pervenerit, ac omnia & ſingula, in hoc Tractatu comprehenſa, debitum juxta formam præſentis Tractatûs ſortientur effectum:

Et quòd neque per Se, neque per alium quemquam, clam vel apertè, directè vel indirectè, procurabit aut procurari faciet ſeu Procuranti Aſſenſum præſtabit quòd, durante minore Ætate Principum prædictorum, aut alterius eorumdem, vel etiam poſt lapſum ejuſdem, dictus *Delphinus* Sponſalia per Verba de Præſenti ſive de futuro ſeu etiam Matrimonium per Verba de Præſenti cum alia contrahat; immò pro viribus ſuis Volenti reſiſtet, Impedimentum præſtabit, providebitque nè id per præfatum *Delphinum* fiat committatur aut quovis modo attemptetur:

Idemque *Rex Francorum* realiter & cum effectu faciet & curabit quòd Illuſtriſſimi Spectabiles & Clariſſimi Domini; videlicet *Carolus Dux Allenconii*, *Carolus Dux Burbonii*, *Ludovicus Dux de Vindocinii*, & *Ludovicus Princeps de Rupoſuerionis*, per Literas ſuas Patentes validas & efficaces, Sigillis Armorum ſuorum ſigillatas, & Manibus ſuis ſubſcriptas: Necnon primariæ Civitates ſive Opida Regni ſui; videlicet, Civitas *Pariſienſis*, Civitas *Rothomagenſis*, Civitas *Aurelianenſis*, Civitas *Lugdunienſis*, & Civitas *Turonenſis*, tamquam Corpora & Collegia ac etiam tamquam particulares Perſonæ qui nunc ſunt & qui pro tempore erunt, ita quòd Obligatio Corporis ſeu Collegii non deroget Obligationi particulari, nec è contra, per Literas ſuas Patentes validas & efficaces, Sigillis communibus ſigillatas, præfato *Regi Angliæ* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis obligabunt Se Hæredes & Succeſſores ſuos, Villas Opida ac omnes & ſingulos Oppidanos pro tempore exiſtentes & Communitates ſuas, ac omnia & ſingula Bona mobilia & immobilia præſentia & futura ubicunque fuerint reperta, ſub Pœna *Quingentarum Millium Coronarum Auri*, quòd prædictum Matrimonium inter prænominatum Principem *Franciſcum* & Illuſtriſſimam *Mariam*, cùm ad maturam & legitimam Nubendi Ætatem pervenerint, ac omnia & ſingula in hoc Tractatu comprehenſa, juxta formam præſentis Tractatûs, ut præmittitur, debitè perficientur:

Et, ſi fortè ſteterit aut ſtabit per præfatum *Delphinum*, vel Parentes ſuos, vel eorum aliquem, aut alium quemcunque, aut per quemcunque Modum ſive Eventum, præterquam per præfatam Illuſtriſſimam *Mariam*, aut ejus Partem, vel per Mortem alterius Contrahentium (quod Deus avertat) quo minus dictum

Matrimonium, per Verba de Præſenti, poſt completum Quartum Decimum Ætatis dicti Principis Annum, ut præmittitur, contrahatur, & Modis, Terminis, Locis, & Formis ſupradictis in Facie Eccleſiæ debitè ſollennizetur, & omnia & ſingula in hoc Tractatu comprehenſa impleantur; tunc & eo Caſu dictus *Francorum Rex* Hæredes & Succeſſores ſui dictam Summam *Quingentorum Millium Coronarum Auri*, ac *dicti Duces*, & *Domini prædicti*, necnon *Communitates*, eorumve Hæredes & Succeſſores, prædictam Summam & quamlibet ejus Partem, in Pœnam hujuſmodi Repudiationis, præfato *Regi Angliæ* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, ſine dilatione, contradictione, reſiſtentia, vel excuſatione quacunque, in Civitate Londonienſi ſolvere tenebuntur:

Licebitque præfato *Regi Angliæ* ſuiſque Hæredibus & Succeſſoribus, ſi prædicta Summa *Quingentorum Milium Coronarum Auri* & quælibet ejus Pars per dictum *Francorum Regem* ut præfertur ſolvenda, vel ſi prædicta Summa *Quingentorum Milium Coronarum Auri*, per dictos *Duces* & *Dominos* ut præfertur ſolvenda, vel ſi prædicta Summa per *Primarias Civitates* ſive *Opida* ſimiliter ut præfertur ſolvenda, & quælibet earumdem Summarum ut præmittitur non ſolvatur, eandem Summam *Quingentorum Millium Coronarum Auri* & quamlibet ejus Partem a præfato *Francorum Rege*, ejuſque Regnis, Patriis, Terris, Dominiis, Villis, Oppidis, & Subditis, eorumque Bonis mobilibus & immobilibus præſentibus & futuris ubicunq; repertis, necnon dictam Summam *Quingentorum Millium Coronarum Auri* de & ſuper omnibus & ſingulis Perſonis Bonis mobilibus & immobilibus dictorum *Ducum* & *Dominorum* & eorum Hæredum & Succeſſorum, ac Summam de *Primariis Civitatibus* ſive *Oppidis* antedictis ubicunque tàm per Terram quàm per Mare repertis, ſine contradictione aut reſiſtentia quibuſcunque, liberè exigere, levare, capere, poſſidere, & detinere:

Et pari modo Conventum & Concordatum eſt quòd præfatus Potentiſſimus & Illuſtriſſimus *Rex Angliæ*, ex parte ſua, per Literas ſuas Patentes, magno ſuo Sigillo ſigillatas & Manu ſua ſubſcriptas, præfato *Regi Francorum* Chriſtianiſſimo Hæredibuſque & Succeſſoribus ſuis Obligabit Se Hæredes & Succeſſores ſuos, Regna, Terras, Patrias, Dominia, Villas, & Oppida ſua quæcunque, ac Bona ſua omnia mobilia & immobilia præſentia & futura ubicunque fuerint reperta, necnon Perſonas & Bona omnium & ſingulorum Subditorum ſuorum, cujuſcunque Statûs, Gradûs, aut Conditionis exiſtant, ſub Pœna *Quingentorum Milium Coronarum Auri*, quòd prædictum Matrimonium inter prædictos Principem *Delphinum* & præfatam Illuſtriſſimam *Mariam*, ſi ad legitimam Nubendi Ætatem pervenerit; ac omnia & ſingula in hoc Tractatu comprehenſa debitum juxta formam præſentis Tractatûs ſortietur Effectum: Et quòd neque per Se neque per Alium quemquam, clam vel apertè, directè vel indirectè, procurabit aut procurari faciet, ſeu Procuranti Aſſenſum præſtabit quòd, durante minore Ætate Principum prædictorum aut alterius eorumdem, vel etiam poſt lapſum ejuſdem, dicta Illuſtriſſima *Maria* Sponſalia per Verba de Præſenti ſive de futuro ſeu etiam Matrimonium per Verba de Præſenti cum alio contrahat; immò pro Viribus ſuis Volenti ſeu Contradicenti reſiſtet & impediet, providebitque nè id per præfatam Dominam *Mariam* fiat committatur aut quoviſmodo attemptetur:

Idémque *Rex Angliæ* realiter & cum effectu faciet quòd Illuſtres Principes ac Cariſſimi Domini; videlicet, *Edvardus Dux Bukinghamiæ*, *Thomas Dux Northfolchiæ*, *Carolus Dux Suffolchiæ*, *Thomas Marchio Dorſetiæ*, per Literas ſuas Patentes validas & efficaces, Sigillis Armorum ſuorum ſigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas; necnon Primariæ Civitates ſive Opida Regni ſui; videlicet, Civitas *Londonienſis*, Civitas *Eboracenſis*, Civitas *Norvicenſis*, Civitas *Coventrenſis*, Opidum *Briſtolliæ*, tanquam Corpora & Collegia, ac etiam tamquam particulares Perſonæ qui nunc ſunt & qui pro tempore erunt, ita quod Obligatio Corporis ſeu Collegii non deroget Obligationi particulari, nec è contra, per Literas ſuas Patentes validas & efficaces, Sigillis communibus ſigillatas, præfato *Regi Francorum* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis Obligabunt Se Hæredes & Succeſſores ſuos, Villas Oppida ac omnes & ſingulos Oppidanos pro tempore exiſtentes & Communitates ſuas, ac omnia & ſingula Bona mobilia & immobilia præſentia & futura ubicunque fuerint reperta, ſub Pœna *Quingentorum Milium Coronarum Auri*, quòd prædictum Matrimonium, inter prænominatos Principes *Delphinum* & *Mariam*, cum ad maturam & legittimam Nubendi Ætatem pervenerint, ac omnia & ſingula in hoc Tractatu comprehenſa, juxta formam præſentis Tra-

A.D. 1518.
Hen. 8.

ſtatûs ut præmittitur, debitè perficientur:

Et, ſi fortè ſteterit aut ſtabit per præfatam Illuſtriſſimam *Mariam*, vel Parentes ſuos, aut eorum aliquem, vel alium quemcunque, aut per quemcunque modum ſive eventum præterquam per præfatum *Dominum Delphinum*, aut ejus Partem, vel per Mortem alterius Contrahentium (quod Deus avertat) quominus dictum Matrimonium per Verba de Præſenti, poſt completum Quartumdecimum Ætatis Annum dictæ Illuſtriſſimæ *Mariæ* ut præmittitur contrahatur, & Modis, Locis, Terminis, & Formis ſupradictis in Facie Eccleſiæ debitè ſollemnizetur, & omnia & ſingula in hoc Tractatu comprehenſa impleantur; tunc & in eo Caſu dictus *Angliæ Rex* Hæredes & Succeſſores ſui dictam Summam *Quingentorum Milium Coronarum Auri*, ac dicti *Duces & Marchio* & *Domini* prædicti, necnon *Primariæ Civitates* ſive *Oppida* prædicta & *Communitates*, eorumve Hæredes & Succeſſores, prædictam Summam & quamlibet ejus Partem in Pœnam hujuſmodi Repudiationis præfato *Francorum Regi* Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, ſine dilatione contradictione reſiſtentia vel excuſatione quacunque, in Civitate Pariſienſi ſolvere tenebuntur; Licebitq; præfato *Regi Francorum* ſuiſque Hæredibus & Succeſſoribus, ſi prædicta Summa *Quingentorum Millium Coronarum Auri* & quælibet ejus Pars per *dictum Regem Angliæ* ut præfertur ſolvenda, vel ſi prædicta Summa *Quingentorum Millium Coronarum Auri per dictos Duces & Marchionem* ut præfertur ſolvenda, vel ſi prædicta Summa per *Primarias Civitates* ſive *Oppida* ſimiliter, & quælibet ejus Pars ut præmittitur non ſolvatur, eandem Summam *Quingentorum Milium Coronarum Auri* & quamlibet ejus Partem a præfato *Angliæ Rege* ejuſque Regnis, Patriis, Terris, Dominiis, Villis, Oppidis, & Subditis eorumque Bonis mobilibus & immobilibus præſentibus & futuris ubicunque repertis, necnon dictam Summam *Quingentorum Millium Coronarum Auri* de & ſuper omnibus & ſingulis Perſonis Bonis mobilibus & immobilibus dictorum *Ducum & Dominorum* ac Hæredum & Succeſſorum eorum ubicunque tàm per Terram quàm per Mare repertis, ſine contradictione aut reſiſtentia quibuſcunque, liberè exigere, levare, capere, poſſidere, & detinere.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Oratores prædictos, quòd omnes & ſingulæ Literæ Obligatoriæ utriuſque Partis Partium prædictarum, de quibus ſuperiùs fit mentio, in debita & ſufficienti formâ ut prædicitur expeditæ, Commiſſariis utriuſque Partis, ad hoc debitè auctoriſatis, hincinde, in Civitate Londonienſi Commiſſariis *Regis Angliæ*, & in Civitate Pariſienſi Commiſſariis *Regis Francorum*, intrà Duodecim Menſes proximè ſequentes poſt Datam præſentis Tractatûs, effectualiter tradentur.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd præfatus *Francorum Rex*, coram aliquo Judice Ordinario pro Tribunali Sedente, ac Duobus Notariis publicis in Actorum Scribas per eundem Judicem aſſumptis, & aliis Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, ac in Præſentia Commiſſarii ſeu Commiſſariorum præfati *Regis Angliæ* ad hoc ſufficienter deputatorum, infra Quatuor Menſes Datam Præſentium proximò ſequentes, perſonaliter comparebit, Séq; liberè, ſpontè, & voluntariè ſubmittet eidem Judici & ejus Juriſdictioni & Cohertioni, Juriſdictionem ejuſdem Judicis prorogando, & coram eodem Judice ſic pro Tribunali Sedente, in Præſentia Commiſſarii ſeu Commiſſariorum Notariorum & Teſtium prædictorum, liberè ſpontè & ex ejus certa Scientia tunc & ibidem Recognoſcet & confitebitur, palàm publicè & expreſsè, Se præſentem Tractatum, per Oratores & Procuratores ſuos ſufficientem Auctoritatem habentes, pro Sponſalibus & Matrimonio inter Filium ſuum Primogenitum *Delphinum & Mariam* Illuſtriſſimi *Regis Angliæ* Filiam habendo, ſub quibuſdam Modis, Formis, & Capitulis in eodem pleniùs ſpecificatis, feciſſe contraxiſſe & concluſiſſe, Effectualiterque requiret idem *Francorum Rex* præfatum Judicem tunc pro Tribunali Sedentem ut in Perſonam ſuam Sententiam Excommunicationis, & in Regnum, Patrias, & Dominia ſua quæcunque Sententiam Interdicti in Scriptis ferat & fulminet, exnunc prout extunc, & extunc prout exnunc, niſi ut prædicitur præfatum Tractatum ac omnia & ſingula Capitula ejuſdem fideliter obſervabit, & obſervari ab aliis quantum in ipſo eſt faciet; & quòd, in Eventu non Obſervationis hujuſmodi Tractatûs, aut alicujus ejuſdem Articuli, idem Judex eumdem *Francorum Regem* ſic excommunicatum, ac Regnum, Patrias, & Dominia ſua quæcunque Interdicta fuiſſe & eſſe denuntiabit & denuntiari faciet & mandabit, Rogabítque inſuper *idem Rex* Notarios prædictos ut ſuper Præmiſſis omnibus & ſingulis unum vel plura conficiant Inſtrumentum vel Inſtrumenta auctenticum ſeu auctentica Signis & Subſcriptionibus eorum Notariorum ſignatum ſeu ſignata; atque eumdem Judicem ſimiliter rogabit ut idem Inſtrumentum Sigillo ſuo communiat, aut aliquo alio Sigillo auctentico ad ſuam ſpecialem Requiſitionem communiri faciet & procuret: Quorum quidem Inſtrumentorum unum, in publicam formam ſic ut præfertur redactum & ſigillatum, Commiſſario vel Commiſſariis præfati *Regis Angliæ* tunc præſenti vel præſentibus idem *Rex Francorum* tunc & ibidem tradet ſeu tradi faciet cum Effectu.

Et pari modo *Rex Angliæ*, coram aliquo Judice Ordinario pro Tribunali Sedente, ac Duobus Notariis publicis in Actorum Scribas per eumdem Judicem aſſumptis, & aliis Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, ac in Præſentia Commiſſarii ſeu Commiſſariorum præfati *Regis Francorum* ad hoc ſufficienter deputatorum, infra Quatuor Menſes Datam Præſentium proximò ſequentes perſonaliter comparebit, Seque liberè, ſpontè, & voluntariè ſubmittet eidem Judici & ejus Juriſdictioni & Cohertioni, Juriſdictionem ejuſdem Judicis prorogando, & coram eodem Judice, ſic pro Tribunali Sedente, in Præſentia Commiſſarii ſeu Commiſſariorum Notariorum & Teſtium prædictorum, liberè ſpontè & ex ejus certa ſcientia tunc & ibidem recognoſcet & confitebitur, palàm publicè & expreſsè, Se præſentem Tractatum per Oratores & Procuratores ſuos, ſufficientem Auctoritatem habentes, pro Sponſalibus & Matrimonio inter Illuſtriſſimam *Mariam* Filiam ſuam & Illuſtriſſimum *Franciſcum Delphinum* dicti Chriſtianiſſimi Francorum Regis Filium Primogenitum habendo, ſub quibuſdam Modis, Formis, & Capitulis in eodem pleniùs ſpecificatis, feciſſe contraxiſſe & concluſiſſe; Effectualiterque requiret idem *Rex Angliæ* præfatum Judicem, tunc pro Tribunali Sedentem, ut in Perſonam ſuam Sententiam Excommunicationis, & in Regnum Patrias & Dominia ſua quæcunque Sententiam Interdicti in Scriptis ferat & fulminet, exnunc prout extunc, & extunc prout exnunc, niſi, ut prædicitur, præfatum Tractatum ac omnia & ſingula Capitula ejuſdem fideliter obſervabit, & obſervari ab aliis quantum in Ipſo eſt faciet; & quòd, in eventu non Obſervationis hujuſmodi Tractatûs aut alicujus ejuſdem Articuli, idem Judex eumdem *Angliæ Regem* ſic Excommunicatum ac Regnum, Patrias, & Dominia ſua quæcunque interdicta fuiſſe & eſſe denuntiabit aut denuntiari faciet & mandabit; Rogabitque inſuper idem *Rex Angliæ* Notarios prædictos ut ſuper Præmiſſis omnibus & ſingulis unum vel plura conficiant Inſtrumentum vel Inſtrumenta auctenticum ſeu auctentica, Signis & Subſcriptionibus eorum Notariorum ſignatum ſeu ſignata, atque eumdem Judicem ſimiliter rogabit ut idem Inſtrumentum Sigillo ſuo communiat, aut aliquo alio Sigillo auctentico ad ſuam ſpecialem Requiſitionem communiri faciet & procurabit; quorum quidem Inſtrumentorum Unum, in publicam formam ſic ut præfertur redactum & ſigillatum, Commiſſario vel Commiſſariis præfati *Regis Francorum*, tunc præſenti vel præſentibus, idem *Rex Angliæ* tunc & ibidem tradet ſeu tradi faciet cum effectu.

ITEM, Conventum Concordatum & Concluſum eſt quòd, ſi contingat dictum *Dominum Delphinum* ante Solenniſatum Matrimonium ab hac Luce migrare (quod Deus avertat) & dictus *Francorum Rex Alium Filium Delphinum viventem* tunc habuerit, eo Caſu Matrimonium inter dictum *Alium Filium* & dictam *Dominam Mariam*, ſi Sancta Mater Eccleſia per Diſpenſationem vel aliter hoc permittat, ſub eiſdem modo & formâ, in omnibus & per omnia, tàm in Conſtitutione Dotis & Donationis propter Nuptias ſive Doarii, quàm Repetitionis & Lucri eorumdem, alterutri dictorum Contrahentium, in omnibus Caſibus ſuperiùs expreſſis, competentium, contrahetur ſub ſimilibus Modis & Forma, quibus in præſenti Tractatu de Matrimonio, inter dictum *Dominum Delphinum* nunc viventem & dictam *Dominam Mariam* contrahendo, ſuperiùs eſt expreſſum:

Et ſimili modo, ſi contingat dictam *Dominam Mariam* ante Sollenniſationem Matrimonii ab hac luce migrare (quod Deus avertat) & dictus *Angliæ Rex Aliam Filiam* tunc habuerit, eo Caſu Matrimonium inter dictum *Dominum Delphinum* & dictam *Aliam Filiam Regis Angliæ*, ſi Sancta Mater Eccleſia per Diſpenſationem vel aliter hoc permittat, ſub eiſdem modo & formâ, in omnibus & per omnia, tàm in conſtitutione Dotis & Donationis propter Nuptias ſive Doarii, quàm Repetitionis & Lucri eorumdem, alterutri dictorum Contrahentium, in omnibus Caſibus ſuperiùs expreſſis, competentium, contrahetur ſub ſimilibus modo & formâ, quibus in præſenti Tractatu de Matrimonio,

nio, inter dictum *Dominum Delphinum* jam viventem & *dictam Dominam Mariam* contrahendo, ſuperiùs eſt expreſſum.

Item, Conventum Concordatum & Concluſum eſt quòd prædictus Chriſtianiſſimus *Francorum Rex*, coram Oratore vel Oratoribus Commiſſario vel Commiſſariis, Procuratore ſeu Procuratoribus præfati *Regis Angliæ*, quamprimùm ad hoc per eoſdem Oratorem vel Oratores, Commiſſarium vel Commiſſarios legitimè requiſitus fuerit, abſque omni dilatione, tactis Sacroſanctis Dei Evangeliis, Juramentum in Scriptis præſtabit quod præſentem Tractatum Matrimonialem, ac omnia & ſingula Capitula in eodem contenta, bonâ fide obſervabit, & ab aliis quantum in eo erit realiter & cum effectu obſervari faciet; idemque Juramentum, ſic ut præfertur in Scriptis redactum & præſtitum, ac Manu ſuâ propriâ tunc & ibidem ſignatum, Oratori vel Oratoribus præfati *Regis Angliæ* ibidem præſenti vel præſentibus realiter tradet:

Et ſimiliter *Rex Angliæ*, coram Oratore vel Oratoribus, Procuratore vel Procuratoribus, Commiſſario vel Commiſſariis præfati *Francorum Regis*, quamprimùm ad hoc legittimè fuerit requiſitus, abſque omni dilatione, tactis Sacroſanctis Evangeliis, Juramentum in Scriptis præſtabit quòd præſentem Tractatum Matrimonialem, ac omnia & ſingula Capitula in eodem contenta, bonâ Fide obſervabit, & ab aliis quantum in eo erit realiter & cum effectu obſervari faciet; idemque ſuum Juramentum, ſic ut præfertur in Scriptis præſtitum, & Manu ſuâ propriâ tunc & ibidem ſubſignatum, dictis Oratoribus præfati *Regis Francorum* ibidem præſentibus realiter tradet.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd uterque Regum prædictorum, per Literas ſuas Patentes, Magno ſuo Sigillo ſigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas, præſentem Tractatum ac omnia & ſingula in eodem contenta Acceptabit Ratificabit & intra Quatuor Menſes Datam Præſentium proximò ſequentes Confirmabit; Eaſdemque Literas, ſic ut præfertur ſignatas & ſigillatas, intra dictos Quatuor Menſes, viciſſim & mutuò, tradet tradive faciet cum effectu.

Sequuntur Tenores Commiſſionum,

Franciſcus, Dei Gratiâ, &c. *ut ſupra ult. Die Julii.*

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis & ſingulis præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

Notum facimus quòd,

Cùm inter Nos & Illuſtriſſimum & Potentiſſimum Principem *Franciſcum*, Dei gratiâ, *Francorum Regem* Fratrem & Conſanguineum noſtrum Cariſſimum vetus Amicitia, Liga, & Confœderatio nuper innovata & ſtabilita fuerit,

Eandem Amicitiam & Confœderationem firmam & ſinceram fore non mediocriter deſideramus,

Atque Ideò,

Ob firmiorem ejuſdem Obſervantiam, conſiderantes quòd ad Amoris & Benivolentiæ (ex quo vera gignitur Amicitia) Incrementum & Conſervationem, nihil ſit uſquam præclarius aut efficacius quàm Sanguinis neceſſitudo aut Affinitatis vinculum,

De Matrimonio, inter Cariſſimam Filiam noſtram *Dominam Mariam* & dicti Illuſtriſſimi *Regis Francorum* Filium Primogenitum *Franciſcum Delphinum Viennenſem* contrahendo, cum dicto Illuſtriſſimo *Francorum Rege* Conſanguineo noſtro Cariſſimo Tractandum duximus,

Nos igitur,

Confiſi de Fidelitate Induſtria & provida Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Thomæ Ducis Norffolchiæ* magni Theſaurarii & Mareſcalli Angliæ, Reverendi Patris *Thomæ Dunelmenſis Epiſcopi* Cuſtodis Privati Sigilli noſtri, necnon *Caroli Comitis Wigorniæ* Domini de Herbert & de Gower Camerarii noſtri, & Reverendi Patris *Nicolai Epiſcopi Elienſis* plenè confidentes,

Ipſos & eorum quemlibet, conjunctim & diviſim, noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales & generales Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes Eiſdem & eorum cuilibet, conjunctim ut præfertur & diviſim, Tenore Præſentium, Poteſtatem, Facultatem, Auctoritatem, ac Mandatum generale & ſpeciale, ita quòd Generalitas Specialitati non deroget, nec è contra, pro Nobis & Nomine noſtro ac dictæ Filiæ noſtræ Cariſſimæ, ſpecialiter & expreſsè, cum Oratoribus Procuratoribus & Deputatis dicti Illuſtriſſimi *Francorum Regis* de Sponſalibus & Matrimonio inter *Illuſtriſſimum*

Principem Franciſcum Delphinum Viennenſem Primogenitum dicti *Francorum Regis* & Cariſſimam & Dilectiſſimam Filiam noſtram *Mariam*, juxta formam Capitulorum deſuper conficiendorum Tractandi:

Pacta quoque Conventiones & Promiſſiones de Temporibus Locis & Forma Contractûs & Celebrationis Sponſaliorum & Matrimonii inter eoſdem: necnon ſuper Dote, Dotalitio, Doario, ſive Donatione propter Nuptias, causâ & contemplatione ejuſdem Matrimonii & Sponſaliorum, hincinde ſingula ſingulis & reſpective referendo, conſtituendis, dandis, tradendis, & ſolvendis: ac etiam Pacta quæcunque de Lucris Reſtitutionibus & Repetitionibus dictorum Dotis, Dotalitii, Doarii, ſive Donationis propter Nuptias; ac etiam alias quaſcunque Conventiones dicta Sponſalia, Matrimonium, Dotem, Dotalitium, Doarium, ſive Donationem propter Nuptias concernentes, cum omnibus aliis ſuis annexis dependentibus & emergentibus, Tractandi, Concordandi, Paciſcendi, Conveniendi, & Concludendi,

Noſque Hæredes & Succeſſores noſtros, Regna, Patrias, Dominia, & Bona noſtra, necnon Subditos noſtros & eorum Bona ubicunque reperta, ad Conventorum Obſervationem Obligandi & Aſtringendi,

Et præterea Nos Regnum, Terras, & Dominia noſtra quæcunque ad Conventorum & Concluſorum inviolabilem Obſervationem ſub Cenſuris Eccleſiaſticis quibuſcunque & in forma Cameræ Apoſtolicæ ac aliàs prout eis videbitur ſimiliter Aſtringendi & Obligandi,

Et inſuper Nos Hæredes & Succeſſores noſtros ſub quacunque Pœna etiam Pecuniaria per Eos conventa ad Obſervationem omnium & ſingulorum per Eos in hac parte Concluſorum,

Et præterea pro Nobis & Nomine noſtro Promittendi quòd Primarii Proceres & Civitates Regni noſtri etiam ſub quacunque Pœna pecuniaria per eoſdem Commiſſarios conventa, per ſeparatas ſuas Literas ſufficienter factas ſignatas & ſigillatas, ſeſe obligabunt quòd omnia & ſingula per Oratores noſtros ſuper prædictis Sponſalibus & Matrimonio conventa fideliter adimplebuntur & perficientur, Noſque ad hoc effectualiter procurandum pariter Obligandi & Aſtringendi,

Ac ſuper hujuſmodi Conventis, Concordatis, & Concluſis cum dicto Chriſtianiſſimo *Francorum Rege* Commiſſariis, & Deputatis Literas validas & efficaces Conſanguineo noſtro Cariſſimo, ſeu ejus Oratoribus, pro Parte noſtra Tradendi, aliáſque conſimilis effectûs & vigoris ab ipſo vel eis Petendi,

Plenámque prætereà Poteſtatem Juramentum in Animam noſtram Præſtandi quod tenebimus & adimplebimus realiter & cum effectu omnia & ſingula quæ in prædictis & circa ea Nomine noſtro concordabunt, convenient, jurabunt, firmabunt, & concludent, ac quòd illa ratificabimus & nullo unquam tempore revocabimus, nec contra ea vel eorum aliquod faciemus vel quovis pacto veniemus,

Similéque Juramentum a dicto Illuſtriſſimo *Rege Francorum* ejuſve Ambaſſiatoribus ad hoc Poteſtatem habentibus præſtari Videndi Petendi & Exigendi,

Ac generaliter omnia & ſingula Nomine noſtro & Filiæ noſtræ Cariſſimæ prædictæ Faciendi, Gerendi, Excercendi, & Firmandi cujuſcumque Naturæ & Importantiæ fuerint aut eſſe poterint in prædictis & circa ea neceſſaria & opportuna, & quæ tanti Negotii qualitas cum ejuſdem circunſtantiis deppendentibus & annexis exigit aut requirit, & quæ Nobis facere liceret ſi Præmiſſis perſonaliter Intereſſemus, etiam ſi Expreſſis longè majora ſint, aut talia forent quæ de ſua Natura ad ea perficienda Mandatum exigant magis ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos & dictam Filiam noſtram Ratum Gratum & Firmum habituros id totum & quicquid per dictos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, Nuncios, & Deputatos noſtros ſeu eorum quemcunque Actum, Geſtum, Conventum, Juratum, aut Factum fuerit in Præmiſſis, & contra ea vel eorum aliqua nullo modo contravenire; immò ipſa Manutenere & inviolabiliter Obſervare, ac per noſtras Patentes Literas confirmare.

In cujus rei Teſtimonium Præſentibus hiis, Manu noſtrâ ſignatis, Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Dat. *London.* Primo Die Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo, Regni verò noſtri Decimo.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium Nos, Oratores Commiſſarii & Procuratores antedicti Domini noſtri Chriſtianiſſimi *Regis Francorum*, Præſentibus Literis, Manibus noſtris ſubſcriptis, Sigilla noſtra appoſuimus.

Dat. in *Vrbe London.* Die Quarto Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo.

Super Plicam,
G. GOUFFIER.

STEPHANUS PARISIENSIS EPISCOPUS,
F. DE ROCHECHOVART..
DE NEUFVILLE.

Sub Sigillis ſuis Ceræ rubeæ a duplicibus caudis Pergamenæ pendentibus.

Tractatus pro Deliberatione Tornaci.

A.D. 1518.
An. 10. *H.* 8.
Ex Autogr.

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Litteræ pervenerint, Nos, *Guillermus Gouffier* Dominus de Boniveto Miles Ordinis necnon Cambellanus Ordinarius Potentiſſimi & Invictiſſimi Domini noſtri *Franciſci,* Dei gratiâ, *Francorum Regis* Chriſtianiſſimi ac Admiraldus Franciæ, *Stephanus de Poncher Epiſcopus Pariſienſis, Franciſcus de Rupecavardi* Miles Dominus de Campodenario Seneſcallus Tholoſæ & Gubernator Rupellæ Cambellanus ejuſdem Chriſtianiſſimi Francorum Regis, & *Nicholaus de Neufville* etiam Miles Dominus de Villeroy Secretarius Financiarum prædicti Chriſtianiſſimi Regis ac Audientiarius Franciæ, Conſiliarii, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores dicti Chriſtianiſſimi Regis ad Infraſcripta ſufficienter deputati & legittimè conſtituti, Salutem.

CUM inter, Potentiſſimos & Invictiſſimos Principes, *Franciſcum,* Dei Gratiâ, *Francorum,* & *Henricum,* eâdem Gratiâ, *Angliæ Reges,* indiſſolubilis Amicitiæ & Pacis perpetuæ Fœdera contracta & concluſa fuerint, atque, ad firmiorem eorumdem Fœderum Corroborationem, Affinitatis Vincula, per Sponſalia & Matrimonium, inter Sereniſſimum Principem Dominum *Franciſcum Delphinum Viennenſem* dicti Chriſtianiſſimi *Francorum Regis* Filium Primogenitum, & Illuſtriſſimam Principiſſam *Mariam dicti Regis Angliæ* Filiam unicam habendum & contrahendum, ſuperaddita fuerint, quod quidem Matrimonium, Deo favente, felicem & fauſtum in totius Reipublicæ Chriſtianæ Tranquillitatem ſortietur effectum,

Ob Gratiam igitur & Favorem dicti Matrimonii concluſi, & ut omnia hincinde tollantur quæ poſſent inter præfatos Principes ſiniſtram aliquam generare Suſpitionem, *Nos,* præfati Chriſtianiſſimi *Francorum Regis* Principis noſtri Conſiliarii, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores prædicti, pro *Traditione Civitatis Tornacenſis,* unà cum Territorio & aliis ejuſdem Appendentiis, cum Egregiis & Magnificis Viris *Thoma Duce Norfolchiæ* Magno Theſaurario & Mareſcallo Angliæ, *Thoma Epiſcopo Dunolmenſi* Cuſtode Privati Sigilli dicti Potentiſſimi Regis Angliæ, *Carolo Comite Wigorniæ* Domino de Herbert & de Gower Camerario dicti Regis Angliæ, *Nicolao Epiſcopo Elienſi,* Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Ambaſſiatoribus ejuſdem Regis Angliæ ad Infraſcripta ſufficientem Auctoritatem habentibus, Convenimus, Concordavimus, & Concluſimus atque Auctoritate Commiſſionum noſtrarum (inferiùs inſertarum) per Præſentes Convenimus, Concordamus, & Concludimus articulatim prout ſequitur,

INPRIMIS, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt quòd dictus *Rex Angliæ,* ejuſve Deputatus ſive Deputati ſufficientem Auctoritatem ab eodem habens vel habentes, tradet ſeu tradi faciet liberè, intra Quadraginta Dies Confirmationem præſentis Tractatûs proximò ſequentes, præfato *Francorum Regi* ejuſve Deputato ſeu Deputatis ad hoc ſufficientem auctoritatem habenti vel habentibus, dictam *Civitatem Tornacenſem,* cum adjacente ſuo Territorio, *Mortaingne,* & *Sanctum Admandum,* & Juriſdictione Superioritate Reſorto & Pertinentiis aliis Univerſis, ad Summam *Sexcentorum Milium Coronarum Auri,* boni Auri & Juſti Ponderis æſtimatam, unaquaque Corona valente in pecunia Gallica Triginta quinque Solidos Turonenſes;

Et pro eadem Summa idem *Rex Francorum* Se Debitorem præfato *Regi Angliæ* ac Hæredibus & Succeſſoribus ſuis per Præſentes conſtituit:

Quam quidem Summam *Sexcentorum Millium Coronarum Auri* pro eadem Civitate & Territorio, cum ſuis Pertinentiis quibuſcumque, dicto *Regi Angliæ,* vel ejus Hæredibus & Succeſſoribus, ſeu eorum Deputatis, benè & fideliter ſolvet ſeu ſolvi faciet Locis, Terminis, Modiſque, & Formâ ſequentibus; videlicet,

In Die Traditionis dictæ Civitatis *Quinquaginta Millia Francorum in Coronis Auri* de Sole pro Exoneratione Militum tunc in Præſidio exiſtentium,

Et in Primo Die Maii ex tunc proximè & immediatè ſequente in Oppido Caliſiæ *Viginti quinque Millia Francorum in Coronis Auri de Sole*,

Et in Primo Die Novembris ex tunc proximè & immediatè ſequente in dicto Oppido Caliſiæ *Viginti quinque Milia Francorum in Coronis Auri de Sole*,

Et in Primo Die Maii ex tunc proximè ſequente in dicto Oppido Caliſiæ alia *Viginti quinque Millia Francorum in Coronis Auri de Sole*,

Et in Primo Die Novembris ex tunc proximè ſequente in dicto Oppido Caliſiæ alia *Viginti quinque Millia Francorum in Coronis Auri de Sole*,

Et in Primo Die Maii ex tunc proximè & immediatè ſequente in dicto Oppido Caliſiæ alia *Viginti quinque Millia Francorum in Coronis Auri de Sole*,

Et ſic de Sex Menſibus in Sex Menſes, in dicto Oppido Caliſiæ, in Terminis prædictis, *Viginti quinque Millia Francorum in Coronis Auri de Sole* donec & quouſque dicta integra Summa *Sexcentorum Millium Coronarum* boni Auri & Juſti Ponderis fuerit plene & integraliter ſoluta:

Pro qua quidem Solutione, ſic ut præfertur benè & fideliter, abſque omni dolo, fraude, aut dilatione quacunque faciendâ, dictus *Francorum Rex*, per Literas ſuas Patentes, Manu ſuâ ſubſcriptas ac Magno ſuo Sigillo ſigillatas, bonâ Fide ac in Verbo Regio, Obligabit Se Hæredes & Succeſſores ſuos, Regnum, Terras, Patrias, & Dominia ac Bona ſua quæcunque mobilia & immobilia præſentia & futura ubicumque, Subditoſque ſuos & eorum Bona ubicumque fuerint reperta: Renuntiando in hac Parte & expreſsè ac in Vim Pacti omni Privilegio Cautelæ Juris Beneficio, ac omnibus & ſingulis Exceptionibus & Defenſionibus tàm Juris quàm Facti quibuſcumque, quibus Præſentium effectus quomodolibet impediri poſſit; Et quòd inſuper ad omnium & ſingulorum Præmiſſorum firmiorem obſervantiam, præfatus *Francorum Rex* Obligabit Se ſub Pœnis Cameræ Apoſtolicæ & per *Obligationem de Niſi*,

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd præfatus *Rex Francorum* coram aliquo Judice Ordinario pro Tribunali Sedente, ac Duobus Notariis Publicis in Actorum Scribas per eundem Judicem aſſumptis, ac aliis Teſtibus ad hoc ſpecialiter ivocatis & rogatis, ac in Præſentia Commiſſarii ſeu Commiſſariorum præfati *Regis Angliæ* ad hoc ſufficienter depputati ſeu depputatorum, Intra Quatuor Menſes Datam præſentis Tractatûs proximè ſequentes, perſonaliter comparebit, Seque liberè, ſpontè, & voluntariè ſubmittet eidem Judici & ejus Juriſdictioni & Cohertioni, Juriſdictionem ejuſdem Judicis prorogando: & coram eodem Judice ſic pro Tribunali Sedente in Præſentia Commiſſarii ſeu Commiſſariorum Notariorum & Teſtium prædictorum liberè ſpontè & ex certa ſua ſcientia, tunc & ibidem Recognoſcet & confitebitur palàm publicè & expreſsè, Se ex Contractu valido efficaci & a Jure permiſſo debere præfato *Regi Angliæ* ejuſque Hæredibus & Succeſſoribus Summam *Sexcentorum Millium Coronarum boni Auri & Juſti Ponderis* (unaquaque Corona valente in Pecunia Gallica Triginta quinque Solidos Turonenſes) ſolvendam Locis, Terminis, Modis, & Formis in præſenti Tractatu ſuperiùs ſpecificatis: effectualiterque Requiret dictus *Rex Francorum* præfatum Judicem tunc pro Tribunali ut in Perſonam ſuam Sententiam Excommunicationis in Scriptis ferat & fulminet, ex nunc prout ex tunc, & ex tunc prout ex nunc, niſi ut prædicitur præfatam Summam *Sexcentorum Milium Coronarum* boni Auri & juſti Ponderis Valoris prædicti & quamlibet ejus Partem Locis, Terminis, Modis, & Formâ prædictis ſolvat aut ſolvi faciat: Et quòd, in eventu non Solutionis hujuſmodi aut alicujus ejuſdem Partis, idem Judex Eum ſic Excommunicatum fuiſſe & eſſe denunciet & denunciari faciat & mandet: Rogabit inſuper *idem Rex* Notarios prædictos ut ſuper Præmiſſis omnibus & ſingulis unum vel plura conficiant Inſtrumentum vel Inſtrumenta autentiquum vel autentiqua, Signis & Subſcriptionibus eorum Notariorum ſignatum ſeu ſignata, atque eundem Judicem ſimiliter rogabit ut idem Inſtrumentum Sigillo ſuo communiat, aut aliquo alio Sigillo autentico ad ſuam ſpecialem Requiſitionem communiri faciet & procuret; quorum quidem Inſtrumentorum unum, in publicam formam ſic ut præfertur redactum & ſigillatum, Commiſſario vel Commiſſariis præfati *Regis Angliæ* tunc præſenti

A.D. 1518. Hen. 8.

præſenti vel præſentibus idem *Rex Francorum* tunc & ibidem tradet ſeu tradi faciet cum effectu.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd omnes & ſingulæ Injuriæ, Moleſtationes, Gravamina, Dampna, & Offenſa quæcunque, *Regi Francorum* ejuſve Regno, Patriis, Terris, Caſtris, Villis, Oppidis, Civitatibus, Territoriis, & Dominiis, Incholis, & Habitatoribus eorumdem aut Subditis quibuſcunque ejuſdem *Regis Francorum*, per Cives, Incholas, Habitatores, aut Subditos dictæ *Civitatis Tornacenſis* & Territorii ejuſdem Armigeros Gentes Armorum quoſcunque ſive Pedites ſive Equites, præfato *Regi Angliæ* aut dictæ Civitati tempore quo dicta Civitas fuit ſub Ditione *Regis Angliæ* Servientes, cujuſcunque Nationis aut Patriæ extiterint, quovis modo & occaſione quacunque, per Terram Mare & Aquas dulces qualitercunque quandocunque aut ubicunque, ante Datam Præſentium factæ & illatæ, penitùs per dictum *Francorum Regem* aboliantur & remittantur, & per Præſentes abolentur & remittuntur, & ab ejuſdem Memoria prorſus deleantur; quòd dictus *Francorum Rex* ejuſve Subditus aut Confœderatus quiſcunque, cujuſcunque Statûs Gradûs aut Conditionis exiſtat, eiſdem Civibus, Incholis, Habitatoribus, aut Subditis dictæ Civitatis Tornacenſis & Territorii ejuſdem, aut Armigeris Gentibus Armorum ſive Peditibus ſive Equitibus quibuſcunque, præfato *Regi Angliæ* aut dictæ Civitati tempore quo dicta Civitas fuit ſub Ditione ejuſdem *Regis Angliæ* Servientibus, ejus Rei Gratiâ quicquam Vultu Verbo Facto aut Nutu improperet exprobret aut impingat, vel quovis modo ſeu quæſito colore id vindicare vel ulciſci contendat aut præſumat, vel per alios directè vel indirectè ſeu quovis alio quæſito colore vindicare vel ulciſci procuret aut ſinat.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd Cives, Incholæ, & Habitatores dictæ *Civitatis Tornacenſis* & Territorii ejuſdem erunt in eadem & conſimili ac tanta Libertate in omnibus & per omnia quâ fuerunt antequam dicta Civitas & Territorium ejuſdem in Ditionem *Regis Angliæ* devenit: Et dictus *Rex Angliæ* eoſdem omnes & ſingulos ab omni Obedientia & Juramento Fidelitatis ſibi præſtitis pentiùs exonerabit liberabit & abſolvet, prout per Præſentes exonerat liberat & abſolvit; ita quòd omnes & ſinguli Cives Incholæ & Habitatores dictæ Civitatis & Territorii adeò quietè & pacificè vivant, & Civitatem cum Territorio de dicto *Rege Francorum* eiſdem modo & formâ adeò liberè teneant, ſicut prius tenuerunt & vixerunt antequam in Manus & Poteſtatem *Regis Angliæ* pervenerunt.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, cùm *Cives Tornacenſes* & ejuſdem Incholæ & Habitatores in Traditione dictæ Civitatis & Territorii, in Manus præfati *Regis Angliæ* factâ, promiſerunt Eidem Summam *Quinquaginta Millium Coronarum Auri* ſolvendam eidem Hæredibus aut Succeſſoribus ſuis certis Modis Locis & Terminis tunc conventis, cujus quidem Summæ certa Portio & Pars reſidua eſt & reſtat inſoluta; dictus *Francorum Rex* de Reſiduo dictæ Summæ nondum ſolutæ Se Debitorem dicto *Regi Angliæ* ejuſque Hæredibus & Succeſſoribus conſtituit, & eandem Summam pro dicta Civitate & Nomine ejuſdem præfato *Regi Angliæ*, ejuſque Hæredibus & Succeſſoribus, in Oppido Caliſei, Terminis & Modis tunc conventis, ſolvet ſeu ſolvi faciet abſque omni dolo fraude aut dilatione quacunque.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, ante Traditionem dictæ Civitatis in Manus præfati *Regis Gallorum*, dictus *Rex Angliæ*, ejuſve Depputatus ſive Depputati, poſſit & debeat ac poſſunt & debeant omnes Bombardas, Tormenta bellica, Pulveres, Lapides, Pila Ferrea & Plumbea, ac alia Inſtrumentorum bellicorum ſive Armorum Invaſivorum aut defenſivorum Genera quæcunque, quocunque nomine cenſeantur, necnon Victualia, omniaque & ſingula alia per præfatum *Regem Angliæ* & ejus Deputatos, pro Tuitione Defenſione & Salvâ Cuſtodiâ dictæ Civitatis & Territorii vel alia quacunque Cauſâ empta parata ſive ordinata & inibi repoſita, abſque Impedimento, Moleſtatione, Gravamine, aut Contradictione Juris vel Facti præfati *Regis Francorum* ſive Civium aut Inhabitantium dictæ Civitatis & Territorii aut alicujus alterius ejuſdem Regis Subditi, cujuſcunque Statûs Gradûs aut Conditionis exiſtat, liberè & quietè abducere, aſportare, & tranſvehere per Terram Mare & Aquas dulces dicti Regni Franciæ in Regnum Angliæ ſive ad Oppidum Caliſiæ aut Locum alium quemcunque quotiens quando & quocunque modo voluerit aut maluerit: Et quòd præfatus *Rex Francorum* quemcunque ſive quoſcunque Moleſtantes, Gravantes, & Contradicentes, ſive impedire, moleſtare, gravare, & contradicere Volentes ſive Conantes, realiter & cum effectu, impediet, & eiſdem abſque omni quæſito colore reſiſtet: Et quòd prædictus *Gallorum Rex*, pro antedicta Tranſvectione Inſtrumentorum bellicorum & cæterorum Præmiſſorum, per Subditos ſuos Proviſionem fieri faciet, tàm Hominum Equorum & Curruum, quàm Cimbarum Plauſtrorum Navium & aliorum quorumcunque ad Tranſvectionem eorumdem neceſſariorum, ad Expenſas tamen dicti *Regis Angliæ*.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, ſi per præfatum *Regem Francorum*, aut per alium ſuæ Partis quemcunque, vel per aliquem alium modum quàm per Mortem Illuſtriſſimorum Principum *Franciſci Delphini* dicti Francorum Regis Promogeniti & *Dominæ Mariæ* dicti Regis Angliæ Filiæ ſteterit quominus Matrimonium, inter Eoſdem vel Alios eorumdem Regum Liberos, in alio Tractatu Matrimoniali de Data Præſentium per dictos *Francorum & Angliæ Reges* inito & concordato, debite ſorciatur effectum, tunc præfatus *Francorum Rex* ejuſve Hæredes aut Succeſſores dictam *Civitatem Tornacenſem* cum adjacente ſuo Territorio, Superioritate, Reſorto, Juriſdictione, aliiſque ſuis Juribus & Pertinentiis univerſis, unà cum Fructibus medio tempore perceptis, nullâ habitâ Ratione Reparationum per dictum *Francorum Regem* interim factarum, eidem *Regi Angliæ* ſeu Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, ejuſve ſeu eorum Deputato ſeu Deputatis, abſque omni dilatione, dolo, fraude, malo ingenio, aut contradictione quacunque, realiter & cum effectu, immediatè reſtituet & tradet, vel reſtitui & tradi faciet, in eodem Statu & Libertate quo fuit tempore quo de Manibus *Regis Angliæ* eandem recepit, eruntque Cives dictæ Civitatis & Territorii ejuſdem ab omni Superioritate, Reſorto, Obedientiâ, Juramento, & Fidelitate *Regi Francorum* præſtitis penitùs abſoluti & exonerati; Quo Caſu *Rex Angliæ* ejuſque Hæredes & Succeſſores omnes Pecuniarum Summas, de dictis *Sexcentis Millibus Coronarum Auri* tunc per *Regem Francorum* Eidem ſolutas, dicto *Francorum Regi* eiſdem Terminis Modo & Formâ quibus eaſdem recepit reddere reſolvere & reſtituere tenebitur.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, ſi per præfatum *Regem Angliæ*, aut per alium ſuæ Partis quemcunque, aut per aliquem alium modum quàm per Mortem dictorum Principum *Delphini & Mariæ*, aut aliorum dictorum Regum Liberorum, ut præfertur, ſteterit quominùs dictum Matrimonium debitum ſorciatur effectum, tunc præfatus *Francorum Rex* ejuſve Hæredes aut Succeſſores dictam *Civitatem Tornacenſem*, cum adjacente ſuo Territorio, ſibi retinebit vel retinebunt: Quo Caſu nichilominus dictus *Francorum Rex* ejuſve Hæredes aut Succeſſores Summam *Sexcentorum Millium Coronarum Auri* Valoris prædicti boni & juſti Ponderis, vel Reſiduum ejuſdem tunc non ſolutum, ſub Modo Formâ & Terminis Solutionis in præſenti Tractatu ſuperiùs ſpecificatis, dicto *Regi Angliæ* ejuſve Hæredibus aut Succeſſoribus ſolvere tenebitur & obligabitur, & per Præſentes tenetur & obligatur.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd dictus *Rex Francorum*, poſt Traditionem dictæ *Civitatis Tornacenſis* & Territorii ejuſdem, Sibi per præfatum *Regem Angliæ* ut præfertur faciendam, nichil omninò aget, faciet, tractabit, vel attemptabit, aut a dictis Civitatis & Territorii Civibus, Incolis, & Habitatoribus agi, fieri, tractari, vel attemptari ſinet, vel quovis modo clàm vel apertè permittet, quod in Præjuditium, Dampnum, Jacturam, ſive Diſpendium Subditorum *Caroli Regis Hiſpaniarum* Catholici quoviſmodo directè vel indirectè cedere poſſit; Sed quòd dicta *Civitas Tornacenſis* & Territorium, Civeſque, Incolæ, & Habitatores eorumdem in omnibus & per omnia verſus dictum *Hiſpaniarum Regem* Catholicum ſe gerent & habebunt, ſicut ante Traditionem dictæ Civitatis & Territorii in Manus præfati *Regis Angliæ* factam gerere & habere conſueverunt & Se obligaverunt: Et quòd *dicta Civitas* & Territorium ejuſdem in omnibus & per omnia in eodem Statu verſus Subditos dicti *Hiſpaniarum Regis* reponatur, quo fuit ante Traditionem dictæ Civitatis & Territorii in Manus dicti *Regis Angliæ*: Et pari modo dictus *Rex Catholicus* & Subditi ejuſdem Regis in omnibus & per omnia erga dictam *Civitatem Tornacenſem* & Territorium Cives Incolas & Habitatores eorumdem Se gerent & habebunt.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, pro firmiori & fideliori Obſervantia tàm præſentis Tractatûs quàm Tractatûs Matrimonii de Data Præſentium habiti & concluſi, per *Regem Francorum* antedictum ejuſve Deputatum ſive Deputatos ad hoc ſufficientem Auctoritatem habentes, eodem Die quo *Civitas Tornacenſis* cum ejus Appendititiis in Manus *Regis Francorum*, ut ſupradictum eſt, tradetur, prædicto *Regi Angliæ* ejuſve Deputato vel Deputatis ad hoc ſufficientem Auctoritatem habenti vel habentibus, & in Manus ejus ſeu Deputati aut Deputatorum ſuorum antedictorum in Civitate Londoniarum dabuntur & realiter tradentur tot Obſides Nobiles Regni Franciæ, boni convenientis ac ſufficientis Patrimonii & Valoris, Sumptibus ſuis propriis alendi & intertenendi, cum quibus *Rex Angliæ* benè contentabitur, qui loco Pignoris ſervabuntur, & penes dictum *Angliæ Regem* ejuſve Deputatum ſive Depputatos in ſalva Cuſtodia remanebunt donec & quouſque omnia & ſingula in dictis Tractatibus ſub Modis & Formis in eiſdem contentis fuerint per dictum *Regem Francorum*, ejuſve Hæredes aut Succeſſores fideliter & cum effectu obſervata & perimpleta: Quo Caſu idem *Rex Angliæ*, ejuſve Deputatus ſeu Deputati, tunc præfatos Obſides, abſque omni dilatione aut contradictione quacunque, præfato *Francorum Regi* ejuſve Deputatis ſive Aſſignatis reddere & in Manus ſuas reſtituere tenebitur: Et, ſi dicti Obſides vel eorum aliquis interim moriatur, tunc in Locum eorum vel ejus Morientium ſeu Morientis dictus *Francorum Rex*, intra Menſem poſtquam per dicti *Regis Angliæ* Literas ſuper hoc certior factus fuerit, alios ſive alium Obſides ſive Obſidem conſimilis Qualitatis Valoris & Patrimonii, cum quibus dictus *Rex Angliæ* contentabitur, ſimiliter in Civitate Londoniarum dicto *Regi Angliæ* ſeu ejus Deputato ſeu Deputatis tradet & deliberabit ſeu tradi & deliberari faciet, realiter & cum effectu, totiens quotiens dictus Caſus Mortis alicujus eorumdem evenerit; Et Caſu quo dictus *Rex Francorum* aliquem dictorum Obſidum propter Ægritudinem Matrimonium celebrandum aut aliam Cauſam quamcunque Domum & in Patriam repetere & revocare voluerit, tunc dictus *Francorum Rex*, ante Traditionem dicti Obſidis, ut præfertur revocandi, alium conſimilis Qualitatis & Æſtimationis, cum quo dictus *Rex Angliæ* contentabitur, in dicta Civitate London. dicto *Regi Angliæ* ejuſve Deputato vel Deputatis dabit & tradet, ſeu dari & tradi faciet, quo facto licebit ſic revocato in Regnum Franciæ & in Patriam redire.

ITEM, cùm in quodam Articulo Tractatûs Matrimonialis, de Data Præſentium, inter prædictos *Francorum & Angliæ Reges*, de Matrimonio, inter Dominos Sereniſſimos Principes *Dominum Delphinum* dicti Regis Francorum Primogenitum & *Dominam Mariam* præfati Regis Angliæ Filiam habendo & celebrando, ſit Conventum, *Quod dictus* Rex Angliæ, *pro dicto Matrimonio, Nomine Dotis & pro Dote, dabit & ſolvet darive & ſolvi faciet* dicto Delphino, *ejuſve Deputato ſeu Deputatis, Summam* Trecentorum Triginta Trium Millium Coronarum Auri *boni & juſti Ponderis, Terminis Modis & Formâ ſequentibus (videlicet) Primam Medietatem in Die Solempniſationis dicti Matrimonii ſeu intra Octo Dies extunc proximè ſequentes, & aliam Medietatem intra Annum proximè ſequentem,*

Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd dictus *Francorum Rex* ejuſque Hæredes & Succeſſores, ex Reſiduo Summæ dictorum *Sexcentorum Milium Coronarum Auri*, pro Civitate Tornacenſi ut præfertur ſolvendæ, & in Die Solempniſationis Matrimonii prædicti remanentis non ſolutæ, Summam *Centum Sexaginta Sex Millium & Quingentarum Coronarum Auri* prædicto Die Solempniſationis Matrimonii Nomine Medietatis Dotis dictæ *Dominæ Mariæ* & in plenam perfectam & integram Solutionem ejuſdem Medietatis, Nomine *dicti Domini Delphini* Filii ſui & ad ejus Uſum, retinebit, ac de eadem Summa, ſic per eum Nomine dicti Filii ſui & ad ejus Uſum retenta, Se pro *Rege Angliæ* dicto Filio ſuo Debitorem conſtituet, & eundem *Regem Angliæ* ab ulteriori Solutione dictæ Summæ Nomine Medietatis Dotis *dicto Domino Delphino* facienda per Literas ſuas Patentes, Magno ſuo Sigillo ſigillatas & Manu ſuâ ſubſcriptas, totaliter eo Caſu liberabit:

Pro reliqua verò Medietate dictæ Dotis, intra Annum, ut prædictum eſt, ſolvenda, ſupranominatus *Francorum Rex*, ejuſque Hæredes & Succeſſores ex *dictis Sexcentis Millibus Coronarum Auri* Summam *Sexaginta Sex Millium & Quingentarum Coronarum Auri* ſibi retinebit in plenam integram & perfectam Solutionem ejuſdem, ſi tanta Summa de *dictis Sexcentis Millibus* in Manibus ſuis tunc remanebit inſoluta. Et Caſu quo dicta Summa *Centum Saxaginta Sex Millium & Quingentarum Coronarum Auri* tunc non integrè remanſerit inſoluta, ſed ſolum aliqua ejus Pars, eo Caſu idem *Rex Francorum* ejuſque Hæredes & Succeſſores Summam remanentem pro Solutione Partis Secundæ Medietatis pro Rata ejuſdem Nomine dicti Filii ſui retinebit; Ac de eadem Summa, ſic per eum Nomine dicti Filii ſui & ad ejus Uſum retenta Se pro *Rege Angliæ* dicto Filio ſuo Debitorem conſtituet, ac eundem Regem ab ulteriori Solutione dictæ Ratæ Partis Medietatis Dotis dicto *Domino Delphino* facienda per Literas ſuas Patentes, Magno ſuo Sigillo ſigillatas & Manu ſua ſubſcriptas, totaliter eo Caſu liberabit; Reliquam verò Partem dictæ *Summæ Centum Sexaginta Sex Millium & Quingentarum Coronarum Auri* præfatus *Rex Angliæ*, ejuſve Hæredes aut Succeſſores, eidem *Francorum Regi* aut ejus Deputato Nomine *Delphini* Filii ſui ſolvet & ſupplebit, aut ſolvi & ſuppleri faciet, in plenam perfectam & integram Solutionem totius Dotis dictæ *Dominæ Mariæ*; de qua quidem Reliqua Parte, ſic per Eum Nomine dicti Filii ſui & ad ejus Uſum in plenam Solutionem totius Dotis recepta, dictus *Francorum Rex* ejuſque Hæredes & Succeſſores Se pro *Rege Angliæ* dicto Filio ſuo Debitorem conſtituet, & eundem *Regem Angliæ* ab ulteriori Solutione dictæ Reliquæ Partis præfato *Domino Delphino* facienda per Literas ſuas Patentes, Magno ſuo Sigillo ſigillatas & Manu ſuâ ſcriptas, integram Dotem Solutam eſſe declarantes, totaliter eo Caſu liberabit: Quas quidem Literas, ſic ut præfertur confectas, eidem *Regi Angliæ* ejuſve Deputato ſeu Deputatis dabit & tradet darive & tradi faciet: Et, ſi contingat dictam *Dominam Mariam* dicto *Regi Angliæ* ob defectum Liberorum Maſculorum (quod Deus avertat) in Regno ſuccedere, tunc & in eo Caſu de prædicta Summa *Trecentorum & Triginta Trium Millium Coronarum Auri* nichil omninò Nomine Dotis ſolvetur, nec aliquid de dicta Summa *Sexcentorum Millium Coronarum Auri* per *dictum Francorum Regem* ſeu ejus Hæredes aut Succeſſores Nomine Dotis retinebitur: Et, ſi quid Nomine Dotis Solutum aut retentum fuerit, id totum Executoribus dicti *Regis Angliæ* per dictum *Regem Francorum* ejuſque Hæredes & Succeſſores Reſolvetur & Reſtituetur: Et quamquam hoc Caſu nulla Dos fuerit per *Regem Angliæ* Data, in Repetitione tamen Dotis, ſi *dicta Filia Delphinum* ſupervixerit, tantum ſolvetur Ei per *Francorum Regem* ejuſque Hæredes & Succeſſores, quantum ſolveretur Nomine Dotis ex Parte *Regis Angliæ* ſi ſua Filia non ſucceſſerit in Regno.

Item, Conventum Concordatum & Concluſum eſt quòd prædictus Chriſtianiſſimus *Francorum Rex*, coram Otatore vel Oratoribus, Commiſſario vel Commiſſariis, Procuratore ſeu Procuratoribus præfati *Regis Angliæ*, quamprimùm ad hoc per eoſdem Oratorem vel Oratores, Commiſſarium vel Commiſſarios legitimè requiſitus fuerit, abſque omni dilatione, tactis Sacroſanctis Dei Evangeliis, Juramentum in Scriptis præſtabit quòd præſentem Tractatum, ac omnia & ſingula Capitula in eodem contenta, bonâ fide obſervabit, & ab aliis quantum in eo erit realiter & cum effectu obſervari faciet; idemque Juramentum, ſic ut præfertur, in Scriptis redactum & præſtitum, ac Manu ſuâ propriâ tunc & ibidem ſignatum, Oratori vel Oratoribus præfati *Regis Angliæ* ibidem præſenti vel præſentibus realiter tradet:

Et ſimiliter *Rex Angliæ*, coram Oratore vel Oratoribus, Procuratore vel Procuratoribus, Commiſſario vel Commiſſariis præfati *Francorum Regis*, quamprimùm ad hoc legitimè fuerit requiſitus, abſque omni dilatione, tactis Sacroſanctis Evangeliis, Juramentum in Scriptis præſtabit quòd præſentem Tractatum, ac omnia & ſingula Capitula in eodem contenta, bonâ Fide obſervabit, & ab aliis quantum in eo erit realiter & cum effectu obſervari faciet; idemque ſuum Juramentum, ſic ut præfertur in Scriptis præſtitum, & Manu ſuâ propriâ tunc & ibidem ſubſignatum, dictis Oratoribus præfati *Regis Francorum* ibidem præſentibus realiter tradet.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd uterque Regum prædictorum, per Literas ſuas Patentes, Magno ſuo Sigillo ſigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas, præſentem Tractatum ac omnia & ſingula in eodem contentâ Acceptabit Ratificabit & infra Quatuor Menſes Datam Præſentium proximò ſequentes Confirmabit; Eaſdemque Literas, ſic ut præfertur ſignatas, intra dictos Quatuor Menſes, viciſſim & mutuò, tradet tradíve faciet cum effectu.

Sequuntur Tenores Commiſſionum,

Franciſcus, Dei gratiâ, &c. *ut ſupra de Dat.* 31 *Die Julii.*

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis & ſingulis ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Notum facimus quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Thomæ Ducis Norffolciæ* Magni Theſaurarii & Mareſcalli Angliæ, Reverendi Patris *Thomæ Dunolmenſis Epiſtopi* Cuſtodis Privati Sigilli noſtri, necnon *Caroli Comitis Wigorniæ* Domini de Herbert & de Gower Camerarii noſtri, & Reverendi Patris *Nicolai Epiſcopi Elienſis*, plurimùm confidentes,

Ipſos & eorum quemlibet conjunctim & diviſim noſtros veros legitimos & indubitatos Oratores, Procuratores, Ambaſſiatores, & Nuncios noſtros generales & ſpeciales ad Infraſcripta Ordinavimus, Fecimus, & Conſtituimus, ac per Præſentes, Ordinamus, Facimus, & Conſtituimus,

Dantes & Concedentes Eiſdem, & eorum cuilibet, conjunctim, ut præfertur, & diviſim Poteſtatem generalem & Mandatum ſpeciale, ita quòd Generalitas Specialitati non deroget, nec è contra, pro Nobis & Nomine noſtro, cum Chriſtianiſſimo Principe *Franciſco Francorum Rege* Conſanguineo noſtro Cariſſimo, vel ejus Oratoribus, Procuratoribus, Ambaſſiatoribus, Commiſſariis, ſive Depputatis ſufficientem Auctoritatem ab eo habentibus, de & ſuper Traditione ac Deliberatione *Civitatis Tornacenſis* & Territorii ejuſdem *Abbatiæ Sancti Amandi* ac *Caſtri ſive Oppidi de Mortaigne*, cum ſuis pertinentiis & deppendentiis, ad Manus dicti Conſanguinei noſtri *Franciſci Regis* vel Deputatorum ſuorum, ſub quibuſcunque Pactis, Capitulis, Conditionibus, & Conventionibus cum dicto Rege Francorum ejuſve Commiſſariis aut Deputatis conveniendis, concipiendis & concludendis, necnon de & ſuper hujuſmodi Pactis, Conditionibus, Contractibus, & Conventionibus quibuſcunque, ac etiam ſuper quibuſcunque Pecuniarum Summis pro Traditione ac Deliberatione *dictæ Civitatis Tornacenſis* quantumvis magnis, per præfatum *Francorum Regem* ſuoſque Hæredes & Succeſſores Nobis noſtris Hæredibus & Succeſſoribus ſive noſtris aut eorum Deputatis, certis Locis, Terminis, Modiſque, & Formâ ſolvendis, Tractandi, Communicandi, Paciſcendi, Concordandi, & Concludendi,

Ipſumque *Franciſcum Regem* Hæredes & Succeſſores ſuos, necnon Regnum, Terras, Patrias, & Dominia, ac Res & Bona ſua quæcunque, ac Subditos ſuos quoſcunque, eorumque Bona mobilia & immobilia ubicunque fuerint reperta, pro Summis hujuſmodi, Locis, Terminis, Modoque & Formâ inter Oratores noſtros prædictos & *dictum Regem Francorum* ejuſve Commiſſarios aut Deputatos utrinque conventis & concordatis, fideliter ſolvendis, adſtringendos & obligandos Paciſcendi & Conveniendi,

Et præterea pro Reſiduo cujuſdam Pecuniarum Summæ Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris, per Cives Tornacenſes eo tempore quo Cives dictæ Civitatis ſe in Manus & Ditionem noſtras dederunt Nobis & Eiſdem promiſſæ & eâ Ratione Nobis & Eis debitæ & remanentis adhuc non ſolutæ, ipſum *Franciſcum Regem* & Succeſſores ſuos Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris Debitores conſtituendos, ſurrogandos, obligandos, & aſtringendos, Conveniendi & Concludendi, vel alias Promiſſiones Recipiendi, quæ eiſdem Procuratoribus noſtris rationabiles videbuntur,

Ipſumque *Francorum Regem* Regnum Terras & Dominia quæcunque ad inviolabilem Conventorum & Concluſorum Obſervantiam, ſub Cenſuris Eccleſiaſticis quibuſcunque, & in forma Cameræ Apoſtolicæ, ac aliàs prout eis videbitur, Nobis aſtringenda & obliganda ſimiliter Paciſcendi & Conveniendi,

Ac ulteriùs pro Securitate Firmitate & Obſervatione omnium & ſingulorum Pactorum & Conventionum faciendorum tàm ſuper dicta Traditione & Deliberatione dictæ *Civitatis Tornacenſis*, quàm ſuper Matrimonio inter Cariſſimam Filiam noſtram *Mariam & Franciſcum Delphinum Viennenſem* Filium prædicti *Franciſci Regis* contracto, Obſides Regni ſui Franciæ Nobiles boni & ſufficientis Valoris quoſcunque & quotcunque eis expedire videbitur in Manus noſtras dandos & tradendos, alioſque Nobiles boni & ſufficientis Valoris, ſi ipſi vel eorum aliquis moriatur, in Locum ejus vel eorum ſubſtituendos Paciſcendi, Conveniendi, & Nobis Obligandi,

Ac inſuper cum dicto *Rege Francorum*, ejuſve Oratoribus, Procuratoribus, Ambaſſiatoribus, ſive Nunciis ſufficienter & legitimè deputatis, ad Cauſas, Quæſtiones, Controverſias, Differentias, & Occaſiones quaſcunque, quæ inter *Nos* & dictum Chriſtianiſſimum Fratrem noſtrum *Francorum Regem* mutuum Amorem & Benivolentiam diminuere vel Suſpitionem aut Simultatem aliquam generare quovis Pacto poſſent, tollendas & amovendas, Tractandi, Communicandi, Conveniendi, & Concludendi,

Necnon de & ſuper Reſtitutione & Satisfactione quarumcumque Deprædationum Rapinarum aut injuſtè Ablatorum, & Subditis noſtris vel dicti *Regis Francorum*, hinc inde, ubicunque per Terram Mare vel Aquas dulces, antehac factorum vel impoſterum fiendorum, ac de modo & forma ejuſdem Reſtitutionis & Satisfactionis utriuſque Subditis, tàm pro præterito quàm pro futuro Tempore, faciendarum, & de Deputatione Judicum

A.D. 1518. Hen. 8.

Judicum ad Cognoſcendum, Procedendum, Diffiniendum, & Exequendum de & ſuper eiſdem, cum dicto *Rege Francorum* ejuſve Oratoribus, Procuratoribus, & Commiſſariis, ſimiliter Tractandi, Communicandi, & Concludendi, & Nos Hæredes & Succeſſores noſtros pro hujuſmodi Reſtitutione facienda Obligandi & Aſtringendi,

Ac ſuper hujuſmodi Conventis, Concordatis, & Concluſis cum dicto Chriſtianiſſimo *Francorum Rege* Conſanguineo noſtro Cariſſimo, ſive ejus Oratoribus, Commiſſariis aut Deputatis Literas validas & efficaces pro Parte noſtra Tradendi, aliáſque conſimilis effectûs & & vigoris ab ipſo vel eis Petendi & Recipiendi,

Plenámque prætereà Poteſtatem Juramentum in Animam noſtram Præſtandi quòd tenebimus & adimplebimus realiter & cum effectu omnia & ſingula quæ in prædictis & circa ea Nomine noſtro concordabunt, convenient, jurabunt, firmabunt, & concludent, ac quòd illa ratificabimus, & nullo unquam tempore revocabimus, nec contra ea vel eorum aliquod faciemus vel quovis pacto veniemus,

Similéque Juramentum a dicto Chriſtianiſſimo *Francorum Rege* ejuſve Ambaſſiatoribus ad hoc Poteſtatem habentibus præſtari Videndi, Petendi, & Exigendi,

Ac generaliter omnia & ſingula Nomine noſtro Faciendi, Exercendi, & Expediendi, cum ſuis incidentibus, emergentibus, deppendentibus, & connexis quibuſcunque, cujuſcunque Naturæ ſeu Importantiæ fuerint, quæ in Præmiſſis vel aliquo Præmiſſorum neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna, etiam ſi talia fuerint quæ de ſua Natura ad ea perficienda Mandatum exigunt magis ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum, & quæ Nobis facere liceret ſi Præmiſſis perſonaliter Præſentes intereſſemus;

A.D. 1518. Hen. 8.

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros id totum & quicquid per dictos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, Nuncios, & Deputatos noſtros, ſeu eorum quemcunque Actum, Geſtum, Conventum, Juratum, aut Factum fuerit in Præmiſſis, & contra ea vel eorum aliqua nullo modo contravenire; immò ipſa Manutenere, & inviolabiliter Obſervare, ac per noſtras Patentes Literas confirmare.

In cujus rei Teſtimonium Præſentibus hiis, Manu noſtrâ ſignatis, Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Dat. *London*. Primo Die Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo, Regni verò noſtri Decimo.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium Nos, Oratores Commiſſarii & Procuratores antedicti Domini noſtri Chriſtianiſſimi *Regis Francorum*, Præſentibus Literis, Manibus noſtris ſubſcriptis, Sigilla noſtra appoſuimus.

Datâ in *Urbe London*. Die Quartò Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo.

G. GOUFFIER.
STEPHANUS PARISIENSIS EPISCOPUS.
F. DE ROCHECHOVART.
DE NEUFVILLE.

Sub Sigillis ſuis Ceræ rubræ a duplicibus caudis Pergamenæ pendentibus.

Tractatus Deprædationis.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. *Ex Autogr.*

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Litteræ pervenerint, Nos, *Guillermus Gouffier* Dominus de Boniveto Miles Ordinis necnon Cambellanus Ordinarius Potentiſſimi & Invictiſſimi Principis & Domini noſtri *Franciſci*, Dei gratiâ, *Francorum Regis* Chriſtianiſſimi ac Admiraldus Franciæ, *Stephanus de Poncher Epiſcopus Pariſienſis*, *Franciſcus de Rupecavardi* Miles Dominus de Campodenario Seneſcallus Tholoſæ & Gubernator Rupellæ Cambellanus dicti Chriſtianiſſimi Francorum Regis, & *Nicholaus de Neufville* etiam Miles Dominus de Villeroy Secretarius Financiarum dicti Chriſtianiſſimi Regis ac Audientiarius Franciæ, Conſiliarii, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores ejuſdem Chriſtianiſſimi Regis ad Infraſcripta ſufficienter deputati & legittimè conſtituti & auctoriſati, Salutem.

A.D. 1518.

NOTUM FACIMUS quòd,

Cùm inter dictum Chriſtianiſſimum *Francorum* & Potentiſſimum ac Sereniſſimum *Henricum*, Dei Gratiâ, *Angliæ Reges* nonnulla Statuta Ordinationéſque, pro Bono Pacis utriuſque Regni, Maritimiſque ac Piraticis Deprædationibus cohercendis, Dampnis & Injuriis hincinde illatis reſartiendis, jam olim edita fuerint, ac per Illuſtriſſimos Principes *Ludovicum* quondam, Bonæ Memoriæ, *Francorum Duodecimum*, & *Henricum Octavum Angliæ Reges* confirmata & innovata, cum quibuſdam præteritarum Deprædationum Abolitionibus, quibus nolumus per Præſentes derogare;

Tamen cùm eadem Statuta & Ordinationes, propter utriuſque Regni Subditorum Inſolentiam, Judicumque, quibus eorumdem Statutorum Executio commiſſa eſt, tùm Injuriam tùm Difficultatem, vel nullo modo vel parùm diligenter providè Executioni demandata extiterunt, uſque adeò ut è Mentibus Subditorum eraſa quaſique abolita exiſtimentur,

NOS itaque, præfati Chriſtianiſſimi *Francorum Regis* Conſiliarii, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores antedicti, qui jampridem inter dictos Illuſtriſſimos Principes *Franciſcum Francorum* & *Henricum Angliæ Reges* ex ipſorum Mandato nova Pacis Fœdera (quæ Deus benè vertat) contraximus, in quibus multa ad Dei ut ſperamus Gloriam ac utriuſque Regni Tranquilitatem concluſimus, volentes etiam in hac Parte utriuſque Regni Subditorum Votis Quereliſque plenè proſpicere, ac oportunis Remediis conſulere, cum Illuſtribus Reverendis & Generoſis Viris Dominis, *Thoma Duce Norffolciæ* Magno Seneſcallo & Mareſcallo Angliæ, *Thoma Epiſcopo Dunolmenſi* Cuſtode Privati Sigilli dicti Potentiſſimi Regis Angliæ, *Carolo Comite Wigorniæ* Domino de Herbert & de Gower Camerario dicti Illuſtriſſimi Regis Angliæ, & *Nicolao Epiſcopo Elienſi*, etiam Conſiliariis, Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Ambaſſiatoribus ejuſdem Potentiſſimi Angliæ Regis ad Infraſcripta ſufficienter & legitimè deputatis & auctoriſatis, Convenimus, Concordavimus & Concluſimus; & per Præſentes Convenimus, Concordamus, & Concludimus in hunc qui ſequitur modum,

INPRIMIS, pro Abreviatione Litium, coram Judicibus quibuſcunque, ſuper Spoliationibus, Dampnis, Injuriis pro Controverſiis & Litibus pendentibus & Intereſſe pendente, quas Damnificati conqueruntur ſupra modum in ſuum Diſpendium protellatas, Deſperantes etiam ullum unquam Finem imponi propter Appellationum & aliorum Incidentium multiplicitates, Ordinatum Concluſum & Concordatum eſt quòd omnes hujuſmodi Cauſæ, coram dictis Judicibus pendentes, ab eiſdem exnunc prout extunc advocentur, & cum Proceſſibus ad Judices inferiùs nominandos & conſtituendos (ſi hoc Actores maluerint) devolvantur & remittantur: Et, nè Inferiores Judices ſe difficiles reddant in tranſmittendo Proceſſus coram eis habitos ad dictos Judices, Ordinatum eſt quòd præfati Judices, Recuſantes infra Decem Dies, a tempore Requiſitionis ſibi per alterutrum Partium numerandos, hujuſmodi Proceſſus, dictis Commiſſariis tranſmittendos, tradere, eo ipſo Pœnam Triginta Marcarum Argenti, Fiſco Regio applicandarum, incurrant; & nichilominus, ſi fortè in hiis Cauſis ipſi Judices poſteà procedant, eorum invalidus & irritus ſit Proceſſus, niſi, expreſſo Conſenſu Partium, illic ubi ceptum eſt Judicium terminari optantium, dictorum Judicum Juriſdictio prorogata fuerit.

ITEM, pro Componendis & Terminandis Querelis, tàm his quæ poſt ultimam Abolitionem natæ hactenus remanent Indeciſæ, quàm his quæ futuris & perpetuis Temporibus naſci & moveri poterint, Proviſum Concluſum & Concordatum eſt quòd per utriuſque Regni Principes deputabuntur in utroque Regno Judices; videlicet,

In Regno Angliæ, in Civitate *Londonenſi*, *Admirallus*, *Viceadmirallus*, ſeu eorum Viceſgerentes & *Magiſter Scriniorum Regis*,

In Regno autem Franciæ, in Civitate *Rothomagen. Admirallus*, *Viceadmirallus*, ſeu eorum Viceſgerentes, & primus ibidem *Curiarum Regiſtriarum Præſidens*,

Ad quos utriuſque Regis Subditi reſpectivè ſciant ſe in promptu Aditum habere poſſe.

ITEM, quòd Judices ſic Depputati, in ſuis reſpectivè Locis, Querelas & Lites quaſcunque, prætextu Maritimorum Incurſuum & Piraticorum Latrociniorum jam natas & pendentes, ſi in ipſis fuerit Cauſis concluſum, infra Semeſtre tempus, Partibus inſtantibus, ſummariè & de plano, ſine ſtrepitu & figura Judicii, procedentes, finali Sententiâ determinent; Cauſas verò, coram quibuſcunque Judicibus pendentes, in quibus minimè ſit concluſum, prætereà quaſcunque alias natas ſeu naſcituras motas ſeu movendas ſummariè & de plano, ſine ſtrepitu & figura Judicii, & ſolâ Facti veritate

Inſpectâ, procedentes, infra certum Terminum competentem, pro Cauſarum & Negotiorum qualitate brevem, Annuale Tempus nullo modo excedentem, finali Sententiâ decident atque diffinient tàm ſuper Dampnis & Spoliationibus quàm Intereſſe Partium.

ITEM, quòd horum Judicum Decreta Juſſus & Sententiæ tàm Interlocutoriæ quàm diffinitivæ incontinenti & indilatè, per utriuſque Regnorum Principum reſpectivè Officiarios etiam ſi opus fuerit Manum Militarem Executioni demandabuntur, omni penitus Appellationis Remedio ſublato: Licebit tamen Partibus, per Sententias dictorum Judicum Se gravatas prætendentibus, ad Suprema Concilia dictorum Principum aut alterius eorumdem pro Reformatione hujuſmodi Gravaminis recurrere; præſtitâ tamen per eum Cautione qui illius Sententiæ petit Executionem, de eo Reſtituendo quod per Sententiam obtinuit in eventum contrariæ Sententiæ: in quibus quidem Conciliis ſeu altero eorumdem dictæ Cauſæ infra Sex Menſes, poſteaquam Proceſſus primorum Judicum ibidem fuerint introducti & recepti, finali Sententiâ terminabuntur.

ITEM, quia difficile aut prope Impoſſibile erit Spoliatorum Perſonas comprehendere aut Domicilia eorumdem cognoſcere, ſatis erit Illos citari ſive adjornari, in Portubus aut Opidis ſuo Principi ſubjectis Loco ubi Damnum illatum eſt propioribus, per PROCLAMA generale Præconis voce perſonante Tubâ & affixione Querellæ, aut aliter ſecundùm Modum & Formam publici Edicti, in utroque Regno, Locis, Terris, & Dominiis eiſdem Principibus ſubditis & ſubjectis fieri ſoliti & conſueti; quæ quidem Præconiſatio, geminata competenti intervallo, non minus Quindecim Dierum, vim Peremptorii habebit: Tenebunturque Judices & Officiales Locorum Damnificatis ſeu eorum Procuratoribus poſtulantibus, ad Mandata Judicum deputatorum, Illam facere fieri Idoneè, & Judicibus deputatis dare factæ Præconiſationis Certificationem, quæ erit per omnia paris Auctoritatis Roboris & Effectûs ac ſi Reus Ter ſuper hoc perſonaliter Citatus fuiſſet.

ITEM, quia opus eſt utriuſque Principis Subditis alteri Preces & Libellos Supplicatorios porrigere, ut inde reſcripta principalia obtineant, Proviſum eſt pro Comoditate Subditorum in utriuſque Regis Concilio certos Conſiliarios debere deputari, ad quos utriuſque Regis Subditi ſciant Se in promptu Aditum habere poſſe, & a quibus Sollicitatores de Beneplacito Principis poſſunt certiores reddi.

ITEM, ut impoſterùm Latrociniis piraticis obvietur, ac ſincera Pax firma Inviolataque Amicitia inter eoſdem Principes eorumque Subditos jugiter perſeveret, Cautum & Proſpectum eſt quòd quandocunque aliqua Navis Indigena exitura eſt ab aliquo Portu Regnorum Franciæ ſive Angliæ, Terrarum Locorum aut Dominiorum ejuſdem Subditorum, *Admirallus*, *Viceadmirallus*, ſeu eorum Viceſgerentes talis Portûs Oppidi Villæ aut Civitatis unde exitura eſt, capient Idoneam Cautionem a Dominis Capitaneis, Excercitatoribus Præfectis Magiſtris ſeu Burſariis Navis hujuſmodi, ad Valorem Navis Apparatûs & Victualium ejuſdem, quòd Excercitatores Magiſtri Marinarii, & Nautæ, ac omnes in ea Navi exiſtentes ſervabunt Pacem erga quoſcunq; Subditos alterius Principis, & nullam eiſdem Injuriam Dampnum ſeu Violentiam in Terra Mari Aquiſve dulcibus aut in Portu aliquo facient inferent aut inferri procurabunt; Præterea obligabuntur præfati Magiſtri Excercitatores & cæteri, Præeminentiam in Navi habentes, quòd non ſuſcipient aliquos Vectores Nautas aut Viros Militares, niſi prius Illos ſtatuerint aut exhibuerint coram *Admirallo*, *Viceadmirallo*, aut eorum Vices ſeu Officia gerentibus, Qui illorum Nomina in publico Regiſtro ſuper eos conficiendo ſcribi facient.

ITEM, antequam Navis hujuſmodi Portum egredi permittatur, omnes ibi exeuntes & qui profecturi in ea ſunt, jurabunt ſollemniter coram dicto *Admirallo*, *Viceadmirallo*, aut eorum Viceſgerentibus, quòd Ipſi in Expeditione Illa in quam profecturi ſunt Navigando, Eundo, Stando, aut Redeundo nullum Dampnum Vim Injuriam facient inferent aut inferri procurabunt alterius Regis Subditis, Terris, aut Dominiis, per Terram ſive Mare aut Aquas dulces; ſimili quoque Juramento ſollenniter præſtando promittent quòd de qualibet Præda Captura Manubiis ſive Spoliis adducent Duos aut Tres viros, in capta Navi præcipuum Locum obtinentes (ut Magiſtrum, Submagiſtrum, Patronum, aut hujuſmodi Conditionis) quos *Admirallo*, *Viceadmirallo*, aut eorum Officiariis exhibebunt, ut per eoſdem aut eorum alterum debitè examinetur, ubi? ſuper quibus? & qualiter Navis ſive Bona capta ſint? nec facient aut fieri permittent aliquas Prædarum Spoliorum Mercium aut Bonorum per Eos capiendorum Diviſiones, Partitiones, Tradditiones,

tiones, Permutationes, Alienationeſve, priuſquam Se, Viros captos, Bona & Merces integrè Dominis *Admirallo, Viceadmirallo*, aut eorum Viceſgerentibus repræſentaverint; qui de illis Diſponi ſi æquum putabunt permittent, alias nihil hujuſmodi permiſſuri.

ITEM, Jurabunt quòd, poſtquam Reverſi fuerint ſive appulerint aliquem Portum dicti Regni unde exierint, cum ſuis Navibus Apparitoribus & Spoliis, ſi quæ capta ſint, Incontinenti & indilatè iidem reddent certiores *Admirallum, Viceadmirallum* ſeu eorum Officiarios illius Portûs, a quo egreſſi ſunt, de eorum Præda Spoliis Mercibus & Bonis ſuis; quorum vel alterius eorum Officiariorum Decreto & Permiſſione non permittentur aliquid ex Mercibus transferre, permutare, vendere, vel alienare, ad quæ implenda & integrè perſolvenda dictus Capitaneus, Magiſter, Submagiſter, Burſarii, Socii, & alii Præeminentiam in Navi habentes, Se obligabunt ſatisdabunt & fidejubebunt per Corpora & Bona, unus pro aliis omnibus, qui unà profecturi in Navi ſunt, de quibus Securitatibus & Cautionibus confici facient publicum Inſtrumentum, quod *Admirallo* ſive *Viceadmirallo* aut eorum Officiariis tradent, ac ſimile ab eis capient; Et, quocunque delati fuerint, indè abire liberè permittantur.

ITEM, tenebuntur dicti Capitanei, Magiſtri, Excercitatores, Socii, Burſarii, & alii Præeminentiam in Navi habentes traddere Cautionem ydoneam, de hiis inviolabiliter obſervandis uſque ad Æſtimationem navis Apparatûs & Victualium; aliàs & niſi omnia Præmiſſa impleantur, non permittetur illa Navis abire: Quod ſi *Admirallus* aut is qui præſidebit illo Loco & Portui maritimo, unde aliqua Navis egreſſa fuerit, Cautionem & Juramenta prædicta cum effectu non exiget, hoc Caſu ſuo proprio Nomine tenetur Damnum paſſis, aut Regi, ſi per Eum Parti læſæ ſatisfactum ſit, de omnibus Damnis & Intereſſe, per dictam Navem & eos qui in ea fuerint illatis.

Inſuper Edicto publico interdicetur, ſub Pœnis Incarcerationis Corporum & Confiſcationibus Bonorum, Mercatoribus aut aliis, cujuſcunque Statûs Conditioniſve exiſtant, ne emant, Dono Permutatione aut alio quovis Titulo ſeu Colore accipiant, celent, occultent, teneant, receptent, aut hujuſmodi fieri procurent aut permittant, Merces aut Bona depprædata quæcunque abducta Mari, antequam *Admirallus, Viceadmirallus*, aut eorum Viceſgerentes declaraverint Prædam & Capturam juſti & legitimi Lucri eſſe.

ITEM, præfati Judices, in dictis Londonenſi & Rothomagenſi Civitatibus ſic ut præmittitur reſpectivè deputati, teneantur infra Quadraginta Dies, a Die Requiſitionis ſibi factæ per Partem damnificatam computandos, exequi prædictam Obligationem, poſtquam de hujuſmodi Spolio ſibi conſtiterit, contra Dominum Poſſeſſorem Magiſtrum Excercitatorem ſeu Burſarium Navis aut eorum Fidejuſſores qui tale Damnum Intulerint: Aut, ſi compertum ſit Prædam ab alterius Regis Subditis, Terris, Regnis, ſive Dominiis abductam & ablatam eſſe, Cauſâ ſummariè & ſine ſtrepitu & figura Judicii diſcuſſâ, indilatè Bona capta Damna & intereſſe reſtitui Spoliatis Jubebunt, atque Sententia, quæ per dictos reſpectivè depputatos Judices tàm contra Capitaneos illos Magiſtros, Socios, Burſarios & alios Præeminentiam in Navi habentes feretur, quinetiam contra Fidejuſſores juxta Tenorem Obligationum in ea Parte præſtitarum, & per *Admirallum, Viceadmirallum*, vel eorum Officiarios receptarum, incontinenti per eoſdem Judices ſive eorum alterum Executioni demandabitur, omni penitùs Appellationis Remedio ſublato;

Licebit tamen Parti, quæ ſe prætextu hujuſmodi Sententiæ Gravatam prætendit, ad Suprema Regni Concilia, pro Reformatione hujuſmodi Gravaminis, recurrere, præſtitâ tamen priùs ab utraque Parte Cautione, ab ea (videlicet) qui Sententiæ Executionem obtinuit, de Rebus, obtentis per Sententiam, reſtituendis Expenſis Damnis & Intereſſe, ſi in Cauſa ſuccubuerit; quæ quidem Concilia infra Sex Menſes, poſteaquam Proceſſus primorum Judicium illic introducuntur, dictas Cauſas finali Sententiâ terminabunt.

ITEM, Auctoritate Regiâ per *Admirallum, Viceadmirallum*, ſeu eorum Viceſgerentes Litigatoribus, dùm Jus ſuum proſequuntur, plena dabitur Securitas.

ITEM, providebitur per Literas Regias ad *Admirallum, Viceadmirallum*, & eorum Viceſgerentes, taliter quòd Ipſi omnia & ſingula Præmiſſa obſervabunt ſeu obſervari facient; Et publicabuntur ſuper his Principum Decreta in Portubus & Locis Maritimis utriuſque Regni.

ITEM, pro majore Securitate Partis Dampnum paſſæ Conventum & Ordinatum eſt quòd, poſtquam compertum ſit

A.D. 1518. Hen. 8. Prædam ab alterius Regis Subditis factam aut Spolium commiſſum eſſe, conſtito de hoc ſummariè & de plano ſine ſtrepitu & figura Judicii, ſit in optione Partis Dampnum paſſæ vel uti prædictis & aliis Juris Remediis contra Principales offendentes & contra Perſonas ut præmittitur obligatas, vel adire ipſius Regni Principem, per cujus Subditos Dampnum jam conſtat eſſe illatum, qui ex Subditorum Delicto pro præteritis Deprædationibus, factis a tempore Pacis ultimò initæ inter Reges prædictos, obligabitur ac Dampnum paſſis omnem Injuriam & omne Intereſſe pro præteritis Deprædationibus prædictis reſtituere tenebitur; pro futuris autem Deprædationibus, caſu quo Sententia ſuper Reſtitutione lata intra Tres Menſes, Parte Dampnum paſsâ hoc petente, non demandetur Executioni, ſecundùm quod Juſtum erit, tunc ipſi *Francorum & Angliæ Reges* reſpectivè ad Reſtitutionem omninò obligabuntur, & eamdem facere realiter tenebuntur; proviſo quòd Pars ſic dampnificata, cui per Principem fuerit Satisfactum, cedet eidem Principi omnes Actiones & alia quæcunque Remedia, quæ aliàs ei competunt tàm verſus Delinquentes quàm verſus quoſcunque alios prætextu hujuſmodi Spolii.

Item, quia diverſæ porrectæ ſunt Querellæ, & veriſimiliter imposterùm porrigi poſſunt, ſuper Spoliationibus, Dampnis, & Injuriis in Præjudicium Fœderum antehac per Terram perpetratis & commiſſis; Proviſum & Concluſum eſt quòd præfati Judices deputati peréque pari modo & infra idem tempus ſuper his decidere & determinare debeant, quemadmodum ſuper Deprædationibus & Spoliationibus in Mari commiſſis. A.D. 1518. Hen. 8.

Tenor Commiſſionum noſtrarum, quoad præmiſſa, inſeritur in Tractatu Tornacenſi, de Data Præſentium, inter prædictos Reges inito & concluſo.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium Nos, Oratores Commiſſarii & Procuratores antedicti Domini noſtri Chriſtianiſſimi *Regis Francorum*, præſentibus Literis, Manibus noſtris ſubſcriptis, Sigilla noſtra appoſuimus.

Data in *Urbe London*. Die Quarto Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo.

G. GOUFFYER.
STEPHANUS EPISCOPUS PARISIEN.
F. DE RÓCHECOVART.
DE NEUFVILLE.

Sub Sigillis ſuis ceræ rubræ a duplici cauda pergamenæ pendentibus.

Pro Matrimonio ſupramemorato Commiſſio Claudiæ Reginæ.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Ex Autogr. CLaude, par la Grace de Dieu, ROYNE *de France*, DUCHESSE *de Bretaigne de Milan*, DAME *de Gennes*.

COMME Monſeigneur le *Roy*, pour le Bien de la Paix Univerſelle de la Chriſtiente, ait deſir & volente que nôtre Treſchier & Treſamie Filz Aiſne & Unicque *Francois Daulphin de Viennois* ſoit, au plaiſir de Dieu, conjoinct par Mariage avec nôtre Treſchiere & Treſamiee Couſine *la Princeſſe Fille Aiſnee* & unicque de nôtre Treſchier & Treſamie Frere & Couſin *le Roy d'Angleterre*, Lors que ſeront de Age pour contraicter,

Et pour ceſte Cauſe ait Depute ſes Ambaſſadeurs pour ſe Retirer par devers Luy, demander ſa dite Fille en Mariage pour nôtre dit Filz, & faire les Capitulations Seuretez Obligations & autres Convenances ſur ce requires & neceſſaires,

Et, d'autant que deſirons icelluy Mariage venir a effect, & que entendons, ſoubz le bon plaiſir & auctorite de mon dit Seigneur *le Roy*, deputer Ambaſſadeur par devers noſtre dit Treſchier & Treſamie Frere & Couſin *le Roy d'Angleterre* aux fins que deſſus, A.D. 1518.

SCAVOIR FAISONS que Nous,

Souffiſaument auctoriſee quant a ce de Mon dit Seigneur *le Roy*, comme appert par ſes Lettres Patentes cy ataches ſoubz nôtre Contre Seel,

A plain confians de la Perſonne de nôtre Treſchier & bien Amie Meſſire *Guillaume Gouffier* Chevalier de l'Ordre Conſeillier & Chambellan ordinaire de Mon dit Seigneur *le Roy* Admiral de France Seigneur Bonivet, & de ſes Sens Fidelite, Prudence, & Experience,

Icelluy, pour ces Cauſes & autres a ce Nous mouvans, avons Conſtitue, Eſtably, & Ordonne, Conſtituons, Eſtabliſſons, & Ordonnons, par ces Preſentes tiones, Permutationes, Alienationeſve, priuſquam Se, Viros captos, Bona & Merces integrè Dominis *Admirallo*, *Viceadmirallo*, aut eorum Viceſgerentibus repræſentaverint; qui de illis Diſponi ſi æquum putabunt permittent, alias nihil hujuſmodi permiſſuri.

Item, Jurabunt quòd, poſtquam Reverſi fuerint ſive appulerint aliquem Portum dicti Regni unde exierint, cum ſuis Navibus Apparitoribus & Spoliis, ſi quæ capta ſint, Incontinenti & indilatè iidem reddent certiores *Admirallum*, *Viceadmirallum* ſeu eorum Officiarios illius Portûs, a quo egreſſi ſunt, de eorum Præda Spoliis Mercibus & Bonis ſuis; quorum vel alterius eorum Officiariorum Decreto & Permiſſione non permittentur aliquid ex Mercibus transferre, permutare, vendere, vel alienare, ad quæ implenda & integrè perſolvenda dictus Capitaneus, Magiſter, Submagiſter, Burſarii, Socii, & alii Præeminentiam in Navi habentes, Se obligabunt ſatisdabunt & fidejubebunt per Corpora & Bona, unus pro aliis omnibus, qui unà profecturi in Navi ſunt, de quibus Securitatibus & Cautionibus confici facient publicum Inſtrumentum, quod *Admirallo* ſive *Viceadmirallo* aut eorum Officiariis tradent, ac ſimile ab eis capient; Et, quocunque delati fuerint, indè abire liberè permittantur.

Item, tenebuntur dicti Capitanei, Magiſtri, Excercitatores, Socii, Burſarii, & alii Præeminentiam in Navi habentes traddere Cautionem ydoneam, de hiis inviolabiliter obſervandis uſque ad Æſtimationem navis Apparatûs & Victualium; aliàs & niſi omnia Præmiſſa impleantur, non permittetur illa Navis abire: Quod ſi *Admirallus* aut is qui præſidebit illo Loco & Portui maritimo, unde aliqua Navis egreſſa fuerit, Cautionem & Juramenta prædicta cum effectu non exiget, hoc Caſu ſuo proprio Nomine tenetur Damnum paſſis, aut Regi, ſi per Eum Parti læſæ ſatisfactum ſit, de omnibus Damnis & Intereſſe, per dictam Navem & eos qui in ea fuerint illatis.

Inſuper Edicto publico interdicetur, ſub Pœnis Incarcerationis Corporum & Confiſcationibus Bonorum, Mercatoribus aut aliis, cujuſcunque Statûs Conditioniſve exiſtant, ne emant, Dono Permutatione aut alio quovis Titulo ſeu Colore accipiant, celent, occultent, teneant, receptent, aut hujuſmodi fieri procurent aut permittant, Merces aut Bona depprædata quæcunque abducta Mari, antequam *Admirallus*, *Viceadmirallus*, aut eorum Viceſgerentes declaraverint Prædam & Capturam juſti & legitimi Lucri eſſe.

Item, præfati Judices, in dictis Londonenſi & Rothomagenſi Civitatibus ſic ut præmittitur reſpectivè deputati, teneantur infra Quadraginta Dies, a Die Requiſitionis ſibi factæ per Partem damnificatam computandos, exequi prædictam Obligationem, poſtquam de hujuſmodi Spolio ſibi conſtiterit, contra Dominum Poſſeſſorem Magiſtrum Excercitatorem ſeu Burſarium Navis aut eorum Fidejuſſores qui tale Damnum Intulerint: Aut, ſi compertum ſit Prædam ab alterius Regis Subditis, Terris, Regnis, ſive Dominiis abductam & ablatam eſſe, Cauſâ ſummariè & ſine ſtrepitu & figura Judicii diſcuſſâ, indilatè Bona capta Damna & intereſſe reſtitui Spoliatis Jubebunt, atque Sententia, quæ per dictos reſpectivè depputatos Judices tàm contra Capitaneos illos Magiſtros, Socios, Burſarios & alios Præeminentiam in Navi habentes feretur, quinetiam contra Fidejuſſores juxta Tenorem Obligationum in ea Parte præſtitarum, & per *Admirallum*, *Viceadmirallum*, vel eorum Officiarios receptarum, incontinenti per eoſdem Judices ſive eorum alterum Executioni demandabitur, omni penitùs Appellationis Remedio ſublato;

Licebit tamen Parti, quæ ſe prætextu hujuſmodi Sententiæ Gravatam prætendit, ad Suprema Regni Concilia, pro Reformatione hujuſmodi Gravaminis, recurrere, præſtitâ tamen priùs ab utraque Parte Cautione, ab ea (videlicet) qui Sententiæ Executionem obtinuit, de Rebus, obtentis per Sententiam, reſtituendis Expenſis Damnis & Intereſſe, ſi in Cauſa ſuccubuerit; quæ quidem Concilia infra Sex Menſes, poſteaquam Proceſſus primorum Judicium illic introducuntur, dictas Cauſas finali Sententiâ terminabunt.

Item, Auctoritate Regiâ per *Admirallum*, *Viceadmirallum*, ſeu eorum Viceſgerentes Litigatoribus, dùm Jus ſuum proſequuntur, plena dabitur Securitas.

Item, providebitur per Literas Regias ad *Admirallum*, *Viceadmirallum*, & eorum Viceſgerentes, taliter quòd Ipſi omnia & ſingula Præmiſſa obſervabunt ſeu obſervari facient; Et publicabuntur ſuper his Principum Decreta in Portubus & Locis Maritimis utriuſque Regni.

Item, pro majore Securitate Partis Dampnum paſſæ Conventum & Ordinatum eſt quòd, poſtquam compertum ſit

A.D. 1518. Hen. 8.

Prædam ab alterius Regis Subditis factam aut Spolium commiſſum eſſe, conſtito de hoc ſummariè & de plano ſine ſtrepitu & figura Judicii, ſit in optione Partis Dampnum paſſæ vel uti prædictis & aliis Juris Remediis contra Principales offendentes & contra Perſonas ut præmittitur obligatas, vel adire ipſius Regni Principem, per cujus Subditos Dampnum jam conſtat eſſe illatum, qui ex Subditorum Delicto pro præteritis Deprædationibus, factis a tempore Pacis ultimò initæ inter Reges prædictos, obligabitur ac Dampnum paſſis omnem Injuriam & omne Intereſſe pro præteritis Deprædationibus prædictis reſtituere tenebitur; pro futuris autem Deprædationibus, caſu quo Sententia ſuper Reſtitutione lata intra Tres Menſes, Parte Dampnum paſsâ hoc petente, non demandetur Executioni, ſecundùm quod Juſtum erit, tunc ipſi *Francorum & Angliæ Reges* reſpectivè ad Reſtitutionem omninò obligabuntur, & eamdem facere realiter tenebuntur; proviſo quòd Pars ſic dampnificata, cui per Principem fuerit Satisfactum, cedet eidem Principi omnes Actiones & alia quæcunque Remedia, quæ aliàs ei competunt tàm verſus Delinquentes quàm verſus quoſcunque alios prætextu hujuſmodi Spolii.

Item, quia diverſæ porrectæ ſunt Querellæ, & veriſimiliter impoſterùm porrigi poſſunt, ſuper Spoliationibus, Dampnis, & Injuriis in Præjudicium Fœderum antehac per Terram perpetratis & commiſſis; Proviſum & Concluſum eſt quòd præfati Judices deputati peréque pari modo & infra idem tempus ſuper his decidere & determinare debeant, quemadmodum ſuper Deprædationibus & Spoliationibus in Mari commiſſis.

A.D. 1518. Hen. 8.

Tenor Commiſſionum noſtrarum, quoad præmiſſa, inſeritur in Tractatu Tornacenſi, de Data Præſentium, inter prædictos Reges inito & concluſo.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium Nos, Oratores Commiſſarii & Procuratores antedicti Domini noſtri Chriſtianiſſimi *Regis Francorum*, præſentibus Literis, Manibus noſtris ſubſcriptis, Sigilla noſtra appoſuimus.

Data in *Vrbe London*. Die Quarto Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo.

G. GOUFFYER.
STEPHANUS EPISCOPUS PARISIEN.
F. DE ROCHECOVART.
DE NEUFVILLE.

Sub Sigillis ſuis ceræ rubræ a duplici cauda pergamenæ pendentibus.

Pro Matrimonio ſupramemorato Commiſſio Claudiæ Reginæ.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Ex Autogr.

C*laude*, par la Grace de Dieu, ROYNE *de France*, DUCHESSE *de Bretaigne de Milan*, DAME *de Genues*.

COMME Monſeigneur le *Roy*, pour le Bien de la Paix Univerſelle de la Chriſtiente, ait deſir & volente que nôtre Treſchier & Treſamie Filz Aiſne & Unicque *Francois Daulphin de Viennois* ſoit, au plaiſir de Dieu, conjoinct par Mariage avec nôtre Treſchiere & Treſamiee Couſine *la Princeſſe Fille Aiſnee* & unicque de nôtre Treſchier & Treſamie Frere & Couſin *le Roy d'Angleterre*, Lors que ſeront de Age pour contraicter,

Et pour ceſte Cauſe ait Depute ſes Ambaſſadeurs pour ſe Retirer par devers Luy, demander ſa dite Fille en Mariage pour nôtre dit Filz, & faire les Capitulations Seuretez Obligations & autres Convenances ſur ce requires & neceſſaires,

A.D. 1518.

Et, d'autant que deſirons icelluy Mariage venir a effect, & que entendons, ſoubz le bon plaiſir & auctorite de mon dit Seigneur *le Roy*, deputer Ambaſſadeur par devers noſtre dit Treſchier & Treſamie Frere & Couſin *le Roy d'Angleterre* aux fins que deſſus,

SCAVOIR FAISONS que Nous,

Souffiſaument auctoriſee quant a ce de Mon dit Seigneur *le Roy*, comme appert par ſes Lettres Patentes cy ataches ſoubz nôtre Contre Seel,

A plain confians de la Perſonne de nôtre Treſchier & bien Amie Meſſire *Guillaume Gouffier* Chevalier de l'Ordre Conſeillier & Chambellan ordinaire de Mon dit Seigneur *le Roy* Admiral de France Seigneur Bonivet, & de ſes Sens Fidelite, Prudence, & Experience,

Icelluy, pour ces Cauſes & autres a ce Nous mouvans, avons Conſtitue, Eſtably, & Ordonne, Conſtituons, Eſtabliſſons, & Ordonnons, par ces Pre-

A.D. 1518. Hen. 8. ſentes, nôtre Procureur & Ambaſſadeur,

Au quel avons Donne & Donnons plain Povoir, Auctorite, & Mandement eſpecial par ces dites Præſentes, de pour & en nôtre Nom, Demander en Mariage a nôtre dit treſchier & treſamie Frere & Couſin *le Roy d'Angleterre* nôtre dite Couſine *la Princeſſe* ſa Fille Aiſnee & unicque, pour nôtre dit Treſchier & Treſamie *Filz Aiſne* & unicque *Francois Daulphin de Viennois*,

Et pour icelle Fiancer au Nom de nôtre dit Filz, s'il voit que bon ſoit & que faire ſe doibue,

Et pour faire les Convenances, Pactes, Capitulations, Promeſſes, & Submiſſions a ce Requiſes,

Et de Nous Obliger, & noz Hoirs & Succeſſeurs, Paiis Terres & Seigneuriez, tant pour la Seurete du dit Mariage que autres Choſes neceſſairies, ſi avant qu'on pourroit fere en tel cas,

Et generallement de Fere Procurer & Beſogner es Choſes ſuſdites, leurs Circumſtances & Deppendences tout ce que beſoing & requis ſera, & comme Nous meſmes ferions & fere pourrions ſi y eſtions en Perſonne,

Et de Jurer en nôtre Ame, encores que fuſſent Choſe qui requiſſent Mandement plus eſpecial que n'eſt contenue en ces dites Preſentes, A.D. 1518. Hen. 8.

Promectans de bonne Foy en Parolle de Royne avoir Aggreable Ferme & Eſtable tout ce que par nôtre dit Procureur & Ambaſſadeur ſera Fait, Dit, Procure, Jure, & Promis ſur les Choſes deſſuſdites, ſans Jamais venir au contraire, & de bailler noz Lettres de Ratiffication telles que nôtre dit Ambaſſadeur promectra.

En Teſmoing de ce Nous avons ſigne ces dites Præſentes de nôtre Main, & fait Seeller de nôtre Seel.

Donne *au Pleſſiz de Ver* le Cinqieſme Jour d'Octobre, l'An de Grace Mille, Cincq Cens, dix huict.

CLAUDE.

Par la Royne Ducheſſe de Bretaigne & de Milan.

DECOMACRE.

Sub Sigillo ceræ rubræ a duplici cauda pergamenæ pendente.

De Collegio Medicorum Fundando infra Urbem Londoniæ.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Pat. 10. H. 8. p. 2. m. 15.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm Regii Officii noſtri Munus arbitremur Ditionis noſtræ Hominum felicitati omni ratione conſulere, id autem vel inprimis fore ſi Improborum Conatibus tempeſtivè occurramus, apprimè neceſſarium duximus Improborum quoque Hominum, qui Medicinam magis avaritiæ ſuæ causâ, quàm ullius bonæ Conſcientiæ fiduciâ profitebuntur, unde rudi & credulæ Plebi plurima Incommoda oriantur, Audaciam compeſcere,

Itaque, partim benè inſtitutarum Civitatum in Italia & aliis multis Nationibus Exemplum imitati, partim Gravium Virorum Doctorum *Johannis Chamber, Thomæ Linacre, Fernandi de Victoria*, Medicorum noſtrorum, *Nicholai Halſewell, Johannis Franciſci*, & *Roberti Taxely* Medicorum, ac præcipuè Reverendiſſimi in Chriſto Patris ac Domini Domini *Thomæ Tituli Sanctæ Ceciliæ trans Tiberim Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Preſbiteri Cardinalis* Eborum Archiepiſcopi & Regni noſtri Angliæ Cancellarii Chariſſimi Precibus inclinati, A.D. 1518. Collegium perpetuum Doctorum Gravium Virorum qui Medicinam in Urbe noſtra Londino & Suburbiis, intraque Septem Milia Paſſuum ab ea Urbe quaqua verſus, publicè exerceant inſtitui Volumus atque Imperamus,

Quibus, tùm ſui Honoris tùm publicæ Utilitatis nomine, curæ ut ſperamus erit Malicioſorum, quorum meminimus, Inſcitiam Temeritatémque tàm Exemplo Gravitatéque ſuâ deterrere, quàm per Leges noſtras nuper editas, ac per Conſtitutiones per idem *Collegium* condendas, punire,

Quæ, quo faciliùs ritè peragi poſſint, memoratis Doctoribus, *Johanni Chamber, Thomæ Linacre, Fernando de Victoria*, Medicis noſtris, *Nicholao Halſewell, Johanni Franciſci*, & *Roberto Taxley* Medicis, Conceſſimus quòd Ipſi omnéſque Homines ejuſdem Facultatis de & in Civitate prædicta ſint in Re & Nomine *unum Corpus & Communitas perpetua* ſive *Collegium perpetuum*,

Et quòd eadem *Communitas* ſive *Collegium*, ſingulis Annis imperpetuum, eligere poſſint & facere de *Communitate* illa

A.D. 1518. Hen. 8.

illa aliquem providum Virum & in Facultate Medicinæ expertum in *Præſidentem ejuſdem Collegii* ſive *Communitatis*, ad Supervidendum, Recognoſcendum, & Gubernandum pro illo Anno *Collegium ſive Communitatem prædicta*, & omnes Homines ejuſdem Facultatis & Negotia eorumdem,

Et quòd iidem *Præſidens & Collegium* ſive *Communitas* habeant Succeſſionem perpetuam & *Commune Sigillum* negotiis dictorum *Communitatis & Præſidentis* imperpetuum Serviturum,

Et quòd Ipſi & Succeſſores ſui imperpetuum *ſint Perſonæ habiles & Capaces ad Perquirendum & Poſſidendum in Feodo & Perpetuitate Terras & Tenementa Redditus & alias Poſſeſſiones quaſcumque*,

Conceſſimus etiam Eis & Succeſſoribus ſuis, pro Nobis & Hæredibus noſtris, quòd Ipſi & Succeſſores ſui poſſint perquirere ſibi & Succeſſoribus ſuis, tàm in dicta Urbe quàm extra, Terras & Tenementa quæcumque *Annuum Valorem Duodecim Librarum non excedentia*, Statuto de Alienatione ad Manum Mortuam non obſtante,

Et quòd Ipſi, per Nomina *Præſidentis Collegii ſive Communitatis Facultatis Medicinæ Londoniæ*, Placitare & Implacitari poſſint coram quibuſcumque Judicibus in Curiis & Actionibus quibuſcumque,

Et quod prædicti *Præſidens Collegium ſive Communitas*, & eorum Succeſſores, Congregationes licitas & Honeſtas de ſeipſis, ac Statuta & Ordinationes, pro ſalubri Gubernatione Superviſu & Correctione *Collegii ſeu Communitatis* prædictorum & omnium Hominum, eandem Facultatem in dicta Civitate ſeu per Septem Miliaria in circuitu ejuſdem Civitatis excercentium, ſecundùm neceſſitatis exigentiam, quotiens & quando opus fuerit, facere valeant licitè & impunè, ſine impedimento Noſtri Hæredum vel Succeſſorum noſtrorum Juſticiariorum Vicecomitum & aliorum Ballivorum vel Miniſtrorum noſtrorum Hæredum vel Succeſſorum noſtrorum quorumcumque,

Conceſſimus etiam eiſdem *Præſidenti & Collegio ſeu Communitati* & Succeſſoribus ſuis quòd nemo in dicta Civitate aut per Septem Miliaria in Circuitu ejuſdem excerceat dictam Facultatem, niſi ad hoc per dictos *Præſidentem & Communitatem* ſeu Succeſſores eorum qui pro tempore fuerint Admiſſus ſit per ejuſdem *Præſidentis & Collegii* Literas Sigillo ſuo communi ſigillatas, ſub Pœna *Centum Solidorum* pro quolibet Menſe quo non Admiſſus eandem Facultatem excercuit, Dimidiam inde *Nobis* & Hæredibus noſtris, & Dimidiam dictis *Præſidenti & Collegio* applicandam,

A.D. 1518. Hen. 8.

Præterea Volumus & Concedimus, pro Nobis & Succeſſoribus noſtris quantum in Nobis eſt, quòd per *Præſidentem & Collegium dictæ Communitatis*, pro tempore exiſtentes, & eorum Succeſſores imperpetuum, *Quatuor ſingulis Annis* per ipſos eligantur, qui habeant *Superviſum & Scrutinium Correctionem & Gubernationem* omnium & ſingulorum dictæ Civitatis Medicorum utentium Facultate Medicinæ in eadem Civitate, ac aliorum Medicorum Forinſicorum quorumcumque Facultatem illam Medicinæ aliquo modo frequentantium & utentium infra eandem Civitatem, Suburbia ejuſdem, intra Septem Miliaria in Circuitu ejuſdem Civitatis, ac Punitionem eorumdem pro Delictis ſuis in non bene exequendo, faciendo, & utendo illâ, necnon *Superviſum & Scrutinium omnimodarum Medicinarum & earum Receptionum* per dictos Medicos ſeu aliquem eorum hujuſmodi Ligeis noſtris pro eorum Infirmitatibus & hujuſmodi curandis & ſanandis Dandarum, Imponendarum, & Utendarum; quotiens & quando opus fuerit pro Commodo & Utilitate eorumdem Ligeorum noſtrorum, ita quòd Punitio hujuſmodi Medicorum, utentium dictâ Facultate Medicinæ, ſic in Præmiſſis Delinquentium, per Fines Amerciamenta & Impriſonamenta Corporum ſuorum & per alias vias rationabiles & congruas exequatur,

Volumus etiam & Concedimus, pro Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris quantum in Nobis eſt, quòd nec *Præſidens* nec Aliquis de Collegio prædicto Medicorum, nec Succeſſores ſui, nec eorum aliquis excercens Facultatem illam, quoquomodo in futurum, infra Civitatem noſtram prædictam & Suburbia ejuſdem ſeu alibi, ſummoneantur aut ponantur, neque eorum aliquis ſummoneatur aut ponatur, in aliquibus Aſſiſis, Juratis, Inqueſtis, Inquiſitionibus, Attinctis, & aliis Recognitionibus, infra dictam Civitatem & Suburbia ejuſdem impoſterùm, coram *Majore* aut *Vicecomitibus* ſeu *Coronatoribus* dictæ Civitatis noſtræ pro tempore exiſtentibus, capiendis, aut per aliquem Officiarium ſeu Miniſtrum ſuum vel Officiarios ſive Miniſtros ſuos Summonendis, licet iidem Jurati Inquiſitiones ſeu Recognitiones Summoniti fuerint ſuper Brevi vel Brevibus Noſtri vel Hæredum noſtrorum

de

A.D. 1518. Hen. 8.

de Recto; ſet quòd dicti *Magiſtri* ſive *Gubernatores* ac *Communitas Facultatis antedictæ*, & Succeſſores ſui, & eorum quilibet, dictam Facultatem excercentes, verſus *Nos* Hæredes & Succeſſores noſtros, ac verſus *Majorem & Vicecomites* Civitatis prædictæ pro tempore exiſtentes, & quoſcumque Officiarios & Miniſtros ſuos, ſint inde Quieti & penitùs Exonerati imperpetuum per Præſentes;

Proviſo quòd Literæ noſtræ ſeu aliqua in eiſdem contenta non cedent in Præjudicio Civitatis noſtræ Londoniæ ſeu Libertatum ejuſdem, & hoc abſque Fine ſeu Feodo pro Præmiſſis ſeu Sigillatione Præſentium Nobis faciendo ſolvendo vel aliqualiter reddendo; aliquo Statuto, Ordinatione, vel Actu in contrarium ante hæc tempora factis ſive editis, ordinatis ſeu proviſis, in aliquo non obſtantibus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimâ tertiâ die Octobris.

Per ipſum Regem.

Confirmatio Tractatus Pacis inter Regem Angliæ & Regem Francorum.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Franc. 10. H. 8. m. 13.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm quidam Tractatus Pacis, Amicitiarum, Ligæ, & Confœderationis, inter Dilectos & Fideles Conſiliarios noſtros *Thomam Ducem Norffolciæ* Magnum Theſaurarium & Mareſcallum Angliæ, Reverendum Patrem *Thomam Dunolmenſem Epiſcopum* Cuſtodem Privati Sigilli noſtri, necnon *Carolum Comitem Wygorniæ* Dominum de Herbert & de Gower Camerarium noſtrum, & Reverendum Patrem *Nicholaum Epiſcopum Elienſem*, noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Deputatos, Nuncióſque ſpeciales ex una, &, Egregios & Magnificos Viros, *Guillermum Gouffier* Dominum de Boniveto Militem Ordinis necnon Cambellanum Ordinarium Chriſtianiſſimi Fratris noſtri *Franciſci Francorum Regis* ac Admiraldum Franciæ, *Stephanum de Poncher Epiſcopum Pariſienſem, Franciſcum de Rupecavardo* Militem Dominum de Campodenario Seneſcallum Tholoſæ & Gubernatorem Rupellæ Cambellanum dicti Chriſtianiſſimi Francorum Regis, & *Nicholaum de Neufville* etiam Militem Dominum de Villeroy Audientiarium Franciæ & Secretarium Financiarum dicti Chriſtianiſſimi *Franciſci Regis*, veros, certos, legitimos, & indubitatos Procuratores Ambaſſiatores ſpeciales dicti Cariſſimi Fratris noſtri *Francorum Regis* ſufficienter auctoriſatos Partibus ex altera, pro *Nobis & dicto Fratre noſtro*, Regnis, Civitatibus, Patriis, Terris, Dominiis, Caſtris, Villis, Territoriis, Opidis, & Locis quibuſcumque, per Nos dictumve Fratrem noſtrum habitis, tentis, poſſeſſis, vel occupatis, noſtriſque Hæredibus & Succeſſoribus, Vaſſallis, Incolis, Habitatoribus, atque Subditis noſtris, ac quibuſcumque Allegatis & Confœderatis noſtris per dictum Tractatum Pacis inferiùs comprehenſis, Auctoritate & Virtute Commiſſionum a Nobis & dicto Fratre noſtro eis reſpectivè conceſſarum (quarum Tenores inferiùs deſcribuntur) jampridem hincinde conventus, concordatus, & concluſus fuerit, ſicuti in Literis Oratorum & Commiſſariorum noſtrorum prædictorum deſuper confectis pleniùs apparet & continetur,

Quarum Tenor ſequitur, & eſt talis,

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Nos, *Thomas Dux Norffolciæ* Magnus Theſaurarius & Mareſcallus Angliæ, *Thomas Epiſcopus Dunolmenſis* Cuſtos Privati Sigilli Potentiſſimi & Invictiſſimi Principis Domini noſtri *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis noſtri Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ, Carolus Comes Wygorniæ* Dominus de Herbert & de Gower Camerarius dicti Domini noſtri Regis, *Nicholaus Epiſcopus Elienſis*, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores dicti Potentiſſimi Regis Domini noſtri ad Infraſcripta ſufficienter deputati & legitimè conſtituti, Salutem.

CUM nihil magis Chriſtianos Principes deceat quàm Fidem Chriſti, a quo omnis Poteſtas Data eſt & per quem Reges Regnant, propagare & dilatare, ac Chriſtiani Nominis Hoſtes ubique Terrarum compeſcere refrænare inſectare proſequi, & longè a Regnorum ſuorum Limitibus profligare & exterminare, ac Immaniſſimus

ſimus *Turcharum Tirannus* jampridem, Innumeris tàm Peditum quàm Equitum Copiis & immenſa Multitudine Machinarum omnis generis Inſtructus, Bellum Ingens in *Soltanum* intulerit, atque Eo Devicto & Militibus ejus ad Internecionem cæſis Victor evaſerit, Duoque ampliſſima Imperia ad Unum Reduxerit;

Ne igitur prædictus Catholicæ Fidei Inimicus, eâ victoriâ Tumidus & Inflatus, in Chriſtianorum Fines irrumpat, Viruſque ſuum letale evomat, ac omnes Copias ſuas ad Chriſtianum Nomen delendum convertat,

Potentiſſimis Sereniſſimis & Invictiſſimis *Angliæ & Francorum Regibus &c.* dictis nefariis *Turcharum Tiranni* Conatibus obſiſtere, Chriſtianæq; Reipublicæ Amplificationem, necnon Pacis univerſalis Propagationem, intimo Cordis affectu cupientibus, ad hoc idem etiam ſuadente & hortante Sanctiſſimo Domino noſtro *Leone Papa Decimo*, commodiſſimum & maximè neceſſarium viſum eſt, cùm non facile tantæ Turcharum Potentiæ unus Princeps quantumvis Magnus & Opulentus poſſit reſiſtere, cunctis poſtpoſitis Simultatibus, Ligam Fœduſque deffenſivum Statuum, Regnorum, & Dominiorum ſuorum, inter *Sanctiſſimum Dominum noſtrum, Imperatorem, Angliæ, Francorum, & Hiſpaniarum Reges*, principaliter contrahentes, iniri, componi, & concludi, ex quo univerſalis Pax tantoperè deſiderata & neceſſaria felicibus Auſpiciis, non modò indubiè ſequetur, verùm etiam cæteri Principes ad dictum Fœdus amplectendum alacriùs faciliuſque allicientur, dictique Communis Hoſtis & crudeliſſimæ Beluæ Injurias unitis Viribus commodiùs propulſare & repellere poterunt,

Nos igitur,

Præfati Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis Conſiliarii, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores ſufficienter auctoriſati, pro firma Pace Amicitia & vera Concordia inter eundem Potentiſſimum & Sereniſſimum Regem noſtrum & Chriſtianiſſimum Principem *Franciſcum Francorum Regem* ejuſdem Domini noſtri Regis Conſanguineum & Fratrem Cariſſimum eorumdemque Subditos Allegatos & Confœderatos, cum, Egregiis & Magnificis Viris, *Guilermo Gouffier* Domino de Boneto Milite Ordinis necnon Cambellano Ordinario Chriſtianiſſimi *Francorum Regis* ac Admirallo Franciæ, *Stephano de Ponchier Epiſcopo Pariſienſi, Franciſco de Rupecavardi* Milite Domino de Campedenario Seneſcallo Tholoſæ & Gubernatore Rupellæ Cambellano ejuſdem Chriſtianiſſimi Francorum Regis, & *Nicholao de Neufville* etiam Milite Domino de Villeroy Audientiario Franciæ & Secretario Financiarum prædicti Chriſtianiſſimi Regis, Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Ambaſſiatoribus ejuſdem ad Infraſcripta ſufficienter & legittimè deputatis & auctoriſatis,

Ad Honorem & Laudem Dei omnipotentis, Glorioſiſſimæque Virginis Mariæ, totiuſque Curiæ Cœleſtis & Chriſtianæ Religionis Exaltationem & Incrementum, Convenimus, Concordavimus, & Concluſimus, atque Auctoritate Commiſſionum noſtrarum, Quarum Tenores inferius Inſeruntur, per Præſentes, Convenimus, Concordamus, & Concludimus articulatim prout ſequitur,

INPRIMIS, Conventum, Concordatum *&c. prout in Tractatu Dat. in* Urbe London. *Die Secundo Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo.*

Nos autem, Tractatum prædictum ac omnia & ſingula Capitula & Articulos in eodem contenta & ſpecificata Rata Firma & Grata habentes, ea omnia & ſingula, quatenus Nos Hæredes & Succeſſores noſtros, Terras, Regna, Patrias, Dominia, vel Subditos noſtros concernunt ſeu tangunt, aut tangere vel concernere poterunt, Acceptamus, Approbamus, Laudamus, Confirmamus, & Ratificamus, ac inviolabiliter, firmiter, benè, & fideliter tenere, obſervare, & adimplere, tenerique, obſervari, & adimpleri facere cum effectu, bonâ Fide & in Verbo Regio, Promittimus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis Præſentibus, Manu noſtrâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Dat. *London.* Nono Die Novembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, Regni verò noſtri Decimo.

Per ipſum Regem.

A.D. 1518. Hen. 8. de Recto; ſet quòd dicti *Magiſtri* ſive *Gubernatores* ac *Communitas Facultatis antedictæ*, & Succeſſores ſui, & eorum quilibet, dictam Facultatem excercentes, verſus *Nos* Hæredes & Succeſſores noſtros, ac verſus *Majorem & Vicecomites* Civitatis prædictæ pro tempore exiſtentes, & quoſcumque Officiarios & Miniſtros ſuos, ſint inde Quieti & penitùs Exonerati imperpetuum per Præſentes;

Proviſo quòd Literæ noſtræ ſeu aliqua in eiſdem contenta non cedent in Præjudicio Civitatis noſtræ Londoniæ ſeu Libertatum ejuſdem, & hoc abſque Fine ſeu Feodo pro Præmiſſis ſeu Sigillatione Præſentium Nobis faciendo ſolvendo vel aliqualiter reddendo; aliquo Statuto, Ordinatione, vel Actu in contrarium ante hæc tempora factis ſive editis, ordinatis ſeu proviſis, in aliquo non obſtantibus. A.D. 1518. Hen. 8.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*; viceſimâ tertiâ die Octobris.

Per ipſum Regem.

Confirmatio Tractatus Pacis inter Regem Angliæ & Regem Francorum.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Franc. 10. H. 8. m. 13.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem. Cùm quidam Tractatus Pacis, Amicitiarum, Ligæ, & Confœderationis, inter Dilectos & Fideles Conſiliarios noſtros *Thomam Ducem Norffolciæ* Magnum Theſaurarium & Mareſcallum Angliæ, Reverendum Patrem *Thomam Dunolmenſem Epiſcopum* Cuſtodem Privati Sigilli noſtri, necnon *Carolum Comitem Wygorniæ* Dominum de Herbert & de Gower Camerarium noſtrum, & Reverendum Patrem *Nicholaum Epiſcopum Elienſem*, noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Deputatos, Nuncióſque ſpeciales ex una, &, Egregios & Magnificos Viros, *Guillermum Gouffier* Dominum de Boniveto Militem Ordinis necnon Cambellanum Ordinarium Chriſtianiſſimi Fratris noſtri *Franciſci Francorum Regis* ac Admiraldum Franciæ, *Stephanum de Poncher Epiſcopum Pariſienſem*, *Franciſcum de Rupecavardo* Militem Dominum de Campodenario Seneſcallum Tholoſæ & Gubernatorem Rupellæ Cambellanum dicti Chriſtianiſſimi Francorum Regis, & *Nicholaum de Neufville* etiam Militem Dominum de Villeroy Audientiarium Franciæ & Secretarium Financiarum dicti Chriſtianiſſimi *Franciſci Regis*, veros, certos, legitimos, & indubitatos Procuratores Ambaſſiatores ſpeciales dicti Cariſſimi Fratris noſtri *Francorum Regis* ſufficienter auctoriſatos Partibus ex altera, pro *Nobis* & *dicto Fratre noſtro*, Regnis, Civitatibus, Patriis, Terris, Dominiis, Caſtris, Villis, Territoriis, Opidis, & Locis quibuſcumque, per Nos dictumve Fratrem noſtrum habitis, tentis, poſſeſſis, vel occupatis, noſtriſque Hæredibus & Succeſſoribus, Vaſſallis, Incolis, Habitatoribus, atque Subditis noſtris, ac quibuſcumque Allegatis & Confœderatis noſtris per dictum Tractatum Pacis inferiùs comprehenſis, Auctoritate & Virtute Commiſſionum a Nobis & dicto Fratre noſtro eis reſpectivè conceſſarum (quarum Tenores inferiùs deſcribuntur) jampridem hincinde conventus, concordatus, & concluſus fuerit, ſicuti in Literis Oratorum & Commiſſariorum noſtrorum prædictorum deſuper confectis pleniùs apparet & continetur, A.D. 1518.

Quarum Tenor ſequitur, & eſt talis,

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Nos, *Thomas Dux Norffolciæ* Magnus Theſaurarius & Mareſcallus Angliæ, *Thomas Epiſcopus Dunolmenſis* Cuſtos Privati Sigilli Potentiſſimi & Invictiſſimi Principis Domini noſtri *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis noſtri Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ*, *Carolus Comes Wygorniæ* Dominus de Herbert & de Gower Camerarius dicti Domini noſtri Regis, *Nicholaus Epiſcopus Elienſis*, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores dicti Potentiſſimi Regis Domini noſtri ad Infraſcripta ſufficienter deputati & legitimè conſtituti, Salutem.

CUM nihil magis Chriſtianos Principes deceat quàm Fidem Chriſti, a quo omnis Poteſtas Data eſt & per quem Reges Regnant, propagare & dilatare, ac Chriſtiani Nominis Hoſtes ubique Terrarum compeſcere refrænare inſectare proſequi, & longè a Regnorum ſuorum Limitibus profligare & exterminare, ac Immaniſſimus *Turcharum Tirannus* jampridem, Innumeris tàm Peditum quàm Equitum Copiis & immenſa Multitudine Machinarum omnis generis Inſtructus, Bellum Ingens in *Soltanum* intulerit, atque Eo Devicto & Militibus ejus ad Internecionem cæſis Victor evaſerit, Duoque ampliſſima Imperia ad Unum Reduxerit;

Ne igitur prædictus Catholicæ Fidei Inimicus, eâ victoriâ Tumidus & Inflatus, in Chriſtianorum Fines irrumpat, Viruſque ſuum letale evomat, ac omnes Copias ſuas ad Chriſtianum Nomen delendum convertat,

Potentiſſimis Sereniſſimis & Invictiſſimis *Angliæ & Francorum Regibus &c.* dictis nefariis *Turcharum Tiranni* Conatibus obſiſtere, Chriſtianæq; Reipublicæ Amplificationem, necnon Pacis univerſalis Propagationem, intimo Cordis affectu cupientibus, ad hoc idem etiam ſuadente & hortante Sanctiſſimo Domino noſtro *Leone Papa Decimo*, commodiſſimum & maximè neceſſarium viſum eſt, cùm non facile tantæ Turcharum Potentiæ unus Princeps quantumvis Magnus & Opulentus poſſit reſiſtere, cunctis poſtpoſitis Simultatibus, Ligam Fœduſque deffenſivum Statuum, Regnorum, & Dominiorum ſuorum, inter *Sanctiſſimum Dominum noſtrum, Imperatorem, Angliæ, Francorum, & Hiſpaniarum Reges*, principaliter contrahentes, iniri, componi, & concludi, ex quo univerſalis Pax tantoperè deſiderata & neceſſaria felicibus Auſpiciis, non modò indubiè ſequetur, verùm etiam cæteri Principes ad dictum Fœdus amplectendum alacriùs faciliuſque allicientur, dictique Communis Hoſtis & crudeliſſimæ Beluæ Injurias unitis Viribus commodiùs propulſare & repellere poterunt,

Nos igitur,

Præfati Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis Conſiliarii, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores ſufficienter auctoriſati, pro firma Pace Amicitia & vera Concordia inter eundem Potentiſſimum & Sereniſſimum Regem noſtrum & Chriſtianiſſimum Principem *Franciſcum Francorum Regem* ejuſdem Domini noſtri Regis Conſanguineum & Fratrem Cariſſimum eorumdemque Subditos Allegatos & Confœderatos, cum, Egregiis & Magnificis Viris, *Guilermo Gouffier* Domino de Boneto Milite Ordinis necnon Cambellano Ordinario Chriſtianiſſimi *Francorum Regis* ac Admirallo Franciæ, *Stephano de Ponchier Epiſcopo Pariſienſi, Franciſco de Rupecavardi* Milite Domino de Campedenario Seneſcallo Tholoſæ & Gubernatore Rupellæ Cambellano ejuſdem Chriſtianiſſimi Francorum Regis, & *Nicholao de Neufville* etiam Milite Domino de Villeroy Audientiario Franciæ & Secretario Financiarum prædicti Chriſtianiſſimi Regis, Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Ambaſſiatoribus ejuſdem ad Infraſcripta ſufficienter & legittimè deputatis & auctoriſatis,

Ad Honorem & Laudem Dei omnipotentis, Glorioſiſſimæque Virginis Mariæ, totiuſque Curiæ Cœleſtis & Chriſtianæ Religionis Exaltationem & Incrementum, Convenimus, Concordavimus, & Concluſimus, atque Auctoritate Commiſſionum noſtrarum, Quarum Tenores inferius Inſeruntur, per Præſentes, Convenimus, Concordamus, & Concludimus articulatim prout ſequitur,

INPRIMIS, Conventum, Concordatum *&c. prout in Tractatu Dat. in* Urbe London. *Die Secundo Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo.*

Nos autem, Tractatum prædictum ac omnia & ſingula Capitula & Articulos in eodem contenta & ſpecificata Rata Firma & Grata habentes, ea omnia & ſingula, quatenus Nos Hæredes & Succeſſores noſtros, Terras, Regna, Patrias, Dominia, vel Subditos noſtros concernunt ſeu tangunt, aut tangere vel concernere poterunt, Acceptamus, Approbamus, Laudamus, Confirmamus, & Ratificamus, ac inviolabiliter, firmiter, benè, & fideliter tenere, obſervare, & adimplere, tenerique, obſervari, & adimpleri facere cum effectu, bonâ Fide & in Verbo Regio, Promittimus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis Præſentibus, Manu noſtrâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Dat. *London.* Nono Die Novembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, Regni verò noſtri Decimo.

Per ipſum Regem.

Confirmatio Tractatus pro Maritagio habendo.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Franc. 10. H. 8. m. 4.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm quidam Tractatus, pro Sponſalibus & Matrimonio inter Sereniſſimam & Præclariſſimam Principiſſam Dominam *Mariam Filiam noſtram* Cariſſimam, & Illuſtriſſimum & Excellentiſſimum Principem *Franciſcum Delphinum Viennenſem* Primogenitum Chriſtianiſſimi Principis *Franciſci Francorum Regis* Fratris noſtri Cariſſimi Deo Duce habendo & contrahendo, per, Dilectos & Fideles Conſiliarios noſtros, *Thomam Ducem Norffolciæ* Magnum Theſaurarium & Mareſcallum Angliæ, Reverendum Patrem *Thomam Dunolmenſem Epiſcopum* Cuſtodem Privati Sigilli noſtri, necnon *Carolum Comitem Wigorniæ* Dominum de Herbert & de Gowere Camerarium noſtrum, & Reverendum Patrem *Nicholaum Epiſcopum Elienſem*, Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios noſtros ſpeciales ex una, & Egregios & Magnificos Viros, *Guillermum Gouffier* Dominum de Bonneto Militem Ordinis necnon Cambellanum Ordinarium ac Admiraldum Franciæ, *Stephanum de Poncher Epiſcopum Pariſienſem*, *Franciſcum de Rupecavardo* Militem Dominum de Campedenario Seneſcallum Tholoſæ & Gubernatorem Rupellæ Cambellanum Chriſtianiſſimi *Francorum Regis*, & *Nicholaum de Neufville* etiam Militem Dominum de Villeroy Audientiarium Franciæ & Secretarium Financiarum dicti Chriſtianiſſimi Regis, Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios ſpeciales præfati Chriſtianiſſimi Fratris noſtri *Francorum Regis*, Partibus ex altera, pro Nobis & dicto Fratre noſtro, Auctoritate & Virtute Commiſſionum a Nobis & dicto Fratre noſtro eis reſpectivè conceſſarum (quarum Tenores inferiùs deſcribuntur) jampridem conventus concordatus & concluſus fuerit, ſicut in Literis Oratorum & Commiſſariorum noſtrorum prædictorum deſuper confectis pleniùs apparet & continetur,

Quarum Tenor ſequitur, & eſt talis,

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Nos, *Thomas Dux Norffolciæ* Magnus Theſaurarius & Mareſcallus Angliæ, *Thomas Epiſcopus Dunolmenſis* Cuſtos Privati Sigilli Potentiſſimi & Invictiſſimi Principis Domini noſtri *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis noſtri Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ*, *Carolus Comes Wigorniæ* Dominus de Herbert & de Gower Camerarius dicti Domini noſtri Regis, *Nicholaus Epiſcopus Elienſis*, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores dicti Potentiſſimi Regis Domini noſtri ad Infraſcripta ſufficienter deputati & legittimè conſtituti, Salutem.

Cùm nuper inter Potentiſſimos & Sereniſſimos *Angliæ & Francorum &c. Reges*, tàm ad Chriſtiani Nominis Defenſionem quàm ad Statuum Regnorum & Dominiorum ſuorum Conſervationem, perpetua & univerſalis Pax & ſtabile Fœdus initum & contractum fuerit, dicti *Angliæ & Francorum Reges*, hujuſmodi Pacem & Amicitiam inter omnes Principes Chriſtianos & præſertim inter Se firmam & permanſuram magnoperè cupientes, cum nichil magis Vinculo indiſſolubili, Amore Cordiali, mutuâ Intelligentiâ, ac animorum ſincerâ conjunctione Principes connectere & confœderare poſſit quàm Matrimonii & Affinitatis vinculum, de Matrimonio inter Sereniſſimi Anglorum Regis Filiam *Dominam Mariam & Franciſcum Delphinum* Francorum Regis Chriſtianiſſimi Filium contrahendo Communicandum duxerint,

Nos igitur, præfati Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis Conſiliarii, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores ſufficienter auctorizati, de Matrimonio, inter Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Domini noſtri Regis Angliæ Filiam *Dominam Mariam & Franciſcum Delphinum* Francorum Regis Chriſtianiſſimi Filium contrahendo, cum Egregiis & Magnificis Viris *Guillermo Gouffier* Domino de Bonneto Milite Ordinis necnon Cambellano Ordinario Chriſtianiſſimi Francorum Regis ac Admiraldo Franciæ, *Stephano de Ponchier Epiſcopo Pariſienſi*, *Franciſco de Rupecavarde* Milite Domino de Campedenario Seneſcallo Tholoſæ & Gubernatore Rupellæ Cambellano ejuſdem Chriſtianiſſimi Francorum Regis, & *Nicholao de Neufville* etiam Milite Domino de Villeroy Audientiario Franciæ ac Secretario Financiarum prædicti *Chriſtianiſſimi Regis*, Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Ambaſſia-

A.D. 1518. Hen. 8.

baſſiatoribus ejuſdem ad Infraſcripta ſufficienter & legittimè deputatis & auctorizatis Convenimus, Concordavimus, & Concluſimus, & per Præſentes Convenimus, Concordamus, & Concludimus articulatim, prout ſequitur,

Imprimis Conventum, Concordatum, *&c. ut in Tractatu Dat. in* Urbe London. *Die Quarto Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo.*

Nos autem, Tractatum prædictum ac omnia & ſingula in eodem contenta & ſpecificata Rata Firma & Grata habentes, ea omnia & ſingula, pro Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris, quatenus Nos aut Hæredes Succeſſores & Subditos noſtros concernunt aut concernere poterunt, Acceptamus, Approbamus, Laudamus, Ratificamus, & Confirmamus, ac inviolabiliter, firmiter, benè, & fideliter tenere & obſervare & adimplere, tenerique obſervari & adimpleri facere cum effectu, bonâ Fide & in Verbo Regio, Promittimus per Præſentes,

A.D. 1518. Hen. 8.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis Præſentibus Literis noſtris, Manu noſtrâ propriâ ſubſcriptis, Sigillum noſtrum Magnum apponi fecimus.

Dat. in *Civitate noſtra London.* Nono Die Novembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, Regni verò noſtri Decimo.

Tractatus pro Deliberatione Civitatis Tornacenſis Confirmatio.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Ibid. m. 10.

REX omnibus, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm quidam Tractatus Traditionis ac Deliberationis *Civitatis Turnacenſis*, & Territorii ejuſdem, *Abbatiæ Sancti Amandi, ac Caſtri ſive Opidi de Mortaygne*, cum ſuis Pertinentiis & Dependentiis inter Dilectos & Fideles Conſiliarios noſtros *Thomam Ducem Norffolciæ* Magnum Theſaurarium & Mareſcallum Angliæ, Reverendum Patrem *Thomam Dunolmenſem Epiſcopum* Cuſtodem Privati Sigilli noſtri, necnon *Carolum Comitem Wigorniæ* Dominum de Herbert & de Gower Camerarium noſtrum, & Reverendum Patrem *Nicholaum Epiſcopum Elienſem*, Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios noſtros ſpeciales ex una, &, Egregios & Magnificos Viros, *Guillermum Gouffier* Dominum de Bonneto Militem Ordinis necnon Cambellanum Ordinarium Criſtianiſſimi Fratris noſtri *Franciſci Francorum Regis* ac Admirallum Franciæ, *Stephanum de Poncher Epiſcopum Pariſienſem, Franciſcum de Rupicavardi* Militem Dominum de Campodinario Seneſcallum Tholoſæ & Gubernatorem Rupellæ Cambellanum dicti Chriſtianiſſimi Francorum Regis, & *Nicholaum de Neufville* etiam Militem Dominum de Villeroy Audientiarium Franciæ ac Secretarium Financiarum dicti Chriſtianiſſimi Regis Franciſci Francorum Regis, Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſionarios, Procuratores, & Nuncios præfati Chriſtianiſſimi *Francorum Regis* ſpeciales, Partibus ex altera, pro Nobis &

A.D. 1518.

dicto Fratre noſtro Hæredibus & Succeſſoribus noſtris, Auctoritate & Virtute Commiſſionum a Nobis & dicto Fratre noſtro eis conceſſarum (quarum Tenores inferiùs deſcribuntur) jampridem conventus concordatus & concluſus fuerit, ſicuti in Literis Oratorum & Commiſſariorum noſtrorum deſuper confectis pleniùs apparet & continetur,

Quarum Tenores ſequuntur, & ſunt tales,

Universis et singulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, *Nos, Thomas Dux Norffolciæ* Magnus Theſaurarius & Mareſcallus Angliæ, *Thomas Epiſcopus Dunolmenſis* Cuſtos Privati Sigilli Potentiſſimi & Invictiſſimi Principis Domini noſtri *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis noſtri Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ, Carolus Comes Wigorniæ* Dominus de Herbert & de Gower Camerarius dicti Domini Regis, *Nicholaus Epiſcopus Elienſis*, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores dicti Potentiſſimi Regis Domini noſtri ad Infraſcripta ſufficienter deputati & legitimè conſtituti, Salutem.

Cum inter Potentiſſimum & Invictiſſimum Principem *Henricum*, Dei Gratiâ, *Angliæ*, & Criſtianiſſimum Principem *Franciſcum*, eâdem Gratiâ, *Francorum Reges*, indiſſolubilis Amicitiæ & Pacis perpetuæ Fœdera contracta & concluſa fuerint, atque, ad firmiorem eorumdem Fœderum Corroborationem, Affi-

A.D. 1518. Hen. 8.

Affinitatis Vincula, per Sponſalia & Matrimonium, inter Illuſtriſſimam Principem Dominam *Mariam dicti Regis Angliæ* Filiam unicam, & Sereniſſimum Principem Dominum *Franciſcum Delphinum* Franciæ &c. dicti Chriſtianiſſimi *Regis* Filium habendum & contrahendum, ſuperaddita fuerunt, quod quidem Matrimonium, Deo benè favente, felicem & fauſtum in totius Reipublicæ Chriſtianæ Tranquillitatem ſortietur effectum,

Ob Gratiam igitur & Favorem dicti Matrimonii concluſi, & ut omnia hincinde tollantur quæ poſſent inter præfatos Principes ſiniſtram aliquam generare Suſpitionem, *Nos*, præfati Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Principis Conſiliarii, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores prædicti, pro *Traditione Civitatis Tornacenſis*, unà cum Territorio & aliis ejuſdem Appendentiis, cum Egregiis & Magnificis Viris, *Guillermo Gouffier* Domino de Bonneto Milite Ordinis necnon Cambellano Ordinario Chriſtianiſſimi *Francorum Regis* ac Admiraldo Franciæ, *Stephano de Poncher Epiſcopo Pariſienſi*, *Franciſco de Rupecavardi* Milite Domino de Campodenario Seneſcallo Tholoſæ & Gubernatore Cambellano ejuſdem Chriſtianiſſimi Francorum Regis, & *Nicholao de Neufville* etiam Milite Domino de Villeroy Audientiario Franciæ ac Secretario Financiarum prædicti Chriſtianiſſimi Regis, Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Ambaſſiatoribus ejuſdem, ad Infraſcripta ſufficientem Auctoritatem habentibus, Convenimus, Concordavimus, & Concluſimus, & per Præſentes Convenimus, Concordamus, & Concludimus articulatim prout ſequitur,

Inprimis, Conventum, Concordatum, *&c. prout in Tractatu Dat. in* Urbe London. *Die Quarto Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo.*

Nos autem, Tractatum prædictum ac omnia & ſingula Capitula in eodem contenta & ſpecificata Rata Firma & Grata habentes, ea omnia & ſingula, pro Nobis, Hæredibus, & Succeſſoribus noſtris, quantum ad Nos Hæredes, & Succeſſores noſtros pertinet, Acceptamus, Approbamus, Laudamus, Ratificamus, & Confirmamus Tenore Præſentium, necnon ea omnia & ſingula firmiter & inconcuſsè tenere & obſervare bonâ Fide & in Verbo Regio Promittimus etiam per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium hiis Præſentibus, Manu noſtrâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Dat. *London.* Nono Die Novembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, Anno verò Regni noſtri Decimo.

Tractatus pro Reſtitutione Deprædationum Confirmatio.

A.D. 1518. *An.* 10. *H.* 8. *Ibid. m.* 6.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Inspeximus quædam Capitula & Articulos,

De Data Londoniis, Quarto Die Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo, inter Noſtros ac Chriſtiani Principis *Franciſci Francorum Regis* veros, certos, legittimos, & indubitatos Procuratores, Oratores, Ambaſſiatores ſufficienter auctorizatos conventa concordata & concluſa,

Pro Reformatione Satisfactione quorumcumque Deprædationum Rapinarum injuſtè Ablatorum a Subditis noſtris vel dicti Regis Francorum, hincinde, ubicumque per Terram Mare vel Aquas dulces antehac factorum vel impoſterùm fiendorum, ſub eo qui ſequitur Tenore verborum,

Universis et Singulis, ad quorum Notitias præſentes Litteræ pervenerint, Nos, *Thomas Dux Northfolchiæ* Magnus Theſaurarius & Mareſcallus Angliæ, *Thomas Epiſcopus Dunolmenſis* Cuſtos Privati Sigilli Potentiſſimi & Invictiſſimi Principis Domini noſtri *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ*, *Charolus Comes Wygorniæ* Dominus de Herbert & de Gower Camerarius dicti Domini noſtri Regis, *Nicholaus Epiſcopus Elienſis*, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores dicti Potentiſſimi Regis Domini noſtri ad Infraſcripta ſufficienter auctorizati & legittimè conſtituti, Salutem.

Notum facimus quòd,

Quamquam inter, Potentiſſimos Principes, *Angliæ & Francorum Reges*, pro tempore Regnantes, nonnulla ſalubria Statuta Ordinationéſque, pro Bono Pacis utriuſque Regni, Maritimiſque ac Piraticis

A.D. 1518. Hen. 8.

Piraticis Deprædationibus cohercendis, Dampnis & Injuriis hincinde illatis reſartiendis, jam olim edita ſint, ac per, Illuſtriſſimos Principes, *Henricum Octavum Angliæ & Ludovicum*, Bonæ Memoriæ, *Francorum Reges* Confirmata & Innovata, cum quibuſdam præteritarum Deprædationum Abolitionibus, quibus nolumus per Præſentes derogare;

Tamen cùm eadem Statuta & Ordinationes, propter utriuſque Regni Subditorum Inſolentiam, Judicumque, quibus eorumdem Statutorum Executio commiſſa eſt, tùm Injuriam tùm Difficultatem, vel nullo modo vel parùm diligenter proindè Executioni damandata extiterunt, uſque adeò ut in Mentibus Subditorum eraſa quaſique abolita exiſtimentur,

NOS itaque, Commiſſarii antedicti, qui jampridem inter, Potentiſſimos Principes, *Henricum Octavum Angliæ & Franciſcum Francorum Reges*, ex ipſorum Mandatis, nova Pacis Fœdera (quæ Deus benè vertat) Contraximus, in quibus multa ad Dei, ut ſperamus, Gloriam ac utriuſque Regni Tranquilitatem concluſimus, volentes etiam in hac Parte utriuſque Regni Subditorum Votis Quereliſque plenè proſpicere, ac oportunis Remediis conſulere, cum, Egregiis & Magnificis Viris, *Guillermo Gouffier* Domino de Boniveto Milite Ordinis necnon Cambellano Ordinario Chriſtianiſſimi *Francorum Regis* ac Admirallo Franciæ, *Stephano de Poncher Epiſcopo Pariſienſi, Franciſco de Rupecavardi* Milite Domino de Campodenario ejuſdem Chriſtianiſſimi Francorum Regis Cambellano, & *Nicholao de Neufville* etiam Milite Domino de Villeroye Audientiario Franciæ ac Secretario Financiarum dicti Chriſtianiſſimi Regis, Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Ambaſſiatoribus ejuſdem, ad Infraſcripta ſufficienter & legittimè deputatis & auctorizatis Convenimus, Concordavimus, & Concluſimus, & per Præſentes Convenimus, Concordamus, & Concludimus in hunc qui ſequitur modum,

A.D. 1518. Hen. 8.

Inprimis, pro Abreviatione Litium, *&c. ut in Tractatu Dat. in* Urbe London. *Die Quarto Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo.*

Notum facimus quòd Nos, omnia in ſupradictis Capitulis & Articulis contenta & ſpecificata Rata Grata & Firma habentes, ea omnia & ſingula, quatenus Nos Hæredes & Succeſſores noſtros aut Subditos noſtros tangunt aut tangere poterunt, Acceptamus, Confirmamus, & Ratificamus;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, omnia & ſingula in dictis Capitulis & Articulis prædictis contenta & ſpecificata, quatenus Nos Hæredes & Succeſſores noſtros aut Subditos noſtros tangunt aut tangere poterunt, pro Parte noſtra, realiter & cum effectu, benè & fideliter obſervare adimplere & exequi, & ab aliis Subditis noſtris obſervari facere.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium hiis Literis noſtris Patentibus, Manu noſtrâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Dat. *London*. Nono Die Novembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo, Regni verò noſtri Decimo.

Confirmatio Tractatus Amicitiæ & Pacis per Francorum Regem.

A.D. 1518. An. 10. H. 8.

Ex Autogr.

Franciſcus, Dei gratiâ, *Francorum* Rex, *Mediolani* Dux, & *Genuæ* Dominus univerſis & ſingulis ad quorum Notitiam præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

Cùm certus Tractatus bonæ, ſinceræ, veræ, integræ, perfectæ, fidelis, & firmæ Amicitiæ, Unionis, Ligæ, Intelligentiæ, Confœderationis, & Pacis, inter Dilectos & Fideles Conſiliarios noſtros, *Guillermum Gouffier* Dominum de Boniveto Militem Ordinis ac Cambellanum noſtrum Ordinarium necnon Admiraldum Franciæ, *Stephanum de Poncher Epiſcopum Pariſienſem, Franciſcum de Rupecavardi* Militem Dominum de Campodenario Seneſcallum Tholoſæ & Gubernatorem Rupellæ etiam Cambellanum noſtrum, & *Nicolaum de Neufville* Militem Dominum de Villeroy Audientiarium Franciæ ac Secretarium Financiarum noſtrarum, Oratores, Commiſſarios, Procuratores, & Ambaſſiatores noſtros ex una, &, Egregios ac Magnificos Viros, *Thomam Ducem Nortfolchiæ* Theſaurarium & Mareſcallum Angliæ, Reverendum in Chriſto Patrem *Thomam Epiſcopum Dunolmenſem* Privati

A.D. 1518.
Hen. 8.

Sigilli Angliæ Cuſtodem, *Carolum Comitem Wigorniæ* Dominum de Herbert & de Gower Camerarium Illuſtriſſimi ac Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ* Cariſſimi ac Dilectiſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri, & *Nicolaum Epiſcopum Elienſem*, Oratores, Commiſſarios, Procuratores, & Ambaſſiatores præfati Illuſtriſſimi Principis & Conſanguinei noſtri Regis Angliæ, ad hoc ſufficientem Poteſtatem habentes, Partibus ex alterâ, pro Nobis & dicto Cariſſimo Fratre & Conſanguineo noſtro *Rege Angliæ*, Regnis, Terris, Patriis, Dominiis, Civitatibus, Caſtris, Villis, Territoriis, Opidis, & Locis quibuſcunque, per utrumque noſtrûm reſpectivè habitis, tentis, poſſeſſis, & occupatis, noſtríſque Hæredibus & Succeſſoribus, Vaſſallis, Incolis, Habitatoribus, ac Subditis quibuſcunque præſentibus & futuris tàm Eccleſiaſticis quàm Secularibus, cæteríſque Principibus in eodem Tractatu principaliter nominatis & contrahentibus, ac aliis Alligatis & Confœderatis per Nos reſpectivè comprehenſis, eorumque Regnis, Terris, Dominiis, Patriis, & Subditis, in Urbe Londonii Die ſecundâ Menſis Octobris noviſſimè lapſi, certis de Cauſis in eo contentis, initus, conventus, concordatus, & concluſus fuerit, prout in Litteris dictorum Oratorum deſuper confectis pleniſſimè continetur,

Quarum Tenor ſequitur, & eſt talis,

UNIVERSIS &c.

A.D. 1518.
Hen. 8.

Nos autem, prædictum Tractatum & omnia & ſingula Capitula & Articulos in eodem contenta & ſpecificata Rata Firma & Grata habentes, ea omnia & ſingula, quatenus Nos Hæredes & Succeſſores noſtros, Regna, Patrias, & Dominia, vel Subditos noſtros concernunt ſeu tangunt, tangere vel concernere poterunt, omnibus melioribus modo, viâ, jure, & formâ quibus meliùs, validiùs, & efficaciùs poſſumus & debemus, Acceptamus, Approbamus, Laudamus, Confirmamus, & Ratificamus, ac inviolabiliter, firmiter, benè, & fideliter tenere, obſervare, & adimplere, teneríque, obſervari, & adimpleri facere cum effectu, bonâ Fide & in Verbo Regio, Promittimus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Teſtimonium has Præſentes, Manu noſtrâ ſignatas, Sigillo noſtro Magno muniri juſſimus.

Datum *Pariſius*, Die xiv Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, & Regni noſtri Quarto.

FRANCOYS.

Per Regem.

ROBERTET.

Sub Sigillo Magno de Cerâ viridi pendente a filis ſericis rubei viridiſque Coloris.

Inſtrumentum ſuper Juramento Pacis, cum Originali, Manu Francorum Regis ſignato, eidem annexo.

A.D. 1518.
An. 10. *H.* 8.
Ex Autogr.

IN NOMINE DOMINI AMEN.

Hujus præſentis publici Inſtrumenti Tenore cunctis fiat manifeſtum quòd,

Anno ejuſdem Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo, Indictione ſeptimâ, Menſis verò Decembris Die decimâ quartâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Leonis*, Divinâ Providentiâ, *Papæ Decimi* Anno ſexto,

In Eccleſiâ Cathedrali Pariſienſi, Miſſâ de Sancto Spiritu ad majus Altare ibidem per Reverendiſſimum in Chriſto Patrem Dominum *Adrianum Tituli Sanctæ Sabinæ* Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ *Preſbyterum Cardinalem Conſtantienſem Epiſcopum* devotè & ſolemniter ad Dei Laudem celebratâ & finitâ, intra cujus Solemnia Reverendiſſimus in Chriſto Pater Dominus *Bernardus Tituli Sanctæ Mariæ in Porticu Diaconus Cardinalis* de Bibiena Franciæ &c. de Latere Legatus, fecit Benedictonem Populo ibidem aſſiſtenti, Remiſſionem plenariam omnium Peccatorum tribuendo, ſtatim & incontinenti, in Reverendiſſimorum Patrum, Cardinalium, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Principum, Ducum, Comitum, & aliorum Nobilium & Illuſtrium Virorum inferiùs nominatorum, noſtrâque Notariorum ſubſcriptorum Præſentiâ, Sereniſſimus ac Potentiſſimus Princeps & Dominus noſter *Franciſcus Francorum Rex* Chriſtianiſſimus ante dictum majus Altare conſtitutus, præſentibus

A.D. 1518. *Hen.* 8. tibus & ſecum aſtantibus Potentibus & Illuſtribus Viris Dominis, *Carolo Comite Wigorniæ* Domino de Herbert & de Gower Camerario Illuſtriſſimi ac Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ*, Reverendo Patre Domino *Nicolao Epiſcopo Elienſi*, *Thomâ Dokwra* Priore Sancti Johannis Jheruſalem in Angliâ, & *Nicolao Vaux* Milite Capitaneo de Gynys, præfati Potentiſſimi Regis Angliæ Oratoribus, Ambaſſiatoribus, Procuratoribus, & Deputatis ad Infraſcripta videnda, audienda, facienda, & peragenda ſufficienter fundatis, prout per Literas ſuæ Commiſſionis & Procurationis (quarum Tenor inferiùs deſcribitur) Nobis conſtitit, in Verbo Regio promiſit, & Juramentum, ſub certâ verborum formâ conceptum, ac in Cedulâ Membranâ Gallico Idiomate conſcriptum, ſuper Canonem Miſſæ & Sancta Dei Euvangelia per eum tunc & ibidem corporaliter tacta, palàm & publicè interpoſuit ac ſolemniter & expreſsè juravit quòd Tractatum Concordiæ Pacis & Amicitiæ ac omnes & ſingulos Articulos ejuſdem, tunc pridem inter ſuos & prædicti *Regis Angliæ* Oratores Ambaſſiatores & Commiſſarios, de Data *Secundæ Diei Menſis Octobris*, *Anni ſupraſcripti*, Initum & Concluſum, benè fideliter & inviolabiliter obſervabit & perimplebit, ac quatenus ſuam Regiam Majeſtatem & ſuos Subditos concernit obſervari & perimpleri faciet, prout in dictâ Cedulâ (quam tunc in Manibus ſuis tenens publicè legit) plenius continebatur; cujus Cedulæ verus Tenor, veram hujuſmodi Juramenti formam in ſe continens, ſequitur in hæc verba,

NOUS &c.

Quam quidem Cedulam idem Sereniſſimus Princeps *Franciſcus Francorum Rex*, per Se ut præfertur Lectam, & ſuâ Manu deinde Signatam, ad majorem & pleniorem dicti Tractatûs Pacis Amicitiæ & Concordiæ Firmitatem Approbationem & Corroborationem, prænominati *Regis Angliæ* Oratoribus illam, vice & nomine ipſius ſui Regis lætanter ut apparuit ſuſcipientibus, porrexit ac realiter tradidit & liberavit:

Super quibus omnibus & ſingulis tàm præfatus Chriſtianiſſimus *Rex* quàm præfati Oratores dicti *Regis Angliæ* Nos Notarios Publicos ſubſcriptos requiſiverunt ſibi unum vel plura Publicum aut Publica conficere & tradere Inſtrumentum ſive Inſtrumenta;

Quibus tunc peractis ad Honorem & Laudem Dei, Chorus ejuſdem Eccleſiæ, A.D. 1518. *Hen.* 8. in Signo maximæ Jocunditatis & Lætitiæ, Hymnum de TE DEUM LAUDAMUS, in Cantu, cum Modulo & Organis, ſolemniter decantavit, Sonantibus Buccinis, Campanis, & aliis Inſtrumentis Muſicalibus.

Acta ſunt hæc omnia & ſingula, prout ſupraſcribuntur & recitantur, ſub Anno, Indictione, Menſe, Die, & Pontificatu prædictis;

Præſentibus tunc ibidem,

Præfatis Reverendiſſimis in Chriſto Patribus,

Bernardo Tituli Sanctæ Mariæ in Porticu Diacono Cardinali de Bibiena Franciæ &c. de Latere Legato,

Adriano Tituli Sanctæ Sabinæ Epiſcopo Conſtantienſi,

Anthonio Tituli Sanctæ Anaſtaſiæ Archiepiſcopo Bituricenſi,

Ludovico de Borbonio Tituli Sancti Silveſtri Epiſcopo Landunenſi Duce & Pari Franciæ,

Chriſtoforo Tituli Sanctæ Mariæ de Ara Cæli,

Presbyteris Cardinalibus,

Potentiſſimis & Generoſis Viris Dominis,

Carolo Duce Alenconii,

Carolo Duce Borbonii Conneſtabili Franciæ,

Carolo Duce Vindocinenſi,

Militibus Ordinis præfati Francorum Regis Chriſtianiſſimi,

Ludovico de Borbonio Principe Rupis ſuper Zonem,

Duce Ferrariæ,

Johanne de Albreto Comite Regiteſtenſi Domino Dorual Milite dicti Ordinis,

Anthonio de Prato Milite Magno Franciæ Cancellario,

Reverendis in Chriſto Patribus,

Dominis *Michaele Epiſcopo Lingonenſi* Duce,

Ludovico Epiſcopo Belvacenſi Comite,

Paribus Franciæ,

Johanne de Trimolia Domino dicti Loci,

Arturo Gouffier Comite Stampenſi Magno Franciæ Magiſtro,

Renato Baſtardo Sabaudiæ Comite Belliforti,

Guillermo Gouffier Domino de Boniveto Franciæ Admirallo,

Jacobo de Chabannes Domino de la Palice Mareſcallo Franciæ,

Guidone Delaval Comite dicti Loci,

Ludovico de Breſze Magno Normaniæ Seneſcallo,

Johanne de Poictiers Domino de Sainct Valier,

Galeatio de Sancto Severino Magno Franciæ Scutifero,

Militibus præfati Ordinis,

Thoma de Fuxo Domino de Leſcun,

Et *Ludovico Dars* Capitaneo,

Unà cum pluribus aliis Illuſtribus & Nobilibus Viris Teſtibus ad Præmiſſa vocatis & rogatis.

Tenor verò dictæ Commiſſionis ſequitur ſub his verbis,

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis & ſingulis ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Caroli Comitis Wigorniæ* Domini de Herbert & de Gower Camerarii noſtri, Reverendi Patris *Nicolai Epiſcopi Elienſis*, Domini *Thomæ Dokwra* Prioris Sancti Johannis Jheroſolimitani in Angliâ, & *Nicolai Vaux* Militis Capitanei noſtri de Gynys quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & Indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales facimus conſtituimus & ordinamus per Præſentes;

Dantes & Concedentes eiſdem aut eorum Duobus, Tenore Præſentium, plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, Illuſtriſſimum Principem *Franciſcum* Fratrem noſtrum Cariſſimum *Francorum Regem* Chriſtianiſſimum Adeundi,

Et Juramentum corporale, tactis Sacroſanctis Euvangeliis, de benè & fideliter Obſequendo omnia & ſingula Capitula in Tractatu Pacis & Amicitiæ, per Oratores noſtros & ſuos ſufficienter ad hoc auctoriſatos, *Secundo Die Octobris ultimò præterito in Civitate Londonenſi* conventa concordata & concluſa, juxta & ſecundùm formam Articuli deſuper in eodem Tractatu conventi & concluſi, ab eodem *Francorum Rege* Fratre noſtro præſtari Petendi & Exigendi,

Ac ejuſdem Juramenti Præſtationi perſonaliter Intereſſendi, & idem Juramentum ſic, ut præfertur, præſtari Videndi & Audiendi,

Ac etiam Notarios Publicos, ut ſuper ejuſdem Juramenti Præſtatione Inſtrumentum ſive Inſtrumenta Publicum ſive Publica conficiant, ac Teſtes tunc Præſentes, ut ſuper eodem Teſtimonium perhibeant, Petendi Rogandi & Requirendi,

Ac idem Juramentum, in Scriptis redactum, & Manu Regis ſubſcriptum, necnon Inſtrumentum ſive Inſtrumenta deſuper confectum ſive confecta Petendi & Recipiendi,

Ac inſuper tàm Literas noſtras Patentes, dicti Tractatûs Pacis & Amicitiæ Confirmatorias, Manu noſtrâ ſubſcriptas, & Magno Sigillo noſtro ſigillatas, *dicto Franciſco Regi* Fratri noſtro ejuſve Commiſſario ad hoc ſufficienter auctoriſato Tradendi & Liberandi, atque ab Eodem ejuſve Commiſſario conſimiles Litteras dicti Tractatûs Pacis & Amicitiæ confirmatorias pro Parte ſuâ Petendi Requirendi & Recipiendi,

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi Gerendi & Excercendi, quæ in Præmiſſis aut circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, & quæ Nos faceremus aut facere poſſemus ſi perſonaliter intereſſemus, etiamſi talia forent quæ Mandatum magis exigant ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum Gratum & Firmum habituros totum & quicquid dicti noſtri Commiſſarii, Ambaſſiatores, Procuratores, aut eorum Duo Nomine noſtro in Præmiſſis fecerint.

In cujus Rei Teſtimonium Præſentibus his, Manu noſtrâ ſignatis, Magnum Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Datum *London*. Nono Die Novembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo, Regni verò noſtri Decimo.

Sic Signatum ſub Plicâ,

HENRY.

Et ego Johannes Paſtilli *Presbyter, in Decretis Licentiatus, Inſignis Eccleſiæ Remenſis Canonicus, Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Prothonotarius, Publicus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritatibus Notarius Juratus, quia ſupradicti Juramenti, per præfatum Sereniſſimum ac Potentiſſimum Principem* Franciſcum Francorum Regem *præſtiti, Interpoſitioni Lectioni & ex Scripto Recitationi, Cedulæque prædictæ Subſcriptioni & Signaturæ ac ejuſdem Cedulæ Traditioni, ſub modis & formis præinſertis, cæteriſque Præmiſſis*

omnibus

A.D. 1518. Hen. 8. *omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, agebantur & fiebant, unà cum, Reverendiſſimis Dominis Cardinalibus, Epiſcopis, Ducibus, Militibus, Comitibus, & aliis Nobilibus Viris, Teſtibus præſcriptis, & Magiſtro* Petro Raoulini *Connotario meo ſubſcripto præſens interfui, eaque ſic fieri vidi & audivi, idcirco hoc præſens, Publicum Inſtrumentum Manu meâ propriâ fideliter ſcriptum exinde confeci publicavi & in hanc publicam formam redegi, Signoque & Nomine meis ſolitis & conſuetis ſignavi in Fidem & Teſtimonium præmiſſorum requiſitus.*

Conſtitit michi Notario ſupraſcripto de Interlineatione verborum ſequentium; videlicet, tàm præfatus Chriſtianiſſimus Rex *quàm, inter Decimam ſeptimam & Decimam octavam Lineas exiſtentium a Capite hujus Inſtrumenti computando, quæ ego Notarius antedictus approbo, & omni vitio carere volo.*

J. Pastilli.

Et ego Petrus Raoulini *Presbyter Cenomanenſis Baccalarius in Decretis Canonicus Presbyter Sancti Johannis Rotundi in Eccleſia Pariſienſi Publicus Sacrâ Apoſtolicâ Curiæque Epiſcopalis Pariſienſis Auctoritatibus Notarius, ac Venerabilis Capituli Pariſienſis Scriba & Secretarius Juratus, quia ſuprainſerti Juramenti per præfatum Sereniſſimum & Potentiſſimum Principem Dominum noſtrum* Franciſcum Francorum Regem *Chriſtianiſſimum præſtiti Interpoſitioni Lectioni & ex Scripto Recitationi Cedulæque prædictæ Subſcriptioni & Signaturæ & ipſius Cedulæ Traditioni ſub modis & formis præinſertis, cæteriſque Præmiſſis omnibus & ſingulis, unà cum Reverendiſſimis Dominis Cardinalibus, Epiſcopis, Ducibus, Militibus, Comitibus, & aliis Nobilibus Viris Teſtibus, dictoque Magiſtro* Johanne Paſtilli *Connotario meo ſupraſcripto præſens interfui, eaque ſic fieri vidi & audivi, ideò huic Publico Inſtrumento Manu propriâ dicti Connotarii mei fideliter ſcripto exinde confecto Publicato & in hanc publicam formam redacto Signum meum Publicum & Conſuetum hic me Manu meâ propriâ ſubſcribendo appoſui in Teſtimonium Veritatis Præmiſſorum requiſitus,*

P. Raoulini.

Schedula annexa. Nos promectons, *ſur noſtre Honneur en Parolle de Roy, &* Jurons *ſur le Canon de la Meſſe & Sainct Euvangilles per nous preſentement touchees, que nous entretiendrons & ferons entretenir, par noz Royaume, Paiis, Seigneuriez, & Subgetz, fermement & inviolablement, le Traicte de Paix, Union, & Amitie fait & conclud le* Deuxieſme Jour d'Octobre l'An de Grace Mille Cincqcens Dixhuict, *par les Ambaſſadeurs & Orateurs commis de Treſhault & Treſpuiſſant Prince noſtre Treſchier & Treſamie Frere & Couſin* le Roy d'Angleterre *& les noſtres,*

Et oultre Ratiffions approuvons & avons Aggreable tous & chaſcuns les Poinctz & Articles en tout leur effect & contenu, qui ſont plus au long declarez en tous & chacuns les Traictez appendances & deppendances d'iceulx faiz & paſſez entre les dites Ambaſſadeurs & Orateurs & noz Commis en ceſte Partie, Dactez du Dacte deſſuſdite,

Et Jurons, *comme devant, iceulx & chacun d'eulx Garder & inviolablement Tenir de Point en Point ſans a iceulx ne l'un d'eulx contrevenir ne aller a l'encontre en aucune maniere,*

Et, d'abondant, Jurons, *que durant le dit Traicte Nous ſerons bon Frere & Amy a noſtre dit Couſin* le Roy d'Angleterre, *& Luy Aiderons & Aſſiſterons en noſtre loyal Pouvoir en tout ce qui concernera le Bien Eſtat & Seurete de ſa Perſonne.*

Francoys.

Confirmatio Tractatus Matrimonii.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Ex Autogr. FRanciſcus, Dei Gratiâ, *Francorum* Rex, *Mediolani* Dux, *& Genuæ* Dominus univerſis, præſentes Literas inſpecturis lecturis & auditturis, Salutem.

Cùm inter, Dilectos & Fideles Conſiliarios noſtros *Guillermum Gouffier* Dominum de Boniveto Militem Ordinis ac Cambellanum noſtrum Ordinarium necnon Admiraldum Franciæ, *Stephanum de Poncher Epiſcopum Pariſienſem, Franciſcum de Rupecavardi* Militem Dominum de Campodenario Seneſcallum Tholoſiæ & Gubernatorem Rupellæ etiam Cambellanum noſtrum, & *Nicolaum de Neufville* Militem Dominum de

A.D. 1518. Hen. 8. de Villeroy Audientiarium Franciæ ac Secretarium Financiarum noſtrarum, Oratores, Commiſſarios, Procuratores, & Ambaſſiatores noſtros ex unâ, & Egregios ac Magnificos viros *Thomam Ducem Northfolchiæ* Theſaurarium & Mareſcallum Angliæ, Reverendum in Chriſto Patrem *Thomam Epiſcopum Dunolmenſem* Privati Sigilli Angliæ Cuſtodem, *Carolum Comitem Wigorniæ* Dominum de Herbert & de Gower Camerarium Illuſtriſſimi ac Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ* Cariſſimi ac Dilectiſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri, & *Nicolaum Epiſcopum Elienſem*, Oratores, Commiſſarios, Procuratores, & Ambaſſiatores præfati Illuſtriſſimi Principis & Conſanguinei noſtri *Regis Angliæ* ad hoc ſufficientem Poteſtatem habentes Partibus ex alterâ, in *Urbe London. Die Quartâ Menſis Octobris ultimè præteriti* Certus Tractatus Sponſaliorum & futuri Matrimonii, inter Cariſſimum & Dilectiſſimum Filium noſtrum *Franciſcum Delphinum Viennenſem* & Illuſtriſſimam ac Potentiſſimam *Dominam Mariam* Filiam præfati Illuſtriſſimi ac Potentiſſimi Principis Regis contrahendi, certis de Cauſis in eodem Tractatu contentis, initus, concordatus, & concluſus fuerit, prout in Literis dictorum Oratorum pleniſſimè continetur,

Quarum Tenor ſequitur,

UNIVERSIS ET SINGULIS, &c.

Nos autem, prædictum Tractatum ac omnia & ſingula Capitula & Articulos in eodem contenta & ſpecificata Rata Firma & Grata habentes, ea omnia & ſingula, quatenus Nos Hæredes & Succeſſores noſtros Terras, Regna, Patrias, & Dominia vel Subditos noſtros concernunt ſeu tangunt ac tangere vel concernere poterunt, omnibus melioribus modo, viâ, jure, & formâ quibus melius validius & efficacius poſſumus & debemus, Acceptamus, Approbamus, Laudamus, Confirmamus, & Ratificamus, & inviolabiliter, firmiter, benè, & fideliter tenere & obſervare & adimplere, tenerique obſervari & adimpleri facere cum effectu, bonâ Fide & in Verbo Regio, Promittimus per Præſentes, A.D. 1518. Hen. 8.

In quorum omnium Fidem & Teſtimonium Præmiſſorum has Præſentes Manu noſtrâ ſignatas Sigillo noſtro muniri juſſimus.

Datum *Pariſius*, Die Decima ſexta Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, & Regni noſtri Quarto.

FRANCOYS.

Per Regem,

ROBERTET.

Sub Sigillo Magno de cerâ viridi pendente a vittis ſericis rubei viridiſque coloris.

Inſtrumentum Sponſaliorum.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Ex Autogr.

IN NOMINE DOMINI AMEN.

Hujus præſentis Publici Inſtrumenti Tenore Cunctis fiat Manifeſtum & ſit Notum quòd,

Anno ejuſdem Domini Milleſimo, Quingenteſimo, Decimo Octavo, Indictione ſeptimâ, Menſis verò Decembris Die Decimâ ſextâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Leonis*, Divinâ Providentiâ, *Papæ Decimi* Anno Sexto,

In Reverendiſſimorum Patrum Dominorum,

Adriani Tituli Sanctæ Sabinæ Conſtantienſis Epiſcopi,

Ludovici de Borbonio Tituli Sancti Silveſtri Laudunenſis Epiſcopi Ducis & Paris Franciæ,

Presbiterorum Cardinalium,

Et Præpotentum Virorum Dominorum,

Caroli Ducis Alenconiæ, A.D. 1518.

Anthonii de Prato Militis magni Franciæ Cancellarii,

Johannis de Albreto Comitis Regiteſtenſis & Domini Dorual,

Arturi Gouffier Comitis Stampenſis Magni Franciæ Magiſtri,

Renati Baſtardi Sabaudiæ Comitis Bellifortis,

Guillermi Gouffier Admiraldi Franciæ Domini de Boniveto,

de *Chaſteaubriant* Domini dicti Loci,

Jacobi de Chabannes Domini de la Palice Mareſcalli Franciæ.

Militum ordinis Sereniſſimi ac Potentiſſimi Principis & Domini noſtri Domini *Franciſci*, Dei gratiâ, *Francorum Regis* Chriſtianiſſimi, Et plurium aliorum Nobilium & Egregiorum Virorum in maxima Multitudine exiſtentium,

Noſtraq; Notariorum Subſcriptorum Præſentiâ;

Exiſtentibus præfato Sereniſſimo ac Potentiſſimo Principe *Franciſco Francorum Rege* Sereniſſimaque Dominâ noſtrâ *Claudiâ Reginâ* ejus Conſorte, necnon, Spectabilibus & Egregiis Viris, Domino *Carolo Comite Wigorniæ* Domino de Herbert & de Gower, Reverendo in Chriſto patre Domino *Nicolao Epiſcopo Elienſi*, *Thoma Dokwra* Priore Sancti Johannis Jheroſolimitani in Anglia, & *Nicolao Vaux* Milite Capitaneo de Gynys, Illuſtriſſimi ac Potentiſſimi Principis *Henrici*, eâdem gratiâ, *Regis Angliæ* Oratoribus, Ambaſſiatoribus, Commiſſariis, & Deputatis, in quadam Capella ſive Sacello infra Manerium Regium vulgariter nuncupatum *des Tournelles* in Urbe Pariſienſi ſitum,

Miſſâ ibidem ſolenniter Celebratâ, habitaque perlucidâ & ornatâ Oratione per dictum Reverendum Patrem *Epiſcopum Elienſem* de Laudibus Matrimonii & multiplici Commodo ex eo proveniente, & facundâ gravique Reſponſione ad eandem per præfatum Dominum *Anthonium de Prato* Magnum Franciæ Cancellarium Ex tempore factâ,

Mox & Incontinenti præfati Sereniſſimi Principes *Franciſcus & Claudia Rex & Regina Francorum* Pater & Mater Illuſtriſſimæ Principis *Franciſci Delphini Viennenſis*, Pro & Nomine dicti ſui Filii, acceperunt & deſponſaverunt, in Perſona præfati Domini *Caroli Comitis Wigorniæ*, ad hoc per prænominatum *Henricum* & Illuſtriſſimam *Dominam Katerinam* ejus Conſortem *Regem & Reginam Angliæ* Patrem & Matrem Illuſtriſſimæ Principis *Dominæ Mariæ eorum Filiæ* ſufficienter auctoriſati, eandem *Dominam Mariam* in Sponſam & Uxorem prædicti Domini *Franciſci Delphini* ſui Filii Cariſſimi tunc in infantili Ætate conſtituti,

Promittentes & Promiſerunt, bonâ Fide & Verbis Regiis, procurare & facere quòd dictus ſuus Filius *Franciſcus Delphinus* conſentiet accipere & accipiet dictam *Dominam Mariam* in ſuam Sponſam & Uxorem, modo formâ & tempore inter *Suos* & dicti *Regis Angliæ* Oratores, Procuratores, Commiſſarios, & Deputatos conventis & concluſis, & ad hoc dederunt & Interpoſuerunt ſuas Fides,

Prout in quadam Cedulâ Pergamenæ, Gallico Idiomate ſcriptâ, quam idem Sereniſſimus Princeps *Francorum Rex*, in Manu ſua tenens, tàm pro Seipſo quàm pro eadem Domina *Claudia Regina* Conſorte publicè legebat, pleniùs continebatur,

Cujus Cedulæ Tenor ſequitur, & eſt talis,

NOUS Francois & Claude Roy & Royne Pere & Mere de Francois Daulphin de Viennois *noſtre Treſchier Filz Prenons & Eſpouſons, en la Perſonne de Vous* Charles de Somerſet, *Auctoriſe par* le Roy & Royne Henry & Katherine Pere & Mere de Marie Princeſſe *leur Fille unicque, icelle* Marie Princeſſe *en Femme & Eſpouſe de noſtre dit Filz,*

Et Promectons en bonne Foy & Parolles Royalles procurer & faire que noſtre dit Filz Conſentira a Prandre & Prandra la dite Marie Princeſſe *en Femme & Eſpouſe, en la form temps & maniere entre les Orateurs, Procureurs, Commiſſaires, & Deputez du* dit Roy d'Angleterre & *Noſtres convenus & concludz;*

ET A CE DONNONS ET INTERPOSONS NOSTRE FOY.

Quam quidem Cedulam præfatus Sereniſſimus *Francorum Rex*, a Se perlectam, ad Manus noſtrorum Notariorum porrexit:

Quo facto, incontinenti ſupradictus Egregius & Spectabilis Vir Dominus *Carolus Comes Wigorniæ*, a jam dictis Illuſtriſſimis *Henrico & Kathirinâ Rege & Regina Angliæ* ad infraſcripta facienda debitè auctoriſatus, prout per Litteras Patentes eorumdem *Regis & Reginæ Angliæ* (quarum Tenor inferiùs eſt inſertus) Nobis conſtitit, accepit & deſponſavit, Pro & Nomine præfatæ *Dominæ Mariæ Principis*, in Perſonis prædictorum Sereniſſimorum *Franciſci & Claudiæ Regis & Reginæ Francorum*, Patris & Matris prænominati Illuſtriſſimi Principis *Franciſci Delphini Viennenſis*, ipſum Illuſtriſſimum Dominum *Franciſcum Delphinum* in Sponſum & Maritum Ipſius Illuſtriſſimæ *Dominæ Mariæ*,

Promiſitque tunc ibidem Ipſe Dominus *Carolus Comes Wigorniæ*, bonâ Fide Nomine & Verbis Regiis dictorum *Regis & Reginæ Angliæ*, procurare & facere quod dicta *Domina Maria* conſentiet accipere, & accipiet dictum *Dominum Franciſcum* in Sponſum & Maritum ſuum, ſub modo tempore & formâ inter prædictorum Sereniſſimorum Regum

Oratores, Procuratores, Commiſſarios, & Deputatos conventis & concluſis,

Et ad hæc fienda donavit & interpoſuit ſuam Fidem, prout in quadam Cedulâ membraneâ, Gallico idiomate ſcriptâ, quam dictus Dominus *Carolus Comes Wigorniæ*, in Manibus ſuis tenens, publicè legebat, pleniùs continebatur,

Cujus quidem Cedulæ verus Tenor ſequitur, in hæc Verba,

NOUS Charles de Somerſet Conte de Worceſtre, *auctoriſe par les* Roy & Royne Henry & Katherine Pere & Mere de Marie Princeſſe, *Prenons & Eſpouſons, en la perſonne de vous* Francoys Roy & *Vous* Claude Royne *Pere & Mere de* Francois Daulphin de Viennois, *veſtre Treſame Filz Iceluy* Francois *en Eſpoux & Mary de la dite* Marie Princeſſe,

Et Promections, ou Nom & Parolles des dits Roy & Royne *en bonne Foy, de procurer & faire que la dite* Marie Princeſſe *conſentira a prandre & prandra le dit* Francois Daulphin *en Mary & Eſpoux, en la forme, temps, & manire entre les Orateurs, Procureurs, Commis, & Deputez des ditz Roys convenus & concludz;*

ET A CE DONNONS ET INTERPOSONS NOSTRE FOY.

Quâ quidem Cedulâ ſic Lectâ, idem Dominus *Carolus Comes Wigorniæ* eam ad Manus noſtrorum Notariorum ſubſcriptorum etiam porrexit.

Super quibus omnibus & ſingulis, tàm præfati Sereniſſimi Principes *Franciſcus & Claudia Rex & Regina Francorum*, quàm idem Dominus *Carolus Comes Wigorniæ* Orator & Procurator ſupradictus, Nomine quo ſupra, Nos Notarios publicos ſubſcriptos unum vel plura exinde conficere Publicum ſeu Publica Inſtrumentum ſive Inſtrumenta requiſiverunt, & eorum quilibet requiſivit.

Acta ſunt hæc omnia & ſingula prout ſupraſcribuntur & recitantur, ſub Anno Indictione Menſe Die & Pontificatu ſupradictis; Præſentibus Reverendiſſimis Patribus, Dominis Cardinalibus, Ducibus, Comitibus, & Nobilibus ſupraſcriptis, ac aliis pluribus Magnatibus & Militibus Teſtibus ad Præmiſſa vocatis & requiſitis.

Sequitur Tenor Commiſſionum præfati Domini Caroli Comitis Wigorniæ.

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ* univerſis & ſingulis, ad quorum notitias præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

Notum facimus quòd,

Cùm inter Nos, & Chriſtianiſſimum Principem *Franciſcum*, Dei gratiâ, *Francorum Regem* Fratrem & Conſanguineum noſtrum Cariſſimum vetus Amicitia Liga & Confœderatio nuper innovata & ſtabilita fuerit,

Eandem Amicitiam & Confœderationem firmam & ſinceram fore non mediocriter deſideramus,

Atque ideò,

Ob firmiorem ejuſdem Obſervantiam, conſiderantes quòd ad Amoris & Benivolentiæ, ex quo vera gignitur Amicitia, Incrementum & Conſervationem nichil ſit uſquam præclarius aut efficacius quàm Sanguinis neceſſitudo aut Affinitatis vinculum,

De Matrimonio, inter Cariſſimam Filiam noſtram Illuſtriſſimam *Mariam* & dicti Chriſtianiſſimi Regis Francorum Filium Primogenitum *Franciſcum Delphinum Viennenſem* contrahendo, cum dicto Chriſtianiſſimo Francorum Rege Fratre noſtro Cariſſimo Tractandum ac dictum Præclariſſimum *Franciſcum Delphinum* in Maritum & Sponſum *dictæ Filiæ noſtræ* Cariſſimæ acceptandum duximus,

Nos igitur,

De Fidelitate Induſtriâ & providâ Circumſpectione Dilecti & Fidelis Conſiliarii noſtri *Caroli Comitis Wigorniæ* Domini de Herbert & de Gower Camerarii noſtri plenè confidentes,

Ipſum noſtrum verum & indubitatum Commiſſarium, Oratorem, Procuratorem, Deputatum, & Nuncium ſpecialem Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes Eidem, Tenore Præſentium, Poteſtatem, Facultatem, Auctoritatem, ac Mandatum ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro ac Dilectæ *Filiæ noſtræ* Cariſſimæ ſpecialiter & expreſsè, cum præfato Chriſtianiſſimo Principe Cariſſimo Fratre noſtro *Franciſco Francorum Rege* ac Sereniſſima ejus Conſorte *Regina Francorum*, Nomine Filii ſui Præclariſſimi *Franciſci* tanquam Parentibus, ac cum præfato *Franciſco Delphino* Sponſalia per Verba ad hoc apta Contrahendi, & eundem Præclariſſimum *Franciſcum* dictæ *Filiæ noſtræ* Cariſſimæ Deſpondendi, & eum

Nomine noſtro & *dictæ Filiæ noſtræ* in ejus Sponſum Accipiendi,

Ac generaliter omnia & ſingula Nomine noſtro & Filiæ noſtræ Cariſſimæ prædictæ Faciendi, Jurandi, Excercendi, & Firmandi, cujuſcunque naturæ & importantiæ fuerint aut eſſe poterint, in Prædictis & circa ea neceſſaria & oportuna, & quæ tanti Negotii qualitas, cum ejuſdem circumſtantiis, deppendentibus, & annexis, exigit aut requirit, & quæ Nobis facere liceret ſi Præmiſſis Intereſſemus, etiamſi Expreſſis longè majora ſint, aut alia forent quæ de ſua Natura ad ea perficienda Mandatum exigunt magis ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos & *dictam Filiam noſtram* Ratum Gratum & Firmum habituros id totum & quicquid per dictum Oratorem, Commiſſarium, Procuratorem, Nuncium, & Deputatum noſtrum Actum, Geſtum, aut Factum fuerit in Præmiſſis, & contra ea vel ipſorum aliqua nullo pacto contravenire; immò ipſa manutenere, & inviolabiliter obſervare, ac per noſtras Patentes Litteras confirmare.

In cujus rei Teſtimonium Præſentibus hiis, Manu noſtrâ ſignatis, Magnum Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Dat. *London*. Nono Die Novembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, Regni verò noſtri Decimo.

Signat.

Per ipſum Regem.

PORTER.

Et inferius,

HENRY.

Katerina, Dei gratiâ, *Regina Angliæ & Franciæ* omnibus, ad quos præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

Notum facimus quòd Nos,

De Fidelitate Induſtriâ & providâ Circumſpectione Dilecti & Fidelis *Caroli Comitis Wigorniæ* Domini de Herbert & de Gower Camerarii Cariſſimi Conjugis noſtri *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ* plenè confidentes,

Ipſum, de Conſenſu & Auctoritate dicti Cariſſimi Conjugis noſtri, noſtrum verum legitimum & indubitatum Commiſſarium, Oratorem, Procuratorem, Deputatum, & Nuncium ſpecialem Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes Eidem, Auctoritate & Conſenſu præfati Cariſſimi Conjugis noſtri, Tenore Præſentium, Poteſtatem, Facultatem, Auctoritatem, ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, ac Dilectæ *Filiæ noſtræ* Cariſſimæ ſpecialiter & expreſsè, cum Chriſtianiſſimo Principe *Franciſco Francorum Rege*, ac Sereniſſimâ ejus Conſorte *Reginâ Francorum*, Nomine Filii ſui Præclariſſimi *Franciſci* tanquam Parentibus, ac cum præfato *Franciſco Delphino* Sponſalia per verba ad hoc apta Contrahendi, & eundem præclariſſimum *Franciſcum* dictæ *Filiæ noſtræ* Cariſſimæ Deſpondendi, & Eum Nomine noſtro & dictæ *Filiæ noſtræ* in ejus Sponſum Accipiendi,

Ac generaliter omnia & ſingula Nomine noſtro Filiæ noſtræ Cariſſimæ & prædictæ Faciendi, Jurandi, Excercendi, & Firmandi, cujuſcumque naturæ & importantiæ fuerint aut eſſe poterint in Prædictis & circa ea neceſſaria & oportuna, & quæ tanti Negotii qualitas, cum ejuſdem circumſtantiis deppendentibus & annexis, exigit aut requirit, & quæ Nobis facere liceret ſi præmiſſis Intereſſemus etiamſi Expreſſis longè majora ſint, aut talia forent quæ de ſuâ natura ad ea perficienda Mandatum magis exigunt ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Reginæ, Nos & dictam Filiam noſtram Ratum Gratum & Firmum habituras id totum & quicquid per dictum Oratorem, Procuratorem, & Commiſſarium noſtrum Actum, Geſtum, aut Factum fuerit in Præmiſſis, & contra ea vel Ipſorum aliqua nullo pacto contravenire; immò ipſa Manutenere & inviolabiliter obſervare.

In cujus rei Fidem & Teſtimonium hiis, Manu noſtrâ ſignatis, Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Datum *London*. Nono Die Novembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, Regni verò Cariſſimi Conjugis noſtri *Henrici Octavi* Decimo.

Signat.

Per ipſam Reginam.

THROKMARTON.

KATERINA REGINA.

A.D. 1518. Hen. 8.

Et ego Johannes Paſtilli *Presbyter, in Decretis Licentiatus, Inſignis Eccleſiæ Remenſis Canonicus, Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Prothonotarius, Publicus Apoſtolicâ & Imperiali Auctoritatibus Notarius Juratus, quia prænominatæ dictorum Illuſtriſſimi Principis* Franciſci Delphini Viennenſis, & *Clariſſimæ* Dominæ Mariæ *in formâ præinſertâ Deſponſationi factæ Cedularumque Tenoris ſupraſcripti deſuper factarum, tàm per præfatum Sereniſſimum Dominum noſtrum* Franciſcum Francorum Regem, *quàm per prædictum Nobilem & Egregium virum* Carolum de Somerſet Comitem Wigorniæ *Lectionibus & ex Scripto Recitationibus ac earumdem Mutuis & hincinde factis in forma ſuperiùs deſcriptâ Traditionibus, cæteriſque Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, agebantur & fiebant, unà cum Reverendiſſimis Dominis Cardinalibus, Ducibus, Militibus, Comitibus, Nobilibus & aliis Nobilibus Viris, Teſtibus præſcriptis, & Magiſtro* Petro Raoulini *Connotario meo ſubſcripto præſens fui, eaque ſic fieri vidi & audivi, idcirco hoc præſens Publicum Inſtrumentum Manu meâ propriâ fideliter ſcriptum exinde confeci publicavi & in hanc publicam formam redegi, Signoque & Nomine meis ſolitis & conſuetis ſignavi in Fidem & Teſtimonium præmiſſorum requiſitus.*

J. PASTILLI.

Et ego Petrus Raoulini *Presbyter Cenomanenſis Baccalarius in Decretis Canonicus Presbyter Sancti Johannis Rotundi in Eccleſia Pariſienſi Publicus Sacrâ Apoſtolicâ Curiæque Epiſcopalis Pariſienſis Auctoritatibus Notarius, ac Venerabilis Capituli Pariſienſis Scriba & Secretarius Juratus, quia præfatorum Illuſtriſſimi Principis* Franciſci Delphini Viennenſis, & *Clariſſimæ* Dominæ Mariæ *in forma præſcripta Deſponſationi factæ, Cedularúmque Tenoris ſuprainſerti deſuper factarum, tàm per præfatum Sereniſſimum Principem Dominum noſtrum* Franciſcum Francorum Regem, *quàm per prædictum Nobilem & Egregium virum* Carolum Somerſet de Wigornia Ducem, *Lectionibus & ex Scripto Recitationibus, ac earumdem mutuis & hincinde factis in forma ſuperiùs inſerta Traditionibus, cæteriſque Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic ut ſupraſcribuntur agerentur & fierent, unà cum Reverendiſſimis Dominis Cardinalibus, Ducibus, Militibus, Comitibus, & aliis Nobilibus Viris Teſtibus ſupranominatis, ſupraſcriptoque Magiſtro* Johanne Paſtilli *Connotario meo, præſens interfui, eaque ſic fieri vidi & audivi, ideò huic Publico Inſtrumento Manu propriâ dicti Connotarii mei fideliter ſcripto exinde confecto Publicato & in hanc publicam formam redacto atque Signato Signum meum Publicum & Conſuetum hic me Manu meâ propriâ ſubſcribendo appoſui requiſitus.*

P. RAOULINI.

Confirmatio Tractatus pro Comprehenſione Regis Scotorum.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Ex Autogr.

F*Ranciſcus*, Dei gratiâ, *Francorum* REX, *Mediolani* DUX, & *Genuæ* DOMINUS univerſis & ſingulis præſentes Literas inſpecturis lecturis & audituris, Salutem.

Cùm inter, Dilectos & Fideles Conſiliarios noſtros *Guillermum Gouffier* Dominum de Boniveto Militem Ordinis ac Cambellanum noſtrum Ordinarium necnon Admiraldum Franciæ, *Stephanum de Poncher Epiſcopum Pariſienſem, Franciſcum de Rupecavardi* Militem Dominum de Campodenario Seneſcallum Tholoſiæ & Gubernatorem Rupellæ etiam Cambellanum noſtrum, & *Nicolaum de Neufville* Militem Dominum de Villeroy Audientiarium Franciæ ac Secretarium Financiarum noſtrarum, Oratores, Commiſſarios, Procuratores, & Ambaſſiatores noſtros ex unâ, & Egregios ac Magnificos viros *Thomam Ducem Northfolchiæ* Theſaurarium & Mareſcallum Angliæ, Reverendum in Chriſto Patrem *Thomam Epiſcopum Dunolmenſem* Privati Sigilli Angliæ Cuſtodem, *Carolum Comitem Wigorniæ* Dominum de Herbert & de Gower Camerarium Illuſtriſſimi ac Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ* Cariſſimi ac Dilectiſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri, & *Nicolaum Epiſcopum Elienſem*, Oratores, Commiſſarios, Procuratores, & Ambaſſiatores præfati Illuſtriſſimi Principis & Conſanguinei noſtri *Regis Angliæ* ad hoc ſufficientem Poteſtatem habentes Partibus ex alterâ, in *Vrbe Londonienſi Die Secundâ Menſis Octobris ultimatè præteriti* Certus Tractatus ſuper Comprehenſione Illuſtriſſimi ac Potentiſſimi Principis Cariſſimi ac Dilectiſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri Regis *Scotiæ*, per Nos in alio Tractatu Pacis & Amicitiæ *in dicta Urbe Londonenſi eadem Die Secunda Menſis Octobris* inter præfatos Oratores inito & concluſo comprehenſi, initus, concordatus, & concluſus fuerit, prout in Literis Oratorum prædictorum deſuper confectis pleniùs continetur,

Quarum Tenor ſequitur,

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Nos, *Guillermus Gouffier* Dominus de Bonniveto Miles Ordinis necnon Cambellanus Ordinarius Potentiſſimi & Invictiſſimi Principis & Domini noſtri *Franciſci*, Dei gratiâ, *Francorum Regis* Chriſtianiſſimi ac Admiraldus Franciæ, *Stephanus de Poncher Epiſcopus Pariſienſis*, *Franciſcus de Rupecavardi* Miles Dominus de Campodenario Seneſcallus Tholozæ & Gubernator Rupellæ Cambellanus dicti Chriſtianiſſimi *Francorum Regis*, & *Nicolaus de Neufville* etiam Miles Dominus de Villeroy Secretarius Financiarum dicti Chriſtianiſſimi Regis & Audientiarius Franciæ, Conſiliarii, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores ejuſdem Chriſtianiſſimi Regis ad Infraſcripta ſufficienter & legitimè deputati & conſtituti, Salutem.

NOTUM FACIMUS quòd,

Quamvis in quodam Articulo Tractatûs Pacis & Amicitiæ, de Data Præſentium, inter dictum Dominum noſtrum *Francorum Regem* Chriſtianiſſimum, Sanctiſſimum Dominum noſtrum *Leonem Papam Decimum*, Imperatorem, ac Potentiſſimos *Angliæ & Hiſpaniarum Reges* initi & concluſi, *Rex Scotiæ* pro Comprehenſo in dicta Amicitia & Parte dicti Chriſtianiſſimi *Francorum Regis* habeatur, prout in eodem Articulo & Tractatu latiùs continetur,

Nichilominus tamen Nos Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores antedicti Domini noſtri cum Illuſtribus Reverendis & Generoſis Viris, *Thoma de Norfolchia* Theſaurario & Mareſcallo Angliæ, *Thoma Epiſcopo Dunolmenſi* Cuſtode Privati Sigilli dicti Regis Angliæ, *Carolo Comite Wigorniæ* Domino de Herbert & de Gower Camerario ejuſdem Angliæ Regis, & *Nicholao Epiſcopo Elienſi*, Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Ambaſſiatoribus dicti Illuſtriſſimi *Regis Angliæ* ab eo ſufficienter deputatis & legitimè conſtitutis, Convenimus, Concordavimus, & Concluſimus, ac per Præſentes Convenimus, Concordamus, & Concludimus, Nomine dicti Domini noſtri *Francorum Regis*, quòd,

Si præfatus *Rex Scotiæ* aut ejuſdem Regis Locumtenens vel Gardianus Marchiæ vel Marchiarum cum quocumque Numero, vel aliquis alius Subditus vel aliqui alii Subditi dicti *Regis Scotiæ* Mandato vel Permiſſione prædicti Regis Locumtenentis vel Gardiani ſimili modo cum quocunque Numero, poſt Viceſimum quintum Diem Menſis Decembris proximò futuri,

Quem quidem Terminum Nos, præfati Oratores ejuſdem Chriſtianiſſimi Regis, habemus & ſuper Nos aſſumpſimus ad præfatum *Regem Scotiæ* vel ejus Concilium ſuper hujuſmodi Comprehenſione vel ejus Conditionibus certificandum,

Hoſtiliter vel violenter Invaſerit vel Invaſerint aut Excurſum fecerit vel fecerint in Regnum Angliæ, & ſuper Subditos ejuſdem Homicidium, Incendium, Deprædationes, vel Violentias fecerit vel fecerint,

Hujuſmodi Comprehenſio eo Ipſo pro nullâ habeatur :

Vel ſi aliquis Subditus vel Subditi prædicti *Regis Scotiæ*, ſine Mandato vel Permiſſione ejuſdem Regis ejuſve Locumtenentis vel Gardiani, cum Numero Trecentarum Perſonarum vel ſupra hoſtiliter vel violenter invaſerit vel invaſerint aut Excurſum fecerit vel fecerint in Regnum Angliæ, & ſuper Subditos ejuſdem Homicidium, Incendium, Furtum, vel Rapinam fecerit vel fecerint, & præfatus *Rex Scotiæ* ejúſve Locumtenens vel Gardianus Marchiæ vel Marchiarum earum qui hujuſmodi Invaſionem vel Excurſum fecerint, ſuper hoc per Gardianum vel Locumtenentem Marchiæ vel Marchiarum Regni Angliæ, infra quam vel quas facta eſt hujuſmodi Invaſio vel Excurſus, admonitus vel ſummonitus, infra Quadraginta Dies extunc proximè ſequentes Ablata non reſtituerit, Dampna non Reſarcierit, & Juſtitiam ſecundùm exigentiam & merita Cauſæ, ac juxta & ſecundùm Ritum, Leges, & Conſuetudines Marchiarum Illarum, tempore ultimæ Pacis in hujuſmodi Caſibus obſervatas & Uſitatas, non fecerit, prædicta Comprehenſio ſimiliter pro nullâ habeatur:

Si verò cum minori Numero fiant hujuſmodi Invaſiones, Excurſus, Homicidia, Deprædationes, vel Violentiæ, fiat Juſtitia modo & formâ contentis in Tractatibus ultimæ Pacis.

A.D. 1518. Hen. 8.

Et pari modo *Rex Angliæ*, ejúſve Locumtenens, Gardiani Marchiarum, & Subditi ejuſdem *Regis Angliæ* a prædictis Homicidio, Incendio, Deprædationibus, Violentiis, vel Rapinis, abſtinebunt, erga *Regem Scotiæ* & ejuſdem Regis Subditos in omnibus & per omnia æqualiter & modis prædictis ſe habebunt & habere tenebuntur.

Quod verò ad mutuam Conſervationem Commercii Intercurſûs inter Subditos utriuſque Regni ſpecificati, iidem Subditi in omnibus & per omnia ſe mutuò habebunt & tractabunt, prout tempore ultimæ Pacis ſe habere, & tractare debeant & tenebuntur.

Item, Nos, Illuſtriſſimi *Francorum Regis* Chriſtianiſſimi Oratores & Commiſſarii prædicti, cum præfatis *Angliæ Regis* Oratoribus & Commiſſariis Convenimus, Concordamus & Concludimus, quòd præfatus Dominus noſter Chriſtianiſſimus *Rex* præcedentem Articulum eiſdem Modo, Formâ, Loco, & Tempore Ratificabit, Confirmabit, & Jurabit, quibus dictum Tractatum Pacis & Amicitiæ de Datâ Præſentium dictum Dominum noſtrum Ratificaturum, Confirmaturum, & Juraturum cum dictis *Angliæ Regis* Oratoribus Convenimus & Concordavimus.

Tenor Commiſſionis noſtræ ad Præmiſſa in dicto Tractatu Pacis & Amicitiæ inſeritur,

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium Nos, Oratores Commiſſarii ac Procuratores antedicti Domini noſtri. Chriſtianiſſimi *Francorum Regis*, præſentibus Literis, Manibus noſtris ſubſcriptis, Sigilla noſtra appoſuimus.

Data in *Vrbe London*. Die Secundo Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo.

A.D. 1518. Hen. 8.

Nos autem, prædictum Tractatum ac omnia & ſingula Capitula & Articulos in eodem contenta & ſpecificata Rata Firma & Grata habentes, ea omnia & ſingula, quatenus Nos Hæredes & Succeſſores noſtros, Terras, Regna, Patrias, & Dominia vel Subditos noſtros concernunt ſeu tangunt ac tangere vel concernere poterunt, omnibus melioribus modo, viâ, jure, & formâ quibus melius validius & efficacius poſſumus & debemus, Acceptamus, Approbamus, Laudamus, Confirmamus, & Ratificamus, & inviolabiliter, firmiter, benè, & fideliter tenere & obſervare & adimplere, tenerique obſervari & adimpleri facere cum effectu, bonâ Fide & in Verbo Regio, Promittimus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium Præmiſſorum has Præſentes, Manu noſtrâ ſignatas, Sigillo noſtro Magno muniri juſſimus.

Datum *Pariſius*, Die Viceſimâ primâ Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, Et Regni noſtri Quarto.

Francoys.

Per Regem,

Robertet.

Sub Magno Sigillo de cerâ viridi pendente a filis ſericis rubei viridiſque colorum.

Inſtrumentum ſuper Juramento Matrimonii, per Regem Francorum præſtito, una cum Originali eidem annexo, Manu dicti Francorum Regis ſignato.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Ex Autogr.

IN NOMINE DOMINI AMEN.

Hujus præſentis publici Inſtrumenti Tenore cunctis fiat manifeſtum & ſit notum quòd,

Anno ejuſdem Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo, Indictione ſeptimâ, Menſis verò Decembris Die Viceſimâ primâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Leonis*, Divinâ Providentiâ, *Papæ Decimi* Anno ſexto,

A.D. 1518.

In quadam Capellâ ſive Sacello infra Manerium Regium, vulgariter nuncupatum *des Tournelles*, *in Vrbe Pariſienſi* ſitum & ſituatum, Miſſâ ibidem ſolemniter Celebratâ & Decantatâ coram Reverendo in Chriſto Patre Domino *Stephano Epiſcopo Pariſienſi*,

In Potentum Illuſtrium Militum, Comitum, ac aliorum Nobilium Virorum inferiùs deſcriptorum, noſtrâque Notariorum ſubſcriptorum Præſentiâ exiſtens,

iſtens & perſonaliter conſtitutus Sereniſſimus & Potentiſſimus Dominus noſter *Franciſcus*, Dei gratiâ, *Francorum Rex* Chriſtianiſſimus,

Præſentibus & ſecum aſtantibus Spectabilibus & Egregiis Viris, Dominis, *Carolo Comite Wigornienſi* Domino de Herbert & de Gower, Reverendo in Chriſto Patre Domino *Nicolao Epiſcopo Elienſi*, *Thomâ Dokwra* Priore Sancti Johannis Jheruſalem in Angliâ, & *Nicolao Vaux* Milite Capitaneo de Gynys, Illuſtriſſimi ac Potentiſſimi Principis *Henrici*, eâdem gratiâ, *Regis Angliæ* Oratoribus, Ambaſſiatoribus, Commiſſariis, & Deputatis ad Infraſcripta videnda, audienda, facienda, & peragenda ſufficienter fundatis & auctoriſatis, prout per Literas Patentes ſuæ Commiſſionis & Mandati (quarum Tenor inferiùs eſt inſertus) Nobis conſtitit,

In Verbo Regio promiſit & Juramentum, ſub certâ verborum formâ conceptum, & in Cedulâ Membraneâ, Gallico Idiomate conſcriptum, ſuper Canonem Miſſæ & Sancta Dei Euvangelia per eum tunc ibidem corporaliter tacta, palàm & publicè interpoſuit, & ex Scripto legit, ac ſolemniter & expreſsè juravit quòd Tractatum Sponſaliorum & Matrimonii Illuſtriſſimi Principis *Franciſci Delphini Viennenſis* Filii ſui Cariſſimi & Præclariſſimæ Principis *Dominæ Mariæ* Filiæ præfati Illuſtriſſimi ac Potentiſſimi Principis Regis Angliæ, ac omnes & ſingulos Articulos ejuſdem inter dictorum Sereniſſimorum Principum *Francorum & Angliæ Regum* Oratores, Ambaſſiatores, Commiſſarios, & Deputatos prædictos, de Data *Quarti Diei Menſis Octobris ultimè præteriti*, Initum & Concluſum, benè & fideliter ac inviolabiliter, quatenus ſuam Regiam Majeſtatem concernunt, obſervabit & perimplebit, prout in dictâ Cedulâ, quam in Manibus ſuis tenens publicè legit, plenius continebatur;

Cujus Cedulæ, veram ipſius Juramenti formam in ſe continentis, verus Tenor ſequitur in hunc modum,

NOUS &c.

Quam quidem Cedulam, ſic perlectam, idem Sereniſſimus *Francorum Rex* mox ſuâ Manu ſignavit, & ad Manus præfatorum Oratorum ſæpedicti Potentiſſimi *Regis Angliæ*, illam Vice & Nomine præfati ſui Regis lætanter ſuſcipientium, unà cum Litteris Ratifficatoriis prædicti Tractatûs, etiam ſuâ Manu ſignatis & ſuo Magno Sigillo ſigillatis, ad majorem & pleniorem Approbationem & Confirmationem ipſius Tractatûs, porrexit ac realiter tradidit.

Super quibus omnibus & ſingulis tàm præfatus Chriſtianiſſimus *Rex* quàm iidem Oratores, Procuratores, & Ambaſſiatores ejuſdem *Regis Angliæ* Nos Notarios Publicos ſubſcriptos unum vel plura exinde conficere Publicum ſeu Publica Inſtrumentum ſive Inſtrumenta inſtanter requiſiverunt.

Acta fuerunt hæc omnia & ſingula prout ſupraſcribuntur & recitantur ſub Anno, Indictione, Menſe, Die, & Pontificatu prædictis;

Præſentibus ibidem,

Reverendis in Chriſto Patribus,
Prædicto Domino *Stephano Epiſcopo Pariſienſi*,
Et *Petro Epiſcopo Caſtrenſi*,
Necnon Illuſtribus & Egregiis Viris, Dominis,
Anthonio de Prato Milite Magno Franciæ Cancellario,
Arturo Gouffier Domino de Boiſy Magno Franciæ Magiſtro,
Renato Baſtardo Sabaudiæ Comite Bellifortis,
Johanne d'Albret Comite Regiteſtenſi & Domino Dorual,
Guillermo Gouffier Domino de Boniveto Admiraldo Franciæ
Johanne de Trimolia Domino dicti Loci,
Guidone Delaval Comite dicti Loci,
Jacobo de Chabannes Domino de la Paliſſe Mareſcallo Franciæ,
Militibus Ordinis præfati Sereniſſimi at Chriſtianiſſimi Francorum Regis,
Domino *Maximiliano Forcia*,
Franciſco de Rupecavarde Milite Domino de Campodenario Seneſcallo Tholoſæ & Gubernatore Rupellæ,
Cum pluribus aliis Militibus Nobilibus & Potentibus Viris Teſtibus ad Præmiſſa vocatis & requiſitis.

Sequitur Tenor Commiſſionis præfatorum Oratorum,

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis & ſingulis ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Caroli Comitis Wigorniæ* Domini de Herbert

& de Gower Camerarii noſtri, Reverendi Patris *Nicolai Epiſcopi Elienſis*, Domini *Thomæ Dokwra* Prioris Sancti Johannis Jheroſolimitani in Angliâ, & *Nicolai Vaux* Militis Capitanei noſtri de Gynys, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & Indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales facimus conſtituimus & ordinamus per Præſentes;

Dantes & Concedentes eiſdem aut eorum Duobus, Tenore Præſentium, plenam Poteſtatem & Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, Illuſtriſſimum Principem *Franciſcum* Fratrem & Confœderatum noſtrum Cariſſimum *Francorum Regem* Chriſtianiſſimum Adeundi,

Et Juramentum corporale, tactis Sacroſanctis Euvangeliis, de benè & fideliter obſervando omnia & ſingula Capitula in Tractatu Matrimoniali ſive Sponſalium, per Oratores noſtros & ſuos ſufficienter ad hoc auctoriſatos, *Quarto Die Octobris ultimò præterito in Civitate Londonienſi* conventa concordata & concluſa, juxta & ſecundùm formam Articuli deſuper in eodem Tractatu confecti & concluſi, ab eodem *Francorum Rege* Fratre noſtro præſtari Petendi & Exigendi,

Ac ejuſdem Juramenti Præſtationi perſonaliter Intereſſendi,

Ac idem Juramentum ſic, ut præfertur, præſtari Videndi & Audiendi,

Ac etiam Notarios Publicos, ut ſuper hujuſmodi Juramenti Præſtatione Inſtrumentum ſive Inſtrumenta Publicum ſive Publica conficiant, ac Teſtes tunc Præſentes, ut ſuper eodem Teſtimonium perhibeant, Petendi Rogandi & Requirendi,

Atque idem Juramentum, in Scriptis redactum, & Manu Regis ſubſcriptum, necnon Inſtrumentum ſive Inſtrumenta deſuper confectum ſive confecta Petendi & Recipiendi,

Atque ut *idem Rex* coram aliquo Judice Ordinario pro Tribunali Sedente, ac Duobus Notariis Publicis in Actorum Scribas per eundem Judicem aſſumptis, & Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, compareat, atque eidem Judici, ejus Juriſdictionem prorogando, ſponte Se ſubmittat, necnon coram eodem Judice ſic pro Tribunali Sedente confiteatur & requirat, juxta & ſecundùm vim formam & effectum Articuli, deſuper confecti, in dicto Tractatu, de Datâ *Quarti Diei Menſis Octobris* ultimi præteriti, pleniùs ſpecificatos & contentos, Petendi & Requirendi,

Atque eiſdem Comparitioni, Submiſſioni, Confeſſioni, & Requiſitioni, ſic, ut præfertur, faciendis, perſonaliter Intereſſendi,

Atque Inſtrumentum ſive Inſtrumenta Publicum ſive Publica de & ſuper Præmiſſis omnibus & ſingulis in debitâ & ſufficienti formâ Petendi Requirendi & Recipiendi,

Ac inſuper tàm Literas noſtras Patentes, dicti Tractatûs Matrimonii ſive Sponſalium Confirmatorias, Manu noſtrâ ſubſcriptas, & Magno Sigillo noſtro ſigillatas, *dicto Regi* Fratri noſtro ejuſve Commiſſario ad hoc ſufficienter auctoriſato Tradendi & Liberandi, atque alias ab eodem *Rege* ejuſve Commiſſario conſimiles Litteras, dicti Tractatûs Matrimonii ſive Sponſalium Confirmatorias, pro Parte ſuâ, Petendi Requirendi & Recipiendi,

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi Gerendi & Excercendi, quæ in Præmiſſis aut circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, & quæ Nos faceremus aut facere poſſemus ſi perſonaliter intereſſemus, etiamſi talia forent quæ Mandatum magis exigant ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum Gratum & Firmum habituros totum & quicquid dicti noſtri Commiſſarii, Ambaſſiatores, Procuratores, aut eorum Duo Nomine noſtro in Præmiſſis fecerint.

In cujus Rei Teſtimonium Præſentibus hiis, Manu noſtrâ ſignatis, Magnum Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Datum *London*. Nono die Novembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo, Regni verò noſtri Decimo.

Signat.

Per ipſum Regem.

PORTER.

HENRY.

Et ego Johannes Paſtilli *Presbyter in Decretis Licentiatus Inſignis Eccleſiæ Remenſis Canonicus, Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Prothonotarius, Publicus Apoſtolica & Imperiali Auctoritatibus Notarius, quia ſupradicti Juramenti, per præfat. Sereniſſimum ac Potentiſſimum Principem* Franciſcum Franc. Regem *præſtiti, Interpoſitioni Lectioni & ex Scripto Recitationi Cedulæque prædictæ Subſcripſioni & Signaturæ, ac ejuſdem*

A.D. 1518. Hen. 8. *juſdem Cedulæ Traditioni, ſub modis & formis præinſertis, cæteriſque Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, agebantur & fiebant, unà cum Reverendis Dominis Epiſcopis, Militibus, & aliis Nobilibus Viris Teſtibus præſcriptis, & Magiſtro* Petro Raoulini *Connotario meo ſubſcripto, Præſens interfui, eaque ſic fieri vidi & audivi, idcirco hoc præſens Publicum Inſtrumentum, Manu meâ propriâ fideliter ſcriptum, exinde confeci publicavi & in hanc publicam formam redegi, Signoque & Nomine meis ſolitis & conſuetis ſignavi in Fidem & Teſtimonium Præmiſſorum requiſitus.*

Conſtitit michi Notario ſupraſcripto de Interlineatione Verborum ſequentium (videlicet) tàm præfatus Chriſtianiſſimus Rex quàm, *inter Decimam nonam & Viceſimam Lineas exiſtentium a Capite hujus Inſtrumenti computando.*

Quæ Ego Notarius antedictus approbo & omni vitio carere volo.

J. Pastilli.

Et ego Petrus Raoulini *Presbyter Cenomanenſis, Baccalarius in Decretis, Canonicus Presbyter Sancti Johannis Rotundi in Eccleſia Pariſienſi, Publicus Sacrâ Apoſtolicâ Curiæque Epiſcopalis Pariſienſis Auctoritatibus Notarius, ac Venerabilis Capituli Pariſienſis Scriba & Secretarius Juratus, quia Juramenti ſupra inſerti per præfatum Sereniſſimum ac Potentiſſimum Principem* Dominum Franciſcum Francorum Regem *Chriſtianiſſimum præſtiti, Interpoſitioni Lectionì & ex Scripto Recitationi Supraſcriptæque Cedulæ Subſcriptioni & Signaturæ ac ipſius Cedulæ Traditioni, ſub modis & formis præinſertis, cæteriſque Præmiſſis omnibus & ſingulis dùm ſic, ut ſupraſcribuntur, agerentur & fierent, unà cum Reverendis Dominis Epiſcopis, Militibus, & aliis Nobilibus Viris Teſtibus prænominatis, ſupraſcriptoque Magiſtro* A.D. 1518. Hen. 8. Johanne Paſtelli *Connotario meo, Præſens interfui, eaque ſic fieri vidi & audivi, ideò huic Publico Inſtrumento, Manu propriâ dicti Connotarii mei fideliter Scripto, & in hanc publicam formam redacto, exinde confecto publicato & ſignato, Signum meum publicum & conſuetum hic Me Manu meâ propriâ ſubſcribendo appoſui requiſitus & rogatus.*

P. Raoulini.

Nous promectons, *en Parolle de Roy, ſur noſtre Honneur, &* Jurons *ſur le Canon de la Meſſe & Sainctes Euvangilles, par nous preſentement touchees, que nous entretiendrons & ferons entretenir, inviolablement le Traicte de Eſponſailles & Mariage d'entre noſtre Treſchier & Treſame Filz* Francois Daulphin de Viennois, *& Treſhaulte & Puiſſante Princeſſe* Marie Fille Aiſne & Unicque *de Treſhault & Treſpuiſſant Prince noſtre Treſchier & Treſame Frere & Couſin* Henry Roy d'Angleterre, *fait & conclud le* Quatrieſme Jour d'Octobre l'An de Grace Mille Cincqcens Dixhuit, *par les Ambaſſadeurs & Orateurs commis de noſtre dit Frere & Couſin* le Roy d'Angleterre & *les noſtres,* *Schedula annexa.*

Et en oultre Ratiffions Approuvons & avons Aggreable tous & chacuns les Poincts & Articles, en tout leur effect & contenu, qui ſont plus a plain declerez en tous & chacuns les Traictez appendances & deppendances d'iceulx faiz & paſſez entre les dits Ambaſſadeurs & Orateurs & noz Commis en ceſte Partie, Dactez du Dacte deſſuſdite,

Et Jurons, *comme devant, iceulx & chacun Garder & inviolablement Tenir de Point en Point ſans a iceulx ne l'un d'eulx contrevenir ne aller a l'encontre en aucune maniere, & tant que Nous touche & peult toucher,*

Francoys.

Confirmatio Tractatus pro Deprædationibus inter Reges Angliæ & Franciæ cohercendis.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. *Ex Autogr.*

F*Ranciſcus*, Dei Gratiâ, *Francorum* Rex, *Mediolani* Dux, *& Genuæ* Dominus univerſis & ſingulis, præſentes Literas inſpecturis lecturis pariter & audituris, Salutem.

Cùm inter, Dilectos & Fideles Conſiliarios noſtros, *Guillermum Gouffier* Dominum de Boniveto Militem Ordinis ac Cambellanum noſtrum Ordinarium necnon Admiraldum Franciæ, *Stephanum de Poncher Epiſcopum Pariſienſem, Franciſcum de Rupecavardi* Militem Dominum de Campodenario Seneſcallum Tholoſæ & Gubernatorem Rupellæ etiam Cambellanum noſtrum, & *Nicolaum de Neufville* Militem Dominum de Villeroy Audien- A.D. 1518.

A.D. 1518. Hen. 8. tiarium Franciæ ac Secretarium Financiarum noſtrarum, Oratores, Commiſſarios, Procuratores, & Ambaſſiatores noſtros ex una, &, Egregios ac Magnificos Viros, *Thomam Ducem Norfolchiæ* Theſaurarium & Mareſcallum Angliæ, Reverendum in Chriſto Patrem *Thomam Epiſcopum Dunolmenſem* Privati Sigilli Angliæ Cuſtodem, *Carolum Comitem Wigorniæ* Dominum de Herbert & de Gower Camerarium Illuſtriſſimi ac Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ* Cariſſimi ac Dilectiſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri, & *Nicolaum Epiſcopum Elienſem*, Oratores, Commiſſarios, Procuratores, & Ambaſſiatores præfati Illuſtriſſimi Principis & Conſanguinei noſtri Regis Angliæ, ad hoc ſufficientem Poteſtatem habentes, Partibus ex alterâ, in Urbe Londonii, Die Quartâ Menſis Octobris ultimè præteriti, certus Tractatus, pro Maritis & Piraticis Deprædationibus inter Subditos noſtros reſpective Cohercendis, Dampnis & Injuriis, hincinde illatis, reſarciendis, initus concordatus & concluſus fuerit, prout in Litteris Oratorum noſtrorum prædictorum deſuper confectis plenius continetur,

Quarum tenor ſequitur,

UNIVERSIS ET SINGULIS &c. *prout in Tractatu Deprædationis patet.*

Nos autem, prædictum Tractatum ac omnia & ſingula Capitula & Articulos in eodem contenta & ſpecificata Rata Firma & Grata habentes, ea omnia & ſingula, quatenus Nos Hæredes & Succeſſores noſtros, Terras, Regna, Patrias, & Dominia, vel Subditos noſtros concernunt ſeu tangunt, ac tangere vel concernere poterunt, omnibus melioribus modo, viâ, jure, & formâ quibus meliùs, validiùs, & efficaciùs poſſumus & debemus, Acceptamus, Approbamus, Laudamus, Confirmamus, & Ratificamus, & inviolabiliter, firmiter, benè, & fideliter tenere, obſervare, & adimplere, tenerique, obſervari, & adimpleri facere cum effectu, bonâ Fide & in Verbo Regio, Promittimus per Præſentes. A.D. 1518. Hen. 8.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium Præmiſſorum has Præſentes, Manu noſtrâ ſignatas, Sigillo noſtro Magno muniri juſſimus.

Datum *Pariſius* Die xxj Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, & Regni noſtri Quarto.

FRANCOYS.

Super Plicam,

Per Regem.

ROBERTET.

Sub Sigillo Magno de Cerâ viridi a filis ſericis rubei viridiſque Colorum pendente.

Inſtrumentum ſuper Juramento Tractatus Tornacenſis, una cum Originali annexo, Manu Regis Francorum ſignato.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. *Ex Autogr.*

IN NOMINE DOMINI AMEN. Hujus præſentis Publici Inſtrumenti Tenore Cunctis fiat Manifeſtum quòd,

Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, Indictione ſeptimâ, Menſis verò Decembris Die Viceſimâ quartâ, Pontificatûs Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini *Leonis*, Divinâ Providentiâ, *Papæ Decimi* Anno Sexto,

In quadam Capella ſive Sacello intra Manerium Regium, vulgariter nuncupatum *des Tournelles*, *in Urbe Pariſienſi* ſitum & ſituatum,

Miſsâ ibidem ſolemniter Celebratâ & Decantatâ, coram Reverendo in Chriſto Patre Domino *Stephano Epiſcopo Pariſienſi*,

A.D. 1518. In Præpotentum Illuſtrium ac Magnatum & Nobilium Virorum inferiùs nominatorum, noſtraque Notariorum Publicorum ſubſcriptorum, Præſentiâ perſonaliter Exiſtens & Conſtitutus Sereniſſimus ac Potentiſſimus Princeps Dominus noſter *Franciſcus*, Dei gratiâ, *Francorum Rex* Chriſtianiſſimus,

Præſentibus & ſecum aſtantibus Præpotentibus & Illuſtribus Viris Dominis, *Carolo Comite Wigorniæ* Domino de Herbert & de Gower, Reverendo in Chriſto Patre Domino *Nicolao Epiſcopo Elienſi*, *Thoma Dokwra* Priore Sancti Johannis Jheruſolimitani in Anglia, & *Nicolao Vaux* Milite Capitaneo de Gynys, Illuſtriſſimi ac Potentiſſimi Principis *Henrici*, eadem Gratiâ, *Regis Angliæ* Oratoribus, Ambaſſiatoribus, Procuratoribus, Commiſſariis, & Deputatis ad Infraſcripta videnda, audienda, facienda, & peragenda ſufficienter fundatis & auctoriſatis, prout per Literas Patentes ſuæ Commiſſionis & Mandati (quarum Tenor inferiùs inſeritur) Nobis conſtitit,

In Verbo Regio promiſit, & Juramentum, ſub certâ verborum formâ conceptum, & in Cedula Membrana, Gallico Idiomate conſcriptum, ſuper Canonem Miſſæ & Sancta Dei Euvangelia, per eum tunc & ibidem corporaliter tacta, palàm & publicè interpoſuit, & ex Scripto legit, ac ſolemniter & expreſsè juravit quòd quemdam Tractatum ſuper Liberatione *Civitatis Tornacenſis*, ac omnes & ſingulos Articulos ejuſdem, quatinus ſuam Regiam Majeſtatem concernit & concernunt, tunc pridem inter *Suos* & prædicti *Regis Angliæ* Oratores, Commiſſarios, & Deputatos, de Data *Quarti Diei Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo* ſupraſcripto, initum & concluſum, fideliter & inviolabiliter obſervabit & perimplebit, prout in dictâ Cedulâ, quam tunc, in Manibus ſuis tenens, publicè legit, plenius continebatur,

Cujus Cedulæ verus Tenor (veram hujuſmodi Juramenti Formam in ſe continens) ſequitur in hæc Verba,

NOUS &c. *ſicut in Originali Schedula annexa.*

Quam quidem Cedulam idem Sereniſſimus Dominus noſter *Franciſcus Francorum Rex*, ut præfertur a Se Perlectam, mox ſuâ Manu ſignavit, ipſámque, unà cum Literis Ratificatoriis dicti Tractatûs etiam ſuâ Manu ſignatis & Magno ſuo Sigillo ſigillatis, ad Manus præfatorum Oratorum ſæpedicti Potentiſſimi *Regis Angliæ*, Eas Vice & Nomine præfati ſui Regis ſuſcipientium, ad majorem & pleniorem ipſius Tractatûs Approbationem & Confirmationem porrexit ac realiter tradidit.

Super quibus omnibus & ſingulis tàm præfatus *Chriſtianiſſimus Rex* quàm iidem Oratores, Ambaſſiatores & Deputati præfati *Regis Angliæ* Nos Notarios Publicos ſubſcriptos unum vel plura exinde conficere Publicum ſeu Publica Inſtrumentum ſive Inſtrumenta inſtanter requiſierunt.

Acta fuerunt hæc omnia & ſingula, prout ſupraſcribuntur & recitantur, ſub Anno, Indictione, Menſe, Die, & Pontificatu prædictis;

Præſentibus ibidem,

Reverendis in Chriſto Patribus,

Prædicto Domino *Stephano Epiſcopo Pariſienſi*,

Et *Petro Epiſcopo Caſtrenſi*,

Necnon Illuſtribus & Egregiis Viris, Dominis,

Anthonio de Prato Milite Magno Franciæ Cancellario,

Arturo Gouffier Domino de Boiſy Magno Franciæ Magiſtro,

Renato Baſtardo Sabaudiæ Comite Bellifortis,

Johanne d'Albret Comite Regiteſtenſi & Domino Dorual,

Guillermo Gouffier Domino de Boniveto Admiraldo Franciæ,

Johanne de Trimolia Domino dicti Loci,

Guidone Delaval Comite dicti Loci,

Jacobo de Chabannes Domino de la Palice Mareſcallo Franciæ,

Militibus Ordinis præfati Sereniſſimi ac Chriſtianiſſimi Francorum Regis,

Domino *Maximiliano Forcia*,

Franciſco de Rupecavardi Milite Domino de Campodenario Seneſcallo Tholoſæ & Gubernatore Rupellæ,

Cum pluribus aliis Militibus Nobilibus & Potentibus Viris Teſtibus ad Præmiſſa vocatis & requiſitis.

Sequitur Tenor Commiſſionis præfatorum Oratorum,

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis & ſingulis ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Caroli Comitis Wigorniæ* Domini de Herbert & de Gower Camerarii noſtri, Reverendi Patris *Nicolai Epiſcopi Elienſis*, Domini *Thomæ Dokwra* Prioris Sancti Johannis Jheroſolimitani in Angliâ, & *Nicolai Vaux* Militis Capitanei noſtri de Gynys, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & Indubitatos Commiſſarios, Ambaſſiatores, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios ſpeciales facimus conſtituimus & ordinamus per Præſentes;

Dantes & Concedentes eiſdem aut eorum Duobus, Tenore Præſentium, plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, Chriſtianiſſimum Fratrem noſtrum *Franciſcum Francorum Regem* Adeundi,

A.D. 1518. Hen. 8.

Et Juramentum corporale, tactis Sacroſanctis Euvangeliis, de benè & fideliter obſervando omnia & ſingula Capitula in Tractatu Traditionis & Liberationis *Civitatis Tornacenſis*, per Oratores noſtros & ſuos ſufficienter ad hoc auctoriſatos, *Quarto Die Octobris ultimò præterito, in Civitate Londonienſi* conventa concordata & concluſa, juxta & ſecundùm Formam Articuli deſuper in eodem Tractatu confecti & concluſi, ab eodem *Francorum Rege* Fratre noſtro præſtari Petendi & Exigendi,

Ac ejuſdem Juramenti Præſtationi perſonaliter Intereſſendi,

Ac idem Juramentum ſic, ut præfertur, præſtari Videndi & Audiendi,

Ac etiam Notarios Publicos, ut ſuper hujuſmodi Juramenti Præſtatione Inſtrumentum ſive Inſtrumenta Publicum ſive Publica conficiant, ac Teſtes tunc Præſentes, ut ſuper eodem Teſtimonium perhibeant, Petendi Rogandi & Requirendi,

Atque idem Juramentum, in Scriptis redactum, & Manu Regis ſubſcriptum, necnon Inſtrumentum ſive Inſtrumenta deſuper confectum ſive confecta Petendi & Recipiendi,

Necnon a dicto Fratre noſtro *Franciſco Francorum Rege*, ut idem Rex coram aliquo Judice Ordinario pro Tribunali Sedente, ac Duobus Notariis Publicis in Actorum Scribas per eundem Judicem aſſumptis, & Teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis & rogatis, compareat, atque eidem Judici, ejus Juriſdictionem prorogando, ſponte Se ſubmittat, necnon coram eodem Judice, ſic pro Tribunali ſedente, confiteatur & requirat, juxta & ſecundùm vim formam & effectum Articuli, deſuper confecti, prout in quodam Tractatu, de Datâ *Quarti Diei Menſis Octobris* ultimò præteriti, pleniùs ſpecificatur & continetur, Petendi & Requirendi,

Atque eiſdem Comparitioni, Submiſſioni, Confeſſioni, & Requiſitioni, ſic, ut præfertur, faciendis, perſonaliter Intereſſendi,

Atque Inſtrumentum Publicum de & ſuper eiſdem omnibus & ſingulis in debitâ & ſufficienti formâ, ac Literas dicti Fratris noſtri *Franciſci Regis* Patentes Obligatorias, Manu ſuâ ſubſcriptas, & Magno Sigillo ſuo ſigillatas, quibus obligabit & aſtringet Se Hæredes & Succeſſores ſuos, Regna Patrias & Dominia ſua quæcunque, ac Subditos ſuos & ſua & eorum Bona mobilia & immobilia ubicunque fuerint reperta, Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris, pro Solutione Summæ *Sexcentorum Millium Coronarum*, juxta & ſecundùm vim formam & effectum cujuſdam Articuli deſuper confecti, & in dicto Tractatu inter Oratores noſtros & ſuos concordati & concluſi, de Data ſupradicta, Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris benè & fideliter faciendâ, ſimiliter Petendi Requirendi & Recipiendi,

A.D. 1518. Hen. 8.

Ac inſuper Literas noſtras Patentes, dicti Tractatûs Traditionis & Liberationis prædictæ Civitatis Confirmatorias, Manu noſtrâ ſubſcriptas, & Magno Sigillo noſtro ſigillatas, dicto Fratri noſtro ejuſve Commiſſario ad hoc ſufficienter auctoriſato Tradendi & Liberandi,

Atque alias ab eodem ejuſve Commiſſario conſimiles Literas, dicti Tractatûs Confirmatorias, pro Parte ſuâ, Petendi Requirendi & Recipiendi,

Ac inſuper alias Literas Obligatorias Patentes, Magno ſuo Sigillo ſigillatas & Manu ſuâ ſubſcriptas, pro Reſiduo ejuſdem Pecuniarum Summæ, Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris per *Cives Tornacenſes*, eo tempore quo Cives dictæ Civitatis Se in Manus & Ditionem noſtras dederunt, Nobis & Hæredibus noſtris promiſſæ, & ea Ratione Nobis & Hæredibus noſtris debitæ, & remanentis adhuc non ſolutæ, ab ipſo *Franciſco Francorum Rege* ſive ejus Deputato vel Deputatis Petendi Recipiendi & Acceptandi,

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi Gerendi & Excercendi, quæ in Præmiſſis aut circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, & quæ Nos faceremus aut facere poſſemus ſi perſonaliter intereſſemus, etiamſi talia forent quæ Mandatum magis exigant ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum Gratum & Firmum habituros totum & quicquid dicti noſtri Commiſſarii, Ambaſſiatores, Procuratores, aut eorum Duo Nomine noſtro in Præmiſſis fecerint.

In cujus Rei Teſtimonium Præſentibus hiis, Manu noſtrâ ſignatis, Magnum Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Datum *London.* Nono die Novembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo, Regni verò noſtri Decimo.

Signat.

Per ipſum Regem.

Henry.

Porter.

Et

A.D. 1518.
Hen. 8.

Et ego Johannes Paſtilli *Presbyter in Decretis Licentiatus Inſignis Eccleſiæ Remenſis Canonicus, Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Prothonotarius, Publicus Apoſtolica & Imperiali Auctoritatibus Notarius Juratus, quia ſupradicti Juramenti, per præfatum Sereniſſimum ac Potentiſſimum Principem* Franciſcum Francorum Regem *præſtiti, Interpoſitioni Lectioni & ex Scripto Recitationi Cedulæq; præſcriptæ Subſcripſioni & Signaturæ, ac ejuſdem Cadulæ Traditioni, ſub modis & formis præinſertis, cæteriſque Præmiſſis omnibus & ſingulis, dùm ſic, ut præmittitur, agebantur & fiebant, unà cum Reverendis Patribus, Dominis, Epiſcopis, Militibus, & aliis Nobilibus Viris Teſtibus præſcriptis, & Magiſtro* Petro Raoulini *Connotario meo ſubſcripto, Præſens interfui, eaque ſic fieri vidi & audivi, idcirco hoc præſens Publicum Inſtrumentum, Manu meâ propriâ fideliter ſcriptum, exinde confeci publicavi & in hanc publicam formam redegi, Signoque & Nomine meis ſolitis & conſuetis ſignavi in Fidem & Teſtimonium Præmiſſorum requiſitus.*

Conſtitit michi Notario ſupraſcripto de Interlineatione Verborum ſequentium (videlicet) tàm præfatus Chriſtianiſſimus Rex quàm, *inter Decimam ſeptimam & Decimam octavam Lineas exiſtentium a Capite hujus Inſtrumenti computando.*

Quæ Ego Notarius antedictus approbo & omni vitio carere volo.

J. PASTILLI.

Et ego Petrus Raoulini *Presbyter, Baccalarius in Decretis, Canonicus Presbyter Sancti Johannis Rotundi in Eccleſia Pariſienſi Cenomanenſis Publicus Sacrâ Apoſtolicâ Auctoritate Notarius, Venerabiliſque Capituli Pariſienſis Scriba & Secretarius Juratus, quia Juramenti ſupraſcripti, per præfatum Sereniſſimum & Chriſtianiſſimum Principem* Franciſcum Francorum Regem *præſtiti, Interpoſitioni Lecturæ & ex Scripto Recitationi Cedulæque prædictæ Subſcriptioni & Signaturæ illiuſque Traditioni, ſub modis & formis præmiſſis, cæteriſque Præmiſſis omnibus & ſingulis dùm ſic, ut præſcribuntur, agerentur & fierent, unà cum Reverendis Patribus, Dominis, Epiſcopis, Militibus, & aliis Nobilibus Viris Teſtibus ſupranominatis, ac præfato Magiſtro* Johanne Paſtilli *Connotario meo ſupraſcripto, Præſens interfui, eaque ſic fieri vidi & audivi, idcircò huic Publico Inſtrumento, Manu propriâ dicti Connotarii mei fideliter Scripto, Signum meum publicum hic Me Manu meâ propriâ ſubſcribendo appoſui in Teſtimonium Veritatis Præmiſſorum requiſitus.*

A.D. 1518.
Hen. 8.

P. RAOULINI.

Schedula annexa.

NOUS PROMECTONS, *ſur nôtre Honneur en Parolle de Roy, &* JURONS, *ſur le Canon de la Meſſe & Sainctes Euvangilles, par nous preſentement touchees, que nous entretiendrons & ferons entretenir, inviolablement le Traicte de la Delivrance* de Tournay, *fait & conclud le* Quatrieſme Jour d'Octobre l'An de Grace Mille Cincqcens Dixhuit, *par les Ambaſſadeurs & Orateurs commis de Treſhault & Treſpuiſſant Prince nôtre Treſchier & Treſame Frere & Couſin* le Roy d'Angleterre & *les noſtres,*

Et en oultre Ratiffions Approuvons & avons Aggreable tous & chacuns les Poincts & Articles, en tout leur effect & contenu, qui ſont plus au long declairez en tous & chaſcuns les Traictez Appendances & Deppendances d'iceulx faiz & paſſez entre les dits Ambaſſadeurs & Orateurs & noz Commis en ceſte Partie, Dactez du Dacte deſſuſdite,

Et JURONS, *comme devant, iceulx & chaſcun d'eulx, en tant qu'il Nous touche & peult toucher, inviolablement Tenir de Point en Point, ſans a iceulx ne a l'un d'eulx contrevenir ne aller a l'encontre en aucune maniere,*

FRANCOYS.

Ratificatio Regis Francorum ſuper Tractatu de Mutuo Colloquio habendo.

A.D. 1518.
An. 10. *H.* 8.
Ex Autogr.

F*Ranciſcus*, Dei Gratiâ, *Francorum* REX, *Mediolani* DUX, & *Genuæ* DOMINUS univerſis & ſingulis, præſentes Literas inſpecturis lecturis & audituris, Salutem.

A.D. 1518.

Cùm inter, Dilectos & Fideles Conſiliarios noſtros, *Guillermum Gouffier* Dominum de Boniveto Militem Ordinis ac Cambellanum noſtrum Ordinarium necnon Admiraldum Franciæ, *Stephanum de Poncher*

Poncher

A.D. 1518. Hen. 8.

Poncher Epiſcopum Pariſienſem, Franc. de Rupecavardi Militem Dominum de Campodenario Seneſcallum Tholoſæ & Gubernatorem Rupellæ etiam Cambellanum noſtrum Ordinarium, & *Nic. de Neufville* Militem Dominum de Villeroy Audientiarium Franciæ ac Secretarium Financiarum noſtrarum, Oratores, Commiſſarios, Procuratores, & Ambaſſiatores noſtros ex una, &, Egregios ac Magnificos Viros, *Thomam Ducem Norfolchiæ* Theſaurarium & Mareſcallum Angliæ, Reverendum in Chriſto Patrem *Thomam Epiſcopum Dunolmenſem* Privati Sigilli Angliæ Cuſtodem, *Carolum Comitem Wigorniæ* Dominum de Herbert & de Gower Camerarium Illuſtriſſimi ac Potentiſſimi Principis *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ* Cariſſimi ac Dilectiſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri, & *Nicolaum Epiſcopum Elienſem*, Oratores, Commiſſarios, Procuratores, & Ambaſſiatores præfati Illuſtriſſimi Principis & Conſanguinei noſtri Regis Angliæ, ad hoc ſufficientem Poteſtatem habentes, Partibus ex alterâ, certus Tractatus in Urbe Londonii, Die Octavâ Menſis Octobris ultimè lapſi, ſuper mutuo Conventu & Colloquio inter Nos & præfatum Cariſſimum Fratrem & Conſanguineum noſtrum *Regem Angliæ* habendo, initus concordatus & concluſus fuerit, prout in Litteris Oratorum prædictorum deſuper confectis pleniùs continetur,

Quarum Tenor ſequitur,

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Nos, *Guillermus Gouffier* Dominus de Bonniveto Miles Ordinis necnon Cambellanus Ordinarius Potentiſſimi & Invictiſſimi Principis & Domini noſtri *Franciſci*, Dei gratiâ, *Francorum Regis* Chriſtianiſſimi ac Admiraldus Franciæ, *Stephanus de Poncher Epiſcopus Pariſienſis, Franciſcus de Rupecavardi* Miles Dominus de Campodenario Seneſcallus Tholozæ & Gubernator Rupellæ Cambellanus dicti Chriſtianiſſimi *Francorum Regis*, & *Nicolaus de Neufville* etiam Miles Dominus de Villeroy Secretarius Financiarum dicti Chriſtianiſſimi Regis & Audientiarius Franciæ, Conſiliarii, Oratores, Commiſſarii, Procuratores, & Ambaſſiatores ejuſdem Chriſtianiſſimi Regis ad Infraſcripta ſufficienter & legittimè deputati conſtituti & auctoriſati, Salutem.

NOTUM FACIMUS quòd,

Cùm inter dictum Chriſtianiſſimum *Francorum* & Potentiſſimum ac Sereniſſimum *Henricum*, Dei gratiâ, *Angliæ Reges*, Fœdus perpetuum ac inviolabilis Amicitia jampridem contracta ſit, ac indiſſolubili Affinitatis vinculo confirmata, exiſtimetur quòd nichil magis ad eorundem Fœderis, Amicitiæ, Affinitatiſque Incrementum pertinere, quàm quòd Principes antedicti alter alterum Præſentem videat & mutuò Colloquantur; Ex quo, præter Familiaritatem inter eoſdem Principes, nonnichil quoque communi Reipublicæ Chriſtianæ Utilitatis accedet: Nos Commiſſarii antedicti, qui eorum nichil duximus omittendum, quæ vel ad dictorum Principum mutuam Amicitiam vel ad Chriſtianæ Reipublicæ Incrementum ſpectare cognoſcimus, cum, Illuſtribus Reverendis & Generoſis Viris Dominis, *Thoma Duce Norfolchiæ* Magno Theſaurario & Mareſcallo Angliæ, *Thoma Epiſcopo Dunolmenſi* Cuſtode Privati Sigilli dicti Potentiſſimi Regis Angliæ, *Carolo Comite Wigorniæ* Domino de Herbert & de Gower Camerario dicti Illuſtriſſimi Regis Angliæ, & *Nicholao Epiſcopo Elienſi*, etiam Conſiliariis, Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus, & Ambaſſiatoribus ejuſdem Potentiſſimi *Angliæ Regis* ad Infraſcripta ſufficienter & legitimè deputatis & conſtitutis, Convenimus & Concluſimus, ac per Præſentes Convenimus & Concludimus in hunc qui ſequitur modum,

IMPRIMIS, Conventum & Concordatum eſt, quòd dicti Potentiſſimi *Francorum & Angliæ Reges* ante ultimum Diem Julii proximè ſequentem convenient, mutuò Se videbunt, & colloquentur in *Villa de Sandynfeld* quæ eſt ſita in Loco indifferenti, vel in alio Loco indifferenti per Commiſſarios utriuſque deputando & aſſignando; ubi alter alterum familiariter ſalutare, viſitare, acceptare, & de Rebus ſuis communibus invicem communicare, tractare, diſponere, ſtatuere, & ordinare, prout Eis tunc videbitur, poſſit & valeat.

ITEM, Conventum & Concordatum eſt, quòd dicti Reges ad dictum mutuum Colloquium & Congreſſum in Loco prædicto *Uxores ſuas*, videlicet, *Reginas* utriuſque, & *Dominam Matrem dicti Francorum Regis*, ac etiam ſuos Familiares & Domeſticos in ſua Comitativa, & non alios ſecum adducere poſſint & valeant, poſſitque & valeat eorum uterque.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, ante Primum Diem Aprilis proximè futurum, ante dictum mutuum Colloquium, dicti *Francorum*

A.D. 1518. Hen. 8. *corum & Angliæ Reges* mittent ſuos Commiſſarios ad dictum Locum *de Sandynfel*, qui de Loco, Modo, Formâ, & Die dicti mutui Colloquii, & omnia & ſingula concordabunt & ordinabunt, quæ ad utriuſque Regum prædictorum, & perſonarum ſuarum Honorem, Tutelam, & Securitatem quoviſmodo ſpectare & pertinere neceſſaria putabunt.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium Nos, Oratores Commiſſarii & Procuratores antedicti Domini noſtri Chriſtianiſſimi *Regis Franciæ*, Præſentibus hiis, Manibus noſtris ſubſcriptis, Sigilla noſtra appoſuimus.

Data in *Urbe London.* Die Octavâ Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo.

G. GOUFFIER.
STEPHANUS PARISIENSIS EPISCOPUS.
F. DE ROCHECHOVART.
DE NEUFVILLE.

Sub Sigillis prædictorum Commiſſariorum duplicibus a caudis pendentibus.

Nos autem, prædictum Tractatum ac omnia & ſingula Capitula & Articulos in eodem contenta & ſpecificata Rata Firma & Grata habentes, ea omnia & ſingula, quatenus Nos Hæredes & Succeſſores noſtros, Terras, Regna, Patrias, & Dominia, vel Subditos noſtros concernunt ſeu tangunt, ac tangere vel concernere poterunt, omnibus melioribus modo, viâ, jure, & formâ quibus meliùs, validiùs, & efficaciùs poſſumus & debemus, Acceptamus, Approbamus, Laudamus, Confirmamus, & Ratificamus, & inviolabiliter, firmiter, benè, & fideliter tenere, obſervare, & adimplere, tenerique, obſervari, & adimpleri facere cum effectu, bonâ Fide & in Verbo Regio, Promittimus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium Præmiſſorum has Præſentes, Manu noſtrâ ſignatas, Sigillo noſtro Magno muniri juſſimus.

Datum *Pariſius*, Die xxj Menſis Decembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo, & Regni noſtri Quarto.

FRANCOYS.

Per Regem.

ROBERTET.

Sub Sigillo Magno de Cerâ viridi a filis ſericis rubei viridiſque Colorum pendente.

Bulla Leonis Decimi de ſuo Acceſſu in Ligam inter Principes initam.

Regiſtrata apud Me,

EVANGELISTAM.

A.D. 1518. An. 10. H. 8. Ex Origine.

LEO EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei*, Cariſſimo in Chriſto Filio noſtro *Henrico Regi Angliæ* Illuſtriſſimo Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Gaude & Lætare Jeruſalem Gaudio magno, cùm jam Liberatio tua ſequi poſſe ſperetur, exultet in Voce Jubilationis Chriſti Fidelium Sancta Mater Eccleſia, quoniam, ut in JOB Scriptum eſt, *Ecce! Dominus non ſpernens Preces Populi ſui, reconciliavit corda Principum Terræ*, auditus & exauditus eſt Clamor Tubæ noſtræ indefeſsè Clamantis Conveniunt Reges, quorum Corda in Manu Dei ſunt, in unum, ut ſerviant Domino adverſus Turcarum truculentam Rabiem & adverſus Mamuethicam Spurcitiem: Dominus enim, quaſi Vir Pugnator, Equum & Aſcenſorem projecit in Mare, Gladium & Arcum eorum confringet, Scuta comburet Igne, & Ducibus & Propugnatoribus Orthodoxæ Fidei Subditas faciet omnes Barbaras Nationes, quoniam diligit Dominus (Scripturâ docente) Principes Iſrael, qui propriâ voluntate Obtulerunt Se Diſcrimini.

Sane hiis diebus vidimus, & præ nimia Lætitia abortis Lacrimis vix legere potuimus Pacem, Conventionem, Confœderationem, & Capitula, inter Maje-

A.D. 1518. Hen. 8.

ſtatis tuæ & Chariſſimi Filii noſtri *Franciſci Francorum Regis* Chriſtianiſſimi Oratores ad hoc ſpecialiter Mandatum habentes, pro ſancta & fœlici contra Chriſti Nominis Hoſtes Expeditione ſumenda, cujus *Majeſtas tua & Franciſcus ipſe Rex Chriſtianiſſimus*, tanquam Catholicæ Fidei ut feroces & primarios Leones, Pugiles ſe eſſe intendunt, inita,

Quorum quidem Capitulorum Tenor ſequitur, & eſt talis,

UNIVERSIS ET SINGULIS, ad quorum Notitias præſentes Litteræ pervenerint, Salutem in Domino ſempiternam.

CUM nihil magis Chriſtianos Principes deceat quàm Fidem Chriſti, a quo omnis Poteſtas Data eſt & per quem Reges Regnant, propagare & dilatare, ac Chriſtiani Nominis Hoſtes ubique Terrarum compeſcere refrænare inſectare proſequi, & longè a Regnorum ſuorum Limitibus profligare & exterminare, ac Immaniſſimus *Turcharum Tirannus* jampridem, innumeris tàm Peditum quàm Equitum Copiis & diverſa Multitudine Machinarum omnis generis Inſtructus, Bellum Ingens in *Soltanum* intulerit, atque Eo Devicto & Militibus ejus ad Internecionem cæſis Victor evaſerit, Duóque ampliſſima Imperia ad Unum Reduxerit;

Ne igitur prædictus Catholicæ Fidei Inimicus, eâ victoriâ Tumidus & Inflatus, in Chriſtianorum Fines irrumpat, Virúſque ſuum letale evomat, ac omnes Copias ſuas ad Chriſtianum Nomen delendum convertat,

Potentiſſimis Sereniſſimis & Invictiſſimis *Angliæ & Francorum Regibus &c.* dictis nefariis *Turcharum Tiranni* Conatibus obſiſtere, Chriſtianæque Reipublicæ Amplificationem, necnon Pacis univerſalis Propagationem, intimo Cordis affectu cupientibus, ad hoc idem etiam ſuadente & hortante Sanctiſſimo Domino noſtro *Leone X. Pontifice Maximo*, commodiſſimum & maximè neceſſarium viſum eſt, cùm non facile tantæ Turcharum Potentiæ unus Princeps quantumvis Magnus & Opulentus poſſit reſiſtere, cunctis poſtpoſitis Simultatibus, Ligam Fœduſque deffenſivum Statuum, Regnorum, & Dominiorum ſuorum, inter *Sanctiſſimum Dominum noſtrum, Imperatorem, Angliæ, Francorum, & Hiſpaniarum Reges* principaliter contrahentes, iniri, componi, & concludi, ex quo univerſalis Pax tantoperè deſiderata & neceſſaria felicibus Auſpiciis non modò indubiè ſequetur verùm etiam cæteri Principes ad dictum Fœdus amplectendum alacriùs faciliúſque allicientur, dictique Communis Hoſtis & crudeliſſimæ Beluæ Injurias unitis Viribus commodiùs propulſare & repellere poterunt,

A.D. 1518. Hen. 8.

Nos igitur,

Guillermus Goufret Dominus de Boniveto Miles Ordinis necnon Conſiliarius & Cambellanus Potentiſſimi & Invictiſſimi Domini noſtri *Franciſci*, Dei gratiâ, *Francorum Regis* Chriſtianiſſimi ac Admiraldus Franciæ, *Stephanus de Poncher Epiſcopus Pariſienſis, Franciſcus de Rupecavardi* Miles Dominus de Campodenario Seneſcallus Tholoſiæ & Gubernator Rupellæ Cambellanus, & *Nicholaus de Neufville* etiam Miles Dominus de Villeroy Audientiarius Franciæ ac Secretarius Financiarum prædicti Chriſtianiſſimi Regis Franciæ, Oratores, Commiſſarii, & Procuratores, ac Ambaſſiatores *prædicti Chriſtianiſſimi Regis* ad infraſcripta ſufficienter deputati & legitimè conſtituti & auctorizati,

Pro firma Pace Amicitia & vera Concordia inter eundem Chriſtianiſſimum *Francorum Regem* ac Illuſtriſſimum & Potentiſſimum Principem *Henricum*, Dei Gratiâ, *Angliæ Regem* ejuſdem Chriſtianiſſimi Regis Cariſſimum & Dilectiſſimum Fratrem & Conſanguineum, eorumdemque Subditos Alligatos & Confœderatos,

Cum Illuſtribus Reverendis & Generoſis Viris, Dominis, *Thoma Duce Northfolchiæ* Magno Theſaurario & Mareſcallo Angliæ, *Thoma Epiſcopo Dunolmenſi* Cuſtode Privati Sigilli dicti Potentiſſimi Regis Angliæ, *Carolo Comite Wigorniæ* Domino de Herbert & de Gower Camerario dicti Illuſtriſſimi Regis Angliæ, & *Nicolao Epiſcopo Elienſi*, etiam Oratoribus, Commiſſariis, Procuratoribus & Ambaſſiatoribus ejuſdem Potentiſſimi Regis Angliæ ad Infraſcripta ſufficienter & legitimè deputatis & auctoriſatis,

Ad Honorem Dei omnipotentis, Glorioſiſſimæque Virginis Mariæ, totiuſque Curiæ Cœleſtis & Chriſtianæ Religionis Exaltationem & Incrementum, Convenimus, Concordavimus, & Concluſimus, atque Auctoritate Commiſſionum noſtrarum (Quarum Tenores inferius Inferuntur) per Præſentes, Convenimus, Concordamus, & Concludimus articulatim prout ſequitur,

INPRIMIS, Conventum, Concordatum & Concluſum eſt quòd, inter prædictos

dictos Sanctiſſimum Dominum noſtrum *Leonem Pontificem Decimum*, *Cæſaream Majeſtatem*, & Illuſtriſſimos ac Potentiſſimos *Angliæ Francorum* & *Iſpaniarum Reges* principaliter contrahentes & Confœderatos, eorumque Hæredes & Succeſſores Vaſſallos incolas & Habitatores ac Subditos quoſcumque præſentes & futuros, tàm Eccleſiaſticos quàm Seculares, cujuſcunque Dignitatis, Statûs, Gradûs, aut Conditionis exiſtant, ſeu quacunque Dignitate, Statu, ſive Gradu præfulgeant, eorumque Regna, Patrias, Terras, & Dominia, Civitates, Caſtra, Territoria, Villas, Opida, & Loca quæcunque, modò per eorumdem aliquem habita, tenta, poſſeſſa, & occupata, ſit bona, ſincera, vera, integra, perfecta, fidelis, & firma Amicitia, Unio, Liga, Intelligentia, Confœderatio, & Pax per Terram, Mare, & Aquas dulces, Portus Maris, & ubique Locorum futuris Temporibus perpetuò duratura.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, pro Tuitione, Conſervatione, & Deffenſione Perſonæ Auctoritatis & Dignitatis Sereniſſimi Domini noſtri *Leonis Papæ Decimi* & Sacroſanctæ Sedis Apoſtolicæ, Dignitatum Perſonarum & Statuum præfatorum Confœderatorum omnium & ſingulorum & eorum cujuſlibet eorumque Hæredum aut Succeſſorum, Regnorum, Patriarum, Terrarum, & Dominiorum, Civitatum, Caſtrorum, Villarum, Territoriorum contra Invaſores, Perturbatores, & hoſtiles Aggreſſores quoſcunque, prædicti Confœderati omnes & ſinguli erunt, perpetuis & futuris Temporibus, Amici Amicorum & Inimicorum Inimici invicem Alligati & Confœderati ſine aliqua Exceptione aut Contradictione; ita quòd, ſi poſthac aliquis præfatorum Confœderatorum aut in hoc Fœdere Comprehenſorum, ſeu alius quicunque, per Se, vel per Locumtenentem, Capitaneum Generalem, aut Alium quemcunque potenti valido & magno Exercitu vel alio quoviſmodo, directè vel indirectè, Regna, Patrias, Terras, Dominia, Caſtra, Civitates, Oppida, Territoria, ſive alia Loca quæcunque, per dictorum Confœderatorum aliquem in præſentiarum habita, tenta, poſſeſſa, aut occupata, hoſtiliter Invaſerit aut perturbaverit aut invadi ſeu perturbari procuraverit, ſive cuiquam Confœderatorum Violentiam aut Dampnum grave vel intollerabile inferre, facere, vel irrogare attemptaverit; tunc & in eo Caſu *Princeps Invaſus*, cupiens habere Suppetias dictorum Confœderatorum pro ſua Defenſione, ut prædicitur, tenebitur admonere & requirere omnes & ſingulos Confœderatos, per ſuas Literas Patentes Manu ſuâ ſubſcriptas ac ſuo Sigillo ſigillatas, ſuper hujuſmodi Invaſione; qui, ſuper hoc certiores effecti & ut præmittitur admoniti & requiſiti, tenebuntur unanimiter & uno Contextu, unà cum Ipſo Requirente, *Regem Principem* aut alium quemcunque, ſive de dictorum Confœderatorum numero fuerit ſive non, ſic Invadentem aut hujuſmodi Invaſionem fieri ut prædicitur Procurantem, & eorum utrumque Invaſionem aut Procurationem facientem, ſi qui tales fuerint, per Oratores Literas ſive Nuncios ſuos, monere & requirere, monebitque & requiret eorum quilibet, ut ab hujuſmodi hoſtili Invaſione & Guerra ſive Procuratione ejuſdem totaliter deſiſtat vel deſiſtant, & ab eadem ac ab eiſdem ceſſet ſeu ceſſent realiter & cum effectu; & pro dictis ſic Attemptatis & Dampnis exinde ſubſecutis condignam rependet Emendam & Satisfactionem; ſignificantes Eidem ſive Eiſdem quòd, vigore & virtute Iſtius Fœderis ſive Ligæ Deffenſivæ, tenentur Ipſi Confœderati omnes & ſinguli ſibi Invicem aſſiſtere Suppetias dare & ſe mutuò deffendere: quod, ſi illicò & abſque mora facere recuſaverit vel recuſaverint aut diſtulerit vel diſtulerint, tunc omnes & ſinguli Confœderati, infra Menſem ex tunc proximò ſequentem, Se Hoſtes & Inimicos Regis Principis Potentatûs ſive Communitatis ſic Invadentis aut Invaſionem hujuſmodi fieri Procurantis, & eorumdem utriuſque Invaſionem aut Procurationem hujuſmodi Facientis publicè & expreſsè declarabunt & manifeſtabunt, ac ſic declarabit & manifeſtabit eorum quilibet; ac intra duos Menſes extunc proximò & immediatè ſequentes ad Summum, abſque omni dolo fraude malo Ingenio aut alio quovis quæſito colore ſive excuſatione quacunque, Regna, Patrias, Terras, & Dominia Regis Principis aut alterius cujuſcunque ſic ut præfertur Invadentis vel Invaſionem Procurantis & eorumdem utriuſque, ſive de dictorum Confœderatorum numero fuerit ſive non, ab ea Parte quæ ſibi propinquior exiſtit, vel quâ id commodiùs fieri poſſe viſum fuerit, unanimiter unóque Contextu ingredientur & hoſtiliter Invadent, ac ſic ingredietur & hoſtiliter invadet eorum quilibet ſuis propriis Sumptibus & Expenſis, præfatus *Sanctiſſimus Pater* per Capitaneum ſuum Generalem ſive deputatum legitimum, præfati verò *Principes* per Se vel Locumtenentes

ſuos

A.D. 1518.
Hen. 8.

ſuos realiter & cum effectu, cum tanto & tàm valido Exercitu tàm Equitum quàm Peditum, Equis, Armis, Bombardis, & Inſtrumentis bellicis aliiſque Rebus quibuſcunque ad tanti Belli Molem neceſſariis & requiſitis, ſufficienter inſtructo, qualis ad Profligandos communes Hoſtes & eorum Malitiam cohercendam & comprimendam ſufficere poterit.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd ſi *Rex Princeps* ſeu quivis alius aliquem Principum ſeu Confœderatorum, ut præfertur, Invadens vel Invadi Procurans, ſive de dictorum Confœderatorum Numero fuerit ſive non, habeat, teneat, & poſſideat Terras, Dominia, Loca Maritima, Portus, aut Littora Mari Gallico, Hiſpanico, Britannico, aut Germanico adjacentia ſive contigua, tunc & in eo Caſu Potentiſſimi & Illuſtriſſimi *Angliæ Francorum & Aragonum Reges*, non ſolùm per Terram modo & forma ſupraſcriptis Guerram facient, verùm etiam per Mare Bellum gerent & quilibet eorum gerat & faciet, cum tali & tanta Navium Claſſe, Militibus ſive Hominibus Armatis, Bombardis, ſive Inſtrumentis bellicis Telis Victualibus & aliis quibuſcunque ad Bellum Navale gerendum neceſſariis & requiſitis, ſufficienter inſtructâ, qualis ad Profligandos communes Hoſtes & eorum Malitiam Cohercendam & Comprimendam ſufficere poterit; quam Claſſem, infra Menſem poſtquam dictum Bellum Hoſti communi ſic ut præfertur Indici aut Inferri ceperit, ad Mare realiter & cum effectu propriis ſuis Expenſis mittent ac mitti curabunt & facient, ſicq; mittit ac mittere curabit & faciet eorum quilibet: quæ quidem Naves omnes & ſingulæ, ad Mare communis Hoſtis Regnis, Patriis, Terris, & Dominiis proximò adjacens navigabunt, ac ibidem continuè remanebunt huc & illuc Navigando, communem Hoſtem, ejus Regna, Patrias, Terras, Dominia, & Subditos ipſius quantum poterunt Moleſtando, Seſe ac cæteros Amicos & Confœderatos eorumque Regna, Patrias, Terras, & Dominia Defendendo, ac quotiens & quando opus fuerit ſimul Se conjungent ut unitis viribus communi Hoſti reſiſtere atque Eundem infeſtare ac debellare poſſint: nec licebit alicui Regum prædictorum Naves aut Exercitum Maritimum, ſic ut præmittitur ad Mare deſtinatum vel deſtinatas, revocare aut minuere ſine mutuo eorumdem expreſſo Conſenſu & Voluntate: Sed ſi Caſu aliquo contingat Numerum Navium aut Gentis Armorum, Hoſtium Invaſione aut Maris Tempeſtate, capi naufragari aut aliquovis modo diminui (quod Deus avertat) tenebitur Ille, cujus eſt Claſſis, ſi, ut præfertur, Caſu capietur ſive diminuetur, illam infra Menſem de novo Reficere Reparare & Reſarcire realiter & cum effectu, ſine omni dolo, fraude, dilatione, aut alia excuſatione quacumque.

A.D. 1518.
Hen. 8.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd præcedentes Articuli Invaſionis non extendantur ad Subditos alicujus Confœderatorum prædictorum Invaſionem vel Rebellionem in Dominum & Superiorem ſuum molientes aut quoquomodo facientes, niſi dicti Subditi, per aliquem Confœderatorum prædictorum vel inferiùs Comprehenſorum, ad hoc Inſtigati, Provocati, Inducti, Perſuaſi, vel in hoc Adjuti aut Favoriſati fuerint; quo Caſu Confœderati prædicti & eorum ſinguli, tàm contra Invadentem quàm contra Inſtigantem, Provocantem, Inducentem, Perſuadentem, Adjuvantem, aut Favoriſantem, Suppetias dabunt & ut præfertur Invadent.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd ſi *Alicui dictorum Confœderatorum*, communem Hoſtem, ſic ut præfertur, per Se Capitaneum ſuum Generalem ſeu Locumtenentem invadere volenti, neceſſarium fuerit, per Regna, Patrias, Dominia, Civitates, Caſtra, Territoria, Villas, ſeu Oppida, Portus Maris, aut Aquas dulces alicujus Confœderatorum prædictorum vel inferiùs Comprehenſorum, ire, equitare, navigare, & Exercitum ducere, *Confœderatus Ille*, ad hoc requiſitus, non ſolum liberum Tranſitum, Acceſſum, & Receſſum per hujuſmodi Loca abſq; fraude, dolo, impedimento, ſeu reſiſtentia concedet, verùm etiam Eidem, ſic tranſire & Excercitum ducere ut dictum eſt volenti, Currus, Equos, Plauſtra, Naves, Vehicula, & omnis generis Victualia & alia quæcunque tanto Exercitui neceſſaria dabit & ſumminiſtrabit aut cum effectu dari & realiter ſumminiſtrari faciet, Sumptibus tamen & Expenſis Tranſeuntis ſive Tranſitum Requirentis; proviſo ſemper quòd *dictus Princeps* aut ejus Capitaneus Generalis ſeu Locumtenens, ſic ut prædicitur Excercitum ducens, nihil hoſtiliter aget, faciet, aut attemptabit, vel agi, fieri, aut attemptari procurabit vel permittet in Principis, Tranſitum ut præmittitur concedentis, ejuſve Subditorum Dampnum aut grave Præjudicium.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd nullus prædictorum Confœderatorum vel in hoc Tractatu Comprehenſorum, durante Pace & Amicitiâ prædictis, permittet Subditos ſuos ſervire in Bello alicui dictorum Confœderatorum contra Alterum, neque Milites Externos quoſcunque ſive Pedites ſive Equites non ſibi Subditos per Se vel per alium ſtipendiabit vel conducet aut conduci faciet, ſeu eorum Operâ etiam ſibi gratis oblatâ utetur contra aliquem prædictorum Confœderatorum ſeu inferiùs Comprehenſorum, ſive contra eorum Subditos, Regna, Patrias, & Dominia aut in eorum Damnum ſive Præjudicium; & ſi quis eorum ſecùs fecerit aut quoviſmodo in contrarium attemptaverit, pro Tranſgreſſore hujus Amicitiæ & Pacis univerſalis Violatore penitùs habeatur; rato manente inter cæteros præſentis Tractatûs Contractu.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd *nullus prædictorum Confœderatorum* principaliter Contrahentium vel in hac Liga Comprehenſorum, aliquem Vaſallum aut Subditum alterius, cujuſcunque Gradûs, Statûs, Dignitatis, aut Conditionis exiſtat, in Protectionem, Tuitionem, ſive Defenſionem quoviſmodo ſuſcipiet aut acceptabit, vel ab alio quocunque ſuſcipi aut acceptari conſentiet aut procurabit, inconſulto & non conſentiente Domino cujus eſt Vaſſallus aut Subditus; nec alicui tali vel aliquibus talibus Conſilium, Auxilium, Aſſiſtentiam, vel Favorem directè vel indirectè dabit vel præſtabit darive aut præſtari faciet vel procurabit.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd Nullus prædictorum Principum quicquam aget, faciet, tractabit, vel attemptabit, aut ab aliis agi, fieri, tractari, vel attemptari permittet aut conſentiet, quocunque in loco ſive in Terris ſive in Mari Portubus Maris vel Aquis dulcibus, occaſione quacumque, nullumque præſtabit Auxilium, Conſilium, Favorem, vel Aſſenſum quod, per Alium vel Alios quoſcunque, aliquid fiat agatur vel attemptetur, directè vel indirectè, tacitè vel occultè, in Injuriam, Præjudicium, aut Dampnum alicujus eorumdem ejuſque Hæredum aut Succeſſorum, Regnorum, Patriarum, Terrarum, Dominiorum, Caſtrorum, Villarum, Territoriorum, Civitatum, ac Oppidorum, ſic ut præmittitur, per eorum aliquem habitorum, tentorum, vel poſſeſſorum; ſed quibuſcunque ſic, ut præmittitur, contra aliquem eorum aliquid molientibus, agentibus, tractantibus, vel attemptantibus, dicti Confœderati & eorum quilibet expreſsè & cum effectu contradicet renitetur obſtabit & Impedimentum realiter & quantum poterit præſtabit.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, dictis Amicitiis durantibus, *nullus dictorum Confœderatorum* aut aliorum quorumcunque in hoc Tractatu Comprehenſorum, quoviſmodo, in Regnis ſuis vel alicubi locorum, favoriſabit, intertenebit, receptabit, aut retinebit, nec a Subditis ſuis eorum aliquis receptari, favoriſari, interteneri, aut retineri permittet, aliquos Rebelles ſive Proditores de Crimine Læſæ Majeſtatis ſuſpectos, & Tranſfugas ex Subditis alicujus dictorum Confœderatorum ſive Comprehenſorum, nec hujuſmodi Rebellibus ſive Proditoribus, Rebelli ſive Proditori, qui in aliquem Locum Obedientiæ dictorum Confœderatorum ſive Comprehenſorum ſeu alicujus eorumdem declinârunt ſive declinaverint, quoviſmodo dabit Conſilium, Favorem, Subſidium, aut Aſſiſtentiam; ſed Eum aut Eos, intra Viginti Dies poſtquam per Literas alicujus eorumdem, cujus Rebellis aut Rebelles Subditus aut Subditi extiterit ſive extiterint (quibus Literis certificatoriis ſuper hoc omninò ſtabitur) aliquis eorum requiſitus fuerit Eum vel Eos, Literarum hujuſmodi Requiſitionis Latori, aut alii ad hoc in hujuſmodi Literis nominato ſive deputato, tradet reſtituet deliberabit, tradive reſtitui & deliberari faciet.

Item, Conventum Concordatum & Concluſum eſt, quòd in præſenti Tractatu Pacis & Amicitiæ comprehendantur Amici, Alligati, & Confœderati omnium Partium ſubſequenter nominati; videlicet,

A Parte *Regis Angliæ*,

Rex Daciæ,
Reges & Regina Portugaliæ, Ungariæ,
Illuſtriſſima Domina *Margarita* Imperatoris Filia Archiduciſſa Auſtriæ,
Dux & Dominium Venetorum,
Dux Urbini,
Clevenſis & Juliacenſis *Duces*,
Magnifica Domus de Medicis & Dominium Florentinorum,
Dux Ferrariæ,
Communitas & Societas Hanſæ Teutonicæ,
Domini Helvetii ſive Suetenſes.

Et pro Parte *Regis Francorum*,

Rex Scotiæ,

Rex Portugaliæ,
Rex Ungariæ,
Rex Navarræ,
Dux & Dominium Venetorum,
Dominium Florentinorum & *Egregia Domus* de Medicis,
Dux Sabaudiæ,
Dux Lotoringiæ,
Dux Gheldriæ,
Dux Ferrariæ,
Dux Urbini,
Marchio Mantuæ,
Marchio Montisferrati,
Marchio Salutiarum,
Domini Helvetii,
Eorumque Dominia Terræ & Subditi comprehenduntur.

Item, Conventum Concordatum & Concluſum eſt quòd *Sanctiſſimus Dominus noſter*, infra Quatuor Menſes poſt Notificationem ſuæ Sanctitati factam, ſi velit pro principaliter Contrahente haberi, tenebitur, per Bullas ſuas Confirmatorias & Ratifficatorias præſentis Fœderis, declarare ſe velle acceptare præſentem Tractatum, & Se ad omnia & ſingula in hoc Fœdere contenta quatinus Sanctitatem ſuam concernunt obligare, & tunc Confœderatos ſuos nominare poſſit & valeat: & ſi quis Alius, pro principaliter contrahente in præſenti Tractatu Nominatus, Mandatum ſufficiens ad principaliter contrahendum in Concluſione præſentis Tractatûs in Regno Angliæ non habuerit; tunc, infra Quatuor Menſes poſt Notificationem hujuſmodi Tractatûs ſibi factam proximò & immediatè ſequentes, teneatur per Literas ſuas Patentes, Magno ſuo Sigillo & Manu ſuâ ſubſcriptas, præſentis Tractatûs ac omnium & ſingulorum Articulorum in eodem contentorum, quatinus ipſum concernunt, Ratificatorias & Confirmatorias, ac per Oratorem vel Oratores ſufficientem vel ſufficientes ad hoc Auctoritatem habentem vel habentes tradendas & liberandas, quibus Se ad Obſervantiam dicti Tractatûs, etiam Juramento corporali ſuper hoc præſtando, Se obligabit & aſtringet, requirere & rogare dictos *Angliæ & Francorum Reges* & eorum utrumque principaliter contrahentes quòd pro principaliter contrahente recipiatur & acceptetur, gaudeatque in tàm amplis modo & formâ Beneficio præſentis Tractatûs ac ſi in Concluſione dicti Fœderis Mandatum ex Parte ejus affuiſſet; alioquin, ſi intra dictos Quatuor Menſes id, ut præmittitur, non fecerit, tantummodo pro Comprehenſo & non principaliter Contrahente per cæteros omnes Confœderatos principaliter Contrahentes (rato manente inter eoſdem præſentis Tractatûs contractu) habeatur & reputetur; non obſtantibus quòd pro principaliter Contrahente ſuperiùs fuerit nominatus.

Item, Conventum Concordatum & Concluſum eſt, quòd a quibuſcunque Tractatibus inter aliquos Confœderatorum vel Comprehenſorum prædictorum ante Datam Præſentium initis aut concluſis, aut ab aliquibus Articulis eorumdem, nullo pacto ſit aut videatur per præſentem Tractatum Receſſum aut eiſdem aliquo modo Derogatum; ſed quòd prædicti Tractatus omnes & ſinguli ac omnia contenta in eiſdem, ac ſinguli eorum Articuli inter Partes, inter quas concluſi fuerunt, quatinus huic Tractatui aut alicui Articulo ejuſdem non ſunt contrarii, in ſuo pleno Robore permaneant & Effectu.

Item, Conventum Concordatum & Concluſum eſt, quòd omnibus & ſingulis aliis Principibus ac Regibus & Dominis datur & conceditur Locus congruus & condecens intrandi præſentem Ligam & Confœderationem, dummodò intra Octo Menſes Se ingredi dictam Ligam acceptare & intrare velle per Literas ſuas Patentes Magnis ſuis Sigillis ſigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas declaraverint, necnon per eaſdem ad Obſervantiam dictæ Ligæ & Fœderis ac omnium & ſingulorum Articulorum in eadem contentorum, quatinus eos concernunt aut concernere poterunt, ſe realiter & cum effectu obligaverint; & quòd dicti principaliter Contrahentes tenebuntur deffendere dictos Reges, Principes, Potentatus, & Dominia, ac omnes alii & ſinguli in hoc Tractatu Comprehenſi tenebuntur tàm dictos principaliter Contrahentes quàm Seipſos mutuò defendere, Sumptibus tamen, ut præfertur, Requirentis ſive Requirentium.

Item, cùm præfati Potentiſſimus *Angliæ* & Chriſtianiſſimus *Francorum Reges*, hujus Sanctæ Ligæ & Confœderationis primi Auctores, Seſe indiſſolubili quodam Affinitatis vinculo perpetuò conjunxerint, Conventum & Concordatum eſt inter eoſdem, quod licet inter cætera in præſenti Tractatu contineatur quòd quilibet principaliter Contrahens in Perſona ſua, ſive per Deputatum ſuum communem Hoſtem ipſos aut eorum aliquem invadentes aut invadere curantes, cum ea Potentia, tàm Terreſtri quàm Navali prout ſuperiùs eſt deſcripta, ſuis propriis Expenſis invadere teneatur uno ſimul & eodem Contextu; Præfati tamen *Angliæ & Francorum Reges*, pro Deffenſione Perſonarum, Statuum, Regnorum, Patriarum, Dominiorum,

orum ſuorum, per eos aut eorum alterum inpræſentiarum ubicunque poſſeſſorum, in Perſonis propriis, cum tanta Peditum & Equitum Manu ac Navium Claſſe, quanta & quemadmodum ſuperiùs eſt deſcripta, ſe mutuò defendent contra Invadentem aut Invaſionem procurantem, ut præmittitur, quemcunque, abſque ulla Exceptione, Eumdem ſive Eoſdem hoſtiliter invadent & aggredientur, Bellumque contra ipſum vel ipſos bonâ Fide, & abſque omni Dilatione Fraude & Dolo realiter & cum effectu gerent; ac inſuper, licet alii, pro principaliter Contrahentibus ſuperiùs nominati aut eorum aliquis, præſentem Tractatum aut aliquem Articulum in eo contentum non obſervaverint aut contravenerint, ſive non obſervaverit aut contravenerit, præſens tamen Contractus, & omnia & ſingula in eodem contenta, inter eoſdem *Potentiſſimum Angliæ & Chriſtianiſſimum Francorum Reges*, pro Perſonarum, Statuum, Regnorum, Terrarum, & Dominiorum ſuorum Tuitione, Conſervatione, & Deffenſione, Firma & Rata manebunt, eundemque Tractatum, ac omnia & ſingula in eodem contenta quatinus eos concernunt inconcuſsè & inviolabiliter obſervabunt, non obſtante quòd cæteri id non fecerint perimpleverint aut facere vel perimplere recuſaverint, ſeu eorum aliquis non fecerit perimpleverit aut facere vel perimplere recuſaverit.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd omnes & ſinguli Confœderati prædicti, quando per Oratores ſive Commiſſarios alicujus eorumdem ſufficientem Auctoritatem habentes ad hoc debitè requiſiti fuerint, in eorum Præſentia, tactis Sacroſanctis Evangeliis, Juramentum corporale præſtabunt quòd omnia & ſingula in præſenti Tractatu ſpecificata & contenta benè & fideliter obſervabunt & adimplebunt, ac a ſuis Subditis quatinus ipſos tangunt aut tangere poterunt obſervari & adimpleri facient cum effectu; & idem Juramentum, in Scriptis redactum & Manu ſua ſignatum, Oratori ſive Oratoribus hujuſmodi tunc præſentibus tradet.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd omnes & ſinguli Confœderati principaliter Contrahentes omnia & ſingula Præmiſſa Ratificabunt Auctoriſabunt & Confirmabunt, atque realiter & cum effectu pro Parte ſua exequentur & facient, & quilibet eorum ratificabit auctoriſabit & confirmabit atque realiter & cum effectu pro Parte ſua exequetur & faciet, pro Parte ſua quæ Præmiſſorum Tenor exiget & requiret, ſuaſque Literas Patentes deſuper debitè confectas, Magnis ſuis Sigillis ſigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas, dictis Confœderatis, principaliter Contrahentibus, & eorum cuilibet intra Quatuor Menſes Datam præſentis Contractûs proximè & immediatè ſequentes liberabunt & tradent, & eorum quilibet tradet & liberabit aut tradi & liberari faciet.

Tenor Commiſſionis ſequitur, & eſt talis,

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ* univerſis & ſingulis, præſentes Litteras inſpecturis, Salutem in Domino Sempiternam.

Notum facimus quòd,

Cùm nil Nobis charius & gratius ſit, quàm Quietem & Tranquillitatem nedùm Subditorum noſtrorum Fidei noſtræ & Tutelæ commiſſorum, verùm etiam Univerſalem omnium Chriſtianorum Pacem procurare & ſtabilire, ac quorumcumque Inſolentiam in contrarium Adnitentium reprimere & refrænare,

Operæ pretium eſſe duximus cum Sanctiſſimo Domino noſtro *Leone Papa Decimo* Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ *Summo Pontifice*, ac Sereniſſimo & Potentiſſimo Principe *Franciſco*, Dei gratia, *Francorum Rege* Conſanguineo noſtro Chariſſimo, ac cum quibuſcunque aliis Regibus & Principibus Chriſtianis, Civitatibus, Potentatibus, Communitatibus, Nationibus, & Dominiis firmam Amicitiam, Confœderationem, Ligam, & Fœdus, ad Laudem Omnipotentis Dei, & Populi Chriſtiani Tranquillitatem inire, firmare, & concludere; ut tandem Reliquum Vitæ noſtræ, quod Deus Omnipotens Nobis præſtare dignabitur, Servitio Divinæ Majeſtatis (cui Servire Regnare eſt) impendere poſſimus:

Nos igitur,

De Fidelitate, Induſtria, & provida Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Thomæ Ducis Northfolciæ* Magni Theſaurarii & Mareſchalli Angliæ, Reverendi Patris *Thomæ Dunelmenſis Epiſcopi* Cuſtodis Privati Sigilli noſtri, necnon *Caroli Comitis Wigornienſis* Domini de Herberd & de Gouer Camerarii noſtri, & Reverendi Patris *Nicolai Epiſcopi Elienſis*, plurimùm confidentes,

Ipſos & eorum quemlibet conjunctim & diviſim noſtros veros legittimos & indubitatos Oratores, Procuratores, Ambaſſiadores, & Nuncios noſtros generales

les & ſpeciales ad Infraſcripta Ordinavimus Fecimus & Conſtituimus,

Dantes & Concedentes eiſdem, & cuilibet eorum, conjunctim, ut præfertur, & diviſim, Tenore Præſentium, Poteſtatem, Facultatem, Auctoritatem, & Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, ac Succeſſorum noſtrorum, cum Sanctiſſimo Domino noſtro *Leone Papa Decimo*, & cum prædicto Illuſtriſſimo & Potentiſſimo Principe *Franciſco*, Dei gratiâ, *Francorum Rege* Cariſſimo & Dilectiſſimo Fratre & Conſanguineo noſtro, ac cum quibuſcunque aliis Regibus & Principibus Chriſtianis, Civitatibus, Potentatibus, Communitatibus, Nationibus, & Dominiis, ſeu eorum aliquo, vel eorum Procuratoribus, Oratoribus, Commiſſariis, Ambaſſiatoribus, & Deputatis quibuſcunque ad hoc ſufficientem Auctoritatem & Poteſtatem habentibus, de & ſuper quâcunque Amicitiâ, Confœderatione, Unione, Fœdere, & Ligâ defenſivâ Statuum, Regnorum, Dominiorum, Terrarum, Patriarum, Territoriorum, Civitatum, & Oppidorum, ubicunque locorum impræſentiarum per Nos vel eorum aliquem poſſeſſorum, inter *Nos*, Hæredes, & Succeſſores noſtros, præfatum *Sanctiſſimum Dominum noſtrum*, & Cariſſimum Conſanguineum noſtrum *Franciſcum Francorum Regem* prædictum, ac cæteros, ut præfertur, Reges & Principes Chriſtianos, Civitates, Potentatus, Communitates, Nationes, & Dominia, & eorum Hæredes, & Succeſſores, atque Regna, Patrias, Terras, Dominia, & Loca quæcunque, ac Subditos, Vaſſallos, Confœderatos, Amicos, & Adhærentes noſtros, & eorum quoſcunque & quomodocunque etiam ad Defenſionem Perſonarum, Statuum, Regnorum, Terrarum, Patriarum, Dominiorum noſtrorum, vel dictorum Principum in Perſonâ noſtrâ, & Expenſis noſtris propriis, ſive Requirentium, ineundâ, Tractandi, Concordandi, Paciſcendi, Conveniendi, & Concludendi;

Noſque Regna, Terras, & Dominia noſtra quæcunque, ad Conventorum & Concluſorum inviolabilem Obſervantiam Aſtringendi & Obligandi:

Ac ſuper hujuſmodi Conventis, Concordatis, & Concluſis cum dicto *Sanctiſſimo Domino noſtro*, Potentiſſimo *Francorum Rege* Conſanguineo noſtro, & cum prædictis Principibus Chriſtianis, Civitatibus, Communitatibus, Nationibus, & Dominiis, ſeu eorum Oratoribus quibuſcunque, Litteras validas & efficaces pro Parte noſtrâ Tradendi: aliaſque conſimilis effectûs & vigoris, ab Ipſis Petendi, & Exigendi:

Plenamque præterea Poteſtatem Juramentum in Animam noſtram Præſtandi quòd tenebimus & adimplebimus realiter & cum effectu omnia & ſingula quæ in Prædictis & circa ea Nomine noſtro concordabunt, conveniet, jurabunt, firmabunt, & concludent; atque illa ratificabimus, & nullo unquam tempore revocabimus, nec contra ea, vel eorum aliquod faciemus, vel quovis pacto veniemus,

Simileque Juramentum a *Sanctiſſimo Domino noſtro*, Illuſtriſſimo *Rege Francorum*, cæteriſque Regibus, Principibus, Potentatibus, Civitatibus, Communitatibus, & Dominiis præſtari Videndi, Petendi, & Exigendi;

Ac generaliter omnia & ſingula Nomine noſtro Faciendi, Gerendi, Exercendi, & Firmandi, cujuſcunque naturæ & importantiæ fuerint & eſſe poterunt in Prædictis, & circa ea neceſſaria, & oportuna, & quæ tanti Negotii qualitas, cum ejuſdem circumſtantiis, dependentiis, & annexis, exigit aut requirit, & quæ Nobis facere liceret, ſi Præmiſſis perſonaliter intereſſemus; etiam ſi expreſſis longè majora ſint, aut talia forent, quæ de ſuâ naturâ ad ea perficienda Mandatum exigunt magis ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, & Firmum habituros id totum & quicquid per prædictos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, Nuncios, & Deputatos noſtros, ſeu eorum quemcunque, Actum, Geſtum, Conventum, Juratum, aut Factum fuerit in Præmiſſis, & contra ea vel ipſorum aliqua nullo modo contravenire; immò ipſa manutenere, inviolabiliter obſervare, ac per noſtras Patentes Literas confirmare.

In cujus rei Teſtimonium Præſentibus hiis, Manu noſtrâ ſignatis, Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Datum *London.* Primo Die Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, Regni verò noſtri Decimo.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium Nos Oratores & Procuratores antedicti Domini noſtri Chriſtianiſſimi *Regis Francorum* præſentibus Literis Manibus noſtris ſubſcriptis Sigilla noſtra appoſuimus.

Dat. in *Urbe London.* Die ſexta Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo.

Tenor Commiſſionis ſequitur, & eſt talis,

Franciſcus, Dei gratiâ, *Francorum* **REX**, *Mediolani* **DUX**, & *Genuæ* **DOMINUS** univerſis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem in Domino Sempiternam.

Notum facimus,

Cùm nil nobis gratius aut charius ſit quàm Quietem & Tranquillitatem nedùm Subditorum noſtrorum Fidei noſtræ & Tutelæ Commiſſorum verùm etiam univerſalem omnium Chriſtianorum Pacem procurare & ſtabilire, ac quorumcunque Inſolentiam in contrarium Adnitentium reprimere & refrænare,

Operæ pretium eſſe duximus cum Sanctiſſimo Domino noſtro *Leone Papa Decimo* Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ *Summo Pontifice,* ac Sereniſſimo & Potentiſſimo Principe *Henrico,* Dei gratiâ, *Rege Angliæ* Conſanguineo noſtro Chariſſimo, ac cum quibuſcumque aliis Regibus & Principibus Chriſtianis, Civitatibus, Potentatibus, Communitatibus, Nationibus, ac Dominiis firmam Amicitiam, Confœderationem, Ligam, Fœdus, ad Laudem Omnipotentis Dei, & totius Populi Chriſtiani Tranquillitatem, inire, firmare, & concludere, ut tandem Reliquum Vitæ noſtræ, quod Deus omnipotens Nobis præſtare dignabitur, Servitio Divinæ Majeſtatis (cui Servire Regnare eſt) impendere poſſimus,

Nos igitur,

De Fidelitate Induſtriâ & providâ Circumſpectione Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Guillermi Gouffrer* Domini de Boneveto Militis Ordinis noſtri, necnon Cambellarii Ordinarii ac Admiraldi Franciæ, *Stephani de Poncher Epiſcopi Pariſienſis, Franciſci de Rupecavardi* Militis Domini de Campodenario Seneſchalli Tholoſæ & Gubernatoris Rupellæ Cambellani noſtri, & *Nicholai de Neufuille* etiam Militis Domini de Villeroy Audientiarii Franciæ ac Secretarii Financiarum noſtrarum plenè confidentes,

Ipſos & eorum quemlibet conjunctim & diviſim noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Procuratores, Oratores, Deputatos, & Nuncios noſtros generales & ſpeciales legitimè Conſtituimus & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes Eiſdem, & eorum cuilibet, conjunctim ut præfertur & diviſim, Tenore Præſentium, Poteſtatem, Facultatem, Auctoritatem, & Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro ac Succeſſorum noſtrorum, cum Sanctiſſimo Domino noſtro *Leone Papa Decimo,* & cum prædicto Illuſtriſſimo & Potentiſſimo Principe *Henrico,* Dei gratiâ, *Angliæ Rege* Chariſſimo & Dilectiſſimo Fratre & Conſanguineo noſtro, ac cum quibuſcumque aliis Regibus & Principibus Chriſtianis Potentatibus, Communitatibus, Civitatibus, Nationibus, & Dominiis, vel eorum aliquo, ſeu Procuratoribus, Oratoribus, Commiſſariis, Ambaſſiatoribus, & Deputatis quibuſcunque, ad hoc ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem habentibus, de & ſuper quacunque Amicitia, Confœderatione, Unione, Fœdere, & Liga Defenſiva Statuum, Regnorum, Dominiorum, Terrarum, Patriarum, Territoriorum, Civitatum, & Opidorum, ubique locorum impræſentiarum per Nos vel eorum aliquem poſſeſſorum, *inter Nos* Hæredes & Succeſſores noſtros, præfatum *Sanctiſſimum Dominum noſtrum,* & Chariſſimum Conſanguineum noſtrum *Henricum Angliæ Regem* prædictum, ac cæteros ut præfertur Reges & Principes Chriſtianos, Civitates, Potentatus, Communitates, Nationes, & Dominia, & eorum Hæredes & Succeſſores, atque Regna, Terras, Patrias, Dominia, & loca quæcunque, ac Subditos, Vaſallos, Confœderatos, Amicos, & Adhærentes noſtros & eorum quoſcunque, & quomodocunque, etiam ad Defenſionem Perſonarum, Statuum, Regnorum, Terrarum, Patriarum, Dominiorum noſtrorum vel dictorum Principum, in Perſona noſtra propria, & Expenſis noſtris propriis, ſive Requirentium, ineundâ, Tractandi, Concordandi, Paciſcendi, Conveniendi, & Concludendi,

Noſque, Regna, Terras, & Dominia noſtra quæcunque ad Conventorum & Concluſorum inviolabilem Obſervantiam Aſtringendi & Obligandi,

Ac ſuper hujuſmodi Conventis, Concordatis, & Concluſis cum dicto *Sanctiſſimo Domino noſtro,* præfato *Angliæ Rege* Conſanguineo noſtro, & cum dictis Chriſtianis Principibus, Civitatibus, Communitatibus, Nationibus & Dominiis, ſeu eorum Oratoribus quibuſcunque, Litteras validas & efficaces pro Parte noſtra Tradendi, Aliáſque conſimilis effectûs & vigoris ab ipſis Petendi & Exigendi,

Plenamque prætereà Poteſtatem Juramentum in Animam noſtram Præſtandi quòd tenebimus & adimplebimus realiter & cum effectu omnia & ſingula quæ in Prædictis & circa ea noſtro Nomine concordabunt, convenient, jurabunt, firmabunt, & concludent, ac quòd Illa ratificabimus, & nullo unquam tempore revocabimus, nec contra Ea vel eorum aliquod faciemus vel quovis Pacto veniemus,

Simileque Juramentum a *Sanctiſſimo Domino noſtro* Illuſtriſſimo *Rege Angliæ* cæteriſque Regibus & Principibus, Potentatibus, Civitatibus, Communitatibus, & Dominiis, præſtari Videndi Petendi & Exigendi,

Ac generaliter omnia & ſingula noſtro Nomine Faciendi, Gerendi, Excercendi, & Firmandi, cujuſcunque naturæ & importantiæ fuerint aut eſſe poterunt, in Prædictis & circa ea neceſſaria & oportuna, & quæ tanti Negotii qualitas, cum ejuſdem circumſtantiis, dependentiis, & annexis, exigit aut requirit, & quæ Nobis facere liceret ſi Præmiſſis perſonaliter Intereſſemus, etiamſi Expreſſis longè majora ſint, aut talia forent quæ de ſua Natura ad ea perficienda Mandatum exigunt magis ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in verbo Regio, Nos Gratum Ratum & Firmum habituros id totum & quicquid per dictos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, Nuncios, & Deputatos noſtros ſeu eorum quemcunque Actum, Geſtum, Conventum, Juratum, aut Factum fuerit in Præmiſſis, & contra ea vel ipſorum aliqua nullo modo contravenire; immò ipſa manutenere, & inviolabiliter obſervare, ac per noſtras Patentes Litteras confirmare.

In cujus rei Teſtimonium Præſentibus hiis, Manu noſtrâ ſignatis, Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Dat. *Andegaven.* Die ultimo Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, & Regni noſtri Quarto.

Nos igitur, qui benivoli more Patris in Pacis & Tranquillitatis Commodo delectamur, & quorum eſt inter Reges & Principes Pacem quærere, pro capienda & proſequenda ſupradicta ſancta Expeditione, quam ſupremis deſideramus affectibus, ea propter omnia & ſingula ſupradicta Capitula Pacem Conventionem & Confœderationem inter *Majeſtatem tuam* & præfatum *Franciſcum Regem* Chriſtianum inita, ac omnia & ſingula in eis contenta, ad Laudem & Gloriam ſanctæ & individuæ Trinitatis Patris & Filii & Spiritûs Sancti, ac Beatorum Apoſtolorum ejus Petri & Pauli, Confuſionem verò & totalem Exterminationem Hoſtium Chriſtianæ Religionis, Auctoritate Apoſtolicâ, Tenore Præſentium, Approbamus, Ratificamus, Laudamus, & Confirmamus, & Nos ipſi, ut cæteris Exemplo ſimus, pro tàm ſancta Expeditione contra Fidei Hoſtes ad votivum Finem perducenda, & tanquam Principales eidem Paci, Conventioni, Confœderationi, Capitulis omnibuſque aliis & ſingulis in eis contentis, non recedentes tamen, neque quæ de Labiis noſtris proceſſerunt faciamus irrita, a Ligis, Conventionibus, Confœderationibus, ac eorum Capitulis omnibuſque in eis contentis, Vobiſcum ac cum quibuſvis aliis Regibus, Principibus, Potentatibus, Communitatibus, & Dominiis ſeu eorum aliquo ex quavis Cauſa quomodolibet hactenus firmatis factis & habitis, quorum Tenorem ac ſi de verbo ad verbum inſererentur Præſentibus pro inſertis & expreſſis haberi volentes, Illis quoquomodo in genere vel in ſpecie tacitè vel expreſsè præjudicare, ac aliis quibuſcunque Juribus, Conſuetudinibus, ac Libertatibus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ & Sedis Apoſtolicæ ac Romanæ Curiæ quomodolibet præjudicare non intendentes, in Verbo Romani Pontificis efficaciter Nos obligamus & obligati eſſe volumus, idque per Præſentes ſub Plumbo Litteras hujuſmodi animi noſtri declaramus & ſignificamus, ac in Confœderatos noſtros Dilectos Filios *Helvetios*, & Rempublicam *Florentin.* & ejus præſentem Statum, ac Rempublicam *Senen.* & ejus præſentem Statum, ac Dilectum Filium Nobilem Virum *Laurentium Medices* Ducem Urbini, & omnes Subditos mediatè & immediatè Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, quos pro tempore nominamus per Præſentes,

Majeſtatem tuam inſuper hortamur in Domino ut Pacem, Concordiam, Amicitiam, & Confœderationem, inter Te & præfatum *Franciſcum Regem* Dono Dei initam, & quam univerſæ Chriſtianitati profuturam ſperamus, inviolabiliter ſervare ſtudeas, ut inde ſperati Fructus, ad Honorem Salvatoris noſtri & Fidei Catholicæ Exaltationem, contra ejuſdem Fidei Inimicos ſuccedere poſſint.

A.D. 1518. Hen. 8.

Dat. *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, Pridie Kal. Januarii Pontificatûs noſtri Anno Sexto.

EVANGELISTA.

De Curia,

D. DE COMITIBUS.

LEO PAPA DECIMUS.

Sub Sigillo plumbeo pendente a Filo canabi.

De Poteſtatibus; Commiſſio Regis Francorum pro Cardinali Eborum.

☞

A.D. 1519. An. 10. H. 8. Ex Autogr.

F*Ranciſcus*, Dei gratiâ, *Francorum* REX, *Mediolani* DUX, *& Genuæ* DOMINUS, univerſis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

Notum facimus quòd Nos,

De Legalitate Prudentiâ ac providâ Circumſpectione Reverendiſſimi in Chriſto Patris Domini *Thomæ Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis* Archiepiſcopi Eboracenſis, ac in Regno Angliæ Primatis & de Latere Legati, Cariſſimi ac Dilectiſſimi Amici noſtri plenè confidentes,

Ipſum noſtrum verum, legitimum, ac indubitatum Procuratorem, Actorem, Commiſſarium, & Deputatum, Facimus, Conſtituimus, & Nominamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes Eidem, plenam ac omnimodam Poteſtatem, Auctoritatem, Facultatem, ac Mandatum ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum Excellentiſſimo & Potentiſſimo Principe *Henrico*, eàdem gratiâ, *Rege Angliæ*, Cariſſimo ac Dilectiſſimo Fratre, Conſanguineo, & Confœderato noſtro, de & ſuper Formâ, Tempore, & Loco *Mutui Conventûs & Colloquii* inter Nos fiendi, ac aliis ex hoc deppendentibus requiſitis & neceſſariis (de quo Mutuo Conventu & Colloquio in Tractatu per Oratores, & Ambaſſiatores utriuſque noſtrûm *Die Octavâ Menſis Octobris, Anni Domini Milleſimi, Quingenteſimi, Decimi Octavi*, in Civitate Londoniæ inito & concluſo, & per Nos confirmato, fit mentio) juxta illius Tractatûs formam, aut aliàs prout eidem videbitur, ſalvis honore & Securitate Perſonæ noſtræ, Tractandi, Concordandi, & Concludendi,

Cæteraque omnia & ſingula circa Præmiſſa Faciendi, Dicendi, Gerendi, & Excercendi quæ neceſſaria & oportuna fuerint, & quæ tanti Negotii qualitas, cum ejuſdem circumſtantiis deppendentiis & annexis, poſtulat aut requirit, & quæ Nos faceremus, & facere poſſemus ſi perſonaliter intereſſemus, etiamſi talia forent quæ Mandatum exigerent magis ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, Firmum, & Stabile habere quicquid per dictum *Reverendiſſimum Patrem*, Procuratorem noſtrum, Actum, Dictum, Factum, Geſtumve fuerit in Præmiſſis, & nunquam contravenire; immò inviolabiliter obſervare & adimplere.

In cujus Rei Teſtimonium his Præſentibus, Manu noſtrâ ſignatis, Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Datum *in Caſtro noſtro de Leſignen.* Die Decimâ Menſis Januarii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Nono, & Regni noſtri Sexto.

FRANCOYS.

Per Regem,

DE NEUFVILLE.

Sub Sigillo Magno præfati Regis a duplici caudâ pendente.

Commiſſio ad Tornacum Recipiendum, & ad Solutiones faciendas.

A.D. 1519. An. 10. H. 8. Ex Autogr.

F*Ranciſcus*, Dei gratiâ, *Francorum* REX, *Mediolani* DUX, & *Januæ* DOMINUS, univerſis, ad quos præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

Notum & manifeſtum facimus, quòd Nos

A.D. 1519. Hen. 8.

Nos de Induſtriâ, Fidelitate, ac providâ Circumſpectione Dilecti ac Fidelis Conſanguinei & Conſiliarii noſtri, necnon Cambellani & Militis Ordinis noſtri *Gaſparis de Colligny* Domini de Caſtellione, Mareſcalli Franciæ,

Ipſum noſtrum verum & indubitatum Commiſſarium, Procuratorem, & Deputatum Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes Eidem Tenore Præſentium plenam Poteſtatem & Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro Recipiendi & Recuperandi ab Oratoribus, Procuratoribus, & Deputatis Potentiſſimi ac Illuſtriſſimi Principis *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ*, Cariſſimi ac Dilectiſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri, *Civitatem Tornacenſem*, unà cum Civibus & Territorio ejuſdem, *Abbatia Sancti Amandi*, ac *Caſtro ſive Oppido de Mortaigne*, cum ſuis Municipalibus & Territorio, ac pertinentiis & deppendentibus univerſis:

Ac Dandi Litteras Quictantiales de omnibus ſingulis ac quibuſcumque Rebus, quas ab eis receperit;

Necnon ad Dandum, Tradendum, & Solvendum prædictis Oratoribus, aut alteri ipſorum, ſufficientem Poteſtatem habentibus vel habenti, Summam *Quinquaginta Milium Francorum in Coronis Auri de Sole* Literas Quictantiales de dicta Solutione, Traditione, ac Datione dictorum *Quinquaginta Millium Francorum in Coronis Auri de Sole* ſic ſolutorum, datorum, & traditorum ab ipſis Oratoribus & Procuratoribus Habendas, Petendi & Recipiendi:

Intereſſendique unà cum dictis Oratoribus, aut altero ipſorum, cùm jamdicti Cives ac Municipales prædictorum Locorum liberabuntur ab Obedientiâ & Juramento quod habent, aut habere poſſunt ad dictum *Regem Angliæ:*

Recipiendique a *dictis Civibus*, Incolis, & Municipalibus jam dictorum Locorum, & ab univerſis & ſingulis ipſorum Juramentum Fidelitatis Obedientiæ,

Et pariter ab *Abbate Sancti Amandi* Juramentum Fidelitatis, quod Abbates ipſius Abbatiæ præſtare ſoliti ſunt;

Quæ quidem Juramenta volumus eſſe tanti roboris & firmitatis, quanti eſſent ſi fuiſſent Nobis perſonaliter præſtita:

Inſuper Litteras Veniæ, Remiſſionis, & Indulgentiæ *dictis Civibus*, Incolis, ac Municipalibus univerſis & ſingulis ipſorum ex Parte noſtrâ Concedendi juxta vim, formam, tenorem, & effectum Articulorum per Oratores noſtros & dicti *Regis Angliæ*, ſufficientem Poteſtatem habentes de & ſuper omnibus circa præmiſſa & inferiùs dicenda peragendis, *de Datâ London. Quarta Die Menſis Octobris ultimi præteriti* conventorum, concluſorum, & concordatorum, prout in eiſdem ſpecificatur & continetur:

Permittendique quòd Bombardæ, Tormenta, Machinæ, Inſtrumentaque Bellica, Victualia, atque alia quæcunque pro Tuitione dictæ Civitatis præparata, per dictos Oratores, aut alterum ipſorum, aut per ſuos Commiſſos & Deputatos aſportentur ſeu tranſportentur juxta formam & tenorem eorumdem Articulorum.

Ac Litteras Quictantiales de prædictis Machinis, Bombardis, Tormentis, Inſtrumentiſque Bellicis, Victualibus, ac aliis quibuſcumque pro Tuitione dictæ Civitatis præparatis, ab ipſis Oratoribus, ſeu altero ipſorum, ad id ſpecialem Poteſtatem habentibus ſeu habente, Recipiendi & Recuperandi;

Ac omnes Litteras Remiſſionis, Veniæ, ſeu Indulgentiæ per dictum *Regem Angliæ prædictis Civibus*, Incolis, & Municipalibus conceſſas, ac Proceſſus factos continuatos, & Sententias latas per Se aut Officiarios ſuos Ratifficandi, Grataſque Habendi:

Collationeſque Beneficiorum per dictum *Regem Angliæ*, aut *Cardinalem Eboracenſem* factas ſeu conceſſas, quantum in Nobis eſt, Gratas Rataſque Habendi:

Promittendique Illis, quibus prædictæ Collationes factæ fuerint, quòd a Nobis nec ab altero Nomine noſtro, ſeu prætextu aliquarum Collationum noſtrarum nullatenus moleſtabuntur, aut inquietabuntur; ſed Illis gaudebunt pacificè & quietè, ac ſi a Nobis Collationem ſeu Titulum obtinuiſſent;

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi Gerendi & Excercendi quæ in Præmiſſis & circa ea neceſſaria fuerint & quomodolibet oportuna, & quæ tanti Negotii qualitas, cum ejuſdem circumſtantiis, deppendentibus, & annexis, poſtulat aut requirit, & quæ Nos faceremus aut facere poſſemus ſi perſonaliter intereſſemus, etiamſi talia forent quæ Mandatum exigerent magis ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum Gratum Firmum & Stabile habere totum id quod per dictum noſtrum Oratorem, Procuratorem, & Deputatum, Actum, Dictum, Factum, & Promiſſum extiterit in Præmiſſis, & contra ea aut eorum aliqua nullo modo contra-

A.D. 1519. Hen. 8. contravenire, immò Ipſa manutenere & inviolabiliter obſervare.

In quorum omnium Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium has Præſentes, Manu noſtrâ ſignavimus, Sigillique noſtri munimine corroborari fecimus.

Datum *Pariſius*, Die xiij Menſis Januarii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, & Regni noſtri Quinto. A.D. 1519. Hen. 8.

FRANCOYS.

Per Regem.

ROBERTET.

Sigillo avulſo.

Commiſſio ad Deliberandum Moretaniam.

A.D. 1519. An. 10. H. 8. Ex Autogr. ANthonie Conte de Fauquemberghe, Baron de Lingne & de Bailloel, Signeur de Monſtroel, de Thulin &c. a tous ceulx qui ces preſentes Lettres verront, Salut.

Comme *le Roy Henry d'Angleterre*, noſtre Souverain Seigneur en ceſte partie, Nous ait, apres la Conqueſte par Luy faictes en la *Ville de Tournay*, *Bailliage de Tourneſis*, *Ville*, *Chaſteaulx*, *Terre*, *& Seignourie de Mortainge* & les Appendences, Donne & Mis en noz Mains icelle Ville, Chaſtel, Terre, & Seignourie *du dite Mortaingne*, pour Enjoyr & Poſſeſſer enſamble des Rentes, Revenues, Fruictz, Proffitz, & Appertenences, pour Nous & noz Hoirs venus & advenir, & pour du tout en faire noſtre ſingulier Proffit toutes & quantes foiz que bon nous ſemblera:

Or eſt que *iceluy Seigneur Roy*, en enſſievant certaines Lettres ſeellees de noſtre Seel, Nous a faict requerrer & ſigniffier Luy Rendre & Remectre en ſes Mains, ou es Mains de ceulx qui depar Luy en ceſte Partie ſeront commis; *icelle Ville*, *Chaſteau*, *Terre*, *& Seignourie de Mortaingne*:

Et pour ce que Nous ne povons eſtre de noſtre Perſonne a faire la dite Rendition & Debvoirs en ce pertinens, tant a cauſe d'aulcunes grandes Maladies, comme aultres noz grans & urgens Affaires a Nous preſentement ſurvenus,

Et voeillant neantmoins acomplir noſtre Promeſſe contenuee & declaree en nos dictes Lectres deſſus thoucies, & en ce Obeir a la Requeſte & Signiffication *d'iceluy Seigneur Roy*,

Nous,

Confians ad plain des Sens, Leaulte, & Preudhommie de *Jehan de Heſdin* Eſcuyer, Conſeillier & Maiſtre d'Oſtel de *Madame Margheritte Duceſſe & Conteſſe de Bourgoinge*, Douaigiere de Savoye &c. Regente & Gouvernante, A.D. 1519.

Avons a iceluy *Jehan de Heſdin* Donne & Donnons per ces Preſentes plain Pooir abſolut, de pour & ou Nom de Nous, & en noſtre Abſence aller es dites Lieux, Ville, Chaſteau, Terre, & Seignourie *de Mortaingne*, & icelles Mettre es Mains *d'icelluy Seigneur Roy*, ou es Mains de ſes Commis & Depputez, ayans pour ce ceſte Cauſe de Luy Puiſſance & Auctorite ſouffiſaument, le tout ſelon & enſſievant la Teneur de nos dittes Lettres deſſus thoucies, & en faire tous Debvoirs & telles que Nous meiſmes ferons & faire polrieſmes, & ſe en noſtre Preſence y eſtions;

Pourveu neantmoins, que en ce faiſant iceluy *Jehan de Heſdin* ait & Luy ſoient Rendues nos dites Lettres de Prommeſſe comme Acquitees & Deſchergies en ceſte partie: Sy Prommectons en Foy de Noble Homme & ſoubz & per l'Obligation, Signee de noſtre Main, & ſeellee de noſtre Seel armoye de noz Armes, de tout ce que per le dit *Jehan de Heſdin* ſera en ce que dit eſt Fait, Dit, Procure, & Beſongnie tenir & entretenir & avoir pour Agreable Ferme & Eſtable.

En Teſmoing de ce Nous avons ces dits Preſentes ſignees de noſtre Nom & fait appendre noſtre Seel, le Huitiſme Jour du Mois de Febvrier, l'An de Grace Mille, Cincq Cens, & Dyx huyt.

ANTONIE DE LUGNE.

Sub Sigillo præfati Comitis de Cera rubeâ a duplici cauda pendente.

De Redditione Caſtri & Villæ de Tourney.

A.D. 1519. An. 10. H. 8. *Ex Autogr.*

N*Ous Charles Conte de Worceſtre* Seigneur de Herbert & Grant Chambellan du Roy d'Angleterre, Meſſire *Thomas Dockwra* Pryeur de Sainct Jehan de Jheruſalem en Angleterre, *Nychollas Vaux* Chevalier Capitaine de Guyſnes, & *Edward Belknap* Chevalier du dit Roy d'Angleterre; comme ainſſi ſoit que en enſſuyvant le Traictie d'Amytie Confederation & Alliance, n'agaires faictz entre *le Roy de France & le Roy d'Angleterre*, & en vertu du Povoir que avons du dit *Roy d'Angleterre*, Nous ayons Renduz & Mys ſoubz l'Obbeyſſance du dit *Roy de France*, les *Ville Cite & Chaſteau de Tournay*, & tout le Paiis de Tournoyſſis, & yceulx Baillez & Dellivrez es Mains de *Seigneur de Chaſtillon*, Mareſchal de France, & ſon Lieutenant General ou dit Paiis, ayant ſur ce Povair de les Recevoir pour le dit *Roy de France*, ainſſi qu'il eſt duement apparu par ſon dit Povoir, quil Nous a baille, quæ avons receu: Toutesfois pour ce que par noſtre dite Povoir n'eſt expreſſement declare Quicter, Deſcharger, & du tout en tout Abſouldre les Gens d'Egliſe, Nobles, Officiers, Prevoſtz, Jurez, Mayeur, Citoyens manans & abitans de la ditte Ville & Cite de Tournay, & de tout le Paiis de Tourneſſis, de Serement de Fydelite, & Obbeyſſans, qu'ilz avoient fait, & eſtoient tenuz envers le dit *Roy d'Engleterre*, ce que neantmoins avons faict en la Preſence du dit *Seigneur de Chaſtillon*, a ceſte Cauſe Nous a icelluy *Seigneur de Chaſtyllon* requis, que voulſiſſions faire Ratiffier, Approuver, & avoir Agreable par le dit *Roy d'Angleterre* icelluy Quictement & Deſcharge par Nous faict du dit Serment de Fydellite; ce que Luy avons Promis, & Promectons faire par ſes Preſentes, ſi toſt ſerons devers le dit *Roy d'Angleterre*; & icelle Ratiffication Luy envoyer, quelque part qu'il ſoit ſignee de la Main du dit *Roy d'Engleterre*, & ſellee de ſon Grant Seel.

En Teſmoing de ce Nous avons ſigne ces dites Preſentes de noz Mains, & faict ſeeller du Seel de noz Armes, le x jour de Fevrier, l'An Mille, cinqcens, dixhuict.

Commiſſio ad Recipiendum Moretaniam.

A.D. 1519. An. 10. H. 8. *Ex Autogr.*

G*Aſpard de Coulligny* Seigneur du dit Lieu, & de Chaſtillon ſur Loing chevalier de l'Ordre, Conſeillier & Chambellan Ordinaire du Roy noſtre Seigneur, Marreſchal de France, & Lieutenant General du Roy au Paiis de Tourneſis, a *Loys de Proiſy* Bailly de Tournay & du dite Torneſis Salut.

Comme puis n'agueres en eu fait l'Amytie, Confederation, & Alliance d'entre *le Roy noſtre Seigneur & le Roy d'Angleterre*, les Ambaſſadeurs, Commiſſaires, Orateurs, & Deputez du dit *Roy d'Angleterre*, ayans Povoir de Luy, Nous ayent baillez & declairez & mis en noz Maines & ſoubs l'Obeyſſance du Roy noſtre dit Seigneur *la Ville, Cite, & Chaſteau de Tournay, Sainct Amand, & Mortaigne*, & tout le Paiis de Tourneſis,

Et pour ce que ne pourrions bonnement Vaquer ne entendre a aller es dites Lieux & meſmement au dit Lieu *de Mortaigne*, ou il convient promptement aller pour icelle place recevoir & mectre en l'Obeſſance du dit *Seigneur*, & y pourveoir de ce qui ſera neceſſaire pour la Seurete d'icelle, Eſt Beſoing pour ce faire, commectre, & deputer quelque bon & notable Perſonnage, au dit Seigneur & a Nous ſcheur & feable,

Savoir faiſons que Nous confians de voz Sens, Vaillance, Loyaulte, Experience, & bonne Dilligence, Vous avons, en vertu du Povoir a Nous donne par *le dit Seigneur*, Eſtably, Ordonne, & Depute, Eſtabliſſons, Ordonnons, & Deputons par ces Preſentes a icelle Place Recevoir;

Si Voulons & Vous Mandons, que Vous Tranſportez juſques au dit *Lieu de Mortaigne* pour icelle ditte Place Recevoir & Mectre es Mains & ſoubz l'Obeyſſance *du Roy noſtre dit Seigneur*;

Et icelle Gardez & faictes Garder & Mectre en ſi bonne Seurete, que Vous Nous en puiſſez reſpondre

Et

A.D. 1519. Hen. 8.

Et juſques ad ce que autrement par Nous en ſoit Ordonne; De ce faire vous avons Donne & Donnons plain Povoir & Auctorite par ces dites Preſentes :

En Mandant aux Habitans du dit Lui, Officiers, & Subgectz du Roy, & a tous autres qu'il appartiendra que a Vous en ce faiſant obeyſſent & entendent dilligemment & vous donnent toute Faveur, Secours, & Ayde & tout ainſi & en la forme & maniere, comme ſi Nous meſmes y eſtions en Perſonne.

Donne a Tournay le Dixieſme Jour de Fevrier, l'An Mille Cinqcens Dixhuit.

G. de Coulligny.

Sub Sigillo prædicti Domini (papyro obducto) de cerâ rubeâ pendente a caudâ Pergamenæ.

Commiſſio Francorum Regis facta Cardinali Eborum ad Tractandum & Concludendum ſuper Modo Colloquii Mutui cum Rege.

A.D. 1519. An. 10. H. 8.

Ex Autogr. Penes Camer.

F*Ranciſcus*, Dei Gratiâ, *Francorum* Rex, *Mediolani* Dux, & *Genuæ* Dominus univerſis & ſingulis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

Notum facimus quòd Nos,

De Legalitate, Prudentiâ, ac providâ Circumſpectione Reverendiſſimi in Chriſto Patris Domini *Thomæ Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis* Archiepiſcopi Eborum ac in Regno Angliæ Primatis & de Latere Legati Cariſſimi & Dilectiſſimi Amici noſtri plenè confidentes,

Ipſum noſtrum verum legitimum & indubitatum Procuratorem, Actorem, Commiſſarium, ac ſpecialiter Deputatum Fecimus, Conſtituimus, & Nominavimus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eidem, Tenore Præſentium, plenam ac omnimodam Poteſtatem, Auctoritatem, Facultatem, & Mandatum ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum Excellentiſſimo & Potentiſſimo Principe *Henrico*, eadem Gratiâ, *Regi Angliæ* Cariſſimo ac Dilectiſſimo Fratre Conſanguineo & Confœderato noſtro, de & ſuper Forma Tempore & Loco & aliis ex hoc Dependentibus requiſitis & neceſſariis *Mutui Conventûs & Colloquii* iner Nos fiendi,

De quo Mutuo Conventu & Colloquio in Tractatu, per Ambaſſiatores & Oratores utriuſque noſtrûm *octavo Die Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo, in Civitate Londoniæ* inito & concluſo, & per Nos Confirmato, fit mentio,

Inſequendo Formam & Tenorem Articulorum juxta Opinionem dicti *Reverendiſſimi Cardinalis* factorum, quos ad dictum Finem Manu noſtrâ ſignavimus & ad Eum tranſmiſimus, Tractandi, Concordandi, & Concludendi,

Cæteraque omnia & ſingula Faciendi, Dicendi, Gerendi, & Exercendi quæ in Præmiſſis neceſſaria fuerint & opportuna, & quæ tanti Negotii Qualitas, cum ejuſdem Circumſtantiis Dependentibus & Annexis, exigit & requirit, & quæ Nos faceremus ſi perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum exigerent magis ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, Firmum, & Stabile habere totum & quicquid per dictum *Reverendiſſimum Cardinalem* Procuratorem noſtrum in Præmiſſis & circa ea Actum, Dictum, Geſtum, Factum, Concordatum & Concluſum fuerit, & nunquam ullo modo contravenire; immò inviolabiliter obſervare & adimplere.

In cujus Rei Teſtimonium his Præſentibus, Manu noſtrâ ſignatis, Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Dat. *Cogniaci*, Die viceſimo tertio Menſis Februarii, anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo nono, & Anno Regni noſtri Sexto.

Sub Plica,

Francoys.

Super Plicam,

De Neufville.

Sub Magno Sigillo albæ ceræ a cauda Pergamenæ.

A Facie, Regis Coronati Imago Cathedrâ Regali ſedentis & Dextrâ Sceptrum tenentis; A Parte adverſa, Tres Fleurs de Lis in Scuto Coronato depicti, ab utroque Latere Angelis ſupportato.

Super

Super Comprehenſione in Tractatu Approbatio Ducis Venetiarum.

A.D. 1519. An. 10. H. 8. Ex Autogr.

LEonardus Lauredanus, Dei gratiâ, *Dux Venetiarum* &c.

Ea ſemper interceſſit Nobis cum Sereniſſimis *Angliæ Regibus* Benivolentia atque Amicitia, noſtráque erga Illas Majeſtates Obſervantia viguit, ut jure ac meritò continuum cum Illis Fœdus habere videamur:

Quod quàm maximè omnibus perſpicuum effecit ex quadam penè hæreditariâ, a Sereniſſimo Parente ſuo ductâ, in Nos Dilectione Sereniſſimus & Potentiſſimus Dominus *Henricus* præſens *Angliæ & Franciæ*, Dei gratiâ, *Rex & Hiberniæ Dominus* Illuſtriſſimus;

Qui in ea, quam recenter cum Sereniſſimo & Chriſtianiſſimo Domino *Franciſco*, eadem Gratiâ, *Francorum Rege*, Confœderatione, Pace, atque Affinitate, Divino cooperante Spiritu, contraxit, Nos noſtrumque Dominium, inter ejus Amicos & Confœderatos denominare, connumerare, & comprehendere amantiſſimè voluit:

Quod profectò Nobis tàm gratum atque jucundum fuit, quàm quod Gratiſſimum idemque Jucundiſſimum:

Et, in ſingulare Animi noſtri Teſtimonium, hac de Cauſâ, has Patentes noſtras Confirmationis, Dilectiſſimis Nobilibus noſtris, *Sebaſtiano Juſtiniano* Equiti, & *Antonio Suriano* Doctori & Equiti, Oratoribus noſtris, dare conſtituimus, per eos, ſeu eorum alterum, quâ decet Gratiarum Actione præſentandas, Manûs propriæ noſtræ Subſcriptione, Plumbeoque pendente Sigillo munitas:

Quarum Tenore Denominationem, Connumerationem, & Comprehenſionem de Nobis noſtroque Dominio per ejus Sereniſſimam Majeſtatem factam in Confœderatione prædicta cum Senatu noſtro confirmamus, approbamus, & Ratam habemus; Atque Nos noſtrumque Dominium in Fœdere ipſo, ſic nominatos & comprehenſos fuiſſe, contentos eſſe ſignificamus & Declaramus.

Datum in *noſtro Ducali Palatio*, Die decimâ quintâ Aprilis, Indictione ſeptimâ, Milleſimo Quingenteſimo Decimo nono.

NOS LEONARDUS LAUREDANUS, Dei Gratiâ, DUX VENETIARUM, &c. Subſcripſimus.

Pro Receptione Solutionum Franciæ.

¶ ¶

A.D. 1519. An. 11. H. 8. Franc. 11. H. 8. m. 9.

HEnricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, omnibus, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm, per Illuſtriſſimi Principis & Conſanguinei noſtri Præchariſſimi *Franciſci Regis Francorum* Chriſtianiſſimi Commiſſarios, Oratores, Procuratores, Deputatos, & Nuncios, nuper Conventum, Concordatum, & Concluſum fuerit,

Quòd idem *Frater* & Conſanguineus noſter ſolveret & deliberaret, ſolvive & deliberari faceret, Nobis *Henrico Regi Angliæ & Franciæ* &c. *Octavo moderno*, noſtriſve Hæredibus & Succeſſoribus, noſtriſve aut eorum Deputato vel Deputatis, Summam *Unius Millionis ſive Decies Centum Millium Coronarum Auri de Sole*, boni Auri & juſti Ponderis ac Valoris tunc Curſum habentis in Francia (demptâ & exceptâ Summâ *Quinquaginta Millium Francorum* (unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes) per, Bonæ Memoriæ, *Lodowicum nuper Francorum Regem* Defunctum, in Menſe Novembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Quartodecimo, Nobis in Villa Caleſii ſolutâ, Loco, Terminis, Modo, & Formâ ſequentibus; videlicet,

Præfatus nunc Chriſtianiſſimus *Francorum Rex* ſolveret ſeu ſolvi faceret Nobis, noſtriſve Hæredibus & Succeſſoribus, noſtriſve aut eorum Deputato vel Deputatis, *Primo Die Menſis Maii*, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Quintodecimo, in Oppido Caleſii, in Coronis Auri de Sole prædicti, *Quinquaginta Millia Francorum* (unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes) quæ faciunt Summam *Viginti Sex Millium Tricentarum Quindecim Coronarum de Sole & Triginta Solidorum Turonenſium*,

Et, *Primo Die Menſis Novembris extunc proximo ſequente*, in eodem Oppido Caleſii ſimiliter in præfatis Coronis Auri,

A.D. 1519.
Hen. 8.

alia *Quinquaginta Millia Francorum prædictorum*,

Et *Primo Die Maii extunc proximo ſequente* pariformiter in dicto Oppido Caleſii in Coronis Auri Valoris prædicti *alia Quinquaginta Millia Francorum* antedicti Valoris,

Et ſic de Termino in Terminum & de Anno in Annum, donec & quouſque dicta Summa *unius Millionis ſive Decies Centum Millium prædictorum Coronarum Auri de Sole* per præfatum *Franciſcum* Chriſtianiſſimum *Francorum Regem*, Hæredes & Succeſſores ſuos, ejuſve aut eorum Deputatum vel Deputatos, Nobis Hæredibus aut Succeſſoribus noſtris, noſtrumve aut eorum Deputato vel Deputatis (prædictâ Summâ *Quinquaginta Millium Francorum in Coronis Auri de Sole* prædicti Valoris, *Primo Die Menſis Novembris*, ut præmittitur, ſolutâ, deductâ & exceptâ) plenè & integrè ſoluta & contentata fuit,

Et quia *Prima Dies Menſis Maii*, qui erit unus Terminus Solutionis antedictæ, in qua Summa *Quinquaginta Millium Francorum prædictorum in præfatis Coronis Auri*, in prædicto Opido Caleſii, ut præmittitur, ſolvi debeat (videlicet) Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo nono propediem eſt ventura,

Hinc eſt quòd Nos,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium noſtrorum, *Johannis Pecche* Militis Deputati Villæ noſtræ Caleſii, *Willielmi Sandys* Militis Theſaurarii ejuſdem Villæ, *Johannis Bunoult* Secretarii ejuſdem Villæ, & *Roberti Fouler* Servientis noſtri, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Factores, Negotiorum Geſtores, Receptores, & Deputatos Facimus, Conſtituimus, & Deputamus per Præſentes,

A.D. 1519.
Hen. 8.

Dantes & Concedentes Eis, Tribus & Duobus eorum (quorum præfatum *Robertum Fowler* unum eſſe volumus) plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ſpeciale cum Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, ſive Nunciis ipſius Fratris & Conſanguinei noſtri *Franciſci Francorum Regis* apud dictam Villam noſtram Caleſii Nomine noſtro Tractandi & Communicandi,

Et ab ipſis dictam Summam *Viginti Sex Millium Tricentarum Quindecim Coronarum de Sole, & Triginta Solidos Turonenſes in Coronis Auri Valoris antedicti*, Nobis dicto *Primo Die Menſis Maii* proximò ſequente per ipſum *Francorum Regem* Conſanguineum noſtrum cariſſimum debitarum & ſolvendarum, Recipiendi & earum Solutiones Acceptandi,

Ipſumque *Conſanguineum noſtrum* & dictam Summam Solventes de hujuſmodi Receptis Acquietandi & Exonerandi, atque Literas noſtras Acquietantiæ & Exonerationis, Magno Sigillo noſtro ſigillatas, præfatis Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis ſuperindie Nomine noſtro Tradendi & Liberandi,

Cæteráque Faciendi & Perimplendi quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum Gratum & Firmum habituros totum & quicquid præfati Commiſſarii, Procuratores, Factores, Negotiorum Geſtores, Receptores, & Deputati noſtri Nomine noſtro fecerint in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras fieri Fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo ſeptimo die Aprilis, Anno Regni noſtri Undecimo.

Per ipſum Regem.

Commiſſio ad Recipiendum Monetam pro Civitate Tornacenſi.

A.D. 1519.
An. 11. H. 8.
Franc. 11.
H. 8. m. 5.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm per Illuſtriſſimi Principis & Conſanguinei noſtri Præchariſſimi *Franciſci Francorum Regis* Commiſſarios, Oratores, Procuratores, & Nuncios, *Quarto Die Octobris*, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, Conventum, Concordatum, & Concluſum fuerit,

A.D. 1519.

Quòd *idem Frater* & Conſanguineus noſter Summam *Sexcentorum Millium Coronarum Auri* boni Auri & juſti Ponderis, pro *Traditione Civitatis Turnacenſis* in Manus dicti Conſanguinei noſtri, Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris, ſub modo & formâ ſequente, ſolveret

A.D. 1519. *Hen.* 8.

veret ſeu ſolvi faceret; videlicet,

In Die Traditionis dictæ Civitatis *Quinquaginta Millia Francorum in Coronis Auri de Sole,*

Et in *Primo Die Maii* extunc proximò & immediatè ſequente in Oppido Caleſii *Viginti Quinque Millia Francorum in Coronis Auri de Sole,*

Et in *Primo Die Novembris* extunc proximò & immediatè ſequente in dicto Oppido Caleſii *Viginti Quinque Millia Francorum in Coronis Auri de Sole,*

Et ſic, de Sex Menſibus in Sex Menſes, in dicto Opido Caleſii, in Terminis prædictis, *Viginti Quinque Millia Francorum in Coronis Auri de Sole*, donec & quouſque integra Summa *Sexcentorum Millium Coronarum Auri* boni Auri & juſti Ponderis fuit plenè & integraliter ſoluta, prout in Tractatu deſuper confecto & Literis dicti Fratris noſtri pleniùs continetur,

Et quia *Prima Dies Menſis Maii*, qui erit unus Terminus Solutionis antedictæ, in quo Summa *Viginti Quinque Millium Francorum prædictorum* in præfatis Coronis Auri in Oppido prædicto Caleſii, ut præmittitur, ſolvi debeat (videlicet) Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo decimo nono, propediem eſt ventura,

Hinc eſt quòd Nos,

De Fidelitatibus, Induſtriis, & providis Circumſpectionibus, Dilectorum & Fidelium noſtrorum, *Johannis Pecche* Militis Deputati Villæ noſtræ Caleſii, *Willielmi Sandys* Militis Theſaurarii ejuſdem Villæ, *Johannis Bunoult* Secretarii ejuſdem Villæ, & *Roberti Fowler* Servientis noſtri, quamplurimùm confidentes,

Ipſos noſtros veros & indubitatos Commiſſarios, Factores, Negotiorum Geſtores, Receptores, & Deputatos Facimus, Conſtituimus, & Deputamus per Præſentes,

A.D. 1519. *Hen.* 8.

Dantes & Concedentes Eis, tribus & duobus eorum (quorum præfatum *Robertum Fowler* unum eſſe volumus) plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ſpeciale cum Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, ſive Nunciis ipſius Fratris & Conſanguinei noſtri *Franciſci Francorum Regis* apud dictam Villam noſtram Caleſii Nomine noſtro Tractandi & Communicandi,

Et ab Ipſis dictam Summam *Viginti Quinque Millia Francorum in Coronis Auri de Sole* nobis dicto *Primo Die Menſis Maii* proximò ſequente per ipſum *Francorum Regem* Conſanguineum noſtrum Chariſſimum debitorum & ſolvendorum Recipiendi, & eorum Solutiones Acceptandi,

Ipſumque *Conſanguineum noſtrum* & dictam Summam Solventes de hujuſmodi Receptis Acquietandi & Exonerandi, atque Literas noſtras Acquietantiæ & Exonerationis Magno Sigillo noſtro ſigillatas præfatis Commiſſariis, Procuratoribus, Deputatis, & Nunciis ſuperinde Nomine noſtro Tradendi & Liberandi,

Cæteraque Faciendi & Perimplendi quæ in Præmiſſis ſeu circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet opportuna;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum Gratum & Firmum habituros totum & quicquid præfati Commiſſarii, Procuratores, Factores, Negotiorum Geſtores, Receptores, & Deputati noſtri Nomine noſtro fecerint in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo ſeptimo die Aprilis.

Acquietantia pro Solutionibus prætactis.

A.D. 1519. *An.* 11. *H.* 8. *Ibid. m.* 7.

H*Enricus*, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis & ſingulis, ad quorum Notitiam præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis Nos Recepiſſe & Habuiſſe, Die Confectionis Præſentium, ab Illuſtriſſimo Principe Fratre & Conſanguineo noſtro Præchariſſimo *Franciſco Francorum Rege* Chriſtianiſſimo, per Manus
, apud Villam noſtram Caleſii, *Quinquaginta Milia Francorum* (unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſis) qui faciunt Summam

A.D. 1519.

Viginti Sex Millium Tricentarum Quindecim Coronarum de Sole & Triginta Solidorum Turonenſium, Primo Die hujus inſtantis Menſis Maii Nobis ſolvi debitarum, in Partem Solutionis *Unius Millionis ſive Decies Centum Millium Coronarum Auri de Sole* boni Auri & juſti Ponderis ac Valoris tunc Curſum habentis in Francia (demptâ & exceptâ Summâ *Quinquaginta Millium Francorum* (unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes) per, Bonæ Memoriæ, *Ludowicum nuper Francorum Regem* Defunctum in Menſe Novembris

Anno

A.D. 1519. Hen. 8. *Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Quartodecimo* Nobis in Villa Caleſii ſolutâ) per ipſum Fratrem & Conſanguineum noſtrum *Francorum Regem* vel Hæredes ſuos, Nobis Hæredibus aut Succeſſoribus, noſtriſve aut eorum Deputato vel Deputatis ſolvendorum, prout in Literis Commiſſariorum *prædicti Fratris* & Conſanguinei noſtri ſuperinde confectis plenius apparet & continetur,

De quibus quidem *Viginti & Sex Millibus Tricentis Quindecim Coronis de Sole & Triginta Solidis Turonenſibus* Æſtimationis prædictæ Fatemur Nobis fideliter eſſe Solutum, & *eundem Fratrem* & Conſanguineum noſtrum ſuoſque Hæredes ſuperinde fore Quietos & Exoneratos.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Quinto Die Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo nono, Regni verò noſtri undecimo.

De Acquietantia Monetæ Tornacen.

A.D. 1519. An. 11. H. 8. Ibid. m. 5.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

Sciatis Nos Recepiſſe & Habuiſſe, Die Confectionis Præſentium, ab Illuſtriſſimo Principe Fratre & Conſanguineo noſtro Præcariſſimo *Franciſco Francorum Rege* per Manus , apud Villam noſtram Caleſii *Mille Libras Turonenſes in Coronis Auri de Sole*, Viceſimo tertio Die Menſis Martii ultimò præteriti Nobis ſolvi debitas, in Partem Solutionis Summæ *Viginti Trium Milium Librarum Turonenſium*, Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris, pro Reſiduo cujuſdam Pecuniarum Summæ Nobis per Cives & Habitatores Tornacenſes promiſſæ, pro quo quidem Reſiduo dictus *Conſanguineus noſter* pro dictis Civibus & Habitatoribus Tornacenſibus Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris Se Debitorem conſtituit, prout in Literis prædicti Fratris & Conſanguinei noſtri ſuperinde confectis plenius apparet & continetur;

De quibus quidem *Mille Libris Turonenſibus* fatemur Nobis fideliter eſſe Solutum, *eundemque Fratrem* & Conſanguineum noſtrum ſuoſque Hæredes ſuperinde fore Quietos & plenè Exoneratos.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Quinto Die Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo nono.

De Acquietantia pro Secunda Solutione.

A.D. 1519. An. 11. H. 8. Ibid.

REX univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis Nos Recepiſſe & Habuiſſe, Die Confectionis Præſentium, ab Illuſtriſſimo Principe Fratre & Conſanguineo noſtro Præcariſſimo *Franciſco Francorum Rege*, per Manus , apud Villam noſtram Caleſii, *Viginti Quinque Millia Francorum*, Primo Die hujus inſtantis Menſis Maii, Nobis ſolvi debitorum, in Partem Solutionis Summæ *Sexcentorum Millium Coronarum Auri* boni Auri & juſti Ponderis, Nobis Hæredibus Succeſſoribus noſtris pro *Traditione & Liberatione Civitatis Tornacenſis* debitæ, prout in Literis prædicti Fratris & Conſanguinei noſtri ſuperinde confectis plenius apparet & continetur;

De quibus quidem *Viginti Quinque Millibus Francorum* Fatemur Nobis fideliter eſſe Solutum, & *eundem Fratrem* & Conſanguineum noſtrum ſuoſque Hæredes ſuperinde fore Quietos & plenè Exoneratos.

In cujus &c.

Dat. apud *Weſtm.* Quinto Die Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo nono.

Commiſſio

Commiſſio ſuper Deprædationibus Reſarciendis.

A.D. 1519.
An. 11. *H.* 8.
Franc. 11. *H.* 8. *m.* 7.

REX Cariſſimo Conſanguineo ſuo *Thomæ Comiti Surriæ* Regni noſtri Admirallo, ac, Dilectis & Fidelibus noſtris, *Cuthberto Tunſtall* Scriniorum Magiſtro ſive Rotulorum Cuſtodi Conſiliario noſtro, & *Criſtoforo Middelton* dicti Conſanguinei noſtri *Thomæ Comitis Surriæ* Viceadmirallo ſeu ejus Vicemgerenti, Salutem.

Cùm, inter *Nos* & Cariſſimum Conſanguineum & Fratrem noſtrum *Franciſcum Francorum Regem*, pro Deprædationibus Maritimis ac Piraticis Subditorum noſtrorum & ipſius cohercendis, Dampnis & Injuriis ratione earumdem hincinde illatis Reſarciendis, & Reſtitutionibus faciendis, Tractatus quidam, per utriuſque noſtrûm Commiſſarios Oratores ſeu Procuratores, Quarto Die Octobris ultimò præterito, initus & concluſus fuerit,

In cujus quidem Tractatûs Articulo quodam continetur,

Quòd, pro Componendis & Terminandis Querelis, tàm hiis quæ poſt ultimam Solutionem inter *Nos* factam natæ hactenus remanerent, quàm hiis quæ futuris temporibus naſci & moveri poterint, deputabuntur indies in hoc Regno noſtro Angliæ in Civitate Londoniæ *Admirallus Viceadmirallus ſeu eorum Vicegerentes* & Magiſter Scriniorum Regis, ad quos Subditi dicti Fratris noſtri ſciant ſe in promptu aditum habere poſſe, qui quidem indies Cauſas quaſcumque natas ſeu naſcituras motas ſeu movendas, ſummariè & de plano, ſine ſtrepitu & figura Judicii, ac ſolà Facti Veritate inſpectà, procedentes infra certum Terminum competentem, pro Cauſarum & Negotiorum qualitate brevem, Annuale tempus nullo modo excedentem, finali Sententià decident atque diffinient, tàm ſuper Dampnis & Spoliationibus quàm Intereſſe Partium, Et quòd horum Judicum Decreta Juſſus & Sententiæ tàm interlocutoriæ quàm diffinitivæ incontinenti & indilatè per Regni noſtri Officiarios, & etiam ſi opus fuerit per Manum Militarem Executioni demandabuntur, omni penitùs Appellationis remedio ſublato,

Nos hujuſmodi Tractatum pro Parte noſtra ſervare & adimplere volentes, ac de Deprædationibus quibuſcumque Maritimis ſeu Piraticis, dicti Fratris & Conſanguinei noſtri *Franciſci Francorum Regis* Subditis per Subditos noſtros illatis ſeu factis, Reſtitutionem fieri cupientes, de Fidelitate, Induſtria, & provida Circumſpectione veſtra plurimùm confidentes, Vobis, ſeu Duobus veſtrûm, quaſcumque Cauſas civiles inter noſtros & dicti Conſanguinei noſtri Subditos, ratione Deprædationum Maritimarum ſeu Piraticarum natas ſeu naſcituras motas ſeu movendas, cùm ſuis Incidentibus, Emergentibus, Dependentibus, & Connexis quibuſcumque, Audiendi, Terminandi, & Diffiniendi, ac in omnibus & per omnia, juxta & ſecundùm vim formam & effectum dicti Tractatûs, pro Reſtitutionibus hujuſmodi Deprædationum faciendis, ſecundùm quod vobis juſtum & æquum videbitur, Sententiam ſeu Sententias Ferendi, & eaſdem poſtquam latæ fuerint Exequendi & Executioni per Officiarios noſtros quoſcumque Mandandi, ac in omnibus Præmiſſis ſummariè & de plano ſine ſtrepitu & forma ſeu figura Judicii ac ſolà Facti Veritate inſpectà Procedendi, Facultatem Poteſtatem & Auctoritatem ac Vices noſtras committimus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, xxix Die Maii.

De Salvo Conductu pro Luca Spinula Magiſtro ſive Præpoſito Mercatorum de Janua.

A.D. 1519.
An. 11. *H.* 8.
Ibid.

REX univerſis & ſingulis Admirallis, Capitaneis, Caſtellanis, & eorum Locatenentibus, Cuſtumariis, Cuſtodibus Portuum Maris, & aliorum Locorum Maritimorum, necnon Vicecomitibus, Majoribus, Ballivis, Conſtabulariis, & aliis Officiariis Miniſtris & Fidelibus Ligeis noſtris quibuſcumque infra Libertates & extra, tàm per Terram quàm per Mare conſtitutis, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratia noſtra ſpeciali, ac de Aviſamento & Aſſenſu Conſilii noſtri, ſuſcepimus in ſalvum & ſecurum Conductum noſtrum, ac in Protectionem & Defenſionem noſtras ſpeciales, *Lucam Spinulam Magiſtrum ſive Præpoſitum Societatis Mercatorum de Janua infra Regnum noſtrum Angliæ*, aliàs dictum *Lucam Spinulam Mercatorem de Janua Magiſtrum Societatis Mercatorum de Janua infra Regnum noſtrum Angliæ*, & omnes & ſingulos *Mercatores de Janua* & eorum Factores, Attornatos, & Servientes, Diſtrictuales, Subditos, & Vaſſallos in Regno noſtro Angliæ & aliis Juriſdictionibus, Dominiis, & Territoriis noſtris quibuſcumque ad præſens exiſtentes, & quos exnunc in eodem durante præſenti ſalvo Conductu noſtro venire contigerint, & eorum quemlibet, ac Patronos, Magiſtros, Marinarios, Pilotos, & Servientes Carracarum Navium & aliorum Vaſorum ſuorum & eorum quemlibet in & per eadem Regnum, Juriſdictiones, Dominia, & Territoria noſtra, cum eorum Caracis, Galeis, Navibus, & aliis Vaſis ſuis hujuſmodi Carcatis vel non Carcatis, ac Rebus, Bonis, Mercandiſis, necnon Armis pro Defenſione ſua oportunis & Herneſiis ſuis quibuſcumque, conjunctim & diviſim, tàm per Terram quàm per Mare & Aquas dulces, equeſtrè vel pedeſtrè, Veniendo & Tranſeundo,

In eiſdem Regno, Juriſdictionibus, Dominiis, & Territoriis noſtris Morando, Præſtolando, Nocte Diéque Perhendinando,

Bona & Mercandiſas ſua Vendendo, & Lanas Pannos Laneos Stannum Plumbum & alias Mercandiſas quaſcumque Emendo,

Et, cum Eiſdem ac Carracis, Galeis, Navibus, & aliis Vaſis ſuis hujuſmodi, necnon Rebus Bonis atque Armis pro Defenſione ſua oportunis, & Herneſiis ſuis prædictis, extra Regnum, Juriſdictiones, Dominia, & Territoria noſtra prædicta, & per eadem quo & quotiens ſibi placuerit, durante præſenti ſalvo Conductu noſtro, Tranſeundo Veniendo & Redeundo, liberè & abſque impedimento aliquo Noſtri aut Hæredum noſtrorum aut aliorum quorumcumque,

Ita etiam quòd Ipſi Bona, Mercandiſas, & Merces ſua & quamlibet inde Parcellam, infra Regnum, Dominia, Juriſdictiones, & Territoria noſtra prædicta per ipſos & eorum quemlibet Adducenda & non Vendita, pro quibus Cuſtumæ & Subſidia Nobis in Introitu eorumdem debitè ſoluta fuerint, quomodocumque & quotienſcumque ſibi placuerit, abſque aliis Cuſtumis Subſidiis & aliis Deveriis ad opus noſtrum inde capiendis vel ſolvendis, abducere extrahere & aſportare valeant & poſſint licitè & impunè; aliquâ Marquâ Contromarquâ ſive Repriſaliâ contra *Communitatem Dominium ſive Civitatem Januæ* aut Vaſſallos ſive Subditos eorumdem, aut alias Partes, ſeu eorum aliquem, aut aliquos quoſcumque, conceſſis vel concedendis, aut eo quod expreſſa mentio de Nominibus Carracarum, Galearum, Navium, & Vaſorum prædictorum ſeu Patronorum & Magiſtrorum eorumdem vel de Portagio eorumdem in Præſentibus facta non exiſtit, aut aliquo Statuto Actu vel Ordinatione Judicio aut Mandato Causâ vel aliquâ aliâ Materiâ quacumque in contrarium Præmiſſorum factis, habitis, ordinatis, vel proviſis, aut fiendis, habendis, ordinandis, vel providendis, non obſtantibus;

Et ideò vobis Mandamus quòd prædictum *Lucam Spinulam*, & omnes & ſingulos alios *Mercatores de Janua* & eorum Factores Attornatos & Servientes ac Patronos, Magiſtros, Marinarios, Pilotos, & Servientes Carracarum, Galearum, Navium, & aliorum Vaſorum ſuorum, & eorum quemlibet, in Regno noſtro prædicto, aut aliis Juriſdictionibus Dominiis & Territoriis noſtris prædictis ad præſens exiſtentes, & quos exnunc ad eadem durante præſenti ſalvo Conductu venire contigerit, & eorum quemlibet, in & per eadem Regnum, Juriſdictiones, Dominia, & Territoria noſtra, cum Carracis, Galeis, Navibus, & aliis Vaſis ſuis hujuſmodi Carcatis vel non Carcatis, ac Rebus Bonis & Mercandiſis licitis & non prohibitis, & Herneſiis ſuis prædictis, ut prædictum eſt, Veniendo & Tranſeundo,

Et in eiſdem Regno, Juriſdictionibus, Dominiis, & Territoriis noſtris morando, præſtolando, Nocte Diéque perhendinando, Bona & Mercandiſas ſua Vendendo, & Lanas Pannos Laneos Stannum Plumbum & alias Mercandiſas quaſcumque Emendo,

Et cum eiſdem ac Carracis, Galeis, Navibus, & aliis Vaſis ſuis hujuſmodi, necnon Rebus Bonis & Herneſiis ſuis prædictis extra Regnum, Juriſdictiones, Territoria, & Dominia noſtra prædicta, quo ac quotiens ſibi placuerit, durante præſenti ſalvo Conductu noſtro, ut prædictum eſt, Tranſeundo Reveniendo & Redeundo, manuteneatis protegatis & defendatis, Non inferentes Eis vel eorum alicui ſeu quantum in vobis eſt ab aliis inferri permittentes Injuriam, Moleſtiam, Dampnum, Violentiam, Impedimentum aliquod ſeu Gravamen,

Et, ſi quid Eis aut Eorum alicui Foriſfactum ſive Injuriatum fuerit, id Eis & eorum cuilibet ſine dilatione corrigi debitéque reformari faciatis;

Proviſo ſemper quòd Nobis & Hæredibus noſtris de Cuſtumis, Subſidiis, & aliis Deveriis, nobis in hac parte debitis, de tempore in tempus, prout juſtum fuerit, reſpondeatur, & quòd aliqua Bona ſive Mercandiſæ, ad Stapulam Villæ noſtræ Caleſii pertinentia, vigore præſentis Salvi Conductûs noſtri, alibi quàm ad Stapulam prædictam, niſi per *Strictus de Marrok* tantum, non carcentur nec traducentur quovis modo,

Nolumus quòd, ſi contingat aliquem prædictorum Januenſium aut eorum Factorum, Attornatorum, & Servientum, Diſtrictualium, Subditorum, & Vaſſallorum ſuorum aut Mercatorum Januenſium, Patronorum, Magiſtrorum, Marinariorum, Pilotorum, & Servientum, Carracarum, Galearum, Navium, & aliorum Vaſorum ſeu eorum alicujus præſentes Literas noſtras infringere, aliquod Dampnum ſeu Gravamen minimè generari ſeu fieri, ſet tantum Illi vel Illis ſic Infringenti vel Infringentibus,

Volumus inſuper ac de Aviſamento & Aſſenſu prædicto Conceſſimus præfatis *Mercatoribus*, Factoribus, Attornatis, Patronis, Magiſtris, ac cæteris prænominatis & eorum cuilibet, quòd Cancellarius noſter Angliæ, pro tempore exiſtens, ſufficientem Poteſtatem habeat, de tempore in tempus, durante præſenti ſalvo Conductu noſtro, fieri faciendi ſeparales Literas noſtras Patentes, Tenorem, Effectum, Formam, & Vigorem Præſentium continentes, quibuſcumque *Mercatoribus Januenſibus*, ſub & pro eorum propriis nominibus & Perſonis ac Carracis, Galeis, Navibus, Vaſis, Bonis, Mercandiſis, Rebus, & Herneſiis, ac hujuſmodi Carracarum, Galearum, Navium, & Vaſorum Patronis, Magiſtris, Marinariis, Pilotis, & Servientibus, abſque aliquo Waranto ſeu Proſecutione penes Nos ſeu Concilium noſtrum proſequendo ſeu fiendo quovis modo; aliquo Statuto, Actu, Proclamatione, Reſtrictione, vel Ordinatione, in contrarium factis proviſis vel ordinatis, non obſtantibus,

Proviſo etiam quòd non liceat præfato *Lucæ*, aut dictis *Mercatoribus de Janua*, Factoribus Attornatis ſeu Deputatis ſuis, quicquam, quod in Dampnum ſeu Præjudicium cujuſdam *Actûs in Parliamento noſtro apud Weſtmonaſterium Tertiodecimo Die Januarii Anno Regni noſtri Quarto* tento pro *Gwaldo le Tolowſe* (Woyd vulgariter dicto) & Vinis de creſcentia Ducatûs Acquitaniæ & Vaſconiæ in dictum Regnum noſtrum Angliæ extunc carcando onuſtando & adducendo editi, ſeu *alterius Actûs in Parliamento noſtro apud Weſtmonaſterium Decimo ſeptimo Die Octobris Anno Regni noſtri Septimo* tento *pro Cuſtumis de Malmeſeys* de & ab Inſula de Creta in dictum Regnum noſtrum Angliæ extunc ſimiliter carcandis, onuſtandis, & adducendis, Nobis per Mercatores Extraneos & Alienigenas ſolvendis editi, nec quicquam contra vim, formam, & effectum alicujus Actûs vel aliquorum Actuum aut alicujus Proclamationis vel aliquarum Proclamationum ſuper Reſtrictione vel Prohibitione Intercurſûs Mercandiſarum Mercium & Commoditatum Regni noſtri prædicti ad aliquas Partes Exteras Carcandarum, vel ab hujuſmodi Partibus in dictum Regnum noſtrum Adducendarum, per Nos impoſterùm faciendorum, attemptare vel attemptari facere quovis modo,

Et Volumus quòd præſentes Literæ noſtræ Patentes Salvi Conductûs Protectionis & Tuitionis durent & in ſuis roboribus & effectubus remaneant durante Termino Quinque Annorum a Data Præſentium proximò ſequentium & plenariè complendorum, quamvis Guerra infra dictum Terminum mota vel orta fuerit inter *Nos* & Hæredes noſtros & Conſanguineum noſtrum *Regem Francorum* aut aliquos alios quoſcumque.

Per Quinquennium duraturas.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo die Octobris.

Per Canc.

Pro Domino Cardinale Eborum.

A.D. 1519. An. 11. H. 8. Pat. 11. H. 8. p. 1. m. 23.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratiâ noſtrâ ſpeciali ac ex certâ Scientiâ & mero Motu noſtris, Dedimus & Conceſſimus ac per Præſentes Damus & Concedimus Reverendiſſimo in Chriſto Patri ac Domino Domino *Thomæ*, Permiſſione Divinâ, *Tituli Sanctæ Ceciliæ Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Preſbitero Cardinali*, Eborum Archiepiſcopo, Angliæ Primati, Apoſtolicæ Sedis ac etiam a Latere Legato, Cancellario noſtro, Officium Ballivi HONORIS SIVE DOMINII NOSTRI DE CHESTHUNTE in Comitatu noſtro Hertfordiæ, necnon Officium Parcarii ſive Cuſtodis Parci noſtri vocati Brantingiſhey infra Dominium noſtrum prædictum, ac per Præſentes eundem Reverendiſſimum *Dominum Cardinalem* Ballivum Honoris ſive Dominii noſtri prædicti ac Parcarium Parci noſtri prædicti Ordinamus & Aſſignamus,

Habenda, Occupanda, & Excercenda Officia prædicta præfato *Reverendiſſimo Patri*, a tempore Mortis *Willielmi Bedyll*, per Seipſum, vel per ſufficientem Deputatum ſuum ſive Deputatos ſuos ſufficientes, durante Vitâ ſuâ,

Habendo & Annuatim percipiendo, pro Officiis prædictis excercendis & occupandis, *Quatuor Denarios per Diem*, de Exitibus Proficuis & Reventionibus Dominii ſive Manerii noſtri prædicti provenientes & creſcentes, per Manus Receptorum, Ballivorum, Præpoſitorum, Bedellorum, Firmariorum, Tenentium, ſive aliorum Occupatorum noſtrorum aut Hæredum noſtrorum pro tempore exiſtentium ad Feſta Sancti Michaelis & Paſchæ per æquales Portiones, unà cum omnibus aliis Proficuis, Libertatibus, Commoditatibus, Avantagiis, & Emolumentis dictis Officiis & eorum cuilibet quoquomodo pertinentibus ſive ſpectantibus, in tàm amplis modo & formâ prout prædictus *Willielmus Bedyll* aut aliquis alius ſive aliqui alii ante hæc tempora habuerunt & perceperunt in & pro eodem,

A.D. 1519.

Et ulterius per Præſentes Damus & Concedimus *præfato Reverendiſſimo Patri* Herbagium & Pannagium Parci noſtri de Brantyngiſhey prædicti & de les Mores, cum Proficuis Gardini infra Situm Manerii ibidem, durante Vitâ ſuâ prædictâ, abſque aliquo Compoto ſive aliquo alio Nobis vel Hæredibus noſtris inde reddendo, ſolvendo, vel faciendo, eo quòd expreſſa mentio &c. aut aliquo Statuto &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, xxiv Die Octobris.

Per ipſum Regem.

De Reſtitutione Temporalium Exon.

A.D. 1519. An. 11. H. 8. Pat. 11. H. 8. p. 2. m. 29.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Devoniæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex*, nuper vacante Sede Eccleſiæ Cathedralis Exonienſis per Mortem Bonæ Memoriæ *Hugonis ultimi Epiſcopi* ejuſdem Eccleſiæ, Perſonam Dilecti nobis in Chriſto *Johannis Veſey* ejuſdem Eccleſiæ Electi in ipſius Eccleſiæ Epiſcopum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis inde directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quod *idem Electus* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ Præjudicialibus, in dictis Literis bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit,

A.D. 1519.

Fidelitatem *ipſius Epiſcopi* Cepimus & Temporalia Epiſcopatûs illius prout moris eſt reſtituimus eidem,

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Electo* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Balliva tua, ſine dilatione, Liberes in formâ prædictâ; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Quarto die Novembris.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, in Comitatibus ſubſcriptis,

A.D. 1519. Hen. 8.

ſcriptis, ſub eadem Data; videlicet,

Eſcaetori Regis in Com. Cornub.
Eſcaetori Regis in Com. Surr. & Suſſex.
Eſcaetori Regis in Com. Suth.
Eſcaetori Regis in Com. Midd.

Et Mandatum eſt Militibus Liberis Hominibus & omnibus aliis Tenentibus Epiſcopatûs prædicti quòd *eidem Electo* tanquam Epiſcopo & Domino ſuo in omnibus quæ ad Epiſcopatum prædictum pertinent Intendentes ſint & Reſpondentes prout decet.

In cujus &c.

Teſte ut ſupra.

Pro Thoma Cardinale Eborum.

A.D. 1519. An. 11. H. 8. Pat. 11. H. 8. p. 1. m. 16.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratiâ noſtra ſpeciali ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes, quantum in Nobis eſt, Damus & Concedimus Prædilecto Conſiliario noſtro Reverendiſſimo in Chriſto Patri *Thomæ*, miſeratione divinâ, *Tituli Sanctæ Ceciliæ trans Tiberim ſacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Preſbitero Cardinali*, Eborum Archiepiſcopo, Angliæ Primati, & Apoſtolicæ Sedis a Latere Legato Cancellario noſtro Cuſtodiam omnium & ſingulorum Maneriorum, Dominiorum, Terrarum, & Tenementorum, Reddituum, & Feodi Firmarum & omnium Poſſeſſionum & Hæreditamentorum ac Reverſionum & Remanentium quorumcunque aliorum Poſſeſſionum Jurium & Hæreditamentorum, quandocumque & ubicumque acciderint aut contingent, cum ſuis pertinentiis, infra Regnum noſtrum Angliæ, quæ nuper fuerunt *Johannis Broughton* Armigeri Defuncti ſeu quocumque alio Nomine cenſeatur, qui de Nobis tenuit in Capite, Die quo obiit, per Servitium Militare, ſeu aliquis alius ſive aliqui alii ad ejus Uſum tenuit ſeu tenuerunt de Nobis dicto Die quo *idem Johannes* obiit, & quæ per ſive poſt Mortem prædicti *Johannis Broughton* Armigeri ac ratione Minoris Ætatis *Johannis Broughton* Filii & Hæredis ejuſdem *Johannis* ad Manus noſtras devenerunt ſeu devenire debuerunt, ac in Manibus noſtris jam exiſtunt vel exiſtere deberent, necnon Cuſtodiam *ejuſdem Johannis Broughton* ac Maritagium ejuſdem *Johannis* abſque Diſparagatione,

Habendam & Tenendam tàm Cuſtodiam prædicti *Johannis Broughton* quàm Cuſtodiam omnium & ſingulorum prædictorum Maneriorum, Dominiorum, Terrarum, & Tenementorum, Reddituum, Firmarum, Feodorum Firmarum, Reverſionum, Remanentium, & aliorum Poſſeſſionum & Hæreditamentorum quorumcumque *præfato Cardinali* Executoribus & Aſſignatis ſuis, uſque ad plenam & legittimam Ætatem dicti *Johannis Broughton*, abſque aliquo Compoto pro Præmiſſis ſeu aliqua inde Parcella Nobis vel Hæredibus noſtris reddendo ſolvendo vel faciendo:

A.D. 1519.

Et ulterius, de uberiori Gratia noſtra, Damus & Concedimus per Præſentes *præfato Cardinali*, Executoribus vel Aſſignatis ſuis, omnia & ſingula Exitus Reventiones & Proficua omnium prædictorum Dominiorum, Maneriorum, Reddituum, Reverſionum, & cæterorum Præmiſſorum, cum eorum pertinentiis, a tempore Mortis prædicti *Johannis Broughton* hucuſque provenientium ſive creſcentium, tàm per Manus nunc & nuper Eſcaetorum noſtrorum, in quibus Manibus ſeparaliter exiſtunt, quàm per manus Receptorum, Ballivorum, ſeu aliorum Officiorum noſtrorum quorumcumque, abſque aliquo Compoto nobis vel Hæredibus noſtris reddendo, ſolvendo ſeu faciendo pro Præmiſſis vel aliquo Præmiſſorum:

Et volumus & Concedimus per præſentes *præfato Cardinali*, Executoribus, & Aſſignatis ſuis, quòd, ſi contingat præfatum *Johannem Broughton*, antequam ad ſuam plenam & legittimam Ætatem pervenerit, obire, Hærede ſuo vel Hæredibus ſuis infra Ætatem exiſtente vel exiſtentibus, tunc Volumus & per Præſentes Concedimus præfato *Cardinali*, Executoribus, & Aſſignatis ſuis, Cuſtodiam & Maritagium hujuſmodi Hæredis ſive Hæredum prædicti *Johannis Broughton* ſic infra Ætatem exiſtentis vel exiſtentium, & ſic de Hærede in Hæredem quouſque aliquis hujuſmodi Hæres ſive Hæredes *prædicti Johannis* ad ſuam plenam & legittimam Ætatem pervenerit ſeu pervenerint, abſque Diſparagatione,

Necnon Cuſtodiam omnium prædictorum Dominiorum, Maneriorum, Reddituum,

A.D. 1519. Hen. 8.

dituum, Reverſionum, Terrarum, & Tenementorum, ac omnium & ſingulorum Præmiſſorum, cum pertinentiis, uſque ad plenam & legittimam Ætatem hujuſmodi Hæredis ſive Hæredum ſic infra Ætatem exiſtentis vel exiſtentium, in tàm amplis modo & formâ prout Nos omnia & ſingula Præmiſſa & Præconceſſa haberemus ſi in Manibus noſtris remanſiſſent aut exiſtere deberent, ac ſi præſens Conceſſio noſtra *præfato Cardinali* inde facta non fuiſſet, abſque aliquo Compoto ſeu aliquâ aliâ Re Nobis vel Hæredibus noſtris pro Præmiſſis vel aliqua inde Parcella ſolvendâ vel faciendâ.

A.D. 1519. Hen. 8.

Et volumus etiam & Concedimus quòd omnes & ſinguli prædicti Eſcaetores vel Ballivi, & quilibet eorum de hujuſmodi Exitibus Reventionibus & Proficuis prædictis erga Nos Hæredes ſeu Succeſſores noſtros Quieti & Exonerati exiſtant per Præſentes; Eo quòd expreſſa mentio &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viij die Novembris.

Per ipſum Regem.

De Confirmatione pro Miniſtrallis.

☞

A.D. 1520. An. 11. H. 8. Franc. 11. p. 1. m. 1.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Inſpeximus Literas Patentes Domini *E. nuper Regis Angliæ* Quarti Progenitoris noſtri factas in hæc verba,

Edwardus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ* omnibus, ad quos præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd, ex Quærelosa inſinuatione, Dilectorum Nobis *Walteri Halyday* Mareſcalli, *Johannis Cliff*, *Roberti Mariſhall*, *Thomæ Grene*, *Thomæ Calthorn*, *Willielmi Cliff*, *Willielmi Criſteain*, & *Willielmi Eyneſhom*, Miniſtrallorum noſtrorum, accepimus qualiter nonnulli rudes Agricolæ & Artifices diverſarum Miſterarum Regni noſtri Angliæ finxerunt ſe fore Miniſtrallos, quorum aliqui Liberatam noſtram eis minimè datam portarent, Seipſos etiam fingentes eſſe Miniſtrallos noſtros proprios, cujus quidem Liberatæ ac dictæ Artis ſive Occupationis Miniſtrallorum colore in diverſis Partibus Regni noſtri prædicti grandes Pecuniarum Exactiones de Ligeis noſtris deceptivè colligunt & recipiunt,

Et licet ipſi in Arte ſive Occupatione illâ minimè intelligentes ſive experti exiſtant, & diverſis Artibus & Operationibus Diebus Ferialibus ſive profeſtis utuntur & victum ſuum inde ſufficienter percipiant, de Loco tamen ad Locum in Diebus Feſtivalibus diſcurrunt & Proficua illa totaliter percipiunt,

A.D. 1520.

E quibus Miniſtralli noſtri prædicti & cæteri Miniſtralli noſtri pro tempore exiſtentes *&c. prout ſupra Tom. xi. Fol. 642.* apud Weſtmonaſterium *Quarto Die Aprilis, Anno Regni noſtri nono.*

NOS autem, Literas prædictas ac omnia & ſingula in eiſdem contenta Rata habentes & Grata, Ea, pro Nobis & Hæredibus noſtris, quantum in Nobis eſt, Acceptamus & Approbamus, ac, Dilectis Nobis, *Johanni Gilmon* nunc Mareſcallo, *Thomæ Grenyng*, *Thomæ Spence*, *Thomæ Mayowe*, *Johanni Abes*, *Thomæ Pig. . .*, *Willielmo Kirkeby*, & *Johanni . . .* nunc Miniſtrallis noſtris & Succeſſoribus ſuis, Tenore Præſentium, Ratificamus & Confirmamus, prout Literæ prædictæ in Se rationabiliter teſtantur.

In cujus &c,

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, xxiij die Januarii.

Pro Dimidio Marcæ ſolut. in Hanaperio.

Conventionum pro Mutuo Colloquio Confirmatio.

A.D. 1520 An. 11. H. 8 Ex Autogr.

F*Ranciſcus*, Dei Gratiâ, *Francorum* Rex, *Mediolani* Dux, & *Genuæ* Dominus univerſis, præſentes Literas viſuris, *Notum ſit & manifeſtum* quòd, cùm Nos ac Illuſtriſſimus & Potentiſſimus Princeps *Henricus*, Dei gratiâ, *Angliæ Rex ac Hiberniæ Dominus*, Londonii Die Octavâ Menſis Octobris

A.D. 1520. Hen. 8.

Anni Domini Milleſimi Quingenteſimi Decimi Octavi, pro Commodo utriuſque Noſtrûm, necnon Regnorum Patriarum & Subditorum noſtrorum totiuſque Reipublicæ Chriſtianæ feciſſemus quemdam Tractatum *mutui Conventûs & Colloquii* inter Nos habendi, eſſetque de Tempore, Loco, Forma, aliiſque Rebus ad dictum Mutuum Conventum Requiſitis & oportunis adhuc Tractandum, Nemo magis Idoneus ad hoc Peragendum Nobis viſus fuit quàm Reverendiſſimus in Chriſto Pater Dominus *Thomas Archiepiſcopus Eboracenſis* Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ *Cardinalis* ac *Legatus de Latere* in Regno Angliæ & aliis Dominiis & Terris dicto Cariſſimo ac Dilectiſſimo Fratri & Conſanguineo noſtro ſubjectis, qui grato Animo de Conſenſu præfati Cariſſimi ac Dilectiſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri, ut Morem Nobis gereret, hanc Provinciam ſuſcepit,

Cumque prudenter omnibus penſatis ſuper hâc Re Tres vias commodas aperuiſſet, ut ſuis Scriptis nobis ſignificavit, ipſarum unam deligendam cenſuimus, Procuratoremque noſtrum cum Mandato ſpeciali conſtituimus, ut pro Nobis & Nomine noſtro cum jam dicto Cariſſimo & Dilectiſſimo Fratre & Conſanguineo noſtro ſuper dictâ Via & formâ conveniret ſeu tractaret,

Qui quidem, Mandato noſtro de Conſenſu ejuſdem Cariſſimi ac Dilectiſſimi Fratris ac Conſanguinei noſtri, cui hæc Via etiam grata fuit, accepto, necnon ſimili Mandato a jam dicto Fratre & Conſanguineo noſtro Recepto, dictum Tractatum ſeu Concluſionem ſuper Loco, Tempore, Formâ, & aliis ſuper hoc Requiſitis confecit, ut ſuis Litteris auctenticis, de verbo ad verbum hic inſertis, conſtat,

Quarum Tenor ſequitur,

Thomas, Miſeratione Divinâ, *Tituli Sanctæ Ceciliæ Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbiter Cardinalis, Eboracenſis Archiepiſcopus,* Angliæ Primas & Apoſtolicæ Sedis Legatus, ipſiuſque Regni Angliæ Cancellarius, necnon Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri *Leonis,* divinâ providentiâ, Illius Nominis *Papæ Decimi,* dictæque Sedis ad Sereniſſimum & Potentiſſimum Principem & Dominum noſtrum *Henricum,* Dei gratiâ, *Angliæ & Franciæ Regem ac Dominum Hiberniæ,* & univerſum ejus Angliæ Regnum, omneſque & ſingulas Ipſius Regni Provinciam Civitates Terras atque Loca Illi ſubjecta, & alia Illi adjacentia etiam de Latere Legatus univerſis & ſingulis, ad quorum notitias præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

A.D. 1520. Hen. 8.

Quamquam per Tractatum, ſuper *Mutuo Conventu & Congreſſu* Sereniſſimorum & Potentiſſimorum Principum *Henrici,* Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ* Domini mei obſervandiſſimi, & *Franciſci,* eâdem gratiâ, *Francorum Regis* Chriſtianiſſimi, *Octavo Die Octobris,* Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, Londini initum & factum, inter cætera Conventum & Concluſum fuerit,

Quòd dictus Mutuus Conventus & Congreſſus in Loco Indifferenti & neutri dictorum Principum ſubjecto, propter juſtas & rationabiles Cauſas, & præcipuè pro utriuſque dictorum Principum Honoris Conſervatione fieret,

Nichilominus Nos,

Animo revolventes quantum Honoris, Commoditatis, Utilitatis, & Emolumenti ex dictorum Regum Mutuo Congreſſu & Indiſſolubili Amore, non ſolùm Ipſis Principibus eorum Regnis ac Subditis, verùm etiam toti Reipublicæ Chriſtianæ proveniet, habitâque ſuper hoc cum eiſdem Principibus hinc-inde maturâ Deliberatione & Conſultatione, necnon conſiderantes quòd dictus Illuſtriſſimus *Angliæ Rex* Dominus meus obſervandiſſimus, una cum Comitivâ ſuâ, non mediocres trajiciendo Mare Labores & Pericula ſubiturus eſt, Regnum & Potentiam ſuam pro tempore relinquens,

Exiſtimavimus Honori & Dignitati dicti Illuſtriſſimi *Regis Angliæ* Domini mei obſervantiſſimi non ſatis conſultum, nec Laborum & Diſcriminum ſuorum gratam & condignam habitam Rationem, ſi dictus Mutuus Congreſſus juxta prius Conventa in Loco indifferenti fieret,

Idcirco Nos, Honorem & Dignitatem utriuſque Regum prædictorum æquâ Lance librare cupientes, Auctoritate Commiſſionum utriuſque dictorum Principum Nobis deſuper factarum (quarum Tenores inferiùs inſeruntur) pro dicto Mutuo eorumdem Conventu & Congreſſu quoſdam Articulos, reſpectivè per dictos Principes acceptos & approbatos & per eoſdem obſervandos, Concepimus, Declaravimus & Ordinavimus, ac per Præſentes Concipimus, Declaramus, & Ordinamus articulatim, prout ſequitur, INPRIMIS, Declaramus & Ordinamus quòd ante Finem *Menſis Maii* proximò futuri, dictus Illuſtriſſimus *Angliæ Rex*, unà cum *Reginâ Conſorte ſuâ*, *Reginâ Sorore Doagerià Franciæ*, ad Caſtrum ſuum de Guyſnes perſonaliter accedet:

Et ſimiliter dictus Chriſtianiſſimus *Francorum Rex*, unà cum *Reginâ & Matre ſuâ*, ad Caſtrum ſuum de Ardre perſonaliter ſimiliter veniet;

Et aliquo Die, Tempore, & Horâ, intra Quatuor Dies ad Summum dicti Menſis Maii Finem immediatè ſequentes, per Commiſſarios hincinde deputandos aſſignandis, dictus *Angliæ Rex* extra Caſtrum ſuum de Guyſnes prædictum per Spatium unius Milliaris, non egrediendo tamen Fines & Limites dicti Dominii ſui de Guyſnes, progredietur verſus dictum Caſtellum de Ardre; & ibi intra Dominium ſuum dicti Caſtri de Guyſnes, in aliquo Loco non fortificato nec munito, a Limitibus Franciæ non longè diſtante, per dictos Commiſſarios ut præfertur limitando, conſiſtet:

Et dictus Chriſtianiſſimus *Francorum Rex*, decedens a dicto Caſtro ſuo de Ardre, eiſdem Loco, Die, Tempore, & Horâ, occurret obviam dicto *Regi Angliæ*, intra Dominium ſuum de Guyſnes ut ſupradictum eſt conſiſtenti:

Quo quidem in Loco nulla Tentoria ſtatuentur nec erigentur:

Atque ibi dicti Reges uterque Equis ſuis cum ſuis Comitatibus inſidentes congredientur, Se mutuò ſalutabunt, & familiariter ſimul colloquentur & communicabunt, quemadmodum & quamdiu ipſis tunc expedire videbitur:

Et, poſt dictam Conferentiam & Colloquium finitum, pro illâ vice, dictus Illuſtriſſimus *Angliæ Rex* ad Caſtrum ſuum de Guyſnes, & Chriſtianiſſimus *Francorum Rex* ad Caſtrum ſuum de Ardre, redibunt.

ITEM, quoniam Laboribus Diſcriminibus & Honori prædictis dicti *Regis Angliæ* Domini mei Obſervantiſſimi Satiſfactum arbitramur, eo quod dictus Chriſtianiſſimus *Francorum Rex* ei infra Dominium ſuum de Guyſnes in primo Colloquio occurrerit, Nos, utriuſque dictorum Regum Honori proſpicere volentes, Declaramus & Ordinamus quòd, poſtero Die poſt dictum primum Mutuum Colloquium & Congreſſum, dicti Reges convenient in aliquo Loco indifferenti, inter Ardre & Guyſnes per dictos Commiſſarios Deputandos aſſignando; &, mutuis Salutationibus invicem factis, dictus Illuſtriſſimus *Angliæ Rex* ibit ad dictum Caſtellum de Ardre, illic *Reginam Franciæ* & etiam *Matrem* dicti Chriſtianiſſimi *Francorum Regis* ſalutaturus, viſitaturus, ac cum illis familiariter pranſurus.

Et ſimiliter dictus Chriſtianiſſimus *Francorum Rex* ibit ad dictum Caſtellum de Guyſnes, illic *Reginam Angliæ & Reginam Doagerium Franciæ* Sororem ſuam ſalutaturus, viſitaturus, ac cum eis familiariter pranſurus:

In quibus Locis dicti Principes familiariter & amicè recipientur, quemadmodum mutuo utriuſque in alterum Amori & Honori convenire videbitur.

ITEM,

Cùm dicti Sereniſſimi *Angliæ & Francorum Reges* Præſtantiſſimis Corporum viribus, omni Decore & Ornamento Naturæ pares, Diſciplinæ Militaris Expertiſſimi, in Armis Strenuiſſimi & Florentiſſimi Juventutis vigore exiſtant,

Ob quod veriſimile Nobis viſum eſt quòd, pro tàm celebri Conventu illuſtrando, ſuiſque viribus in Armis experiendis, Conſilium capient & Se reſolvent ad præclarum aliquid Equeſtri Pedeſtrique Certamine faciendum, & quoſcunque cum illis congredi auſuros provocabunt,

Declaramus & Ordinamus quòd Locus, ubi dictus Armatorum Congreſſus fiet & Strenuitatis Experimentum capietur, deputabitur inter Ardre & Guynes, per Commiſſarios hincinde deputandos aſſignandus,

Et illic, pro Securitate Perſonarum dictorum Regum & ſuorum Comitantium, prædictus Locus erit Foſsâ & Aggere munitus & fortificatus, & per parem Armigerorum Numerum, reſpectivè pro tempore hincinde deputandorum, cuſtoditus:

Et, durante tempore dicti Militaris Decurſûs ſive Armorum Oſtentationis, dicti *Reges & Reginæ*, cum ſuis utrinque Comitatibus, Se poterunt mutuò videre, familiariter converſari, colloqui, & ſingulis Diebus erga Veſperam, poſt Militarem Decurſum Armorum Oſtentationem Triumphos Convivia & Familiaria Colloquia peracta, uterque Regum prædictorum cum ſuo Comitatu ad ſuum Caſtellum redibit; videlicet,

Dictus Illuſtriſſimus *Rex Angliæ* ad Caſtellum de Guynes,

Et dictus Chriſtianiſſimus *Francorum Rex* ad Caſtellum de Ardre,

Et ſic fiet, de Die in Diem, durante dicto Militari Decurſu ſive Armorum Exercitio.

ITEM, Declaramus & Ordinamus quòd, quando dictus Illuſtriſſimus *Rex Angliæ*, A.D. 1520. *Hen.* 8

& Sereniſſima ejus *Conſors Regina*, & *Regina Doageria Franciæ* Soror ſua cum ſuis Comitatibus ibunt in Dominium & Diſtrictum dicti Chriſtianiſſimi *Francorum Regis*, tunc dicto *Angliæ Regi*, ejus *Conſorti Reginæ*, & reliquis eos commitantibus, Superioritas & Præeminentia quamdiu ibi fuerint aut manſerint reſpectivè dabitur:

Et pari modo, quando dictus Chriſtianiſſimus *Francorum Rex*, & Sereniſſima ejus *Conſors Regina*, ac Illuſtriſſima Domina ejus *Mater* cum ſuis Comitatibus venient in Diſtrictum & Dominium dicti Illuſtriſſimi *Angliæ Regis*, tunc dicto Chriſtianiſſimo *Francorum Regi*, ejus *Conſorti Reginæ*, *Matri* quoque ejus, & reliquis eos commitantibus, Superioritas & Præeminentia quamdiu ibi fuerint aut manſerint reſpectivè pariformiter dabitur.

Item, quoniam Caſtra & Loca, in quibus dictus Conventus & Congreſſus fient, ſunt adeò anguſta ut, ſi cunctis, illuc accedere volentibus, liber daretur aditus & veniendi facultas, variæ Inquietudines & Incommoda veriſimiliter ſequerentur; Hinc eſt quòd Nos *Cardinalis prædictus* per Præſentes Declaramus & Ordinamus quòd neuter dictorum Regum, ſeu eorum Reginæ, aut aliqui alii Proceres ſeu Nobiles in eorum Comitivis, cujuſcunque Statûs Gradûs aut Conditionis extiterint, venient ad dictum Conventum cum majore Numero Perſonarum aut Equorum quàm per Litteras Indentatas, Manibus dictorum Regum reſpectivè ſignatas, Status & Conditiones Perſonarum tùm Virorum tùm Mulierum, Numerum quoque Servitorum & Equorum continentes, deſcribitur & limitatur, niſi ex communi dictorum Regum expreſſo Conſenſu pariter & Licentiâ.

Item,

Quia fortaſſe continget dictos Principes, eorum Proceres Nobiles & Familiares, ut eo mutuus accreſcat Amor ac Intimior firmiorque propagetur Amicitia, Seſe invicem viſitare & familiariter converſari, igitur, ut id commodius & tutius, abſque omnis Periculi Suſpitione, ſive Noctu ſive Interdiu, liberè facere poſſint proſpicere cupientes,

Declaramus & Ordinamus quòd Duo Nobiles, cum pari & æquali Comitivâ ad hoc congruenti, per utrumque dictorum Principum reſpectivè aſſignandi, deputabuntur ad Itinerum Cuſtodiam, Tutelam, & Excubias continuè, durante dicto Regum Conventu, diligenter obſervandas; qui quidem Nobiles cum ſua Comitiva Speculatores & Exploratores ordinabunt & aſſignabunt ad Valles, Nemora, Opida, Villas, Vicos, Caſtella, Paſſus, Itinera, & alia Loca quæcunque, Inſidiis apta aut ſuſpecta, de tempore in tempus, ac de horâ in horam, tàm verſus *Flandriam* quàm *Picardiam*, *Artheſiam* & *Angliam* exploranda & ſpeculanda: ac, ſi quos ſuſpectos repererint, arcendos & amovendos; ut non ſolùm dicti Principes eorum Nobiles & Familiares quicunque tutè ſecurè & liberè Se ut præfertur viſitare poſſint, ſed etiam Commeatus & Victualia dictis Principibus neceſſaria deferentes quicunque abſque perturbatione moleſtiâ inquietudine tutè & liberè accedere & recedere valeant; teneanturque dicti Exploratores, ſingulis Diebus, Mane & Veſpere, dictis Principibus ſeu eorum Conſiliariis reſpectivè referre quid compererint & quo ſtatu Itinera fuerint.

A.D. 1520. *Hen.* 8.

Declaramus præterea & Ordinamus quòd omnes Armati ſeu Gentes Armorum hincinde ex parte utriuſque Principis, exceptis Militibus ordinariè ſtipendiatis pro Præſidiis Caliſiæ & Boloniæ, uſque ad Spatium Itineris Duorum Dierum ad minus ſint diſtantes & amoti; Et nec Ipſi nec aliqui alii, durante dicto Regum Conventu, propiùs accedere quoviſmodo præſumant aut permittantur, abſque expreſſo utriuſque dictorum Principum Conſenſu & Licentiâ.

Item, Nos *Cardinalis antedictus*, Auctoritate Nobis ab utroque dictorum Principum commiſsâ, utrumque dictorum Principum ad omnia & ſingula Præmiſſa fideliter obſervanda & perimplenda per Præſentes Aſtringimus & Obligamus.

Item, Declaramus & Ordinamus quòd uterque Regum prædictorum omnia & ſingula Capitula Præmiſſa per ſuas Litteras Patentes, Magnis ſuis Sigillis ſigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas, ratificabit approbabit & confirmabit, & per eaſdem Litteras Confirmatorias ad omnia Præmiſſa & ſingula in eis contenta fideliter perimplenda bonâ Fide & in Verbo Regio Se obligabit; Quas quidem Litteras, ſic ut præfertur factas ſubſcriptas & ſigillatas, in Civitate Londoniæ, infra Menſem a Datâ Præſentium proximò ſequentem, mutuò tradent & permutabunt.

Sequuntur Tenores Commiſſionum,

Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

Sciatis quòd,

A.D. 1520. Hen. 8.

Cùm Illuſtriſſimus ac Potentiſſimus Princeps *Franciſcus Rex Francorum* Chriſtianiſſimus, *Dux Mediolanenſis, & Dominus Januæ*, Frater Conſanguineus & Confœderatus noſter Cariſſimus, de Legalitate Prudentiâ & providâ Circumſpectione Reverendiſſimi in Chriſto Patris Domini *Thomæ Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis* Archiepiſcopi Eboracenſis ac in Regno noſtro Angliæ Primatis & de Latere Legati plenè confidens, ipſum verum legitimum ac indubitatum Procuratorem, Actorem, Commiſſarium, ac ſpecialem Deputatum ſuum fecit conſtituit & nominavit per Litteras ſuas Patentes, Manu ſuâ ſubſcriptas & Magno ſuo Sigillo ſigillatas, Dat. *Cogniaci* Die *Viceſimâ tertiâ Menſis Februarii*, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo nono, & Regni ſui Sexto,

Dans & Concedens eidem *Reverendiſſimo Patri*, præfatarum Litterarum ſuarum Tenore, plenam & omnimodam Poteſtatem Auctoritatem & Facultatem ac Mandatum ſpeciale, pro Eo & ejus Nomine, nobiſcum de & ſuper Formâ Tempore ac Loco & aliis ex hoc Dependentiis requiſitis & neceſſariis *Mutui Conventûs & Colloquii*,

Inter *Nos* & præfatum Chriſtianiſſimum *Francorum Regem* Fratrem Conſanguineum & Confœderatum noſtrum Cariſſimum antedictum fiendi & habendi,

De quo Mutuo Conventu & Colloquio in Tractatu, per Oratores utriuſque noſtrûm *Die octavâ Menſis Octobris, Anni Domini Milleſimi Quingenteſimi Decimi octavi, in Civitate noſtrâ Londoniæ* inito & concluſo, & per Nos Confirmato, fit mentio,

Inſequendo Formam & Tenorem Articulorum juxta Opinionem dicti *Reverendiſſimi Patris Cardinalis antedicti* factorum editorum & conceptorum, quos ad eoſdem Fines idem *Francorum Rex* Manu ſuâ ſignavit & ad eundem tranſmiſit,

Tractandi, Communicandi, & Concludendi, cæteráque omnia alia & ſingula Faciendi, Exercendi, & Gerendi, quæ in hac parte neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, prout in eiſdem Litteris Patentibus præfati *Francorum Regis* plenius continetur,

Cujus quidem Procuratorii ſive Commiſſionis Onus præfatus Reverendiſſimus Pater *Cardinalis* & de Latere Legatus antedictus ſubire aut in Se aſſumere, niſi de Mandato Conſenſu & Licentia noſtris ſpecialibus, pro innata ſua Prudentia Amore ſingulari & Fide & in Nos obſervantiâ, expreſsè recuſavit,

Nos verò,

Præfatum Mutuum Conventum & Colloquium, inter *Nos* & præfatum Chriſtianiſſimum *Francorum Regem* Fratrem noſtrum Cariſſimum antedictum habendum, plurimùm affectantes, & quanta ex eo bona toti Chriſtianæ Reipublicæ Utilia provenire poterunt conſiderantes,

Eidem Reverendiſſimo Patri *Cardinali* & de Latere Legato antedicto non ſolùm Onus hujuſmodi Procuratorii ſive Commiſſionis præfati *Francorum Regis* in Se aſſumendi Mandatum & Conſenſum noſtrum expreſſum & Licentiam Dedimus & Conceſſimus (prout per Præſentes ſic Damus & Concedimus) verùm etiam, de Prudentiâ ſingulari providâ Circumſpectione & præcipuâ in Nos Fide præfati Reverendiſſimi *Cardinalis* ac de Latere Legati antedicti non minus confidentes, Ipſum in pari modo noſtrum verum legitimum & indubitatum Procuratorem, Actorem, Commiſſarium, ac ſpecialiter Deputatum Facimus, Conſtituimus, & Nominavimus, prout ſic Facimus, Conſtituimus, & Nominamus per Præſentes;

Dantes & Concedentes eidem Reverendiſſimo *Cardinali* & Legato, Tenore Præſentium, plenam & omnimodam Poteſtatem, Auctoritatem, Facultatem, ac Mandatum ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, de & ſuper Formâ Tempore & Loco ac aliis Dependentibus Emergentibus requiſitis & neceſſariis hujuſmodi Mutuum Conventum & Colloquium, inter *Nos* & præfatum Chriſtianiſſimum *Francorum Regem* Fratrem Conſanguineum & Confœderatum noſtrum ut præfertur habendum, quomodolibet concernentibus,

Inſequendo Formam Tenorem & Effectum Articulorum per eundem *Reverendiſſimum Patrem* factorum & conceptorum, & Manu præfati *Regis Francorum* conſignatorum, & ad eundem tranſmiſſorum, Ordinandi, Statuendi, Stabiliendi, Aſſignandi, Determinandi, & Concludendi,

Cæteráque omnia alia & ſingula Faciendi, Dicendi, Gerendi, & Exercendi quæ in Præmiſſis neceſſaria fuerint & oportuna, & quæ tanti Negotii Qualitas, cum ejuſdem Circumſtantiis Dependentibus & Annexis, exigit & requirit, & quæ Nos faceremus ac facere poſſemus ſi perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum exigerent magis ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum;

A.D. 1520.
Hen. 8.

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, Firmum, ac Stabile perpetuò habituros totum & quicquid per dictum *Reverendiſſimum Cardinalem* Procuratorem noſtrum & Commiſſarium noſtrum antedictum in Præmiſſis & circa ea Actum, Geſtum, Dictum, Factum, Ordinatum, Statutum, Aſſignatum, Stabilitum & Determinatum fuerit, & nunquam ullo modo contravenire; immò inviolabiliter obſervare & adimplere.

In cujus rei Teſtimonium Præſentibus Litteris, Manu noſtrâ ſignatis, Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Datum *Londini*, Secundo Die Martii, Anno Regni noſtri Undecimo.

Franciſcus, Dei Gratiâ, *Francorum Rex &c.*

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium Nos *Thomas Cardinalis antedictus* præſentibus Literis noſtris Manu noſtrâ ſignatis Magnum Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Datum in *Domo ſolitæ noſtræ Reſidentiæ prope Weſtmonaſterium*, Duodecimo Die Martii Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo nono.

A.D. 1520.
Hen. 8.

Hinc eſt quòd Nos, omnia in dictis Litteris inſerta Grata habentes, illa Laudamus Ratificamus & Approbamus, Rata Approbata & Laudata eſſe volumus, Promittimuſque ſub Honore noſtro ac in Verbo Regio & bonâ Fide Nos prædicta omnia ſincerè omni dolo & Fraude ceſſantibus obſervaturos, nullóve pacto adverſus ea quovis quæſito colore veniemus.

In Teſtimonium quorum has Præſentes, Manu noſtrâ ſubſcriptas, Magno Sigillo noſtro muniri juſſimus.

Datum in *Caſtro Heraldo*, Die viceſimâ ſextâ Menſis Martii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo nono, Et Regni noſtri Sexto.

FRANCOYS.

Per Regem,

ROBERTET.

Sub Magno Sigillo de Cerâ albâ a duplici caudâ pendente.

Nomina Appunctuatorum ad Intendendum Regi in Mutuo Congreſſu.

Commiſſaires Appointez de Veoir & Viſiter le Nombre de telz Parſonnaiges qui viendront accompaigner le Roy Francois a l'Entreveue.

A.D. 1520.
An. 11. H. 8.

LE Conte d'Eſſex.
Le Seigneur de Bergenny.
Meſſire Edovart Ponynges.
Meſſire Robart Wyngfild.
Meſſire Robart Conneſtable.
Meſſire Raff Egerton.
Meſſire Thomas Lucy.
Meſſire Johan Marney.

Les Noms de telz Parſonnaiges qui donneront Ordre aux Gentilz Hommes, tant en Marchant que eulx Arreſtez a l'Entreveue des Deux Roys.

Meſſire Edovart Belknop.
Meſſire Nicolas Vaux.
Meſſire Johan Peche.
Meſſire Morice Barquely.

Les Noms de ceulx qui donneront Ordre aux Pietons tant en Allant que en Sejournant a la Rencontre & Entreveue.

Meſſire Weſton Browne.
Meſſire Edovart Feryers.

A.D. 1520.

Les Noms des Nobles qui Chevancheront avecque le Roy d'Angleterre a l'Embraſſement des dits Deux Roys.

Le Legat.
L'Archeveſque de Canterbery.
Le Duc de Bukkyngham.
Le Duc de Suffolk.
Le Marquis Dorſet.

Le Noms des Eveſques,

L'Eveſque de Dureſme.
L'Archeveſque d'Armacan.
L'Eveſque de Ely.
L'Eveſque de Cheſtre.
L'Eveſque de Rocheſtre.

L'Eveſque

A.D. 1520.
Hen. 8.

L'Eveſque d'Exceſtre.
L'Eveſque de Harford.

Contes.

Le Conte de Staford.
Le Conte de Northumberland.
Le Conte de Weſtmerland.
Le Conte de Shoruſbery.
Le Conte de Worceſtre.
Le Conte de Devonſhire.
Le Conte de Kent.
Le Conte de Wilſhire.
Le Conte de Derby.
Le Conte de Kyldare.

Barons.

Le Seigneur de Matrevers.
Le Seigneur de Montagu.
Le Seigneur de Harberd.
Le Seigneur de Saint Jehan Grant Prier d'Angleterre.
Le Seigneur de Roos.
Le Seigneur de Fitzwater.
Le Seigneur de Haſtynges.
Le Seigneur Delavere.
Le Seigneur Dacres.
Le Seigneur de Feriers.
Le Seigneur de Cobam.
Le Seigneur de Daubney.
Le Seigneur de Lomley.
Meſſire Henry Marney.
Meſſire Guillaume Sandes.
Meſſire Thomas Boullayn.
Le Seigneur de Hauvard.

Item, il eſt Ordonne & Appoincte que en Marchant en avant devant *le Roy d'Angleterre* les Nobles Hommes yront en avant en la Maniere qui s'enſuyt; c'eſtaſſavoir.

Les Serviteurs du dit Roy Nobles & Gentilz Hommes les quelz yront prouchains devant le Roy.

Et devant les ditz Serviteurs du Roy yront les Nobles & Gentilz Hommes Appartenans a Monſieur le Legat.

Et devant iceulx yront les Nobles Gentilz Hommes des autres Seigneurs en ordre ſelon l'Eſtat & Degre de leurs Seigneurs.

Et la Garde du dit Seigneur Roy yront & ſuyveront le Roy en leur Places accouſtumees.

Et les Serviteurs des aultres Nobles les ſuyveront en Ordre comme il appartient.

Appunctuati ad Intendendum Reginæ.

A.D. 1520.
An. 11. H. 8.

An Erle.

The Erle of Derby.

Biſhops.

The Biſhop of Rocheſter.
The Biſhop of Hereford.
The Biſhop of Landaf.

Barons.

The Lord Mountjoy the Quenes Chamberlain.
The Lord Cobham.
The Lord Morley.

A Duches.

The Duches of Bukingham.

Counteſſes.

The Countes of Stafford.
The Countes of Oxford Widowe.
The Yonger Countes of Oxford.
The Countes of Weſtmerland.
The Countes of Shrewsbury.
The Countes of Devonſhire.
The Countes of Derby.

Baroneſſes.

The Lady Fitzwater.
The Lady Haſting.
The Lady Boloyn.
The Lady Mountague.
The Lady Willoughby.
The Lady Daubney.
The Lady Mountjoy.
The Lady Cobham.
The Lady Gray Lord John's Wife.
The Lady Eliſabeth Gray.
The Lady Anne Gray.
The Lady Broke.
The Lady Morley.
The Lady Gildeforde the Elder.
The Lady Scrope.

Knights Wives.

The Lady Fitz William.
The Lady Gildeford Yonger.
The Lady Fetiplace.
The Lady Vaux.
The Lady Selenger.
The Lady Parre Widowe.

A.D. 1520.
Hen. 8.

The Lady Parre Wife.
The Lady Rice.
The Lady Compton.
The Lady Darel.
The Lady Fynche.
The Lady Hopton.
The Lady Wyngfeld Sir Anthony's Wife.
The Lady Tilney.
The Lady Wyngfelde Sir Richard's Wife.
The Lady Clere.
The Lady Owen the Yonger.
The Lady Nevel Sir John's Wife.
The Lady Boleyn Sir Edward's Wife.

Gentilwemen.

Maſtres Carewe.
Maſtres Cheyny.
Maſtres Cary.
My Lord Fitzwarens Douzter.
Anthony Poyntz Douzter.
Maſtres Appliard.
Anne Wentworth John Wentworthis Wife.
Maſtres Hugan.
Maſtres Cornewales.
Maſtres Parys.
Maſtres Jernyngham.
Maſtres Cooke.
Maſtres Katheryn Mountoria.
Maſtres Lawrence.
Maſtres Victoria.
Maſtres Darel Sir Edward Darell's Douzter.

Chamberers.

Maſtres Kempe.
Maſtres Margaret.
Maſtres Margery.

Knights.

Sir Robert Poyntz.
Sir George Foſter.
Sir Thomas Fetiplace.
Sir John Liſle.
Sir Adrian Forteſcue.
Sir Water Stoner.
Sir Edward Grevile.
Sir Symond Harecourt.
Sir John Hampden of the Hil.
Sir George Selinger.
Sir John Kirkeham.
Sir Miles Buſby.
Sir Marmaduke Conſtable.
Sir Edward Darel.
Sir Rauf Chamberlain.
Sir John Shelton.
Sir Robert Clere.

A.D. 1520.
Hen. 8.

Sir Philip Calthrop.
John Henyngham.
Sir William Walgrave.
Sir Thomas Tirel.
Sir Roger Wentworth.
Sir Thomas Trenchard.
Sir Thomas Lynde.
Sir John Villers.
Sir John Asſheton.
Sir Mathew Broun.
John Mordant.
Sir Henry Sacheverel.
Sir Henry Willoughby.
Sir Rauſe Verney the Yonger.
Sir William Rede.
Sir Robert Jones.
Maſter Paris of Cambrigeſhire.

Chapleyns.

Maſter Peter.
Maſter Mallet.
Maſter Criſtofer.
Maſter Dent.
Maſter Payne.
Sir John Swane.

The Quenes Chamber.

Richard Dycons Secretary.
Doctor Phiſician.
John Verney Cupberer.
Alexander Frognal Carver.
John Poyntz,
Frances Philip, } Sewers.

Gentilmen Uſhers.

William Bulſtrode.
Roger Ratclif.
George Fraunces.
Robert Haſilrig.

Sewers for the Chamber.

William Tyrel.
Gourney.
Davers.
Symondd Mountford.

Gentilmen Wayters.

Thomas Cardigan.
Gerves Suttel.
George Sutton.
Olyver Holand.
Owen Holand.
John Lawrens.
Robert Merbury Sergeaunt at Armes.
Griffith Richard Clerke of the Signet.
Maſter John Potycary.

Yomen

Yomen Uſhers.

John Madyſon.
John Glyn.
Anthony Lowe.
John Hariſon.
William Mylles.

Yomen of the Chamber.

Robert Hilton.
David Morgan.
Edward David.
Thomas Rice.
John Crede.
Robert Kyrke.
William Thomas.
Thomas Walter.
Clement Fitzgeffrey.
Edward Huddeſwell.
George Monge.
John Terely.
John Higdon.
Foſter.
Richard Sutton.
William Coke.
John Bright.
John Fiſh.
Henry Wheler.
John King.
Jaſper Maners.

Gromes of the Chamber.

John Eyton.
John Twadat.
Randal Preſtland.
William Welſh.
John Baker.
John Johnſon.
Lionel Bygons.
Byg.

Henry Cheney Grome of the Leſh.

Pages of the Chamber.

John Wheler.
Thomas Myners.
Henry Baneſter.
Hugh Carre.

Th'Office of the Robes.

Ellis Hilton.
Richard Juſtice.
Richard Woode.

Th'Office of the Bedd.

George Brighows.
Richard Alen.
Richard Awtan.

Meſſenger of the Chamber.

Richard Dynes.

Nomina Appunctuatorum ex Parte Franciæ.

A.D. 1520. An. 11. H. 8.

CEulx que le Roy pourra avoir avecques luy le jour de la Veue de Luy & du *Roy d'Angleterre* ſon bon Frere Couſin & Allye.

Premierement,

Le Roy de Navarre.
Monſieur le Duc d'Alencon.
Monſieur le Duc de Bourbon.
Monſieur le Duc de Vendoſme.
Monſieur le Duc de Lorraine.
Monſieur le Conte de Sannt Pol.
Monſieur le Prince de la Roche Suryen.
Monſieur le Conte de Dreux & de Rhetel Seigneur Dorual Gouverneur de Champaigne.
Monſieur le Conte de Benon Seigneur de la Tremoille Premier Chambellan Admiral de Guyenne Gouverneur de Bourgongne.
Monſieur le Conte de Stampes & de Carauats Seigneur de Boiſy Grant Maiſtre de France Gouverneur du Daulphin.
Monſieur de Bonnyvet Admyral de France.
Monſieur de Lautrect.
Monſieur de la Paliſſe.
Monſieur de Chaſtillon Mareſchaulx de France.
Monſieur le Conte de Guyſe Frere de Monſieur de Lorraine.
Monſieur le Baſtard de Savoye Conte de Villars & de Tende & de Beaufort Gouverneur de Provence.
Monſieur le Conte de Laval.
Monſieur de Chaſteaubriant.
Monſieur le Conte de Harcourt.
Monſieur le Prince d'Orenge.
Monſieur le Prince de Tallemont.
Loys Monſieur de Nevers.
Monſieur de Sparrox Lieutenant en Guyenne Conte de Montfort.
Monſieur de l'Eſcun.
Monſieur de Montmorency.
Monſieur le Grant Eſcuyer.
Monſieur le Conte de la Chambre.
Monſieur le Conte de Tonnecre.
Monſieur le Conte de Brienne.

A.D. 1ſ20. Hen. 8. *Monſieur le Conte de Joigny,*
Monſieur le Conte de Bremie.
Monſieur le Conte de Mont Reuel.
Monſieur d'Albret.

Le Reſte des Chevaliers de l'Ordre.

La Maiſon du Roy qui eſt Deux Cens Gentilz Hommes, & *Meſſieurs de Saint Vallier & Grant Seneſchal de Normendye* Cappitaines.

Plus Quatre Cens *Archiers de Garde* & Quatre Cappitaines.

Plus Cent Suyſſes de Garde & le *Seigneur de Florenges* Cappitaine.

Plus les Officiers Ordinaires, comme *Maiſtres d'Oſtel, Pannetiers, Varletz, Trenchans, Eſchanſons, Eſcuyers de Eſcuyrie,* & *Gentilz Hommes de la Chambre.* A.D 1ſ10. Hen. 8.

Plus Gens *de Conſeil & des Finances.*

Et le Reſte *des Penſionaires* demoureront en leurs Maiſons.

Et eſt entendu que ſi le dit *Roy d'Angleterre* tienne bon & convenable le Nombre des Gens deſſuſdites, auſſi fera *le Roy*; & s'il le veult en quelque endroit dimynuer ou autrement en adviſer, il le fera ſavoir au Roy pour incontient Luy en faire Reſponce.

Tous iceux Princes & Seigneurs n'auront avecques eulx pour la Premiere Veue des Roys que Deux Cens Chevaulx ou environ.

Pro Cardinali Eborum Penſio Imperatoris.

A.D. 1ſ20. An. 11 H. 8. Ex Autogr. Carolus, Divinâ favente Clementiâ, *Electus Romanorum* Rex & Imperator ſemper Auguſtus, ac *Hiſpaniæ utriuſque Siciliæ & Hieruſalem &c.* Rex, Archidux *Auſtriæ*, Dux *Burgundiæ, Brabantiæ, &c.* Comes *Flandriæ*, &c.

Tenore Præſentium Recognoſcimus quòd Nos ob Vitæ & Summæ Integritatis ſplendorem alióſque eminentes Virtutes, quas in Reverendiſſimo in Chriſto Patre Domino *Thoma Tituli Sanctæ Ceciliæ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbitero Cardinali Eboracenſi* Amico noſtro Chariſſimo conſpicimus, necnon pro ſummis ſuis non modò in Nos ſed in univerſam Rempublicam Chriſtianam Meritis & Officiis, Promiſimus Ei in Verbo & Fide Regia, & Tenore Præſentium Promittimus quòd Nos, abſque omni Exceptione, eidem Reverendiſſimo *Cardinali*, intra Duos Menſes proximè ſequentes, & antequam a Conventu ipſius Sereniſſimi *Regis Angliæ* Avunculi noſtri recedamus, dabimus ſive ad Supplicationem noſtram a *Beatiſſimo Pontifice* providere faciemus de *Epiſcopatu Pacenſi* in Regnis noſtris Caſtell. & quem de præſenti in Caput cujuſdam Familiaris noſtri poſitum habemus, Valoris *Quinque Mille Ducatorum*; Et, ultra hoc, faciemus ei Reſervationem & Aſſignationem, intra dictos Duos Menſes, ſuper Epiſcopatu Palentino, Penſionem annuam *Duorum Millium Ducatòrum*, dolo & fraune ſemotis. A.D. 1ſ20.

Harum teſtimonio Literarum Sigilli noſtri Impreſſione munitarum.

Datum *Compoſtellæ* aliàs *Sancto Jacobo*, Die viceſimâ nonâ Menſis Martii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo, Regnorum noſtrorum Romani ac Electionis Imperii primo, aliorum verò omnium quinto.

Yo el Rey.

Sub Sigillo rubeæ Ceræ.

De Proviſione, ſuper Tractatibus de Intercurſu.

A.D. 1ſ20. An. 11. H. 8. Franc. 11. H. 8. m. 2. Rex univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Nos *Thomas*, Permiſſione Divinâ, *Dunelmenſis Epiſcopus* Cuſtos Privati Sigilli, *Cuthbertus Tunſtall* Vicecancellarius & Cuſtos Rotulorum, *Ricardus Paceus* Secretarius Principalis, & *Thomas More*, Conſiliarii, Oratores, Procuratores, Legati, & Commiſſarii Illuſtriſſimi Domini noſtri *Henrici*, Dei gratiâ, *Regis Angliæ & Franciæ & Domini Hiberniæ* ſufficienter & legitimè deputati, Salutem. A.D. 1ſ20.

Notum facimus quòd,

Cum circa Quinque Annos, ultimò elapſos, inter dicti Illuſtriſſimi & Potentiſſimi Domini noſtri ac Excellentiſſimi Principis *Caroli Electi Romanorum Regis & Imperatoris* ſemper Auguſti Legatos, Oratores, & Commiſſarios, ſuper Validitate & Robore cujuſdam Tractatûs Commercii & Intercurſûs Mercium, de Data *ultimi Diei Menſis Aprilis*, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo ſexto, inter,

A.D. 1520. Hen. 8. inter, Bonæ Memoriæ, Principes *Henricum Septimum Angliæ* & *Philippum Caſtellæ tunc Reges* initi & concluſi, magna Diſceptatio ſuborta fuiſſet,

Dicti *Romanorum Regis* Oratoribus & Commiſſariis aſſerentibus, *dictum Intercurſûs Tractatum* Anni Milleſimi Quingenteſimi Sexti *nunquam habitum neque per Mercatores utriuſque Partis Receptum pro Intercurſu cùm nunquam Confirmatus vel in Vſu fuiſſet; & caſu quo in Vſu aliquando fuiſſet, tamen per Mortem Principum qui eum confecerunt tanquam Perſonalis Extinctus fuiſſet:*

Dicti autem Illuſtriſſimi Domini noſtri Oratoribus Commiſſariis Affirmantibus, *eundem Tractatum* Milleſimi Quingenteſimi Sexti Anni, *ſufficienti Auctoritate per Commiſſarios, Oratores, & Procuratores dictorum, Bonæ Memoriæ, Principum initum & concluſum, Realem eſſe & Perpetuum, ac per utriuſque Subditos pro Intercurſu Receptum, & ſatis ex eodem apparere dictos Principes Hæredes & Succeſſores ſuos per eum obligare voluiſſe:*

Tandem, poſt dictam Diſceptationem diu habitam, quidam Tractatus & Proviſio pro Intercurſu Mercium, inter Subditos dicti *Domini noſtri* & præfati *Romanorum Regis*, per eorumdem Oratores, Commiſſarios, & Procuratores, ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ad hoc habentes, *de Data viceſimi quarti Diei Menſis Januarii*, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quinto, pro Quinque Annis proximò extunc futuris concluſus, & per dictum *Dominum noſtrum* & præfatum *Romanorum Regem*, ad tunc Principem Caſtellæ, Confirmatus fuit,

Et quia, poſt dictum viceſimum quartum Diem Januarii proximò futuri, ſupradicta Diſceptatio, de valore robore & efficacia prædicti Tractatûs Anno Domini Milleſimi Quingenteſimi Sexti, reditura eſt inter Principes prædictos, niſi interim provideatur; quod ſi contingeret, & dicti Principes, qui mutuum Subditorum ſuorum Commercium tanquam utriſque utile continuare exoptant, aliter inter Se non concordarent, eorumdem Subditi a mutuo inter Se Commercio & Mercium Intercurſu, in Commune eorumdem Dampnum, veriſimiliter abſtinerent,

Quo circa Nos, præfati Oratores, Procuratores, & Commiſſarii dicti Illuſtriſſimi Domini noſtri, ad hoc ſufficienter auctoriſati (quorum Commiſſionis Tenor inferiùs inſeritur) cum Reverendo in Chriſto Patre Domino *Bernardo de Meſâ*, miſeratione Divina, *Eluenſi Epiſcopo* & Magnificis viris Domino *Gerardo de Pleme* Domino de Maigny de la Roche &c. *Philippo Haneton* Theſaurario Ordinis Aurei Velleris Primario Secretario & Audientiario, & *Johanne de Salve* Secretario, Conſiliariis, Procuratoribus, & Oratoribus in hac parte Excellentiſſimi Principis *Caroli*, Dei gratiâ, *Romanorum & Hiſpaniarum Regis &c.* ſufficientem Auctoritatem ad hoc habentibus (quorum ſimiliter Commiſſionis Tenor inferiùs inſeritur) pro mutuo Commercio & Intercurſu Mercium inter *dicti Domini noſtri* & præfati *Romanorum Regis* Subditos habendo, Convenimus, Concordavimus, & Concluſimus, ac per Præſentes Convenimus, Concordamus, & Concludimus articulatim, prout ſequitur, A.D. 1520. Hen. 8.

INPRIMIS, quòd dicta Controverſia de perpetuitate & efficacia ſeu robore *dicti Tractatûs Milleſimi Quingenteſimi Sexti* Anni, ſine præjudicio dictorum Principum vel eorum alterius, uſque ad Finem & Expirationem Præſentis Tractatûs & Proviſionis differatur, ita quòd per præſentem Tractatum & Proviſionem nichil Roboris aut Firmitatis prædicto Tractatui aut quibuſcumque ejus Capitulis Detractum & Diminutum ſeu Adjectum & Appoſitum ſit aut cenſeatur; & quòd, hoc præſenti Tractatu & Proviſione expirante, dictus Tractatus *Milleſimi Quingenteſimi Sexti Anni* & omnia & ſingula ejus Capitula in eo Statu ſint & effectu, quoad dictos Principes, & alterutrum eorumdem, & eorum Subditos, quo erant ante præſentem Tractatum & Proviſionem.

ITEM, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd omnes & ſinguli Subditi Regnorum & Dominiorum dictorum Principum, eorumdemque Actores, Factores, Negotiorum Geſtores, Attornati, Servitores, & Miniſtri, cum Rebus Navibus Bonis & Mercibus ſuis quibuſcumque, ad omnia & ſingula Terras, Patrias, Dominia, Civitates, Oppida, Villas, Caſtra, Portus, Juriſdictiones, & Diſtrictus utriuſque Principum prædictorum accedere navigare per Terram Mare vel Aquas dulces, venire morari & perhendinare, ibique omnium Mercium Genera cum quibuſcumque Mercatoribus cujuſcumque Nationis emere, vendere, permutare, & cum eiſdem vel aliis Bonis, Navibus, Rebus, & Mercibus ſuis ad alia Regna, Loca, Portus & ad quemcumque vel quæcumque Locum vel Loca voluerint recedere, & omne Genus Commercii invicem excercere liberè & licitè valeant, juxta & ſecundùm vim formam & effectum Tractatûs Intercurſûs Mercium de Data *viceſimi Quarti Diei Menſis Februarii, Anno Domini Milleſimo Quadringenteſimo Nonageſimo quinto*, & Articulorum ſubſequentium, durante Proviſione præſenti.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, inter Nos Commiſſarios, Deputatos, Legatos, & Procuratores prædictos, Nominibus quibus ſupra, quòd, cùm *Mercatores Anglici* eorumve Actores, Factores, Negotiorum Geſtores, Miniſtri, & Servitores, cum Navibus, Rebus, Mercibus, aut Bonis ſuis *ad Opidum Andwarpiæ* in Brabantia ſe conferent, non ſolvent ibidem, neque in aliquo alio Loco, per Terram Mare vel Aquas dulces illuc navigando vel renavigando, neque anchorando vel ad anchoram morando, eundo, vel redeundo, pro Bonis, Rebus, Navibus aut Mercibus ſuis Theolonium Zeelandiæ, vocatum *Zeeweſche Tollen*, aut *Hounde Tollen*, aut aliquam aliam Exactionem vel Impoſitionem; ſed ſolvent dumtaxtat Theolonium ſecundùm Taxam in Privilegiis, eiſdem Mercatoribus per Bonæ Memoriæ Dominum *Ducem Philippum* olim conceſſis, ſpecificatum: Et cùm præfati Mercatores, eorumve Actores, Factores, Negotiorum Geſtores, Servitores, & Miniſtri *ad Opidum de Borghes* vel ad *Opidum de Middleburgh* cum Bonis, Navibus, Rebus, & Mercibus ſuis ſe conferent, non ſolvent ibidem, neq; in aliquo alio Loco, per Terram Mare vel Aquas dulces, illuc navigando renavigando, anchorando vel ad anchoram morando, eundo vel redeundo, pro Bonis, Rebus, Navibus & Mercibus ſuis, Theolonium Brabantiæ, aut aliquam aliam Exactionem vel Impoſitionem; ſed dumtaxat ſolvent Theolonium Zeelandiæ, vocatum *Zeeweſche Tollen*.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd omnes & ſinguli *Mercatores Brabantiæ, Flandriæ, Luxemburgiæ, Artheſii, Hanoniæ, Hollandiæ, Zeellandiæ, Namurcii, & Mechliniæ*, venientes ad Regna, Patrias, & Dominia præfati *Sereniſſimi Regis Angliæ*, aut inde recedentes cum ſuis Navibus, Rebus, Bonis, & Mercibus quibuſcumque, ſolvent ſolvereque tenebuntur & obligabuntur, Theolonia ſive Cuſtumas juxta & ſecundùm Vim Formam & Effectum dicti Tractatûs Mercium Intercurſûs, *de Data Viceſimi quarti Diei Menſis Februarii, Anni Domini Milleſimi, Quadringenteſimi, Nonageſimi quinti.*

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd a neutrius Principum prædictorum Mercatoribus ſive Subditis prædictis, eorumve Factoribus, Actoribus, Negotiorum Geſtoribus, Servitoribus, aut Miniſtris, ratione alicujus vel aliquorum Theolonii ſive Theoloniorum, Impoſitionum, Taxarum, Vectigalium, Cuſtumarum, aut Taxationum, ante Datam Præſentium per aliquem Principum prædictorum quovis modo prætenſarum, nihil omnino per Principes prædictos, eorumdemve Hæredes aut Succeſſores, Locatenentes, Burgimagiſtros, Capitaneos, Ballivos, Scabinos, Sculteтos, Theolonarios, Publicanos, Cuſtumarios, Legiſlatores, aut alios Officiarios ſive Deputatos quoſcumq; præſentes ſive futuros, per viam Facti aut Juris, aut alio quovis colore, exigetur aut requiretur; ſed quòd Principes prædicti, & quilibet eorum, Hæredeſque & Succeſſores, ac Locatenentes, Burgimagiſtri, Capitanei, Ballivi, Scabini, Sculteti, Theolonarii, Cuſtumarii, Publicani, & alii Officiarii ſive Deputati quicumque præſentes & futuri, & eorum quilibet, ab omni Actione, Clameo, Petitione, Exactione, & Levatione omnium & ſingularum pecuniarum, quas aut quæ, pro quibuſcumque Theoloniis, Impoſitionibus, Cuſtumis, Taxis, Vectigalibus, & Exactionibus, aut eorum aliquo, ab Origine Mundi uſque ad Datam Præſentium, contra Subditos prædictos vel eorum aliquem conjunctim vel diviſim habuerit vel habuerint, habet vel habent aut habere poterit aut poterunt, per Præſentes excludantur excluſique habeantur & cenſeantur; nec pro eiſdem Theoloniis, Impoſitionibus, Taxis, Vectigalibus, Cuſtumis, aut Exactionibus in Perſonis Navibus, Bonis, Mercandiſis, aut Rebus præfati Mercatores vel Subditi, pro aliquo præterito tempore, quovis modo, moleſtentur; ſed ab omnibus & ſingulis Theoloniis, Cuſtumis, & Impoſitionibus prædictis liberi & immunes imperpetuum habeantur & reputentur, per Præſentes, ac Cautiones & Fidejuſſiones, propter Prædicta Datæ, per Præſentes ſimiliter relaxentur.

Item, quòd nullorum Decretorum Judiciorum Sententiarum Interlocutoriarum ſive Diffinitivarum & Proceſſuum Judiciariorum quorumcumque, per quemcumque ſeu quoſcumque Judicem vel Judices, quacumque Commiſſione aut Auctoritate, in Terris, Patriis, Dominiis,

miniis, aut Obedientiis *Brabantiæ*, *Flandriæ*, *Lumburgiæ*, *Lucemburgiæ*, *Artheſii*, *Hannoniæ*, *Hollandiæ*, *Zeellandiæ*, *Namurcii*, & *Mechliniæ*, directè vel indirectè, contra Gubernatorem ſive Magiſtrum & *Societatem Mercatorum Nationis Anglicanæ*, aut aliquem vel aliquos Mercatorem vel Mercatores ejuſdem Societatis, eorumve Hæredes aut Succeſſores, Factores, Actores, Negotiorum Geſtores, Servitores, aut Miniſtros vel in *Regno Angliæ*, contra aliquos Mercatores, aut Subditos earumdem Patriarum *Brabantiæ*, *Flandriæ*, *&c.* eorumve Hæredes aut Succeſſores, Actores, Negotiorum Geſtores, Servitores, aut Miniſtros, ſub quacumque verborum ſerie, de & ſuper Theoloniis, Impoſitionibus, Taxis, Vectigalibus, aut Exactionibus, Perſonarum Navium ſive Bonorum Arreſtationibus, aut aliis Oneribus aut Gravaminibus, factorum latorum & pronunciatorum per Principes prædictos aut eorum aliquem, eorumve Hæredes aut Succeſſores, Locatenentes, Burgimagiſtros, Capitaneos, Ballivos, Scabinos, Schultetos, Theolonarios, Publicanos, aut alios Officiarios, ſive Deputatos quoſcumque præſentes vel futuros, vel eorum aliquem; ullo unquam tempore Executio fiet aut fieri permittetur.

ITEM, de cætero non licebit *Mercatoribus Anglicis* Statuta ſive Ordinationes facere contra aliqua Oppida ſeu Perſonas Patriarum *Catholici Romanorum & Hiſpaniarum Regis*, per quæ Merces vel Bona alicujus villæ nullus emat Anglicorum, niſi fortè per dictos Oppidanos aut præfatas Perſonas Mercatores Angliæ aut eorum Factores male tractati fraudati aut aliter dampnificati fuerint: Et ſimiliter, e converſo, aliquibus Oppidis ſeu Perſonis Patriarum dicti *Catholici Regis* non licebit facere Statuta ſeu Ordinationes contra *Mercatores Anglicos*, ſeu eorum aliquem, per quæ Merces vel Bona eorumdem alicujus Oppidi Patriæ ſeu Villæ Nullus emat, niſi per dictos *Mercatores Anglicos* malè tractati fraudati aut damnificati fuerint, nec etiam in Nundinis aut extra Nundinas licebit *Mercatoribus Anglicis* Mercibus, per eos emendis, precium conſtituere limitatum, ſeu aliquam Pœnam in Tranſgredientes illud Precium ordinare: ſimiliter, e converſo, Subditis dicti *Catholici Regis*, in Nundinis aut extra Nundinas, non licebit Mercibus, per eoſdem ab Anglicis Mercatoribus emendis, Precium conſtituere limitatum, ſeu aliquam Pœnam in Tranſgredientes illud Precium ordinare.

ITEM, Conventum Corcordatum & Concluſum eſt quòd præſens Tractatus & Proviſio Commercii ac Intercurſûs Mercium & Mercatorum, uſque ad *Quinque Annos a Viceſimo quarto Die Januarii proximo futuri* plenariè complendos durabit: Et caſu quo dictus Tractatus Intercurſûs Bonæ Memoriæ *Philippi Caſtellæ Regis* ante dictos Quinque Annos finitos Confirmatus non ſit: vel inter Principes prædictos novus aliquis Tractatus pro Intercurſu Mercium & Mercatorum utriuſque Principis concluſus non fuerit; tunc & in eo Caſu præſens Tractatus & Proviſio Commercii Intercurſûs Mercium & Mercatorum ad alios *Quinque Annos*, a Fine dictorum *Quinque Annorum a dicto viceſimo quarto Die Januarii proximò futuro* incipientium plenariè complendos, Continuatus & Prorogatus exnunc prout extunc habeatur ſit & cenſeatur per Præſentes:

Et, præterea, caſu quo in dicto *Secundo Quinquenio* ſupradictus Tractatus Intercurſûs, Bonæ Memoriæ, *Philippi Caſtellæ Regis* ante dictos Quinque Secundos Annos finitos Confirmatus non ſit: vel inter Principes prædictos Novus aliquis Tractatus pro Intercurſu Mercium & Mercatorum utriuſque Principis concluſus non fuerit; tunc & in eo Caſu præſens Tractatus & Proviſio Commercii & Intercurſûs Mercium ac Mercatorum ad *alios Quinque Annos*, a Fine Secundorum Quinque Annorum poſt præſentem Tractatum plenariè complendos, Prorogatus & Continuatus exnunc prout extunc habeatur ſit & cenſeatur per Præſentes; Et ſic *de Quinquenio in Quinquennium* dictus præſens Tractatus & Proviſio Intercurſûs Mercium & Commercii mercatorum per Præſentes exnunc prout extunc habeatur ſit & cenſeatur Continuatus & Prorogatus, ac tam diu inter Principes prædictos & eorum Subditos duret, donec & quouſque dictus Tractatus Intercurſûs, Bonæ Memoriæ, *Philippi Caſtellæ Regis* Confirmatus, vel inter Principes prædictos aliquis alius novus Tractatus pro Commercio Mercatorum & Intercurſu Mercium utriuſque Principis conventus & concluſus fuerit.

Et, præterea, dicti Reges, durante præſenti Tractatu & Proviſione, curabunt & operam dabunt, bonâ Fide, quod vel dictus Tractatus Intercurſûs, Bonæ Memoriæ, *Philippi Caſtellæ Regis* Confirmetur, vel quòd aliquis alius novus Tractatus pro Commercio Mercatorum & Intercurſu Mercium pro Subditis utriuſque eorum fiat & conclu-

A.D. 1520. Hen. 8.

datur; quod ſi non fecerint, nichilominus tamen præſens Tractatus & Proviſio, *de Quinquenio in Quinquenium*, eo modo & formâ quâ ſupradictum eſt, exnunc prout extunc, per Præſentes habeatur ſit & cenſeatur Prorogatus & Continuatus, & tamdiu durabit donec vel novus Tractatus inter Reges prædictos fuerit ſuper hoc factus, vel vetus Tractatus *Philippi Regis*, Milleſimi Quingenteſimi Sexti Anni, de quo prædictum eſt, Confirmatus.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt, quòd Principes prædicti præſentem Tractatum ac omnia & ſingula Capitula in eodem contenta, infra Duos Menſes proximò ſequentes, per ſuas Literas Patentes debitè confectas, magniſque ſuis Sigillis Sigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas, Confirmabunt & Ratificabunt, ac uterque Confirmabit & Ratificabit, ac bonâ Fide & in Verbo Regio & Principis ſe Obſervaturos eſſe promittent, & uterque eorum promittet, præfataſque Literas Confirmatorias & Ratificatorias Oratori ſeu Oratoribus alterius viciſſim dabit & tradet aut dari & tradi faciet, Conſimileſque Literas Confirmatorias & Ratificatorias ab eodem ſeu eiſdem recipiet.

Sequuntur Tenores Commiſſionum de quibus ſupra ſit mentio.

Henricus, Dei gratiâ, &c.

Sic Signatum, ſub plica,

HENRY.

Carolus, Dei gratiâ, &c.

Sic Signatum, ſub plica,

CHARLES.

Et ſupra plicam,
Ad Mandatum Cæſareæ & Catholicæ Mageſtatis.

HANNART.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Teſtimonium atque Fidem Nos, Oratores, Ambaſſiatores, & Commiſſarii Sereniſſimi & Potentiſſimi *Regis Angliæ & Franciæ* Domini noſtri ſupranominati, præſentes Literas Sigillis noſtris Sigillavimus & Manibus noſtris ſubſcripſimus.

Datum *in Civitate London*. Die Undecimo Menſis Aprilis, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo.

¶ ¶ Dux Venetiarum ad Cardinalem Eborum.

Reverendiſſimo in Chriſto Patri Domino Th. Miſeratione Divinâ, Tituli Sanctæ Ceciliæ, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbytero Cardinali Eboracenſi Digniſſimo.

A.D. 1520. An. 12. H. 8. Ex Autogr.

Reverendiſſime in Chriſto Pater,

Etſi ante hac plurima quidem extitere Argumenta, quibus Nos noſtrumque Dominium Summo a Dominatione veſtra Reverendiſſima Studio ſingularique Charitate complecti facile perſpicere poſſumus; tamen quùm ex Litteris Oratoris noſtri apud Regiam iſtam Majeſtatem proximè intelligeremus Reverendiſſimam Dominationem veſtram eidem verbis quidem omni Amore pleniſſimis aſſeruiſſe, in Conventu, inter Sereniſſimam iſtam Regiam Celſitudinem, Regemque Chriſtianiſſimum, Brevi apud Belgas Celebrando, Se Amiciſſimam de Nobis noſtroque Dominio, rationem eſſe habituram, ac ad Pacem inter Chriſtianos Principes Conciliandam roborandamque omnem opem authoritatemque ſuam eſſe præſtiturum; facere quidem idcirco nequivimus quin, vehementem quandam hac de re lætitiam Concipientes, *Reverendiſſimæ Dominationi veſtræ* etiam atque etiam Ingentes his noſtris Litteris gratias ageremus, cenſentes Divinitùs quodammodo pro communi totius Chriſtianæ Reipublicæ Bono nobis datum eſſe, ut talem ac tantum Sacroſanctæ Sedis Apoſtolicæ Meritiſſimum Cardinem habeamus; qui apud Regiam iſtam Majeſtatem, in Regno iſto, Opibus Armiſque omnium Florentiſſimo, Authoritate omnia poſſit, Bonitate velit, Conſilio & Prudentiâ, quicquid Illi in votis eſt, ex voto conficiat.

Pergat igitur *Dominatio veſtra Reverendiſſima*, in iſto, Sancto ac nunquam ſatis laudato, ſuo Propoſito ad promerendum de Statu noſtro, iſtius Regiæ Mageſtatis obſequentiſſimo, Nominis & Amplitudinis *Reverendiſſimæ Dominationis*

A.D. 1520. Hen. 8.

tionis veſtræ ſtudioſiſſimo, pariterque de univerſa Chriſtianâ Republicâ, imminenti jam expoſitâ Diſcrimini; quandoquidem nihil Deo Optimo Maximo gratius, Chriſtianæ Religioni ſalubrius, nichil denique apud Poſteros perpetuo Elogio ac Chriſtiano Principe Dignius *Reverendiſſima Dominatio veſtra* efficere poterit.

Cæterum, quod ad Rempublicam noſtram pertinet, *Reverendiſſimam Dominationem veſtram* exploratiſſimè perſuaſam cupimus Nos omnium ejus Officiorum, erga Dominium noſtrum amanter collatorum, perpetuò memores: ac, ſi ſua Nobis Officia Officiis remetiendi unquam Daretur Occaſio, Gratiſſimos Fore.

Datum in *noſtro Ducali Palatio*, Die quinto Maii, Indictione Octava, Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo.

Leonardus Lauredanus, Dei Gratiâ, **Dux Venetiarum** &c.

Nicholaus Sagundinus Secretarius.

Ratificatio Tractatuum in mutuo Congreſſu factorum, una cum Scedula Juramenti præſtiti per Francorum Regem.

A.D. 1520. An. 12. H. 8. Ex Autogr.

FRanciſcus, Dei gratiâ, *Francorum* Rex, *Mediolani* Dux, & *Januæ* Dominus, univerſis, & ſingulis, ad quorum notitias præſentes Litteræ pervenerint, Salutem &c.

Cùm, inter Illuſtriſſimos *Francorum & Angliæ Reges*, quidam Tractatus *Mutui Conventûs & Congreſſûs, de Data Duodecimi Diei Martii ultimò præteriti*, per Reverendiſſimum Dominum *Cardinalem Eboracenſem* de Latere Legatum, ſufficienti auctoritate ab utroque dictorum Regum munitum, Conventus & Concluſus fuerit,

Nè ex hujuſmodi Conventu & Congreſſu nichil ad firmiorem Amicitiam pro dictorum Regum Conjunctione ſequeretur, ſed ut ſolidior firmiorque inter Eoſdem Amor Benivolentiaque accreſceret, inter quos jamdudum Affinitatis neceſſitudo contracta eſt,

Dicti Reges, ob dicti Matrimonii Contemplationem & ad dictam Corroborandam inter eoſdem Pacem & Amicitiam, Mediis & Interventu dicti Reverendiſſimi *Domini Cardinalis* convenerunt concordârunt & concluſerunt, ac per Præſentes conveniunt concordant & concludunt articulatim prout ſequitur,

Imprimis, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, præfatus Chriſtianiſſimus *Francorum Rex Franciſcus*, Hæredeſque & Succeſſores ſui,

Poſt ultimum Terminum Solutionis *cujuſdam Milionis Coronarum Auri*, in Litteris Obligatoriis ejuſdem *Francorum Regis, de Data Octavi Diei Menſis Maii*, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quinto, ſpecificati & *dicto Regi Angliæ* certis Terminis ſolvendi, tranſactum finitum & elapſum,

Singulis Annis,

Donec & quouſque Illuſtriſſimus Princeps *Franciſcus Delphinus Franciæ* præfati Chriſtianiſſimi *Francorum Regis* Primogenitus cum Illuſtriſſima Principe *Domina Maria* præfati Angliæ & Franciæ Regis Potentiſſimi nunc Filia unica & Dilectiſſima Matrimonium per Verba de Præſenti contraxerit & in Facie Eccleſiæ ſolemniſaverit, juxta vim, formam, tenorem, & effectum cujuſdam Tractatus, de Data *Quarti Diei Menſis Octobris*, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo Octavo, deſuper concluſi & confirmati,

Solvent ſeu ſolvi facient præfato *Regi Angliæ* ejuſve Deputato ſeu Deputatis Summam *Centum Millium Francorum* (unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes) in Coronis Auri de Sole boni Auri & juſti Ponderis (qui Numerus Francorum facit Numerum *Quinquaginta Duorum Milium Sexcentarum & Triginta Coronarum Auri de Sole, & Sexaginta Solidorum Turonenſium*) Loco, Terminis, Modoque, & Formâ ſequentibus; videlicet,

Primo Die Menſis Maii dictum ultimum Terminum proximò ſequente in Oppido Caliſiæ in Coronis Auri de Sole *Quinquaginta Millia Francorum* (unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes) quæ faciunt Summam *Viginti Sex Millium Trecentarum Quindecim Coronarum Auri de Sole & Triginta Solidorum Turonenſium*, caſu quæ dicta ultima & finalis Solutio prædicti Milionis *Primo Die Menſis Novembris* proximò præcedente expirare contigerit,

A.D. 1520. Hen. 8.

Et *Primo Die Menſis Novembris* extunc proximò ſequente in eodem Oppido Caliſiæ ſimiliter in præfatis Coronis Auri *alia Quinquaginta Milia Francorum prædictorum,*

Et *Primo Die Maii* extunc proximò ſequente pariformiter in dicto Oppido Caliſiæ in Coronis Auri Valoris prædicti *Alia Quinquaginta Milia Francorum,*

Et ſic de Termino in Terminum & de Anno in Annum, donec & quouſque dictum Matrimonium inter præfatos Sereniſſimos Principes Dominum *Franciſcum Delphinum Franciæ & Dominam Mariam* dicti Potentiſſimi Regis Angliæ Filiam unicam modo & formâ præmiſſâ contractum & ſolemniſatum fuerit:

Et, caſu quo dicta ultima & finalis Solutio præfati Milionis Coronarum Auri *Primo Die Menſis Maii* expirare contigerit, tunc dictus *Francorum Rex* Hæredeſve & Succeſſores ſui ſolvent ſeu ſolvi facient præfato *Regi Angliæ* ejuſve Deputato ſive Deputatis,

Primo Die Menſis Novembris extunc proximè ſequente, in Oppido Caliſiæ, in Coronis Auri de Sole, *Quinquaginta Milia Francorum* Valoris prædicti,

Et *Primo Die Menſis Maii* extunc proximè ſequente *Alia Quinquaginta Milia Francorum,*

Et ſic de Termino in Terminum & de Anno in Annum, donec & quouſque dictum Matrimonium inter præfatos Sereniſſimos Principes Dominum *Franciſcum Delphinum Franciæ & Dominam Mariam* dicti Potentiſſimi Angliæ Regis Filiam nunc unicam modo & formâ præmiſſâ contractum & ſolemniſatum fuerit:

Et, caſu quo dictum Matrimonium non ſortiatur effectum, ceſſabit Solutio præſentis præfatæ Promiſſionis & Conventionis; ſalvâ tamen Obligatione prædicti Milionis de Data prædicta pro Solutione Summarum quæ Reſiduæ ex dicto Milione reſtabunt ſolvendæ.

Item, Conventum & Concordatum eſt, quòd caſu quo præfatum Matrimonium inter ſupranominatos Sereniſſimos Principes *Franciſcum Delphinum & Dominam Mariam* præfati Regis Angliæ Filiam unicam in Facie Eccleſiæ ut præfertur fuerit Solemniſatum, ſupradictus Chriſtianiſſimus *Francorum Rex* ejuſque Hæredes & Succeſſores ſolvent ſeu ſolvi facient dicti *Regi Angliæ*, ejuſve Deputato ſive Deputatis, ſingulis Annis, durante Vitâ naturali ejuſdem *Regis Angliæ*, dictam Summam *Centum Milium Francorum Valoris prædicti in Coronis Auri de Sole* boni Auri & juſti Ponderis, Loco, Terminis, Modoque, & Formis ſuperius ſpecificatis.

A.D. 1520. Hen. 8.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, ſi dictum Matrimonium inter præfatos Sereniſſimos Principes *Franciſcum Delphinum & Mariam* realiter ſortiatur effectum, & *Rex Angliæ*, dictâ unicâ Filiâ *Dominâ Mariâ* relictâ, ſine Liberis Maſculis deceſſerit (quod Deus avertat) ac eadem Sereniſſima *Princeps Maria* in Regnum Angliæ tanquam Hæres ſucceſſerit: Atque eâ ratione præfatus Illuſtriſſimus *Princeps Franciſcus Delphinus* Jure dictæ *Dominæ Mariæ* Uxoris ſuæ Rex Angliæ & in Poſſeſſione ejuſdem Regni fuerit; tunc præfatus *Chriſtianiſſimus Francorum Rex Franciſcus* ejuſque Hæredes & Succeſſores Hæredibus dicti *Regis Angliæ* de ſuo Corpore legitimè procreatis, ſive eorum Deputatis, perpetuis futuris temporibus, ſolvent ſeu ſolvi facient Summam *Centum Millium Francorum* Valoris prædicti in Coronis Auri de Sole boni Auri & juſti Ponderis, Loco, Terminis, Modoque & Formâ ſuperiùs expreſſis & ſpecificatis:

Et, quamvis præfatus *Angliæ Rex* aliam vel alias reliquerit Filias, nichilominus dicta Solutio fiet dictæ *Dominæ Mariæ* durante Vitâ ſuâ, & poſt Mortem ejus Hæredibus de Corpore ſuo legitimè procreatis imperpetuum, Loco, Terminis, Modoque, & Formâ ſuperiùs expreſſis & ſpecificatis:

Ad quas quidem Solutiones omnes & ſingulas, in ſupraſcriptis Articulis reſpectivè ſpecificatas, Loco, Terminis, Modoque, & Forma & Formis, in eiſdem contentis, benè & fideliter faciendas præfatus Chriſtianiſſimus *Francorum Rex*, per Literas ſuas Patentes, Manu ſuâ ſubſcriptas & Magno ſuo Sigillo ſigillatas, Obligabit Se Hæredes & Succeſſores ſuos, Regna, Terras, Patrias, & Dominia quæcumque, necnon Subditos ſuos, ac ejus & eorum Bona ubicumque reperta, prout etiam per Præſentes Se Obligat.

Item, quia inter Reges & Regna Angliæ & Scotiæ eorumdemque Subditos multæ interveniunt Controverſiæ, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, pro Pacificatione dictarum Controverſiarum, dictus *Franciſcus Rex* omnia & ſingula aget & faciet quæ, ſalvo Honore & Juramento ſuis ſuper Rebus Scotiæ præſtito, quovis modo agere aut facere poterit; ſuper quo dicti *Angliæ & Francorum Reges* per Præſentes promittunt Se ſtare Arbitrio, Judicio, Laudo, Decreto, & Arbitramento dicti Reverendiſſimi *Domini Cardinalis* de Latere Legati & Illuſtriſſimæ Dominæ *Duciſſæ de Engoliſme* dicti Chriſtianiſſimi Francorum Regis Matris Cariſſimæ in-

fra

A.D. 1520. Hen. 8.

fra Annum poſt Datam Præſentium reddendo & ferendo.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd dicti *Francorum & Angliæ Reges* & eorum uterque ſtabunt Laudo Judicio Arbitrio ſive Arbitramento eorumdem Arbitratorum; & idem Arbitramentum, quantum eos & eorum alterum concernit, inviolabiliter obſervabunt, & eidem abſque omni dolo, fraude, aut malo ingenio bonâ fide parebunt.

Item, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd, per præſentem Tractatum aut aliquem Articulum in eo contentum, non cenſeatur receſſum ab aliquo alio Tractatu ſeu Obligatione pro Solutione alicujus Pecuniarum Summæ ſeu aliis Tractatibus quibuſcunque inter præfatos *Angliæ & Francorum Reges* ante Datam Præſentium quoviſmodo factis & concluſis; ſed quòd omnes hujuſmodi Tractatus & Obligationes in pleno Robore permaneant & Effectu.

Item, Conventum & Concordatum eſt quòd *dicti Reges* & eorum uterque, ante Octo Dies Datam præſentis Tractatûs proximè ſequentes, præſentem Tractatum Manu ſuâ ſubſcribent & Magnis ſuis Sigillis reſpectivè ſigillabunt; iidémque Reges & eorum uterque, tactis Sacroſanctis Dei Evangeliis, Juramentum corporale præſtabunt quòd eundem Tractatum & omnia & ſingula Capitula in eodem contenta, quatinus eos aut eorum alterum concernunt aut quoviſmodo concernere poterunt, abſque omni dolo fraude aut malo ingenio, bonâ Fide & inviolabiliter obſervabunt.

A.D. 1520. Hen. 8.

Quæ ſuprascripta omnia & ſingula Nos *Franciſcus Rex Francorum* antedictus, bonâ Fide & in Verbo Regio, pro parte noſtra, quatinus Nos tangunt, pro Nobis & Hæredibus noſtris, Nos obſervaturos Promittimus, atque ad Ea Nos obligamus.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium præſentes Literas Manu noſtrâ ſubſcripſimus.

Datum in *Oppido noſtro Arderiæ*, Sextâ Die Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo, & Regni noſtri ſexto.

Francoys.

Nos *Franciſcus*, Dei gratiâ, *Francorum* Rex *Mediolani* Dux & *Genuæ* Dominus, Juramus, ad Sancta Dei Evangelia per Nos corporaliter tacta, quòd omnes & ſingulos Articulos & Capitula cujuſdam Tractatûs, de Data Sexti Diei hujus Menſis Junii, inter Nos & *Henricum Angliæ Regem* Fratrem noſtrum Cariſſimum concluſi concordati, & Manibus noſtris ſubſcripti, quatinus Nos concernunt, pro Parte noſtra, bonâ Fide & inviolabiliter obſervabimus & obſervari faciemus;

Sic Deus nos adjuvet per hæc ſancta Dei Evangelia.

Francoys.

Ratificatio per Regem eodem Die Data in Caſtro de Guyſnes.

A.D. 1520. An. 12. H. 8. Franc. 12. H. 8. m. 9.

Rex univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm, inter Illuſtriſſimos *Angliæ & Francorum Reges*, quidam Tractatus *Mutui Conventûs & Congreſsûs*, de Data *Duodecimi Diei Martii ultimò præteriti*, per Reverendiſſimum Dominum *Cardinalem Eboracenſem* de Latere Legatum, ſufficienti Auctoritate ab utroque dictorum Regum munitum, conventus & concluſus fuerit,

Nè ex hujuſmodi Conventu & Congreſſu nichil ad firmiorem Amicitiam pro dictorum Regum Conjunctione ſequeretur, ſet ut ſolidior firmiórque inter eoſdem Amor Benivolentiáque accreſceret, inter quos jamdudùm Affinitatis neceſſitudo contracta eſt,

A.D. 1520.

Dicti Reges, ob dicti Matrimonii contemplationem, & ob dictam corroborandam inter eoſdem Pacem & Amicitiam, Mediis & Interventu dicti Reverendiſſimi *Domini Cardinalis*, Convenerunt, Concordârunt, & Concluſerunt, ac per Præſentes Conveniunt, Concordant, & Concludunt articulatim, prout ſequitur,

Inprimis, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd præfatus Chriſtianiſſimus *Francorum Rex Franciſcus* Hæredeſque & Succeſſores ſui,

Poſt ultimum Terminum Solutionis *cujuſdam Millionis Coronarum Auri*, in Literis Obligatoriis ejuſdem Francorum Regis, de Data *Octavi Diei Menſis Maii*, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quinto, ſpecificati, & dicto Re-

A.D. 1520. Hen. 8. gi Angliæ certis Terminis ſolvendi, tranſactum finitum & elapſum,

Singulis Annis,

Donec & quouſque Illuſtriſſimus Princeps *Franciſcus Delphinus Franciæ* præfati Chriſtianiſſimi *Francorum Regis* Primogenitus cum Illuſtriſſima Principe Domina *Maria* præfati *Angliæ & Franciæ Regis* Potentiſſimi nunc Filia unica & dilectiſſima Matrimonium per verba de præſenti contraxerit & in Facie Eccleſiæ ſolemnizaverit, juxta vim, formam, tenorem, & effectum cujuſdam Tractatûs, de Data Quarti Diei Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo, deſuper facti concluſi & confirmati,

Solvent ſeu ſolvi facient præfato *Regi Angliæ*, ejuſve Deputato ſive Deputatis, Summam *Centum Millium Francorum*, unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes in Coronis Auri de Sole boni Auri & juſti Ponderis, qui Numerus Francorum facit Numerum *Quinquaginta Duorum Millium Sexcentarum & Triginta Coronarum Auri de Sole & Sexaginta Solidorum Turonenſium*, A.D. 1520. Hen. 8. *Loco, Terminis, Modoque, & Forma ſequentibus*; videlicet, *Primo Die Menſis Maii*, dictum ultimum Terminum proximò ſequentis, *in Oppido Caleſii in Coronis Auri de Sole Quinquaginta Millia Francorum &c. prout in præeunte Ratificatione uſque hæc verba (viz.)*

Quæ suprascripta omnia & ſingula Nos *Henricus Rex Angliæ & Franciæ antedictus*, bona Fide & in Verbo Regio, pro Parte noſtra, quatenus Nos tangunt, pro Nobis & Hæredibus noſtris, Nos obſervaturos Promittimus atque ad Eadem Nos Obligamus.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium præſentes Literas noſtras Manu noſtrâ ſubſcripſimus.

Dat. in *Caſtro noſtro de Guyſnes*, ſexto Die Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo, & Regni noſtri Duodecimo.

De Tractando cum Ambaſſiatoribus Hanzæ Theutonicæ.

A.D. 1520. An. 12. H. 8. Ibid. m. 11.

REX universis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm nuper, inter Nos & Magnificos Spectabiles & Egregios Viros *Dominos Hanſæ Theutonicæ Socios*, Tractatum ſit de quadam Dieta in Opido Brugarum in Flandria conſtituto ad eum Finem habenda, & ubi per Probos Viros Commiſſarios utrinque deputandos omnes Diſſenſiones Lites & Controverſiæ inter noſtros & dictæ Magnificæ Hanſæ Theutonicæ Subditos ortæ tollantur amoveantur & componantur,

Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, *Willielmi Knyght* Legum Doctoris, *Johannis Huſee* Militis, *Thomæ More* Armigeri, & *Johannis Heweſter* Gubernatoris Societatis Mercatorum Angliæ, plurimùm confidentes,

Ipſos, aut Tres, vel Duos ipſorum noſtros veros legittimos & indubitatos Oratores, Ambaſſiatores, Legatos, Commiſſarios, Procuratores, & Nuncios ſpeciales Facimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes Eiſdem, aut Tribus, vel Duobus eorum plenam & omnimodam Poteſtatem Auctoritatem & Mandatum ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum dictæ Magnificæ *Societatis Hanſæ Theutonicæ* Oratoribus, Ambaſſiatoribus, Legatis, Commiſſariis, Procuratoribus, ſeu Nunciis, plenam & ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ab eadem habentibus, de & ſuper Privilegiorum quorumcumque, dictæ *Hanſæ Theutonicæ* a Nobis aut Prædeceſſoribus noſtris conceſſorum, Abuſionibus, ſeu injuſtis eorumdem de Re ad Rem Perſona ad Perſonam ſeu de Loco ad Locum Uſurpationibus, Extentionibus, Ampliationibus, Interpretationibus, & Reſtrictionibus, per eoſdem Mercatores ſeu eorum aliquem ſeu aliquos, contra verum intellectum dictæ Conceſſionis ac Tractatûs habitis & factis, tollendis, amovendis, & componendis,

Ac inſuper quaſcumque Pecuniarum Summas, eâ ratione Nobis debitas, quantumvis immenſas, petendi exigendi & recipiendi, & de & ſuper eiſdem Summis Tractandi, Paciſcendi, Tranſigendi, & Componendi,

Ac pro Conventis, ſi opus fuerit, Literas Obligatorias validas & ſufficientes Petendi & Recipiendi,

Necnon pro Nobis & Nomine noſtro, pro Receptis Summis, ſi quæ fuerint, Acquietandi, A.D. 1520. Hen. 8. Ac inſuper de & ſuper aliis Controverſiis, Diſcordiis, Litibus, Differentiis, Exactionibus, Attemptatis, ſeu Diſſenſionibus, *inter Nos* ſeu Subditos noſtros & dictam *Hanſam Theutonicam* vel eorum Subditos quomodocumque antehac exortis, ac etiam de & ſuper mutuo & amicabili Mercatorum Commercio Merciumque Excercitio & Intercurſu, inter Nos Hæredes & Succeſſores noſtros, atque Regna, Terras, Patrias, Ditiones, Dominia, & Loca noſtra & Ipſorum & Subditos Noſtros & Ipſorum quoſcumque, Tractandi, Conferendi, Continuandi, Firmandi, Concordandi, & Concludendi,

Ac *præſentem Dietam ſeu Conventum & Congreſſum* in aliud Tempus quodcumque Prorogandi,

Ac ſuper hujuſmodi Tractatis, Collatis, Continuatis, Firmatis, Concordatis, Concluſis, ſeu Prorogatis Literas validas & efficaces pro Parte noſtra Tradendi & Liberandi, aliaſque conſimilis effectûs & vigoris ab altera Parte Petendi, Exigendi, & Recipiendi,

Et generaliter in Præmiſſis omnia & ſingula prædicta qualitercumque concernentia Gerendi Excercendi & Expediendi, quæ Noſipſi faceremus ſeu facere poſſemus ſi Præmiſſis perſonaliter intereſſemus, etiamſi talia forent quæ Mandatum exigant magis ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum; A.D. 1520. Hen. 8.

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum Gratum & Firmum habituros id totum quicquid per dictos Oratores, Commiſſarios, Procuratores, Nuncios, & Deputatos noſtros, ſeu eorum Tres, aut Duos Actum, Geſtum, aut Factum fuerit in Præmiſſis, & contra ea vel eorum aliquod nullo unquam tempore contravenire, immò ea manutenere & inviolabiliter obſervare.

In cujus Rei Teſtimonium hiis Præſentibus, Manu noſtra ſignatis, Magnum Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Dat. apud *Oppidum noſtrum Caleſii*, Decimo Die Junii, Anno Regni noſtri Duodecimo.

Tractatuum de Solutionibus altera Confirmatio.

A.D. 1520. An. 12. H. 8. Franc. 12. H. 8. m. 10. REX univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm nuper, inter *Nos* & Chariſſimum Fratrem & Conſanguineum noſtrum *Franciſcum*, Dei gratiâ, *Francorum Regem* Chriſtianiſſimum, quidam Tractatus, de Data *Sexti Diei præſentis Menſis Junii*, conventus & concluſus ac Manibus noſtris ſubſcriptus fuerit,

Cujus Tenor de verbo ad verbum, ſequitur.

Henricus, Dei Gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm inter Illuſtriſſimos *Angliæ & Francorum Reges*, quidam Tractatus *Mutui Conventûs & Congreſſûs*, de Data *Duodecimi Diei Martii ultimò præteriti*, per Reverendiſſimum Dominum *Cardinalem Eboracenſem* de Latere Legatum, ſufficienti Auctoritate ab utroque dictorum Regum munitum, conventus & concluſus fuerit,

Nè ex hujuſmodi Conventu & Congreſſu nichil ad firmiorem Amicitiam pro dictorum Regum Conjunctione ſequeretur, ſed ut ſolidior firmiorque inter Eoſdem Amor Benevolentiaque, accreſceret, inter quos jamdudum Affinitatis neceſſitudo contracta eſt, A.D. 1520.

Dicti Reges, ob dicti Matrimonii Contemplationem, & ad dictam corroborandam inter eoſdem Pacem & Amicitiam, Mediis & Interventu *dicti Reverendiſſimi Domini Cardinalis*, Convenerunt, Concordârunt, & Concluſerunt, ac per Præſentes Conveniunt, Concordant, & Concludunt articulatim, prout ſequitur,

INPRIMIS, Conventum, Concordatum, & Concluſum eſt quòd præfatus Chriſtianiſſimus *Francorum Rex Franciſcus*, Hæredeſque & Succeſſores ſui,

Poſt ultimum Terminum Solutionis cujuſdam *Millionis Coronarum Auri*, in Literis Obligatoriis ejuſdem *Francorum Regis*, de Data *Octavi Diei Menſis Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo quinto*, ſpecificati, & *dicto Regi Angliæ* certis Terminis ſolvendi, tranſactum finitum & elapſum,

Singulis Annis,

Donec & quouſque Illuſtriſſimus Princeps *Franciſcus Delphinus Franciæ* præfati Chriſtianiſſimi Francorum Regis Primogenitus cum Illuſtriſſima Principe *Domina Maria* præfati Angliæ & Franciæ Regis Potentiſſimi nunc Filia unica & Dile-

A.D. 1520. Hen. 8.

Dilectiſſima Matrimonium per Verba de Præſenti contraxerit & in Facie Eccleſiæ ſolemnizaverit, juxta Vim, Formam, Tenorem, & Effectum cujuſdam Tractatûs, de Datâ *Quarti Diei Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo*, deſuper facti concluſi & confirmati,

Solvent ſeu ſolvi facient præfato *Regi Angliæ* ejuſve Deputato ſive Deputatis Summam *Centum Millium Francorum* (unoquoque Franco valente Viginti Solidos Turonenſes) in Coronis Auri de Sole boni Auri & juſti Ponderis, qui Numerus Francorum facit Numerum *Quinquaginta Duorum Millium Sexcentarum & Triginta Coronarum Auri de Sole & Sexaginta Solidorum Turonenſium*, Loco, Terminis, Modoque & Formâ ſequentibus; videlicet, *&c. ut ſupra 6 Junii.*

Nos, Tractatum prædictum ac omnes & ſingulos Articulos & Capitula, in eodem contenta, Rata Grata & Firma habentes, ea omnia & ſingula, pro Nobis Hæredibus & Succeſſoribus noſtris, quatenus Nos Hæredes & Succeſſores noſtros concernunt aut concernere poterunt, Corroboramus, Acceptamus, Approbamus, Laudamus, Ratificamus, & Confirmamus, eaque omnia & ſingula inviolabiliter & firmiter benè & fideliter tenere obſervare & adimplere, tenerique obſervari & adimpleri facere cum effectu, bonâ Fide & in Verbo Regio, Promittimus per Præſentes.

A.D. 1520. Hen. 8.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium hiis præſentibus Literis noſtris, Manu noſtrâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Datum in *Caſtro noſtro de Guyſnes*, Tertiodecimo Die Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo, & Regni noſtri Duodecimo.

Leonardi Lauredani Ducis Venetiarum Literæ Gratulatoriæ.

Reverendiſſimo in Chriſto Patri Domino Th. Miſeratione Divinâ, Tituli Sanctæ Ceciliæ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbytero Cardinali Eboracenſi Digniſſimo.

A.D. 1520. An. 12. H. 8. Ex Autogr.

R*Everendiſſime in Chriſto Pater*, Quòd ſummopere dudùm optaveramus & ſpe maximâ conceperamus futurum, ut Sereniſſimi atque Potentiſſimi Reges iſti quibus inviolabili Fœdere juncti ſumus, *Mutuum in Congreſſum* venirent, Id nunc Dei Benignitate effectum eſſe etiam atque etiam vehementer gaudemus.

Nam, præter Id quod optima in utroque Rege Voluntas Nobis audita ſæpius & comperta fuiſſet, confirmaverat Nos quidem in ea ſpe & opinione incredibilis *veſtræ Reverendiſſimæ Dominationis* Virtus & Sapientia; ut nihil tàm Arduum Difficileque foret (ſi modò id Honeſtum eſſet & laudabile) quod non ipſa ſuâ Bonitate ultro vellet, ſapientiſſimè & providentiſſimè diſponeret, Auctoritate verò, quam meritiſſimè Potentiſſimo in Regno iſto Supremam tenet, optimè poſſet conficere.

Quod cum per Litteras Oratorum noſtrorum ita intellexerimus ſucceſſiſſe, ut nihil ſublimius ex Regum tantorum Dignitate, pro mutuo animorum utriuſque Conſenſu, nihil amantius, pro Regnorum ipſorum Amicorumque ac denique omnium Chriſtianorum Securitate, nihil opportunius excogitari potuerit; ſane quam pro eo ac debuimus mirificè lætati ſumus; ſummis quidem Laudibus extollentes Regum ipſorum verè Regios Animos, & Reverendiſſimam *Dominationem veſtram* quæ ingenio & incredibili ſuâ Dexteritate, ad tàm Sanctum & ſalubre Opus, tantum profecto attulit quantum maximè ad Illud perficiendum deſiderari unquam potuiſſet.

A.D. 1520.

De quo ſi magnopere Sereniſſimo Regi ſumus gratulati, pro vetuſtiſſima noſtra in Eum & omnes Sereniſſimos ejus Præceſſores Obſervantia, proque mutuo & perpetuo Fœdere, quod cum ejus Majeſtate Nobis intercedit, gratulari pariter debemus *Reverendiſſimæ Dominationi veſtræ*, quæ *Majeſtatis ejus Pars altera* meritò eſſe cenſetur,

Hoc igitur Gratulationis Officium ita vehementi Studio nunc facimus ut optabilius hiſce Temporibus faciundum habere nihil nos potuiſſe fateamur.

Gratulamur itidem *Reverendiſſimæ Dominationi veſtræ*, quòd eadem ut Sereniſſimus *Cæſar in Britanniam Navigârit*, amantiſſimeque *Regiam iſtam Majeſtatem* ſalutârit, & rurſus alter Gravolingis Congreſſus eorundem Regum ſit Conſti-

A.D. 1520.
Hen. 8.

Conſtitutus, ipſa ſuâ virtute Auctor fuerit.

Quæ Res, quantum Commodi ac Beneficii univerſæ Reipublicæ Chriſtianæ ſit allatura, neminem eſſe arbitramur quin optime intelligat, atque huc ad Gratulandi Cauſam alia quoque Agendi Illi Gratias haud vulgaris accedit.

Siquidem novimus quantum & quàm honorificè proximis iiſdem Regiis Congreſſibus *Reverendiſſima Dominatio veſtra* de Nobis noſtráque Republica palàm locuta ſit; nempe nullâ ad id Re aliâ impellente quàm propriâ quadam & nativâ Bonitate, & ſi verum interpretari volumus etiam æquitate, quod ipſius Virtutes & Animi quàm rariſſimas Dotes omni ſtudio venerati, Eam maximo ſemper in Honore habuerimus & habeamus.

A.D. 1520.
Hen. 8.

Quocirca, noſtrum erga *Reverendiſſimam Dominationem veſtram* peculiare inſtitutum cuſtodientes, ejus in noſtros Meritis ita reſpondebimus interim donec aliqua ſe Nobis Occaſio & Facultas optulerit ut, quod Verbis & Animo fecerimus, Re ipsâ Gratitudinem Animi noſtri comprobare illi valeamus.

Dat. in *noſtro Ducali Palatio*, Die ſextâ Julii, Indictione Octavâ, Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo.

Leonardus Lauredanus, Dei Gratiâ, *Dux Venetiarum, &c.*

B. Cominus.

Bulla de Penſione pro Cardinali Eborum.

A.D. 1520.
An. 12. H. 8.
Ex Origine.

LEO Episcopus, *Servus Servorum Dei*, Dilecto Filio *Thomæ Titulo Sanctæ Ceciliæ Præsbytero Cardinali Eboracenſi nuncupato* in Regno Angliæ noſtro & Apoſtolicæ Sedis Legato, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Ad Perſonam tuam, quam Divina Clementia magnis illuſtravit Muneribus gratiarum, paternæ dirigentes conſiderationis intuitum, & attentè proſpitientes quòd Tu Romanam Eccleſiam (cujus honorabile Membrum exiſtis) tuorum honoras pleniùs magnitudine Meritorum, dignum quin potiùs debitum reputamus ut illam Tibi reperias in exhibitione Gratiarum munificam, & in tuis oportunitatibus liberalem.

Hinc eſt quòd Nos Tibi, ut Statum tuum juxta Cardinalatûs exigentiam Dignitatis decentiùs tenere, & Onera, quæ Te jugiter de neceſſitate ſubire oporteat, faciliùs perferre valeas, de alicujus Subventionis Auxilio providere volentes, Motu proprio, non ad Tuam vel alterius pro Te ſuper hoc oblatæ Petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera Liberalitate Penſionem Annuam *Duorum Milium Ducatorum Auri* de Camera ſuper Fructibus Reditibus & Proventibus Menſæ Epiſcopalis Palentinenſis Tibi quoad vixeris, vel Procuratori Tuo ad hoc a Te ſpeciale Mandatum habenti, per Venerabilem Fratrem noſtrum *Petrum Palentin.* nuper *Pacenſem* Epiſcopum, pro eo quod Nos hodie eundem *Petrum Epiſcopum* a vinculo, quo Eccleſiæ Pacenſi cui tunc præerat tenebatur, de Fratrum noſtrorum Conſilio & Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine abſolvimus, Ipſumque ad Eccleſiam Palentinenſem, tunc certo modo Vacantem, de Fratrum eorumdem Conſilio, duximus Auctoritate Apoſtolicâ Transferendum, Præficiendo Ipſum eidem Eccleſiæ Palentinenſi in Epiſcopum & Paſtorem, ac Curam & Adminiſtrationem ipſius Eccleſiæ Palentinenſis in Spiritualibus & Temporalibus plenariè committendo, liberámque ſibi ad illam tranſeundi Licentiam tribuendo, & Succeſſores ſuos Epiſcopos Palentinenſes pro tempore exiſtentes Annis ſingulis, pro una (videlicet) in Domini noſtri Jeſu Chriſti & alia Medietatibus Penſionis ejuſdem in Beati Johannis Baptiſtæ Nativitatum Feſtivitatibus, integrè perſolvendam, & per Te etiam quoad vixeris, unà cum Sanctæ Ceciliæ quæ Tituli tui Cardinalatûs exiſtit, ac Eboracenſis & Bathonienſis ac Wellenſis ac dictæ Pacenſis, cujus perpetuum Adminiſtratorem quoad viveres, hodiè etiam deputavimus, necnon quibuſvis aliis Eccleſiis, Monaſteriis, Prioratibus, Præpoſituris, Dignitatibus, Canonicatibus, & Præbendis, cæteríſque Beneficiis Eccleſiaſticis cum Cura & ſine Cura Secularibus & quorumvis Ordinum Regularibus, quæ in Titulum Adminiſtrationem ſeu Commendam aut aliàs obtines & impoſterùm obtinebis, ac Penſionibus Annuis, quas percipis & percipies in futurum, integrè percipiendam & levandam, eadem Auctoritate Apoſtolicâ Tenore Præſentium reſervamus conſtituimus & aſſignamus; Decernentes eoſdem *Petrum Epiſcopum* & Succeſſores ad integram Solutionem Penſionis hujuſmodi tibi faciendam juxta Reſervationis Conſtitutionis

A.D. 1520.
Hen. 8.

& Aſſignationis prædictarum Tenorem fore efficaciter obligatos,

Ac Volentes & eadem Auctoritate Statuentes quod Illi ex *Petro Epiſcopo* & Succeſſoribus præfatis, qui in altera dictarum Feſtivitatum vel ſaltem infra Triginta Dies extunc immediatè ſequentes Penſionem per Eum tunc debitam non perſolverit cum effectu, Lapſis Diebus eiſdem, Ingreſſus Eccleſiæ penitùs Interdictus exiſtat, quod Interdictum, donec tibi vel eidem Procuratori de Penſione hujuſmodi tunc debita integrè ſatisfactum aut aliàs tecum vel cum dicto Procuratore tuo ſuper hoc amicabiliter concordatum fuerit, relaxari nequeat, præterquam Mortis articulo *Petri Epiſcopi* vel Succeſſorum hujuſmodi,

Quocirca, Venerabilibus Fratribus noſtris, *Aſculanſi & Laſertanſi Epiſcopis*, ac Dilecto Filio *Officiali Pacen.* per Apoſtolica Scripta, Motu ſimili, Mandamus quatenus Ipſi, vel Duo, aut Unus eorum per Se aut per alium ſeu alios faciant Auctoritate noſtrâ Penſionem prædictam tibi quoad vixeris, vel eidem Procuratori tuo, juxta Reſervationis Conſtitutionis & Aſſignationis prædictarum ac Decreti noſtri ſuperiùs appoſiti continentiam atque formam, efficaciter perſolvi,

Et nichilominus quemlibet ex *Petro Epiſcopo* & Succeſſoribus præfatis, quem hujuſmodi Interdictum eis ſuſtinuiſſe conſtiterit, quotiens ſuper hoc pro Parte tua fuerint requiſiti, tamdiu Dominicis aliiſque Feſtivis Diebus in Eccleſiis, dum major inibi Populi Multitudo ad Divina convenerit, Interdictum publicè nuncient, faciántque ab aliis nunciari, & ab omnibus arctiùs evitari, donec tibi vel eidem Procuratori tuo de Penſione hujuſmodi tunc debita integrè ſatisfactum fuerit, ipſéque Interdictus, dicto Interdicto Relaxationem meruerit obtinere; Contradictores per Cenſuram Eccleſiaſticam, Appellatione poſtpoſitâ, compeſcendo;

A.D. 1520.
Hen. 8.

Non obſtantibus Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis ac Statutis & Conſuetudinibus dictæ Eccleſiæ Palentinenſis Juramento Confirmatione Apoſtolicâ vel quavis Firmitate aliâ roboratis contrariis quibuſcunque, aut ſi *Petro Epiſcopo* & Succeſſoribus præfatis vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim ab Apoſtolicâ ſit Sede Indultum quòd ad Præſtationem vel Solutionem Penſionis alicujus minimè teneatur, ac ad Id compelli aut quòd Interdici Suſpendi vel Excommunicari non poſſint, per Literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de Indulto hujuſmodi mentionem.

Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc Paginam noſtræ Reſervationis, Conſtitutionis, Aſſignationis, Decreti, Voluntatis, & Statuti infringere vel ei auſu temerario contraire; Si quis autem hoc attemptare præſumpſerit, Indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo, Viceſimo, Non. Julii, Pontificatûs noſtri Anno Octavo.

HENRY DE SUSSEYO.

Sub Sigillo Plumbeo a Chordulis Sericis.

Dorſ.
Penſio Duorum Millium Ducatorum.

Dux Venetiarum commendat Cauſam cujuſdam Civis Venetiæ Cardinali.

Reverendiſſimo in Chriſto Patri Domino Th. Miſeratione Divinâ, Tituli Sanctæ Ceciliæ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbytero Cardinali Eboracenſi Digniſſimo.

A.D. 1520.
An. 12. *H.* 8.
Ex Autogr.

REverendiſſime in Chriſto Pater, Comiſimus Literis noſtris Oratori noſtro iſtic agenti, ut pro quadam Cauſa Nobilis noſtri *Hieronymi Molini* ad *Dominationem veſtram* Reverendiſſimam accederet, & Jura ipſius eidem exponeret, rogarétque, noſtro Nomine, quòd hujuſmodi juſtæ Cauſæ favere dignaretur; quod licet Reverendiſſimam *Dominationem veſtram* ſummâ ejus Bonitate atque in Nos Amore facturam ſatis confidimus, voluimus attamen pro majore *dicti Nobilis* ac Animi noſtri ſatisfactione haſce noſtras ad eam dare:

A.D. 1520.

Quibus itaque eandem rogamus ut, quum Juſtitia ipſius Cauſæ, Expoſitione Oratoris noſtri, Reverendiſſimæ *Dominationi*

A.D. 1520. Hen. 8. *nationi veſtræ* comperta fuerit, Dignare velit præfatum *Nobilem noſtrum* & Rem ſuam qui multis annis iſtuc Mercaturum exercet cum Beneficio Vectigalium iſtius Regni, in eum Favorem ſuſcipere & habere, ut Cognoſcat Commendationem hanc noſtram ſibi fuiſſe uſui & adjumento.

A.D. 1520. Hen. 8. Datum in *noſtro Ducali Palatio*, Die xi Octobris, Indictione Nona, Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo.

LEONARDUS LAUREDANUS, Dei Gratiâ, DUX VENETIARUM &c.

Litera Regis Scotorum ſuper Treugis.

To Oure Richt Weilbelovit Couſing Thomas Dacres and of Grayſtok, Warden of ye Marchis of Ingland afforneat Our Realme &c.

A.D. 1520. An. 12. H. 8. Ex Autogr. R*Icht Weilbelovit Couſing*, We commend Us hartily to zow, We traiſt Ze underſtand weill yat ye Treux and Abſtinence of Were betuix the Richt Excellent, Richt Hie, and Michty Prince Oure Derreſt Uncle and Bruyer the *King of Ingland*, zoure Maiſter, and Us, enduris but unto ye Feiſt of Sainct Andrew the Apoſtill nixt to cum. And for greit Cauſis and Materis now on hand within Oure Relme, We may notht eſealie at this tyme ſend Oure Ambaſſiatouris in Ingland for Treating of langar Treux; Heirfore We deſyre and prays zow, yat ze will withe deligence ſend to Oure ſaid Derreſt Uncle and Bruyer for ane Commiſſion, gevand to zou power to Convene with Oure Wardains, or utheris to be ſend be Us to ye Bordouris of Oure Realme, ſufficientlie autorizate to Prorogate the Treux now ſtanding betuix the Realmes, in the ſamyn Forme for Ane Zere, or ſchortar, as ſall pleys Oure ſaid Derreſt Uncle and Bruyer. Within the quhilk tyme We, with Adviſe of ye Lordis Regentis of Oure Realme and Counſaill, ſall provide Oure Honorable Ambaſſiatoris, to be ſend in Ingland, to Oure ſaid Derreſt Uncle and Bruyer, for Treting of langare and mair parfyte Treux. A.D. 1520.

Richt Welbelovit Couſing, We deſyre zow yis to do, and God mot have zow in Keping.

Gevin under Oure Signet, be adviſe of the Lordis Regentis of Oure Realme and Counſaill, *at Edinburgh*, the xvj Day of November.

Ad Literas de Treugis capiendis Reſponſio Cuſtodis Marchiarum.

A.D. 1520. An. 12. H. 8. Ex Autogr. R*Ight Excellent, Right Highe, and Mighty Prince*, in moſte lawly wiſe I make my Recommendation to zour Grace, and hath Receyved your maiſt Honourable Lettres, made by th'Adviſe of your Lordes Regentes, and uders your Counſeill, Dated *at your Towne of Edinburghe the xvj Daye of Novembre Inſtante*, and to Me delivered here at Harbotell the xxij Daye of the ſame; wherein your Grace makes mention that Treux and Abſtinence of Ware betwix the Right Excellent, Right Highe, and Mightie Prince your Dereſt Uncle and Broder *my Soverain* and Maiſter, and your Grace, expires and weres out at the Feaſte of Saincte Andrewe the Apoſtole next commyng. And for grete Cauſes and Matiers now in hand within your Realme, your Highnes may not ſende your Ambaſſadours for Treating of longar Treux. Wherfore your Grace is pleaſire is, by th'Adviſe of your Regentis and Lordis of Counſeill, that I ſhuld ſend to *my ſaid Soverain* for a Commiſſionn, yeveing to Me full Powiere in the ſame, to Convene with your Wardeins, or uders to be ſent by your Grace to the Bordouris, being ſufficientely auctorized to Prorogate the Treux now ſtondeing betwixt the Realmes, in the ſame Fourme for One Yere or ſhorter: Within which tyme your Highnes, with th'Adviſe of your Lordes Regentes and Counſeill, ſhall provide your Ambaſſade, for Treating of further Peas and Amitie. A.D. 1520.

Pleaſe it your Grace,

A.D.1520.
Hen. 8.

The Tyme is ſo ſhorte, and the Feaſt of Sancte Andrewe is now within ſeven Dayes, that is impoſſible for me to get a Commiſſion afore the ſaid Feaſte, for Accompliſhing your Highnes Pleaſure. In July laſt paſt I aſcerteigned *my Lord of Glaſgue* your Chancellare for the ſending up of Ambaſſadours, and deaſired to knowe there Names and Stiles, for getting of there Salve Conducte, according to his Promiſe, made on the Behalf of your Grace, with *La Fayet* and his Fellowe the Frenche Kingis Ambaſſadouris, and *Mr. Clarenceux*, like as it dothe further purporte by my Lettre, and his Annſwere agane, wherof I aſcerteyned *my ſaid Soveraigne*. And, for becauſe his Grace had none othre Annſwere, We loked rather to have Warre than Peas. And now ſeing it is your Grace is pleaſure to have further Peas, I know well that the Kings Grace *my ſaid Soverain* your Uncle will be appliable to that thing that may ſtand with your Honour and Suretie of your Realm: And ſo there lakis nothing but tyme and ſpace, which is ſo very ſhort, that I ſee no Remedy, but if it ſo ſtand with your pleaſure to ſend One of your Counſeill to Heppethgate on the Middle Marches upon Tewiſday or Wedniſdaye next commyng, where I ſhall mete hym: The *Lard of Ceſforde*, your Wardane, may convey hym to and fro: Ann there to take longar Abſtinence for a Monthe, and to bring with hym the Names of them that ſhall be your Ambaſſadours, with Additions of their Stiles, to th'Entent that I may ſend up for there Salve Conducte, that they may departe up after this Holy Feaſte of Griſtenmas, according as it was agreed at the taking of the laſte Abſtinence. And in the mean tyme I ſhall ſend for a Commiſſion to take further Abſtinence upon the departure of your ſaid Ambaſſadoures to there Retourne agane: For without further Abſtinence the Marches woll breke lowſe after the ſaid Feaſt of Sancte Andrew, which woll be Deſtruction to the Subjects of bothe the Realmes; wherof I for my Partie ſhal be as ſory as any Man. And if there be any Service or Pleaſure that I can or may do unto your Grace (myne Allegiance reſerved) I ſhal be glad to accompliſhe the ſame, as the Holy Trinite knoweth, &c.

At Harbotell, the xxij Day of Novembre.

Commiſſio Regis Scotorum.

A.D. 1520.
An. 12. H. 8.
Ex Autogr.

Jacobus, Dei gratiâ, *Rex Scotorum*, univerſis & ſingulis ad quorum notitias præſentes Litteræ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd,

De Fidelitate, Induſtriâ, & providâ Cicumſpectione Venerabilis in Chriſto Patris Domini *Thomæ Abbatis Monaſterii noſtri de Calco* quamplurimùm confidentes,

Ipſum noſtrum Commiſſarium, Deputatum, & Nuncium ſpecialem, ex aviſamento & deliberatione Dominorum noſtri Regni Regentium & Concilii, Feciſſe, Conſtituiſſe, & Ordinaſſe, ac Facimus, Conſtituimus, & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes dicto noſtro Commiſſario, Deputato, & Nuncio, noſtram plenariam Poteſtatem, & Mandatum ſpeciale, cum Nobili & Potenti Domino *Thomâ Domino Dacre, Barone de Grayſtok*, Gardiano Marchiarum Regni Angliæ verſus noſtrum Regnum, apud aliquem Locum aptum & congruum, de quo inter Eos concordari poterit, Conveniendi,

Ac de & ſuper Prorogatione, Continuatione Pacis, Treugarum Induciis & Guerrarum Abſtinentiis inter Nos, & Excellentiſſimum Principem, Fratrem & Avunculum noſtrum Cariſſimum *Henricum Angliæ Regem*, noſtrique & ipſius Regna, Legios & Subditos, per Terram & Mare hincinde capiendis & firmandis, ad ſpatium Quatuor Menſium Trium Duorum vel Unius, aut Longioris temporis & ſpatii, ſi commodè haberi poterit, a Die Sancti Andreæ proximò futuro Communicandi, Tractandi, & Concordandi,

Et ſuper hujuſmodi & earum Obſervatione Concludendi & Determinandi,

Cæteráque omnia alia & ſingula Faciendi, Gerendi, & Expediendi quæ Præmiſſis & circa ea neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet oportuna; Ratum & Gratum habentes & habituros totum & quicquid per dictum noſtrum Commiſſarium, Deputatum, & Nuncium Communicatum, Tractatum, Actum, Geſtum, Expeditum, Determinatum, Concluſumve fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In

A.D. 1520. Hen. 8.

In cujus Rei Teſtimonium has Litteras noſtras ſub noſtro Majori Sigillo fieri fecimus Patentes.

Apud *Edinburgh*, Viceſimo quarto Die Menſis Novembris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo, & Regni noſtri Octavo.

A.D. 1520. Hen. 8.

Ex Deliberatione Dominorum Regentium & Conſilii &c.

Scedula Commiſſioni annexa.

A.D. 1520. An. 12. H. 8. Ex Autogr.

THIS MYNET INDENTED, MADE att *Heppethgatehede* the Penulte Day of Novembre in the Yere of God One Thouſand Fyve Hundreth and Twenty, betwixt *Thomas Abbot of Kelſo* Commiſſionare to the High and Mightie Prince *James*, by the Grace of God, *King of Scottland*, by the Adviſe of his Lordes Regentes and Counſeill of the ſame, by his Letter Myſſive Directed to *the Lord Dacre*, and alſo by th'Auctorite of his Letter of Commiſſion, bering Date at Edinburghe the xxiv Daye of Novembre the foreſaid Yere on the one Parte, and *Thomas Lord Dacre*, Wardein Generall and Governour of all the Marchies of England foranempt Scotland, under his Soverain Lorde the moſte Excellent Prince *Henry the Eighth King of England*, Lorde of Irlande, and Prince of Wales, by th' Autorite of his Commiſſion of Wardenry on the other Parte,

WITNESSETH that the ſaid *Thomas Abbot* and the ſaid *Thomas Lorde Dacre* hath Convened, and by theire Auctorities afore Reherſed hath Commoned, Spoken, and Treated of Peas and Amytie, to be had betwixt there Soveraigne Lorde the *Kinges of Ingland and Scotland*, ſeyng that the Peax and Abſtinence laſt taken weres out to Morrowe,

Wherfore the ſaid *Thomas Abbot of Kelſo* and the ſaid *Thomas Lord of Dacre* hathe Prorogated by there Auctorities afore reherſed in theire Soveraignes Lordes Names, that a furthre Abſtinence ſhal be taken, that is to ſay, from the Feaſte of Saincte Andrewe, whiche ſhall be to Morowe, unto the Furſte Day of January, incluſive next Commyng, after the Date hereof, in as large and ample fourme as it is now taken betwixt theire ſaid Soveraigne Lordes unto the ſaid Feaſte of Sancte Andrewe.

A.D. 1520.

And in the ſaid meane Seaſon *the King* and the Lordes Regentes of Scotlande ſhal have one Salve conducte ſent unto them for theire Ambaſſadours, whoſe Names are ſende unto the *ſaid Lord Dacre* in a Cedule incloſed in *the King of Scottlands* Letter miſſive, and at that Daye a newe Prorogation to be taken by the Auctorite of bothe the ſaid Kings Commiſſions unto the Retourne of the ſaid Ambaſſadours.

And in the ſaid meane Seaſon the Wardeins of bothe the Realmes to Mete at every of the Marches, Eſt, Middill, and Weſte, at Places accuſtumed, and to Redreſſe Attemptis committed according to the Peas and Abſtinence, and as they woll annſwere to theire ſaid Soverain Lordes at theire Perilles.

In Witneſſe whereof to this preſent MYNET either of the ſaid Parties hath enterchangeably ſet to there Sealles and ſubſcribed there Names.

THOMAS ABBOT OF KELSO &c.

Super dictis Treugis.

To my Lord Dacres Wardan Generall of all the Marches of Ingliſland afornentis Scotland.

A.D. 1520. An. 12. H. 8. Ex Autogr.

MY Lorde,

I commend me in my maiſt lieful maner to Zowr Lordſhip for ſa makil as efter the duſyr of zowr Lordſhips Writhingis, ſend to the *Kingis Grace* my Soverane, the Lords of Conſel in his Name has Ordanit and Comandit Me to pas towart zowr Lordſhip with ye Wardane of ye medil Marchis, ye quhilk I may and wil gladly doe; and ye rather becauſe I traiſt to meit zowr Lordſhip; Tharfor, *my Lord*, I wald pray zowr Lordſhip becaus the Wedder is ewil, and for aſ-

A.D. 1520. Hen. 8. chortin of tyme, yt it pleaſe zowr Lordſhip to be in Ridanfurd on Fuyrſday nixt to cum, be x. or xi. howrs; and yair God willand the Wardan forſaid and I ſal meyt zour Lordſhip, and yan ſchaw zow ye Lordis of Conſell's Mind, quhilk I traiſt ſal be acceptable to zowr Lordſhipe and for Weil of bayth the Realmes; And quhat at zour Lordſhip pleaſe to dwo, pleaſe zow to certife yis Bearer at he ma inform Us at Kelſo on Wedniſday at Ewin;

And God willand We ſall conform Us to the ſammyn, quha gief zowre Lordſhip lang liff and gud Helth. A.D. 1520. Hen. 8.

At *Edinburch*, yis Saterday at nytht ye twenty fourth Day of November Inſtant.

Tour Lodſchipis with his Lieful Servis,

M. John Campbel, Theſ.

Super Treugarum Prorogatione Litera Regis Scotorum.

To our Welbelovit Couſin Tho. Lord Dacres and of Grayſtok, Wardane of the Marchis of Ingland aforenent oure Realme, &c.

A.D. 1520. An. 12. H. 8. Ex Autogr.

R*Itht Welebelovet Couſing*, We commende Ws unto Zow in Oure Hartilie manere; Howbeit it was Ordanit be ye Lordis Regentis of Oure Realme and of Counſale, that Oure Traiſt Familiare Counſaloure and Theſaurare Maiſter *John Campbell of Thorntone* ſuld have paſt towartis Zow for Prorogation of the Treux betuix the Realmez, and further Credence in that behalve, as We traiſt he has writtin and appoyntit with zow. Nothtthele ſe for grete urgent Cauſis now occurrantis, ſpecialie the Arryve of Oure Richt *Welbelovit Couſing Robert Stewart Lord Aubigny*, and *Seigneur de la Planys*, Ambaſſiatouris fra Oure Derreſt Brother and Confederate the *Maiſt Cryſtyn King*, and yare grete Materis, and for uthir Beſyneſs langing his Office, he may notht gudely at this tyme cum and mete with Zow. Thareſore Oure ſaids Regentis and Conſalours has direct in Our Name Our Traiſt Counſalours *Thomas Abbot of Kelſo*, and Maiſter *Thomas Nudry* Archdene of Murray, Commendatoure of Culros, Prothonotare Apoſtolique, to convene and mete with Zow to Prorogat the Treux, and do yat langis yareto, according to Oure Commiſſionn gevin to yame in yat behalve, to quhom conjuncle, or any ane of yame, ze will pleiſe gif Credence. Further becauſe Oure Regentis and Counſalouris mytht notht diſcend in ſpeciale to neme Oure Ambaſſiadouris to Oure Derreſt Bruyer and Uncle the *King zoure Maiſter*, for the grete Materis, and uther Beſyneſe in hand, they have nemmyt the largeliare Oure Couſingis, Conſalouris and Familiaris in Bill here incluſit, yat ze may ſend up to Oure ſaid Derreſt Bruyer and Uncle for Sauf conduct to yame, or ane parte of yame, yat ſal be ſend to the Nowmer of 100 Horſe, or within, yare Servitours and in yare Cumpany, in the beſt and maiſt ample Forme for yare Sceurete: For ze deſirit Ws only to ſend yare Nammez and Stylis. A.D. 1520.

Rytht Welebelovit Couſing, God mot have zow in keping.

Writtin of *Edinburgh*, under Oure Signete, be the Adviſe of Oure Regentis and Conſalouris, the xxvij Day of November.

Super Prorogatione prætacta.

A Monſieur Dacre Gouverneur des Merches d'Angleterre, ou au Capitayn de Barrouych, pour Luy faire tenir en ſon Abſence a Barrouych,

A.D. 1520. An. 12. H. 8. Ex Autogr.

M*Onſieur* je me Recommende a voſtre bonne Grace. *Monſieur* Vous ſcavez trop mieulx la Treſue qui eſt a preſent entre les Royaumes d'Angleterre & d'Eſcoſſe preſe a finir & dedans Vendredi prochain, a icelle finye y pourroit avoir d'un Couſte & d'autre des Cources & autres Inconvenians qui pourroit eſtre cauſe de grans Maulx, ſi de veſtre part n'y donnez quelque bon Remyde. A.D. 1520.

Monſieur

A.D. 1520. Hen. 8.

Monſieur il ya ja long Temps que *le Roy mon Maiſtre* avoit deſpeche *Monſieur d'Aubigny* & Moy en ſa Compaigne pour venir devers le Roy & Seigneurs *d'Eſcoſſe*, a Fin de traicter Paix entre les Deux Royaumes, ou Prolongation de Treſue, & autres Affaires des quelz pouriez eſtre adverty en l'advenir; Mais obſtant aucuns Empeſchemens & Tormens de Mer n'avons peu prandre Terre en ce Paiis pluſtoſt que ce Jourduy, de quoy Je Vous ay bien volu advertir, Vous priant comme celuy que je cognois eſtre deſirant le bien de Paix & Amytie entre les diz deux Royaumes de vouloir adviſer le meilleur Expediant qui faire ſe pourra que la ditte Treſue finye ne adveigne aucun Inconveniant par deffault de la Prolongation de la dite Treſue, ſur quoy Jes prire aurez bien toſt nouvelles du *Roy voſtre Maiſtre* au quel *le Roy mon Maiſtre* en aura eſcript.

A.D. 1520. Hen. 8.

Monſieur il Vous plaira me mander a donner tient Advertiſſement que bon Vous ſemblera pour obvier a tous inconveniens a ce que bon pourroit faire pardeca & de ma part Je mettre payne y faire mon devoir aident Dieu, au quel je prey Vous donner tresbonne Vie & longue.

A Dombar, ce xxvij de Novembre.

Veſtre Serviteur Frere & Amy

JEHAN DE PLANES.

Ad Ambaſſiatorem Franciæ Reſponſoria.

A.D. 1520. *An. 12. H. 8.* *Ex Autogr.*

MY *Lord Ambaſſadour*, in my beſt Maner, I commend me to youe, and has receyved your Writing, and am verey glad of youre commyng into the Realme of Scotland, truſting that it ſhall doe miche gude. I cannot ſo well annſwer your Lettre as I ſhuld do, becauſe I am no gude Frencheman.

I parceyve well *the Kingis Grace your Maiſter* has ſent youe in Company with *Monſieur d'Aubigny* for the Gude of Peax betwene the Two Realmes: And I know well his Grace is favourable to them bothe; And thes Stormes upon the See, has bene the great Occaſion of your long abode, as furthir your ſaid Writing purportes.

Upon this Sancte Andrewe is Daye the Abſtinence ſhuld were out, howbeit we have taken a New Abſtinence unto the Furſte Daye of January incluſive, as I doubte not the Lordes Regentes will ſhew unto you. And, for becauſe of your commyng, I woll not advertiſe *my Soverain Lorde*, unto I know furthir of the pleaſure of Youe and youre Fellowe; whereof I pray you that I may be advertiſed.

A.D. 1520.

Sure I am, that the Wardeins and Officers of the Marches will make grete Exclamations, ſayeng they have no Juſtice done, according to the Tenour of the laſt Abſtinence; but are Robbed and Deſtroyed by Engliſhmen, being undre *the King my ſaid Soverain Lordes* Obeiſance. Whereunto I pray youe to make Annſwere, that it is not ſo; but that my ſaid *Soverain Lordis* Subjectis are Robbed and Deſtroyed by them that ar undre the Wardeins and Officers of the Marchis.

And thus in the Pleyes I am ſure it is my *ſaid Soverain Lordis Pleaſure* that ye be Juge. And ſo I ſhall be contented to comm to the Marchees for the ſame, at any tyme that it ſhall liſte youe, to th'Entent that ye maye here every partie Plaintiffe ſpeke; and to be ordered according to the Tenour of the ſaid Abſtinence, and Lawes of the Marches, &c.

At the Caſtill of Harbottell, the laſte Daye of Novembre.

Ad Theſaurarium Scotiæ.

A.D. 1520. *An. 12. H. 8.* *Ex Autogr.*

MY *Lord Treſorer*, I commende me to youe, and truſted to have ſene youe at oure Meating this laſt Thureſdaye, according to your Writing, but I parceyve by the Kingis Lettres, made by the Adviſe of the Lordis, your reaſonable Excuſe for the meating and receiving of the French Ambaſſadours now landed at Dumbar, as further the Kingis Writing purporteth,

A.D. 1520.

My Lord, me ſemes that ye have put in the Conducte to com up as Ambaſſadours verey many Names, whereby it is thought ye will ſend but light Perſonagis, for making of *Requiſition*

to

A.D. 1520. Hen. 8. *to my Soverain* for the Peas: And if ye be ſo mynded, it will do more evill then good. And therefore me ſemes it is ſufficient to have Six named in the Conducte, that is to ſay, Two Byſhops, Two Lordes, and Two Clerkes, or Temporall Men, wherof One of iche ſorte to go at the pleaſure of the *King your Soverain* and the Lordis. I doubt not but my Lord Abbot will ſhew unto youe th'Endenture of Abſtinence, which is taken unto the Furſte Day of January. And I pray youe to ſpeke to the Lordis to geve in commandement to the Wardeins of every Merche, to cauſe the ſame to be kept; deaſiring youe to make Recommendation to *Monſieur de Plains*, Ambaſſadoure to the Frenche King, and ſhew unto hym that I have receyved his Writing, whiche I cannot well underſtand, becauſe it is in French, and I my ſelfe am no gude Frenchman, &c. A.D. 1520. Hen. 8.

At Harbottell, the laſte Day of Novembre.

Super Recambio Obſidum.

A Treſhault & Treſpuiſſant Prince noſtre Treſcher & Treſame Couſin Compere & bon Allye Le Roy d'Angleterre.

A.D. 1520. An. 12. H. 8. Ex Autogr. *TReſhault & Treſpuiſſant Prince noſtre Treſcher & Treſam Frere Couſin Compere & bon Allye*, a vous Treſaffectueuſment, & tant que faire pouons Nous Recommandons.

Pieca & ſouvent les Parens & Amys des Gentilz Hommes Hoſtagieis, qui ſont devers Vous, Nous ont Supplie & treſinſtament Requis les voullir, eu enſuyvant le contenu on Traicte fait entre Vous & Nous, Retirer Muer & Eſchanger, & en leurs Lieux & Places y en envoyer des autres.

A ceſte Cauſe, & que les ditz Parens ont trouve & treuvent pluſſiſuons Grans & Honorables Partiz de Mariage pour eulz, les quelz pour leur Abſenſe purroient perdre, a leur treſgrant Dommage & Intereſt de leurs Maiſons, oultre les autres grans urgens & treſneceſſairs Affaires qu'ilx ont,

Nous avons adviſe choiſy & eſleu Quatre autres Gentilz Hommes vous Perſonnages pour aller en leur dit Lieu; Les Noms des quelz, *le Seigneur de la Baſtie*, noſtre Ambaſſadeur devers Vous, Vous Monſtrera & declarera, a la verite lenos Noms & Facultez que vous trouverrez bonnes & raiſonnables,

Si Vous Prions & Requerons, *Treſhault & Treſpuiſſant Prince noſtre Treſcher & Treſame Frere Couſin Compere & bon Allye*, qui, pour Amour de Nous, & en ſatiſfaiſant au dit Traicte, Vous vueillez aurir les ditz Gentilz Hommes pour agreables, & Ordonner le dite Eſchange & Commutation eſtre faicte le plus toſt que faire ſe pourra, & pareillement du *Petit Grymault*, le quel, pour les Raiſons que vous dira noſtre dit Ambaſſadeur, porteoit Perte Inextimable a ſa Maiſon s'il ne venerit de brief, a quoy Nous auruns merveilleux Regrect, por le deſir que auruns a ſon Bien & de ſa dite Maiſon, qui ſont choſes aus quelles pour le devoir & la Raiſon on doit avoir regart. A.D. 1520.

Priant Dieu a tant, *Treſhault & Treſpuiſſant Prince noſtre Treſcher & Treſame Frere Couſin Compere & bon Allye*, qu'il Vous ait en ſa Treſaincte & digne Garde.

Eſcript *a Blois*, le Primier Jour de Decembre.

Votre Frere, Couſin, Compere, &
bon Allye,

Francoys.

Robertet.

Ambaſſiatoris Franciæ Litera.

To my Lord Dacres Baron of Grayſtok and Wardan of the Bordouris of Ingland afornentis Scotland.

A.D. 1520. An. 12. H. 8. *Ex Autogr.*

MY *Lord Dacres* I commend me to zow. I reſavit zour Writhingis at Edinburch the third Day of this Inſtant Moneth, and has parfitly underſtandin by the ſammyn, and be zour Indent ſent to the Lordis, at ze haif Prorogat the Peax unto the Fyrſt Day of Januar, and I haif ſchawin the ſammyn *to my Lord of Aubinze*, quhilk is ryght glad of the ſammyn. And quhar ze writ at ze will mak na Advertiſment to *the Kingis Grace zoure Soverane* of our ariving in their Partis quhilk ze haif fore knawlegin of our Myndis; Weraly, *My Lord*, We haif deferrit to writ to Zow Our Mynde in that behalf, unto the Convention of the Lordis, quhilk we traiſt and ſal diligentle labour for being of it in all gudly haiſt, quhilk beand doyne, we purpos to advertis zour Lordſhip of ſic Beſenes as ſal occur for the tyme, and of our Myndes at lynth.

My Lord, we pray zow becauſe the Prorogation and Abſtinence of Weyr is ſchort; and to the effect at the Embaſſadouris ordanit to pas *to Kingis Graice of Ingland* ma haif of need certan tyme for their preparing paſſing and agane returnyng; and at in the meyn Seſon all Occaſion of Attemptatis and Broles ma be eſchewit, at it wil pleiſe zow to purches ane langer Prorogation to be Prorogat for the Spaice of four or five Monethes, and in the meyn time at all thingis may be orderit and reducit for the univerſal Weil of baith the Realmes.

A.D. 1520.

My Lord, as to the Wardans of Scotland, as zit tho haif maid na Axclamation, ſic as Zour Lordſhip wrot; and geif tha mak, I traiſt the Wardans ſal be ordanit and chargit be the Lordis of Conſeyl to meyt with Zour Lordſhip haſtily, for makin and takin of Redreſe, conform to zour Lawis of bayth the Borderis. And in caiſe at ze can not agre, I traiſt there ſal be Commiſſionaris ſend to the Bordoris, to meit wyth zow, or *Zour Soveran Lordis* Commiſſionars; and to heir the Complants, and to underſtand apon ſic Materis as will be tocht doubtous to zow and the Scottis Wardans, and to Deſyd thereapon efter the Lawes wſit in ſic caiſes, and conform to the Lawes of the Bordowris. And as ford' thickands occurris, *My Lord of Albynze* and I prays Zour Lordſhip for to advertize Us, as We ſal do to Zow with help of God, quha geif zow lang Lyf and gud Helth.

At Edinburch, the Sixth Da of December.

Voſtre Frere Serviteure & Amy,

Jehan de Planes.

Super Prorogatione ſæpememorata.

To my Lord Dakers and of Graſtok Wardan of all the Merchis of Inglond afornentis Scotland.

A.D. 1520. An. 12. H. 8. *Ex Autogr.*

MY *Lord Dakers*, in my maiſt lyeful maner I commend me to zour Lordſhip and thankis zour L. at ze haif thankfully excuſit Me at this tyme, at I comm not to zour L. and for the Cauſes expremit in my Soverain Lordis Letters to zour L.

My Lord, quher zour Lordſhip wrytis at yr is were none Names duſirit to be put in the Conduct as Ambaſſadeurs, and at zour Lordſhip thought Expedint to Name Six alaunly, Thwo Buſches, two Lordes, two Clerkes, or two Temporal Men; *My Lord* pleſit your Lordſhip to underſtand at I haif diſput this Mater with my Lords of Conſel, and their reſon at there was ſa mone namyed is alaunly, becauſe We Wit not ſuyrle at quhat point this Realme ſhall ſtand in at the ſendin of the Embaſſadours; And in aventur at all be well apeiſed, We think to ſend Greit Honourable Lordes and maiſt Principals of this Realme: And in caiſe at there be Deviſions in the Realme, We think ſic Perſonages can not be forborne, as We deviſe to ſend,

A.D. 1520. Hen. 8.

ſend, and it war Peax, therfor there is ſa mone namyed, and on my Honeſthe for na wyer excuſe nor occaſion. And as to the Endent of Abſtinans of Weir, I haif it, and has ſchawin it to my Lordes, and tha think the tyme to ſchort; therfor tha wald pra zour Lordſhip for forder Prorogation, lik as *Monſyeur du Planes* wrot to zow for. I traiſt the Chanceller ſal Convein heir with the Lords on Sonday or Monday nixt to cum, but laitlais he has beyn ſo affrayt with Peſtlens that We dar not on offerit Conveyn with him: And that I conſel zow ſend ane Sir ward of zour awn heir to duſyr a Day, and to anſwer geif ony Scottis Wardan wald mak ony Axclamation, and he ſal be tretit the beſt I can for zowr Lordſhip's ſaik and ſalze, and thereof in zour Name I ſal duſyr the Lorde to charge the Wardan to Meyt with zow at ane perempter Day and Place: Alſwa, *My Lord*, I haif excuſit zowr Lordſhip to *de Planes*, quhilk commends him to zow hertle, and has writin to zow in Inglis his Mynd and Anſwer of zowr laſt Writhingis. *My Lord*, I traiſt Scotland duſirs rathar a gud way betuix tham and zowr Soveran, be their awn way, not to haif it be ony Franche way, notwithſtandin the mone Franche Ambaſſadours, quhilk ze ſal onderſtand efterward, God Wiland, quha geif zow lang liff and gud helth.

At Edinburchis, vj Day of December.

Tour Lordſhips with his lyeful Servis,

M. JOHAN CAMPBEL The.

Bulla novæ Prorogationis officii Legationis de Latere.

☞ Regiſtra in Camera Apoſtolica.

DE ATT.

A.D. 1521. An. 12. H. 8. *Ex Origine.*

LEO EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei*, Dilecto Filio *Thomæ Titulo Sanctæ Ceciliæ Presbytero Cardinali* in Regno Angliæ noſtro & Apoſtolicæ Sedis Legato, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Dudum poſtquam *Circumſpectionem tuam* & Dilectum Filium *Laurentium Tituli Sanctæ Anaſtaſiæ*, tunc verò *Sancti Thomæ in Parione Presbiterum Cardinalem*, quem ad Cariſſimum in Chriſto Filium noſtrum *Henricum Angliæ Regem* Illuſtriſſimum, pro Reipublicæ Chriſtianæ arduis Negotiis, Noſtrum & Apoſtolicæ Sedis Legatum de Fratrum noſtrorum Conſilio per quaſdam deſtinaveramus in dicto Regno & aliis Terris & Locis eidem Regi ſubjectis, Noſtros & dictæ Sedis Legatos de ſimili Conſilio per Alias deputaveramus, necnon per Reliquas *Circumſpectioni veſtræ* omnia & ſingula Monaſteria & Loca Virorum & Mulierum Ordinum quorumcunque in Regno & Locis prædictis conſiſtentia, Exempta & non Exempta, eorumque Præſidentes, & alias Perſonas tàm in Capite quàm in Membris, ac Spiritualibus & Temporalibus quotiens oportunum foret, per vos conjunctim vel alios ydoneos quos ad id duxeritis Deputandos, Auctoritate noſtrâ Viſitandi & Reformandi, & de eorum Vitâ Inquirendi, ac ipſos Caſtigandi & Puniendi, aliaque tunc expreſſa Faciendi & Exequendi Conceſſeramus,

Cùm ex certis aliis Cauſis *eundem Laurentium Cardinalem* & Legatum ex Regno & Legatione prædictis ad Nos advocare intenderimus, per alias eidem *Circumſpectioni tuæ* omnes & ſingulas Falcutates in ipſis Litteris expreſſas & contentas, Motu proprio & ex certa noſtra Scientia ac de Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine, Interceſſione etiam præfati *Henrici Regis*, Dedimus & Conceſſimus, ac Licentiam deſuper in omnibus & per omnia elargiti fuimus, perinde ac ſi dictæ Litteræ & Facultates a principio Tibi ſoli directæ & conceſſæ fuiſſent, Tibique quòd etiam Seculares Eccleſiaſticas Perſonas ad Clerum Regni & Provinciarum hujuſmodi, cujuſcunque Præeminentiæ exiſtentes, vocatis tamen & in hoc Tibi aſſiſtentibus earum Ordinariis Epiſcopis & Prælatis, ſeu ſimul cum eiſdem Ordinariis Epiſcopis & Prælatis, ad honeſtiores Vivendi Mores in Capite & Membris reformare, & pro illorum Reformatione hujuſmodi facienda omnibus & ſingulis Facultatibus prædictis uti, ac per Pœnas & Cenſuras per Te vel alium ſeu alios, ſuper hoc a Te deputandos, & aliàs contra eas & Clerum ipſum procedere, corrigere, caſtigare, & punire, ac ad laudabiles Mores reducere, & Vices tuas, quotiens Tibi

A.D. 1521. Hen. 8.

Tibi videretur, committere & advocare poſſes Facultatem conceſſimus, Teque quoad Præmiſſa omnia de ſimili Conſilio Noſtrum & dictæ Sedis Legatum de Latere fecimus conſtituimus & deputavimus, ac Legationem tuam hujuſmodi, propter Receſſum *dicti Laurentii Cardinalis* a dicto Regno, non expirare, ſed ad Annum, a Die Receſsûs ipſius *Laurentii Cardinalis* computandum, dumtaxat quoad Præmiſſa durare decrevimus.

Et deinde cùm præfatus *Laurentius Cardinalis* ad Nos rediiſſet, & Finis Anni a Die Receſsûs ſui ex Regno hujuſmodi inſtare noſceretur; Nos per reliquas noſtras Litteras Motu proprio & Scientiâ ac Poteſtatis plenitudine prædictis, conſideratione etiam præfati Regis Annum prædictum, infra quem *Circumſpectio tua* exiſtebat, ac cum omnibus & ſingulis in eis contentis Clauſulis, ſingulas Litteras prædictas ad Biennium, a Fine ipſius prioris Anni computandum, quo durante *eadem Circumſpectio tua* omnibus & ſingulis Facultatibus Tibi per ſingulas Literas hujuſmodi conceſſis prædictis aliàs juxta ipſarum Litterarum continentiam & tenorem uti valeres, Extendimus & Prorogamus, eidemque *Circumſpectioni tuæ* ut etiam dicto prorogato Biennio durante, quotiens in Eccleſiis & Locis dicti Regni, in Præſentiâ *ipſius Regis* & Cariſſimæ in Chriſto Filiæ *Catherinæ Angliæ Reginæ* Illuſtris, vel alterius eorum in Pontificalibus Miſſarum Solennia celebrares, omnibus & ſingulis utriuſque Sexûs Chriſti Fidelibus, verè Pœnitentibus & confeſſis, ſeu Confitendi Propoſitum habentibus, & Celebrationi alicujus Miſſarum hujuſmodi, aut ſaltem Benedictioni, per te ſuper Populum inibi tunc intereſſentem largientem, intereſſentibus, plenariam omnium Peccatorum ſuorum Remiſſionem Relaxandi, plenam & liberam Facultatem conceſſimus, prout in ſingulis Litteris prædictis pleniùs continetur.

A.D. 1521. Hen. 8.

Cùm autem Finis Biennii prorogati hujuſmodi inſtare noſcatur; Nos ex certis aliis Cauſis Animum noſtrum moventibus, Motu Scientiâ & Poteſtate ſimilibus, conſideratione etiam *præfati Regis* Biennium prædictum, infra quod adhuc exiſtis, ac cum omnibus & ſingulis in eis contentis Clauſulis, ſingulas Litteras prædictas ad aliud Biennium a Fine ipſius prioris Biennii computandum, quo durante eadem *Circumſpectio tua* omnibus & ſingulis Facultatibus & plenariâ Remiſſione omnium Peccatorum per ſingulas Litteras hujuſmodi conceſſis prædictis aliàs juxta ipſarum Literarum continentiam & tenorem uti liberè & licitè valeas, Auctoritate Apoſtolicâ præfatâ, Tenore Præſentium, Extendimus & Prorogamus; Non obſtantibus Præmiſſis, necnon omnibus illis quæ in ſingulis Litteris prædictis voluimus non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc Paginam noſtræ Extenſionis & Prorogationis infringere &c.

Dat. *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo, Vigeſimo, Octavo Id. Januarii, Pontificatûs noſtri Anno Octavo.

A. DE CASTILLO.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filis ſericis rubei croceique Coloris.

Commiſſio Regis Jacobi ad Tractandum pro Treugis & Pace.

A.D. 1521. *An.* 12. *H.* 8. *Ex Autogr.*

Jacobus, Dei Gratiâ, *Rex Scotorum*, univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Litteræ pervenerint Salutem,

Sciatis Nos,

De Fidelitatibus, Induſtriis, providis Circumſpectionibus Venerabilis in Chriſto Patris *Thomæ Abbatis Monaſterii noſtri de Kelſo*, noſtrorumque Confiſorum Dilectorum, *Andreæ Ker* de Ceſfurde Gardiani Mediarum Marchiarum Regni noſtri verſus Angliam, & Magiſtri *Adæ Ottirburn* de Auldhame unius Concilii noſtri, plurimùm confidentes,

A.D. 1521.

Ipſos noſtros Commiſſarios Deputatos & Nuncios ſpeciales, ex Aviſamento & Ordinatione Dominorum Regni noſtri Regentium & Concilii, Feciſſe Conſtituiſſe & Ordinâſſe, ac Facimus, Conſtituimus & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes dictis noſtris Commiſſariis Deputatis & Nunciis, ac Duobus eorumdem conjunctim, noſtram plenariam Poteſtatem & Mandatum ſpeciale cum Commiſſariis Excellentiſſimi Principis Fratris & Avunculi noſtri Cariſſimi *Henrici Regis Angliæ* apud *Kelſo* & *Carrame* aliave Loca convenientia, prout utri-

A.D. 1521. Hen. 8. utriuſque Regni Commiſſariis viſum fuerit expedire, penultimo Die Menſis inſtantis Januarii Conveniendi,

Ac de & ſuper Prorogatione & Continuatione Pacis Treugarum Induciis & Guerrarum Abſtinentiis, *inter Nos* & dictum *Fratrem noſtrum & Avunculum* Cariſſimum Noſtrique & Ipſius Regna Ligeos & Subditos per Terram & Mare hincinde capiendis & firmandis, ad Spatium Duodecim, Undecim, Decem, Novem, Octo, Septem, aut Sex Menſium proximò futurorum, ad hunc Effectum ut, infra Tempus Prorogationis hujuſmodi Pacis, noſtri Honorabiles Ambaſſiatores dicto noſtro Cariſſimo Fratri & Avunculo *Regi Angliæ* pro longiori Pace, inter Nos noſtrique & ipſius Regna Ligeos & Subditos habendâ, deſtinari poterint, Communicandi, Tractandi, & Concordandi,

Et ſuper hujuſmodi & earum Obſervatione Concludendi & Determinandi,

Necnon Pacis Prorogationem, inter utraque Regna ultimò per Nobilem & Potentem Dominum *Thomam Dominum Dacre* Baronem de Grayſtok Gardianum Marchiarum Regni Angliæ verſus Regnum noſtrum & dictum *Venerabilem Patrem* Commiſſarium noſtrum in hac Parte uſque ad primum Diem dicti Menſis Januarii captam, necnon & illam Prorogationem ejuſdem Pacis & Treugarum, factam per Dominos Regentes Regni noſtri per eorum Literas, ſub ſuis Subſcriptionibus & noſtro Majori Signeto emanatas, *apud Corſtorphin*, a dicto Primo Die Januarii ad certos alios Dies, & acceptam a dicto *Domino Dacre* Gardiano Generali Merchiarum Regni Angliæ, uſque ad primum vel ſecundum Diem Menſis Februarii proximò futurum Approbandi & Ratificandi, A.D. 1521 Hen. 8.

Cæteraque omnia alia & ſingula Faciendi, Gerendi, & Expediendi quæ in Præmiſſis & circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, Ratum & Gratum habentes & habituros totum & quicquid per dictos noſtros Commiſſarios Deputatos & Nuncios aut eorum Duos conjunctim Communicatum, Tractatum, Concordatum, Actum, Geſtum, Expeditum, Determinatum, Concluſumve fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras ſub noſtro Magno Sigillo fieri fecimus Patentes.

Apud *Edinburgh*, Viceſimo ſecundo Die Menſis Januarii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo, & Regni noſtri Octavo.

Sub Sigillo Magno Ceræ albæ a ſimplici cauda Pergamenæ pendente.

Indentura Treugarum Scotiæ.

A.D. 1521. An. 12. H. 8. Ex Autogr. THIS INDENTURIS and Lettres of Receſs,

MAID at Ridame the *penult Day of January*, in the Zere of God Ane Thouſand Five Hundreth and Twenti Zer, BETUIX Ane Venerable Fadir in God *Thomas Abbot of Kelſo*, and Honorable Perſonis *Andro Ker* of Sesfurd Wardane of the Middill Marſchis of Scotland fornent Ingland, and Maſter *Adam Ottirburne* of Auldhame ane of the Counſale of the Richt Excellent Richt Hie and Michti Prince *James*, be the Grace of God, *King of Scottis*, Counſalouris Procuratouris and Commiſſionaris of the ſaid Richt Hie Richt Excellent and Michti Prince *James*, be the Grace of God, *King of Scottis*, with Counſent of the Thre Eſtatis of his Realme of Scotland ſufficientlie be thame Autorriſſit on the ta Part, and *Thomas Daker* Knicht Lord of Dakir and Gilliſland Governour and Wardane Generale of all the Marſchis of Ingland fornent Scotland, Counſelour Procuratour and Commiſſionar of the Richt Excellent Richt Hie and Michti Prince *Hary*, be the Grace of God, *King of Ingland &c.* on the other Part, A.D. 1521.

WITNESSETH that,

Quharas the Trewis and Abſtinence of Wer, takin betuix the ſaid Richt Excellent Princis of Scotland and Ingland, at the Contemplatione of *the King of France*, expirit and worne out at the Feſt of Sanct Andro laſt bi paſt,

And quhare alſua the ſamyn Trewis and Abſtinance of Wer, at the deſire of the ſaid Richt Excellent Prince *James King of Scottis*, war takin betuix the ſaid *Thomas Abbot of Kelſo* Commiſſioner to the ſaid King of Scottis, be Vertew of his Commiſſione till him direct, berand the Dact *at Edinburgh the xxiv Day of November*, in the Zere of God Ane Thouſand five Hundreth and Twenti

Zer, and the aucht Zere of his Regne, And the ſaid *Thomas Lord of Dakir*, be vertew and ſtrenth of his Commiſſionne of Wardanery, *till endure fro the ſaid Feſt of Sanct Andro laſt bi paſt unto the firſt Day of Januar incluſive,*

And forthir, quhar as the ſaid Richt Excellent Prince *James King of Scottis*, be his Lettrez Direct to the ſaid *Thomas Lord of Dakir*, Deſirit Him to get ane Commiſſione of Auctorite of the ſaid Richt Excellent Prince his Soverane *Henry King of Ingland*, to Prorog the ſaid Trewis and Abſtinance of Wer for ane langar Tyme and Space, to the entent that in the meyn Seſone the ſaid *King of Scottis* micht ſend his Honorable Ambaxiatouris and Oratouris to the ſaid *King of Ingland* to Trete and Convene for langar Pece and Trewis,

Quhareapone the ſaid Commiſſionaris, be Vertew and Auctorite of thare ſaid Soveranis Commiſſionis, undir thare Grete Selis to thame Direct, the ane berand the Dact at Edinburgh the two and twentieth Day of Januare the ſaid Zere of our Lord God Ane Thouſand Five Hundreth and Twenti Zer, and in the aucht Zere of the Regne of the ſaid Excellent Prince *James King of Scottis* the Fift of that Name, and the tother Datit at Greneqwich the Three and twentieth Day of December in the Zere of our Lord God Ane Thouſand Five Hundreth and Twenti Zer forſaid, and in the Twelft Zer of the Regne of the ſaid Excellent Prince *Hary King of Ingland* the Aucht of that Name, has Prorogat the ſamyn Trewis and Abſtinance of Wer till endure betuix the ſaid Richt Excellent Princis thare Realmes, Contris, Landis, Liegis, and Subjectis, alſwele be Sey as Land and Freſche Watter Reverris and Crikkis, fra the ſaid *Firſt Day of Januare* unto the *Ninth Day of Aprile* incluſive, in als large and alkin Maner and Forme as it wes Takin and Indurin unto the ſaid Feſt of Sanct Andro laſt bi paſt and unto the ſaid firſt Day of Januare,

To the Entent that in the meyn Seſſone the ſaid *King of Scottis* and Thre Eſtatis of his Realme may prepare and ſet furth thare Honorable Ambaxiatouris towarts the ſaid Richt Excellent Prince the *King of Ingland* his Derreſt Uncle and Brother for Treting of longare Pace Trewis and Amite,

And, ſua the ſaid Ambaxiatouris beand ſett forethwart within the Realme of Ingland in thar Journay, than the ſaid Abſtinance and Prorogationne of the Trewis to endure be the ſpace of *Thre Monethis*, fullelye to be completit and outrun fra the ſaid *Nynt Day of Aprile* unto the laſt Day of Junii incluſive, to the entent that the ſaid Ambaxiatouris may have Laſer and Tyme ſufficient to Cum and Remane in the ſamyn Realme of Ingland, for Tretyng and Concluding of the ſaid Pace and Amite, and to returne at thare Eiſis and Quietneſſis,

Quhilk forſaid Tyme and Space fra the ſaid *firſt Day of Januare* unto *the ſaid laſt Day of Junii* incluſive, in the hale to be countit amontis to the Tyme and Space *of Sex complett hale Monethis*.

And for that purpoſſe the ſaid *Thomas Lord Dakir*, Commiſſionar for the Part of Ingland, at the Day of Makin of thir Preſentis, has deliverit unto the ſaid *Thomas Abbot of Kelſo*, *Andro Ker* of Seſfurd, and Maſter *Adam Ottirburne*, Commiſſionaris for the Part of Scotland, and Salve Conduct for the ſure paſſing and repaſſing of ſic Honarable Perſons Ambaxiatouris, as the ſaid *King of Scottis* ſal be the Aviſe of his Counſale and Thre Eſtatis of his Realme ſend forwart, quhais Names the ſaid *King of Scottis* ſend unto the ſaid *Thomas Lord Dakir*, incloſit into his Lettrez Miſſive undir his Signet, to be put into the ſamyn ſalve Conduct.

IN WITNES and trew performemance of the Premiſſis the Commiſſionaris forſaid, alſwele of that ane Part as of the tother, has interchangit thare Commiſſionis, and to thir *Preſent Indenturis* of Receſſis has gart append thare proper Selis, togidder with the Subſcripſionis of thare Handis, Day Zere and Place abovewritin.

THOMAS ABBOT OF KELSO.
ANDRO KER OF CESFURD.
ADAM OTTIRBURN.

Sub Sigillis ſuis Ceræ rubræ a duplicibus caudis Pergamenæ pendentibus.

Literæ Chriſtianiſſimi Regis de Permutatione Obſidum.

A.D. 1521. An. 12. H. 8. Ex Autogr.

Franciſcus, Dei Gratiâ, *Francorum* Rex, *Mediolani* Dux, & *Genuæ* Dominus, univerſis, præſentes Litteras inſpecturis, *Notum ſit & Manifeſtum* quòd,

Cùm inſequendo Tenorem certorum Tractatuum,

Inter Nos & Illuſtriſſimum ac Potentiſſimum Principem *Henricum*, eadem gratiâ, *Angliæ Regem* Cariſſimum ac Dilectiſſimum Fratrem & Conſanguineum noſtrum, in Civitate Londonii, Die Octavâ Menſis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Decimo octavo Initorum,

Uſque ad Numerum Octo Nobilium Obſidum, Cauſis & Rationibus in eiſdem Tractatibus contentis, *eidem Fratri noſtro* dediſſemus, & ad Manus ſuas ſeu ab eo Deputatorum tradiſſimus & liberaviſſimus,

Quorum quidem Octo Obſidum idem Cariſſimus ac Dilectiſſimus Frater & Conſanguineus noſter, ſuâ liberâ Voluntate, Quatuor relaxaverit, & ad Nos liberos remiſſerit,

Cumque alios ab eodem Fratre & Conſanguineo noſtro relaxandos & liberandos petierimus & rogaverimus, tradendo ſibi alios Quatuor Nobiles Obſides, Qualitatis & Conditionis dictorum relaxandorum, noſtræque Petitioni liberè annuerit,

Nos igitur, Dilectos noſtros, *Jacobum de la Haye* Filium Domini *Dehoto*, *Johannem Gerard* Dominum de Bazoges, *Ludovicum de Bellay* Filium Domini de la Foreſt, & *Ludovicum de Sertus* Filium Domini ejuſdem Loci, ex Nobilibus noſtris delectos, præfato Cariſſimo Fratri & Conſanguineo noſtro *Regi Angliæ*, Loco dictorum Quatuor remittendorum, tradendos & liberandos voluimus decrevimus & ordinavimus per Præſentes,

Ea propter,

De Fidelitate, Induſtriâ, Probitate, ac providâ Circumſpectione Dilecti & Fidelis Conſiliarii & Cambellani noſtri *Johannis de Sams* Militis Baillivi Silvanectenſis Domini de Marigny, noſtríque apud jamdictum Cariſſimum Fratrem noſtrum Oratoris, plenè confidentes,

A.D. 1521.

Eundem noſtrum verum, certum, legitimum, & indubitatum Procuratorem, Ambaſſiatorem, Commiſſum, & Deputatum, denuò Fecimus Conſtituimus & Ordinavimus, Facimuſque Conſtituimus & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eidem, Tenore Præſentium, plenam & omnimodam Auctoritatem, Facultatem, Poteſtatem, ac Mandatum ſpeciale pro Nobis & Nomine noſtro dictos Quatuor Obſides Nobiles ſupranominatos

Conſanguineo noſtro *Regi Angliæ* ſeu ab Eo Commiſſis & Deputatis

& Liberandi, Juramentáque Promiſſiones Obligationes pro Securitate dictorum Obſidum neceſſarias Faciendi & Præſtandi,

Cæteraque omnia alia & ſingula Faciendi, Dicendi, Procurandi, & Excercendi quæ in Præmiſſis & circa ea neceſſaria fuerint & oportuna, & quæ tanti Negotii qualitas, cum ejuſdem Circumſtantiis, Deppendentibus, & Annexis, exigit & requirit, & quæ Nos faceremus & facere poſſemus ſi perſonaliter intereſſemus, etiam ſi talia forent quæ Mandatum ſpecialius exigerent quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum Gratum Firmumque habere quicquid per eundem noſtrum Procuratorem Commiſſarium & Deputatum Actum, Dictum, Geſtum, Factum, & Promiſſum extiterit, & nunquam contra venire; immò inviolabiliter obſervare, ac per Patentes Literas noſtras, ſi opus fuerit, confirmare.

In cujus rei Teſtimonium Præſentibus his, Manu noſtrâ ſignatis, Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Datum *Romorentini*, Die Quartâ Menſis Februarii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Vigeſimo primo, & Regni noſtri Septimo.

Super Plicam,

Francoys.

Per Regem.

Robertet.

Pro Ambaſſiatoribus Scotiæ de Poteſtatibus.

A.D. 1521. An. 12. H. 8. Ex Autogr.

JAcobus, Dei Gratiâ, *Rex Scotorum*, univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis Nos,

De Fidelitatibus Induſtriis & providis Circumſpectionibus Venerabilis in Chriſto Patris *Thomæ Abbatis Monaſterii noſtri de Kelſo*, noſtrorumque Conſiliorum Dilectorum, *Andreæ Ker* de Ceſfurde Gardiani Mediarum Marchiarum Regni noſtri verſus Angliam, & Magiſtri *Adæ Ottirburn* de Auldhame unius Concilii noſtri, plurimùm confidentes,

Ipſos noſtros Commiſſarios Deputatos & Nuncios ſpeciales, ex Aviſamento & Ordinatione Dominorum Règni noſtri Regentium & Concilii, Feciſſe Conſtituiſſe & Ordinâſſe, ac Facimus, Conſtituimus & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes dictis noſtris Commiſſariis Deputatis & Nunciis, ac Duobus eorumdem conjunctim, noſtram plenariam Poteſtatem & Mandatum ſpeciale cum Commiſſariis Excellentiſſimi Principis Fratris & Avunculi noſtri Cariſſimi *Henrici Regis Angliæ* apud *Kelſo* & *Carrame* aliave Loca convenientia, prout utriuſque Regni Commiſſariis viſum fuerit expedire, Decimo octavo Die Menſis inſtantis Aprilis, aut aliis quibuſcunque Diebus per dictos Commiſſarios determinandis & appunctuandis, Conveniendi,

Ac de & ſuper Prorogatione & Continuatione Pacis Treugarum Induciis & Guerrarum Abſtinentiis, *inter Nos* & dictum *Fratrem noſtrum & Avunculum* Cariſſimum Noſtrique & Ipſius Regna Ligeos & Subditos per Terram & Mare hincinde capiendis & firmandis, ad Spatium Duodecim, Undecim, Decem, Novem, Octo, Septem, aut Sex Menſium proximò futurorum, ad hunc Effectum ut, infra Tempus Prorogationis hujuſmodi Pacis, noſtri Honorabiles Ambaſſiatores dicto noſtro Cariſſimo Fratri & Avunculo *Regi Angliæ* pro longiore Pace, inter Nos noſtrique & ipſius Regna Ligeos & Subditos habendâ, deſtinari poterint, Communicandi, Tractandi, & Concordandi,

Et ſuper hujuſmodi & earum Obſervatione Concludendi & Determinandi,

Necnon quaſcunque Pacis Prorogationes Treugarum Inducias & Guerrarum Abſtinentias, inter noſtros Commiſſarios & Gardianos, pro Nobis noſtro Regno Ligeis & Subditis, ac dicti Cariſſimi Fratris & Avunculi noſtri Commiſſarios & Gardianos, pro Se, Regno ſuo, Ligeis, & Subditis, prius initas & concluſas, Ratificandi & Approbandi;

Cæteraque omnia alia & ſingula Faciendi, Gerendi, & Expediendi quæ in Præmiſſis & circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna; Ratum & Gratum habentes & habituros totum & quicquid per dictos noſtros Commiſſarios Deputatos & Nuncios aut eorum Duos conjunctim Communicatum, Tractatum, Concordatum, Actum, Geſtum, Expeditum, Determinatum, Concluſumve fuerit in Præmiſſis, ſeu aliquo Præmiſſorum.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras ſub noſtro Magno Sigillo fieri fecimus Patentes apud *Edinburgh*, primo Die Menſis Aprilis, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo primo, & Regni noſtri Octavo.

Sub Sigillo Magno Ceræ albæ a ſimplici cauda Pergamenæ pendente.

Bulla ſuper Prorogatione Officii Legationis & Ampliationis Facultatum.

Regiſtratâ in Camera Apoſtolica,

DE CESIS.

A.D. 1521. An. 12. H. 8. Ex Origine.

LEO EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei*, Dilecto Filio *Thomæ Titulo Sanctæ Ceciliæ Presbytero Cardinali* in Regno Angliæ noſtro & Apoſtolicæ Sedis Legato, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Dudum poſtquam *Circumſpectionem tuam* & Dilectum Filium *Laurentium*

A.D. 1521. Hen. 8. *Tituli Sanctæ Anaſtaſiæ*, tunc verò *Sancti Thomæ in Parione Presbiterum Cardinalem*, quem ad Cariſſimum in Chriſto Filium noſtrum *Henricum Angliæ Regem* Illuſtriſſimum, pro Reipublicæ Chriſtianæ arduis Negotiis, Noſtrum & Apoſtolicæ Sedis Legatum de Fratrum noſtrorum Conſilio per quaſdam deſtinaveramus in dicto Regno & aliis Terris & Locis eidem Regi ſubjectis, Noſtros & dictæ Sedis Legatos de ſimili Conſilio per Alias deputaveramus, necnon per Reliquas *Circumſpectioni veſtræ* omnia & ſingula Monaſteria & Loca Virorum & Mulierum Ordinum quorumcunque in Regno & Locis prædictis conſiſtentia, Exempta & non Exempta, eorumque Præſidentes, & alias Perſonas tàm in Capite quàm in Membris, ac Spiritualibus & Temporalibus quotiens oportunum foret, per vos conjunctim vel alios ydoneos quos ad id duxeritis Deputandos, Auctoritate noſtrà Viſitandi & Reformandi, & de eorum Vità Inquirendi, ac ipſos Caſtigandi & Puniendi, aliaque tunc expreſſa Faciendi & Exequendi Conceſſeramus,

Cùm ex certis aliis Cauſis *eundem Laurentium Cardinalem* & Legatum ex Regno & Legatione prædictis ad Nos advocare intenderimus, per alias eidem *Circumſpectioni tuæ* omnes & ſingulas Facultates in ipſis Litteris expreſſas & conceſſas, Motu proprio & ex certa noſtra Scientia ac de Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine, Interceſſione etiam præfati *Henrici Regis*, Dedimus & Conceſſimus, ac Licentiam deſuper in omnibus & per omnia elargiti fuimus, perinde ac ſi dictæ Litteræ & Facultates a principio Tibi ſoli directæ & conceſſæ fuiſſent, Tibique quòd etiam Seculares Eccleſiaſticas Perſonas ac Clerum Regni & Provinciarum hujuſmodi, cujuſcunque Præeminentiæ exiſtentes, vocatis tamen & in hoc Tibi aſſiſtentibus earum Ordinariis Epiſcopis & Prælatis, ſeu ſimul cum eiſdem Ordinariis Epiſcopis & Prælatis, ad honeſtiores Vivendi Mores in Capite & Membris reformare, & pro illorum Reformatione hujuſmodi facienda omnibus & ſingulis Facultatibus prædictis uti, ac per Pœnas & Cenſuras per Te vel alium ſeu alios, ſuper hoc a Te deputandos, & aliàs contra eas & Clerum ipſum procedere, corrigere, caſtigare, & punire, ac ad laudabiles Mores reducere, & Vices tuas, quotiens Tibi videbitur, committere & advocare poſſes, Facultatem conceſſimus, Teque quoad Præmiſſa omnia de ſimili Conſilio Noſtrum & dictæ Sedis Legatum de Latere fecimus conſtituimus & deputavimus, ac Legationem tuam hujuſmodi, per Receſſum *dicti Laurentii Cardinalis* a dicto Regno, non expirare, ſed ad Annum, a Die Receſſûs ipſius *Laurentii Cardinalis* computandum, dumtaxat quoad Præmiſſa durare decrevimus.

A.D. 1521. Hen. 8.

Et deinde cùm præfatus *Laurentius Cardinalis* ad Nos rediiſſet, & Finis Anni a Die Receſſûs ſui ex Regno hujuſmodi inſtare noſceretur, Nos per reliquas Motu proprio ac Scientià & Poteſtatis plenitudine prædictis, conſideratione etiam præfati Regis, Annum prædictum, infra quem *Circumſpectio tua* tunc adhuc exiſtebat, ac cum omnibus & ſingulis in eis contentis Clauſulis, ſingulas prædictas ad Biennium, a Fine ipſius prioris Anni computandum, quo durante *eadem Circumſpectio tua* omnibus & ſingulis Facultatibus Tibi per ſingulas Literas prædictas conceſſis prædictis aliàs juxta ipſarum continentiam & tenorem uti valeres, Extendimus & Prorogavimus, eidemq; *Circumſpectioni tuæ* ut, etiam dicto prorogato Biennio durante, quotiens in Eccleſiis & Locis dicti Regni, in Præſentià *ipſius Regis* & Cariſſimæ in Chriſto Filiæ noſtræ *Catherinæ Angliæ Reginæ* Illuſtris, vel alterius eorum in Pontificalibus Miſſarum Solennia celebrares, omnibus & ſingulis utriuſque Sexûs Chriſti Fidelibus, verè Pœnitentibus & confeſſis, ſeu Confitendi Propoſitum habentibus, & Celebrationi alicujus Miſſarum hujuſmodi, aut ſaltem Benedictioni, per te ſuper Populum inibi tunc intereſſentem largiendæ, intereſſentibus, plenariam omnium Peccatorum ſuorum Remiſſionem Relaxandi, plenam & liberam Facultatem conceſſimus,

Et ſucceſſivè, cùm Finis Biennii prorogati hujuſmodi inſtare etiam noſceretur, Nos per alias noſtras Litteras ex certis aliis Cauſis Animum noſtrum moventibus, Motu Scientià & Poteſtate ſimilibus, conſideratione etiam *præfati Regis*, Biennium prædictum, infra quod adhuc exiſtis, ac cum omnibus & ſingulis in eis contentis Clauſulis, ſingulas Litteras prædictas ad aliud Biennium a Fine ipſius prioris Biennii computandum, quo durante eadem *Circumſpectio tua* omnibus & ſingulis Facultatibus & plenarià Remiſſione omnium Peccatorum per priores & poſteriores Literas hujuſmodi conceſſis prædictis aliàs juxta ipſarum priorum Literarum hujuſmodi continentiam & tenorem uti liberè & licitè valeres, Auctoritate Apoſtolicà præfatà, Extendimus & Prorogamus, prout in ſingulis Litteris prædictis plenius continetur.

A.D. 1512. Hen. 8.

Nos, cupientes tuam honorare Perſonam, utque Negotia per Nos Tibi commiſſa plenum conſequantur effectum, & ut erga Perſonas in Locis tuæ Legationis reſidentes & Familiares tuos continuos commenſales ac alios quoſcunque infra Limites tuæ Legationis, durante hujuſmodi Legatione, te poſſis reddere gratioſum, *eidem Circumſpectioni tuæ* (de qua in hiis & aliis ſpecialem in Domino fiduciam obtinemus) *Officium Tabellionatûs* quibuſcunque Perſonis ydoneis, recepto ab eis Juramento in forma ſolita, Concedendi, illoſque Tabelliones Creandi aliàs juxta formam in Quinterno Cancellariæ Apoſtolicæ deſcriptam, ac *Milites Auratos Quinquaginta, & totidem Comites Palatinos, ac totidem Accolitos Capellanos* Creandi, necnon *Quadraginta* in noſtros & Apoſtolicæ Sedis *Notarios* Auctoritate Apoſtolicâ Recipiendi, & aliorum noſtrorum & dictæ Sedis Notariorum & Accolitorum Capellanorum ac Aulæ noſtræ Lateranen. Comitum Palatinorum, numero & conſortio reſpectivè favorabiliter aggregandi, ita quòd omnibus & ſingulis Privilegiis, Prærogativis, Honoribus, Exemptionibus, Gratiis, Libertatibus, Immunitatibus, & Indultis gaudeant & utantur, quibus alii noſtri & dictæ Sedis Notarii & Accoliti Capellani ac Aulæ noſtræ Lateranenſis Comites Palatini, etiam cum Poteſtate Creandi Tabelliones, & *Legitimandi Baſtardos* in formâ, utuntur potiuntur & gaudent, ac uti potiri & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, Exhibendique & exhiberi faciendi eis Inſignia Notariatûs hujuſmodi, recepto prius tamen ab eis ſolito Juramento,

Ac quaſcunque Perſonas, ſufficientes tamen & ydoneas, volentes ad Doctoratûs ſeu Licenciaturæ aut Baccalariatûs in utroque vel altero Jurium & ad Magiſtratûs tàm in Theologia quàm in Artibus & Medicina vel alios Gradus promoveri, prævio Examine rigoroſo & diligenti, ac ſervatis Conſtitutionibus Viennenſis Concilii & aliis Solemnitatibus in talibus adhiberi ſolitis, promovere ſeu promoveri faciendi, eiſque gradus hujuſmodi & Inſignia ſolita & debita Conferendi & Exhibendi ſeu exhiberi & conferri faciendi, quodque ſic tunc promoti omnibus & ſingulis Privilegiis, Libertatibus, Immunitatibus, Exemptionibus, & Indultis aliis ad hujuſmodi gradus, in Univerſitatibus Studiorum generalium promotis conceſſis & concedendis, imposterùm etiam, quoad Aſſecutionem Beneficiorum, Prærogativis ac ſi in Studio generali ac aliàs juxta Conſtitutiones Apoſtolicas Promoti fuiſſent & Requiſita adimpleviſſent, uti potiri & gaudere liberè & licitè poſſint & debeant, Indulgendi,

Nec non cum quibuſvis Perſonis ſuper quibuſvis *Natalium Defectibus & Irregularitatibus*, quas aliqui ſine Diſpenſatione ante Ætatem Legitimam ſeu ad fictum Titulum Beneficii ad Sacros & Presbyteratûs Ordines promoti fuerunt, ac Cenſuris Eccleſiaſticis Ligati Miſſas & alia Divina Officia Celebrando, aut aliàs Se illis immiſcendo quomodolibet, non tamen in Contemptum Clavium contraxerint, ut ad omnes etiam Sacros & Presbyteratûs Ordines promoveri, & in illis ac per eos ſuſceptis aut ſuſcipiendis Ordinibus etiam in Altaris Miniſterio miniſtrare, & quæcunque, quotcunque, & qualiacunque Beneficia Eccleſiaſtica, cum Cura & ſine Cura, ſe invicem compatientia, etiamſi Dignitates Perſonatus Adminiſtrationes vel Officia ſeu Canonicatus & Præbendæ in Cathedralibus etiam Metropolitanis vel Collegiatis Eccleſiis, & Dignitates Perſonatus Adminiſtrationes vel Officia hujuſmodi curata & electiva fuerint, ſi eis canonicè conferantur aut eligantur, præſententur vel aliàs aſſumantur ad Illa & inſtituantur, in eis recipere, & quoad vixerint, cum Clauſula Permutandi totiens quotiens, retinere,

Necnon cum quibuſvis Perſonis Eccleſiaſticis Secularibus ut *Leges legere* & audire ac in eis Gradus conſuetos recipere, ac cum Regularibus ut ubicunque locorum *Verbum Dei* prædicare liberè & licitè valeant, Diſpenſandi,

Necnon eos, qui *Horas Canonicas*, prout tenebantur, dicere & recitare omiſerunt Abſolvendi,

Ac quibuſvis Perſonis, ut *Horas Canonicas* & Officium diurnum, ſecundùm uſum ritum & conſuetudinem Romanæ Eccleſiæ, ſoli aut cum uno vel duobus Sociis, dicere & recitare valeant, Concedendi,

Ac omnes & ſingulos, quibus *Gratias & Indulta* hujuſmodi, juxta Facultatem, quam ipſi in Litteris per Te expediendis inſeri facere non teneantur, tibi conceſſam, conceſſeris ſeu erga quos hujuſmodi Facultatibus uteris, a quibuſvis Excommunicationis Suſpenſionis & Interdicti aliiſque Eccleſiaſticis Sententiis Cenſuris & Pœnis a Jure vel ab Homine quavis occaſione vel cauſâ latis, ſi quibus quomodolibet innodati erunt, etiamſi forſan ultra Annum inſorduerunt aut pro Re Judicata Excommunicati fuerunt, ad effectum Gratiarum per eandem *Circumſpectionem tuam* con-

A.D. 1521. Hen. 8. cedendarum dumtaxat, Abſolvendi & abſolutos fore Nunciandi,

Præmiſſis ac quibuſvis Conſtitutionibus noſtris, ſuper Reſtrictione Facultatum Legatis & Nunciis noſtris pro tempore conceſſis a Nobis editis & in dicta Cancellaria publicatis, ac Pictavenſis Concilii & aliis Conſtitutionibus Apoſtolicis, necnon omnibus illis quæ in omnibus aliis Litteris noſtris prædictis volumus non obſtare, cæteriſque contrariis nequaquam obſtantibus, Auctoritate Apoſtolicâ Tenore Præſentium Facultatem Concedimus Tibique pariter Indulgemus.

Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc Paginam noſtræ conceſſionis & Indulti infringere &c. A.D. 1521. Hen. 8.

Dat. *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo Primo, Kal. Aprilis, Pontificatûs noſtri Anno nono.

Leo *Papa Decimus.*

A. de Castillo.

Sub Sigillo Plumbeo a Filis Sericis flavi rubeique coloris pendente a plica.

Pro Cardinali Eborum, Bulla de Poteſtatibus, ſuper Lectione Librorum Martini Lutheri.

A.D. 1521. An. 12. H. 8. Ex Origine.

LEO EPISCOPUS *Servus Servorum Dei*, Dilecto Filio *Thomæ Tituli Sanctæ Ceciliæ Preſbytero Cardinali Eboracenſi*, in Regno Angliæ noſtro & Apoſtolicæ Sedis Legato, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Cùm ad nichil aliud magis noſtra aſpiret intentio, quàm ut Chriſti Fidelium animas noſtrâ diligentiâ Deo lucrifacere poſſimus, libenter circa hoc operam vigilem adhibemus, ut diabolicâ Fraude Decepti ad Caulam Dominicarum Ovium revertantur; & ſi qui, animorum perverſitate ducti, in eorum damnato Propoſito perſeverare maluerint, taliter animadvertatur in Illos, ut ſit eorum Pœna cæteris in Exemplum.

Sanè, cùm aliàs quidam falſi Fidei Cultores quamplures & varios Errores, jamdiu per Concilia & Prædeceſſorum noſtrorum Conſtitutiones Damnatos, utpotè Hæreſim etiam Græcorum & Boemorum continentes, noviter ſuſcitaſſent & in inclita Natione Germanica ſeminaſſent, Nos, Errorum hujuſmodi Virus peſtiferum ulterius tolerare ſeu diſſimulare abſque Orthodoxæ Fidei injuria non valentes, ac hujuſmodi Peſti Morboque canceroſo, ne in Grege Dominico latiùs ſerperet, Viam præcludere cupientes, Errores ipſos, ut Hæreticos & veritati Catholicæ Contrarios, de Fratrum noſtrorum conſilio & aſſenſu, Damnavimus & Reprobavimus, ac omnibus utriuſque Sexûs Chriſti Fidelibus, tàm Laicis quàm Clericis, Secularibus & Regularibus, per univerſum Orbem præſertim in Alemania ipſa exiſtentibus, ſub Excommunicationis latæ Sententiæ & aliis Pœnis, tunc expreſſis, eo ipſo incurrendis, Præcepimus & Mandavimus nè præfatos Errores aut eorum aliquos defendere aut quovis quæſito colore affirmare præſumerent. A.D. 1521.

Et, quia dicti Errores & plures alii in diverſis Libellis, per *Martinum Lutherum* Hæreſiarcham compoſitis, continebantur, Libellos ipſos, in quocunque Ydoimate reperiebantur, Damnavimus, ac eiſdem Chriſti Fidelibus Mandavimus nè Libellos, hujuſmodi Errores ipſos continentes, legere, imprimere, publicare, ſeu defendere, aut in Domibus ſuis, ſive aliis publicis vel privatis Locis, tenere quoquomodo præſumerent; Quinymmò Illos, ſtatim poſt Litterarum noſtrarum ſuper hiis editarum publicationem, ubicunque forent, per Ordinarios & Alios in dictis Litteris expreſſos, diligenter quæſitos, publicè & ſolemniter, in præſentia Cleri & Populi, ſub Pœnis in eiſdem Litteris expreſſis, comburerent, *ipſique Martino*, ut ab omni Prædicatione deſiſteret, Juſſimus; alioquin Eum, ejuſque Adhærentes, Complices, Fautores, & Receptatores Requiſivimus & Monuimus, & ſub dictis Pœnis, diſtrictè præcipiendo, eis Mandavimus ut infra certos Dies a præfatis Erroribus eorumque Prædicatione & Publicatione ac Defenſione omninò deſiſterent, Libroſque Errores hujuſmodi continentes comburerent, ſeu comburi facerent, *ipſique Martino* ut Errores ipſos omninò revocaret, ac de Revocatione hujuſmodi per publica Documenta Nos certiores faceret, & cum pleno Salvo conductu ſibi conceſſo ad Nos veniret, ut vera ejus Obedientia omnibus plenè conſtaret, alioquin

Eum ejuſque Adhærentes & Fautores tanquam Notorios & Pertinaces Hæreticos fuiſſe & eſſe Declaravimus, eoſque ut tales Condemnavimus, & pro talibus ab omnibus utriuſque Sexûs Chriſti Fidelibus haberi Voluimus atque Mandavimus,

Inhibuimus quoque ſub eiſdem Pœnis eiſdem Chriſti Fidelibus, ne ejus Scripta, etiam præfatos Errores non continentia, tanquam ab Homine Orthodoxæ Fidei Inimico edita, legere, prædicare, imprimere, ſeu defendere, aut in Domibus vel aliis Locis publicis vel privatis tenere quoquomodo præſumerent, ſed Illa comburerent,

Ipſoſque Chriſti Fideles ſub dictis Pœnis Monuimus ut ipſos Hæreticos, declaratos & condempnatos, Mandatis noſtris non Obtemperantes, poſt lapſum dicti Termini evitarent ac evitari facerent quantum in eis eſſet, nec cum eis Commercium aut aliquam Converſationem ſeu Communionem haberent, nec Eis neceſſaria miniſtrarent.

Et pro majore *Martini* ejuſque Complicum & Fautorum, poſt lapſum Termini declaratorum Hæreticorum hujuſmodi, Confuſione, ejuſdem Chriſti Fidelibus, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Prælatis, necnon Eccleſiarum Capitulis, ac Perſonis Eccleſiaſticis Secularibus & Regularibus Exemptis & non Exemptis, ac univerſis Principibus, Regibus, & Imperatorum Electoribus, ac aliis tunc expreſſis, per univerſum Orbem, præſertim in eâdem Alemania conſtitutis, Mandavimus ut Ipſi & eorum quilibet *Martinum* Complices & Fautores hujuſmodi perſonaliter caperent, & Captos ad noſtram inſtantiam detinerent, vel ſaltem Eos & eorum quemlibet a ſuis Eccleſiis, Domibus, Monaſteriis, Conventibus, Civitatibus, Dominiis, Caſtris, & Terris omninò expellerent, & Loca quæcumque, ad quæ *Martinum ipſum* vel aliquem ex prædictis declinare contingeret, quamdiu ibidem permanerent, & Triduo poſt eorum inde Deceſſum, eccleſiaſtico ſubjecimus Interdicto per Quaſdam, & deinde, per Nos accepta quòd, licet in nonnullis Civitatibus & Locis dictæ Alemaniæ Libri & Scripturæ dicti *Martini* juxta Mandata noſtra cremati fuiſſent, tamen *ipſe Martinus*, in reprobum Senſum datus, non ſolum Errores ſuos intra præfixum Terminum revocare, & de Revocatione hujuſmodi Nos certiores facere, ſeu ad Nos venire contempſerat, ſed etiam, tanquam Petra Scandali, Pejora Pejoribus contra hanc Sanctam Sedem & Fidem Catholicam ſcribere, prædicare, & alios ad hoc inducere, ac Libros, Errores prædictos continentes, Imprimi & ad diverſa Regna, ut alios ſuo Veneno inficeret & ad Gehennam traheret, deferri facere non fuerat veritus, per Reliquas noſtras Litteras *Martinum ipſum* & Alios, qui Eum etiam Præſidio militari defendere cuſtodire & propriis Facultatibus vel aliàs quomodolibet ſuſtentare non verebantur, ac Auxilium, Conſilium, vel Favorem Ei præſtare præſumebant, quorum omnium Nomina haberi volumus pro expreſſis, ac ſi nominatum exprimerentur, Excommunicationis ac Anathematis necnon Maledictionis æternæ & Interdicti, ac in Eos & eorum Deſcendentes Dignitatum Honorum & Bonorum Privationis & Inhabilitatis, ad illa ac alias Sententias, Cenſuras, & Pœnas, etiam in Hæreticos a ſacris Canonibus inflictas, damnabiliter incidiſſe Declaravimus, prout in ſingulis Litteris prædictis plenius continetur.

Cùm autem Libri *dicti Martini* Impreſſi ad Regnum & Dominia Cariſſimi in Chriſto Filii noſtri *Henrici Angliæ Regis* Illuſtris, ut accepimus, delati fuerint, nobiſque perſuademus quòd tàm *Rex ipſe*, quàm *Circumſpectio tua*, quæ in iſto Regno Legationis Officio fungitur, dictos Libros juxta Mandata noſtra comburi facere debeat, Prohibuerimuſque nè Libri ipſi, Errores hujuſmodi continentes, a quoquam legerentur, & propterea nonnulli, Stimulo Conſcientiæ ducti, a Librorum hujuſmodi Lectione abſtineant, dubitantes Mandatis noſtris contravenire, ſeu Cenſuras in noſtris Litteris contentas hujuſmodi incurrere, Mentiſque noſtræ non fuerit prohibere Lectionem dictorum Librorum illis qui eos piâ mente legerent ut Errores in illis contentos Reprobare & Confutare poſſent,

Ea propter Atteſtamur & Declaramus Mentis noſtræ fuiſſe & eſſe quòd omnibus, Libros ipſos legere & ad Laudem Dei ac Catholicæ Fidei Honorem Errores in Libris ipſis contentos Reprobare & Confutare volentibus, Illos legere liceat,

Circumſpectionique tuæ ut Illis, qui dictos Libros, ad iſtud Regnum delatos, ad hoc ut Errores in eis contentos, pro noſtro & hujus ſanctæ Sedis Honore ac Fidei Catholicæ Conſervatione, Confutare valeant, Legere voluerint, Eos Legendi Licentiam concedere, ac Libros ipſos, qui ad iſtud Regnum delati fuerint, juxta Mandata noſtra, cremari facere; ac Omnibus (exceptis Illis qui

A.D. 1521.
Hen. 8.

pro illorum Confutatione Eos tenere voluerint) ut illos cremari faciant mandare Auctoritate noſtrâ procures, ac Illos, qui Præmiſſorum occaſione in Hæreſim, Errores *dicti Martini* ſequendo, prolapſi fuiſſent, ac ejus Fautores, qui ad iſtud Regnum applicuiſſent, ſi Errores ſuos ſponte confitendo Hæreſim abjurare & ad veram Fidem Catholicam reverti voluerint, aut ſi Libros prædictos aliâ quàm dictâ intentione Legendo Cenſuras ipſas incurrerint, ſi hoc humiliter petierint, Eos ab hujuſmodi & aliis eorum Exceſſibus, etiam Hæreſim ſapientibus, præſtito tamen per Eos corporali Juramento quòd ſimilia de cætero non committent, nec ea Committentibus præſtabunt Auxilium, Conſilium, vel Favorem, necnon ab aliis eorum Peccatis quibuſcunque, Auctoritate noſtrâ ſemel dumtaxat pro quolibet eorum, Injuncta etiam Eis pro modo Culpæ Pœnitentia ſalutari & aliis quæ de Jure fuerint injungenda, Abſolvendi, necnon Eos ad Famam & Honores priſtinos, abolitâ quavis Infamiæ Notâ, Reſtituendi; contra Illos verò, qui in tales Errores lapſi fuerint, aut etiam quomodolibet involuti exiſtant, Auctoritate noſtrâ prout Juris fuerit, Procedendi, Ipſóſque Corrigendi, Caſtigandi, & Puniendi, necnon omnia & ſingula in Præmiſſis & circa ea neceſſaria ſeu quomodolibet oportuna Faciendi, Gerendi, & Exequendi, plenam & liberam Auctoritate & Tenore Præmiſſis concedimus Facultatem;

A.D. 1521.
Hen. 8.

Non obſtantibus Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon *Ottonis & Ottoboni* olim in dicto Regno Angliæ dictæ Sedis Legatorum, ac in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus & Ordinationibus, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Dat. *Pali* Portuenſi Diœceſe, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Vigeſimo Primo, Quintodecimo Kal. Maii, Pontificatûs noſtri Anno Nono.

Indentura Treugarum Scotiæ.

A.D. 1521
An. 12. *H.* 8.
Ex Autogr.

THIS INDENTURIS,

MAID at Carhame the *xviij Day of Aprile*, the Zere of God Ane Thouſand Five Hundreth and xxj Zeris, BETUIX Ane Venerable Fadir in God *Thomas Abbot of Kelſo*, and Honorable Perſonis *Andro Ker* of Sesfurd Wardane of the Middill Marſchis of Scotland fornent Ingland, and Maſter *Adam Ottirburne* of Auldhame ane of the Counſale of the Richt Excellent Richt Hie and Michti Prince *James*, be the Grace of God, *King of Scottis*, Procuratouris and Commiſſionaris of the ſaid Richt Excellent, Richt Hie, and Michti Prince, with Adviſe Conſent and Ordinance of the Lordis Regentis and of Counſaill of his Realme, on that ane Part, and ane Noble and Michty Lord, Sir *Thomas Daker* Knicht Lord of Dakir and Gilliſland Governour and Wardane Generale of all the Marchis of Ingland forenent Scotland on the uther Parte,

WITNESSIS that quhair the Commiſſaris forſaid mett at Ridane *the Penult Day of Januare*, in the Zere of God Ane Thouſand, Fyff Hundreth, and Twenty Zeris, and thair be Autoriteis of thir Commiſſiouns, Interchangeit and Lettres of Receſe,

A.D. 1521.

Quhairin it was fullelie agreit that the ſaid Richt Excellent Prince *the King of Scottis*, be the Aviſe of the Lordis Regentis and Counſale of his Realme, ſuld have prepared and ſett furth their Honorable Ambaſſaid towardis the Richt Excellent Prince the *King of Ingland* his Dereſt Uncle and Bruthir, for Treting of longare Prorogatioun, Peax, Trewis, and Amite, be the *Nynt Day of Aprile* next efter the Dait of the ſaid Reces,

And the ſaid Ambaſſat ſua being ſet forward within the Realme of Ingland in the Jurney, than the ſaid Abſtinence and Prorogatioun of Trews to have indurit be the Spaice *of Thre Monethis*, to have bene fullilie completit and Comptit fra the ſaid *Nynt Day of Aprile* unto the *Laſt Day of June* Incluſive,

And inſamekle as it is Affermyt be the ſaid Commiſſairs *of Scotland* that the Lordis Regentis appoyntit the ſaid Ambaſſat, quhilk maid their Excuſe for Indiſpoſitioun of their Perſons, quhairby the ſaid Lordis Regentis culd not Conven togader in ſa ſchort Spaice to ſend furth the ſaid Honorable Ambaſſat, according to their Promiſe, als Wele be Reſoun of the Decciſe of their Legate *Archebiſchop of Sanct Andros*, quhilk wes ane of their Principale Regentis, as uthirwiſe the Lordis Regentis being in ſic

A.D. 1521. Hen. 8.

ſic Diſtans in ſindry Partis of the Realme,

And inſamekle as, be Reſoune of their noncumming and their Defalt, their is na Peax nor Amite concludit betuix the Princis of bath the Realmes, bot their Subjectis are at Liberte to do Exployt, quhairby gretare Grudgeis and Inconvenientis ſall grow,

Thairfor it is Deſirit, by the ſaid Commiſſionaris of Scotland, on the King thair Soverains behalf, be the Conſent of the Lordis Regentis and Counſale of his Realme, ſeyng his Tendir Aige, and the Falt there is in the Lordis Regentis and Counſaill of his Realme and not in his aun Perſonne, that ane Abſtinence myght be takyn for ane certane Spaice, to Begin the *Tent Day of Aprile*, and to Indure unto the *Firſt Day of June* incluſive, in the quhilk Tyme *the King*, be Aviſe of Lordis Regentis and Counſaill of his Realm of Scotland, myght prepaire and ſend furth ane Knyght, ane Clerk, or ane Officiare of Armes, with his Lettres of Requiſitioun, unto his Dereſt Uncle and Bruther the Richt Excellent Prince *the King of Ingland* for ane longare Prorogatioun unto *the Feſt of Sanct Andro*,

And that the ſaid Honorable Ambaſſaid, quhilk ſuld have bene ſett forwart unto the ſaide Richt Excellente Prince *the King of Ingland* affoir the *Nynt Day of Aprile*, may be reddy fullilie Auctoriſate to ſet forwart in Ingland befoir the Feiſt of Sanct Michell the Archangel unto the ſaid Richt Excellent Prince the *King of England*, for ane longare Prorogatioun gud Peax and Amite,

Quhairapon it is Agreit, the Premiſſis Conſiderit, be the ſaid *Abbot of Kelſo*, *Andro Ker* of Ceſfurde, and Maiſtir *Adam Ottirburn*, for the Party of Scotland, and the ſaid *Thomas Lord Dacre* for the Party of Ingland, that the ſaid Abſtinence ſall continewe and Indure, betuix the ſaid Richt Excellent *Princis of Scotland and Ingland*, thair Realmes, Cuntreis, Landis, Liegis, and Subjectis, als wele be Sey as Land and Freſche Watteris Riveris and Crykis, fra the ſaid *Tent Daye of Aprile* unto the *Firſt Day of June* incluſive, in als large and ample Forme and Maner as it wes takin and Indurit in Tymes paſt be their Auctoriteis, that is to ſay, be the Auctorite of the Commiſſionnaris of the Richt Excellent, Richt Hie, and Michty Prince *James*, be the Grace of God, *King of Scottis* the Fyft of that Name, to the ſaid *Thomas Abbot of Kelſo*, *Andro Ker*, and Maiſtir *Adam Ottirburn* Direct, bering Dait at Edinburgh the firſt Day of Aprile the Aucht Zere of his Regne, Deliverit to the ſaid *Lord Dacre*, and be the Autorite of the ſaid *Thomas Lord Dacre's* Commiſſioun of Wardanery under his Soverane Lorde the Richt Excellent, Richt Hie, and Michty Prince *Henry*, be the Grace of God, *King of Ingland*.

In Witnes and Trew Performans of the Premiſſis als wele the ſaid Commiſſairs of Scotland as the ſaid *Lord Dacre to thair preſent Indenturis* hes Affixt thair Selis and Subſcriptionnis Manualis the Day and Zere aboveſaid.

Thomas Abbot of Kelso.
Andro Ker of Ceſfurd.
Adam Ottirburn.

Sub Sigillis ſuis ceræ rubræ a duplici cauda Pergamenæ pendentibus.

¶ ¶

Super Prorogatione Treugarum Scotiæ.

A.D. 1521.
An. 13. H. 8.
Ex Autogr.

Jacobus, Dei gratiâ, *Rex Scotorum*, univerſis & ſingulis præſentes Litteras Inſpecturis ſeu Auditituris, Salutem.

Noveritis, quia Excellentiſſimus & Chriſtianiſſimus Princeps *Franciſcus*, eâdem gratiâ, *Francorum Rex* Frater Conſanguineus & Confœderatus noſter Amantiſſimus intellexit quòd Treugæ, inter Nos Sereniſſimúmque Principem *Henricum Regem Angliæ* Fratrem & Avunculum noſtrum Cariſſimum aliàs Captæ, breviter expirabunt, Ipſum igitur noſtrum Cariſſimum Avunculum exhortatus eſt & effectuosè requiſivit, tàm per Ipſius Scripta, quàm Ambaſſiatores ſecum exiſtentes, hujuſmodi Treugas ob ſui Amorem prorogare, Sperans quòd medio Tempore Concilium Parliamentum & Status noſtri Regni perficient Id, quod noviſſimè requiſiti fuerant perficere per Ipſius Ambaſſiatores, juxta *Concluſionem* inter ipſos *Francorum & Angliæ Reges apud Ardre* captam,

Sic eſt quòd, ob quàm ſingulare Deſiderium & Amorem, quos *Nos & noſter Cariſſimus Avunculus* ad univerſalem Pacem, ſupra omnem Chriſtianitatem, cum omnibus Chriſtianis Principibus, gerimus, prout notoriè conſtat, noſtrâ etiam minori & tenerâ Ætate Sanguiniſque Propinquitate inter Nos & dictum Cariſſimum Avunculum noſtrum conſideratis, quapropter & ad Contemplationem Preces & quàm inſtantem Requiſitionem prædicti Chriſtianiſſimi Principis *Franc. Regis*, cujus rationabilia honorabilia & virtuoſa Deſideria tàm in hac re quàm omnibus aliis Nos contenti fuimus & erimus perimplere, ob quàm ſingularem cordialem Dilectionem & fraternalem Affectionem, quam erga ipſum Criſtianiſſimum Principem gerimus, Renovavimus & per Præſentes Prorogavimus dictas Treugas & Guerrarum Abſtinentias, Incipientes Die Datæ Præſentium, & uſque Feſtum Purificationis beatæ Mariæ Virginis dehinc proximò ſequens duraturas, Modo & Formâ ſubſequentibus,

Primò, durante Tempore dictarum Treugarum & Abſtinentiæ Guerrarum, omnia Facta Guerræ Inimicitiæ & Viæ Facti ceſſabunt, ac Mercatores & omnes alii Subditi utriuſque Regnorum ſalvò & ſecurè valeant venire accedere & invicem frequentare & ſojornare, tàm per Mare Aquas dulces quàm per Terram, habentes ſalvum Conductum in Forma & Modo uſitatis & conſuetis; &, ſi aliquid captum fuerit ex Una ſeu Altera Parte dictorum Regnorum, durantibus præſentibus Treugis & Guerrarum Abſtinentiis hujuſmodi, reparabitur & Reformabitur *per Nos* & dictum Cariſſimum *Avunculum noſtrum*, ac noſtros & ſuos Officiarios Gardianos Merchiarum ſeu Commiſſarios, prout Rationi Juſtitiæ & Æquitati congruit, juxta Formam Ordinationum deſuper confectarum in Tempore & Vita quondam Sereniſſimi Patris noſtri bonæ Memoriæ (cujus Animæ propicietur Deus) ac Patris prædicti Cariſſimi Avunculi noſtri Angliæ Regis, pro Reformatione dictorum Attemptatorum, melioribus Formâ & Modo quæ fieri poterint, prout antiquæ Conſuetudines & Ordinationes gerunt & continent.

Item, quòd Sereniſſima Principiſſa *Margareta Scotiæ Regina* noſtra Mater Cariſſima benè & honorabiliter tractabitur, prout tantæ Magnæ Reginæ & Matri Regis incumbit; & quòd Redditus ſuæ Conjunctæ Infeodationis & Dotis ac omnia ſibi pertinentia integrè in futurum ſibi perſolventur, ſine aliquo Impedimento Refutatione aut Contradictione alicujus Perſonæ quæcumque extiterit: Ac inſuper licitum erit eidem *Sereniſſimæ Matri noſtræ* committere & apponere tales Officiarios Scotos ad Levationem & Perceptionem dictæ ſuæ conjunctæ Infeodationis & Dotis, quos ſibi videbitur expedire; qui hujuſmodi percipient ſolvent ac fidele & juſtum Compotum ſibi de omnibus quæ receperunt vel recipient in futurum reddent; & ſpecialiter quòd liberè accedere & Nos viſitare valeat quotiens deſideraverit, eum in Modum & Formam ut ad Ipſius Conſolationem Placentiam & Confortationem ac Noſtri Jocunditatem & Securitatem fieri poſſit.

Item, durante Tempore præſentium Treugarum & Abſtinentiæ Guerrarum, nulli Rebelles Malefactores ſeu Proditores ſint Recepti aut Celati in Noſtri ſeu dicti Cariſſimi Avunculi noſtri Regnis, Patriis, Terris, aut Dominiis, nec per noſtros aut ſuos Subditos ſupportentur aut faveantur, neque aliquod Auxilium Favor nec Confortatio ſibi aliquo Modo Conferantur: Et, in caſu quo dicti Rebelles Malefactores aut Proditores ſupportati, tractati, detenti, celati, auxiliati, ſeu fauti fuerint, per aliquos dicti Cariſſimi Avunculi Noſtri aut noſtri Subditos, contra Continentiam & Tenorem præſentis Articuli, Attemptantes ſeu facientes dicti Rebelles & Malefactores Reddentur & Remittentur ad Noſtri ſeu Cariſſimi Avunculi noſtri prædicti Manus quibus Subditi ſunt; Et qui præſentem Articulum infregerint, taliter punientur quòd omnibus aliis cedat in Exemplum, & eum in Effectum ut dictæ Treugæ & Guerrarum Abſtinentiæ melius obſerventur & cuſtodiantur.

Item, quoad noſtræ Perſonæ ſecuram Cuſtodiam, hoc remanebit ad Aviſum & Proviſionem Dominorum noſtri Concilii & Regni Statuum, quòd ipſi inde provideant de talibus honorabilibus Perſonis quæ ſunt Nobis Juſtæ Fideles Confiſæ & minimè ſuſpectæ, eorum Oculos & Aſpectus ad Securitatem noſtræ Perſonæ habentes.

Item, quòd Nos, ex Aviſamento Deliberatione & Aſſenſu Trium Regni noſtri Statuum, infra dictum Tempus & Terminum Purificationis Beatiſſimæ Virginis Mariæ proximò futurum, mittemus & deſtinabimus præfato Cariſſimo Avunculo noſtro *Regi Angliæ* honorabilem Ambaſſiatam, ſufficienter auctori-

A.D. 1521 Hen. 8. ctorizatam ad capiendum & concludendum bonam Pacem inter *Nos* & *Ipſum*, ac noſtri & ſui Regna, Patrias, Terras, Dominia, & Subditos, ſine ulteriori Reſpectuatione ſeu Dilatione;

Et quos omnes Articulos, in reſpectu & contemplatione Præmiſſorum, acceptavimus & accordavimus, ac per Præſentes acceptamus & concordamus:

Proviſo ſemper quòd noſter Cariſſimus Conſanguineus & Tutor *Johannes Dux Albaniæ &c.* eſt & erit Comprehenſus de noſtra Parte in hiis Treugis & Guerrarum Abſtinentiis, & pacificè gaudebit Beneficio earumdem, quia in aliis Treugis, prioribus hiis, comprehenſus habetur;

Promittentes in Verbo Regio noſtriſque bonâ Fide & Honore hujuſmodi obſervare & quàm aggreabiliter habere durante Tempore prædictarum Treugarum & Abſtinentiæ Guerrarum, quæ incipient Die Datæ Præſentium, & finientur ad dictum Feſtum Purificationis Beatæ Mariæ Virginis proximò futurum ut prædicitur, A.D. 1521. Hen. 8.

Et quas Treugas & Guerrarum Abſtinentias, cum omnibus & ſingulis Punctis & Articulis in præſentibus Literis noſtris ſpecificatis & declaratis, Obſervabimus ac inviolabiliter per noſtrum Regnum, Patrias, Terras, Dominia, & Subditos, durante dicto Tempore, obſervari & cuſtodiri faciemus, nec in contrarium quoquomodo deveniemus.

In cujus rei Teſtimonium Magnum Sigillum noſtrum præſentibus apponi fecimus.

Datum apud *Oppidum noſtrum de Striviling*, Viceſimo Die Menſis Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo primo, & Regni noſtri Octavo.

Sub Sigillo Magno Ceræ albæ a ſimplici cauda Pergamenæ pendente.

De Reſtitutione Temporalium Lincoln.

A.D. 1521. An. 13. H. 8. Pat. 13. H. 8. p. 1. m. 16.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatibus Bedfordiæ & Buks, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex*, nuper vacante Sede Eccleſiæ Cathedralis Lincolnienſis per Mortem bonæ Memoriæ *Willielmi ultimi Epiſcopi* ejuſdem Eccleſiæ, Perſonam Dilecti nobis in Chriſto *Johannis Longlond*, ejuſdem Eccleſiæ Electi in ipſius Eccleſiæ Epiſcopum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis inde directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quod *idem Electum* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ Præjudicialibus, in dictis Literis bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit,

Fidelitatem *ipſius Epiſcopi* Cepimus & Temporalia Epiſcopatûs illius prout moris eſt reſtituimus eidem,

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Electo* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Balliva tua, ſine dilatione, Liberes in formâ prædictâ; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo ſexto Die Junii.

Per Breve de Privato Sigillo.

A.D. 1521.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis in forma prædicta & ſub eadem Data; videlicet.

Eſcaetori Regis in Com. Notyngh.
Eſcaetori Regis in Com. Hertf.
Eſcaetori Regis in Com. Lincoln.
Eſcaetori Regis in Com. Rotel.
Eſcaetori ſuo in Com. Cantebr. & Hunt.
Eſcaetori ſuo in Com. Leyc.
Eſcaetori ſuo in Com. Northb.
Eſcaetori Regis in Com. Oxon.
Dilecto & Fideli Regis Johanni Bruges *Militi Majori Civitatis ſuæ Londoniæ ac Eſcaetori ſuo in eadem Civitate.*
Dilecto ſibi Majori Civitatis ſuæ Lincoln. ac Eſcaetori ſuo in eadem Civitate.

Et Mandatum eſt Militibus, liberis Hominibus, & omnibus aliis Tenentibus de Epiſcopatu prædicto quòd eidem *Electo* in omnibus quæ ad Epiſcopatum prædictum pertinent, Intendentes ſint & Reſpondentes in omnibus, prout decet.

In cujus &c.

Teſte ut ſupra.

De

De Querelis, inter Reges Francorum & Caſtellæ, ad Arbitrium Regis, Terminandis.

A.D. 1521. An. 13. H. 8. *Ex Autogr.*

Franciſcus, Dei Gratiâ, *Francorum* Rex, *Mediolani* Dux, & *Genuæ* Dominus univerſis, præſentes Literas inſpecturis, *Notum ſit & Manifeſtum* quòd,

Cùm nonnulli Tractatus Pacis Amicitiæ & Confœderationis jampridem fuerint initi & percuſſi inter *Nos* ex una Parte & Illuſtriſſimum Principem *Carolum Caſtellæ Regem* Fratrem & Conſanguinem noſtrum ex alia,

Qui Tractatus in pluribus eorum Capitibus minimè ab Eo obſervati fuerint,

Nóſque, illis non obſtantibus, Scripto, deinde, Facto & Armis, Patrias noſtras & Terras hoſtiliter Diſcurrendo, Arcémque de Meſſancourt (quæ de Feudo noſtro movetur) Obſidendo & Solo tenus Æquando, propulſaverit ac provocaverit, non ſine gravi Rerum noſtrarum Jactura,

Quapropter, pro Tuitione & Defenſione Regni noſtri Statuúmque noſtrorum, impulſi fuimus cum maximis Oneribus & Expenſis Excercitum non modicum comparare, non tamen ſine gravi Animi noſtri moleſtia,

Quod intuens Illuſtriſſimus *Rex Angliæ* Cariſſimus Conſanguineus & Frater noſter, Pacis Zelator & Mediator, tanquam communis Confœderatus & Amicus, Nos crebrò, non modo Literis affectuoſiſſimis, ſed etiam per Oratores ſuos, ad Pacem & Amicitiam ineundam cum dicto *Caſtellæ Rege*, ſtrepitu Armorum & omni Bello poſtpoſitis, hortatus fuerit,

Nos verò, qui ſemper Pacis Amator fuimus, intuituque illius, prædictos Tractatus percuſſimus, ne Sanguis Chriſtianus effunderetur, Morémque prædicto Cariſſimo ac Dilectiſſimo Conſanguineo ac Fratri noſtro *Regi Angliæ* gerere cupientes, ſua ſalubria Pacis Hortamenta recuſare minimè decrevimus, & pro illa firma Amicitia & maxima Benevolentia, quam erga Illum gerimus, & interventu & contemplatione ejuſdem ſummoperè optamus ac voluimus, & per Præſentes conſentimus, ſub Fide noſtrâ & in Verbo Regis, quòd in *Loco Caliſii*, Eo Mediatore, aut aliquo ſuo Locumtenente, per Eum deligendo, & auditis Oratoribus noſtris ac præfati *Caſtellæ Regis*, ſupra Contraventionibus jam dictorum Tractatuum ab utroque noſtrûm prætenſis, Reparationes condignæ, tàm ſuper ipſis Contraventionibus quàm Injuriis Jacturis & Expenſis, ob Cauſam illorum factis, amicabiliter fiant ac componentur, modo & formâ quibus latiùs inferiùs dictetur,

A.D. 1521.

Dictíſque Tractatus de novo firmentur, & talibus Vinculis fulciantur, ut in futurum cum illâ quâ decet ſinceritate, omni dolo & fraude ceſſantibus, firmiter ſerventur & cuſtodientur;

Si igitur jam dictus *Caſtellæ Rex* ad dictam Pacem & Amicitiam ineundam, modis & formis quibus infra, Aſſenſum præbuerit, Oratoréſque ſuos apud Caliſium, Vigeſimâ quintâ Die præſentis Menſis Julii, ad prædictos effectus deſtinare voluerit, Nos pariter ad prædictum Locum & Diem Oratores noſtros Munimentis neceſſariis fulcitos mittemus,

Qui reſpectivè coram Locumtenente, quem ad dictum Locum ad prædictos Fines Cariſſimus Conſanguineus ac Frater noſter miſſurus eſt, proponent & deducent, quæ eis videbuntur deducenda & poponenda, ſuper jam dictis Contraventionibus Jacturis & Expenſis, ad fines ut æqua & juſta reparatio fiat.

Quibus auditis dictus Locumtenens, per Communicationes & Exortationes, amicabiliter, jam dictas Controverſias componet (conſenſu Oratorum noſtrorum interveniente, & Beneplacito *Summi Pontificis)* quæ Res Nobis, qui Pacem cum Principibus finitimis & Conſanguineis noſtris optamus Sanguiniſque effuſionem evitare cupimus, perquàm grata erit,

Cùm verò jam dictus Cariſſimus *Frater & Conſanguineus noſter*, prædictæ Pacis ineundæ Actor & Inceptor fuerit, deſideramus, ſupra quam dici poteſt, ut illi gratificemus, quòd ſuâ dexteritate & ingenio modo & formâ quibus ſupra huic Sanctiſſimo Operi finis imponatur.

Cæterùm cùm Ratio ſuadeat quòd omnis Armorum Motus ac Inſultus durante Communicatione ſuper prædicto Pacis Tractatu fienda ceſſet, Nos, contemplatione jamdicti Fratris noſtris *Regis Angliæ*, volumus & conſentimus, tàm *Nomine noſtro* quàm Illuſtriſſimi *Regis Navarræ* Cariſſimi Conſanguinei ac Fratris noſtri, & Domini de Sedan, *Roberti de la Mark* Conſanguinei necnon Militis Ordi-

A.D. 1521. Hen. 8. Ordinis noſtri, pro & nomine quorum Promittimus, quòd Contenta in præſentibus Literis Abſtinentiæ Belli habebunt grata rata & firma, quòd a dicta Vigeſima quinta Die præſentis Menſis Julii uſque ad Sex Septimanas immediatè ſequentes, quarum Ebdomadarum finis erit Die nonâ Septembris incluſa, ſit Abſtinentia Belli inter *Nos* dictum *Regem Navarræ & Robertum de la Mark* & jamdictum *Caſtellæ Regem*,

Et quòd uterque noſtrûm ſimul exnunc deſtinet Caduceatores ſeu Nuncios apud Exercitus noſtros & alibi ubi opus erit, ad ſignificandam ſeu publicandam dictam Belli Abſtinentiam, Diéſque de communi Conſenſu conſtituatur quâ dicta Significatio ſeu Publicatio fiet.

Quâ Significatione ſeu Publicatione factâ, promittemus, ſub Fide noſtra & in Verbo Regis, pro & *Nomine noſtro* & dictorum *Regis Navarræ*, & *Roberti de la Mark*, quòd *Nos*, ac præfati *Rex Navarræ & Robertus de la Mark* Armigeri & Subditi noſtri, ſincerè, omni dolo & fraude poſtpoſitis, ceſſabimus & abſtinebimus ab omni Offenſo & Bello, durante dicto tempore, adverſus *Regem Caſtellæ* prædictum Armigeros Subditos & Patrias ſuas; Proviſo quòd dictus *Rex Caſtellæ* Armigeri & Subditi ſui non provocabunt nec inſultabunt *Nos*, dictum *Regem Navarræ & Robertum de la Mark* Armigeros & Subditos noſtros Patriáſque noſtras que nunc poſſidemus; A.D. 1521. Hen. 8.

Et quòd, durante prædictâ Abſtinentiâ Belli, Res utriuſque noſtrûm erunt & ſtabunt in Statu in quo nunc ſunt, abſque eo quòd aliquid in contrarium attemptetur aut innovetur.

In quorum Fidem & Teſtimonium præſentibus Literis, Manu noſtrâ ſignatis, Sigillum noſtrum apponi juſſimus.

Datum *Azgiliaci*, Die Primâ Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Vigeſimo primo, & Regni noſtri Septimo.

FRANCOYS.

Per Regem,

ROBERTET.

Pro Cardinale Eborum, Commiſſio ad Tractandum cum Rege Francorum.

A.D. 1521. An. 13. H. 8. Ex Autogr.

H*enricus*, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis & ſingulis, ad quorum Notitias præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm, ex *Mutuo Conventu & Colloquio*, inter *Nos* & Illuſtriſſimum Principem *Franciſcum Francorum Regem* Fratrem & Conſanguineum noſtrum Cariſſimum jamdudùm habito & facto, tantus ex parte noſtra erga eundem Fratrem noſtrum accreverit & coaluerit Amor, ut inter multiplices Curas & Solicitudines noſtras nulla Pectori noſtro altius inſederit animi affectio, quàm ut illa ſincera Amicitia firmo Pacis Fœdere, inter Nos inito & concluſo, non modò conſtanter perſeveret, ſed etiam artioribus & indiſſolubilibus Amoris nexibus corroboretur & augeatur,

Et quoniam multipharié Nobis luculenter teſtatum eſt eundem *Fratrem noſtrum* Cariſſimum non minùs ardere & propenſum eſſe in dicto erga Nos fraterno Amore, ſed ſumoperè etiam cupere dictæ Amicitiæ noſtræ Firmitatem Perſeverentiam Incrementum & Augmentum,

Hinc eſt quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, intimâ Fiduciâ, & providâ Circumſpectione Reverendiſſimi in Chriſto Patris *Thomæ*, Miſeratione Divinâ, *Tituli Sanctæ Ceciliæ trans Tiberim Preſbiteri Cardinalis* Eboracenſis Archiepiſcopi & Sanctiſſimi Domini noſtri *Leonis Papæ Decimi* a Latere Legati Regníque noſtri Cancellarii plurimùm confidentes, A.D. 1521.

Ipſum noſtrum Locumtenentem ac verum & indubitatum Oratorem, Ambaſſiatorem, Commiſſarium, Procuratorem, Deputatum, Nuncium ſpecialem atque generalem Facimus Conſtituimus & Ordinamus per præſentes;

Dantes & Concedentes eidem Locumtenenti noſtro, ac quibuſcumque ab eo deputandis & ſubſtituendis, Tenore Præſentium, plenam Poteſtatem, Facultatem, Auctoritatem, ac Mandatum generale & ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, cum dicto Illuſtriſſimo Principe *Franciſco Francorum Rege*, ſeu ejus Oratoribus, Procuratoribus, Commiſſariis, Ambaſſiatoribus, Legatis, aut Deputatis quibuſcunque ad hoc ſufficientem Auctoritatem habentibus, de & ſuper arctioribus Confœderationis nexibus & firmioribus Amicitiæ vinculis inter Nos

A.D. 1521. Hen. 8. & dictum Principem ineundis & firmandis, ac, pro Statuum, Dignitatum, & Honorum noſtrorum Conſervatione, de Liga & Confœderatione quacumque, ſive pro Conſervatione Perſonarum, Statuum, Regnorum, Terrarum, Patriarum, & Dominiorum noſtrorum Defenſiva, ſive contra quemcumque Principem Potentatum aut Communitatem Offenſiva ſeu Invaſiva, etiam in Perſonâ noſtrâ propriâ & Expenſis noſtris propriis, ſive Requirentium, deque mutuis Auxiliis & Suppetiis inter Nos præſtandis & ferendis, Tractandi, Paciſcendi, Conveniendi, Concordandi, & Concludendi,

Pactáque Tractatus & Conventiones quaſcumque pro Præmiſſorum complemento Apponendi Conveniendi & Faciendi,

Necnon de & ſuper hujuſmodi Conventis Concordatis & Concluſis Litteras validas & efficaces pro Complemento eorumdem pro Parte noſtra Tradendi,

Similéſque a præfato Fratre noſtro ejuſve Procuratoribus, Oratoribus, Ambaſſiatoribus, Commiſſariis, Legatis, aut Deputatis Requirendi Recipiendi & Acceptandi,

Ac Juramentum in Animam noſtram Præſtandi quòd tenebimus & adimplebimus, realiter & cum effectu, omnia & ſingula quæ in Præmiſſis & circa ea Nomine noſtro dictus Locumtenens noſter, vel ab eo Deputati aut Subſtituti, concordabit, conveniet, jurabit, firmabit, & concludet, concordabunt, convenient, jurabunt, firmabunt, & concludent, & quòd Illa ratificabimus, & nullo unquam tempore revocabimus, nec contra ea vel eorum aliquod veniemus,

Similéque Juramentum a præfato *Fratre noſtro* Cariſſimo, ejuſve Oratoribus, Ambaſſiatoribus, Commiſſariis, Legatis, aut Deputatis, Exigendi & præſtari Videndi, A.D. 1521. Hen. 8.

Ac generaliter omnia & ſingula Nomine noſtro Faciendi, Gerendi, Exercendi, & Firmandi, cujuſcumque naturæ & importantiæ fuerint aut eſſe poterint, in prædictis & circa ea neceſſaria & oportuna, & quæ tanti Negotii qualitas cum ejuſdem circumſtantiis dependentibus & annexis exigit aut requirit, & quæ Nobis facere liceret ſi Præmiſſis perſonaliter intereſſemus, etiamſi Præmiſſis longè majora ſint, aut talia forent quæ de ſua natura ad ea perficienda Mandatum exigunt magis ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum Gratum & Firmum habituros id totum & quicquid per dictum Locumtenentem, Oratorem, Ambaſſiatorem, Commiſſarium, Legatum, aut Deputatum noſtrum, aut ejus Subſtitutos & Deputatos, Actum, Geſtum, Conventum, Juratum, aut Factum fuerit in Præmiſſis, & contra ea vel ipſorum aliqua nullo modo contravenire; immò ipſa manutenere, & inviolabiliter obſervare, & per Litteras noſtras Patentes confirmare.

In cujus rei Teſtimonium Præſentibus Litteris noſtris, Manu noſtrâ ſignatis, Magnum Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Dat. in *Civitate noſtra London.* Viceſimo nono Die Julii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo primo, Regni verò noſtri Tertio decimo.

Henry R.

Sigillo avulſo.

Pro eodem Cardinale Commiſſio ad Tractandum cum Quibuſcunque.

A.D. 1521. An. 13. H. 8. Ex Autogr. Henricus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, univerſis & ſingulis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

Notum facimus quòd nichil Nobis gratius aut carius ſit quàm Quietem & Tranſquilitatem, nedùm Subditorum noſtrorum Fidei noſtræ & Tutelæ commiſſorum, verùm etiam, univerſalem omnem Chriſtianorum Pacem procurare & ſtabilire, ac quorumcumque Inſolentiam, in contrarium Adnitentium, reprimere & refrænare operæ præcium eſſe duximus, cum Sanctiſſimo Domino noſtro *Leone Papa Decimo* Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ *Summo Pontifice*, ac Sereniſſimis & Potentiſſimis Principibus, *Carolo*, Dei gratiâ, *Romanorum & Hiſpaniarum Rege, Imperatore &c.* & *Franciſco*, eadem gratiâ, *Francorum Rege*, Conſanguineis noſtris Cariſſimis, ac cum quibuſcumque aliis Regibus & Principibus Chriſtianis, Civitatibus, Potentatibus, Communitatibus, Nationibus, & Dominiis, firmam Amicitiam, Confœderationem, Ligam, & Fœdus, ad Laudem A.D. 1521.

Dei

A.D. 1521. Hen. 8. Dei Omnipotentis & totius Populi Chriſtiani Tranquillitatem, inire firmare & concludere, ut tandem Reliquum Vitæ noſtræ, quod Deus Omnipotens Nobis præſtare dignabitur, Servitio Divinæ Majeſtatis, *cui Servire Regnare eſt*, impendere poſſimus,

Nos igitur,

De Fidelitate, Induſtriâ, intimâ Fiduciâ, & providâ Circumſpectione Reverendiſſimi in Chriſto Patris *Thomæ*, Miſeratione Divinâ, *Tituli Sanctæ Ceciliæ trans Tiberim Presbiteri Cardinalis* Eborum Archiepiſcopi & Sanctiſſimi Domini noſtri *Leonis Papæ Decimi* a Latere Legati Regnique noſtri Cancellarii plurimùm confidentes,

Ipſum noſtrum verum & indubitatum Locumtenentem, Oratorem, Ambaſſiatorem, Legatum, Commiſſarium, Procuratorem, Deputatum, & Nuncium ſpecialem & generalem, Facimus Conſtituimus & Ordinamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eidem, & quibuſcumque ab eo deputandis ſeu ſubſtituendis, Tenore Præſentium, Poteſtatem, Facultatem, Auctoritatem, & Mandatum generale & ſpeciale, ita quòd Generalitas Specialitati non deroget, nec è contra, pro Nobis & Nomine noſtro & Succeſſorum noſtrorum, cum Sanctiſſimo Domino noſtro *Leone Papa Decimo*, & cum prædictis Illuſtriſſimis & Potentiſſimis Principibus, *Carolo*, Dei gratiâ, *Romanorum & Hiſpaniarum &c.* & *Franciſco*, eadem gratiâ, *Francorum Regibus* Cariſſimis & Dilectiſſimis Fratribus & Conſanguineis noſtris, ac cum quibuſcumque aliis *Regibus* & *Principibus Chriſtianis*, *Civitatibus*, *Potentatibus*, *Communitatibus*, *Nationibus*, & *Dominiis*, vel eorum aliquo, ſeu eorum Procuratoribus, Oratoribus, Commiſſariis, Ambaſſiatoribus, & Deputatis quibuſcumque ad hoc ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem habentibus, de & ſuper quacumque Amicitiâ, Confœderatione, Unione, Fœdere, & Ligâ Defenſivâ Statuum, Regnorum, Dominiorum, Terrarum, Patriarum, Territoriorum, Civitatum, & Oppidorum, ubicumque Locorum, inpræſentiarum per Nos vel eorum aliquem poſſeſſorum, inter Nos Hæredes & Succeſſores noſtros præfatum *Sanctiſſimum Dominum noſtrum* & Cariſſimos Conſanguineos noſtros, *Carolum Romanorum & Hiſpaniarum* & *Franciſcum Francorum Reges* prædictos, ac cæteros, ut præfertur, Reges & Principes Chriſtianos, Civitates, Potentatus, Communitates, Nationes, Dominia, & eorum Hæredes & Succeſſores, atque Regna, Terras, Patrias, Dominia, & Loca quæcumque, ac Subditos, Vaſſallos, Confœderatos, Amicos, & Adhærentes noſtros & eorum quoſcumque & quomodocumque, etiam ad Defenſionem Perſonarum, Statuum, Regnorum, Terrarum, Patriarum, Dominiorum noſtrorum vel dictorum Principum, etiam in Perſona noſtra propria, & Expenſis noſtris propriis ſive Requirentium, ineundâ, Tractandi, Concordandi, Paciſcendi, Conveniendi, & Concludendi, A.D. 1521. Hen. 8.

Noſque Regna Terras & Dominia noſtra quæcumq; ad Conventorum & Concluſorum inviolabilem Obſervantiam Aſtringendi Obligandi,

Ac ſuper hujuſmodi Conventis Concordatis & Concluſis cum dicto *Sanctiſſimo Domino noſtro*, præfatis Conſanguineis noſtris, *Carolo Romanorum & Hiſpaniarum* & *Franciſco Francorum Regibus*, & cum prædictis Principibus Chriſtianis, Civitatibus, Communitatibus, Nationibus, & Dominiis, ſeu eorum Oratoribus, quibuſcumque, Litteras validas & efficaces pro Parte noſtra Tradendi,

Aliaſque conſimilis effectûs & vigoris ab ipſis Petendi & Exigendi,

Plenamque præterea Poteſtatem Juramentum in Animam noſtram Præſtandi, quòd tenebimus & adimplebimus realiter & cum effectu omnia & ſingula quæ in prædictis & circa ea Nomine noſtro concordabunt, convenient, jurabunt, & concludent, ac quòd Illa ratificabimus, & nullo unquam tempore revocabimus, nec contra ea vel eorum aliquod faciemus vel quovis Pacto veniemus,

Similque Juramentum a dicto *Sanctiſſimo Domino noſtro*, Illuſtriſſimis *Carolo Romanorum & Hiſpaniarum*, & *Franciſco Francorum*, cæteriſque Regibus, Principibus, Potentatibus, Civitatibus, Communitatibus, & Dominiis præſtari Videndi, Petendi, & Exigendi,

Ac generaliter omnia & ſingula Nomine noſtro Faciendi, Gerendi, Exercendi, & Firmandi, cujuſcumque naturæ & importantiæ fuerint aut eſſe poterint, in prædictis & circa ea neceſſaria & oportuna, & quæ tanti Negotii qualitas, cum ejuſdem circumſtantiis dependentibus & annexis, exigit aut requirit, & quæ Nobis facere liceret ſi Præmiſſis perſonaliter intereſſemus, etiam ſi expreſſis longè majora ſint, aut talia forent quæ de ſua natura ad ea perficienda Mandatum exigunt magis ſpeciale quàm Præſentibus ſit expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio Nos Ratum Gratum & Firmum habituros id totum & quicquid per dictum Locumtenentem, Oratorem, Ambaſſiatorem, Legatum, Commiſſarium, Procura-

A.D. 1521. Hen. 8.

curatorem, Deputatum, & Nuncium, aut ejus Deputatos ſeu Subſtitutos, Actum, Geſtum, Conventum, Juratum, aut Factum fuerit in Præmiſſis, & contra ea vel eorum aliqua nullo modo contravenire; immò ipſa manutenere, & inviolabiliter obſervare, ac per noſtras Patentes Litteras confirmare.

In cujus rei Teſtimonium Præſentibus hiis, Manu noſtrâ ſignatis, Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Dat. in *Civitate noſtra London.* Viceſimo nono Die Julii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Vigeſimo primo, Regni verò noſtri Tertiodecimo.

HENRY.

Tranſumptum Literarum Tractatus, ad Arbitrium Regis habiti & concluſi.

A.D. 1521. *An.* 13. *H.* 8. *Ex Origine.*

FRanciſcus, Dei gratiâ, *Francorum* REX, *Mediolani* DUX, & *Januæ* DOMINUS, univerſis, præſentes Litteras inſpecturis, Salutem.

Cùm nuper certus Tractatus fuerit Initus concordatus & concluſus inter Oratores Cariſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri *Caroli in Regem Romanorum Electi* & Noſtros, Exiſtentes in *Oppido Caliſiæ*,

Qui quidem Tractatus fuerit per Nos & utrumque noſtrum Ratificatus Confirmatus & Approbatus, ſicut apparere poteſt per Litteras ab utroque Noſtrûm alteri traditas,

Fuerimuſque Requiſiti ex parte Reverendiſſimi in Chriſto Patris *Thomæ*, Miſeratione Divinâ, *Archiepiſcopi & Cardinalis Eboracenſis*, de Latere Legati ac Cariſſimi & Dilectiſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri *Regis Angliæ* Locumtenentis, cujus Interventu dictus Tractatus fuit concluſus, *Tranſumptum* unum Litterarum, a dicto Fratre & Conſanguineo noſtro *Electo in Regem Romanorum* Nobis traditarum, illi dare ſub Magno Sigillo Cancellariæ noſtræ, ut plus habeat Auctoritatis & Momenti, cùm idem obtinuerit a *dicto Electo in Regem Romanorum*,

Notum igitur facimus quòd Nos, obtemperare & obſequi volentes dictæ Petitioni, Voluimus & Conceſſimus, Volumuſque & Concedimus dictum *Tranſumptum*, ſub forma prædicta, expediendum eſſe,

Cujus Tenor ſequitur,

Carolus, Divinâ favente Clementiâ, *Electus Romanorum* IMPERATOR ſemper Auguſtus, REX *Germaniæ*, *Hiſpaniarum*, *utriuſque Ciciliæ*, *Jheruſalem*, *Inſulæ Balearum*, *Inſularum Canariæ & Indiarum*, *ac Terræ Fermæ Maris Occeani*, ARCHIDUX *Auſtriæ*, DUX *Burgundiæ*, *Brabantiæ*, *Wirtembergiæ*, &c. COMES *Flandriæ*, *Tirolis*, PALATINUS *Burgundiæ* &c. PRINCEPS *Zweviæ*, &c. LANTGRAVIUS *Alſatiæ* &c. MARCHIO *Bargoniæ*, DOMINUS *in Aſia & Africa*, univerſis præſentes Litteras inſpecturis, Salutem.

Notum facimus quòd,

Cùm inter Oratores noſtros ex una, & Oratores Cariſſimi Fratris noſtri *Franciſci Francorum Regis* ex alia Partibus, certi Articuli fuerint concordati Beneplacito noſtro & dicti *Regis Franciæ* reſervati interveniente Cariſſimo ac Dilectiſſimo Amico noſtro *Thomâ*, Miſeratione Divinâ, *Tituli Sanctæ Ceciliæ trans Tiberim Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbytero Cardinali* Archiepiſcopo Eboracenſi, & Sanctiſſimi Domini noſtri *Leonis Papæ Decimi* & Sedis Apoſtolicæ a Latere Legato & Regni Angliæ Cancellario & Sereniſſimi Cariſſimi & Dilectiſſimi Fratris Avunculi & Conſanguinei noſtri *Regis Angliæ* Locumtenente,

Quorum Articulorum Tenor ſequitur,

Cùm nuper, inter Potentiſſimos Principes, *Carolum Romanorum Imperatorem Electum* &c. & *Franciſcum Francorum Regem* Chriſtianiſſimum, Bellum ingens & aſperum ſubortum ſit,

Ratione cujus tàm Terra quàm Mari frequentes Deprædationes & Incurſiones utrinque factæ fuerint, in utriuſque Principis Innocentum Subditorum grave Detrimentum & Dampnum intollerabile,

Cumque etiam inpræſentiarum Piſcandi pro Alecibus tempus oportunum & aptum inſtet, & propter Maritima Bella & Deprædationes utrinque Piſcatura ceſſatura videatur, Piſcatoribus ipſis ſeſe Mari committere, jam ab Hoſtibus obſeſſo, non audentibus,

Quo fit ut Piſcaturæ Commoditas, ad Pauperum levandam Famem a cœleſti

Numine conceſſa, ceſſare hoc Anno omninò debeat, niſi aliter provideatur,

Idcircò dictorum Potentiſſimorum Principum Oratores, nunc in Oppido Caliſiæ, hortatu Illuſtriſſimi *Regis Angliæ*, ad Componendas Diſcordias congregati, contemplatione ejuſdem *Regis Angliæ*, & Interventu Reverendiſſimi in Chriſto Patris *Thomæ*, Miſeratione Divinâ, *Tituli Sanctæ Ceciliæ trans Tiberim Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyteri Cardinalis* Eboracenſis Archiepiſcopi & Sanctiſſimi Domini noſtri *Leonis Papæ Decimi* & Sedis Apoſtolicæ de Latere Legati & Regni Angliæ Cancellarii & præfati *Regis Angliæ* Locumtenentis, Interveniente etiam Nuncio *Sanctiſſimi Domini noſtri*, ad Occurrendum Malis ſupradictis & ad Aſperitatem præſentis Belli Molliendam, Convenerunt, Concordârunt, & Concluſerunt articulatim prout ſequitur,

Inprimis, Conventum & Concluſum eſt quòd ſubditi utriuſque Principis tàm *Caroli Romanorum Imperatoris Electi* quàm *Franciſci Francorum Regis* Chriſtianiſſimi in Mari Piſcantes aut Piſcationem exercentes, abſque aliquâ Incurſione, Deprædatione, Moleſtatione, Vexatione, aut Impedimento quocunque hinc ad & per totum Menſem Januarii proximè venturum tutè & liberè ubique in Mari piſcari Aleces & omne genus Piſcium capere poſſint & valeant; Bello, ut præfertur, inter eoſdem Principes Terrâ & Mari exorto non obſtante: Ita quod neutrius dictorum Principum Subditi eiſdem Piſcatoribus aut Piſcationem exercentibus aut eorum Navibus, Victualibus, Armamentis, Retibus, & Piſcibus, aut aliis eorum bonis quibuſcunque ad Piſcationem ſine fraude pertinentibus, dicto tempore durante, aliquam Deprædationem, Vim, Violentiam, Moleſtationem, aut Vexationem quovis modo inferant aut inferre temptent vel præſumant; Et ſi quid in contrarium per aliquem alterius dictorum Principum ſubditum Actum Geſtum vel Attemptatum fuerit, cujuſcunque Statûs Gradûs aut Conditionis extiterit, Ille ſic contraveniens, poſtquam de dictâ Deprædatione, Vi, Violentiâ, Moleſtatione, Vexatione, Impedimento, & Dampno, Cancellario ſeu Concilio Principis, cujus fuerit talis Prædo ſubditus, ſeu Officiariis & Judicibus Ordinariis ejus Loci, cujus Juriſdictioni ſubjicietur, per Juramentum Dampnum paſſi conſtiterit, tenebitur immediatè omne Dampnum & Intereſſe abſque omni ſtrepitu & figurâ Judicii Parti læſæ reſtituere; ulteriùs Arbitrio ejuſdem Cancellarii ſeu Concilii aut Judicum ordinariorum corporaliter pro qualitate Delicti puniendus.

Item, Conventum & Concluſum eſt quòd neutrius Principum prædictorum Gentes Armorum Pedites vel Equites aut Subditi quicunque, cujuſcunque Statûs Gradûs aut Conditionis exiſtant, Incurſiones, Deprædationes, Incendia, Rapinas, aut aliquam Violentiam ſeu Vim Hoſtilem facere, Pecora abigere, aut Homines captivare poſſint & valeant intra Limites, Fines, Territoria, & Juriſdictiones *Regis Angliæ* citra Mare exiſtentia, nec Victualia intercipere aut Commeatus ad Oppidum Caliſiæ deferre volentes prohibere ſeu ſpoliare, aut eis Moleſtiam aliquam inferre, Commeantes intercipere, capere, captivare, aut quovis modo moleſtare.

Item, Conventum & Concluſum eſt quòd, dicto Bello durante, nullus Subditus Principum prædictorum intra Portus & Sinus Maris quoſcunque, Flumina, Hoſtia Fluminum, Gurgites, Aquas dulces, Stationes Navium, & præſertim Stationem vulgariter vocatam les *Dubnes*, aut alia Loca Maritima quæcunque Juriſdictioni *Regis Angliæ* ſubjecta, aliquam Navem Mercatoriam Onerariam Armatam vel non Armatam Onuſtam vel Vacuam, cujuſcunque Quantitatis aut oneris fuerit, de quacunque Natione eadem Navis extiterit, capere, ſpoliare, deripere, ſeu Merces, Bona, Victualia, aut Armamenta quæcunque ab eiſdem Navibus aut earundem Nautis auferre, nec eiſdem Vim, Violentiam, aut Moleſtationem aliquam inferre poſſit aut debeat, ſed quòd liceat Navibus & Nautis quibuſcumque intra Loca ſupradicta liberè tutè & ſecurè morari manere & ad Anchoram ſtare, abſque cujuſcumque alterius Navis Armatæ ſeu non Armatæ dictorum Principum aut alicujus eorumdem Subditæ violentiâ infeſtatione ſeu moleſtiâ.

Item, Conventum & Concluſum eſt quòd Nuncius & Orator *Sanctiſſimi Domini noſtri* ac Oratores *Cæſarei*, eorumque Nuncii, Curſores, Servitores, Familiares, & Miniſtri, & qui eos comitati ſunt Honoris gratiâ, cùm ad hunc Locum venirent, de quibus ſtetur Juramento ipſorum Oratorum, durante hoc Conventu, & quamdiu erunt cum ipſo Reverendiſſimo *Cardinali* in hoc Oppido Caliſiæ congregati, & etiam dùm hinc recedere voluerint, & per quindecim Dies poſt Conventûs Diſſolutionem, cum omnibus & ſingulis eorum Bonis, Sarcinis, Impedimentis & Supellectili habeant & habere debeant liberum & ſecurum

curum Tranſitum Acceſſum & Regreſſum cum Litteris vel ſine Litteris ex hoc Oppido Caliſiæ uſque ad Oppidum & Locum in quo *Cæſarea Majeſtas* adeſſe & conſiſtere comperietur, & ab *ipſo Cæſare* uſque ad hoc Oppidum Caliſiæ abſque eo quod intra hos Limites liceat eidem *Francorum Regi*, ejuſve Capitaneis, Militibus, Stipendiariis, aut Subditis quibuſcunque, per quaſvis Incurſiones fiendas quempiam ex hiis capere, intercipere, detinere, moleſtare, inquietare, ſeu impedire; Dùm tamen recto Itinere incedant per Loca Territoria & Dominia ipſius *Imperatoris Electi*, nec divertant ad Loca Territoria & Dominia ipſius *Regis Chriſtianiſſimi*: & vice verſâ Oratores *Chriſtianiſſimi Regis*, eorumque Nuncii, Curſores, Servitores, Familiares, & Miniſtri, & qui eos commitati ſunt Honoris gratiâ, cùm ad hunc Locum venirent, de quibus etiam ſtetur Juramento ipſorum Oratorum, durante dicto Conventu in hoc Oppido Caliſiæ, & per Quindecim Dies poſt Conventûs Diſſolutionem, & etiam in eorum ſeu alicujus eorum Receſſu cum omnibus & ſingulis eorum Bonis, Sarcinis, Impedimentis, & Suppellectili habeant & habere debeant liberum & ſecurum Tranſitum Acceſſum & Regreſſum cum Litteris & ſine Litteris ex hoc Oppido Caliſiæ uſque ad Oppidum & Locum in quo *Rex Chriſtianiſſimus* adeſſe & conſiſtere comperietur, & ab ipſo *Rege Chriſtianiſſimo* uſque ad hoc Oppidum Caliſiæ, abſque eo quòd intra hos Limites liceat eidem *Electo Imperatori*, ejuſve Capitaneis, Militibus, Stipendiariis, aut Subditis quibuſcunque, per quaſvis Incurſiones fiendas, Quempiam ex his capere, intercipere, detinere, aut quoviſmodo moleſtare, inquietare, ſeu impedire; Dùm tamen recto itinere incedant per Loca Territoria & Dominia ipſius *Regis Chriſtianiſſimi*, nec divertant ad Loca Territoria & Dominia ipſius *Caroli Romanorum Imperatoris Electi*; Et ſi quiſpiam Subditorum, Capitaneorum, Militum, ſeu Stipendiariorum alterius ipſorum Principum quicquam in contrarium Præmiſſorum egerit molitus fuerit ſeu temptaverit, teneatur illius Dominus, cujus Subditus, Capitaneus, Miles, ſeu Stipendiarius fuerit, ad omnem Requiſitionem Dampnum paſſi, medio illius Juramento Juſtificantis Capturam ſeu Dampnum, omnia reſarciri facere, & ad primum Statum reducere & reduci facere per Se, vel per illorum Officiarios, & Judices Ordinarios, omni morâ & contradictione ceſſantibus.

ITEM, quia nonnullæ Naves, de Regno & Dominio *Regis Angliæ* exiſtentes, nuper a Subditis tàm *Romanorum Imperatoris Electi* quàm *Francorum Regis* Chriſtianiſſimi Captæ Deprædatæ & Spoliatæ aſſeruntur, & Mercatores & Nautæ eorumdem tamquam Captivi abducti, uti ex Anglorum Querelis refertur, Nos igitur Oratores Principum prædictorum, cupientes nè de cætero Subditi dicti *Regis Angliæ* ſic, ut præfertur, moleſtentur, Promittimus per Præſentes eidem *Regi Angliæ* & Reverendiſſimo Domino *Cardinali Eboracenſi* Legato antedicto, ejuſdem Regis Angliæ Locumtenenti Promiſſionem, noſtram acceptanti, quòd Naves de Regno & Dominio dicti *Regis Angliæ* exiſtentes tutè liberè & ſecurè poſſint tàm per Mare navigare quàm in Portus & Sinus quoſcunque, Gurgites, Flumina, Hoſtia Fluminum, aut Stationes Navium quaſcumque utriuſque dictorum Principum ſeu alterius eorumdem cum ſuis Mercibus & Oneribus appellare, manere, in Anchoris ſtare morari atque inde quandocunque eis libuerit cum ſuis Mercibus & Oneribus liberè abire recedere abſque alterutrius dictorum Principum ſeu Subditorum eorumdem Arreſtatione, Moleſtatione, Deprædatione, Vexatione, aut Impedimento quocunque, ſolvendo tamen Jura ſolita, Proviſo etiam quòd Naucleri, Mercatores, & alii quicunque Angli exiſtentes, in dictis Navibus abſtinebunt ab omni fraude, & nichil molientur adverſus dictos Principes.

ITEM, Conventum & Concluſum eſt quòd Sereniſſimus *Rex Angliæ* & dictus Reverendiſſimus *Cardinalis* & Legatus ejus Locumtenens, cujus Medio præſens Capitulatio concluſa exſtitit, hujuſmodi Conventorum fuerint Conſervatores, tamquam ad id per ambas Partes electi & aſſumpti.

ITEM, Conventum & Concluſum eſt quòd uterque Principum prædictorum intra Decem Dies a Data Præſentium præſentes Articulos & omnia & ſingula in eis contenta per Litteras ſuas Patentes Magno Sigillo ſuo ſigillatas & Manibus ſuis ſubſcriptas Ratificabit & Confirmabit.

ITEM, Conventum & Concluſum eſt quòd Articuli ſupradicti in omnibus Portibus & Locis Maritimis dictorum Principum *Caroli Romanorum Imperatoris Electi*, & *Franciſci Francorum Regis* Chriſtianiſſimi, poſt Ratificationem hincinde ſecutam, per Edicta & Proclamata, inſinuentur, declarentur, & publicentur, intra Dies Quindecim in Flandriâ, Brabantiâ, Hollandiâ, & Zelandiâ, Boloniâ, Picardiâ, Normaniâ, & Britaniâ, in aliis verò Regionibus & Patriis remotioribus ejusdem Principis Subditis fiet dicta Publicatio infra alios Viginti Dies post dictam primam Publicationem immediatè sequentes, sub Comminatione &c. Et quòd Nuncius, Lator præsentium Articulorum, pro dicta Publicatione facienda & curanda, ut fiat, habebit Talvum Conductum oportunum.

Visis igitur dictis Articulis, cupientes gratificare *dicto Cardinali* Carissimo ac Dilectissimo Amico nostro, illos & unumquemque eorum Ratifficamus Laudamus & Approbamus,

Quocirca per Præsentes Mandamus omnibus Officiariis & Justiciariis nostris, Admiraldis, Viceadmiraldis, Marescalibus, Capitaneis, Conductoribus Exercituum nostrorum, Militibus, ac omnibus & singulis Subditis nostris, tàm in Mari quàm in Terra existentibus, quatenus Contenta in prædictis Articulis facient indilatè observari, Puniendo illorum Infractores ut Juris fuerit & rationis.

Et nè aliquis Contentorum in prædictis Articulis Ignorantiam prætendere valeat, Volumus quòd sono Tubæ in Locis consuetis publicentur.

In quorum Fidem & Testimonium his Præsentibus, Manu nostra signatis, Sigillum nostrum duximus apponendum.

Datum in *Oppido nostro Montis' Hanoniæ*, Die Secundâ Mensis Octobris, Anno Domini Millesimo Quingentesimo Vicesimo primo, Regnorum verò nostrorum (videlicet) Romanorum & Hongariæ &c. Tertio, & Hispaniarum &c. Sexto.

Sic Signatum,

CHARLES.

Per Imperatorem.

LALEMAND.

Sub Sigillo de Cerâ rubeâ.

In cujus Rei Testimonium huic præsenti Transumpto nostrum fecimus apponi Sigillum.

Datum *Calisiæ*, Die undecimâ Mensis Octobris, Anno Domini Millesimo Quingentesimo Vigesimo Primo, & Regni nostri Septimo.

Per Regem ad Relationem vestram.

Collatio facta cum Originali.

HEDOYN.

Sub Magno Sigillo de Cerâ albâ a duplici caudâ pendente.

Bulla

Bulla pro Titulo Defenſoris Fidei.

A.D. 1521. An. 15. H. 8. *Ex Origine.*

LEO Episcopus *Servus Servorum Dei*, Chariſſimo in Chriſto Filio, *Henrico Angliæ Regi*, Fidei Defenſori, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Ex ſupernæ Diſpoſitionis arbitrio, licet imparibus meritis, Univerſalis Eccleſiæ Regimini Præſidentes, ad hoc cordis noſtri longè lateque diffundimus Cogitatus, ut Fides Catholica, ſine quâ nemo proficit ad Salutem, continuum ſuſcipiat Incrementum, & ut ea, quæ pro cohibendis Conatibus Illam deprimere aut pravis mendacibuſque Comentis pervertere & denigrare Molentium, ſanâ Chriſti Fidelium, præſertim Dignitate Regali Fulgentium, Doctrinâ ſunt diſpoſita, continuis perficiant Incrementis, Partes noſtri Miniſterii & Operam impendimus efficaces:

Et, ſicut alii Romani Pontifices, Prædeceſſores noſtri, Catholicos Principes (prout Rerum & Temporum qualitas exigebat) ſpecialibus Favoribus proſequi conſueverunt, illos præſertim, qui Procelloſis temporibus, & rabidâ Sciſmaticorum & Hæreticorum fervente Perfidiâ, non ſolùm in Fidei Serenitate & Devotione illibatâ Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ immobiles perſtiterunt, verùm etiam, tanquam ipſius Eccleſiæ legitimi Filii, ac fortiſſimi Athletæ, Sciſmaticorum & Hæreticorum inſanis Furoribus ſpiritualiter & temporaliter ſe oppoſuerunt; ita etiam Nos *Majeſtatem tuam*, propter Excelſa & Immortalia ejus erga Nos & hanc Sanctam Sedem, in qua, Permiſſione Divinâ, ſedemus, Opera & Geſta, condignis & immortalibus Præconiis & Laudibus efferre deſideramus, ac ea ſibi concedere propter quæ invigilare debeat a Grege Dominico Lupos arcere, & Putida Membra, quæ Myſticum Chriſti Corpus inficiunt, Ferro & Materiali Gladio abſcindere, & nutantium Corda Fidelium in Fidei Soliditate confirmare.

Sanè cùm nuper Dilectus Filius *Johannes Clerk*, Majeſtatis tuæ apud Nos Orator, in conſiſtorio noſtro, coram Venerabilibus Fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & compluribus aliis Romanæ Curiæ Prælatis *Librum*, quem *Majeſtas tua*, Charitate, quæ omnia ſedulò & nihil perperàm agit, Fideique Catholicæ Zelo accenſa, ac Devotionis erga Nos & hanc Sanctam Sedem fervore inflamata, contra Errores diverſorum Hæreticorum, ſæpiùs ab hac Sancta Sede Damnatos, nuperque per *Martinum Lutherum* ſuſcitatos & innovatos, tanquam nobile ac ſalutare quoddam antidotum, compoſuit, Nobis examinandum, & deinde Auctoritate noſtrâ approbandum, obtuliſſet, ac luculentâ Oratione ſuâ expoſuiſſet *Majeſtatem tuam* paratam ac diſpoſitam eſſe ut, quemadmodum veris Rationibus ac irrefragabilibus Sacræ Scripturæ & Sanctorum Patrum Auctoritatibus notorios Errores ejuſdem *Martini* confutaverat, ita etiam omnes eos ſequi & defenſare præſumentes totius Regni ſui Viribus & Armis perſequatur.

Noſque ejus *Libri* admirabilem quandam & Cœleſtis Gratiæ rore conſperſam Doctrinam diligenter accurateque introſpeximus, Omnipotenti Deo, a quo omne Datum optimum & omne Donum perfectum eſt, immenſas Gratias egimus, qui optimam & ad omne Bonum inclinatam mentem tuam inſpirare, eique tantam Gratiam ſupernè infundere dignatus fuit, ut ea ſcriberes quibus Sanctam ejus Fidem contra novum Errorum Damnatorum hujuſmodi Suſcitatorem defenderes, ac reliquos Reges & Principes Chriſtianos tuo Exemplo invitares ut Ipſi etiam Orthodoxæ Fidei & Evangelicæ Veritati, in periculum & diſcrimen adductæ, omni ope ſua adeſſe opportuneque favere vellent; æquum autem eſſe cenſentes Eos, qui pro Fidei Chriſti hujuſmodi Defenſione pios Labores ſuſceperunt, omni Laude & Honore afficere; Volenteſque non ſolum ea, quæ *Majeſtas tua* contra eundem *Martinum Lutherum* abſolutiſſimâ Doctrinâ nec minori Eloquentiâ ſcripſit, condignis Laudibus extollere ac magnificare, Auctoritateque noſtrâ approbare & confirmare, ſed etiam *Majeſtatem ipſam* tali Honore & Titulo decorare, ut noſtris ac perpetuis futuris temporibus Chriſti Fideles omnes intelligant quàm gratum acceptumque Nobis fuerit *Majeſtatis tuæ* Munus, hoc præſertim tempore nobis oblatum.

Nos, qui Petri, quem Chriſtus, in Cœlum aſcenſurus, Vicarium ſuum in Terris reliquit, & cui Curam Gregis ſui commiſit, veri Succeſſores ſumus, & in hac Sancta Sede, a qua omnes Dignitates ac Tituli emanant, ſedemus, habita ſuper hiis cum eiſdem Fratribus noſtris maturâ Deliberatione, de eorum unanimi Conſilio & Aſſenſu, *Majeſtati tuæ* TITULUM HUNC (videlicet) FI-

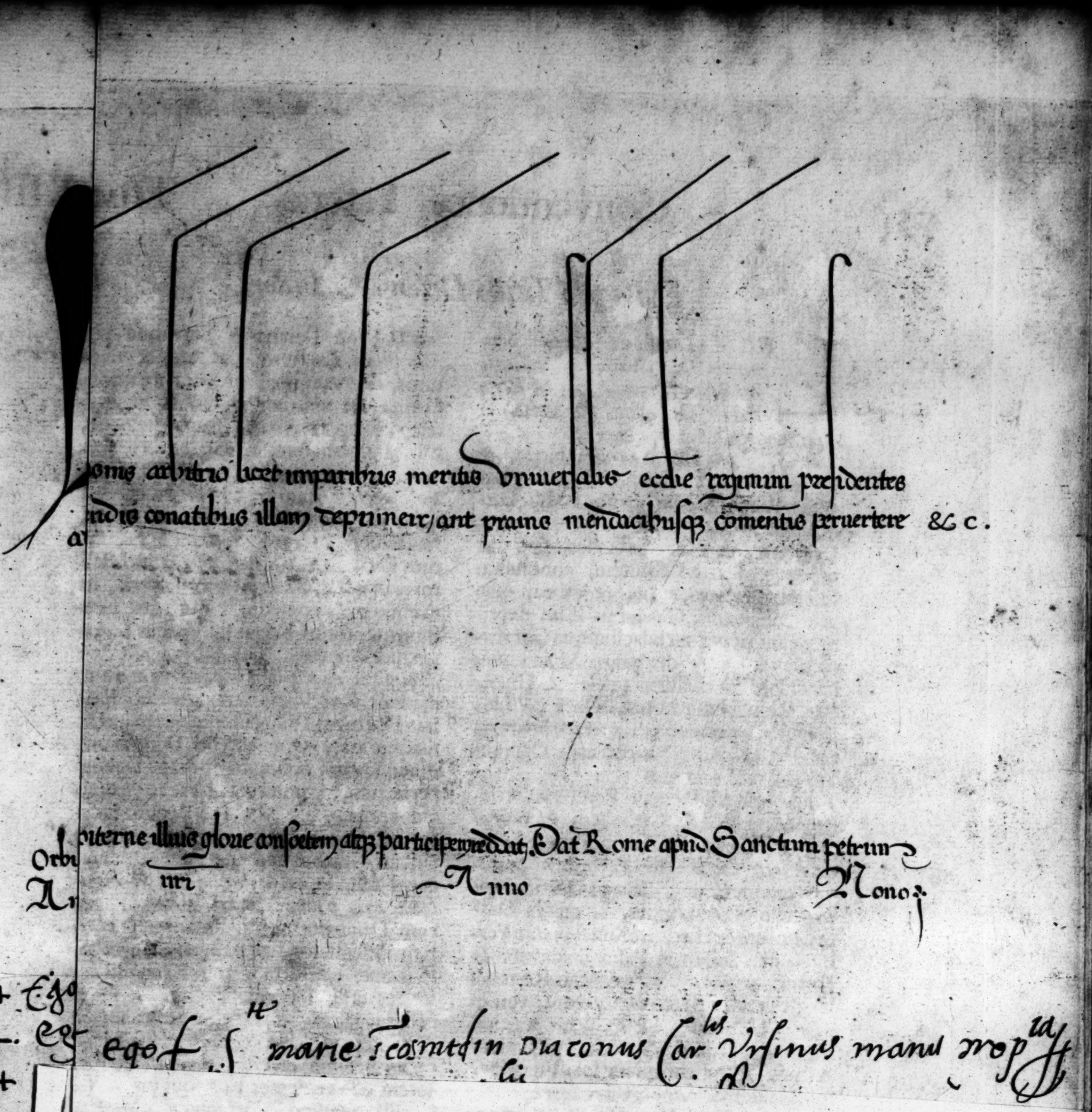

omis arbitrio licet imparibus meritis universalis ecclie regimini presidentes
ndis conatibus illam deprimere, aut pravis mendaciisqꝫ commentis pervertere &c.

poterne illius glorie consortem atqꝫ participem reddat. Dat Rome apud Sanctum petrum
iiii Anno Nono

ego f. s. marie scosmedin Diaconus Car^lis Ursinus manu propria ss.

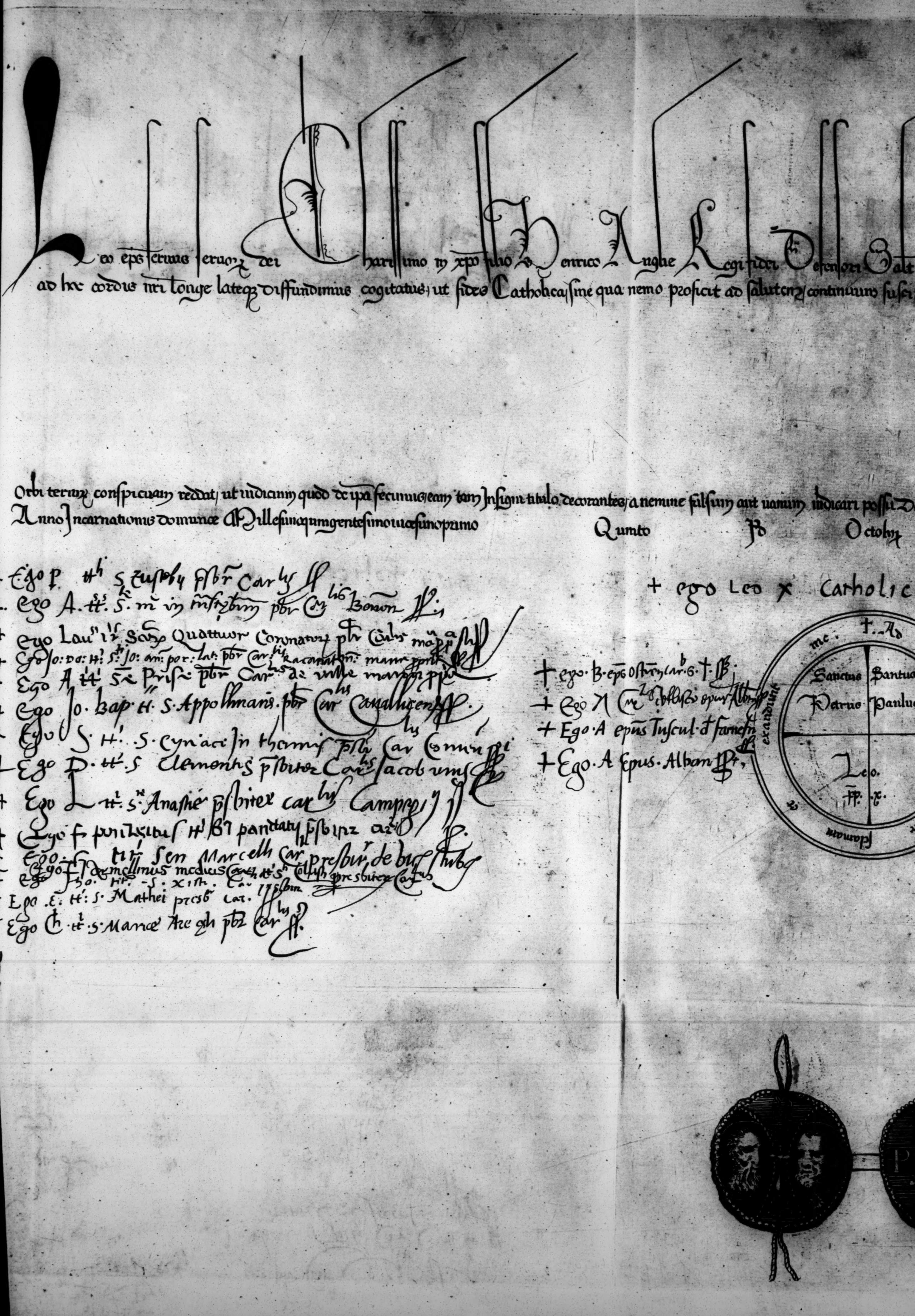

Leo eps servus servorum dei Charissimo in xpo filio Henrico Anglie Regi fidei Defensori Salt

ad hec cordis nri longe lateqz diffundimus cogitatus; ut fides Catholica, sine qua nemo proficit ad salutem, continuum susci

Orbi terrarum conspicuam reddat, ut iudicium quod de ipsa fecimus, eam tam Insigni titulo decorantes, a nemine falsum aut vanum iudicari possit D

Anno Incarnationis dominice Millesimoquingentesimovicesimoprimo Quinto Id Octobr

+ Ego P. tt. S. Eusebii pbr Carlis ss
+ Ego A. tt. ss. M. in Transtiberim pbr Carlis Bonon ss
+ Ego Lau. tt. Sanctorum Quattuor Coronatorum pbr Carlis magnus Pen ss
+ Ego Jo: Do: tt. S. Jo: ante por: lat: pbr Carlis Racanaten. manu ppria ss
+ Ego A. tt. S. Prisce pbr Carlis de valle manu ppria ss
+ Ego Jo. bap. tt. S. Appollinaris pbr Carlis Cavalicen ss
+ Ego S. tt. S. Cyriaci in thermis pbr Carlis Comin ss
+ Ego D. tt. S. Clementis presbiter Carlis Jacobatius ss
+ Ego L. tt. S. Anastasie presbiter carlis Campegius ss
+ Ego F. Ponzettus tt. S. Pancratii presbiter carlis ss
+ Ego F. tt. Sancti Marcelli Car presbiter de bu [illegible]
+ Ego F. Armellinus medices Carlis tt. S. Calisti presbiter Carlis ss
+ Ego Tho. tit. S. Xisti. Car. [illegible]
+ Ego E. tt. S. Mathei presb car. ss
+ Ego Ch. tt. S. Marie Araceli pbr Carlis ss

+ ego Leo X Catholic

+ ego B. eps Ostien. Carlis. ss
+ Ego N. Carlis de Flisco epus Albanen ss
+ Ego A. epus Tuscul. Card. Farnesius ss
+ Ego A. epus. Alban. ss

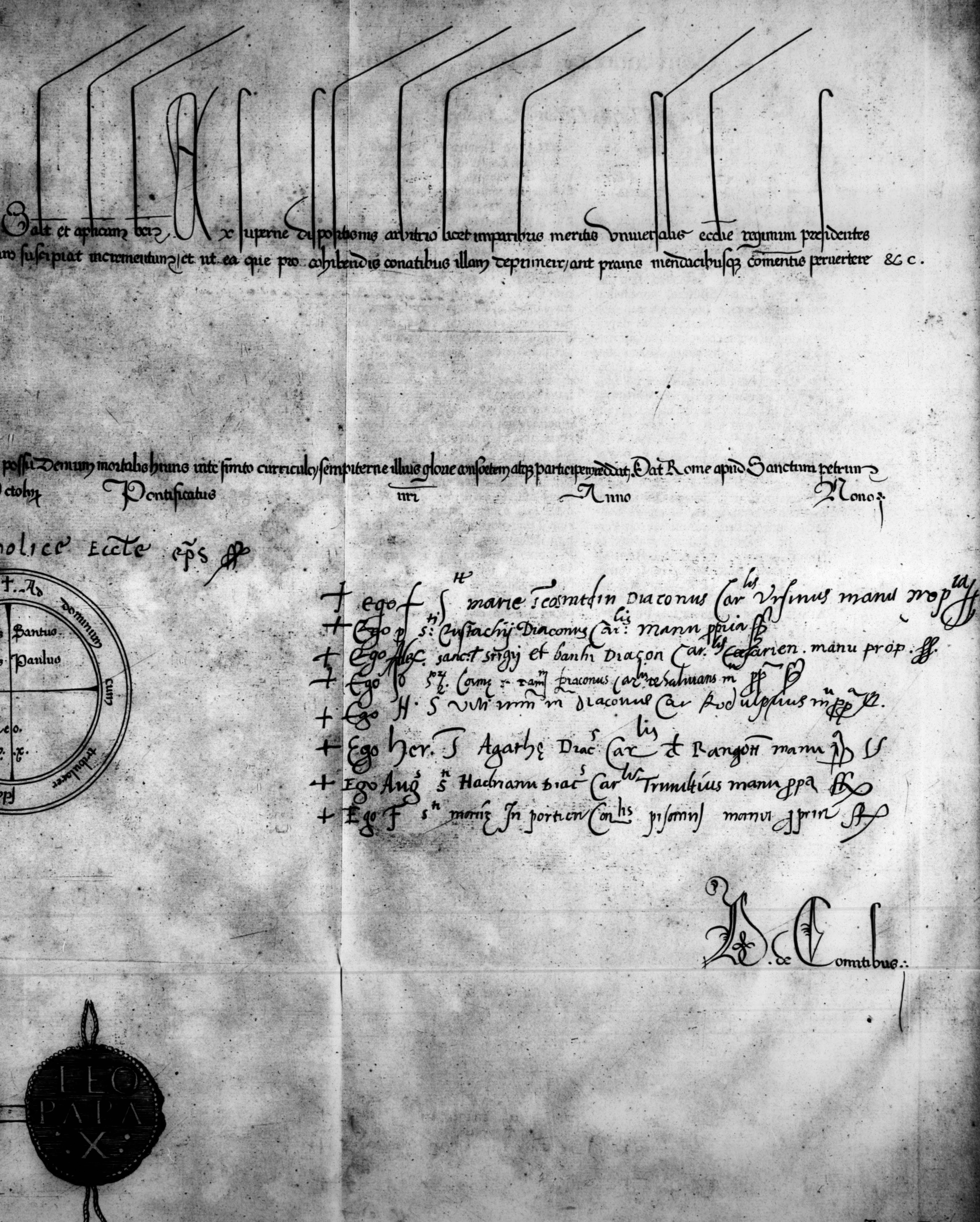

...alt et aplicam ben. [E]x superne dispositionis arbitrio licet imparibus meritis universalis ecclie regimini presidentes
...uo suscipiat incrementum, et ut ea que pro cohibendis conatibus illam deprimere aut pravis mendacibusq; commentis pervertere &c.

...possit Demum mortalis huius vite finito curriculo, sempiterne illius glorie consortem atq; participem reddat. Dat Rome apud Sanctum Petrum
...ctobr. Pontificatus nri Anno Nono.

...holice Eccle eps ss.

✝. Ad dominum cum tribularer
Santus
Paulus
...eo.
...X.

+ Ego F. s. Marie in Cosmedin Diaconus Car.lis Ursinus manu propria ss.
+ Ego P. s. Eustachii Diaconus Car.lis manu ppria ss.
+ Ego Alex. sancti Sergii et Bachi Diacon. Car.lis Cesarien. manu prop. ss.
+ Ego Jo. Ss. Cosme et Damiani Diaconus Car.lis de Salviatis m. pp. ss.
+ Ego H. S. Viti in m. Diaconus Car. Rodulphus m. ppa ss.
+ Ego Her. S. Agathe Diac.s Car.lis de Rangonibus manu ppa ss.
+ Ego Aug.s S.n Hadriani Diac.s Car.lis Trivultius manu ppa ss.
+ Ego F. s.n Marie in porticu Car.lis Pisanus manu ppria ss.

D. de Comitibus.

LEO PAPA X.

Sedem fervore inflammata, contra Errores diverſorum Hæreticorum, ſæpiùs ab hac

unanimi Conſilio & Aſſenſu, *Majeſtati tuæ* TITULUM HUNC (videlicet) FIdei Defensorem donare decrevimus, prout Te tali Titulo per Præſentes inſignimus; Mandantes omnibus Chriſti Fidelibus ut *Majeſtatem tuam* hoc Titulo nominent, & cùm ad eam ſcribent, poſt Dictionem Regi adjungant Fidei Defnsori.

Et profectò, hujus Tituli excellentiâ & dignitate ac ſingularibus Meritis tuis diligenter perpenſis & conſideratis, nullum neque dignius neque *Majeſtati tuæ* convenientius Nomen excogitare potuiſſemus, quod quotiens audies aut leges, totiens propriæ Virtutis optimíque Meriti tui recordaberis; nec hujuſmodi Titulo intumeſces vel in Superbiam elevaberis, ſed ſolitâ tuâ Prudentiâ humilior, & in Fide Chriſti ac Devotione hujus Sanctæ Sedis, a qua Exaltatus fueris, fortior & conſtantior evades, ac in Domino Bonorum omnium Largitore lætaberis perpetuum hoc & immortale Gloriæ tuæ Monumentum Poſteris tuis relinquere, illíſque viam oſtendere ut, ſi tali Titulo ipſi quoque inſigniri optabunt, talia etiam Opera efficere, præclaráque *Majeſtatis tuæ* Veſtigia ſequi ſtudeant; quam, prout de Nobis & dictâ Sede optimè merita eſt, unà cum Uxore & Filiis, ac omnibus qui a Te & ab Illis naſcentur, noſtrâ Benedictone, in Nomine illius, a quo illam concedendi Poteſtas Nobis data eſt; largâ & liberali Manu Benedicentes, Altiſſimum illum, qui dixit, *per Me Reges Regnant & Principes imperant, & in cujus Manu Corda ſunt Regum*, rogamus & obſecramus ut eam in ſuo Sancto Propoſito confirmet, ejuſque Devotionem multiplicet, ac præclaris pro Sancta Fide Geſtis ita illuſtret, ac toti Orbi Terrarum Conſpicuam reddat ut Judicium, quod de ipſa fecimus, eam tàm inſigni Titulo decorantes, à nemine falſum aut Vanum judicari poſſit; Demùm, Mortalis hujus Vitæ finito Curriculo, Sempiternæ illius Gloriæ conſortem atque participem reddat.

Dat. *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo, Quingenteſimo, Vigeſimo Primo, Quinto Idus Octobris, Pontificatûs noſtri Anno nono.

+Ego Leo Decimus *Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus, ſſ.*

Locus Signi.

+Ego B. Epiſ. Oſtien. Card. S. ſſ.
+Ego N. Card. de Fliſco Epiſc. Albn. ſſ.
+Ego A. Epiſc. Tuſcul. de Farneſiis ſſ.
+Ego A. Epiſc. Alban. ſſ.

+Ego P. Tit. S. Euſebii Presbyt. Card. ſſ.
+Ego A. Tit. S. Mariæ in Tranſtyberim Presbyt. Car. Bonon. ſſ.
+Ego Laur. Tit. Sanctorum Quatuor Coronatorum Presbyt. Card. manu propriâ ſſ.
+Ego Jo. Do. Tit. S. Jo. an. Por. Lat. Presbyt. Cardin. Recanaten. manu propriâ ſſ.
+Ego A. Tit. S. Priſce. Presbyt. Card. de Valle manu propriâ ſſ.
+Ego Jo. Bap. Tit. S. Apollinaris Presbyt. Card. Cavallicen. ſſ.
+Ego S. Tit. S. Cyriaci in Thermis Presbyt. Car. Comen. ſſ.
+Ego D. Tit. S. Clementis Presbyt. Car. Jacobinus ſſ.
+Ego L. Tit. S. Anaſtiæ Presbyt. Car. Campegius ſſ.
+Ego F. Ponzettus, Tit. S. Pancratii Presbyt. Car. ſſ.
+Ego G. Tit. S. Marcelli Car. Preſbyt. de Vic. ſſ.
+Ego F. Armellinus Medices, Tit. S. Calliſti Presbyt. Car. ſſ.
+Ego Tho. Tit. S. Xiſti Card. Preſbyt. ſſ.
+Ego E. Tit. S. Matthæi Presbyt. Card. ſſ.
+Ego Ch. Tit. Mariæ Aræ Cœli, Presbyt Car. ſſ.

+Ego F. S. Mariæ in Coſmedin. Diacon. Car. Urſinus manu prop. ſſ.
+Ego P. S. Euſtachii Diaconus, Car. manu propria ſſ.
+Ego Alex. S. Sergii & Bacchi Diacon. Car. Cæſarinus, manu prop. ſſ.
+Ego Jo. SS. Coſmæ & Dam. Diac. Car. de Salviatis, manu prop. ſſ.
+Ego N. S. Viti & Mod. Diacon. Car. Rodulphus, manu prop. ſſ.
+Ego Her. S. Agathæ Diaconus Car. de Rangon. manu prop. ſſ.
+Ego Aug. S. Hadriani Diaconus Car. Trivultius, manu prop. ſſ.
+Ego F. S. Mariæ in Porticu Car. Piſanus, manu propriâ ſſ.

Locus Sigilli.

Subter Plicam,
H. de Comitibus.

A.D. 1521. Hen. 8.

Explicatio Nominum, Titulorum, & Familiarum ſupraſcriptorum ſubſcribentium.

A.D. 1521. Hen. 8.

Epiſcopi Cardinales.

Bernardinus Carvaial Hiſpanus, Epiſcopus Oſtien. Cardinalis Sanctæ Crucis.

Nicholaus Cardinalis de Fliſco, Epiſcopus Albn.

Alexander Epiſcopus Tuſculanus de Farneſiis.

Antonius de Monte Sancti Sabini, Epiſcopus Albanus.

Presbyteri Cardinales,

Petrus de Accoltis, Tituli Sancti Euſebii, Presbyter Cardinalis.

Achilles de Craſſis, Tituli Sanctæ Mariæ trans Tyberim Presbyter Cardinalis Bononien.

Laurentis Puccius, Tituli Sanctorum Quatuor Coronatorum Presbyter Cardinalis.

Johannes Dominicus de Cupis, Tituli Sancti Johannis ante Portam Latinam Presbyter Cardinalis Recanaten.

Andreas de Valle, Tituli Sanctæ Priſcæ Presbyter Cardinalis de Valle.

Jo. Baptiſta Palavicinus, Tituli Sancti Apollinaris Presbyter Cardinalis Cavallicen.

Scarramuccia Trivultius, Tituli Sancti Cyriaci in Thermis, Presbyter Cardinalis Comenſis.

Dominicus Jacobatius, Tituli Sancti Clementis, Presbyter Cardinalis Jacobinus.

Laurentius Campegius, Tituli Sanct. Anaſtaſiæ, Presbyter Cardinalis Campegius.

Ferdinandus Ponzettus, Tituli Sancti Pancratii, Presbyter Cardinalis.

Guillielmus Raymundus de Vicos Tituli Sancti Marcelli Cardinalis Presbyter de Vic.

Franciſcus Armellinus Medices, Tituli Sancti Caliſti, Presbyter Cardinalis.

Frater Thomas de Vio, Tituli Sancti Xiſti, Presbiter Cardinalis.

Frater Ægidius Viterbenſis, Tituli Sancti Mathæi, Presbiter Cardinalis.

Frater Chriſtophorus Humalius, Tituli Sanctæ Mariæ de Aracœli, Presbiter Cardinalis.

Diaconi Cardinales.

Franciottus Urſinus, Sanctæ Mariæ in Coſmedin Diaconus Cardinalis Urſinus.

Paulus de Cæſis, Sancti Euſtachii, Diaconus Cardinalis.

Alexander Cæſarinus Sanctorum Sergii & Bacchi Diaconus Cardinalis Cæſarinus.

Johannes Salviatus, Sanctorum Coſmæ & Damiani Diaconus Cardinalis de Salviatis.

Nicholaus Rodulphus Sanctorum Viti & Modeſti in Mecello Diaconus Cardinalis Rodulphus.

Hercules Comes de Rangonibus, Sanctæ Agathæ Diaconus Cardinalis de Rangonibus.

Auguſtinus Trivultius, Sancti Adriani Diaconus Cardinalis Trivultius.

Franciſcus de Piſanis, Sanctæ Mariæ in Porticu Diaconus Cardinalis Piſanus.

De Gratiis pro Libro, per Regem contra Lutherum ſcripto.

A.D. 1521. An. 13. H. 8.

Clauſ. 14. *H.* 8. *m.* 1. *dor.*

A.D. 1521.

Chariſſime in Chriſto Fili noſter, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Hiis præteritis Diebus, cùm tuæ Serenitatis Orator Dilectus Filius *Johannes Clerke* Capellæ Regiæ Decanus in Conſiſtorio noſtro palàm *Librum* eum Nobis obtuliſſet, quem *Serenitas tua* contra impiam *Martini Lutheri* & Mentem & Sectam edidit, atque ipſe Luculenta maximéque Tempori & Loco accommodata Oratione, præſentibus etiam pluribus Romanæ Curiæ Prælatis, promptum Animum tuum ad Nos Sanctámque Sedem hanc Armis pariter & Literis juvandam expoſuiſſet, ſummâ Animæ lætitiâ fuimus affecti; neque Nos ſolum ſed omnes Venerabiles Fratres noſtri, quaſi reputantes non ſine permiſſu divino erupiſſe adverſus Chriſti Eccleſiam *Luterianam hanc Impietatem,* ut ipſa majore ſua cum Gloria talem Propugnatorem ac Defenſorem ſortiri poſſit.

Viſum itaque fuit cunctis Nobiſque ita decernentibus ab omnibus eſt Aſſenſum ſingularem hanc tuam & Virtutem & Pietatem aliquo & Amoris Noſtri & grati Animi Monumento eſſe illuſtrandam.

Etenim, *Chariſſime Fili noſter,* ſi Arma ſumere, ut Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Status in ſua Libertate & Tranquilitate permaneret Tutus, magnis ſæpe Principibus Honori ſummo fuit, quanto magis Arma Spiritûs Dei Cœleſtiſque Scientiæ capere, ut ea Fide Chriſti tanta Labes depellatur, Sacramentaque ea, quibus Ani-

A.D. 1521. Hen. 8.

Animarum Salus, inviolata ſerventur, & Laudem afferre debet & Celebritatem.

Quamquam hæc Duo, quæ duximus antea ſemper diviſa, in Te uno Maximo Rege Præſtantiſſimo fuerunt conjuncta; idem enim Tu & Libertatem Eccleſiaſticam tuis Armis vindicaſti, & Tu idem Fidem Chriſtianam Theſauris tuæ & Pietatis & Scientiæ adverſus impias Hæreſes munitam eſſe voluiſti; quorum alterum invictæ & excelſæ Animi Fortitudinis, alterum piæ & ſanctæ & veræ Mentis ac Religionis fuit; ſed Nos, quibus tandem verbis, quo Laudum genere, vel hanc Pietatem tuam, hanc uberrimam velut ex cœleſti Fonte Doctrinæ copiam Commendabimus? vel Tuæ erga Nos voluntati, qui Nobiſipſis tàm Nobilem Partum Ingenii tui dicaſti, Gratias agemus: ſuperat hoc utrumque non ſolum Verba ſed etiam Cogitationes noſtras; nec verò de tuis Officiis ac Meritis tantum poſſumus animo concipere, quin a Re vincamur ipſâ.

Qui enim in Te Amor, quod Studium defendendæ Chriſtianæ Fidei? quanta erga Noſipſos Benevolentia? quæ denique Operis ipſius Gravitas? qui Ordo? quanta Vis Eloquentiæ? ut Sanctum affuiſſe Spiritum appareat; omnia plena Judicii, plena Sapientiæ, plena Pietatis; in Docendo Caritas, in Admonendo Manſuetudo, in Redarguendo Veritas; ut, ſi Homines ſint qui a Te refelluntur, ac non omninò in peſſimi Dæmonis Poteſtatem abierunt, tuis Scriptis ad Sanitatem debeant reduci, ſi modo ullus relictus eſt Sanitatis locus.

Sunt hæc præclara omninò & admirabilia; quæ quoniam a Te, novâ ratione, magnifico Munere, Deo Maximo & huic Sanctæ Sedi elaborata ſunt, agimus *Majeſtati tuæ* infinitas Gratias, *O Fidei Defenſor!*

Agit Sedes Apoſtolica, agunt omnes, qui Chriſtum colunt & in ejus Fide cenſentur, *Chriſtiani*, quorum maximis Dampnis atque Periculis (ſiquidem nullum majus eſt quàm Animarum Periculum) tuâ hac inſigni & ſingulari eſt Pietate . . . .

A.D. 1521. Hen. 8.

Et Nos quidem *Titulum* hunc *Defenſoris Fidei*, de eorumdem Venerabilium Fratrum noſtrorum Aſſenſu, Tibi per alias noſtras ſub plumbo Literas contulimus, ut ex ipſis potuiſti cognoſcere; ſed Tu, *Chariſſime Fili*, ita hos Honores, quos Tibi in Præmium tuæ præclariſſimæ Virtutis, in ſignum ſuæ erga Te gratæ Voluntatis, Sancta Sedes defert Apoſtolica, & magnos & expetendos eſſe puta, ut tamen illis longè majora & præſtantiora arbitrere Tibi in Cœlo a Domino & Salvatore noſtro parata Præmia ſunt, cujus Tu cauſam & Sponſam defendendo omni genere Tutelæ & Animum & Virtutem tuam adhibuiſti; ut dùm hos in Terris, quos adeptus es, Titulos recenſebis, & cœleſtia illa cogitabis, tecumipſe recordere quibus es Meritis iſta conſecutus, talemque Te impoſterùm qualem antea præſtes, ac Principiis ſublimibus & glorioſis pares ſint Exitus, ipſaque Sedes Apoſtolica quæ olim tuis defenſa Armis, Fides quoque Chriſtiana quæ nunc Doctrinæ tuæ Clipeo adverſus ſceleratas Hæreticorum Inſanias communita eſt, ſentiant Te eundem ſemper experianturque Jutorem in Periculis ſuis omnibus, ut iſtam ſingularem & inenarabilem Gloriam, quam *Majeſtas tua* maximis ſuis Operibus jure optimo promerita eſt, ad extremum uſque hujus Vitæ Diem & producere poſſis, & eam in omni Poſteritate prædicandam relinquere.

Datum *Romæ* apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris Die Quarta Novembris, Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo Primo, Pontificatûs noſtri Anno Nono.

JA. SADOLETUS.

Dorſ.

Chariſſimo in Chriſto Filio noſtro Henrico Angliæ Regi Illuſtri Fidei Defenſori.

De Reſtitutionibus Temporalium Epiſcopo Carliolenſi.

A.D. 1521. An. 13. H. 8.

Pat. 13. H. 8. p. 1. m. 17.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Weſtmerlandiæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex*, nuper vacante Sede Eccleſiæ Cathedralis Carliolenſis per Mortem bonæ Memoriæ *Rogeri ultimi Epiſcopi* ejuſdem Eccleſiæ, Perſonam Dilecti nobis in Chriſto *Johannis* ejuſdem Eccleſiæ Electi in ipſius Eccleſiæ Epiſcopum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Litteras bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis inde directas, Nobis conſtat,

A.D. 1521.

Nos,

Pro eo quod *idem Epiſcopus* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ Præjudicialibus, in dictis Litteris bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit,

Fidelitatem *ipſius Electi* Cepimus & Tempo-

A.D. 1521. Hen. 8.

Temporalia Epiſcopatûs illius prout moris eſt reſtituimus eidem,

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Epiſcopo* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Balliva tua, ſine dilatione, Liberes in forma prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Caleſ.* Undecimo Die Novembris.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub eadem Datâ; videlicet,

Eſcaetori Regis in Com. Midd.
Eſcaetori Regis in Com. Cumbr.
Eſcaetori Regis in Com. Eborum.
Eſcaetori Regis in Com. Derb.

Et Mandatum eſt Militibus, Liberis Hominibus, & omnibus aliis Tenentibus de Epiſcopatu prædicto quòd *eidem Electo* in omnibus quæ ad Epiſcopatum prædictum pertinent, Intendentes ſint & Reſpondentes, in omnibus prout decet.

In cujus &c.

Teſte ut ſupra.

Pro Cardinale Eborum, de Reſtitutione Temporalium Monaſterii Sancti Albani.

A.D. 1521. An. 13. H. 8.

Pat. 13. H. 8. p. 3. m. 11.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatibus Eſſexiæ & Hertfordiæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex*.

Monaſterio Sancti Albani, Paſtoris ſolatio deſtituto, juxta canonicas Sanctiones, de Gubernatore utili & idoneo, per quem circumſpectè regi & ſalubriter dirigi valeret, providere Volens,

Dilecto Filio *Thomæ Tituli Sanctæ Ceciliæ Presbytero Cardinali* Monaſterium prædictum, cum omnibus Juribus & Pertinentiis ſuis, quoad *idem Cardinalis* vixerit, commendaverit, Curam Regimen & Adminiſtrationem ipſius Monaſterii *eidem Cardinali* in Spiritualibus & Temporalibus plenariè committendo, prout per Litteras bullatas inde pleniùs apparet,

Nos,

Pro eo quòd *idem Cardinalis* omnibus & ſingulis verbis Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Litteris bullatis contentis, palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratioſè, dictamque Bullam acceptantes,

Regium Aſſenſum adhibuimus & Favorem, & Fidelitatem *ipſius Cardinalis*, Nobis pro Temporalibus Abbatiæ prædictæ debitam, cepimus, Temporaliaque Monaſterii prædicti cum pertinentiis reſtituimus eidem:

Et ideò Tibi præcipimus quòd *eidem Cardinali* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Balliva tua, Liberes in Forma prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet.

A.D. 1521.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Septimo Die Decembris.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, in Comitatibus ſubſcriptis, ſub eadem Data; videlicet,

Eſcaetori Regis in Com. Bedford. & Buk.
Eſcaetori Regis in Com. Lincoln.
Eſcaetori Regis in Com. Northumbr.
Eſcaetori Regis in Com. Kantiæ & Midd.
Eſcaetori Regis in Com. Oxon. & Berk.
Eſcaetori Regis in Com. North.
Eſcaetori Regis in Com. Surr. & Suſſex.
Eſcaetori Regis in Com. Eborum.
Eſcaetori Regis in Com. Norffol. & Suffol.
Eſcaetori Regis in Com. Cantebr.
Eſcaetori in Com. Cumbr.
Dilecto & Fideli ſuo Johanni Milburn. *Militi Majori Civitatis ſuæ London. ac Eſcaetori ſuo infra eandem Civitatem.*

Et Mandatum eſt Militibus, Liberis Hominibus, & omnibus aliis Tenentibus Abbatiæ Sancti Albani quòd *eidem Cardinali* in omnibus quæ ad Abbatiam prædictam pertinent Intendentes ſint & Reſpondentes ſicut prædictum eſt.

In cujus &c.

Teſte ut ſupra.

De Cuſtodia Regni, durante Minoritate Regis Scotorum, Reſponſoria.

☞ *To the Richt Excellent Richt Hie and Richt Mychty Prince the King of Ingland.*

A.D. 1522.
An. 13. H. 8.
Ex Autogr.

R*Icht Excellent Rycht Hie and Mychty Prince,*

The Third Day of Februare Inſtant, We Reſſavit Zoure Patent Lettres under Zoure Prive Sele, *Datit at Greynwiche* the xiv Day of Januare laſt paſſit, Bering in Effect that,

Howbeyt, in Conſideratioun alſeweill of the Proximite of Blude betuix the *King oure Soverane Lord* Zoure Nevoy and Zoure Grace as of his Minorite and tender Age, Ze have hitherto bene aggreable to Lyff in Tranquilite and Peax with Him, his Realme, and Ws,

Nochtheles ze now underſtand that *the Duke of Albany* is heir Arryvit furnyſt in maner ſowning to Hoſtilite and Weir, taking apon Him as Governoure the Cuſtody of oure ſaid Soverane, and as ze ar informyt hes committit the Keping and Governance of Him to ane Strangeare of ſmall Reputatioun, Procuring dampnably Divorce of *the Queyne Zoure Syſter* and hir Husband, intending tharethrow to contract Mariage with Hir, quhairby *oure ſaid Soverane Lord*, as to Zoure Grace Apperis, is in Dangere to be Diſtroyt, and *Zoure Siſter* in Poynt of Perditioun, quhilk Inconvenient to eſchew ze be Zoure Grete Lobouris Cauſit lang or now the *King of France* faithfullie Promyt to Keip the *ſaid Duke* in France, and think that he is cummyng heir for accompleſing of his dampnable Interpriſis in Covert Manere and without Knawlege of the ſaid Kyng, lyke as he hes expreſly declarit to Zoure Ambaxiatour Reſident in his Court,

And that howbeyt the *ſaid Duke* laithlie deſirit at zoure Grace Prorogatioun of Trewis, zit Regarding ye Dangeris abovewrittin, and that giff he wer eſtablit at reſt in this Realme, he ſuld abuſe Ws and ſua Aſpire to the Croun of the ſamyn, ze have refuſit to Grant ony Trewis or Peax at his Requeiſt during his Reſidence heir, howbeyt he being Excludit fra Ws Ze culd have bene aggreable therto gyff the ſamyn had bene Demandit be Ws, Deſiring Ws heirfor that We nouther Ayed, Favore, nor Aſſiſt the *ſaid Duke* in his perverſt Purpos, nor ſuffer Him Remane in this Realme, Aſſuring Ws that, gyff We utherwiſe do ſuffering his Remanyng, ze will zairthrow take Provocatiounis with zour Confederatis to do Ws all Diſpleſeur and Dampnage at zoure Power, as forther in zoure ſaidis Lettres mare at Lenth is Contenyt.

A.D. 1522.

Richt Excellent Richt Hie and Michty Prince, In oure maiſt humyll Maner, We thank zoure Grace of the Favoure ze bere *to the King* oure Soverane Lord zoure Nevoy, and gude Mynd that quhill now zoure Grace hes had to Lyff in Peax and Tranquilite with his Hienes his Realme and Ws, in quhilk We belieff fermlie ze will zit Continew ze being als largelie informyt in all Behalffis of the Treuth as ze have bene of the Contrar be ſic Perſonis, we well perſave Nouyn Luffis zoure Gracis Honor nor Weill of this Realme, howbeyt We mervell gretely that zoure Hienes, being ſa Verteous ane Prince, ſuld gyff ony Faith or Credence to tham, ſpecialie in the Poyntis contenyt in zoure ſaidis Letteres, apon quhilk the Informatiounis maid to zoure Grace is ſa Litill Apperance or Liklyheid to be Trew.

For *in the Firſt*,

Quhair it hes bene Reportit to zoure Grace the Richt Illuſtre Prince *Duke of Albany*, Tutoure of Law to oure ſaid *Soverane Lord*, Choſin and oftymes Callit be Ws to the Governance of this Realme, ſuld now be cummyn heir in Maner of Hoſtilite, takin into his Hands the Cuſtody of oure ſaid Soverane Lord, and Deput the Governance of him to ane Strangeare of ſmall Reputatioun;

Pleys zoure Grace Underſtand, that We perfytlie know their Informatiouns maid to zour Grace contrare to the Veryte; for it is weill knawin how deſyrous he has at all Tymes bene and is to the Procuring and Keiping of gude Peax, and that he never wald Intromet in ony Maner with the Cuſtodye of *the King* oure Soverane Lordis Perſoun, nor conſtitut ony Servand or Officiare in his Houſe, bot allways hes Referrit and Referris all ſic Thingis to be Ordorit be Ws; and We, with Aviſe of the *Quenys Grace* his Mader, baith afore the firſt cummyng of oure ſaid Governour and ſenſyne, have ſa ſubſtancialie Providit for the ſure Cuſtody of his Perſon, deputing thairto Certane of the maiſt Agit, Famous, and Honorable Lordis of this Realme, quhilk zit continualie perſeveris awayting on the ſamyn, and all utherwais in Maner as We will Anſuere to God and to the Warld, what ever be Colourit or Allegit in the Contrare; Mervelling not little, that zour Grace ſuld repute us of ſa ſmal Honoure, Conſcience, and Proviſioun, that We, for ony Pleſoure or Proffit in this Erde, wald oureluke the Suryte of oure Naturale Prince and Soverane Lord, or that ony utheris ſuld be maire attentyff to his Conſervatioun than his proper Moder and We as trew Subdytis.

Forthir, *Richt Excellent Richt Hie and Michty Prince*, We ſe nane Apperance quhy zoure Grace belieff or giff Credence that oure ſaid *Lord Governoure*, quha hes bene Nuryſt with ſa grete Honoure and had ſa tender Familiariti with Papis and greteſt Princis in Criſtindome, wald ſa fer neglect his Fame and Conſcience as ymagine or think ony harm or diſpleſeur to oure *Souverane Lordis Perſoun*, nor to induce ony Princes to leiff her Lauthfull Huſband for his Cauſe, nor he to ſeperate himſelff fra his aun ſpouſit Wyff being ane Lady ſa Verteous and be quham he has ſa grete Lordſchippis and Poſſeſſions, and, in gude Faith, We fermelie belieff that *the Quenis Grace* zoure Siſter nor hie nouther ar nor hes bene myndit therto in ony Maner.

Richt Excellent Richt Hie and Michty Prince,

Quhare as zoure Grace, for avoding of the Dangeris above Expremyt, be zoure Lettres ze with zoure Laubouris and Inſtance Perſuadit the *King of France* faithfully to Promytt that he ſuld not ſuffer our ſaid *Lord Governour* Return in this Realme,

Quhat Promiſſis or Conventionis ar paſſit betuix Zou thairapon We knaw nocht, howbeyt we weill underſtand quhat is betuix his Hienes our Soverane Lord and Us; but of ane thing pleiſit zoure Grace be Informyt that, conſidering how verteouſly oure ſaid *Lord Governoure* had himſelff, during all the tyme of his Reſidence heir, treulie ſerving *the King* oure Soverane Lord, how weill myndit he ever ſtude to the Augmentation of Peax betuix thair Realmes, how deligent he wes in repreſſing the dampnable Interpriſe of oure Soverane Lordis untreu Lieges, quhilk Treſonabillie attempt to have put Handis in his maiſt Noble Perſoun and Tranſportit the ſamyn furth of this his Realme, quhairof they were Convict in plane Parliament; We doubt nocht bot it will cleirlie appeir to all Criſtin Princis that zoure Grace ſuld have ſchewin mair evident Takynnis of Luff and Amyte towart *oure Soverane Lord*, Procuring and Soliſting at the *King of France* the haiſty returning of oure ſaid Governour, to the Keping and Intertenyng of this Realme in Polecy and Juſtice, than to have gevin Impediment to the ſamyn, ſuffering and as is planelie Allegiit be zoure Command zoure Wardanis and Officiaris on zoure Bourdouris continually to Ayed Favoure and Reſett the Tratouris Rebellis and brokin Men of this Realme, incitant thame to the Contemption of thare and oure Soverane Lordis Autorite, Ryding with Convocatiouns of Theiffs Traytouris and Myſdoars thair Complicis ſa mony as thai micht be and als fer within the Land as thai durſt, Rubbing Spulzeing and Ourethrawing the trew Liegis of this Realm at tharir Power.

And, mairattoure, be zoure Gracis Lettres foirſaidis, it appearis that, quhatſumever gude Service be done by oure *Lord Gouvernour* and Us to *the King* our *Soverane Lord* zoure Nevoy and Commoun Weill of his Relme, is litill regardit, bot rathare tane ane evill Part be zoure Grace; And, quhatſumever licht Reporte is ſeniſtirly maid be ony Scottis Traytoure or Fugitive for his Demerits fra our *Soverane Lord* zour Nevoy and his Lawis, hes ferme Credence be the Principalis of zoure Gracis Counſaill; quhairapon, giff ſua continew, We ſee nocht how Amite and gude Luff may Increaſe betuix oure ſaid *Soverane Lord* Zoure Nevoy and *Zou*.

Nochtheles, may it pleis *Zoure Grace* withdraw zoure Credence fra ſic fals Reportis, nocht ſuffering the Biſchop of Dunkeld nor utheris oure *Soverane Lordis* Rebellis be reſett within zoure Realme, and be contentit that with oure ſaid *Lord Gouvernouris* Preſens we may have Abſtinence of Weire for ane Tyme, quhill ane Ambaxat may be maid reddy, *the King* oure Soverane Lord ſall in the mene tyme, with Aviſe of his *Tutoure oure Governoure*, ſend unto zoure Grace his Ambaxiatouris for eſtabliſſing of forther Pece; Quhair, be the contrary, zoure Grace ſtanding ſa myndit that ze can

A.D. 1522. Hen. 8.

nocht be aggreable to have Pece nor Trewis with *the King* our Soverane Lord nor Us, without We avoid and cauſe depart oure ſaid *Lord Governour* furth of this Realme, We mau, as inforſit therto and toure grete Diſpleſeur, mak knawn to all Criſten Princis, and ſpecialie to oure *Soverane Lordis* Confederatis and Friendis, quhat neceſſarely is enſeu apon this zoure Deliberationis; that is to ſay, outher ze will that We without ony Relevant cauſe tak fra oure *ſaid Governoure,* he never offending, the Tutele of oure *Soverane Lord* partenyng to him of Law, and deprive him of his Office of Governour to the quhilk he is choſin be Ws all, and ſa lovabilly hes exertit the ſamyn, during all the tyme of his being in this Realme, that na Creatoure may of Reſſoun lay Reproche nor Diſhonoure to his Charge, the quhilk [illegible]ing, and We ſua did, were expres agane all Equite Juſtice and Common Weill of his Realme; or be the contrary We aſſiſting to him ze will move Were and do unto Ws all the Dampnage and Diſpleſeur that may ly in zour Power; and, giff this zoure Querell be Juſt or Reſonable God be the Juge, ſen it may be na better, for we have alwais deſirit and deſiris to leiff with zoure Grace in gude Amyte and Pece, giff We may have it without extreme Inconvenientes.

Howbeit We ar reſolute that, or We ſuld conſent to do ſa grete hurt to *the King* our Soverane Lord and Common Weill of his Realme, ſa grete Diſhonour to oure ſelff, and ſa grete Wrang to our ſaid *Lord Governour,* as to amove him furth of this Realme, and leiff in Diviſionn and dailie Truble amang oure ſeff, as this lang Tyme bi paſſit We have done, he being in France, We will with his Preſence take oure Adventure of Pece or Were as ſall pleys God to ſend it; Aſſuring Zoure Grace that, for the Caus above ſpecifyt, and utheris enew quhilk We ſall ſchaw in tyme and Place, We nouther may nor will, at requeiſt of Zoure Grace, nor ony uthir Prince, conſent nor ſuffer in ony maner that oure ſaid *Lord Governour* depart furth of this Realme during *the King* oure Soverane Lordis Minorite and leſſe Age.

And giff, for this Cauſe, We happin to be Invadit, quhat may We do bot tak God to oure gude Querell in Defens, and do, as oure Progenitouris and Forbearis has bene Conſtreynt to do, for the Conſervationn of this Realme heretofore.

Gevin under oure Soverand Lordis Prive Sele at *Edinburgh* the xj Day of Februare the Zeir of God One Thouſand Five Hundred and Twenty one Zeris.

Zour humble Oratouris and Servandis with all lauthful Service.

The Chancellar and Thre Eſtatis of the Realme of Scotland.

Sub Sigillo Privato Ceræ albæ a duplici cauda Pergamenæ pendente.

Pro Cuthberto Tunſtall Electo London.

A.D. 1522. An. 13. H. 8. Pat. 13. H. 8. p. 1. m. 14.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm Dominus *E.* Filius Regis *E.* nuper *Regis Angliæ* Progenitor noſter, per Literas ſuas Patentes, Conceſſerit, pro Se & Hæredibus ſuis, quondam *Decano & Capitulo Eccleſiæ Cathedralis Sancti Pauli Londoniæ,*

Quòd Ipſi & Succeſſores ſui, in ſingulis Vacationibus Epiſcopatûs Cathedralis prædictæ, quotiens extunc vacare contigiſſet, habeant & teneant Cuſtodiam Epiſcopatûs illius & omnium Temporalium ejuſdem, reddendo eidem nuper Regi *& Hæredibus ſuis, pro qualibet Vacatione Epiſcopatûs illius, ſi per unum Annum integrum duraverit,* Mille Libras, *ad quas Epiſcopatus Loci illius taxatur annuatim, &, ſi Vacatio Epiſcopatûs illius duraverit ultra Unum Annum, tunc* Decanus & Capitulum *Eccleſiæ prædictæ, pro Rata Temporis quo Vacatio illa ultra unum Annum duraverit, de prædictis* Mille Libris *plus ſolverent, & ſi Minori tempore duraverit quàm per Annum tunc pro Rata Temporis illius de prædictis* Mille Libris, *minus ſolverent,* prout in Scaccario noſtro coram Baronibus noſtris ibidem pleniùs apparet,

Cumque Epiſcopatus prædictus, per Mortem, Bonæ Memoriæ, Venerabilis Patris *Ricardi Fitz James nuper & ultimi Epiſcopi Eccleſiæ prædictæ,* vacaverit & Paſtoris ſolatio deſtituta fuerit, & in præſenti Vacans extiterit, quo prætextu nunc *Decanus & Capitulum* Eccleſiæ

A.D. 1522. Hen. 8.

ſiæ prædictæ Cuſtodiam Epiſcopatûs prædicti & omnium Temporalium ejuſdem in Manibus ſuis occaſione prædictâ habent & optinent,

Sciatis quòd Nos, de Gratiâ noſtrâ ſpeciali, ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & Concedimus Dilecto Clerico & Conſiliario noſtro *Cuthberto Tunſtall*, Magiſtro ſive Cuſtodi Rotulorum Cancellariæ noſtræ nunc *Electo Londonienſi*, omnimodas Firmas, Redditus, Reventiones, & Denariorum Summas, Nobis per ſive poſt Mortem *prædicti nuper Epiſcopi*, & ratione Vacationis prædictæ debitas, creſcentes ſive pertinentes, & quæ Nobis a tempore Mortis *ejuſdem nuper Epiſcopi*, durante Vacatione Epiſcopatûs prædicti, provenient creſcent & debitè exiſtent & ſpectabunt, ac totum Jus & Intereſſe quæ Nos in eiſdem Temporalibus & in prædicto Redditu, per Manus prædictorum *Decani & Capituli*, pro Vacatione illa, Nobis reddendo, a tempore Mortis *prædicti nuper Epiſcopi*, & quamdiu Epiſcopatum illum vacare contigerit, habemus habuimus aut aliquo modo habere poterimus,

Habenda & Percipienda præfato *Electo*, a tempore Mortis *prædicti nuper Epiſcopi*, quamdiu Eccleſia illa vacaverit & de Epiſcopo deſtituta fuerit, tàm per Manus prædictorum *Decani & Capituli* Eccleſiæ prædictæ pro tempore exiſtentium, quàm per Manus Firmariorum, Ballivorum, aut aliorum Occupatorum Temporalium prædictorum pro tempore exiſtentium, adeò plenè & integrè prout Nos ea haberemus ſi præſens Conceſſio noſtra *eidem Electo* inde facta non fuiſſet, abſque perturbatione, moleſtatione, inquietatione, ſeu gravamine noſtri aut Hæredum noſtrorum aut Juſticiariorum noſtrorum Baronum de Scaccario noſtro aut aliorum Officiariorum noſtrorum quorumcumque vel eorum alicujus, & abſque Compoto Reſponſo aut aliquo alio de aut in Præmiſſis vel aliquo Præmiſſorum per *ipſum Cuthbertum nunc Electum Londonienſem* aut aliquos Officiariorum aut Miniſtrorum noſtrorum aut per prædictos *Decanum & Capitulum* aut aliquos alios ſive aliquem alium Nobis vel Hæredibus noſtris inde quovis modo reddendo ſeu ſolvendo, ac omnimoda Debita Compota & Demanda, quæ Nobis de aut pro Præmiſſis, ſeu Cauſâ vel Occaſione Præmiſſorum, per *ipſum nunc Electum*, aut aliquem Officiariorum noſtrorum, aut per prædictos *Decanum & Capitulum*, aut aliquos alios ſive aliquem alium pertinent, de ſeu pro tempore Vacationis prædictæ reddenda ſeu ſolvenda, penitùs Remittimus & Relaxamus,

Ac *ipſum Cuthbertum, nunc Electum Londonienſem*, necnon *Decanum & Capitulum* Eccleſiæ Cathedralis Sancti Pauli prædicti, & Succeſſores ſuos, ac omnes & ſingulos Officiarios & Miniſtros noſtros prædictos, inde quantum in Nobis & imperpetuum Exoneramus Liberamus & finaliter Acquietamus per Præſentes;

Et quòd expreſſa mentio de certo Tempore Vacationis Epiſcopatûs prædicti, aut de Temporalibus prædictis, ſeu Exitibus vel vero Valore eorumdem, aut de aliis Donis ſive Conceſſionibus per Nos eidem *Cuthberto nunc Electo* ante hæc tempora factis, in Præſentibus minimè facta exiſtit, aut aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, ſeu Proviſione, in contrarium ante hæc tempora factis, edidits, proviſis, ſive ordinatis, aut aliquâ aliâ Re Cauſâ vel Materiâ quacumque, in aliquo non obſtantibus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, decimo ſeptimo Die Februarii.

Per ipſum Regem.

Requiſitio, pro Bello movendo contra Imperatorem.

A.D. 1522. An. 13. H. 8. Ex Origine.

FRanciſcus, Dei Gratiâ, *Francorum* Rex, *Mediolani* Dux, & *Genuæ* Dominus, Potentiſſimo ac Illuſtriſſimo Principi *Henrico*, eadem gratiâ, *Angliæ Regi* Cariſſimo ac Dilectiſſimo Fratri Conſanguineo Confœderato & Affini noſtro, felices Succeſſus.

Cariſſime ac Dilectiſſime Frater, Conſanguinee, Confœderate, & Affinis noſter,

Cùm, Secundâ Die Octobris, Anni Domini Milleſimi Quingenteſimi Decimi octavi, Londonii,

Certus Tractatus Ligæ & Confœderationis fuerit percuſſus inter *Nos*, & Defunctum, Bonæ Memoriæ, *Papam Leonem Decimum*, ac Potentiſſimum & Illuſtriſſimum Principem Cariſſimum ac Dilectiſſimum Fratrem & Conſanguineum noſtrum *Carolum*, eadem gratiâ, *Caſtellæ Regem in Imperatorem Electum*, In quo quidem Tractatu inter cætera fuit Conventum,

Quòd ſi alter noſtrûm in Terris tunc per Se poſſeſſis ab altero Contrahentium ſeu alio quocumque invaderetur aut gravaretur, eo Caſu Invaſus & Gravatus cupiens habere Suppetias dictorum Confœderatorum pro ſua Defenſione teneretur requirere omnes & ſingulos Confœderatos per ſuas Literas Patentes Manu ſuâ ſubſcriptas ac ſuo Sigillo ſigillatas ſuper illa Invaſione, qui Confœderati certiores effecti admoniti & requiſiti tenerentur, unanimiter & unico contextu, unà cum ipſo Invaſo & Requirente admonere & requirere Invadentem ſeu Invadentes per ſuos Nuncios aut Literas, & eorum quilibet, ut ab illa hoſtili Invaſione deſiſtere realiter & cum effectu habeat ſeu habeant, necnon condignam rependere Emendam & Satisfactionem de Damnis & Attemptatis exinde ſecutis, ſignificando eidem Invadenti aut Invadentibus quòd vigore & virtute prædicti Fœderis ſive Ligæ Defenſivæ tenentur ipſi Confœderati omnes & ſinguli ſibi invicem aſſiſtere Suppetias dare & mutuò ſe defendere; quod ſi illico & abſque mora Invadens ſeu Invadentes hoc facere recuſaverit aut diſtulerit, ſeu recuſaverint aut diſtulerint, tunc omnes & ſinguli Confœderati infra Menſem tunc proximò ſequentem Se Hoſtes & Inimicos Invadentis aut Invadentium publicè & expreſſè declarabunt ac manifeſtabunt, ac ſic declarabit & manifeſtabit eorum quilibet, ac intra Duos Menſes extunc proximè & immediatè ſequentes ad ſummum abſque omni dolo, fraude, malo ingenio, aut alio quovis quæſito colore ſive excuſatione quacumque, Regna, Patrias, Terras, & Dominia cujuſcumque, ſicut præfertur, Invadentis aut Invadentium, ſive de dictorum Confœderatorum numero fuerit ſive non, ab ea parte quæ ſibi propinquior exiſtit, vel quâ id commodiùs fieri poſſe viſum fuerit, unanimiter unicoque contextu ingredientur & hoſtiliter invadent, ac ſic ingredietur & hoſtiliter invadet eorum quilibet ſuis propriis Sumptibus & Expenſis realiter & cum effectu cum tanto & tam valido Exercitu Equitum & Peditum, Equis, Armis, Bombardis, & Inſtrumentis Bellicis, aliiſque Rebus quibuſcumque ad tanti Belli Molem neceſſariis & requiſitis ſufficienter inſtructorum, quales ad Profligandos communes Hoſtes & eorum Malitiam cohertendam ſufficere poterunt; ut latius in dicto Tractatu continetur.

Cùm igitur, præfatus quondam *Papa Leo Decimus* qui Pacis Auctor eſſe debuiſſet, necnon jam dictus Frater & Conſanguineus noſter *Rex Caſtellæ in Imperatorem Electus*, abſque ulla Cauſa ſeu Occaſione legitima procuraverint ut Ducatus noſter Mediolanenſis & Dominium Januæ per Bannitos & Exules dicti Ducatûs & Dominii hoſtiliter per Terram & Mare invaderentur, & ad id peragendum dictis Bannitis Suppetias & Favorem dederint, necnon Apparatus Capitaneorum, Armigerorum, Bombardarum, aliorumque Inſtrumentorum ad bellicos Actus neceſſariorum publicè & manifeſtè ad Invadendum præfatum Ducatum & Dominium fecerint, illumque invaſerint, & deinde Mediolanum ac majorem Partem Statûs Mediolanenſis Vi ceperint & occupaverint & indebitè detineant,

Dictuſque in Imperatorem Electus in Menſe Aprilis ultimo præteriti Nos Scriptis & Facto diffidaverit, Arcémque noſtram ſeu Oppidum de *Mouzon Aſtu* per Armigeros ſuos ceperit, deinde præfati Armigeri Regnum noſtrum ingrediendo *Opidum de Mazieres* obſederint & longo tempore obſeſſum tenuerint, Obſidionéque levata in Locum *de Aubenton* ingreſſi a Sacrilegiis Raptu Virginum & Viduarum Adulterióque Nuptarum non abſtinuerunt, & nedum Homines ſed & Mulieres & Infantes etiam in Cunabulis exiſtentes tàm infra quàm extra Eccleſias crudeliter & immaniter occiderint, pluráque Loca Regni noſtri incenderunt, Tornacumque ceperint, contra dictum Tractatum directè publicè & manifeſtè veniendo,

Quapropter, *Illuſtriſſime ac Potentiſſime Princeps* Frater & Conſanguinee noſter, jamdicti Tractatûs Tenorem inſequendo, vos monemus & requirimus per Præſentes, Manu noſtrâ ſubſcriptas & Magno Sigillo noſtro ſigillatas, ut Nunciis Literis veſtris quamprimùm requiratis & moneatis præfatum *Electum in Imperatorem* ut condignam Emendam & Reparationem de Damnis illatis faciat; Et ſi id facere diſtulerit aut recuſaverit infra ſpatium Menſis immediatè ſequentis, eum Hoſtem veſtrum publicè nuncietis & manifeſtetis; & infra alios Duos Menſes immediatè ſequentes ad ſummum in Dominiis & Terris vobis proximioribus aut alibi ut vobis viſum fuerit Illum propriis Expenſis hoſtiliter invadatis cum Capitaneis Armigeris & Inſtrumentis bellicis ad tale Bellum neceſſariis, & Modis, Formis, Tempore, & Locis in dicto Tractatu latiùs declaratis ſeu ſpecificatis, ad quem habeatur Relatio; Et ſi id, ut arbitramur, feceritis, Rem mutuâ noſtrâ Amicitiâ & Con-

A.D. 1522. Hen. 8. fœderatione dignam & qualem decet tantum Principem ſeu Fidei & Honoris ſtudioſum efficietis, Nóſque in ſimili conditione Rerum veſtrarum, quod Deus avertat, paria ac majora vobis Rependemus.

Datum apud *Sanctum Germanum in Laya*, Die Viceſimâ tertiâ Menſis Februarii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo primo, & Regni noſtri Octavo. A.D. 1522. Hen. 8.

Francoys.

Per Regem.

Robertet.

De Conſule conſtituto.

A.D. 1522. An. 13. H. 8. Pat. 13. H. 8. p. 2. m. 5. REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Gratia noſtra ſpeciali, ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, necnon certis Cauſis & Conſiderationibus Nos ſpecialiter moventibus,

Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & Concedimus Dilecto & Fideli noſtro *Cenſio de Balthaſari* Filio quondam *Johannis de Balthazari*, aliàs dicto *Cenſio de Meneſava* Mercatori de Luca Filio quondam *Johannis Meneſava*, modò Reſidenti in Inſula Cretæ vel Candiæ Officium ſive Locum *Magiſtri*, *Gubernatoris*, *Protectoris*, ſive *Conſulis* omnium & ſingulorum Mercatorum aliorumque Ligeorum & Subditorum noſtrorum infra Portum Inſulam ſive Terram *Cretæ vel Candiæ* frequentantium, morantium, mercandiſantium, ſive negotiantium, ipſumque *Cenſium Magiſtrum*, *Gubernatorem*, *Protectorem*, *ſive Conſulem Mercatorum* aliorumque Ligeorum & Subditorum noſtrorum prædictorum Conſtituimus & Ordinavimus, ac per Præſentes Conſtituimus & Ordinamus,

Dantes & Concedentes *eidem Cenſio* plenam, Tenore Præſentium, Poteſtatem & Auctoritatem, ad omnia & ſingula quæ pro Ordinatione, Regimine, Gubernatione, & Conſervatione Mercatorum aliorumque Ligeorum & Subditorum noſtrorum prædictorum, Bonorumque & Mercandiſarum ſuarum prout ſibi melius videbitur Ordinandum, Excercendum, & Perimplendum, A.D. 1522.

Habendum, Occupandum, & Excercendum Officium ſive Locum prædictum ac cætera Præmiſſa *præfato Cenſio* per Se vel per ſufficientem Deputatum ſive ſufficientes Deputatos ſuos, durante Vitâ ſuâ, cum omnibus & omnimodis Feodis, Præeminentiis, Juribus, Proficuis, Commoditatibus, Avantagiis, & Emolumentis quibuſcumque, in tàm amplis & conſimilibus modo & formâ, prout aliquis alius ſive aliqui alii hujuſmodi ſive conſimile Officium aut Locum in Portu Inſula ſive Terra prædicta vel alibi ex Dono ſive Conceſſione noſtris ſive aliquorum Progenitorum ſive Prædeceſſorum noſtrorum quondam Regum Angliæ habuerunt & gaviſi fuerunt, habuit & gaviſus fuit, eo quòd expreſſa mentio &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, primo die Martii.

Per ipſum Regem.

De Conſtituendo Comitem Ormund, Deputatum Hiberniæ.

A.D. 1522. An. 13. H. 8. Ibid. m. 17. REX omnibus, ad quos, &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate provida Circumſpectione & Induſtria Dilecti & Fidelis noſtri *Petri Butteler Comitis Ormund* plenius confidentes,

Aſſignavimus Ordinavimus & Conſtituimus ipſum *Deputatum noſtrum Dominii & Terræ noſtræ Hiberniæ*,

Habendum Occupandum & Excercendum Officium illud quamdiu Nobis placuerit, cum omnibus Vadiis, Feodis, Proficuis, Commoditatibus, & Emolumentis eidem Officio qualitercumque debitè pertinentibus ſive ſpectantibus, A.D. 1522.

Dantes & Concedentes eidem *Deputato* noſtro, Tenore Præſentium, plenariam Poteſtatem & Auctoritatem Faciendi Deputandi & Conficiendi quoſcumque Officiarios noſtros infra Terram noſtram prædictam durante Beneplacito ſuo duraturos,

Officiis Cancellarii, Theſaurarii, Capitalis Juſticiarii, & aliorum Juſticiariorum noſtrorum de uno & de altero

Banco

A.D. 1522. Hen. 8.

Banco, necnon Baronum de Scaccario noſtro, & Magiſtri ſive Cuſtodis Rotulorum noſtrorum ejuſdem Terræ noſtræ tantummodo Exceptis,

Ac etiam Reventiones, Cuſtumas, Cokettas, Pondagia, Feoda, Firmas & alia Proficua quæcumque ibidem nobis pertinentia ſive ſpectantia Recipiendi, eaque ad Placitum ſuum Aſſignandi & Diſponendi,

Danteſque inſuper *eidem Deputato* noſtro, Tenore Præſentium, plenam Poteſtatem & Auctoritatem omnimodas Proditiones Crimenque *Læſæ Majeſtatis* Perſonam noſtram non tangens, necnon Felonias, Murdra, Raptus Mulierum, de aviſamento Concilii noſtri, debita Compota Reventionum noſtrarum ibidem a Data Præſentium emergentia ac aliàs, & Offenſas quaſcumque per Subditos ejuſdem Terræ noſtræ commiſſa (Fabricatione falſæ Monetæ Exceptâ) Pardonandi, Abolendi, Remittendi, & Relaxandi, Literaſque noſtras Patentes ſuperinde cuicumque Perſonæ Terræ prædictæ, eas habere volenti & deſideranti, Nomine noſtro Concedendi, Componendi, ſigillari Mandandi, Tradendi, & Relaxandi,

Damus eidem *Deputato* & Concedimus Poteſtatem omnia & ſingula, quæ ad Officium *Deputati noſtri* Terræ noſtræ prædictæ pertinent, Faciendi Excercendi & Exequendi, in tàm amplis modo & formâ, prout *Geraldus Comes Kildare* Officium Deputati Locumtenentis Terræ noſtræ prædictæ ante hæc tempora unquam habuit & occupavit abſque aliquo Compoto inde Nobis reddendo:

A.D. 1522. Hen. 8.

Damus igitur univerſis & ſingulis Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, Prioribus, Ducibus, Comitibus, Baronibus, Juſticiariis, Militibus, Liberis Hominibus, & omnibus aliis de Terra noſtra prædicta firmiter in Mandatis quòd eidem *Comiti*, tanquam *Deputato noſtro* in eadem Terra, Intendentes ſint, Aſſiſtentes, Auxiliantes, Conſulentes, ac ſuis Mandatis Obedientes in omnibus, prout decet;

Eo quòd expreſſa mentio de Certitudine vel de aliqua Certitudine Præmiſſorum, vel eorum alicujus, aut de aliis Donis ſive Conceſſionibus per Nos *præfato Comiti* ante hæc tempora factis, in præſentibus minimè facta exiſtit; aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, Proviſione, ſive Reſtrictione inde in contrarium factis, editis, ordinatis, ſive proviſis, aut aliquâ aliâ Re, Cauſâ, vel Materiâ quacumque, non obſtantibus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, ſexto Die Martii.

Super Adventu Imperatoris, Aſſignati ad intendendum Domino Legato apud Cantuariam.

¶ ¶

A.D. 1522. An. 14. H. 8. *Ex Archiv.*

The Erle of Surrey.
Th'Erle of Wilſhire.
Th'Erle of Kent.

The Biſhop of Exceſter.
The Biſhop of Cheſter.
The Biſhop of Herford.
Th'Electt of London.

Th'Abbot of Weſtmynſter.
Th'Abbot of Bury.
Th'Abbot of Wynchecombe.
Th'Abbot of Glouc.
Th'Abbot of Saint Auſtens.
Th'Abbot of Berdmonſey.
Th'Abbot of Tewexbury.

The Lord Herbert.
The Lord Ferres.
The Lord Haſtings.

Sir William Scott.
Sir Henry Guyldford.
Sir John Fogg.
Sir John Wilſhire.
Sir Thomas Cokyn.
Sir William Brereton.
Sir John Norton.
Sir William Perpoynt.
George Guyldeforde.
William Hawte.
Sir John Marny.
Sir Thomas Thay.
Sir Godard Oxenbrige.
Sir John Scott.
Sir John Graynesforde;
With other Gentlemen of the Counties of Kent Suſſex and Surrey.

A.D. 1522.

Memorandum, *that* Norrey *and* Yorke *geve Warnyng to all the ſaid Nobles and others to geve Attendaunce upon my ſaid Lord Legate at Caunterbury on Saturday the xxiv Day of May.*

Aſſignati

Aſſignati in Adventu Imperatoris, ad intendendum Regi Viceſimo ſeptimo Die Menſis Maii apud Cantuariam.

A.D. 1522. An. 14. H. 8.

A.D. 1522.

The Archebiſhop of Canterbury.
The Duke of Suffolk.
The Biſhop of Dureſme.

Th'Erle of Northumberland.
Th'Erle of Shrewesbury.
Th'Erle of Eſſex.
Th'Erle of Devon.
Th'Erle of Worceſtre.

Biſhops.

The Biſhop of Ely.
The Biſhop of Lincoln.
The Biſhop of Rocheſter.

Barons.

The Lord of Saint Johns.
The Lord Fitzwaren.
The Lord Dacres of the Southe.
The Lord Cobham.
The Lord Mountague.
My Lorde Marques Bredern.
The Lord Matravers.
The Lord Talbot.

Knights of the Order.

Sir Henry Marney.
Sir Rece ap Thomas.

Knights.

Sir Thomas Boleyne.
Sir William Kingſton.
Sir Richard Weſton.
Sir William Compton.
Sir William Tiler.
Sir Richard Sacheverel.
Sir David Owen.
Sir Robert Drury.
Sir Thomas Weſt.
Sir William Fitzwilliam.
Sir Thomas More.
Sir Andrew Windiſſour.
Sir John Semer.
Sir Giles Strangwiſhe.
Sir Arthur Hopton.
Sir John Heydon.
Sir John Heynyngham.
Sir Anthony Wingfelde.
Sir John Shelton.
Sir John Ragland.
Sir Arthure Plantagynet.
Sir John Huſſy.
Sir William Aſcue.
Sir Chriſtofer Willougby.
Sir Edward Ferres.
Sir John Willoughby.
Sir Edward Gryvile.
Sir Thomas Lucy.
Sir Rondull Brereton.
Sir Raulf Egerton.
Sir Henry Wyat.
Sir Thomas Nevell.
Sir Edward Nevell.
Sir Griffith Don.
Sir George Foſter.
Sir John Mordant.
Sir William Gaſcoyn.
Sir John Lyſle.
Sir Rogier Wentworthe.
Sir William Walgrave.
Sir John Veer.

All the Reſidue of the Lordis and Knightis, warned to geve Attendaunce, not Appointed to Attend upon my *Lord Legate*, to be Warned to remain behinde and to Attende upon the *Qwenes Grace* at Grenewiche, and at the *Kingis* and *Emperours* commyng there to ſtande along the Warfe.

Item, *Norrey* and *Yorke* with the Kingis Trompyttis to Attende upon my ſaid *Lord Legate* at Dover.

Memorandum, *that* Mr. Garter *and other Officers of Armes of hys Compaeny gif Warnyng to all the ſaid Nobles to gif thair Attendaunce in Maner and Forme afore ſpecyfyed.*

Pro Legato antedicto Penſio Imperatoris.

A.D. 1522. An. 14. H. 8. Ex Autogr.

CArolus, Divinâ favente Clementiâ, *Electus Romanorum* IMPERATOR ſemper Auguſtus, REX *Germaniæ, Hiſpaniarum, utriuſque Siciliæ, Jheruſalem, Sardiniæ, Corſicæ, Inſulæ Balearum, Inſularum Canariæ & Indiarum, ac Terræ Fermæ Maris Oceani,* ARCHIDUX *Auſtriæ,* DUX *Burgundiæ, Brabantiæ, Luxemburgiæ, Wiertemberghe &c.* COMES *Flandriæ, Tirolis, Artheſii, Burgundiæ,* PALATINUS *Hanoniæ, Namurci, &c.* LANTGRAVIUS *Alſatiæ,* PRINCEPS *Sueviæ, &c.* DOMINUS *in Aſia & Aphrica.*

Cùm Reverendiſſimus in Chriſto Pater *Thomas*, Miſeratione Divinâ, *Tituli Sanctæ Ceciliæ Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyter Cardinalis Eboracenſis*, Felicis Recordationis, Domini *Leonis* nuper iſtius nominis *Papæ Decimi* & Apoſtolicæ Sedis de Latere Legatus, Amicus noſter Cariſſimus, ex Penſionibus Epiſcopatûs Tornacenſis & quorundam Monaſteriorum in Diœceſi Tornacenſi exiſtentium, quorum Adminiſtratio & Commenda ſufficienti Auctoritate ſibi fuerat commiſſa, poſtea, contemplatione *Franciſci Gallorum Regis* aliiſque Conſiderationibus Animum ſuum ad hoc moventibus, dictorum Epiſcopatûs & Monaſteriorum Adminiſtrationi & Commendæ ſpontè renunciâſſet, ab eodem Gall. Rege in Compenſationem hujuſmodi Renunciationis quandam Penſionem annuam *Novem Milium Coron. Auri de Sole* quotannis in Urbe Londoniæ vel Opido Caliſiæ percipere conſueverit, ac ſuper hujuſmodi Penſione, durante Vitâ *ipſius Reverendiſſimi Patris*, annuatim ſibi fideliter ſolvendâ Literas Patentes præfati *Francorum Regis* ſuo Magno Sigillo ſigillatas & ſuâ Manu ſubſcriptas habeat,

Hinc eſt quòd Nos,

Ejuſdem *Reverendiſſimi Patris* benivolum in Nos Animum conſiderantes, ut ſuam hujuſmodi Gratitudinem mutuâ humanitate proſequamur, cùm nichil magis noſtram Majeſtatem deceat quàm Munificentiâ a nemine ſuperari, & nè ipſe *Reverendiſſimus in Chriſto Pater* pro Beneficio Dampnum patiatur,

Cupientes illius Indempnitati providere, ex mero Motu noſtro & ut ipſius *Reverendiſſimi Patris* gratum erga Nos Animum promereamur, dictam Summam *Novem Milium Coronarum Auri de Sole*, per modum Recompenſæ, ut præmittitur, exnunc pro uno Anno integro ſolvere Promittimus, & deinceps ſucceſſive ſingulis Annis, Vitâ ſuâ durante, in Urbe Londoniæ vel Opido Caliſiæ, eidem *Reverendiſſimo Patri*, vel ejus Deputato ſive Deputatis, per Nos Hæredes & Succeſſores noſtros ſolvendam Concedimus Promittimus & Spondemus, atque ad Id Nos Hæredes & Succeſſores noſtros, bonâ Fide & in Verbo Regio, per Præſentes Aſtringimus & Obligamus, per binas annuas Solutiones; videlicet,

A.D. 1522.

Pro Prima Medietate Anni proximè ſequentis Summam *Quatuor Milium & Quingentarum Coronarum Auri de Sole*, dictæ totalis Summæ Medietatem facientem in dicta Urbe Londoniæ vel Opido Caliſiæ, Primo Die Menſis Novembris proximò futuro,

Et Secundam Medietatem (videlicet) Summam aliarum *Quatuor Millium & Quingentarum Coronarum Auri de Sole* in ipſa Urbe Londoniæ vel Opido Caliſiæ, Primo Die Menſis Maii exindè proximè futuro ſolvendam,

Et ſic de Anno in Annum & de Termino in Terminum, durante, ut præfertur, Vitâ dicti Reverendiſſimi Patris, dictam Summam ſolvendam fore per Nos Hæredes & Succeſſores noſtros Spondemus & Promittimus, atque ad eandem Solutionem, benè & fideliter Terminis Locis & Formâ faciendam, Nos Hæredes & Succeſſores, Regna, Patrias, & Dominia ac Bona noſtra quæcumque præſentia & futura, bonâ Fide & in Verbo Cæſareo ac Regio, per præſentes Literas noſtras Aſtringimus & Obligamus.

In quorum omnium & ſingulorum Fidem & Teſtimonium his Præſentibus Literis noſtris Patentibus, Manu noſtrâ ſignatis, Sigillum noſtrum Magnum fecimus apponi.

Datum in dicta *Civitate Londoniarum*, Die Octavâ Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Vigeſimo ſecundo, Regnorum noſtrorum Sacri Romani Imperii Tertio, aliorum verò omnium Septimo.

CHARLES.

Per Imperatorem.

LALEMAND.

Sigillum Magnum rubeâ Cerâ appenſum.

Dorſ.

Obligatio Cæſareæ Majeſtatis facta Reverendiſſimo Domino pro Penſione ſibi ſolvenda.

Pro Cardinale Eboracenſi.

Contra Invaſionem Francorum, de Proclamationibus.

A.D. 1522. *An.* 14. *H.* 8. Pat. 14. *H.* 8. *p.* 2. *m.* 8. *dor.*

REX Cuſtodibus Pacis ſuæ in Comitatu Norffolciæ ac Vicecomiti ejuſdem Comitatûs & eorum cuilibet, Salutem.

Vobis mandamus quòd, in ſingulis Civitatibus, Burgis, Villis, & Oppidis ac Portubus Crecis & Locis maritimis & aliis Locis Circumvicinis in Comitatu prædicto, tàm infra Libertates quàm extra, ubi magis expediens videritis, ex parte noſtra Publicas Proclamationes fieri faciatis in hac verba,

FORASMOCHE *as the* Kingis Highnes *hath parfaite Intelligence and Knowlege that his ancient Enemies the Frenchmen of their perverſe and mooſt cruel Purpoſe intende to Invade and Entre the See Coſtes of this his Roialme, and not oonly to Brenn Deſtroye and Conſume all that they may overcome, but alſo to Sley Spoyle and Robbe his Subjects and People Inhabitaunts of the ſame,*

For Reſiſting and Repreſſing whereof, for the tender Zele and Love his Highnes Berith to his ſaid Subjectis, ſpecially regardyng the Defence Salfgarde and Tutele of his ſaid Coſtes and Subjects, by the Adviſe of his ſeid Counſell, ſtraitly Chargeth and Commandeth all and ſingler his Subjectes, of every Aſtate Degree and Condition, betwixt the Ages of Sexty and Sextene, Dwellers and Adjoynauntes to the ſaid See Coſtes, that they, from hensforth, upon oon Houres Warnying, be in arredynes, hablie Armed with Wepyns defenſiffe, apte and mete for the Warres, to Reſiſte, Withſtande, Repreſſe, and Impugne his ſeid Enemyes,

And, ferthermore, expreſly Chargeth and Commaundeth his ſaid Subjects to diviſe ordeyne prepaire and put in arredyneſs, from tyme to tyme, Bekyns, Signes *and* Tokyns, *in places hertofore accuſtomed and therfor convenient, and alſo to kepe Watches daily and hourely aſwell nygh the ſaid See Coſtes as alſo in other Places; ſo that, by Warnynges Signes and Tokyns of the ſaid Bekyns and Watches, the Kynges Subjectes may be in arredynes forthwith to Reſiſte, Withſtande, Repreſſe, and Impugne his ſaid Enemyes, in caſe they ſhall or woll purpoſe or attempt any Invaſion or Enterpriſe upon the ſaid See Coſtes or his Subjectes in any behalfe.*

Et hoc ſub Periculo incumbenti nullatenus omittatis.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Wynton.* viceſimo quarto Die Junii.

Emanârunt ſeparales Commiſſiones in Comitatus ſubſcriptos; videlicet,

Suff.
Eſſex.
Kant.
Suſſex.
Suth.
Somerſ.
Dorſ.
Devon.
Cornub.
Lincoln.
Eborum.
Northumbr.
Quinque Portus, videlicet, Conſtabulario, &c.

Alia Penſio pro Legato prænotato.

A.D. 1522. *An.* 14. *H.* 8. Ex Autogr.

C*Arolus*, divinâ favente Clementiâ, *Electus Romanorum Imperator* ſemper Auguſtus, *Rex Germaniæ, Hiſpaniarum, utriuſque Siciliæ, Jheruſalem, &c. Archidux Auſtriæ, Dux Burgundiæ, Brabantiæ, &c. Comes Habsburgi, Flandriæ, Burgundiæ, Palatinus, &c.* univerſis & ſingulis, præſentes Literas inſpecturis, Salutem.

Notum facimus quòd,

Cùm, ſuperioribus Diebus, Fœlicis Recordationis, Sanctiſſimus Dominus noſter *Leo Papa Decimus*, ad Inſtantiam & Supplicationem noſtram, conſtituerit & aſſignaverit Reverendiſſimo in Chriſto Patri Domino *Cardinali Eboracenſi* in univerſo Regno Angliæ Sedis Apoſtolicæ a Latere Legato & in eodem Regno Supremo Cancellario Amico noſtro Cariſſimo, ſuper Redditibus Epiſcopatûs Pacenſis, Penſionem annuam *Duorum Millium & Quinque Centum Duca-*

A.D. 1522. Hen. 8.

Ducatorum, certis temporibus eidem ſolvendam per modernum Epiſcopum Pacenſem & Succeſſores ſuos, ſicuti in Bulla deſuper expedita pleniùs continetur,

Et idem *Reverendiſſimus Pater*, intuitu etiam noſtro, qui ſupradicto *Epiſcopo Pacenſi* benefacere cupimus, & Eum a ſupradicto Onere Penſionis alienare, ſupradictam Penſionem extinxerit annullaverit & caſſaverit atque Eidem ſpontè ceſſerit & Eam plenè renunciaverit, dictum *Epiſcopum Pacenſem* & Succeſſores ſuos penitùs exonerando, ſupradictamque Bullam Penſionis dicto *Epiſcopo Pacenſi* reſtituerit,

Hinc eſt quòd Nos,

Indempnitati dicti *Reverendiſſimi Patris* Amici noſtri Cariſſimi conſulere intendentes, prout par eſt, & nè de hoc Officio Nobis gratiſſimo & de aliis nonnullis Beneficiis per Eum in Nos collatis aliqua ex parte ingrati videri poſſimus, & etiam ut dictus *Reverendiſſimus Dominus* plenè de Recompenſa dictæ Penſionis ſit ſecurus,

Motu proprio & ex noſtra certa Scientia, in Verbo Regio atque Cæſareo, Promittimus, per Præſentes, dicto *Reverendiſſimo Domino* in Recompenſam ſupradictæ Penſionis, quam ſicuti dictum eſt relaxavit, Nos faciemus ſibi aſſignari atque conſtitui, per Sanctiſſimum Dominum noſtrum *Adrianum Papam Sextum* modernum, ſupra Fructibus & Redditibus aliarum Eccleſiarum, ex illis quæ nunc in præſentiarum vacant, in Regnis noſtris Hiſpaniæ, Penſionem Annuam *Duorum Millium & quinque Centum Ducatorum*, ſibi ſolvendam durante toto tempore Vitæ dicti *Reverendiſſimi Patris*,

Pollicemur etiam, in dicto noſtro Cæſareo Verbo, quòd, quamdiu dicta Promiſſio, per Nos fienda dicto *Reverendiſſimo Patri*, ſive Conſtitutio dictæ Penſionis ſupra aliqua dictarum Eccleſiarum fuerit retardata, Noſipſi ex proprio Ærario noſtro faciemus perſolvi eidem *Reverendiſſimo Patri* dictam Summam *Duorum Millium & Quinque Centum Ducatorum*, incipiendo a Die Sancti Johannis Baptiſtæ proximè elapſi, uſque ad Diem qua dicta Conſtitutio Penſionis furit facta & expedita, faciendo dictam Solutionem Terminis & Temporibus contentis in Bulla quæ fuit expedita pro Penſione, quam dictus Reverendiſſimus *Dominus Cardinalis* habuit ſupra Eccleſia Pacenſi;

Ad quæ omnia & ſingula per Præſentes noſtras Litteras Patentes, Manu noſtrâ ſignatas, Nos Obligamus & Aſtringimus; quibus Sigillum noſtrum apponi juſſimus.

Datum in *Caſtro de Walthon*. in Anglia, Die Tertiâ Menſis Julii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo Secundo, Regnorum verò noſtrorum (videlicet) Sacri Romani Imperii & Hungariæ Tertio, aliorum verò omnium Septimo.

Charles.

Per Imperatorem.

Lalemand.

Dorſ.

Inſtrumentum Ceſariæ Majeſtatis de Penſione Duorum Millium & Quingentorum Ducatorum auri ſolvendo Cardinali Eboracenſi durante vita Cardinalis.

Sub Sigillo magno cera rubea appens.

De Reſtitutionibus Temporalium Epiſcopo London.

A.D. 1522. *An.* 14. *H.* 8. *Pat.* 14. *H.* 8. *p.* 2. *m.* 28.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatibus Eſſexiæ & Hertfordiæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex*,

Nuper vacante Sede Epiſcopali Eccleſiæ Cathedralis Londoniæ per Obitum bonæ Memoriæ *Ricardi ultimi Epiſcopi* ibidem, Perſonam Dilecti & Conſiliarii noſtri *Cuthberti Tunſtall* dictæ Eccleſiæ *Londonienſis* Electi in ipſius Eccleſiæ Epiſcopum & Paſtorem præficiendam approbaverit, ſicut per quoddam Breve & alia Scripta ſufficientia ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis inde directa, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quod *idem Electus* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ Præjudicialibus, in dicto Brevi & aliis Scriptis ſufficientibus ut præfertur contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratioſè,

Cepimus Fidelitatem *ipſius Electi*, & Temporalia Epiſcopatûs illius prout moris eſt reſtituimus eidem,

A.D. 1522.
Hen. 8.

Et ideò Tibi præcipimus quòd *eidem Electo* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Balliva tua, ſine dilatione, Liberes in formâ prædictâ; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Quinto Die Julii.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimilia Brevia diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, ſub eiſdem Forma & Data; videlicet,

Eſcaetori ſuo in Com. Surriæ & Suſſex.

Eſcaetori ſuo in Com. Midd.

Dilecto & Fideli ſuo Majori Civitatis ſuæ London. ac *Eſcaetori ſuo in eadem Civitate.*

Et Mandatum eſt Militibus, liberis Hominibus, & omnibus aliis Tenentibus de Epiſcopatu prædicto quòd eidem *Electo* tanquam Epiſcopo & Domino ſuo in omnibus quæ ad Epiſcopatum prædictum pertinent, Intendentes ſint & Reſpondentes in omnibus, prout decet.

In cujus &c.

Teſte ut ſupra.

De Locumtenente Generali, contra Scotos, conſtituto.

A.D. 1522.
An. 14. *H.* 8.
Ibid. m. 18 *dor.*

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate, Providentiâ, Strenuitate, & Induſtriâ, Diligentiâque, & Experientiâ, ac Integritate Cariſſimi Conſanguinei & Conſiliarii noſtri *Georgii Comitis Salopiæ* Seneſcalli Hoſpitii noſtri ac Militis Ordinis noſtri Gharterii plurimum confidentes,

Eundem *Locumtenentem noſtrum Generalem, Ducemque Primarium & Gubernatorem totius Exercitûs & Armatæ noſtræ*, favente Altiſſimo, ad & verſus Partes Boriales contra Scotos Inimicos noſtros profecturi, ac omnium & ſingulorum Capitaneorum, Vicecapitaneorum, & Locatenentium, Baronum, Baronettorum, Dominorum, Nobilium, Hominum ad Arma, Armatorum, Equitum, Peditum, Sagittariorum, & aliorum quorumcumque, in Excercitu noſtro prædicto Retentorum & Retinendorum, Aſſignavimus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus,

Dantes & Concedentes Eidem, Tenore Præſentium, in Abſentia Noſtra, Poteſtatem & Auctoritatem Quoſcumque in Armata & Exercitu, ſibi commiſſos, juxta ſanam in hac parte Diſcretionem ſuam, exigentibus eorum Meritis, eos Honorandi, & propter Virtutem ſtrenueque navatam Reipublicæ Operam Nobilitandi, Eiſdemque Meritorum Inſignia (id eſt, Arma) Dandi & Aſſignandi,

Nobileſque quoque atque ſic Nobilitatos Ordine Militare Decorandi ac Inſigniendi, necnon omnes & ſingulos Vicecapitaneos, Locatenentes, Barones, Baronettos, Dominos, atque Nobiles, Milites, Magiſtros, Homines ad Arma, Armatos, Equites, Pedites, Sagittarios, & alios quoſcumque de Exercitu & Armata noſtra prædictis, Congregandi, Ducendi, Regendi, & Gubernandi,

Ac etiam Audiendi Cauſas & Querelas omnium & ſingulorum de hiis, quæ ad Officium noſtri Locumtenentis Generalis Duciſque Primarii & Principalis Capitanei & Gubernatoris, Nobis abſentibus, tangunt, ac etiam, Mareſcallo ejuſque Deputato dicti Excercitûs & Armatæ noſtræ abſentibus, Cognoſcendi in aliis Cauſis quibuſcumque infra Exercitum & Armatam prædictos per Terram emergentibus,

Necnon Ordinationes & Statuta pro ſano & bono Regimine Excercitûs & Armatæ prædictorum Ordinandi Statuendi & Stabiliendi, & ſuperinde Proclamationes Faciendi, debiteque Executioni Demandandi,

Ac quoſcumque Delinquentes & Contravenientes Caſtigandi & Incarcerandi, atque Incarceratos Solvendi & Deliberandi,

Necnon quaſcumque Cauſas Criminales per Ipſum aut Deputatum ſuum ſufficientem, tàm Vitæ quàm Membrorum, ac de Morte Hominis & Mutilatione, quàm alias Cauſas & Querelas omnium & ſingulorum de Exercitu & Armata prædictis exiſtentium & futurorum, in Abſentia dicti Mareſcalli ejuſque Deputati, Audiendi & Terminandi,

Necnon Salvos Conductus generales & ſpeciales, ubique Locorum, per Terram, quibuſcunque Perſonis, ex Cauſis *eundem Comitem* ſpecialiter moventibus, A.D. 1522. Hen. 8. per ſuas Literas, ſub Sigillo ſuo conficiendas, de tempore in tempus, quotiens, & quando ſibi placuerit, Promittendi Concedendi & Donandi,

Cæteráque Faciendi & Perimplendi, quæ pro bono Regimine Exercitûs & Armatæ prædictæ, juxta ſanam Diſcretionem ſuam, fuerint facienda,

Damus autem univerſis & ſingulis Vicecapitaneis, Locatenentibus, Baronibus, Baronulis, Nobilibus, Militibus, Hominibus ad Arma, Armatis, Equitibus, Peditibus, Sagittariis, & aliis quibuſcumque, in Exercitu & Armata noſtra prædicta Retentis & Retinendis, Tenore Præſentium, firmiter in Mandatis quòd *eidem Comiti* noſtro Locumtenenti Generali, ac ejus in hac parte ſufficienti Deputato, in Executione Præmiſſorum, de tempore in tempus, prout opus fuerit, Intendentes ſint Auxiliantes & Obedientes in omnibus prout decet.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, xxx die Julii.

Per ipſum Regem.

Pro Victualatione Armatæ Regis.

A.D. 1522. An. 14. H. 8. Pat. 14. H. 8. p. 2. m. 8. d.

REX Vicecomitibus Londoniæ, Salutem.

Vobis Præcipimus quòd, immediatè poſt Receptionem Præſentium, in ſingulis Locis infra Civitatem Suburbia & Libertates ejuſdem Civitatis, tàm infra Libertates quàm extra, ubi magis expediens videritis, publicas Proclamationes fieri faciatis in hæc verba,

FORASMOCHE *as the* Kinge *oure Sovereign Lorde hath nowe at Caliſe a Puiſſant Armye Lying, for Victaillyng whereof neceſſarie it is that Provyſion from tyme to tyme be had and made,* The Kinges Pleaſure *therefore is that All ſuche Parſonnes as have Protections, by reaſon whereof they ought to Provyde Vitailes for his ſaid Towne, ſhall immediately Provide Brede Bere and other Vitailles for the ſame, and ſend them thider upon payn of Forfaictur of their ſaid Protections,*

And all other the Kinges Subjectes, which will ſende thidder any maner of like Proviſion of Brede Bere and other Vitailles, ſhall, for the tyme of the Abode of the Kynges Armye ther, be Diſcharged from Payement of any maner of Cuſtomme of all the ſaid Vitailles by them to be ſent thidder,

And alſo the Kynges Counſaill ther ſhall ſe all ſuche Vitaillers well intreated, without exaction of any Tolle or Cuſtome, then to be taken or exacted for the ſame, and they ſhall have for their ſaid Vitailles ſuch Prices yeven to them as they may have reſounable Gayne. A.D. 1522.

Et hoc ſub Periculo quod incumbit nullatenus omittatis.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, xiv die Auguſti.

Conſimiles Literæ Patentes de Proclamatione emanârunt in Comitatibus & Civitatibus & Villis ſubſcriptis; videlicet,

Kant.
Eſſex.
Hertf.
Suſſex.
Suth.
Dorſ.
Quinque Portus,
Villæ Suthon.
Civitate Cantuar.
Civitate Wynton.
Civitate Roffen.
Norff.
Suff.
Lincoln.
Cornub.
Devon.

Contra Invaſionem Scotorum, de Proclamationibus.

A.D. 1522. An. 14. H. 8. Ibid.

REX Vicecomiti Staffordiæ, Salutem.

Præcipimus Tibi quòd in ſingulis Civitatibus, Burgis, Villis, Opidis, & Locis infra Comitatum tuum, tàm infra Libertates quàm A.D. 1522.

A.D. 1522. Hen. 8. extra, ubi magis expediens videris, ex parte noſtra publicas Prolamationes fieri faciatis in hæc verba,

Forasmoche *as the* Kingis Highnes *oure Sovereigne Lord hath ſure and certeyn Knowlege that his auncient* Enemyes the Scotts, *by the procuryng and Inſtigation of his notorious and cruell Enemye* the Frenche Kynge, *in the begynning of this next Monyth of September or before, entende to Invade this his Roialme of Englonde, and not oonly to Brenne and Conſume all that they may overcome, but alſo to Sley Spoil and Robb his Subjects and People of the North Parties and Merches nere adjoynauntes unto the ſame Scottes,* his Grace *therfor, as well for Reſiſtence and Repreſſyng of the Malignities of the ſaid* Scottes, *as for the tender Zele and Love his Highnes Berith to his ſaid Subjectis, ſpecially regardyng the Defence Salfgarde and Tuteles of his ſaid North Parties and Merches and his Subjects of the ſame, by the Advice of his ſeid Counſell, ſtraitly Chargeth and Commaundeth all and ſingler his Subjectes of whatſoever State Degree and Condition they be, betwixt the Ages of Sexty and Sextene, Inhabitants within the Countie of Stafford, that from hensforth they, uppon oon Houres Warnyng, be in arredynes, defenſiblie Arrayed with Harnes and Wepyns apte and mete for the Warres, to Attende and Set forwarde with his Right Dere and Welbeloved Couſyn and Counſaillour* th'Erle of Shrewesbury *Steward of his Houſehold and Knyght of his Order of the Garter his Lieutenaunt Generall of all the North Parties forayenſt Scotland, uppon Monition and Warnyng yeven or to be yeven to them and every of them by the Kingis ſaid Lieutenaunt, to Reſiſte, Withſtande, Repreſſe, and Impugne the malicious Purpoſes of his ſeid Enemyes, not faillyng thus to doo as they Tender and Love the Kynges Honour, the Salfgarde of his Roiall Parſon, and the Weale, Defenſe, and Surety of this his Roialme and his Subjectes of the ſame.* A.D. 1522. Hen. 8.

Et hoc ſub Periculo quod incumbit nullatenus omittatis.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium,* xiv die Auguſti.

Emanarunt ſeparales Commiſſiones in Comitatibus ſubſcriptis; videlicet,

Salop.
Not.
Derb.
Eborum.
Northumbr.
Cumbr.
Weſtmerl.
Lancaſtr.
Ceſtr.
Dunolm.

De Reſtitutionibus Temporalium Epiſcopo London.

A.D. 1522. An. 14. H. 8. Pat. 14. H. 8. p. 2. m. 28.

Rex Eſcaetori ſuo in Comitatibus Eſſexiæ & Hertfordiæ, Salutem.

Cum Dominus *Summus Pontifex,* nuper vacante Sede Epiſcopali Eccleſiæ Cathedralis *Londoniæ* per Obitum bonæ Memoriæ *Ricardi ultimi Epiſcopi* ibidem, Perſonam Dilecti & Fidelis Conſiliarii noſtri *Cuthberti Tunſtall* dictæ Eccleſiæ *Londonienſis* Electi in ipſius Eccleſiæ Epiſcopum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis,* Nobis inde directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quod *idem Electus* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ Præjudicialibus, in dictis Literis bullatis contentis, coram Nobis palam & expreſſe renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratioſè, A.D. 1522.

Cepimus Fidelitatem *ipſius Electi,* & Temporalia Epiſcopatûs illius prout moris eſt reſtituimus eidem,

Et ideo Tibi Præcipimus quod *eidem Electo* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Balliva tua, ſine dilatione, Liberes in formâ prædictâ; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium,* ſeptimo die Octobris.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimiles Literæ Patentes diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, ſub eiſdem Forma & Data; videlicet,

Eſcaetori ſuo in Com. Surr. & Suſſex.

Eſca-

A.D. 1522. Hen. 8.

Eſcaetori ſuo in Com. Midd.

Dilecto & Fideli ſuo Majori Civitatis ſuæ London, *ac Eſcaetori ſuo in eadem Civitate.*

Et Mandatum eſt Militibus, liberis Hominibus, & omnibus aliis Tenentibus de Epiſcopatu prædicto quòd eidem *Electo* tanquam Epiſcopo & Domino ſuo in omnibus, quæ ad Epiſcopatum prædictum pertinent, Intendentes ſint & Reſpondentes in omnibus, prout decet.

In cujus &c.

Teſte ut ſupra.

Pro Cardinali Eborum Monaſterii Sancti Albani Commenda, per Adrianum Papam Sextum.

Regiſtrata apud Me,

T. HEZIUM.

A.D. 1522. An. 14. H. 8. Ex Origine.

ADRIANUS EPISCOPUS *Servus Servorum Dei*, Dilecto Filio *Thomæ Tituli Sanctæ Ceciliæ Presbytero Cardinali*, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Romani Pontificis Providentia circumſpecta Eccleſiis & Monaſteriis ſingulis, quæ Vacationis incommoda deplorare noſcuntur, ut Gubernatorum utilium fulciantur Præſidio, proſpicit diligenter, ac Perſonis Eccleſiaſticis, præſertim Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, quos in partem Solicitudinis evocavit Altiſſimus, ut in ſuis oportunitatibus aliquod ſuſcipiant Relevamen, de congruæ Subventionis Ope, prout decens eſt, providet oportunè.

Cùm itaque, ſicut accepimus, *Monaſterium Sancti Albani*, Ordinis Sancti Benedicti, Lincolnienſis Diœceſis, vacet ad præſens, & tanto tempore vacaverit, quod ejus Proviſio juxta Lateranenſis Statuta Concilii, aut alias Canonicas Sanctiones, eſt ad Sedem Apoſtolicam legittimè devoluta; Nos tàm *eidem Monaſterio* de Gubernatore utili & idoneo, per quem circumſpectè regi, & ſalubriter dirigi valeat, quàm Tibi ut Statum tuum juxta Cardinalatûs Sublimitatem decentiùs tenere, & Expenſarum Onera, quæ Te jugiter ſubire oportet, faciliùs perferre poſſis, de alicujus Subventionis Auxilio providere volentes, necnon verum ultimæ dicti Monaſterii Vacationis modum, etiamſi ex illo quævis generalis Reſervatio etiam in corpore Juris clauſa reſultet, Præſentibus pro expreſſo habentes, Motu proprio, non ad tuam vel alterius pro Te Nobis ſuper hoc oblatæ Petitionis inſtantiam, ſed de noſtrâ merâ Liberalitate *Monaſterium prædictum*, cujus Fructus, Redditus, & Proventus, ad *Quatuor Mille & Sexcentum Florenos Auri*, in Libris Cameræ Apoſtolicæ taxati reperiuntur, quovisſmodo & ex cujuſcunque Perſona, ſeu per liberam cujuſvis Ceſſionem, de illius Regimine & Adminiſtratione, in Romanâ Curiâ, vel extra eam, etiam coram Notario Publico & Teſtibus ſponte factam, vacet, etiamſi ejus Proviſio ex quibuſvis Cauſis ad Sedem Apoſtolicam ſpecialiter vel generaliter pertineat, & ſuper Regimine & Adminiſtratione hujuſmodi inter aliquos Lis, cujus Statum Præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, cum omnibus Juribus & Pertinentiis ſuis, Tibi per Te, quoad vixeris, etiam unà cum Sanctæ Ceciliæ, quæ Titulus tui Cardinalatûs exiſtit, & quibuſvis aliis Eccleſiis, Monaſteriis, Prioratibus, Præpoſituris, Præpoſitatibus, Canonicatibus, & Præbendis, Dignitatibus, Perſonatibus, Adminiſtrationibus, & Officiis, cæteriſque Beneficiis Eccleſiaſticis, cum Curâ, & ſine Curâ, Secularibus, ac prædicti, & aliorum quorumvis Ordinum Regularibus, quæ ex quibuſvis Conceſſionibus & Diſpenſationibus Apoſtolicis in Titulum, vel Commendam, aut alias quomodolibet obtines, & in poſterum obtinebis, ac Penſionibus Annuis, quas ſuper quibuſvis Fructibus, Redditibus, & Proventibus Eccleſiaſticis percipis, & percipies in futurum, Tenendum, Regendum, & Gubernandum: ita quod liceat Tibi debitis & conſuetis ipſius *Monaſterii Sancti Albani*, ac Dilectorum Filiorum Conventûs ejuſdem ſupportatis Oneribus, & ſi Abbatialis a Conventuali ſeparata Quartâ vel Dimidiâ, ſi verò una inibi communis ſit Menſa, Tertiâ ipſius Monaſterii Fructuum, RedditUum, & Proventuum parte, in Reparationem Fabricæ

A.D. 1522 Hen. 8.

bricæ, ſive Emptionem vel Reſarcionem Ornamentorum, Veſtium, ſeu Paramentorum Monaſterii & Suſtentationem etiam Conventûs eorumdem ſeu Pauperum Alimoniam, prout major exigerit neceſſitas, Annis ſingulis omninò convertendâ, deductâ de Reſiduis ipſius Monaſterii Fructibus, Redditibus, & Proventibus, diſponere & ordinare, ſicuti ipſius Monaſterii Abbates qui fuerunt pro tempore de illis diſponere & ordinare potuerunt, ſeu etiam debuerunt, Alienatione tamen quorumcunque Bonorum immobilium & precioſorum mobilium ipſius Monaſterii Tibi penitùs interdictâ, Auctoritate Apoſtolicâ, Tenore Præſentium, Commendamus; Curam, Regimen, & Adminiſtrationem ipſius *Monaſterii* Tibi in Spiritualibus & Temporalibus plenariè committendo:

Et nichilominus Venerabilibus Fratribus noſtris Wigornienſi ac Dunelmenſi & Londonienſi Epiſcopis per Apoſtolica Scripta Motu ſimili mandamus, quatinus ipſi vel duo aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, Auctoritate noſtrâ, Tibi in adipiſcendâ & retinendâ Poſſeſſione vel quaſi Regiminis & Adminiſtrationis ac Bonorum dicti Monaſterii aſſiſtentes, faciant Tibi a Conventu prædictis Obedientiam & Reverentiam congruentes, necnon a Dilectis Filiis, Vaſalis, & aliis Subditis ejuſdem Monaſterii, conſueta Servitia, & Jura Tibi ab Eis debita integrè exhiberi; Contradictores per Cenſuram Eccleſiaſticam Appellatione poſtpoſita compeſcendo;

Non obſtantibus, Felicis Recordationis, *Bonefacii Papæ Octavi* Prædeceſſoris noſtri, ac ultimi Lateranenſis Concilii & aliis Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Monaſterii & Ordinis prædictorum, etiam Juramento, Confirmatione Apoſtolicâ, vel quâvis Firmitate aliâ roboratis, Statutis & Conſuetudinibus contrariis quibuſcunque; aut ſi Conventui Vaſalis & Subditis prædictis, vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim, ab eadem ſit Sede Indultum, quod interdici ſuſpendi vel excommunicari non poſſint, per Litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de Indulto hujuſmodi mentionem:

Volumus autem quòd propter Commendam hujuſmodi in dicto Monaſterio Divinus Cultus, ac ſolitus Monachorum & Miniſtrorum Numerus nullatenus minuatur, ſed antedicta Onera congrue ſupportentur;

Et inſuper Præmiſſa omnia & ſingula valere, plenamque Roboris Firmitatem obtinere, & tibi ſuffragari debere in omnibus & per omnia, ac ſi conſiſtorialiter ſervatis ſervandis emanâſſent, necnon Irritum & Inane ſi ſecus ſuper hiis a quoquam quâvis Auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attemptari, Decernimus.

Nulli ergo &c.

Dat. *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo, Quingenteſimo, Viceſimo ſecundo, Sexto Id. Novembris, Pontificatûs noſtri Anno Primo.

Viſa.

W. de Euckenvoirt.

T. Hezius.

Super Plicam,

Ax. Piperazius.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filis ſericis rubei Croceique Colorum.

Litera Imperatoris ad Cardinalem prædictum.

A.D. 1522. An. 14. H. 8.

Bibl. Cotton. Veſpaſ. C. 2.

Monſieur le Cardinal, mon bon Amy,

J'ay Receu les Lettres que m'avez eſcript par les Ambaſſadeurs *du Roy* mon bon Pere & Oncle eſtans yci, les quelx m'ont eſte les tresbien venuz; Car par eulx j'ay entendu bien amplement des bonnes Nouvelles du dit *Seigneur Roy* mon bon Pere, *de la Reyne* ma Tante & Mere, & de ma mieulx Amee Couſine & Compaigne la Princeſſe leur Fille, & auſſi des vôtres que m'ent eſte treſaggreables; Et Vous mercye la bonne Affection qu'avez tousjours a Moy & mes Affaires, Vous priant continuer comme je croys fermement ſerez: Car Vous ſavez j'en ay toute ma perfecte fiance en Vous: Et pour ce que ce Porteur veſtre Secretaire s'on Retourne par dela, n'ay voulſu laiſſer a Vous eſcripre, a fin que congnoiſſez la bonne Souvenance que j'ay de Vous; Et auſſi par vous advertir que veſtre dit Secretaire s'eſt gouverne bien & ſaigement en ſa Charge pardeca.

Mes Ambaſſadeurs vous diront au ſurplus aucunes Choſes qui fort touchent a noz communs Affaires & Reboutement

A.D. 1522. Hen. 8. ment de noſtre Enemy, je Vous prie croire mes ditz Ambaſſadeurs comme Moys meſmes, & Vous monſtrer a ceſte Beſoingne, tel que Je Vous tiens, mon bon & loyal Amy; Car Je auray bonne ſouvenance; priant a tant noſtre *Seigneur* Vous donner *Monſieur le Cardinal mon bon Amy* ce que plus deſirez.

Donne en noſtre *Ville de Valladoly*, le xi de Novembre MDXXII.

Veſtre bon Amy,

CHARLES.

L'ALEMANDE.

Pro Doctore Phyſicæ, de Canoncicatu Dato.

A.D. 1522. An. 14. H. 8. Pat. 14. H. 8. p. 1. m. 21.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, de Gratia noſtra ſpeciali ac intuitu Caritatis, Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & Concedimus Dilecto & Fideli noſtro *Edwardo Fynche* Phiſicæ Doctori Canonicum ſive Præbendam in Eccleſia ſive Capella noſtra Collegiata Sancti Stephani infra Palatium noſtrum Weſtmonaſterii, jam Vacantem & ad noſtram Donationem ſive Collationem, ratione Reſignationis ſive Dimiſſionis *Doctoris Lynacre* ultimi Canonici ſive Præbendarii ejuſdem, pleno jure ſpectantem, ac ipſum *Edwardum Fynche* Canonicum ſive Præbendarium ibidem per Præſentes Facimus Conſtituimus & Ordinamus,

Habendum & Gaudendum dictum Canonicatum ſive Præbendam *præfato Edwardo*, cum omnibus ſuis Juribus & Pertinentiis univerſis, unà cum Manſione ejuſdem Præbendæ.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo nono Die Novembris.

Per Breve de Privato Sigillo.

De Theſaurario conſtituto.

A.D. 1522. An. 14. H. 8. Ibid. m. 7.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Cùm Nos, *Secundo Die Martii, Anno Regni noſtri Quinto*, per Literas noſtras Patentes, de Gratia noſtra ſpeciali, mero Motu & certa Scientia noſtris, Aſſignaverimus, Conſtituerimus, Ordinaverimus, & Deputaverimus Dilectum Conſanguineum noſtrum *Thomam Ducem Norffolchiæ* Theſaurarium Scaccarii noſtri, ac *eidem Duci* dictum Officium Theſaurarii Scaccarii noſtri, ac omnia & ſingula Auctoritates, Libertates, Juriſdictiones, Poteſtates, Præeminentias, Jura antiqua, Conſuetudines approbatas, Nominationes, Deputationes, Ordinationes, Aſſignationes, & Conſtitutiones omnium & ſingulorum ac quorumcumque Officiariorum & Miniſtrorum noſtrorum infra Regnum noſtrum Angliæ Nominandi, Deputandi, Ordinandi, Aſſignandi, & Conſtituendi, quæ unquam per aliquem hujuſmodi Theſaurarium, ratione aut jure Officii illius, habita uſitata aut conſueta fuerunt, ac omnia & ſingula Feoda, Vadia, Regarda, Liberatas, Robas, Proficua, Advantagia, Emolumenta, & Commoditates quæcumque eidem Officio aliquo modo debita pertinentia ſive ſpectantia aut incumbentia, *eidem Duci* quantum in Nobis fuit, Tenore Literarum noſtrarum Patentium prædictarum Dederimus & Conceſſerimus,

Habendum, Tenendum, Gaudendum, Excercendum, Occupandum, & Exequendum Officium illud, ac cætera alia eidem Officio pertinentia ſive ſpectantia, ac Percipiendo Vadia & Feoda, Regarda, Libertates, Proficua, Advantagia, Emolumenta, & Communitates prædicta, *eidem Duci* durante Beneplacito noſtro in amplis & liberis modo formâ & conditione, prout *Radulphus nuper Dominus Cromwell*, *Radulphus nuper Dominus de Sudley*, *Johannes Typtoft nuper Comes Wigornienſis*, *Henricus nuper Comes Eſſexiæ*, & *Johannes Dynham Miles nuper Dominus Dynham*, ſive aliquis eorum, aut aliquis alius, ſive aliqui alii, Officium prædictum ante hæc tempora ſeparatim excercentes, unquam habuit percepit aut gaviſus fuit, habuerunt perceperunt aut gaviſi fuerunt, pro eodem Officio excercendo, prout in Literis noſtris Patentibus prædictis plenius continetur,

Qui quidem Dux Literas illas Patentes in Cancellariam noſtram reſtituit Cancellandas, & ibidem Cancellatæ exiſtunt, ut ex certa habemus Scientia, ad Intentionem & Effectum quòd Nos a-

A.D. 1522. Hen. 8. lias Literas noſtras Patentes concedere dignaremur Dilecto & Fideli Conſanguineo noſtro *Thomæ Comiti Surriæ* Filio & Hæredi Apparenti *ipſius Ducis* de Officio Theſaurarii prædicti, in tàm amplis & largis modo & formâ prout *præfatus Dux* dictum Officium Theſaurarii Scaccarii noſtri prædicti ex Dono & Conceſſione noſtris prædictis per dictas Literas noſtras Patentes ſibi inde confectas habuit & gaviſus fuit,

Sciatis quòd Nos, de Gratia noſtra ſpeciali mero Motu & certa Scientia noſtris, dictum *Thomam Comitem Surriæ* Conſanguineum noſtrum Theſaurarium Scaccarii noſtri prædicti Aſſignamus, Ordinamus, Conſtituimus, & Deputamus, ac *eidem Comiti* dictum Officium Theſaurarii Scaccarii noſtri, ac omnia & ſingula Auctoritates, Libertates, Juriſdictiones, Poteſtates, Præeminentias, Jura antiqua, Conſuetudines approbatas, Nominationes, Deputationes, Ordinationes, Aſſignationes, & Conſtitutiones omnium & ſingulorum ac quorumcumque Officiariorum & Miniſtrorum noſtrorum infra Regnum noſtrum Angliæ Nominandi, Deputandi, Ordinandi, Aſſignandi, & Conſtituendi, quæ unquam per aliquem hujuſmodi Theſaurarium ratione aut jure Officii illius habita uſitata aut conſueta fuerunt, ac omnia & ſingula Feoda, Vadia, Regarda, Liberatas, Robas, Proficua, Advauntagia, Emolumenta, & Commoditates quæcunque, eidem Officio aliquo modo debita pertinentia ſive ſpectantia aut incumbentia, *eidem Comiti* quantum in Nobis eſt, Tenore Præſentium, Damus & Concedimus,

Habendum, Tenendum, Gaudendum, Excercendum, Occupandum, & Exequendum Officium illud ac cætera alia eidem Officio pertinentia ſive ſpectantia, ac percipiendo Vadia, Feoda, Regarda, Libertates, Proficua, Advauntagia, Emolumenta, & Commoditates prædicta *eidem Comiti*, durante Beneplacito noſtro, in amplis modo & formâ effectu & conditione, prout *dictus Dux Norffolciæ* aut dicti *Radulphus nuper Dominus Cromwell*, *Radulphus nuper Dominus de Sudley*, *Johannes Typtoft nuper Comes Wigorniæ*, *Henricus nuper Comes Eſſexiæ*, & *Johannes Dynham Miles nuper Dominus Dynham*, ſive aliquis eorum, aut aliquis alius, ſive aliqui alii Officium prædictum, ante hæc tempora ſeparatim excercentes, unquam habuit percepit aut gaviſus fuit, habuerunt perceperunt aut gaviſi fuerunt, pro eodem Officio excercendo; aliquo Actu, Statuto in aliquo Parliamento noſtro, aut aliquorum Progenitorum noſtrorum pro Tolleratione ſive non Uſu, in Derogationem dicti Offici, habitis ordinatis ſive proviſis, in aliquo non obſtantibus; A.D. 1522. Hen. 8.

Eo quòd expreſſa mentio de vero Valore annuo ejuſdem Officii, aut de aliis Donis ſive Conceſſionibus, per Nos ſive per aliquem Progenitorum noſtrorum *eidem Comiti* ante hæc tempora factis, in Præſentibus minimè facta exiſtit; aut aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, Proviſione, ſive Reſtrictione, in contrarium ante hæc tempora factis, editis, ordinatis, ſive proviſis, aut aliquâ aliâ Re, Cauſâ, vel Materiâ quacumque, in aliquo non obſtantibus.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Quarto Die Decembris.

Per ipſum Regem.

De Salvo Conductu pro Priſonariis Franciæ, ad Finantias providendas.

A.D. 1522. *An.* 14. *H.* 8.

Franc. 14. *H.* 8. *m.* 3.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd,

Cùm, ratione Infractionis Tractatûs Pacis & Amicitiæ, inter *Nos & Franciſcum Francorum Regem* nuper initæ, diverſi Subditi dicti *Regis Francorum* per Dilectum Conſiliarium noſtrum *Thomam Boleyn* Militem Theſaurarium Hoſpitii noſtri ſuper Mare nuper capti fuerunt, & ut Priſonarii Captivi & Inimici noſtri adhuc in Cuſtodia *ipſius Thomæ* detenti & ad certas Finantias & Redemptiones poſiti & aſſeſſi exiſtant,

Cumque ex parte *ipſius Thomæ* Nobis ſit Supplicatum, pro eo quod prædicti Captivi ad Solutionem Finantiarum prædictarum infra Regnum noſtrum Angliæ de facili faciendam non ſufficiant, velimus eis Literas noſtras de Salvo Conductu, pro Quatuor Navibus de Britannia in dictum Regnum Angliæ, cum *Treſcentis le Waies de Sale*, vulgariter *Three Hundred Waie of Salte* appellatis, adducendis concedere gratioſè, A.D. 1522.

Nos, Præmiſſa conſiderantes, de Gratia noſtra ſpeciali, ac ad Supplicationem prædictam, & ut Finantiæ antedictæ citiùs perſolvantur, Conceſſimus & Licentiam

A.D. 1522. Hen. 8. tiam Dedimus, ac per Præſentes Concedimus & Licentiam Damus,

Vincentio Laurens,
Yvoni le Poyteuyn,
Willielmo Domyne,
Robert Geffrey aliàs *Phelepot*,
Michaeli Landois,
Nicholao. Layſet,
Johanni Carnat,
Willielmo Rouge,
Willielmo Florigo,
Johanni Poyteuyn Filio *Yvonis Poyteuyn*,
Et *Roulet le Page*,

Mercatoribus & Inhabitantibus Villæ de Croſwyke in Partibus Britanniæ, quòd Ipſi, vel eorum aliquis, per Se, Factores, Deputatos, ſeu Attornatos ſuos, prædicta *Treſcenta le Waies de Sale* in Partibus transmarinis emere & providere, ac ea ſic empta & proviſa in Navibus prædictis ſive earum aliqua, unâ vice, vel diverſis vicibus, ad libitum ſuum ſeu eorum alicujus, carcare onerare & eskippare, ſeu carcari onerari & eskippari facere, ac eadem *Treſcenta le Waies de Sale*, ſic eskippata carcata & onerata, in hoc Regnum noſtrum prædictum reducere ſeu induci facere, ac ea ibidem ubicumque dictis,

Vincentio,
Yvoni,
Willielmo,
Roberto,
Michaeli,
Nicholao,
Johanni,
Willielmo,
Willielmo,
Johanni,
Et *Roulet*,

Seu eorum alicui, vel Attornatis, Factoribus, ſeu Deputatis ſuis vel eorum alicujus placuerit, Venditioni ponere,

Alias quoque Merces hujus Regni noſtri Angliæ non prohibitas in hoc prædicto Regno noſtro emere & providere, ac eas ſic emptas & proviſas in Navibus prædictis ſeu earum aliqua ponere & carcare aut poni & carcari facere, ac cum eiſdem in quaſcumque Partes Exteras tranſire & recedere poſſint & valeant aut poſſit & valeat licitè & impunè, abſque Impedimento Moleſtatione ſeu Gravamine quocumque Noſtri vel Hæredum noſtrorum, aut aliquorum aliorum Cuſtumariorum, Contrarotulatorum, Scrutatorum, ſive aliorum Officiariorum aut Miniſtrorum noſtrorum quorumcumque,

Aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, Proviſione, Reſtrictione, vel Mandato, in contrarium inde factis editis ſive proviſis, vel impoſterùm fiendis edendis ſive providendis, non obſtantibus: A.D. 1522. Hen. 8.

Et ulterius, de uberiori Gratiâ noſtrâ, ſuſcepimus in ſalvum & ſecurum Conductum noſtrum, ac in Protectionem, Salvam Gardiam, & Defenſionem noſtras ſpeciales prædictos,

Vincentium,
Yvonem,
Willielmum,
Robertum,
Michaelem,
Nicholaum,
Johannem,
Willielmum,
Willielmum,
Johannem,
Et *Roulet*;

Et eorum quemlibet, necnon omnes & ſingulos hujuſmodi Naves & earum quamlibet, cum toto Apparatu, Artillariâ, & Habilimentis earumdem, ac *dicta Treſcenta le Waies de Sale*, & quamlibet inde Parcellam, necnon omnes & ſingulas prædictas Merces hujus Regni noſtri Angliæ non prohibitas, in quacumque parte Regni noſtri prædicti aut alibi fuerint, tàm per Terram quàm per Mare & Aquas dulces, durante præſenti Salvo Conductu noſtro, necnon omnes & ſingulos Magiſtros, Marinarios, Pilotos, Attornatos, & Servientes in dictis Navibus pro Gubernatione earumdem Navium, & *dicta Treſcenta le Waies de Sale* in eiſdem exiſtentia in hoc Regnum noſtrum prædictum adducta vel adducenda, ac alias Merces prædictas extra Regnum noſtrum prædictum educendas;

Mandantes, Tenore Præſentium, univerſis & ſingulis Admirallis, Viceadmirallis, Capitaneis, Caſtellanis, & eorum Locatenentibus, Cuſtumariis, Contrarotulatoribus, & Scrutatoribus, & Cuſtodibus Portuum Maris & aliorum Locorum Maritimorum, necnon Majoribus, Vicecomitibus, Conſtabulariis, Ballivis, & Miniſtris & omnibus aliis Fidelibus noſtris quibuſcumque infra Libertates & extra, tàm per Mare quàm per Terram & Aquas dulces, ubilibet conſtitutis, quòd ipſos,

Vincentium,
Yvonem,
Willielmum,
Robertum,
Michaelem,
Nicholaum,
Johannem,
Willielmum,
Willielmum,
Johannem,
Et *Roulet*,

Et

A.D. 1522. Hen. 8.

Et eorum Attornatos, necnon Magiſtros, Marinarios, Pilotos, & Servientes, ac Naves prædictas, cum prædictis *Treſcentis le Waies de Sale* carcatis vel carcandis, emptis ſeu proviſis, emendis ſeu providendis, in Regnum noſtrum prædictum per quæcumque Territoria, Diſtrictus, Juriſdictiones, & Loca nobis pertinentia Veniendo, ibidem Morando, Nocte Diéque Perhendinando, ac *prædicta Treſcenta le Waies de Sale* Vendendo aut aliter Diſtribuendo, & dictas Merces hujus Regni noſtri prædicti Emendo & Providendo, ac in Navibus prædictis ſeu earum aliqua Carcando & Onerando, necnon cum Navibus prædictis & earum qualibet, unà cum Mercibus, Bonis, Apparatu, Artillaria, & Habilimentis prædictis, ab eodem Regno noſtro uſque in Partes Exteras quaſcumque Tranſeundo Redeundo & Revertendo, manuteneatis protegatis & defendatis;

Non inferentes eis, nec eorum alicui, vel aliquibus, ſeu, quantum in vobis eſt, ab aliis inferri permittentes Injuriam, Moleſtiam, Dampnum, Violentiam, Impedimentum aliquod, ſeu Gravamen; Et, ſi quid eis ſive eorum alicui Foriſfactum aut Injuriatum fuerit, id eis & eorum cuilibet debitè corrigi & reformari faciatis;

Proviſo ſemper quòd de Cuſtumis, Subſidiis, & aliis Deveriis, Nobis in hac parte debitis, de tempore in tempus, Nobis fideliter reſpondeatur, ut eſt juſtum,

Aliquâ Marquâ, Contramarquâ, ſeu Repriſaliâ quacumque conceſſis vel concedendis, aut eo quod Guerra fuerit inter *Nos* & prædictum *Regem Francorum*, aut eo quod expreſſa mentio de vero Valore aut Certitudine dictorum *Treſcentorum le Waies de Sale*, aut Mercium prædictarum, aut de aliis Donis ſive Conceſſionibus per Nos dictis,

Vincentio,
Tvoni,
Willielmo,
Roberto,
Michaeli,
Nicholao,
Johanni,
Willielmo,
Willielmo,
Johanni,
Et *Roulet*,

Antehac factis, aut de Nominibus Navium aut Magiſtrorum, Marinariorum, Pilotorum, aut Servientum prædictorum in Præſentibus minimè facta exiſtit, aut aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, Proviſione, ſive Reſtrictione vel Mandato, in contrarium inde factis editis ſive proviſis, vel impoſterùm fiendis edendis ſive providendis, non obſtantibus.

In cujus &c. per unum Annum proximò ſequentem duraturas.

Teſte Rege *apud Weſtmonaſterium*, triceſimo Die Decembris, Anno Regni noſtri Decimo quarto.

Per ipſum Regem.

☞

De Reſtitutionibus Temporalium pro Epiſcopo Wigornienſi.

A.D. 1523. An. 14. H. 8.

Pat. 14. H. 8. p. 2. m. 28.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Wygorniæ, Salutem.

Cùm Eccleſia Cathedralis Wygornienſis nuper certo modo, quem Dominus *Summus Pontifex* haberi voluit pro expreſſo, Paſtoris ſolatio ſit deſtituta, idem Dominus *Summus Pontifex* Perſonam Dilecti nobis in Chriſto *Jeronimi de Ghumciis dictæ Eccleſiæ Wigornienſis Electi* in ipſius Eccleſiæ Epiſcopum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis inde directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quod *idem Electus* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ Præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, per Procuratorem ſuum ſufficientem, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratioſè,

Ipſius Electi Renunciationem & Fidelitatem per dictum Procuratorem ſuum Cepimus, & Temporalia Epiſcopatûs illius, prout moris eſt, reſtituimus eidem;

Et ideò Tibi præcipimus quòd *eidem Electo* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Balliva tua, ſine dilatione, Liberes in formâ prædictâ; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo Die Februarii.

Per Mandatum Domini Cancellarii.

A.D. 1523.
Hen. 8.

Conſimiles Literæ Patentes diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, ſub eiſdem Forma & Data; videlicet,

Eſcaetori ſuo in Com. Glouc. ac Marchiis Walliæ eidem Comitatui adjacentibus.
Eſcaetori ſuo in Com. Warr.
Eſcaetori ſuo in Com. Midd.

Et Mandatum eſt Militibus, liberis Hominibus, & omnibus aliis Tenentibus de Epiſcopatu prædicto quòd eidem *Electo* tanquam Epiſcopo & Domino ſuo in omnibus, quæ ad Epiſcopatum prædictum pertinent, Intendentes ſint & Reſpondentes in omnibus, prout decet.

In cujus &c.

Teſte ut ſupra.

De Locumtenente Generali, contra Scotos, conſtituto.

A.D. 1523.
An. 14. H. 8.
Pat. 14. H. 8. p. 2. m. 1.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate, Providentiâ, Strenuitate, & Induſtriâ, Diligentiâque, & Experientiâ, ac Integritate Cariſſimi Conſanguinei & Conſiliarii noſtri *Thomæ Comitis Surriæ* Theſaurarii noſtri Angliæ, ac Admiralli ſui Angliæ, Walliæ, Hiberniæ, Normanniæ, Vaſconiæ, & Acquitaniæ, Ordiniſque ſui Garterii Militis plurimùm confidentes,

Eundem *Locumtenentem noſtrum Generalem, Ducemque Primarium & Gubernatorem totius Exercitûs & Armatæ noſtræ*, favente Altiſſimo, ad & verſus Partes Boriales contra Scotos Inimicos noſtros profecturi, ac omnium & ſingulorum Capitaneorum, Vicecapitaneorum, & Locatenentium, Baronum, Baronettorum, Dominorum, Nobilium, Hominum ad Arma, Armatorum, Equitum, Peditum, Sagittariorum, & aliorum quorumcumque, in Excercitu noſtro prædicto Retentorum & Retinendorum, Aſſignamus, Conſtituimus, Ordinamus, & Deputamus,

Dantes & Concedentes Eidem, Tenore Præſentium, in Abſentia Noſtra, Poteſtatem & Auctoritatem Quoſcumque in Armata & Exercitu, ſibi commiſſos, juxta ſanam in hac parte Diſcretionem ſuam, exigentibus eorum Meritis, eos Honorandi, & propter Virtutem ſtrenuéque navatam Reipublicæ Operam Nobilitandi, Eiſdemque Meritorum Inſignia (id eſt, Arma) Dandi & Aſſignandi, Nobiles quoque atque ſic Nobilitatos Ordine Militari Decorandi ac Inſigniendi,

Necnon omnes & ſingulos Vicecapitaneos, Locatenentes, Barones, Baronettos, Dominos, atque Nobiles, Milites, Magiſtros, Homines ad Arma, Armatos, Equites, Pedites, Sagittarios, & alios quoſcumque de Exercitu & Armata noſtra prædictis, Congregandi, Ducendi, Regendi, & Gubernandi,

Ac etiam Audiendi Cauſas & Querelas omnium & ſingulorum de hiis, quæ ad Officium noſtri Locumtenentis Generalis Duciſque Primarii & Principalis Capitanei & Gubernatoris, Nobis abſentibus, tangunt, ac etiam, Mareſcallo ejuſque Deputato dicti Excercitûs & Armatæ noſtræ abſentibus, Cognoſcendi in aliis Cauſis quibuſcumque infra Exercitum & Armatam prædictos per Terram emergentibus,

Necnon Ordinationes & Statuta pro ſano & bono Regimine Excercitûs & Armatæ prædictorum Ordinandi Statuendi & Stabiliendi, & ſuperinde Proclamationes Faciendi, debitéque Executioni Demandandi,

Ac quoſcumque infra Excercitum & Armatam prædictos Delinquentes & Contravenientes Caſtigandi & Incarcerandi, atque Incarceratos Solvendi & Deliberandi,

Necnon quaſcumque Cauſas Criminales per Ipſum aut Deputatum ſuum ſufficientem, tàm Vitæ quàm Membrorum, ac de Morte Hominis & Mutilatione, quàm alias Cauſas & Querelas omnium & ſingulorum de Exercitu & Armata prædictis exiſtentium & futurorum, in Abſentia dictorum Mareſcalli ejuſdémque Deputati, Audiendi & Terminandi,

Necnon Salvos Conductus generales & ſpeciales, ubique Locorum, per Terram, quibuſcunque Perſonis, ex Cauſis *eundem Comitem* ſpecialiter moventibus, per ſuas Literas, ſub Sigillo ſuo conficiendas, de tempore in tempus, quotiens & quando ſibi placuerit, Promittendi Concedendi & Donandi,

Cæteráque Faciendi & Perimplendi, quæ pro bono Regimine Exercitûs & Armatæ prædictæ, juxta ſanam Diſcretionem ſuam, fuerint facienda, A.D. 1523. *Hen.* 8. Damus autem univerſis & ſingulis Vicecapitaneis, Locatenentibus, Baronibus, Baronulis, Nobilibus, Militibus, Hominibus ad Arma, Armatis, Equitibus, Peditibus, Sagittariis, & aliis quibuſcumque, in Exercitu & Armata noſtra prædicta Retentis & Retinendis, Tenore Præſentium, firmiter in Mandatis quòd *eidem Comiti* noſtro Locumtenenti Generali, ac ejus in hac parte ſufficienti Deputato, in Executione Præmiſſorum, de tempore in tempus, prout opus fuerit, Intendentes ſint Auxiliantes & Obedientes in omnibus prout decet. A.D. 1523. *Hen.* 8.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo ſexto die Februarii.

Per ipſum Regem.

De Locumtenente Eſtmarchiarum & Weſtmarchiarum.

A.D. 1523. *An.* 14. *H.* 8. *Ibid.* REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate, Induſtriâ, Diſcretionéque providâ & Circumſpectione Chariſſimi Conſanguinei & Conſiliarii noſtri *Thomæ Marchionis* Dorſetiæ Ordinis noſtri Garterii Militis plenius confidentes,

Aſſignavimus & Conſtituimus ipſum *Thomam* Gardianum ſive Locumtenentem noſtrum Eſtmarchiarum & Middelmarchiarum noſtrarum verſus Scotiam, ac ipſum *Thomam* Gardianum ſive Locumtenentem Eſtmarchiarum & Middelmarchiarum noſtrarum prædictarum Facimus, Ordinamus, & Conſtituimus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eidem *Thomæ* plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum ſpeciale Faciendi & Excercendi omnia & ſingula quæ ad Officium Gardiani ſive Locumtenentis noſtri Eſtmarchiarum & Middelmarchiarum prædictarum pertinent, prout temporibus Progenitorum noſtrorum quondam Regum Angliæ ibidem fieri & excerceri conſuevit,

Ac omnia & ſingula, per quoſcumque Ligeos & Subditos noſtros tàm Officiarios quàm alios contra formam quarumcumque Treugarum, inter Nos aut Commiſſarios noſtros Auctoritatem habentes & ipſos de Scotia ſimiliter Auctoritatem habentes initarum ſive ineundarum, Subditis & Ligeis *Regis Scotorum* ab Inceptione earumdem Treugarum attemptata & perpetrata, ſeu impoſterùm attemptanda ſive perpetranda, juxta formam Treugarum hujuſmodi, Corrigendi Reformandi & Emendandi, & Delinquentes in hac parte juxta eorum Demerita Caſtigandi & Puniendi, A.D. 1523.

Et cum Commiſſariis & Deputatis & Nunciis ejuſdem *Regis Scotorum*, ſufficientem Poteſtatem & Auctoritatem ad hoc habentibus, de & ſuper Reformatione Attemptatorum hujuſmodi, Subditis & Ligeis noſtris Marchiarum prædictarum per quoſcumque Subditos & Ligeos prædicti *Regis Scotorum*, ſi quæ fuerint, attemptatorum ſive perpetratorum, Communicandi & Tractandi ſecundùm Legem & Conſuetudinem Marchiarum prædictarum,

Ac etiam ad Literas de Salvo Conductu Commiſſariis, Deputatis, & Nunciis prædicti *Regis Scotorum*, ex quacumque Cauſa ad Partes prædictas veniendo, pro Nobis & Nomine noſtro, ſub Sigillo ſuo, ſecundùm Diſcretionem ſuam, Faciendi & Concedendi quotiens & quando opus fuerit & neceſſe;

Promittentes Nos Ratum Gratum & Firmum habituros totum & quicquid per *dictum Thomam* ſeu Deputatos ſuos, in forma prædicta Conſtitutos & Deputatos, Actum Geſtum ſeu Factum fuerit in Præmiſſis.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo ſexto die Februarii.

Per ipſum Regem.

De Appunctuando cum Gardiano Eſtmarchiarum pro Rege Scotorum.

A.D. 1523. *An.* 14. *H.* 8. *Ibid.* REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos, certis de Cauſis Nos moventibus, ac de Aviſamento Concilii noſtri, Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus & A.D. 1523.

&

A.D. 1523. Hen. 8.

& Concedimus Dilecto & Fideli noſtro *Willielmo Bulmer* Militi Officium Locumtenentis Eſtmarchiarum noſtrarum verſus Scotiam, ac ipſum *Willielmum* Locumtenentem Marchiarum noſtrarum prædictarum Facimus, Deputamus, & Conſtituimus per Præſentes,

Dantes &, Tenore Præſentium, Concedentes eidem *Willielmo* Poteſtatem generalem ac Mandatum ſpeciale, pro Nobis & Nomine noſtro, Dietas omnes neceſſarias, inter *Nos* & *Regem Scotorum* in Marchiis illis tenendas, cum eodem *Rege* ejuſve Gardiano ſive Locumtenente alterius Partis Marchiarum prædictarum, aut aliis Commiſſariis ſive Deputatis ſuis, quotiens opus fuerit, Limitandi, Exigendi, & Appunctuandi,

Deputatoſque & alios Officiarios, in ea parte requiſitos, ad hujuſmodi Dietas tenendas Nominandi & Aſſignandi,

Cæteraque omnia alia & ſingula, quæ ad Officium Locumtenentiæ prædictæ pertinent, Faciendi Exercendi & Exequendi,

Habendum, Tenendum, Excercendum, & Gaudendum Officium Locumtenentiæ prædictæ *præfato Willielmo*, per Se, vel per ſufficientem Deputatum ſuum, ſive Deputatos ſuos ſufficientes, a Feſto Annunciationis Beatæ Mariæ Virginis proximò futuro poſt Datam Præſentium, quamdiu Nobis placuerit, cum Vadiis *Centum Marcarum per Annum* pro Seipſo, pro Excercitio dicti Officii, & pro Quatuor Deputatis ſub ſe in eodem Officio (videlicet) pro quolibet eorum *Decem Libras per Annum*, & pro Quatuor Officiariis ſub ſe, vocatis *Wardeyn Sergeantis* (videlicet) pro quolibet eorum *Quadraginta Solidos per Annum*, Percipiendo annuatim eidem *Willielmo* pro Seipſo *Centum Marcas*, & pro dictis Quatuor Deputatis ſub Se in eodem Officio (videlicet) pro quolibet eorum annuatim *Decem Libras*, ac pro Quatuor Officiariis ſub Se in eodem Officio, vocatis *Wardeyn Sergeantis* (videlicet) pro quolibet eorum annuatim *Quadraginta Solidos*, dicto Beneplacito noſtro duraturo, ad Feſta Sancti Michaelis Archangeli & Annunciationis Beatæ Mariæ Virginis, per æquales Portiones, de Theſauro noſtro ad Receptam Scaccarii noſtri, per Manus Theſaurarii & Camerariorum noſtrorum ibidem pro tempore exiſtentium,

Damus autem univerſis & ſingulis Officiariis, Miniſtris, Ligeis, & Subditis noſtris quibuſcumque, Tenore Præſentium, firmiter in Mandatis quòd eidem *Willielmo* & Deputatis ſuis prædictis, in Executione Præmiſſorum, Intendentes ſint, Auxiliantes, & Obedientes in omnibus, prout decet;

Promittentes Nos Ratum Gratum & Firmum habituros quod per prædictum *Willielmum* aut Deputatos ſuos prædictos Factum ſive Geſtum fuerit in Præmiſſis.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, ſexto Die Martii.

Per ipſum Regem.

Conſimiles Literæ Patentes factæ fuerunt pro Willielmo Eyres *Milite pro Officio Locumtenentiæ Medilmarchiarum verſus Scotiam* &c. ut ſupra mutatis mutandis.

Bulla principalis ſuper Epiſcopatu Dunelmenſi.

Regiſtrata in Camera Apoſtolica,

AMERIN.

A.D. 1523. An. 14. H. 8. Ex Origine.

ADRIANUS EPISCOPUS *Servus Servorum Dei*, Dilecto Filio *Thomæ Tituli Sanctæ Ceciliæ Presbytero Cardinali*, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Divinâ diſponente Clementiâ, cujus inſcrutabili Providentiâ Ordinationem ſuſcipiunt Univerſa, in Apoſtolicæ Dignitatis Culmine, licet immeriti, diſponente Domino conſtituti, ad univerſas Orbis Eccleſias aciem noſtræ mentis extendimus, & pro earum Statu ſalubriter dirigendo Apoſtolici Favoris Auxilium adhibemus; ſed de illis propenſius cogitare Nos convenit quas propriis carere Paſtoribus intuemur, ut eis juxta Cor noſtrum Paſtores præficiantur idonei, qui commiſſos ſibi Populos per

A.D. 1523.
Hen. 8.

per ſuam Circumſpectionem providam & Providentiam circumſpectam ſalubriter dirigant & informent, ac Bona Eccleſiarum ipſarum non ſolum gubernent utiliter ſed etiam multimodis efferant Incrementis,

Sanè Eccleſia Dunelmenſis, cui, Bonæ Memoriæ, ***Thomas Epiſcopus Dunelmenſis*** dùm viveret præſidebat, per Obitum ejuſdem ***Thomæ Epiſcopi***, qui extra Romanam Curiam Debitum Naturæ perſolvit, Paſtoris ſolatio deſtituta, Nos, Vacatione hujuſmodi fidedignis relatibus intellectâ, ad Proviſionem ejuſdem Eccleſiæ celerem & felicem, nè Eccleſia ipſa longæ Vacationis exponatur Incommodis, paternis & ſollicitis Studiis intendentes, poſt Deliberationem quam de Præficiendo eidem Eccleſiæ Perſonam utilem & etiam fructuoſam cum Fratribus noſtris habuimus diligentem, demùm ad Te, ***Tituli Sanctæ Ceciliæ Presbiterum Cardinalem***, in Regno Angliæ noſtrum & Apoſtolicæ Sedis de Latere Legatum, conſideratis grandium Virtutum Meritis quibus Perſonam tuam illarum Largitor Altiſſimus inſignivit, & quòd Tu, qui Cardinalatûs Honore fungeris, eandem Eccleſiam ſcies & poteris Auctore Domino ſalubriter regere & feliciter gubernare, direximus Oculos noſtræ Mentis; quibus omnibus debitâ meditatione penſatis de Perſona tua eidem Eccleſiæ, de ipſorum Fratrum Conſilio, Conſideratione etiam Cariſſimi in Chriſto Filii noſtri *Henrici Angliæ Regis Illuſtris*, Nobis ſuper hoc per ſuas Litteras humiliter ſupplicantis, Auctoritate Apoſtolicâ providemus, Teque illi in Epiſcopum præficimus & Paſtorem; Curam & Adminiſtrationem ipſius Eccleſiæ Tibi in Spiritualibus & Temporalibus plenariè committendo; Ita tamen quòd propter hoc *dicti Tituli Sanctæ Ceciliæ Presbyter Cardinalis* eſſe non deſinas, ſed, ejuſdem Tituli Presbyter Cardinalis exiſtens, ipſius Eccleſiæ verus Præſul & Paſtor exiſtas; In Illo, qui dat Gratias & largitur Præmia, confidentes quòd dirigente Domino Actus tuos, præfata Eccleſia per tuæ Circumſpectionis Induſtriam & Studium fructuoſum regetur utiliter & proſperè dirigetur, ac grata in eiſdem Spiritualibus & Temporalibus ſuſcipiet Incrementa.

A.D. 1523.
Hen. 8.

Quocirca Circumſpectioni tuæ per Apoſtolica Scripta Mandamus quatinus, impoſitum Tibi a Domino, Onus Regiminis & Adminiſtrationis ejuſdem Eccleſiæ promptâ Devotione ſuſcipiens, Curam & Adminiſtrationem prædictas ſic ſollicite geras & fideliter proſequaris, quòd Eccleſia ipſa Gubernatori provido & fructuoſo Adminiſtratori gaudeat ſe commiſſam; Tuque, præter æternæ Retributionis Præmium, noſtram & dictæ Sedis Benedictionem & Gratiam exinde uberiùs conſequi merearis.

Dat. *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo tertio, Septimo Kal. Aprilis, Pontificatûs noſtri Anno Primo.

Viſa.

W. de Euckenvoirt.

Super Plicam,

F. Bernardus.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filo Canabeo.

Bulla Retentionis cum Eccleſia Dunelmenſi.

Regiſtrata in Camera Apoſtolica,

Amerin.

A.D. 1523.
An. 14. *H.* 8.
Ex Origine.

Adrianus Episcopus *Servus Servorum Dei*, Dilecto Filio *Thomæ Tituli Sanctæ Ceciliæ Presbytero Cardinali*, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Dùm exquiſitam tuæ Circumſpectionis induſtriam diligenter attendimus, & paternâ Meditatione penſamus quòd Tu Romanam Eccleſiam, cujus honorabile Membrum exiſtis, tuorum honoras plenius magnitudine Meritorum, Dignum quin potius Debitum reputamus ut illam Tibi repperias in exhibitione Gratiarum munificam & in tuis oportunitatibus liberalem.

A.D. 1523.

Cùm

A.D. 1523. Hen. 8. Cùm itaque Nos hodiè Eccleſiæ Dunelmenſi, tunc certo modo Paſtoris ſolatio deſtitutæ, de Perſona tua, de Fratrum noſtrorum Concilio, Apoſtolicâ Auctoritate providerimus, teque illi in Epiſcopum & Paſtorem præfecerimus, Curam & Adminiſtrationem ipſius Eccleſiæ Dunelmenſis Tibi in Spiritualibus & Temporalibus plenariè committendo; ita tamen quòd propter hoc *Tituli Sanctæ Ceciliæ Presbiter Cardinalis* eſſe non deſineres, ſed, dicti *Tituli Sanctæ Ceciliæ Presbyter Cardinalis* exiſtens, ipſius Eccleſiæ Dunelmenſis Verus Præſul & Paſtor exiſteres, prout in noſtris inde confectis Litteris pleniùs continetur:

Et, ſicut accepimus, Tu, tempore Proviſionis & Præfectionis prædictarum, Eccleſiæ Eboracenſi, ex Conceſſione & Diſpenſatione Apoſtolica, præeſſes prout præes, ac Monaſterium Sancti Albani Ordinis Sancti Benedicti Lincolnienſis Diœceſis ex ſimili Conceſſione in Commendam obtineres prout obtines, Nos, Tibi, qui etiam noſter & Apoſtolicæ Sedis in Regno Angliæ Legatus exiſtis, ut Statum tuum juxta Cardinalatûs Sublimitatem decentiùs tenere & Expenſarum Onera quæ Te jugiter de neceſſitate ſubire oportet faciliùs perferre valeas, de alicujus Subventionis Auxilio providere, Teque, præmiſſorum Meritorum tuorum intuitu, gratioſo Favore proſequi volentes, Motu proprio, non ad tuam vel alterius pro Te Nobis ſuper hoc oblatæ Petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera Liberalitate, Tecum ut etiam poſtquam, in vim Proviſionis & Præfectionis prædictarum, pacificam Poſſeſſionem vel quaſi Regiminis & Adminiſtrationis dictæ Eccleſiæ Dunelmenſis ac illius Bonorum ſeu majoris Partis eorum aſſecutus fueris unà cum ejuſdem Sanctæ Ceciliæ & Dunelmenſi Eccleſiis, quamdiu illis præfueris, præfatæ Eccleſiæ Eboracenſi ut prius quoad vixeris præeſſe, illamque in Spiritualibus & Temporalibus regere & gubernare, necnon Monaſterium Sancti Albani prædictum, cujus Fructus, Redditus, & Proventus Præſentibus haberi volumus pro expreſſis, ſimiliter ut prius quoad vixeris etiam, unà cum ſingulis Eccleſiis prædictis, quamdiu illis ut præfertur præfueris, retinere liberè & licitè valeas, A.D. 1523. Hen. 8.

Generalis Concilii & quibuſvis aliis Apoſtolicis ac, Bonæ Memoriæ, *Ottonis & Ottoboni* olim in dicto Regno præfatæ Sedis Legatorum, necnon in Provincialibus & Sinodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus & Ordinationibus, ac Eccleſiæ Eboracenſis necnon Monaſterii & Ordinis prædictorum, Juramento Confirmatione apoſtolicâ vel quavis Firmitate aliâ roboratis, Statutis & Conſuetudinibus cæteriſque contrariis nequaquam obſtantibus,

Auctoritate prædictâ, Tenore Præſentium, de ſpecialis Dono Gratiæ Diſpenſamus;

Decernentes Eccleſiam Eboracenſem propterea non vacare, & Commendam Monaſterii hujuſmodi non ceſſare, irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper hiis a quoquam, quavis Auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attemptari;

Proviſo quòd propterea in dicto Monaſterio Divinus Cultus ac ſolitus Monachorum & Miniſtrorum Numerus nullatenus minuatur, ac Illius & Dilectorum Filiorum Conventûs ejuſdem congruè ſupportentur Onera conſueta.

Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc Paginam noſtræ Diſpenſationis & Decreti infringere &c.

Dat. *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo tertio, Septimo Kal. Aprilis, Pontificatûs noſtri Anno Primo.

Viſa,
W. DE EUCKENNOIRT.

Super Plicam,
F. BERNARDUS.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filis Sericis Flavi Rubeique Colorum.

Anthonius Grimanus Venetiarum Dux Cardinali Eboracenſi, pro Recuperatione Navis in Cantabris detentæ.

Reverendiſſimo in Chriſto Patri Domino Tho. Miſeratione Divinâ, Tituli Sanctæ Ceciliæ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbytero Cardinali Eboracenſi & Legato de Latere in Anglia Digniſſimo.

A.D. 1523. *An.* 14. *H.* 8. *Ex Autogr.*

R*Everendiſſime in Chriſto Pater,* Ex Literis Oratoris noſtri, iſthic agentis, Intelleximus Reverendiſſimam Dominationem veſtram, continuato Tenore mutuæ erga Nos Benevolentiæ, omnem operam præſtitiſſe, ac præſtare, pro Recuperatione Galeæ & Navis que contra Fidem publicam, ut patet, in Cantabris detinentur.

Et quamvis ſatis exploratum haberemus benivolentiſſimum ipſius erga Nos Animum, æque reſpondentem Benivolentiæ & Obſervantiæ noſtræ erga *Reverendiſſimam Dominationem veſtram*; tamen hoc ſingulare Officium, ab ea præſtitum, repoſitum eſt in imo Pectoris noſtri, aliquando recognoſcendum ſincerâ ſolitâque gratulatione Animi noſtri.

De quo quidem Officio, Nobis ſummoperè grato, quanto uberiores poſſumus Gratias eidem habemus; enixè rogantes dignetur, meritiſſimâ ipſius Auctoritate, in eamet diligentia perſeverare, pro hujuſmodi Recuperatione, ſicut promiſerat Oratori noſtro, & ſperamus eandem, pro ſua ſapientia, minimè defuturam in Re tàm juſta & honeſtiſſima, quæ mirum in modum Nobis eſt Cordi utpotè Propria Dominii noſtri, ſicut idem Orator *Reverendiſſimæ Dominationi veſtræ* latiùs explicabit. A.D. 1523.

Dat. *in noſtro Ducali Palatio,* Die Nono Martii, Indictione Decimâ, Milleſimo, Quingenteſimo, Viceſimo Secundo.

Antonius Grimanus, Dei gratiâ, *Dux Venetiarum &c.*

Anthonius Grimanus Dux Venetiarum gratulatur Cardinali Titulo Fidei Defenſoris.

Reverendiſſimo in Chriſto Patri Domino Thomæ, Miſeratione Divinâ, Tituli Sanctæ Ceciliæ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbytero Cardinali Eboracenſi & Legato de Latere in Anglia Digniſſimo.

A.D. 1523. *An.* 14. *H.* 8. *Ex Autogr.*

R*Everendiſſime in Chriſto Pater,* Quum Oratoris iſtius noſtri Litteris proximè Nobis ſignificatum eſſet *Sereniſſimum iſtum Regem,* ejus in ſacroſanctam Apoſtolicam Sedem Meritis ita expoſcentibus, Operaque *Dominationis veſtræ Reverendiſſimæ, a Leone Chriſtianiſſimo Pontifice Maximo,* priuſquam ex hac Vita decederet, ad cæteros ejus Majeſtatis Titulos, *Chriſtianiſſimæ* Fidei Defensorem auſpicatiſſimè fuiſſe Declaratum; idque mox a ſacroſancto Reverendiſſimorum Cardinalium Cœtu fuiſſe comprobatum, nuperimè iſthic celebratum; ſanè, pro noſtra erga eandem Majeſtatem perpetua obſervantia mirum in modum lætati ſumus; ſive quod nihil Dignius nec auſpicatius, ab eis effici potuiſſe Judicamus quàm hunc Titulum in Regia iſta Majeſtate, de univerſa Chriſti Fide optimè meritâ, collocari; ſive etiam quia ſperamus fore ut Majeſtas ejus, ob id, nihil omiſſum nec Intentatum eſt relictura, quo eidem Titulo, in poſterum, Re ipſâ pulchrè reſpondere poſſit. A.D. 1523.

Quare viſum eſt nobis, his noſtris Litteris, hac de cauſa, *Dominationi veſtræ Reverendiſſimæ* ſummoperè gratulari; Deum Optimum Maximum enixè orantes ut, ſicuti *Reverendiſſimæ Dominationis veſtræ* Opera hic Titulus Regiæ Majeſtati acceſſit, ita, in futurum ſummâ *Reverendiſſimæ Dominationis veſtræ* Auctoritate, Amplitudine, Conſilio, Sapientiâ, Animique Bonitate aliquod Chriſtianæ Religioni

A.D. 1523. Hen. 8.

dignum Opus per Regiam iſtam Majeſtatem confectum velit.

Reverendiſſimam Dominationem veſtram quam optimè, & quam diutiſſimè valere, ac omnibus Fortunæ Bonis quibus certè eſt digniſſima Affluere & cupimus & optamus.

Dat. in *noſtro Ducali Palatio*, Die decimo ſeptimo Martii, Indictione decimâ, Milleſimo, Quingenteſimo, Viceſimo ſecundo.

A.D. 1523. Hen. 8.

ANTONIUS GRIMANUS, Dei gratiâ, *Dux Venetiarum &c.*

Nicolaus Sagundinus.

Pro Henrico Marney.

A.D. 1523. An. 14. H. 8. Pat. 14. H. 8. p. 1. m. 4.

REX Archiepiſcopis & Epiſcopis, Abbatibus, Prioribus, Ducibus, Comitibus, Baronibus, Juſticiariis, Eſcaetoribus, Vicecomitibus, Majoribus, Præpoſitis, Miniſtris, & omnibus Ballivis & Fidelibus ſuis ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Cùm præteritorum Magnifica Geſta Principum, ſaltem qui ſuâ Induſtriâ atque Virtute Famam Nobis reliquere Immortalem, ad Mentem revocamus, nil prudentius nil verò Laude dignius, pro proſpero atque felici ipſorum Statu Salute ſecuróque Succeſſu eos feciſſe arbitremur, quàm quod fideles diligentes ſtrenuóſque ſuos Servientes & Miniſtros facultatibus ad Regimina ſummos Honores Magiſtratûs provehere Dignati ſunt, ac ſua Eis Beneficia juxta eorum Virtutes atque Merita benignè conferre curârunt,

Nos itaque,

Eorum veſtigia imitantes, præclara Obſequia Dilecti Conſiliarii noſtri Domini *Henrici Marney*, Nobis a Teneris Annis noſtris cum ſumma Probitate Induſtria & Fide præſtita, maturâ Deliberatione conſiderantes,

Ipſum Henricum in BARONEM PARLIAMENTI ET REGNI NOSTRI ANGLIÆ, ex mero Motu Gratiâque noſtris Ordinavimus, Deputavimus, Creavimus, & Conſtituimus, prout per Præſentes Ordinamus, Deputamus, Creamus, & Conſtituimus, atque Titulum, Nomen, & Stilum BARONIS DE MARNEY, Locumque in ſingulis Parliamentis, infra idem Regnum noſtrum Angliæ poſt hac celebrandis, cæteraque Jura ac Privilegia noſtri ipſius Regni Baronibus ejuſdem ex Lege & Conſuetudine aliove quovis pacto pertinentia *eidem Henrico* Damus & Concedimus, eíſque Ipſum adeo liberè & amplè uti & gaudere ſicut unquam alius Baro hujus noſtri Regni uſus fuerit aut debuit volumus,

A.D. 1523.

Habendum hujuſmodi Statum, Honorem, Titulum, Nomen, & Stilum BARONIS DE MARNY, atque *Locum in Parliamentis prædictis*, ac cætera Præmiſſa *præfato Henrico & Hæredibus ſuis Maſculis de Corpore ſuo exeuntibus imperpetuum*;

Eo quòd expreſſa mentio de aliis Donis ſive Conceſſionibus, *eidem Henrico* per Nos ante hæc tempora factis, in Præſentibus minimè facta exiſtat, aut aliquo Statuto, Actu, Ordinatione, ſive Proviſione ante hæc tempora in contrarium factis, editis, ordinatis, ſive proviſis, in aliquo non obſtantibus.

Hiis Teſtibus,

Reverendiſſimis in Chriſto Patribus,
Thoma Cardinale Eborum Cancellario noſtro,
Et *Willielmo Cantuarienſi Archiepiſcopis*,
C. London.
Et *J. Lincoln.*
Epiſcopis,
Ac Cariſſimis Conſanguineis noſtris,
Thoma Norffolciæ,
Et *Carolo Suffolciæ*,
Ducibus,
Thoma Surriæ Theſaurario noſtro Angliæ,
Carolo Wygorniæ Camerario noſtro,
Et *Georgio Salopiæ* Seneſcallo noſtro,
Comitibus,
Georgio de Nevyll de Bergevenny,
Waltero Devereux de Ferrers,
Et *Henrico Guldeford* Contrarotulatore Hoſpitii noſtri,
Militibus.

Dat. per Manum noſtram *apud Hampton Courte*, ix die Aprilis.

Abſque Warranto.

De Reſtitutione Temporalium Meneven.

¶ ¶

A.D. 1523. An. 15. H. 8. Pat. 15. H. 8. p: 2. m. 13.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Herefordiæ ac Marchiis Walliæ eidem Comitatui adjacentibus, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex*, nuper vacante Sede Epiſcopali Eccleſiæ Cathedralis Menevenſis per Obitum bonæ Memoriæ *Edwardi ultimi Epiſcopi* ibidem, Perſonam Dilecti & Fidelis Conſiliarii noſtri *Ricardi Rawlins* dictæ Eccleſiæ *Menevenſis* Electi in ipſius Eccleſiæ Epiſcopum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis inde directas, nobis conſtat,

Nos,

Pro Eo quòd *idem Electus* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter Se ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratiosè, :

Cepimus Fidelitatem *ipſius Electi*, & Temporalia Epiſcopatûs illius, prout moris eſt, reſtituimus eidem:

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Electo* Temporalia prædicta, cum pertinentiis in Balliva tua, ſine dilatione Liberes in forma prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, xxiv Die Aprilis.

Per Breve de Privato Sigillo.

Conſimiles Literæ Patentes diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, ſub eâdem Formâ & Datâ, videlicet,

Dilecto & Fideli ſuo Johanni Mundy Militi Majori Civitatis ſuæ Londoniæ *ac Eſcaetori ſuo in eadem Civitate.*

Et Mandatum eſt Militibus, Liberis Hominibus, & omnibus aliis Tenentibus de Epiſcopatu prædicto, quòd *eidem Electo* tanquam Epiſcopo & Domino ſuo in omnibus quæ ad Epiſcopatum prædictum pertinent Intendentes ſint & Reſpondentes prout decet.

In cujus &c.

Teſte ut ſupra.

Pro Thoma Cardinale Archiepiſcopo Eborum.

A.D. 1523. An. 15. H. 8. Pat. 15. H. 8. p. 1. m. 10.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Gratia noſtra ſpeciali, ac de Aviſamento & Aſſenſu, Dilectorum Nobis, *Johannis Daunce* Militis unius Conſiliariorum noſtrorum, & *Johannis Hales* unius Baronum de Scaccario noſtro, generalium Superviſorum Terrarum noſtrarum, ac *Thomæ Magnus* Clerici generalis Receptoris ac Superviſoris omnium Terrarum Tenementorum & aliarum Poſſeſſionum in Manibus noſtris exiſtentium, ratione minoris Ætatis ſingulorum Hæredum in Cuſtodia noſtra exiſtentium, Tradidimus & ad Firmam Dimiſimus, ac per Præſentes Tradimus & ad Firmam Dimittimus Prædilecto Conſiliario noſtro Reverendiſſimo in Chriſto Patri *Thomæ*, Miſeratione Divinâ, *Tituli Sanctæ Ceciliæ trans Tiberim Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbitero Cardinali* Eborum Archiepiſcopo Angliæ Primati Apoſtolicæ Sedis etiam de Latere Legato Cancellario noſtro Angliæ Dominia & Maneria noſtra de *Epworth*, *Bolton*, *Haxbey*, *Ouſton*, & *Wrotte*, ſcituata & exiſtentia infra Inſulam de *Axibolme* in Comitatu noſtro Lincolniæ, in Manibus noſtris exiſtentia per Mortem *Thomæ nuper Comitis Derbiæ*, ac ratione Minoris Ætatis *Edwardi Stanley* Filii & Hæredis ejuſdem *Thomæ*, unà cum omnibus & omnimodis Meſuagiis, Domibus, Cottagiis, Terris, Tenementis, Pratis, Paſcuis, Paſturis, Molendinis, Moris, Brueris, Chaciis, Redditibus, Servitiis, Aquis, Piſcariis, Cuniculariis, & Cuniculis, in eiſdem exiſtentibus & impoſterùm creſcentibus, Venationibus, Curiis Letis, Vic. Franc. & perquiſitis eorumdem Heriettis, Finibus, Bonis, & Catallis, Waviatis, extrahuris, & omnibus aliis Proficuis, Commoditatibus, & Avantagiis quibuſcumque eiſdem Dominiis ſive Maneriis aliquo modo pertinentibus ſive ſpectantibus,

A.D. 1523.

Exceptis

A.D. 1523. Hen. 8.

Exceptis & omninò Reſervatis Nobis & Hæredibus noſtris omnibus & omnimodis Groſſis Arboribus infra Boſcos ibidem creſcentibus, Wardis, Maritagiis, Releviis, Feodis Militum, Eſcaetis, necnon Bonis & Catallis Nativorum, Felonum, Fugitivorum, Felonum de Se, & in Exigendum poſitorum, Condempnatorum & Utlagatorum, ac Advocationibus Eccleſiarum Capellarum & Cantariarum quarumcumque dictis Dominiis ſive Maneriis cum ſuis Pertinentiis aliquo modo Pertinentibus ſive ſpectantibus,

Habenda & *Tenenda* omnia & ſingula Dominia & Maneria prædicta, necnon cætera Præmiſſa (Exceptis Præexceptis) præfato Reverendiſſimo in Chriſto Patri *Thomæ*, Executoribus & Aſſignatis ſuis, a Feſto Sancti Michaelis Archangeli ultimò præterito, quouſque dictus *Edwardus Stanley* Filius præfati *Thomæ* nuper *Comitis Derbiæ* ad plenam & legitimam Ætatem pervenerit, & quamdiu eadem Dominia & Maneria cum cæteris Præmiſſis in Manibus noſtris fore contigerint, ac quouſque debita Liberatio aut Proſecutio inde extra Manus noſtras proſecuta fuerit, Reddendo inde & pro eiſdem Nobis & Hæredibus noſtris Annuatim ad Manus generalis Receptoris Terrarum *prædicti nuper Comitis* ad Uſum noſtrum pro tempore exiſtentis, ſive ad Manus Theſaurarii Cameræ noſtræ pro tempore exiſtentis, *Centum & Quinquaginta Libras Sterlingorum* ad Feſta ibidem uſualia,

A.D. 1523. Hen. 8.

Et ulterius Conceſſimus ac per Præſentes Concedimus pro Hæredibus noſtris *præfato Reverendiſſimo Patri* Executoribus & Aſſignatis ſuis quòd Nos & Hæredes noſtri acquietabimus defendemus & allocari faciemus *prædictum Reverendiſſimum Patrem*, Executores & Aſſignatos ſuos, durante Termino prædicto, *de Quinquaginta Tribus Solidis & Quatuor Denariis* de Redditibus annuatim, de Maneriis Terris & Tenementis prædictis in Vita prædicti nuper Comitis Nobis reſolubilibus & reſolutis; Eo quod expreſſa mentio &c. aliquo Statuto &c.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, xxiv die Aprilis.

Per Billam Generalis ſuperviſoris Terrarum Regis &c.

De Reſtitutionibus Temporalium Dunolm.

A.D. 1523. An. 15. H. 8. Pat. 15. H. 8. p. 2. m. 13.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Eborum, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex* Eccleſiæ Dunolmenſi, per Obitum Bonæ Memoriæ *Thomæ ultimi Epiſcopi* ibidem Paſtoris Solatio deſtitutæ, de Reverendiſſimo in Chriſto Patre *Thoma Tituli Sanctæ Ceciliæ Presbytero Cardinale* atque a Latere Legato providerit, ac eum in Epiſcopum Eccleſiæ illius præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis inde directas, Nobis conſtat,

Nos,

Pro eo quod *idem Reverendiſſimus Pater* ſic dictæ Eccleſiæ Dunolmenſi præfectus omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ Præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis coram Nobis palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum eo in hac parte agere gratiosè,

Cepimus Fidelitatem *Ipſius Reverendiſſimi Patris*, & Temporalia Epiſcopatûs Dunolmenſis, prout moris eſt, reſtituimus eidem;

A.D. 1523.

Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Reverendiſſimo Patri* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Balliva tua, ſine dilatione, Liberes in formâ prædictâ; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, triceſimo die Aprilis.

Per ipſum Regem.

Conſimiles Literæ Patentes diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, ſub eiſdem Forma & Data; videlicet,

Eſcaetori ſuo in Com. Northumbr.
Eſcaetori ſuo in Com. Midd.

Et Mandatum eſt Militibus, liberis Hominibus, & omnibus aliis Tenentibus de Epiſcopatu prædicto quòd eidem *Reverendiſſimo Patri* tanquam Epiſcopo & Domino ſuo in omnibus, quæ ad Epiſcopatum prædictum pertinent, Intendentes ſint & Reſpondentes prout decet.

In cujus &c.

Teſte ut ſupra.

Bulla, pro Triennalibus Treugis, inter Principes Chriſtianos, & pro Expeditione ad Defendendum contra Turchas.

Regiſtrata apud Me,

T. Hezium.

A.D. 1523. An. 15. H. 8. Ex Origine.

Adrianus Episcopus, *Servus Servorum Dei*, ad futuram Rei Memoriam.

Monet Nos Veritas in Propheta Vigilem Paſtorem venientem Gladium ex ſpecula proſpicere atque annunciare oportere, alioquin Animarum quæ perierint exactam rationem ab Eo requirendam eſſe: Hoc propentiùs cogitantes Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri, præſertim ab eo tempore quo Turcharum effrænata Rabies Conſtantinopolin expugnavit, ac procul intuentes hoſtilem Gladium Chriſtianorum Jugulis indies magis imminentem, ad Chriſtianos omnes, & præſertim Principes qui juxta *Iſidorum* a Chriſto Eccleſiam tuendam ſuſceperunt, clamare ac eos monere non ceſsârunt quantum univerſæ Chriſtianitati Periculum atque Excidium immineret, niſi mutuarum inter ſe Diſſenſionum & Diſcordiarum obliti communi Hoſti reſiſterent atque Impetum Chriſtianam Religionem funditùs evertere molientis reprimerent.

Hactenus tamen Malo noſtro annunciata Calamitas non fuit credita, non fuerunt auditæ ipſorum Paſtorum Voces, ſed utiles eorum Admonitiones ſurdâ pertranſivere Aure Chriſtiani Principes, quorum Culpâ, immaniſſimo Chriſti Hoſte invaleſcente, Chriſtiana Reſpublica innumeris Cladibus ac Ruinis vexata atque afflicta fuit, ac tot Jacturas & irreparabilia Damna accepit, ut nemo Chriſti Fidelis, abſque ingenti Mœrore & Lacrimis, ea referre audireve poſſit.

Quis enim a Lachrimis abſtineat, audiens ſanctam illam Jeruſalem ac ſacrum Calvariæ Montem, ſalutiferæ Crucis Triumpho inclitum, ſacratiſſimoque Chriſti Redemptoris noſtri Sepulcro venerandum, ſanctiſſimaque Loca illa, quæ Dominus & Salvator noſter Jheſus Chriſtus, humanâ Carne veſtitus, & Sancti Diſcipuli ejus incoluere, ab Infidelibus Barbaris occupata detineri, nec a Nobis ipſum Domini Sepulcrum, niſi Precio Dominici nominis Blaſfematoribus perſoluto, viſitari poſſe?

A.D. 1523.

Quis non piè ingemiſcat, animo reputans Patriarchales illas Sedes, Sanctorum Patrum ſuavem odorem adhuc redolentes, ſpurciſſimis Chriſti Hoſtibus ſervire, Conſtantinopolim, Greciæ Lumen & Orientalis Imperii Caput, reliquamque Greciam & magnam Europæ partem Syriam Aſiam ipſam ferè univerſam ab Infidelibus Turchis, Chriſtianorum Principum Culpâ, ablata fuiſſe, miſeroſque Chriſtianos, illuc degentes, niſi Chriſtum abnegare & Mahumeticæ Impietatis & Sathanæ Mancipia fieri velint, dira & crudeli Barbarorum Servitute opprimi?

Quis (ut Antiqua & Vetera omittamus) non perterreatur atque exhorreſcat, cogitans modernum Turcharum Tiranum proximo Anno Belgradum, quod totius Regni Ungariæ Clauſtrum ſemper fuit, breviſſimo temporis ſpatio cepiſſe?

Nuper verò Inſulam Rhodum totius Orientalis Maris Januam, ab Jeroſolimitanis Militibus per tot Annos Defenſam, multiſque Turcharum Cladibus Nobilitatam, & ſi maximis Terrâ Marique Copiis obſeſſam non uſque adeò tamen Coarctatam, quin ſi Chriſtiani Principes, inter ſe juncti, ac potius quæ Jheſu Chriſti quàm quæ ſua cujuſque erant quærentes, maturè ſuccurriſſent, & Rhodus ipſa (ut aliàs parvo Subſidio memoriâ noſtrâ factum fuit) liberari & de Hoſtibus Victoria, cum Dei adjutorio, obtineri potuiſſet, in Ditionem ac Poteſtatem ſuam redegiſſe, & nunc tot & tantis Rerum Succeſſibus elatum apertè minari ſe Almam Urbem Romam, Sanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli aliorumque Martirum Sanguine conſecratam, in qua Vicarii ſui Sedem eſſe voluit Altiſſimus, Expugnaturum, ejuſque Sanctiſſima Templa ac Sanctorum venerandas Reliquias prophanaturum, demùm Chriſtianum omne Imperium & Ipſius Chriſti Nomen funditùs Everſurum.

Quocirca Nos, Conſiderantes quòd Salvator noſter Dominus Jheſus Chriſtus, in Excelſis tenens Imperium, Gregis ſui Tutelam non deſerens, Romanum Pontificem, in Terris Vicarium ſuum conſtituit, qui dictum Gregem vigilanti curâ protegere ipſamque Eccleſiam ab omnibus adverſis, quantum in ſe eſſet, conſervare defenſare, ac Reges & Principes, ad Imperii faſtigia divinâ Permiſſione vocatos, contra Barbaras Nationes, Catholicam Fidem opprimere conantes, potiſſimùm inducere atque animare debeat, animoque revolventes noſtri Officii eſſe hiis præſertim Difficillimis & Calamitoſis Temporibus, inter ipſos Chriſtianos Reges & Principes mutuis inter Se Diſcordiis & Diſſenſionibus diviſos, Pacem, quam Chriſtus in Cœlum aſcenſurus tanquam Munus hæreditarium Diſcipulis ſuis reliquit, ſeminare, memoreſque nos poſtquam de noſtra ad Summi Apoſtolatûs Apicem aſſumptione, in longinquis Iſpaniarum Partibus poſſiti, certiores facti fuimus, antequam ad hanc Urbem noſtram Iter arriperemus, Reges Principes & Potentatus Chriſtianos, Literis ac Nunciis ad hoc unum deſtinatis, ad perpetuam inter ſe Pacem & Concordiam, vel ſaltem Annorum aliquot Inducias quàm inſtantiſſimè hortatos fuiſſe, eoſque admonuiſſe nullum aliud rebus noſtris Remedium contra formidandam Turcharum Potentiam ſupereſſe quam ſi Illi, inter ſe reconciliati & uniti, junctis Viribus Perfidorum Hoſtium Conſilia præverterent.

Et, poſtquam, Deo favente, ad Urbem ipſam appulimus, nichil ardentiori ſtudio & conatu procuraſſe quàm Concordiam ſeu Inducias hujuſmodi; & tamen ob quorumdam dictorum Principum, heu! nimis inveterata inter Se Odia hujuſmodi Inſtantiâ noſtrâ perparùm profeciſſe ut Regibus, Principibus, Potentatibus, ac aliis præfatis nulli excuſationi locus ultra relinquatur, omneſque intelligant Nos nichil quod ad Paſtorale Officium attinet obmiſiſſe, cogimur, ex quo humana Admonitio atque Auctoritas, uti experientia docuit, ad Præmiſſa fruſtra tentata eſt, Annorum aliquot Inducias ſeu Treugas inter ipſos Reges Principes ac Potentatus, ſub Eccleſiaſticis Cenſuris & Pœnis, divinâ Auctoritate, quâ Jheſu Chriſti in Terris Vicarium licet immeriti agentes fungimur, indicere ut, ſi non zelo Fidei ac Religionis ipſius Chriſti, cujus Cauſa agitur, ſaltem divini Judicii metu ad Cor redeant, & privatis Affectibus publica Commoda anteponant.

Habitâ igitur ſuper hiis cum, Venerabilibus Fratribus noſtris, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus maturâ Deliberatione, ac diligentiſſimo Examine, ad Laudem & Gloriam Omnipotentis Dei & individuæ Trinitatis Patris & Filii & Spiritûs Sancti, atque ad Revocandam ſaltem ad tempus hæreditatem Domini Pacem, ſcilicet, atque Concordiam, a Chriſtianis Finibus tamdiu noſtris Demeritis exulantem, atque ut tandem ſancta & perneceſſaria Expeditio, univerſali Chriſtianorum Damno & Dedecore tamdiu procraſtinata, ulteriùs non differatur, quorumdam Prædeceſſorum noſtrorum, præſertim *Innocentii Tertii Nicholai Quinti* & aliorum veſtigiis inhærentes, Triennales Inducias ſeu Treugas inter omnes Reges ac Principes Communitates Potentatus Reſpublicas cæteroſque Chriſti Fideles Seculares & Eccleſiaſticos, de Omnipotentis Dei ac præfatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, & eâ, quæ Nobis ex Alto conceſſa eſt, Auctoritate, ac de eorumdem Fratrum Concilio & Aſſenſu, Indicimus, ac eoſdem Reges, Principes, Communitates, Potentatus, Reſpublicas, cæteroſque Chriſti Fideles omnes, præmiſſas Inducias ſeu Treugas, ſub Excommunicationis latæ Sententiæ Anathematiſque & Interdicti Eccleſiaſtici in Terris & Dominiis eorum omnium & ſingulorum Pœnis, dicto durante Triennio, inviolabiliter ſervare debere Decernimus:

Eos nichilominus, in virtute Sanctæ Obedientiæ, requirentes ac per viſcera Miſericordiæ Domini noſtri Jheſu Chriſti, per acerbiſſimam Paſſionem, quam immaculatus & innocens Agnus, ut Nos miſeros Peccatores ab æterna Morte redimeret, pati dignatus eſt, per Judicium extremum, in quo omnes ſtabunt ante Tribunal ejus, accepturi, unuſquiſque ſecundùm Opera ſua, perque Spem Vitæ æternæ, quam repromiſit Deus diligentibus ſe, paterno affectu obteſtantes ut in Unitate & Caritate mutua, ſine qua nichil Deo acceptum eſſe poteſt, perſeverantes, a mutuis Offenſionibus abſtineant, Armaque bellica Chriſtiani contra Chriſtianos, dicto durante Triennio, amplius non exerceant.

Satis enim ſuperque fraterni Sanguinis per Fratres effuſum, ſatis cum graviſſima Dei Offenſa inter Vos Chriſtiani Reges, Principes, & Potentatus ſævitum eſt.

Velitis ergo Injuriarum, quæ inter Vos invicem illatæ atque acceptæ fuerunt, propter Chriſtum Redemptorem veſtrum ſaltem ad tempus obliviſci, ut manifeſtæ Ruinæ, vobis & univerſæ Chriſtia-

A.D. 1523.
Hen. 8.

Chriſtianitati ab immaniſſimis Chriſti Hoſtibus imminenti, Unione & Concordiâ veſtrâ occurrere, unitiſque Animis & Armis Hoſtes ipſos, non tàm propriis Viribus ſuis quàm veſtris Diſcordiis & Diſſenſionibus confidentes, a veſtris & Subditorum veſtrorum omniumque Chriſtianorum cervicibus repellere, necnon tot Civitatibus, Provinciis, & Regnis, Vobis ademptis, recuperandis, Fratribuſque veſtris, crudeliſſimo Servitutis Jugo tamdiu oppreſſis, opemque veſtram ſublatis ad Cœlum Manibus implorantibus, a perfidiſſimi Turcharum Tiranni Jugo duriſſimo eripiendis viam parare poſſitis, dare Inducias has Deo a quo tàm amplam in Terris Poteſtatem accepiſtis, ut, eo vobis hoc pacto placato, Poteſtatem veſtram, alioquin ut certo expectare poteſtis vobis auferendam, retineri mereamini, Dare denique Inducias ipſas Chriſto Salvatori noſtro, qui, in Ligno Crucis tenſo Corpore pendens, Crucifigentibus ſe pepercit, ac Deum Patrem pro Illis etiam rogavit, qui Nos, de nichilo a ſe creatos, & per primorum Parentum Inobedientiam Exules Paradiſi factos, nullis noſtris Meritis, ſed infinitâ ſuâ Clementiâ, precioſo ſuo Sanguine redemit, nè, ſi, quod abſit, privatas Inimicitias & Commoda veſtra ejus Honori præferentes, tàm immenſis ejus Beneficiis Ingratos vos exhibueritis, Sacramque ejus Religionem a perfidiſſimis Hoſtibus conculcari, & innumerabiles ipſius Chriſti Sanguine Redemptorum Animas vel in miſerrimam Servitutem adduci vel in exitiale Infidelitatis Baratrum præcipitari permiſeritis, horrendum & duriſſimum ipſius, qui terribilis eſt & aufert Spiritum Principum, Judicium & in præſenti & in futuro contra vos provocetis.

Cæterùm, quia fortè, Peccatis noſtris exigentibus, Inimicus humani generis, ubi dictæ Induciæ per vos noſtris immò divinis hiis Mandatis Obedientes acceptatæ fuerint, quas a principio impedire non potuit, temporis ſucceſſu, perturbare non deſinet, licet eam de Prudentia Magnanimitate & Conſtantia veſtris in Domino Fiduciam habeamus, ut nullo modo Vos ejus Malignitati locum daturos arbitremur, tamen propterea Induciæ ipſæ non diſſolvantur dubiorum, ſi qua ſuper Induciis hujuſmodi aut earum dependentibus, emergentibus, annexis, vel connexis quoquomodo oriantur, Deciſionem & Declarationem Nobis, tanquam Summi Pacis Auctoris Vices in Terris gerentibus, unà cum præfatis Fratribus noſtris, reſervamus; ipſis Induciis nichilominus juxta præſentium Literarum Tenorem in ſuo Robore permanſuris:

A.D. 1523.
Hen. 8.

Nulli ergo omninò Hominum liceat hanc Paginam noſtræ Indictionis Decreti Requiſitionis Obteſtationis & Reſervationis infringere &c.

Dat. *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo tertio, Pridie Kal. Maii, Pontificatûs noſtri Anno Primo.

T. HEZIUS.

Subter Plicam,

Viſa de Curia,
W. DE EUCKENVOIRT.

F. DE SANCTO JOHANNE.

Super Plicam,
ADRIANUS PAPA SEXTUS.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filis ſericis flavi rubeique Colorum.

De Reſtitutionibus Temporalium Bathon. & Wellen.

A.D. 1523.
An. 15. H. 8.
Pat. 15. H. 8. p. 2. m. 13.

REX Eſcaetori ſuo in Comitatu Somerſetiæ, Salutem.

Cùm Dominus *Summus Pontifex* Eccleſiis Cathedralibus Bathonienſi & Wellenſi, invicem unitis, certo nuper expreſſo modo apud Sedem Apoſtolicam Paſtoris ſolatio deſtitutis, Perſonam Dilecti & Fidelis Conſiliarii noſtri *Johannis Clerk* dictarum Eccleſiarum Bathonienſis & Wellenſis Electi in ipſarum Eccleſiarum Epiſcopum præfecerit & Paſtorem, ſicut per Literas Bullatas ipſius Domini *Summi Pontificis*, Nobis inde directas, Nobis conſtat, Nos,

A.D. 1523.

Pro eo quòd idem *Electus* omnibus & ſingulis Verbis, Nobis & Coronæ noſtræ præjudicialibus, in dictis Literis Bullatis contentis, per Procuratorem ſuum ſufficientem, coram Nobis, palàm & expreſsè renunciavit, & Gratiæ noſtræ humiliter ſe ſubmiſit, volentes cum Eo in hac parte agere gratiosè,

Ipſius Electi Fidelitatem per dictum Procuratorem ſuum Cepimus, & Temporalia Epiſcopatûs illius, prout moris eſt, Reſtituimus eidem;

A.D.1523. Hen. 8. Et ideò Tibi Præcipimus quòd *eidem Electo* Temporalia prædicta, cum pertinentiis, in Balliva tuâ, ſine dilatione, Liberes in forma prædicta; ſalvo Jure cujuſlibet.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, Secundo Die Maii.

Per ipſum Regem.

Conſimiles Literæ Patentes diriguntur Eſcaetoribus ſubſcriptis, sub eiſdem Forma & Data; videlicet,

Eſcaetori Regis in Com. Oxon. & Berk.

Eſcaetori Regis in Com. Sutht.

Eſcaetori Regis in Com. Glouc. ac Marchiis Walliæ eidem Comitatui adjacentibus.

A.D.1523. Hen. 8. Et Mandatum eſt Militibus, Liberis Hominibus, & omnibus aliis Tenentibus de Epiſcopatu prædicto quòd *eidem Electo* tanquam Epiſcopo & Domino ſuo in omnibus quæ ad Epiſcopatum prædictum pertinent, Intendentes ſint & Reſpondentes, prout decet.

In cujus &c,

Teſte ut ſupra.

Pro Thoma Epiſcopo Bangorenſi de Confirmatione.

A.D.1523. An.15.H.8. Pat.15.H.8. p.1.m.17. REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

INSPEXIMUS Literas Patentes Domini *E. nuper Regis Angliæ Tertii*, Progenitoris noſtri, factas in hæc verba,

Edwardus, Dei gratiâ, *Rex Angliæ & Franciæ & Dominus Hiberniæ*, omnibus, ad quos præſentes Literæ pervenerint, Salutem.

Sciatis quòd, de gratiâ noſtrâ ſpeciali, & conſideratione Perſonæ Venerabilis Patris *Johannis Gilbert Epiſcopi Bangorenſis* & boni Servitii quod Nobis impendit, Dedimus, Conceſſimus, & Aſſignavimus, pro Nobis & Hæredibus noſtris, quantum in nobis eſt, *eidem Epiſcopo* unum Meſuagium cum Pertinentiis; videlicet, unam Placeam Terræ cum Domibus ſuperædificatis & unum Gardinum cum pertinentiis in *Sholane* in Parochia Sancti Andreæ de Holborn in Suburbio Londoniæ,

Quæ quidem Placea Domus & Gardinum quondam fuerunt *Thomæ de Braunceſtre & Iſabellæ* Uxoris ejus, & in Manu noſtra exiſtunt, tanquam Nobis Forisfacta, virtute *Statuti de Terris & Tenementis ad* MANUM MORTUAM *non ponendis* editi, pro eo quòd, poſt dictum Statutum, præfati *Thomas & Iſabella*, qui dictam Placeam Domos & Gardinum de Nobis tenuerunt in Burgagium, alienaverunt eadem Placeam Domos & Gardinum cum pertinentiis ad MANUM MORTUAM *Anyano*, Bonæ Memoriæ *Epiſcopo Bangorenſi*, Habenda & Tenenda *eidem Anyano* & Succeſſoribus ſuis *Epiſcopis Bangorenſibus* imperpetuum, ſine Licentia noſtra contra formam ejuſdem Statuti, ſicut per Inquiſitionem, inde nuper per Dilectum Nobis *Adam de Bury* tunc Majorem Civitatis noſtræ Londoniæ & Eſcaetorem noſtrum in eadem Civitate captam & in Cancellaria noſtra retornatam, eſt compertum,

A.D.1523. HABENDA & TENENDA *prædicto Johanni* & Succeſſoribus ſuis *Epiſcopis Bangorenſibus* de Nobis & Hæredibus noſtris, per Servitia quæ dicta Placea Domus & Gardinum de Nobis tenebantur ante Alienationem ſupradictam, imperpetuum; dicta Forisfactura aut Statuto prædicto non obſtantibus.

In cujus rei Teſtimonium has Literas noſtras fieri Fecimus Patentes.

Teſte meipſo apud *Weſtmonaſterium*, Triceſimo Die Aprilis Anno Regni noſtri Angliæ Quadrageſimo, Regni verò noſtri Franciæ Triceſimo quinto.

Nos autem, Literas prædictas ac omnia & ſingula in eiſdem contenta Rata habentes & Grata, ea pro Nobis & Succeſſoribus noſtris, quantum in Nobis eſt, Aceeptamus & Approbamus, ac Venerabili in Chriſto Patri *Thomæ nunc Epiſcopo Bangorenſi* & Succeſſoribus ſuis, Tenore Præſentium, Ratificamus & Confirmamus, prout Literæ prædictæ rationabiliter teſtantur.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, undecimo Die Maii.

Pro Dimidio Marcæ ſolutæ in Hanaperio.

De Communicando cum Imperatore, ſuper Duce Burboniæ ad Partes ſuas attrahendo.

A.D. 1523. *An.* 15. *H.* 8. *Bibl. Cotton. Veſpaſ. C.* 2.

REX &c. Salutem.

Sciatis quòd Nos,

De Fidelitate Induſtria & provida Circumſpectione, Dilectorum & Fidelium Conſiliariorum noſtrorum, Magiſtri *Richardi Sampſon* Legum Doctoris, & *Richardi Jernigham* Militis, & eorum utriuſque plurimùm confidentes,

Ipſos, & eorum utrumque, conjunctim, & diviſim, noſtros veros & indubitatos Oratores, Legatos, Procuratores, Actores, & Nuncios ad Infraſcripta generales & ſpeciales Facimus Conſtituimus & Deputamus per Præſentes,

Dantes & Concedentes eiſdem & eorum utrique, plenam Poteſtatem & Auctoritatem ac Mandatum generale & ſpeciale pro Nobis & Nomine noſtro cum Sereniſſimo Principe

ſeu ejus Oratoribus, Procuratoribus, Legatis, Nunciis, aut Commiſſariis quibuſcumque per Eum ſufficienter deputatis, ac etiam cum Chariſſimo Conſanguineo & Fratre noſtro *Carolo Romanorum Imperatore Electo*, ejuſve Oratoribus, Legatis, Procuratoribus, Nunciis, & Commiſſariis ſufficiens Mandatum ad id ab eo habentibus, de & ſuper Tractatu Pactione & Conventione quacumque ad Attrahendum præfatum *Ducem* in Partes noſtras & prædicti Chariſſimi Conſanguinei & Fratris noſtri *Caroli Romanorum Imperatoris Electi*, in Bello contra *Franciſcum Francorum Regem* gerendo, fovendas & amplectendas,

Ac cum eodem de & ſuper Intertentione cujuſcumque Numeri Gentis Armorum, ſive Equitum ſive Peditum, per *præfatum Ducem*, in Partes noſtras, contra præfatum *Franciſcum Francorum Regem* communem Hoſtem noſtrum, colligendi & Ducendi,

Ac de Stipendiis cum eo, pro Eiſdem, comunibus Impenſis noſtris & dicti Fratris noſtri, conveniendis & paciſcendis, Tractandi, Comunicandi, Concordandi, & Concludendi,

A.D. 1523.

Juramentúmque Homagii & Fidelitatis a *præfato Duce*, pro Nobis & Nomine noſtro, quòd Ipſe *Nos pro vero Rege Franciæ* recognoſcet & acceptabit, Nobiſque tanquam Regi Franciæ fideliter ſerviet atque obediet, & ad Mandata noſtra tanquam Supremi Domini ſui & Regis Franciæ promptus & paratus erit, Recipiendi & Acceptandi,

Ac ſuper hujuſmodi Conventis Concordatis & Concluſis Literas validas & efficaces pro Parte noſtra Concipiendi, Faciendi, & Tradendi, Conſimileſque Literas in pari & valida forma Petendi & Recipiendi & Exigendi,

Cæteráque omnia & ſingula Faciendi, Gerendi, Excercendi, & Expediendi quæ in Præmiſſis & ea concernentibus quibuſcumque neceſſaria fuerint ſeu quomodolibet oportuna, etiamſi talia fuerint quæ Mandatum de ſe magis exigant ſpeciale quàm Præſentibus eſt expreſſum;

Promittentes, bonâ Fide & in Verbo Regio, Nos Ratum, Gratum, Firmum, & Inviolabile perpetuò habituros totum & quicquid per dictos Oratores, Ambaſſiatores, Procuratores, Actores, Factores, & Nuncios noſtros antedictos, aut eorum alterum, in Præmiſſis, vel aliquo Præmiſſorum, aut ea concernentibus, Actum, Geſtum, Exercitum, Tractatum, aut Concluſum fuerit &c. in Præmiſſis & contra ea vel eorum aliqua nullo modo contravenire; imò ipſa manutenere, & inviolabiliter obſervare, ac per noſtras Patentes Literas ſi opus fuerit confirmare.

In cujus Rei Teſtimonium Præſentibus hiis, Manu noſtrâ ſignatis, Magnum Sigillum noſtrum duximus apponendum.

Datum in *Civitate noſtra Londoniæ*, Decimo ſeptimo Die Maii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Viceſimo tertio, & Regni verò noſtri Decimo quinto.

A.D. 1523.
Hen. 8.

Æſtimatio Expenſarum pro Continuatione Exercitus Ducis Borboniæ.

S'enſuit en brief l'Extimation de ce, que l'Armee que Monſieur de Bourbon, ou Nom de l'Empereur, entent mener en France, peult couſter, par chaſcun Mois.

A.D. 1523.
An. 15. H. 8.
Ex Archiv.

PREMIERS, pour l'Entretenement de xiii Mil Payes d'Allemans a Trois Eſcuz pour Paye f.	xxxix M. Eſcuz.
ITEM, pour Neuf Mil Payes d'Eſpaignolz y compagns les doubles Payes & les Payes & Demye de ceulx qui portent les Hacquebutes a Grocetz, f.	xxvii Mil. Eſcuz.
ITEM, pour l'Entretenement de xii Cens Chivaulx Legiers Extraordinaires fault Environ,	vii Mil. Eſcuz.
ITEM, pour Trois Cens Hommes d'Armes auſſi Extraordinaire, f.	vi Mil. Eſcuz.
ITEM, pour la Deſpenſe de l'Artillerye & Pyonniers, fault par Chaſcun Mois,	vii Mil. Eſcuz.
ITEM, pour le Traittement de *Monſieur de Bourbon* come Lieutenant General de l'Empereur & du Roy, fault par chaſcun Mois,	iii Mil. Eſcuz.
ITEM, pour le Traittement de *Monſieur le Marquiz de Piſcare* come Capitain General de l'Armee, fault pour chaſcun Mois,	viii Cens Eſcuz.
ITEM, pour le Traittement du *Signeur de Leaurains* comme Cappitaine General de tous les Chivaulx Legiers fault par Mois,	iii Cens Eſcuz.
ITEM, pour tous autres Extraordinaires que ſera beſoign en la dit Armee,	iv Mil. Eſcuz.
ITEM, pour Troys Milles Ittaliens,	x Mil. Eſcus.

A.D. 1523.

Non ſe parle Poynt de l'Armee de Mer, ne de la Gens Ordinere du Royaulme de Naples.

Prorogatio Legationis per Papam Adrianum pro Cardinale Eborum.

Regiſtrata apud Me,

T. HEZIUM.

A.D. 1523.
An. 15. H. 8.
Ex Origine.

ADRIANUS EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei*, Dilecto Filio *Thomæ Tituli Sanctæ Ceciliæ Preſbytero Cardinali Eboracenſi* in Regno Angliæ noſtro & Apoſtolicæ Sedis Legato de Latere, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Dudùm poſtquam, Felicis Recordationis, *Leo Papa Decimus* Prædeceſſor noſter Te & Dilectum Filium noſtrum *Laurentium Tituli Sanctæ Anaſtaſiæ tunc Sancti Thomæ in Parione Preſbiterum Cardinalem*, quem ad Chariſſimum in Chriſto Filium noſtrum *Henricum Angliæ Regem* Illuſtrem *Fidei Defenſorem* pro nonnullis arduis univerſam Chriſtianam Rempublicam concernentibus Negotiis Suum & Apoſtolicæ Sedis de Latere Legatum, de Fratrum ſuornm, de quorum Numero licet Abſentes tunc eramus, Conſilio per quaſdam deſtinaverat in Regno Angliæ & certis aliis Terris & Locis eidem Regi ſubjectis, ſuos & dictæ Sedis Legatos de ſimili Conſilio per alias deputaverat, nonnulláſque vobis Facultates per alias ſuas Litteras conceſſerat, cùm ex certis Cauſis eundem *Lawrentium Cardinalem* & Legatum ex Regno Angliæ & Legatione prædictis ad Se advocare intenderet, *Circumſpectioni tuæ* ut ipſa in Legationis Officio remanere, ac Facultatibus hujuſmodi perinde ac ſi illæ

A.D. 1523.

ipſi

A.D. 1523. Hen. 8.

ipſi ſoli a principio conceſſæ fuiſſent per alias conceſſit, ac Legationem tuam hujuſmodi per Receſſum dicti *Laurentii Cardinalis* a dicto Regno non expirare, ſed ad Annum a Die Receſsûs *Laurentii Cardinalis* hujuſmodi computandum, duntaxat durare decrevit;

Et deinde cùm *præfatus Laurentius Cardinalis* ad ipſum Prædeceſſorem rediiſſet, ipſeque *Leo Prædeceſſor* Annum prædictum ad Biennium, a fine dicti Anni computandum, per alias ſuas Litteras extendiſſet & progorâſſet, *præfatus Leo* Prædeceſſor, Motu proprio & ex certa Scientia ac Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine, Biennium hujuſmodi ac ſingulas Literas prædictas, cum omnibus in eis contentis Clauſulis ad Quinquennium, a Fine dicti Biennii computandum, per reliquas ſuas Litteras extendit & prorogavit, ac nonnullas alias Facultates tibi conceſſit, prout in eiſdem omnibus & ſingulis Literis, quarum Tenores Clauſulas & Formas Præſentibus pro ſufficienter expreſſis & totaliter inſertis haberi volumus, pleniùs continetur;

Volentes igitur eandem *Circumſpectionem tuam* quam potentem Opere pariter & Sermone, in magnis & arduis Negotiis longâ experientiâ comprobatam, ac eximiâ Probitate & Fidelitate Conciliíque maturitate eminentem, aliiſque grandium Virtutum donis, quibus Perſonam tuam illarum Largitor Altiſſimus inſignivit, pollentem cognovimus, Favoribus & Honoribus proſequi oportunis, ac ſpecialem in Domino fiduciam ſummentes, quòd Ea quæ ipſi *Circumſpectioni tuæ* duxerimus committenda, ad Omnipotentis Dei Laudem noſtríque & dictæ Sedis Honorem Dignitatem & Amplitudinem Curâ pervigili & exactiſſimâ Diligentiâ adimplere curabis, Motu Scientiâ ac Poteſtatis plenitudine ſimilibus, necnon conſideratione præfati Regis poſteriores Litteras prædictas, cum omnibus & ſingulis in eis contentis Facultatibus, & aliis Clauſulis *ad aliud Quinquennium* a Fine dicti Quinquennii computandum, Auctoritate Apoſtolicâ, Tenore Præſentium, Extendimus & Prorogamus,

Volentes ut eadem *Circumſpectio tua* etiam dicto Quinquennio ad quod Literas prædictas, ut præfertur, Prorogavimus, durante Legationis hujúſmodi Officio, ac omnibus & ſingulis Facultatibus, in quibuſlibet Literis prædictis comprehenſis, uti frui & gaudere, juxta dictarum Litterarum Formam & Tenorem, liberè & licitè poſſit & valeat:

Non obſtantibus omnibus quæ *idem Leo* Prædeceſſor in dictis Litteris voluit non obſtare, cæteríſque contrariis quibuſcunque.

Dat. *Romæ* apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo Vigeſimo tertio, Pridie Id. Junii, Pontificatûs noſtri Anno Primo:

T. **Hezius.**

Viſa de Curia,

W. **de Euckenvoirt.**

Super Plicam,

Albergatus.

Sub Plumbeo Sigillo pendente a Filo Canabi.

Pro Archiepiſcopo Armachanenſi de Protectione.

A.D. 1523. An. 15. H. 8. Pat. 15. H. 8. p. 2. m. 21.

REX omnibus, ad quos &c. Salutem.

Sciatis quòd,

Cùm laudabile ſit & Regiæ convenit Dignitati ſuos Subditos, & præſertim Nobiles & Prælatos qui pro Commodo & Utilitate Reipublicæ per Nos convocati fuerint, a Preſſuris Dampnis & Injuriis præſervare,

Hinc eſt quòd Nos,

Attendentes qualiter Venerabilem in Chriſto Patrem *Georgium Armachanenſem Archiepiſcopum* Hiberniæ Primatem a Terra noſtra Hiberniæ, ob certas & notabiles Cauſas Perſonam noſtram Regiam ac Terram noſtram prædictam concernentes, de Mandato noſtro ſpeciali, a tempore Conſecrationis *ipſius Archiepiſcopi*, hucuſque diſtulimus & diutiùs deferre decrevimus,

Suſcepimus & per Præſentes ponimus & ſuſcipimus *præfatum Archiepiſcopum Armachanenſem*, ac omnia Terras, Tenementa, Res, Redditus, Dominia, & Poſſeſſiones ſua quæcumque, in ſalvas & ſecuras Protectionem Tuitionem & Defenſionem noſtras ſpeciales,

Et ulterius, de uberiori Gratia noſtra, ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, Conceſſimus & Licentiam Dedimus, ac per Præſentes Concedimus & Licentiam Damus, pro Nobis & Hæredibus noſtris, *præfato Archiepiſcopo* quòd Ipſe per unum Annum integrum & Dimidium Anni, a Die Conſecrationis ſuæ in Archiepiſcopum computandum, ſe extra dictam Terram noſtram Hiberniæ ad libitum ſuum abſentare, & infra Regnum noſtrum Angliæ & alibi morari & perhendinari, & quòd Ipſe medio tempore omnia & ſingula Beneficia, Poteſtates, Libertates, Francheſias, Privilegia, Conſuetudines, & Cuſtumas ſuas, & eorum ſingula, & Emolumenta ſua, infra Terram noſtram prædictam, integrè & liberè habere & tenere & occupare & exercere, & eis gaudere, ac inde diſponere & ordinare, prout ſibi vel Officiariis ſuis pro Commodo ſuo videbitur expedire,

Necnon omnia & ſingula Exitus Proficua & Reventiones, inde provenientia & creſcentia, per Procuratores Attornatos vel Servientes ſuos, integrè levare, colligere, recipere, percipere, & in Angliam vel alibi, de tempore in tempus, cariare ducere & mittere poſſit & valeat ad Opus & Commodum *ipſius Archiepiſcopi*, abſque aliquo Compoto ſeu aliquo alio inde Nobis vel Hæredibus noſtris reddendo ſeu faciendo, Abſentiâ *dicti Archiepiſcopi* extra eandem Terram noſtram Hiberniæ, aut non Reſidentiâ *ejuſdem Archiepiſcopi* infra eandem Terram, ſeu aliquibus Statutis, Actibus, Ordinationibus, ſive Proviſionibus contra Poſſeſſionatos in dicta Terra noſtra Hiberniæ & Abſentes extra eandem, ac Dominia, Caſtra, Maneria, Fortiligata, Hæreditamenta, aut alias Poſſeſſiones ſuas quæcumque infra Terram noſtram prædictam habentes & ſuper eandem minimè Reſidentes, nec Gentes Defenſibiles in eiſdem nec in Locis ſuis ibidem invenientes & mittentes, juxta formam Statutorum, Actuum, Ordinationum, & Proviſionum inde factorum, vel aliquibus aliis Statutis Actibus ſive Proviſionibus tàm in Regno noſtro Angliæ quàm infra Terram noſtram Hiberniæ in contrarium factis confirmatis ſeu proviſis, aut aliquâ aliâ Re Cauſa vel Materiâ quacumque, in aliquo non obſtantibus:

Et inſuper, de Gratiâ noſtrâ ſpeciali, ac ex certâ Scientiâ & mero Motu noſtris, Conceſſimus & Licentiam Dedimus, ac per Præſentes Concedimus & Licentiam Damus, pro Nobis & Hæredibus noſtris, quantum in Nobis eſt, *præfato Archiepiſcopo* quòd Ipſe exnunc, per totum tempus quo *idem Archiepiſcopus* Sedem ſive Dignitatem Archiepiſcopatûs ſui tenebit, omnia & ſingula Bona & Catalla ſua, Equos, Niſos, Lanas, Wollis, Salthidis, Penulas, Pannos, Pallia, & cætera Mercimonia, Commoditates, & Res quæcumque per *præfatum Archiepiſcopum*, Procuratores, Deputatos, Attornatos, vel Servientes ſuos, infra prædictam Terram noſtram Hiberniæ, ad Opus ſive Commodum ipſius *Archiepiſcopi* Acquirenda, Emenda, Colligenda, ſeu Providenda, a dicta Terra noſtra Hiberniæ in dictum Regnum noſtrum Angliæ vel alibi de tempore in tempus & totiens quotiens *præfato Archiepiſcopo* placuerit, durante dicto tempore quo *præfatus Archiepiſcopus* Sedem ſive Dignitatem ſuam prædictam vel in eadem Terra noſtra Hiberniæ præſens vel ab eadem de Gratiâ noſtrâ ſpeciali Abſens tenuerit, cariare, ducere, accerſire, & tranſmittere poſſit & valeat, abſque aliquali Cuſtuma aut Subſidio Magno aut Parvo ſeu aliquo alio Onere aut Exactione Nobis vel Hæredibus noſtris in dictâ Terrâ noſtrâ Hiberniæ inde Nobis reddendo aut ſolvendo, & abſque Impetitione, Perturbatione, Arreſtatione, Seiſura, Foriſfactura, Gravamine, Impedimento, vel Moleſtatione quacumque Noſtri vel Hæredum noſtrorum, aut Deputati ſive Locumtenentis noſtri aut Hæredum noſtrorum dictæ Terræ noſtræ Hiberniæ pro tempore exiſtentis, Juſticiariorum, Gubernatorum, Collectorum, Cuſtumariorum, aut Subſidii prædicti Scrutatorum, Vicecomitum, Ballivorum, Receptorum, ſeu Miniſtrorum aut Subditorum noſtrorum quorumcumque in dicta Terra noſtra Hiberniæ pro tempore exiſtentium;

Et ulterius, de uberiori Gratia noſtra, ac ex certa Scientia & mero Motu noſtris, Dedimus & Conceſſimus, ac per Præſentes Damus Reſtituimus & Concedimus *præfato Georgio Archiepiſcopo* tota Temporalia ſua totius Archiepiſcopatûs ſui prædicti, ac omnes Francheſias, Libertates, Conſuetudines, Cuſtumas, & Privilegia ſua prout Prædeceſſores ſui aut aliquis eorum ea vel eorum aliquod ante hæc tempora excercere habuerunt vel uſi fuerunt, ac omnia & ſingula Exitus, Firmas, Redditus, Reventiones, & Proficua inde & omnium & ſingulorum Temporalium totius dicti Archiepiſcopatûs ſui Armachanenſis & cujuſlibet inde Parcellæ, a tempore quo idem Archiepiſcopatus per Reſignationem, Bonæ Memoriæ, *Johannis nuper Archiepiſcopi ibidem* vacavit hucuſque & exnunc quamdiu & per totum tempus quo *idem Archiepiſcopus* Sedem ſive Dignitatem Archiepiſcopatûs ſui prædicti vel ibidem Præſens vel ex Gratiâ noſtrâ ſpeciali Abſens tenebit, qualitercumque creſcentia ſive emergentia,

Habenda, Tenenda, Percipienda, & Levanda omnia & ſingula Præmiſſa *præfato nunc Archiepiſcopo*, ad Uſum ſuum proprium, in Jure Archiepiſcopatûs prædicti, tàm per Manus *ipſius nunc Archi-*

epiſcopi proprias & Miniſtrorum ſuorum, ſeu per Miniſtros ſuos, quàm per Manus nunc & nuper Eſcaetorum, Vicecomitum, Seneſcallorum, Ballivorum, Factorum, Firmariorum, Receptorum, aut Miniſtrorum noſtrorum quorumcumque aut aliorum Occupatorum eorumdem Temporalium, ſeu aliorum Præmiſſorum, aut cujuſlibet inde Parcellæ, abſque aliquo Compoto ſeu aliquo alio inde Nobis vel Hæredibus noſtris reddendo ſeu faciendo, & abſque Perturbatione, Moleſtatione, Gravamine, ſeu Impedimento noſtri vel Hæredum noſtrorum, aut aliquorum Officiariorum Miniſtrorum aut Subditorum noſtrorum infra dictum Regnum noſtrum Angliæ aut dictam Terram noſtram Hiberniæ quorumcumque;

Eo quòd expreſſa mentio de vero Valore annuo aut alio Valore ſeu Certitudine Præmiſſorum, aut de aliis Donis & Conceſſionibus *præfato nunc Archiepiſcopo* per Nos aut Progenitores noſtros in Præſentibus minimè facta exiſtit vel non exiſtit, aut Statutis prædictis aut aliquo alio Statuto, Actu, Ordinatione, Proviſione, ſive Reſtrictione, inde in contrarium factis, editis, ordinatis, ſive proviſis, aut impoſterùm fiendis, edendis, vel providendis, aut aliquâ aliâ Re Causâ vel Materiâ quacumque, in aliquo non obſtantibus.

In cujus &c.

Teſte Rege apud *Weſtmonaſterium*, viceſimo die Junii.

Per Breve de Privato Sigillo.

Chriſtierni, Daciæ Regis Abdicati, in Anglia exiſtentis, Renovatio Fœderum.

A.D. 1523.
An. 15. H. 8.
Ex Autogr.

Chriſtiernus, Dei gratiâ, *Daciæ, Sueciæ, Norvegiæ, Vuandalorum, Gothorumque* Rex, Dux *Sleſvicenſis, Holſatiæ, Stormariæ, & Dietmarſiæ*, Comes *in Oldenborch & Delmenhorſt*, omnibus & ſingulis, præſentes Literas noſtras lecturis vel audituris, Salutem.

Cùm nihil amplius Chriſtianos deceat Principes quàm Pacem Concordiam & mutuam adinvicem Amicitiam amplecti & fovere, quo magis inter Eos & eorum Subditos Reſpublica indies creſcat & continuum capiat Incrementum.

Sciatis quòd, ex mutuo Conventu habito & familiaritate Contractûs cum Sereniſſimo Principe *Henrico Octavo*, eadem gratiâ, *Angliæ & Franciæ Rege Fidei Defenſore, & Domino Hiberniæ*, inter Nos Conveniſſe ac Concordatum & Concluſum eſſe quòd Fœdus Pacis & Amicitiæ, olim inter, Celebris Memoriæ, *Joannem Daciæ, Sueciæ, Norvegiæ, Slavorum, Gothorum &c. Regem* Patrem noſtrum Chariſſimum, ac Illuſtriſſimum Principem *Henricum Septimum Angliæ & Franciæ Regem & Dominum Hiberniæ*, ipſius Sereniſſimi Principis Henrici Patrem, initum & confirmatum, Renovetur.

Quamobrem, ut hujuſmodi Confœderationis & Amicitiæ Fœdus inter *Nos* & Sereniſſimum Principem *Henricum* & noſtros ac ipſius Subditos firmius & ſtabilius exiſtat & permaneat in futurum, omnium Deprædationum, Piratiarum, Rapinarum, Gravaminum, Attentatorum & Injuriarum, antehac hic aut inde illatorum, Abolitionem generalem facere intendimus, ac ea omnia & ſingula per Præſentes Abolemus, necnon præmemorati Fœderis omnes & ſingulos Articulos & Capitula per Præſentes renovare confirmare & roborare intendimus,

Quorum quidem Articulorum & Capitulorum verus Tenor ſequitur in hæc Verba,

Inprimis, Appunctuatum, Conventum, Concordatum eſt, & Concluſum, inter *Nos* & dicti *Regis Angliæ* Fratris noſtri Chariſſimi Oratores, quòd bona & ſincera firma & perfecta ſit & inviolabilis tàm per Terram quàm per Mare & Aquas dulces ac ubvis locorum habeatur & obſervetur Pax, Liga, Amicitia, Guerrarum Abſtinentia, Unio, & Confœderatio,

Inter Nos & eundem Illuſtriſſimum Principem *Henricum &c.* noſtroſque Hæredes Conſanguineos & Succeſſores, Homines Vaſallos & Quoſcunque præſentes & futuros, qui ſub hac Confœderatione & Pace ſtare & comprehendi velint (de qua quidem ſua Voluntate per Literas ſuas autenticas & ſpeciales *Nos* Principemque *Regem Angliæ* præmemoratum certificare teneantur infra Feſtum Sancti Michaelis a Data Præſentium proximè futurum) in perpetuum duratura.

Item, omnes Gentes utriuſque Regni Dominii ſive Poteſtatis noſtrorum Regum prædictorum, cujuſcunque Statûs fuerint, viciſſim per Mare Flumina Aquas dulces & ſalſas quaſcunque navigare, Portuſque, Terras, Regna, & Dominia intrare, ac in omnibus & omnimodis Portubus, Civitatibus, Oppidis, & Villis Regnorum, Terrarum, & Dominiorum noſtrorum liberè converſari exire & redire, ac cum quibuſcunque Hominibus cujuſcunque Statûs, Nationis, Ritûs, ſeu Conditionis fuerint Mercandiſare poterunt totiens quotiens eis libuerit & placuerit; ſolutis Coſtumis & Theloniis de ſuis Mercantiis debitis & requiſitis.

Item, Appunctuatum eſt, inter *Nos* & dicti *Regis Angliæ* Oratores, quòd omnes & ſinguli Mercatores ac Subditi ejuſdem in Regnis noſtris Daciæ, Noruegiæ, Terriſque Dominiis quibuſcumque, ac vice verſâ Mercatores & Subditi noſtri, aliique Legii in Regnis Terris & Dominiis *Regis Angliæ & Franciæ*, ſingulis & omnibus Privilegiis Libertatibus & liberis Conſuetudinibus uti plenè debeant & gaudere, prout ante hæc tempora rationabiliter uſi ſunt & gaviſi, abſque prædictorum Regnorum ſive Terrarum Detrimento ſeu Jactura.

Item, Ordinatum eſt, per Nos, quòd Mercatores, & Homines Legii, Piſcatores, & quicumque alii *Regis Angliæ & Franciæ* Subditi liberè poſſint, temporibus futuris imperpetuum, ad *Inſulam Tyle* (id eſt, *Iſlandiam*) cum eorum Navibus, Bonis, & Mercandiſis, Victualibus, ac aliis Rebus quibuſcumque Emendi, Vendendi, Piſcandi, ſive Mercandiſandi cauſâ navigare accedere & intrare, ibique morari, & more Mercatorio converſari, & ab eadem redire & liberè revenire, totiens quotiens eis placuerit, abſque Prohibitione, Moleſtatione, vel Impedimento noſtro Hæredumve noſtrorum & Succeſſorum in Regnis Daciæ & Noruegiæ, vel Officialium noſtrorum quorumcumque; Solvendo tamen in illa Inſula ſeu Portubus ejuſdem, in quibus eos appellere contigerit, Jura & Thelonea debita & conſueta; Proviſo ſemper quòd, lapſo Septennio, poſt Datam Præſentium immediatè currente, Licentiam novam a Nobis & Succeſſoribus noſtris Regibus Daciæ & Noruegiæ petant & obtineant; ut ſic, de Septennio in Septennium, Mercatores & omnes prædicti Nos & Succeſſores noſtros Reges Daciæ & Noruegiæ, in Impetratione novæ Licentiæ, imperpetuum recognoſcant.

Item, Concordatum eſt quòd Mercatores & Homines Legii *Regis Angliæ &c.* liberè poſſunt & valeant, perpetuis temporibus in futurum, *ad Inſulas Scandiæ, Selandiæ, & Dragoor*, & alia Loca quæcunque conſueta in Regno Daciæ, tàm per Terram quàm per Mare, accedere & intrare, ubique quoad juſta Negotia quietè converſari & morari, Halecia & alios Piſces cujuſcunque generis recentes emere ſeu alias juſtè perquirere & ſalſare, ac ſuum in Uſum quomodocunque eis placuerit convertere; ſolvendo inde Jura & Theolonia debita in hac parte.

Item, Ordinatum eſt quòd, ſi per Tempeſtatem aut evidens Maris Periculum ſeu aliam juſtam Cauſam Mercatores Regni Angliæ ſive Naucleri, ſuper Mare cum ſuis Rebus & Mercandiſis navigantes, agente Tempeſtate compulſi, talem Curſum confecerint quòd per *Mare Balticum* (hoc eſt *per Beelt*) navigaverint, dummodo Thelonea & Conſuetudines Officialibus noſtris in Caſtro Nyborch ad hoc ordinatis, bonam & ſufficientem de Theloneo recepto Securitatem liberantibus, fideliter perſolverint, quod de Conſuetudine ſolvere tenerentur ſi *per Mare*, communiter appellatum *Orſund*, infra Poteſtatem & Juriſdictionem Regni noſtri Daciæ, navigaſſent, tunc eo ipſo ab omni Damno & Jactura in Rebus & Perſonis ac etiam ab omni Culpa & Offenſa *Regis Daciæ* excuſantur; non obſtante Lege ſeu Conſuetudine in Regno Daciæ in contrarium edita ſeu obſervata qualicunque: Super qua quidem Tempeſtate, ſeu alia Neceſſitate ut prædicitur, incumbente, Juramento Magiſtri Navis, ſive Duorum Nauclerorum ejuſdem, credatur & plena Fides debeat adhiberi; proviſo ſemper quòd ſic Navigantes Bona Inimicorum noſtrorum vel Succeſſorum noſtrorum Regum Daciæ Navibus ſuis nullo modo deferant.

Item, Concordatum eſt, ad Finem ut Rapinæ, Bella, & Mercatorum ſeu Hominum Captiones, Bonorum Deprædationes, unius Partis ſuper alteram de cætero ceſſent, quòd quandocunq; aliqua Navis Subditorum unius vel alterius Noſtrûm prædictorum exitura eſt ab aliquo Portu Statione ſive Oppido Regnorum & Dominiorum prædictorum, majores Officiales & Gubernatores Civitatum, Oppidorum, Stationum, ſive Portuum capiant ſufficientem Securitatem, de & pro Dominis Proprietariis & Exercitoribus Navis ſeu Navium hujuſmodi, ad Duplum Valorem ſingularum Navium, quòd Marenarii ſive Naucleri & omnes in ea vel eis exiſtentes, cujuſcunque conditionis exiſtant, ſervabunt Pacem adinvicem erga quoſcunque Subditos aut Incolas Regnorum noſtrorum prædictorum, abſque eo quòd ullam Subditi unius Regis ſubjectis alterius Injuriam ſeu Violentiam in Terra vel in Mari Fluminibus vel in Portibus aliquo modo inferre præſumant; Et, ſi Domini Proprietarii ſive Exercitores prædicti unius vel alterius noſtrûm hujuſmodi Securitatem præſtare noluerint, tunc Majores Officiales ſeu Gubernatores in Locis prædictis non permittent Navem ſeu Naves hujuſmodi quoquomodo exire, niſi Poſſeſſor Magiſter ſive Burſarius Navis ſive Navium hujuſmodi Regiam Licentiam ſuo ſub Sigillo eis oſtenderit quòd licitè cum ſua Navi vel Navibus, nullâ præſtitâ hujuſmodi Cautione, exire poterit: Quo caſu, ſi ipſi, ſic per alterum Noſtrûm prædictorum Licentiati, Subditos alterius ſpoliaverint, aut Damnum ſeu Injuriam fecerint, vel aliter injurioſè tractaverint, ſi Solvendo non fuerint, per ipſum Regem ſic Licentiantem plena Satisfactio fiet aliis ſicut præfertur Damnificatis: Quotiens autem Securitatem præmiſſam Majores ſive Officiales Oppidorum & Portuum unius vel alterius exegerint, debent Literas autenticas, ſub eorum communi Sigillo, Poſſeſſoribus Magiſtris ſive Burſariis illarum Navium Securatarum tradere, teſtificantes ipſam Securitatem præſtitam, ad finem & effectum ut, ipſarum Literarum vigore, Naves hujuſmodi ad alios Portus, ad quos forſitan applicuerint, liberè exire valeant.

Item, Concordatum eſt & Concluſum quòd Mercatores & alii Legii Homines *Regis Angliæ*, cujuſcunque conditionis exiſtant, Regna Daciæ & Noruegiæ ac alia Dominia ſub Poteſtate noſtra exiſtentia intrantes, in ſuis Perſonis Bonis Mercantiis & aliis Rebus quibuſcunque veniendo & redeundo, ſtando & converſando, emendo & vendendo, piſcando ac etiam mercandiſando, habeantur & ſint ita liberi, quieti, privilegiati, & immunes, ſicut aliqui alii Mercatores ſeu Homines Extranei, quaſcunque ſeu qualiacunque Libertates & Privilegia de Gratia Uſu vel Conſuetudine infra Regna vel Dominia prædicta habentes vel obtinentes, cujuſcunque fuerint Statûs Conditionis Linguæ ſeu Nationis, abſque Moleſtatione, Exactione, Onere, ſeu Impedimento aliquali: & etiam quod ipſi Mercatores & Legii *Regis Angliæ* poſſint & valeant omnes Terras Loca & Tenimenta ſua, cum omnibus Ædificiis ac Pertinentiis ſuis, vel Loca conſimilia in Civitatibus *Bergen.* in Noruegia, *Lunden.* & *Landzkrone* in Scandia, & *Dragor* in Selandia, & *Leyſa* in Suecia, ſeu in aliquo alio Loco infra Regna & Dominia noſtra ante hæc tempora perquiſita & in poſterùm perquirenda, liberè habere & tenere ſibi Hæredibus & Aſſignatis in perpetuum; & quòd hujuſmodi Terras & Tenementa, cum omnibus ſuis pertinentiis, reparare ſuſtentare & manutenere Sumptibus eorum propriis & Expenſis, ac pro ſua voluntate reædificare, cum pleniſſima Poteſtate utendi & fruendi, ad libitum ſuæ voluntatis, abſque alicujus novæ Præſtationis vel alterius cujuſcunque Oneris Impoſitione, necnon hujuſmodi Terras & Tenementa dare vendere & aſſignare cuicunque vel quomodocunque eis placuerit liberè & pacificè; Jure tamen noſtro Regio ſemper ſalvo debito & conſueto.

Item, Concordatum eſt quòd Mercatores Regni Angliæ, in Civitate *Bergenſi* vel aliis Locis infra Regna Daciæ & Noruegiæ commorantes, quibus de Jure vel Conſuetudine, Gratiâ, Uſu, Privilegio, Jure Collegii ſive Societatis congregare & unire libuerit, Perſonas certas ſufficientes & idoneas in *Gubernatores ſuos* ſive *Oldermannos* inter ſe ad eorum libitum eligere & optinere valeant, ita quòd *Gubernatores* hujuſmodi ſive *Oldermanni*, in Locis prædictis per Mercatores legittimè electi, Poteſtatem habeant & Auctoritatem Statuta condendi, omneſque & ſingulos Mercatores Anglicos, & alios quoſcunque de Anglia ad Partes prædictas de cætero venientes & declinantes per Se & ſufficientes Loca ſua tenentes Regendi & Gubernandi, ac eis & eorum cuilibet in ſuis Cauſis & Querelis inter eos ibidem motis & movendis plenam & celerem Juſtitiam Faciendi de omnibus & ſingulis Quæſtionibus Contentionibus & Querelis Injuriis & Criminibus inter Se & contra Se motis vel movendis, ac in talibus Delinquentes Caſtigandi & Puniendi ac ſecundùm Juris & Juſtitiæ ordinem in melius Reformandi, niſi talia forent quod merito per Regiam Artem forent corrigenda, ſine impedimento & prohibitione noſtra ſeu Officialium & Miniſtrorum noſtrorum quorumcumque.

Inſuper, ſi aliquis Mercator Legius ſeu Nauclerus vel Nauta Regni Angliæ vel Dominiorum ejuſdem dictis Aſſertionibus vel Sententiis Gubernatorum hujuſmodi pro tempore exiſtentium obtemperare noluerit, nec in locis prædictis obedire, Ille tanquam Contumax Privilegio & Gratiâ Mercatoribus & Legiis Domini *Regis Angliæ* ibidem conceſſis amplius non gaudebit:

Cæterùm, cùm plurimi nequam Seductores & Pacis æmuli contra Innocentiam Mercatorum & Legiorum Hominum *Regis Angliæ* Querelas criminoſas ſolent fingere minus juſtè, de quibus Mercatores prædicti & alii Anglici diſpendioſè fatigati in Regnis & Dominiis Daciæ & Noruegiæ ſolebant contra bonos mores Gravamina atque Damna recipere & ſuſtinere, hinc eſt quod Nos *Johannes Primus*, Dei gratia, &c. *Rex* præmemoratus Providimus de gratia & Benignitate ſpeciali, quemadmodum Tenore præſentis Confœderationis Ordinamus & Providemus, quòd omnes & ſinguli Mercatores & Subditi *Regis Angliæ* ad Regna noſtra ſine Poteſtate declinantes, quamdiu in eiſdem reſideant, quoad omnia ipſorum juſta Negotia habeantur & ſub Protectione ſpeciali ſint noſtræ Regiæ Majeſtatis.

Inſuper eadem gratiâ & benignitate Concedimus quòd in Cauſis & Querelis, motis ſeu movendis infra Poteſtatem & Juriſdictionem noſtram adverſus Mercatores & Subditos *Regis Ang.* ubi agitur de Contractu vel quaſi, de delicto vel quaſi, qui vel quod prætenditur initus ſive factus initum ſive factum extra Regnum & Poteſtatem noſtram, ipſi Mercatores *Regis Angliæ* & Subditi ad alicujus Perſonæ inſtantiam ſeu etiam Judicis Officio infra Dominia & Poteſtates prædictas nullatenus reſpondere compellantur ſeu aliquo modo teneantur, niſi Contractus hujuſmodi ſive Delictum contra ipſa Regna Dominia ſive Poteſtatem Regnorum noſtrorum aut Subditos fuerit immediatè factum & perpetratum.

Item, Concordatum eſt quòd, ſi aliquis Mercatorum vel Legius *Regis Angliæ* in aliquo Loco infra Regna & Poteſtatem Regni Daciæ & Noruegiæ Diem ſuum clauſerit extremum, tunc proximus ejus Hæres ſeu Executor, quem Ille moriens nominaverit, ſive ab Inteſtato Conſanguineus proximus habeant Adminiſtrationem liberam & Bonorum ipſius ſic Decedentis Diſpenſationem; proviſo ſemper quòd, propter Abſentiam hujuſmodi Executorum Teſtamentorum, ſive Conſanguineorum ab Inteſtato ſuccedentium, Præpoſiti Gubernatores ſive Oldermanni pro tempore exiſtentes in Locis prædictis liberè nanciſcantur & habeant Cuſtodiam & Conſervationem bonorum hujuſmodi ad uſum Miniſtrorum prædictorum, cùm venerint in forma debita Deliberationem eorumdem petituri, ſine impedimento & prohibitione cujuſcunque; Jure Regio ſemper ſalvo.

Item, Concordatum eſt quòd Mercatores & Legii *Regis Angliæ*, ad Dominia & Poteſtatem Regnorum noſtrorum Daciæ & Noruegiæ venientes, Pannos vel alia Mercemonia ſua compacta vel cordulis ligata diſligare & liberè aperire vendere & permutare valeant abſque Præſentia Officialium & Miniſtrorum noſtrorum quorumcunque, ita quòd propterea aliquam Culpam non contrahant aut Pœnam incurrant ſeu quòd per Officiales & Miniſtros noſtros poſſunt inde redargui accuſari vel puniri.

Item, Concordatum eſt quòd Mercatores de Anglia, ad Regnum noſtrum Daciæ & Inſulas ejuſdem futuris temporibus venientes, in Civitatibus Oppidis ſive Villis per Nos aſſignatis (videlicet) Civitate *Hafnenſi*, *Malmogenſi*, *Landzkrone*, poſſint & valeant ſuos Negotiatores & Factores ordinare & deputare, qui poſſunt Commodum & Utilitatem aliorum Mercatorum de Anglia in Locis prædictis non exiſtentium procurare, Pannos integros, vel Medios, vel cum Diviſione, plus vendere & liberè permutare, dummodò per Annum integrum vel amplius in Loco ſic deſignato demorantur & faciant Civitatibus prædictis more aliorum Mercatorum.

Item, Concordatum eſt & Concluſum quòd Mercatores & omnes Legii Homines Regni Angliæ ad Regna & Dominia noſtra declinantes has habeant de cætero Libertates in Locis prædictis, quòd (videlicet) Ipſi aut ipſorum Bona, infra eadem Regna & Poteſtatem exiſtentia, pro aliquo Debito, de quo principales Debitores aut Fidejuſſores non exſtiterint, nec pro aliqua Tranſgreſſione facta ſeu facienda per alios quàm per ſeipſos, non areſtentur vel aliqualiter moleſtentur; &, ſi contigerit Mercatores ſeu Subditos aliquos Regni Angliæ ſeu eorum Bona quæcunque, pro Debitis & Delictis propriis, ad inſtantiam alterius Conquerentis, vel aliàs quomodocunque gravari vel diſtringi, tunc, ſufficiente Cautione præſtitâ de ſtando Juri per Mercatores ſic Gravatos, in Cauſis quare Bonorum ſuorum Arreſtationes fieri contigerit, Ipſi Mercantias ſuas Bona ſic arreſtata liberè conſequantur, ac pro ſuo libito habere diſtribuere valeant.

Item, Concordatum eſt, ad finem & effectum quòd in Rebus & Negotiis agendis & explicandis privatæ Affectiones de cætero ceſſent, ut & Mercatores & Gentes *Regis Angliæ* indifferentiùs & favorabiliùs in Regnis & Dominiis Daciæ & Noruegiæ receptentur & tractentur, temporibus futuris, in perpetuum curabimus providere & per Præſentes providemus in Civitate *Bergenſi*, in Regno Noruegiæ, necnon in *Inſula Iſlandiæ*

A.D. 1523. Hen. 8.

unum vel plures Præfectum, ſive Præfectos Officiales, ad Levandum & Colligendum Tholonea & Conſuetudines in Civitate & Inſula prædictis, providum vel providos & circumſpectos Viros origine Dacos vel Noricos, non alium vel alios alterius Nationis ſeu Originis cujuſcunque.

Item, Concordatum eſt quòd, ſi Mercatores Regni *Angliæ* vel Subditi eorum Trium Regnorum *Daciæ Noruegiæ* & *Angliæ* Naufragium (quod abſit) in Regnis vel Dominiis alterius noſtrûm patiantur, liceat eis Naves ſuas fractas vel colliſas nec non Res Merces & Bona ſua quæcunque libere & pacificè per Se vel per alios reficere recolligere & habere: Ballivus autem ſeu Ballivi & alii Officiales, qui fuerit pro tempore vel fuerint, ubi & quando hoc evenire in alterutro Regno contigerit, Naufragos illos cum Navibus ſuis confractis Mercibus & Bonis ſuis omnibus ab Inquietantium Incurſibus pro viribus ſuis protegant & defendant, ac etiam ad Res, Merces, Bona, & Naves colligendas & ſalvandas Succurſum impendant & Juvamen, abſque eo quod aliquid Juris, prætextu alicujus Damnatæ Conſuetudinis, in Rebus tàm luctuoſis vendicare poſſunt & valeant, ne ex aliena Calamitate compendium ſectentur; Excepta Juſta Mercede pro quantitate Laboris.

Item, Concordatum eſt inter Nos præmemoratos Reges quòd neuter Noſtrûm aut Subditorum noſtrorum Inimicis alterius Auxilium quoviſmodo præſtabit vel favorem.

Item, Concordatum eſt quòd, in Portubus ſive Littoribus Regnorum noſtrorum *Daciæ Noruegiæ & Angliæ*, nulli Piratæ aut alii Guerras ſuper Mare facientes, cujuſcunque Nationis fuerint, aliquo modo receptabuntur, nec eis ibidem ſeu alibi in Dominiis Regnorum prædictorum in Pecunia, Armis, Inſtrumentis bellicis, Victualibus aut alia Re quacunque contra Subditos alterius Regni aliquo pacto Auxilium præſtabitur, nec Favor quovis quæſito colore præbebitur ad Damnificandum Mercatores ſeu alios Subditos quoſcunque Regnorum prædictorum in Perſonis vel in Rebus, ſub Pœna Recuperandi ab ipſis, Auxilium ſeu Opem Facientibus, & Venditoribus illorum Armorum & Inſtrumentorum aut Victualium ſeu aliarum Rerum quarumcunque, Duplum Valorem earumdem, & ſub Pœna Indignationis Regiæ Majeſtatis.

Et, ſi contingat Bona unius vel alterius Noſtrûm ſeu Subditorum per Piratas hujuſmodi, in Terra vel in Mari ſpoliata capta vel deprædata, in aliqua Civitate, Villa, Oppido, vel Portu alterius Regnorum ad Terram applicare, vel ibidem Venalia exportare, quòd tunc Judices vel Gubernatores illorum Locorum & Portuum, pro tempore exiſtentes, hoc conſcito, confeſtim tenebuntur Manus apponere ad prædicta Bona, & ea ſic ſequeſtrare ac ſalva cuſtodire ad Mercatorum & Dominorum verorum uſum, ſeu eorum quibus Reſtitutiones eorumdem de Jure & Æquitate fieri debeant, dolo & fraude omninò in hac parte ceſſantibus, Probatis ſecundùm Legem Maritimam legittime Probandis.

A.D. 1523. Hen. 8.

Item, Concordatum eſt quòd, ſi futuris temporibus unus noſtrûm prædictorum Regum alterius Auxilio vel Succurſu indigeat, & pro hujuſmodi Auxilio habendo alium debitè requiſierit, Pars requiſita hujuſmodi Auxilium vel Succurſum Parti requirenti facere teneatur, ſi propter occurrentia ſibi vel Regnis, Terris, Dominiis, & Subditis ſuis Pericula aut aliam Cauſam rationabilem hæc facere poterint, ceſſantibus dolo & fraude quibuſcunque, Requirentis tamen rationabilibus Expenſis & Sumptibus, prout inter Nos ſeu Deputatos aut Conſiliarios poterit concordari; proviſo ſemper quòd Requiſitio hujuſmodi fiet per Sex Menſes antequam Executioni demandetur.

Item, Concordatum eſt quòd, ſi alterius Noſtrûm Gentes in Succurſum venerint alteri Noſtrûm, & in ejus Regno ſeu Dominio Caſtra Civitates aut Terras acquiſierint, Bona immobilia illi Regi cedant in cujus Regno aut Dominiis fuerint acquiſita; Bona verò mobilia in Regno ipſo aut Dominiis conquiſita, inſuper tàm Bona mobilia quàm immobilia in Locis, non ad *Nos* ſeu ad *Regem Angliæ* Fratrem noſtrum Chariſſimum pertinentibus, acquiſita dividantur ſecundùm Capita Populorum exiſtentium in Conflictu; Exceptis Bonis captis hoſtiliter ſuper Mare; quorum Pars Tertia Regi qui fecerat Expenſas applicabitur.

Item, Concordatum eſt quòd nullus Noſtrûm debet inferre nec inferri conſentiet nec procurabit ullo tempore alteri Legiis Subditis ſive Hominibus ſuis quibuſcunque Dampnum aliquod in Perſonis ſive Rebus, & præſertim quod unus permittat Subditos ſuos, ad Vadia vel Stipendia ſua propria vel alterius, tranſire in Obſequium vel Auxilium contra alium Regna, Terras, Poſſeſſiones & Dominia noſtrorum qualiacunque.

Item, Concordatum eſt quòd, ſi aliquis Noſtrûm diffidaverit aliquos propter alterum, Treugas cum Diffidatis non capiat alius niſi Rex alter & Regna Terræ & Dominia ſua ſub Treugis hujuſmodi comprehendantur.

Item, Concordatum eſt quòd, ſi temporibus futuris (quod abſit) contingeret aliquod contra præſentes Alligantias per Subditum vel Subditos alicujus Noſtrûm Regum prædictorum Hæredúmve noſtrorum, contra alterius Subditum vel Subditos, per Incurſiones, Invaſiones, Deprædationes, Perſonarum Navium ſeu Rerum Captiones, aut Detentiones, vel quovis alio modo attemptare vel quomodolibet injuriari, quòd *ille Rex*, cujus Subditi tale quid attemptaverint vel Injurias fecerint, & Hæredes ſui pro tempore exiſtentes, teneantur, & quilibet eorum ſuo tempore teneatur, Juſtitiâ mediante, ad Statum debitum Attemptata hujuſmodi reducere, ac Delinquentes debitè corrigere & punire, cum omni celeritate poſtquam ſuper Reformatione & Punitione hujuſmodi faciendis probatis probandis debitè fuerint requiſiti, vel eorum aliquis inde fuerit requiſitus, fraude, dolo, dilatione, malitiâ ceſſantibus quibuſcunque; proviſo ſemper quòd præſentes Alligantiæ pro tanto non cenſeantur ſeu habeantur in aliquo Fractæ Irritæ ſive Diſſolutæ, ſed ſemper in ſuo Robore permaneant & Virtute.

Item, Concordatum eſt quòd, ſi Inimicus alicujus noſtrûm ad alterum vel Regna Terras ſeu Dominia ipſius confugeret, ipſum ſic confugientem in Regna Terras ſeu Dominia ſua quæcunque non acceptabit, nec in eiſdem ſtare ſeu morari ultra Dimidium Annum a tempore Notitiæ aliquatenus permittat, ſed Eundem ab Eiſdem infra idem tempus præmemoratum expellet & ammovebit.

Item, Concordatum eſt quòd, tàm propter Bonum Pacis quàm mutuæ Dilectionis Amicitiam, *inter Nos* & Illuſtriſſimum *Regem Angliæ* Fratrem noſtrum Chariſſimum, noſtroſque Hæredes & Succeſſores noſtros, æternaliter fovendam & continuandam, omnes & ſinguli unius vel alterius noſtrûm Subditi, in Captivitate alterius noſtrûm ſive Subditorum noſtrorum ubicunque degentes ſive exiſtentes, per præſentem Confœderationis & Intelligentiæ Contractum habeantur, & ſint liberè levati & immunes, ita quòd, nullâ præſtita Exactione ſeu Redemptione ſolutâ, dimitti debeant & penitùs ſine omni Gravamine ulteriori miſericorditer relaxari.

Et inſuper ſuper Spoliationibus, Deprædationibus, Homicidiis, Damnis, Rapinis, aut Injuriis quibuſcunque, ante hæc tempora inter Nos Prædeceſſores noſtros Vaſallos Homines aut Subditos Vivos vel Defunctos qualitercunque a Principio Mundi uſque ad hunc Diem commiſſis aut perpetratis, nulla ſuper eiſdem deinceps ſuſcitetur vel moveatur Lis, Accuſatio, Actio, Querela, Perſecutio Jure vel extra Jus, Diſcordia ſeu Controverſia juris vel facti qualitercunque, ſed Nos prænominati, noſtri Vaſalli, Homines, Legii ſic Injuriati Damnificati ab eiſdem omninò recedimus & recedunt remittimus & remittunt; ſalvo Jure tàm Nobis quàm noſtris Hæredibus, Succeſſoribus & Subditis quibuſcunque petendi Debita, facta ratione Conventionum & Contractuum, & etiam Juris ordine conſequendi.

Item, Concordatum eſt quòd per Præmiſſa omnia & ſingula, præſentibus deſcripta & contenta Literis Privilegiis Libertatibus & Conceſſionibus ſive Indultis, ante Datam Præſentium per Illuſtriſſimos *Daciæ & Noruegiæ Reges* Mercatoribus & Hominibus Angliæ datis & conceſſis, Præjudicium nullum generetur, ſed quòd omnia Illa & ſingula cum Præſentibus univerſis, & Hæc eadem cum Illis, in ſuis permaneant Robore & Virtute; ſic quòd Mercatores Angliæ communiter & ſinguli veteribus Libertatibus Privilegiis & Indultis cum præſentibus Appunctuatis, Conventis, Concordatis, & Concluſis, in ſuis Cauſis agendis, prout Eis ad Utilitatem eorum melius & pertinentius videre poterint, liberè valeant in perpetuum uti & frui eiſdem.

Item, Concordatum eſt quòd, ſi aliquis Subditorum cujuſvis dictorum Regnorum *Daciæ Noruegiæ* & *Angliæ* hujus amicabilis Compoſitionis ſive Conventionis vel alicujus ejus Partis Violator repertus fuerit, quòd tunc talis per ipſum Principem vel ſuos Officiales compellatur Parti Damnifficatæ Bona ablata reſtituere, & pro Damno illato Parti Injuriatæ unà cum Intereſſe ſatisfacere, necnon ulterius ſic in Corpore & Bonis puniatur ut ipſius Pœna metus ſit multorum hujuſmodi Fœdera violare volentium.

Item, Concordatum eſt quòd, ſi prædicta Connotata & Concluſa aut aliquod Præmiſſorum in Detrimentum notabile ſive Jacturam Noſtrûm ſeu Succeſſorum

A.D. 1523. Hen. 8.

ceſſorum noſtrorum Hæredum Regnorum aut Subditorum noſtrorum Temporibus futuris vergat, ſeu in aliquo Præmiſſorum Dubium generaretur, tunc utrique noſtrûm Præfatorum, in Regnis & Dominiis ſuis, ad uſum & utilitatem & rationabilem noſtrorum Regnorum ac Subditorum interpretandi intelligendi ac etiam in melius commutandi plena ſit Facultas; proviſo ſemper quòd per hujuſmodi Intellectum Interpretationem ſive Commutationem Pax & Confœderatio in Præſentibus complexa nullo modo violetur.

Nos autem, Tractatum prædictum Articulos Capitula ac omnia & ſingula in eodem contenta Rata, Firma, & Grata habentes, ea omnia & ſingula pro Nobis & Hæredibus & Succeſſoribus noſtris, quatinus Nos ac Hæredes ac Succeſſores noſtros concernunt ac concernere poterunt, Approbamus, Renovamus, Ratificamus, & Confirmamus, ac inviolabiliter firmiter benè & fideliter tenere obſervare & adimplere, tenerique obſervari & adimpleri facere cum effectu, in bonâ Fide & in Verbo Regio, promittimus per Præſentes.

In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium his præſentibus Literis, Manu noſtrâ propriâ ſubſcriptis, Magnum Sigillum noſtrum apponi fecimus.

Datum in *Civitate London.* Triceſimo Die Menſis Junii, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Vigeſimo Tertio, Regni verò noſtri Anno Decimo.

CHRISTIERN.

Sub Sigillo magno ceræ albæ Impreſſo, pendente a vittis rubri albique colorum.

A.D. 1523. Hen. 8.

FINIS.

II.

23.